JOHN UPDIKE

Rabbit

Vol. 1 – Fugi, Rabbit …….. 2
Vol. 2 – Intoarcerea lui Rabbit……218
Vol. 3 – Rabbit e bogat ……436
Vol. 4 – Rabbit se odihneste ……..685

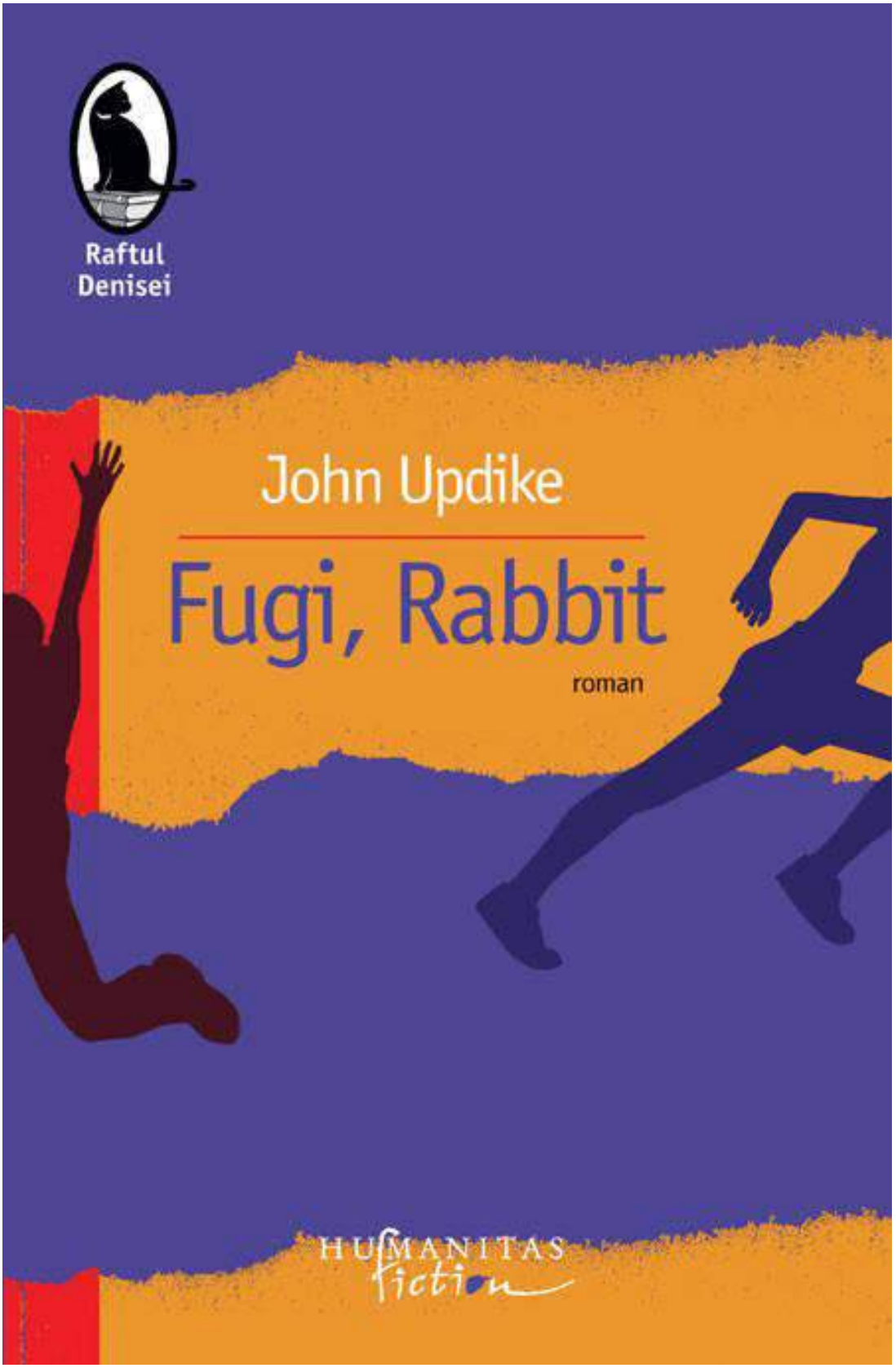
Raftul
Denisei
John Updike
Fugi, Rabbit
roman
HUMANITAS
fiction

JOHN UPDIKE

Fugi, Rabbit

Mişcările Graţiei, *duritatea inimii;*
Circumstanţe exterioare.

PASCAL
Cugetări, 507

O gaşcă de băieţi joacă baschet în jurul unui stâlp de telefon de care au agăţat o scândură cu un coş. Picioare în mişcare, ţipete… Hârşâitul şi râcâitul ghetelor pe pietrişul de pe alee pare să le catapulteze glasurile în aerul albastru şi umed de martie, sus, deasupra cablurilor. Rabbit[1] Angstrom, îmbrăcat în costumul lui de lucru, urcă pe alee, se opreşte şi urmăreşte jocul, cu toate că are douăzeci şi şase de ani şi peste doi metri. E atât de înalt, încât nu poate fi asemuit cu un iepure, dar însufleţirea feţei lui albe, paloarea ochilor albaştri şi tremurul nervos al buzei de sus, sub nasul scurt, de câte ori îşi vâră o ţigară în gură, explică, în parte, porecla care i s-a dat încă din copilărie. Stă locului, îngândurat, şi copiii dau năvală spre el, se îmbulzesc.

Prezenţa lui acolo îi stânjeneşte pe băieţi. Se uită cu subînţeles unii la alţii. Ei jucau baschet pentru plăcerea lor, şi nu ca să ofere un spectacol unui adult care se plimbă prin oraş într-un costum cafeniu la două rânduri. Ba chiar li se pare ciudat: ce caută un adult pe aleea asta? Unde îi este maşina? Şi ţigările pe care le fumează fac atmosfera şi mai sinistră. Oare n-o fi unul din ăia care o să le ofere ţigări sau bani ca să se ducă cu el în spatele fabricii de gheaţă? Au auzit ei de asemenea lucruri, dar nu sunt prea speriaţi, în fond, ei sunt şase şi el e unul singur.

Mingea ricoşează din panoul de care-i prins coşul, trece peste capetele celor şase şi aterizează la picioarele celui singur. Acesta o prinde când sare în sus cu o iuţeală care le ia puştilor piuitul. Când se zgâiesc la el, îl văd scrutând norii albaştri de fum de la focurile de buruieni, o siluetă neagră, ca un coş de uzină, profilată pe cerul după-amiezii de primăvară, plantându-şi atent picioarele, învârtind nervos mingea în faţa pieptului, cu o mână mare, albă, întinsă protector deasupra balonului şi cu cealaltă susţinându-l dedesubt, clătinându-i cu răbdare de parcă ar fi vrut să-i găsească o poziţie echilibrată în aer. Unghiile lui au noiţe mari, albe, în formă de semilună.

Deodată mingea se ridică spre reverul drept al hainei şi i se desprinde de pe umăr, în timp ce genunchii i se lasă în jos; s-ar fi zis că lovitura o să rateze, pentru că, deşi lansase mingea dintr-un unghi bun, aceasta nu se îndrepta spre grupul de băieţi. Fiindcă nici nu fusese aruncată într-acolo. A picat drept în inelul coşului, frecându-se de plasă cu un fâşâit elegant.

— Hei! strigă el cu mândrie.

— Chestie de baftă! Comentează altul dintre puşti.

— Ba de pricepere, îl contrazice el. Hei, e OK dacă joc şi eu cu voi?

Niciun răspuns, doar mutre nedumerite, tâmpe. Rabbit îşi scoate haina, o

---

[1] *Rabbit*, iepure (engl). (N. tr.).

împătureşte frumos şi o aşază pe capacul curat al unei pubele. În spatele lui, puştii în salopete se foiesc din nou. Rabbit se bagă unde-i îngrămădeala mai mare ca să prindă mingea, îi face vânt din mâinile uscăţive cu încheieturi murdare ale unui puşti şi-o ia în mâinile lui. Vechea senzaţie a pielei netede, bine întinse, îi încordează întreg trupul, le dă aripi braţelor lui.

Simte că a făcut un salt îndărăt, peste ani, ca să retrăiască asemenea tensiune. Braţele i se înalţă cu de la sine putere şi mingea pluteşte spre coş, venind de undeva de deasupra capului său. Se simte atât de bine, clipeşte când mingea cade în coş şi preţ de o clipă se întreabă dacă nu cumva a alunecat prin inel fără să atingă plasa.

— Hei, eu de care parte joc? Întreabă.

După o foială mută, doi băieţi sunt delegaţi să facă echipă cu el. Adversarii, ceilalţi patru. Deşi de la bun început Rabbit îşi creează un handicap, plasându-se la patru metri depărtare de coş, totuşi situaţia e dezechilibrată. Nimeni nu-şi bate capul să ţină scorul. Tăcerea lor posacă parcă îl necăjeşte. Copiii se strigă monosilabic unii pe alţii, dar pe el îl ignoră total. Pe măsură ce jocul se înteţeşte, îi simte în jurul picioarelor lui, înfierbântaţi şi înnebuniţi, încercând să-i pună piedică, dar limbile continuă să le fie legate. Rabbit n-are nevoie de această dovadă de respect, ar dori să le spună că nu înseamnă nimic dacă creşti mare, nu-ţi trebuie cine ştie ce calităţi pentru asta.

După zece minute, unul din cei doi băieţi din echipa lui trece de partea cealaltă, aşa încât numai el, Rabbit Angstrom, şi cu un singur puşti se înfruntă cu cinci adversari. Băiatul rămas e încă pitic, dar de pe acum sfidător, se mişcă cu mare uşurinţă; e cel mai bun dintre toţi şase; poartă un fes tricotat, cu moţ verde, care-i vine până la sprâncene şi peste urechi, dându-i un aer de cretin. E un talent înnăscut. Îţi dai seama numai cât îl vezi cum se mişcă în lateral, fără să facă paşi, parcă alunecând pe propriul lui har. Şi felul în care pândeşte înainte de a se mişca. Cu puţin noroc, peste un timp, la colegiu, o să ajungă un atlet de prima mână; Rabbit ştie bine cum merg lucrurile. Urci treaptă după treaptă, până când ajungi în vârf şi toată lumea te aclamă; din pricina sudorii care îţi broboneşte fruntea, nu poţi vedea foarte bine şi gălăgia te buimăceşte, simţi că ţi se desprind picioarele de pe pământ şi atunci eşti în aer, la început nu chiar uitat, doar în afară, şi te simţi bine, şi relaxat, şi liber. Eşti în afară, în aer, şi într-un fel parcă lichefiat, şi continui să te înalţi, până când ajungi, aşa cum te văd puştii ăştia, doar un petic din cerul adulţilor care pluteşte peste ei în oraş, un petic de cer care, din cine ştie ce pricină ciudată s-a apropiat de ei şi i-a înnegurat.

Ei nu l-au uitat: mai rău, nici n-au auzit vreodată de el. Şi totuşi, la vremea lui, Rabbit era faimos prin ţinut: în primul an de liceu, a stabilit un record la baschet în liga B, iar în ultimul an, a atins un record care nu a fost depăşit decât patru ani mai târziu, adică exact acum patru ani. Trimite mingea cu o singură mână, cu ambele mâini, pe sub mână, direct, cu spatele, din săritură şi de pe loc. Mingea se ridică în aer, netedă şi mătăsoasă la atingere. Faptul că senzaţia atingerii e încă vie în mâinile lui îl exaltă. Se simte eliberat dintr-o lungă şi apăsătoare posomorală. Dar trupul s-a îngreunat şi respiraţia i-a devenit mai scurtă. Îl enervează că gâfâie. Când cei cinci copii din echipa adversă încep să bombăne

şi s-o lase mai moale, şi după ce, din greşeală, trânteşte un băiat, care se ridică de jos cu o mutră bosumflată şi renunţă la joc, Rabbit e gata să se lase păgubaş.

— OK, spune. Bătrânul se cară. De trei ori „ura! “.

Băiatul de lângă el, cel cu fesul, adaugă:

— La revedere, campionule!

Îi este recunoscător acestui băiat care a continuat să-l urmărească cu o admiraţie dezinteresată, în timp ce toţi ceilalţi deveniseră morocănoşi. Desigur, talentele înnăscute se recunosc între ele. Chestie de instinct.

Rabbit îşi înşfacă haina împăturită şi o ţine ca pe o scrisoare în timp ce o ia la fugă în susul aleii, pe lângă fabrica de gheaţă părăsită, care scapă bucăţi de bârne putrede pe platforma de încărcare. Pubele, porţi de garaj, garduri de sârmă pentru coteţe printre care se încâlcesc tulpini de plante moarte. E luna martie. Iubirea pluteşte în aer. Totul se înviorează. Rabbit simte prospeţimea aerului răzbind prin gustul amărui de fum care i-a rămas în gură; scoate din buzunarul bulbucat al cămăşii pachetul de ţigări şi, din mers, îl aruncă în lada de gunoi, deschisă, a cuiva. Mândria îi răsfrânge buza de sus, îi dezgoleşte dinţii. Pantofii lui mari, din antilopă, răscoliseră şi împrăştiaseră gunoaiele amestecate prin pietrişul aleii.

Aleargă. La capătul şirului de case care mărginesc aleea, coteşte pe o stradă, anume Wilbur Street din Mt. Judge, o suburbie a oraşului Brewer, al cincilea ca mărime din Pennsylvania. O ia la fugă pe pantă. Pe lângă o înşiruire de clădiri masive, mici fortăreţe de beton şi cărămidă, cu marchize din vitralii şi sticlă romboidală şi ferestre cu ghivece De flori pe pervaz, după care, alt şir de case, clădite toate în aceeaşi perioadă, prin anii '30. Casele se cocoaţă pe coasta dealului, urcând ca o scară. Zidul de aproximativ doi metri care înalţă fiecare casă deasupra vecinei sale de mai jos, are câte trei ferestre oarbe, distanţate între ele ca ochii unui animal, şi un joc de şipci în culori de la nuanţele de vânătaie până la cele de baligă. Faţadele cândva albe sunt coşcovite. Casele sunt în număr de douăsprezece, fiecare cu câte două etaje şi două uşi. Cea de-a şaptea uşă e a casei lui. Scările sunt de lemn, tocite, sub ele se deschide un soi de ascunzătoare plină de mocirlă, în care putrezeşte o jucărie. Un clovn din plastic. Toată iarna a văzut-o zăcând acolo, dar şi-a spus mereu că o să vină un copil să şi-o ia înapoi.

Rabbit se opreşte în vestibulul întunecos să-şi tragă răsuflarea. În tavan un bec de zi arde anevoie, înecat în praf. Trei cutii poştale din tablă, goale, deasupra unui calorifer. Uşa din hol a vecinului de jos e închisă ca o faţă ofensată. Şi pluteşte mirosul, mereu acelaşi, pe care nu-l poate identifica: uneori pare a fi de varză gătită, alteori e respiraţia ruginită a unui cuptor şi câteodată e ceva moale care se descompune în pereţi. Urcă scările spre căminul lui, la ultimul etaj.

Uşa e încuiată. Când vâră cheia în broască mâna îi tremură, zvâcnind ca sub un efort neobişnuit, şi metalul scrâşneşte pe metal. Dar, când deschide uşa, o vede pe soţia lui tolănită într-un fotoliu, cu un pahar de Old-fashioned în mână, privind la televizor, cu sonorul dat la mic.

— Eşti acasă, îi spune mirat. Atunci de ce-ai încuiat uşa?

Ea îi aruncă o privire piezişă, cu ochii săi negri, înroşiţi de atâta uitat la televizor.

— S-a încuiat singură.

— S-a încuiat singură, o îngână Rabbit, dar se aplecă să-i sărute fruntea lucioasă.

E o femeie micuţă, cu pielea măslinie şi atât de întinsă, de parcă ceva care se tot dilată pe dinăuntru se împotriveşte dimensiunilor ei mărunte.

Chiar ieri, are el impresia, a încetat să mai fie o femeie drăguţă. Cu cele două riduri care i s-au săpat în colţurile buzelor, gura ei a început să arate lacomă, şi părul i s-a rărit, aşa că tot i se pare că-i vede ţeasta printre şuviţe. Aceste mici avansări ale vârstei au efect imperceptibil, încât s-ar putea ca mâine să dispară cu totul şi ea să fie din nou fata lui. Încearcă s-o tachineze perfid:

— De ce ţi-e frică? Da' cine te temeai că o să-ţi între pe uşa aia? Errol Flynn?

Nu-i răspunde. El îşi despătureşte cu grijă haina, se duce la debara şi ia un umeraş de sârmă. Debaraua e în living, şi uşa nu se deschide decât pe jumătate pentru că e blocată de televizor. E atent să nu atingă cablul vârât în priza aflată de cealaltă parte a uşii. O dată, Janice, care e foarte împiedicată când e însărcinată sau cherchelită, şi-a înfăşurat din greşeală firul în jurul piciorului şi a fost cât pe ce să tragă jos aparatul, un televizor de o sută patruzeci şi nouă de dolari, şi să-l facă ţăndări. Noroc că-l prinsese el în vreme ce abia se mai ţinea în suportul metalic, mai înainte ca pe Janice să o apuce obişnuitele atacuri de panică. Oare ce-o făcuse să se schimbe? De ce se temea? Fiind un bărbat ordonat, Rabbit inserează cu pricepere colţurile umeraşului în umerii hainei, după care îşi întinde braţul lung şi îl atârnă de bara vopsită, alături de celelalte costume. Se întreabă dacă să-şi scoată de pe rever ecusonul pe care scrie „reprezentant de vânzări", dar îşi spune că o să poarte şi mâine aceeaşi haină. Nu are decât două costume, în afară de cel bleumarin, dar acum e prea cald ca să-l mai poarte. Împinge uşa debaralei, se aude clicul de închidere, dar uşa se crapă din nou, un centimetru sau doi. Uşi încuiate. Enervant: mâna lui tremurând pe broasca uşii, ca mâna unui babalâc, şi ea, stând acolo în fotoliu şi ascultând scrâşnetul metalului. Se întoarce spre Janice şi o întreabă:

— Dacă eşti acasă, unde-i maşina? Nu-i în faţă.

— E în faţa casei mamei mele. Îmi stai în drum, îmi acoperi ecranul.

— În faţa casei mamei tale? Groaznic. Tocmai în locul cel mai nenorocit.

— Ce ţi-a venit?

— Ce mi-a venit ce?

Se trage într-o parte din raza ei vizuală.

Ea se uită la o emisiune cu un grup de copii numiţi Mouseketeers, interpretând un musical în care Darlene e o florăreasă la Paris, şi Cubby e un poliţist, şi băiatul ăla înalt, înfumurat, cu voce chiţcăită e un artist romantic. El şi Darlene, şi Cubby, şi Karen (îmbrăcată ca o bătrână franţuzoaică pe care Cubby, în calitatea lui de poliţist, o ajută să traverseze strada) dansează. Pe urmă vine o reclamă care arată cum cele şapte pătrăţele ale unui baton de ciocolată Tootsie ies afară din ambalaj şi se prefac în cele şapte litere ale numelui Tootsie. Şi cântă şi dansează. După care, cântând în continuare, se retrag înapoi în ambalaj. Sună

ca într-o cabină de înregistrare. Fir-ar să fie, e nostim. A văzut reclama de cincizeci de ori, dar de astă dată îi întoarce stomacul pe dos. Inima lui bate încă cu putere, şi simte un nod în gât. Janice îl întreabă:

— Harry, ai o ţigară? Ale mele s-au terminat.

— Ce? Pe drum mi-am aruncat pachetul de ţigări într-o ladă de gunoi. Mă las de fumat.

Se întreabă cum se poate gândi cineva să fumeze când stomacul e gata să i se verse.

Janice îi aruncă, în sfârşit, o privire.

— Ţi-ai aruncat ţigările la gunoi? Sfinte Sisoe! Nu bei, şi acum nici nu mai fumezi. Ce-ai de gând, vrei să ajungi un sfânt?

— Ssst!

A apărut marele Mouseketeer Jimmie, un adult, împodobit cu ditamai urechile negre şi rotunde. Rabbit îl priveşte atent: îl respectă. Se aşteaptă să înveţe de la el ceva util, care să-i folosească în munca lui, adică la demonstraţiile cu un nou gadget de bucătărie, pe care îl prezintă în diverse Magazine cu preţuri mici, din Brewer. Are slujba asta de patru săptămâni.

„Proverbe, proverbe, cât sunt de adevărate! A cântă Jimmie, ciupindu-şi mousechitara. „Proverbele ne-nvaţă de toate, proverbele ne-ajută să fim mouschetari mai bu-uni!”

Jimmie îşi lasă deoparte zâmbetul şi chitara şi declară prin sticlă: „Cunoaşte-te pe tine însuţi, a spus cândva un bătrân înţelept grec. Cunoaşte-te pe tine însuţi. Şi ce înseamnă asta, fetiţe şi băieţi? Înseamnă să fiţi ceea ce sunteţi. Nu încercaţi să fiţi Sally, sau Johnny, sau Fred din vecini, ci fiţi voi înşivă. Domnul Dumnezeu nu doreşte ca un copac să fie o cascadă sau o floare, să fie o piatră. Dumnezeu ne-a dăruit fiecăruia dintre noi un talent special".

Janice şi Rabbit au devenit brusc nefiresc de tăcuţi, amândoi sunt creştini, numele Domnului le insuflă un sentiment de vinovăţie.

„Dumnezeu doreşte, continuă Jimmie, ca unii dintre noi să ajungem oameni de ştiinţă, alţii artişti, unii dintre noi să fim pompieri, alţii medici sau trapezişti. Şi ne dăruieşte, fiecăruia dintre noi, talentele speciale pentru a deveni toate acestea, cu condiţia să facem tot ce putem pentru a ne dezvolta aceste talente.

Trebuie să muncim, fetiţe şi băieţi. Aşadar, cunoaşte-te pe tine însuţi. Învaţă să-ţi înţelegi talentele şi după aceea munceşte ca să le şi dezvolţi. Asta este calea spre fericire.”

Îşi ţuguie buzele şi face cu ochiul.

O figură bună. Rabbit o încearcă şi el, îţi ţuguie buzele şi pe urmă face din ochi, o figură care-ţi solidarizează publicul, îl atrage de partea ta, împotriva unui inamic din spate, Walt Disney sau Compania Magipeel Peeler, admiţând că reclama lor e o înşelătorie, dar, ce dracu’, trebuie să facem lucrurile cât mai atrăgătoare. Doar suntem toţi în aceeaşi oală. Înşelătoriile fac lucrurile să meargă înainte. Sunt baza economiei noastre. Vitaconomie, ăsta-i cuvântul de ordine al gospodinelor moderne, expresia condensată, comprimată într-un singur cuvânt, pentru economisirea vitaminelor prin folosirea aparatelor de curăţat legumele Magipeel.

Când începe jurnalul de ştiri de la ora şase, Janice se ridică şi închide televizorul. Licărul luminos lăsat pe ecran de curentul electric se stinge încet.

— Unde-i copilul? Întreabă Rabbit.

— La mama ta.

— La mama *mea*? Maşina e la mama ta şi copilul la mama mea? Dumnezeule! Eşti o harababură ambulantă.

Janice se ridică în picioare şi sarcina ei vizibilă îl înfurie prin aspectul greoi, bolnăvicios. Poartă o fustă pentru femei însărcinate, cu un U decupat pe pântec. Sub marginea bluzei, i se vede o semilună de slip alb.

— Eram obosită, îl lămureşte.

— Nu-i de mirare. Câte pahare din astea ai dat pe gât?

Arată spre paharul de Old-fashioned. Buza paharului e pătată de zahăr.

Ea încearcă să se explice:

— L-am lăsat pe Nelson la mama ta, când eram în drum spre mama mea cu care urma să ies în oraş. Ne-am dus cu maşina ei şi am căscat gura pe la vitrine, căutând îmbrăcăminte de primăvară, şi ea şi-a cumpărat o eşarfă Liberty la solduri la Kroll. Purpurie cu un imprimeu mărunt.

Vocea îi scapără, limba mică, îngustă, se iţeşte printre cele două şiruri de dinţi lipsiţi de strălucire.

Rabbit e speriat. Când nu e perfect lucidă, Janice devine înfricoşătoare. Îşi mijeşte ochii în orbitele contractate, şi gura micuţă îi atârnă deschisă, ca o crăpătură nătângă. Şi de când linia părului ei a început să se retragă de pe fruntea lucioasă, el are senzaţia că e friabilă şi inamovibilă, mergând drept înainte, cu ochelari de cal, spre riduri tot mai adânci şi păr tot mai rar. Se căsătoriseră relativ recent, când el avea douăzeci şi trei de ani şi ea terminase liceul doar de doi ani, abia ieşită din adolescenţă, cu sâni micuţi şi sfioşi care se aplatizau când stătea culcată, apărând doar ca o moliciune cu sfârcuri. Nelson s-a născut la şapte luni după ceremonia Episcopaliană a cununiei, şi travaliul a fost greu şi prelungit. Spaimele lui Rabbit de atunci se amestecă cu spaimele de acum şi îi inoculează tristeţe.

— Şi ce-ai cumpărat?

— Un costum de baie.

— Un costum de baie! Brrr! În martie?

Ea închide o clipă ochii; el o simte parcă inundată de fluxul subteran al băuturii şi e năpădit de dezgust.

— Mă face să mă simt mai aproape de vremea când o să pot să-l port.

— Ce naiba te roade pe tine? Alte femei găseau că e plăcut să fii însărcinată. Ce-i cu toanele astea? Spune-mi şi mie. Ce-i cu toanele astea trăsnite?

Ea îşi deschide ochii căprui, podiditi de lacrimi care se revarsă peste genele de jos şi se preling pe obrajii înroşiţi de ciudă; se uită la el şi-i spune îngândurată:

— Nenorocitule!

Rabbit se apropie de soţia lui, o înconjoară cu braţele şi o simte foarte acut: respiraţia înfierbântată de lacrimi, albul ochilor injectat de vinişoare roşii. Într-un impuls de afecţiune se lasă în jos, ca să-şi lipească pântecul de ea, dar burta ei mare îl împiedică. Se ridică în toată lungimea lui, dominând-o, şi îi spune:

— OK Ţi-ai cumpărat un costum de baie.

Adăpostită de pieptul şi de braţele lui, Janice izbucneşte cu o sinceritate de care nu o mai credea capabilă:

— Nu fugi de mine, Harry. Te iubesc.

— Şi eu te iubesc. Haide, haide, ţi-ai cumpărat un costum de baie.

— Roşu, precizează Janice, legănându-se cu tristeţe în braţele lui.

Dar corpul ei, când e ameţită, are o fragilitate, o inconsistenţă dezagreabilă.

— Cu o bretea care se leagă pe ceafă şi o fustiţă plisată pe care o scoţi când intri în apă. Şi după aceea, venele mele varicoase m-au durut atât de tare, încât m-am dus cu mama în subsol la Kroll şi am băut două ciocolate reci. Au refăcut întreg restaurantul, şi casa unde plăteşti nu mai e unde era. Dar picioarele continuau să mă doară, aşa că mama m-a adus cu maşina şi a zis să te duci să iei maşina noastră şi să-l aduci pe Nelson.

— Te-au durut picioarele pe dracu'! Probabil că pe ea o dureau picioarele.

— Credeam că ai să te întorci mai devreme. Unde ai fost?

— O, m-am prostit şi eu. Am jucat mingea cu nişte puşti pe alee.

I-a dat drumul din braţe.

— Am încercat să trag un pui de somn, dar n-am reuşit. Mama mi-a spus că arăt obosită.

— E normal să arăţi obosită. Eşti o gospodină modernă.

— Şi în timpul ăsta tu erai pe alee şi te jucai ca un mucos de doişpe ani?

Îl scoate din sărite că ea n-a sesizat aluzia lui hazoasă legată de gospodina modernă, bazată pe „imaginea" gospodinelor vizitate de vânzătorii din reclama Magipeel, o imagine ironică, dar, de fapt, tandră şi compătimitoare. Ce să-i faci, dacă are o minte obtuză? Spune:

— Şi care-i deosebirea, dacă tu ai stat şi te-ai uitat la televizor la un program pentru bebeluşi de doi ani?

— Şi cine mi-a făcut „Sssst!" acum câteva minute?

— Ah, Janice! Oftează el. Fire-ai tu să fii! Fire-ai să fii!

Janice se uită ţintă la el câteva secunde.

— Mă duc să pregătesc masa, hotărăşte în cele din urmă.

Rabbit e inundat de căinţă.

— Dau o fugă să iau maşina şi băiatul. Bietul copil, cred că-şi închipuie că nu mai are casă. De ce dracu' crede mama ta că mama mea n-are nimic altceva de făcut decât să aibă grijă de copiii altora?

Îl năpădeşte din nou indignarea pentru că ea nu sesizase că pe el Jimmie îl interesa din motive pur profesionale, ca să-şi poată câştiga existenţa şi să-i cumpere zahăr ca să şi-l toarne în împuţitul ei de Old-fashioned.

Janice se duce în bucătărie, furioasă, dar nu chiar îndeajuns de furioasă. Ar trebui să fie mâhnită, sau poate n-ar trebui să fie deloc mâhnită, pentru că tot ce i-a spus el este ceea ce i-a repetat de sute de ori. Poate de o mie de ori. Să spunem, în medie, o dată la trei zile, din 1956 şi până acum. Cât face? De trei sute de ori. Chiar aşa de des? Şi atunci de ce trebuie să pună de fiecare dată la inimă? Înainte de a se căsători îi venea mai uşor. Pe atunci reuşea să fie spontană. Era o fetişcană. Cu nervi ca firele de aţă nouă. Pielea îi mirosea ca

bumbacul proaspăt. Împărţea cu o prietenă, colegă de serviciu, un apartament în Brewer. Pat de metal, tapet cu medalioane argintii; vedere spre marile cisterne de gaz, albastre, de pe malul râului. După orele de serviciu, lucrau amândouă la Kroll pe atunci, ea vânzând dulciuri şi alune, îmbrăcată într-un halat alb cu numele „Jan "brodat pe buzunar, iar el ambala şezlonguri şi măsuţe pliante la etajul de sus, ciocănind cu râvnă în lăzile de ambalaj, de la orele nouă la cinci, până când mirosul de rumeguş îi intra în nări şi în ochii care începeau să-l usture. Semiluna aceea neagră de lăzi de gunoaie din spatele lifturilor, podeaua presărată de şuruburi şi cuie îndoite, mâinile lui înnegrite şi Chandler, fătălăul care-l pisălogea din oră în oră să se ducă să se spele pe mâini, ca nu cumva să păteze mobila. Săpun din leşie. Cu spumă cenuşie. Mâinile lui aveau bătături gălbui din pricina folosirii răngilor. După ora cinci şi jumătate, când ziua murdară se încheia, se întâlneau în faţa uşilor de la intrare, barate ca să nu mai poată pătrunde clienţii, într-un spaţiu de tăcere, pavat cu sticlă verde, între cele două rânduri de vitrine cu capete de manechine fără trup, împodobite cu pălării cu pene şi coliere de perle roz, capete care trăgeau cu urechea la bârfele de la revedere ale vânzătorilor. Toţi angajaţii urau magazinul Kroll; totuşi plecau cu mare încetineală de parcă înotau. Janice şi Rabbit se întâlneau în acest hol de la intrare, cu lumină difuză şi podea verde, care-ţi dădea o senzaţie subacvatică, apoi împingeau una dintre uşile rămase deschise, ieşeau la lumină şi mergeau Mână în mână, fără să admită că se îndreptau spre acolo, spre medalioanele argintii din tapet; înaintau obosiţi, împotriva curentului celor care se întorceau acasă din direcţia opusă, şi făceau dragoste în vreme ce lumina înserării se instala în fereastră. Ea se ruşina să fie văzută. Îi cerea să închidă ochii. Şi pe urmă, un fior care se petrecea de îndată ce o pătrundea în adâncurile ei cu pliuri moi, ca un papuc de mătase. Zăceau unul lângă altul, pe patul celeilalte fete şi se simţeau pierduţi, după ce terminaseră, pierduţi în argintul pereţilor şi aurul asfinţitului.

Bucătăria lor e o cămăruţă îngustă, lângă living-room, ca un naos strâmt între aparate care fuseseră moderne cu cinci ani în urmă. Janice scapă pe jos ceva de metal, o tigaie sau o cană.

— Crezi că ai putea găti fără să-ţi dai foc? îi strigă el.

— Mai eşti încă aici? Vine răspunsul.

Rabbit se duce la debara şi îşi scoate haina pe care o atârnase cu atâta grijă. Are impresia că e singura persoană din casa asta care se sinchiseşte de ordine.

Zăngănitul care răzbeşte din bucătărie, paharul de Old-fashioned cu resturile lui în descompunere, scrumiera doldora într-un echilibru precar pe braţul fotoliului, covoraşul mototolit, teancurile pleoştite de ziare alunecoase, jucăriile copilului împrăştiate unde vrei şi unde nu vrei, sparte, turtite, stâlcite, un picior de păpuşă, o bucată de carton îndoit dintr-o cutie în care a fost o gustare, ghemotoacele de scame de sub calorifere, continuul talmeş-balmeş îl apasă în spate ca o plasă care se strânge în jurul lui. Încearcă să-şi facă un plan: întâi îşi ia maşina şi pe urmă copilul. Sau poate-i mai bine să ia întâi copilul? Dorinţa de a-şi vedea copilul e mai mare. Dar e mai rapid dacă se duce întâi până la doamna Springer, care locuieşte în apropiere. Şi dacă soacra sa se uită pe geam

şi-l pândeşte ca să se năpustească asupra lui să-i povestească ce obosită arată Janice? Cine n-ar obosi trambalându-se cu tine ca să cumpere nu ştiu ce, zgripţuroaico? Grăsano! Ţigancă bătrâna! Dacă însă ar veni cu copilul, aşa ceva nu s-ar întâmpla.

Lui Rabbit îi surâde ideea să vină pe jos cu băieţelul, de la casa mamei lui. Nelson are doi ani şi jumătate şi merge ca un ostaş, cu paşi mărunţi, îndărătnici. O să meargă împreună, pe sub copaci, în ultimele scăpărări ale amurgului şi pe urmă, ca prin minune, maşina lui tăticu' o să apară lângă bordură. Dar în felul ăsta o să dureze mai mult, mai ales că mama lui o să se apuce să-i facă insinuări şi aluzii ocolite despre cât de îngălată e Janice. Îi displăcea profund când maică-sa îi vorbea în felul ăsta; poate o făcea doar ca să-l ţină de vorbă, dar el nu putea să ia lucrurile în glumă, maică-sa era prea puternică, cel puţin în relaţiile cu el. Ar fi mai bine să se ducă întâi să-şi ia maşina şi pe urmă să-şi urce copilul în ea. Dar nu-i place formula asta. Pur şi simplu nu-l atrage. Problema se încâlceşte sub ochii lui şi toată complicaţia asta îi face greaţă.

Janice îi strigă din bucătărie:

— Iubitule, cumpără-mi, te rog, şi un pachet de ţigări, da?

Vorbeşte pe un ton potolit, care spune că totul a fost dat uitării, toate sunt iar cum au fost.

Rabbit încremeneşte locului, privindu-şi umbra firavă, gălbuie, proiectată pe uşa albă care dă în hol; simte că e prins într-o capcană. Cu siguranţă. Iese.

Afară se întunecă şi se răcoreşte. Arţarii norvegieni exală mireasma mugurilor noi, lipicioşi, iar şiragul ferestrelor de living-room de pe Wilbur Street dezvăluie, dincolo de peticele argintii ale televizoarelor, becurile calde din bucătării, arzând ca nişte focuri în peşteri. Coboară dealul. Ziua se strânge în ea însăşi. Din când în când, Rabbit atinge cu mâna scoarţa zgrunţuroasă a unui copac sau rămurelele uscate ale unui gard viu doar ca să-şi ofere răspunsul unei solidarităţi. La colţ, unde Wilbur Street se întretaie cu Potter Avenue, o cutie poştală se înclină în amurg, pe stâlpul ei de beton. Un indicator de străzi înalt, cu două petale; trunchiul unui stâlp de telefon consolidat cu ţăruşi îşi înalţă izolatorii către cer; Un hidrant de stradă, ca un tufiş auriu: o pădurice. În copilărie îi plăcea să escaladeze stâlpi. Te cocoţi pe umerii unei pietre până când ajungi cu mâinile la scara de piroane de pe stâlp şi apoi te urci până acolo unde auzi sârmele cântând. Cântul lor e un murmur nemişcat, înfricoşător. Şi eşti ispitit întruna să-ţi dai drumul, să-ţi desprinzi mâinile de pe piroane şi să simţi golul pe spatele tău, să-l simţi cum îţi prinde picioarele şi ţi se urcă pe spinare în vreme ce cazi. Îşi aminteşte cum i se înfierbântau mâinile când se frecau de aşchii în timp ce se căţăra până la locul de unde începeau piroanele. Şi să asculţi cântul sârmelor, de parcă ai putea auzi ce-şi spun oamenii, să afli ce înseamnă lumea aceea tainică a adulţilor. Izolatorii albaştri, ca nişte ouă uriaşe, albastre dintr-un cuib bătut de vânt.

Când intră pe Potter Avenue, sârmele electrice din tăcuta lor înălţime pătrund în coroanele arţarilor care respiră în seară. La colţul următor, unde pe vremuri se scurgea apa de la fabrica de gheaţă, care apoi se înfunda într-un canal ca să apară de cealaltă parte a străzii, Rabbit traversează şi porneşte pe lângă rigola

prin care se strecoară apa şi a cărei margine joasă e căptuşită cu panglici de mâzgă verde care se unduiesc, aşteptându-te să-ţi alunece piciorul pe ele şi să te afunde pentru că ai cutezat să le calci. Îşi aduce aminte cum căzuse în mâlul verde, dar nu şi de ce îi venise ideea să meargă pe marginea aceea alunecoasă. Brusc îşi aminteşte. Ca să impresioneze fetele – pe Lotty Bingman, pe Margaret Schoelkopf, uneori pe Barbara Cobb şi pe Mary Hoyer – cu care se întorcea de la şcoală. Lui Margaret îi curgea des sânge din nas, fără vreun motiv anume. Era atât de plină de viaţă. Tatăl ei fusese un beţiv şi părinţii o obligaseră să poarte ghete înalte cu şireturi multă vreme după ce nimeni nu le mai purta.

Coteşte pe Kegerise Street, o străduţă îngustă aşternută cu prundiş, care înconjoară calcanul unei făbricuţe unde lucrează, în majoritate, femei între două vârste, după aceea o ia pe lângă faţada de beton a unui depozit *en gros* de desfacere a berii; alături e o clădire autentică de fermă, acum îngrădită, una dintre cele mai vechi construcţii din oraş, cu o zidărie rudimentară din gresie indiană. Clădirea aceasta, care cândva domina jumătate din suprafaţa pe care e construit acum oraşul, îşi păstrează încă îndărătul unui gard năruit şi vandalizat, vechea curte, o imensă groapă de gunoaie cu mormane de tulpini maronii şi de lemnărie putredă care, în timpul verii, explodează într-o nedorită avalanşă de bălării, ramuri verzi cernite, păstăi lăptoase, seminţe mătăsoase şi căpşoare galbene, aproape lichide, de polen.

Se întinde apoi un spaţiu între vechea casă de fermă şi Asociaţia de Adetism Sunshine, o clădire din cărămidă înaltă şi îngustă, ca o instituţie municipală greşit amplasată în învălmăşeala de coloane şi deşeuri. Intrarea e bătătoare la ochi: arată ca o latrină din şipci şi se ridică în fiecare iarnă pe treptele de piatră, pentru a proteja barul de intemperii. Rabbit a intrat de câteva ori în club. Aici nu pătrunde niciodată lumina soarelui. La parter era barul şi la etaj mesele de joc la care ştabii oraşului şedeau şi mormăiau strategic. Rabbit asocia alcoolul şi jocul de cărţi cu un gen de păcat foarte deprimant, un păcat cu respiraţie rău-mirositoare, şi îl deprima şi mai mult aerul politic al locului.

Fostul lui antrenor de baschet, Marty Tothero, care înainte de declanşarea scandalului îl dăduse afară din liceu şi care avea un oarecare interes în problemele locale, locuia în acest club despre care se spunea că încă e manipulat de politicieni. Lui Rabbit nu-i plăcea manipularea, dar i-a plăcut întotdeauna Tothero. În afară de mama lui, Tothero a avut cel mai mare impact asupră-i.

Gândul că fostul lui antrenor se piteşte acolo, îl sperie. Trece mai departe, pe lângă un atelier de reparat caroserii şi o fermă de păsări, dezafectată. Înaintează coborând, pentru că orăşelul Mt. Judge e clădit pe coasta răsăriteană a muntelui Judge, a cărui culme dinspre apus domină oraşul Brewer. Deşi orăşelul şi oraşul se întâlnesc pe şoseaua care ocoleşte muntele pe la sud, pe o distanţă de cincizeci de mile, în drum spre Philadelphia, totuşi cele două nu converg şi N-ar putea să se atingă vreodată din pricina spinării largi, verzi, pe care o înalţă între ele muntele, o coamă lungă de două mile, de la nord la sud, presărată cu gropi pline de grohotiş, cimitire, noi aşezări şi, mai ales, o linie de pădure intangibilă, întinsă pe sute de acri, pe care puştii din Mt. Judge nu reuşesc niciodată să o

exploreze în întregime. O bună parte din pădure se lasă răzbită de zgomotele automobilelor care urcă în viteza a doua drumurile pitoreşti. Dar pe porţiuni vaste, uitate, de plantaţii de pin, pământul capitonat cu un strat de ace e atât de amuţit şi urcă şi urcă sau se lăţeşte şi se lăţeşte pe sub tunele adânci de verdeaţă moartă, încât îţi dă impresia că ai străpuns tăcerea şi ai alunecat în ceva mai rău. Şi dacă, întâmplător, dai peste un petic însorit, asupra căruia crengile au uitat să se împreune, sau peste o grotă populată de pietre catifelate de muşchi, săpată de cine ştie ce locatar viteaz şi fioros, cu veacuri în urmă, devii temător, de parcă acest nou şi atât de diferit semn de viaţă o să atragă atenţia asupra lor şi ameninţarea copacilor va prinde viaţă. Ţi-e teamă de orice freamăt ca de un clopot de alamă pe care nu-l poţi opri şi care zbârnâie cu atât mai puternic, cu cât tu alergi mai iute, gârbovit, până când, cu un gâfâit al ambreiajului, o maşină care-ţi apare în faţă schimbă viteza, iar stâlpii albi ai parapetului se ivesc pe după trunchiurile de pin. Şi atunci, simţindu-te în siguranţă pe pavajul gudronat, eşti liber să hotărăşti dacă te întorci acasă sau te mai caţeri până la Pinnacle Hotel, să iei nişte dulciuri şi să admiri priveliştea oraşului Brewer, desfăşurat la poale ca un covor, un oraş roşu unde totul se vopseşte în roşu: lemnăria, tabla, pană şi cărămizile roşii, un ghiveci de flori cu trandafiri portocalii, care nu seamănă cu coloritul nici unui alt oraş din lume, dar care pentru copiii din ţinut înseamnă singura culoare a unui oraş, adică culoarea tuturor oraşelor.

Muntele aduce devreme înserarea peste oraş. Acum, doar la câteva minute după ora şase, cu o zi înainte de echinocţiul de primăvară, toate casele şi fabricile cu acoperişuri din carton ondulat, precum şi străzile tăiate în diagonală pe Coasta dealului sunt înfăşurate într-un întuneric care se răspândeşte adânc în valea fermelor din partea de răsărit a muntelui. Ferestrele colibelor de pe tărâmul umbrit şi şirurile gemene de case de fermă reflectă, ca un incendiu, văpaia soarelui care apune. Una câte una, ca nişte lămpi care se sting, ferestrele se întunecă pe măsură ce soarele coboară, aruncând umbre vărgate peste aşezări şi peste cuprinsul îngrădit, care aşteaptă să fie semănat, şi peste un teren de golf care, din depărtare, poate fi luat drept o păşune lunguiaţă, dacă n-ar avea peticele gălbui de nisip: găurile; umbre piezişe cad peste dealurile din faţă, ale căror culmi vestice radiază încă gloria după-amiezii. Rabbit se opreşte la capătul unei alei, de unde poate cuprinde întreaga priveliişte. În copilărie, căra crosele de golf ale jucătorilor.

Impresionat de o nostalgie nedefinită, se întoarce şi o ia la stânga pe Jackson Road, unde a locuit vreme de douăzeci de ani. Căminul lui părintesc se găseşte într-o casă pentru două familii, la colţul străzii, dar vecinii lor, familia Bolger, ocupau aripa dinspre colţ, care avea şi o curticică îngustă, invidiată de doamna Angstrom. „Ferestrele Bolgerilor înghit toată lumina şi noi stăm înghesuiţi aici. “

Rabbit se apropie tiptil, pe iarbă, de locuinţa lor, sărind peste micul gard viu de dracilă şi peste îngrăditura de sârmă destinată să ţină copiii pe trotuar. Se furişează pe fâşia de iarbă dintre cele două cărări asfaltate care duc la cele două ziduri de cărămidă; ei locuiseră la capătul unuia din ele, şi familia Zim la capătul celeilalte. Toată ziua, bună ziua doamna Zim, o femeie urâtă, cu ochi exoftalmici

şi o piele fleşcăită, albăstrie, striga la fiica ei, Carrolyn, care era mai frumuşică decât avea dreptul să fie o fetiţă de cinci ani. Domnul Zim era un roşcovan cu buze groase, iar în micuţa Carrolyn, grosimea şi subţirimea, roşcatul şi albăstriul, sănătatea şi încordarea nervoasă se îmbinaseră în proporţiile cele mai armonioase; frumuseţea ei precoce era ceva ce părea să se fi întâmplat în altă parte, în Franţa, sau în Persia, sau în ceruri. Până şi Harry, pe atunci în vârstă de şase ani şi încă orb la fete, putea Vedea acest lucru. Doamna Zim striga toată ziua la fiica ei şi, când domnul Zim se întorcea acasă de la serviciu, cei doi strigau ore întregi unul la celălalt. Certurile începeau cu încercările domnului Zim de a apăra fetiţa şi, pe măsură ce vecinii ascultau, răni vechi, ascunse, se deschideau ca nişte flori sofisticate în noapte. Uneori, mama lui Harry prezicea că domnul Zim o s-o omoare pe doamna, alteori că fetiţa o să-i omoare pe amândoi în somn. Ce-i drept, Carrolyn avea mult sânge-rece; când a început să meargă la şcoală, pleca de acasă cu un zâmbet pe feţişoara ei în formă de inimă, legănându-se de parcă toată lumea ar fi fost a ei, deşi familia Angstrom abia o auzise prin fereastra bucătăriei, aflată la mai puţin de doi metri, pe maică-sa urlând la ea isteric, cât a ţinut micul dejun.

„Cum îndură bietul om aşa ceva? Dacă mama şi fata nu încetează să se mai certe, o să se trezească într-o bună dimineaţă lipsite de apărător.” Dar prezicerile mamei nu s-au dovedit întemeiate. Când familia Zim a plecat, au plecat împreună, tata, mama şi Carrolyn, topindu-se într-o gară, în timp ce jumătate din mobila lor zăcea încă pe trotuar, lângă camionul care executa mutările. Domnul Zim primise o slujbă nouă în Cleveland, Ohio. Bieţii de ei, nu fi se va simţi lipsa. Dar, de fapt, li s-a simţit. Îşi vânduseră jumătatea lor de casă unei perechi în vârstă, metodişti stricţi, şi bătrânul a refuzat să tundă fâşia de iarbă dintre casa lui şi a familiei Angstrom. Domnul Zim, care la sfârşit de săptămână trebăluia pe afară, fie soare, fie ploaie, „nu m-ar mira să n-aibă altă plăcere în viaţă”, tunsese întotdeauna întreaga fâşie de iarbă. Dar bătrânul metodist tunsese exact numai jumătatea lui, într-o singură rulare a maşinii de tăiat iarbă, şi pe urmă a împins-o înapoi în curtea sa, când ar fi fost la fel de simplu să o împingă şi pe cealaltă jumătate de fâşie şi să nu lase la vedere o privelişte atât de ridicolă. „Când îl aud pe caraghiosul ăsta bătrân zăngănindu-şi aparatul pe cărarea lui, cu atâta precizie, simt că mi se ridică tensiunea şi îmi bubuie urechile.” Mama s-a împotrivit categoric ca Harry sau tatăl Lui să tundă jumătatea lor, şi asta întreaga vară, şi iarba a crescut până la genunchi pe mica fâşie verde, ferită de soare, ba chiar au apărut şi nişte tulpiniţe de ceva asemănător cu grânele, şi vreo două splinuţe, până când prin august a venit un om de la municipiu şi i-a somat să taie totul, conform unei ordonanţe municipale; cu regrete…

Harry i-a deschis uşa şi i-a spus:

— OK, sigur că da.

Dar mama a apărut în spatele lui şi a întrebat ce vrea omul. Cum aşa? Asta era răzorul ei de flori şi nu avea de gând să lase să fie distrus. Rabbit s-a simţit destul de stânjenit. Omul s-a uitat la ea, a scos din buzunar o cărticică roasă şi i-a arătat ordonanţa. Dar mama o ţinea morţiş că e stratul ei de flori. Omul i-a citit la cât se ridică amenda şi a ieşit pe poartă. În acea sâmbătă, când mama s-a dus

la Brewer pentru cumpărături, tata a scos secera din garaj şi a tăiat toate buruienile, iar Harry a împins maşina de tuns iarbă înainte şi înapoi pe mica mirişte, până când a arătat la fel de netedă şi de îngrijită ca şi jumătatea metodistului, numai că ceva mai gălbejită, îl rodea un sentiment de vinovăţie şi se temea de cearta care va izbucni între părinţii lui, când mama se va întoarce acasă. Avea oroare de certurile lor, când feţele le erau schimonosite de furie şi cuvintele zburau între ei; avea senzaţia că i se punea în faţă un geam de sticlă care-i opreşte aerul, simţea că-l lasă puterile şi se retrăgea în colţul cel mai îndepărtat al casei. Dar de astă dată nu a izbucnit nicio ceartă. A fost şocat când l-a auzit pe tatăl lui minţind-o, cu atât mai mult, cu cât l-a văzut şi făcându-i cu ochiul. Tata a informat-o pe mama că metodistul a cedat până la urmă şi a catadicsit să tundă şi fâşia lor. Mama l-a crezut, dar n-a fost mulţumită; seara, ba chiar şi în tot restul săptămânii a susţinut că ar trebui să-l dea în judecată pe bătrânul făţarnic şi bisericos. Într-un fel, ajunsese până şi ea să creadă că era vorba de răzorul ei de flori. Fâşia de iarbă, prinsă între două cărări asfaltate nu se întindea pe mai mult de şaptezeci de centimetri. Când înainta De-a lungul ei, Harry avea o senzaţie de precipitare, de parcă ar fi făcut echilibristică pe muchia unui zid.

Se apropie de fereastra luminată a bucătăriei şi păşeşte în vârful picioarelor pe marginea de ciment, fără ca tălpile pantofilor să facă vreun zgomot, şi se uită pe colţul geamului. Se vede pe el însuşi cocoţat pe un scaun înalt, un ciudat val de gelozie îl inundă şi se retrage pe loc. E fiul lui. Ceafa băiatului străluceşte ca orice alt obiect din bucătărie, printre căni, şi farfurii, şi tacâmuri inoxidabile, şi vase de aluminiu, şi forme de prăjituri înşirate pe rafturi aşternute cu fâşii de muşama lucioasă. Ochelarii mamei scânteiază când se apleacă de pe scaunul de la masă, cu o lingură plină de fasole aburindă la capătul braţului rotofei, îndoit. Faţa ei nu trădează niciun semn de îngrijorare pentru că nu a venit nimeni să ia băiatul, dimpotrivă, e concentrată, cu nasul ascuţit ca un plisc, asupra unei singure dorinţe: ca băiatul să mănânce. Gura ei e pungită în mici încreţituri albe. Brusc se destinde într-un zâmbet; probabil că buzele lui Nelson ascunse din unghiul din care priveşte Rabbit, au înfulecat fasolea. Ceilalţi din jurul mesei îl gratulează, silabe incoerente din partea tatălui lui, mici ţipete stridente din partea surorii lui, dar e ceva, o notă stridentă în ambele voci. Rabbit, despărţit de ei prin geam şi prin clocotul sângelui din capul lui, nu poate auzi ce spun. Tata, proaspăt întors de la lucru, poartă o cămaşă albastră, pătată cu cerneală, şi, când încetează să-şi aplaude nepotul, arată bătrân: obosit şi cărunt. Gâtul lui e o legătură dezordonată de corzi. Dantura nouă, pe care şi-a fixat-o anul trecut, i-a schimbat faţa, i-a prăbuşit-o cu un centimetru. Miriam, sora lui, gătită cu podoabe şi bijuterii pentru seara de vineri, ciuguleşte, indiferentă, din farfuria ei, şi îi oferă o lingură plină copilului. Braţul ei subţire, alb, încărcat cu brăţări, întins peste masa cu mâncare aburindă, infuzează scenei o notă de barbarie. Se fardează prea strident; la nouăsprezece ani ar arăta bine şi fără pleoape verzi. Pentru că are dinţii din faţă proeminenţi, se fereşte să zâmbească. Capul mare, rotitor, al lui Nelson se înfundă în gâtul strălucitor şi mânuţa scurtă, întinsă, cu pete rozalii, se îndreaptă spre lingură, vrea să i-o smulgă din mână. Faţa tatei se umple de râs

deasupra farfuriei şi buzele lui Miriam se desfac într-un zâmbet care desfide prudenţa ei deliberată de a-şi ţine gura strânsă cu severitate; un zâmbet care i-o aduce în minte lui Rabbit pe fetiţa cocoţată pe ghidonul bicicletei lui, cu pletele lungi care îl gâdilau şi-i intrau în ochi când coborau străzile povârnite din Mt. Judge. Îl lasă pe Nelson să-i ia lingura din mână, şi copilul o scapă. Băieţelul strigă: „Vălsat! Vălsat!", cuvânt pe care îl poate auzi şi Rabbit şi pe care-l înţelege. Înseamnă „vărsat". Tata şi Mir zâmbesc şi fac glume, dar mama îşi încleştează buzele şi îi împinge, cu o figură aspră, lingura ei. Fiul lui Harry e hrănit, căminul acesta e mai fericit decât al lui; face un pas îndărăt pe ciment şi se întoarce pe tăcute pe drumul de iarbă pe care a venit.

Mişcările lui sunt grăbite. În întuneric, coboară pe Jackson Street până la altă intersecţie. Taie pe Joseph Street, mai aleargă o bucată de drum, coteşte o alta şi brusc îşi vede maşina, rânjind, parcată neregulamentar, pe partea interzisă a străzii. Îşi pipăie buzunarele, cuprins de groază. N-are cheile. Totul, întreaga situaţie, depinde de felul în care s-a manifestat neglijenţa lui Janice. Sau a uitat să-i dea cheile când a plecat de acasă, sau nu s-a sinchisit măcar să le scoată din contact. Încearcă să-şi imagineze care din alternative e mai plauzibilă, dar nu reuşeşte. Nu o cunoaşte chiar atât de bine pe Janice. Niciodată nu ştie ce naiba are de gând să facă. Nici ea singură nu ştie. Minte îngustă.

Casa mare a familiei Springer e iluminată în partea din spate, şi nu în faţă. Se mişcă precaut în umbra înmiresmată, pe sub copaci, de teamă ca nu cumva bătrâna doamnă să pândească din livingul cufundat în întuneric ca să-i verse tot ce are pe suflet. Vine în faţa maşinii, un Ford din '55, pe care bătrânul Springer, cu mustaţa lui de Hitler, nisipie, i l-a vândut în 1957, pe o mie de dolari bani gheaţă, pentru că pezevenchiul bătrân, care se ocupa cu vânzarea de maşini vechi, s-a ruşinat ca fiică-sa să se mărite cu unul care nu avea Decât un Buick din ’36, cumpărat cu 123 de dolari, în armată, în Texas. L-a împrumutat cu mia de dolari pe care nu-i avea, când tocmai băgase optzeci de dolari în repararea Buickului. Aşa stăteau lucrurile. Meritau cu vârf şi îndesat toate câte li se întâmplau. Deschide portiera din dreapta faţă încruntându-se la mişcarea foarte laxă a arcului uşii şi îşi vârî capul în maşină. Lăudat fie Domnul! Sub butoanele pentru lumină şi pentru ştergătoare se desluşeşte conturul octogonului de care atârnă cheile maşinii. Binecuvântată fie mintea ei năucă! Rabbit se lasă să alunece în maşină, trăgând portiera, până când metalul atinge metalul, dar fără să o trântească. Poarta din faţă a casei Springer continuă să fie învăluită în întuneric. Îi aminteşte, din cine ştie ce motiv, de o tarabă de îngheţată abandonată. Învârteşte cheia prin On spre Start şi motorul face contact şi sfârâie. În grija lui de a proceda cât mai discret, apasă cu delicateţe pe acceleraţie şi motorul, lenevit de răgazul petrecut în aerul unei zile de primăvară timpurie, e rece, ţeapăn, blocat. Lui Rabbit îi sare inima în gât şi simte în gură gust de paie. Dar, la urma urmei, ce dracu’ se poate întâmpla dacă o să iasă bătrâna afară? Singurul lucru suspect e faptul că nu are copilul cu el, dar poate pretinde că se duce să-l ia acum. Oricum, asta ar fi fost calea logică. Totuşi, preferă să nu fie silit să mintă, oricât de plauzibil ar fi răspunsul lui. Porneşte din nou motorul. Aruncă o privire afară şi vede lumina ţâşnind în livingul familiei Springer, dar

Fordul lui s-a şi desprins de lângă bordură.

Rulează prea repede pe Joseph Street şi virează la stânga, ignorând semnul pe care scrie STOP. Coboară pe Jackson Street, până în locul unde strada intră oblic în şoseaua centrală, care e autostrada Y22 spre Philadelphia. Nu avea să meargă în Philadelphia, dar şoseaua se lărgeşte la marginea oraşului, în spatele uzinei electrice, şi singura alternativă ar fi să se întoarcă prin Mt. Judge, să dea ocol muntelui şi să între în Brewer la această oră de vârf a serii. Nu are nicio intenţie să revadă Brewer, oraşul ghiveci de flori. Şoseaua se lărgeşte de la trei benzi la patru, aşa încât nu există nici un risc de coliziune cu altă maşină. Toate aleargă laolaltă, ca nuielele pe curentul apei. Rabbit dă drumul la radio. După un bâzâit, o voce frumoasă de negresă cântă: „Fără un cântec, ziiiua nu s-ar mai sfârşi, fără un cântec". Rabbit are poftă de o ţigară care ar da bine cu sentimentele amestecate din inima lui, dar îşi aduce aminte că s-a lăsat de fumat şi continuă să se simtă purificat. Îşi întinde un braţ pe speteaza scaunului de alături şi continuă să conducă cu mâna stângă, alunecând pe creştetul asfinţitului. „Un lan de porumb", se modulează vocea negresei, întunecată şi caldă ca un violoncel, „şi iarba creşte", peisajul de ţară care planează de o parte şi de alta a şoselei ca o pasăre întunecată într-un zbor nesfârşit „nu ştii de ce şi cum", pielea capului i se conturează extatic, „fără un… “. Mirosul de cauciuc ars îi atrage atenţia că radiatorul s-a încins şi schimbă pe MOD.

Iubire secretă, *Frunze de toamnă* şi un cântec al cărui nume îi scapă. Muzică de cină. Muzică pe care să faci mâncare la bucătărie. Gândurile i se întorc brusc de la imaginea cinei preparate de Janice, care sfârâie în tigaie, probabil cotlete cu grăsime stinsă cu apă care face clăbuci de furie, şi cu mazăre decongelată care-şi pufăie, în fierbere, toate vitaminele. Încearcă să se gândească la ceva plăcut. Se imaginează aruncând o minge sus, cu o singură mână, dar are senzaţia că se găseşte pe buza unei stânci, jos e un abis care o să-l înghită când mingea o să-i scape din mâini. Încearcă să le revadă pe mama şi pe sora lui hrănindu-i copilul, dar se suprapune altă imagine mai veche în care băiatul plânge cu fruntea înroşită, gura larg deschisă şi răsuflarea înfierbântată. Trebuie să găsească ceva la care să se gândească, apa care se scurgea în rigolă de la fabrica de gheaţă, gălbuie, felul în care se vălurea peste pietre şi curgea în vălătuci oblici, clătinând panglicile fragile de mâzgă verde care căptuşeau malurile.

Brusc, Janice îi freamătă în memorie, întinsă pe patul celeilalte fete, în lumina care scapătă. Încearcă să-i şteargă imaginea, evocând-o pe Miriam. Mim pe ghidonul bicicletei lui, Mim pe o săniuţă, pe o ninsoare deasă, trasă de el pe Jackson Street, fetiţa râzând pe sub glugă, şi el, fratele mai mare, luminiţele roşii în ninsoare marcând ţăruşii pe care i-au înfipt locatarii pentru a interzice săniuşul pe strada respectivă, şi ei alunecând jos, jos, tălpile săniei fâşâind pe omătul îngheţat bocnă, „Ţine-mă, Harry! “, scânteile care scăpărau când tălpile săniei frecau zgura răspândită pentru a împiedica alunecuşul, şi hârşâitul zăpezii când se oprea brusc, ca palpitul unei inimi uriaşe în beznă. „Harry, încă o dată, pe urmă mergem acasă, îţi promit. Harry, te rog, te iubesc", micuţa Mim, în vârstă de doar şapte ani, cu gluga ei neagră, şi strada lucind de zăpada care continua

să se cearnă. Biata Janice probabil că e alertată la ora asta, îi telefonează mamei ei sau mamei lui, oricui, mirându-se de ce i se răceşte cina. Minte îngustă. Iartă-mă.

Accelerează. Păienjenişul din ce în ce mai dens de lumini devine ameninţător. E tras spre Philadelphia. Urăşte Philadelphia. Cel mai murdar oraş din lume, cu toţii beau apă otrăvită, simţi chimicalele în ea. El vrea să meargă spre sud, în jos, în josul hărţii, unde sunt livezi de portocali, şi râuri calde, şi femei cu picioarele goale. Pare destul de simplu, conduci toată noaptea, şi în zori, şi toată dimineaţa, şi la prânz parchezi pe o plajă, îţi scoţi pantofii şi adormi lângă Golful Mexic. Te trezeşti sub cerul înstelat, perfect repartizat în spaţiu, perfect sănătos. Dar el se îndreaptă spre est, cea mai respingătoare dintre direcţii, către nesănătate, funingine, duhoare, o zonă asfixiantă unde nu poţi să te mişti fără să omori pe cineva. Şoseaua îl suge şi un indicator anunţă POTTSTOWN 2. Aproape că frânează. Pe urmă cade pe gânduri.

Dacă el se îndreaptă spre est, înseamnă că sudul e la dreapta lui. Şi în clipa aceea, ca şi cum lumea nu ar fi avut altceva de făcut decât să slujească gândurilor lui, i s-a deschis la dreapta un drum larg, cu indicatorul AUTOSTRADA 100 VEST CHESTER WILMINGTON. Autostrada 100, are o rezonanţă finală, ultimativă. Nu vrea să meargă la Wilmington, dar direcţia e cea bună. N-a fost niciodată la Wilmington.

E dominată de clanul Du Pont. Se întreabă cum ar fi să i-o tragă unei Du Pont?

Nu a rulat mai mult de cinci mile până când şi-a dat seama că şi drumul ăsta pare să facă parte din aceeaşi capcană. La prima cotitură virează la dreapta. O bornă îi indică în lumina farurilor 23. Un număr bun. În primul meci universitar la care a participat a marcat 23 de puncte. Era în anul doi şi încă virgin. Drumul ăsta mai îngust e umbrit de copaci.

O Du Pont în picioarele goale. Picioare bronzate, probabil, sâni ca nişte păsăruici speriate, lângă o piscină în Franţa. Bani întrupaţi într-o femeie goală, adânc, milioane. Te gândeşti la milioane ca fiind monotone. Sapi în ele, încetul cu încetul, şi tot mai rămân cu grămada. Fetele bogate sunt frigide? Nimfomane? Probabil că variază. La urma urmei, tot femei, se trag dintr-un străvechi păcălitor de indieni, mai norocos decât alţii, de la care au primit aceeaşi moştenire ca şi cele născute la mahala. Strălucească întreaga neprihănită milionărime pe saltele soioase! Şi cum se mai pricep să-ţi aţină calea şi să te ameţească atunci când au ele chef. Altminteri, simple hălci de carne. Nostim cum cele pătimaşe se arată uneori ţepene şi seci, iar cele reţinute sunt zemoase? Cum te mai vor mare şi tare în vintrele lor. Şpilul e să le joci, să le scoţi din minţi numai cu o atingere. Şi e uşor să-ţi dai seama: pielea, pe sub blăniţă, li se înmoaie ca şi ceafa unui căţel.

Autostrada 23 înaintează spre vest prin oraşele cuminţi, provinciale: Coventryville, Elverson, Morgantown. Lui Rabbit îi plac. Case de fermă înalte, pătrăţoase, adulmecă şoseaua. Margini netede, calcaroase. Într-un orăşel scânteiază un birt şi se opreşte la un magazin de fierărie de peste drum de două pompe de benzină. A auzit la radio că e şapte şi jumătate, dar fierăria e încă deschisă, lopeţi, şi grape, şi unelte de săpat şi, în vitrină, topoare albastre,

portocalii şi galbene, alături de nişte undiţe şi de mănuşi pentru câmp. Un om între două vârste, cu cizme, pantaloni lălâi şi două cămăşi iese afară. „Da, domnule”, spune apăsând pe cel de-al doilea cuvânt, cu forţa pasului unui şchiop.

— Poţi să-mi faci plinul?

Omul începe să pompeze şi Rabbit coboară din maşină, se duce în spate şi întreabă:

— La ce depărtare de Brewer mă găsesc?

Ţăranul se uită la el cu vădită neîncredere, ascultând gâlgâitul combustibilului. Ridică un deget:

— Întoarce, tot pe drumul ăsta, şi ai şaisprezece mile până la pod.

Şaisprezece. A condus patruzeci de mile ca să se îndepărteze cu şaisprezece.

Totuşi, se află destul de departe şi într-o altă lume. O lume care miroase altfel, miroase bătrâneşte, o lume cu unghere şi ascunzişuri în pământ, în care nu a pătruns încă nimeni.

— Şi dacă merg drept înainte?

— Atunci ajungi la Churchtown.

— Şi după Churchtown?

— New Holland. Lancaster.

— Ai vreo hartă?

— Fiule, unde vrei să mergi?

— Cum? Nu ştiu exact.

— Dar care ţi-e destinaţia?

Omul e răbdător. Faţa lui are o expresie părintească, pricepută şi prostească.

Pentru prima oară, Rabbit îşi dă seama că e un contravenient. Aude benzina ridicându-se în rezervor şi observă cu câtă grijă economiseşte fermierul fiecare picătură, împiedicând-o să se prelingă pe buza rezervorului, aşa cum se întâmplă în cazul garajiştilor din oraş. Aici, niciun strop de benzină nu e lăsat să scape, şi el se află, în noapte, în mijlocul acestor locuri. Prin părţile astea, legile nu sunt fantome, sunt prezente şi îmbibate de mirosul pământului. O spaimă lipsită de noimă înfioară trupul lui Rabbit.

— Să controlez şi uleiul? Întreabă omul după ce agaţă furtunul pe pompa ruginită, de modă veche, cu capul vopsit.

— Nu. Aşteaptă puţin. Ba da. Mai bine controlează-l. Mulţumesc! îşi dobândeşte stăpânirea de sine. În fond, nu-i ceruse decât o hartă. Fir-ar să fie de scârţar, ce era suspect în treaba asta? Un om merge întotdeauna undeva. Dar nu strică să verifice uleiul, pentru că n-are de gând să se mai oprească undeva până nu ajunge la jumătatea drumului spre Georgia.

— Hei, cât de departe e Lancasterul de aici?

— Te îndrepţi spre sud? Nu ştiu. Vreo douăzeci şi cinci de mile. Uleiul e în regulă. Acum ai de gând să te duci în Lancaster?

— Da. Posibil.

— Să-ţi verific şi apa?

— Nu. E OK.

— Bateria?

— E perfectă. Hai să terminăm.

Omul lasă capota să cadă cu un pocnet şi îi zâmbeşte lui Harry.

— Face trei nouăzeci, tinere.

Rosteşte cuvintele în acelaşi fel, greoi, grijuliu, neputincios.

Rabbit îi pune patru dolari în mâna ţeapănă şi bătătorită, cu unghii care-ţi evocă lopeţi învechite, îndelung folosite şi cu felurite forme ciudate. Fermierul dispare în fierărie, poate că telefonează la poliţie. Se comportă de parcă ar şti ceva, dar cum ar putea să ştie? Rabbit abia aşteaptă să se urce în maşină şi să fugă. Ca să-şi recapete stăpânirea de sine, îşi numără banii rămaşi în portofel. Şaptezeci şi trei. Azi a fost zi de leafă. Răsfoirea verzişorilor îi calmează nervii. Fermierul stinge luminile în fierărie şi îşi face apariţia cu restul de zece cenţi, dar fără hartă. Harry întinde căuşul palmei ca să primească moneda şi omul i-o împinge cu degetul mare şi gros, spunându-i:

— Am căutat şi n-am găsit altă hartă decât una a statului New York. Doar nu vrei să pleci într-acolo, nu-i aşa?

— Nu, răspunde Rabbit şi se îndreaptă spre portiera maşinii.

Simte în ceafă privirea omului, care-l urmăreşte. Intră în maşină, trânteşte portiera, dar faţa cărnoasă a fermierului Atârnă în geamul deschis. Se apleacă şi aproape că-şi bagă capul înăuntru. Buzele lui subţiri, crăpate, cu o cicatrice care urcă spre nas, se mişcă îngândurate. Poartă ochelari, un cărturar.

— Să ştii, spune, singura cale ca să ajungi undeva, este să te hotărăşti încotro vrei să mergi, înainte de a ajunge acolo.

Rabbit simte un damf de whisky. Răspunde cu indiferenţă.

— Nu cred.

Buzele şi ochelarii şi firele negre de păr care îi ţâşnesc din nările în formă de lacrimă nu manifestă surprindere. Rabbit ambreiază şi porneşte drept înainte. Toţi cei care-ţi dau sfaturi cum să te porţi miros a whisky.

Se îndreaptă spre Lancaster, dar întreaga lui bună dispoziţie şi senzaţie de plutire aeriană au fost stricate. Faptul că nătăfleţul ăla habar n-avea de nimic şi era pe jumătate ţicnit face ca întreaga regiune să i se pară sinistră. Când iese din Churchtown pe şosea, în întuneric, trece pe lângă o cabrioletă amish şi zăreşte în treacăt un tip cu barbă şi o femeie în negru, care, în penumbra trasă de un cal, arată ca nişte diavoli. O barbă într-o cabrioletă, ca perii negri într-o nară. Încearcă să se gândească la viaţa tihnită pe care o duc oamenii aceia, la felul în care se ţin deoparte de toate năzbâtiile, de obsesia pentru vitamine a secolului douăzeci, dar în mintea lui adastă tot ca nişte diavoli în primejdie să fie striviţi, clămpănind pe şosea cu un singur far rozaliu în spate, detestându-l pe Rabbit şi pe cei de felul lui, cu farurile lor puternice cu tot. Cine se crede? Nu poate să şi-i scoată din minte. N-au apărut niciun moment în oglinda lui retrovizoare. A trecut doar pe lângă ei şi nu s-a întâmplat nimic. Doar o privire laterală, fugară, faţa femeii, un abur de obraz apărut în umbra pătrată a ferestrei. Un sicriu în picioare, căptuşit cu păr, tropăind în ritmul unui cal muribund. Cei din secta Amish îşi exploatează şi îşi muncesc animalele până la sleire, aşa ştie. Fanatici. Îşi regulează femeile din picioare, în plin câmp, îmbrăcaţi; doar le ridică fustele

negre sub care nu Poartă nimic. Niciun fel de lenjerie. Fanatici. Se închină la bălegarul de îngrăşământ.

Pământul bogat pare să-şi trimită întunericul în sus, în aer. Noaptea, ţinutul fermelor e sumbru. Rabbit se simte recunoscător când zăreşte razele palide ale luminilor din Lancaster. Se opreşte la un restaurant al cărui ceas arată 8.04. Nu voise să mănânce înainte de a ieşi din statul ăsta. Ia o hartă din standul de lângă uşă şi, în timp ce dă gata trei hamburgheri la bar, îşi studiază poziţia. A ajuns în Lancaster şi e înconjurat de felurite denumiri nostime: Bird în Hand, Paradise, Intercourse, Mt. Airy, Mascot. Celor care trăiesc în aceste aşezări, probabil că denumirile nu fi se par caraghioase. Te obişnuieşti cu ele, cum s-a obişnuit şi el cu Mt. Judge. Un oraş trebuie să poarte un nume.

Bird în Hand. Paradise: ochii i se plimbă pe literele îngrijit tipărite pe hartă. În timpul acestei mese de seară, sintetice, frugale, fragmentate, parcă lustruită cu o peliculă de benzină, îl încearcă impulsul de a călători într-acolo, spre acele oraşe. Femeiuşti durdulii, pe stradă căţei de jucărie, căsuţe de turtă dulce în poleiala de lămâie a soarelui.

Dar nu, ţinta lui e soarele alb al sudului, înfipt în cer ca o pernă mare şi moale. Dar, după hartă, a călătorit mai degrabă spre vest decât spre sud; dacă căcăciosul ăla împuţit ar fi avut o hartă, acum ar fi călătorit spre sud, pe şoseaua 10. Nu-i mai rămânea altceva decât să pătrundă în inima Lancasterului, să între pe drumul 222, să facă tot drumul spre Maryland şi apoi s-o ia pe autostrada 1. Îşi aduce aminte că a citit în *Saturday Evening Post* că autostrada 1 duce din Florida în Maine, trecând prin cele mai spectaculoase privelişti din lume. Comandă un pahar cu lapte şi o plăcintă cu mere, constată că plăcinta e crocantă şi bine crescută şi cei care au preparat-o au avut bunul-simţ să-i pună şi scorţişoară. Plăcintele pe care le făcea mama lui aveau întotdeauna scorţişoară. Plăteşte schimbând o bancnotă de zece dolari şi se îndreaptă, satisfăcut, spre parcare. Hamburgherii Au fost mai groşi şi mai suculenţi decât cei din Brewer, şi chiflele încălzite la abur. Deja lucrurile arată mai bine.

Îi ia o jumătate de oră să-şi croiască drum prin Lancaster. Odată intrat pe 222, o ia spre sud prin Refton, Hessdale, New Providence şi Quarryville, apoi prin Mechanics Grove şi Unicorn, pe urmă străbate o fâşie lungă, atât de monotonă şi nemişcată, încât nu şi-a dat seama că a intrat în Maryland până n-a dat cu ochii de Oakwood. Ascultă întruna radioul, aude *No Other Arms*, *No Other Lips*, *Stagger Lee*, o reclamă pentru husele de plastic Raco Clear, *If I didn't care* cântat de Connie Francis, o reclamă pentru porţile de garaj cu telecomandă, pe urmă *I Ran All the Way Home Just to Say I'm sorry*, *That Old Feeling* cântat de Mel Torme, o reclamă pentru televizoare Westinghouse cu ecranul lat, „imagini incredibil de vii de la orice distanţă te-ai uita", *The Italian Cowboy Sony*, *Yep* interpretat de Duane Eddy, o reclamă pentru stilourile Papermate, *Almost Growny* o reclamă pentru o cremă hidratantă, *Let's Stroll* ştirile (preşedintele Eisenhower şi prim-ministrul Harold Macmillan au inaugurat o serie de convorbiri la Gettysburg; luptele dintre tibetani şi comuniştii chinezi la Lhasa, domiciliile lui Dalai Lama, conducătorul spiritual al acestei ţări îndepărtate şi înapoiate, sunt necunoscute; un fond de 250 000 de dolari a fost lăsat în mâinile unei fete din

Park Avenue; primăvara e programată să sosească mâine), ştirile sportive (Yanks împotriva echipei Braves din Miami, cineva a făcut scor egal cu cineva la turneul St. Petersburg Open, scorurile unui meci local de baschet); apoi buletinul meteorologic (vreme frumoasă caldă), după care ar urma *The Happy Organ*, *Turn Me Loose*, o reclamă pentru asigurările de viaţă Schuylkill, apoi *Rocksville*, P-A (care-i place lui Rabbit), *A Picture No Artist Could Paint*, o reclamă la noua formulă a emulsiei Barbasol, curăţarea zilnică a pielii previne deteriorarea tenului şi catifelează nu ştiu ce, pe urmă *Pink Shoe Laces* cântat de Dody Stevens, o scrisoare despre un băieţel numit Billy Tessman care fusese lovit de o maşină şi care s-ar bucura mult să Primească scrisori şi cărţi poştale, pe urmă *Petit Fleur*, *Fungo* (grozav), o reclamă pentru stofele şi costumele din stofă de lână Fall Out de Henry Mancini; *Everybody Like to Cha Cba Cha,* o reclamă pentru elegantele şerveţele de masă Lord's Grace Table şi superba faţă de masă Last Supper, după care a urmat *The Best of My Heart,* o reclamă pentru ceara care lustruieşte rapid şi crema cu lanolină, apoi cu *Venus,* după care din nou aceleaşi ştiri. Unde o fi Dalai Lama?

Curând după Oakwood, intră pe autostrada 1, neaşteptat de neatrăgătoare din cauza tarabelor cu hot-dog, a firmelor Calso, a cârciumilor de pe şosea care imită, maimuţăreşte cabanele construite din buşteni. Cu cât înaintează pe drum, cu atât se simte mai angrenat într-un sistem tot mai confuz, acum îl aşteaptă Baltimore în loc de Philadelphia. Se opreşte la o staţie de benzină şi îşi pune benzină de doi dolari. De fapt, vrea o altă hartă. O despătureşte stând lângă un automat de Coca Cola şi o studiază la lumina care se cerne printr-o vitrină mânjită cu pete verzi de la cutiile de ceară lichidă stăvilite în geam.

Problema lui este că vrea s-o ia spre vest şi să se elibereze de Baltimore-Washington care străjuieşte, ca un câine cu două capete, drumul de coastă spre sud. Nu vrea să o apuce lent pe malul apei; el se vede ajungând drept în miez, drept în pântecul larg şi moale al ţării, surprinzând lanurile de bumbac scăldate în lumina zorilor cu plăcuţa de înmatriculare nordică a maşinii lui.

Acum se găseşte pe undeva pe-aici. Mai departe, un drum marcat 23 o să apară în stânga lui – ba nu, în dreapta lui. Autostrada asta o ia în sus şi apoi se întoarce în Pennsylvania, dar din locul ăsta unde se găseşte acum, Shawsville, are posibilitatea să o ia pe un drum îngust, albastru, nenumerotat. Pe urmă să coboare un pic şi să între din nou pe 137. Drumul ăsta se îndoaie într-o curbă bruscă şi se intersectează cu 482 şi, mai încolo, cu 31. Rabbit se simte parcă săltând, balansându-se şi oscilând la curbă, trecând de linia roşie marcată 26 şi pornind apoi în jos pe o alta, numerotată Cu 340. Tot roşie; se simte, realmente, alunecând şi, deodată, îşi dă seama unde vrea să meargă. În stânga lui, trei drumuri roşii, paralele, curg dinspre nord-est spre sud-vest; Rabbit le simte glisând în jos, prin văile munţilor Apalaşi. Porneşte-o pe unul dintre ele şi o să te trezeşti, picând ca de pe un tobogan, în dulcele lan de bumbac scăldat în lumina zorilor. Da. Din clipa în care ar face aşa ceva s-ar scutura de toate gândurile legate de bramureala vieţii lui.

Îi dă doi dolari băiatului de la benzinărie, un adolescent negru foarte înalt, cu

un trup mlădios, lasciv, care pare pierdut în salopeta lăbărţată, trezindu-i lui Rabbit un ciudat impuls de a-l strânge în braţe. În acest început de sud, aerul e mai cald. Căldura vibrează în arcuri cafenii şi purpurii între luminile staţiei de benzină şi lună. Ceasul din vitrină, de deasupra cutiilor de ceară lichidă, arată orele nouă şi zece. Secundarul subţire, roşu trece calm de la o cifră la alta şi-i creează lui Rabbit senzaţia de drum lin, neted. Se vâră în Fordul lui şi, în interiorul fierbinte, îmbâcsit, începe să murmure: „Toa-tăă lumea dansează cha, cha, cha “.

La început conduce vitejeşte. Peste asfaltul alb cu porţiuni bituminoase negre, prin oraşe şi printre câmpii, pe lângă false intersecţii cu glasuri de sirenă, ţinând tot timpul harta pe scaunul de lângă el, urmărind indicatoarele numerice şi rezistând vajnic impulsului de a vira orbeşte spre sud. Ştie instinctiv, în sinea lui, că se îndreaptă spre vest.

Ţinutul devine din ce în ce mai sălbatic. Drumul ocoleşte lacuri mari şi tunele şerpuind printre pini. Sus, deasupra parbrizului, firele stâlpilor de telegraf biciuiesc stelele. Muzica aparatului de radio îngheaţă treptat şi fierbinţile cântece rock and roll pentru puştime se răcesc în melodiile vechi, în vechile tipare domoale ale anilor ’40. Rabbit vede cu ochii minţii cupluri căsătorite care se întorc acasă, la *baby sitters,* după ce au luat cina în oraş şi au fost la film. Pe urmă melodiile molcome se prefac în cristale de gheaţă când sunt înlocuite de concertele de noapte, iar acordurile de pian şi vibraţiile viorilor înalţă jerbe de sunete în friabilele octave De sus, glasul clarinetului se strecoară printre ele ca o fisură pe oglinda de gheaţă a lacului. Saxofoanele execută iar şi iar aceeaşi cifră 8. Rabbit conduce prin Westminster. Durează o veşnicie până ajunge la Frederick. O ia pe drumul 340 şi traversează râul Potomac.

Simţind că îl cuprinde somnul, opreşte înainte de miezul nopţii la un bar de pe marginea drumului şi comandă o cafea, într-un fel, deşi nu ar putea să spună cum anume, el e cu totul diferit de ceilalţi muşterii ai cafenelei. Şi ei simt acest lucru şi îl măsoară cu ochi duri, ochi ca nişte bumbi de metal înfipţi în feţele albe ale tinerilor îmbrăcaţi în geci cu fermoar din separeuri, câte trei la o fată, şi fetele cu păr portocaliu, în laţe lungi, ca nişte ierburi de mare, sau prinse la spate cu clame aurii care amintesc de comorile piraţilor. La bar, perechi de vârstă mijlocie, încotoşmănate cu paltoane, îşi întorc feţele spre paiele din paharele cu băuturi frapate. În tăcerea care se lăsase la intrarea lui, amabilitatea excesivă a barmaniţei, cu mutra ei plictisită, îi intensifică senzaţia de stranietate. Cere o cafea şi studiază marginea ceştii pentru a domoli scurgerea lichidului drept în stomac. Până atunci crezuse, şi aşa citise, că întreaga Americă este aceeaşi de la un ţărm la celălalt. Şi se întreabă: „Oare eu mă simt străin de oamenii ăştia, sau de întreaga Americă? “

Afară, în aerul pişcător, tresare când aude paşi în urma lui. Dar nu sunt decât doi îndrăgostiţi care se ţin de mână şi, în graba de a ajunge la maşină, degetele lor încordate apar ca o stea de mare care saltă în beznă. Plăcuţa lor de înmatriculare indică West Virginia. La fel ca ale tuturor celorlalte maşini în afară de a lui. De partea cealaltă a drumului, pământul împădurit coboară abrupt, astfel încât peste coroanele copacilor vede profilându-se un munte, ca o siluetă

decupată din hârtie, profilată pe un fundal siniliu şters.

Urcă dezgustat în Fordul lui, al cărui aer stătut constituie singurul său liman. Conduce în noaptea care se îndeseşte tot mai mult. Drumul se despleteşte cu o încetineală enervantă, zidul de întuneric ridicându-se agasant în faţa farurilor, Indiferent unde s-ar proiecta fasciculul lor de lumină. Smoala îi suge cauciucurile. Îşi dă seama că fierbinţeala din obrajii lui înseamnă mânie; a fost cuprins de mânie din clipa în care a lăsat în urmă cina aceea frugală plină de sirene. E atât de mânios, încât simte în gură gustul scorţos al obrajilor, iar nările i se umezesc. Îşi freacă tălpile de podeaua maşinii, parcă pentru a strivi şarpele de drum, şi aproape că pierde controlul volanului la o curbă, când roţile din dreapta rămân captive în muchia de pământ neasfaltat. Reuşeşte să le extragă, dar acul vitezometrului continuă să se încline în dreapta, dincolo de limita legală.

Închide radioul, pentru că muzica nu-i mai pare un râu pe undele căruia alunecă, ci, dimpotrivă, îi vorbeşte cu glasurile oraşelor şi îi încercuieşte fruntea cu mâini alunecoase. Totuşi, în tăcerea care-l împresoară refuză să dea frâu liber gândurilor. Nu vrea să gândească, ar vrea să adoarmă şi să se trezească învelit în aşternuturile nisipului. Cât de imbecil, cât de exasperant, de scârbos, de imbecil e dacă nu a putut ajunge decât până aici, la miezul nopţii, cu noaptea pe jumătate irosită.

Ţinutul refuză să-şi schimbe înfăţişarea. Cu cât goneşte mai departe, cu atât regiunea seamănă tot mai mult cu împrejurimile din Mt. Judge. Aceeaşi vegetaţie jegoasă pe talazuri, aceleaşi pancarte spălăcite cu reclamele aceloraşi produse care te fac să te întrebi dacă le cumpără vreodată cineva. Peste razele de lumină ale farurilor, rămurelele golaşe ale copacilor ţes o boltă. Iar ţesătura lor pare acum mai deasă.

Instinctul animalic din el îşi strigă protestul pentru că îşi conduce maşina spre vest. Dar mintea lui rezistă, îndărătnică. Singura cale să ajungi undeva este să te hotărăşti încotro mergi şi să mergi acolo. Planul lui prevedea o deviere de douăzeci şi opt de mile la stânga, după ce avea să treacă de Frederick, şi aceste douăzeci şi opt de mile au fost deja parcurse, deşi instinctul lui se împotrivise şi ţipase; brusc în stânga se deschide un drum lat, deşi nemarcat, şi Rabbit se angajează pe el. Ciudat ar fi fost să fie marcat, ţinând Seama de grosimea cu care e înregistrat pe hartă. Dar el ştie că e doar o scurtătură. Îşi aduce aminte că atunci când Marty Tothero începuse să-l antreneze, se ferea de mişcări incorecte, pe sub mână, dar până la urmă s-a dovedit că aşa cerea jocul. Lucrurile au această trăsătură specifică, anume: ceea ce e drept pare, la început, greşit. Probabil ca să ne pună încrederea la încercare.

Mile întregi, drumul e larg şi confortabil, dar la un moment dat apare brusc o fâşie peticită, după care începe să urce vertiginos şi se îngustează. Se strâmtează, marginile par să se prăvălească şi zonele împădurite care-l străjuiesc par să te preseze, să te apese în jos. În strădania de a câştiga înălţime, drumul şerpuieşte sălbatic şi, la un moment dat, fără niciun avertisment, îşi leapădă pielea de asfalt şi se înfundă în glod şi mâzgă. Rabbit şi-a dat seama de mai demult că luase o cale greşită, dar se teme să oprească maşina şi să întoarcă. Ultima casă luminată fusese lăsată în urmă acum mile bune. Când se

trudeşte să iasă din hăţişul de bălării, rugii de mure îi zgârie vopseaua de pe aripile maşinii. În lumina farurilor nu vede decât trunchiuri de copaci şi buturugi; umbrele mişcătoare ţes un păienjeniş peste labirintul de mărăcini şi se pierd într-un cuprins tenebros de care Rabbit se teme; nu cumva ca lumina farurilor lui să stârnească cine ştie ce lighioană sau arătare. Îşi însoţeşte viteza cu rugăciuni, se roagă ca drumul să nu se înfunde şi îşi aduce aminte că în Mt. Judge până şi cele mai uitate, mai zdrenţuite poteci duceau până la urmă într-o vale. Îl mănâncă urechile, iritate de presiunea aerului înălţimilor.

Urmarea rugăciunilor e ameţitoare. Spre capătul îndepărtat copacii par să joace ca o flacără şi o maşină vine din direcţia opusă şi zboară pe lângă el, orbindu-l cu lumina farurilor puternice. Rabbit se trage până la marginea şanţului, şi maşina strălucitoare, lipsită de chip, precum moartea, trece razant pe lângă el cu o viteză de două ori mai mare decât a lui. Mai bine de un minut, Rabbit străbate norul de praf jignitor stârnit de maşina ticălosului impertinent. Totuşi, Vestea bună îi mai domoleşte nervii, vestea că drumul e deschis şi are două capete. Şi, în scurt timp, pare că a intrat într-un parc. Lumina farurilor îi dezvăluie butoiaşe verzi pe care scrie POFTIŢI, pâlcuri de copaci tunşi pe ambele părţi şi, printre copaci, mesele de picnic, chioşcurile şi closetele îşi expun unghiurile drepte. Se văd siluetele unor maşini şi câteva automobile sunt parcate chiar la marginea drumului, dar nici urmă de pasageri. Aşadar, acel „drum al groazei” ducea la o poiană a îndrăgostiţilor. Care se termină o sută de metri mai încolo.

Ajunge la o autostradă largă şi netedă, străjuită de umbra întunecoasă a unei creste de munte. O maşină goneşte spre nord. O alta zboară spre sud. Nu vede indicatoare. Rabbit frânează, aprinde lumina din tavan şi studiază harta. Mâinile şi toate încheieturile îi tremură. Creierul îi este înceţoşat de oboseală şi are senzaţia de nisip sub pleoape; trebuie să fie douăsprezece şi jumătate sau poate mai mult. În faţa lui, şoseaua e pustie. A uitat numerele drumurilor pe care le-a parcurs şi numele oraşelor pe care le-a străbătut. Îşi aduce aminte doar de Frederick, dar nu-l poate găsi pe hartă, până când îşi dă seama că cercetează o secţiune la vest de Washington, pe unde nu trecuse. Îl ameţeşte o reţea de linii roşii şi albastre şi nume lungi, interminabile, şi orăşele, şi pătrate, şi cercuri şi stele. Îşi mută privirea spre partea de nord, dar singura linie pe care o recunoaşte este cea principală, dreaptă, de la graniţa Pennsylvania-Maryland. Linia Mason-Dixon. Îi vine în minte sala de clasă în care a învăţat despre ea, şirurile de pupitre scorojite, vopseaua jupuită, negrul lăptos al tablei, neghiobii ăia mici, unul după altul în bănci, în ordine alfabetică. Ochii par să i se înfunde în orbite. Un ceas îi ticăie în cap, monstruos de încet, un tic-tac rar, îndepărtat, ca lipăitul valurilor pe ţărmul unde ar fi vrut să ajungă, îşi încordează atenţia, rupând pelicula care-i împăienjeneşte ochii, şi îşi întoarce privirea la hartă. Pe loc îi sare în ochi „Frederick”, dar când încearcă să-l facă să nu se mai mişte, îl pierde din vedere; de furie, şaua nasului începe să-l înţepe.

Denumirile se şterg şi harta îi apare ca o imagine uniformă, o reţea, o împletitură de linii roşii şi albastre şi de stele, o plasă în care s-a încâlcit şi a rămas captiv. Se agaţă cu unghiile şi o sfâşie; cu un geamăt de exasperare, desprinde o bucată triunghiulară, rupe în două bucata mare de hartă rămasă,

apoi, mai calm, aşază cele trei bucăţi, una peste cealaltă, le rupe din nou în jumătate, sfâşie iar cele şase bucăţi şi aşa mai departe până ajunge la un teanc pe care-l poate strânge în mână ca pe un ghemotoc; deschide geamul şi aruncă boţul de hârtie care explodează, iar hârtiuţele mototolite, ca nişte aripi dezmembrate, zboară înapoi pe capota maşinii. Ridică furios geamul. Îl blestemă în gând pe ţărănoiul ăla cu ochelari şi două rânduri de cămăşi. Ciudat cum omul acela continuă să-i stea în gât Nu poate să şi-l scoată din minte, suficienţa lui, într-un fel soliditatea lui. S-a poticnit de el şi continuă să se poticnească de el, nu şi-l poate dezlipi de pe picioare, ca pe nişte şireturi prea lungi care s-au înnodat între ele sau ca o nuia ţeapănă care i s-a înfipt între glezne.

Omul şi-a bătut joc de el, fie prin cuvintele care i-au ieşit din gură, fie prin mişcările sacadate ale mâinilor lui bătătorite, fie prin urechile lui păroase, ceva din făptura lui şi-a bătut joc de speranţele tainice, mute, care în momentele acelea însemnau pământul ferm de sub picioarele lui Harry. „Hotărăşte-te încotro vrei să mergi înainte de a te duce acolo!” nu ăsta e adevăratul sens, totuşi există şansa ca, deşi nu spune mare lucru, totuşi să spună ceva. În orice caz, dacă ar fi avut încredere în instinctul lui, acum ar fi fost în Carolina de Sud. Regretă că nu are o ţigară să-l ajute să decidă care e instinctul lui. Ia hotărârea să doarmă câteva ore în maşină.

Dar o altă maşină ambalează motorul în părculeţul din spatele lui, îşi roteşte farurile şi lumina îl împunge pe Rabbit drept în ceafă. Apoi se opreşte în mijlocul drumului pentru ca şoferul să se uite la hartă. Acum trebuie şi el să se mişte, îl stăpâneşte frica iraţională că s-ar putea să fie depăşit; farurile maşinii din spate se reflectă în oglinda lui retrovizoare şi o prefac într-o cupă de foc. Apasă pe ambreiaj, bagă în Viteză şi degajează frâna de mână. Când intră pe şosea, virează instinctiv la dreapta, spre nord.

Drumul spre casă e mai uşor. Deşi nu mai are hartă şi motorina e pe sfârşite, lângă Hagerstown îi răsare în faţă staţia de benzină non-stop Mobilgas de parcă un magician şi-ar fi fluturat bagheta şi, deodată, nişte indicatoare verzi arată direcţia spre bariera din Pennsylvania. La radio se transmite acum o muzică învăluitoare, lirică şi neîntreruptă de reclame şi, venind întâi din Harrison şi apoi din Philadelphia, se înfiripă un nimb de lumină, o luminiscenţă, în care simte că se dizolvă. A străpuns bariera oboselii şi acum a intrat într-un univers calm, plat, în care nimic nu mai are mare importanţă. De obicei, ultimul sfert al unui meci de baschet îi aducea o asemenea stare; nu mai alergai, aşa cum credea publicul, de dragul scorului, ci pentru plăcerea ta, într-o stare de indolenţă. Nu mai erai decât tu şi, uneori, mingea, şi apoi gaura coşului, gaura înaltă, perfectă, cu frumoasa ei fustă din plasă. Erai tu, numai tu şi inelul acela franjurat, şi uneori se lăsa în jos până la buzele tale şi alteori rămânea departe, dur, şi distant, şi micşorat. Era o prostie din partea publicului să aplaude sau să huiduie ceea ce tu ai simţit deja în degete sau chiar în braţe când te-ai opintit să arunci mingea, ceea ce ai simţit până şi în ochi: când era înfierbântat de joc putea desluşi chiar şi firele separate, împletite în corzile plasei. Totuşi, la începutul serii, când veneai pe teren pentru încălzire şi îi vedeai pe toţi coate-goale din oraş înghesuindu-se şi îmbrâncindu-se în gradene şi pe majorete făcând bancuri cu cei mai şmecheri

profesori, publicul ţi se părea a fi ceea ce trebuie să fie, îl simţeai înlăuntrul tău, în ficat, în plămâni, în stomac. Era un puşti grăsun care venea la toate meciurile şi care făcea realmente ca stomacul lui Rabbit să tremure. Îi striga: „Hei, aruncătorule, trage! Trage, trage! W Rabbit şi-l aminteşte acum cu duioşie; pentru băiatul acela el fusese un soi de erou.

În primele ceasuri ale dimineţii, în orele acelea mici care sunt atât de negre, muzica nu încetează să curgă şi indicatoarele să semnalizeze direcţiile. Creierul lui e ca un invalid plăpând, dar atent, ai cărui mesageri, străbătând lungi coridoare pustii, îi aduc toată această muzică şi ştiri geografice. În acelaşi timp, încearcă o mare senzitivitate de suprafaţă, epidermică, de parcă pielea lui gândeşte. Volanul e subţire ca o biciuşcă în mâinile lui. Când îl răsuceşte uşor, simte discul de ambreiaj pivotând. Ochii de pisică fosforescenţi de pe marginea şoselei îl ademenesc să se gândească la tinerele din clanul Du Pont: ciorchine de femei unduind prin uriaşele petreceri fără viaţă, goale pe sub rochiile mulate, cu paiete. Oare fetele bogate sunt frigide? N-o să afle niciodată.

Se întreabă de ce or fi atâtea indicatoare în direcţia în care merge el şi atât de puţine în direcţia opusă. Desigur, nu are habar spre ce se îndreaptă în direcţia spre care se îndreaptă. Coteşte spre bariera oraşului Brewer şi drumul îl duce prin oraşul unde s-a oprit prima oară să cumpere benzină. Când o ia pe drumul 16 vede dosite prin colţurile străzii principale pompele vidanjorului şi vitrina aceea întunecată plină de lopeţi şi undiţe de pescuit. Vitrina arată mulţumită de sine. În aer se înfiripă o uşoară undă viorie. Valul neîntrerupt de muzică al radioului începe să fie ştirbit de anunţuri meteo sau privitoare la preţurile produselor pentru femei.

Intră în Brewer pe la sud, percepându-l, prin umbra fumurie de dinaintea zorilor, ca pe o îngrămădire crescândă de case printre copacii de pe marginea străzii şi apoi ca pe o vastă zonă industrială, lipsită de copaci, populată de fabrici de încălţăminte, fabrici de îmbuteliat băuturi, de locuri de parcare ale diverselor companii, de ţesătorii convertite în uzine electronice, de rezervoare de gaz de dimensiuni elefantine care se înalţă pe solul mlăştinos, dar care nu se pot întrece în înălţime cu creasta albăstrie a muntelui la poalele căruia oraşul Brewer se aşterne ca un covor cald, ţesut într-o singură nuanţă, de culoarea cărămizii. Deasupra muntelui, stelele pălesc.

Traversează podul Running Horse şi o ia printre străzi care-i sunt familiare, pe Warren Avenue, din sectorul nordic al oraşului, şi iese pe drumul 422 lângă Parcul Municipal. Conduce în jurul muntelui, în compania câtorva camioane zornăitoare. Răsăritul, o fâşie portocalie ţintuită pe culmea unui deal din depărtare, străluceşte printre roţile camioanelor. Când virează dinspre Central în Jackson Street, aproape că intră cu maşina într-un camion cu lapte care trândăveşte la o distanţă apreciabilă de bordură. Merge înainte pe Jackson, trece de casa părinţilor lui şi întoarce în Kegerise Alley. Brusc o aură rece, trandafirie, scaldă casele. Rabbit trece pe lângă ferma de păsări dezafectată şi parchează maşina în faţă la Asociaţia de Atletism Sunrise, la câţiva paşi de intrarea acoperită, într-un loc de unde putea fi observată de oricine ieşea din clădire. Înalţă privirea, plin de speranţă, spre etajul trei, dar nu se vede nicio lumină.

Tothero, dacă e acasă, doarme încă.

Rabbit se pregăteşte să tragă un pui de somn. Îşi scoate haina şi şi-o aşterne pe piept ca o pătură. Dar afară se luminează tot mai mult, scaunul e foarte incomod şi volanul maşinii îi striveşte umerii. Nu se mută pe bancheta din spate pentru că în asemenea poziţie ai fi vulnerabil, or, el vrea să poată porni maşina în secunda în care s-ar dovedi necesar. Pe de altă parte, nu ar vrea să doarmă adânc şi să-l scape pe Tothero când acesta va ieşi din clădire.

Aşadar, se culcă cum poate, îndoindu-şi picioarele lungi, dar nu găseşte un loc de care să-şi rezeme tălpile; prin parbriz, deasupra volanului, are o vedere ceţoasă a cerului care-şi împrospătează albastrul. Azi e sâmbătă şi cerul e luminos, neted, ca în zilele de sâmbătă de care Rabbit îşi aminteşte din copilărie, când firmamentul era tabla de scoruri, virgină, a unui meci lung, pe cale să înceapă. Mingea ia perete, mingea cu paleta, hockey pe asfalt, darts…

O maşină trece pe alee şi Rabbit închide ochii; întunericul dindărătul pleoapelor vibrează de neîncetatele zgomote ale automobilelor din noaptea trecută. Revede pădurile, drumul strâmt, părculeţul întunecat plin de maşini în care se găseau câte o pereche de pasageri tăcuţi. Se gândeşte din Nou la visul lui, să zacă, la ivirea zorilor, în nisipul de lângă Golful Mexic, şi, într-un fel, i se pare că tapiţeria zgrunţoasă din maşina lui ar fi nisipurile visate, iar forfota oraşului care se trezeşte ar fi foşnetul mării.

Nu trebuie să-l piardă pe Tothero. Deschide ochii şi încearcă să se elibereze din giulgiul lui ţeapăn. Se întreabă cât timp a trecut. Cerul arată neschimbat.

Începe să fie îngrijorat din pricina geamurilor maşinii. Se propteşte în cot şi le cercetează pe toate. Geamul de deasupra capului său e crăpat; îl închide la loc şi blochează portierele. Sentimentul de siguranţă îl relaxează, dar fără mare speranţă. Îşi întoarce capul spre deschizătura dintre locul lui şi bancheta din spate. Mişcarea îi suceşte genunchii, care se lovesc de tavan; această mică supărare îl trezeşte de-a binelea. Se întreabă unde o fi dormit fiul lui, ce-o fi făcut Janice, pe unde l-or fi vânat părinţii lui şi părinţii ei. Dacă or fi înştiinţat poliţia. Gândul la poliţie îl face să vadă albastru. Noaptea sleită pe care a lăsat-o în urmă îi apare din locul ăsta ca o reţea încâlcită de apeluri telefonice, drumuri precipitate, şiroaie de lacrimi şi nesfârşite înşiruiri de cuvinte, filamente albe de griji şi frânturi risipite în noaptea neagră, noaptea mistuită, dar încă prezentă, o plasă invizibilă aruncată peste străzile povârnite, o plasă în centrul căreia zace el, în siguranţă, în cuibul lui gol, ermetic închis.

Aşternuturi de pânză, şi momeli în semiobscuritatea încăperii, şi felul în care ea a juisat în patul celeilalte fete, unde era mai bine decât în patul lor. Da, au fost şi lucruri bune: Janice atât de sfioasă să-şi arate goliciunea, chiar şi în primele săptămâni după căsătorie; şi totuşi, într-o seară, când a intrat în baie fără să se aştepte la ceva, a găsit oglinda aburită şi pe Janice, ieşită de sub duş, stând în picioare, uşor ameţită şi mulţumită, plimbându-şi lasciv pe trup un prosop mic, albastru, şi arătându-şi, fără ruşine, fundul îmbujorat de apa fierbinte, simbolizând cele două jumătăţi din care e alcătuită femeia, Janice îndoindu-se, şi răsucindu-se, şi râzând de expresia lui, oricare o fi fost aceasta, şi încolăcindu-l cu Braţele ca să-l sărute, o uşoară roşeaţă de abur pe carnea ei, şi ceafa ei

catifelată, alunecoasă. Rabbit se aşază mai bine şi îşi întoarce gândurile în orbita lor întunecată; ceafa ei alunecoasă, spatele mlădios, cu adâncitura dintre omoplaţi, amândoi căzuţi în genunchi, împreună, spasme şi contorsionări, ca nicicând altădată. Gamba lui se izbeşte de mânerul portierei şi durerea se amestecă ciudat cu scrâşnetul metalului pe metal care răzbeşte din atelierul de reparat maşini. S-au pornit activităţile. Ora opt? Recunoaşte scurgerea timpului în uscăciunea buzelor lui. Se răsuceşte şi se aşază pe scaun, iar haina cu care se învelise îi cade pe podeaua maşinii şi, într-adevăr, pe parbrizul pătat iată silueta lui Tothero coborând pe alee. A trecut de vechea fermă, şi Rabbit sare din maşină, îşi îmbracă haina din mers, şi fuge după el.

— Domnu' Tothero! Hei, domnu' Tothero!

Vocea lui sună crăpată şi răguşită după atâtea ceasuri de nefolosinţă.

Omul se întoarce, dar arată mult mai străin decât se aşteptase Rabbit. Arată ca un pitic mare şi obosit, pare să se fi împuţinat la trup, un cap mare pe cale să chelească, o jachetă groasă, sport, cadrilată, şi nişte picioare – beţe în pantaloni albaştri, prea lungi, aşa încât dunga li se încâlceşte şi manşeta îi mătură pantofii. Când se opreşte din fugă şi face câţiva paşi, Rabbit se teme că a făcut o confuzie. Dar Tothero spune exact ce trebuie.

— Harry, minunatul Harry Angstrom!

Îi întinde o mână ca să i-o strângă şi cu cealaltă îi încleştează braţul ca într-o menghină. Rabbit îşi aduce aminte că lui Tothero îi plăcea întotdeauna să-şi pună mâinile pe tine. Omul stă locului şi se uită la el, cu un zâmbet strâmb, nasul încovoiat, un ochi larg deschis şi unul acoperit de o pleoapă umflată, grea. Cu anii, faţa lui a devenit şi mai schimonosită. Nu cheleşte egal: pe ţeastă i se mai zbârlesc unele şuviţe cărunte şi altele de un castaniu decolorat..

— Am nevoie de sfatul dumitale, îi spune Rabbit, apoi se corectează: De fapt, am neapărată nevoie de un loc unde să dorm.

Tothero rămâne tăcut înainte de a răspunde. Tăria lui constă în aceste tăceri; foloseşte un truc de profesor: aşteaptă o vreme, răgaz în care vorbele sale capătă greutate. În cele din urmă, întreabă:

— Dar ce s-a întâmplat cu casa ta?

— Mă rog, într-un fel a dispărut.

— Ce vrei să spui?

— Nu era nimic bun. Am fugit. Realmente am fugit.

O nouă pauză. Rabbit îşi mijeşte ochii, orbit de lumina refractată de asfalt. Îl doare urechea stângă. Parcă şi dinţii din partea stângă se pregătesc de o nevralgie.

— Atitudinea ta pare lipsită de maturitate, spune, în cele din urmă, Tothero.

— Viaţa mea era o mare încurcătură.

— Ce fel de încurcătură?

— Nu ştiu. Soţia mea e alcoolică.

— Şi ai încercat să o ajuţi?

— Desigur. Cum adică?

— Beai şi tu cu ea?

— Nu, domnule, niciodată. E nu suport alcoolul. Pur şi simplu nu-i sufăr gustul.

Răspunde spontan, mândru că-i poate raporta fostului său antrenor că nu şi-a deteriorat fizicul.

— Poate c-ar fi trebuit să bei şi tu, îşi dă Tothero cu părerea după ceva vreme. Dacă i-ai fi împărtăşit plăcerea, poate că ai fi determinat-o să se controleze.

Rabbit, orbit de soare, amorţit de oboseală, nu-i poate urmări raţionamentul.

— Eşti căsătorit cu Janice Springer, nu?

— Da. Şi cât e de toantă! Realmente toantă.

— Harry, spui un lucru foarte urât. Aşa ceva nu se spune despre nimeni.

Rabbit aprobă din cap, pentru că Tothero e convins de ceea ce spune.

Începe să se simtă istovit de greutatea pauzelor lui Tothero. Sunt pauze mai lungi decât cele pe care le făcea pe vremuri, de parcă Tothero însuşi îşi dădea seama de ponderea lor. Îl cuprinde din nou frica, are impresia că fostul lui antrenor s-a smintit şi o ia de la început:

— Mi-am spus că poate aş găsi la Sunshine un loc unde să dorm vreo două ore. Altminteri, aş putea să mă întorc acasă. Mi-am făcut cheful.

Spre uşurarea lui, Tothero se arată brusc atent, intră în acţiune, îl prinde de cot şi-l conduce îndărăt, pe alee, spunându-i:

— Da, desigur, Harry, arăţi îngrozitor. Îngrozitor.

Mâna lui strânge cotul lui Rabbit cu o inflexibilitate metalică şi, în timp ce-l împinge, oasele lui Rabbit, înţepenite până acum, se zdruncină. Violenţa unei încleştări atât de brutale atenuează uşurarea pe care i-o aduce siguranţa. Până şi vocea lui Tothero, devenită precisă, urgentă şi veselă, îl împunge ascuţit pe Rabbit în starea lui împâclită.

— Mi-ai cerut două lucruri, îi spune Tothero, două lucruri; un loc de dormit şi un sfat. Acum Harry, o să-ţi ofer un loc de dormit, cu condiţia, Harry, cu condiţia, ca atunci când te trezeşti, să avem o discuţie serioasă cu privire la criza căsniciei tale. Sunt foarte îngrijorat, îţi spun sincer, dar nu atât pentru tine, te cunosc îndeajuns ca să ştiu că tu, Harry, cazi întotdeauna în picioare; nu sunt îngrijorat pentru tine, ci pentru Janice. Ea nu are forţa ta de coordonare. Îmi promiţi?

— Desigur. Ce să vă promit?

— Să-mi promiţi că noi doi vom găsi o cale de a o ajuta.

— Da, dar nu cred că pot. Vreau să spun că nu mă interesează atât de mult soarta ei. Cândva m-a interesat, dar nu mă mai interesează.

Ajung la treptele de ciment şi la cutia de lemn de la intrare. Tothero descuie uşa cu cheia lui. Localul e pustiu, tejgheaua umbrită a barului şi mesele mici, rotunde, par şubrede, fragile, Când nu sunt înconjurate de oameni. Reclamele luminoase din spatele barului – tuburi de neon sclipitoare – sunt scoase din priză, moarte. Tothero vorbeşte cu o voce mult prea puternică:

— Nu pot să cred. Nu pot să cred că cel mai bun dintre băieţii mei s-a transformat într-un monstru.

Monstru: cuvântul pare să reverbereze în urma lor, în timp ce urcă scările până la al doilea etaj. Rabbit se justifică:

— După ce o să dorm, o să gândesc şi eu mai clar.

— Foarte bine. Eşti un băiat bun. Asta-i tot ce dorim.

Oare ce-o fi vrut să spună cu pluralul „dorim”?

Toate mesele sunt goale. Lumina soarelui aruncă pătrate blonde peste culorile terne ale unui calorifer înnegrit de praf. Paşii muşteriilor au săpat cărare în scândurile înguste ale duşumelei.

Tothero îl conduce spre o uşă pe care Rabbit nu a intrat niciodată, apoi urcă pe o scară de pod, de fapt un fel de scară mobilă, bătută în cuie. Între trepte se văd bucăţi de sârmă izolatoare şi piese de lemnărie găurite şi deteriorate. În sfârşit, ies la lumină.

— Aici e reşedinţa mea, spune Tothero, jucându-se nervos cu clapele buzunarelor.

Cămăruţa dă spre răsărit O crăpătură dintr-o jaluzea aruncă o lamă lungă de lumină solară pe peretele lateral, deasupra unui pat de campanie cu aşternutul nestrâns. Cealaltă jaluzea e ridicată. Între cele două ferestre se găseşte un birou ingenios construit din şase lăzi de bere, prinse între ele cu sârmă, trei aşezate pe înălţime şi trei pe lăţime. În cele şase lăzi sunt aruncate cămăşi, în celofanul în care au venit de la spălătorie, maiouri şi chiloţi împăturiţi cu grijă, ciorapi vârâţi unul în celălalt, batiste, pantofi lustruiţi, o perie cu mâner de piele şi un pieptene cu dinţii înfipt în perie. De două cârlige atârnă, pe umeraşe, nişte jachete sport din stofe cu modele ţipătoare, vesele. Dar spiritul gospodăresc al lui Tothero se opreşte la haine. Podeaua e plină de scame şi ghemotoace păroase. Pretutindeni zac împrăştiate ziare şi toate genurile De reviste de la *Naţional Geographic* la reviste cu enigme şi povestiri poliţiste pentru adolescenţi, şi comicsuri. Spaţiul în care locuieşte Tothero se îmbină perfect cu restul podului, populat de un talmeş-balmeş de obiecte: tabelele cu scorurile competiţiilor de pinacle, mese de biliard, butoiaşe de lemn sau de metal, scaune rupte cu fund de răchită împletită, colaci de sârmă subţire pentru coteţele de pui şi un şir de uniforme de softball atârnând pe o ţeavă aflată între două grinzi înclinate, blocând astfel lumina care se filtrează prin fereastra aflată în spate.

— Există vreo toaletă pentru bărbaţi? Întreabă Rabbit.

— Jos, Harry.

Entuziasmul lui Tothero s-a răsuflat; omul pare încurcat, în timp ce foloseşte toaleta, Rabbit îl aude pe bătrân bocănind şi trebăluind în cameră, dar când se întoarce nu constată nicio schimbare. Patul e tot nestrâns.

Tothero aşteaptă şi Rabbit aşteaptă şi, până la urmă, îşi dă seama că Tothero vrea să-l vadă dezbrăcându-se, aşa că se dezbracă; rămas în maiou şi chiloţi, se vâră în aşternutul şifonat şi călduţ. Deşi îl dezgustă ideea să între în culcuşul bătrânului, senzaţia e totuşi plăcută pentru că, în sfârşit, îşi întinde mădularele, şi pentru că simte răcoarea solidă a peretelui de alături, şi pentru că aude maşinile mişcându-se în depărtare, poate căutându-l pe el. Îşi întoarce gâtul ca să-i spună ceva lui Tothero şi e surprins să-şi constate solitudinea. Uşa podului s-a închis, se aud paşi coborând treptat scările unui etaj, a două etaje, apoi o cheie care se răsuceşte în uşa de jos, o pasăre care ţipă lângă fereastră şi zăngănitul din atelierul de reparaţii, zgomote care ajung sus înăbuşite.

Faptul că bătrânul nu se mişcase de acolo era supărător, dar Rabbit e sigur că asta nu-i o problemă. Tothero era cunoscut ca un libidinos, dar nu ca un homosexual. De ce rămăsese să se uite? Brusc, Rabbit cunoaşte răspunsul.

Pentru Tothero însemnase o întoarcere în timp. Din pricina tuturor orelor pe care le petrecuse în vestiarul băieţilor, urmărindu-i în timp ce se schimbau. Găsirea răspunsului la întrebare îi Relaxează muşchii lui Rabbit. Îşi aduce aminte de perechea cu degetele înnodate care alerga prin parcare după cina luata în West Virginia şi îi pare foarte rău că n-o agăţase el pe fată, fata cu părul lung ca ierburile de mare. Păr roşu? Acolo? El îşi închipuise că fetele din Virginia sunt nişte hlizite grosolane, greoaie la trup, asemenea curvelor tinere din Texas. Dulceaţa vorbirii lor tărăgănate i se păruse excitant de nostimă, dar pe atunci avea nouăsprezece ani. Coborâse strada împreună cu Hanley, cu Jarzylo şi cu Shamberger şi uniforma kaki îl irita, iar orizontul, care parcă nu-i ajungea mai sus de genunchi, era pretutindeni fracturat de câmpii întinse, şi prin case se vedeau familii aşezate pe canapea, în poziţia de cloşcă pe ouă, toate încremenite cu faţa la televizor. Jarzylo era un ţicnit, cloncănea. Când a văzut casa respectivă, lui Rabbit nu i-a venit a crede că nimerise la adresa dorită. Era o casă cu flori la fereastră, flori vii, inocente, şi îi venise să se întoarcă şi s-o ia la fugă. Femeia care s-a ivit în uşă ar fi putut să apară la televizor, oferind reţete de prăjituri. Dar le-a spus:

— Intraţi, băieţi, nu fiţi timizi, veniţi înăuntru şi distraţi-vă.

Le vorbea pe un ton mămos, şi iată-le acolo, nu chiar atâtea câte îşi închipuise el, aşezate în salon, pe mobila de modă veche, cu ornamentaţii butucănoase. Faptul că fetele aveau înfăţişări comune, banal drăguţe i-a mai potolit timiditatea; arătau ca nişte muncitoare de la fabrică, femei obişnuite, nici nu-ţi venea să le spui „fete”, cu un luciu pe faţă de parcă stăteau sub lumini fluorescente. I-au bombardat pe soldaţi cu remarci generoase ca nişte mingi de praf, şi băieţii s-au făcut că râd şi s-au îngrămădit unul în altul, surprinşi şi ţepeni. Cea pe care a luat-o Rabbit, care, de fapt, l-a luat pe el, a urcat în cameră, l-a atins, nu-şi încheiase bluza decât la un singur nasture, ultimul de jos, şi l-a întrebat cu vocea ei hârâit siropoasă dacă vrea cu lumina aprinsă sau stinsă, şi când el a răspuns cu un glas sugrumat „stinsă”, a râs, şi zâmbea din când în când sub el, străduindu-se să-i ajusteze poziţia, ba chiar vorbindu-i cu bunăvoinţă: — Ai intrat bine, puişor. Te descurci bine. Daaa! Ai luat lecţii.

Şi când s-a terminat, Rabbit s-a simţit ofensat să afle, după cutele amare din jurul gurii ei şi după asprimea cu care a refuzat să zacă în tihnă alături de el, s-a ridicat şi s-a aşezat pe marginea de metal a patului, privind pe ferestrele întunecate la cerul verde al nopţii texane, a aflat, spuneam, că simulase partea ei din joc. Spatele ei tăcut pe care, în lumina gălbuie, apărea breteaua unui sutien de costum de baie îl irită; îi prinde în mână rotunjimea umărului şi o întoarce brutal. Şuviţele de pe frunte îi atârnă atât de neglijent şi de neajutorat, încât Rabbit se vede silit să-şi ferească privirea. Ea îi şopteşte la ureche:

— Puişor, n-ai plătit pentru două partide.

Dulcea de ea, nu-i decât bani.

Zăngănitul din garaj răzbeşte până la el înăbuşit. Zgomotul îl linişteşte, îi spune că e ascuns, în deplină siguranţă, şi că, în timp ce el se ascunde, alţi oameni sunt ocupaţi să bată lumea în cuie şi, în întuneric, inima lui trimite un impuls afectuos zgomotelor răzleţe.

Visele lui Rabbit sunt superficiale, furişe. Picioarele îi zvâcnesc. Buzele i se mişcă pe pernă. Pielea pleoapelor tremură când îşi roteşte pupilele ca să aibă viziunea peretelui dinlăuntru pe care se proiectează visul. În rest, Rabbit e ca şi mort, dincolo de orice putere a răului. Lama de lumină de pe perete se lasă încet în jos, îi taie pieptul, apoi se preface într-un bănuţ pe podea, după care se mistuie. Se trezeşte brusc în penumbră, ochii lui albaştri, fantomatici, caută în jur sursa glasurilor bărbăteşti pe care le aude. Glasurile vin de jos, şi o serie de bocănituri sugerează că se trage mobilă pe podea, tropăieli în cerc, zgomote care-l hăituiesc. Dar la un moment dat se aude o voce de bas familiară: e Tothero, şi zgomotele de jos se cristalizează în jurul acestui nucleu dur, devenind glasurile jucătorilor de cărţi, ale băutorilor, ale mitocanilor, ale chefliilor. Rabbit se răsuceşte în culcuş şi se întoarce cu faţa spre partenerul lui răcoros, peretele, şi, traversând un con roşu de trezie, adoarme din nou.

— Harry! Harry!

Vocea îl zgâlţâie de umăr, îi zbârleşte părul. Se întoarce de la perete şi priveşte cu ochii mijiţi lumina palidă a soarelui. Tothero stă în umbră, o halcă de întuneric dens, pătruns de oarecare îngrijorare. Faţa lui murdar-lăptoasă se proiectează înainte, schimonosită de un zâmbet strâmb. Miroase a whisky.

— Harry! Ţi-am făcut rost de o fată.

— Grozav! Adu-o aici.

Bătrânul râde, stingherit. Ce să însemne?

— Te referi la Janice?

— E trecut de şase. Scoală-te, scoală-te, Harry. Ai dormit ca un prunc. Ieşim în oraş.

— De ce? Rabbit ar fi vrut să întrebe: Unde?

— Să mâncăm Harry, să M-A-N-C-Ă-M. Scoală-te, băiete. Nu ţi-e foame? Foame. Foame!

E clar că-i smintit.

— Vai, Harry, tu nu poţi înţelege foamea unui om bătrân, mănânci şi mănânci, şi niciodată nu-i mâncarea care-ţi trebuie. Tu nu poţi înţelege lucrul ăsta.

Tothero se duce la fereastră şi se uită în jos, pe alee; profilul lui bolnăvicios se decupează greoi în lumina fadă.

Rabbit îşi dă la o parte învelitoarea, îşi trece picioarele goale peste marginea patului şi stă în capul oaselor. Priveliştea pulpelor lui paralele, pure îi clarifică mintea pâcloasă. Părul de pe picioare, altădată o blană subţire, blondă, se întunecă la culoare şi se îndeseşte ca nişte perciuni. Mirosul corpului muiat de somn îi pătrunde în nări.

— Şi cu ce se ocupă fata asta? Întreabă.

— Cu ce se ocupă, da, cu ce s-o fi ocupând? Cu pizda! exclamă Tothero dintr-o suflare şi, în lumina cenuşie a ferestrei, falca îi cade în jos.

Pare mirat că se aude rostind lucruri atât de urâte. Totuşi, îl pândeşte în acelaşi timp pe Rabbit de parcă l-ar fi supus la un test. În urma căruia se corectează:

— Nu, adevărul e că am o cunoştinţă, o cunoştinţă aici, în Brewer, o prietenă, ca să spun aşa, pe care o invit din când în când la o cină. Nu mai mult de atât,

sau poate doar puţin mai mult de atât. Harry, tu eşti atât de inocent.

Rabbit începe să se teamă de Tothero, toate frazele lui n-au nicio noimă. Se ridică în picioare, în lenjeria de corp.

— Cred c-ar fi mai bine să plec.

Scamele de pe podea i se lipesc de tălpile goale.

— O, Harry, Harry!

Tothero strigă cu o voce în care amestecă durerea cu afecţiunea, apoi se apropie de el şi îl strânge la piept cu un singur braţ.

— Noi doi suntem la fel, din aceeaşi plămadă.

Faţa lui mare, strâmbă, se uită la Rabbit cu încredere, dar acesta din urmă nu înţelege. Totuşi, faptul că omul i-a fost antrenor îi impune să-l asculte.

— Tu şi cu mine ştim care-i socoteala, noi ştim…

Şi exact în acest punct, adică în miezul prelegerii sale, Tothero se blochează şi se zăpăceşte. Repetă „Noi ştim” şi îşi retrage braţul cu care îl strângea.

— Eu credeam că, după ce mă scol, o să discutăm despre Janice.

Îşi culege pantalonii de pe podea şi îi îmbracă. Îl deranjează faptul că arată şifonaţi şi îşi aduce aminte că a făcut un pas uriaş, gând care îi dă crampe nervoase în stomac şi în gât.

— O să vorbim, o să vorbim şi despre asta, îl asigură Tothero, după ce o să ne achităm de obligaţiile sociale. Apoi, după o pauză: Vrei să te întorci acasă acum? Spune-mi dacă vrei s-o faci.

Rabbit revede în gând forma tâmpă a gurii lui Janice şi felul în care uşa debaralei se loveşte de televizor.

— Nu, pentru Dumnezeu! Tothero e încântat; bucuria îl face să vorbească mult.

— Bine, foarte bine, atunci îmbracă-te. Nu putem ieşi îmbrăcaţi necorespunzător. Ai nevoie de o cămaşă curată?

— Cămăşile dumitale nu-s pe măsura mea.

— Nu, Harry, crezi că nu? Ce măsură ai?

— Patruzeci.

— Măsura mea! Întocmai. Tu ai braţe prea scurte pentru înălţimea ta. Ah, e minunat, Harry. Nu pot să-ţi spun ce mult mă încălzeşte faptul că ai apelat la mine când ai avut nevoie de ajutor. În toţi aceşti ani – spune el, scoţând o cămaşă din biroul confecţionat din lăzi de bere şi desfăcându-i celofanul –, în toţi aceşti ani atâţia băieţi mi-au trecut prin mână şi apoi s-au evaporat, Harry. Şi niciodată nu se mai întorc, Harry, niciodată nu se întorc la mine.

Rabbit e neplăcut surprins să vadă în oglindă că i se potriveşte perfect cămaşa lui Tothero. Probabil însă că el are picioarele mai lungi. Pălăvrăgind pe un ton de mămică mândră de băiatul ei, Tothero îl urmăreşte cum se îmbracă. Acum, că i-a trecut stinghereala de a-i explica ce urmează să facă împreună, vorbăria lui Tothero e mai colorată.

— Îmi face bine la inimă să te văd. Tinereţea în faţa oglinzii. Harry, spune-mi sincer, de când nu te-ai mai distrat ca lumea? De mult timp?

— M-am distrat de minute noaptea trecută, am condus până în West Virginia şi înapoi.

— O să-ţi placă doamna mea, ştiu că o să-ţi placă, e o petunie de oraş. Eu n-o cunosc pe fata pe care o s-o aducă. Mi-a spus că e grasă. Dar doamnei mele toată lumea îi pare grasă. Şi s-o vezi cum mănâncă, Harry; pofta de mâncare a celor tineri! Ai un nod de cravată fascinant, voi tinerii, ştiţi atâtea şmecherii pe care eu nu le-am învăţat niciodată.

— E un nod Windsor.

Acum, că e îmbrăcat, Rabbit simte că-i revine calmul. Trezirea din somn l-a reîntors, într-un fel, la lumea pe care o părăsise. Aproape că-i lipseşte prezenţa apăsătoare a lui Janice, şi gălăgia copilului, şi pereţii lui. Se întrebase la un Moment dat ce face. Dar acum, toate aceste reflexe, superficial zgândărite, s-au stins şi unele instincte mai adânci erup la suprafaţa, încredinţându-l că a procedat bine. Resimte libertatea ca pe o boare de oxigen care-l înconjoară pretutindeni; Tothero e un curent de aer, şi clădirea în care se găseşte, şi străzile oraşului nu sunt decât trepte şi alei în spaţiu. Atât de desăvârşită, atât de consistentă e această libertate în care s-a sublimat întreaga învălmăşeală a lumii din jur prin simpla apăsare a degetului său pe trăgaciul deciziei, încât acum toate căile i se par la fel de bune şi toate mişcările la fel de mângâietoare pentru epiderma lui şi niciun atom din deplina lui fericire nu s-ar altera chiar dacă Tothero i-ar spune că nu se vor întâlni cu două fete, ci cu două capre, şi că nu se duc în oraşul Brewer, ci în Tibet. Îşi aranjează cravata cu infinită atenţie, de parcă dunguliţele din nodul Windsor, gulerul cămăşii lui Tothero şi baza propriului său gât ar fi colţurile unei stele care, când va fi complet îmbrăcat, se va extinde până la muchia universului. *El* e Dalai Lama. Tothero se îndreaptă spre fereastră ca un nor care-i umbreşte un colţ al câmpului vizual.

— Maşina mea e încă acolo?

— O maşină albastră? Da. Încalţă-te.

— Mă întreb dacă cineva o fi văzut-o acolo. Cât am dormit eu, ai auzit ceva zvonuri prin oraş?

Pentru că în vastul cuprins al fericirii lui, Rabbit şi-a adus aminte de câteva imperfecţiuni: căminul lui, soţia, apartamentul lor – ghemuri de îngrijorări. Pare cu neputinţă ca timpul care s-a scurs să le fi dizolvat cu totul, dar răspunsul lui Tothero sugerează aşa ceva.

— Nu, răspunde el. Şi adaugă: Dar desigur, n-am fost prin locurile unde ar fi putut să se vorbească despre tine.

Pe Rabbit îl irită că Tothero nu manifestă mai mult interes faţă de viaţa lui, ci îl priveşte doar ca pe un partener de chef.

— Azi ar fi trebuit să mă prezint la slujbă, spune cu o voce înţepată, de parcă l-ar învinovăţi pe bătrân. Sâmbăta e ziua mea de mare activitate.

— Cu ce te ocupi?

— Fac demonstraţie în magazinele cu preţuri fixe, prezint aparatul de curăţat legume Magipeel.

— O vocaţie nobilă, comentează Tothero, întorcându-se de la fereastră. Splendid, Harry, în sfârşit te-ai îmbrăcat.

— Domnule Tothero, ai un pieptene pe undeva? Şi trebuie să merg la closet.

Sub picioarele lor, oamenii de la Asociaţia de Atletism Sunshine râd şi fac haz

de cine ştie ce prostie. Rabbit se gândeşte că va trebui să treacă printre ei şi întreabă:

— Spune-mi, e musai să mă vadă toată lumea?

Tothero face o mutră indignată, aşa cum obişnuia din când în când în timpul antrenamentelor, când băieţii se prosteau în jurul coşului şi nu se ţineau de exerciţii.

— De ce te temi, Harry? De sărmana Janice Springer? Supraestimezi oamenii. Nimănui nu-i pasă de ce faci tu. Acum o să coborâm şi, te rog, nu sta prea mult la toaletă. Şi încă n-am auzit nicio vorbă de mulţumire pentru tot ce-am făcut şi fac pentru tine.

Ia pieptenele înfipt în perie şi i-l dă lui Harry.

O bruscă spaimă că s-ar putea să-şi ştirbească libertatea îi frânează gestul simplu de a-şi exprima gratitudinea. Cu buzele strânse, Rabbit rosteşte un „mulţumesc”.

Coboară împreună. Contrar celor afirmate de Tothero, toţi bărbaţii de jos – cei mai mulţi oameni în vârstă, dar nu prea bătrâni, aşa încât trupurile lor dizgraţioase păstrează încă un soi de vigoare respingătoare – se uită la el cu interes. Tothero îl prezintă pe rând tuturor, într-o manieră nebunească.

— Fred, ăsta-i cel mai bun dintre băieţii mei, un baschetbalist admirabil, Harry Angstrom, probabil că ai citit despre el în ziare, a stabilit două recorduri statale, o dată în 1950 şi pe urmă, în 1951, şi-a depăşit propriul record, o performanţă extraordinară.

— Zău, Marty?

— Harry, e o onoare să te cunosc.

Ochii lor vioi, incolori, nişte pete mici întunecate, aşa cum arată şi gurile lor, se hrănesc avid cu înfăţişarea lui ciudată şi emit remarci usturătoare care urmează să fie digerate în burţile lor dezgustătoare, umflate de bere. Rabbit îşi dă seama că toţi îl iau pe Tothero peste picior, că e calul lor de bătaie şi se ruşinează atât pentru prietenul lui, cât şi pentru el. Se ascunde la toaletă. Vopseaua de pe colacul closetului e scorojită, iar chiuveta e pătată de lacrimile ruginite ale robinetului; pereţii sunt unsuroşi, iar dispozitivul de şerveţele e gol. Înălţimea tavanului îngust are un aspect lugubru; cam un metru pătrat dintr-o ornamentaţie de metal e acoperită de o pânză de păianjen în care atârnă câteva insecte moarte, albite. Starea lui de depresie se adânceşte, aproape că-l paralizează; iese din toaletă şchiopătând şi cu o grimasă încremenită pe chip şi se duce lângă Tothero; amândoi ies din local ca într-o transă. Are senzaţia unui afront, a unei invazii, când Tothero se urcă în maşina lui. Dar, tot ca în transă, nu pune nicio întrebare, ci se lasă să lunece la volan şi, în noua relaţie dintre braţele şi picioarele lui şi butoanele şi pedalele maşinii, se înveşmântează în mantia puterii. Părul pieptănat umed îi stă ţeapăn pe cap.

Rosteşte cu asprime:

— Deci eşti de părere că ar fi trebuit să beau şi eu cu Janice?

— Fă întotdeauna ceea ce-ţi dictează inima, îi răspunde Tothero. Inima e singura noastră călăuză.

Pare obosit şi distrat.

— Mergem în Brewer?

Niciun răspuns.

Rabbit iese din alee şi intră în Poter Avenue, unde se scurgea pe vremuri apa de la fabrica de gheaţă. Merge drept înainte, ocoleşte Wilbur Street, unde e casa lui, şi după alte două viraje ajunge în Central Street şi o ia pe la poalele muntelui, spre Brewer. În stânga, terenul se lasă în jos într-o râpă aşternută cu apa râului larg, sprinten şi tăcut Running House; în dreapta, staţiile de benzină licăresc, cablurile electrice zbârnâie, becurile stradale protestează.

Pe măsură ce oraşul se subţiază, limba lui Tothero se dezleagă.

— Harry, în legătură cu doamnele cu care urmează să ne întâlnim, Harry, n-am idee cum arată cealaltă, dar ştiu sigur că te vei purta ca un gentleman. Şi îţi dau în scris că o să-ţi placă prietena mea. E o fată remarcabilă. Harry, deşi a avut din naştere şapte ursitoare potrivnice, s-a descurcat de minune, a făcut un lucru măreţ.

— Ce?

— S-a luptat din răsputeri. Asta-i secretul, Harry, să te lupţi. Pe mine mă face fericit, mă simt fericit şi umilit totodată pentru că am o oarece relaţie cu ea.

— Da?

— Îţi dai seama, Harry, că o femeie tânără e acoperită de păr pe toate părţile trupului?

— Nu m-am gândit niciodată la aşa ceva.

Simte un nod de dezgust în gât.

— Să te gândeşti. Să te gândeşti la lucrul ăsta, Harry. Femeile sunt nişte maimuţe. Sunt maimuţe.

O declară solemn şi Rabbit râde.

Râde şi Tothero şi se apropie de el, în scaunul maşinii.

— Şi totuşi le iubim, Harry, nu-i aşa? Harry, de ce le iubim? Dă-mi răspunsul ăsta şi ai să răspunzi la enigma întregii vieţi.

Se foieşte pe scaun, îşi încrucişează şi îşi desface picioarele, se apleacă în faţă, îl bate pe Rabbit pe umăr, pe urmă se trage îndărăt şi se uită pe geam, după care se întoarce şi-l bate din nou pe umăr.

— Harry, eu sunt un om odios. O persoană detestabilă. Harry, dă-mi voie să-ţi spun ceva.

Pe când era antrenor, mereu ţinea „să-ţi spună ceva”.

— Nevastă-mea îmi zice că sunt o persoană detestabilă. Dar ştii când a început totul? A început de la pielea ei. Într-o zi, în primăvara anului 1943 sau ’44, în timpul războiului, pe nepusă masă pielea ei a devenit hidoasă. Semăna cu pieile a o mie de şopârle însăilate laolaltă. Însăilate *stângaci.* Îţi vine să crezi? Gândul că este făcută din bucăţi mă oripila, Harry.

Mă asculţi? Nici nu mă asculţi. Te întrebi de ce naiba ai venit la mine.

— Mă îngrijorează ce mi-ai spus azi-dimineaţă despre Janice.

— Janice! Haide să nu mai vorbim despre nulităţi ca Janice.

Springer, băiete dragă. Asta-i noaptea noastră. Nu avem timp să plângem de mila cuiva. Femeile adevărate pică din pom.

Mimează cu mâinile lucruri care pică din pom.

— Trosc, pleosc, pleosculeţ.

Deşi îl crede zănatic, Rabbit începe să aştepte întâlnirea cu nerăbdare. Parchează maşina pe Weiser Avenue şi se întâlnesc cu fetele în faţa restaurantului chinezesc.

Fetele, care aşteptau sub o lampă de neon roşie, căpătaseră o gingăşie florală, lumina trandafirie le aureola părul pufos cu o undă arămie de ofilire tomnatică. Rabbit simte că-i sare inima din piept jos, pe trotuar. Se adună toţi patru şi Tothero o prezintă pe Margaret:

— Margaret Kosko, Harry Angstrom, cel mai bun dintre atleţii mei, e o plăcere pentru mine să-i prezint unul altuia pe doi tineri atât de minunaţi.

Bătrânul pare ciudat de timid: vocea lui ascunde o tuse înăbuşită.

După portretul făcut de Tothero, Rabbit e uimit să constate că Margaret nu e decât o altă Janice – aceeaşi paloare gălbejită, aceeaşi îndărătnică statură scundă.

Aproape fără să-şi mişte buzele, femeia rosteşte:

— V-o prezint pe Ruth Leonard – Ruth, Marty Tothero şi ăsta, cum te cheamă?

— Harry, o informează Rabbit, sau mai curând Rabbit.

— Aşa-i! strigă Tothero. Am uitat că băieţii îţi spuneau Rabbit.

Tuşeşte.

— Mă rog, atunci eşti un ditamai iepurele, remarcă Ruth.

Pe lângă Margaret, arată grasă, dar nu chiar *atât* de grasă.

Mai curând durdulie. Dar înaltă. Are ochi albaştri în orbite tăiate drept. Pulpele îi umflă partea din faţă a rochiei, astfel încât, chiar când stă în picioare, are un fel de poală. Părul Ei, de culoarea berii de ghimbir murdare, e legat la ceafa, în spatele ei, parcometrele cu limbile lor roşii se retrag la marginea trotuarului, iar la picioarele ei, patru mici pătrate de iarbă se întâlnesc într-un X.

— Ditamai la suprafaţă, îi răspunde el.

— Aşa sunt şi eu.

— Mamă, am o foame de lup! îi anunţă Rabbit, doar ca să spună ceva.

Pe undeva, e cuprins de furnicături nervoase.

— Foame, foame, repetă Tothero, recunoscător că are de ce să se agaţe. Unde vor micuţii mei să mănânce?

— Aici? Întreabă Harry.

Din felul în care se uită la el cele două fete, înţelege că se aşteaptă ca el să ia hotărârea. Tothero se mişcă de colo până colo şi se ciocneşte de o pereche de vârstnici care se plimbau prin faţă. Pare atât de surprins de coliziune şi se pierde în atâtea scuze, încât Ruth izbucneşte în râs; şi râsul ei răsună în stradă ca un pumn de monede aruncate pe jos. La sunetul râsului ei, Rabbit se mai relaxează şi muşchii pieptului par să i se umple cu aer cald. Tothero intră primul pe uşa de sticlă, Margaret îl urmează, iar Ruth îl ia pe Rabbit de braţ şi-i spune:

— Eu te cunosc. Am făcut şcoala la West Brewer High şi am terminat în 1951.

— Promoţia *mea.*

Faptul că e de aceeaşi vârstă cu el îi place la fel de mult ca şi atingerea mâinii ei pe braţul lui; e ca şi cum, deşi au urmat şcoli din părţi opuse ale oraşului, ar fi

învăţat aceleaşi lucruri şi şi-ar fi format aceeaşi concepţie de viaţă. Concepţia promoţiei ’51.

— Voi ne-aţi bătut, îi spunea ea.

— Aveaţi o echipă nasoală.

— Nu-i adevărat. Eu am fost cuplată cu trei dintre jucători.

— Trei deodată?

— Într-un fel.

— De-asta arătau vlăguiţi.

Râde din nou – iar monedele aruncate pe jos; deşi se simte jenat de ceea ce a spus, ea e foarte prietenoasă şi, în momentele acelea, poate chiar drăguţă. Are tenul cam urât. Dar părul e des, şi asta e un semn bun.

Un chinez tânăr, îmbrăcat într-o bluză de pânză gălbuie, le taie calea spre tejgheaua de sticlă unde o tânără americancă înveşmântată într-un kimono chinezesc calculează nişte facturi jerpelite.

— Vă rog, câte persoane? Întreabă chinezul.

— Patru, răspunde Rabbit când vede că Tothero nu deschide gura.

Pe neaşteptate, cu un gest amplu, Ruth îşi dezbracă jacheta albă şi i-o dă lui Rabbit să i-o ţină; o jachetă dintr-o blană moale, pufoasă. Mişcarea ei iscă o undă de parfum.

— Da, o masă de patru persoane, pe aici, vă rog; şi chelnerul îi conduce într-un separeu roşu.

Localul a fost de curând convertit în restaurant chinezesc, pe pereţi pot fi văzute încă imagini din Paris. Ruth se poticneşte uşor; Rabbit, aflat în spatele ei, îi observă călcâiele îngălbenite de cât au trudit călcând în lături în ciorapii din plasă movulie care-i leagă picioarele de vârfurile pantofilor. Dar sub luciul verde al rochiei fundul ei copios întinde materialul cu oarecare importanţă. Talia i se înalţă drept, oarecum pătrăţos, ca şi trăsăturile feţei. Croiala rochiei îi lasă o despicătură în formă de V pe spatele alb, cărnos. La intrarea în separeu, Rabbit se ciocneşte de ea, creştetul ei îi ajunge la nas. Mirosul pătrunzător al părului ei se aseamănă cu parfumul de duzină cu care s-a stropit îndărătul urechilor. Se ciocnesc unul de celălalt pentru că Tothero o conduce pe Margaret la scaunul ei cu un întreg ceremonial de politeţe – un gnom la buza peşterii. În timp ce aşteaptă, Rabbit e încântat să-şi spună că un străin care ar trece prin faţa geamului restaurantului, aşa cum a trecut el cu o noapte în urmă prin faţa birtului din West Virginia, l-ar invidia văzându-i silueta alături de cea a femeii de lângă el. Ruth se apleacă, pe urmă se lasă să alunece pe scaun. Pielea umerilor Îi străluceşte, apoi se întunecă în penumbra separeului. Rabbit se aşază la rândul lui şi îi simte alături foşnetul, care apoi se domoleşte, aşa cum se întâmplă cu femeile, care întâi se foiesc de parcă şi-ar construi un cuib.

Descoperă că i-a ţinut tot timpul în mână jacheta. Blana moale, suplă, doarme în poala lui. Fără să se ridice, întinde braţul şi o atârnă pe cuierul din spate.

— Ce bine-i să ai braţe lungi! exclamă ea, apoi scotoceşte în poşetă şi scoate un pachet de ţigări Newport.

— Tothero zice că am braţe scurte.

— Unde l-ai cunoscut pe nătăfleţul ăsta bătrân?

Vorbeşte într-un fel în care o poate auzi şi Tothero, dacă-şi dă osteneala.

— Nu-i un nătăfleţ, e fostul meu antrenor.

— Vrei o ţigară?

Rabbit face semn că nu.

— Tocmai m-am lăsat de fumat.

— Deci nătăfleţul ăsta bătrân ţi-a fost antrenor, oftează Ruth.

Scoate o ţigară din pachetul turcoaz, o atârnă între buzele portocalii şi se încruntă când scapără un chibrit, acea curioasă stângăcie feminină, ţine chibritul de hârtie într-o parte, la depărtare, aplecându-l. Abia la a treia încercare se aprinde.

Margaret o mustră:

— *Ruth!*

— Nătăfleţ? repetă Tothero, şi faţa lui greoaie arată rău şi strâmb în veselia ei forţată, de parcă ar fi început să se topească. Asta sunt, asta sunt! Un nătăfleţ bătrân şi păcătos picat printre prinţese.

Margaret nu găseşte în spusele lui nimic supărător în ceea ce o priveşte şi îşi lasă mâna pe mâna lui şi rosteşte cu o voce puternică, solemnă:

— Nu eşti deloc un nătăfleţ.

— Unde o fi tânărul nostru confucian, întreabă Tothero şi priveşte în jur, ridicându-şi braţul liber.

Când apare băiatul, Tothero îl întreabă:

— Serviţi băuturi alcoolice aici? — Le putem aduce de alături, răspunde băiatul.

E ciudat felul în care sprâncenele chinezilor par îngropate în piele, în loc să iasă afară din ea.

— Pentru mine un whisky dublu. Tu, draga mea?

— Daiquiri, răspunde Margaret pe un ton de glumă.

— Copii?

Rabbit se uită la Ruth. În lumina separeului, faţa ei pare pudrată cu o pulbere portocalie. Iar părul, părul care la prima vedere părea blond murdar sau castaniu spălăcit, are acum mai multe culori, roşu, şi galben, şi mov, şi negru, fiecare şuviţă scânteind în lumină o serie de nuanţe, ca blana unui câine.

— Drace! exclamă ea. Cred că un Daiquiri.

— Atunci trei, îi comandă Rabbit băiatului, cu gândul că un Daiquiri o să fie ca o limonadă.

Chelnerul recapitulează:

— Trei Daiquiri, un whisky dublu cu gheaţă. Şi pleacă.

Rabbit o întreabă pe Ruth:

— Când e ziua ta de naştere?

— În august. De ce?

— A mea e în februarie. Eu sunt mai mare.

— Eşti mai mare.

E de acord cu el, de parcă ar şti ce simte: nu poţi domina o femeie care-i mai în vârstă decât tine.

— Dacă m-ai recunoscut, întreabă el, cum de nu l-ai recunoscut şi pe domnul

Tothero? Era antrenorul echipei.

— Cine se uită la antrenori? Nu-s buni de nimic, nu-i aşa?

— Nu-s buni de nimic? Echipa unei şcoli depinde în întregime de antrenor.

— Depinde de băieţi, Harry, răspunde Tothero. Nu poţi face din rahat bici.

— Ba poţi, îl contrazice Rabbit. Când eram boboc, nu ştiam nici care mi-e capul şi care-i cotul.

— Ştiai, Harry, ştiai. Eu n-am avut ce să te învăţ, ţi-am dat doar frâu liber. Se uită în jur. Erai un cerb tânăr, continuă apoi, cu picioare mari.

— Cât de mari? Întreabă Ruth.

— Port patruzeci şi cinci. Dar tu cât porţi?

— Am picioare micuţe, răspunde ea. Micuţe şi drăguţe.

— Eu am avut impresia că-ţi ies afară din pantofi.

Rabbit îşi dă capul pe spate şi se lasă puţin în jos, ca să se poată uita pe sub marginea mesei, în lumina subacvatică în care atârnă gambele ei, ca nişte peşti cafenii.

Picioarele nu se retrag sub scaun.

— Nu te holba atâta, că ai să cazi, îi spune ea, zbârlindu-se, ceea ce e semn bun.

Femeilor le place să fie întărâtate. Nu recunosc acest lucru, dar le place.

Apare chelnerul cu băuturile şi începe să le aştearnă în faţă suporturi de hârtie şi tacâmuri mate. Le aranjează în faţa lui Margaret şi apoi dă să treacă la Tothero care îşi desprinde paharul de la buze şi exclamă pe un ton mai înviorat şi mai puternic:

— Tacâmuri? La mâncăruri orientale? Nu aveţi beţişoare?

— Ba da.

— Atunci beţişoare la toată lumea. Când eşti la Roma…

— Mie nu-mi lua tacâmurile, strigă Margaret, înşfăcându-şi lingura şi furculiţa pe care chelnerul dădea să le ia. Eu nu vreau beţe.

— Harry şi Ruth? Voi ce preferaţi?

Daiquiri are într-adevăr gust de limonadă şi alunecă pe gât ca uleiul, cu un soi de asprime transparentă.

— Beţe, răspunde Rabbit cu o voce adâncă, bucuros s-o contrarieze pe Margaret. În Texas nu atingeam niciodată metal când mâncam pui *hao phooey.*

— Ruth? O întreabă Tothero, cu o mină timidă şi forţată.

— O, ce mai? Dacă poate nerodul ăsta, pot şi eu.

Îşi striveşte ţigara şi bâjbâie după alta.

Chelnerul iese, ca o mireasă cu buchetul de tacâmuri nedorite. Margaret e singură în alegerea ei, ceea ce o sâcâie. Rabbit e bucuros, pentru că Margaret e o umbră aruncată peste fericirea lui.

— Ai mâncat preparate chinezeşti în Texas? Întreabă Ruth.

— Tot timpul. Dă-mi o ţigară.

— Te-ai lăsat de fumat.

— Mă apuc iar. Dă-mi o monedă de zece cenţi.

— Zece cenţi? Nici nu mă gândesc.

Inutila repeziciune a refuzului ei îl jigneşte, s-ar zice că urmăreşte un profit de

pe urma lui. De ce oare crede că vrea s-o fure? Şi ce să-i fure? îşi vâră mâna în buzunarul hainei şi scoate câteva monede, alege una de zece cenţi şi o vâră în tonomatul sidefiu de lângă masa lor. Se apleacă, foarte aproape de faţa ei, întoarce filele cu titlurile melodiilor şi, în cele din urmă, apasă pe butoanele B şi 7 pentru melodia *Rocksville, P-A.*

— Mâncarea chinezească din Texas e cea mai bună mâncare chinezească din Statele Unite, cu excepţia Bostonului.

— Ia auziţi-l pe marele călător, spuse Ruth.

Îi dă o ţigară. Rabbit o iartă pentru moneda de zece cenţi.

— Aşadar, crezi că antrenorii nu sunt buni de nimic? Stăruie Tothero.

— N-au nicio valoare, răspunde Ruth.

— Haide, haide, o potoleşte Rabbit.

Chelnerul se întoarce cu beţişoarele şi cu două meniuri. Rabbit e dezamăgit de beţişoare, parcă ar fi de plastic, şi nu de lemn. Ţigara e aspră, zici că fumezi paie. O stinge. Renunţă definitiv.

— O să comandăm fiecare câte un fel de mâncare şi pe urmă le împărţim între noi, le propune Tothero. Cine are vreo mâncare preferată?

— Porc dulce-acrişor, decide Margaret.

Orice s-ar spune, e o femeie hotărâtă.

— Harry?

— Nu ştiu.

— Unde-i marele specialist în mâncare chinezească? Întreabă Ruth.

— Meniul ăsta e în englezeşte. Eu sunt obişnuit să comand după un meniu chinezesc.

— Haide, haide, spune-mi tu care-i bună.

— Hai, termină odată, mă năuceşti.

— Nici n-ai fost vreodată în Texas.

Rabbit îşi aduce aminte de casa din cartierul rezidenţial, fără de copaci, de noaptea verde care părea să se degaje din prerie, de florile de la fereastră, şi răspunde:

— Am fost, categoric.

— Ce-ai făcut acolo?

— L-am slujit pe Unchiul Sam.

— A, când ai făcut armata, mă rog, asta nu contează. Toată lumea a făcut armata în Texas.

— Comandă ceea ce crezi dumneata că e bun, îi spune Rabbit lui Tothero.

E iritat de faptul că Ruth pare să-i cunoască pe toţi veteranii din armată şi se străduieşte să audă acordurile finale ale cântecului pentru care a dat zece cenţi. În localul ăsta chinezesc nu poate desluşi decât o aluzie, care pare să vină din bucătărie, la melodia stridentă care-l însufleţise cu o noapte înainte în maşină.

Tothero îi comandă chelnerului mâncarea şi, când acesta se îndepărtează, încearcă să i se adreseze lui Ruth. Buzele subţiri îi sunt ude de whisky.

— Un antrenor, începe el, un antrenor e preocupat să dezvolte cele trei importante unelte pe care ţi le oferă viaţa: capul, timpul şi inima.

— Şi vintrele, adaugă ea.

— Tinerico, urmează Tothero, m-ai provocat şi cred că merit respectul de a-mi acorda puţină atenţie.

Vorbeşte cu pondere şi gravitate.

— Rahat, răspunde Ruth şi îşi apleacă privirile. Nu plânge pe umărul meu.

A jignit-o. Aripile nărilor i s-au albit, fardul grosolan pare să i se fi întunecat.

— În primul rând, capul. Strategia. Cei mai mulţi băieţi vin de la jocurile de pe maidan şi nu au o concepţie asupra… Asupra eleganţei unui meci jucat pe un teren cu două coşuri. N-am dreptate, Harry?

— Ba da, desigur, Chiar ieri…

— În al doilea rând… dă-mi voie să-mi termin ideea, Harry, şi pe urmă ai să vorbeşti… în al doilea rând, timpul. Adu-i pe băieţi la forma optimă. Întăreşte-le picioarele. Îşi încleştează pumnii pe masa lucioasă. Întăreşte-i. Fă-i să alerge, să alerge, să alerge. Să fugă tot timpul cât sunt pe teren. Niciodată nu poţi fugi îndeajuns. În al treilea rând, îşi duce arătătorul şi degetul mare în colţul gurii şi îşi şterge spuza de pe buze, în al treilea rând, inima. Şi, din acest punct de vedere, tânără doamnă, un antrenor bun, aşa cum am încercat să fiu eu, şi unii spun că am fost, *are oc*azia cea mai solemnă de propăşire. Le insuflă băieţilor voinţa de realiza. Voinţa de a realiza mi s-a părut întotdeauna mai importantă decât voinţa de a câştiga, pentru că uneori există realizare chiar şi în înfrângere. Fă-i să simtă… cred că ăsta-i cuvântul potrivit… fă-i să simtă sanctitatea real*izării, pri*n a da tot ce ai mai bun în tine.

Acum îşi îngăduie să facă o pauză, răgaz în care triumfă, privindu-i pe fiecare în parte şi îngheţându-le limbile.

— Un băiat a cărui inimă a fost înălţată de un antrenor inspirat nu va deveni niciodată un ratat în meciul mai mare al vieţii, conchide Tothero. Şi acum, fie ca bunăvoinţa divină să… etcetera.

Îşi trage paharul în care nu au mai rămas decât cuburile de gheaţă, îl ridică şi bea, cuburile clincăne şi se ciocnesc de buzele lui.

Ruth se întoarce spre Rabbit şi îl întreabă calm:

— Cu ce te ocupi?

Rabbit râde.

— Mă rog, în momentul de faţă nu sunt sigur dacă mă mai ocup cu ceva. Azi-dimineaţă trebuia să mă duc la slujbă. Eu… ăăă mă rog, e greu de descris, fac demonstraţii cu ceva care se numeşte aparatul de curăţat legume Magipeel.

— Şi sunt convins că o face foarte bine, intervine Tothero. Sunt convins că atunci când conducerea Corporaţiei Magipeel se întruneşte în şedinţa lor anuală şi se întreabă: „la să vedem cine a reuşit cel mai bine să promoveze cauza noastră în sânul poporului american?”, numele lui Harry Rabbit Angstrom e în fruntea listei.

— Şi tu cu ce te ocupi? O întreabă Rabbit la rândul lui.

— Cu nimic, răspunde Ruth. Nu fac nimic.

Şi pleoapele ei plecate alcătuiesc o cortină albastră unduioasă, în timp ce soarbe Daiquiri. Bărbia ei reflectă vag lumina verde a lichidului.

Soseşte mâncarea chinezească. Le lasă gura apă. Realmente, de când a fost în Texas, n-a mai gustat aşa ceva. Îi place această mâncare pentru că nu

conţine dezgustătoarele dovezi de măcelărire a animalelor, o halcă sângerie de pulpă de vită, scheletul osos al unei găini; toate aceste fantome au fost tocate şi eradicate, nedureros amalgamate cu formele unor legume nesimţitoare, trupuri verzi, dolofane care-i stârnesc apetitul inocent. Dulciuri. Stivuite pe un piept de orez aburind. Fiecare dintre ei primeşte câte un astfel de piept fierbinte şi Margaret se grăbeşte să-l amestece cu bucăţile de carne glazurate; cu toţii mănâncă după pofta inimii. Chipurile lor prind culoare şi vlagă extrase din farfuriile ovale încărcate cu bucăţele de carne de porc, mazăre dulce, pui, sos dulce gros, crevete, castane şi mai ştiu eu ce. Discuţiile se animă.

— Era un tip grozav, spune Rabbit despre Tothero. Era cel mai bun antrenor din stat. Fără el, eu nu făceam doi bani.

— Nu, Harry, nu-i aşa. Tu ai făcut mai mult pentru mine decât am făcut eu pentru tine. Fetelor, la primul lui meci a marcat douăzeci de puncte.

— Douăzeci şi trei, îl corectează Harry.

— Douăzeci şi trei de puncte. Gândiţi-vă!

Fetele îşi văd înainte de mâncare.

— Îţi aduci aminte, Harry, de turneele pe care le-am făcut în Harrisburg; ţii minte Dennistown cu marcatorul lor minune în prelungiri?

— Era un tip mărunt, îi explică Rabbit lui Ruth. Avea vreun metru şaizeci şi urât ca o maimuţă. Pe deasupra, juca murdar.

— A, dar ştia meserie, adaugă Tothero, îşi cunoştea bine meseria. Harry şi-a găsit perechea.

— Mi-a pus piedică, ţii minte?

— Aşa e. Am şi uitat.

— Piticania mi-a pus piedică şi – buf! — Am căzut cu capul în zid. Puteam să şi mor.

— Şi pe urmă ce s-a mai întâmplat, Harry? L-ai caftit? Incidentul mi-a ieşit complet din minte.

Gura lui Tothero e plină de mâncare şi setea lui de răzbunare sună urât.

— Nu, răspunde Rabbit, vorbind rar. Eu n-am încălcat niciodată regulamentul. Arbitrul a observat şi, cum era la a cincea abatere, l-a scos din joc. Şi după aceea i-am făcut praf.

Ceva se modifică în expresia lui Tothero, faţa i se lasă în jos.

— Adevărat, niciodată n-ai avut vreo abatere. Niciodată n-a faultat. Harry a fost întotdeauna un idealist.

Rabbit înalţă din umeri.

— N-a fost nevoie s-o fac.

— Şi încă un lucru curios legat de Harry, le spune Tothero celor două femei. Niciodată nu s-a accidentat.

— Ba nu, o dată mi-am scrântit încheietura, îl corectează Rabbit. Dar ceea ce mi-ai spus şi m-a ajutat cu adevărat…

— Şi ce s-a mai întâmplat în continuare în turnee? Mă tem c-am uitat.

— În continuare? A urmat Pennoak, cred. Acolo nu s-a întâmplat nimic. Ne-au bătut.

— Au câştigat ei? Nu i-am bătut noi?

— Din păcate, nu. Erau al naibii de buni. Aveau cinci jucători de elită. Şi noi ce aveam? Doar pe mine. L-am mai avut pe Harrison care era OK, dar după ce s-a accidentat la fotbal şi-a ieşit din mână.

— *Ronnie* Harrison? Întreabă Ruth.

Rabbit e şocat.

— Îl cunoşti?

Harrison fusese un vierme.

— Nu sunt sigură, răspunde ea, împăciuitoare.

— Un tip scund cu pâr creţ. Şchiopăta uşor.

— Nu, nu ştiu. Nu cred că l-am cunoscut.

Mânuieşte cu dexteritate beţişoarele şi îşi ţine o mână în poală, cu palma în sus. Lui Rabbit îi place mişcarea ei când îşi înclină capul: gâtul plin i se proiectează în faţă, punându-i în evidenţă tendoanele umerilor, pentru ca buzele să înşface bucăţica de mâncare. Prinsă echilibrat între beţişoare; ciudat cum femeile grase au atâta delicateţe în degete. Margaret sapă în mâncare cu tacâmul mătuit.

— N-au câştigat, repetă Tothero şi strigă: „Chelner! "

Când apare băiatul, Tothero îi mai cere un rând din aceleaşi băuturi.

— Pentru mine, nu, mulţumesc! Intervine Rabbit. Şi aşa mi s-a urcat băutura la cap.

— Eşti băiat mare şi cuminte… tu, nu-i aşa? I se adresează Margaret.

Nici măcar nu-i ştie numele. Doamne, cât o urăşte!

— Ceea ce începusem să spun, lucrul care m-a ajutat cu adevărat, urmează Rabbit adresându-se lui Tothero, e chestia aia cu atingerea degetelor mari de minge. Asta-i secretul, să ţii mingea în faţa mâinilor şi atunci ai senzaţia aceea minunată de zbor, bang!

Mâinile lui mimează aruncarea.

— O, Harry, comentează Tothero cu melancolie. Când ai venit la mine, ştiai să arunci foarte bine. Tot ce ţi-am dat eu a fost voinţa de a câştiga. Voinţa de a realiza.

— Ştii care a fost cea mai bună seară a mea? Întreabă Rabbit. Ei bine, seara mea cea mai bună nu a fost atunci, împotriva echipei din Allenville, când am marcat patruzeci de puncte, ci în anii mei de junior, când am plecat în fundul statului, la începutul sezonului, ca să jucăm cu o mică şcoală săteasca, cu vreo sută de elevi în toate cele şase clase; cum se numea? Cuib de păsări? Ceva în genul ăsta. Ai să-ţi aduci aminte.

— Cuib de păsări? Nu.

— A fost singura dată când am pus pe hârtie schema de joc. Aveau sala aia de sport ciudată, unde publicul stătea în picioare pe o scenă. Avea un nume care însemna ceva.

— Cuib de păsări, răspunde Tothero.

E nedumerit. Îşi atinge întruna urechea.

— Oriole! exclamă Rabbit vesel. Liceul Oriole. Orăşelul acela împrăştiat, era la începutul sezonului, era încă destul de cald şi din autobuz se vedeau lanurile de porumb cu nişte wigwamuri indiene pe câmp. Şi şcoala în sine mirosea a cidru;

îmi aduc aminte că ai glumit pe chestia asta. Şi mi-ai spus să iau totul uşor, că am venit acolo doar ca să exersăm, şi că nu trebuia *să-i facem praf.*

— Memoria ta e mai bună decât a mea, comentează Tothero.

Chelnerul vine cu băuturile şi Tothero îşi înşfacă paharul direct de pe tavă, înainte ca băiatul să fi apucat să-l servească.

— Aşa a fost, urmează Rabbit. Ne-am dus acolo şi am dat peste cinci ţărănoi care săreau în sus şi-n jos şi am marcat pe loc vreo cincisprezece puncte şi am luat-o uşor. Şi publicul era alcătuit doar din vreo douăzeci şi cinci de oameni care stăteau în picioare pe scenă şi, cum nu era un meci de ligă, nimic nu avea prea mare importanţă, aşa că încet am sentimentul ciudat că puteam să fac tot ce vreau, pur şi simplu să mă învârtesc pe teren, să pasez şi, deodată, am ştiut, înţelegi, *am ştiut* că pot face orice. În repriza a doua arunc de vreo zece ori şi de fiecare dată mingea intră direct în coş, fără să ezite, şi nici nu atinge inelul. Ca şi cum aş arunca pietricele într-o fântână. Şi ţăranii care aleargă de colo-colo asudă, şi n-au mai mult de două rezerve, dar cum nu-i un meci de ligă, nici lor nu le pasă, iar arbitrul se Reazemă de marginea scenei şi discută cu antrenorul. Liceul Oriole. Da, şi după aceea, antrenorul lor a venit în vestiar, unde echipele îşi schimbau hainele şi a scos dintr-un dulăpior o sticlă de cidru, care a circulat din mână în mână. Nu mai ţii minte?

Rabbit e derutat şi totuşi îi vine să râdă pentru că nu-i poate face pe ceilalţi să simtă ce anume a fost atât de special atunci, acolo. Se apucă iar să mănânce. Cei trei îşi dau gata al doilea rând de băutură.

— Da, dom'le, cum-te-cheamă, eşti un copil bun, îi spune Margaret.

— Harry, nu-i da atenţie, intervine Tothero, aşa vorbesc târfele.

Margaret îl loveşte: mâna i se ridică de pe masă şi îl plesneşte peste gură, scurt, dar zgomotos.

— *Touché,* rosteşte Ruth cu o voce indiferentă.

Întregul incident se desfăşoară atât de silenţios, încât chinezul care debarasează masa nici nu ridică ochii şi pare să nu fi auzit nimic.

— Noi plecăm, anunţă Tothero şi încearcă să se ridice, dar se izbeşte de marginea mesei şi nu poate sta mai drept decât un cocoşat. Palma primită i-a strâmbat şi mai tare gura şi Rabbit nu suportă să se uite la el, totul e atât de ambiguu şi de tulbure, un amestec respingător de bravadă şi de ruşine şi, mai rău decât orice, de mândrie sau de altceva decât mândria, de înfumurare. Strâmbătura aceea sinistră emite cuvintele:

— Vii, draga mea?

— Nemernicule, îl apostrofează Margaret, dar ghemul ei de corp dur se lasă să alunece de pe scaun, apoi priveşte îndărăt să vadă dacă n-a uitat ceva, ţigările sau poşeta. Nemernicule, repetă ea, şi e ceva agreabil în felul domol în care o spune.

Atât ea, cât şi Tothero par mai calmi acum, hotărâţi şi, într-un fel, rigizi.

Rabbit dă să se ridice, dar Tothero îşi pune mâna pe umărul lui, mâna antrenorului, pe care Rabbit a simţit-o de atâtea ori când îşi aştepta rândul pe bănci, cu puţin înainte de palma peste fund, care-l lansa în joc.

— Nu, nu, Harry. Tu rămâi. Plecăm pe rând. Nu te lăsa distras de vulgaritatea

noastră. N-aş putea împrumuta maşina ta, nu?

— Cum? Şi eu cum să plec de aici?

— Ai dreptate, ai dreptate. Scuză-mă că am întrebat.

— Nu, vreau să spun ia-o, dacă ţii…

De fapt, nu se simte deloc dispus să se despartă de o maşină care e numai pe jumătate a lui.

Tothero îşi dă seama de acest lucru.

— Nu, nu. A fost un gând aiurit. Noapte bună.

— Nemernic bătrân şi cherchelit, îi spune Margaret. Tothero se uită la ea, apoi îşi lasă privirea în jos, buimăcit. „Are dreptate, îşi spune Harry, e cherchelit". Faţa i se lasă într-o rână, ca un balon dezumflat. Şi totuşi balonul ăsta se uită la el, la Rabbit, de parcă ar avea de comunicat un mesaj apăsător, un mesaj greu şi vag ca apa.

— Unde ai să te duci? Întreabă Tothero.

— Nicio problemă. Am bani. O să mă duc la un hotel. Acum, că i-a refuzat o favoare, ar vrea să-l vadă pe Tothero plecat.

— Uşa reşedinţei mele îţi rămâne deschisă. E drept că nu am decât un singur pat, dar putem aranja o saltea pe jos.

— Nu, uite ce-i, îi curmă Rabbit vorba cu asprime, mi-ai salvat viaţa, dar nu vreau să-ţi stau în cârcă. Mă descurc eu. Nici nu ştiu cum să-ţi mulţumesc.

— Las' că mai discutăm noi, îi făgăduieşte Tothero. Mâna îi zvâcneşte şi, din întâmplare, atinge coapsa lui Margaret.

— Îmi vine să te omor, şuieră Margaret şi pleacă împreună, arătând, din spate, ca un tată cu o fiică. Trec de tejgheaua la care fata americană stă la palavre cu chelnerul şi ies pe uşa din sticlă, întâi Margaret, apoi Tothero. Totul pare dinainte aranjat, ca figurinele de lemn care intră şi ies dintr-un barometru.

— Doamne, e într-o formă foarte proastă, comentează Rabbit.

— Şi cine-i în formă bună? răspunse Ruth.

— Tu pari să fii.

— Mănânc, asta vrei să spui.

— Nu, ascultă-mă, văd că ai un complex pentru că eşti voinică. Nu eşti grasă. Eşti bine proporţionată.

Ea râde, apoi se opreşte, se uită la el, îl strânge de braţ şi îi spune:

— Rabbit, eşti un gentleman şi un bun creştin.

Faptul că i-a spus pe nume îi pătrunde în ureche cu o căldură tulburătoare.

— De ce l-a lovit? Întreabă el, chicotind de teamă ca mâinile ei, care au rămas pe braţul lui, să nu-l înghiontească, în glumă, în coaste. În strânsoarea braţului ei, intuieşte asemenea posibilitate.

— Îi place să lovească oamenii. O dată m-a lovit şi pe mine.

— Probabil că ai meritat.

Ruth îşi lasă mâinile pe masă.

— Şi el a meritat. Îi place să fie lovit.

— Îl cunoşti? O întreabă Rabbit.

— Am auzit-o vorbind despre el.

— Mă rog, asta nu înseamnă că îl cunoşti. Fata asta e o toantă.

— Nu-i aşa? E mai toantă decât îţi închipui.
— Ştiu. Sunt căsătorit cu sora ei geamănă.
— Ahhh! Căsătorit!
— Auzi, ce-i chestia aia cu Ronnie Harrison? îl cunoşti?
— Şi ce-i chestia asta că eşti căsătorit?
— Mă rog. Am fost. Încă mai sunt.

Îi pare râu că s-a lăsat antrenat în subiectul ăsta. Un clocot lăuntric, enormitatea situaţiei îi covârşeşte inima. Aşa cum i se întâmpla în copilărie, când se întorcea acasă de undeva, într-o seară de sâmbătă, şi când, brusc, îl bătea gândul: tot ce mă înconjoară – copacii ăştia, trotuarul ăsta – înseamnă viaţa, singurul lucru real.

— Şi ea unde-i? Întrebarea înrăutăţeşte situaţia; cunoscând-o pe Janice, unde s-o fi dus?
— Probabil la părinţii ei. Abia ieri am părăsit-o.
— A, deci eşti într-o vacanţă. N-ai părăsit-o definitiv.
— Ba cred că da.

Chelnerul le aduce o farfurie cu prăjiturele cu susan. Rabbit încearcă una, convins că sunt tari, şi e încântat să descopere că i se topeşte în gură, devine un jeleu elastic sub crusta de seminţe. Chelnerul întreabă:

— Prietenii dumneavoastră au plecat?
— E OK Plătesc eu, răspunse Rabbit.

Chinezul îşi înalţă sprâncenele adâncite în carne, îşi ţuguie buzele într-un zâmbet şi se retrage.

— Eşti bogat? Întreabă Ruth.
— Nu, sunt sărac.
— Chiar ai de gând să te duci la un hotel?

Amândoi mănâncă prăjiturele. Sunt vreo douăzeci pe farfurie.

— Aşa cred. Am să-ţi vorbesc despre Janice. Niciodată nu m-am gândit s-o părăsesc până în minutul când am făcut-o; dintr-odată mi s-a părut evident ceea ce trebuia să fac. Are un metru şaizeci şi cinci şi un ten negricios…
— Nu mă interesează să-mi vorbeşti despre ea.

Are o voce hotărâtă, iar părul ei multicolor, când îşi lasă capul pe spate şi se uită cu ochii mijiţi la o lampă din tavan, capătă o culoare uniformă, sumbră. Lumina îi flatează mai curând părul decât faţa; într-o parte a nasului, pielea ei are nişte bubuliţe, nişte pete care ies în evidenţă sub stratul de pudră.

— Nu te interesează, repetă el.

Clocotul din piept i se domoleşte. Dacă nu interesează pe nimeni, de ce l-ar interesa pe el?

— OK, atunci despre ce vrei să vorbim? Ce greutate ai?
— Şaptezeci şi cinci.
— Ruth, eşti slăbuţă. Eşti din categoria semimijlocie. Fără glumă. Nimeni nu te vrea piele şi os. Fiecare gram de carne pe care-l ai pe tine e nepreţuit.

Rabbit vorbeşte doar de dragul de a vorbi, dar ceva din ce spune o face să se încordeze.

— Eşti foarte isteţ, nu? îl întreabă, înclinându-şi paharul gol în faţa ochilor.

Paharul e o cupă pe o tulpină scurtă, ca o îngheţată la o petrecere de ziua cuiva. Reflectă pe faţa ei arcuri de lumina palidă.

— Nu vrei să vorbeşti nici despre greutatea ta. Ha! Rabbit îşi aruncă în gură o prăjitură cu susan şi aşteaptă până când apare gustul de jeleu.

— Hai să încercăm altceva. Lucrul de care ai tu nevoie, doamnă America, este aparatul de curăţat legume Magipeel. Păstrează toate vitaminele. Îndepărtează excesele de grăsime. O simplă învârtire a şurubului de plastic şi puteţi rade morcovi sau ascuţi creioanele soţului dumneavoastră. Are o grămadă de utilizări.

— Te rog, nu. Nu fi atât de enervant.

— OK.

— Haide să fim drăguţi.

— OK începe tu.

Mai ia şi ea o prăjiturică şi se uită la el zâmbind cu gura plină şi, colţurile buzelor trase în jos; o expresie de nestăpânită bunăvoinţă îi însufleţeşte trăsăturile în timp ce mestecă, înghite, ochii albaştri i se lărgesc şi se rotunjesc, apoi îşi ţine o clipă respiraţia înainte de a se lansa în ceea ce el se aşteaptă să fie o remarcă şi care, de fapt, nu e decât un hohot de râs, trântit în faţa lui.

— Aşteaptă, îl roagă ea, încerc să fiu drăguţă.

Şi se uită iar în scoica paharului gol, cade pe gânduri şi lucrul cel mai bun pe care-l găseşte de spus este:

— Nu te muta într-un hotel.

— N-am ce face. Recomandă-mi un hotel bun. Instinctiv, îşi spune că ea cunoaşte hotelurile. Într-o parte, acolo unde gâtul se îmbină cu umărul are o cavitate mică, albă, asupra căreia zăboveşte acum privirea lui.

— Toate hotelurile sunt scumpe, îi spune ea. Totul e scump. Şi micul meu apartament e scump.

— Unde e apartamentul tău?

— La câteva străzi de-aici. Pe Summer Street. Deasupra unui cabinet medical.

— Stai singură?

— Da. Colega mea de apartament s-a măritat.

— Aşa că ţi-a rămas ţie toată chiria pe cap şi tu n-ai nicio ocupaţie.

— Ceea ce vrea să însemne?

— Nimic. Tu mi-ai spus că nu te ocupi cu nimic. Cât costă?

Ea îi aruncă o privire curioasă, cu aceeaşi expresie alertă pe care i-o observase lângă parcometre.

— Mă refer la apartament, precizează Rabbit.

— O sută zece pe lună. Şi în plus trebuie plătite lumina şi gazele.

— Şi nu ai nicio ocupaţie.

Ruth priveşte în fundul paharului, rotindu-l în mână şi făcând ca reflexele luminoase să alerge pe marginea sticlei.

— Tu ce crezi?

— Pur şi simplu mă întreb.

— Ce te întrebi?

— Cât eşti de descurcăreaţă.

Exact în acest moment, fără să-şi mişte capul, simte de unde bate vântul. Vasăzică aşa stau lucrurile; nu fusese sigur, îi zice:

— Am să-ţi spun ceva. Dă-mi voie să te ajut şi eu la plata chiriei.

— De ce ai face asta?

— Din bunătate. Zece îţi ajung?

— Am nevoie de cincisprezece.

— Pentru lumină şi gaze. OK OK.

Acum nu prea ştie ce ar trebui să facă. Stau amândoi uitându-se la farfuria goală care găzduise o piramidă de prăjituri cu susan. Le-au dat gata pe toate. Chelnerul, când îşi face apariţia, e surprins să vadă farfuria goală; îşi plimbă privirea de la farfurie la Rabbit şi la Ruth. Nota se ridică la nouă dolari şaizeci. Rabbit aşază deasupra notei o bancnotă de Zece dolari şi una de un dolar, şi alături, mai pune o bancnota de zece şi una de cinci. Numără ce i-a mai rămas în portofel: trei de zece şi patru de câte un dolar. Când ridică privirea, cei cincisprezece dolari ai lui Ruth au dispărut de pe masa lustruită. Se ridică, desprinde de pe cuier jacheta ei moale şi i-o ţine, iar ea se extrage afară din separeu şi se lasă învăluită de haină, ca un peşte mare, verde – trofeul lui. Rabbit calculează: fiecare jumătate de kilogram al ei îl costă zece cenţi.

Asta în afară de ce l-a costat consumaţia. Duce nota de plată la casa unde lucrează americanca şi-i întinde bancnota de zece dolari. Ea îi dă restul, încruntându-se; expresia înfricoşător de găunoasă a ochilor ei e atent marcată de rimei. Croiala simplă a kimonoului pe care-l poartă nu se potriveşte cu coafura complicată în care-i e pieptănat părul ondulat permanent şi cu faţa americană, rujată, dulce-acrişoară. Când îi pune monedele pe plăcuţa roz pe care se pune restul, Rabbit adaugă, cu o înflorituri a mâinii, bancnota de un dolar şi-i face un semn chelnerului chinez, care pândea vigilent, lângă casieră.

— Vă mulţumesc foarte mult, domnule. Vă mulţumim foarte mult.

Dar gratitudinea lui nu ţine nici măcar până când cei doi ies din restaurant. Pe când se îndreaptă spre uşa de sticlă îl aud reluându-şi povestea pe care i-o înşira casieriţa, cu o voce ascuţită, perfect modulată:

— … şi atunci cealaltă pisică îi spune: „Frate, al meu a fost umplut cu heliu".

Rabbit iese în stradă cu această Ruth. În dreapta, de cealaltă parte a muntelui, palpită inima oraşului: o vâltoare de lumini, conturul din neon al unei cizme, al unei alune, al unui joben, al unei imense floarea-soarelui, cu o tulpină verde luminoasă, înălţată până la etajul şase în colţul unui bloc – reclamă pentru berea Sunflower. Miezul florii galbene pare a doua lună. O stradă mai încolo, un clopot monoton sună grăbit şi, atâta timp cât cuţitele cu lumini roşii în vârf Ale barierei de cale ferată taie masa moale de neon, traficul încetineşte, se opreşte.

Ruth coteşte la stânga, spre umbra muntelui, şi Rabbit o urmează; urcă panta pe pavajul zgrunţuros. Povârnişul de ciment e o afirmaţie îngropată, un ecou neaşteptat al câmpului care se întindea pe aici înainte să se fi ridicat oraşul. Dar pentru Rabbit pavajul e umbra transparenţei luminoase a băuturii Daiquiri; saltă, ca să ţină pasul cu iubita lui. Ea îşi înalţă privirile către piscul unde Hotelul Pinnacle îşi adaugă constelaţia greoaie la stelele care se aprind pe cerul de deasupra. Merg împreună, în tăcere, şi în urma lor, un tren de marfă pufăie şi

scârţâie pe la încrucişările de şine.

Rabbit recunoaşte situaţia; ea îl detestă acum, asemenea curvei din Texas.

— Hei, îi spune el, ai fost vreodată până sus, în vârf?

— Sigur. Cu maşina.

— În copilărie, obişnuiam să urc din partea cealaltă a muntelui. Coasta e acoperită de o pădure întunecoasă şi îmi aduc aminte că odată am dat peste o casă veche, o văgăună săpată în pământ, cu câteva pietre deasupra, unde probabil că unul dintre pionieri îşi înjghebase o fermă.

— Singura dată când am urcat până sus a fost într-o maşină cu un tip foarte nerăbdător.

— Mă rog, felicitări, îi răspunse Rabbit, iritat de autocompătimirea care se ascunde sub duritatea tonului.

Ruth îşi dă seama că s-a demascat.

— Şi ce te face să crezi că mă interesează pionierul tău? îl întrebă.

— Nu ştiu. De ce nu te-ar interesa? Eşti o femeie americană.

— Zău? Aş putea la fel de bine să fiu şi mexicană.

— Nu, nu eşti îndeajuns de mititică.

— Ştii, eşti realmente un porc.

— Vai, păpuşă, eu cred că sunt elegant, răspunde Rabbit şi-i înconjoară cu braţul mijlocul substanţial.

— Nu mai spune! Ruth se întoarce spre stânga, pe lângă Weiser Street, şi se eliberează de braţul lui. Au intrat pe Summer Street. Faţadele de cărămidă se unesc şi formează parcă o singură faţadă întunecată. Numerele caselor sunt îngropate în nişte ferestruici de sticlă pătată, plasate deasupra uşilor. Lumina gălbui-portocalie răspândită de geamurile unei băcănii dezvăluie câţiva puşti adunaţi la colţul străzii. Supermarketurile au scos din circulaţie prăvălioarele astea mărunte şi le obligă să rămână deschise noaptea întreagă.

Rabbit îi înconjoară din nou talia cu braţul şi o roagă:

— Haide, fii fată bună.

Vrea să-i arate că felul ei răstit de a vorbi nu-l va îndepărta. Ea ar dori ca el să se mulţumească cu trupul ei robust, dar Rabbit doreşte femei complete, uşoare ca fulgul. Spre mirarea lui, braţul ei îl imită pe al lui şi-i înconjoară mijlocul. Le e greu să meargă astfel înlănţuiţi şi, când ajung la semafor, se despart.

— Ţi-a plăcut cum m-am comportat la restaurant? O întreabă el. Felul în care l-am făcut pe bătrânul Tothero să se simtă bine? Spunându-i cât de grozav a fost.

— Eu te-am auzit spunând doar cât de grozav ai fost tu.

— Şi chiar *am fost* grozav. E o realitate. Vreau să spun că acum nu-i mare lucru de capul meu, dar la sport am fost bun.

— Ştii la ce am fost bună eu?

— La ce?

— La gătit.

— Asta-i mai mult decât se pricepe nevastă-mea. Sărmana de ea.

— Îţi aduci aminte cum la cursurile de duminică ni se spunea că fiecare creatură a Domnului e bună la ceva? Ei bine, eu eram bună la gătit. Îmi

spuneam: „Doamne, o să fiu într-adevăr o bună bucătăreasă”.

— Şi eşti?

— Nu ştiu. Mănânc numai în oraş.

— Ei bine, renunţă.

— Ţine de meserie, ripostează ea şi declaraţia îl blochează pe Rabbit.

N-ar fi crezut-o capabilă de afirmaţii atât de făţişe. Îl sperie faptul că trebuie s-o privească sub acest aspect. În termenii amorului, i se pare prea vastă.

— Am ajuns, îl anunţă ea.

O casă de cărămidă, ca toate celelalte de pe partea de vest a străzii. Peste drum, o biserică din piatră de var atârnă ca o cortină cenuşie sub un felinar. Intră în casă pe sub ferestruica de sticlă. În vestibul se înşiră un rând de sonerii sub cutiile poştale din metal, un suport de umbrele, un preş de cauciuc pe podeaua de marmură şi două uşi, una la dreapta, cu geamuri plumbuite, şi una drept în faţa lor, din sticlă armată, dincolo de care se vede o scară cu trepte acoperite cu cauciuc. În timp ce Ruth potriveşte o cheie în broasca celei de-a doua uşi, Rabbit citeşte firma aurită de pe cealaltă uşă: dr. F.X. PELLIGRINI.

— Vulpe bătrână, comentează Ruth şi îl conduce pe Rabbit pe scări.

Locuieşte la un etaj mai sus. Uşa ei se găseşte la capătul unui hol cu un linoleum pe jos; e apartamentul cel mai aproape de stradă. Rabbit stă în spatele ei în timp ce răsuceşte cheia în broască. Dintr-odată, în lumina rece a felinarului din stradă, care răzbate prin cele patru ochiuri de geam crăpate ale ferestrei de lângă el, atât de fragile încât le-ar putea face ţăndări cu un singur deget, Rabbit începe să tremure întâi îi dârdâie picioarele, pe urmă i se încreţeşte pielea de pe coaste. Cheia se învârteşte, uşa se deschide.

Odată intraţi în casă, când ea întinde mâna să aprindă lumina, Rabbit îi împinge braţul în jos, o trage la pieptul lui şi o sărută. Într-o criză de nebunie, ar vrea să o strivească, un mic piston din vintrele lui dublează, triplează nevoia de a o presa, pur şi simplu de a o zdrobi, fără dragoste, fără dragostea aceea care alunecă, glisează pe piele; Rabbit nu e conştient de epidermele lor, el vrea să-i mărunţească inima şi să o absoarbă în inima lui, să o înmoaie cu totul. În mod Ruth se întoarce spre stânga, pe lângă Weiser Street, şi se eliberează de braţul lui. Au intrat pe Summer Street. Faţadele de cărămidă se unesc şi formează parcă o singură faţadă întunecată. Numerele caselor sunt îngropate în nişte ferestruici de sticlă pătată, plasate deasupra uşilor. Lumina gălbui-portocalie răspândită de geamurile unei băcănii dezvăluie câţiva puşti adunaţi la colţul străzii. Supermarketurile au scos din circulaţie prăvălioarele astea mărunte şi le obligă să rămână deschise noaptea întreagă.

Rabbit îi înconjoară din nou talia cu braţul şi o roagă:

— Haide, fii fată bună.

Vrea să-i arate că felul ei răstit de a vorbi nu-l va îndepărta. Ea ar dori ca el să se mulţumească cu trupul ei robust, dar Rabbit doreşte femei complete, uşoare ca fulgul. Spre mirarea lui, braţul ei îl imită pe al lui şi-i înconjoară mijlocul. Le e greu să meargă astfel înlănţuiţi şi, când ajung la semafor, se despart.

— Ţi-a plăcut cum m-am comportat la restaurant? O întreabă el. Felul în care l-am făcut pe bătrânul Tothero să se simtă bine? Spunându-i cât de grozav a

fost.

— Eu te-am auzit spunând doar cât de grozav ai fost tu.

— Şi chiar *am fost* grozav. E o realitate. Vreau să spun că acum nu-i mare lucru de capul meu, dar la sport am fost bun.

— Ştii la ce am fost bună eu?

— La ce?

— La gătit.

— Asta-i mai mult decât se pricepe nevastă-mea. Sărmana de ea.

— Îţi aduci aminte cum la cursurile de duminică ni se spunea că fiecare creatură a Domnului e bună la ceva? Ei bine, eu eram bună la gătit. Îmi spuneam: „Doamne, o să fiu într-adevăr o bună bucătăreasă”.

— Şi eşti?

— Nu ştiu. Mănânc numai în oraş.

— Ei bine, renunţă.

— Ţine de meserie, ripostează ea şi declaraţia îl blochează pe Rabbit.

N-ar fi crezut-o capabilă de afirmaţii atât de făţişe. Îl sperie faptul că trebuie s-o privească sub acest aspect. În termenii amorului, i se pare prea vastă.

— Am ajuns, îl anunţă ea.

O casă de cărămidă, ca toate celelalte de pe partea de vest a străzii. Peste drum, o biserică din piatră de var atârnă ca o cortină cenuşie sub un felinar. Intră în casă pe sub ferestruica de sticlă. În vestibul se înşiră un rând de sonerii sub cutiile poştale din metal, un suport de umbrele, un preş de cauciuc pe podeaua de marmură şi două uşi, una la dreapta, cu geamuri plumbuite, şi una drept în faţa lor, din sticlă armată, dincolo de care se vede o scară cu trepte acoperite cu cauciuc. În timp ce Ruth potriveşte o cheie în broasca celei de-a doua uşi, Rabbit citeşte firma aurită de pe cealaltă uşă: dr. F.X. PELLIGRINI.

— Vulpe bătrână, comentează Ruth şi îl conduce pe Rabbit pe scări.

Locuieşte la un etaj mai sus. Uşa ei se găseşte la capătul unui hol cu un linoleum pe jos; e apartamentul cel mai aproape de stradă. Rabbit stă în spatele ei în timp ce răsuceşte cheia în broască. Dintr-odată, în lumina rece a felinarului din stradă, care răzbate prin cele patru ochiuri de geam crăpate ale ferestrei de lângă el, atât de fragile încât le-ar putea face ţăndări cu un singur deget, Rabbit începe să tremure întâi îi dârdâie picioarele, pe urmă i se încreţeşte pielea de pe coaste. Cheia se învârteşte, uşa se deschide.

Odată intraţi în casă, când ea întinde mâna să aprindă lumina, Rabbit îi împinge braţul în jos, o trage la pieptul lui şi o sărută. Într-o criză de nebunie, ar vrea să o strivească, un mic piston din vintrele lui dublează, triplează nevoia de a o presa, pur şi simplu de a o zdrobi, fără dragoste, fără dragostea aceea care alunecă, glisează pe piele; Rabbit nu e conştient de epidermele lor, el vrea să-i mărunţească inima şi să o absoarbă în inima lui, să o înmoaie cu totul. În mod Firesc, Ruth devine rigidă într-o astfel de îmbrăţişare. Perniţa moale şi umedă a buzelor cu care întâmpinase buzele lui înţepeneşte şi, când reuşeşte să-şi elibereze capul şi o mână, îi împinge faţa cu pumnul şi-l îmbrânceşte de parcă ar vrea să-i arunce capul, să-l rostogolească îndărăt în hol. Degetele i se încovoaie şi o unghie lungă îi zgârie pielea gingaşă de sub un ochi. Rabbit îi dă drumul.

Ochiul zgâriat priveşte saşiu şi un tendon de la gât îl doare.

— Ieşi afară! strigă ea cu faţa schimonosită, răvăşită, urâţită de lumina din hol.

Rabbit trânteşte uşa cu călcâiul.

— Nu, se apără el. Simţeam nevoia să te îmbrăţişez.

Îşi dă seama, în întuneric, că femeia e speriată; silueta ei masivă, neagră, sugerează o spaimă ascunsă la care instinctul lui revine cu senzaţia limbii care se întoarce mereu la gaura dintelui proaspăt extras. Simte în aer că trebuie să stea nemişcat; în chip cu totul iraţional, îi vine să râdă. Frica ei e atât de neconcordantă cu ceea ce cunoaşte Rabbit despre sine însuşi; el ştie foarte bine că e inofensiv.

— Simţeai nevoia să mă îmbrăţişezi, îl îngână ea. Mai curând să mă ucizi.

— Te-am dorit atât de mult întreaga seară, pledează el. Trebuia să mi te scot din gând.

— Gândurile voastre, ale bărbaţilor! Vi le ştiu eu foarte bine. Descalecă şi du-te.

— N-o să fie aşa.

— Ar fi mai bine să fie. Vreau să pleci numaidecât.

— Ba nu vrei.

— Toţi vă credeţi nişte amanţi formidabili.

— Chiar sunt, o asigură el. Sunt un iubit formidabil.

Şi, impulsionat de un val de alcool şi de sperma stârnită, încearcă să înainteze, ca în transă. Deşi ea se retrage, nu o face destul de repede încât el să nu simtă cum orbita spaimei se îngustează. În lumina felinarului din stradă, Rabbit desluşeşte încăperea în care se găsesc, e mică şi mobilată cu două fotolii, o canapea extensibilă şi o masă. Ruth intră în camera Alăturată, ceva mai mare, în care se găseşte un pat dublu. Jaluzelele sunt pe jumătate coborâte şi semiobscuritatea face să danseze câte o umbră pe fiecare cută a cuverturii.

— Bine, spune ea. Poţi să te bagi în pat.

— Şi tu unde te duci? O întreabă văzând-o că ţine mâna pe clanţa uşii.

— Dincolo.

— Vrei să te dezbraci dincolo?

— Da.

— Ba nu. Lasă-mă să te dezbrac eu. Te rog.

A ajuns lângă ea şi acum îi atinge braţul. Ea şi-l retrage.

— Ai ceva despotic.

— Te rog. Te rog.

Glasul ei frizează exasperarea.

— Trebuie să mă duc la closet.

— Dar întoarce-te îmbrăcată.

— Şi mai trebuie să fac ceva.

— Ba să n-o faci. Ştiu despre ce e vorba. Le detest.

— Nici n-ai să le simţi.

— Dar o să ştiu că ţi le-ai introdus. Parc-ar fi un rinichi de gumă sau aşa ceva.

Ruth râde.

— Pretenţios mai eşti! Şi atunci ştii ce trebuie făcut?

— Nu. Urăsc toate anticoncepţionalele.

— Uite ce-i. Nu ştiu ce drepturi crezi că ţi-ai câştigat cu cei cincisprezece dolari, dar eu trebuie să mă protejez.

— Dacă ai de gând să amesteci în treaba asta cine ştie ce gadgeturi, atunci dă-mi înapoi cei cincisprezece dolari.

Ea încearcă din nou să se elibereze, dar de astă dată Rabbit o strânge de braţ.

— Spune-mi, i se adresează ea, ai impresia că suntem căsătoriţi, sau aşa ceva, de mă tiranizezi în halul ăsta?

Valul transparent îl scaldă din nou, îi răspunde aproape şoptit:

— Da, hai să fim!

Cu o repeziciune care o împiedică să-şi mişte măcar braţele, Rabbit îngenunchează la picioarele ei şi îi sărută degetele Mâinii, acolo unde ar fi trebuit să fie verigheta. Şi aflându-se la picioarele ei, începe să-i desfacă baretele pantofilor.

— De ce purtaţi, voi, femeile, tocuri înalte? O întreabă şi îi ridică un picior, aşa încât ea trebuie să-l apuce de păr, ca să nu-şi piardă echilibrul.

— Nu te dor picioarele?

Ia pantoful, alcătuire complicată, şi-l aruncă în camera cealaltă; procedează la fel şi cu celălalt. Cu tălpile pe podea, picioarele ei devin mai ferme. Rabbit îi înlănţuie gleznele cu palmele şi apoi începe să-i pompeze picioarele în sus şi în jos, între osul pătrăţos al gleznei şi gambele grase, sferice. Are obiceiul nervos de a masa.

— Haide, du-te în pat, îl îndeamnă Ruth cu o voce uşor încordată de teama de a nu-şi pierde echilibrul, pentru că greutatea lui îi ţintuieşte picioarele.

El presimte o capcană.

— Nu, îi spune, ridicându-se în picioare. Ai de gând să-ţi introduci o farfurie zburătoare.

— Ba nu, ascultă-mă, nici n-ai să-ţi dai seama dacă am introdus-o sau nu.

— Ba o să-mi dau seama. Sunt foarte sensibil.

— Dumnezeule, oricum trebuie să fac pipi.

— Du-te, nu-mi pasă.

Dar se ţine de ea până la uşa sălii de baie.

Ea se aşază cu grijă pe closet, aşa cum fac femeile, ţinându-şi spatele drept şi bărbia aplecată. Genunchii îi sunt legaţi de chiloţii lăsaţi în jos, apoi aşteaptă gâlgâirea jetului. Acasă, el şi Janice au încercat să-l înveţe pe Nelson să folosească toaleta şi acum, când stă în uşă şi o observă pe Ruth, simte impulsul ridicol de a-i lăuda performanţa. E foarte îngrijită; îşi vâră mâna sub rochie, ţinând o fâşie de hârtie igienică, de culoarea lămâii, apoi se ridică şi preţ de o dulce secundă expune întreaga intimă şi vulnerabilă întreţesere de ciorapi, jartiere, mătase, blăniţă şi carne moale.

— Eşti o fată cuminte, apreciază el şi o conduce în dormitor.

În spatele lor, ţevăria vibrează şi hârâie. Ruth păşeşte cu o sfioasă rigiditate, mânată de voinţa lui. Cuprins din nou de un tremur, sfios la rândul lui, o opreşte la piciorul patului şi începe să bâjbâie după închizătoarea rochiei ei. Găseşte

nasturii de la spate, dar nu reuşeşte să-i descheie; mâinile i se sucesc.

— Lasă-mă pe mine.

— Nu-i nicio grabă; te dezbrac eu. S-ar presupune că-ţi place lucrul ăsta. Doar e noaptea nunţii noastre.

— Cred că eşti bolnav la cap.

O răsuceşte cu brutalitate şi e năpădit din nou de dorinţa de a o consola. Îi atinge obrajii fardaţi gros; pare mică, aşa cum îi priveşte de sus faţa fremătândă, umbrită. Îi atinge tandru, cu buzele, orbita unui ochi, încercând să-i spună că noaptea asta nu impune nicio grabă, încercând să perceapă, cu buzele, pulsul timid care se zbate sub pleoapă. Cu o grijulie imparţialitate, de care se teme că o să i se pară casnică, îi sărută şi celălalt ochi, pe urmă, excitat la gândul propriei sale tandreţi, gura lui începe să-i colinde faţa, ciugulind-o, lingând-o, astfel încât ea râde, gâdilată, şi-l împinge în lături. Rabbit o încolăceşte din nou cu braţele, se lasă în jos şi îşi apasă dinţii în cavitatea cărnoasă, caldă, de la baza gâtului ei. Ruth se încordează de teamă că o s-o muşte, şi mâinile i se înfig în umerii lui, dar el se opreşte, cu dinţii dezgoliţi într-o mută exclamaţie, care ţipă că, în pofida gâtului ei în care îşi pierde răsuflarea, el nu-i doreşte trupul, nu doreşte maşinăria, ci pe ea, pe ea.

Deşi nu a rostit niciun cuvânt, ea îl aude şi îi spune:

— Nu încerca să-mi dovedeşti pe pielea mea că eşti un mare amant. Fă-ţi treaba şi pleacă.

— Eşti foarte şmecheră, îi răspunde el şi dă s-o lovească, dar îşi frânează braţul şi-i propune: Dă în mine. Haide! Asta vrei, nu? Poftim, loveşte-mă.

— Dumnezeule mare! exclamă ea, o să ne pierdem toată noaptea.

Rabbit îi apucă braţul care-i atârnă inert de-a lungul şoldului şi-l ridică îndreptându-l împotriva lui, dar ea izbuteşte să-şi elibereze mâna, astfel încât cinci degete îndoite sar în obrazul lui, dar fără să-i provoace vreo durere.

— Asta-i ce trebuie să facă biata Maggie pentru păcătosul ăla bătrân de prieten al tău.

— Nu vorbi despre ei, o roagă Rabbit.

— Fire-aţi să fiţi ai naibii de bărbaţi, continuă ea, sau vreţi să bateţi pe cineva, sau să fiţi bătuţi.

— Eu nu vreau nici una,nici alta, sincer.

— Bine, atunci dezbracă-mă odată şi nu te mai fasoli.

Rabbit pufneşte pe nări:

— Ce limbă dulce ai!

— Îmi pare rău dacă te şochez.

În vocea ei răsună o uşoară tărăgănare metalică, de parcă într-adevăr i-ar părea rău.

— Nu mă şochezi, îi răspunde el şi, cu răceală, se apleacă şi-i prinde în mâini marginea rochiei.

Vederea i s-a obişnuit cu întunericul, încât să poată desluşi verdele materialului. I-o trage în sus, ea îşi ridică braţele şi, o clipă, bărbia i se înţepeneşte în deschizătura gâtului, îşi scutură furioasă capul, ca un câine cu mâncărimi, şi rochia îi iese şi trece în mâinile lui, caldă şi moale. O face să

aterizeze pe un scaun dintr-un colţ.

— Dumnezeule! exclamă Rabbit, eşti o femeie drăguţă.

Ruth e o fantomă într-un furou argintiu. Când i-a tras rochia peste cap, i s-a desfăcut părul. Faţa solemnă i se înclină când îşi scoate grăbită acele din păr. Părul îi cade pe umeri în bucle grele. Când sunt în furou, toate femeile arată ca nişte mirese.

— Da, răspunde ea, drăguţă şi grăsuţă.

— Ba nu, o contrazice el şi, pe nerăsuflate, o ridică în braţe – o bucată de zahăr scânteietor în furoul presărat cu granule de zahăr pudră –, o duce la pat şi o trânteşte în aşternut. Atât de drăguţă! — M-ai ridicat în braţe, observă ea. Asta o să-ţi taie toată vigoarea.

O lumină crudă îi cade pe faţă; cutele de la gât arată negre. O întreabă:

— Să trag jaluzelele?

— Te rog. E o privelişte deprimantă.

Rabbit se duce la fereastră şi se apleacă să vadă ce vrea ea să spună.

Nu se vede decât biserica de peste drum, cenuşie, şi gravă, şi pietroasă. În spatele vitraliilor colorate sunt aprinse lămpi şi cercul de lumini roşii, violete şi aurii pare, în noaptea ce învăluie oraşul, o gaură săpată în realitate pentru a lăsa să se întrezărească abstracta strălucire din măruntaiele pământului. Rabbit încearcă o senzaţie de gratitudine faţă de constructorii acestui ornament şi trage jaluzeaua cu o undă de culpabilitate. Se întoarce repede, şi ochii lui Ruth îl privesc din umbra unor orbite care par şi ele găuri săpate într-o suprafaţă. Pe curba şoldului îi joacă o semilună de argint; senzaţia pe care i-o transmite greutatea ei se sublimează într-o aromă.

— Şi ce urmează? Întreabă el.

Îşi scoate haina şi o aruncă; îi place să arunce lucrurile, îi place felul în care hainele care zboară prin încăpere îl situează în centrul unei goliciuni din ce în ce mai mari.

— Să-ţi scot ciorapii?

— Sunt periculoşi. N-aş vrea să mi-i agăţi.

— Atunci scoateţi-i tu.

Aşezată pe pat, cu dexteritatea unei pisici cu labe moi, cu pernuţe, se extrage dintr-un păienjeniş de elastic, mătase şi pânză. După ce şi-a scos ciorapii, i-a rulat cu grijă şi i-a vârât într-o deschizătură de lângă tăblia patului, s-a întins pe spate şi şi-a arcuit spinarea ca să-şi scoată portjartierul şi chiloţii. Pe neaşteptate, el îşi îngropă faţa într-o pădurice cu mireasmă de mirodenii, unde îşi pierde simţul oricărei dimensiuni, un petic de ţinut întunecat, în care o femeie întreagă, tandră, pare să se găsească la mică depărtare, foarte aproape, după un colţ. Când se ridică în genunchi, lângă pat, Ruth, sub ochii lui, apare ca un incredibil continent, un furou de zăpezi nordice.

— Atât de mult, spune el.

— Prea mult, răspunde ea.

— Nu, ascultă-mă. Eşti plăcută.

Vârându-şi mâna sub ceafa ei fierbinte, adăpostită, o ridică şi-i trage furoul peste cap. Alunecă uşor, cu uşurinţa unui lichid; veşmintele cad singure de pe o

femeie care vrea să fie dezbrăcată. Cavitatea răcoroasă pe care o descoperă mâna lui în scobitura spatelui i se amestecă în minte cu umbrele care-i învăluie pielea umerilor. Îi sărută umerii. În locurile unde pielea e mai albă, e şi mai răcoroasă. Duritatea bărbiei lui se loveşte de duritatea sutienului ei. Şopteşte:

— Hei, lasă-mă pe mine.

Dar braţul lui Ruth se îndoaie în spate ca să-l descheie. Rabbit trece îndărătul ei. Ruth stă dreaptă, cu picioarele ei grase, îndesate şi cu spatele simetric, ca o vază mare. Copcile uzate sunt greu de descheiat; îşi încordează omoplaţii. În cele din urmă, benzile din spate ale sutienului se despart. Spinarea i se lăţeşte şi ia o formă convexă când Ruth se străduieşte să-şi scoată bretelele sutienului de pe umeri. Cu un braţ aruncă sutienul peste marginea patului şi cu celălalt braţ îşi apasă sânii, ca să nu-i vadă el. Dar el îi vede, o privelişte fugitivă de masivitate teşită. Îşi ţine braţul strâns deasupra unui sân şi îl acoperă cu palma pe celălalt; licărirea unui inel. Rabbit îi apreciază modestia; dovedeşte că e simţitoare. Braţul întins deasupra pieptului îi propteşte greutatea. Pântecul ei e un heleşteu de umbră care se îndeseşte către un petic de negreaţă eclipsat de partea interioară, bombată, a pulpelor. Când îşi răsuceşte, în tăcere, trupul, lumina îi prinde partea dreaptă; singura ei apărare de privirea lui iscoditoare e rigiditatea. Îşi menţine postura până când ochii lui încep să-l înţepe cu ecouri de alb. Şi, când glasul ei ţâşneşte din forma aceea încremenită, Rabbit tresare:

— Şi tu ce ai de gând? El e încă îmbrăcat, ba şi-a păstrat chiar şi cravata. În timp ce îşi aranjează pantalonii pe un scaun, având grijă să le menţină dunga, ea se vâră sub cuvertură. Rabbit, în maiou şi chiloţi, se apleacă asupra ei şi o întreabă:

— Acum chiar nu mai ai nimic pe tine?

— Păi ce, mi-ai dat voie?

El îşi aduce aminte de licărire:

— Dă-mi inelul.

Ruth îşi scoate mâna dreaptă de sub cuvertură, iar el îi scoate cu grijă de pe degetul butucănos, un inel gros din alamă, ca un inel de absolvire. Când îşi lasă mâna în jos, Ruth îi atinge umflătura chiloţilor.

Rabbit o priveşte îngândurat. Cuvertura îi e ridicată până la bărbie, iar braţul palid care i-a rămas afară are un zvâcnet de şarpe.

— Nu mai ai nimic pe tine? O întreabă.

— Doar pielea. Haide, bagă-te în pat.

— Mă vrei?

— Nu te flata. Vreau să terminăm odată.

— Ai încă crusta de boială pe obraji.

— Doamne, mă insulţi!

— Pur şi simplu, te iubesc prea mult Unde găsesc un prosop?

Intră în baie, aprinde lumina, găseşte un prosop mic de faţă şi-l ţine sub jetul de apă caldă. După aceea îl stoarce şi stinge lumina. Când se întoarce în cameră, Ruth izbucneşte în râs.

— Care-i nostimada? O întreabă el.

— În chiloţi, arăţi într-adevăr ca un iepuraş, Rabbit. Eu credeam că numai

puştanii poartă genul ăsta de chiloţi.

Rabbit se uită în jos la maioul şi la chiloţii lui comozi, satisfăcut şi excitat. Numele lui în gura ei e ca o atingere fizică, înseamnă că îl consideră cu totul special. Când îi atinge faţa cu prosopul aspru, simte o rezistenţă încordată şi zbuciumată ca aceea a lui Nelson, şi o contracarează cu metoda lui de tătic cu experienţă. Îi şterge întâi fruntea, îi freacă nările, îi răzuieşte obrajii şi, la sfârşit, în timp ce trupul ei se zvârcoleşte De protest, îi fricţionează buzele, împrăştiindu-i şi înăbuşindu-i cuvintele. Când, în cele din urmă, îi lasă mâinile să triumfe şi îndepărtează prosopul de faţa ei, Ruth se holbează la el, nu scoate o vorbă, apoi închide ochii.

Când Rabbit îngenunchează lângă pat ca să-i ia faţa în mâini îşi apasă, fără să vrea, sâmburele senzitiv al iubirii de marginea saltelei şi scapă câţiva stropi ca spuma care se adună la buza sticlei de lapte când îngheaţă. Se reţine deodată de la contactul direct; gama de zvâcnituri timide, zăpăcitoare, îşi încetinesc pulsaţiile, se sting. Îşi apasă prosopul ud pe faţă, ca un om care plânge. Apoi se îndreaptă spre piciorul patului, aruncă prosopul în direcţia băii, îşi smulge de pe el lenjeria de corp, face un mic salt şi se grăbeşte să se ascundă în aşternut. Se înfundă în spaţiul lung, întunecos, dintre cele două cearşafuri.

Face dragoste cu ea aşa cum ar fi făcut cu soţia lui. După nuntă şi după ce sensibilitatea ei s-a mai tocit, Janice avea nevoie de preludii tandre; Rabbit începea prin a-i masa spatele. Ruth s-a supus plictisită când i-a cerut să se culce pe burtă. Ca să-şi concentreze vlaga în mâini, el se aşază călare pe bucile ei şi îşi transmite greutatea, prin braţele ţepene, către degetele mari ale mâinilor şi către palme, care frământă muşchii laţi şi oasele îndărătnice ale şirei spinării. Ruth oftează şi îşi întoarce capul pe pernă.

— Ar trebui să lucrezi la baia turcească, îi spune ea.

Mâinile lui urcă spre ceafă, degetele îi avansează spre gâtul ei, acolo unde coloanele de sânge sunt flexibile ca trestia, apoi cu buricele degetelor mari îi masează umerii, după care, vârfurile degetelor lui descoperă marginea satinată a pernelor sânilor ei. Îşi retrage din nou degetele spre şira spinării, până când încheieturile încep să-l doară; şi descalecă de pe sirena lui de-a dreptul sleit, de parcă cineva ar fi aruncat asupră-i o vrajă de somn. Trage cuvertura peste ei amândoi, până pe la mijlocul obrajilor.

Janice se sfia să fie văzută, iar Ruth îi încălzeşte obscuritatea. Pleoapele îi freamătă uşor, dar rămân închise, deşi o Simte arcuindu-se, lipită de el. Mâna ei îl caută, îl încolţeşte, îi cere atingerea, iar căptuşeala pleoapelor pecetluite devine roşie. Şi pe urmă se albăstreşte când mâna ei îi deschide gura şi-i înclină capul spre sânii grei. Globuri plăcute, clătinătoare, voluminoase, cu o undă de parfum între ele. Gustul, sărat şi acrişor se pierde în propria lui salivă. Ea se răsuceşte, se rostogoleşte din nou pe spate, din nou roşu pe după pleoape, zvâcneşte, îi oferă noi întinsuri de piele răcoroasă. Brutală cu ea însăşi, îi împinge în obraz celălalt sân, cel uscat, pudrat cu un polen care se dizolvă. Rabbit deschide ochii, o caută, îi vede faţa, o mască moale care-l priveşte liniştit, preocupată de el, şi închide din nou ochii nutrindu-se cu ea; mâna lui abandonată pe cuprinsul trupului ei descoperă, la capătul braţului, o păstaie

plesnită, un fald desfăcut fără formă, simplu. Ea continuă să se rostogolească, se întoarce cu spatele la el, cuibărindu-şi fundul între burta şi în pulpele lui. Se cufundă amândoi într-un spaţiu lasciv. El aşteaptă momentul încordării supreme, în întreaga lungime şi grosime. Ea îl mângâie cu degetele vârâte printre pulpe. Ea îşi îndoaie piciorul şi el îi prinde călcâiul. Cu cât se caută mai adânc unul pe celălalt, cu atât simte el că, în pofida zbaterilor şi zvârcolirilor, au rămas două cărnuri separate; Rabbit nu e prea cutezător acum, când ea i-a devenit atât de prietenă în căutările lor reciproce; dar pretutindeni se izbesc de un zid. Trupul nu are glas să-şi cânte propriul cântec. Nerăbdarea împunge; ea pluteşte prin sângele lui, aşa cum sub pleoape i se împrăştie un iz sărat; o presiune umedă, senzaţia micimii trupului ei care-i umple mâinile, răsuflarea ei, scârţâitul arcurilor patului, ciocnirile lor întâmplătoare şi durerea de la rădăcina uscată a limbii, toate îşi transmit, îşi înregistrează culorile.

Un ghiont împunge moliciunea.

— Acum?

Vocea ei sună cârâit. El îngenunchează, ca într-un soi de leşin, între picioarele ei desfăcute. Cu ajutorul ei, vintrele lor oarbe se întâlnesc. O umbră de tristeţe în victorie. Creşte.

El îşi oţeleşte braţele pe care se sprijină, speriat, pentru că acesta e momentul în care o dezamăgea adeseori pe Janice, ejaculând prea curând. Totuşi, datorită aburului de alcool infiltrat în organism sau datorită celor câţiva stropi scăpaţi înainte, iubirea lui întârzie să erupă în căldura ei. Rabbit îşi ascunde faţa în gâtul ei, în mireasma de mentă a părului. Ea îl încolăceşte cu braţe fine, îl împinge înlăuntrul ei, îl trage în jos şi se ridică deasupra-i. De la umerii netezi în jos, Ruth nu mai e decât un pântec alungit, erect în lumină, deasupra lui; rosteşte admirativ:

— Hei!

Ea îi răspunde:

— Hei!

— Eşti drăguţă.

— Haide! Treci la treabă!

Întărâtat, Rabbit continuă să sape în ea şi, mai mult, îşi fixează mâna sub falca ei şi începe să-i sape faţa, astfel încât îi pătrunde cu degetele în gură, şi gâtul ei alunecos se încordează. Relaxată, parcă, de incitarea lui, Ruth se răstoarnă din nou şi-l trage iarăşi deasupra ei, piepturile li se lipesc; mâna ei coboară şi atinge blăniţele lor amestecate; respiraţia i se poticneşte. Coapsele i se desfac larg şi îi prind, ca într-un cleşte, şoldurile; se deschide atât de larg, încât îl sperie, parcă ar urmări imposibilul, adică să-şi proiecteze înlăuntrul în afară; muşchii, şi buzele, şi oasele amplelor ei şolduri îl presează ca o nouă anatomie sau ca un alt animal. Ea devine transparentă, el îi vede inima. Îl face să se simtă în suspensie, să simtă că se afundă în faldurile vlăguirii ei. Iubirea şi mândria lui reînvie. Ruth juisează prima şi îl aşteaptă, în timp ce el, la extremitatea vibrantă a tandreţei, îi trasează cu degetul, iar şi iar, arcul sprâncenei. Valul lui de sămânţă se umflă şi se revarsă într-un canal tăcut. La fiecare tresăltare buzele ei surâd sub buzele lui şi picioarele ei, înnodate pe

spatele lui, îl apasă.

— OK? îl întreabă ea după un timp.

— Eşti drăguţă.

Ruth îşi descolăceşte picioarele şi îl scutură de pe trupul ei ca pe o grămăjoară de nisip. Rabbit îi priveşte faţa şi are impresia că citeşte în umbrele ei o melancolică iertare, ca şi cum ar fi înţeles că în clipa eliberării, în chiar rădăcina iubirii, el a trădat-o, încercând o undă de disperare. Natura te conduce asemenea unei mame, dar, de îndată ce-şi dobândeşte micul ei preţ, te părăseşte în gol. Sudoarea care-i acoperă corpul e rece; Rabbit trage cuvertura ghemuită la picioarele ei.

— Ai fost grozavă, îi murmură el din pernă, şi îi atinge şoldul moale.

Carnea ei e încă umedă; refluxul ei e mai lent.

— Am şi uitat, spune ea.

— Ce-ai uitat?

— Că şi eu pot juisa.

— Şi cum e?

— O, parcă te scufunzi.

— Unde te scufunzi?

— Nicăieri. Nu pot vorbi despre asta.

Rabbit îi sărută buzele; n-o poate condamna. Ea acceptă lenevos, apoi, într-o recrudescenţă de pasiune, îşi plimbă limba pe bărbia lui.

El îi înconjoară mijlocul cu braţul şi se pregăteşte să doarmă lipit de corpul ei.

— Hei, trebuie să mă scol.

— Stai locului.

— Trebuie să mă duc la baie.

— Nu.

O ţine strâns.

— Băiete, dă-mi drumul.

— Nu mă speria, murmură el şi se agăţă mai puternic de ea. Îşi trece piciorul peste pulpele ei, cu greutate şi căldură. Minunate, femeile, de la un pântec atât de flămând, la o grăsime atât de confortabilă; Rabbit vrea să i se restituie, într-un flux molcom, căldura pe care i-au dăruit-o vintrele lui. O femeie futută e cel mai bun partener de pat. Pântecul ca un cauciuc. Ah, şi încă cum! Când s-a urcat pe el, cupa unui Crin mare, albastru, i-a învăluit capul somnolent. Ar fi putut să o rănească atunci când a săpat-o în falcă. Acum e îndeajuns de treaz ca să simtă cum respiraţia lui uscată se târăşte peste buze înfrânate, strânse, când Ruth se eliberează de sub piciorul şi braţul lui.

— Hei, adu-mi un pahar cu apă, îi spune.

Ruth stă o clipă în picioare la marginea patului, lăbărţată în goliciunea ei, apoi se duce la baie să-şi facă datoria. E un lucru care lui Rabbit îi repugnă la femei; se tratează de parc-ar fi nişte anvelope vechi. Ţevi în ţevi, care le spală de murdăria bărbaţilor, e ceva realmente insultător. Robinetele plâng. Cu cât i se trezeşte mintea, cu atât se simte mai deprimat. Din adâncurile pernei, se uită la fâşia orizontală din biserica de peste drum, cu vitralii colorate, care se zăreşte pe sub jaluzeaua de la fereastră. Strălucirea ei copilărească pare să fie singurul

lucru bun de care se mai poate agăţa.

Şuviţa de lumină care se strecoară pe sub uşa închisă a băii taie aerul întunecat din dormitor. Plescăielile apei sunt aidoma cu cele pe care le făceau părinţii lui când, în copilărie, Rabbit se trezea din somn dându-şi seama că veniseră sus, la culcare, şi că în curând întreaga casă va fi cufundată în întuneric, iar următoarea lui percepţie va fi lumina dimineţii. Doarme dus când, asemenea unui fum în clarul de lună, Ruth, spălată, se furişează în pat lângă el, ţinând în mână un pahar de apă.

Rabbit are un vis intens. Se face că el cu mama şi cu tatăl lui şi cu încă nişte persoane stau în jurul mesei din bucătărie. Din vechea bucătărie. O fată care stă la masă întinde un braţ extrem de lung, împovărat de o brăţară, apucă mânerul răcitorului de lemn şi aerul rece se cerne asupra lui Rabbit. Fata a deschis uşiţa nişei pătrate unde se ţine tortul de îngheţată; şi iată-l, într-adevăr, acolo, la câţiva centimetri de ochii lui Rabbit, povârnit într-o rână pentru că a început să se topească, dar încă mare, în forma lui neagră de metal şi purtând semnul alb în locul unde trebuie să fie secţionat, Aidoma torturilor care vin pe toboganul fabricii de îngheţată. El se apleacă şi mai aproape de respiraţia rece a gheţii, inhalând răceala cu miros de tinichea pe care o asociază cu pereţii de metal ai nişei şi cu coastele podelei ei, de un gri delicat ca de rinocer, împestriţat cu aceeaşi spuzeală de care suferă şi linoleumul de pe jos. Când se apleacă şi mai mult, observă că sub pielea apoasă a tortului pulsează sute de vinişoare albe, asemenea capilarelor de pe o frunză, de parcă şi gheaţa ar fi alcătuită din celule vii. Şi mai departe, în fundul nişei, îi apare, în sfârşit, o viziune fantastică: un nor zdrenţuit, steaua unei explozii, al cărei centru e nedesluşit, dar ale cărei braţe se întind din miezul palorii, drepte şi lungi, marcând în diagonală toate faţetele cubului. Barele ruginite pe care se sprijină tortul se clatină sub ochii lui, ca dinţii unui rânjet. Îl cuprinde frica! Calupul acela rece e viu. Mama lui îi vorbeşte:

— Închide uşa!

— N-am deschis-o eu.

— Ştiu.

— Ea a deschis-o.

— Ştiu. Băiatul meu cel bun n-ar face nimănui vreun rău.

Fata de la masă plimbă prin farfurie porţia de mâncare.

Mama se întoarce spre ea şi o dojeneşte. Şi dojenile curg întruna, fără noimă, acelaşi şi acelaşi lucru repetat la nesfârşire, o continuă pompare de cuvinte, ca o hemoragie internă. El e cel care sângerează, suferinţa lui, de mila fetei, îi schimonoseşte faţa până o simte ca pe o farfurie mare, albă.

— O târfă nu poate mânca decent, ca un copilaş.

— Hei, hei, hei! strigă Rabbit şi se ridică în picioare ca să-şi apere sora.

Mama se îndepărtează, bombănind. Se găsesc acum pe fâşia îngustă dintre cele două case; numai el şi fata; dar fata e Janice Springer. El încearcă să-i explice ieşirea mamei lui. Privirea lui Janice e aţintită, cu blândeţe, asupra umărului lui; când o înconjoară cu braţele, Rabbit vede că ochii îi sunt injectaţi. Deşi feţele lor nu sunt prea apropiate, el îi simte Respiraţia înfierbântată de lacrimi. Sunt afară, în spatele sălii de distracţii din Mt. Judge, presărat cu bălării,

şi petice de pământ bătătorit, şi sticle sparte; prin zid răzbeşte muzică amplificată de megafoane; Janice poartă o rochie de dans trandafirie şi plânge. El îi repetă, amorţit, poveştile despre mama lui, şi anume că mama avea de gând să lovească *în el*, dar Janice continuă să plângă şi, spre groaza lui, faţa ei începe să se descompună, pielea i se dezlipeşte de pe oase, dar, de fapt, nici nu există oase, doar o substanţă care se topeşte; îşi face palmele căuş pentru a aduna substanţa şi a o lipi la loc; dar acum faţa i se desprinde în bucăţi care-i cad în mână; aerul devine livid, străpuns de propriul său ţipăt.

Lividitatea e, de fapt, lumina zilei, perna îi străluceşte în ochi şi soarele proiectează frânturi de raze prin crăpăturile jaluzelei trase. Femeia asta doarme încovrigată sub aşternuturi, între el şi fereastră. Părul ei, în lumina soarelui, are reflexe roşii, castanii, aurii, albe şi negre, împrăştiate pe pernă. Zâmbind uşurat, Rabbit se propteşte într-un cot, o sărută pe obrazul solid şi îi admiră textura dură a porilor. Observă pe faţa ei dâre de fard care-i arată cât de imperfect i-a frecat faţa în întuneric. Îşi reia poziţia de somn, dar a dormit prea mult în ultimele ore. Căutând parcă reintrarea într-un alt vis, întinde mâna, peste mica distanţă care îi separă, spre corpul ei gol, şi colindă cu degetele în sus şi în jos pe povârnişuri vaste, calde ca pâinea proaspăt scoasă din cuptor. Ruth doarme cu spatele la el, nu-i poate vedea ochii. Şi nu-şi dă seama că s-a trezit decât când o aude oftând adânc şi o vede întinzându-şi braţele şi întorcându-se spre el.

Şi atunci, fac din nou dragoste, în lumina dimineţii, cu gurile împâclite, iar sânii ei i se revarsă peste coaste. Sfârcurile ei sunt nişte muguri cafenii, îngropaţi în carne, tufa ei, spuma unui metal vag colorat. E aproape prea multă goliciune; clipa lui de climax pare sărăcăcioasă în comparaţie cu bogăţia întinderilor ei de piele lucioasă, şi Rabbit se întreabă dacă mai are pretenţii de la el. Ea îi răspunde că nu; nu, a fost altfel decât ieri-noapte, dar e în regulă. Realmente în regulă. El se vârî din nou sub cuvertură, în timp ce ea lipăie în jur pe tălpile goale, îmbrăcându-se. Curios cum îşi îmbracă întâi sutienul şi pe urmă chiloţii. Când îşi trage chiloţii, Rabbit devine conştient de picioarele ei, ca de nişte lucruri separate: învârtejiri roz, lichide, care se pierd spre glezne. În timp ce se mişcă, picioarele îşi trimit, unul altuia, lumina roz. Faptul că ea acceptă să fie privită îl flatează, îl încălzeşte. S-a stabilit între ei o relaţie domestică.

Clopotele bisericii dăngăne puternic. Rabbit se mută în partea ei de pat ca să urmărească oamenii îmbrăcaţi îngrijit care intră în biserica din piatră de var de peste drum, ale cărei ferestre iluminate i-au chemat somnul noaptea trecută, întinde mâna şi ridică puţin jaluzelele. Fereastra trandafirie de peste noapte e întunecată acum şi, deasupra bisericii, deasupra orăşelului Mt. Judge soarele scânteiază într-o faţadă de azur. Turla bisericii aruncă o umbră întunecată, scurtă, răsturnată ca un negativ, asupra câtorva bărbaţi cu flori la butonieră care stau şi pălăvrăgesc, în timp ce turma obişnuită intră în clădire, cu capetele plecate. Gândul că toţi aceşti oameni au avut curajul să plece de acasă şi să vină aici să se roage îi face plăcere lui Rabbit şi-i insuflă siguranţă, îl îndeamnă să închidă ochii şi să încline capul cu o mişcare atât de imperceptibilă, încât Ruth nici nu o observă. „Ajută-mi Doamne, Isuse Christoase. Iartă-mă. Călăuzeşte-mă. Binecuvântează-i pe Ruth, pe Janice, pe Nelson, pe mama şi pe

tatăl meu, pe domnul şi pe doamna Springer şi pe pruncul încă nenăscut. Iartă-l pe Tothero şi pe toţi ceilalţi. Amin. “

Deschide ochii în lumină şi spune:

— E o congregaţie destul de numeroasă.

— Duminica dimineaţa! M-aş lepăda de toate dimineţile de duminică.

— De ce?

Ea răspunde doar printr-un „Pfff! “ca şi cum el ar cunoaşte răspunsul. După un răgaz de gândire, văzându-l că zace în pat, uitându-se cu gravitate pe fereastră, adaugă: — Am avut odată un tip, aici la mine, care mă scula la opt dimineaţa, pentru că la nouă şi jumătate trebuia să se ducă să predice la şcoala de duminică.

— Tu nu eşti credincioasă?

— Nu. Vrei să spui că tu crezi?

— Mă rog, da. Cred că da.

Asprimea vocii ei, siguranţa ei îl fac să ezite; se întreabă dacă o minte sau nu. Dacă o minte, atunci e suspendat în mijlocul a nicăieri, şi gândul ăsta îl pustieşte, îi face inima să tremure. Peste drum, câţiva oameni îmbrăcaţi în veşmintele lor cele mai bune merg pe trotuar pe lângă şirul de case de cărămidă ponosite; oare păşesc în aer? Hainele lor, au îmbrăcat hainele cele mai bune; Rabbit, ameţit, se agaţă de acest gând; îi apare ca o dovadă vizuală a lumii nevăzute.

— Mă rog, dacă eşti credincios, ce cauţi aici? îl întreabă ea.

— De ce să nu fiu aici? Ce, te crezi Satana sau aşa ceva?

Replica lui îi închide gura pentru un moment, aşa cum stătea cu pieptenele în mână, după care începe să râdă:

— Mă rog, dacă asta te face fericit, dă-i înainte.

Rabbit o presează:

— De ce nu crezi în nimic?

— Glumeşti.

— Nu. Niciodată, nici măcar pentru o secundă, nu ţi se pare că e ceva evident?

— Ce, existenţa lui Dumnezeu? Nu. Evidentă mi se pare versiunea opusă. Şi asta tot timpul.

— Şi dacă nu există Dumnezeu, de ce există totul?

— De ce? Aici nu încape niciun de ce. Lucrurile pur şi simplu există.

Ruth stă în faţa oglinzii şi pieptenele cu care-şi trage părul pe spate îi ridică uşor buza în sus; aşa arată întotdeauna femeile în filme.

— Eu nu gândesc în felul ăsta despre tine, îi spune Rabbit; nu gândesc că, pur şi simplu, exişti.

— Hei, de ce nu-ţi tragi hainele pe tine în loc să zaci acolo şi să-mi ţii o predică? Cuvintele ei şi părul care i se buclează îl excită.

— Vino aici, îi cere.

Ideea de a o regula în timp ce oamenii se roagă în biserică îl excită şi mai tare.

— Nu, îl refuză Ruth.

E puţin supărată. Faptul că e credincios o sâcâie.

— Acum nu mă mai placi? O întrebă.
— Ce importanţă are?
— Ştii bine că are importanţă.
— Dă-te jos din patul meu.
— Cred că-ţi mai datorez cincisprezece dolari.
— Tot ce-mi datorezi este că pleci dracului de aici.
— Cum? Să te las singură?

Rosteşte aceste cuvinte cu o repeziciune comică şi, în timp ce ea stă locului şocată şi rigidă, el sare din pat, îşi culege câteva lucruri de îmbrăcat, o zbugheşte la baie şi închide uşa după el. Când iese, în lenjeria de corp, îi spune, în aceeaşi manieră hazoasă:

— Nu-ţi mai plac.

Se îndreaptă amărât spre scaunul pe care sunt întinşi cu grijă pantalonii lui. Cât a fost el la baie, Ruth a făcut patul.

— Îmi placi destul, răspunde ea cu o voce preocupată, netezind aşternuturile.
— Destul pentru ce?
— Destul!
— De ce-ţi plac?
— Pentru că eşti mai tare decât mine.

Se duce în celălalt capăt al patului şi trage de colţul aşternutului.

— Era o chestie care mă scotea din sărite – şi anume că toată lumea are impresia că numai femeile mititele şi drăguţe pun mâna pe bărbaţi puternici.
— Au ele ceva, răspunde Rabbit. Par mai uşor de cucerit.
— Cred că aşa e, replică ea râzând.

El îşi trage pantalonii şi închide catarama curelei.

— Şi ce altceva îţi mai place la mine? Ea îi aruncă o privire.
— Să-ţi spun?
— Spune-mi.
— Faptul că nu ai capitulat. În felul tău prostesc, încă mai lupţi.

Lui Rabbit îi face plăcere să audă lucrul ăsta; plăcerea i se scurge prin vene, îl face să se simtă măreţ, drept care rânjeşte. Dar modestia americană protestează instinctiv şi „dorinţa de realizare” îi scapă din gura căreia încearcă să-i imprime un rictus. Ea pricepe.

— Nenorocitul ăla de ticălos bătrân! exclamă Ruth. E realmente un ticălos.
— Hei, ştii ce mă gândesc, să dau o fugă până la băcănie şi să cumpăr ceva să găteşti pentru masa de prânz.
— Ai de gând să te muţi aici?
— De ce nu? Trebuie să te întâlneşti cu cineva?
— Nu. N-am pe nimeni.
— Atunci e foarte bine. Ziceai aseară că-ţi place să găteşti.
— Am spus că-mi plăcea cândva.
— Dacă-ţi plăcea cândva îţi mai place şi acum. Ce să iau?
— De unde ştii că prăvălia e deschisă?
— Nu e? Sunt sigur că-i deschisă. De când cu supermarketurile, prăvălioarele astea fac cea mai mare vânzare duminica.

Rabbit se duce la fereastră şi se uită spre prăvălia din colţ. Vede clar uşa prăvăliei deschizându-se şi un om ieşind cu un ziar.

— Cămaşa ta e împuţită, observă Ruth în spatele lui.

— Ştiu. E cămaşa lui Tothero, răspunde Rabbit îndepărtându-se din lumina ferestrei. Va trebui să-mi aduc nişte haine.

Dar mai întâi să cumpăr de mâncare. Ce să iau?

— Ce-ţi place? îl întreabă ea.

Rabbit iese pe uşă, mulţumit. Adevărul e că are o fire împăciuitoare. Şi-a dat seama de lucrul ăsta de cum a văzut-o stând lângă parcometre. Se ghicea din felul moale în care arăta pântecul ei. Cu femeile te ciocneşti, de obicei, pentru că ele vor altceva, sunt o rasă diferită. Femeile sau dăruiesc, ca o plantă, sau te înţeapă ca un ciot de stâncă. În întreaga natură nimic nu-i mai bun decât o femeie cu o fire blajină. Pietrele pavajului îi lovesc picioarele în timp ce aleargă, în cămaşa lui murdară, spre băcănia din colţ. *Ce-ţi place?* L-a întrebat. E a lui. Ştie că e a lui.

Se întoarce cu opt crenvurşti în celofan, o pungă de fasole verde refrigerată, cartofi pai refrigeraţi, o sticlă de lapte, un borcan de sos condimentat, o pâine cu seminţe, o minge de caşcaval învelită în celofan roşu şi, în vârful pungii, o plăcintă cu melasă. Totul a costat doi dolari şi patruzeci şi trei de cenţi. Când scoate alimentele din pungă, în bucătăria colorată, Ruth îi spune:

— Nu eşti mare mâncău.

— Aş fi vrut să iau cotlete de miel, dar nu avea decât crenvurşti, salam şi pateu la cutie.

În timp ce ea găteşte, el se învârteşte prin living şi descoperă o serie de romane poliţiste aşezate într-un raft de la baza unei mese, lângă un fotoliu. Băiatul care dormea în patul de cazarmă vecin cu al lui, la Fort Hood, obişnuia să citească tot timpul cărţulii din astea. Ruth deschisese ferestrele şi aerul răcoros de martie pare mai pişcător în lumina amintirilor din Texas. Perdelele lui Ruth, dintr-un material ieftin, prăfuit, cu picăţele, flutură în vânt; pielea lor de voal se umflă uşor şi vine spre el, în timp ce e paralizat de o amintire şi mai frumoasă: casa lui, în copilărie, cu ziarele de duminică risipite pe jos, fâşâind în briza după-amiezii, în timp ce mama lui, la bucătărie, zăngănea oalele şi vesela; când avea să termine cu spălatul vaselor, îi va organiza pe toţi, pe tata, şi pe el, şi pe micuţa Miriam, şi-i va pregăti pentru o plimbare. Din cauza fetiţei mici, nu vor merge prea departe, doar la o distanţă de câteva străzi până la vechea carieră de piatră, unde bazinul îngheţat peste iarnă, topit într-un lac adânc de câţiva centimetri, amplifică înălţimea pereţilor carierei, oglindindu-le stâncile cu susul în jos, într-o fântână a reflexiei. Dar nu e decât apă chioară; fac câţiva Paşi pe marginea lui şi, privit dintr-un alt unghi, bazinul oglindeşte soarele, iluzia stâncilor răsturnate s-a evaporat, iar apa însorită pare solidă ca gheaţa. Rabbit o ţine pe micuţa Mim de mână.

— Hei! îi strigă lui Ruth. Am o idee grozavă. Hai să facem o plimbare în după-amiaza asta. Să mergem pe jos.

— Să mergem! Eu merg tot timpul.

— Să urcăm pe Mt. Jugde din partea asta.

Rabbit nu-şi aminteşte să fi urcat vreodată muntele pe versantul Brewer, e năpădit de un flux de nerăbdare şi, când se întoarce, exaltat, dinspre perdelele legănate de briză, clopotele mari ale bisericii îşi trimit dangătul.

— Da, hai s-o facem. Te rog, strigă el înspre bucătărie.

Jos, în stradă, oamenii ies din biserică, purtând ramuri verzi.

Când Ruth îi serveşte masa de prânz, Rabbit constată că e o bucătăreasă mai bună decât Janice; a fiert crenvurştii fără să-i lase să crape. Janice îi aducea întotdeauna la masă plesniţi, şi răsuciţi, şi torturaţi. Mănâncă împreună cu Ruth la o măsuţă de porţelan din bucătărie. Când îşi atinge furculiţa de farfurie, îşi aduce aminte de fiorul rece care l-a străbătut în vis când faţa lui Janice se desfăcea în mâinile lui, şi amintirea îi strică gustul primei îmbucături, o preface într-un soi de oroare. Cu toate acestea spune „Delicios", continuă să mănânce şi, după un timp, îşi recapătă apetitul.

În faţa lui, obrajii lui Ruth împrumută ceva din strălucirea pală a tăbliei mesei; fruntea ei lată luceşte şi cele două pete de lângă nas par urmele a ceva ce i s-a vărsat pe faţă. Pare să simtă că a devenit neatrăgătoare şi mănâncă repede, cu îmbucături mici, căutând parcă să se eclipseze.

— Hei, îi spune el.

— Cee?

— Ştii că maşina mea e încă parcată pe Cherry Street.

— E OK Duminica parcometrele nu taxează.

— Da, dar mâine o să taxeze.

— Vinde-o.

— Cum? — Vinde maşina. Simplifică-ţi viaţa. Îmbogăţeşte-te rapid.

— Nu, vreau să spun… Da, te gândeşti s-o fac pentru tine. Uite ce-i, mai am treizeci de dolari, de ce nu vrei să ţi-i dau acum?

Îşi duce mâna la buzunar.

— Nu, nu, nu, n-am gândit la asta. Nu m-am gândit la nimic. Pur şi simplu mi-a încolţit ideea în capul meu dolofan.

E jenată; i-au apărut pete pe gât şi lui i se face milă de ea când se gândeşte cât de drăguţă i se păruse cu o noapte înainte. Îi explică:

— Uite ce-i, tatăl nevestei mele e negustor de maşini vechi şi, când ne-am căsătorit, mi-a vândut maşina asta cu o reducere de preţ simţitoare. Aşa că, într-un fel, e maşina nevesti-mii şi, oricum, întrucât copilul e la ea, cred că e drept să-i rămână ei. Şi apoi, cum ai observat şi tu, cămaşa mea e murdară şi ar trebui să-mi aduc de acasă nişte haine. Aşa încât m-am gândit că, după ce mâncăm, să mă furişez la mine acasă, să las maşina şi să-mi iau hainele.

— Şi dacă ea e acasă?

— Nu e acasă. Precis e la maică-sa.

— Cred că ţi-ar plăcea să o găseşti acasă, comentează Ruth.

Rabbit stă şi se întreabă; se imaginează descuind uşa şi dând peste Janice, aşezată în fotoliul ei, cu un pahar gol alături, uitându-se la televizor, şi la acest gând simte o mică prăbuşire înlăuntrul lui, ca şi cum un boţ de hrană care i s-ar fi oprit în gât alunecă, în sfârşit, în jos; uşurarea lui când constată că faţa ei e întreagă, că e aceeaşi faţă tâmpă şi încordată.

— Nu, nu mi-ar plăcea, îi răspunde lui Ruth. Mi-e frică de ea.

— Evident.

— Are ceva în ea, stăruie Rabbit. E un pericol.

— Sărmana asta de nevastă-ta pe care ai părăsit-o? Aş crede că pericolul eşti *tu.*

— Nu.

— Da, sigur. Tu te socoteşti un iepuraş.

Tonul ei e uşor zeflemitor şi irascibil, iar Rabbit nu înţelege de ce. Ruth îl întreabă:

— Şi ce-ai de gând să faci cu hainele astea?

Asta-i; îl simte că vrea să se mute la ea. Rabbit admite:

— Să le aduc aici.

Ea trage adânc aer în plămâni, dar nu spune nimic.

— Doar pentru o noapte, o roagă Rabbit. Nu ai alt plan pentru azi, nu-i aşa?

— Poate nu. Nu ştiu. Probabil că nu.

— Ei, atunci e grozav. Hei! Te iubesc.

Ruth se ridică şi strânge farfuriile, dar rămâne locului, cu degetul mare pe ele, cu privirea aţintită în centrul mesei albe. Îşi scutură greu capul şi rosteşte:

— Eşti o veste rea.

În faţa lui, pelvisul ei lat, adăpostit sub o fustă maronie banală, apare solid şi simetric, ca baza unei coloane viguroase. Inima lui saltă prin această coloană vânjoasă şi, încântat că iubirea lui s-a redeşteptat, dar necutezând încă să-şi înalţe ochii ca să-i întâlnească faţa cercetătoare, îi răspunde:

— Ce pot să fac? Tu eşti o veste foarte bună.

Înfulecă trei bucăţi de plăcintă cu melasă şi o firimitură care i se agăţase în colţul gurii cade pe puloverul ei când îi sărută sânii, ca să-şi ia la revedere. O lasă cu farfuriile. Maşina îl aşteaptă în Cherry Street, misterioasă, în după-amiaza răcoroasă de primăvară; e ca şi cum o încăpere dintr-o casă a lui s-ar fi detaşat şi s-ar fi refugiat la marginea trotuarului, şi acum, că fluxul nopţii se retrăsese, strălucea în nisip, uşor înclinată, dar neatinsă, gata să plutească la apăsarea unui buton. Sub hainele ponosite, şifonate, trupul său se simte curat, zvelt, golit. E iubit. Maşina miroase a siguranţă: cauciuc, şi praf, şi metal vopsit, încins în soare. O teacă pentru cuţitul care este el însuşi. Porneşte prin amorţeala duminicală a oraşului, printre şirurile domestice de case de cărămidă, pe lângă portalurile calme de lemn, cu balustradele lor. Dă ocol colinei mari a Mt. Judge; pantele care coboară până la şosea sunt pudrate cu verdele gălbui al frunzuliţelor noi; ceva mai Sus, pâlcurile de brazi alcătuiesc împreună cu cerul un orizont negru. Priveliştea s-a schimbat de când a fost ultima oară pe aici. Ieri-dimineaţă cerul era vărgat de norii subţiratici ai zorilor, iar el era epuizat şi se îndrepta către centrul reţelei încâlcite, singurul loc care făgăduia o şansă de odihnă. Acum, amiaza altei zile dizolvase norii şi cerul încadrat de parbriz e gol şi rece, iar el simte că nu-l aşteaptă nimic în faţă, nimicul ochilor albaştri ai lui Ruth, nimicul cu care i-a mărturisit lui cu ce se ocupă, nimicul în care crede ea. Şi inima ţi se înalţă pe veci prin cerul acela gol.

Calmul i se risipeşte când coboară printre casele familiare din Mt. Judge.

Devine precaut, nervos. O ia pe Jackson Street, Potter Street, apoi Wilbur Street şi încearcă să detecteze din vreun semn exterior dacă e cineva acasă. N-ar avea cum să fie lumină aprinsă, pentru că e miezul zilei. În faţa casei, nicio maşină. Face de două ori înconjurul blocului, întinzându-şi gâtul ca să zărească vreun chip la fereastră. Geamurile sunt înalte şi opace. Ruth n-a avut dreptate; nu doreşte să o vadă pe Janice.

Simpla posibilitate a unei întâlniri îl sleieşte de puteri în asemenea măsură, încât, când coboară din maşină, soarele puternic aproape că-l doboară. Când urcă scările, treptele par să se ajusteze, să se restrângă, să se despice, împiedicând tendinţa corpului său, dilatat de teamă, de a se înălţa. Bate la uşă, gata să o ia la fugă. De cealaltă parte nu răspunde nimeni. Bate din nou la uşă, ascultă şi scoate cheile din buzunar.

Deşi apartamentul e gol, pare totuşi impregnat de prezenţa lui Janice, atât de pregnantă, încât Rabbit începe să tremure; priveliştea fotoliului aşezat în faţa televizorului îi înmoaie genunchii. Jucăriile stricate ale lui Nelson, împrăştiate pretutindeni pe jos, îl ameţesc; toată recuzita din craniul lui, materia cenuşie, cartilajele urechilor, găvanele ochilor, toate converg să-i astupe, să-i înfunde ţeava eului; sinusurile i se sufocă din cauza unui strănut sau a lacrimilor, nu mai ştie nici el. În living-room miroase a praf. Jaluzelele sunt trase. Janice le trăgea după-masa pentru ca lumina sa nu-i Bată în ecranul televizorului. Cineva a făcut totuşi puţină ordine: scrumierele ei şi paharul gol au fost îndepărtate. Rabbit aşază cheia de la intrare şi cheile maşinii pe carcasa televizorului din metal vopsit cafeniu, imitând fibra lemnului. Când deschide uşa debaralei, clanţa se loveşte de marginea aparatului. Câteva rochii de-ale lui Janice lipsesc.

Axe de gând să-şi scoată lucrurile, dar, de fapt, se întoarce şi o ia spre bucătărie, încercând să sesizeze, să extragă esenţa a ceea ce a făcut. În dormitor, patul lor se surpă sub lumina filtrată a soarelui. N-a fost niciodată un pat ca lumea. Un cadou de la părinţii ei. Pe măsuţa de toaletă tronează câteva dintre sticlele ei şi o forfecuţă de unghii, o papiotă de aţă albă cu un ac, câteva agrafe de păr, o carte de telefon, un ceas cu cifre luminoase, o reţetă de gătit ruptă dintr-o revistă, dar pe care n-a folosit-o niciodată, şi un şirag de mărgele de lemn, sculptate în Java, pe care i le-a dăruit de Crăciun. Sprijinită de perete, într-o poziţie nu prea sigură, stă oglinda mare, ovală, pe care au dat-o jos când părinţii ei le-au instalat o nouă cameră de baie; a avut de multe ori de gând să o agaţe pe perete, deasupra mesei ei de toaletă, dar niciodată nu şi-a făcut timp să cumpere dibluri. Un pahar uitat pe pervazul ferestrei, pe jumătate plin cu apă stătută, clocită, aruncă o pată curbă de soare diluat pe peretele gol unde ar fi trebuit să atârne oglinda. Trei crestături prelungi, paralele zgâriate pe zid; cum or fi apărut, când? Îndărătul patului cu aşternutul strâns se zăreşte un triunghi alb din pardoseala băii; ziua aceea când, după duş, cu fundul înroşit de aburi, şi-a ridicat braţele, bucuroasă să-l sărute, cu părul de la subţioară ud leoarcă. Ce frenezie o fi apucat-o atunci, ca şi pe el de altfel, ce frenezie neaşteptată?

În bucătărie descoperă ceva ciudat: cotletele de porc care au fost lăsate în tigaie, reci ca moartea, peste grăsimea închegată. Le aruncă în punga de hârtie de sub chiuvetă şi răzuieşte cu o spatulă bucăţile de grăsime solidificată rămasă

în tigaie. Punga de hârtie, pătată la fund, maroniu-închis, degajă un miros dulceag, de putred. Se întreabă ce o fi. Dar pubela e Jos, în spatele casei, şi nu vrea să facă două drumuri. Hotărăşte s-o lase baltă. Dă drumul la apa fierbinte şi vâră tigaia în chiuvetă, să înmoaie grăsimea. Respiraţia aburului suna ca o şoaptă într-un mormânt.

Într-o grabă panicată, scoate dintr-un sertar chiloţi curaţi, maiouri şi ciorapi, trei cămăşi în ţiplă şi cu carton albastru; dintr-un alt sertar, chiloţi curaţi; din debara îşi ia cele două costume şi o jachetă sport, înfăşoară lenjeria în costume şi face o boccea pe care s-o poată duce. Toată treaba asta îl face să transpire. Cu ghemul de haine în braţe şi sprijinindu-l cu un genunchi, aruncă o ultimă privire în apartament, se uită la mobilă, la covoare, la tapet, toate par afumate, întunecate de mohorala care s-a lăsat peste faţa lui; încăperile sunt îmbibate de o atmosferă penibilă, meschină, şi e bucuros să plece de acolo. Uşa se trânteşte irevocabil în urma lui. Cheia a rămas înăuntru.

Periuţa de dinţi; aparatul de ras; butonii de manşetă; pantofii. Cu fiecare treaptă pe care o coboară îşi aminteşte de ceva ce a uitat. Se grăbeşte, tălpile îi bocănesc pe scări. Sare. Creştetul lui aproape că loveşte becul care atârnă de un fir negru în vestibul. Numele lui pe cutia poştală pare să-l strige, dar trece rapid pe lângă el; literele scrise cu cerneală albastră încarcă aerul, ca un ţipăt. Se simte ridicol, aşa cum dă buzna în lumina soarelui, asemenea acelor hoţi aiuriţi despre care citeşti pe ultima pagină a ziarelor şi care, în loc să fure din case bani sau argintărie, şterpelesc un lighean de porţelan, douăzeci de suluri de tapet sau o legătură de haine vechi.

— Bună ziua, domnule Angstrom.

Trece pe lângă el o vecină, domnişoara Arndt, cu o pălărie violetă pe care o poartă duminica la biserică şi ţinând în mână o frunză de palmier.

— O, bună. Ce mai faceţi?

Locuieşte la trei case mai încolo; se spune că ar avea cancer.

— Splendid, răspunde ea.

Şi rămâne locului în soare, uimită de atâta splendoare, fixată pe tălpile cu platfus, rezemându-se uşor de panta pavajului.

O maşină verde trece încet pe lângă ei. Domnişoara Arndt îi blochează drumul, amabil mirată, recunoscătoare pentru ceva, şi simpla ei aderenţă la pavaj evocă o muscă oprită din drumul ei pe tavan pentru a se minuna de ea însăşi.

— Ce părere aveţi de vremea asta? O întreabă Rabbit.

— Îmi place, îmi place, de Duminica Floriilor e întotdeauna cer senin. Simt cum mi se înalţă seva în picioare.

Râde, şi el o imită; stă înrădăcinată în asfaltul cald, între umbrele stufoase a doi arţari tineri. Rabbit e sigur că femeia nu ştie nimic.

— Da, îi spune el când îi vede privirile îndreptate spre braţele lui, fac curăţenie de primăvară.

Scutură legătura de haine, ca s-o lămurească.

— Bine, răspunde ea cu o grimasă surprinzător de sarcastică. Voi, soţii tineri, preluaţi tot greul casei.

După aceea se răsuceşte şi exclamă:

— În maşină e un preot!

Maşina verde s-a întors, cu şi mai mare încetineală. Cuprins de o groază care face ca legătura de haine să-i pară de două ori mai grea, Rabbit îşi dă seama că e încolţit. Ţâşneşte de sub portalul casei şi trece pe lângă domnişoara Arndt spunându-i „Trebuie să fug! “, exact când aceasta remarca:

— Nu-i pastorul Kruppenbach.

Nu, desigur că nu-i Kruppenbach. Rabbit ştie cine e, deşi nu-i cunoaşte numele. E preotul episcopalian. Springerii sunt episcopalieni, o dovadă a artificialei parveniri sociale, iniţial fuseseră reformaţi. Rabbit nu aleargă. Trotuarul povârnit îi zgâlţâie călcâiele la fiecare pas. Din cauza boccelei mari pe care o poartă, nu poate vedea asfaltul. Dac-ar reuşi măcar să iasă din alee! Singura lui speranţă e faptul că prelatul nu poate fi sigur că e el. Simte maşina verde pe urmele lui, îl bate gândul să arunce hainele şi s-o ia la fugă. Dacă s-ar putea ascunde în vechea fabrică de gheaţă! Dar e la o stradă mai încolo. O simte pe Ruth, cu vasele spălate, aşteptându-l de cealaltă parte a muntelui.

Azur dincolo de azur şi dedesubt azur. Asemenea unui rechin care stârneşte creste de apă în faţa lui, maşina verde iscă vălurele de aer care se sparg în spatele genunchilor lui Rabbit. Cu cât merge mai repede, cu atât mai puternic se sparg vălurelele. Aude îndărătul urechilor un glas cu o rezonanţă copilărească, întrebându-l:

— Scuzaţi-mă, vă rog, sunteţi Harry Angstrom?

Cu senzaţia că spune o minciună, Rabbit se întoarce şi şopteşte:

— Da.

Tânărul blond, cu gâtul încătuşat în gulerul preoţesc, glisează în diagonală pe lângă marginea trotuarului, trage de frâna de mână, opreşte motorul şi parchează maşina strâmb, în partea interzisă. Nostim cum preoţii ignoră regulile mărunte. Rabbit îşi aduce aminte cum fiul părintelui Kruppenbach întorcea oraşul pe dos cu motocicleta lui. Semăna a blasfemie.

— Eu sunt Jack Eccles, îi spune preotul şi râde fără noimă când rosteşte ultima silabă.

O ţigară albă, neaprinsă, îi atârnă de pe buze, asortându-se cu gulerul alb preoţesc într-un fel comic. Clericul coboară din maşină, un Buick ’58, cu patru uşi, de culoare oliv, şi-i întinde mâna. Ca să i-o poată strânge, Rabbit trebuie să lase legătura de haine jos, în iarba dintre trotuar şi bordură.

Strângerea de mână a lui Eccles, vioaie, şi puternică, şi experimentată, pare să simbolizeze o îmbrăţişare. O clipă, Rabbit are impresia că nu va mai fi lăsat să plece. Se simte prins în capcană, presimte un noian de explicaţii, stinghereli, rugăminţi, încercări de reconciliere înălţate ca nişte ziduri reci şi jilave. Intuieşte tenacitatea capturatorului său.

Preotul e aproape de vârsta lui, poate ceva mai mare, şi mult mai scund decât el. Fără să fie însă mic de statură; sub hainele lui negre se simte împletitura inutilă a unei structuri musculare puternice. Stă puţin nesigur, cu pieptul uşor strâns între braţe. Are nişte sprâncene lungi, roşcate, care se îmbină cu o cută de îngrijorare deasupra nasului, şi un Nod de barbie, palid şi ascuţit, înghesuit

sub gură. În ciuda indignării pe care o manifestă, are în el ceva prietenos şi naiv.

— Încotro mergi? Întreabă.

— Ha? Nicăieri.

Atenţia lui Rabbit e distrasă de îmbrăcămintea preotului. Costumul lui simulează că ar fi negru. De fapt e bleumarin, sobru, dar elegant, uşor, de un albastru noptatic. Dar vesta sau plastronul sau ce-o mai fi e negru ca o plită de tuci. Efortul de a menţine ţigara între buze îi distorsionează râsul într-un fel de sforăit. Îşi pipăie piepţii hainei.

— N-ai cumva un chibrit?

— Îmi pare rău, nu. M-am lăsat de fumat.

— Eşti mai bun decât mine.

«

Face o pauză, meditează, apoi se uită la Harry, cu sprâncenele arcuite, mirate. Destinderea feţei face ca ochii lui cenuşii să pară rotunzi şi palizi ca sticla.

— Pot să te conduc cu maşina?

— Nu. Nu vă osteniţi.

— Aş vrea să stăm de vorbă.

— Nu; de fapt nu vreţi, nu-i aşa?

— Ba da; doresc foarte mult.

— Da. OK.

Rabbit îşi ridică de pe jos pachetul de haine, înconjoară maşina şi se urcă în ea. Interiorul are mirosul dulce de plastic al unui automobil nou; Rabbit îl trage adânc în piept şi teama i se mai domoleşte.

— Vreţi să-mi vorbiţi despre Janice?

Eccles confirmă din cap, urmărind oglinda retrovizoare în timp ce se îndepărtează de bordură. Buza de sus îi atârnă peste cea de jos; sub ochi are scobituri violacee. Duminica e, probabil, ziua lui grea.

— Ce face? Ce a făcut? Întreabă Rabbit.

— Astăzi părea ceva mai raţională. A venit de dimineaţă împreună cu tatăl ei la biserică.

Maşina iese în stradă. Eccles nu mai adaugă nimic, pur şi simplu priveşte prin parbriz şi clipeşte. Foloseşte bricheta de pe bordul maşinii.

— Mi-am închipuit eu că s-a dus la ei, spune Rabbit.

Începe să-l irite uşor faptul că preotul nu zbiară la el sau ceva în genul ăsta; se vede că nu-şi cunoaşte meseria.

Bricheta se aprinde, Eccles o duce la ţigară, inhalează primul fum, apoi pare să se readune.

— Evident, îl lămureşte el, când nu te-ai mai întors după jumătate de oră, a sunat la părinţii dumitale şi l-a rugat pe tatăl dumitale să aducă băieţelul acasă. Înţeleg că tatăl dumitale a liniştit-o şi i-a spus că, probabil, eşti blocat undeva în trafic. Ea şi-a amintit că veniseşi mai târziu acasă pentru că jucaseşi baschet pe stradă şi s-a gândit că poate te-ai întors în locul acela. Cred că tatăl dumitale s-a dus să te caute pe acolo.

— Şi unde era bătrânul Springer?

— Nu i-a sunat. Nu le-a telefonat până la două noaptea, când presupun, sărăcuţa de ea, a renunţat la orice speranţă.

„Sărăcuţa de ea “e singurul cuvânt consolator de pe buzele lui.

— Abia la două noaptea? întrebă Harry.

Îl cuprinde mila; mâinile strâng ghemul de haine, de parcă ar vrea s-o aline pe Janice.

— Cam pe atunci. Şi la ora aceea ajunsese într-o asemenea stare de ebrietate şi de nervi, încât mama ei m-a chemat pe mine.

— De ce pe dumneavoastră?

— Nu ştiu. Aşa procedează unii oameni. Eccles râde. Aşa şi trebuie să facă; e îmbucurător. Cel puţin pentru mine. Am avut întotdeauna impresia că doamna Springer mă detestă. Nu a mai venit de luni de zile la biserică.

Când se întoarce cu faţa spre Rabbit, ca să urmărească efectul glumei lui, un impuls ciudat îi înălţă sprâncenele şi-l face să-şi întredeschidă gura.

— Şi asta s-a întâmplat la două noaptea?

— Între două şi trei.

— Vai, îmi pare rău. N-aveam de gând să vă scol din pat.

Preotul scutură din cap, enervat.

— Nu asta are importanţă.

— Mă simt îngrozitor de jenat.

— Da? E un lucru încurajator. Ce anume ai de gând?

— Nu prea ştiu. Cânt după ureche.

Râsul lui Eccles îl surprinde; Rabbit îşi spune că preotul e un expert în cazuri de felul acesta, cămine dezmembrate, soţi care fug de-acasă, şi acest „cânt după ureche" i-a adus o mică variaţie, o notă proaspătă. Se simte flatat; Eccles are un asemenea talent.

— Mama dumitale are o teorie interesantă, continuă Eccles. Crede că părăsirea căminului nu-i decât o iluzie a soţiei dumitale şi a mea. Pretinde că eşti un băiat mult prea bun ca să faci asemenea lucru.

— V-au dat de furcă, nu glumă.

— Toate astea şi un deces care a avut loc ieri.

— Vai, îmi pare rău.

Au continuat încet, la întâmplare, pe străzile familiare; au trecut pe lângă fabrica de gheaţă şi au virat într-un loc unde se deschide o panoramă asupra văii.

— Ştiţi, dacă doriţi într-adevăr să mă conduceţi cu maşina, atunci ar trebui să o luaţi spre Brewer, îl informează Rabbit.

— Nu vrei să te duc la soţia dumitale?

— Nu. O pacoste! Vreau să spun că n-ar folosi la nimic, nu credeţi?

O bună bucată de timp s-ar fi zis că preotul nici nu-l auzise; profilul lui neted, obosit, privea fix prin parbriz în timp ce maşina mare înainta ferm. Harry se pregătea să-şi repete remarca în clipa când Eccles i-a răspuns în sfârşit:

— Nu, dacă dumneata nu doreşti să folosească la ceva.

Chestiunea părea să fi luat sfârşit. O iau în jos, pe Potter Avenue, spre şosea. Străzile însorite sunt populate doar de copii, unii dintre ei îmbrăcaţi încă în

hainele pentru şcoala de duminică. Fetiţele poartă rochiţe cloş, roz, cu fuste bufante care se umflă direct din talie. Panglicile se asortează cu culoarea ciorapilor.

— Ce a făcut de vrei să o părăseşti? Întreabă Eccles.

— Mi-a cerut să-i cumpăr un pachet de ţigări.

Eccles nu râde, aşa cum se aşteptase Rabbit; se pare că găseşte remarca obraznică, socoteşte că a întrecut limita. Dar era adevărat.

— E adevărat, continuă Harry. Simţeam că întreaga şandrama se duce de râpă, mă străduiam tot timpul să o ţin pe linia de plutire, să stăvilesc întreaga harababură pe care o provoca ea. Nu ştiu, dar parcă eram ţintuit locului de o liotă de jucării stricate, şi pahare goale, şi televizorul care nu se mai oprea şi mese întârziate şi nicio portiţă de scăpare. Şi deodată m-a săgetat gândul că e foarte simplu să scapi, pur şi simplu pleci, şi într-adevăr *a fost* foarte uşor.

— Ai lipsit mai puţin de patruzeci şi opt de ore.

— Ah, ştiu, e legea aceea…

— Nu la asta mă gândeam. Soacra dumitale s-a gândit pe dată la lege, dar soţia dumitale şi domnul Springer nici n-au vrut să audă. Cred că fiecare are motivele lui. Soţia dumitale pare aproape paralizată; şi doreşte ca nimeni să nu facă nimic.

— Biata de ea. E atât de prostuţă.

— De ce eşti aici?

— Pentru că m-aţi prins.

— Vreau să spun de ce te găseai în faţa casei dumitale?

— Am venit să-mi iau haine curate.

— Hainele curate înseamnă atât de mult pentru dumneata? De ce te cramponezi de această măsură de decenţă când pe toate celelalte le calci în picioare cu atâta uşurinţă?

Rabbit simte pericolul discuţiei; cuvintele lui se întorc împotriva sa, cârlige şi capcane.

— De asemenea, i-am lăsat şi maşina.

— De ce? N-ai nevoie de ea ca să evadezi?

— Mi-am spus că trebuie să-i rămână ei. Tatăl ei ne-a vândut-o ieftin. În orice caz mie nu-mi foloseşte.

— Nu?

Eccles striveşte chiştocul ţigării în scrumiera de pe bord şi se caută în buzunar după o alta. Maşina înconjoară Muntele, pe la cea mai înaltă pantă a drumului, unde, într-o parte, dealul se înalţă prea pieptiş, iar de cealaltă parte se prăvăleşte prea abrupt pentru a putea adăposti vreo casă sau vreo staţie de benzină. Jos, râul străluceşte întunecat.

— Dacă *eu* mi-aş fi părăsit nevasta, comentează preotul, m-aş fi urcat în maşină şi aş fi plecat la *o mie de mile* depărtare.

Cuvintele lui sună aproape ca un sfat rostit calm, de deasupra gulerului alb.

— Asta-i ceea ce am şi făcut, strigă Rabbit încântat de descoperirea atâtor trăsături în comun. Am plecat până în West Virginia. Şi pe urmă mi-am spus „la dracu' cu călătoria" şi am venit înapoi.

Îşi pune în gând să nu mai drăcuiască, ba chiar se întreabă de ce o face. Poate ca să impună o distanţă între ei; simte un zvâcnet de atracţie faţă de omul în negru.

— Pot să te întreb de ce te-ai întors?

— Nu ştiu. O combinaţie de motive. Mi se părea că-i mai sigur că mă găsesc într-un loc pe care-l cunosc.

— Nu te-ai întors ca să-ţi ocroteşti soţia?

Întrebarea îi ia lui Rabbit piuitul. Eccles urmează:

— Îmi vorbeşti de senzaţia de împotmolire… Şi cum crezi că stau lucrurile cu alte perechi tinere? Ce te face să crezi că eşti o excepţie?

— Socotiţi că nu există răspuns la această întrebare, dar să ştiţi că există. Cândva am făcut şi eu un lucru mare. Am fost campion la baschet Zău. Şi, când ai ocupat, într-un anumit domeniu, prima linie, primul plan, indiferent la ce, te simţi umilit să fii trecut în linia a doua. Şi povestea asta pe care o trăiam eu şi Janice era ceva de linia a doua, de plan secund.

Bricheta de pe bord scânteiază din nou. Eccles îşi aprinde o ţigară, apoi îşi întoarce iute ochii la şosea. Au intrat în periferia oraşului Brewer. Preotul îl întreabă:

— Crezi în Dumnezeu?

Întrucât repetase răspunsul chiar în acea dimineaţă, replică fără să şovăie:

— Da.

Eccles clipeşte surprins. Pleoapa singurului ochi care se vede în profil tremură, dar faţa lui nu se întoarce.

— Şi atunci crezi că Dumnezeu vrea să o faci pe soţia ta să sufere?

— Daţi-mi voie să vă pun o întrebare: credeţi că Dumnezeu doreşte ca o cascadă să fie un copac?

Rabbit îşi dă seama că întrebarea asta, pusă de Jimmie la emisiunea pentru copii, sună ridicol; îl irită faptul că Eccles o înghite, împreună cu o gură de fum. Înţelege că orice ar spune el, ar fi acceptat de Eccles cu aceeaşi plictisită pufăire din ţigară. Capul lui mare, blond, pare umplut de un terci cenuşiu în care s-au amestecat secretele şi întrebările pătimaşe ale tuturor, un terci căruia nimic, deşi preotul e atât de tânăr, nu i-ar mai putea imprima o culoare. Pentru prima oară, preotul îi displace lui Rabbit.

— Nu, răspunde Eccles după un răgaz de gândire. Dar cred că lui Dumnezeu i-ar plăcea ca un copăcel pirpiriu să ajungă un copac zdravăn.

— Dacă vreţi să insinuaţi că sunt lipsit de maturitate, e un lucru de care nu mă plâng, pentru că, din cât îmi dau eu seama, a fi imatur e ca şi cum ai fi mort.

— Şi eu sunt imatur, îl consolează Eccles.

E o consolare insuficientă, Rabbit îi declară:

— Ei bine, nu mă întorc la toanta aia fatală, oricât v-ar fi de milă de ea. Nu ştiu ce simte. Ani de zile n-am ştiut. Nu ştiu decât ce e în *mine.* Asta-i tot ce am. Ştiţi ce făceam ca să-mi întreţin familia? Demonstram în magazinele cu preţuri fixe cum funcţionează un rahat din tablă care se cheamă MagiPeeler.

Eccles se uită la el şi râde; iar sprâncenele îi exprimă toată mirarea.

— Ei, aşa se explică talentele dumitale oratorice.

Această ironie aristocratică sună sincer; îl plasează pe fiecare dintre ei la locul lui. Rabbit se simte mai puţin dezrădăcinat.

— Hei, v-aş ruga să mă lăsaţi să cobor aici, îi cere el preotului.

Au ajuns pe Weiser Street, în faţa imensei floarea-soarelui, moartă în timpul zilei.

— Nu vrei să te duc până unde locuieşti?

— Nu locuiesc nicăieri.

— Foarte bine.

Cu o izbucnire de furie adolescentină, Eccles opreşte în faţa unui hidrant de incendiu. Când frânează brusc, ceva zăngăne în portbagaj.

— Vi se dezintegrează maşina, glumeşte Rabbit.

— Sunt crosele mele de golf.

— Jucaţi golf?

— Prost. Dumneata joci?

Se însufleţeşte; ţigara i se consumă, uitată între degete.

— Pe vremuri căram crosele jucătorilor pe teren, i – Pot să te invit la o partidă?

Ah! Asta-i capcana!

Rabbit coboară din maşină strângând în braţe legătura de haine, rămâne o clipă lângă bordură, apoi urcă pe trotuar, încercând să-şi apere libertatea prin bufonerii.

— N-am crose.

— Se pot închiria. Te rog, vino. Vorbesc serios.

Eccles se apleacă vorbindu-i din portieră.

— Mi-e greu să găsesc parteneri. Toată lumea lucrează, în afară de mine.

Râde.

Rabbit ştie că ar trebui să o ia la fugă, dar tentaţia unei partide şi convingerea lui că eşti mai în siguranţă când îl vezi pe cel care te vânează se împotrivesc impulsului de a fugi.

Eccles îl presează.

— Mă tem că dacă nu pun mâna pe dumneata, foarte curând ai să faci din nou demonstraţii cu aparate de curăţat legume. Marţi? Marţi la ora două? Să vin să te iau?

— Nu, vin eu la dumneavoastră.

— Promiţi?

— Da. Dar nu trebuie să aveţi încredere în promisiunile mele.

— N-am încotro.

Eccles îi dă o adresă în Mt. Judge şi îşi spun la revedere. Un poliţist bătrân trece pe trotuar, pe lângă faţadele prăvăliilor închise, în letargia duminicală. Probabil că în scena respectivă vede un preot care-şi ia rămas-bun de la preşedintele grupului de tineret, care duce un pachet de haine pentru săraci. Harry îi zâmbeşte poliţistului şi porneşte mai departe pe trotuarul scânteietor; stomacul îi cântă. Ciudat cum lumea nu te poate atinge.

Ruth îi dă drumul în casă, cu un roman poliţist într-o mână. Ochii ei par somnoroşi din cauza cititului. Şi-a schimbat puloverul. Părul îi arată mai

întunecat. Rabbit îşi aruncă bocceaua de haine pe patul ei.

— Ai umeraşe?

— Ia spune! Chiar crezi că ai aranjat totul?

— Te-am aranjat pe tine, şi soarele, şi stelele.

O strânge în braţe şi are impresia că, într-adevăr, a aranjat totul. În îmbrăţişarea lui o simte călduţă şi solidă, dar nu şi prietenoasă; nu, nu. O mireasmă de săpun îi atinge nările, iar umezeala îi atinge faţa. Şi-a spălat părul. Şi l-a tras pe spate, eliberându-şi fruntea, şi-i cade în şuviţe drepte, despărţite în făgaşuri de dinţii piepteneului. Curată, e curată, o femeie voinică, curată; îşi lipeşte nasul de ţeasta ei, pentru a inspira aroma pătrunzătoare. Şi o imaginează goală sub duş, cu părul atârnându-i în şuviţe ude de spumă, cu gâtul îndoit sub biciuirea jetului de apă.

— Te-am făcut să înfloreşti, îi spune el.

— Ah, eşti un miracol, răspunde ea şi se eliberează din îmbrăţişarea lui.

În timp ce Rabbit îşi atârnă cu grijă hainele, Ruth îl întreabă:

— Şi i-ai dat soţiei tale maşina?

— Nu era nimeni acasă. M-am furişat şi la venire, şi la plecare. Am lăsat cheia înăuntru.

— Şi nu te-a prins nimeni?

— De fapt, m-a prins cineva. Preotul episcopalian care m-a condus cu maşina până în Brewer.

— Nu mai spune! Eşti credincios, nu glumă.

— Nu l-am rugat *eu.*

— Şi ce ţi-a spus?

— Nu mare lucru.

— Cum arată?

— Atrăgător, într-un fel. Râde mult.

— Poate că tu îi stârneai râsul.

— M-a invitat să joc golf cu el, marţi.

— Glumeşti.

— Nu, zău. I-am spus că nu ştiu să joc.

Ea râde, râde întruna, în felul acela prelungit al femeilor când sunt aţâţate, dar se jenează să recunoască.

— Oh, iepuraşul meu! exclamă în cele din urmă. O iei razna, nu-i aşa?

— El s-a agăţat de *mine,* stăruie Rabbit, ştiind că încercările lui de a-i explica o s-o amuze, din felurite motive. Eu, personal, n-am făcut nimic.

— Săracul de tine! Eşti irezistibil.

Cu o tainică senzaţie de uşurare, Rabbit îşi dezbracă, în sfârşit, hainele murdare, îmbracă lenjerie proaspătă, ciorapi şi chiloţi curaţi. Şi-a uitat acasă aparatul de ras, dar Ruth are unul de damă, pentru subsuori, şi-l foloseşte pe ăsta. Alege o cămaşă sport de lână, pentru că în după-amiezile astea de primăvară răcoarea se lasă pe neaşteptate, şi îşi încalţă din nou pantofii de antilopă. A uitat să-şi ia alţi pantofi.

— Haide să facem plimbarea despre care am vorbit, îi propune el, de îndată ce s-a îmbrăcat.

— Acum citesc, îi răspunde Ruth din fotoliu.

Cartea e deschisă aproape de sfârşit. Citeşte cărţile cu grijă, fără să le îndoaie copertele şi să le rupă cotoarele, deşi nu costă decât treizeci şi cinci de cenţi exemplarul.

— Haide. Să ieşim în vremea asta frumoasă.

Se apropie de ea şi încearcă să-i smulgă romanul poliţist din mână. Poartă titlul *Moarte la Oxford.* Ce-i pasă ei de morţile de la Oxford? Când îl are aici pe el, admirabilul Harry Angstrom? — Stai puţin, se roagă ea şi mai întoarce o pagină; citeşte primele rânduri şi, în timp ce cartea îi este trasă încetişor din mâini, îşi plimbă privirile de la o frază la alta, apoi se dă bătută. Dumnezeule, eşti un tiran!

Vâră un chibrit ars între pagini în chip de semn de carte, apoi se uită la picioarele ei desculţe.

— Ai nişte tenişi sau ceva de felul ăsta? Nu poţi să urci cu tocuri.

— N-am. Hei, mi-e somn.

— O să ne culcăm devreme.

La auzul acestor cuvinte, pupilele ei se rotesc spre el şi buzele i se întredeschid uşor.

Doza de vulgaritate din ea nu a putut să nu reacţioneze la promisiunea lui.

— Haide, pune-ţi nişte pantofi plaţi şi usucă-ţi părul.

— N-am decât pantofi cu toc…

Când se apleacă să se încalţe, linia albă a cărării părului ei îl face să zâmbească. E atât de dreaptă. Parc-ar fi cărarea din părul unei fetiţe gătite de ziua ei.

Se îndreaptă spre munte prin parcul oraşului. Coşurile de gunoi şi băncile de metal mobile nu au fost încă scoase afară. Pe băncile de piatră se soresc câţiva bătrânei înfofoliţi, ca nişte porumbei înfoiaţi, îmbrăcaţi în nenumărate petice cenuşii, ca nişte pene. Frunzuliţele noi ale copacilor pulverizează umbre pe pământul încă golaş. Nuiele şi sfori protejează marginile proaspăt sădite cu flori ale aleilor aşternute cu pietriş. Briza care suflă destul de tare dinspre pavilionul gol al fanfarei e rece în locurile unde nu pătrunde soarele.

A făcut bine că şi-a pus cămaşa de lână. Porumbei cu capete mecanice ţopăie, deranjaţi, pe picioruşe de mărgean, îndepărtându-se de vârfurile pantofilor lor şi reinstalându-se apoi, mulţumiţi, în spatele lor. Un vagabond îşi întinde un braţ pe speteaza unei bănci, ca să-l usuce, şi strănută reţinut ca o pisică, schimonosindu-şi faţa de derbedeu. Câţiva băieţandri „duri “, de vreo paisprezece ani sau chiar mai tineri, fumează şi se împung lângă un chioşc de jocuri încuiat pe Ale cărui scânduri galbene cineva a scris cu vopsea roşie: TEX JOSIE, RITA JAT. De unde or fi făcând rost de vopsea roşie? Rabbit o ia pe Ruth de mână. Havuzul din faţa pavilionului fanfarei e secat şi pătat de mâzgă; ei înaintează acum pe o alee paralelă cu buza rece şi anostă a bazinului, care reverberează tăcerea pavilionului de fanfară. Un tanc din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, transformat în monument, ţinteşte cu tunurile goale un teren de tenis aflat mai departe. Plasele nu au fost încă ridicate, liniile sunt încă nemarcate cu var.

Copacii devin mai întunecaţi; pavilioanele şi chioşcurile se retrag în vale. Urcă în zona înaltă a parcului, bântuită noaptea de haimanale care lasă în urma lor tot felul de resturi şi ambalaje de dulciuri. Primele trepte sunt aproape ascunse de o vegetaţie bogată, tufe presărate cu chihlimbarul primilor muguri. Cu multă vreme în urmă, când căţăratul pe munte era o distracţie obişnuită, municipalitatea construise nişte trepte pe versantul dinspre Brewer. Trepte din buturugi de doi metri unse cu smoală, despărţite între ele prin pământ tasat. Mai târziu au fost introduşi drugi de oţel care să consolideze treptele primitive şi s-a presărat prundiş fin, albastru, pe pământul îndiguit de marginea treptelor. Urcuşul e dificil pentru Ruth; Rabbit urmăreşte opintelile trupului ei pentru a-şi propulsa greutatea pe vârfurile tocurilor înalte. Pantofii i se agaţă şi se deformează. Spatele i se clatină, braţele îi înoată ca să-şi menţină echilibrul.

— Scoate-ţi pantofii, o sfătuieşte Rabbit.

— Şi să-mi distrug picioarele? Ce nenorocit plin de consideraţie eşti!

— Bine, atunci haide să ne întrecem!

— Nu, nu, protestează ea. Cred c-am ajuns la jumătatea urcuşului.

— Nici pe departe. Scoate-ţi pantofii. Pietrişul ăsta albastru e neted; e un fel de pământ măcinat.

— Cu cioburi de sticlă în el.

Dar puţin mai departe îşi scoate pantofii. Picioarele ei albe, fără ciorapi, urcă uşor sub ochii lui; pielea îngălbenită a călcâielor licăreşte. Jos, sub rotunjimea gambelor, gleznele i se subţiază. Într-un impuls de gratitudine, îşi scoate şi el pantofii, ca să împărtăşească cu ea orice neplăcere s-ar ivi. Pământul e bătătorit, dar împănat cu pietricele care-i împung pielea tălpilor de câte ori îşi lasă greutatea pe ele. Şi e şi rece.

— Oh! exclamă el. Ohhh!

— Hei soldat, fii viteaz! îl îmbărbătează Ruth.

Învaţă amândoi să calce pe iarba de la capătul buturugilor. Crengile copacilor se încovoaie deasupra unei bune părţi din drum, alcătuind un soi de tunel aerian. În unele luminişuri priveliştea e neîngrădită, şi pot vedea acoperişurile caselor din Brewer, până la tribunalul cu douăzeci de etaje, singurul zgârie-nori al oraşului. Între ferestrele celui din urmă etaj, doi vulturi de beton îşi fâlfâie aripile. Două perechi de bătrânei cu gâtul înfăşurat în fulare cadrilate, coboară pe lângă ei: cercetători care studiază păsări; de îndată ce au dispărut după un stejar noduros, Rabbit o opreşte pe Ruth din drum şi o sărută, îi strânge în braţe trupul fierbinte, îi gustă sudoarea sărată care i se prelinge pe faţa total nereceptivă la efuziunea lui. Pentru ea, nu e deloc momentul potrivit, întregul ei spirit e concentrat pe urcuşul muntelui. Dar în ceea ce-l priveşte pe Rabbit, gândul la picioarele ei de orăşeancă, picioare din hârtie albă, desculţe pe pietre pentru a-i face lui un hatâr, face ca inima lui înfierbântată de efort să-i tresalte, şi se cramponează de trupul ei robust, cu slăbiciunea tristeţii. Un avion trece peste capetele lor, răscolind aerul.

— Regina mea, îi spune, bunul meu cal.

— Bunul tău ce?

— Cal.

În apropierea culmii, muntele se ascute abrupt într-o stâncă îngustă, şi aici oamenii zilelor noastre au construit trepte de beton, cu o balustradă de fier care, după un Z de trei rânduri de scări, ajunge la parcarea acoperită cu macadam a Hotelului Pinnacle. Ruth şi Rabbit se încalţă şi, în Timp ce urcă scările, privesc oraşul care se aplatizează încet sub ei.

Balustrada urmăreşte muchia stâncii. Încleştează metalul alb, încălzit de soarele care acum se scufundă pripit departe de zenit, şi se uită în jos la explozia coroanelor de copaci. O privelişte înfricoşătoare care-i aminteşte de copilărie când îşi punea întrebarea: dacă sar, mor zdrobit, sau cad în salteaua acestor capete verzi, ca pe patul de nori al unui vis? În partea de jos a priveliştii care i se înfăţişează, peretele de stâncă se înalţă spre el, subţiindu-se până la ascuţimea unui cuţit; în partea de sus coastele muntelui se povârnesc în jos, dând ia iveală poteci, poieni răzleţe şi scările pe care au urcat ei.

Privirea lui Ruth, pleoapele ei pe jumătate închise, de parc-ar fi citit o carte, poposesc asupra oraşului. Conturul precis al pometelui ei în aerul rarefiat, treaz, al înălţimii, e nemişcat. Se simte oare ca o indiancă? A spus că s-ar putea să fie mexicană.

OK. El a vrut să vină până aici. Ca să vadă ce? Oraşul se desfăşura începând de la un şir de case de păpuşi de la poalele parcului, trecând printr-o burtă mare de acoperişuri roşii ca nişte ghivece de flori peticite cu smoală şi de maşini licăritoare şi sfârşind într-o nuanţă trandafirie în ceaţa care pluteşte în depărtare, deasupra râului. Rezervoarele de gaz scânteiază în aerul fumuriu. Suburbiile apar ca nişte crestături în peisaj. Dar oraşul e uriaş, şi Rabbit întredeschide buzele, vrând parcă să forţeze şi buzele sufletului său să soarbă gustul acestui adevăr, de parcă adevărul ar fi o taină atât de diluată, atât de fărâmiţată, încât numai imensitatea ne poate face să-i simţim gustul. Aerul îi usucă gura deschisă.

Ziua asta a fost împânzită de divinitate: Ruth care l-a zeflemisit, Eccles care a închis ochii – de ce oare te pun să înveţi anumite lucruri dacă nimeni nu crede în ele? De aici, unde se găseşte, pare limpede că, dacă există această podea, de la poale, trebuie să existe şi un tavan şi că spaţiul real în care trăim este îndreptat în sus. Cineva moare. În această vastă întindere de cărămidă, cineva moare. Gândul îi vine De niciunde: o simplă chestiune de procentaj: un oarecare, dintr-o casă oarecare de pe una dintre străzile astea, dacă nu în minutul ăsta, atunci în minutul următor, moare; şi inima unui trandafir ofilit, moleşit, se găseşte aici, în acest uriaş piept de piatră. Îşi plimbă privirile, căutând să descopere locul; poate o să izbutească să vadă sufletul mâncat de cancer al unui bătrân înălţându-se prin aerul albastru, ca o maimuţă pe o coardă. Îşi încordează urechile ca să audă suspinele de uşurare în care din iluzia roşie de la picioarele sale se plăsmuieşte o asemenea realitate. Tăcerea îl copleşeşte. Ghirlande întregi de maşini se târăsc fără niciun zgomot; un punctuleţ iese pe o poartă. Ce caută el aici, suspendat în aer? De ce nu-i acasă la el? îl cuprinde spaima şi-i cere lui Ruth:

— Înconjoară-mă cu braţul.

Ea se supune indiferentă, făcând un pas şi rezemându-şi şoldul de şoldul lui. El o strânge cu putere şi se simte mai bine. La picioarele lor, oraşul Brewer pare să se încălzească în lumina soarelui care alunecă pe cer; ampla sa mantie roşie

pare să se ridice din valea concavă în care e scufundat, ca o răsuflare care înalţă un piept Brewer, mama a o sută de mii de oameni, adăpostul iubirilor, artificiul ingenios şi luminos. Şi, într-un acces de siguranţă redobândită, o întreabă pe Ruth, cu tonul unui copil alintat, frământat de o îndoială:

— Chiar ai fost curvă?

Spre mirarea lui, Ruth se smulge din îmbrăţişare, se răsuceşte şi se reazemă de balustradă, cu o mină ameninţătoare, îşi mijeşte ochii; bărbia ei îşi schimbă forma. În nelinştea lui, Rabbit zăreşte trei puştani, cercetaşi, care se hlizesc la ei.

— Chiar eşti un şobolan? îl întreabă ea.

Rabbit simte nevoia unui răspuns precaut:

— Într-un anumit fel.

— Atunci e în ordine.

Coboară cu autobuzul.

Marţi după-amiază, o zi cu cer noros, Rabbit ia un autobuz spre Mt Judge. Casa lui Eccles e în capătul de nord al orăşelului; Trece în deplină siguranţă pe lângă cartierul lui, coboară la Spruce şi merge mai departe pe jos, cântându-şi de unul singur, cu voce tare, refrenul: „O, sunt nebună după Harry” – nu începutul cântecului, ci sfârşitul, în care fata, repetând refrenul, pune accentul pe „Sunt”.

Se simte calm, echilibrat. De două zile, el şi Ruth au trăit din banii lui, şi încă mai are paisprezece dolari. Mai mult, în acea dimineaţă i-a scotocit prin birou, în timp ce ea era plecată după cumpărături şi a descoperit că avea un cont barosan de economii, peste cinci sute de dolari, la sfârşitul lunii februarie. S-au dus o dată la bowling şi au văzut patru filme: *Gigi*, *Clopotul*, *cartea şi lumânarea*, *Hanul celei de-a şasea fericiri* şi *Câinele zdrenţăros*. Văzuse atâtea fragmente din *Câinele zdrenţăros* la Clubul Mickey Mouse, încât avusese curiozitatea să vadă întregul film. S-a simţit ca şi cum ar fi răsfoit un album de fotografii în care jumătate din chipuri îi erau familiare. Scena în care racheta iese prin acoperiş şi Fred MacMurray fuge afară cu ibricul de cafea îi era la fel de cunoscută ca şi propriul lui chip.

Ruth era nostimă. La bowling fusese lamentabilă, pur şi simplu a scăpat bila din mână: buf! Iar la filmul *Gigi*, de câte ori sunetul stereofonic se auzea în sală în spatele lor, se întorcea şi făcea „Sssst! “, de parcă cineva din fund ar fi vorbit prea tare. La filmul *Hanul celei de-a şasea fericiri*, ori de câte ori apărea pe ecran faţa lui Ingrid Bergman, se apleca spre Rabbit şi-l întreba în şoaptă:

— Chiar e o curvă?

Rabbit a fost dezamăgit de Robert Donat; arăta oribil. Ştia că e pe moarte. Imaginează-ţi, să ştii bine că mori şi să joci înainte, pretinzând că eşti un mandarin. Comentariul lui Ruth după ce văzuseră cu o seară înainte *Clopotul\cartea şi lumânarea* a fost:

— De ce nu sunt şi pe la noi tobe africane bongo?

Rabbit şi-a făgăduit în taină să facă rost de un set. În urma cu o jumătate de oră, când aştepta autobuzul pe Weiser Street, a zărit un set în vitrina magazinului de instrumente Muzicale Chords'n'Records. Costau nouăsprezece dolari şi nouăzeci şi cinci. Tot drumul cu autobuzul a bătut ritmuri bongo cu

palmele pe genunchi.

„Pentru că *sunt* nebună după Harrr-iii".

La numărul 11 a dat peste o casă mare de cărămidă, cu cercevele din lemn alb, un mic portal care imita un templu grecesc şi un acoperiş de ardezie sclipind în soare ca solzii unui peşte uriaş. În spate, un gard de sârmă încercuieşte un leagăn galben şi o ladă cu nisip. Când Harry se apropie, un căţeluş scheaună într-un coteţ. Iarba are verdele acela intens, uleios, care anunţă ploaie, verdele ierbii din pozele color. Locul arată prea vesel pentru a fi ceea ce ar trebui să fie; Rabbit credea că preoţii locuiesc în castele negre cu acoperişuri de şindrilă. Dar o plăcuţă de deasupra unui ciocănel în formă de peşte poartă gravată inscripţia *Casa parohială.* Bate de două ori cu ciocănelul-peşte în uşă şi, după un răstimp, bate din nou, de două ori. O figură măruntă, cu ochi verzi cu punctişoare luminoase deschide uşa.

— Ce este?

Tonul ei pare să spună: „Cum îndrăzneşti? "După ce-şi ajustează privirea la înălţimea lui, ochii i se dilată, dezvăluind o porţiune mai mare din albul limpede în care sunt implantaţi irişii de culoarea muşchiului verde.

În chip absurd, Rabbit simte pe loc că are control asupra femeii, simte că aceasta îl place. Nasul ei mic, cu vârful întors, e punctat de pistrui, un nas îngust şi palid sub petele de soare. Pielea obrajilor e albă şi fină ca a unui copil. Poartă un şort portocaliu. Cu o amabilitate care frizează aroganţa, el îi spune:

— Bună!

— Bună ziua.

— Spuneţi-mi, reverendul Eccles e acasă?

— Doarme.

— Ziua în amiaza mare?

— A stat treaz aproape toată noaptea.

— Ah, bietul de el!

— Vreţi să intraţi? — Mă rog, nu ştiu. Mi-a spus să vin aici. Pe cuvânt.

— Se poate. Vă rog, intraţi.

Îl conduce printr-un hol şi, pe o scară, într-o încăpere răcoroasă cu un tavan înalt şi tapet argintiu, o încăpere **în** care se află un pian, tablouri cu peisaje în acuarelă, o sumedenie de cărţi într-o bibliotecă adăpostită într-o nişă, **un** şemineu pe poliţa căruia se găseşte un ceas din acelea **cu un** pendul alcătuit din patru mingi mici de aur, despre care se presupune că funcţionează pe veci. De jur împrejur fotografii înrămate. Mobilă grea, cu tapiţerie verde şi roşie, cu excepţia unei canapele lungi, cu o spetează şi rezemătoare pentru braţe în formă de rulou, ale cărei perne sunt de culoarea untului, încăperea miroase a rece. De undeva, de mai departe, răzbeşte o aromă caldă de prăjituri coapte. Femeia se opreşte în mijlocul covorului şi-i spune:

— Ascultă!

Rabbit se opreşte. Bufniturile slabe pe care le auzise şi el nu se mai repetă.

— Credeam că zvăpăiata aia doarme.

— Eşti *babysitter*?

— Sunt soţia, răspunde ea şi se aşază în mijlocul canapelei albe, ca să-şi

dovedească spusele.

Rabbit se aşază pe un scaun tapiţat, în faţa ei. Materialul îi înţeapă uşor braţele goale. Poartă o cămaşă sport cadrilată, cu mânecile suflecate până la cot.

— O, îmi pare rău.

Desigur. Picioarele ei goale, încrucişate unul peste celălalt, sunt străbătute de semnele albăstrii ale venelor varicoase. Faţa ei, acum când stă jos, nu mai arată atât de tânără ca atunci când apăruse în uşă. Ba chiar, când se relaxează, are o bărbie dublă. Prăjiturele gustoase. Ciocănel la uşă.

— Câţi ani are copilul? Întreabă Rabbit.

— Doi copii. Două fete, una de un an, una de trei ani.

— Eu am un băiat de doi ani.

— Mi-ar fi plăcut şi mie să am un băiat, răspunde ea. Fetele şi cu mine avem probleme de personalitate; semănăm prea mult. Fiecare dintre noi ştie ce gândeşte cealaltă.

Nu-i plac propriii ei copii! Rabbit e şocat. Ba încă să auzi aşa ceva de la soţia unui preot.

— Şi soţul dumneavoastră ştie?

— O, pentru Jack e minunat. Îi place ca femeile să se lupte pentru el. Alcătuim micul lui harem. Cred că un băiat ar fi constituit o ameninţare pentru el. Dumneata nu te simţi ameninţat?

— De copil? Nu. N-are decât doi ani.

— Începe mai devreme de doi ani, crede-mă. Antagonismul sexual începe, practic, chiar din momentul naşterii.

— N-am observat.

— Bravo dumitale. Bănuiesc că eşti un tată primitiv. Eu cred că Freud e ca Dumnezeu; tu îl faci să existe.

Rabbit zâmbeşte, presupunând că Freud trebuie să aibă vreo legătură cu tapetul argintiu şi cu acuarela de deasupra capului lui, care reprezintă un palat şi un canal. Rafinament! Femeia îşi reazemă vârfurile degetelor de tâmple, îşi dă capul pe spate, închide ochii şi lasă să-i scape un suspin printre buzele cărnoase, întredeschise. Rabbit e frapat; în momentul acesta pare o Ruth mai stilată.

Vocea subţire a lui Eccles, ciudat amplificată de pereţii casei, strigă de sus.

— Lucy, Joyce s-a băgat în patul meu.

Lucy deschide ochii şi-i spune lui Rabbit cu mândrie în glas:

— Vezi?

— Zice că tu i-ai dat voie, continuă vocea să se lamenteze, răzbind prin balustrade, pereţi, straturi de tapet.

Doamna Eccles se ridică şi se îndreaptă spre arcada scării. Turul şortului portocaliu e încreţit din pricina statului pe canapea. Marginea îndoită a pantalonilor dă la iveală dosul oval al pulpelor. Mai alb decât canapeaua; petele roşii provocate de apăsarea tapiţeriei se sting pe pielea ei.

— Nu i-am dat voie să facă aşa ceva, strigă ea în sus, în timp ce o mână albă trage în jos şortul şi-l netezeşte în jurul crupei obraznice, dar şifonate; un

buzunar din spate, e cusut cu aţă neagră.

— Jack, strigă ea, ai un musafir. Un domn foarte înalt care spune că l-ai invitat tu.

Când s-a auzit menţionat Rabbit s-a ridicat şi a venit în spatele ei, adăugând:

— Pentru o partidă de golf.

— Pentru o partidă de golf, preia ea ecoul.

— Vai de mine, îşi spune sieşi vocea de sus; pe urmă strigă: Bună, Harry, cobor într-un minut.

O voce de copil scânceşte:

— Şi mami a făcut la fel! Şi mami a făcut la fel!

Rabbit răspunde:

— Bună!

Doamna Eccles întoarce capul cu o mişcare amabilă:

— Harry…?

— Angstrom.

— Cu ce vă ocupaţi, domnule Angstrom?

— Bine. Momentan sunt şomer.

— Angstrom! Desigur. Nu eşti cel care s-a făcut nevăzut? Ginerele Springerilor?

— Corect, răspunde el şmechereşte şi, pentru a-şi duce la capăt nesăbuinţa, într-un soi de aureolă a coordonării, cum ea îi întoarse spatele, indignată, la auzul răspunsului lui, Rabbit îi trage o palmă peste popoul obraznic.

Nu o palmă zdravănă; o lovitură prietenoasă, un gest de reproş şi de tandreţe în acelaşi timp, bine ţintită, chiar pe buzunar.

Ea pivotează rapid, ferindu-şi fundul. Privirea şocată pe care i-o aruncă face ca pistruii să i se repeadă înainte ca nişte vârfuri de ac. Cum sângele i se urcă la cap, pielea îi păleşte, iar expresia ei rece şi rigidă e atât de contrastantă cu căldura lascivă, condescendentă, pe care i-o inspiră lui, încât Rabbit îşi lasă buza de sus să-i acopere buza de jos, într-o burlescă mină de penitenţă.

Un bocănit haotic pe scări zgâlţâie peretele. Eccles se opreşte brusc în faţa lor, aproape pierzându-şi echilibrul, vârându-şi o cămaşă albă murdară în nişte chiloţi boţiţi. Ochii împăienjeniţi îi lăcrimează între pleoapele păroase.

— Îmi pare rău, îi spune; de fapt, n-am uitat.

— Oricum e cam înnorat afară, îi răspunde Rabbit, zâmbind fără voia lui.

Poponeţul ei fusese atât de plăcut, exact cum trebuie, dens, dar elastic, bun de pălmuit. Se aşteaptă ca ea să-l reclame soţului, ceea ce o să-i pună lui capăt aici, pe loc. Foarte bine, tot nu ştie ce caută în locul ăsta.

Poate că, într-adevăr, l-ar fi reclamat, dar soţul ei începe s-o enerveze numaidecât.

— O, sunt sigur că putem da gata o partidă până vine ploaia, spune Eccles.

— Jack, doar n-ai de gând să te duci să joci din nou golf. Ai spus că ai o mulţime de vizite de făcut în după-amiaza asta.

— Le-am făcut azi-dimineaţă.

— Numai două. La Freddy Davis şi la doamna Landis. Sunt bătrâni şi sigur că au probleme. Dar la familia Ferry? De şase luni tot vorbeşti despre Ferry.

— Şi ce-i atât de special în legătură cu familia Ferry? Nu fac nimic pentru biserică. De Crăciun ea a ieşit pe uşa corului ca să nu dea ochii cu mine.

— E drept că ei nu fac nimic pentru biserică şi tocmai de asta ar trebui să le faci o vizită, ştii foarte bine. Nu cred că familia Ferry are ceva atât de special, încât să bombăni întruna că ea a ieşit pe uşa laterală şi că i-a făcut pe toţi să se simtă prost luni de zile. Dacă o să vină de Paşti, o să facă la fel. Dacă vrei să ştii părerea mea, cred că tu şi doamna Ferry v-aţi înţelege de minune, amândoi sunteţi la fel de copilăroşi.

— Lucy, faptul că domnul Ferry e patronul unei fabrici de pantofi, nu-l face un creştin mai important decât un lucrător din fabrica lui.

— Of, Jack, eşti prea plictisitor. Ţi-e teamă, pur şi simplu, ca o să te privească de sus şi că n-ai să poţi să citezi din Sfânta Scriptură ca să te justifici. Mie nu-mi pasă dacă familia Ferry vine la biserică sau nu, sau devin martori ai lui Iehova.

— Martorii lui Iehova cel puţin pun în practică lucrurile în care cred.

Când Eccles se întoarce spre Harry, râzând conspirativ după această lovitură sub centură, amărăciunea îi schimonoseşte râsul, îi înţepeneşte buzele, astfel încât capul lui cu bărbie teşită îşi arată dinţii ca o ţeastă de mort.

— Nu ştiu ce înseamnă toate astea, spune Lucy, dar, când mi-ai cerut să mă căsătoresc cu tine, ţi-am spus tot ce simt eu şi m-ai asigurat că e în perfectă ordine.

— Ţi-am spus că e în ordine atâta timp cât inima ta rămâne deschisă pentru *graţia divina.*

Eccles îi trânteşte această rafală rece de vorbe cu o expresie de intensă încordare care îi colorează fruntea cu un val de roşeaţă.

— Mami, m-am odihnit puţin la tati.

Vocea subţirică, dar pătrunzătoare, îi surprinde de sus, din capul scării. Pe covorul treptei de sus, o fetiţă negricioasă, în chiloţei, pare să atârne în suspensie. Lui Rabbit i se pare prea închisă la culoare în comparaţie cu părinţii ei, prea sobră acolo sus, ascunsă în umbră, înfiptă pe pulpe grăsuţe de copil, profilate pe tije mai lungi. Mâinile copilei îi freacă şi îi ciupesc cu exasperare pieptul gol. Aude răspunsul mamei înainte ca aceasta să-l fi rostit.

— Joyce! Du-te imediat în patul tău şi dormi.

— Nu pot. E prea mult zgomot.

— Am ţipat aici, chiar sub capul ei, îşi mustră Eccles soţia.

— Tu ai ţipat. Despre *graţia divină.*

— Am avut un vis îngrozitor, continuă Joyce şi coboară două trepte, bufnind cu tălpile goale.

— Nu-i adevărat. N-ai dormit nicio clipă.

Doamna Eccles se duce la piciorul scării, ţinându-şi mâna la gât de parc-ar urmări să-şi înăbuşe o emoţie puternică.

— Ce-ai visat? O întreabă Eccles pe fetiţă.

— Un leu care a mâncat un copil.

— Ăsta nu-i un vis, se răsteşte Lucy şi se întoarce spre soţul ei. Din cauza poemelor oribilului de Belloc pe care ţii tu să i le citeşti.

— Ea mă roagă.

— Sunt oribile. Îi pricinuiesc traume.

— Lui Joyce şi mie mi se par amuzante.

— Pentru că *amândoi* aveţi un simţ al umorului pervers, în fiecare seară mă întreabă despre blestematul acela de ponei Tom şi ce înseamnă „a muri"!

— Explică-i ce înseamnă. Dacă ai crede şi tu ca Belloc şi ca mine în lucrurile supranaturale, întrebări naturale ca astea nu te-ar necăji.

— Nu mă pisa, Jack. Eşti oribil când pisălogeşti.

— Vrei să spui că sunt oribil când mă iau în serios.

— Hei, miroase a ars, intervine Rabbit.

Lucy îi aruncă o privire şi amintirea îi îngheaţă ochii. Rabbit îi simte răceala din privire, un strigăt slab pornit parcă din mijlocul vrăjmaşilor ei, dar o ignoră, lăsându-şi ochii să scruteze peste creştetul ei şi lăsându-i la vedere doar nările lui sensibile, care au detectat mirosul de ars.

— Dacă ai *vrea* într-adevăr să te iei în serios, îi ripostează ea lui Eccles şi, într-o clipită, picioarele goale o iau la fugă prin holul mohorât al casei parohiale.

— Joyce, du-te în camera ta, pune-ţi o cămaşă şi după aceea poţi coborî aici.

Dar copilul nu face decât să mai coboare cu zgomot trei trepte.

— Joyce, nu mai auzit?

— Adu-mi tu, tati.

— De ce să ţi-o aduc eu? Tati e jos.

— Nu ştiu unde e.

— Ba ştii. Pe scrin.

— Nu ştiu unde-i scrinul.

— În camera ta, puişor. Bineînţeles, că ştii unde e. Pune-ţi cămaşa şi pe urmă îţi dau voie să vii jos.

Dar fetiţa e aproape jos.

— Mi-e frică de leu, oftează ea cu un zâmbet care trădează că e conştientă de impertinenţa ei.

Vocea ei are o tonalitate uşor tărăgănată, meditativă, grijulie, pe care Rabbit a sesizat-o şi în glasul mamei ei, când îl hărţuia tot pe Eccles.

— Nu e niciun leu sus. Nu e altcineva decât Bonnie care doarme. Bonnie nu se teme.

— Te rog, tăticule. Te rog, te rog, te rog, *te rog.*

A ajuns la ultima treaptă, de unde apucă şi strânge genunchiul tatălui ei. Eccles râde, sprijinindu-se de capul fetiţei ca să nu-şi piardă echilibrul; capul copilului e lat şi turtit, ca şi al lui.

— Bine, acceptă el până la urmă. Aşteaptă aici şi stai de vorbă cu domnul ăsta nostim.

După care se repede pe scări, neaşteptat de sportiv.

— Joyce, eşti o fetiţă cuminte? O întreabă Rabbit.

Ea îşi mişcă burtica şi îşi lasă capul pe un umăr. Mişcarea o face să emită un uşor ghiorăit din gât; un „huuuc"! îşi scutură capul şi Rabbit are impresia că încearcă să se ascundă pe după un ecran de gropiţe. Dar după aceea enunţă cu o voce neaşteptat de fermă:

— Da.

— Şi mămica ta e bună?
— Da.
— Ce o face să fie atât de bună?
Speră că doamna Eccles aude din bucătărie conversaţia lor. Zgomotele precipitate venite din cuptor au încetat.
Joyce înalţă privirea spre el şi, asemenea unui cearşaf care se încreţeşte, teama îi trage în sus un colţ din suprafaţa feţei. Pare gata să plângă. O ia la fugă prin hol, exact cum fugise şi mama ei. Părăsit, Rabbit hoinăreşte, stingherit, prin hol, străduindu-se să perceapă, cu inima lui surescitată, tablourile care atârnă pe pereţi. Privelişti din capitale străine, o femeie în alb sub un copac ale cărui frunze, toate până la una, sunt tivite cu aur, o laborioasă reproducere, cărămidă cu cărămidă, a bisericii episcopaliene St. John, datată 1927 şi semnată, larg, Mildred L. Kramer. Deasupra unei măsuţe din mijlocul peretelui atârnă o fotografie a unui bătrân vânjos, cu plete albe care-i acoperă urechile şi un guler clerical; priveşte peste umărul tău, parcă direct în miezul lucrurilor; în rama fotografiei e vârâtă o altă fotografie, îngălbenită, decupată dintr-un ziar, care-l reprezintă pe acelaşi bătrân cu un trabuc în mână şi tăvălindu-se de râs împreună cu alţi trei indivizi în veşminte preoţeşti. Bătrânul seamănă puţin cu Jack, dar e mai gras şi mai puternic. Ţine trabucul cu palma făcută căuş. Puţin mai încolo e o reproducere colorată a unei picturi care reprezintă un atelier în care dulgherul lucrează în lumina radiată de capul ajutorului său; sticla care protejează gravura reflectă, la rândul ei, umbra capului lui Rabbit. În hol pluteşte un miros pătrunzător. Detergent? Vopsea proaspătă? Praf împotriva moliilor? Tapet vechi? Rabbit şovăie între aceste posibilităţi, „ale celei care se făcuse nevăzută”. „Antagonismul sexual începe, practic, chiar din momentul naşterii” – ce mai căţea, zău aşa! Dar cu o flacără mocnită în ea, o flacără care-i luminează picioarele. Picioarele alea albe, luminoase. Probabil că are şi ea un ungher de anxietate şi de nevoi proprii. Prăjiturele. Prăjituri cu multă vanilie. În pofida ei, femeia îi place.
Probabil că mai există o scară în spate, pentru că aude vocea lui Eccles în bucătărie, cerându-i lui Joyce să îmbrace puloverul, întrebând-o pe Lucy dacă prăjiturile s-au ars de tot, dând explicaţii fără să ştie că Rabbit e în hol şi-l aude:
— Să nu-ţi închipui că o fac de plăcere. E o îndatorire de serviciu.
— Şi nu există altă cale de a-l convinge?
— E speriat.
— Dragule, ţie toată lumea ţi se pare speriată.
— Dar el e speriat chiar şi de *mine.*
— Mă rog, când a intrat pe uşă era destul de ţanţoş.
Aici e momentul pentru "*Şi mi-a tras o palma peste dulcele meu poponeţ, trebuie să iei măsuri!* “
Cum? Peste dulcele tău poponeţ? îl omor! Chem poliţia!
În realitate, vocea lui Lucy s-a oprit la cuvântul *ţanţoş* iar Eccles vorbeşte acum despre dacă telefonează cutare sau cutare, şi unde sunt mingile noi de golf? Joyce, abia acum zece minute ai mai mâncat o prăjitură şi, în sfârşit, cu o voce care vindecă cu blândeţe netezeşte prea dulce înţepăturile certei lor, un „la

revedere". Rabbit străbate holul în direcţia opusă şi stă sprijinit de caloriferul din faţă când apare Eccles din bucătărie cu o figură de bufniţă tânără stângace şi furioasă.

Se duce la maşina lui. Sub ameninţarea ploii, pielea verde a Buickului are un luciu tropical. Eccles îşi aprinde o ţigară şi pornesc la vale, pe şoseaua 422, spre terenul de golf. După ce trage câteva fumuri adânc în piept, Eccles îi spune:

— Deci problema ta nu e lipsa sentimentului religios.

— Cum?

— Mi-am adus aminte de cealaltă discuţie a noastră. Despre cascadă şi copac.

— A, bine. Am furat ideea de la Clubul Mickey Mouse.

Eccles râde, derutat; Rabbit observă că, după ce râde, gura îi rămâne deschisă şi două şiruri de dinţi mici, orientaţi spre interior, rămân un moment la vedere, în timp ce sprâncenele i se înalţă şi coboară curioase, în aşteptare.

— M-ai dat gata, admite el, închizându-şi cavitatea zâmbăreaţă. Dar mi-ai mai spus că ştii ce ascunzi înăuntrul tău. Întregul weekend m-am tot întrebat ce ascunzi în tine. Poţi să-mi spui?

Rabbit nu doreşte să-i spună nimic. Cu cât i-ar spune mai mult, cu atât mai mult ar pierde. Se simte în siguranţă în propria lui piele, nu vrea să iasă la suprafaţă. Jocul individului ăstuia este să-l scoată afară din el însuşi ca să-l poată manipula. Dar convenţia bunelor maniere îl forţează pe Rabbit să-şi dezlipească buzele:

— Ei, drace, nu-i mare lucru. Este doar ceea ce este, nu crezi? Eccles dă din cap, clipeşte şi conduce mai departe fără să scoată o vorbă. În felul lui, e foarte sigur pe sine.

— Şi ce face acum Janice? Întreabă Rabbit.

Eccles e mirat văzându-l că schimbă subiectul.

— Am trecut pe la ei luni dimineaţă ca să le spun că eşti prin regiune. Soţia ta era în curtea din spate cu băieţelul şi cu cineva despre care am înţeles că e o veche prietenă, o doamna Foster… Fogleman?

— Cum arăta?

— Nu ştiu prea bine. Mă distrăgeau ochelarii ei de soare, din aceia cu lentile de oglindă şi rame foarte mari.

— A, Peggy Gring. Cretina aia! S-a măritat cu bădăranul ăla de Morris Fosnacht.

— Fosnacht, exact. Ca marca de gogoşi. Ştiam eu că numele mi-e familiar.

— N-ai auzit niciodată de Fosnacht Day înainte de a veni aici?

— În Norwalh, niciodată.

— Ce-mi amintesc eu e ceva de pe când aveam şase sau şapte ani, da, pentru că bunicul meu a murit în 1940; bunicul aştepta sus până când veneam eu jos, ca să nu fiu un Fosnacht. Pe atunci bunicul locuia cu noi.

Rabbit nu se mai gândise şi nu mai vorbise de bunicul lui de ani de zile; un vag gust uscat îi umple gura.

— Şi ce pedeapsă primeai dacă erai un Fosnacht?

— Am uitat. Era pur şi simplu ceva ce n-ai fi vrut să fii. Stai puţin. Îmi aduc

aminte că, într-un an, eu eram mereu ultimul care apărea jos şi părinţii mei, sau nu mai ştiu cine, mă tachinau şi nu-mi plăcea deloc, cred că am şi plâns, nu mai ştiu. Oricum, de asta bătrânul prefera să aştepte sus, până coboram eu.

— Era tatăl tatei?

— Tatăl mamei. Locuia la noi.

— Şi eu mi-l amintesc pe tatăl tatei, a replicat Eccles. Venea pe la noi, în Connecticut, şi avea nişte certuri teribile cu tatăl meu. Bunicul meu era episcop de Providence şi şi-a ferit Enoriaşii să se lase cooptaţi de unitarieni, devenind el însuşi aproape unitarian[2]. Obişnuia să spună despre el că e deist darwinist. Tatăl meu, ca reacţie, bănuiesc, a adoptat o atitudine foarte ortodoxă, era aproape un anglo-catolic. Îi plăceau Belloc şi Chesterton. De fapt, el ne citea nouă poemele acelea la care obiectează nevastă-mea, după cum ai auzit.

— Despre leu?

— Da. Belloc are o venă amar-zeflemitoare, pe care soţia mea nu o poate aprecia. Îi ironizează pe copii, lucru pe care soţia mea nu-l poate ierta. E vorba de psihologia ei. În psihologie, copiii sunt sacri. Care era poziţia mea? Da; pe lângă această teologie intens cultivată, bunicul meu a păstrat în *practica* lui religioasă o anumită culoare şi o *vigoare* pe care tatăl meu le-a pierdut. Tata-mare îl considera pe tatăl meu un molâu şi un neglijent pentru că nu organiza în fiecare seară o slujbă de familie. Tata susţinea că nu vrea să-şi agaseze copiii aşa cum a fost el pisălogit cu Dumnezeu în copilărie şi, în orice caz, la ce bun să te închini unui dumnezeu de junglă în living-room? „Doar nu-ţi închipui că Dumnezeu e în pădure?", întreba bunicul. „Sau dincolo de vitraliile bisericii? "Şi aşa mai departe. Fraţii mei şi cu mine tremuram pentru că discuţiile cu bunicul îi creau tatei stări de depresie cumplită. Ştii cum e de obicei cu taţii, niciodată nu scapi de gândul că, poate, până la urmă, au dreptate. Un bătrân uscăţiv, cu un accent din nord, dar un om tare bun. Îmi aduc aminte că la masă ne apuca de câte un genunchi cu mâna lui negricioasă şi osoasă şi cârâia:

— A reuşit să vă facă să credeţi în iad?

Harry râde. Eccles e un bun imitator, i se potriveşte să imite un bătrân.

— A reuşit? Crezi în iad? Întreabă Rabbit.

— Da. Aşa cred. Iadul aşa cum l-a descris Iisus. Adică o separare de Dumnezeu.

— Atunci, mai mult sau mai puţin, suntem cu toţii în iad.

— Nu cred. Nu cred absolut deloc. Cred că nici cel mai aprig ateu nu-şi poate face o idee despre ce înseamnă adevărata separaţie. Beznă exterioară, de jur împrejur. Cea în care trăim noi acum – continuă el uitându-se la Rabbit şi râzând – s-ar putea numi beznă interioară.

Toate aceste comentarii oferite de Eccles topesc precauţiile lui Rabbit. Doreşte să comunice în spaţiul dintre ei ceva din el însuşi. Încearcă emoţia prieteniei, o emoţie competitivă care-l face să ridice mâinile şi să le mişte de

---

[2] Unitarism, doctrină care neagă existenţa Sfintei Treimi, respingând divinitatea lui Isus şi susţinând unicitatea lui Dumnezeu. (N. tr.)

parcă gândurile ar fi mingi de baschet şi care îl determină să spună:

— Mă rog, eu nu mă pricep la chestiile astea de teologie, dar am să-ţi spun ceva, *simt*, ghicesc că undeva, dincolo de toate astea – face un gest larg, îmbrăţişând peisajul; trec pe lângă locuinţele nou-construite de cealaltă parte a terenului de golf, case cu un etaj de mici apartamente, jumătate lemn, jumătate cărămidă, cu mici curţi înghesuite, populate de triciclete şi copăcei pirpirii în vârstă de trei ani, adică peisajul cel mai lipsit de grandoare din lume –, dincolo de toate astea, continuă Rabbit, simt că există ceva care-mi cere să-l caut.

Eccles îşi striveşte cu grijă ţigara în scrumiera scobită a maşinii.

— Desigur, spune el, toţi vagabonzii rătăcitori au impresia că sunt în căutarea a ceva. Cel puţin la început.

Rabbit, care încercase să-i dăruiască ceva omului, nu înţelege de ce a meritat asemenea palmă. Şi-a spus că, probabil, clericii au nevoie de astfel de lucruri, adică să-i reducă pe toţi la acelaşi mizerabil numitor comun. Drept care îi răspunde:

— Mă rog, bănuiesc că asta-l face pe prietenul dumitale Iisus să arate cam aiurit.

Pomenirea numelui sfânt iscă pete roz pe obrajii lui Eccles.

— El a spus că sfinţii nu trebuie să se căsătorească.

Maşina virează şi o ia pe serpentina care duce la clubul de golf, o clădire masivă, cenuşie, cu o firmă lunga în faţă – TERENUL DE GOLF CHEST NUT GROVE prinsă între două embleme de Coca-Cola. Pe vremea când Harry căra crosele jucătorilor, aici nu era decât un soi de baracă. Acoperită cu şindrilă, încălzită cu o sobă cu lemne, mobilată cu tabele ale vechilor campionate, două fotolii, un stand cu dulciuri şi mingi de golf pescuite de prin băltoace, pe care doamna Wenrich le revindea. Probabil că doamna Wenrich o fi murit. Era o văduvă bătrână, delicată, rujată ca o păpuşă, cu părul alb, şi întotdeauna era curios s-o vezi vorbind despre terenurile de golf, şi gazon, şi campionate, şi scoruri. Eccles parchează Buickul în parcarea asfaltată şi spune:

— A, să nu uit!

Mâna lui Rabbit apasă mânerul portierei.

— Ce anume?

— Vrei o slujbă?

— Ce fel de slujbă?

— O enoriaşă a mea, doamna Horace Smith, are în jurul casei vreo opt acri de grădină, spre Appleboro. Soţul ei era un incredibil iubitor de rododendroni. Nu trebuia să spun „incredibil”; era un om extrem de drăguţ.

— Nu mă pricep deloc la grădinărit.

— Nimeni nu se pricepe, aşa spune doamna Smith. Nu mai există grădinari. Oferă patruzeci de dolari pe săptămână.

— Un dolar pe oră. Destul de puţin.

— Dar n-ai să lucrezi patruzeci de ore. O să ai un orar flexibil. Asta vrei, nu? Flexibilitate. Aşa încât o să ai timp să predici mulţimilor.

Categoric, Eccles are o latură meschină. El şi Belloc. Dacă n-ar avea gulerul preoţesc, ar fi un strică-chef. Rabbit coboară din maşină. Coboară şi Eccles, iar

capul lui deasupra capotei maşinii arată ca un cap tăiat pe o tavă. Gura largă i se mişcă:

— Te rog să te mai gândeşti.

— Nu pot. E posibil să nu rămân în regiune.

— Fata îţi dă papucii?

— Care fată?

— Cum o cheamă? Leonard. Ruth Leonard.

— Şmecher mai eşti!

Cine i-o fi spus? Peggy Gring? Sau o fi aflat prin filiera Tothero? Mai curând prin prietena lui Tothero, cum o fi Chemând-o. Semăna cu Janice. N-are a face, lumea e un asemenea păienjeniş, încât lucrurile, pur şi simplu, se scurg prin el.

— N-am auzit în viaţa mea de ea, răspunde Rabbit.

Capul de pe tavă rânjeşte sinistru în lumina reflectată de metal.

Intră în club, umăr la umăr. Eccles face o remarcă din mers:

— E o ciudăţenie a noastră, a misticilor, de cele mai multe ori, micile voastre extazuri poartă fustă.

— Ştii, nu eram obligat să vin azi.

— Ştiu. Iartă-mă. Sunt foarte deprimat.

Nu e nimic fals în ce spune, dar pe Harry îl zgârie pe dinăuntru. E un fel de apel la milă. Parc-ar spune: *Fie-ţi milă de mine. Iubeşte-ma.* Senzaţia neplăcută, sâcâitoare, îi lipeşte buzele; nu e în stare să le deschidă ca să răspundă. Când Eccles îi plăteşte intrarea, abia de se îndură să-i mulţumească. Când îi alege un set de crose ca să i le închirieze. Rabbit e atât de indiferent şi de tăcut, încât puştiul pistruiat care-i serveşte se uită la el ca la un cretin. Un gând fugar îi săgetează mintea: Eccles e un poponar şi el e noua lui captură. Când el şi Eccles se îndreaptă spre prima gaură, Rabbit se simte în parte distrus, ca un cal de rasă înhămat lângă o mârţoagă cu copite fleşcăite. Prezenţa lui Eccles îl copleşeşte atât de total, încât e nevoit să se împotrivească impulsului de a se apleca înspre el.

Şi mingea simte acest impuls, mingea pe care o loveşte după un sfat al lui Eccles. Ţâşneşte într-o parte, schilodită de o răsucire perversă care o face să pice din zbor, abătută, ca un boţ de pământ.

Eccles râde:

— E cea mai bună primă lovitură pe care am văzut-o vreodată.

— Nu-i prima lovitură. Pe când căram crosele jucătorilor, am lovit de multe ori mingea. Ar fi trebuit să mă descurc mai bine.

— Ai aşteptări prea mari de la tine însuţi. Uita te la *mine* şi o să te simţi mai bine.

Rabbit se dă mai în spate şi îl vede cu surprindere pe Eccles, care are o anumită elasticitate în mişcările sale inconştiente, lovind cu o rigiditate ciudată, de om de cincizeci de ani. De parcă încerca să evite o oală aflată în drum. Loveşte mingea cu un balans frânat. Şi mingea o porneşte în linie dreaptă, deşi prea înaltă şi şovăielnică, iar Eccles pare încântat. Ba chiar înaintează fudul pe iarba terenului. Harry se târăşte greoi după el. Gazonul îmbibat de apă, crud încă şi înmuiat de recentul dezgheţ, se turteşte sub tălpile mari ale pantofilor lui de

antilopă. Cei doi parcă sunt pe un balansoar, capătul cu Eccles se înalţă, cel cu Rabbit se lasă în jos.

Printre tufele sălbatice şi aleile verzi ale terenului de golf, Eccles apare complet transformat. E însufleţit de o veselie iraţională. Râde, şi se leagănă, şi cloncăne, şi strigă. Harry încetează să-l mai deteste, dar el însuşi e oribil. Neputinţa pare să-l acopere ca o boală respingătoare; îi este recunoscător lui Eccles că nu fuge de el. De multe ori Eccles, care se găseşte cu cincizeci de metri mai înaintea lui – are obiceiul de a fugi de lângă el, excitat şi plin de voioşie –, parcurge distanţa îndărăt pentru a găsi câte o minge pierdută de Rabbit, într-un anumit fel, Rabbit nu-şi poate sustrage atenţia de la locul unde *ar fi trebuit* să cadă mingea, micul petic verde ideal, perforat, marcat cu un steguleţ. Ochii lui nu pot urmări locul unde s-a dus *de fapt* mingea.

— Uite-o! exclamă Eccles. S-a oprit după o rădăcină. Ai mare noroc.

— Probabil că pentru dumneata e un coşmar.

— Deloc, deloc. Eşti foarte promiţător. N-ai mai jucat niciodată până acum şi totuşi n-ai ratat complet nicio minge.

Cuvintele astea pun capac la tot; ţinteşte şi, în dorinţa lui ucigătoare de a direcţiona mingea în ciuda rădăcinii, o pierde cu totul.

— Singura ta greşeală este că încerci să-ţi foloseşti înălţimea, îi spune Eccles. Ai o mişcare naturală frumoasă.

Rabbit loveşte din nou şi mingea se bălăbăneşte câţiva metri mai încolo.

— Apleacă-te spre minge, îl sfătuieşte Eccles. Imagi**nează-ţi** că vrei să te aşezi jos.

— Mai am un pic şi mă întind pe jos, îi răspunde Harry.

L-a năpădit greaţa; e ameţit şi îi este greaţă, se simte prins într-o viitoare ale cărei margini se înalţă până la vârfurile liniştite ale copacilor frunzoşi. Se pare că-şi aduce aminte că a fost cândva acolo, sus. Alunecă în smârcuri, e înghiţit de copaci, se scufundă irezistibil în mâzga vâscoasă de la marginea gazonului.

Coşmar, acesta e cuvântul. În existenţa de trezie, numai lucrurile însufleţite se pot rostogoli şi smuci în felul acesta. A avut întotdeauna un soi de legătură cu obiectele. Acest înalt asalt îi împăienjeneşte creierul; pe jumătate hipnotizată, mintea lui îi joacă feste a căror stranietate i se dezvăluie lent. În gând, vorbeşte cu crosele ca şi cum ar fi femei. Crosele de oţel, uşoare şi subţiri, dar, într-un fel, înşelătoare, sunt Janice. *Haide*, *bleago, stai aşa; s-o lăsăm uşor.* Când faţa scobită a crosei loveşte pământul din spatele mingii şi reculul îi zgâlţâie braţul până la umăr, are impresia ca Janice l-a lovit. *Oh, toanto, toantă ce eşti! Te bag în mă-ta! Te bag în mă-ta!* Mânia îi cariază pielea şi tot ce-i la suprafaţă se scurge prin ea; dar ce-i înăuntru, în el, e sfârtecat de ţepii uscaţi ai furcii amarului, acolo unde cuvintele atârnă asemenea cuiburilor de omidă ce nu pot fi arse. *Striveşte*, *striveşte*, *ea presează gras*, *ea striveşte pământul*, îl sfâşie într-o gură căscată maronie, *pământul presează gras:* la crosele de lemn, ea e Ruth. Ţinând în mână o crosă de lemn, absorbit de capul ei greu, roşcat, cu faţa pătată de iarbă, şi de dunga albă de pe margine, Rabbit îşi spune: *OK, dacă te crezi aşa deşteaptă* şi o încleştează în pumn şi se roteşte: Ahhh! Când mingea se rostogoleşte cu atâta uşurinţă şi se proţăpeşte în loc. Gura din pământ cu iarba

ruptă în jur şi mingea se rostogoleşte, saltă şi saltă şi se ascunde într-un tufiş; o coadă albă. Şi când ajunge acolo, tufişul, fir-ar să fie, e cineva, mama lui; ridică crengile îmbufnate ca nişte fuste, într-o răbufnire de ruşine, dar ferindu-se să pună mâna, şi crengile îi înţeapă picioarele în timp ce el încearcă să-şi transmită voinţa jos, în bila aceea tare, ireductibilă, care nu-i chiar el şi totuşi, într-un fel, e el; în felul în care zace acolo în centrul a tot ce există. Când crosa de oţel numărul şapte şfichiuie de sus, te rog, Janice, *doar o singura dată,* stângăcia i se caţără pe cot ca un păianjen şi mingea, la care se holbează cu coatele lui muşcate de neputinţă, se mişcă împiedicat, cu disperată încetineală, proptindu-se într-un glod şi mai scârnav, de culoarea kaki a Texasului. O/*idioato, du-te acasă!* Acasă e gaura din pământ, şi sus, în structura nefericitei viziuni care-i tulbură gândirea conştientă cu stratificări de prezenţe optice, cerul fumuriu care-şi ţine ploaia cu dinţii e bunicul lui, aşteptând sus, la etaj, pentru ca micul Harry să nu fie ultimul, ca un Fosnacht.

Şi Eccles, ivindu-se ba în colţurile, ba în centrul chinuitoarei viziuni, se zbânţuie în cămaşa lui şleampătă, ca un steag alb al iertării, strigând cuvinte de încurajare, întorcându-se de pe gazonul terenului ca să-l călăuzească spre casă.

Terenul de golf, încă mort, după ieşirea din iarnă, e presărat cu un noroi uscat; îngrăşământ? Mingea se târâie pe el, deplasând şi făcând să sară aşchii de prund.

— Nu împunge mingea, n-o înjunghia ca să între în gaură. Adoptă un balans mai uşor, cu braţele ţepene. Distanţa e mai importantă decât ţintitul la prima gaură. Mai încearcă o dată.

Îi trimite înapoi mingea. Harry a trebuit să încerce de douăsprezece ori ca să ajungă până la iarba tunsă care înconjoară cea de-a patra gaură, şi presupunerea neplăcută că loviturile lui mici nu pot fi calculate îl irită. *Hai*, *drăguţo*, o roagă el pe soţia lui, *uite gaura*, *mare cât o găleată. Totul e în ordine*.

Dar nu, ea împunge mingea, panicată; de ce se teme? A lovit-o prea tare, mingea se rostogoleşte încă doi metri dincolo de gaură. Îndreptându-se spre Eccles, Rabbit îl întreabă:

— Încă nu mi-ai spus ce face Janice.

— Janice?

Eccles face un efort ca să-şi abată atenţia de la joc. E înnebunit de dorinţa de a câştiga; ăsta *mă mănâncă de viu*, îşi spuse Rabbit.

— Luni, când am văzut-o, era foarte bine. Stătea în curtea din spate, cu o femeie, şi când am venit eu, amândouă chicoteau. Cred că-ţi dai seama că, pentru o vreme, într-un fel s-a resemnat; că se simte bine să fie din nou alături de părinţi. Asta-i reacţia ei la iresponsabilitatea ta.

— În realitate, răspunde Harry lăsându-se pe vine ca să se apropie de gaură, aşa cum fac jucătorii la televizor, nu-şi poate suferi părinţii, aşa cum nu-i pot suferi nici eu. Probabil că nu s-ar fi măritat cu mine dacă nu s-ar fi grăbit să scape de ei.

Mingea lui alunecă pe iarba de lângă gaură şi se duce mai departe cu un amărât de metru sau un metru jumate.

Doi metri, băga-o-aş în mă-sa!

Mingea lui Eccles se clatină, şovăie şi apoi, cu un fâsâit gutural, cade în gaură. Clericul înalţă privirile, în ochi îi scânteiază lumina triumfului.

— Harry, întreabă el, mieros dar insinuant, de ce ai părăsit-o? E evident că eşti foarte preocupat de ea.

— Ţi-am spus. E vorba de lucrul acela care nu există.

— Ce lucru? L-ai văzut vreodată? Eşti sigur că există?

Mingea trimisă la doi metri şi Harry o ridică.

— Mă rog, dacă nu eşti sigur că există, atunci nu mă mai întreba pe mine. E ceva ce ar trebui să se afle în curtea dumitale. Dacă dumneata nu cunoşti lucrul ăsta, atunci nimeni nu-l poate cunoaşte.

— Nu! strigă Eccles cu aceeaşi voce încordată cu care i-a cerut soţiei sale să-şi ţină inima deschisă pentru graţia divină. Creştinismul nu caută mirajul unui curcubeu. Dacă ar fi ceea ce crezi tu că este, atunci la slujbe le-am serv i credincioşilor opium. Noi încercăm să-l ***slujim*** pe Dumnezeu, nu să ***fim*** Dumnezeu.

Îşi iau sacii cu crose şi pornesc pe drumul indicat de o săgeată de lemn.

Eccles îşi continuă explicaţiile.

— Toate astea s-au dezbătut şi s-au stabilit cu veacuri în urmă, pe vremea creştinismului timpuriu.

— Îţi spun încă o dată. Eu ştiu ce este.

— Ce este? Ce *este*? E ceva tare, sau moale? Harry. E albastru? E roşu? Are picăţele?

Pe Harry îl deprimă faptul că preotul vrea într-adevăr să i se spună. Sub tot acest eu-ştiu-mai-multe-decât-tine-despre-ereziile-creştinismului-timpuriu, vrea într-adevăr să afle despre ce este vorba, vrea să se asigure că nu-şi minte credincioşii duminică de duminică. Şi, ca şi cum n-ar fi fost de-ajuns că încearcă să ghicească înţelesul jocului ăstuia nebunesc, mai trebuie să-l suporte şi pe ţicnitul de preot care vrea să-i înghită sufletul. Cureaua sacului îi taie umărul.

— Adevărul e, îl informează Eccles cu o aţâţare femeiască şi cu un glas sufocat de jenă, că tu eşti de un egoism monstruos. Eşti un laş. Ţie nu-ţi pasă de bine şi de rău, tu nu te închini decât în faţa instinctelor tale celor mai condamnabile.

Ajung la ţintă, o platformă de turf pe care-i aşezată mingea de golf, pentru o primă lovitură, lângă un pom fructifer cocoşat, încărcat de ciorchini de muguri palizi.

— Lasă-mă pe mine întâi, propune Rabbit. Până când dumneata te mai calmezi un pic.

Inima lui e înăbuşită, încetinită, de mânie. Nu-l mai interesează nimic decât să iasă din încurcătura asta. Ar dori să înceapă ploaia. Evitând să se uite la Eccles, îşi îndreaptă privirea spre mingea cocoţată sus, pe ţinta conică, eliberată de contactul cu pământul. Ia o crosă, o balansează cu o mişcare simplă, din umăr, şi loveşte mingea. Cu un sunet de gol, de solitudine, cum nu a mai auzit niciodată. Mişcarea braţelor îi înalţă capul şi mingea lui e suspendată în depărtări, o paloare lunară pe fundalul frumoşilor nori de furtună negri-albăstrui, culoarea bunicului său, întinsă dens spre răsărit. Se îndepărtează pe o traiectorie

dreaptă, ca o riglă. Stârnită; sferă, stea, scânteie. Şovăie, şi Rabbit e convins că o să moară, dar s-a înşelat, pentru că mingea ezită, făcând un salt final pe pământ cu un fel de sughiţ vizibil, muşcă o ultimă dată din spaţiu, înainte de a se face nevăzută.

— Asta-i! strigă Rabbit întorcându-se spre Eccles cu un zâmbet de grandoare. Asta-i!

Soare, lună, soare, lună, timpul trece. În grădina doamnei Smith, mugurii de brânduşe îşi sparg teaca. Zambilele şi narcisele îşi despachetează trompele. Iarba reînviată adăposteşte violete şi peluzele sunt ameninţate de indelicateţea păpădiilor şi a bălăriilor cu frunze lătăreţe. Pârâiaşe invizibile curg răzleţ, ici-colo, făcând să cânte pământul plat al proprietăţii. Răzoarele de flori, mărginite de cărămizi îngropate în diagonală, sunt străpunse de suliţe roşii care vor deveni bujori, şi pământul în sine, decolorat, împovărat de pietre, învârtoşat, acoperit cu petice ude şi uscate, arată precum cel mai vechi şi miroase precum cel mai nou lucru de sub soare. Ramurile aurii, miţoase, de forsiţia în floare strălucesc prin palele de fum care înceţoşează grădina, în timp ce Rabbit arde ruguri de tulpini stâlcite, de iarbă ofilită, de frunze de stejar lepădate în obscura intimitate a iernii, de uscături provenite din plantele căţărate pe tufele de trandafir în mănunchiuri care-ţi agaţă glezna. Aceste maldăre stufoase sunt aprinse la scurt timp după sosirea lui, cu ochii cârpiţi de somn şi gust de cafea în gură, în pânza zorilor, şi ard încă mocnit când pleacă, iscând fantome în noaptea din spatele lui, pe măsură ce paşii săi macină aşchiile de pe aleea casei Smith. În autobuz, pe tot drumul până la Brewer, poartă în nări mirosul cenuşii calde.

Ciudat, în aceste două luni nu a trebuit niciodată să-şi taie unghiile. Udă pomii, cară, sapă. Sădeşte plante anuale, îngroapă seminţe din pacheţelele pe care i le dă bătrână doamnă – condurul-doamnei, maci, sângele-voinicului. Îi place să acopere seminţele cu mici creste de pământ fărâmicios, proaspăt săpat. Astfel pecetluite, încetează să mai fie ale lui.

Câtă simplitate! Să te descotoroseşti de ceva restituindu-i-l lui însuşi. Dumnezeu însuşi împlântat în mica structură indestructibilă. Autodestinată unei succesiuni de mici explozii, marea lentă acumulare rezultată din apă, aer şi silicon: toate acestea se lasă simţite, fără cuvinte, când învârte săpăliga între palme.

Acum, după ce magnoliile şi-au pierdut întâietatea, dar înainte ca alţi copaci, cu excepţia arţarilor, să poată arunca umbră deasă, cireşii şi merii pădureţi şi, într-un colţ îndepărtat, un prun solitar, sunt ninşi de flori, un alb diafan pe care ramurile negre par să-l fi absorbit din pântecele norilor, pentru ca, după o clipă, să se scuture de el, şi iarba frageda să se albească sub o uluitoare furtună de confetti. Secerătoarea mecanică, cu izul ei de gazolină, mestecă petalele, iar pajiştea le digeră. Tufele de liliac înfloresc pe lângă gardul părăginit al terenului de tenis. Păsările vin să bea din micile băi pentru păsări. Într-o dimineaţă, în vreme ce trebăluia cu o coasă în formă de semilună, Harry a fost inundat de un val de parfum, pentru că, în spatele lui, vântul pătrunsese şi înfoiase un taluz înclinat, plin cu tulpiniţe de lăcrămioare unde, în timpul nopţii calde, înfloriseră o mie de clopoţei, cei mai înalţi pe lujere de culoarea sucului amărui de fructe sau a cojii de cantalup. Meri şi peri. Lalele. Zdrenţele liliachii, urâte, irişii. Şi, în sfârşit, prefaţaţi de azalee, rododendronii înşişi, într-o bogăţie din ce în ce mai vastă în această ultimă săptămână din luna mai. Rabbit aşteptase întreaga primăvară marea încununare. Tufele îl derutaseră, erau atât de ample, aproape ca nişte copaci, unele de două ori mai înalte decât el, şi atât de numeroase. Fuseseră plantate de-a lungul şirului de molizi cu ramuri încovoiate care adăposteau

proprietatea şi, în aceste loturi adăpostite, se înşirau duzini de mormane dreptunghiulare, imense, ca nişte pâini uriaşe, spongioase. Erau tufele perene. Cu crengile lor zigzagate şi frunzele lungi, îndreptate ca nişte degete în toate direcţiile, par să aparţină unui climat diferit, unui ţinut diferit, cu o gravitaţie mai blândă. Când au răsărit primele eflorescenţe, semănau cu florile mari pe care prostituatele din Orient şi le prindeau De o parte şi de alta a capului, pe copertele cărţilor poliţiste citite de Ruth. Dar când a apărut puzderia de emisfere de flori, i-au evocat pălăriile purtate de fetele ieftine, la biserică, de Paşte. Harry a dorit deseori, dar nu a avut niciodată, o fetişcană din astea, o tânără catolică dintr-o familie de jos, înţolită în haine de duzină, ţipătoare; în frunzele negricioase de sub căpşorul obraznic al florii cu cinci petale, îşi poate imagina faţa fetei; ba chiar îi simte parcă şi parfumul când trece pe lângă el, pe treptele catedralei. Cât mai aproape, se poate apropia atât de mult de petale! Când le cercetezi cu de-amănuntul, fiecare floare are pe cerul gurii două dâre de pistrui, în locurile în care se răspândeşte polenul.

La acest punct culminant al grădinii răposatului ei soţ, doamna Smith îşi face apariţia, ieşind din casă, şi, la braţul lui Rabbit, pătrunde adânc în straturile de rododendroni. E o femeie care, pe vremuri, a fost înălţată, dar acum e adusă de spate, împuţinată, şi şuviţele de păr negru care mai dăinuie, par murdare în părul ei alb. Se sprijină într-un baston, dar uitucă, îl atârnă de braţ şi şontâcăie cu bastonul care i se bălăbăneşte ca o brăţară excentrică. Metoda ei de a se rezema de grădinar e următoarea: el îşi îndoaie braţul drept, cu cotul îndreptat spre umărul ei, iar ea îşi trece braţul stâng, tremurător, pe sub braţul lui şi îşi lasă pe încheietura mâinii lui greutatea degetelor pătate, butucănoase. Se agaţă de el ca viţa-de-vie pe un zid, o smucitură zdravănă ar dărâma-o, altminteri, poate supravieţui pe vecie. Rabbit îi simte trupul hurducându-se la fiecare pas, şi la fiecare cuvânt capul bătrânei zvâcneşte. Nu din pricina efortului de a vorbi, ci din emoţia comunicării, emoţie care-i încreţeşte nasul şi-i ridică buza de sus într-un rânjet ce-i dezveleşte cioturile de dinţi, impunându-i o hiperexpresivitate comică, conştientă de sine, ca o fată de treisprezece ani care s-ar schimonosi, într-o constantă mărturisire a faptului că nu e frumoasă. Îşi înalţă capul, se uită la Harry şi, în timp ce vorbeşte, ochii ei de un albastru plesnit în orbitele maronii parcă haşurate de păduri, se bulbucă frenetic, plini de captivă vitalitate:

— Mie nu-mi place specia asta, Mrs. R.S. Holford, e prea spălăcită şi pufoasă pentru gustul meu. Răposatului Harry îi plăcea culoarea asta de somon afumat; eu îi spuneam: „Dacă vreau roşu, dă-mi roşu: un trandafir înfoiat, roşu. Şi dacă vreau alb, dă-mi alb, un crin înalt, alb; dar nu mă bate la cap cu nuanţe intermediare, între şi între, şi rozuri şi aproape violeturi, care nu ştiu singure pe ce lume sunt. Rodişorii sunt plante cu limbă dulce, îi spuneam eu lui Harry, planta are un creier şi-ţi dăruieşte câte ceva din tot ce are”, aşa-i spuneam doar ca să-l necăjesc. Dar, de fapt, credeam în ce spuneam.

Gândul acesta pare să o frapeze. Se opreşte nemişcată pe fâşia de iarbă, şi ochii ei, cu irişii ca de sticlă spartă albă printre inelele de un albastru persistent, i se învârtesc nervos, privind dintr-o parte a lui în cealaltă.

— Da, în realitate credeam fiecare cuvânt din ce spuneam. Eu sunt fiică de

fermier, domnule Angstrom, şi aş fi preferat să văd pământul ăsta semănat cu lucernă. Îi ziceam: „Dacă trebuie să răscoleşti pământul, de ce nu plantezi hrişcă? Asta ar constitui o recoltă reală. Tu ai semăna secară şi eu aş coace pâine”. Sau, altă dată, îi spuneam: „Ce ne trebuie buchetele astea, după ce se ofilesc, tot anul trebuie să ne uităm la frunzele lor urâte? Pentru ce fetişcană drăguţă le cultivi?” îi ziceam. El era mai tânăr decât mine, de asta profitam ca să-l tachinez. N-am să-ţi spun cu câţi ani era mai tânăr. Ce reprezentăm noi aici? Un hoit bătrân ca al meu se agaţă cu putere de locul pe care stă.

Îşi înfige bastonul în iarbă, semnal pentru Rabbit să-şi întindă braţul. O pornesc încet pe aleea plantelor înflorite.

— Niciodată n-aş fi crezut că o să-i supravieţuiesc. Avea o slăbiciune. Cum venea din grădină se aşeza şi nu se mai mişca din loc. O fiică de fermier nu ştie ce înseamnă să şezi.

Atingerea tremurătoare de pe încheietura mâinii lui freamătă asemenea vârfurilor legănătoare ale molizilor gigantici, în mintea lui, Rabbit asociază copacii aceştia cu ţinuturi interzise, îi face plăcere că se găseşte în zona ocrotită de ei.

— Ah! Asta, da, ăsta e o *plantă!*

Se opresc într-un colţ şi ea arată cu bastonul care se bătaie către un rododendron mic, înveşmântat într-un trandafiriu de o puritate penetrantă.

— Ăsta-i rododendronul Bianchi, al răposatului Harry, îl informează doamna Smith. E singurul rodişor, cu excepţia unora dintre cei cu flori albe, am uitat cum se cheamă, în orice caz au nişte nume stupide, singurul care arată a ceea ce este. E singurul cu adevărat trandafiriu din toţi cei de aici. La început, când l-a căpătat, Harry l-a plantat printre ceilalţi rododendroni aşa-zis roz şi ăsta i-a făcut să arate atât de murdari, încât Harry i-a îndepărtat şi l-a înconjurat pe Bianchi cu alţii vişinii. Cei vişinii sunt acum alături de el, nu? Azi suntem în iunie?

Ochii sălbatici îl fixează demenţi şi strânsoarea mâinii ei se înteţeşte.

— Nu ştiu. Nu. Memorial Day[3] e sâmbăta viitoare.

— Ah, îmi amintesc atât de bine de ziua în care ni s-a adus planta asta tâmpită. Arşiţă! Am plecat cu maşina la New York ca s-o luăm din vagonul în care fusese transportată şi s-o aşezăm pe bancheta din spate a automobilului Packard, ca pe o mătuşă îndrăgită, sau aşa ceva. A venit într-o ladă mare, albastră, plină cu pământ. Exista o singură seră, în Anglia, unde se creştea specia asta şi transportul pe mare costa două sute de dolari. Un om venea în fiecare zi în cala vaporului ca s-o ude. Ce să-ţi spun, era arşiţă şi traficul ăla nebunesc prin Jersey City şi Trenton, şi tufişul ăsta uscăţiv tronând pe bancheta din spate, în lada lui albastră, ca un prinţ în regat. Pe vremea aceea nu erau bariere cu taxă, aşa că până la New York drumul îţi lua şase ore bune. Era în timpul Marii Crize şi totuşi ai fi spus că fiecare om avea maşină. Treceai prin Delaware la Builington. Asta se întâmpla înainte de război. Presupun că atunci când spun „război" nu ştii la care dintre ele mă refer. Probabil că-ţi imaginezi că

---

[3] 30 mai, ziua în care în Statele Unite se comemorează amintirea morţilor din Războiul Civil. (N. tr.)

ciocnirile alea din Coreea înseamnă „războiul".

— Nu, când spuneţi „război" mă gândesc la cel de-al Doilea Război Mondial.

— Şi eu la fel. Şi eu la fel. Îl mai ţii minte?

— Desigur. Eram destul de mărişor. Turteam sub tălpi cutii de tinichea şi cumpăram timbre de război şi mi se dădeau premii la şcoală.

— Fiul nostru a fost omorât.

— Vai! Îmi pare rău.

— O, era în vârstă. Era în vârstă. Avea aproape patruzeci de ani. Tocmai îl făcuseră ofiţer.

— Totuşi…

— Ştiu. Oamenii cred că numai tinerii au fost ucişi pe front.

— Da, aşa cred.

— A fost un război bun. Nu ca primul. Ne-a fost dat nouă să-l câştigăm şi l-am câştigat. Toate războaiele sunt odioase, dar pe ăsta a fost o plăcere să-l câştigi.

Arată din nou cu bastonul spre planta trandafirie.

— În ziua când l-am luat din doc, continuă ea, desigur că nu era înflorit, abia târziu în mai înfloreşte, aşa încât mi s-a părut o nebunie să-l văd instalat pe bancheta din spate ca un… — Îşi dă seama că se repetă, şovăie, dar merge mai departe – ca un prinţ în regat.

Ochii ei aproape transparenţi urmăresc cu afecţiune faţa lui Rabbit, să vadă dacă zâmbeşte de zăpăceala ei. Cum nu vede nimic, trânteşte cu asprime:

— E unic!

— Unicul Bianchi?

— Da. Nu mai există un altul în Statele Unite. Nu mai există un altul trandafiriu de la Golden Gate până la… oriunde. Până la Brooklyn Bridge, cred că aşa se spune. Cel mai autentic trandafiriu din întreaga naţiune e aici, sub ochii dumitale. Un florar din Lancaster a tăiat câţiva butaşi, dar au murit, probabil că i-a înecat în var. Idiotul. Era un grec.

Se agaţă de braţul lui şi înaintează mai greoi şi mai precipitat. Soarele e deasupra capului, şi, probabil, simte nevoia să între în casă. Albinele înoată prin frunziş; păsări ascunse se ciorovăiesc. Fluxul frunzelor a biruit fluxul florilor şi un Miros amărui se furişează dinspre proaspetele ziduri de verdeaţă. Arţari, mesteceni, stejari, ulmi, castani, alcătuiesc o pădurice care se întinde pe diferitele niveluri ale solului, de-a lungul marginii proprietăţii. În fâşia umedă şi umbroasă dintre peluze şi acest crâng, rododendronii ţin încă piept, dar tufele neadăpostite din mijlocul pajiştii şi-au pierdut petalele, care se aştern în straturi ordonate pe marginile cărărilor din iarbă.

— Nu-mi place, nu-mi place, declară doamna Smith şontâcăind la braţul lui Rabbit, asemenea troiene de splendoare suflată de vânt. Apreciez frumuseţea, dar prefer în continuare lucerna. O femeie… nu ştiu singură de ce m-a iritat atâta lucrul ăsta, Harry obişnuia să invite vecinii să admire grădina la vremea pomilor în floare, era ca un copil din multe puncte de vedere. Şi femeia aceea, doamna Foster, care locuia la poalele dealului într-o căscioară portocalie cu o pisică de metal căţărată pe oblon, îmi spunea întruna, cu buze rujate până sub nas – bătrâna, cuprinsă de o furie înciudată care o cutremură, imită o voce dulceagă: –

„Vai, doamnă Smith, cred că aşa arată raiul! “într-un an nu mi-am mai putut ţine gura şi i-am trântit: „Mă rog, dacă bat cu maşina şase mile, dus şi întors, în fiecare duminică, până la biserica episcopaliană St. John, doar ca să ajung cândva într-o altă fleşcăială de rododendroni mă lipsesc, pentru că nu vreau să merg acolo".

Ei, ia zi şi dumneata, nu-i groaznic ca o bătrână păcătoasă să spună aşa?

— O, nu ştiu…

— Să-i spună aşa femeii aceleia care încerca să fie politicoasă. Desigur, nu avea niciun grăunte de minte în cap, se boia ca o fetişcană aiurită. A răposat şi ea, sărman suflet; Alma Foster a murit acum două sau trei ierni. Acum, ea ştie adevărul, şi eu nu-l ştiu.

— Mă rog, poate că ceea ce ei i se pare a fi rododendroni, dumneavoastră o să vi se pară lucernă.

— He! E-ha! Ştii, domnule Angstrom, e o asemenea plăcere… Se opreşte locului şi-i mângâie cu neîndemânare braţul lui Rabbit; în lumina soarelui, micul peisaj negricios al feţei ei se înalţă spre faţa lui şi în privirea ei, dincolo de stângacea cochetărie adolescentină şi de apoasa rătăcire, sclipeşte tăişul unei vechi acuităţi, aşa încât Rabbit, stingherit, simte împunsătura acelei forţe malefice care-l împingea pe răposatul Smith afară, la florile lipsite de gândire.

— Dumneata şi cu mine gândim la fel. Nu-i aşa? Spune, *nu-i aşa*?

— Îţi merge destul de bine, nu? îl întreabă Ruth.

E după-amiaza de Memorial Day şi s-au dus să o petreacă la piscina publică din West Brewer. Ruth s-a cam jenat să apară în costum de baie, dar, în realitate, când a ieşit din cabina de plajă arăta foarte bine, cu capul micşorat de casca de baie şi umerii trufaşi. Când a intrat în apă, era spectaculoasă, tăiată de la pulpe în jos ca o statuie. Înota cu uşurinţă, lovind încet apa cu picioarele ei mari şi înălţându-şi braţele albe, iar spatele şi fundul licăreau negre sub clătinarea vălurelelor verzi.

La un moment dat s-a oprit şi s-a lăsat să plutească, cu faţa în apă, într-o mişcare uşor periculoasă, care i-a iuţit lui Rabbit bătăile inimii. Fundul ei plutea sus, din proprie plăcere, spărgând suprafaţa apei, o insulă neagră, rotundă, o imagine ivită brusc în apă, pâlpâind ca un televizor care a luat-o razna; priveliştea zdravănă îi umplea inima de mândrie, îi călea sufletul, senzaţia rece a proprietăţii. A lui, era a lui, o cunoştea aşa cum o cunoaşte apa, apa care-i scăldase fiecare părticică a trupului. Când a înotat pe spate, apa se bulbuca şi se despica şi i se revărsa între cupele sânilor, inundându-i; trupul scufundat i s-a arcuit puternic, ea a închis ochii şi a înaintat orbeşte. Doi băieţandri care se bălăceau la capătul mai puţin adânc al piscinei s-au îndepărtat, plescăind, de asaltul ei cu capul înainte. Ea l-a împroşcat pe unul din ei cu o mişcare a braţului, apoi a deschis ochii şi s-a lăsat pe vine în apă zâmbind; braţele i se mişcau molatic pentru a-i putea menţine echilibrul în valurile nervoase ale piscinei aglomerate. Aerul scăpăra de miros de clor. Curat, curat. Rabbit Simţea cât era totul de curat. Nu te atingea nimic care să nu fi fost tu însăţi. Ea în apă, el în iarbă, şi în aer capul ei, săltând ca o minge goală, s-a strâmbat la el. Rabbit nu era un animal acvatic. Umezeala însemna pentru el rece. După ce se scufunda o

dată, prefera să se aşeze pe marginea îmbrăcată în gresie şi să-şi înmoaie doar picioarele, imaginându-şi că, în spatele lui, nişte eleve îi admirau jocul muşchilor pe spinarea lui largă. Ruth a înaintat spre capăt, printr-o apă atât de joasă, încât modelul în pătrăţele de pe fundul piscinei se refracta la suprafaţă. A urcat pe scăriţă, împroşcând jerbe de apă verde-pal. Rabbit s-a dus şi s-a culcat pe cearşaful lor, perfect întins, astfel încât, când s-a apropiat ea, a văzut-o deasupra lui, răscrăcărată pe cer, cu firele de păr negru de sus, din interiorul pulpelor, adunate în mici smocuri negre. Ruth şi-a scos casca, şi-a scuturat părul şi s-a aplecat să ia prosopul. Apa îi şiroia de pe umeri pe spate. În timp ce Rabbit o urmărea cum îşi freca braţele, aroma ierbii pătrundea prin cearşaf şi strigătele de pe plajă făceau aerul cristalin să vibreze. S-a culcat şi ea lângă el, a închis ochii şi s-a dăruit soarelui. Faţa ei, văzută de aproape, era alcătuită din planuri mari de piele presată de soare şi lipsită de culoare, cu excepţia unui lustru gălbui care îi dădea o greutate minerală, greutatea pietrei mate, netede, transportată direct din cariera de piatră la temple. Dar la această monumentală Ruth, cuvintele răsunau la aceeaşi scară, ca nişte roţi masive care se rostogoleau la portalul urechilor lui, monede mute rotindu-se în lumină.

— Îţi merge destul de bine.

— Cum aşa?

— O – cuvintele ei par să i se desprindă cu oarecare întârziere de pe buze, el vede întâi buzele mişcându-se şi pe urmă le aude –, uită-te la tot ce ai! îl ai pe Eccles cu care joci golf în fiecare săptămână şi care n-o lasă pe nevastă-sa să ia vreo măsură împotriva ta. Ai florile tale şi pe doamna Smith care e îndrăgostită de tine. Mă ai pe mine.

— Chiar crezi că e îndrăgostită de mine? Doamna Smith?

— Eu nu ştiu decât ce am aflat de la tine. Tu mi-ai spus că e.

— Nu. Nu ţi-am spus niciodată aşa ceva. Ţi-am spus eu?

Faţa imensă a lui Ruth, amplificată parcă de automulţumirea somnoroasă, nu-şi dă osteneala să-i răspundă. Fascicule de lumină albă zăbovesc pe pielea ei bronzată.

— Ţi-am spus eu? repetă Rabbit şi îi ciupeşte puternic braţul.

Nu avusese intenţia să o ciupească atât de dureros; ceva l-a iritat la atingerea pielii ei. Pasivitatea cu care i s-a supus.

— Oh! Ticălosule!

Totuşi, continuă să zacă nemişcată, acordând mai multă atenţie soarelui decât lui. Rabbit se propteşte într-un cot şi se uită, peste corpul ei inert, la siluetele mai zvelte a două fete de vreo şaisprezece ani care sorb oranjadă din nişte pahare de carton. Una dintre ele, într-un costum alb fără bretele, îl priveşte iscoditor, cu ochi căprui, pe deasupra paiului cu care bea; are picioare subţiri, întunecate, ca ale unui negru.

Oasele şoldurilor i se proiectează sinistru de o parte şi de alta a pântecului plat.

— Toată lumea te iubeşte pe tine, spune Ruth, deodată. Mă întreb de ce.

— Pentru că sunt uşor de iubit.

— Mă întreb de ce *pe tine*? Ce ai tu atât de special?

— Sunt un mistic, răspunde Rabbit. Le dau oamenilor credinţă.

Eccles i-a spus lucrul ăsta. Odată, rânjind, probabil pe un ton sarcastic. Dar niciodată nu puteai şti ce gândeşte cu adevărat Eccles; trebuia să iei din spusele lui ceea ce îţi convenea. Şi Rabbit şi-a însuşit imaginea de mistic. Niciodată nu s-ar fi gândit singur la aşa ceva. Nu prea se gândea el la ce le dă oamenilor.

— Mie îmi dai bătaie de cap, îi răspunde Ruth.

— Ei, fir-aş să fiu!

Ce nedreptate, după ce fusese atât de mândru de ea în piscină şi o iubise atât de mult.

— De ce naiba crezi că nu trebuie să-ţi asumi şi tu răspunderea?

— Unde baţi? Doar te întreţin.

— Pe dracu'. Am o slujbă.

E adevărat. La scurtă vreme după ce s-a angajat la doamna Smith, şi-a luat şi ea o slujbă de stenografă la o companie de asigurări care avea o filială în Brewer. El i-a cerut; era îngrijorat de felul în care o să-şi petreacă după-amiezile în lipsa lui. Ruth pretindea că niciodată nu-i plăcuse ceea ce făcuse înainte. Dar Rabbit nu era prea sigur. Când o cunoscuse, nu părea să sufere prea tare.

— Renunţă la slujbă, îi răspunde el. Nu-mi pasă. N-ai decât să stai toată ziua şi să citeşti romane poliţiste. O să te întreţin eu.

— O să mă întreţii tu. Dacă te dai atât de mare, de ce n-o întreţii pe nevastă-ta?

— De ce-aş face-o? Taică-său îi poartă de grijă.

— Eşti atât de mulţumit de tine, asta mă dă gata. Nu te gândeşti că o să plăteşti şi tu un preţ?

Se uită acum la el cu ochi injectaţi din cauza apei. Şi-i umbreşte cu mâna. Ăştia nu sunt ochii pe care i-a cunoscut el în seara aceea, lângă parcometre, discurile palide, ca ochii de păpuşă.

Albastrul irişilor ei se întunecase şi se interiorizase, devenise mai profund şi mai bogat într-un fel care, emanând adevărul în faţa instinctelor lui, îl tulbura.

Ochii aceştia o înţeapă acum, şi Ruth întoarce capul, îngândurată, pentru a-şi stăvili lacrimile. Ăsta-i unul dintre semne, plânge foarte uşor. Doamne, la lucru trebuie să se ridice de la maşina de scris şi să fugă la closet, de parcă ar avea diaree, şi să plângă, să plângă, să plângă. Stă acolo, în cabina, uitându-se la toaletă, râde de ea însăşi şi hohoteşte de plâns până o doare pieptul. Şi îi este somn. Doarme. Când se întoarce din pauza de prânz, abia se ţine să nu se întindă pe coridor, jos pe linoleum, între Lilly Orff şi Rita Fiorvante, acolo unde bătrânul Honig cel cu ochi vicleni va trebui să treacă peste ea. Şi îi este foame. La prânz un sendviş cu o băutură rece şi apoi o cafea cu gogoşi şi la casă îşi mai cumpără un baton de ciocolată. După ce că a încercat să slăbească pentru el şi a pierdut trei kilograme, cel puţin aşa arată unul dintre Cântare. Pentru el, asta era interesant, se schimba pentru el, într-o anumită direcţie, în timp ce el, în stupiditatea lui, încerca să o schimbe exact în direcţia opusă. El era o adevărată ameninţare, în pofida îngăduinţei lui. Şi totuşi avea acea blândeţe, acea îngăduinţă, şi era primul bărbat din viaţa ei care dădea dovadă de aşa ceva. Simţeai că măcar exişti pentru el, că eşti acolo, şi nu doar ceva lipit în interiorul

capetelor lor obscene. Doamne, cât îi mai ura, cu gurile lor ude, cu chicotelile lor, dar când era cu Harry aproape că-i ierta pe toţi, nu era vina lor decât pe jumătate, erau un fel de zid de care ea se izbea întruna pentru că ştia că ar trebui să existe ceva acolo şi, dintr-odată, cu Harry, a descoperit că într-adevăr există şi tot ce s-a întâmplat până atunci a început să i se pară ireal. De fapt, nimeni nu o rănise cu adevărat, nimeni nu-i lăsase cicatrici, şi când încearcă să-şi amintească ce a fost, uneori are impresia că sunt lucruri care i s-au întâmplat altcuiva. Lucruri vagi, de parcă s-au petrecut în timp ce-şi ţinea ochii închişi, lucruri vagi, şi patetice, şi felurite, cu toţii voiau ceva ce soţiile lor nu le puteau da, câteva cuvinte porcoase şi, mai ales, chestia aia cu gura. Da, aia. Ce-or fi găsit în chestia asta? Nu poate fi o plăcere atât de mare, nu ştie nici ea. În fond nu-i cu nimic mai rău decât când îţi umblă la ţâţe şi, de ce să nu fii generoasă? Prima dată a făcut-o cu Harrison şi ea era beată criţă şi, când s-a trezit dimineaţa, s-a întrebat ce e gustul ăla pe care-l simte în gură. Dar n-a fost decât o superstiţie copilărească, în realitate n-are cine ştie ce gust, e cam ca apa de mare, dar treaba în sine e mai grea decât îşi închipuie ei, femeile au întotdeauna mai mult de furcă decât îşi închipuie ei. Chestiunea e că bărbaţilor le place să fie admiraţi acolo, în locul acela. Asta vor. Nici măcar nu sunt urâţi, dar ei se tem că sunt. Asta era lucrul care o surprinsese pe ea încă de pe când era la liceu, faptul că băieţii se ruşinau atât de tare şi îţi erau de-a dreptul recunoscători dacă-i atingeai acolo şi cât de repede s-a răspândit vorba că ea era amatoare să-i atingă. Dar ce-şi închipuiau, c-ar fi fost nişte monştri? Dac-ar fi gândit un pic şi-ar fi dat seama că şi tu poţi fi curioasă, că şi ţie ar putea să-ţi placă ciudăţenia aia a lor, aşa cum şi lor le plăcea a ta, în fond nu era cu nimic mai rea decât a femeilor, nişte zbârcituri roşii, pe Dumnezeul meu, până la urmă ce mare lucru? Niciun mister. Asta a fost marea ei descoperire, că nu există niciun mister, doar o bucată de ceva proţăpită în sus, care-i făcea să se dea mari şi, dacă le făceai pofta, putea fi bine sau mai puţin bine, dar oricum te situa pe tine şi pe ei împotriva tuturor celorlalte, toate mucoasele alea care alergau ca nişte vaci în jurul ei în sala de gimnastică, la hochei, în uniformele stupide albastre precum costumele de bebeluş, uniformă pe care ea, în clasa a douăsprezecea, a refuzat s-o mai poarte şi a luat o notă proastă la purtare. Doamne, cum le mai ura pe fetele alea cu taţi antreprenori sau farmacişti. Dar noaptea îşi lua revanşa, primind ceea ce ele nici nu ştiau măcar că există, ca o regină. Nu era mare lucru pe atunci, nici măcar nu trebuia să-ţi scoţi hainele, doar că te frecau prin rochie, cu gurile mirosind încă a ceapa de la hamburgherii mâncaţi la cină şi cu radiatorul maşinii ticăind în timp ce se răcea, şi aşa, prin haine, îşi dădeau drumul Nu-i posibil ca ei să fi simţit cine ştie ce, era doar *ideea* că te aveau. Ideile lor! Câteodată se mulţumeau doar cu un sărut franţuzesc, nu că ei i-ar fi plăcut vreodată aşa ceva, limba cleioasă, de nu mai puteai respira, dar deodată îţi dădeai seama, după felul în care li se înţepeneau buzele şi gura li se deschidea şi li se închidea, că-şi făcuseră treaba. Că nu mai era nevoie de nicio sforţare din partea ta şi, dacă voiai să-ţi păstrezi rochia uscată, era mai bine s-o întinzi. Îi scriau numele pe pereţii closetului; ajunsese faimoasă în şcoală. Allie i-a atras atenţia, cu blândeţe. Dar cu Allie făcuse nişte lucruri plăcute; odată,

după cursuri, înainte ca soarele să fi apus, au luat-o pe un drum de ţară şi de acolo au intrat într-o alee şi s-au oprit într-un loc umbros de unde se vedea Mt. Judge, orăşelul de la poalele muntelui, ambele estompate de distantă, şi Allie şi-a pus capul în poala ei, puloverul i s-a ridicat şi sutienul i s-a descheiat, şi el a supt-o uşor, ca un bebeluş, iar ţâţişoarele ei (cine le-a numit ţâţişoare? Nu Allie) erau pe atunci Mai tari şi mai rotunde şi mai senzitive, gura lui umedă atât de fericită şi de oarbă, şi păsările care ciripeau cald, deasupra lor, în lumina soarelui. Allie flecărea. A trebuit să se fudulească. Ruth l-a iertat, dar a devenit mai precaută. A început să se cupleze cu băieţii mai mari. A repetat greşeala, dacă a fost într-adevăr o greşeală, dar de ce nu? De ce nu? Era întrebarea, şi încă mai dăinuie; întrebarea dacă era sau nu o greşeală o oboseşte, gânditul o oboseşte, aşa cum zace udă, în urma înotului, şi văzând roşu prin pleoapele închise, încercând să se mişte prin toată acea masă roşie şi întrebându-se dacă avea sau nu dreptate. A fost precaută. Băieţii mai mici aveau scuza că erau drăguţi, dar cei mai mari nu erau atât de precipitaţi. Unii dintre ei nici n-ai fi crezut ce netrebnici erau, gândind că mărunta lor contribuţie era lucrul cel mai grandios pe care l-ar putea vedea cineva vreodată.

Dar *ăsta* de aici! Ce zănatic! Se întreabă ce anume vedea la el, e frumos şi are un membru neted şi necircumcis, care zace moale în blăniţa lui, pentru ca într-o clipă să devină sabie de arhangheli, se potriveşte bine cu ea, dar trebuie să fie mai mult decât atât, şi nu e numai faptul că e atât de copilăros şi i-a adus tobe bongo, şi-i spune lucruri dulci şi recunoscătoare, de are senzaţia că s-a topit, că nu mai există, şi, probabil, asta-i ceea ce căutase mereu. Să simtă că nu mai există, alături de un bărbat. Doamne, acea primă noapte, când a rostit cu un fel de mândrie „Hei! “, ea nu s-a împotrivit să se lase dominată, să fie sub el, de fapt a simţit că aşa trebuia. Atunci, în momentele acelea, i-a iertat pe toţi ceilalţi, faţa lui şi feţele tuturor celorlalţi s-au contopit într-o umbră neclară şi a avut impresia că se supune, se subordonează unui lucru mult mai bun decât era ea. Totuşi, până la urmă s-a dovedit că nu era chiar atât de deosebit faţă de ceilalţi, agăţându-se de tine disperat şi fermecător, pentru ca după aceea, după ce şi-a făcut mendrele, să-ţi întoarcă spatele şi să se gândească la altceva. Bărbaţii nu trăiesc contactul aşa cum îl trăieşte o femeie. Sunt din ce în ce mai grăbiţi şi îl privesc tot mai mult ca pe o deprindere, şi acum chiar că o zoreşte când Simte sau îi spune ea că a ratat momentul. După aceea, ea zace în pat şi ascultă şi, într-un fel, se relaxează, dar nu mai poate adormi. În unele nopţi, el încearcă să o stârnească, dar ea e atât de somnoroasă şi de doborâtă, că nu mai e bună de nimic. Câteodată ar vrea să-l răstoarne de pe ea şi să îl scuture şi să-i strige: *„Nu pot*, imbecilule, uiţi că eşti *tată!"* Dar nu. Nu trebuie să-i spună aşa ceva.

Dacă ar vorbi, ar însemna să dea o turnură finală situaţiei; în fond, a avut o menstruaţie şi următoarea trebuie să vină într-o zi sau două, poate c-o să-i vină, şi atunci nu-i niciun pericol. Aşa încurcate cum sunt lucrurile, nu ştie dacă ar fi sau nu fericită. Măcar acum face ceva, se îndoapă cu batoane de ciocolată. Nici măcar nu e sigură că nu vrea lucrul ăsta doar pentru că *el* îl doreşte, cel puţin aşa reiese din felul în care acţionează, cu afurisitul lui de refuz al prezervativelor. Nici măcar nu-i sigură dacă nu cumva ea se pregăteşte deliberat pentru aşa

ceva, adormise sub braţul lui, în mod ostentativ, ca să-l înveţe minte pe nemernic. Deşi nu protestează când ea se scoală, în timp ce el doarme, şi se târăşte în baia rece, atâta timp cât îi trebuie să asiste sau să facă el ceva, nu-i pasă. Aşa e el, trăieşte în propria lui piele şi nu dă un ban pe consecinţele faptelor lui. Dacă i-ar povesti despre batoanele de ciocolată şi despre faptul că tot timpul e somnoroasă, probabil că s-ar speria şi ar întinde-o, el cu drăgălaşul lui mic Dumnezeu şi drăgălaşul lui preot cu care joacă golf în fiecare marţi. Pentru că lucrul cel mai nefast în legătură cu preotul ăsta e că, înainte de a-l cunoaşte, Rabbit avea, cel puţin, conştiinţa că procedează greşit, pe când acum i-a intrat în cap că e un soi de Iisus Christos, destinat să salveze omenirea prin simplul fapt că face tot ce-i trăsneşte lui prin cap. Mi-ar plăcea, îşi spune Ruth, să stau de vorbă cu episcopul sau cu altcineva şi să-l informez că preotul ăsta al lui e o pacoste. Îi împuie capul lui Rabbit cu ceva la care nimeni nu poate ajunge şi, chiar în clipa de faţă, îi împuie ei urechile cu vocea aceea moale, plină de sine, răspunzând la întrebarea ei cu o înfumurare languroasă, care o înfurie şi-i aduce lacrimile în ochi.

— Am să-ţi spun ceva. După ce am părăsit-o pe Janice am făcut o descoperire interesantă.

Lacrimile i se adună sub pleoape şi gustul sărat al apei din piscină îi umple gura.

— Am descoperit, urmează Rabbit, că, dacă ai curajul să fii tu însuţi, şi ceilalţi oameni te apreciază la adevărata ta valoare.

Vizitele penibile pe care trebuie să le facă sunt un calvar pentru Eccles, cel puţin în timp ce se pregăteşte. De obicei, aşteptarea e mai neplăcută decât realitatea: pentru că realitatea e orânduită de Dumnezeu. Prezenţele reale ale oamenilor sunt întotdeauna suportabile. Doamna Springer e o femeie dolofană, oacheşă, cu oase mici şi o înfăţişare de ţigancă. Atât mama, cât şi fiica au ceva sinistru, dar la mamă, capacitatea de a te face să te simţi prost constituie un talent înnăscut, bine angrenat în strategiile de viaţă ale casei de mijloc. La fiică, e un lucru pasager, inutil şi deopotrivă de periculos pentru ea şi pentru alţii. Eccles se simte uşurat că Janice nu-i acasă; în prezenţa ei, are un sentiment de culpabilitate şi mai puternic.

E plecată, împreună cu doamna Fosnacht, la Brewer, la un matineu al filmului *Unora le place jazul.* Cei doi băieţaşi ai lor se joacă în curtea din spate a familiei Springer. Doamna Springer îl conduce prin casă spre veranda închisă cu plasă din spate, de unde poate supraveghea copiii. Locuinţa e mobilată cu piese simple, dar amestecate; în fiecare încăpere pare să fie un fotoliu în plus. Parcurgând drumul de la uşa din faţă la cea din spate pe o traiectorie zigzagată, prin camerele supraîncărcate, doamna Springer îl conduce cu paşi înceţi, ambele ei glezne fiind înfăşurate în bandaje elastice. Încetineala dureroasă a paşilor ei îi întăreşte lui Eccles iluzia că şoldurile femeii sunt încarcerate într-un mulaj de ghips. Se lasă încet pe pernele balansoarului de pe verandă şi-l uimeşte pe Eccles când îşi face vânt cu picioarele, astfel încât balansoarul să-i preia întreaga greutate. Mişcarea respectivă pare să-i fi făcut plăcere; gambele albe, pleşuve, stau nemişcate şi Pantofii ortopedici rămân suspendaţi o clipă în aer,

fără să atingă podeaua. Pantofii ăştia sunt crăpaţi, rotunjiţi şi îndoiţi de parcă ani de zile s-au învârtit într-o cadă umedă. Eccles se aşază pe un scaun de grădină şubred, din plastic şi aluminiu. Prin plasa verandei îi vede pe Nelson Angstrom şi pe băieţaşul mai mare al familiei Fosnacht jucându-se în soare, lângă un leagăn şi o cutie de nisip. Şi Eccles a cumpărat odată un asemenea set şi, când i-a sosit acasă, dezmembrat, ambalat într-o cutie lungă de carton, s-a simţit umilit constatând că nu-i în stare să-l monteze şi, până la urmă, Henry, bătrânul paracliser surd, l-a asamblat în locul lui.

— Mă bucur să te văd, îi declară doamna Springer. A trecut atâta vreme de când n-ai mai fost pe aici.

— Exact trei săptămâni, nu-i aşa?

Scaunul pliant îi apasă spatele şi Eccles îşi propteşte călcâiele în ţeava de aluminiu de jos, ca nu cumva să se strângă sub el.

— Am fost foarte ocupat, urmează el, cu cursurile pentru confirmare şi Grupul de tineret, care a hotărât să organizeze anul ăsta o echipă de softball, şi cu o serie de decese în parohie.

Relaţiile de până acum cu această femeie nu-i impuseseră o atitudine apologetică. Faptul că era proprietara unei locuinţe atât de vaste îi ofensează aristocraticul lui simţ al spaţiului; ar fi preferat, şi ar fi fost mai comod şi pentru ea, dacă s-ar fi găsit acum pe prispa unei cocioabe.

— Înţeleg, n-aş vrea o slujbă ca a dumitale pentru nimic în lume.

— De cele mai multe ori îmi dă satisfacţii.

— Am auzit. Şi am mai auzit că eşti pe cale să devii expert în golf.

Of, Doamne! Şi el care o credea relaxată. O clipă îşi îngăduise să-şi imagineze că se găseau pe prispa unei case dărăpănate, coşcovite, şi că ea era nevasta grasă şi suferindă a unui muncitor de fabrică, o femeie care se învăţase să ia viaţa aşa cum e. Cam aşa arăta; cam aşa ar fi putut să fie. Când s-a însurat cu ea, Fred Springer arăta, probabil, mai şters ca Harry Angstrom când s-a însurat cu fiica ei. Încearcă să şi-l imagineze pe Harry cu patru ani în urmă şi îşi făureşte o imagine prezentabilă: înalt, blond, faimos în vremea liceului, destul de inteligent – un fiu al dimineţii. Aerul lui încrezător trebuie s-o fi atras pe Janice în mod special, îşi scarpină fruntea şi spune:

— A juca golf cu cineva e o metodă bună de a cunoaşte persoana respectivă. Asta încerc să fac, înţelegeţi… să cunosc oamenii. Nu cred că poţi aduce pe cineva pe calea Domnului, atâta timp cât nu-l cunoşti.

— Da? Şi ce-ai aflat despre ginerele meu, ce anume care să nu fi cunoscut şi eu?

— În primul rând că e un om bun.

— Bun la ce?

— Trebuie să fii bun la ceva? Eccles încercă să gândească. Da, cred că aşa e.

— Nelson! Încetează imediat!

Se întoarce rigidă în balansoar, dar nu se ridică să vadă de ce plânge băiatul. Eccles, aşezat lângă plasa verandei, vede. Băieţelul Fosnacht stă lângă leagăn şi ţine în mână două mici camioane roşii din plastic. Fiul lui Angstrom, puţin mai

scund decât celălalt, îl ameninţă cu palma deschisă îndreptată spre pieptul celui mai înalt, dar nu îndrăzneşte să facă un pas înainte şi să-l lovească. Micul Fosnacht stă înfipt cu acea înnebunitoare invulnerabilitate a prostiei, uitându-se în jos la mâna care se agită şi la faţa contorsionată a celui mai mic, fără să afişeze măcar un zâmbet de satisfacţie, răceala unui adevărat om de ştiinţă care urmăreşte, obiectiv, efectul unui experiment. Vocea doamnei Springer izbucneşte cu pasională duritate prin plasă:

— Nu mă auzi? Ţi-am spus să nu mai urli!

Faţa lui Nelson se întoarce spre verandă şi copilul încearcă să explice:

— Pilly a… Pilly…

Dar însăşi încercarea de a descrie nedreptatea care i s-a făcut îi insuflă o forţă de nestăpânit şi, de parcă ar fi fost împins din spate, înaintează, îl loveşte pe hoţ în piept şi primeşte un ghiont uşor care-l Lee să cadă în fund. Se întoarce cu faţa în jos şi se rostogoleşte în iarbă, din pricina că dă incoerent din picioare. Inima lui Eccles se contorsionează odată cu trupul copilului; cunoaşte atât de bine forţa propulsatoare a unei nedreptăţi, felul în care spiritul ţi se zbate împotriva ei şi zvârcolirile zadarnice care par să-ţi sugă aerul, până când întreaga structură de sânge şi de oase pare să-ţi explodeze în universul ca un vacuum total.

— Băiatul i-a luat camionul, îi explică el doamnei Springer.

— Să şi-l ia singur înapoi. Asta trebuie să înveţe. Eu nu pot să alerg mereu la el cu picioarele astea bolnave; toată după-masa s-au ţinut numai de asta.

— Billy!

Băiatul se uită surprins când aude vocea bărbătească a lui Eccles.

— Dă-i înapoi camionul!

Billy meditează la noul aspect şi ezită, nehotărât.

— Dă-i-l *acum*, te rog.

Convins, Billy înaintează şi, cu o mişcare pedantă, aruncă jucăria în capul tovarăşului său de joacă.

Noua durere pricinuieşte un nou val de plâns în gâtlejul lui Nelson, dar, văzându-şi camionul în iarbă, lângă el, se opreşte. Îi trebuie un moment până să-şi dea seama că pricina suferinţei lui a fost înlăturată şi un alt moment ca să-şi poată stăpâni emoţiile. Scâncetele lui, până să poată depăşi aceste faze, par să umfle cearşaful de iarbă tunsă, ba chiar şi lumina soarelui. O viespe care se loveşte insistent de plasă pătrunde înăuntru, iar scaunul de aluminiu de sub fundul lui Eccles ameninţă să se plieze, de parcă întregul univers ia parte la readaptarea lui Nelson.

— Nu ştiu de ce e aşa un fătălău băiatul ăsta, spune doamna Springer. Sau poate că ştiu.

Acest insinuant adaos îl incită pe Eccles.

— De ce? Pielea pătată de sub ochii ei se încreţeşte şi colţurile gurii i se lasă în jos într-un rictus de cunoscător:

— Pentru că e ca taică-su, răzgâiat. S-a făcut prea mare caz de el şi îşi închipuie că lumea îi datorează tot ce are el chef.

— Dar era vina celuilalt băiat. Nelson nu cerea decât ceea ce era al lui.

— Da, şi presupun că dumneata eşti de aceeaşi părere ca şi tatăl lui, că totul

s-a întâmplat numai din vina lui Janice.

Felul în care rosteşte „Janice” îi face faţa să pară mai substanţială, mai preţioasă, mai importantă decât patetica imagine din mintea lui Eccles. Se întreabă dacă, până la urmă, nu are ea dreptate, dacă nu cumva el e părtinitor.

— Nu, nu-i adevărat, răspunde. Socotesc că purtarea lui nu are nicio justificare. Dar asta nu înseamnă că nu are motive, motive pe care, în parte, fiica dumneavoastră le-ar fi putut ţine sub control. Conform cu învăţăturile Bisericii pe care o reprezint, eu cred că noi cu toţii suntem fiinţe responsabile, răspunzătoare şi pentru faptele noastre, şi faţă de ceilalţi.

Cuvintele, atât de meşteşugite, au gust de iască în gura lui. Ar dori ca ea să-i ofere ceva de băut. Primăvara se dovedeşte călduroasă. Bătrâna ţigancă îi simte nesiguranţa.

— Uşor de zis. Dar poate că nu-i chiar atât de uşor dacă eşti însărcinată în luna a noua, te tragi dintr-o familie respectabilă şi soţul tău fuge cu o desfrânată la câţiva kilometri depărtare şi fiecare gândeşte că-i lucrul cel mai caraghios care s-a întâmplat de nu ştiu câtă vreme încoace.

Cuvântul „desfrânată” pluteşte în aer, precipitat şi negru.

— Nimeni nu găseşte că e caraghios, doamnă Springer.

— Pentru că nu auzi bârfele pe care le aud eu. Nu vezi zâmbetele. Ce mai, o femeie de teapa ăleia mi-a spus acum câteva zile: „Dacă nu se pricepe să-l păstreze n-are niciun drept la el”. Şi a avut neruşinarea să-mi rânjească în faţă. Îmi venea să o strâng de gât. I-am răspuns: „Şi un bărbat are îndatoririle lui. Nu-i totul de o singură parte”. Femeile de teapa asta le dau bărbaţilor asemenea idei, anume că lumea-i făcută pentru plăcerile lor. Şi din felul cum te comporţi, s-ar zice că şi dumneata eşti pe jumătate convins de lucrul ăsta. Ei bine, dacă lumea o să fie plină de inşi ca Harry Angstrom, cât timp crezi că o să mai fie nevoie de Biserica dumitale?

Femeia se ridică în picioare şi ochii negri îi lucesc de lacrimi reţinute. Vocea i-a devenit stridenta şi-i zgârie faţa lui Eccles ca o pilă, se simte acoperit de tăieturi. Relatările ei despre bârfele şi zâmbetele cu subînţeles care gravitează în jurul acestei întâmplări l-au împresurat cu realitatea ei înfricoşătoare, asemănătoare cu realitatea celor o sută de chipuri de duminică dimineaţa la ora unsprezece şi jumătate, când se urcă în amvon şi textul predicii îi zboară din minte, iar notele i se dizolvă în nonsensuri. Acum îşi scormoneşte mintea şi nu găseşte altceva de spus decât:

— Simt că, din anumite puncte de vedere, Harry nu e un caz special.

— Singurul lucru special la el e că nu-i pasă pe cine răneşte şi cât de adânc. Nu vreau să te jignesc, părinte Eccles, sunt convinsă că ai făcut tot ce ţi-a stat în putinţă, ţinând seama de cât de ocupat eşti, dar, ca să fiu sinceră, regret că în noaptea aceea nu am chemat poliţia, aşa cum am dorit eu.

Eccles are impresia că a auzit că vrea să cheme poliţia, să-l aresteze pe *el.* De ce nu? Cu gulerul lui preoţesc, ia numele Domnului în deşert la fiecare cuvânt pe care-l rosteşte. Fura credinţa copiilor pe care ar trebui să-i înveţe să creadă. Ucide credinţa din sufletul oricui stă să-i asculte bâiguielile. Săvârşeşte câte o înşelăciune în fiecare parte a slujbei pe care o oficiază, când îngână *Tatăl nostru*

şi inima lui ştie foarte bine că adevăratul tată pe placul căruia ar vrea el să fie, căruia a încercat el întreaga viaţă să-i placă, e dumnezeul cu trabucul în gură.

O întreabă pe doamna Springer:

— Şi ce putea să facă poliţia?

— Nu ştiu, poate mai mult decât să joace golf.

— Sunt sigur că o să se întoarcă.

— De două luni de zile tot spui asta.

— Continui să cred.

Dar, de fapt, nu crede, nu crede nimic. Urmează un răgaz de tăcere în care doamna Springer pare să citească toate acestea pe faţa lui.

— Ai vrea – vocea i s-a schimbat, acum e rugătoare ai vrea să-mi aduci scăunaşul acela de acolo din colţ? Trebuie să stau cu picioarele ridicate.

Când clipeşte, pleoapele îl înţeapă. Se ridică, în buimăceala lui, ia scăunaşul şi i-l aduce. Tibiile ei groase, în şosetele verzi, copilăreşti, se ridică încet şi, când îi aşază scăunaşul sub călcâie, aplecarea lui, cu ecoul său parodic religios al tablourilor cu Iisus spălând picioarele cerşetorilor, insuflă trupului său un nou flux de forţă. Îşi îndreaptă spinarea şi tronează deasupra ei. Doamna îşi trage fusta peste genunchi şi o netezeşte.

— Mulţumesc, îi spune. E o adevărată uşurare.

— Mă tem că-i singurul fel de uşurare pe care pot să vi-l ofer, îi mărturiseşte el cu o simplitate pe care o găseşte – şi se ironizează singur pentru lucrul ăsta – admirabilă.

— Ah, oftează ea, cred că nimeni nu poate face mare lucru în chestiunea asta.

— Ba nu, se pot face unele lucruri. Poate aveţi dreptate în privinţa poliţiei. Legea prevede protecţia soţiilor; de ce să nu vă folosiţi de ea?

— Fred nu e de acord.

— Domnul Springer are perfectă dreptate. Şi nu cred că numai din raţiuni de afaceri. Singurul lucru la care legea l-ar putea obliga pe Harry ar fi să-i acorde un sprijin financiar; şi nu cred că, în cazul de faţă, banii constituie problema. De fapt, nici nu cred că o constituie vreodată.

— Uşor de zis când ai bani.

Eccles nu se supără. Se pare că vorbele i-au scăpat femeii mai mult cu silă decât cu răutate, e convins că ea doreşte să-l asculte.

— Se poate. Nu ştiu. În orice caz, preocuparea mea – şi cred că şi a celorlalţi – este sănătatea morală a situaţiei. Şi dacă-i vorba de o vindecare, atunci numai Harry şi Janice O pot realiza, zău aşa, oricât am dori noi să-i ajutăm, oricât am interveni pe de lături, rămânem străini, oameni *din afara.*

Imitându-l pe tatăl lui, şi-a încleştat mâinile îndărăt şi s-a întors cu spatele la ascultător; prin plasa verandei se uită la singura persoană care, poate, nu-i din afară, Nelson, care-l conduce pe micul Fosnacht pe pajişte, în urmărirea unui câine din vecini. Râsul lui Nelson pare să i se reverse din căpşor, şi paşii lui stângaci îi zguduie trupul. Câinele e bătrân, roşcat, mic şi îngălat, iar băiatul Fosnacht e mirat şi bucuros să-l audă pe prietenul său strigând: „Leul! Leul*u*Eccles constată cu interes că, în condiţii de pace, fiul lui Angstrom îl conduce pe celălalt. Aerul verde văzut prin plasă pare să vibreze de strigătele lui

Nelson. Eccles intuieşte situaţia: această constantă revărsare translucidă de energie şi emoţie impersonală inundă, probabil, şi astupă din când în când câte un canal strâmt al băiatului mai greoi, provocând un soi de reflux morocănos, de curent opus care se traduce printr-un act de îndărătnicie; o fanfaronadă. Îi este milă de Nelson, care în nenumărate rânduri va rămâne blocat în inocenţa lui, până va reuşi să depisteze în el însuşi sursa acestui straniu reflux. Eccles are impresia că şi el, în copilărie, era un băiat de genul ăsta, mereu dăruind şi dăruind şi de fiecare dată trezindu-se respins. Câinele bătrân dă din coadă când se apropie copiii. Dar încetează, şi coada i se lasă în jos când îl înconjoară ca nişte vânători, cârâind. Nelson întinde ambele mâini şi bate câinele pe spinare. Eccles ar vrea să strige; câinele l-ar putea muşca; nu suportă să se uite.

— Da, dar el se îndepărtează din ce în ce, îşi continuă doamna Springer ideea, lamentându-se. O duce bine. Nu are niciun motiv să se întoarcă dacă nu-i oferim noi vreunul.

Eccles se aşază din nou pe scaunul din aluminiu.

— Ba nu. O să se întoarcă din acelaşi motiv care l-a făcut să plece. E capricios. Trebuie să încheie un ciclu, să facă o buclă. Lumea în care trăieşte acum, lumea fetei ăsteia din Brewer, nu o să-i satisfacă fanteziile. Aşa cum îl văd din săptămână în săptămână, am şi constatat o schimbare în el.

— Din ce povesteşte Peggy Fosnacht, nu s-ar zice. Ea spune c-a auzit că trăieşte ca un paşă. Că are nu ştiu câte femei.

— Una singură, sunt convins. Lucrul curios cu Angstrom e că, din fire, e o creatură domestică. Vai de mine!

În grupul copiilor se întâmplă ceva; băieţii aleargă într-o direcţie şi câinele în alta. Băieţelul Fosnacht se opreşte, dar Nelson vine alergând cu faţa schimonosită de frică.

Doamna Springer îl aude plângând şi întreabă furioasă:

— Au făcut-o pe Elsie să-i înhaţe din nou? Câinele ăsta e bolnav la cap, vine întruna aici ca s-o mai încaseze.

Eccles sare în picioare – scaunul i se răstoarnă în spate – deschide uşa de plasă şi aleargă în soare, în întâmpinarea lui Nelson. Băiatul se fereşte de el. Eccles îl înşfacă.

— Te-a muşcat câinele?

Băieţaşul care hohoteşte e paralizat de o nouă spaimă: omul în negru care l-a înşfăcat.

— Te-a muşcat Elsie?

Băiatul Fosnacht se ţine în spate, la o distanţă prudentă.

Pe neaşteptate, Nelson, solid şi jilav în braţele lui Eccles, se porneşte să gâfâie şi să icnească, recăpătându-şi şi vocea.

Eccles îl scutură ca să oprească ameninţarea urletelor şi, dorind nebuneşte să se facă înţeles, clănţăne din dinţi la obrazul băiatului.

— Aşa? Aşa ţi-a făcut câinele?

Faţa copilului e fascinată de pantomimă.

— Aşa, răspunde el şi micuţa lui buză de sus îi dezveleşte dinţii, nasul i se încreţeşte şi îşi scutură capul într-o parte.

— Nu muşcat? Stăruie Eccles, eliberând copilul din strânsoare.

Micuţa buză de sus se ridică din nou, cu o miniaturală sălbăticie. Eccles se simte zeflemisit de o feţişoară vioaie care-i evocă, în mişcare şi în stil, faţa lui Harry. Nelson începe din nou să sughiţe de plâns, se smulge din braţele lui şi aleargă pe treptele verandei la bunica lui. Eccles se ridică; în scurtul răstimp cât a stat aplecat, spatele negru i-a transpirat în soare.

Când urcă pe verandă, e tulburat de o privelişte patetică, mişcătoare, legată de amintirea acelor dinţişori pătraţi, dezgoliţi de imitaţia mârâitului. Caracterul inofensiv şi totuşi realitatea instinctului: instinctul pisicuţei de a distruge ghemul de lână cu lăbuţele ei de catifea.

Când urcă pe verandă, îl găseşte pe copil între picioarele bunicii lui, cu faţa îngropată în pântecul ei. Cuibărindu-se în căldura bunicii, a făcut ca fusta bătrânei să se ridice deasupra genunchilor dând la iveală masivitatea şi albeaţa acestora, privelişte nedorită, golaşă şi neajutorată, care se suprapune peste albeaţa scrâşnitoare a dinţilor expuşi în joacă de băiat, albeaţa vârstnică petrecută prin plasa fină, alcătuieşte un lichid lăptos care se furişează în venele lui Eccles, ca propriul său sânge. Simţindu-se puternic – de parcă mila ar fi, aşa cum a învăţat el, nu doar un strigăt neputincios, ci un flux puternic în stare să spulbere praful şi molozul din orice ungher al lumii. Eccles păşeşte hotărât şi le făgăduieşte celor două capete plecate:

— Dacă nu se întoarce când se naşte bebeluşul, atunci punem legea pe el. Desigur că *există* legi, câteva.

— Elsie te înhaţă, îi explică doamna Springer copilului, pentru că tu şi Billy o chinuiţi.

— Oblaznică Elsie, comentează Nelson.

— Obraznic Nelson, îl corectează doamna Springer, îşi înalţă faţa spre Eccles şi continuă pe acelaşi ton de corectare:

— Mai are o săptămână până naşte şi nu-l văd să dea buzna. Momentul de duioşie inspirat de femeia bătrână a expirat; o lasă pe verandă. *Iubirea nu sfârşeşte niciodată*, îşi spune el în gând, într-o versiune revizuită. Biblia zice că *Iubirea nu greşeşte niciodată.* Vocea doamnei Springer îi urmăreşte prin casă:

— Dacă te mai prind că o necăjeşti pe Elsie, o să mănânci o bătaie de la mama-mare.

— Nu, mama-male, se alintă copilul acum că i-a trecut frica.

Eccles îşi spune că o să găsească bucătăria şi o să bea nişte apă de la robinet, dar prin încâlceala camerelor, nu nimereşte, îşi adună saliva în gură şi o înghite în timp ce iese din casă. Se urcă în Buick şi o ia pe Joseph Street, apoi pe Jackson Road, la casa familiei Angstrom.

Doamna Angstrom are nări în patru colţuri. Având formă romboidală, sunt amplasate într-un nas nu atât mare, cât extraanatomic; micile bucăţi de muşchi, şi cartilaje, şi os au o individualitate emfatică şi divid pielea în multe faţete vizibile într-o lumină puternică. Convorbirea cu Eccles are loc în bucătărie sub câteva becuri aprinse. Aprinse în plină zi; locuinţa lor este jumătatea întunecoasă a unei case de cărămidă pentru două familii. L-a primit în uşă cu băşicuţe de clăbuci de săpun pe braţele înroşite şi se întoarce cu el la o chiuvetă plină de cămăşi şi rufe

înmuiate. În timp ce discută, le freacă viguros. E o femeie robustă. Grăsimea doamnei Springer – molatică, dureros de excesivă – s-a revărsat printre nişte oase mici, cândva oasele mici ale unei fetişcane zvelte, ca Janice; doamna Angstrom, însă, e împachetată într-o structură ciolănoasă, mare. Dimensiunile lui, Harry le moşteneşte, probabil, de la ea. Eccles e tot timpul conştient de robinete deschise, care vestesc jeturi de apă rece, ocultate vederii trupul ei masiv, dar nu se iveşte prilejul unei cereri atât de neînsemnate.

— Nu ştiu de ce vii la mine, îi spune ea. Harold e major şi vaccinat. Nu am nicio putere asupra lui.

— Nu a venit să vă vadă?

— Nu, domnule.

Îi apare profilul deasupra umărului stâng.

— L-ai făcut de ruşine în asemenea măsură, încât cred că se jenează să se arate.

— Ar trebui să-i fie ruşine, nu credeţi?

— Nu văd de ce. De la bun început m-am împotrivit să iasă cu fata aceea. Numai cât te uiţi la ea, îţi dai seama că-i pe trei sferturi nebună.

— Ei, nu-i adevărat, ştiţi bine.

— Nu-i adevărat! Primul lucru pe care mi l-a spus fata asta a fost să mă întrebe de ce nu-mi iau maşină de spălat. Vine în bucătăria mea, se uită în jur şi începe să mă înveţe cum să-mi aranjez viaţa.

— Dar, desigur, nu credeţi că avea vreo intenţie rea.

— Nu, nu avea nicio intenţie, se mira doar cum de trăiesc eu într-o jumătate de casă ponosită când ea vine dintr-o hardughie de pe Joseph Street, cu bucătăria plină de gadgeturi, şi care nu credeam c-a dat norocul peste mine sa pun mâna, în schimbul băiatului meu, pe o şmecheră atât de modern echipată? Niciodată nu mi-au plăcut ochii fetei ăsteia. Nu te priveşte în faţă.

Doamna Angstrom se întoarce spre Eccles şi acesta, avertizat, o priveşte în faţă. Îndărătul ochelarilor aburiţi – de modă veche, lentilele circulare au rame de metal înăuntrul cărora semilunile bifocale reflectă o licărire trandafirie –, nasul ei arogant, încovoiat îşi desfăşoară complicatul, cărnosul plan secund. Gura ei lată e uşor încordată de o vagă aşteptare. Eccles îşi dă seama că femeia asta are simţul umorului. Problema cu oamenii care au umor e că amestecă ceea ce cred cu ceea ce nu cred, nu-i interesează decât care anume va avea mai mare efect. E ciudat ce mult îi place femeia asta, deşi, într-un fel, îl freacă la fel de zdravăn cum freacă rufele murdare. Asta-i situaţia – ei îi este indiferent. Spre deosebire de doamna Springer, ea nici nu-l vede. Femeia asta se confruntă cu omenirea întreagă şi, înconjurat de spiritul ei satiric, îşi îngăduie să spună ce-i place.

Eccles o apără orbeşte pe Janice:

— Fata e timidă.

— Timidă! N-a fost suficient de timidă ca să nu se lase însărcinată, aşa încât sărmanul Harry a trebuit să o ia de nevastă când abia învăţase să-şi vâre cămaşa în pantaloni.

— Dar, aşa cum spuneţi dumneavoastră, era major şi vaccinat.

— Da, mă rog, ca vârstă. Unii mor tineri, unii se nasc bătrâni.

Vorbe de duh, toate. Zău, e amuzantă. Eccles râde tare.

Ea se face a nu-l auzi şi se întoarce cu furioasă seriozitate la rufele ei.

— Timidă ca un şarpe. Femeiuştile astea sunt otravă curată. Se vâră sub pielea tuturor cu ochii lor vicleni şi pescuiesc simpatia şi compătimirea celor din jur. Mă rog, de compătimirea mea nu se bucură, n-are decât s-o plângă bărbaţii. Dacă-l asculţi pe socru-său, fata asta e cea mai mare martiră de la Ioana D'Arc încoace.

Eccles râde din nou:

— Şi nu e? Mă rog, şi ce crede domnul Angstrom că ar trebui să facă Harry?

— Să se târască înapoi, în genunchi. Ce altceva? Şi aşa o să facă, bietul băiat. E leit taică-său pe dinăuntru. Inimi duioase. Bănuiesc că de asta bărbaţii cârmuiesc lumea. Sunt numai inimă.

— Un punct de vedere cu totul neobişnuit.

— Aşa o fi? Asta nu se spune la biserică. Bărbaţii sunt numai inimă şi femeile numai trup. Mă întreb cine ar trebui să aibă creier? Dumnezeu, aşa cred.

Eccles zâmbeşte şi se întreabă dacă Biserica Luterană le-o fi insuflând tuturor asemenea idei. Poate că Luther era astfel – enunţând jumătăţi de adevăr cu un fel de furie comică. Poate că de aici porneşte întreaga paradoxală zarvă neagră protestantă. Profundă deznădejde fundamentală într-un astfel de spirit. *Hybris* manifestat prin nerecunoaşterea particularului. Poate, poate că a uitat cea mai mare parte din teologia pe care l-au silit să o absoarbă. Îl săgetează gândul că poate ar trebui să stea de vorbă cu pastorul familiei Angstrom.

Doamna Angstrom reia un fir întrerupt:

— Uite, fiica mea, Miriam. E bătrână la minte ca dealurile astea din jur şi aşa a fost întotdeauna; niciodată nu mi-am făcut griji pentru ea. Îmi aduc aminte, cu ani în urmă, în zilele de duminică ne plimbam pe marginea carierei şi Harold era teribil de speriat – n-avea mai mult de doisprezece ani pe atunci –, se temea ca sora lui să nu cadă peste muchie. Dar eu ştiam că n-o să cadă. Ar trebui s-o cunoşti. Ea n-o să se mărite niciodată din milă ca bietul Harry, pentru ca după aceea toată lumea să-i sară în cap fiindcă încearcă să se elibereze.

— Nu cred că lumea i-a sărit lui Harry în cap. Tocmai am discutat cu mama fetei care pretinde că situaţia stă exact invers.

— Să nu-ţi închipui aşa ceva. Eu, una, nu o compătimesc pe fată. Dar şi-a atras de partea ei toate compătimirile, de la preşedintele Eisenhower în jos. Toată lumea o să-l vorbească de rău pe Harry. Şi *dumneata* o să-l vorbeşti de rău. Poftim, uite încă unul.

Uşa de la intrare se deschise cu un zgomot imperceptibil pe care numai ea îl putea auzi. Soţul ei intră în bucătărie; poartă cămaşă albă şi cravată, dar vârfurile unghiilor îi sunt tivite cu negru – e tipograf. E la fel de înalt ca soţia lui, dar pare mai scund. Gura i se frământă îmbufnată peste o placă dentară prost fixată. Nasul e cel al lui Harry, un buton neted, drept.

— Ce mai faci, părinte? Întreabă.

Sau e catolic, sau a crescut printre catolici.

— Domnule Angstrom, mă bucur să vă văd. Tocmai discutam despre fiul dumneavoastră.

Mâna omului e aspră pe margine, dar palma e moale, uscată.

— Mă simt îngrozitor din cauza lui.

Eccles îl crede. Earl Angstrom are o înfăţişare cenuşie, răvăşită. Munca l-a surpat. Îşi ţuguie buzele peste dinţii alunecoşi, ca un om cu tulburări stomacale care îşi înăbuşă râgâielile. E ros pe dinăuntru. Culoarea i s-a şters din pâr şi din ochi precum cerneala ieftină. Un om cu simţul dreptăţii, un zeţar care şi-a cules viaţa cu caractere mici şi a închis formele pentru ca a doua zi de dimineaţă să găsească întregul zaţ răsturnat.

— Vorbeşte despre fată de parc-ar fi mama lui Christos, intervine doamna Angstrom.

— Nu-i adevărat, protestează blând domnul Angstrom şi se aşază, în cămaşa lui albă, la masa emailată din bucătărie.

Patru tacâmuri, aranjate an după an, au lăsat cercuri negre în smalţ.

— Pur şi simplu nu înţeleg cum a putut Harry să creeze o asemenea tevatură. Ca băiat era întotdeauna atât de aşezat. Nu era gură-cască, aşa ca ceilalţi. Era foarte muncitor.

Cu mâinile înmuiate în clăbuc, doamna Angstrom s-a apucat să fiarbă cafeaua pentru soţul ei. Acest act neînsemnat pare să restabilească armonia dintre ei, încep sa vorbească la unison, aşa cum se întâmplă uneori cu perechile care nu se înţeleg.

— De când cu armata, spune ea. Când s-a întors din Texas, era alt om.

— Nu voia să mai între în atelier, confirmă domnul Angstrom. Nu voia să se murdărească.

— Reverendul Eccles doreşte puţină cafea? Întreabă doamna Angstrom.

În sfârşit îi surâde şi lui soarta.

— Nu, mulţumesc. Dar aş dori un pahar cu apă.

— Apă simplă? Cu gheaţă?

— Indiferent. De care aveţi.

— Da. Earl are dreptate. Lumea spune acum că Harry e leneş, dar nu e aşa. Niciodată n-a fost leneş. Când ne mândream cu succesele lui la baschet, în liceu, lumea zicea: „Da, îi vine uşor pentru că e atât de înalt”. Dar nimeni nu ştie cât muncea băiatul pentru rezultatele lui. În fiecare seară era afară, exersând cu mingea, până se înnopta; ne întrebam cum de reuşeşte să vadă.

— De pe când avea doisprezece ani exersa zi şi noapte. I-am înfipt un stâlp în spatele casei; garajul nu era destul de înalt.

— Când îşi punea ceva în minte, completează doamna Angstrom, nu era chip să-l mai opreşti.

Scutură cu putere tăviţa cu cuburi de gheaţă, care până la urmă se desprind trosnind uşor şi împroşcând aşchii sclipitoare.

— Voia să fie cel mai bun la baschet şi cred, sincer, că era.

— Ştiu ce vreţi să spuneţi, răspunde Eccles. Eu am jucat puţin golf cu el şi deja e un jucător mai bun decât mine.

Doamna Angstrom pune cuburile de gheaţă într-un pahar pe care-l ţine sub un robinet şi apoi i-l oferă.

Eccles îl duce la buze şi vocea vag vehementă a lui Earl Angstrom unduieşte

prin lichid.

— Pe urmă, când s-a întors din armată, n-a mai făcut decât *şi* vâneze fuste. N-a mai vrut să între în tipografie pentru că îşi murdărea unghiile.

Eccles lasă jos paharul şi, de astă dată Angstrom îi vorbeşte direct în faţă, pe deasupra mesei.

— A ajuns o haimana de cea mai proastă speţă. Dacă mi-ar pica în mână, părinte, l-aş scărmăna până mi-aş da sufletul.

Faţa lui cenuşie se pungeşte, sfidător, la colţurile gurii, ochii incolori îi scapără.

— Earl, vorbeşte frumos! îl admonestează doamna Angstrom, turnându-i cafeaua într-o ceaşcă înflorată, pe care o aşază pe masă, între mâinile lui.

Omul îşi lasă ochii în jos, în abur, şi spune:

— Îmi cer scuze. Când mă gândesc la băiatul ăsta, simt că stomacul meu face tumbe.

Eccles ridică din nou paharul şi rosteşte în el „Nu! W, ca într-un megafon, după care bea până nu mai rămâne picătură de apă sub cuburile de gheaţă care-i năvălesc la buze. Se şterge la gură şi continuă:

— Fiul dumneavoastră are şi foarte multe părţi bune. Când sunt împreună cu el – e un lucru condamnabil, desigur mă simt atât de bine, încât uit care-i scopul real al întrevederii noastre.

Râde, adresându-se întâi domnului, dar cum nu întâmpină niciun zâmbet din partea acestuia, se întoarce către doamna Angstrom.

— Partidele astea de golf pe care le jucaţi împreună, stăruie domnul, ce rost au? Părinţii fetei, de ce nu-i pun poliţia pe urme? După părerea mea, ar avea nevoie de o lovitură zdravănă.

Eccles se uită spre doamna Angstrom şi are impresia că arcadele sprâncenelor i-au fost lipite pe frunte cu o pastă care se usucă. În urmă cu un minut nu s-ar fi aşteptat să vadă în ea un aliat şi în bărbatul ăsta dărâmat şi vulgar, un adversar dezamăgitor.

— Doamna Springer ar vrea, răspunde el, dar fata şi tatăl ei doresc să mai aştepte.

— Earl, nu te prosti. Crezi că bătrânul Springer vrea să-şi vadă numele în ziare? Vorbeşti de parcă Harry ţi-ar fi duşman.

— E duşmanul meu, răspunde Angstrom, atingând marginile farfurioarei cu degetele pătate. În noaptea aceea în care am bătut străzile căutându-l, a devenit duşmanul meu. Tu nu poţi să-ţi dai seama. N-ai văzut faţa fetei.

— Ce-mi pasă mie de faţa fetei? Vorbeşti despre nişte târfuliţe: după părerea mea, astea nu ajung sfinte albe ca sideful numai pentru c-au pus mâna pe un certificat de căsătorie. Fata asta a vrut să pună mâna pe Harry şi a reuşit, prin singura şmecherie pe care o cunoştea, şi acum nu mai are la îndemână altă şmecherie.

— Mary, nu vorbi cu păcat! Numai gura e de tine. Ia închipuie-ţi că m-aş fi purtat şi eu cu tine aşa ca Harry.

— Ah! exclamă doamna Angstrom întorcându-se, iar Eccles se fereşte văzându-i faţa încordată, gata să lanseze un proiectil. Nu eu te-am vrut pe *tine,* tu m-ai vrut pe *mine.* N-a fost aşa?

— Ba da, desigur, aşa a fost, mormăie Angstrom.

— Atunci nu poate exista nicio comparaţie.

Angstrom s-a gârbovit deasupra cafelei, s-a împuţinat la trup, de parcă femeia l-ar fi izolat într-un colţişor.

— Of, Mary, oftează el, neîndrăznind să articuleze cuvinte.

Eccles încearcă să-l apere, într-un conflict, ia automat partea celui mai slab.

— Cred că Janice îşi imagina că mariajul ei e întemeiat pe o atracţie reciprocă, îi spune el doamnei Angstrom. Dacă fata ar fi ticluit totul cu atâta iscusinţă, nu l-ar fi lăsat pe Harry să-i scape atât de uşor.

Interesul doamnei Angstrom în această discuţie s-a epuizat, acum, când şi-a dat seama că şi-a presat soţul prea tare; îşi menţine poziţia, anume că Janice deţine controlul – o idee atât de evident falsă, încât ajunge la o concesie.

— Nu l-a lăsat să-i scape, îl asigură ea. O să-l capete înapoi, ai să vezi.

Eccles se întoarce spre bărbat; dacă şi el e de acord, înseamnă că toţi trei sunt uniţi şi el poate să plece.

— Şi dumneavoastră credeţi că Harry o să se întoarcă? Întreabă el.

— Nu, răspunde Angstrom privind în jos, niciodată. A mers prea departe. O să alunece din ce în ce mai jos, până o să şi uităm că există. Dacă ar fi avut douăzeci de ani sau douăzeci şi doi, poate, dar la vârsta lui… în atelierul meu vin uneori haimanale din astea tinere din Brewer. Nu pot să-şi găsească un loc. Sunt ca nişte schilozi, numai că nu şchioapătă. Gunoi uman, asta sunt. Şi eu stau acolo la aparat şi mă întreb cum naiba a putut să ajungă astfel Harr*y al* meu, care ura toate situaţiile neplăcute.

Eccles îşi întoarce privirea spre mama lui Harry şi o vede cu stupefacţie rezemată de chiuvetă, cu obrajii şiroind de lacrimi sub ochelari. Se ridică în picioare, şocat. Oare plânge fiindcă e convinsă că soţul ei are dreptate, sau crede că afirmaţiile lui urmăresc doar să o rănească pe ea, ca răzbunare pentru că l-a silit să admită că el a vrut-o?

— Sper că vă înşelaţi, îi spune Eccles domnului Angstrom. Acum trebuie să plec; vă mulţumesc amândurora că aţi consimţit să staţi de vorbă cu mine. Îmi dau seama că e dureros.

Angstrom îl conduce spre uşa din faţă şi, când ajung în sufrageria întunecată, îi atinge braţul.

— Îi plăceau ca lucrurile să fie aşezate, îşi continuă bătrânul mărturisirile. Niciodată n-am mai cunoscut un băiat ca ăsta. Orice gălăgie în familie îl necăjea, fără niciun motiv – când Mary şi cu mine, ştiţi, ne mai împungeam şi noi…

Eccles dă din cap, dar se îndoieşte că „împunsătură" e cuvântul care să definească ce a văzut el. În penumbra din living apare o fată într-o rochie de vară, fără mâneci.

— Mim, acum ai venit?

— Da.

— Ţi-l prezint pe părintele – vreau să spun pe reverendul…

— Eccles.

— Eccles. A venit să discutăm despre Harry. Fiica mea, Miriam.

— Bună, Miriam. L-am auzit pe Harry vorbind cu mare drag despre dumneata.

— Bună!

La acest cuvânt, fereastra mare din spatele ei a împrumutat strălucirea intimă a unei mari vitrine de restaurant. Saluturi fugitive, pale de fum de ţigară, parfum de drogherie par să plutească îndărătul lui Miriam. Nasul doamnei Angstrom a fost reprodus cu delicateţe pe faţa fiicei ei, cu o rigoare sarazină sau poate chiar mai antică, barbară. Alături de acest nas proeminent, înălţimea ei pare, la prima vedere, a fi aceea a mamei ei, dar când tatăl vine lângă ea, Eccles îşi dă seama că e statura lui; trupurile celor doi, al fetei frumoase şi al bărbatului dărâmat, sunt la fel. Au aceeaşi îngustime, acelaşi ascuţiş rezistent care – Eccles ştie după ce a văzut rănile deschizându-se sub ochelarii doamnei Angstrom – poate să taie adânc. Îngustimea şi aerul de îngăduitoare vulgaritate îl jignesc pe Eccles. Vor face faţă; oamenii ăştia ştiu ce fac. Dar Eccles are o slăbiciune, preferă oamenii care nu ştiu ce fac. Neajutoraţii, îi preferă pe aceştia, pe oamenii care au trecut dincolo de nevoia de ajutor. Cei care se descurcă mai mult sau mai puţin bine îi apar, din pricina prejudecăţilor lui aristocratice, ca nişte hoţi care fură şi de la unii, şi de la alţii. Când ajunge la uşă, Angstrom înconjoară cu braţul mijlocul fiicei lui şi Eccles se gândeşte la doamna Angstrom care stă în bucătărie, tăcută, cu obrajii uzi şi braţele roşii, o captivă nebună. Totuşi, ajuns în stradă, se întoarce să le facă semn celor doi rămaşi în prag şi zâmbeşte frapat de simetria lor atât de incongruentă: băieţandrul arab cu cercei şi cu inocentul ei dispreţ faţă de gulerul preoţesc, şi barba de tipograf cu faţa şchioapă, amândoi la fel de supli, înlănţuiţi.

Urcă în maşină, însetat şi vexat. În ultima jumătate de oră s-a spus şi ceva plăcut, dar nu-şi poate aduce aminte ce. Se simte zgâriat, înfierbântat, confuz, uscat; a petrecut o după-amiază într-o tufă de scaieţi. A stat de vorbă cu o jumătate De duzină de oameni şi un câine şi nicăieri nu a întâlnit o părere care să se apropie de a lui, şi anume că Harry Angstrom merită să fie salvat şi poate fi salvat. În schimb, acolo jos, printre scaieţi, se pare că nu există niciun fel de Harry, nimic altceva decât aer stătut şi crengile moarte rămase de anul trecut. Ziua scapătă, după-amiaza albă se dizolvă în lunga seară albastră de primăvară. Trece pe lângă o casă unde cineva face exerciţii la trompetă, în spatele unei ferestre deschise de la etaj. *Du du de de dada dii Du dii da da de de du.* Maşinile se întorc acasă de la slujbe, foşnind. Conduce prin oraş, tăind pe străzile diagonale, pe un traseu paralel cu marginea îndepărtată a muntelui. Fritz Kruppenach, preotul luteran din Mt. Judge, care slujeşte acolo de douăzeci şi şapte de ani, locuieşte într-o casă înaltă de cărămidă, în apropiere de cimitir. Motocicleta fiului preotului, elev de liceu, zace pe alee, parţial dezmembrată. Pajiştea care coboară în pantă, sofisticat terasată, are acea nefirească netezime verde-gălbuie rezultată dintr-o cantitate mare de fertilizator, o cantitate mare de ierbicid, o cantitate mare de tundere a ierbii. Doamna Kruppenbach – va dobândi oare vreodată Lucy înfăţişarea aceea obedientă, cu gropiţe? — Vine la uşă într-o rochie cenuşie, care nu face niciun compromis cu anotimpul. Părul cărunt îi înconjoară capul cu cozi groase, compacte. Când îşi despleteşte tot părul ăsta, probabil că arată ca o vrăjitoare.

— Tunde iarba în spatele casei, îl informează ea.

— Aş vrea să stau de vorbă cu el, doar câteva minute. E o problemă care priveşte cele două congregaţii.

— Urcă în camera lui. Ţi-l trimit acolo.

Casa – foaier, holuri, scară interioară, chiar şi cămăruţa de sus a preotului, capitonată cu piele – e inundată de mirosul fripturii de vită.

Eccles se aşază lângă fereastra cămăruţei lui Kruppenbach la un pupitru pentru cor rămas acolo în urma vreunei renovări. Aşezat pe băncuţă, simte impulsul adolescentin de a se ruga, dar preferă să se uite pe fereastră la frânturile vizibile din terenul de golf, unde tare i-ar mai plăcea să fie acum împreună cu Harry. Eccles şi-a mai găsit şi alţi parteneri de golf mai buni sau mai slabi decât Harry, numai că acesta din urmă face parte din ambele categorii şi numai el reuşeşte să imprime jocului o disperată veselie, de parcă amândoi s-ar fi angajat într-o imposibilă misiune impusă de un stăpân binevoitor, dar absurd, o misiune ale cărei inerente umilinţe îi afectează până la lacrimi, dar care se reînnoieşte întruna, cu fiecare ţintă, într-un flux de verde fraged. Şi Eccles nutreşte şi o speranţă adiţională, hotărârea tainică de a-l readuce pe Harry pe calea cea dreaptă. Simte că elementul care determină labilitatea lui Harry, care-l face incapabil să repete de fiecare dată balansul lui frumos şi lipsit de efort, acest anume element se găseşte la rădăcina tuturor problemelor pe care le-a creat; şi, înfrângându-l definitiv, el, Eccles, va reuşi să suprime această slăbiciune, această fisură, şi, prin urmare, să soluţioneze problemele. Între timp, e o plăcere să-l auzi pe Harry strigând din când în când „Hei, hei!” sau „îmi place! Îmi place la nebunie! “Raporturile lor actuale ating, în ce-l priveşte pe Eccles, o culme a plăcerii, un soi de extaz inofensiv, care face ca lumea, cu circumstanţialitatea ei malignă, să-i apară îndepărtată, şi sferică, şi verde.

Casa tremură sub paşii stăpânului. Kruppenbach urcă scara şi intră în cămăruţa lui, furios că a fost întrerupt din tunsul ierbii. Poartă nişte pantaloni vechi, negri şi un maiou leoarcă de sudoare. Umerii îi sunt acoperiţi de o lână cenuşie, sârmoasă.

— Bună, Chack, spune el cu sonoritatea de amvon şi fără nicio intenţie de salut.

Din cauza accentului german, cuvintele lui cad ca nişte pietre aruncate una peste alta.

— Ce este?

Eccles nu îndrăzneşte să-l ia cu „Fritz “pe omul mai în vârstă, aşa încât râde şi răspunde cu un „Bună!”

Kruppenbach face o grimasă. Are un cap pătrat, masiv, cu o tunsoare periuţă. E un bărbat construit din cărămidă, de parcă s-a născut, ca prunc, literalmente din lut, şi deceniile De expunere la intemperii l-au copt la duritatea şi culoarea cărămizii. Repetă:

— Cee?

— Aveţi în parohie o familie Angstrom.

— Da.

— Tatăl e tipograf.

— Da.

— Fiul lor, Harry, şi-a părăsit soţia cu două luni în urmă; părinţii fetei, familia Springer, ţin de biserica mea.

— Da, bine. Băiatul. Băiatul e un *Schussel.*

Eccles nu prea ştie ce înseamnă cuvântul. Presupune că preotul Kruppenbach nu se aşază, pentru că nu vrea să-şi păteze mobila cu propria sudoare. Faptul că stă în picioare îl pune pe Eccles într-o postură de solicitant, aşa cum sade pe băncuţă ca un băiat din cor. Mirosul de friptură devine mai stăruitor pe măsură ce Eccles explică ce crede el că s-a întâmplat: cum Harry a fost, într-un anumit sens, plin de el pentru succesele în sport; cum soţia lui, ca să fim drepţi, nu prea a dat dovadă de imaginaţie în căsnicie; cum el, ca preot, a încercat să menţină conştiinţa băiatului în contact cu soţia, fără să-l preseze la o revenire prematură – pentru că problema băiatului nu consta atâta într-o lipsa de simţire, cât într-un exces de simţire necontrolată; cum cei patru părinţi, din varii motive, nu puteau fi de ajutor; cum a fost martor, chiar înainte cu câteva minute, la o ceartă între soţii Angstrom care poate că oferea un indiciu asupra cauzei pentru care, băiatul lor…

— Dumneata crezi, l-a întrerupt în cele din urmă Kruppenbach, dumneata crezi că ai menirea de a te amesteca în vieţile oamenilor? Ştiu ce vă învaţă în seminarele voastre, psihologia şi altele de felul ăsta. Dar eu nu sunt de acord cu ele. Crezi că misiunea dumitale este să fii un medic fără plată, să alergi în toate părţile, să astupi găurile şi să netezeşti asperităţile? Eu nu cred lucrul ăsta. Nu cred că asta ţi-e misiunea.

— Dar eu… — Lasă-mă să termin. Eu oficiez în Mt. Judge de douăzeci şi şapte de ani şi dumneata numai de doi ani. Am ascultat poveştile dumitale, dar n-am ascultat ce-mi spui despre oameni, ci numai ce reieşea despre dumneata. Şi am auzit povestea unui slujitor al Domnului care-şi vinde mesajul pe câteva bârfe şi pe câteva partide de golf. Ce crezi că gândeşte Dumnezeu despre un soţ pueril care-şi părăseşte o soţie puerilă? Te gândeşti vreodată la ceea ce vede Dumnezeu? Sau ai depăşit acest stadiu?

— Nu, desigur că nu. Dar eu cred că rolul nostru într-o situaţie ca aceasta…

— Crezi că rolul nostru este acela de poliţişti, poliţişti fără cătuşe, fără arme, fără altceva în afară de bunăvoinţă? N-am dreptate? Nu-mi răspunde, gândeşte-te numai dacă n-am dreptate. Eu spun că ideea dumitale e o idee diavolească. Lasă poliţiştii să fie poliţişti şi să păzească respectarea legilor care nu au nimic în comun cu noi.

— Sunt de acord până la un punct…

— Nu există până la un punct. În ceea ce trebuie să facem noi nu există motive sau măsură.

Degetul arătător gros, păros între încheieturi, începuse să bată accentuările pe speteaza unui scaun de piele.

— Dacă *Gott* ar dori să pună capăt mizeriei umane, împărăţia lui ar veni acum pe pământ.

Jack simte că încep să-i ardă obrajii.

— Ce spaţiu îţi închipui că ocupă prietenii dumitale între miliardele de oameni pe care-i vede Dumnezeu? La Bombay mor oameni pe stradă la fiecare minut. Vorbeşti de un rol. Am să-ţi spun că nu ştii care e rolul dumitale, altminteri la ora

asta ai fi acasă şi te-ai ruga. *Acolo* este rolul dumitale: să devii un exemplu de credinţă. De acolo vine alinarea, din credinţă, şi nu din ce ticluieşte cineva ici şi colo, tulburând apele. Când fugi de colo-colo, fugi de îndatorirea pe care ţi-a încredinţat-o Domnul, aceea de a-ţi întări credinţa, astfel meat când eşti chemat să poţi merge să le spui: „Da, a murit, dar o să vă revedeţi cu el în ceruri. Da, suferiţi, dar trebuie să vă îndrăgiţi durerea pentru că e durerea lui Christos", în dimineţile de duminică, atunci când ne ridicăm în faţa chipurilor lor, nu trebuie să ne arătăm frământaţi de suferinţe, ci plini de duhul lui Christos, fierbinţi – Kruppenbach îşi încleştează pumnii păroşi –, arzând de focul lui Christos, şi să-i ardem cu tăria credinţei noastre. Pentru asta vin oamenii la biserică. Astfel de ce ne-ar plăti? Orice altceva am face sau am spune poate fi făcut sau spus de oricine. Pentru aşa ceva există medici şi avocaţi. Stă scris în Cartea Sfântă: un hoţ cu credinţă e mai bun decât toţi fariseii la un loc. Pentru noi nu există nimic altceva în afară de Iisus. Tot restul, toată amabilitatea şi aflarea în treabă nu valorează nimic. E bucătăria diavolului.

— Fritz! strigă cu grijă doamna Kruppenbach. Cina e gata! Omul roşcovan, în maioul lui, se uită în jos la Eccles şi-l întreabă:

— Vrei să îngenunchezi alături de mine şi să ne rugăm împreună ca Iisus să pătrundă în această cameră?

Nu. Nu vreau. Sunt prea furios. Ar însemna să fiu ipocrit Refuzul, care ar fi fost de neconceput din partea unui laic, nu-l îmblânzeşte pe Kruppenbach, dar îl calmează:

— Ipocrizie! Spune el mai domol. Eşti lipsit de seriozitate. Nu crezi în osândă? Nu ştiai ce rişti când ţi-ai pus gulerul ăsta?

În pielea cărămizie a feţei lui Kruppenbach ochii par două mici imperfecţiuni, roz şi apoşi de parcă au fost pârjoliţi de o arsură intensă. Se întoarce fără să mai aştepte răspunsul lui Jack şi coboară la cină. Jack coboară în urma lui şi iese pe uşă. Inima îi bate de parcă ar fi un copil pedepsit, iar genunchii i s-au înmuiat de furie. Venise pentru un schimb de informaţii şi fusese flagelat cu o cuvântare dementă. Hunul ăsta onctuos şi tunător, lipsit de concepţia preoţiei ca moştenire a luminii, a nimerit probabil în cler direct dintr-o măcelărie. Jack îşi dă seama că acestea sunt gânduri urâte şi nedemne, dar nu se poate înfrâna. Depresia lui e atât de adâncă, încât încearcă să o adâncească şi mai mult spunându-şi: „Are dreptate! Are dreptate!", forţându-şi astfel lacrimile ca să-şi cureţe sufletul, oricât ar părea de absurd, deasupra cercului verde, perfect, al volanului Buickului. Dar nu izbuteşte să plângă; e secătuit. Ruşinea şi eşecul atârnă greu în el, dar par să fie sterile.

Deşi ştie că Lucy îl aşteaptă acasă – chiar dacă cina nu-i încă gata, ar veni la timp pentru baia copiilor –, el se îndreaptă spre drogheria din centrul oraşului. Fata tunsă ca un pudel din spatele tejghelei face parte din Grupul de tineret al bisericii lui şi doi dintre enoriaşii lui, care cumpără medicamente sau anticoncepţionale, îl salută cu voioşie. Aici vin oamenii ca să găsească, într-adevăr, un antidot la viaţa lor. Aici se simte acasă; Eccles se simte cel mai acasă în locurile publice. Îşi reazemă încheieturile pe tăblia de marmură rece şi comandă o băutură frapată cu o cupă de îngheţată de nuci şi bea două pahare

de Coca-Cola pline cu apă minerală minunat de cristalină.

Clubul Castanet[4], a fost numit astfel în timpul războiului, când nebunia sud-americană era în toi, este situat într-o clădire triunghiulară la intersecţia dintre Warren Avenue şi Running House Street. Se află în partea de sud a oraşului Brewer, în cartierul italo-negro-polonez, şi Rabbit nu se simte atras de el. Cu ferestrele de sticlă încastrate în cărămidă, care-ţi rânjesc din susul faţadelor, arată ca o fortăreaţă a morţii; interiorul e mobilat în stilul acela de lustru şi lumină obscură al capelelor mortuare moderne, plante verzi în ciubere ici şi colo, muzică difuză, specifică şi un permanent miros de preşuri, lumini fluorescente, şipci de jaluzele şi, dacă pătrunzi mai adânc, tainicul iz interior de alcool.

Îl bei, şi după aceea te simţi îmbălsămat. De când un tip din vecinătatea lor, de pe Jackson Road, şi-a pierdut slujba de ajutor de cioclu şi a ales-o pe cea de barman, Rabbit vede o legătură între cele două profesiuni, în ambele oamenii vorbesc încet, arată foarte curaţi şi stau tot timpul în picioare. El şi Ruth s-au instalat într-un separeu lângă intrare şi pe feţele lor joacă o lumină roşie pâlpâitoare, pe măsură ce castanieta de neon din firma de afară se aprinde şi se stinge în cele două poziţii care vor să sugereze ţăcănitul.

Această vibraţie roşiatică îi subţiază chipul lui Ruth. Stau faţă în faţă. Rabbit încearcă să-şi imagineze viaţa pe care a dus-o ea în trecut; un loc sinistru ca ăsta – i se pare probabil, la fel de familiar cum i s-ar părea lui un vestiar pentru sportivi. Dar simplul gând la trecutul ei îl enervează; viaţa ei dezordonată şi faptul că el are o familie sunt lucruri pe care amândoi încearcă să le ţină în trecut. Se simte bine să vină seara, să doarmă în casa ei, s-o ştie că îşi citeşte romanele poliţiste, să se repeadă la băcănie să aducă bere de ghimbir şi, în unele seri, să meargă împreună la cinema, dar nimic altceva.

În seara în care s-au cunoscut, el a băut un Daiquiri, dar de atunci încolo nu a mai gustat vreunul şi speră că nici ea. De o bucată de vreme se pare că o roade ceva; se lasă greu la pat şi, din când în când, se uită la el ca la un porc. Rabbit nu-şi dă seama dacă el s-a schimbat în vreun fel, în orice caz, ceva din tihna lor s-a evaporat. În seara asta i-a telefonat aşa-zisa ei prietenă Margaret. Când sună telefonul, Rabbit se sperie de moarte. Are impresia că e poliţia, sau mama lui, sau altceva; are senzaţia că se coace ceva acolo, de partea cealaltă a muntelui. În vreo două rânduri, după ce s-a mutat la ea, a sunat telefonul şi o voce groasă de bărbat a întrebat „Ruth? “sau a închis când a auzit glasul lui Rabbit. Când unii insistă la telefon, Ruth răspunde cu o serie întreagă de „nu", ceea ce pare să pună capăt situaţiei. Ştie ea cum să-i mânuiască şi, în orice caz, n-au telefonat decât vreo cinci; trecutul e ca o viţă care se agaţă doar cu cinci cârcei, uşor de rupt ca să rămână curată, şi inocentă, şi albastră, şi goală.

Dar în seara asta, Margaret a fost cea care a ieşit din trecutul ei şi le-a propus să vină la Castanet, Ruth a acceptat şi Rabbit a însoţit-o. Orice care să aducă o mică schimbare. E plictisit. O întreabă:

---

[4] Castanietă (engl.). (N.tr.)

— Ce vrei să iei?
— Un Daiquiri.
— Eşti sigură? Eşti sigură că n-o să-ţi facă rău?
Rabbit a observat că uneori Ruth se simte rău şi nu vrea să mănânce, pentru ca alteori să mănânce şi casa.
— Nu. Sunt sigură şi, la urma urmei, de ce să-mi fie râu?
— Nu ştiu. De ce îi e rău cuiva?
— Uite ce-i, măcar o dată să laşi la o parte filosofia. Comandă-mi băutura.
O fată de culoare, într-o uniformă portocalie care, după volănaşe, ar vrea să fie sud-americană, vine la masă şi el comandă două Daiquiri. Fata îşi închide carneţelul şi pleacă, iar Rabbit observă că spatele rochiei e despicat până aproape de talie, astfel încât i se vede o bucăţică dintr-un sutien negru, în comparaţie cu sutienul, pielea ei nu mai e neagră. Umbre fine, purpurii, dansează pe spatele ei, acolo unde o atinge lumina. Are un mers săltat, ca de porumbel, şi îşi leagănă volanele portocalii. Nici nu se sinchiseşte de el; lui Rabbit îi place că fetei nu-i pasă de el. Necazul cu Ruth în ultima vreme e că încearcă să-l facă să se simtă vinovat de ceva. Îl întreabă:
— La ce te uiţi?
— Nu mă uit la nimic.
— N-o poţi avea, Rabbit. Eşti prea alb.
— Eşti într-o dispoziţie foarte plăcută în seara asta.
— Sunt eu însămi, răspunde ea, zâmbind sfidător.
— Sper că nu.
Negresa se întoarce şi aşază cele două pahare de Daiquiri între ei. Uşa din spatele lor se deschide şi, odată cu suflul răcoros, apare Margaret. Colac peste pupăză, tipul care o însoţeşte, spre neplăcerea lui Rabbit, e Ronnie Harrison. Margaret i se adresează lui Rabbit:
— Bună, tu. Te mai vânturi încă pe aici? — Drace! exclamă Harrison, uite-l pe marele Angstrom! Am mai auzit de tine, adaugă el cu viclenie.
S-ar zice că el, Harry, ia locul lui Tothero din toate punctele de vedere.
— Ce-ai auzit de mine?
— O, vorbe!
Harrison nu a fost niciodată unul dintre favoriţii lui Rabbit, şi situaţia nu s-a schimbat. La vestiar, tot timpul vorbea despre succesele lui sexuale şi de faptul că îi plăcea să se joace cu el însuşi, sub micul lui boţ păros de burtă. Acest boţ crescuse mult. Harrison e gras. Gras şi pe jumătate chel. Părul lui creţ de culoarea alamei s-a subţiat şi pielea capului îi apare în funcţie de cum îşi mişcă ţeasta. Aceste apariţii de piele roz, chelită, îl dezgustă pe Rabbit, ca şi ideile chele care se ivesc prin vorbirea lui Harrison. Totuşi, îşi aminteşte de o seară când Harry s-a întors la joc după ce îşi pierduse doi dinţi din brânciul cuiva şi s-a străduit să se arate bucuros că-l vede. Erau doar cinci pe atunci şi ceilalţi patru, pentru vremurile alea, erau unici în lume.
Dar a trecut vreme lungă de atunci şi fiecare secundă în care Harrison stă în picioare, hlizindu-se plin de sine, e şi mai lungă. Poartă un costum de vară, îngust în umeri, dintr-o imitaţie de in, şi faptul că haina aia sclivisită, înfumurată,

atârnă lângă urechea lui, îl sâcâie pe Rabbit. Problema e cine sade unde? El şi Ruth s-au aşezat faţă în faţă, ceea ce a fost o greşeală. Harrison ia hotărârea şi se lasă pe scaunul de lângă Ruth, cu o mică şovăială care trădează vechiul şchiopătat ce i s-a tras dintr-un accident la fotbal. Pe Rabbit începe să-l obsedeze imperfecţiunile lui Harrison. A stricat efectul costumului său de Ivy League, purtându-l cu o cravată neagră, ca un macaronar. Când deschide gura, cei doi dinţi falşi nu se potrivesc cu ceilalţi.

— Ei, şi cum se poartă viaţa cu vechiul maestru? Se spune că te-ai aranjat.

Ochii îi trădează gândul, aruncându-i o privire piezişă lui Ruth, care stă acolo ca un popândău, cu mâinile în jurul Paharului cu Daiquiri. Încheieturile degetelor ei sunt roşii de la spălatul vaselor pentru el. Când îşi duce băutura la gură, bărbia îi apare distorsionată prin sticla paharului.

— M-a aranjat pe mine, spune ea punând paharul pe masă.

— El, şi mai cine? O întreabă Harrison.

Margaret se foieşte lângă Rabbit. E într-un fel ca Janice, iritabilă. Prezenţa ei în colţul stâng al razei lui vizuale e ca o cârpă neagră, udă lângă faţa lui.

— Unde-i Tothero? O întreabă el.

— Tothercine?

Ruth chicoteşte, fire-ar ea să fie! Harrison se apleacă spre ea, îşi dă la iveală pielea roz a capului şi îi şopteşte ceva. Buzele ei se ridică într-un zâmbet, se întâmplă exact ca în seara aceea la restaurantul chinezesc, tot ce i se spune îi face plăcere, numai că în seara asta în locul lui e Harrison, iar Rabbit stă în faţa lor, cuplat cu fata asta pe care o urăşte. E convins că Harrison îi şopteşte lui Ruth despre „vechiul maestru”. Din clipa în care s-au reunit toţi patru, a fost clar că el va fi calul de bătaie. Asemenea lui Tothero în seara aceea.

— Ştii foarte bine despre cine vorbesc, îi ripostează el lui Margaret. Tothero.

— Bătrânul nostru antrenor, Harry! strigă Harrison şi se întinde peste masă ca să-i atingă degetele lui Rabbit. Omul care ne-a făcut nemuritori.

Rabbit îşi strânge degetele sub atingerea lui Harrison, iar acesta din urmă, cu un zâmbet satisfăcut, înfumurat, se trage în spate şi îşi retrage mâinile pe masa alunecoasă, cu un zgomot de frecare.

— Vrei să spui că pe mine m-a făcut nemuritor. Tu erai un nimic.

— Nimic! Asta-i puţin cam dur. Puţin cam dur, Harry, bătrâne. Ia să ne întoarcem puţin, în trecut. Când Tothero voia să caftească un băiat, pe cine trimitea? Când avea nevoie de unul să-ţi ţină spatele, în timp ce tu jucai frumuşel, la cine apela? Se bate cu palma în piept. Tu erai prea regină ca să-ţi murdăreşti mâinile. Nu, tu n-ai atins niciodată pe Nimeni, nu-i aşa? Şi n-ai jucat nici fotbal ca să-ţi scrânteşti genunchiul, nu? Nu, dom’le, aşa ceva nu era de Harry, pasărea măiastră, el zbura pe aripile lui. Daţi-i mingea şi priviţi-o cum intră în coş.

— Şi intra, cred c-ai observat.

— Uneori. Uneori intra. Harry, nu-ţi încreţi nasul. Nu-ţi închipui că nu-ţi apreciam îndemânarea.

După felul în care îşi agită mâinile, lovind sau tăind aerul într-un gest experimentat, Rabbit îşi imaginează că Harrison e obişnuit, probabil, să

vorbească mult când e la masă. Totuşi, percepe la el şi un oarecare tremur şi, dându-şi seama că Harrison se teme de el, Rabbit nu mai e interesat. Soseşte chelneriţa – Harrison comandă bourbon cu gheaţă pentru el şi Margaret şi încă un Daiquiri pentru Ruth –, iar Rabbit urmăreşte din nou spatele fetei care se îndepărtează de parc-ar fi unicul lucru real din lume: micul triunghi de sutien negru de sub perniţele albastre-maronii ale muşchilor. Vrea ca Ruth să-l vadă c-o priveşte pe fată.

Harrison îşi pierde alura de negustor.

— Ţi-am spus vreodată ce mi-a mărturisit Tothero despre tine? Campionule, mă asculţi?

— Ce ţi-a mărturisit Tothero?

„Dumnezeule mare, individul ăsta e un adevărat pisălog de vârstă mijlocie şi nu are nici treizeci de ani", gândeşte Rabbit.

— Mi-a spus aşa: „îţi mărturisesc ceva confidenţial, Ronnie, pe tine mă bazez să dai strălucire echipei noastre. Harry nu-i un om de echipă".

Rabbit se uită în jos la Margaret, apoi în faţă la Ruth.

— Acum am să vă spun eu ce s-a întâmplat cu adevărat, le declară el. Bătrânul Harrison, ăsta de aici, s-a dus la Tothero şi i-a spus: „Hei, eu dau strălucire echipei, nu-i aşa, domnule antrenor? Eu fac tot jocul, nu? Nu ca puturosul ăla înfumurat de Angstrom". Şi Tothero era probabil adormit şi nu i-a răspuns, aşa că Harrison şi-a trăit restul vieţii gândindu-se: „Ce mai, sunt un adevărat erou. Un adevărat profesionist şi un om de echipă". Ştiţi, într-o echipă de baschet, ori de câte ori ai un tip subevaluat, împiedicat, care nu-i în stare de nimic, zici că-i om de echipă. Nu ştiu ce jocuri ar trebui el să pună pe roate. Poate că alea din dormitor.

Ruth râde, dar Rabbit nu e convins c-ar fi vrut să o vadă râzând.

— Nu-i adevărat – mâinile experimentate ale lui Harrison fâlfâie cu mai mare repeziciune. El mi-a spus-o. Nu c-ar fi fost ceva nou, întreaga şcoală ştia lucrul ăsta.

Aşa să fi fost? Nimeni nu i-a spus niciodată nimic. Ruth intervine:

— Doamne, haideţi să nu mai vorbim despre baschet. De câte ori ies în oraş cu netrebnicul ăsta, nu vorbeşte decât de baschet.

Rabbit se întreabă. Oare faţa lui i-a trădat îndoiala, sau Ruth a spus ce-a spus doar ca să-l liniştească? Oare, pe undeva, îi este milă de el?

Harrison îşi spune, probabil, că s-a purtat urât, pe dos faţă de ce îi impune calitatea lui de agent de vânzări mieros, la o conferinţă de afaceri. Scoate o ţigară şi o brichetă Ronson îmbrăcată în piele de şopârlă. Toţi se zgâiesc la el, ca nişte copii în jurul unui scamator, în timp ce scapără bricheta şi produce o flacără frumoasă. Rabbit se întoarce spre Margaret. Ceva din felul în care execută această mişcare face ca în minte să-i sune un clopoţel, are senzaţia că s-a întors spre ea exact în felul ăsta cu un milion de ani în urmă. Îi spune:

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Rahat, nu ştiu pe unde e Tothero. Probabil că s-o fi dus acasă. Îi era rău.

— Îi era rău, sau… gura lui Harrison face o grimasă ciudată, zâmbeşte şi îşi ţuguie buzele în acelaşi timp, de parcă prezintă, cu deferenţă, o mostră din

inteligenţa lui de manhattanez unor prieteni de la ţară; îşi ciocăneşte fruntea ca să se asigure că ei vor sesiza:

— Îi era rău, rău, rău… nu?

— Şi una, şi alta, răspunde Margaret.

O umbră gravă îi traversează faţa şi pare să-i îndepărteze de ceilalţi pe ea şi pe Harry şi să-i transplanteze în acea stranie zonă de acum un milion de ani, de care s-au rătăcit; Harry e străpuns de un ciudat sentiment de vinovăţie pentru că se găseşte aici, şi nu acolo, unde nu a fost niciodată. Ruth şi Harrison, în faţa lui, atinşi de o lumină roşie accentuată par să surâdă din miezul damnaţiunii.

— Ruth, dragă, i se adresează Harrison, ce-ai mai făcut? Adeseori m-am gândit cu îngrijorare la tine.

— Nu-mi purta *mie* de grijă, răspunde Ruth, dar pare mulţumită.

— Mă întreb dacă prietenul nostru comun are posibilitatea să te întreţină în stilul în care eşti tu obişnuită.

Negresa le aduce băuturile şi Harrison, ca şi cum s-ar legitima cu o insignă, îi arată bricheta Ronson învelită în piele de şopârlă.

— E piele veritabilă, îi spune el.

— Îhm, face ea cu o voce gravă. A ta?

Rabbit râde. Îi place femeia asta.

Când pleacă, Harrison se apleacă în faţă şi i se adresează lui Rabbit cu un zâmbet dulce, de parc-ar vorbi cu un copil:

— Ştiai că Ruth şi cu mine am fost odată împreună la Atlantic City?

— Mai era o pereche cu noi, adaugă ea.

— O pereche oribilă, subliniază Harry, care prefera intimitatea ponosită a vilei soarelui de aur de afară. Bărbatul mi-a destăinuit odată, cu o mândrie prost ascunsă, că în acea scurtă perioadă de treizeci şi şase de ore a avut unsprezece orgasme.

Margaret râde:

— Zău aşa, Ronnie, cine te aude uneori vorbind, ar putea crede că ai studiat la Harvard.

— La Princeton, o corectează el. Eu ţin să **creez** efectul de Princeton. Harvardul e cam suspect pe **aici.**

Rabbit se uită la Ruth şi constată că **primul Daiquiri i-a** fost adus şi cel de-al doilea **e pe** drum. **Ea chicoteşte:** — Lucrul cel mai îngrijorător era că o făceau şi în maşină. Ronnie, săracul, se omora să conducă prin traficul ăla infernal de duminică, şi, când am întors capul, la un stop, am văzut că fusta lui Betsy era ridicată până la bărbie.

— Dar n-am condus eu tot drumul. Adu-ţi aminte că, până la urmă, l-am silit şi pe el să conducă.

Capul lui se înclină spre ea pentru confirmare, şi pielea de pe ţeastă luceşte.

— Da.

Ruth se uită în pahar şi chicoteşte din nou, poate la amintirea imaginii lui Betsy goală.

Harrison urmăreşte cu atenţie efectul spuselor lui asupra lui Rabbit.

— Individul ăla, continuă el cu vocea liniştită, insinuantă cu care propui o

afacere, avea o teorie interesantă. Zicea – mâna lui Harrison înşfacă aerul –, zicea că în momentul crucial, cum să spun, trebuie să-i arzi partenerei o palmă în obraz, cât de tare poţi. Dacă eşti în poziţia să i-o tragi în faţă, dacă nu, pălmuieşte-o în orice parte a corpului ţi-e la îndemână.

Rabbit clipeşte, pur şi simplu nu ştie cum să reacţioneze la băiatul ăsta respingător. Dar chiar în momentul acela, cât clipeşte, cu alcoolul care i se evaporă pe sub coaste, simte că cedează. Râde, râde cu adevărat. N-au decât să se ducă dracului cu toţii.

— Şi ce părere avea el despre muşcături? îl întreabă.

Rânjetul lui Harrison care spune las'-că-te-ştiu-eu-cine-eşti devine fix, reflexele lui nu sunt destul de rapide ca să răspundă la această turnură.

— Despre muşcături? Nu ştiu.

— N-avea cum să se gândească. O muşcătură zdravănă, sângeroasă, nimic mai bun. Desigur, ştiu, tu ai un handicap cu cei doi dinţi falşi.

— Ronnie, tu ai dinţi falşi? Sare Margaret. Ce interesant! Nu mi-ai spus niciodată.

— Sigur că are, confirmă Rabbit. Doar nu-ţi închipui că alea două clape de pian sunt ale lui. Nu se potrivesc deloc cu ceilalţi.

Harrison îşi lipeşte buzele, dar nu reuşeşte să schiţeze rânjetul lui forţat şi faţa i se contractează. Şi vorbirea îi este afectată.

— Îţi aminteşti de locul ăla din Texas unde obişnuiam să ne ducem? Urmează Rabbit. Era acolo o fată cu un fund atât de muşcat, încât arăta ca o bucată de carton jupuit. Un carton care a stat în ploaie. Asta-i tot ce făcea. Altminteri era virgină.

Se uită de jur împrejur la ascultătorii lui şi Ruth clatină uşor din cap, o clătinare scurtă care spune „Nu, Rabbit ceea ce i se pare foarte trist, atât de trist, încât un văl de duritate se lasă asupra-i şi-l înfăşoară.

Harrison intervine:

— Asta seamănă cu povestea aia despre curva care avea cea mai mare… ah, nu vreţi s-o auziţi, nu?

— Ba da. Spune-o, insistă Ruth.

— Mă rog, tipul care o regula, îşi pierde scula în ea, hm! Faţa lui Harrison ţopăie în lumina incertă. Mâinile lui încep să explice. Rabbit îşi dă seama că bietul amărât face, probabil, câte-o prezentare de mostre de vreo cinci ori pe zi. Se întreabă ce mărfuri o fi vânzând; probabil ceva idei noi, dar nimic atât de concret cum era curăţătorul de legume Magipeel.

— … şi tipul intră în ea până la cot, apoi până la umăr, pe urmă îi intră şi capul şi pieptul, şi începe să se târască prin tunel…

Bătrânul Magipeel, îi spune Rabbit, aproape că-l simte în mână. Mânerul are trei culori, pe care compania le numeşte turcoaz, purpuriu şi auriu. Lucrul nostim era că, într-adevăr, făcea tot ce spunea el că face, într-adevăr descojea napii, morcovii, cartofii, ridichile, curat şi repede, avea o lamă lungă cu margini foarte ascuţite.

— … se târăşte înăuntru şi dă peste alt tip pe care-l întreabă: „Hei, n-ai văzut o…"

Ruth stă acolo resemnată, şi Rabbit îşi spune cu oroare că, în mintea ei, nu face nicio deosebire între Harrison şi el, dar, de fapt, *există* vreo deosebire? Întregul interior al localului se învălmăşeşte şi se răvăşeşte, roşu ca interiorul unui stomac în care sunt cu toţii digeraţi…

— … şi celălalt tip îi spune: „Omule, eu sunt aici de trei săptămâni şi-mi caut motocicleta!”

Harrison, aşteptând să se alăture râsetelor generale, se uită la ei în tăcere. N-au înghiţit-o.

— Ei nu, că-i prea de tot, comentează Margaret.

Pielea lui Rabbit e umedă pe sub haine, ceea ce face să simtă puternic curentul de aer, când se deschide uşa din spatele lui. Harrison îi spune:

— Hei, nu-i soră-ta?

Ruth ridică privirea pe deasupra paharului.

— Da?

Cum Rabbit nu răspunde, ea adaugă:

— Au amândoi aceeaşi mutră de cal.

Lui Rabbit i-a fost suficientă o singură privire. Miriam şi partenerul ei intră voioşi în local, trec pe lângă masa lui Rabbit şi aşteaptă să găsească un separeu liber. Localul are forma unei pene de tăiat lemne şi se lărgeşte pornind de la intrare. Barul se află în centru, şi de o parte şi de alta se înşiră separeurile cu mese. Cei doi tineri se îndreaptă spre cele din partea opusă. Mim poartă pantofi albi, strălucitori, cu tocuri foarte înalte. Bărbatul care o însoţeşte are un păr blond, lânos, tuns atâta cât să-l poată pieptăna, şi pielea bronzată, caramel, a omului care joacă în aer liber, dar nu munceşte pe afară.

— Asta-i sora ta? Întreabă Margaret. E drăguţă. Probabil că semănaţi unul cu tata, şi altul cu mama.

— De unde o cunoşti? îl întreabă Rabbit pe Harrison.

— O!… mâna îi fâlfâie şovăielnic, de parcă degetele lui au întâlnit în aer o bucată de grăsime alunecoasă. Vine pe-aici.

Primul instinct al lui Rabbit a fost să îngheţe, sa încremenească, dar insinuarea lui Harrison că ar fi o târfuliţă îl face să se ridice de la masă, să străbată podeaua din dale portocalii şi să înconjoare barul.

— Mim!

— Ia te uită! Bună!

— Ce cauţi aici?

Fata se adresează băiatului de lângă ea:

— E fratele meu. S-a întors din morţi.

— Bună, *Big Brother*!

Lui Rabbit nu-i place felul în care l-a abordat băiatul şi nu-i place nici faptul că tânărul ocupă locul din fundul separeului, lăsând-o pe Mim la margine, unde ar trebui să stea bărbatul. Nu-i place întreaga situaţie şi nici felul în care l-a prezentat Mim. Puştiul poartă o haină în dungi albastre şi albe şi o cravată îngustă şi arată, într-un fel fals şcolăresc, prea tânăr, şi prea bărbat în acelaşi timp. Are braţe groase. Mim nu i-a rostit numele.

— Harry, tata şi mama se ceartă tot timpul din cauza ta.

— Mă rog, dacă ar şti că tu te afli acum într-o bombă ca asta, ar avea alt motiv de ceartă.

— Localul ăsta nu-i atât de rău pentru cartierul în care se găseşte.

— Pute! De ce nu ieşiţi de aici, tu şi juniorul?

— Nu mai spune? Cine comandă aici? Se stropşeşte tânărul, încovoindu-şi umerii şi încleştându-şi buzele.

Harry întinde mâna, agaţă cu un deget cravata vărgată a tânărului şi i-o smulge de la gât. Cravata zboară, îi plesneşte gura groasă şi face ca faţa lui dichisită să arate uşor năucă.

Dă să se ridice, dar Rabbit îşi lasă mâna pe freza lui îngrijită şi-l împinge înapoi pe scaun, după care se îndepărtează, simţind încă în vârfurile degetelor duritatea capului îngust al puştiului. O aude, în spate, pe sora lui strigând înăbuşit:

— Harry! Auzul lui e atât de bun, încât în clipa când dă ocol barului, desluşeşte cuvintele rostite de tânăr cu o voce răguşită de laşitate:

— E îndrăgostit de tine.

Întors la masa lui, spune:

— Vino, Ruth. Urcă-te pe motocicleta ta.

Ea protestează.

— Mă simt bine aici.

— Vino!

Ruth începe să-şi adune lucrurile, şi Harrison, după ce priveşte cu îndoială în jur, se scoală ca să-i facă loc să iasă. Stă în picioare lângă Rabbit, şi acesta din urmă, mânat de un impuls, îşi lasă mâna pe umărul nevătuit al hainei – aşa-zis Princeton – a lui Ronnie. În comparaţie cu puştiul lui Mim, Ronnie îi place.

— Ai dreptate, Ronnie, îi spune, erai un adevărat om de echipă.

Tonul e neplăcut, dar i-o spune cu sinceritate, de dragul vechii echipe.

Harrison, prea greu de cap ca să-şi dea seama că Rabbit crede într-adevăr ce spune, îi dă mâna la o parte şi rosteşte:

— Când dracu' ai să te maturizezi şi tu?

Faptul că a povestit anecdota aceea greţoasă l-a răscolit.

Afară, pe treptele încălzite de soare ale localului, Rabbit începe să râdă:

— Acum îmi caut motocicleta mea; şi imită un huruit: *Huna huna hiam!,* sub lumina de neon.

Ruth e într-o dispoziţie total nereceptivă.

— Eşti zărghit! îi spune.

Îl irită faptul că e prea obtuză ca să-şi dea seama că el îşi regretă realmente purtarea. Felul în care a schiţat din cap „nu", când el l-a luat pe Harrison peste picior, l-a enervat; gândul i se întoarce întruna la clipele acelea şi îl blochează. E furios din atâtea motive, încât efectiv nu ştie de unde să înceapă; singurul lucru care îi este clar e că o s-o facă să plătească cu vârf şi îndesat.

— Vasăzică, tu şi netrebnicul ăla v-aţi dus împreună la Atlantic City?

— De ce e netrebnic?

— A! El nu e, eu sunt.

— N-am spus că eşti.

— Ba ai spus. Chiar acolo ai spus.

— Ei, era un fel de a vorbi, o expresie, o expresie de *tandreţe*, deşi nu ştiu de ce.

— Nu ştii.

— Nu, nu ştiu. O vezi pe soră-ta că vine acolo cu un prieten şi, pur şi simplu, te pişi în pantaloni.

— N-ai văzut cu ce golan era?

— Ce avea băiatul? Arăta foarte bine.

— În ochii tăi toată lumea arată foarte bine.

— Mă rog, nu înţeleg ce ţi-a venit să te duci peste ei ca un judecător atotputernic.

— Da, domnule, tot ce are păr la subţioară arată bine în ochii tăi.

Traversează Warren Avenue. Casa lor e la şapte străzi mai încolo. Oamenii s-au aşezat pe treptele caselor în aerul începutului de vară, în felul ăsta conversaţia lor devine astfel publică, aşa încât se străduiesc să-şi tempereze glasurile!

— Doamne, dacă aşa reacţionezi numai cât o vezi pe soră-ta, mă bucur că nu suntem căsătoriţi.

— Ce ţi-a venit?

— Ce mi-a venit ce?

— Cu căsătoria.

— Tu mi-ai vorbit despre asta, nu ţii minte, atunci în prima noapte, tot îmi vorbeai despre asta şi mi-ai sărutat degetul inelar.

— A fost o noapte frumoasă.

— Atunci e în regulă.

— Atunci nimic nu-i în regulă.

Rabbit îşi dă seama că a fost atras într-o fundătură de unde nu putea să o ia la rost fără să renunţe cu totul la ea, fără să anihileze lucrurile plăcute pe care le-au trăit împreună. Dar şi-a făcut-o cu mâna ei când l-a atras în locul acela împuţit.

— Te-ai culcat cu Harrison?

— Probabil. Desigur.

— Probabil? Nu ştii?

— Am spus „desigur”.

— Şi cu câţi alţii?

— Nu ştiu.

— O sută?

— E o întrebare lipsită de noimă.

— De ce e lipsită de noimă?

— E ca şi cum ai întreba pe cineva de câte ori a fost la cinema.

— Cele două chestii sunt la fel pentru tine, da?

— Nu, nu sunt la fel, dar nu văd de ce contează numărul. Ştii bine ce am fost.

— Nu sunt sigur că ştiu. Ai fost o curvă adevărată?

— Am primit bani. Ţi-am povestit. Când am lucrat ca stenografă am avut nişte prieteni şi ei au avut alţi prieteni la rândul lor, şi eu mi-am pierdut slujba, poate

din cauza bârfelor, nu ştiu, şi nişte bărbaţi mai în vârstă au căpătat numărul meu de telefon, probabil că prin Margaret, nu ştiu. Uite ce-i. Sunt lucruri trecute. Dacă-i vorba că-i o chestie obscenă sau aşa ceva, află că o sumedenie de femei măritate au făcut-o mult mai des decât mine.

— Ai pozat şi pentru tablouri?

— Vrei să spui studenţilor de la Şcoala de Arte? Nu.

— Ai bătut bărbaţi?

— Ascultă. Poate c-ar fi mai bine să ne luăm rămas-bun.

La asemenea gând, bărbia i se înmoaie şi ochii o ustură, şi-l urăşte prea tare ca să-i împărtăşească secretul ei. Taina asta din trupul ei pare să nu aibă nicio legătură cu el, matahala asta care păşeşte alături de ea pe sub felinare, hămesit ca un strigoi, tânjind să audă cuvinte cu care să se autoflageleze. Asta-i cu bărbaţii – importanţa pe care o dau gurii. Rabbit îi pare acum un alt bărbat, cu următoarea deosebire: fără să ştie, a legat-o, a încorporat-o în el şi acum nu se mai poate desface.

Cu o gratitudine degradantă, îl aude spunându-i: — Nu, nu vreau să ne luăm rămas-bun. Vreau doar să-mi răspunzi la întrebare.

— Răspunsul la întrebarea ta este „Da “.

— Cu Harrison.

— De ce înseamnă Harrison atât de mult pentru tine?

— Pentru că pute. Şi dacă pentru tine eu şi Harrison suntem totuna, înseamnă că şi eu put.

În momentul ăsta, într-adevăr amândoi sunt totuna pentru ea, ba chiar l-ar prefera pe Harrison, doar ca o variaţie, doar pentru că el nu stăruie mereu că e cel mai mare nu ştiu ce care a fost vreodată. Dar îl minte:

— Nu sunteţi totuna. Nu faceţi parte din aceeaşi ligă.

— Mă rog, am avut o senzaţie foarte bizară acolo, la restaurant, când am stat în faţa voastră. Ce făceai cu el?

— Oh, nu ştiu, ce *faci* tu? Faci dragoste, încerci să te apropii de cineva.

— Ai vrea să-mi faci şi mie tot ce i-ai făcut lui? Cuvintele lui îi încrâncenează pielea într-un fel ciudat, o fac să se controleze, astfel încât trupul pare să i se strângă şi simte că-i este rău în interior.

— Dacă vrei tu… îi spune.

După ce a fost soţie, faptul de a redeveni curvă îi strânge pielea pe ea.

Uşurarea de care dă el dovadă e adolescentină; dinţii din faţă îi scânteiază fericiţi.

— Numai o dată, îi promite. Sincer. N-o să-ţi mai cer niciodată.

Rabbit încearcă să o înconjoare cu braţul, dar ea îl îndepărtează. Singura ei speranţă e că, poate, nu vorbesc despre acelaşi lucru.

Ajunşi sus, în apartament, el o întreabă cu o voce plângăreaţă:

— Ai de gând s-o faci?

Ruth e frapată de neajutorarea lui, în întunericul din casă cu care ochii ei încă nu s-au obişnuit, Rabbit pare un costum de haine care atârnă de mânerul alb al feţei lui. Îl întreabă: — Eşti sigur că vorbim despre unul şi acelaşi lucru?

— Dar despre ce-ţi închipui că vorbim?

E prea fastidios ca să spună lucrurilor pe nume.
Ea precizează:
— Adică să ţi-o sug.
— Exact.
— Cu sânge-rece. Pur şi simplu asta vrei.
— Îhm! Ţi se pare atât de respingător?
Această licărire a blândeţii Rabbitului ei i-a dat curaj.
— Pot să te întreb cu ce-am greşit?
— Nu mi-a plăcut felul în care te-ai purtat astă-seară.
— Cum m-am purtat?
— Ca femeia care ai fost.
— Fără voie.
— Indiferent. Aşa te-am văzut eu în seara asta şi am simţit un zid ridicându-se între noi, acesta e singurul mijloc de a străpunge zidul.
— Foarte drăguţă argumentaţie. Pur şi simplu vrei să-ţi fac chestia aia.
Ruth tânjeşte să-l lovească, să-i ceară să plece. Dar momentul propice a trecut.
— Ţi se pare atât de respingător? îşi repetă el întrebarea.
— Mă rog, este poate pentru că tu crezi că aşa e.
— Poate că nu cred.
— Uite ce-i, eu te-am iubit.
— Şi eu te-am iubit.
— Şi acum?
— Nu ştiu. Aş mai vrea să te iubesc.
Uf, din nou blestematele de lacrimi. Încearcă să vorbească repede, înainte de a i se sparge vocea.
— Frumos din partea ta. Un gest eroic.
— Nu face pe deşteaptă. Ascultă-mă. În seara asta te-ai întors împotrivă-mi. Trebuie să te văd în genunchi în faţa mea.
— Asta-i tot…?
— Nu. Asta nu-i tot.
Cele doua băuturi în pahare înalte au constituit o experienţă dificilă pentru ea; vrea să se culce şi simte un gust acru pe limbă. O încearcă în stomac nevoia ei de a-l păstra şi se întreabă. Oare treaba asta o să-l sperie? Oare o s-o omoare în inima lui?
— Şi dacă o fac, ce o să-ţi dovedesc?
— O să-mi dovedeşti că eşti a mea.
— E nevoie să mă dezbrac?
— Desigur.
Îşi scoate şi el hainele, repede şi îngrijorat, şi stă lângă perete în goliciunea strălucitoare a corpului. Se reazemă stângaci de perete, îşi ridică o mână şi, neştiind ce să facă cu ea, şi-o atârnă pe umăr. Întreaga lui postură timidă sugerează aripi de tensiune, de parcă ar fi un înger care aşteaptă o poruncă. Când îşi scoate ultimele lucruri de pe ea, Ruth îşi simte braţele reci. În ultima lună i-a fost tot timpul rece; probabil că temperatura ei e divizată, sau aşa ceva.

În lumina care devine mai sesizabilă, ea îşi schimbă uşor poziţia, închide ochii şi îşi spune: „Nu sunt atât de urâţi. Nu! “

Doamna Springer a telefonat la casa parohială puţin după ora opt. Doamna Eccles a spus că Jack a luat echipa de softball a Tineretului la un meci, la cincisprezece mile depărtare, şi nu ştie la ce oră se va întoarce. Panica doamnei Springer s-a transmis prin fir şi Lucy a petrecut aproape două ore sunând la diverse numere, încercând să-l găsească. În cele din urmă a nimerit peste preotul bisericii cu a cărei echipă se jucase partida şi care a informat-o că jocul se terminase de mai bine de o oră. Afară, întunericul devenea tot mai dens, fereastra pe al cărei pervaz se găsea telefonul s-a prefăcut într-o argilă lucioasă în care-şi vedea imaginea, cu părul desfăcut, o siluetă care făcea naveta între agenda cu numere de telefon şi aparat. Micuţa Joyce, auzind ţăcănitul constant al discului, a coborât şi s-a rezemat de mama ei. De trei ori Lucy a dus-o înapoi în pat şi de două ori copilul a coborât şi şi-a rezemat greutatea umedă pe picioarele mamei, într-o Tăcere speriată. Întreaga casă, încăpere cu încăpere, încercuind cu întuneric mica insulă de lumină din jurul telefonului, s-a îmbibat de ameninţare şi când, pentru a treia oară, Joyce nu a mai coborât din pat, Lucy s-a simţit vinovată şi abandonată în acelaşi timp, de parcă l-ar fi vândut umbrelor pe unicul ei aliat. A format numărul fiecărei familii cu probleme din parohie, l-a sunat pe epitrop, pe secretarul bisericii, trei enoriaşi care se ocupau cu strângerea fondurilor, pe Harry, bătrânul paracliser surd, chiar şi pe organist, un profesor de pian care locuia în Brewer.

Acele ceasornicului trecuseră de ora zece; situaţia devenea jenantă. Are senzaţia că fusese părăsită. Şi, într-adevăr, o sperie faptul că soţul ei părea să fi dispărut de pe lume. Lucy se duce şi pune cafeaua la fiert şi plânge în bucătărie. Cum de a intrat în toate astea? Ce a împins-o? Veselia lui, era totdeauna vesel. Dacă l-ai fi cunoscut cu ani în urmă, pe când studia la seminar, n-ai fi crezut niciodată că o să ia lucrurile atât de în serios, el şi prietenii lui, stând în camerele acelea vechi, măturate de curent, căptuşite cu volume de exegeză legate în coperte albastre, totul părea o farsă elegantă, îşi aducea aminte că a jucat cu ei o partidă de softball, în care athanasienii[5] se înfruntau cu arienii. Şi acum, Lucy nu-i mai vedea veselia, şi-o irosea pe alţii, pe parohia aceea mohorâtă, cenuşie, intangibilă, vrăjmaşa ei. Oh, cum îi mai ura, văduvele smiorcăite, tremurătoare, care se agăţau de el, şi copiii de botezat – dacă ar fi să învingă vreodată ruşii, singurul lucru bun ar fi că ar desfiinţa religia. Ar fi trebuit desfiinţată cu o sută de ani în urmă. Sau poate că n-ar fi trebuit, poate că sufletele noastre au nevoie de religie, dar să se ocupe alţii de ea! Pe Jack îl posomorăşte. Uneori îi este milă de el şi, brusc, acesta devine unul din momentele ei de milă.

Când se întoarce acasă, la unsprezece fără un sfert, se dovedeşte că a zăcut la drogherie, pălăvrăgind cu puştimea lui, copilandrii aceia idioţi care-i mărturisesc totul şi fumează ca nişte hornuri, aşa încât vine acasă aţâţat prosteşte de întrebări de felul: „cât de departe” poţi „ajunge” la o întâlnire şi totuşi

---

[5] Athanasienii, susţinători ai credinţei în trinitate; se opun tria- nismului. (N. tr.)

să-l iubeşti pe Christos.

Eccles vede pe dată că Lucy e furioasă. Şi-a îngăduit un răgaz prea lung de plăcere la drogherie. Iubeşte puştimea. Credinţa lor e atât de veselă şi luminoasă.

Lucy îşi transmite mesajul, conţine suficient reproş, dar nu-şi atinge ţinta, pentru că, fără să se gândească o clipă măcar la seara cumplită pe care a petrecut-o ea, Eccles se repede la telefon.

Îşi scoate portofelul din buzunar şi printre carnetul de conducere şi legitimaţia de bibliotecă, găseşte numărul de telefon pe care l-a păstrat, cheia care poate fi răsucită în broască doar o singură dată. Când formează numărul, se întreabă dacă e cel corect, a fost nebun să se bazeze cu întreaga greutate a cazului pe tânăra doamnă Fosnacht, cu ochelarii ei de soare din oglindă, fragili şi orbi. Telefonul îndepărtat sună de parcă electricitatea, şoricelul ăsta uimitor de exersat, a luat-o la fugă prin cablu doar ca să ronţăie, la capătul cursei lui, o impenetrabilă placă de metal. Eccles se roagă, dar e o rugăciune rea, plină de îndoială; nu reuşeşte să-l suprapună pe Dumnezeu complexităţii electricităţii. Cedează legilor ei inviolabile. A pierdut speranţa, stă cu receptorul în mână din inerţie, când, sunetul de ronţăit se opreşte, metalul se ridică, şi, deodată, o deschidere, o impresie de aer şi lumină se propagă prin cablu în urechea lui Eccles.

— Alo!

O voce bărbătească, dar nu a lui Harry. E mai tărăgănată şi mai brutală decât avea prietenul său.

— Harry Angstrom e acolo?

Ochelarii de soare îşi bat joc de inima lui prăbuşită. I-a dat un număr greşit.

— Cine întreabă?

— Numele meu e Jack Eccles.

— O, bună! — Eşti tu, Harry? Parcă nu era vocea ta. Dormeai?

— Într-un fel.

— Harry, soţia ta stă să nască. Mama ei a telefonat la mine acasă pe la ora opt, şi eu m-am întors abia acum.

Eccles închide ochii; în tăcerea întunericului simte că misiunea lui preoţească, în esenţă şi în substanţă, e judecata.

— Da – celălalt răsuflă în colţul cel mai îndepărtat al întunericului. Presupun că ar trebui să mă duc la ea.

— As dori mult.

— Presupun că trebuie. E şi copilul meu.

— Exact. Ne întâlnim acolo. Spitalul St. Joseph în Brewer. Ştii unde e?

— Da, desigur. În zece minute sunt acolo.

— Să vin să te iau cu maşina?

— Nu, vin pe jos.

— Foarte bine. Dacă preferi aşa. Harry?

— Da?

— Sunt foarte mândru de tine.

— Da. OK. Ne vedem în curând.

S-ar spune că Eccles l-a chemat din fundul pământului. Glasul lui suna slab, parcă îngropat. Dormitorul lui Ruth e învăluit în întuneric; felinarul din stradă, ca o lună mai joasă, aruncă umbre peste fotoliu, peste patul încărcat, peste cearşaful mototolit pe care l-a împins cu piciorul când şi-a dat seama că telefonul nu are de gând să înceteze. Fereastra trandafirie a bisericii de peste drum e aprinsă; purpuriul, roşul, albastrul, auriul sună ca nişte clinchete de clopote diferite. Trupul lui, întreaga lui structură de oase şi de nervi, zbârnâie, scuturată parcă de clopoţei atârnaţi pe toată pielea lui argintie. Se întreabă dacă a dormit şi cât timp, zece minute sau cinci ore. Îşi găseşte lenjeria de corp şi pantalonii întinşi pe un scaun şi bâjbâie cu ele; nu numai degetele, dar întreaga sa viziune tremură în penumbra luminoasă. Cămaşa lui albă pare să se târască, asemenea unui mănunchi de licurici în iarbă. Ezită o secundă înainte de a-şi vârî degetele în cuibarul De licurici, dar sub atingerea lui acesta se dovedeşte a fi doar pânză inofensivă, moartă. O duce în mână la patul greu, mohorât.

— Hei, fetiţo!

Halca lunguiaţă de sub pătură nu răspunde. Doar o creastă din părul lui Ruth se iveşte pe pernă. Rabbit simte totuşi ca ea nu doarme.

— Hai, trebuie să plec.

Niciun răspuns. Dacă nu dormea, atunci a auzit tot ce a vorbit la telefon, dar nu mai ştie nici el ce a spus. Nu-şi aminteşte nimic în afară de senzaţia că a fost găsit. Ruth zace greoaie şi tăcută şi trupul îi este ascuns. Noaptea e destul de caldă ca să nu fie nevoie să te înveleşti decât cu un cearşaf, dar ea şi-a luat o pătură, spunând că îi e rece. De fapt, a fost singurul lucru pe care l-a spus. N-ar fi trebuit să o silească să facă ce-a făcut. Nici nu ştie de ce i-a cerut acest lucru, decât că la momentul respectiv i s-a părut necesar. Şi-a spus că poate ei o să-i placă, sau măcar o să-i facă plăcere, să se umilească. Dacă nu a dorit s-o facă, dacă i se părea greţos, de ce nu a refuzat, cum a sperat el, în parte, că o să se întâmple? Tot timpul i-a atins obrajii cu vârfurile degetelor. Ar fi vrut să o ridice, să o strângă în braţe şi să-i spună: „Destul, acum eşti din nou a mea “, dar într-un fel, nu se putea hotărî să o oprească, îşi tot spunea mereu că o s-o facă în clipa următoare, până când a fost prea târziu şi lucrurile s-au întâmplat. Instantaneu l-a traversat şi sentimentul acela de mare mândrie. În care s-a amestecat şi ruşinea.

— Soţia mea naşte. Trebuie să mă duc să fiu acolo când aduce copilul pe lume. Mă întorc în câteva ore. Te iubesc.

Aceeaşi nemişcare a trupului de sub pătură şi aceeaşi semilună de păr ondulat ivită de sub aşternut. E atât de convins că nu doarme, încât Rabbit îşi spune: „Am ucis-o î “Dar e ridicol, aşa ceva nu te ucide, nu are nicio legătură cu moartea, totuşi gândul îl paralizează, nu o mai atinge şi nu mai încearcă s-o facă să-l asculte.

— Ruth, reia el, trebuie să mă duc de data asta, o singură dată, naşte copilul meu şi ea e atât de bleagă, încât nu cred că e în stare s-o facă singură. Naşterea primului nostru copil a fost extrem de grea. E cel mai mic lucru pe care i-l datorez.

Poate că nu a fost formularea cea mai nimerită, dar el se străduieşte să-i

explice, iar nemişcarea ei îl sperie şi începe să sufere.

— Ruth! Hei! Dacă nu vrei să vorbeşti cu mine, nu mă mai întorc. Ruth!

Ea continuă să zacă asemenea unui animal mort sau a unei persoane care a avut un accident de maşină şi asupra căreia se aruncă o prelată. Rabbit îşi dă seama că, dacă s-ar duce la ea şi ar ridica-o, s-ar reînsufleţi, dar nu-i place să fie manipulat şi se înfurie. Îşi pune cămaşa, nu-şi mai dă osteneala să-şi ia haina şi cravata, dar durează o veşnicie până să-şi tragă ciorapii; tălpile îi sunt lipicioase.

Când aude uşa închizându-se, gustul de apă de mare din gura ei se dizolvă în valul de amărăciune care-i inundă gâtul cu atâta putere, încât trebuie să se ridice în capul oaselor ca să poată respira. Lacrimile i se scurg din ochii orbiţi şi-i sărează colţurile gurii, pe măsură ce pereţii camerei prind substanţă şi apoi densitate. E ca atunci când avea paisprezece ani şi întregul univers, copacii, soarele, stelele, şi-ar fi redobândit locul lor dacă ea ar fi fost în stare să slăbească zece kilograme, doar zece kilograme, ce mare lucru, Doamne-Dumnezeule, Tu care dai formă fiecărei floricele de pe câmp? Numai că acum nu se mai roagă, ştie că e o superstiţie, tot ce-şi doreşte este ce a avut cu câteva minute în urmă, pe *el* în cameră, el care când era bun putea să o prefacă într-o floare, o dezbrăca de carnea ei şi o prefăcea în aer dulce, Dulce Ruth, îi spunea şi, dacă acum când îi vorbise, i-ar fi spus cuvântul „dulcea, i-ar fi răspuns şi poate că s-ar fi găsit încă între cei patru pereţi ai ei. Nu. A ştiut încă din prima noapte că victoria va fi a soţiei, soţiile au cârligele şi, oricum, ea se simte îngrozitor de rău; îi vine să vomite şi valul de greaţă îi spală Orice alt gând. Se duce la baie, se lasă în genunchi în faţa closetului şi contemplează ovalul de apă nemişcată din fundul toaletei, de parcă ar urma să o ajute la ceva. Nu se gândeşte să vomite tot ce are în ea, ci stă acolo doar pentru că îi face plăcere, aşa cu braţele goale pe marginea rece a bazinului de porţelan; şi se obişnuieşte încet cu ameninţarea din stomacul ei, care nu se dizolvă, ci rămâne cu ea, astfel încât, în starea ei de slăbiciune, începe să i se pară că lucrul ăsta care o face să-i fie rău îi este, de fapt, un fel de prieten.

Fuge, aproape tot drumul până la spital. În sus pe Summer o intersecţie, apoi o ia în jos pe Youngquist, o stradă paralelă cu Weiser, spre nord, populată cu clădiri de cărămidă, alternând cu spaţii comerciale părăsite, ateliere de cizmărie mirosind a piele, prăvălii cu dulciuri, ziduri înnegrite, agenţii de asigurări având în vitrină fotografii cu pagubele provocate de o tornadă, birouri imobiliare cu firme din litere de aur, o librărie. La un moment dat, un pod de lemn, în stil vechi, trece din Youngquist Street peste liniile de cale ferată care alunecă printre zidurile de piatră înnegrite de funingine stratificată ca muşchiul verde, până în centrul oraşului, unde metalul şinelor se strecoară adânc în întuneric, ca un râu căpătând reflexe de asfinţit roşiatic de la luminile de neon ale speluncilor de pe Railway Street. Răzbesc frânturi de muzică. Scândurile grele ale vechiului pod, văcsuite în negru de fumul locomotivelor, huruie sub picioarele lui. Fiind, de fapt, un băiat dintr-un orăşel de provincie, Rabbit s-a temut, de când se ştie, să nu fie înjunghiat într-o periferie. Fuge cu şi mai mare repeziciune, trotuarul se lărgeşte, apar parcometrele, o bancă *drive-in* s-a deschis peste drum de vechea Y.M.C.A. Rabbit taie pe străduţa dintre Y şi o biserică din piatră de var, ale cărei ferestre

plumbuite arată străzii spatele scenelor biblice. Nu-şi poate da seama ce reprezintă figurile. De la o fereastră înaltă a imobilului Y.M.C.A. Se aude până jos ţăcănitul unei partide de biliard, în rest faţada amplă a clădirii e lipsită de viaţă. Prin uşa de sticlă laterală, vede un Negru bătrân care mătură, într-o lumină verde, de acvariu. Acum simte sub tălpi seminţele moi, cărnoase, ale unui copac. Frunzele tropicale înguste ale copacului arată ca nişte suliţe întunecate pe cerul negru-gălbui. Importat din China sau din Brazilia sau de cine ştie unde, pentru că poate trăi în funingine şi fum. Parcarea spitalului St. Joseph e un pătrat de asfalt vărgat cu marginile împrejmuite de astfel de copaci, şi deasupra vârfurilor lor, în spaţiul liber, Rabbit zăreşte luna şi, o clipă, se opreşte şi comunică cu faţa ei melancolică, se opreşte dârz în mica lui umbră zdrenţuită de pe asfalt şi îşi înalţă privirea spre piatra aceea celestă care oglindeşte, cu o strălucire metalică, piatra care s-a alcătuit sub pielea lui înfierbântată. „Fă să fie totul în ordine!”, se roagă el şi se îndreaptă spre intrarea din spate. Pătrunde într-un hol acoperit cu linoleum şi parfumat cu eter şi se opreşte în faţa biroului de la recepţie.

— Angstrom, îi spune el călugăriţei din spatele maşinii de scris. Cred că soţia mea e aici.

Faţa ei rotofeie, de spălătoreasă, e încadrată, ca o prăjiturică, într-o scoică de pânză albă, scrobită. Se uită la fişe, spune „Da” şi zâmbeşte. Ochelarii cu rame metalice sunt cocoţaţi pe perniţele de grăsime ale pometţilor.

— Puteţi aştepta acolo.

Îi arată locul cu un pix roz. Cealaltă mână i se odihneşte îndărătul maşinii de scris, pe un şirag de mărgele negre de mărimea celor din colierul de mărgele sculptate în Java pe care i l-a cumpărat lui Janice, cândva, de Crăciun. Stă locului, zgâindu-se la călugăriţă, aşteptând să o audă spunându-i: „E aici de ore întregi, unde ai fost până acum? “Nu-i vine a crede că-l acceptă, pur şi simplu. În timp ce se uită la călugăriţă, mâna ei albă lipsită de vitalitate, o mână care nu a văzut niciodată soarele, împinge şiragul de mătănii negre de pe tejghea în poală.

Alţi doi bărbaţi sunt deja instalaţi în capătul sălii de aşteptare. Aceasta e plasată în holul de la intrarea din faţă; oamenii intră şi ies. Rabbit se aşază pe un scaun din imitaţie de piele, cu braţe de crom şi, când atinge metalul şi-i aude zăngănind uşor, are senzaţia că se găseşte la un post de poliţie şi că ceilalţi doi bărbaţi sunt poliţiştii care se pregătesc să-l aresteze. Se pare că-l ignoră deliberat. În nervozitatea care-l stăpâneşte, apucă o revistă de pe masă. E o revistă catolică, de dimensiunile *Reader’s Digest.* Încearcă să citească o poveste despre un avocat din Anglia care a devenit atât de interesat de nedreptatea legală în numele căreia Henric al VIII-lea a confiscat proprietăţile mănăstireşti, încât s-a convertit la romano-catolicism şi, ulterior, s-a călugărit. Cei doi bărbaţi de lângă el discută în şoaptă; unul dintre ei pare să fie tatăl celuilalt. Cel mai tânăr îşi frământă întruna mâinile şi aprobă din cap la tot ce-i şopteşte cel mai vârstnic.

Apare şi Eccles, clipind şi arătând uscăţiv în gulerul lui alb. O salută pe sora de la recepţie, spunându-i pe nume: „Soră Bernard”. Rabbit se ridică pe glezne care plutesc în aer şi Eccles se apropie cu acea încruntare a sprâncenelor familiară lui, devenită mai aspră în lumina spitalului. Fruntea îi este tivită de dungi

roşii. S-a tuns chiar în ziua aia, când îşi întoarce capul, porţiunile de păr rărit de deasupra urechilor îi strălucesc ca penele albastre de pe guşa porumbeilor.

Rabbit îl întreabă:

— Ştie că sunt aici?

N-ar fi crezut că şi el o să vorbească în şoaptă. Detestă nota panicată din vocea lui.

— O să am grijă să i se spună dacă e conştientă, îi zice Eccles cu o voce tare care-i face pe cei doi şoptitori să ridice privirile.

Se duce la sora Bernard. Călugăriţa pare bucuroasă să pălăvrăgească, şi amândoi râd, Eccles cu hohotele lui mirate, pe care Rabbit le cunoaşte bine, şi sora Bernard cu triluri de femeie grasă, pură şi feciorelnică, care-i izbucnesc din gâtlej, uşor reţinute, stăvilite de structura de pânză scrobită care-i încadrează faţa. Când Eccles se îndepărtează, ea ridică receptorul telefonului de lângă cot. Eccles se întoarce la Rabbit, îl priveşte în faţă şi îi oferă o ţigară. Efectul este, oarecum, cel al ostiei de împărtăşanie, de căinţă, şi Rabbit o acceptă. Primul fum, după atâtea luni de abstinenţă, îi dă senzaţia că muşchii i se deplasează, aşa încât trebuie să se aşeze. Eccles se aşază alături de el pe un scaun tare şi nu face nicio încercare de conversaţie. Lui Rabbit nu-i vine în minte nimic ce-ar putea să-i spună despre partidele de golf; îşi mută stângaci ţigara aprinsă în mâna stângă şi ia o altă revistă de pe masă, asigurându-se de astă dată că nu mai e religioasă, *Saturday Evening Post.* O deschide la un articol în care autorul, cu o mutră de italian, după fotografie, povesteşte cum şi-a luat nevasta, cei patru copii şi soacra într-o excursie de trei săptămâni în Munţii Stâncoşi din Canada, care l-a costat numai o sută douăzeci de dolari, excluzând avansul iniţial la o agenţie de turism. Atenţia lui Rabbit nu poate urmări cuvintele, deviază, se divizează, rătăceşte printre mici viziuni ale lui Janice ţipând, ale capului însângerat al pruncului, ale luminii albastre, ostile, striate, pe care trebuie să o privească Janice, dacă e conştientă, *dacă e conştientă*, aşa a spus Eccles, ale mâinilor de cauciuc roşu ale mamoşului şi ale feţei lui de tifon alb, ale nărilor negre, copilăreşti ale lui Janice, lărgite ca să inhaleze mirosurile antiseptice pe care le simte el, mirosul care se prelinge pretutindeni de-a lungul pereţilor văruiţi, mirosul de spălat, spălat, sânge spălat, vomă spălată, până când fiecare particulă miroase ca interiorul unei găleţi spălate, dar nu va fi niciodată cu adevărat curată pentru că o s-o împroşcăm din nou cu mizeria noastră. O cârpă udă, caldă, pare să i se fi înfăşurat în jurul inimii. E convins că, drept urmare a păcatului său, sau Janice, sau copilul vor muri. Păcatul său e un conglomerat de fugă laşă, cruzime, obscenitate şi îngâmfare; un cheag negru încorporat în măruntaiele naşterii. Cu toate că intestinele lui se contorsionează ca să evacueze acest cheag, să se retragă, să revină, să desfacă ce s-a făcut, Rabbit nu se întoarce spre preotul de lângă el, ci reciteşte pentru a nu ştiu câta oară aceeaşi frază despre delicioşii păstrăvi prăjiţi.

La marginea extrema a copacului spaimei lui, Eccles se caţără, ca o pasăre neagră, răsfoind paginile unei reviste şi încruntându-se la el însuşi. Lui Rabbit i se pare ireal; tot ce e în afara propriilor simţiri i se pare ireal. Îl furnică palmele; o stranie senzaţie de presiune îi săgetează trupul, mutându-se mereu ba în

picioare, ba în ceafă. Subsuorile îl mănâncă, aşa cum i se întâmpla în copilărie când întârzia la şcoală şi alerga pe Jackson Road.

— Unde sunt părinţii ei? îl întreabă pe Eccles.

Preotul pare surprins.

— Nu ştiu. Am s-o întreb pe soră.

Dă să se ridice.

— Nu, nu, stai locului, pentru Dumnezeu!

Faptul că Eccles se comportă de parc-ar fi pe jumătate patronul spitalului îl irită. Harry ar vrea să rămână neobservat; Eccles face gălăgie. Foşneşte revistele de parc-ar despacheta lăzi cu portocale şi flutură ţigările de parc-ar fi jongler.

O femeie îmbrăcată în alb, nu călugăriţă, intră în sala de aşteptare şi o întreabă pe sora Bernard:

— N-am lăsat aici un tub cu soluţie de mobilă? Nu-l găsesc nicăieri. Un tub verde cu un vârf din ăla care şpriţuieşte.

— Nu, dragă.

Îl mai caută, pe urmă iese şi, după un minut, se întoarce şi anunţă:

— Asta-i misterul misterelor.

Muzica îndepărtată a ligheanelor, ambulanţelor, uşilor, o zi care, la miezul nopţii, trece într-o alta. Sora Bernard e înlocuită de o altă călugăriţă, foarte bătrână, îmbrăcată în albastru-închis. De parcă în zborul ei spre divinitate a rămas blocată în cer. Cei doi bărbaţi şoptitori se duc la biroul de recepţie, discută, apoi se îndepărtează, cu criza lor nerezolvată. Eccles şi Rabbit rămân singuri. Rabbit îşi încordează urechile ca să audă ţipătul nou-născutului, de undeva din adâncurile labirintului tăcut al spitalului. De multe ori i s-a părut că-l aude; hârşâitul unui pantof, lătratul unui câine din stradă, chicotitul unei infirmiere – fiecare dintre acestea îl derutează. Nu se aşteaptă ca rodul chinurilor lui Janice să scoată un sunet prea omenesc. Creşte în el ideea că pruncul o să fie un monstru, un monstru creat de el. Împreunarea în care a fost conceput se amestecă în mintea lui cu pătrunderea perversă la care a forţat-o, cu câteva ore în urmă, pe Ruth. Pentru moment, golit de orice dorinţă carnală, vede cu ochii minţii contorsiunile prin care a trecut trupul său. Viaţa lui îi apare ca o suită de poze groteşti, asumate fără niciun scop, un dans magic golit de credinţă. „Nu există Dumnezeu; Janice poate să moară”; cele două gânduri încolţesc simultan, într-un singur val lent. Se simte scufundat în apă, încătuşat în lanţuri de mâl transparent, fantomele ejaculărilor rapide pe care le-a împroşcat în trupurile binevoitoare ale diverselor femei. Degetele lui îi culeg scame persistente de pe genunchi.

Mary Ann. Obosit şi înţepenit şi de o lascivă duritate după terminarea unui meci, o găsea zăbovind pe scările din faţă de sub emblema şcolii şi porneau împreună, răscolind straturile de frunze putrede, ude, în ceaţa albă de noiembrie, către maşina tatălui lui, pe care o conducea, pentru ca radiatorul să se încălzească, şi apoi o parcă. Trupul ei era un copac pe ale cărui ramuri descoperea cuiburi calde, dar întotdeauna cu o undă de timiditate. De parcă ea nu era foarte sigură, dar el era mult mai mare, un învingător. Venea la ea ca un

învingător şi asta era senzaţia pe care nu a mai încercat-o de atunci încolo şi care i-a lipsit. În acelaşi fel, ea a fost cea mai bună dintre toate, pentru că a fost cea căreia el i-a adus cel mai mult, aşa obosit cum era. Uneori, strălucirea stridentă a sălii de sport se întuneca în ochii lui roşii de sudoare, alunecând într-o umbră care anticipa atingerile mângâietoare ce urmau să vină sub tavanul cenuşiu al automobilului şi, odată aflat acolo, triumful luminos al jocului care avusese loc puţin înainte se transmitea pe sub pielea ei vărgată de umbrele dârelor de ploaie de pe parbriz. Astfel încât cele două triumfuri fuzionaseră în mintea lui. Mary Ann s-a măritat cât era El în armata, un P.S. Dintr-o scrisoare a mamei lui l-a dislocat de pe ţărm. În ziua aceea a fost lansat.

Dar acum simte bucurie; cu crampe şi cârcei de la statul înghesuit pe scaunul jerpelit cu braţe de crom, şi îngreţoşat de ţigările fumate, îşi aminteşte cu bucurie de fata lui; apa din inima lui a fost turnată într-o vază de bucurie, pe care vocea lui Eccles o tulbură şi o sparge:

— Am citit articolul lui Jackie Jensen de la un cap la altul şi tot nu ştiu ce vrea.

— Ce?

— Articolul ăsta al lui Jackie Jensen, în care *explică* de ce vrea să renunţe la baschet. Din câte îmi dau eu seama, problema de a fi jucător de baschet seamănă cu problema de a fi preot.

— Spune-mi, nu vrei să te duci acasă? Ce oră e?

— În jur de două. Aş prefera să rămân aici, dacă se poate.

— Eu n-am să fug, dacă de asta te temi.

Eccles râde şi rămâne înfipt locului. Prima impresie pe care i-o făcuse lui Harry a fost aceea de tenacitate şi acum prietenia lor intervenită între timp pare să se fi evaporat şi totul să se fi redus din nou la pură tenacitate.

— Când s-a născut Nelson, biata de ea s-a chinuit douăsprezece ore, îi spune Rabbit.

— Cea de-a doua naştere e întotdeauna mai uşoară, îi răspunde Eccles şi se uită la ceas. N-au trecut nici şase ore.

Evenimentele creează evenimente. Doamna Springer trece pe lângă ei, ieşind din camera privilegiată unde a aşteptat până acum, îl salută înţepat pe Eccles, zărindu-l cu colţul ochiului pe Harry, se împiedică pe picioarele îndurerate şi e gata să cadă cu pantofii ei cu barete. Eccles se ridică şi o conduce spre uşa de ieşire. După un timp, reapar amândoi, împreună cu domnul Springer, care poartă o cravată tricotată îngustă şi o cămaşă proaspăt adusă de la spălătorie. Mica lui mustaţă nisipie a fost tunsă atât de des, încât buza de sus i s-a strâns sub ea. Spune un:

— Bună, Harry.

Această recunoaştere din partea soţului ei, în pofida discuţiei pe care au avut-o anterior cu Eccles, o stimulează pe băbătia grasă să se răsucească spre Harry şi să-i spună:

— Dacă stai aici ca un uliu, sperând că o să moară, poţi să te duci înapoi de unde ai venit, pentru că totul merge strună şi fără ajutorul tău, şi aşa a mers tot timpul.

Cei doi bărbaţi o grăbesc spre uşa salonului, în timp ce bătrâna călugăriţă

priveşte cu un zâmbet ciudat, o fi surdă? Atacul doamnei Springer, deşi l-a rănit, este primul lucru legat de gravitatea evenimentului care se petrece undeva, îndărătul mirosului de săpun al spitalului, primul lucru care i s-a spus de când a început totul. Până ce i s-au adresat acele cuvinte, s-a simţit singur pe o planetă moartă care se învârtea în jurul marelui soare gazos, chinurile facerii prin care trecea Janice; ţipătul ei, deşi un ţipăt de ură, îi străpungea solitudinea. Gândul cumplit că Janice va muri; materializat în ţipăt, gândul îşi pierde din greutate. Acea stranie miasmă a morţii pe care o emană Janice: şi doamna Springer a simţit-o, şi această cunoaştere împărtăşită de amândoi pare să fie cea mai preţioasă legătură pe care a avut-o cu cineva vreodată.

Domnul Springer se întoarce şi trece spre ieşire, aruncându-i ginerelui un zâmbet complex, în care se îmbină dorinţa de a se scuza în numele nevestei (doar suntem amândoi bărbaţi – cunoaştem), dorinţa de a se arăta distant (totuşi purtarea ta e de neiertat: nu mă atinge!) şi reflexele mecanice de politeţe ale negustorului de maşini vechi.

„Fire-ai al dracu' de jigodie", îi zice Harry în gând; azvârle gândul către uşa trântită. „Prăpăditule! " Unde s-or fi ducând cu toţii? De unde or fi venind? De ce nu stă nimeni locului? Eccles se întoarce şi-i dă încă o ţigară, apoi pleacă din nou. O fumează şi simte cum îi dârdâie pereţii stomacului. Are gâtlejul ca după o noapte dormită cu gura deschisă. Propria răsuflare puturoasă îi împunge nările. Un doctor cu pieptul masiv şi cu mâini incredibil de fine şi mici, ţinute încrucişate în faţa buzunarului de la şorţ, intră în anticameră cu un aer şovăielnic. Îl întreabă pe Harry: — Domnul Angstrom? Sunt doctorul Crowe.

Harry nu l-a mai văzut niciodată până acum; Janice a avut un alt obstetrician la primul copil, iar după câte a îndurat, taică-său a pus-o să-l schimbe cu acesta. Janice îl vizita o dată pe lună şi, întorcându-se acasă, îi povestea cât de blând este, ce mâini de aur are, cum pare să ştie exact cum e sa fii gravidă.

— Cum…?

— Felicitări! Aveţi o fetiţă frumoasă.

Îi întinde mâna atât de grăbit, că Harry nu are timp să se ridice decât pe jumătate şi, astfel, absoarbe noutăţile din poziţie ghemuită. Rozul bine frecat de pe faţa doctorului – nu şi-a dezlegat masca sterilă şi aceasta îi atârnă de o ureche, dezvăluindu-i buzele pline, palide – se implică în încercarea lui Rabbit de a da o formă şi o nuanţă neaşteptatului cuvânt „fetiţă".

— Serios? E OK?

— Trei kilograme şi jumătate. Soţia dumneavoastră şi-a păstrat cunoştinţa tot timpul şi, după ce l-a născut, a ţinut bebeluşul în braţe un minut.

— Serios? L-a ţinut în braţe? A decurs… i-a fost greu?

— Nu-u-u. A fost o naştere normală. La început a părut încordată, dar totul a decurs normal.

— Minunat. Vă mulţumesc. Doamne-Dumnezeule, vă mulţumesc.

Crowe rămâne locului şi zâmbeşte stingherit. După ce a ieşit din genunea creaţiei, vorbeşte împleticit la aer curat. Ciudat: în aceste ultime ore, el a fost mai aproape de Janice decât a fost Harry vreodată, i-a scurmat cu mâinile la rădăcini, i-a luat în stăpânire corpul cuprins de un cutremur de pământ, şi totuşi, nu-i

aduce nicio destăinuire, niciun blestem, nicio binecuvântare. Pe Harry îl îngrozeşte gândul că ochii doctorului vor dezvălui cu tunete şi fulgere misterul pe care l-au absorbit; dar în privirea fixă a lui Crowe nu e nici urmă de mânie. Nici măcar o mustrare. Pare să-l încadreze pe Harry în lunga serie a soţilor mai mult sau mai puţin devotaţi care îl fac să-şi petreacă viaţa încercând să culeagă rodul seminţei lor semănate fără pic de minte.

— Pot s-o văd? Întreabă Harry.

— Pe cine?

Pe cine? „Pe ea" este o răspântie care acum îl face să tresară. Lumea e de-acum mai mare.

— Pe soţia mea.

— Bineînţeles, desigur.

Crowe pare, în felul lui delicat de-a se purta, uimit că Harry îi cere lui voie. Pesemne că e la curent cu cele întâmplate, şi totuşi, nu pare să-şi dea seama ce hău de vinovăţie se cască între Harry şi restul lumii.

— Am crezut că vă referiţi la copil. Pentru asta aş prefera să aşteptaţi orele de vizită de mâine; acum nu avem o soră care să vă arate fetiţa. Soţia dumneavoastră este însă trează, aşa cum ziceam. I-am administrat nişte Equanil. Nu-i decât un sedativ. Meprobamat. Spuneţi-mi – se trage un pic mai aproape, cu pielea lui roz şi masca sterilă –, aveţi ceva împotrivă să între şi mama ei la ea câteva minute? Ne-a stat pe cap toată noaptea.

Îl întreabă pe *el*, fugarul, curvarul, monstrul. Pesemne că e orb. Sau, doar pentru că eşti tată, obţii iertarea tuturor, fiindcă, la urma urmei, este singurul lucru sigur pentru care ne aflăm aici.

— Sigur că da, să între.

— Înainte, sau după dumneavoastră?

Harry ezită, îşi aminteşte de vizita pe care i-a făcut-o doamna Springer pe planeta lui pustie.

— Poate să între înaintea mea.

— Mulţumesc. Bine. Pe urmă poate pleca acasă. O s-o scoatem într-un minut. O să fie zece minute cu totul. Soţia dumneavoastră tocmai este primenită de surori.

— Minunat.

Se aşază să arate că-i docil, apoi se ridică din nou.

— Hei, apropo, mulţumesc. Mulţumesc mult de tot. Nu ştiu cum de vă descurcaţi dumneavoastră, doctorii.

Crowe ridică din umeri.

— A fost o fetiţă cuminte.

— Când s-a născut celălalt copil, mi-am ieşit din minţi de spaimă. A durat secole.

— Unde a născut?

— La celălalt spital. Cel homeopatic.

— Îmm-hâm.

Doctorul, care intrase în genune şi se întorsese de acolo fără trăsnete, aruncă o scânteie de răutate la gândul spitalului rival, îşi scutură violent capul steril şi se

îndepărtează scuturând în continuare din cap.

Eccles intră în încăpere zâmbind larg ca un şcolar, iar Rabbit nu se poate aduna să-i privească mutra nătângă. Îi sugerează o rugăciune de mulţumire adusă Domnului, iar Rabbit îşi înclină capul, fără chef, în tăcerea prietenului lui. Fiecare bătaie de inimă pare să se ciocnească de un perete alb, larg. Când ridică privirea, obiectele îi par infinit mai solide şi oarecum înclinate, par atât de încărcate de substanţă, de zici că-s gata să se răstoarne. Fericirea lui adevărată e o scară de pe a cărui treaptă de sus tot încearcă să sară şi mai sus, fiindcă ştie că aşa ar trebui să facă.

Fraza lui Crowe legată de surorile care „o primenesc" pe Janice are o conotaţie ciudată a la Crăiasa lunii mai[6]. Când e condus în camera ei, se aşteaptă s-o găsească cu panglicuţe în păr şi cu picioarele patului decorate cu flori din hârtie creponată. Dar nu-i apare decât binecunoscuta Janice, întinsă între două cearşafuri netede, pe un pat de metal înalt. Întoarce capul şi spune:

— Ei, ia te uită cine n-a venit!

— Bună, spune el şi se apropie de ea cu gând s-o sărute cât mai gingaş.

Se apleacă aşa cum s-ar apleca spre o floare din glastră. Gura ei emană o duhoare dulceagă, de eter. Spre mirarea lui, îşi saltă braţele de sub cearşaf, îl prinde de cap şi îi trage faţa în jos spre gura ei molcuţă, fericită, fremătătoare.

— Hei, uşurel, o îndeamnă el.

— N-am picioare, îl anunţă ea, e o senzaţie tare ciudată.

Are părul lipit de cap şi prins într-o coadă igienică, şi nu e machiată. Căpşorul ei răsare negru din perna albă.

— N-ai picioare?

Se uită în jos şi le zăreşte sub cearşaf, răşchirate într-un V imobil.

— La sfârşit mi-au făcut o injecţie subduală sau aşa ceva şi n-am simţit nimic. Zăceam acolo, îi auzeam cum mă îndeamnă să împing şi, până să mă dezmeticesc, a apărut un bebeluş micuţ şi neajutorat, cu o faţă rotundă ca luna plină, care se uita la mine chiorâş. I-am spus mamei că seamănă cu tine, dar ea nici n-a vrut s-audă aşa ceva.

— M-a făcut cu ou şi cu oţet.

— Tare-aş fi vrut să n-o lase înăuntru. N-am vrut s-o văd. *Pe tine* voiam să te văd.

— Serios, Dumnezeule. De ce, iubito? După ce m-am purtat atât de urât cu tine.

— Nu, nu te-ai purtat urât. Mi-au zis că eşti aici şi tot timpul m-am gândit că-i copilul tău şi a fost ca şi cum te-aş naşte *pe tine.* Sunt atât de îmbibată cu eter, de-mi pare că plutesc; şi n-am picioare. Aş putea turui la nesfârşit.

Îşi pune mâinile pe abdomen, închide ochii şi zâmbeşte.

— Sunt beată de-a binelea. Vezi, sunt plată.

— Acum poţi să-ţi pui costumul de baie, îi zice el.

---

[6] „Crăiasa lunii mai“ era aleasă dintre fetele participante la sărbătoarea populară de Armindeni (1 mai), care marca sosirea primăverii. (N. tr.)

Zâmbeşte şi intră în deriva conversaţiei ei eterice, simţindu-se de parcă nici el însuşi n-ar mai avea picioare şi pluteşte pe spate pe oglinda unei mări întinse de lumină purificatoare, ca o băşică printre cearşafurile apretate şi suprafeţele sterile dinainte de revărsatul zorilor. Frica şi remuşcările i s-au risipit, iar recunoştinţa îi este atât de imensă, că n-are seamăn.

— Doctorul mi-a spus că ai fost o fetiţă cuminte.

— Ca să vezi. N-am fost deloc cuminte. Am fost îngrozitoare. Am plâns şi am urlat şi i-am spus să-şi ţină mâinile acasă. Totuşi, cel mai tare m-a supărat călugăriţa aia oribilă, când s-a apucat să mă radă pe uscat.

— Biata Janice.

— Nu, a fost minunat. Am încercat să-i număr degeţelele de la picioare, dar eram atât de ameţită că n-am reuşit, aşa că i-am numărat ochii. Doi. Ne-am dorit o fetiţă? Spune-mi ca da.

— Eu, unul, mi-am dorit.

Descoperă că ăsta-i adevărul, deşi cuvintele i-au scos la lumină dorinţa.

— Acum o să am şi eu pe cineva să-mi ţină partea împotriva ta şi a lui Nelson.

— Nelson ce mai face?

— Păi… în fiecare zi întreba când vine tăticu', până ce-mi venea să-l croiesc, bietul îngeraş. Nu mă pune să vorbesc despre asta, e prea deprimant.

— Ah, la naiba! exclamă el şi lacrimile care păreau să nici nu existe îi înţeapă rădăcina nasului. Nu-mi vine să cred că am fost în stare de aşa ceva. Habar n-am de ce-am plecat.

„Fâsss", se cufundă ea mai adânc în pernă şi pe faţă i se lăţeşte un zâmbet.

— Am un bebeluş.

— E formidabil.

— Eşti adorabil. Pari atât de înalt.

Spune asta cu ochii închişi, iar când îi deschide, îi sunt tiviţi cu o idee năucă; nu i-a mai văzut niciodată aşa de strălucitori. Ea şopteşte:

— Harry. Fata din patul de alături a plecat azi acasă, aşa că ce-ar fi ca, după ce pleci, să te strecori înapoi pe fereastră şi să stăm treji toată noaptea, să povestim? Ca şi cum te-ai întoarce din armată sau, ştiu eu, de undeva. Ai făcut dragoste cu multe femei?

— Hei, cred că acum ar trebui să dormi.

— Nu-i nimic, acum o să faci mai bine dragoste cu mine.

Chicoteşte şi încearcă să se mişte în pat.

— Nu, n-am vrut să spun asta, eşti un amant bun, mi-ai dăruit un copil.

— Se pare că eşti destul de sexy pentru cineva în situaţia ta.

— Ţi se pare ţie, zice ea. Te-aş invita în pat lângă mine, dar e atât de îngust. Aaah.

— Ce-i?

— Mi-e aşa poftă de-o oranjadă.

— Hai că eşti nostimă.

— *Tu* eşti nostim. Ah, bebeluşa aia părea atât de supărată. O călugăriţă umple cadrul uşii cu boneta ei.

— Domnule Angstrom, a sosit timpul.

— Vino să mă săruţi, îi zice Janice.

Îi atinge faţa când el se apleacă să-i inhaleze din nou eterul; gura ei este un nor călduţ care, dintr-odată, se despică, iar dinţii ei îi ciupesc buza de jos.

— Nu pleca, îl roagă ea.

— Deocamdată plec. Mă întorc mâine.

— Te iubesc.

— Ascultă-mă. *Eu* te iubesc.

Eccles, care l-a aşteptat în anticameră, îl întreabă:

— Cum ţi s-a părut?

— Formidabilă.

— Acum ai de gând să te întorci… ăăă… de unde-ai venit?

— Nu, răspunde Rabbit îngrozit, pentru numele lui Dumnezeu. Nu pot.

— Păi, în cazul ăsta, n-ai vrea să vii acasă la mine?

— Uite cum stă treaba, m-aţi ajutat enorm. Mă pot duce acasă la părinţii mei.

— E cam târziu să-i trezeşti.

— Nu, sincer, nu vreau să vă deranjez.

În sinea lui, deja s-a hotărât să-i accepte invitaţia. Fiecare oscior îi pare dezarticulat.

— Niciun deranj; doar nu te invit să te muţi la noi, stăruie Eccles.

Noaptea asta lungă îi macină nervii.

— Avem o mulţime de *camere.*

— OK. OK. Bine. Mulţumesc.

Se întorc cu maşina la Mt. Judge pe autostrada *familiară. U* ora asta e *pustie*, nu circulă *nici măcar camioanele. Deşi* e miezul nopţii, cerul este de-o întunecime ciudată, *spălăcită, bătând* în gri. Harry stă mut şi priveşte prin parbriz, înţepenit trupeşte şi sufleteşte. Autostrada sinuoasă *îi pare un* drum drept, larg care i s-a deschis în faţă. Nu-şi doreşte nimic altceva decât să meargă unde-l duce.

Casa parohială e cufundată în somn. Holul *de la intrare* miroase ca o debara. Eccles *îl* conduce la etaj, într-o camera unde patul are o cuvertură cu franjuri. Foloseşte baia pe furiş şi, rămas în lenjeria intimă, se ghemuieşte în aşternutul foşnitor, curat, făcându-se cat mai mic cu putinţă. Astfel încovrigat lângă marginea patului, se cufundă în somn la fel cum se retrage broasca ţestoasă în carapace. Somnul din noaptea asta nu este un tărâm întunecos, bântuit, pe care mintea trebuie să-şi impună în mod conştient să-l invadeze, ci o grotă săpată înlăuntrul lui, în care se piteşte în timp ce ghearele ursului bat darabana ca ploaia de afară.

Soarele, bătrânul clovn, încadrează camera. Două scaune roz flanchează fereastra cu plasă de ţânţari, unsă cu lumina care pătează un scriptoriu plin cu plicuri. Deasupra biroului este atârnată o pictură înfăţişând o doamnă în roz care păşeşte către privitor. Din uşă răsună o voce de femeie.

— Domnule Angstrom. Domnule Angstrom.

— Mda. Bună, strigă el răguşit.

— E douăsprezece şi douăzeci. Jack mi-a spus să vă anunţ că programul de vizită la spital e între orele unu şi trei.

Recunoaşte glasul vioi, ciripitor, al nevestei lui Eccles, care parcă ar adăuga: „Şi ce dracu' cauţi tu în casa mea? "

— Mda. OK. Vin imediat.

Îşi trage pe el pantalonii de culoarea cafelei cu lapte, pe care i-a purtat noaptea trecută şi, nemulţumit că toate hainele îi sunt soioase, îşi ia în baie pantofii, şosetele şi cămaşa, Amânând clipa când o să-i atingă pielea, lăsându-le să se aerisească încă un minut. Încă buimac de somn, deşi se împroaşcă cu apă peste tot, iese cu ele din baie şi coboară la parter în picioarele goale şi tricou.

O găseşte pe micuţa nevastă a lui Eccles în bucătăria ei spaţioasă; de data asta este îmbrăcată într-un şort kaki, cu sandale şi are degetele de la picioare date cu ojă.

— Cum aţi dormit? Se interesează ea de după uşa frigiderului.

— Buştean. Fără vise, fără nimic.

— Iată urmările unei conştiinţe împăcate, comentează ea şi pune pe masă un pahar cu suc de portocale cu un clinchet ascuţit.

El îşi închipuie că, văzându-l îmbrăcat sumar, doar cu tricoul tras peste piept, se fereşte să se uite la el.

— Ei, nu vă deranjaţi din pricina mea. O să-mi iau ceva de mâncare din Brewer.

— N-o să vă fac ouă sau altceva. Vă plac cerealele Cheerios?

— Le ador.

— Perfect.

Sucul de portocale îi mai spală din scamele din gură. Îi priveşte pulpele; tendoanele albe din spatele genunchilor îi zvâcnesc în timp ce aranjează lucrurile pe blat.

— Ce mai face Freud? O întreabă.

E conştient că asta ar putea fi de rău, fiindcă, amintindu-i de după-amiaza aceea, îi va reaminti şi faptul că a plesnit-o peste fund; dar, când vine vorba de doamna Eccles, are sentimentul ridicol că el e şeful şi că nu are cum să facă vreo greşeală.

Ea se întoarce la el plimbându-şi vârful limbii peste dinţii dintr-o parte, ceea ce face ca gura să-i pară asimetrică şi gânditoare. Îl priveşte calmă. El îi zâmbeşte; expresia ei este a unei şcolăriţe care vrea să pară că ştie mai multe decât spune.

— E neschimbat. Ce vă place la Cheerios, lapte sau smântână?

— Lapte. Smântână e prea vâscoasă. Unde-s ceilalţi? — Jack e la biserică, probabil joacă ping-pong cu vreunui din delincvenţii ăia juvenili. Joyce şi Bonnie dorm, Dumnezeu ştie de ce. Toată dimineaţa au vrut să se uite la omul râu din camera de oaspeţi. A trebuit să dau dovadă de dragoste adevărată să le ţin departe.

— Cine le-a spus că sunt om rău?

— Jack. Le-a spus la micul dejun: „Aseară am adus acasă un om rău care n-o să mai fie rău de-acum încolo". Copiii au nume pentru toţi oamenii-problemă ai lui Jack – dumneavoastră sunteţi Omul rău, domnul Carson, un alcoolic, e Tembelul, doamna Macmillan e Femeia Care Sună în Toiul Nopţii. Apoi, mai sunt doamna Amărâta, domnul Asurzilă, doamna Din Vecini şi Zornăilă. Zornăilă este

omul cel mai nefericit din lume, dar o dată le-a adus copiilor nişte capsule de-alea de celuloid, cu o greutate în ele, de-alea de zornăie. De atunci i-a rămas numele Zornăilă.

Rabbit izbucneşte în râs, iar Lucy, după ce îi întinde castronul cu Cheerios – i-a turnat prea mult lapte; s-a obişnuit să stea cu Ruth, care-l lăsa să-şi toarne singur laptele; preferă să toarne cât să înmoaie fulgii puţin, astfel încât laptele şi cerealele să fie un amestec omogen –, continuă să ciripească veselă:

— Cel mai rău lucru în legătură cu un comitet sau altul s-a întâmplat când Jack vorbea la telefon cu unul dintre paracliseri şi i-a venit ideea că l-ar înveseli un pic pe bietul om dacă i-ar obţine o slujbă la biserică, aşa ca a sugerat „Ce-ar fi să-l punem pe Zornăilă să se ocupe de una-alta? “

Ei bine, tipul de la capătul celălalt al firului l-a întrebat „Care Zornăilă? “, iar Jack şi-a dat seama ce i-a ieşit pe gură, dar, în loc să dreagă busuiocul, cum ar fi făcut oricine altcineva, i-a povestit întreaga tărăşenie, cum l-au poreclit copiii Zornăilă şi, fireşte, boşorogului ăluia ramolit nu i s-a părut la fel de nostimă. Vedeţi, era prieten cu Zornăilă; nu erau tocmai parteneri de afaceri, ci doar luau adesea masa împreună în Brewer. Asta-i treaba cu Jack: vorbeşte întotdeauna prea mult. Acum paracliserul probabil povesteşte ia toată lumea că parohul îşi bate joc de bietul Zornăilă.

El izbucneşte din nou în râs. I se serveşte cafeaua într-o ceşcuţă subţire şi deloc adâncă, cu marginea aurită, iar Lucy se aşază în faţa lui, cu ceaşca ei.

— Şi-a zis că n-o să mai fiu om rău? Întreabă Rabbit.

— Da. E încântat la culme. A plecat de acasă aproape fredonând. E primul lucru constructiv pe care îşi închipuie că l-a făcut de când ne-am mutat în Mt. Judge.

Rabbit cască.

— Păi, nu prea ştiu ce-a făcut.

— Nici eu, mărturiseşte ea, dar dacă ar fi să te iei după el, toată treaba asta a căzut pe umerii lui.

Insinuarea asta, cum că a fost ţinut în frâu, nu-i pică bine. Simte că zâmbetul îi este forţat.

— Serios? V-a povestit despre mine?

— Ah, tot timpul. Ţine foarte mult la dumneavoastră. Habar n-am de ce.

— Sunt uşor de îndrăgit.

— Asta aud întruna. Pe doamna Smith, biata bătrânică, o aveţi la degetul mic. Zice că sunteţi formidabil.

— Şi dumneavoastră nu vi se pare c-aş fi?

— Poate că nu sunt îndeajuns de bătrână. Poate că mi s-ar părea dacă aş avea şaptezeci şi trei de ani.

Ridică ceaşca la gură şi o înclină, iar pistruii de pe nasul alb, îngust, i se desluşesc mai clar în vecinătatea cafelei maro aburinde. E o fetiţă poznaşă. Da, e limpede ca lumina zilei, e genul de fată poznaşă. Pune ceaşca pe masă şi se uită la el cu ochi rotunzi, iar spaţiul alb, triunghiular, dintre sprâncene pare să-l privească şi să-şi râdă de el.

— Ei, ia spuneţi-mi, cum vă simţiţi ca un om nou? Jack tot speră că la un

moment dat o să mă dau şi eu pe brazdă şi voiam să ştiu la ce să mă aştept. Simţiţi că „v-aţi mai născut o dată"?

— A, nu, mă simt cam la fel.

— Nu vă purtaţi la fel.

El mormăie „Păi" şi se foieşte pe scaun. De ce s-o fi simţind atât de stânjenit? Încearcă să-l facă să se simtă prost, ca un fătălău, doar pentru că intenţionează să se întoarcă la nevastă-sa. E perfect adevărat, nu se mai comportă la fel; şi nu mai simte la fel nici pentru ea; şi-a pierdut vioiciunea care cu atâta uşurinţă l-a făcut să-i pipăie fundul în ziua aia. Îi povesteşte:

— Aseară, când veneam încoace, am avut senzaţia că dinaintea mea se deschide un drum drept; înainte parcă eram în pustiu, nu conta încotro mă îndrept.

Feţişoara de deasupra ceştii de cafea ţinute cu două mâini, ca un castron de supă, este perfect întinsă de încântare; se aşteaptă s-o vadă râzând, dar ea îi zâmbeşte în tăcere. „Mă vrea", îi trece lui prin cap.

Apoi îşi aminteşte de Janice, cu picioarele ei paralizate, vorbind despre degetele de la picioare, iubire şi oranjadă, iar gândul ăsta probabil îi schimbă expresia feţei, fiindcă Lucy Eccles întoarce capul nerăbdătoare şi spune:

— Păi, atunci, poate că ar fi mai bine s-o apucaţi pe drumul ăsta frumos şi drept. E unu fără douăzeci.

— Cât îmi ia dacă merg pe jos până la staţia de autobuz?

— Nu-i departe. V-aş duce eu cu maşina până la spital dacă n-ar fi copiii.

Ciuleşte urechea spre scară.

— Vorbeşti de lup şi iată că a şi apărut unul.

În timp ce el îşi trage şosetele, în bucătărie se strecoară fetiţa cea mai mare, îmbrăcată doar în chiloţei.

— Joyce.

Maică-sa se opreşte la jumătatea drumului **spre chiuvetă** cu ceştile goale.

— Treci imediat înapoi în pat.

— Bună, Joyce, o salută Rabbit. Ai coborât să-l vezi pe omul rău?

Joyce face ochii mari şi îmbrăţişează peretele **cu** omoplaţii. Burtica lungă, aurie, îi iese în afară cu un aer gânditor.

— Joyce, repetă Lucy. N-ai auzit ce ţi-am **spus?**

— De ce nu are cămaşa pe el? Rosteşte copilul cu claritate.

— Nu ştiu, îi răspunde maică-sa, probabil îşi închipuie că are un piept arătos.

— Dar am pe mine tricoul, protestează el.

Ele se comportă de parcă niciuna nu l-ar vedea.

— Alea-s ţe-ţe-le lui? Întreabă Joyce.

— Nu, scumpo, doar doamnele au sâni. Ţi-am mai spus.

— La naiba, dacă toată lumea se agită atâta, bombăne Rabbit şi îşi pune cămaşa.

E şifonată, iar gulerul, pe dinăuntru, este gri; a îmbrăcat-o curată să meargă la Club Castanet. N-are sacou, a plecat mult prea în grabă de la Ruth.

— OK, spune el, vârându-şi cămaşa în pantaloni. Mulţumesc foarte mult.

— Să vă fie de bine, replică Lucy. Fiţi cuminte.

Cele două fete îl conduc pe hol. Picioarele albe ale lui Lucy au paloarea pieptului gol al fetiţei. Micuţa Joyce nu-şi ia ochii de la el. Se întreabă ce-o frământă. Copiii şi câinii simt lucrurile invizibile. Încearcă să-şi dea seama cât sarcasm s-o fi ascunzând în acel „Fiţi cuminte! "şi ce-a vrut să spună cu asta, dacă o fi vrut să spună cât de cât ceva. Îşi doreşte ca ea să-l fi putut duce cu maşina; îşi doreşte, îşi doreşte cu adevărat să urce cu ea într-o maşină. Nu neapărat ca să facă ceva, ci, mai curând, să vadă ce s-ar întâmpla. Lungeşte momentul despărţirii, iar atmosfera devine încordată.

Stau la uşă, el, nevasta cu ten de bebeluş a lui Eccles, de sub ei feţişoara lui Joyce se uită în sus cu buzele pline şi sprâncenele arcuite ale lui taică-său, iar şi mai jos sunt unghiile date cu ojă ale lui Lucy, scoicuţe purpurii înşirate la rând pe covor. Tulbură liniştea cu zdrăngănitul unei scuze vagi şi pune mâna pe clanţă. Ideea că numai doamnele au sâni îl bântuie prosteşte. Îşi ridică privirea de la unghii spre chipul atent al lui Joyce şi de acolo la sânii maică-sii, două ridicături ascuţite sub o bluză cu nasturi care dezvăluie sub ţesătura ei vaporoasă, văratică, umbra albă a sutienului. Când privirea lui o întâlneşte pe cea a lui Lucy, tăcerea e sfâşiată de un lucru uimitor. Femeia îi face cu ochiul. Cu viteza luminii; poate Doar i s-a năzărit. Apasă pe clanţă şi porneşte pe aleea însorită simţind un murmur în piept, de parcă acolo i-ar fi plesnit o coardă.

La spital i se spune că Janice e pe moment cu bebeluşul şi n-ar dori el să aştepte? Stă în fotoliul cu braţele cromate şi frunzăreşte de la coadă la cap un exemplar din revista *Woman's Day* când, deodată, intră o femeie cu părul cenuşiu şi cumva şi argintiu, pieptănat pe spate, cu pielea ridată fin. Figura ei îi pare atât de familiară, încât rămâne cu ochii aţintiţi asupra ei. Ea îşi dă seama cum stau lucrurile şi trebuie să-i vorbească; Harry simte că ea, una, ar fi preferat să nu-l ia în seamă. Cine să fie? Faptul că îi pare cunoscută a făcut să-i vibreze o coardă de la mare distanţă. Se uită la el tară tragere de inimă şi îi spune:

— Eşti un fost elev de-al lui Marty. Sunt Harriet Tothero.

Ai venit la noi la cină într-un rând. Aproape că-mi amintesc numele tău.

Exact, asta era, dar nu de asta îşi aminteşte de ea, pentru că îi sărea în ochi când o vedea pe stradă. Majoritatea elevilor din Mt. Judge ştiau că Tothero calcă pe de lături, iar în ochii lor nevinovaţi soţia lui apărea cu o cunună de flăcări întunecate, o martiră în carne şi oase, o umbră vie a păcatului.

Le sărea în ochi nu fiindcă le-ar fi inspirat milă, ci, mai curând, o fascinaţie morbidă; Tothero însuşi era un măscărici şi un palavragiu, un treanca-fleanca de doi bani, aşa *că* pata propriilor lui acţiuni aluneca de pe el ca grăsimea de pe o raţă. Figura înaltă, argintie, serioasă a nevesti-sii era cea care acumula încărcătura depravării lui şi o elibera către minţile lor tinere cu un şoc electric ce îi făcea să-şi mute privirea la vederea ei, şi de teamă, dar şi de jenă. Harry se ridică constatând cu mirare că lumea în care păşeşte ea este de-acum lumea lui.

— Mă numesc Harry Angstrom, i se prezintă el.

— Da, aşa te cheamă. Era aşa de mândru de rine. Mi-a vorbit de multe ori despre tine. Chiar şi de curând.

De curând. Ce i-o fi spus ei? O fi ştiind ceva despre el? L-o fi condamnând în sinea ei? Figura ei prelungă, de învăţătoare, ca de fiecare dată, îşi păstrează

secretele adânc îngropate.

— Am auzit c-a fost bolnav.

— Da, Harry, încă este. Rău de tot. A avut două congestii cerebrale, una după internarea în spital.

— E internat aici?

— Da. Ai vrea să-l vizitezi? Ştiu că s-ar bucura foarte mult. Doar o clipă. A avut foarte puţini vizitatori; îmi închipui că asta-i tragedia meseriei de dascăl. Tu îţi aduci aminte de atâţia elevi, dar aşa de puţini îşi mai amintesc de tine.

— Sigur că mi-ar face plăcere să-l văd.

— Atunci, vino cu mine. Mă tem că o să ţi se pară mult schimbat, îi spune ea în timp ce înaintează pe coridoare.

El nu înţelege tot ce-i zice ea; atenţia i se concentrează asupra pielii ei, încearcă să-şi dea seama dacă chiar aduce cu o grămadă de piei micuţe de şopârlă, cusute la un loc. Nu i se văd decât mâinile şi gâtul.

Tothero e singur într-un salon. Nişte draperii albe, ca nişte prezenţe îndatoritoare, atârnă pline de optimism la căpătâiul patului. Plantele verzi de pe pervazuri primenesc aerul cu oxigen. Ferestrele întredeschise, cu geamurile înclinate, aduc miresmele verii în rezervă. Pe aleile de pietriş de dedesubt se aud paşi.

— Dragule, ţi-am adus pe cineva. E de-a dreptul un miracol că aştepta afară.

— Vă salut, domnule Tothero. Soţia mea a născut.

Rosteşte aceste cuvinte şi se îndreaptă spre pat mânat parcă de inerţie. Îl năuceşte complet imaginea bătrânului care zace chircit, cu limba alunecându-i din gura căscată strâmb. Chipul lui Tothero, acoperit de ţepi albi, e gălbejit, cufundat adânc în perne, iar încheieturile subţiri îi ies din mânecile pijamalei în dungi viu colorate, pe lângă trupul împuţinat de boală. Rabbit îi întinde mâna.

— Nu-şi poate ridica braţele, Harry, îi spune doamna Tothero. E complet neajutorat. Totuşi, stai de vorbă cu el. De văzut şi auzit încă vede şi-aude.

Pronunţia ei plăcută, plină de răbdare, are un ton cântat de-a dreptul sinistru, de parcă şi-ar fredona sieşi o melodie.

Dacă tot i-a întins mâna, Harry duce gestul până la capăt şi îl apasă pe dosul palmei. Cu toată uscăciunea, sub puful care-l zgârie, mâna e caldă şi, spre groaza lui Harry, se mişcă, se răsuceşte cu încăpăţânare, aşa că îi întoarce atingerea cu palma ţinută în sus. Harry îşi retrage degetele şi se lasă pe scaunul de lângă pat. Ochii bătrânului său antrenor se mişcă cu o agilitate împrăştiată când întoarce capul cu doi-trei centimetri către musafir. Carnea de sub ei s-a scofâlcit atât de rău, încât au ajuns uşor bulbucaţi. „Să vorbească", neapărat trebuie să vorbească.

— E fetiţă. Vreau să vă mulţumesc, zice el cu glas tare, că m-aţi ajutat să mă împac cu Janice. Aţi fost foarte de treabă.

Tothero îşi retrage limba şi se întoarce cu faţa către nevastă-sa. Un muşchi de sub maxilar îi zvâcneşte, buzele i se ţuguie, iar bărbia i se încreţeşte de mai multe ori, parcă i-ar pulsa, când încearcă să spună ceva. Scoate cu chiu, cu vai câteva vocale tărăgănate; Harry întoarce capul să vadă dacă doamna Tothero i le poate descifra, dar, spre surprinderea lui, ea se uită în altă parte. Priveşte pe

fereastră, spre o curte verde, pustie. Chipul ei este imobil ca o fotografie.

Să nu-i pese oare? Dacă-i pe-aşa, să-i povestească oare lui Tothero despre Margaret? N-avea însă de spus despre Margaret nimic care l-ar putea bucura pe Tothero.

— De-acum m-am îndreptat, domnule Tothero, şi sper să vă văd în curând pe picioare.

Tothero întoarce capul cu o iuţeală supărată, cu gura închisă, cu ochii mijiţi şi, o clipă, pare atât de coerent, încât Harry e convins că o să vorbească, că această pauză e doar un şiretlic de-al bătrânului său pedagog cu pumn de fier de a rămâne tăcut până când îi acorzi toată atenţia. Pauza se prelungeşte însă, se dilată de parcă, după ce a fost folosită Timp de şaizeci de ani ca să spaţieze cuvinte, a prins o viaţă proprie, canceroasă, şi a înghiţit vorbele. Şi totuşi, în primele momente de tăcere irupe o anumită forţă, un suflet uman îşi emite stăruitor razele invizibile şi inodore. Pe urmă, ochii grăitori pălesc, pleoapele maronii se ridică şi dezvăluie privirii o gelatină rozalie, buzele se despart şi vârful limbii alunecă din gură.

— Ar trebui să cobor să-mi vizitez soţia, răcneşte Harry. Tocmai a născut aseară. E fetiţă.

Îl cuprinde claustrofobia, se simte ca şi cum ar fi închis în craniul lui Tothero; când se scoală, se teme să nu dea cu capul de tavan, deşi acesta e la câţiva metri buni mai sus.

— Îţi mulţumesc foarte mult, Harry. Ştiu că s-a bucurat să te revadă, îi spune doamna Tothero.

Din tonul ei, însă, simte că a picat un examen. Porneşte pe coridor cu paşi elastici, pus pe liber. Sănătatea lui, viaţa lui redresată transformă spaţiul, chiar şi spaţiul antiseptic de pe coridoarele spitalului, într-un deliciu. Şi totuşi, vizita lui la Janice îl dezamăgeşte. Poate că se simte încă gâtuit de emoţia de a-l fi văzut pe Tothero terminat, mirosind a pământ de flori; poate că, după trezirea din anestezia cu eter, pe Janice o gâtuie gândul cum s-a purtat el cu ea. Se plânge tot timpul ce tare o dor suturile şi, când încearcă să-i explice că se căieşte, pe ea asta pare s-o plictisească din nou. Începe să-l sufoce greutatea aceasta de a-i face cuiva pe plac. Ea îl întreabă de ce nu i-a adus flori. Pentru că n-a avut deloc timp; îi povesteşte cum a petrecut noaptea şi ea, nici mai mult, nici mai puţin, îl pune să i-o descrie pe doamna Eccles.

— E cam de înălţimea ta, răspunde el prudent. Are câţiva pistrui.

— Soţul ei a fost minunat, îi spune ea. Pare să iubească pe toată lumea.

— E OK, zice Rabbit. Îmi induce o stare de nelinişte.

— Ah, ţie toată lumea îţi induce o stare de nelinişte.

— Ei, hai, că nu-i adevărat. Marty Tothero nu m-a făcut niciodată să mă simt aşa. Tocmai l-am văzut pe amărât **Zăcând în** pat într-un salon din capătul coridorului. Nu poate **să** scoată un cuvânt şi nici să-şi mişte capul mai mult de doi-trei centimetri.

— El nu-ţi induce o stare de nelinişte, dar eu da, nu-i aşa?

— N-am zis asta.

— A, nu. Aaaau! Ale naibii suturi, zici că-s sârmă ghimpată. Îţi induc aşa o

stare de nelinişte de mă laşi baltă timp de două luni.

— Of, Doamne, Janice. Nu făceai toată ziua altceva decât să te uiţi la televizor şi să bei. Vreau să spun că nu că n-aş fi greşit, dar am simţit că n-aveam încotro. Ai senzaţia că te afli în coşciug până să te golească de sânge. În prima seară, când am urcat în maşină în faţa casei alor tăi, chiar şi atunci, la fel de uşor aş fi putut merge după Nelson, să-l iau şi să-l duc acasă…

Pe chipul ei se aşterne din nou expresia aceea de plictis, întoarce capul când într-o parte, când în alta, ca şi cum ar vrea să alunge nişte muşte, să nu i se aşeze pe frunte. Lui îi scapă:

— Futu-i.

Treaba asta o zgândăreşte. Îl pune la punct:

— Văd că traiul alături de prostituata aia nu ţi-a ameliorat deloc limba.

— Nu era prostituată, ca să fim exacţi. Doar şi-o dădea în mirişte cu toţi băieţii. Cred că există o grămadă de fete ca ea. Vreau să zic, dacă ai de gând să le faci prostituate pe toate femeile nemăritate…

— Unde ai de gând să locuieşti acum? Până când ies eu din spital.

— Mă gândeam să mă mut cu Nelson în apartamentul nostru.

— Nu sunt sigură că o să poţi. N-am mai plătit chiria în ultimele două luni.

— Ce face? N-ai plătit-o?

— Doamne sfinte, Harry. Da' văd că ai pretenţii, nu glumă. Te aşteptai ca tăticu' să continue plata chiriei? Eu, una, n-aveam niciun sfanţ.

— Păi, ce, a venit proprietarul după bani? Ce s-a întâmplat cu mobila noastră? A aruncat-o în stradă?

— Nu ştiu.

— Nu ştii? Păi, spune-mi atunci, *ce* ştii? Ce-ai făcut în tot acest răstimp? Ai dormit pe tine?

— Am purtat în pântec copilaşul nostru.

— Ce mama dracului, nu mi-am închipuit că tot timpul trebuie să stai cu mintea la treaba asta. Problema ta, copilă, e că te doare-n cot de toate. Pe bune.

— Dacă te-ai auzi cum vorbeşti.

El nu are urechi să audă cum vorbeşte, îşi aduce aminte ce a simţit cu o seară în urmă şi, după o pauză, încearcă s-o ia de la capăt.

— Hei, zice el, te iubesc.

— Te iubesc, zice şi ea. N-ai o fisă de douăzeci şi cinci de cenţi?

— Cred că da. La ce-ţi trebuie?

— Dacă bagi o fisă în chestia aia, spune ea şi îi arată cu degetul un televizor mic, aşezat pe o poliţă înaltă, funcţionează un ceas. E o emisiune haioasă la ora două, la care mă uitam împreună cu mama când eram acasă.

Aşa că timp de treizeci de minute rămâne aşezat lângă patul ei şi se uită la un realizator TV cu părul tuns periuţă, cum zăpăceşte de cap o liotă de cucoane bătrâioare din Akron, statul Ohio şi Oakland, statul California. Ideea e că toate aceste femei au suferit nişte tragedii pe care le fac publice şi pe chestia asta primesc o sumă de bani care depinde de intensitatea aplauzelor primite, dar în clipa când realizatorul se pregăteşte să încheie emisiunea anunţând momentul publicitar şi glumind pe seama nepoţeilor şi a coafurii tinereşti a bătrânelor, nu

prea mai e loc de tragedie. Pe Rabbit îl obsedează gândul că realizatorul, care are stilul evreilor de a pronunţa foarte clar fiecare cuvânt, oricât de repede ar vorbi, o să se apuce să facă reclamă la aparatul de curăţat legume Magipeel, dar produsul nu pare să fi ajuns celebru. Nu-i o emisiune tocmai rea; o pereche de gemene cu părul oxigenat şi buci pline de zvâc le mână pe femei spre tot felul de microfoane, separeuri şi zone alocate aplauzelor. Ba chiar duce la încheierea păcii; ajunge să se ţină de mână cu Janice. Patul îi vine aproape până la gât şi îi place să aibă această relaţie ciudată cu o femeie – parcă ar purta-o pe umeri fără să-i simtă greutatea. Îi înalţă partea rabatabilă a patului şi îi toarnă apă în pahar, iar aceste mici servicii îi satisfac o anume nevoie lăuntrică. Emisiunea încă nu s-a terminat când o soră intră şi îl anunţă:

— Domnule Angstrom, dacă vreţi să vă vedeţi fetiţa, acum e momentul, colega mea îi ridică pe bebeluşi la fereastră.

Porneşte pe coridor după ea; şoldurile pătrăţoase i se leagănă sub fusta albă scrobită. Judecând după grosimea grumazului ei, îşi închipuie că-i trupeşă bine de tot: o zdrahoană. Deasupra genunchilor e groasă în pulpe. Îi plac femeile cu pulpele groase. Îşi face griji şi în legătură cu ce avea să povestească o femeie din Springfield, statul Illinois, despre ce s-a mai întâmplat după cumplitul accident de circulaţie în care fiul ei şi-a pierdut un braţ. Aşa că e cât se poate de nepregătit în momentul când sora din camera cu bebeluşi – nişte pacheţele mici, cu capetele ca nişte portocale, aliniate în şiruri de coşuri de la supermarket, unele uşor săltate în sus – îi aduce fetiţa la fereastră şi simte cum i se strecoară un sloi rece în sân. Un curent puternic de aer rece îi îngheaţă brusc răsuflarea. Întotdeauna se zice cât de urâţi sunt nou-născuţii, poate că de aici i se trage uimirea. Bebeluşul e ţinut de soră într-o poziţie ce întăreşte contrastul dintre roşul aprins al profilului său şi albul uniformei încheiate pe piept. Faldurile din jurul nărilor, la o scară atât de miniaturală, par de o precizie miraculoasă; minusculul tighel descusut al pleoapelor închise se întinde, în lungime, pe diagonală, prevestind parcă faptul că, atunci când vor fi deschişi, ochii vor fi uriaşi, vor vedea şi vor şti totul. I se pare că în apăsarea dindărătul pleoapelor liniştite şi în buza de sus uşor răsfrântă distinge plăcuta prevestire a unei atitudini dispreţuitoare. Ea ştie că e bună. Nu s-ar fi aşteptat în o mie de ani, dar îi simte Feminitatea, simte ceva şi delicat, şi durabil în arcuirea craniului roz, lunguieţ, acoperit cu fâşii de puf negru, lins. Ţeasta lui Nelson fusese la naştere plină de gâlme şi nişte înspăimântătoare vene albastre, complet cheală în afară de ceafă. Rabbit se uită în jos prin geam cuprins de timiditate la simpla vedere a bebeluşului, de parcă, dacă s-ar uita urât, ar zdrobi maşinăria gingaşă a acestei vieţi neaşteptate.

Zâmbetul infirmierei, în racursi, mijit elegant între ochii lui şi nasul fetiţei, îl încredinţează că el este tatăl. Buzele ei rujate se încreţesc întrebător dincolo de geam, iar el strigă „OK, îhî" şi îi face semn cu braţele desfăcute şi degetele răsfirate la nivelul urechilor. „E grozavă", adaugă el cât poate de tare, să-i răzbată glasul dincolo de geam, însă sora deja îi duce fiica înapoi la coşul ei de supermarket. Rabbit se întoarce în partea cealaltă şi, dând de figura nedormită a tatălui care urmează la rând, pufneşte în râs. Se întoarce la Janice cu un viscol

ce se învolburează în el şi cu un foc dogoritor, roşu ca pielea bebeluşului. În salonul cu miros de săpun, îi vine o idee: ar trebui s-o boteze pe fetiţă June. E luna iunie, s-a născut în iunie. N-a cunoscut nicicând vreo fată cu numele June. Lui Janice o să-i placă, fiindcă începe cu J. Janice s-a gândit însă deja la cum s-o cheme şi vrea să-i dea numele mic al maică-sii. Lui Harry niciodată nu-i trece prin minte că doamna Springer are şi un prenume. Rebecca. Valul cald de mândrie pricinuit de copiliţa lui o înmoaie pe Janice, cum stă culcată în pat, iar el, la rândul lui, se lasă convins de dorinţa ei filială; uneori îl sperie faptul că ea nu pare să-şi iubească mama. Ajung la un compromis: Rebecca June Angstrom.

Calea dreaptă îi este acum netezită. Descoperă că domnul Springer a plătit chiria apartamentului în tot acest timp; e prieten bun cu proprietarul şi a aranjat treaba fără să-şi mai necăjească fiica. A avut tot timpul bănuiala că Harry o să se întoarcă acasă, dar n-a vrut să şi-o facă publică, în caz că se înşală. Harry şi Nelson se mută înapoi şi se pun pe Gospodăreală. Îi place senzaţia provocată de praful strâns cu aspiratorul, cum este absorbit de furtunul de pânză în punga de hârtie care, atunci când se umple cu vălătuci gri, saltă capacul Electroluxului ca un gentleman care îşi scoate pălăria. Nu era chiar nepotrivit în rolul de gurist plătit să facă reclamă curăţătorului Magipeel; are o înclinaţie instinctivă către micile aparate electrocasnice oferite de civilizaţie, micile aparate de măcinat, de feliat sau recipiente. Poate că primul născut ar trebui să fie întotdeauna fată; sosită după el în casa familiei Angstrom, Mim n-a fost niciodată expusă direct inimii strălucitoare a bucătăriei, ci a stat tot timpul în umbra activităţilor gospodăreşti şi a făcut nazuri când a trebuit să-şi asume partea ei de şmotru, care, în cele din urmă, a devenit partea mai mare, fiindcă, la urma urmei, el era băiat. Îşi închipuie că la fel o să se întâmple şi cu Nelson şi Rebecca.

Nelson îi este de ajutor. Mai apropiat de vârsta de trei decât de doi ani, micuţul poate executa ordine care nu îi cer să iasă din cameră, pricepe că locul jucăriilor lui este în coşuleţ şi simte fericirea oferită de curăţenie, ordine şi lumină. Adierea lunii iunie oftează în geamurile ferestrelor lăsate atâta vreme închise. Soarele punctează cu sute de T-uri şi L-uri scânteietoare plasa de la ferestre. Dincolo de ele, Wilbur Street se pierde în zare. Acoperişurile plate de tablă şi smoală ale caselor din vecini, cu vălurele discrete provocate de uzură, sclipesc împestriţate cu neaşteptate, misterioase bucăţi de moloz, ambalaje de bomboane şi o băltoacă de cioburi fine de sticlă, gunoaie care pesemne că au picat din nori sau au fost aduse de păsări în această stradă din cer, cu pădurea ei de antene TV şi hornuri acoperite, de dimensiunea unor hidranţi. Pe partea de jos sunt trei acoperişuri înclinate, ca nişte terase, pentru drenare pe timp de ploaie, trei trepte largi, murdare, care duc spre o margine sub care încep locuinţele mai ca lumea, casele solide, cu stucatură aplicată peste cărămizi, cu verande, cu ferestre înalte la mansardă, case prevăzute cu paratrăsnet, străjuite de conifere, protejate de tratatele încheiate cu băncile şi cu firmele de avocatură. Era ciudat felul cum deasupra lor răsărise un şir de reşedinţe; fuseseră momite de ideea dezvoltării urbane. Totuşi, într-un oraş construit pe-o coastă de munte, înălţimea era un lucru mult prea banal ca să constituie un criteriu valoric; deasupra lor se înălţa versantul sălbatic, mahalaua întunecoasă a codrului, despărţită de partea

decentă a oraşului printr-o fâşie de uliţe nepavate, ferme căzute în paragină, un cimitir şi câteva construcţii recente, nefinisate. Wilbur Street era pavată cale de încă o stradă de la uşa lui Rabbit, după care se prefăcea într-o uliţă gloduroasă, cu pietriş, ce înainta printre două şiruri scurte de case cu un singur nivel, fiecare de altă culoare, construite în 1953 pe pământul roşu desţelenit, care şi în ziua de azi abia este ţinut laolaltă de firele de iarbă ce-l smălţuiesc ici şi colo, aşa că, după câte o ploaie abundentă, apa din rigolă curge portocalie la vale pe Wilbur Street. Terenul devine şi mai abrupt şi încep pădurile.

De la ferestrele lui, Rabbit poate privi în direcţia opusă, peste oraş, spre valea largă, cu terenurile ei agricole şi terenul de golf. Îşi zice în sinea lui „E valea mea, ţinutul meu natal”.

Pereţii acoperiţi cu tapet verde scorojit, covoraşele ale căror colturi se îndoaie întruna, debaraua, a cărei uşă buşeşte de fiecare dată televizorul care nu i-a mai desfătat simţurile de atâtea luni de zile, toate astea au revenit cu o forţă neaşteptată. Fiecare ungher se împleteşte cu un ungher din mintea lui; fiecare nişă, fiecare iregularitate din zugrăveală îşi are corespondentul într-o scobitură preexistentă în mintea lui. Iar asta adaugă o altă dimensiune ordinii în curăţenia pe care o face în casă.

Sub canapea şi sub scaune, în spatele uşilor şi în spaţiul de sub bufetul din bucătărie găseşte bucăţele vechi din jucării, care îl fascinează pe Nelson. Copilul are o memorie perfectă când vine vorba de lucrurile lui.

— Mama-male mi-a dat ata, gângureşte el, ridicând de jos o raţă de plastic căreia i-au găsit rotile.

— Da? — Îhî. Mama-male mi-a dat-o.

— Nu că a fost drăguţ din partea lui mama-mare?

— Îhî.

— Ştii ceva?

— Ce?

— Mama mare e mămica lui mami.

— Îhî. Unde-i mami?

— La spital.

— La pital? Vine vi-neli?

— Exact. Se-ntoarce acasă vineri. Nu că o să se bucure să vadă ce curat am făcut peste tot?

— Tăticu-i la pital?

— Nu. Tăticu’ n-a fost la spital. Tăticu’ a fost plecat.

— Tăticu’ plecat – băieţelul face ochii mari şi rămâne cu gura căscată holbându-se la noţiunea familiară de „plecat”; glasul îi devine grav, marcat de seriozitatea ei – foalte, foalte mult.

Braţele i se desfac să măsoare lungimea absentei, iar degeţelele i se dau pe spate. Este lungimea maximă pe care o poate măsura.

— Dar acum tăticu’ nu-i plecat, nu-i aşa?

— Nu.

Îl ia pe Nelson cu maşina în ziua când se duce la doamna Smith să-i spună că este nevoit să renunţe la munca în grădină. Bătrânul Springer i-a oferit o slujbă la

unul din saloanele lui auto. Rododendronii de lângă aleea cu pietriş par prăfuiţi şi sterpi, mai au doar câteva pâlcuri de flori maronii agăţate de ramuri. Doamna Smith vine la uşă în persoană.

— Da, da, îngaimă ea cu faţa ei smeadă radioasă de bucurie.

— Doamnă Smith, vi-l prezint pe fiul meu Nelson.

— Da, da, mă bucur să te cunosc, Nelson. Ai leit capul lui taică-tău.

Bate copilul pe cap cu o mână ofilită ca o frunză de tutun.

— Ia să mă gândesc puţin. Unde oi fi pus eu borcanul cu bomboanele alea vechi? Are voie să mănânce bomboane, nu?

— Cred că are voie un pic, dar nu vă mai deranjaţi.

— Ba o să mă deranjez dacă o să fie nevoie. Necazul cu tine, tinere, este că niciodată n-ai avut pic de încredere în mine.

Porneşte cu mersul ei legănat, ca de raţă, ţinându-şi cu o mână partea din faţă a rochiei şi împungând aerul cu cealaltă, de parcă ar fi dat la o parte nişte pânze de păianjen.

Cât lipseşte din odaie, se uită împreună cu Nelson la tavanul înalt al camerei de primire, la ferestrele înalte, cu traverse subţiri ca liniile trase cu creta, unele din ele cu geamuri albăstrii, prin care văd pinii şi chiparoşii ce străjuiesc marginea îndepărtată a domeniului. Pe pereţii strălucitori sunt agăţate tablouri. Unul înfăţişează, în culori întunecate, o femeie înfăşurată într-o fâşie de mătase tivită, care pare să se contrazică, judecând după felul cum dă din mâini, cu o lebădă mare, care stă şi se împinge în ea. Pe un alt perete se află portretul unei tinere îmbrăcate într-o rochie neagră de bal; sade într-un fotoliu pluşat şi pe chip i se citeşte nerăbdarea. Deşi pătrăţoasă, figura îi pare fină, cu fruntea de formă triunghiulară din cauza coafurii. Braţele rotunde, albe îi cad în poală. Rabbit face câţiva paşi şi se apropie de ea, ca să n-o mai privească pieziş. Are buza de sus scurtă şi plină, aşa cum îi stă bine oricărei fete, răsfrântă cât să apară o umbră discretă între buze. Prin toţi porii emană energie. Şi-o închipuie gata să se scoale de pe fotoliu şi să păşească în întâmpinarea lui cu fruntea-i triunghiulară încruntată. Doamna Smith, care se întoarce cu o sferă de sticlă cu picior, asemănătoare cu un pahar de vin, vede la ce se uită şi-i explică:

— Întotdeauna m-a sâcâit întrebarea „Ce-o fi trebuit să mă facă să par aşa de enervantă? “Nu mi-a plăcut de el niciun pic şi a ştiut asta. Un mic italian şmecheraş. Avea impresia că se pricepe la femei. Poftim, îi spune ea lui Nelson apropiindu-se de el cu paharul cu bomboane, ia gustă una din astea. Sunt vechi, dar bune, ca tot felul de alte vechituri de pe lumea asta.

Îi scoate capacul, o emisferă din sticlă roşie străvezie, şi îl ţine în balans în mână. Nelson întoarce capul întrebător, Iar Rabbit încuviinţează şi-i face semn să îndrăznească, aşa că îşi alege o bomboană ambalată în staniol colorat.

— Aia n-o să-ţi placă, îl previne Rabbit. O să aibă o cireaşă înăuntru.

— Şşşt, intervine doamna Smith. Lasă băiatul s-o aleagă pe care vrea.

Aşa că bietul prichindel o ţine pe-a lui şi o ia pe aceea, fascinat de culoarea staniolului.

— Doamnă Smith, începe Rabbit, nu ştiu dacă v-a spus părintele Eccles, dar situaţia mea s-a schimbat şi va trebui să-mi iau o altă slujbă. Nu voi mai putea să

vă ajut deloc pe viitor. Îmi pare rău.

— Da, da, răspunde ea, uitându-se atentă cum îşi face Nelson de lucru cu staniolul.

— Mi-a plăcut sincer munca de-aici, continuă el. Parcă a fost raiul pe pământ, cum zicea femeia aia.

— A, aiurita aia de Alma Foster, zice doamna Smith. Aia cu rujul de-i venea până aproape de vârful nasului. N-am s-o uit niciodată, scumpa de ea. N-avea dram de creier în trup. Ia să vedem, copilaş. Ia dă-i-o doamnei Smith.

Lasă vasul de sticlă pe o măsuţă rotundă de marmură, pe care e aşezată doar o vază orientală plină de bujori, după care ia bomboana de la Nelson şi, dintr-o mişcare energică, dibace, a degetelor îi dă jos ambalajul. Puştiul se zgâieşte la ea cu gura căscată; ea îşi lasă mâna în jos cu un gest smucit şi îi strecoară drajeul de ciocolată între buze. Cu o cută de satisfacţie întipărită pe un obraz, aruncă bucăţica de staniol pe măsuţă şi-i spune lui Rabbit:

— Păi, ce să zic, Harry. Bine că măcar am văzut cum au înflorit rodişorii.

— Asta aşa-i. I-am făcut să înflorească.

— I-am făcut pe plac lui Harry al meu, ştiu asta, oriunde ar fi să fie.

Nelson muşcă învelişul de ciocolată până dă de siropul neaşteptat al cireşei şi deschide gura dezamăgit; dintr-un colţ al gurii i se prelinge un firicel maroniu şi priveşte disperat în jur, în uriaşa încăpere imaculată. Rabbit îşi face palma căuş lângă trup, iar băieţelul se apropie de el şi scuipă tăcut în palmă câhul, bucăţelele de înveliş de ciocolată, siropul cald, vâscos, şi cireaşa ciopârţită.

Doamna Smith nu vede nimic din toată scena asta. Ochii ei, cu irisurile lor de cristal fisurat, aruncă flăcări spre Harry în timp ce spune:

— Pentru mine e-o datorie sacră să mă-ngrijesc de grădina lui Horace.

— Sunt sigur c-o să găsiţi pe altcineva. A început vacanţa; ar fi o slujbă numai bună pentru un licean.

— Nu, face ea, nu. N-o să-mi mai bat capul cu asta. La anul n-o să mai fiu aici, să văd încă o dată înflorind rodişorii lui Harry. Tu m-ai ţinut în viaţă, Harry, ăsta-i adevărul; tu m-ai ţinut în viaţă. Toată iarna am fost cu un picior în groapă, iar apoi, în aprilie, m-am uitat pe fereastră şi l-am zărit pe tânărul acesta înalt, care ardea uscăturile, şi mi-am dat seama că viaţa nu m-a părăsit de tot. Asta ai tu, Harry: viaţă. E un har straniu şi nu ştiu cum ar trebui să ne folosim de el, dar ştiu că e singurul har pe care-l avem şi e unul bun.

Ochii de cristal i s-au acoperit cu o peliculă de lichid mai gros decât lacrimile şi îl înşfacă de braţe, mai sus de coate, cu gheare puternice, maronii:

— Eşti un băiat zdravăn şi de nădejde, murmură ea şi ochii îşi recapătă claritatea. După care adaugă: Ai un fiu mândru; ai grijă.

Pesemne o fi vrând să-i spună că ar trebui să fie mândru de fiul său şi să aibă grijă de el. Îl impresionează îmbrăţişarea ei; vrea să-i răspundă şi a şi gemut „Nu “când ea şi-a prezis sfârşitul. Mâna lui dreaptă este însă plină de bomboana topită, aşa că rămâne locului, neajutorat şi ţeapăn, când o aude spunându-i cu glasul tremurat:

— La revedere. Îţi urez să ai parte numai de bine. Îţi urez numai bine.

În săptămâna de după această binecuvântare, se simte adesea fericit

împreună cu Nelson. Ies la plimbare în oraş.

Într-o zi se uită la un meci de softball disputat pe terenul liceului de nişte bărbaţi cu feţe oacheşe, zbârcite, ca ale muncitorilor de la fabrica de cherestea, îmbrăcaţi în echipament fistichiu, de fetru şi flanel; una dintre echipe poartă numele unei staţii de pompieri din Brewer, iar cealaltă are numele de Asociaţia de Atletism Sunshine; bănuieşte că este acelaşi echipament pe care l-a văzut agăţat în pod atunci când a dormit în dormitorul lui Tothero. Numărul spectatorilor aşezaţi în tribunele demontabile nu îl depăşeşte pe cel al jucătorilor. De jur împrejur, în spatele tribunelor şi al gardului înalt din sârmă, puştimea în tenişi se întrece, aleargă şi se ciorovăieşte. Împreună cu Nelson se uită la câteva reprize, în timp ce soarele asfinţeşte printre coroanele copacilor. Pe Rabbit îl umplu de-o căldură ancestrală, delicată ca hârtia, razele piezişe ce-i cad pe obraji, spectatorii nu foarte numeroşi, distraţi, trăncăneala mârâită, piperată, din tribune, norii de praf ce se ridică de pe terenul de joc, fetele care se plimbă agale în pantaloni scurţi, cu îngheţate de ciocolată în mână. Au picioare adolescentine, bronzate, cu gleznele zdravene şi coapsele netede. Ştiu deja o grămadă de lucruri sau, cel puţin, pielea lor ştie. Băieţii de vârsta lor, cu ţurloaie prizărite, îmbrăcaţi în blugi şi tenişi discută în contradictoriu, dacă Williams a fost sau nu spulberat. Mantie e de zece mii de ori mai bun. Williams e de zece milioane de ori mai bun[7]. Bea pe din două cu Nelson un pahar cu oranjadă îngheţată cumpărată de la un tip cu un şorţ cu imprimeul Booster's Club, care şi-a montat o dugheană la umbră. Din partea îngheţată a amestecului se ridică fumul de gheaţă uscată, când saltă capacul, acesta face „ffp ". Dulceaţa artificială îi năpădeşte tot suflerul. Nelson varsă pe el oranjadă în încercarea de a duce paharul la gura.

Într-o altă zi se duc la locul de joacă special amenajat. Lui Nelson i se face frică de leagăne. Rabbit îi spune să se ţină bine şi-i face vânt încetişor din faţă, să-l vadă ăla micu'. Râsetele se amestecă cu rugăminţile:

— Vleau jos, începe să strige Nelson, vleau jos, vleau jos, ta-tii.

Joaca în groapa cu nisip îi provoacă lui Rabbit o migrenă discretă. Dincolo la pavilion, îşi aduce aminte de bufnetul de cauciuc al mingii şi ţăcănitul damelor de pe planşele de joc, iar mirosul uitat al brăţărilor şi al şnururilor pentru fluier pe care şi le făceau singuri din panglicuţe de plastic înguste, al cleiului şi al transpiraţiei de pe aparatele sportive se spulberă în boarea dantelată cu freamătul glasurilor de copii. Simte adevărul: ceea ce a dispărut din viaţa lui a dispărut pentru totdeauna; nicio căutare nu-i va mai restitui ce a pierdut. Niciun zbor nu mai poate ajunge acolo. Se află aici, îngropat sub oraş, în aceste mirosuri şi aceste voci, rămas în urmă pentru totdeauna. Plenitudinea sfârşeşte când îi dăm Firii obolul cuvenit, când îi procreăm copii. Atunci, termină cu noi şi devenim, întâi pe dinăuntru, apoi, pe dinafară, nişte gunoaie. Tulpini de flori.

---

[7] Ted Williams (1918-2002) şi Mickey Mantie (1935-1996) au fost doi dintre cei mai valoroşi jucători americani de baseball, care au jucat la Boston Red Sox, respectiv New York Yankees. (N. tr.)

Merg în vizită la mama-mare Springer. Copilul e încântat; Nelson o iubeşte, iar asta îl face pe Rabbit s-o simpatizeze. Deşi încearcă să-l provoace, el refuză să-i răspundă cu aceeaşi monedă, îi dă dreptate de fiecare dată; s-a purtat ca o jigodie, ca un dobitoc, urât de tot, să zică mersi că nu-i la închisoare. De fapt, nu-i ranchiunoasă cu adevărat. Pe de o parte, Nelson e acolo, cu ea, iar, pe de altă parte, răsuflă uşurată că s-a întors şi el, şi se teme nu cumva să-l sperie, să-l facă să-şi ia tălpăşiţa. În plus, părinţii soţiei n-au cum să se ia de tine la fel de dur ca ai tăi. Ei rămân undeva în afara evenimentelor, oricât de tare ar bate la uşa ta, şi au în ei ceva reconfortant, ba chiar comic. Stă împreună cu bătrâna doamnă pe veranda închisă şi beau ceai răcit cu gheaţă; ea îşi ţine picioarele bandajate sus pe un taburet şi icnetele scurte pe care le scoate când îşi mută centrul de greutate îi smulg câte un zâmbet. Zici că-i o fată din alea prostuţe care îţi plăceau în liceu, într-un fel, fără să se pună vreodată Problema că le-ai iubi cu adevărat. Nelson şi Billy Fosnacht sunt în casă, se joacă cuminţi. Sunt prea cuminţi. Doamna Springer vrea să vadă ce se-ntâmplă, dar nu şi să-şi mişte picioarele din loc; chinuită de dureri, se apucă să se plângă ce copilaş plin de cruzime este micuţul Billy Fosnacht şi de-aici sare la chestiuni legate de mama lui. Doamna Springer n-o prea înghite, nu are cine ştie ce încredere în ea; nu-i vorba de ochelarii de soare, deşi până şi asta îi pare o dovadă de afectare caraghioasă; îi displace pe de-a întregul felul ei de-a fi, de-a se băga în sufletul lui Janice numai fiindcă era rost de bârfă suculentă.

— Păi, venea pe-aici aşa de des, încât mă ocupam eu de Nelson mai mult decât Janice, că ele două toată ziua bună ziua mergeau la cinema, ca nişte puştoaice de liceu fără nicio răspundere maternă.

Rabbit ştie din liceu că, de fapt, Peggy Fosnacht, odinioară Peggy Gring, poartă ochelarii de soare din cauză că are ochii înspăimântător şi umilitor de chiorâşi. Iar Eccles i-a povestit că tovărăşia ei a reprezentat o mare alinare pentru Janice în perioada, de-acum încheiată, în care a fost atât de greu încercată. Totuşi, nu formulează cu glas tare niciuna din aceste obiecţii; ascultă în tihnă, mulţumit că, împreună cu doamna Springer, fac front comun împotriva restului lumii. Cuburile de gheaţa din ceai se topesc, făcându-l de două ori mai insipid; conversaţia soacră-sii îi spală auzul ca susurul învolburat al unui pârâu. Toropit, îşi coboară pleoapele şi pe chip i se furişează un surâs; noaptea nu doarme bine de unul singur, iar acum picoteşte ziua în amiaza mare, înconjurat de iarbă, cuprins de-o fericire moleşită, în sfârşit, revenit pe făgaşul normal al lucrurilor.

Cu totul altfel stau lucrurile la părinţii lui acasă. Se duce şi acolo o dată împreună cu Nelson. O găseşte pe maică-sa furioasă pe ceva; furia ei îi izbeşte nările de cum deschide uşa, miroase ca bătrâneţea aşternută pe roate cele. Casa asta pare sărăcăcioasă şi mică în comparaţie cu cea a familiei Springer. Ce-o fi supărând-o? îşi închipuie că ea dintotdeauna l-a ţinut partea şi-i mărturiseşte mânat de un puseu de sinceritate ce formidabili au fost alde Springer, ce sufletistă este doamna Springer şi cum pare să-i fi iertat totul, cum domnul Springer a continuat să le plătească chiria apartamentului şi acum i-a promis o slujbă de vânzător de maşini la unul din saloanele lui auto. Are patru

saloane în Brewer şi în împrejurimi; Rabbit habar n-avea că are afaceri pe picior mare. După părerea lui, e un ticălos, însă măcar e un ticălos cu ştaif; în orice caz, îşi închipuie că el, Harry Angstrom, a scăpat prea uşor din toată povestea asta. Nasul acvilin şi ochelarii aburiţi ai maică-sii lucesc înverşunaţi. Îl contrazice de fiecare dată când se întoarce de la chiuvetă cu faţa la el. La început, el crede că asta-i din cauză că n-a luat deloc legătura cu ea cât a fost plecat, însă, dacă-i pe-aşa, n-ar trebui să se mai băşice atâta acum, când, iată, vorbeşte cu ea. Pe urmă îşi zice că o fi dezgustată de faptul că s-a culcat cu Ruth şi a comis adulter; pe măsură ce înaintează în vârstă, devine tot mai evlavioasă şi probabil că în ochii ei are tot doisprezece ani, dar dintr-odată, din senin, îi distruge tot acest eşafodaj de gânduri, întrebându-l brusc:

— Şi acum ce-o să se-ntâmple cu fata asta amărâtă, cu care ai trăit în Brewer?

— Cu ea? Aaa, o să se descurce ea. Nu se aştepta la nimic.

În timp ce spune aceste cuvinte, îşi simte însă gustul salivei. Viaţa îi pare înghesuită la gândul că aude numele lui Ruth din gura maică-sii.

Buzele ei se subţiază şi-i răspunde dând capul pe spate cu aere de fiinţă respectabilă:

— Nu vreau să zic nimic, Harry. Nu vreau să zic o vorbuliţă.

Dar bine-nţeles că turuie o grămadă, numai că el nu pricepe despre ce-i vorba. Pare să surprindă nişte indicii în felul cum îl tratează ea pe Nelson. Nu-l bagă în seamă, pur şi simplu, nu-i oferă nicio jucărie, nici nu-l strânge în braţe, doar îl salută, dând scurt din cap, „Bună, Nelson”, iar ochelarii îi licăresc ca nişte cerculeţe albe. După căldura doamnei Springer, această răceală ostentativă îi pare brutală. Nelson O percepe şi amuţeşte, se agaţă speriat de picioarele lui taică-său. Rabbit nu-şi dă seama ce-o roade pe maică-sa, dar, cu siguranţă, n-o să se răzbune pe un mititel de doi ani. N-a mai pomenit la viaţa lui o bunică în stare să se poarte aşa. Ce-i drept, simpla prezenţă a micuţului îi împiedică să aibă genul de discuţie pe care o aveau pe vremuri, când maică-sa îi povestea o întâmplare nostimă din cartier, aşa că discută în continuare despre el, despre cum era el în copilărie, despre cum dribla cu mingea de baschet cât era după-amiaza de lungă şi despre cum avea tot timpul grijă de Mim. Faptul că Nelson este pe jumătate un Springer pare să-i distrugă toată afecţiunea. Momentan, nu-i mai place de maică-sa; trebuie să fii nebună să-i dai peste nas unui copilaş mititel, care abia a învăţat să vorbească. Îi vine să o întrebe „Ce înseamnă asta? Te porţi de parcă aş fi trecut în tabăra inamică. Parcă n-ai fi în toate minţile. Nu ştii că suntem de-aceeaşi parte a baricadei şi de ce nu mă lauzi?”

Totuşi, nu-i zice nimic; e la fel de căpos ca ea. Nu-i mai spune mare lucru după ce n-are succes cu textele referitoare la cât de cumsecade sunt cei din familia Springer. Lâncezeşte prin preajmă, dă de-a dura o lămâie prin bucătărie de colo-acolo, împreună cu Nelson. Ori de câte ori lămâia se rostogoleşte spre picioarele maică-sii, el este cel care trebuie s-o ridice, căci Nelson nu vrea. Tăcerea îl face pe Rabbit să roşească, nici el nu-şi dă seama dacă din cauza lui însuşi sau a maică-sii. Nici când vine taică-său acasă nu merge treaba mai bine.

Bătrânul nu-i furios, dar se uită la Harry de parcă nici n-ar fi acolo.

Pe Rabbit îl enervează cocoaşa lui vlăguită şi unghiile lui jegoase; parcă anume şi-a pus în cap să-i facă pe toţi să pară mai bătrâni. De ce nu şi-o fi făcând nişte proteze dentare care să-i stea ca lumea? Molfăie din gură ca o babă. Dar măcar, taică-său îi acordă oarece atenţie lui Nelson, care, încrezător, dă lămâia de-a dura în direcţia lui. Bătrânul i-o rostogoleşte înapoi.

— O să ajungi baschetbalist, ca taică-tău? — N-are cum, Earl, îl întrerupe maică-sa, iar Rabbit se bucură să-i audă glasul, în speranţa că s-a spart gheaţa, până când aude şi urmarea: are mânuţele prizărite ca toţi ăştia din neamul Springer.

Aceste cuvinte, rostite cu duritatea tăişului de oţel, aprind scântei de furie în inima lui Rabbit.

— Las-o moartă, ce Dumnezeu, ripostează el şi imediat îl ajung regretele, simţind că a căzut în cursă.

N-ar trebui să conteze cât de mari sunt mâinile lui Nelson, dar acum descoperă că până şi asta are importanţă. Nu vrea ca băiatul să aibă mâinile lui Janice, iar dacă chiar le are ca ea – şi dacă maică-sa a observat asta, înseamnă că aşa stau lucrurile –, copilul o să-i placă mai puţin. O să-i placă mai puţin, dar pentru asta are s-o urască pe maică-sa. E ca şi cum ea s-ar strădui să dărâme totul din temelii, chiar dacă ar fi să se surpe peste ea. Şi o admiră pentru asta, pentru voinţa ei de a-l face s-o urască atâta timp cât percepe mesajul pe care i-l transmite. Şi totuşi, lui îi repugnă acest mesaj, simte cum îi pune sufletul la încercare şi îl respinge. Nu vrea să-l audă. Nu vrea s-o mai audă scoţând vreun cuvânt. Nu vrea decât să plece de-aici purtând în suflet un strop din iubirea lui filială.

Din uşă, îl întreabă pe taică-său:

— Unde-i Mim?

— Pe Mim n-o prea mai vedem la faţă, îi răspunde bătrânul.

Lasă în pământ ochii spălăciţi şi duce mâna la buzunarul cămăşii, în care ţine două pixuri şi un pacheţel soios de cărţi de vizită şi hârtiuţe. În anii din urmă, taică-său a început să adune mici teancuri de lucruşoare, cărţi de vizită, liste şi chitanţe şi mici calendare pe care le prinde cu elastic şi le vâră în diferite buzunare cu meticulozitatea senectuţii. Rabbit pleacă deprimat din căminul lui de altădată, cu senzaţia acută că parcă i s-ar fi surpat inima.

Zilele trec netulburate atâta vreme cât Nelson e treaz. Însă, când băieţelul adoarme, când feţişoara i se lungeşte adormită, răsuflarea i-o trage înăuntru ca apoi să sufle aerul printre Buzele inerte, depunând băşicuţe de salivă pe cearşaful din pătuţ, când părul i se răsfiră în smocuri gingaşe, iar pielea netedă a obrăjorilor bucălaţi şi molcuţi, secată de însufleţire, îi este pecetluită cu o roşeaţă densă, înlăuntrul lui Harry se cască un spaţiu mort şi îl cuprinde spaima. Copilul are somnul atât de greu, încât se teme să nu-i rupă membrana vieţii şi să nu cadă dincolo de ea, în ghearele uitării. Uneori, bagă mâinile în pătuţ şi ridică trupul micuţului, cât să-i vină inima la loc simţindu-i căldura şi reacţia de împotrivire a mânuţelor şi picioruţelor lui moi, care orbecăiesc aiurea.

Se învârte prin apartament, aprinde toate luminile şi dă drumul la televizor,

bea suc de ghimbir şi frunzăreşte numere mai vechi ale revistei *Life*, se agaţă de orice i-ar putea umple acest gol. Înainte de-a se duce şi el la culcare, îl propteşte pe Nelson în dreptul bazinului de la toaletă, deschide robinetul de apă şi îi mângâie funduleţul gol, tare, până când, din somnul zădărât al micuţului ţâşneşte pişu şi împroaşcă în jeturi scurte bazinul. Pe urmă, îi înfăşoară un scutec în jurul mijlocelului, îl pune la loc în pătuţ şi se pregăteşte sufleteşte pentru saltul peste genunea ce desparte prezentul de momentul când, la lumina piezişă, lăţoasă, a soarelui de dimineaţă, băieţelul o să renască cu scutecul murat tot, lângă patul cel mare, bătând uşurel obrazul lui taică-său, să vadă ce-o să se întâmple. Câteodată se caţără în pat şi, în asemenea cazuri, pijamaua lui, cu răceala ei ca de moluscă, îl înfioară pe Rabbit, îi dă senzaţia că atinge din nou un liman jilav. Intervalul dintre aceste momente nu-i foloseşte lui Rabbit la nimic. Dorinţa de-a se vedea trecând mai repede peste el îi pune beţe-n roate. Se întinde pe pat de-a curmezişul, în aşa fel încât să nu-i atârne picioarele peste margine şi luptă cu golul lăuntric pe care-l simte. Ca o ambarcaţiune lăsată în voia valurilor, se izbeşte de aceleaşi stânci: purtarea urâtă a maică-sii, privirea de dezertor a lui taică-său, tăcerea lui Ruth când a văzut-o ultima oară, muţenia apăsătoare a maică-sii, oare ce o fi mistuind-o? Se răsuceşte cu faţa în jos, parcă s-ar uita într-o mare fără fund, jos, tot mai jos, unde nişte stânci cu cruste De sare gesticulează prin plumburiul opac. Drăguţa de Ruth în bazinul de înot. Amărâtul de Harrison dând în brânci, în stilul Ivy-League, mama lui de jigodie moartă după muieri. Mânuţa sleită, jegoasă, a lui Margaret, vârâtă brusc în gura lui Tothero şi Tothero zăcând cu limba atârnându-i, sub ochii agili, pâcloşi. Nu. Nu vrea să se gândească la asta. Se rostogoleşte la loc, pe spate, în patul uscat şi fierbinte, şi senzaţia aceea de gol lăuntric se întoarce. Gândeşte-te la ceva frumos. La baschetul şi cidrul de la şcoala aceea mică, de la capătul districtului, Liceul Oriole, dar asta a fost prea demult, nu-şi aminteşte decât cidrul şi de cum stătea mulţimea în picioare pe scenă. Ruth în bazinul de înot; cum plutea imponderabilă pe apă, cu formele rotunjite de apă, lunecând prin apă pe spate, cu ochii închişi, cum a ieşit din apă şi şia luat prosopul, cum lui i-a urcat privirea pe coapsele ei, spre părul ei nevăzut, apoi faţa ei zăcând alături de el uriaşă, galbenă şi nemişcată: moartă. Nu. Trebuie să şi-i şteargă din amintire pe Tothero şi Ruth. Pe de o parte, ei creează acest vid al morţii, iar, pe de altă parte, creşte pericolul întoarcerii lui Janice acasă: din cauza asta simte acest gol, acest dezechilibru lăuntric. Deşi zace acolo de unul singur, se simte înghesuit, îl deranjează toţi oamenii ăştia din jurul lui, nu atât cu feţele sau cuvintele lor, cât cu prezenţele lor tăcute, dense, împingându-se în el în beznă ca stâncile subacvatice, iar de sub toate astea, ca un ţiuit discret, soţia lui Eccles îi face cu ochiul. Ah, i-a făcut cu ochiul. Ce-o fi vrut să spună? Să fi fost o glumă nevinovată în încurcătura de la uşă, când fetiţa a apărut în chiloţei şi poate că i-a surprins privirea aruncată unghiilor de la picioare date cu ojă, un semn discret, ce-a vrut să însemne „Hai, pleacă”, „Noroc”, sau să fi fost o luminiţă în beznă, ce-i spunea „Intră?” E o bucăţică nostimă, isteaţă, pistruiată, ar fi trebuit să i-o tragă, ţiuitul ăla continuu îl deranjează de când ea chiar şi-a dorit pe bune ca el să i-o tragă, îi apare umbra sutienului ei cu ridicăturile înclinate, într-o cameră plină de lumină îi trage jos

pantalonii scurţi peste coapsele cu piele ca de copil, un fund dolofan, două sfere albe suspendate, în lumină, Freud în camera de primire cu pereţii acoperiţi cu acuarele cu vagine; veniţi încoace, taţi primitivi, pe canapea sade ea, se desface precum canaturile dalbe ale unei porţi – ce piept frumos ai, şi-aici, şi-aici, şi-aici. Se răsuceşte din nou şi cearşaful uscat devine atingerea mâinilor ei fremătătoare, el însuşi se îmbăţoşează dinspre catifeaua pufoasă şi se subţiază în vârf, vena groasă, îi pulsează prin spaţii de presiune înaltă, iar el face ce trebuie să facă cu o mână fermă, expertă, să pună capăt ţiuitului şi să se relaxeze, să poată adormi. Bulbucii dulci de femeie. I-o trage. Traversează terenul cu capul înainte şi ajunge dincolo fleaşcă. Ce tâmpenie! îi pare rău. Ce ciudat s-a băltit, câtuşi de puţin unde te-ai aştepta, pe cuvertură, în loc de cearşaf. Îşi lipeşte obrazul de o bucată răcoroasă de pernă. Se simte mai puţin gol pe dinăuntru, Lucy începe să-l slăbească. Contururile ei albe se depărtează ca sfoara desprinsă de pe ghem. Trebuie să doarmă; gândul la apropierea limanului îndepărtat îi taie cu încăpăţânare planarea lină. Gândeşte-te la lucruri plăcute. Din toate amintirile legate de viaţa lui, singurul loc care-i vine în minte, unde să poată sta fără ca pământul să se transforme în feţe călcate în picioare este parcarea aceea de lângă localul acela din West Virginia, după ce a intrat acolo şi a băut o ceaşcă de cafea în noaptea când a mers acolo cu maşina. Îşi aminteşte munţii ce se înălţau de jur împrejur, ca un inel de decupaje proiectat pe albastrul înălbit de lună al cerului nocturn. Îi vine în minte localul de la margine de drum, cu ferestrele lui aurii, asemănătoare cu ferestrele tramvaielor ce circulau între Mt. Judge şi Brewer în copilăria lui, şi aerul, răcoros dar însufleţit de sosirea primăverii. Aude paşii ce răsună pe asfalt în spatele lui şi vede perechea ce aleargă spre maşină ţinându-se de mână. O revede pe una dintre fetele roşcate din maşină, cu părul lung atârnându-i ca algele. Şi se pare că aici a apucat-o în direcţia greşită, că ar fi trebuit să le urmeze, că ele aveau de gând să-l călăuzească şi că ar fi trebuit să le urmeze, şi are senzaţia, în starea lui de dezintegrare de-acum, că le-a urmat, că chiar le *urmăreşte*, ca o notă muzicală care pare să călătorească deşi stă pe loc atât cât ţine. Pe această notă se cufundă în somn.

Se trezeşte însă înainte de revărsatul zorilor, cu aceeaşi senzaţie de gol lăuntric, speriat, în aşternutul gol, cu teama de a nu fi murit Nelson. Încearcă să se furişeze înapoi în visele sale, dar frica de coşmar i se amplifică şi, în cele din urmă, se dă jos din pat şi se duce să asculte respiraţia băiatului, apoi urinează cu o uşoară durere pricinuită de ejacularea de mai devreme şi se întoarce în patul ale cărui cute sunt preschimbate în dungi negre, de gravură, de primele gene de lumină. Se întinde pe această plasă şi fură o oră de somn până să vină la el băieţelul flămând şi înfrigurat.

Vineri, Janice se întoarce acasă. Pentru prima oară, prezenţa bebeluşei umple apartamentul la fel cum umple un sipet cu tămâie atmosfera dintr-o capelă. Rebecca June stă într-un pătuţ de papură împletită, vopsit în alb şi montat pe rotile. Când se duce să se uite la ea, să se convingă că-i acolo, lui Rabbit îi apare oarecum vagă, de parcă bebeluşa n-ar avea suficientă forţă să-şi contureze o siluetă clară. Obrăjorul ei întors, golit de bujorii strălucitori pe care i-a

zărit la spital, îi este acoperit de pete gri, galbene şi albastre, împestriţat ca palmele atunci când nu se simte în apele lui; când Janice o alăptează pe Rebecca, sânul i se colorează vizibil în galben, parcă în replică la nuanţele mai spălăcite ale aceleiaşi culori de pe pielea fetiţei. Alăturarea sânului şi a feţişoarei de bebe alcătuiesc o simetrie sferică de care vor să se lege şi el, şi Nelson. Când Rebecca suge la sân, Nelson devine agitat, îşi vâră degetele în spaţiul strâmt dintre buzele copilei şi mamelonul maică-sii, iar după ce este muştruluit şi împins la o parte, se învârte în jurul patului, intonând o promisiune auzită la televizor: „Mighty Mouse soseşte-ndată “. Lui Rabbit îi place să stea pe aproape şi să se uite la Janice cum îşi manevrează sânii umflaţi, cu pielea albă, lucioasă de plini ce sunt. Înfige sfârcurile groase ca pe o armă în guriţa oarbă, băşicată, care se deschide şi înhaţă cu iuţeala unei păsări. „Au! “, face Janice schiţând o grimasă de durere, iar apoi glandele din buzele Bebeluşei încep să bulbucească în armonie cu glandele ei dătătoare de lapte; se stabileşte o simetrie; faţa i se destinde într-un zâmbet amar. Îşi duce un scutec la celălalt sân, ştergându-şi laptele rezidual, pe care acesta îl elimină din simpatie, în aceste prime zile, odihnită şi întremată după spitalizare, are mai mult lapte decât consumă fetiţa. Între alăptări, pierde lapte, cămăşile ei de noapte au în partea de sus două pete scorţoase. Când o vede în pielea goală, goală-puşcă, doar cu centura elastică ce îi fixează tamponul Modess, cu pântecul ras şi ţuguiat, însemnat cu dâra verticală, maronie pe care o au doar mamele, simte fluturaşi zbătându-i-se în stomac la vederea aprigă a sânilor săltaţi în sus de apăsarea laptelui din ei, cum împung aerul pornindu-i din trupul mlădiu ca nişte fructe lucioase, străbătute de vinişoare verzui, cu vârfuri aspre, purpurii. Cu bustul planturos, bandajată, Janice se mişcă încet, precaută, de parcă ar risca să se verse sau să se spargă. Deşi sânii i s-au obişnuit cu micuţa fără nicio jenă, fiindu-i tot un fel de instrumente, ca şi mâinile, în faţa lui rămâne sfioasă şi îşi acoperă goliciunea dacă se uită la ea prea făţiş. El simte însă o deosebire între acum şi clipa când s-au iubit întâia oară, întinşi unul lângă celălalt pe patul împrumutat, când el ţinea ochii închişi, cufundându-se împreună, pe-o rână, ca într-o pâclă, unul în celălalt. Acum ea este când şi când nepăsătoare, iese din baie în pielea goală, îşi lasă bretelele să-i atârne în timp ce o alăptează pe micuţă, pare să-şi accepte, cu o recunoştinţă firească statutul de maşinărie, o maşinărie albă, polivalentă, bună la futut, prăsit şi alăptat. Şi el are scurgeri; dragostea pătimaşă, dulce, îi apasă ca o povară cugetul şi o doreşte – măcar o atingere, ştie că ea este o rană deschisă, dar nu vrea decât o atingere, cât să-l scape de laptele lui, să i-l dăruiască ei. Deşi în transa indusă de eter a pomenit de dragoste, Janice îi întoarce spatele în pat şi se cufundă într-un somn greu, ce aduce a posomorală. El îi este prea recunoscător, e prea mândru de ea să nu i se supună. Într-un fel, săptămâna asta o venerează.

Eccles vine în vizită şi le spune că speră să-i întâlnească la biserică. Îi sunt atât de îndatoraţi, încât nu le rămâne decât să recunoască, ar fi frumos din partea lor ca măcar unul din ei să meargă la biserică. Iar acesta trebuie să fie Harry. Janice n-are cum; duminica asta se fac nouă zile de când a ieşit din spital şi, cu Harry învoit de la noul lui serviciu de luni încoace, începe să se simtă

istovită, sleită şi maltratată. Harry e bucuros să meargă la biserică la Eccles. Asta nu numai datorită afecţiunii stinghere pe care i-o poartă, deşi e şi ăsta un motiv; ci şi pentru că se consideră fericit, norocos, binecuvântat, iertat – iar pentru toate astea vrea să-şi arate recunoştinţa. Senzaţia că ar exista o lume invizibilă e instinctivă şi nimeni n-ar bănui cât de multe dintre faptele lui reprezintă tranzacţii cu această lume. Îşi pune costumul cel nou, gri, şi la unsprezece şi un sfert iese în dimineaţa de duminică senină, cu cer albastru, în ziua dinaintea solstiţiului de vară. Întotdeauna i-au plăcut oamenii care intrau băţoşi în biserica de peste drum de locuinţa lui Ruth, iar acum, iată-l şi pe el ajuns unul din ei. Urmează să se bucure de primul ceas, după mai bine de o săptămână, în care nu va mai fi alături de un Springer, fie Janice acasă, fie tatăl ei la locul de muncă. Slujba de la salonul auto e destul de uşoară dacă nu ţi se pare o cazană să înşiri braşoave. Până după-amiaza se simte extenuat. Rablele astea vin cu 130 000 de kilometri la bord şi cu pistoanele atât de slăbite, de vezi cum se revarsă uleiul prin ele, iar ei le trag o spălare şi le dau kilometrajul înapoi, după care te trezeşti îndrugând că-s un veritabil chilipir. O să-şi ceară iertarea păcatelor.

Îi detestă pe toţi trecătorii de pe stradă îmbrăcaţi în ţinuta lor soioasă de fiecare zi, oameni ce îşi expun crezul că lumea se află pe marginea prăpastiei, că moartea este irevocabilă, că firul rătăcitor al sentimentelor sale nu duce nicăieri. Tot aşa, îi iubeşte pe cei îmbrăcaţi ca de biserică: costumele călcate, sobre ale bărbaţilor corpolenţi oferă substanţă şi respectabilitate senzaţiilor lui tainice legate de lumea invizibilă, florile prinse în pălăriile nevestelor lor par s-o facă treptat vizibilă; cât despre fiicele lor, acestea sunt ele însele flori întregi, trupurile lor sunt fiecare câte o floare cu petale din pânză topită şi franjuri, o înflorire a credinţei, aşa că până şi cele mai urâţele care-i trec pe dinaintea ochilor sunt de o frumuseţe strălucitoare, frumuseţea credinţei. Mai că-i vine să le sărute picioarele de recunoştinţă că îl dezleagă de spaimă. Până ajunge să între în biserică, e prea fericit ca să mai ceară iertarea păcatelor săvârşite. În timp ce îngenunchează de pe bancă pe scăunelul roşu căptuşit, dar nu îndeajuns ca să-i susţină greutatea fără să-i înţepe genunchii rău de tot, craniul îi vâjâie de bucurie, i se suie sângele la cap şi cele câteva cuvinte pe care le bâiguie, „Dumnezeu, Rebecca, mulţumesc", se amestecă de-a valma printre puseurile lui de exaltare fără noimă. Lumea care a mai avut de-a face cu Dumnezeu fojgăie şi se frământă, uitându-se la el în întuneric. Când se aşază la loc pe bancă, privirea îi este atrasă de capul din faţa lui. Este al unei femei cu o pălărie largă, de pai. E mai degrabă minioană decât de înălţime mijlocie, cu umeri înguşti, pistruiaţi, probabil tânără, deşi toate femeile par mai tinere privite din spate. Pălăria cu boruri largi transmite graţios o înclinare cât se poate de discretă a capului şi transformă bucla de pâr blond de pe ceafă într-un fel de secret pe care el şi numai el îl ştie. Gâtul şi umerii îi sunt vaporoşi, se pierd în apele hainei din fire albe, fine, invizibile cu excepţia locului unde urzeala se îngemănează cu lumina. Rabbit zâmbeşte amintindu-şi vorbele lui Tothero, care spunea că femeile sunt păroase peste tot. Se întreabă dacă Tothero o fi murit între timp şi imediat se roagă să nu fi murit. Arde de nerăbdare s-o vadă pe femeie întorcându-se, să-i

poată privi profilul sub borurile pălăriei, ditamai roata solară ţesută, garnisită cu violete de hârtie. Ea se răsuceşte, să se uite în jos, la ceva de lângă ea; lui i se taie respiraţia; o clipă străluceşte cea mai subţire feţişoară ca o semilună, după care este din nou eclipsată. Lângă umărul ei răsare ceva cu o panglică roz. Rabbit se holbează la mutriţa întrebătoare a micuţei Joyce Eccles. Degetele îi bâjbâie în căutarea culegerii de imnuri când slujba este întreruptă de acordurile de orgă; soţia lui Eccles este cea care se ridică în picioare aici, la un pas de el.

Eccles trece pe intervalul dintre bănci târşindu-şi picioarele în urma unui puhoi de ministranţi şi corişti. Sus, în spatele balustradei din altar, pare distrat şi indispus, distant, lipsit de vlagă şi ţeapăn, zici că-i o păpuşă japoneză în odăjdiile lui. Lui Rabbit nu-i place deloc glasul afectat, nazal, pios cu care intonează rugăciunile; e ceva ce nu-i place în toată slujba asta episcopaliană, cu suişurile şi coborâşurile ei pline de fervoare, rugăciunile ei stereotipe, psalmodierile ei de mântuială. Îl deranjează îngenuncheatul pe perniţa aia; îl dor şalele; îşi îndoaie coatele pe spătarul băncii din faţă, să nu cadă pe spate. Îi lipseşte liturghia luterană cu care s-a obişnuit, gravată în inima lui ca o inscripţie roasă de trecerea timpului. În această slujbă, el gafează total aiurea, blocat de ceea ce par nişte dislocări intenţionate de adoraţie. Are senzaţia că se face prea mult caz pe seama chetei. Abia dacă mai ascultă predica.

Este vorba despre cele patruzeci de zile petrecute de Iisus în pustiu şi discuţiile lui cu diavolul. Are această întâmplare vreo relevanţă pentru *noi,* aici, în ziua de azi? În secolul douăzeci, în Statele Unite ale Americii? Da. În sensul în care *toţi* creştinii se cade să aibă discuţii cu diavolul, să-i înveţe tertipurile, să-i audă vocea. Tradiţia care stă în spatele acestei legende este străveche, a fost transmisă din gură în gură printre primii creştini. Iată semnificaţia mai largă, sensul mai larg pe care îl desprinde de-aici Eccles: suferinţa, privaţiunea, lipsurile, greutăţile, sărăcia, toate astea sunt o parte indispensabilă a educaţiei, s-ar putea spune, o iniţiere a tuturor celor care doresc să-i fie discipoli lui Iisus Christos. În amvon, Eccles dă lupte grele cu piţigăiala din glasul său. Sprâncenele i se hâţână mărunt, ca prinse pe nişte cârlige de undiţă. E un spectacol dizgraţios şi chinuit, într-un fel, contorsionat; automobilul şi-l conduce cu o evlavie mult mai firească. În odăjdiile alea pare preotul sinistru dintr-un roman de groază de trei parale. Harry nu se omoară după aspectul întunecat, încâlcit, visceral al creştinismului, după calitatea lui de *străbatere* a unui traseu, după trecerea *în* moarte şi suferinţă, care Mântuieşte şi inversează lucrurile, ca pe-o umbrelă întoarsă pe dos de vânt. Îi lipseşte voinţa conştientizată de-a parcurge linia dreaptă a unui paradox. Ochii i se întorc spre lumină, oricum ar fi să-i cadă aceasta pe retină.

Obrazul strălucitor al lui Lucy Eccles ba apare, ba dispare sub scutul lui de pai. Copilul, cu totul ascuns vederii lui, în afară de fundă, dincolo de spătarul băncii, îi şopteşte ceva, pesemne faptul că se află în spatele lor. Şi totuşi, femeia nu întoarce capul nici măcar o singură dată. Această inutilă joacă de-a nu-l băga în seamă îl excită. Profilul ei este tot ce reuşeşte să vadă; pliul molatic al bărbiei duble i se adânceşte când se încruntă în jos, la fetiţa de lângă ea. Poartă o rochie cu dungi albastre, înguste, care se întâlnesc în unghi ascuţit pe cusătură.

Materialul elegant şi croiala de pe umeri par să între în contradicţie cu biserica şi, totuşi, să i se supună. Are ceva sexos în felul ei de-a sta încremenită în biserică, în obedienţa ei faţă de procedura rigidă, masculină. Rabbit se flatează închipuindu-şi că, de fapt, toată atenţia ei radiază către locul din spatele ei. Pe fundalul pestriţ al capetelor aplecate, al vitraliilor, al tăbliţelor memoriale prinse pe pereţi şi al băncilor meşteşugit sculptate, părul, pielea şi pălăria îi emană o strălucire discretă, unică, diferenţele de nuanţă dintre ele aducând cu tonurile sclipitoare dinlăuntrul unei flăcări.

Aşa că atunci când, după predică, urmează un imn şi ceafa ei strălucitoare se înclină să primească binecuvântarea, iar momentul acesta agitat de tăcere trece şi ea se ridică şi dă cu ochii de el, i se pare ridicolă revederea chipului ei împestriţat de-o colecţie de puncte precis conturate – ochii, nările, pistruii şi gropiţele delicate, datorită cărora colţurile gurii par să degajeze o tensiune sarcastică. Îl şochează un pic însuşi faptul că ea are aşternută pe chip o expresie: viziunea luminoasă de care se bucurase timp de o oră nu părea capabilă să se îngusteze atât de rapid luând forma unei persoane mărunte.

— Hei, bună, o salută el.

— Bună, răspunde ea. Eşti ultima persoană pe care mă aşteptam s-o văd aici.

— De ce?

E încântat că-l consideră ultimul om.

— Nu ştiu… nu pari să fii genul care să frecventeze instituţiile publice.

El îi scrutează privirea, să vadă dacă-i mai face cu ochiul. Nu mai are încredere în gestul ei de acum câteva săptămâni. Ea îl priveşte drept în ochi până când el îşi pleacă privirea.

— Bună, Joyce, spune el. Ce mai faci?

Micuţa se opreşte şi se ascunde în spatele maică-sii, care continuă să se deplaseze pe culoarul dintre bănci, înaintează cu paşi mărunţi, calmi, împărţind zâmbete luminoase turmei. N-are cum să nu-i admire aptitudinile sociale.

La uşă, Eccles îi strânge mâna lui Harry, i-o strânge ferm, cu căldură, iar strânsoarea devine mai fermă în momentul când ar trebui să slăbească.

— Sunt extrem de fericit să te văd aici, spune el, continuând să-l ţină de mână.

Rabbit simte cum toată coada din spatele lui se buluceşte şi se împinge.

— Mă bucur să fiu aici, răspunde el. Grozavă predică. Eccles, care se zgâieşte la el cu un zâmbet febril şi o roşeaţă ce aduce a scuză, începe să râdă; cerul gurii îi luceşte o clipită şi îi dă drumul lui Harry.

Harry îl aude spunându-i lui Lucy:

— Cam peste o oră.

— Friptura e la cuptor. O vrei rece sau mai prăjită?

— Mai prăjită, îi răspunde.

O apucă solemn de mânuţă pe Joyce şi-i spune:

— Bună ziua, doamnă Pettigrew! Arătaţi splendid în dimineaţa asta!

Uimit, Rabbit întoarce capul şi observă că şi doamna grăsană din spatele lui este la fel de uimită. Are dreptate nevastă-sa, Eccles e lipsit de tact. Lucy, cu Joyce în spatele ei, îl prinde din urmă. Pălăria ei de pai îi ajunge până la umăr.

— Aveţi maşină?
— Nu. Dumneavoastră aveţi? — Nu. Haideţi cu noi pe jos.
— OK.

Propunerea ei este atât de îndrăzneaţă încât, probabil, nu înseamnă nimic; şi totuşi, o strună din sufletul lui, acordată pe frecvenţa ei, începe să vibreze. Razele de soare freamătă printre copaci; pe străzi şi pe porţiunile de trotuar neumbrite, razele ard uscate, apăsător. Şi-au pierdut granulaţia lăptoasă a soarelui de dimineaţă. Fragmentele de mică din trotuar strălucesc; capotele şi parbrizele maşinilor ce trec în goană mânjesc aerul cu reflexe albe. Lucy îşi scoate pălăria şi îşi scutură părul. Mulţimea de enoriaşi din spatele lor se răreşte. Frunzele lucioase, de curând răsărite ale arţarilor plantaţi între trotuar şi bordură îi adăpostesc din loc în loc la umbra lor; în spaţiile largi bătute de soare, chipul ei şi cămaşa lui, par albe, nespus de albe; goana automobilelor, claxonul unei triciclete, zăngănitul unei ceşti în contact cu o farfurioară, venit dintr-o casă, sunt sunete propagate către el parcă printr-o bară lucioasă din oţel. În timp ce înaintează pe drum, se înfioară în lumina ce pare să radieze din ea.

— Ce vă mai fac soţia şi bebeluşul? Se interesează ea.
— Bine. Fac bine.
— Perfect. Vă place noua slujbă?
— Nu prea mă omor după ea.
— Ah, asta e de rău, nu-i aşa?
— Nu ştiu. Nu cred că trebuie să-ţi placă slujba pe care-o ai. Dacă ţi-ar plăcea, n-ar mai fi slujbă.
— Lui Jack îi place slujba pe care-o are.
— Atunci, nu-i slujbă.
— Aşa zice şi el. Spune că nu-i o slujbă şi nici eu n-aş trata-o ca pe-o slujbă. Dar sunt sigură că-i cunoaşteţi textele la fel de bine ca mine.

Îşi dă seama că-l ia peste picior, dar asta nu îl afectează, e prea emoţionat.

— Cred că eu şi cu el suntem, cumva, la fel, zice.
— Ştiu. Ştiu.

Graba ciudată cu care îi dă dreptate îi face inima să-i sară din piept.

— Dar, bine-nţeles, eu, una, observ deosebirile, adaugă ea.

La sfârşitul propoziţiei, glasul îi sună sec; buza de jos îi schiţează o grimasă dezaprobatoare.

Ce se-ntâmplă aici? Are senzaţia că parcă ar atinge un geam. Nu-şi dă seama dacă trăncănesc despre nişte nimicuri sau vorbesc cifrat, umblând la sensuri ascunse. Nu-şi dă seama dacă ea cochetează la modul conştient sau inconştient. De fiecare dată îşi propune ca atunci când are s-o mai vadă, să-i spună verde-n faţă că o iubeşte, sau ceva la fel de franc, să dea cărţile pe faţă; în prezenţa ei însă, parcă înlemneşte; răsuflarea îi abureşte geamul imaginar şi cu greu născoceşte ceva de zis şi tot ce zice sunt numai tâmpenii. Ştie un singur lucru: dincolo de toate aparenţele, dincolo de minţile lor şi de situaţia lor socială, are, ca pe un drept de proprietate asupra unei bucăţi de pământ îndepărtate, o înrâurire asupra ei; şi mai ştie că în constituţia ei, în rânduiala părului şi a nervilor şi a venelor ei delicate, ea este pregătită să-i accepte înrâurirea. Totuşi, între

disponibilitatea ei şi el intervin tot felul de chestiuni de bun-simţ.

— Ce deosebiri? Întreabă el.

— Ei, de exemplu, dumneavoastră nu vă este frică de femei.

— Cui îi este frică?

— Lui Jack.

— Credeţi?

— Bineînţeles. Cu bătrânele şi adolescentele n-are nicio treabă; cu cele care-l văd în sutană. Dar cu celelalte este exagerat de prudent; nu-i plac. Crede că nici n-ar trebui să vină la biserică. Aduc cu ele un miros de bebeluşi şi de aşternut. Asta nu-i valabil doar în cazul lui Jack, ci al întregii creştinătăţi. Zău că-i o religie tare nevropată.

Într-un fel, când ea iese la interval cu propria ei psihologie, aceasta îi pare atât de prostească, încât îi trece sentimentul că ar fi un neghiob. Coboară de pe o bordură înaltă şi o apucă de braţ. Mt. Judge, construit pe coasta dealului, e plin De borduri înalte, destul de greu de abordat cu graţie de către femeile scunde. Braţul ei gol rămâne răcoros între degetele lui.

— Să nu le spuneţi asta enoriaşilor, zice el.

— Vedeţi? vorbiţi exact ca Jack.

— Şi asta-i bine, sau rău?

Aha. Îşi zice că aici o verifică dacă umblă cu cacealmale sau nu. Trebuie să-i răspundă sau bine, sau rău, iar asta va decide drumul pe care o s-o apuce.

Ea însă nu-i răspunde nimic. El îşi dă seama ce stăpânire de sine presupune asta; ea este obişnuită să aibă mereu ultimul cuvânt. Urcă amândoi pe bordura trotuarului de vizavi, iar el îi dă drumul stingher braţului. Deşi stingher, încă are sentimentul că are alături de el o jumătate primitoare, că se potrivesc.

— Mami? Face Joyce.

— Poftim.

— Ce-i aia ropată?

— Ropată? A, nevropată. E atunci când eşti bolnăvior la cap.

— Ca o răceală la cap?

— Păi da, oarecum. E aproape la fel de grav. Dar nu-ţi face griji din cauza asta, scumpa mea. Mai toată lumea suferă de aşa ceva, cu excepţia prietenului nostru, domnul Angstrom.

Micuţa ridică ochii spre el de lângă coapsele maică-sii, cu un zâmbet larg de obrăznicie făţişă.

— E rău, zice ea.

— Nu din cale afară, o contrazice maică-sa.

La capătul zidului de cărămidă al casei parohiale e abandonată o tricicletă albastră, iar Joyce o ia la fugă spre ea, o încalecă şi se îndepărtează pedalând în hăiniţa ei bleu de duminică şi cu fundiţa roz din păr, scoţând un scârţâit metalic, torcând în aer fire ventriloce de zgomot. O clipă se uită amândoi după copil. Apoi Lucy îl întreabă:

— Nu vreţi să intraţi?

În aşteptarea răspunsului, îi contemplă umărul; din unghiul ăsta, pleoapele albe îi ascund ochii. Are buzele întredeschise, Graba ciudată cu care îi dă

dreptate îi face inima să-i sară din piept.

— Dar, bine-nţeles, eu, una, observ deosebirile, adaugă ea.

La sfârşitul propoziţiei, glasul îi sună sec; buza de jos îi schiţează o grimasă dezaprobatoare.

Ce se-ntâmplă aici? Are senzaţia că parcă ar atinge un geam. Nu-şi dă seama dacă trăncănesc despre nişte nimicuri sau vorbesc cifrat, umblând la sensuri ascunse. Nu-şi dă seama dacă ea cochetează la modul conştient sau inconştient. De fiecare dată îşi propune ca atunci când are s-o mai vadă, să-i spună verde-n faţă că o iubeşte, sau ceva la fel de franc, să dea cărţile pe faţă; în prezenţa ei însă, parcă înlemneşte; răsuflarea îi abureşte geamul imaginar şi cu greu născoceşte ceva de zis şi tot ce zice sunt numai tâmpenii. Ştie un singur lucru: dincolo de toate aparenţele, dincolo de minţile lor şi de situaţia lor socială, are, ca pe un drept de proprietate asupra unei bucăţi de pământ îndepărtate, o înrâurire asupra ei; şi mai ştie că în constituţia ei, în rânduiala părului şi a nervilor şi a venelor ei delicate, ea este pregătită să-i accepte înrâurirea. Totuşi, între disponibilitatea ei şi el intervin tot felul de chestiuni de bun-simţ.

— Ce deosebiri? Întreabă el.

— Ei, de exemplu, dumneavoastră nu vă este frică de femei.

— Cui îi este frică?

— Lui Jack.

— Credeţi?

— Bineînţeles. Cu bătrânele şi adolescentele n-are nicio treabă; cu cele care-l văd în sutană. Dar cu celelalte este exagerat de prudent; nu-i plac. Crede că nici n-ar trebui să vină la biserică. Aduc cu ele un miros de bebeluşi şi de aşternut. Asta nu-i valabil doar în cazul lui Jack, ci al întregii creştinătăţi. Zău că-i o religie tare nevropată.

Într-un fel, când ea iese la interval cu propria ei psihologie, aceasta îi pare atât de prostească, încât îi trece sentimentul că ar fi un neghiob. Coboară de pe o bordură înaltă şi o apucă de braţ. Mt. Judge, construit pe coasta dealului, e plin De borduri înalte, destul de greu de abordat cu graţie de către femeile scunde. Braţul ei gol rămâne răcoros între degetele lui.

— Să nu le spuneţi asta enoriaşilor, zice el.

— Vedeţi? vorbiţi exact ca Jack.

— Şi asta-i bine, sau rău?

Aha. Îşi zice că aici o verifică dacă umblă cu cacealmale sau nu. Trebuie să-i răspundă sau bine, sau rău, iar asta va decide drumul pe care o s-o apuce.

Ea însă nu-i răspunde nimic. El îşi dă seama ce stăpânire de sine presupune asta; ea este obişnuită să aibă mereu ultimul cuvânt. Urcă amândoi pe bordura trotuarului de vizavi, iar el îi dă drumul stingher braţului. Deşi stingher, încă are sentimentul că are alături de el o jumătate primitoare, că se potrivesc.

— Mami? Face Joyce.

— Poftim.

— Ce-i aia ropată?

— Ropată? A, nevropată. E atunci când eşti bolnăvior la cap.

— Ca o răceală la cap?

— Păi da, oarecum. E aproape la fel de grav. Dar nu-ţi face griji din cauza asta, scumpa mea. Mai toată lumea suferă de aşa ceva, cu excepţia prietenului nostru, domnul Angstrom.

Micuţa ridică ochii spre el de lângă coapsele maică-sii, cu un zâmbet larg de obrăznicie făţişă.

— E rău, zice ea.

— Nu din cale afară, o contrazice maică-sa.

La capătul zidului de cărămidă al casei parohiale e abandonată o tricicletă albastră, iar Joyce o ia la fugă spre ea, o încalecă şi se îndepărtează pedalând în hăiniţa ei bleu de duminică şi cu fundiţa roz din păr, scoţând un scârţâit metalic, torcând în aer fire ventriloce de zgomot. O clipă se uită amândoi după copil. Apoi Lucy îl întreabă:

— Nu vreţi să intraţi?

În aşteptarea răspunsului, îi contemplă umărul; din unghiul ăsta, pleoapele albe îi ascund ochii. Are buzele întredeschise, Iar limba, îşi dă el seama din mişcarea maxilarului, îi atinge cerul gurii. În soarele amiezii, trăsăturile ei i se înfăţişează clar, iar stratul de ruj îi pare crăpat. Vede cum interiorul buzei de jos, lipite de dinţi, i s-a umezit. O răbufnire tardivă a predicii, aroma ei chinuită, plină de sfaturi bine intenţionate, ca o adiere prăfoasă ce vine dinspre deşert, îi străbate fiinţa, însoţită grotesc de o imagine a sânului delicat al lui Janice, brăzdat de vinişoare verzui. Acest mic detaliu pervers vrea să-l smulgă de lângă ele.

— Nu, mulţumesc, nu pot.

— Ei, haide. Aţi fost la biserică, meritaţi o răsplată. Intraţi să beţi o cafea.

— Nu, uite ce e.

Vorbele îi sună blând, dar parcă pline de importanţă.

— Sunteţi o drăguţă, dar am şi eu o nevastă.

Iar mâinile lui, ridicate în semn de explicaţie vagă, o fac să se tragă rapid înapoi.

— Poftim?!

Nu-i mai stă mintea la nimic în afară de zona măruntă, plină de picăţele, a irişilor ei verzi, ca un şerveţel rupt în jurul pupilelor negre; apoi îşi coboară privirea spre fundul ei rotund, tare, cum saltă pe alee.

— Vă mulţumesc, oricum, îi strigă cu o voce goală, fricoasă.

Îi e groază că l-ar putea urî. Ea trânteşte uşa în urma ei atât de tare, încât ciocănelul în formă de peşte bate singur pe veranda pustie.

Rabbit se întoarce acasă pe jos, fără să vadă măcar soarele. S-o fi supărat că i-a respins propunerea, sau pentru că i-a dat de înţeles că-şi închipuie că i-ar fi făcut o propunere? Sau să fi fost la mijloc un amestec din contrariile astea care, cumva, i-au demascat intenţiile în propriii ochi? Maică-sa, surprinsă brusc într-o zăpăceală de-a ei, şi-ar fi concentrat eforturile în această direcţie. În ambele cazuri, se simte înalt, elegant, cu posibilităţi nelimitate, în timp ce înaintează cu paşi mari, pe sub copaci, în costumul lui de duminică. Dispreţuită sau neînţeleasă, nevasta lui Eccles l-a pus pe jar şi ajunge acasă destupat la minte şi plin de pofte trupeşti.

Dorinţa lui de a face dragoste cu Janice e ca un îngeraş de care toată după-amiaza sunt prinse mici greutăţi de plumb. Copilul orăcăie neobosit. Stă în pătuţ toată după-amiaza şi scoate un enervant zgomot de îngrijorare, *oooa ăă ooaa ăăă oaaa,* o firavă zgârietură persistentă la o uşă lăuntrică. Ce-o fi vrând? De ce n-o fi dormind? S-a întors de la biserică aducând cu sine ceva de preţ pentru Janice şi se vede împiedicat să i-l dăruiască. Scâncetul împrăştie teamă prin apartament. Îi dă dureri de stomac. Când o ridică pe micuţă să râgâie, se trezeşte râgâind şi el; presiunea din stomacul lui se destinde şi apoi se reface într-o băşică ce stă să se spargă, în timp ce băşica din copil nu se destinde nicicum. Trupşorul molcuţ, marmorat, uşor ca fulgul, devine rigid când îl duce la piept, apoi se înmoaie, iar capul fierbinte i se bălăngăne de parcă e gata să i se desprindă de gât.

— Becky, Becky, Becky, o alintă el, hai, fă nani. Nani, nani, nani.

Din cauza zgomotului, Nelson devine agitat şi plângăreţ. De parcă, fiind cel mai apropiat de poarta întunecată de unde a apărut nu de mult bebeluşul, el este cel mai sensibil la ameninţarea de care micuţa încearcă să-i prevină. Nişte umbre pe care simţurile lor mai dezvoltate nu le percep par să pună stăpânire pe Rebecca de îndată ce este lăsată singură. Rabbit o culcă în pătuţ, se duce în vârful picioarelor spre camera de zi; îşi ţin răsuflarea. Apoi, cu un zgrepţănat tăios, pojghiţa tăcerii se sparge, iar vaierul întretăiat o ia de la capăt: *ăă ooaa ăăă oaaa!*

— Ah, Dumnezeule! exclamă Rabbit. Mama mă-sii de plod! Mama mă-sii de plod!

Pe la cinci după-amiază, Janice se pune pe plâns. Lacrimile îi curg şiroaie pe faţa negricioasă, ciupită.

— Mi-a secat laptele, se plânge ea. Nu mai am lapte. N-am cu ce s-o mai hrănesc.

A alăptat pruncul de mai multe ori.

— Las-o baltă, zice el. O să cadă ruptă de oboseală la un moment dat. Trage o duşcă. Avem nişte whisky vechi în bucătărie.

— Ia zi, ce-i cu placa asta cu „Trage o duşcă”? De-o vreme tot încerc să nu mai beau. Credeam că nu-ţi place să mă vezi bând. Ai fumat toată după-amiaza ţigară după ţigară şi mă baţi la cap cu „Trage o duşcă. Trage o duşcă”.

— Am crezut că te-ar mai destinde puţin. Eşti al naibii de încordată.

— Nu sunt mai încordată decât tine. Pe tine ce te roade? Ce-i în capul tău?

— Ce s-a întâmplat cu laptele? De ce nu poţi să-i dai lu’ asta mică destul lapte?

— Am alăptat-o de trei ori în patru ore. M-a secat.

Cu un gest simplu, vlăguit, îşi stoarce sânul prin rochie.

— Păi, hai să tragi o duşcă de ceva.

— Ia zi, ce ţi-au spus la biserică? „Du-te acasă şi îmbat-o pe nevastă-ta”? Bea *tu*, dacă numai la asta-ţi stă gândul.

— Nu simt nevoia să beau.

— Ei bine, simţi tu nevoia de ceva. Tu eşti cel care o necăjeşte pe Becky. N-a avut nimic toată dimineaţa până să te întorci tu acasă.

— Las-o baltă. Pur şi simplu las-o baltă. Lasă baltă tot căcatu' ăsta.

— Plânge bebe!

Janice îl îmbrăţişează pe Nelson.

— Ştiu, iubire. Are febră. O să înceteze într-o clipă.

— Bebe ale feblă?

Trag cu urechea un minut, dar orăcăitul nu încetează; alarma slabă, înnebunitoare, întreruptă de chinuitoare perioade de tăcere, continuă la nesfârşit. Puşi în gardă, dar neştiind în ce constă primejdia, frunzăresc aiurea, nelinişţiţi, resturile ziarului de duminică, în apartamentul cu pereţii acoperiţi de igrasie ca la închisoare. Afară, cerul îşi menţine pompa regală, la fel de albastru cu fiecare ceas care trece, iar pe Rabbit îl cuprinde şi mai tare panica la gândul că, într-o zi ca asta, părinţii îi scoteau la plimbări lungi, plăcute, iar ei irosesc o duminică minunată. Ei însă nu se pot organiza îndeajuns să pună de-o ieşire. Ar putea ieşi cu Nelson, dar micuţul e stăpânit de o teamă ciudată, nu are chef să plece de lângă mama lui, iar Rabbit, în speranţa că o va poseda în cele din urmă, se învârteşte pe lângă ea ca un avar lângă o comoară. Îi uneşte pofta lui carnală.

Ea simte acest lucru şi se simte exploatată:

— De ce nu ieşi la o plimbare? O faci să se agite pe asta mică. Şi pe mine la fel.

— Nu vrei să tragi o duşcă?

— Nu. *Nu!* Nu vreau decât să stai jos, să nu mai fumezi, să legeni copilul sau să faci şi tu ceva. Şi nu mă mai atinge.

E prea cald. Cred c-ar trebui să mă întorc la spital.

— Te doare? Acolo jos, vreau să zic.

— Păi, nu m-ar durea dacă n-ar mai plânge copilul. Am alăptat-o de trei ori. Acum trebuie să-ţi dau ţie de mâncare. Aah. Duminicile astea! Ce-ai făcut la biserică de eşti aşa de vioi?

— Nu sunt deloc vioi. Încerc să mă fac util.

— Ştiu. Tocmai asta-i atât de nefiresc. Pielea îţi miroase ciudat.

— Cum adică?

— Păi, nu ştiu. Nu mă mai bate la cap.

— Te iubesc.

— Încetează. Nu se poate. În clipa asta nu-s bună de iubit.

— Întinde-te puţin pe canapea şi o să fac eu nişte supă.

— Nu, nu, nu. Îmbăiază-l pe Nelson. Mai încerc o dată să alăptez copilul. Biata de tine, nu-i nimic acolo.

Iau cina târziu, dar încă pe lumină; ziua este printre cele mai lungi din an. Sorb supa la lumina pâlpâitoare a orăcăielilor presante scoase de Rebecca; glăsciorul ei firav ca un filament subţire, ce arde cu haotice impulsuri de energie. Dar în timp ce, printre vasele adunate în chiuvetă, sub mobila uzată şi jilavă şi în adâncitura ca de sicriu a pătuţului împletit, Umbrele serii câştigă teren, strânsoarea celui cu care s-a luptat Becky toată după-amiaza slăbeşte şi, dintr-odată, se opreşte din scâncit, lăsând în urmă o pace solemnă, vinovată. Au dezamăgit-o. O străină fără cunoştinţe de limba engleză, dar împovărată de o îngrijorare imensă şi dureroasă, a picat în mijlocul lor, iar ei au dezamăgit-o. În

cele din urmă, însăşi noaptea s-a strecurat înăuntru şi a măturat-o ca pe un gunoi.

— Nu se poate să aibă colici, e prea mică, zice Janice. Poate că doar i-a fost foame, poate că mi-a secat laptele.

— Cum e cu putinţă, că doar ai avut sânii ca două mingi de fotbal?

Se uită la el bănuitoare, simţind încotro bate.

— Ei bine, nu-ţi face iluzii c-o să te joci.

Dar lui i se pare că ea a schiţat un zâmbet.

Nelson se duce la culcare aşa cum face de obicei când e bolnav, adică de bunăvoie şi scâncind. Astăzi soră-sa l-a stors de puteri. Cufundat în pernă, capul maroniu al băieţelului pare cuminte şi compact. În vreme ce micuţul îşi vâră flămând biberonul în gură, Rabbit ezită, caută ceea ce nu găseşti niciodată la nevoie, expresia cu care să comunici, să transmiţi acele poveri vremelnice, ameninţătoare şi drăgăstoase, care se abat asupra noastră, iar apoi se desprind iute, ca atingerea unei pensule. O căinţă obscură îi întunecă gura, o căinţă mai presus de timp şi acţiune, jalea încercată doar la gândul că trăieşte într-o lume în care capetele bronzate ale băieţeilor se cufundă recunoscătoare în pătuţuri înguste şi sug din biberoane din cauciuc şi sticlă. Mângâie fruntea boltită a lui Nelson. Picotind, băiatul încearcă să i-o alunge, dă din cap iritat, iar Harry se retrage şi se duce în camera de alături.

O convinge pe Janice să bea ceva. Băutura i-o prepară el – nu ştie mare lucru despre băuturile alcoolice –, toarnă jumătate whisky, jumătate apă. Ea zice că are un gust oribil. Totuşi, după o vreme o bea.

În pat, îşi închipuie că simte diferenţa în trupul ei. Are senzaţia că trupul ei îi umple mâna, i se potriveşte în palmă, că are o textură binevenită. Înveşmântată până la gât în Cămaşa de noapte, trupul ei este neclintit în privinţa lui. Stau întinşi pe o parte, faţă în faţă. O mângâie pe spate, la început uşor, apoi mai ferm, împingându-i pieptul spre pieptul lui, şi are senzaţia că-i opune rezistenţă, cu toată flexibilitatea ei, aşa că se ridică într-un cot, să fie deasupra ei. Îi sărută chipul smead, dur, mirosind a alcool. Ea nu întoarce capul spre el, dar el nu ia ca pe un gest de respingere acest mic refuz al ei de-a se mişca, lăsându-l să o sărute stingher pe obraji, îşi înăbuşă valul de resentimente, străduindu-se să se readapteze la încetineala ei. Mândru de răbdarea lui, reia mângâiatul pe spate. Pielea ei îşi păstrează secretul, la fel ca şi limba; oare ea simte asta? După Ruth, ea îi apare misterioasă, o greutate posacă, cu o compoziţie ce nu se lasă pătrunsă de nicio idee, este inaccesibilă oricărei încercări de a i se dezlega misterul. Oare va reuşi să-i reaprindă flacăra? îl doare încheietura. Îndrăzneşte să-i descheie cei doi nasturi de la cămaşa de noapte şi dă la o parte ţesătura astfel încât în semiobscuritatea densă a patului se iveşte un arc lung, iar sânul ei fierbinte i se turteşte de pieptul dezgolit. Ea se supune acestei manevre, iar el dă pe-afară de bucurie c-a adus-o la plenitudinea asta. E un amant bun. Se relaxează în căldura aşternutului şi îşi dezleagă şnurul pantalonilor de pijama. Pe ea au bărbierit-o şi îl zgârie; se cuibăreşte mai jos, pe tamponul de bumbac. Chestia asta nefirească îi aminteşte de rana ei şi îi micşorează încrederea, aşa că se simte complet distrus când vocea ei – glasul ei subţire, răguşit, de fetiţă

prostuţă – îi spune la ureche:

— Harry. Nu ştii că vreau să adorm?

— Păi, de ce nu mi-ai spus mai înainte?

— Nu ştiu. N-am ştiut.

— Ce n-ai ştiut?

— N-am ştiut ce pui la cale. Credeam că vrei să fii drăguţ cu mine.

— Deci chestia asta nu-i drăguţă.

— Păi, nu-i drăguţ când *nu pot* să fac nimic.

— Ba *poţi* să faci ceva.

— Nu, nu pot. Chiar dacă n-aş fi obosită moartă şi năucă din cauză că Rebecca a plâns toată ziua, tot n-aş putea. Nu pot timp de şase săptămâni. Ştii asta.

— Mda. Ştiu, dar am crezut…

E groaznic de stânjenit.

— Ce-ai crezut?

— Am crezut c-o să mă iubeşti oricum.

După o pauză ea mărturiseşte:

— *Dar te iubesc.*

— Doar o atingere, Jan. Lasă-mă doar să te ating.

— Nu poţi să adormi?

— Nu, nu pot. Nu pot. Te iubesc prea mult. Stai locului.

I-ar fi fost mai uşor să termine cu un minut în urmă, dar toată vorbăria asta i-a distrus farmecul. Atingerea ei nu e ca lumea, iar moleşeala ei încăpăţânată face situaţia şi mai neplăcută, îi ucide pornirea făcându-l să-i pară rău de ea şi să se simtă ruşinat şi netot. Toată plăcerea se rezumă la sudoare şi trudă şi neputinţa lui ridicolă de a termina frecându-se de peretele mort, fierbinte, al pântecului ei. Îl împinge.

— Te foloseşti de mine, îi reproşează ea. Mă simt oribil.

— Te rog, iubito. Mai am puţin şi termin.

— Pare aşa o chestie ieftină.

Îndrăzneala ei de a-i spune asta îl înfurie; îşi dă seama că ea n-a mai făcut dragoste de trei luni şi în tot timpul ăsta şi-a făcut o idee greşită despre ce înseamnă dragostea. Îi exagerează importanţa, şi-a imaginat-o ca pe ceva rar şi preţios, din care ea are dreptul la jumătate, pe când el nu vrea decât să scape de ea, să poată merge mai departe, să doarmă, pe calea cea dreaptă, de dragul ei. Totul e de dragul ei.

— Întoarce-te, îi cere el.

— Te iubesc, replică ea uşurată, înţelegându-l greşit, crezând că o lasă în plata Domnului.

Îi atinge faţa de noapte bună şi se întoarce.

El se ghemuieşte şi şi-o vâră între fesele ei, să i-o prindă ca într-un cleşte. Începe să meargă treaba, şi-o freacă întruna, simte căldura, când ea întoarce capul şi îl întreabă peste umăr: — Asta-i o şmecherie pe care-ai învăţat-o de la curva ta?

O loveşte cu pumnul în umăr şi se dă jos din pat, iar pantalonii de pijama îi

cad la pământ. Adierea nopţii se strecoară prin plasa de la fereastră. Ea se întoarce pe spate în mijlocul patului şi-i explică din miezul chipului ei smead:

— Nu sunt curva ta, Harry.

— Ce dracu', spune el, ăsta-i primul lucru pe care ţi l-am cerut de când ai venit acasă.

— Ai fost minunat, replică ea.

— Mersi.

— Unde te duci?

El se îmbracă.

— Ies. Toată ziua am stat închis în cocioaba asta.

— Ai ieşit de dimineaţă.

Îşi găseşte pantalonii şi se îmbracă.

— De ce nu poţi să te pui în pielea mea, să-ţi imaginezi cum mă simt eu? Tocmai am născut.

— Pot. Pot, dar nu vreau. Nu-i asta problema. Problema e cum mă simt eu. Iar eu, unul, simt nevoia să ies.

— Nu, Harry. Nu face asta.

— N-ai decât să rămâi aici cu curul tău preţios cu tot. Pupă-l din partea mea.

— Ah, pentru numele lui Dumnezeu! strigă ea vârându-se sub pleduri şi îşi îngroapă faţa în pernă.

El, unul, ar fi încetat cu tămbălăul chiar şi în această fază avansată a meciului dintre ei dacă ea nu şi-ar fi acceptat înfrângerea procedând astfel. Nevoia lui de-a o iubi i-a trecut, aşa că n-are niciun rost să mai iasă. A încetat s-o mai iubească, aşadar, la fel de bine s-ar putea şi întinde lângă ea, să-şi facă somnul. Ea însă parcă şi-o cere, cum stă culcată, năucă de cap şi se smiorcăie aiurea, iar afară, în oraş, se aude un răpăit de eşapament; gândul îl poartă la aerul curat, la copaci şi la străzile ce se întind pustii la lumina felinarelor, şi iese din casă.

Ciudăţenia este că ea adoarme curând după ce el pleacă; în ultimul timp s-a obişnuit să doarmă de una singură şi Simte o uşurare fizică în faptul că nu-l are alături de ea în pat, să dea din picioare ca un cotoi în călduri şi să răsucească pledurile ca pe nişte funii. Chestia aia pe care a făcut-o cu fundul ei i-a provocat dureri pe linia suturilor şi se cufundă toată, cu durerea ei surdă cu tot, în puf. Dimineaţa pe la patru, o trezesc planşetele lui Becky şi se scoală; cămaşa de noapte îi mângâie trupul. Când păşeşte prin cameră, îşi simte pielea nefiresc de sensibilă. Schimbă scutecul micuţei şi se întinde pe pat s-o alăpteze. În timp ce Becky lipăie laptele, trupul maică-sii parcă ar seca; Harry încă nu s-a întors.

Bebeluşei îi tot alunecă sfârcul din gură, fiindcă lui Janice nu-i stă mintea la ea, ci stă cu urechile ciulite, doar-doar o auzi cheia lui Harry zgâriind broasca uşii de la intrare.

Vecinele maică-sii o să se tăvălească de râs dacă o să-l piardă din nou, habar n-are ce i-o fi venit să se gândească la vecinele maică-sii, numai că, tot timpul cât a stat acasă la ai ei, maică-sa a pisat-o întruna la cap cât şi-au mai tras coate, şi întotdeauna a avut senzaţia că, în ochii ei, a fost o prostănacă, o urâtă şi o ratată, şi a crezut că, dacă şi-a găsit şi ea jumătatea ei, o să se termine toată povestea asta. Că o să fie şi ea femeie la casa ei. Şi, atunci când a botezat-o pe

micuţă cu numele maică-sii, a crezut că asta o s-o mai potolească, dar, când-colo, asta a întărâtat-o mai tare pe amărâtă, cu gura aia spurcată a ei, şi acum se simte de parcă ar sta în vârful unei coloane, şi toată lumea din oraş poate s-o vadă cât e de singură. Îi este frig. Bebeluşa nicicum nu se agaţă de sfârc, nimic nu se mai lipeşte de ea.

Se ridică şi se învârteşte prin cameră cu micuţa pe umăr, bătând-o uşurel pe spate, să scoată un gâr, iar amărâta asta mică, inertă şi moale, alunecă la vale şi încearcă să-şi îngroape picioruşele lipsite de oase în trupul ei, iar cămăşuţa de noapte îi flutură în adierea nopţii şi-i atinge gambele, pulpele, curul, cum i-a zis el. Asta te face să te simţi murdară, nici măcar nu au nişte nume decente pentru părţile astea.

Dacă ar auzi un zgâriat în broască şi l-ar vedea intrând pe uşă, l-ar lăsa să-i facă orice ar vrea, să-i posede orice parte A trupului, dacă aşa ar vrea el, ce-i pasa ei, aşa-i căsnicia. Totuşi, când el a încercat astă-seară, i s-a părut atât de nedrept, încă o mai doare, iar el s-a culcat cu paraşuta aia atâtea săptămâni la rând, iar acum îi zice doar un „întoarce-te" cuprins de năbădăi, de parcă ar fi fost doar o chestie pe care voia s-o vadă isprăvită, şi cine-i ea să nu-i dea voie, după ce l-a lăsat să fugă de-acasă, mai are oare dreptul la vreun strop de mândrie? Să mai aibă vreo urmă de respect de sine? Tocmai de-aia a trebuit să mai aibă un strop de mândrie, fiindcă el nu se aştepta din partea ei să îndrăznească să mai aibă vreun pic după ce l-a lăsat să fugă de-acasă, asta era poanta, el a fost cel care a făcut o faptă rea, dar ea era cea care trebuia să nu mai aibă nici urmă de mândrie după aia, să fie un ţucal în care să-şi reverse el scârna. Când i-a făcut treaba aia pe la spate, părea atât de versat şi i-a reamintit de toate săptămânile cât a lipsit de-acasă şi a făcut tot ce-a poftit, iar ea a fost, pur şi simplu, neajutorată, mama şi Peggy au compătimit-o, iar toţi ceilalţi s-au tăvălit de râs, n-a mai suportat.

Iar pe urmă s-a dus la biserică şi s-a întors de-acolo plin de vervă. Ce drept avea să meargă la biserică? Ce-or fi discutat el şi Dumnezeu pe la spatele tuturor femeilor, făcându-şi cu ochiul, asta o deranja pe ea, dacă s-ar gândi la dragoste atunci când fac dragoste, în loc să se gândească la cine ştie ce, să se gândească la cine ştie ce chestie pe care au de gând s-o facă, ori de câte ori apucă să se scuture de socoteala asta mică, fierbinte, care îi sâcâie. Îţi dai seama din atingerea degetelor lor dacă chiar se gândesc la dne, iar în seara asta, la început, Harry se gândea la ea, de-aia l-a lăsat să continue, era ca şi cum ai fi fost împachetată în tine însăţi, iar mâinile lui te mângâiau peste tot, dar pe urmă a început să se poarte brutal, a scos-o din minţi senzaţia că el se gândea la el însuşi, la ce formidabil o păcăleşte, şi nu-i mai păsa câtuşi de puţin de epuizarea şi de durerile ei, împungându-i pântecul cu chestia aia, de-ai fi zis c-o înghionteşte cu cotul. A fost atât de necioplit.

De-a dreptul necioplit. O făcea prostovancă, dar el însuşi era prea prostovan să priceapă cât de cât cum a schimbat-o Plecarea lui şi că el trebuie s-o îngrijească să se refacă, nu doar să dea buzna în ea, fără să aibă habar ce se-ntâmplă acolo. Asta o făcea să între în panică de când era mică, chestioara asta, că nimeni nu ştie cum te simţi şi că nimeni nu *poate* şti, sau că nimănui nu-i

pasă că nici ea n-are idee cum e. Nu-i plăcea pielea ei, nu i-a plăcut niciodată, era prea smeadă, o făcea să semene cu o italiancă, chiar dacă n-a avut niciodată coşuri ca alte fete, iar pe vremea aia, când amândoi lucrau la Kroll's, iar ea vindea alune sărate, când Harry se culca lângă ea pe patul lui Mary Hannacher, cu tapetul argintiu care lui îi plăcea aşa de mult, şi închidea ochii, părea să-i topească pielea şi ea a crezut că s-a terminat toată povestea acum, că are şi ea pe cineva. Pe urmă însă, s-au căsătorit (ea s-a simţit îngrozitor, însărcinată înainte de cununie, dar Harry îi tot vorbea de căsătorie de un an de zile şi, oricum, a izbucnit în râs când i-a spus că-i gravidă, a exclamat „Grozav! ", ea era teribil de înspăimântată, iar el a luat-o pe sus, i-a îmbrăţişat coapsele, a ridicat-o ca pe un copil mic, uneori ştia să fie de-a dreptul minunat când te aşteptai mai puţin, într-un fel, i se părea important să *nu* se aştepte, ştia să fie atât de drăguţ, încât ea nici n-avea cuvinte să explice nimănui cât de înspăimântată fusese de sarcina ei, că el o făcuse să se simtă mândră), s-au căsătorit şi ea a rămas aceeaşi mititică, neîndemânatică şi oacheşă Janice Springer, iar bărbatul ei era acelaşi pămpălău închipuit, despre care tăticu' spunea că nu e bun de nimic, iar câte un strop de băutură îi mai alunga sentimentul ăsta de singurătate. Nu că ar fi făcut să-i dispară nodul pe care-l simţea în gât, cât îi mai îndulcea aleanul şi-i mai colora un pic viaţa.

Se învârte prin cameră bătând uşurel bebeluşa pe spate până încep s-o doară încheieturile şi gleznele, iar mititica de Rebecca adoarme cu picioruşele încolăcite în jurul pieptului ei încă plin ochi cu lapte. Se întreabă dacă n-ar trebui să încerce s-o facă să mai mănânce un pic, dar îşi zice nu, n-are rost, dacă a adormit, las' să doarmă. O ridică pe mititica aia jigărită, uşoară ca aerul, de pe umărul ei năduşit şi o aşază în umbra răcoroasă a pătuţului ei. Întunericul nopţii începe să se dizolve deja, zorile intră devreme în oraşul a cărui latură dinspre răsărit dă spre versantul muntelui. Janice se întinde în pat, însă senzaţia de lumină tot mai puternică proiectată pe aşternutul alb o ţine trează. E o stare de trezie la început plăcută; sosirea dimineţii e atât de curată şi o face să se simtă ca în a doua lună de pribegie a lui Harry. Cu formidabilul cireş japonez al maică-sii înflorind sub fereastra ei, cu iarba care încolţea, cu pământul ce răspândea un miros reavăn, de cenuşă, cald. Se gândise ce şi cum şi se împăcase cu gândul că s-a zis cu mariajul ei. O să nască şi apoi o să divorţeze, după care n-o să se mai căsătorească niciodată. O să fie şi ea un fel de călugăriţă – tocmai văzuse frumuseţea aia de film cu Audrey Hepburn. Iar dacă el o să se întoarcă la ea, totul va fi la fel de simplu: o să-i ierte toate greşelile şi o să se lase de băut, chestie care pe el îl scoate din fire, deşi ei nu îi este clar de ce, şi vor fi împreună frumuşel, clar, scurt şi concis, fiindcă el n-o să mai aibă gărgăuni în cap şi are s-o iubească pentru că l-a iertat şi, de-acum încolo, ea are să ştie să fie o nevastă bună. La vremea aceea mergea la biserică în fiecare săptămână şi discuta cu Peggy şi se ruga şi ajunsese să înţeleagă că mariajul nu reprezintă un refugiu, ci asumarea comună a unor responsabilităţi, iar ea şi Harry împreună îşi vor asuma totul. Iar apoi, ca prin minune, asta s-a şi întâmplat în aceste ultime două săptămâni.

După care, Harry şi-a dat brusc în petic, cu toată spurcăciunea târfei lui, şi i-a

pretins să i-o iubească, iar nedreptatea asta o face să izbucnească în hohote de plâns, ca speriată de apariţia vreunui lucru străin în aşternutul gol.

Ultimele ceasuri parcă ar fi cotul îngust al unei conducte prin care gândurile nu-i pot răzbi mai departe. Îi vine în minte tot timpul tonul răstit pe care i-a spus „întoarce-te "şi nu reuşeşte să depăşească acest gând, n-are cum să nu se simtă cuprinsă de panică, să nu simtă că se sufocă. Se dă jos din pat şi se învârte cu unul din sâni mai-mai să plesnească, cu sfârcul care o înţeapă, se duce la bucătărie desculţă şi miroase Paharul gol din care a făcut-o Harry să bea whisky. Are un miros întunecos şi aspru, delicat şi profund, şi îşi zice că o duşcă îi va alunga, poate, insomnia. O va face să doarmă până când broasca zgâriată a uşii de la intrare o va trezi şi o să-i vadă trupul masiv, alb, strecurându-se jenat în casă, şi ea o să-i poată spune „Hai în pat, Harry, e-n regulă, fă-mă, vreau să facem totul împreună, zău că da ".

Îşi toarnă doar vreo două degete de whisky şi nu prea multă apă, fiindcă i-ar lua prea mult timp să bea o duşcă mai lungă, şi nu pune nici cuburi de gheaţă, pentru ca zăngănitul tăvii să nu cumva să-i trezească pe copii. Duce această doză la fereastră şi rămâne în picioare, se uită, pe lângă cele trei acoperişuri de catran, la oraşul cufundat în somn. Ici-colo au răsărit deja câteva luminiţe palide prin dormitoarele şi bucătăriile oamenilor. Un automobil cu farurile reduse la discuri neînsufleţite, ce nu proiectează fascicule de lumină în întunericul tot mai diluat, coboară încetişor pe Wilbur Street, spre centru. Autostrada, parţial ascunsă privirii de contururile caselor, ca un râu ce curge între malurile străjuite de copaci, chiar şi la această oră matinală este însufleţită de trafic. Ea simte cum ziua de lucru se apropie aidoma unei oştiri de lumină, simte cum casele cu margini întunecoase de sub ea sunt pe punctul de a se clinti, de a se trezi, de a-şi deschide porţile ca nişte castele, să-şi trimită bărbaţii la drum, şi regretă că propriul ei soţ este incapabil să se adapteze la acest ritm, care urmează să bată o dată în plus. De ce tocmai el? Ce-o fi având aşa de preţios? Simte cum creşte în ea năduful la adresa lui Harry, iar ca să-şi înăbuşe pornirea, goleşte paharul şi se întoarce pe călcâie în lumina zorilor; în casă totul e cufundat într-o penumbră maronie. Se simte dezechilibrată; o trage într-o parte tensiunea din sânul nefolosit.

Se duce la bucătărie şi îşi toarnă încă un rând de băutură, mai puternică decât cea dinainte, zicându-şi că, la urma urmei, ar cam fi timpul să se distreze şi ea niţel. N-a avut o clipă de intimitate de când a venit acasă de la spital. Gândul la distracţie îi iuţeşte mişcările, acestea îi devin aeriene; Traversează aproape alergând, desculţă cum e, covorul aspru, şi se întoarce la fereastră, să privească un spectacol parcă anume montat pentru ea. În cămaşa ei de noapte albă, cocoţată deasupra întregii scene ce i se înfăţişează privirii, atinge cu degetele sânul umflat, aşa că laptele începe să i se prelingă şi-i pătează ţesătura albă cu o căldură lentă.

Umezeala îi alunecă la vale şi devine rece în aerul de lângă fereastră. Venele varicoase încep s-o doară de-atâta stat în picioare. Se duce şi se aşază pe fotoliul maroniu, hârbuit şi îi vine rău numai cât vede unghiul dintre peretele pestriţ şi tavanul spălăcit. Unghiul o năuceşte, se hâţână ba în sus, ba în jos.

Modelul de pe tapet începe să fojgăie; florile devin pete maronii ce înoată într-o pâclă, se fugăresc şi se întrepătrund flămânde. E de groază. Întoarce capul şi studiază sfera calmă, verde, a televizorului inert. Partea din faţă a cămăşii de noapte începe să i se usuce; o zgârie asprimea ei scorţoasă. Cartea despre sugari spunea „Păstraţi curăţenia sfârcurilor", „Săpuniţi delicat": microbii pătrund prin zgârieturi. Aşază băutura pe braţul rotund al fotoliului, se ridică în picioare, îşi dă jos cămaşa de noapte trăgând-o peste cap, apoi se aşază la loc. Fotoliul îi cuprinde goliciunea într-o îmbrăţişare moale, ca de muşchi. Îşi pune cămaşa de noapte împăturită peste tamponul Modess, cu brâu, apoi, cu îndemânare, cu degetele de la picioare, trage mai aproape scăunelul, îşi reazemă gleznele pe el şi îşi admiră picioarele. Dintotdeauna a considerat că are picioare frumoase. Cu coapse drepte, delicate, netede. Chiar are picioare frumoase. Conturul lor tot mai îngust, mai gingaş se profilează alb pe fundalul întunecat al covorului. Lumina slabă ascunde vinişoarele albastre care i-au apărut în timpul sarcinii cu Becky. Se întreabă dacă picioarele ei vor ajunge la fel de chinuite ca ale maică-sii. Încearcă să-şi imagineze gleznele la fel de groase ca genunchii şi acestea par să se îngroaşe. Întinde mâna să-şi pipăie gleznele, să se convingă că-i doar o iluzie, şi răstoarnă cu umărul paharul cu whisky de pe braţul fotoliului. Sare în sus, tresare speriată când simte aerul rece învăluindu-i pielea goală, spaţiul răcoros ce dă năvală de jur împrejurul trupului ei înfiorat, marcat de proeminenţe. Chicoteşte încetişor. De-ar vedea-o Harry acum! Din fericire, n-a fost mare lucru în pahar. Încearcă să se ducă la bucătărie cu tupeu, fără haine pe ea, ca o curvă, dar senzaţia că o urmăreşte cineva, pe care a început s-o aibă când stătea la fereastră şi şi-a făcut laptele să curgă, e prea puternică; se retrage în dormitor şi îşi pune halatul de baie albastru, iar apoi îşi toarnă încă un rând de băutură. O treime din sticlă e încă plină. Oboseala îi usucă marginile pleoapelor, însă n-are niciun chef să se întoarcă în pat. Îi e groază de el, fiindcă acolo ar trebui să fie Harry. Această absenţă e o gaură tot mai largă şi o astupă turnând un pic de whisky, dar nu-i de ajuns, iar când se duce la fereastră pentru a treia oară, de-acum s-a luminat destul de mult ca să vadă cât de searbăd e totul. Cineva a spart o sticlă dând cu ea de unul din acoperişurile cu catran. Rigolele de pe Wilbur Street sunt pline de noroiul ce năboieşte din cvartalele în construcţie. În timp ce se uită pe geam, felinarele de pe stradă, lungi şiruri palide, se sting pâlcuri-pâlcuri. Şi-l închipuie pe omul de la centrala electrică decuplând contactele, e un omuleţ cărunt, cocoşat, toropit de somn. Se apropie de televizor şi fâşia de lumină ce ţâşneşte brusc în dreptunghiul verzui îi aprinde flacăra bucuriei în piept, dar e încă prea devreme, lumina aia nu-i decât o strălucire cu purici, fără noimă, iar sonorul se reduce la paraziţi. În vreme ce stă şi se uită la lumina albă, senzaţia că e cineva în spatele ei o face să întoarcă brusc capul, de mai multe ori. E foarte ageră când face asta, dar de fiecare dată există un spaţiu care-i scapă privirii, unde respectiva persoană se poate ascunde în caz că-i aici. Televizorul este cel care a chemat-o aici, în cameră, dar, de-ndată ce stinge aparatul, se pune pe bâzâit. Se aşază cu capul în palme, lacrimile i se preling şiroaie printre degete, iar smiorcăielile ei răsună în tot apartamentul. Nu şi le înăbuşă, fiindcă vrea să trezească pe cineva din somn; e bolnavă de singurătate.

În lumina albicioasă, pereţii şi mobila au contururi clare şi îşi recapătă culorile, iar punctele maronii care se uneau mai devreme au fost înghiţite de propria ei făptură.

Se duce la bebeluşă şi se uită la ea, sărăcuţa stă întinsă şi adulmecă pledul, degetele i se zvârcolesc pe lângă urechi; Janice întinde mâna şi-i mângâie căpşorul fierbinte, acoperit parcă de-o pieliţă, o saltă din pătuţ, are picioruşele ude leoarcă, o duce la alăptat în fotoliul aşezat cu faţa la fereastră. Cerul e de un albastru-deschis, imaculat, care pare pictat pe geamul ferestrelor. Din fotoliul acesta nu se vede decât cerul, la fel de bine s-ar putea afla în nacela unui balon uriaş, la înălţimea de-o sută cincizeci de kilometri. Se aude o uşă trântindu-se de cealaltă parte a peretelui despărţitor şi inima stă să-i sară din piept, însă, fireşte, nu-i decât unul din ceilalţi chiriaşi, poate bătrânul domn Cappello, care nu le-ar spune niciodată o vorbă bună celor care pleacă la lucru, scările bubuie fără niciun chef. Zgomotul îl trezeşte pe Nelson şi, un timp, mâinile ei îşi găsesc o ocupaţie. În timp ce pregăteşte micul dejun pentru ei doi, sparge din greşeală un pahar de suc de portocale, îi scapă, pur şi simplu, din prinsoarea degetului mare şi cade în chiuveta casantă. Când se apleacă deasupra lui Nelson, să-i pună porţia de fulgi Rice Krispies, acesta se uită în sus, la ea, încreţind nasul; îi miroase tristeţea şi mireasma ei familiară îl face să fie timid cu ea.

— Taţi plecat?

E un băieţel tare bun, o întreabă asta să nu-i complice viaţa, nu trebuie decât să-i răspundă cu un „Da".

— Nu, îi replică ea. Tati a plecat la lucru dis-de-dimineaţă, înainte sa te trezeşti. O să se-ntoarcă acasă la cină, ca în fiecare zi.

Copilul se încruntă la ea şi apoi o papagaliceşte cuprins brusc de speranţă:

— Ca în fiecale zi?

De îngrijorare, şi-a întins capul cât mai sus, aşa că gâtul îi pare o tulpină mult prea subţire pentru sfera lui craniană, cu chica lui mare, cârlionţată, turtită de pernă.

— Taţi o să se-ntoarcă acasă, îi repetă ea.

Acum, că şi-a asumat şi povara de-a îndruga minciuni, are nevoie de încă un strop de whisky s-o susţină. Are în suflet O întunecime pe care trebuie s-o preschimbe într-o culoare strălucitoare, altminteri e terminată. Duce vesela la bucătărie, dar vasele îi alunecă atât de rău în mâini, încât nici nu mai încearcă să le spele. Îşi zice că ar trebui să-şi pună o rochie în locul halatului de baie, dar, până să ajungă în dormitor, uită de ce s-a pornit într-acolo şi începe să strângă patul. Simte însă o prezenţă nedesluşită pe aşternutul încreţit şi se sperie, aşa că se trage înapoi şi se duce în cealaltă cameră, să stea laolaltă cu copilaşii. E ca şi cum, spunându-le că Harry se va întoarce acasă ca de obicei, ar fi plantat o stafie în apartament. Persoana respectivă parcă n-ar fi însă Harry, ci un spărgător, unul care îşi râde de ea, ţopăind dintr-o încăpere în alta înaintea ei.

Când ridică din nou bebeluşa, îi simte umezeala de pe picioruşe şi se gândeşte s-o schimbe, dar îşi dă seama, isteaţa de ea, că e beată şi riscă s-o împungă cu acele de siguranţă. E de-a dreptul mândră că e în stare de un aşa raţionament şi îşi zice să nu se mai apropie de sticlă, s-o poată schimba peste o

oră. O pune pe mititica de Becky în pătuţul ei şi, minune, n-o aude plângând nici măcar o dată. Pe urmă, se aşază împreună cu Nelson la televizor şi se uită la ultimele ştiri din emisiunea matinală a lui David Garroway[8], iar apoi la o emisiune despre Elizabeth şi soţul ei, care îl invită la ei pe un prieten de-al lui, care pleacă tot timpul în excursii cu cortul în spinare şi se dovedeşte a fi un bucătar mai bun decât Elizabeth. Dintr-un motiv sau altul, această emisiune îi dă o asemenea stare de agitaţie, încât, din pura obişnuinţă dată de vizionarea programelor TV, se duce până la bucătărie şi îşi prepară o băuturică, mai mult din cuburi de gheaţă, cât să astupe breşa ce ameninţă să se deschidă din nou înlăuntrul ei. Trage doar o duşcă şi se simte ca şi cum ar înghiţi o gură de lumină albastră care limpezeşte totul. Trebuie să treacă cumva peste acest mic gol şi, la sfârşitul zilei de lucru, când Harry o să vină acasă şi n-o să afle nimeni ce s-a întâmplat, n-o să mai râdă nimeni de mama. Se simte ca un curcubeu ce se arcuieşte protector peste Harry, care pare nespus de mic sub ea, de zici că-i o jucărie. Se gândeşte ce grozav ar fi să se joace cu Nelson; lui nu-i face bine să se uite la televizor toată dimineaţa. Îl închide şi găseşte cărţile de colorat şi creioanele, aşa că se aşază amândoi pe covor şi încep să coloreze fiecare câte o pagină.

Janice îl strânge de mai multe ori la piept şi îi vorbeşte, să-l facă să râdă, ba chiar e de-a dreptul fericită să coloreze, în liceu, desenul era singura materie de care nu îi era frică şi întotdeauna primea nota nouă. Zâmbeşte cuprinsă de încântare în timp ce-şi colorează pagina – o ogradă cu şură atât de bine, încântată că simte cum micuţele batoane colorate ţinute între degete trasează nişte linii paralele atât de ordonate, iar băieţelul ei mititel se uită la ea atent, concentrat. Halatul de baie i se desface în evantai pe covor, în jurul ei, iar trupul îi pare frumos şi împlinit. Se trage înapoi, să-i dispară umbra de pe pagină, şi observă că a colorat o parte dintr-o găină cu verde, că a depăşit cu mult contururile şi că pagina ei arată urât; începe să plângă; nu e drept, e ca şi cum cineva care stă în spatele ei fără să priceapă nimic i-ar spune că arată urât ce-a colorat ea. Nelson se uită în sus, feţişoara i se lăţeşte brusc şi strigă:

— Nu! Nu, mami!

Ea dă să-i facă loc, să-l lase să plonjeze în poala ei, dar, în loc de asta, el se repede cu paşi şontâcăiţi, aproape ca de invalid, în dormitor, se trânteşte pe jos şi începe să azvârle din picioare.

Janice se ridică de jos cu un zâmbet calm şi se duce la bucătărie, unde ţine minte că şi-ar fi lăsat paharul. Important este să reziste până la sfârşitul zilei, să-l protejeze pe Harry, şi ar fi o prostie să nu mai tragă încă o duşcă, s-o ajute. Iese din bucătărie şi-i spune lui Nelson:

21

— Mămica nu mai plânge, dragule. Am glumit. Mămica nu plânge. Mămica e foarte fericită. Te iubeşte foarte mult.

Se uită la ea cu chipul lui neted, pătat de lacrimi. Ca un cuţit înfipt pe la spate,

---

[8] Disc-jockey, reporter de teren şi pionier al emisiunilor de ştiri televizate din S.U.A. (1913-1982). (N. tr.)

sună telefonul. Răspunde cu acelaşi calm:

— Alo?

— Bună, iubito. Sunt tăticu'.

— Ah, tăticule!

Printre buze i se revarsă bucuria. El face o pauză.

— Draga mea, Harry e bolnav? E trecut de unsprezece şi încă n-a venit la salon.

— Nu, se simte bine. Suntem bine cu toţii.

Urmează o nouă pauză. Dragostea ei pentru taică-său curge în direcţia lui prin firul tăcut. Ea ar da orice să nu se mai termine niciodată conversaţia lor.

— Păi… atunci, unde-i? E acolo? Dă-mi-l la telefon, Janice.

— Tăticule, nu-i acasă. A plecat de-acasă dimineaţa devreme.

— Şi unde s-a dus? La salon n-a venit.

I separe că l-a auzit rostind cuvântul „salon" de un milion de ori. Îl rosteşte ca nimeni altul. Pornit de pe buzele lui, cuvântul sună consistent, îmbelşugat, de parcă lumea întreagă ar fi concentrată în el. Toate lucrurile bune din anii copilăriei, hainele, jucăriile, casa, toate au venit de la „salon".

E inspirată; se pricepe bine la conversaţia pe care o presupune vânzarea unei maşini.

— A plecat devreme, tăticule, să prezinte o dubă unui potenţial cumpărător care trebuia sa plece la lucru, sau aşa ceva. Stai. Stai să mă gândesc. Mi-a zis că tipul trebuie să ajungă la Allentown azi-dimineaţă devreme. Trebuia să plece la Allentown, iar Harry a trebuit să-i arate maşina. Totu-i în regulă, tăticule. Harry îşi iubeşte slujba.

A treia pauză e mai lungă.

— Iubito, eşti sigură că nu-i acolo?

— Tăticule, nu ţi se pare că eşti ciudat? Nu-i aici. Pricepi?

Împunge aerul cu receptorul spre camera goală, de parcă acesta ar avea ochi. Vrea să fie gluma neobrăzată a unei fiice, dar, pe neaşteptate, până şi simplul fapt că a întins braţul O face să-i fie rău. Când duce din nou receptorul la ureche, îl aude spunându-i pe un ton distant, sacadat:

— … iubito. E-n regulă. Nu-ţi face griji. Copiii sunt acolo, cu tine?

O ia cu ameţeli şi închide. Asta-i o greşeală, dar crede că, per total, s-a descurcat bine. Merită o duşcă. Lichidul maro se varsă peste cuburile de gheaţă fumegânde şi nu se opreşte la ordinul ei. Trânteşte nervoasă sticla şi picături ca nişte pete de murdărie se rostogolesc în chiuvetă. Se duce în baie cu paharul şi revine cu mâinile goale şi cu gustul pastei de dinţi în gură. Îşi aminteşte că s-a uitat în oglindă şi s-a mângâiat pe păr, iar apoi s-a apucat să se spele pe dinţi. Cu periuţa de dinţi a lui Harry.

Se trezeşte pregătind masa de prânz, are senzaţia că se uită la o reclamă la mâncare dintr-o revistă, cu fâşii de şuncă ce sfârâie într-o tigaie la capătul unui uriaş braţ albastru. Vede cum zboară în aer stropii de grăsime, ca perdeaua frumuşică a unei arteziene din parc şi se întreabă cât de rapid descriu acele arcuri de cerc. Li înţeapă mâna de pe mânerul tigăii, aşa că micşorează flacăra purpurie. Îi toarnă lui Nelson un pahar cu lapte şi smulge câteva frunze dintr-o

căpăţână de salată, le aşază pe o farfurie de plastic galbenă şi mănâncă un snop. Se gândeşte să nu-şi pună o farfurie şi pentru ea, dar apoi se răzgândeşte, pentru că s-ar putea ca tremurul din stomac să i se tragă de la foame. Ia încă o farfurie şi rămâne cu ea în mâini întrebându-se de ce era tăticu' aşa sigur că Harry e aici. *Există* o altă persoană în apartament, ştie asta, dar nu-i Harry, iar persoana asta oricum n-are nicio treabă aici. E hotărâtă să-l ignore şi îşi vede pe mai departe de pusul mesei pentru prânz, cu trupul cuprins de-o uşoară rigiditate. Nu se lasă până ce nu este aşezat totul cum trebuie pe masă.

Nelson se plânge că şunca e grăsoasă şi întreabă din nou dacă tăticu' pleacă, iar critica la adresa şuncii pe care ea din capul locului a fost atât de deşteaptă şi curajoasă să i-o pregătească, o scoate din fire, aşa că după al douăzecelea lui refuz de-a mânca măcar un pic de salată, ea se întinde şi îl plesneşte peste feţişoara lui neruşinată. Tâmpitul ăsta de copil nici măcar Nu plânge, stă şi se holbează, şi suspină iar şi iar până când, în cele din urmă, izbucneşte în hohote de plâns. Din fericire ca este însă stăpână pe situaţie, foarte calmă, îşi dă seama de absurditatea tentativei lui şi refuză să se lase intimidată. Cu placiditatea unui singur talaz, îi pregăteşte biberonul, îl ia de mână, îl supraveghează la pipi şi îl bagă în pat. Cuprins încă de convulsii după ce-a plâns, îşi vâră biberonul în gură şi ea e sigură, după strălucirea din ochii lui atenţi, că e pe cale să adoarmă. Rămâne lângă pat, uimită şi ea de câtă vigoare are.

Telefonul sună din nou, mai furios decât prima oară şi, în timp ce aleargă spre el, şi face asta fiindcă nu vrea să-l deranjeze pe Nelson, simte că încep s-o lase puterile şi un gust statut şi maro îi inundă gâtlejul.

— Alo.

— Janice, răsună vocea maică-sii, egală şi aspră. Tocmai m-am întors de la cumpărături în Brewer şi taică-tău încearcă să dea de mine de dimineaţă. Crede că Harry a plecat din nou. Aşa-i?

Janice închide ochii şi răspunde:

— S-a dus la Allentown.

— Ce să caute acolo?

— O să vândă o maşină.

— Nu fi proastă, Janice. Te simţi bine?

— Ce vrei să zici?

— Ai băut?

— Ce să beau?

— Stai liniştită, vin imediat.

— Mamă, nu veni. Totu-i în regulă. Tocmai l-am culcat pe Nelson, să-şi facă somnul de după-amiază.

— O să ciugulesc ceva şi vin la tine. Întinde-te puţin.

— Mamă, *te rog,* nu veni.

— Janice, să nu mă contrazici. Când a plecat?

— Nu te băga, mamă. O să se întoarcă diseară. Ascultă şi adaugă: Şi nu mai plânge.

— E uşor să-mi spui să nu mai plâng, zice maică-sa, când tu ne faci de ruşine pe toţi. Prima oară am crezut că-i numai Vina lui, acum nu mai sunt chiar aşa de

sigură. Mă auzi? Nu mai sunt aşa de sigură.

Lui Janice cuvântarea asta i-a acutizat în aşa măsură senzaţia de greaţă, încât se întreabă dacă mai e în stare să ţină receptorul în mână.

— Nu veni, mamă, o imploră. Te rog.

— Bag ceva în gură şi vin în douăzeci de minute. Tu bagă-te în pat.

Janice pune receptorul în furcă şi se uită în jur oripilată. Apartamentul arată oribil. Cărţi de colorat pe podea, pahare, patul nefăcut, vase murdare peste tot. Aleargă spre locul unde a colorat împreună cu Nelson şi încearcă să se aplece. Cade în genunchi, iar bebeluşa începe să plângă. Panicată la gândul de a nu-l deranja pe Nelson şi de a ascunde cumva absenţa lui Harry, aleargă la pătuţ şi, ca într-un coşmar, îl găseşte mânjit cu caca portocalie.

— Lua-te-ar naiba! Lua-te-ar naiba, se smiorcăie ea la Rebecca.

Ridică trupşorul împuţit şi se întreabă unde s-o ducă. O pune în fotoliu şi, muşcându-şi buza de sus, îi desface scutecul.

— Ah, rahat cu ochi, murmură ea şi simte că susurul glasului ei o ţine la distanţă pe cealaltă persoană care mişună prin cameră.

Duce la baie scutecul îmbibat şi îl aruncă la toaletă, apoi se lasă în genunchi şi bâjbâie să pună dopul la cadă. Deschide ambele robinete la maximum, ştiind din experienţă că astfel obţine amestecul potrivit, călâi. Apa ţâşneşte din robinet ca un pumn. Observă paharul cu whisky botezat pe care l-a lăsat pe vasul de la toaletă şi bea o duşcă lungă, stătută, apoi se întreabă cum să scape de el. În tot acest timp, Rebecca urlă de parcă ar avea destulă minte să ştie că este plină de murdărie. Janice ia paharul cu ea şi-l răstoarnă pe covor cu genunchiul în timp ce îi dă jos bebeluşei cămăşuţa de noapte şi puloveraşul. Duce hăinuţele îmbibate la televizor şi le pune pe carcasa lui în timp ce se lasă în genunchi şi încearcă să îndese creioanele la loc în cutia lor. O doare Capul de atâta talmeş-balmeş. Duce creioanele pe masa de la bucătărie şi aruncă resturile de costiţă şi salată în punga de hârtie de sub chiuvetă, dar gura acesteia se înclină pe jumătate închisă şi salata aterizează mai încolo, în întunericul din spatele găleţii de gunoi, iar ea se ghemuieşte cu capul plesnindu-i de durere, încercând să o vadă sau s-o apuce cu degetele, dar nu reuşeşte. O înţeapă genunchii de cât a stat în genunchi. Renunţă şi, spre marea ei surpriză, se aşază flască pe un scaun din bucătărie şi se uită la vârfurile moi, strident colorate, ale creioanelor care ies din cutia de Crayola. Ascunde whisky-ul. Trupul îi rămâne nemişcat o secundă, dar când se clinteşte, vede cum mâinile ei, cu dungile de mizerie de sub unghii, pun sticla de whisky într-un scrin cu nişte cămăşi vechi de-ale lui Harry, pe care le păstra pe post de cârpe de şters praful. El n-ar purta în ruptul capului o cămaşă peticită, nu că ea s-ar pricepe cine ştie ce la peticit. Trânteşte uşa, aceasta se izbeşte de toc, dar nu se închide, iar la marginea linoleumului de lângă chiuvetă dopul de plută al sticlei de whisky se zgâieşte la ea ca un joben. Îl bagă în punga cu gunoi. Acum bucătăria e destul de curată. În camera de zi, Rebecca zace goală în fotoliul moale cu burtica umflată în părţi de-atâta urlat şi cu picioruşele ei curbate, cu gropiţe, chircite şi roşii. Celălalt bebeluş al lui Janice s-a născut băieţel şi încă i se pare ciudat să vadă între picioruşele fetiţei acele două moviliţe de grăsime în loc de socoteala triplă a unui băiat (când doctorul l-a

circumcis pe Nelson, Harry n-a dorit acest lucru, el nu fusese şi nu i se părea normală treaba asta, iar ea a râs de el şi lui i-a sărit ţandăra.) Chipul bebeluşului se înroşeşte la fiecare nou ţipăt, Janice închide ochii şi se gândeşte cât de oribil e din partea maică-sii să vină şi să-i strice ziua doar ca să se convingă că ea l-a pierdut din nou pe Harry. Moare de nerăbdare să se convingă că aşa stau lucrurile, iar copiliţa asta îngrozitoare nu are stare un minut, şi mai sunt şi hăinuţele pe televizor. Le duce în baie, le aruncă în vasul de toaletă, peste scutec, şi închide robinetele. Apa gri, vălurită, a urcat până aproape de marginea căzii. La suprafaţă se încreţeşte mărunt, iar dedesubt aşteaptă o masă adâncă incoloră. Îşi Doreşte să fie ea cea care se îmbăiază. Debordând de stăpânire de sine, se întoarce în camera de zi. Se apleacă prea mult încercând să ia din fotoliu chestioara aia alunecoasă, cade în genunchi, o ia pe Rebecca în braţe şi o duce în baie ţinând-o într-o rână. E mândră de isprava ei; cel puţin, bebeluşa o să fie curată când o să sosească maică-sa. Se lasă uşor în genunchi lângă cada mare, calmă, şi nu vrea să-şi ude mânecile. Apa se înfăşoară în jurul antebraţelor ei ca două mâini uriaşe; sub ochii ei, bebeluşa roz se duce la fund ca o piatră gri.

Scoate un vaier de împotrivire şi se sileşte să apuce copilul, dar apa îi împinge mâinile în sus, halatul ei de baie pluteşte, iar chestia aia alunecoasă se zvârcoleşte în apa devenită dintr-odată opacă. La un moment dat izbuteşte s-o prindă, pe degetul mare simte o bătaie de inimă, apoi o pierde, iar suprafaţa apei saltă în sus în dreptunghiuri pale în care se răsfrânge lumina, din care ea nu poate apuca corpul solid; totul se întâmplă într-o clipă, dar una prelungită într-un timp vâscos. Apoi izbuteşte s-o apuce pe Becky strâns şi totul e în ordine.

Ridică chestioara însufleţită în aer şi o strânge la pieptul ei ud leoarcă. De pe ele, apa se scurge pe gresia din baie. Trupşorul uşor ca un fulg se prăbuşeşte pe gâtul ei şi o privire scurtă, de uşurare, aruncată spre faţa bebeluşei îi oferă o fantastică impresie de coagulare. Amintirea distorsionată a modului în care se face respiraţia gură la gură pune în mişcare braţele reci şi ude ale lui Janice, cu îmbrăţişări ritmice, frenetice. Sub pleoapele ei strânse se învălmăşesc rugăciuni măreţe, purpurii, mute, monotone, iar ea pare să se agaţe de genunchii unei a treia persoane colosale, al cărei nume, Tată, Tată, îi izbeşte ţeasta ca nişte veritabile lovituri. Deşi inima ei nestăpânită scaldă întreg universul în roşu, nicio scânteie nu se aprinde în spaţiul dintre braţele ei; cu toate rugile necontenite, nu simte nici cel mai mic tremur al vreunui răspuns venit din întunericul lipit de ea. Senzaţia că există o a treia persoană cu ele se dilată enorm şi ştie, ştie, în timp ce se aud bătăi în uşa de la intrare, că lucrul cel mai cumplit care i s-a întâmplat vreodată unei femei pe lumea asta i s-a întâmplat ei.

Jack se întoarce de la telefon afişând o culoare şocantă.

— Janice Angstrom şi-a înecat, din greşeală, fetiţa.

— Cum aşa? îl întreabă Lucy.

— Nu ştiu. Mă tem că era beată. Acum e inconştientă.

— Şi el unde era?

— Nu ştie nimeni. Eu trebuie să aflu asta. Cu doamna Springer am vorbit.

Se aşază în fotoliul masiv din lemn de nuc moştenit de la taică-său, iar Lucy îşi dă seama, fără plăcere, că bărbatu-său a ajuns la vârsta mijlocie. Părul i se răreşte, are tenul uscat, pare vlăguit.

— De ce-o fi trebuind să-ţi petreci toată viaţa alergând după pramatia aia neisprăvită? Se plânge ea.

— Nu-i un neisprăvit. Îl iubesc.

— Îl iubeşti! Eşti greţos. Ah, asta-i de-a dreptul greţos, Jack. De ce nu încerci să mă iubeşti pe mine sau pe copiii noştri?

— Dar vă iubesc.

— Ba nu, Jack. Hai să fim sinceri: nu ne iubeşti. N-ai suporta să iubeşti pe nimeni care ţi-ar putea întoarce dragostea. Ţi-e teamă de asta, nu-i aşa? Nu-i aşa că ţi-e teamă?

Când a sunat telefonul, tocmai îşi luau ceaiul în bibliotecă. El ridică ceaşca goală de pe podea, dintre picioare, şi se uită în mijlocul ei.

— Ai o imaginaţie debordantă, Lucy, îi replică. Mi-e, pur şi simplu, greaţă.

— Ţie ţi-e greaţă, da, şi mie mi-e greaţă. Mi-e greaţă de când te-ai înhăitat cu animalul ăla. Nici măcar nu ţine de biserica ta.

— Orice creştin ţine de biserica mea.

— Creştin! Dacă el e creştin, îi mulţumesc lui Dumnezeu că eu, una, nu sunt. Creştin! îşi omoară copilul şi tu-l numeşti creştin!

— Nu şi-a omorât copilul. Nu a fost acolo, a fost un accident.

— Păi, e ca şi cum ar fi făcut-o cu mâna lui. Fuge de acasă şi o împinge pe tâmpită de nevastă-sa să o ia pe ulei. N-ar fi trebuit să-i împaci. Fata îşi revenise şi nu s-ar fi întâmplat niciodată aşa ceva.

Eccles clipeşte mărunt; şocul a pus o imensă distanţă analitică între el şi lucruri. E mai curând impresionat de felul în care a reconstituit ea ceea ce s-o fi întâmplat. O clipă se întreabă de ce îi este discursul atât de pătimaş. „Pramatie” suna nelalocul lui în vocabularul ei.

— Deci vrei să zici că, de fapt, eu sunt vinovat de moartea copilului, spune el.

— Fireşte că nu. N-am vrut deloc să zic aşa ceva.

— Ba nu. Cred că, probabil, ai dreptate, spune el şi se ridică din fotoliu.

Se duce în hol, la telefon, şi iarăşi scoate din portofel numărul scris cu creionul sub numele aproape şters Ruth Leonard. Numărul a fost bun odată, dar de data asta şoricelul electric zadarnic roade membrana de metal îndepărtată. Îl lasă să sune de douăsprezece ori, pune receptorul în furcă, formează din nou, apoi închide după şapte apeluri. Când se întoarce în bibliotecă, Lucy îl întâmpină pregătită:

— Jack, îmi pare rău. N-am vrut să sugerez că ar fi vina ta. Fireşte că nu este. Nu fi prostuţ.

— Nu-i nimic, Lucy. Adevărul n-ar trebui să ne doară.

Cuvintele acestea oglindesc ideea lui că, atunci când crezi cu adevărat, nimic adevărat nu intră în conflict cu credinţa.

— Ah, îndurare, uite unde era martirul! Ei bine, văd că ţi-ai băgat în cap ideea că-i vina ta şi, orice-aş spune eu, n-o să te mai pot convinge de contrariul, aşa că nu-mi mai răcesc gura de pomană.

El tace, s-o ajute să nu-şi mai răcească gura de pomană, dar după un moment ea îl întreabă pe un ton ceva mai blând: — Jack?

— Poftim?

— De ce ai fost atât de nerăbdător să-i vezi din nou împreună?

El ridică felia de lămâie din farfurioara ceştii de ceai şi încearcă să privească prin ea printre gene.

— Căsnicia este lucru sfânt, explică el.

Pe undeva, el se aşteaptă s-o vadă izbucnind în râs, dar, în loc de asta, ea îl întreabă pe un ton serios:

— Chiar şi una care nu merge?

— Da.

— Dar asta-i o chestie ridicolă. Contrazice bunul-simţ.

— Nu cred în bunul-simţ, răspunde el. Dacă asta o să te facă fericită, află că nu cred în nimic.

— Nu mă face fericită, i-o întoarce ea. Te comporţi ca un psihopat. Dar îmi pare rău de cele întâmplate. Îmi pare sincer rău.

Ia ceştile, le duce la bucătărie foşnindu-şi rochia şi îl lasă singur. Umbrele după-amiezii se adună ca pânzele de păianjen pe pereţii plini de cărţi. Majoritatea nu-i aparţin lui, ci predecesorului său din casa parohială, mult-admiratul prelat Joseph Langhorne. Stă locului, amorţit, dar nu pentru mult timp. Sună telefonul. Se grăbeşte să răspundă înaintea lui Lucy. Pe fereastra pe al cărei pervaz stă telefonul o vede pe vecină adunând rufele uscate de pe frânghie.

— Alo?

— Hei, Jack? La telefon e Harry Angstrom. Sper că nu te deranjez.

— Nu, nu mă deranjezi.

— Nu ai prin preajmă nicio bătrânică de-aia care coase sau mai ştiu eu ce, nu-i aşa?

— Nu.

— Ăăă, am tot încercat să sun acasă şi nu-mi răspunde nimeni. Sunt cam neliniştit. Am fost plecat de-acasă noaptea trecută şi am aşa, o stare de nestare. Vreau să mă duc acasă, dar aş vrea să ştiu dacă Janice n-a făcut vreo chestie ca, de pildă, să cheme poliţia sau aşa ceva. Ai idee? — Harry, unde eşti?

— A, într-o băcănie din Brewer.

Vecina a împăturit şi ultimul cearşaf pe braţ şi privirea lui Jack zăboveşte pe frânghia albă, goală. Una din treburile cu care se pare că l-a însărcinat societatea este aceea de a da veşti tragice şi simte cum i se usucă cerul gurii

când se îmbărbătează să se achite de această îndatorire familiară. *Niciunul care a pus mâna pe plug*…[9] Ţine ochii larg deschişi, ca să nu i se pară că-i prea aproape de prezenţa de lângă urechea lui.

— Ca sa câştigăm timp, cred c-ar fi mai bine să-ţi spun la telefon, începe el. Harry, ni s-a întâmplat un lucru îngrozitor.

Când te-apuci să răsuceşti o funie şi-i dai înainte cu răsucitul, aceasta începe să-şi piardă forma iniţială, dreaptă şi, brusc, apare o buclă, un inel. Harry simte înlăuntrul lui prezenţa unei astfel de bucle după ce îl ascultă pe Eccles până la capăt. Nici nu-şi dă seama ce-i răspunde; tot ce îi ajunge pe cortex sunt vrafurile de mărfuri în ambalaje ţipătoare, pe care le vede pe gemuleţele uşii de la cabina telefonică. Pe peretele drogheriei este atârnat un afiş lung, cu un singur cuvânt, scris cu litere roşii: PARADICLOROBENZEN. În tot timpul cât se chinuieşte să priceapă ce-i spune Eccles reciteşte cuvântul, încercând să vadă cum se împarte în silabe, întrebându-se dacă poate fi pronunţat defel. Exact în clipa când, în cele din urmă, pricepe cum stau lucrurile, în cel mai cumplit moment al vieţii sale, o grăsană se apropie de tejghea şi cumpără două cutii de şerveţele Kleenex. Harry iese la soare, în faţa drogheriei şi înghite în sec, să nu îngăduie buclei să i se ridice până în gât şi să-l sufoce. Afară e vipie, e prima zi de vară; dogoarea se înalţă de pe trotuarul sclipitor drept în faţa pietonilor, îi izbeşte pieziş, reflectată de vitrinele magazinelor şi faţadele de piatră încinsă ale clădirilor. În această lumină albă, chipurile au acea expresie tipic americană, cu ochii piezişi şi gura căscată cu un aer înspăimântător, care le face să pară că acuşi o să-ţi zică ceva ameninţător şi neomenos. Pe stradă, sub capotele strălucitoare ale maşinilor, conducătorii auto se coc în traficul ambuteiat. În aer pluteşte o pâclă alburie, astupând cerul ce pare prea epuizat ca să se mai poată însenina vreodată. Harry aşteaptă la un colţ de stradă, într-un pâlc de cumpărători asudaţi, arşi de soare, autobuzul 16 A, care merge spre Mt. Judge; când acesta frânează în staţie cu un şuier şerpesc, e deja aglomerat. Se prinde de o bară de oţel din fundul autobuzului, străduindu-se să-şi învingă senzaţia aceea de buclă ce urcă înlăuntrul lui. Postere curbate fac reclamă la ţigări cu filtru, loţiuni de plajă şi credite bancare.

Cu unul din aceste autobuze s-a dus aseară în Brewer, a mers la Ruth acasă, dar luminile erau stinse şi nu i-a deschis nimeni când a sunat la uşă, deşi i s-a părut că vede o lumină chioară în spatele geamului sablat, inscripţionat cu literele F. X. PELLEGRINI. A lălăit-o o vreme şi s-a aşezat pe trepte, uitându-se la magazinul de delicatese până când s-au stins luminile, iar apoi la fereastra strălucitoare a bisericii. Când lumina s-a stins şi acolo, a simţit că i se îneacă corăbiile şi îi piere orice speranţă, şi s-a gândit să se ducă acasă. S-a plimbat pe Weiser Street şi s-a uitat la luminile din vale şi la floarea-soarelui cea uriaşă, dar n-a zărit niciun autobuz, s-a speriat să nu sfârşească înjunghiat şi jefuit, aşa că a intrat într-o speluncă de hotel şi a închiriat o cameră. N-a dormit prea bine, din cauza lămpii de neon de pe coridor, prinsă cu bandă adezivă, care bâzâia tot

---

[9] Evanghelia dupa Luca, 9:62. (N.tr.)

timpul, şi a unei femei care râdea întruna, aşa că s-a sculat destul de devreme ca să se întoarcă în Mt. Judge, să-şi pună un costum ca lumea şi să meargă la lucru, dar ceva pornit dinlăuntrul lui l-a împiedicat. Ceva l-a împiedicat toată ziua. Încearcă să-şi dea seama ce anume l-a împiedicat, fiindcă, indiferent ce-a fost, i-a ucis fiica. L-a împiedicat, parţial, dorinţa lui de a o revedea pe Ruth, dar, după ce s-a dus dis-de-dimineaţă la ea, s-a lămurit că nu-i acasă, că o fi plecată la Atlantic City cu vreun dement, şi a mai hoinărit o vreme prin Brewer, a intrat şi a ieşit din magazinele universale de pe pereţii cărora se revărsa muzica, A mâncat un hot-dog într-un local cu preţuri infime, a ezitat în faţa unui cinematograf, dacă să între sau nu, dar a ales să nu între, ci să pândească eventuala întoarcere a lui Ruth. A tot sperat să vadă răsărind din aglomeraţie umerii pe care i-a sărutat şi părul ei roşcat, de care se ruga să se despletească odată de cealaltă parte a poliţei cu felicitări. Era însă vorba de un oraş de peste o sută de mii de suflete şi avea şanse minime s-o zărească; şi, oricum, avea timp cu nemiluita s-o caute într-o altă zi. Nu; ceea ce l-a reţinut în oraş, în ciuda nodului care creştea întruna în el, spunându-i că ceva nu e în regulă la el acasă, ceea ce l-a făcut să-şi continue hoinăreala prin aerul rece emanat de uşile cinematografelor, printre tejghelele cu lenjerie parfumată, gablonzuri şi arahide sărate (sărmana de Jan), iar apoi în parc, pe aleile pe care se plimbase odinioară cu Ruth, să se uite de sub un castan la cinci puştani zdrenţăroşi care jucau un fel de turcă cu o minge de tenis şi o coadă de mătură, şi-apoi, în sfârşit, înapoi, pe Weiser Street, până la drogheria de unde a dat telefonul, ceea ce l-a făcut să hoinărească a fost gândul că o să găsească o supapă. Asta fiindcă ceea ce l-a scos din răbdări n-a fost atât faptul că are şi Janice o dată în viaţă dreptate, iar el greşeşte şi e un dobitoc, ci senzaţia de sufocare, sentimentul că e prins într-o cursă. A fost la biserică şi s-a întors acasă cu flăcăruia asta mică şi n-a avut unde s-o aşeze pe pereţii întunecoşi, igrasioşi ai apartamentului, aşa că a pâlpâit şi s-a stins. Şi şi-a dat seama că n-o să fie capabil să reaprindă mereu această flacără. Ceea ce l-a reţinut toată ziua a fost sentimentul că undeva îl aşteaptă ceva mai bun decât chinul de-a asculta toată ziua plânsetele unor bebeluşi şi de-a înşela clienţii la saloanele auto cu maşini la mâna a doua, şi încearcă să răpună tocmai acest sentiment, aici şi acum, în autobuz, se ţine strâns de bara cromată, se apleacă peste două femei cu bluze albe plisate, cu pachete de cumpărături în poală, şi încearcă să-l răpună. Nodul din stomac începe să ia forma greţurilor, şi se agaţă cu înverşunare de bara rece ca gheaţa în timp ce autobuzul înaintează pe serpentine. Coboară năclăit de sudoare, se blochează înainte de vreme. Aici, în Mt. Judge, umbrele sunt mai dense, soarele care încinge Brewer-ul e sus pe creasta muntelui, iar sudoarea îi îngheaţă pe trup, tăindu-i respiraţia. Începe să fugă, să-şi pună trupul la treabă, să-şi alunge toate gândurile din minte. Trece în pas alergător pe lângă o curăţătorie chimică cu o ţeavă micuţă pe care iese şuierând aburul sub presiune. Apoi, prin mirosul de ţiţei şi cauciuc ce se înalţă deasupra băltoacelor de pe asfaltul din jurul unei staţii de benzină Esso. Pe lângă pajiştea din faţa primăriei din Mt. Judge şi lista de onoare a eroilor căzuţi în al Doilea Război Mondial, cu plăcile memoriale crăpate şi ştirbite. Simte că începe să-l doară pieptul şi încetineşte pasul.

Când ajunge acasă la familia Springer, doamna vine la uşă şi i-o trânteşte în nas. El însă îşi dă seama după Buickul măsliniu parcat în faţă că Eccles este înăuntru şi curând Jack vine şi îl lasă să între. Îi şopteşte în antreul slab luminat:

— Soţiei tale i s-a administrat un sedativ şi a adormit.

— Mititica…

— E la pompele funebre.

Lui Rabbit îi vine să urle, i se pare strigător la cer ca antreprenorul de pompe funebre să vină şi să ia un trupşor aşa micuţ, pe care s-ar cuveni să-l îngroape aşa cum l-a lăsat natura, ca pe stârvul unei păsări, într-o groapă mică, săpată în iarbă. Şi totuşi, dă din cap aprobator. Simte că de-acum încolo n-o să se mai opună niciodată nici unui lucru.

Eccles urcă la etaj, iar Harry se aşază pe un scaun şi se uită cum razele de lumină ce intră pe fereastră se joacă pe o măsuţă de fier plină cu ferigi, violete africane şi cactuşi pitici. Acolo unde se izbesc de frunze, acestea devin galben-verzui strălucitor. Frunzele din umbră, din faţa lor, arată ca nişte găuri negru-verzui, decupate din acest fundal auriu. Cineva coboară de sus cu un pas nesigur. Nu întoarce capul să vadă cine este; nu vrea să rişte şi să privească în ochii nimănui. Urmează o atingere pufoasă pe antebraţul lui şi dă ochii cu Nelson. Chipul copilului străluceşte de curiozitate.

— Mami doalme, îl anunţă pe un ton grav, care imită vocile adulţilor loviţi de tragedie pe care le aude în jur.

Rabbit îl ia în braţe şi îl aşază în poală. E mai greu şi mai înalt decât înainte. Îi foloseşte trupul ca pe un ascunziş; îi trage capul spre gâtul lui.

— Bebiţa bolnavă? îl întreabă Nelson.

— Bebiţa bolnavă.

— Apa male, male în cadă, îi explică Nelson şi se zbate să stea vertical, să-i poată arăta cu braţele, care i se îndepărtează de trup. Multă, multă apă, întăreşte el.

Trebuie să fi văzut ce s-a întâmplat. Vrea să se dea jos din poala lui taică-său, dar Harry îl ţine strâns, cuprins de un soi de spaimă; casa este cufundată într-o durere care pare să-i facă rău băiatului. În plus, se zbate cu o energie care ameninţă durerea acumulată, ar putea-o răsturna şi, atunci, întreaga casă s-ar putea surpa peste ei. Ţinându-l prizonier pe copil, se protejează pe sine.

Eccles coboară la parter, se opreşte şi-i priveşte lung.

— De ce nu-l scoţi la o plimbare? îi propune el. A avut o zi de coşmar.

Ies toţi trei afară. Eccles îl ia de mână pe Harry şi i-o strânge tăcut, îndelung, apoi îi spune:

— Rămâi aici. Au nevoie de tine, chiar dacă nu recunosc.

După ce Eccles pleacă cu Buickul, Harry se aşază cu Nelson pe iarbă lângă alee şi aruncă cu pietricele spre trotuar. Băiatul râde şi vorbeşte cu însufleţire, dar aici, afară, glasul lui nu răsună la fel de puternic. Harry se simte vag protejat de faptul că face asta fiindcă asta i-a spus Eccles să facă. Pe trotuar, oamenii se întorc acasă de la lucru; Nelson aruncă o pietricică prea aproape de picioarele unui trecător, iar bărbatul se uită la ei. Chipul acesta necunoscut pare să se uite fix la Harry ca dintr-o altă lume, lumea celor neîntinaţi. Iau la ţintă o semănătoare

de gazon rezemată de zidul garajului. Harry o nimereşte de patru ori la rând. Deşi aerul continuă să fie radios, lumina soarelui s-a mai împuţinat, mai sunt doar câteva fâşii în vârful copacilor. Iarba e din ce în ce mai reavănă şi se întreabă dacă n-ar trebui să-l strecoare pe Nelson în casă şi să plece.

Domnul Springer vine la uşă şi-l strigă:

— Harry!

Harry se apropie împreună cu Nelson.

— Becky a făcut nişte sendvişuri în loc de cină, îl anunţă. Vino înăuntru cu băiatul.

Intră în bucătărie şi Nelson mănâncă. Harry refuză totul, în afară de un pahar cu apă. Doamna Springer nu-i în bucătărie, iar Harry îi este recunoscător pentru absenţă.

— Harry, începe domnul Springer şi se ridică bătându-şi uşurel mustaţa cu două degete, de parcă ar fi gata să-i facă o concesie financiară, părintele Eccles a stat de vorbă cu mine şi cu Becky. N-am să spun că te consider nevinovat, fiindcă, bine-nţeles, te consider vinovat. Dar nu eşti tu singurul vinovat. Într-un fel, maică-sa şi cu mine n-am reuşit s-o facem să se simtă în siguranţă. S-ar putea spune că niciodată n-am făcut-o să se simtă binevenită, nu ştiu – ochişorii lui rozalii, lunecoşi, acum nu mai sunt lunecoşi, ci înceţoşaţi şi roşii –, deşi ne-am străduit, cel puţin aşa îmi place să cred. În orice caz – cuvintele îi ies hârâite şi şuierate; face o pauză să-şi recapete vocea liniştită – viaţa trebuie să meargă mai departe, înţelegi ce vreau să spun?

— Da, domnule.

— Viaţa trebuie să meargă mai departe. Trebuie să mergem mai departe cu ceea ce ne-a mai rămas. Deşi Becky e prea supărată ca să dea ochii cu tine, e de aceeaşi părere. Am avut o discuţie şi am căzut de acord că asta-i singura soluţie. Vreau să zic, ceea ce vreau să zic, văd că eşti uimit, e că te considerăm ca făcând parte din familia noastră, Harry, în ciuda – ridică un braţ, descriind un gest vag către scări – chestiei ăsteia. Braţul îi cade lângă corp şi adaugă cuvintele: A accidentului.

Harry îşi acoperă ochii cu mâna. Simte că-i ard şi sunt vulnerabili la lumină.

— Mulţumesc, spune el, scoţând aproape un geamăt de recunoştinţă pentru omul ăsta, pe care l-a dispreţuit întotdeauna, pentru discursul lui atât de generos de-acum.

Încearcă să compună, în conformitate cu regulile de politeţe, care continuă să funcţioneze ca nişte curenţi subacvatici în aceste clipe îndurerate, un discurs pe măsură.

— Promit să-mi respect obligaţiile ce-mi revin în această târguială, îi scapă lui şi se opreşte sufocat de tonul lui abject.

Ce i-o fi venit să zică târguială?

— Sunt sigur că aşa va fi, răspunde Springer. Reverendul Eccles ne asigură că aşa ai să faci.

— Deselt, rosteşte Nelson distinct.

— Nelly, ce-ar fi să iei o prăjiturică s-o mănânci în pat? Springer vorbeşte cu o jovialitate familiară care, deşi forţată, îi aminteşte lui Rabbit că micuţul a locuit

aici luni de zile.

— Nu-i ora ta de culcare? Să te ducă mama-mare sus?

— Taţi, îşi exprimă Nelson preferinţa, se lasă să alunece din scaun şi se apropie de taică-său.

Ambii bărbaţi se simt stânjeniţi.

— OK, acceptă Rabbit. Arată-mi unde-i camera ta. Springer ia două prăjiturele Oreo din cămară şi, fără de veste, Nelson aleargă spre el să-l îmbrăţişeze. Bătrânul se apleacă să-i primească îmbrăţişarea şi chipul lui ofilit, de dandy, se lipeşte inexpresiv de obrazul băieţelului; privirea lui pierdută zăboveşte îndelung asupra pantofilor lui Rabbit şi, când braţele îi întorc îmbrăţişarea, de sub mânecile sacoului i se iţesc butonii mari, negri, pătrăţoşi, cu margini de aur şi cu iniţiala S tot din aur.

Nelson îl conduce pe taică-său spre scări şi trec pe lângă camera în care stă doamna Springer. Rabbit surprinde cu coada ochiului imaginea unei feţe umflate de plâns, care aduce cu un organ intern expus privirii printr-o operaţie chirurgicală, şi întoarce capul. Îi şopteşte lui Nelson să se ducă şi să-i spună noapte bună. Când băiatul se întoarce la el, urcă scările şi merg pe un coridor liniştit, cu un tapet înfăţişând maşini de epocă, spre o cameră micuţă, ale cărei perdele albe împrumută o tentă verzuie de la copacul de afară. De-o pane şi de alta a ferestrei sunt atârnate simetric tablouri, unul cu pisicuţe şi unul cu căţeluşi. Se întreabă dacă asta a fost Camera în care a copilărit Janice. Are o inocenţă stătută şi un suspans aparte, de parcă ar fi stat nelocuită ani de zile. Un ursuleţ vechi, cu blăniţa tocită până la ţesătură şi cu un ochi lipsă, şade într-un balansoar micuţ, hârbuit. Oare a fost al lui Janice? Cine i-o fi scos ochiul? În camera asta, Nelson devine ciudat de pasiv. Harry dezbracă trupşorul somnoros, bronzat peste tot, mai puţin pe funduleţul îngust, îl îmbracă în pijama, îl bagă în pat şi îl înveleşte.

— Eşti un băiat bun, îl laudă el.

— Îhî.

— Acum o să plec. Să nu te sperii.

— Taţi pleacă?

— Ca să poţi să dormi. O să mă întorc.

— OK. Bine.

— Bine.

— Taţi?

— Poftim.

— Bebiţa Becky a mulit?

— Da.

— S-a speliat?

— O, nu. Nu. Nu s-a speriat.

— E felicită?

— Da, acum este fericită.

— Bine.

— Nu te mai gândi la asta.

— OK.

— Fă nani.
— Îhî.
— Gândeşte-te cum am aruncat noi pietricele.
— Când o să mă fac male, o să le alune foalte depalte.
— Aşa-i. Le arunci destul de departe de pe-acum.
— Ştiu.
— OK. Fă nani.
La parter îl întreabă pe Springer, care spală vasele în bucătărie:
— Nu vreţi să rămân peste noapte, nu-i aşa?
— Nu în seara asta, Harry. Îmi pare rău. Cred c-ar fi mai bine să nu rămâi în seara asta.
— OK, desigur. O să mă duc acasă. Să trec pe-aici mâine-dimineaţă?
— Da, te rog. O să-ţi dăm micul dejun.
— Nu, n-am nevoie. Voiam să zic, s-o văd pe Janice când se scoală.
— Da, fireşte.
— Credeţi c-o să doarmă toată noaptea?
— Da, aşa cred.
— Ăăă… îmi pare rău că azi n-am dat pe la salon.
— Ei, nu-i nimic. N-are nicio importanţă.
— Nu-i aşa că nu vreţi să lucrez mâine?
— Fireşte că nu.
— Dar sunt în continuare angajat, nu-i aşa?
— Fireşte.
Vorba îi este domoală, privirea neliniştită; simte că nevastă-sa trage cu urechea.
— Sunteţi îngrozitor de cumsecade cu mine.
Springer nu-i răspunde; Harry iese prin verandă, să nu dea iarăşi cu ochii de chipul doamnei Springer, ocoleşte casa şi se duce acasă pe jos în întunericul pâclos al verii, în care răsună clinchetul de vase spălate. Urcă pe Wilbur Street şi intră pe vechea lui uşă, urcă scările, care păstrează încă un miros vag ca de varză gătită. Descuie uşa de la intrare cu cheia lui şi aprinde toate luminile cât poate de repede. Intră în baie şi găseşte cada încă plină. O parte din apă s-a prelins, aşa că nivelul apei este la doi-trei centimetri sub linia gri, discretă, de pe porţelan, dar cada încă este plină pe mai mult de jumătate. Un volum greu, calm, inodor, insipid, incolor, apa îl şochează întocmai ca prezenţa unei persoane tăcute în baie. Nemişcarea pare o peliculă moartă pe suprafaţa ei calmă. Parcă ar fi chiar un fel de praf pe ea. Îşi suflecă mâneca, bagă mâna în apă şi scoate dopul; apa se balansează şi scurgerea gâfâie. Se uită la nivelul apei, cum scade încet şi uniform pe peretele căzii, iar apoi, cu un ţipăt nebun, învolburat, se scurge şi ultima picătură. Cugetă cât de uşor era şi, totuşi, cu toată puterea Lui, Dumnezeu n-a făcut nimic. Şi nu trebuia decât să scoată dopul ăla de cauciuc.
În pat constată că îl dor picioarele de cât a mers peste zi prin Brewer. Se simte de parcă ar avea fluierele picioarelor despicate. Se răsuceşte în fel şi chip, dar durerea, după un moment de uşurare câştigată prin mişcare, îi revine. Încearcă să se roage, în speranţa că asta îl va destinde, dar nu se întâmplă aşa.

Nu stabileşte nicio legătură cu divinitatea. Deschide ochii să se uite la tavan, iar întunericul apare împestriţat cu o reţea tremurătoare de vinişoare, ca dantela aceea de dunguliţe galbene şi albastre care brăzdau pielea fetiţei lui. Îşi aminteşte că i-a văzut profilul rumen, plăcut, pe geamul despărţitor de la spital şi brusc îl năpădeşte o groază cumplită, îl face să se rostogolească agitat din pat şi să aprindă luminile. Luciul electric îi pare diluat. Îl doare vintrea de-i vine să plângă. Îi e frică să-şi bage până şi mâna în baie; îi e teamă că, dacă o să aprindă lumina, o să vadă un boţ de carne moartă, zbârcită, învineţită, zăcând cu faţa în sus pe fundul căzii goale. Spaima îi apasă rinichii şi, în cele din urmă, se vede silit să-şi ia inima-n dinţi; fundul întunecat al căzii îi ţâşneşte în sus gol şi alb.

Se aşteaptă să nu mai adoarmă deloc, iar atunci când se trezeşte în lumina piezişă a soarelui şi în bufnetul uşilor trântite la parter, simte că trupul i-a trădat sufletul. Se îmbracă în pripă, cuprins de-o panică mai mare decât panica din orice moment al zilei de ieri. Accidentul îi apare mai real. Nişte perniţe invizibile îi apasă gâtlejul şi-i încetinesc mişcarea picioarelor şi a braţelor; nodul din piept pare mai gros şi mai spurcat. „Iartă-mă, iartă-mă", repetă el întruna, fără să se adreseze cuiva anume în mod special.

Se duce la familia Springer; atmosfera din casă s-a schimbat; simte că totul a fost uşor rearanjat în aşa fel încât să-i lase şi lui un spaţiu în care să încapă dacă se face mic. Doamna Springer îl serveşte cu suc de portocale şi cafea, şi chiar îi vorbeşte precaută:

— Vrei frişcă? — Nu. Nu. O beau neagră.

— Avem frişcă, dacă vrei.

— Nu, sincer. E bine aşa.

Janice e trează. Urcă la ea în cameră şi se întinde pe pat, lângă ea; se agaţă de el şi izbucneşte în hohote de plâns în scobitura dintre gâtul lui, obrazul lui şi cearşaf. Chipul parcă i s-a mai îngustat; trupul îi pare micuţ ca al unui copil, fierbinte şi pietros.

— Nu mă pot uita în ochii nimănui în afară de-ai tăi, îi mărturiseşte ea. Nu suport să mă uit la ceilalţi.

— N-a fost vina ta, îi spune el. A fost vina mea.

— Mi-a revenit laptele, îl anunţă Janice, şi de fiecare dată când mă înjunghie sânul, mi-o închipui în camera de alături.

Se agaţă unul de altul într-o beznă comună; el simte că zidurile dintre ei se dizolvă într-un şuvoi negru; şi totuşi, nodul acela greu, al presimţirii nefaste, îi apasă pieptul pe mai departe, numai de el ştiut.

Rămâne acolo toată ziua. Musafirii vin şi se învârtesc în vârful picioarelor. Felul lor de a se purta sugerează că Janice e foarte bolnavă la pat. Femeile astea rămân la o cafea, în bucătărie, cu doamna Springer, a cărei voce delicată, plină, sună ciudat de copilărească separată de imaginea trupului ei, oftează la nesfârşit, ca un cântec nedesluşit, care ba urcă, ba coboară. Vine şi Peggy Fosnacht, fără ochelarii de soare, cu ochii ei chiorâşi rătăciţi, larg deschişi către lume, şi urcă scările. Fiul ei, Billy, se joacă cu Nelson, şi nimeni nu se deranjează să le ţină în frâu ţipetele de mânie şi durere ce se aud din curtea din spate şi

care, nebăgate în seamă, se sting după un timp, iar apoi se înteţesc din nou, după o pauză, metamorfozate în hohote de râs. Până şi Harry are un musafir. Se aude soneria de la intrare, doamna Springer deschide uşa şi vine în camera cufundată în penumbră, unde Harry s-a aşezat şi se uită la nişte reviste şi îi spune pe un glas surprins şi ofensat:

— Te caută un bărbat.

Pleacă din prag, iar el se ridică şi face câţiva paşi să-l întâmpine pe bărbatul care intră în cameră, pe Tothero, Sprijinindu-se în baston, cu faţa pe jumătate paralizată şi, totuşi, vorbeşte, se ţine pe picioare, e viu. Iar micuţa lui e moartă.

— Vă salut! Hei, ce mai faceţi?

— Harry.

Îl strânge pe Harry de braţ cu mâna care nu i se sprijină în baston. Îl priveşte lung în ochi; are gura strâmbă şi pleoapa de pe partea aia îi este căzută, în diagonală, aşa că aproape că îi acoperă albul ochiului. Strânsoarea chinuitoare a degetelor îi este cuprinsă de un tremur.

— Haideţi să ne-aşezăm, îi propune Rabbit şi îl ajută să ia loc într-un fotoliu.

Tothero dă pe jos un milieu încercând să-şi aranjeze braţele. Rabbit îşi aduce un scaun cu spătar şi se aşază lângă el, să nu fie nevoit să ridice tonul.

— Nu vă face rău agitaţia asta? îl întreabă pe Tothero văzând că nu zice nimic.

— M-a adus nevastă-mea. Cu maşina. E în faţă, Harry. Am auzit vestea îngrozitoare. Nu te-am prevenit?

Are deja ochii scăldaţi în lacrimi.

— Când?

— Când?

Îşi ţine obrazul paralizat, probabil în mod conştient, întors către umbră, aşa că zâmbetul îi pare întreg, viu, înţelept şi sigur pe sine.

— În noaptea aceea dintâi. Ţi-am zis să te întorci acasă. Te-am implorat.

— Probabil că aşa-i. Am uitat.

— Nu, n-ai uitat. N-ai uitat, Harry.

I se taie răsuflarea când rosteşte „H"-ul din Harry.

— Dă-mi voie să-ţi zic ceva. O să mă asculţi?

— Sigur.

— Binele şi răul, începe el şi se opreşte; îşi răsuceşte capul uriaş şi i se văd liniile gurii ţepene, lăsate în jos, şi ale ochiului bolnav. Binele şi răul nu pică din cer. Noi. Noi le producem, împotriva năpastei. Invariabil, Harry, invariabil – devine mai încrezător în capacitatea lui de a rosti cuvinte lungi Năpasta este efectul nesupunerii. Nu al nesupunerii noastre, adesea, la început, nu al nesupunerii noastre. Acum ai căpătat o astfel de pildă în propria ta viaţă.

Rabbit se întreabă când or fi apărut dârele de lacrimi de pe obrajii lui Tothero; iată-le, seamănă cu dârele lăsate de melci.

— Mă crezi?

— Sigur. Sigur. Uitaţi ce e, ştiu că a fost vina mea. Mă simt ca o… ca o insectă de când s-a întâmplat treaba asta.

Zâmbetul liniştit al lui Tothero se adânceşte; dinspre obrazul lui răsună un

hârâit slab, prelung.

— Te-am prevenit, zice el. Te-am prevenit, Harry, dar tinereţea-i surdă. Tinereţea-i nepăsătoare.

— Dar ce pot să fac? Izbucneşte Harry.

Tothero nu pare să-l audă.

— Nu ţii minte? Cum te-am implorat să te-ntorci acasă?

— Nu mai ştiu, îmi închipui că da.

— Perfect. Ah, continui să fii un tânăr de treabă, Harry. Ai un trup sănătos. Când o să fiu oale şi ulcele, să ţii minte cum te-a sfătuit fostul tău antrenor să eviţi suferinţa. Să ţii minte.

Ultimele cuvinte sunt rostite cu sfială, cu o uşoară clătinare a capului; furat de elanul acestei vivacităţi nelalocul ei, se ridică din fotoliu şi previne o căzătură folosindu-se rapid de baston. Harry sare în sus alarmat, iar cei doi rămân un moment unul lângă celălalt. Ţeasta uriaşă a bătrânului emană o miasmă neplăcută, nu aduce a medicamente, ci e dulceagă, aduce mai degrabă a legume stătute.

— Voi, tinerii, spune el cu o intonaţie ascendentă, pe tonul unui învăţător dojenitor şi totuşi mucalit, aveţi obiceiul să uitaţi. Nu-i aşa? Zi şi tu, nu-i aşa?

Îşi doreşte într-un mod de-a dreptul misterios să-l audă recunoscând acest lucru.

— Sigur, îi dă Rabbit dreptate, rugându-se în sinea lui să-l vadă plecat.

Harry îl conduce până la maşina lui, un Dodge crem cu albastru din ’57, parcat în faţa unui hidrant portocaliu. Doamna Tothero îi prezintă, cu oarecare răceală, condoleanţe pentru Moartea micuţei sale. Pare necăjită şi distinsă. Peste tâmplele argintii, cu riduri delicate, îi cad fire de păr cărunt. Vrea să plece de lângă el, să fugă cu premiul ei. Lângă ea, pe scaunul din faţă, Tothero arată ca un pitic diform, care zâmbeşte afectat şi mângâie ca dus de-acasă capătul încovoiat al bastonului. Rabbit se întoarce în casă deprimat şi parcă întinat de vizita asta. Revelaţia lui Tothero i-a dat fiori. Preferă să se gândească la ceruri ca unică sursă a tuturor lucrurilor.

Eccles vine ceva mai târziu în după-amiaza aceea, să discute detaliile înmormântării: va avea loc mâine după-amiază, miercuri. La plecare, Rabbit îi atrage atenţia şi discută o clipă în holul de la intrare.

— Ce părere aveţi? Întreabă Rabbit.

— Despre ce?

— Ce-ar trebui să fac?

Eccles ridică privirea neliniştit. Chipul lui are paloarea copilărească a cuiva care n-a dormit cât trebuie.

— Continuă ceea ce faci acum, îl sfătuieşte el. Fii un soţ bun. Un tată bun. Iubeşte ceea ce ţi-a mai rămas.

— Şi asta-i de-ajuns?

— Vrei să zici, ca să-ţi capeţi iertarea păcatelor? Sunt sigur că-i de-ajuns, dacă ai să faci asta o viaţă întreagă.

— Vreau să zic – n-a mai fost niciodată în situaţia de a-şi pleda cauza în faţa lui Eccles –, vă amintiţi chestia aia despre care discutam noi? Chestia care e-n

spatele a tot ce se-ntâmplă.

— Harry, ştii că nu cred că lucrul acela există în felul în care crezi tu.

— OK.

Îşi dă seama că şi Eccles vrea s-o şteargă, că priveliştea pe care i-o oferă el este dureroasă, dezgustătoare.

Eccles trebuie să-şi fi dat seama că el şi-a dat seama de asta, deoarece, pe un ton tăios, invocă ideea de milă şi încearcă să dreagă busuiocul:

— Harry, nu eu sunt cel ce trebuie să te ierte. Mie nu mi-ai făcut nimic, să am de ce să te iert. Sunt la fel de vinovat ca tine. Trebuie să trudim pentru iertare; trebuie să ne câştigăm Dreptul de-a zări acel lucru din spatele a tot ce se-ntâmplă. Harry, ştiu sigur că oamenii sunt aduşi în faţa lui Christos. Am văzut asta cu ochii mei şi am gustat asta cu gura mea. Şi chiar cred în asta. Cred că mariajul este un sacrament şi că tragedia asta, cât ar fi de îngrozitoare, v-a unit, în sfârşit, pe tine şi pe Janice, într-un mod sacru.

În ceasurile următoare, Rabbit se agaţă de această convingere, deşi ea nu pare să aibă nicio legătură cu culorile şi sunetele din această casă mare copleşită de jale, cu tuşele şi arcurile soarelui de după-amiază prelinse în micuţa junglă de plante de pe masa de sticlă sau cu cina pe care o ia într-o muţenie aproape totală, împreună cu Janice, în dormitorul ei.

Peste noapte rămâne acasă la familia Springer, doarme cu Janice. Ea doarme neîntoarsă. Sforăitul ei subţire îi iese pe gura neagră şi intensifică lumina lunii şi îl ţine treaz. Se ridică într-un cot şi îi studiază chipul. E înspăimântător văzut la lumina lunii, micuţ şi mânjit de pete întunecate gravate parcă într-o substanţă moale, căreia îi lipsesc faţetele unei prezenţe umane. Urăşte felul ei de-a dormi. Când, la prima geană de lumină, îi simte trupul clintindu-se şi dându-se jos din pat, îşi afundă faţa mai adânc în pernă, îşi bagă capul sub pleduri şi, plin de încăpăţânare, îşi prelungeşte somnul. Gândul că azi e ziua înmormântării face, cumva, posibil acest lucru.

Cât timp aţipeşte pe furate, are un vis parcă aievea. Se face că e singur pe un teren de sport mare sau pe un teren viran aşternut cu pietriş fin. Pe cer, două discuri perfecte, de aceeaşi mărime, dar unul de un alb strălucitor, iar celălalt niţel transparent, se mişcă încetişor unul către celălalt. Cel palid se află chiar deasupra celui strălucitor. În momentul în care discurile se ating, el este înspăimântat şi o voce anunţă ca printr-un megafon de la curse: „Ciuboţica-cucului năpădeşte socul “. Alunecarea descendentă a discului de sus continuă constant până când celălalt, deşi mai puternic, este eclipsat în totalitate, iar în faţa ochilor lui nu rămâne decât un singur Cerc, palid şi pur. Înţelege: „ciuboţica-cucului” e luna, „socul" e soarele, iar fenomenul la care asistă este explicaţia morţii: adorabila viaţă eclipsată de adorabila moarte. Cu mult mai uşurat şi entuziasmat, îşi dă seama că trebuie să plece de pe terenul ăsta şi să întemeieze o nouă religie. Simte prezenţa discurilor şi aude ecoul vocii, îl deranjează şi deschide ochii. Janice e lângă pat, îmbrăcată într-o fustă maro şi o bluză roz fără mâneci. Sub bărbie are o dungă cafeniu-deschis de grăsime, pe care n-a mai observat-o niciodată. Constată cu surprindere că e întins pe spate; aproape întotdeauna doarme pe burtă. Îşi dă seama că totul n-a fost decât un

vis, că n-are nimic de transmis lumii, iar nodul i se pune la loc în piept. Când se dă jos din pat, îi sărută mâna care atârnă pe lângă corp inertă şi aspră.

Ea îi pregăteşte micul dejun, în cereale înecate în lapte şi o cafea fierbinte, în stilul ei. Merg împreună cu Nelson la ei acasă, să ia haine pentru înmormântare. Lui Rabbit nu-i place faptul că ea se poate ţine pe picioare; îi plăcea mai mult când era inconştientă. Ce fel de surogat de durere mai e şi asta, de se ţin amândoi pe picioare? îl înfurie gândul că trupurile lor greoaie îşi văd de treabă şi îşi înfăşoară inimile într-o crustă de nepăsare şi nevoi meschine. Străbat împreună cu micuţul lor străzile pe care le băteau în copilărie. Rigola de pe Potter Avenue, pe care se scurgea apa bâhlită, soioasă, de la fabrica de gheaţă e uscată. Casele, în marea lor majoritate nemailocuite de oamenii ale căror chipuri le cunoştea, îi amintesc de casele dintr-un oraş văzut din tren, cu faţadele lor de cărămidă năucite de întrebarea: De ce-o mai locui cineva aici? De ce-a venit el pe lume tocmai aici? De ce-i, pentru el, orăşelul ăsta, suburbia plicticoasă a unui oraş de mâna a treia, centrul şi punctul de referinţă al unui univers cu atâtea prerii, munţi, deserturi, păduri, oraşe, mări imense? Misterul acesta infantil – misterul „oricărui loc “, preludiul întrebării fundamentale „De ce sunt eu – eu? “– îi strecoară panica în suflet. Simte cum frigul îi pune stăpânire pe tot corpul şi se simte detaşat, de parcă, în sfârşit ar face treaba De care i-a fost groază dintotdeauna, de parcă ar pluti liber[10]. Detaliile oferite de stradă – marginile neregulate unde se dă lupta dintre iarbă şi asfalt, stâlpii de telefon smoliţi şi zgâriaţi – nu-i mai spun nimic. El nu mai e nimeni; e ca şi cum şi-ar părăsi corpul şi creierul o clipă, să vadă cum merge motorul, şi ar călca în neant, pentru că acest „el" n-a fost decât o refracţie, o vibraţie a motorului, iar acum nu poate intra la loc. Are senzaţia că se află în spatele ferestrelor pe lângă care trec, uitându-se la această familie de trei, cum înaintează liniştită, fără niciun indiciu că universul lor a trecut printr-o convulsie cumplită, în afară de lacrimile tăcute ale femeii. Lacrimile lui Janice au răsărit la fel de gingaşe ca rouă dimineţii; par să izvorască din priveliştea străzilor ce respiră o prospeţime matinală.

Când pătrund în apartament, ea oftează adânc şi se prăbuşeşte la pieptul lui. Probabil că nu se aştepta să găsească locul scăldat de soare; în lumina alburie, ce cade oblic, firicelele de praf plutesc din mijlocul podelei până în susul ferestrelor şi împestriţează totul cu inocenţă. Uşa şifonierului său este lângă intrare, aşa că, la început, nu trebuie să pătrundă prea adânc în apartament. O deschide cât de larg poate, fără să lovească televizorul, întinde mâna, desface fermoarul sacului în care îşi ţine costumele şi îl scoate pe cel albastru, unul de iarnă, din lână, dar singurul lui costum închis la culoare. Nelson, fericit că-i acasă, se fâţâie peste tot, se duce la baie să facă pipi, în dormitorul lui găseşte un ursuleţ panda vechi, din cauciuc, pe care vrea să-l ia cu el. Explorările lui mai risipesc din ameninţarea pe care o împrăştie camerele, aşa că intră şi ei în dormitorul lor, unde se află hainele lui Janice. În drum spre camera lor, ea îi arată

---

[10] Unul dintre nenumăratele cazuri de polisemie tipice stilului lui Updike, *to walk on air* putând fi tradus nu doar prin „a pluti liber", ci şi „a fi fericit", „a fi în al nouălea cer". (N. tr.)

un scaun.

— Aici am stat luni dimineaţă şi m-am uitat cum răsare soarele, îi povesteşte ea.

Glasul îi este lipsit de viaţă; el nu-şi dă seama ce-ar vrea ea să audă de la el, aşa că nu spune nimic. Îşi ţine răsuflarea.

Totuşi, în dormitor au parte de un moment drăgălaş. Ea îşi scoate fusta şi bluza să probeze un costum negru, mai vechi, şi în timp ce se învârte prin cameră doar în slip, cu picioarele goale pe covor, îi aminteşte de fata pe care a cunoscut-o odinioară, cu gleznele şi încheieturile înguste, cu un căpşor mic, timid. Costumul negru, cumpărat pe vremea când era în liceu, nu-i mai vine; are abdomenul încă prea bombat după sarcină. Şi, poate, e pe cale să devină durdulie ca maică-sa. Aşa cum stă acolo, încercând să-şi cuprindă talia cu betelia fustei, cu partea de sus a sânilor, umflaţi de laptele nebăut, revărsându-i-se peste sutien, chiar e planturoasă, împlinită, îl are pe vino-ncoa' El îşi zice: „E a mea, femeia mea “, dar apoi ea se întoarce cu faţa la el, iar la vederea chipului ei mânjit de lacrimi, cuprins de îngrijorare, i se taie mândria de-a fi posesorul ei. Devine o povară care-i sporeşte dureros nodul din capul pieptului. E femeia neîmblânzită pe care trebuie s-o călăuzească plin de tact pe drumul vieţii, lăsând în urmă dimineaţa de luni.

— Nu merge! strigă ea.

Îşi scoate furioasă picioarele din fustă şi o aruncă cât colo, zboară prin cameră ca un liliac uriaş.

— N-ai altceva?

— Ce-o să mă fac?

— Ei, hai. Hai să plecăm de-aici şi să ne-ntoarcem acasă la ai tăi. Locul ăsta te bagă în boale.

— Dar va trebui *să locuim* aici!

— Mda, dar nu azi. Hai să mergem.

— Nu putem locui aici, zice ea.

— Ştiu că nu putem.

— Atunci unde-o să stăm?

— Vedem noi. Haide.

Îşi pune fusta împleticindu-se, îşi trage bluza pe braţe, apoi se întoarce umilă cu spatele la el şi-l roagă:

— Încheie-mi nasturii.

Gestul de a-i încheia nasturii de la bluza roz pe spinarea ei tăcută îi dă lacrimile; simte cum fierbinţeala din ochi ajunge să-l înţepe şi abia mai zăreşte năstureii printr-un ciorchine de discuri de pâcloase, ce aduc cu petalele florilor de măr. Picăturile îi ezită pe pleoape, apoi i se preling pe obraji; umezeala lor e delicioasă. Ar vrea să poată plânge ore în şir, deoarece până şi aceşti stropi neînsemnaţi îl uşurează sufleteşte. Dar lacrimile unui bărbat sunt lucru rar, iar ale lui încetează până să iasă din apartament. În timp ce închide uşa, simte că întreaga viaţă aridă şi-a petrecut-o deja deschizând şi închizând uşa asta.

Nelson ia cu el ursuleţul panda din cauciuc şi, de fiecare dată când îl face să piuie, pe Rabbit îl seacă la stomac. Acum oraşul este înălbit de un soare care se

apropie de apogeu.

Orele care urmează se scurg atât de încet încât par să reia la nesfârşit aceleaşi întâmplări. Odată întorşi acasă, Janice şi maică-sa se lansează şi se relansează în mici conversaţii cu glas scăzut, care le poartă dintr-o cameră în alta. Par îngrijorate de ţinuta lui Janice la înmormântare. Urcă împreună la etaj şi, într-o jumătate de oră, Janice coboară într-o rochie neagră de-a maică-sii, prinsă cu ace de siguranţă la spate, care o face să arate ca maică-sa.

— Ce zici, Harry? Merge?

— Unde dracu' îţi închipui că ne ducem? La o prezentare de modă? apoi adaugă cu părere de rău: Arăţi bine.

Dar răul a fost făcut. Janice scoate un scâncet prelung, şocat, urcă la etaj şi se prăbuşeşte în braţele maică-sii. Doamna Springer îşi abrogă iertarea infimă pe care i-o oferise. Casa musteşte din nou de gândul nerostit că el ar fi un ucigaş. El îl acceptă cu recunoştinţă; e adevărat, aşa-i, aşa-i, iar ura i se potriveşte mai bine decât iertarea. Cufundat în ură, nu trebuie să facă nimic; poate rămâne paralizat, iar rigiditatea urii îi conferă un soi de adăpost.

Se face ora unu. Doamna Springer intră în camera unde stă el şi-l întreabă:

— Vrei un sendviş? — Mulţumesc, dar nu pot să-nghit nimic.

— Ar fi bine să mănânci ceva.

Lui insistenţa asta a ei i se pare atât de ciudată încât se duce la bucătărie, să vadă ce se-ntâmplă acolo. Nelson mănâncă supă şi morcovi cruzi, iar lângă el, pe masă, se află un sendviş cu cârnat bolognez. Nu ştie dacă să-i zâmbească lui taică-său sau nu. Doamna Springer rămâne cu spatele la el.

— Micuţul a tras un pui de somn? Se interesează Harry.

— Ai putea să-l duci sus, răspunde ea fără să se întoarcă.

În camera de la etaj, cu ursuleţul chior, Harry îi citeşte băiatului o cărticică despre un trenuleţ căruia îi este frică de tuneluri. Până să-şi învingă trenuleţul spaima, Nelson deja a adormit sub braţul lui taică-său. Harry coboară înapoi la parter. Janice se odihneşte în camera ei, iar ţăcănitul maşinii de cusut a doamnei Springer, care îi strâmtează lui Janice rochia, se împleteşte cu ciripitul păsărelelor şi murmurul primelor ceasuri ale după-amiezii.

Uşa de la intrare se trânteşte şi Springer intră în camera de zi. Niciunul dintre storuri n-a fost ridicat, aşa că tresare la vederea lui Harry aşezat pe un scaun.

— Harry! Bună!

— Bună!

— Harry, am fost la Primărie şi am stat de vorbă cu Al Horst. Ăsta-i legistul. Mi-a promis că n-o să fie formulată o acuzaţie de omor; sunt siguri c-a fost un accident. A stat de vorbă cu mai toată lumea şi vrea să discute şi cu tine la un moment dat. Neoficial.

— OK.

Springer zăboveşte, aşteptându-se să capete nişte felicitări.

— De ce nu mă bagă la pârnaie, pur şi simplu? Adaugă Harry.

— Harry, ăsta-i un mod extrem de negativ de a gândi. Întrebarea e: Cum facem să meargă treaba bine de-acum înainte?

— Aveţi dreptate. Îmi cer scuze.

I se pare dezgustător că braţul legii trece pe lângă el fără să-l înşface. Pur şi simplu, nu vor să facă asta pentru tine, nu vor să te scutească de aceste chinuri.

Springer urcă tropăind pe scări, să-şi vadă femeile. Sus se aud paşi. Porţelanurile vibrează în vitrina din spatele lui Harry. Încă nu-i ora două, observă el uitându-se la micuţul ceasornic cu cadran argintiu de pe şemineu.

Se întreabă dacă durerea de la stomac nu i s-o fi trăgând de la faptul că a mâncat atât de puţin în ultimele două zile şi se duce la bucătărie, unde înfulecă doi biscuiţi. Simte cum fiecare îmbucătură parcă îi atinge fundul stomacului gol. Durerea se înteţeşte. Porţelanurile strălucitoare, uşile de oţel, toate par încărcate cu un magnetism negativ, care îl sufocă şi îl face să se simtă extrem de slăbit. Se duce în camera de zi umbroasă şi trage storurile. De la fereastra din faţă, se uită la două adolescente în pantaloni scurţi, mulaţi, care se plimbă agale pe trotuarul însorit. Trupurile lor sunt deja numai bune, dar feţele lor rămân deocamdată feţe de fetiţe cuminţi. Ce-i ciudat la fetele astea în jur de paisprezece ani este faptul că feţele lor parcă-s bucălate a dorinţă. Prea multe dulciuri le acresc pielea. Merg la fel de agale precum se scurge timpul rămas până la înmormântare, de parcă, dacă se deplasează îndeajuns de încet, la colţ o să le aştepte vreo transformare magică. Fiice, acestea sunt fiice, oare în iunie ar…? îşi înăbuşă gândul. Cele două trecătoare, cu funduleţele lor obraznice şi cu sexul fript de dor, îi par dezgustătoare şi ireale. El însuşi, privindu-le din spatele ferestrei, pare o pată de mizerie pe geam. Se întreabă de ce universul n-o fi ştergând, pur şi simplu, un lucru atât de murdar şi neînsemnat. Îşi priveşte mâinile şi i se par extrem de urâte, ca nişte gheare.

Urcă la etaj şi se spală pe mâini, pe faţă şi pe gât cu o grijă neobişnuită. Nu îndrăzneşte să folosească vreunul din prosoapele lor scumpe. Ieşind din baie cu mâinile ude, se întâlneşte cu Springer pe holul pe care s-a aşternut tăcerea.

— N-am o cămaşă curată, se plânge el.

— Aşteaptă, îi şopteşte Springer şi-i aduce o cămaşă şi o pereche de butoni negri.

Harry se îmbracă în camera unde doarme Nelson. Lumina soarelui se strecoară pe sub draperiile trase, care flutură Uşurel înainte şi înapoi, aproape în ritmul respiraţiei adânci a micuţului. Deşi îşi planifică cu atenţie etapele îmbrăcatului şi se foieşte minute întregi cu butonii cu care nu-i obişnuit, se echipează mai rapid decât a sperat. Costumul de lână îl încălzeşte rău de tot, e incomod şi nu-i vine chiar aşa de bine cum ţinea el minte. Totuşi, refuză să-şi dea jos haina, refuză să-i acorde această satisfacţie cuiva, nici el nu ştie cui. Coboară scările în vârful picioarelor şi se aşază, îmbrăcat imaculat, cu cămaşa prea strâmtă, în camera de zi şi priveşte plantele tropicale de pe măsuţa de sticlă; dă din cap astfel încât o frunză o eclipsează pe alta, apoi cealaltă o acoperă pe cea dintâi, şi se întreabă dacă nu cumva o să vomite. Viscerele lui sunt un ghem de groază, o băşică dură, ce nu poate fi nicicum spartă. Ceasornicul arată numai 2.25.

Dintre lucrurile care-l îngrozesc, cel mai mult îi este teamă să dea ochii cu părinţii lui. N-a avut curajul să-i sune sau să-i viziteze de când s-a întâmplat nenorocirea. Luni seara, doamna Springer a sunat-o pe mami şi a invitat-o la

înmormântare. Tăcerea părinţilor lui din tot acest timp i-a băgat frica în oase. Una e să-ţi facă zile fripte alţii, şi alta e să-ţi facă zile fripte propriii tăi părinţi. Încă de când s-a întors din armată, pe papsi l-a usturat la ficaţi faptul că n-a vrut să meargă să se angajeze la tipografie şi, într-un fel, a reuşit să-i mănânce şi lui Harry ficaţii pe tema asta. Toată blândeţea şi bunătatea pe care i le arătase bătrânul vreodată s-au dus pe apa sâmbetei. Totuşi, cu maică-sa altfel au stat lucrurile; ea este încă vie şi încă legată de viaţa lui printr-un fel de cordon invizibil. Dacă o să vină şi ea să-l facă albie de porci, el crede că mai curând o să moară decât să suporte aşa ceva. Şi, de fapt, nici nu merită altceva decât să fie făcut albie de porci. Orice îi spune doamna Springer, el unul poate să facă abstracţie de vorbele ei, fiindcă, la urma urmei, ea va trebui să se împace cu el şi, oricum, el simte că, într-un fel, ea se sileşte să-l placă, însă cu maică-sa nici nu se poate pune problema să-l placă, nici măcar nu sunt doi străini, el s-a plămădit în uterul ei, iar dacă ea este cea care i-a dat viaţa, poate sa l-o şi ia, iar dacă el o să simtă că i-o retrage, va fi ca şi cum l-ar băga în mormânt. Dintre toţi oamenii de pe pământ, ea e ultima fiinţă pe care doreşte s-o vadă. Şezând acolo de unul singur, ajunge la concluzia că fie el, fie maică-sa trebuie să moară. E o concluzie stranie, dar îi revine obsesiv în minte, iar şi iar, până când agitaţia de la etaj, fojgăiala familiei Springer, care se îmbracă de înmormântare, îi mai alungă puţin din gândurile îndreptate spre sine.

Se întreabă dacă n-ar fi bine să urce, dar nu vrea să surprindă pe nimeni în dezabie şi, unul câte unul, apar şi ei gata îmbrăcaţi, domnul Springer într-un costum elegant, gri-grafit, din tergal, Nelson într-un costumaş efeminat din catifea reiată, doamna cu o pălărie de fetru neagră cu voal şi cu o tijă în formă de tulpină cu bobiţe artificiale, iar Janice, cu privirea pierdută şi trupul inform, în rochia retuşată a maică-sii.

— Arăţi bine, îi spune el încă o dată.

— Unde-i maşina male, neaglă? Întreabă Nelson gălăgios.

Aşteptarea asta are în ea ceva lipsit de demnitate şi, în timp ce se fâţâie cu toţii în camera de zi, uitându-se cum se scurg minutele pe cadranul argintiu al ceasornicului, se transformă în nişte copii îmbrăcaţi cu hăinuţe incomode, nerăbdători să înceapă petrecerea. Se strâng cu toţii în faţa ferestrei când Cadillacul de la pompe funebre frânează în faţă, deşi, până când omul străbate aleea şi sună la uşă, se împrăştie ca potârnichile în colţurile camerei, de parcă în mijlocul lor ar fi fost aruncată o bombă biologică.

Salonul mortuar a fost odinioară locuinţa cuiva, dar acum este decorat într-un fel în care în veci n-a fost decorată nicio casă. Covoare pufoase, neroase, de un verde foarte pal, le înăbuşă paşii. Tuburile de neon micuţe, argintii, de pe pereţi emană o lucire slabă. Culorile draperiilor şi ale pereţilor sunt nuanţe atone, culori pe care nimeni nu le-ar folosi acasă, roz-gălbui, turcoaz pal şi un fel de violet ca acela folosit la toaletele benzinăriilor pentru dezinfectarea tronului. Sunt conduşi într-o odăiţă roz, laterală. Harry stă cu faţa la camera Principală; pe cele câteva şiruri de scaune destinate publicului sunt aşezate şase persoane, cinci dintre ele femei. Singura pe care o cunoaşte este Peggy Gring. Cu micuţul ei, care se tot agită pe lângă ea, sunt şapte. La început s-au vorbit să nu participe nimeni în

afara celor două familii, dar apoi familia Springer a invitat câţiva prieteni apropiaţi. Părinţii lui nu sunt aici. Nişte mâini invizibile, lipsite de vlagă, se plimbă pe claviatura unei orgi electrice. Coloritul neobişnuit al interiorului ajunge la paroxism în aranjamentul florilor de seră dispuse în jurul unui mic coşciug alb. Sicriul, cu mânere aurii, e depus pe un catafalc drapat cu un material purpuriu-închis; se gândeşte ce-ar fi să se dea la o parte cuvertura şi, sub ea, ca în trucul unui iluzionist, să apară bebeluşa vie. Janice aruncă o privire înăuntru şi scoate un scâncet, la care unul din angajaţii pompelor funebre, un tânăr blond, cu o faţă nefiresc de roşie, scoate la iveală o sticluţă de săruri din buzunarul său lateral. Maică-sa i-o vâră sub nas, iar Janice îşi înăbuşă grimasa provocată de scârbă; sprâncenele i se arcuiesc, lăsând să i se vadă umflăturile pe care i le fac globii oculari sub membrana lor subţire. Harry o apucă de braţ şi o întoarce cu spatele la camera de alături.

Odăiţa laterală are o fereastră care dă în stradă, pe ea se văd copiii şi maşinile care trec în goană.

— Sper că preotul n-a uitat de noi, zice tânărul roşu la faţă şi, spre propria-i jenă, chicoteşte.

Nu se poate abţine să nu se simtă în largul lui aici. Pare un pic îmbujorat.

— Se întâmplă des? Se interesează domnul Springer.

Stă în spatele neveste-sii şi îşi întinde gâtul înainte, mânat de curiozitate, cu o crăpătură neagră, ca un cioc de pasăre, sub mustăcioara palidă. Doamna Springer s-a aşezat pe un scaun şi îşi ia capul în palme prin voaletă. Bobiţele purpurii tremură pe tulpina lor de sârmă.

— Cam de două ori pe an, soseşte răspunsul.

Un vechi Plymouth, care îi pare cunoscut lui Harry, încetineşte lângă bordură. Din el coboară mama lui Rabbit şi se uită mânioasă la stânga şi la dreapta pe trotuar. Simte că mai are puţin şi-i sare inima din piept, şi bâiguie:

— Iată-i pe părinţii mei.

Încep să se agite cu toţii. Doamna Springer se ridică în picioare, iar Harry se aşază între ea şi Janice. Astfel aşezat, în formaţie cu familia Springer, măcar îi poate dovedi maică-sii că s-a dat pe brazdă, că e acceptat şi s-a integrat. Angajatul pompelor funebre iese în întâmpinarea lor; Harry îi vede în mijlocul aleii însorite, deliberând pe care uşă să între, cu Mim ceva mai într-o parte. Îmbrăcată cu o rochie ca pentru biserică, nemachiată, îi aminteşte de surioara lui de altădată. Revăzându-şi părinţii, se întreabă de ce s-o fi temut de ei.

Prima intră pe uşă maică-sa; mătură cu privirea persoanele din încăpere şi păşeşte spre el, dă să întindă spre el braţele îndoite.

— Hassy, ce ţi-au făcut?

Pune întrebarea asta cu voce tare şi îl îmbrăţişează vrând parcă să-l poarte înapoi în paradisul din care au căzut.

Pe cât de repede desface braţele, pe-atât de repede îl strânge la piept. Dintr-un reflex copilăros, cuprins de jenă, el se desprinde din îmbrăţişarea ei şi se îndreaptă de şale. De parcă habar n-ar avea ce-a spus mai adineauri, maică-sa se întoarce şi o îmbrăţişează pe Janice. Papsi mormăie ceva şi dă mâna cu Springer. Mim se apropie şi îl atinge pe Harry pe umăr, apoi se

ghemuieşte şi şuşoteşte cu Nelson, ei doi fiind cei mai tineri dintre cei de faţă. În străfundul sufletului, Harry simte că aceşti oameni fac front comun. Nevastă-sa şi maică-sa rămân agăţate una de alta. Maică-sa ridică braţele s-o îmbrăţişeze automat, dar pune multă durere în acest gest. Are chipul brăzdat de suferinţă; Janice, şifonată şi sufocată, îi răspunde, totuşi; braţele ei negre, sleite, încearcă să cuprindă silueta masivă, care se lipeşte de ea disperată. Doamnei Angstrom îi scapă două cuvinte. Ceilalţi rămân cu gura căscată; doar Harry, de la înălţimea lui, calm, înţelege ce se petrece. Pe maică-sa a animat-o instinctul care ne face să-i îmbrăţişăm pe cei pe care-i rănim, apoi a perceput-o pe fata asta din braţele ei ca pe o membră, ca şi ea, a unei străvechi rase de sclave supuse Unui tratament inuman. Apoi, şi-a dat seama că, recâştigându-şi fiul, şi ea trebuie să fie abandonată.

El a simţit în sufletul lui etapele durerii derulate în ea în timp ce îl strângea în braţe. Acum îi dă drumul lui Janice şi le vorbeşte soţilor Springer aşa cum se cuvine, cu amărăciune. Ei au considerat prima ei izbucnire o nebunie trecătoare. Fireşte că ei nu i-au făcut nimic lui Harry, el e cel care le-a făcut ce le-a făcut lor. Ei nu izbutesc să vadă faptul că s-a eliberat. Deşi sunt alături de el, se depărtează tot mai mult. Cuvintele pe care i le-a spus maică-sa lui Janice, „Fiica mea “, se sting. Mim se ridică de jos; taică-său îl ia în braţe pe Nelson. Mişcările lor îl împing uşurel.

Între timp, inima lui îşi termină mişcarea de revoluţie şi începe una nouă, mai largă, într-un mediu rarefiat, pentru care lumea exterioară are o relevanţă tot mai redusă.

Eccles soseşte pe o altă intrare şi, din pragul unei uşi îndepărtate, le face semn să se apropie. Pornesc toţi şapte, împreună cu Nelson, spre camera cu florile şi se aşază în primul rând. Îmbrăcat în negru, Eccles le citeşte în faţa sicriului alb. Pe Rabbit îl irită faptul că Eccles stă între el şi fiica lui. Îşi dă seama de o treabă de care n-a pomenit nimeni: copila nu a apucat să fie botezată. Eccles citeşte:

— „Atunci i-a zis Iisus: Eu sunt învierea şi viaţa, cel care crede în mine, va fi viu, chiar dacă va muri; şi oricine trăieşte şi crede în mine, în veac nu va muri.”[11]

Cuvintele unghiulare se plimbă prin capul lui Harry ca nişte mierle bete; simte că s-ar putea să fie aşa. Eccles nu simte; are o mină gravă, e încordat. Vocea îi falsează. Toţi oamenii ăştia sunt făţarnici, cu excepţia fiicei lui moarte, din cutia albă cu marginea aurită.

— „Ca un păstor care paşte turma sa, aduna-va mieii cu braţul său şi îi va purta la sânul său.”[12]

Păstor, miel, braţe: lacrimile podidesc ochii lui Harry. E ca şi cum la început ar fi peste tot lacrimi în jurul lui, o mare de lacrimi şi, la sfârşit, apa sărată îi pătrunde şi lui în ochi. Fiica lui e moartă; June l-a părăsit; inima lui înoată în durerea care înainte doar l-a atins în treacăt, se cufundă adânc, tot mai adânc în

---

[11] Evanghelia dupa Ioan, 11:25-26. (N.tr.)
[12] Profetul Isaia, 40:11. (N.tr.)

volumul infinit al pierderii. N-o va mai auzi niciodată plângând, n-o să-i mai vadă niciodată pielea marmorată, n-o să-i mai ţină niciodată în braţe trupşorul plăpând şi n-o să-i mai privească niciodată ochişorii albaştri căutând iscoditori să vadă de unde vine glasul lui. Niciodată, cuvântul nu se opreşte niciodată, n-o să fie niciodată o breşă în sonoritatea lui vâscoasă.

Pornesc spre cimitir. El, taică-său, tatăl lui Janice şi angajatul pompelor funebre poartă cutia albă până la dric. Are ceva greutate, dar greutatea e toată a lemnului. Urcă în maşini şi o iau pe străzile ce urcă la deal. În jurul lor, oraşul se cufundă în tăcere; o femeie iese pe veranda casei cu un coş cu rufe şi încremeneşte acolo, un băieţel care dădea să arunce mingea se opreşte locului să se uite cum trec pe lângă el. Trec printre doi stâlpi de granit uniţi printr-un arc de fier forjat. Cimitirul arată frumos la ora patru. Suprafaţa lui verde, îngrijită are înclinaţia oarecum paralelă cu razele soarelui. Pietrele funerare aruncă umbre lungi de ardezie. Procesiunea se deplasează în viteza a doua pe o alee presărată cu pietriş bleu, care scrâşneşte sub roţi, destinaţia fiind o umilă boltă verde ce împrăştie miros de pământ şi ferigi. Maşinile se opresc; lumea coboară. Dincolo de ei, la mare distanţă, se întinde un codru întunecos în formă de semilună; cimitirul e sus în deal, între oraş şi pădure. Sub ei fumegă coşurile caselor. Un bărbat conduce o maşină de tuns iarba printre pietrele funerare tocite de lângă gardul viu din planul îndepărtat. Rândunelele, ca nişte mingi aruncate cu boltă la baseball, plonjează în gol şi se rotesc deasupra unei căsuţe de piatră, o criptă. Sicriul alb este scos cu dibăcie, pe nişte role, din dricul pântecos şi depus pe nişte chingi late, stacojii, care îl ţin deasupra mormântului micuţ, aproape pătrat, dar Adânc. Tăcerea este zgâriata de un scârţâit discret şi gâfâitul iscat de efort. Cineva tuşeşte. Florile au sosit în urma lor; iată-le înghesuite una într-alta sub bolta verde. În spatele lui Harry, o moviliţi de pământ, cu pătrăţele de iarbă în vârf, aşteaptă să fie pusă la loc şi între timp respiră cuvântul adânc al pământului. Oamenii de la pompe funebre par mulţumiţi, treaba lor e aproape gata, îşi împreunează mâinile roz în faţa prohaburilor. Se lasă tăcerea.

— „Domnul este păstorul meu, de nimic nu duc lipsă”.[13]

Glasul lui Eccles sună fragil în aer liber. Bâzâitul îndepărtat al maşinii de tuns iarba încetează, în semn de respect. Pieptul lui Rabbit vibrează de emoţie şi forţă; e sigur că fetiţa lui s-a înălţat la ceruri. Acest sentiment umple cuvintele declamate de Eccles la fel cum un trup viu umple o piele.

— O, Dumnezeule, al cărui preaiubit Fiu a luat copiii mici în braţe şi i-a binecuvântat; îndură-te de noi, te implorăm, să încredinţăm sufletul acestui copil grijii şi iubirii Tale neţărmurite şi adună-ne pe noi toţi în împărăţia Ta din Ceruri, prin Fiul Tău, Iisus Christos, Domnul nostru. Amin!

— Amin, şopteşte doamna Springer.

Da. Aşa este. Îi simte pe toţi, toate capetele din jurul lui sunt la fel de neclintite ca pietrele de mormânt, îi simte pe toţi ca unul, pe toţi îngemănaţi cu iarba, cu florile de seră, pe toţi, pe cei de la serviciul de pompe funebre, pe grădinarul

---

[13] Psalmul 23:1. (N.tr.)

nevăzut, care şi-a oprit maşina de tuns iarba, pe toţi cei adunaţi aici ca unul, să-i dea micuţei lui nebotezate forţa să facă saltul spre Rai.

Este acţionat un întrerupător electric, chingile stacojii încep să coboare sicriul în groapă şi se opresc. Eccles face o cruce de nisip pe capac. Bulgăraşi de pământ rătăciţi se rostogolesc unul câte unul în groapă, de pe capacul curbat. O mână roz aruncă nişte petale mototolite.

— Îndură-Te, Te rugăm, de toţi cei ce jelesc şi care Ţie îţi încredinţează toate grijile lor…

Chingile scâncesc din nou. Lângă el, Janice se clatină pe picioare. O prinde de braţ, îi simte fierbinţeala chiar şi prin ţesătură. O adiere delicată înfoaie bolta. Mireasma florilor se înalţă spre ei.

— … şi Sfântul Duh să te binecuvânteze şi să-ţi dea viaţă veşnică, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Eccles îşi închide cartea. Tatăl lui Harry şi cel al lui Janice, care stau unul lângă celălalt, ridică privirea şi clipesc. Angajaţii pompelor funebre încep să-şi facă de lucru cu echipamentul, recuperează chingile din groapă. Cortegiul funebru păşeşte în soare. „Care Ţie îţi încredinţează toate grijile lor "… Cerul îl salută. Simte cum pune stăpânire pe el o putere ciudată. E ca şi cum ar bâjbâi de-o bucată de vreme într-o grotă, iar acum, în sfârşit, dincolo de masa de stânci întunecoase, zăreşte o luminiţă. Întoarce capul, iar chipul lui Janice, tâmp de durere, îi astupă lumina.

— Nu te uita la *mine,* îi spune el. Nu eu am ucis-o.

Cuvintele astea îi ies din gură clar, armonizându-se cu simplitatea pe care o percepe acum în toate. Capetele care vorbeau cu glas scăzut se întorc brusc la auzul acestei voci atât de neaşteptate şi crude.

Îi răstălmăcesc intenţia. Nu vrea decât să lămurească situaţia. Le explică tigvelor întoarse spre el:

— Vă purtaţi cu toţii de parcă *eu* aş fi făcut-o. Nici n-am fost acolo. *Ea* e vinovata.

Se întoarce spre ea, iar faţa ei, căzută, de parcă ar fi primit o palmă, pare să se fi îndepărtat de el fără cale de întoarcere.

— Hei, nu-i nimic, îi spune. Ştiu că n-ai vrut s-o faci.

Încearcă să o prindă de mână, dar ea şi-o trage înapoi, ferindu-se parcă de o cursă şi se uită spre părinţii ei, care se apropie de ea.

El simte că-i ard obrajii. Îl cuprinde o jenă cumplită. Inima îi era plină de iertare, iar acum nu simte decât ură. Urăşte chipul neveste-sii. Ea nu pricepe. A avut şansa să i se alăture întru adevăr, cel mai simplu adevăr în fapt, dar i-a întors spatele. Observă că, printre capetele alea, chiar şi al maică-sii Este oripilat, năucit, şocat, un zid înălţat împotriva lui; îl întreabă ce i-au făcut, apoi acelaşi lucru i-l face şi ea. Îl orbeşte sentimentul sufocant al nedreptăţii. Se întoarce pe călcâie şi o rupe la fugă.

La deal, exultând. Zigzaghează printre pietrele funerare. Printre morminte cresc păpădii strălucitoare ca untul. În spatele lui răsună vocea lui Eccles, care-l strigă:

— Harry! Harry!

Simte că Eccles îl urmăreşte, dar nu se întoarce să se convingă. O taie în diagonală printre pietre, pe iarbă, spre pădure. Distanţa până la semiluna întunecoasă de copaci este mai mare decât i s-a părut de lângă groapă. Goana devine tot mai anevoioasă; panta, mai abruptă. Şi totuşi, solul cimitirului are o elasticitate care-i uşurează fuga, are nişte mici ridicături care îl saltă în sus, amintindu-i de fentele scurte făcute pe un teren de baschet aglomerat. Ajunge la sânul pădurii şi o ia spre mijlocul semilunii. Intrat în pădure, e mai puţin ferit decât şi-a imaginat; întoarce capul şi zăreşte, printre frunze, jos în vale, groapa unde, lângă micuţa boltă verde, se adună laolaltă oamenii pe care i-a lăsat în urmă. Eccles e la jumătatea distanţei dintre ei şi el. S-a oprit din alergat. Pieptul lui negru se înalţă şi coboară sacadat. Ochii lui depărtaţi scrutează pădurea. Ceilalţi, nişte tulpini groase înveşmântate în negru, se agită: trag sfori, pun ţara la cale, se tatonează reciproc, îşi oferă sprijinul unii altora. Chipurile lor palide transmit semnale mute către pădure şi se întorc dezgustate sau disperate, apoi lucesc din nou, fascinate, în lumina asfinţitului. Doar privirea lui Eccles rămâne neclintită. Şi-o fi trăgând sufletul, să-şi reia urmărirea.

Rabbit se ghemuieşte şi aleargă în zigzag. Îşi zgârie mâinile şi faţa, croindu-şi drum printre tufişurile şi puieţii de la marginea pădurii. În adâncul ei, hăţişul se răreşte. Pinii înăbuşă orice altă formă de vegetaţie. Acele lor maronii tapiţează pământul aspru cu un covor alunecos. Razele soarelui pătrund în fascicule înguste pe acest strat mort. Aici e semiîntuneric, dar zăpuşeală, ca în podul unei case; soarele nevăzut al După-amiezii încinge învelişul întunecat de verdeaţă de deasupra lui. Ramurile mai joase, uscate, îl împung la nivelul ochilor. Mâinile şi faţa îi ard acolo unde s-a zgâriat. Întoarce capul, să vadă dacă a lăsat oamenii în urmă. Nu-l mai urmăreşte nimeni. Departe, în vale, la marginea şirului de pini între care se află el, luceşte ceva verde, probabil, verdele cimitirului; dar pare la fel de îndepărtat ca peticele de cer care licăresc printre vârfurile copacilor. Întorcând capul, şi-a mai pierdut oarecum din simţul de orientare. Totuşi, la început, trunchiurile copacilor sunt ordonate în şiruri paralele, care îl poartă tot înainte printre ele, iar el tot urcă perpendicular pe panta din faţa lui. Dacă o să urce destul de departe, tot mai sus, la un moment dat o să ajungă la şoseaua panoramică ce străbate creasta muntelui. Doar coborând dealul poate să fi se alături celorlalţi.

Brusc, copacii nu mai sunt dispuşi în şiruri ordonate, ci se îndesesc. Aceştia sunt copaci mai bătrâni. Întunericul de sub ei este mai dens, iar terenul mai abrupt. De sub covorul gros de ace de brad, se iţesc bucăţi de stâncă năpădite de licheni; trunchiurile arborilor prăbuşiţi formează pe potecă tot felul de gheare întortocheate. Pe alocuri, acolo unde se deschide câte o gaură în acoperişul de conifere, cresc tufişuri de fructe de pădure şi smocuri de iarbă galbenă într-o harababură vioaie, înmiresmată, populată de roiuri de musculiţe. Din cauza acestor mici luminişuri, unele din ele mari cât să capteze un pic din razele oblice ale soarelui ce scaldă coasta muntelui, întunericul din jur parc şi mai întunecat şi, poposind în mijlocul lor, prin curmarea beznei, Rabbit devine conştient de prezenţa unui murmur ce răsună în tunelurile brune care îl înconjoară. Copacii din preajmă sunt prea înalţi ca să mai aibă vreun indiciu, măcar vreun crâmpei

despădurit, îndepărtat de civilizaţie. Izolat în lumină, simte cum îl cuprinde spaima. Este expus: urşii şi primejdiile fără nume ce murmură în desişul pădurii îl văd limpede. Decât să zăbovească vulnerabil în aceste izvoare de vizibilitate, preferă să se năpustească spre pericole sărind peste bolovani, Trunchiurile intrate în putrefacţie şi acele de brad ce îi alunecă sub picioare. Gângăniile îl urmează, trăgându-se la umbra; sudoarea îi răspândeşte un parfum puternic. Îl înjunghie pieptul şi îl dor gambele de-atâta alergătură la deal, de-atâta hurducătură ba în câte-o groapă, ba în câte o piatră plată ascunsă privirii de covorul de ace. Îşi scoate sacoul albastru care îi taie pieptul şi îl duce împăturit pe braţ. Încearcă să-şi învingă pornirea de a-şi tot întoarce capul, să vadă ce se întâmplă în urma lui; niciodată nu zăreşte nimic în afară de viaţa tăcută, sepulcrală a codrului, dar spaima lui împânzeşte spaţiul şerpuitor dintre trunchiurile copacilor cu ameninţări agere, care se pitesc la timp de fiecare dată când întoarce capul să le vadă. Trebuie să-şi ţină capul ţeapăn. Se terorizează singur. În copilărie a urcat de multe ori în pădure. Poate că pe-atunci, însă, se plimba pe-aici bucurându-se de-o forţă ocrotitoare care acum l-a lăsat de izbeliţe; nu-i vine să creadă că şi atunci codrul era atât de întunecos, între timp, a mai crescut şi pădurea. E o beznă atât de nefirească, înţesată de rămurele ce-i pipăie întruna obrazul, o beznă ce sfidează lumina zilei, de pe bolta ce ţopăie deasupra lui în petice decupate, dintr-un vârf de copac în altul, asemenea unei maimuţe tăcute.

Încep să-l doară şalele de cât s-a aplecat. Începe să se îndoiască de eficienţa metodei sale. În copilărie, n-a intrat în pădure niciodată dinspre cimitir. Poate că-i o prostie să urce tocmai pe coasta cea mai povârnită, care-l duce până sub creasta muntelui, când la câţiva metri mai la stânga lui trece şoseaua. Îşi croieşte drum spre stânga, străduindu-se să înainteze în linie dreaptă; murmurul pădurii pare să răsune tot mai tare şi inima îi tresaltă de speranţă: a avut dreptate. Şoseaua este pe-aproape. Continuă să grăbească pasul, îi dă zor fără milă, aşteptându-se să zărească şoseaua la fiecare pas, cu stâlpii ei albi şi luciul metalic al maşinilor. Panta de sub picioare dispare pe nesimţite. Se opreşte uluit pe marginea unei prăpăstii al cărei mal apropiat este presărat cu butucii înspăimântători ai unor copaci uscaţi, prăvăliţi Peste trunchiuri ce au izbutit să se agaţe drepte de solul povârnit şi aruncă în prăpastie o umbră la fel de crepusculară ca ultima fază a amurgului. Această întunecime este tulburată de ceva în formă dreptunghiulară; îşi dă seama că pe fundul prăpastiei se află beciul şi pereţii de gresie ai unei case dărăpănate. Parcă pentru a-i spori ciuda că s-a rătăcit şi că a luat-o iarăşi la vale, îl cuprinde o groază cumplită, de parcă această dovadă părăginită a amestecului omului într-o lume a existenţei oarbe ar bate nişte clopote ce răsună la marginea universului. Gândul că locul acesta avea odinioară o conştiinţă de sine, că pământul din jur era bătut de pasul omului, defrişat şi cunoscut, întunecă atmosfera cu stafii ce urcă râpa aşternută cu ferigi, vin spre el ca nişte copii ce se caţără afară dintr-un mormânt. Poate că aici au trăit copii, fetiţe dolofane în rochii de bumbac, care aduceau apa de la un izvor, scrijelind în joacă scoarţa copacilor, îmbătrânind pe scândurile întinse deasupra beciului, dându-şi sufletul după ce se uitau pentru ultima oară la buza

râpei pe care se află acum el. Aici se simte mai expus şi mai vulnerabil decât în micuţele luminişuri însorite; simte vag cum îl aprinde o scânteie uriaşă, scânteia graţie căreia materia haotică a ajuns să se recunoască pe sine, o scânteie ce-a scăpărat în ciocnirea dintre două tărâmuri antagoniste, întâlnirea pusă la cale de un Dumnezeu fioros. Simte cum i se zbate stomacul; urechile par să-i perceapă brusc un glas. Îşi croieşte drum înapoi, la deal, iuţeşte pasul în întunericul tot mai dens, să scape de vocea care vrea să strige la el dintr-un punct ce se mută rapid dintr-un copac în altul la adăpostul penumbrei. În lumina asta în care nu te poţi încrede, zici că povârnişul e o jivină pusă pe fugă, evazivă.

La un moment dat se luminează cât să observe în dreapta lui un morman de cutii de conserve şi sticle vechi pe jumătate îngropate în covorul de ace de brad. Dibuie şoseaua. Îşi trece picioarele lungi peste parapetul de pe marginea drumului şi se îndreaptă de şale. În colţurile ochilor îi joacă luminiţe aurii. Asfaltul scrâşneşte sub tălpile lui, iar el pare să între, cu un minunat gol lăuntric, rezonant, provocat de epuizare, într-o existenţă nouă. Aerul răcoros îi mângâie claviculele; undeva, în pădure, a reuşit să sfâşie la spate cămaşa pe care i-a împrumutat-o bătrânul Springer. A ieşit din pădure la ceva mai puţin de un kilometru de Hotelul Pinnacle. În timp ce înaintează la pas legănat, ţinându-şi radios haina albastră pe umăr cu un deget făcut cârlig, Janice, Eccles, maică-sa şi păcatele lui par să fi rămas la mii de kilometri în urmă. Se hotărăşte să-i dea un telefon lui Eccles, e ca şi cum i-ai trimite cuiva o ilustrată. Eccles a ţinut la el şi a avut mare încredere în el, aşa că merită măcar un telefon. Rabbit repetă în gând ce are de gând să-i zică. *E OK*, aşa o să-i zică, *sunt pe calea cea bună. Vreau să zic că, după mine, există mai multe căi; nu vă faceţi griji. Vă mulţumesc pentru tot.* Vrea să-l facă pe Eccles să nu se simtă descurajat.

În vârful muntelui e lumină ca în plină zi. Sus pe oceanul văzduhului, un lac de nori în formă de macrou pluteşte compact asemenea unui banc de peşti. În jurul hotelului sunt parcate doar câteva maşini, nişte rable, Pontiac-uri din ’52 şi Mercedesuri din ’51, ca acelea pe care le vinde Springer Motors puştanilor cu bube pe faţă, cu poze cu femei goale în portofel şi o sută de dolari în bancă. La braserie, câţiva dintre ei joacă un joc mecanic numit BETSY CEA SĂLTĂREAŢĂ. Se uită la el, fac pe deştepţii, iar unul dintre băieţi chiar îi strigă:

— Ţi-a rupt cucoana cămaşa?

Şi totuşi, ciudat lucru, ei nu ştiu, de fapt, nimic despre el, în afară de faptul că arată ca dracu’. Faci fel de fel de chestii şi lumea habar n-are, de fapt, ce şi cum. Ceasul arată şase şi douăzeci. Se duce la telefonul public de pe peretele portocaliu-gălbui şi caută numărul lui Eccles în cartea de telefoane, îi răspunde sec nevasta lui:

— Alo?

Rabbit închide ochii şi pistruii femeii îi dansează în roşeaţa de sub pleoape.

— Bună. Vă rog, aş putea sta de vorbă cu părintele Eccles?

— Cine-i la telefon? Glasul ei devine ceva mai dur, cocoţat parcă în şaua unui căluţ înalt; şi-a dat seama cine e.

— Hei, sunt eu, Harry Angstrom. Jack e acasă?

La celălalt capăt al firului, receptorul este pus în furcă. Nemernica naibii. Bietul

Eccles, probabil, stă acolo cu inima zdrobită, aşteptând să audă o vorbă venită din partea mea, iar ea se duce şi-i spune c-a fost o greşeală, bietul prăpădit, vai de capul lui, s-a însurat cu harpia aia. Lasă şi el receptorul jos, aude cum îi înghite aparatul fisa de zece cenţi, se simte înjosit de acest eşec. Pleacă traversând parcarea.

Pare să lase în urma lui, în braserie, toată otrava pe care ea i-o fi picurând-o în urechi bietului om frânt de oboseală. Şi-o închipuie povestindu-i lui Eccles cum i-a dat una la fund, parcă îl şi aude pe Eccles cum râde şi îi vine şi lui să zâmbească. Întotdeauna o să şi-l amintească pe Eccles râzând; avea în el ceva respingător, fonfăiala aceea supărătoare, dar când râdea, avea lipici. Avea un fel de a se furişa în spatele lui, pe lângă strângerea aceea de mână jilavă, prelungă, deprimantă. O făcea deprimantă şovăiala lui, pe care n-o putea exprima făţiş, în schimb, îşi arcuia sprâncenele în semn de îngrijorare şi rostea fiecare cuvânt pe alt ton. Una peste alta, bine că a scăpat de el.

De la marginea parcării, Brewer-ul i se întinde la picioare ca un covor, culoarea lui roşie, de vas de flori, e prăfoasă. Au început să se aprindă luminile. Uriaşa floare a soarelui din centrul oraşului pare mică, de-aici zici că-i o margaretă. Norii joşi sunt acum rozalii, dar sus, pe boltă, cozile norilor cirus atârnă palide şi imaculate. În timp ce coboară pe trepte, îşi pune în sinea lui întrebarea: „Oare ea şi-ar fi pus-o? “Lucy. Or fi frigide nevestele preoţilor? Ca Du Ponts.

Coboară de pe coasta muntelui pe scara cu trepte de lemn şi o ia prin parc, unde câţiva oameni mai joacă tenis la ora asta, apoi pe Weiser Street. Îşi îmbracă sacoul şi se îndreaptă spre Summer. Inima îi freamătă de emoţie, dar se află la locul ei. I-a trecut bucla aceea pricinuită de Becky, care îi trăgea într-o parte, a aşezat-o în Rai, a simţit-o plecând de-aici.

Dacă ar fi simţit-o şi Janice, ar fi rămas lângă ea. Oare? Uşa exterioară e deschisă şi o cucoană în vârstă, cu un fel de broboadă poloneză iese bombănind pe uşa lui F.X. Pellegrini. Rabbit sună la uşa lui Ruth.

I se răspunde la interfon, iar el deschide iute uşa interioară şi începe să urce scările. Ruth iese la balustrada scării, se uită în jos şi-i strigă:

— Cară-te!

— Ăăă? Cum de-ai ştiut că eu sunt?

— Întoarce-te la nevastă-ta.

— Nu pot. Tocmai am părăsit-o.

Ea izbucneşte în râs; el a apucat să urce până la penultima treaptă, aşa că au feţele la aceeaşi înălţime.

— Tot timpul o părăseşti, îl mustră ea.

— Nu, de data asta e altfel. E rău de tot.

— Tu eşti rău până-n măduva oaselor. Şi cu mine eşti rău.

— Cum adică?

A urcat şi ultima treaptă şi se opreşte la un metru de ea, înduioşat şi neajutorat. Şi-a zis că, atunci când o să dea ochii cu ea, instinctul o să-i dicteze ce are de făcut, dar, într-un fel, totul e nou, deşi n-au trecut decât câteva săptămâni. Ea s-a schimbat, e mai serioasă în gesturi şi mai plină în talie.

Albastrul ochilor ei nu mai e inexpresiv.

Se uită la el cu un dispreţ de care n-o credea în stare.

— *Cum adică t* repetă ea pe un ton incredul şi dur.

— Lasă-mă să ghicesc, spune el. Eşti gravidă.

Surprinderea îi atenuează o clipă duritatea.

— Asta-i minunat, spune el şi profită că ea s-a mai înmuiat, împingând-o înainte, spre cameră.

Doar cât o atinge şi îşi aduce aminte cum e s-o ţină pe Ruth în braţe.

— Minunat, repetă el, închizând uşa.

Încearcă s-o îmbrăţişeze, dar ea îl respinge cu succes şi se retrage în spatele unui scaun. A vrut să-l respingă de-adevăratelea, din moment ce el se alege cu zgârieturi pe gât.

— Cară-te! repetă ea. *Cară-te!* — N-ai nevoie de mine?

— Să am nevoie de tine? ţipă ea, iar el îşi îngustează ochii de durere la auzul notei de isterie din glasul ei.

Simte că ea şi-a imaginat de atâtea ori această întâlnire, încât e hotărâtă să-i spună totul, or asta va fi prea mult. Se aşază într-un fotoliu. Îl dor picioarele.

— Am avut nevoie de tine în noaptea când ai plecat, îi spune ea. Îţi aminteşti cât de mult am avut nevoie de tine? Ţii minte ce m-ai pus să fac?

— Ea era la spital, îi răspunde el. Trebuia să plec.

— Dumnezeule, ce drăguţ eşti. Dumnezeule, eşti un sfânt. Trebuia să pleci. Trebuia să şi rămâi, nu-i aşa? Ştii, am fost destul de fraieră să cred că măcar o să mă suni.

— Am vrut să te sun, dar încercam să iau totul de la zero. N-am ştiut că eşti gravidă.

— N-ai ştiut? Cum aşa? Oricine altcineva şi-ar fi dat seama. Mi-era greaţă tot timpul.

— Când? Când erai cu mine?

— Dumnezeule, da. De ce nu te mai uiţi un pic şi în jurul tău din când în când?

— Păi, de ce nu mi-ai zis?

— De ce să-ţi fi spus? Ce-aş fi rezolvat cu asta? Nu-mi eşti de niciun ajutor. Eşti un nimic. Ştii de ce nu ţi-am zis? O să râzi, dar nu ţi-am spus fiindcă am crezut că, dacă o să afli, o să mă părăseşti. Nu m-ai lăsat niciodată să iau măsuri de prevenire, dar m-am gândit că, de-ndată ce-o să se-ntâmple, o să mă şi părăseşti. M-ai părăsit oricum, aşa că asta e. De ce nu ieşi? Te rog să pleci. Te-am implorat să pleci de prima oară. Te-am implorat de prima dată, ce mama naibii! De ce mai eşti aici?

— Vreau să fiu aici. Aşa-i corect. Uite ce e, mă bucur că eşti gravidă.

— E prea târziu să te bucuri.

— De ce? De ce-i prea târziu?

E speriat, îşi aduce aminte că ea nu a fost acasă când a mai trecut pe aici. Acum e aici, dar atunci fusese plecată.

Femeile pleacă să-şi rezolve problemele, ştia el. Există un loc în Philadelphia.

— Cum poţi să stai acolo? îl întreabă ea. Nu înţeleg, cum poţi să stai acolo; tocmai ţi-ai ucis pruncul şi acum eşti aici.

— Cine ţi-a spus asta?

— Prietenul tău, preotul. Amicul tău cel sfânt. A sunat acu' vreo jumătate de oră.

— Dumnezeule! Încă încearcă.

— I-am spus că nu eşti aici. I-am spus că aici n-o să te găsească niciodată.

— Nu eu am ucis-o pe biata copilă, ci Janice. M-am înfuriat pe ea într-o noapte şi am plecat să te caut pe tine, iar ea s-a îmbătat şi a înecat-o în cadă. Nu mă face să vorbesc despre asta. Că veni vorba, unde ai fost?

Se uită la el cu o mirare plictisită şi îi spune molcom:

— Măi să fie, tu chiar ai atingerea morţii, nu-i aşa?

— Hei, spune-mi, ai făcut ceva?

— Stai aşa. Rămâi acolo. Dintr-odată te văd limpede. Eşti însăşi întruparea Morţii. Nu eşti doar un biet nimic, eşti mai rău decât nimicul. Nu eşti un şobolan, nu puţi, eşti prea puţin să puţi.

— Uite care-i treaba, eu, unul, n-am făcut nimic. Eram în drum spre tine când s-a întâmplat nenorocirea.

— Nu, tu nu faci nimic. Tu doar te plimbi prin târg cu sărutul morţii pe buze. Cară-te de-aici! Martor mi-e Dumnezeu, Rabbit, doar cât mă uit la tine şi mi se face greaţă.

Sinceritatea cu care a rostit aceste cuvinte o sleieşte de puteri, aşa că se prinde de spătarul scaunului, să aibă un reazem – unul din scaunele pe care se aşezau când luau masa –, şi se apleacă peste el, cu gura căscată şi ochii mari.

El, care întotdeauna s-a mândrit cu felul lui de a se îmbrăca elegant, care a fost întotdeauna lăsat să creadă că reprezintă o privelişte plăcută, roşeşte tot în momentul acesta de maximă sinceritate. Senzaţia pe care contase, aceea de a fi, prin firea lucrurilor, stăpânul ei, de a se situa mai presus de ea, nu îl mai vizitează. Îşi priveşte unghiile de la mână, cu pieliţele Mari, bombate, de la baza lor. Arc mâinile şi picioarele impregnate de senzaţia paralizantă a realităţii. Copila lui este cu adevărat moartă, ziua de azi s-a terminat cu adevărat, femeia asta este cu adevărat scârbită de el. Cu această revelaţie, arde de nerăbdare să audă totul, să meargă până la capăt în direcţia asta. O întreabă sec:

— Ai făcut avort?

Ea îi aruncă un zâmbet răutăcios şi îi răspunde cu glas răguşit:

— Tu ce crezi?

El închide ochii şi, în timp ce blana ţepoasă de pe braţele fotoliului îi zgârie degetele, se roagă în gând „Dumnezeule, Doamne Dumnezeule, nu, nu încă unul, ai deja unul, lasă-l pe ăsta să trăiască”. Un cuţit mârşav i se învârte în întunecimea întortocheată dinlăuntrul lui. Când deschide ochii, îşi dă seama, din nesiguranţa şi ezitarea cu care încearcă ea să facă pe dura şi pe grozava, că vrea să-l chinuiască. Glasul lui devine tăios, îşi recapătă speranţa:

— Ai făcut?

Pe chipul ei se aşterne o pojghiţă fărâmicioasă:

— Nu, mărturiseşte ea, *nu.* Ar trebui să avortez, dar o tot lungesc la nesfârşit. Nu vreau să fac avort.

El se ridică în picioare şi o ia în braţe fără să o strângă, ca într-un inel magic

şi, deşi ea se încordează la atingerea lui şi îşi trage capul într-o parte, lăsând să i se vadă gâtul alb, musculos, el îşi redobândeşte sentimentul dinainte, că o domină.

— Ah, oftează el, e bine. Asta-i bine.

— Era prea oribil, continuă ea. Margaret a aranjat totul, dar eu mă tot… gândeam la…

— Da, spune el. Da. Eşti atât de bună. Mă bucur nespus de mult.

Încearcă să se frece cu nasul de obrazul ei. Dă cu el de lacrimile ei.

— Să-l păstrezi, o alintă el. Să-l păstrezi.

Ea rămâne o clipă nemişcată, îşi adună gândurile, apoi se smulge din braţele lui şi-i spune: — Nu mă atinge!

Din ochii ei ţâşnesc flăcări; trupul i se îndoaie, ca al unui animal încolţit. De parcă atingerea lui *ar fi* moartea.

— Te iubesc, îi declară el.

— Asta nu înseamnă nimic când e vorba de tine. Îi tot dai înainte cu păstrează-l, păstrează-l: dar cum? O să te însori cu mine?

— Mi-ar plăcea.

— Ţi-ar plăcea. Ţie ţi-ar plăcea totul. Cum rămâne cu nevastă-ta? Cum rămâne cu băiatul pe care îl ai deja?

— Nu ştiu.

— O să divorţezi de ea? Nu. Îţi place să fii însurat şi cu ea. Îţi place să fii însurat cu toată lumea. De ce nu poţi să te hotărăşti ce vrei să faci?

— Nu pot? Nu ştiu.

— Cum o să mă întreţii pe mine? Câte neveste poţi să întreţii? Slujbele tale sunt un spanac. Nici nu meriţi să ai o slujbă. Poate, cândva, ştiai să joci baschet, dar acum nu mai eşti în stare de nimic. Ce mama naibii crezi tu că-i lumea asta?

— Te rog, păstrează copilul, stăruie el. Trebuie să-l păstrezi.

— De ce? Ce-ţi pasă ţie?

— Nu ştiu. Nu ştiu răspunsul la niciuna din întrebările astea. Tot ce ştiu este că aşa mi se pare corect. Tu-mi pari omul potrivit pentru mine. Uneori şi Janice părea potrivită. Alteori nimic nu-mi pare potrivit.

— Cui îi pasă? Asta-i problema. Cui îi pasă de ce ţi se pare ţie potrivit?

— Nu ştiu, repetă el.

Ea scoate un icnet scurt – judecând după expresia de pe chipul ei, el s-a temut că o să-l scuipe –, întoarce capul şi se uită la peretele plin de cocoloaşe din cauză că a fost vopsit de atâtea ori fără îndepărtarea straturilor cojite de dinainte.

— Mi-e foame, o anunţă el. Ce-ar fi să cobor la băcănie, să cumpăr ceva de mâncare. Apoi o să ne gândim ce-i de făcut.

Ea se întoarce spre el, de data asta mai fermă.

— M-am gândit, îi spune ea. Ştii unde am fost când ai venit aici data trecută? Am fost la părinţii mei. Ştii bine că Am părinţi. Sunt nişte părinţi destul de pârliţi, dar sunt părinţii mei. Locuiesc în West Brewer. Ei ştiu. Vreau să spun că ştiu nişte treburi. Ştiu că sunt gravidă. Gravidă – iată un cuvânt drăguţ, li se întâmplă tuturor, nu trebuie să-ţi baţi capul prea mult cum să faci să ajungi aşa. Ei bine,

mi-ar plăcea să mă mărit cu tine. Chiar mi-ar plăcea. Mai devreme am vorbit serios, dar, dacă ne-am căsători, totul ar fi bine. Aşa că apucă-te de treabă. Divorţează de nevasta aia de care-ţi pare atât de rău cam o dată pe lună. Divorţează de ea sau uită de mine. Dacă nu eşti în stare să rezolvi situaţia, eu, una, sunt ca şi moartă pentru tine. Sunt moartă pentru tine, iar bebeluşul ăsta al tău e şi el mort. Acum, du-te tu la cumpărături, dacă aşa vrei.

Cuvântarea asta o face să se piardă cu firea şi să plângă, dar îşi ascunde lacrimile. Apucă strâns spătarul scaunului, nasul îi este strălucitor şi se uită la Harry, să-i zică ceva. Lui i se pare respingător felul cum se căzneşte ea să-şi recapete controlul; nu-i plac oamenii descurcăreţi. Îi place ca lucrurile să decurgă de la sine.

Îşi dă seama, neliniştit, că ea se uită la el în aşteptarea unui semn cum că va lua o hotărâre inspirată de cuvântarea ei. De fapt, nici n-a ascultat-o cu atenţie; totul e prea complicat şi, în comparaţie cu imaginea unui sendviş, ireal. Se ridică, milităreşte, speră el, şi-i spune:

— Mi se pare corect. O să rezolv situaţia. Ce să-ţi aduc de la băcănie?

Un sendviş şi un pahar cu lapte, apoi are s-o dezbrace, s-o scoată din rochia aia de bumbac veşnic boţită şi să-i vadă talia îngroşată, calmă, cu pielea ei palidă, răcoroasă. Adoră femeile la prima sarcină; trupurile parcă le-ar fi învăluite de-o revărsare a zorilor. Dacă s-ar mai putea îngropa măcar o dată în ea, cu siguranţă o să iasă cu nervii astâmpăraţi.

— Nu-mi trebuie nimic, răspunde ea.

— Dar trebuie să mănânci ceva.

— Am mâncat deja, replică ea.

Încearcă s-o sărute, dar ea îi spune „Nu “şi nu pare deloc atrăgătoare, aşa grasă, congestionată la faţă, cu părul vopsit în mai multe culori, ca o paparudă, ciufulit şi umed.

— Mă întorc într-o clipă, spune el.

În timp ce coboară pe scări, grijile încep să-l năpădească la fel de repede ca zgomotul paşilor lui. Janice, banii, telefonul lui Eccles, expresia din ochii maică-sii, toate se adună zăngănind în valuri înalte, întunecoase. Vinovăţia şi simţul răspunderii i se strecoară împreună, ca două umbre consistente, în piept. Simpla rezolvare a problemei – discuţiile, convorbirile telefonice, avocaţii, finanţele – pare să i se complice, la modul fizic, dinaintea gurii, aşa că devine conştient până şi de efortul de a respira, şi fiecare mişcare, până şi mâna întinsă spre clanţă pare un fel de prelungire precară a unei lungi secvenţe mecanice, precar legate de inima lui. Soliditatea clanţei răspunde atingerii lui şi se răsuceşte uşurel.

Afară, la aer, temerile i se comprimă. Bule de eter, pură nelinişte, îi alunecă în jos pe picioare. Senzaţia spaţiului exterior îi muşcă din piept. Se opreşte în capul scărilor şi încearcă să-şi facă ordine în grijile care îl macină, încearcă să analizeze maşinăria din spatele lui, din casă, să-şi dea seama de ce-i atât de zgomotoasă. Îl alină două gânduri, îi strecoară o geană de lumină în hăţişul ăsta de alternative imposibile. Ruth are părinţi şi o să-i lase în viaţă copilul; două gânduri care, probabil, nu sunt decât unul singur, ordinea verticală a familiei, un

fel de tub subţire ce înfruntă timpul păstrându-şi verticalitatea, în care solitudinea noastră e oarecum diluată. Atât Ruth, cât şi Janice au părinţi: cu gândul acesta le trimite la plimbare pe amândouă. Rămâne Nelson: iată un fapt solid, pe care trebuie să-l ia cu el. Pe acest infim punct de sprijin încearcă să cântărească restul, cumpănind contrariile: pe Janice şi Ruth, pe Eccles şi pe maică-sa, calea cea dreaptă şi calea cea bună, drumul la băcănie – viu colorată, cu rafturile pline de fructe, luminată de un bec fără abajur – şi celălalt drum, pe Summer Street, spre capătul oraşului. Încearcă să-şi închipuie cum se termină Acesta, cu un teren de baseball pustiu, o fabrică întunecoasă, trecând apoi peste un pârâu, spre un drum de ţară, nu ştie. Îşi închipuie un imens teren viran, acoperit cu zgură, şi simte un gol în inimă.

Speriat, cu adevărat speriat, îşi aminteşte ce l-a consolat odată părând să transforme o gaură prin care se uita într-o strălucire formidabilă şi îşi înalţă privirea spre fereastra bisericii. Care, din cauza sărăciei bisericii, a nopţilor târzii de vară sau doar a neglijenţei, e neluminată, un cerc întunecos pe o faţadă de piatră.

Felinarele dau, totuşi, lumină; camuflate de pomi, conurile lor amestecate se retrag spre capătul nevăzut al Summer Street, în apropiere, la stânga lui, chiar sub un felinar, asfaltul aspru arată ca zăpada troienită. Se hotărăşte să se plimbe prin cartier, să-şi limpezească gândurile şi să-şi aleagă calea în viaţă. Ciudat, ceea ce te pune în mişcare este atât de simplu, iar terenul pe care trebuie să te deplasezi este atât de aglomerat. Picioarele lui extrag tărie din această deosebire şi pornesc cu paşi egali. Bunătatea se află înăuntru, afară nu-i nimic, lucrurile pe care încerca să le cumpănească nu au nicio greutate. Dintr-odată îşi simte sufletul ca pe ceva foarte real, un spaţiu pur, gol, prins în mijlocul unei plase dese. „Nu ştiu”, îi tot spunea el lui Ruth; nu ştie ce să facă, unde să se ducă, ce-o să se-ntâmple, gândul că habar n-are îl face să se simtă infinit de mărunt şi imposibil de capturat. Micimea lui sufletească îl umple ca pe o imensitate. E ca atunci când ţi se duce vestea că eşti nemaipomenit şi automat te ţin doi oameni din echipa adversă şi, pe oriunde vrei s-o iei, te ciocneşti de unul din ei şi nu-ţi rămâne decât să dai drumul la pase. Aşa că pasezi şi mingea e mereu la alţii, iar tu stai cu mâinile goale şi cei care te ţin par nişte tonţi, fiindcă, de fapt, nu ţin pe nimeni.

Rabbit ajunge la bordură, dar în loc să o ia la dreapta şi să ocolească cvartalul, coboară însufleţit de un sentiment imens, de parcă străduţa asta lăturalnică ar fi un râu lat, şi o traversează. Vrea să se ducă spre următorul petic de zăpadă.

Deşi cvartalul acesta de case de cărămidă cu trei etaje este exact ca acela pe care l-a lăsat în urmă, ceva de-aici îl face fericit; surprinde cu colţul ochilor zvâcnetul treptelor şi al pervazurilor de la ferestre, sunt pline de viaţă. Iluzia asta îl face să înainteze în paşi de dans. Mâinile i se ridică de unele singure şi simte cum îi vâjâie vântul pe la urechi chiar dinainte de a o rupe la fugă; la început izbeşte apăsat caldarâmul cu călcâiele, dar mai apoi se scutură cu uşurinţă de un fel de panică dulce, se simte tot mai uşor, mai rapid şi mai calm, începe să alerge. Da: o ia la fugă. O ia la fugă.

Nota editorului

Traducerea de faţă a fost realizată de Antoaneta Ralian de la pagina 5 la pagina 218 şi de George Volceanov de la pagina 219 la pagina 334.

Raftul Denisei

John Updike

Întoarcerea lui Rabbit

roman

HUMANITAS fiction

JOHN UPDIKE

Întoarcerea lui Rabbit

LT.-COL. VLADIMIR A. ŞATALOV:
Mă-ndrept fix către racord.

LT.-COL. BORIS V. VOLINOV, COMANDANTUL
NAVEI SPAŢIALE SOIUZ 5:
Uşurel, nu aşa brutal!

COLONEL ŞATALOV:
Mi-a luat ceva timp să vă găsesc, dar acum v-am prins.

I.

Papsi/Mami/Luna

La ora patru fix, din micuţa tipografie se ivesc oameni cu feţele palide, o clipă ai zice că-s nişte spectre, clipesc până ce lumina zilei învinge haloul dat de lumina ternă dinăuntru, care se agaţă de ei. Iarna, la această oră, Pine Street este întunecată, negura se pogoară devreme din munţii care atârnă deasupra lâncedului oraş Brewer. Acum însă, pe timp de vară, şi bordurile de granit împestriţate cu mică, şi casele cu pereţi comuni, deosebindu-se unele de altele prin placajul neuniform, în culori vii, şi micuţele verande pline de viaţă, cu jardiniere frumos ornamentate, şi navetele gri de sticle de lapte, şi copacii *ginkgo* plini de funingine, şi maşinile care se coc la soare, parcate lângă bordură, tresar sub strălucirea ce aduce cu o explozie îngheţată. În încercarea de a resuscita centrul muribund al oraşului, primăria a demolat cvartale întregi de locuinţe ca să construiască parcări, astfel încât, pe locul unde odinioară erau străzi pline de forfotă, acum se cască un pustiu dezolant, năpădit de buruieni şi plin de moloz, dezvelind faţade de biserici până atunci ascunse, creând noi perspective asupra ulicioarelor dosnice şi fundăturilor, intensificând prelingerea crudă a luminii. Cerul este senin şi totuşi incolor, împrăştiind o umezeală alburie, în stilul bine cunoscut al verilor din Pennsylvania, care nu sunt bune de nimic, în afară de faptul că fac să crească tot ce-i verde. Aici, oamenii nici măcar nu se bronzează; năclăiţi de sudoare, se îngălbenesc.

Un bărbat împreună cu fiul său, pe numele lor Earl Angstrom şi Harry, se numără printre tipografii care şi-au terminat ziua de lucru. Tatăl, ajuns în pragul pensiei, este un bărbat uscăţiv, fără strop de grăsime pe trup, cu o figură impasibilă de pe urma atâtor necazuri şi cu obrajii supţi deasupra protuberanţei ce ascunde proteza dentară prost executată. Fiul e cu vreo doisprezece centimetri mai înalt şi mai rotofei; în floarea vârstei, pare molatic, oarecum palid şi acru. Nasul cârn şi buza superioară uşor ridicată, care cândva făceau să i se potrivească porecla de Rabbit[14], împreună cu talia groasă şi umerii căzuţi circumspect, urmările unui deceniu petrecut în branşa linotipiştilor, par să sugereze acum sfârşeala, o sfârşeală care frizează anonimatul. Deşi înălţimea, corpolenţa şi o urmă de vioiciune în felul cum dă din cap continuă să atragă privirile trecătorilor, au trecut ani de zile de când nu i-a mai zis nimeni Rabbit.

— Harry, ce-ai zice de una mică? îl întreabă tatăl.

Pe colţul unde străduţa lor se intersectează cu Weiser, există o staţie de autobuz şi un bar, Phoenix, cu firmă de neon ce înfăţişează o femeie în pielea goală, purtând doar o pereche de cizme de cowboy, şi cu nişte cactuşi pictaţi pe pereţii întunecoşi dinăuntru. Autobuzele lor merg în sensuri opuse: bătrânul ia autobuzul 16A, care ocoleşte muntele spre orăşelul Mt. Judge, unde şi-a petrecut toată viaţa, iar Harry ia numărul 12 în sens opus, spre Penn Villas, un cartier recent construit în vestul oraşului, cu case în *stil* ranch şi peluze de câte-o mie de metri pătraţi, cu contururi la voia întâmplării, trasate aşa cum a vrut buldozerul, şi cu puieţi de arţar bine priponiţi în ţărână, de parcă, altminteri, şi-ar lua zborul. S-a mutat acolo în urmă cu trei ani, împreună cu Janice şi Nelson. Şi-n ziua de azi, taică-su vede în plecarea lui din Mt. Judge un gest de frondă, aşa că, în cele mai multe după-amiezi, beau împreună un păhărel, ca să mai îndulcească

[14] Iepuroiul (engl.).

momentul despărţirii. Faptul că lucrează împreună de zece ani i-a apropiat foarte mult, ceea ce s-ar fi *întâmplat şi în copilăria lui* Harry, dacă maică-sa nu s-ar fi băgat tot *timpul între ei.*

— Dă-mi un Schlitz, îi cere Earl barmanului.

— Un daiquiri, comandă Harry.

Aerul condiţionat e dat atât de tare, încât Harry simte nevoia să-şi tragă mânecile suflecate ale cămăşii şi să-şi încheie nasturii de la manşete, ca să nu-i fie frig. Poartă tot timpul cămaşă albă, şi la serviciu, şi după aceea, vrând parcă să anihileze cerneala tipografică. Îşi face un ritual din a-l întreba pe taică-su ce mai face mama.

Acesta nu-i dă însă răspunsul ritualic. De obicei, îi spune: „Cât se poate de bine, dată fiind situaţia ei". Astăzi se trage conspirativ cu câţiva centimetri mai aproape şi-i spune:

— Nu tocmai bine, Harry.

Maică-sa suferă de Parkinson de ani de zile. Mintea lui Harry evită să şi-o închipuie în halul în care a ajuns, cu mâinile noduroase bălăbănindu-i-se necontrolat, cu mersul târşâit, nesigur, cu ochii ăia holbaţi, plini de-o uimire inexpresivă, deşi doctorul susţine că mintea i-a rămas la fel de limpede, şi cu gura pe care şi-o uită mereu căscată şi o închide doar când îi aduce aminte saliva.

— Vrei să zici, noaptea?

Întrebarea în sine se oferă s-ascundă silueta mamei în întuneric.

Bătrânul zădărniceşte încă o dată dorinţa lui Rabbit de a se eschiva din calea realităţii.

— Nu, acum e mai bine noaptea. I-au prescris nişte pastile noi şi cică acum doarme mai bine. Problema e mai degrabă în capul ei.

— Ce anume, papsi?

— Nu discutăm despre asta, Harry. Nu-i stă în fire, nu-i genul de lucru despre care să fi discutat vreodată. Maică-ta şi cu mine am trecut, pur şi simplu, anumite lucruri sub tăcere. Aşa am fost crescuţi. Poate-ar fi fost mai bine să facem altfel, nu ştiu. Mă refer la nişte chestii pe care i le *baga* ăştia-n cap.

— Adică cine?

Harry oftează în spuma daiquiri-ului şi-şi zice în sinea lui: „O ia şi el razna, amândoi o iau razna. Niciunul nu mai ştie pe ce lume e ". În timp ce taică-su se trage şi mai aproape de el, să-i explice cum stau lucrurile, devine unul dintre sutele de babaci slăbănogi şi miorlăiţi din oraşul ăsta şi din împrejurimi, bărbaţi care i-au supt laptele acru vreme de şaizeci de ani şi au secat odată cu el.

— Păi, cei care vin s-o viziteze acuma, că-şi petrece juma de zi în pat. De pildă, Mamie Kellog. Sau Julia Arndt. Mi-e nu ştiu cum să te bat la cap cu chestia asta, Harry, dar începe să mă calce pe nervi şi, cum Mim e pe Coasta de Vest, tu eşti singurul care mă poate ajuta să-mi mai vin în fire. Mi-e silă să pomenesc de asta, dar a luat-o razna rău de tot, cică are s-o sune pe Janice.

— Pe Janice?! De ce s-o sune pe Janice?

— Păi…

Ia o gură de Schlitz. Îşi şterge buza de sus, care i s-a umezit, cu dosul palmei lui osoase, cu degetele pe jumătate anchilozate, într-o încleştare disperată de om bătrân. Cu o grimasă ce-i dezveleşte proteza prost fixată, se pregăteşte să înceapă.

— Păi, trăncănesc *despre* Janice.

— Despre Janice *a mea*?

— Măi, Harry, nu te zborşi la mine! Nu da vina pe cine-ţi aduce veştile proaste. Încerc să-ţi spun ce trăncănesc ele, nu ce cred eu.

— Sunt, pur şi simplu, uimit să aflu cu ce-şi răcesc gura. Nici nu prea mă mai văd cu ea acum, că stă toată ziulica la Springer.

— Păi, aici e buba. Poate că aici ai greşit, Harry. Prea ai neglijat-o de când… de-atunci.

De când a părăsit-o. De când a murit bebeluşul. De când ea l-a primit înapoi.

— Acum zece ani, precizează inutil taică-su.

Aici, în barul ăsta răcoros, cu cactuşi în ghivece de plastic alezate pe rafturile de sub oglinzi şi cu reclama la Schlitz, care se roteşte la nesfârşit într-o parabolă policromă, Harry începe să simtă că se-nvârte lumea cu el. Încetul cu încetul, îl cuprinde o răceală plină de speranţe, îi strânge încheieturile sub manşete. Veştile încă nu s-au terminat, o nouă salvă ar putea să-i tulbure

liniştea stătută.

— Harry, după părerea mea, răutatea omenească depăşeşte puterea de înţelegere a omului, iar biata de ea n-are cum să le ţină piept, zace acolo şi trebuie să asculte tot ce i se îndrugă. Acum zece ani, ce le-ar fi pocnit, să le sune apa-n cap! Ce le-ar fi tăiat macaroana! I-au spus că Janice şi-o dă prin mirişte. Cu un anume individ, Harry. Nimeni nu zice că umblă cu mai mulţi.

Lui Rabbit, răceala i se infiltrează prin braţe spre umeri, apoi, prin venele ramificate, îi coboară spre stomac.

— Au spus cum îl cheamă pe individ?

— Nu, din câte ştiu eu. Cum să-i ştie numele, când, după toate probabilităţile, nici nu există un alt bărbat?

— Păi, dacă sunt în stare să inventeze aşa ceva, ce mare lucru să inventeze şi-un nume?

Televizorul din bar merge cu sonorul oprit. Pentru a douăzecea oară în ziua aceea, racheta este lansată, numărătoarea inversă se derulează mai iute decât poate percepe ochiul omenesc, până când se ajunge la zero: apoi urmează fierberea albicioasă de sub ceainicul înalt, ridicarea atât de înceată, încât zici că sigur o să se răstoarne, rapida micşorare până ajunge doar un punct din ce în ce mai îndepărtat, o stea pâlpâitoare. Bărbaţii, siluete întunecate înşirate la bar, şuşotesc între ei. Ei nu au fost lansaţi, au fost lăsaţi aici. Tatăl lui Harry îi murmură la ureche, iscoditor:

— Ţi s-a părut altfel în ultimul timp, Harry? Uite ce e, ştiu că cel mai probabil avem de-a face, cum se spune, c-o grămadă de rahat, dar… ţi s-a părut… ştii… schimbată-n vreun fel?

Lui Rabbit îi displace că tatăl lui vorbeşte urât; îşi saltă capul strâmbând din nas, vrând parcă să se uite la televizor, unde a-nceput o emisiune cu nişte oameni care încearcă să ghicească ce fel de premiu este ascuns în spatele unei draperii, apoi sar în sus, guiţă şi se sărută, când obiectul cu pricina se dovedeşte a fi un frigider imens. Poate se înşală, dar pentru o clipă ar putea să jure că tânăra nevestică deschide gura la jumătatea sărutului şi îşi strecoară limba în gura prezentatorului. Oricum, nu se mai opreşte din sărutat. Ochii prezentatorului se rotesc disperaţi spre camera de filmat, cerând ajutor, şi programul se întrerupe pentru publicitate. Se derulează cu repeziciune secvenţe mute cu spaghete şi un cântăreţ de operă.

— Nu ştiu, răspunde Rabbit. Se pileşte cam tare câteodată, ca şi mine de altfel.

— Ba nu, îl contrazice bătrânul, tu nu eşti pilangiu, Harry. Toată viaţa mea am avut de-a face cu pilangii, cu ţipi ca Boonie de la gravură, ăla da beţivan, bea de stinge, ştie că poa' să dea colţu' oricând, da' nu s-ar lăsa nici dacă i-ai spune c-o să crape mâine! Poate bei şi tu un whisky, două, seara, doar nu mai eşti copil, da' asta nu se cheamă că eşti băutor.

Îşi ascunde proteza în paharul cu bere, iar Harry bate în tejghea, ca să i se-aducă un alt daiquiri. Bătrânul se trage mai aproape.

— Harry, scuză-mă că te-ntreb, în caz că nu vrei să vorbeşti despre asta, dar cum stau lucrurile în pat? Vă merge destul de bine, nu-i aşa?

— Nu, răspunde el încetişor, dispreţuind felul cum e tras de limbă. N-aş spune chiar asta. Dar zi-mi despre mami. A mai avut probleme cu respiraţia în ultimul timp?

— Nu, cel puţin nu atât de grave, cât să fie nevoie să mă trezesc. De când cu pastilele astea noi, verzi, doarme ca un bebeluş. Trebuie să recunosc, *progresele pe* care le-a făcut medicina sunt de-a dreptul miraculoase – peste zece ani, singura metodă de-a ne ucide pe toţi va fi să ne gazeze, Hitler a nimerit-o*! Deja,* ştii, nu mai există nebuni: dă-le o pastilă dimineaţa şi una seara şi sunt la fel de raţionali ca Einstein. N-ai spune că merge prea bine, deci?

— Păi, pap şi, la drept vorbind, n-am fost niciodată foarte buni la asta. Mai cade? Mama, vreau să zic.

— Poate mai ia o buşi tură, două, pe zi şi nu-mi spune nimic, îi zic, *eu* îi zic, stai în pat şi uită-te la tembelizor. Are teoria asta că, vezi Doamne, cu cât ţine casa mai mult timp, cu atât amână să cadă la pat pentru totdeauna. Îmi închipui c-ar trebui să aibă grijă de ea, să se bage la criogenie, iar în vreun an, doi, după toate probabilităţile, o să inventeze o pilulă care să-i trateze boala ca şi cum ar fi o simplă răceală. Deja, ştii, sunt pastilele astea de cortizon; dar doctorul ne atenţionează că efectele secundare ar putea fi şi mai rele. Ştii, marele C. Dar eu mă gândesc: riscă, frate, oricum e pe cale să fie descoperit leacul cancerului, iar cu transplanturile astea, mâine-poimâine îţi schimbă totul pe dinăuntru!

Bătrânul îşi dă seama că vorbeşte prea mult şi cade în contemplarea paharului golit de bere, spuma se topeşte, dar nu se poate abţine să adauge, ca să dea o noimă spuselor sale:

— E un lucru îngrozitor! Iar cum Harry nu-i dă niciun răspuns, adaugă: Dumnezeule, cât urăşte să fie inactivă!

Romul începe să-şi facă efectul. Lui Rabbit nu-i mai e frig, i-a venit inima la loc. Aerul de-aici pare rarefiat, ochii i se obişnuiesc cu întunericul.

— Dar cu mintea cum stă? Doar nu vrei să zici c-ar trebui să i se dea pastile pentru nebuni!

— Pe onoarea mea, şi nu te mint, Harry, mintea-i e limpede ca lumina zilei, când limba-şi găseşte cuvintele. Şi, cum ziceam, i-a intrat în cap ideea asta cu Janice. Ar fi minunat, Isuse, urăsc să te bat la cap, dar ăsta-i adevărul, ar fi minunat dacă tu şi cu Janice v-aţi face timp să daţi pe la noi în seara asta. Faptul că nu vă vede prea des o face să-i zburde imaginaţia. Ştiu, ai promis că vii duminică, de ziua ei, dar gândeşte-te la treaba asta: dacă eşti imobilizat la pat şi n-ai pe nimeni să-ţi ţină companie, în afară de nenorocitul de tembelizor şi-o grămadă de matracuci veninoase, o săptămână îţi pare lungă cât un an. Dacă poţi să vii într-o seară până-n weekend, adu-o şi pe Janice, s-o vadă şi Mary…

— Aş vrea, papsi, ştii c-aş vrea.

— Ştiu, Doamne Dumnezeule, ştiu! Ştiu mai multe decât îţi închipui. Eşti exact la vârsta la care să-ţi dai seama că bătrânul tău nu-i chiar aşa de fraier cum l-ai crezut tu tot timpul.

— Problema e că Janice lucrează la parcul auto până la zeceunşpe seara şi nu-mi place să las copilul singur acasă. De fapt, cred c-ar trebui să mă duc acasă, pentru orice eventualitate.

În eventualitatea că i-ar arde casa din temelii. În eventualitatea c-ar pune stăpânire pe ea un psihopat. Chestiile astea se-ntâmplă mereu în ziare. Vede pe chipul tatălui – o grimasă suspectă, o adumbrire încordată a ochilor spălăciţi – cum i se confirmă toate suspiciunile. Rabbit vede roşu înaintea ochilor. Un bătrân escroc băgăcios. Janice – cine s-ar da la fraiera aia? Îndrăgostită de tatăl ei, incapabilă să evolueze. Fericită ca o şcolăriţă, de când începuse să lucreze la salonul auto, venea acasă mult după cină în cele mai multe dintre serile de vară, aşa că cina lui consta în semipreparate, după care îl pregătea singur de culcare pe Nelson şi-o aştepta să apară, înfloritoare şi cu chef de vorbă; n-a mai văzut-o niciodată atât de plină de sine, într-un mod care să-i facă şi lui inima să tresalte de bucurie. Îi e lehamite de felul în care taică-su încearcă să se ia de el recurgând ia Janice şi ripostează cu arma cea mai la-ndemână – mami.

— Doctorul ăsta pomeneşte vreodată de un azil?

Mintea bătrânului se întoarce cu greu la propria soţie. Lui Harry îi vine o idee, ca o scânteie ţâşnind de sub roţile trenului când trec peste macaz. Oare mami i-a făcut-o vreodată lui papsi? L-a înşelat vreodată? Tot scormonitul ăsta în viaţa sexuală a altora trădează o anume experienţă. Greu de imaginat, nu numai cu cine, dar şi când să se fi-ntâmplat. De când o ştia, stătea numai în casă. Nu venea nimeni în vizită, în afară de zugravul care le mai curăţa faţada şi Martorii lui Iehova, totuşi gândul ăsta nu-i dă pace, la fel cum veştile lui papsi îi dau frisoane, îi deschid orizonturi. Papsi răspunde:

— … la-nceput. Vrem s-o mai ţinem aşa până cade la pat. Dacă ajungem în punctul în care nu mai poate avea grijă de ea înainte să ies la pensie şi să stau acasă toată ziua, e o opţiune pe care-am putea fi nevoiţi s-o luăm în calcul. Însă n-aş vrea să ajungem acolo. Doamne sfinte, n-aş vrea să ajungem acolo!

— Auzi, papsi?

— Uite patruzeci de cenţi pentru bere. Plus încă zece pentru bacşiş.

Felul în care mâna bătrânului strânge bănuţii trădează faptul că, pentru el, sunt arginţi adevăraţi, nu nişte biete monede de aramă ce sună fals pe tejgheaua barului. Vechile valori. Criza economică, pe vremea când banii erau bani. Nu vor mai fi niciodată sacri, acum nici măcar cenţii nu mai sunt din argint. Chipul lui Kennedy a distrus jumătăţile de dolar, le-a scos din circulaţie şi n-au mai apărut niciodată. Metalul a fost trimis pe Lună. Încetineala cu care-şi achită consumaţia îl face să întârzie cu întrebarea despre mami până când ajung afară, iar apoi îşi dă seama că nu-l poate întreba; nu-şi cunoaşte tatăl atât de bine.

Aici, afară, în lumina fierbinte, taică-su şi-a pierdut dorinţa de intimitate şi pare bătrân şi-atât – cu pungi gălbejite sub ochi, vinişoare sparte de-o parte şi de alta a nasului şi-un păr incolor, aidoma cartonului.

— Ce voiai să mă-ntrebi?

— Am uitat, răspunde Harry şi strănută.

Trecerea de la aerul condiţionat la căldura de-afară îi declanşează o rafală ca de pistol în nări, care-i face şi pe trecătorii de pe celălalt trotuar să privească peste umăr şi-i face nasul să lăcrimeze.

— A, nu, mi-am amintit. Azilul… Cum să ni-l permitem? Cincizeci de parai pe zi sau cât o fi… O să ne-aducă la sapă de lemn.

Tatăl lui râde cu un clănţănit brusc, menit să-i fixeze la loc dinţii ce-i alunecă din gură, şi face câţiva paşi de dans, chiar acolo, pe trotuarul încins, sub tăbliţa roşie pe care scrie cu litere albe STAŢIE DE AUTOBUZ, pe care unii au scrijelit-o şi-au adăugat cu ruj STAŢIE DE BUBURUZ.

— Harry, în mărinimia Lui, Dumnezeu nu ne-a adus numai nenorociri. Mă crezi sau nu, au şi avantaje cei care sunt longevivi în ziua de azi. Duminica asta, mami împlineşte şaizeci şi cinci de ani şi intră în posesia asigurării medicale. O plătesc încă din *66, simt că mi se ia o povară de pe umeri! Nicio cheltuială medicală nu ne poate lăsa goi-puşcă. L-au porcăit în fel şi chip pe LBJ[15], dar crede-mă, a făcut o mulţime de lucruri bune pentru omul de rând. Unde-a greşit, l-a trădat inima lui generoasă. Frumuşeii ăia care zboară acum prin cosmos – Nixon o să-şi tragă spuza pe turta lui, dar adevărul e că democraţii i-au trimis acolo. Vechea poveste! De când mă ştiu, de la Wilson[16] încoa\republicanii n-au făcut nimic pentru omul de rând.

— Mda, zice Harry pe un ton neutru.

Îi soseşte autobuzul.

— Spune-i că venim duminică.

Îşi croieşte drum către spatele autobuzului, ceva mai aerisit, de unde, ţinându-se de bară, se uită la taică-su, care-i pare unul dintre „oamenii de rând”. Papsi rămâne locului, strivit de strălucirea măreaţă a Americii, mijindu-şi ochii la mana binecuvântată ce se pogoară dinspre guvern, se fâţâie de colo-colo cuprins de-o fericire febrilă fiindcă şi-a terminat ziua de lucru, tocmai a băut o bere, Armstrong e undeva deasupra lui, Statele Unite sunt fruntea şi marea surpriză în istoria omenirii. E şi el o pietricică din rampa de lansare şi şi-a făcut datoria. Totuşi, el e cel care-a rămas sănătos; cine-ar fi crezut că mami o să cedeze prima? În timp ce autobuzul trece dintr-o viteză în alta, se avântă înainte şi scârţâie din toate încheieturile, gândurile lui Rabbit se concentrează asupra imaginii mamei, pe care-o păstrează ca pe o relicvă înspăimântătoare: părul ei negru, de-acum încărunţit, ideile ei îndrăzneţe, prea deştepte pentru viaţa pe care a dus-o, nările ei romboidale care, în copilărie, îi sugerau prezenţa unei inflamaţii acolo, în interior, ochii a căror culoare nu îndrăznise niciodată s-o înveţe, acoperiţi acum, că-i suferindă, de pleoapele umflate, chipul ei, strălucind uşor, ca acoperit de sudoare, încremenit pe pernă. Faptul că nu suportă s-o vadă în halul ăsta, iar nu Janice, este motivul secret al vizitelor lui rare. Cea care i-a dat viaţă se holbează la el istovită, în timp ce bâjbâie după cuvintele cu care să-l salute. Şi izul acela dulceag, pătrunzător de boală, care nici măcar nu rămâne în camera ei, ci coboară pe scări, să-i întâmpine în hol, printre umbrele, şi-i urmează în bucătărie, unde bietul papsi pune mâncarea la încălzit. Un miros ca acela de gaze, de la bucătărie, care o îngrijora atât de mult odinioară, când el şi Mim erau mici. El îşi lasă capul în piept şi se roagă scurt: *Iartă-mă, iartă-ne, uşurează-i suferinţa. Amin.* Nu mai spune rugăciuni decât în autobuz. Iar acum, în autobuzul ăsta, parcă pluteşte acelaşi miros.

În autobuz sunt prea mulţi negrotei. Rabbit devine pe zi ce trece mai conştient de prezenţa lor. Sunt aici dintotdeauna. Îşi aminteşte că, în copilărie, pe unele străzi din Brewer îţi ţineai respiraţia, deşi nu-ţi făceau niciun rău, ci doar se uitau lung după tine; dar acum sunt mai gălăgioşi. În loc de capete rase, acum se poartă hirsuţi. Nu-i nimic, aşa-i mai firesc, iar firescul a început să fie o raritate. Doi dintre băieţii de la serviciu sunt negrotei, Farnsworth şi Buchanan, dar după un timp nici nu mai bagi de seamă; măcar ei îşi amintesc ce vrea să-nsemne un râs sănătos. E nasol să fii negru, întotdeauna prost plătit, ochii lor nu sunt ca ai noştri, ci injectaţi, maronii, plini de-un lichid care parcă-i gata-gata să dea pe dinafară. A citit pe undeva despre un

---

[15] Lyndon B. Johnson (1908-1973), preşedinte democrat al Statelor Unite între 1963 şi 1969.

[16] Woodrow Wilson (1856-1924), preşedinte democrat al Statelor Unite între 1913 şi 1921.

antropolog care crede că negrii, în loc să fie primitivi, sunt, de fapt, ultimii care au evoluat, cei mai recenţi oameni, în unele privinţe mai duri, în altele mai delicaţi. Cu siguranţă mai tonţi, dar nici deşteptăciunea nu-i mare brânză, de pe urma ei ne-am ales cu bomba atomică şi cutia de bere din folie de aluminiu. În plus, nu poţi să susţii că Bill Cosby[17] e un tâmpit.

Aceste gânduri tolerante, de om şcolit, sunt însă umbrite de o anumită spaimă; nu pricepe de ce trebuie să fie atât de gălăgioşi. Cei patru care stau pe scaune chiar lângă el pălăvrăgesc şi îşi propagă conversaţia în unde mari, metalice; ştiu al naibii de bine că le bagă-n boală pe nevestele grăsane, cu mutre de olandeze, aflate în drum spre casă cu pungile lor de cumpărături. Ei bine, aşa fac toţi copiii, indiferent de culoare: şi totuşi, e ciudat. Sunt o rasă ciudată. Nu-i vorba doar de piele, ci de toată înfăţişarea lor, cu încheieturile acelea mobile, ca ale leilor, cu capetele lor ciudate, de parcă gândurile lor ar avea o formă diferită şi-ar ieşi la suprafaţă contorsionate, chiar şi atunci când nu sunt ameninţătoare. E ca şi cum, cu toate ciufurile astea de păr african, cerceii de aur şi vacarmul din autobuze, seminţele unei plante tropicale aruncate de păsări pe furiş le-ar năpădi grădina. Grădina lui. Rabbit e conştient că-i vorba de grădina lui şi, tocmai de-aia, şi-a lipit un abţibild cu steagul american pe parbrizul din spate al Falconului, chiar dacă Janice zice că-i kitsch şi fascist. Citeşti în ziare despre case din Connecticut făcute praf după o petrecere de odrasle răsfăţate, în timp ce părinţii sunt plecaţi în Bahamas. Asta se-ntâmplă din ce în ce mai des. De parcă ţara asta ar fi ieşit din pământ şi nu şi-ar fi dat viaţa nişte oameni ca s-o înalţe.

Autobuzul îşi urmează ruta de-a lungul Weiserului şi traversează râul Running Horse, iar călătorii se răresc. Oraşul, cu magazinele lui prăfuite, cu marfă la preţ redus (odinioară aici era Ţara Minunilor, tejghelele îi veneau până la nas şi cărticelele Big Little Books[18] miroseau a Crăciun), oraşul cu Magazinul Universal Kroll (unde a lucrat odată, la raionul de mobilă, desfăcând ambalaje) şi cu rondul împrejmuit cu ghivece de flori, unde cablurile tramvaielor se intersectau împroşcând zgomotos scântei ca nişte steluţe, apoi cu vitrine goale şi prăfuite, când magazinele au fost sufocate de mallurile din suburbii, oraşul cu prăvălioare mici şi triste, care apar şi dispar, numite Go-Go sau Boutique, cu pompele funebre cu faţadă din imitaţie de granit, oraşul cu inflaţia de dughene şi lustragerii unde se vând arahide proaspăt prăjite şi ziare destinate negrilor, tipărite în Philly, care deplâng MARTIRIUL LUI MBOYA[19], cu florăria unde se încheie pariuri şi se plătesc taxe de protecţie şi magazinul de desfacere cu amănuntul, alături de unul de confecţii, lângă bomba din colţ, numită Salonul *Prietenos* al lui Jimbo, oraşul cu chiştoace stinse lângă pod, oraşul lasă loc, după ce firicelul de apă – care, în tinereţea lui Rabbit, era sufocat de praful de cărbune transformat în nămol (odată un tip încercase să se sinucidă sărind de pe pod, dar se trezise înfipt în glod până la brâu şi rămăsese acolo până venise poliţia) – a fost dragat şi acum găzduieşte la mal o mulţime de bărci de agrement, oraşul lasă loc cartierului West Brewer, o imitaţie a sa dezlânată, cu aceleaşi case subţiri ca nişte piese de domino, din cărămidă vopsită într-o nuanţă roşiatică, despărţite ici-colo de ronduri de parcare, de pompele şi pancartele ţipătoare ale vreunei staţii de benzină, de adâncimea ca de lac a parcării unui supermarket, înţesată de aripioare dorsale ce scânteiază. Hurducându-se şi fornăind, autobuzul din ce în ce mai gol, odată cu dispariţia negroteilor, se îndreaptă spre un spaţiu de vis, dincolo de fortăreţele rezidenţiale înconjurate pe toate laturile de pajişti stropite de aspersoare şi de hortensii frumos tunse, deasupra zidurilor împrejmuitoare cu dale ascuţite, trece în viteză pe lângă muzeul ale cărui grădini erau întotdeauna în floare şi unde lebedele mâncau cojile de pâine aruncate de şcolari, apoi, la fel de iute, pe lângă ferestrele însorite, ce oglindesc o vâlvătaie portocalie-dovleac, ale noii aripi înalte a Spitalului Districtual pentru Alienaţi Mintali. Alături, mai aproape, se află Curăţătoria Chimică West Brewer, un magazin de jucării numit Hobby Heaven, un cinematograf Rialto cu afiş grosolan: OD'SEEA SPAŢIALĂ 2001. Weiser Street îşi schimbă

---

[17] William Henry „Bill" Cosby (n. 1937), actor, producător de televiziune şi activist american pentru drepturile populaţiei de culoare.

[18] Celebră colecţie de cărţi pentru copii, lansată în anul 1932 de Editura Whitman din Racine, Wisconsin.

[19] Tom Joseph Odhiambo Mboya (1930-1969), politician kenyan asasinat pe data de 5 iulie 1969, la Nairobi.

direcţia, se transformă în autostradă, pătrunde în suburbiile verzi unde în anii ’20 micii baroni imobiliari au construit case de vis din cherestea tencuită, mortar cu pietriş şi cărămizi arse, cu stucul coşcovit ca o coajă de pâine bine coaptă, căsuţe de vrăjitoare din marţipan şi turtă dulce, cu garaje duble şi alei şerpuitoare. În Brewer County, în afară de câteva proprietăţi somptuoase, înconjurate de garduri metalice şi brâuri kilometrice de peluză, mai bine de-atât nu se poate; o casă din asta şi-ar putea permite stomatologii cei mai căutaţi, cei mai răzbătători agenţi de asigurări sau cei mai unsuroşi oftalmologi. Partea asta de oraş are chiar şi un alt nume, ca să se deosebească de West Brewer: Penn Park. Penn Villas îi repetă numele ca un ecou plin de speranţă, deşi nu face parte din districtul acesta, fiind situat la graniţa cu Furnace Township şi privind în ograda lui. Orăşelul în care odinioară furnalele cu mangal au topit fierul din care fuseseră făurite muschetele Revoluţiei este acum, în cea mai mare parte, teren agricol, iar cele câteva pluguri de zăpadă şi singurul şerif fac faţă cu greu în acest sătuc de ranch-uri cu peluze noroioase, cu macadamul plin de gropi şi canalizare proastă, pe care, dintr-odată, antreprenorii au lăsat-o în grija primăriei.

Rabbit coboară la o staţie din Penn Park şi o porneşte pe jos pe o stradă cu case ce imită stilul Tudor, Emberly Avenue, către zona unde suprafaţa drumului se transformă, la graniţa orăşelului, şi devine Emberly Drive din Penn Villas. El locuieşte pe Vista Crescent, în a treia casă numărând dinspre capăt. Poate că odată, demult, de-aici aveai o priveliişte grozavă, o vale ce cobora lin, cu hambare roşii şi ferme construite din piatră, dar apoi au apărut tot mai multe vile, iar acum, de la orice fereastră te-ai uita, panorama ce ţi se deschide e ca într-o oglindă sfărâmată, în care vezi case ca aceasta, fire de telefon şi antene de televiziune care arată unde-a crăpat oglinda. Faţada casei lui e placată în aluminiu verde-crud şi are numărul douăzeci şi şase. Rabbit păşeşte pe dalele de gresie ale verandei mici şi deschide uşa cu cele trei ochiuri de geam dispuse în trepte, ilustrând parcă tonul soneriei, cu cele trei note ascendente.

— Hei, tari! strigă fii-su din sufragerie, o cameră din dreapta, mare cât erau odată aşa-numitele saloane, cu un şemineu pe care ei nu-l folosesc niciodată. Au părăsit orbita terestră! Sunt la o distanţă de şaptezeci de mii de kilometri.

— Norocul lor! îi răspunde el. Mama-i aici?

— Nu. La şcoală ne-au dus pe toţi în sala de festivităţi, să vedem lansarea.

— Nici n-a sunat?

— De când sunt acasă, nu. Dar de-abia am ajuns.

La doisprezece ani, Nelson e scund pentru vârsta lui, are tenul smead al maică-sii, trăsături fine şi un aer prudent, moştenite, probabil, de la familia Angstrom. Genele lungi nu-s moştenite de la nimeni, cât despre pletele până la umeri, astea-s chiar ideea lui. Cumva, intuieşte Rabbit, dac-ar fi mai înalt, i-ar sta bine cu plete, dar aşa, asemănarea cu o fată e înfricoşătoare.

— Ce-ai învârtit toată ziua?

La televizor continuă emisiunea cu oameni care-şi încearcă norocul, câştigă ceva, apoi guiţă a victorie şi-l sărută pe prezentator.

— Mai nimica.

— Ai fost pe terenul de joacă?

— Doar puţin.

— Şi pe urmă?

— Ăăă… în West Brewer, am frecat-o cu Billy pe la bloc. Auzi, tati? — Mda?

— Tatăl *lui Billy* i-a luat o motoretă, de ziua lui. E mişto, pe bune! Are partea din faţă aşa de lungă, că trebuie să te-ntinzi ca s-apuci ghidonul!

— Te-ai plimbat şi tu?

— Nu m-a lăsat decât o dată. Străluceşte de-ţi ia ochii, n-are nici urmă de vopsea pe ea, e toată numai metal şi stai pe o şa albă, lunguiaţă.

— Billy e mai mare ca tine, aşa-i?

— Cu patru luni. Atât! Doar cu patru luni, tati. Peste trei luni o să-mplinesc treişpe ani.

— Şi pe unde se plimbă cu ea? N-are voie s-o scoată pe stradă, aşa-i?

— Blocul lor are o parcare mare şi pe-acolo se plimbă. Nu-i zice nimeni nimic. A costat doar o sută optzeci de dolari, tati!

— Zi mai departe, mă duc să-mi iau o bere.

Casa e destul de mică, astfel încât tatăl îşi poate auzi băiatul şi din bucătărie. Peste vocea lui se suprapun chiotele voioase, nesătule, de la televizor şi zgomotul înfundat al uşii frigiderului deschizându-se şi închizându-se.

— Auzi, tati, nu pricep o chestie.

— Ia zi!

— Am crezut că domnul şi doamna Fosnacht sunt divorţaţi.

— Sunt doar despărţiţi.

— Atunci, cum se face că taică-su îi cumpără toate chestiile alea marfă? Ar trebui să vezi ce combină hi-fi şi-a tras şi e numai a lui, instalată la el în cameră, nici măcar n-o împarte cu cineva! Are patru difuzoare, tati, şi căşti. Căştile sunt super! Parc-ai fi *înăuntrul* lui Tiny Tim[20].

— Grozav, spune Rabbit, întorcându-se în sufragerie. Vrei o gură?

Băiatul soarbe din bere şi, în puful de deasupra buzei superioare, îi rămâne o pată de spumă mare cât gaura cheii. Se strâmbă.

— Când un cuplu divorţează, se-apucă să-i explice Harry, tatăl nu încetează să-şi iubească copiii, doar că nu mai poate locui cu ei. Fosnacht continuă să-i ia lui Billy toate prostiile alea scumpe fiindcă, probabil, se simte vinovat că l-a părăsit.

— De ce s-au despărţit, tati, ai idee?

— Habar n-am. O enigmă şi mai mare-ar fi de ce s-au căsătorit.

Rabbit o ştie pe Peggy Fosnacht de pe vremea când o chema Peggy Gring. Era o fată cu fundul mare, zbanghie, care în clasă stătea pe rândul din mijloc şi ridica întotdeauna mâna, închipuindu-şi că ştie răspunsul. Pe Fosnacht îl cunoaşte prea puţin: o stârpitură de om care ridică tot timpul din umeri, pe vremuri cânta la saxofon în tot felul de formaţii invitate la balurile de absolvire ale liceenilor, iar acum este coproprietarul unui magazin de muzică de la capătul lui Weiser Street, care odinioară se numea Chords'n' Records, iar acum se cheamă Fidelity Audio. La reducerile de preţ de care beneficiază Fosnacht, combina hi-fi a lui Billy probabil că n-a costat mai nimic. Ca şi premiile astea cu care televiziunea continuă să-i bombardeze pe tinerii care se bucură isteric. Tipa care i-a băgat limba-n gură prezentatorului a plecat, iar acum i-a venit rândul la ghicit unui cuplu de culoare. Cu tenul mai pal, dar, în mod clar, negri. Foarte bine, lasă-i să ghicească, să câştige şi să ţipe isteric în cor. Mai bine aşa, decât să facă pe lunetiştii, pe acoperişuri. Şi totuşi, se întreabă cum ar fi cu mireasa neagră. Buze mari, care te-ar sorbi pe dată, bărbaţii sunt domoli ca Iisus, o au lungă cât o cravaşă, dai lupte grele până le înalţi zmeul, când ţi-o înfig, nu mai termină; de-aia se omoară femeile albe după ei. Albii mai dau rasol, trebuie să-şi vadă de slujbă, să pună umărul la propăşirea Americii. La emisiunea *Laugh-In*[21] lui Rabbit îi place numărul de dans executat de Teresa[22] doar în bikini, mai exact, îi place că-şi pictează pe piele cuvinte, cu litere albe. Când se uită toţi trei, Janice şi Nelson îl întreabă întotdeauna ce scrie pe ea; de când a îmbrăţişat meseria de tipograf, poate să citească într-o clipită chiar şi literele răsturnate sau în oglindă. A avut dintotdeauna ochi buni, Tothero îl lăuda, spunându-i că-i poate strecura mingea şi prin găurile urechilor. Mare pupincurist, Tothero ăsta! Acum e mort. Se joacă altfel în ziua de azi, s-a schimbat totul – aruncarea la coş din săritură, negroteii înalţi, flămânzi, se înalţă şi plutesc în aer vreme de-o secundă, în timp ce o palmă rozalie lungă cât antebraţul unui alb lansează mingea.

— De ce nu te mai duci la terenul de joacă? îl întreabă pe Nelson. Când eram de vârsta ta, jucam miuţă şi douăşunu cât era ziulica de lungă.

— Mda, dar tu erai bun. Erai înalt.

Nelson era înnebunit după sport. La juniori, în sală. De-o vreme însă, i-a pierit cheful. Rabbit dă vina pe un album cu decupaje din ziare făcut de maică-sa pe vremea când juca baschet, pe la

---

[20] Cântăreţ american de country (1932-1996), a cărui manieră interpretativă se baza pe falset şi vibrato.

[21] *Rowan and Martin 's Laugh-In,* emisiune TV de divertisment, difuzată între ianuarie 1968 şi mai 1973.

[22] Teresa Graves (1948-2002), actriţă şi cântăreaţă americană de culoare din distribuţia emisiunii *Laugh-in.*

sfârşitul anilor ’40, şi stabilea tot soiul de recorduri regionale. Iarna trecută, de fiecare dată când mergeau în vizită la Mt. Judge, Nelson cerea albumul şi se întindea cu el pe podea – meciurile alea vechi, pe pagini îngălbenite de vreme, cu lipiciul atât de uscat, încât pocneau când le întorcea, MT. JUDGE ÎNVINGE ORIOLE, ANGSTROM ÎNSCRIE 37 DE PUNCTE, erau aievea pentru copil, deşi avuseseră loc cu douăzeci de ani în urmă, erau ca lumina primită de la o stea.

— Am *tras tare* ca s-ajung aşa, replică Rabbit. La vârsta ta, nu eram cu mult mai înalt decât tine.

O minciună, dar nu tocmai gogonată. Era cu doar câţiva centimetri mai înalt. Într-o lume în care fiecare centimetru contează. La golf. La cordeală. Pe orbitele spaţiale. Îi pare rău că Nelson nu-i mai înalt. Lui nu i-a folosit la nimic faptul că-i înalt. Dac-ar putea lua doişpe centimetri de la el, să i-i dea lui Nelson, ar face-o cu dragă inimă. Cu condiţia să nu-l doară.

— Oricum, tati, sporturile sunt fumate în ziua de azi. Nimeni nu mai face sport.

— Da’ ce nu-i fumat în ziua de azi? În afară de dopaj şi de fentarea armatei. Şi de părul pe ochi. Unde naiba-i maică-ta? îi dau telefon. Dă şi tu, o dată-n viaţă, afurisitul ăla de televizor mai încet.

Show-ul lui David Frost a luat locul emisiunii *The Match Game*[23] aşa că Nelson îl închide de tot. Lui Harry i se strânge inima când vede teama ce se aşterne o clipă pe faţa puştiului – îi aminteşte de expresia lui taică-su, când el a strănutat pe stradă. Doamne Dumnezeule, îi sperie şi-un strănut! Tatăl şi fiul lui îi par la fel de fragili şi de trişti. Asta-i buba când te-ngrijorezi din te miri ce, începi să te simţi ca o cloşcă. Apoi începi să te simţi prins la-nghesuială.

Telefonul este pe raftul de jos al unei etajere transparente care, teoretic, separă sufrageria de un soi de alcov, botezat cotlonul de luat micul dejun. Pe rafturi zac nişte cărţi de bucate, dar, din câte ştie el, Janice nu le-a frunzărit niciodată, le pune pe masă aceeaşi friptură de pui şi acelaşi biftec insipid, cu mazăre şi cartofi prăjiţi, pe care le-a preparat dintotdeauna. Harry formează numărul bine cunoscut şi-i răspunde o voce bine cunoscută:

— Springer Motors. Domnul Stavros la telefon.

— Sal'tare, Charlie! Janice e pe-acolo?

— Da’ normal, Harry. Care-i şmenu’?

Stavros e vânzător şi are întotdeauna ceva de zis.

— Şmenos, răspunde Rabbit.

— Stai aşa, amice! Buna doamnă e chiar aici.

Se aude în receptor vocea lui care strigă:

— Răspunde! E bărbatu-tu.

Se aude un alt receptor ridicat din furcă. Prin spărtura tăcerii momentane, lui Rabbit îi apare imaginea sediului: maşinile lucioase în salonul de prezentare, uşa cu geam mat a bătrânului Springer – închisă, tejgheaua cu blat verde în spatele căreia se află trei birouri din oţel: unul pentru Stavros, altul pentru Janice şi al treilea, la mijloc, pentru Mildred Kroust, contabila pe care Springer o are de treizeci de ani, doar că, de obicei, e în concediu medical din cauza unei anume maladii femeieşti de care a început să sufere spre bătrâneţe, aşa că biroul ei este gol şi pustiu, dacă nu punem la socoteală nişte coşuri de sârmă, un ac pentru bonuri şi o mapă de birou. Rabbit vede şi calendarul de perete de anul trecut, cu căţeluşi, şi macheta din carton a Toyotei break de pe vechiul seif cafeniu, în spatele bradului de Crăciun. Ultima oară când a fost la salonul auto Springer era petrecerea de Crăciun. Springer e atât de încântat de obţinerea francizei Toyota, după ani de zile de vânzări la mâna a doua, încât i-a mărturisit lui Harry că se simte tot anul „ca un copil în ziua de Crăciun”. În urmă cu zece ani, a încercat să-l transforme pe Rabbit în dealer de maşini, dar, într-un final, Harry s-a hotărât să calce pe urmele lui taică-su şi să se apuce de o treabă onestă.

— Harry, scumpule, spune Janice, iar el chiar surprinde ceva nou în glasul ei, un tril gâfâit, o oarecare grabă, de parc-ar fi întrerupt-o din cântat. O să mă cerţi, nu-i aşa?

— Nu, doar că eu şi ăsta micu’ tocmai ne-ntrebam dacă şi, dacă da, când mama naibii o

---

[23] *The Match Game*, emisiune-concurs televizată în anii 1960 în Statele Unite, al cărei prezentator era Gene Rayburn.

s-avem şi noi parte de-o mâncare gătită.

— Da, ştiu, ciripeşte ea, nici mie nu-mi place situaţia asta, doar că, la cât lipseşte Mildred, trebuie să ne ocupăm şi de catastiful ei, iar la capitolul organizare tipa e… canei.

Canei: în vocea ei aude o altă voce.

— Pe bune, îşi continuă ea trilul, dacă se va dovedi că l-a înşelat pe tati cu milioane grele, n-o să se mire nimeni.

— Mda. Janice, uite ce e: se pare că te distrezi de minune acolo…

— Mă *distrez? Muncesc*, dragule.

— Sigur. De fapt, ce dracu* se-ntâmplă acolo?

— Cum adică, *se-ntâmpla*? Nu se-ntâmplă nimic în afară de faptul că nevastă-ta încearcă să aducă acasă nişte mălai!

Mălai?

— „Se-ntâmplă" – zău aşa, Harry! Poate-ţi închipui că cei şapte dolari pe oră sau mai ştiu eu cât, pe care-i primeşti fiindcă stai în întuneric şi bibileşti la maşinăria aia, sunt bani frumoşi, dar adevărul e că în ziua de azi nu mai cumperi nimic cu suta de dolari, se duce cât ai bate din palme!

— Doamne sfinte, de ce-mi faci teoria chibritului despre inflaţie? Nu vreau să ştiu decât de ce nu-i nevastă-mea niciodată acasă, să ne gătească un căcat de cină mie şi lu' amărâtu' ăsta mic!

— Harry, te-a montat cineva împotriva mea?

— Dacă m-a montat cineva? Cum ar putea? Janice, spune-mi doar atât, să bag două semipreparate în cuptor sau ce să fac?

Urmează o pauză, timp în care el are o viziune: parcă o vede cu aripile frânte, cu trilul retezat; se imaginează luându-şi zborul, dezrădăcinat, liber. O veche premoniţie, estompată. Janice răspunde cu vorbe măsurate, aşa că el se simte ca-n copilărie, când se uita la maică-sa cum încorporează lingurile de zahăr în aluat:

— N-ai putea să faci tu treaba asta, scumpule? Doar în seara asta… Suntem în toiul unei mici crize, pe cuvânt. E prea complicat să-ţi explic, dar noi trebuie să punem la punct nişte cifre, altminteri mâine nu vom putea plăti salariile.

— Ce-nseamnă noi? E şi taică-tu acolo?

— Da* bine-nţeles!

— Pot să vorbesc şi eu niţel cu el?

— De ce? A ieşit în parcare.

— Vreau să ştiu dac-a luat biletele la meciul cu Blasts. Ăsta micu' de-abia aşteaptă să meargă.

— Păi, de fapt, nu-l mai văd, am impresia că s-a dus acasă, să ia cina.

— Vasăzică, eşti acolo doar cu Charlie.

— Mai sunt şi alţi angajaţi, care se-agită pe aici. Încercăm cu disperare să descâlcim încurcătura în care ne-a băgat Mildred. Asta-i ultima seară, Harry, promit. Vin acasă pe la opt-nouă, iar mâine-seară hai să mergem la un film! Chestia aia ştiinţifico-fantastică încă rulează în West Brewer, am văzut azi-dimineaţă, în drum spre slujbă.

Rabbit e dintr-odată sătul de conversaţia asta, de toate. Se simte înconjurat de o energie difuză. Apetitul unui om se micşorează, al lumii – niciodată.

— OK. Vino acasă când poţi. Dar va trebui s-avem o discuţie.

— Mi-ar plăcea s-avem o discuţie, Harry.

Din tonul ei reiese că, pentru ea, „discuţia" înseamnă „futai", or el a vrut să zică chiar discuţie. Ea pune receptorul în furcă: un sunet satisfăcut, nerăbdător.

Îşi mai deschide o bere. Ineluşul se rupe, aşa că trebuie să-şi caute vechiul desfăcător ruginit pe fundul sertarului cu tacâmuri. Pune la încălzit două fripturi Salisbury; în timp ce aşteaptă să ajungă temperatura cuptorului la 200 de grade Celsius, citeşte ingredientele de pe ambalaj: apă, carne de vită, mazăre, fulgi de cartofi deshidrataţi, pesmet, ciuperci, făină, unt, margarină, sare, maltodextrină, pastă de tomate, amidon de porumb, sos Worcestershire, proteine vegetale hidrolizate, monoglutamat de sodiu, lapte praf degresat, ceapă deshidratată, arome, zahăr, coloranţi de caramel, mirodenii, cisteină şi tiamină hidroclorică, gumă arabică. Poza de pe staniol nu oferă niciun indiciu cu privire la locul unde intră toate astea. El şi-a închipuit că guma arabică e

folosită la şters. Are treizeci şi şase de ani şi ştie mai puţin decât la început. Singura diferenţă e că acum îşi dă seama cât de puţine lucruri va şti vreodată. Nu va şti niciodată chineza sau cum e să i-o tragi unei prinţese africane. La ştirile de la ora şase se vorbeşte numai despre spaţiul cosmic, despre pustietate: un chelios îşi face de lucru cu nişte jucărele, prezintă manevrele de cuplare şi decuplare a modulului spaţial, după care un grup de experţi discută semnificaţia evenimentului pentru următorii cinci sute de ani. Se tot fac referiri la Columb, dar, din câte îşi dă seama Rabbit, treaba e taman pe dos: Columb a navigat la întâmplare şi-a dat de ceva, pe când tipii ăştia ştiu exact încotro se-ndreaptă – spre un nimic mare şi rotund. Biftecul Salisbury are gust de conservanţi, iar Nelson nu ia decât câteva îmbucături. Rabbit încearcă să-l încurajeze cu o glumă:

— Nu poţi să te uiţi la televizor fără cina telespectatorului.

Face slalom printre canale, încercând să găsească ceva interesant, dar fără niciun rezultat, toate îi lasă reci până ce, după ora nouă, în emisiunea lui Carol Burnett, ea şi Gomer Pyle interpretează un scheci destul de nostim despre Călăreţul Singuratic.

Rabbit îşi aduce aminte de vremurile când stătea pe fotoliul din Jackson Road şi asculta radioul, pe fotoliul acela cu braţele murdare de pete de grăsime de la sendvişurile făcute din biscuiţi şi unt de arahide cu care se înarma când se punea pe ascultat. Mami făcea crize de nervi. În serile de luni, miercuri şi vineri, la ora şapte şi jumătate, se difuza *Călăreţul Singuratic.* Dacă era vară, te-ntorceai de la de-a v-aţi ascunselea sau ţară-ţară-vrem-ostaşi, iar liniştea se aşternea în tot cartierul, după care, la ora opt, uşile se trânteau şi joaca reîncepea. Ah, ce generoase zile de vară, întunecoase doar cât să-ţi permită să adormi, în timp ce peste ocean se purta un război pentru ca el să-şi poată petrece zilele fericit, să crească netulburat. Mânca fulgi de cereale Wheaties[24], ascultând la radio *Jack Armstrong*[25], şi Jell-O[26], care ţi-l aduceau în casă pe Jack Benny[27].

În scheciul ăsta de-acum, Călăreţul Singuratic e însurat. Nevastă-sa tropăie prin căsuţa lor din buşteni, plângându-se că urăşte treburile gospodăreşti şi viaţa în pustietate.

— Niciodată nu eşti acasă, spune ea, mereu dispari într-un nor de praf cu un „Diii, Silver!” inimos.

Publicul nevăzut râde. Rabbit izbucneşte şi el în râs. Pe Nelson nu-l amuză poanta. Rabbit îi explică:

— Aşa începea fiecare emisiune.

— *Ştiu,* tată, i-o întoarce puştiul morocănos, iar Rabbit pierde o clipă firul scheciului – i-a scăpat o glumă, iar hohotele de râs ale publicului se potolesc.

Acum, soţia Călăreţului Singuratic se plânge că Daniel Boone îi aduce neveste-sii blănuri frumoase, în schimb:

— Ce primesc eu de la tine? Un glonţ de argint!

Deschide o uşă şi-n cameră se rostogoleşte o avalanşă de gloanţe de argint, acoperind podeaua. Tot restul spectacolului, Carol Burnett, Gomer Pyle şi actorul care-l joacă pe Tonto (nu-i Sammy Davis Jr., ci un alt negru de serviciu) aluneca întruna călcând pe ele, evident, din greşeală. Rabbit se gândeşte la milioanele de telespectatori, la milioanele pe care sponsorii le scot din buzunar şi, cu toate astea, nimeni nu s-a gândit măcar o secundă că exact asta o să se-ntâmple cu o grămadă de gloanţe de argint împrăştiate pe podea.

Tonto îi spune Călăreţului Singuratic:

— Data viitoare, pune mai întâi glonţu-n puşcă.

Soţia se întoarce cu faţa la el, să i se plângă de Tonto:

— *Şi ăsta!* De ce trebuie să-l avem mereu invitat la cină? El nu ne invită *pe noi niciodată*!

Tonto îi zice că, dac-ar veni în cortul lui, ar răpi-o pieile-roşii, şi anume şapte sau opt

---

[24] Produs alimentar lansat în 1924.

[25] *Jack Armstrong*, un popular serial radiofonic de aventuri difuzat între 1933 şi 1951, sponsorizat de Wheaties.

[26] Jell-O este denumirea generică a unei game largi de budinci, şarlote şi gelatine.

[27] Jack Benny (1894-1974), comic, vedetă în perioada clasică a radioului american.

războinici pictaţi. În loc să se înspăimânte, ea pare interesată. Îşi dă ochii galeşi peste cap şi spune:

— Hai să mergem, *que más sabe.*

— Tată, ce-nseamnă *que más sabe*? Întreabă Nelson.

Rabbit, luat prin surprindere, mărturiseşte:

— Nu ştiu. Îmi închipui că-i ceva gen „prieten bun" sau „şef".

Într-adevăr, dacă stă să se gândească bine, nu-l înţelege pe Tonto. Călăreţul Singuratic este alb, deci legea şi ordinea sunt de partea lui, dar cu Tonto cum stă treaba? O Iudă a rasei sale, e o figură virtuoasă cu atât mai dezinteresată, solitară şi eroică. El când şi-a primit răsplata? De ce îi este el loial străinului mascat? Pe vremea războiului, nimeni nu-şi punea problema. Tonto era, pur şi simplu, „de partea dreptăţii". Pe-atunci, părea un vis îndreptăţit să ai laolaltă o piele-roşie şi-un alb, pielea-roşie îndrăgindu-l pe alb la fel de firesc cum iubea şi dungile de pe steag. Unde e acum „partea dreptăţii"? Mai pierde câteva glume încercând să-i răspundă lui Nelson. Scheciul e pe cale să atingă punctul culminant. Cu braţele încrucişate, cu un aer ameninţător, soţia îl somează pe Călăreţul Singuratic:

— Ai de ales: ori eu, ori el!

Călăreţul Singuratic nu stă mult pe gânduri:

— Pune şaua pe cal, Tonto! Vine răspunsul lui.

Pune la patefon un disc cu uvertura la „Wilhelm Tell* şi cei doi bărbaţi pleacă. Soţia se apropie pe vârfuri, calcă pe un glonţ care zgârie podeaua, schimbă discul şi pune „Chemarea dragostei indiene". Tonto intră din culise. Se sărută şi se îmbrăţişează.

— Dintotdeauna m-au pasionat „aventurile* cu indieni, mărturiseşte Carol Burnett, într-un prim-plan strivitor.

Se aude râsul publicului invizibil şi până şi Rabbit, la el acasă, în fotoliul său confortabil, râde, dar, dincolo de aceste râsete, poanta de final nu prinde la public, poate din cauză că toată lumea încă îl consideră pe Tonto incoruptibil, un om mai presus de toate, ca Iisus sau Armstrong.

— S-a cam făcut ora de culcare, nu? constată Rabbit.

Stinge televizorul pe genericul de final al show-ului. Steluţa instantanee pâlpâie, apoi se stinge.

— Copiii de la şcoală spun că domnul Fosnacht a avut o aventură, de-aia au divorţat, îi povesteşte Nelson.

— Sau poate s-a săturat s-o vadă uitându-se c-un ochi la făină şi cu altul la slănină.

— Taţi, ce-i aia aventură?

— Păi, atunci când doi oameni ies împreună, deşi sunt căsătoriţi cu altcineva.

— Ţie şi lui mami vi s-a întâmplat vreodată aşa ceva?

— N-aş zice. Mi-am luat o dată o vacanţă, dar n-a durat mult. Nu cred că ţii tu minte.

— Ba da. Ţin minte că mama a plâns mult şi că toată lumea era cu ochii pe tine la înmormântarea bebeluşului. Şi mai ţin minte c-am stat în picioare, în casa aia de pe Wilbur Street, doar tu şi cu mine, şi-am privit oraşul prin sita de la fereastră, ştiind că mami e-n spital.

— Ei da, au fost vremuri triste. Duminica asta, dacă bunicu' Springer a luat biletele pe care ni le-a promis, o să mergem la un meci al lui Blasts.

— Ştiu, zice băiatul, deloc entuziasmat, şi se târâie spre scară.

Pe Harry îl nedumereşte faptul că, de două-trei ori pe zi, i se pare că vede în casă, cu coada ochiului, o altă femeie, alta decât Janice; când colo, nu-i vorba decât de fiul lui pletos.

O ultimă bere. Răzuieşte cina neatinsă de Nelson deasupra tocătorului de resturi menajere, care uneori împrăştie un miros dulceag, deoarece canalizarea din Penn Villas e leneşă şi proiectată neglijent. Dă o tură pe la parter şi adună paharele, ca să le bage în maşina de spălat vase. Una dintre isprăvile lui Janice este să se învârtă prin toată casa lăsând în urma ei, te miri unde, ceşti cu zaţ, farfurioare folosite pe post de scrumiere şi pahare de vin cu vermut uscat – ba pe televizor, ba pe vreun pervaz. Cum naiba să descâlcească ea încurcătura iscată de Mildred? Poate că atunci când e dusă de-acasă devine întruchiparea eficienţei. Diii, Silver! Amoruri indiene. Bietul papsi, cu zvonurile lui. Biata mami, care zace pradă calomniilor şi coşmarurilor. Amândoi au minţile uscate ca nişte căpiţe năpădite de şobolani. Gândul îi zboară în altă parte. Se uită pe fereastră şi vede în amurg firele negre ale unei antene TV, un cuier-pom din aluminiu şi,

în depărtare, un coş de baschet agăţat de un garaj. Cum să-i trezească, oare, puştiului interesul pentru sport? Dacă-i prea scund pentru baschet, să joace baseball. Orice, numai să rămână cu ceva, cu o euforie din care să se hrănească mai apoi. Dacă porneşte la drum, în viaţă, cu un gol pe dinăuntru, n-o să reziste, fiindcă, pe măsură ce îmbătrânim, ne golim sufleteşte. Rabbit se întoarce de la fereastră şi, oriunde se uită în casă, nu vede decât un luciu efemer, de unică folosinţă. Sclipirea se răsfrânge în tapiţeria sintetică a canapelei şi a fotoliilor din sufragerie, în netezimea artificială a scheletului unei veioze cumpărate de Janice, care are drept suport o bucată de lemn adusă de valuri, conectată la priză, în rafturile de lemn autentic ce aduce a imitaţie de lemn, goale cu excepţia câtorva scrumiere ce au patina unor suveniruri de bâlci; se răsfrânge în chiuveta de oţel, în linoleumul din bucătărie cu modelul lui de spirale năucitoare, ca uleiul în apă, nimic nu se asortează. Fereastra de deasupra chiuvetei este neagră şi la fel de opacă precum portocaliul în care sunt vopsite ferestrele ospiciilor. Vede în ea reflecţia mâinilor lui ude. Sub apă. Turteşte în pumn cutia de bere pe care a golit-o fără să-şi dea seama. Conţinutul îi pare metalic, odată ajuns înăuntrul lui: îl corodează, îl îngraşă. Lucrurile nu se asortează deloc. Neputinţa lui de-a urmări un gând până la capăt pesemne că-i din cauza oboselii. O ia în sus, urcă scările în silă, se dezbracă şi se spală pe dinţi cu mişcări lente, istovitoare, de parc-ar înota pe sub apă, se trânteşte în pat fără a se mai osteni să stingă luminile la parter şi în baie. Zgomotul chinuit, înăbuşit al radioului ce răzbate până la el îi spune că Nelson e încă treaz. Îşi zice c-ar trebui să se scoale şi să-i spună copilului noapte bună, să-l sărute pe frunte, dar îl striveşte o greutate ca de plumb, în timp ce lumina continuă să se reverse în dormitor, ca şi zgomotele înfundate ale uşilor deschise şi închise de cel mic, care-şi face de lucru. Din fragedă pruncie, Rabbit doarme mai bine atunci când ceilalţi sunt treji, verticali ca piroanele ce ţin lumea în loc, ca felinarele, semnele de circulaţie, tijele de păpădie, pânzele de păianjen…

O siluetă greoaie se strecoară în pat: e Janice. Ecranul fluorescent al ceasului de pe birou arată ora unsprezece fără cinci, cu cele două limbi unite într-una singură. Ea e caldă, în cămaşa de noapte. Pielea îi e mai caldă decât bumbacul. El tocmai visa o curbă parabolică pe care încerca s-o stăpânească, deşi chestia pe care se căznea s-o manevreze îi opunea rezistenţă ca o sanie stricată.

— Ai descâlcit harababura? O întreabă el.

— Aproape. Îmi pare rău, Harry. Tati s-a întors la lucru şi, pur şi simplu, a trebuit să ne dăm toată osteneala.

— Ala bala portocala, bolboroseşte el.

— Cum v-aţi petrecut seara tu şi cu Nelson?

— Nicicum.

— A sunat cineva?

— Nu, nimeni.

Cât ar fi de târziu, tot o simte plină de viaţă, zgândărită şi pusă pe vorbă, vrând să se dezvinovăţească, dornică de împăcare. Prezenţa ei transformă patul dintr-o plută nărăvaşă, pe care căuta s-o strunească, imprimându-i un curs arcuit, într-un cuib, o scorbură plină, ea însăşi arcuită. Mâna ei îl caută, iar el o respinge cu reflexul fostului baschetbalist de a-şi proteja locul cu pricina. La care ea îi întoarce spatele. El îi acceptă acest gest de respingere. Se cuibăreşte lângă ea. Acolo unde nu are oase, scobitura taliei imită coborâşul păsării în zbor. Când a luat-o de nevastă, i-a fost frică să nu se îngraşe ca maică-sa, dar, pe măsură ce înaintează în vârstă, seamănă din ce în ce mai mult cu sfrijitul ăla de taică-su, aţos şi întreprinzător. Mâna lui părăseşte scobitura şi se aventurează spre partea din faţă, spre pântecele ei plăcut, uşor lăsat în urma celor două sarcini. E ca un gât de căţeluş. Oare-ar fi trebuit s-o lase să aibă altul în locul celui care-a murit? Poate că aici a greşit. La vremea aceea, toate îi păruseră un puţ fără fund, şi uterul ei, şi mormântul, şi sexul, şi moartea, se ferise de pizda ei ca dracul de tămâie. Degetele îi alunecă mai jos, ajung la floci, coboară mai mult, descoperă că-i deja udă. Se gândeşte la atingerea tastaturii de pe linotip, se gândeşte la ziua de lucru de mâine şi iată-l deja acolo.

Verity Press supravieţuieşte din formulare de comandă, bilete la balurile de binefacere, toamna – din afişe electorale, primăvara – din albume cu absolvenţii de liceu, fluturaşi cu reclame la supermarketuri, scrisori nesolicitate cu anunţuri de vânzări la jumătate de preţ. La rotativă tipăresc un săptămânal – *The Brewer Vat,* specializat în scandalurile din oraş, întrucât cele două

cotidiane acoperă toate ştirile fierbinţi, locale şi naţionale, preluate de la agenţiile de presă. Cândva tipăreau şi un ziar în limba germană, *Der Schockelschtuhl*, fondat în 1830. De când e Rabbit aici, însă, l-au lăsat să sucombe, numărul de cititori s-a redus la câteva mii de fermieri de prin cele mai îndepărtate colţuri ale districtului şi de prin districtele învecinate. Rabbit îşi aminteşte de el fiindcă dispariţia lui a coincis cu plecarea din tipografie a bătrânului Kurt Schrack, unul dintre nemţii ăia cu privire crâncenă şi ţepi parcă tatuaţi pe piele, ce nu păreau să crească spre a fi bărbieriţi. Avea păr de culoarea fierului, dar falca îi era ca de plumb, în timp ce se uita urât din colţişorul care-i aparţinea lui şi numai lui. Era plătit doar pentru corectura exemplarului nemţesc din Pennsylvania şi pentru culesul manual al literelor negre pe care n-avea voie să le atingă nimeni în afară de el. Chenarele şi literele mari, ornamentale, folosite în paginile interioare, erau făcute din lemn şi se înnegriseră după un secol de absorbit cerneală. Schrack se concentra atât de tare asupra muncii sale, încât în pauza de prânz îşi ridica privirea şi le vorbea în germană ori lui Pajasek, maistrul polonez, ori unuia dintre cei doi negri din tipografie, ori unuia dintre Angstromi. Schrack fusese agreat de ceilalţi pentru că făcuse conştiincios o treabă pe care nimeni n-o putea face. Apoi, într-o luni, a fost trimis la plimbare, iar imediat după aceea colţul lui a fost îngrădit cu un perete pentru gravori.

Der Schockelschtuhl se dusese pe apa sâmbetei, cât despre *Vaty* acesta tot ameninţa să se mute la una dintre tipografiile offset din Philadelphia. Acolo pur şi simplu lipeşti laolaltă reclame, fotografii şi text, apoi trimiţi totul la rotativă. Deasupra lui Verity atârnă spectrul unui viitor ce aparţine proceselor tehnologice rapide, fotozincografiei şi, mai mult decât atât, tiparului digital, televiziunii computerizate, care pune pe un film mii de litere pe secundă, fără să se atingă măcar de plăcile metalice, totul fiind transmis electronic de calculatoare programate să facă până şi despărţirea în silabe şi aşezarea în pagină; dar o tipografie offset costă mai mult de treizeci de mii de dolari, iar maşinile de tipărit plane rămân cele mai avantajoase pentru realizarea biletelor şi afişelor. Iar *Vat*-ul ar putea da faliment oricând. În mod clar, este un ziar de prisos.

PIESĂ FABRICATA LA *BREWER FACTORY TOOLS* ÎN DRUM SPRE LUNĂ este titlul editorialului de săptămâna asta. Rabbit culege textul pe-o coloană dublă, degetele lui albe aleg literele, matriţele uzate cad răpăind ca ploaia pe tablă, în canelura de deasupra lui.

Duminica aceasta, când locuitorii din Brewer privesc spre Lună, probabil ci li se pare un pic altfel.

De ce?

Pentru că o fărâmă din Brewer va fi

Nu. Îi iese un rând final ce sare pe coloana următoare, încearcă să-l tragă, dar e prea înghesuit, aşa că se hotărăşte să-l lase totuşi pe coloana următoare.

acolo.

Zigzag Electronic Products Inc., situat la intersecţia Seventh cu

Locust Street, din Centru,

Hopa!

Locust Street, din centru, a dezvăluit în această săptămână reporterilor VAT că un dispozitiv electronic de maximă importanţă din computerul de ghidare şi nabifaţie de la bord un dispozitiv electronic de maximă importanţă din computerul de ghidare şi navigaţie de la bord a fost proiectat de ei aici, în această modestă clădire de cărămidă, cândva zediul kui Gossamer Ho, iery Co., a fost proiectat de ei aici, în această modestă clădire de cărămidă, cândva sediul lui Gossamer Hosiery Co., pe lângă care, în fiecare zi, trec mii de cetăţeni din Brewer, fără ca măcar să-şi dea seama.

Dacă circuitele imprimate ale întrerupătoarelor – de dimensiunea unei jumătăţi de timbru şi cântărind mai puţin decât o sămânţă de floarea-soarelui – nu vor funcţiona cum trebuie, astronauţii Armstrong, Aldrin şi Collin vor ajunge dincolo de Lună şi vor pieri în vidul aşa-numitului "spaţiu infinit".

Dar nici nu se pune problema unui asemenea pericol, l-a asigurat directorul general al Zigzag Electronics, Leroy "Spirală" Lengel,

Pagină nouă după douăzeci de rânduri. Trece la culesul pe o singură coloană.

Pe reporterul VAT, în biroul său ultramodern, verde-pastel.
„A fost o comandă ca oricare alta", a afirmat acesta. "În fiecare săptămână executăm sute de astfel de dispozitive.
Evident, noi, toţi cei de la Zigzag, suntem foarte mândri de reuşita, a adăugat Lengel.
Ne-nderptăm sper onouă
Ne-ndreptăm spre o nouă eră."

Aparatul se înalţă deasupra lui cald, matern, fremătător, este un supravieţuitor temperamental, croit din mii de piese, al epocii de aur a automatizării. Caseta cu litere se află în partea dreaptă; dispozitivul de centrare a rândurilor şi roata de turnare şi caseta cu interlinii la stânga, iar la nivelul ochilor este amplasat un bec cu abajur verde. Deasupra acestui soare, maşina îşi croieşte drum din umbră ca un nor cumulus, cu matriţa care se deplasează alene la început de rând pe axul elicoidal, iar toate aceste tone de claviatură complicată, care foşnesc şi murmură, aşteaptă atingerea delicată a inteligenţei sale. În spatele roţii de turnare aşteaptă plumbul topit; uneori, când se blochează ceva, plumbul ţâşneşte fierbinte: Harry s-a mai fript. Dar maşina e ca un copil; pretenţiile ei, deşi inflexibile, sunt puţine la număr, iar de-ndată ce acestea îi sunt îndeplinite, nu-ţi face niciun fel de probleme. Nu poate fi vorba de infidelitate. Te porţi frumos cu ea, se poartă frumos cu tine. Iar lui Harry îi place lumina de-aici. Lumina asta albăstrie, constantă, fără umbre, e ca un balsam pentru ochii lui, e atât de calmă şi de blândă, încât îţi permite să citeşti invers, dintr-o privire, literele scânteietoare. E cu totul altfel decât lumina de-acasă, unde, când stă aplecat deasupra chiuvetei din bucătărie, umbra lui proiectată pe farfurii aduce cu slinul, iar când stă în sufragerie, trebuie să-şi mijească ochii, să se ferească de lumina veiozei la care citeşte Janice reviste şi de becurile care ard pe palier, iar copilul, dacă nu-s toate becurile stinse, se plânge tot timpul de lumina reflectată de ecranul televizorului. În camera principală din Verity Press, cu tavanul plin de tuburi fluorescente, oamenii mişună prin jur ca nişte spirite fără umbră.

La pauza de cafea de la zece şi jumătate, papsi se apropie de el şi-l întreabă:

— Crezi c-ajungi pe la noi în seara asta?

— Nu ştiu. Janice zicea aseară c-ar vrea să mergem cu copilul la un film. Ce mai face mami?

— Cât se poate de bine, dată fiind situaţia.

— A mai pomenit de Janice?

— Aseară nu, Harry. Poate doar în treacăt.

Bătrânul se trage mai aproape, ţinând strâns paharul de carton cu cafea, de parc-ar fi plin cu bijuterii.

— I-ai spus ceva lui Janice? îl întreabă el. Ai luat-o la-ntrebări? — S-o iau la-ntrebări? Da' ce, e-n boxa acuzaţilor? Nici n-am dat ochii cu ea. A stat la Springers până târziu.

Rabbit tresare văzând cum, în lumină, taică-su îşi muşcă buzele şi-şi fereşte stângaci privirea. Harry detaliază:

— Bătrânul Springer a ţinut-o acolo pân-la unşpe, să-i descurce registrele. De când a-nceput să vândă maşini japoneze, se poartă ca un vechil.

Pupilele lui Papsi se măresc abia perceptibil, iar sprâncenele i se ridică uşor, cu un cicero.

— Credeam că-i plecat cu cucoana lui în Pocono[28].

— Soţii Springer? Cine ţi-a spus asta?

— Cred că maică-ta. Am uitat cine i-a zis, parcă Julia Arndt. Asta să fi fost săptămâna trecută. Cică doamna Springer nu suportă căldura. I se umflă picioarele. Ştii cum e cu bătrâneţea, Harry. Nu-i totul numai lapte şi miere.

---

[28] Lanţ muntos din Pennsylvania, ramură a Munţilor Appalaşi, zonă turistică preferată de locuitorii oraşelor New York şi New Jersey.

— În Pocono.

— Trebuie să fi fost săptămâna trecută, parc-aşa ziceau. Maică-ta o să fie tare necăjită dacă n-o să vii diseară. Ce să-i zic?

Sună clopoţelul, anunţă sfârşitul pauzei. Buchanan se strecoară pe lângă ei adus de spate, ştergându-şi buzele de whisky-ul de dimineaţă. Le face cu ochiul.

— Ascultă-l pe tăticu'! le strigă el pus pe şotii.

E alunecos şi negru ca o focă.

— Spune-i că-ncercăm să venim după cină, spune Harry, dar i-am promis copilului că-l ducem la film şi, probabil, n-o s-ajungem. Poate venim vineri.

Mutra dezamăgită şi resemnată a lui taică-su îl calcă pe nervi, aşa că explodează:

— La naiba, papsi! Am şi eu familia mea! Nu pot să le fac pe toate.

Se-ntoarce recunoscător la maşinăria lui. Ea îi răspunde prompt, toarce în timp ce el îşi şterge din minte un cuvânt („Pocono"), în timp ce degetele lui răpăie ca picăturile grele de ploaie pe tastatură, e fericită că s-a întors.

Când vine de la serviciu, o găseşte pe Janice acasă. Falconul e în garaj. Căsuţa e toată înecată în ceaţa iscată de fumul ţigărilor ei; un pahar de vermut pe jumătate gol zace pe televizor, iar altul, pe unul dintre rafturile care despart sufrageria de cotlonul unde îşi iau micul dejun.

— Janice! O strigă Rabbit.

Deşi casa e micuţă şi are ecou, astfel încât deschisul televizorului, destuparea unei sticle sau scârţâitul arcurilor de la patul lui Nelson se aud oriunde, nu primeşte niciun răspuns. Aude zgomotul neîntrerupt al apei care curge şi urcă scările. Baia de sus e plină de aburi. I se pare uimitoare rezistenţa femeilor la apa fierbinte.

— Harry, vezi că mi se face frig!

Îşi rade picioarele în cadă şi din câteva mici tăieturi îi curge sânge roşu-aprins. Deşi n-a fost niciodată o ţipă trăsnet, cu figura ei posacă, uscăţivă şi speriată de bombe, plus o femeie scundă în deceniul marilor baloane feminine lansate de Hollywood înainte de a-şi da obştescul sfârşit, Janice a avut dintotdeauna – şi încă mai are – picioare frumoase. Picioare zvelte, îndrăzneţe, cu rotula osoasă care i-a plăcut lui Rabbit încă de la început; îi plac oamenii osoşi. Nevastă-sa ţine ridicat un picior săpunit, ca pe un exponat, iar el vede prin perdeaua de aburi cum apa cenuşie, plină de clăbuci, se agită, până dă pe dinafară, şi jurul păsăricii, burţii şi fundului ei, în timp ce se întinde să-şi radă glezna, iar el parc-ar sta în capul scării altor nenumărate băi al căror şopot l-a auzit sau la care-a asistat în cei treisprezece ani de căsătorie. Îi e uşor să ţină socoteala acestor ani, fiindcă mariajul lor are cu şapte luni mai mult decât copilul lor.

— Unde-i Nelson? O întreabă.

— S-a dus cu Billy Fosnacht în Brewer, să se uite la motorete.

— Nu vreau să se uite la motorete. O să-şi piardă viaţa.

Celălalt copil, fiica lui, şi-a pierdut viaţa. Lumea e făcută din nisipuri mişcătoare. Trebuie să găseşti calea cea dreaptă şi să nu te abaţi de la ea.

— Of, şi tu, Harry! N-o să păţească nimic dacă se uită. Billy are una şi se plimbă cu ea tot timpul.

— Nu-mi pot permite să-i cumpăr una.

— A promis c-o să contribuie şi el cu jumătate din sumă. O să-i dau jumătatea noastră din banii *mei,* dacă tu eşti aşa de încuiat.

Banii ei: cu ani în urmă, taică-su i-a dat nişte acţiuni. Iar acum are şi un salariu. O mai fi având nevoie de el?

— Eşti sigur c-ai închis uşa? îl întreabă ea. Simt că s-a făcut dintr-odată un curent îngrozitor. Nu prea avem intimitate în casa asta, nu-i aşa?

— Doamne sfinte, păi câtă intimitate ai tu impresia că-ţi datorez?

— Păi, nu trebuie să stai acolo şi să te holbezi la mine. Doar m-ai mai văzut făcând baie!

— Nu te-am mai văzut dezbrăcată de nu ştiu când. Arăţi bine.

— Nu sunt decât o pizdă, Harry. Suntem miliarde pe lumea asta.

Acum câţiva ani n-ar fi pronunţat „pizdă" pentru nimic în lume. Îl excită, îl atinge pe pulă ca o adiere. Glezna pe care s-a întins s-o radă începe să-i sângereze brusc, viu, şocant.

— Dumnezeule, o apostrofează el, tare mai eşti neîndemânatică!

— Mă enervează că te holbezi la mine.

— De ce faci baie taman acum?

— Ai uitat că luăm cina în oraş? Dacă vrei să prindem filmul de la opt, trebuie să plecăm de-aici la şase. Ai putea să te speli şi tu de cerneala aia. Vrei să foloseşti apa mea?

— E plină de sânge şi fire de păr.

— Măi, Harry, măi! Tare încuiat te-ai făcut la bătrâneţe!

Iarăşi „încuiat". Parcă n-ar fi vocea ei, ci o alta, o altă voce ascunsă în vocea ei.

— Boilerul n-a avut timp să încălzească destulă apă, cât să mai umplem o cadă, continuă Janice.

— OK. O să folosesc apa ta.

Nevastă-sa iese din cadă, împroaşcă apă pe covoraşul din baie, picioarele şi fesele ei rozalii scot aburi. Sânii i se ridică ascultători când îşi prinde părul la ceafă.

— Mă ştergi pe spate?

Nu-şi aminteşte de când nu l-a mai rugat aşa ceva. În timp ce-i freacă pielea cu prosopul, micimea ei trupească se împleteşte cu mărimea absolută pe care-o au femeile goale. Grăsimea de pe şolduri îi accentuează curba care porneşte din talie. Rabbit se lasă pe vine să-i şteargă fundul înroşit, cu pielea ca de găină. Dosul coapselor ei, firişoarele răzleţe de păr negru, smârcul umed dintre ele.

— Gata, spune ea şi se dă la o parte.

El se ridică, să-i tamponeze zona de sub părul ridicat: întreaga Fire e plină de cuiburi.

— Unde vrei să mâncăm? îl întreabă ea.

— A, oriunde… Puştiului îi place la Burger Bliss, de pe West Weiser.

— Mă gândeam că, peste pod, s-a deschis un nou restaurant grecesc pe care-aş vrea să-l încerc. Charlie Stavros mi-a pomenit de el zilele trecute.

— Mda. Apropo de zilele trecute…

— Cică au nişte chestii-n foi de viţă absolut minunate şi-un kebab care i-ar plăcea lui Nelson. Dacă nu-l silim să-ncerce câte ceva nou, o să mănânce toată viaţa la Burger Bliss.

— Dar ştii că filmul începe la şapte jumate.

— *Ştiu*, ripostează ea, de-aia am făcut baie *acum.*

O altă Janice, tot cu spatele la el, se cuibăreşte cu fesele lipite de şliţul lui, se ridică în vârful picioarelor şi se arcuieşte, dând să-l atingă delicat şi umed cu ambii obrăjori. Mintea i se înceţoşează, scula i se întăreşte.

— Şi-n plus, continuă Janice, ridicându-se pe vârfuri şi lăsându-se în jos, ca un copil care mărşăluieşte în joacă spre Banbury Cross[29], mergem la film nu numai pentru Nelson, ci şi pentru mine, fiindc-am muncit pe brânci toată săptămâna.

Rabbit avea în minte o întrebare, dar mângâierea ei a alungat-o cu desăvârşire. Ea se ridică şi-l îndeamnă:

— Grăbeşte-te, Harry! O să se răcească apa.

Pe partea din faţă a pantalonilor lui maro-gălbui au rămas două pete umede. Aerul irespirabil din baie l-a ameţit; când ea deschide uşa spre dormitor, îl învăluie aerul dintr-odată rece; strănută. Totuşi lasă uşa deschisă ca să se uite la ea cum se îmbracă. E îndemânatică şi rapidă; la fel de iute ca şarpele ce înaintează pe nisip, îşi trage şi ea dresul negru. Se repede spre dulap după fustă, spre şifonier după bluză, cea argintie cu volane, despre care el credea că e doar pentru petreceri. Când încearcă apa din cadă cu degetele de la picioare (prea fierbinte), îşi aminteşte ce-a vrut s-o întrebe.

— Auzi, Janice? Cineva zicea azi că părinţii tăi sunt în Pocono. Ieri-seară mi-ai spus că taică-tu e în parcare.

Ea se opreşte în mijlocul dormitorului şi se holbează în direcţia băii. Ochii ei negri se întunecă şi mai tare. Îi vede trupul alb, mare, burdihanul revărsat, lipsit de vigoare, membrul necircumcis atârnând flasc, ca o creastă de cocoş, din rădăcinile blonzii. Îşi vede sportivul de succes osândit, încornorat. Vede un alb mătăhălos, pe care un cuţit l-ar tranşa ca pe-o halcă de slănină. Tăria

---

[29] *Râde a Cock Horse to Banbury Cross*, cântec de leagăn.

angelică şi rece cu care a părăsit-o cândva, întoarcerea lui deloc formidabilă şi disperarea cu care se agaţă de ea: în combinaţia asta există ceva ce nu-i poate ierta şi care-i îndreptăţeşte purtarea. Privirea ei trebuie să-l ardă, căci se întoarce cu spatele la ea şi intră în cadă: bucile lui se suprapun peste ale amantului, îşi zice că toţi bărbaţii par inocenţi şi vulnerabili în zona asta, se întorc la stadiul de bebeluş. Îi răspunde ferm:

— Au fost în Pocono, dar s-au întors mai devreme. Mama are întotdeauna impresia că în staţiunile astea lumea se poartă urât cu ea – şi, fără să mai aştepte un răspuns la minciuna ei, coboară scările în fugă.

În timp ce se înmoaie în cada patinată de părul şi sângele ei, Rabbit îl aude pe Nelson intrând în casă. Prin tavan răzbat glasurile lor înăbuşite.

— Ce rablă de motoretă! exclamă el. Deja s-a făcut praf!

— Atunci, bucură-te că nu-i a ta, i-o întoarce Janice.

— Mda, dar mai e un model mai scump, mişto de tot, o Gioconda, pe care bunicu' ar putea să ne-o ia cu reducere, aşa că n-ar costa mai mult decât cea ieftină.

— Taică-tu şi cu mine suntem de părere că-i prea mult să aruncăm două sute de dolari pe-o jucărie.

— Dar, mamă, *nu-i* o jucărie! Aş putea-o folosi ca să-nvăţ câte ceva despre motoare. Şi, dacă şi-ar lua permis, tati ar putea merge câteodată cu ea la serviciu, în loc să ia tot timpul autobuzul.

— Lui tati îi place să meargă cu autobuzul.

— Ba mi-e scârbă! ţipă Rabbit. Duhneşte-a negrotei!

Nicio voce de la parter, din bucătărie, nu dă semne că l-ar fi auzit.

Toată seara are senzaţia că nu-l ascultă nimeni, că sufletul îi este gâtuit de o izolare flască, aşa că vorbeşte tot mai tare şi mai stăruitor. La volanul maşinii (chiar şi cu steagul-abţibild, Falconul îi pare mai degrabă maşina lui Janice decât a lui, ea e cea care-o foloseşte mai mult), luând-o înapoi pe Emberly, spre Weiser, trecând de cinematograf şi, de-acum ajuns pe pod, bombăne:

— La naiba, nu văd de ce trebuie să ne-ntoarcem să mâncăm taman în Brewer, toată ziua frec menta-n Brewer.

— Nelson îmi dă dreptate, ripostează Janice. Va fi un experiment interesant. L-am asigurat că n-au multe chestii cleioase acolo, nu-i mâncare chinezească.

— O să-ntârziem la film, bag mâna-n foc.

— Peggy Fosnacht spune că… începe Janice.

— Fraiera aia! Mormăie Rabbit.

— Peggy Fosnacht spune că începutul e partea cea mai plicticoasă, cu o mulţime de stele şi nu ştiu ce simfonie. Oricum, trebuie să fie şi nişte scurt metraje înainte sau cel puţin nişte reclame care să te facă să ieşi în foaier, să cumperi mai multe bomboane.

— Am auzit că începutul e mişto, o contrazice Nelson. Nişte oameni ai cavernelor halesc carne crudă, mi-a povestit un tip de la şcoală că aproape-a borât, apoi unul din ei e pocnit zdravăn cu un os. După care aruncă osul în sus şi el se transformă într-o navă cosmică.

— Mulţumesc mult, domnule Strică-Cheful-Omului, spune Janice. Acum am senzaţia că deja l-am văzut. Poate-ar trebui să vă duceţi voi la film şi eu acasă, să mă culc.

— Pe dracu'! I-o întoarce Rabbit. Rămâi cu noi şi suferă şi tu, măcar o dată.

— Femeile nu înghit ştiinţa, spune Janice împăciuitoare.

Lui Harry îi place senzaţia c-o înspăimântă, că e gata să-l înfrunte făţiş pe acest necunoscut fără chip a cărui prezenţă o simte în vieţile lor, printre ei, ca şi cum ar fi un al patrulea membru al familiei. Bebeluşul mort? Dar, deşi durerea lui Janice a fost cumplită la început, deşi s-a îndoit sub ea ca o trestie în bătaia vântului, încât s-a temut să n-o vadă cedând, în anii lungi care au urmat, el a rămas singurul moştenitor al durerii de atunci. De vreme ce a refuzat s-o lase din nou gravidă, crima şi vinovăţia au căzut pe capul lui. La început, a încercat să-i explice cum stau lucrurile, că sexul cu ea a devenit prea întunecat, prea *serios,* prea îngemănat cu moartea, ca să mai poată avea încredere în ce-ar putea ieşi din asta. Apoi a încetat să-i dea explicaţii şi ea a părut să uite totul, ca o pisică ce adulmecă pe la colţuri şi miorlăie două-trei zile după pisoii înecaţi, iar apoi se întoarce la lipăitul laptelui şi moţăitul în coşul de rufe. Femeile şi Firea uită. Numai când se gândeşte la copilaş, când îşi aminteşte cum a aflat de moartea ei la un telefon

public dintr-o farmacie, simte un junghi în piept, un junghi pe care încă îl asociază, vag, cu Dumnezeu.

La indicaţia lui Janice, după pod face la dreapta, trece pe lângă Salonul prietenos al lui Jimbo şi, după câteva străzi, parchează pe Quince Street. Coboară ultimul, încuind portiera.

— E cam la mahala, i se plânge el lui Janice. Au fost nu ştiu câte violuri pe-aici în ultimul timp.

— Ei, zice ea, *The Vat* oricum scrie doar despre violuri. Ştii ce înseamnă, de fapt, un viol? Că o femeie s-a răzgândit dup-aia.

— Vezi cum vorbeşti în faţa copilului.

— Ăsta ştie mai multe decât vei şti tu vreodată. N-am nimic cu tine, Harry, dar ăsta-i adevărul. Oamenii sunt mai sofisticaţi în ziua de azi decât pe vremea ta.

— Şi cum era, mă rog, pe vremea ta? — Eram foarte prostuţă şi inocentă, recunosc.

— Dar?

— Niciun dar.

— Credeam c-o să ne povesteşti cât de înţeleaptă eşti acum.

— Nu sunt înţeleaptă, dar măcar am încercat să fiu receptivă la nou.

Nelson, care merge cu câţiva paşi înaintea lor, dar aude oricum prea multe, arată spre imensul ceas-reclamă la berea Sunflower, din Weiser Square, care se zăreşte deasupra acoperişurilor din plăci de ardezie şi a unei străzi ajunsă toată moloz, urmând să devină o nouă parcare.

— Este şase şi douăzeci, anunţă el.

Nesigur că a fost înţeles, adaugă:

— La Burger Bliss te servesc imediat, e mişto, ţin potolul cald într-un cuptor mare, care pâlpâie movuliu.

— N-o să capeţi niciun Burger Bliss, drăguţă, i-o taie Harry, încearcă Pizza Paradise.

— Nu fi prost, replică Janice, pizza e italiană toată ziua.

Apoi se întoarce spre Nelson:

— Avem timp berechet, aici nu-i nimeni aşa devreme.

— Dar *unde-i* locul ăsta? Întreabă el.

— Chiar aici, răspunde ea; i-a condus la destinaţie fără greş.

Localul este situat într-una dintre clădirile din şirul lung de case de cărămidă, are faţada vopsită în roşu-aprins, în manieră breweriană. Pe o firmă neluminoasă scrie „The Taverna". Urcă nişte trepte din gresie spre uşa principală şi sunt întâmpinaţi de o femeie mămoasă şi mustăcioasă, dar aceasta îi invită într-o sală care odinioară a fost holul de la intrare, acum unit cu încăperea de *dincolo. În dosul* ei, despărţită de uşi batante, se află bucătăria. În mijloc se află câteva mese, iar de-a lungul celor doi pereţi sunt separeuri. Pereţii albi sunt nedecoraţi, cu excepţia unui tablou care înfăţişează o femeie cu faţa galbenă, ovală, şi un bebeluş, în faţa căruia pâlpâie o lumânare. Janice se strecoară într-o parte a unui separeu, Nelson de partea cealaltă, iar Harry, pus în situaţia de a alege, se aşază lângă Nelson, să-l ajute să aleagă din meniu ceva ce-ar aduce cât de cât cu un hamburger. Faţa de masă e în carouri roşii, iar margaretele din vaza de sticlă albastră nu sunt artificiale, ci proaspete, delicate, remarcă Harry după ce le atinge. Janice a avut dreptate. Localul e drăguţ. Singura sursă de muzică este radioul din bucătărie; nu mai sunt alţi clienţi, în afară de un bărbat şi o femeie care şuşotesc cu atâta seriozitate, încât, din când în când, îşi ating mâinile, de parc-ar fi cufundaţi într-un lichid vâscos prin care nu mai zăresc nimic, bărbatul e roşu ca racul, zici că mai are puţin şi se sufocă, femeia e galbenă ca ceara. Sunt genul locuitorilor din Penn Park, puşi la patru ace, îmbrăcaţi în bej şi gri-şobolan, în ţinuta potrivită, în măsura în care vreo ţinută poate fi potrivită în albia asta de râu înăbuşitoare, la mijlocul lunii iulie. Se vede pe chipurile lor tăioase că nu duc lipsă de bani: privirea lor are acea claritate frontală pe care amărăştenii cu figuri şterse şi mişcări stinghere n-o pot imita niciodată. Deşi nu va fi niciodată unul de-al lor, Harry se bucură de prezenţa lor aici, în restaurantul ăsta imaculat, care e de-a dreptul *chic.* Poate că Brewer nu-i un loc atât de mort pe cât pare.

Meniurile sunt scrise de mână şi multiplicate la şapirograf. Nelson îşi ţuguie buzele în timp ce-l studiază.

— N-au niciun fel de sendvişuri, se plânge el.

— Nelson, îl dojeneşte Janice, dacă ai de gând să faci din ţânţar armăsar, nu te mai iau

niciodată nicăieri! Poartă-te ca un băiat mare.

— Meniul ăsta-i într-o limbă păsărească.

— Mai toate sunt cu miel, explică ea. *Kebab,* adică frigărui de miel. *Moussaka*, miel cu vinete.

— *Nu pot sa sufăr* vinetele.

— Cum de le ştii pe toate? O întreabă el.

— Toată lumea ştie chestiile astea. Harry, eşti atât de *provincial*! Amândoi staţi acolo, unul lângă altul, hotărâţi să nu vă simţiţi bine. Sunteţi nişte americani oribili!

— Nici tu nu-mi pari vreo chinezoaică, i-o întoarce Harry, nici măcar în bluza ta cu volănaşe, ca a Micului Lord[30].

Îşi priveşte pe furiş buricele degetelor şi constata că sunt pline de pete de polen galben-brune, de la margarete.

— Ce-i aia *kalamaria*? Întreabă Nelson.

— Asta nu ştiu, răspunde Janice.

— Asta vreau.

— Nici nu ştii ce vrei. Ia şi tu nişte *souvlakia,* e cel mai simplu. Sunt frigărui, foarte bine făcute, cu ardei verde şi ceapă între ele.

— *Urase* ardeiul!

— Nu-i ardei din ăla care te face să strănuţi, sunt chestiile alea verzi, ca tomatele goale pe dinăuntru, îi explică Rabbit.

— Ştiu, se indignează Nelson. Nu pot să-i sufăr. Ştiu ce-i ăla un *ardei,* tati! *Dumnezeule!*

— Nu lua în deşert numele Domnului. Când ai mâncat tu în viaţa ta ardei?

— Într-un burger cu ardei.

— Poate-ar trebui să-l duci la Burger Bliss şi să mă laşi pe mine aici, zice Janice.

— Şi *tu,* mă rog, ce-ai de gând să comanzi, dacă eşti dată dracu' de deşteaptă? Se interesează Rabbit.

— Tati înjură.

— Şşşt, îi potoleşte Janice, terminaţi amândoi! Au o plăcintă cu pui foarte bună, dar am uitat cum se numeşte.

— Ai mai fost aici, îi spune Rabbit.

— Vreau *melopeta*, anunţă Nelson.

Rabbit se uită unde şi-a înfipt copilul degetul noduros (mami întotdeauna arăta cu degetul, Nelson a moştenit mâinile mici ale familiei Springer) şi-i spune:

— Băi, fraiere, ăla-i desert!

Strigăte de bun găsit anunţă intrarea pe uşă a unei familii mari, toţi membrii ei sunt bruneţi şi zâmbitori, de-ai casei; chelnerul îi întâmpină ca un fiu şi împinge o masă într-un separeu, să aibă loc cu toţii. Turuie pe limba lor, chicotesc, gânguresc, plutesc de bucurie că au sosit aici. Îşi hârşâie scaunele de podea, copiii lor se holbează cuminţi, cu ochii mari, de sub umbrela gălăgiei făcute de adulţi. Rabbit se simte ca în pielea goală în mijlocul familiei lui micuţe, jerpelite. La auzul hărmălaiei, perechea din Penn Park întoarce capul foarte încet, parcă filmată cu încetinitorul, apoi îşi vede de treabă, acum ea s-a îmbujorat, iar el e palid – se ating, mâinile li se ating pe faţa de masă, bâjbâind printre paharele de vin cu picior. Ceata de greci se linişteşte, dar a rămas un bărbat, care trebuie să fi intrat împreună cu ei, însă care ezită să înainteze. Rabbit îl cunoaşte. Janice refuză să-şi întoarcă privirea; ochii ei sunt pironiţi în meniu, încremeniţi de nici nu pare să citească. Rabbit îi şopteşte:

— Uite-l pe Charlie Stavros.

— Ei na, zău? Face ea, evitând, totuşi, să ridice privirea.

Nelson întoarce însă capul şi-l salută în gura mare:

— Bună, Charlie!

În vacanţele de vară, puştiul petrece mult timp la salonul auto.

Stavros, care nu vede bine şi suferă de fotofobie, fiind nevoit să poarte lentile liliachii, îşi

---

[30] Aluzie la eroul romanului pentru copii *Micul Lord*, al scriitoarei americane Frances Hodgson Burnett; ilustraţiile la ediţia din 1886 au lansat o veritabilă modă vestimentară în SU A.

mijeşte ochii. Pe chip i se aşterne zâmbetul pe care pesemne că-l afişează când îi iese figura şi vinde ceva, o cută vicleană într-un colţ al buzelor, unde i se formează o gropiţă. Este, fără îndoială, un bărbat care iese în evidenţă, cu câţiva centimetri mai scund decât Harry, cu câţiva ani mai tânăr, dar înzestrat cu o doză naturală de solemnitate convingătoare, ce îi oferă alura şi stăpânirea de sine a unei persoane mai vârstnice. Cheleşte. Are sprâncenele împreunate. Se mişcă alene, de parcă înăuntrul său ar căra ceva fragil; în cămaşa lui cadrilată, de bumbac subţire, cu ramele de baga dreptunghiulare şi groase şi cu perciunii lungi, pătrăţoşi, pare să treacă prin viaţă cu aerul că toate merg după bunul lui plac. Faptul că nu s-a însurat, deşi are peste treizeci de ani, sporeşte impresia că-i stăpân pe situaţie. De fiecare dată când îl întâlneşte, Rabbit constată că-i place de el mai mult decât ar fi vrut. Îi aminteşte de tipii dintr-o bucată, domoli, imperturbabili, care duceau greul echipei. Când, după o clipă de gândire, Stavros depăşeşte obstacolul nehotărârii de moment şi se îndreaptă spre separeul lor, Harry este cel care-l invită, „Stai cu noi”, deşi Janice, cu ochii în pământ, i-a făcut deja loc trăgându-se mai încolo.

— Ai venit cu căţel, cu purcel… îi zice Charlie lui Janice. Drăguţ.

— Ăştia doi sunt îngrozitori, replică ea.

— Nu-nţelegem nimic din meniu, se plânge Rabbit.

— Charlie, ce-i aia *kalamaria*? îl întreabă Nelson. Asta vreau.

— Ba nu, crede-mă. Sunt ca nişte caracatiţe micuţe, gătite în propria cerneală.

— Câh, face Nelson.

— Nelson! îl repede Janice.

— Ia loc, Charlie, îl îndeamnă Rabbit.

— Nu vreau să deranjez.

— E o cinste pentru noi. Ce dracu’!

— Taţi e morocănos, îl pune-n temă Nelson.

Nerăbdătoare, Janice bate încetişor cu palma pe locul de lângă ea; Charlie se aşază şi o întreabă:

— Ce-i *place* puştiului?

— Hamburgerii, oftează Janice teatral.

A devenit brusc actriţă. Fiecare gest şi intonaţie a ei urmăresc parcă să transmită ideea unei răceli implicite.

Capul pătrăţos, preocupat al lui Charlie este aplecat deasupra meniului.

— Hai să-i luăm nişte *keftedes.* OK, Nelson? Chiftele.

— Nu cu smac de-ăla de roşii pe deasupra.

— Fără smac, doar carne. Şi puţină mentă. Mentă ca în Life Savers[31]. OK?

— OK!

— O să-ţi placă.

Rabbit însă are senzaţia că băiatului i s-a vândut o maşină tamponată. Şi mai simte că acum, cu umerii laţi ai lui Stavros alături de-ai lui Janice şi cu fiecare dintre mâinile bărbatului împodobită cu câte-un inel de aur butucănos, comesenii au cotit-o pe un drum pe care nu el l-a ales. Şi că el şi Nelson sunt aşezaţi pe bancheta din spate.

Janice îl roagă pe Stavros:

— Charlie, ce-ar fi să comanzi tu pentru toţi? Noi habar n-avem pe ce lume suntem.

— *Eu unul* am. O să-mi comand singur masa. Vreau… — Alege la întâmplare – païd*akia.*

— *Païdakia?*! exclamă Stavros. N-aş prea crede. E miel marinat şi trebuie comandat cu o zi înainte, pentru cel puţin şase persoane.

— Taţi, îl anunţă Nelson, filmul începe în patruzeci de minute.

— Încercăm să prindem filmul ăla SF caraghios, explică Janice.

Stavros dă din cap a aprobare, de parc-ar şti. Urechea lui Rabbit surprinde un ecou ciudat. Conversaţia dintre Janice şi Stavros pare lipsită de viaţă, trasă la indigo. Fireşte, lucrează împreună toată ziua. Stavros le spune:

---

[31] Bomboane cu mentă.

— E naşpa.

— De ce zici că-i naşpa? Întreabă Nelson îngrijorat.

Face aceeaşi mutră ciudată, cu buzele ţuguiate şi cu ochii cufundaţi în orbite, pe care o avea şi în copilărie, când i se termina biberonul.

Stavros se mai îmbunează:

— Nellie, ţie o să ţi se pară formidabil. E plin de jucării. În ceea ce mă priveşte, n-a fost destul de sexy. Cred că tehnologia nu mi se pare deloc sexy.

— Oare *totul* trebuie să fie sexy? se miră Janice.

— Nu trebuie neapărat, ci tinde să fie sexy, îi răspunde Stavros. Iar lui Rabbit îi spune: Ia nişte *souvlakia.* O să-ţi placă la nebunie şi se prepară repede.

Şi, cu un gest scurt, admirabil, convingător, întinde mâna cu palma înainte, de parc-ar fi pocnit din degete, fără să-şi ridice cotul de pe masă, iar femeia cea mămoasă se apropie îndată de ei.

— *Yasou.*

— *Kale spera*, îi răspunde ea.

În timp ce Stavros comandă în greceşte, Harry o studiază pe Janice. Are o strălucire ciudată. Timpul a fost îndurător cu ea. De parc-ar fi compătimit-o. Cuta aia răutăcioasă din jurul gurii, pe care o avea şi-n adolescenţă, i s-a mai atenuat odată cu apariţia celorlalte riduri minuscule de pe chip, iar părul care odinioară îl enerva din cauză că era atât de rar, părându-i un alt simbol al sărăciei lui, acum şi-l poartă drept, în plete ce-i cad peste urechi, cu cărare pe mijloc. Nu se rujează deloc şi, în funcţie de lumină, chipul ei capătă uneori o asprime ca de ţigancă şi o demnitate asemănătoare cu cea a luptătoarelor de gherilă ale căror fotografii apar în ziare. Aerul de ţigancă l-a moştenit de la mama ei, iar demnitatea o are din anii *60, care au eliberat-o de nevoia de a părea pufoasă. Simplitatea este îndeajuns de frumoasă. Şi iat-o acum în culmea fericirii, cum se tot suceşte pe fundul ei rotund şi mâinile îi dansează, descriind arcuri exagerate, iuţi, albe în lumina lumânării.

— Dacă n-apăreai tu, am fi murit de foame, îi spune ea lui Stavros.

— Ba nu, o asigură el, convins de adevărul spuselor sale. Ar fi avut ei grijă de voi. Sunt nişte oameni tare cumsecade.

— *Ăştia* doi, spune ea, sunt atât de americani! Sunt de-a dreptul neajutoraţi.

— Mda, face Stavros către Rabbit, îmi dau seama după abţibildul pe care l-ai lipit pe bătrânul tău Falcon.

— I-am spus lui Charlie, îi povesteşte Janice lui Rabbit, să fie clar: nu *eu* l-am lipit.

— Ce-i rău în asta? îi întreabă el pe amândoi. E steagul nostru, nu-i aşa?

— O fi steagul cuiva, replică Stavros, deloc încântat de subiect, şi bate uşurel darabana pe obraz, sub ochii lui miopi, ascunşi după lentile.

— Dar nu şi-al tău, ai?

— Harry e fanatic în privinţa asta, îl previne Janice.

— Nu sunt fanatic, doar că mă întristează oamenii care vin aici să scoată bani frumoşi…

— Aici m-am născut, îl întrerupe Stavros. Ca şi taică-miu, de altfel.

— … şi-apoi se-apucă să dea în nenorocitul ăsta de steag, de parc-ar fi o bucată de hârtie igienică, îşi continuă Rabbit ideea.

— Un steag e un steag. E o bucată de pânză şi-atâta tot.

— Pentru mine înseamnă mai mult decât o bucată de pânză.

— Adică?

— Înseamnă…

— Măreţul Mississippi.

— Înseamnă oamenii care nu-mi iau vorba din gură tot timpul.

— Doar jumătate din timp.

— Asta-i mai bine decât tot timpul, ca în China.

— Uite ce e. Mississippi e foarte lat. Munţii Stâncoşi sunt formidabili. Doar că nu mă excită foarte tare poliţaii care-i trosnesc pe hipioţi în cap şi Pentagonul care se joacă de-a cowboy-i şi indienii pe tot globul. Pentru mine, asta înseamnă abţibildul ăla mic. Înseamnă: hai să le-o tragem negrilor şi să trimitem CIA în Grecia!

— Dacă nu trimitem noi pe cineva acolo, precis vor trimite ceilalţi, grecii nu par să se descurce

prea bine de capul lor.

— Harry, nu fi ridicol, ei au inventat lumea civilizată, spune Janice. Iar lui Stavros îi spune: Uită-te la el cum îşi încleştează fălcile când se gândeşte la politică!

— Nu mă *gândesc* la politică, o contrazice Rabbit. Asta-i unul dintre afurisitele alea de drepturi americane atât de preţioase, să nu mă gândesc la politică. Doar că nu văd de ce-ar trebui să mergem pe stradă cu mâinile legate la spate şi să ne lăsăm miruiţi la cap de te miri ce ticălos care zice c-a pus de-o revoluţie. Şi chiar mă scoate din pepeni să ascult nişte vânzători de maşini, care se dau mari scule de bascule, cu părul lor plin de briantină, şi care stau pe fundul lor grăsan şi mănâncă rahat la adresa unei ţări care le bagă-n gură numai bunătăţuri, de când s-au născut!

Charlie dă să se ridice.

— Mai bine plec. Asta-i prea de tot.

— Nu pleca, îl imploră Janice. Nu ştie ce vorbeşte. Subiectul ăsta îl înnebuneşte.

— Mda, nu pleca, Charlie, rămâi şi fă-i pe plac nebunului.

Charlie se aşază la loc şi rosteşte pe un ton cumpănit:

— Vreau să-ţi înţeleg raţionamentul. Spune-mi ce bunătăţuri tot băgăm în Vietnam.

— Isuse, că bine zici! L-am transforma într-o altă Japonie dacă ne-ar da voie. Asta-i tot ce vrem, să-l transformăm într-o ţară fericită şi bogată, plină de autostrăzi şi staţii de benzină. Bietul LBJ, Doamne, trebuia să-l fi auzit la televizor cum, cu lacrimi în ochi, aproape că s-a oferit să facă din Vietnamul de Nord al cincizeci şi unulea stat, în curu' mă-sii, al acestei Uniuni blestemate, numai să termine odată cu bombardamentele! îi implorăm să pună acolo de nişte alegeri, orice fel de alegeri, dar ei preferă să dea cu bombe. Mai mult de-atâta, ce sa facem? Încercăm să le dăm totul pe de-a moaca, asta-i politica noastră externă, să le dăm totul pe de-a moaca, să-i fericim pe omuleţii galbeni, iar indivizii ca tine o freacă prin restaurante şi se văicăresc: „Doamne Dumnezeule, ce ordinari suntem!"

— Credeam că noi dăm cu bombe, nu ei.

— Ne-am oprit; ne-am oprit după ce ne-aţi tot cântat voi, liberalii, cu marşurile voastre, şi ce-am obţinut? Se-apleacă în faţă, ca să rostească răspunsul fără urmă de echivoc: Un căcat!

Cuplul de vizavi se opreşte din şuşotit şi se uita consternat la ei; familia care-i cu două separeuri mai încolo a amuţit, ascultându-le discuţia. Nelson roşeşte disperat, ochii i se cufundă fierbinţi şi răniţi în orbite.

— Un căcat, repetă Harry, ceva mai potolit. Se-apleacă peste faţa de masă, pe lângă margaretele ce tremură în vază, şi continuă: Acum bănuiesc c-o să pomeneşti de „napalm". Futu-i mama lui de cuvânt magic! Ăştia, de douăzeci de ani încoace îşi îngroapă de vii căpeteniile şi trag cu mortiere în spitale, iar acum, din cauza napalmului, sunt nominalizaţi la Premiul pentru Pace Albert F. Schweitzer. C, Ă, cat.

Ridică din nou glasul; îl înnebunesc trădarea şi ingratitudinea ce pângăresc steagul, îl pângăresc pe el însuşi.

— Harry, o să ne dea afară din cauza ta, îl apostrofează Janice, dar el observă că ea continuă să pară fericită, e radioasă, rumenă ca o prăjitură la cuptor.

— Încep să prind ideea, i se adresează Stavros lui Janice. Vrei să zici, se întoarce spre Rabbit, că noi suntem ca o mamă care încearcă să-l facă pe un puşti neascultător să-şi ia medicamentul, c-o să-i facă bine.

— Exact. Te-ai prins. Asta suntem. Iar majoritatea *vor* să ia medicamentul, le lasă gura apă după el, dar câţiva nebuni în uniforme negre mai curând i-ar îngropa de vii. Care-i teoria ta? Că ne-am dus acolo pentru orez? Teoria Uncle Ben?[32] Rabbit râde şi adaugă: Naşparliu' de Uncie Ben!

— Nu, răspunde Stavros, întinzându-şi mâinile pe faţa de masă cadrilată şi uitându-se pe sub sprâncene la beregata lui Harry – atent la el, Harry se întreabă: De ce oare? —, teoria mea zice că-i vorba despre un joc al puterii prost înţeles. Nu-i vorba că vrem să le luăm orezul, ci nu vrem să-l aibă *ei.* Nici magneziul. Nici ieşirea la mare. Jucăm şah cu ruşii de-atâta vreme, încât nici nu

---

[32] Uncle Ben, marcă celebră de produse alimentare obţinute din orez.

ne-am dat seama c-am ieşit de pe tabla de joc. Mutrele albe nu mai au căutare în ţările galbene. Consilierii lui Kennedy, care şi-au închipuit că pot conduce lumea din biroul şefului, au apăsat pe buton şi nu s-a întâmplat nimic. Apoi, Oswald l-a propulsat pe Johnson, care-a fost atât de tâmpit, încât şi-a închipuit că nu-i nevoie decât de un deget mai mare pe buton. Aşa că maşinăria s-a supraîncălzit şi te-ai trezit cu inflaţia şi o piaţă în cădere liberă, pe de-o parte, şi mişcări de protest ale studenţilor, pe de alta, iar la mijloc, cu patruzeci de mii de fii ale unor mame americane, care-au pierit ucişi de gălbejiţii ăia mânjiţi cu căcat! Oamenilor nu le mai place să-l ştie pe Mucea omorât în junglă. Poate nu le-a plăcut niciodată, dar credeau că e o treabă necesară.

— Şi nu e?

Stavros clipeşte.

— Înţeleg. Tu zici că trebuie să fie război.

— Da! Şi mai bine la ei, decât la noi. Mai bine războaie mici, decât războaie mari.

Stavros îi dă replica dând agitat din mâini, gata să-l toace-n bucăţi:

— Dar ţie-ţi *place*! zice el, despicând aerul cu mâinile. Vrei să spui că-i bine să dăm foc bebeluşilor cu ochii oblici, prietene!

„Prietene" se aude slab.

— Unde-ai făcut armata? îl întreabă Rabbit.

Stavros ridică din umeri, îşi îndreaptă spatele.

— Am fost scutit de armată. Am probleme cu tic-tacul. Am auzit c-ai aşteptat în Texas să se termine povestea din Coreea.

— M-am dus unde m-au trimis. Şi azi m-aş duce unde m-ar trimite.

— Bravo! Ţie ţi se datorează măreţia Americii. Eşti un adevărat pistolar.

— El reprezintă majoritatea tăcută, zice Janice, dar nu-i tace gura o clipă.

Se uită la Stavros, în speranţa unei replici pe măsură la vorba ei de duh. Doamne, ce toantă e, chiar dacă fundul i s-a modelat frumos la maturitate.

— E un produs comun, spune Stavros. Un imperialist tipic, bine intenţionat şi rasist.

Rabbit îşi dă seama, din felul calm, atent, cu care a rostit fraza, cu zâmbetul acela abia mijit, pe care îl afişează la vânzarea unei maşini, că este curtat, rugat – are această vagă impresie – să formeze o alianţă. Dar el rămâne sclavul ideii că a vorbi despre oricare acţiune a Americii ca despre un „joc de putere" înseamnă să pierzi din vedere esenţialul. America e mai mult decât putere, acţionează ca într-un vis, e o faţetă a lui Dumnezeu. Acolo unde e America, există şi libertate, iar acolo unde nu e, domneşte nebunia cu lanţuri de fier şi întunericul sugrumă milioane de oameni. Sub bombardierele ei răbdătoare, paradisul este posibil. Lansează un contraatac:

— Nu pricep toată vorbăria asta despre rasism. Nu mai poţi să deschizi televizorul fără să dai cu ochii de mutra unui negrotei cu spume la gură. Toată lumea, în frunte cu Nixon, face nopţi albe încercând să găsească o soluţie, să-i îmbogăţească pe toţi, fără să-i pună la treabă.

Limba îi turuie nesăbuit, dar apără ceva infinit de gingaş, flacăra umilă a loialităţii aprinse la venirea lui pe lume.

— Vorbesc despre genocid, continuă el, când *ei* sunt cei care pun la cale asta, *ei* sunt ăia, negrii şi puştanii de bani gata, care vor să dărâme totul; nu că n-ar putea să alerge schelălăind după avocat, ori de câte ori se uită urât la ei un biet poliţist. După părerea mea, războiul din Vietnam – vrea să-mi audă cineva părerea? — Harry, îl apostrofează Janice, îl necăjeşti pe Nelson.

— Părerea mea e că trebuie să duci un război acum şi după aceea să arăţi că ai bunăvoinţă, fiindcă nu are mare importanţă unde are loc. Nu războiul e problema, ci ţara asta. Acum nu vrem să luptăm în Coreea. Pentru numele lui Dumnezeu, acum n-am lupta nici împotriva lui Hitler! Ţara asta e atât de vărzuită de LSD, cufundată atât de adânc în propria grăsime şi bălmăjeală şi lene, c-ar trebui să cadă bombe cu hidrogen peste fiecare oraş, de la Detroit până la Atlanta, ca să ne trezim şi, chiar şi-atunci, probabil ne-am închipui că tocmai am primit un sărut.

— Harry, întreabă Janice, tu vrei să moară Nelson în Vietnam? Hai, zi-i că asta vrei!

Harry se întoarce spre copilul lor şi-i spune:

— Băiete, nu vreau să mori nicăieri. Maică-ta, în schimb, e pricepută foc când vine vorba de moarte.

Până şi el îşi dă seama cât de crud e cu ea. Îi este recunoscător că nu leşină, ci, dimpotrivă,

explodează:

— *Ah*! Face ea. Ah! Spune-i tu lui de ce n-are un frate sau o soră. Spune-i cine-a refuzat să mai facem un copil.

— Asta-i prea de tot, face Stavros.

— Mă bucur că-mi eşti martor, îi spune Janice, cu ochii afundaţi în orbite; cu ea seamănă Nelson.

Din fericire, soseşte mâncarea. Nelson rămâne mască la vederea chiftelelor înecate-n sos. Se uită la frigăruile de miel frumos ornate ale lui Rabbit şi spune:

— Asta voiam!

— Atunci, hai să facem schimb, propune Rabbit. Taci şi mănâncă.

Se uită vizavi şi bagă de seamă că Janice şi Stavros au comandat acelaşi lucru, un fel de plăcintă albă. Instinctul lui de tipograf îi spune că cei doi stau prea aproape, lăsând un spaţiu ciudat de mare de-o parte şi de cealaltă. Ca să-i mai scuture un pic, spune:

— Cred c-avem o ţară formidabilă.

Janice muşcă momeala, dar Stavros îşi vede de mestecat în linişte:

— Harry, tu *n-ai fost* niciodată în altă ţară! El îi mărturiseşte lui Stavros:

— N-am simţit niciodată nevoia să plec. Văd ţările astelalte la televizor. Se dau peste cap să fie ca noi şi ne dau foc la ambasade, fiindcă nu reuşesc să ne-ajungă din urmă. În ce alte ţări ai fost *tu*?

Stavros îşi întrerupe în silă mestecatul, cât să-i răspundă:

— În Jamaica.

— Mamă, exclamă Rabbit, iată un adevărat explorator! Trei ore cu avionul, direct până-n holul unui Hilton.

— Lumea ne urăşte acolo.

— Vrei să zici că te urăşte *pe tine*. Pe mine nu m-au văzut, eu nu plec nicăieri. Şi de ce ne urăsc, mă rog?

— Din acelaşi motiv ca peste tot. Exploatarea. Le furăm bauxita.

— Atunci, lasă-i s-o dea la schimb, pe cartofi, rusnacilor. Pe cartofi şi baze pentru rachete.

— Noi avem baze pentru rachete în Turcia, ripostează Stavros, fără tragere de inimă.

Janice îi sare-n ajutor:

— Noi am lansat două bombe atomice, ruşii n-au lansat niciuna.

— N-aveau niciuna la vremea aceea, altfel ar fi lansat. Japonezii erau cu toţii hotărâţi să-şi facă *harikari,* iar noi i-am salvat. Şi-acu', uită-te la ei, fericiţi nevoie mare şi de două ori mai neobrăzaţi, ne-o trag şi pe stânga, şi pe dreapta! Noi le ducem lor războaiele, în timp ce voi, pacifiştii, le vindeţi maşinuţele.

Stavros îşi tamponează buzele cu un şerveţel împăturit cu grijă în formă de pătrat şi îşi recapătă cheful de discuţie.

— Ea vrea să spună că n-am mai fi vârâţi în nebunia asta vietnameză dac-ar fi fost vorba de o ţară albă. Nu ne-am fi băgat. Ne-am închipuit că-i destul să strigăm: *Bau!* Şi să detonăm câteva mine antipersonal, ţuţ! Am crezut c-avem de-a face cu o nouă revoltă Cherokee şi nimic mai mult. Problema e că, de data asta, Cherokee ăştia ne copleşesc numeric.

— Ce să zic, mama lor de indieni amărâţi! Face Harry. Ce era să facem, să le lăsăm tot continentul, să aibă un' să-şi facă focuri de tabără? Scuze, Tonto.

— Dacă l-am fi lăsat în seama lor, astăzi ar fi arătat mult mai bine.

— Iar noi n-am fi niciunde. Ne stăteau în cale.

— S-ar zice că ai dreptate, răspunde Stavros. Acum, tu le stai în cale. Apoi adaugă: Faţă palidă.

— N-au decât să vină, ripostează Rabbit.

Şi, în momentul acesta, chiar e un bastion trufaş. Flacăra albăstruie, blajină, din ochii lui s-a transformat într-un foc rece. Îi sileşte pe cei doi să-şi plece privirile. Se zgâieşte la Janice, o vede

mohorâtă şi încordată: o *squaw*[33] *o* pirandă. I-ar plăcea s-o masacreze.

Apoi, fiul său îi spune cu vocea sugrumată, printre lacrimi înăbuşite:

— *Taţi,* o *să-ntârziem* la *film*!

Rabbit se uită la ceas şi vede că mai au doar patru minute ca să ajungă acolo la timp. Puştiul are dreptate.

Stavros încearcă să le fie de ajutor, în stilul patern al bărbaţilor care nu sunt părinţi, care-şi închipuie că ăia micii pot fi prostiţi:

— Începutul e plictisitor, Nellie, n-o să pierzi nicio scenă spaţială. Neapărat trebuie să încerci o *baclava* la desert!

— O să-i pierd pe oamenii cavernelor, miorlăie Nelson, aproape înecându-se în lacrimi.

— Cred c-ar trebui să mergem, le spune Rabbit celor doi adulţi.

— Nu putem fi nepoliticoşi cu Charlie, protestează Janice. Foarte nepoliticoşi! Oricum, fără cafea n-o să pot sta trează cât ţine filmul ăsta interminabil. Către Nelson: Baclavaua e un deliciu. Sunt foi de plăcintă îmbibate cu miere, exact genul de chestie uscată care-ţi place ţie. Încearcă să fii cuviincios, Nelson, părinţii tăi au atât de rar ocazia să mănânce la restaurant!

Nehotărât, Rabbit îi sugerează:

— Sau ai putea să-ncerci chestia ailaltă, pe care-o voiai ca fel principal, plăcintă cu carne sau cum i-o fi zicând.

Lacrimile se pornesc să curgă, iar chipul încordat al copilului se schimonoseşte.

— Mi-ai *promis*! Hohoteşte el cu un aer definitiv şi îşi ascunde faţa, lipindu-şi-o de peretele alb, gol.

— Nelson, mă dezamăgeşti, îl apostrofează Janice.

Stavros îi propune lui Rabbit, vârându-şi din nou creionul după ureche:

— Dacă vrei să pleci acum, poate să-şi bea cafeaua şi o aduc eu la cinematograf, în zece minute.

— Iată o posibilitate, şopteşte Janice şi chipul i se desface prudent, ca o floare searbădă.

— OK, minunat! Acceptă Rabbit. Mersi. Eşti drăguţ. Eşti drăguţ că ne-ai suportat, îmi cer scuze dac-am spus ceva prea dur. Pur şi simplu, nu suport să văd cum aruncă unii cu rahat în State. Sunt sigur că-i o chestie psihologică. Janice, ai bani? Charlie, îi spui ei cât îţi datorăm.

Stavros reia gestul acela scurt, hotărât, cu palma aruncată înainte.

— Canei datorie! Fac eu cinste.

Nu mai încape loc de discuţii. Se ridică, luând şi el viteză, ca să-i vadă pe oamenii cavernelor (carne crudă? Un os transformat în navă spaţială?). Rabbit simte ce înseamnă fericirea conjugală aici, printre ei, în acest restaurant, unde cuplul din Penn Park achită nota de parc-ar înveli un bebeluş, pregătindu-l de culcare. Iar asta îl face să-i spună lui Janice, ca să-l înveselească şi mai mult pe Nelson:

— Aminteşte-mi să-l sun mâine pe tatăl tău, în legătură cu biletele alea la meciul de baseball.

Până s-apuce Janice să spună ceva, Stavros răspunde, de-acum îndatoritor:

— E în Pocono.

Când Charlie l-a făcut pe Harry „faţă palidă”, Janice a crezut că ăsta-i sfârşitul, văzând privirea pe care i-a aruncat-o Harry, de un albastru înspăimântător de glacial, iar apoi, când lui Charlie i-a scăpat informaţia că tăticu’ e plecat, a fost sigură că totul s-a terminat. Dar, inexplicabil, n-a fost aşa. Poate că filmul o să-i amorţească. E cumplit de lung, iar partea aia psihedelică, în care el aterizează pe o planetă, înainte să se transforme într-un bătrânel cu perucă albă, îi dă dureri de cap, dar se întoarce acasă hotărâtă să dea cărţile pe faţă, să spună lucrurilor pe nume şi să-l provoace să ia o decizie. El nu ştie decât să fugă, ceea ce-ar fi o uşurare. Bea un pahar de vermut în bucătărie, ca să-i dea curaj, dar, sus, Nelson trânteşte uşa camerei lui şi Harry intră în baie, iar când iese ea din baie, cu mirosul de vermut estompat de pasta de dinţi, îl găseşte întins sub pled, de unde nu i se vede decât vârful capului. Janice se strecoară lângă el în pat şi ascultă. Respiraţia lui, în somn, îi sugerează mareea. Aşa că nu-i rămâne decât să zacă trează ca luna.

În cele zece minute, devenite douăzeci, cât şi-a băut cafeaua, ea i-a spus lui Charlie că i se

---

[33] Soţia unui indian american.

pare nechibzuit gestul lui de-a veni la restaurant, când ştia că ea o să fie cu familia, iar el i-a replicat, în stilul lui plin de demnitate, cu buzele ţuguiate, de parc-ar ţine între ele o bomboană, şi cu umerii căzuţi un pic şmechereşte, că-şi închipuise că ea îşi dorea asta, doar de-aia îi povestise că are de gând să-i convingă să meargă acolo. Pe moment, lui Janice i-a trecut prin minte că el nu le-nţelege pe femeile îndrăgostite; căci simplul fapt că mersese la restaurantul lui, că mâncase din mâncarea lui, era o dovadă de iubire din partea ei, nu trebuia să mai complice lucrurile venind şi el. Ba asta chiar înrăutăţise situaţia, fiindcă, de îndată ce apăruse el acolo, în persoană, toată prudenţa ei se risipise. Dacă, în loc să-şi bea cafeaua cu ea, Charlie ar fi rugat-o să meargă la el acasă, ar fi acceptat, ba chiar îşi încropise o poveste pe care să i-o toarne lui Harry, cum că, dintr-odată, i se făcuse rău. Dar, din fericire, el n-a rugat-o aşa ceva; şi-a terminat de băut cafeaua, a achitat toată nota de plată şi a lăsat-o, aşa cum le promisese, sub copertina scundă de la intrarea în cinema. Aşa sunt bărbaţii, riguroşi, ţin să-şi respecte promisiunile făcute unul altuia, femeile sunt pe-o treaptă inferioară, proprietatea lor. La început s-a împotrivit felului în care, în timp ce fac dragoste, Charlie o vinde ei înseşi, şoptind măscări despre diferite părţi ale corpului ei, dându-le nume pe care Harry le foloseşte doar la mânie, dar mai apoi s-a relaxat, şi-a dat seama că pentru Charlie ăsta e limbajul dragostei, modul lui de a-şi înălţa zmeul, de a-i vinde ei înseşi propria pizdă. Nu o cuprinde panica, aşa cum i se întâmplă când e cu Harry, la gândul că el nu se mai poate abţine prea mult. Charlie ţine stindardul sus o veşnicie, e o jucărie dulce, vârtoasă, cu care poate să facă orice, e ursuleţul ei. La început, la prima atingere, a rămas şocată de blana de pe omoplaţii lui, i-a părut o monstruozitate, dar nu, aşa sunt încă unii bărbaţi. Oameni ai cavernelor. Urşi ai cavernelor. Janice zâmbeşte în întuneric.

În semiîntunericul din maşina care traversa podul de pe Weiser, el a întrebat-o dacă Harry îşi dă seama ce se-ntâmplă. I-a răspuns că, după părerea ei, el nu bănuieşte nimic, deşi ceva îl deranjase în ultimele două zile, faptul că ea, cică, stătuse atât de mult la serviciu.

— Poate-ar trebui s-o lăsăm mai moale, o vreme.

— Dă-l încolo, n-are decât să fiarbă în suc propriu! Tot timpu-mi spunea că nu-s bună de nimic. La început a fost încântat că mi-am luat o slujbă. Acum i se pare că-l neglijez pe Nelson. Îi tot zic: „Nu-l mai ţine aşa în frâu, în curând face treişpe ani şi tu-l sufoci mai ceva ca maică-ta! “Nici măcar nu-l lasă să-şi ia o motoretă, cică e prea periculos.

— Mai avea puţin şi-mi sărea în beregată, a remarcat Charlie.

— Nu neapărat. Aşa se poartă cu toată lumea, când vine vorba de Vietnam. Chiar aşa gândeşte.

— Cum e posibil să-i treacă prin minte toate prostiile alea? Cu noi şi ei, cu America, prima dintre naţiuni. Sunt chestii fumate.

Ea a încercat să-şi închipuie cum e posibil. Unul dintre lucrurile minunate în a avea o aventură e faptul că această relaţie te face să regândeşti totul, dintr-o nouă perspectivă. Restul vieţii tale devine un film, e searbăd şi chiar ciudat. În cele din urmă, i-a răspuns:

— Ceva îi pare extrem de real în povestea asta, dar nu ştiu ce anume.

A continuat cu greutate, fiindcă se blochează, limba şi mintea i se înceţoşează, îi rulează-n gol ori de câte ori încearcă sa gândească, iar una dintre calităţile minunate ale lui Charlie Stavros e aceea că el o iasă să turuie în voie. I-a redat nu numai trupul, ci şi vocea.

— Poate că s-a întors la mine, la Nelson şi la mine, din motive vechi de când lumea şi vrea să ducă o viaţă de modă veche, dar nimeni nu mai face aşa, iar el simte. Se ghidează după nişte reguli de care-şi dă seama că scârţâie în ziua de azi. Vreau să zic, ştiu că are impresia că-i scapă ceva, tot timpul citeşte ziarul şi se uită la ştiri.

Charlie a izbucnit în râs. Licărul luminilor albastre ale podului se răsfrângea pe palmele lui, paralel cu volanul.

— Înţeleg. Tu eşti războiul lui personal.

A râs şi ea, deşi i s-a părut o remarcă un pic prea dură din partea lui, să facă o glumă despre mariajul care era, la urma urmei, o parte din viaţa ei. Câteodată Charlie nu prea asculta. Aşa era şi tatăl ei: cu sânge iute, cu vântul şuierându-i pe la urechi. Gonind aşa, îţi scapă ceea ce văd oamenii înceţi.

Stavros şi-a dat seama că a rănit-o un pic şi a-ncercat să-şi repare greşeala bătând-o încetişor pe coapsă, când au ajuns la cinematograf.

— *Odiseea spaţiala*, a zis el. Ideea mea de odisee spaţială ar fi să mă bag cu tine-n pat şi să-ţi trag la poartă o săptămână-ntreagă.

Şi chiar acolo, la lumina de sub panou, ce cădea pieziş în maşină, şi de faţă cu ultimii spectatori răzleţi, agitaţi, care-şi cumpărau bilete, şi-a trecut laba peste sânii ei şi i-a înfipt degetul mare între picioare. Înfierbântată şi şifonată de atingerea lui, simţindu-se vinovată şi sosind cu întârziere, a năvălit în cinematograful cu covoare mov, nefiresc de răcoros, a trecut de standul cu bomboane şi i-a găsit pe Nelson şi pe Harry jos, în faţă, unde fuseseră nevoiţi să şadă din cauza ei, fiindcă îi făcuse să întârzie ca să-şi termine de mâncat bucatele iubitului ei. Ecranul uriaş explodează la doi paşi deasupra lor, părul parcă le e cuprins de flăcări, urechile li-s de un roşu străveziu. Cefele lor, nevinovat de asemănătoare, îi stârnesc un puseu de dragoste, aidoma unui orgasm şi, îmboldită de milă, se strecoară grăbită, frecându-se de genunchii ascuţiţi ai unor necunoscuţi, până ia locul pe care i l-au ţinut ocupat soţul şi fiul ei.

Pe drumul şerpuit de afară trece o maşină. Tavanul e brusc acoperit de nişte carpete de lumină. Dedesubt, frigiderul bolboroseşte de unul singur, îşi picură gheaţa în propria tavă. Trupul îi e încordat ca o harpă, simte nevoia unei atingeri. Se atinge: n-a prea făcut asta nici când era tânără, dar după ce s-a măritat cu Harry, i-a părut un gest categoric deplasat, căsătoria ar trebui să rezolve de la sine treaba asta, e de-ajuns să te-ntorci către cel de lângă tine şi-ţi rezolvă toate nevoile. Ce tristă e situaţia ei de-acum, cu Harry, au ajuns ca două camere încuiate, fiecare aude plânsul celuilalt, dar nu poate trece dincolo, nu-i vorba doar de prunc, deşi ceea ce s-a întâmplat a fost cumplit, lucrul cel mai cumplit din lume, dar până şi amintirea acelei întâmplări s-a mai estompat, s-a atenuat, până când a ajuns să i se pară că nu ea a fost atunci în baie, ci o proiecţie a ei, şi că n-a fost singură, ci cu un bărbat, acelaşi care este acum cu ea, nu Charlie, ci unul care-l conţine pe Charlie, tot ce faci se-ntâmplă în faţa acestui bărbat şi ce bine e să-l ştii întrupat în carne şi oase! Şi-l imaginează înăuntrul ei, ca pe ceva ce-a înghiţit. Numai că-i mare, mare de tot. Şi încet, încet cum se topeşte zahărul. Doar că, de-acum, a fost cu el de-atâtea ori, că poate să termine în doi timpi şi trei mişcări, uneori îl roagă doar s-o ciocănească şi gata, simte că-i sare icra din biboanţă, termină, devine propria jucărie, ce ciudat e să trebuiască să-nveţi să te joci, pe vremuri toată lumea o bătea la cap, proful de sport, reverendul de la biserica episcopaliană, până şi maică-sa i-a zis într-un rând, îngrozitor de jenant, să nu-ţi faci din trup obiectul plăcerii când, de fapt, asta şi e, se-ntreabă ce-o fi făcând Nelson, aude cum îi scârţâie arcurile de la pat, cocoşelul aşteaptă să-i mijească perişorii, bietul copil, ce părere o fi având, ce-ar crede, cu o viaţă atât de singuratică, îl găseşte singur cuc la televizor, când vine acasă, motoreta lui, s-a dus. S-a dus, deşi îşi freacă mărgeaua din ce în ce mai tare, s-a răcit. Ce tâmpenie! Ce tâmpenie e toată treaba! Ne naştem şi-ai noştri încearcă să ne hrănească, să ne schimbe scutecele şi să ne iubească, ne cresc sânii şi ne vine ciclul şi-ajungem moarte după băieţi şi, până la urmă, un tip sau doi îşi iau nasul la purtare şi ne pipăie, abia aşteptăm să ne măritătm şi s-avem câţiva bebeluşi, iar apoi nu mai facem alţii şi-ajungem moarte după bărbaţi, de data asta fără ca măcar să ne dăm seama, până când nu suntem vârâte până-n gât, carnea devine tot mai pretenţioasă pe măsură ce îmbătrânim şi, în cele din urmă, trecem şi de faza asta şi, o vreme, plecăm cu maşina, cu pălării înflorate pe cap, spre Tucson sau ne uităm cum se scutură frunzele în New Hampshire şi ne vizităm nepoţii şi-apoi cădem la pat, ca sărmana doamnă Angstrom, Harry trage tot timpul de ea să meargă s-o viziteze, dar ea nu vede ce rost ar avea să se ducă, atunci când era sănătoasă, n-a avut niciodată o vorbă bună la adresa ei, acum îi curge saliva din gură în timp ce bâiguie frânturi de cuvinte şi ochii parcă stau să-i sară din cap, în timp ce încearcă să-şi audă vorbele răutăcioase, şi-ar mai fi azilul sau spitalul, cu sufletele alea amărâte, bătrânei ca băbătia de sora tatei, la care mergeau în vizită, cu televizoarele deschise pe tot holul şi cu pomi de Crăciun ce-şi scuturau acele pe linoleum, şi pe urmă murim cu toţii, şi-atunci nu mai contează nici dacă nu ne-am fi născut defel. Şi tot timpul sunt războaie şi violenţe stradale şi istoria îşi urmează cursul, dar nimic nu-i aşa de important cum pretind ziarele, dacă nu eşti prins în vâltoarea evenimentelor. Harry pare să aibă dreptate aici, nu-i pasă nimănui de Vietnam, Coreea sau Filipine, şi totuşi, aşa stau lucrurile, pentru ele trebuie să moară nişte băieţi care nici măcar n-au apucat să se bărbierească, iar de cealaltă parte luptă nişte copii de vârsta lui Nelson. Ce ciudat e că Charlie pune atâta suflet, e furios, de parc-ar fi minoritar, ceea ce şi e, desigur, taică-su îi povestea cum se cafteau găştile de liceu, noi contra lor, Springer e un nume englezesc, tati e

foarte mândru de chestia asta, şi-atunci, se întreba ea, şcolăriţă fiind, de ce-i atât de smeadă, de ce-are tenul atât de măsliniu, niciodată ars de soare, de ce-i stă părul mereu cârlionţat, vâlvoi, şi nu-şi poate pieptăna bretonul drept, până de curând nici n-a ştiut să şi-l lase să crească destul de lung în faţă şi să şi-l prindă la spate, Charlie, auzi tu blasfemie, a botezat-o madona lui futăcioasă, deşi are o icoană în dormitor, în şcoala ea n-a avut destul corp, dar acum se gândeşte cu înţelegere la acele zile, toţi anii trecuţi au format-o pentru întâlnirea cu Charlie. Pizda lui. Pizda lui bogată, deşi n-au fost niciodată bogaţi, ci doar respectabili, tati i-a pus deoparte nişte acţiuni, pe vremea când Harry se purta atât de iresponsabil, îi intră dividendele, plicurile acelea cu ferestruică, nu vrea să le vadă Harry, i-ar da sentimentul că munca lui n-are nicio importanţă. Lui Janice îi vine să plângă când se gândeşte ce tare-a tras Harry în toţi anii ăştia. Maică-sa îi spunea mereu cât se spetea el odinioară la antrenamentele de baschet, cum îşi exersa driblingul şi aruncările la coş; cu cât dispreţ îi arunca în faţă că Nelson n-are niciun fel de aptitudini! Ce tâmpenie! N-o duce nicăieri despicatul firului în patru, are de-nfruntat ziua de mâine, trebuie să dea cărţile pe faţă cu Harry, Charlie dă din umeri când îl întreabă ce să facă, la prânz, dacă tati nu se-ntoarce din Pocono, s-ar putea duce acasă la Charlie, înainte lumina o făcea să se jeneze, dar acum cel mai mult îi place să şi-o pună ziua-n-amiaza mare, se vede totul, fundul inocent al bărbaţilor, până şi găurica aduce c-o punguţă cu baierele strânse, cu câteva tuleie de păr întunecat, stau o grămadă de timp în pielea goală, pentru ei lumea nu mai are nimic firesc: ce tâmpenie! Hotărâtă să termine, Janice îşi coboară din nou mâna şi deschide ochii să se uite la Harry cum doarme, s-a ghemuit în sine, ce prostie din partea lui să-i ignore sexul în toţi aceşti ani, e vina lui, numai şi numai vina lui, l-a avut la-ndemână în tot acest timp, era de datoria lui să-şi ceară partea, lui Charlie îi face toate poftele, fiindcă el îi cere asta, are sentimentul că face un lucru sacru, nu-i pasă, trebuie să-ţi trăieşti viaţa, dacă te-au adus pe lume, trebuie să-ţi trăieşti viaţa, ai fost făcută pentru un singur lucru, în ziua de azi femeile încearcă să nege realitatea, punându-şi sutienele pe foc, dar tu ai fost făcută pentru un singur lucru, e ca o cădere, o cădere-n hău, un ochi adânc ce se deschide, un orgasm consumat undeva adânc în făptura ta, Harry habar n-are de treaba asta, el niciodată n-a îndrăznit să zăbovească asupra subiectului, a gonit mereu tot înainte, e prea cocoficos, de fapt, chiar detestă sexul, ea a fost tot timpul alături de el, asta e, ah: nu chiar. Ştie că el ştie, deschide ochii, îl zăreşte întins pe marginea patului, pe marginea unei prăpăstii, amândoi sunt pe margine, gata să se prăbuşească, închide ochii, e pe cale să se prăbuşească-n gol: acum. Ah. *Ah.* Patul se tânguie.

Janice se lasă pe spate. A citit undeva cum că nişte doctori ar fi măsurat tensiunea arterială în timpul actului, cum s-o fi putut concentra oamenii ăia cu tot felul de chestii lipite de craniu, şi cică cel mai bine e când ţi-o faci cu mâna ta. Zgâlţâitul patului aproape că-l trezeşte pe Harry; se rostogoleşte greoi cu faţa spre ea şi-şi trece braţul peste mijlocul ei, un tip înalt, palid, cu început de burtă. Ea îi mângâie încheietura mâinii cu degetele cu care şi-a frecat-o. El e vinovatul. E o stafie albă, molâie. A încercat s-o închidă într-o cutie, ca aia în care au pus-o pe Rebecca atunci când a murit, sărmana copiliţă. Când a strâns-o la piept murată toată, deja moartă, a simţit că-i moartă şi-a ţipat, a scos un uriaş ţipăt roşu, vrând parcă să-i dea o gaură prin care să-i întoarcă viaţa ce i se scursese din trupuşor. Îi revine în minte filmul, cu roata mare ce se învârte pe fundalul de catifea neagră, în ritmul simfoniei glorioase care, cu toată zăpăceala ce-o cuprinsese venind spre cinema, i-a ridicat moralul. Acum, plutind ca o balerină printre puţinele planete din viaţa ei, tati, Harry, Nelson, Charlie, îşi zice că, prin orgasmul la care-a ajuns de una singură, şi-a trădat iubitul şi, pe furiş, îşi duce degetele îmbibate de mirosul plăcut, de smârc, la buze şi le sărută, zicând în sinea ei: *Tu.*

* * *

A doua zi, vineri, în ziare şi la televizor nu se vorbeşte decât despre valul de violenţă iscat de negrii din York, despre trăgătorii de elită care au rănit nişte pompieri nevinovaţi, nişte simpli trecători, oare încotro se îndreaptă lumea asta? Astronauţii vor intra curând în câmpul gravitaţional al Lunii. O furtună iscată din senin se abate asupra Brewerului după-amiaza târziu, aversa îi alungă sub streşinile magazinelor pe cei ieşiţi la cumpărături şi pe muncitorii aflaţi în drum spre casă, lui Harry şi lui taică-su le murează cămăşile albe, până să apuce să se

adăpostească în Barul Phoenix.

— Ţi-am simţit lipsa aseară, spune Earl Angstrom.

— Papsi, *ţi-am spus* că nu venim. Am mâncat cu copilul în oraş, apoi l-am dus la un film.

— Bine, nu-mi sări în beregată. Mi s-a părut că n-aveai un plan atât de bine stabilit, dar nu-i nimic, am încercat şi eu.

— Am spus că *s-ar putea,* atâta tot. A fost dezamăgită?

— N-a lăsat să se vadă. Ştii că maică-tii nu-i stă-n fire să-şi exprime sentimentele. Ştie că ai problemele tale.

— Ce probleme?

— Cum a fost filmul, Harry?

— Puştiului i-a plăcut, eu nu ştiu ce să zic. Nu mi-a spus mare lucru, dar mi-a şi fost cam rău de la ce-am mâncat. Am adormit buştean, cum am ajuns acasă.

— Lui Janice i-a plăcut? S-a distrat bine?

— Dracu' ştie, de un' să ştiu? La vârsta ei, se mai pune problema distracţiei?

— Sper că deunăzi nu ţi s-a părut că-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala.

— Mama încă mai bate câmpii pe tema asta?

— Niţeluş. Ei, mamă, îi spun eu, ei, mamă, Harry e băiat mare! Harry e un cetăţean cu capul pe umeri.

— Mda, recunoaşte Rabbit, poate că tocmai asta-i problema mea.

Îl ia cu friguri. Cu cămaşa udă pe el, i se pare că-i un frig îngrozitor. Face semn să i se mai aducă un daiquiri. La televizorul fără sonor apar imagini în care poliţiştii din York bat ţanţoşi străzile în grupuri de câte trei-patru, apoi se trece la o patrulă din Vietnam, nişte băieţi pe chipurile cărora se citesc frica şi oboseala, iar Harry se simte prost, fiindcă nu e şi el acolo. Apoi se trece la norvegianul ahtiat după publicitate care-a abandonat încercarea de a traversa Atlanticul într-o barcă de hârtie. Chiar dacă televizorul ar fi dat tare, spusele acestuia ar fi acoperite de hărmălaia din bar: lumea comentează însufleţit furtuna de-afară şi mai este şi vineri seara.

— Crezi c-ai putea să treci în seara asta? îl întreabă taică-su. Nu stai mult, vreo cinşpe minute, acolo. S-ar bucura tare, mai ales că Mim e ca şi moartă, abia dacă ne mai trimite câte-o vedere.

— O să vorbesc cu ea despre asta, îi promite Harry referindu-se la Janice, deşi gândul îi zboară la Mim, care dă cu fundul în populaţie pe Coasta de Vest; Mim pe care-o plimba cu sania pe Jackson Road, cu gluga plină de fulgi de zăpadă.

Şi-o închipuie la petreceri, aşteptând cu faţa albă ca de ceară, sau stând tolănită pe marginea unei piscine, proaspăt unsă cu ulei, în timp ce sub umbrela de lângă ea, un gangster umflat, cu un trabuc înfipt în mutră – de zici că-i un al doilea cariei –, îşi smulge feştila din gură şi mârâie:

— Nu-i da speranţe deşarte, zice el referindu-se la maică-sa. Trecem pe-acolo duminică. Trebuie să fug.

Vijelia a trecut. Razele de soare se revarsă prin norii ferfeniţiţi şi usucă rapid caldarâmul. Pete ca nişte hărţi: un şerveţel Kleenex mototolit reţine în jurul lui o insulă de umezeală. Nişte gospodine grăsane, care tocmai au făcut piaţa, şi câţiva trântori negri, slăbănogi, apar zâmbind din uşa unui magazin de încălţăminte dezafectat, în care şi-au aflat refugiul. Indicatorul pocit, cu STAŢIE DE AUTOBUZ, ambalajele ce se împrăştie din pubela PĂSTRAŢI CURĂŢENIA ÎN BREWER, cu capacul în formă de farfurie zburătoare, asfaltul plin de hârtoape şi făgaşe, toate se bucură şi strălucesc fericite c-a trecut potopul. Batistele şi cozile de cal pe care le desenează norii întunecaţi pe boltă gonesc spre răsărit, peste marginea lui Mt. Judge, iar văzduhul îşi reia aspectul pâclos, plămăditor, şters al umidităţii tipice pentru Pennsylvania. Iar neliniştea ce încearcă să se condenseze şi să se transforme în mânie renaşte în sufletul lui Rabbit.

Pe Janice n-o găseşte acasă. Şi nici pe Nelson. Înaintând pe alee, observă că, după ploaie, gazonul lor pare unsuros, năpădit de meişor şi ţepos de-atâta pătlagină. Ăla micu' îşi încasează un dolar juma* bani de buzunar şi pentru că are, chipurile, grijă de gazon, adică să fie tuns, dar nu l-a mai tuns din iunie. Mica maşină de tuns, fostă proprietate a familiei Springer, până când ei şi-au cumpărat una dintr-alea pe care mergi călare, stă cuminte în garaj, o canistră de 3-în-l plus o roată. O gresează, îi toarnă neglijent gazolină – de culoarea chihlimbarului în canistră, incoloră

în pâlnie – şi porneşte din a patra încercare. Gura ei scuipă bucăţi cărnoase de iarbă udă, înainte şi-napoi pe cele două petice pătrate ce formează peluza din faţă. În spate e o pajişte mai întinsă, unde îşi ţin cuierul-pom şi unde Nelson îşi exersează prinderea cu o minge de softball roasă. Şi aceasta s-ar cere tunsă, însă vrea ca Janice să-l găsească în faţa casei, să-i inoculeze un discret sentiment de vinovăţie, pentru început.

Însă până când soseşte ea acasă, şofând aiurea pe Vista şi împroşcând pietrişul de pe drum, şi până bagă Falconul în garaj în stilul ei enervant, nu îndeajuns de atent ca să nu dea cu uşa în bara de protecţie, firele de iarbă se amestecă în umbra prelungă cu vârfurile tăiate, iar Rabbit stă lângă singurul lor copac, un arţar zvelt, priponit cu sârme, şi-l dor palmele de cât a bibilit marginea aleii cu foarfecă.

— Harry, exclamă ea, eşti afară! Ciudat din partea ta!

Şi ăsta-i adevărul, Park Villas, cu tot cu mult lăudatele lui loturi de-un sfert de pogon şi cu obligatoriile lui coşuri de grătar în aer liber, nu-i tentează pe locuitori să iasă din casă, nici măcar pe copii, în timpul verii. În cartierul confortabil, cu case de cărămidă, unde-a copilărit Rabbit, erai mai tot timpul pe-afară, te-ascundeai după tufişurile jumulite, te păruiai pe aleile cu pietriş, te simţeai în siguranţă sub ferestrele din spatele cărora cel puţin un adult te ţinea neîncetat sub supraveghere. Aici ai parte de mohoreala preriei, de un cer pustiu, străpuns doar de antenele zvelte. De un văzduh otrăvit de unde radio. De un miros de canal colector ce se înalţă din adâncuri.

— Pe unde dracu' ai umblat?

— La muncă, evident. Tăticu' zice că nu-i bine să te-apuci de tăiat iarbă după ploaie, e toată culcată.

— „La muncă, evident." Ce-i atât de evident în asta?

— Harry, eşti atât de ciudat! Taţi s-a-ntors azi din Pocono şi m-a pus să stau până după şase, să rezolv încurcăturile lui Mildred.

— Am crezut că s-a-ntors din Pocono acu" câteva zile. M-ai minţit. De ce? Janice traversează iarba tăiată şi iată-i unul lângă celălalt, el, ea şi copacul, arţarul firav care nu poate să crească, parcă năucit de lumina puternică, nemiloasă. Mirosul de kerosen de la grătarul de vineri al altcuiva pluteşte către ei. Vecinii lor din Penn Villas sunt străini, oameni aflaţi în trecere pe-aici – contabili, vânzători, inspectori –, oameni ale căror vieţi înseamnă, pentru ei, doar nişte maşini ce trec în viteză şi strigătele unor copii nevăzuţi. Janice se îmbujorează. Trupul i se mlădiază sfidător.

— Am uitat, ţi-am turnat o minciună prostească, erai atât de supărat la telefon c-a trebuit să zic şi eu ceva. Mi s-a părut cel mai simplu să-ţi spun că tăticu-i acolo. Ştii cum sunt eu. Ştii că-s năucă de cap.

— Cu ce alte minciuni mă mai îmbrobodeşti?

— Cu niciuna. Cel puţin, nu-mi amintesc acum. Poate cu nişte fleacuri, cât costă una-alta, genul de lucruri despre care mint femeile. Femeilor le place să mintă, Harry, minciuna face lucrurile mai nostime.

Apoi, pusă parcă pe flirtat, ceea ce nu-i stă-n fire, îşi trece limba peste buza de sus şi o ţine acolo, ca pe arcul unei capcane.

Păşeşte spre copacul tânăr şi îi atinge trunchiul acolo unde este înfăşurat cu bandă adezivă, ca să nu-i pătrundă în coajă sârma de ancorare.

— Unde-i Nelson? Întreabă el.

— Am aranjat cu Peggy să rămână peste noapte cu Billy, de vreme ce mâine nu-i zi de şcoală.

— Iar la idioţii ăia? îi bagă numai prostii în cap.

— La vârsta lui, oricum îi trec prostii prin cap.

— I-am promis oarecum lui papsi că astă-seară trecem pe-acolo, s-o vizităm pe mami.

— Nu văd de ce-ar trebui s-o vizităm. Nu m-a plăcut niciodată, n-a făcut decât să ne otrăvească căsnicia.

— Mai am o-ntrebare.

— Da?

— Îl fuţi pe Stavros?

— Credeam că femeile doar *sunt* futute.

Janice se întoarce şi aleargă şui spre casă, urcă cele trei trepte, intră în casa placată cu aluminiu verde-deschis. Rabbit bagă la loc în garaj maşina de tuns iarba şi intră pe uşa laterală în bucătărie. O găseşte acolo trântind diverse oale, pregătind cina. El o întreabă:

— Ce-ar fi să luăm cina în oraş? Ştiu eu un restaurant grecesc şic, pe Quince Street.

— N-a fost decât o coincidenţă c-a apărut şi el. Recunosc că mi l-a recomandat Charlie, ai vreo problemă cu asta? Şi te-ai purtat, în mod clar, foarte grosolan. Nu mi-a venit să-mi cred ochilor!

— N-am fost grosolan. Am avut o discuţie pe teme de politică. Îmi place Charlie. Pentru un grecotei de stânga, cu vorba mieroasă, e un tip OK.

— Harry, eşti ciudat de-a binelea în ultimul timp. Cred că te loveşte şi pe tine boala maică-tii.

— La restaurant mi s-a părut că te descurci bine cu meniul. Eşti sigură că nu te invită să prânziţi acolo? Sau la cină, într-una din serile alea când lucraţi până târziu? Ai stat peste program destule seri şi nu mi se pare c-aţi făcut mare brânză.

— Habar n-ai ce-avem noi de făcut.

— Ştiu că bătrânu' tău şi Mildred Kroust rezolvau totul singuri, fără atâtea ore suplimentare.

— Câştigarea francizei Toyota îi dă o cu totul altă dimensiune. Avem de-a face cu nenumărate conosamente, taxe de import, formalităţi vamale…

Lui Janice îi vin în minte tot mai multe scuze, ca atunci când era mică şi construia baraje de zăpadă în rigolă:

— Şi, oricum, Charlie are o droaie de gagici, poate să aibă oricând prospături, ţipe nemăritate, mai tinere ca mine. În ziua de azi, ţi se bagă-n pat fără să le-o ceri, toată lumea ia anticoncepţionale, fără nicio problemă.

Prea multe explicaţii.

— De unde ştii?

— Îmi povesteşte el.

— Deci *tu te tragi de şireturi* cu el.

— Nu tocmai. Stăm de vorbă uneori, când e vulnerabil sau simte nevoia de puţină afecţiune maternă sau aşa ceva.

— Mda – poate se teme de ţâţoasele astea tinerele şi focoase, poate că-i plac femeile mai în vârstă, *mamma mia*, şi-alte alea. Mediteraneenii ăştia unşi cu toate alifiile au nevoie de multă afecţiune maternă.

Ei i se pare fascinant să-l vadă cum se învârte-n jurul cozii, încearcă să-şi înăbuşe dorinţa muierească tot mai puternică de a-l conduce, de a-l ajuta să afle adevărul atât de evident în mintea ei, încât de-abia mai găseşte cuvintele cu care să-l ocolească.

— Oricum, continuă el, fetele alea nu sunt fiicele şefului.

Da, asta o să-i treacă prin cap, aşa şi-a zis şi ea atunci, la început, la primele bătăi uşoare pe umăr, când stătea aplecată asupra unei încrengături de cifre pe care nu le pricepea, în timpul primelor prânzuri frugale, cu sendvişuri pe care le făceau când tăticu' era afară, în parcare, bând primele cocteiluri de whisky cu bitter la ora cinci, în Barul Atlas, de pe strada unde lucrau, în timpul primelor săruturi în maşină, întotdeauna o altă maşină, una pe care o împrumutaseră din parcare, cu mirosul acela de maşină nouă, ca o piele de protecţie prin care trecea atingerea lor fierbinte. Aşa şi-a zis, până când a convins-o că pe ea o vrea, pe nostima, bătrânica şi neîndemânatica de ea, Janice Angstrom, născută Springer. Trupul ei şi-l dorea, pe care să-l lângă ca pe-o îngheţată, timpul ei furat în momente comprimate ca diamantele, îndrăzneala ei prinsă într-un schimb de plăceri ce oscila între ei în cercuri iuţi, din ce în ce mai mici, până când îi părea un soi de somn frenetic, o hipnoză atât de intensă, încât, mai târziu, în patul ei de-acasă, nu mai putea să doarmă deloc, de parcă şi-ar fi petrecut după-amiaza moţăind. Au descoperit că apartamentul lui e situat la o distanţă de numai douăsprezece minute dac-o iei pe drumul lăturalnic, pe lângă fosta piaţă a fermierilor, din care acum n-a mai rămas decât un şir de baraci goale, cu acoperiş de tablă.

— La ce i-ar folosi faptul că sunt fiica şefului?

— L-ar face să simtă că urcă pe scara socială. Toţi grecoteii ăştia sau polaci sau ce-or mai fi sunt puşi pe căpătuială.

— Nu mi-am dat seama până acum, Harry, cât eşti de plin de prejudecăţi rasiale.

— Da sau nu, în legătură cu Stavros? — Nu.

Dar atunci când minţea, simţea ca în copilărie, când privea cum se topesc barajele de zăpadă, că adevărul trebuie să răzbească la suprafaţă, e prea mare, prea insistent: deşi îi era groază şi-i venea să urle, trebuia sa scoată la lumină acest lucru, mărturisirea ei de copil. O făcea să se simtă atât de mândră!

— Târfă proastă ce eşti! îi zice el.

Nu o loveşte peste faţă, ci în umăr, ca un bărbat care încearcă să deschidă o uşă înţepenită.

Ea îi întoarce lovitura, neîndemânatică, într-o parte a gâtului, cât de sus ajunge. Harry e năpădit de-o senzaţie bruscă de plăcere: lumina soarelui într-un tunel. O loveşte de trei, patru, cinci ori, incapabil să se oprească, croindu-şi drum spre lumina soarelui, nu loveşte cu toată puterea, dar destul de tare cât s-o facă să scâncească. Ea se ghemuieşte, astfel că ultimii lui pumni cad ca un ciocan pe ceafa şi spatele ei, într-un unghi din care nu poate să vadă mare lucru din ea – cărarea albă ca zăpada, ceafa alburie, breteaua de la sutien care se zăreşte prin materialul bluzei, în spate. Suspinele ei se aud stins şi, năucit de frumuseţea ei în aceste momente de umilinţă, de figura strălucitoare chiar în această reducere laşă, fără chip, se opreşte. Janice simte că n-are s-o mai lovească. Renunţă la poziţia ghemuit, se trânteşte pe-o parte şi izbucneşte în hohote de plâns piţigăiate, un zgomot întretăiat, sugrumat, între accese de suspine şuierătoare. Are faţa roşie, zbârcită, nou-născută; mânat de curiozitate, el se lasă-n genunchi, s-o vadă mai bine. Ochii ei negri scapără de mânie la acest gest şi-ncearcă să-l scuipe-n faţă, dar calculează greşit; saliva îi cade înapoi pe bărbie. El nu simte decât sărutul discret al unor stropi. Împroşcată cu propria salivă, Janice urlă:

— *Aşa-i,* mă culc cu Charlie!

— Of, futu-i, normal că te culci, zice Rabbit cu glasul stins şi-şi lasă capul la pieptul ei, să se apere de unghiile lui Janice în timp ce ba o loveşte cu pumnii-n coaste, ba încearcă s-o îmbrăţişeze şi s-o ridice.

— Îl iubesc. Du-te naibii, Harry! Facem dragoste tot timpul.

— Bravo, se vaită el, jelind stingerea luminii, a extazului care l-a cuprins când a lovit-o, când a pocnit-o de i-au sărit capacele, zicându-şi că acum ea va deveni din nou o infirmă, de care tot el să aibă grijă. Bravo ţie!

— Durează de luni de zile, insistă ea, zvârcolindu-se şi-ncercând să scape din strânsoare, să-l scuipe din nou, înfuriindu-se la auzul replicii lui.

El îi ţintuieşte de-o parte şi de alta a trupului braţele care încearcă să-l zgârie şi o strânge cu putere. Ea îl priveşte drept în ochi. Faţa îi e opărită, neclintită, înmărmurită. Caută cuvintele care să-l doară cel mai rău:

— Îi fac nişte chestii pe care ţie nu ţi le fac niciodată, îi aruncă ea.

— Normal, murmură el, dorindu-şi să aibă o mână liberă, cu care s-o trosnească peste frunte, s-o vadă ghemuindu-se din nou.

El remarcă luciul frunţii ei şi luciul linoleumului din bucătărie. Şuviţele părului ei şerpuiesc, continuându-se parcă în şerpuielile fluide ale modelului de linoleum marmorat, uzat în porţiunea unde stă ea, în faţa chiuvetei. Se simte un miros abia perceptibil de putregai, de la racordul leneş al chiuvetei. Janice se lasă pradă plânsului şi unui sentiment anemic de uşurare, iar el o saltă fără nicio problemă şi o duce până la canapeaua din camera de zi. Are o forţă de zombie: simte cum îi tremură gambele, iar palma umflată de la mânerul foarfecilor de grădină îi amorţeşte din ce în ce mai tare.

Ea se prăbuşeşte şi se cufundă în ditamai canapeaua.

— Face dragoste mai bine decât mine? O zgândăreşte el, vrând să-i întreţină fluxul mărturisirilor, tot aşa cum un doctor umectează un furuncul.

Ea-şi muşcă limba, încearcă să se adune, îşi măsoară dezastrul şi caută o portiţă de scăpare. Dorinţe necurate – să-şi salveze pielea, să fie bună, să fie lucidă – îi pângăresc spaima şi furia primordială.

— E altfel, îi aruncă ea. Mă excită mai mult decât tine. Sunt sigură că e vorba, în special, de faptul că nu suntem căsătoriţi.

— Unde-o faceţi? Cuvintele îi vâjâie prin cap şi-i întunecă privirea – bancheta maşinii,

covoraşe, trunchiul inferior al copacilor văzuţi prin parbriz, mocheta gri-bej din spaţiul îngust dintre cele trei birouri verzi de oţel, seif şi reclama în mărime naturală la Toyota, camere de motel căptuşite cu lambriuri de carton presat şi aşternuturi atât de scrobite, încât zgârie rău, apartamentul lui deprimant, de burlac, sufocat de mobilă masivă şi rude oacheşe, puse în rame de argint.

— În diverse locuri.

— Vrei să te măriţi cu el?

— Nu. *Nu.*

Oare de ce-o fi spunând aşa ceva? Posibilitatea asta deschide înaintea ei un abis. N-avea de unde să ştie. E-o poartă care, a presupus ea dintotdeauna, dă într-o grădină, dar acum vede că dă într-un pustiu. Încearcă să-l tragă pe Harry mai aproape; stă întinsă pe canapea, cu un pantof lipsă, iar vânătăile de-abia acum încep s-o doară, în timp ce el stă pe covor în genunchi, cocoşat de efortul de-a o fi cărat până aici. Rămâne nemişcat când ea trage de el, e mort, ea l-a răpus.

— Am fost chiar atât de nemernic cu tine? O întreabă el.

— Ah, iubitule, nici vorbă! Ai fost bun cu mine. Te-ai întors. Lucrezi în locul ăla mizerabil. Nu ştiu ce m-a apucat, Harry, sincer, nu ştiu.

— Orice-ar fi fost, e încă în tine, îi spune el.

Când rosteşte aceste vorbe, e leit Nelson, are o privire meditativă, nemulţumită, rănită, de om care încearcă să deschidă ceva, să scoată ceva de undeva. Ea-şi dă seama că va trebui să facă dragoste cu el. Înăuntrul ei se dă o luptă crâncenă între dorinţa de a-l avea pe acest străin palid şi chel, dezgustul profund faţă de această dorinţă, fascinaţia pentru multiplele niveluri de trădare.

El bate-n retragere, de teamă să n-o dezamăgească; se lasă să cadă istovit de pe canapea şi se aşază pe podea. Se pune pe vorbit, să mai echilibreze lucrurile.

— Îţi aminteşti de Ruth?

— Curva cu care te-ai combinat când ne-ai părăsit?

— Nu era *chiar* o curvă.

— Mă rog, orice-ar fi fost, ce-i cu ea? — Acum vreo doi ani am revăzut-o.

— Te-ai culcat cu ea?

— O, nu, Dumnezeule, nu! Se cuminţise de tot. Asta a fost treaba. Ne-am întâlnit pe Weiser Street, era la cumpărături. Se îngrăşase atât de tare, că n-am recunoscut-o. Cred că mai întâi m-a recunoscut ea, era ceva în privirea femeii ăsteia, care se uita la mine; şi dintr-odată mi-a picat fisa: e Ruth! Avea tot coama aia senzaţională, dar, până să mă dezmeticesc, trecuse pe lângă mine. Am urmărit-o un timp, apoi a dispărut în Krolps. Am dat şanse egale revederii noastre. Am stat la intrarea laterală, cu gândul s-o salut dacă iese pe-acolo, iar dacă iese pe altă parte, sănătate. I-am dat cinci minute. De fapt, mi-era indiferent.

Însă, chiar în timp ce povesteşte, inima îi bate mai repede, la fel cum bătuse şi atunci.

— Când să plec, a ieşit cu două pungi de cumpărături în braţe, s-a uitat la mine şi primul lucru pe care mi l-a spus a fost: „Lasă-mă-n pace!”

— Te-a iubit, îi explică Janice.

— Şi da, şi nu, spune el şi, cu această mostră de infatuare, nu face decât să-i piardă compătimirea. Am invitat-o să bem ceva, dar n-a acceptat decât s-o conduc spre parcarea unde era vechiul Acme. Mi-a zis că locuieşte undeva pe drumul spre Galilee. Soţul ei e crescător de găini şi are o afacere cu mai multe autobuze de şcoală. Mi-a lăsat impresia că e un tip mai în vârstă decât ea, care mai fusese însurat. Mi-a povestit că au trei copii, o fată şi doi băieţi. Mi-a arătat fotografiile lor, le-avea în portofel. Am întrebat-o cât de des vine în oraş şi mi-a răspuns: „Pentru tine, niciodată”.

— Bietul Harry, îi compătimeşte Janice. Sună groaznic ce-mi spui!

— Păi, da, a fost groaznic, şi totuşi… Cum ţi-am spus, s-a îngrăşat rău de tot, parcă s-ar fi rătăcit înăuntrul altei persoane, care se armoniza perfect cu celelalte gospodine grăsane, cu pachete de cumpărături în braţe pe care le vezi prin centru, dar, în acelaşi timp, era tot ea.

— Bine. Încă o iubeşti, conchide Janice.

— Nu, n-am iubit-o şi n-o iubesc. Încă n-ai auzit chestia cea mai urâtă pe care mi-a făcut-o atunci.

— Nu-mi vine să cred că n-ai încercat niciodată să iei legătura cu ea, după ce te-ai întors la

mine. Măcar ca să afli ce hotărâre a luat în legătură cu… sarcina ei.

— Am simţit că *n-ar trebui* să fac asta.

Totuşi, acum vede în ochii întunecaţi şi acuzatori ai neveste-sii că regulile sunt mult mai complicate, că există reguli pe care-ar fi trebuit să le respecte. Existau nişte reguli şi sub regulile de suprafaţă, reguli care contau şi ele. Ar fi trebuit să-i explice treaba asta atunci când l-a primit înapoi.

— Şi care-a fost chestia aia urâtă? Se interesează ea.

— Nu ştiu dacă se cuvine să-ţi spun.

— Spune-mi. Hai să ne spunem totul unul altuia, după care ne dăm hainele jos.

Glasul îi sună obosit. Şocul destăinuirilor probabil începe să-şi facă efectul. El îi vorbeşte ca să-i distragă atenţia, la fel cum glumim cu cineva care pierde la pocher.

— Ai pomenit-o chiar tu. E vorba de copil. M-am gândit şi-am întrebat-o ce vârstă are fetiţa, copilul ei cel mare. N-a vrut să-mi spună. Am rugat-o să-mi mai arate o dată fotografiile din portofel, să văd dacă există… ştii… vreo asemănare. N-a vrut să mi le-arate. Mi-a râs în nas. A fost dată dracului. Mi-a zis ceva foarte ciudat.

— Şi anume?

— Nu-mi amintesc exact. M-a măsurat din cap până-n picioare şi mi-a zis că m-am îngrăşat. *Ea* vorbea! apoi mi-a zis: „Plimbă ursul, Rabbit! S-au dus vremurile când te-nfruptai din borcanul meu cu miere”. Sau ceva de genul ăsta. Chestia care m-a făcut praf e că nimeni nu-mi mai zice Rabbit. Asta se-ntâmpla acu’ doi ani. Cam prin toamnă. De-atunci n-am mai întâlnit-o.

— Acum spune-mi adevărul. În toţi aceşti zece ani, n-ai mai avut nicio altă femeie?

Derulează banda cu amintiri, dă peste câteva locuri întunecoase, o cameră dintr-un club polono-american unde îşi ţinea Verity chermeza anuală, o slăbătură de fată, o scândură care mai era şi răcită, a rămas cu puloverul şi sutienul pe ea; şi-apoi, un episod bizar pe ţărmul din Jersey, cu Nelson şi Janice plecaţi în parcul de distracţii, el s-a întors în chiloţii de baie de la plajă, a auzit o bătaie în uşa căsuţei de vară, era o fată de culoare trupeşă, însoţită de doi băieţi, îşi oferea serviciile pentru cinci sau şapte dolari, în funcţie de gusturile lui. I-a priceput greu accentul, a pus-o să repete ce vrea – cu privirea aţintită în pământ, căci băieţii care erau cu ea râdeau în pumni – „cordealî”, „papiîţ". Speriat, le-a trântit în nas uşa şubredă şi şi-a luat-o la labă cu faţa la perete; peretele mirosea a igrasie şi sare. Îi spune lui Janice:

— Ştii, de când Becky a păţit ce-a păţit, nu prea m-am mai dat în vânt după sex. Mă excit, vreau, dar pe urmă simt cum ceva îmi taie cheful.

— Lasă-mă să mă ridic.

Janice se scoală în faţa televizorului cu ecranul de cenuşă verde, un foc stins. Se dezbracă sigură pe ea. Sânii cu sfârcuri întunecate îi atârnă tubulari şi se leagănă, în timp ce-şi scoate dresul. Tenul ei smead nu urcă mai sus de bărbie. Pe vremuri, vara, mergeau duminica la ştrandul din West Brewer, dar ăla micu’ a crescut prea mare ca să mai iasă undeva cu părinţii, aşa că nici ei nu se mai duc. N-au mai fost la ocean, în Jersey, de când familia Springer a descoperit Munţii Pocono. Lacuri brune, mocirloase, captive între copacii de-un verde-nchis: Rabbit nu suportă locurile alea, nu se duce acolo, nu se duce nicăieri, îşi petrece vacanţele pe lângă casă. Odinioară visa cu ochii deschişi c-o să călătorească în Sud, în Florida sau Alabama, să vadă câmpiile de bumbac şi aligatorii, dar astea n-au fost decât nişte visuri tinereşti ce s-au stins odată cu micuţa. Văzuse cândva Texasul şi asta trebuia să-i ajungă. Cu limba între dinţi, în pielea goală, Janice îi descheie nasturii de la cămaşă, bâjbâie. Năuc, preia iniţiativa, termină treaba. Pantalonii, pantofii la urmă. Şosetele. Aerul îi e familiar, aerul zilei ce încă zăboveşte, aerul de vară ce-l furnică pe pielea total ruptă de lumină. El şi Janice n-au mai făcut dragoste de ani de zile pe lumină. Ea îl întreabă, în toiul problemei:

— Nu-ţi place să *te uiţi?* Înainte eram aşa de jenată… La asfinţitul soarelui, tot în pielea goală, mănâncă sendvişuri cu salam pregătite de ea şi beau whisky. Casa lor rămâne cufundată-n întuneric, deşi cele din jur, imagini în oglindă, îşi aprind luminile. Aceste lumini şi maşinile care trec pe Vista Crescent le aruncă-n cameră discreţi martori ce-alunecă pe pereţi: poliţele se-avântă înainte ca nişte săbii paralele, lampa din lemn aruncat de valuri pe malul oceanului aruncă o umbră ca de rinocer, fotografia de şcolar a lui Nelson, în rama ei de carton, pe şemineu, zâmbeşte de sub nuanţele de pastel demodate ale zugrăvelii. Ca să lumineze puţin încăperea,

după căderea întunericului, Janice dă drumul la televizor, fără sonor, iar sub pâlpâirea albăstruie a machetelor de module spaţiale ce mimează zborul, a trupelor de intervenţie ce stau în faţa supermarketurilor devastate, a unei bărci cu vâsle care debarcă în Florida după ce a traversat Atlanticul, a unor seriale comice sau a unor melodrame western, a unor ilustre figuri cenuşii ce se succedă rapid, la fel de instabile ca argintul viu, fac din nou dragoste, trupul ei este o fâşie de nisip fin, gura ei – o gaură neagră ce-şi face de cap, ochii ei – fante electrice, iar trupul lui – un peisaj sterp iluminat de bombardament, explozia tăcută a unor imagini cu nimic mai blânde decât atingerea jucăuşă, expertă a lui Janice, ce trece prin el fără să-i facă vreun rău. Janice se întoarce pe sine pe toate părţile şi-şi revarsă asupra lui noile cunoştinţe, acumulate în luni de zile; apetitul ei îl sperie, îşi dă seama că nu i-l poate satisface, după cum nici apetitul Pământului pentru moarte nu poate fi îndestulat. Vinovăţia ei se transformă în iubire; iubirea îi devine furie oarbă. Prima oară a terminat prea repede, însă a doua oară a fost plăcut, cu trudă şi sudoare, iar a treia oară a fost istovitor de plăcut, o lucrare spirituală aproape neprihănită, iar a patra oară, fiindcă n-a existat o a patra oară, a fost trist; răscrăcărată peste coapsele lui, cu pizda căscată asimetric, după cum îşi dă el seama în lumina tremurătoare a televizorului, îşi lasă bărbia în piept, gâdilându-i burta cu părul, şi varsă lacrimi reci, steluţe tăioase, pe carnea flască ce-a dezamăgit-o.

— Dumnezeule mare, exclamă el, am uitat! Astă-seară trebuia să mergem în vizită la mami.

* * *

Visează că, împreună cu Charlie Stavros, merge spre nord cu maşina, o Toyota mică, de culoare stacojie. Schimbătorul de viteze e foarte subţire, cât un creion, iar el se teme să nu-l rupă când trece dintr-o viteză într-alta. Mai mult, în picioare are pantofi de golf, care-l stânjenesc când apasă pedalele. Stavros stă pe locul şoferului şi, bombănind în stilul lui flegmatic, gesticulând energic cu mâinile încărcate de ghiuluri, spune ce-l doare: Lyndon Johnson l-a rugat să fie vicepreşedinte. Au nevoie de un grec în echipă. I-ar plăcea să accepte, dar nu vrea să plece din Brewer. Aşa că acum negociază mutarea măcar a Casei Albe de vară la Brewer. Au o grămadă de terenuri virane pe care ar putea construi, îi explică Charlie. Rabbit îşi zice că poate asta e şansa lui să scape de tipografie şi să treacă la o muncă de birou. Serviciile şi software-ul sunt domenii de mare viitor.

— Ştiu să ling timbre, îi zice el plin de speranţă lui Stavros.

Îi arată limba. Sunt pe autostradă, se îndreaptă spre nord, spre zonele pustii de exploatare a cărbunelui şi, mai departe, spre ţinuturile sălbatice din nordul Pennsylvaniei. Şi totuşi, în această regiune cu păduri şi lacuri, chiar lângă autostradă, răsare un straniu oraş alb; deal după deal, cu duplexuri de case înalte, albe ca cearşaful, care se îngrămădesc către orizont, un oraş uriaş, bizar, fără să aibă aparent un nume. Se despart undeva în suburbii, lângă o farmacie, iar Stavros îi dă o hartă; Rabbit îşi dă seama cu greutate în ce punct se află. Metropola, marcată cu un cerculeţ, se numeşte pur şi simplu înălţarea.

Înălţarea, înălţarea… Visul e atât de neplăcut, încât se trezeşte cu o durere de cap şi o erecţie. Îşi simte cariciul fragil ca sticla şi îl doare, după câte lupte grele a dat cu Janice. Locul de lângă el e gol. Ţine minte că s-au dus la culcare după ora două, când ecranul televizorului se transformase într-o miră zumzăitoare. De la parter se-aude bâzâitul aspiratorului. Ea e deja la treabă.

Îşi pune ţinuta de sâmbătă, pantalonii de bumbac kaki, peticiţi, şi o bluză de culoare gălbui-portocalie, apoi coboară la parter. Janice dă cu aspiratorul în camera de zi, mişcă tubul argintiu înainte şi-napoi. Îi aruncă o privire, pare îmbătrânită. Sexul ne îmbătrâneşte. Preoţii au un aer adolescentin, iar fetele bătrâne au părut negru până după vârsta de cincizeci de ani. Pe noi, ceilalţi, ne strică demonii.

— Ai suc de portocale pe masă şi-un ou în tigaie, îl anunţă ea. Lasă-mă să termin camera asta.

Stând la masa din bucătărie, îşi examinează casa. De-o parte se vede bucătăria, de cealaltă, camera de zi. Mobila ce-i împrejmuieşte viaţa pare marţiană în lumina dimineţii: un fotoliu tapiţat cu un material sintetic însufleţit de nişte fire argintii, o canapea din bucăţi de burete, o măsuţă

joasă, cioplită în aşa fel, încât să sugereze o băncuţă de cizmar de pe vremuri, o bucată de lemn adusă de apa mării, devenită veioză, nimic nu e modelat în concordanţă cu rostul lui, şmecherii concepute ca să n-aibă nevoie de reparaţii, nimic nu-i făcut direct de mâna omului, o mobilă în mijlocul căreia trăieşte fără s-o cunoască, confecţionată din substanţe al căror nume nu-l ştie, care s-a ponosit ca-n vitrina unui magazin universal şi s-a uzat fără să se conformeze măcar o singură dată cerinţelor sale trupeşti. Sucul de portocale e acru; nici măcar nu-i suc natural, refrigerat, ci o combinaţie de chimicale cu o nuanţă portocalie.

Îşi sparge oul în tigaie, potriveşte flacăra la minimum şi se gândeşte cu un sentiment de vinovăţie la maică-sa. Janice opreşte aspiratorul, vine în bucătărie, îşi toarnă nişte cafea şi se aşază în faţa lui, cât el mănâncă. Lipsa de somn i-a lăsat cearcăne vineţii sub ochi.

— O să-i spui? O întreabă el.

— Cred c-aşa trebuie.

— De ce? Nu ţi-ar plăcea să-l păstrezi?

— Harry, ce vrei să spui?

— Păstrează-l, dacă te face fericită. Se pare că eu nu reuşesc, aşa că dă-i bătaie, cel puţin până-ţi faci plinul.

— Şi dacă n-o să-mi fac niciodată plinul?

— Atunci, presupun c-ar trebui să-l iei de bărbat.

— Charlie nu se va putea însura niciodată.

— Cine zice asta? — El mi-a zis. L-am întrebat de ce şi n-a vrut să-mi spună. Poate are de-a face cu suflul lui sistolic. De-atunci n-am mai adus în discuţie problema asta.

— Despre *ce* discutaţi voi? Cu excepţia următoarei poziţii de sex.

La această mârlănie, ea ar fi putut să se scoale, dar n-o face. E foarte calmă, foarte onestă şi sobră în dimineaţa asta, iar lui îi place. Îi apare drept o femeie mai serioasă decât o ştia. Avem înăuntrul nostru strune pe care trebuie să le ciupească altcineva.

— Nu vorbim prea mult. Discutăm despre tot felul de lucruşoare hazlii, ce vedem pe fereastră, lucruri pe care le făceam în copilărie. Adoră să mă asculte. Când era mic, locuiau în cea mai nenorocită parte a Brewerului, un oraş ca Mt. Judge i se părea formidabil. Câteodată mă face căţea bogată.

— Fiica şefului…

— Încetează, Harry. Ai spus asta şi aseară. Nu poţi să-nţelegi. Poate că par caraghioase chestiile pe care le discutăm. Charlie are talentul de-a face totul să pară extraordinar – gustul mâncării, culoarea cerului, clienţii care intră în salonul auto. De-ndată ce răzbeşti dincolo de zidul lui de apărare, de rolul de tip dur pe care-l joacă, îţi dai seama că-i foarte isteţ şi *iubeşte* tot ceea ce vede. Aseară, după ce-ai plecat, s-a simţit îngrozitor de prost că te-a făcut să vorbeşti mai mult decât intenţionai. Nu-i place să se certe. Iubeşte viaţa. Chiar o iubeşte, Harry. Iubeşte viaţa.

— Toţi o iubim.

— Nu tocmai. Cred că, prin felul în care-am fost crescuţi, generaţiei noastre îi vine greu să iubească viaţa. Ei bine, Charlie o iubeşte. E… clar ca lumina zilei. Şi mai vrei să ştii ceva?

— Sigur, acceptă el, convins c-o să-l doară.

— Dragostea la lumina zilei e cea mai bună dintre toate.

— OK. Relaxează-te. Ţi-am spus, păstrează-ţi armăsarul.

— Nu-mi vine să cred.

— Am o singură pretenţie. Fă în aşa fel, încât să nu afle ăla micu'. Maică-mea a aflat deja. I-au spus cei care vin în vizită la ea. Vuieşte oraşul. Asta apropo de lumina zilei.

— *Las-o* baltă, i-o taie Janice şi se ridică. S-o ia naiba pe mă-ta, Harry! Toată viaţa n-a făcut altceva decât să încerce să ne otrăvească mariajul. Acum se îneacă în veninul vieţii ei. E cu-n picior în groapă şi-mi pare bine.

— Doamne sfinte, nu spune asta!

— Şi de ce nu? Ea aşa ar vorbi, dac-ar fi în locul meu. Cu cine-ar fi vrut să te însori? Zi-mi, cine-ar fi fost îndeajuns de formidabilă pentru tine? Cine?

— Soră-mea, îi sugerează el.

— Hai să-ţi mai spun ceva. La-nceput, când eram cu Charlie, de fiecare dată când mă simţeam vinovată şi nu mă puteam relaxa, mi-era destul să mă gândesc la mă-ta, cum mă

tratează ea nu numai pe mine, ci şi pe *Nelson,* propriul ei *nepot,* şi-mi spuneam, OK, băiete, trage-mi-o, şi-mi şi *sărea* icra din biboanţă!

— OK, OK, scuteşte-mă de amănunte.

— M-am săturat, *rău de tot* m-am săturat să te scutesc de toate. Am avut nenumărate zile – îi spune ea prea tristă să-şi poată continua mărturisirea, astfel încât reţinerea i se aşterne ca o plasă peste chipul ce i se sluţeşte când trage de ea – când mi-a părut rău că te-ai întors atunci la mine. Erai un tip frumos şi zevzec şi-mi era dat să-l văd pe tipul ăsta cum moare, zi de zi.

— Astă-noapte n-a fost chiar rău, nu-i aşa?

— Nu. A fost aşa de bine, că mi-e ciudă. Sunt năucă.

— Eşti năucă din naştere, fetiţo, o anunţă el, apoi adaugă: Iar la faza cu muritul, pe-aici mi-ai dat şi tu o mână de ajutor.

În acelaşi timp, vrea s-o fută din nou, să vadă dacă poate întoarce din nou totul cu susul în jos. Aseară, timp de câteva minute bune, a fost toată numai limbi, iar gura lui s-a-ncleiat de-a ei de-ai fi zis că-i un embrion în care încă nu s-a produs prima diviziune celulară.

Sună telefonul. Janice ridică receptorul din suportul de pe peretele bucătăriei şi zice:

— Bună, tăticu'. Ei, cum a fost în Pocono? Bine? Ştiam eu c-o să-i prindă bine. N-avea nevoie decât să fie băgată puţin în seamă. Fireşte că-i aici. Ţi-l dau.

Îi întinde receptorul lui Rabbit.

— E pentru tine.

Vocea bătrânului Springer e enervant de piţigăiată, mieroasă, condescendentă:

— Harry, cum stă treaba?

— Binişor.

— Eşti gata de meciul de baseball? Janice mi-a spus c-ai întrebat de biletele de azi la Blasts. Le am în mână, trei bilete, chiar în spatele primei baze. Managerul mi-e client de douăzeci de ani.

— Mda, grozav. Puştiul a rămas peste noapte la familia Fosnacht, dar mă duc să-l iau. Vrei să ne-ntâlnim la stadion?

— O să trec să vă iau eu, Harry. M-aş bucura să vă iau cu maşina mea. Aşa, îi rămâne lui Janice maşina voastră.

Simte o inflexiune în vocea lui, pe care înainte n-o avea, blândă, uşor şmecheră, ca şi cum ar duce cu zăhărelul un invalid. Şi el ştie! Toată lumea ştie. Săptămâna viitoare o să scrie şi în *Vat.* SOŢIA UNUI LINOTIPIST ŞI-O TRAGE CU UN AGENT DE VÂNZĂRI LOCAL. *Grecul ia o poziţie ferma împotriva războiului din Vietnam*.

— Spune-mi, Harry, continuă Springer cu aceeaşi voce mieroasă, cum se mai simte mama? Rebecca şi cu mine suntem foarte îngrijoraţi, fireşte. *Foarte* îngrijoraţi.

— Taică-miu zice că starea ei e staţionară. Boala evoluează lent, ştii. Acum se găsesc medicamente care s-o încetinească şi mai tare. Săptămâna asta am tot vrut să ajungem în Mt. Judge, s-o vedem, dar n-am reuşit.

— Când ajungi la ei, Harry, transmite-i toată dragostea noastră. Transmite-i toată dragostea noastră.

Are obiceiul să zică totul de două ori. Probabil a reuşit să pună mâna pe franciza Toyota fiindcă japonezii izbuteau să-l înţeleagă, când le spunea ceva a doua oară.

— OK, aşa am să fac. Ţi-o dau pe Janice?

— Nu, Harry, poţi s-o păstrezi.

O glumă.

— Ajung pe la douăşpe şi douăzeci, douăşpe jumate.

Închide. Janice a ieşit din bucătărie. O găseşte în sufragerie, plângând. Se duce şi îngenunchează lângă sofa, o îmbrăţişează, dar aceste acţiuni îi par nişte indicaţii regizorale executate mecanic. I-a căzut un nasture de la bluza şi curba sidefie a sânului din sutien devine una cu răsuflarea ei fierbinte în urechea lui.

— Nu poţi să-nţelegi cât de bun e. Nu-i sexy sau nostim sau altceva, ci pur şi simplu *bun.*

— Sigur că-nţeleg. Am cunoscut şi eu, la viaţa mea, nişte oameni buni. Te fac să te simţi bine.

— Te fac să simţi că tot ceea ce faci şi eşti *este* bun. El nu mi-a spus niciodată, din oră-n oră, ce proastă sunt, aşa cum faci tu, deşi e mult mai deştept decât ţi-ai putea închipui vreodată. Ar fi mers şi la facultate, dacă n-ar fi fost grec.

— I-auzi! Grecii nu mai au voie la facultate? Au prea multe locuri rezervate pentru negrotei?
— Vorbeşti tâmpenii, Harry.
— Asta pentru că nimeni nu-mi spune cât de bun sunt, replică el şi se ridică.
Ceafa ei îi pare vulnerabilă. O lovitură de karate bine ţintită ar fi de-ajuns.
Afară, pe alee, se aude scrâşnetul pietrişului. E mult prea devreme să fie Springer. Se duce la fereastră. Un Fury albastru-verzui. Portiera din dreptul pasagerului se deschide şi din maşină coboară Nelson. De cealaltă parte, apare Peggy Gring, poartă ochelari de soare şi-o fustă mini de sub care-i răsar coapsele pline, vioaie ca degetele mari ale unui crupier care face cărţile. Nefericirea provocată de faptul c-a fost părăsită o face mai energică, mai stăpână pe ea. Abia catadicseşte să-l salute pe Rabbit, iar ochelarii de soare îi ascund ochii, dintre care, îşi aminteşte el din şcoală, unul priveşte la slănină şi altul la făină. Cele două femei intră-n bucătărie. După vocea smiorcăită a lui Janice îşi dă seama că s-au pus pe confesiuni. Iese-n curte, să-şi termine treaba începută cu o seară înainte. În jurul lui, în curţile din spate de pe Vista Crescent şi cât vezi cu ochii spre Penn Villas, cu coşurile lor pentru grătar şi copacii văruiţi în culoarea aluminiului, au ieşit la treabă şi alţi bărbaţi. Ecoul zgomotului scos de maşina lui de tuns iarba răsună din casă-n casă, gesturile lui de-a se apleca şi a împinge sunt preluate mai departe, parcă reflectate de cioburi de oglinzi suspendate pe cerul fierbinte şi pustiu. Aceşti vecini ai lui îşi încarcă mobila în dube şi pleacă apoi cu ele. Se întrunesc ca să semneze petiţii inutile, pentru o mai bună canalizare şi ajutor eficient în combaterea incendiilor, dar, în rest, între ei nu se înfiripă nicio prietenie. Nelson iese din casă şi-l întreabă:
— Ce-a păţit mami?
El opreşte maşina de tuns iarba.
— Ce face?
— Stă la masă cu doamna Fosnacht şi plânge-n hohote.
— Încă? Nu ştiu, copile. E necăjită. Ce trebuie să-nveţi despre femei e că sunt altfel construite decât noi.
— Mami nu plânge aproape niciodată.
— Atunci, poate că-i prinde bine. Ai dormit bine astă-noapte?
— Aşa şi-aşa. Ne-am uitat la un film vechi, cu torpiloare.
— Arzi de nerăbdare să vezi meciul cu Blasts?
— Sigur.
— Dar nu foarte tare, ai?
— Nu-mi place sportul la fel de mult ca ţie, tati. Presupune concurenţă mare.
— Aşa-i viaţa. Peştele cel mare îl înghite pe cel mic.
— Crezi? De ce nu se pot înţelege oamenii? E loc pentru toată lumea, putem împărţi totul frăţeşte.
— A, da? Atunci ce-ar fi să-ncepi prin a-mpărţi lucrul cu maşina asta de tuns iarba? Ia mai împinge şi tu!
— Mi-ai rămas dator cu banii de buzunar.
Când Rabbit îi înmânează o bancnotă de un dolar şi două monede de cinşpe cenţi, băiatul îi explică:
— Strâng bani pentru o motoretă.
— Mult succes!
— Şi-ncă ceva, tată…
— Mda?
— Cred c-ar trebui să primesc un dolar şi douăşcinci pe oră pentru munca mea. Şi asta-i încă sub salariul federal minim.
— Ai văzut? îl învaţă Rabbit. Peştele mare îl înghite pe cel mic.
În timp ce se spală, îşi scoate firele de iarbă din manşete şi-şi trece un leucoplast peste buricul degetului mare (un loc sensibil; în liceu, umbla vorba că-ţi poţi da seama cât de sexy e o fată după grosimea acestuia), Janice intră în baie, închide uşa în urma ei şi-l anunţă: — M-am hotărât să-i spun. Cât sunteţi voi plecaţi la meci, o să-i spun.
Pe chip i se citeşte încordarea, dar tenul îi pare destul de uscat, doar în jurul nasului îi mai strălucesc câteva pete umede. Pereţii cu faianţă îi amplifică smiorcăielile. Se-aude huruitul scos

de maşina lui Peggy Gring la plecare.

— Să-i spui ce, cui?

— Lui Charlie. Că s-a terminat. Că ştii totul.

— Ţi-am mai spus, păstrează-ţi-l. Cel puţin, nu face nimic azi. Calmează-te. Trage o duşcă. Du-te la un film. Du-te din nou la filmul ăla science fiction, ai dormit în timpul celor mai tari faze.

— Asta ar fi o laşitate. Nu. Noi doi am fost întotdeauna sinceri unul cu altul. Trebuie să-i spun adevărul.

— Cred că inventezi un pretext ca să te vezi cu el, în timp ce eu sunt la meciul de baseball.

— Aşa crezi tu.

— Şi dacă-ţi cere să te culci cu el?

— N-o să facă aşa ceva.

— Să presupunem c-o face, aşa, ca un cadou de absolvire.

Se zgâieşte la el impertinentă: o privire întunecată, călită în furnalul trădării. Îşi dă brusc seama: progresul înseamnă trădare. Nu există nicio altă cale. Nu poţi ajunge undeva fără să pleci de undeva.

— Atunci, o să mă culc cu el.

— Ştii unde să-l găseşti?

— La salonul auto. Vara, sâmbăta, stă până la şase.

— Şi ce motiv o să invoci? De ce rupi relaţia?

— Păi, pentru că ştii de ea.

— Şi dacă te-ntreabă de ce mi-ai spus?

— E cât se poate de clar de ce ţi-am spus. Ţi-am spus pentru că sunt soţia ta.

Ochii i se umplu de lacrimi, iar încordarea de pe chip i se risipeşte, exact ca lui Nelson atunci când îşi mărturiseşte o nelinişte ascunsă, c-a luat o notă mică, a furat vreun lucru neînsemnat sau are-o durere de cap. Harry îşi înfrânează impulsul de-a o lua în braţe; nu vrea să se simtă din nou stângaci. Ea se clatină pe picioare, dar îşi păstrează echilibrul, în timp ce hohoteşte aşezată pe marginea căzii, iar perdeaua de la duş fâşâie la contactul cu umerii ei.

— N-ai de gând să mă opreşti? îl întreabă ea într-un târziu.

— Să te opresc de la ce?

— Să *mă-ntâlnesc* cu el.

După acest cadou nepreţuit al durerii ei, îşi poate permite să fie crud. Îi răspunde cu răceală:

— Nu. Întâlneşte-te cu el, dacă asta vrei. Atâta timp cât *eu* nu trebuie să dau cu ochii de ticălos, e OK.

Apoi, evitând să se mai uite la chipul ei, se zăreşte în oglinda dulăpiorului: o namilă de bărbat cu faţa rozalie, palid, fără bărbie, cu buzele subţiri schimonosite în ceea ce se vrea un zâmbet.

Pietrişul de pe alee scrâşneşte din nou. Pe ferestruica de la baie vede capota cenuşie, pătrăţoasă, a noii Toyota break cu îmbunătăţiri a lui Springer. Îi strigă lui Nelson:

— A venit bunicul. Hai să mergem!

Iar lui Janice îi şopteşte:

— Stai liniştită, fetiţă! Nu-ţi lua niciun angajament, faţă de nimeni.

Strecurându-se pe scaunul pasagerului, peste o încrengătură de centuri de siguranţă din nailon, Rabbit îi cântă lui socru-su:

— „Cumpără-mi nişte alune şi popcorn…”[34]

Stadionul e situat în partea de nord a Brewerului, se-ajunge acolo trecând printr-un pasaj uriaş, pe lângă două clădiri mari, dezafectate, din cărămidă, ale unor vechi fabrici de ciorapi, pe-o autostradă cu trei benzi, pe marginea căreia, în ultimii ani, mai multe restaurante-popas au început să se autoproclame „Olandeze de Pennsylvania”, cu uriaşe reclame din ipsos reprezentând membri ai comunităţii Amish[35] şi cu firme de neon înfăţişând vrăjitoare.

---

[34] Vers dintr-un celebru cântec de la începutul secolului XX, devenit imnul neoficial al baseballului american.

[35] Sectă creştină ce propovăduieşte un mod de viaţă auster, bazat pe respingerea cuceririlor tehnologice, cu aderenţi masaţi în comunităţi izolate din Ohio şi Pennsylvania.

BUCĂTĂRIE „Olandeză” AUTENTICĂ.

Pa. Dutch SmörgAshord. Care încearcă să vândă ceea ce pe vremuri era singura soluţie. Transformă în atracţie turistică mâncarea prăjită în untură şi propun nişte sortimente de gogoşi care i-ar face urticarie şi unui porc. Trec pe lângă târgul anual al ţinutului, unde, în septembrie, se află aceleaşi tarabe dărăpănate dintotdeauna, fermierii îşi aduc animalele rău mirositoare, iar Serafina, Ispititoarea Egipteană, îşi dă jos toate hainele pentru ţopârlanii dispuşi să mai arunce un dolar. Prima femeie goală pe care a văzut-o în viaţa lui a fost Serafina sau mama ei. Rămăsese doar cu pantofii ei cu tocuri înalte şi o mască neagră şi se lăsa mult pe spate; îşi crăcănase picioarele şi se mişca în semicerc, într-un fel de ritm tribal, aşa că toţi tipii cu gâtul întins (din fericire, era înalt încă de pe-atunci) îi vedeau ceva-ceva din crăpătură, o cută aţâţătoare abia mascată de-un smoc de păr, care lui i se părea prins cu lipici. Să fi chelit de-atâta frichi-frichi? Nu-şi dădea seama. Nu-şi putea imagina.

Springer clatină din cap, comentând violenţele din York.

— Patru nopţi la rând cu lunetişti, Harry. Ce ţi-e şi cu lumea asta! Suntem atât de lipsiţi de apărare, asta mă şochează, că suntem atât de lipsiţi de apărare împotriva unei mâini de om violent! Toate instituţiile noastre se întemeiază pe încredere.

— Bunicule, doar aşa li se va face dreptate, intervine Nelson. Legile noastre apără proprietatea, nu oamenii.

— Îşi taie singuri craca de sub picioare, Nellie. Mulţi albi cumsecade, ca mine, se vor întoarce împotriva negrilor. Încet, dar sigur, ei sunt învrăjbiţi împotriva lor. Nu Vietnamul l-a bătut pe Humphrey[36], ci legea şi ordinea de pe stradă. Asta-i criteriul după care votează omul de rând. Am dreptate sau nu, Harry? Sunt un bătrân aşa de zaharisit, că nici nu mai am încredere în propriile opinii.

Un boşorog, îşi aminteşte Harry, care stătea la marginea scenei minuscule a întins mâna şi i-a atins fofoloanca, strigând: „Aha! M Ea s-a oprit din dansat şi l-a ţintuit cu privirea din spatele măştii negre. Peste cort s-a lăsat tăcerea. În mod surprinzător, boşorogul a avut bunul-simţ să roşească. *Aha*! strigătul acela triumfător, ca al cuiva care-a prins în capcană un animăluţ preţios, i-a rămas întipărit în minte. *Aha*! îşi lasă umerii-n jos şi-i răspunde lui Springer:

— Lucrurile merg prost. Mâncarea e tot mai proastă, oamenii sunt tot mai proşti, poate că o ţară întreagă merge rău. Negroteii au acum mai mult ca oricând, dar, probabil, au senzaţia că au mai puţin. Am fost cu toţii educaţi să vrem din ce în ce mai mult şi poate lumea asta nu-i îndeajuns de mare pentru toate vrerile noastre. Nu ştiu. Nu ştiu nimic.

Bătrânul Springer pufneşte-n râs; fornăie şi mârâie, aşa că mustăcioara lui gri ca un şoricel i se întâlneşte cu părul din nas.

— Ai auzit azi-dimineaţă ştirea despre Teddy Kennedy?

— Ce-i cu el? Nu, n-am auzit.

— Nellie, astupă-ţi urechile. Am uitat că eşti cu noi, altfel nu mai aduceam vorba.

— Ce-i, bunicule? Ce-a făcut? L-a împuşcat cineva?

— Harry, se pare că – Springer vorbeşte din colţul gurii, chipurile ca să nu-l audă Nelson, dar destul de tare cât să asculte şi copilul – a aruncat o fată din Pennsylvania într-un râu din Massachusetts. E crimă, cum mă vezi şi cum te văd.

Privită dintr-o parte, faţa lui Springer e o sculptură de os rozaliu, cu pete roşietice acolo unde pomeţii împung obrazul şi-o umflătură sângerie în locul de unde-i răsare nasul. O faţă precipitată, ascuţită, boţită toată de zâmbetul necontenit al vânzătorului. Cel puţin, ca zeţar, nu poţi să pupi în cur decât până la un anumit punct.

— L-au prins? E la-nchisoare, bunicule?

— O, Nellie, n-ar băga ei niciodată un Kennedy după gratii… Se va da şpagă la greu. Dovezile vor dispărea. Eu zic că-i strigător la cer.

---

[36] Humphrey (1911-1978), al treizeci şi optulea vicepreşedinte al Statelor Unite ale Americii, în timpul preşedinţiei lui Lyndon Johnson. Deşi opozant al războiului din Vietnam, nu şi-a afirmat niciodată în mod public poziţia, de teamă să nu piardă nominalizarea la alegerile prezidenţiale din 1968.

— Cum adică, a aruncat o fată? Vrea să ştie Rabbit.

— Au găsit-o în maşina lui răsturnată în apă, lângă un pod oarecare, am uitat cum îi zice, podul ce-i leagă de vreo insulă de pe-acolo. S-a-ntâmplat astă-noapte şi nu s-a dus la poliţie, până nu era cât pe-aci să-l salte ei. Şi asta numesc ei democraţie, Harry, ce ironie jalnică!

— Tu cum i-ai zice?

— I-aş zice un stat poliţienesc condus de familia Kennedy, aşa i-aş zice. Ăştia încearcă să cumpere ţara încă de când elita din Boston i-a dat peste nas bătrânului Joe[37]. Şi-atunci s-a-nhăitat cu alde Hitler, pe când era omul lui FDR la Londra. Acum au pus-o pe tânăra văduvă să se mărite cu un grecotei bogat, în caz că li se termină banii americani. Nu că ea ar fi bombonica pe care-o descriu ziarele, dar ăştia doi erau un cuplu reuşit. Tu ce crezi, Harry? Vorbesc prostii? Sunt aşa de hodorogit, că nici nu mai am încredere în ce spun.

Aha.

— Aş spune, răspunde Harry, că le zici bine. Ar trebui să te dai cu puştanii şi să-ţi cumperi o bombă pe care s-o detonezi.

Springer întoarce capul spre el (trec pe lângă umbrelele galbene ale unui MeDonald's; reclama circulară, poleită, a unei staţii de benzină sparge razele de soare ale amiezii în zorzoane strălucitoare), să vadă dac-a exagerat. Cât de timizi, zău aşa, trebuie să fie oamenii care trăiesc de pe urma altora! Earl Angstrom a avut dreptate măcar în această privinţă: e mai bine să ai de-a face cu lucruri neînsufleţite. Cu un zâmbet stufos, ce-i dezveleşte dinţii de porţelan de sub mustăcioara vagă, de culoare gri, Springer mărturiseşte:

— Îţi spun, totuşi, măcar atâta lucru în favoarea clanului Kennedy: ei nu mă scot din pepeni atât de tare ca FDR. Harry, ăsta a fost un tip atât de nebun, c-a murit de viermi la creier. Un singur lucru bun au făcut şi Kennedy ăştia, n-au încercat să răstoarne economia cu fundu-n sus spre binele săracilor, erau dispuşi să continue cu sistemul aşa cum l-au preluat.

— Billy Fosnacht zice că, atunci când o să fim mari, o să dăm jos sistemul.

Dar Springer, furat de viziunea lui despre nebunia şi corupţia executivului, nu-l aude.

— A-ncercat să răstoarne cu fundu-n sus sistemul, pentru binele prostovanilor negri şi albi şi, când a văzut c-a dat greş timp de opt ani, i-a manipulat pe micuţii japonezi să atace Pearl Harbor, să pună de-un război cu care să iasă din criza economică. Îţi vine să crezi sau nu, de-aia purtăm atâtea războaie, ca să-i scoatem pe democraţi din crizele lor economice. Acum, LBJ, de-ndată ce-a primit cei patru ani de gir, ne-a băgat în Vietnam, unde nu ne voia nimeni, doar ca să-i propulseze în economie pe coloraţi. LBJ a fost omul lui FDR. Truman face acelaşi lucru în Coreea. Istoria vorbeşte de la sine, de fiecare dată. Fă-mă ramolit, dacă vrei. Tu ce părere ai, Nelson?

— Aseară, la televizor, răspunde băiatul, am văzut un film vechi despre războiul cu japonezii, din Pacific, şi-o navă mică s-a scufundat, iar căpitanul sau ce-o fi fost a înotat mile întregi cu spinarea ruptă şi-a mai cărat şi-un alt tip după el.

— Ala era Kennedy, zice Springer. Pură propagandă. Fac astfel de filme fiindcă bătrânul Joe a fost proprietarul multor studiouri. Şi-a băgat banii în industria filmului când toţi oamenii de afaceri cinstiţi, care-au pus umărul la ridicarea acestei ţări, ajungeau la sapă de lemn. Am auzit că era prieten la cataramă cu toţi evreii comunişti de pe-acolo.

— Acolo-i şi mătuşa ta, Mim, îi explică Rabbit lui Nelson, printre comuniştii ăia.

— E frumoasă, îi spune Nelson lui bunică-su. Ai văzut-o pe mătuşa mea Mim?

— Nu cât mi-aş fi dorit, Nellie. E o figură impresionantă, totuşi, ai dreptate în privinţa asta. Ai tot dreptul să fii mândru de ea. Harry, tăcerea ta mă deranjează. Tăcerea ta mă deranjează. Poate-am dat-o-n bară rău de tot. Zi-mi ce crezi *tu* despre starea naţiunii. Cu revoltele astea de peste tot şi cu biata poloneză, cică se trage de pe lângă Williamsport, violată şi-necată la bunul plac al viitorului preşedinte ales. Nu m-ar surprinde să fi fost gravidă. Nellie, tu n-ar trebui s-auzi chestiile astea.

Harry se întinde în maşina neîncăpătoare, nedormit. Au ajuns aproape de stadion şi un băieţel

---

[37] Joseph Kennedy, tatăl preşedintelui american J. F. Kennedy şi al senatorilor Robert şi Edward Kennedy.

de culoare le face semn să ocupe un loc de parcare.

— Despre America, spune Harry, eu unul cred că-i în continuare un loc binecuvântat.

Ceva însă nu merge cum trebuie. Meciul e plictisitor. Dansul jucătorilor echipaţi în alb nu-i deloc încântător, scurtele lor zvâcniri consumate la distanţă de tribune refuză să aibă vreun sens în mintea lui. Deşi baschetul a fost sportul lui preferat, Rabbit îşi aminteşte grandoarea gazonului, senzaţia aceea de pericol iminent dată de-o pasă foarte înaltă, care te vizează pe tine, punctul marcat prin sosirea la linia ce-ţi apare tot mai mare, mirosul de piele al mănuşii de prinzător, nonşalanţa solemnă a pasului alergător, cu bărbia-n piept, spre banca echipei, ritualicele aruncări şi datul din umeri şi politeţurile nervoase din cuşca jucătorului aflat la bătaie. Era aici o frumuseţe ce întrecea frumuseţea violentă a baschetului, o frumuseţe distilată din pajişti rurale, un joc al singurătăţii, al aşteptării, al aşteptării momentului în care jucătorul care-i ridică mingea coechipierului aflat la bătaie va fixa cu privirea prima bază şi va arunca mingea-n sus, un joc al cărui gust de scuipat, praf şi iarbă, sudoare, piele şi soare este însăşi America. Aşezat în spatele primei baze, între fiul şi socrul său, cu pulpele scăldate de razele soarelui, cu programul meciului făcut sul în mână, Rabbit aşteaptă să simtă atingerea acestei frumuseţi prin perdeaua de urale şi în ritmul în care echipele se succedă la bătaie, atingerea tradiţionalei magii a naţiunii, atingerea acestui gust de tinereţe; ceva însă nu se leagă. Publicul nu e foarte numeros, liota din spatele terenului de joc se răreşte, lăsând loc grupurilor de câte patru-cinci băieţi care se-ntind dizgraţios pe scaunele verzi ale tribunei de dincolo de teren. E lume puţină, zgomotoasă, vulgară: doar beţivanii, pariorii, infirmii, senilii şi delincvenţii mai vin la stadion în după-amiezile de sâmbătă. Strigătele lor dezaprobatoare sunt bădărăneşti şi necioplite.

— Bagă-i-o pe gât, Speedy!

— Omoară-l pe cioroi! Rabbit şi-ar dori din suflet să poată proteja jocul de această mulţime; poezia spaţiului şi a inacţiunii e mult prea subtilă, se ţese prea lent pentru ei. Cât despre jucători, ei par întruchiparea apatiei, fiecare pus pe împlinirea unui vis personal, de-a se ajunge, de-a răzbi în ligile superioare, unde se-nvârt banii cu lopata, în lumea lui cumpără-ţi-propria-pistă-de-bowling; par nişte profesionişti ca toţi ceilalţi, nu nişte bărbaţi puşi pe joacă, fiindcă toţi bărbaţii sunt nişte băieţi pe care timpul încearcă să-i fenteze. S-a renunţat la aparenţa de cavalerism. Doar exploziile de pâslă portocalie de pe echipamentul lor inscripţionat cu *Blasts* mai evocă lumea de altădată a heraldicei loialităţi locale. Brewer contra Hazleton: cui îi pasă? Nu lui Springer; în timp ce se uită la meci, buzele i se mişcă singure, de parc-ar încerca să-şi pună în ordine nişte calcule contabile. Nici lui Nelson: ecranul realităţii e mult prea vast pentru copil, duce dorul comentariului-fluviu de la televizor, al reclamelor îndrăzneţe. Dezamăgirea, pe care politeţea îl opreşte să şi-o exprime, nu-i dă pace lui Rabbit, îl împiedică să savureze frumuseţea jocului şi să umple golul de teamă pe care i l-a lăsat Janice. Ligile de opt echipe din copilăria lui au dispărut, ca şi steagul cu cele patruzeci şi opt de stele. Jucătorii din baza a doua nu mai mestecă tutun, ca pe vremuri. Jocul trenează, cu câte-o zvâcnire de strategie anostă, cu jucători de rezervă trimişi la bătaie şi cu trageri de timp intenţionate, care-i amână sfârşitul. Hazleton învinge cu scorul de 7-3. Bătrânul Springer oftează şi se scoală ca după un pui de somn consumat într-o poziţie nefirească. Îşi şterge de pe mustaţă un strop de spumă de bere.

— Mă tem c-ai noştri n-au prea fost în formă azi, Nellie, spune el.

— Nu-i nimic, bunicule, a fost ca lumea.

Lui Harry îi zice, din obişnuinţa vânzătorului:

— Tânărul Trexler e un jucător de perspectivă!

Rabbit e cu capsa pusă după ce-a băut două beri la soare.

Nu-l mai invită pe Springer în casă, doar îi mulţumeşte din suflet pentru tot. Casa e la fel de tăcută ca spaţiul cosmic. Pe masa din bucătărie se află un plic sigilat, destinat „Lui Harry".

Scrisoarea din plic, cu scrisul neciteţ al lui Janice, cu rândurile oblice şi nefericit înghesuite, sună aşa:

Harry draga,

Trebuie sa plec câteva zile, să mă gândesc ce-am de făcut. Te rog nu încerca să mă găseşti sau să vii după mine te rog. În clipa asta e foarte important să ne respectăm unii pe alţii ca oameni şi să avem încredere unii în alţii. M-a şocat ideea ta de a-mi păstra amantul, fiindcă nu mi

se pare c-ar fi onest din partea mea şi m-a făcut să mă întreb dacă mai însemn cât de cât ceva pentru tine. Spune-i lui Nelson că am plecat în Pocono, cu bunica. Nu uita să-i dai bani pentru prânz când merge la joacă.

Cu dragoste, *Jan*

„Jan"– numele ei de pe vremea când lucra la Krolps şi vindea alune sărate, în halatul pe care avea brodat, deasupra buzunarului, *Jan.* Pe vremea aceea, după-amiezile, se întâlneau uneori în apartamentul Lindei Hammacher, pe Eighth Street. Razele trandafirii, orizontale, când soarele apunea în spatele uriaşului rezervor de benzină. Minunăţia momentelor când ea îl lăsa să-i dea jos toate hainele. Pe-atunci, lenjeria intimă era mai consistentă: aveai de desfăcut clamele de la portjartier, cu urmele de elastic imprimate pe piele. Jan. Numele acesta dat uitării timp de cincisprezece ani; bileţelele lăsate de ea prin casă erau toate semnate simplu, *„J ".*

— Unde-i mami? îl întreabă Nelson.

— A plecat în Pocono, răspunde Rabbit şi duce bileţelul la piept, nu cumva să-ncerce băiatul să-l citească. A plecat cu mamaia. Pe căldura asta, are probleme tot mai mari cu picioarele. Ştiu că pare-o nebunie, dar câteodată aşa se-ntâmplă. Diseară mergem să cinăm la Burger Bliss.

Pe faţa băiatului – pistruiată, încadrată de pletele ce-i cad peste urechi, cu buzele cărnoase strânse ermetic, cu ochii înfundaţi în orbite, de teamă să nu facă o gafă – se citeşte emoţie intensă, pare să fie numai urechi, ca la doi ani, când deasupra lui planau abandonul şi moartea. Poate că experienţa de viaţă este cea care-i modelează răspunsul. Îi spune lui taică-su, convins: – O să se-ntoarcă.

* * *

Zorii zilei de duminică aduc o umezeală toridă. Ştirile de la ora opt relatează despre focuri de armă izolate, răsunând în timpul nopţii la York şi în partea de vest a statului. Este de aşteptat ca, în cursul zilei de azi, şeful poliţiei din Edgartown, Dominick J. Arena, să-l acuze oficial pe senatorul Kennedy pentru delictul de a fi părăsit locul accidentului. Apollo 11 se află pe orbita lunară şi Vulturul este pregătit pentru istorica aselenizare. Rabbit a dormit prost, stinge televizorul şi se plimbă desculţ pe pajişte, să-şi alunge durerea de cap. Casele din Penn Villas sunt neînsufleţite, dar tot mai apare maşina câte unui catolic, ce goneşte huruind la liturghie. Nelson coboară la parter pe la nouă şi, după ce-i pregăteşte micul dejun, Harry se trânteşte la loc în pat, cu o ceaşcă de cafea şi ediţia de duminică a *Standard*-ului de Brewer. Pe prima pagină a secţiunii umoristice, câinele Snoopy visează cocoţat pe căsuţa lui şi curând adoarme şi Rabbit. Copilul i-a părut speriat. Strigă ceva şi din gură îi iese un balon mut. Când se trezeşte, ceasul electric arată unsprezece fără cinci. Secundarul mătură cadranul, iar şi iar; e o minune că mecanismul nu se face praf. Rabbit se îmbracă – îşi pune o cămaşă albă, curată, din respect pentru ziua de duminică – şi coboară a doua oară, cu picioarele încă goale, mocheta pufoasă îi mângâie tălpile, îl încearcă un sentiment de burlăcie. Casa îi pare uriaşă acum, că e toată a lui. Pune mâna pe cartea de telefon şi caută:

Stavros Chas Eisenhower A v 1204 Nu-i formează numărul, ci doar se zgâieşte la el şi la nume, de parc-ar vrea s-o vadă pe nevastă-sa, mai mică decât un vârf de creion, mişunând printre litere. Formează un număr pe care-l ştie pe dinafară.

Îi răspunde taică-su.

— Da?

O voce circumspectă, gata să trântească receptorul în furcă dacă la capătul celălalt al firului e vreun nebun sau vreun comis-voiajor.

— Ce faci, papsi? Hei, sper că nu ne-ai aşteptat aseară! N-am reuşit să ajungem şi n-am mai apucat să sun.

Urmează o mică pauză, nu mare, doar cât să-i dea de-nţeles că au fost, într-adevăr, dezamăgiţi.

— Nu, ne-am închipuit c-a intervenit ceva şi ne-am dus la culcare la ora obişnuită. După cum ştii, mama ta nu-i genul care să piardă timpul cu văicăreli.

— Mda. Păi, uite cum stă treaba. Azi…

Vocea lui taică-su se-ngroaşă, devine şoptită:
— Harry, trebuie să vii azi. O să-i sfâşii inima dacă nu vii.
— Vin, vin, dar…
Bătrânul şi-a făcut mâna pâlnie în jurul receptorului şi insistă cu acelaşi glas răguşit:
— Asta ar putea fi ultima, ştii tu… ultima ei aniversare.
— Venim, papsi. Vreau să zic – vin. Janice a trebuit să plece.
— Cum adică, să plece?
— E complicat. Ceva în legătură cu picioarele maică-sii şi Pocono. S-a hotărât aseară că trebuie să plece, nu ştiu mai multe. Nu-i nimic grav. Toată lumea-i bine, sănătoasă, doar că ea nu-i acasă. Copilul însă e pe-aici.
Ca să-l convingă, îl strigă:
— Nelson!
Niciun răspuns.
— Trebuie să fi ieşit cu bicicleta, papsi. A fost pe-aici toată dimineaţa. Când să venim?
— Când puteţi, Harry. Pe după-amiază. Veniţi cât de devreme puteţi. Avem friptură de vacă. Maică-ta a vrut să facă un tort, dar doctorul i-a zis c-ar fi un efort prea mare pentru ea. Am cumpărat unul foarte frumos de la Half-A-Loaf. Cu glazură de zahăr ars şi unt, parcă-ţi plăcea.
— E ziua ei, nu a mea. Ce cadou să-i iau?
— Simpla ta prezenţă, Harry, e cel mai frumos cadou.
— Mda. OK, o să mă gândesc la ceva. Anunţ-o că Janice n-o să vină.
— Taică-miu, Dumnezeu să-l odihnească, avea o vorbă: e regretabil, dar n-avem ce face.
De îndată ce adoptă un ton ceremonios, papsi nici că mai renunţă la el. Rabbit pune receptorul în furcă. Bicicleta copilului – o Schwinn ruginită, trebuie să-i ia una nouă, ambele aripi se freacă de roţi – nu-i în garaj. Nici Falconul. Sunt acolo doar canistrele cu ulei, canistra cu benzină, maşina de tuns iarba, furtunul de grădină trântit alandala (Janice trebuie să fie cea care l-a folosit ultima oară), o greblă ştirbă şi pneurile de zăpadă ale Falconului. Timp de mai bine de-o oră, Rabbit se învârte în jurul casei cu mintea înceţoşată, nu ştie pe cine să sune, n-are maşină, nu vrea să intre-n casă, să se uite la televizor. Smulge buruienile din straturile de pe marginea aleii, unde, în acea primă vară, entuziasmată de faptul că au casa lor, Janice a plantat bulbi şi-a sădit plante şi arbuşti. De-atunci încoace, n-au mai făcut nimic, au stat şi s-au uitat cum mor azaleele şi s-au mulţumit cu narcisele şi stânjeneii, au lăsat brumărelele să se lupte cu bălăriile în toate verile care s-au scurs domol, una după alta, natura pierdută în Natură. Pliveşte până când începe să se perceapă pe sine ca pe-o buruiană, cum e şi mâna lui cu unghii negre de-atâta murdărie, ca mâna lui Dumnezeu, care alege şi omoară, apoi intră-n casă, scotoceşte prin frigider şi mănâncă un morcov crud. Se uită în cartea de telefoane, caută Fosnacht, sunt o grămadă cu numele ăsta, dar numai doi Oliveri, şi-i ia ceva timp până să-şi dea seama că cel pe care-l caută este cu M, M de la Margaret, e doar iniţiala, ca să descurajeze telefoanele obscene, deşi, dac-ar fi unul dintre perverşii ăia, i-ar pica fisa destul de repede că în spatele iniţialelor se ascund femei nemăritate.
— Peggy, bună, sunt Harry Angstrom.
Îşi pronunţă numele cu o uşoară mândrie; au fost colegi de şcoală, iar ea şi-l aminteşte de pe vremea când era cineva.
— Mă-ntrebam dacă Nelson n-o fi pe la voi, cu Billy. A plecat cu bicicleta acum ceva timp şi mă-ntrebam unde s-o fi dus.
— Îmi pare rău, Harry, dar nu-i aici.
Vocea ei e înăsprită de tot ce ştie, de tot ce i-a bolborosit ieri Janice la ureche. Apoi, pe un ton mai călduros, îl întreabă:
— Cum îţi merge?
El citeşte printre rânduri: Ollie m-a părăsit pe mine, Janice te-a părăsit pe tine. Trezirea!
Îi răspunde în grabă:
— Minunat. Hei, dacă trece Nelson pe-acolo, spune-i că-l caut. Trebuie să mergem la bunica lui.
Femeia îşi ia rămas-bun pe un ton mai rece, se alătură uriaşului şi înverşunatului chip de gheaţă al celor care ştiu. Nelson pare să fie singurul cetăţean al statului care n-a aflat: asta îl face

şi mai preţios. Totuşi, când băiatul se-ntoarce roşu la faţă şi cu părul năclăit de cât a pedalat, îi spune lui taică-su:

— Am fost la familia Fosnacht.

Rabbit clipeşte şi-i zice:

— OK. De-acum încolo, hai să ţinem noi doi legătura. Până una alta, eu îţi sunt şi mamă, şi tată.

La prânz au cârnaţi libanezi cu fiertură de secară sleită. Se duc pe jos pe Emberly, până la intersecţia cu Weiser, şi iau autobuzul 12 spre est, către Brewer. Fiind duminică, au de aşteptat douăzeci de minute sub cerul senin, incolor. La staţia de la spital urcă o grămadă de oameni care şi-au făcut datoria faţă de bolnavi, sunt buimaci, cară flori ofilite şi cărţi citite. Pe râul cu apa neagră, de sub pod, zumzăie bărcile cu motor, părând vârfuri albe de săgeţi. Când Rabbit dă să coboare, un puşti de culoare îşi întinde piciorul pe mijlocul intervalului; Rabbit face pasul mare şi piciul le-aruncă prietenilor săi:

— Ce lăboanţe!

— Buzatule! îi aruncă Nelson, strecurându-se spre uşă.

Caută un magazin deschis. Dintotdeauna i-a fost greu să-i ia un cadou maică-sii. Alţi copii le dădeau mamelor tot felul de fleacuri nostime: gablonţuri luate de la magazine ieftine, sticluţe cu apă de colonie, cutii de bomboane, eşarfe. Pentru mami, asta era ori prea mult, ori prea puţin. Mim îi dăruia întotdeauna ceva făcut de mâna ei: un ştergar ţesut de ea, pentru vase fierbinţi, un calendar ilustrat de mână. Rabbit nu era prea îndemânatic la lucru manual, aşa că i se dăruia pe sine, cu trofeele lui, cu ştirile sportive din ziare. Mami părea mulţumită: o interesa mai mult viaţa decât lucrurile. Dar acum ce să-i ia? Ce-şi poate dori un muribund? Proteze groteşti – braţe, picioare, inimi puse-n funcţiune de baterii – îi trec prin minte lui Rabbit în timp ce se plimbă cu Nelson prin centrul scăpărător, inert, ca de duminică al Brewerului. La intersecţia dintre Ninth şi Weiser găsesc o drogherie deschisă. Termosuri, ochelari de plastic, loţiuni de ras, filme Kodak, chiloţi de plastic pentru bebeluşi; nimic pentru maică-sa. Vrea să-i ia ceva mare, ceva strălucitor, ceva care să-i meargă la inimă. Fond de ten lichid Realgirl, multivitamine, acetonă, deodorant pentru picioare. Un stand cu vopsea-şampon, pe fiecare plic – o altă pizdă zâmbitoare: Blond Regina-Zăpezii, Galben-Pai Danez, Castaniu de Killarney, Roşcat Parizian, Vin Negru de Spania. Nelson îl înşfacă de mânecă şi-l trage spre locul unde stau cuibărite un aparat de tuns Sunbeam Clipmaster şi o perie electrică de lustruit pantofii Roto-Shine, frumos împachetate.

— Ea nu mai poartă pantofi, toată ziua stă-n papuci, îi spune Rabbit, şi, din câte-mi amintesc, nu şi-a tăiat niciodată părul. Pe vremuri îi cădea până la talie.

În schimb, îi atrage atenţia un umidificator care costă 12,95 dolari. Din imaginea de pe cutie, reiese că seamănă cu o farfurie zburătoare rotunjită. Oricât ar fi ea de imobilă, i-ar prinde bine. În zona Brewerului, verile sunt umede ca naiba, însă poate că i-ar fi de folos iarna, când radiatoarele usucă aerul din casă, tapetele se scorojesc şi pielea începe să se cojească. Ar fi acolo zi şi noapte, când el nu-i alături de ea. Se apropie apoi de un flacon Kantleek cu atomizor şi de o lupă cu diametrul de cinci centimetri, dar renunţă la ambele produse, îi par morbide. Simte cum pune stăpânire pe el greaţa. Durerea acestei lumi e un crater pe care nici toate siropurile şi pastilele din lume înmulţite cu o mie nu l-ar putea umple. Se opreşte în dreptul aparatului de masaj electric Quickease, cu pieptene pentru cap. Pe cutie e imaginea unor femei în pielea goală care-şi ating graţios umerii, lesbiene ce-şi mângâie ceafa şi alte părţi lăsate în seama imaginaţiei clientului cu ceea ce pare a fi o perie cu fir electric. Costă 11,95 dolari. E bună pentru escare. I-ar putea fi de folos. Ar putea-o face să râdă, s-o gâdile şi să bâzâie: e plină de viaţă. Viaţa e un masaj. Şi, costă cu un dolar mai puţin decât umidificatorul. Timpul zboară, nu stă-n loc. Nelson îl trage de mânecă şi-i cere îngheţată de castane. În timp ce ăla micu' îşi mănâncă îngheţata, Rabbit cumpără o felicitare pe care s-o alăture aparatului de masaj. Înfăţişează un cocoş care cântă şi răsăritul unui soare carmin, pe coperta exterioară, iar cu litere verzi, mari, scrie: *Ce grozav e sa mă scol la*… a.m., *iar* înăuntru: … ca să-ţi *urez La Mulţi Ani, Mama!* Ma*. AM.* Dumnezeule mare, câte tâmpenii ingenioase sunt pe lumea asta! Şi totuşi, o cumpără: cocoşul e portocaliu strălucitor şi destul de vesel ca să se prindă şi ea. Nu are privirea neapărat înceţoşată, totuşi, cum abia mai bălmăjeşte, s-ar putea s-o aibă. Nu risca.

Afară lumea străluceşte sterilă. Cei doi, tată şi fiu, se simt apăsaţi de singurătate, Rabbit ţine

strâns pachetul voluminos. Unde-o fi dispărut toată lumea? Mai există viaţă pe Pământ? Merg până depăşesc trei intersecţii pe strada pustie, de asfalt topit, până la cadranul ce reprezintă corola unei flori gigantice, miezul emblemei Sunflower Beer, iar acesta le dă de ştire că-i aproape ora patru. Se pun pe aşteptat la colţul de vizavi de Barul Phoenix, unde aşteaptă de regulă şi tatăl lui Harry, şi iau autobuzul 16A către Mt. Judge. Sunt singurii călători. Şoferul le spune, cu un aer misterios:

— Mai au puţin şi coboară.

Trec prin City Park, pe lângă tancul din cel de-al Doilea Război Mondial, pavilionul fanfarei şi terenul de tenis, ocolind creasta muntelui. De-o parte sunt staţii de benzină şi o stâncă verde; de cealaltă, o prăpastie şi, în depărtare, un viaduct. În timp ce ăla micu' se uită pierdut pe fereastră, spre următoarea culme muntoasă, Rabbit îl întreabă:

— Unde-ai fost azi-dimineaţă? Spune-mi adevărul.

— Pe Eisenhower Avenue, răspunde băiatul într-un târziu.

— Să vezi dacă maşina mamei e acolo?

— Cam aşa ceva.

— Şi era acolo?

— Îhî.

— Ai intrat? — Nu. Doar m-am uitat puţin la ferestre.

— Ai ştiut la ce număr să te uiţi?

— Unu doi zero patru.

— Aşa-i.

Coboară la Central, lângă biserica baptistă din granit, şi-o iau pe jos pe Jackson Road, spre casa părinţilor săi. Străzile nu s-au schimbat deloc de când le ştie. Au fost îngrămădite una într-alta, de n-a mai rămas niciun teren viran, iar casele sunt prea solide ca să poată fi demolate, din cărămidă roşie cu striaţii purpurii, cu o textură care lui Rabbit, în copilărie, i se părea crăpată, la fel ca buzele lui pe timpul iernii. Arţari şi castani întunecă pajiştile tocite din faţă, împrejmuite cu mici baricade sârmoase de măcriş spinos şi merişor. Casele sunt masive, construite în duplex, cu un zid despărţitor comun, au acoperişul din ţigle de ardezie şi verande cu pereţi din cărămidă, iar deasupra fiecărei uşi de stejar şi a fiecărei ferestre trapezoidale pâlpâie câte-o lucarnă mică, rotunjită, cu geamul de culoare închisă, bisericească. În copilărie, Rabbit îşi închipuia că lucarna e un copil al ferestrelor de deasupra altarului luteran şi, prin urmare, un copil al lui Dumnezeu, o santinelă mov-aurie atotvăzătoare, postată deasupra locului pe unde papsi, mami şi Mim intrau şi ieşeau de zeci de ori. Acum, intrând în casă împreună cu fiul său, el însuşi un fiu care nu trebuie să bată la uşă, simte că-l înăbuşă casa părintească. Deşi ceasul de pe scrin arată abia 4:20, deja s-a lăsat întunericul; covoarele de culoare închisă, draperiile groase trase la ferestre, tapetul mort, ghivecele îngrămădite pe pervaz. Mami se plângea mereu că lor le-a revenit jumătatea unei case situate pe colţ, dar când vecinii lor, bătrâneii Bolger, au murit, iar jumătatea lor a fost scoasă la vânzare, n-au făcut niciun demers să se intereseze de preţ şi-a fost cumpărată de un cuplu de tinerei din Scranton, cu o soţie gravidă, desculţă, şi-un soţ care avea nu ştiu ce slujbă într-una din noile fabrici de electronice de pe Route 422; iar Angstromii continuă să vieţuiască în jumătatea întunecoasă a casei. Aşa vor ei. Lumina soarelui e tot mai stinsă. L-au trimis pe el, pe Harry, în lume, să strălucească, iar ei aici şi-au luat în braţe propriile umbre. Casa de vizavi de ei, de care sunt despărţiţi prin două trotuare de ciment cu o peluză îngustă la mijloc, unde locuia bătrânul metodist cu care avea mami scandaluri apropo de cine să tundă gazonul, are lipit de-un an de zile anunţul DE VÂNZARE. Astăzi oamenii vor mai mult aer şi pământ decât le pot oferi cartierele înghesuite pe dealuri. Lui Rabbit, casa îi miroase-a conservanţi: a straturi subţiri de mirosuri ce se suprapun peste alte mirosuri, a straturi de timp, de ceară, aerosoli şi moarte; se simte ocrotit.

Din bucătărie apare o siluetă, o umbră. Se-aşteaptă să fie taică-su, dar, când colo, e maică-sa, care-şi târşâie picioarele într-un halat de baie, însă, una peste alta, se ţine dreaptă şi face mişcare. Se-apleacă fără să zâmbească s-o pupe. Obrazul plin de riduri e cald; mâna cu care se ţine de încheietura lui e noduroasă şi rece.

— La mulţi ani, mami.

Strânge la piept aparatul de masaj; e prea devreme să i-l ofere. Ea se uită fix la pachet, de parc-ar ridica un baraj între ei.

— Am şaizeci şi cinci de ani, zice ea căutându-şi cuvintele, aşa că propoziţiile i se frâng la mijloc. Când aveam douăzeci. I-am spus logodnicului meu că vreau să fiu împuşcată. Când ajung la treizeci.

Nu atât încercarea ciudată, tremurătoare, a buzelor ei de a da glas unui gând, cât mai curând privirea fixă care îi însoţeşte acest efort, o privire holbată, rătăcită, cu pleoapele încremenite, îi scoate ochii de pe orice făgaş şi-l sperie pe Rabbit cu senzaţia orbirii supreme, a unei table de pe care vor fi şterşi cu toţii.

— I-ai spus chestia asta lui papsi?

— Nu lui taică-tu. Altcuiva. Pe taică-tu l-am întâlnit ceva mai târziu. Ăstălalt mă bucur. Că nu-i aici să mă vadă acum.

— Mie mi se pare c-arăţi destul de bine, o încurajează Rabbit. Nu m-am aşteptat să te găsesc pe picioare.

— Nelson. Ţie. Cum îţi par?

Prin asta recunoaşte prezenţa băiatului. Îl testează întotdeauna, îl obligă să fie cu ochii-n patru. Nu i-a iertat niciodată că nu-i un al doilea Harry, că are-n el atât de mult din Janice. *Mânuţele-alea Springer.* Acum, mâinile ei se bălăngănesc uitate lângă cordonul halatului, se bâţâie cuprinse de un tremur paralitic.

— Drăguţă, răspunde Nelson.

E prudent. A-nvăţat că răspunsul laconic şi prompt e cea mai bună apărare.

Pentru a-i abate atenţia de la copil, Rabbit o-ntreabă:

— Nu-i nicio *problema* că te-ai sculat din pat?

Ea râde mut, uluitor, capul i se lasă pe spate, nasul mare îi licăreşte, vârful şi aripioarele, mâna încetează să-i mai tremure.

— Ştiu cum prezintă Earl situaţia. După felul cum mă vrea în pat ai zice. Că sunt deja îmbălsămată. Doctorul. Zice să mă scol. Trebuia să fac un tort. Earl voia. Un terci din ăla fără gust de la Half-A-Loaf. Unde-i Janice?

— Mda, apropo de asta… îi pare teribil de rău că n-a putut să vină. A trebuit să plece cu maică-sa în Pocono. A fost o surpriză pentru noi toţi.

— Se mai întâmplă. Şi surprize.

De sus, răsună vocea subţire a lui Earl Angstrom, mustind de entuziasmul de împrumut al linguşitorului:

— Au coborât. *Vulturul* a aselenizat! Am păşit pe Lună, fraţilor! Unchiul Sam e pe Lună!

— Chiar acolo. Îi este şi locul, zice mami şi, cu un gest neîndemânatic, îşi repede mâna deformată spre ureche, ca să netezească o şuviţă de păr desprinsă din cocul pe care continuă să şi-l facă.

Ciudat, pe măsură ce încărunţeşte, părul devine tot mai încăpăţânat. Se spune că şi în mormânt continuă să crească. Deschizi coşciugele femeilor şi le găseşti pline ca nişte saltele. Oare şi părul pubian continuă să crească? Curios, nu-i nevoie să-l tunzi niciodată. Al Serafinei era rar, soios. Când pune mâna pe braţul maică-sii, s-o ajute să urce la etaj, să se uite la Lună, carnea de deasupra cotului ei îl derutează – atârnă de os ca cea a unui pui bine rumenit.

Televizorul e în dormitorul lui mami, cel din faţă. Miroase la fel ca pivniţa lor, pe vremea când aveau pisicile-alea două. Încearcă să-şi aducă aminte cum le chema. Pansy. Şi Willy. Willy, motanul, s-a băgat în atâtea bătăi, că burta a-nceput să-i sângereze şi-a trebuit dus la veterinarii de la Animal Rescue. La televizor nu se dă nicio imagine de pe Lună, se-aud doar voci întrerupte de paraziţi, însoţite de decupaje din carton care simulează ceea ce tocmai se-ntâmplă, în vreme ce litere electronice anunţă a cui este vocea care răzbate cu păcănituri.

— … practic, mii de cratere micuţe, de treizeci până la şaizeci de centimetri, peste tot, povesteşte un bărbat, cu vocea care odinioară încerca să le vândă cereale Ralston între două episoade de serial cu Tom Mix. Vedem la o distanţă de câteva sute de metri în faţa noastră nişte pietroaie ascuţite, care probabil au o înălţime de vreo şaizeci de centimetri şi muchii colţuroase. Se zăreşte o colină, pe porţiunea selenară ce se aşterne-n faţa noastră. E greu de estimat la ce distanţă e, să tot fie vreo opt sute-o mie cinci sute de metri.

Un glas identificat ca fiind Houstonul spune:

— Recepţionat, *Serena.* Suntem pe recepţie. Terminat.

Vocea are autoritatea texanilor, zici că ei sunt cei care-au inventat cuvintele, atât de plăcut le rostesc. Când Rabbit a fost trimis la Fort Larson în ’53, Texasul îi părea un peisaj selenar, cu ţărână maronie, un ţinut neted ca-n palmă, orizontul purpuriu boţit, bolta cerului mai mare şi mai pustie decât şi-ar fi închipuit vreodată, a fost prima, dar şi ultima oară când a ajuns departe de colinele jilave ale Pennsylvaniei. Toată lumea avea glasul amabil, hârâit şi plăcut, până şi fetele de la bordel. *Iubihtule, doahr n-ai plătit să nu mi-o puhi de două ohri!*

O voce identificată drept Columbia spune:

— S-ar zice că-i mult mai bine decât ieri. Privită de la nadir, ziceai că-i denivelată ca o pâine rotundă.

Ca un ce? Literele electronice precizează: MIKE COLLINS VORBEŞTE DE PE MODULUL DE COMANDĂ ÎNSCRIS PE ORBITA SELENARĂ.

Serena zice:

— Chiar a fost denivelată, Mike, pe porţiunea preconizată pentru aselenizare. Extrem de denivelată, plină de cratere, cu foarte mulţi bolovani, dintre care mulţi aveau, probabil, peste doi-trei metri înălţime.

Camera lui mami are perdele de dantelă îngălbenite de vreme, prinse de galerie cu nişte margarete de tinichea care, privite cu ochi de copii, păreau fermecate, şi un tapet cu trandafiri cu spini, care se dezlipeşte de perete într-un colţ, acolo unde se ridică aburul scos de supapa de siguranţă a radiatorului, şi un fotoliu cică de pluş, care absoarbe praful. În copilăria lui Rabbit, fotoliul acesta era la parter şi el îl bumbăcea şi se uita cum se ridică firicelele de praf în bătaia soarelui de după-amiază. Aceste firicele îi păreau lumi, fiecare era câte-un Pământ, iar el stătea călare pe unul dintre ele, inimaginabil, insuportabil de mărunt. După-amiaza târziu, printre arţari, se strecura în casă şi ceva lumină. Acum, aceiaşi arţari reţin lumina, transformând camera în beci. Pe noptieră se află mai multe flacoane de medicamente şi o Biblie. Pe pereţi atârnă fotografii decolorate cu el şi cu Mim în liceu, făcute, îşi aduce-aminte, de un mic escroc negrotei, băgăreţ şi grăsan, care susţinea că-i de la Studio şi în fiecare primăvară se strecura în clădire, folosindu-se de tot felul de tertipuri, şi-i punea să se alinieze în sala de festivităţi şi să-şi dea cu pieptenele ud prin păr, pentru ca părinţii lor să nu se poată împotrivi două săptămâni mai târziu, când aduceau la şcoală banii pentru o poză color de 20 pe 25 de centimetri şi o coală de fotografii de portofel, absolut oribile; odată cu trecerea timpului, acest escroc a devenit un donator de euri care altminteri s-ar fi pierdut pentru totdeauna: capul sfrijit, rozaliu al lui Rabbit, cu chica lui blondă, ciufulită, străveziu, cu urechile depărtate de ţeasta aproape trei centimetri, cu ochii ireal de albaştri, ca nişte bile de sticlă, cu pleoapele de jos cărnoase, tinereşti; şi faţa plinuţă a lui Miriam încadrată de bucle şamponate, strălucitoare, lungi până la umăr, răsucite în stilul Ritei Hayworth, cu nuanţa stacojie a rujului ei prinsă ca o insignă pe albul scrobit al feţei. Ambii copii zâmbesc în gol, prin lentilele pătate ale pungaşului, din sala de sport plină de strigăte şi miros de sudoare, spre mama lor, care într-o bună zi va rămâne imobilizată la pat.

— Când aveţi dubii, faceţi o aselenizare lungă, glumeşte Columbia.

— Asta am şi făcut, răspunde *Serena.*

— *Serena*, aici Houston, se bagă în vorbă Houstonul. Avem pentru voi o informaţie de ultimă oră P douăzeci şi doi, dacă sunteţi pe recepţie. Terminat.

— La dispoziţia dumneavoastră, domnule, glumeşte din nou Columbia.

Houstonul, cetatea calculatoarelor ce trudesc zi şi noapte, nu gustă gluma şi răspunde:

— Aşa e, Mike. P unu unu patru treizeci doi optsprezece; P doi unu zero patru treizeci şi şapte douăzeci şi opt, iar asta înseamnă patru mile spre sud. Asta se bazează pe locul de aselenizare vizat. Terminat.

Columbia repetă cifrele.

Serena zice:

— Cronometrul nostru indică nouă zero patru treizeci şi patru patruzeci şi şapte şi e static.

— Am înţeles. Cronometrul e static la… repetă ora.

— Nouă zero patru treizeci şi doi patruzeci şi şapte.

— Am înţeles, suntem pe recepţie, *Serena.* Alinierea gravitaţională pare bună. Te vedem reintrat pe orbită.

— A, nu. Încercam să obţin timpul de şaisprezece şaizeci şi cinci şi nu ştiu cum a ajuns la

şase douăzeci şi doi, până să apuc să fac manevra de intrare BRP treizeci şi doi. Vreau să stabilesc timpul şi pe urmă aş dori să ştiu dacă vreţi să trec la unghiurile de torsiune sau vreţi să mă întorc şi să reintru, înainte de momentul de cuplu. Terminat.

— Am înţeles, Buzz. Rămâi pe recepţie.

Nelson şi bunică-su ascultă fascinaţi aceste manevre; Mary Angstrom se întoarce pe călcâie impacientată – sau greutatea cu care face fiecare gest o fi creând senzaţia asta? —, iese din cameră târşâindu-şi picioarele şi coboară la parter. În bucătăria ţipător de strălucitoare, îl întreabă:

— Unde ziceai. C-a plecat Janice?

— În Pocono, cu maică-sa.

— De ce-aş crede chestia asta?

— De ce nu?

Când se-apleacă tremurând din toate încheieturile să deschidă cuptorul şi s-arunce o privire înăuntru, părul ei sârmos, încâlcit, pare o reţea luminoasă. Mormăie, se îndreaptă de şale şi declară:

— În ultimul timp. Janice. Se fereşte de mine.

Speriat, parcă hipnotizat, Rabbit nu e în stare decât să pună întrebări:

— Ce motive-ar avea?

Maică-sa se holbează la el îndelung, doar limba ce i se mişcă între buzele întredeschise trădează faptul că încearcă să spună ceva.

— Ştiu prea multe, bolboroseşte într-un târziu, despre ea.

— Nu ştii decât ce flecăresc nişte babe puse pe bârfit, îi spune Rabbit. Şi nu-l mai zăpăci de cap pe papsi cu poveştile astea, că vine la serviciu şi-mi face capul calendar.

Văzând că ea nu ripostează, simte nevoia să-i dea înainte:

— Cred c-ar trebui să te-ngrijoreze mai mult Mim, care şi-o pune cu zece clienţi pe zi în Las Vegas, decât viaţa intimă a lui Janice.

— Dintotdeauna a fost o răsfăţată, bâiguie maică-sa.

— Îhî, şi-mi închipui că Nelson e şi el un răsfăţat. Despre mine ce-ai de zis? Nu mai departe de ieri mă uitam la meciul lui Blasts şi mă gândeam cât de slab eram la baseball. Hai să privim adevărul în faţă! Ca fiinţă umană, sunt undeva în jurul notei minus şapte. Ca soţ, sunt de nota zero. Când Verity o să intre-n faliment, o s-ajung să trăiesc din ajutorul de şomaj. Halal viaţă! Mersi, mamă.

— Şşşşt, face ea cu faţa inexpresivă, din cauza ta. N-o să crească blatul.

— Iartă-mă, mami, dar de la o vreme, Doamne, sunt al naibii de obosit!

— O să te simţi mai bine. Când o să ai vârsta mea.

Petrecerea e reuşită. Stau aşezaţi în jurul mesei din bucătărie, pe cele patru scaune cu lacul uşor scorojit în toţi aceşti ani. E exact ca pe vremuri, numai că mami e în halat de baie, iar Mim s-a metamorfozat în Nelson. Papsi taie friptura de vacă felii, după care îi mărunţeşte carnea lui mami; cu mâna dreaptă, ea e-n stare să ţină o furculiţă, dar nu şi un cuţit. Bătrânului îi alunecă proteza din gură în timp ce ţine un toast, cu paharul de vin făcut în statul New York, „în sănătatea lui Mary, îngerul meu, la bine şi la rău"; Rabbit se-ntreabă în ce-o fi constat răul.

Poate că asta o fi. Când îşi despachetează puţinele cadouri, dând cu ochii de aparatul de masaj, o pufneşte râsul.

— P-ăsta l-ai luat. Ca să-mi zbârnâie găoacea? îl întreabă ea şi-şi roagă soţul să i-l bage-n priză, apoi îl aşază să vibreze pe creştetul lui Nelson.

Copilul chiar are nevoie de o infuzie de voioşie. Harry simte că pe-ăla micu' îl roade absenţa maică-sii. Când se taie tortul, puştiul mănâncă doar o jumătate de felie, aşa că Rabbit e nevoit să bage la ghiozdan o porţie dublă, să n-o supere pe maică-sa. Afară se-ntunecă: ferestrele sanatoriului din West Brewer ard în nuanţe portocalii, iar pe versantul muntelui, umbrele serii se furişează ca nişte hoţi în spaţiul de beton îngust dintre casa lor şi cea nevândută. Prin pereţii tapetaţi, din locuinţa tânărului cuplu desculţ, răzbat percuţia şi basul unei trupe de muzică rock, iar cutiile de tablă de pe poliţa lui mami, fiecare cu o destinaţie precisă (fursecuri, zahăr, făină, cafea), acum însă goale, se clatină înfiorate. În camera de zi, vitrina de sticlă a servantei de mahon tremură şi ea. Ochii lui Nelson încep să se afunde în orbite şi buzele strânse, ca de

heruvim, schiţează un zâmbet, vrând parcă să-şi ceară scuze, apoi se lasă cu capul pe tăblia rece, lăcuită, a mesei. Bătrânii discută despre vremurile de-altădată de-aici, din cartier, despre oameni din anii ’30-’40, odinioară atât de plini de viaţă, de-i vedeai în fiecare zi, dar nu-ţi trecea prin minte să faci o fotografie. Bătrânul metodist care refuza mereu să tundă iarba de pe jumătatea lui de peluză, înaintea lui, familia Zim, cu fiica lor cea frumuşică, la care mama ţipa ori de câte ori se-aşezau la micul dejun sau la cină. Bărbatul care locuia ceva mai încolo pe stradă, care lucra noaptea la fabrica de covrigei şi care s-a-mpuşcat în zori de zi, fără să-l audă nimeni în afară de caii de la căruţa cu lapte. Pe-atunci, laptele era adus cu căruţa. Unele străzi erau încă acoperite de-un strat gros de praf moale. Nelson se luptă cu somnul.

— Vrei s-o tăiem spre casă? îl întreabă Rabbit.

— Răspunsul este nu, papsi. Terminat, răspunde el zâmbind adormit, încântat de cât de spiritual poate fi.

— Sunt orele douăzeci şi unu, se prinde şi Rabbit în joc. Ar fi bine să aranjăm un rendez-vous cu nava noastră spaţială.

Nava spaţială e însă pustie: o lungă cutie goală în bezna din Penn Villas, care se roteşte încet în vid, cu răsadurile de la margine pe jumătate năpădite de bălării. Copilului i-e frică să meargă acasă. La fel şi lui Rabbit. Stau pe patul lui mami şi se uită la televizor pe-ntuneric. Li se spune că oamenii din păianjenul de metal de pe suprafaţa Lunii nu pot dormi, aşa că plimbarea pe Lună a fost devansată cu mai multe ceasuri. Bărbaţii din studio, imperturbabili şi obosiţi de cât au tras de timp, demonstrează cu ajutorul unor machete la scară naturală ce-ar trebui să se întâmple; pe unele canale, nişte bărbaţi în costume spaţiale se plimbă şi aşază nişte tăviţe subţiri, din metal, de parc-ar aşterne masa la un picnic. În cele din urmă, are loc. Evenimentul real. Aşa să fie oare? La piciorul modulului apare o cameră de filmat. Crainicul îi lămureşte că negreala din partea de sus a ecranului este noaptea lunară, negreala din colţul din stânga, jos, este umbra navei spaţiale şi a scării, iar albeaţa este suprafaţa Lunii. Nelson a adormit cu capul pe pulpa lui taică-su; în chip ciudat, copiilor mereu li se umezeşte capul când dorm. Sunt ca nişte bulbi de pământ. Mami îşi ţine picioarele sub pleduri; stă rezemată de pernele îngrămădite la spate. Papsi doarme în fotoliu, răsuflarea lui e o tristă mare îndepărtată, cu valuri ce se preling pe ţărm şi-apoi se retrag, o pompă veche ce încă funcţionează; lumina unui felinar se furişează în casă printr-o crăpătură a transperantului şi-i mângâie creştetul, părul rar, adunat în smocuri pleoştite. Ceva se întâmplă pe sticla tembelizorului. O siluetă şerpească se strecoară la vale, din colţul din stânga, sus; e piciorul unui om. Din el creşte încă un picior, eclipsează peticul strălucitor care este suprafaţa Lunii. Silueta stingheră a unui om se suprapune între aceste umbre abstracte şi luminozitatea puternică. E un Armstrong, dar nu Jack. Spune ceva despre „un pas”, dar pârâitul transmisiei îl împiedică pe Rabbit să înţeleagă ce-a vrut să spună. Literele electronice se mişcă de la stânga la dreapta, dând de ştire: OMUL SE AFLĂ PE LUNĂ. Printre pârâituri, vocea informează Houstonul că suprafaţa este fină, acoperită de praf, îl poate stârni şi cu degetele de la picioare, i se lipeşte de încălţări ca pulberea de mangal, se afundă în el nu mai mult de-un centimetru, e mai uşor sa te mişti pe Lună decât în simulatoarele de pe Pământ. Din spatele lui, maică-sa se căzneşte să-ntindă mâna, îl atinge pe ceafă, mâna îi zăboveşte acolo, încearcă stângaci să-i maseze scalpul, să-l facă să mai uite de grijile care ştie ea că-l macină.

— Nu ştiu, mami, recunoaşte el brusc. Ştiu că s-a întâmplat, dar deocamdată nu simt nimic.

II.

Jill

E altfel, dar e foarte frumos aici.
Neil Armstrong, 20 iulie 1969

Zilele, felii palide între nopţi, se amestecă, nu sunt exact la fel, transparenţe atât de discret nuanţate, încât doar stivuite se întunecă până capătă o tentă funestă. Într-o sâmbătă de august, Buchanan îl abordează pe Rabbit în timpul pauzei de cafea. Fac parte din jumătatea de echipă care lucrează o jumătate de zi, de-aici probabil această intimitate. Negrul îşi şterge de pe buze broboanele lăsate de whisky-ul matinal pe care l-a savurat afară, pe rampa însorită, şi-l întreabă:

— Harry, care mai e viaţa ta? Cum te mai tratează?

— Cine?

Harry îl ştie pe individ din vedere şi după nume, de ani de zile, dar tot nu se simte în largul lui când trebuie să discute cu un negru; mai întotdeauna apare câte-o poantă al cărei sens îi scapă.

— Lumea, omule.

— Binişor.

Buchanan stă locului, clipeşte mărunt, îl studiază, se lasă de pe-un picior pe altul cu o mină plină de amabilitate. E greu de ghicit ce vârstă au ăştia. Ar putea avea treizeci şi cinci de ani, la fel de bine ca şaizeci. Deasupra buzei de sus are cea mai mică mustaţă neagră cu putinţă, mai mică decât o pensuliţă de zeţar. E negru ca tăciunele, dar nu negru strălucitor, pe când Farnsworth, celălalt negru din atelier, arată ca un pantof lustruit şi străluceşte printre maşinăriile din tipografie, la lumina constantă, fără umbre, dinăuntru.

— Dar nici bine, ai?

— Nu prea dorm bine, îi mărturiseşte Rabbit.

În ultimele zile, simte nevoia să se confeseze, să-şi verse năduful, e atât de singur.

— Doamna ta încă-şi mai face de cap prin oraş?

Toată lumea a aflat. Toţi cioroii, cârpacii, nespălaţii, cretinii. Conţopiştii, şoferii de autobuz, cosmeticienele, toată pleava din Brewer. UN ANGAJAT VERITY ALES ÎNCORNORATUL SĂPTĂMÂNII. *Angstrom acceptă coamele oficiale din partea primarului.*

— Locuiesc singur, recunoaşte Harry. Adaugă: Cu copilul.

— Na, poftim de vezi! Face Buchanan, legănându-se uşor. Na, poftim de vezi!

— Până se-aranjează lucrurile, spune Rabbit cu jumătate de gură.

— Mai bagi ratonul la veveriţă?

Harry rămâne pesemne interzis, pentru că Buchanan se grăbeşte să-i explice:

— Bărbaţii trebuie să bage ratonul la veveriţă. Taică-tu pe unde-i?

Întrebarea asta vine imediat după axiomă, deşi nu pare să aibă nicio legătură cu ea.

Rabbit îi răspunde nedumerit, ofensat, dar, cum Buchanan e negru, nu ştie cum să scape de el.

— Şi-a luat liber două săptămâni, s-o ducă pe mama la spital, pentru nişte analize.

— Mdea, cugetă Buchanan, iar cele două perniţe proeminente pe care le are în loc de buze par să i se contopească într-un murmur; apoi, printre ele îi ţâşneşte o nouă idee, făcându-i mustaţa să tresalte. Taică-tu ţi-e prieten adevărat, ăsta-i un lucru minunat. Cu-adevărat minunat. Eu n-am avut parte de-aşa un tată. Ştiam cine-i tipul, locuiam în acelaşi oraş, dar nu mi-a fost niciodată tată în sensul în care ţi-e ţie tatăl tău. N-am fost niciodată prieteni.

Harry şovăie, nu ştie dac-ar trebui să-şi exprime compasiunea sau să izbucnească-n râs.

— Ei bine, se hotărăşte el să-şi descarce sufletul, uneori mi-e prieten, iar alteori mi-e ca un ghimpe-n ochi.

Lui Buchanan îi place remarca, deşi o respinge cu gesturi furioase.

— O, să nu spui asta niciodată! Fii recunoscător că ai un tată căruia-i pasă de tine. Nici n-ai idee, omule, cât de norocos eşti! Doar pen' că nevastă-ta şi-a pus curu' la bătaie-n altă parte nu-nseamnă că-i sfârşitul lumii. Doar că trebuie să bagi ratonu' la veveriţă, asta-i tot. Eşti băiat mare.

În sufletul lui Harry se dă o luptă între dezgust şi tulburare; în comparaţie cu Buchanan, se simte înalt şi palid şi efeminat, ţinta unui amestec de ironie, tandreţe şi lăcomie. Discuţiile cu negrii îl fac să se simtă nelalocul lui, e sătul până peste cap să-i vadă-n ochi, asta poate fiindcă globii lor oculari parc-ar fi semilichizi, iar albul ochilor pare gălbui şi inflamat. Întreaga lor fiinţă pare lubrifiată de suferinţă.

— Mă descurc eu, spune în silă, gândindu-se la Peggy Fosnacht.

Sună clopoţelul care anunţă sfârşitul pauzei. Buchanan îşi frânge umerii într-o cocoaşă şi şi-i îndreaptă la loc, apoi zice, parcă dând un verdict:

— Ce zici, Harry, ieşim diseară la o băută cu băieţii? Vino la Salonul lui Jimbo pe la nouă-zece, să vedem ce-o să iasă. Poate ni'ca. Poate cevaşilea. Pe drumul pe care-ai apucat acu', nu faci decât să te boşorogeşti. O s-ajungi boşorog, grăsan şi fandosit, şi nu asta-i calea pe care tre' s-apuce un bărbat cumsecade, în toată firea.

Observă că lui Rabbit instinctul îi dictează să-l refuze; ridică o palmă de culoarea prafului de lustruit argintul şi spune:

— Mai gândeşte-te. Îmi placi, omule. Dacă nu vii, nu vii. Nicio problemă.

Invitaţia îi răsună în urechi toată sâmbăta. E ceva adevăr în ce i-a spus Buchanan. Se pregătea să moară, de ani de zile se pregătea să moară. Trupul lui îi spunea să facă asta. După-amiezile, ochii nu-i mai disting clar literele, nu mai simte imboldul de-a alerga când vine acasă pe jos nici măcar pe porţiunea aia de trotuar şerpuitor, se luptă să n-adoarmă înainte de cină, iar apoi nu închide ochii toată noaptea, nici măcar nu e-n stare să-şi zbârlească toroipanul, să se consoleze luându-şi-o la labă. Oricum ar da-o, e treaz de la prima geană de lumină, o nouă zi îl zgârie pe ochi. Fără să fi umblat prea mult prin lume, i se pare că, într-un fel, i-a fost dat să vadă totul prea des. Copacii, vremea, decoraţiunile exterioare din ipsos, cu crăpăturile uscate, tot mai largi, lângă uşa de la intrare, observă detaliile astea în fiecare zi, când iese din casa de lemn de culoare verde. Nu crede nici cât negru sub unghie în viaţa de apoi, nu speră să-şi câştige dreptul la ea, ar fi mult prea mult din aceeaşi poveste, are deja senzaţia c-a trăit două vieţi. Când s-a-ntors la Janice, a-nceput o a doua viaţă; biata copiliţă abia şi-o trăieşte pe prima. Binecuvânteaz-o, Doamne, pe tăntăloaica aia mică. Ea măcar a găsit ieşirea. Femeile, cu vâlvătăi în pântec, sunt inepuizabile, încep prin a se împotrivi cocoşeilor şi sfârşesc prin a o lua razna, vânând o tulumbă care le mai poate ostoi pălălaia.

Săptămâna trecută a sunat o dată la salonul auto, să afle dacă ea şi Stavros se mai duc la serviciu sau doar şi-o trag cât e ziulica de lungă. I-a răspuns Mildred Kroust, care i-a făcut legătura cu Janice:

— Harry, a şoptit ea, tăticu' nu ştie de noi. Să nu mă mai suni aici niciodată. Te sun eu.

Şi l-a sunat după-amiază târziu, acasă, în timp ce, în camera alăturată, Nelson se uita la *Gilligan 's Island*[38] şi i-a spus cu un calm demenţial, cu o voce pe care de-abia a recunoscut-o:

— Harry, îmi pare rău pentru orice suferinţă ţi-ar putea provoca toată povestea asta, sincer, îmi pare rău, dar e foarte important ca, în acest moment din viaţa noastră, să nu ne lăsăm călăuziţi de sentimentul vinovăţiei. Încerc să mă analizez cu onestitate, să înţeleg cine sunt şi încotro ar trebui să mă îndrept. Harry, vreau ca amândoi s-ajungem la o concluzie care să ne mulţumească. Suntem în anul 1969 şi n-ar trebui ca doi oameni maturi să se sufoce unul pe altul din pură inerţie. Sunt în căutarea unei identităţi sănătoase şi-ţi sugerez să faci la fel.

După alte câteva idei asemănătoare, a închis. Vocabularul i se îmbogăţise, pesemne că se uita la o groază de talk-show-uri pe teme psihiatrice. Păcătoşii îşi vor găsi mereu justificări. Ducă-se naibii! Doamne Dumnezeule, ducă-se naibii! Asta îşi zice el în autobuz.

Îşi zice: *Ducă-se naibii*, iar acasă bea o bere, face o baie, îşi pune costumul de vară cel bun,

---

[38] Serial de televiziune difuzat pe canalul CBS, între 1964 şi 1967.

din tergal gri-deschis, scoate pijamaua lui Nelson din uscător şi-i ia periuţa de dinţi din baie. Copilul a aranjat cu Billy să rămână la ei peste noapte. Harry o sună pe Peggy, să-i confirme că aşa stau lucrurile:

— A, categoric, spune ea, nu plec nicăieri. Ce-ar fi să rămâi şi tu, să luăm cina împreună?

— Nu pot. Cred că nu.

— De ce nu? Ai altceva de făcut?

— Oarecum.

El şi copilul pleacă pe la şase, cu un autobuz gol. La ora asta, Weiser are deja acel ritm rapid, de weekend, cu maşini care se grăbesc s-ajungă cât mai repede acasă, numai ca să pornească din nou la drum; un obez cu părul roşcat stă sub o copertină şi savurează un trabuc, de parcă în curând ar urma să se pogoare îngerii, faţada magazinelor închise licăreşte plină de speranţă, fetele se plimbă pe tocuri înalte, au capetele mari cât tufele de trandafiri, cu bigudiurile înfăşurate în batic. E sâmbătă seara. Peggy A întâmpină la uşă şi-l invită să bea ceva. Locuieşte împreună cu Billy într-un apartament dintr-un bloc nou, cu opt etaje, din West Brewer, care dă spre râu; odinioară, acolo era un hipodrom pentru curse de trap. Din sufrageria ei are o vedere panoramică asupra Brewerului, cu vulturul de beton de pe clădirea foarte înaltă a Tribunalului înălţându-şi aripile deasupra părţii din spate a reclamei la Owl Pretzels. Dincolo de oraşul cărămiziu, e suspendat Mt. Judge cel verde-gri, cu o plagă uriaşă într-o parte, unde se excavează pietriş, de zici că-i o friptură pe cale să fie tăiată felii. Râul e negru ca smoala.

— Poate doar un pahar. Trebuie să ajung undeva.

— Mi-ai mai spus. Ce doreşti să bei?

E îmbrăcată cu o fustă mini purpuriu-pal, mulată, cu model complicat, care-i dezvăluie destul de mult din picioarele durdulii.

Janice a avut dintotdeauna picioare trăsnet. Peggy are un iremediabil aspect păstos, de carne albă, în spatele genunchilor.

— Poţi să-mi faci un daiquiri?

— Nu ştiu, Ollie ţinea chestiile-astea prin casă, dar, când ne-am mutat, cred că toate-au rămas la el.

Înainte locuia cu Ollie într-un duplex cu ţigle de azbest, la câteva străzi de-aici, nu departe de spitalul de nebuni al districtului. Acum Ollie locuieşte în oraş, lângă magazinul lui de muzică, iar ea şi ăla micu' au acest apartament, cu Ollie sub ochii lor, dac-ar şti unde se află în diferite momente. Peggy cotrobăie printr-o servantă scundă, sub nişte rafturi de cărţi goale.

— Nu găsesc nimic. Ce-ai zice de-un gin tonic?

— Ai nişte suc de lămâie verde?

— Nu, doar apă tonică, vine răspunsul, după înc-o repriză de cotrobăială.

— Bun şi-aşa. Vrei să mă ocup eu?

— Dacă eşti drăguţ…

Se-ndreaptă de şale, pe picioarele babane, uşor asudată, răsuflând din greu. Ştiind de vizita lui, Peggy s-a hotărât să nu poarte ochelarii de soare, faptul că i-a lepădat e un semn de încredere. Îl lasă să-i vadă strabismul, chipul ei are o expresie neajutorată, e cu totul întors către el, în timp ce ochii îi par fascinaţi de ceva din colţurile tavanului. El ştie că are probleme doar la un ochi, dar niciodată nu reuşeşte să-şi dea seama care-i acela. Iar de jur împrejurul ochilor are şi reţeaua asta de riduri albe, pe care de regulă i le-ascund ochelarii de soare.

— Ţie ce-ţi torn? O întreabă el.

— A, toarn-acolo, să fie! Ce bei şi tu. Eu una dau pe gât orice.

În timp ce el pisează gheaţa într-o tăviţă din chicinetă, cei doi băieţi o taie pe furiş din camera lui Billy. Rabbit se-ntreabă dacă s-or fi uitând la poze porno. Genul de poze pentru care, pe vremea lui, puştanii erau nevoiţi să plătească un dolar bucata unui moşneag infirm de pe Plum Street pot fi cumpărate azi la grămadă, reviste întregi, la şaptezeci şi cinci de cenţi, chiar în centru. Curtea Supremă – nişte babalâci care lasă tavanul să le cadă-n cap. Billy e cu un cap mai înalt decât Nelson, bronzat, în timp ce Nelson moşteneşte tenul smead al maică-sii, amândoi au plete care le cad peste urechi, dar micul Fosnacht are părul mai blond şi mai cârlionţat.

— Mami, coborâm să ne jucăm cu motoreta-n parcare.

— Să nu staţi mai mult de-o oră, că vă pregătesc cina, le spune Peggy.

— Nelson a mâncat sendvişuri cu unt de arahide înainte să plecăm de-acasă, o anunţă Rabbit.

— Genul de meniu tipic pentru bărbaţi, zice Peggy. Şi, ia zi, un* te duci în seara asta, la ţol festiv?

— Nu cine ştie unde. I-am promis unui tip că mă-ntâlnesc cu el.

Nu-i spune că-i vorba de un negru. Cuprins de panică, simte că pe ea s-ar cuveni s-o invite în oraş. E-mbrăcată ca de-o ieşire, dar nu-i ferchezuită cât să pară că nu are de gând să-şi petreacă seara acasă. Cea mai bună apărare este atacul.

— N-ai nici urmă de mentă, lămâi verzi sau chestii de-astea.

Sprâncenele pensate i se arcuiesc a mirare.

— Ba nu, am lămâi în frigider, dar nimic altceva. Dacă vrei, dau o fugă până la magazin.

Situaţia nu-i pe de-a-ntregul ironică: transformă plângerea lui într-un prilej de apropiere. Rabbit izbucneşte-n râs, ca să-şi retracteze spusele:

— Las-o baltă, m-am obişnuit cu barurile, unde am de toate. Acasă nu fac altceva decât să beau bere.

La râs, ea îi răspunde cu râs. E încordată ca o învăţătoare la prima lecţie din viaţa ei. Intru relaxarea amândurora, el se lasă într-un fotoliu de piele moale, care face *pfşuuu.*

— Hei, chestia asta e drăguţă, o anunţă el, referindu-se la panoramă, dar o face prea devreme, fiindcă, odată aşezat pe fotoliul acesta scund, panorama îi dispare din câmpul vizual, lăsând locul cerului: un strat strălucitor, subţire de acuarelă, cu nişte striaţii aidoma celor de grăsime de pe costiţă.

— Ar trebui să-l auzi pe Ollie ce se mai plânge de chirie.

Peggy se aşază şi ea, dar nu pe fotoliul celălalt, ci pe masca plată a caloriferului de sub fereastră, vizavi de el şi deasupra lui, aşa că vede craci cât cuprinde – piele lucioasă, umplută până aproape devine informă. Şi totuşi, îi arată ce are, drept până-n triunghiul chiloţilor ei, ceea ce reprezintă un alt avantaj al faptului că trăieşte în anul 1969. Minijupe şi toate revistele alea: păi, ce mama dracu', am ştiut dintotdeauna că femeile au turcaleţ, de ce să nu-l legalizăm? Un tip de la atelier a adus o dată o revistă care, pe bune, era toată numai pizde, în patru culori, şterse, dar pizde, nene, cu cracii-n sus, pe la spate, cu fete care-şi plimbă limba-n gură şi-şi răsfiră degetele pe pântec, încercând, altminteri, să mascheze cât de penibil se simt. Nişte amărâte ordinare, pe bune, nişte pizde. Fără intervenţia Curţii Supreme, lucrurile nu s-ar fi clarificat.

— Ia zi, ce mai face bătrânu' Ollie?

Peggy ridică din umeri.

— Ne sună. De regulă, ca să-şi anuleze duminica pe care-ar trebui s-o petreacă împreună cu Billy. Ştii că n-a fost niciodată familist, ca tine.

Rabbit e uimit s-audă că îl consideră familist. Se mai îmblânzeşte şi el. O întreabă:

— Cum îşi petrece timpul?

— Ah, suspină Peggy şi se întoarce jenată, aşa că Rabbit zăreşte la lumina din fereastră bulele de apă tonică din băutura ei, pe care, surprinzător, aproape c-a terminat-o, o freacă prin Brewer c-o gaşcă de labagii, majoritatea muzicieni. Umblă o grămadă pe la Philadelphia şi pe la New York. Iarna trecută s-a dus să schieze la Aspen şi mi-a povestit tot-tot-tot, inclusiv de tipele pe care le-a ciocănit. S-a-ntors atât de bronzat, c-am plâns zile-n şir. Pe vremea când locuiam pe Franklin Street, nu-l puteam urni din casă. Dar cum îţi petreci *tu* timpul?

— Muncesc. Ard gazul de pomană cu ăla micu'. Ne uităm la tembelizor şi batem mingea în curtea din spate.

— Arzi gazul de dorul *ei,* Harry?

Femeia clatină masca radiatorului, dând neîndemânatică din şold, ochii ei şui se holbează la stânga şi la dreapta lui, ceea ce-l face să se simtă vizat şi să se ferească. Ea însă trece plutind pe lângă el şi, în clinchet de pahare, îşi mai toarnă un rând.

— Mai bei un pahar?

— Nu, mersi, mai am de lucru la ăsta. Trebuie s-o-ntind într-un minut.

— Atât de repede, murmură ea nevăzută, parcă amintindu-şi începutul unui cântec în chicineta ei strâmtă.

De jos, de departe, răzbate până la ei bârâitul şi explozia motoretei călărite de băieţi.

Zgomotul ba se stinge, prăbuşindu-se într-un luping, ba se înaripează într-o volbură, zici că-i un şoim agresiv. Dincolo de el, peste râu, pluteşte murmurul traficului din Brewer, la fel de statornic precum freamătul mării; câte-o maşină, o clipire fosforescentă în beznă, claxonează sporadic. Din chicinetă, de parcă şi-ar fi copt ideea la cuptor, Peggy îi strigă:

— Nu merită!

Pe urmă, trupul ei poposeşte în spatele lui, glasul îi răsună de undeva de deasupra.

— N-am ştiut că ţii la ea aşa de mult, zice ea. Cred că nici Janice n-a ştiut.

— Păi, te obişnuieşti cu cel de lângă tine. În orice caz, e curată ocară, auzi, să mă lase pentru grecoteiul ăla! Să-l auzi numai cum beşteleşte guvernul SUA…

— Harry, ştii la ce-mi stă mintea. Sunt sigură că ştii la ce-mi stă mintea.

El însă nu ştie. Habar n-are. Ea pare să creadă că-i citeşte gândurile imprimate pe chiloţi.

— Cred că s-a purtat îngrozitor cu tine. Când am luat prânzul împreună ultima oară, aşa i-am spus. I-am zis: Janice, nu mă impresionează încercările tale de-a inventa scuze. Ai părăsit un bărbat care s-a întors la tine când ai avut nevoie de el şi ţi-ai părăsit băiatul într-un moment când e extrem de important să aibă un cadru domestic stabil". I-am zis-o de la obraz!

— De fapt, ăla micu' se duce destul de des la salonul auto şi se vede cu ea acolo. Îl ia şi cu Stavros, să mănânce împreună, într-un fel, e ca şi cum s-ar fi ales cu un unchi.

— Eşti atât de iertător, Harry! Ollie m-ar fi strangulat; continuă să fie al naibii de gelos. Mereu mă-ntreabă cu cine umblu.

În sinea lui, se îndoieşte că ea ar umbla cu cineva şi-şi soarbe băutura. Asta, deşi în districtul lor femeile cu fundul mare nu duc lipsă de bărbaţi. Nemţălăilor le plac tipele durdulii.

— Ei bine, nu ştiu dac-am făcut mare brânză pentru Janice. Are şi ea dreptul la viaţă.

— Măi, Harry, dacă e s-o luăm pe-aşa, atunci *toţi* avem dreptul la viaţă!

Şi, cum stă proţăpită-n faţa lui, dacă el s-ar sălta în capul oaselor, ar da cu nasul drept în fofoloanca ei. Îl mănâncă părul din nas: îi vine să strănute. Soarbe din nou din pahar şi simte cum i se răspândeşte în tot corpul lichidul insipid. S-ar putea sălta în orice clipă, dacă ea nu s-ar feri. Judecând după claia din cap, probabil că are nişte floci cârlionţaţi, deşi nu se ştie niciodată, unele pizde din reviste aveau doar nişte tuleie pe pântec, nici cât la subraţ. Nişte păpuşi. Ea se-ndepărtează spunând:

— Cine-o să mai ţină familiile unite, dacă toată lumea are dreptul la viaţă? Viaţa e un compromis între ce vrei *tu* şi ce vor *alţii*.

— Cum rămâne cu ce vrea bietul Dumnezeu?

Remarca lui impertinentă o şochează şi, renunţând la aerul seducător, se uită pe fereastră cu spatele la el. Poziţia pe la spate. S-o răstoarne pe-un fotoliu şi s-o lase să-şi frece mărgică până termină, în timp ce el i-o înfige pe la spate. Janice ajunsese să prefere poziţia asta mai animalică, n-o deranja expresia de pe chipul lui, nu se omora după săruturile cu limba-n gură, când au început să iasă împreună, i s-a plâns că n-are aer, el a-ntrebat-o dacă nu cumva are polipi. Pe bune. Sunt pe lume un milion de pizde, ca fulgii de nea, dar nu găseşti două la fel. Atinge-le ca lumea şi se topesc. Ceea ce protejăm cel mai mult e locul unde vrem să fim invadaţi. Peggy îşi lasă paharul pe pervaz, ca pe o bijuterie înaltă, şi se întoarce cu chipul ei zbanghiu spre el. Dacă tot i-a servit cuvântul cu pricina, îl întreabă:

— Nu crezi că Dumnezeu sunt oamenii?

— Nu, eu cred că Dumnezeu e tot ce nu sunt oamenii. Presupun că asta cred. Nu cred îndeajuns ca să ştiu ce cred.

Se ridică enervat. Masivă, pe fundalul ferestrei, o umbră încinsă, cu margini de-un purpuriu-pal ce preia lumina tot mai stinsă a oraşului roşu şi-a muntelui înnegurat, Peggy exclamă:

— Ah, tu gândeşti cu toată… făptura – şi, în sprijinul ideii stângaci formulate, îi desenează silueta în aer, cu două mâini, acum că şi le-a eliberat.

E atât de neajutorată şi de ştearsă, încât lui Harry i se pare că n-are nimic mai bun de făcut decât să păşească în conturul siluetei pe care i l-a trasat ea şi s-o sărute. Eclipsată, faţa ei îi pare lătăreaţă şi răcoroasă. Buzele ei bâjbâie dup-ale lui, ceara spongioasă a jeleurilor, deja cu efect narcotic, nu-i deloc rea la gust; în copilărie, lui Rabbit îi plăceau bomboanele insipide, ca Dots; când mergea la cinema, zgrepţăna cu mâna în trei cutii nichelate pline cu bomboane şi se juca

apoi cu ele, cu limba şi cu dinţii, se juca înainte de-a le muşca extaziat. Peggy se-mpinge în el şi sus, şi jos, se lipeşte de el înnebunită, se freacă de el. Cu locul acela ciudat unde n-are nimic şi cu celălalt loc ciudat, de mai sus, unde are nişte ditamai. Coapsele i se-ncordează de-atâta efort de-a sta în vârful picioarelor. Şi se-mpinge, se tot împinge-n el; a ajuns o pizdă în care muierea asta chioară se-mpinge mecanic. Mintea ei se întunecă; stângace, uriaşă sferă de întuneric.

Ceva însă zgârie această sferă. O cheie-n broască. Urmează un ciocănit. Harry şi Peggy se desprind din îmbrăţişare, ea-şi aranjează părul, dându-şi-l peste ochii saşii, aleargă la uşă şi le deschide băieţilor. Sunt roşii la faţă şi furioşi.

— Mamă, iar s-a stricat rabla aia nenorocită! O anunţă Billy pe maică-sa.

Nelson se uită la Harry. Băiatul are ochii-n lacrimi. De când a plecat Janice, e tăcut şi delicat: o coajă de ou plină de lacrimi.

— N-a fost vina mea, spune el răguşit, sugrumat de nedreptate. Taţi, zice că eu sunt de vină!

— Băi, mucea, n-am zis asta.

— Ba da! Aşa a zis, tati, şi nu-i adevărat.

— N-am zis decât că merge prea repede. Tot timpul merge prea repede! I-a sărit de jos, din drum, o piatră care-a turtit farul din faţă şi nu mai vrea să pornească.

— Dacă n-ar fi aşa de ieftină, nu s-ar strica tot timpul.

— Nu-i ieftină, e aproape cea mai bună de pe piaţă şi, oricum, tu n-ai deloc…

— N-aş lua una ca a ta nici dacă mi-ai da-o gratis.

— Da' cin* te crezi? — Hei, uşurel, uşurel, îi potoleşte Harry. O s-o reparăm. Plătesc eu reparaţia.

— Să nu plăteşti, tati! N-a fost nimeni de vină. Prea e răsfăţat!

— Băi, piticule! strigă Billy şi-l loveşte cam cum a lovit-o Harry pe Janice în urmă cu trei săptămâni, tare, dar într-un loc care să suporte lovitura.

Harry îi desparte, îl strânge pe Billy de braţ, aşa că băiatul face ciocul mic. Puştiul ăsta o să fie dur într-o bună zi. Deja are braţul numai fibră.

Peggy tocmai se dezmeticeşte, viscerele i se liniştesc după sărutul de mai devreme.

— Billy, chestiile astea se tot întâmplă fiindcă te ţii de jocuri atât de periculoase!

Iar lui Harry îi spune:

— *Să-l ia naiba* pe Ollie că i-a cumpărat-o! Cred c-a vrut să-mi facă-n ciudă. Ştie că urăsc motoarele.

Harry îşi face socoteala că lui Billy trebuie să i se adreseze:

— Ascultă, Billy. Vrei să-l iau pe Nelson acasă sau, totuşi, vrei să petreacă noaptea aici?

Ambii băieţi încep să miorlăie cum că Nelson rămâne acolo peste noapte.

— Tati, nici nu trebuie să vii să mă iei! Mâine-dimineaţă vin singur, cu bicicleta. Am lăsat-o aici de ieri.

Aşa că Rabbit îi dă drumul lui Billy şi-l sărută pe Nelson undeva lângă ureche, apoi încearcă să-şi dea seama care-i ochiul bun al lui Peggy, ca s-o privească-n ochi.

— S-a făcut. Eu o şterg.

— Chiar trebuie? Întreabă ea. Mai stai. Nu mănânci cu noi? Nu mai bei ceva? E încă devreme.

— M-aşteaptă tipul ăla, minte Rabbit şi, ocolind mobila, se strecoară spre uşă.

Trupul ei îl hăituieşte. Ochii tulburi îi strălucesc în orbitele căptuşite cu foiţă de mătase, iar buzele ei au aerul mofluz al buzelor sărutate. El rezistă impulsului lacom de a cumpăra înc-o cutie de Dots.

— Harry, începe ea, părând c-o să se prăbuşească peste el după un pas greşit, deşi nu se ating.

— Hm?

— De obicei, sunt aici. Dacă… ştii tu…

— Ştiu. Mulţumesc pentru gin. De-aici ai o privelişte minunată.

Apoi întinde mâna şi-o bate uşurel nu tocmai pe cur, ci pe aripioara dintr-o parte, prea lată, prea fermă, destul de vie sub palma lui, din câte-şi dă seama, pentru a-l face să se-ntrebe, după ce s-a-nchis uşa, la ce i-o mai fi trebuind să coboare cu liftul şi să plece.

E prea devreme să se ducă la întâlnirea cu Buchanan. O ia înapoi pe străduţele lăturalnice ale

West Brewerului, spre Weiser, în lumina crepusculară de vară şi-n zvonul transmisiilor sportive, al farfuriilor zăngănind în chiuvetele din bucătării, al televizoarelor cu sonorul redus la un murmur mecanic, întreţesut cu râsete şi aplauze, al maşinilor conduse de adolescenţi care-i dau blană şi-apoi frânează brusc. Pe treptele verandelor, lângă navetele cu sticle de lapte de culoarea plumbului, stau copii şi bătrâni. Câteva porţiuni de trotuar sunt din cărămidă; cartierele-astea, cele mai vechi din West Brewer, de lângă râu, sunt înghesuite, liniştite, plicticoase. Între copaci există o proliferare rigidă de hidranţi, automate de parcare şi indicatoare rutiere, dintre care unele – adevărate panouri cu litere albe pe fundal verde – îi îndreaptă pe şoferi spre superautostrăzi al căror număr e imprimat pe emblemele federale sau pe criblura drumurilor comunale; de pe aceste drumuri lăturalnice, trotuare şi străzi asfaltate, toate şifonate ca nişte haine vechi şi comode, poţi fi condus spre Philadelphia, Baltimore, Washington, capitala ţării, New York, cartierul general al comerţului şi modei. Sau, în direcţia opusă, poţi ajunge la Pittsburgh şi Chicago. Totuşi, sub aceste nemaipomenite însemne metalice ale imensităţii şi mişcării, se mocăie grăsanii în maiouri, pun de câte-o bârfă bătrânele doamne cu mersul legănat, ca de raţă, cu ţărăncile ce-adună ouăle din cuibar, dorm câinii încolăciţi, lipiţi de bordura tot mai răcoroasă, iar copiii cu crose de hochei şi bâte de baseball, cu mânerele înfăşurate în leucoplast, dau neîncrezători în mingi sparte şi ghemotoace de piele şi se amăgesc visându-se campionii sau cosmonauţii de mâine. Pe Rabbit îl înţeapă ochii în amurg, în acest fum al esenţei sale, aceste cartiere paşnice care se degradează în timp. Atâta dragoste, prea multă dragoste, e nebunia noastră, ne roade de vii, ne înfoaie ca pe nişte măciulii de păpădie. Se opreşte la o băcănie de pe colţ şi-şi cumpără o ciocolată *Oh Henry*, iar apoi poposeşte la Burger Blissul de pe Weiser, orbitor cu parcarea lui de culoare carmin, şi comandă o Specialitate Selenară (un cheeseburger dublu, cu un steag american înfipt în chiflă) şi un milkshake de vanilie, care spre fundul paharului are gust de precipitat chimic.

La Burger Bliss înăuntru, lumina e aşa de puternică, încât unghiile lui, cu semilunile lor mari, movulii, strălucesc, iar monedele cu care plăteşte par roţi de căruţă metalice. Dincolo de carminul luminos e un întuneric ostil. Se aventurează pe lângă o filială bancară *drive-in*, cufundată în semiîntuneric, şi traversează podul. Felinarele înalte, fine, arcuite, susţinute de nişte tulpini florale uriaşe, revarsă o lumină sublunară care face ca toate maşinile ce trec în goană să pară purpurii. E singura siluetă de pe pod. De la mijlocul podului, Brewerul pare o plasă de care atârnă picături strălucitoare. Mt. Judge se pierde în bezna nopţii. Firma luminoasă, înceţoşată a Hotelului Pinnacle atârnă ca o stea.

Ţânţarii puiţi de apă îi perie obrajii; dezertarea lui Janice nu-i dă pace, îl roade, simte o arsură-n stomac. Mai încet cu berea şi cafeaua. Acum, că-i singur, trebuie să aibă grijă de el. Îi e groază de pat de când trebuie să doarmă singur, se uită la emisiunile de noaptea târziu, la Carson şi Griffin, nişte indivizi neobrăzaţi, care n-au nimic de oferit lumii în afară de impertinenţa pe care-o afişează. Scot milioane de parai cu neruşinarea lor sfruntată. Visul american: în copilărie, când a auzit întâia oară această expresie, şi l-a imaginat pe Dumnezeu dormind, iar harta SUA, în culori pestriţe, îi ieşea din cap ca un nor. Îmbrăţişarea lui Peggy l-a istovit. Îşi simte costumul încleiat. Salonul Prietenos al lui Jimbo e situat chiar la capătul dinspre Brewer al podului, la jumătate de stradă de Plum. Înăuntru sunt numai negri.

Pentru el, negru e un termen politic, dar oamenii ăştia chiar sunt negri, le lucesc feţele negre când întorc capul să vadă cine-a intrat, un tip masiv, molatic, într-un costum gri încleiat. Îl trec toţi fiorii, dar muzica uriaşului tonomat Moonmood[39] ce luceşte verde-mov merge-nainte, iar fluidul de râsete şi murmure însufleţite îşi reia curgerea; intrarea lui n-a fost decât un incident minor. Rămâne atârnat ca un balon în aşteptarea săgeţii ce-o să-l spargă; pe urmă se trezeşte înghiontit în umăr şi uite-l şi pe Buchanan.

— Hei, omule, ai venit!

Negrul a răsărit dintr-o perdea de fum. Aici, înăuntru, mustaţa lui tunsă prea scurt pare mârşavă.

— Ce, credeai că n-o să vin?

---

[39] în traducere literală, „atmosferă selenară”.

— Mă-ndoiam c-o să vii, răspunde Buchanan. Chiar mă-ndoiam.

— A fost ideea ta.

— Aşa-i, Harry, ai dreptate. Nu vreau să ne ciorovăim, mă bucur c-ai venit. Hai să ne punem în cap! Bei ceva, corect?

— Nu ştiu ce să zic. Stomacul meu e pe zi ce trece mai sensibil.

— Atunci, bea două pahare. Ia zi, care-i otrava ta?

— Poate un daiquiri…

— În niciun caz! Asta beau damele la dejunurile lor cu salată. Rufe, tâlharule!

— Dăă, dăă, vine răspunsul de la bar.

— Fă-i omului un Stinger!

— Dăăăă.

Rufe are ţeasta cheală ca una dintre securile de piatră de la Muzeul Brewer, doar că-i mai bine lustruită. Se-apleacă în haloul bleumarin al barului, iar Buchanan îl conduce pe Rabbit către un separeu din spate. Localul e mai spaţios şi mai alambicat decât ai zice privindu-l de-afară. Separeurile se răresc şi se pierd în penumbră: promontorii din lemn închis la culoare. Pe lungimea unuia dintre pereţi e barul slab luminat; în spatele şi deasupra lui, nu sunt doar obişnuitele brizbizuri care sclipesc şi fac reclamă la Pabst, Bud şi Miller's, ci şi două capete de căprioară mici, împăiate, care privesc lung cu ochii lor căprui, ce nu clipesc niciodată. Gazele, să fie oare gazele? Ceva mai încolo, spre un alt perete, dar lăsând suficient loc şi unui şir de separeuri, un pian de concert miniatural, vopsit argintiu cu spray, în cercuri-spirale argintii. Într-o cameră situată oblic faţă de sala principală, e o masă de biliard: băieţi de culoare, numai braţe şi picioare, mişună ca păianjenii în jurul postavului de un verde idilic. Prezenţa unui joc, oricare-ar fi acesta, îl linişteşte pe Rabbit. Acolo unde se joacă un joc, există şi o stavilă împotriva furiei.

— Hai să-ntâlneşti nişte suflete, îl îndeamnă Buchanan.

Cele două umbre din separeu sunt un bărbat şi-o femeie.

Bărbatul poartă ochelari cu ramă argintie, rotundă, are ţăcălie şi e tânăr. Femeia e bătrână, are faţa ridată şi fumează o ţigară galbenă, care-i cere să sugă din ea din răsputeri, să reţină aerul în plămâni, să închidă ochii şi să ofteze din toţi rărunchii. Pleoapele ei cafenii, fardate cu albastru, par cenuşii. Sub beregată, pielea îi luceşte de transpiraţie, pe osul transversal dintre sâni, dac-ar fi să aibă sâni, ceea ce nu e cazul, deşi rochia de culoarea sângerie a crestei de cocoş are decolteul adânc, de parc-ar avea. Până să se facă prezentările, îi aruncă un „Sal'tare* lui Harry, cu ochii mijiţi parcă ţintuindu-l straşnic în secvenţa unui vis.

— Omul acesta, îi anunţă Buchanan, mi-e coleg de muncă, lucrează cot la cot cu tăticu' lui la Ve-ri-ty Press, e un linotipist de clasă.

Accentuează silabele în egală măsură, lucru neobişnuit. Să fie vorba de afectare sau o fi vrând să le semnaleze ceva?

— Ba mai mult. E un sportiv renumit, un jucător de baschet fără rival, la vremea lui a fost idolul femeilor din Brewer.

— Foarte frumos, comentează celălalt bărbat de culoare.

Ochelarii rotunzi tresaltă, lucesc. Umbra feţei de care se agaţă pare subţiratică în beznă. Glasul răsună ferm şi sec.

— Asta cu mulţi ani în urmă, spune Rabbit parcă scuzându-se pentru corpolenţa lui de-acum, paloarea buhăită şi faima ce-a apus.

Se aşază în separeu, să se ascundă.

— Ce mâini are! constată femeia căzută în transă. Omule alb, dă-i bătrânei Babe o mână.

Rabbit simte că-l ia cu furnicături de nelinişte, îi vine să strănute din cauza fumului dulceag, ridică mâna dreaptă, pe care-o ţinea în poală, şi-o întinde pe tăblia lunecoasă a mesei. Carne inocentă. Labă denaturată. Îi aminteşte de emisiunea de la televizor, cu cimpanzei pe fundal de dialog şi muzică: privirea aceea bizară, de om care-a ratat o idee genială.

Femeia i-o atinge. Atingerea ei e rece, şerpească. Ridică ochii, dusă pe gânduri. Deasupra osului sclipitor, gâtul îi şiroieşte de bijuterii, un şervet de ştrasuri sau poate chiar de diamante; la urma urmei, ăştia-şi bagă banii-n Cadillacuri, pantofi din piele de crocodil, nu-n afaceri imobiliare, ca albii; Toyotele economicoase ale lui Springer nu-s de ei. Mintea îi galopează odată cu pulsul. Are un ţechin de argint lipit lângă un ochi. Îşi accentuează urâţenia până o transformă în

splendoare. Genele-i sunt nişte uriaşe semiluni false. Faptul că ea se îngrijeşte în asemenea măsură îl face să presupună că n-o să-i facă nimic rău. Pulsul îi scade. Atingerea ei are supleţea plăcută a unui şarpe.

— Ia să vedem noi degetul mare, vorbeşte ea de una singură.

Îi mângâie curbura degetului. Buricul cu pielea subţire, plin de vinişoare. Unghia incoloră, cu semilună.

— Degetul ăsta înseamnă blândeţe şi lumină. E un semn al plăcerii în Săgetător şi Leu.

Şi-i ciupeşte afectuos încheietura. Negrul care nu-i Buchanan (Buchanan a roit-o la bar, să se ocupe de Stinger) întreabă:

— Nu cioturile-alea cu care vin la tine, de regulă, dracii ăştia, corect?

Babe răspunde fără să iasă din transă:

— Nu, dom'le. Degetul ăsta-i foarte expresiv. În zodia corectă, ar funcţiona la marele fix. Cât despre încheieturi, astea nu-s aşa grozave, de-aici nu scot cine ştie ce muzică.

Cântă un acord pe articulaţiile lui, cu degete surprinzător de ferme şi sigure.

— Dar degetul ăsta, revine ea şi i-l mângâie, zău că pune inimile pe jar!

— Toţi gogomanii ăştia pun inimile pe jar, corect? Numa' pen' că nu ştiu să dea din cururile lor de grăsani nu-nseamnă că nu poa' să şi-l bage pe ăla-micu' şi-l bagă nasol de tot, corect? Motivul pentru care-s aşa nasoi e că ăştia are-n ei prea multă religie, corect? Dumnezeul lor mare şi alb le zice: înşurubaţi-o pă puicuţa neagră, şi ei chiar dau cu cornu', că Dumnezeu e-acolo şi le dă palme la cururile alea grăsane. Alb citit pă dos înseamnă căcăcios, corect?

Rabbit se-ntreabă dacă tânărul negru aşa o fi vorbind de-adevăratelea, aşa o fi el pe bune. Nu se clinteşte din loc, nu-şi trage mâna, lăsând-o pe femeie să i-o studieze, cu pipăitul ei aspru ca hârşâitul unor dinţi. Se află printre pantere.

Buchanan, bătrâna hahaleră, revine la masă cu un pahar înalt, cu otravă, şi se trânteşte pe banchetă, aşa că Rabbit se vede nevoit să se-aşeze vizavi de celălalt bărbat. Buchanan se uită roată la chipurile din jur şi-şi dă seama că treaba-i groasă.

Aruncă într-o doară:

— Soţia acestui om, ştiţi ce? Femeia asta, pe care n-am avut plăcerea s-o cunosc, făr-a pune la socoteală picnicurile de la Verity, unde Farnsworth… îl cunoaşteţi cu toţii pe Farnsworth…?

— Ca pă tata, răspunde tânărul şi adaugă: Corect?

— … mă bombardează mereu cu bere la butoi până iau purceaua de coadă, de nu-mi mai aduc aminte de nimeni, nici după figură, nici după nume, ăăă, unde rămăsesem? Aha, femeia asta a plecat pe nepusă masă şi l-a lăsat mască săptămâna trecută, l-a lăsat de izbelişte şi s-a dus să-şi facă de cap cu un alt domn, cu un i-ta-li-an, parc-aşa ziceai, Harry?

— Cu un grec.

Babe plescăie sonor.

— Iubitule, ce-avea ăla şi tu n-ai? O fi avut degetul mare lung cât limba lu' gură-spurcată ăsta.

Îşi înghionteşte vecinul de masă, acesta îşi smulge dintre buze ţigara poştită, care s-a scurtat între timp atât de mult, că pesemne-i arde, şi scoate limba. Albeaţa ei îl şochează pe Rabbit; e o gură de carne luminoasă. Deşi e grăsoasă şi deschisă la culoare, nu pare neapărat lungă. Bărbatul ăsta, îşi dă el seama, e un băietan; ţăcălia pipernicită e toată barba care i-a mijit pân-acum. Lui Harry nu-i place tipul. Îi place Babe, îşi zice-n sinea lui, deşi s-a zaharisit rău de tot, ca o prună uscată pe fundul cutiei. Toţi cei de-aici sunt pe fundul cutiei. Băutura asta şi mâna lui sunt cele mai albe lucruri. Fără a pune la socoteală limba negrului. Soarbe din pahar. E prea dulce, scârbos, îl apucă prompt durerea de cap. Buchanan o ţine pe-a lui:

— Nu mi se pare normal, un bărbat în floarea vârstei, sănătos, să trăiască singur, să n-aibă pe cineva care să-l aline.

Ţăcălia tresaltă.

— Nu mă deranjează câtuşi de puţin. Îi dă omului timp de gândire, corect? îşi ia de pă cap grijile legate de pizdă, corect? Se poate întâmpla să aibă un hobby, ştii, cum ar fi tâmplăria. Ştii, îi explică lui Babe, o droaie de amărăşteni d-ăştia albi au chestia asta mişto, se-apucă să facă tot felul de chestii la subsol, de pildă, să colecţioneze timbre, corect? Uite-aşa s-ajung ăştia! Îs dăştepţi, corect?

Se bate cu degetul în tărtăcuţa îngustă, acoperită de vreo doi-trei centimetri de lână neagră,

sârmoasă. Textura îi aminteşte lui Rabbit de croşetatul maică-sii, dac-ar fi avut ca materie primă nişte fire metalice, subţiri. De mâinile ei vinete, chircite, acum neputincioase. Până şi-aici, la cârciumă, supărările iscate de familie îl împung, îi sondează orificiile dureroase.

— Odinioară colecţionam cartonaşe de baseball, le povesteşte el.

Speră să le zgândărească mitocănia cât să poată pleca. Îşi aminteşte mirosul de gumă de mestecat al cartonaşelor şi faptul că erau catifelate, de la zahărul pudră. Bea o gură de Stinger.

Babe îl vede cum se strâmbă.

— Nu tre' să bei pişatul ăla.

Îşi înghionteşte din nou vecinul de masă.

— Hai să mai tragem un cui!

— Femeie, tu ţi-oi fi închipuind că-s făcut din iarbă.

— Te ştiu meşter mare, una la mână. Jos cu băţul din cur, tre' să-l înveselim pe albiciosul ăsta, iar eu nu-s nici pe departe atât de tripată cât să mă produc.

— Ultimul cui, o anunţă el şi-i dă un chiştoc minuscul, ud.

Ea-l striveşte în scrumiera cu sigla Sunflower Beer.

— Gândacul ăsta-i mort şi-ngropat.

Îşi flutură prin aer palma subţire.

— Mamă dragă, ai grijă de tine, cloncăneşte Buchanan către Babe.

Celălalt negru îşi aprinde o altă ţigară; hârtia e răsucită la capăt şi sfârâie, apoi flacăra se domoleşte. I-o dă femeii şi-i spune:

— E păcat să faci risipă, corect?

— Şşşşt… Albişorul ăsta tre' să se relaxeze puţin. Detest să-i văd trişti. I-am compătimit dintotdeauna, ei nu e ca noi, n-are resurse lăuntrice să se adapteze. În privinţa asta, e ca nişte bebeluşi şi-i molipseşte şi pe cei din jur.

Îi oferă lui Rabbit ţigara, cu capătul umed spre el.

— Nu, mersi, refuză el, m-am lăsat de fumat acu' vreo zece ani.

Buchanan chicoteşte, iar cu degetul mare şi arătătorul îşi netezeşte mustaţa.

— O să trăiască veşnic, corect? remarcă băiatul.

— Ăsta nu-i căcat d-ăla, de nicotină. Iarba asta e bunătate curată.

În timp ce Babe încearcă să-l înduplece să încerce, Buchanan şi băiatul discută în diagonală despre nemurirea lui.

— Taică-miu avea o vorbă: „Pe la noi n-ai să vezi un alb mort, niciun catâr mort".

— Dumnezeu e de partea lor, corect? Dumnezeu e alb, corect? Nu mai vrea niciun gogoman acolo sus, să se dea la caşcavalul lui. I se pare cum nu se poate mai bine aşa cum e, cu El şi cu toţi îngerii negri de pă câmpul dă bumbac.

— Gura o să-ţi bată curul, băiete. Pe-aici, omul e stăpânul locului.

— Ce cur negru pui la bătaie, p-al ei sau p-al tău?

— Tu ţine-ţi praful în tocul pantofului.

— Trage-n piept cât poţi şi ţine-l acolo, îl sfătuieşte Babe. Trebuie să se-amestece cu *tine.*

Rabbit încearcă să se supună, dar tuşea îi zădărniceşte fiecare pufăit. I-e şi frică să nu devină „dependent", să nu se trezească înţepat, din senin, cu un ac, să nu înceapă să aibă halucinaţii din cauza vreunei substanţe aruncate-n Stinger. AUTOPSIE CERUTA ÎN CAZUL DECESULUI DE LA „SALONUL PRIETENOS". *Legistul observă culoarea atipică a pielii.*

Văzându-l cum tuşeşte, băiatul îi spune:

— *Chiar* că-i frumos. N-am ştiut că sunt livraţi cu toate colţurile alea. Direct din pizda lu' mă-sa, corect?

Asta-l înfurie pe Rabbit suficient de tare cât să ţină un fum în piept. Îi arde gâtlejul şi-i întoarce stomacul pe dos. Expiră cu uşurarea pe care-o simte când vomită şi-aşteaptă să se întâmple ceva. Nimic. Trage-o duşcă de Stinger, dar acum are acelaşi gust de chimicale ca fundul shake-ului de mai devreme. Se-ntreabă cum să facă s-o şteargă. Oare oferta lui Peggy o fi încă valabilă? Ar fi preferabilă fie şi numai senzaţia sărutului jilav al nopţii de vară, pe străzile Brewerului. Nimic nu ne agasează mai mult decât felul cum se distrează alţii.

Babe îl întreabă pe Buchanan:

— Care-i şmenul, Buck?

Trage zdravăn din cui, iar fumul îi învăluie ochii.

Grăsanul dă din umeri, zgâlţâindu-l pe Rabbit.

— N-am planuri mari, mormăie Buchanan. Să vedem ce-o mai fi. Femeie, dac-o ţii tot aşa, n-o să mai fi în stare să deosebeşti clapele negre de-alea albe.

Ea îi suflă fumul în faţă.

— Cine pe cine stăpâneşte?

— Albiciosul nu s-a prins că vrem să-i facem lipeala, corect? Intervine băiatul.

Buchanan i-o taie iritat:

— Iar vorbeşte gura fără tine!

— Despre ce altceva să discutăm? Se interesează Rabbit cu voce tare, apoi îi face semn lui Babe că vrea fumegară.

Când inhalează, încă are senzaţia aceea de arsură, dar ceva începe să se lege. Simte că statura lui superioară celorlalţi e o chestie bună, seniorială.

Buchanan îi tatonează pe ceilalţi doi:

— Jill vine-n seara asta?

— Am lăsat-o acasă, răspunde Babe.

— E prăjită, corect? Întreabă băiatul.

— Vezi-ţi de treaba ta, auzi? E curată, s-a lăsat de prostii. Nu-i prăjită, ci doar sleită de-atâta zăpăceală, de lupta pe care-a dat-o contra destinului.

— Curată? se miră băiatul. Ce-nseamnă curat? Albul e curat, corect? Pizda e curată, corect? Căcatu' e curat, corect? Nimic nu-i necurat din ce n-arată legea cu deştu', corect?

— Greşit! îl contrazice Babe. Ura nu-i curată. Un băiat ca tine, cu atâta ură-n suflet, are mare nevoie de-o baie bună.

— Să se spele, asta i-au spus şi lui Iisus, corect?

— Cine-i Jill? Întreabă Rabbit.

— Şi Pilat s-a gândit c-ar trebui să se spele, corect? Să nu-mi zici să mă spăl, Babe, că prea ne ţin ăştia de mult timp la cutiuţă.

Buchanan continuă s-o descoasă pe Babe:

— Vine?

— O să vină, intervine celălalt, nu poţi s-o ţii pă pizda aia deoparte; zăvorăşte-i uşa şi-o să se strecoare pă fanta de la cutia de scrisori.

Babe i se adresează, uşor surprinsă:

— Dar tu o iubeşti pe micuţa Jill.

— Poţi să iubeşti şi ceea ce nu-ţi place, corect?

Babe îşi pleacă fruntea:

— Biata fetiţă, vorbeşte ea cu tăblia mesei, e pe cale să-şi facă rău şi nimeni nu-i stă alături.

Buchanan vorbeşte tărăgănat, fără grabă:

— M-am gândit că omului i-ar plăcea s-o cunoască pe Jill.

Băiatul se ridică. Lumina electrică reflectată de bar şi din stradă îi vibrează în jurul ochelarilor.

— Dacă ai de gând să le faci lipeala, spune el, o să-ţi tragi parte din futaiul ăsta pă cinste. Eşti mai al dracu' decât dracii ăştia, corect? Păi aşa, ai putea să le dai cioroilor nişte legi mai dihai decât Moise pă deal!

E ca un parazit ce bruiază discuţia celorlalţi doi, cu care aceştia s-au resemnat. Buchanan continuă s-o iscodească pe Babe, aflată de cealaltă parte a mesei.

— M-am gândit, ridică el din umeri, că-mpuşcăm doi iepuri dintr-o lovitură.

De pe chipul ei brăzdat de riduri se prelinge o lacrimă pe tăblia mesei. Are părul strâns la spate ca o şcolăriţă şi prins cu fundă roşie. Trebuie s-o fi durut, cu un păr creţ ca al ei.

— O să se-afunde tot mai tare, aşa-i e scris. Nu poţi să scapi de ce ţi-e scris.

— Şi tot *voodoo*-ul ăsta ar trebui să-mi îngheţe sângele-n vine? Vrea să ştie băiatul. Albiciosul ăsta de-aci are atâta ştiinţă-n el, că nici măcar n-are nevoie să rişte, corect?

— Jill e albă? Întreabă Rabbit.

— Terminaţi cu miorlăitul, se răsteşte băiatul la ceilalţi doi, o să vină! Dumnezeule, păi unde altundeva s-ar duce, corect? Noi suntem sângele care-o să spele păcatele, corect? Curat. La naiba, asta m-atacă rău de tot! Nu există v'un gunoi pă care pizda aia să nu-l înghită. Şi-asta cu

zâmbetul pă buze, corect? Fiindcă-i *curata!*

Se pare că furia lui îşi are obârşia nu numai într-o poveste din trecut, ci şi într-o viziune religioasă. Rabbit îşi dă şi el seama de-atâta lucru, că ceilalţi doi îşi dau silinţa să-i facă lipeala cu acest nor prevestitor de furtuni, această Jill, care trebuie să fie la fel de palidă şi de otrăvitoare ca Stingerul.

— Cred c-o să plec în curând, anunţă el.

Buchanan îl prinde pe dată de antebraţ.

— De ce-ai face asta, frate? Nu ţi-ai atins obiectivul, prietene.

— Singurul meu obiectiv era să fiu politicos.

O *să se strecoare pe fanta de la cutia de scrisori*: bântuit de imaginea asta şi de fumul inhalat, simte că-şi poate lua zborul din separeu, trecând pe lângă umerii lui Buchanan ca un şal, şi să iasă pe uşă. Nimic nu-l poate reţine, nici mami, nici Janice. Ar putea dribla cinşpe inşi dintr-un foc, îl flata odinioară Tothero.

— Te cărăbăneşti total aiurea, îl previne Buchanan.

— Nici n-ai auzit-o pă Babe cântând, intervine celălalt tip.

Se aşază la loc.

— Babe cântă?

Ea e năucă, se zgâieşte la mâinile subţiri, fără inele, şi le frământă şi mormăie:

— Lasă-l să plece! Lasă omu' să se cărăbănească! Nu vreau să m-audă.

— Ei, hai, Babe, o tachinează băiatul, ce joc murdar pui la cale? Vrea s-audă cum îţi faci treaba. Numărul tău negricios, corect? Ţi-ai făcut numărul de baubau cu datul în cărţi, acum poţi să-ţi faci numărul cu banjoul şi poate, dup-aia, o să-ţi faci numărul de pantahuză fierbinte, dar deocamdată nu pare să fie cazul, corect?

— Las-o mai moale, cioroiule! îl apostrofează ea, cu fruntea încă plecată. Câteodată prea te rupi în figuri.

— Cânţi la pian? O întreabă Rabbit sfios.

— Tipu' ăsta-mi dă o stare naşpa, le mărturiseşte Babe celor doi negri. Încheieturile lui nu-s tocmai bune. Au nişte umbre ameninţătoare.

Harry rămâne surprins când Buchanan se întinde şi acoperă mâinile ei subţiri, neîmpodobite, cu una dintre palmele lui mari, late, de tipograf, cu un inel de jad bleu-pal pe un deget şi un altul subţiat, de aramă strălucitoare, pe alt deget. Celălalt braţ, greu, îl cuprinde pe Harry pe după umeri.

— Dac-ai fi în locul lui, îi zice el lui Babe, cum te-ai simţi?

— Prost, răspunde ea, la fel de prost cum mă simt în general.

— Cântă pentru mine, Babe, o roagă Rabbit cu glasul drăgăstos al marijuanei din el, iar ea îşi ridică privirea şi se uită-n ochii lui, îşi dezveleşte dinţii lungi, galbeni, şi gingiile de culoarea tulpinii de rubarbă.

— Bărbaţii ăştia, zice Babe veselă, tărăgănând vorbele, se pricep de minune să-ţi vândă rahat.

Se ridică din separeu, poticnindu-se în rochia ei sângerie, şi se îndreaptă, în aplauzele anemice ale chefliilor, spre pianul pictat parcă de copii cu spirale argintii. Îi face semn lui Rufe, de la bar, să aprindă reflectorul albastru, face o reverenţă ţeapănă, schiţează un zâmbet silit spre întunericul din jurul ei şi, după câteva arpegii menite să risipească pâcla, începe să cânte.

Ce cântă Babe? Toate cântecele faine de-altădată. Toate melodiile din spectacolele de varietăţi. „Up a Lazy River"[40].

„You're the Top!"[41], „Thou Swell"[42], „Summertime"[43], ştiţi voi. Sunt sute, mii de asemenea cântece. Compuse în Manhattan de ţipi originari din Indiana. Se succed fără pauză, plutind pe

---

[40] Şlagăr compus de Hoagy Carmichael şi Sidney Arodin în 1930, interpretat în decursul timpului de Louis Armstrong, Bing Crosby, Nat King Cole, Sammy Davis Jr. etc.

[41] Şlagăr compus de Cole Porter în 1934.

[42] Şlagăr compus de Richard Rodgers (1924), intrat şi în repertoriul Ellei Fitzgerald.

[43] Celebru şlagăr de George Gershwin, din opera *Porgy and Bess,* reluat de Janis Joplin în 1969.

sub punţi negre de acorduri cântate în forţă de şase-şapte ori, de parcă Babe ar ajuta pianul să-şi amintească un cuvânt uitat. Sau ar bate liniştea la fund. Sau ar zice: *Sunt aici*, *caută-mă, caută-mă!* Mâinile ei, oase maronii, poposesc pe clape tăcute ca nişte mănuşi aruncate pe-o masă; priveşte pierdută prin praful albăstrui încercând să se-adune, îşi lasă mâinile să cadă asupra altor melodii: „My Funny Valentine"[44], „Smoke Gets în Your Eyes"[45], „I Can't Get Started"[46]; începe să fredoneze ca pentru sine texte zămislite în negura unui timp îndepărtat, în deceniile în care americanii se mişcau înăuntrul visului lor american, râzând de el, făcând foamea cu el, dar trăindu-l, fredonându-l, însoţiţi pretutindeni de imnul naţional. Şmecheri şi ţărănoi, pălării de paie şi salopete, bani câştigaţi peste noapte, inimi frânte, apartamente de lux situate în vârful zgârie-norilor, cocioabe de la marginea căii ferate, bucurii şi necazuri, bogaţi şi săraci, tramvaie şi ultimele ştiri difuzate la radio. Rabbit venise pe lume la sfârşitul acestei epoci, când lumea se usca asemenea unui măr stricat şi America nu mai era cel mai şmecher oraş de ţuţări la distanţă de-o plimbare cu vaporul de Europa, iar Broadway-ul îşi uita refrenele, dar toate astea sunt din nou aici, în muzica interpretată de Babe, în scăriţele pe care le urcă şi paşii de step în care coboară, licărind în beznă, şi nu mai există nicio altă muzică, deşi ea introduce şi câteva cântece de Beatles, „Yesterday" şi „Hey Jude", cântându-le în stilul ei retro, săltăreţ, de gheaţă zuruită în pahar. În timp ce cântă, Babe începe să se legene şi sa se lase pe spate; la capătul braţelor ei, interpretările standard îşi regăsesc rădăcinile în ritmul sincopat al *ragtime*-ului. Lui Rabbit îi apar dinaintea ochilor corturi de circ, focuri de artificii, căruţe cu fermieri şi un râu secat, cu albia nisipoasă, cu un firicel de apă ce curge atât de molcom, încât singura mişcare e aceea a somnului ce doarme sub pielea-i aurie.

Băiatul se-apleacă spre Rabbit şi-i şopteşte:

— Vrei târtiţă, corect? A ta să fie! Cu cinzeci de parai, o ai o noapte-ntreagă, în toate felurile. Ştie meserie, nu glumă!

Cufundat în muzica lui Babe, Rabbit se simte pierdut. Clatină din cap şi răspunde:

— E prea bună.

— Bună, omule, da' tre' să trăiască şi ea din ceva, corect? Ăştia de-aici îi plătesc un căcat.

Babe s-a metamorfozat în cale ferată, în mişcarea sus-jos-sus-jos a unui cap tembel, şervetul cu pietre aruncă scânteieri albăstrui, muzica se revarsă prin locuri smintite, tunele de disonanţă şi spaţii deschise ale aceleiaşi note delicate, discrete, ce-şi varsă sângele-n tării, toată puterea tristă şi toată fericirea tocindu-se aidoma tălpilor de la pantofi. Din separeurile cufundate-n întuneric răsună îndemnuri şoptite: „Zi-i, Babe", „Dă-i 'nainte, dă-i 'nainte". Băieţii-păianjeni din încăperea alăturată au încremenit în jurul postavului verde. Începe să cânte în microfonul nu mai mare decât o acadea, cântă cu o voce nici feminină, nici masculină, pur şi simplu omenească, vorbele din *Ecclesiastul.* Naşterea îşi are vremea ei, şi moartea îşi are vremea ei. Naşterea îşi are vremea ei, şi strângerea pietrelor îşi are vremea ei[47]. Da. Cuvântul de pe urmă al Domnului. Alt cuvânt nu mai există, n-are cum să existe. Cântarea ei ia amploare, capătă dimensiuni uriaşe, îl sperie pe Rabbit cu vastul ei apetit negru pentru adevăr şi totuşi se simte în culmea fericirii că-i aici; clocoteşte de bucurie că-i printre aceşti negri necunoscuţi, îi vine să-şi urle dragostea, prin întunericul muzicii lui Babe, fratelui posac cu ţăcălie şi ochelari. Îl mănâncă pielea, dar rezistă acestui impuls. Pentru că Babe se opreşte. De parcă s-ar simţi brusc istovită sau ofensată, Babe îşi curmă cântecul, dă din umeri şi pleacă.

Aşa cântă Babe.

Se întoarce la masă cocârjată, tremurând, emoţionată, îmbătrânită.

— A fost minunat, Babe, o laudă Rabbit.

— Chiar aşa, confirmă o altă voce.

O fată albă, curăţică, a răsărit dinaintea lor, îmbrăcată într-o rochie albă fără pretenţii, uşor murdară.

---

[44] Compoziţie Richard Rodgers din muzicalul *Babes în Arms* (1937).
[45] Compoziţie Jerome Kern, din opereta *Roberta* (1923).
[46] Şlagăr de Vernon Duke şi Ira Gershwin (1936), lansat de Bob Hope.
[47] Versete din *Ecclesiastul* (3:2-3).

— Ia te uită, Jill! exclamă Buchanan.

— Bună, Buck! Salut, Skeeter!

Deci Skeeter îl cheamă. Băiatul se-ncruntă şi se uită la ţigara din care n-a mai rămas nici cât să-i spui chiştoc de marijuana.

— Jilly, iubito, îi spune Buchanan, ridicându-se până când atinge cu coapsele marginea mesei, dă-mi voie să fac prezentările. El e Harry, zis Rabbit, Angstrom, lucrează la tipografie cu mine şi cu tăticul lui.

— Are tătic? Întreabă Jill, continuând să se uite la Skeeter, care nu-i întoarce privirea.

— Jilly, şezi în locul meu, îi propune Buchanan. Mă duc să fac rost de-un scaun de la Rufe.

— Stai jos, păpuşă, spune Skeeter. Am şters-o.

Nimeni nu-ncearcă să-l oprească. Probabil că sunt cu toţii la fel de mulţumiţi ca Rabbit să-l vadă plecând.

Buchanan chicoteşte şi-şi freacă mâinile încântat. Ochii lui îi caută pe-ai celorlalţi, deşi Babe pare să moţăie. O-ntreabă pe Jill:

— Ce zici de-o băuturică? Un 7-Up? Rufe ar putea să-ţi ofere chiar şi-o limonadă.

— Nimic, îl refuză Jill.

Maniere de pension. Cu mâinile în poală. Braţe delicate. Pistrui. Rabbit îi simte parfumul distincţiei. Îl excită.

— Poate vrea o băutură adevărată, intervine el.

Acum, că de faţă este şi-o albă, se simte mai stăpân pe sine. Pe negri nu-i poţi condamna, n-au avut avantajele lui. Corăbii cu sclavi, colibe, vânduţi pe Mississippi, Ku Klux Klanul, James Earl Ray[48]: Channel 44 difuzează întruna documentare pe tema asta.

— Sunt minoră, îl informează Jill politicoasă.

— Cui îi pasă? Face Rabbit.

— Poliţiei, răspunde ea.

— Pe stradă nu s-ar supăra prea tare, explică Buchanan, dacă fata s-ar da-n stambă mai mult sau mai puţin, dar aici devin un piculeţ cam grijulii.

— Gaborii sunt grijulii, spune Babe visătoare. Gaborii sunt prietenii noştri grijulii. Grijania lor de gabori grijulii!

— Nu, Babe, o roagă Jill. Nu te juca.

— Las-o pe bătrâna ta mămică negresă să se bucure de prăjeală, replică Babe. N-am eu grijă de tine… în general?

— Cum poate să afle poliţia dacă puştoaica asta bea o tărie? Întreabă Rabbit, făcând pe indignatul.

Buchanan scoate un ţignal.

— Prietene Harry, tre' să întoarcă doar capul.

— Sunt caralii pe-aici?

— Prietene – şi, din felul în care se-apropie complice de el, Harry simte că s-a ales cu încă un tată –, dacă n-ar fi ginitorii po-li-ţi-ei, în bomba asta amărâtă nu s-ar vinde nici două beri pe noapte. Ginitorii po-li-ţi-ei sunt, categoric, coloana vertebrală a lumii interlope locale. Au atâţia sifonări sub acoperire, că nici nu-ndrăznesc să tragă, când se lasă cu scandal. Le e frică să nu tragă într-unul de-ai lor.

— Ca-n York.

— Hei, tu locuieşti în Brewer? îl întreabă Jill pe Rabbit.

El îşi dă seama că ea nu-i încântată de faptul că se află şi-un alb printre cei de-aici şi-i zâmbeşte fără să răspundă. Du-te naibii, fetiţo!

În locul lui, îi răspunde Buchanan:

— Domnişoară, îl întrebi dacă locuieşte în Brewer? Dac-ar mai locui în Brewer, ar fi o reclamă umblătoare. Ar fi bufniţa Owl Pretzel. Nu cred că băiatul ăsta a mers mai departe de Twelfth Street, am dreptate, Harry?

---

[48] Asasinul liderului mişcării de emancipare a negrilor din SUA, pastorul Martin Luther King Jr. (la 4 aprilie 1968).

— Doar de vreo două ori. Am făcut armata-n Texas, de fapt.
— Ai apucat să lupţi? îl întreabă Jill.
Ceva zgârie aici, dar o fi, ca la pisicuţe, o metodă de-a stabili un contact.
— Era cât pe ce s-ajung în Coreea, povesteşte el, dar nu m-au mai trimis.
Deşi la vremea aceea îi mulţumise lui Dumnezeu, treaba asta a ajuns să-l macine, a devenit ruşinea vieţii lui. N-a fost niciodată un luptător, dar de-acum are destulă moarte în el, aşa că, într-un fel, îi vine să ucidă.
— Skeeter, zice Buchanan, tocmai s-a-ntors din Vietnam.
— De-aia-i aşa de mitocan, explică Babe.
— Nu mi-am dat seama dac-a fost mitocan sau nu, mărturiseşte Rabbit.
— Drăguţ din partea ta, face Buchanan.
— A fost mitocan, susţine Babe.
Soseşte limonada lui Jill. E încă îndeajuns de tânără ca să pară fericită când îi e pusă pe masă: prăjiturele la ceaiul de la ora cinci. Se luminează la faţă. O felie de lămâie în formă de semilună stă prinsă de buza paharului; o ia şi o suge, după care se strâmbă de acreală. Chipul dolofan al copilului a ajuns supt înainte ca oasele de femeie să-i crească şi să i se întărească. Are părul blond-roşcat. Şuviţele îi atârnă serbede, fără strălucire, sunt aproape de culoarea trupului sau a miezului unor arbori cu esenţă moale, tise sau cedri. Harry simte o timidă pornire protectoare. Tensiunea din oasele ei delicate îi aminteşte de Nelson.
— Cu ce te ocupi, Jill? O întreabă.
— Cu nimic important, răspunde ea. Şi eu, pe-aici.
N-a fost frumos din partea lui s-o întrebe, să insiste. Negrii se-agită în jurul ei ca nişte umbre.
— Jilly e un suflet amărât, îi explică Babe, trezindu-se din ameţeala ei. A apucat-o pe cărări greşite.
Apoi îl bate uşurel pe mână, vrând parcă să-i spună: *Să nu faci şi tu la fel.*
— Tânăra Jill, precizează Buchanan, a fugit de-acasă, din Con-nec-ti-cut.
— De ce-ai făcut asta? O întreabă Rabbit.
— De ce nu? Trăiască libertatea!
— Pot să te-ntreb câţi ani ai?
— Poţi.
— Păi, te-ntreb.
Babe n-a dat drumul mâinii lui Rabbit; cu unghia degetului arătător, îşi ridică părul de pe dosul palmei. Gestul ei îi strepezeşte dinţii.
— Nu-i aşa de mare, cât să nu-i poţi fi tată, îi răspunde Babe.
Începe să prindă mişcarea. Îl pun în faţa unei probleme. El e albiciosul sfătos. Fata, la fel, deşi nu vrea, se supune interogatoriului. Îl întreabă şi ea, parând doar pe jumătate.
— Dar ce vârstă ai?
— Treizeci şi şase.
— Împarte la doi.
— Deci, op'şpe. Şi de cât timp eşti pe drumuri? Departe de-ai tăi.
— Taică-su a murit, intervine Buchanan cu blândeţe.
— De destul timp, mulţumesc.
De cum păleşte, pistruii îi ies în evidenţă: puncte sângerii care s-au făcut de-un maro uscat. Buzele mici şi incolore i se subţiază; bărbia împunge aerul în direcţia lui. Face pe deşteaptă. El e Penn Villas, ea, Penn Park. Mare pacoste şi copiii ăştia de bani gata.
— Destul timp ca să ce?
— Destul timp ca să fac nişte chestii bolnăvicioase.
— Eşti bolnavă?
— M-am vindecat.
— A ajutat-o Babe, intră-n vorbă Buchanan.
— Babe e o fiinţă minunată, confirmă Jill. Eram o epavă când m-a luat sub aripa ei ocrotitoare.
— Jilly e bombonica mea, spune Babe, la fel de brusc ca atunci când, interpretând, trece de la o melodie la alta. Jilly e copilaşul meu drag, iar eu sunt mămiţica ei dragă, apoi îşi ia mâinile maronii de pe Harry pentru a le trece pe după mijlocul fetei şi o strânge-n braţe, lipind-o de rochia

ei roşie ca o creastă de cocoş.

Cele două sunt femei, deşi una e o prună zbârcită, iar cealaltă, o lăptucă. Jill îşi ţuguie buzele de plăcere. Are o gură adorabilă când îşi mişcă buzele, îşi zice Rabbit în sinea lui, buza inferioară îi e vălurită şi uscată de parcă i-ar fi crăpat, deşi nu e iarnă, ci e miezul umed al verii.

Buchanan continuă cu explicaţiile:

— Fapt e că fata asta n-are unde să stea. Acum două săptămâni intră aici, neştiind, îmi închipui, că locul ăsta-i în cea mai mare parte pentru fraţii de culoare, o fetiţă drăguţă ca ea, dacă s-ar pune cu unii dintre fraţi, ăştia ar sfâşia-o bucăţică dulce cu bucăţică dulce – nu se poate stăpâni să nu chicotească –, aşa că Babe o ia imediat sub aripa ei ocrotitoare. Singura problemă e că – se-mpinge grăsanul mai aproape, înghesuindu-l în separeu –, vezi tu, casa lui Babe nu-i prea mare şi, oricum…

Copila izbucneşte:

— Şi, oricum, nu sunt bine-venită.

Ochii i se măresc; pân-acum, Rabbit n-a remarcat culoarea lor, au stat în umbră, s-au rotit alene, de parcă pleoapele lor rozalii ar fi fragile sau, respingând indicaţiile primite şi inventându-şi un mod propriu de a se mişca prin lume, ochii ei şi-ar fi pierdut orice idee clară referitoare la ce-ar trebui să caute. Are ochii verzi. Verde uscat, obosit, totuşi una dintre culorile lui preferate, a ierbii în august.

— Jilly, iubire, o asigură Babe îmbrăţişând-o, eşti cea mai bine-venită copiliţă albă din câte-au fost vreodată!

Buchanan i se adresează numai lui Rabbit, cu glasul din ce în ce mai scăzut.

— Ştii, chestiile alea care se-ntâmplă-n York, s-ar putea întâmpla şi-aici, şi-atunci cum am putea s-o protejăm… — Un gest discret cu mâna spre fată lasă graţios fraza în aer, iar Harry îşi aminteşte de felul lui Stavros de-a gesticula. Buchanan îşi termină argumentaţia chicotind: Am fi atât de ocupaţi să nu ni se găurească propria piele! Depinde unde eşti prins, dar, ca negru, ai tras lozul necâştigător, oricum o dai!

Jill îşi iese din fire: — Ma descurc eu. Voi doi, ia terminaţi! Ia nu mai încercaţi să mă vindeţi ciudatului ăstuia! N-am nevoie de el. Şi nici el n-are nevoie de mine. Nimeni nu-mi duce dorul. Perfect, nici eu n-am nevoie de nimeni.

— Cu toţii avem nevoie de cineva, spune Babe. Pe mine nu mă deranjează că stai la mine, îi deranjează pe anumiţi domni, asta-i tot.

— Îl deranjează pe Buchanan, zice Rabbit, uimindu-i pe ceilalţi cu clarviziunea lui; cei doi negri izbucnesc într-un hohot de râs mai întâi ascuţit, apoi cristalin, şi pe masă, între mâinile lui, apare un alt Stinger, deschis la culoare ca o limonadă.

— Draga mea, e vorba doar de vizibilitate, adaugă tristă Babe. Ne faci mult prea vizibili.

Se lasă o tăcere ca a unui grup de adulţi ce aşteaptă din partea unui copil răsfăţat să se poarte politicos. Jill îl întreabă morocănoasă pe Rabbit:

— Dar *tu* cu ce te ocupi?

— Culeg, îi răspunde Rabbit. Mă uit la televizor. Am grijă de ăla micu'.

— Harry, aici de faţă, explică Buchanan, a avut nu demult o surpriză neplăcută. Nevastă-sa l-a părăsit brusc, fără niciun motiv.

— Fără niciun motiv? Întreabă Jill.

Îşi ţuguie buzele, îmbufnată şi agresivă, totuşi scânteia de curiozitate i se stinge până să-şi termine întrebarea.

Rabbit cade pe gânduri.

— Cred c-o plictiseam. Şi nu ne înţelegeam cu politica.

— Pe ce temă?

— Pe tema războiului din Vietnam. Eu sunt cu trup şi suflet în favoarea lui.

Lui Jill i se taie răsuflarea.

— Am zis eu că nu-mi miros a bine palmele lui, comentează Babe.

Buchanan încearcă să dreagă busuiocul:

— Toată lumea de la tipografie este pro război. Ne gândim că, dacă nu-i ţinem pe ei acolo, o să ne trezim invadaţi de indivizii ăia-n pijamale negre.

Jill îi spune lui Rabbit, cu toată seriozitatea:

— Ar trebui să discuţi cu Skeeter despre asta. Zice c-a fost o excursie formidabilă. I-a plăcut la nebunie.

— Nu ştiu ce să zic. Nu spun că-i o plăcere să lupţi sau să fii luat prizonier. Pur şi simplu, nu-mi plac puştanii care critică. Oamenii zic c-am făcut-o de oaie şi-ar trebui să ne retragem. Dacă te retragi la fiecare greşeală, nu mai ajungi nicăieri.

— Amin, aprobă Babe. Viaţa, în general, e de tot căcatul.

Rabbit se ambalează, simte că se-nfierbântă.

— Cred că nu prea am încredere în puştanii de colegiu sau în Viet Cong. Nu cred că au vreo soluţie. Cred că sunt o minoritate care încearcă să dărâme tot ce merge cât de cât. Cât de cât nu-i idealul, dar e mai bine decât nimic.

Buchanan încearcă frenetic s-o dreagă. Pe buza de sus i se-adună broboane de sudoare, sub mustaţa tunsă scurt.

— Sunt de acord în proporţie de nouăzeci şi nouă la sută. Egoismul iluminat e un slogan care-mi place. Din punctul meu de vedere, egoismul iluminat e cea mai bună afacere pe care-o putem face aici, pe pământ. Nu cumpăr plăcintă în ceruri, indiferent de cine-o taie felii. Tinerii ăştia ca Skeeter vin cu sloganul „Daţi puterea poporului". Te uiţi în jur după popor şi constaţi că poporul sunt *ei.*

— Asta din cauza unor negri pupincurişti ca tine, intervine Jill.

Buchanan clipeşte des. Rănit în amorul propriu, vorbeşte pe un ton mai grav:

— Nu-s un negru pupincurist, fato. Etichetările de felul ăsta n-ajută nimănui. Arată doar cât de tânără eşti. Nu sunt decât un om care-ncearcă s-ajungă din punctul A în punctul B, din leagăn în mormânt, făcând rău unui număr cât mai mic de oameni. Exact ca Harry, aci de faţă, dacă l-ai întreba. Exact ca răposatul taică-tu, Dumnezeu să-l odihnească.

Babe o îmbrăţişează pe fata încăpăţânat de inertă şi spune:

— Mie-mi place zvâcul lui Jilly. Se teme mai puţin să ia decizii legate de viaţa ei decât grăsanul, bătrânul şi puturosul de tine, care stai acolo şi-ţi lingi rănile ca pe-un chiştoc de trabuc fumat.

În timp ce vorbeşte însă, nu-şi ia ochii de la Buchanan, de parc-ar fi de dorit să-şi dea şi el consimţământul. Mamele şi taţii se ivesc în tot locul.

Buchanan îi explică lui Jill cu voce egală, plăcută:

— Deci asta-i problema. Tânărul Harry, aci de faţă, stă singur-singurel într-o casă mare şi elegantă, în cea mai dichisită parte a West Brewerului, şi n-are şi el parte de călăreală.

— Nu sunt chiar singur, protestează Harry. Sunt cu ăla micu'.

— Bărbaţii trebuie să bage ratonul la veveriţă, conchide Buchanan.

— Babe, cântă-ne! strigă o voce tristă, dintr-un separeu întunecos.

Rufe dă din cap şi aprinde spotul albastru. Babe oftează şi-i oferă lui Jill ce-a mai rămas din cuiul lui Skeeter. Jill clatină din cap şi iese din separeu, ca să-i facă loc lui Babe. Rabbit crede că fata vrea să plece şi constată cu surprindere că-i bucuros s-o vadă aşezându-se la loc, vizavi de el. Îşi soarbe Stingerul, iar ea ronţăie gheaţa din limonadă, în timp ce Babe cântă din nou. De data asta, băieţii din sala de biliard îşi văd de jocul lor. Loviturile de tac, băuturile spirtoase şi muzica se amestecă şi amplifică spaţiul dinăuntrul lui, îl fac să ia proporţii îndeajuns de mari cât să înghită lumina albastră şi feţele negre, şi „Honeysuckle Rose"[49] şi mirosul greu de fum, mai dulce decât cel de lucernă, şi spectrul acesta de vizavi, ale cărui încheieturi şi antebraţe parc-ar fi diafane şi-ar aparţine unei alte specii; încă n-a ajuns la maturitate. Feminitatea o urmează, pluteşte pe lângă ea ca un zepelin miniatural pe care aproape că-l şi zăreşte. Iar spaţiul dinăuntrul lui se extinde dincolo de Salonul lui Jimbo şi înglobează lumea-ntreagă, cu războaiele ei fulgerătoare şi cu rasele ei policrome, cu continentele ei de forma petelor de pe tavan, cu sforile ei de atracţie gravitaţională care-o leagă de fiecare stea, cu nimbul ei în spaţiu, ca al unei bile albastre înconjurate de nori; totul este cald, umed, pe cale să se nască, mai puţin el însuşi şi casa lui, care rămâne un loc ciudat şi uscat, uscat şi rece, rotindu-se pustie în vidul cartierului Penn Villas, ca o capsulă spaţială în derivă. Nu vrea să se-ntoarcă acolo, dar trebuie. Trebuie.

---

[49] Melodie de jazz compusă de Fats Waller şi Andy Razaf (1928).

— Trebuie să plec, zice el ridicându-se.

— Hei, hei! Protestează Buchanan. Distracţia de-abia acum începe.

— Trebuie să fiu acasă, în caz că ăla micu' nu-l suportă pe puştiul la care stă peste noapte. Şi le-am promis alor mei că mâine am să le fac o vizită, dacă n-o s-o reţină pe mama la spital, pentru alte analize.

— Babe o să se supere că te-ai topit fără să-ţi iei rămas-bun. I-ai căzut cu tronc.

— Poate se-ntoarce celălalt tip care i-a căzut cu tronc. Părerea mea e că lui Babe îi cad cu tronc tipii una-două.

— Nu fi nesuferit.

— Ba nu, chiar mi-e dragă, Doamne! Să-i spui! Cântă ca o pasăre măiastră. În ceea ce mă priveşte, a fost o schimbare de decor fantastică.

Încearcă să se ridice, dar marginea mesei îl obligă să se ghemuiască. Separeul se înclină, iar el se leagănă uşor, de parc-ar fi deja în casa rece, care se roteşte încetişor şi spre care a pornit acum. Jill se ridică odată cu el, supusă ca o imagine în oglindă.

— Într-o zi, continuă Buchanan fără să se ridice, poate o s-ajungi s-o cunoşti mai bine pe Babe. E o ţipă de treabă.

— Nu mă-ndoiesc, replică el, apoi îi spune lui Jill: Ia loc.

— Nu mă iei cu tine? Ei asta vor.

— Păi, nici nu mi-a dat prin cap…

Ea se aşază.

— Harry, prietene, ai rănit-o-n sentiment p-asta mică! Numele tău de-alint tre' să fie Naşparliu'.

— În ceea ce-i priveşte pe ciudaţi, cum e ăsta, spune Jill, n-am niciun sentiment. Şi, oricum, m-am lămurit că-i poponar.

— S-ar putea, îi ţine isonul Buchanan. Ast-ar explica chestia cu nevastă-sa.

— Haide, fă-mi loc să ies din separeu. *Mi-ar plăcea* s-o iau…

— Atunci, serveşte-te, prietene! Fac cinste.

Babe cântă „Time After Time"[50]. *Îmi spun că sunt.*

Harry se apleacă. Marginea mesei îi omoară coapsele.

— Bine, puştoaico. Hai cu mine!

— Nici nu-ndrăznesc să visez la aşa ceva.

— O să te plictiseşti, se simte el obligat să adauge, cu toată sinceritatea.

— Te-au fraierit, i-o întoarce ea.

— Jilly, hai, fii drăguţă cu domnul.

Buchanan se repede afară din separeu, ca nu cumva să cadă înţelegerea, îl lasă pe Harry să se strecoare afară şi se sprijină discret de el. Doamne sfinte! De sub mustaţa dată cu pomadă i se înalţă respiraţia puturoasă.

— Problema e, precizează el, ultima precizare pe care-o are de făcut în seara asta, că nu dă bine deloc prezenţa ei aici, e şi minoră, şi toate cele. Gaborii nu sunt chiar aşa de neprietenoşi, dar ne cam ţin din scurt, având în vedere şi opinia publică. Aşa că nu-i bine pentru nimeni. Nu-i decât un biet copil care are nevoie de-un tătic, ăsta-i adevărul gol-goluţ.

— Cum a murit? O întreabă Rabbit.

— De inimă. A căzut secerat în foaierul unui teatru din New York. Se uita cu mama la *Hair*.

— OK. Hai s-o tăiem! zice Harry, apoi îl întreabă pe Buchanan: Cât face băutura? Mamă! Tocmai mi s-a lăsat în picioare.

— Facem cinste, vine răspunsul, însoţit de-o fluturare a palmei de culoarea prafului de lustruit argintul. Face cinste comunitatea neagră.

Îi scapă un horcăit şi-un chicotit Se străduieşte să fie solemn:

— Foarte frumos din partea ta. Eşti mare, omule!

— Ne vedem luni, la lucru.

— Jilly, drăguţo, să fii fată cuminte! Ţinem legătura.

---

[50] Şlagăr compus de Sammy Cahn (1947).

— Nu mă-ndoiesc.

E tulburătoare ideea că Buchanan munceşte. Noi toţi muncim. Suflete diurne şi suflete nocturne. Maţele chiorăie de foame, minţile flămânzesc. Gurile molfăie, pizdele hăpăie. Monstruos. Sufletul. În copilărie, încerca să-şi imagineze cum arată. Un parazit ca o tenie, pe dinăuntru. O rămurică de vase atârnată de oasele noastre, hrănindu-se cu aer. O meduza care se strecoară printre plămâni şi ficat. Negrii o au mai multă, mai mare. Au nişte sule ca ţiparii. Prădători de noapte. Le pute prohabul cu care se freacă de lume prin autobuze, le e groază de acele locuri curate şi uscate unde trebuie s-ajungă Harry. Se-ntreabă dacă o să i se facă greaţă. Îs otravă curată Stingerele alea, băute peste cheeseburgerii selenari.

Babe schimbă ritmul, cântă şase acorduri, şase limacşi negri ca smoala trântiţi pe-o tavă, şi se-aude „There's a Small Hotel"[51]. *Cu o fântâna a dorinţelor.*

Însoţit, aşadar, de această Jill, Rabbit iese pe stradă. La dreapta, spre munte, Weiser se-ntinde pământiu în lumina albastră a felinarelor. Silueta nebuloasă a hotelului Pinnacle pare prăfuită, partea din spate a ceasului-reclamă la berea Sunflower îşi deschide petalele de neon galbene; în rest, marea arteră e întunecată. Îşi aminteşte vremurile când Weiser, cu cele cinci copertine de cinema şi cu încrengătura lui de firme de neon, părea la fel de ţipător împodobit ca locul de desfăşurare a unui carnaval. Oamenii se plimbau agale, cu copii de mână. Acum centrul pare pustiu, secătuit de mallurile din suburbii şi bântuit de violatori. DERBEDEII LOCALI ATACĂ UN CETĂŢEAN VÂRSTNIC a fost unul dintre titlurile mari ale *Vat*-ului de săptămâna trecută. În versiunea iniţială, în loc de LOCALI scria NEGRI.

O iau la stânga spre Podul Running Horse. Umezeala râului îi răcoreşte fruntea. Se încrâncenează să nu i se facă rău. Niciodată, nici măcar în copilărie, n-a suportat treaba asta. Unora, de pildă lui Ronnie Harrison, le plăcea să dea la boboci după câteva beri sau înaintea unui meci important, să glumească pe tema balelor gălbui dintre dinţi, dar Rabbit îşi înăbuşea senzaţia de vomă, chiar şi cu riscul unei dureri de burtă. Continuă să simtă, după şederea la Jimbo, că poartă înăuntrul lui lumea-ntreagă; o să-şi înăbuşe senzaţia. Aerul citadin al nopţii. Maroniul-roşcat al gudronului şi betonului răscopt peste zi, traficul camioanelor săltând de pe el ca un capac. Fascicule de faruri răzleţe o mângâie pe fată, îi luminează picioarele albe şi rochia subţire, în timp ce păşeşte ezitant pe bordură.

— Unde ţi-ai lăsat maşina? îl întreabă ea.

— N-am maşină.

— Nu se poate!

— A luat-o nevastă-mea, când m-a părăsit.

— Şi n-aveaţi două?

— Nu.

Asta chiar că-i o puştoaică bogată.

— Eu am maşină, spune ea.

— Şi unde-i?

— Nu ştiu.

— Cum adică, nu ştii?

— O parcam pe stradă, lângă casa lui Babe, dincolo de Plum. N-am ştiut că blochez intrarea unui garaj şi, într-o dimineaţă, mi-au ridicat-o.

— Şi nu te-ai dus s-o recuperezi?

— N-am avut bani să plătesc amenda. Şi mi-e frică de poliţie, ar putea să-mi verifice identitatea. Poliţia statală trebuie să fi primit un comunicat privitor la mine.

— N-ar fi mai simplu să te-ntorci în Connecticut?

— Scuteşte-mă! exclamă ea.

— Ce nu-ţi plăcea acolo?

— Prea mult egoism. Un egoism bolnav.

— Şi fuga de-acasă miroase-a egoism. Oare ce-o fi în sufletul mamei tale?

Fata nu-i răspunde, ci traversează strada dinspre Jimbo spre capul podului. Rabbit se vede

---

[51] Melodie compusă de Richard Rodgers (1936).

silit s-o urmeze.

— Ce maşină aveai?

— Un Porsche alb.

— Mamă!

— Mi-a dăruit-o tata de ziua mea, când am împlinit şaisprezece ani.

— Socrul meu e patronul reprezentanţei Toyota din oraş.

Mereu ajung în punctul ăsta, unde o anumită simetrie le retează schimbul de replici. După ce traversează podul, ajung la un refugiu de dale pătrate, pe care, în epoca maşinilor, puţine picioare mai calcă. Podul a fost înălţat în anii '30 – cu trotuare, balustrade late, socluri pentru felinare din beton dur, roşcat; deasupra lor, la intrarea pe pod, un vechi piedestal de felinar, din fier canelat şi înflorat spre vârf, se conturează impunător, dar stins, de curând iluminarea o asigură tuburi de lumină rece, în formă de violete, prinse pe tije înalte de aluminiu, în mijlocul trotuarului. Rochia ei albă e feerică la lumina asta. Numele cuiva, ilizibil, este gravat pe o placă de bronz. Jill întreabă nerăbdătoare:

— Ei bine, cum facem?

El presupune că ea se referă la un mijloc de transport. E încă prea ameţit, prea năucit de fum şi de Stinger ca să-şi facă un plan de bătaie. Drumul spre centrul Brewerului, acolo unde taxiurile dormitează în aşteptarea clienţilor, pare blocat. În tenebrele de dincolo de nimbul de neon al tavernei lui Jimbo, umbre maronii, derbedeii cartierului, chicotesc în pragul caselor şi stau la pândă.

— Hai să traversăm podul, propune Rabbit, şi poate vine un autobuz. Ultimul trece pe la unsprezece, sâmbăta poate chiar ceva mai târziu. Oricum, dacă nu vine niciunul, nu-i prea mult de mers pe jos până la mine. Puştiul meu aşa face mai tot timpul.

— Îmi place să merg pe jos, spune ea, apoi adaugă înduioşător: Sunt puternică. Nu-i nevoie să mă cocoloşeşti.

Balustrada a fost turnată într-un model de X-uri care imită parapetele de cale ferată; trecând pe lângă ele, X-urile nu se succedă îndeajuns de repede. Pavajul granulos pe care continuă să păşească devine lipicios. E pestriţ, de parcă asfaltul ar fi fost amestecat cu cristale de sare. Nu se mai fac asemenea pavaje, nu de culoarea asta roşcată, de căldura cărnii, a părului ei, de culoarea cedrului doborât, a părului ce-i flutură când se zoreşte să ţină pasul cu el.

— De ce ne grăbim aşa?

— Şşşşt! Nu-i auzi?

Maşinile trec în trombă pe lângă ei, se rostogolesc ca nişte mingi de lumină înaintea lor. La o aruncătură de băţ mai jos, spre albia neagră a râului, se iţesc nişte hârburi albe, siluetele ambarcaţiunilor. Rabbit îndrăzneşte să se oprească şi s-arunce o privire rapidă în spate. Sunt urmăriţi de două siluete maronii.

Umbrele li se micşorează şi se multiplică, apoi se lungesc şi se împuţinează din nou, în timp ce zboară ca vântul pe sub cornierele violet, în fâşiile de lumină şi în afara lor. Unul dintre bărbaţi agită ceva alb în mână. Ceva strălucitor. Harry simte că-i sare inima din piept; simte că face pe el. Capătul dinspre West Brewer al podului pare la capătul pământului. LOCALNIC ÎNJUNGHIAT ÎN TIMP CE APĂRA O FATĂ DIN ALT STAT. *Cadavrul azvârlit de pe podul istoric.* O strânge de braţ şi încearcă s-o tragă după el. Are pielea fină şi subţire, dar lipicioasă ca balustrada.

— Termină! Izbucneşte ea, apoi se trage înapoi.

El se întoarce şi descoperă, cu totul neaşteptat, ceva de mult uitat, propriul curaj; trupul îi îmbracă platoşa curajului orb în faţa unei ameninţări, e rigid, doar ochii îi sunt puncte vulnerabile, el însuşi un scut semeţ. *Omoară!*

Negrii se opresc sub luna aproape purpurie şi dau înapoi, înspăimântaţi. Sunt tineri, au trupurile asudate. El e mai masiv decât ei. Fulgerul alb din mâna unuia nu-i un cuţit, ci o poşetă mică, din perle. Purtătorul ei face un pas târşâit înainte. La lumina aceea, albul ochilor lui şi perlele au culoarea levănţicii.

— E-a ta, don'şoară?

— A, da!

— Babe ne-a trimis după tine.

— Aha! Mulţumesc. Mulţumiţi-i din partea mea.

— V-am speriat cumva pe careva?
— Pe mine, nu. Pe el.
— Mda.
— Moşule, şi tu ne-ai speriat pe noi!…
— Îmi pare rău, zice Rabbit împăciuitor. Podul ăsta te bagă-n sperieţi.
— OK.
— OK.

Îşi dau peste cap ochii mov; îşi agita mâinile vineţii, în timp ce picioarele, în blugi Levi's strâmţi, li se precipită în ritmul plecării. Chicotesc amândoi; şi, tot în acest moment, două gigantice camioane cu remorca intră pe pod, mergând în direcţii opuse: dreptunghiurile lor se suprapun zgomotos şi, comprimând aerul dintre ele, se hurducă fiecare în drumul lui, huruind caustic. Podul trepidează. Negrii au dispărut. Rabbit îşi continuă drumul, împreună cu Jill.

Iarba, coniacul şi frica adunată-n el fac să-i pară mai lung bulevardul pe care-l cunoaşte prea bine. Nu vine niciun autobuz. Se uită cu coada ochiului cum fetei îi flutură rochia, în timp ce încearcă din răsputeri, cu pielea întinsă şi cu simţurile zăpăcite şi învolburate ca un nor de ţânţari, să lege o conversaţie.

— Deci eşti de fel din Connecticut.
— Dintr-un loc numit Stonington.
— Aproape de New York?
— Destul de aproape. Taţi se ducea acolo lunea şi se-ntorcea vinerea. Îi plăcea la nebunie să navigheze. Spunea despre Stonington că-i singurul oraş din stat cu ieşire directă la mare, toate celelalte dau spre Sound[52].
— Şi zici c-a murit… Mama mea suferă de Parkinson.
— Uite ce e, chiar îţi face plăcere să trăncănim atâta? Ce-ar fi să ne plimbăm în linişte? N-am mai fost niciodată în West Brewer. E drăguţ.
— Ce-i aşa drăguţ?
— Totul. N-are un trecut, aşa cum are oraşul. Prin urmare, n-a adunat atâtea decepţii. Uită-te la Burger Bliss! Nu-i frumos, spune şi tu, aurit şi cu plastic, şi cu focul acela purpuriu dinăuntru?
— Acolo am cinat astă-seară.
— Cum a fost mâncarea?
— Groaznică. Poate vreau eu prea multă savoare. Ar trebui să m-apuc din nou de fumat. Puştiul meu e leşinat după Burger Bliss.
— Câţi ani zici că are?
— Doişpe. Face treişpe în octombrie. E cam scund pentru vârsta lui.
— N-ar trebui să-i spui asta.
— Mda. Încerc să nu-l agasez cu treaba asta.
— Dar cu ce-l agasezi?
— Ei… îl plictisesc lucrurile care mie altădată-mi plăceau. Nu cred că se distrează prea mult. Nu iese niciodată.
— Hei, cum te cheamă?
— Harry.
— Hei, uriaşule Harry, te-ar deranja dacă mi-ai da ceva de mâncare?
— Bine-nţeles, adică, vreau să spun, nu. Acasă? Nu ştiu ce-avem în răcitor. În frigider.
— Vreau să zic acolo, la Burger Bliss.
— A, sigur! Minunat. Scuză-mă. Credeam c-ai mâncat deja.
— Poate c-am mâncat. Am tendinţa să uit lucrurile materiale de genul ăsta. Dar nu cred. În stomac simt că am doar limonadă.

Îşi alege un burger caju de 85 de cenţi şi un shake de căpşuni. La lumina tot mai slabă, ea îşi înfulecă burgerul, iar el îi mai comandă unul. Ea zâmbeşte a scuză. Are dinţii mici, întorşi spre-năuntru, rotunzi, cu nişte spaţii între ei ce-aduc cu distanţele infime dintre litere. Sunt drăguţi.

---

[52] Golf ce separă insula Long Island de coasta statului Connecticut.

— De regulă, încerc să mă ridic deasupra mâncatului.
— De ce?
— E o treabă atât de urâtă! Nu crezi că-i unul dintre cele mai urâte lucruri pe care le facem?
— Trebuie făcut.
— Asta-i filosofia ta, aşa-i?

Chiar şi-n localul ăsta luminat fistichiu, chipul ei păstrează un aer misterios şi evaziv, ceva care pare să fi sărit o etapă. Când termină, îşi şterge degetele, unul câte unul, cu un şerveţel şi-i spune cu convingere:

— Mulţumesc foarte mult.

El plăteşte. Ea îşi ţine strâns poşeta. Oare ce-o fi având în ea? Cârduri de credit? Planurile unei revoluţii?

El a băut o cafea, ca să n-adoarmă. Să stea treaz toată noaptea, să i-o tragă acestei copiliţe amărâte. Să ţină sus stindardul ţuţărilor de vârstă mijlocie. Rase diferite. În armată, li se povestea că în China femeile-şi puneau lame de ras în pizdă, în eventualitatea c-ar fi încercat să le violeze japonezii. Lui Rabbit îi tremură scrotul la gândul ăsta. Ar face mai bine să se bucure de plimbare. Străbat Weiserul, vitrinele magazinelor sunt întunecate, au doar câte-un bec aprins, pentru descurajarea spărgătorilor. Parcarea de la Acme este pustie, cu excepţia câtorva îndrăgostiţi; pe afişul de la cinema, *TRUE GRIT*[53] a luat locul lui *2001.* Destul de rapid ca să devină un mare succes. Traversează strada în dreptul unui semafor cu galben intermitent, spre Emberly Avenue, care mai apoi devine Emberly Drive, iar apoi Vista Crescent. Zona e întunecată.

— Chiar că te bagă-n sperieţi, remarcă ea.

— Cred că de vină-i monotonia, îşi dă el cu părerea. Oraşul în care-am crescut eu n-avea două case de-aceeaşi înălţime.

— Miroase rău a ţevărie.

— De fapt, canalizarea scârţâie nasol de tot.

Creatura asta fumurie de lângă el i-a redus greutatea la jumătate. I se pare că pluteşte când urcă treptele verandei, genunchii îi tremură. Lângă umărul lui, profilul ei îi pare fin şi glacial, ca figura de pe vechea monedă de zece cenţi. Cheia de la uşa cu geamlâcuri în trepte aproape că-i zboară din mână, totul pare magic. Orice s-ar aştepta el să vadă când va aprinde lumina din vestibul, nu va mai fi aceeaşi mobilă veche, imitaţia de bancă de cizmar, canapeaua şi fotoliul cu tapiţerie argintie stând faţă-n faţă, ca doi beţivani grăsani, prea obosiţi să mai urce la etaj. Ecranul televizorului stins în carcasa de metal vopsită ca să imite lemnul, rafturile transparente şi goale.

— Mamă! exclamă Jill. Ăsta da prost gust!

— N-am ales noi mobila, se scuză Rabbit, pur şi simplu, aşa a fost să fie. Janice tot voia să schimbe perdelele.

— A fost o nevastă bună? Întreabă Jill.

Răspunsul lui vine timid; întrebarea o readuce pe Janice în casă, stă tăcută în bucătărie, ghemuită la capătul scărilor, îl ascultă.

— N-a fost rea. Nu prea avea aptitudini de organizare, dar, până să se-ncurce cu tipul ăla, cel puţin făcea treabă bună. Bea cam mult, dar nu-i scăpa de sub control. Acum vreo zece ani, am avut o tragedie în familie care, presupun, a trezit-o la realitate. M-a trezit şi pe mine. Am pierdut un copil.

— Cum?

— Într-un accident care-a avut loc din vina noastră.

— Asta-i trist. Unde dormim?

— Ce-ar fi să dormi în camera Iu' ăla micu'? Nu cred că se mai întoarce. Puştiul la care-a rămas peste noapte e un cretin răsfăţat. I-am spus lui Nelson că poate să se-ntoarcă acasă dacă se-ngroaşă gluma. Probabil ar fi trebuit să fiu aici, să răspund la telefon. Cât e ceasul? Ce zici de-o bere?

Deşi lefteră, poartă un mic ceas la mână care trebuie să fi costat pe puţin două sute de parai.

— Douăşpe şi zece, răspunde ea. Nu vrei să te culci cu mine?

---

[53] Film western cu John Wayne în rolul principal.

— Poftim? Cred că nu asta-nseamnă pentru tine culmea extazului, nu? Să te culci cu un ciudat.

— Eşti ciudat, dar tocmai mi-ai dat să mănânc.

— Las-o baltă. A făcut cinste comunitatea albă. Ha-ha-ha!

— Şi mai ai latura asta dulce şi nostimă, de familist. Te tot întrebi cine are nevoie de tine.

— Mda, păi e greu să-ţi dai seama, câteodată. Probabil că nimeni, dac-aş putea să mă-mpac cu ideea asta. Ca să-ţi răspund la întrebare, sigur, mi-ar plăcea să mă culc cu tine, dacă n-ar exista riscul să fiu săltat pentru viol de minore.

— Eşti speriat rău de tot de lege, nu-i aşa?

— Încerc să mă ţin departe de braţul ei lung, atâta tot.

— Îţi făgăduiesc pe Biblie… ai o Biblie?

— Era una pe-aici pe undeva, a primit-o Nelson pe vremuri, când mergea la şcoala de duminică. Ne-am cam îndepărtat de lucrurile astea. Mi-ajunge promisiunea ta.

— Îţi promit că am optsprezece ani. Sunt, din punct de vedere legal, femeie. Nu sunt momeala folosită de-o bandă de negri. N-o să fii jefuit sau şantajat. Poţi să mă fuţi liniştit.

— Nu ştiu cum, dar mai că-mi vine să plâng.

— Eşti speriat de mine ca naiba. Hai sa facem o baie şi vedem dup-aia cum se leagă lucrurile.

El râde.

— Bănuiesc că, până terminăm, o să fiu destul de montat.

Ea vorbeşte serios, e ca un animăluţ cu botul subţirel care-şi adulmecă noul bârlog.

— Unde-i baia?

— Dezbracă-te aici!

Porunca o face să tresară; îi cade faţa şi face ochii mari de spaimă. El nu vede de ce-ar fi singurul speriat din încăpere. A naibii pramatie bogată, îi face camera de zi de prost gust! În picioare, pe covoraşul pe care-a făcut el dragoste cu Janice ultima oară, Jill îşi scoate hainele. Îşi aruncă sandalele din picioare şi-şi scoate rochia peste cap. Nu poartă sutien. Lăptucile îi saltă-n sus, cad înapoi, îl fac să se holbeze la ea aiurit. Poartă bikini, dantelă neagră cu un model mult prea fin ca să-l distingă. Nedându-i răgaz să savureze imaginea, trage elasticul în jos cu degetele mari, îşi ondulează trupul şi iese din ei. Acolo unde Janice are un triunghi molcuţ, care-i invada interiorul coapsei atunci când nu se rădea, Jill de-abia are o umbră, un pufuleţ chihlimbariu, mai închis la culoare spre centru, către o coamă delicată, zbârlită. Oasele pelviene îi ies în afară ca pomeţii muritorilor de foame. Burta ei este ca de copil, fără copil în pântec. Când se întoarce, luminaţi din alt unghi, sânii ei sunt ca şi inexistenţi. Aşa, goală, gâtul ei pare şi mai lung: la deplina maturitate a ajuns în curba domoală dintre baza craniului şi noadă, precum şi la picioarele legate de şolduri cu perniţe de grăsime, rămânând plinuţe până jos. Gleznele ei sunt mai puţin fine decât ale lui Janice. Dar, hei, ea e goală în camera asta, camera lui! Această creatură extrem de ciudată, mult prea încrezătoare. Se-apleacă să-şi adune hainele. Păşeşte cu grijă pe covorul lui, de parcă s-ar teme să nu calce pe o pioneză. Se opreşte la distanţă de un braţ de el, cu buzele ţuguiate ceremonios, cu o bucăţică de piele uscată pe buza inferioară.

— Şi tu?

— Sus.

Ca de fiecare dată, se dezbracă în dormitorul lui; în baie, dincolo de peretele subţire, apa începe să plângă, să cânte, să plescăie. Se uită-n jos şi nici urmă de erecţie. În baie, o găseşte aplecată deasupra robinetului, ca să verifice temperatura şuvoiului de apă caldă amestecată cu apă rece. Dintre buci i se zăreşte un smoc. Privită din spate, pare o spinare subţirică, de băiat, prinsă de fundul de satin al unei femei, de forma unei felicitări de Sf. Valentin răsturnate cu susu-n jos. Tânjeşte s-o atingă, să-i atingă simetria de satin, şi chiar o atinge. Îi înţeapă buricele degetelor ca sticla, când o descoperim într-un loc neaşteptat. La atingerea lui, Jill nu se deranjează să tresară sau să se-ntoarcă, ci-şi potriveşte apa după plac. Puia îi rămâne mică, dar nu mai e îngrijorat.

Baia pe care-o fac e cu totul delicată, tăcută, lichidă şi pură. Sunt amândoi îndatoritori: el îi săpuneşte şi-i clăteşte sânii, ca şi cum curăţenia lor supremă l-ar provoca să-i facă şi mai curaţi; ea îngenunchează şi-i masează spatele, de parcă acesta i-ar fi împovărat de un an de muncă istovitoare. Ea îl leagă la ochi cu o bucată de pânză îmbibată cu apă; îi numără firele albe (şase

ia număr) din părul de pe piept. Totuşi, chiar şi când stau în picioare şi se şterg unul pe celălalt şi se înalţă deasupra ei ca un viking, el nu poate scăpa de impotenţa senină a senzaţiei că ei doi sunt terminaţiile unor raze de reflector îndreptate spre nori, că rolul lor este să bântuie această casă ca două creaturi alburii de la televizor, care încearcă să amuze o cameră goală.

Ea îi aruncă o privire între picioare.

— Nu prea te excit, nu-i aşa?

— Ba da, ba da. Prea mult chiar… Totu-i încă prea ciudat. Nici măcar nu-ţi ştiu numele de familie.

— Pendleton.

Ea îngenunchează pe covoraşul de baie şi-i ia penisul în gură. El sare-n sus ca ars.

— Aşteaptă!

Jill îl priveşte de jos iritată, se uită ia panta burţii lui lăsate, e ca un copil morocănos şi nedumerit, care nu ştie niciun răspuns la ultima oră de curs din ziua respectivă, salivând după sugiucul oprit. O ridică exact ca pe-un prichindel, dar ea e mai înaltă decât un copil, iar subsuorii îi sunt aspri şi adânci; o sărută pe gură. Nici urmă de gust de bomboane, buzele i se întăresc şi-şi întoarce într-o parte feţişoara îngustă, ca să-i spună lipită de umărul lui: — Nu prea excit pe nimeni. N-am ţaţe. Maică-mea are nişte ţâţe mortale, poate că aici e buba.

— Povesteşte-mi care-i buba, o îndeamnă el, conducând-o de mână spre dormitor.

— Of, Doamne, oi fi v'un expert în rezolvat necazurile altora! Din câte văd, s-ar zice că eşti într-o formă mai jalnică decât mine, nici măcar nu reacţionezi când cineva-şi dă jos hainele.

— Prima oară-i mai greu; întâi trebuie să te obişnuieşti puţin cu persoana respectivă.

Stinge lumina şi se întind amândoi în pat. Ea dă să-l ia din nou în braţe, cu o gură încrâncenată şi genunchi ascuţiţi, nerăbdători să-şi facă treaba, dar el o întinde gingaş pe spate şi-i masează sânii, semeţindu-i, mângâindu-i cu mişcări circulare.

— Nu la sânii tăi e buba, murmură el. Sunt adorabili.

Simte cum jos i se întăreşte, i se îngroaşă socoteala cu cea mai mare uşurinţă: întocmai ca îngheţata în congelator. S-A DESCHIS O CLINICĂ PENTRU FUGARI. *Taţii se pun pe treabă în nopţile libere.*

Când se relaxează, Jill este şi mai fibroasă; îi ies la suprafaţă tendoanele şi resentimentele.

— Ar trebui s-o fuţi pe maică-mea, ea chiar se pricepe la bărbaţi. Crede că lumea-ncepe şi se termină cu ei. Ştiu că se dădea-n bărci pe de lături încă dinainte să moară tati.

— De-aia ai fugit de-acasă?

— Dacă ţi-aş povesti, nu m-ai crede.

— Povesteşte-mi.

— Un tip cu care mă combinasem a-ncercat să mă facă să m-apuc de droguri tari.

— Nu mi se pare ceva de necrezut.

— Mda, dar avea un motiv nebunesc. Uite ce e, nu te interesează porcăriile astea. Acum ţi s-a sculat, ce-ar fi să mi-o pui şi gata?

— Spune-mi motivul.

— Păi, când mă tripez, îl văd, ştii… pe Dumnezeu. Lui nu i se-ntâmpla asta. El nu vedea decât nişte scene ca de film vechi, care nu aveau nicio însemnătate.

— Ce anume îţi dădea? Iarba?

— O, nu, uite care-i treaba, iarba… e ca şi cum aş bea o Coca-Cola. LSD, când putea să facă rost. Tot felul de pilule. Spărgea maşinile medicilor ca să pună mâna pe mostre şi-apoi le amesteca, să vadă ce iese. Pilulele astea au fiecare un nume, inimi purpurii[54], păpuşele[55] şi mai ştiu eu ce. Apoi, după ce-a furat o seringă, a-nceput să-şi injecteze diverse, uneori nici măcar nu ştia ce anume. Nebunie curată! Nu l-am lăsat să mă-nţepe. Mi-am zis că orice-mi intră pe gură pot să vomit, la o adică, dar de ceva care-mi intră în corp prin vene n-am cum scăpa şi m-ar putea ucide. El zicea că ăsta-i farmecul. Era hăbăuc rău de tot, dar, ştii, mă avea în puterea lui. Am fugit.

---

[54] în argoul anglo-american, amestec de amfetamina şi barbiturice.

[55] Metadonă (în argou).

— Şi a încercat să-ţi ia urma?

Un drogat urcând scările. Dinţi verzi, ace otrăvite. Penisul lui Rabbit s-a pleoştit ascultând-o.

— Nu, nu-i stă în fire. Spre sfârşit, cred că nici nu mă deosebea de Adam. Serios, n-avea nimic altceva în cap în afară de următoarea doză. Aşa sunt drogomanii. Ajung să te plictisească de moarte. Crezi că stau de vorbă cu tine sau fac dragoste sau mai ştiu eu ce, dar apoi îţi dai seama că ţi se uită peste umăr după doza următoare. Îţi dai seama că nu însemni nimic pentru ei. N-avea nevoie de mine să i-l găsesc pe Dumnezeu. Dacă l-ar fi întâlnit pe Dumnezeu pe stradă, ar fi încercat să-l mulgă de bani pentru câteva pliculeţe de heroină.

— Cum arăta?

— Păi, avea cam la unu optzeci înălţime, plete castanii, uşor ondulate când îşi amintea să le pieptene, bine făcut. Chiar şi după ce drogurile i-au veştejit obrajii, încă avea o osatură minunată. Şi spatele de-a dreptul superb, cu umeri lungi, frumos arcuiţi, cu acele mici protuberanţe vălurite şi striate, ştii tu, aici.

Îl atinge pe el, dar în faţa ochilor îl are pe celălalt. Fusese atlet în gimnaziu.

— Întrebam de Dumnezeu.

— A, Dumnezeu… Se schimba tot timpul. Era de fiecare dată altfel. Dar întotdeauna îţi dădeai seama că-i El. O dată, îmi amintesc că era ceva ca interiorul unui crin uriaş, mărit de mii de ori, un soi de pâlnie strălucitoare, luminoasă, care cobora din ce în ce. E greu de descris.

Se rostogoleşte şi-l sărută pe gură, febril. Reacţia lui întârziată pare s-o excite; se ridică, se ghemuieşte şi, ca un raton care bea apă, îi sărută bărbia, pieptul, buricul, ajunge jos şi zăboveşte acolo. Buzele ei, care-l ciugulesc, sunt atât de surprinzătoare, că el se luptă să-şi înăbuşe cheful de râs; degetele ei înfipte-n părul de pe coapse îl gâdilă ca ameninţarea gheţii pe piele. Pletele ei ridică un cort pe abdomenul lui. Încearcă s-o împingă la o parte, dar ea rămâne fermă pe poziţii, aşa că cel mai bine-ar fi să se relaxeze. Tavanul. Lumina din garaj cade pe tavan şi dezvăluie o porţiune pătată, acolo unde s-a prelins apa de ploaie, ricoşând din horn. Trebuie să stingă lumina în garaj. Deşi i-ar putea ţine la distanţă pe spărgători. Drogaţii ăştia fură orice. Se întreabă ce-o fi făcând Nelson. Băiatul doarme întotdeauna pe spate, cu gura deschisă, e de-a dreptul înspăimântător. Pielea pare să i se-ntindă pe oase ca în fotografiile de la Buchenwald. Mereu e tentat să-l trezească, să se convingă că-i OK. În seara asta a pierdut ştirile de la ora unsprezece. Ultimele pierderi din Vietnam, probabil, pe undeva, revolte rasiale. Ce individ ciudat, Buchanan ăsta! Niciun plan de-a gata, doar bâjbâind, a-ncercat mai întâi să i-o vândă pe Babe, poate-i şi ăsta un mod de viaţă. În pat, Janice se încingea ca o mâncare pusă pe foc, dar puştoaica asta rămâne rece, ca o fetiţă de la şcoala pregătitoare care pune-n practică ce ştie. Ţine figura.

— Ce drăguţ, spune ea, mângâindu-i cât e de lungă puia trezită, strălucind de saliva ei.

— Tu eşti drăguţă, replică el, că nu ţi-ai pierdut credinţa în Dumnezeu.

— Îmi place să te fac mare şi tare, îi mărturiseşte ea.

— De ce-ţi dai osteneala? Întreabă el. Sunt un ciudat.

— Vrei să intri? îl întreabă fata.

Totuşi, când ea se întinde pe spate şi-şi desface picioarele, inconştienţa ei îi pare, din nou, întristătoare şi-l inhibă, după cum îl inhibă şi felul în care tresare când încearcă s-o penetreze, aşa că i se face iarăşi mică. Pe chipul ei înceţoşat se citeşte mirarea şi-i spune pe un ton în crescendo:

— Nu-ţi *place* de mine.

În timp ce el îşi stoarce creierul în căutarea unui răspuns, ea adoarme. Primeşte răspunsul la o întrebare pe care nu s-a gândit să i-o pună: e obosită? Fireşte, la fel cum era şi flămândă. O amărăciune vinovată îi contractă muşchii toracelui şi-i apasă orbitele ochilor. Se ridică, o acoperă cu un cearşaf. Nopţile sunt din ce în ce mai răcoroase, în luna august soarele se retrage pe nesimţite. Luna rece. Tapetul cojit. Piatra ponce sub o lampă bliţ. Urmele paşilor dăinuie un milion de ani, nu le acoperă niciun fir de praf. Simte la tălpi răceala linoleumului din bucătărie. Stinge lumina din garaj şi-şi unge cu unt de arahide şase biscuiţi, pentru trei sendvişuri. De când a plecat Janice, nu cumpără cu Nelson decât ce le place, îşi fac stocuri de produse cu sare şi amidon. Mănâncă biscuiţii în camera de zi, stând nu pe fotoliul cu tapiţerie argintată, ci pe cel maroniu, vechi şi demodat, pe care-l au de la începutul căsniciei lor. Mestecă şi se zgâieşte la acvariul pustiu care este ecranul televizorului. Ar trebui să-l facă ţăndări, nu-i decât o otravă. A

citit undeva că puştanii din ziua de azi sunt atât de smintiţi din cauză c-au fost crescuţi cu televizorul în casă, văzând două minute dintr-o emisiune, două minute din alta. Firimiturile de biscuiţi i se opresc în părul de pe piept. Şase fire cărunte. Trebuie să fie mai multe de-atât. Oare ce i-o fi făcut Janice lui Stavros şi lui nu? Tot ce se poate. Are trei găuri şi două mâini. Oare-o fi fericită? Speră că da. Biata tântăloaică, într-un fel, i-a frânt aripile. Las' să-nflorească lucrurile. Interiorul unui crin imens. Se întreabă dacă Iisus are s-o aştepte pe maică-sa, un bărbat în cămaşă de noapte, la capătul unei pante strălucitoare. Speră că aşa va fi. Îşi aduce aminte că mâine trebuie să meargă la lucru, apoi îşi dă seama că, de fapt, nu trebuie, e duminică. Duminica, nenorocită zi! Ruth făcea băşcălie de el şi de biserică. Pe-atunci i se scula fără probleme. Ruth şi ferma ei de găini – se întreabă dacă ea chiar poate să suporte aşa ceva. Speră că da. Se ridică alene din fotoliul generos, îşi scutură firimiturile din părul de pe piept. Unele se desprind şi se agaţă mai jos. Se întreabă de ce-o fi atât de cârlionţat în zona aia, atât de pufos, s-ar putea umple saltele cu părul ăsta, dacă lumea s-ar rade, la fel cum din părul călugăriţelor se făceau peruci. Sus, trupul acela din patul lui îl face să-şi simtă inima grea ca un lingou de argint. Uitase că s-a pricopsit cu ea. Încheieturi naşpa. Biata copilă, se trezeşte şi încearcă iar să facă dragoste cu el, îi bagă-n gură o limbă parcă de pâslă şi-adoarme la loc. Îşi plăteşte casa şi masa în natură. Etică puritană. Iar el se masturbează cu gândul la Peggy Fosnacht. Oare ce-o să zică Nelson?

Jill doarme până târziu. La zece şi-un sfert, Rabbit îşi clăteşte castronelul de cereale şi ceaşca de cafea, iar Nelson intră pe uşa de la bucătărie, îmbujorat de mersul pe bicicletă.

— Bună, tati!

— Şşşt!

— De ce?

— Mă doare capul de gălăgia pe care-o faci.

— Te-ai îmbătat aseară?

— Cum vorbeşti cu mine? Nu mă-mbăt niciodată.

— Doamna Fosnacht a plâns după ce-ai plecat.

— Probabil fiindcă tu şi cu Billy sunteţi nişte puşlamale.

— Zicea că te duci să te-ntâlneşti cu cineva în Brewer.

N-ar trebui să le spună copiilor chestii din astea. Ce ţi-e şi cu femeile divorţate! îşi transformă fiii în nişte mici soţi: plâng, se cacă şi-şi schimbă Tampaxul în faţa lor.

— Da, cu un tip cu care lucrez la Verity. Am ascultat o negresă cântând la pian şi-apoi am venit acasă.

— Noi am stat până după doişpe juma' şi ne-am uitat la un film caşto, violent, despre nişte ţipi care-au debarcat undeva, în nişte bărci deschise în faţă, undeva… în Norvegia, parcă…

— În Normandia.

— Exact! Ai fost acolo?

— Nu, eram de vârsta ta când s-a întâmplat asta.

— Se vedea cum gloanţele de mitralieră împroaşcă apa. A fost marfă!

— Hei, încearcă să vorbeşti mai încet.

— De ce, tati? S-a întors mami? Chiar s-a întors?

— Nu. Ai luat micul dejun?

— Îhî, ne-a dat costiţă şi friganele. Am învăţat cum se fac. Nu-i greu. Doar spargi nişte ouă, înmoi pâinea-n ele, apoi o frigi. O să-ţi fac şi ţie într-o zi.

— Mulţumesc. Maică-mea ne făcea friganele.

— Nu-mi place cum găteşte. Totul are un gust unsuros. Tată, ţie nu-ţi stătea-n gât mâncarea ei?

— Ba chiar îmi plăcea. Nu ştiam că se poate găti şi altfel.

— Billy Fosnacht zice că-i pe moarte. Aşa-i?

— Suferă de o boală. Dar e una cu evoluţie foarte lentă. Ai văzut cum este. Se poate întâmpla să-şi revină. Tot timpul se descoperă medicamente noi.

— Eu sper să moară, tati.

— Ba nu. Să nu mai spui aşa ceva.

— Doamna Fosnacht îi spune lui Billy că trebuie să exprimi tot ce simţi.

— Sunt sigur că-i spune o grămadă de tâmpenii.

— De ce tâmpenii? Eu zic că-i simpatică, odată ce te obişnuieşti cu ochii ei. Ţie nu-ţi place, tati? Ea zice că n-o placi.

— Peggy e OK. Ce program ai azi? Când te-ai dus ultima oară la şcoala de duminică?

Băiatul face un ocol ca să se plaseze în raza vizuală a lui taică-su.

— Am avut un motiv să-i dau zor s-ajung acasă. Domnul Fosnacht îl ia pe Billy la pescuit pe râu, în barca unui cunoscut de-al lui, iar Billy m-a întrebat dacă pot să vin şi eu. I-am zis că trebuie să-ţi cer voie. OK, tati? Oricum, trebuia să mă-ntorc să-mi iau un costum de baie şi pantaloni curaţi. P-ăştia mi i-am mânjit cu ulei pe nenorocita aia de motoretă.

Peste tot în jur, Rabbit aude cum se duce de râpă limba. Spune cu glasul stins:

— N-am ştiut că se poate pescui în râu.

— L-au curăţat, aşa zice Ollie. Cel puţin, în amonte de Brewer. Zice că l-au populat cu păstrăv pe lângă Insula Eifert.

Ollie, vasăzică.

— Asta-i la distanţă de câteva ceasuri bune. N-ai pescuit niciodată. Aminteşte-ţi ce tare te-a plictisit meciul la care te-am dus.

— Dar a fost un meci plictisitor, tati. Îl juca altcineva. Asta-i o treabă pe care-o faci tu. Ei, tati? OK? Trebuie să-mi iau costumul de baie şi-am promis că mă-ntorc cu bicicleta până-n zece jumate.

Puştiul a ajuns lângă scară: opreşte-l!

— Şi eu ce fac toată ziua, dacă tu pleci? îi strigă Rabbit.

— Poţi s-o vizitezi pe mama mare. Ea oricum preferă să te vadă doar pe tine!

Băiatul înţelege c-a primit permisiunea şi-o ia la goană în sus pe scări. Ţipătul lui de pe palier îi îngheaţă tatălui sângele-n vine. Rabbit se-apropie de baza scărilor, gata să-l prindă în braţe pe Nelson. Dar băiatul, teafăr, se opreşte înspăimântat pe cea mai joasă treaptă a scării.

— Tati, mişcă ceva în patul tău!

— În patul meu?

— M-am uitat înăuntru şi-am văzut!

— O fi fost ventilatorul de la aerul condiţionat, o fi săltat cearşaful, îi sugerează Rabbit.

— *Tati!*

Paloarea de pe chipul copilului începe să dispară, de parcă, în povestea asta de groază, ar începe să se lămurească unde-a greşit.

— Avea părul lung şi-am văzut şi-o mână. Nu chemi poliţia?

— Nu, lasă-i pe amărâţii ăia de poliţai să se odihnească. E duminică. E-n regulă, Nelson, ştiu cine-i.

— Ştii?

Ochii băiatului se afundă în orbite, în timp ce creierul lui pune cap la cap toate informaţiile pe care le are în legătură cu fiinţele cu păr lung care stau în pat. Încearcă să stabilească o legătură între detaliile incomplete de care dispune şi silueta uriaşă a tatălui său, o imensă enigmă în maiou. Rabbit explică:

— E o fată care-a fugit de-acasă şi m-am pricopsit, nici eu nu ştiu cum, cu ea. Aseară.

— Şi-o să locuiască aici?

— Nu, dacă nu vrei şi tu, răsună în capul scărilor vocea calmă a lui Jill.

A apărut înfăşurată într-un cearşaf. Somnul a făcut-o mai expresivă, acum are ochii verzi ca iarba proaspăt încolţită.

— Mă numesc Jill, se prezintă ea. Tu eşti Nelson. Tatăl tău mi-a povestit despre tine.

Înaintează către el înfăşurată în cearşaful acela, ca un senator roman, cu părul băgat sub faldurile lui, cu fruntea strălucitoare. Nelson rămâne pe poziţii. Rabbit constată cu uimire că au aproape aceeaşi înălţime.

— Bună, răspunde copilul. Ţi-a povestit, pe bune?

— O, da! continuă Jill, dovedindu-şi buna creştere, transformându-se, neîndoielnic, în mama ei, o femeie care face conversaţie politicoasă într-o casă străină, lăudând vazele şi perdelele gazdei. *Tot timpul* se gândeşte la tine. Eşti norocos să ai aşa un tată iubitor!

Puştiul o priveşte cu buzele uşor întredeschise. Dimineaţa de Crăciun. Nu ştie despre ce-i

vorba, dar vrea să-i placă darul înainte să fie despachetat.

Jill îşi înfăşoară mai strâns cearşaful în jurul trupului şi-i conduce în bucătărie, prinzându-l pe Nelson în mrejele glasului ei.

— Ce noroc pe capul tău c-o să te plimbi cu barca! Ador bărcile. Acasă aveam un cuter lung de şapte metri.

— Ce-i ăla cuter?

— E o navă cu un singur catarg.

— Altele au mai multe?

— Fireşte. Şalupele şi goeletele. Goeletele au arborele mare în spate, iar şalupele în faţă. Cândva am avut o şalupă, dar era prea solicitantă, aveai nevoie de înc-o persoană.

— Ieşeai pe mare?

— Toată vara, până-n octombrie. Şi asta nu-i tot. Primăvara trebuia să-i curăţăm cu toţii coca, s-o călăfătuim şi s-o vopsim.

Asta-mi plăcea cel mai mult. Lucram cu toţii cot la cot, părinţii, eu şi fraţii mei.

— Câţi fraţi ai?

— Trei. Cel mijlociu e aproape de vârsta ta. Are treisprezece ani.

El dă din cap:

— Aproape.

— Era favoritul meu. E favoritul meu.

Afară, o pasăre croncăne răguşită, cuprinsă dintr-odată de agitaţie. Să fie vreo pisică? Frigiderul toarce.

Pe neaşteptate, Nelson o anunţă:

— Şi eu am avut o soră, dar a murit.

— Cum o chema?

În locul lui, trebuie să răspundă taică-su:

— Rebecca.

Totuşi, Jill nu se uită la el, ci se concentrează asupra băiatului.

— Pot să iau micul dejun, Nelson?

— Sigur.

— Nu vreau să-ţi mănânc din greşeală cerealele preferate sau mai ştiu eu ce.

— Stai liniştită. Hai să-ţi arăt unde le ţinem. Să nu iei Rice Krispies, sunt vechi de-o mie de ani şi au gust de făină cu cocoloaşe. Raisin Bran şi Alphabits sunt OK, le-am cumpărat săptămâna asta de la Acme.

— Cine face cumpărăturile, tu sau tatăl tău?

— Ei… amândoi. Câteodată ne întâlnim pe Pine Street, după ce iese de la muncă.

— Şi pe mama când o vezi?

— O văd des. Uneori îmi petrec weekendul la Charlie Stavros acasă. Are în birou un pistol adevărat. E OK, are autorizaţie. Nu m-am dus în weekendul ăsta fiindcă au plecat la mare.

— Unde la mare?

Încântat s-o vadă aşa de habarnistă, Nelson zâmbeşte discret.

— În New Jersey. Toată lumea îi spune simplu – la mare. Pe vremuri, ne mai duceam din când în când la Wildwood, dar tati nu înghiţea traficul.

— Uite, de-asta mi-e dor, spune Jill, de mirosul mării. Oraşul în care-am crescut e pe o peninsulă înconjurată de mare din trei părţi.

— Hei, vrei să-ţi fac friganele? Tocmai am învăţat.

Probabil împuns de gelozie, Rabbit nu mai suportă să asiste la scenă: fiu-su, deşi mărunţel şi slăbănog, a preluat controlul şi e pe fază, iar Jill, înfăşurată în cearşaf, arată ca un personaj de desene animate, zici că-i Justiţia, Libertatea sau Pacea Jelind. Iese să aducă înăuntru ediţia de duminică a *Triumph*-ului. Se aşază la soare, pe treptele verandei, şi citeşte rubrica umoristică până când gâzele îl sâcâie prea tare, apoi se întoarce în camera de zi şi citeşte la întâmplare despre egipteni, echipa de baseball din Phillies şi familia Onassis. Din bucătărie se-aud sfârâieli, chicoteli şi şoapte. Tocmai a ajuns la rubrica de grădinărit *(Nu dispreţuiţi modestele sânziene, măcrişul şi calomfirul, care cresc din abundenţa, pline de seninătate, pe câmpii şi la marginea drumurilor, în aceste zile de august; uscate şi aranjate cu grijă, alcătuiesc buchete plăcute, care*

vă vor înveseli lunile de iarnă ce bat la uşă), când intră copilul cu o mustaţă de lapte şi, cu ochii mari, imperios, cu o energie nebănuită, îl întreabă:

— Hei, tati, poate să vină şi ea cu noi? L-am sunat pe Billy şi el zice că tatăl lui n-are nimic împotrivă, doar că trebuie să ne grăbim. Poţi să vii şi tu.

— Poate am *eu* ceva împotrivă.

— *Tati!* Nu!

Harry citeşte pe chipul încordat al fiului său: *Vezi că ne-aude. E singură pe lumea asta. Trebuie să ne purtăm frumos cu ea, trebuie să fim amabili cu săracii, amărâţii şi negrii. Iubirea s-a mutat aici.*

Luni, Rabbit culege prima pagină a *Vat*-ului. VĂDUVĂ DE ŞAIZECI ŞI ŞAPTE DE ANI, VIOLATĂ ŞI JEFUITĂ. *Au fost reţinuţi trei tineri de culoare.*

Autorităţile poliţieneşti au dezvăluit sâmbătă că au reţinut pentru cercetări doi minori de culoare şi pe Wendell Phillips, de 19 ani, cu domiciliul în Plum Street numărul 42 B, în legătură cu atacul brutal asupra unei femei ssnr ăb câtdzî, în legătură cu atacul brutal asupra unei femei albe în vârstă, în noaptea de joi.

Atacul comis fără scrupule, ultimul dintr-o serie de incidente similare petrecute în Zona Trei, i-a determinat pe locuitorii cartierului să organizeze un comitet de protest, care a participat la întrunirea de vineri a Consiliului Primăriei.

Nimeni nu este în siguranţă

„Nimeni nu mai este în siguranţă pe st

„Nimeni nu mai este în siguranţă pe străzi", le-a declarat reporterilor VAT Bernard Vogel, purtătorul de cuvânt al comitetului.

„Nimeni nu mai e în siguranţă nici măcar în propria casă."

Printre zdrăngăneli, Harry simte o bătaie uşoară pe umăr şi se uită-n jur. Pajasek, cu o figură îngrijorată, îi spune:

— Angstrom, la telefon.

— Cine mama dracu'…?

Se simte obligat să spună asta, ca să se scuze c-a fost sunat la serviciu, în timpul pe care i-l plăteşte Verity.

— O femeie, îl anunţă Pajasek, deloc impresionat.

Oare cine-o fi? Jill (aseară, părul ei încă umed după plimbarea cu barca l-a gâdilat pe burtă, în timp ce-a reuşit să-l aducă la orgasm) a dat de bucluc. O fi răpit-o… poliţia, negrii. Sau Peggy Fosnacht l-o fi sunând să-l invite din nou la cină. Sau starea maică-sii s-o fi înrăutăţit şi, cu ultimele puteri, a format numărul ăsta. Nu l-ar mira să vrea să stea de vorbă cu el şi nu cu taică-su, nu s-a-ndoit nicio clipă că pe el îl iubeşte cel mai mult. Telefonul e în micul birou al lui Pajasek, trei pereţi de sticlă jivrată, pe măsuţa plină de cataloage cu piese de schimb (Mergenthalerele astea vechi se strică mai tot timpul), plus şpaltul îndosariat al ediţiei.

— Alo?

— Bună, scumpule! ghici cine-i la telefon.

— Janice. Cum a fost la mare?

— Aglomeraţie mare şi umezeală. Aici cum a fost?

— Destul de bine.

— Aşa am auzit şi eu. Am auzit că te-ai plimbat cu barca.

— Mda, a fost ideea copilului. L-a convins pe Ollie să mă invite. Am fost pe râu în sus, până la Insula Eifert. N-am prins mare lucru. Administraţia statului a pus nişte păstrăvi, dar bănuiesc că apa încă-i prea plină de praf de cărbune. M-am ars aşa de tare pe nas, că nici nu pot să-l ating.

— Am auzit c-aţi fost o grămadă la bord.

— Vreo nouă inşi. Ollie e tot timpul înconjurat de gaşca lui de cântăreţi. Am pus de-un picnic pe locul fostei tabere, lângă Stogey's Quarry, ştii tu, acolo unde-a locuit atâţia ani vrăjitoarea aia. Prietenii lui Ollie şi-au scos chitarele şi-au cântat. A fost drăguţ.

— Am auzit că şi *tu* ai avut un invitat.

— Cine ţi-a spus?

— Mi-a zis Peggy, iar ei i-a zis Billy. Era foarte entuziasmat, i-a povestit că Nelson a venit c-o prietenă.

— Mai tare ca o motoretă, nu?

— Harry, nu mi se pare deloc amuzant. Unde-ai găsit-o pe fata asta?

— Ei, e dansatoare la bară aici, la tipografie. În timpul pauzei de masă. La cererea sindicatului.

— *Unde*, Harry?!

Insistenţa ei istovită şi dispreţuitoare îl amuză. Încrederea în forţele proprii îi e în creştere, parc-ar fi o şcolăriţă.

— Am agăţat-o, ca să zic aşa, într-un bar, mărturiseşte el.

— Ei bine, măcar eşti sincer. Cât mai stă acolo? — N-am întrebat-o. Puştanii din ziua de azi nu-şi fac planuri, aşa cum ne făceam noi. Nu-s speriaţi c-o să moară de foame. Hei, trebuie să mă-ntorc la lucru. Apropo, lui Pajasek nu-i place să fim sunaţi aici.

— Nu intenţionez să-mi fac un obicei din asta. Te-am sunat la serviciu fiindcă n-am vrut să ne-audă Nelson. Harry, eşti atent la ce-ţi spun?

— Fireşte, la ce altceva să fiu?

— Vreau ca fata aia să dispară din casa mea. Nu vreau să-l expui pe Nelson la chestii de-astea.

— Ce fel de chestii? Vrei să zici la chestiile pe care le faceţi tu şi cu Stavros?

— Charlie e un bărbat matur. Are-o mulţime de nepoţi şi nepoate, aşa că ştie cum să se poarte cu Nelson. Fata asta parc-ar fi un animal hăituit şi drogat.

— Aşa a descris-o Billy?

— După ce-a discutat cu Billy, Peggy l-a sunat pe Ollie, care i-a furnizat o descriere mai bună.

— Şi aşa a descris-o el. Măi, să fie… Păreau să se-nţeleagă de minune. În orice caz, era mai arătoasă decât cele două ciori bătrâne pe care le-a adus Ollie.

— Harry, eşti dezgustător! Consider c-ai apucat-o pe cărări greşite. Presupun că n-am niciun drept să comentez felul în care-ţi rezolvi nevoile sexuale, dar n-am să admit ca fiul meu să fie corupt.

— Dar nu-i corupt. L-a convins s-o ajute la spălatul vaselor, ceva ce noi n-am reuşit niciodată. Îi e ca o soră.

— Şi ţie ce ţi-e, Harry?

Cum el ezită să-i răspundă, ea repetă, pe un ton ironic, dureros, ca al maică-sii:

— Harry, ţie ce-ţi e? O mică nevestică?

El se gândeşte şi-i răspunde:

— Vino acasă, sunt sigur c-o să plece.

Acum Janice e cea care cade pe gânduri. În cele din urmă, declară:

— Dacă mă-ntorc acasă, va fi numai ca să-l iau pe Nelson.

— Ia-ncearcă, o invită el şi-i închide.

Rămâne un minut pe scaunul lui Pajasek, dând telefonului o şansă să sune din nou. Şi chiar sună. Ridică receptorul:

— Mda?

— Harry, zice Janice aproape plângând, nu-mi face plăcere să-ţi spun asta, dar, dacă te-ai fi purtat cum trebuie, n-aş fi plecat de-acasă. Tu m-ai împins la treaba asta. Nu ştiam ce-mi lipseşte, dar acum, că am ce-mi trebuie, ştiu. Refuz să iau asupra mea toată vina. Vorbesc serios.

— OK. Nu dăm vina pe nimeni. Ţinem legătura.

— Vreau ca fata aia să stea departe de fiul meu.

— Se-nţeleg de minune, stai liniştită.

— O să te dau în judecată. O să te târăsc prin tribunale.

— Bine. După toate isprăvile tale, judecătorul o să aibă măcar de ce să râdă cu lacrimi.

— Legal, aia-i casa mea. Cel puţin jumătate din ea.

— Spune-mi care jumătate-i a mea şi o să-ncerc s-o ţin pe Jill acolo.

Janice închide. Probabil a rănit-o faptul că el a pomenit numele lui Jill. De data asta nu mai aşteaptă ca telefonul să sune din nou şi pleacă din micul birou cu geamuri jivrate. Tremurul

mâinilor, pe care şi le simte temătoare şi umflate, se contopeşte cu zăngănitul maşinăriilor; sudoarea trupului i se pierde în mirosul de ulei şi cerneală. Se reaşază la Mergenthaler-ul lui şi culege anapoda trei rânduri, până ce reuşeşte să-şi scoată din minte telefonul ei. Îşi imaginează că Stavros îi poate obţine un avocat bun. Dar, departe de-a vedea în Stavros un inamic, el se bazează pe faptul c-o va ţine pe femeia asta nebună, pe nevastă-sa, sub control. Prin trupul ei, s-au înfrăţit.

Odată cu trecerea nopţilor, Jill ajustează trupul lui Rabbit după al ei. El nu-şi poate învinge teama de a-i folosi trupul ca pe al unei femei – pizda, parte a trupului, înţeapă ca spinul; nu şi-o vâră în ea fără să-şi amintească de lamele acelea –, dar ea, începând din noaptea aceea cu părul umed, de după plimbarea cu barca, îşi desăvârşeşte metodele de a-i da mustul în fiert cu degetele şi gura. În consecinţă, pe piele îi apar mici bălţi de spermă închegată şi, deşi sunt uşor de şters, în imaginaţia lui lasă semne ca nişte arsuri de acid pe umeri, pe gâtlej, pe curbura spatelui. Îi apare halucinant corpul ei subţire, alb, mlădios, acoperit în cele din urmă în întregime de aceste arsuri invizibile, ca un copil ars cu napalm, dat la ziar. Iar el, la rândul lui, când încearcă să-i întoarcă favorul cu mâinile sau gura, este descurajat, respins la modul politicos, asigurat că deja a terminat satisfăcându-l pe el sau i se cere doar presiunea tăcută a unei coapse vârâte între ale ei şi, după câteva minute în care el nu sesizează niciun spasm eliberator, îi mulţumeşte. Nopţile de august sunt cleioase şi incomode. Când stau întinşi pe spate, plafonul de aer înăbuşitor pare la doar câţiva centimetri deasupra lor. Pe lângă casă goneşte o maşină, face zgomot pe asfaltul moale şi pietriş. Dincolo de râu, la o milă depărtare, behăie o sirenă de poliţie, un semnal sonor recent introdus, mai nebunesc decât vechiul şuier care suia şi cobora. Nelson aprinde o lumină, urinează, trage apa, stinge lumina cu un *pac* care răsună ca şi cum ar fi fost la doi paşi. O fi tras cu urechea? S-o fi uitat pe gaura cheii? Jill respiră hârâit. Doarme.

Când se întoarce de la muncă, o găseşte stând şi citind, stând şi cosând, stând şi jucând Monopoly cu Nelson. Lecturile ei sunt ciudate: yoga, psihiatrie, zen, cărţi şutite de pe rafturile de la Acme. Cu excepţia drumurilor la cumpărături, n-o scoţi din casă nici cu tunul, nici măcar noaptea. Nu pentru c-ar căuta-o poliţia mai multor state – sunt mii de oameni ca ea, căutaţi de poliţie –, ci din cauză că lumina zilei şi peisajele şi străzile care-au fost bucuria vieţii lui Rabbit par să-i facă silă. Se uită rar la televizor, de vreme ce ea părăseşte camera de-ndată ce dau drumul la aparat, deşi, când ea e la bucătărie, el ia uneori pe furiş câte-o doză de ştiri de la ora şase. În schimb, seara, ea şi cu Nelson discută despre Dumnezeu, frumuseţe şi sens.

— Orice-ar face oamenii, spune ea, ceea ce-au simţit când au făcut un lucru rămâne întipărit în lucrul respectiv. Dac-a fost făcut pentru bani, miroase-a bani. De-aia sunt casele astea atât de urâte, tot ce-au făcut în grabă, ca să scoată profit; asta a rămas întipărit în ele. De-aia sunt catedralele atât de frumoase; nobilii şi doamnele în straie de catifea şi hermină urcau pietrele sus pe platforme. Imaginează-ţi un pictor. Stă în faţa şevaletului, cu pensula înmuiată într-o culoare. Orice simte el când atinge pânza – dacă e obosit, plictisit, fericit sau mândru – va rămâne. Aceeaşi culoare, dar noi îi vom simţi starea de spirit. Ca amprentele. Ca scrisul de mână. Omul e un mijloc de transformare a lucrurilor în spirit şi a spiritului în lucruri.

— În ce scop? O întreabă Nelson.

— Scopul este extazul, îi explică ea. Energia. Orice lucru bun înseamnă extaz. Lumea este aşa cum a creat-o Dumnezeu şi nu pute-a bani, nu-i niciodată obosită, prea multă sau prea puţină, e întotdeauna cât se poate de plină. La câteva secunde după un cutremur, pietrele rămân nemişcate. În toate există o muzică, chiar şi în tunet sau în avalanşă. Când ieşeam în larg cu barca tatălui meu, mă uitam la stele şi mi se părea că sunt legate prin nişte corzi invizibile, perfect acordate, interpretând mii de note pe care aproape le-auzeam.

— Dar de ce nu le putem auzi? Întreabă Nelson.

— Fiindcă egoismul ne asurzeşte. Egoismul ne orbeşte. De fiecare dată când ne gândim la noi, e ca şi cum ne-am pune un fir de praf în ochi.

— Chestia asta e şi-n Biblie.

— La asta s-a referit El. Fără egoismul nostru, universul ar fi absolut imaculat, toate animalele şi pietrele, şi păianjenii, şi rocile selenare, şi stelele, şi firele de nisip şi-ar vedea de treabă la modul inconştient. Singura conştiinţă ar fi a lui Dumnezeu. Gândeşte-te, Nelson, problema se pune în felul următor: materia este oglinda spiritului. Dar ea e tridimensională, ca o cameră

imensă, ca o sală de bal. Iar în ea sunt aceste *alte* oglinzi minuscule, înclinate care cum se nimereşte şi care reflectă lumina total aiurea. Fiindcă, pentru chipul cel mare care se uită în ele, aceste oglinjoare nu sunt decât nişte puncte negre, în care El nu se poate vedea pe Sine.

Rabbit e fermecat s-o audă vorbind aşa. Glasul ei, de obicei laconic şi sec, se strecoară printre propoziţii ca într-o recitare memorată, profundă, un murmur subteran. Ea şi Nelson stau pe podea, cu tabla de Monopoly între ei, cu case şi hoteluri şi bani, jocul durează de zile întregi. Niciunul nu da vreun semn că-i conştient de prezenţa lui Rabbit în cameră şi de faptul că se uită la ei de sus, stând în picioare.

— Atunci, de ce nu se debarasează El, pur şi simplu, de punctele astea negre? Întreabă Rabbit. Înţeleg că punctele suntem noi.

Jill ridică privirea, în acest moment chipul îi e inexpresiv ca o oglindă. El îşi aminteşte noaptea trecută şi se aşteaptă s-o vadă cu urme de arsuri în jurul gurii; parc-ar fi umplut, ca un robinet scăpat de sub control, un urcior alunecos, cu gura îngustă.

— Nu sunt sigură că El a avut timp să ne observe, răspunde ea. Cosmosul e atât de mare, iar partea ocupată de noi, atât de mică! Atât de mică şi de recentă…

— Poate-o să reuşim să ne autoeliminăm, îi sugerează Rabbit îndatoritor.

Vrea să fie de ajutor, să ţină fruntea sus. Nu-i niciodată prea târziu ca să înveţi. Cu Janice şi cu bătrânul Springer în veci n-ar fi putut avea o astfel de conversaţie.

— Există dorinţa de moarte, recunoaşte Jill.

Nelson i se adresează numai ei:

— Crezi că există viaţă pe alte planete? Eu nu cred.

— Vai, Nelson, cât de meschin eşti! Şi de ce, mă rog?

— Nu ştiu, e o prostie…

— Hai, spune.

— Mă gândesc că, dac-ar exista viaţă pe alte planete, i-ar fi ucis pe cosmonauţii noştri când au ieşit din nava spaţială. Dar nu s-a-ntâmplat asta, aşa că nu există viaţă în rest.

— Nu fi prost, intervine Rabbit. Luna e la o aruncătură de băţ. Noi vorbeam despre viaţă în constelaţii situate la o distanţă de milioane de ani lumină.

— Nu, eu zic că Luna a fost un test bun, spune Jill. Dacă nimeni nu s-a deranjat s-o apere, asta dovedeşte cu cât de puţin se mulţumeşte Dumnezeu. Cu kilometri întregi de praf gri.

— Ştiu un tip la şcoală, îi povesteşte Nelson, care zice că există vietăţi pe Lună, dar sunt mai mici decât atomul, aşa că n-o să le găsească nici măcar când o să macine rocile aduse de-acolo. Şi mai zice că au oraşe întregi şi tot tacâmul. Ne intră-n corp prin nări, odată cu aerul inspirat, şi ne fac să credem că vedem farfurii zburătoare. Aşa zice tipul ăsta.

— Eu, personal, continuă Rabbit cu sugestiile, inspirându-se dintr-un vechi articol de fond din *Vat* cules de el, am unele speranţe legate de interiorul lui Jupiter. Ştiţi, suprafaţa pe care-o vedem noi e gazoasă. La câteva mii de kilometri sub scoarţă, ar putea exista un amestec de chimicale care să întreţină o formă de viaţă, cum ar fi peştii.

— Frica ta puritană de pustiu te face să speri asta, îi răspunde Jill. Crezi că celelalte planete trebuie să fie *folosite* la ceva, trebuie să fie *cultivate.* De ce? Poate că planetele au fost create doar ca să-i înveţe pe oameni să numere până la şapte.

— N-ar fi fost mai simplu s-avem şapte degete la un picior?

— Un copil de la şcoală, intervine Nelson, s-a născut cu un deget în plus. I l-au tăiat doctorii, dar tot se vede unde-a fost.

— În plus, continuă Jill, mai e şi astronomia. Fără planete, cerul nopţii ar fi fost o chestie rigidă şi n-am fi descoperit niciodată a treia dimensiune.

— Drăguţ din partea lui Dumnezeu, comentează Rabbit, având în vedere că nu suntem decât nişte puncte pe oglinda lui.

Jill îi respinge argumentul cu un gest nepăsător.

— El face totul, spune ea, că veni vorba. Şi asta nu pentru că trebuie neapărat s-o facă.

Când vrea, ştie să fie nepăsătoare. După ce i-a spus o dată c-ar trebui să petreacă mai mult timp afară, a ieşit şi-a făcut plajă doar în slip, pe o pătură întinsă lângă grătar, făcând sau nu deliciul vecinilor din câteva zeci de case. Când o vecină a sunat să se plângă de atitudinea ei, Jill s-a justificat:

— Am ţâţele atât de mici, c-ar fi putut să creadă că-s băiat.

Apoi, după ce Harry a-nceput să-i dea treizeci de dolari pe săptămână, ca să aibă de cheltuială, s-a dus la poliţie şi şi-a răscumpărat Porsche-ul. Taxele de parcare i-au mărit de patru ori amenda iniţială. Şi-a dat adresa din Vista Crescent şi le-a spus că, peste vară, stă la unchiul ei.

— Mai mare daraua decât ocaua, i-a povestit ea lui Rabbit, dar Nelson s-ar cuveni să aibă o maşina prin preajmă. La vârsta lui, e prea umilitor să n-aibă. Toată lumea are maşină în America, numai tu n-ai.

Aşa că Porsche-ul a ajuns să fie parcat în dreptul casei lor. Are caroseria albă prăfuită, aripa din faţă, de pe partea pasagerului, zgâriată, iar una dintre clemele care-i prind acoperişul decapotabil este stricată. Lui Nelson îi place atât de mult, încât mai că-i vine să plângă în fiecare dimineaţă, când dă cu ochii de ea. O spală. Îi citeşte instrucţiunile de folosire şi-i schimbă pneurile. În săptămâna aceea eterică dinainte de începerea şcolii, Jill îl duce cu maşina la ţară, în ţinutul ogoarelor şi în munţii din Districtul Brewer; îl învaţă să conducă.

În unele zile se întorc abia după ce Rabbit a ajuns acasă de-o oră.

— Taţi, m-am distrat de minune! Am urcat pe-un munte unde există un adăpost pentru şoimi şi, la-ntoarcere, Jill m-a lăsat la volan pe serpentine, pân-am ajuns la autostradă. Ai auzit vreodată de frâna de motor?

— O folosesc tot timpul.

— E atunci când schimbi într-o viteză mai mică în loc să frânezi. E mişto senzaţia! Porsche-ul lui Jill are vreo cinci viteze şi poţi să iei curbele foarte repede, pentru că are centrul de greutate atât de jos.

Rabbit o întreabă pe Jill:

— Eşti sigură c-ai procedat bine? Copilul putea să omoare pe cineva. N-am chef să mă trezesc dat în judecată.

— E foarte priceput. Şi cu capul pe umeri. Trebuie să fi moştenit asta de la tine. La-nceput, stăteam pe scaunul şoferului şi-l lăsam doar să-nvârtă de volan, dar asta-i mai periculos decât să fie el la comandă. Iar pe munte nu era nici ţipenie.

— Cu excepţia şoimilor, tati. Stau pe nişte pini şi-i aşteaptă pe indivizii care le-aduc stârvuri de vaci şi alte alea. E de-a dreptul scârbos!

— Păi, spune Rabbit, şoimii trebuie să trăiască şi ei.

— Aşa i-am zis şi eu, intervine Jill. Dumnezeu e şi în tigru, şi în miel.

— Mda. Lui Dumnezeu îi place grozav să halească din el însuşi.

— Ştii ce eşti tu? îl întreabă Jill, cu ochii de un verde-pajişte, cu părul o harababură minuţios complicată, de culoarea cedrului, topindu-se în lumina din fereastră; i-a venit o idee. Eşti un cinic.

— Sunt doar un om între două vârste. Dac-ar veni cineva la mine şi mi-ar spune: „Sunt Dumnezeu”, i-aş răspunde: „Arată-mi legitimaţia”.

Jill înaintează în paşi de dans, animată de veselia şi nebunia pe care i le-a insuflat această zi minunată, şi-l îmbrăţişează din zbor, e o îmbrăţişare ca de fluture.

— Eu cred că eşti frumos! Şi eu, şi Nelson credem asta. Discutăm adesea.

— Serios? Asta-i singurul lucru care vă trece prin minte, să vorbiţi despre mine?

Vrea să fie nostim, să-i întreţină această stare de spirit, dar chipul ei încremeneşte, ezită o secundă; iar expresia aşternută pe chipul lui Nelson îi spune c-a atins un punct nevralgic. În legătură cu ce fac ei. În maşinuţa aia. Ei bine, n-au nevoie de prea mult spaţiu, de prea mult contact: au trupuri tinere. Mustaţa de-abia mijită a puştiului, firicele negre; coama ei castanie. Trupuri încă neabrutizate, ca al lui. Cea mai discretă atingere, la vârsta dorinţelor. Sfiala lor fraternă, atingerea mâinilor lor în tremurul oglinzii ude de la chiuvetă. Dacă ea s-a oferit să şi-o tragă din prima noapte cu părosul, bătrânul, ursoiul de el, ce n-ar face ea ca să-l iniţieze şi p-ăla micu’? Cineva trebuie s-o facă. De ce nu? Iată o problemă majoră în aceste vremuri grele. De ce nu.

Deşi nu se mai gândeşte la tresărirea ei vinovată, în noaptea aceea o obligă să şi-o pună normal, şi-o înfige-n ea, deşi ea-şi oferă gura, iar pizda îi e atât de strâmtă, că-i dă o senzaţie de arsură. Ea se-nspăimântă când vede că scula îi rămâne vârtoasă; o pune să se suie pe el şi-i prinde coapsele ca de satin, oasele descărnate ale pelvisului, iar ea gâfâie şi, cuprinsă de-o

uimire soră cu durerea, ce înclină spre încântare, exclamă:

— Mi-o înfigi în uter!

El încearcă să vizualizeze situaţia. Un planşeu negru-rozaliu undeva în ea, habar n-are unde, undeva între rinichi, intestine şi ficat. Mireasa lui copilă, cu părul de culoarea cărnii şi măruntaie mohorâte, pluteşte călare pe el, îl înţeapă, îl absoarbe ca un nor, cade, îl iartă. Iubirea ce-o simte pentru ea îl umple de dezgust şi confuzie, aşa că adoarme repede, doar primele vise îi sunt agitate, când ea se dă jos din pat să se spele, să-l învelească pe Nelson, să vorbească puţin cu Dumnezeu, să ia o pastilă sau să facă orice altceva, să-şi aline rana din locul pe unde-a trecut puia lui arsă. Ce trist, ce ciudat! Ne facem companioni din himere, apoi îi rănim, astfel încât ei se vor răzvrăti împotriva noastră, încheind actul creaţiei.

În pauza de cafea, tatăl lui Harry se strecoară lângă el:

— Cum merge treaba, Harry?

— Merge, merge…

— Nu-mi place deloc să te bat la cap, eşti un om matur, cu necazurile tale, ştiu asta, dar tare m-aş bucura dac-ai da pe la noi în câte-o seară, să stai de vorbă cu mama. Îi ajung la urechi tot felul de aiureli răutăcioase în legătură cu tine şi cu Janice şi-ai linişti-o dac-ai veni să-i explici situaţia. Nu suntem moralişti, Harry, ştii asta; mama ta şi cu mine am încercat să ne ghidăm în viaţă după propriile principii şi să creştem cei doi copii cu care ne-a dăruit Dumnezeu, în bunătatea lui, după aceleaşi principii, dar ştiu al naibii de bine că acum trăim în altă lume, aşa că eu şi cu Mary nu facem pe moraliştii.

— Cum mai stă cu sănătatea?

— Păi, Harry, asta-i altă chestiune delicată. I s-a aprobat şi prescris medicamentul ăsta miraculos, îi zice cumva, nu-mi amintesc niciodată, L-dopa, asta e, L-dopa, e încă în stadiu experimental, cred, dar fără-ndoială a făcut minuni în multe cazuri. Problema e că are nişte efecte secundare despre care doctorii încă nu ştiu mare lucru, în cazul maică-tii – depresie, uneori greţuri şi lipsa poftei de mâncare; şi coşmaruri, Harry, coşmaruri care-o trezesc şi-o fac să mă trezească şi pe mine, să-i ascult bătăile inimii, bate c-un tam-tam… N-am mai auzit niciodată, Harry, inima cuiva răsunând la fel de clar ca zgomotul paşilor într-o cameră, asta-i dau visele provocate de L-dopa. Dar, fără-ndoială, rosteşte cuvintele mai uşor, iar mâinile nu-i mai tremură aşa de tare. E greu să ştii ce-i mai bine, Harry. Câteodată-ţi zici: Lasă Firea să-şi urmeze cursul, dar pe urmă stai şi te gândeşti: Ce-i Firea şi ce nu? Alt efect secundar.

Se trage mai aproape, aruncă o privire-n jur, cafeaua i se agită-n paharul de hârtie şi-i arde degetele.

— N-ar trebui s-aduc vorba, dar mă râcâie. Maică-ta zice că medicamentele astea noi, nu ştiu cum se numesc, pe care le ia, o fac să se simtă… cum să-ţi explic? — Se uită din nou în jur, apoi îi mărturiseşte fiului său – ca o porumbiţă iubăreaţă. Poftim, tocmai a împlinit şaizeci şi cinci de ani, zace-n pat juma de zi şi are nişte bufeuri atât de puternice, încât zice c-abia le suportă. Zice că nu se mai uită la televizor, că reclamele o stârnesc şi mai rău. Zice că-i vine să râdă de ea însăşi. Nu că-i aiurea toată treaba? O femeie cumsecade ca ea… Iartă-mă că te bat la cap, îmi închipui că mă frământ prea mult de unul singur acum, că Mim e-n partea ailaltă a ţării. Dumnezeu mi-e martor că ştiu că ai şi tu problemele tale.

— N-am nicio problemă, îl contrazice Rabbit. Acum de-abia aştept să-nceapă ăla micu' şcoala. Aş zice că are o stare de spirit destul de echilibrată. Unul dintre motivele, ştii tu, pentru care n-ajung la Mt. Judge atât de des pe cât ar trebui e că mami a fost destul de dură cu Nelson când era mic, iar puştiul e încă speriat de ea. Pe de altă parte, nu-mi place să-l las singur în casă, cu toate jafurile şi atacurile astea care au loc în toată ţara. Vin în suburbii şi fură tot ce le cade-n mână. Tocmai am cules un articol despre o femeie din Perley Township, i s-au furat aspiratorul şi-un furtun de grădină lung de treizeci de metri doar cât a urcat pân-la etaj, să meargă la baie.

— Nenorociţii ăştia de negri-s de vină!

Earl Angstrom îşi coboară glasul până îi devine răguşit, deşi Buchanan şi Farnsworth îşi petrec întotdeauna pauza de cafea afară, pe alee, cu Boonie şi ceilalţi beţivani.

— Le-am zis întotdeauna negri, iar acum îşi zic şi ei negri şi asta-mi convine de minune. Cu excepţia câtorva, nu-s în stare să facă munca unui alb. Uită-te la Buck, nici măcar el n-a reuşit s-ajungă şef la tehnoredactare, deşi e cel mai vechi din echipă. Aşa că n-au altă soluţie decât să

jefuiască şi să ucidă, mă rog, ăia care n-ajung peşti sau boxeri profesionişti. Nu sunt buni de nimic şi n-au fost niciodată. Ţara asta ar fi trebuit s-aplice sfatul cui o fi fost, al lui George Washington, dacă-mi aduc bine aminte, unul din întemeietorii ţării, şi să-i trimită pachet înapoi în Africa, pe vremea când încă se putea. Acum Africa nu i-ar mai primi. Pileala, Cadillacurile şi fofoloancele albe, pardon de expresie, i-au zăpăcit de cap. Sunt gunoiul lumii, Harry. Negrii americani sunt pleava plevei. Fură şi pe urmă au neruşinarea să spună că ţara le e datoare.

— OK, OK.

Pe Rabbit îl deranjează să-l vadă pe taică-su atât de aprins în legătură cu orice. Sare, ca un duş rece, la cel mai dur subiect de conversaţie pe care-l pot avea ei doi:

— Pomeneşte des de mine? Mama, vreau să zic.

Bătrânul îşi linge saliva de pe buze, oftează, se apropie confidenţial, aruncă o privire spre cafeaua rece şi plină de zaţ pe care înc-o ţine-n mână.

— Tot timpul, Harry, clipă de clipă. I se tot spun baliverne despre tine şi ea e foc şi pară pe familia Springer. Oho, s-auzi cum le mai spurcă familia, în special pe femei! Se pare că madam susţine că te-ai fi înhăitat c-o adolescentă hipiotă şi că asta ar fi făcut-o pe Janice să plece de-acasă.

— Nu, mai întâi a plecat Janice. Eu o tot invit să se-ntoarcă.

— Păi, indiferent care-i realitatea, sunt sigur că-ncerci să faci ceea ce trebuie. Nu sunt un moralist, Harry. Ştiu că voi, tinerii din ziua de azi, aveţi pe cap mai multă tensiune şi presiune psihologică decât ar putea suporta un om de vârsta mea. Dac-aş avea pe mână bomba atomică şi pe copiii ăştia revoluţionari, de bani gata, pe cap, nu mă-ndoiesc că mi-aş trage un glonţ în gură şi-aş lăsa lumea să se descurce şi fără mine.

— O să-ncerc să vin. Trebuie să stau de vorbă cu ea, promite Rabbit.

Se uită peste umărul lui taică-su, spre locul unde ceasul de perete cu cadran galben arată că mai e un minut până la unsprezece şi zece, sfârşitul pauzei de cafea. Ştie că, în lumea asta trecătoare, maică-sa e singura persoană care-l *cunoaşte* cu adevărat. Îşi aminteşte, din noaptea când omul a păşit pe Lună, ghiontul pe care i l-a tras aşa, muribundă cum e, dar nu vrea să i se destăinuie până când nu-nţelege ce se-ntâmplă înăuntrul lui îndeajuns de bine cât să-şi poată proteja sentimentele. Ei i se întâmplă ceva, e vorba de moarte şi L-dopa, iar lui i se întâmplă altceva, Jill. Fata locuieşte la ei de trei săptămâni, învaţă cum să ţină o casă şi să-i arunce în tăcere priviri piezişe, care înseamnă *Las* că te cunosc eu,* când el aduce vorba despre comunism, despre copiii din ziua de azi sau despre orice altă chestiune delicată, în care simte că e ceva putred şi-n care i se pare că e băgată coada diavolească a negrilor. O scurtă privire piezişă şi verde, pe care i-a aruncat-o prima oară în noaptea când el i-a înfipt-o cu răutate, până sus, de i-a atins capătul uterului.

Taică-su e mai de partea lui decât îşi imaginează. Bătrânul se trage şi mai aproape de el şi-i spune:

— Încă o chestie vreau să-ţi zic, Harry, iartă-mă că-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala, dar sper că iei toate măsurile de precauţie. Dacă laşi borţoasă o minoră, legea nu te priveşte cu ochi buni. Şi-ncă ceva, cică sunt jegoase ca nevăstuicile şi-mprăştie sculamentul cât ai bate din palme.

Trece şi ultimul minut şi, în chip absurd, în timp ce clopoţelul le zgârie urechile anunţând sfârşitul pauzei, bătrânul bate din palme[56].

Îmbrăcat în cămaşa curată, apretată, de după lucru, deschide uşa de la intrarea casei de culoarea mărului verde şi-aude cum se revarsă de sus acorduri de muzică la chitară. Corzile chitarei ciupite domol şi două voci firave, ascuţite, îngână o melodie. Se simte atras ca de un magnet. Cei doi stau pe pat, în camera lui Nelson, iar Jill e cocoţată pe perne într-o poziţie yoga, care-i lasă la vedere chiloţeii de dantelă neagră. Pe coapse leagănă o chitară. Rabbit n-a mai văzut chitara asta, pare nouă. Lemnul pal străluceşte ca trupul uleios al unei femei după baie. Nelson stă lângă Jill, numai în chiloţi şi tricou, cu gâtul întins, ca să poată citi partitura de pe

---

[56] Joc de cuvinte în original, unde *clap* (substantiv) înseamnă „blenoragie”, iar *clap* (verb intranzitiv) înseamnă „a bate din palme”.

cuvertură, în dreptul gleznelor ei. Picioarele băiatului atârnă din pat, dintr-odată îi par vânjoase, lungi, încep să fie umbrite de un păr negru, ca al lui Janice, iar Rabbit observă că vechile lui postere cu Brooks Robinson, Orlando Cepeda[57] şi Steve MeQueen călare pe motocicletă au fost date jos de pe pereţi.

Zugrăveala e jupuită acolo unde a fost scotch-ul. Cântă: „Câte drumuri un om ar avea de făcut…[58]"; firicelul delicat al melodiei se frânge la intrarea lui, deşi trebuie să-i fi auzit paşii pe scară. Nu-l deranjează faptul că puştiul e în lenjerie intimă. Departe de-a fi o nevăstuică jegoasă, Jill l-a învăţat pe Nelson să facă duş o dată pe zi, înainte de sosirea acasă a lui taică-su, asta poate fiindcă tatăl ei venea acasă la Stonington doar vinerea şi merita şi el o mică ceremonie de primire.

— Hei, tată! îl întâmpină Nelson. E mişto! Cântăm armonii.

— De unde-aveţi chitara?

— Am cerşit.

Jill îi dă una cu piciorul desculţ, dar nu destul de repede cât să-l amuţească înainte s-o comită. Rabbit îl întreabă:

— Cum adică, aţi cerşit?

Am stat pe la colţuri de stradă în Brewer, cel mai mult la intersecţia Weiser cu Seventh, după care ne-am mutat pe Cameron, când o maşină de-a curcanilor a încetinit şi ei s-au uitat lung la noi. A fost marfă, tati! Jill îi oprea pe oameni şi le spunea că sunt fratele ei, că mama ne moare de cancer, că tata ne-a părăsit şi că mai avem un frate sugar acasă. Alteori spunea c-avem o surioară. Unii dintre ei ne sfătuiau să facem o cerere de ajutor social, dar au fost destui care ne-au dat ceva bănuţi, aşa că, până la urmă, am strâns cei douăzeci de dolari. Atâta ne-a promis Ollie că ne ia pe-o chitară de patruzeci şi patru de dolari. Şi ne-a dat şi partituri pe gratis, după ce Jill a negociat cu el în camera din spate.

— Ce drăguţ din partea lui Ollie!

— Harry, chiar a fost drăguţ. Nu face mutra asta.

El îi spune lui Nelson:

— Mă-ntreb despre ce-o fi discutat.

— Tati, n-am făcut nimic necinstit. Tipii ăştia, pe care i-am oprit, s-au simţit mai bine dup-aia, fiindcă nu ne-au avut pe conştiinţă. Şi oricum, tati, într-o societate în care puterea ar fi în mâinile poporului, banii oricum n-ar mai exista, pur şi simplu am avea tot ce ne trebuie.

— Păi, ce mama naibii, exact aşa e viaţa ta acum!

— Mda, dar tot trebuie să cerşesc pentru toate, nu? Şi nici n-am primit vreodată o motoretă.

— Nelson, pune nişte haine pe tine şi rămâi în camera ta. Vreau să discut puţin cu Jill.

— Dacă dai în ea, te omor!

— Dacă nu taci tu din gură, te trimit să stai cu mami şi Charlie Stavros.

În dormitorul lor, Rabbit închide uşurel uşa şi-i spune lui Jill cu glas coborât, tremurând de indignare:

— Faci din copilul meu un cerşetor şi-o târfă, exact cum eşti tu!

Şi, după ce aşteaptă o secundă riposta ei, o plesneşte peste obrazul subţire şi sfidător, cu buzele afectate şi ochii verzi atât de întunecaţi de bravadă, încât au nuanţa frunzelor din copaci, ascund o mulţime de taine şi tertipuri, sunt o pădure microscopică pe care-ar vrea s-o bombardeze. Parc-ar fi plesnit un plastic: îi înţeapă degetele, n-are niciun efect. O plesneşte din nou, o apucă de părul de culoarea cărnii uscate ca să-i imobilizeze capul, simte o furie rece când ea se lasă-n jos şi încearcă să se rostogolească într-o parte, dar, după un pumn în gât, deasupra umărului, o lasă să cadă pe pat.

Încă acoperindu-şi faţa, ca să se apere, Jill şuieră la el, scoate un şuierat straniu printre dinţii ei mărunţi, cu spaţii între ei şi întorşi înăuntru, până ce-i ies primele cuvinte. Îşi demonstrează calmul şi superioritatea.

— Ştii de ce-ai făcut asta, ai ţinut morţiş să mă loveşti, de-aia! Ai vrut să simţi plăcerea de-a

---

[57] Foste celebrităţi ale baseball-ului american (ambii născuţi în 1937).

[58] Primul vers al celebrului cântec-manifest lansat de Bob Dylan în 1963, *Blowin* în the Wind.*

da. Ţi se rupe-n paişpe dacă eu şi Nelson cerşim. Ce-ţi pasă ţie cine cerşeşte şi cine nu, cine fură şi cine nu?

Răspunsul la întrebarea ei rămâne nerostit, dar ea continuă.

— Ce anume ţi-a dat ţie vreodată legea curcanilor, în afară de-o slujbă unsuroasă şi de faptul că te-a transformat într-un căcănar fricos, de nici măcar n-o poţi ţine lângă tine pe idioata de nevastă-ta?

O apucă de încheietură. E fragilă. Aidoma cretei. Vrea să i-o frângă, s-o simtă cum plesneşte; vrea s-o ţină-n braţe redusă la tăcere luni întregi, până când i se vindecă la loc.

— Uite ce e. Îmi muncesc banii, câte-un nenorocit de dolar după altul, iar tu din asta trăieşti. Dacă vrei să te-ntorci să freci menta cu amicii tăi cioroi, pleacă. Ieşi! Lasă-ne pe mine şi pe copilul meu în pace!

— Băi, ticălosule! exclamă ea. Eşti un ticălos, un ucigaş de copii!

— Schimbă placa, ripostează el. Târfă scârboasă! Voi, copiii bogaţi care vă jucaţi cu viaţa, îmi faceţi silă, aruncaţi cu pietre-n fraierii ăia amărâţi de poliţai, puşi să apere mălaiul lu' tăticu'! Nu faci decât să te joci, scumpo. Ai impresia că joci un rol important, de pizdă fericită, dar hai să te lămuresc cum stă treaba. Biata nevastă-mea, toantă şi mediocră, mă face mai fericit când i-o trag pe la spate decât mă poţi face tu din faţă.

— Pe la spate, normal, că nu suportă să se uite la tine!

O strânge şi mai tare de încheietura ca de cretă şi-i spune:

— N-ai în tine pic de zeamă, scumpo. Eşti iască şi n-ai decât op'şpe ani. Le-ai încercat pe toate şi nu ţi-e teamă de nimic şi te-ntrebi de ce-i totul atât de searbăd. Ţi s-a oferit totul pe tavă, îngeraşule, de-aia-i totul atât de searbăd. În Dumnezeii mă-sii, crezi c-o să schimbi lumea, dar n-ai habar ce-i face pe oameni să funcţioneze! Frica! Asta ne face pe noi, bieţii nenorociţi, să funcţionăm. N-ai nici cea mai mică idee ce-nseamnă frica, nu-i aşa, biată copilă? De-aia eşti atât de moartă!

O strânge de încheietură până ce îi vizualizează articulaţiile oaselor îndoindu-se spectral, ca într-o radiografie; ochii i se măresc o fracţiune de secundă, un interval foarte scurt, pe care-l percepe doar pentru că el este cel care l-a generat.

Ea îşi smulge încheietura din strânsoare şi o freacă fără să-şi coboare o clipă privirea din ochii lui.

— Destul au acţionat oamenii din cauza fricii, afirmă Jill. Hai să-ncercăm şi cu iubirea!

— Atunci, poate c-ar trebui să-ţi găseşti un alt univers. Luna este rece, scumpo. Rece şi urâtă. Dacă n-o vrei tu, o vor bolşevicii. Ei nu-s daţi dracului de mândri.

— Ce se-aude?

Nelson plânge în faţa uşii; i-e teamă să între. La fel se întâmpla şi când se certa cu Janice. Tocmai când erau pe cale să ajungă la o înţelegere, copilul îi ruga să se potolească. Poate îşi imagina că Becky fusese omorâtă în timpul unui scandal şi că cel de-acum avea să-l omoare pe el. Rabbit îl lasă să între şi-i explică:

— Discutam politică.

Nelson îngaimă printre suspine:

— Taţi, de ce te contrazici tu cu toată lumea?

— Fiindcă-mi iubesc ţara şi nu suport s-o văd lovită.

— Dac-ai iubi-o, ai vrea să fie mai bună, zice Jill.

— Dac-ar fi mai bună, ar trebui să fiu *şi eu* mai bun, spune el serios şi, în sfârşit, izbucnesc cu toţii-n râs.

Astfel, printr-un râs căznit – ea încă-şi freacă încheietura, palma cu care-a lovit-o începe să-l doară – caută ei să-şi refacă familia. Jill găteşte la cină file de calcan, cu sos de lămâie, dietetic, Fiert la foc mic, cu pieliţa maronie uşor de înlăturat; Nelson primeşte un hamburger presărat cu germeni de grâu, cât să-i amintească de-un nutburger. Germeni de grâu, dovlecei, castane de apă, seminţe de ţelină sărate, muşii: acestea sunt câteva dintre alimentele exotice pe care cumpărăturile lui Jill le-au adus în casă. Mâncarea gătită de ea are un gust cum lui nu i-a mai fost dat să simtă vreodată: lumina lumânărilor, saramură, dietă sănătoasă, bogăţie, clasă. Familia lui Jill avea o servitoare, iar ei îi ia câteva seri ca să-nţeleagă că vasele murdare nu dispar şi nici nu se spală singure, ca prin farmec, ci trebuie duse la bucătărie şi spălate. Tot Rabbit este cel care,

în dimineţile de sâmbătă, dă cu aspiratorul prin camere, îşi adună cămăşile şi cearşafurile în coşul de rufe murdare, sortează şosetele şi lenjeria intimă a lui Nelson pentru maşina de spălat din subsol. El vede ceea ce copiii ăştia nu reuşesc să vadă, cum se-adună rotocoalele de praf, cum se deteriorează lucrurile, cum se instalează haosul, cum iese timpul învingător. Totuşi, în schimbul mâncării gătite, e de acord să-i fie servitor cu jumătate de normă. Mâncarea făcută de ea i-a redeschis pofta de viaţă. Acum beau vin la cină, un vin alb de California, dintr-o carafă de doi litri. Şi au întotdeauna salată: salata din bucătăria specifică Diamondului tinde să fie sora verzei acre, dreasă cu un sos greu, de smântână, dar din mâinile lui Jill iese o salată de lăptuci cu foarte puţin ulei, invizibil ca şi sănătatea. Acolo unde Janice ar oferi la desert nişte gogoşi de la Half-A-Loaf, Jill prepară salate de fructe. Iar cafeaua ei este un nectar negru, în comparaţie cu smoala apoasă pe care-o făcea Janice. Tihna îl domoleşte pe Harry. Priveşte cum sunt strânse vasele de la masă, apoi se mută în sufragerie şi se tolăneşte tacticos. Când maşina de spălat vase este plină şi zumzăie molcom, Jill vine şi ea în sufragerie, se-aşază pe covorul ieftin şi cântă la chitară. Ce cântă? „Adio, Angelina, cerul e-n flăcări”[59] şi alte câteva piese, din care ştie măcar câte-o strofă. Ştie, probabil, vreo şase acorduri. Degetele cu care ciupeşte strunele i se-agaţă în şuviţele rebele; trebuie s-o doară. Vocea subţirică i se frânge repede. „Toate suferinţele mele, Doamne, în curând se termina-vo-or”[60], cântă ea şi se opreşte în speranţa unor aplauze.

Nelson aplaudă. Nu prea convins.

— Minunat, o laudă Rabbit şi, uşor abţiguit, continuă scuzându-se pentru viaţa pe care-o duce: Nu glumesc, am pornit şi eu odată pe calea iluminării lăuntrice, dar n-am făcut decât să dau cu mucii-n fasole. Revoluţie, sau ce-o fi, e doar un mod de-a spune că dezordinea-i nostimă. Ei bine, chiar *e* nostim o vreme, atâta timp cât altcineva pune bucatele pe masă. Dezordinea-i un lux, asta vreau să zic.

Jill îl acompaniază la chitară între fraze, mai ajutându-l, mai râzându-şi de el. O atacă:

— Acum povesteşte-ne tu ceva. Spune-ne povestea vieţii tale.

— N-am avut parte de nicio viaţă, răspunde ea, mângâind corzile chitarei. Nu-s fiica nimănui şi nu-s soţia nimănui.

— Spune-ne o poveste, o imploră Nelson.

Din felul cum râde, arătându-şi dinţii rotunjiţi şi făcând gropiţe în obrajii subţiri, îşi dau seama c-o să le facă pe plac.

— Iată povestea lui Jill şi-a iubitului ei *debil*, îi anunţă ea, zdrăngănind un acord.

Studiind forma ca de femeie a chitarei, Rabbit îşi zice în sinea lui că e ca şi cum notele s-ar afla deja acolo, aşteptând să-şi ia zborul din porumbarul acelui orificiu rotund.

— Iar Jill era o codană frumoasă *foc,* crescută în sânul clasei de mijloc, continuă Jill. Şi tatăl, şi mama, fiecare-o maşină *avea,* pe capota uneia era a Mercedesului *stea*. Nu ştiu cât o s-o mai pot ţine cu rimele!

Zdrăngăne iar, cu o mutră întrebătoare.

— Las-o baltă, îi sugerează Rabbit.

— Creşterea ei, cu accentul pe „te", a fost destul de ortodoxă, cu lecţii de navigaţie şi dans, *français* şi multă doxă.

— Dă-i înainte cu rimele, Jill, o imploră Nelson.

— Menstruaţia la paişpe ani avea să-i vină, dar, chiar şi fără sutien, Jill nu era regină. Cunoştinţele ei legate de băieţi se limitau la băieţii ce jucau tenis şi-ai căror părinţi cu părinţii ei *cinau.* Iar treaba asta i se părea *bengoasă*, căci, văzând cum beau, flecăresc, se căpătuiesc şi cheltuiesc părinţii ei, nu se grăbea deloc s-ajungă bătrână, grasă şi *borţoasă.* Uuuf, aici am cam lungit pelteaua…

— Nu ţin morţiş să povesteşti în rime, o asigură Rabbit. Eu îmi iau o bere, mai vrea cineva?

— Eu beau din a ta, îl anunţă Nelson.

— Bea una-ntreagă. Stai că-ţi aduc.

Jill zdrăngăne, ca să fie atenţi la ea.

---

[59] Cântec compus de Bob Dylan, intrat în repertoriul lui Joan Baez.

[60] Cântec protestatar din repertoriul lui Joan Baez.

— Ei bine, ca să scurtăm plicticoasa poveste, într-o vară… caută o rimă, apoi adaugă: După ce tăticul i-a murit…

— E-he, face Rabbit, întorcându-se tiptil cu două beri.

— A întâlnit un băiat, ce călăuză psihofizică i-a devenit.

Harry trage de inelul cutiei de bere şi încearcă să înăbuşe *pff-ul* scos de spumă.

— Pe el îl chema Fred…

Rabbit vede că n-are încotro şi smulge brusc inelul, dar o face atât de brusc, încât spuma se revarsă şuvoi prin gaură.

— Şi cea mai frumoasă chestie-i că ea-l asculta ca un ied. — Zdrang. — Avea umeri frumoşi, bronzaţi, de salvamar, şi-n slip avea ceva când moale, când tare ca un par. Venea de hăt, departe, ehei, din romanticul Rhode Island, de dincolo de Narragansett Bay.

— Hei, simte şi Rabbit nevoia s-o încurajeze cu un *olé.*

— Singura problemă-i că, pe dinăuntru, frumosul salvamar bronzat era deja cam decedat. În el se-ascundea un moş vicios, ce nu se mai putea abţine de la haşiş, iarbă, LSD şi-amfetamine.

Acum acordurile de chitară îşi schimbă ritmul şi se-ntrerup pe-o notă neaccentuată.

— Un ratat din naştere, deşi din alba rasă, a futut-o pe scumpa, virgina de Jill într-o noapte, pe-o plajă nisipoasă. Ei i-a căzut cu tronc – *zdrang* – şi i-a urmat obiceiul de-a se droga: se năucea aproape de fiecare dată când nemernicul îi telefona. De la pastile a trecut la LSD şi-apoi – se opreşte şi se-apleacă în faţă, uitându-se atât de lung la Nelson, încât băiatul strigă: "Zi!"

— El drăgăstos i-a sugerat să-şi injecteze heroină.

Nelson are-o faţă de zici c-acuşi o să-nceapă să plângă: ochii i se afundă în orbite şi bărbia i se împinge înainte. Arată ca o fetiţă posomorâtă, îşi zice Rabbit în sinea lui. Nu se prea recunoaşte în el, cu excepţia nasului cârn şi drept.

Muzica răsună mai departe.

— Sărmana Jill s-a speriat, copiii de la şcoală i-au spus: nu te distruge, nu fi nasoală. Maică-sa, încă-n doliu, îi zguduia lap *ţii* unui avocat divorţat de prin Westerlee. Răul de Fred îi tot promitea c-o duce-n rai, pe când Jill îşi dorea doar iubirea lui pe-acest plai. Ea nu-şi dorea decât s-o-nţepe cu un carici, iar nu cu acul; dar Freddy o implora şi-o aburea şi-o mângâia, săracul.

Iar Rabbit începe să se-ntrebe dacă a mai făcut treaba asta şi-nainte, rimele-i par atât de meşteşugite. Ce *n-a* mai făcut puştoaica asta până acum? — Ei frică-i era că *moare* – zdrang, zdrang, cu părul portocaliu-deschis în vânt –, el a-ntrebat-o de ce, *oare*? El i-a spus că lumea-i putredă şi nătângă; ea că n-are niciun motiv să se plângă. El i-a spus că pe lume domneşte rasismul, hai, dă-mi braţul tău; ea că, în afara lui, niciun alb nu i-a făcut vreodată un rău. El i-a spus că prima doză nu i-o va injecta adânc, ci chiar sub piele; ea, hai, iubitule, bagă-mi rahatul ăla până-n plăsele.

Zdrang, zdrang, *zdrang.* Cu faţa ridicată spre ei, arată ca un duh funest, complet golit de sânge.

— A fost iadul pe pământ.

Zdr-r-r-rang.

— O ţinea întruna de cap şi-o bătea încetişor la cur, spunându-i „şezi blând”, am luat lecţii de salvamar, jur. O întreba, nu i-a arătat el chipul lui Dumnezeu? Ea răspundea, *Ba da,* mersi, dar şi cu mai puţin se mulţumea. Şi-a dat seama că iubitu-i cu pielea bronzată şi zâmbet alb e moartea-ntruchipată; o îngrozea şi îl iubea cu răsuflarea-ntretăiată. Şi-atunci, Jill ce-a făcut?

Liniştea se lasă după ultima notă a măsurii.

— Ce? O-ntreabă Nelson, cu sufletul la gură.

— S-a dus la banca de economii din Stonington şi-a scos la bani cât a *putut.* A sărit în Porsche-ul ei şi a-ntins-o hăt *departe,* iar azi, aici, de două loaze are *parte.*

Şi tatăl, şi fiul o aplaudă. Jill ia, ca recompensă, o gură zdravănă de bere. În dormitorul lor, e la fel de însufleţită, cuprinsă de-o febră artistică, aşteptând o răsplată. Rabbit îi spune:

— Grozav cântec! Dar ştii ce nu mi-a plăcut la el?

— Ce anume?

— Nostalgia. Duci dorul acelor clipe când te vărzuiai cu Freddy.

— Cel puţin n-am mai făcut pe, cum i-ai zis tu, pizda fericită?

— Iartă-mă, mi-am ieşit din pepeni.

— Ţii neapărat să plec?

Dându-şi seama c-o să se-ajungă şi aici, Rabbit îşi agaţă pantalonii şi cămaşa şi-şi pune lenjeria intimă în coşul de rufe. Rochia pe care ea a lăsat-o să cadă pe jos el o aranjează pe cuierul din jumătatea ei de debara, iar chiloţii ei purtaţi îi pune tot în coşul de rufe murdare.

— Nu. Rămâi.

— Imploră-mă.

Se-ntoarce cu faţa la ea, un vlăjgan obosit, cu muşchii fleşcăiţi, care peste opt ore trebuie să se scoale şi să se-apuce de cules.

— Te implor să rămâi.

— Retrage-ţi palmele pe care mi le-ai dat.

— Cum aş putea?

— Sărută-mi picioarele.

Se-apleacă să-i facă pe plac. Furioasă să-l vadă cuprins de-o smerenie ce-i face, pe deasupra, şi plăcere, îşi încordează picioarele şi-i trage un şut, unghiile i se-nfig în obrazul lui, mai-mai să-i nimerească ochii. El îi imobilizează gleznele, dând s-o sărute. Are gleznele uşor umflate, ca de matroană. Laba îi e străbătută de vene verzi. Au un gust ce-i aminteşte cu drag de vestiarele de-altădată. De vanilie ce începe să râncezească.

— Plimbă-ţi limba printre degete, îi ordonă ea.

Glasul i se frânge timid, în timp ce-i dă această poruncă. Când el se supune din nou, ea se lasă mai jos şi-şi desface picioarele.

— Acum, aici.

Ştie că lui îi place acest joc, dar, oricum, continuă să-i ordone, să vadă ce poate să facă din el, din acest străin. Ţeasta lui, cu tunsoarea aceea încăpăţânat de demodată, scurtă – uniforma inamicului, sportiv şi soldat; cu tâmpla dezgolită, cu părul blond din ce în ce mai rar în creştet – îi pare mare cât un bolovan între coapsele ei. Ardoarea provocată de cântecul de mai devreme i se domoleşte, se contopeşte cu căldura limbii cu care-o lipăie. Se aprinde o scânteie, în spaţiul gol dintre picioarele ei creşte o crenguţă verde.

— Un pic mai sus, îl îndeamnă Jill, adăugând apoi cu glas pierit, catifelat şi moale: Mai repede… Minunat. Minunat.

Într-o zi, după ce iese de la lucru, în timp ce se-ndreaptă cu taică-su pe Pine Street spre duşca lor dinainte de autobuz, la Barul Phoenix, sunt abordaţi de un bărbat spilcuit, îndesat, cu favoriţi şi ochelari cu rame de baga.

— Hei, Angstrom!

Şi tatăl, şi fiul se opresc şi clipesc mărunt. În tunelul strălucitor al razelor de soare, după ziua de lucru, se simt, în general, la adăpost.

Harry îl recunoaşte pe Stavros. Poartă un costum pepit, cu carouri bej pe un fond verzuliu. Pare o idee mai slab, mai fragil, iar calmul afişat îi pare căznit. De vină o fi doar încordarea pricinuită de-această întâlnire.

— Tată, face prezentările Harry, aş vrea să-ţi fac cunoştinţă cu un prieten de-al meu. Charlie Stavros, Earl Angstrom.

— Îmi pare bine de cunoştinţă, Earl.

Bătrânul nici nu se uită la mâna pătrăţoasă întinsă spre el, ci-l întreabă pe Harry:

— Asta nu-i ăla care-a dus-o la pierzanie pe noră-mea?

Stavros încearcă o vânzare rapidă:

— La pierzanie… E prea dură vorba asta. I-am făcut pe plac, aşa aş spune eu.

Încercarea lui de-a face o glumă nu e băgată în seamă, aşa că Stavros se întoarce spre Harry.

— Putem sta puţin de vorbă? Poate bem ceva la barul din colţ. Îmi cer scuze că mă bag ca musca-n lapte, domnule Angstrom.

— Harry, ce preferi? Vrei să te las cu jigodia asta sau îi facem vânt?

— Hai, măi, tată, ce rost are să fim colţoşi?

— Voi, tinerii, poate aveţi metodele voastre de-a vă rezolva problemele, dar eu sunt prea bătrân ca să mă schimb. O să iau autobuzul următor. Să nu te laşi dus cu vorba. Ticălosul ăsta pare uns cu toate alifiile.

— Transmite-i mamei toată dragostea mea. O să-ncerc să trec pe la voi în weekend.
— Dacă poţi, bine. Vă visează mereu pe tine şi pe Mim.
— Mda, ai putea să-mi dai la un moment dat adresa lui Mim?
— N-are adresă poştală, îşi primeşte corespondenţa prin grija unui agent din Los Angeles. Aşa se procedează acum. Te gândeşti să-i scrii? — Poate-i trimit o vedere. Pe mâine.
— Vise îngrozitoare, mormăie bătrânul şi se târâie spre bordură în aşteptarea autobuzului 16A, cu berea luată de la gură, iar ceafa lui subţire, de om dezamăgit, îi aminteşte lui Harry de Nelson.
Înăuntru, în Phoenix, este întuneric şi rece; lui Rabbit îi vine să strănute. Stavros îl conduce spre un separeu, se-aşază şi-şi împreunează mâinile pe tăblia de plastic a mesei. Mâini păroase, care au cuprins sânii ei. Harry îl întreabă:
— Ea ce mai face?
— Ea? O, la naiba, e-n formă maximă!
Rabbit se întreabă dacă asta vrea să însemne ceea ce i se pare lui că vrea să însemne. Vârful limbii îi încremeneşte în cerul gurii, incapabil să găsească o modalitate delicată de a-l descoase.
— După-amiaza n-au chelneriţă. O să-mi comand un daiquiri. Tu ce vrei?
— Doar sifon. Cu multă gheaţă.
— Nicio stropeală?
— Nu pun gura pe-aşa ceva.
Stavros îşi drege vocea, îşi dă pe spate părul de deasupra perciunilor cu o mână fermă, care totuşi îi tremură uşor. Îi explică:
— Doctorii mi-au spus că n-am voie, sub nicio formă.
Când se întoarce cu băuturile, Rabbit îl întreabă:
— Eşti bolnav?
— Nimic nou, aceeaşi poveste cu tic-tac-ul meu. Janice trebuie să-ţi fi spus. Am suflu sistolic din copilărie.
Ce-şi închipuie individul ăsta, că el şi cu Janice n-aveau altceva mai bun de făcut decât să discute despre el, de parc-ar fi fost copilul lor preferat? îşi aminteşte că Janice i-a zis în gura mare că Stavros nu se poate căsători, aşteptându-se ca el, Harry, soţul ei, să-l compătimească pe individ. Şi, ciudat, chiar îl compătimise.
— Parcă mi-a spus ceva.
— Febră reumatică. Mulţumesc lui Dumnezeu că acum s-a găsit leacul pentru asta. Când eram mic, mă molipseam de orice virus, zice Stavros, dând din umeri. Mi-au spus c-o s-apuc suta, dacă am grijă de uzină. Ştii, spune el, doctorii ăştia… sunt o mulţime de lucruri pe care nu le ştiu.
— Ştiu. O trec pe mama prin furcile iadului.
— Doamne, ar trebui s-o auzi pe Janice cum o toacă pe maică-ta!
— Nu-i prea drăguţă, ai?
— Deloc. Totuşi, trebuie să se plângă şi ea de ceva, să aibă un motiv. E terminată din cauza copilului.
— L-a lăsat cu mine şi acolo rămâne.
— Ştii, în instanţă l-ai pierde.
— Vedem noi.
Stavros gesticulează în jurul paharului plin cu sifon (biata Peggy Fosnacht, Rabbit ar trebui să-i dea un telefon), ca să marcheze introducerea unui alt punct de vedere în conversaţie.
— La naiba, spune el. Nu-l pot lua la mine. N-am spaţiu. La cum locuiesc acum, trebuie s-o trimit pe Janice la film sau la părinţi când mă vizitează ai mei. Ştii, eu n-am mamă, o am doar pe mama *mare.* Are nouăzeci şi trei de ani, apropo de viaţa veşnică.
Rabbit încearcă să-şi imagineze camera lui Stavros, pe care Janice a descris-o ca fiind plină de fotografii în sepia, dar în locul ei, şi-o imaginează pe Janice goală, pe hârtie fotografică îngălbenită, fata lunii în revista *Playboy*, aşezată pe o sofa grecească pufoasă, de culoarea măslinelor verzi, cu braţele îndoite, cu trupul răsucit în zona şoldurilor, cât să-i ascundă tufişul bogat, superb. Pliul posterului trece peste buricul ei, iar într-o mână are un trandafir. Fantasma

asta îl face pe Rabbit, pentru prima oară, ostil. Îl întreabă pe Stavros:

— Cum vezi tu să se rezolve toate astea?

— Asta voiam şi eu să te-ntreb.

— Începe să se plictisească de tine? îl iscodeşte Rabbit.

— Nu, Doamne Dumnezeule, *au contraire.* Mi se priponeşte-n făcăleţ de-mi sar capacele.

Rabbit soarbe o duşcă, înghite găluşca, încearcă să găsească un alt punct nevralgic:

— Îi e dor de ăla micu'? — Nelson mai dă din când în când pe la salon şi, oricum, îl vede în weekend. Nu-mi amintesc să se fi văzut mai mult de-atât nici înainte. Şi nici nu ştiu în ce măsură ar putea fi maternitatea trăsătura definitorie a lui Janice. Tot ce o sâcâie e ideea că puişorul ei de-abia ieşit din găoace s-a înhăitat cu hipiota aia.

— Nu-i chiar o hipiotă, poate doar dacă-s hipioţi toţi tinerii de vârsta ei. Şi eu sunt cel care s-a-nhăitat cu ea.

— Cum merge treaba?

— Mi se priponeşte-n făcăleţ de-mi sar capacele, răspunde Rabbit.

Începe să-şi formeze o imagine despre Stavros. La început, când l-a întâlnit pe stradă atât de neaşteptat, l-a perceput ca pe un prieten, simţindu-se legat de el prin trupul lui Janice. Apoi, când au intrat în Phoenix, i-a părut un om suferind, unul ce se ţine tare în ciuda vicisitudinilor vieţii. Acum vede în el un concurent, unul dintre acei coordonatori de joc frumuşei şi deştepţi. OK, aşadar, iar participă la o competiţie. Tot ce trebuie să facă e să-şi păstreze calmul şi să-l lase pe Stavros să facă prima mişcare.

Stavros îşi lasă-n jos imperceptibil umerii pătraţi, bea o gură de sifon şi-l întreabă:

— Cum vezi viitorul tău alături de hipiota asta?

— Are şi ea un nume: Jill.

— Ce planuri de viitor are Jill, ai idee?

— Nu. Tatăl ei a murit şi pe maică-sa n-o înghite. Bănuiesc că se va-ntoarce în Connecticut când o va părăsi norocul.

— Nu eşti tu, ca să zic aşa, norocul ei?

— Fac parte din prezentul ei, asta aşa-i.

— Şi ea face parte din prezentul tău. Ştii, faptul că trăieşti cu fata asta îi oferă lui Janice şansa unui divorţ rapid.

— Nu ştiu cum să-ţi zic, dar nu mă sperii deloc.

— Am înţeles eu bine c-ai asigurat-o pe Janice că nu trebuie decât să se întoarcă acasă şi fata o să dispară?

Rabbit începe să simtă că Stavros caută o portiţă de scăpare. Simte că iar îl ia cu mâncărimi deasupra nasului.

— Nu, răspunde el, rugându-se să nu strănute, n-ai înţeles bine.

Strănută. Şase capete de la bar se întorc spre el; mica reclamă rotitoare de la Schlitz pare să ezite. La televizor se oferă frigidere şi weekenduri pe pârtiile de schi din Chile.

— N-o mai vrei înapoi pe Janice?

— Nu ştiu.

— Ţi-ar plăcea un divorţ, ca să-ţi vezi mai departe de traiul dulce? Sau chiar s-o iei pe fată de nevastă? Pe Jill. O să-ţi bubuie coaiele, băiete.

— Te mişti prea repede. Eu o iau încetişor, pas cu pas, şi încerc să-mi înec amarul. Am fost părăsit, nu uita asta. A ademenit-o un vânzător de maşini japoneze bun de gură, cu o tunsoare ciudată şi, pe deasupra, pacifist. Îmi scapă numele nemernicului.

— N-a fost chiar aşa. Ea mi-a bătut la uşă.

— Iar tu ai lăsat-o să între.

Stavros pare surprins.

— Ce era să fac? S-a trezit dintr-odată singură, fără niciun ajutor. Unde era să se ducă? Faptul c-am primit-o a scutit pe toată lumea de necazuri.

— Şi-acum a ajuns o pacoste?

Stavros îşi freacă buricele degetelor ca şi cum ar ţine nişte cărţi de joc. Dacă pierde mâna asta, le poate câştiga pe celelalte?

— Faptul că locuieşte la mine îi dă nişte speranţe pe care nu le voi putea împlini. Regret, dar

căsătoria nu-i de mine. În niciun caz.

— Nu te mai screme să fii politicos. Deci ai încercat-o în toate poziţiile, ai făcut-o elice şi-acum vrei să mi-o trimiţi înapoi. Săraca Jan! Ce fraieră e!

— N-o consider fraieră. Mai curând, nesigură pe sine. Îşi doreşte şi ea ceea ce-şi doresc toate tipele normale. Să fie Elena din Troia. Ore-n şir i-am oferit senzaţia asta. Dar nu pot s-o ţin aşa la infinit. Nu mai ţine figura.

Se enervează; fruntea pătrăţoasă i se întunecă.

— *Tu* ce vrei? Stai acolo şi mustăceşti! Deci cum stă treaba? Dacă-i trag un şut în cur, o ridici tu din drum? — Dă-o afară şi-ai să vezi. Poate oricând să meargă să stea la ai ei.

— O înnebuneşte maică-sa.

— De-aia-s făcute mamele.

Lui Rabbit îi apare în faţa ochilor mama lui. Simte în vezică junghiul de dulce vinovăţie pe care-l ştia din copilărie, când alerga să nu întârzie la şcoală, pe lângă rigola plină de apa murdară ce curgea şuvoi dinspre fabrica de gheaţă. Încearcă să-i explice:

— Uite ce, Stavros. Tu eşti ăla nasolu'. Tu eşti cel care şi-o trage cu nevasta altuia. Dacă vrei să ieşi din joc, n-ai decât. Nu-ncerca să mă faci să ader la una din coaliţiile alea guvernamentale de tot căcatul.

— Iar ne-ntoarcem la asta, face Stavros.

— Mda. Tu te-ai băgat, nu eu.

— Nu m-am băgat, am efectuat o operaţiune de salvare.

— Aşa ziceţi voi, intervenţioniştii.

Dă pe-afară de cheful de-a discuta despre Vietnam, dar Stavros revine la subiectul mai puţin incitant.

— Era disperată, amice. Dumnezeule, e-adevărat că nu i-ai mai pus-o de zece ani?

— Vezi că mă oftic!

— Dă-i drumu'! Oftică-te!

— Nu era mai rea decât un milion de alte neveste.

Un miliard de pizde, câte neveste? Cinci sute de milioane?

— Am avut contacte sexuale. Mie nu mi s-au părut atât de rele.

— Tot ce vreau să zic e că n-am pus nimic la cale, totul mi-a fost servit pe tavă. Eu n-a trebuit s-o pun să facă nimic, ea s-a băgat tot timpul la înaintare. N-avea altă opţiune. Dac-aş fi fost un lăptar olog, şi tot i-aş fi fost de-ajuns.

— Eşti prea modest.

Stavros clatină din cap.

— E ca o tigroaică.

— Termină, că simt cum mi se scoală.

Stavros îl studiază cu atenţie.

— Eşti un tip nostim.

— Acum spune-mi ce nu-ţi place la ea.

Tonul lui sincer interesat îl face pe Stavros să-şi relaxeze puţin umerii. Tipul schiţează o cuşcă mică în dreptul reverelor.

— E prea… sufocant. E o povară de care n-am nevoie. Trebuie s-o iau uşurel, fără schimbări bruşte. Trebuie să evit stresul. Fie vorba-ntre noi, n-o să trăiesc cât lumea.

— Tocmai spuneai că s-ar putea.

— Sunt mai multe şanse să nu.

— Ştii, eşti exact ca mine. Cum eram eu cândva. Acum toată lumea e cum eram eu cândva.

— S-a distrat şi ea o vară, las-o să se întoarcă acasă. Spune-i hipiotei să-şi vadă de viaţa ei. Oricum, asta aşteaptă să fi se spună toţi tinerii ca ea.

Rabbit îşi soarbe ultimele picături din cel de-al doilea daiquiri. E delicios să laşi tăcerea să se prelungească, să se dilate. Nu-i promite c-o va primi pe Janice înapoi. Jocul se desfăşoară pe un teren alunecos. Îi răspunde, în cele din urmă, fiindcă tăcerea prea lungă ar fi insuportabil de nepoliticoasă.

— Pur şi simplu, nu ştiu. Îmi pare rău că sunt atât de vag.

Stavros îşi revine imediat.

— Ia ceva?
— Cine?
— Nimfeta asta a ta.
— Ce să ia?
— Ştii tu… pastile. LSD. N-o fi dependentă de căluţ, că n-ai mai avea nicio mobilă întreagă prin casă.
— Jill? Nu, s-a lăsat de chestiile astea.
— Să nu crezi. Ăştia nu se lasă niciodată. Pentru copilele astea *flower-power*, drogul e lapte.
— E categoric împotriva lor. Le-a încercat, dar s-a lăsat. Nu c-ar fi câtuşi de puţin treaba ta.
Lui Rabbit îi displace turnura pe care-a început s-o ia jocul; încearcă să înscrie şi nu reuşeşte.
Stavros dă uşor din umeri.
— Dar Nelson? S-a schimbat în vreun fel?
— Creşte.
Răspunsul sună evaziv. Stavros îl ignoră.
— E somnoros? Neliniştit? Moţăie când ţi-e lumea mai draga? Ce fac ei doi toată ziua, cât timp tu butonezi? Trebuie să facă şi ei *ceva,* amice.
— Îl învaţă cum să fie politicos cu toţi căcănarii, *amice.* Hai să-ţi plătesc sifonul.
— Deci cum rămâne?
— Nicicum.
Stavros s-a strecurat însă pentru aruncarea de sub coş şi meciul intră-n prelungiri. Rabbit se grăbeşte s-ajungă acasă la Nelson şi Jill, să le adulmece respiraţia, să se uite la pupilele lor, mă rog, să facă ceva. Şi-a lăsat mieluşelul pe mâinile unei vipere. Dar, odată ieşit din Phoenix, în lumina pâcloasă a soarelui înclinat în unghiul lui de septembrie, vede ambuteiajul de pe drum, cu autobuzele blocate alături de celelalte vehicule. Se toarnă un film. Rabbit îşi aminteşte că se pomenea despre asta în *Vat* (BREWER ÎN MIJLOCUL AMERICII? *Gotham Filmmmakers aşa cred)*: Brewer fusese ales ca loc de filmare de către nişte producători independenţi; numele starurilor nu-i spuneau absolut nimic, uitase detaliile. Şi iată-i. Un semicerc de maşini şi camioane cu reflectoare pe capote se întinde pe jumătate din Weiser Street, iar o liotă de localnici cu mânecile suflecate, bunicuţe încărcate cu bagaje şi delincvenţi negri se înghesuie pe partea cealaltă a străzii, ca să se holbeze mai de-aproape, reducând, astfel, traficul la o singură bandă, pe care de-abia se târăsc maşinile. Poliţiştii care-ar trebui să facă ordine în haosul ăsta au înconjurat locul, protejându-i pe cei din echipa de filmare. Înalt cum e, Rabbit surprinde câteva detalii, stând pe bordură. Unul dintre magazinele dezafectate de lângă vechiul Bagdad, unde odinioară rulau filme MGM, dar acum se dau filme porno *(Nebunii în sepia*, *Luna de miere în Ţara Trosnelii*), a fost cosmetizat cât să pară faţada unui restaurant; un bărbat înalt, cu ten roz-somon şi păr castaniu, şi o paraşută blond-roşcată ies braţ la braţ din aşa-zisul restaurant, urmează un incident în care este implicat un trecător, un alt actor boit, răsărit din mijlocul mulţimii de gură-cască prăfuiţi, o îmbrânceală ce stârneşte hohotele de râs ale primului bărbat şi ale femeii, apoi o privire lentă, de ansamblu, menită probabil să semnaleze unde se taie secvenţa, şi se sugerează că cei doi vor pune de-un futai. Scena e filmată de mai multe ori. Între duble, toată lumea aşteaptă, glumeşte, se potrivesc reflectoarele şi firele. Din locul unde stă Rabbit, fata apare neverosimil de clar: ochii îi strălucesc, părul îi aruncă reflexe, asemenea unui coif. Până şi rochia ei scânteiază. Tipul care apare lângă ea, un regizor sau un electrician, ce-o fi, pare şters. Asta îl face şi pe Rabbit să se simtă şters, şters şi vinovat, văzând cum lumina reflectoarelor ciopleşte din lumina soarelui o zi şi mai strălucitoare, o insulă de un pastel ţipător, de realitate acută, în jurul căreia noi, ceilalţi – tehnicieni, poliţişti, spectatori buluciţi şi fascinaţi, inclusiv el –, suntem nişte spectre semiobscure, nişte petiţionari anonimi.

Excavaţiile din oraş scot la iveală antichităţi în plin proces de modernizare, Brewerul descoperă noi lucruri despre sine.

Demolările masive şi noile construcţii care începute în centrul oraşului continuă să scoată la iveală numeroase obiecte din "vremuri de demult", care ne conferă o viziune interesantă asupra trecutului oraşului nostru.

Un bar subteran clandestin, cu pereţii pictaţi, a ieşit la lumină în timpul amenajării unei

noi parcări la intersecţia străzilor M unei noi parcări la intersecţia străzilor Muriel cu Greeley.

Bătrânii şi-au amintit că ascunzătoarea era refugiul lui Naugel "Mănuşi" şi al altor figuri ale Prohibiţiei, ca şi locul unde îşi ţineau repetiţiile Wenrich "Roşcovanul", celebrul trombonist, şi alţi muzicieni care au devenit nume cunoscute la scară naţională.

S-au găsit, de asemenea, tot felul de reclame. Ingenios decupate în formă de vaci, stupi, ghete, mojare sau pluguri, ele fac reclamă la "textile şi articole de mercerie", pielărie, produse cosmetice, medicamente, diverse alte produse. Conservate în subteran, majoritatea sunt încă lizibile şi datează din secolul al XIX-lea.

Printre fundaţiile vechi, din piatră, ies la iveală unelte de metal şi pietre de ascuţit.

S-au găsit numeroase vârfuri de săgeţi.

Dr. Klaus Schoerner, vicepreşedintele Societăţii Istoricilor din Brewer, a petrecut un

În pauza de cafea, Buchanan se-ndreaptă ţanţoş spre Rabbit.

— Cum se poartă micuţa Jilly cu tine?

— Se descurcă.

— S-a brodit bine treaba, nu-i aşa?

— E fată bună. Zăpăcită, ca mai toţi tinerii din ziua de azi, dar ne-am obişnuit cu ea. Eu şi băiatul meu, vreau să zic.

Buchanan zâmbeşte, mustăcioara lui subţire se lăbărţează într-un pătrişor tipografic şi se-apropie agale, cu jumătate de pas.

— Micuţa Jill încă-ţi mai ţine companie?

Rabbit ridică din umeri, simte că-l ia cu leşin şi e neliniştit, îi oferă destinului încă un ostatic.

— N-are unde să se ducă.

— Da, omule, pesemne că v-aţi găsit.

Totuşi, nu pleacă, nu se duce să-şi bea whisky-ul afară, pe rampă. Rămâne şi, încă zâmbind, dar cu o umbră de îngrijorare pe chip, îi spune:

— Ştii, amice, se-apropie Ziua Muncii[61] şi copiii încep şcoala şi te loveşti la tot pasu' de inflaţia asta nenorocită, aşa c-am ajuns la strâmtoare. Financiar, zic.

— Câţi copii ai? îl întreabă Rabbit politicos.

Deşi lucrează împreună de-atâţia ani, nu s-a gândit niciodată că Buchanan ar fi însurat.

Bărbatul dolofan, de culoarea cenuşii, se leagănă pe călcâie.

— Păi… să zicem că cinci, după ultimele calcule. Se-aşteaptă ca tatăl lor să-i ajute, iar Ziua Muncii îl prinde oleacă lefter, în ultimul timp, nu prea mi-au ieşit jocurile.

— Îmi pare rău, comentează Rabbit. Poate n-ar trebui să te ţii de jocuri de noroc.

— Nu-mi încap în piele de bucurie că micuţa Jilly ţi s-a dovedit atât de folositoare, i-o întoarce Buchanan. Mă gândeam că vreo douăzeci sigur mi-ar ajunge până-n Ziua Muncii.

— Douăzeci de dolari?

— Doar atât. E de-a dreptul un miracol, Harry, cât de bine-am învăţat să-ntind de puţinul pe care-l am. Douăzeci de verzişori de la prieten la prieten mă vor ajuta, mai mult ca sigur, să trec cu bine de sărbătoarea asta. Aşa cum spuneam, văzând cât de bine s-a integrat Jill, pesemne că şi tu te simţi destul de bine. Destul de generos. Se zice că un bărbat îndrăgostit e prieten cu toată lumea.

Rabbit şi-a scos deja portofelul şi-a găsit două hârtii de zece.

— Nu-i decât un împrumut, precizează el înspăimântat, ştiind că minte, sâcâit din nou de alunecarea în trecut, de acel junghi discret în vezică atunci când întârzia la şcoală.

Va găsi uşile închise, domnul director Kleist stă întotdeauna în faţa uşii de la intrare, cu lanţurile ei zăngănitoare şi zăvoarele lustruite de li se vede galbenul bronzului, să-i prindă-n capcană pe cei întârziaţi şi să-i arunce în biroul lui cu aer stătut, unde se ţin catastifele.

— Copiii mei îţi sunt recunoscători, îi spune Buchanan, împăturind bancnotele şi strecurându-le în buzunar. Cu ăştia cumpăr o tonă de creioane.

---

[61] Sărbătoare legală în SUA, aniversată în prima zi de luni din septembrie

— Apropo, ce mai ştii de Babe? Se interesează Rabbit.

Constată că, odată ce banii lui au ajuns în buzunarul lui Buchanan, a căpătat o subită uşurinţă în exprimare; şi-a cumpărat dreptul să-l descoasă.

Buchanan e prins cu garda jos.

— Şi ea, pe-aici. Încă-şi face numărul, cum ar zice tinerii.

— Mă-ntrebam, ştii, dac-ai rupt legătura cu ea.

Asta pentru că-i strâmtorat. Buchanan iscodeşte chipul lui Rabbit, să se asigure că-şi dă seama ce anume insinuează. Că el ar fi peşte. Vede că nu s-a înşelat, iar mustaţa i se lăţeşte.

— Vrei să i-l bagi pe moşu-n beci drăgălaşei de Babe, despre asta-i vorba? Te-ai săturat de carne albă, vrei o bucăţică bună? Harry, ce-ar zice tăticu' tău?

— Am întrebat doar ce mai face. Mi-a plăcut cum cântă.

— Şi tu i-ai căzut ei cu tronc, asta-i sigur. Mai treci pe la Jimbo, aranjăm noi ceva.

— Mi-a zis că încheieturile mele nu-s tocmai bune.

Clopoţelul sună. Rabbit încearcă să calculeze cât de curând va fi abordat din nou, cât de adânc s-a infiltrat omul ăsta în viaţa lui; Buchanan îşi dă seama cum stau lucrurile şi, jucăuş, triumfător, loveşte palma pe care i-o întinsese Rabbit gândindu-se la ghicit. Lovitura îl gâdilă. Piele.

— Îmi *place* de tine, omule, îl anunţă Buchanan şi pleacă.

Pe ceafă îi tremură ca o piftie un strat de grăsime de culoarea budincii de prune. Dieta amărăştenilor, bogată în carbohidraţi. Bojoci, păsat.

Ceas fascinant alături de reporterul de la VAT, la o şuetă legată de zilele de la începutruile la o şuetă legată de zilele de la începuturile Brewerului, de pe vremea când era un punct de comerţ cu triburile indiene de pe cursul râului Running Horse.

Dumnealui ne-a arătat o stapă cu colibe din

Dumnealui ne-a arătat o stampă cu colibe din buşteni care a fost gravată când vechea aşezare încă purta numele de Greenwich, după localitatea Greenwich din Anglia, sediul celebrului observator.

În **colecţia dr. Kleist se află şi numeroase fotografii fascinante înfăţişând Weiser Street, pe vremea când găzduia numai câteva magazine şi hanuri rudimentare. Cel mai faimos dintre hanurile acestea era Goose and Feathers, unde George Washington şi însoţitorii lui au înnoptat în drum lor spre vest, unde mergeau să pună capăt Rebeliunii Whisky-ului din 1720.**

Rebeliunii Whisky-ului din 1799.

Prima mină de fier din regiune este bine-cunoscuta Oriole Furnace, situată la şapte mile sud de oraş.

Dr. Kleist deţine o colecţie de mostre de zgură originală şi ne-a vorbit entuziast despre metodele prin care fierarii de odinioară produceau un tiraj destul de puternic în

Pajasek se apropie pe la spate.

— Angstrom, la telefon.

Pajasek este un bărbat mărunţel, chel şi obosit, ale cărui sprâncene ţepoase accentuează senzaţia de ţeastă presată, de parcă fruntea i-ar fi turtită peste ochi, şi formează nişte pliuri lungi, orizontale.

— Ai putea să-i spui cui te sună că ai telefon şi-acasă.

— Îmi pare rău, Ed. O fi nebuna de nevastă-mea.

— N-ai putea s-o convingi să fie nebună în timpul tău liber?

Drumul de la maşina lui până dincolo de pereţii din sticlă jivrată îi sugerează un urcuş prin ser fiziologic până într-un vid neaşteptat. Imediat, începe să se zbată:

— Janice, ce Dumnezeu, doar ţi-am spus să nu mă mai suni aici! Sună-mă acasă.

— N-am chef să stau de vorbă cu roboţica ta. Mi se face pielea de găină numai la gândul că i-aş putea auzi vocea.

— De regulă, Nelson răspunde la telefon. Ea nu răspunde niciodată.

— Nu vreau s-o aud, s-o văd sau să vorbesc despre ea. N-am cuvinte să-ţi descriu dezgustul

pe care-l simt doar când mă gândesc la persoana aia.

— Iar ai luat-o pe ulei? Pari cam chiurluită.

— Sunt trează şi-n toate minţile. Şi satisfăcută, rogu-te. Vreau să ştiu ce măsuri ai luat în privinţa hainelor de şcoală ale lui Nelson. Cred că-ţi dai seama c-a crescut cu şapte-opt centimetri în vara asta şi n-o să-i mai vină nimic.

— Nu mai spune! O, ce veste minunată! Poate că, la urma urmei, n-o să rămână un chiştoc.

— O să fie la fel de înalt ca taică-miu, iar el nu-i deloc un chiştoc.

— Scuze, eu aşa l-am considerat întotdeauna.

— Vrei să-ţi trântesc telefonu-n nas? Asta vrei?

— Nu. Nu vreau decât să nu mă mai suni la serviciu.

Ea închide. El aşteaptă pe scaunul rotitor, din lemn, al lui Pajasek, se uită la calendarul care-a rămas în urmă, deşi acum e septembrie, la modelul lunii august, o fată care ţine în mâini două îngheţate la cornet, cupele abia îi maschează sfârcurile, una de căpşuni şi una de ciocolată, legenda fiind *Porţie dubla*, se uită până când sună telefonul.

— Unde rămăseserăm? Întreabă el.

— Trebuie să-l iau pe Nelson, să-i cumpăr haine pentru şcoală.

— OK, treci pe la noi şi ia-l. Fixează tu o dată.

— Harry, nu mă apropii de casă, atâta timp cât individa aia mai locuieşte acolo. Nici măcar de Penn Villas nu mă apropii. Regret, am o repulsie fizică incontrolabilă.

— Oi fi gravidă, de ţi se face greaţă atât de uşor. Aţi fost prudenţi, tu şi cu Chas?

— Harry, nu te mai recunosc. I-am şi spus lui Charlie că nu-mi vine să cred c-am trăit treisprezece ani cu tine, mă simt de parcă nici nu s-ar fi întâmplat asta.

— Apropo, ce-i luăm lui Nelson de ziua lui? Luna viitoare face treisprezece ani.

Ea începe să plângă.

— Nu m-ai iertat niciodată pentru chestia aia, aşa-i? Pentru c-am rămas gravidă.

— Ba da, ba da. Stai liniştită. Totul a ieşit bine. O să-l trimit pe Nelson la cuibuşorul vostru de nebunii. Spune-mi când.

— Trimite-l la salonul auto sâmbătă dimineaţă. Nu-mi place să vină în apartamentul ăla, mi se pare atât de pustiu când pleacă…

— Neapărat sâmbătă? Am vorbit cu Jill să ne ducă pe-amândoi cu maşina la Valley Forge; n-am fost acolo nici eu, nici copilul.

— Îţi baţi joc de mine? De ce ţi s-or părea toate astea aşa de nostime, Harry? E vorba de *viaţa noastră.*

— Nu fac bancuri. Chiar aşa am vorbit. Pe bune.

— Ei bine, spune-i că nu poţi. Să mi-l trimiteţi pe Nelson! Şi să-i dai şi nişte bani. Nu văd de ce-ar trebui să plătesc eu pentru hainele lui.

— Cumpără totul de la Krolps şi trece-mi-le în cont.

— Kroll's nu mai e ce-a fost, ştii bine. S-a deschis un magazin nou, drăguţ, lângă Perley, dincolo de chestia aia ca un submarin, care era a chinezilor.

— Deschide un cont nou. Spune-le că eşti de la Springer Motors şi oferă-le o Toyota ca garanţie.

— Harry, nu-i nevoie să fii atât de ostil. Tu mi-ai zis să plec. Mi-ai zis în seara aia, n-o să uit asta niciodată, a fost lovitura de graţie, „întâlneşte-te cu el dacă vrei, dar fă în aşa fel ca eu să nu dau ochii cu ticălosul". Aşa mi-ai zis.

— Hei, apropo, l-am întâlnit zilele trecute.

— Pe cine?

— Pe Chas. Pe amantul tău brunet, cu ochi alunecoşi.

— Cum aşa?

— M-a prins într-o ambuscadă, după ce-am ieşit de la lucru. M-aştepta pe alee cu un pumnal. Aaah, i-am spus, m-ai prins, şobolanule roşu!

— Ce voia?

— Ei, să discutăm despre tine.

— Ce-aţi avut de discutat despre mine? Harry, mă minţi? Nu-mi mai dau nici eu seama. Ce-aţi discutat despre mine?

— Dacă eşti sau nu fericită.
Ea nu zice nimic, aşa că el continuă:
— Am ajuns la concluzia că eşti.
Aşa-i, confirmă Janice şi pune receptorul în furcă.

Zilele dinainte de introducerea furnalului Bessemer.
Fotografiile vechi, îngălbenite de vreme, cu Weiser Street ne înfăţişează o arteră cu aspect prosper, cu clădiri scunde, plăcute ochiului, din cărămidă, cu şine de tramvaie trase decai cu şine de tramvai trase de cai ce par să promi-
Cu şine de tramvai trsee de cai ce par să prami- etaoin etaoinshrdlu etaoinshrdlucmfwpvbgkqje

*** * ***

O întreabă:
— Ce-aţi făcut voi doi azi?
— Ei, mai nimic. Dimineaţă am frecat-o prin casă, apoi, după-amiază, am făcut o plimbare cu maşina.
— Unde?
— Sus, pe Mt. Judge.
— Spre oraş?
— Nu, pe munte. Am băut o Cola la Hotelul Pinnacle şi ne-am uitat un timp la un meci de softball, în parc.
— Spune-mi adevărul. L-ai pus p-ăla micu* să fumeze iarbă?
— De unde ţi-a venit ideea asta?
— E din cale-afară de fascinat de tine şi mă gândesc că de vină-i fie iarba, fie sexul.
— Fie maşina. Sau faptul că-l tratez ca pe-o fiinţă umană, nu ca pe-un mic sportiv ratat fiindcă n-are doi metri înălţime. Nelson e un copil foarte inteligent şi sensibil, pe care l-a afectat foarte mult plecarea maică-sii.
— Mulţumesc de informaţie, ştiu că-i inteligent, îl cunosc de ani de zile.
— Harry, vrei să plec, spune-mi, despre asta-i vorba? O să plec, dacă asta vrei. M-aş putea întoarce la Babe, doar că ea trece printr-o perioadă mai grea.
— Adică?
— A fost săltată pentru posesie de droguri. Caraliii au năvălit la Jimbo aseară şi-au umflat vreo zece persoane, inclusiv pe ea şi pe Skeeter. Cică au cerut o şpagă mai mare şi patronul a zis pas. Proprietarul e alb, că veni vorba.
— Deci ai păstrat legătura cu gaşca aia.
— Vrei să renunţ la ea?
— Treaba ta. E viaţa ta, n-ai decât să ţi-o fuţi.
— Cineva ţi-a băgat nişte prostii în cap, aşa-i?
— Mai multe persoane.
— Fă ce vrei cu mine, Harry. Nu-nsemn nimic în viaţa ta reală.
Stă în faţa lui, în sufragerie, în blugii ei tăiaţi şi bluză rustică, ţinându-şi mâinile pe lângă corp, uşor ridicate şi deschise, ca o servitoare care aşteaptă o tavă. Are degetele roşii de la spălatul vaselor lui. Într-o pornire galantă, el îi mărturiseşte:
— Am nevoie de gura ta dulce şi de curul tău perlat.
— Cred c-ai început să te plictiseşti de ele.
Rabbit i-o întoarce: ea se plictiseşte de el. A plictisit-o mereu. O atacă:
— OK, dar cu sexul dintre tine şi-ăla mic cum rămâne?
Ea îi evită privirea. Are nasul lung şi bărbia ascuţită, şi gura aia uscată, de prădătoare, care, când o vede în repaus, atunci când ea nu se uită la el, îi pare aşa, distrată cum e, dispreţuitoare, superioară lui şi dornică să se înalţe şi mai sus. Vara i-a dăruit doar câţiva pistrui şi pe-aceştia mai mult pe fruntea ce i se bolteşte cu rotunjimea unui urcior de lapte. Părul i s-a-ncreţit de cât îl ţine împletit în şuviţe subţiri, ca hipioţii.

— Îi place de mine, răspunde ea, doar că ăsta nu-i un răspuns.

— Nu mai putem merge mâine la Valley Forge, o anunţă el. Janice vrea să-l ia pe Nelson, să-i cumpere haine pentru şcoală, iar eu ar trebui să merg s-o văd pe mama. Dacă vrei, poţi să mă duci tu cu maşina sau pot să iau şi autobuzul, la o adică.

Se crede politicos, dar ea îi aruncă zâmbetul batjocoritor, de fată bogată, şi-i spune:

— Câteodată-mi aminteşti de mama. Şi ea-şi închipuia că-i stăpâna mea.

Sâmbătă dimineaţa, ia-o de unde nu-i. Totuşi, hainele continuă să-i atârne ca nişte cârpe-n şifonier. La parter, pe masa din bucătărie, găseşte un bilet scris cu marker verde-fosforescent: *Lipsesc toată ziua. Îl las pe Nelson la salon.* ☮♡x♪ Aşa că traversează cu cele două autobuze tot Brewerul. Peluzele din Mt. Judge, petice de iarbă între aleile de ciment, sunt pârjolite; frunzişul rărit al arţarilor are deja culoarea aurie. În aer pluteşte mirosul acela de început de an şcolar, de reluare şi reconfirmare a ordinii existente. Vrea să se simtă bine, odinioară se simţea întotdeauna bine la început de an şcolar, la începutul şi sfârşitul fiecărei vacanţe, cu fiecare filă nouă din calendar: viaţa lui de adult s-a dovedit a nu avea însă anotimpuri, ci doar schimbări meteorologice şi, cu cât înaintează în vârstă, cu atât îl interesează mai puţin meteorologia.

Clădirea de lângă casa copilăriei lui mai are afişul DE VÂNZARE. Încearcă să deschidă uşa de la intrare, dar aceasta e încuiată; sună, iar după o târşâială şi hodorogeală prelungită, papsi vine la uşă. Rabbit îl întreabă:

— Care-i treaba cu uşa asta închisă?

— Îmi pare rău, Harry, dar în ultimul timp au fost atâtea spargeri în oraş! Habar n-aveam că vii.

— Nu ţi-am promis?

— Mi-ai mai promis tu şi-altă dată. Nu că maică-ta şi cu mine te-am socoti vinovat, ştim că ai o viaţă complicată în ultima vreme.

— Nu-i chiar aşa de complicată. În anumite privinţe, e chiar mai simplă. E sus?

Papsi dă din cap, încuviinţând.

— Nu coboară decât foarte rar.

— Credeam că medicamentele astea noi dau rezultate.

— Într-un fel, o ajută, dar e atât de deprimată, că nu mai are nicio tragere de inimă să coboare. Voinţa te-ajută în noua din zece cazuri, avea taică-miu o vorbă, iar cu cât îmbătrânesc mai mult, cu-atât îmi dau seama câtă dreptate avea.

Mirosul de dezinfectant din casă e încă apăsător, dar Harry urcă scările câte două odată; furia iscată de dispariţia lui Jill îi dă aripi. Năvăleşte în camera bolnavei şi-o roagă:

— Mamă, povesteşte-mi visele tale.

A slăbit. Pe oase nu i-a mai rămas prins decât un minimum de ţesut conjunctiv. Pielea feţei, întinsă pe oase, îi îndulceşte expresia de vizionară cufundată în aşteptarea a ce va să vină. Glasul acestei arătări răsună mai puternic decât altă dată, cu mai puţine ezitări între cuvinte.

— Noaptea mă chinuie ceva cumplit, Harry. Ţi-a spus Earl ceva?

— A zis ceva de nişte vise urâte.

— Da, urâte, dar nu atât de urâte, cât să nu mă lase să dorm deloc. Camera asta mi-e de-acum atât de bine cunoscută, cu fiecare obiect din ea. Noaptea, până şi biroul acela micuţ, vechi şi inocent şi… amărâtul ăla de fotoliu diform… toate…

— Toate ce?

Se-aşază lângă ea pe pat, ca să-i mângâie mâna, şi se teme că simpla ei legănare sub greutatea lui o să i-o hâţâne şi-o să-i rupă oasele.

— Toate vor. Să mă sufoce.

— Lucrurile astea?

— Toate lucrurile astea. Se-nghesuie în cel mai bizar mod… bucăţile astea de mobilă banală, familiară, cu care am. Trăit toată viaţa. Tata doarme în camera de-alături, îi aud sforăitul. Nu trece nicio maşină pe stradă. Nu suntem decât eu şi felinarul. Parc-aş fi… sub apă. Număr secundele pe care le mai am până rămân fără aer. Îmi închipui că rezist patruzeci, treizeci, apoi ajung la zece secunde.

— N-am ştiut că-ţi afectează şi respiraţia.

— Nici gând. Totul e-n imaginaţia mea. Gândurile care mă frământă, Harry… îmi amintesc cum e când se curăţă o conductă de scurgere. Tot părul şi smacul ăla cleios, prinse de un pieptene de cauciuc pe care l-a scăpat cineva cu ani în urmă. În cazul meu, cu şaizeci de ani în urmă.

— Dar nu simţi asta ca şi cum ar fi vorba de viaţa ta, nu? Eu zic c-ai făcut o treabă bună.

— Treabă bună cu ce? Partea nostimă e că nici măcar nu ştii ce-ncerci să faci.

— Să te distrezi puţin, îi sugerează el, să faci câţiva copii.

Ea prinde ideea din zbor.

— Vă tot visez pe tine şi pe Mim. Întotdeauna împreună. Când, de fapt, n-aţi mai fost împreună de când ai terminat tu şcoala.

— Şi ce facem noi doi, în visele astea ale tale?

— Vă zgâiţi la mine. Câteodată vreţi să fiţi hrăniţi şi eu nu găsesc mâncarea. Îmi amintesc că, o dată, m-am uitat în răcitor şi era acolo un bărbat îngheţat. Un bărbat pe care nu-l cunoşteam, unul singur. Dintre toţi necunoscuţii ăia care-ţi apar uneori în vise. Sau nu pot s-aprind aragazul. Sau nu-mi dau seama unde-a pus Earl mâncarea, când s-a întors de la cumpărături. Ştiu că a. Pus-o undeva. Aiureli. Dar devin atât de importante. Mă trezesc că strig la Earl.

— Eu şi Mim zicem ceva în visele astea?

— Nu, doar vă uitaţi la mine, cum se uită copiii. Uşor speriaţi, dar siguri că voi rezolva. Problema. Aşa-mi apăreţi. Chiar şi-atunci când îmi dau seama că sunteţi morţi.

— Morţi?

— Da. Frumos pudraţi şi aşezaţi în coşciuge. Doar că staţi în picioare şi încă aşteptaţi ceva de la mine. Aţi murit fiindcă n-am fost în stare să pun mâncarea pe masă. Dacă stau şi mă gândesc bine, ceva-i ciudat la visele astea. Deşi vă uitaţi la mine de la înălţimea unui copil. Arătaţi la fel ca acum. Mim rujată, cu una din minijupele alea sclipicioase şi cizmuliţe cu fermoar, până la genunchi.

— Aşa arată acum?

— Da, ne-a trimis o ilustrată publicitară.

— Reclamă la ce?

— Ei, ştii tu. La ea. Ştii cum se fac lucrurile în zilele noastre. Nici eu n-am înţeles mare lucru. E pe birou.

Fotografia, de douăzeci pe douăzeci şi cinci, foarte lucioasă, cu o dungă diagonală acolo unde-a îndoit-o poştaşul, o înfăţişează pe Mim într-o bustieră, cu brăţări şi pantaloni bufanţi, cu capul dat pe spate, cu un picior lung, gol – când era mică, avea picioare mari, mama: trebuia să-i convingă pe vânzătorii de încălţăminte să scotocească peste tot prin depozit –, lăsat pe-o perniţă. Ochii, fardaţi excesiv, parcă n-ar fi ai lui Mim. Doar forma nasului o face să fie Mim. Un fel de umflătură în vârf şi nările: felul în care i se lipeau când, în pruncie, începea să plângă, i se lipesc şi-acum, când i se cere să pară sexy. El percepe în fotografia asta ceva mai puţin din Mim decât bărbaţii care-au fotografiat-o. Dedesubt, mesajul spălăcit, scris cu pixul, zicea: *Mi-e dor de voi Sper să vin în curând în Est Cu drag Mim.* O mână nesigură, stângace, care n-a depăşit faza liceului. Mesajul lui Jill fusese scris cu caractere mari, drepte, exersate într-o şcoală particulară, asemănătoare cu cele de tipar, sigure pe ele ca un afiş de reclamă. Mim n-a avut niciodată talentul ăsta.

— Ce vârstă are Mim acum? Întreabă Rabbit.

— Nu vrei să-mi mai asculţi visele.

— Ba da.

Face un calcul: născută când el avea şase ani, Mim ar trebui să aibă acum treizeci. Nu are niciun viitor, nici măcar în costumaţia asta de harem. Ce n-ai făcut până-n treizeci de ani, mai mult ca sigur nu apuci să faci în veci. Iar ce-ai făcut până atunci, aia o să tot faci şi de-atunci înainte.

— Povesteşte-mi-l pe cel mai înspăimântător, o roagă el pe maică-sa.

— Casa de-alături a fost vândută. Unor oameni care vor să clădească un bloc. Soţii Scranton au făcut un parteneriat cu ei şi-atunci. Pereţii ăştia doi urcă, astfel încât casa nu mai primeşte nicio rază de lumină, iar eu sunt într-o groapă şi privesc în sus. Şi peste mine încep să curgă

gunoaie, cutii de Cola, cutii de cereale, iar apoi. Mă trezesc şi-mi dau seama că nu pot să respir.

— Mt. Judge e zonă restricţionată pentru zgârie-nori, comentează el.

Ea nu râde. Are ochii larg deschişi, ancoraţi în cealaltă jumătate a vieţii ei, jumătatea nocturnă, jumătatea coşmarurilor care acum se înalţă ca apa într-o pivniţă prost izolată şi urmează s-o înghită, să-i arate că, de fapt, a fost tot timpul jumătatea reală, că lumina zilei nu-i decât o iluzie, o păcăleală.

— Nu, se răzgândeşte ea, nu ăsta-i cel mai rău. Cel mai oribil coşmar e cel în care merg cu Earl la spital, pentru analize. Suntem înconjuraţi de nişte mese mari cât masa noastră din bucătărie. Numai că, în loc de veselă, fiecare are pe tăblie un fel de băltoacă, o băltoacă roşie în care sunt înmuiate cearşafuri mototolite, astfel că iau forma unor. Castele de nisip făcute de copii. Şi conectate prin tuburi la nişte maşinării care aduc cu nişte televizoare. Apoi îmi dau seama că toţi aceştia sunt oameni. Iar Earl repetă la nesfârşit, atât de mândru şi de fericit, de parcă n-are creier. „Guvernul plăteşte tot. Guvernul plăteşte asta. "Şi-mi arată hârtia pe care tu şi cu Mim aţi semnat-o ca să mă transformaţi şi pe mine într-una din *alea.* Băltoacele alea.

— Asta nu-i un vis, îi spune fiu-su. Asta-i realitatea.

Ea se-ndreaptă de şale pe perne, aspră, mustrătoare. Colţurile gurii i se lasă-n jos necruţătoare, de-asta îi era mai frică pe vremuri decât de orice – mai mult decât de vampiri, mai mult decât de poliomielită, mai mult decât de trăsnete sau de Dumnezeu sau de întârzierile la şcoală.

— Să-ţi fie ruşine, îl mustră ea. Nu mi-am închipuit niciodată c-am s-ajung s-aud asemenea vorbe crude de la unul din copiii mei.

— Am glumit, mamă.

— Care are nenumărate motive să-mi fie recunoscător, continuă ea implacabil.

— Pentru ce? Pentru ce anume?

— De pildă, pentru că te-a părăsit Janice. N-a fost decât. O boarfă ordinară.

— Şi cu Nelson cum rămâne, ai? Ce-o să se-ntâmple cu el acum?

Aici se vede cât de ruptă e de realitate, că uită de trecerea timpului, pentru ea, lumea se reduce la cele patru colţuri originare, ea şi papsi, el şi Mim aşezaţi la masa din bucătărie. Iubirea ei tiranică ar face lumea să rămână-n loc.

— Nelson nu-i copilul meu, pe când tu eşti.

— Ei bine, el există oricum şi trebuie să-mi fac griji pentru el. Nu poţi s-o ignori pe Janice în felul ăsta.

— Ea te-a ignorat pe tine.

— Nu tocmai. Mă sună tot timpul la serviciu. Stavros vrea s-o vadă întoarsă acasă.

— Să n-o primeşti. O să te. Sufoce, Harry.

— Ce opţiuni am?

— Fugi. Pleacă din Brewer. Habar n-am de ce te-ai întors. Nu mai e nimic aici. Toată lumea ştie asta. De când s-a mutat la sud fabrica de tricotaje. Fă şi tu ca Mim.

— Eu nu am ce vinde Mim. În orice caz, îi sfâşie inima lui papsi cu curvăsăreala ei.

— Aşa vrea el, taică-tu a căutat întotdeauna. Scuze ca să facă o mutră acră. Ei bine, acum mă are pe mine, sunt o bună scuză. Nu spune nu vieţii, Hassy. Morţii cu morţii, viii cu viii. Amărăciunea n-ajută la nimic. Aş prefera să primesc o carte poştală cu un mesaj vesel de la tine decât. Să te văd stând aici, ca un pămpălău.

Veşnicele ei cereri imposibile şi speranţe irealizabile. Visele astea supărătoare.

— Hassy, tu te rogi vreodată?

— Cel mai adesea, în autobuz.

— Roagă-te pentru un nou început. Roagă-te pentru viaţa ta.

Îi ard obrajii; îşi lasă capul în piept. Simte că-i cere s-o ucidă pe Janice, să-l ucidă pe Nelson. Libertatea presupune crimă. Un nou început presupune moarte. Ca un pămpălău ce e, i se opune tăcut, iar ea îşi fereşte privirea, cu colţurile gurii lăsate şi mai în jos. Încă mai încearcă să-l scoată din uter, nu vede că-i ditamai bărbatul? Un pămpălău bătrân, al cărui singur rost e acela de-a sta locului, pentru a oferi punct de sprijin pămpălăilor care depind de el.

Papsi urcă scările şi dă drumul la televizor, ca să urmărească meciul celor de la Phillies.

— Sunt o echipă mult mai sudată fără Allen ăla, comentează el. Era un măr stricat, Harry,

spun asta fără prejudecăţi. Merele stricate sunt de toate soiurile.

După câteva serii de jucători la bătaie, Rabbit pleacă.

— Nu poţi să stai până la sfârşitul meciului, Harry? Cred că mai avem o bere-n frigider. Oricum, tocmai voiam să cobor, să-i fac mamei un ceai.

— Lasă-l să plece, Earl.

Pentru protejarea firelor electrice, o grămadă de arţari de pe Jackson Road au fost mutilaţi, hăcuiţi prin mijlocul coroanei. Rabbit nu observase până acum nici asta, nici dalele noi de pe trotuar, ce înlocuiseră asfaltul crăpat în care, pe vremuri, li se poticneau patinele cu rotile. Se dădea cu patinele când Kenny Leggett, un băiat mai mare, de peste drum de ei, care ulterior avea să devină un semifondist ce-acoperea o milă-n cinci minute, o minune a concursurilor statale de atletism, dar asta s-a-ntâmplat mai târziu, în ziua aia nu era decât un băiat mai mare, care în iarnă îl lovise pe Rabbit cu un bulgăre de zăpadă îngheţat – i-ar fi putut scoate ochiul, dacă l-ar fi nimerit puţin mai sus –, în ziua aia, el doar i-a aruncat de peste Jackson Road, în gura mare: „Harry, ai auzit la radio? A murit Preşedintele!” A spus „Preşedintele”, nu „Roosevelt”; pentru ei nu mai existase alt preşedinte. Data viitoare când urma să se întâmple aşa ceva, Preşedintele avea să aibă un nume: într-o vineri, după masa de prânz, în timp ce stătea la maşina înaltă şi asurzitoare, taică-su s-a strecurat în spatele lui şi i-a spus confidenţial: „Harry, tocmai au anunţat la radio, zincografii îl aveau deschis. Kennedy a fost împuşcat în cap, se pare”. Ambii şarmanţi, ambii au murit cu dureri de cap violente. Zâmbetele lor pălesc pe câmpul înstelat. Orbecăim conduşi de huligani şi de contabili. În autobuz, Rabbit se roagă, aşa cum l-a povăţuit maică-sa: *Dă, Doamne*, *să-şi facă L-dopa efectul*, *dă-i vise mai frumoase*, *fă ca Nelson să-şi păstreze mai mult sau mai puţin inocenţa, nu-l lăsa pe Stavros să-i facă zile fripte lui Janice, ajut-o pe Jill să-şi găsească drumul spre casă. Dă-i, Doamne*, *sănătate lui papsi. Şi mie. Amin.*

Un bărbat în cămaşă roz se aşază lângă el cu un oftat teatral, după o staţie de pe coasta muntelui, de lângă benzinăria cu reclama la Day-Glo[62]. Cu coada ochiului, Rabbit zăreşte capul bărbatului întors complet spre el; după un timp, îi întoarce privirea, holbându-se şi el provocator. Bărbatul are obrajii de culoarea cămăşii, catifelaţi ca ai unui băieţel, deşi are părul cărunt, iar sprâncenele lui lungi, intrigate, se înalţă în încercarea de a-l recunoaşte.

— Scuzaţi-mă, rosteşte el, cu o emfază sinuoasă ca un tors de pisică, nu sunteţi cumva Harry…?

— Hei, iar dumneavoastră sunteţi Eccles, reverendul Eccles.

— Angstrom, corect? Harry Angstrom. Ce-ntâmplare minunată! Într-adevăr, *minunată!*

Şi iată-l pe Eccles prinzându-i mâna într-o strânsoare durdulie şi umedă, care pare să nu se mai termine niciodată. În ochii prelatului e ceva nou, un ceva oţelit şi totuşi speriat, golaş ca baza palidă a gâtului, lipsită de gulerul clerical. Iar cămaşa, remarcă Rabbit, este una sofisticată, cu o dunguliţă albă, fină, şi o croială lejeră, semitransparentă, de vară. Şi-l aminteşte purtând nu negru, ci un bleumarin rafinat, elegant. Eccles continuă să-i strângă mâna. Harry şi-o eliberează.

— Spune-mi, *te* rog, începe Eccles, cu aceeaşi emfază preţioasă pe care Rabbit nu şi-o mai aminteşte de acum zece ani, care mai e viaţa ta? Eşti încă împreună cu…?

— Janice.

— Nu prea părea de nasul tău, sincer să fiu.

— Păi da, sau *viceversa.* N-am mai făcut un alt copil.

Ăsta fusese sfatul lui Eccles în acele prime luni de după reconciliere, când Janice şi cu el începuseră o nouă viaţă şi chiar mergeau împreună la biserica episcopaliană. Apoi, Eccles fusese numit paroh la o biserică aflată mai aproape de Philadelphia. Peste un an-doi, auziseră de la mama lui Janice că se băgase-n nişte belele în noua lui parohie; pe urmă, nimic. Şi iată-l din nou, mai grizonant, dar deloc îmbătrânit, ci mai curând întinerit, mai zvelt în talie, într-o formă de zile mari de care e vădit mândru, musculos şi bronzat aşa cum puţini bărbaţi din Brewer s-ar osteni să arate, cu privirea aia tinerească, înfiorată. Are părul lung, îi cade în bucle peste gulerul cămăşii. Rabbit îl întreabă:

— Dar *dumneavoastră* ce-aţi mai făcut? Se întreabă pe unde-o fi umblat Eccles, de a luat

---

[62] Marcă de vopsea fosforescentă.

autobuzul de pe coasta muntelui. Acolo sunt doar benzinăria, un mic restaurant, o panoramă a viaductului şi casele câtorva bogătani, pitite printre molizi, în spatele gardurilor de fier.

— *Ça va.* Merge. Am fost îngropat şi totuşi trăiesc. Am rupt pisica-n două cu preoţia.

Rămâne cu falca lăsată-n jos, gata parcă să izbucnească într-un hohot de râs, deşi nu scoate niciun sunet, iar ochii lui ciudat de purificaţi rămân în expectativă.

— De ce-aţi făcut asta? Se interesează Rabbit.

Chicotitul lui Eccles, care mereu a avut o tentă provocatoare şi ironică, a devenit peste ani neruşinat, batjocoritor, dacă nu chiar de-a dreptul temerar.

— Din mai multe motive. Am fost invitat să plec, unu* la mână. Şi, doi la mână, voiam şi eu să plec.

— V-aţi pierdut credinţa?

— În felul meu. Nu-s sigur că mai credeam nici pe atunci.

— Nu?

Rabbit e şocat.

— Credeam, îi mărturiseşte Eccles, iar vocea îi capătă inflexiuni exagerate, un timbru ca o îmbrăţişare adresată sieşi, în anumite feluri de raporturi interumane. Încă mai cred. Dacă oamenii vor să bată-n cuie, în numele lui Cristos, anumite raporturi dintre ei, eu n-am nimic împotrivă. Doar că *eu unul* nu mai optez pentru cuvântul ăsta.

— Tatăl dumneavoastră ce-ar spune despre asta? N-a fost episcop?

— Taică-miu – Dumnezeu să-l odihnească *et cetera* – era mort, când am luat decizia.

— Dar soţia dumneavoastră? Era cochetă, îmi scapă numele ei.

— Lucy. Draga de Lucy! M-a părăsit, că veni vorba. Da, am lăsat multe lucruri în urmă.

Şi gura acestui bărbat cu gâtul pal şi părul lung rămâne întredeschisă, ca pentru un hohot de râs, dar el tace, în expectativă.

— V-a părăsit?

— A fugit de faptele mele necugetate. S-a recăsătorit şi s-a mutat la Wilmington. Bărba-su e un individ dureros de oarecare, un farmacist, acolo. Dar fără fapte necugetate. Fetele mele îl adoră. Îţi aminteşti de cele două fiice ale mele.

— Erau drăguţe foc. Mai ales cea mare. Că veni vorba, şi Janice m-a părăsit.

Sprâncenele palide şi expresive ale lui Eccles se arcuiesc şi mai tare.

— Serios? De curând?

— În seara dinaintea aselenizării.

— Părea mai curând genul de femeie părăsită, nu de femeie care părăseşte. Uite ce e, Harry, ar trebui să ne vedem într-un… loc, ăăă… mai static şi s-avem o discuţie ca lumea.

În timp ce se trage mai aproape, pentru a-şi sublinia cuvintele, când autobuzul ia o curbă, braţul lui îl atinge pe-al lui Rabbit. Întotdeauna a avut o musculatură surprinzătoare, dar uite că Eccles a devenit mai vânjos, mai ca el. Capul puhav îi pare imens.

— Ăăă… şi-acum cu ce vă ocupaţi? Se interesează Rabbit.

Din nou, hohotul mut, falca lăsată, expectativa.

— Practic, locuiesc în Philadelphia. Un timp am lucrat cu tinerii de la Y.M.C.A. Trei veri am fost comandant de tabără în Vermont. Iar iernile am ales să citesc, să meditez. Cred că se întâmplă un lucru captivant în conştiinţa occidentală şi, n-ai decât să râzi, îmi fac însemnări pentru o carte pe tema asta. Pe scurt, cred că, în sfârşit, ieşim din peştera lui Platon. Ce zici de un titlu în genul *Ieşind din peştera lui Platon*?

— Cam ciudat, dar ce ştiu eu? Şi-atunci, ce v-a adus înapoi în oraşul ăsta vetust şi murdar?

— Păi, să vezi ciudăţenie, Harry. Nu te superi că-ţi spun Harry? Totul începe să pară ca şi cum s-ar fi întâmplat chiar ieri. Ce oameni ciudaţi eram pe-atunci! Fantomele pe care le lăsăm să ne bântuie! În fine, ştii orăşelul Oriole, situat la zece kilometri sud de Brewer?

— Am trecut pe-acolo.

Cu echipa de baschet din liceu, acum un car de ani, pe când era boboc. A petrecut o seară minunata acolo.

— Ei bine, au acolo un teatru de vară care se numeşte Oriole Players.

— Desigur. Noi le publicăm afişele.

— Exact, eşti tipograf. Aşa am auzit.

— Linotipist, mai exact.

— Bravo ţie! Aşa, şi un prieten de-al meu, o persoană ridicolă, foarte egoistă, dar un om minunat, e codirectorul lor şi m-a convins să-i ajut la relaţii cu publicul. Adică să strâng fonduri. Tocmai am fost în Mt. Judge să mă-ntâlnesc cu babalâcul ăla imposibil de Mahlon Youngerman, adică cu Sunflower Beer, pentru o donaţie. Mi-a răspuns că se mai gândeşte. Asta, în codul lor, înseamnă „ia-ţi gândul".

— Seamănă cu ce făceaţi pe vremuri.

Eccles îi aruncă o privire mai tăioasă; chipul îi e adumbrit de o moleşeală defensivă.

— Vrei să zici că stric orzul pe gâşte? Cultiv nebunia păgânilor[63]? Mda, oarecum, dar nu mă ocup de asta decât opt ore pe zi. În celelalte şaisprezece, îmi aparţin numai *mie.*

Lui Harry îi displace felul sălbatic în care a rostit *mie,* parc-ar fi vrut să spună prea multe. Se hurducă şi se hâţână pe Weiser Street; Eccles priveşte dincolo de Harry, pe fereastră, şi clipeşte.

— *Trebuie* să cobor aici. Pot să te rog să cobori cu mine şi să mă laşi să-ţi ofer ceva de băut? Pe colţ e un bar mai puţin deprimant decât altele.

— Nu, Dumnezeule, trebuie să merg mai departe. Trebuie s-ajung acasă. Ala micu* e singur.

— Nelson.

— Exact! Ce memorie! Mulţumesc de invitaţie. Arătaţi minunat.

— Sunt încântat să te revăd, Harry. *Hai* să ne vedem cândva, în circumstanţe mai lejere. Unde locuieşti?

— În Penn Villas. Au început să-l construiască de când eraţi încă aici. Lucrurile sunt puţin neclare în clipa de faţă…

— Înţeleg, spune Eccles grăbit, fiindcă autobuzul pufăie şi frânează gemând în staţie. Totuşi, îşi face timp să pună mâna pe umărul lui Harry, sus, aproape de gât. Schimbă tonul, îi devine rugător, are din nou glas de preot: Cred că trăim nişte vremuri minunate şi mi-ar plăcea să-ţi împărtăşesc veştile bune, când o să fii mai liber.

Ca să mărească distanţa dintre ei, Rabbit merge cu autobuzul 16A cale de încă şase străzi, până unde coteşte spre Greely, acolo coboară şi se întoarce pe jos la prăvălia cu alune prăjite de pe Weiser, ca să ia autobuzul spre Penn Villas. ATROCITĂŢILE GABORILOR AGITĂ CAMDENUL, anunţă titlul unui ziar radical al negrilor din Philly, expus pe un stand.

Harry e agitat, se tot uită în sus pe Weiser, să vadă dacă nu-l urmăreşte o cămaşă roz. Îl furnică locul de pe umărul gol unde l-a atins Eccles: e uimitor cum se-agaţă de el individul ăsta, după atâţia ani, după ce şi-au făcut vieţile varză. Autobuzul 12 vine şi-l duce peste pod. Ziua oftează prelung, în ferestre e o strălucire de septembrie fără niciun viitor: pajiştile sunt făcute praf, iar râul negru e toropit şi fetid. Pe afişe: HOBBY HAVEN. BUTCH CSSDY KID. Străbate Emberly spre Vista Crescent, printre aspersoarele care se-nvârt la unison, sub antenele televizoarelor ce zgreapţănă din ceruri acelaşi gunoi de la ora patru.

Porsche-ul alb, murdar, e pe alee, pe jumătate în garaj, supărător, exact cum parca şi Janice. Jill e tolănită în fotoliul maro, doar în combinezon. Din poziţia neglijentă în care stă, el îşi dă seama că nu poartă chiloţi. Îi răspunde la întrebări vorbind împleticit, defazat, ca şi cum întrebările lui ar ajunge la ea trecând printr-o izolaţie de vată murdară, de amintiri difuze acumulate peste zi.

— Unde-ai plecat aşa devreme azi-dimineaţă?

— Am ieşit. Să scap de loazele de teapa ta.

— L-ai dus pe copil? — Fireşte.

— Şi când te-ai întors?

— Chiar acum.

— Unde ţi-ai petrecut toată ziua?

— Poate că m-am dus la Valley Forge fără voi.

— Sau poate nu te-ai dus.

— Ba m-am dus.

---

[63] Aluzie la Epistola întâi a Sfântului Apostol Pavel către Corinteni (1, 23): „Ci noi propovăduim pe Cristos cel răstignit: pentru iudei, sminteală; pentru păgâni, nebunie".

— Şi cum a fost?
— Superb! De fapt, de-a dreptul haios. George a fost un tip mişto.
— Descrie-mi o cameră.
— Intri pe-o uşă şi dai de-un pat cu baldachin, cu o pernuţă cu canafuri, pe care scrie „George Washington a dormit aici". Pe noptierele de lângă pat încă mai sunt pastilele pe care le lua ca s-adoarmă, când era îngrijorat din cauza tunicilor roşii[64]. Pereţii sunt căptuşiţi cu un soi de material, iar toate fotoliile au braţele legate cu sfoară, ca să nu te poţi aşeza-n ele. De-aia m-am aşezat p-ăsta. Fiindcă nu-i legat. E bine?
El ezită între numeroasele alternative pe care pare să i le ofere ea. Râs, mânie, bătălie, capitulare.
— OK. Sună interesant. Îmi pare rău că n-am putut veni şi noi.
— Tu unde-ai fost?
— După ce-am terminat de aranjat pe-aici, am fost s-o vizitez pe mama.
— Ce mai face?
— Vorbeşte mai bine, dar pare mai fragilă.
— Îmi pare rău. Îmi pare rău că are boala aia. Îmi închipui că n-am s-o cunosc niciodată, nu-i aşa?
— Ai vrea? Poţi să-l vezi pe taică-miu când vrei, nu trebuie decât să fii în barul Phoenix la ora patru şi-un sfert. S-ar putea să-ţi placă. Îl interesează politica. Crede, ca şi tine, că sistemul e de tot rahatul.
— Şi n-am să-ţi cunosc niciodată soţia.
— Ce nevoie ai avea de-aşa ceva? Ce te-a apucat?
— Nu ştiu. Mă interesează. Poate că-ncep să m-aprind de dragul tău.
— Doamne, nu face asta.
— N-ai o părere prea bună despre tine, nu-i aşa?
— De când m-am lăsat de baschet, cred că nu. Apropo, maică-mea mi-a zis c-ar trebui s-o dau naibii pe Janice şi să plec din oraş.
— Şi ce i-ai răspuns?
— Că nu pot.
— Eşti o loază.
Faptul că ea nu poartă chiloţi şi sentimentul că astăzi s-a abuzat deja de ea, ca şi senzaţia că are parte de o vară unică, această vară a aselenizării, care-i scapă printre degete pentru totdeauna, îl fac să roşească pentru a doua oară în după-amiaza asta şi s-o întrebe:
— N-ai vrea să facem dragoste?
— Cordeală sau papiţ?
— Nu contează. Cordeală.
Asta pentru c-a ajuns să simtă că-i oferă capătul dinţos ca pe-o metodă de a-şi păstra celălalt capăt pentru un bărbat care încă n-a apărut în viaţa ei, un bărbat mai adevărat decât el.
— Cu Nelson cum rămâne? Întreabă ea.
— E cu Janice, s-ar putea să-l reţină la cină. Nu-i un pericol. Dar poate eşti prea obosită de-atâta George Washington.
Jill se ridică în picioare, îşi trage combinezonul sus pe umeri şi-l ţine acolo, ca pe-o pungă şifonată în care se află capul ei, cu tot corpul ei tânăr dedesubt, galben ca ceara, şi cu sânii, picuri de ceară întărită.
— Fute-mă, îl îndeamnă ea pe un ton glacial, azvârlind combinezonul spre bucătărie şi, sub greutatea lui, continuă icnind: Harry, vreau să mă fuţi de să-mi scoţi dracii din mine, toţi dracii şi toată plictiseala acestei lumi jalnice şi de tot căcatul, răneşte-mă, curăţă-mă, vreau să intri cu totul în mine, iubitule, să-mi ajungi până-n gâtlej, da, ah, da, mai adânc, mai mult, scoate totul din mine, ticălos iubit, ah, iubit, iubit ce-mi eşti! Ochii ei se dilată de mirare. Verdele lor e doar un chenar subţire în jurul pupilelor, al căror negru pur e întinat de umbra lui.
— Te-ai pleoştit.

---

[64] Denumire peiorativă dată soldaţilor englezi în secolele XVIII-XIX.

E-adevărat: toată vorbăria ei, dorinţa ei sălbatică l-au speriat, reducându-l ia o gămălie. Ea e prea udă; ceva a lăbărţat-o. Iar consistenţa ca de ceară a trupului ei tânăr, sferele bucilor ei prea perfecte îi par străine: o percepe de la distanţă, adumbrită de oasele uscate şi calde ale maică-sii şi de rotunjimile întunecate ale lui Janice, cu coastele lui Janice bombate deasupra locului unde i se adânceşte talia. Simte resorturile care se joacă prin terminaţiile nervoase ale lui Jill, o simte acţionată de ceva situat dincolo de el, ceva în comparaţie cu care el este doar o umbră, o umbră albă, iar pieptul lui, un scut luminos ce-o striveşte. Ea se desprinde de el şi-ngenunchează să-l sărute pe burtă. Se joacă unul cu altul ca într-o pâclă. Mobilierul se estompează în jurul lor. Se tăvălesc pe covorul aspru, ecranul televizorului tronează deasupra lor ca o planetă-mamă. Părui ei a ajuns în gura lui. Curul ei îi saltă sub ochi ca două cocoaşe. Ea încearcă să juiseze pe faţa lui, dar el nu are limba destul de puternică. Îşi freacă clitorisul de bărbia lui în sus şi-n jos, până ajunge să-l doară. În altă parte, ea e cea care-l ciuguleşte. El se simte făcut praştie, prostănac, bleg. În cele din urmă, o roagă să-şi frece sânii, sfârculeţele-ntărite, de organele lui genitale, care-i zac cuminţi între picioare. Astfel, reuşeşte să înalţe zmeul şi încearcă s-o satisfacă, chiar reuşeşte, deşi până ajunge ea să tremure ca piftia şi să termine, amândoi îşi jelesc secretele adânc îngropate, diametral opuse, copilul lunii şi omul pământului.

— Te iubesc, îi spune el, iar faptul că n-o iubeşte îi face declaraţia credibilă.

Ea stă cocoţată pe el, muncind ca un mecanic furios care, după ce-a montat o piesă dificilă, continuă s-o verifice.

În zgomotul acela discret, de frecare, pe care-l scot, el aude fluidele lor amestecate, îşi imaginează în burta ei o maşină argintie de forma unui păianjen, toarsă din firele secreţiilor lor, o maşină ce se roteşte încet. Asta-i uneşte. El exclamă, predându-se: — Ah, plângi! Dă-i drumul!

O trage spre el, îşi lipeşte obrazul de ea, ca să fi se contopească lacrimile.

— De ce plângi? îl întreabă Jill.

— Tu de ce plângi?

— Pentru că lumea asta-i de tot căcatul şi fac parte din ea.

— Crezi că există alta mai bună?

— Trebuie să existe.

— Păi, face el, de ce naiba n-ar exista?

Când ajunge Nelson acasă, amândoi sunt îmbăiaţi, sunt îmbrăcaţi şi stau cu luminile aprinse. Rabbit urmăreşte ştirile de la ora şase (rezumatul violenţelor de peste vară, statisticile săptămânale ale celor căzuţi în Vietnam, estimarea numărului accidentelor de circulaţie în apropiatul weekend de Ziua Muncii), iar Jill găteşte supă de linte în bucătărie. Nelson despachetează şi-ntinde pe podea şi pe mobilă captura zilei petrecute cu Janice: chiloţi noi, ultimul răcnet, maiouri, şosete supraelastice, două perechi de pantaloni, patru cămăşi sport, o jachetă reiată, cravate late, chiar şi butoni asortaţi la vesta mov, ca să nu mai vorbim de pantofii fără şiret şi bascheţii noi. Jill îl admiră:

— Marfă, marfă de marfă, mortal! Nelson, mi-e pur şi simplu milă de fetele alea din clasa a opta, se vor topi după tine.

El o priveşte neliniştit.

— Ştii foarte bine că-s nasoale. Nu eu le-am vrut, mami m-a obligat să le iau. Toate magazinele au fost scârboase, curat materialism!

— La ce magazine te-a dus? Se interesează Rabbit. Cum dracului a plătit toate boarfele astea?

— Şi-a deschis conturi de credit peste tot, tati. Şi-a cumpărat şi ea nişte haine, o chestie mişto, care arată ca o cămaşă de noapte, doar că-i OK s-o porţi la petreceri, dacă eşti femeie, şi alte chestii de-astea. Şi mi-a mai luat un costum bestial, un soi de verde-gri în carouri, pe care putem să-l luăm peste o săptămână, după ce mi-l modifică puţin. Nu că-i ciudat când ţi se ia măsura? — Îţi aminteşti pe ce nume au fost deschise conturile? Pe-al meu sau pe numele de Springer?

Jill s-a îmbrăcat în glumă cu una dintre cămăşile lui noi şi şi-a legat părul în coadă de cal, cu una dintre cravatele late. Face-o piruetă, ca să poată fi admirată. Nelson, pierdut, de-abia mai poate să vorbească. E topit de dragul ei.

— Pe numele din permisul ei de conducere, tati. Nu pe ăla trebuia?

— Şi pe adresa de-aici? Toate facturile vor veni aici?

— La adresa din carnetul de conducere, tati. Nu da vina *pe mine* eu i-am zis că nu vreau decât blugi. Şi-un tricou imprimat cu Che Guevara, doar că nu au aşa ceva în Brewer.

Jill izbucneşte-n râs.

— Nelson, o să fii cel mai elegant radical de la Liceul West Brewer. Harry, cravatele astea sunt de *mătase!*

— Gata, îi declar război târfei.

— Tati, *nu*! Nu-i *vina* mea.

— Ştiu. Las-o baltă. Aveai nevoie de haine, ai crescut mare.

— Iar mami chiar arăta mişto în unele rochii.

Decât să-şi verse în continuare nervii pe copil, se-ndreaptă spre fereastră. Îşi vede propria maşină, Falconul lui fidel, demarând. Zăreşte o secundă umbra capului lui Janice, stă ghemuită deasupra volanului. Îţi închipui c-ar trebui să fie mai relaxată când şofează, având în vedere faptul c-a crescut printre maşini. Oare ce aşteptase? Să-l vadă ieşind? Sau doar s-o fi uitat la casă, doar-doar o va zări pe Jill? Sau i-o fi fost dor de casă. Simte cum îi zvâcneşte obrazul şi-şi da seama ca zâmbeşte la vederea abţibildului cu steagul, care e în continuare lipit pe parbrizul din spate. Nu l-a lăsat pe Stavros să-l dea jos.

III.

Skeeter

„Am fost violaţi, am fost violaţi!”
— VOCE DIN FUNDAL, DE LA BORDUL LUI SOIUZ 5

Într-o zi de septembrie, când se-ntoarce de la muncă, Rabbit găseşte un bărbat la el acasă. Individul este negru.

— Ce mama dracu'… exclamă Rabbit din uşa holului, de lângă cei trei clopoţei tubulari.

— La dracu', omule, e revoluţie, corect? i-o întoarce tânărul de culoare, fără să se ridice din fotoliul maro, hârbuit.

Ochelarii îi strălucesc ca două cercuri de argint; în penumbră, ţăcălia lui pare-o pată de jeg. Şi-a lăsat părul să crească într-o chică rotundă şi înfoiată, aşa că, la început, Rabbit nu l-a recunoscut.

Jill sare ca arsă din fotoliul cu tapiţerie argintie.

— Ţi-l aminteşti pe Skeeter?

— Cum aş putea să-l uit?

Face un pas înainte cu mâna întinsă, cu palma tremurând de frică, dar, de vreme ce Skeeter nu face nicio mişcare, şi-o lasă să-i cadă pe lângă corp, neîntinată.

Skeeter observă mâna albă lăsată să cadă şi expiră fumul unei ţigări. E o ţigară adevărată, de tutun.

— Îmi place, mărturiseşte Skeeter. Îmi place ostilitatea ta, Bulă. Cum spuneam noi în Nam, ea mi-e tainul.

— Eu şi cu Skeeter ne conversam, precizează Jill, cu vocea parcă schimbată, mai temătoare, mai matură. Eu n-am niciun drept?

Rabbit i se adresează lui Skeeter:

— Credeam că eşti la-nchisoare sau aşa ceva.

— A ieşit pe cauţiune, se grăbeşte Jill să-i explice.

— Lasă-l să spună singur ce-are de spus.

Plictisit, Skeeter o corectează:

— Mai precis, am ieşit de-a binelea pă cauţiune. Am uitat să mă-ntorc. Cum s-ar zice, sunt pă lista neagră a sticleţilor. Sunt periculos de tot, corect?

— Ar fi stat doi ani, spune Jill. Doi ani pentru nimic, că n-a lovit pe nimeni, n-a furat niciun ac, pentru nimic, înţelegi, Harry?

— Şi Babe a uitat să se-ntoarcă la zdup?

— Babe e o doamnă, continuă Skeeter, pe tonul lui de mitocănie plictisită. Îşi face prieteni uşor, corect? Eu n-am prieteni. Mi-a mers buhul până hăt, departe, pentru lipsa mea de amabilitate.

Vocea i se schimbă, vorbeşte în falset, graseiază:

— Ooo, e un ciohoi *hăăău!*

Are nenumărate măşti, îşi aminteşte Rabbit, şi niciuna nu-l reprezintă exact.

— Mai devreme sau mai târziu, o să te prindă. Faptul c-ai fugit, profitând de ieşirea pe cauţiune, îţi îngreunează situaţia. Poate-ai fi scăpat c-o pedeapsă cu suspendare.

— Am deja una. Hârţogarii se satură la un moment dat să le tot împartă-n stânga şi-n dreapta, corect?

— Dar nu contează şi faptul că eşti veteran din Vietnam?

— Nu *contează?* Sunt şi negru, şomer şi deloc sociabil, corect? Caut să subminez statul, nici mai mult, nici mai puţin, şi jupânului i-a picat fisa.

Rabbit contemplă umbrele din vechiul fotoliu, bâjbâie în căutarea unei soluţii. Fotoliul a fost alături de ei de când s-au căsătorit, provine din mansarda Springer-ilor. Coşmarul acesta trebuie să se isprăvească odată.

— Faci pe grozavul, băiete, spune el, dar cred c-ai intrat în panică.

— Să nu mă iei pă mine cu „băiete”!

Rabbit tresare; i-a vorbit pe-un ton neutru, ca de la un nelegiuit la altul. Încearcă să dreagă busuiocul:

— Nu faci decât să-ţi pui beţe-n roate. Du-te şi predă-te, spune-le că n-ai avut de gând s-o ştergi.

Skeeter se tolăneşte degajat în fotoliu, cască, trage aer în piept şi-l dă afară.

— Hai că m-am prins, zice el, ai concepţia unui gentleman alb despre poliţişti şi felul exemplar cum îşi fac ei datoria. Nimic, subliniez, nimic nu le face mai mare plăcere decât să smulgă aripile bieţilor negri săraci cu duhul. Mai întâi unghiile, apoi aripile. Pă bune, sunt zămisliţi exact în acest scop sacru. Asta ca să nu-ţi stau în spinare, ci sub picioarele puturoase, corect?

— Nu suntem în Sud, comentează Rabbit.

— Eee-hei! Amice Bulă, te-ai gândit vreodată să candidezi la o funcţie po-li-ti-că? Mă-ndoiesc că mai există vreun conţopist de provincie care să creadă că tot ce zboară se mănâncă. Mai nou, Sudul e peste tot. Ne aflăm la optzeci de kilometri de linia Mason-Dixon[65], dar mai sus, în Detroit, negrişorii sunt împuşcaţi ca somnii ţinuţi în butoaie. Vestea e că s-a terminat cu recoltarea bumbacului. Sezonul linşărilor e-n toi. În Statele Aburite, toţi albii ţepuiţi ajung sărăntoci.

O mână maronie gesticulează delicat din penumbră, apoi se relaxează.

— Iartă-mă, Bulă. Astea-s chestii prea banale pentru mine, să stau să ţi le explic. Citeşte ziarele.

— Le citesc. Eşti nebun.

Jill intervine:

— Sistemul e putred, Harry. Legile sunt făcute să protejeze o elită infimă.

— De exemplu, pe cei care au bărci în Stonington, i-o întoarce el.

— Unu-zero, strigă Skeeter, corect?

Jill se face foc şi pară.

— Şi ce-i cu asta? Am fugit de asta. O resping, mă *cac* pe ea, Harry, în timp ce tu înc-o adori, îl mănânci! Mănânci căcatul meu. Al lui taică-miu. Al tuturor. Nu vezi că se *folosesc* de tine?

— Iar acum, tu vrei să te foloseşti de mine. Pentru *el.*

Ea înlemneşte, albă ca peretele, cu buzele subţiri ca o aţă.

— Da.

— Eşti nebună. Aş risca s-ajung şi eu la-nchisoare.

— Harry, doar câteva nopţi, până când poate s-o şteargă. Are rude la Memphis, o să plece acolo. Corect, Skeeter?

— Aşa-i, dulceaţă. Ah, câtă dreptate ai!

— Nu-i vorba doar de deţinere de droguri, gaborii cred că-i furnizor, susţin c-ar plasa droguri, o să-l răstignească, Harry.

O să-l răstignească.

Skeeter începe să fredoneze încetişor primele acorduri din „That Old Rugged Cross”[66].

— Păi, e-adevărat? Plasează droguri?

Skeeter rânjeşte sub chica lui rotundă, înfoiată.

— Cu ce să te servesc, Bulă? Iarbă, amfete, seconal, zen… Acu’ cică au atât de multă iarbă

---

[65] Linie de demarcaţie între patru state americane, Pennsylvania, Maryland, Delaware şi Virginia de Vest, trasată de Charles Mason şi Jeremiah Dixon între 1763 şi 1767. În timp a ajuns să desemneze simbolic graniţa culturală dintre Nord şi Sud.

[66] Şlagăr compus în 1912 de dirijorul evanghelist George Bernard (1873-1958).

roşie de Panama în Philly, c-au ajuns s-o dea la vaci. Sau vrei să prizezi un căluţ, pentru extaz maxim?

Din penumbra fotoliului, îşi întinde palmele palide făcute căuş, de parc-ar fi pline de otravă strălucitoare.

Deci e dat dracu\în copilărie, mânat de-aceeaşi curiozitate care l-a făcut să-şi bage degetul în buric şi-apoi să-l miroasă, Rabbit sălta capacul de metal cu model fagure de la haznaua din fundul curţii, unde se-ntâlnea colţul garajului cu inelul de baschet. Iar acum, bărbatul ăsta negru se deschide-n faţa lui tot aşa: e o groapă de mâzgă puturoasă, căreia nu i se vede fundul.

Harry se întoarce către Jill şi-o întreabă:

— De ce-mi faci una ca asta?

Ea întoarce capul şi-i oferă profilul ei cu bărbia alungită, profund dispreţuitoare.

— Am fost o proastă, răspunde ea, să cred c-ai putea avea încredere-n mine. N-ar fi trebuit să-mi spui că mă iubeşti.

Skeeter fredonează „Dragoste adevărată"[67], vechiul cântec al duo-ului Crosby-Grace Kelly.

Rabbit o întreabă din nou:

— De ce?

Skeeter se ridică din fotoliu.

— Isuse, izbăveşte-mă, să nu vomit din cauza gagiilor albicioşi constipaţi! O face pentru că i-am tras-o toată după-amiaza, corect? Dacă plec, vine şi ea cu mine. Hei, Jill, dulceaţă, corect?

— Corect, răspunde ea, cu buzele din nou subţiri ca aţa.

— Nu te-aş lua nici de-aş paria, sărmană ştoarfă futăcioasă. Skeeter o taie singur. Iar lui Rabbit îi spune: Pa şi pu, Bulă! Fire-aţi ai dracu' de acrituri, a fost nostim să vă văd cum vă daţi de ceasul morţii!

În picioare, Skeeter pare fragil, cu blugii Levi's jerpeliţi şi un vindiac decolorat, de armată, de pe care-au fost date jos însemnele militare. Chica rotundă i-a micşorat faţa.

— Pa şi pu, acceptă Rabbit răsuflând uşurat, apoi îi întoarce spatele.

Dar Skeeter refuză să plece cu una, cu două. Face un pas spre el, miroase înţepător.

— Dă-mă afară, îl provoacă. Vreau să pui mâna pă mine.

— Nu vreau.

— Ba pune-o.

— Nu vreau să mă bat cu tine.

— Ţi-am cordit ştoarfa.

— Treaba ei.

— Şi ce pizdă strâmtă, căcăcioasă, poa' să aibă! E ca şi cum ţi-ai băga cocoşelul în menghină.

— Îl auzi, Jill?

— Hei, Rabbit! Aşa ţi se zicea, corect? Mă-ta-i curvă, corect? Le-o suge boşorogilor de negri pilangii, în spatele gării, pentru cincizeci de cenţi, corect? Dacă n-au cincizeci de cenţi, le-o ia-n gură pe gratis, că-i place, corect?

Mama lui atât de-ndepărtată. Amestecul de mirosuri din camera ei, de medicamente şi aşternuturi calde. Din toţi anii cât a fost ea sănătoasă, nu-şi mai aminteşte decât osatura ei masivă aplecată deasupra mesei din bucătărie, cu cele patru locuri tocite; nu stă jos, a terminat deja masa, acum îi serveşte lui cina, s-a-ntors târziu de la antrenament, s-a făcut deja întuneric, ferestrele sunt aburite pe dinăuntru.

— Tac-tu e găozar, corect? Şi tu trebuie să fii, altfel n-ai suporta tot căcatul ăsta. Nevastă-ta n-a mai suportat să stea lângă un găozar, era ca şi cum i-ar fi pus-o un şoricel, corect? Eşti un şoricel acolo jos, hei, nu că am dreptate? Lasă-mă să te pipăi!

Întinde mâna, dar Rabbit i-o îndepărtează cu o lovitură. Skeeter face încântat câţiva paşi de dans.

— N-ai nimic acolo, corect? Hei, Rabbit, Jill zice că tu crezi în Dumnezeu. Hai să-ţi dau o

---

[67] „True Love", şlagăr compus de Cole Porter în 1956, a fost interpretat de Bing Crosby şi Grace Kelly în filmul muzical *High Society {înalta societate).*

veste: Dumnezeul tău e un fătălău. Dumnezeul tău alb e mai papanache decât dama de pică. I-o suge Sfântului Duh şi-l pune pe fi-su să-i privească. Hei, Bulă, şi-ncă ceva! Nu există Iisus. Era un bulangiu şmecheraş, corect? I-au mituit pă romani să-i scoată hoitul din mormânt, pen' că puţea prea rău, corect?

— Nu-mi demonstrezi, zice Rabbit, decât că eşti nebun de legat.

Dar simte cum îl cuprinde o furie plăcută, până începe să dea pe-afară. Imaginile de la şcoala de duminică – un bărbat mort, mai alb decât crinii, stâncile mov unde-a fost trădat cu un sărut – reînvie în amintirea lui.

Skeeter continuă să ţopăie. Poartă bocanci militari masivi, scofâlciţi. Se loveşte de umărul lui Harry, îl trage de mâneca largă a cămăşii lui albe.

— Hei, vrei să afli de unde ştiu? Vrei să afli? Hei! Eu sunt adevăratul Iisus. *Eu* sunt Iisus cel negru, corect? Şi nu mai exista altul, nu! Când mă băşesc eu, se lasă cu fulgere, corect? Îngerii le-adună repede, cu lopeţile lor de aur de un catralion de carate. Corect? Prosternează-te, Bulă. Venerează-mă. Eu sunt Iisus. Sărută-mi coaiele – sunt soarele şi luna, iar cocoşelui meu e o cometă, al cărei cap e inima albă, dogoritoare a gloriei ce nu dă niciodată chix.

Rotindu-şi capul ca o marionetă, Skeeter îşi desface prohabul şi se pregăteşte să-şi expună minunea.

A sosit însă şi momentul lui Rabbit. E atât de plin de mânie şi frică, de-ajunge să vadă prin pori. Se deplasează cu entuziasm spre tânăr şi simte cum îi dispar pumnii, unul în regiunea burţii, altul sub gâtul celuilalt. Se fereşte de capul cu ochelari care-ar putea să se spargă şi să-l rănească. Skeeter se încovoaie şi pică la podea secat de vlagă ca un scorpion, iar când Rabbit se dă la el, nu ripostează, e redus la nişte unghiuri abrazive, trepidante, zici că-i o maşină de glaspapir. Pe Rabbit încep să-l doară mâinile. Vrea să facă bucăţi bestia asta, fiindcă există un punct moale unde poate fi despicată şi ucisă; spatele ei încovoiat e prea dur, deşi bleanda peste scobitura urechii îl face să scoată un scâncet stins.

Jill ţipă şi-l trage cu toată puterea de poalele cămăşii şi, pe măsură ce-i scade plăcerea de-a lovi, Rabbit îşi descoperă mâinile şi antebraţele zgâriate zdravăn. Adversarul lui stă chircit pe podea, pe covorul care i-a costat unsprezece dolari metrul şi se presupunea c-o să ţină mai mult decât cel mai catifelat, la cincisprezece dolari metrul, pe care şi-l dorea Janice (spunea mereu că-i aminteşte de materialul folosit pe terenurile de minigolf), chircit la marea artă, cu genunchii vârâţi sub bărbie şi mâinile deasupra capului, băgat sub canapea cât e de mare. Blugii Levi's i s-au mototolit şi Rabbit e şocat să constate cât de scheletice îi sunt gambele şi gleznele, ca nişte fuse negre iridescente. Oameni croiţi dintr-un material nou. Durează mai mult, se tocesc mai uniform. Iar Jill hohoteşte:

— Harry, destul, destul, nu mai da, nu mai da!

Iar soneria de la uşă îşi cântă cele trei note iar şi iar, o gamă ce nu duce nicăieri, nu poate să ajungă în topuri.

Uşa se dă de perete. Nelson e în prag, în hainele de şcoală noi, ultimul răcnet, cu cămaşă sport dungată şi pantaloni galben-canar. În spatele lui e Billy Fosnacht, mai înalt, cu un cap lăţos.

— Hei, exclamă Skeeter de pe podea, ăsta-i Bulache, corect? — E un spărgător, tati?

— Am auzit cum se sfărâmă mobila prin casă, zice Billy. N-am ştiut ce să facem.

— Ne-am gândit c-o să se oprească dacă sunăm mereu.

— Tatăl tău şi-a pierdut capul, intervine Jill.

— De ce trebuie să fiu mereu cel care-şi păstrează cumpătul? Întreabă Rabbit.

Ridicându-se parcă dintr-un coş de gunoi, cu atenţie, mişcându-şi pe rând mădularele, Skeeter spune:

— Asta a fost doar aşa, Bulă, ca să facem cunoştinţă. Data viitoare o să am un revolver.

Rabbit îl ia în zeflemea:

— Am crezut că măcar o să-mi oferi o mostră de karate de la cursurile pentru începători.

— Mi-a fost frică să le folosesc. Te-aş fi rupt în două, corect?

— Tati, cine-i ăsta?

— E un prieten de-al lui Jill. Îl cheamă Skeeter. O să stea la noi câteva zile.

— Serios?

Jill e cea care-a pus întrebarea asta.

Rabbit caută un motiv. Mici zgârieturi îi provoacă o durere ascuţită la articulaţiile degetelor. Supraexcitaţia îi lasă o vagi senzaţie de vomă; observă, prin ceaţa afinată care încă îl înconjoară, că măsuţa din fund s-a răsturnat şi că veioza cu suport din lemn adus de valuri zace pe covor dezmembrată, dar nu spartă. Fidelitatea răbdătoare a acestor lucruri îl uimeşte.

— Sigur, răspunde el, de ce nu?

Skeeter îl priveşte cu atenţie de pe canapea, unde s-a aşezat îndoit de durere, frecându-şi locul unde-a primit pumnul în stomac.

— Te simţi vinovat, nu, Bulă? Bagi manevre ca să-ţi speli păcatele, corect?

— Skeeter, e generos, îl mustră Jill.

— Să fim bine-nţeleşi, Bulă. Nu pupi recunoştinţă. Fii egoist în orice faci.

— Mda. Ca plăcerea pe care mi-o provoacă smardeala pe care ţi-o trag.

Dar, de fapt, e îngrozit că l-a primit pe omul ăsta în casa lui. Va trebui să doarmă cu el sub acelaşi acoperiş. În bezna nopţii, Skeeter o să se furişeze în dormitorul lui cu un cuţit strălucitor ca o rază de lună. O să vină cu revolverul, aşa cum i-a promis. FUGAR AMENINŢĂ CU REVOLVERUL O FAMILIE ÎNTREAGĂ. *Primarul se jură: Fără concesii.* De ce şi-a făcut-o cu mâna lui? S-o oblige pe Janice să-l salveze. Toate gândurile astea îi trec prin minte într-o clipită. Nelson face un pas spre negru. Ochii lui sunt afundaţi în orbite, serioşi. Aşteaptă, aşteaptă. E otravă, e crimă, e negru!

— Bună, îi spune Nelson şi-i întinde mâna.

Skeeter îşi pune degetele descărnate, patru creioane gri, la fel de groase la vârfuri ca şi la mijloc, în mâna copilului şi răspunde:

— Bună, măi Bulache.

Face semn cu capul peste umărul lui Nelson, spre Billy Fosnacht.

— Cine-i amicul tău sinistru?

Şi toată lumea, dar toată lumea pufneşte-n râs, până şi Billy, până şi Skeeter contribuie cu un cotcodăcit la această neaşteptată revelaţie, că Billy e *într-adevăr* sinistru, cu gâtul sfrijit al lui taică-su şi cu urechile mari şi ochii ăia vag tâmpi ai maică-sii, cu obrajii şi bărbia împestriţate de puroaiele livide ale adolescenţei. Hohotele lor se repetă, ca să-l asigure că nu de el râd, ci de uşurarea pe care-o simt la aflarea adevărului, se bucură solidari c-au reuşit să împartă frăţeşte acest moment, chicotind şi gâlgâind. Casa e un ou pe cale să crape pentru că-l clocesc împreună.

Totuşi, ajuns în pat, cu casa cufundată-n întuneric, Billy plecat acasă, Skeeter răsuflând istovit pe canapeaua de la parter, Rabbit o întreabă pe Jill înc-o dată:

— De ce mi-ai făcut una ca asta?

Jill fonfăie, se-ntoarce cu faţa la el. E mult mai uşoară decât el, se rostogoleşte irezistibil pe partea lui de pat. Adesea se trezeşte dimineaţa aproape expulzat din pat de aceasta inechitate, coatele ei mici, ascuţite, îl împung în coaste.

— A fost aşa de penibil, îi explică ea. Face pe durul, dar în realitate n-are nimic. Chiar vrea să devină Iisus cel negru.

— De-aia l-ai lăsat să ţi-o tragă în după-amiaza asta? Sau nu l-ai lăsat?

— Nu tocmai.

— A minţit?

Tăcere. Ea înaintează încă doi-trei centimetri spre partea lui de pat.

— Nu cred că se pune atunci când doar te laşi călărită de cineva, fără să te implici deloc.

— Şi tu nu te implici.

— Nu, totul a fost o chestie de faţadă, eram dusă la milioane de kilometri.

— Dar cu mine cum e? E la fel, nu simţi nimic, fiindcă eşti departe? De fapt, tu eşti virgină, nu-i aşa?

— Şşşşt… Vorbeşte în şoaptă. Nu, când sunt cu tine, trăiesc tot ce mi se întâmplă.

— Ce?

Ea se cuibăreşte şi mai bine şi-i încolăceşte talia groasă cu braţele.

— Simt că eşti un ursuleţ de pluş nostim, primit cadou de la tăticu'. Aducea acasă tot felul de jucării Steiff extravagante, cumpărate de la F.A.O. Schwarz din New York, girafe înalte de-aproape doi metri, de cinci sute de dolari, care nu erau bune de nimic, doar ocupau spaţiul

aiurea. Mama le ura.

— Mulţumesc mult.

Se răsuceşte încetişor cu faţa la ea.

— Alteori, când eşti deasupra mea, simt că eşti un înger care mă străpunge cu sabia. Simt că eşti pe cale să anunţi ceva, sfârşitul lumii, dar nu spui nimic, ci doar mă străpungi. E minunat.

— Mă iubeşti?

— Te rog, Harry. De la experienţa prin care-am trecut, aia cu Dumnezeu, pur şi simplu, nu mă pot concentra astfel asupra nimănui.

— Skeeter se situează dincolo de puterea ta de concentrare?

— El e oribil. Chiar aşa. Parc-ar fi răpciugos, e-atât de înrăit!

— Atunci, de ce mama dracu'…?

Îl sărută ca să-l reducă la tăcere.

— Şşşt… O să ne-audă.

Zvonurile călătoresc nestingherite pe scări, prin casa cu pereţi subţiri. Camerele sunt cavităţile unei singure inimi fremătătoare.

— Fiindcă sunt nevoită, Harry. Fiindcă sunt nevoită să le ofer bărbaţilor orice-mi cer. Nu mă interesează să păstrez nimic pentru mine. Totul se duce naibii oricum, înţelegi?

— Nu-nţeleg.

— Ba cred că da. Altfel, de ce l-ai fi lăsat să stea? L-ai bătut. Mai aveai puţin şi-l omorai.

— Mda, mi-a făcut plăcere. Credeam că-s mai anchilozat decât sunt în realitate.

— Totuşi, acum el e aici.

Se lipeşte de trupul lui, care-i pare străveziu. Vede prin el fereastra albastră din spate, luminată de lună, care dă spre acoperişul garajului, din ţiglă metalică şi cu o ciudată linie umbrită, menită să-i dea iluzia de grosime. Mărturiseşte cu glas atât de şoptit, încât poate nu-i decât un gând pe care el îl aude fără să vrea:

— Mă înspăimântă.

— Şi pe mine.

— Jumătate din mine voia să-l dai afară. Mai mult de jumătate.

— Păi, zâmbeşte el în întuneric, dacă-i următorul Iisus, trebuie să ne punem bine cu el.

Ea-şi destinde trupul de parc-ar zâmbi. E limpede ca lumina zilei că trădările şi emoţiile puternice de peste zi trebuie exprimate acum, aşa că nu le rămâne decât să facă dragoste. El îi cuprinde capul în mâini, îi mângâie oasele parcă spinoase din spatele urechilor sidefii, îi pipăie curba largă a întregului cap, această cupă în care îi e sigilat spiritul. Ştiind că ea urmează să-l iubească, îi apare totul foarte clar, aşa cum vedem în ora întipărită în minte dinaintea unei ninsori. Se îmbunează: — Şi Janice face nişte chestii ciudate, aşa că n-o să mă las tu mai prejos.

— Ca să-i plăteşti cu aceeaşi monedă.

— Ca să ţin pasul cu ea.

Articolul trebuia să între într-un spaţiu limitat:

Condamnaţi

Pentru posesie de droguri

Nouă localnici, opt bărbaţi şi o femeie, au fost condamnaţi joi la şase luni de închisoare pentru posesie de marijuana.

Inculpaţii care s-au prezentat în faţa judecătorului Milton F. Schoffer fuseseră reţinuţi în dimineaţa zilei de 29 august, în urma unui raid al poliţiei la Salonul lui Jimbo, din Weiser Street.

Femeia din acest grup, domnişoara Beatrice Greene, o artistă locală bine cunoscută sub pseudonimul artistic "Babe", a fost condamnată cu suspendarea pedepsei şi eliberată condiţionat, pe o perioadă de un an, la fel ca patru dintre bărbaţi. Doi minori au fost deferiţi Tribunalului de Minori.

Un al zecelea inculpat, Hubert H. Farnsworth, nu s-a prezentat în instanţă şi şi-a pierdut dreptul la cauţiune. Pe şi şi-a pierdut dreptul la cauţiune. Pe numele lui a fost emis un mandat de ar-estare.

Numele lui a fost emis un mandat de arestare.

Proprietarul Salonului Jimbo, domnul Timothy Cartney din Penn

Mai nou, Rabbit îl simte pe Pajasek când se-apropie pe la spate să-l anunţe că e chemat la telefon. Simte lehamitea şi pericolul din paşii lui, apoi răsuflarea acestuia îl mângâie sarcastic pe ceafă.

— Angstrom, poate-ar trebui să-ţi mutăm linotipul în biroul meu. Sau să tragem un cablu pân-aici.

— Am s-o trimit la dracu', Ed. Asta-i ultima oară.

— Nu-mi place când viaţa particulară îl împiedică pe om să-şi facă treaba.

— Nici mie nu-mi place. Ţi-o spun ţie, o să i-o spun şi ei.

— Aşa să faci, Harry. Fă asta de dragul bătrânei Verity. Avem o echipă aici, suntem angrenaţi într-o competiţie, hai să ţinem steagul sus. Ce zici?

Dincolo de pereţii jivraţi, Harry spune în receptor:

— Janice, asta-i ultima oară. De-acum încolo nu mai vin la telefon.

— Nici n-o să te mai sun de-acum încolo, Harry. De-acum încolo vom comunica prin avocaţii noştri.

— Cum aşa?

— Cum aşa? Cum *aşa*?

— Cum aşa? Hai, zi! Înştiinţează-mă. Trebuie să mă-ntorc la maşină.

— Păi, în primul rând, cum se face că m-ai lăsat să stau aici fără să mă chemi înapoi măcar o dată, iar în al doilea rând, ai băgat în casă un cioroi, pe lângă hipiota aia, eşti incredibil, Harry! maică-mea m-a prevenit de mult: „Nu-i băiat rău, doar că are mai puţin simţ moral decât un sconcs". Câtă dreptate-a avut!

— Stă doar câteva zile. S-a întâmplat un eveniment neprevăzut, de-a dreptul caraghios.

— Cred, zău, că-i caraghios! De-a dreptul ilar. Maică-ta ştie? Să dea naiba dacă nu-mi vine s-o sun şi să-i spun!

— Apropo, tu de unde-ai aflat? Nu iese niciodată din casă.

Speră că tonul lui rezonabil o va potoli; ea o lasă un pic mai moale.

— De la Peggy Fosnacht. Mi-a povestit că Billy a venit acasă cu ochii cât cepele. I-a zis că individul era întins pe podeaua camerei de zi şi că primul lucru pe care l-a făcut a fost să-l jignească.

— N-a intenţionat să-l jignească, a vrut doar să fie simpatic.

— Ei bine, ce n-aş da să pot fi *şi eu* simpatică! Chiar mi-aş dori foarte mult. Am consultat un avocat şi introducem cererea pentru custodia imediată a lui Nelson. Apoi urmează divorţul. Ca pârât, nu poţi să te recăsătoreşti vreme de doi ani. Fără discuţii, Harry. Îmi pare rău. Credeam că suntem mai maturi de-atât, îl *uram* pe avocat, toată chestia asta e prea urâtă.

— Păi, mda, aşa-i legea, urâtă. Protejează elita aflată la putere. Mai multă putere poporului!

— Cred c-ai înnebunit de-a binelea. Pe cuvânt.

— Hei, cum adică *te-am lăsat* să stai acolo? Am crezut că asta vrei. Nu te mai ţine Stavros în puf?

— Puteai să lupţi măcar *puţin,* plânge ea şi gâfâie între două suspine. Eşti atât de slab, atât de lasă-mă să te las! Reuşeşte ea să continue, dar apoi glasul i se preschimbă într-un sunet pur animalic, un soi de uguit sau hârâit, de parcă i s-ar fi tăiat răsuflarea.

— Vorbim mai târziu. Sună-mă acasă, spune el şi închide, ca să-i pună cep hohotelor.

Park, şi-a exprimat într-o convorbire telefonică purtată cu reporterul VAT stupoarea şi dezaprobarea fermă a consumului de droguri.

Cartney nu se afla în local la ora când s-au făcut arestările.

În ultimul timp, s-au vehiculat numeroase zvonuri legate de vânzarea acestui bine-cunoscut club de noapte şi loc de întâlnire unui sindicat capitalist, negru '.

În timpul pauzei de cafea, se apropie de el Buchanan. Rabbit îşi atinge portofelul, întrebându-se dacă va fi nevoie să-l scoată. Escaladare. Ajutor extern. Ajutor de şomaj. Dacă se va pune problema, va refuza. Dacă cere mai mult de douăzeci, n-au decât să iasă-n stradă, să protesteze. Buchanan îi întinde însă două bancnote de zece dolari, nu aceleaşi două, dar unele la fel de bune.

— Harry, amice, îl abordează ei, să nu mai zică nimeni că negrii nu-şi plătesc datoriile. Îţi rămân dator de-o mie şi una de ori, ăştia douăzeci de parai m-au scos din rahat. Mă crezi c-am făcut două fuluri la rând, fără şmecherii? Nici mie nu mi-a venit să cred. Nimănui nu i-a venit să creadă. A doua oară, fraierii ăia au rămas ca la dentist.

Îndeasă banii în palma lui Rabbit, care se strânge încet.

— Mulţumesc, ăăă, Lester, eu… nu m-aşteptam…

— Să-i mai vezi vreodată?

— Nu atât de curând.

— Păi, azi e la ananghie un om, mâine altul. Banul trebuie să circule, nu aşa ne-nvaţă înţelepţii?

— Presupun că da. N-am prea avut de-a face cu înţelepţi în ultimul timp.

Buchanan chicoteşte politicos şi se leagănă pe călcâie înainte şi-napoi, gânditor, învârtind o scobitoare între buze, sub mustaţa subţire tot ca o scobitoare.

— Aud că eşti aşa de strâmtorat acasă, că ţi-ai luat chiriaşi.

— A, chestia aia… E doar temporară. Şi n-a fost ideea mea.

— Îmi închipui.

— Of, aş fi vrut să nu se-ajungă aici!

— Aşa-mi închipuiam şi eu.

Se chinuie să schimbe subiectul:

— Ce mai face Babe? S-a întors la treabă?

— Ce treabă crezi tu că face ea?

— Păi, ştii, cântatul. Vreau să zic, după arestare şi condamnare. Tocmai am cules ştirea asta.

— Ştiu ce-ai vrut să zici. Ştiu exact ce-ai vrut să zici. Mai treci pe la Jimbo, în orice seară a săptămânii, să vă cunoaşteţi mai bine. Stima lui Babe faţă de tine a crescut enorm, fără mişto. Nu că nu i-ai fi căzut cu tronc chiar de prima dată.

— Mda… OK, super. Poate-o să trec. Dacă fac rost de-o guvernantă.

Ideea de-a se mai duce vreodată la Jimbo îl înspăimântă, la fel ca cea de a-l lăsa pe Nelson singur în casă, cu Jill şi Skeeter. Se scufundă într-o lume interlopă pe care înainte o vedea doar din autobuz. Buchanan îl strânge de braţ.

— Aranjăm noi ceva, îi promite negrul. O, daaa!

Îl strânge şi mai tare de braţ, de parc-ar vrea să-şi lase amprentele pe Harry prin cămaşa de lucru albastră.

— Jerome m-a rugat să-ţi transmit în mod special recunoştinţa lui.

Jerome?

Ceasul cu cadran galben face tic-tac, tic-tac, soneria care anunţă sfârşitul pauzei behăie strident. Ultimul care se-ntoarce la maşină, Farnsworth, trece printre mesele de machetare puternic luminate, e un bărbat atât de negru, că licăreşte. Dă din capul ras, îşi şterge whisky-ul de pe buze şi-i aruncă lui Harry un rânjet orbitor. Fraţi întru paternitate.

Coboară din autobuz ceva mai devreme, de partea cealaltă a podului, şi-o ia pe jos de-a lungul râului spre vechiul cartier cu case din cărămidă, înţesat de indicatoare de autostradă verzi, imense. Peggy Fosnacht îi deschide, când sună la interfon, iar când coboară din lift, o găseşte-n prag, într-un halat de baie albastru, inform.

— Aa, *tu* erai! Face ea. Credeam că-i Billy, care şi-a pierdut din nou cheile.

— Eşti singură?

— Da, Harry, dar trebuie să se-ntoarcă de la şcoală dintr-un moment într-altul.

— Nu durează decât un minut.

Îl invită înăuntru, aranjându-şi halatul din mers. El încearcă să mai îndulcească un pic pastila:

— Care mai e viaţa ta?

— Mă descurc. Tu ce mai faci?

— Mă descurc. Atât.

— Vrei să bei ceva?

— Aşa devreme?

— Eu mi-am turnat una mică.

— Nu, Peggy, mulţumesc. Nu pot să stau decât o clipă. Trebuie să văd care mai e treaba la

mine-n ogradă.

— Aud că pe-acolo se-ntâmplă multe.

— Despre asta voiam să discutăm.

— Ia loc, te rog. Îmi înţepeneşte gâtul.

Peggy ia un pahar perlat, cu un lichid spumos, de pe pervazul ferestrei care dă spre Brewer, o mlaştină de cărămizi scufundate la poalele muntelui, scăldată de soare spre apus. Soarbe o gură, iar ochii îi alunecă peste nu se ştie ce parte a feţei lui.

— Eşti ofensat că beau. Tocmai am ieşit din cadă. Cam aşa îmi petrec după-amiezile, după ce-mi petrec dimineţile cu avocaţii sau bat străzile în căutarea unei slujbe. Toată lumea vrea secretare mai tinere. S-or fi întrebând de ce stau tot timpul cu ochelarii de soare pe nas. Mă-ntorc acasă, îmi dau jos toate hainele, mă bag în cadă şi, cătinel, trag o duşcă şi privesc cum aburii topesc cuburile de gheaţă.

— Sună bine. Ce voiam eu să zic…

Stă lângă fereastră, cu un şold împins înainte; cordonul de la halat i-a slăbit şi, deşi ea nu e decât o umbră proiectată pe cerul strălucitor, incolor, el pipăie cu ochii exact zona care-ar simţi-o cu limba, dacă şi-ar plimba-o peste peticul dintre sânii ei, care trebuie să fie încă înrourat după baia făcută.

— Voiai să zici că… îl îmboldeşte ea.

— Voiam să-ţi cer o favoare: ai putea să ţii pentru tine prezenţa negrului pe care l-a văzut Billy la noi în casă? Azi m-a sunat Janice şi bănuiesc că deja i-ai spus ce şi cum, ar fi OK dac-ai fi aşa de bună să nu mai baţi toba, nu vreau să ştie toată lumea. Nu-i spune lui Ollie… vreau să zic, dacă nu cumva i-ai spus deja. E la mijloc o chestiune juridică, altfel nu m-aş agita atât.

Îşi ridică mâinile într-un gest de neputinţă; nici nu merita osteneala să-i spună, acum că apucase s-o facă.

Peggy păşeşte spre el împungându-l cu privirea, ori de prea multă băutură, ori încercând să-şi dezvelească seducătoare şoldul, ori exact aşa o fi văzând ea lucrurile, dublu, şi-i spune: — Trebuie să fie al dracu* de bună la pat, dacă te-a împins să faci asta pentru ea.

— Fata? Nu, de fapt, noi doi nu suntem, de regulă, pe-aceeaşi lungime de undă.

Ea-şi dă părul pe spate cu o mişcare rapidă, scurtă a mâinii, care-i ridică reverul halatului şi-i lasă la vedere un sân. E beată.

— Încearcă o altă lungime de undă.

— Mda, mi-ar face plăcere, dar adevărul e că, în clipa de faţă, sunt prea speriat să încep orice altă poveste şi, oricum, Billy trebuie s-apară.

— Uneori o freacă ore-n şir la Burger Bliss. Ollie zice că are apucături rele.

— Mda. Apropo, ce mai face bătrânul Ollie? Voi doi vă mai întâlniţi?

Îşi lasă mâna să cadă din păr, reverul o acoperă din nou.

— Câteodată mai trece pe-aici şi mă fute, dar treaba asta nu pare să ne-apropie în vreun fel.

— Probabil că v-apropie, dar nu lasă el să se vadă asta. Se simte prea vinovat că te-a rănit.

— Aşa ai fi *tu*, dar Ollie nu-i genul ăsta de persoană. Nu i-ar da prin cap să se simtă vinovat de ceva. De vină-i firea lui de artist. Ştii, cântă la orice instrument pe care pune mâna. Dar e o mică jigodie cu inima de piatră.

— Mda. Şi eu sunt cam împietrit.

Stă ca pe ace de când ea s-a apropiat de el, cu încă un pas şovăielnic.

— Dă-mi mâinile, îi cere Peggy.

Îl priveşte cruciş, se uită câş. Cu aceeaşi expresie aşternută pe chip, întinde mâinile, îi apucă palmele şi i le pune pe pieptul ei.

— Sunt calde.

El îşi zice: *Inimă de piatră.* Ea îi bagă mâna stângă sub halat şi-l face să-i cuprindă un sân. În sinea lui, se gândeşte la nişte maţe revărsate, la un stomac de vacă rostogolit din trup; elastică, îi inundă degetele, sfârcul îi este un cocoloş, o bilă de gumă de mestecat lipită de palma lui. Ţine ochii închişi – are pleoapele străbătute de vinişoare, laba gâştei la colţuri – şi intonează:

— Nu eşti rece, eşti cald, eşti un bărbat cald, Harry, un om bun! Ai fost rănit şi vreau să te vindeci, vreau să te-ajut să te vindeci. Fă-mi ce vrei.

Vorbeşte ca pentru sine, rapid, cu glasul coborât, dar l-a tras atât de aproape, încât aude tot;

răsuflarea ei îi atinge beregata. Bătăile inimii ei i se lipesc de palmă. Pielea de pe frunte îi e contrariată, iar bucata de trup dezgolită de sub halat e hălcoasă şi ciudată, are opacitatea unei frunţi de bou, dar, uşurată de alcool, a pătruns în starea aceea în care trupul celuilalt devine propriul trup, trupul tăinuitei iubiri de sine pe care ni-l restituie oglinda în care ne privim şi patul pe care ni-l încălzim singuri. Iar el e prizonierul acestui trup al iubirii ei şi, în ciuda tuturor gândurilor şi hotărârii, simte cum se învârtoşează discret şi mielul cu o nară începe să i se scoale sub talie.

— Nu sunt bun, se împotriveşte el, dar în acelaşi timp simte cum alunecă în mrejele femeii.

Slăbeşte strânsoarea mâinii cu care i-a cuprins sânul, cât să i se balanseze în căuş.

— Eşti bun, eşti minunat, insistă ea şi-şi face de lucru cu prohabul lui.

Cu mâna liberă, el îi dă la o parte reverul halatului, ca să-i dezgolească şi celălalt sân, timp în care se desface şi nodul cordonului.

Pe palier se aude o uşă de lift care se închide. Se aud tot mai tare paşii ce se-apropie de uşa lor. Se desprind unul de altul; Peggy se-nfăşoară la loc în halat. Lui îi rămâne întipărită pe retină imaginea voalată a unui triunghi flocos mai lat decât palma lui, sub un pântece mai alb decât laptele, cu vergeturi argintii. Paşii trec mai departe. Potenţialii amanţi răsuflă uşuraţi, dar vraja s-a rupt. Peggy îi întoarce spatele şi-şi leagă cordonul.

— Ţii legătura cu Janice, spune ea.

— Nu tocmai.

— Cum de-ai ştiut că i-am spus de cioroi?

Ciudat, nimeni altcineva n-are nicio problemă cu apelativul „cioroi”. Sau cu pacifismul. Rabbit o fi cel care are-o problemă.

Lobotomia. Acolo, la marginea vezicii, unde-l roade vinovăţia, se cască o groapă. Trebuie să se grăbească spre casă.

— M-a sunat să m-anunţe că un avocat o să iniţieze procedurile de divorţ.

— Şi chestia asta te întristează?

— Cred că da. Oarecum. Sigur.

— Bănuiesc că-s eu fraieră, dar n-am înţeles niciodată de ce te-ai împăcat cu Janice. N-a fost niciodată demnă de tine, dar niciodată. Îmi place de ea, însă-i poate femeia cea mai copilăroasă şi mai obtuză pe care-am cunoscut-o vreodată.

— Parc-ai fi mama.

— Şi ce, asta-i de rău?

Se răsuceşte; are părul diafan. N-a văzut-o niciodată pe Peggy atât de brusc mătăsoasă, atât de direct feminină. Până şi ochii îi par mai puţin respingători. În joacă, sfidând tensiunea provocată de sosirea iminentă a lui Billy, îşi freacă dosul palmei de sfârcurile ei. Jeleuri dulci, gustoase.

— Poate ai dreptate. Ar trebui să ne-ncercăm lungimile de undă.

Peggy roşeşte, se dă înapoi, încremeneşte, de parcă o oglindă surprinzătoare i-ar fi dezvăluit o imagine mult prea brutală.

Se înfăşoară atât de strâns în bucleul albastru, de i se îngustează umerii.

— Dacă vrei să mă inviţi la cină într-o seară, ştii unde mă găseşti, îi spune ea, apoi adaugă nervoasă: Dar nu vinde pielea ursului din pădure.

* * *

Repede, repede. Autobuzul 12 vine dup-o veşnicie, plimbarea pe Emberly pare fără sfârşit. Totuşi, casa lui, a treia de la capătul lui Vista Crescent, scundă, nouă şi de-o culoare posomorâtă, de măr verzui, de pe sfertul de pogon de peluză neîngrijită, năpădită de pătlagină, este întreagă şi, oriunde priveşti în jurul ei, peticele nepopulate ale caselor similare păstrează nealterată intensitatea copiei la indigo. Faptul că pata neagră din casa lui nu-i reduplicată îl face să se amăgească sperând că nu-i acolo. Dar, de îndată ce urcă cele trei trepte ale verandei şi se uită pe cele trei ochiuri de geam dispuse în scară, Rabbit zăreşte în dreapta, în camera de zi, de la spate – canapeaua fiind între timp întoarsă invers –, o sferă neagră, stufoasă, între conul auriu-căpşună al lui Jill şi chica lui Nelson, neagră ca a lui Janice, tunsă băieţeşte. Se uită la televizor. Skeeter pare să fi repus în drepturi tembelizorul. Crainicul, spectral din cauza

contrastului prea mare, dă din gură la fel de repede ca un vampir, fiindcă sunt prea multe ştiri comasate între prea multe reclame: „… după un exil de cinci ani în Cuba comunistă, în câteva state africane şi în China comunistă, a aterizat azi, la Detroit, şi a fost imediat luat în custodie de agenţii FBI care-l aşteptau. Într-o altă parte a frontului rasial, Comisia SUA pentru Drepturi Civile a atacat violent administraţia Nixon, pentru că a făcut, citez, un mare pas înapoi, am încheiat citatul, în ceea ce priveşte integrarea şcolară în statele din Sud. În Fayette, statul Mississippi, trei membri albi ai Klu-Klux-Klanului au fost arestaţi pentru tentativa de a arunca în aer supermarketul, al cărui proprietar este primarul negru proaspăt ales, Charles Evers, fratele militantului pentru drepturi civile care a fost asasinat. La New York, purtătorii de cuvânt ai bisericii episcopaliene au renunţat să mai aducă argumente în sprijinul deciziei lor controversate de a vira două sute de mii de dolari în contul celor cinci sute de milioane de dolari revendicate de liderul bisericii negre, James Forman, ca, citez, daune, am încheiat citatul, de la Bisericile Creştine din America pentru, citez, trei secole de afronturi şi exploatare, am încheiat citatul, în Hartford, statul Connecticut, şi în Camden, statul New Jersey, predomină un calm fragil, după tulburările de săptămâna trecută din sânul comunităţilor de culoare din aceste oraşe. Acum urmează un anunţ important".

— Bună, bună, îi salută Rabbit, dar nimeni nu-l ia în seamă.

Nelson se întoarce şi-l anunţă:

— Hei, tată! S-a-ntors în ţară Robert Williams[68].

— Cine naiba-i Robert Williams?

— Bulă, dragă, e un tip care-o să ţi-o tragă fără vaselină.

— Alt Iisus negru. Câţi din ăştia mai sunteţi, frate?

— După numeroşii profeţi falşi, îi spune Skeeter, o să-ţi dai seama c-am venit, corect? Aşa scrie la Cartea Sfântă, corect?

— Mai scrie şi că El a venit şi-a plecat.

— Vine din nou, Bulă. Şi-o să-ţi pună curu' la frigare. P-al tău şi p-al lui Nixon, corect?

— Săracu' Nixon, până şi comisiile lui dau în el. Ce mama dracu' poate să facă? Nu poate să se ducă în fiecare ghetou şi să le repare personal ţevăraia. Nu poate să-i ofere fiecărui drogat vărzuit câte-un milion de dolari şi-un doctorat. Nixon, cine-i Nixon? Nu-i decât un tip total nepregătit, de la Camera de Comerţ, care-a avut norocul să pună mâna pe-un fotoliu călduţ şi-i atât de prostovan, încât îşi închipuie c-a dat norocul peste el. Lăsaţi-l în pace pe amărâtul ăsta, încearcă să ne plictisească de moarte, ca să nu ne sinucidem.

— Nixon, un căcat! Albiciosul ăsta a ajuns acolo prin votul feţelor palide, corect? Nu-i deloc mai breaz decât cei din trupele de asalt ale lui Strom[69]. E un Irod, omule, iar noi, toţi copilaşii negri, am face bine să credem asta.

— Copilaşi negri, lideri negri, Isuse, m-am săturat de cuvântul ăsta. Dac-aş pronunţa „alb" de optzeci de ori mai rar decât spui tu „negru", te-ar apuca pandaliile. Ce Dumnezeu, mai uită şi tu de culoarea ta!

— O să uit când o să uiţi şi tu, corect?

— Doamne, ce n-aş da să uit nu numai culoarea pielii tale, ci şi ce-i sub ea. Acum trei zile ne-am înţeles că-n trei zile-o să pleci.

— Taţi, *nu*!

Chipul puştiului e încordat. Avea dreptate mami, e prea gingaş, prea emotiv. Îşi închipuie că lumea o să-l rănească şi chiar aşa o să fie. Ce ţi-e şi cu instinctul universal de a-i extermina pe cei slabi.

Jill se ridică şi se pune în faţa celor doi. Trei la unul. Rabbit e în al nouălea cer. Făţarnic,

---

[68] Militant de culoare (1925-1996) care în anii 1960 a instruit populaţia neagră să se apere de raidurile nocturne ale KJu-Klux-Klanului, a contribuit la înfiinţarea grupării paramilitare Panterele Negre, iar după ani de exil a devenit consilier guvernamental pe probleme de politică externă.

[69] James Strom Thurmond (1902-2003), originar din Carolina de Sud, senator democrat înregimentat ulterior în Partidul Republican, politician de tristă amintire, notoriu pentru linia politică dură adoptată în privinţa problemelor rasiale.

bate-n retragere şi spune, până s-apuce ea să-i zică ceva:

— Spune-i celui mai oacheş dintre iubiţii tăi, aici de faţă, că mi s-a părut c-ar fi promis să se care de-ndată ce i se iveşte ocazia. Am aici douăzeci de verzişori pentru el. Ceea ce-mi aminteşte de ceva.

Skeeter îl întrerupe, vorbind la pereţi:

— Îl *iubesc* când se poartă aşa. El e Bărbatul.

Apoi îi spune şi Jill ce-are pe suflet:

— Nelson şi cu mine refuzăm s-o ducem dintr-o ceartă în alta. În seara asta, după cină, vrem să purtăm o discuţie constructivă. E o nevoie strângentă de puţină educaţie în casa asta.

— Casă?! Se minunează Rabbit. Eu i-aş spune tabără de refugiaţi. Îşi continuă gândul de mai devreme: Hei, Skeeter, ai şi tu un nume de familie?

— X, îi răspunde Skeeter. 42X.

— Eşti sigur că nu-i Farnsworth?

Trupul lui Skeeter îşi leapădă cochilia, rămâne o clipă mască, până să-şi recapete tupeul.

— Cu Super Tom ăla, spune el cu convingere, nu mă-nrudesc sub nicio formă.

— *Vat* îţi dă numele de familie ca fiind Farnsworth.

— *Vat*, i-o întoarce Skeeter pe un ton afectat, e o fiţuică fascistă.

După ce-ai înscris un coş, traversezi terenul în fugă, cu bărbia-n piept, dar în suflet îţi dăinuie sentimentul c-ai lăsat o urmă ce nu mai poate fi ştearsă.

— Ziceam şi eu aşa, mustăceşte Rabbit. Îşi întinde braţele, cât e de lung: Mai vrea cineva o bere?

După cină, Nelson spală vasele, iar Skeeter le şterge. Jill aranjează camera de zi pentru discuţia plănuită; Rabbit o ajută să pună canapeaua la locul ei. Rabbit observă că, pe rafturile dintre camera de zi şi chicineta unde luau micul dejun, pe care el şi cu Janice le ţineau goale, acum zace un teanc de cărţulii broşate, uzate, cu cotorul ros şi paginile boţite. *Scrierile alese ale lui W. E. B. Du Bois*[70] *Becisnicii pământului*[71], *Negru la răcoare*[72] *Viaţa şi vremurile lui Frederick Douglass*[73], alte cărţi, istorie, Marx, economie, chestii care lui Rabbit îi întorc maţele pe dos, ca atunci când se gândeşte la meseria de chirurg sau la toate conductele de canalizare şi ţevile de gaz de sub carosabil.

— Cărţile lui Skeeter, îi explică Jill. M-am dus azi să le iau de la Jimbo. Şi i-am luat şi hainele. Mi le-a adus Babe.

— Hei, Bulă, îi strigă Skeeter de la chiuvetă, printre rafturi, ştii de unde am cărţile alea? Din Nam, de la librăria bazei Longbinh. Tare-i mai place să citim Armatei tale nebunatice! Ne-nvaţă să citim, să tragem cu arma, să săpăm latrine, să prizăm piperaş, e prietenul cel mai de nădejde al negrilor, exact cum se laudă!

Trânteşte cârpa de şters vase, *zbang!*

Rabbit îl ignoră şi-o întreabă pe Jill:

— Te-ai dus acolo? Locul ăla mişună de poliţişti, puteau să-ţi ia uşor urma.

— Stai liniştit, Bulă, strigă Skeeter din bucătărie, amărâţii ăia de caralii au de urmărit cioroi mai importanţi ca mine. Ştii ce s-a-ntâmplat la York, corect? Pe lângă asta, ce se-ntâmplă în Brewer zici că-i Balul de Caritate al Doamnelor! *Zbang!*

Nelson, care spală vasele alături de el, întreabă:

---

[70] William Edward Burghardt Du Bois (1868-1963), personalitate marcantă a culturii afro-americane, militant pentru drepturile negrilor americani, istoric, sociolog, poet.

[71] Frantz Fanon (1925-1961), eseist şi psihanalist din Martinica, este şi autorul volumului *Becisnicii pământului*, care prezintă lupta dusă de poporul algerian pentru independenţă naţională.

[72] Eldridge Cleaver (1935-1998), lider al mişcării de emancipare a populaţiei de culoare din SUA, iniţial membru al grupării paramilitare Panterele Negre, este autorul culegerii de eseuri *Suflet pe gheaţă* (196S), scrise în timpul anilor de detenţie.

[73] A treia biografie semnată de Frederick Douglass (1818-1895), celebru militant de culoare pentru abolirea sclaviei, orator, editor şi om politic.

— O să-i împuşte pe toţi albii?

— Pe cei mari şi urâţi, în special. Tu ţine-te departe de tipul ăla sinistru, de Billy, şi nu te dezlipi de mine, Bulache. N-o să păţeşti nimic.

Rabbit pune mâna pe-o carte, la întâmplare, şi citeşte:

Guvernul există pentru progresul poporului, iar nu pentru confortul unei aristocraţii. Scopul industriei este bunăstarea muncitorilor, iar nu îmbogăţirea patronilor. Scopul civilizaţiei este progresul cultural al masei muncitoreşti, iar nu doar al unei elite intelectuale.

Îl sperie, aşa cum îl speriau muzeele, când mergea cu şcoala să vadă mumia putrezind în sarcofagul ei de aur sau fildeşul elefantului transformat într-o sută de chinezi cu ochii oblici. Vieţi incredibil de îndepărtate, abisuri ale existenţei, mai rele decât vieţuitoarele care se târăsc oarbe pe fundul oceanului. Cartea e plină de sublinierile lui Skeeter. Citeşte:

Trezeşte-te, trezeşte-te, înarmează-te cu vigoare, o, Sionule! Respinge slăbiciunea misionarilor care nu vă învaţă iubirea sau frăţia, ci, în primul rând, virtuţile profitului privat din capital, furat din pământurile şi munca voastră. Africa, trezeşte-te! Înveşmântează-te în frumoasele burnuzuri ale socialismului panafrican.

Rabbit pune cartea la loc şi se simte mai bine. Nu există astfel de burnuzuri. Astea-s tâmpenii.

— Despre ce vom discuta? Se interesează el, în timp ce se-aşază cu toţii pe băncuţa cizmarului.

Jill îi răspunde stânjenită, roşind:

— Skeeter, Nelson şi cu mine stăteam de vorbă azi, după şcoală, şi-am ajuns la concluzia că, de vreme ce s-ar zice c-avem o problemă de comunicare atât de dificilă…

— Despre asta-i vorba? Întreabă Rabbit. Poate comunicăm prea bine.

— … o discuţie constructivă s-ar putea dovedi educativă şi utilă.

— Eu fiind cel care trebuie educat, comentează Rabbit.

— Nu neapărat.

Lui Rabbit, grija cu care-i vorbeşte Jill îi stârneşte mila. O *chinuim ca pe hoţii de cai pe biata fată*, îşi zice el.

— Eşti mai în vârstă decât noi şi-ţi respectăm experienţa. Suntem cu toţii de acord, cred, că problema e că n-ai avut niciodată şansa să-ţi expui punctul de vedere. Din cauza con textului concurenţial din societatea americană, ai fost nevoit a traduci prea rapid totul în fapte. Viaţa ta n-are un conţinut reflexiv; se rezumă la instinct, iar atunci când te trădează instinctele, nu mai ai încredere în nimic. De-aia eşti cinic. Cinismul, am citit undeva, e un pragmatism obosit. Pragmatismul a prins bine la un moment dat, în epoca în care se stabileau noi frontiere; şi-a făcut treaba, la modul foarte risipitor şi nemilos, dar şi-a făcut-o.

— În numele lui Daniel Boone, zice Rabbit, îţi mulţumesc.

— Nu-i bine să uiţi, continuă Jill pe un ton blajin, atunci când spui că americanii sunt exploatatori, că primii exploataţi sunt ei înşişi. Tu, îi spune ea, privind în sus, formând o constelaţie cu ochii, pistruii şi nările ei, nu ţi-ai dat niciodată şansa să reflectezi şi la altceva în afară de tehnologie, baschet şi tipar, care-au slujit un scop autoexploatator. Ţii în tine un Dumnezeu perimat şi un patriotism vetust şi furios. Iar mai nou şi o nevastă depăşită.

El trage aer în piept ca să dea glas protestului său, dar ea flutură din mână, rugându-l s-o lase să termine.

— Consideri aceste lucruri sacre nu din iubire sau credinţă, ci de frică; ai gândirea îngheţată, fiindcă, de cum te-au trădat instinctele, ai ajuns la concluzia că totul înseamnă de fapt nimic, că zero este răspunsul adevărat. Asta credem noi, americanii: ori câştigăm, ori pierdem, totul sau nimic, ucide sau mori, fiindcă niciodată nu ne-am acordat răgazul să gândim. Dar acum, vezi tu, trebuie să ni-l acordăm, fiindcă acţiunea nu mai e de-ajuns, acţiunea lipsită de gândire înseamnă violenţă, după cum ne-o demonstrează şi Vietnamul.

În sfârşit, poate să zică şi el ceva:

— În Vietnam a existat violenţă şi până s-auzim noi de nenorocitul ăla de loc. Îţi poţi da seama de faptul că eu unul sunt, în esenţă, un tip pacifist, fie şi doar după faptul că stau şi-ascult tâmpeniile pe care le debitaţi.

Arată spre Skeeter.

— *El* e javra pusă pe violenţă.

— Dar, *vezi tu*, continuă Jill pe un ton în acelaşi timp dulce şi cicălitor, dregându-şi glasul obosit în chip aţâţător, amintind de vocea ei din pat, Skeeter te înfurie şi te înspăimântă pentru că nu ştii nimic despre trecutul lui. Nu mă refer la trecutul lui personal, ci la trecutul rasei lui, la cum a ajuns el să se afle acum aici. Lucrurile de care te simţi ameninţat, de exemplu, violenţele stradale şi ajutoarele sociale, au apărut din senin în ziare, fără să ai habar ce-i cu ele. Aşa că ne-am gândit că, în seara asta, am putea discuta puţin, am putea ţine un soi de seminar, despre istoria afro-americanilor.

— Te rog, tati, se amestecă şi Nelson.

— Doamne sfinte! OK. Dă-i drumul. Ne-am purtat ca fiarele cu sclavii, şi-atunci de ce sunt aşa de puţini negri americani care se leapădă de Cadillacurile lor şi, pardon de expresie, de televizoarele lor color, ca să se-ntoarcă în Africa?

— Tati, *nu fi!*

— Bulă, hai să lăsăm sclavia la o parte, începe Skeeter. Asta s-a întâmplat acu' un milion de ani, era o chestie la nivelul întregii ţări, corect? Deşi trebuie să recunosc: cu cât a-nceput să se-mpută treaba mai mult, cu atât mai abitir v-aţi tăvălit în ea voi, albicioşii, corect?

— Ne-am extins teritoriul.

— Uşurel, stai jos. N-ai argumente, corect? Vă intra bumbacul pe ţeavă, corect? Doar negrii au crăpat lucrând în mocirlele de bumbac, corect? Or'cum, a urmat războiul. I-aţi avut pă nebunii ăştia din Nord, alde Garrison[74] şi Brown[75], care făceau tămbălău şi, în Sud, o liotă de superalbicioşi ca Yancey[76] şi Rhett[77], care şi-au închipuit că-şi pot trage spuza pă turtă prin secesiune. Faza nostimă e – chicoteşte el şuierat, iar Rabbit şi-l închipuie ras în cap şi-i apare imaginea lui Farnsworth – că nu le-a mers. Confederaţia i-a trimis p-un vapor şi la alegeri şi-au uns în funcţii doar marionete. La fel s-a întâmplat şi-n Nord, cu pisici ca Sumner[78]. Veniţi la vot, oamenii se temeau de omul cu ideea, corect? Ai auzit vreodată, bănuiesc că nu, de-un alde Ruffin[79], deştept, nevoie mare, care-a inventat agricultura modernă sau cam aşa ceva, i-a urât pă yankei atât de mult, c-a aprins fitilul primului tun la Sumter[80] şi s-a împuşcat în cap, când Sudul a pierdut războiul? Oameni nebuni! Frumos, corect? Deci, *or'cum,* Lincoln a pus de războiul ăsta, a luptat dintr-o grămadă de motive greşite – ce-o fi Uniunea asta aşa de sacră, e doar un trust ce gestionează puterea, corect? — Şi, dintr-un alt motiv greşit, i-a eliberat pă sclavi, şi gata. Dumnezeu să binecuvânteze America, corect? Şi-acum încep să mă şucăresc.

— Şucăreşte-te, Skeeter, îl invită Rabbit. Cine vrea o bere?

— Eu, tati.

— Jumătate.

— O-mpart eu cu el, se oferă Jill.

— Chestia aia corupe sufletul. Aveţi ceva împotrivă dacă ard un cui?

— E interzis de lege.

— Aşa-i, dar toată lumea arde. Tu crezi că toate pisicuţele alea şic din Penn Park beau Martini

---

[74] William Lloyd Garrison (1805-1879), ziarist şi militant pentru abolirea sclaviei, unul dintre fondatorii Societăţii Americane Antisclavie.

[75] John Brown (1800-1859) a fost primul cetăţean american alb care a militat pentru abolirea sclaviei în SU A, fiind adeptul mijloacelor extreme de acţiune (crima, insurecţia etc.).

[76] William Lowndes Yancey (1814-1863), gazetar, orator, politician şi diplomat, a fost liderul mişcării secesioniste iniţiate de statele sudiste şi unul dintre cei mai îndârjiţi susţinători ai sclaviei.

[77] Robert Barnwell Rhett (1800-1876), politician secesionist originar din Carolina de Sud.

[78] Charles Sumner (1811-1874), om politic originar din statul Massachusetts, avocat şi orator, militant împotriva sclaviei.

[79] Edmund Ruffin (1794-1865), fermier, proprietar de sclavi şi militar în armata sudistă, apărător fervent al autonomiei politice a fiecărui stat şi al sclaviei.

[80] Fort Sumter, fortificaţie situată în portul Charleston din statul Carolina de Sud, unde a avut loc prima confruntare din Războiul Civil american.

când se-ntorc seara acasă? Chestia asta-i fumată. Acu', trag un cui. Fără mişto, e mai la modă decât ciunga. Acolo, în Nam, era bombonica tânărului combatant.

— OK. Arde-o. Uite c-am ajuns s-o văd şi p-asta.

— Şi-ai încă multe de văzut, i-o întoarce Skeeter.

Îşi pregăteşte cuiul cu marfă dintr-o punguţă de cauciuc, scoasă de undeva din canapeaua pe care doarme, şi o foiţă de hârtie galbenă, îl linge rapid cu limba lui groasă şi deschisă la culoare şi-i răsuceşte capetele. Când îl aprinde, capătul răsucit se învăpăiază. Trage flămând în piept, îşi ţine respiraţia de parc-ar fi pe cale să se cufunde foarte adânc, apoi expiră cu un râgâit fumul uzat şi dulceag. Îi oferă capătul ud lui Rabbit.

— Vrei să-ncerci?

Rabbit clatină din cap, cu un ochi la Nelson. Băiatul îl urmăreşte cu ochi de şoim pe Skeeter. Poate că Janice are dreptate, îl lasă pe copil să vadă prea multe. Totuşi, nu el e cel care-a plecat. Iar viaţa este viaţă, Dumnezeu a inventat-o, nu el. Totuşi, se uită la Nelson, temându-se ca nu cumva prezenţa lui în cameră să fie interpretată drept undă verde dată drogurilor.

— Dă-i drumul la melodie, îl îndeamnă el pe Skeeter. Lincoln a câştigat războiul din nişte motive greşite.

— Şi-apoi a fost împuşcat, corect?

Skeeter îi pasează cuiul lui Jill. În timp ce-l preia, îl priveşte întrebător pe Rabbit: *Asta vrei*? îl ţine expert, nu ca pe-o ţigară de tutun cu care gesticulează Fred Astaire, ci cu veneraţie, de parc-ar fi hrană, cu cât mai multe degete, trage din capătul ud ca dintr-un sfârc. Pe faţa ei delicată se aşterne împăcarea, devine visătoare.

— Vas'zică, dup-aia v-aţi trezit cu patru milioane de sclavi eliberaţi, fără proprietate şi fără slujbe, într-o economie făcută praf, şi v-aţi zis că au sosit zilele-nsorite. Păşuni verzi, corect? Patruzeci de acri şi-un catâr, corect? Nu valorau nici cât o ceapă degerată, ce naiba, Bulă, asta a fost cea mai înduioşătoare chestie, felul în care bieţii negrotei au muşcat momeala! S-au învăţat unii pă alţii să citească, şi-au rupt spinările pă nimic, au trimis bărbaţi adevăraţi la căcatul ăla de Senatul Suuu… aaa, au făcut legi care le-au asigurat Statelor Dixie[81] primele şcoli publice pă care le-au avut vreodată, ce zici de asta, iată nişte date pentru cultura ta ge-ne-ra-lă, corect? Jill, scumpo, dă-mi cuiul ăla-napoi, o să te duci în Lună, asta-i iarbă pură. Şi toate astea s-au întâmplat în timp ce alde Bulă şi Bulache, albicioşii de acolo, făceau spume la gură şi-i făceau babuini pă eroii noştri negri. Nu puteau să facă mare lucru, atâta timp cât armatele nordiste mişunau prin zonă, corect? Babuini, maimuţe, gorile: negrii ăştia drăgălaşi, plini de speranţe, care-ncercau să devină oameni, închipuindu-şi c-au fost meniţi să fie oameni, cel puţin în aceste State Aburite ale Amuricii.

Chipul lui Skeeter îşi leapădă cochilia zeflemitoare şi se crispează, e gata să plângă. Şi-a scos ochelarii. Se-ntinde spre Jill, după ţigara cu marijuana, dar nu-şi ia ochii de la Rabbit. Rabbit e înmărmurit, mintea îi galopează. Nelson. Trimite-l la culcare. Vede prea multe. În timp ce-l ascultă pe Skeeter, simte cum îi cade faţa sleită, amorfă, alunecoasă. Berea are un gust rău, de malţ. Lui Skeeter îi vine să ţipe, să urle. Stă pe marginea canapelei şi face gesturi atât de bruşte, de zici c-o să-şi frângă braţele. E nebun.

— Şi-atunci, ce-a făcut Sudul? I-a făcut babuini şi i-a linşat şi i-a biciuit şi l-a furat pă omu' negru de mărunţişu' pă care-l avea şi i-a mulţumit Isusului lor alb că nu mai sunt nevoiţi să-l hrănească. La care, Nordul ce-a făcut? S-a dat la fund. S-a retras. A pus osul la treabă-n război, iar acum se bălăcea în cea mai mare şi fericită mocirlă de lăcomie şi corupţie, şi exploatare, şi poluare, şi construcţie de mahalale, şi masacrare de indieni pă care-a pomenit-o vreodată ştoarfa asta de planetă amărâtă, corect? Şi, ca să n-adormi, Bulă, urmează partea interesantă. Găozarii de sudişti şi găozarii de nordişti s-au întâlnit şi ce şi-au zis, hai să facem un pact. Ce-atâta democraţie? Hai să punem de-o dolarocraţie. Ce rost are să ne batem capu' cu omu' liber versus sclav? Hai, mai bine, să ne vedem de capital versus muncă, asta-i ideea, corect? Pizdulicea asta de ţărişoară e cea mai mare chisea care s-a ivit vreodată, aşa că hai să ne-nfruptăm, prietene! Voi i-o trageţi mâinii de lucru negre, iar noi i-o tragem mâinii de lucru provenite din imigranţi

---

[81] Poreclă dată statelor sudiste participante la Războiul Civil din anii 1861-1865.

albicioşi şi mongoloizi idioţi, şi *uraaa!* Aleluia, corect? Aşa că Freedman's Bureau[82] a fost dat naibii şi guvernatorii militari au fost alungaţi de albicioşi călare, care erau puşi pă hăcuitul fetelor de culoare cu copii în burtă, iar Tilden[83] a fost escrocat la nişte alegeri trucate, fapt pă care-l recunosc toate manualele de istorie ale albicioşilor. Poţi să verifici, corect? Şi-a fost revoluţia de la 1876. În ce-l priveşte pă negru, ăsta-i şapteşasele care l-a durut, c-o sută de ani mai devreme, n-a fost decât o gaşcă de gentlemani englezi care făceau evaziune fiscală.

Skeeter îşi pune ochelarii la loc pe nas; cercurile de sticlă strălucesc prin fumul albastru. Tonul îi redevine ironic:

— Aşa că hai să cântăm cu toţii Frumoasa Americă! În nord şi-n vest, baronii jafului şi mahalalele. Jos, în sud, un mare grătar cu carne de negri. Hitler, fie-i binecuvântat, Doamne, sufleţelul drăgălaş, măcar a-ncercat să ţină cuptoarele ascunse de ochii lumii. Jos, în Statele Dixie, nu exista o magnolie să n-aibă atârnată de ea o funie. Omule, au dat nişte legi cum că, dacă un cioroi strănută la mai puţin de cinci kilometri de curul unui alb, să-i halească boaşele dulăii cu colţi ca dinţii de ferăstrău. Dacă un cioroi nu sărea de pe trotuar şi nu lingea de pă jos mahorca mestecată ori de câte ori scuipau toţi jegoşii din târg, se trezea pus în lanţuri şi vândut vreunui cumnat de şerif, la un preţ mai mic decât un ou de aligator. Şi, dacă-ndrăznea să-şi ceară dreptul la vot, garantat prin Amendamentul al Cincisprezecelea din Constituţie, ei bine, îşi dădeau silinţa să-l jupoaie de viu cât mai încet cu putinţă şi inventau legi cât mai multe ca să-şi exprime dezaprobarea, aşa că era mai bine pentru sărmanu' negrotei să-şi vâre capu-n zambilica mătuşii Lily, decât să şi-l vâre într-o cabină de votare. Corect? Bulă, tre' să-ţi spun că v-aţi făcut mendrele cum aţi vrut, Sudul şi-a recâştigat sclavia, la jumătate de preţ, şi-a preluat controlul asupra Congresului prin numărătoarea voturilor pă care negrii nu le puteau exprima, Nordul şi-a căpătat banii de bumbac necesari capitalului şi toată lumea s-a distrat căcându-se-n capu' negrilor şi ţinându-se apoi de nas. Crezi măcar o iotă din toată povestea asta?

— Cred totul, răspunde Rabbit.

— Mă crezi? Mă crezi şi că sunt atât de şucărit doar povestindu-ţi toate astea că, dac-aş avea un cuţit la-ndemână, ţi l-aş vârî pă gât şi m-aş uita cum se scurge viaţa din tine cu horcăieli, şi tare mi-ar mai plăcea, ah, tare de tot!

Skeeter plânge. Pe pielea feţei i se amestecă lacrimile şi fumul.

— OK, OK, îl îmbunează Rabbit.

— Skeeter, nu plânge, îl roagă Nelson.

— Skeeter, a fost prea de tot, nu mai pot, spune Jill şi se ridică. Sunt ameţită.

Dar Skeeter nu vrea să vorbească decât cu Harry.

— Ceea ce vreau să-ţi spun, zice el, ceea ce vreau să fie clar, Bulă, e că voi aţi avut o şansă-n viaţă. Aţi fi putut alege o cale mai dreaptă, corect? Dar v-a pălit lăcomia, corect? Ne-aţi scos la mezat, corect? V-aţi trădat pă voi înşivă. Aşa cum a zis Lincoln, aţi plătit cu sânge, cu sabia pentru bici şi-aşa mai departe, şi nu ne-aţi ridicat, noi am întins mâinile, omule, eram ca nişte câini credincioşi care-şi aşteaptă osul, dar voi ne-aţi dat un şut în cur, aţi dat cu noi de pământ, aţi dat de pământ!

— Skeeter, te rog să nu-mi mai dai niciodată chestie d-asta, ce-o fi fost, dar niciodată, niciodată… zice Jill, clătinându-se pe picioare.

Skeeter îşi stăpâneşte plânsul, îşi ridică faţa înnegrită, brăzdată ca de dâre de cenuşă udă.

— Nu numai pe noi ne-aţi scos la mezat, ci şi pă voi înşivă, corect? Aţi avut puterea, aţi avut totul, şi-aţi apucat-o pe drumul gloduros al lăcomiei, omule, aţi făcut din voi găozarii planetei. Corect? Ca să meargă treaba cu capitalismul, i-aţi lăsat pă găozarii ăia de albicioşi să-şi facă mendrele, şi-acu' e cu toţii nişte albicioşi găozari, şi-n nord, şi-n sud, oriunde te-ai uita, nu vezi decât găozari, aţi lipăit otrava, şi-acu' se vede, Bulă, vorbeşti de America în numele tău şi tot primeşti sunete de goarnă şi stele, dar vorbeşte în numele oricărui om negru sau galben şi ceea

---

[82] Agenţie federală înfiinţată de Congresul SUA în martie 1865, pentru ajutorarea refugiaţilor de război şi a negrilor eliberaţi din sclavie.

[83] Samuel Jones Tilden (1814-1886), candidatul democrat la alegerile prezidenţiale din SU A din anul 1876, cele mai controversate alegeri din secolul al XIX-lea.

ce capeţi e ură, corect? Omule, lumea chiar te urăşte, eşti marele porc care împiedică progresul.

Împunge istovit aerul cu degetul lui descărnat şi-şi lasă capul în piept.

De sus, discret ca sunetul pe care-l scoate o pisică după ce-a prins o pasăre, se-aude un icnet chinuit de borâtură. Lui Jill i-e rău.

— Taţi, n-ar trebui să chemi un doctor? Întreabă Nelson.

— O să-i treacă. Du-te la culcare. Mâine mergi la şcoală.

Skeeter se uită la Rabbit. Are ochii injectaţi şi urduroşi.

— Ţi-am zis-o, corect?

— Problema ta, îi spune Rabbit, e că ai tendinţa să cazi în pură autocompătimire. Întrebarea e: încotro te-ndrepţi de-acum încolo? Noi toţi am ajuns aici pe-o corabie ca vai de ea. Vorbeşti de parcă singurul scop al acestei ţări, încă de la începuturi, a fost să-i frustreze pe negri. La naiba, nu reprezentaţi decât zece la sută din populaţie! Adevărul e că celor mai mulţi oameni nu le pasă nici cât negru sub unghie *ce* faceţi voi. Asta-i cea mai liberă ţară posibilă, reuşeşte dacă poţi, dacă nu poţi, mori cu demnitate. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, nu mai cere să ţi se dea totul pe de-a moaca!

— Amice, te-nşeli. Eşti alb, dar habar n-ai. Te fascinăm, albule. Ne visezi. Suntem coşmarul tehnologiei. Noi suntem toată bonomia satisfăcută pă care-aţi băgat-o-n voi, când aţi apucat-o pă drumul gloduros al lăcomiei. Noi suntem tot ce-a fost dat la o parte din revoluţia industrială, aşa că noi suntem *următoarea* revoluţie, nu ştii asta? Ba o ştii foarte bine. Altfel, de ce-ai fi atât de speriat de mine, Rabbit?

— Fiindcă eşti un magraon nebun de legat. Mă duc la culcare.

Skeeter îşi roteşte capul relaxat, şi-l pipăie într-un fel dubios. La lumina veiozei din lemn adus de valuri, chica rotundă pare inconsistentă, iar ţeasta îngustă aduce cu mânerul de os al unui cuţit. Îşi trece mâna peste frunte, de parcă i-ar fi năpădită de musculiţe.

— Vise plăcute, îi urează el. Sunt prea vărzuit să pot dormi, o să rămân aici, să-mi alin necazurile. Te superi dacă dau drumul la radio, încet de tot?

— Nu.

Sus, Jill, un neaşteptat fuior cald în braţele lui, îl imploră cu răsuflarea tăiată:

— Dă-l afară, Harry, nu-l mai lăsa să stea, nu-mi face bine, nici unuia dintre noi…

— Tu l-ai adus aici.

Vede în rugămintea ei vorbele exagerate ale unui copil ce vrea să-şi alunge temerile dându-le glas. Şi, într-adevăr, în cinci minute doarme buştean, neîntoarsă. Ceasul electronic e aprins deasupra capului ei ca un mic schelet selenar. De la parter, un radio cu volumul dat la minimum îi zgârie urechile. Curând adoarme şi Rabbit. Ciudat, doarme dus, cu Skeeter la el în casă.

— Harry, ce zici de una mică?

Taică-su îi spune barmanului, ca de obicei:

— Să fie un Schlitz.

— Un cocteil cu whisky, comandă el.

Vara a trecut, aerul condiţionat din Phoenix a fost închis.

— Cum se simte mami? Întreabă el.

— Cât de bine se poate, dată fiind situaţia, Harry. Se trage mai aproape cu doi-trei centimetri, cu un aer conspirativ: Medicamentul ăla nou pare să-şi facă efectul, acum stă în picioare ore-n şir. Să fiu al naibii, însă întrebarea de şaizeci şi patru de mii de dolari este care va fi efectul lui pe termen lung. Doctorul e cât se poate de sincer în privinţa asta. O întâmpină de fiecare dată când mergem la spital cu: „Ce mai face cobaiul meu preferat? ”

— Şi care-i răspunsul? Întreabă brusc Rabbit.

Taică-su tresare.

— Răspunsul ei?

— Al oricui.

Acum taică-su înţelege întrebarea şi ridică din umerii înguşti, în cămaşa albastră, decolorată.

— Încredere oarbă, îi sugerează el, apoi adaugă mormăind: încă un nenorocit sub pământ.

La televizorul de deasupra barului, nişte oameni trec pe lângă un coşciug, doar că sonorul e

oprit, aşa că Rabbit nu-şi dă seama dacă e vorba despre Everett Dirksen[84], depus pe catafalc la Washington, sau despre funeraliile lui Ho Şi Min[85] din Hanoi. Veşnic în haine de doliu, demnitarii arată la fel. Taică-su îşi drege vocea şi rupe tăcerea:

— Janice a sunat-o aseară pe maică-ta.

— Măi, să fie, cred că cedează, e călare pe telefon mai tot timpul. Stavros trebuie să-şi fi pierdut vigoarea.

— Era foarte necăjită. Zicea c-ai primit un colorat la tine-n casă.

— N-aş zice că l-am primit, s-a ivit oarecum din senin. Nimeni n-ar trebui să ştie asta. Cred că-i fiul lui Farnsworth.

— Nu se poate. Din câte ştiu eu, Jerry nu-i însurat.

— În general, ei nu se căsătoresc, corect? Ca sclavi, nu fi se dădea voie.

Detaliul ăsta istoric îl face pe Earl Angstrom să se strâmbe. Adoptă ceea ce între el şi fiu-su ar fi o atitudine dură.

— Trebuie să recunosc, Harry, că nici eu nu sunt încântat de chestia asta.

Imaginea funeraliilor (drapelul de pe coşciug are stele şi dungi, deci trebuie să fie a lui Dirksen) dispare şi, în locul ei, apar canonade de tunuri, camioane ce înaintează prin deşert, avioane ce zboară pe cer fără zgomot, soldaţi care gesticulează. Nu-şi dă seama dacă sunt israelieni sau egipteni.

— Dar mami cât de încântată e de treaba asta? Întreabă el.

— Trebuie să recunosc că i-a tăiat-o scurt lui Janice. I-a sugerat să se întoarcă acasă, dacă vrea să aibă un cuvânt de spus în gospodărie. I-a spus că n-are niciun drept să se plângă. Nu ştiu ce i-a mai zis, că n-am mai suportat s-ascult. Îmi vine să-mi iau câmpii când aud cum se ceartă femeile.

— A pomenit ceva de vreun avocat?

— Dac-a pomenit, maică-ta nu mi-a zis nimic. Fie vorba-ntre noi, Harry, a fost atât de necăjită, că m-a speriat. Nu cred c-a dormit mai mult de două-trei ore. A luat de două ori doza de Seconal şi tot n-a adormit-o. E-ngrijorată şi, scuză-mi şoriciul gros, că mă bag unde nu-mi fierbe oala, Harry, dar şi eu sunt îngrijorat.

— Din ce cauză?

— Sunt îngrijorat de întorsătura pe care-au luat-o lucrurile. N-am boală pe cioroi, n-am nimic împotrivă să lucrez cu ei şi lucrez cu ei de douăzeci de ani, dac-o să fie nevoie, o să şi locuiesc lângă ei, deşi adevărul e că încă n-au pătruns şi-n Mt. Judge, dar, mai mult de-atât, judecând după experienţa mea, înseamnă să te joci cu focul.

— Care experienţă?

— O să-ţi facă figura, îi zice papsi. N-au niciun Dumnezeu. N-arăt pe nimeni cu degetul, dar ăsta-i adevărul. O să-ţi facă figura şi-apoi o să râdă de tine. N-au pic de etică, aşa cum au albii, şi n-are niciun sens să afirmi c-ar avea. Mă-ntrebi de experienţa mea, nu vreau să intru-n amănunte, deşi aş avea destule să-ţi povestesc, doar aminteşte-ţi c-am fost crescut în Zona Trei pe vremea când erau mai mulţi albi decât negri şi ne-am amestecat, în toate sensurile. Îi ştiu eu pe locuitorii ţării ăsteia. Sunt oameni cumsecade. Le place să mănânce şi să bea şi să frecventeze cartierele cu felinar roşu, le place să-şi facă numărul, de multe ori aleg nişte jigodii în funcţii oficiale; dar nu le place să-şi vadă femeile pângărite.

— Cine-i pângărită aici?

— Păi, gaşca aia de ciudaţi de la tine de-acasă, felul în care-i întreţii se cheamă pângărire. Ai primit pân-acum vreun semnal de la vecini, ei ce părere au?

— Nici măcar nu-mi cunosc vecinii.

— Dacă băiatul ăla negru o să scoată nasul din casă, o s-ajungi să-i cunoşti. O să-i cunoşti sigur, la fel de sigur cum stau eu aici, încercând să-ţi fiu prieten, nu tată. S-au dus de mult

---

[84] Everett Mekinley Dirksen (1896-1969), politician american, reprezentant influent al Partidului Republican în Congresul şi Senatul SUA în anii ’60.

[85] Ho Şi Min (1890-1969), lider al revoluţiei vietnameze anticolonialiste, premier (între 1946 şi 1955) şi preşedinte (între 1946 şi 1969) al Republicii Democrate Vietnam (Vietnamul de Nord).

vremurile când îţi băgăm minţile-n cap cu biciui, Harry, şi tu oricum ne-ai dat mai puţină bătaie de cap decât Mim. Maică-ta zice mereu că-i laşi pe oameni să te-nvârtă cum vor ei, iar eu îi spun de fiecare dată, las' că Harry ştie ce face, întotdeauna cade-n picioare, dar încep să cred că s-ar putea să aibă dreptate. O fi maică-ta infirmă, dar încă-i greu de păcălit, ascultă-mă pe mine, c-am încercat.

— Când ai încercat?

Dar secretul ăsta – oare-a înşelat-o papsi pe mami? — Rămâne zăgăzuit în spatele protezei slăbite pe care bătrânul şi-o tot potriveşte cu limba, sugând-o gânditor. În loc de asta, îi spune:

— Fă-ne o favoare, Harry, mi-e silă să cerşesc, dar fă-ne o favoare şi treci diseară pe la noi, să stăm de vorbă pe tema asta. Maică-ta i-a ţinut piept lui Janice, dar îmi dau şi eu seama când o răscoleşte ceva.

— Nu în seara asta. Nu pot. Poate peste câteva zile o să se limpezească totul.

— De ce nu, Harry? Îţi promitem că nu te punem la zid sau mai ştiu eu ce. Dumnezeule, nu ţi-aş cere asta pentru mine, e vorba despre liniştea sufletească a maică-tii. Ştii… — Şi se trage atât de aproape, că li se-ating mânecile cămăşilor şi lui Rabbit îi ajunge la nas răsuflarea acră a lui taică-su – acum trece printr-o aventură prin care va trebui să trecem cu toţii.

— Nu mai insista, papsi. Nu pot acum.

— Te-au prins în gheare, ai?

Se ridică, hotărăşte că un cocteil cu whisky îi e de-ajuns şi răspunde:

— Corect.

În seara aia, după cină, discută despre sclavie. Jill şi Skeeter s-au ocupat împreună de vase, Rabbit l-a ajutat pe Nelson să-şi facă temele. Băiatul învaţă anul ăsta algebra, dar nu poate să facă în cap acel mic salt prin care un polinom se împarte în două ecuaţii de toată frumuseţea, una negativă şi una pozitivă. Rabbit fusese bun la matematică, era un joc cu limite, cu mişcări ordonate şi promisiunea misiunii îndeplinite la sfârşit. Combinaţia îi ieşea întotdeauna. Nelson e mai crispat, îi e teamă să se desprindă şi să sară în gol. E un băiat deştept, dar crispat, probabil i-e teamă de chestia aia care i-a răpit surioara: teamă că o să se-ntoarcă şi-o să-l ia şi pe el. Mai e o jumătate de oră până la emisiunea *Laugh-In,* la care vor să se uite cu toţii. În seara asta, Skeeter se-aşază în fotoliul maro, iar Rabbit în cel cu tapiţerie argintie. Jill şi Nelson ocupă canapeaua de polistiren. Skeeter are nişte cărţi; arată copilăresc de lucioase în braţele lui maronii, subţiri. Zilele de şcoală. *Sesame Street.*

Skeeter îi spune lui Rabbit:

— Băi, Bulă, m-am gândit c-am denaturat adevărul aseară, când am zis că sclavia ta e chestie de nivel naţional. Chestia e că, după ce-am mai meditat, tipul tău de sclavie pare-a fi unic şi foarte rău, printre cele mai rele, într-adevăr, pă care le-a cunoscut vreodată globul ăsta înecat în sânge.

În timp ce vorbeşte, vocea lui Skeeter exercită o presiune constantă, aidoma vântului ce zgâlţâie un copac mort. Privirea lui nu deviază niciodată spre Nelson sau Jill.

Rabbit, un elev slăbuţ (în liceu nu lua mai mult de opt), întreabă:

— Şi, mă rog, ce-a fost atât de rău?

— Lasă-mă să ghicesc ce-i în mintea ta. Ai impresia că n-a fost chiar atât de rău pe plantaţii, corect? Zdrăngăneau la banjouri şi mâncau pe rupte fructe şi legume pane, şi-aveau pe stăpânu' ăl bătrân sus la conac, în loc de Departamentul Protecţiei Sociale, corect? Cioroii ăia erau sălbatici, oricum, proşti ca noaptea, iar dacă nu le plăcea, păi de ce nu s-au răsculat şi n-au murit în lanţuri, ca nobilele piei-roşii, corect?

— Da! Chiar, de ce?

— Îmi place la nebunie întrebarea asta. Fiindcă am răspunsul pregătit. Motivul e că bătrânul Tonto era atât de primitiv, că agricultura n-avea niciun sens în ochii lui, era cu capu-n nori, corect? Pur şi simplu, s-a ofilit. Cât despre negru, el se trăgea din Africa de Vest, unde exista agricultură. Unde exista o organizare socială. Cum crezi că ajungeau sclavii ăştia la ţărm, de ia mii de kilometri depărtare? Negrii aranjau asta, doar nu era să-i bage pă albi în combinaţie, îşi trăgeau spuza doar pă turta lor. Erau nişte mafioţi, corect?

— Interesant.

— Mă bucur că spui asta. Îţi sunt recunoscător pentru interesul manifestat.

— A vorbit serios, intervine Jill.

— Ciocu' mic! O apostrofează Skeeter, fără să se uite la ea.

— Ba să faci tu ciocu' mic, i-o întoarce Nelson.

Rabbit ar fi mândru de băiat, dar simte că gestul lui de a-i lua apărarea lui Jill, ca şi atacul lui Skeeter sunt nişte automatisme: fac parte dintr-un scenariu pe care cei trei l-au pus la punct, cât timp el e la muncă.

— Lecturile, îi aminteşte Jill.

Skeeter îi explică:

— Micuţa Jilly şi cu mine am stat de vorbă azi şi ei i-a venit ideea să facem serile astea plăcute, petrecute împreună, mai legate, corect? Citim cu glas tare câteva chestii, altfel, sunt gata să susţin vorbăria de unul singur, asta până te hotărăşti să dai din nou cu mine de pământ.

— Atunci, lasă-mă să-mi iau o bere.

— Omule, aia-ţi dă coşuri pă burtă. Lasă-mă pă mine s-aprind nişte iarbă bună de Tijuana şi s-o dăm din mână-n mână. Un fost sportiv ca tine n-ar trebui să facă burtă de la bere, corect?

Rabbit nici nu se învoieşte, nici nu se clinteşte din loc. Îi aruncă o privire lui Nelson: copilul are ochii afundaţi în orbite şi strălucitori, speriaţi, dar nu-i în pragul panicii. Învaţă: are încredere-n ei. Se încruntă, ca să-l facă pe taică-su să nu se mai uite la el. În jurul lor, mobila – şemineul niciodată aprins, lemnul adus de ape, ca un cadavru proptit într-un braţ – ascultă. O ploaie tăcută a început să bată în ferestre, pecetluindu-i înăuntru. Skeeter stă cu buzele ţuguiate, ca să-nchidă înăuntrul lui primii vălătuci de fum dulceag, apoi îi dă afară cu un oftat şi se afundă în fotoliu, dispărând între aripile lui maronii, nu i se mai văd decât cercurile de sticlă şi argint ale ochelarilor. Perorează:

— Era proprietate, corect? Din Virginia-n jos, era, categoric, profit şi capital. Pă regele Angliei nu-l interesau decât banii scoşi din tutun, corect? Negrii nu erau decât nişte pete de cerneală pă foaia cu bilanţu'. Ei, dar regele Spaniei îi ştia pă negri mai din urmă; maurii îi conduseseră ţara, iar unii se dovediseră destul de isteţi. Zice regele Spaniei, ăsta-i supusul meu, are drepturi, corect? La care, Biserica zice, iată un suflet etern, nemuritor: botezaţi-l. Învăţaţi-l să deosebească binele de rău. Jurământul căsătoriei e sacru, corect? Dacă e-n stare să se spetească şi-adună mălai să-şi răscumpere libertatea, tre' să i-o vinzi. Asta stătea scris în legile de-acolo, de jos. Aici, la noi, legea spunea un singur lucru: niciun drept. Niciun drept. Aista nu-i om, aista-i un boţ cald de carne animalică, în valoare de-o mie de verzişori Su Hî Aa. Nu-l putem lăsa să se căsătorească, ar putea împiedica vânzarea lui într-un moment propice al pieţii. Nu-l putem lăsa să meargă la tribunal, să depună mărturie, ar putea încurca drepturile de proprietar ale Albuţului. Nu e luat în calcul deloc, dar *deloc*, crede-mă, tatăl unui copil sclav. Aşa zicea legea. Cum putea ajunge legea la aşa ceva? Foarte simplu, pentru că cioroiu' era considerat un căcat. Şi se temeau de propriu* lor căcat. Băi, frate, alboii ăştia erau bolnavi şi ei ştiau treaba asta perfect. În toţi anii ăia în care trăncăneau despre Tuciuriu' fericit, halitor de pepeni verzi, se căcau în izmene de frica răscoalelor, a răscoalelor, Bulă, când timp de secole au avut loc doar vreo două-trei şi, toate la un loc, n-au fost altceva decât o găleată cu pişat. Erau speriaţi de bombe, corect? Speriaţi că negrii ar putea învăţa să citească, speriaţi că negrii ar putea învăţa o meserie, speriaţi de negrii de pă piaţa muncii, un om eliberat din sclavie n-avea încotro s-o apuce odată ce *era* eliberat, toată discuţia aia despre terenurile nimănui, prima chestie pe care-a spus-o adunarea funciară din Kansas a fost: fără feţe balaoacheşe pe-aici, ţineţi-le departe de ochii noştri. Chestia cu Statele Aburite e că n-au fost niciodată un loc ca altele, unde asta se-ntâmplă fiindcă se-ntâmplă aia, iar unii semeni sunt mai norocoşi decât alţii, aşa că hai să mai băgăm aici un pic şi să mai dăm colo un pic; nu, dom'le, locu' ăsta n-a fost niciodată aşa ceva, a fost un *vis,* o stare de spirit transmisă de prăpădiţii ăia fraieri de pelerini, corect? Când un alb vede un negru, nu vede în el un om, ci un *simbol*, corect? Toţi oamenii ăştia de p-aici se plimbă înăuntrul *tărtăcuţei* lor, nu ştiu nici măcar că, dacă-i tragi cuiva un şut, pă omu' ăla îl *doare*, Iisus nici n-o să le spuie, pen' că Cristosul pă care l-au adus aici, la bordul corăbiilor, era cel mai meschin, cel mai lipsit de coaie Iisus Cristos pă care bunul nostru Dumnezeu l-a lăsat vreodată să se vânture p-aici, ca să bage lumea-n sperieţi. Sperieţi, *sperieţi.* Tu mă sperii pe mine, eu pe tine, noi amândoi pe Nelson, iar pă biata Jilly aci de faţă o sperie totul, de-o să-şi ia lumea-n cap şi-o să se ascundă iarăşi în droguri, dacă n-o să ne purtăm cu ea ca nişte tătici.

Întinde mâna cu feştila udată la cap, s-o paseze-n cerc. Rabbit clatină din cap în semn de refuz.

— Skeeter, zice Jill, pasajele, cu aerul oficial al unei femei cu funcţie de conducere, obişnuită să ceară unei adunări să facă linişte.

— Mai sunt treişpe minute până-ncepe *Laugh-In,* zice Nelson. Nu vreau să pierd începutul, e ca lumea când se prezintă fiecare.

— Cooo-rect, zice Skeeter, frecându-şi fruntea din cauza zumzetului pe care s-ar părea că-l aude uneori. Să-ncepem cu cartea asta.

Cartea se intitulează *Sclavia.* E tipărită cu litere roşii, albe şi albastre. Sub mâna subţiratică a lui Skeeter zici că-i carnaval.

— De chichi, să ne dea ceva mai consistent decât gargara mea neisprăvită, corect? Ştii, e ca o-ntâmplare la care, pur şi simplu, asişti. Bulă, chestia asta îţi cam stă-n gât, corect?

— Ba nu, îmi place. Îmi place să-nvăţ chestii noi. Sunt un om receptiv.

— Mă dă gata, e-atât de verosimil, zice Skeeter, întinzându-i cartea lui Jill. Păpuşă, poţi să-ncepi. De-aici, de unde-am pus deştu', pasaju' ăsta cu litere mai mărunte. Astea-s discursuri de pă vremuri, o anunţă el, pricepi?

Jill se saltă-n capul oaselor pe canapea şi citeşte cu un glas ceva mai piţigăiat decât de obicei, glasul unei puştoaice şcolite la un pension de fete cu ştaif, cu lecţii de călărie şi cu săli de clasă spaţioase, aerisite, cu perdele albe; un spaţiu situat cu o octavă mai sus chiar decât Penn Park.

— *Gândiţi-vă la fapta naţiunii*, le citeşte ea, *comisă întruna*, *la nesfârşit. Dumnezeu va auzi vocea înălţată din sângele fratelui vostru, strigând prelung de jos*, *de pe pământ; dreptatea Lui vă-ntreabă chiar în clipa asta: „America, unde îţi este fratele?" Iată răspunsul pe care trebuie să i-l dea America: „Iată-l acolo, în orezăriile mocirloase din Sud, pe câmpiile bogate în bumbac şi trestie de zahăr. Era slab şi eu l-am capturat; era gol şi eu l-am pus în lanţuri; neştiutor, sărac şi sălbatic, iar eu l-am supus. Pe umerii jigăriţi i-am pus jugul apăsător. L-am încătuşat; l-am bătut cu gârbaciul Alţi tirani l-au avut în puterea lor, dar degetul meu îi împungea carnea de om. Mă hrănesc cu truda lui; mă-ngraş, mă desfăt cu sudoarea, lacrimile şi sângele lui. Am furat tatăl, am furat şi fiii şi i-am pus să trudească; soţia şi fiicele lui îmi sunt plăcută pradă. Priveşte copiii servitorului tău şi-ai slujnicelor lui – fiii lui sunt mai tuciurii decât tatăl. Mă-ntrebi de african? L-am transformat în animal de povară. Poftim, aici este tot ce-i al Tău".*

Îi dă cartea înapoi lui Skeeter. Lui Rabbit pare să-i spună din priviri: *Ai răbdare. Nu te iubesc eu pe tine?*

— Mă dau gata chestiile astea, nasulelile astea, se ambalează Skeeter. Mişto pleaşcă pă capu' meu, corect? Şi-ai priceput poanta aia drăguţă, cu fiii mai tuciurii decât tatăl? Yankeii ăştia erau şucăriţi, pă bune, un futai respectabil ar fi-ngheţat toată mişcarea aboliţionistă. Ei nu şi-o puneau la ei acasă, în şură, aşa că le făceau viaţa un iad albicioşilor pârliţi, care dădeau cu ciocanu-n şoproanele sclavilor. Carnea neagră e carnea sufletului, corect? Asta a fost Theodore Parker[86], stai să-l auzi pă al tu', cea mai ordinară voce din mulţime, bătrânu' William Lloyd. Nellie, încearcă-l tu p-ăsta. De unde-am făcut eu semn. Citeşte cuvintele rar, nu-ncerca să le dai vreo intonaţie.

Cu o carte ţipător copertată, băiatul îşi caută salvarea privind spre taică-su.

— Mă simt ca un prostănac.

— Citeşte, Nelson, îl îndeamnă Rabbit.

Copilul îşi caută scăparea în altă parte.

— Skeeter, mi-ai promis că n-o să trebuiască să citesc.

— Am zis c-o să vedem cum *merge* treaba. Hai, că lui tati îi place. E un tip receptiv.

— Faci mişto de toată lumea.

— Lasă-l în pace, intervine Rabbit, începe să-mi scadă interesul.

— Hai, Nelson, se-amestecă şi Jill, o să ne distrăm ca lumea. Nu ne uităm la *Laugh-In* până nu citeşti.

---

[86] Theodore Parker, preot unitarian şi filosof transcendentalist, susţinător al mişcării aboliţioniste.

Băiatul se pune pe citit, pe alocuri se mai poticneşte, se încruntă aşa de tare, încât taică-su se-ntreabă dacă n-o fi având nevoie de ochelari.

— *Orice-ar fi*, citeşte el, *chiar dacă fiecare facţiune ar fi măcinată de dis… dis…*

— Disensiuni, spune Jill, uitându-se peste umărul lui.

— … fie*care sest…*

— Sectă.

— … fie*care sectă fărâmiţată, uniunea naţională dizolvată…*

— E bine, exclamă Jill.

— Lasă-l să bage mare, zice Skeeter cu ochii închişi, dând din cap aprobator.

Glasul lui Nelson răsună tot mai încrezător.

— … ţara *măcinată de un război civil şi servil, sclavia tot trebuie îngropată în mormântul infanteriei…*

— Infamiei, îl corectează Jill.

— *… in-fa-mi-ei, dincolo de posibilitatea unei re… renv…*

— Unei reînvieri.

— *Dacă Statul nu poate supravieţui agitaţiei antisclavie, n-are decât să piară. Dacă Biserica va trebui dărâmată de strădaniile Omenirii, n-are decât să se prăbuşească, iar ruinele să-i fie purtate de vânt în cele patru zări. Dacă Uniunea Americană nu poate fi salvată decât prin a imola… ce*-i aia?

— Sacrificiu, îi explică Jill.

— Credeam că-nseamnă ardere, recunoaşte Rabbit.

Nelson ridică privirea întrebător, neştiind dacă să continue sau nu.

Ploaia continuă să răpăie-n geam, unindu-i molcom, molcom, tot mai strâns sub acoperiş.

Skeeter continuă să rămână cu ochii-nchişi.

— Termină paragraful. Citeşte ultima frază, Bulache.

— *Dacă Republica trebuie ştearsă de pe lista naţiunilor lumii, odată cu proclamarea libertăţii celor captivi, atunci, fie ca Republica să se scufunde sub valurile uitării şi un strigăt de bucurie mai răsunător decât vuietul apelor să umple universul la pieirea ei.* Nu pricep absolut nimic din toată povestea asta. Îl lămureşte Skeeter:

— Înseamnă: Daţi Mai Multă Putere Poporului, Moarte Porcilor Fascişti.

— Mie asta mi se pare un fel de hai s-aruncăm la grămadă şi ce-i bun, şi ce-i rău.

Îi vin în minte apa încremenită într-o cadă, cu un fel de praf aşternut pe suprafaţa ei moartă. Retrăieşte şocul de-a întinde mâna să scoată dopul. Face un salt în timp şi revine în camera unde sunt aşezaţi, împresuraţi de ploaie.

Jill îi explică lui Nelson:

— Zice exact ce-a spus şi Skeeter. Dacă Sistemul, fie el şi funcţional pentru majoritatea oamenilor, trebuie să-i împileze pe câţiva, atunci întregul Sistem ar trebui distrus.

— Am spus eu aşa ceva? Nţ.

Skeeter se-apleacă în faţă, apărând dintre aripile maroniu-verzui ale fotoliului, întinde o mână subţire, tremurătoare spre tinerei, dar glasul lui nu are nimic parodic:

— O să urmeze şi-asta. Marea mişcare. Nu pârliţii de negri au să declanşeze bomba, ci progeniturile albilor bogaţi. Nu-i vorba de nedreptatea care bate la uşile oamenilor, ci de nerăbdare. Dacă bagi mai mulţi şobolani într-o cuşcă, ăi grăsani o iau razna mai tare decât ăi sfrijiţi, pen' că ei sunt cei care se simt mai *înghesuiţi.* Nţ, tre' să privim dincolo de asta, dincolo de violenţă, către etapa următoare. E de *presupus* c-o să răbufnească. Asta nu-i interesant. Interesant e ce-o să urmeze. Trebuie să se instaureze un *calm* total.

— Şi tu eşti Cristosul negru care-o să-l instaureze, îl ia Rabbit în derâdere. De la Anno Domini o să se treacă la Anno Skeeteri. Aş vrea s-apuc şi eu ziua aia! Lăudat Fie Numele lui Skeeter!

E gata să-i tragă şi-o cântare bisericească, dar Skeeter se concentrează asupra celorlalţi doi, care-i sunt discipoli.

— Lumea vorbeşte tot timpul despre revoluţie, dar revoluţia nu-i interesantă, corect? Revoluţia nu-nseamnă decât o mulţime care preia puterea de la o altă mulţime, adică un căcat, puterea, iar puterea înseamnă doar pistoale şi gangsteri, un căcat plictisitor, corect? Lumea-mi zice: Eliberaţi-l pe Huey, eu zic: Dă-l în Mă-sa de Huey, nu-i decât un Agnew negru la faţă. Lumea-i dă

uitării pă gangsterii de teapa lui până s-apuce să moară. Nţ. Adevărata problemă urmează după ce gangsterii s-au ras unii pă alţii de pă faţa pământului şi i-au luat cu ei în mormânt şi pă jumătate din ăilalţi, să se poată folosi spaţiul. După Războiul Civil, era spaţiu berechet, dar l-au lăsat să fie ocupat de-aceleaşi jigodii nenorocite, doar că la modul mai nasol, corect? Au transformat bătălia pentru ciolan într-o lege sacră.

— Exact de-asta avem nevoie, Skeeter, zice Rabbit. De nişte noi legi sacre. Ce-ar fi să urci pe Mt. Judge şi-acolo să-ţi fie înmânate pe-o tăbliţă?

Skeeter îşi întoarce faţa spre el încetişor, ca un mâner de şuriu frumos cioplit şi, la fel de încetişor, îi spune:

— Nu reprezint o ameninţare la adresa ta, băi, Bulă. Eşti *aranjat.* Singurul lucru pă care ţi l-aş putea face-ar fi să te omor, iar asta contează mai puţin decât îţi închipui tu, corect?

Jill intervine cu tact, ca să reinstaureze pacea.

— N-am ales ceva şi pentru Harry, să citească şi el?

— Futu-i! Izbucneşte Skeeter. Nu-i momentul potrivit. Se poartă naşpa, corect? Nu-i pregătit. E imatur.

Rabbit se simte ofensat, doar a glumit, ce naiba!

— Ei, hai, sunt pregătit, dă-mi felia mea, s-o citesc.

— Ce zici, Bulache? îl întreabă Skeeter pe Nelson. Crezi că-i gata?

— Taţi, trebuie să citeşti ca lumea, îl roagă Nelson. Fără miştouri.

— Cine, eu? Când am făcut eu vreodată mişto de cineva?

— De mami ai făcut tot timpul. Nu-i de mirare că te-a părăsit.

Skeeter îi întinde lui Harry cartea deschisă la o anumită pagină.

— Doar un pic. Unde-am însemnat eu textul.

Cu creion roşu, cu mină moale. Cutiile de Crayola îi amintesc de nişte capete şterse, fiecare de altă culoare. Stranie revenire peste timp.

— *Cred, prieteni şi concetăţeni* citeşte Rabbit solemn, *că nu suntem pregătiţi pentru acest sufragiu. Dar putem învăţa. Daţi-i omului unelte şi lăsaţi-l să-nceapă să le folosească, iar în timp va învăţa o meserie. La fel e şi cu votarea. La început s-ar putea să nu o înţelegem, dar în timp vom învăţa să ne facem datoria.*

Ploaia îl aplaudă mărunt.

Skeeter dă din capul lui îngust şi le zâmbeşte celor doi copii de pe canapea.

— Ar fi bun de-un negraci de nădejde, nu?

— Skeeter, te rog, zice Nelson. N-a făcut mişto, aşa că nici tu n-ar trebui să faci.

— Nu-i nimic rău în ce-am zis, de-asta are lumea nevoie, de negraci de nădejde, corect?

Ca să-i arate lui Nelson cât de dur poate fi, Rabbit îi spune lui Skeeter:

— Toate astea-s propagandă deşănţată, la vrăjeală. E ca şi cum m-aş da de ceasu' morţii din cauză că suedezii au avut de suferit nu ş' ce nedreptate din partea finlandezilor, în anul zero.

— Hai că pierdem *Laugh-In*! strigă Nelson disperat.

Deschid televizorul. Steluţa rece creşte tot mai mare, pe ecran apare un torent de dungi, Sammy Davis Jr. E bătrânelul libidinos care se plimbă prin spatele băncii din parc, fredonând un cântecel aiurit, trist, lălăit. Se înviorează văzând pe cineva stând pe bancă. Nu-i Ruth Buzzi[87], ci Arte Johnson[88], albul, adevăratul bătrânel libidinos. Stau împreună şi se holbează unul la altul. Nelson izbucneşte-n râs. Râd cu toţii: Nelson, Jill, Rabbit, Skeeter. Ploaia îi ţine laolaltă în casă, ca o croitoreasă care mângâie şi tigheleşte casa de jur împrejur, făcându-şi proba rochiei de seară.

Serile petrecute cu Skeeter sunt toate la fel. Skeeter îl întreabă:

— Vrei să ştii ce simte un negru?

— Nu tocmai.

— Tată, nu fi, îl roagă Nelson.

---

[87] Actriţă americană de comedie (n. 1936), cunoscută publicului american mai ales din emisiunea de varietăţi *Laugh-In*, difuzată între 1968 şi 1973.

[88] Arthur Stanton Eric Johnson (n. 1929), actor american, coleg de distribuţie al lui Ruth Buzzi.

Jill, tăcută, absentă, îi pasează cuiul lui Rabbit. El trage-un fum de probă. În zece ani, nici n-a ţinut în mână o ţigară, i-e frică să inhaleze. Data trecută, la Jimbo, aproape că i s-a făcut rău. Tragi în piept şi ţii fumul acolo. Îl ţii acolo.

— Iii-maginează-ţi, continuă Skeeter, că eşti într-o cutie de sticlă şi, de fiecare dată când vrei s-o iei într-o direcţie, dai cu capul de sticlă. Iii-maginează-ţi că eşti într-un autobuz şi toată lumea se dă la o parte, fiindcă ai tot corpul acoperit de cicatrice purulente şi oamenii se tem că-s molipsitoare.

Rabbit expiră, dă fumul afară.

— Nu-i chiar aşa. Puştanii ăştia negri din autobuze au un tupeu dat dracu'.

— De-atâta cules, ţi se pare că lumea-i numai plumb, corect? Nu urăşti pe nimeni, corect?

— Pe nimeni, confirmă el senin.

Spaţiul dintre ei e transparent.

— Ce părere ai despre tipii ăştia din Penn Park?

— Care din ei?

— Toţi ăştia. Toţi ăştia care locuiesc în căsoaie dichisite, cu două uşi, cu Cadillacul ei şi-al lui parcate lângă tufişurile de hortensii. Da' de băşinoşii ăia bătrâni de la Clubul Mifflin, cu porţile-alea din fier forjat, care pe vremuri aveau fabricile de textile, iar acu' nu mai au decât un maldăr de hârtii, drept pentru care-o ţin numai în trabucuri şi iubite? De-ăştia ce zici? Pritoceşte bine chestia asta, înainte să-mi răspunzi.

Rabbit vede cu ochii minţii Penn Park, frontoanele lambrisate, cu stuc, peluzele fără buruieni, moi şi pufoase ca pernele. E situat pe un deal. Şi-l imagina în vârful unui deal, un deal pe care el n-ar putea să-l urce niciodată, fiindcă nu era un deal adevărat, ca Mt. Judge. Iar el, mami, papsi şi Mim locuiau aproape de poalele acestui deal, în penumbra din apropierea casei unde locuia familia Bolger, iar papsi venea acasă de la muncă în fiecare zi prea obosit ca să mai bată mingea cu el în curtea din spate; iar mami n-avea bijuterii ca alte femei şi cumpărau pâine veche de-o zi, fiindcă era mai ieftină cu un sfanţ, şi papsi se chinuia cu durerea lui de dinţi, ca să nu trebuiască să-i dea bani dentistului, şi-acum agonia lui mami e un joc pe care-l joacă doctorii care au Cadillacuri şi case în Penn Park.

— Îi urăsc, îi mărturiseşte el lui Skeeter.

Chipul negrului se luminează, străluceşte.

— Gândeşte mai profund.

Rabbit se teme că sentimentul ce-l încearcă va deveni fragil şi se va evapora dacă-l va scruta mai atent, dar nu se întâmplă aşa; dimpotrivă, se amplifică, explodează. Frontoanele lambrisate, pietrişul din alee, crosele de golf explodează, se fac bucăţi-bucăţi. Îşi aminteşte de un doctor. L-a întâlnit, din întâmplare, pe la începutul verii, el tocmai intra s-o viziteze pe mami, doctorul dădea să plece grăbit, sub luminatorul care le vede pe toate, îmbrăcat cu un balonzaid crem, şic, deşi abia începuse să picure, era genul de individ care scoate la nevoie, de te miri unde, un balonzaid, pus la patru ace, un răsfăţat al vieţii, cu pantaloni de tweed la dungă şi pantofi cu cataramă lustruiţi, gonea la următoarea consultaţie, nerăbdător să scape de strada asta înclinată, peste care ploua mărunt. În prag, papsi, îngrijorat, îşi vânzolea dinţii-n gură ca o babă, dar a făcut prezentările, „fiul nostru, Harrya, a zis el cu o mândrie înduioşătoare. Enervarea doctorului, pricinuită de faptul că fusese oprit, fie şi numai pentru o secundă, se citea în zvâcnetul dezgustat al buzei lui de sus, în spatele mustăţii de culoarea fierului. Strângerea lui de mână, şi ea metalică, arogantă, îi striveşte lui Rabbit mâna flască, prinzând-o ca într-un cleşte, şi-i transmite mesajul: *Sunt puternic, chinui trupurile după bunul meu plac. Eu sunt viaţa, eu sunt moartea.*

— Îi urăsc pe nemernicii ăia din Penn Park! Exagerează Harry, joacă teatru pentru Skeeter, vrea să-i facă pe plac. Dac-aş putea, aş apăsa pe butonul roşu, să-i trimit pe toţi pe lumea cealaltă – apasă pe un buton imaginar –, pe bune.

Apasă pe buton cu atâta hotărâre, de parc-ar fi chiar acolo.

— Buuum! Corect?

Skeeter rânjeşte, deschizându-şi larg braţele subţiri ca nişte scobitori.

— Dar aşa-i, insista Rabbit. Toată lumea ştie că păsărică neagră e frumoasă. A ajuns chiar şi pe postere.

— Cum crezi c-a-nceput tot căcatul ăsta cu baragladinele angajate pe post de bonă? Cine

crezi că le-a băgat în Harlem pe femeile-alea grase ca scroafele, duse la biserică, ajunse nişte babe la numai treizeci de ani?

— Nu eu.

— Ba *tu.* Măi, omule, chiar tu le-ai băgat. De la adăposturile alea de puit încoace, le-ai făcut pe fetele negre să simtă că sexul e de căcat, aşa că s-a ascuns de el cât a putut de repede, asumându-şi rolul de bone, corect?

— Păi, spune-le că nu-i de căcat.

— N-o să mă creadă, Bulă. Îşi dau seama că nu contez. N-am muşchi, corect? Nu-mi pot apăra negresele, corect? Asta pen' că nu mă laşi să fiu bărbat.

— Dă-i bătaie. Fii bărbat.

Skeeter se scoală din fotoliul cu tapiţerie argintie, ocoleşte în fugă, aplecându-se precaut, imitaţia de bancă a cizmarului şi o sărută pe Jill, care stă pe canapea. Dă speriată din mâini, dar pe urmă şi le împreunează în poală. Nici nu-şi trage capul înapoi, nici nu-şi încordează grumazul. Chica sferică şi cârlionţată a lui Skeeter îl împiedică pe Rabbit să vadă ochii lui Jill, îi vede pe-ai lui Nelson. Sunt nişte găvane calde, apoase, atât de întunecate, atât de vexate, încât îi vine să-nfigă în ele nişte ace cu gămălie, să-l înveţe pe copil că-n viaţă există şi chestii mai rele ca asta. Skeeter se îndreaptă de şale, îşi şterge buzele de scuipatul lui Jill.

— Ce pradă plăcută! Ţi-a plăcut, Bulă?

— Nu mă deranjează. Dacă n-o deranjează pe ea.

Jill a închis ochii, cu o băşică de salivă între buzele întredeschise.

— O *deranjează*, se împotriveşte Nelson. Tati, nu-l *lăsa.*

— E timpul să ne culcăm, nu-i aşa? îl întreabă Rabbit pe băiat.

Din punct de vedere fizic, Skeeter îl fascinează pe Rabbit. Paloarea lucie a limbii, a palmelor şi a tălpilor, departe de lumina soarelui. Sau o fi un alt fel de piele? Nici albilor nu fi se bronzează palmele. Luciul scânteietor, aparte, al acestei pieli. Acel ceva atât de fin sculptat şi finisat al feţei reflectă lumina în zeci de puncte şlefuite. Prin contrast, feţele albilor sunt doar nişte pete de mastic încă umed. Graţia ciudată, ca unsă, a gesturilor lui rapide şi vigilente, ca mişcările unei şopârle, nu are lentoarea mamiferelor. În casa lui, Skeeter pare o jucărie electrică delicată. Harry vrea să-l atingă, dar se teme să nu se curenteze.

— Te simţi bine?

— Nu tocmai.

Vocea lui Jill pare să vină de mai departe decât de lângă el, din pat.

— De ce?

— Mi-e frică.

— De ce? De mine?

— De tine şi de el, când sunteţi împreună.

— Nu suntem împreună. Ne urâm de moarte.

— Când îl dai afară? Întreabă ea.

— O să-l bage la-nchisoare.

— Foarte bine.

Ploaia răpăie deasupra lor, bate darabana, se infiltrează în jgheabul de scurgere al hornului, care n-a fost niciodată etanş. Vede cu ochii minţii o pată maronie, lată, pe tavanul din dormitor.

— Ce-i între voi doi? O întreabă el.

Ea nu-i răspunde. Un fulger îi luminează profilul uscăţiv ca o camee. Trec secunde bune până să se-audă şi tunetul.

— Se dă la tine? Întreabă el timid.

— Nu, cel puţin, nu în felul ăla. Zice că nu-l interesează. Acum mă vrea în alt fel.

— Cum adică?

Biata fată, trăieşte numai printre nebuni suspicioşi.

— Vrea să-i povestesc despre Dumnezeu. Zice că-mi aduce nişte mese[89].

Tunetul vine ceva mai rapid, după următorul fulger.

---

[89] Mescalină, un halucinogen puternic.

— Ce nebunie!

Dar e şi interesant. Poate chiar reuşeşte să i-l arate pe Dumnezeu. Poate că e chiar în stare să scoată muzică din ea, la fel ca Babe din pian.

— E nebun, spune Jill. N-o să mai fiu niciodată dependentă.

— Şi eu ce pot să fac?

Rabbit se simte paralizat de ploaie, de tunete, de curiozitatea care-l macină, de speranţa c-o să se rupă ceva în combinaţia de-acum, a unei catastrofe urmate de mântuire.

Fata îi spune ceva, dar chiar atunci vine tunetul, iar el se vede nevoit s-o roage să repete.

— Nu-ţi pasă decât de *nevastă*-ta! urlă ea în sus, spre haosul din ceruri.

Pajasek se-apropie din spate şi-i mormăie ceva despre telefon. Rabbit se ridică greoi. E mai rău decât o mahmureală de pilangiu, trebuie să-nceteze odată, prea se repetă în fiecare seară. Trebuie să se-adune. Să se-adune. Să se enerveze.

— Janice, ce Dumnezeu…

— Nu-i Janice, Harry. Sunt eu, Peggy.

— A! Bună. Care-i treaba? Ce mai face Ollie?

— Dă-l încolo pe Ollie, nici nu-i mai pronunţa numele în faţa mea. N-a mai venit să-l vadă pe Billy de săptămâni de zile, nici n-a contribuit cu *nimic* la întreţinerea lui. Şi când, în sfârşit, îşi face apariţia, ştii ce-i aduce? E un geniu, n-o să ghiceşti niciodată.

— Altă motoretă?

— Un căţeluş! Ne-a adus un pui de *golden retriever.* Ce mama naibii să facem cu un căţel, când Billy e la şcoală, iar eu sunt plecată de la opt la cinci, în fiecare zi?

— Ţi-ai găsit un serviciu. Felicitări! Unde?

— Introduc date pentru Brewer Fealty, pe lângă Youngquist. Îşi bagă-n calculator toate documentele şi nu numai că treaba e plictisitoare de-ţi vine să urli, dar nici măcar nu ştii când ai făcut o greşeală, doar că-ţi ies găuri pe bandă, numerele astea formidabile…

— Sună grozav. Apropo de muncă, Peggy, şefii nu-s încântaţi că primesc telefoane aici.

Glasul ei bate-n retragere, devine demn.

— Scuză-*mă*. Voiam să discut cu tine fără să fie Nelson prin preajmă. Ollie i-a promis lui Billy că-l duce la pescuit duminica viitoare, nu duminica asta, şi mă-ntrebam, de vreme ce se pare că tu n-o să mă inviţi vreodată, dacă n-ai vrea să luăm cina împreună sâmbătă, când îl aduci.

Halatul ei deschis, peticul de blăniţă, vergeturile argintii, nu vinde pielea ursului din pădure. Vrând să zică, de fapt, vinde pielea ursului din pădure.

— Ar fi minunat, zice el.

— Ar fi.

— Să vedem, sunt niţel cam prins zilele astea…

— Încă n-a plecat tipu' ăla? Dă-l afară, Harry. E incredibil cum poate să profite de tine. Cheamă poliţia, dacă altfel nu se dă dus. Pe bune, Harry, eşti mult prea lasă-mă să te las.

— Mda. Cam aşa ceva.

Abia după ce închide uşa biroului în urma lui şi-o ia prin lumina orbitoare spre linotip, simte cum se-nfig în el ghearele marijuanei consumate c-o seară-n urmă, îşi simte picioarele ca târâte de maree. N-o să mai fumeze niciodată. Las' să-l găsească Iisus şi altfel.

— Povesteşte-ne despre Vietnam, Skeeter.

Iarba i se-amestecă în sânge şi se simte foarte, foarte apropiat de toate: de lampa pe suport de lemn adus de valuri, de chica lui Nelson, ciufulită de agitaţie, de picioarele goale ale lui Jill, cu glezne un pic prea groase. Iubeşte. Totul. Vocea lui pătrunde dincolo de ochii lor. Skeeter îşi dă ochii roşii peste cap, spre tavan. Pentru el, din tavan curge inspiraţie.

— De ce vrei să-ţi povestesc? Întreabă el.

— Fiindcă n-am fost acolo.

— Crezi c-ar fi trebuit să mergi acolo, corect?

— Da.

— Şi de ce, mă rog?

— Nu ştiu. Din datorie. Dintr-un sentiment de vinovăţie.

— Nu, domnule. Ai fi vrut să fii acolo pen' că acolo s-a-ntâmplat, corect?

— OK.

— A fost locul cel mai bun, afirmă Skeeter, nu întreabă.
— Cam aşa ceva.
Skeeter continuă, stăruind cu blândeţe:
— Aşa nu te-ai fi simţit atât de castrat, corect?
— Ştiu şi eu… Dacă nu vrei să vorbeşti despre asta, las-o baltă. Hai să dăm drumul la televizor.
— Urmează *Mod Squad*[90], îi previne Nelson.
Skeeter explică:
— Dacă nu poţi să fuţi, filmele porno nu te-ajută la nimic, corect? Şi-apoi, chiar dacă poţi, tot nu te-ajută.
— OK, nu ne povesti nimic. Şi vezi cum vorbeşti în faţa lui Nelson.
Noaptea, când Jill se-ntoarce spre el în pat, constată că duritatea necoaptă a trupului ei îi pare respingătoare. Fumul inhalat îi taie poftele ce i se trezesc în vintre, e plin de dorinţe vremelnice, care-l împiedică să răspundă direct chemării ei feminine, chemare la a cărei înfiripare în trupul ei de fetiţă a contribuit şi el. Totuşi, cu ochii minţii, îi vede buzele spurcate de sărutul lui Skeeter şi-o simte cum face să putrezească otrava lui luminiscentă. Nu-i poate ierta nici faptul c-a fost bogată. Totuşi, printre aceste respingeri nocturne, printre aceste jigniri tăcute, simte cum înăuntrul lui se învârtoşează ceva nefiresc, ceva ce-ar putea fi dragoste. Dinspre partea ei, Jill pare să se-agaţe de el tot mai mult; au străbătut cale lungă împreună, din noaptea aceea când ea s-a coborât să i-o înhaţe ca o fetiţă care încearcă să prindă-n dinţi nişte mere ce plutesc pe apă.

* * *

În toamna asta, Nelson a descoperit fotbalul. Gimnaziul are o echipă, iar înălţimea lui nu reprezintă un handicap. După-amiezile, Harry se întoarce acasă şi-l găseşte pe băiat şutând la nesfârşit mingea cusută din petice alb-negre, pentagonale, în uşa garajului, sub inelul de baschet nefolosit. Mingea sare pe lângă Nelson, Harry o ridică şi, cum o ţine-n mână, îi pare îmbinată ciudat. Încearcă o aruncare la coş. Cât pe ce să-nscrie.
— S-a dus fineţea, zice el. Ai un sentiment ciudat, îi mărturiseşte băiatului, când îmbătrâneşti. Creierul transmite ordinul, dar trupul nu-l pricepe.
Nelson reia şuturile, loveşte vehement cu latul, ţintind un punct unde vopseaua s-a dus de pe uşă. Băiatul a învăţat la perfecţie şmecheria cu stopul pe genunchi.
— Unde-s ceilalţi doi?
— Înăuntru. Se poartă ciudat.
— Cum adică, ciudat?
— Ştii tu. Aşa cum se poartă ei. Ca drogaţii. Skeeter a adormit pe canapea. Hei, tati!
— Ce-i?
Nelson loveşte mingea o dată, de două ori, cât poate de tare, până ce aceasta trece pe lângă el şi are timp să-şi ia inima-n dinţi, să-i spună ce-are pe suflet:
— Îi urăsc pe băieţii de prin cartier.
— Care băieţi? N-am văzut niciunul. Când eram mic, băteam străzile.
— Se uită la televizor, merg la Little League şi se ţin de chestii de-astea.
— Şi de ce-i urăşti?
Nelson a recuperat mingea şi face picurele, dă în ea ba cu un picior, ba cu celălalt, picioarele lui par la fel de dibace ca mâinile.
— Tommy Frankhauser mi-a zis c-avem un cioroi în casă şi că ta-su a zis că facem de ruşine cartierul şi mai bine-am avea griji.
— Şi tu ce i-ai răspuns?
— I-am spus să aibă el grijă.
— Te-ai luat la bătaie?
— Aş fi vrut eu, dar e mai înalt cu-n cap, deşi suntem în aceeaşi clasă, şi mi-a râs în nas.

---

[90] Serial de televiziune difuzat pe canalul ABC între anii 1968 şi 1973.

— Nu-ţi face griji pe chestia asta, la un moment dat, o să te înalţi. Noi, Angstromii, am înflorit târziu cu toţii.

— Îi urăsc, tati, îi urăsc!

Şi şutează în aşa fel, încât mingea se loveşte de streaşină garajului.

— Să nu urăşti pe nimeni, îl sfătuieşte Harry şi intră-n casă.

Jill e în bucătărie şi plânge deasupra unei tigăi cu cotlete de miel.

— Flacăra asta e prea mare, i se vaită ea.

A făcut gazul atât de mic, încât flăcările albăstrui sfârâie. El dă gazul mai tare, iar Jill ţipă, cade în braţele lui, îşi lipeşte faţa de pieptul lui, se uită pe furiş la el, cu ochi pe care amuzamentul i-a vopsit în verde-nchis.

— Miroşi a cerneală tipografică din cap până-n picioare, îi spune ea. Eşti atât de curat, ca un ziar abia tipărit. În fiecare zi intră pe uşă un ziar nou.

O strânge la piept; lacrimile ei îl gâdilă prin cămaşă.

— Ţi-a dat Skeeter ceva?

— Nu, tati. Vreau să zic, iubitule. Am stat toată ziua-n casă şi ne-am uitat la emisiuni-concurs. Skeeter e indignat că, mai nou, participă întruna şi cupluri de culoare. Zice că-s băgate de ochii lumii.

El îi adulmecă respiraţia şi, aşa cum i-a spus, nu simte nimic, nici alcool, nici iarbă, doar o aromă de inocenţă, o urmă slabă de zahăr, imaginea de-o clipă a leagănului de pe verandă şi-un ceainic perlat.

— Ceai, deduce el.

— Ce năsuc dibaci, zice ea şi-l ciupeşte de nas. Ai dreptate. Am băut cu Skeeter ceai cu gheaţă, în după-amiaza asta.

Continuă să-l mângâie, se freacă de el, îl întristează.

— Eşti elegant din cap până-n picioare, îi spune ea. Eşti un om de zăpadă imens, licăreşti prin toţi porii, doar că n-ai un morcov în loc de nas, ci-l ai aici.

— Hei! exclamă el, sărind înapoi.

Jill insistă:

— Îmi placi acolo mai mult decât îmi place Skeeter. După părerea mea, bărbaţii circumcişi sunt urâţi.

— Eşti în stare să pregăteşti cina? Poate-ar trebui să urci şi să te întinzi puţin.

— Nu-mi place când eşti aşa scorţos, îi mărturiseşte ea, dar fără ură, cu glasul alintat al unui copil care, în drum spre casă, leagănă un coş în mână. Pot să pregătesc cina, pot să fac orice, pot să zbor, pot să-i satisfac pe bărbaţi, pot să conduc o maşină albă, pot să număr în franceză până la un milion, uite! — Îşi suflecă rochia până sus, deasupra buricului – sunt un pom de Crăciun!

Dar cina ajunge pe masă prost gătită. Cotletele de miel au consistenţa cauciucului şi pe lângă os sunt albăstrii, fasolea nefiartă le crănţăne-ntre dinţi. Skeeter împinge farfuria la o parte.

— Nu pot să mănânc chestiile astea crude. Nu sunt atât de primitiv, corect?

— N-are gust rău, Jill, o asigură Nelson.

Dar Jill ştie adevărul şi-şi lasă-n piept bărbia ascuţită. În farfurie îi picură lacrimi. Lacrimi ciudate, mai curând condens chimic, decât semn de tristeţe: lacrimi pe care le varsă aşa cum liliacul înfloreşte. Skeeter continuă s-o tachineze:

— Uită-te la mine, femeie. Hei, băi, pizdă, uită-te-n ochii mei! Ce vezi?

— Te văd pe tine. Pudrat cu zahăr.

— Îl vezi pe El, corect?

— Greşit!

— Uită-te la perdelele astea, iubito. La perdelele astea oribile, făcute manual, acolo unde se întrepătrund oarecum cu tapetul.

— Nu-i acolo, Skeeter.

— Uită-te la mine. *Uită-te!* Se uită cu toţii. De când s-a mutat la ei, Skeeter a îmbătrânit; ţăcălia i-a crescut flocoasă, tenul lui a prins un luciu de animal hăituit. În seara asta nu poartă ochelari.

— Skeeter, El nu-i acolo.

— Uită-te la mine, pizdă! Ce vezi?

— Văd o crisalidă de noroi. Văd un crab negru. Tocmai mi-a trecut prin minte, un înger e ca o insectă, are şase picioare. Corect? Nu asta vrei să-ţi spun?

Skeeter le povesteşte despre Vietnam. Îşi dă capul pe spate, de parcă tavanul ar fi un ecran de cinematograf. Vrea să-l prezinte aşa cum a fost, îl îngrozeşte gândul că-i face din nou loc în viaţa lui.

— S-a-ntâmplat acolo unde urma să se sfârşească, povesteşte el molcom. N-aveai niciun acoperiş sub care să te-adăposteşti, stăteai în ploaie ca un animal, dormeai în gropi săpate-n pământ, în care rădăcinile te-mpungeau în coaste şi, ştii, chiar te descurcai. Nu mureai din atâta lucru. Asta era chestia interesantă. Era ca şi cum ai fi-nvăţat că există viaţă şi în altă lume. În toiul unei acţiuni de recunoaştere, te trezeai că iese un gălbejit dintr-o colibă şi-ncearcă să-ţi vândă o găină. Şi erau fetiţele alea frumoase ca nişte păpuşele, care-ţi vindeau pe marginea drumului piperaş, în cutiile alea minuscule, pe care fotoreporterii le-aruncau cât colo, corect? Era foarte complicat, n-am cuvinte să vă povestesc totul, zice el, ridicând mâinile.

Prin gaura din tavan se revarsă asupra lui tot felul de crâmpeie colorate. Maşini verzi, de un verde urât, care mâncau tufişurile de un verde urât. Urmele transportoarelor amfibie întipărite adânc în noroiul roşu. Verdele-smarald al orezăriilor, cu fiecare plantă reflectându-se în oglinda apei clar ca o monogramă. Culoarea urechilor umane pe care un tip dintr-o altă companie le ţinea la uscat sub centură, ca pe nişte caise confiate, galbene. Negrul pijamalelor *ao dai* purtate de micuţele cocote, delicate ca nişte bibelouri, pe care nu-i venea să creadă că le poate atinge, deşi tipul acela scârbos, în costum alb, le înghiontea zicând: „Pifan negru, număru' unu, sulele cele mai babane, fetele vietnameze place supt". Roşul, nu culoarea sângelui, ci asul de caro pe care-l purta un tip din compania lui la cască, pe post de talisman. Toate amuletele alea de doi bani: semnul păcii confecţionat din plumb topit, mărgelele iubirii, mărgelele care formau cuvintele DRAGOSTE, ISUS, MAMA, ÎNGROPAŢI-MĂ ADÂNC, sandale Ho Şi Min, decupate din cauciucul anvelopelor, pentru picioare gingaşe, cruci taoiste, cruci creştine, bombele în formă de cruce aruncate de bombardierele Phantom pe drumul ce urca, X-urile pe care şireturile ajungeau să le sape în pielea bocancilor după mai multe zile, sacii de un verde-lucios pentru transportarea cadavrelor, asemănători cu sacii poştali, soarele în colbul roşu, în fumul albastru, razele de soare ce se iţeau prin desişul junglei, unde gălbejiţii cu automate ruseşti îi aşteptau mai tăcuţi decât orhideele, toate astea se prăbuşesc grămadă peste el, îl copleşesc. Ştie că pe albicioşii ăştia n-o să-i poată face în veci să înţeleagă că există şi alte lumi dincolo de aceste ziduri de hârtie.

— Mamă, s-auzi numa* zgomotele, le spune Skeeter. Când un obuz de mortieră de-al neprietenilor explodează lângă groapa ta, e ca şi cum ai fi o gânganie gelatinoasă faţă-n faţă cu un zid mare, solid, gros de şase metri de vuiet. Iar celor de la suprafaţă nici că le pasă că te calcă-n picioare, îi doare-n şpiţ, corect? Iar morţii, morţii sunt atât de stranii, sunt atât de – *morţi.* Ca un şoarece ţeapăn, pă care l-a molfăit pisica pă pajişte. Vreau să zic, sunt atât de rupţi de ce se-ntâmplă în jurul lor, atât de senini, că nu-ncape-n cuvinte, acelaşi pifan care, cu o seară înainte, îţi povestea de gagica lui din Oshkosh, aşa de pă bune, că te făcea să ţi-o iei la labă, numa' ce calcă p-o mină pusă de Viet Cong şi picioarele îi zboară într-o parte, iar el în ailaltă. A fost naşpa. Aveau ei o vorbă, „o lume-a suferinţei", şi-aşa şi era.

— Ce-i ăla un pifan? îl întreabă Nelson.

— Un pifan e un răcan trimis în misiuni de patrulare prin junglă, corect? E un biet recrut care cară cu el o puşcă şi le-o trage migdalaţilor. Barosanii-s deştepţi foc. Îi trimit pe recruţi în junglă, să fie făcuţi fărâme, iar cei reînrolaţi stau frumuşel la Longbinh şi le povestesc reporterilor cum stăm cu pierderile.

Au pus compania lui Bulă să urce pă nişte dealuri nasoale, da' pă mine nu m-au reînrolat. Eu avusesem parte de distracţie, corect?

— Credeam că eu sunt Bulă, îl întrerupe Rabbit.

— Iar eu credeam că-i Viet Congul, zice şi Nelson.

— Şi tu, şi ei, şi eu, toată lumea e. Am fost înrolat în compania B de la Bulă, batalionul doi, regimentul 28 infanterie, divizia întâi. O frecam pe valea râului Dongnai, când în sus, când în jos.

Nu, nu e drept, nu povestesc aşa cum a fost, prea le scurtez. Cel mai greu e să reconstitui partea sacră a lucrurilor.

— Chestia cu Bulă e că el e peste tot. În Vietnam sunt numai alde Bulă, corect? Toţi gălbejiţii ăia-s Bulă, se-ajungea pân-acolo, încât nu-ţi păsa dacă-i făceai felul unei bătrâne sau unui copilaş, poate chiar ei puseseră peste noapte ţepii-capcană din bambus, sau poate că nu, nu mai conta. Nu contau o grămadă de lucruri. Vietnamul e, probabil, singurul loc din lumea Unchiului Sam unde nu mai contează diferenţele dintre negru şi alb. Pă bune. Au pus băieţi albi să moară pentru mine. Armata îl tratează pă un negru ca lumea, pă bune, un corp negru poa' să oprească zborul unui glonţ la fel de bine ca oricare altul, ne pun să luptăm şi nu se gândesc că, pentru asta, nu le putem fi recunoscători, ci-şi închipuie că le suntem, că ne dăm de ceasul morţii să oprim gloanţele alea şi dăm p-afară de fericire că murim alături de albicioşi.

Tavanul alb rămâne în continuare gol, dar începe să bâzâie, să se curbeze în spaţiu; trebuie să se lase purtat de spirit în această direcţie.

— Ţin minte că un băiat, ah, cât *detest* faptul că mă faceţi să-mi amintesc povestea asta, aş da cinci grame de praf alb de la mine, numai s-o uit, a luat-o-n bâză pă-ntuneric, ne pisau mortierele Viet Congului de la apusul soarelui, din capul locului n-ar fi trebuit să fim în valea aia, a rămas întins pă jos, cu maţele revărsate. Nu l-am văzut, voiam să-mi pun curu' la adăpost, s-o tai din perimetru, şi-am călcat pe măruntaiele lui, era ca şi cum aş fi călcat p-o şarlotă, ba mai rău, a gemut de durere şi-a murit chiar atunci, până atunci încă nu dăduse colţul. Altă dată, eram într-o patrulă de patru oameni, în recunoaştere, ne-au atacat câteva automate AK-47, aveau un cu totul alt răpăit decât armele noastre M-16, mai puternic, lătrat, înţelegeţi? Nu melodic. Am rămas ţintuiţi locului. Un băiat din patrulă, un puşti alb din Tennessee, n-apucase să se bărbierească în viaţa lui şi era la fel de nevinovat ca Moise, s-a furişat în junglă şi i-a ras, când l-am ridicat de pe jos, am văzut că gloanţele îl tăiaseră în două, era imposibil să poată trage cineva în halul ăsta. Era naşpa. N-aş fi crezut că poţi ajunge să vezi aşa chestii naşpa şi să nu-ţi sară ochii din cap. Amărâţii ăia de neprieteni, după ce erau bombardaţi cu napalmul aruncat din cutiile argintii care se rostogoleau la nesfârşit, dădeau buzna din junglă şi te-atacau frontal, ardeau şi trăgeau, scuipau gloanţe şi ardeau ca nişte torţe la o defilare, se-aruncau drept în groapa unde stăteai ascuns, îşi ziceau că singurul loc unde pot scăpa de napalm e chiar perimetrul tău. Îi împuşcai, ca să-i reduci la tăcere. Erau băieţei cu feţele de culoarea cremei de ghete în bazele noastre. S-a ajuns până acolo încât n-aveai sentimentul că-i naşpa să omori, nici *bine* n-a fost vreodată, ci doar necesar, ca şi cum te-ai pişa. Corect?

— Nu mai vreau s-aud, se plânge Nelson. Simt că mi se face rău şi-o pierdem pe Samantha.[91]

— Trebuie să-l laşi pe Skeeter să povestească, dacă vrea, îi spune Jill. Îi face bine să povestească.

— Aşa s-a întâmplat, Nelson, îi spune Rabbit. Dacă nu s-ar fi întâmplat, nu l-aş fi lăsat să te tulbure. Dar asta s-a întâmplat, aşa că trebuie să acceptăm povestea. Cu toţii trebuie să înfruntăm cumva situaţia asta.

— Un Schlitz.

— Nu ştiu. Mă simt îngrozitor. Un suc de ghimbir.

— Harry, nu eşti în apele tale. Cum stă treaba? Mai ştii ceva de Janice?

— Nimic, slavă Domnului. Ce mai face mami?

Bătrânelul se trage mai aproape, de parc-ar vrea să-i mărturisească ceva obscen.

— Sincer, e mai bine decât ar fi îndrăznit să spere oricine, acu' o lună.

Acum Skeeter chiar vede ceva pe tavan, alb pe alb, dar cele două alburi sunt diferite şi unul dintre ele se varsă dintr-o gaură în cealaltă.

— Ştii, întreabă el, că există două teorii în legătură cu naşterea Universului? Una susţine c-a existat un Big Bang, exact ca-n Biblie, şi încă mai credem în ea. Totul a apărut brusc din nimic, aşa cum zice Cartea Sfântă, corect? Partea nostimă e că toate dovezile vin în sprijinul teoriei ăsteia. Iar cealaltă teorie, pe care-o prefer eu, zice că doar în aparenţă s-a întâmplat aşa. Adevărul e, susţine teoria, că există o stare stabilă şi, deşi e adevărat că totul se extinde, nu se subţiază de tot, fiindcă, prin nişte găuri ciudate din acest nimic, apar nişte cevauri noi, care curg

---

[91] Aluzie la serialul TV de mare succes *Bewitched (Ce vrăji a mai făcut nevastă-mea),* cu Elisabeth Montgomery şi Dick York în rolurile principale.

exact de nicăieri. În ce mă priveşte, teoria asta are-o sămânţă de adevăr.

— Şi ce legătură are asta cu Vietnamul? îl întreabă Rabbit.

— Vietnamul e gaura locală. E locul în care se reface lumea. E coada pă care ne-o mursecăm noi înşine. E fundul pă care trebuie să-l ai. E fântâna-n care te uiţi şi te sperii de propriu' chip, oglindit în apa întunecoasă de pă fundu' ei. Este, cum se spune, Numărul Unu şi Numărul Zece. E sfârşitul. E începutul. E frumos, oamenii fac lucruri frumoase în mocirla aia. E fereastra prin care pătrunde Dumnezeu. El vine, Bulă, Bulache şi Madam Bulăoaia, lăsaţi-l să între. Distrugeţi, trageţi ca să ucideţi. Soarele pârjoleşte. Luna se-nroşeşte. Luna e capul unui bebeluş, roşu-strălucitor între picioarele maică-sii.

Nelson ţipă şi-şi astupă urechile cu palmele:

— *Urăsc* chestia asta, Skeeter! Mă sperii. Nu vreau să vină Dumnezeu, vreau să rămână acolo unde e acum. Vreau să cresc mare ca *el* – ca taică-su, ca Harry, marele om din cameră –, obişnuit şi de rând. *Detest* tot ce povesteşti despre război, nu sună minunat, sună oribil!

Privirea lui Skeeter coboară din tavan şi-ncearcă să se concentreze asupra băiatului.

— Corect, face el. Tu încă vrei să trăieşti, încă te ţin în gheare. Eşti încă sclav. Smulge-te din strânsoarea lor. Smulge-te, băiete. Nu fi sclav. Până şi el, ştii, Papa Bulă, învaţă. Învaţă cum să moară. E greu de cap, dar în fiecare zi mai învaţă câte-un pic, corect?

Are o pornire dementă. Se lasă ghidat de ea. Se duce şi-ngenunchează în faţa puştiului, care stă pe canapea, lângă Jill.

— Nu-i întoarce spatele lui Dumnezeu, Nellie. E păcat: un băieţel ca tine să-şi prindă degetul în cleşte; scoate-ţi-l de-acolo. Lasă-l să vină. Pune mâna pă creştetu' meu şi promite-mi că n-o să-l ţii pe Dumnezeu departe de tine. Lasă-l să vină. Fă asta pentru bătrânul Skeeter, suferă de-atât amar de vreme!

Nelson pune mâna pe chica lânoasă a lui Skeeter. Face ochii mari văzând ce adânc i se-afundă mâna.

— Nu vreau să-ţi fac rău, Skeeter, zice el. Nu vreau să fac rău nimănui.

— Fii binecuvântat, băiete.

În întunericul în care e cufundat, Skeeter simte cum i se scurge binecuvântarea prin mâna tremurătoare din părul lui, ca soarele care dogoreşte, străpungând perdeaua unui nor. Nu trebuie să-şi bată joc de copilul ăsta. Încetişor, pe furiş, împărţind în jur mlădiţe de nebunie, inima lui se-apropie de certitudine.

— Ete, căcat! Explodează Rabbit. Nu-i decât un mic război nenorocit, care trebuie dus, şi-atât. Nu poţi să-l transformi în ceva religios doar pentru că s-a-ntâmplat să lupţi şi tu în el.

Skeeter se ridică şi încearcă să-l înţeleagă pe omul ăsta.

— Problema ta e, îşi dă el seama, că încă eşti împovărat de bun-simţ. Bunul-simţ e o mare tâmpenie, omule. Te-ajută să treci cu bine peste zile, dar te lasă singur *nopţile.* Te împiedică să *ştii.* Pur şi simplu, *nu ştii*, Bulă. Nici măcar nu ştii că acum ai la dispoziţie tot timpul din lume. Ceea ce ţi se-ntâmplă ţie e tot ce se-ntâmplă, corect? Tu contezi, corect? Tu. Con. *Tezi.* Am pogorât – arată spre tavan cu degetul lui ca un creion maro – ca să-ţi spun asta, pen' că undeva, în aceste două mii de ani, ai făcut, ai plecat şi ai uitat din nou ceva, corect? — Vorbeşte şi tu cu noimă, îl struneşte Rabbit. Prezenţa noastră în Vietnam e o greşeală?

— O greşeală? Omule, cum să fie o greşeală când aşa stau lucrurile? Bietele State Aburite îşi dau în petic, corect? Dacă nu poţi înceta să fii tu însuţi, cineva trebuie să te-ajute, corect? Nu-i nimeni atât de mare-n jur. Unchiul Sam se trezeşte într-o dimineaţă, îşi priveşte burdihanul, constată că-i un gândac, ce să facă? continuă să fie gândac, atâta tot. Asta până-l striveşte careva. Deocamdată n-a apărut pantoful ăla, corect? Deci continuă să se poarte ca tot gândacul. Nu sunt unul dintre li-bera-lii ăia albi, ca de exemplu albiciosul ăla de Fulldull sau Charlie MeCarthy[92], ăla care-acum ceva timp le zbârlea toroipanul curlangiilor de prin colegii, care consideră Vietnamul un soi de greşeală ce poate fi reparată de-ndată ce-i luăm de la putere pă

---

[92] Eugene Joseph McCarthy (1916-2005), candidat democrat la alegerile prezidenţiale din SUA din 1968, câştigate de republicanul Richard Nixon. Mecarthy şi-a construit platforma electorală pe o poziţie pacifistă, cerând încetarea războiului din Vietnam.

oamenii cavernelor. *Nu-i* o greşeală, corect, orice preşedinte care vine la putere se-ndrăgosteşte de ea, e chiar ştrumeleagul şi păsărică talanga-balanga a li-be-ra-lismului. Albicioşii ăia, de cât au lins curu' mamei lor, au şi uitat-o cum arată din faţă. Ce-i li-be-ra-lismul? Bucuria lumii-ntregi, corect? Se pudrează cu suficient zahăr bătălia pentru ciolan, ca să aibă gust ca lumea, corect? Ei bine, ce poate fi mai drăguţ decât Vietnamul? Noi ţinem coasta deblocată. Omule, ce altceva ne preocupă decât să deblocăm lucrurile? Cum poa' să se strecoare banii şi cleiul, dacă nu ţinem câteva pizde de-astea deblocate? Vietnamul e un act de iubire, corect? În comparaţie cu Vietnamul, cafteala pă care le-am tras-o japonezilor a fost urâtă de tot. I-am futut nasol de tot atunci, iar acu' s'tem o ţară civilizată.

Tavanul vălureşte; simte cum se pogoară asupra lui harul elocvenţei.

— Noi suntem *ţara.* Boşorogii ăia sonaţi, de teapa răposatului Ho, s-ar putea să nu ştie că noi suntem ceea ce-şi *doreşte* lumea. Chestii marfă, piperaş, puii negre, automobile cu curu' barosan şi panouri publicitare, noi le-avem p-astea. Iisus a coborât, El a coborât pa pământ aici. Celelalte ţări sunt nişte locuri de căcat, corect? Noi s'tem săriţi de pă fix, corect? O s-aducem pă pământ lumea ailaltă, o să facem lumea praf, s-o cuprindă veritabila ţăcăneală americană roşu-aprinsă şi verde-albăstrie, corect?

— Corect, îl aprobă Rabbit.

Încurajat, lui Skeeter i se revelează adevărul:

— Namul, zice el, Namul, locul unde esenţa noastră divină supurează. Omului nu-i place Vietnamul, nu-i place America.

— Corect, repetă Rabbit. *Corect.*

Pe ceilalţi doi, cu feţele lor palide, pistruiate, încadrate de prea mult păr, îi înspăimântă această înţelegere. Jill îi imploră:

— Opriţi-vă. E prea dureros.

Skeeter o înţelege. Îi vede pielea scorojită, biata fată e larg deschisă spre stele. În după-amiaza asta, a făcut-o să ia nişte mescalină. Dacă mănâncă mese, o să prizeze piperaş. Dac-o să prizeze piperaş, o să-şi bage şi intravenoase. O are la degetul mic. Nelson îi imploră:

— Hai să ne uităm la televizor!

— Cum de-ai reuşit să stai acolo un an fără să fii rănit? îl întreabă Rabbit pe Skeeter.

Feţele astea albe. Găurile astea perforate în perfecţiunea mâniei lui. Dumnezeu se revarsă prin găurile albe ale fetelor lor; nu poate stăvili şuvoiul. Îi inundă ochii. Ce nemernici au fost că în copilărie l-au învăţat că Dumnezeu e alb!

— Am *fost* rănit, răspunde Skeeter.

BEATITUDINILE LUI SKEETER

(consemnate în joaca, într-o seara, cu scrisul sigur, rotunjit, de şcoala particulară al lui Jill, cu un stilou verde, pe o fila din carneţelul lui Nelson)

Puterea e o tâmpenie.
Iubirea e o tâmpenie.
Bunul-simţ e o tâmpenie.
Haosul e însuşi chipul lui Dumnezeu.
Nimic nu-i interesant, cu excepţia monotoniei eterne.
Nu există izbăvire decât prin Mine.

Şi tot din aceeaşi seară, nişte desene de-ale ei, cu creioane colorate puse la dispoziţie de Nelson; avea un stil ingenios, liniar, oprit din evoluţie acolo unde-l lăsase un curs de artă din anul doi de studenţie, şi totuşi, asemănarea era clară. Skeeter, fireşte, era pica, Nelson, cu bretonul lui negru şi favoriţii exageraţi, era trefla, având tulpina drept gât. Ea, cu părul deschis la culoare creionat cu acelaşi roz ca şi faţa cu bărbia ascuţită, era cupa. Prin urmare, Rabbit era rombul. În mijlocul rombului, un năsuc roz. Ochişori albaştri, somnoroşi, cu sprâncene arcuite în semn de-ngrijorare. O gură aproape invizibilă, cu buzele parcă gata să ciugulească ceva. În jurul lor, nişte mâzgălituri verzi, pe care-a trebuit să i le descifreze cu o săgeată plină de afecţiune şi un balon: „crochiu".

Într-o după-amiază, după ce Nelson se-ntoarce de la fotbal, iar Harry de la lucru, se îngrămădesc cu toţii în Porsche-ul lui Jill şi pleacă într-o excursie la ţară. Rabbit trebuie să stea pe scaunul din faţă; Nelson şi Skeeter se înghesuie pe bancheta îngustă din spate. Skeeter se furişează, clipind mărunt, din uşă până la bordură şi, odată urcat în maşină, spune:

— Mamă, e atâta timp de când n-am mai ieşit la aer, că mă dor plămânii!

Jill conduce imperios, rapid, cu aroganţa tinerilor; Rabbit apasă întruna cu piciorul în podea, acolo unde-ar trebui să fie frâna. Se uită la Jill din profil, e degajată, zâmbeşte. Picioruşul ei încălţat într-un balerin apasă pe acceleraţie la jumătatea curbelor, îi dă blană, cât să ţâşnească la mustaţă, depăşind un camion uriaş – o casă furioasă, huruitoare, pe roţi –, înainte ca o altă zgâlţâitură, în direcţie opusă, să-i facă să şi uite de el, pe-o porţiune de drum drept, situată între văi cu glie roşiatică şi mirişti de porumb spălăcite. E minunat la ţară. Toamna a-ndepărtat verdele monoton de Pennsylvania, de pe cerul senin lipseşte pâcla lăptoasă pe care-o aşternea vara, dealurile sunt înconjurate de umbre chihlimbarii şi portocaliu-aprins, care peste-o lună vor căpăta nuanţa învelişului dur al lăcustelor, ce pocneşte sub tălpi în sezonul de vânătoare. Perdeaua de fum ce se înalţă dintr-un foc aprins cu crengi uscate pluteşte deasupra văilor precum ceaţa de-a lungul unui râu. Jill opreşte lângă un gard văruit şi un măr. Coboară cu toţii din maşină şi se trezesc într-un nor de arome, miroase-a mere căzute, răscoapte. La picioarele lor, merele putrezesc în iarba înaltă, umedă şi rece de pe marginea unui şanţ de scurgere, iarba e încă viu colorată; dincolo de gard, un zăvoi a ajuns maroniu de-atâta păşunat, cu excepţia unor pâlcuri unde brusturele, hrănit de baliga de vacă, creşte înalt cât un om. Nelson ridică un măr şi muşcă din el, pe partea unde n-are găuri de viermi. Skeeter îl dojeneşte:

— Copile, nu băga-n gură gunoiul ăla!

N-o mai fi văzut la viaţa lui un fruct mâncat în natură?

Jill îşi ridică rochia şi sare peste şanţ, pipăie una dintre şipcile văruite ale gardului şi se uită printre şipci în depărtare, unde, la umbra pomilor, clădirea de gresie a unei ferme sclipeşte ca un cub de zahăr înmuiat în ceai, iar roata uriaşă, hârbuită, a unei căruţe vechi, cu spiţele încremenite pe vecie, zace lângă o chestie ruginită, care trebuie să fie o pompă. Îşi aduce aminte de tacheţii ruginiţi ce-aşteptau odgoanele de la prova ambarcaţiunilor oaspete, pe cheiurile din Rhode Island şi de-a lungul Soundului, imaginea persistentă a lucrurilor mâncate de rugină şi roase de sare, în punctul unde marea se îngemănează cu uscatul, soarele verii revărsându-se pe lemnul gri-albăstrui, pe pontoane, şoproane, scârţâitul metalului dictat de ritmul valurilor, toate aflate atât de departe de-acest ţinut al poamelor răscoapte.

— Să mergem, zice ea.

Se înghesuie cu toţii ia loc în micuţul automobil şi iar au parte de camioane, staţii de benzină şi restaurante „nemţeşti” cu firme de neon colorate, cu simboluri etnice, iar vântul şi viteza maşinii înăbuşă toate mirosurile şi zvonurile şi gândurile unei posibile alte lumi. Ţinutul plat, de gresie, de la sud de Brewer, fermele comunităţii Amish imprimate pe lanurile îngrijite ca nişte coperte de revistă se preschimbă în dealuri urâte şi văi întunecoase la nord de oraş, unde industria primitivă a extracţiei de fier şi-a trăit traiul şi unde oamenii au înălţat construcţii din cărămidă – case înalte, cu frontoane înguste şi ferestre în pod, aducând cu aripile desfăcute ale unui vultur pleşuv, cocoţate pe pajişti înalte, în spatele unor ziduri de sprijin cu ţepi în vârf. Roşul-pastel, ca de ghiveci de flori, al Brewerului, se schimbă aici, la cincisprezece kilometri nord de oraş, într-un roşu-închis, maroniu-gălbui. Deşi mai au de mers până să ajungă în zona carboniferă, copacii par mai închişi la culoare, pudraţi cu praf de cărbune. Rabbit îşi aduce aminte treptat de o serie de relatări din *Vat* despre nişte crime stranii, omoruri prin hăcuire cu toporul, cufundare în apă fiartă sau strangulare, toate comise în aceste văi înguste, cu străzile lor principale strâmte, bisericile lor maronii-gălbui, băncile lor şi organizaţiile lor pentru ciudaţi, cu străzile care se termină, aidoma unui gât sucit, cu o curbă în ac de păr, trecând peste şine de cale ferată abandonată, în chei unde soarele nu pătrunde şi unde argintiul mat al unui râu e pe alocuri traversat de câte-un pod acoperit de umezeală, care zăngăne în clipa când te-nghite.

Rabbit şi Nelson, Skeeter şi Jill, storciţi în maşinuţă, se tăvălesc de râs în timpul acestei escapade, hohotesc fără motiv, râd de moaca tâmpă a unui ţopârlan într-o salopetă cu glugă, pe lângă care trec în viteză, de porcii care grohăie cu un aer demn în cocină, de numele de pe cutiile poştale (Hinnershitz, Focht, Schtupnagel), de nişte tractorişti atât de grăsani, că n-ar putea

încăpea decât într-un tractor. Îi pufneşte râsul până şi atunci când maşinuţa, deşi indicatorul de benzină arată 1/2, se cutremură, se zgâlţâie, încetineşte şi opreşte ca şi cum i-ar fi pus frână. Jill abia mai apucă să tragă pe dreapta, s-o scoată din coloană. Rabbit coboară să se uite la motorul montat în spate, sub capota elegantă, o maşinărie compactă, ale cărei componente nu sunt la vedere, înalte şi transparente ca ale linotipului, ci sunt încâlcite, unsuroase şi inaccesibile. Starterul merge, dar motorul nu vrea să pornească. Lanţul de explozii care funcţionează de la sine e acum blocat. Lasă capota ridicată, semnalând că au pană de motor. Skeeter, care stă cocârjat pe bancheta din spate, îi strigă: — Băi, Bulă, ştii ce faci cu capota aia? Atragi atenţia nenorociţilor de gabori!

— Mai bine dă-te jos. Dacă ne tamponează careva din spate, ai belit-o. Şi tu, Nelson. Hai, jos!

Se află pe cel mai periculos tip de autostradă, care are trei benzi. Navetiştii care părăsesc Brewerul trec pe lângă ei într-o avalanşă ce zguduie pământul, acoperindu-i de praf, zgomot şi monoxid de carbon. Nu opreşte niciun Bun Samaritean. Porsche-ul a încremenit în vârful unui rambleu pe care s-a semănat coronişte, planta înfoiată, elegantă, folosită de stat pentru fixarea solului în pantă. Dedesubt, lăstunii ciugulesc boabele de pe-o mirişte de porumb. Rabbit şi Nelson se lasă pe apărătoarele roţilor şi privesc soarele care mai are un ceas până s-apună şi umple mirştea de umbre la fel de discrete ca dungile catifelei reiate. Jill se îndepărtează şi culege un bucheţel de ochiul-boului de toamnă, cu tulpini atât de subţiri, încât zici că formează un nor cirus ce pluteşte la patru-cinci centimetri deasupra pământului. Jill îi oferă buchetul lui Skeeter, momindu-l să coboare din maşină. El întinde mâna şi-i dă peste florile care se împrăştie şi cad în praful şi pietrişul de la marginea drumului. Din Porsche i se-aude vocea înăbuşită:

— Fire-ai a dracu' de pizdă albicioasă, toată tevatura asta-i ca să mă dai în gât, căcatu' ăsta de maşină n-are nimic, corect?

— Nu vrea să pornească, zice ea.

Una dintre flori i-a poposit pe vârful balerinului. Chipul i-a devenit inexpresiv.

În cochilia lui metalică, glasul lui Skeeter scheaună şi mârâie.

— Ştiam eu că n-ar trebui să ies din casa aia în ruptul capului! Ştiu de ce, scumpă Jill. Nu te poţi abţine să nu te dai la marfă, corect? N-ai pic de voinţă, corect? E mai uşor să-l dai pă bătrânu' Skeeter pă mâna legii decât să ai un pic de voinţa, corect?

— Ce zice ăsta? O întreabă Rabbit.

— Zice că-i e frică.

— Daţi-i pă albicioşii ăştia fraieri din calea mea, o să trag o fugă, urlă Skeeter. Cât am de mers până jos, de partea ailaltă a parapetului? — Deşteaptă mişcare, răspunde Rabbit, chiar c-o să baţi la ochi aici, în pustietatea asta. Ca o cioară vopsită.

— Nu mă mai cioroi atâta, băi pulache albicios! Vă spun o chestie, dacă mă daţi în gât, pun să vă mătrăşească pă toţi, chiar de-ar fi să trimit vorbă până-n Philly! Nu sunt singur, suntem peste tot, auzi? Şi-acum, căcănarilor, *porniţi* odată maşina asta!

Skeeter îşi turuie ameninţările stând chircit între spătarele de piele ale banchetei din spate şi parbriz. Panica lui e dezgustătoare şi i-ar putea molipsi şi pe ei. Pe Rabbit îl mănâncă palmele să-l smulgă din cochilia lui şi să-l scoată la soare, dar i-e teamă să bage mâna înăuntru; l-ar putea înţepa. Trânteşte portiera Porsche-ului peste glasul ce turuie gâjâit, se duce-n spate şi trânteşte şi capota peste motor.

— Voi doi rămâneţi aici. Potoliţi-l, ţineţi-l în maşină. Eu mă duc pe jos până la prima staţie de benzină, trebuie să fie una undeva mai sus.

O vreme o ţine-n pas alergător, frica veninoasă a lui Skeeter îi arde vezica. După toate serile petrecute împreună, trădarea e primul lucru care-i vine-n minte negrului. O fi ceva firesc, rezultatul unei istorii de trei sute de ani. Rabbit aleargă, aleargă, să ţină corpul acela negru imobilizat acolo, ca nu cumva să între în panică şi s-o ia la fugă. Se simte ca atunci când alerga să nu întârzie la şcoală. Skeeter a devenit pentru el o îndatorire. E târziu, târziu. Apoi, dinaintea ochilor îi apare o firmă desuetă, cu un cal înaripat, de culoare roşie, atârnată deasupra câmpiilor pe care s-a aşternut culoarea amurgului. E un autoservice demodat: un spaţiu de lucru prăfos, înnegrit de ulei, cu pereţii împodobiţi cu chei franceze, curele de ventilator, ciocane cu capătul rotunjit, piese de schimb. Lângă liftul hidraulic toarce un vechi automat cu sticle de Coca-Cola. Mecanicul, un tânăr costeliv, cu graiul domol al unui fermier şi cu palme negre, îl ia cu o

camionetă de remorcare înapoi pe autostradă. Are geamul lateral spart; aerul intră şuierând pe-acolo, năvăleşte flămând.

— Motor gripat, sună verdictul mecanicului, care-o întreabă pe Jill: Când i-aţi pus ultima oară ulei?

— Ulei? De-asta nu se ocupă băieţii, când îi fac plinul? — Numai dacă le-o cereţi.

— Ce tăntăloaică eşti! O apostrofează Rabbit.

Gura ei se bosumflă sfidătoare.

— Şi Skeeter a mai mers cu ea.

În timp ce mecanicul trebăluieşte la motor şi-apasă pe accelerator, Skeeter se ridică din spatele scaunelor şi se-ndreaptă de şale la aer, cu ochelarii ca nişte discuri portocalii în lumina crepusculară. Rabbit îl întreabă:

— Cât de departe ai mers cu hârbul ăsta?

— Ei, răspunde negrul cu un aer de superioritate, ca să-l audă şi mecanicul, ici-colo. N-am condus niciodată nesăbuit. Nu mi-am dat seama, îi trânteşte verde-n faţă, că automobilul e proprietatea ta.

— E păcat de risipă, i-o întoarce el neconvingător. De nepăsare.

Jill îl întreabă pe mecanic:

— Puteţi s-o reparaţi într-o oră? Frăţiorul meu încă nu şi-a făcut temele.

Mecanicul nu stă de vorbă decât cu Rabbit:

— Muotoru-i distrus. Pistuoanele au fuzionat cu cilindrii. Cel mai apropiat loc unde se repară o maşină d-asta e probabil Pottstown.

— Putem s-o lăsăm la dumneavoastră până când aranjăm să vină cineva s-o ia?

— Va trebui să vă iau un dolar pe zi pentru parcare.

— Sigur. Minunat.

— Şi încă douăzeci pentru remorcare.

Plăteşte. Mecanicul remorchează Porsche-ul până ia service. Merg şi ei cu el, Jill şi Harry în cabină („Fiţi atentă”, îi spune mecanicul lui Jill când ea se strecoară înăuntru, „să nu se umple de vaselină rochia asta albă, drăguţă”), Skeeter şi Nelson în maşina mică, tractată cu spatele, uşor înclinată. Ajunşi la service, mecanicul cheamă un taxi, să-i ducă în West Brewer. Skeeter dispare în spatele unei uşi pline de mâzgălituri şi trage apa de mai multe ori. Nelson se mulţumeşte să-l privească pe mecanic cum dă jos maşina de pe rampă şi să-l asculte vorbind despre „muotoare”. Jill şi Harry ies afară. Greierii ţârâie în porumbiştea cufundată-n întuneric. Un sfert de lună, cu un singur ochi, şi ăla bolnav, se înalţă rapid deasupra firmei cu calul înaripat. Luminile de-afară ale atelierului nu sunt aprinse. Observă ceva alb pe sandala ei. Micuţa floare căzută pe jos s-a lipit de ea. Se apleacă, o ia de jos şi i-o oferă. Ea o sărută drept mulţumire, apoi o depune, în tăcere, într-o ladă de gunoi plină cu şerveţele îmbibate în ulei şi cu bidoane găurite.

— Să nu-ţi murdăreşti rochia.

Se-aud scrâşnete de cauciucuri. Un Buick vechi de prin anii cincizeci, cu eleroanele din spate asemănătoare cu cele ale bombardierelor B-19, pătrunde în câmpul lor vizual. Taximetristul e gras şi mestecă gumă. În drum spre Brewer, ţeasta lui ca o piramidă creează un paravan împotriva farurilor ce vin din sens opus, stă nemişcată, cu excepţia ritmului în care-şi mestecă guma. Skeeter stă lângă el.

— Frumoasă zi, îi spune Rabbit din spate.

Jill chicoteşte. Nelson doarme cu capul în poala ei. Se joacă prin părul lui, răsucindu-i buclele pe degetele ei tăcute.

— E senin pentru perioada asta a anului, vine replica molcomă.

— E frumos peisajul pe-aici. Noi de-abia ajungem până-n partea de nord a oraşului. Am ieşit la o plimbare cu maşina.

— Nu-s cine ştie ce peisaje.

— Ni s-a gripat motorul din senin. Cred că s-a dus naibii maşina.

— Mda.

— Fiică-mea a uitat să bage ulei în ea. Aşa-s tinerii din ziua de azi. Fac praf o maşină şi trec ia alta. Bunurile materiale nu-nseamnă nimic pentru ei.

— Pentru unii, presupun că nu.

Skeeter îi spune pieziş:

— Dă bună seamă că-ntâlneşti o groază dă ţipi simpatici, care au accidente ca ăsta. O groază dă ţipi simpatici dă pân nord, ai?

— Păi, da, răspunde şoferul şi asta-i tot ce mai spune, până i se adresează lui Rabbit la sosirea pe Vista Crescent: Optişpe.

— Dolari? Pentru şaişpe kilometri? — Nouăşpe. Şi-acum trebuie să fac alţi nouăşpe, la întoarcere.

Rabbit se îndreaptă spre portiera şoferului, să plătească, în timp ce restul aleargă în casă. Tipul se-apleacă în afară şi-l întreabă:

— Ai idee la ce te-ai înhămat?

— Nu tocmai.

— O să te-njunghie pe la spate de fiecare dată.

— Cine?

Şoferul se-apleacă şi mai mult; la lumina felinarelor, Rabbit vede o faţă lată şi tristă, pământie, o gură ca de balenă, fără buze, încremenită într-un rictus melancolic, o cicatrice în formă de potcoavă pe partea cărnoasă a nasului. Răspunsul lui e clar:

— Cioroii.

Simţindu-se prost pentru el, Rabbit se întoarce şi vede – Nelson are dreptate – un grup de copii. Stau pe partea cealaltă, unii pe biciclete, şi privesc cum se goleşte maşina asta ciudată. Fenomenul ăsta al găştilor de copii pe terenul pustiu al cartierului Penn Villas îl sperie; e ca şi cum pe suprafaţa Lunii ar urma să supureze nişte buboaie.

Incidentul îi dă curaj lui Skeeter. A îndrăznit să iasă din nou la lumina soarelui. Rabbit se întoarce acasă de la lucru şi-l găseşte pe alee, jucând baschet cu Nelson. Nelson îi pasează mingea lui taică-su, iar Rabbit înscrie cu o singură mână, de la şase metri. Grozav!

— Hei, croncăne Skeeter în gura mare, să-l audă toţi vecinii din Penn Villas, de unde-ai scos stilul ăsta învechit şi împuţit de-a da la coş? Încercai să faci pe clovnul, corect?

— A marcat, remarcă Nelson, ca un fiu loial.

— La naiba, băiete, şi-un pitic ciung ar fi putut s-o blocheze!

Ca să-nscrii aşa, ai nevoie de-un zid făcut de doi hăndrălăi, corect? Tre' să sari şi s-arunci, să sari şi *s-arunci!*

Face o demonstraţie; aruncarea lui nu e coş, dar pare corectă: cu mingea ţinută foarte sus, o săritură în care se lasă pe spate în aer, o aruncare lejeră, care-ar descrie un arc de cerc peste capul oricărui apărător. Rabbit încearcă şi el, dar constată că trupul îi e greoi, iar efortul de-a sări îl dărâmă. Mingea ia o traiectorie aiurea.

— Parc-ai fi *de plumb,* ca toţi albii, dar îmi plac la nebunie mâinile tale!

Fac o miuţă; Skeeter e rapid şi dibaci, se strecoară pentru o aruncare de sub panou după un un-doi cu Nelson şi repetă figura de câteva ori. Rabbit nu-l poate opri. Începe să-l doară pieptul când respiră, dar sunt momente când mingea şi muşchii lui şi aerul de deasupra capului şi trupurile adversarilor par întinse, unite, puse pe sfidarea atracţiei gravitaţionale. Apoi răcoarea lui octombrie îi muşcă trupul transpirat şi intră-n casă. Jill doarme la etaj. În ultimul timp doarme din ce în ce mai mult, cuprinsă de-un somn buimac, prin care se rupe de realitate şi pe care el îl consideră jignitor. Când coboară în rochia ei albă, plictisitoare, dându-şi pe spate părul năclăit, căzut pe obraji, el o întreabă brutal:

— Ai făcut ceva în legătură cu maşina?

— Dragule, ce-ai fi vrut să fac?

— Ai putea s-o suni pe maică-ta.

— Nu pot. Ea şi tăticul vitreg ar face din ţânţar armăsar. Ar veni după mine.

— Poate nu-i o idee aşa de rea.

— Tăticul vitreg e o jigodie.

Trece pe lângă el, cu privirea năucă, şi intră-n bucătărie. Se uită-n frigider.

— N-ai făcut cumpărături.

— Asta-i treaba ta.

— Fără maşină?

— Doamne, dar până la Acme, e o plimbare de cinci minute!

— L-ar vedea lumea pe Skeeter.

— Oricum îl vede. E-afară, joacă baschet cu Nelson. Şi se pare că l-ai lăsat să se plimbe cu maşina prin toată Pennsylvania.

Mânia i se amplifică: *de plumb.*

— Cum mama mă-sii poţi să rablageşti o maşină scumpă ca aia şi-apoi s-o laşi *în plata Domnului*? Sunt oameni care-ar putea trăi zece ani cu cât a costat maşina aia!

— Harry, te rog. Sunt slăbită.

— OK. Îmi pare rău.

O ia-n braţe. Se leagănă tristă, frecându-şi nasul de cămaşa lui. Dar, când e năucă, trupul ei are o indiferenţă, o detaşare care-i dă o senzaţie tactilă dezagreabilă. Îi vine să strănute.

— Cred că ţi-e dor de nevastă-ta, murmură Jill.

— De târfa aia?! Niciodată!

— E şi ea la fel ca toată lumea, *prinsă-n* capcana societăţii. Vrea să simtă că trăieşte cât timp e încă în viaţă.

— Şi tu nu vrei acelaşi lucru?

— Câteodată, vreau. Dar ştiu că nu-i de-ajuns. Aşa te prind în capcană. Acum, dă-mi drumul. Simt că nu-ţi place să mă strângi în braţe. Tocmai mi-am adus aminte, avem nişte ficăţei depui congelaţi, în spatele îngheţatei. Dar o să treacă o veşnicie până să se dezgheţe.

Ştirile de la ora şase. Faţa palidă din spatele ecranului, inconştientă de faptul că, din cauza unei recepţii proaste pe Vista Crescent nr. 26, are ţeasta turtită şi bărbia elastică şi alungită, anunţă pe un ton grav:

— Chicago. Două mii cinci sute de membri ai Gărzii Naţionale din Illinois au rămas pe poziţii astăzi, în urma violenţelor stradale de-o zi, puse la cale de membrii unei facţiuni extremiste a Studenţilor pentru o Societate Democratică. Au fost sparte vitrine, au fost răsturnate maşini, poliţiştii au *fost* atacaţi de tinerii militanţi al căror slogan este – urmează o pauză tristă, gravă; faţa palidă priveşte în camera de filmat, bărbia se întinde, capul se turteşte ca o nicovală – „încetaţi războiul”.

Urmează secvenţe în care poliţiştii cu căşti albe croiesc cu bulanul un noian de braţe şi picioare, târăsc fete apucându-le de păr, nişte chipuri bărboase apar brusc şi-şi agită pumnii, vrând parcă să treacă prin ecranul televizorului; apoi, din nou, o imagine cu poliţişti care-şi flutură bastoanele, cu ceea ce lui Rabbit îi par nişte mişcări de balet alinătoare. Şi lui Skeeter îi place ce vede.

— Ţineţi-o tot aşa î urlă el. Mai trage-i-o o dată albiciosului scrobit în cur! În pauza publicitară, se întoarce şi-i explică lui Nelson:

— Frumos, corect?

— De ce? Doar protestează împotriva războiului.

— Sigur, cum şi plopu’ face pere. Albicioşii ăştia protestează fiindcă tre’ să mai aştepte douăj’ de ani până să-şi primească bucata de plăcintă de la tăticu’. Ei o vor *acu’.*

— Şi ce să facă dup-aia?

— Ce să facă, băiete? S-o *pape,* asta ar vrea ei.

Spotul publicitar – un gros-plan cu gura unei femei – s-a terminat.

— Între timp, la tribunal, procesul Celor Opt din Chicago[93] îşi urmează cursul turbulent. Judecătorul Julius J. Hoffman, doar o coincidenţă de nume cu inculpatul Abbie Hoffman, l-a admonestat de mai multe ori pe inculpatul Bobby Seale, ale cărui ieşiri violente au conţinut epitete de genul – din nou crainicul priveşte-n cameră, capul i se-aplatizează, şi accentuează dezamăgit – „porc, fascist şi rasist”.

Urmează o scurtă imagine, o schiţă făcută lui Seale în sala de judecată.

— Skeeter, *el* îţi place? Întreabă Nelson.

— Nu prea mă dau în vânt după negroteii conformişti.

---

[93] Cei Opt din Chicago (ulterior Cei Şapte) au fost acuzaţi de complot împotriva statului şi incitare la violenţă în urma demonstraţiilor violente care au avut loc la Chicago în anul 1968, cu ocazia Convenţiei Naţionale a Partidului Democrat

Rabbit izbucneşte-n râs.

— Asta-i ridicol! E la fel de plin de ură ca şi tine.

Skeeter închide televizorul. Are tonul unui predicator, al unei cucoane.

— În niciun caz nu sunt plin de ură. Sunt plin de iubire, care-i o forţă dinamică. Ura e o forţă paralizantă. Ura te blochează. Iubirea te-aprinde şi te eliberează. Corect? Iisus i-a mântuit pă zarafii din templu. Noul Iisus îi va mântui pă noii zarafi. Vechiul Iisus a adus sabia, corect? Noul Iisus va aduce şi el o sabie. Va fi o flacără vie a iubirii. Haosul e trupul lui Dumnezeu. Ordinea e lanţul Diavolului. Cât despre Robert Seale, orice om de culoare care beneficiază dă pă urma cocteilurilor de strângere de fonduri organizate de John Kennel Badbreath şi Leonard Birdbrain[94] e, după mine, un cioroi lingău. Şi-a băgat mâna adânc în sacul puterii, şi-a băgat mâna pân-la cot în sacul publicităţii, şi-a întinat sufletul şi „în concluzie, este, cum s-ar zice, irelevant. Noi, negrii, am venit aici fără nume, noi suntem seminţele organice ale viitorului. Seminţele n-au nume, corect?

— Corect, face Rabbit, care-a deprins acest tic verbal.

Ficăţeii de pui ai lui Jill au marginile arse şi miezul îngheţat.

Ştirile de la ora unsprezece. Un băiat cu bărbuţă rară, cu faţa băgată atât de mult în cameră, de nu poate fi prins în obiectiv, urlă din toţi rărunchii:

— Jos cu porcii! Daţi toată puterea poporului!

Un reporter nevăzut îl întreabă mieros:

— Cum aţi descrie scopurile organizaţiei dumneavoastră?

— Nimicirea actualelor structuri represive. Controlul maselor asupra mijloacelor de producţie.

— Puteţi explica telespectatorilor noştri ce înţelegeţi prin „mijloace de producţie”?

Aparatul de filmare se zguduie, în camera de zi, altminteri cufundată în întuneric, pâlpâie lumina ecranului.

— Fabricile. Wall Street. Tehnologia. Toate astea. O clică minoritară de capitalişti ne vâră poluarea pe gâtlejuri, ca şi SST-ul şi genocidul din Vietnam şi din ghetouri! Toate astea!

— Înţeleg. Obiectivul vostru, aşadar, este să spargeţi vitrine ca să îngrădiţi o tehnologie scăpată de sub control şi să puneţi bazele unui nou umanism.

Băiatul îi aruncă reporterului o privire înceţoşată, în timp ce aparatul de filmat încearcă să-l prindă în obiectiv.

— Mă iei peste picior? Tu o să fii primul pus la zid, fu…

Bipul care urmează arată că interviul este înregistrat.

— Zi şi mie cum e cu tehnologia asta, face Rabbit.

— Tehnologia e o porcărie, îi explică Skeeter cu infinită răbdare, iar vârful cuiului îi luceşte roşu, când trage fumul în plămâni. Ţine minte asta, Jilly.

Jill a adormit însă pe canapea. Are coapsele lucioase, rochia i s-a ridicat, dezvăluindu-i triunghiul trist şi umbrit al chiloţeilor.

Skeeter continuă:

— Punem cu toţii umărul la măreţul efort de-a uita tot ce ştim. Lipim mărul la loc pă cracă. Romanii aveau tehnologie, corect? Iar barbarii i-au eliberat de ea. Barbarii au fost salvatorii lor. De vreme ce noi nu-i putem face pă eschimoşi să ne invadeze, am crescut noi înşine o generaţie de barbari, pardon, *tu* ai crescut-o. Albicioşii au crescut-o, iar clasa de mijloc, formată din americanii albi, şi imitatorii ei de pretutindeni au găsit forţa divină de-a genera milioane de idioţi subumani pă care, în epocile mai puţin ignorante, îi puteau zămisli doar aristocraţiile întemeiate pe endogamie. Cine-au fost regii ăia cretini?

— Hm? Face Rabbit.

— Merovingienii, corect? Am avut un lapsus. Erau căraţi prin târg cu carele trase de boi şi bolboroseau aiurea. Acum suntem binecuvântaţi cu d-ăştia care bolborosesc, da-s motorizaţi. Că bine mai zice la carte, o să cădem în cur de extaz şi-o să ne dedicăm restul vieţii preşedintelui Mao. Corect?

---

[94] Nume inventate: *Kennel* înseamnă în traducere literală „Coteţ de câini”, *Badbreath* – „Răsuflare puturoasă”, iar *Birdbram* – . Minte de bibilică".

Rabbit argumentează, protestând:

— Nu-i drept. Copiii ăştia au şi părţi bune. Lăsând la o parte războiul, ce zici de poluare?

— Mă istovesc discuţiile cu albii, se plânge Skeeter. Vă apăraţi rasa. Copiii ăştia turbaţi, e limpede ca Agnew Dei[95], doresc să păstreze *statu-quo*-ul, în ciuda planului divin şi-a mâniei divine. Sunt Anticristul. Zăresc chipul lui Dumnezeu în Vietnam şi-l scuipă. Falşi profeţi: din proliferarea lor îţi dai seama că se-apropie ceasul. Neruşinarea publică, şoricul gros, venerarea imbecilităţii, toate legile luate în derâdere, cu excepţia legilor mitei şi taxei de protecţie: suntem Roma. Iar eu sunt Cristosul noului Ev întunecos. Sau, dacă nu sunt eu, atunci e altcineva exact ca mine, despre care epocile următoare vor presupune c-am fost eu. Mă crezi?

— Te cred.

Rabbit trage din cui şi simte cum lumea i se lărgeşte, ca să primească într-însa noi adevăruri, la fel cum îşi crăcănează picioarele o femeie, la fel cum se deschide o floare, la fel cum fug stelele una de alta.

— Chiar te cred.

Lui Skeeter îi place să-l asculte pe Rabbit citindu-i din *Viaţa ţi vremurile lui Frederick Douglass.*

— Eşti beton, corect? Vei fi cioroiul-şef în seara asta. Ca alb, Bulă, nu eşti mare brânză, dar ca negru, eşti băiat de băiat!

I-a însemnat pasajele din carte cu agrafe de birou şi cu creion colorat.

Rabbit citeşte:

— *Cititorul va fi observat ca, printre numele sclavilor*, *a fost menţionat şi cel al lui Esther. Acesta era numele unei tinere dăruită cu ceea ce a fost dintotdeauna un blestem pentru o sclavă – cu frumuseţe. Era înalta*, *cu tenul mai deschis, bine făcuta şi prezentabila. Pe Esther o curta Ned Roberts*, *fiul unuia dintre sclavii preferaţi ai colonelului Lloyd, un tânăr la fel de prezentabil ca şi Esther. Unii proprietari de sclavi ar fi încurajat bucuroşi căsătoria unei asemenea perechi, dar, dintr-un motiv sau altul, căpitanul Anthony nu era de acord cu relaţia lor. I-a ordonat ferm fetei să nu se mai apropie de tânărul Roberts şi i-a spus c-o va pedepsi aspru dac-o va mai prinde în compania lui. Dar era cu neputinţă să-i ţii despărţiţi. Se întâlneau ori de câte ori voiau.* Aici sărim.

Semnul făcut cu creionul roşu reapare în josul paginii; Rabbit simte cum tonul îi devine teatral, trăieşte ceaţa zorilor de zi, teama ce-l cuprinde pe copil:

— *Era dis-de-dimineaţă, totul era încremenit, înainte ca cineva din casă sau din bucătărie să se fi sculat. Am fost, de fapt, trezit de ţipetele sfâşietoare şi de gemetele vrednice de milă ale bietei Esther. Aveam culcuşul pe podeaua de pământ bătătorit a unei debarale rudimentare, care dădea în bucătărie…*

— Simţi mirosul debaralei ăleia, îl întrerupe Skeeter, corect? Pământ bătătorit, corect, şi cartofi vechi, şi smocuri de iarbă îngălbenită până s-apuce să crească doi centimetri, corect? Încearcă să simţi mirosul, că el *dormea* acolo.

— Şşşt, îl apostrofează Jill.

— *… iar printre crăpăturile şipcilor neregulate, vedeam şi auzeam fără nicio greutate tot ce se întâmpla, fără să fiu văzut de ceilalţi. Esther avea mâinile strâns legate, iar frânghia era trecută printr-un belciug de fier, prins de-o grindă masivă de deasupra vetrei. Stătea în picioare pe-o bancă, avea braţele întinse deasupra capului. Avea spatele şi umerii dezgoliţi. În spatele ei stătea stăpânul cel bătrân, cu biciul în mână. Îşi făcea treaba barbară împroşcând-o între timp cu tot felul de epitete aspre, grosolane şi insuportabile. Era de-o cruzime meticuloasă şi prelungea tortura, părând încântat de suferinţa victimei. Îşi trecea mâna peste biciul odios, pregătindu-şi lovitura cea mai dureroasă pe care ar putea-o provoca forţa şi îndemânarea lui. Biata Esther nu mai fusese niciodată biciuită cu violenţă. Umerii îi erau umflaţi, carne vie. Fiecare lovitură aplicată viguros îi smulgea răcnete de durere şi sânge.*

— *Aveţi milă! Ah, milă! ţipa ea. Nu mai fac!*

Dar strigătele ei ascuţite nu păreau decât să-i sporească mânia.

Semnul roşu se opreşte aici, dar Rabbit continuă lectura până la sfârşitul capitolului:

---

[95] Pronunţie greşită a lui *Agnus Dei*, „mielul Domnului”, în limba latină.

— Întreaga scenă, în împrejurările respective, era revoltătoare şi şocantă la culme, iar când cunoaştem şi motivele acestei pedepse brutale, nici nu încape în cuvinte cât de odioasă e fapta asta. După ce i-a vărgat spinarea cu nici nu-ndrăznesc să spun câte dungi, stăpânul cel bătrân şi-a dezlegat victima distrusă. Când i-a dat drumul, de-abia se mai ţinea pe picioare. Mi-a fost tare milă de ea şi, aşa copil cum eram şi neobişnuit cu astfel de scene, am suferit un şoc teribil Eram îngrozit, redus la tăcere, uluit şi năuc. Scena descrisă mai sus s-a repetat adesea, fiindcă Edward şi Esther au continuat să se vadă, în pofida tuturor piedicilor ce-au stat în calea unirii lor.

Skeeter se întoarce către Jill şi-o plesneşte brusc, întocmai cum ar face un copil, în piept.

— Să nu-mi zici mie şşşt, pizdă!

— Voiam s-aud pasajul.

— Cum ţi-a plăcut, pizdă?

— Mi-a plăcut cum a citit Harry. Cu sentiment.

— Mă piş pă sentimentele voastre albe!

— Hei, ia-o mai uşor, intervine Rabbit neajutorat, văzând ca se lasă cu o scenă violentă.

Skeeter parc-a înnebunit. Cu o mână, o prinde pe după umeri ca într-o menghină, iar cu cealaltă, se-ntinde spre gâtul ei şi-i smulge gulerul de la rochia albă. Materialul e rezistent. Jill îşi împinge capul înainte, până să se-audă cum pârâie materialul. Cade înapoi pe sofa, cu o privire lipsită de expresie; ţâţişoarele ei cu sfârcuri tari tremură ca piftia, în decolteul rupt.

Instinctul îi dictează lui Rabbit să nu sară în ajutorul ei, ci să-l ferească pe Nelson. Aruncă volumul pe băncuţa cizmarului şi se interpune între băiat şi canapea.

— Du-te sus.

Uluit şi năuc, Nelson s-a ridicat deja în picioare.

— Taţi, are s-o omoare! Geme el.

Obrajii îi dogoresc şi ochii i se afundă-n orbite.

— Nu, n-are s-o omoare. E doar inconştient. Ea n-are nimic.

— Ah, căca-m-aş, căca-m-aş! repetă copilul, cuprins de disperare.

Chipul i se strâmbă, gata să izbucnească în plâns.

— Hei, băi, Bulică! îl strigă Skeeter. Vrei să mă biciuieşti, corect?

Sare-n sus, execută un dans debil, de zici că-i posedat, îşi smulge cămaşa atât de violent, încât unul dintre nasturii de la manşetă îi zboară şi se ciocneşte de abajurul veiozei. Pieptul lui osos, gol, are o conformaţie uluitoare: fiecare muşchi îi este clar prins de os. Rabbit a mai văzut aşa un piept, la viaţa lui, doar pe crucifix.

— Ce mai urmează? urlă Skeeter. Vrei să-mi tragi un şut în cur, corect? Poftim!

Îşi descheie nasturele de la prohab şi e gata să-şi desfacă şi cureaua, dar Nelson iese-n fugă din cameră. De sus se-aud, din ce în ce mai slab, hohotele lui.

— OK, ajunge! îl potoleşte Rabbit.

— Hai, mai citeşte-mi un piculeţ, îl imploră Skeeter.

— Te laşi dus de val.

— Afurisitul ăla de pici îşi închipuie că-i stăpân pă pizda asta!

— Nu-i mai spune pizdă.

— Omule, nu cu-aşa ceva a dotat-o Iisus? Cotcodăceşte Skeeter.

— Eşti oribil, îi spune Jill, acoperindu-se cu cele două bucăţi de material rupt.

El îi dă la o parte una dintre bucăţi.

— Muuu!

— Harry, ajutor!

— Citeşte cartea, Bulă, o să fiu cuminte. Citeşte-mi următorul fragment.

Deasupra lor se-aud paşii lui Nelson, care traversează camera. Dac-o să citească, băiatul o să fie-n siguranţă.

— De la *Vai* încolo?

— E foarte bine. Micuţă Jilly, mă iubeşti, corect?

— Vai, această bogăţie imensă\această splendoare aurită, acest lux fără seamăn, această viaţă fără muncă, această viaţă lipsită de griji, acest com al abundenţei, toate acestea nu erau porţile de mărgăritar care păreau…

— Tu eşti poarta mea de mărgăritar, fato.

— *Sărmanul sclav, întins pe scândura lui de pin tare, abia învelit cu pledul lui subţire, dormea mai adânc decât pofticioşii înfriguraţi, care se culcau pe pernele lor de puf Pentru leneşi, mâncarea este otravă, nu hrană. De sub merindele îmbelşugate şi ispititoare pândeau nevăzutele duhuri rele, care-i dădeau gurmandului plin de iluzii dureri şi chinuri, patimi necontrolate, stări de spirit cumplite, dispepsie, reumatism, lumbago şi gută, iar familia Lloyd avea parte din belşug de toate astea.*

Dincolo de marginea paginii, Skeeter şi Jill se încaieră; câte-o fracţiune de secundă i se zăresc chiloţeii gri, sânii îi ies la vedere. Într-o altă fracţiune de secundă, Rabbit îi vede zâmbetul. Dinţişorii rari, dezveliţi într-un râs mut; îi place atacul asta. Jill observă că o spionează, tresare, se zbate furioasă ca să scape de Skeeter, se-acoperă cu zdrenţele rochiei şi fuge din cameră. Urcă scara cu paşi uşori. Skeeter clipeşte mărunt, când o vede fugind; îşi aranjează claia de păr cu un oftat:

— Frumos! Încă unul, Bulă. Citeşte-mi-l p-ăla în care el ripostează.

Pieptul scofâlcit i se cufundă în canapeaua bej. Buretele e acoperit cu stofă ecosez, verde, aurie şi roşie, care s-a ros şi s-a decolorat până la o singură nuanţă.

— Ştii, mâine trebuie să mă scol şi să mă duc la serviciu.

— Îţi faci griji din pricina păpuşii tale? Nu-ţi face griji. Uite cum stă treaba cu pizdele, omule, sunt exact ca un Kleenex, le foloseşti şi le-arunci la gunoi!

Neprimind niciun răspuns, adaugă:

— Glumesc, corect? Voiam să te bag în boală, OK? Hai, să trecem la următoarea agrafă. Ştii care-i necazul cu tine, omule? Eşti tot timpul însurat. Femeii nu-i place bărbatul care nu-i decât însurat, vrea un suflet care să-i ţină treaz interesul, corect? Femeia care-şi pierde interesul e moartă.

Rabbit se-aşază pe fotoliul cu tapiţerie argintie şi citeşte:

— *De unde mi-a venit spiritul temerar de-a mă lupta corp la corp cu un bărbat care, cu patruzeci şi opt de ore în urmă, ar fi putut, cu cel mai neînsemnat cuvânt, să mă facă să tremur ca frunza în bătaia vântului, nu ştiu. În orice caz, eram hotărât să lupt, mai mult decât atât, eram înverşunat la culme. Mă cuprinsese nebunia luptei şi m-am trezit cu degetele puternice încleştate pe beregata tiranului, uitând pe moment consecinţele faptei mele, de parc-am fi fost egali în faţa legii. Uitasem până şi culoarea omului. Mă simţeam agil ca o pisică şi eram pregătit să-l înfrunt. Îi param fiecare lovitură, dar nu-l loveam la rândul meu. Nu făceam decât să mă apăr, mai curând îl împiedicam să mă rănească decât să-ncerc să-l rănesc eu. Am dat cu el de pământ de mai multe ori, când a încercat să mă pună el la pământ. L-am strâns de gât atât de tare*, *încât sub unghii mi-a curs sângele lui. El mă ţinea pe mine*, *iar eu pe el.*

— Ah, ce-mi place, mă captivează, mă termină! Se entuziasmează Skeeter şi se saltă în cot, astfel încât trupul lui înfruntă trupul celuilalt bărbat. Mai citeşte-mi un paragraf. Unul micuţ.

— Trebuie să mă duc la culcare.

— Dă câteva pagini, du-te la pasajul pe care l-am însemnat cu linie dublă.

— De ce nu-l citeşti singur?

— Nu-i tot aia, corect? Să-ţi citeşti ţie. Şi-un copil de şcoală ştie că nu-i tot aia. Haide, Bulă! M-am purtat destul de frumos, corect? Nu ţi-am făcut necazuri. Am fost un câine credincios, aruncă-i câinelui un os, citeşte-mi, fă-mi damblaua. O să-mi dau jos toate hainele, vreau s-aud prin toţi porii. Dă-i drumul, omule! Ciripeşte! Hai! Începe de puţin mai sus, acolo unde scrie: *Unui bărbat lipsit de forţă…*

Îl îmboldeşte din nou:

— *Unui bărbat lipsit de forţă… şi*-şi face de lucru cu catarama de la curea.

— *Unui bărbat lipsit de forţă,* citeşte Rabbit cu atenţie, *îi lipseşte demnitatea esenţială a fiinţei umane. Natura umană este astfel plămădită că nu poate respecta un bărbat neajutorat*, *deşi îl poate compătimi*, *dar nici asta nu poate dura la nesfârşit*, *dacă nu se întrezăreşte niciun semn de învigorare.*

— Da, exclamă Skeeter.

Îl vede ca prin ceaţă cum se-agită şi se zvârcoleşte, iar dinspre canapea zboară, pe deasupra albului paginii tipărite, o zdreanţă albă.

— *Doar cel care-a provocat o acţiune*, citeşte Rabbit şi fiecare cuvânt îi pare imens, fiecare

cuvânt e un butoi negru în care răsună ecoul glasului său, *ori a riscat ceva în încercarea de a respinge agresiunea nedreaptă şi crudă a unui tiran poate înţelege efectul pe care l-a avut această luptă asupra spiritului meu. Covey era un tiran şi-un laş, în acelaşi timp. După ce i-am ţinut piept, m-am simţit mai bine ca niciodată.*

— Da, răsună vocea lui Skeeter, din abisul nevăzut de dincolo de insula pătrată a paginii.

— *Era o înviere din mormântul întunecos şi pestilenţial al sclaviei şi înălţarea la raiul libertăţii fără pereche. Nu mai eram un laş servil, care tremura doar cât se încrunta la el o făptură de lut, un vierme ca şi mine, în spiritul meu îndelung intimidat s-a trezit dorinţa de independenţă. Ajunsesem într-un pună în care nu-mi mai era frică de moarte.*

Subliniază ultimele cuvinte.

— Ah, da, da!

— *Spiritul m-a făcut un om liber de fapt, deşi de formă eram încă sclav. Când un sclav nu mai poate fi biciuit, este pe mai mult de jumătate liber.*

— A-min!

— *Are de apărat un domeniu la fel de întins ca inima lui de bărbat neînfricat şi este cu adevărat „o forţă pe pământ".*

— Zi-i, că zici bine!

— *Din acest moment şi până la eliberarea mea din sclavie, n-am fost niciodată biciuit cu adevărat. Au încercat ei de câteva ori, dar au rămas de fiecare dată cu buza umflată. Am fost învineţit, dar întâmplarea pe care-am descris-o a fost sfârşitul abrutizării la care m-a supus sclavia.*

— Ah, ce negrişor mişto poţi fi, ciripeşte Skeeter.

Ridicându-şi ochii de pe pagină, Rabbit vede că pe canapea nu se mai află un petic alb, ci unul negru de-a binelea, care se leagănă într-un ritm şuşotitor ce parc-ar vrea să-l *aspire.* Nu îndrăzneşte să-şi coboare privirea spre mană, spre undiţa *de* lumină, lungă cât braţul ritmic al lui Skeeter. Lungă ca un tipar, unul care se hrăneşte. Rabbit se ridică şi iese cu paşi mari din cameră, scapă cartea de parc-ar fi fierbinte, deşi ochii înflăcăraţi ai negrului de pe copertă îl urmăresc în timp ce traversează covorul şi urcă scările lăcuite, apoi pătrunde pe tărâmul alb unde o aplică mată arde pe palier. Inima-i bate gata-gata să-i sară din piept.

Lumina veiozei din lemn adus de apa mării inundă micuţul arţar de dedesubt, cu frunzele roşii ca nişte degete care acoperă o lanternă. Abajurul ei mobil acoperă pe jumătate fereastra dormitorului lor. Din pat, Jill se întoarce spre el, palidă şi rece ca gheaţa:

— Strânge-mă-n braţe, îl roagă ea. Strânge-mă, strânge-mă, strânge-mă! repetă atât de violent, că-l înspăimântă.

Femeile sunt nebune, au în ele această nebunie ancestrală, strânge-n braţe aer. Simte că ea vrea să fie futută, oricum, fără plăcere, dar să fie trasă-n ţeapă. Ar vrea să facă asta pentru ea, dar nu e-n stare să destrame spaima, sila instaurată între ei. Ea parcă e o sirenă care-i face semn de sub apă. El pluteşte ţeapăn, chinuindu-se să nu se scufunde în oroare. Cartea pe care-a citit-o cu voce tare îl chinuie cu fantasma unei scârboşenii fără fund, a unor generaţii moarte, a unor torturi îngropate şi fundamente pierdute. Să te scoli, să mergi la lucru, nu mai are niciun rost să faci asta, niciun rost să faci nimic, niciun rost să nu, nu mai e nimic de respirat, în afară de un gaz acru, încapsulat în bisericile pustii, nimic lângă care să te scoli. Trăieşte într-un puţ îngust, ale cărui margini umede şi reci îl apasă şi-l paralizează, ba nu, e Jill, lipită strâns de el, încercând să se-ncălzească, deşi e o noapte foarte caldă. O întreabă:

— Nu poţi să dormi?

— Nu. Totul se prăbuşeşte.

— Hai să-ncercăm, totuşi. E târziu. Să mai aduc o pătură?

— Nu mă lăsa singură nici măcar o secundă. O să mă prăbuşesc.

— Mă-ntorc cu spatele şi poţi să mă iei în braţe.

La parter, Skeeter stinge lumina, plesnind întrerupătorul. Afară, micul arţar dispare ca o flacără stinsă. În sinea lui, Rabbit îşi duce până la capăt mişcarea spre întuneric, spre maroul ritmic al canapelei. Apoi, teroarea revine şi-i acoperă făptura închisă ca o pleoapă.

Glasul ei îi pare obosit şi circumspect, când răspunde la telefon:

— Brewer Fealty, doamna Fosnacht. Cu ce vă pot fi de folos?

— Peggy? Bună, sunt Harry Angstrom.

— Ca să vezi, zice ea pe-un ton sarcastic, neobişnuit. *Nu-mi vine* să cred! De data asta, e prea expresivă. Prea mulţi bărbaţi la mijloc.

— Hei, îţi mai aminteşti că mi-ai zis că Nelson şi Billy se duc la pescuit duminică şi că mă inviţi sâmbătă la cină?

— Da, Harry, mi-amintesc.

— E prea târziu să accept?

— Deloc. Da' ce-ţi veni?

— Nimic special. M-am gândit c-ar putea fi drăguţ.

— Va fi. Ne vedem sâmbătă.

— Mâine, precizează el.

Ar mai fi stat de vorbă, e în pauza de masă, dar ea i-o taie scurt. Presiunea muncii. Nu vinde pielea ursului din pădure.

După lucru, în timp ce merge spre casă de la staţia de autobuz de pe Weiser, se trezeşte acostat de doi bărbaţi la colţul unde Emberly Avenue îşi schimbă denumirea în Drive, lângă o cutie poştală în culorile roşu-alb-albastru.

— Domnul Angstrom?

— Da, eu sunt.

— Am putea sta de vorbă un minut? Suntem doi vecini de-ai dumneavoastră.

Bărbatul care vorbeşte are între patruzeci şi cincizeci de ani, este dolofan, îmbrăcat cu un costum gri care plesneşte pe el, cu revere înguste, cum se purtau acum cinci ani. Are un aer blajin, dar îngrijorat. Năsucul cârn, dar acvilin, nu rimează cu pungile buhăite de sub ochi. Bărbia îi e formată din două protuberanţe jilave aşezate una lângă alta, cu o gropiţă la mijloc, unde firele de păr i se-ascund de aparatul de ras. Pielea lui are nuanţa gălbejită a locuitorilor din Brewer şi, per ansamblu, bărbatul are un aer de funcţionar activ, mucalit. De contabil sau de profesor.

— Mă numesc Mahlon Showalter. Locuiesc pe partea cealaltă a lui Vista Crescent, în casa care, probabil aţi observat, are-o aripă nouă în spate, pe care-am adăugat-o vara trecută.

— Ah, da.

Îşi aduce aminte ca prin ceaţă de nişte bocăneli, dar n-a observat nimic; se uită la Penn Villas doar cât să constate că nu-i Mt. Judge: mai exact, că nu se află niciunde.

— Mă ocup de calculatoare, de componentele hardware, mai precis, continuă Showalter. Iată cartea mea de vizită.

Cât Rabbit aruncă o privire la numele companiei, Showalter explică:

— O să revoluţionăm afacerile în oraşul ăsta, ţineţi minte numele acestei companii. Iar el e Eddie Brumbach, stă pe-o alee mai sus de dumneavoastră, îi zice Marigold.

Eddie nu-i oferă o carte de vizită. Are părul negru, e mai scund şi mai tânăr decât Harry. Are o ţinută cum aveau pe vremuri tipii din armată, e încheiat la toţi nasturii, ţine umerii traşi înapoi, i se ghiceşte cheful de cafteală între omoplaţi. Din cauza părului tuns periuţă, capul îi pare oarecum turtit în vârf, precum capetele care-i apar lui Rabbit pe ecranul televizorului. Când dau mâna, îi aminteşte de altcineva. De cine? Pe-o parte a feţei, lui Brumbach îi lipseşte o bucată de mandibulă, în locul ei are-o adâncitură şi-o cicatrice roşie, în formă de L. Ochii lui au nuanţa cenuşie a uneltelor cu vârful tocit. Îl salută cu o simplitate ameninţătoare:

— Să trăiţi!

— Eddie lucrează în secţia de montaj de la Fessier Steel.

— Voi, băieţi, trebuie să fi plecat mai devreme de la serviciu azi, comentează Rabbit.

— Luna asta lucrez în schimbul de noapte, îi explică Eddie.

Showalter are un fel de a se undui de zici că undeva, departe, răsună muzică de dans şi el vrea să se bage între Rabbit şi Eddie, să-l invite la dans pe unul dintre ei.

— Ne-am hotărât să stăm de vorbă cu dumneavoastră, zice el. Vă apreciem răbdarea. Asta-i maşina mea, n-aţi vrea să luăm loc? Nu-i tocmai confortabil să stăm aşa, în picioare.

Maşina, o Toyota, îi aminteşte lui Harry de socru-su şi-l încearcă tot felul de sentimente neplăcute.

— Prefer să stau în picioare, răspunde el, dacă nu durează mult.

Se sprijină de cutia poştală, ca să nu fie cu mult mai înalt decât cei doi.

— N-o să dureze mult, îi promite Eddie Brumbach, îndreptându-şi spatele şi făcând un pas vioi spre el.

Showalter dă din nou din umeri, de parc-ar vrea să se posteze între ei, privirea îi pare mai tristă, îşi şterge gura blajină.

— Păi da, nu-i nevoie să ţină mult. Nu vrem să fim neprietenoşi, avem doar câteva întrebări.

— Întrebări prietenoase, specifică Rabbit, dornic să-l ajute pe bărbatul acesta, a cărui voce prudentă şi domoală este întruchiparea Brewerului; care pare, asemenea oraşului, amabil, tolerant şi cumsecade, iar pe moment deprimat.

— Ăăă… Câţiva dintre noi, continuă Showalter, am stat de vorbă, ştiţi, despre ce se-ntâmplă prin cartier. Unii dintre puşti ne-au povestit una-alta, ştiţi, ce-au văzut pe ferestrele dumneavoastră.

— S-au uitat pe ferestrele mele?

Albastrul cutiei poştale e fierbinte, nu se mai sprijină de ea, ci se-ndreaptă. Deşi e octombrie, trotuarul emană o strălucire silicioasă şi-o irascibilitate diafană atârnă peste acoperişurile pastel din bitum, puieţii fusiformi, casele scunde, asamblate ca nişte puzzle-uri din lemn, ciment, cărămidă şi tencuială ce imită piatra. Încearcă să se uite spre casa lui, s-o protejeze.

Brumbach se zbârleşte şi încearcă să-i capteze atenţia lui Rabbit.

— N-a fost nevoie să se uite pe nicio fereastră, li s-a oferit pe tavă toată tărăşenia. Şi nu miroase-a bine!

Showalter intervine, cu vocea mieroasă a unei femei, împăciuitor.

— Ei, e prea mult spus. Dar bănuiesc că-i adevărat, nu-i niciun secret la mijloc. S-au tot fâţâit de colo-colo în micul Porsche, iar acum observ că joacă baschet cu băiatul, chiar în faţa casei.

— Cine?

— Negru* ăla, care stă cu voi, răspunde Showalter zâmbind, de parcă acum s-ar fi spart buba conversaţiei lor şi de-acum încolo vor avea vânt din pupa.

— Şi tipesa aia albă, se plânge Brumbach. Băiatul meu ăl mic a venit acasă mai ieri şi mi-a spus că i-a văzut cum şi-o puneau chiar pe covorul de la parter.

— Păi… zice Rabbit şi se blochează.

Se simte absurd de înalt în comparaţie cu tipii ăştia, simte că şi-ar putea lua zborul şi, între timp, încearcă să-şi imagineze în detaliu ce anume a văzut băiatul, într-un mic dreptunghi înrămat, atârnat în mintea lui ca un tablou pus prea sus pe perete.

— Ăsta-i genul de lucruri pe care le vezi când te zgâieşti pe ferestrele oamenilor.

Brumbach se bagă hotărât în faţa lui Showalter, iar Rabbit îşi dă seama de a cui strângere de mână îi aminteşte: de cea a doctorului care-i dă lui mami noile ei pastile. *Chinui trupurile după bunul meu plac. Eu sunt viaţa, eu sunt moartea.*

— Uite ce e, frăţie, încercăm să creştem copii în cartieru' ăsta!

— Şi eu la fel.

— Asta-i altă mâncare de peşte. Ce fel de pervers creşti tu acolo? Îmi pare rău pentru băiat, ăsta-i adevărul, chiar îmi pare rău. Dar cum rămâne cu noi ăştilalţi, care-ncercăm să facem tot ce putem? Ăsta-i un cartier alb, decent, spune el, articulând discret cuvântul „decent", dar îşi ia elan şi adaugă: De-aia locuim aici şi nu dincolo de râu, în Brewer, unde sunt lăsaţi să-şi facă de cap!

— Cine-s lăsaţi să-şi facă de cap?

— Ştii al naibii de bine cine! Citeşte ziarele. Bătrânelele alea nici nu pot ieşi din casă, ziua-n amiaza mare, cu portofelul asupra lor.

Maleabil, îngrijorat, Showalter se strecoară în faţă şi se amestecă în discuţie:

— Nu-i vorba aici despre un cartier alb. Am primi bucuroşi printre noi o familie de negri, cu un pic de respect de sine. La şcoală, am avut negri în clasă şi-aş lucra oricând cu unul, fără nicio problemă. De fapt, compania mea are un program de recrutare de personal, problema e că liderii lor le spun să nu-şi bată capul. Le spun că asta se cheamă trădare, să-nveţe cum să-şi câştige cinstit existenţa.

Discursul i s-a îndepărtat de la subiect, aşa că revine:

— Dacă se poartă ca un om, îl tratez ca pe-un om, greşesc când spun asta, Eddie? Brumbach îşi bombează pieptul, iar buzunarul de la cămaşă i se-ntinde, gata să-i plesnească, peste pachetul de ţigări; antebraţele i se-ndoaie pe lângă corp, parcă sub greutatea venelor.

— Am luptat alături de coloraţi în Vietnam, răspunde el. Nicio problemă.

— Hei, să vezi potriveală, şi tu eşti veteran din Vietnam, la fel ca tipul ăsta despre care ne facem că vorbim…

— Nicio problemă, continuă Brumbach, fiindcă ştiam cu toţii regulile.

Mâinile lui Showalter culisează, vibrează, îşi atinge reverele înguste într-o dublă mângâiere descendentă.

— E vorba şi despre fată, şi despre negru, spune el repede, lansând bomba şi făcând imediat un pas înapoi.

— Doamne sfinte, faraonii ăştia se dau în vânt după cururile albe! Ar fi trebuit să vezi ce minuni se-ntâmplau în bazele noastre, zice Brumbach.

— Alea erau cururi galbene, nu? i-o întoarce Rabbit Cururi de gălbejite.

Showalter îl apucă de braţ şi-l trage într-o parte, la câţiva paşi de cutia poştală. Harry se întreabă dacă pune cineva vreodată o scrisoare în ea. Trece pe lângă ea în fiecare zi şi i se pare la fel de misterioasă ca un hidrant aşteptându-şi clipa de glorie, care s-ar putea să nu vină niciodată. N-o aude niciodată zăngănind. În Mt. Judge, oamenii trimiteau de fiecare dată felicitări de Sf. Valentin. Aflat la doi paşi de el, Brumbach priveşte lung în văzduh, la nivelul antenelor TV, ştiind că se discută despre el. Showalter îi spune:

— Nu-l mai provoca.

— Nu-i aşa că nu te provoc? îi strigă Rabbit lui Brumbach.

Showalter îl strânge şi mai puternic de braţ, aşa că Harry trebuie să-şi plece urechea la clonţişorul şi la gura lui blajină, arcuită a nefericire.

— Nu-i tocmai stabil psihic. Se simte foarte ameninţat. N-a fost ideea mea să te abordăm. I-am zis: tot omul are dreptul la intimitate.

Rabbit încearcă să intre-n joc. Îi şopteşte:

— Câţi dintre vecini mai gândesc ca el? — Mai mulţi decât ţi-ai închipui. M-am mirat şi eu. Sunt oameni rezonabili, cumsecade, dar îşi au şi ei limitele lor. Dacă n-ar fi avut copii, dacă n-ar fi fost un cartier plin de copii, cred că s-ar fi aplicat dictonul „Trăieşte şi lasă-i şi pe ceilalţi să trăiască”.

Rabbit, însă, îşi face griji că sunt nepoliticoşi cu Brumbach. Îi strigă:

— Hei, Eddie, hai să-ţi zic ceva!

Brumbach nu-i încântat că e rechemat în discuţie; ar fi vrut ca Showalter să fie cel care să rezolve problema. Rabbit înţelege cum devine treaba: unul dintre ei e negociatorul, iar celălalt forţosul. Brumbach îl întreabă lătrat:

— Ce-i?

— Eu nu-l las pe ăla micu’ al meu să se uite pe fereastra ta, iar tu nu-l laşi pe puştiul tău să se uite pe fereastra mea.

— Aveam un nume acolo, pe front, pentru ţipi ca tine. Buricul pământului. Uneori, ca din greşeală, se trezeau că le explodează o grenadă în izmene.

— Şi încă ceva, continuă Rabbit. Ca bonus, o să-ncerc să-mi amintesc să trag draperia.

— Ar fi bine să faci, în pizda mă-tii, mai mult decât să tragi căcaturile alea de draperii! îl ameninţă Brumbach. Ar fi bine să-ţi baricadezi, în pizda mă-tii, toată casa!

Din senin, o dubiţă a poştei, vopsită în roşu-alb-albastru, cu un parbriz înclinat ca un raft de prezentare, se opreşte cu un scârţâit lângă bordură; iute, fără să se uite la niciunul dintre ei, un bărbat scund, în gri, descuie cutia poştală şi adună cu mâna făcută lopată, într-un sac gri, un torent, sute, se pare, de scrisori, după care închide sacul, se urcă la volan şi pleacă mai departe.

Rabbit se apropie de Brumbach.

— Zi-mi ce vrei. Vrei să plec din cartier?

— Fă-i vânt negroteiului, nimic mai mult.

— Înţeleg că nu-ţi place de el şi de fată împreună; să zicem că el rămâne şi fata pleacă.

— Să plece negroteiul.

— O să plece atunci când n-o să mai fie musafirul meu. S-aveţi poftă la cină!

— Te-am prevenit.

— Ai auzit ameninţarea asta? îl întreabă Rabbit pe Showalter.

Showalter zâmbeşte, îşi şterge fruntea, e mai puţin deprimat. A făcut tot ce-a putut.

— Ţi-am spus să nu-l provoci. Am venit la tine cu intenţii decente. Dă-mi voie să repet: e vorba de circumstanţe, nu de culoarea pielii cuiva. Lângă mine-i o casă goală şi i-am spus tipului de la agenţia imobiliară, i-am spus de la obraz, cum îţi spun şi ţie: „Orice familie de culoare, cu un soţ în casă, o poate aconta, s-o cumpere la preţul pieţei. N-au decât s-o cumpere, fără discuţie. Fără discuţie!”

— Mă bucur să-ntâlnesc un liberal, zice Rabbit şi-i strânge mâna. Nevastă-mea îmi tot reproşează că sunt conservator.

Şi, fiindcă îi place, fiindcă îi place oricine-a luptat în Vietnam, unde-ar fi trebuit să lupte şi el dacă n-ar fi fost prea bătrân, prea bătrân şi gras şi laş, îi întinde mâna şi lui Brumbach.

Omuleţul băţos rămâne însă cu braţele lipite strâns de *corp.* În schimb, întoarce capul şi-şi expune falca distrusă. Cicatricea nu-i un simplu L roşu, Rabbit observă că are forma unui , înconjurat de mici riduri pale, unde pielea a fost suprapusă şi cusută, ca să repare o gaură ce va exista de-a pururi, de-a pururi dezgustătoare pentru cine-o priveşte. Rabbit se forţează să se uite la cicatrice. Vocea lui Brumbach, mai puţin explozivă, pare aproape încărcată de regrete, tristă în fermitatea ei:

— Mi-am câştigat dreptul la faţa asta, explică el. M-am ales cu ea acolo, ca să pot avea aici un trai decent. N-am nevoie de înţelegerea nimănui, o mulţime de camarazi au păţit-o mult mai rău. Nu vreau decât să ştii că, după câte-am văzut şi-am făcut, niciun buricu’ pământului n-o să mă calce pe bombeu la mine-n cartier.

În casă e prea linişte. Televizorul e stins. Nelson îşi face temele la masa din bucătărie. Ba nu, citeşte una dintre cărţile lui Skeeter. N-a înaintat prea mult. Rabbit îl întreabă: — Unde-s cei doi?

— Dorm. Sus.

— Împreună?

— Cred că Jill e-n patul tău, iar Skeeter în al meu. Zice că pe canapea e naşpa. Era treaz când m-am întors de la şcoală.

— Cum ţi s-a părut?

Deşi întrebarea atinge un aspect delicat, Nelson răspunde prompt. În ciuda disensiunilor dintre ei, în ultimul timp s-au apropiat unul de altul, tată şi fiu.

— Speriat de bombe, răspunde el, cu nasul în carte. Spune că, în ultimul timp, are-o stare proastă şi n-a dormit deloc astă-noapte. Cred c-a luat nişte pilule sau aşa ceva. Nu părea să mă vadă. Privea, într-un fel, pe deasupra mea şi-mi zicea întruna Bulă, în loc de Bulache.

— Dar Jill ce face?

— Doarme buştean. M-am uitat înăuntru, am strigat-o şi nu s-a clintit. Taţi…

— Hai, dă-i drumul…

— El *îi da* nişte chestii.

Gândul e prea adânc înrădăcinat ca să iasă la suprafaţă cu uşurinţă; ochii i se afundă în orbite în căutarea lui, iar taică-su îl simte cum sapă timid, temător, fără să-şi găsească cuvintele potrivite, nedorind să-şi jignească tatăl.

— Nişte chestii… îi sare Harry în ajutor.

Băiatul preia ideea din zbor:

— Nu mai râde niciodată. N-o interesează nimeni şi nimic, stă şi doarme toată ziua. Şi-ai văzut-o cum arată, tati? E atât de palidă!

— E blondă natural.

— Mda, ştiu, dar e mai mult de-atât. Pare *bolnavă*. Nu mănâncă mai nimic şi, oricum, uneori vomită totul. Tati, nu-l lăsa să-i facă asta, orice-ar fi. Opreşte-l!

— Cum aş putea să-l opresc?

— Dă-l afară!

— Jill zicea c-o să plece cu el.

— Nu, n-o să plece. Şi ea-l urăşte.

— Dar ţie nu-ţi place de Skeeter? — Nu tocmai. Ştiu c-ar trebui să-mi placă. Ştiu că ţie-ţi place.

— Serios? Surprins, îi promite lui Nelson: O să stau de vorba cu el. Dar, ştii, oamenii nu sunt obiecte, nu pot să-i supraveghez tot timpul, să le interzic să facă ce vor ei să facă împreună. Nu putem trăi viaţa lui Jill în locul ei.

— *Am putea*, dac-ai vrea. Dacă ţi-ar păsa, cât de cât. Ăsta-i cel mai mare pas făcut de Nelson spre nesupunere.

Instinctul îi dictează lui Rabbit să fie blând cu această pornire, s-o ignore.

— E prea mare să poată fi adoptată. Iar tu eşti prea tânăr să te-nsori.

Micuţul se-ncruntă şi rămâne cu nasul în carte, tăcut.

— Acum spune-mi ceva.

— OK.

Faţa lui Nelson se crispează, e pregătit să se retragă în sine. Se aşteaptă la nişte întrebări despre Jill, sex şi el însuşi. Rabbit e încântat să-l dezamăgească, să-i ofere spaţiu de manevră.

— În drum spre casă, m-au oprit doi bărbaţi şi mi-au spus că nişte copii s-au uitat pe ferestrele noastre. Ştii ceva despre asta?

— Sigur.

— Sigur că ce?

— Sigur că s-au uitat.

— Cine?

— Toţi. Şi Frankhauser, şi jegosul ăla de Jimmy Brumbach, Evelyn Morris şi prietenii ei din Penn Park, Mark Showalter şi cred că şi soră-sa, Marilyn, deşi-i atât de mică…

— Când mama dracu' s-au uitat?

— De mai multe ori. Când se-ntorc de la scoală şi eu sunt plecat la antrenament, la fotbal, până s-ajungi tu acasă, o freacă pe-aici. Cred că uneori se-ntorc după lăsarea întunericului.

— Şi văd ceva?

— Cred că da… câteodată.

— Şi vorbiţi despre asta? Râd de tine?

— Cred că da, câteodată.

— Bietul de tine! Şi tu ce le spui?

— Le spun să se ducă dracu'!

— Hei, ai grijă cum vorbeşti.

— Asta le spun. Tu m-ai întrebat.

— Şi te mai şi iei la bătaie cu ei?

— Nu prea des. Doar uneori, când mă strigă-n fel şi chip.

— Cum ar fi?

— Cumva. Las-o baltă, tati.

— Spune-mi cum îţi zic.

— Nellie Cioroiul.

— Hm… simpatici puştani.

— Nu-s decât nişte copii, tati. N-au cine ştie ce intenţii rele. Jill zice să nu-i bag în seamă, că-s nişte ignoranţi.

— Fac glume şi apropo de Jill?

Băiatul întoarce capul. Părul îi acoperă ceafa, dar nici din spate n-ar putea fi luat drept fată, are umerii colţuroşi, părul nepieptănat. Glasul sugrumat sună bărbăteşte:

— Nu vreau să mai discut despre asta, tati.

— OK. Mulţumesc. Hei, îmi pare rău. Îmi pare rău că trebuie să trăieşti în balamucul ăsta.

Glasul sugrumat exclamă:

— Doamne, ce n-aş da să se-ntoarcă mama! Ştiu că nu e cu putinţă, dar asta-mi doresc.

Nelson trage un pumn în spătarul scaunului din bucătărie, apoi îşi sprijină fruntea de locul unde-a dat cu pumnul. Când trece pe lângă el în drum spre frigider, să-şi ia o bere, Rabbit îi ciufuleşte, neajutorat, părul.

* * *

De-acum se întunecă mai devreme. După ştirile de la ora şase, e deja întuneric. Rabbit îi spune lui Skeeter:

— Azi am cunoscut un veteran din Vietnam.

— Căcat! Se umple lumea de veterani din Nam aşa de repede, că, în curând, n-o să mai fie

decât ei, corect? N-o să uit niciodată, am intrat într-un far de pă lângă Tuy Hoa, cu pereţii albi de jur împrejur, toată lumea care-a fost acolo la un moment dat şi-a lăsat semnătura pă ei. Ei bine, mi-a stat mintea-n loc, efectiv: cineva, nişte Bulachi sau neprietenoşi, că cei din sud nu trecuseră pe-acolo până nu le-am predat zona, cineva de partea cealaltă pictase un perete întreg cu însuşi Unchiul Ho. Unchiul Ho futându-se-n cur, unchiul Ho căcându-se cranii, unchiul Ho făcând una-alta, o lipsă de respect crasă, corect? Şi-mi zic, bieţii orezari sunt futuţi la creier la fel ca şi noi, s'tem toţi în labele unor boşorogi săriţi de pă fix, care-şi închipuie că încă mai pot scrie istoria. Istoria nu se mai poate scrie, Bulă.

— Dar ce-o să se-ntâmple? Întreabă Nelson.

— O nasulie mare de tot, răspunde Skeeter, apoi, cel mai probabil, Eu.

Ochii lui Nelson încearcă să prindă privirea lui taică-su, aşa cum se întâmplă, mai nou, când Skeeter o ia pe arătură.

— Taţi, n-ar trebui s-o trezim pe Jill?

Harry e la a doua bere şi la primul cui. Îşi ţine picioarele-n ciorapi pe băncuţa cizmarului.

— De ce? Las-o să doarmă. Nu mai fi atât de agitat.

— Nu, şefu', îl contrazice Skeeter, la faza asta, băiatu' a ginit-o bine. Unde-i micuţa aia futăcioasă de Jill? Chiar mi s-a sculat o idee.

— Cum adică, ţi s-a sculat? îl întreabă Nelson.

— Mi s-a sculat, adicătelea aşa simt, răspunde Skeeter. Bulache, du-te şi-adu-o pă pizda aia care nu-i bună de nimic. Zi-i că bărbaţilor aici de faţă le e foame de nurii ei.

— Taţi…

— Hai, Nellie, nu mă mai bate la cap. Fă ce ţi-a zis. N-ai nicio temă pentru acasă? Fă-o sus. Asta-i o seară pentru adulţi.

După ce Nelson iese, Rabbit se poate relaxa, în sfârşit:

— Skeeter, nu-nţeleg o chestie, ce părere ai tu despre Cong? Vreau să zic, au dreptate sau nu, care-i treaba?

— Luaţi fiecare-n parte, om cu om, sau mai bine zis orezar cu orezar, sunt de-a dreptul minunaţi, pă bune! Sunt atât de viteji, de zici c-au luat ceva la bord, iar mulţi dintre ei îs de vârsta lui Nellie, înţelegi? Ca gaşcă, nu mi-a picat fisa ce urmăresc, în afară de faptul că noi eram albi sau negri, după caz, iar ei erau galbeni şi erau acolo dinaintea noastră, corect? Altfel, n-aş putea spune că i-am înţeles prea bine, de vreme ce indivizii pe care le plăcea să-i castreze, să-i spânzure de picioare, să-i îngroape de vii în şanţuri şi să le facă alte chestii asemănătoare, erau galbeni ca şi ei, înţelegi? Aşa că i-aş considera o altă faţetă a haosului creat de falsa profeţie prin care poţi recunoaşte venirea Mea la momentul potrivit. Totuşi. Totuşi, mărturisesc că politica, fiind parte a acestei chestii plicticoase legate de putere, nu mă zgândăreşte prea tare. Lucrurile omeneşti mă zgândăresc, înţelegi? Şi pă tine la fel, corect, Bulă? Iat-o.

Jill intră clătinându-se pe picioare. Pielea îi pare prea întinsă pe faţă.

Rabbit o întreabă:

— Ţi-e foame? Fă-ţi un sendviş cu unt de arahide. Asta am mâncat şi noi. N-am avut încotro.

— Nu mi-e foame.

Rabbit încearcă să-l imite pe Skeeter şi-o îmboldeşte:

— Isuse, ar trebui să-ţi fie! Eşti slabă ca o scobitoare. Ce mama dracu', ai ajuns femeia şnur, fără ţâţe, fără cur! De ce crezi tu că te ţinem aici?

Ea îl ignoră şi îi spune lui Skeeter:

— Am nevoie.

— Căăă-cat, fato, cu toţii avem nevoie, corect? Întreaga lume are nevoie, nu tocmai asta am stabilit, Bulă? Întreaga lume ignorantă are nevoie de Mine. Iar Eu, unul, Eu am nevoie de altceva. Fă-te-ncoa cu pizda aia a ta, albituro!

Acum ea îşi întoarce privirea spre Rabbit. El n-o poate ajuta. N-a fost niciodată de nasul lui. Se-aşază pe canapea, lângă Skeeter, şi-l întreabă blând:

— Zi, ce? Dacă ţi-o dau, îmi dai?

— S-ar putea. Uite ce e, Jill, dulceaţă. Hai s-o facem pentru tipu'.

— Care tip?

— Tipu'. Tipu' *asta.* Bulă Victor de colo. Şi el vrea. De ce crezi că ne ţine-aici? Să ne *înmulţim*,

de-aia. Hei, prietene Harry!

— Te-ascult.

— Îţi place să fii negrotei, corect?

— Îmi place.

— Vrei să fii un bun negrotei, corect? — Aşa-i.

Foşnetul trist al paşilor lui Nelson, în camera lui, îi pare foarte îndepărtat. Nu coborî. Rămâi acolo sus. Fumul i se-amestecă în sânge, iar plămânii îi sunt ca un copac ramificat.

— OK, zice Skeeter. Uite cum stă treaba. Tu eşti un negru mare, care şezi chiar acolo. Tu eşti legat de scaun. Iar eu, eu îs alb ca zăpada. Pri-veş-te.

Skeeter, cu o mişcare scurtă, electrizantă, se ridica şi-şi scoate cămaşa. Jumătatea de sus a trupului său se pierde în penumbra adâncă din cameră. Apoi îşi face de lucru la nivelul taliei şi-i dispare şi jumătatea de jos. Nu rămâne din el decât rama ochelarilor, două cercuri argintii. Glasul lui, dematerializat, este întunericul. Încetul cu încetul, capul lui, un nor rotund, se distinge pe fundalul luminii albăstrui a felinarului din capătul lui Crescent.

— Iar fătuca asta de-aci, anunţă el, e neagră ca smoala. O virgină de abanos, dezrădăcinată din valea fluviului Niger, corect? Ridică-te, iubito, arată-ne dinţii tăi. Întoarce-te încet.

Mâinile lui, umbre negre, alunecă în conturul înceţoşat, alb, care este Jill, şi îl dirijează în sus, la fel cum înalţă olarul un boţ de argilă pe roata care se-nvârte, modelându-l în formă de vază. Ea continuă să se înalţe ca fumul din vază. El îi saltă acum rochia deasupra capului.

— Răsuceşte-te, iubito, arată-ne crupa.

O palmă uşoară poleieşte întunericul, iar alburiul se răsuceşte. Ochii lui Rabbit, larg deschişi, disting nuanţele întunecoase şi deschise, încep să vadă contururile trupurilor aflate la doi metri de el, dincolo de banca cizmarului. Desluşeşte crăpătura întunecată dintre bucile lui Jill, uşoara adâncitură din muşchiul şoldului, coama umbroasă dintre oasele descărnate ale şoldului. Pântecul îi pare lung. Acolo unde-ar trebui să fie sânii ei, se bat nişte păianjeni negri: îi ia drept mâinile lui Skeeter. Acesta îi şopteşte lui Jill, îi murmură la ureche, în timp ce mâinile i se zbat ca nişte lilieci pe fundalul lunii. O aude rostind, cu glasul cernut prin păr, o propoziţie care conţine cuvântul „satisfac".

Skeeter cotcodăceşte: fulgere bifurcate.

— Acum, zice el cântând şi vocea i s-a transformat în cercuri aurite, ce înaintează învârtindu-se, ca ale unui panglicar, vom avea o deeee-mon-straaa-ţi-e de supuuuu-nereeee din partea acestei micuţe domnişoare negre ca tăciunele, adusă prin contrabandă de nişte comercianţi experţi din Nashville, Tennessee, care ne garantează caaa-te-gooo-ric că n-o să ne facă niciun fel de probleme în bucătărie, pă hol, în grajd *sau* dormitor!

Încă o palmă uşoară şi argila albă se micşorează; Jill îngenunchează, în timp ce Skeeter rămâne în picioare. În liniştea deplină răsună cel mai delicat, cel mai gingaş sunet de alunecare; dar Rabbit nu vede nimic clar. Simte nevoia să vadă. Veioza din lemn adus de valuri e-n spatele lui. Fără să se întoarcă, bâjbâie şi o aprinde.

Frumos.

În prima fracţiune de secundă, ceea ce vede îi aminteşte de procesul tipografic, o placă plină de cerneală, adiacentă în câteva puncte cu hârtia albă. Când ochii i se mai obişnuiesc cu lumina, observă că Skeeter nu-i negru, ci ciocolatiu. Ăştia doi sunt nişte copii cu pielea netedă, pedepsiţi cu blândeţe, unul e obligat să stea-n picioare, iar celălalt să-ngenuncheze. Skeeter se ghemuieşte şi întinde o mână lungă, cu unghiile roz ca bobocul de trandafir, protejându-i lui Jill profilul de lumina strălucitoare. Ea rămâne cu ochii închişi, gura îi rămâne deschisă, sânii îi sunt atât de mărunţi, că n-aruncă nicio umbră, feminitatea ei transpare mai ales în curbura posteriorului sprijinit pe călcâie şi în albeaţa ca de crin a mâinii ce pluteşte pe coaiele lui, vrând parcă să prindă în aer un baston. Trei-patru centimetri din puia lungă a lui Skeeter rămân afară, neînghiţiţi, doi-trei centimetri decoloraţi până la liliachiu, sub explozia de păr pubian de culoarea metalului, de forma şi urzeala ţăcăliei. Continuând să se ghemuiască protector, Skeeter se întoarce ruşinos cu faţa spre lumină; lentilele opacizate reflectă lumina puternică, iar el îşi saltă puţin buza superioară, mimând durerea.

— Hei, omule, ce te-a apucat? Stinge lumina aia!

— Sunteţi frumoşi, spune Rabbit.

— OK, dezbracă-te şi bagă-te-n miezul problemei. E plină de găuri, corect? — Mi-e frică, mărturiseşte Rabbit.

E adevărat, ei par nu numai frumoşi, ci, în aceeaşi fantasmă a lui, şi o maşinărie perfectă, care l-ar putea face fărâme.

Deşi şocul provocat de lumină a lăsat-o năucă, această mărturisire străpunge transa în care se află Jill; întoarce capul, penisul lui Skeeter cade în gol, din el ţâşneşte un fir strălucitor, umed. Se uită la Harry, dincolo de el. În timp ce Harry, milostiv, se-ntinde să stingă lumina, ea scoate un ţipăt. Cu colţul ochiului l-a văzut şi el: un chip. La fereastră. Cu ochii ca două ţigări aprinse. Veioza s-a stins, chipul a dispărut. Fereastra e un dreptunghi bleu-pal, în camera întunecată. Rabbit aleargă la uşa din faţă şi o deschide. Aerul nopţii îl pişcă. Octombrie. Peluza pare artificială, lipsită de viaţă, uscată, searbădă: un instantaneu cu iarbă. Cât vezi cu ochii, Vista Crescent se întinde pustie, cu excepţia maşinilor parcate. Arţarul e prea subţirel să se poată ascunde cineva în spatele lui. Un copil ar fi putut traversa pajiştea din faţă, de-a lungul straturilor de flori şi-ar fi putut ajunge în garaj. Uşa garajului e deschisă. Iar dacă respectivul copil e Nelson, garajul are o uşă care duce în bucătărie. Rabbit se hotărăşte să nu verifice, să nu-l hăituiască; simte că nici n-are unde să pună piciorul, că strada din faţa lui e o fotografie plată, rigidă, rece. Un singur lucru mişcă, aburul respiraţiei lui. Închide uşa. N-aude nicio mişcare în bucătărie. Îi anunţă pe cei din camera de zi:

— Nimeni.

— E de rău, răspunde Skeeter.

Cariciul i s-a relaxat de-a binelea; cum stă el ghemuit, e ca un bici care-i atârnă între picioare. Jill plânge încetişor pe podea. Cu faţa-n jos, şi-a încovrigat trupul gol într-un nod. Fundul ei trasează jumătatea de sus a unei inimi de pe o felicitare de Sf. Valentin, doar că-i albă; părul de culoarea cărnii îi cade-n evantai pe covorul verde-mohorât. Rabbit şi Skeeter se-apleacă amândoi s-o ridice. Ea li se împotriveşte, se rostogoleşte pe jos fără vlagă. Părul îi acoperă faţa, îi ascunde gura, i se lipeşte ca o pânză de păianjen de bărbie şi de gât. Pe bărbie are un fir de salivă ca o sevă; Rabbit îi şterge bărbia şi gura cu batista lui şi, timp de săptămâni de zile, după ce totul va fi fost pierdut, va scoate batista asta şi-şi va îngropa nasul în ea, în mirosul abia perceptibil al unui ocean îndepărtat.

Jill îşi mişcă buzele.

— Mi-ai promis, spune ea. Mi-ai promis.

Îi vorbeşte lui Skeeter. Deşi Rabbit îşi apleacă faţa lătăreaţă deasupra ei, ea n-are ochi decât pentru faţa neagră, îngustă, de lângă el. Ochii ei nu mai au nici pic de verde, pupilele negre au eclipsat cu totul irisurile.

— Ce iad tâmpit, spune ea, cu un scâncet uşor, de parc-ar vrea să-şi bată joc de propria plângere, ca o casnică din Connecticut care ştie că exagerează. Ah, Dumnezeule! Adaugă ea cu o voce îmbătrânită şi închide ochii.

Rabbit o atinge; e transpirată. La atingerea lui, începe să tremure. El vrea s-o acopere, s-o acopere cu trupul lui, dacă n-are altceva la-ndemână, dar ea nu stă de vorbă decât cu Skeeter. Rabbit nu există pentru ea, doar în închipuirea lui este acolo.

Skeeter o întreabă, suflându-i în faţă:

— Cine-i Domnul tău Iisus Cristos, Jill, scumpo?

— Tu.

— Eu sunt, corect?

— Aşa-i.

— Mă iubeşti mai mult decât te iubeşti pă tine însăţi?

— Mult mai mult.

— Ce vezi când te uiţi la mine, Jill, scumpo?

— Nu ştiu.

— Vezi un crin uriaş, corect?

— Aşa-i. Ai promis.

— Îmi iubeşti puia?

— Da.

— Îmi iubeşti mujdeiul, dulce Jill? Îţi place cum îţi curge prin vene?

— Da. Te rog. Dă-mi. Mi-ai promis.
— Eu mi-s Mântuitorul tău, corect? Corect?
— Mi-ai promis. Îmi trebuie, Skeeter.
— OK. Spune-mi că sunt Mântuitorul tău.
— Eşti. Grăbeşte-te. Doar mi-ai promis.
— OK. Skeeter se explică-n grabă: Am s-o rezolv. Tu du-te sus, Bulă. Nu vreau să vezi asta.
— Vreau să văd.
— Nu treaba asta. E de rău, omule! Rău, rău, rău… E de tot căcatul. Stai deoparte, eşti băgat în căcat din cauza mea şi fără să mai iei parte la asta, corect? Cară-te! Te implor, omule.

Rabbit înţelege. Sunt undeva în provincie. Au luat un ostatic. Afară, peste tot, sunt neprieteni. Verifică uşa de la intrare, stă ghemuit sub cele trei ochiuri de geam, în ton cu cele trei tonuri ale soneriei. Se furişează în bucătărie. Nu-i nimeni acolo. Zăvorăşte uşa care dă în garaj. Urcă scara lipindu-se de perete, ca să-şi îngusteze umbra. La uşa lui Nelson, trage cu urechea, ca s-audă răsuflarea băiatului adormit. Îi ajunge la ureche hârâitul coborâtor al respiraţiei lui. În dormitorul lui, felinarul din stradă tipăreşte pe tapet negativul frunzelor de arţar. Se bagă-n pat în chiloţi şi maiou, în caz că trebuie să se scoale şi să fugă de urgenţa; în copilărie, vara, obişnuia să doarmă în chiloţi când rufele spălate erau încă ude pe frânghie. Rabbit ascultă zvonurile de la parter – zornăit, zăngănit de vase în bucătărie, o tigaie pusă pe aragaz, clinchetul discret al unui pahar, paşi pe linoleum, zvonuri care întotdeauna îl adormeau, zgomotele făcute de mami, care trebăluia, zgomotele unei lumi ordonate. Gândurile încep să i se risipească, deşi inima încă-i bate cu putere, valuri care se sparg de felicitarea albă, ca de Sf. Valentin, a lui Jill, imprimată pe retinele lui ca soarele. Offset versus presa de tipar înalt, offsetul n-are zvâc, pare unsuros, e un semn al viitorului. Ea se strecoară lângă el în pat; felicitarea ei de Sf. Valentin se cuibăreşte răcoroasă pe burta lui şi pe puia lui bleagă, mătăsoasă. El dormea. O întreabă:
— E târziu?
— Destul de târziu, îi răspunde Jill tărăgănat.
— Cum te simţi?
— Mai bine. Deocamdată.
— Trebuie să te ducem la doctor.
— N-o să-mi ajute la nimic.

Are o idee mai bună, atât de evidentă, încât nu-şi imaginează de ce nu s-a gândit la asta mai înainte:
— Trebuie să te ducem înapoi la tatăl tău.
— Ai uitat. E mort.
— Atunci, la maică-ta.
— Maşina-i pe butuci.
— O punem noi cumva pe picioare.
— E prea târziu, îi spune Jill. E prea târziu să-ncerci să mă iubeşti.

Vrea să-i răspundă, dar în spusele ei e un adevăr apăsător, năucitor, care-l trage în jos; îi mângâie cu mâna scobitura taliei, pasăre caldă ce plonjează către cuibul ei.

Soarele strălucitor, acelaşi clovn bătrân. S-au scuturat atât de multe frunze de arţar, încât lumina dimineţii cade înăuntru oblic, pleşuvă. O migrenă îi râcâie craniul, visul lui (se făcea că-i cu Pajasek într-o canoe, vâsleau contra curentului, printr-un ţinut verde-nchis; destinaţia lor părea un munte îndepărtat, dungat şi împăturit ca o faţă de masă. „Când îmi dai glonţul de argint?” l-a întrebat Rabbit. „Mi l-ai promis”. „Fraiere”, i-a răspuns Pajasek. „Tâmpitule!” „Tu ştii atât de multe”, i-a replicat Rabbit fără sens, iar inima i s-a deschis într-un fascicul de lumină) se întrepătrunde cu întâmplarea de noaptea trecută, amândouă sunt ireale. Jill doarme lângă el ca un îngeraş; la baza gâtului, de-a lungul unei şuviţe de păr, i s-a adunat sudoare ce străluceşte. Cu blândeţe, să n-o deranjeze, o apucă de încheietura mâinii şi i-o întoarce, să-i vadă interiorul braţului pistruiat. Ar putea fi nişte înţepături de albină. Nu foarte multe. O să stea de vorbă cu Janice. Apoi îşi aminteşte că Janice nu-i aici şi că doar Nelson e copilul lor. Se strecoară din pat şi descoperă amuzat că poartă lenjerie intimă, ca atunci când mami îi lăsa pijamaua la uscat pe frânghie.

După micul dejun, în timp ce Jill şi Skeeter continuă să doarmă, el şi Nelson greblează şi tund

peluza, pregătind-o de iernat. Speră că acesta-i ultimul tuns, deşi, de fapt, iarba, uscată în petice largi, este de-un verde-crud acolo unde o adâncitură în pământ reţine umezeala şi de-a lungul unei linii ce se-ntinde de la bucătărie până-n stradă – probabil că e spartă conducta de canalizare şi sunt infiltraţii, de-aia are pământul din Penn Villas o duhoare dulceagă. Iar frunzele astea… îl strigă pe Nelson, care trebuie să oprească maşina de tuns iarba ca să-l audă.

— Cum mama naibii poate un copac atât de amărât să dea atâtea frunze?

— Nu sunt toate frunzele *lui.* Le mai aduce vântul de la ceilalţi copaci.

Priveşte-n jur şi observă că vecinii lui au copaci, puieţi ca al lui, dar unii sunt deja înalţi cât casa. Într-o bună zi, Nelson s-ar putea întoarce aici, în cartierul copilăriei lui, şi să-l găsească ciudat de întunecos, îngropat în umbră, cu peluze opulente şi case venerabile. Rabbit aude zvon de copii în celelalte curţi şi, dincolo de mai multe garduri şi alei, zăreşte nişte puştani la o partidă de baschet de sâmbătă, iar o voce strigă piţigăiat: „Sunt liber, sunt liber!” şi mingea, ascultătoare, zboară prin aer. Nu-i un cartier tocmai rău, cugetă el, ar putea fi un loc drăguţ dacă i-ai da o şansă. Iar în jurul celorlalte case, oameni cu greble şi maşini de tuns iarba fac ce face şi el. Îl întreabă pe Nelson, până să pornească din nou maşina:

— Azi nu te duci s-o vezi pe mama?

— Mâine. Azi a plecat cu Charlie în Pocono, să admire frunzişul. S-au dus cu un frate de-al lui Charlie şi cu nevastă-sa.

— Mamă, da’ ştiu că face progrese!

O adevărată Springer. Îşi râde-n barbă, cu o mândrie perversă. Probabil că urmează hârţogăraia legată de divorţ. După care se poate alătura şi el armatei de burlaci, de frecangii din Brewer. De gunoaie umane, cum le zicea papsi. Ar fi bine să se bucure de Vista Crescent cât mai poate. Îşi reia greblatul şi ciuleşte urechea, s-udă bâzâitul maşinii de tuns iarba. În locul lui, se-aude hârâitul şi zdrăngănind repetat al starterului şi vocea lui Nelson, care-i strigă:

— Hei, tati, cred că s-a terminat benzina!

Îi aşteaptă, aşadar, o sâmbătă plină de mici sarcini însorite, ce ţin de îngrijirea proprietăţii şi de cumpărături. Se plimbă împreună cu Nelson, cu canistra goală, de douăzeci de litri, pe Weiser Street, şi o umple la benzinăria Getty. La întoarcere, se întâlnesc cu Jill şi Skeeter, care tocmai ies din casă, puşi la patru ace. Skeeter poartă pantaloni burlan, pantofi din piele de aligator, o helancă maro şi-o jachetă de culoarea piersicii. Arată ca un participant la un turneu de golf îmbrăcat ultimul răcnet… Jill şi-a pus rochia albă, cusută la loc, şi-o jachetă maro de-a lui Harry; ea seamănă cu o majoretă plecând la repetiţiile din după-amiaza de dinaintea unui meci de fotbal. Deşi are faţa îngustă, iar pielea subţire şi fragilă ca mica, e îmbujorată; pare entuziasmată şi afectuoasă.

— Aveţi în frigider nişte salam şi lăptuci, ca să pregăteşti prânzul pentru tine şi Nelson. Eu mă duc cu Skeeter în Brewer, să vedem ce se poate face cu rabla aia de maşină. Şi ne-am gândit să trecem şi pe la Babe. Ne-ntoarcem târziu. Poate-ar trebui să te duci în vizită la mama ta, în după-amiaza asta. Mă simt vinovată că n-o vizitezi niciodată.

— OK, s-ar putea s-o vizitez. Te simţi bine? O întreabă, apoi se întoarce spre Skeeter: Ai bani de autobuz?

Înţolit de sărbătoare, Skeeter adoptă un accent de dandy, împunge aerul cu ţăcălia şi rosteşte printre dinţi:

— Jilly are bani căcălău. Şi, dac-o fi să nu mai avem, numele tău reprezintă o garanţie, corect?

Rabbit încearcă să-şi amintească de bărbatul despuiat de seara trecută, cu penisul bălăbănindu-se, călcâiele osoase, felul cum stătea pe vine, ca lângă un foc aprins în junglă, dar nu reuşeşte; era pe un alt teren.

Bombăne pe un ton serios, ca tot omul care n-are nimic de ascuns:

— Aţi face bine să vă-ntoarceţi până-n şase, când plec cu Nelson. Nu vreau să las casa goală. Apoi adaugă, coborând vocea, să nu-l audă Nelson: După noaptea trecută, sunt cam morcovit.

— Ce s-a-ntâmplat noaptea trecută? Întreabă Skeeter. Din câte-mi amintesc eu, nimic care să te morcovească, s’tem nişte oameni de gaşcă şi ne trăim viaţa în aceste State Aburite.

Şi-a pus armura, nimic nu-l mai poate atinge. Rabbit i-o testează: — Eşti un cioroi *răăău*.

Skeeter zâmbeşte în lumina soarelui, dezvelindu-şi dinţii angelici; ochelarii lui emit halouri mai ceva ca antenele TV.

— Acu' ciripeşti cum îmi place mie, replică el.

— O să fii în siguranţă cu nebunu' ăsta? O întreabă Rabbit pe Jill.

— Mi-e papaşa, răspunde ea veselă şi-l ia de braţ.

Astfel îmbârligaţi, se îndepărtează pe Vista Crescent şi se pierd în mulţimea de vitrine.

Rabbit şi Nelson îşi termină treaba cu peluza. Mănâncă şi bat mingea de fotbal un timp, apoi puştiul îl întreabă dacă poate să meargă şi el la o miuţă, a cărei zarvă răzbate până la ei; îi cunoaşte pe unii dintre copii, sunt aceiaşi care se uită pe fereastra lor, dar nu-i nimic, tati. Şi totul pare să poată fi iertat, totul se cufundă într-o sâmbătă americană precum ploaia în pământ, precum zilele în timp. Rabbit intră în casă şi urmăreşte un timp primul meci din finala campionatului de baseball, în care Baltimore dă clasă celor de la Mets, apoi mută la fotbal american, unde Penn State dă clasă celor din Virginia de Vest, după care, cuprins de nelinişte, cu o presimţire neagră-n suflet, formează numărul de acasă:

— Bună, papsi. Mă gândeam să trec pe la voi în după-amiaza asta, dar copilu' se joacă afară şi, oricum, diseară trebuie să trecem pe la familia Fosnacht, aşa că n-ar putea s-aştepte până mâine? Mami, vreau să zic. În plus, trebuie să-i dau bătaie să triplez geamurile la ferestre, că astă-noapte mi-a fost cam frig.

— Poate s-aştepte, Harry. Maică-ta n-are nimic mai bun de făcut în ultimul timp.

— Mda, păi…

Vrea să-i spună că nu-i vina lui, nu el a inventat bătrâneţea.

— Când vine Mim?

— Trebuie s-apară dintr-un moment într-altul. Nu ştim exact ziua. O să pice pe nepusă masă, aşa cum a şi plecat. Fosta ei cameră e pregătită.

— Cum a dormit mami în ultimul timp? Mai visează urât?

— Ce ciudat că-mi pui întrebarea asta, Harry! Am zis dintotdeauna că tu şi cu maică-ta sunteţi aproape clarvăzători. Are coşmaruri din ce în ce mai urâte. Noaptea trecută a visat c-o îngropam de vie. Tu, eu şi Mim. Zicea că numai Nelson a încercat să ni se împotrivească.

— Măi să fie, te pomeneşti că-ncepe să-l îndrăgească, în sfârşit, pe Nelson!

— Iar Janice ne-a sunat azi-dimineaţă.

— Ca ce chestie? N-aş vrea să am de plătit factura telefonică a lui Stavros.

— Nu prea mi-am dat seama ce voia. Nu ne-a dat nicio temă de gândire. Părea doar să vrea să ţină legătura. Cred că-ncepe să aibă păreri de rău, Harry. Zice că-i extrem de îngrijorată din pricina ta.

— Vezi să nu!

— Am pierdut o grămadă de timp cu maică-ta întorcându-i apelul pe toate feţele; doar o ştii pe Mary a noastră, n-ar recunoaşte în ruptul capului c-o deranjează ceva…

— Papsi, sună cineva la uşă. Zi-i lui mami că mâine sigur trec pe la voi.

La uşă nu era nimeni. Dintr-odată, simţise că nu mai poate continua convorbirea cu taică-su, fiecare cuvânt al bătrânului mustea de reproş. Acum însă îl înspăimântă minciuna; „nimeni" se transformase într-o prezenţă malefică la uşa lui. Furişându-se dintr-o cameră într-alta, caută în toată casa trusa folosită de Skeeter ca s-o rezolve pe Jill. Îşi închipuie că-i la fel cu cele din emisiunile de la televizor: seringă, garou şi-o lingură cu coadă lungă, pentru fluidizarea prafului. Perniţele canapelei scot la lumină mărunţiş în valoare de un dolar, un exemplar broşat şi îndoit din *Negru la răcoare*, o perlă de la un cercel sau de la o poşetă. La etaj, sertarele de la scrinul lui Jill nu ascund sub lenjeria intimă nimic în afară de o cutie de Tampax, un cartonaş cu agrafe de păr, o cutie de anticoncepţionale pe jumătate goală, un tubuleţ cu alifie antiacnee. Ultimul loc în care-i dă prin minte să caute este debaraua de la parter, înghesuită într-o firidă prost amplasată, lângă şemineul inutil, de-a lungul peretelui de pin vopsit de care-atârnă un peisaj marin cumpărat de Janice de la Kroll's cu ramă cu tot, de fapt, cu rama turnată, totul fiind o singură folie de plastic, Rabbit îşi aminteşte acest detaliu fiindcă el a agăţat-o pe perete. În debaraua asta, sub sacii de polietilenă care adăpostesc hainele lor de iarnă, inclusiv capa de nurcă primită de Janice de la bătrânul Springer la împlinirea vârstei de douăzeci şi unu de ani, e înghesuită o valiză neagră, care miroase-a lucru nou, cu o încuietoare cu cifru. Gata împachetată, astfel încât

Skeeter s-o apuce şi s-o şteargă din casă în treizeci de secunde. Rabbit îşi face de lucru cu încuietoarea, încercând la-ntâmplare nişte combinaţii, sperând ca Dumnezeu să-i ofere un mic miracol, apoi, când asta nu dă rezultat, încearcă altă metodă, începe cu 111, 112, 113, 114 şi apoi 211, 212, 214, dar n-o nimereşte şi, practic, infinitatea de combinaţii e ameţitoare. Praful din debara îl face să strănute. Iese-afară cu sticla de lichid de curăţat geamuri, pentru cel de-al treilea rând de ferestre.

Treaba asta îl mai linişteşte. Ridici în sus geamul cu margini de aluminiu, laşi în urmă vara, pulverizezi fereastra de dedesubt cu spray bleu, îl întinzi uşor cu cârpa într-o peliculă subţire, apoi freci cu putere, ca să-ndepărtezi stratul de îmbâcseală şi, odată cu ea, mizeria; scârţâie ascuţit, ca strigătele păsărilor. Apoi cobori cel de-al treilea rând de geamuri, pentru iarnă, din rostul unde-aşteaptă de hăt, din aprilie. Pe urmă, o iei de la capăt. După care intri şi repeţi operaţiunea de două ori, astfel încât, în final, patru transparenţe fără cusur să îngăduie lumii să pătrundă înăuntru, altor case să între într-a ta.

Către ora cinci, Skeeter şi Jill se-ntorc acasă cu un taxi. Sunt în culmea fericirii; au găsit, prin Babe, un tip dispus să le dea şase sute de dolari pentru Porsche. I-a dus cu maşina la ţară, s-a uitat cu atenţie la maşină, iar Jill a semnat actele de vânzare.

— Era alb? Se interesează Rabbit.

— Era verde, răspunde Skeeter, fluturând un evantai din bancnote de zece dolari.

— De ce-a trebuit să-i împărţi cu *el*? o întreabă Rabbit pe Jill.

— Sesizez o urmă de ostilitate. Vrei partea ta, corect? Întreabă el cu buzele ţuguiate, iar lentilele îi licăresc.

Jill aplanează situaţia tensionată pufnind în râs.

— Skeeter e partenerul meu de nebunii, explică ea.

— Vrei s-auzi sfatul meu legat de ce-ar trebui să faci cu banii ăia? Întreabă Rabbit. Ar trebui să-ţi iei un bilet de tren spre Stonington.

— Nu mai există legături feroviare. Oricum, mă gândeam să-mi cumpăr nişte rochii noi. Nu te-ai săturat de jerpelitura asta albă? A trebuit s-o prind cu ace de gămălie în faţă şi să-mi pun jacheta asta peste ea.

— Îţi vine bine, spune el.

Acceptă provocarea din tonul lui:

— Te supără ceva?

— Doar delăsarea ta. Dai cu piciorul căcatului de viaţă pe care-o duci.

— Vrei să plec? Acum mi-ar sta-n putinţă.

Braţele lui amorţesc de parcă i-ar fi injectate: îşi simte mâinile grele, iar palmele îl furnică şi i se umflă. Gura cu care-l morfoleşte, trupul pietros ca un măr, evantaiul părului ei de culoarea cedrului pe perna lor, în razele dimineţii, funduleţul ei alb de satin tare, de forma unei felicitări de Sf. Valentin.

— Nu, o imploră el. Mai stai.

— De ce?

— Nu pot trăi fără tine.

Fraza pare nelalocul ei pe buzele lui, o pufăie ca pe-o adiere de vânt uscat; trebuie să i-o fi adresat lui Skeeter, fiindcă acesta cotcodăceşte recunoscător:

— Bulă, văd că-nveţi să fii un luzăr. Hai că-mi place! Lui Dumnezeu îi place. Luzării-s cei care vor stăpâni tot pământul, corect?

Nelson se-ntoarce de la meciul de fotbal cu buza de sus julită, cu un zâmbet strâmb, dar fericit.

— Ţi-au făcut zile fripte? îl întreabă Rabbit.

— Nu, m-am distrat bine. Skeeter, trebuie să joci şi tu, sâmbăta viitoare. M-au întrebat cine eşti şi le-am spus c-ai fost mijlocaş la deschidere în echipa celor din Brewer High.

— Mijlocaş pă dracu', am fost *fundaş* în toată regula! Eram atât de scund, că nici nu mă vedeau.

— Pe mine nu mă deranjează că sunt scund. Te mişti mai repede.

— OK, intervine taică-su. Hai să vedem cât de repede faci o baie. Şi, măcar o dată-n viaţa ta, piaptănă-te.

Într-o dispoziţie sărbătorească, Jill şi Skeeter îi conduc la uşă, când pleacă la familia Fosnacht. Jill îi aranjează cravata lui Rabbit, iar Skeeter îi perie umerii ca un conductor de pe un vagon de dormit Pullman.

— Ca să vezi, dragă, îi spune Skeeter lui Jill, băieţelul nostru a crescut! E la prima lui întâlnire.

— Doar luăm cina împreună, îl contrazice Rabbit. Mă-ntorc până-n ştirile de la unşpe.

— Albitura aia grăsană, cu ochii chiorâş, s-ar putea să aibă niscai planuri la desert.

— Stai cât de târziu vrei, îi spune Jill. O să lăsăm lumina aprinsă pe verandă şi n-o să te aşteptăm.

— Dar *voi doi* ce-o să faceţi în seara asta?

— O să citim şi-o să-mpletim şi-o să stăm comod la gura sobei, îi răspunde Skeeter.

— Dac-aveţi nevoie de mine, îi găsiţi numărul în cartea de telefon. Chiar la M.

— N-o să te deranjăm, îi promite Jill.

Nelson spune dintr-odată:

— Skeeter, să-ncui uşile şi să nu ieşi din casă, decât dacă ai nevoie.

Negrul îi zburleşte uşor părul frumos pieptănat:

— Nici nu mă gândesc să ies. Bebe de smoală o să stea cumincior în banca lui.

Nelson zice, cuprins brusc de panică:

— Taţi, n-ar trebui să plecăm!

— Nu fi prost.

Pleacă. Razele de soare portocalii brăzdează cu umbre lungi spaţiile verzi, plate, dintre casele scunde. Cum Vista Crescent se curbează la un moment dat, soarele se mută-n spatele lor, iar Rabbit e uimit să constate, observând umbrele lor alungite, una lângă alta, cât de mult seamănă mersul lui Nelson cu al lui: acelaşi salt degajat în partea de jos a corpului, iar în partea de sus, aceeaşi imobilitate uşor tensionată a capului şi umerilor. Umbra băiatului, ca şi a lui, de altfel, este la fel de înaltă ca uriaşul din vârful vrejului de fasole, păşeşte pe trotuar ca pe nişte catalige. Rabbit se întoarce spre el să-i vorbească. Alături de el, pletele negre, exagerat de lungi, ale băiatului saltă în ritmul paşilor lungi cu care încearcă să se ţină de taică-su, se luptă din greu cu punga de hârtie de la băcănie, în care şi-a împachetat pijamaua, periuţa de dinţi, lenjerie şi un pulover, pentru plimbarea cu barca de mâine, un cadou anticipând ziua lui de naştere. Rabbit îşi dă seama că n-are nimic de spus, că-l învăluie cu dragostea lui, cu dragostea pentru această prelungire a lui, ce coboară în timp până-n vremea când el va fi în mormânt, o dragoste domoală ca văpaia blajină a razelor de soare printre arţarii firavi şi frunzele căzute, ele însele văpăi răsucite.

Iar de la ferestrele lui Peggy, Brewerul licăreşte şi se pierde în zare precum cenuşa într-o vatră gigantică. Râul continuă să lucească albastru mult timp după ce malurile se cufundă în beznă. Acum, în apartament au un căţeluş, un *golden retriever* pufos, cu labe mari, care trage de mâna lui Rabbit cu boticul lui umed şi muşcăcios; la atingere, blana îi este, surprinzător, la fel de molcuţă ca ferigile. Peggy şi-a amintit că lui Harry îi place să bea daiquri; de data asta are mixer, iar blenderul electric zornăie cuburile de gheaţă înainte să i-l servească, jumătate spumă. A îmbătrânit cu o lună: a mai adăugat cam un kil în jurul taliei şi două-trei fire argintii la cărare. Şi-a strâns părul la spate, într-o coadă împletită, în loc să-l lase să-i cadă neglijent în jurul feţei, de parcă încă ar fi liceancă. Pare botoasă, cu faţa exfoliată, strălucitoare. Îl anunţă plictisită:

— S-ar putea să mă-mpac cu Ollie.

Poartă o rochie albastră, ca de secretară, care-i vine mai bine decât materialul ăla imprimat, care i se tot ridica pe coapsele durdulii.

— Asta-i bine, nu?

— E bine pentru Billy.

De îndată ce-au sosit, băieţii au şi coborât cu liftul la subsol, să încerce să repare motoreta.

— De fapt, ăsta-i motivul principal: Ollie îşi face griji în legătură cu Billy. Cum eu una lucrez şi-ajung acasă după ce se-ntunecă, el îşi pierde timpul cu gaşca aia dubioasă de pe lângă pod. Ştii, nu mai e ca pe vremea noastră, sunt expuşi ia atâtea tentaţii! Nu mai e vorba doar de ţigări şi un pic de hârjoneală. În ziua de azi, la treisprezece ani, sunt gata să-şi ia zborul.

Rabbit îşi şterge spuma de pe buze şi-ar vrea s-o vadă plecând de la fereastră, să i se deschidă bolta întreagă.

— Pesemne îşi închipuie că la op'şpe ani ar putea fi morţi.
— Janice susţine că-ţi place războiul.
— Nu-mi place; doar îi iau apărarea. Nu la asta mă gândeam, ci la faptul că tinerii de azi au o grămadă de posibilităţi de-a muri pe care noi nu le-am avut. În orice caz, e o veste bună, dacă-ţi iese pasenţa cu Ollie. Şi-un pic întristătoare.
— De ce întristătoare?
— Întristătoare pentru mine. Adică, îmi închipui c-am ratat ocazia să…
— Să ce?
— Să ţi-o umplu.
Sună rău expresia asta, e prea grosolană, deşi se voise o scuză. Trăieşte de prea mult timp alături de Skeeter. Impasibilitatea ei însă, impasibilitatea siluetei ce stă, ca de obicei, rezemată de fereastră, e cea care i-a sugerat-o. Un cec în alb. Până s-o fuţi, o femeie e un spaţiu alb pe-o coală de hârtie. Totu-i un spaţiu alb până apuci să-l fuţi. Noi şi Vietnamul, noi îi futem pe ei şi ei ne fut pe noi, vărsarea de sânge e-nţelepciune. Trebuie să existe o soluţie mai bună, dar ea nu ţine de legile firii. Tăcerea îi este încărcată de regrete. Ea rămâne câteva secunde impasibilă, nu spune nimic. Pe urmă se mută în spaţiul din jurul lui, aprinde luminile, pune-o pernă la loc, o bate un pic, se încovoaie, se îndreaptă de spate, lumina o învăluie dintr-o parte, o rotunjeşte, îi dă formă. E o femeie planturoasă, corpolentă, dar nu grăsană, stângace, dar nu otova, cu seri triste, cu sau fără Ollie, cu un trecut tot mai întins şi un viitor din ce în ce mai limitat. Cu trei ani mai mică decât el, Peggy G ring îi fusese colegă de liceu şi-l văzuse pe vremea când era ca lumea, îi făcuse şi ea galerie din tribunele entuziaste, pe vremea când era un erou – despuiat, agil şi suplu. Se lasă greoaie pe fotoliul de lângă el şi zice:
— În ultimul timp, mi-am tot dat-o la umplut.
— Vrei să zici, cu Ollie?
— Cu alţii. Cu ţipi de la serviciu. Pe Ollie, asta-l deranjează. Poate că tocmai de-asta şi vrea să se-ntoarcă.
— Dacă-l deranjează, probabil că-l ţii chiar tu la curent cu cele întâmplate. Aşa că, probabil, şi tu-ţi doreşti să se întoarcă.
Ea îşi priveşte fundul paharului; n-a mai rămas în el decât gheaţă.
— Şi care mai e treaba cu tine şi Janice?
— Care Janice? Hai să-ţi mai torn un rând.
— Ia te uită, ce gentleman ştii să fii!
— Câteodată. Povesteşte-mi despre ceilalţi ţipi, o descoase el, în timp ce-i dă paharul cu gin şi apă tonică.
— Sunt OK. Nu sunt chiar aşa de mândră de asta. Sunt oameni. Şi eu sunt om.
— O faci fără să te-ndrăgosteşti?
— Aşa s-ar zice. E chiar atât de groaznic?
— Nu, răspunde el. Cred că-i plăcut.
— În ultima vreme, cam prea multe lucruri îţi par plăcute.
— Aha. Nu sunt un încuiat. Su-urioa-ară Peg-ggea, m-am lum-minat!
Băieţii se întorc sus. Se plâng că farul pe care l-au cumpărat nu se potriveşte la motoretă. Peggy le pune de mâncare o caserolă cu pulpe şi piept de pui, bietele orătănii dezmembrate fierb mărunt. Rabbit se întreabă câte animale au murit doar ca să meargă viaţa lui înainte şi câte vor muri de-acum încolo. O şură întreagă, o fermă întreagă de inimi ce-au bătut înnebunite de frică, de ochi ce-au văzut, de picioare ce-au dat să fugă, toate au ajuns cotcodăcind îngrozite în burdihanul lui, ca într-un sac negru. În mod inevitabil, viaţa are nevoie de moarte. A fi în viaţă înseamnă a ucide. Cu cina în stomac, se ghiftuiesc cu televizorul: Jackie Gleason, *My Three Sons*, *Hogan's Heroes*, *Petticoat Junction*, *Mannix.* Curată orgie! Nelson a adormit pe covor, lumina radioactivă îi cade pe ochii închişi şi gura deschisă. Rabbit îl duce în camera lui Billy, în timp ce Peggy trage de odrasla ei.
— Mami, nu mi-e somn!
— A trecut ora de culcare.
— E sâmbătă seara.
— Mâine te-aşteaptă o zi grea.

— *El* când o să plece acasă?
Şi-o fi închipuind că Harry n-are urechi să-l audă.
— Când o să aibă el chef.
— Ce-ai de gând să faci?
— Nu-i treaba ta.
— *Mami!*
— Să vin să-ţi ascult rugăciunile?
— Când n-o să mi le asculte el.
— Atunci, în seara asta, spune-ţi-le singur.

Harry şi Peggy revin în camera de zi şi se uită la rezumatul principalelor ştiri ale săptămânii. Prezentatorul de weekend este mai blonziu şi are o figură mai puţin sobră decât cel din timpul săptămânii. Susţine că această săptămână le-a adus o veste bună. Numărul de morţi americani din Vietnam a fost cel mai mic din ultimii trei ani, iar timp de douăzeci şi patru de ore nu s-a înregistrat pierderea nici unui combatant american. În această săptămână, Uniunea Sovietică a ţinut capul de afiş al ştirilor, ajungând la o înţelegere cu SUA în privinţa interzicerii armamentului atomic pe fundul oceanelor, căzând de acord cu China Roşie să discute problema disputelor teritoriale sângeroase de odinioară şi lansând Soiuz 6, o spectaculoasă misiune spaţială proiectată în trei etape, graţie căreia în curând va fi posibilă era staţiilor spaţiale permanente. La Washington, Hubert Humphrey şi-a exprimat sprijinul faţă de poziţia lui Richard Nixon în privinţa războiului din Vietnam, iar generalul-locotenent Lewis B. Hershey, şeful scorţos şi controversat al sistemului de recrutare al naţiunii, a fost eliberat din această funcţie şi promovat la rangul de general de armată. La Chicago, tulburările stradale din faţa tribunalului şi comportamentul violent din incinta lui au fost liniile de forţă sub care a continuat procesul Celor Opt. La Belfast au avut loc ciocniri între protestanţi şi trupele britanice. La Praga, guvernul revizionist al Cehoslovaciei a trecut la una dintre cele mai dure măsuri, interzicându-le cetăţenilor călătoriile în străinătate. Şi au continuat pregătirile pentru paradele ce se vor desfăşura în cinstea Zilei lui Columb, în ciuda ameninţărilor de protest primite din partea mai multor grupări scandinave, care susţin că America a fost descoperită de Leif Ericson, iar nu de Columb, ca şi în cinstea Zilei Moratoriului de miercuri, o zi de demonstraţii paşnice, la scară naţională, împotriva războiului.

— Rahat, face Rabbit.

Sport. Meteo. Peggy se scoală stingheră de pe scaun, să stingă televizorul. Rabbit se ridică la fel de stânjenit.

— A fost o cină pe cinste, îi spune el. Cred c-am să mă întorc la fermă.

Cu televizorul stins, rămân amândoi în picioare, înconjuraţi de lumina ce vine de-afară: pe uşa de la baie, de pe hol, lăsată special astfel pentru băieţi, de pe coridorul blocului – o fantă luminoasă pe sub uşa de la intrare, un strop din fosforescenţa Brewerului ce pătrunde pe ferestre. Trupul lui Peggy, secţionat şi mărginit de-acele focuri îndepărtate, nu se îmbină într-un întreg perfect; braţul îi zvâcneşte în întuneric, dă să-şi treacă mâna prin păr şi pare să nu nimerească. Ridică din umeri sau se cutremură înfrigurată, împrăştiind în jur umbre.

— N-ai vrea – îl întreabă ea cu un glas ce nu pare să fie al ei, născut în spaţiul obscur, tensionat, dintre ei, un glas tot mai diafan, ca o boare – să mă umpli?

Da, reiese că da, ar vrea, şi se ciocnesc unul de altul, se pipăie şi-şi desfac fermoarele, ea tremură toată ca piftia, dar e semeaţă ca o statuie, de o lăţime planetară, harta fizică a unui ţinut înzăpezit pe care el nu l-a vizitat niciodată; n-a mai avut aşa o femeie trupeşă de la Ruth încoace. În pielea goală, ea îl dezbracă şi pe el, ba chiar îngenunchează să-i dezlege şireturile de la pantofi, iar apoi rămâne în genunchi dinaintea lui, la fel cum a făcut Jill cu Skeeter, aşa că a traversat un golf în zbor planat şi acum se află în postura la care, cu o seară înainte, se holba. O desprinde de el delicat, o întinde pe jos şi gustă mlaştina sărată dintre picioarele ei. Ea îşi depărtează coapsele cu uşurinţă, se umezeşte toată cât ai zice peşte, e întristător de îndemânatică la treaba asta, se vede c-a căzut la aşternut cu mulţi bărbaţi, în felul expert cu care-i manevrează cariciul le simte prezenţa, *se* simte **concurat**, i se taie elanul, se înmoaie. Ea se opreşte, se ridică şi-i strecoară limba gelatinoasă-n gură. Se tăvălesc pe jos, se dau cu capul şi cu gleznele de picioarele mobilei. Căţeluşul aude tămbălăul şi-i crede puşi pe joacă, îşi vâră botul umed şi zgreapţănă cu lăbuţele în părţile lor moi; se-agită şi blăniţa 1 ui aspră îi gâdilă şi-i

zgârie. Prezenţa celui de-al treilea animal printre ei îl excită din nou pe Rabbit; Peggy se prinde cum stă treaba şi-l conduce pe holul dinspre camera ei, crăpătura întunecoasă dintre bucile ei scoate un fel de plescăit, clic-clac, când păşeşte. Ţinându-şi rochia boţită în faţă ca pe-un tampon, se opreşte la uşa băieţilor, trage cu urechea, dă din cap. Părul îi e despletit. Căţelul scheaună un timp la uşa lor şi dă cu gheruţele în podea, vrând parcă să sape; pe urmă e eclipsat de simţurile lor aţâţate şi amuţeşte, acoperit de vuietul sângelui lor clocotitor. Lui Harry i se face frică de această femeie necunoscută, se teme să nu termine înaintea ei, dar ea îi spune: „Aşteaptă".

Cu el înfipt în ea, femeia face o chestie imperceptibilă, îşi relaxează şi încordează muşchii vaginului şi-l anunţă gâfâind „Acum! "Termină cu o fracţiune de secundă înaintea lui, are un orgasm ţeapăn, baban, trăsnet, care-i îngăduie să-i umple chiseaua fără teama de-a i-o răni: un futai fără urmă de nebunie.

Pe urmă, apare stinghereala *de după* – cea a discriminărilor obsedante, a celuilalt care reapare din încâlceala de trupuri, a clarificărilor, când vezi ce-a fost al ei şi ce-i al tău. Îşi îngroapă obrazul în peştera fierbinte de lângă gâtul ei.

— Îţi mulţumesc.

— Mulţumeşte-ţi ţie, zice Peggy Fosnacht şi, chestie care lui nu-i face cine ştie ce plăcere, îl apucă zdravăn de fund, ca să i-o mai înfigă o dată adânc, înainte de-a se înmuia.

Jill şi Janice sunt amândouă prea doamne ca să facă asta.

Şi totuşi, se simte bine. Asta până când ea îi spune:

— Ai ceva împotrivă să te dai jos de pe mine? Mai am puţin şi mă sufoc.

— Sunt chiar aşa de greu?

— După o vreme, da.

Mai bine o iau din loc.

— De ce? E abia miezul nopţii.

— Mă-ngrijorează ce-ar putea face ăia acasă.

— Nelson e aici. Ce-ţi pasă de ceilalţi?

— Nu ştiu, da-mi pasă.

— Ei bine, lor nu le pasă şi acum eşti în pat cu cineva care ţine la tine.

— Îl primeşti pe Ollie înapoi, o acuză el.

— Ai tu vreo idee mai bună? E tatăl copilului meu.

— Păi, eu ce vină am?

— Nu, tu n-ai nicio vină, zice ea, rostogolindu-se peste el, şi fac din nou dragoste vârtos, cu o îndemânare tristă, apoi discută şi el aţipeşte un pic, când, deodată, sună telefonul.

Îi ţârâie asurzitor chiar lângă ureche.

Un braţ de femeie plinuţ, elastic şi cald se-ntinde peste faţa lui, ca să-l reducă la tăcere. E braţul lui Peggy Gring. Ea ascultă, apoi îi întinde receptorul cu o mină de nepătruns. Lângă telefon se află un ceasornic; limbile lui fosforescente arată ora unu şi douăzeci de minute.

— Băi, Bulă, mişcă-ţi curu' încoa'! E pă nasoale. Naşpa.

— Skeeter?

Îl doare gâtlejul când deschide gura. Ciocăneala cu Peggy l-a secat de tot. Cel de la capătul firului închide.

Rabbit sare-n sus din aşternut şi începe să-şi vâneze hainele în întuneric. Îşi aduce aminte. Sunt în camera de zi. În timp ce-aleargă în pielea goală pe hol, se deschide uşa de la camera băieţilor. Mutra uluită a lui Nelson priveşte nuditatea lui taică-su.

— Era mami? îl întreabă el.

— Mami?

— La telefon.

— Skeeter. S-a întâmplat ceva rău acasă.

— Să vin şi eu?

Sunt în camera de zi, iar Rabbit se-apleacă să-şi adune hainele împrăştiate pe jos, sare în chiloţi şi în pantalonii de la costum. Din nou treaz, căţeluşul ţopăie în jurul lui şi-l muşcă în joacă.

— Mai bine rămâi aici.

— Ce s-o fi-ntâmplat, tati? — Habar n-am. Poate-au venit curcanii. Sau i s-a făcut rău lui Jill.

— De ce n-a vorbit mai mult?
— Suna ciudat, nu-s sigur c-a vorbit de la telefonul nostru.
— Vin cu tine!
— Ţi-am spus să rămâi aici.
— *Trebuie* să vin, tati.
Rabbit se uită la el şi-şi dă consimţământul.
— OK. Cred că ai dreptate.
Peggy apare în hol îmbrăcată într-un halat de baie albastru; se-aprind mai multe lumini. S-a sculat şi Billy. Are o pată galbenă pe şliţul pijamalei, faţa acoperită de coşuri şi e înalt.
— Să mă-mbrac? Întreabă Peggy.
— Nu. Arăţi grozav aşa.
Rabbit are probleme cu cravata; gulerul cămăşii are un nasture la spate, iar acesta trebuie descheiat ca să-şi pună cravata. Îşi pune sacoul şi-şi îndeasă cravata în buzunar. Îl ustură pielea care a-nceput să-i transpire, iar penisul îi e cuprins de o durere surdă. A uitat să-şi lege şireturile de la pantofi şi, când se-apleacă, simte cum îi vine stomacul în gât.
— Cum ajungi acolo? îl întreabă Peggy.
— O s-alerg, răspunde Rabbit.
— Nu fi caraghios, sunt doi kilometri jumate. Mă îmbrac şi te duc eu cu maşina.
Cineva trebuie să-i aducă aminte că nu-i nevastă-sa.
— Nu vreau să vii. Orice s-ar fi-ntâmplat, nu vreau să fiţi amestecaţi tu şi Billy în povestea asta.
— Maaa-mi! Obiectează Billy din uşă, dar e tot în pijamaua pătată, pe când Nelson e gata îmbrăcat.
Trebuie doar să se-ncalţe. Are tenişii în mână. Peggy se dă bătută:
— O să-ţi dau cheile maşinii. E Fury-ul albastru, al patrulea din rândul de lângă perete. Nelson ştie care e. Nu, Billy. Noi doi rămânem aici, spune ea pe un ton impasibil, ca de secretară.
Rabbit ia cheile, atingerea lor îi pare atât de rece, de parc-ar fi scoase din frigider.
— Mulţumesc frumos. Sau ţi-am mulţumit deja? Îmi pare rău de deranj. A fost o cină pe cinste, Peggy.
— Îmi pare bine că ţi-a plăcut.
— O să vă ţinem la curent cu ce s-a-ntâmplat. Probabil că nu-i nimic grav, ticălosul ăla s-o fi drogat pân-a căzut lat!
Nelson şi-a pus între timp şosetele şi tenişii.
— *Hai*, tati! Vă mulţumesc foarte mult, doamnă Fosnacht.
— Să vă fie de bine amândurora.
— Mulţumiţi-i din partea mea domnului Fosnacht, în caz că n-o să pot veni mâine să mă plimb cu barca.
— Maaa, lasă-mă şi pe mine! Încearcă Billy s-o convingă din nou.
— Nu.
— Mami, eşti o nemernică!
Peggy îi dă o palmă: pe obraji îi apar fâşii roz, ca nişte degete, şi pe chipul copilului se citeşte o încrâncenare greu controlabilă.
— Mami, eşti o curvă! Aşa spun copiii de la pod. Ţi-o pui cu toată lumea!
— Potoliţi-vă amândoi, îi îndeamnă Rabbit şi se întoarce pe călcâie; tatăl şi fiul o iau la fugă pe hol, pe treptele de oţel, fără să mai aştepte liftul, spre parcarea de la subsol, un lac policrom situat într-o grotă scundă, iluminată. Rabbit clipeşte şi-şi dă seama că, până şi-n timp ce-şi încălzeau reciproc micuţa întunecime, el şi Peggy erau înconjuraţi de-o lume fluorescentă, rece, de coridoare şi de scări, în mijlocul pilonilor treji ce susţineau vasta clădire. Universul veghează, nu dorm nici furnicile, nici stelele, moartea va însemna să fii de-a pururi treaz. Nelson îi găseşte maşina. Luminiţa de la bord pâlpâie verzui când bagă cheia-n contact. Motorul prinde viaţă aproape tăcut, îi scoate în marşarier, îi poartă discret pe lângă pereţii pătaţi ai grotei. Într-un colţ, lângă parapetul de cărămidă al unei scări, motoreta cromată aşteaptă să fie reparată. Ieşirea de asfalt se transformă într-o parcare, apoi într-o stradă pe care se înşiră case înguste şi nişte indicatoare verzi, uriaşe, cu numere, criblură, însemne statale, numele unor oraşe de neatins. Ies

pe Weiser; traficul e anemic, sinistru. Semafoarele nu mai funcţionează în trei culori, ci doar clipesc intermitent. Burger Bliss e închis, deşi înăuntru pâlpâie cuptorul movuliu, plus câteva tuburi vlăguite, întru descurajarea hoţilor şi vandalilor. O maşină a poliţiei goneşte urlând pe lângă ei. Parcarea de la Acme nu are, la această oră, niciun orizont. Cele câteva maşini care mai sunt aici să fie oare abandonate? Sau ale unor amanţi? Sau ale unor stafii, într-o lume atât de ticsită de maşini, încât umbrele lor, aidoma frunzelor, se aştern oriunde? În oglinda retrovizoare a lui Rabbit apare o volbură de lumină de-a dreptul insultătoare prin strălucirea ei şi, pe măsură ce creşte, capătă durerea copleşitoare a unei sirene. Sunt depăşiţi de caroseria voluminoasă a unei maşini de pompieri, care aspiră Fury-ul spre mijlocul străzii, acolo unde se aflau pe vremuri şinele de tramvai.

— Taţi! ţipă Nelson.

— Ce-i?

— Nimic, am crezut c-ai pierdut controlul volanului.

— Niciodată. Nu păţeşte tati aşa ceva.

Pe afişul cinematografului cufundat în beznă, ciumpav, figurează anunţul REPROGR LA CEREREA PUBLICULUI – *2001.* Toate magazinele de pe Weiser au luminile de pază aprinse, iar câteva sunt dotate cu un nou sistem de protecţie, grilajele de fier lăsate peste vitrine.

— Tati, e o lumină ciudată pe cer.

— Unde?

— Uite-acolo, la dreapta.

— N-om fi tocmai noi. Penn Villas e mai încolo.

Emberly Avenue coteşte însă la dreapta mai brusc decât a observat el vreodată, iar străzile şerpuitoare din Penn Villas îi poartă către o cupolă de văzduh trandafiriu. Oamenii, siluete întunecate, aleargă cu paşi tăcuţi, iar maşinile s-au oprit oblic faţă de bordură. Jos, la intersecţia dintre Emberly şi Vista Crescent, stă un poliţist luminat ritmic de girofarurile maşinilor de pompieri. Harry trage pe dreapta, în momentul în care nu mai poate înainta, şi-o ia la fugă pe Vista, după Nelson. Asfaltul e brăzdat de furtunuri, unele sunt dezumflate ca nişte craci de pantaloni de pânză, iar altele rotunjite ca nişte cobre, împroşcând cu un şuier jeturi groase. Rigola scrâşneşte de-atâta apa neagră, învolburată şi frunze năclăite; în jurul canalului de scurgere, vârtejul desprins din miezul închegat se face tot mai mare. La două case de locuinţa lor, îi izbeşte un miros asemănător cu cel de frunze arse, dar acesta e mult mai înţepător şi mai amar, ca de zugrăveală, smoală şi chimicale; la distanţă de-o casă, se văd ţinuţi în loc de mulţimea adunată. Nelson se cufundă în ea şi dispare. Rabbit îşi croieşte drum în urma lui, se împing cu umărul şi se scuză: „Iertaţi-mă, e casa mea, pardon, casa mea! A Rosteşte aceste cuvinte, dar tot nu-i vine să creadă. Casa lui e mascată de capetele curioşilor, de luminile proiectoarelor, de cascadele ce se revarsă în sus, de curcubeie şi de strigăte, de ceva autoritar şi singular în ceea ce priveşte acest eveniment, făcându-l la fel de greu de privit ca şi soarele. Oamenii, vecinii, se dau la o parte, ca să-i facă pârtie. Acum vede. Garajul s-a dus; au mai rămas stâlpii carbonizaţi, dar acoperişul s-a prăbuşit şi bucăţile de şindrilă scot un fum înecăcios, scuipând flăcări de un albastru-verzui, în mijlocul molozului băltind pe podeaua de ciment. Mânerul maşinii de tuns iarba răsare intact. Încăperile situate în imediata apropiere a garajului, bucătăria şi dormitorul de deasupra ei, dormitorul pe care-l împărţea cândva cu Janice, iar acum cu Jill, ard în flăcări, sfidând torentele de apă. Văpaia dă înapoi, apoi izbucneşte din nou, cu limbi de foc, pe ferestre şi prin acoperiş. Plăcile de aluminiu de culoarea mărului verde nu ard, ci, mai curând, par să apere focul de jeturile de apă. În momentele de bruscă acalmie, de răsturnare de situaţie în încleştarea elementelor, se zăresc crâmpeie din tapetul de la etaj, din rafturile de la bucătărie; pe urmă, acestea dispar, la prima pală de vânt. Scrutează atent fereastra de la etaj, doar-doar o să vadă chipul lui Jill, dar nu zăreşte decât tavanul mânjit de fum. Deasupra, acoperişul, mai exact o jumătate de acoperiş, e un lan de fum, fum ce se înalţă-n vălătuci şi se desprinde de pe bucăţile de şindrilă în trâmbe compacte, de parc-ar fi pieptănate. Fumul se revarsă şi de pe fereastra lui Nelson, dar jumătatea aceea de casă încă nu e cuprinsă de flăcări şi poate fi salvată. Într-adevăr, casa arde plină de înverşunare, scuipă şi duhneşte: materialelor sintetice şi înlocuitorilor le stă în gât triumful combustiei. Demult, în copilărie, Rabbit a văzut cum a ars o şură, în valea situată la est de Mt. Judge; era o torţă, o explozie de fân ce spuzise bolta,

cu mai mulţi tăciuni decât stelele de pe cer. Aici nici vorbă nu poate fi de un asemenea spectacol.

În jurul lui s-a făcut loc. Spectatorii, vecinii, în cinstea rolului său, s-au tras înapoi. Cu câteva luni în urmă, văzuse insula aceea strălucitoare de cineaşti, iar acum, iată-l pe el în mijlocul insulei strălucitoare, continuând să se simtă periferic, îndepărtat, nostalgic, năuc. Scrutează figurile luminate de foc, dar nu-l vede nici pe Showalter, nici pe Brumbach. Nu vede niciun cunoscut.

Mulţimea freamătă, *uuuu.* El se-aşteaptă s-o vadă pe Jill la fereastră, gata să sară cu rochia ei albă, străvezie, înfăşurată pe ea. Pe ferestre nu iese însă decât fumul, iar drama se consumă la sol. Un poliţist se luptă cu o siluetă suplă, zveltă; e *Skeeter*, îşi zice Harry, plin de speranţă, dar siluetele prinse în această încleştare se răsucesc şi recunoaşte chipul alb al lui Nelson. Un pompier îl ajută pe poliţist să imobilizeze băiatul. Îl târăsc de lângă casă până lângă taică-su. Când îl zăreşte, Nelson închide ochii, se schimonoseşte şi se zvârcoleşte atât de tare să se elibereze din strânsoare, încât ai zice că cei doi bărbaţi care-l ţin de braţe trag din greu de mânerele unei pompe.

— Ea e *înăuntru*, tati!

Poliţistul îi explică gâfâind lui Rabbit:

— Băiatul a încercat să între în casă. Zice c-ar fi o fată înăuntru.

— Nu ştiu, poate-a ieşit. Noi acum am ajuns acasă.

Nelson priveşte înnebunit; urlă din toţi rărunchii:

— Ţi-a *spus* Skeeter că-i cu *el?*

— Nu, bâiguie Harry, mi-a spus doar că treaba e nasoală. În timp ce-l ascultă, pompierul şi poliţistul slăbesc strânsoarea şi Nelson se smuceşte, o ia la fugă spre uşa de la intrare. Pesemne că-l întâmpină o dogoare insuportabilă, fiindcă, pe treptele micuţei verande, îi piere elanul şi e din nou înşfăcat de nişte bărbaţi al căror echipament cauciucat îi face să semene cu nişte gândaci. De data asta, când îl aduc înapoi, îi urlă lui Harry în faţă:

— Dobitocu' dracului, ai lăsat-o să moară! Te omor! Te *omor!*

Şi, deşi e vorba de fiu-su, Harry îndoaie genunchii şi ia poziţia de luptă. Băiatul nu se poate elibera însă din strânsoare; încearcă să-i convingă pe bărbaţi, pe un ton ceva mai potolit, să-i dea drumul:

— Ştiu că-i înăuntru! Vă rog, daţi-mi drumul. Vă rog, lăsaţi-mă să intru. Doar cât s-o scot afară, ştiu că pot s-o scot. *Ştiu* că pot. Tre' să fie sus, doarme. Nu-i grea, e uşor de cărat. Taţi, îmi pare rău că te-am înjurat. N-am vrut. Spune-le să-mi dea drumul. Spune-le de Jill. Spune-le s-o scoată de-acolo.

— În mod normal, n-ar fi venit la fereastră? îi întreabă Rabbit pe pompieri.

Pompierul de lângă el, o bătrână rozătoare cu sprâncene stufoase şi dinţi lungi, gălbejiţi, molfăie în timp ce vorbeşte:

— Dacă fata dormea, fumul putea ajunge la ea până să se trezească de-a binelea. Lumea nu-şi dă seama ce otravă e fumul. El îţi ia zilele, nu focul.

Apoi îl întreabă pe Nelson:

— Eşti cuminte dacă-ţi dau drumul, puştiule? Poartă-te ca un om în toată firea şi-o să trimitem nişte oameni pe scară.

Un pompier cu spinare de gâză uriaşă dă cu o toporişcă în uşa de la intrare. Cele trei ochiuri de geam se fac ţăndări şi cad zornăind pe dalele de gresie. Un alt pompier apare de după creasta acoperişului, are un topor cu care dă o gaură deasupra holului de la etaj, cam în dreptul uşii de la camera lui Nelson. Ceva invizibil îl face să se tragă buimac înapoi. O flacără violentă ţâşneşte în sus. Canonada de apă îl goneşte dincolo de vârful acoperişului.

— Ăştia nu fac ce trebuie, tati! Se văicăreşte Nelson. N-ajung la ea. Eu ştiu unde e ea, iar ei *nu* ajung, tati!

Glasul i se stinge într-un scâncet cutremurător. Când Rabbit dă să-ntindă mâna spre el, copilul se smuceşte şi-ntoarce capul. Ceafa îi este moale sub chică: un fruct răscopt.

— Skeeter ar fi scos-o din casă.

— Ba *nu*, tati! Lui nu-i pasă de ea. Nu-i pasă decât de *el.* Nimănui nu-i pasă de *Jill* zice el, zvârcolindu-se în *îmbrăţişarea* stângace a lui taică-su.

Lângă ei răsare un poliţist.

— Dumneavoastră sunteţi Angstrom?

Este un poliţist de tip nou, cu figură de absolvent de colegiu: cu nas ascuţit, bărbie fină şi perciuni de dimensiuni care lui Rabbit îi sugerează un comportament antisocial.

— Da.

Poliţistul scoate un carneţel.

— Câte persoane locuiau aici?

— Patru. Eu şi ăsta micu'.

— Numele?

— Nelson.

— Are vreo iniţială între nume şi prenume?

— F de la Frederick.

Poliţistul îşi notează tacticos datele şi vorbeşte cu glas atât de coborât, încât abia se-aude, în zgomotul scos de mulţimea fremătătoare, focul ce arde trosnind şi jeturile de apă pompate de pompieri. Harry e nevoit să-l întrebe:

— Poftim?

— Numele mamei?

— Janice. Nu locuieşte aici. Locuieşte în Brewer.

— Adresa?

Harry îşi aminteşte adresa lui Stavros, dar dictează:

— Are adresa poştală pe numele Frederick Springer Joseph Street nr. 89, Mt. Judge.

— Şi cine-i fata de care-a pomenit băiatul?

— Jill Pendleton, din Stonington, Connecticut. Nu ştiu adresa completă.

— Vârsta?

— Optişpe-nouăşpe ani.

— Gradul de rudenie?

— Niciunul.

Poliţaiului îi ia o grămadă de vreme să-şi noteze totul, într-un colţ al acoperişului se întâmplă ceva şi e coborâtă o scară, la lumina mai multor proiectoare.

Rabbit dictează:

— A patra persoană era un negru pe nume Skeeter. *S-k*-doi-de-e-t-e-r.

— Bărbat, negru?

— Da.

— Care îi este numele de familie?

— Nu ştiu. S-ar putea să fie Farnsworth.

— Spuneţi-l pe litere, vă rog.

Rabbit i-l dictează pe litere şi-ncearcă să-i explice:

— Locuia aici doar temporar.

Poliţaiul aruncă o privire scurtă ranch-ului cuprins de flăcări, apoi se uită scurt la proprietarul ei.

— Ce făceaţi aici, aţi organizat o comună?

— Doamne fereşte! Ascultaţi ce vă spun. Nu mă omor eu după chestii din astea. Eu l-am votat pe Hubert Humphrey.

Poliţaiul cercetează casa.

— Există vreo posibilitate ca negrul să se afle în clipa asta în casă?

— Nu cred. El e cel care m-a sunat, mi s-a părut că vorbeşte de la un telefon public.

— V-a zis c-a dat foc la casă?

— Nu, nici n-a pomenit c-ar fi vreun incendiu, mi-a zis doar că treaba e pe nasoale. A zis „nasol" de două ori.

— Treaba e pe nasoale, scrie poliţaiul şi-şi închide carneţelul. O să vă mai punem câteva întrebări mai târziu.

În insigna de pe cascheta lui, lumina focului trezeşte licăriri de culoarea piersicii. Colţul de casă de deasupra dormitorului se năruie; antena de televizor pe care au mutat-o în două rânduri, ca să nu mai aibă imaginea umbre din cauza vecinilor, se înclină într-o parte, cuprinsă de-o vâlvătaie, şi se răsuceşte încetişor la vale, ca un copac scheletic ce se agaţă prin câteva fire sau suporturi de rădăcinile sale. Apa năvăleşte în ceea ce-a fost dormitorul lor. Dinăuntru se revarsă

un nor cumulus uriaş de fum galben, de-un cenuşiu-auriu, la fel de bogat ca glazura de pe mâinile unui patiser. Poliţaiul aruncă într-o doară:

— Oricine-a fost acolo, înăuntru, s-a fript de-acu* juma de oră.

Doi paşi mai încolo, Nelson s-a aplecat să-şi verse maţele. Rabbit se-apropie de el şi băiatul îl lasă să-l atingă. Îl apucă de umeri; e ca şi cum ai încerca să ţii în aer un peşte care se zvârcoleşte să se-arunce înapoi în apă: ori plonjează în apă, ori moare. Taică-su îi dă la o parte pletele de pe obraji, ca să nu se mânjească de vomă; îi prinde părul în pumn şi i-l înnoadă ca unei femei pe ceafa moale, înfierbântată.

— Nellie, sunt sigur c-a ieşit din casă. E undeva departe. E la adăpost, undeva departe.

Băiatul clatină din cap, *Nu,* apoi încearcă din nou să vomite; Harry îl ţine minute în şir, cu o mână îi ţine părul, iar cu cealaltă, îi cuprinde pieptul. Îl ţine să nu se scufunde-n pământ. Dacă i-ar da drumul, s-ar scufunda şi el. Se simte şubred şi împovărat, pământul îl atrage cu forţa lui Jupiter. Poliţiştii, spectatorii se uită la el cum se luptă cu Nelson, dar nu se-amestecă. În cele din urmă, un poliţai, nu cel care l-a interogat, se apropie şi-l întreabă cu un calm nemţesc:

— Vreţi să-l ducem pe copil undeva cu maşina? Are bunici în acest district?

— Patru la număr, răspunde Rabbit. Ar trebui, poate, să meargă la maică-sa.

— *Nu*! ţipă Nelson şi se smuceşte, gata să-i înfrunte. N-o să mă faceţi să plec de-aici până nu ştim unde-i Jill!

Obrajii îi strălucesc de-atâtea lacrimi, dar e în toate minţile: aşteaptă o oră încheiată sub cerul liber, stând alături de taică-su.

Încet-încet, flăcările sunt înăbuşite, partea cu camera de zi este salvată. Interiorul părţii cu bucătăria aduce cu o grădină în care răsar diferite varietăţi de fum; plasticul, vinilinul, nailonul, linoleumul ard fiecare în legea lui, înapoind pământului şi aerului compuşii lor solidificaţi. Pompierii udă ce-a mai rămas din casă şi scotocesc dincolo de zidurile calcinate. Apar limpede în lumina proiectoarelor ba ferestrele de ia etaj, ba cele de la parter. Un craniu plin de licurici. Mulţimea însă tot mai aşteaptă, ţinută-n loc de-un instinct de haită, al mirosului; în arşiţa de-acolo e moartea. S-au auzit mai multe apeluri cu paraziţi ale poliţiştilor, prin staţiile radio, iar unul dintre acestea a cerut o ambulanţă; iat-o sosind, cu şuierul chinuit al sirenei.

Luminile stacojii ale girofarului execută un dans haotic pe capotă. Un container ciudat, un sac sau un cearşaf de cauciuc verde, este dus în casă şi apoi scos de trei bărbaţi, siniştri în pelerinele lor cauciucate. Pachetul diform e urcat în ambulanţă, portiera din spate se închide cu bufnetul înăbuşit pe care-l scot doar portierele celor mai scumpe automobile şi – cu acelaşi şuier stins al sirenei – maşina demarează. Mulţimea se răreşte în urma ei. Tăcerea nopţii e sfâşiată de zgomotul motoarelor pornite şi ambalate.

— Taţi, îngaimă Nelson.

— Mda.

— Ea era acolo, corect?

— Nu ştiu. Poate că da.

— Dar era *cineva.*

— O fi fost.

Nelson îşi freacă ochii; cu gestul acesta, nu face decât să-şi întindă dâre de cenuşă pe faţă, seamănă cu însemnele pieilor roşii.

— Vreau să mă duc la culcare, zice el.

— Vrei să te-ntorci la familia Fosnacht?

— Nu. Apoi adaugă ca pe-o scuză: Nu pot să-l sufăr pe Billy. După care, explicându-se din nou, adaugă: Doar dacă vrei tu.

Dacă nu vrei tu să te-ntorci, s-o mai fuţi o dată pe doamna Fosnacht.

— Vrei să te vezi cu mama? îl întreabă Rabbit.

— N-am cum, tati, e plecată în Pocono.

— Poate-a apucat să se-ntoarcă până la ora asta.

— N-am chef s-o văd acum. Du-mă în Jackson Road.

Rabbit simte înăuntrul lui un motor ce murmură: *Şterge tot ce s-a întâmplat, şterge,* vrând să-i ducă înapoi în timp în după-amiaza zilei de azi, începând cu clipa când au plecat de-acasă, să nu mai facă ce-au făcut, să nu mai plece nicăieri, să nu se mai întâmple nimic, iar Jill şi Skeeter să

fie tot acolo, în casa care să fie şi ea acolo. Sub huruitul acestui motor, răsună înăbuşit acceptarea faptului că toate astea s-au întâmplat; şocat, îl vede pe Nelson ca prin ceaţă şi se încumetă să-l întrebe: — Crezi că eu sunt vinovatul, ai?

— Cam aşa ceva.

— Nu crezi c-a fost, pur şi simplu, ceasul rău?

Şi, deşi băiatul abia catadicseşte să dea din umeri, Harry îi înţelege răspunsul: norocul şi Dumnezeu sunt sus în ceruri, jar el n-a fost crescut să creadă în ceva situat mai presus de capul lui taică-su. Vinovăţia, pentru el, se opreşte în plan uman, altundeva n-are unde să meargă.

Pompierii de pe o maşină îşi încolăcesc furtunurile. Poliţistul care l-a întrebat unde l-ar putea duce pe Nelson se apropie de el.

— Angstrom? Şefu' vrea să discute cu dumneavoastră, fără să v-audă copilul.

— Taţi, întreabă-l dacă era Jill.

Poliţistul e un tip obosit, imperturbabil, rotofei, cu acelaşi gen de fizic ca şi – cum l-o fi chemând? — Showalter. Tipul de om amabil, calm, ca mai toţi cei din Brewer. Îi aduce la cunoştinţă:

— Am găsit un cadavru.

— Negru sau alb? Se interesează Rabbit.

— Imposibil de spus.

— Bărbat sau femeie? Întreabă Nelson.

— Femeie, băieţaş.

Nelson se pune iar pe bâzâit, simte un nod în gât, de parcă s-ar fi înecat cu mâncare, iar Rabbit îl întreabă pe poliţist dacă-şi menţine oferta şi dacă un echipaj de poliţie l-ar putea duce pe băiat acasă la bunici, în Mt. Judge. Băiatul este condus la maşină. N-a rezistat; Rabbit credea c-o să reziste, c-o să stăruie să rămână cu taică-su până la capăt. Băiatul însă, cu pletele atârnându-i inerte, cu faţa scăldată-n lacrimi, pare să se simtă uşurat în braţele ordinii, ale legii şi restricţiilor. Nici măcar nu-i face semn pe geamul maşinii argintii-albastre a politiei din West Brewer, când aceasta ia un viraj în ac de păr, spre Vista Crescent, şi se depărtează de harababura de furtunuri, băltoace şi girofaruri ce-mprăştie o lumină roşiatică. Aerul miroase-a pucioasă. Rabbit observă că micul arţar e pârjolit pe partea dinspre casă; crenguţele îi fumegă la fel ca ţigările.

În timp ce pompierii îşi strâng tulumbele, Harry se-aşază împreună cu şeful echipajului pe locurile din faţă ale unei maşini fără însemne oficiale. Stă cu genunchii înghesuiţi în aparatul de radio dinspre locul mortului. Şeful e un tip îndesat, dar nu pare bondoc atunci când stă jos, cu o centură ce-i traversează în diagonală pieptul vânjos, cu părul alb tuns periuţă şi cu nasul, odinioară fracturat pieziş, străbătut de vinişoare ce i-au apărut între timp.

— Acum avem şi-o victimă. Se schimbă treaba.

— Aveţi vreo idee cum a izbucnit incendiul?

— Eu sunt cel care pune întrebările. Da, am. A fost provocat. În garaj. Observ că există acolo o maşină de tuns iarba. Aveţi şi-o canistră de benzină la ea?

— Îhî. Tocmai am umplut-o azi după-amiază.

— Spuneţi-mi unde aţi fost astă-seară.

Îi povesteşte. Şefu' vorbeşte prin staţia radio de la bordul maşinii cu sediul poliţiei din West Brewer. E atenţionat prin staţie în mai puţin de cinci minute. În intervalul de tăcere apăsătoare, păstrată fără niciun cuvânt de scuză, lui Rabbit i se pune un ghem mare în stomac, îl păleşte dragostea de lege. Staţia radio îşi sfârâie cuvintele precum costiţa prăjită în tigaie:

— Doamna Fosnacht confirmă versiunea suspectului. Ca martor suplimentar, avem la această adresă şi un băiat, un minor.

— În regulă, zice şefu' şi-nchide staţia.

— Ce motiv aş avea să-mi dau foc la casă? îl întreabă Rabbit.

— În cazurile de incendiu provocat, făptaşul este, cel mai adesea, proprietarul, îi răspunde şefu'.

Îl scrutează îngândurat pe Rabbit; are ochii aproape rotunzi, de parcă cineva i-ar fi cusut fiecare colţ al pleoapei.

— Poate aţi lăsat fata gravidă.

— Lua anticoncepţionale.

— Povestiţi-mi despre ea.

Se străduieşte să-i povestească, deşi îi vine greu să-i înfăţişeze totul atât de firesc pe cât i s-a părut lui. De ce i-a dat voie lui Skeeter să se mute la el aşa, tam-nisam? Păi, întrebarea ar fi mai curând: „De ce nu? W Se străduieşte să bâiguie: — Păi, cum să zic, când nevastă-mea m-a lăsat de izbelişte, m-am cam zăpăcit de cap. Mi-am zis că n-are importanţă şi că, oricum, dacă l-aş da afară, ar lua-o şi pe Jill cu el. Am ajuns să nu-l mai bag în seamă.

— Vă teroriza?

Din respect pentru lege, se sileşte să dea răspunsurile corecte.

— Nu. Ne făcea educaţie, răspunde Harry, începând să se înfurie. Există vreo lege de care n-am auzit, ce-ţi interzice să locuieşti cu nişte oameni în casă?

— Există legea care interzice găzduirea persoanelor date în urmărire, îi spune şefu' fără să-şi mai noteze nimic în carnet. Poliţia din Brewer îl caută pe numitul Hubert Johnson, acuzat de deţinere ilegală de droguri.

Tăcerea lui Rabbit nu e tocmai ce-şi doreşte. Ca să se facă mai bine înţeles, îl întreabă:

— N-aţi avut cunoştinţă de această acuzaţie şi de sfidarea justiţiei?

Ca să se facă şi mai bine înţeles, insistă:

— Să înţeleg din tăcerea dumneavoastră că n-aţi ştiut nimic?

— Da, alege el singura portiţă de scăpare. N-am ştiut nimic despre Skeeter, nici măcar numele de familie nu i l-am ştiut.

— Aveţi idee unde s-ar putea afla în clipa de faţă?

— N-am nicio idee. Mi s-a părut că mă sună de la un telefon public, dar n-aş putea să bag mâna-n foc.

Poliţaiul acoperă carnetul cu palma lui cât cazmaua, cu gestul cu care-ar astupa microfonul de la receptorul unui telefon.

— Rămâne între noi. Casa era sub supraveghere. Era un peştişor, o haimana. Am sperat c-o să ne ducă la un peşte mai mare.

— Mai mare ca ce? Ca distribuitor?

— Mai mare în materie de dezordine publică. Negrii din Brewster ţin legătura cu cei din Philly, Camden, Newark. Ştim că au arme de foc. N-avem nevoie să se-ntâmple ca la York, nu-i aşa?

Încă o dată, nu-i deloc mulţumit de tăcerea lui Rabbit.

— Nu-i aşa? — Nu, bine-nţeles că n-avem nevoie. Dar stăteam şi mă gândeam. Vorbea de parc-ar fi depăşit stadiul revoluţiei; părea mai degrabă sonat pe partea religioasă, n-avea nicio treabă cu armele.

— Aveţi idee de ce-a dat foc casei?

— Nu cred c-a făcut-o el. Nu-i stilul lui.

Creionul revine pe pagina carnetului.

— Daţi-l încolo de stil! zice şefu'. Mie-mi trebuie fapte.

— Mai mult decât v-am spus, nu ştiu nici eu. Unii dintre vecini erau foc şi pară că Skeeter locuieşte la noi. Ieri, pe stradă, m-au oprit doi bărbaţi şi mi s-au plâns pe tema asta, vă pot da numele lor, dacă vreţi.

Creionul ezită în aer.

— S-au plâns şi la poliţie. Aţi primit cumva vreo ameninţare c-o să vi se dea foc la casă?

Îi vine-n minte cicatricea în formă de . Aia de fac pe buricu' pământului se trezesc că le explodează o grenadă în izmene. *Ar fi bine să-ţi baricadezi*, *în pizda mă-tii, toată casa!*

— Nu.

Şefu' îşi notează ceva, pare să fi scris *n.c.*, apoi dă pagina.

— Negrul întreţinea relaţii sexuale cu fata?

— Uitaţi cum stă treaba, eu unul eram plecat la lucru toată ziua. Veneam acasă, pregăteam împreună cina şi-l ajutam pe copil să-şi facă temele, iar pe urmă stăteam de poveşti. Era ca şi cum aş fi avut încă doi copii pe lângă al meu, nu ştiu ce făceau în fiecare clipă. Aveţi de gând să m-arestaţi sau care-i treaba?

Şi el un tip patern, şefu' zâmbeşte îndelung până să-i răspundă. Rabbit observă că n-a avut nasul fracturat din întâmplare, ci undeva, în meandrele trecutului, a încasat-o. Părul moale ca zăpada îi e tuns drept, ca pămătuful de pudră, cu o mică adâncitură rozalie deasupra urechilor,

acolo unde-l roade chipiul de poliţist. Zâmbeşte cu gura până la urechi, de i se încreţesc obrajii.

— La drept vorbind, zice el, nu-i treaba mea ce se-ntâmplă aici. Acţionez în numele stimatului meu coleg, şeriful din Furnace Township, care-a tras pe dreapta şi s-a dus la culcare. Pe moment, aş zice că facem o treabă destul de bună în închisori şi fără să băgăm acolo cetăţeni de treabă ca dumneavoastră. O să vă mai punem câteva întrebări mai târziu.

Închide carnetul şi deschide staţia de emisie-recepţie, ca să facă următorul anunţ:

— Către toate echipajele, din partea poliţiei din Brewer, fiţi cu ochii-n patru, căutaţi un cetăţean negru, de sex bărbătesc, înalt cam de un metru şaptezeci, ca la cincizeci şi şapte de kilograme, cu tenul mediu-colorat, cu chică de păr cârlionţat, pe nume Skeeter, adică Sally, Katherine, doi de Everest…

Nu întoarce capul când Rabbit deschide portiera şi pleacă. Aşadar, mai scapă o dată-n viaţă de năvodul legii. Ştie că e un criminal, dar nu poate fi prins niciodată. Sila îi cuprinde tot trupul ca funinginea. Pompierii udă bine ruinele fumegânde, iar duiumul de utilaje de intervenţie de pe Vista Crescent se destramă şi se pierd în zare. Casa, căzută în dizgraţie, rămâne înconjurată de lumini intermitente, agăţate pe estacade, menite să ţină lumea la distanţă. Rabbit se-nvârte pe gazonul care mai adineauri era o scenă plină de viaţă, acum fleaşcă de apă şi călcat în picioare, şi trece în revistă pagubele.

Incendiul a fost devastator în partea din spate: instalaţiile din baia de la dormitor se bălăbăne în gol, dintre tot felul de ţevi contorsionate. Peretele dinspre tăblia patului a dispărut. Prin acoperiş se zăresc petice de cer albastru-noptatic. Se uită pe ferestrele de la parter şi vede, la lumina galbenă a lămpilor intermitente, ca într-o casă a groazei dintr-un bâlci, canapeaua şi cele două scaune presărate cu ipsos căzut din tavan, stând faţă-n faţă peste banca cizmarului. Veioza din lemn adus de apa mării e tot în picioare. Pe rafturile care dau spre cotlonul unde-şi luau micul dejun zac cărţile lui Skeeter, îmbibate de apă şi năclăite. Din locul unde era bucătăria, Harry vede prin garaj un N de lambriuri carbonizate. Cerul vrea să se lumineze. Păsările – de unde-atâtea păsări în Penn Villas, că doar nu-s copaci destul de bătrâni să le poată adăposti! — Se pun pe cântat. Acum e frig, mai frig decât în toiul nopţii, când ardea focul cu pălălaie. Bolta păleşte la răsărit, către Brewer. În emulsia de cenuşiu dinainte de revărsatul zorilor se iţesc contururile lui Mt. Judge. Un nor de păsări migratoare traversează suburbia spre miazăzi. Funinginea se lasă pe oasele lui Harry, îşi simte pleoapele grele ca plumbul. E atât de istovit, încât începe să halucineze; ca în clipele de dinainte de-a adormi, comparaţiile par organisme vii. Văzduhul împrospătat de deasupra lui Mt. Judge e Becky, copiliţa care-a murit, iar bolta posomorâtă de la apus, care are culoarea cerului pe timp de furtună, dar e cernută cu stele, e Nelson, copilul care trăieşte. Iar el, el e omul situat la mijloc.

Se-apropie de uşa dărăpănată de la intrare, dă la o parte cioburile şi se-aşază pe gresia micii verande. E caldă ca un cămin. Deşi niciunul dintre vecinii lui n-a venit să stea de vorbă cu el, să se-agite pe ecranul luminos al dezastrului suferit de el, casele din vecini i se-arată fără ruşine, nude în lumina tot mai puternică, cu ţiglele pastelate ale acoperişurilor umede în petice ce reproduc modul de îmbinare a căpriorilor, cu piscinele din spate şi leagănele albite de rouă şi tivite cu iarbă. Pe cerul alburiu, semiluna chiondorâşă aduce cu o păpuşă uitată pe-o duşumea. Un bătrân într-o pelerină verde, zgomotoasă, un uşchit lăsat pe post de paznic, se-apropie de el şi intră-n vorbă.

— E casa dumitale, ai?

— Chiar aşa.

— Ai vreun alt loc unde să te duci?

— Cred că da.

— La v'o iubită?

— Nu tocmai.

— Iată o veste bună: fruntea sus, tinere! Asigurările au să suporte cea mai mare parte a cheltuielilor.

— Am poliţă de asigurare?

— Ai avut ipotecă?

Rabbit dă din cap a încuviinţare, amintindu-şi de carneţelul lucios de la bancă şi-şi zice c-o fi ars şi ăla.

— Înseamnă c-ai avut şi asigurare. Dă-le-n mă-sa de bănci, îşi văd de interesele lor, nu le prinzi niciodată fără bani, că-s ca jidanii!

Prezenţa acestui individ începe să-i pară bizară. De luni de zile nu i-a mai părut ceva aşa de bizar ca prezenţa acestui ins. Rabbit îl întreabă: — Cât mai staţi aici?

— Sunt de serviciu până la opt.

— De ce?

— Asta-i procedura, în cazurile de stingere a incendiilor. Previn jefuirea imobilului.

Se uită amândoi la casele cufundate-n somn şi la pajiştile reci din Penn Villas. În timp ce scrutează vecinătatea, în depărtare se-aude un ceas deşteptător, la etajul unei case se aprinde o lumină chioară, docilă. Şi totuşi, în vremurile astea, jafurile sunt un lucru la modă. Tipul îl întreabă:

— Ai ceva de valoare înăuntru, ceva ce-ai vrea să iei cu tine?

Rabbit nu se clinteşte.

— Mai bine, du-te şi culcă-te, odihneşte-te, tinere.

— Da' matale ce-ai să faci?

— Vârsta mea n-are cine ştie ce pretenţii. Curând o să dorm de-o să mă tot satur. În orice caz, îmi place liniştea acestor ceasuri, îmi plăcea din copilărie. Babacu' era tot timpul treaz, era mare pilangiu şi se culca la răsărit, mă smintea-n bătaie dacă mişcăm dimineaţa. Îmi făcusem obiceiul să mă furişez afară, la păsări. Oricum, la ora asta se plăteşte dublu, plus sporul de stat sub cerul liber. Nu dau în brânci tot timpul, dacă depăşesc o anumită sumă, nu mai primesc ajutorul de şomaj. Ăştia te omoară cu amabilitatea lor, asta-i noua tehnică.

Rabbit se scoală, îl dor toate alea; durerea îi urcă dinspre gambe, prin vintre şi burtă, spre piept, dând să i se reverse în afară. Parcă stă să iasă un demon din el. Fumul şi ceaţa se risipesc. Se duce la uşa de la intrare; umflată de apă, hăcuită cu toporul, refuză să se deschidă. Bătrânul îl previne:

— E de datoria mea să împiedic intrarea oricărei persoane în această incintă. Eşti răspunzător pentru orice pagubă pe care ţi-ai putea-o provoca.

— Da' adineauri mi-ai spus să iau cu mine orice lucru de valoare.

— Pe răspunderea ta, atâta-ţi spun. Eu întorc capul, mă fac că nu văd. Dac-o să cazi prin scândurile de la duşumea sau dac-o să te electrocutezi, n-o să chem ajutoare, pentru că, din punctul meu de vedere, nu eşti acolo. Am grijă să nu se-ntâmple nimic rău.

— Şi eu.

Sub greutatea lui, uşa cedează şi se deschide. Cioburile de pe cealaltă parte scrijelesc arcuri albe, adânci, în finisajul de pe podeaua antreului. Lui Rabbit îi dau lacrimile din cauza fumului şi-a mirosului. Casa e caldă şi monologhează; în stânga lui răsună foşnete şi păcănituri; zvonuri ca de materie decantată se preling din grinzile carbonizate şi se înalţă din molozul întunecat, pătruns de apă, îngrămădit acolo unde cândva a fost duşumeaua. Scheletul metalic al patului s-a prăbuşit în bucătărie. La dreapta, camera de zi este sordidă, dar neatinsă. Tapiţeria argintie a fotoliului Lustrex sclipeşte prin pâcla acidă de aburi; ecranul verde, stins, al televizorului aşteaptă să fie însufleţit. Se gândeşte să-l ia cu el, e singurul articol de-aici pe care l-ar putea vinde cuiva, dar nu, e prea greu să-l care, ar putea să cadă prin scândurile duşumelei şi-apoi, găseşti milioane de televizoare ca acesta. Janice a spus odată c-ar trebui să dăm în junglă cu televizoare, nu cu bombe, c-ar avea acelaşi efect. Şi-a zis atunci că-i o cugetare prea deşteaptă ca să fie a ei; încă de pe-atunci, prin ea vorbea Stavros.

Ei întotdeauna i-a plăcut banca aia de doi bani. Şi-o aminteşte cum îngenunchea lângă bancă, pe la începuturile căsniciei lor, şi cum o lustruia cu ulei de in, cu mişcări scurte, apăsate, avansând doar câţiva centimetri odată. Privind-o, simţea cum i se scoală bâzdâcul. Ia banca la subraţ şi, văzând cât e de uşoară, scoate şi veioza de lemn din priză, o ia cu el. De restul n-au decât să se ocupe spărgătorii şi cei de la asigurări. De mirosul de fum nu scapi niciodată, tot aşa cum nu scapi o viaţă-ntreagă de mirosul eşecului. Îşi aduce aminte de geamurile exterioare, cum le punea bandă izolatoare cu burete de jur împrejur, şi-i pare o poveste faptul că viaţa lui s-a concentrat vreodată asupra unor asemenea detalii. Casa dispare pe nesimţite din viaţa lui. E liber. Fâşii lungi de lumină portocalie, raze ale soarelui aflat acum pe partea lui, diametral opusă punctului unde se afla soarele când a venit aici împreună cu Nelson, în urmă cu o atât de lungă

noapte, se întind printre casele scunde, ciudate, când iese pe Vista Crescent cu măsuţa şi veioza la subraţ. Fury-ul lui Peggy e singura maşină care-a rămas parcată lângă bordură: o barcă de-un albastru-verzui metalizat, cu coadă ca de peşte, pe care refluxul a făcut-o să eşueze. Deschide portiera, împinge scaunul şoferului în faţă, să pună banca pe bancheta din spate, şi dă peste cineva. Peste un negru. Care doarme.

— Ce mama mă-sii… bombăne Rabbit.

Skeeter se trezeşte, orbit de lumină, bâjbâie după ochelari pe podeaua cauciucată.

— Măi, Bulă, micuţule, face el ridicându-şi privirea încadrată de două cercuri de sticlă îngemănate.

Chica lui cârlionţată s-a turtit pe-o parte. Zici că-i un fruct putred.

— Eşti singur-singurel, da?

— Îhî.

Micul automobil păstrează concentraţia mirosului ce parfuma dimineţile camera de zi, dându-i o substanţă animalică, dulceaţa învârtoşată a somnului.

— De când e lumină afară?

— Abia a-nceput să se lumineze. E-n jur de ora şase. De când eşti aici?

— De când te-am văzut sosind cu Bulache. Te-am sunat de la o cabină telefonică de pe Weiser şi pe urmă am aşteptat să văd dacă apari. Nu te-am recunoscut după maşină, ci după scăfârlie, aşa că m-am furişat prin curţile din spate şi m-am tupilat în maşină, după ce-ai parcat. Vechea teorie cu pădurea pă care n-o vezi din cauza copacilor, nu? Să mor înfipt dacă n-am dormit buştean. Hei, urcă-n maşină, omule, că intră frigul!

Rabbit urcă şi se-aşază pe locul şoferului, îl ascultă fără să se-ntoarcă spre el, se străduieşte să vorbească mişcând din buze cât mai puţin. Penn Villas se trezeşte la viaţă; o maşină tocmai a trecut pe lângă el.

— Ar trebui să ştii că eşti dat în urmărire, îl anunţă ei. Ei cred că tu ai provocat incendiul.

— Mă şi miram să n-o ia-n mână gaborii! Ce motiv aveam să-mi dau singur foc la hogeac?

— Să distrugi eventualele probe. Poate că Jill – cum îi zice? — Şi-a băgat o supradoză şi-a dat colţul.

— Nu cu piperaşul de la mine, era aşa de diluat, că până şi cu apă cu zahăr te topeai mai uşor! Uite cum stă treaba, Bulă, la tine-acasă au acţionat albii. Crezi adevărul gol-goluţ sau, mai bine, să-mi păstrez argumentele pentru când oi ajunge la curcănărie?

— S-auzim.

Glasul lui Skeeter, detaşat de figura lui, răsună mai grav ca niciodată, cu o răguşeală cântată, hipnotică, ce-i aminteşte lui Harry de emisiunile radiofonice din copilărie.

— Jill s-a dus să soilească devreme, iar eu m-am dus să mă-ntind pă canapea, corect? De când s-a apucat din nou de droguri, n-a mai contribuit deloc cu marfă şi, oricum, eram şi eu mangă şi frânt de oboseală, c-am făcut de două ori turul districtului, să scăpăm de căcatul ăla de maşină. Corect? Aşa că mă trezesc. Aud un zăngănit. Mi se pare că vine din bucătărie, corect? Am crezut că-i Jill, care vine să mă fută la icre să-i mai bag o doză, când colo, se-auzea un fel de *fâşşşş* şi-un *uump* înfundat, care mi-a amintit de-un astupuş în boscheţii de la marginea drumului, numa' c-aici nu era niciun drum, şi-mi zic: *Na, c-a venit războiu' acasă!* Pă urmă, aud trântindu-se o uşă, după cum a bubuit, tre' să fi fost de la garaj, sar la fereastră şi văd cum îşi pun coada pă spinare, peste pajişte, doi cotoi albi, traversează strada, o iau printre casele de peste drum şi dispar, corect? Am văzut că n-au maşină. Pă urmă, simt miros de fum.

— De unde ştii că erau albi?

— Futu-i, doar ştii cum aleargă albii, parc-ar avea un băţ înfipt în cur, corect?

— I-ai putea identifica, dacă i-ai revedea?

— Nu stau eu să identific fraierii de p-aici. O să-mi pună pielea-n băţ în districtul ăsta, corect?

— Îhî, face Rabbit. Ar trebui să mai ştii ceva. Jill a murit.

Tăcerea de pe bancheta din spate nu ţine prea mult.

— Biata gagicuţă, cred că nici n-a băgat de seamă.

— De ce n-ai scos-o din casă?

— Futu-i mama mă-sii, băi omule, era *pârjol* corect? Am crezut c-a venit momentul când am să fiu linşat, n-am ştiut că afară n-au să m-aştepte o mie două sute de feţe palide, nu mă

simţeam deloc în formă, să am şi grija femeiuştii albe, mi-am zis, las-o pă Albiţa să-şi poarte singură de grijă.

— Dar nu te-a oprit nimeni.

— Instrucţia din ciclul unu, corect? Mi-am evitat, cum s-ar zice, urmăritorii.

— Nu ţie au vrut să-ţi facă rău. Mie, *mie* au încercat să-mi spună ceva. Lumea de pe-aici nu se ţine de linşaje, nu fi bătut în cap.

— Bătut în cap eşti tu, nu te uiţi la canalul TV la care trebuie. Da' cu cotoii ăia din Detroit cum devine chestiunea?

— Da' ce zici, atunci, de poliţaii ăia omorâţi în California? Cum stă treaba cu rahatul ăsta de „Jos Curcanii!" la care tot instigaţi voi, fraţilor? Ar trebui să te duc la poliţie. Poliţailor din Brewer le-ar face plăcere să te revadă, vor să-i reeduce pe cioroii săriţi de pe fix.

Încă două maşini trec în goană pe lângă ei; un şofer se uită la ei curios de sus, din cabina unei autocisterne de lapte.

— Să mergem, zice Skeeter.

— Mie ce-mi iese la treaba asta?

— Nu mare lucru, corect?

Motorul porneşte din prima. E mai tăcut decât pneurile ce fâşâie prin băltoacele de pe Vista Crescent, trecând pe lângă ruina de culoarea mărului verde şi bărbatul în pelerină verde, care moţăie pe prag. Rabbit o ia pe străzile şerpuitoare, spre locul unde se termină şi se transformă-n drumuri de ţară mărginite de temeliile mocirloase ale unor case în construcţie. Găseşte o cărare uitată de lume. Cu şiruri de *plopi* înalţi, cu suprafaţa lăsată de izbelişte, plină de hârtoape. Skeeter se saltă în capul oaselor. Rabbit aşteaptă să simtă ceva metalic atingându-i ceafa. Un pistol, un cuţit, un ac: ăştia întotdeauna au ceva asupra lor. Săgeţi otrăvite. Nu-l atinge însă nimic, nimic în afară de căldura variabilă a respiraţiei lui Skeeter în ceafa lui.

— Cum ai putut s-o laşi să moară? îl întreabă.

— Omule, dacă vrei să vorbim despre vinovăţie, tre' să ne-ntoarcem cu sute de ani în urmă.

— Eu n-am fost acolo atunci. Dar tu ai fost acolo aseară.

— Am fost într-o situaţie extrem de dezavantajoasă.

Harry nu-şi mai simte capul de oboseală; e conştient de faptul că n-ar trebui să ia hotărâri.

— Uite care-i treaba. Te duc vreo cinşpe kilometri spre sud şi de-acolo te descurci singur.

— E cam la mustaţă mişcarea, omule, da* hai să zicem că s-a făcut. Da' mai am o jenă. Noi, ciupalacii, îi zicem ovăz.

— Taman ai luat şase sute de parai pe maşina ei.

— Mi-a rămas portofelul lângă canapea, cu tot ce-am avut, până la ultimul sfanţ, corect?

— Dar cu valiza neagră din debara cum rămâne?

— Aha! Mi-ai ciordit din ea sau care-i treaba?

— S-ar putea să am vreo treizeci de dolari, îi spune Rabbit. Aştia-s ai tăi. N-o să le spun poliţailor de plimbarea noastră, dar, cu asta, suntem chit. Vorba ta, eşti sătul până-n gât de districtul ăsta.

— Am să mă-ntorc, îl previne Skeeter, doar încărcat de glorie.

— Când ai să te-ntorci, fă abstracţie de mine.

Se succedă mai mulţi kilometri. Un deal, un pâlc de case din gresie, o fabrică de ciment, o pancartă mare care face reclamă unei peşteri naturale, alta cu silueta uriaşă a unui bărbos din comunitatea Amish. Pe un alt ton, care aduce cel mai mult cu stilul de-a vorbi al unui alb şi, prin urmare, lui Rabbit îi sună mai omeneşte, Skeeter îl întreabă:

— Ce zice Bulică de pierderea lui Jill?

— Tu ce crezi?

— L-a distrus, corect?

— L-a distrus.

— Spune-i că-s tone dă pizde pă lumea asta.

— O să-l las să-şi dea seama şi singur.

Ajung într-o intersecţie unde două drumuri înguste se-ntâlnesc în bătaia soarelui. La capătul unui lan de porumb maroniu, de unde s-a cules recolta, se înalţă fuioare de fum din coşul unei case de piatră văruită. Pe o săgeată de lemn de la răspântie, stă scris *Galilee* 2. Altfel, ai fi

nicăieri. Dâra lăsată de-un avion mânjeşte cerul. Pennsylvania se întinde spre sud tăcută, într-o combinaţie de verde şi maro. Sub drum se află un apeduct de piatră secat; un indicator rutier de pe marginea drumului e o cheie de boltă metalică, mâncată toată de rugină. Rabbit îşi goleşte conţinutul portofelului în palma rozalie a lui Skeeter şi-şi înăbuşă pornirea de a-şi cere scuze că nu are mai mult. Se întreabă cum ar trebui să procedeze. Să-i dea sărutul lui Iuda? Nu s-au mai prea atins din seara când s-au luat la trântă şi Harry a învins. Îi întinde mâna ca de bun-rămas. Skeeter i-o studiază de parcă, asemenea lui Babe, îi va ghici viitorul, o cuprinde între mâinile lui înguste, netede, o ţine astfel încât palma cu liniile cărnoase, roz, să fie în sus, o contemplă şi scuipă solemn în mijlocul ei. Cum saliva e la fel de caldă ca pielea lui, la început, Harry îşi dă seama ce se-ntâmplă doar cu ajutorul văzului: o umezeală plină de băşicuţe ce-aduc cu nişte sori minusculi. Preferă să ia gestul ăsta ca pe-o binecuvântare şi-şi şterge palma de pantaloni. Skeeter îi spune:

— Nu m-am dumirit deloc ce hram porţi.

— Probabil că niciunul, vine răspunsul lui.

— Aştepţi cuvântul Domnului, corect? îl întreabă Skeeter chicotind piţigăiat.

Atunci când râde, deasupra buzei superioare îi apare o chestie neîntâlnită la albi, o fâşie dispusă pe mijloc, un tighel din naştere, ce-i aminteşte lui Rabbit de firicelul de piele care ţine glandul prins de corpul organului. Când Harry bagă-n marşarier Fury-ul lui Peggy, în intersecţia strâmtă, tânărul negru încremeneşte lângă un morman de curpeni de buruieni uscate, în oglinda retrovizoare, Skeeter pare ciudat de acasă, se potriveşte la fix cu peisajul, chiar şi cu ochelarii şi ţăcălia lui, atârnând cu mâinile goale între miriştile pe care ciorile coboară şi ţopăie în căutarea boabelor căzute pe glie.

COL. EDWIN E. ALDRIN, JR.: *Gata, te văd. Înaintează spre mine. Vino drept în jos, un pic mai la stânga. Ai destul loc. Te-ai aliniat foarte frumos. Un pic mai spre mine. În jos. O.K. Prinde-te de prima balama. De-a câta? Hai, mişcă-te. Răsuceşte-te un pic spre stânga. Te-ai aliniat pe platformă. Mută-ţi piciorul stâng un pic mai la dreapta. OK, acum e bine. Ceva mai la stânga. Bine.*

NEIL ARMSTRONG: *OK, Houston, am ajuns pe verandă.*

IV.

Mim

Rabbit e la maşina lui. Culege textul, matriţele zăngăne la temperaturi înalte, lângă el, plumbul topit abureşte plăcut.

SE CREDE CĂ 0 MÂNĂ CRIMINALĂ ESTE IMPLICATĂ ÎN INCENDIUL DIN PENN VILLAS
O persoană din alt stat piere în flăcări
Poliţia din West Brewer continui să adune mărturiile vecinilor în legătură cu incendiul misterios care a mistuit frumoasa reşedinţă din Penn Villas a domnului şi doamnei Harold Angstrom.
Musafira lor, domnişoara Jiss Pendleton.
Musafira lor, domnişoara Jill Pendleton, în văr stă de 18 ani, originară din Stonington, Connecticut «a decedat din cauza fumului inhalat şi arsurilor suferite. Încercările bravilor pompieri de a o salva au rămas fără rezultat.
La sosirea la Spitalul Homeopatic Sister of
La sosirea la Spitalul Homeopatic Sisters of Mercy din Brewer, medicii au pronunţat decesul domnişoarei Pendleton.
Un bărbat zărit în apropierea casei, Hubert Johnson, cu ultimul domiciliu în Plum Street, este dat în urmărire pentru a fi supus unui interogatoriu. Domnul Johnson este cunoscut şi sub numele de, Skeeter ', iar uneori se prezintă drept Farnsworth.
Comandantul pompierilor din Furnace Township, Raymond, Buddy '
Fessier, le-a declarat reporterilor VAT: "Sunt destul de sigur de faptul că incendiul a fost provocat de-o mână criminală, dar n-am găsit urme de cocteil Molotov sau altceva de genul ăsta. Nu se poate vorbi de un atac cu bombă".
Vecinii sunt stupefiaţi de incident, dar nu au nimic ciudat de relatat în legătură cu locuinţa, în afară de prezenţa discretă unui bărbat negru, despre care se crede

Pajasek îl bate pe umăr.

— Dacă-i nevastă-mea, spune Rabbit, spune-i să mă lase-n pace. Spune-i c-am murit.

— Nu te caută nimeni la telefon, Harry. Trebuie să discut cu tine între patru ochi, dacă-mi dai voie.

Acest „dacă-mi dai voie "îl umple de groază pe Harry. Pajasek imită pe cineva sus-pus. Închide uşa acoperită de chiciură, ca să scape de zăngănitul de-afară, şi se-aşază, cu un bufnet surd, la biroul lui, apoi îşi răsfiră încetişor degetele pe maldărul de hârtii mânjite cu cerneală.

— Mai am şi alte veşti proaste, Harry, îi zice. Te simţi în stare să le-asculţi?

— Pune-mă la-ncercare.

— Mi-e silă să-ţi mai servesc una, la ce năpastă a căzut pe capul tău cu locuinţa, dar n-are rost s-o lungesc. Totul se schimbă. Sus, la vârf, s-a hotărât transformarea lui Verity într-o tipografie offset. Păstrăm o maşină plană pentru tipărirea de pliante, dar *Vat* ne-au anunţat că fie trecem la offset, fie au să-şi tipărească marfa în Philly. Jocurile sunt făcute de mai mulţi ani. Pe chestia asta, vom fi nevoiţi să acţionăm rapid, să tipărim alte periodice, cică în Brewer au să iasă nişte fiţuici noi, după socoteala mea, maculatură porno, dar lumea o cumpără şi legea o îngăduie, aşa că asta-i treaba.

Din felul cum oftează, s-ar zice că şi-a atins ţinta. Fruntea lui, privită de sus, e bombată ca un glob; încreţiturile frunţii, ce-i trădau îngrijorarea, se retrag către orizontul ţestei, acolo unde-i începe părul galben-spălăcit, câteva smocuri pieptănate pe spate.

Rabbit încearcă să-i vină în ajutor.

— Adicătelea, s-a zis cu linotipiştii?

Pajasek ridică speriat capul; sprâncenele i se arcuiesc şi revin; o clipă fruntea îi devine o sferă netedă, îndelung luminată de tuburile fluorescente de deasupra.

— Credeam că ne-am lămurit. Asta ţine de latura tehnică, aici intervine factorul economic. Cu offset-ul, totul se operează pe peliculă, se evită complet folosirea metalelor fierbinţi. Ia un tub de raze catodice, măiculiţă, păi ăsta-ţi scoate două mii de rânduri pe minut, termini de cules tot *Vat*-ul în şapte minute! Putem păstra în schemă câţiva oameni, îi recalificăm, să mânuiască banda de calculator, am căzut la-nţelegere cu sindicatul, dar treaba asta, Harry, reprezintă un sacrificiu din punctul de vedere al conducerii. Mă tem că figurezi undeva spre coada listei. Asta n-are nimic de-a face cu viaţa ta personală, înţelege-mă – contează doar vechimea. Tătucul tău e asigurat, cât despre Buchanan, Doamne sfinte, dă-l încolo, că ne trezim pe cap cu toate organizaţiile filantropice din oraş, iar eu unul nu aşa *aş proceda.* Dacă mi-ar fi cerut părerea, le-aş fi spus că omul ăsta, în fiecare zi, e pe jumătate mangă de la unşpe dimineaţa, toţi sunt aşa, mai curând aş angaja un cretin trimis la plimbare de toată lumea, numai alb să fie…

— OK, face Rabbit. Când îmi urc sculele-n pod?

— Harry, mi se rupe sufletul. Ai învăţat meserie, iar acum cei din coada listei rămân pe dinafară. Poate reuşeşti să te-angajezi la un ziar din Brewer sau, poate, găseşti ceva la Philly sau sus, în Allentown, deşi, în clipa de faţă, cu ziarele astea care ba dau faliment, ba îşi dublează tirajul, în tot statul, nu prea se mai caută mână de lucru în profesia asta.

— Nu mor eu dintr-atâta. Ce-a făcut Kurt Schrack? — Cine mai e şi ăsta?

— Îl ştii. Tipul cu *Schockelschtuhl.*

— Doamne, de el e vorba?! Păi, asta a fost acum secole. Din câte-mi amintesc, şi-a cumpărat o fermă ceva mai la nord şi are-o crescătorie de pui. Dacă n-o fi murit între timp.

— Corect. Moartea ar fi cea mai convenabilă variantă. Din punctul de vedere al conducerii.

— Nu mai vorbi aşa, Harry, şi pe mine mă doare sufletul. Crede-mă, am şi eu suflet. Eşti în floarea vârstei, ce Dumnezeu, de-abia de-acum încolo te-aşteaptă cei mai frumoşi ani. Vrei să-ţi dau un sfat părintesc? Pleacă dracului din districtul ăsta! Lasă-n urmă toată harababura! Dă-o-ncolo pe ţăranca aia cu care te-ai însurat, fără supărare!

— Nicio supărare. În ceea ce-o priveşte pe Janice, n-are nicio vină, nici eu n-am fost uşă de biserică. N-am însă unde să plec, am un copil de crescut.

— Dă-l încolo! Asta nu se cheamă viaţă. Ţi-e mai aproape de corp maioul decât cămaşa. Tu însuţi eşti maioul, nu copilul.

— N-aş zice că simt chiar aşa, dă să spună Rabbit, dar îşi dă seama, zărind globul strălucitor al ţestei lui Pajasek, aplecată să studieze foiţele de hârtie mânjită de pe birou, că, de fapt, omul n-are chef de discuţii, ci vrea să-l vadă odată plecat. Aşa că-l întreabă: Şi-atunci, când plec?

— O să primeşti salariul pe două luni, plus sporurile cuvenite, dar noua maşinărie o să fie instalată chiar în acest weekend, mai devreme decât ne-aşteptam. În ziua de azi, totul se mişcă repede.

— În afară de mine, i-o întoarce Rabbit şi iese.

În zăngăneala şi lumina strălucitoare din atelier, taică-su se-ntoarce de la linotip şi-l priveşte întrebător, făcându-i semn cu degetul mare lăsat în jos. Rabbit îi întoarce semnul, dând din cap. În timp ce se plimbă pe Pine Street după program, simţindu-se ca două stafii în aerul rece de-afară, după imersiunea lor cotidiană în fluorescenţă, papsi zice:

— Am văzut de la bun început anunţul de la avizier. La Verity, la vârf, se-aplică o filosofie cu totul nouă, unul dintre feciorii partenerului de-afaceri s-a-ntors de la o facultate economică, de pe undeva, plin de energie şi idei de căcat. L-am întrebat pe Pajasek: „Ce rost are să mă mai ţii, am mai puţin de-un an până la pensie?”, la care el mi-a răspuns: „Tocmai de-aia”. L-am întrebat: „De ce nu mă laşi să plec, să-i dai locul meu lui Harry?”, iar el a ţinut-o pe-a lui: „Din acelaşi motiv”. Fireşte, e şi el speriat de ceea ce se-ntâmplă. Întreaga economie e speriată. Nixon şi-a propus să fie noul Hoover, iar aceşti porumbei ai moratoriului îl vor implora în genunchi pe LBJ să revină pe scenă, înainte ca Dick Ţeapă s-apuce să le stoarcă conturile bancare!

Papsi vorbeşte acum mai mult ca niciodată, vrând parcă să creeze o bulibăşeală în mintea lui Harry; se-agaţă de el simulând normalitatea. Au fost trei zile de groază. Toată duminica, fără să fi închis o clipă ochii, a gonit de colo-colo prin Brewer, între Mt. Judge şi Penn Villa, în Fury-ul

împrumutat de la Peggy, prin beleaua aia de paradă prilejuită de Ziua lui Columb. Idila monocromă a zorilor, cu Skeeter, care se face tot mai mic, până ajunge un punctuleţ maro pe câmpiile maro, a devenit un coşmar în patru culori, cu muzică de fanfară, zvâcnet epuizat, cu fete cu coapsele goale, ce răsucesc în mâini fulgere, cu mişcări de majorete, cu toboşari lucioşi care bat darabana pe scobitura încordată a stomacului lui Harry, cu maşini blocate pe străzile laterale, cu Cavalerii lui Columb cocoţaţi în care alegorice, cu defilarea veteranilor şi steaguri americane. Printre încurcăturile provocate de această sărbătoare-monstru, scormonise prin cenuşa caldă şi transportase cu camionul piesele de mobilier pătate şi îmbibate de apă, inclusiv o chitară carbonizată, la garajul locuinţei din spate de pe Jackson Road. Nu găsise nici urmă de portofel lângă canapea, nici valiza neagră în camera de toaletă. Măsuţa de toaletă a lui Jill fusese pe peretele din care nu mai rămăseseră decât lambriurile carbonizate, şi totuşi scotocise prin cenuşă, doar-doar o găsi măcar o parte infimă din cei şase sute de dolari. La locuinţa din Jackson Road îl aşteptau anchetatorii de la asigurări, împreună cu şeriful din Furnace Township, un bătrânel pirpiriu, cu obrajii bucălaţi, cu bretele şi-o pălărie de fetru moale, pe care cel mai mult îl interesa să stabilească faptul că absenţa lui de la locul incendiului nu reprezenta, în niciun fel, un cap de acuzare. Era surd de-a binelea şi, de fiecare dată când cineva din cameră dădea să spună ceva, se-ntorcea pe călcâie şi hârâia grăbit:

— Treceţi şi treaba *asta* ia dosar! Vreau să fie totul cât mai transparent, totul la dosar!

Partea cea mai proastă a fost pentru Harry faptul c-a trebuit să vorbească la telefon cu mama lui Jill. Poliţia o înştiinţase deja în legătură cu cele întâmplate, iar tonul ei oscila între o curiozitate politicoasă, dornică să afle cum ajunsese Jill să locuiască în casa aceea, şi o furie născută din durere, ce tindea s-ajungă la paroxism, o pasăre închisă în colivia unei înţelegeri parţiale a lucrurilor.

— Locuia la mine, da, dinainte de Ziua Muncii, i-a povestit Rabbit la telefonul de la parter, din camera de zi întunecoasă, ce mirosea a soluţie de lustruit mobila şi-a medicamentele lui mami. Înainte freca menta prin Brewer cu o gaşcă de negri care-şi făceau veacul într-un bar care, între timp, s-a închis. Mi-am zis c-o să-i fie mai bine cu mine decât cu ei.

— Dar poliţia zice c-a fost şi-un *negrotei.*

— Îhî. Era un prieten de-al ei. Unul care ba venea, ba pleca.

De fiecare dată când i se cerea să spună povestea, reducea rolul jucat de Skeeter, trebuind astfel să treacă sub tăcere cum îl dusese cu maşina în sud în dimineaţa aceea, până când tânărul negru ajunsese să reprezinte, în imaginaţia lui regresivă, doar ceva niţel mai concret decât o umbră în spatele unui scaun.

— Poliţiştii susţin că el ar fi putut incendia casa, dar sunt sigur că n-a făcut-o.

— Cum de puteţi fi sigur?

— Pur şi simplu, sunt sigur. Uitaţi, doamnă…

— Aldridge.

Şi, dintre toate, fix chestia asta, adică numele celui de-al doilea soţ al ei, o făcu să izbucnească-n hohote de plâns. El se strădui să se facă auzit printre suspine.

— Uitaţi, îmi vine greu să vorbesc acum, sunt varză de oboseală, puştiul meu e-n camera de-alături, dac-am putea discuta faţă-n faţă, poate-aş reuşi să vă explic…

Furia femeii păru să prindă aripi.

— *Să-mi explici!* Poţi să mi-o explici înapoi la viaţa?

— Nu, bănuiesc că nu.

Politeţea îşi recâştigă locul de mai devreme.

— Mâine iau avionul, împreună cu soţul meu, până la philadelphia şi închiriem un automobil. Poate c-ar trebui să ne-ntâlnim.

— Îhî. Ar trebui să mă-nvoiesc de la lucru, în afara pauzei de prânz.

— O să ne-ntâlnim la secţia de poliţie din West Brewer, spuse vocea de la capătul firului cu fermitate neaşteptată, într-un acces subit de autoritate. La amiază.

Rabbit nu mai călcase pe-acolo în viaţa lui. Primăria din West Brewer era o clădire din cărămidă cu bordură albă, aşezată în diagonală pe-o pajişte cu straturi de flori care mărgineau ospiciul cel înalt, ea însăşi, în realitate, o anexă a ospiciului iniţial, un conac de granit construit cu un veac în urmă de unul dintre baronii fierului din Brewer. Tot acest pământ aparţinuse acelui

domeniu. În spatele primăriei se întindea un fel de şopron lung, din blocuri de ciment, cu acoperiş de tablă ondulată; avea câteva uşi deschise şi Rabbit zări camioane, un compresor cu abur, maşinăria aceea neagră, ca un păianjen, care asfaltează drumurile, braţul acela gigantic care-l ridică pe om într-o cuvă, să taie crengile ce se-agaţă în cablurile electrice. Aceste utilaje de întreţinere a oraşului îi apăreau ca făcând parte dintr-o lume dispărută, a unor activităţi ireproşabile; el unul n-o să mai aibă niciodată voie să se furişeze înapoi într-însa. În incinta primăriei se aflau ghişee, unde cetăţenii îşi puteau plăti facturile, şi uşi masive, pe care scria cu litere aurii „Primar", „Asesor" şi „Secretar". Nişte săgeţi aurii arătau că trebuie să cobori *scările* ca s-ajungi la Departamentul de Poliţie. Rabbit observă prea târziu c-ar fi putut ajunge la acest demisol pe-o intrare laterală, scăpând astfel de privirile iscoditoare a vreo zece angajaţi ai primăriei. Poliţaiul din spatele ghişeului verde îi păru cunoscut, dar îi luă un minut până să-şi aducă aminte de perciunii lui. Era genul de absolvent de colegiu. Fu condus pe un coridor, pe lângă nişte încăperi misterioase; una dintre ele era ticsită de aparatură radio, alta de fişete, iar dintr-o a treia se deschidea o scară de ciment ce cobora mai departe. Temniţa. Pârnaia. Lui Rabbit îi venea s-o ia la fugă şi să se-ascundă în văgăuna asta, dar fu condus într-o a patra încăpere, cu o masă de-un verde tern şi scaune pliante, de aluminiu. Aici se afla comandantul, cu nasul lui spart, împreună cu o femeie pe care se vedea, cu toată sfârşeala ei şi cu tot glasul tărăgănat din cauza pastilelor ingurgitate, că e de fel din Connecticut. Era mai cu ştaif, avea mai multă sare şi piper decât femeile din Pennsylvania. Avea un păr nu atât grizonant, cât, mai curând, vopsit gri; purta un costum negru. Jill trebuie să fi moştenit feţişoara aceea uscăţivă, gânditoare, de la tatăl ei, fiindcă maică-sa avea cu totul alt gen de faţă, rotundă, volubilă, cu buze cărnoase, buze care, de bună seamă, vor fi fost pofticioase în momentele ei de fericire. Rabbit îşi alungă din gând imaginea unei căţeluşe pline de vioiciune, cu ochi mari, căprui, început de guşă şi-un colier de perle la gât. *Ţâţe mortale,* fuseseră cuvintele lui Jill, dar, în acest moment, de asexuată şi întristătoare întâlnire a doi oameni, sânii protejaţi de sutien şi alte desuuri îi sugerară lui Rabbit o ţinută militară, capitonajul unei uniforme de luptă. Îi păru rău că n-o lăudase îndeajuns pe Jill la acest capitol, pieptul ei de băieţoi cu umbre discrete, care ei îi crea complexe, făcând-o să se simtă o scândură, dar care se dovedise a fi destul de moale, în mâinile şi gura lui, şi îmbelşugat, aşa cum îmbelşugată e binecuvântarea cerurilor, pe care nu stăm s-o măsurăm, o acceptăm ca pe-o prezenţă îmbelşugată. Auzi ca prin ceaţă glasul comandantului, care făcea prezentările: domnul şi doamna Aldridge. Rabbit îşi aminti de avocatul din Westerly specializat pe probleme de fisc, ce apărea în cântecul lui Jill, dar bărbatul rămase pentru el o mare necunoscută; nu avea ochi decât pentru femeie, pentru această eronată reîncarnare a lui Jill. Avea stăpânirea de sine a lui Jill, deşi la modul mai puţin fragil; până şi-n felul ei de a-şi lăsa mâinile să-i atârne pe lângă corp, cu un aer nehotărât, era toată Jill. Rabbit se întrebă în sinea lui dacă ea o fi venit aici după ce identificase rămăşiţele trupeşti ale lui Jill. Ce mai rămăsese din ea în afară de nişte oase înnegrite? Dinţii. O brăţară. O şuviţă de păr de culoarea cărnii.

— Hei, i se adresă el, mi se face rău numai când mă gândesc… — Da-da-da, făcu ea, scrutându-i figura. Am reacţionat prosteşte, dar la telefon mi-ai zis ceva de nişte explicaţii.

Să fi pomenit el de-aşa ceva? Ce-o fi vrut să-i explice? Că n-a fost vina lui, deşi Nelson pe el îl socotea vinovat. Pentru c-a primit-o în casă? Dar era o boschetară amărâta. Pentru c-a futut-o? Dar asta-i viaţa, sex, foc, respiraţie, totul în combinaţie cu oxigenul, tremurăm în fiecare clipă în pragul unei conflagraţii, mărturie ne stau ferestrele ospiciului. Rabbit se căzni să-şi aducă aminte.

— M-aţi întrebat despre Skeeter, cum de sunt aşa de sigur că nu el a provocat incendiul.

— Da. Cum de sunteţi aşa de sigur?

— A iubit-o. Cu toţii am iubit-o.

— V-aţi făcut cu toţii mendrele cu ea?

— Depinde, de la caz la caz.

— Ţie – i-o întoarce ea cu precizie, ca membra unui club venită la o şedinţă desfăşurată după tipic, cu vocalele înăsprite de ţigări şi de whisky, deteriorate de consumul zilnic de cocteiluri la apusul soarelui – ţi-a fost concubină?

Îşi dădu seama la ce face aluzie.

— Eu unul n-am silit-o la aşa ceva, spuse el. Aveam casă şi mâncare. Ea n-avea nimic. I-am oferit ce-am avut.

— Eşti o fiară.

Fiecare cuvânt răsună cât se poate de clar; propoziţia asta zăcea de-o bună bucată de vreme în cugetul ei, se tocise de-atâta aşteptare şi nu se potrivea în context.

— OK, bine-nţeles, recunoscu el, refuzând s-o lase să-şi ia zborul, să-şi elibereze printr-o grimasă şi-un ţipăt furia adunată-n colivie.

În spatele ei, tăticul vitreg tuşi discret şi se lăsă de pe-un picior pe altul, pregătindu-se să fie pus într-o situaţie jenantă, îşi simţea măruntaiele cuprinse de emoţie, străvezii, ca înaintea unui meci de baschet. În această femeie cu sclipici avea un adversar ce nu aducea deloc cu Jill. Jill fusese mult prea matură pentru el, mult prea înţeleaptă, se născuse atât de târziu! Fufa asta mică, dincolo de banii şi de vocea ei hârâită, de membră a unui club, făcea parte din generaţia lui şi el îşi dădea prea bine seama ce-şi doreşte ea. Îşi doreşte să se ştie la adăpost, îşi doreşte să se distreze fără să i se reproşeze vreodată ceva. Îşi doreşte ca la sfârşit să nu trebuiască să se scuze în faţa nici unui comitet din ceruri. În clipa asta, îşi doreşte să îmblânzească miracolul lacom de-a şti că fiică-sa a ajuns o paria şi-a pierit. Doamna Aldridge îşi atinse obrazul cu un gest tineresc, apoi lăsă mâinile să-i cadă pe lângă corp.

— Îmi pare rău, spuse ea. Întotdeauna există… circumstanţe. Voiam să-ntreb dacă au mai rămas ceva… obiecte.

— Obiecte?

Dinaintea ochilor îi apăru imaginea oaselor înnegrite, a şirului de dinţi, a brăţărilor topite. Se gândi la brăţările pe care le purtau fetele în liceu, lănţişoare cu plăcuţe pe care aveau gravat numele, Dorene, Margaret, Mary Ann.

— Fraţii ei mi-au cerut… o amintire, ceva.

Fraţii? îi povestise despre ei. Erau trei la număr. Unul era de vârsta lui Nelson.

Doamna Aldridge făcu un pas înainte, năucă, sperând să-i poată împrospăta memoria.

— Avea o maşină.

— Au vândut maşina, îi scăpă lui Rabbit, un pic prea tare. Mergea cu ea fără să-i pună ulei şi motorul s-a blocat, aşa c-a vândut-o pentru droguri.

Tonul lui ridicat o sperie. Rabbit se-nfuria ori de câte ori îşi amintea ce prosteşte fusese pierdută maşina aia. Femeia se dădu un pas înapoi, stăruind:

— Ţinea mult la maşina aia.

Nu ţinea la maşină, nu ţinea la nimic din ceea ce-am iubi noi, vru el să-i spună doamnei Aldridge, însă poate că ea ştia mai multe decât el, ea a fost de faţă când Jill a dat cu ochii de maşină întâia oară, era nou-nouţă şi albă, cadoul tatălui ei. Izbuti, în cele din urmă, să-şi amintească de un „obiect".

— Am găsit un lucru, îi spuse el doamnei Aldridge, chitara ei. A ars aproape de tot, dar…

— Chitara ei, repetă femeia şi, pesemne uitând că fiica ei cânta la chitară, îşi coborî privirea, se înroşi în obrajii rotunzi şi trase de bărbatul de lângă ea s-o consoleze, un bărbat cu figura impasibilă ca a bărbaţilor din reclame, cu sacoul impecabil croit şi cu o batistă maro-închis, împăturită în trei, în buzunarul de la piept.

— Nu mi-a lăsat *nimic*, se jeli ea, nu mi-a lăsat nici măcar un *bileţel* când m-a *părăsit*!

Glasul îşi pierdu asprimea aceea sexy, deveni piţigăiat şi disperat; parcă era al lui Jill, implorând: *la-mă-n braţe*, *ajută-mă, sunt un morman de rahat, totul se năruie în mine!*

Harry întoarse capul. Comandantul îl conduse spre ieşirea laterală şi-i zise:

— A dracu târfă bogată, dacă i-ar fi oferit fetei măcar o jumătate de motiv să rămână acasă, ar trăi şi azi. În fiecare săptămână văd chestii din astea. Plătim toate oalele sparte. Fereşte-te de necazuri, Angstrom, şi-ai grijă de-ai tăi.

Cu un pumn părintesc în braţ, venit ca din partea unui antrenor, Rabbit fu trimis înapoi în lume.

— Papsi, ce zici de una mică?

— Astăzi, nu, Harry, nu azi. Avem o surpriză pentru tine acasă. Azi soseşte Mim.

— Eşti sigur?

O aşteaptă pe Mim de câteva luni; le trimite întruna vederi ce înfăţişează, de fiecare dată, un alt hotel.

— Îhî. A sunat-o pe maică-ta azi-dimineaţă de la New York, iar eu am vorbit cu maică-ta la

amiază. Ar fi trebuit să-ţi spun, dar aveai atâtea probleme pe cap, încât mi-am zis: Las' că-i zic mai încolo. O nenorocire nu vine niciodată singură, ăsta-i adevărul, în chip ciudat. Ajungem indiferenţi la toate şi Domnul ne-o trage, aşa-şi arată milostivirea. Îţi pierzi nevasta, îţi pierzi casa, îţi pierzi slujba. Mim soseşte exact în ziua în care maică-ta n-a dormit o clipă de teama coşmarurilor, bag mâna-n foc c-a stat toată ziua la parter şi-a făcut ordine, chiar de-ar fi s-o omoare treaba asta, ajungi să te-ntrebi ce-o să urmeze.

Dar a şi spus ce-o să urmeze: moartea lui mami. Autobuzul 16A se hurducă, se zgâlţâie, miroase-a gaze de eşapament. Pe ruta spre Mt. Judge sunt mai puţini negri decât pe drumul spre West Brewer. Rabbit şade pe scaunul de lângă interval; papsi, la fereastra, îşi drege brusc gâtlejul şi scuipă. Flegma se prelinge într-o şuviţă subţire pe geamul murdar.

— Dumnezeii mă-sii, da' rău mă arde la suflet! Se explică el şi Rabbit observă că au trecut pe lângă o biserică, cea mare şi cenuşie, de rit presbiterian, din intersecţia Weiser cu Park. Pe treptele bisericii sunt adunate ciorchine câteva femei în palton, doi tineri cu gulere date pe spate, călugăriţe şi şcolari cu pancarte şi lumânări neaprinse, demonstrând împotriva războiului.

Este Ziua Moratoriului.

— Nu mi-e de cine ştie ce folos Dick Ţeapă, îi explică papsi, dar împieliţatul ăsta se străduieşte să facă acolo cum ne e nouă mai bine, să ne scoată de-acolo până să ni se prăbuşească acoperişul în cap, iar predicatorii ăştia uşchiţi, care în miopia lor nu văd dincolo de amvon, organizează manifestaţii care nu fac decât să-i convingă pe micuţii bolşevici galbeni că vor câştiga războiul. În locul lui Nixon, le-aş fute bisericilor nişte impozite babane, să mai poată respira oleacă şi omul de rând. Numai vechea biserică a lui Cushing, din Boston, tre' să valoreze de una singură vreo sută de milioane.

— Papsi, ei nu vor altceva decât să-nceteze omorurile.

— Te-au îmbrobodit şi pe tine, ai? Omorurile nu-s lucrul cel mai rău pe lumea asta. Prefer să dau mâna cu-n ucigaş decât cu-n trădător.

Pe Harry îl amuză să vadă atâta patimă când el însuşi nu simte nimic, se simte la adăpost, acasă. Faptul că-i din nou acasă e salvarea lui. Acelaşi miros de mucegai, ca de ursuleţ de pluş umed, emanat de covor, acelaşi şuvoi de aer cald pe care-l simţi când deschizi uşa pivniţei, aceeaşi scară îngustă ce porneşte spre etaj din camera de zi, cu aceeaşi balustradă şubredă, rămasă fără diblu, care întruna trebuia bătut la loc, şubrezindu-se tot mai mult cu fiecare zi; aceeaşi masă de bucătărie cu tăblia albă, ceva mai roasă în patru puncte, locurile unde şedeau pe vremuri la masă. I-a revenit pofta de mâncărurile copilăriei: de banane feliate servite pe fulgi de cereale, de gogoşi pudrate cu zahăr, deşi în ziua de azi se vând în cutii cu ferestruici de celofan, nu în pungi de hârtie cerată, de morcovi cruzi şi de cacao băută seara. Doarme până târziu, trebuie să-l trezească, să meargă la muncă; în Penn Villas, în casa unde Janice n-apuca să mai termine odată perdelele pentru ferestre, el era primul pe care-l trezea soarele. Aici, în Mt. Judge, îl învăluie o întunecime care-i este familiară. Scâlcierile de pe chipul şi din felul de-a vorbi al lui mami, care îl mâhneau în timpul vizitelor acasă, se integrează rapid în realitatea nestrămutată a prezenţei ei, care-a dăinuit în toţi aceşti ani cât el a lipsit de-acasă şi care rămâne, pe mai departe, o jumătate de cer ce-l ţine captiv – asemeni chepengului de la pivniţă, cu cele două laturi masive. În copilărie se lipea de treptele de ciment de sub el şi asculta stropii de ploaie. Răpăitul de deasupra părea să-i sfredelească în chip plăcut cugetul şi-ai fi zis că zgomotul ploii se confundă cu zgrepţănatul şi cu zgomotul paşilor lui mami, care trebăluia în bucătărie. Şi azi are momente când încă mai poate face treabă în bucătărie. Zice că prezenţa lui Harry acasă face cât o sută de doze de L-dopa.

Singura problemă, nou apărută, ce refuză integrarea este Nelson. Posomorât, amărât, curios de mare şi de bădăran, stă răşchirat pe canapeaua cu spătar de trestie împletită, cu chipul luminat de cine ştie ce program TV la care se uita şi-nainte: nimeni nu ştie cu-adevărat ce-i de făcut cu el. El nu-i Harry, e mai trist decât a fost Harry vreodată şi, totuşi, revendică privilegiile şi indulgenţa ce i se cuvin acestuia. În penumbra ponosită a jumătăţii de casă slab iluminate de pe Jackson Road, Angstromii sunt uluiţi la nesfârşit de prezenţa nerecunoscătorului Nelson, îl pierd cu fiecare nouă zi. „Unde-i Nellie „Unde-a dispărut copilul „E la etaj sau la parter? „sunt întrebări pe care ceilalţi trei şi le pun adesea unul altuia. Nelson stă în camera ce-i revine temporar – fosta cameră a lui Mim – şi-ascultă ore-n şir muzici, rock-pop-folk, dat cat mai în surdină. Sare peste

mese fără niciun fel de explicaţii sau scuze şi, într-un caiet gol, lipeşte toate ştirile *pe* care le-au publicat despre incendiu ziarele din Brewer. Rabbit a descoperit caietul ieri, în timp ce cotrobăia pe furiş în camera băiatului. În jurul decupajelor din ziare, băiatul a desenat, cu pastă de pix de diferite culori, flori, semnul păcii, crucea taoistă, note muzicale, curcubee psihedelice, mâzgălituri în spirală, fără sfârşit, asociate cu nebunia înainte de-a deveni comerciale. Sunt acolo şi două fotografii Polaroid înfăţişând ce-a mai rămas din casă; le-a făcut Billy luni, cu noul aparat primit cadou de la taică-su. În fotografiile maronii, curbate, se vede o casă arsă pe jumătate, jumătatea arsă e ca o umbră, dar are o formă activă, ce-nghite jumătatea nearsă, cu pilonii de la garaj chirciţi ca nişte chibrituri într-o scrumieră. Rabbit simte mirosul de cenuşă în timp ce se uită la poze. Mirosul e realitate pură, iar nu amintire. Îi găseşte sursa în debaraua lui Nelson, e o chitară carbonizată. Vasăzică de-asta nu era în garaj când a căutat-o, ca să i-o dea mamei lui Jill. Ea s-a întors de-acum în Connecticut, las' s-o păstreze amărâtul ăsta mic. Taică-su nu reuşeşte să se-nţeleagă cu el şi l-a adus în casa părinţilor săi ca pe un frate înstrăinat din cauza anilor ce-i separă.

În timp ce înaintează la pas pe Jackson Road, vede împreună cu taică-su o maşină străină parcată la numărul 303, un Toronado alb, cu plăcuţă de înmatriculare portocalie cu albastru, cu număr de New York. Taică-su îşi iuţeşte pasul elastic:

— Asta-i Mim! strigă el, şi-aşa şi e.

E la etaj şi vine în capul scării, când ei intră pe sub vitraliul semicircular al uşii de la intrare; coboară şi se opreşte lângă ei în micul vestibul semiobscur. E Mim. Şi totuşi, nu e ea. Au trecut ani de când n-a mai văzut-o Rabbit.

— Sal'tare, zice Mim şi-şi sărută tatăl scurt, pe obraz.

Niciodată, nici măcar pe vremea când erau copii de-o şchioapă, n-au fost o familie moartă după săruturi. Ea dă să-şi sărute fratele tot aşa, distant, dar el o ia-n braţe, vrând să simtă ce-au simţit sutele de bărbaţi care-au ţinut-o aşa, înaintea lui, pe-această surioară căreia-i schimba scutecele, care-l ţinea de degetul mare în duminicile când se duceau la plimbare pe lângă carieră, care odată i-a aruncat un *Ah, te iubesc!* În timp ce se dădeau cu sania, iar tălpicile ei şuierau pe gheţuşul gros, întunecat, de pe strada albicioasă, pe care continuau să cadă fulgii de zăpadă. Uluită de îmbrăţişarea asta, Mim îl sărută din nou, un pupic scurt pe-acelaşi obraz, iar apoi îi împinge ferm braţele la o parte. La asta se pricepe. E numai fibră, n-are pe ea un gram în plus, dar e cât se poate de femeie; asta i s-o trage de la înotatul în piscinele hotelurilor, orele târzii topesc grăsimile, iar înotul netezeşte carnea rămasă. Nu pare să fie fardată, rujată, doar ochii îi sunt rimelaţi, inumani, egipteni, înecaţi în purpuriu şi albastru strălucitor, nu doar conturaţi, ci recreaţi, încărcaţi de gene pe care şi le închipuie lipindu-se unele de altele atunci când clipeşte. Aceşti ochi minunat *fardai* dau gurii ei palide o expresivitate ieşită din comun; zâmbetele abia schiţate, grimasele sardonice, bosumflările amabile şi hohotele de râs cu gura până la urechi se succedă atât de rapid, încât Harry îşi imaginează un program de calculator introdus în capul ei, capabil să producă, la fel de fulgerător ca imaginile electronice, acest alfabet al expresivităţii faciale. Avea incisivi de iepuroaică, dar şi-a rezolvat această problemă. Nasul, singurul ei cusur, care a împiedicat-o să devină actriţă, care, probabil, i-a blocat drumul spre glorie, i-a rămas lung, terminat într-o protuberanţă cartilaginoasă, leit nasul lui mami, dar, ţinând cont de faptul că Mim are treizeci de ani şi n-o s-ajungă niciodată vedetă de cinema, nu mai reprezintă cine ştie ce cusur, într-adevăr, îi individualizează trăsăturile şi, între ochii fardaţi cu sclipici şi gura de actriţă, veşnic neliniştită, aşază o simplitate îngăduitoare. Chestia asta, îşi închipuie Rabbit, îi sporeşte atracţia în ochii bărbaţilor, deşi de-acum s-o fi pricopsind, mai curând, cu nişte rataţi de prin baruri, oameni cu cariera şi mariajul distrus, decât cu nişte duri promiţători în branşă, care vor să se-afişeze c-o bucăţică bună la braţ. Ţoalele ei, în buna tradiţie a anilor şaizeci, sunt ca de clovn: pantaloni evazaţi, cu dungi orizontale, parcă însăilaţi din trei materiale *diferite; bluză* cu dungi subţiri, care-ai zice că-i bărbătească, dar cu umeri căzuţi; pantofi de-o culoare şi-o formă ce-i amintesc de *ciocul lui* Donald Duck; şi cercei mari, cu diametrul de peste şapte centimetri. Lui Mim îi plăceau cerceii mari încă din liceu; pe-atunci o făceau s-arate ca o ţigancă sau o arăboaică, acum, bronzată, aduce cu o italiancă. Sau cu o evreică din Miami. Părul *ei* ciufulit ia un preţ exorbitant e ca mierea aurie, chestie care nu deranjează; a-nceput să-şi vopsească din primii ani de liceu părul şaten, pe care, într-un rând, în timp ce el stătea rezemat de tocul uşii şi

se uita la ea cum se studiază în oglindă, îl numise „de şobolan protestant”.

Papsi îşi pune mâinile la treabă, o pipăie, îşi agaţă paltonul în cuier, o conduce în camera de zi întunecoasă.

— Când ai ajuns? Ai venit direct de pe Coasta de Vest? Ai o cursă directă până la Idlewild, sunt zboruri fără escală, nu-i aşa?

— Papsi, nu se mai numeşte de mult Idlewild. Am venit cu avionul acum câteva zile, am avut de rezolvat nişte treburi la New York, înainte de-a porni încoace cu maşina. Jersey are un peisaj de-a dreptul mirific, după ce treci de rezervoarele de petrol. Totul e numai verdeaţă.

— De unde-ai avut maşină, Mim? Ai închiriat-o de la Hertz?

În ochii spălăciţi ai bătrânului se aprinde o scânteie, e impresionat până peste poate de îndrăzneala ei, de nonşalanţa cu care se descurcă ea în viaţă.

Mim oftează.

— Mi-a împrumutat-o un tip.

Se aşază pe balansoarul cu spătar de trestie împletită şi-şi lasă picioarele pe perniţa la care visa Rabbit în copilărie: visa că e burduşită de dolari care le pot rezolva toate problemele. Visul îi părea atât de real, încât simţise nevoia să-l verifice; se vede şi azi cusătura, acolo unde-a tăiat-o. Umplutura era din nişte fibre urâte, mai ţepene şi decât paiele.

Mim îşi aprinde o ţigară. O ţine drept în mijlocul gurii, pufăie norişori gemeni de-o parte şi de alta, se încruntă la chibritul stins.

Papsi e fermecat de-această manevră, rămâne tablou. Rabbit o întreabă:

— Cum ţi se pare mami?

— Arată bine, pentru cineva care-i pe ducă.

— Ţi se pare normală?

— Destul de normală. Dacă-i cineva care nu-mi pare normal, apăi, tu eşti ăla. Mi-a spus ce isprăvi ai făcut. În ultima vreme.

— Harry a băgat-o pe mânecă în ultimul timp, se-amestecă în discuţie şi papsi şi dă din cap, vrând parcă să contribuie şi el cu un firicel de vorbă la această roată de tors, uluitoarea lui fiică. Fii atentă ce-ţi zic, azi, la Verity, i-au dat preavizul de şomaj. M-au păstrat pe mine şi-au pus pe liber un om aflat în floarea vârstei. Am văzut anunţul la avizier, dar n-am vrut să fiu eu cel care să-i dea vestea, era căcatu’ lor, mi-am zis, las’ să i-o dea ei, căcănarii dracu’, îţi dai şi viaţa pentru ei, iar ei, drept răsplată, îţi trag un şut în cur!

Mim închide ochii, o clipă, chipul îi pare fanat, şi spune:

— Papsi, ce mult mă bucur să te revăd! Da’ nu vrei să urci un pic, să vezi ce mai face mami? Poate trebuie pusă pe tron, am întrebat-o dacă vrea, dar de mine încă se jenează.

Papsi se ridică prompt, îndatoritor; pe urmă încearcă să-ncremenească într-o reverenţă, propunându-şi să mai atenueze stilul ei lipsit de menajamente.

— Voi doi aveţi un limbaj cu totul aparte. Pe vremuri, mă minunam împreună cu Mary, îi ziceam, nici c-au mai existat vreodată un frate şi-o soră atât de apropiaţi ca Harry şi Miriam. Ceilalţi părinţi ni se plângeau, ştiţi voi, despre cum se bat copiii lor, noi habar n-aveam despre ce vorbesc ei, nu ni s-a-ntâmplat niciodată. Jur pe Dumnezeul din ceruri că niciodată nu v-am auzit strigând unul la altul. O grămadă de băieţei de şase ani, la data când a apărut pe lume Mim, şi-ar fi manifestat resentimentele, ştiţi, fiind intraţi până atunci pe un făgaş al lor, dar nu şi Harry. De la bun început, din prima vară a vieţii tale, te-am putut lăsa fără nicio teamă în grija lui, numai cu el în casă, eu plecam cu Mary să vedem un film, pe-atunci mersul la cinema era singurul mod de-a mai uita de mizeriile vieţii. — Clipeşte mărunt, bâjbâie printre firele acestor amintiri, în căutarea celui care să le lege pe toate. — Jur pe Dumnezeu c-am avut parte de noroc, zice el, după care-o lasă ceva mai moale, adăugând: Când te uiţi la ce li se poate-ntâmpla unora.

O ia în sus; lacrimile îi scapără când priveşte becul aprins din capul scărilor, înainte de a-şi întoarce privirea spre trepte.

Au avut ei vreodată un limbaj aparte? Rabbit nu şi-l aminteşte, tot ce-şi aminteşte e c-au stat aici împreună, în casa asta, anotimp după anotimp, an după an, în timpul şcolii, pornind la plimbare pe Jackson Road în aura sărbătorilor ce veneau una după alta, Halloween, Ziua Recunoştinţei, Crăciunul, Sf. Valentin, Paştele, învăluiţi de mireasma şi senzaţiile campionatelor sportive ce se succedau şi ele, la fotbal american, baschet, baseball şi atletism; îşi mai aduce

aminte cum era el plecat de-acasă şi Mim se reducea la un cuvânt în scrisorile maică-sii; apoi, cum s-a întors din armată şi-a găsit-o de-acuma mare, stând la oglindă, gata să se dea la băieţi, dacă nu cumva avusese deja câţiva, decolorându-şi discret părul şi purtând cercei uriaşi; pe urmă, Janice l-a luat de-acasă; apoi amândoi au plecat şi casa s-a golit de tineret; şi-acum, iată-i pe-amândoi din nou aici. Fumul ei de ţigară pare să fie exact ce-i lipseşte camerei, ce i-a lipsit atât amar de vreme, ca s-alunge din casă mirosul de mobilă veche şi de boală. Şade pe scaunul de la pian; se-apleacă în faţă, gata să se dezechilibreze, şi-ntinde mâna spre ea.

— Dă-mi o feştilă.

— Credeam că te-ai lăsat de fumat.

— Cu mulţi ani în urmă. Nu trag în piept decât dacă-i iarbă.

— Îi dai 'nainte cu iarba. Îţi place să-ţi trăieşti viaţa.

Pescuieşte în poşetă, ditamai geanta din petice lucioase, asortată cu pantalonii, şi-i aruncă o ţigară. E mentolată, cu un filtru complicat. Moartea poate fi driblată cu uşurinţă. Acolo unde bisericilor nu le iese figura, un filtru rezolvă totul.

— Nu ştiu, zău, ce-mi place, zice el.

— Aşa s-ar zice. Mami a vorbit cu mine un ceas întreg. La halul în care-i acum, asta înseamnă o grămadă de pălăvrăgeală.

— Cum ţi se pare mami în clipa asta? Acum, că ai viziunea de ansamblu a lucrurilor.

— A fost o femeie formidabilă. Păcat că n-a putut să se afirme.

— Ei bine, la capitolul ăsta, stai mai bine decât ea?

— Măcar mă amăgesc mai puţin.

— Nu ştiu, mie-mi pare c-arăţi de-a dreptul fantastic.

— Mulţumesc.

— Ce-a mai zis mami?

— Nimic necunoscut ţie, în afară de faptul că Janice o sună întruna.

— Ştiam. A sunat de câteva ori de duminică-ncoace, dar nu suport să discut cu ea.

— De ce nu? — E prea dusă cu sorcova. Vorbeşte aiurea. Zice c-o să bage acţiune de divorţ, dar bate pasul pe loc, m-ameninţă c-o să mă dea-n judecată fiindcă i-am ars casa şi-i spun că mi-am ars doar jumătatea mea. Pe urmă, zice c-o să vină să-l ia pe Nelson, dar nici vorbă s-apară, deşi să fiu al dracu' dacă nu vreau să vină odată.

— Ce-nseamnă pentru tine că-i dusă cu sorcova?

— Cred că-i lipseşte o doagă. Probabil că bea de stinge.

Mim se-ntoarce în profil, ca să-şi stingă ţigara în farfurioara folosită pe post de scrumieră.

— Înseamnă că vrea să se-ntoarcă.

Rabbit îşi dă seama, plin de mândrie, că Mim le are în materie de viaţă. În orice direcţie ai apuca-o, Mim a trecut deja pe-acolo. Direcţia pe care încă n-a apucat s-o ia e cea care-l include pe Nelson şi ghiontul drăgălaş, fierbinte, al interliniei care se formează lângă mâna ta stângă. Astea, însă, sunt nişte cărări învechite, pe care lumea nu le mai bate în ziua de azi. Mim îi repetă ideea:

— Te vrea înapoi.

— Lumea-mi tot zice chestia asta, spune Rabbit, dar nu bag de seamă c-ar exista vreun astfel de indiciu. Dacă vrea, ştie de unde să mă ia.

Mim se-aşază picior peste picior, îşi îndreaptă dungile şi-şi mai aprinde o ţigară.

— A căzut în cursă. Dragostea pentru individul ăsta e mişcarea ei cea mai grozavă, e primul pas pe care-l face de când a-necat bebeluşul. Hai să privim adevărul în faţă, Harry. Voi, ăştia de la coada vacii, mai credeţi în fantome. Înainte de-a v-o pune, trebuie să vă puneţi bine cu Gerilă sau cum i-oţi fi zicând.

Ca să se pună bine cu sine, după ce-a călcat strâmb, trebuie să facă din ţânţar armăsar. Chiar aşa. Ţii minte borcanele alea cu bomboane de la magazinul Spottsie, din copilăria noastră, când ţi-ai băgat mâna într-unul, să-nşfaci o bomboană, şi pe urmă n-ai mai putut scoate pumnul? La fel şi Janice, dacă încearcă să-şi desfacă pumnul ca să-şi poată scoate mâna, rămâne fără nicio bomboană. Vrea să şi-o scoată, dar vrea şi bomboana.

— N-o vreau înapoi cât timp încă e îndrăgostită de unsurosul ăla.

— Dar aşa trebuie s-o accepţi.

— Javra dracu', are tupeul, după ce că toată ziua stă încliftat la patru ace şi, pesemne, câştigă de trei ori mai mult ca mine din simplul fapt că-i fraiereşte pe oameni, mai are şi tupeul să facă pe pacifistul! Eram într-o seară cu toţii la restaurant şi ne încontram pe tema Vietnamului, iar ei doi îşi frecau curul unul de celălalt. De fapt, ţie ţi-ar plăcea de el, e genul tău. Un gangster.

Mim îl măsoară din priviri plină de răbdare, ca pe-un potenţial client agăţat într-un bar.

— De când ai devenit aşa mare apologet al războiului? îl întreabă ea. Din câte-mi amintesc, ai dat pe-afară de bucurie când ai scăpat de chestiunea aia coreeană, ştii tu.

— Nu iubesc războaiele, în general, ci doar războiul *ăsta.* Fiindcă nu-l iubeşte nimeni. Nu-l înţelege nimeni altcineva.

— Explică-mi care-i treaba, Harry.

— Este… e un fel de fentă prin care se urmăreşte dezechilibrarea adversarului. La cum e clădită lumea în ziua de azi, aşa trebuie să procedezi din când în când, ca să-ţi păstrezi intacte opţiunile, să laşi un pic de spaţiu în jurul tău – şi gesticulează cu braţele, ca să-i arate lui Mim cum e cu conceptul lui crucial, spaţiul. Altminteri, ajunge să-ţi citească fiecare mişcare şi eşti terminat.

— Eşti sigur că există acest „adversar"? îl întreabă Mim.

— Da* bine-nţeles că-s sigur. Adversarul e doctorul care, când te salută, îţi strânge mâna până te doare. *Ştiu eu cum devine treaba.* Cu această strângere de mână începe nebunia.

— Nu crezi că se prea poate să existe o mulţime de mititei care-ncearcă să obţină niţel mai mult spaţiu decât le-o permite sistemul în care trăiesc?

— Ba bine-nţeles că există omuleţii ăştia, sunt miliarde – miliarde, milioane, totul îi pare umflat –, dar mai există şi uriaşul ăsta care-ncearcă să-i bage pe toţi într-un sac mare, negru. E sărit de pe fix şi la fel tre' să fim şi noi. Oleacă.

Ea dă din cap a încuviinţare, cu aerul unei doctoriţe.

— Se leagă, zice ea. Fii sărit de pe fix, ca să-ţi păstrezi libertatea. Viaţa pe care-ai dus-o în ultimul timp pare destul de sărită de pe fix ca să-ţi ajungă o bucată de vreme şi de-acu' încolo.

— Cu ce-am greşit? M-am futut cu o Bună Samariteană. Am primit în casă nişte orfani. Indiferent că erau negri sau albi, le-am zis: „Poftiţi la bord". Indiferent de rasă sau religie, „Poftiţi la bord". Hrană gratuită. M-am futut cu Statuia Libertăţii.

— Şi te-ai ales cu o casă arsă din temelii.

— OK. Aici e vorba de alţii. E treaba lor, nu a mea. Eu unul am făcut ceea ce-am considerat că-i corect să fac.

Simte nevoia să-i povestească totul, ar vrea ca limba să ţină pasul cu dragostea lui pentru soră-sa, aici de faţă; ar vrea să-i placă de ea, deşi simte în ea o densitate rece, semn c-a ajuns la multe concluzii în absenţa lui. Îi spune:

— Am tras câteva învăţături.

— Ceva ce merită ştiut?

— Am învăţat că prefer să fut decât să dau la cioc.

Mim îşi îndepărtează de pe buza de jos o scamă ca de tutun, deşi ţigara are filtru.

Pare o idee sănătoasă, zice ea, deşi e destul de neamericană.

Şi citeam cărţi. Ne citeam cu glas tare, unul celuilalt.

— Ce fel de cărţi?

— Nu ştiu. Despre sclavi. Un fel de cărţi de istorie.

Mim se umflă de râs în costumul ei dungat.

— Te-ai întors la şcoală, spune ea. Ce drăguţ!

La şcoală avea note mai mari decât el, chiar şi după ce-a început să şi-o pună cu băieţii: note de nouă şi zece, nu opt şi nouă, ca el. Pe vremea aia, mami îi spunea că fetele trebuie să fie mai isteţe decât băieţii, ca să fie chit.

— Şi ce-ai învăţat din cărţile alea? îl întreabă ea.

— Am învăţat – începe el şi privirea îi poposeşte asupra unui ungher, fiindcă vrea să se facă bine înţeles: zăreşte o pânză de păianjen ce flutură într-un vânticel din tavan, pe care ei unul nu-l simte – că nu trăim într-o ţară perfectă.

Îşi dă seama, chiar în timp ce rosteşte aceste cuvinte, că nu crede ce spune, după cum nu crede, în adâncul sufletului său, c-o să moară într-o bună zi. S-a săturat să tot dea socoteală

pentru faptele lui.

— Apropo de perfecţiune, o coteşte el, cum îţi mai merge *ţie*?

— *Ça va.* În franceză, asta-nseamnă că merge. *Va bene.*

— Te-ntreţine careva sau în fiecare noapte apare altul?

Ea se uită la el şi rămâne pe gânduri. Sub masca de rimei apare străfulgerarea furiei stârnite instinctiv. Pe urmă respiră adânc şi se relaxează, părând să conchidă: Ei bine, e frate-miu.

— Nici, nici. Am o profesie, Harry. Ofer anumite servicii. Nu-ţi pot da amănunte despre asta. Nu-s oameni răi. Au reguli stricte. Nu-s nişte reguli foarte interesante, nimic de genul: Bagă-ţi mâna-n foc şi înalţă-te la ceruri. Mai curând, sunt reguli de genul: Urcă pe bicicleta ergometrică a doua zi. Bărbaţii cred în muşchii abdominali plaţi şi în exerciţiile fizice care-i fac să asude. Nu le place să care prea multe fluide la purtător. Ai putea zice că-s nişte puritani. Gangsterii-s puritani. Sunt duri, cu vederi înguste, pentru că altfel nu pot supravieţui în afara legii. O altă regulă a lor zice: Plăteşte tot ce capeţi, fiindcă sub tot ce-i gratis se-ascunde un şarpe cu clopoţei. Există reguli de supravieţuire, reguli concepute pentru viaţa în deşert. Da, aşa-i, în deşert. Ia aminte, Harry. O s-ajungă şi pe Coasta de Est.

— A şi ajuns. Ar trebui să vezi ce s-a ales de centrul Brewerului; s-a transformat în parcele de parcări.

— Dar chestiile care cresc aici măcar sunt comestibile, iar soarele încă e oarecum prietenos. La noi, acolo, lumea îl urăşte. Trăim sub pământ. Toate hotelurile sunt sub pământ, cu câteva ferestre vopsite în albastru. Cel mai bine ne simţim noaptea, pe la trei, când intră purcoaiele de bănet la masa unde se joacă zaruri. Vezi numai figuri de bogătani, Harry. Figuri impenetrabile, inexpresive ca jetoanele. Curg miile de parai când într-o parte, când în cealaltă, dar nici urmă de expresie. Ştii ce-mi sare-n ochi aici, acasă, când mă uit la figurile oamenilor? Faptul că-s atât de plăcute ochiului. Doamne, ce plăcute sunt! Tu-mi pari atât de plăcut, Harry. Eşti plăcut ochiului, cu alura ta încă sportivă, iar papsi e plăcut aşa, adus de spate. Dacă n-o aducem pe Janice înapoi, să-ţi fie reazem, ai s-ajungi şi tu cu spinarea încovoiată. Dacă stau să mă gândesc, Janice nu-i plăcută ochiului.

E dură ca nuca. De-asta nu mi-a plăcut niciodată. Pun pariu ca acum mi-ar plăcea. Ar trebui să mă-ntâlnesc cu ea.

— Desigur. Du-te. Puteţi să faceţi un schimb de experienţă. Poate-i faci rost de-o slujbă pe Coasta de Vest. E cam bătrâioară, dar face minuni cu limba.

— Văd că nu ţi-a trecut.

— Doar ţi-am spus, nimeni nu-i perfect. Cu tine cum stau lucrurile? Ai vreo specializare sau te mulţumeşti cu ce pică?

Mim se ridică în capul oaselor.

— Chiar ţi-a sfâşiat inima, nu-i aşa?

Apoi se lasă pe spate. Îl priveşte lung, cu atenţie. Poate că nu se-aştepta să descopere în el atâtea resurse de energie ostilă. Camera de zi e întunecoasă, deşi zgomotele ce răzbat de-afară până la ei le sugerează că prichindeii încă se joacă la lumina soarelui.

— Toţi sunteţi plăcuţi ochiului, îngână ea pe-un ton amăgitor, ca limacşii de sub frunzele scuturate. Acolo, Harry, nu există deloc frunze. Acolo oamenii lasă să le crească o coajă din asta, maronie.

Îşi trage-n sus bluza cu dungi subţiri, lăsând să i se vadă abdomenul bronzat. Harry se-ntreabă dacă n-are cumva şi fofoloanca decolorată, galbenă ca mierea, să i se-asorteze cu părul din cap.

— Nu vezi niciodată lumea la soare, şi totuşi toţi sunt bronzaţi, toţi au muşchii abdominali plaţi. Au un singur cusur, sunt moi pe dinăuntru. Sunt aidoma ciocolatelor care ne îngreţoşau, alea cu cremă, ţii minte cum pescuiam din cutia pe care ne-o dădeau de Crăciun la cinema numai ciocolatele pătrate şi caramelele ambalate-n celofan? Celelalte ne scârbeau, ştii tu, alea rotunde, maro-nchis pe dinafară, cu miezul ca de ou clocit. Aşa-s însă şi oamenii. E jenant pentru toată lumea, dar au nevoie să fie mulşi. Bărbaţii trebuie drenaţi. Ca nişte smârcuri. La fel şi femeile. M-ai întrebat care-i specialitatea mea, ei bine, asta e, mulg oamenii. Îi las să-şi verse pe mine măduva.

Se poate întâmpla să fie şi-o treabă murdară, însă, de regulă, e o afacere curată. M-am dus

acolo cu visul de-a ajunge actriţă şi, într-un fel, asta am şi ajuns, doar că lucrez cu câte-un singur spectator o dată. Într-un fel, provocarea e mai mare aşa. Asta e. Mai povesteşte-mi despre viaţa ta.

— Am fost bona unei maşinării, dar acum au scos din uz linotipul. I-am fost bonă lui Janice, dar mi-a tras-o şi-a întins-o de-acasă.

— O aducem înapoi.

— Nu-ţi bate capul cu asta. Pe urmă, i-am fost bonă lui Nelson, care mă urăşte fiindcă n-am salvat-o pe Jill de la moarte.

— S-a condamnat singură. Apropo, exact asta-mi place la puştimea din ziua de azi: încearcă să-şi suprime treaba asta, chiar dacă, pe chestia asta, ajung să se suprime pe ei înşişi.

— Ce să-şi suprime?

— Sentimentalismul. Sex, dragoste; eu, al meu. Vor să termine cu chestiile astea. Crede-mă, n-am niciun partener sub treizeci de ani. Se fac varză cu tot felul de droguri. Vor să se purifice de tot. Ca… ah, da, gândacii de bucătărie. Aşa trebuie să procedezi în deşert. Să fii un gândac de bucătărie. Pentru tine, de-acum e prea târziu. Şi pentru mine-i niţel cam târziu, dar puştimea de azi se scoate, pe ei n-o să-i omoare treaba asta. O să trăiască hrănindu-se cu otravă.

Se ridică-n picioare; Harry o urmează. Deşi a fost mereu o fată înaltă, iar acum pare şi mai masivă, cu feminitatea şi fardurile ei, fruntea ei îi vine doar până la bărbie. O sărută pe frunte. Ea îşi întoarce faţa-n sus, cu pleoapele albastru-clisos coborâte, cerând încă un sărut. Gura molcuţă a lui papsi sub nasul dăltuit al lui mami.

— Eşti o muiere poznaşă, îi spune el, bătând-o încetişor pe obrazul uscat.

E ca un plic parfumat. Zâmbetul mijit pe chipul ei îl face să surâdă. E leită el, cu componentele bine amestecate.

Ea îl îmbrăţişează dintr-o parte, bătându-i uşurel colacul de grăsime de pe talie.

— Mă descurc binişor, îi mărturiseşte Mim. Nu-s o figură care ia ochii, ca Rabbit Angstrom, dar, în felul meu discret, mă descurc binişor.

Îl strânge şi mai tare şi, împreună, se apropie de scară, cu gând să urce la etaj şi să-şi consoleze părinţii.

A doua zi, joi, când papsi şi Harry se-ntorc de la muncă, o găsesc pe Mim în compania lui mami şi-a lui Nelson, la parter, la masa din bucătărie. Beau ceai şi râd în hohote.

— Taţi, îi zice Nelson, adresându-i-se pentru prima oară de duminică dimineaţă încoace, când a vorbit neîntrebat, ştiai că mătuşa Mim a lucrat cândva la Disneyland*?* Joacă-i-l pe Abraham Lincoln, te rog, mai fă o dată!

Mim se scoală de la masă. Azi poartă o rochie împletită, scurtă, cenuşie; are un dres negru, care-i face picioarele să pară subţiri şi cu genunchii un pic în x, exact ca-n copilărie. Face câţiva paşi împleticiţi, ca spre-o tribună, scoate o coală imaginară dintr-un buzunar închipuit de la piept, o ţine tremurând în dreptul locului unde i s-ar focaliza privirea, dac-ar vedea. Glasul îi iese din gâtlej cu un fâşâit ca de bandă de magnetofon:

— A-cuuum uooopt-zeci şi şaaaap-te de aaani…

Nelson mai are puţin şi cade de pe scaun de râs, dar ochii lui ageri fixează o fracţiune de secundă şi chipul lui taică-su, să vadă ce reacţie are acesta. Rabbit izbucneşte-n râs, papsi scoate şi el un mârâit admirativ, până şi pojghiţa năucă, prostească, aşternută pe chipul lui mami devine intenţionat haioasă, amuzată. Râsul ei îi aminteşte lui Rabbit de râsul unui *copil* care nu râde fiindcă s-a prins de poantă, ci doar ca să ţină pasul cu ceilalţi şi să fie şi el un omuleţ între ei. Pentru ca hohotele de râs să se-nteţească şi mai şi, Mim scoate încă două ceşcuţe şi farfurioare; căzută în transa spasmodică a unei păpuşi Disney în mărime naturală, se bălăbăne, dă din cap, aşază o ceşcuţă nu pe farfurioară, ci pe capul lui Nelson, ca să-şi *continue* gagul, toarnă apă fierbinte nu în ceaşca *de* ceai, ci pe *masă; apa se* prelinge aburind spre cotul lui mami.

— Încetează, ai s-o opăreşti! zice *Rabbit* şi, *când o* apucă pe Mim, rămâne uluit de tonusul *cărnii* ei, care zici că s-a transformat în plastic pentru acest moment vesel, nu mai e carnea ei, ia orice formă-i dai, răsucind-o în *fel şi chip.*

Înspăimântat, o scutură un *pic şi* ea redevine umană, sora lui practică, şterge masa, îşi mişcă fundul, *foşnind de la masă* până la aragaz, are grijă de ei toţi.

— La ce fel de treabă te-a pus Disney? *O* întreabă papsi.

— Purtam o uniformă colonială cam sumară şi-i conduceam pe vizitatori printr-o copie a lui Mt. Vernon[96].

Face o reverenţă şi, împreunându-şi mâinile într-un gest artificial, arată spre vechiul aragaz, cu grătarul lui acoperit de-o crustă de slin şi gemuleţul de mică din uşa cuptorului crăpat.

— Pă-rin-te-le Ţă-rii noastre, le explică ea pe un ton plăcut, limpede ca cristalul, de-a dreptul idiot, n-a fost de-fel pă-rin-te.

— Mim, te-ai întâlnit vreodată cu Disney în persoană? O întreabă papsi.

Mim îşi continuă numărul.

— Pa-tul lui con-ju-gal, care se află aici, dinaintea noastră, are o lă-ţi-me de un me-tru şai-zeci şi o lun-gi-me de doi metri şi doi-spre-ze-ce cen-ti-me-tri, e un pat de u-ri-aş pent-tru a-ce-le vre-muri, în ca-re ma-jo-ri-ta-tea gen-tle-me-ni-lor nu erau mai înalţi decât tigaia cu cărbuni. Iată – zice ea, apucând un plici agăţat pe peretele răhăţit de muşte –, aici aveţi o ti-ga-ie cu căr-buni.

— După mine, îşi zice papsi mai mult sieşi, neprimind un răspuns la-ntrebarea de mai devreme, Disney a contribuit mai mult decât FDR la faptul că ţara asta n-a ajuns să fie condusă de bolşevici în timpul crizei economice.

— Gă-u-re-le-le, explică Mim înălţând pliciul, sunt con-ce-pu-te ast-fel în-cât să la-se căl-du-ra să trea-că prin e-le, pentru ca pă-rin-te-le ţă-rii noas-tre să nu ră-ceas-că a-tunci când se co-coa-ţă în pat cu scum-pa lui Martha. Ia-t-o a-ici – şi-arată cu amândouă mâinile spre calendarul de perete primit cadou de la Tipografia Verity, care la luna octombrie are o poză înfăţişând un felinar confecţionat dintr-un dovleac – pe Mar-tha.

Nelson continuă să se tăvălească de râs, însă e timpul s-o lase mai moale şi Mim asta şi face. Îl pupă într-o doară pe papsi pe frunte şi-l întreabă:

— Ce mai face azi Prinţul Fonturilor? Mai ţii minte, tati? Cândva credeam că fontul e locul unde se află Turnul înclinat[97].

— Undeva la nord de Brewer, îi spune Nelson, nu mai ştiu exact unde, se află Turnul din Pizza.

Băiatul aşteaptă să vadă dacă poanta are haz şi, deşi adulţii râd de complezenţă, îşi spune că n-a fost deloc hazlie şi tace. Privirea îi redevine precaută.

— Pot să plec?

— Unde te duci? îl ia Rabbit la întrebări.

— În camera mea.

— Aia-i camera lui Mim. Când ai de gând să i-o cedezi?

— Oricând.

— De ce n-o tai şi tu pe-afară? Bate mingea aia de fotbal, fă ceva constructiv, ce Dumnezeu! Scoate-ţi din cap autocompătimirea.

— Lasă-l. În pace, icneşte mami.

— Nelson, când îmi arăţi şi mie celebra ta motoretă? Se amestecă şi Mim.

— Nu-i prea grozavă, se strică mereu.

O studiază pe posibila lui parteneră de joacă.

— Nu poţi să mergi cu ea aşa cum eşti îmbrăcată acum.

— În Vest, răspunde ea, toată lumea merge cu motocicleta în ţoale împletite.

Ai mers vreodată cu motocicleta?

Tot timpul, Nelson. Am fost şefa unei bande de îngeri ai Iadului[98]. Dăm o tură şi ne uităm la ţoacla ta după cină.

— Nu-i ţoacla copilului, e-a altcuiva, o previne Rabbit.

— După cină o să fie întuneric, îi spune şi *Nelson.*

— Ador întunericul, răspunde ea.

Recăpătându-şi încrederea în sine, urcă *tropăind pe* scări, fără să-i acorde vreo atenţie lui

---

[96] Reşedinţa lui George Wahington.

[97] Cuvântul englezesc pentru *font* este „pica”, de aici confuzia copilului de altădată între Pisa şi Pica.

[98] Hell’s Angels, una dintre cele patru mari bande rivale de pasionaţi ai motociclismului.

taică-su. Rabbit e *gelos. În* toţi aceşti ani scurşi de la terminarea şcolii, Mim a învăţat ceva ce el n-a reuşit: să se facă ascultată.

Cu mâini tremurânde, mami duce la gură ceaşca de ceai, soarbe un pic, apoi o pune la loc. E mândră de ceva anume; îşi dă seama de asta din felul cum stă la masă, dreaptă, cu muşchii cefei întinşi. Are părul bine periat. Bine periat şi aproape strălucitor.

— Mim a fost azi în vizită, îl anunţă ea.

— La cine? O întreabă Rabbit.

— La Janice, îi răspunde Mim. La Springer Motors.

— Aha, face Rabbit şi se trage mai în spate, hârjâind picioarele scaunului de podea. Ce-a avut de zis tăntăloaica?

— Nimic. N-am găsit-o acolo.

— Unde era?

— Mi-a zis că-i plecată să se-ntâlnească c-un avocat.

— Cine-a zis asta, bătrânu' Springer?

Simte cum i se strecoară frica în stomac şi-l roade mărunt. Legea. Plicul alb, lung. Şi totuşi, îi place ideea că Mim a fost acolo şi s-a postat, într-una din costumaţiile ei, în faţa reclamei la Toyota, ca un cuţit bine ascuţit înfipt în inima imperiului Springer. Mim, arma lor secretă.

— Nu, vine răspunsul ei, nu bătrânul Springer, ci Stavros.

— Deci te-ai văzut cu Charlie? Hm… Cum arată? Stors?

— M-a invitat să luăm prânzul în oraş.

— Unde?

— Nu ştiu, într-un local grecesc din cartierul negrilor.

Pe Rabbit îl pufneşte râsul. Cu-atâţia morţi şi muribunzi în jurul lui, simte nevoia de-o descătuşare.

— Stai să vezi când i-o povesti asta şi ei!

— Mă-ndoiesc c-o să-i povestească.

Papsi se prinde greu despre ce-i vorba.

— Despre cine discutăm, Mim? Despre şmecheraşul ăla care-a aburit-o pe Janice?

Chipul lui mami exprimă nedumerire; ochii i se bulbucă de parc-ar sugruma-o cineva, în timp ce gura ei dă lupte grele ca să exprime un gând ghiduş. Amuţesc cu toţii, în acest moment plin de suspans.

— Iubitul ei, bâiguie ea.

Rabbit simte cum îl săgetează o senzaţie de greaţă.

Papsi îşi dă cu părerea:

— Ei bine, de când a început balamucul ăsta, m-am ţinut deoparte, să nu crezi, Harry, că nu m-am simţit ispitit să mă amestec în povestea asta, dar mi-am văzut de treabă; după socoteala mea, iubitul cuiva este o persoană care te iubeşte la bine şi la rău, însă, din câte-am auzit eu, individul ăsta uns cu toate alifiile nu-i decât un vânător de zambilici. De zambilici şi de-o înrudire cu numele de Springer. Iartă-mă că vorbesc aşa.

— Eu cred… bolboroseşte mami cu faţa încă radioasă, că-i drăguţ. Să ştim că Janice are.

— O zambilică, îi completează Mim fraza, în cele din urmi Iar lui Rabbit i se pare urât faptul că ceilalţi doi, papsi şi Mim, o pervertesc pe mami acum, când e cu un picior în groapă O întreabă pe Mim pe un ton glacial:

— Despre ce-ai discutat cu Chas?

— A, tot felul de chestii, îi spune Mim, coborându-şi şoldul de pe masa de bucătărie pe care stătuse cocoţată ca pe-un scaun de bar. Ştiai că suferă de reumatism cardiac? Poate să dea colţul în orice clipă.

— Slabe speranţe, zice Rabbit.

— Genul ăsta de şulfă, spune papsi, împingându-şi proteza la loc, apucă să trăiască şi-o sută de ani, în timp ce-i ducem la groapă pe toţi americanii cumsecade, cu bun-simţ. Nu mă-ntreba de ce stau lucrurile aşa, Dumnezeu ştie mai bine.

— Mie mi s-a părut un tip simpatic, zice Mim. Şi de-a dreptul inteligent. Şi vorbea cu *mult* mai frumos despre voi decât vorbiţi voi despre el. Îl preocupă foarte mult soarta *lui Janice,* el e, probabil, prima persoană care i-a acordat o atenţie *specială,* ca *om,* în ultimii treizeci de *ani. Vede*

foarte multe lucruri frumoase la ea.

— Pentru asta îţi trebuie microscop, parează Rabbit.

— Cât despre *tine,* i-o întoarce Mim, i *separe că eşti cel* mai mare ciudat pe care l-a întâlnit vreodată. Nu *pricepe* cum de nu te duci s-o iei pe Janice, dacă îţi doreşti cu *adevărat* să se întoarcă la tine.

Rabbit dă din umeri.

— Oi fi prea mândru sau prea leneş. *Nu-mi place să* recurg la forţa. Nu-mi *plac sporturile violente.*

I-am povestit ce *frate blajin erai.*

— După mintea lui, nici unei muşte nu i-ar fi făcut rău, mă-ngrijora de-a dreptul, spune papsi. Era ca şi cum am fi avut, fără să ştim, o fetiţă. Nu-i aşa, mamă?

— Nici vorbă, izbucneşte mami. Era băiat în toată regula.

— Charlie mi-a zis că, în cazul ăsta… continuă Mim.

— Îi mai spui şi „Charlie”! O întrerupe Rabbit.

— „în cazul ăsta”, mi-a zis el, „de ce-i pro război?”

— Futu-i! Ripostează Rabbit, simţindu-se mai vlăguit şi mai nerăbdător decât crezuse. Orice om cu un pic de bun-simţ e-n favoarea acestui război blestemat. Ăilalţi vor să se bată, iar noi *n-avem încotro*, trebuie să ne batem. Avem vreo alternativă? Care-i aia?

Mim încearcă să domolească furia crescândă a fratelui ei.

— El are o teorie, zice ea, cum că te bucuri de orice nenorocire care-ţi asigură libertatea. Te-ai bucurat şi când te-a părăsit Janice, te-ai bucurat şi când ţi-a ars casa.

— Şi-o să mă bucur şi mai mult când n-ai să te mai vezi cu viermele-ăsta jegos.

Mim îl pironeşte cu privirea ei care-a pus la punct o mie de bărbaţi.

— Ai nimerit-o. E genul meu.

— Exact, e-un gangster. Nici nu-i de mirare ca te-ai dus acolo, să cauţi morga cu lumânarea. Ştii unde sfârşesc fufele petrecăreţe de teapa ta? În rapoartele medicilor legişti, când iei un pumn de somnifere după ce nu te mai caută nimeni la telefon, după ce gangsterii îşi găsesc prospături fără obraji puhavi. Ai dat-o-n bară, surioară, şi nici toţi Stavroşii din lume nu te mai pot scoate la liman. Ei te-au rostuit acolo unde eşti.

— *Maaa*-mi! strigă Mim, dintr-un mai vechi reflex, cerând ajutorul invalidei firave ce-şi bălăngăne capul spre tăblia mesei. Spune-i lui Harry să *termine.*

Iar Rabbit îşi aduce aminte că-i un mit faptul că nu se dondăneau; ba chiar de nenumărate ori.

Când se-ntorc de la lucru a doua zi, ultima zi de serviciu a lui Harry, nu mai găsesc Toronado-ul cu număr de New York în faţa casei. Mim apare o oră mai târziu, după ce Rabbit a băgat cotletele la cuptor; când o-ntreabă pe unde-a umblat, ea îşi azvârle poşeta uriaşă, dungată, pe canapea şi-i răspunde:

— Prin împrejurimi. Am revăzut locurile copilăriei. Centrul arată de-a dreptul deprimant, nu-i aşa? Peste tot, numai parcări acoperite cu bitum şi negri cu păr explodat. Şi magazine de linoleum. Şi totuşi, am făcut o faptă bună. M-am oprit la magazinul din vale, de pe Weiser, ăla care vinde ziare de stânga, şi-am cumpărat juma de chil de arahide. Mă crezi sau nu, Brewer e singurul loc din lume unde se mai găsesc arahide-n coajă ca lumea. Încă-s calde.

Îi aruncă punga, o pasă la nimereală; el o prinde din zbor şi, în timp ce stau la poveşti în camera de zi, începe să cojească alunele. Cojile le pune într-un ghiveci de flori.

— Vas’zică aşa, zice el. Te-ai mai întâlnit cu Stavros?

— Mi-ai spus să nu mă mai întâlnesc cu el.

— Mare brânză, ce-ţi spun eu. Cum s-a purtat? S-a mai văicărit de inimă?

— M-a impresionat numai prin felul lui de-a fi.

— Văleu, văleleu! M-aţi mai disecat un pic?

— A, nu, am fost egoişti şi-am discutat de-ale noastre. A citit în mine ca-ntr-o carte deschisă. Ajunsesem cam la jumătatea primului pahar când, numai ce mă măsoară de sus până jos prin lentilele lui fumurii şi mă-ntreabă: „Ţi-o dai în mirişte, ai? “Dă-mi şi mie-o alună.

Îi aruncă un pumn de arahide, care-o împroaşcă în piept. Poartă o rochiţă unduitoare, care se încheie-n faţă, al cărei model imită pielea de şopârlă. Când îşi pune picioarele pe perniţă, lui Rabbit i se-arată totul, până-n fundul dresului ei. Are mişcări leneşe şi molatice; ochii îi par mai

blânzi, deşi rimelul îi străluceşte de parc-ar fi proaspăt aplicat.

— Asta-i tot ce-aţi făcut? O întreabă el. Aţi luat prânzul împreună şi-atât?

— A-a-atâta tot.

— Ce-ncerci să demonstrezi? Credeam c-ai venit în Est s-o ajuţi pe mami.

— S-o ajut să te-ajute pe *tine.* Cum s-o ajut, doar nu-s doctoriţă! — Ei bine, mersi de-aşa ajutor, c-ai ajuns să te fuţi cu amantul neveste-mii.

Mim râde, cu ochii-n tavan, expunându-i lui Harry curbura ca de potcoavă a bărbiei ei, cu umflătura albă, lucioasă, a venei jugulare. Râsul încetează ca tăiat cu un cuţit. Îşi priveşte lung fratele, cu un aer grav, cu neruşinare.

— Dac-ai avea de ales, cu cine te-ai băga în pat: cu el, cu ea sau cu mine?

— Cu ea. Cu Janice pot oricând, adică-i posibil. Dar cu tine – niciodată.

— Ştiu, îi dă Mim dreptate, plină de veselie. Dintre toţi bărbaţii din lume, tu eşti singurul intangibil. Tu şi cu papsi.

— Şi cum mă face chestia asta să par?

Ea-l sfredeleşte cu privirea, în căutarea răspunsului constând într-un singur cuvânt.

— Ridicol.

— Aşa mi-am zis şi eu. Of, Isuse! Chiar i-ai tras-o azi lui Stavros? Sau doar ţii morţiş să mă bagi în boală? Unde v-aţi dus? Nu i-a simţit Janice lipsa la serviciu?

— A, putea să inventeze ceva, cum că-i plecat să facă o vânzare sau ceva de felul ăsta, îi aruncă Mim, de-acum plictisită de discuţie. Sau putea să-i spună să-şi vadă de treaba ei. Europenii aşa procedează.

Se ridică, îşi mângâie nasturii rochiei ei ce imită pielea de şopârlă, să se asigure că sunt încheiaţi.

— Hai s-o vedem pe mami, adaugă ea. Nu te mai agita atâta. Cu ani în urmă, mi-am făcut o regulă din a nu mi-o pune cu un tip de mai mult de trei ori. Doar dacă nu pică ceva la toată afacerea.

În seara aceleiaşi zile, Mim îi pune să se-mbrace elegant şi-i scoate la cină, la bufetul olandez din nordul oraşului, situat pe drumul spre parcul cu terenuri sportive. Deşi i se bălăbăne capul şi are oarece probleme când taie crusta ştrudelului cu mere, mami se descurcă destul de bine şi pare fericită: cum se face că lui şi lui papsi nu le-a trecut niciodată prin minte s-o scoată în lume? E furios pe propria prostie şi acasă, în hol, îi spune lui Mim, înainte de-a se duce fiecare la culcare (ea şi-a recăpătat camera din copilărie, iar Nelson doarme în camera lui):

Tu eşti micuţa Domnişoară Drege-Tot, nu-i aşa?

— Da, i-o întoarce ea, iar tu eşti marele Domn încurcă-Lume.

Se-apucă să-şi descheie nasturii în faţa lui şi închide uşa numai după ce-l vede întorcându-se pe călcâie.

Sâmbătă-dimineaţă îl duce pe Nelson cu Toronado-ul ei la familia Fosnacht; Janice a aranjat cu mami să se ocupe toată ziua de băieţi, împreună cu Peggy. Deşi drumul din Mt. Judge în West Brewer ţine doar douăzeci de minute, Mim lipseşte de-acasă toată dimineaţa şi se-ntoarce abia după ora două.

— Cum a fost? O întreabă Rabbit.

— Ce să fie?

— Hai, pe bune! E chiar aşa grozav la aşternut sau doar peste medie, în raport cu experienţa ta? O vreme am crezut c-o fi având vreo problemă, altfel nu s-ar fi agăţat cu-atâta disperare de Janice, când are atâtea păsărele proaspete la orizont.

— Poate că Janice are nişte talente incredibile.

— Hai să vorbim despre el. Raportat la experienţa ta.

Şi-i imaginează pe toţi bărbaţii din viaţa ei sudaţi într-unul singur, toate feţele, vocile şi piepturile lor sudate într-un zid roz, murmurător, tot aşa cum, pe vremuri, publicul de la meciurile lui de baschet se transforma în martorul unic, urlător, care era lumea întreagă.

— Raportat la experienţa ta vastă.

— De ce nu-ţi vezi tu de treaba ta, în loc să-i muşti pe alţii de fund? îl întreabă Mim.

Când se-ntoarce, în costumul ăla al ei ca de clovn, jumătatea inferioară devine o poartă de dungi orizontale din bumbac.

— N-am nicio treabă, zice el.

— N-ai, fiindcă nu te-ai îngrijit să ai. Toţi ceilalţi au o viaţă pe care-ncearcă să şi-o-ngrădească cu nişte reguli. Tu faci doar ce-ţi trece prin minte şi, când te trezeşti c-a bubuit totul sau s-a dus de râpă, rămâi bosumflat.

— Doamne sfinte, se apără el, am fost la muncă zi de zi, timp de zece ani!

Mini nu-i acceptă scuza.

— Ai fost c-ai vrut. Era lucrul cel mai uşor de făcut.

— Ştii ce, începi să-mi aminteşti de Janice.

Mim se întoarce din nou; poarta se cască.

— Charlie mi-a spus că Janice e fantastică. O femeie cu-adevărat pasională.

Duminică, Mim stă toată ziua acasă. Ies la plimbare cu vechiul Chevy al lui papsi, se duc la cariera unde-şi făceau veacul pe vremuri. Câmpiile cândva ninse cu margarete şi apoi presărate cu galbenul splinuţelor s-au transformat în terenuri de construcţii; din carieră n-a mai rămas decât uriaşa gaură cenuşie săpată-n pământ. Turnul ce le-amintea de castelul vrăjitorului din Oz, cu şoproanele şi ascunzătorile lui, unde se fabrica odinioară ciment, a dispărut, iar peştera în care se-nghesuiau copiii şi se umpleau de spaimă e acum sigilată cu mormane de noroi şi foi ruginite de tablă ondulată.

— Pagubă-n ciuperci, hotărăşte mami. Chestii sinistre. Se-ntâmplau aici. Bărbaţi cu băieţi.

Mănâncă la bufetul de aluminiu de pe Warren Street, unde li se oferă priveliştea viaductului, iar masa e mai puţin reuşită decât cea de data trecută. Mami refuză să mănânce.

— Nu mi-e foame, zice ea, însă Rabbit şi Mim cred că recurge la pretextul ăsta din cauza separeurilor înghesuite şi a luminii din local, de teamă să n-o vadă lumea bâjbâind.

Se duc să vadă un film. Pagina de filme din *Vat* face reclamă la *I Am Curious Yellow*, *Midnight Cowboy, Depraved* cuplat cu *The Circus* (Fetele Niciodată N-au Mai Jucat Un Asemenea Joc!), un film porno suedez, intitulat *Yes,* şi, în fine, *Funny Girl.* Acesta din urmă sună la fel de porno, dar e un film cu Barbra Streisand, unul muzical. Reuşesc să întârzie la spectacolul de la şase şi jumătate. Mami adoarme, iar papsi se ridică şi se duce în spatele sălii, discută cu o plasatoare, scâncind asurzitor, până când unul dintre spectatorii împrăştiaţi în sală îl pune la punct cu un: „Şşşşt! A La ieşire, după ce s-au aprins luminile, un trio de derbedei se uită la Mim cu priviri atât de pline de-nţeles, încât Rabbit le face un gest obscen cu degetul mijlociu. Mami clipeşte des, ajunsă pe stradă, şi comentează: — A fost drăguţ. De fapt, Fanny a fost. Foarte urâtă. Dar foarte stilată. Şi-un gangster. Ea a ştiut tot timpul că Nick Arnstein e gangster. Toată lumea. Ştia.

— Bravo ei, spune Mim.

— Nu gangsterii duc de râpă ţara asta, zice papsi. Dacă vreţi să ştiţi cine, aflaţi că nu ei, ci industriaşii. Averile monstruoase. Alde Mellon şi Du Pont, ăştia-s pungaşii pe care-ar trebui să-i băgăm la zdup.

— Nu deveni radical, papsi, îl domoleşte Rabbit.

— Nu-s deloc radical, îl asigură bătrânul. Ca să fii radical, trebuie să fii bogat.

Lunea, o zi cu cer noros, e prima zi de şomaj a lui Harry. La şapte dimineaţa e treaz, însă papsi pleacă la lucru de unul singur. Nelson se duce cu el; continuă să meargă la şcoală în West Brewer şi schimbă autobuzul când ajunge pe Weiser. Mim pleacă de-acasă pe la unsprezece, fără să-i spună încotro. Rabbit studiază atent anunţurile cu oferte de serviciu din ziarul *Standard.* Se caută contabili. Cursanţi în domeniul administrativ. Ucenic de vopsitor-şpriţuitor. Mecanic auto. Barman. *Lumea* e plină de slujbe, până şi-n plină criză economică nixoniană. Citeşte pe sărite secţiunile cu agenţi de asigurări şi programatori de recalificare, sare la secţiunea vânzători, după care trece la pagina de divertisment. Dat dracu' *Apartamentul 3-G* ăsta: se simte ca şi cum ar trăi de ani de zile cu fetele-alea, oare *când o* să le vadă odată dezbrăcate? Desenatorul *îl* aţâţă întruna ba cu nişte umeri goi, ba cu picioare dezgolite, aduse-n prim-plan, cu zona inghinală aproape de marginea desenului, ba cu bretelele de la sutien aproape plesnind. Îşi face un calcul: după salariul pe două luni încasat de la Verity, beneficiază de treizeci şi şapte de săptămâni de ajutor social, iar apoi se poate descurca şi cu pensia lui papsi. E ca şi cum ai muri: totuşi, nu te lasă să te prăbuşeşti, te ţin pe picioare cu transfuzii la nesfârşit, altminteri s-ar simţi prost din cauza ta. Se uită în fugă peste secţiunea cu acţiuni de divorţ şi nu se găseşte citat, apoi urcă să vadă ce face mami.

O găseşte stând în pat, în capul oaselor, cu mâinile zăcând cuminţi pe cuvertura matlasată, moştenită de la mama ei.

Televizorul e dat încetişor. Mami se uită lung pe fereastră, la arţarii de-afară. S-au scuturat atât de mult, încât lumina de-aici chiar pare puternică. Mirosul acela întristător e azi mai puternic: miasmă de carne stătută, amestecată cu izul mentolat al doctoriilor. Ca s-o cruţe de efortul de-a mai umbla pe coridor, i-au instalat o ploscă lângă radiator. Se lasă greoi lângă ea, pe pat, ca să-i insufle un pic de vioiciune. Ochii ei, împăienjeniţi de-o paloare mohorâtă, se cască: gura i se căzneşte, dar nu produce decât salivă.

— Care-i treaba? O întreabă Harry tare. Cum merge?

— Vise urâte, icneşte ea. L-dopa afectează. Sistemul nervos.

— Ca şi Parkinsonul.

La asta nu capătă niciun răspuns. Încearcă din nou:

— Ce veşti mai ai de la Julia Arndt? Şi de la, cum o cheamă, Mamie Kellog? Nu te mai vizitează?

— Am trăit mai mult. Decât s-ar fi aşteptat.

— Nu ţi-e dor de bârfele lor?

— Cred. Că asta le-a speriat. S-a adeverit totul.

— Povesteşte-mi un vis de-al tău, face el o nouă încercare.

— Mă scărpinam de râie. Pe tot corpul. Mi-am desprins o bubă şi m-am uitat dedesubt. Erau şi ploşniţe. La fel ca atunci când întorci o piatră cu josu-n sus.

— Oho, asta chiar că-i de-ajuns să te ţină trează! Îţi pare bine că-i şi Mim cu noi?

— Da.

— A rămas la fel de haioasă, nu?

— Încearcă să fie. Veselă.

— S-ar zice că e-n formă, nu glumă.

— Strop cu strop, zice mami.

— Hm?

— Asta era pe unul. Din canalele pentru copii. Earl lasă televizorul deschis şi mă obligă să mă uit. Strop cu strop.

— Aha, zi-i ’nainte.

— Viaţa-i sirop. Pas cu pas. Viaţa-i impas.

Rabbit izbucneşte-n râs, să-i arate că-i place poanta, făcând patul să se zgâlţâie sub greutatea lui.

— Unde crezi c-am greşit?

— Cine zice. Că-i greşit? — Mami… Nu tu casă, nu tu nevastă, nu tu slujbă. Ăla micu’ mă urăşte. Soră-mea îmi zice că-s un caraghios.

— Te maturizezi.

— Mim susţine că n-am învăţat nicio regulă la viaţa mea.

— N-ai avut nevoie.

— Hm… Dac-am trăi într-o lume cât de cât decentă, n-am avea nevoie de-atâtea reguli.

La faza asta, ea nu mai are niciun răspuns pregătit. Rabbit se uită pe fereastră. Cândva – în anul ce-a urmat plecării lui, ba chiar şi la cinci ani dup-aceea –, strada asta atât de familiară, cu arborii ei înalţi, cu coroane stufoase, cu trotuarele pe alocuri denivelate de rădăcini de arţari, cu zidurile ei de gresie şi balustradele de fier vopsit, cu casele ei duplex, cu faţadele din cărămidă, a căror tencuială imita piatra cenuşie, îi amintea lui Rabbit de farmecul propriei existenţe. Aceste suprafeţe telurice fuseseră martore la naşterea lui; acest potir îi păstrase sângele; aici se concentrase universul, fiecare sămânţă de arţar ce cădea pe pământ făcând tumbe era mai importantă decât toate galaxiile. S-au dus vremurile acelea. Jackson Road pare o stradă ca oricare alta, de oriunde. Există milioane de asemenea străzi americane, cuibul a milioane de vieţi, pe care le cern prin sită, fără să le bage de seamă sau să le jelească, lăsându-le să se stingă, străzi ce nu-şi jelesc nici măcar propriul declin, ci, dimpotrivă, se strâmbă dispreţuitoare la bilele de fier folosite la demolări, etalând aceleaşi faţade jigărite, dărăpănate, după toate iernile cărora le-au supravieţuit. Oricât de constant ar încerca mami să dialogheze cu aceşti arţari – cu contururile şerpuitoare, ceţoase ale crengilor, la fel de neclintite ca rama ferestrei cu vitralii –, ei

nu-i vor schimba destinul nici cu o câtime de secundă; după cum nici privirea ei pierdută, care-a sădit aceşti copaci înăuntrul ei, n-ar putea împiedica dispariţia lor, dacă mâine-ar fi doborâţi pentru ca, în sfârşit, să se treacă la lărgirea străzii. Iar năvala luminii proaspete îi va şterge din minte până şi amintirea lor. Timpul este elementul în care trăim, nu-i vreun invadator care-a greşit adresa. Ce prost e, i-au trebuit treizeci şi şase de ani să-nceapă să se dumirească, îşi întoarce capul de la fereastră şi zice, aşa, ca să se afle-n treabă:

— Întoarcerea lui Mim precis îl bucură pe papsi.

Cât timp el a tăcut, mami a adormit cu capul răsturnat pe pernă, cu nările de-un roşu-sângeriu contrastând cu albul aşternutului.

Coboară la parter şi-şi face un sendviş cu unt de arahide. Îşi toarnă un pahar cu lapte. Are sentimentul că locuinţa lor e astfel construită încât, cu paşii lui, ar putea-o zdruncina pe mami şi-ar putea-o arunca-n abis. Coboară-n pivniţă şi-şi găseşte vechea minge de baschet, ba, minune şi mai mare, chiar şi pompa cu acul înfipt în valvă. Deşi fragile, lucrurile rămân fidele pe termen lung. Panoul de baschet e tot acolo, fixat de peretele garajului, dar inelul a ruginit odată cu trecerea anilor şi şuruburile au slăbit, aşa că, după primele aruncări în forţă, marginea panoului se lasă-n jos. Totuşi, continuă să zburde şi începe să-şi recapete îndemânarea de-altădată. Sus şi degajat, sus şi degajat. Imaginează-ţi-o căzând dincolo de marginea inelului, uită că ai de-a face cu un cerc. E o zi al naibii de cenuşie, aşa că lumina e de-o uniformitate plăcută. Se visează jucând într-un meci televizat; ciudat, când te uiţi la tembelizor, la jucătorii profesionişti, îţi dai seama după încordarea musculaturii lor dacă va fi o aruncare reuşită. Mim coboară în curte pe uşa din spate, vine spre el pe aleea de ciment. E îmbrăcată într-o jachetă neagră, simplă, cu revere late, pătrăţoase, şi-o fustă neagră care-i vine până la genunchi. Genul de ţinută care i-ar plăcea unei grecoaice. O văduvă clasică.

— E nouă? O întreabă el.

— Mi-am luat-o de la Kroll's. Sunt complet rupţi de ce se-ntâmplă pe Coastele de Est şi de Vest, dar boarfele lor sobre sunt la juma' de preţ.

— Te-ai văzut cu amicul Chas?

Mim îşi lasă poşeta din mână, îşi scoate mănuşile şi-i face semn să-i dea mingea. În liceu, Rabbit îi dădea zece puncte avans, când jucau douăşunu. În copilărie, la sport, Mim era agilă şi robustă, în ciuda picioarelor ei în x, şi-ar fi avut rezultate mai bune dacă n-ar fi cules el deja toţi laurii.

— Şi cu amica Janice, răspunde ea şi-aruncă la coş.

Ratează la mustaţă. Rabbit îi pasează mingea.

— Dă-o mai lobată, o sfătuieşte el. Unde-ai văzut-o pe Jan?

— Ne-a însoţit la restaurant.

— V-aţi păruit?

— Nu tocmai. Am băut cu toţii Martini şi *retsina* şi ne-am făcut mangă. E de-a dreptul nostimă, ceea ce-i o noutate, zice Mim, mijindu-şi ochii spre coş. Cică vrea să-nchirieze un apartament unde să stea fără Charlie, ca să-l poată primi pe Nelson.

De data asta, mingea loveşte interiorul panoului şi toate şuruburile slăbite se zgâlţâie, şi mai slăbite.

— O să mă lupt pentru el până-n pânzele albe.

— Nu fi aşa de-nverşunat. N-o să se-ajungă acolo.

— Vezi să nu! Ce puşca mea, eşti micuţa Ştie-Tot?

— Mai încerc o dată.

Sânii îi tresaltă, împungându-i reverele jachetei, în timp ce-aruncă în sus mingea murdară. S-a pornit o ploaie măruntă. Mingea şterge plasa, adică ar şterge-o, dacă panoul ar avea aşa ceva.

— Cum ai putut să i-o pui lui Stavros cu Janice de faţă?

— Am trimis-o înapoi la taică-su.

El îşi dorise ca întrebarea să sune brutal, nu să capete un răspuns.

— Biata Janice, spune el. Cum i-o fi plăcând să fie întrecută într-ale preacurviei?

— Ţi-am mai spus, nu fi înverşunat. Mâine plec. Treaba asta o ştiu şi Charlie, şi Janice.

— Mim! Nu se poate, aşa de repede? Cum rămâne cu ei? Întreabă el, arătând spre casă.

Privită din spate, casa e înaltă cât un bloc, dar partea asta dosnică e ca vai de ea, o

dărăpănătură de şindrilă şi smoală complet nepotrivită cu faţada solidă dinspre stradă.

— O să le frângi inima.

— Ştiu c-o să plec. Viaţa mea e acolo, nu aici.

— Acolo n-ai nimic, în afară de-o gloată de haidamaci în călduri şi riscul de-a te face cu vreo boală venerică.

— Of, noi suntem nişte oameni curaţi. Nu ţi-am povestit? Suntem cu toţii obsedaţi de igienă.

— Mda… Mim, povesteşte-mi altceva. Nu te saturi niciodată de-atâta futai? Vreau să zic – adaugă, vrând să-i arate că-i sincer cu ea, nu mitocan –, m-aş aştepta să te mai şi saturi.

Ea-l înţelege şi-i răspunde cu sinceritate fraternă.

— La drept vorbind, nu. Nu mă satur. Când eram mică, credeam că te mai şi saturi, dar acum, ca femeie, văd că, zău, nu mă satur. Aşa suntem făcute. Aşa-s făcuţi oamenii. Există o legătură. Desigur, mai sunt şi momente de oboseală, însă chiar şi-atunci se-ntâmplă lucruri drăguţe. Oamenii vor să fie drăguţi, n-ai băgat de seamă? Nu vor să fie căcănari şi-atâta tot; trebuie să găseşti o cale să-i faci să se simtă bine. Trebuie să-i ajuţi.

În aer liber, prinşi în lasoul rimelului, ochii ei arată mai tineri decât ar avea dreptul.

— Păi, da, bine, îngaimă el; simte nevoia s-o ia de mână, să fie ajutat.

Odinioară, ca frate, se temea să n-o vadă căzând în cariera de piatră, dac-o să-i dea drumul, şi-i dăduse drumul şi ea chiar căzuse, iar acum îi zice că totu-i în regulă, totu-i făcut să cadă. Mim pufneşte-n râs şi-şi continuă peroraţia:

— N-am fost niciodată aşa de sensibilă ca tine. Ţii minte că-ţi făcea silă mâncarea amestecată, ţi-era greaţă când sosul de mazăre se-atingea de friptură sau mai ştiu eu ce? Iar atunci când ţi-am spus că toată mâncarea trebuie terciuită ca voma, înainte de-a fi înghiţită, aproape că n-ai mai mâncat o săptămână.

— Nu mai ţin minte. Stavros e grozav, ai?

Mim îşi ridică mănuşile albe din iarbă.

— E drăguţ, zice ea, plesnindu-şi palma cu mănuşile, scrutându-şi fratele. Şi-n plus… adaugă ea.

— Ce? O descoase Harry, aşteptându-se la tot ce poate fi mai rău, la lovitura care nu va mai lăsa nimic în urmă.

— I-am cumpărat lui Nelson o motoretă. Nimeni din casa asta uitată de Dumnezeu nu pare să-şi aducă aminte de chestia asta, dar mâine-i ziua lui de naştere. Împlineşte treisprezece ani, ce mama naibii! *E adolescent.*

— Nu se poate, Mim! Vrei să moară? La noi, nici nu-i legală treaba asta.

— O să fie livrată vineri, la locuinţa familiei Fosnacht. Se vor putea plimba amândoi cu ea prin parcare, dar va fi proprietatea lui Nelson. Bietul copil merită şi el *ceva,* pentru câte-a îndurat din cauza ta.

— Eşti o supermătuşă.

— Iar tu eşti atât de tăntălău, că nici nu-ţi dai seama că plouă.

Sprintează prin burniţa tot mai întunecoasă, tot cu picioarele-n x şi tot agilă, pe alee, prin curtea lor îngustă din spatele casei, şi urcă treptele înalte şi strâmte ale verandei din spate. Harry strânge mingea-n braţe şi-o urmează.

În casa părintească, Rabbit nu numai că revine la obiceiurile de-a mânca sendvişuri cu unt de arahide, de-a bea cacao şi de-a trândăvi în pat, după ce se sting zgomotele plecării lui papsi şi Nelson; se trezeşte masturbându-se consecvent. Camera însăşi o cere: o odăiţă lungă, despre care odinioară-şi închipuia că-i un vagon de tren tras prin noapte. Singura ei fereastră dă spre aleea întunecată dintre case. În copilărie, din camera asta se uita la transperantul de la fereastra camerei situate la nici doi metri distanţă, în care stătea micuţa Carolyn Zim. Alde Zim, ăştia, erau păsări de noapte. În unele seri, Carolyn se ducea la culcare mai târziu decât el, deşi el era cu trei ani mai mare, şi-atunci se zgâia prin fasciculele înguste de lumină, căutând strălucirea trupului ei dezgolit. Dacă-şi lipea faţa de geamul îngheţat de lângă perna lui, izbutea să vadă destul de greu, pieziş, şi camera domnului şi-a doamnei Zim, iar într-o seară desluşise o zbatere rozalie care e posibil să fi fost o-mpreunare. Aproape în fiecare dimineaţă însă, îi auzeau pe soţii Zim certându-se la micul dejun, iar mami se întreba cât o să mai reziste căsnicia lor. Asemenea oameni pur şi simplu n-aveau cum să se împreuneze. Pe vremea aia, această cameră era ticsită

de sportivi, mai ales de jucători de baseball, iar fotografiile lor soseau mai ales pe copertele revistelor şcolare, erau acolo Musial şi Dimag, Luke Appling şi Rudy York. Un timp avusese şi o colecţie de timbre, o amintire insolită, albumul acela mare, albastru, cu coperţi moi, căsuţele de hârtie cerată şi plicurile de hârtie cerată, burduşite de grămezi de timbre ştampilate, din Muntenegru şi Sierra Leone. Pe-atunci se visa călătorind în toate ţările lumii şi trimiţându-i lui mami câte-o ilustrată din fiecare, cu câte-un timbru. Era îndrăgostit de ideea de-a călători, de-a alerga, de geografie, de jocurile de Parcheesi şi Safari şi de toate cele cu o tablă pe care dai cu zarul şi-apoi muţi; senzaţia de vagon de tren era atât de vie, încât aproape că şi vedea cum tremură şi se clatină ritmic lumina gri-gălbuie de deasupra lui. Şi totuşi, fuga a ajuns o crimă, în jocul la care-a ajuns să se priceapă cel mai bine.

Afişele i-au fost date jos de pe pereţi, cât a fost plecat în armată. Urmele lăsate de pioneze au fost acoperite cu vopsea. Laleaua de sticlă jivrată a fost înlocuită de un cerc fluorescent, care bâzâie şi pâlpâie. Mami i-a transformat camera într-un fel de depozit de vechituri: o maşină de cusut Sânger cu pedală, un teanc de *Reader's Digest* şi *Family Circle*, o lampă cu picior, a cărei dulie spartă atârnă ca un cap de găină ce se mai ţine într-un tendon, fotografii deprimante, cu păduri englezeşti şi palate italiene, unde el n-a ajuns niciodată, pătuţul pliant de la Sears, pe care-a dormit Nelson la taică-su în cameră cât a fost Mim în vizită. Marţi, când a plecat Mim, năucit de norocul ce dăduse peste el, de-a fi proprietarul unei motorete în West Brewer, puştiul s-a mutat înapoi în camera ei, lăsându-l pe Rabbit în seama amintirilor şi-a fanteziilor sale. Ori de câte ori se masturbează, trebuie să-şi imagineze că şi-o pune cu cineva. Pe măsură ce înaintează-n vârstă, oamenii-n carne şi oase nu-l mai stimulează-ndeajuns. A-ncercat s-o viseze pe Peggy Fosnacht, căci cu ea a avut de-a face de curând, e bună, tremură ca piftia; dar amintirea ei îi reînvie în memorie faptul că n-a făcut nimic pentru ea, nu i-a dat un telefon, n-are niciun chef să-i dea, i-a lăsat Fury-ul albastru în subsol şi l-a pus pe Nelson să-i dea cheia, de groază să nu dea ochii cu ea, femeia l-a sedus, flăcăruia albastră care-a făcut-o să-i dea lămâiţa-n foc s-a-ntins şi s-a transformat în vâlvătaie. Mintea îi sare înapoi ca friptă ori de câte ori se gândeşte la foc. Nici pe Janice nu şi-o poate reînvia în minte; în afară de scobitura taliei, ce imită coborâşul şi suişul păsării în zbor, sub palma lui, în pat, tot ce-a mai rămas din ea este o beznă încâlcită, amăgitoare, în care nu-ndrăzneşte să se-aventureze. Se-apucă să plăsmuiască în imaginaţie o başoaldă de negresă, grăsană, dar nu o grăsană îngălată, ci una musculoasă, cu trăsături masculine, cu o urmă de mustaţă şi-un incisiv ciobit. De regulă, îl călăreşte ca un Buddha zâmbitor, rotindu-şi domol bucile, frecându-şi-le de coapsele lui, iar uneori se-apleacă spre el în aşa fel, încât sânii ei babani, de culoare cafenie, i se leagănă deasupra feţei ca nişte mănuşi de box cu vârfuri sensibile. În închipuirea lui, el şi balabusta asta curviştină tocmai se-amuză de-un banc; ea se topeşte de râs şi buna dispoziţie îi sfâşie şi lui pieptul, iar camera în care se află nu e una ca oricare alta, ci un fel de pod înalt, poate-o şură, cu ferestre rotunde, îndepărtate, prin care pătrunde o lumină colburoasă, şi cu grinzi de care-atârnă funii, zici că-s aproape spânzurători. Deşi, de obicei, ea e deasupra şi el începe uneori pe spate, imaginându-şi că degetele lui sunt buzele ei, când ajunge la orgasm, se rostogoleşte pe-o parte şi-şi mişcă frenetic şoldurile, în poziţia misionarului. Niciodată nu s-a simţit în stare să ejaculeze stând pe spate; senzaţia e prea explozivă, de zvâc prea puternic, e strigător la cer de chitită-n sus. Dumnezeu se află acolo, întinzându-şi aripile pufoase ca deasupra unui pătuţ de bebeluş. Mai bine se-ntoarce pe burtă şi-şi dă sămânţa-n iad. Ah, pizdă neagră, babană, cu buze purpurii ca lipitorile. Cu dinte de aur.

Când zeiţa asta neagră şi cumsecade refuză, în urma atâtor fantezii, să-i reapară îndeajuns de viu, încearcă să şi-o imagineze pe Babe. În timpul scurtei sale şederi, Mim i-a spus pe nepusă masă, după ce i-a ascultat povestea, că el ar fi trebuit să şi-o pună cu Babe; totul fusese aranjat şi spre asta îl împingea inconştientul lui. În închipuirea lui Harry însă, Babe are degete subţiri, reci ca fildeşul, nu pare să aibă nicio gaură moale, e toată numai cochilie. Iar ridurile de pe chipul *ei* sunt rodul unei înţelepciuni care pe el îl inhibă. Îi iese mai bine mişcarea derulând în mintea lui un film în care nu apare, imaginându-şi alte două personaje, pe Stavros şi pe Mim. Oare cum şi-au tras-o? Parcă şi vede Toronado-ul alb cum goneşte pe Eisenhower Avenue şi opreşte la numărul 1204. Coboară amândoi, portierele albe se trântesc cu zgomot sălbatic, intră-n casă, urcă la etaj, Mim e prima. Nici nu catadicseşte să se întoarcă pentru un sărut preliminar; se dezbracă rapid.

Rămâne în picioare în lumina amiezii, senină şi relaxată, picioarele i se-ating la nivelul genunchilor, sânii cu sfârcurile lăsate-n jos şi cu areolele spuzite de mici protuberanţe (a pândit-o şi i-a văzut sânii) i-au rămas adolescentini şi micuţi, n-au alăptat niciodată. Stavros se dezbracă mai lent, impasibil, îşi păzeşte inima, îşi pune pantalonii la dungă, ca s-arate impecabil când se întoarce la salonul auto. Are spinarea păroasă, cu volburi întunecate pe omoplaţi. Are puia groasă şi străbătută de vene umflate ca funia, bleagă, dar irezistibilă când dă să se scoale, dibaci aţâţată de Mim; glasurile puse pe şagă amuţesc; îşi imaginează cum norii după-amiezii adumbresc chipurile în nuanţe de sepia ale grecilor străvechi, de pe mesele acoperite cu macrameuri; vede cum vaginul lui Mim, cu flocii lui de culoarea blănii de şobolan (nu, acolo jos nu e blondă ca mierea), hăpăie puia noduroasă a bărbatului, vede cum degetele ei neîmpodobite cu inele îi împing coaiele mai sus, tot mai sus, în pizda ei hulpavă, lăbărţată, şi ejaculează, în adolescenţă, asta-i dădea senzaţia unui zbor în cosmos, simţea că pică-n cap stors de sevă, imponderabil, dar acum a ajuns doar eliberarea ordinară a furiei, o serie de ţipete înăbuşite în cearşaful protector, nişte pietre aruncate într-o fereastră acoperită de scânduri bătute-n cuie. În tăcerea de după, aude un fel de clinchet, o vibraţie muzicală discretă, ce cu greu poate fi identificată drept aparatul stereo al vecinilor care mişună desculţi alături, în cealaltă jumătate a casei.

Într-o seară, în timp ce-şi lasă trupul purificat să plutească pe undele radio, numai ce apare Jill, se apleacă deasupra lui şi-l mângâie. Întoarce capul s-o sărute pe coapsă, dar ea dispare. Ea e însă cea care l-a trezit, cu prezenţa ei, iar prin această fisură în moartea ei îi revin în minte o mie de detalii; cârlionţi de păr, expresii ale feţei, glasul ei gingaş luând acute în timp ce zdrăngănea la chitară. Îi răsar în minte şi se-ntrupează în memoria lui detaliile neînsemnate ale făpturii ei, care înainte îi păreau uşor respingătoare, micile spaţii dintre dinţii ei, picioarele dolofane, netezimea ca de măr a fundului ei, ce-aducea cu o felicitare de Sf. Valentin, acel nu ştiu ce elegant al buzelor ei scorojite, rochia albă, nespălată, pe care-o purta la nesfârşit. Îşi aminteşte vremurile când, pe pat, întinsă pe pat, devenea una cu razele lunii, trupul ei tânăr abia-ncepea să-nveţe ce-nseamnă să simţi, terminaţiile ei nervoase încă se răsuceau asemenea ferigilor la sosirea primăverii, avea o duritate care-l descuraja, era un fruct mult prea proaspăt pentru a se putea dărui cu uşurinţă. Îl doare să-şi aducă aminte de clipele când chipul ei era îngândurat. De felul ei de-a-i arăta consideraţie filială, cu care-o rugase să-l slăbească. De ce? El se-nchisese în sine în semn de protest şi nu-şi dorea s-o audă lansându-i o provocare. Era nepregătit, suferise un afront. Las' să i-o tragă Cristosul negru; el se convertise la neîndurare, erau un miliard de pizde, iar el era unul singur. Încearcă să-şi închipuie scena aceea frumoasă, pe Jill şi pe Skeeter aşa cum îi văzuse odată în lumina puternică a veiozei, dar, în fantezia de-acum, Rabbit se scoală de pe scaun şi li se alătură, să le fie tată şi amant, iar ei se îndepărtează de el, ca hârtia şi cerneala ce se învârt şi-o clipă se întâlnesc pe rotativă. JILL REVINE. *Angstrom îi simte prezenţa.* Îl atinge cu răsuflarea ei, în timp ce el stă în patul lui din copilărie şi, de data asta, Harry nu mai face greşeala de-a se întoarce cu faţa la ea, îşi ridică încetişor mâna de lângă corp, dă să-i atingă pletele, în locul unde-ar trebui să i se reverse. Izbucneşte-n plâns când, trezindu-se, îşi vede mâna întinsă-n gol; simte cum îl năpădeşte durerea din stomacul făcut ghem, din gâtlejul răguşit, din ochii injectaţi; amintirea ochilor ei verzi ca iarba, a privirii ei filiale, pierdute, ce-aştepta de la el mai mult decât oblăduire, îl orbeşte, îl face să lase pe aşternut pete ce nu trebuie şterse, până dimineaţă vor fi invizibile. Şi totuşi, ea a fost aici, i-a simţit răsuflarea şi prezenţa. Va trebui să-i povestească şi lui Nelson. Mâine-dimineaţă. Cu această hotărâre fantastică, se destinde şi, cu un tremur halucinant, îşi lasă camera să fie cuplată la o locomotivă şi trasă către vest, către deşert, acolo unde este acum şi Mim.

— Ştoarfa dracu'! înjură Janice. De câte ori i-ai tras-o?

— De trei ori, răspunde Charlie. Şi, cu asta, basta. E una dintre regulile ei…

Iată frântura de conversaţie ce-o bântuie pe Janice în noaptea asta, când nu poate s-adoarmă. *Farmazoana* aia de soră a lui Harry s-a-ntors la produs, dar influenţa ei s-a întins asupra lui Charlie ca o boală molipsitoare. Se potriveau atât de bine! Dumnezeule, nu i-au spus niciodată, nici maică-sa, nici taică-su, nici surorile medicale de la şcoală, doar filmele au încercat să-i spună, dar n-au putut să-i arate, cel puţin, nu până de curând, cât de minunată poate fi dragostea. Câteodată-i sare icra din biboanţă numai când se gândeşte la el, iar alteori ţine la

nesfârşit, când sunt împreună. E de-a dreptul minunat felul lui domol de-a o pătrunde, tot timpul îi murmură vorbe dulci, o vinde bucată cu bucată ei înseşi. Bărbaţii folosesc expresia „a da la buci “, pe care n-a priceput-o până la Charlie, până n-a simţit-o pe pielea ei, se şucărea pe Harry că nu e-n stare să facă să fi se-atingă pelvisurile, sau să-l ţină ceva mai mult, aşa că el a sfârşit prin a o-nvinui că nu se gândeşte la el când şi-o trag, totul era adânc în trupul ei, acolo unde-au apărut bebeluşii, unde se-ntâmplă totul, îşi aminteşte cum, să fi fost cu Nelson sau cu mititica de Becky, i-au zis să-mpingă şi era destul de jenant să te scremi aşa când nu erai obişnuită, dar, de durere, a cuprins-o panica în aşa hal, că nici nu i-a mai păsat ce iese din ea, iar de ieşit, a ieşit un bebe mic, roşu la faţă şi-atât de posac, de-ai fi zis că l-au întrerupt de la cine ştie ce activitate desfăşurată înăuntrul ei. Îi era silă s-audă lumea rostind chestii de genul „ia-o-n cur “, o treabă pe care bărbaţii şi-o făceau unul altuia în puşcărie sau în armată, unde singurele femei sunt galbene şi ţipă la margine de drum cu prunci în braţe şi stau pe vine, vrând s-ajungă odată la un closet, scârboasă chestie, dar pe Charlie chiar îl lasă să-i dea la buci, el o replămădeşte de la fund în sus, îşi simte baza fiinţei ca nouă, temelia vieţii. Pe urmă însă, când încearcă să-i spună toate astea, el dă drăgălaş din umeri şi susţine că e un lucru la-ndemâna oricui, o şmecherie ca aceea cu chibriturile, cu care-şi distrează nepoţii, făcându-i să fie ei cei care ridică ultimul băţ, în loc să accepte tristul adevăr că nimeni pe lumea asta (Harry întotdeauna-şi făcea griji apropo de cât de largă-i lumea, bătându-şi capul cu chestii de genul: la ce depărtare sunt situate stelele şi Luna şi cum vor comuniştii să vâre pe toată lumea într-un sac negru, ca să nu mai poată respira), nimeni în afară de Charlie nu i-ar putea face asta, s-a născut pentru el, fără nicio exagerare. Când încearcă să-i redea trăirile ei, să-i spună cât sunt de unici şi de sacri, rămâne o vreme tăcut, dând din mâinile alea superbe, doar când îl vede cum îşi împreunează degetele mari rămâne fără glas, şi-şi ia de pe umeri responsabilitatea de a-i da un răspuns ca şi cum şi-ar da jos pelerina.

— Cum ai putut să-mi faci una ca asta? L-a întrebat ea.

— Nu ţie ţi-am făcut-o, i-a răspuns el, ridicând din umeri. Ei i-am făcut-o. Pe ea am înşurubat-o.

— De ce? De ce?

— De ce nu? Şezi blând. N-a fost cine ştie ce. La prânz a fost dată naibii de nostimă, dar, de-ndată ce-am ajuns în pat, i-a stat termostatul. Era ca şi cum aş fi mozolit o bucată de cauciuc.

— Of, Charlie! Zi ceva, Charlie. Spune-mi de ce mi-ai făcut asta.

— Nu mă mai fute la cap, tigroaico!

Îl făcuse să se culce cu ea. Făcuse totul pentru el. Îl adorase, voise să-şi verse năduful că mai mult de-atât nu putea face pentru el, fiindcă şi trupurile au limitele lor. Deşi îi smulsese iubitului ei sămânţa, nu reuşise să-i smulgă şi mărturia că, pentru el, dragostea lor reprezenta ceva absolut, întocmai ca pentru ea. Îi spusese pe-un ton îngrozitor, văicărindu-se, dar exultând în acelaşi timp:

— De dragul tău, am renunţat la lumea-ntreagă!

— O poţi recâştiga.

— L-am distrus pe bărbatu-miu! A apărut în toate ziarele.

— N-o să moară dintr-atâta. E-o panaramă de om.

— Mi-am făcut părinţii de râs.

La care el îi întorsese spatele. Cu Harry, de regulă, ea era cea care-ntorcea spatele. E greu să te cuibăreşti la pieptul lui Charlie, e prea vânjos; e ca şi cum te-ai agăţa de-o stâncă alunecoasă, plină de muşchi. Se scuzase la modul:

— Tigroaico, sunt rupt de oboseală. Toată ziua m-am simţit nasol.

— Nasol în ce sens?

— Nasol, până-n străfundul fiinţei mele. Nasol de tot.

Iar când l-a simţit că-i scapă şi se cufundă-n somn, s-a înfuriat atât de tare, încât a sărit goală din pat, i-a răcnit vorbele de dragoste pe care le-nvăţase de la el, a dat de pământ cu poza înrămată a unei mătuşi moarte, aşezată pe-o măsuţă de toaletă, a decretat că orice bărbat cu bun-simţ s-ar fi *oferit* măcar s-o ceară de nevastă acum, ştiind că oricum n-o să accepte, a tulburat liniştea apartamentului cu chestii care-i reverberează în insomnia ce-a cuprins-o, aşa că întunericul se cutremură între palpitaţiile farurilor ce trec neobosite pe Eisenhower Avenue. Priveliştea ce i se înfăţişează la fereastră, în spatele apartamentului lui Charlie, e cu totul neaşteptată, un cot al râului Running Horse, zici că-i o tăietură într-un material, cu nişte

rezervoare de benzină de culoarea elefantului plasate-n zona mlăştinoasă de lângă groapa de gunoi, apoi un cimitir micuţ, cu cruci nu de piatră, ci de fier, de jur împrejurul unei biserici cu două cupole înalte, de-a cărei existenţă habar n-avusese. Traficul din faţă nu conteneşte niciodată. Janice şi-a petrecut toată viaţa în vecinătatea Brewerului, dar n-a mai locuit niciodată chiar în oraş şi credea că toată lumea se duce la culcare la zece seara, iar acum era surprinsă de felul cum freamătă oraşul de-atâta trafic, aidoma inimii ei, care, chiar şi-n somn, îşi revarsă prinosul de iubire.

Se trezeşte. Perdelele de ia fereastră sunt argintii. Luna e un bolovan îngheţat, suspendat deasupra lui Mt. Judge. Patul pe care-i întinsă nu-i al ei; îşi aminteşte că-i al ei, de când oare? Din iulie. Dintr-un motiv sau altul, doarme cu Charlie întins în stânga ei; Harry întotdeauna dormea în dreapta ei. Limbile fosforescente ale deşteptătorului electric de pe noptiera lui Charlie indică o oră trecută de două. Charlie zace cu faţa-n sus, scăldat de razele lunii. Îi atinge obrazul. E rece. Îşi lipeşte urechea de gura lui şi nu-i aude răsuflarea. E mort. Îşi zice că, pesemne, visează.

Pe urmă, pleoapele îi flutură, stârnite parcă de atingerea ei. În penumbra îngheţată, ochii lui par să nu vadă, lipsiţi de pupile. Lumina lunii se reflectă într-un peticuţ lichid din colţul exterior al unui ochi. Geme şi Janice îşi dă seama că gemetele lui au trezit-o din somn. Nu-s zgomote ce-i ies c-aşa vrea el, ci horcăieli născute dintr-o apăsare grea, ce-l răscoleşte până-n străfundul pieptului. Când o vede că stă proptită-n cot şi se uită la el, îi zice: — Sal'tare, tigroaico. Doamne, ce rău mă doare!

— Ce te doare, iubitule? Unde te doare?

Respiră atât de sacadat, încât aerul aproape că-i arde gâtlejul. Tot spaţiul cuprins între colţurile camerei pare un cristal gata să se facă ţăndări la cea mai mică mişcare greşită.

— Aici.

Parc-ar vrea să-i arate unde-l doare, însă nu-şi poate mişca braţele. Pe urmă, tot trupul i se arcuieşte-n sus, zgâlţâit parcă de-o forţă exterioară invizibilă. Janice priveşte grăbită-n jur, caută din ochi prezenţa mută care-i supune la cazne, vede înc-o dată perdelele de dantelă cu model înflorat, medalioanele întreţesute, pe fundalul albastru al felinarului de pe stradă şi, pe fundalul cu reflexii albăstrui al măsuţei de toaletă, siluetele spălăcite, pătrăţoase, înrămate ale mătuşilor, unchilor şi nepoţilor. Răsună din nou geamătul, urmat de arcuirea dureroasă a trupului: zici că-i un peşte prins, cu cârligul adânc înfipt în inimă.

— Charlie! Ai nişte pastile pe undeva?

— Nişte pastile mici, albe, îngaimă el printre dinţi. Pe raftul de sus. În dulăpiorul din baie.

Cuprinsă de panică, are senzaţia că încăperea se zgâlţâie şi se hâţână. Podeaua face valuri sub picioarele-i desculţe; cămăşuţa de noapte pe care şi-a pus-o după scena jenantă de mai devreme îi pişcă, parcă mustrând-o, pielea înfierbântată. Uşa de la baie e încleiată. Tocul uşii o izbeşte puternic în umăr. Nu nimereşte cablul cu întrerupătorul, bâjbâie cu mâna-n întuneric; pe urmă-l nimereşte, iar cablul saltă-n beznă şi, în timp ce-aşteaptă să-şi termine pendularea şi să-l prindă, Charlie geme din nou, icneşte mai rău, săgetat de-o durere mai intensă. Întrerupătorul îi găseşte degetele şi ea îl acţionează; lumina se năpusteşte asupra ochilor ei, simte cum aceştia i se contractă atât de rapid, încât o ustură, dar nu-şi îngăduie răgazul de-a clipi, caută frenetic cu privirea pilulele albe. În dulăpior, descoperă comoara unui om bolnav. Toate pastilele sunt albe. A, nu, unele-s de aspirină; altele-s galbene şi străvezii, sunt capsulele alea cu o sută de bobiţe ce combat alergia. Aha, astea tre' să fie; deşi borcănelul n-are etichetă, capacul de plastic etanş pare important Fiecare pastilă are inscripţionate nişte litere roşii, minuscule, dar nu-şi permite să le citească, mâinile-i tremură prea tare, astea tre' să fie; răstoarnă borcănelul şi cinci pastile i se rostogolesc în palmă, ba nu, şase, şi se-ntreabă de ce şi-o fi pierzând timpul cu număratul lor, încearcă să bage câteva pe gâtul de sticlă îngust, dar tot trupul îi palpită atât de tare, că toate articulaţiile i-au înţepenit în încercarea de a-l susţine. Caută un pahar şi nu vede niciunul, aşa că ia capacul pătrat de la Water Pik şi, total aiurea, lasă apa să curgă, să se răcească, apoi îşi udă palma când închide robinetul, aşa că pastilele se-mbibă de apă, se-nmoaie şi-i pătează pielea încreţită a mâinii făcute căuş. Trebuie să le ţină pe toate într-o singură mână, şi pastilele, şi capacul de Water Pik din care apa dă să se verse, să şi-o elibereze pe cealaltă să poată-nchide uşa de la baie, să stingă lumina, ca să nu-i bată-n ochi lui Charlie. Acesta îşi saltă capul cu greu,

cam la vreo doi centimetri de pernă, şi priveşte pastilele ce se topesc în palma ei, după care bombăne:

— Nu astea. Alea *micuţe* şi alb.

Încearcă să schiţeze un zâmbet. Capul îi cade la loc. Muşchii gâtului îi înţepenesc. Zgomotul pe care-l scoate acum e cu o octavă mai înalt, ca de femeie. Janice îşi dă seama că n-are timp să se ducă înapoi, să-şi reia căutările, horcăitul lui e într-un registru prea alto. Îşi dă seama că de-acum nu mai depind de chimicale; sunt, pur şi simplu, spirite şi ea trebuie să facă o minune. Îşi simte trupul ca de plumb, îşi aminteşte cum i-a spus Harry că pe ce pune ea mâna moare. Totuşi, o presiune venită din spate, ca o leapşă după ceafă, o-mpinge brusc înainte, cu un ţipăt la fel de ascuţit ca geamătul lui, şi-l acoperă cu trupul ei, pe el, care de-atâtea ori a acoperit-o pe ea; el s-a metamorfozat într-o gaură uriaşă, numai bună de umplut cu dragostea ei impetuoasă. Îşi doreşte ca inima ei să străbată pereţii din oase şi să imprime propriul ritm inimii lui. Charlie scrâşneşte din dinţi, „Dumnezeule", se forţează să se-agaţe de ea de parcă i-ar da mustul în fiert, iar ea îl învăluie cu un calm nemaipomenit, cu trupul ei îndestulător, cu o căldură, o umezeală şi-un puls suficient de puternice pentru a vindeca această rană mare cât un om, iubindu-i toată lungimea şi lăţimea, iubindu-i glasul imperturbabil şi mâinile puternice şi îndemânatice şi iubindu-i vârtejurile părului, iubindu-i unghiile-ngrijite şi punguţa smeadă a bărbăţiei lui, cu pielea ca de găină, iubindu-i fragilitatea corporală, atât de ameninţătoare, acest zăvor în calea ei. Ea a devenit o poartă a iubirii ce se revarsă năvalnic la vale; se simte dizolvându-se fărâmă cu fărâmă, aidoma unui micuţ stăvilar de noroi într-un jet de apă. Îi simte inima zbătându-se ca o pradă ţintuită la pământ şi-l ţine pironit acolo. Deşi el s-a preschimbat într-un diavol şi-a ajuns o gaură mai mare şi decât o carieră de piatră, zvâcnind apoi în sus, chinuit de durere, rece ca un sloi de gheaţă, ea nu se dă bătută; se lăţeşte mai mult, să-i cuprindă marginile toate, apoi se-nmoaie, cât să-i absoarbă junghiul de durere. N-o să-l lase s-o părăsească. În cameră există o a treia persoană, o persoană care-o cunoaşte de când lumea şi care, pân-acum, s-a uitat la ea de sus; prin ochii ei se vede plângând, se-aude implorându-l: *Pleacă*, *pleacă!* Pe diavolul ce se zvârcoleşte în trupul iubitului ei.

— Pleacă! Rosteşte ea cu glas tare.

Trupul lui Charlie îşi schimbă tonusul. E mort. Ba nu, îşi încordează auzul şi-i prinde, în colţul gurii, respiraţia şuierată. Fruntea îi e brusc acoperită de sudoare, la fel şi umerii, şi pieptul, şi sânii ei, şi obrajii, acolo unde şi i-a lipit de-ai lui. Picioarele lui se destind.

— OK, mormăie el.

Ea-şi ia inima-n dinţi şi se dă încetişor jos de pe el, îl acoperă până la bărbie cu păturile pe care mai devreme le-a tras la o parte, ca să-i dezvelească pieptul.

— Să-ţi aduc pastilele bune?

— Imediat. Da. Nitroglicerină. Tu-mi aduseseşi Coricidin. Pastile de răceală.

Ea-şi dă seama că grimasa lui s-a vrut un hohot de râs, fiindcă acum îl vede zâmbind. Are dreptate Harry. E o proastă.

Ca să-i alunge privirea îndurerată, Stavros îi zice:

— Nasoală senzaţie! O apăsare mai cumplită ca o menghină, îţi taie respiraţia, la cea mai mică mişcare te simţi mai rău, îţi simţi inima. E ca şi cum ar ţopăi un animal în tine. Nebunie curată!

— Mi-a fost frică să plec de lângă tine.

— Te-ai descurcat formidabil. M-ai readus la viaţă.

Îşi dă şi ea seama că aşa stau lucrurile. Cu ocazia asta, i s-a şters stigmatul de înger al morţii. S-a simţit străvezie, ca în toiul unui futai, iar apoi a simţit cum o cuprinde o pace palpabilă. Ca după un futai, îi face-n joacă un inventar anatomic, îi şterge sudoarea vitală ce-i acoperă pielea, îşi trece un deget peste nasul lui.

— Nebunie curată, repetă Charlie, ridicându-se în capul oaselor, se răcoreşte, răsuflă greu, ajuns la liman.

Se cuibăreşte lângă el şi-o podideşte plânsul ca pe-un copil. Cu privirea pierdută, mişcându-şi braţele grijuliu, îşi face de lucru cu vârfurile părului, care-i tresaltă pe umeri.

— Eu am fost de vină? îl întreabă ea. Fiindcă ţi-am făcut scandalul ăla-ngrozitor, din cauza surorii lui Harry? Puteam să te omor.

— Nici vorbă, zice el, după care recunoaşte: Trebuie să-mi fac ordine-n toate, că, dacă nu, mă doboară.

— Faptul că sunt aici e-o bramburеală, spune ea.

— Nu-i nimic, tigroaico, răspunde el, fără s-o contrazică întru totul, şi-o trage de păr, smucindu-i capul.

Janice se scoală şi-i aduce pastilele potrivite. Le găseşte la locul lor, pe raftul de sus; ea le căutase pe raftul din mijloc. Charlie ia una şi-i arată cum o pune sub limbă, să se dizolve, în timp ce pastila se dizolvă, face mutra aceea atât de dragă ei, cu buzele ţuguiate de parc-ar ascunde o bombonică. După ce ea stinge lumina şi se bagă-n pat, el se întoarce pe-o rână, s-o sărute. Ea nu are nicio reacţie, e mult prea împăcată. Curând, de pe jumătatea lui de pat i se aude ritmul domol al respiraţiei – a adormit. Pe jumătatea ei, Janice nu are somn. Trează cu fiecare fibră nervoasă a făpturii sale, îşi descâlceşte viaţa. Traficul din stradă se mai răreşte. Pluteşte nemişcată, împreună cu Charlie, deasupra Brewerului; el doarme purtat de vânt, cu inima găunoasă. Data viitoare s-ar putea să nu mai fie în stare să-l menţină în viaţă. Se-ntâmplă minuni, dar nu trebuie s-abuzăm de ele. Iubirea care i-a străbătut fiinţa a fost o minune, singurul lucru care merită s-o însoţească ar fi plecarea ei. Sufletele sunt insaţiabile, trupurile, nu. Ea una s-a săturat, el s-a săturat; mai mult de-atât ar putea fi prea mult. Ar putea ajunge o ucigaşă. El îi zice tigroaică. Pe la ora şase, atmosfera se înseninează. Îi vede fruntea lată, pătrată, părul sârmos, pieptănat în bucle îngrijite, nasul atât de plăcut, încât pare să trădeze un soi de vanitate feminină, gura uşor bosumflată până şi-n somn, cu un firicel de salivă lucioasă ca dâra lăsată de-un melc. Înger şi şoim, plutind în aer, Janice vede că, în vastitatea iubirii ei, a renunţat la singura imperfecţiune posibilă, la obiectul ei. O învăluie propria iubire; se năpusteşte-n picaj, străbătând puritatea acestei iubiri, într-un iureş de pene.

* * *

Mami are telefonul la căpătâiul patului; jos, la parter, Rabbit îl aude cum sună şi-apoi se opreşte, însă maică-sii îi ia ceva timp ca să-l facă să priceapă că el e cel căutat. De-acum nu mai e-n stare să vorbească apăsat, ci doar să scâncească, însă are un baston, un ciomag cu măciulie, intimidant, pe care i l-a adus papsi într-o bună zi de la Magazinul Armatei Salvării din Brewer. Bocăne cu el în podea până i se acordă atenţia cuvenită şi cineva urcă s-o vadă. E de-a dreptul nostimă cum gesticulează cu el şi cum bufneşte.

— Toată viaţa, începe ea. Mi-am dorit. Un baston.

El aude întâi telefonul sunând de două ori şi-abia după aceea răsună, încetişor, bocănitul bastonului; tocmai dă cu aspiratorul pe covorul din camera de zi, încercând să scoată din el praful şi mirosul stătut. În camera lui mami, e şi mai puternic izul ăsta, vitalitatea perversă a mucegaiului. A citit undeva că ceea ce percepem prin miros nu sunt altceva decât nişte fragmente infime din însuşi lucrul respectiv, care ne gâdilă sita din nas, ca un fel de fum ceva mai subtil. Fiecare lucru are un nor al lui, cel al unei flori e mai mare decât cel al unei pietre, cel al unui muribund e mai mare decât al celorlalţi oameni.

— Pe tine te caută, îi zice mami.

Pernele de care se reazemă au alunecat, aşa că acum stă aplecată pe-o parte. Se îndreaptă şi, cum "Janice" e un cuvânt care-ncepe cu un sunet greu de pronunţat pentru muşchii gâtlejului ei, îl lămureşte destul de greu cine e la telefon.

Încremeneşte, în timp ce întinde mâna spre receptor:

— Nu vreau să vorbesc cu ea.

— De ce. Nu.

— Bine, treacă.

Se zăpăceşte de cap văzându-se nevoit să vorbească de-aici, glasul lui Janice îi răsună-n urechi, în timp ce mami şi patul ei cu aşternutul vraişte îi inundă câmpul vizual. Mâinile ei, cu degete învineţite, îl apucă şi-i dau drumul spasmodic; ochii ei, deschişi prea larg, se holbează la el neputincioşi, cu irisurile înconjurate de câte-un cerculeţ alb, subţire, ce seamănă cu un colac de salvare dezumflat.

— Ce mai vrei? O întreabă el pe Janice.

— Ai putea măcar să nu fii aşa de mitocan din prima, îl pune ea la punct.

— Bine, las' c-o să fiu mai încolo. Stai să ghicesc. Mă suni să m-anunţi că, în sfârşit, ai găsit un avocat.

Janice pufneşte-n râs. N-a mai auzit-o râzând de mult, e un zgomot timid, parc-ar încerca să se-nfrâneze la jumătatea lui, ca o jucărie pe elastic.

— Nu, răspunde ea, n-am ajuns pân-acolo. Asta voiai s-auzi?

Nu se mai lasă intimidată cu una, cu două.

— Nici eu nu ştiu.

— Maică-ta e acolo? Sau eşti la paner?

— Da. Sunt sus.

— Mi-am dat seama. Harry – Harry, eşti la telefon?

— Fireşte. Unde-ai vrea să fiu?

— N-ai vrea să ne-ntâlnim undeva, oriunde? Şi continuă grăbită, pe un ton de afaceri: Cei de la asigurări mă sună întruna la mine, la serviciu, cică n-ai completat niciun formular. Mi-au spus c-ar trebui să luăm o hotărâre. Legată de casă, vreau să zic. Taţi încearcă deja s-o vândă, în numele nostru.

— Tipic.

— Şi-apoi, mai e şi Nelson la mijloc.

— N-ai spaţiu să-l cazezi. Tu şi unsurosul tău.

Maică-sa întoarce capul bulversată; îşi priveşte mâinile şi, printr-un remarcabil efort de voinţă, reuşeşte să le stăpânească tremurul necontrolat. Janice pare să se sufoce, trage adânc aer în piept. Azi nu-i poate trânti telefonul în nas.

— Asta-i altă poveste, Harry. Am plecat de la el. E aranjată treaba, totu-i în regulă. Vreau să zic, pe partea asta. Între mine şi Charlie. Acum vorbesc de pe Joseph Street, ultimele două nopţi am dormit aici. Harry?

— Ascult. Sunt la telefon. Ce credeai, bă, c-o să dau bir cu fugiţii?

— Ai mai dat şi-altă dată. Am vorbit ieri la telefon cu Peggy, s-a împăcat cu Ollie, iar *el* a auzit cum că te-ai fi mutat în alt stat, c-ai fi primit o slujbă la un ziar din Baltimore.

— Aş vrea eu.

— Iar Peggy mi-a zis că nu i-ai mai dat niciun semn de viaţă. Cred că se simte jignită.

— Şi de ce-ar fi, mă rog frumos?

— Las* că mi-a spus ea de ce.

— Mda. Are de ce. Hei, e haioasă discuţia asta, dar aveai ceva anume să-mi spui? Vrei ca Nelson să se mute la familia Springer, zi, asta era? N-are decât, la o adică, e…

Are de gând să-i spună că băiatul e nefericit, dar maică-sa e de faţă şi s-ar simţi lezată la auzul acestor cuvinte. Cât e de bolnavă, dar de data asta chiar c-a făcut tot ce i-a stat în putinţă pentru binele lui Nelson.

— Nu ţi-ar face plăcere să te vezi cu mine? îl întreabă Janice. Adică, te-apucă dracii la ideea de-a da ochii cu mine?

Îl pufneşte râsul; până şi lui îi sună ciudat felul cum râde.

— S-ar putea, răspunde el, vrând să spună că s-ar putea să nu-l apuce.

— Păi, hai să ne vedem, îl roagă ea. Vrei să vii aici? Sau să vin eu acolo? Înţelegându-i tăcerea, îi dă dreptate: Avem nevoie de-un teren neutru. Poate-o să spui că-i o prostie, însă ce-ai zice de casa din Penn Villas? Nu putem intra în ea, dar trebuie să ne uităm la ea şi să ne hotărâm ce facem; vreau să spun c-a apărut un cumpărător, l-au sunat deunăzi pe tati de la bancă.

— OK. Acum trebuie să-i pregătesc prânzul lui mami. La două e bine? — Şi vreau să-ţi dau ceva, continuă Janice, în timp ce mami îi face semn lui Harry că are nevoie să meargă la oliţă; mâna vineţie i se încleştează pe măciulia noduroasă a bastonului.

— N-o lăsa să-şi facă mendrele cu tine, îl sfătuieşte mami, când îl vede punând telefonul în furcă. Cum vrea ea.

Stând pe marginea patului, îşi întăreşte spusele bubuind cu bastonul în duşumea şi descrie cu vârful lui un arc de cerc, ilustrativ.

După ce pune farfuriile de la prânz în uscătorul de vase, Harry se pregăteşte de drum. Se hotărăşte să meargă îmbrăcat în pantalonii de vară maronii-gălbui de pe el, pe care-i poartă

neîntrerupt de două săptămâni, şi-o cămaşă albă curată, ca în zilele de lucru, plus o geacă veche, pe care-a găsit-o într-un scrin din pod: geaca lui de sport din liceu. Pe spate are iniţialele MJ, de culoare verde-fistic, imprimate pe-un scut ivoriu, iar mânecile verzi pornesc din umerii cu dungi în V. Se închide cu fermoar. Când trage fermoarul, geaca îl taie la piept şi la burtă, dar pleacă la drum cu el tras, luând-o pe jos, pe sub arţarii răcoroşi de pe Jackson Road; când autobuzul 12 îl lasă la Emberly, aerul mai cald al acestei porţiuni de şes îi permite să-şi desfacă fermoarul, şi acum, iată-l păşind încrezător pe strada şerpuitoare, unde casele ce imită ranch-urile au dovleci pe verandele minuscule şi ştiuleţi de porumb agăţaţi de uşi.

Casa lui se detaşează de restul de la mare distanţă de Vista Crescent: un cărbune negru în mijlocul unui şir de bomboane. Break-ul lui e parcat acolo. Abţibildul cu steagul american e la locul lui, pe parbrizul din spate. Şters cum e, pare agresiv.

Janice coboară de pe scaunul şoferului şi înţepeneşte lângă maşină, pare plinuţă şi încăpăţânată, în lodenul ei de culoarea cămilei, în care-şi aminteşte c-a văzut-o iernile trecute. A uitat cât e de scundă, că părul negru a-nceput să i se rărească pe fruntea îngustă, iar briantină îi picură pe-alocuri nişte cocoloaşe mici pe firele de păr. A renunţat la coafura ei de madonă, are părul pieptănat într-o parte, n-o avantajează deloc. Buzele pare să şi le ţină însă mai destinse; nu mai au colţurile lăsate şi par mai dispuse să râdă, neavând de pierdut mare lucru. Instinctiv, nebuneşte, îi vine să-ntindă mâna şi s-o mângâie – să-i facă ceva cum ar fi s-o gâdile după ureche, cum ar face cu un câine; dar nu se-ntâmplă nimic. Nu se sărută. Nu dau mâna.

— De unde-ai mai scos şi jaful acesta de geacă? Am şi uitat culorile şcolii noastre, sunt îngrozitoare! Bleah! Ca o-ngheţată din aia din prafuri.

— Am găsit-o într-o comodă din pod, la ai mei. Au păstrat toate vechiturile. Încă-mi vine bine.

— Cui zici că-i vine?

— Mi-au ars o grămadă de boarfe.

Asta aduce-a scuză, fiindcă-şi dă seama că ea are dreptate, el unul s-a bucurat de celebritate într-o lume a îngheţatei. Dar şi ea, la rândul ei, are-o ţinută prea tinerească, n-o prinde coafura aia adolescentină, cu părul pieptănat ca divele sud-americane ale anilor ’40. Cha-cha-cha.

Stingheră, bagă mâna-ntr-un buzunar lateral al lodenului.

— Ţi-am spus că am un cadou pentru tine. Poftim.

Îi întinde ceva sclipitor, care se leagănă. Cheile maşinii.

— N-ai nevoie de ea?

— Nu neapărat. Pot folosi una de-a tatei. Nu ştiu ce mi-o fi venit să cred că am nevoie de ea, bănuiesc că, la-nceput, am crezut c-o s-o-ntindem undeva. În California. În Canada. Nu ştiu. Nici măcar nu ne-am gândit vreodată la asta.

— O să stai la ai tăi? O întreabă el.

Janice îşi ridică privirea mai sus de geacă, să-i vadă obrazul.

— Zău că nu mai suport. Maică-mea mă bate la cap întruna. Se vede cât colo că i s-a spus să nu-mi facă reproşuri, dar nu se mai potoleşte, îi dă-nainte cu „opinia publică". Zici că-i un sondaj Gallup. Cât despre tati, e prima oară când mi se pare penibil. Cineva-şi deschide o reprezentanţă Datsun într-unul din hipermarketuri şi el ia asta ca pe-o ameninţare la adresa lui. M-am gândit că, poate, găsesc un apartament pe undeva. Poate chiar în blocul lui Peggy, spune ea, scrutându-i discret chipul cu ochii ei negri, gata să-şi întoarcă privirea dacă nu-i pică bine ce vede. Aşa, Nelson ar putea să meargă din nou pe jos la şcoală, în West Brewer. Ar locui la mine, bine-nţeles, încheie ea, privind brusc în altă parte.

Vasăzică, maşina-i un fel de troc, conchide Rabbit.

— Ba mai curând o ofertă de pace.

Harry desenează în aer semnul păcii, după care-l transformă într-o pereche de coarne. Ea e prea fraieră ca să priceapă aluzia.

— Ala micu* se simte destul de rău, poate-ar trebui să-l iei la tine. Presupunând c-ai terminat cu Icsulescu.

— Am terminat.

— De ce?

Ea-şi linge buzele o clipă, ceea ce cândva îi lăsa impresia unui gest afectat, de-o falsă senzualitate, dar acum îi pare inofensiv, parc-ar linge un creion.

— Uf, începe Janice. Am făcut tot ce ne-a stat în putinţă. Pe urmă a devenit tot mai agitat. Nici drăguţa de soră-ta nu ne-a fost de ajutor.

— Mda. Îmi închipui că l-am făcut varză cu toţii.

„Cu toţii" – adică el, ea, Mim, mami; sunt legături de sânge, de timp şi de vinovăţie, legături de rudenie. Nu-i mai cere alte detalii. Nu s-a priceput niciodată la femei, n-a înţeles, de pildă, de ce-o fi trebuind să le vină ciclul sau de ce uneori sunt aşa de dornice, iar alteori nu, cât de aproape ajunge vârful cariciului de uter, sau dacă uterul este un spaţiu deşert când n-are un bebeluş în el, sau ce este, de fapt, iar instinctul îl îndeamnă să-l plaseze pe Stavros în aceeaşi sferă largă a misterului feminin. Nu vrea să readucă nicio licărire de dragoste în ochii ei frumoşi, ageri, aţintiţi asupra lui – asupra prăzii.

Poate că se pregătise să-i povestească mai mult, ce mare e dragostea ei şi ce pură o să rămână, căci o vede încruntându-se, de parcă tăcerea lui ar ţine-o în frâu.

— Trebuie să m-ajuţi cu Nelson. Toată ziua mă zăpăceşte de cap cu motoreta aia îngrozitoare pe care i-a luat-o soră-ta.

El arată cu mâna spre cochilia verde, mistuită de foc.

— Nu mi-am pierdut doar hainele în incendiu.

— Fata. Au fost apropiaţi ea şi Nelson?

— I-a fost aproape ca o soră. Aşa-i e scris, să-şi piardă toate surorile.

— Bietul copilaş!

Janice întoarce capul şi amândoi se uită la fosta lor locuinţă. O instituţie – banca, poliţia sau compania de asigurări – a împrejmuit-o, mai mult de formă, cu un gard făcut din pari şi sârmă, dar copiii şi-au făcut de cap, au cărat tot ce mai rămăsese înăuntru şi-au spart geamurile, inclusiv de la ferestrele duble, de iarnă, în jumătatea de casă care-a rămas în picioare. Cineva s-a ostenit s-aducă un tub cu spray de culoare galbenă şi-a scris pe zid, cu litere uriaşe, CIOROI. Şi OMOARĂ. Cele două cuvinte nu sunt legate unul de altul, aşa că e greu de stabilit de partea cui e spray-ul colorat. Poate c-au fost două spray-uri. Cerând tot atâta timp. Pe fâşia lată de plăci din aluminiu de sub ferestre, unde primăvara răsar narcise, iar vara o iau razna brumărelele, literele galbene, cu un scris ca vai de el, alcătuiesc ecuaţia: *Puterea PorcilorPutere Curata.* Cu acelaşi spray par să fi fost desenate şi-un semn al păcii, şi-o zvastică. Alţii, luând din dărâmături beţe carbonizate, au încercat să rescrie, prin adăugare, aceste sloganuri şi simboluri, transformând Porcii în Negri şi Curat în Vietnamezi. Toate astea la un loc sunt o varză cu nimic mai breazăă decât reclamele pe care posturile TV le înghesuie în pauzele dintre emisiuni. Un caraghios a mâzgălit, cu un tub de vopsea roşie, între două ferestre: NE DAŢI ORI NU NE DAŢI?

— Unde dormea? Se interesează Janice.

— La etaj. Unde dormeam noi.

— Ai iubit-o? Întreabă ea, coborându-şi privirea, fixând pajiştea călcată-n picioare.

El îşi aduce aminte că lodenul ăsta de culoarea cămilei are-o glugă pentru vreme de iarnă, care se pune şi se scoate uşor.

— Nu atât cât ar fi trebuit, îi mărturiseşte el. Era, cum să zic, cu o clasă peste mine.

Aceste cuvinte îl fac să se simtă vinovat, îşi închipuie ce s-ar indigna Jill dacă l-ar auzi vorbind astfel, aşa că, vrând să se răzbune, o acuză pe Janice:

— Dac-ai fi rămas acasă, ar fi trăit şi azi pe undeva.

Ea ridică brusc privirea.

— Pân-aici! Nu-ncerca să-mi arunci în cârcă *aceasta* vină, Harry Angstrom. Tot ce s-a-ntâmplat aici a fost din vina ta.

Din vina ei se îneacă prunci; dintr-a lui, pier, mistuite de foc, adolescente. Ce se mai potrivesc! Ea se oferă să mute adevărul pe teren neutru.

— Peggy susţine că negrul o droga, cică aşa i-ar fi spus Nelson lui Billy.

— Negrul mi-a zis că asta era dorinţa ei.

— Ciudat c-a reuşit s-o-ntindă.

— L-a ajutat Underground Railroad.

— L-ai ajutat şi tu? L-ai mai văzut după incendiu?

— Oarecum. Cine ţi-a zis că l-aş mai fi văzut?

— Nelson.

— De unde ştie?
— Bănuieşte.
— L-am dus cu maşina spre sud şi l-am lăsat într-un lan de porumb.
— Sper să nu se-ntoarcă-n veci. Aş chema poliţia, vreau să spun c-aş chema-o dacă… Janice îşi curmă gândul prematur.
Rabbit se simte exaltat şi totodată paralizat de această uriaşă nevoie de tact; amândoi par să cumpănească temeinic situaţia, fiecare temându-se parcă să nu-l răscolească pe celălalt.
— Mi-a promis că n-o să se-ntoarcă.
Decât în slavă.
Uşurată, Janice arată spre casa arsă pe jumătate.
— Face o grămadă de bani, spune ea. Compania de asigurări vrea s-ajungem la o înţelegere pentru unsprezece mii. Un tip a discutat cu tati şi i-a oferit nouăşpe juma pe ea, în starea de-acum. Cred că numai terenul face opt-nouă mii, e într-o zonă tot mai căutată.
— Credeam că Brewerul e pe moarte.
— Doar în centru.
— Ştii ce, hai să vindem măgăoaia.
— Hai.
Îşi strâng mâinile. El îi flutură pe la nas cheile de la maşină.
— Dă-mi voie să te conduc înapoi la ai tăi.
— Chiar trebuie să mergem acolo?
— Ai putea veni la mine, să-i faci o vizită lui mami. S-ar bucura să te vadă. De-abia mai vorbeşte.
— Hai s-o lăsăm pe altă dată, refuză Janice. N-am putea, pur şi simplu, să ne plimbăm cu maşina?
— Să ne plimbăm cu maşina? Nici nu ştiu dacă mai am habar să conduc.
— Peggy zice că i-ai condus Chryslerul.
— Măi să fie, nimic nu rămâne secret în comitatul ăsta.
Pe când se îndreaptă spre est, pe Weiser, către oraş, ea îl întreabă:
— Maică-ta se descurcă singură toată după-amiaza?
— Sigur că da, s-a descurcat ea şi mai multe după-amiezi.
— Începe să-mi placă de maică-ta. Se poartă de-a dreptul drăguţ la telefon, mă rog, când pricep ce spune.
— S-a-nmuiat. Pesemne c-aşa ţi se-ntâmplă când e să mori.
Traversează podul şi înaintează pe Weiser, în inima Brewerului, trecând de Walipaper Boutique, de dugheana de ziare şi alune prăjite, de pompele funebre ce s-au extins, de marile magazine cu faţade pe care încă se mai vede umbra palidă a firmei de neon a fostului proprietar, sub firma luminoasă, plină de speranţă, a noilor proprietari, de noile pubele, ale căror capace seamănă cu farfuriile zburătoare, de panourile publicitare goale ale cinematografelor pustii. Trec de Pine Street şi de Barul Phoenix. El îi dă de ştire:
— Ar trebui să bat oraşul în căutarea unei slujbe la o tipografie, poate ar trebui să mă mut în alt oraş. Baltimore ar putea fi o idee bună.
— Arăţi mai bine de când nu mai lucrezi, îl complimentează Janice. Ai obrajii mai rumeni. N-ai fi mai fericit să ai o slujbă în aer liber?
— Astea-s prost plătite. Numai cretinii mai lucrează-n aer liber.
— Eu una aş vrea să lucrez mai departe pentru tati. Cred că asta ar trebui să fac.
— Şi ce-mi spui mie? Ai de gând să-ţi iei un apartament, ai uitat?
Ea evită din nou să-i răspundă. Weiser urcă prea aproape de munte, de Mt. Judge şi de vechile lor case. O ia la stânga, pe Summer Street. Case de trei etaje, din cărămidă, cu lucarne; firmele unor oculişti şi chiropractori. O biserică de calcar, cu o fereastră rotundă.
— Am putea cumpăra o fermă, îi sugerează el.
— Pentru c-aşa a făcut Ruth, se prinde ea.
— Ai dreptate, uitasem, o minte el. Locuia pe strada asta.
Cândva a alergat pe strada asta, spre capătul ei, dar n-a răzbit pân-acolo. I s-a tăiat răsuflarea după câteva intersecţii şi s-a întors.

— Ţi-l aminteşti pe reverendul Eccles? O întreabă pe Janice. L-am revăzut vara asta. Anii *60 şi-au pus amprenta şi asupra lui.

— Apropo de Ruth, se interesează Janice, cum ţi-a plăcut de Peggy?

— Mda, ca să vezi… S-a dovedit a fi fată de gaşcă.

— Dar nu te-ai mai întors la ea.

— Sincer să fiu, n-am digerat situaţia. N-a fost vina ei, ea a fost grozavă. Dar toate futaiurile astea, faptul că toată lumea se fute-n stânga şi-n dreapta, nu ştiu… mă-ntristează. De-asta se pun aşa de greu în mişcare lucrurile.

— Nu crezi că-i, de fapt, ceea ce *pune* lucrurile în mişcare? Mă refer la cele omeneşti.

— Altceva trebuie să fie.

Ea tace.

— Nu? Nu-i altceva?

În loc de răspuns, ea îl anunţă:

— Ollie s-a întors la ea, dar ea nu pare-a fi deloc în culmea fericirii.

Cu maşina e simplu. Trec în viteză pe lângă indicatoarele cu STOP şi băcăniile de la colţ de stradă, cărămida şi gresia se contopesc într-un paravan mobil. La capătul lui Summer Street se-aşteaptă să vadă un pârâiaş, iar dincolo de el un drum de ţară şi câteodată pajişti neîngrădite; când colo, strada principală se transformă într-o autostradă, pe marginea căreia se-nşiră localuri unde se servesc hamburgeri şi mici magazine cu parcare, un teren de minigolf cu dinozauri uriaşi de ghips, magazine alimentare care vând marfa pe tichete de masă, moteluri, staţii de benzină ce-şi schimbă întruna numele, din Humble, în Getty şi din Atlantic, în Arco. A mai fost pe-aici.

— Vrei să opreşti? îl întreabă Janice.

— Eu am luat prânzul. Tu, nu?

— Opreşte la un motel, spune ea.

— Tu şi cu mine?

— Nu trebuie să facem nimic, doar că aşa irosim benzina.

— Scapi mai ieftin cu risipa de benzină decât cu plata unui motel, ce Dumnezeu! În plus, acolo nu-ţi cer să ai bagaje?

— Nu le pasă. Şi-oricum, cred c-am pus o valiză-n spate, să fie acolo, la nevoie.

Întoarce capul şi-o zăreşte, e aceeaşi veche valiză maronie, de doi bani, cu un abţibild hotelier de pe vremea când se duceau la mare, Wildwood Cabins. În aceeaşi valiză trebuie să-şi fi împachetat şi boarfele când a fugit la Stavros.

— Ia zi, o îndeamnă el, te-ai umplut de şmecherii sexoase, aşa-i?

— Las-o jos, că măcăne, Harry. Du-mă acasă. Uitasem cum eşti.

*

— Tipilor care se ocupă de moteluri nu fi se pare dubios când îţi iei cameră înainte de ora cinei? Uite, e abia două jumate.

— Dubios? Ce să le pară dubios, Harry? Dumnezeule mare, eşti un puritan! Toată lumea ştie că oamenii şi-o pun. Aşa ne-am născut cu toţii. Când ai de gând să mai creşti, măcar un pic?

— Şi totuşi, să dai buzna aşa, ziua-n-amiaza mare…

— Spune-le că-s nevastă-ta. Spune-le că suntem istoviţi. Asta-i adevărul, pe bune. Azi-noapte n-am dormit nici două ore.

— N-ai vrea, mai bine, să mergem la ai mei? Într-o oră se-ntoarce şi Nelson.

— Păi, tocmai. La cine ţii mai mult, la mine sau la Nelson?

— La Nelson.

— La Nelson sau la maică-ta?

— La maică-mea.

— Eşti bolnav la cap.

— Uite un motel. Îţi place?

Pe firmă scrie Safe Haven Motel, iar sub ea sunt înşirate anunţuri de genul:

PAT DUBLU
TELVIZOR COLOR
DUŞ BAIE

TELEFON
„DEGETE FERMECATE”

O firmă de neon vopsită într-un roşu searbăd, pe care scrie CAMERE LIBERE, zumzăie stins. Recepţia e o mică gheretă de cărămidă; se vede şi-o piscină goală, acoperite de-o prelată verde. De-a lungul faţadei din cărămidă întrerupte de intrări mohorâte sunt deja parcate mai multe maşini; zici că-s nişte vite metalice venite să se ghiftuiască din troacă.

— Pare-o magherniţă ordinară, spune Janice.

— Tocmai asta-mi place, răspunde Harry. Aici s-ar putea să ne primească.

În timp ce rosteşte aceste cuvinte, au lăsat deja motelul în urmă.

— Acum, pe bune, n-ai mai făcut treaba asta niciodată?

— Presupun c-am dus o viaţă ferită de necazuri, îi zice el.

— Hai, c-am trecut de el.

— Aş putea să-ntorc maşina.

— Ai ajunge pe sens opus.

— Ţi-e frică?

— De ce?

— De mine.

Rabbit coteşte brusc în parcarea unui magazin Garden Supplies, împroşcând pietrişul, frânează cât să evite coliziunea cu maşinile ce vin din spate, traversează linia dublă şi porneşte înapoi.

— Dacă vrei să te sinucizi, n-ai decât, îi spune Janice, dar nu mă omorî şi pe mine-acum, când începe să-mi placă viaţa.

— Prea târziu, i-o întoarce el. Peste câţiva ani, o să fii bunică.

— Nu şi dacă rămâi tu la volan.

Reuşesc să traverseze, înc-o dată, linia dublă şi să parcheze fără probleme. Indicatorul cu CAMERE LIBERE continuă să zumzăie. Scoate cheia din contact. Trage frâna de mână. Razele soarelui se unduiesc pe asfaltul denivelat.

— Nu *sta* ca o plăcintă, îl îmboldeşte Janice.

Se dă jos din maşină. Aer. Simte cum îi coboară pe picioare bulele de eter, pură nelinişte. În gheretă se află un bărbat, plus un automat de bomboane şi-un panou de care-atârnă chei cu breloc negru. Are părul argintiu dat cu briantină, o cravată îngustă cu un ac în formă de potcoavă şi guturai. Îi dă lui Harry un formular de completat şi, între timp, îşi tamponează nările iritate cu o batistă mare, albastră.

— Numele, adresa şi numărul de înmatriculare al maşinii, îi cere el, cu un puternic accent vestic.

— Soţia mea şi cu mine suntem frânţi de oboseală, apucă Harry să-i zică.

Simte cum îi ard urechile; roşeaţa i se prelinge în jos, îşi simte maioul năclăindu-i-se pe trup, inima-i face mâna să tremure, în timp ce se căzneşte să scrie: *Domnul şi doamna Harold Angstrom.* Adresa? Bine-nţeles că trebuie să toarne o minciună. Mâzgăleşte: *Vista Crescent nr. 26y Penn Villas*, *Pennsylvania.* De la adresa respectivă îi sunt trimise şi-n ziua de azi facturile şi tot felul de fluturaşi şi reclame. Poşta americană oferă servicii într-adevăr minunate. Închipuie-ţi că eşti într-una din cutiile alea, sortat din saci nenumăraţi, şi iată-te, în sfârşit, *buf,* nimerind, dintre milioane de fante, la marele fix, acolo unde trebuie.

E un miracol că merge aşa de bine. Să-ncerce tinerii punkişti revoluţionari să ducă poşta prin ploaie, măzăriche şi întunericul nopţii. Bărbatul cu cravată subţire se-apleacă răbdător peste biroul lui de plastic, în timp ce Rabbit îşi frământă mintea şi mâna-i tremură.

— Numărul de înmatriculare-i cel mai important, îl linişteşte bărbatul, cu glas tărăgănat. Arătaţi-mi o valiză sau plătiţi în avans.

— Vorbesc serios, e soţia mea.

— Pesemne c-aţi intrat în luna de miere direct din lii-cieu.

— A, la asta vă referiţi, zice Rabbit, amintindu-şi de geaca lui sportivă de la Mt. Judge, în culori verde-crem. N-am mai purtat-o de nu ştiu când.

— E aproape la fix, spune bărbatul, arătând spre căsuţa unde trebuie trecut numărul de

înmatriculare. Eu u-u-unul n-am nicio grabă, dacă nici dumneavoastră n-aaa-vieţi, îl asigură el.

Harry se duce la geamul gheretei, se uită la plăcuţa cu numărul maşinii şi-i face semn lui Janice s-arate valiza. Saltă de mâner o valiză imaginară, o ridică şi-o coboară, dar ea nu-nţelege ce vrea. Janice stă în Falconul lor, imaginea ei e împestriţată şi înceţoşată de razele reflectate de parbriz. El mimează despachetatul; desenează un dreptunghi în aer; exasperat, exclamă: „Doamne, tâmpită mai e! "şi, într-un târziu, pricepe şi ea ce vrea, întinde mâna spre bancheta din spate şi ridică valiza la vedere, prin straturile de sticlă ce-i despart. Bărbatul dă din cap a încuviinţare; Harry îşi scrie numărul de înmatriculare (U20-692) pe formular şi primeşte o cheie numerotată (17).

— Mai în spate, îi explică bărbatul, e mai fie-e-rită de zgomotul de la drum.

— Nu-mi pasă dacă-i ferită, tot ce vrem e să dormim, răspunde Rabbit şi, cu cheia-n mână, are-un acces de amabilitate: De unde sunteţi, din Texas? Cândva, acolo am făcut armata, la Fort Larson, lângă Lubbock.

Bărbatul pune formularul completat într-o căsuţă, privind prin partea inferioară a lentilelor sale bifocale, apoi plescăie din limbă.

— Aţi ajuns vreodată la Santa Fe?

— Nţ. Niciodată. Îmi pare rău, n-am ajuns.

— Acolo mi se pare mie c-ar fi un loc *ca lumea*, îi spune bărbatul.

— Mi-ar plăcea să merg într-o bună zi. Zău că da. Însă, probabil, n-o s-ajung acolo niciodată.

— Hai, nu spuneţi una ca asta, doar sunteţi ti-niee-rel şi-aveţi şi-o domniţă drăgălaşă.

— Nu mai sunt aşa de tânăr.

— Ba sunteţi tâââî-năr, insistă distrat bărbatul, ceea ce e drăguţ din partea lui, şi asta, şi faptul că i-a înmânat cheia, oamenii sunt, în general, atât de drăguţi, încât, atunci când Harry urcă înapoi în maşină, Janice îl întreabă de ce zâmbeşte.

— Şi de ce-a durat atât?

— Am discutat despre Santa Fe. Ne-a sfătuit să mergem acolo.

Uşa cu numărul 17 dă într-o cameră surprinzător de lungă, îngustă, dar lungă. Covorul este mov, iar bucăţelele de carton luminate în *contre-jour* ici-colo subminează senzaţia de material, ca într-un hol de cinematograf. E o lume de basm. Baia se află în capătul îndepărtat, pereţii sunt din panouri de ciment vopsit în roz, nişte reproduceri de picturi marine în ulei se străduiesc să decoreze camera îngustă, în care sunt două paturi de doi metri pe unu jumate, vizavi de-un televizor. Rabbit îşi scoate pantofii, dă drumul la televizor şi se urcă într-unul dintre paturi. Apare o fâşie luminoasă, creşte, apoi, din nişte dungi pâlpâitoare, în diagonală, dă în *Jocul de-a idila.* O tânără de culoare din Philly încearcă să-l aleagă, din trei bărbaţi, pe cel cu care să aibă o întâlnire romantică; unul negru, altul alb, iar al treilea galben. Culorile televizorului sunt reglate în aşa fel, încât chinezul pare portocaliu, iar tânăra negresă pare albastră. Imaginea e dublă, aşa că, atunci când fata râde, pe ecran apar al naibii de mulţi dinţi. Janice stinge televizorul. Şi ea umblă tot în ciorapi. Parc-ar fi doi spărgători.

— Hei, ce faci? Era o chestie interesantă, tună el supărat. Nu-i vedea din spatele paravanului şi trebuia să-şi dea seama după voce de culoarea fiecăruia. Dacă-i păsa de asta câtuşi de puţin.

— Ţie ţi-a *venit* fata la întâlnire.

— Ar trebui să ne cumpărăm un televizor color, fotbalul se vede mult mai bine aşa.

— Noi fiind cine?

— Păi – eu, papsi, Nelson şi cu mami. Şi Mim.

— De ce nu te muţi pe patul ăla?

— Ăla-i patul *tău.* Ăla de-acolo.

Se proţăpeşte în faţa lui pe covorul ce-acoperă toată duşumeaua, fără ciorapi, cu gleznele frumoase. Fusta ponosită, de lână, îi vine un pic mai sus de genunchii pătrăţoşi. Frumuşei.

— Ce se-ntâmplă, mă iei la trei păzeşte? îl întreabă ea.

— Cine-s eu să mi te iau la trei păzeşte? Pe tine, muierea cea mai bengoasă de pe Eisenhower Avenue!

— Nu-s prea sigură că-mi mai placi ca-nainte.

— N-am ştiut că am atâta de pierdut.

— Ştii ce? Plimbă ursu'! Ea-şi aruncă lodenul vechi, de culoarea cămilei, pe scaunul de plastic

de sub regulamentul motelului şi avizul inspectorului de prevenire a incendiilor. Nedumerirea o face să-l privească încruntată. Îşi dă jos puloverul şi, în timp ce se-apleacă să-şi descheie fusta, oasele umerilor îi lucesc scurt, tăios, ca un pumn de monede împrăştiate. Rămasă în jupă, îl întreabă ezitând:

— Ai de gând să te bagi sub pled?

— Am putea face şi asta, răspunde Rabbit, deşi îşi simte trupul ca atunci când îi trece febra şi nervii i se scufundă ca nişte firicele de apă în nisip.

Nu se simte-n stare să facă transformările energice la care se gândise: să-şi dea jos hainele, să străbată tot drumul până la baie. Ar trebui să se spele, în caz că ea o să vrea să-i trag-o clanţă. Pe urmă-şi închipuie c-o să termine prea repede şi iată-i din nou în punctul unde s-au aflat dintotdeauna. Se simte mult mai la adăpost stând întins aici, bucurându-se de priveliştea pe care i-o oferă ea în jupă; norocul lui c-a ales o femeie mărunţică, astea se păstrează mai bine decât cele trupeşe. La douăzeci de ani îi dădeai o vârstă mai înaintată, dar acum nu pare să aibă cu mult peste douăzeci, cel puţin, aşa, furioasă, cu ochii negri însufleţiţi.

— Poţi să te bagi în pat, dar nu te-aştepta la nimic, sunt destul de praştie.

În ultima vreme, şi-a pierdut imboldul de-a se masturba; nimic nu i-o mai scoală, nici măcar imaginea negresei cu sfârcurile ca nişte dibluri şi cu o bilă cât un dovleac de Halloween.

— Asta-ţi zic şi eu, răspunde Janice. Nu te-aştepta la nimic nici din partea mea. Nu-mi doresc decât să nu trebuiască să strigăm dintr-un pat în altul.

Rabbit face eforturi eroice şi reuşeşte să se scoale şi să se ducă, pe covorul lung-lung, până la baie. Se-ntoarce-n pielea goală, acoperindu-şi nudul cu hainele, şi se-ascunde în pat ca un animal hăituit într-o vizuină. Se simte bombardat de un fel de particule. Janice îi pare numai piele şi os, stranie, rece ca un şarpe, când se-apucă să dârdâie lipită de el; îi vine să strănute de la şocul termic pe care-l resimte. Ea-şi cere scuze: — Ăştia nu prea dau căldură pe-aici.

— Azi-mâine-i noiembrie.

— Nu există un termostat?

— Îhî. Îl văd. Uite colea, în colţ. Dacă vrei, poţi să te duci să-i dai drumul.

— Mersi. Asta-i treabă de bărbat.

Niciunul nu se mişcă.

— Hei, exclamă Harry, ăsta nu-ţi aminteşte de patul Lindei Hammacher?

Linda era fata care, pe vremea când lucrau cu toţii la Kroll's, avea în Brewer un apartament pe care-l punea la dispoziţia lor.

— Nu prea. Ăla avea o privelişte ca lumea.

Încearcă să stea de vorbă, însă, din cauza oboselii şi-a reţinerii, dialogul ia forma unor răbufniri scurte.

— Deci, zice Janice, după o pauză în care nu se-ntâmplă nimic. Tu cine te crezi?

— Nimeni, răspunde el.

Se lipeşte de ea, vrând parcă să-i sărute sânii, dar n-o face; prezenţa lor lângă buzele lui îl droghează. Deasupra pledurilor par să-şi facă simţită prezenţa tot felul de spirite înaripate.

Tăcerea se reinstalează şi se prelungeşte, sub pleoapele lui ia forma unei balerine costumate în roşu.

— Ăla micu* chiar c-a ajuns să mă urască, declară el brusc.

— Ba nu, nu te urăşte, îl contrazice Janice. După care se contrazice prompt şi pe sine, adăugând: O să-i treacă.

Pură logică feminină: înăbuşă-le şi supravieţuieşte lucrurilor care nu dispar fără să mişti un deget. Poate asta-i singura soluţie. Îi duce mâna la blăniţă şi-i simte perişorii, nu-l excită, dar faptul că simte melcişorii ăia îi redă încrederea-n sine, lâna aia în care se poate ascunde.

Trupul ei se foieşte supărat; văzând că n-o sărută pe sâni şi nu-i face nimic altceva, îşi lipeşte tălpile reci de-ale lui. El strănută. Patul se zgâlţâie. Ea izbucneşte-n râs. Dând s-o mustre, o întreabă:

— Cu Stavros terminai de fiecare dată?

— Nu.

— Ţi-e dor de el?

— Nu.

— De ce nu?
— Eşti aici.
— Dar nu-ţi par o labă tristă?
— Mă pui să-mi plătesc oleacă păcatele. Nu-i nimic.
— Sunt varză, stăruie el, vrând să spună că-i sincer, iar asta nu-i cea mai potrivită replică la ce-a zis ea.
Simte că încă îşi caută amândoi locul în spaţiu, învârtindu-se încet printr-un fel de cerneală extraordinară, care, filtrată prin pleoapele lui, pare să aibă culoarea roşie. Într-un spaţiu al tăcerii, greu de măsurat, simte cum ei doi plutesc în derivă, pe-o parte, tot mai adânc în mariajul lor, aşa că, brusc, propune:
— Trebuie să-i invităm cândva la noi pe Peggy şi Ollie.
— Pe dracu', îl şochează ea, dar o face cu blândeţe, creând un punct de sprijin în spaţiu. De-acum, ţine-te departe de ea, ţi-ai încercat o dată norocul, gata.
După o vreme – îşi dă seama că ea ştie totul –, o întreabă:
— Crezi c-o să se termine vreodată povestea asta din Vietnam?
— Charlie era de părere că se termină de-ndată ce marii industriaşi îşi dau seama că nu rentează.
— Doamne, tăntălăi mai sunt străinezii ăştia, murmură Rabbit.
— Vrei să zici, Charlie?
— Vreau să zic, voi toţi. Simte, vag, c-ar trebui să-şi dezvolte pledoaria: Skeeter credea că-i drumul către haosul total. O să urmeze perioada asta de haos total, iar pe urmă o să vină o perioadă de pace desăvârşită, în care conducătorul va fi el sau cineva aidoma lui.
— Ai crezut povestea asta?
— Mi-ar fi plăcut s-o cred, dar sunt un tip prea raţional. Haosul e o perspectivă locală, aplicată la nivel general. Are noimă ce zic?
— Nu-s aşa sigură, răspunde Janice.
— Crezi că mami a avut vreodată un amant?
— Întreab-o pe ea.
— Nu-ndrăznesc.
După o altă pauză, Janice îl anunţă:
— Dacă n-ai de gând să faci dragoste cu mine, m-aş putea întoarce cu spatele la tine, să trag un pui de somn. Am stat trează aproape toată noaptea, făcându-mi griji în legătură cu… revederea noastră.
— Cum ţi se pare că decurge?
— Corect.
Foşnetul cearşafului, când ea se răsuceşte pe-o parte, e o muzica argintie, cearşafurile scot un zvon molcom, ce vibrează fără ca spaţiul să-i opună rezistenţă. Cândva îi cuprindea capul cu mâna dreaptă, trecându-şi degetele prin părul ei, iar mâna stângă şi-o odihnea pe sânii ei, apropiindu-i până ce sfârcurile ajungeau la doi centimetri unul de altul. La fel o cuprinde şi-acum. Fundul şi picioarele ei se depărtează, parcă plutind. O întreabă:
— Cum o să ieşim de-aici?
— O să ne îmbrăcăm şi-o să ieşim pe uşă. Dar hai să tragem, mai întâi, un pui de somn. Deja baţi câmpii.
— O să fie tare jenant. Tipul de la recepţie o să creadă că ne-am bambardit.
— Nu-i pasă lui de noi.
— Ba da, îi *pasă.* Am putea sta toată noaptea, ca să se simtă mai bine, dar aşa n-o să ştie nimeni unde suntem. Toată lumea o să se-ngrijoreze.
— Termină, Harry. O să plecăm peste-o oră. Fă ciocu' mic.
— Mă simt atât de vinovat.
— Ca ce chestie?
— Pentru tot ce s-a-ntâmplat.
— Stai cuminte. Nu s-au întâmplat toate din cauza ta.
— Nu mă-mpac cu gândul ăsta.
Dă drumul sânilor ei, îi lasă să plutească liberi, ca nişte epave radioase. Spaţiul în care se află

ei doi, camera de motel lungă şi tainică aidoma unei vizuini, devine tot spaţiu interior. Se lasă-n jos doi-trei centimetri, pe cearşaful răcoros, şi-şi potriveşte microcosmicul eu pleoştit în crevasa curbată dintre orbitele fundului ei, ce i se oferă parcă spre polenizare; mai că i s-ar scula, dar mâna care-a dat drumul sânilor poposeşte acum pe adâncitura familiară a mijlocului ei, între coaste şi pelvis, acolo unde nu există oase, e moale ca puful, curbura concavă a stratului adipos, laxă, pruncii lui ieşiţi din pântecul ei. Îi găseşte această curbură concavă şi-şi trece mâna peste ea, adoarme. El. Ea. Doarme. OK?

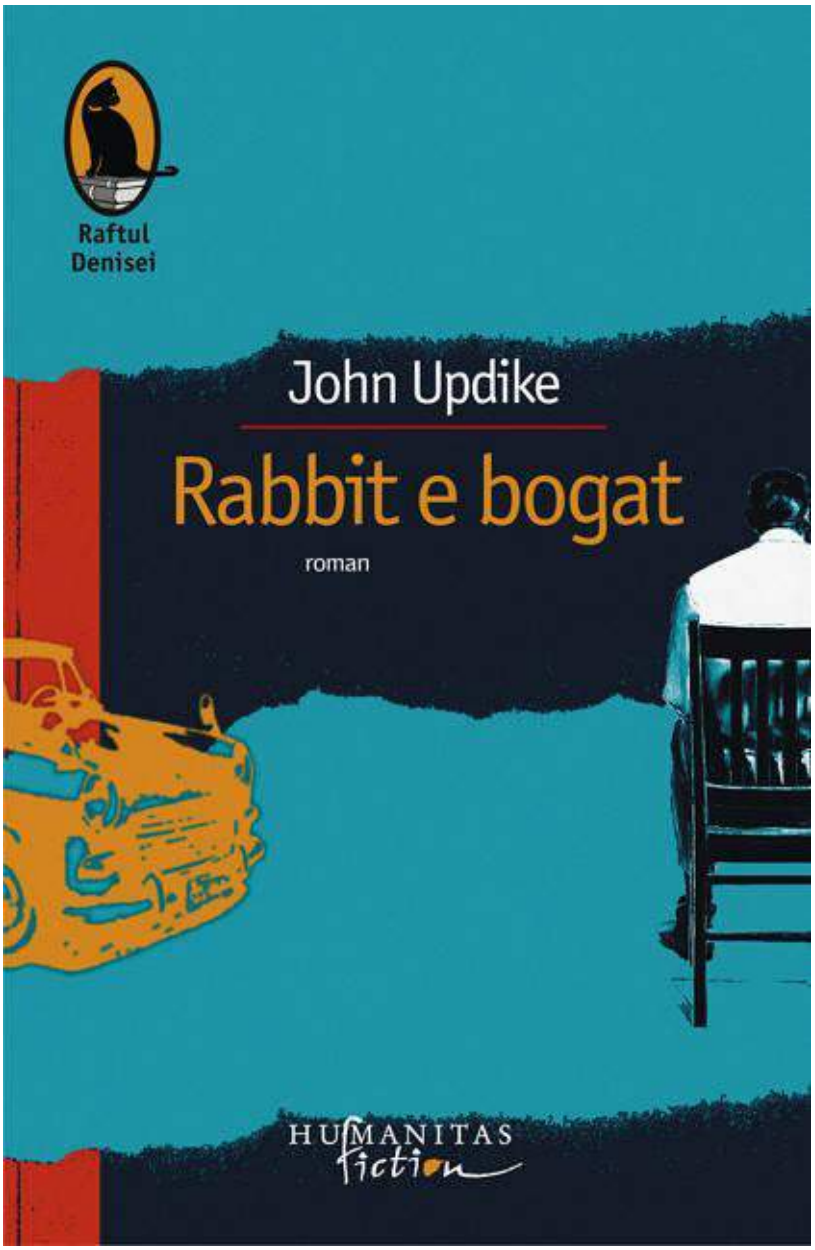
Raftul
Denisei
John Updike
Rabbit e bogat
roman
HUMANITAS
fiction

JOHN UPDIKE

Rabbit e bogat

La căderea serii îşi aprinde un trabuc ca lumea, urcă în micuţul autobuz hârbuit şi poate că-şi înjură carburatorul, *după care o taie spre casă. Tunde gazonul sau exersează pe Juris cu mingea de golf la o gaură, iar apoi e gata de cină.*

GEORGE BABBITT, despre Cetăţeanul Ideal

Dificultatea de-a mai gândi la sfârşitul zilei,
Când umbra diformă acoperă soarele
Şi nu mai rămâne nimic, în afară de lumina de pe blana ta…

*WALL*ACE STEVENS, „Un iepure pe post de rege al stafiilor”

I

S-a zis cu benzina, îşi spune în sinea lui Rabbit Angstrom, stând în vitrina salonului auto Springer Motors, peste care s-a aşternut praful verii. Priveşte traficul de pe Route 111, un trafic oarecum subţire şi timorat, în comparaţie cu cel de altădată. A dracu lumea asta, i se termină benzina. Lui însă n-au ce să-i facă, cel puţin deocamdată, fiindcă nicio rablă de pe şosea nu consumă mai puţin la suta de kilometri decât Toyotele lui, care au şi costuri de întreţinere mai mici. Celor care intră în salonul auto nu trebuie să le zică decât „Citiţi numărul din aprilie al revistei *Consumer Reports'.* Şi de intrat lumea intră, căci pe zi ce trece e mai disperată, ştie că s-a zis cu marea călătorie americană de pe şosele. Se stă la cozi la care galonul de benzină se vinde cu 99,9 cenţi, iar nouăzeci la sută din benzinării urmează să fie închise în weekend. Guvernatorul statului Pennsylvania cere să se introducă vânzarea de benzină în valoare de minimum cinci dolari de persoană, ca să se pună capăt panicii crescânde. Iar camionagiii care nu pot cumpăra motorină au ajuns să tragă cu arme de foc în propriile camioane. S-a semnalat un astfel de incident chiar în ţinutul Diamond, pe lângă Pottsville Pike. Lumea o ia razna, îşi cheltuieşte în draci toţi dolarii buni de aruncat la gunoi, de parcă ar veni sfârşitul lumii. Şi, când oamenii cumpără o Toyota, el le spune că îşi preschimbă dolarii în yeni. Iar ei îl cred. În primele cinci luni ale anului 1979 s-au vândut o sută douăsprezece bucăţi noi şi la mâna a doua, iar în primele trei săptămâni ale lunii iunie au plasat deja opt Corolla, cinci Corona, inclusiv una break, ediţie limitată, plus o Celica despre care Charlie spunea că arată a maşină de peşte, cu un profit brut mediu de opt sute de dolari pe automobil. Rabbit e bogat.

Este proprietarul firmei Springer Motors, una din cele două reprezentanţe Toyota din zona Brewerului. Sau, mai curând, coproprietar, cu soţia lui, Janice, pe o jumătate din afacere, iar cealaltă jumătate îi aparţine mamei ei, Bessie, care a moştenit-o acum cinci ani, la moartea bătrânului Springer. Rabbit se simte însă stăpân pe toată compania, se prezintă la salon zi de zi, verifică hârţogăria şi statele de plată, intră şi iese, îmbrăcat la patru ace, din atelierul de service şi piese de schimb, unde oamenii lucrează acoperiţi de-o peliculă de ulei şi se uită în sus, cu ochii lor albicioşi din motoarele luminate de becuri, ca de pe lumea cealaltă, în timp ce el ia contact cu publicul, cu comunitatea, este vedeta şi vârful de lance al celor douăzeci şi cinci de angajaţi şi al spaţiului de lucru de zece mii de metri pătraţi, care pare o umbră întinsă undeva în spatele lui, în timp ce el stă în faţă. Pe peretele din imitaţie de lambriu, în realitate placaj cu striaţii neregulate, de lângă uşa care dă în biroul său, sunt agăţate vechi tăieturi din ziare, înrămate, şi fotografii cu echipa, inclusiv două cu lotul complet al selecţionatei districtuale, din vremurile când era un erou al jocului de baschet, cu douăzeci de ani – ba nu, cu mai bine de douăzeci şi cinci de ani în urmă. Până şi sub sticlă, hârtia continuă să se îngălbenească, asta ţine de compoziţia chimică a hârtiei, nu doar de contactul cu aerul, îl duce cu gândul la pata tot mai vizibilă a păcatului cu care îi speriau cei mari pe copii. ANGSTROM ÎNSCRIE 42 DE PUNCTE. „*Rabbit*" *duce Mt. Judge în semifinale.* Readuse la viaţă din podul unde părinţii lui răposaţi le ţinuseră mult timp în albume al căror lipici se uscase, astfel încât se desprinseseră de pe pagini ca pieile de şarpe, aceste tăieturi din ziare au fost expuse la sugestia lui Fred Springer, care avea o vorbă, cum că reputaţia unei firme este imaginea proiectată de omul care intră în contact cu publicul. Ştiind că moartea începuse să-i dea târcoale cu mult timp înainte de a se duce, Fred îl pregătea pe Harry să devină imaginea publică a firmei. Când te gândeşti la cei dispăruţi, n-ai cum să nu le fii recunoscător.

Cu zece ani în urmă, când Harry a fost concediat din postul de linotipist şi s-a împăcat cu Janice, tatăl ei l-a angajat ca vânzător şi după cinci ani, când i-a sosit sorocul, a avut amabilitatea să moară. Cine-ar fi crezut că un omuleţ aşa de agitat şi activ, uns cu toate alifiile, ar putea sfârşi din cauza unui infarct masiv? Era hipertensiv: de ani de zile avea tensiunea diastolică în jur de doisprezece. Îi plăcea la nebunie sarea. Îi plăcea la fel de mult să discute politica republicană, iar atunci când Nixon nu i-a mai lăsat nimic de zis, într-un fel, a explodat. De fapt, a mai apucat un an sub Ford, dar pielea de pe faţă i-a devenit tot mai rigidă, iar petele roşii de pe pomeţi i s-au înroşit şi mai tare. Când s-a uitat să-l vadă cum arată rujat pe faţă, culcat în sicriu, Harry şi-a dat seama ca moartea îl păştea de mult – după ce murise, Fred nu se schimbase mai deloc. După cât s-au văicărit Janice şi maică-sa, ai fi zis că a dat colţul vreun Făt-Frumos Curajos sau Moise.

Poate că Harry n-a pus la suflet treaba asta din cauză că la data aceea el îşi îngropase deja ambii părinţi. S-a uitat la Fred, a văzut că nu are cărarea bine pieptănată, dar n-a simţit nimic. Marele avantaj cu morţii ăştia e că se face loc în jurul lor.

Pe vremea când bătrânul Springer încă îşi dădea de zor ifose, viaţa la salonul auto era grea. Îi punea să rămână peste program, ţinea salonul deschis în serile de iarnă, când pe Route 111 nu era nici ţipenie de utilaj de deszăpezire, turuia tot timpul ca o moară stricată, cu glăsciorul lui piţigăiat, despre principiile călăuzitoare ale randamentului şi despre profitul dezastruos, despre serviciile oferite clienţilor şi despre mecanicul auto care şi-a lăsat sau nu amprenta degetului mare pe volanul vreunei rable sau vreun muc de ţigară în scrumieră. Când era la salonul auto, cu toţii încercau parcă să umple o piele uriaşă, imaginată de Springer, o piele căreia îşi dedica tot timpul şi toată energia, un Springer Motors ideal. După moartea lui, pielea aceea a devenit pielea lui Harry, în care acesta a ajuns să se simtă bine. Acum, că el este regele salonului auto, îi place locul ăsta, cu pogonul de asfalt, mirosul de maşină nouă-nouţă, care se simte până şi în pliante şi în corespondenţa cu încurajări primită de la Toyota, din California, mocheta spălată cu detergent spumant, care acoperă toată suprafaţa salonului, isprăvile lui de baschetbalist, îngălbenite de vreme, înşirate pe pereţi alături de plachetele pe care scrie Kiwanis, Rotary şi C of C, şi trofeele de pe o poliţă mai înaltă, câştigate de echipele din campionatul de copii sponsorizate de firmă, tihna totală, mulţumitoare a acestui loc masculin, condimentată de fetele de la contabilitate şi recepţie, care forfotesc sub comanda bătrânei Mildred Kroust, şi miniaturalele cărţi de vizită care au imprimat pe ele HAROLD C. ANGSTROM şi dedesubt DIRECTORUL DEPARTAMENTULUI VÂNZĂRI. Omul-imagine. Pe postul de centru, cu care nu este obişnuit, el, care fusese jucător de atac. Harry se simte un pic aerian stând aici în propria lui piele, proiectându-şi imaginea. Filosofia lui este aceea că maşinile se vând de la sine. Reclamele la Toyota sunt difuzate tot timpul la televizor, băgând oamenii la idei. Îi place să participe la toată tărăşenia asta; îi place să vadă cum comunitatea îi dă dreptate după ce l-a ignorat ca pe un gunoi încă de când a terminat liceul. Descoperă că ceilalţi bărbaţi din Rotary şi Chamber sunt tipii cu care a jucat baschet pe vremuri sau fraţii lor mai mici, urâţi ca dracu. Îi place să înoate în bani, percepţia lui despre sine este aceea a unui vlăjgan nesărat, cumsecade, înalt de un metru nouăzeci şi trei şi care acum trage vreo nouăzeci şi şapte de kilograme, cu o talie de o sută cinci centimetri, după cum i-a spus vânzătorul de la raionul de confecţii din magazinul Kroll's, până când a supt burta şi degetul individului a mai scăzut, Iară tragere de inimă, câţiva centimetri la măsurătoare. De unde odinioară îi plăcea să se privească în oglinzi, acum le evită. Chipul lui dintr-un trecut îndepărtat, cu părul tuns perie şi cu Bilei înguste, şi cu privirea aceea adolescentină, somnoroasă, pusă pe rele, din fotografiile lucioase cu echipa, mai dăinuie în prezent asemenea tijelor de crom din botul şi aripile unui automobil privit din faţă. Nasul i-a rămas mic şi drept, poate că privirea de-acum îi e mai puţin somnoroasă. Vârfurile urechilor i le ascunde o tunsoare de om de afaceri, cu părul bogat, înfoiat, curat, pieptănat peste începutul de chelie din zona tâmplelor. Nu s-a dat niciodată în vânt după cultura underground, cu drogurile ei şi cu tentativele de eschivare de la efectuarea serviciului militar, dar îi place să he lăsat, în limite rezonabile, să aibă părul ceva mai lung decât puşcaşii marini de pe vremuri şi să-l poarte înfoiat. În oglinda în care se bărbiereşte, vede că sub bărbie i-a răsărit un haos de piele flască şi striuri, pe care nu suportă să-l contemple. Şi totuşi, viaţa e dulce. Asta era expresia folosită pe vremuri de cei vârstnici şi, în tinereţe, se întreba ce-o fi vrut să însemne.

Astă-noapte a căzut grindină în Brewer şi în suburbii. Pietre de mărimea bilelor de sticlă au sărit în sus din micile curţi în pantă şi au bătut darabana pe indicatoarele de tinichea pe care pâlpâiau lămpile de neon din centru. A urmat apoi o aversă în ale cărei băltoace s-au oglindit zorii cenuşii ca piatra. Apoi s-a pornit un vânticel şi soarele şi-a revărsat razele aurii, iar asfaltul peticit, cu dungi albe, din faţa salonului auto este uscat în după-amiaza târzie din cea mai lungă sâmbătă a lunii iunie şi totodată prima a verii calendaristice. De regulă, într-o zi de sâmbătă, pe Route 111 e o forfotă nebună de cumpărători ce iau cu asalt mallurile înălţate pe locul fostelor ogoare cultivate cu porumb, secară, roşii, varză şi căpşuni. Dincolo de autostradă, de cele patru piste de beton şi de parapetul median din aluminiu, hârbuit de nenumărate accidente date uitării, se află o clădire scundă, cu faţada acoperită cu cărămidă închisă, din zgură presată, în care, de la data când a fost înjghebată în pripă, din placaj, chiar sub ochii lui Harry, au funcţionat de-a lungul

vremii mai multe restaurante falimentare, şi pe care acum a preluat-o firma Chuck Wagon, specializată în mâncare pentru acasă. Astăzi până şi Chuck Wagon pare pustiu. Dincolo de parcarea lui presărată cu cartoane turtite, în care s-a vândut mâncarea, un copac însingurat, un arţar prăfuit, se adapă dintr-un canal ce a ajuns în timp un simplu şanţ. Sub ramurile lui putrezeşte o masă de picnic nefolosită de nimeni, căci se află mult prea aproape de containerul de gunoi plin ochi al restaurantului, ţinut lângă uşa bucătăriei. Şanţul marchează hotarul unei parcele de teren arabil care a fost vândută şi care, deocamdată, îşi aşteaptă dezvoltatorii imobiliari. De la distanţă, acest bătrân arţar falnic pare să-i adreseze lui Harry tot timpul o rugăminte pe care el este nevoit s-o ignore.

Se întoarce de la vitrina prăfuită şi-i spune lui Charlie Stavros:

— A dat panica în ei.

Charlie ridică privirea din hârţoagele de pe birou, nota de vânzare şi un formular NV-1 pentru un Barracuda 8 model '74 pe care, în sfârşit, l-au măritat ieri pe două mii opt sute de dolari. Nimănui nu-i mai trebuie maşinile astea vechi, care înghit benzină multă, dar eşti obligat să le primeşti la schimb. Charlie se ocupă de maşinile second hand. Deşi are o vechime de două ori mai mare decât Harry aici, la Springer Motors, biroul lui se află într-un colţ al salonului, fără pereţi despărţitori, iar funcţia trecută pe cartea de vizită este ŞEF DEPARTAMENT VÂNZĂRI. Şi totuşi, nu îi poartă pică. Îşi aşază stiloul paralel cu marginea hârtiilor şi îi răspunde şefului său cu o întrebare:

— Ai văzut zilele trecute în ziare că undeva, în mijlocul statului, proprietarul unei benzinării şi nevastă-sa făceau plinul automobilelor care aşteptau la coadă, iar una dintre maşini a ambreiat din greşeală şi a strivit-o pe femeie de automobilul care urma la rând, am citit că parcă i-a zdrobit şoldul sau aşa ceva, şi, în timp ce soţul a prins-o în braţe şi a strigat după ajutor, şoferii, în loc să-l ajute, au pus mâna pe pompe şi şi-au făcut plinul gratuit?

— Mda, răspunde Harry, cred că am auzit chestia asta la radio, deşi e greu de crezut. Şi am auzit şi altă poveste, despre un tip din Pittsburgh, care şi-a proptit nişte butuci sub roţile din spate, să şi le salte în sus şi să aibă în rezervor benzină de câţiva cenţi în plus. Asta se cheamă nebunie curată.

Charlie emite un hohot sardonic, scurt, şi-i explică:

— În ziua de azi omul de rând acţionează ca o companie petrolieră. Eu am petrolul meu, tu du-te-n mă-ta.

— Eu nu dau vina pe companiile petroliere, răspunde Harry liniştit. Până şi ele sunt depăşite de situaţie. Pământul Mamă şi-a secătuit resursele, atâta tot.

— La naiba, bătrâne, tu nu dai niciodată vina pe nimeni, îi spune Stavros bărbatului mai înalt. Skylab[99] ar putea să-ţi pice-n cap chiar în clipa asta, iar tu ai muşca ţărâna zicând că guvernul a făcut tot ce i-a stat în putinţă.

Harry încearcă să-şi imagineze scena respectivă şi îi dă dreptate:

— Tot ce se poate. Sunt şi ei legaţi de mâini şi de picioare, ca tot omul. În ziua de azi, tot ce mai pot face federalii este să-şi încaseze statele de plată.

— Poţi fi sigur de asta, ai dracu nesătui. Uite ce e, Harry. Ştii al naibii de bine că alde Carter şi companiile petroliere se află în spatele acestei porcării. Ce vor marii mahări ai petrolului? Profituri şi mai mari. Ce vrea Carter? Importuri de petrol mai scăzute, mai puţină depreciere a dolarului. E prea laş să raţionalizeze consumul, şi speră că preţurile mai mari o să-i rezolve problema. Galonul de benzină fără plumb o să salte la un dolar juma' înainte de sfârşitul anului.

— Iar oamenii vor scoate banii, spune Harry împăcat sufleteşte acum, când a ajuns la vârsta mijlocie.

Cei doi bărbaţi amuţesc, de parcă ar încheia un armistiţiu, în timp ce traficul timorat stârneşte praful de pe fâşia comercială a lui Route 111, iar Toyotele din salon, încă nevândute, împrăştie un miros de maşină nouă. În urmă cu zece ani, Stavros a avut o aventură cu Janice, soţia lui Harry. Harry îşi aduce aminte de cariciul lui Charlie înfipt în Janice, şi îl încearcă sentimente şi de ostilitate, şi de prietenie, în proporţii aproape egale, dar balanţa se înclină în favoarea prieteniei.

---

[99] Staţie spaţială orbitală lansată de Statele Unite în 1973.

Când şi-a angajat ginerele, bătrânul Springer l-a întrebat dacă o să suporte să fie coleg cu Charlie. Rabbit nu vedea de ce să nu suporte. Intuind că i se cere să se tocmească, a răspuns că o să lucreze cu el, nu sub el. *Nici nu se pune problema, o să fii numai şi numai subalternul meu atâta timp cât trăiesc.* Springer îi promisese: *voi doi o să lucraţi cot la cot.* Cot la cot i-au aşteptat pe clienţi în toate anotimpurile anului şi au deplâns mofturile şefului lor, şi cot la cot au decis în fiecare lună care dintre maşinile second hand de pe inventar nu se vor mai clinti niciodată din loc şi ar trebui vândute angro, ca să se reducă cheltuielile de transport. Cot la cot au suferit cu Springer Motors când franciza Datsun a pătruns pe piaţa din zona Brewerului şi apoi în anii când toată lumea cumpăra Volkswagen un şi Volvouri, iar acum Honda şi Le Car, astea de se prezintă drept ultimul răcnet în materie de inovaţie pe piaţă. În aceşti nouă ani, Harry a mai pus pe el vreo treişpe-paişpe kilograme, iar Charlie, dintr-un grec mătăhălos, care atunci când îşi punea ochelarii de soare şi costumul în carouri ziceai că e agent de pariuri ilegale, a ajuns sfrijit ca un ţâşti-băşti de parior. Stavros a avut dintotdeauna o ticăitoare cu probleme, de la febra reumatică de care a suferit în copilărie. Treaba asta, slăbiciunea ascunsă în trup, în pieptul lui lat, a impresionat-o pe Janice. Astăzi, ca un defect care se ramifică până ajunge la suprafaţa cristalului, infirmitatea îl face să pară deshidratat, efeminat, ca un pilangiu adus pe calea cea bună, cu un trup conservat de pe o zi pe alta de gândul morţii. Sprâncenele lui, care odinioară i se uneau pe frunte formând parcă o bară de oţel, s-au micşorat până au rămas doar două smocuri întunecoase, despărţite, aproape că aduc cu dârele de mangal de pe feţele clovnilor. Perciunii i-au încărunţit, aşa că părul cârlionţat de pe creştet îi pare vopsit pe o porţiune lată. În fiecare dimineaţă, de cum intră în salon, în locul ochelarilor cu ramă neagră de baga şi lentile vineţii, Charlie îşi pune unii cu lentile gălbui şi, cât e ziua de lungă, îşi vede de treabă ca un berbec bătrân, cărunt, care nu vrea să alunece de pe o stâncă şi să cadă. *Cot la cot, îţi promit.* Bătrânul Springer i-a făcut promisiunea asta; când aborda ceva cu toată seriozitatea, petele roz din obrajii lui se înroşeau de tot, iar buzele i se zgârceau dezvelindu-i dinţii, aşa că aducea cu un cap de mort. Avea dinţii galbeni plini de plombe lângă gingii, iar mustaţa lui de culoarea nisipului nu arăta niciodată nici dreaptă, nici foarte curată.

Morţii, Doamne. Se înmulţesc şi îşi înalţă privirile în sus, implorându-te să fi te alături, promiţându-ţi că e-n regulă, e foarte plăcut aici, jos. Papsi, mami, bătrânul Springer, Jill, bebeluşa numită Becky în scurta ei existenţă, Tothero. Până şi John Wayne s-a dus zilele trecute. În fiecare zi, rubrica decese dezvăluie o nouă recoltă veşnic mănoasă, cu chipurile unor foşti profesori, clienţi, celebrităţi locale care, ca şi el, au strălucit o clipă pe firmament, iar apoi s-au stins. Pentru prima oară din copilărie încoace, Rabbit e fericit, pur şi simplu pentru că încă-i în viaţă. Îi spune lui Charlie: — Îmi închipui că petrolul o să se termine cam odată cu mine, prin anul două mii. Poate sună ciudat, dar îmi pare bine că am trăit în vremurile astea. Copiii ăştia care vin din urmă vor trăi din resturi. Noi am prins ospăţul.

— Te-au luat de fraier, îi spune Charlie. Şi pe tine, şi pe mulţi alţii. Magnaţii petrolului au în subsol rezerve cât să le-ajungă pe cinci sute de ani, dar vor să-l dea cu ţârâita. Chiar acum am auzit că în Delaware Bay sunt şaptesprezece tancuri petroliere, şaptesprezece vase ancorate, care aşteaptă să crească îndeajuns preţurile ca să între în port la rafinăriile din South Philly şi să-şi descarce ţiţeiul. Iar în vremea asta oamenii se omoară între ei la cozile la benzină.

— Lasă-te de şofat. Fă mişcare, îl sfătuieşte Rabbit. M-am apucat de jogging şi mă simt minunat. Vreau să dau jos paişpe kilograme.

De fapt, hotărârea lui de-a alerga în fiecare zi înainte de micul dejun, pe rouă zorilor, n-a ţinut nicio săptămână. Acum se mulţumeşte să bată străzile din jurul cvartalului câteodată, după cină, să scape de nevastă-sa şi soacră-sa, care îşi scot ochii una alteia.

A atins un punct nevralgic. Charlie mărturiseşte, discutând parcă cu formularul NV-1:

— Doctorul zice că se spală pe mâini dacă încerc să fac vreun efort fizic.

Rabbit se simte uşor jenat.

— Serios? Doctorul Cum-îl-cheamă parcă zicea altceva. White. Paul Dudley White.

— A murit. Ăştia de-s maniaci cu sportul cad seceraţi ca muştele prin parcuri. Despre treaba asta nu se scrie în ziare, din cauză că industria fitnessului a devenit foarte profitabilă. Ţii minte toate prăvălioarele alea cu hrană sănătoasă pe care le aveau hipioţii? Ştii cine le deţine acum? General Mills.

Harry nu-şi dă întotdeauna seama dacă să-l ia sau nu în serios pe Charlie. Ştie că, spre deosebire de fostul său rival, este jovial şi uriaş, privilegiat de Dumnezeu în loteria care e sănătatea. Dacă Janice ar fi fugit cu Charlie, aşa cum şi-a dorit, acum ar fi fost condamnată să facă toată ziua pe infirmiera. Aşa însă, joacă tenis de trei-patru ori pe săptămână şi arată mai bine ca oricând. Harry vrea întruna să facă pe neînsemnatul când se află în preajma lui Charlie, să-l protejeze pe bărbatul mai fragil de apăsarea propriului său noroc. Tace în timp ce mintea lui Charlie lasă în urmă ruşinea şi umbra doctorului care se spală pe mâini de el şi se înapoiază la resursele de energie ale memoriei.

— Benzina, spune el pe neaşteptate, cu gâjâitul lui grecesc, care aproape că aduce cu un şuierat. Înainte n-o iroseam aiurea? Am avut odată un Chrysler Imperial cu carburator dublu corp; dacă le scoteai filtrul şi te uitai în jos prin ventilul-fluture, în ralanti arăta ca o toaletă când tragi apa.

Harry râde, se lasă furat de amintiri.

— Plimbările cu maşina, spune el, în vacanţe, n-aveai nimic mai bun de făcut decât să te plimbi cu maşina, înainte şi înapoi pe Central, dus-întors. Vechile V-8-uri, ia zi, cât crezi că consumau? Un galon la zece, douăsprezece mile? Nu-şi bătea nimeni capul să ţină socoteală.

— Unchii mei nici în ziua de azi nu vor să conducă o maşină mică. Cică nu vor să se facă armonică dacă se ciocnesc cu un camion.

— Ţii minte jocul ăla, de-a care-i mai fricos[100]? E ciudat ca sunt mai mulţi copiii care au scăpat decât cei care au murit.

— Şi Cadillacurile alea. Dacă unul din fraţii lui îşi lua un Buick cu aripi la spate, taică-meu trebuia să ia un Cadillac cu aripi şi mai mari. Nu puteai să-i numeri luminile de semnalizare de la spate, ziceai că-i un carton de ouă roşii.

— Era un tip la liceul din Mt. Judge, Don Eberhardt, care s-a dat jos din Dodge-ul lui taică-său din mers, în timp ce cobora la vale prin spatele fabricii de ambalaje, şi a condus stând pe scara maşinii. Până jos în vale.

— Prima maşină pe care mi-am cumpărat-o a fost un Studebaker model ’48, cu botul ca de avion. Avea la bord aproape o sută cinci mii de kilometri, asta se întâmpla în vara lui ’53. Mamă, ce-i mai dădeam blană! Când plecai de la stop simţeai că roţile din faţă încep să se ridice, exact ca la un avion.

— Hai să-ţi zic eu una bună. Odată, când eram proaspăt căsătoriţi, m-am supărat pe Janice nu mai ştiu de ce, probabil din nimic, şi am condus până-n West Virginia şi-napoi într-o singură noapte. Demenţial! În ziua de azi nu poţi face aşa ceva fără să umbli mai întâi la contul de economii.

— Mda, face Charlie încetişor, întristându-se.

Rabbit n-avusese de gând să-l întristeze. N-a reuşit să-şi dea seama niciodată, cu exactitate, cât de mult a iubit-o omul ăsta pe Janice.

— Mi-a povestit chestia asta. Pe-atunci ai umblat haihui în draci.

— Un pic. Totuşi, am adus maşina înapoi. Când m-a părăsit, şi-a luat maşina cu ea, după cum îţi aminteşti.

— Oare?

A rămas neînsurat, iar ăsta-i un compliment la adresa lui Janice şi, în concluzie, şi a lui Harry, pentru cum au evoluat lucrurile. Un tip îţi fute nevasta şi-i conferă o nouă valoare, până la un punct. Harry vrea să readucă conversaţia la tema veselă a resurselor de energie în continuă scădere. Îi spune lui Stavros:

— Zilele trecute am citit o glumă bună în ziar. Zicea aşa, „Cristofor Columb nu poate fi întrecut la consumul de carburanţi. Uite ce departe a ajuns cu numai trei galioane”[101].

Pronunţă cuvântul-cheie atent, în patru silabe, dar Charlie nu reacţionează de parcă ar fi

---

[100] întrecere în care doi şoferi fie conduc unul spre celălalt, iar cel care virează pentru a evita coliziunea pierde, fie se îndreaptă spre capătul unui drum, iar cel care frânează primul spre a nu avaria maşina şi a nu fi rănit pierde.

[101] Joc de cuvinte între *gallon* (galon) şi *galleon* (galion).

înţeles poanta, ci schiţează doar un rictus, care ar putea fi provocat de durere.

— Companiile petroliere ne-au păcălit, zice Charlie. Ne-au spus „Daţi-i drumul, ardeţi gazul ca nebunii”, cu toate autostrăzile, mallurile astea, totul. Peste-o sută de ani oamenilor n-o să le vină să creadă că am fost aşa de nepăsători.

— Aşa a fost şi cu lemnul, comentează Harry, bâjbâind prin istorie, care pentru el este un fel de pâclă colorată, marcată de secole aidoma unui teren de fotbal american, cu câteva date – 1066, 1776 – clar conturate şi cu câteva chipuri – al lui George Washington, Hitler – care o freacă pe margine, nu fac galerie. Sau cărbunele. Îmi amintesc din copilărie cum zăngănea antracitul pe toboganul de cărbune, cu punctele alea roşii pe care le puneau pe el. Nu-mi dădeam seama cum făceau chestia asta, credeam că-i ceva care se-ntâmplă sub pământ; că-s nişte spiriduşi mititei cu pensule roşii. Acum nu mai există deloc antracit. Chestia aia pe care o scot acum din mină ţi se sfărâmă în mână.

Lui Rabbit îi face plăcere, îl face să se considere bogat, să contemple secătuirea resurselor lumii, să ştie că pământul e şi el muritor.

— Ei bine, oftează Charlie, măcar o să-i împiedice pe chinezoii ăia să facă revoluţia industrială.

Replica asta pare să epuizeze subiectul, deşi Harry simte că au lăsat să le scape ceva important, ceva viu legat de problema energiei. Totuşi, în ultimul timp a observat că, în conversaţiile particulare şi chiar şi la televizor, unde oamenii sunt plătiţi să dea din gură, o mulţime de subiecte se sleiesc, se epuizează de la sine, de parcă s-ar fi spus deja totul în acest domeniu. Şi în viaţa interioară, Rabbit slalomează printre mai multe pete albe decât înainte, printre petice de celule cenuşii uzate de timp, unde pe vremuri sălăşluiau poftele trupeşti şi visele aievea şi groaza cu ochii bulbucaţi; de exemplu, adoarme cât ai da cu pălăria de pământ. N-a înţeles niciodată expresia asta. Dar nici n-a purtat înainte pălărie, iar acum, la prima pală de vânt rece, şi-o pune. Acoperişul mansardei i se răreşte, se zăresc prin el stelele.

VOI AŢI CERUT-O, NOI V-AM ADUS-O, răcneşte imensul banner de hârtie din vitrina salonului auto, în ton cu campania publicitară lansată de Toyota la televizor. Afişul acoperă o felie din soarele după-amiezii şi-i împrumută salonului aerul străveziu al unui acvariu, sau al unui uriaş vapor scufundat, în care cele două Corona, plus Corolla SR-5 verde-vitriol, cu cinci uşi, aşteaptă să fie cumpărate şi săltate cu troliul în aer, de partea cealaltă a vitrinei, depuse în siguranţă în parcarea salonului, să circule pe Route 111 şi în lumea de asfalt de dincolo de ea.

O maşină venită din această lume trage pe dreapta: este un break Country Squire din ’71 sau ’72, cu roţi masive, cu suspensii bune, cu o aripă înfundată şi îndreptată de tinichigiu, dar încă nevopsită. Din ea coboară un cuplu tânăr, fata are picioare albe ca laptele, fără ciorapi, clipeşte mărunt la lumina soarelui, dar băiatul are pielea feţei aspră şi înroşită de soare, are blugii scorţoşi de jeg, de muncă în glodul roşcat de la ţară. De acoperişul cromat al Squire-ului a fost ataşat un soi de ladă din şipci verzi, iar din locul unde stă, de la o azvârlitură de băţ, Rabbit observă cum s-au ponosit tapiţeria şi capitonarea din interior, din cauza folosirii maşinii pe post de camion de fermă.

— Nişte ţopârlani, decretează Charlie de la birou.

Perechea intră timidă, ca nişte animale cu gâtul întins, adulmecând aerul condiţionat.

Îmboldit de un sentiment protector, Dumnezeu ştie de ce, cu remarca usturătoare a lui Charlie răsunându-i încă în urechi, Harry se îndreaptă spre ei şi aruncă o privire scurtă spre mâna fetei, să vadă dacă poartă verighetă. Nu poartă, dar asta nu înseamnă mare lucru.

Copiii din ziua de azi trăiesc în concubinaj. Îi dă în sinea lui vreo nouăsprezece sau douăzeci de ani, băiatul îi pare un pic mai în vârstă – de vârsta lui Nelson, fiu-său.

— Cu ce vă pot ajuta, oameni buni?

Băiatul îşi dă pe spate părul, dezvăluind o frunte albă, îngustă. Faţa lui lată, smeadă îi dă un aspect zâmbitor chiar şi atunci când nu zâmbeşte.

— Am intrat *toar* să *fă* cerem nişte informaţii.

Accentul îl trădează ca fiind de fel din sudul districtului, ceva mai puţin influenţat de germană decât nordul, unde bisericile din cărămidă au vârful ascuţit, iar casele şi hambarele sunt construite din calcar în loc de gresie. Harry îşi închipuie că vor să plece de la vreo fermă ca să se mute la oraş, să nu mai trebuiască să care stâlpi de gard, baloturi de fân, bostani sau orice

altceva i se cere bietei rable să care. Combină-te cu o gagică, ia-ţi o slujbă la oraş şi faţâie-te într-o Corolla mică. Noi v-am adus-o. Dar poate că băiatul a venit numai să se intereseze de preţuri pentru taică-său, iar prietena doar îl însoţeşte la drum, sau poate nici nu e prietena lui, ci soră-sa ori vreo autostopistă. Are un vag aer de fufa, cu trupul ei molatic ce parcă ar vrea să se reverse din hainele strâmte, pantalonii scurţi din denim decolorat şi topul purpuriu, din lână, cu model complicat. Pielea de pe umeri şi de pe braţe îi este strălucitoare, discret pistruiată, iar părul bogat, lasciv, brun-roşcat îi sclipeşte în zeci de nuanţe. O sonerie îngropată undeva începe să sune. Are ochi albaştri înfundaţi în orbite şi tăcerea unei fete de la ţară obişnuite să-i lase pe bărbaţi să vorbească în timp ce ea ţine în gură şi suge un secret dulce-acrişor. Pantofii ei, cu tocuri de plută înalte şi cureluşe la glezne au o tentă disco discordantă. Degetele de la picioare îi sunt roz, are unghiile date cu ojă. Fata asta n-o să rămână o veşnicie cu băiatul ăsta. Rabbit îşi doreşte să aibă dreptate; i se pare că simte cum spiritul ei pluteşte fără să-şi dea seama în sus, spre al lui, deşi stă nemişcată. Simte că vrea să se ascundă de el, dar e prea mare şi albă, prea brusc feminină, prea aproape goală. Pantofii îi accentuează lungimea picioarelor; este înaltă peste medie şi nu tocmai grasă, deşi are tendinţe de corpolenţă, mai ales în zona pieptului. Buza de sus o acoperă pe cea de jos, pare umflată şi vineţie. E vulnerabilă, iar el ar vrea s-o protejeze. Îi dă drumul din strânsoarea privirii lui, o idee prea lungă, şi se întoarce către băiat.

— Asta-i o Corolla, îi explică Harry, bătând cu palma în tabla portocalie. Modelul cu două uşi porneşte de la trei mii nouă sute şi consumă un galon de benzină la şaptezeci de kilometri pe autostradă şi un galon de benzină la treizeci şi doi până la patruzeci de kilometri în oraş. Ştiu că alte firme fac mai multă reclamă, dar crede-mă, în America de azi nu poţi să cumperi ceva mai bun decât bătrânica asta de-aici. Citeşte numărul din aprilie al *Consumer Reports.* Se comportă cu mult mai bine decât media celorlalte maşini la capitolul întreţinere şi reparaţii în primii patru ani. În ziua de azi şi în vremurile astea, cine păstrează o maşină mai mult de patru ani? La cum merg lucrurile, nu-i total exclus ca peste patru ani să ajungem să pedalăm cu toţii pe biciclete. Maşina asta e dotată cu transmisie sincronizată cu patru viteze, sistem electronic de aprindere, frâne cu disc, scaune din vinii rabatabile şi capac anti-furt la rezervorul de benzină. Acest ultim accesoriu devine pe zi ce trece mai important. Ai observat că în ultimul timp toate magazinele de piese auto şi-au epuizat stocul de pompe de absorbţie? În ziua de azi, să dai cu tunul şi nu găseşti o pompă de absorbţie în Brewer. Ghici de ce! Zilele astea, soacră-mii i-au golit Chryslerul de benzină în Mt. Judge, în faţă la coafor. Abia-şi mai scoate hârbul la drum, doar cât să se ducă la biserică. Oamenii s-au ticăloşit. Ai văzut în ziarul de azi-dimineaţă articolul despre cum o să ia Carter benzina de la fermieri şi are s-o dea camionagiilor? Vezi ce-nseamnă să ai arme?

— N-am citit ziarul, recunoaşte băiatul.

Rămâne locului atât de impasibil, încât Harry se vede nevoit să-l ocolească cu pas iute, ferindu-se de o reclamă din carton ce înfăţişează o clientă fericită cu un câine şi pungi de cumpărături, şi bate cu palma în capota maşinii de un verde-vitriol.

— Ei, dacă vrei să înlocuieşti namila aia de break, de-acu un secol, cu alt break care îţi oferă aproape acelaşi spaţiu, dar cu cheltuieli pe jumătate, acest SR-T are tot ce-i trebuie – cutie cu cinci viteze, cu o transmisie care chiar economiseşte carburantul la drumurile lungi, plus bancheta din spate, cu scaune separate, rabatabile, ceea ce-ţi permite să transporţi un pasager şi încă să ai spaţiu alături, pe lung, pentru crose de golf, stâlpi de gard sau altceva. Nu ştiu de ce ăştia din Detroit nu s-au gândit niciodată la acest tip de banchetă. Noi ar trebui să fim Raiul Automobilelor şi, când colo, străinii vin cu toate ideile. Dacă vrei să ştii ce cred, Detroitul ne-a dezamăgit pe toţi, două sute de milioane de americani câţi suntem. Aş prefera să vând maşini autohtone, dar, fie vorba-ntre noi, sunt nişte rable. Carton presat. Făcături.

— Da alea de acolo ce-s? Se interesează băiatul.

— Acelea sunt Corona, dacă vrei mai mult. Motor mai mare – de două mii două sute de centimetri cubi, faţă de numai o mie şase sute. Aspect mai european. Am şi eu una şi-mi place la nebunie. Consumă cam un galon la cincizeci de kilometri pe autostradă, optişpe şi ceva în Brewer. Depinde şi de cum conduci, fireşte. Depinde de cât de greu ţi-e piciorul. Băieţii ăştia care testează maşinile pentru *Consumer Reports* chiar că trebuie să o calce la blană, nu glumă, consumul de benzină e singurul lucru unde mi se pare mie că exagerează. Break-ul ăsta de aici e cotat la şase mii opt sute cincizeci de dolari, dar ţine cont că dai dolari pe yeni, iar când vine

vremea să o dai la schimb, îţi primeşti yenii înapoi.

Fata zâmbeşte la auzul cuvântului „yen[102]. Băiatul, mai încrezător, îl întreabă:

— Dar ăsta de-aici?

Tânărul fermier a atins caroseria neagră, delicată, a maşinii Celica. Lui Harry îi piere entuziasmul. Dacă se interesează de aia, puştiul n-are de gând să cumpere nimic.

— Tocmai ai pus mâna pe o supermaşină, îi spune Harry. Celica GT Sport Coupe, o maşină care ţine oricând piept unui Porsche sau unui MG. Pneuri cu inserţie de sârmă oţelită în stea, ceasuri de bord cu cristale de cuarţ, stereo AM/FM – toate standard. *Standard.* Imaginează-ţi ce dotări opţionale are. Asta are servodirecţie şi trapă. Sincer să fiu, e scumpă, bate spre zece mii, dar, cum spuneam, e o investiţie. În zilele noastre, ăsta devine tot mai mult criteriul folosit pentru cumpărarea unei maşini. Vechea mentalitate Kleenex[103], de a schimba maşina la doi ani, s-a dus pe aripile vântului. Cumpără acum o maşină bună, solidă, şi o să ai ceva pe termen lung, în timp ce dolarii, dacă-i ţii la saltea, se duc dracu. Cumpără lucruri de calitate, ăsta-i sfatul meu pentru orice tânăr aflat la început de drum.

Pesemne că se aprinde prea tare, deoarece tânărul îl temperează:

— Noi *toar* aruncăm o privire.

— Înţeleg, răspunde Rabbit rapid, întorcându-se să dea ochii cu fata tăcută: Nu vreau să fac niciun fel de presiuni asupra voastră. Alegerea unei maşini e ca alegerea unui partener de viaţă – îţi trebuie timp de gândire.

Fata se îmbujorează şi îşi pleacă privirea. Harry continuă să-şi reverse asupra lor trăncăneala paternă, generoasă:

— Suntem încă o ţară liberă, comuniştii n-au ajuns mai departe de Cambodgia. Nu vă pot obliga nicicum să cumpăraţi ceva, oameni buni, până când nu vă hotărâţi. Mie mi-e indiferent, modelul ăsta se vinde de la sine. De fapt, aveţi noroc că aveţi de unde alege, că ne-a sosit un transport acum două săptămâni şi nu vom mai primi nimic până în august. Japonia nu poate produce destule maşini din astea ca să fie fericită toată lumea. Toyota e numărul unu mondial la importuri.

Nu-şi poate dezlipi privirea de la fată. Ochii ei înfundaţi în orbite îi amintesc de cineva. Umerii lăptoşi, pistruiaţi, urmele lăsate în carne de şnurul topului. Dacă o strângi în braţe, o învineţeşti cu degetele, aşa-i de pufoasă, ca scoasă din cuptor.

— Spuneţi-mi, la ce dimensiune v-aţi gândit? Plănuiţi să transportaţi cu ea o familie sau doar pe voi doi?

Fata se îmbujorează şi mai tare. Nu te mărita cu caraghiosul ăsta, îşi zice Harry în sinea lui. Mucoşii pe care o să ţi-i facă o să te tragă în jos.

— N-avem nevoie de alt break, răspunde băiatul. Taică-meu are o furgonetă Chevy şi mi-a lăsat mie Squire-ul când am terminat liceul.

— O rablă formidabilă, recunoaşte Rabbit. Poţi să-i faci rău, dar nu şi s-o omori. Până şi în ‘71 băgau mai mult metal în ele decât acum. Detroitul a ajuns pe butuci.

Simte că parcă pluteşte – peste tinereţea lor, banii lui, strălucirea acestei după-amiezi de iunie şi promisiunea că mâine, o zi de duminică, va fi o vreme frumoasă pentru partida lui de golf.

— Dar, pentru nişte tineri care plănuiesc să-şi pună pirostriile şi să fie serioşi, vă trebuie ceva mai mult decât o piesă nostalgică, aveţi nevoie de ceva în genul ăsta.

Bate din nou cu palma în tinicheaua portocalie şi în paloarea rece a ochilor fetei citeşte iritarea, când aceasta ridică privirea să se uite la el. Iartă-mă, fetiţo, crăpi de plictiseală aici, iar când prinzi ocazia ai tendinţa să toci câte-n lună şi-n stele.

Stavros, de care a uitat cu totul, strigă de la biroul lui, din partea cealaltă a salonului scăldat în razele soarelui care acum cad aproape orizontal:

— Poate vor să dea o tură.

Arc nevoie de linişte, să se poată ocupa de hârţoagele lui.

---

[102] Dorinţă (engl.).

[103] Aluzie la sloganul producătorilor de batiste igienice de unică folosinţă: „Foloseştc-le şi aruncă-le“.

— Vreţi să încercaţi maşina? îi întreabă Harry.

— E cam târziu, remarcă puştiul.

— Vă lămuriţi într-o clipă. Cine ştie când mai treceţi pe aici. Distraţi-vă. Aduc nişte chei şi o plăcuţă de înmatriculare. Charlie, cheile de la Corolla albastră de afară sunt ia panou sau în sertarul tău?

— Le aduc eu, mormăie Charlie.

Se ridică de la birou şi, încă îndoit de şale, se duce pe coridorul din spatele paravanului până la brâu din sticlă jivrată – o îmbunătăţire de prost-gust comandată de Fred Springer spre sfârşitul vieţii, în spatele lui, se află trei uşi de placaj ieftin, încastrate în peretele de furnir imitaţie de nuc, care dau în birourile lui Mildred Kroust şi al fetei care se ocupă de facturi în luna aceea, la mijloc fiind biroul şefului de vânzări. Uşile sunt, de regulă, întredeschise, iar Mildred şi fata se tot fâţâie dintr-un birou în altul, să se consulte. Harry preferă să stea aici, în salon. Pe vremuri, aici erau doar trei birouri din metal şi o fâşie de mochetă; singura încăpere cu uşă era toaleta companiei, cu dispozitivul de fulgi de săpun pe care trebuia să-l întorci cu fundul în sus ca să curgă cât de cât ceva. Astăzi recepţia se află într-o cămăruţă separată, lângă sala de aşteptare unde puţini clienţi se întâmplă să aştepte. Cheile pe care le caută Charlie sunt atârnate printre multe altele, dintre care unele nu mai descuie nimic pe lumea asta, pe un panou înnegrit de atingerea degetelor unsuroase, lângă uşa care dă spre depozitul de piese de schimb: depozitul, acel tunel de rafturi din oţel încărcate cu piese, al cărui geam glisant dă spre caverna zăngănitoare a service-ului. Charlie n-are niciun motiv să se ducă el după chei, doar că el e cel ce ştie unde sunt toate, iar clienţii nu trebuie lăsaţi nicio clipă singuri, să aştepte ca fraierii, ar fi în stare să profite şi s-o şteargă. Clienţii sunt mai timizi decât căprioarele. Fără să mai aibă ce să-şi spună, fata, băiatul şi Harry aud şuieratul discret, istovit pe care îi scoate Charlie când revine cu cheile Corollei şi cu plăcuţa de înmatriculare a dealerului prinsă de clama ruginită.

— Vrei să-i conduc eu pe tinerii ăştia? Întreabă el.

— Nu, tu stai şi odihneşte-te, îi răspunde Harry, şi adaugă: Ai putea să începi să încui în spate.

Orarul spune că sâmbăta e deschis până la şase, dar, în această zi de iunie prevestitoare de penurie de benzină, e destul dacă stau până la şase fără un sfert.

— Mă întorc într-o clipită.

Băiatul o întreabă pe fată:

— Vrei să vii şi tu, sau rămâi aici?

— Of, *hai odată*, spune ea şi chipul blând i se înroşeşte de nerăbdare când se întoarce şi-i spune pe nume: Jamie, mama mă aşteaptă *acasă.*

— Terminaţi într-o clipă, o linişteşte Harry.

Mama. Ce n-ar da s-o poată ruga să i-o descrie pe maică-sa.

Afară în parcare, vântul scânteietor aduce o adiere de vară. Peticele de iarbă din jurul asfaltului sunt împestriţate cu păpădii gălbioare. Prinde plăcuţa de înmatriculare la spatele Corollei şi îi înmânează cheile băiatului. Glisează scaunul pasagerului în faţă, pentru ca fata să se poată aşeza pe bancheta din spate; în timp ce urcă în maşină, şortul de blugi îi permite lui Rabbit să vadă, timp de o fracţiune de secundă, o bucă. Se ghemuieşte pe locul mortului şi-i explică lui Jamie toate chiţibuşurile de pe tabloul de bord, inclusiv ce-i cu spaţiul liber unde ar putea încăpea un casetofon. Cei trei pasageri sunt cu toţii înalţi, aşa că micuţa maşină pare supraaglomerată. Totuşi, plină de o vervă de import, Toyota se pune rapid în mişcare şi-şi găseşte locul pe banda de intrare pe Route 111. Parcă ai zbura pe spinarea unei gărgăriţe uriaşe, simţi că stai călare pe motorul care zumzăie.

— E nervoasă, recunoaşte Jamie.

— Şi, cu toate astea, merge ca unsă, adaugă Harry, încercând să nu pună frână în podeaua goală. Se întoarce către fată şi o întreabă: Stai comod? Să-mi trag scaunul în faţă să ai mai mult loc?

La cât de scurt pare şortul acum, te întrebi dacă nu cumva o doare între picioare. Poate o roade cusătura.

— Nu-i nevoie, stau bine, mă aşez pieziş.

Vrea să se întoarcă şi să se uite la ea, dar la vârsta lui nu-i uşor să întorci capul şi,

într-adevăr, în unele zile se trezeşte dimineaţa cu nişte dureri groaznice de ceafa şi umeri, fără niciun motiv aparent, în afară de propriul lui tonaj întins în pat peste noapte.

— Ăsta-i modelul o mie şase sute de centimetri cubi, ei produc şi un model de bază de o mie două sute de centimetri cubi, dar nouă nu ne place de el, n-aş vrea să am pe conştiinţă moartea vreunui şofer care n-a avut destulă acceleraţie ca să ocolească un camion sau mai ştiu eu ce pe drumurile astea americane. Şi mai credem că oferim un pachet destul de complet de opţiuni; fără ele, o să te simţi tras pe sfoară când va sosi timpul să dai maşina la schimb.

Reuşeşte să-şi sucească corpul şi să se uite la fată.

— Japonezele, cu toate calităţile lor remarcabile, au picioare scurte, îi spune ei.

E obligată să stea cu fundul aproape pe podea şi cu genunchii ridicaţi, nişte genunchi luminoşi, tineri, la doar câţiva centimetri de faţa lui.

Deloc studiată, îşi dă la o parte câteva fire de păr lungi de lângă gură, pe care i le-a suflat curentul, şi se uită pe geamul lateral la zona comercială a marelui Brewer. Dughene de fast-food cu forme atrăgătoare şi prăvălii unde se vinde orice, de la rochii de mireasă până la scăldători de ipsos pentru păsări, au lărgit înfăţişarea vechiului Weisertown Pike, cu parcările lor, scoţând dureros în evidenţă puţinele case care au mai supravieţuit cu peluzele lor ciuntite. Concurenţa – Pike Porsche şi Renault, Diefendorfer Volkswagen, Old Red Barn Mazda şi BMW, Diamond County Automotive Imports – îşi flutură afişele cu ECONOMIE DE CARBURANT în timp ce benzinăriile dintre reclamele lor au pompele acoperite cu un giulgiu şi remorci parcate pe benzile pe unde odinioară intrau, erau alimentate şi porneau mai departe automobilele. Au aspectul unor baricade ostile în ceasurile târzii ale după-amiezii. Oare de unde au apărut giulgiurile astea? Unele sunt croite elegant, din pânză de cort de culoare roşu-aprins, cu colţurile rotunjite. Iată o nouă industrie, giulgiuri pentru pompele de benzină. Printre ochiurile de asfalt libere, câteva tarabe mici oferă cumpărătorilor căpşuni şi mazăre nouă. Un indicator înalt arată spre o clădire din panouri prefabricate situată la oarece distanţă de drum. Rabbit îşi aminteşte de vremurile când acolo era un Domn Arahidă imens, care te îndruma spre o prăvălie scundă, unde alunele sărate erau aşezate în recipiente de sticlă, nuci braziliene, alune de pădure, caju şi, la un preţ mai mic, alunele sfărâmate. Districtul Diamond e un loc minunat pentru alune, dar nu chiar atât de minunat, căci magazinul a dat faliment. Structura exterioară i-a fost distrusă, dublată ca mărime şi transformată într-un club de noapte, iar indicatorul a fost revopsit, s-a păstrat jobenul, dar Domnul Arahidă a devenit un chefliu cu cravată albă şi pantaloni largi. Acum, după nenumărate mutilări, indicatorul a fost transformat într-o femeie prost modelată, o siluetă neagră fără nicio proeminenţă care să sugereze că ar fi îmbrăcată în vreun fel, cu capul dat pe spate, şi cu literele mari DISCO curgând ca nişte bule smulse parcă una cate una din beregata ei tăiată. Dincolo de asemenea reclame, dealurile verzi erodate sunt învăluite în ceaţă, câmpiile spălăcite se scaldă în soare, iar şirurile de porumb se îndesesc. Interiorul Corollei se încălzeşte, se amestecă în el mirosurile umane. Harry se gândeşte la coapsele lungi ale fetei, cum şi le-a întins pe bancheta din spate, şi are impresia că simte miros de vanilie. Pizda ar putea fi o aromă a-ntâia la îngheţată. De chestiunea asta ar trebui să se ocupe Sealtest[104].

Tăcerea tinerilor îl îngrijorează. Vorbeşte să o rupă:

— Ce furtună straşnică am avut azi-noapte! Azi-dimineaţă am auzit la radio că pasajul subteran de la intersecţia Eisenhower cu Seventh a fost inundat mai bine de o oră.

Apoi adaugă:

— Ştiţi, mi se pare sinistru să vezi atâtea benzinării închise, de parcă ar fi murit cineva.

După care continuă:

— Aţi văzut în ziar că firma Hershey a trebuit să concedieze nouă sute de oameni din cauza grevei camionagiilor? Mâine-poimâine o să stăm la coadă până şi la ciocolată.

Băiatul depăşeşte cu grijă un camion al brutăriei Freihofers, aşa că tot Harry răspunde în locul lui:

— Magazinele din centru se desfiinţează toate. N-au mai rămas în buricul târgului decât băncile şi poşta. Au plantat copacii ăia, să facă o promenadă, dar n-o să ajute la nimic, oamenii

---

[104] Companie americană producătoare de lactate.

sunt încă prea speriaţi să se ducă în centru.

Băiatul rămâne pe banda rapidă, în viteza a treia, fie pentru senzaţii tari, fie din cauză că a uitat de existenţa vitezei a patra. Harry îl întreabă:

— Începi să-i simţi gustul, Jamie? Dacă vrei să întorci, urmează o intersecţie.

Fata îi prinde ideea.

— Jamie, ar fi mai bine să ne întoarcem. Omul vrea să meargă şi el acasă la masă.

În timp ce Jamie încetineşte să vireze frumuşel la dreapta în intersecţie, un Pacer – cea mai caraghioasă maşină de pe şosele, arată ca o cadă de sticlă răsturnată – face stânga fără să se asigure. Şoferul e un mexican grăsan cu o cămaşă hawaiiană. Băiatul loveşte volanul, căutând în van claxonul. Într-adevăr, cei de la Toyota au montat claxonul într-un loc ciudat, pe două arcuri micuţe, la îndemâna degetului mare, pe partea interioară a volanului; Harry se întinde repede şi claxonează pentru el. Pacerul virează înapoi pe banda lui, iar de deasupra cămăşii hawaiiene li se aruncă o privire sumbră. Harry dă indicaţii:

— Jamie, la următorul semafor ia-o la stânga, traversează autostrada, apoi la stânga din nou dacă poţi, iar drumul ăsta ne va duce acasă.

Fetei îi explică:

— E mai frumos pe-aici.

Gândeşte cu voce tare:

— Ce să-ţi mai spun despre maşină? Are o mulţime de încuietori. Japonezii ăştia trăiesc înghesuiţi, claie peste grămadă, şi sunt obsedaţi de zăvoare. Să nu vă faceţi iluzii, tot acolo o s-ajungem şi noi, eu n-am să mai apuc ziua aia, dar voi – da. În copilăria mea nimeni nu se gândea să-şi încuie casa, iar acum o încuie toată lumea în afară de nebuna de nevastă-mea. Dacă ar încuia uşa, ar pierde cheia. Unul din motivele pentru care aş dori să vizitez Japonia – Toyota îi invită pe unii dintre dealeri, dar trebuie să ai o cifră de afaceri mai mare decât a noastră – e că vreau să văd cum se încuie o casă din hârtie. Cât de cât. Nu poţi să scoţi cheia din contact fără să eliberezi opritorul ăsta de aici. Portbagajul se deschide cu maneta asta. Despre capacul antifurt al rezervorului de benzină ţi-am vorbit deja. A auzit vreunul din voi de femeia aia de prin Ardmore care săptămâna asta a trecut peste rând la coada de la benzină, iar tipul din spatele ei şi-a ieşit din pepeni şi şi-a montat pe furiş propriul capac etanş la rezervorul ei, aşa că atunci când cucoana a ajuns la pompă vânzătorul n-a putut să i-l mai deşurubeze? Au trebuit s-o remorcheze de-acolo. Eu zic că bine i-au mai făcut ticăloasei.

Au virat de două ori la stânga, iar acum gonesc pe un drum unde lanurile se întind până la marginea lui, de se zăresc bulgării de pământ roşu, încă lucioşi acolo unde i-a întors plugul; firmele de aici – ASCUŢIM MAŞINI DE TUNS GAZONUL, ARTIZANAT GERMAN AUTENTIC – par să provină dintr-un deceniu anterior celor de pe Route 111, care înaintează paralel cu ei. Pe rambleurile de pe margine, printre cutiile poştale dintre care unele au pictate o inimă sau un hexagon, coroniştea a înflorit violetă. De pe o culme se văd în zare rezervoarele de benzină ale Brewerului, de culoarea elefanţilor, şi şirurile de case din cărămidă roşie ce urcă Mt. Judge şi-i pătează povârnişul. Rabbit îşi face curaj şi o întreabă pe fată:

— Eşti de prin zonă?

— Mai degrabă de pe lângă Galilee. Maică-mea are o fermă acolo.

Şi pe maică-ta o cheamă Ruth? Simte Harry nevoia s-o întrebe, dar se abţine, să n-o sperie şi să nu-şi distrugă senzaţia palpitantă pe care i-o dă posibilitatea neverificată. Încearcă să o mai privească o dată pe furiş, să vadă dacă tenul ei alb e o oglindă, dacă albastrul inocent al ochilor ei e leit cu al lui, dar corpolenţa lui, ca şi spaţiul strâmt al maşinii, nu-l lasă. Îl întreabă pe băiat:

— Te uiţi la meciurile lui Philly, Jamie? Ce zici de meciul ăla pierdut cu şapte-zero aseară? Nu-l vezi pe Bowa[105] s-o dea în bară-n fiecare zi.

— Bowa e ăla cu salariu mare?

Harry se va simţi mai bine când va lua Toyota din mâinile acestui tâmpit. La fiecare viraj simte cum trag pneurile şi cum creşte înlăuntrul lui secretul neaşteptat, cerc după cerc, ca o sămânţă:

---

[105] Larry Bowa (n. 1945), celebru jucător american de baseball, a activat în liga profesionistă nord-americană între 1970 şi 1985.

sămânţa care se strecoară în pământ nevăzută şi care, dacă se prinde, nu mai poate fi oprită, ajunge la forma pentru care a fost programată, îşi împlineşte destinul, sigur ca moartea noastră, armonioasă.

— Cred că te referi la Rose[106], răspunde el. Nici el n-a fost de cine ştie ce ajutor. N-o să ajungă nicăieri anul ăsta. Pittsburgh e echipa adevărată. Pirates sau Steelers, ăştia câştigă întotdeauna. Ia-o la stânga la semaforul galben intermitent, numai bine traversezi 111, apoi virezi în parcare venind din spatele salonului. Care-i verdictul?

Din profil, băiatul are un aspect oriental – o porţiune întinsă de piele între urechea roşie şi nasul roşu, ochii exoftalmici, al căror licăr nu spune nimic. Harry întotdeauna i-a considerat pe oamenii care scot bani din gunoi meschini din naştere. Jamie îi răspunde:

— După cum spuneam, doar tatonăm piaţa. Maşina asta pare destul de mică, dar poate că *f-aţi* obişnuit cu ea.

— Vrei să faci o tură cu Corona? După ce te-ai plimbat cu una din astea, zici că-i un palat. Nici nu-ţi vine să crezi, nu-i decât cu vreo doi centimetri mai lată şi cu vreo cinci mai lungă.

Se minunează de el însuşi, cum îi zboară centimetrii de pe limbă, încă cinci ani cu maşinile astea, şi-o să vorbească japoneza.

— Ar fi însă bine să te obişnuieşti cu nişte dimensiuni ceva mai reduse, îi spune lui Jamie. S-a dus vremea măgăoaielor. Ni le aduce lumea la schimb şi nu mai scăpăm de ele. Jumătate din ele le vindem angro, iar angrosiştii le transformă în jardiniere. Reducerea de cinci sute de dolari pe care ţi-o ofer la schimb pentru hârbul tău e o favoare, crede-mă pe cuvânt. Ne place să ajutăm cuplurile tinere. Cred că am ajuns să trăim într-o lume tare afurisită, în care tinerii ca voi nu-şi pot permite să cumpere o maşină sau să aibă o casă proprietate personală. Dacă nu reuşeşti să pui piciorul nici măcar pe treapta cea mai de jos a unei societăţi gândite astfel, oamenii îşi vor pierde încrederea în sistem. Anii şaizeci au *fost* raiul pe pământ pe lângă ce ne-aşteaptă dacă lucrurile nu se îndreaptă.

Dalele pavajului slăbit din spatele salonului auto trosnesc. Parchează pe locul de unde a ieşit Corolla, iar băiatul nu-i în stare să găsească butonul care dă drumul cheii de contact până ce Harry nu-i arată încă o dată cum să procedeze. Fata se apleacă înainte, nerăbdătoare să scape, iar răsuflarea îi zbârleşte lui Harry firele de păr incolore de pe încheietură. Când se dă jos din maşină şi rămâne drept, Harry constată că i s-a lipit cămaşa de omoplaţi. Toţi trei se îndreaptă de şale încetişor. Soarele e încă strălucitor, dar fuioarele de nori de pe boltă pun sub semnul întrebării starea vremii pentru partida de golf de a doua zi.

— Ai condus frumos, îl laudă pe Jamie, renunţând la orice speranţă legată de o posibilă vânzare. Intră o clipă, să-ţi dau nişte broşuri.

În salon, razele soarelui cad pe afişul de hârtie şi fac să se vadă literele O-SUDA MA-V ION. Pe Stavros ia-l de unde nu-i. Harry îi întinde băiatului cartea de vizită pe care scrie DIRECTOR şi-l roagă să semneze în registrul clienţilor.

— Păi ziceam că… îngaimă băiatul.

Harry şi-a pierdut răbdarea după escapada asta.

— Nu-ţi faci niciun fel de obligaţii, îi explică el. Toyota îţi va trimite o felicitare de Crăciun. Atâta tot. Hai că scriu eu. Prenumele, James…?

— Nunemacher, adaugă precaut băiatul şi i-l spune pe litere. R. D. Numărul doi, Galilee.

Scrisul lui Harry s-a deteriorat odată cu trecerea timpului, are un tremur în capătul braţului său lung, care nu-i însă destul de lung ca să nu vadă clar ce scrie. Are ochelari de citit, dar e prea vanitos ca să-i poarte în public.

— Gata, spune el, apoi se întoarce cu un aer firesc spre fată. OK, domnişoară, dar tu? Acelaşi nume?

— Nicio şansă, răspunde ea chicotind. Numai eu nu vă lipseam.

În ochii reci, serbezi îi scapără îndrăzneala. Ca mai toate femeile, s-a învârtit şi ea în jurul cozii, când naivă, când alunecoasă. Când licărul din ochi i se stinge, îi rămâne ceva sexy în

---

[106] Pete Rose (n. 1941), jucător de baseball care a activat la Philadelphia Phillies între 1978 şi 1983.

zbaterea pleoapelor de jos şi în umbra lăsată sub ele de somnul insuficient. Are nasul uşor cârn.

— Jamie e vecinul nostru, eu doar am venit cu el la plimbare. Voiam să-mi caut o rochie de plajă la Kroll's dacă mai aveam timp.

Ceva îngropat în fundul încăperii aruncă sclipiri spre lumină. Razele piezişe ale soarelui au ajuns la raftul unde trofeele sponsorilor Springer Motors aşteaptă clipa când vor fi decernate; gravurile ovale strălucesc pe suprafeţele lor uşoare, din cositor. Păstrează-ţi numele pentru tine, pizduţo, doar trăim într-o ţară liberă. Totuşi, el i-a dat ei numele lui. Ea a luat cartea de vizită din mâinile roşii, mari ale lui Jamie, iar ochii ei, însufleţiţi de un licăr copilăros, alunecă de la scrisul caligrafic spre faţa lui, apoi spre peretele din fund, unde vechile lui decupaje din ziare atâmă îngălbenite, prăjite de trecerea timpului.

— Ai fost cândva un baschetbalist faimos? îl întreabă ea.

Nu-i uşor de răspuns la întrebarea asta, e atât de mult de-atunci.

— Cu secole-n urmă. De ce mă-ntrebi, îţi sună cunoscut numele meu?

— A, nu! îl minte voioasă vizitatoarea asta din vremuri de mult apuse. Doar că aveţi alura asta.

După ce îi vede plecând, cu Country Squire-ul hâţânându-se pe suspensia lui elastică, Harry foloseşte toaleta de dincolo de uşa lui Mildred Kroust, din spatele paravanului pe jumătate din sticlă jivrată, şi se întâlneşte cu Charlie, care se întoarce după ce a încuiat uşile din spate. Totuşi, există nişte mici ciupeli, discrepanţe misterioase care micşorează profitul. Banii sunt ca apa dintr-o găleată spartă: de-ndată ce se-adună, încep să se scurgă.

— Ce zici de fată? îl întreabă Harry, odată întorşi în salon.

— Nu mă mai uit cu după fete cu ochii pe care-i am. Dacă m-aş uita, cu boala mea tot n-aş putea face nimic. Mi s-a părut multă şi îngrămădită. Cu crăcii lungi.

— Nu la fel de îngrămădită ca ţopârlanul cu care era, îl contrazice Harry. Dumnezeule, când vezi în ce se bagă unele fete, te-apucă plânsu'.

Stavros ridică din sprâncenele ca două pete întunecate.

— Serios? Unii ar putea susţine că-i taman invers.

Se aşază la birou să se apuce de treabă.

— A apucat Manny să stea de vorbă cu tine despre Torino-ul ăla pe care l-ai acceptat la schimb?

Manny e şeful service-ului, un bărbat scund, adus de spate şi cu puncte negre pe nas, de parcă şi-ar vârî nasul în toate treburile unsuroase ale zilei. Fireşte că-l urăşte pe Harry, care datorită mariajului cu fiica lui Springer se scaldă în soarele din salon şi acceptă la schimb nişte Torino-uri ca vai de ele.

— Mi-a zis că partea din faţă e strâmbată.

— Acum crede că ar trebui să schimbe ventilul. Şi mai are impresia că proprietarul a dat înapoi kilometrajul.

— Ce puteam să fac, tipul avea catalogul de preţuri în mână, n-am avut cum să-i ofer mai puţin decât scria acolo. Dacă nu le dau preţul din catalog, fii sigur că Diefendorfer sau Pike Porsche i-l vor da.

— Trebuia să-l laşi pe Manny să-l verifice. El şi-ar fi dat seama dintr-o privire c-a avut un accident. Şi dacă observa şi mânăreala de la kilometraj, l-ar fi luat la şuturi pe individ.

— Nu poate să echilibreze roţile din faţă cât să le ascundă trepidaţia?

Stavros îşi întinde răbdător mâinile pe tăblia verde-deschis a biroului.

— E o chestiune de respect faţă de client. Clientul pe care-l potcoveşti cu acest Torino n-o să se mai întoarcă niciodată, poţi fi sigur de asta.

— Atunci, ce mă sfătuieşti?

— Dă-l cu o reducere substanţială la reprezentanţa Ford din Pottsville. Ai avut o marjă de nouă sute de dolari la vânzarea aia şi-ţi poţi permite mai uşor să renunţi la două sute decât să obţii sprijinul lui Manny. El trebuie să ridice preţul la piesele lui de schimb, ca să-şi protejeze propriul departament, iar când vorbim despre piese de schimb pentru Ford, ai deja asigurată o majorare. Pottsville o să-i aplice un strat de parafină şi-o să-l fericească peste vară pe vreun puşti.

— Sună bine.

Rabbit arde de nerăbdare să iasă, să se plimbe în aerul serii, să viseze la fiica lui.

— Dacă ar fi după mine, îi mărturiseşte lui Charlie, aş vinde angro toate automobilele americane de-ndată ce mi-ar intra pe stoc. Nu le mai vrea nimeni, în afară de cioroi şi de mexicani, dar până şi ei se vor trezi la realitate într-o bună zi.

Charlie nu-i de acord cu el.

— Maşinile la mâna a doua pot să meargă bine dacă ştii unde să le plasezi. Fred avea o vorbă, că fiecare maşină are un cumpărător undeva, dar că n-ar trebui să accepţi mai mult la un schimb decât ai plăti în bani gheaţă pentru maşina respectivă. Tot bani *gheaţă* sunt, ştii. Cifrele sunt bani, chiar dacă nu-ţi trece prin mână niciun verzişor.

Îşi înclină scaunul pe spate şi îşi freacă, cu un scrâşnet, palmele de birou.

— În '63, când m-a angajat Fred Springer, nu vindeam decât modele americane la mâna a doua, nu vedeai nici urmă de maşină străină atât de departe de coastă. Maşinile veneau direct de pe stradă, noi le vopseam şi le făceam revizia, şi niciun producător nu ne impunea preţul la care să le revindem. Le scriam preţul pe parbriz cu cremă de ras, apoi îl ştergeam şi, dacă nu se vindea într-o săptămână, încercam alt preţ. Fără taxe de import, fără devalorizarea monedei; era care pe care, atât şi nimic mai mult.

Amintiri. Ce trist e să vezi cum îl tâmpesc de cap pe Charlie. Harry aşteaptă respectuos să-l vadă trecând peste aceste aduceri-aminte, apoi îl întreabă ca din senin:

— Charlie, dacă as avea o fiică, cum crezi că ar arăta?

— Urâtă, răspunde Stavros. Ar arăta ca Bugs Bunny.

— Ar fi haios să am o fiică, nu-i aşa?

— Mă îndoiesc.

Charlie îşi saltă palmele, aşa că picioarele scaunului se trântesc de podea.

— Ce mai ştii de Nelson?

Tonul lui Harry devine vehement:

— Nu mare lucru, slavă Domnului, răspunde el. Puştiul nu-mi scrie niciodată. Ultima oară zicea că o să-şi petreacă vara în Colorado cu o fată pe care a agăţat-o.

Nelson urmează cursurile unui colegiu la Universitatea Kent din Ohio, mai chiuleşte, mai se duce la ore, şi mai are de luat credite cât pentru un an de studiu ca să poată absolvi, deşi a împlinit douăzeci şi doi de ani anul trecut în octombrie.

— Ce fel de fată?

— Dumnezeu ştie, nu le mai ţin socoteala. Sunt care mai de care mai ciudate. Una din ele era o adolescentă alcoolică. Alta se ocupa cu ghicitul în cărţi. Cred că tot aia era şi vegetariană, pe deasupra, dar nu-i total exclus să fi fost alta. Cred că le alege special ca să mă calce pe nervi.

— Ai răbdare cu puştiul. Doar pe el îl ai.

— Doamne, ce idee.

— Ia-o înainte. Vreau să termin treaba de-aici. O să-ncui eu.

— Bine. Mă duc să văd ce-a uitat Janice pe foc pentru cina. Nu vrei să-ţi încerci norocul? O să-i facă plăcere să te vadă.

— Mulţumesc, dar mă aşteaptă *manna mou.*

Mama lui Charlie, pe zi ce trece mai ramolită, stă acum la el, la locuinţa lui din Eisenhower Avenue, iar ăsta-i încă un lucru care îi leagă pe ei doi, de vreme ce şi Harry locuieşte cu soacră-sa.

— Bine. La revedere, Charlie. Ne vedem la curăţenia de luni.

— Numai bine, barosane.

Afară, ziua e încă aurie, un aur de-acum vechi în lunga viaţă a lui Harry. A văzut vara sosind şi plecând până când trecerea ei a ajuns, în inima lui, una şi aceeaşi cu venirea ei, deşi încă nu ştie cum se numesc buruienile care înfloresc fiecare pe rând cât e vara de lungă, nici gâzele care apar, mănâncă şi pier tot într-o ordine stabilită de pronie. Ştie că în iunie şcolile intră în vacanţă şi locurile de joacă se animă, că dacă eşti bărbat trebuie să tunzi iarba tot timpul, iar dacă eşti copil, te poţi juca afară în timp ce vesela pregătită pentru cină clincheteşte în bucătăriile părinteşti, tihnite, şi descoperi luna care se uită peste umărul tău de pe un cer încă albastru, iar pe genunchi ţi-a apărut în chip misterios un strop argintiu de suc de laptelecâinelui. Mare noroc. Vânzările de maşini merg cel mai bine în iunie: pentru un dealer de trei sute de maşini pe an, cum e Harry,

asta înseamnă mai mult de douăzeci şi cinci de bucăţi, cu douăzeci şi una deja vândute, şi mai sunt şase zile de vânzare. În medie un profit brut de opt sute înmulţit cu douăzeci şi cinci egal douăzeci de miare minus cei douăzeci şi cinci la sută estimaţi pentru plata vânzătorilor atât salariul cât şi îndemnizaţia rămân cincisprezece miare minus opt până la zece mii pentru celelalte salarii, ale pizduţelor care se tot fâţâie la facturare una de acum câţiva ani se numea Cissy era poloneză au ajuns să-şi frece popourile unul de altul pe coridorul strâmt şi chiria pe care o are de plătit Springer Motors bătrânul Springer nu credea în proprietăţi pe care banca i le putea lua dar până şi el a trebuit să plătească ipoteca în cele din urmă băi frate acum ratele precis îi omoară pe cei care îşi lansează o afacere şi Brewer Trust practică de ani de zile dobânda la finanţare de două cifre şi pentru cei doisprezece la sută pe care-i ai de plătit trebuie să găseşti o soluţie să pui deoparte cei doi sau trei la sută care-ţi revin ca rezervă pentru pierderi nimănui nu-i place să le zică rabat comercial iar IRS[107]-ul le numeşte venituri impozabile şi cheltuielile de regie curentul electric calculatorul acela Sun 2001 de care are nevoie Manny ar consuma o grămadă plus uneltele electrice în ziua de azi nu se mai poate înşuruba nici măcar un şurub decât cu un *rrrrrrt* pneumatic şi căldura slavă Domnului că nu mai e cazul să dea de câteva luni nenorociţii ăia de arabi ne omoară cu zile iar oamenii nu vor să poarte un pulover sub salopetă mecanicii tineri sunt cei mai daţi naibii spun că nu-şi mai simt buricele degetelor şi asigurarea de sănătate e o belea tot mai mare pe capul omului iar în spitale sunt ţinuţi în viaţă nişte oameni în realitate morţi de parcă şi-ar bate joc de programul de asistenţă medicală şi publicitatea asta câteodată se întreabă la ce e bună în principiu a citit pe undeva că reprezintă unu virgulă cinci la sută din vânzările angro dar dacă te uiţi la pagina de Vânzări Auto a ziarului de duminică nu vezi niciodată vreo harababură ci doar lista de preţuri fără fasoane şi umbra unui dealer cum spunea bătrânul Springer că ajunge să fie cunoscut drept omul de la Rotary sau din restaurantele din centru şi la country club aşa că ar trebui să scadă toate cheltuielile astea drept cheltuieli de reprezentare cei patru sute şaptezeci şi cinci de dolari pe săptămână salariul pe care şi-l plăteşte sieşi nu include şi costumele pe care le poartă ca să fie prezentabil trebuie să-şi cumpere trei-patru pe an şi nu le mai ia de la Kroll's nu-i place de vânzătorul ăla care i-a măsurat talia grăsană Webb Murkett ştie un magazin mic pe Pine Street e ca şi cum ţi-ai cumpăra haine croite la comandă şi apoi impozitul pe proprietate iar copiii aruncă întruna cu pietre şi trag cu alice în reclamele înrămate în sticlă de afară ar trebui să ne întoarcem la lemn da la lemn şi mortar dar Toyota are standarde unice pe toată ţara, unde a rămas, hai să zicem nouă cheltuieli lunare totale variabile şi invariabile care îi lasă un profit net de patru, din care scade o altă mie pentru inflaţie, acoperirea ciupelilor şi a cheltuielilor neprevăzute, care apar tot timpul, îţi rămân trei, o mie cinci sute pentru bunica Springer şi o mie cinci sute pentru Janice, şi el plus două mii salariu, pe când amărâtul de taică-său, acum mon, pornea în fiecare dimineaţă spre tipografie la şapte şi un sfen pentru o leafa de patruzeci de dolari pe săptămână, iar asta, pe atunci, însemna bani frumoşi. Harry se întreabă ce-ar zice taică-său dacă l-ar vedea acum, bogat.

Corona lui model 1978, ediţie de lux cu cinci uşi, e parcată pe locul ei. Culoarea ei, numită roşu-metalizat, bate mai mult spre maroniu, ca supa de roşii sleită. Dacă japonezii au un punct slab, acela e simţul culorilor: arămiul lor metalizat e în ochii lui Harry maro-creozot, verdele-mentă metalizat e în mintea lui culoarea cianurii de potasiu, iar ceea ce ei numesc bej e galben-lămâie toată ziua. În timpul războiului erau caricaturile alea care-i înfăţişau pe japonezi purtând ochelari cu lentile groase şi se întreabă dacă ăsta o fi adevărul, nu văd prea bine, toate culorile lor nimeresc între dungile curcubeului. Cu toate astea, Corona lui e o maşină confortabilă. E solidă, îţi dă senzaţia că eşti într-o maşină mare, cu volanul capitonat, pârghie de ajustare a scaunului pentru confort lombar, radio AM/FM/MPX montat din fabrică, cu patru boxe. Îi place să asculte radioul, când se strecoară prin Brewer cu geamurile ridicate şi blocate, cu aerul condiţionat pornit şi cu muzica disco revărsându-se din cele patru colţuri ale maşinii ca din cele patru colţuri ale unei săli de dans imaginare. Energică sau lentă, muzica îi aminteşte lui Rabbit de cântecele date la radio pe vremea când era licean, „How High the Moon"[108] cu soloul lui de clarinet, îi spuneau

---

[107] Administraţia Financiară a Statelor Unite.

[108] Piesă dasică în repertoriul de jazz, compusă de Morgan Lewis în 1940.

batonul de lemn-dulce, „Puttin' on the Ritz "[109]: era muzică citadină, diferită de muzica country a anilor '60, care încerca să dea timpul înapoi şi să ne facă mai buni decât suntem. Negrese cu glasuri cristaline, delicate cântă vorbe fără noimă pe ritmuri trepidante, electronice, iar lui îi place chestia asta, se gândeşte la negresele alea probabil originare din Detroit, cu iubiţii lor care ard gazul de pomană la montaj, în rochii cu paiete sclipitoare din care se revarsă culoare după culoare în timp ce se roteşte orga de lumini. Ar trebui să meargă cu Janice măcar la chestia aia de pe Route 111, zisă D I S C O, pe care a observat-o azi pentru a suta oară, dar în care n-a îndrăznit să între niciodată. În mintea lui încearcă să le adune la un loc pe Janice, pe negrese şi orga de lumini, dar imaginea se destramă. Îşi aduce aminte de Skeeter. Acum zece ani, negrul ăsta pricăjit a venit şi a locuit cu el şi cu Nelson un răstimp demenţial şi distrugător. Acum Skeeter e mort, a aflat asta nu mai departe decât în aprilie. Cineva i-a trimis o scrisoare anonimă, într-un plic lung, ştampilat, de felul celor pe care oricine le poate cumpăra de la poştă, cu adresa scrisă în pix, cu litere pătrăţoase îngrijite, cu scrisul unei contabile sau al unei învăţătoare, un decupaj cules cu caracterele bine cunoscute lui Harry din ziarul *Vat*, tipărit în Brewer, la care a lucrat ca linotipist până când linotipul a ieşit din uz:

FOST LOCUITOR AL BREWERULUI UCIS ÎN PHILLY

Hubert Johnson, un fost locuitor al Brewerului, a murit la Spitalul General Municipal din Philadelphia de pe urma unor răni prin împuşcare, după un pretins schimb de focuri cu poliţia.

Poliţia pretinde ci Johnson ar fi tras primul, fără să fie provocat de poliţiştii care cercetau nişte reclamaţii referitoare la încălcarea prevederilor sanitare şi a regimului persoanelor cu domiciliu flotant într-o comunitate religioasă condusă, se pare, de Johnson, din a cărui Familie a Libertăţii Mesia Acum făceau parte câteva familii şi tineri de culoare.

Vecinii au înaintat numeroase plângeri din cauza imnurilor cântate la ore târzii şi a comportamentului lor ireverenţios. Fauni lia Libertăţii Mesia Acum îşi avea sediul pe Columbia Avenue.

Johnson dat în urmărire generali

Johnson, cu ultimul domiciliu în Plum Street, Brewer, era cunoscut de localnici sub numele de "Skeeter" şi, totodată, se dădea şi drept Farnsworth.

Purtătorul de cuvânt al poliţiei a confirmat că era dat în urmărire generală în urma mai multor reclamaţii.

Locotenentul Roman Surpitski de la poliţia din Philadelphia a declarat reporterilor că el şi echipa lui n-au avut de ales şi au fost nevoiţi să riposteze la focurile de armă trase de Johnson. Din fericire, niciun poliţist şi niciun alt membru al, comunei ' n-a fost rănit în schimbul de focuri.

Biroul de presă al primarului Frank Rizzo, aflat la sfârşit de mandat, a refuzat să comenteze incidentul.

„Nu ne mai confruntăm cu ţicniţi la fel de mulţi ca pe vremuri", a declarat locotenentul Surpitski.

Tăietură din ziar nu fusese însoţită de niciun bileţel. Şi totuşi, expeditorul trebuie să-l fi cunoscut, să fi ştiut ceva despre trecutul lui şi să-l Pi urmărit aşa cum se zice că fac şi morţii. Înfiorător. Odată cu moartea lui Skeeter, lumea a pierdut o anume lumină, o cutezanţă, o promisiune cum că totul va Pi răsturnat. Skeeter îşi prorocise sfârşitul timpuriu. Harry îl văzuse ultima oară traversând o mirişte de porumb, printre nişte ciori care ciuguleau boabele căzute pe glie. Dar asta se întâmplase cu atât de mult timp în urmă, încât bucata de ziar din mâna lui, de-acum, din aprilie, i-a părut un pic mai altfel decât orice altă ştire sau decât acele decupaje sportive despre el, ce atârnau înrămate la salon. Şi eurile tale mor. Partea aceea din el care s-a lăsat fermecată de Skeeter s-a scofâlcit şi a fost sufocată. Nu mai cunoscuse la viaţa lui vreun alt

---

[109] Compoziţie a lui Irving Berlin lansată în filmul muzical cu acelaşi titlu, din anul 1930. Traducerea românească a expresiei argotice *puttin' on the Ritzr.* „pus ia ţol festiv".

negru atât de îndeaproape şi, într-adevăr, cu toată spaima şi disconfortul pe care i le-a provocat, se simţise flatat de atenţia acestui străin ostil pogorât ca un înger; Harry simţea că omul ăsta furios vedea prin el, de parcă ar fi avut raze X. Şi totuşi, cu siguranţă era un nebun cu pretenţii exagerate şi interminabile, iar acum, că-i mort, Rabbit se simte mai în siguranţă.

În timp ce stă comod în maşina lui etanşă şi bine asamblată, venerabilul oraş Brewer se derulează pe margini ca o peliculă de film mut, pe lângă geamurile lui închise. Merge pe Route 111, pe valea râului, către West Brewer, unde a locuit odinioară împreună cu Skeeter, apoi o taie peste podul Weiser Street, redenumit aşa după un primar mort, al cărui nume nu-l foloseşte nimeni niciodată, apoi, ca să evite promenada cu Fântâni arteziene şi mestecenii pe care edilii oraşului i-au plantat de-a lungul celor două cvartale mai late, chipurile ca să reînnoiască centrul (nostim e că au plantat de două ori mai mulţi pomi decât trebuia, închipuindu-şi că jumătate din ei o să se usuce, dar de fapt s-au prins aproape toţi, aşa că acum au un fel de pădure în centrul oraşului, unde s-au înregistrat mai multe cazuri de tâlhărie şi unde soilesc beţivanii şi drogaţii), Harry virează la stânga pe Third Street şi trece prin nişte cvartale semi-rezidenţiale, unde se află mai ales cabinete de oftalmologie, către Eisenhower, strada principală ce taie oraşul în diagonală, prin zona vechilor fabrici şi depouri de cale ferată. Căile ferate şi cărbunele au ridicat Brewerul. Peste tot în oraşul ăsta, odinioară al cincilea ca mărime din Pennsylvania, dar care acum a căzut pe locul şapte, construcţiile vorbesc despre energia cheltuită. Coşuri semeţe, falnice, care n-au mai scos fum de jumătate de secol. Stâlpii de fontă pentru iluminatul stradal care nu s-au mai aprins din vremea celui de-al Doilea Război Mondial se succedă unul după altul. Urmează cvartalele din partea de jos a Weiserului, unde se vând mărfuri la preţ redus şi articole porno, iar singurul centru comercial nou e o anexă fără vitrine, din cărămizi albe, a firmei de pompe funebre Schoenbaum. Vechile fabrici de textile au făcut loc dughenelor ce vând haine la preţ redus, acoperite cu afişe publicitare de-o veselie de prost gust ca PREŢ DE FABRICĂ şi slogane *Acolo unde dolarul încă e dolar.* Aceste pogoane de cale ferată scoase din uz şi depouri de vagoane şi roţi îngrămădite claie peste grămadă şi vagoane de marfa goale sunt înfipte în inima oraşului ca un uriaş pumnal ruginit. Toate astea au fost realizate în secolul trecut de ceea ce azi par a fi fost nişte giganţi, într-o explozie de fier şi cărămidă ce s-a păstrat intactă în acest oraş, unde singurele clădiri noi sunt pompele funebre şi birourile guvernamentale, forţele de muncă şi birourile de recrutări.

Dincolo de cimitirele de maşini şi de pasajul subteran de la Seventh, care a fost inundat astă-noapte, Eisenhower Avenue urcă abrupt printre cartierele înghesuite, cu şiruri de case solide construite de muncitorii asociaţiilor germane de economii şi împrumuturi, doar oberlihturile cu vitralii au rămas imune la straturile ulterioare de pânză aluminizată şi tencuială de ciment ce imită piatra, polonezii şi italienii lăsându-le treptat locul negrilor şi hispanicilor care în tinereţea lui Harry erau obligaţi să locuiască în cvartalele de jos, de lângă râu. Tineri de culoare care gândesc în limbile lor proprii se zgâiesc de pe verandele de piatră triunghiulare ale vechilor băcănii situate la colţul străzii.

Giganţii albi care au dispărut, pe măsură ce umpleau Brewerul dându-i forma actuală, denumeau străzile mai importante cu care se întretaie Eisenhower după fructe şi anotimpuri: Strada Iernii, Primăverii, Verii, dar nu şi Toamnei. În urmă cu douăzeci de ani, timp de trei luni, Rabbit a locuit pe Summer Street[110] cu o femeie, cu Ruth Leonard. Acolo a conceput-o pe fata pe care a văzut-o azi, dacă o fi fost, într-adevăr, fiica lui. Nu există cale de scăpare; păcatele noastre, sămânţa noastră se întorc la noi. Muzica disco trece acum la Bee Gees, nişte bărbaţi albi care au reuşit performanţa minunată de a suna ca nişte negrese. Se difuzează „Stayin' Alive ", cu ritmul acela amplificat şi cu un vaier ciudat, nazal pe fundal: cântecul de pe genericul filmului cu John Travolta[111]. Rabbit încă îl consideră unul dintre recalcitranţii din clasa domnului Kotter[112], dar pentru un timp vara trecută Statele Unite au fost sută ia sută ale lui, fiecare piţipoancă sub

---

[110] Strada Verii.

[111] Aluzie la filmul *Saturday Night Fever {Febra de sâmbătă seară),* lansat în anul 1977.

[112] Aluzie la *Welcome Back, Kotter,* serial american de televiziune difuzat pe canalul ABC între anii 1975 şi 1979.

cincisprezece ani voia să fie călărită de un fost Sweathog[113] pe bancheta din spate a unei maşini parcate în Brooklyn. Îşi revede cu ochii minţii fiica, aşezându-se pe bancheta din spate a Corollei, cu picioarele goale până-n cur. Se întreabă dacă o fi având părul pubian de culoarea ghimbirului, ca maică-sa. Curbura aceea unde o întreagă femeie delicată pare la doi centimetri depărtare, ca după un colţ, unde nu atârnă niciun penis urât, plin de vinişoare, ca un cârnat în cârlig. Ochii ei au albastrul lui: e minunat să te gândeşti c-a fost transformat într-o pizdă, printr-un mesaj secret purtat de gene pe tot acest drum cu un du-te-vino continuu din toţi aceşti ani, prin tunelul sângeriu al creşterii şi vieţii, al supravieţuirii. Mai bine nu s-ar mai gândi la asta, îl umple până la refuz cu o încântare inutilă. Unele melodii îi mai dau starea asta.

O maşină cu faruri duble, un Lemans galben cu acea bară verticală masivă în mijlocul grilei, îl urmează atât de îndeaproape, încât preferă să tragă pe dreapta în spatele unei maşini parcate şi-l lasă pe nemernic să-l depăşească: la volan e o tinerică blondă cu profilul finuţ şi nasul cârn. În ziua de azi vezi adeseori aşa ceva, câte un nesimţit băgăreţ care îşi închipuie că şoseaua e a lui şi pe care ai boală se dovedeşte a fi o puştoaică, una care trebuie să fie fiica cuiva, iar după mutra impasibilă, inexpresivă, s-ar zice că n-are de gând să fie mitocancă, nu vrea decât să ajungă la destinaţie. Când Rabbit şi-a luat permisul de conducere, şoseaua era plină de bătrâni băşinoşi care mergeau prea încet, iar acum nu vezi decât puştani grăbiţi nevoie mare, care-ţi suflă în ceafa. Motto-ul lui e „Lasă-i să treacă”. Poate că peste un kilometru o să crape intrând într-un stâlp. Aşa speră.

Traseul îl poartă în sus, spre zona falnicului liceu din Brewer, numit Castelul, construit în 1933, nu uită asta fiindcă-i şi anul naşterii sale. Acum nu s-ar mai construi aşa ceva, s-a zis cu încrederea în educaţie, într-adevăr, zic ei, dacă rata natalităţii se apropie de zero, nu sunt destui elevi să umple şcolile în ziua de azi, se închid deja multe dintre şcolile elementare. Ajunşi sus, întemeietorii oraşului au terminat anotimpurile şi au mers pe nume de copaci. Pe Locust[114] Boulevard, situat la est de Castel, se înşiră case cu peluze de jur împrejur, deşi spaţiile dintre ele sunt înguste şi întunecoase, iar rododendronii mor din lipsă de soare. Înstăriţii locuiesc aici sus, sunt chirurgii ortopezi, ciolănarii din barou şi eşalonul doi din conducerea fabricilor, oameni care n-au avut câtuşi de puţin inspiraţia să se mute la sud ori s-au stabilit aici de-atunci încoace. Când Locust începe să descrie un arc de cerc prin parcul municipal, îşi schimbă numele în Cityview[115] Drive, deşi, din cauza copacilor care au crescut aici în decursul timpului, n-a mai rămas cine ştie ce priveliişte. Brewer poate fi văzut, cu adevărat, cât e de întins de la hotelul Pinnacle, cândva un loc al dansului şi săruturilor languroase, ajuns între timp un loc al vandalismului şi terorii. Mexicanii ăştia au o chestie, nu le place să-i vadă pe puştanii albi giugiulindu-se, le înconjoară maşina şi le sparg parbrizul cu pietre fac ferfeniţă hainele fetei şi-l cotonogesc pe băiat. Halal lume în care să creşti, mai ales dacă eşti fată! El şi Ruth s-au dus pe jos până la Pinnacle de vreo două-trei ori. Traversele de cale ferată probabil că sunt de-acum putrede. Ea şi-a scos pantofii, fiindcă tocurile înalte se înfundau în pietrişul dintre şine, îşi aminteşte cum îşi sălta ea picioarele de orăşeancă nebronzată, sub privirile lui, părea să şi le fi dezgolit doar pentru el. Oamenii se mulţumeau cu mai puţin pe atunci, în parc, un tanc din al Doilea Război Mondial, transformat într-un monument, îşi îndreaptă tunul către terenurile de tenis unde fileurile, până şi cele din sârmă de împrejmuit locurile de joacă, sunt tot timpul zdrenţuite. Câtă putere irosesc puştii ăştia numai şi numai ca să distrugă. Oare aşa a fost şi el la vârsta lor? Vrei să laşi ceva în urmă. Lumea pare indestructibilă şi nu te lasă să scapi. Lasă-i în pace.

Urmează un semafor şi, luând-o ia stânga, trece printre case crenelate, cu fronton, aşa cum se făceau la începutul secolului, când oamenii purtau pălării de paie, făceau îngheţată de casă şi mergeau cu bicicleta, apoi urmează un centru comercial, unde un complex de patru cinematografe face reclamă pe panoul cocoţat sus, pentru ca vandalii să nu poată fura literele, la

---

[113] Membru al grupului pe care încearcă să-l educe personajul Kotter în serialul TV *Welcome Back, Kotter.*

[114] Salcâm (engl.).

[115] Panorama (engl.).

ALIEN MOONRAKER[116] PARFUMUL BANILOR[117] EVADARE DIN ALCATRAZ[118]. Nu vrea să vadă niciunul din filmele astea, deşi îi plac părul cârlionţat al lui Streisand şi nasul ei de evreică, nu numai nasul, şi vocea ei are ceva inflexiuni evreieşti care îl excită, trebuie să fie ceva legat de faptul că sunt poporul ales, puţinii evrei pe care-i cunoaşte chiar par să se simtă mai acasă aici pe pământ, sunt mai plini de energie. Ce-i nostim la Streisand, dacă nu-i distribuită într-un film cu un egiptean ca Sharif, e partenera unui anglo-saxon sută la sută, ca Ryan O'Neal. La fel se întâmplă şi cu Woody Allen; Diane Keaton n-are nimic jidănesc în ea, deşi, dacă stai să te gândeşti, şi ea are părul cârlionţat.

Muzica se opreşte, încep ştirile. Sunt citite de o voce feminină, tânără, nazală, parcă ar şti că ne face să pierdem timpul. Combustibil, camionagii. Cercetările de la Three-Mile Island[119] continuă. Readucerea pe Pământ a staţiei spaţiale Skylab a fost amânată. Somoza[120] are şi el probleme. Amânarea execuţiei ucigaşului condamnat în Florida a fost respinsă. Fostul lider al Partidului Liberal din Marea Britanie a fost achitat de acuzaţiile de premeditare a asasinării fostului său iubit homosexual. Treaba asta îl nemulţumeşte pe Rabbit, dar indignării provocate de faptul că ştabul poponar a fost scos basma curată îi ia locul curiozitatea stârnită de următorul caz penal dat la ştiri, cazul unui medic din Baltimore acuzat de uciderea unei gâşte canadiene cu crosa de golf. Acuzatul susţine, continuă imperturbabila voce feminină nazalizată, că a lovit gâscă accidental, cu o minge de golf, iar apoi a mătrăşit pasărea rănită cu o crosă, să-i curme suferinţa. Vocea conchide: „E vorba de-o crimă comisă din milă, sau de-o crimă odioasă?" Râde tare, în maşină, de unul singur. Va trebui să-şi amintească de chestia asta, să o povestească mâine găştii de la club. Mâine va fi o vreme însorită, îl asigură femeia, şi prezintă rubrica meteo.

— Iar acum, melodia clasată pe locul întâi de la un ocean la altul, „Hot Stuff" interpretată de regina muzicii disco, Donna Summer!

Stau, mă perpelesc în aşteptare,

Doar m-o căuta un iubit…

Lui Rabbit îi place când intră corul de fete, ţi le şi imaginezi stând în vreun colţ fierbinte al oraşului şi mestecând chewing-gum sau cine ştie ce:

Tare

Am nevoie de ceva tare îmi trebuie ceva tare Am nevoie de ceva taaaaaare!

Totuşi, cel mai mult îi plăcuse de Donna Summer pe vremea când făcea discurile alea pe care gâfâia, icnea şi gemea de parcă ar fi juisat. Poate nici măcar nu era ea, ci vreo altă pipiţă neagră şi slabă, însă el crede că ea era.

Şoseaua primeşte un număr, 422, şi şerpuieşte pe coasta lui Mt. Judge; pe partea dreaptă sunt un povârniş abrupt şi priveliştea viaductului care odinioară aducea apă în oraş din nordul districtului, traversând albia lată, negricioasă a râului Running Horse. Două benzinării marchează hotarul orăşelului Mt. Judge. În loc să-şi continue drumul pe 422, spre Philadelphia, Harry iese cu Corona de pe autostradă şi intră pe Central, pe lângă biserica baptistă din granit, apoi o ia oblic pe Jackson Street, iar după trei cvartale iese direct în Joseph. Dacă ar merge mai departe pe Jackson, cale de încă două străzi, ar ajunge la vechea lui casă, cu un număr mai încolo de la colţul străzii Maple[121], dar de când s-a dus papsi, după ce a mai rezistat câţiva ani fără mami, făcând singur toată munca din curte, şi datul cu aspiratorul, şi gătitul, până ce i s-a agravat emfizemul, de-l găseai şezând în fotoliu ghemuit ca o mână care fereşte de vânt flacăra pâlpâitoare a unei lumânări, Rabbit rareori mai trece pe acolo: oamenii cărora le-au vândut casa el şi Mim i-au vopsit lemnăria într-un violet-închis oribil şi au agăţat o lampă cu ultraviolete la

---

[116] Film din seria James Bond, cu Roger Moore în rolul principal.

[117] Comedie care i-a reunit în distribuţie pe Barbra Streisand şi Ryan O'Neal.

[118] Film de acţiune cu Clint Eastwood în rolul principal.

[119] Centrală electrică nucleară din Pennsylvania, unde în anul 1979 s-a înregistrat cel mai grav accident nuclear din istoria SUA (topirea parţială a miezului unui reactor nuclear).

[120] Anastasio Somoza Debayle (1925-1980), dictator nicaraguan, a exercitat funcţia de preşedinte între 1967 şi 1972, iar apoi între 1974 şi 1979.

[121] Arţar (engl.).

fereastra mare de la intrare. Au procedat la fel ca toate cuplurile tinere din Brewer, care-şi închipuie că unei case standard, oricât de drăguţă ar fi, i se potriveşte orice, şi că fac lumii o favoare ocupându-se de ea. Lui Harry nu i-au plăcut nici accentul, nici tunsoarea şi nici costumul tipului; i-au plăcut însă preţui pe care i l-a plătit: cincizeci şi opt de mii pentru o casă care i-a costat pe mami şi papsi patru mii două sute în 1935. I-a rămas o sumă frumuşică, chiar şi după ce Mim şi-a luat jumătatea şi s-a întors în Nevada şi după ce le-a plătit comisioanele agenţilor imobiliari şi avocaţilor; ăştia îşi vâră coada peste tot unde banii trec dintr-o mână într-alta. La vremea aceea a implorat-o pe Janice să folosească cele douăzeci de miare ca să-şi cumpere o casă nouă, doar a lor, poate în Penn Park, în West Brewer, la cinci minute de salonul auto. Dar nu, Janice a considerat că nu trebuie s-o părăsească pe maică-sa: bătrânii Springer i-au primit la ei când au rămas pe drumuri, căci le-a ars casa, iar căsnicia lor ajunsese într-un punct critic; lui Harry i s-a promis conducerea departamentului care se ocupa de maşinile noi cam pe când a murit papsi, iar Nelson avusese deja parte de atâtea şocuri la viaţa lui şi în partea aceea a Brewerului continuau să mocnească ameninţător efectele întârziate, ancheta deschisă în legătură cu Jill, investigaţiile poliţiei, intenţia părinţilor ei de a-l da în judecată tocmai din Connecticut, compania de asigurări care a tărăgănat plata daunelor din cauza împrejurărilor suspecte, şi biata Peggy Fosnacht, care a trebuit să jure că Harry a fost cu ea, aşa că n-a avut cum să pună el *focul;* cu toate problemele alea pe cap, era mai bine să se facă mic, să se ascundă în spatele numelui Springer, în casa lor mare, cu faţada de stuc, iar săptămânile s-au transformat în luni şi lunile în ani, fără ca tinerii Angstrom să se mai mute la casa lor, apoi Fred a murit pe nepusă masă şi Nelson a plecat la colegiu, aşa că au avut tot mai mult loc şi tot mai puţine motive să se mute. Casa din Joseph de la numărul 89, cu pomii cu coroane învoalte şi cu gazonul netuns, îl duce pe Harry cu gândul la căsuţa din marţipan a vrăjitoarei din poveşti, cu pereţii din pandişpan şi acoperişul din napolitană. Deşi privită de afară casa pare mare, parterul e înghesuit cu mobilă moştenită de bunica Springer de la Koerneri, iar storurile sunt întotdeauna pe jumătate trase. Cu excepţia verandei din spate, ascunsă privirii, şi a cămăruţei de la etaj care în copilărie a fost a lui Janice, iar apoi timp de cinci ani a lui Nelson, până să plece la Kent, nu există niciun ungher în casa Springer unde Harry să simtă că poate respira în voie.

Virează pe aleea circulară cu pietriş de râu şi bagă Corona în garaj lângă Chryslerul Newport model ’74 bleumarin pe care Fred i l-a făcut cadou bătrânei doamne de ziua ei, cu un an înainte să moară, şi cu care ea iese în oraş ţinând ambele mâini încleştate pe volan, cu o faţă de om speriat de bombe, de parcă stă să-i explodeze vreuna sub capotă. Janice întotdeauna îşi parchează Mustangul decapotabil în faţa casei, lângă bordură, unde stropii de umezeală prelinşi din arţar pot distruge capota mai rapid. Când vremea se încălzeşte, strânge capota nopţi în şir, aşa că banchetele sunt mereu lipicioase. Rabbit coboară uşa garajului şi o ia pe aleea de ciment ce traversează curtea din spate, purtând cu sine sentimentul straniu, aidoma farurilor gemene ale unei maşini aflate într-un tunel, că acum are nu un copil, ci doi.

Janice îl întâmpină în bucătărie. Se-ntâmplă ceva. Poartă o rochie apretată cu dungi de culoarea mentei, dar părul îi este încă răvăşit şi reavăn după o după-amiază de înot în piscina clubului. Aproape în fiecare zi joacă o partidă de tenis cu câte o prietenă de la clubul la care s-au înscris, The Flying Eagle Tee and Racquet, o organizaţie destul de nouă, înfiinţată la poalele fratelui împădurit al Mt. Judge, care are un nume indian, Mt. Pemaquid; apoi îşi omoară restul după-amiezii pe marginea piscinei, bârfind sau jucând cărţi, şi se cercheleşte încet-încet cu şpriţuri sau vodcă cu tonic. Lui Harry îi place că are o nevastă care stă la club atât de mult. La patruzeci şi trei de ani, Janice se împlineşte în talie, dar are picioarele încă ferme şi frumoase. Şi smolite. A avut dintotdeauna tenul închis şi, cu toate că încă n-a sosit luna iulie, e bronzată ca un sălbatic, braţele şi picioarele îi sunt aproape tuciurii ca ale unei mici polineziene dintr-un film de demult al lui Jon Hali[122]. Buza de jos are o urmă de unguent de oxid de zinc, ceea ce-i sexy, deşi nu i-a plăcut niciodată aspectul de fisură încăpăţânată al gurii ei. Părul ei încă reavăn, dat pe spate, dezvăluie o frunte înaltă, niţel pătată, ca hârtia brună pe care a picurat apă şi apoi s-a uscat. O vede că parcă scuipă foc şi îşi dă seama că tocmai s-a certat cu maică-sa.

---

[122] Actor american (1915-1979).

— Ce s-a mai întâmplat? Se interesează el.

— Balamuc, răspunde Janice. Stă în camera ei şi zice să mâncăm fără ea.

— Mda, păi, o să coboare ea. Da ce avem de mâncare? Nu văd nimic pe foc.

Ceasul digital încastrat în aragaz arată 6:32.

— Harry! Jur că am avut de gând să ies la cumpărături de-ndată ce mă întorc acasă şi-mi dau jos echipamentul de tenis, dar am dat peste cartea asta poştală şi de-atunci mă tot cert cu mama din cauza ei. Oricum, e vară, nu trebuie să mănânci prea mult. Doris Kaufmann, aş da orice să am serva ei, zice că la prânz nu pune nimic în gură în afară de-un pahar de ceai cu gheaţă, chiar şi în toiul iernii. Mă gândeam la supă şi la păstrama aia pe care am cumpărat-o şi de care tu şi mama refuzaţi să vă atingeţi, trebuie să o mâncăm la un moment dat. Iar lăptucile cresc aşa de repede în grădină, că trebuie să mâncăm salate până nu apucă să îmbătrânească.

Şi-a plantat o grădiniţă de legume în partea din spate a curţii, unde pe vremuri era leagănul lui Nelson, a angajat un tip din vecini să-i are pământul cu Rototillerul. Solul a fost miraculos de moale şi înmiresmat sub crusta iernii, iar Janice a ieşit entuziasmată cu săpăliga şi grebla sub umbra vârstată a pomilor înmuguriţi; dar acum, odată cu sosirea verii, copacii înfrunziţi adumbresc grădina şi au început jocurile la club, aşa că şi-a lăsat grădiniţa în paragină.

Şi totuşi, n-are cum să nu-i placă femeia asta cu ochi căprui, care este soţia lui insignifiantă de douăzeci şi trei de ani împliniţi în luna martie. E bogat datorită moştenirii ei, iar conştiinţa mutuală a acestui lucru îi uneşte ca o formă de sex, în chip confortabil şi viclean.

— Salată şi cârnaţi uscaţi – mâncarea mea preferată, zice el resemnat. Lasă-mă să trag întâi o duşcă. Chiar când să plec, au trecut pe la salon nişte clienţi de-ăştia gură-cască. Ia zi, ce carte poştală ai primit?

Stă lângă frigider şi îşi prepară un gin cu suc de lămâie amară, conştient că sucurile astea cu zahăr mai adaugă ceva la caloriile din alcool şi-l îngraşă, dar îşi face socoteala că cina frugală o să compenseze asta şi, poate, o să iasă la un pic de jogging după aceea. Janice trece prin sufrageria întunecoasă în salonul cu aer stătut din faţă, unde storurile sunt coborâte şi domneşte spiritul posac al bunicii Springer, şi se întoarce cu o carte poştală. E o ilustrată cu o pantă înzăpezită sub o fâşie de cer de un albastru-intens; două minuscule siluete întunecate, ghemuite trasează S-uri îngemănate pe pârtie. SALUTĂRI DIN COLORADO scrie cu litere roşii schiţate de-a curmezişul cerului parcă vopsit cu albastru. Pe verso, nişte mâzgălituri familiare, contorsionate, de parcă ceva dinlăuntrul băiatului ar fi fost strâns prea tare pe vremea când învăţa să scrie, îi lămuresc:

Bună mami tati buni,

Pe lângă m-ţii ăştia, Mt. Judge e de doi banii Da n-avem zăpadă doar iarbă cât cuprinde (glumesc). Învăţ să mă dau cu deltaplanul. Nu mi-a ieşit figura cu slujba, tipul era un vagabond. Pennsylvania îmi face cu ochiul. E OK dacă vin acasă cu Melanie? Şi-ar putea găsi o slujbă şi nu ne-ar deranja.

Cu drag,

Nelson

— Melanie? se miră Harry.

— De-asta mă cert cu mama. Nu vrea ca fata să stea aici.

— E aceeaşi fată cu care a mai fost acolo acum două săptămâni?

— Asta mă-ntrebam şi eu, mărturiseşte Janice. Parcă o chema mai degrabă Sue sau Jo, sau aşa ceva.

— Şi unde o să doarmă?

— Păi, ori în camera cu maşina de cusut din faţă, ori în camera lui Nelson.

— Împreună cu băiatul?

— Ei, haide, Harry, ce atâta tevatură? A *făcut* douăzeci şi doi de ani. De când eşti, mă rog, aşa de puritan?

— Nu sunt puritan, ci sunt practic. Una e să-ţi plece copiii haihui în lume şi să se apuce de deltaplanorism sau mai ştiu eu ce, şi alta e să se întoarcă în cuib cu droguri şi pipiţe. Casa asta, ştii şi tu, e nasoală rău la etaj. Holul e prea mare şi nu poţi să strănuţi, să tragi o băşină sau să te fuţi fără să te-audă toată lumea; sincer să fiu, a fost raiul pe pământ cât am fost doar noi doi cu maică-ta. T îi minte că tot liceul puştiul asculta radioul până la două dimineaţa, de adormea cu el

deschis? Iar patul lui e îngust, de-o singură persoană. Ce-o să facem acum, le cumpărăm lui şi lui Melody un pat dublu?

— Melanie. Nu ştiu ce să zic, poate să doarmă pe podea. Cu toţii au saci de dormit. Ai putea încerca s-o culci în camera cu maşina de cusut, dar ştiu că n-o să stea acolo. Noi n-am fi stat.

Ochii ei căprui, înceţoşaţi, privesc dincolo de el, întorşi spre trecut.

— Ne-am irosit toată energia furişându-ne pe coridoare şi înghesuindu-ne pe banchetele din spate ale maşinilor şi am sperat că măcar pe copiii noştri o să-i scutim de chestia asta.

— Avem un copil, nu copii, i-o întoarce el pe un ton glacial, în timp ce ginul i se răspândeşte în trup.

Odată au avut copii, dar bebeluşa lor, Becky, a murit. A fost vina neveste-sii. Toată viaţa lui secătuită şi schilodită e numai şi numai vina ei. Oriunde întorcea, se lovea de ea ca de un zid înălţat împotriva libertăţii.

— Uite ce, îi spune el, de ani de zile încerc să scap din nenorocita asta de casă deprimantă şi nu vreau ca plodul ăsta puturos şi arogant, crescut de noi, să se întoarcă şi să mă blocheze aici. Ţâncii ăştia cred că lumea există doar ca să-i servească pe ei, dar m-am săturat să tot stau aşteptând să fiu cuiva de folos.

Janice îi ţine piept aproape deloc ezitantă, blindată cu bronzul de la country club.

— E fiul nostru, Harry, şi n-o să refuzăm un musafir de-al lui doar pentru că-i de sex feminin. Dacă ar fi un prieten de-al lui Nelson, n-ai mai fi atât de pornit, problema e că-i vorba despre o *prietenă*, asta te supără, prietena lui *Nelson.* Dacă ar fi prietena *ta,* etajul n-ar mai fi prea aglomerat ca să te băşeşti în voie. E fiul meu şi vreau să stea aici dacă aşa vrea el.

— N-am nicio prietenă, protestează el.

Sună jalnic. O fi insinuând Janice că ar trebui să aibă? Femeile, de-ndată ce sexul nu mai e un secret, devin nişte monştri. Eşti un ticălos şi dacă le-o tragi, şi dacă nu le-o tragi. Harry trece în sufragerie cu paşi mari, de se cutremură geamurile vitrinei străvechi, şi strigă în sus, spre scările înnegrite de vizavi de vitrină.

— Hei, Bessie! Vino jos! Sunt de partea ta.

Urmează un moment de tăcere ca lăsat de Dumnezeu din ceruri şi apoi scârţâind unui pat eliberat de povară, şi nişte paşi se târâie fără chef, traversând tavanul, spre capul scărilor. Doamna Springer coboară scările cu picioarele ei umflate şi îl anunţă:

— Casa asta, din punct de vedere legal, e-a mea, iar fata aia n-o să petreacă nicio noapte sub acoperişul ăsta, pentru care tatăl lui Janice a trudit toată viaţa.

Vitrina zăngăne din nou; Janice apare în sufragerie. Zice pe un ton la fel de încordat ca al maică-sii:

— Mamă, n-ai mai avea acoperişul ăsta imens deasupra capului dacă n-am fi Harry şi cu mine, cu care să împărţi cheltuielile. E un mare sacrificiu din partea lui Harry, auzi, un bărbat cu salariul lui să n-aibă o casă a lui. Şi n-ai niciun drept să-i interzici lui Nelson să vină acasă când vrea, *niciun* drept, mamă.

Bătrâna doamnă rotofeie coboară gemând până la palierul aflat cu trei trepte mai sus decât podeaua sufrageriei şi rămâne ezitantă locului, spunând cu vocea înecată de lacrimi:

— Sunt bucuroasă să-l văd pe Nellie oricând vrea el. Îl iubesc pe băiatul ăsta din toată inima, deşi nu a ajuns ceea ce am sperat eu şi cu bunică-său.

Pe cât de răscolită vrea să pară coana mare, pe-atât de furioasă îi zice Janice:

— Te foloseşti întotdeauna de tati când el n-are cum să-şi spună părerea, dar cât a trăit a fost *foarte* ospitalier şi tolerant cu Nelson şi prietenii lui. Îmi amintesc de petrecerea pe care a dat-o Nelson la terminarea liceului în curtea din spate, după ce tati avusese deja primul atac. M-am dus sus, să văd dacă nu-l deranjează hărmălaia, iar el mi-a răspuns cu zâmbetul lui obosit – de-acum şi ea are vocea înecată în lacrimi – „Sunetul glasurilor tinere îi face bine inimii mele bătrâne".

Zâmbetul ăla alunecos, de vulpoi bătrân, încă îi apare lui Rabbit în amintire. Ca un cuţit cu arc ce se deschide fără zgomot.

— O petrecere în curtea din spate e una, zice doamna Springer şi coboară tropăind greoi în cipicii murdari cele trei trepte; se uită drept în ochii fiică-sii şi adaugă: Iar o ştoarfa în patul băiatului e alta.

Lui Harry replica i se pare destul de îndrăzneaţă pentru o doamnă bătrână şi izbucneşte în

hohote de râs. Janice şi maică-sa sunt amândouă femei scunde; ca două capete de păpuşi montate pe exact acelaşi set de pârghii, se holbează la râsul lui cu două guri căscate identic şi cu două perechi de ochi ciocolatii identici.

— Nu ştim dacă fata e o ştoarfa, îşi cere scuze Harry. Tot ce ştim e că o cheamă Melanie, nu Sue.

— Ziceai că eşti de partea mea, îl acuza doamna Springer.

— Sunt, bunico, sunt. Nu văd de ce trebuie să vină puştiul valvârtej acasă; i-am dat destui bani să se încropească acolo, aş vrea să-l văd şi eu odată cu picioarele pe pământ. În niciun caz n-are s-o frece pe-aici toată vara.

— Ah, banii, intervine Janice. Numai la bani îţi stă mintea. Şi mă rog, *tu* ce altceva ai făcut în afară de faptul c-ai frecat-o pe-aici? Taică-tău ţi-a făcut rost de-o slujbă, iar taică-meu, de încă una, n-aş numi asta cine ştie ce mare aventură.

— Nu-mi stă mintea numai la bani, bâiguie el neconvingător, până să-l întrerupă soacră-sa.

— Harry nu vrea o casă a lui, îi zice bunica Springer fiică-sii.

Când se ambalează şi se teme că n-o să se focă înţeleasă, se umflă la faţă şi îi apar pete.

— Are amintiri urâte de data trecută când v-aţi făcut de cap.

Janice rămâne neclintită, e mai tânără, stăpână pe situaţie.

— Mamă, habar n-ai cum se prezintă situaţia. Nu ştii nimic despre viaţă şi cu asta basta. Stai în casă, te uiţi ia emisiuni-concurs idioate şi vorbeşti la telefon cu prietenele care mai sunt în viaţă, iar apoi ne judeci pe mine şi pe Harry. N-ai nici cea mai vagă idee despre viaţa din ziua de azi. *Habar n-ai.*

— De parcă-i destul să joci cărţi la country club cu parvenitele alea şi să vii acasă abţiguită în fiecare seară ca să fii înţeleaptă, i-o trânteşte coana mare ţinându-se cu o mână de mânerul balustradei, vrând parcă să-şi mai aline durerea din glezne. Vii acasă, continuă ea, ameţită de cap şi nu eşti în stare să-i pregăteşti lui bărbatu-tău o cină decentă, şi-apoi vrei s-o aduci pe haimanaua asta într-o casă unde eu mă ocup de toată gospodăria, deşi de-abia mă mai ţin pe picioare. Eu o să fiu cea care o să stea aici cu ei, tu ai s-o ştergi cu decapotabila ta. Ce-o să zică vecinii? Şi ce-o să zică lumea la biserică?

— Nu mă interesează nici dacă-i interesează, dar să ştii că n-o să-i intereseze, răspunde Janice. Şi e ridicol să aduci în discuţie biserica. Ultimul preot de la St. John a fugit cu doamna Eckenroth, iar ăsta de-acum e un poponar înrăit, de nu mi-aş lăsa băiatul să meargă la şcoala de duminică dacă ar fi mai mic de vârstă.

— Nici Nellie nu s-a prea dus, îşi aminteşte Harry. Zicea că-i dă dureri de cap.

Vrea să mai reducă dogoarea dintre cele două femei până apucă să dea în foc şi să se transforme în suferinţă. Îşi da seama că trebuie să pună capăt acestei situaţii, să-şi ia o casă a lui înainte să i se termine benzina. Exterior de piatră, bârne la vedere în interior şi un living pe două niveluri: iată la ce visează.

— Melanie, bombăne soacră-sa, ce nume mai e şi ăsta? E nume de negresă.

— Hai, mamă, nu-ţi mai scoate de la naftalină toate prejudecăţile. Stai şi te hlizeşti la familia Jefferson de parcă ai fi una din ei, iar Harry şi Charlie scapă de rablele alea care consumă mult vânzându-le negrilor, şi dacă le luăm banii, putem să le luăm tot ce mai au de oferit.

O fi oare această Melanie negresă? Se întreabă Harry încântat. Bebeluşi ciocolatii. Skeeter ar fi atât de încântat.

— Oricum, continuă Janice părând dintr-odată istovită, n-a zis nimeni că fata-i negresă. Nu ştim decât că zboară cu deltaplanul.

— Sau o fi vorba de cealaltă? Întreabă Harry.

— Dacă vine aici, eu plec, îi ameninţă Bessie Springer. De când a murit Ralph, Grace Stuhl stă singură în toate camerele alea goale şi mi-a spus de mai multe ori că ar trebui să ne adunăm la un loc.

— Mamă, mi se pare *umilitor* faptul că o tot implori pe Grace Stuhl să te primească la ea.

— N-o implor câtuşi de puţin, ideea asta ne-a venit amândurora aşa, de la sine. Mă aştept, totuşi, să primesc nişte bani pentru partea mea de casă, iar preţurile au crescut bine de tot în acest cartier de când s-a interzis circulaţia camioanelor.

— Mamă, Harry *urăşte* casa asta.

El intervine sperând încă să poată calma spiritele:

— N-o urăsc, neapărat, însă cred că spaţiul de la etaj…

— Măi, Harry, îl întrerupe Janice. Ce-ar fi să te duci până afară, să culegi nişte salată verde din grădină, cum am stabilit? Iar apoi o să ne aşezăm la masă.

Bucuros. E bucuros să scape din casă, din încleştarea femeilor, că prea li s-a-ncins tărâţa. Ce aiurea se înghiontesc cu vorbe, făcându-şi bici din stafiile bărbaţilor, tati cel mort, Nelson cel plecat de-acasă şi până şi el, Harry, e un fel de stafie judecând după felul cum vorbesc despre el, de parcă nici n-ar fi de faţă. Nu-i normal ca mama şi fiica să stea sub acelaşi acoperiş zi de zi. Ca şi apa, sângele trebuie să curgă; altfel, se îngroaşă. Bătrâna doamnă Springer e veşnic umflată, încheieturile mâinilor şi gleznele ei arată ca nişte cârnaţi, iar acum i s-a buhăit şi faţa ca actriţelor cărora li se îndeasă vată în obraji ca să pară mai bătrâne. Faţa nu numai că i s-a buhăit, dar i s-a şi lăţit, de parcă un şurub învârtit pe dinăuntru îi desface trăsăturile, ochii i s-au micşorat, aceeaşi soartă o aşteaptă şi pe Janice, deşi încearcă să se menţină în formă; ereditatea nu poate fi oprită să-şi urmeze cursul. Rabbit observă mai nou cum, câteodată, taică-său îi vorbeşte în creier atunci când e obosit.

Gustul de lămâie amară îi dispare din gură; cu o strecurătoare de aluminiu plăcut de uşoară în mâini, coboară treptele de cărămidă din spate spre spaţiul îmbietor. Împrejurimile îi apar estompate, iar vocile din creier amuţesc. Verdele-închis din jurul lui e umed odată cu lăsarea serii, deşi strălucirea zăbavnică a acestei zile lungi îi uimeşte ochii, iţindu-se deasupra coroanelor umbroase ale pomilor. Acoperişurile şi lucarnele crestează albastrul cerului pe măsură ce acesta se împurpurează; şi aici firele de înaltă tensiune şi antenele distrug cu zgârieturile lor albastrul infinit, câteva rândunele zboară în picaj, aşa cum fac la sfârşitul zilei, la înălţime medie, deasupra curţilor lipite una de alta, acolo unde ajunge un gard de sârmă sau un şir de nalbe de grădină ca să marcheze hotarul dintre două proprietăţi. Dacă îşi ciuleşte urechea, aude clinchetul vaselor de gătit sau zvonul copiilor care se joacă până târziu, câte un lătrat de câine ce însufleţeşte acest tărâm obişnuit, un *piu-piu* de pasăre, bocănitul ritmic, îndepărtat, al unui ciocan. O gaşcă de ţâţere s-a mutat la câteva case de ei şi stau tot timpul afară în bocanci şi salopete, cu scări şi ciocane, repară una-alta, se pricep la toate, de la streşini până la uşi de pivniţă; formidabil. Câteodată le face cu mâna când face jogging pe înserat, dar ele n-au mare lucru să-i spună, e o făptură ce aparţine altei specii.

Rabbit deschide portiţa strâmbă pe care a construit-o în urmă cu două primăveri şi intră în dreptunghiul îngrădit, plin de legume tăcute. Salata verde a crescut frumoasă între un strat de fasole cu frunzele râu mâncate de melci şi cu vrejuri ce se năruiesc la cea mai mică atingere şi un strat de frunze de morcovi aproape complet înghiţite de invazia de pătlagină, rocoţele, iarbă-grasă şi o buruiană cărnoasă, cu flori albe şi galbene, care creşte în fiecare noapte câţiva centimetri. Se smulg uşor din pământ, rădăcinile cedează docile, dar sunt aşa de multe, încât în câteva minute se simte vlăguit de câte are de smuls, de scuturarea pământului jilav de pe rădăcini şi de aşezarea buruienilor în grămăjoare de-a lungul gardului din sârmă împletită pe post de compost şi de obstacol în calea ierburilor năvălitoare. Iarba ce nu vrea să crească pe pajiştea unde o plantezi răsare aici şi se înmulţeşte sălbatică. dezgustător de multă sămânţă, iar natura o înăbuşă cu atâta cruzime. Îi revin în minte morţii pe care i-a cunoscut, tot mai numeroşi pe zi ce trece, şi copila în viaţă, dacă nu a lui, atunci a altui tată, care l-a vizitat azi cu picioarele ei lungi, albe, cocoţate pe tocuri înalte din plută, ca şi celălalt copil, neîndoielnic al lui, la care genele lui se văd până şi în felul grăbit, speriat de a se uita la tine, care îl ameninţă că se întoarce acasă. Rabbit culege frunzele de salată mai mari (dar nu şi pe cele de la bază, atât de mari, încât sunt de-acum fibroase şi amare) şi îşi sondează cugetul, sperând să afle acolo bucuria revederii, dragostea paternă. Când colo, nu găseşte decât zbârcituri de nelinişte ce au forma şi consistenţa unui prosop scos prea devreme dintr-un uscător de rufe. Găseşte o sută de amintiri, unele la fel de vii şi lipsite de sens ca nişte fotografii, instantanee reţinute de minte din motive numai de ea ştiute, iar altele pur şi simplu fapte, lucruri despre care ştie că-s adevărate, dar nu le-a fotografiat. Vieţile ni se veştejesc cu mult înainte de-a muri. A schimbat scutecele băiatului în apartamentul acela trist de pe Wilbur Street, a locuit împreună cu el câteva luni demenţiale într-o casă gen ranch de culoarea mărului verde numită Vista Crescent nr. 26, în cartierul Penn Villas, iar aici, pe Joseph, la numărul 89, l-a văzut ajungând un licean cu primele tuleie de mustăcioară, ce i se

vedeau când stătea la lumină, cu o bentiţă cum aveau pieile-roşii în loc de tunsoare, şi cu o groază de discuri de muzică rock ţinute în camera însorită ale cărei transperante coborâte se află acum chiar deasupra lui Harry. A petrecut alături de Nelson ani mulţi, destui cât să transforme un stâlp de cedru în putregai şi, cu toate astea, acest băiat al lui îi pare mai puţin real decât frunzele de salată încreţite pe care le atinge şi le culege. Trist. Cine zice? Privirea calmă a fetei care a apărut azi la salonul auto bântuie umbra tot mai deasă, o enigmă şi-a făcut apariţia în acest moment al existenţei lui amorţite, când moartea îi ia măsura cu bocănitul acela invizibil de ciocan din vecini; în fiecare zi devine tot mai puţin speriat de gândul morţii. Zăreşte un scarabeu japonez pe o frunză de fasole şi îi trage gânganiei iridescente un bobârnac zdravăn cu unghia – are unghii mari, cu pieliţe groase. Crapă.

Când se întoarce în casă, Janice exclamă:

— Ai cules cât pentru şase persoane!

— Unde s-a dus bunica?

— E în holul din faţă, vorbeşte la telefon cu Grace Stuhl. Zău că-i imposibilă. Chiar cred că începe să se ramolească. Harry, ce *ne facem?*

— O să facem tot ce ne stă-n putinţă.

— Ah, minunat.

— Ei bine, scumpi, e casa *ei,* nu-i a noastră sau a lui Nelson.

— Ah, du-te naibii. Nu mă ajuţi deloc.

În ochii ci negri, înceţoşaţi de gin, răsare încetişor o luminiţă.

— Nu vrei să-mi fi de ajutor, îl acuză ea. Îţi place doar să ne vezi certându-ne.

Seara trece mai cu pârâitul sleit al televizorului, mai cu resentimente înăbuşite. *Doar m-o căuta vreun iubit*… Bunica Springer, după ce a binevoit să mănânce cu ei, la masa din bucătărie, nişte supă de ciuperci cu cocoloaşe, pe care Janice a pus-o la încălzit, păstrama cu un strat subţire de mâzgă de prea mult stat în frigider şi toată salata culeasă de el, urcă arogant până în camera ei şi trânteşte uşa de se-aude în tor cartierul, până la casa ţâţerelor. Câteva maşini, în căutare de senzaţii tari, dau târcoale pe Joseph Street, cu sunetul acela de cauciucuri ude care-i face pe Harry şi Janice să se simtă singuri ca pe o insulă. La cină au deschis o sticlă de doi litri de Gallo Chablis şi Janice se tot duce la bucătărie să-şi facă plinul, aşa că până-n ora zece se clatină pe picioare în felul acela pe care el nu-l suportă. Nu-i condamnă pe oameni pentru prea multe păcate, dar urăşte lipsa de coordonare, după el, rădăcina tuturor relelor, pentru că fără coordonare nu poate exista o ordine, o legătură. În halul în care se află, ea se ciocneşte de tocul uşii şi îşi aşază paharul pe braţul canapelei, aşa că o duşcă zdravănă de lichid translucid dă pe dinafară şi se absoarbe în ţesătura gri pufoasă. Urmăresc împreună un episod din *Battlestar Galactica şi* o bucată din Croa*zieră de lux, câ*t să-şi dea seama că nu-i unul din voiajurile reuşite. Când ea se ridică să-şi umple încă o dată paharul, el dă la meciul lui Phillies. Cei de la Phillies sunt conduşi cu un punct de Expos, nu-i vine să-şi creadă ochilor văzând toată puterea aceea. La ştiri se anunţă că la Levittown se înregistrează ciocniri violente din cauza benzinei, oamenii aruncă cu sticle de bere umplute cu benzină; acestea explodează, zici că-s imagini dintr-o peliculă veche, din Vietnam sau Budapesta, dar e vorba chiar despre Levittown, situat la doi paşi, la nord de Philadelphia. Este arătat un camionagiu grevist agitând un panou pe care scrie LA DRACU' CU SHELL. Apoi se trece la Three-Mile Island, care are scurgeri radioactive de neutroni tot la doi paşi de ei, în direcţia cealaltă. Vremea de mâine pare să fie în regulă, frontul de presiune atmosferică înaltă este în continuare dominant din regiunea Munţilor Stâncoşi către est, până spre statul Maine. E ora stingerii.

Harry ştie în sinea lui, din experienţa acumulată de-a lungul anilor, că Janice vrea să facă dragoste în nopţile ce urmează zilelor în care s-a certat cu maică-sa şi a băut prea mult. În primul deceniu al căsătoriei lor îi era greu s-o facă să dea totul, erau o grămadă de chestii pe care nu voia să le facă şi nici măcar n-avea habar că se practică, şi tocmai chestiile astea îl obsedau pe Rabbit mai tare. Totuşi, de la aventura ei cu Charlie Stavros, care i-a lărgit orizontul cam la data aselenizării, când stilul epocii a proclamat căderea barierelor de orice fel, iar moartea îi dădea târcoale destul cât să-şi dea seama că trupul ei nu-i chiar aşa de nepreţuit şi că nu există niciun supraom pentru care merită să şi-l păstreze, Harry n-are de ce să se plângă. Şi, într-adevăr, orice plângere s-ar înregistra în domeniul acesta n-ar putea veni decât din partea ei, referitoare la el.

Undeva pe la începutul administraţiei Carter, interesul lui, care fusese până atunci destul de fidel, a început să scadă, iar de-acum s-a instalat de-a dreptul o criză de încredere. Dă vina pe bani, pe faptul că, în sfârşit, are destui, ceea ce îl satisface întru totul; iar banilor, care stau cuminţi în bancă, tot timpul le scade valoarea reală, şi îl frământă şi chestia asta, ce să facă cu ei, plus toate celelalte chestii: echipele din Philadelphia, morţii, golful. De când s-au înscris la clubul Flying Eagle, a devenit un jucător pasionat de golf, fără să facă cine ştie ce progrese sau, cel puţin, fără să-şi ofere impresia mai fericită a unei purităţi şi a unei puteri absolute ascunse în încordarea muşchilor decât i-au oferit loviturile norocoase din primele lui jocuri, total relaxate. Golful e ca viaţa însăşi, în sensul că execuţia nu poate fi forţată, iar principiul lui de bază refuză să fie numit permanent. *Braţele ca nişte frânghii*, îşi spune câteodată, cu succes considerabil, iar apoi, când figura asta nu ţine, îşi zice *Schimbă poziţia corpului*, sau *Nu trage o chiflă*, sau *Menţine unghiul*, adică unghiul dintre crosă şi braţ, când are încheieturile flectate. Câteodată îşi închipuie că totul depinde de mâini, apoi de poziţia umerilor, sau chiar de genunchi. Când vine vorba de genunchi, nu reuşeşte să se controleze. Baschetul era cumva mai instinctiv. Dacă ţi-ai imagina că mersul pe stradă e, pur şi simplu, ca golful, ai sfârşi prin a te împiedica de bordură. Totuşi, o lovitură puternică, dreaptă sau una scurtă, lobată, drept în gaură, îi dau starea de beatitudine pe care o avea înainte când se gândea la o femeie, visându-se cu ea pe o insulă tropicală, pustie.

Goală, Janice se buşeşte de tocul uşii venind de la baie spre dormitor. Goală, se caţără bălăbănindu-se în pat, unde el încearcă să citească numărul din iulie al revistei *Consumer Reports*, şi îşi vâră limba în gura lui. Îi simte gustul de Gallo, cârnaţi şi pastă de dinţi în timp ce mintea lui încă încearcă să desluşească calităţile şi defectele unei game largi de deschizătoare de conserve, prezentată pe cinci pagini tipărite mărunt. Modelele Sunbeam erau mai bune la deschiderea conservelor dreptunghiulare şi zimţate, dar găureau cutiile de cafea cu o forţă ce împrăştia granulele de cafea pe masă. La alte modele, apăreau aşchii de metal periculoase, magneţii strângeau atât de tare, încât conţinutul conservei avea tendinţa să se împroaşte de jur împrejur, lamele nu ajungeau până la buza adâncă a conservei, iar una din componentele minuscule din plastic se tocea atât de repede, încât modelul respectiv (Ekco C865K) a fost declarat inacceptabil. Printre aceste deosebiri foarte exacte se strecoară limba lui Janice ca un ţipar orb, pofticios, şi-l înfurie. De când şi-a legat trompele pe la patruzeci de ani, ca să evite efectele secundare nocive ale pilulei, un demon al pierderii (n-o să mai aibă niciodată copii, niciodată, niciodată) i-a oferit sexualităţii ei o vioiciune falsă, un imbold oarecum aiurea. Ochii ei, când îşi retrage faţa din sărutul căruia el i-a opus rezistenţă zvârcolindu-se, nu dau semne că l-ar recunoaşte neapărat, au doar o strălucire indusă de băutură şi o dorinţă oarbă, neprietenoasă. La lumina la care încerca să citească, îi vede carnea odioasă, îmbătrânită, de la baza gâtului, roşiatică şi încordată, de parcă s-ar vindeca după o arsura. N-ar vedea-o atât de clar dacă n-ar purta ochelarii de citit.

— Isuse, zice el, măcar aşteaptă până sting lumina.

— Îmi place cu ea aprinsă, stăruie ea vorbind împleticit. Îmi place să-ţi văd părul cărunt de pe piept.

Chestia asta îi captează atenţia.

— Sunt păros?

Încearcă să se vadă dincolo de bărbie.

— Nu-i cărunt, e blond, nu-i aşa?

Janice îi trage pledul jos până la şolduri şi se ghemuieşte să-i studieze părul Pir cu fir. Sânii îi atârnă, aşa că sfârcurile, granuloase ca suprafaţa hamburgerilor, i se balansează la doi-trei centimetri deasupra abdomenului său.

— E cărunt aici şi aici.

Îl trage de fiecare fir cărunt.

— Au! La naiba, Janice. *Opreşte-te*! îşi ridică abdomenul, aşa că sfârcurile îi dispar, iar sânii i se turtesc de coastele delicate. Furios că l-a deranjat, cu o mână o apucă de chică, iar în cealaltă ţine mai departe revista din care încerca să citească despre dispozitivele de prindere cu magneţi, îşi arcuieşte şira spinării, iar ea se trezeşte aruncată de pe trupul lui pe jumătatea ei de pat. În ceaţa iscată de pileală, Janice ia gestul lui drept giugiuleală, trage pledul şi mai jos, şi îi prinde

cariciul într-o strânsoare stângace, febrilă. Atingerea ei e rece, căci tocmai s-a spălat pe mâini la baie. Următoarea pagină din *Consumer Reports* e tipărită pe fond albastru şi pune întrebarea: *Răcoarea verii: Cum ne răcorim în vara lui 1979: cu aer condiţionat sau cu ventilatorul?* Încearcă să citească la repezeală lista de avantaje şi dezavantaje ale fiecărei variante *masive ţi dificil de instalat* faţă de *uşoare şi portabile*, *consum mare de energie* faţă de *consum mic de energie,* ventilatoarele par să conducă detaşat la toate capitolele), dar nu reuşeşte să se detaşeze de freamătul iscat mai jos de talie, unde degetele pline de jind ale lui Janice par să repete la nesfârşit una şi aceeaşi întrebare, fără să primească răspunsul dorit. Enervat la culme, azvârle revista în peretele camerei unde doarme bunica Springer. Mai grijuliu, îşi scoate ochelarii de citit şi-i pune pe noptieră, apoi stinge veioza.

Carnea pofticioasă a neveste-sii trebuie să se lupte acum şi cu somnul subit pe care-l aduce întunericul. A fost o zi lungă. La şase şi jumătate era treaz şi s-a sculat la şapte. Pleoapele i s-au subţiat prea tare ca să mai tolereze lumina dimineţii. Chiar şi acum, aproape de miezul nopţii, simte cum se apropie rotindu-se zorii zilei de mâine, îşi aminteşte de arătarea cu ochi albaştri care părea să fie un amestec din genele lui şi ale lui Ruth; apoi îşi aminteşte de acea Ruth de demult pe care prima oară a futut-o stând pe spate, când a exclamat „Hei! „uimit de frumuseţea ei, corpul ei o vintre lungă, dreaptă în lumina felinarului de-afară, de pe Summer Street, cariciul lui erect în trupul ei pârguit, frumuseţea ei pârguită aşezată deasupra lui, *Hei,* i se pare un declin melancolic faptul că dintr-un act atât de glorios n-a mai rămas decât această cuibăreală confuză a două trupuri bătrâne, unul ameţit de somn şi celălalt de băutură. Mozolul la care îi supune Janice cariciul a devenit ostil acum, că refuză să se scoale; atenţia ei îl frige ca razele soarelui focalizate de-o lupă pe o bucată de mătase; copiii omorau furnici cu metoda asta. Harry se uita, dar nu se băga niciodată. Suntem destul de cruzi şi fără să vrem. Lui îi displace că, dorind să-şi mai atenueze sentimentul de abandon după cearta cu maică-sa şi, probabil, înspăimântată de întoarcerea fiului lor, Janice nu-i lasă niciun spaţiu de intimitate în care să se adune sângele aşa cum i s-a întâmplat în prohab la ora de algebră din clasa a noua, când stătea lângă Lotty Bingaman, care, atunci când ridica mâna să arate că ştie răspunsul, lăsa să i se vadă smocurile de păr de la subsuoară şi îşi presa bumbacul subţire ai bluzei de breteaua sutienului, de i se iţea culoarea rozalie. Apoi îl cuprindea teama că o să se sune de recreaţie şi va trebui să se ridice în picioare cu parul din şliţ.

Se hotărăşte să-i sugă sfârcurile lui Janice, să-şi acorde sieşi şansa să se adune, treaba e de-a dreptul stânjenitoare. O pauză la mansardă, ai nevoie de-o pauză la mansardă ca să te porneşti. Saliva lui licăreşte în silueta întunecată de deasupra lui; tăblia patului lor e plasată între două ferestre ferite de razele soarelui şi ale lunii datorită unui fag imens, ale cărui frunze lasă, totuşi, să pătrundă un pic din lumina de pe stradă.

— E plăcut.

Ar vrea ca ea să nu-i spună asta. Plăcut nu-i îndeajuns. Fără nicio urmă de iureş sau furie, totul devine doar altă sarcină, altă datorie. Şi când te gândeşti că în tot timpul ăsta pe Lotty o mânca să fie fu tută. Nu era la mijloc doar el. Avea între picioare o dorinţă porcoasă, exact aşa cum spuneau pereţii de la toaletă, desenele şi cuvintele mâzgălite de aceiaşi puşti care măreau furnicile cu lupa până le omorau, acestea mureau scoţând un pocnet vâscos, care se auzea clar, oare şi fetele scot un zgomot vâscos când sunt începute? Gândul că ea *ştia* că, atunci când ridică mâna, bluza i se cutează brusc spre vârful sânului şi că o margine a sutienului i se iţeşte din ţesătura de bumbac a bluzei în curbura subsuorii împreună cu acele firicele de păr ondulat, virginale, iar el o pândeşte, îi pompează sângele jos. În întunericul orbecăitor, impacientat, cu bunica Springer care doarme ca să-şi aline supărarea la distanţă de un perete de ipsos, Harry îşi pune într-o doară cariciul ţeapăn în mâna lui Janice. *Tarreeeee.*

Dar rătăcirile minţii ei i-au tocit ardoarea şi atingerea ei îi transmite acest lucru, e mai mult decât poate îndura, aşa că, într-un gest disperat de autoconservare, îi şuieră în ureche:

— Suge-mi-o! Suge-mi-o!

Ea se execută, întorcându-i spatele şi lăsându-şi capul greu pe burta lui. Întins în diagonală în pat, el îşi desface un braţ de parcă s-ar pregăti să-şi ia zborul şi îi mângâie curul, globurile ei inferioare, mai puţin sferice decât odinioară, cu blăniţa dintre ele mai uşor de găsit cu degetele. A învăţat s-o ia la cioc când a fugit cu Stavros, dar n-o face cu tragere de inimă, mai mult ciuguleşte

câţiva centimetri din vârf. Ca să se excite în continuare, încearcă să şi-o readucă în minte pe Ruth, cu acel „Hei "exaltat şi felul în care ea i-a înghiţit-o o dată, dar strădania asta îi aminteşte în detaliu vinovăţia lunilor petrecute împreună şi, odată cu trădarea trădării, fuga lui şi regretul dureros din final.

Janice îl lasă să-i alunece din gură şi-l întreabă:

— La ce te gândeşti?

— La muncă, o minte el. Mă îngrijorează Charlie. Atâta se mai îngrijeşte, de ţi se face lehamite să-l mai pui să facă ceva. Mai nou mă ocup eu de toţi clienţii.

— Şi, mă rog, de ce nu? Tu ai salariul de două ori mai mare decât el, iar el e angajat de când lumea.

— Ei da, dar eu m-am însurat cu fiica şefului. Ar fi putut şi el, dar n-a făcut-o.

— Nu căsătoria ne-a unit, zice Janice.

— Dar ce?

— Las-o baltă.

Îi mângâie distrat părul lung, moale de atâta înot, revărsat pe stomacul lui.

— Azi a venit o pereche tânără la salon, începe să-i povestească, apoi se răzgândeşte.

Acum, că insistenţa ei sexuală s-a domolit, cariciul i s-a întărit la loc, muşchii agitaţi care îi făceau concurenţă s-au relaxat, în sfârşit. Dar ea, ea e relaxată total, a adormit cu cariciul lipit de mutră.

— Vrei să intru? O întreabă încetişor, dar nu capătă niciun răspuns.

O dă jos de pe pieptul lui şi îi întoarce trupul inert astfel încât să stea întinşi unul lângă altul şi s-o poată fute pe la spate. Ea se trezeşte cât să scoată un „Ah! "când o penetrează. Îl primeşte alunecoasă, el o pompează domol şi între timp trage pledul peste amândoi. Nu-i încă destul de cald pentru a lua decizia aer condiţionat versus ventilator, amândouă sunt puse la păstrare undeva în fundul podului, sub streşinile prăfuite, trebuie să-ţi încordezi spinarea ca să le clinteşti de-acolo, nu i-a plăcut niciodată răcoarea aerului condiţionat, nici pe vremea când nu exista decât la cinematograf şi era socotită o chestie formidabilă, te atrăgea direct de pe trotuarul încins, cuvântul RĂCOARE era scris cu litere albastre-verzui cu ţurţuri pe afiş, dintotdeauna i s-a părut mai sănătos să trăieşti cu aerul pe care ţi l-a dat Dumnezeu, oricât de nasol ar fi, şi să-ţi laşi corpul să se adapteze la el, Natura se poate adapta la orice. Totuşi, unele din nopţile astea-s încleiate, iar maşinile trec pe sub ferestre cu fâşâitul de pneuri ude, puştii îşi ţin geamurile coborâte şi capotele date jos şi, tocmai când vrea sa te fure somnul, se aude cate un radio cu volumul dat la maximum, te ustură pielea la fiecare atingere a aşternutului şi în cameră ai un singur ţânţar viu. A*re* cariciul tare ca piatra înlăuntrul unei femei adormite. Îi mângâie curul, pliul ce-i apare când se cuibăreşte lipindu-se de burta lui, trebuie să se apuce din nou de jogging, falia dintre cele două jumătăţi şi locul acela din interiorul ei, opusul unui sfârc, treptat, în decursul anilor, şi-a dat seama că ea n-are nimic împotrivă s-o atingă acolo, părea să-i placă, atunci când era sub el, atingerea mâinii strecurate sub fund. Se pipăie şi pe sine, să verifice dacă mai este erect; da, e gros ca un copac acolo unde se înalţă din iarbă, cu vinişoarele rădăcinilor, bucile ei negre, gemene îl înghit şi-l eliberează cu un şopot cleios. Curbura ei lungă, laxă, lipicioasă, de la coaste până la şold, pluteşte sub vârfurile degetelor lui inertă ca zborul planat al unui pescăruş. Dragostea a tras-o la somn, băutura a turtit-o. Binecuvântat fie drogul ăsta.

— Jan? zice el în şoaptă. Eşti trează?

Nu-i displace să se vadă astfel abandonat, o altă conştiinţă trează în pat înseamnă o răspundere, un obstacol în calea gândurilor sale. Tot în revista aceea era şi un articol intitulat *Cum să găseşti un împrumut avantajos pentru cumpărarea unei maşini,* pe care ar trebui să-l citească din motive profesionale, deşi nu-i genul de lucru care să-l intereseze, nu-i iese din minte cum au reuşit să observe firişoarele de cafea care sar din cutie când i se perforează capacul. Janice sforăie: e ca şuierul aspru dinaintea cufundării în adâncuri, până la un nivel unde nasul i se transformă într-un bot de focă. Mare cât noaptea, curul ei adormit îl înghite cu totul în această cameră unde pete de lumină din stradă cernute de coroana fagului dansează pe tavan. Se hotărăşte s-o fută, căci tăria pulii îl omoară. Erecţia lui a fost ideea ei, oricum. Gândacul japonez pe care l-a mătrăşit cu un bobârnac îi vine în minte ca un model de fineţe. Ţine-te bine, somnoroaso. Îi pune trei degete pe coaste, cu degetul mic ridicat ca la o numărătoare. Se mişcă

pâş-pâş, să n-o trezească, dar îşi urmăreşte scopul de unul singur, rapid şi pur. Orgasmul îi îngheaţă pielea capului şi-i opreşte inima în loc, totul se întâmplă pe furiş; n-a ejaculat aşa năvalnic de luni de zile. Cine zicea că i se termină benzina? — Lovesc mingea cum trebuie, povesteşte Rabbit în după-amiaza următoare, dar să fiu al naibii dacă sunt în stare s-o bag în gaură.

Stă aşezat într-un slip verde la o masă albă instalată în aer liber la clubul Flying Eagle Tee and Racquet, împreună cu partenerii lui de golf şi soţiile lor şi, în cazul lui Buddy Inglefinger, prietena. Buddy a avut şi el o nevastă, dar l-a părăsit pentru un tehnician de telefonie de pe lângă West Chester. Nici nu-i de mirare, fiindcă prietenele lui Buddy sunt ca vai de mama lor.

— Dar când ai băgat-o şi tu *vreodată?* îl întreabă Ronnie Harrison atât de tare, de toată lumea din piscină întoarce capul spre ei.

Harry îl cunoaşte pe Ronnie de treizeci de ani şi nu i-a plăcut niciodată. Era unul din îngâmfaţii ăia din vestiar care se săpuneau în văzul tuturor şi îi făceau să între în pământ de ruşine pe cei din liga de juniori, iar pe terenul de baschet îi buscula pe cei din jur, asudat, împărţind coate în stânga şi-n dreapta, încercând să compenseze prin muşchi lipsa de talent. Totuşi, când Harry şi Janice s-au înscris la clubul Flying Eagle, au dat acolo peste bătrânul Ronnie, cu o slujbă respectabilă la Schuylkill Mutual şi cu o soţie drăguţă, ca lumea, care predă la clasa a treia de ani de zile şi care trebuie să fie grozavă la aşternut, căci Ronnie numai despre asta vorbeşte întotdeauna în vestiar, e apucat de-a binelea în privinţa asta. Din părul rar, de culoarea alamei, care a început să-i cadă imediat după terminarea liceului, acum de-abia mai are câteva fire pe creştet, iar anii şi respectabilitatea i-au mai atenuat tenul rozaliu. De la tâmple până în colţul ochilor are pielea fină şi albăstrie, iar Rabbit nu-şi aminteşte să-l fi văzut cu genele albe. Îi place să joace golf cu Ronnie, fiindcă îi face plăcere să-l bată, ceea ce nu-i deloc greu: are balansul smucit pe care tind să-l aibă tipii îndesaţi şi, când se entuziasmează peste măsură, are tendinţa să trimită mingea în plopi.

— Am auzit că Harry a fost un mare marcator, zice cu glasul coborât Thelma, nevasta lui Ronnie.

Are un chip îngust, şters, şi continuă să poarte genul acela de costum de baie neobişnuit, demodat dintr-o bucată, cu o fustiţă plisată. Adesea îşi trece un prosop peste umeri sau în jurul gleznelor, să-şi protejeze pielea de soare; în afară de nasul ars de soare, pielea ei are peste tot aceeaşi culoare bolnăvicioasă. Părul şaten-spălăcit, ondulat, îi încărunţeşte şuviţă după şuviţă. Rabbit nu se poate uita la ea fără să se întrebe ce i-o fi făcând lui Harrison să-l ştie fericit.

O simte că este inteligentă, dar inteligenţa femeilor nu l-a interesat niciodată cu adevărat.

— Am stabilit recordul de puncte marcate în liga B a districtului în 1951, spune el în apărarea lui şi, ca să se apere în continuare, adaugă: Mare scofală.

— A fost depăşit de mult, simte Ronnie nevoia să pună lucrurile la punct. De cioroi.

— Toate recordurile au căzut, intervine cu tact Webb Murkett. Nu ştiu cum se face, dar kilometrii pe care-i aleargă puştii din ziua de azi parcă au intrat la apă. La înot, statisticienii nici nu mai ţin pasul cu *noile* recorduri.

Webb este cei mai în vârstă din grupul lor de patru, are cincizeci şi ceva de ani – e un domn slab, atent cu cei din jur, cu o afacere profilată pe montarea şi furnizarea de acoperişuri şi tencuieli, cu o voce calmă, gravă, cu chipul lung împărţit în fâşii longitudinale de riduri, şi cu ochii căprui aproape ascunşi de sprâncenele stufoase de culoarea chihlimbarului. E şi cel mai consecvent jucător de golf. Singurul lucru inconsecvent la el este faptul că se află la a treia nevastă, şi anume Cindy, o dulceaţă de fată durdulie, bronzată pe spate, încă mirosind a liceu, deşi au doi micuţi, un băieţel şi o fetiţă, de cinci, respectiv trei ani. Are părul tuns scurt şi, ud cum îi e, stă într-o parte, de parcă tocmai ar ieşi la suprafaţă după o scufundare, iar când zâmbeşte dinţii îi par neverosimil de drepţi şi albi pe chipul bronzat, cu pete roz de piele cojită pe partea cea mai rotundă a obrajilor; are un aer aţâţător, neutru din punct de vedere sexual, deşi ţâţele îi freamătă şi tresar în cupele triunghiulare ale sutienului minuscul. Costumul ei de baie e unul minimal, negru, cu doar un şnur sau două în jurul cefei şi acolo unde curul începe să se împartă în două, o despicătură mai mult sau mai puţin vizibilă în funcţie de poziţia slipului negru. Harry îl admiră pe Webb. E un tip foarte nesigur pe sine, dar întotdeauna cade în picioare.

— Au o alimentaţie mai sănătoasă, nu credeţi că asta ar putea fi explicaţia? Intervine tipa lui

Buddy Inglefinger cu o voce firavă, de fetiţă, care nu se potriveşte cu obrajii ei supţi.

E un fel de fizioterapeut, deşi ea însăşi nu este într-o formă prea grozavă. Fetele cu care se afişează Buddy sunt o lecţie bună pentru Harry despre limitele statutului de celibatar – secretare şi chelneriţe micuţe, cu carnea tare, foste hipiote cu mutre de vrăjitoare şi părul cenuşiu strâns într-o coadă de cal, cu pieptul plat, plin de bijuterii Navajo, secretare-şefe supraponderale de prin noile clădiri cu birouri, sumbre, fără ferestre, situate la un cvartal în spatele Weiserului, unde îşi petrec toată ziua aruncând la coşul de gunoi hârtii scoase la imprimantă. Femei puse la murat în purgatoriu, cu picioare albe ca varul şi feţele uşor contorsionate, de parcă ar fi fost azvârlite dincolo de pragul vârstei de treizeci de ani cu o lovitură venită din lateral. Lui Harry îi amintesc întru câtva de piraţii voioşi şi mutilaţi, chiar dacă le lipseşte peticul de pe ochi. Pe asta cum mama naibii o cheamă? A fost prezentată tuturor acu o jumătate de oră, când însă cu toţii erau furaţi de jocul de golf.

Buddy a adus-o, aşa că nu-i poate lăsa în aer părerea de doi bani în timp ce tăcerea devine apăsătoare. Sparge tăcerea:

— Eu cred că-i mai degrabă o chestie de antrenament. Antrenorii, până şi cei din eşalonul secund, dispun de toate tehnicile pe care în trecut le descopereau numai sportivii ieşiţi din comun, ştiţi cum, în practică. În ziua de azi a fi ieşit din comun nu mai înseamnă acelaşi lucru ca pe vremuri, sunt o duzină de alţi sportivi care-ţi suflă-n ceafa. Sau de sportive.

Se uită scurt la toate femeile, parcă cerându-le servil aprobarea. Feminismul n-o să-l prindă niciodată pe picior greşit, a dat şi-a încasat pumni în prea multe baruri pentru burlaci.

— Iar în ţări ca Germania de Est sau China, îi îndoapă pe sportivi cu steroizi ca pe nişte vite, nu au mai nimic omenesc în ei.

Buddy poartă ochelari cu ramă de oţel, de felul celor pe care îi poartă doar strungarii ca măsură de protecţie împotriva aşchiilor, să nu le între în ochi. Buddy lucrează în domeniul electronicii şi are o minte pe măsură, mult prea exactă. Continuă să vorbească şi aduce conversaţia pe un teren familiar:

— Chiar şi la golf. Palmer şi, mai nou, Nicklaus sunt puşi la naftalină de nişte puşti de care n-a auzit nimeni, colegiile din Sud îi donează unul după altul, de nici nu poţi să le reţii numele de ia un turneu la altul.

Harry încearcă mereu să rezume situaţia:

— Recordurile cad pentru că sunt recorduri, explică el. Aaron[123] n-ar fi trebuit să continue să joace, l-au ţinut doar ca să bată recordul lui Ruth. Îmi amintesc de vremurile când mila parcursă în cinci minute la liceu era un miracol. Acum e o ispravă la îndemâna fetelor.

— E uimitor, adaugă prietena lui Buddy, monopolizând conversaţia, de ce-i în stare corpul omenesc. Oricare dintre noi, femeile de-aici, dacă am fi nevoite, am putea ieşi acum afară şi am putea sălta un automobil de bara din faţă. Dacă, să zicem, copilul nostru ar ajunge sub roţi. Citeşti despre întâmplări din astea mai tot timpul, iar la spitalul unde am lucrat doctorii reuşeau să pună pe hârtie tot felul de statistici. Nu ne folosim nici de jumătate din puterea musculară pe care-o avem.

Webb Murkett glumeşte:

— Ai auzit, Cin? Acum, că toate benzinăriile au tras obloanele, poţi să cari tu Audi-ul acasă în cârcă. Vorbesc serios. Eu m-am minunat dintotdeauna de oamenii care ştiu vreo zece-douăşpe limbi străine. Dacă creierul e un calculator, imaginaţi-vă câte celule cenuşii sunt implicate. Şi totuşi, pare să mai fie loc destul acolo.

Tânăra lui nevastă îşi ridică tăcută mâna, să stoarcă nişte apă din părul aproape prea scurt ca să poată fi apucat. Mişcarea asta îi saltă uşurel ţâţele în hamul îngust, ud leoarcă, din material negru, şi lasă să i se ghicească forma fiecărui sfârc erect. În poală are un prosop alb, parcă anume să-l cruţe pe Harry, să nu se gândească la ce are ea între picioare. Ceea ce îi displace la prietena lui Buddy, îşi dă el seama, e faptul că are coşuri nu numai pe bărbie şi frunte, ci şi pe coapse, până sus pe partea interioară, de zici că are o boală venerică. Georgene? Geraldine?

---

[123] Celebru jucător de baseball (n. 1934), care în sezonul 1973 a doborât recordul de puncte marcate deţinut de legendarul George Herman „Babe“ Ruth (1895-1948).

continuă cu glăsciorul acela firav, mult prea zelos:

— Sau felul în care yoghinii se pot ridica de la pământ sau se întorc în timp cu mii de ani. Edgar Cayce[124] ne oferă nenumărate exemple. Nu-i vorba despre ceva supranatural, eu nu cred în Dumnezeu, există prea multă suferinţă, îşi folosesc doar puterile omeneşti, pe care le avem cu toţii, dar nu ştim să le dezvoltăm. Ax trebui să citiţi cu toţii *Cartea tibetană a morţilor.*

— Nu zău! zice sec Thelma Harrison. Cine-i autorul?

Acum chiar că se lasă tăcerea peste grupul lor. O reflecţie verzuie, ezitantă planează fantomatic şi zbuciumat peste chipurile lor şi se aude gâfâitul unui copil care înoată în piscină. Apoi Webb remarcă amabil:

— Să revenim puţin pe meleagurile noastre, ni s-a întâmplat o chestie supranaturală nu demult. Am cumpărat un aparat de fotografiat Polaroid SX-70 Land, să vedem şi noi cum e şi să le dăm de lucru copiilor, şi am rămas cu toţii fascinaţi, e *supra*natural să vezi cum se developează o imagine drept sub ochii tăi.

— Felul cum îţi arată totul pe şleau, adaugă Cindy.

Se uită cruciş şi scoate limba cu un plescăit. Toţi bărbaţii izbucnesc în râs şi râd cu poftă.

— Cei de la *Consumer Reports* au scris ceva pe tema asta, îi anunţă Harry.

— E fascinant, le povesteşte Cindy. Webb e superîncântat.

Când zâmbeşte dinţii ei par scurţi, gingiile sănătoase îi sunt joase ca ale unui bebeluş.

— De ce am paharul gol? Întreabă Janice.

— Cine a pierdut face cinste, aproape strigă Harry.

Cu ani în urmă, gălăgia asta ar fi fost ceva obişnuit doar într-un grup de bărbaţi, însă de-acum ambele sexe au urmărit la televizor suficiente reclame la bere ca să ştie că ăsta-i comportamentul pe care trebuie să-l afişezi, să fii vesel şi gălăgios în weekend, într-un bar, la un grătar în aer liber, pe plajă, la ştrand şi la munte.

— Câştigătorii au plătit primul rând, strigă el fără să fie nevoie, de parcă s-ar afla printre străini sau persoane lipsite de memorie, în timp ce mai multe braţe se-agită să-i facă semn chelneriţei.

Echipa lui Harry a pierdut Nassau[125]-ul, dar el crede că de vină a fost coechipierul lui. Buddy e un gafeur notoriu, chiar când îi ies două lovituri reuşite, acestea sunt înalte şi scurte, şi-i trebuie trei lovituri pregătitoare ca să introducă mingea în gaură, pe când Harry, după cum spunea, loveşte mingea bine, chiar dacă nu totdeauna drept: ţine-ţi braţele ca frânghia, coboară crosa încetişor şi *uită-te la minge* până pare să se umfle. A terminat cu o lovitură mai puţin pe traseul cel lung, de peste trei sute cincizeci de metri, care înconjoară pârâiaşul cu măcriş de baltă şi cu albia plină de nisip portocaliu, până aproape de peluza clubului. Iar triumful – sunetul sec, lemnos, al găurii în care intră mingea expediată cu o lovitură lungă – eclipsează numeroasele ratări şi impregnează cu certitudinea clară a omnipotenţei şi imortalităţii sale peisajul cu apa scânteietoare, dezinfectată cu clor, cu chipurile şi busturile arse de soare ale amicilor lui şi coasta vălurită, împestriţată de umbră, a Mt. Pemaquid, acolo unde îi începe codrul, deasupra fâşiilor strălucitoare, defrişate, ale terenului de golf. Se simte înfrăţit cu muntele ăsta la lumina tot mai slabă a zilei. Mt. Pemaquid a fost îmblânzit doar de curând. Timp de două secole, în timp ce Mt. Judge domina din înaltul său creşterea metropolei Brewer, muntele de alături a rămas, dacă nu tocmai un teritoriu sălbatic, oricum un loc straniu şi înfricoşător, unde hotelurile montane au dat faliment ori au ars din temelii şi unde se aventurau numai autostopiştii, îndrăgostiţii şi cei certaţi cu legea. Dezvoltatorii imobiliari ai lui Flying Eagle (l-au numit după o pasăre, probabil un uliu păsărar, primul pe care l-au zărit survolând zona şi l-au luat drept un semn bun) au cumpărat la un preţ mic trei sute de acri de teren de la poale şi, în timp ce buldozerele făceau una cu pământul frasinii, plopii, hicorii şi sângerii aflaţi la a doua generaţie după incendiu, lăsând în urmă talveguri noroioase ce aveau să devină terenuri de golf şi terenuri de tenis terasate, lumea spunea că clubul va da chix, căci în ţinut exista deja Brewer Country Club, la sud de oraş, frecventat de doctori şi evrei, iar la cincisprezece kilometri spre nord – Tulpehocken Club, cu

---

[124] Edgar Cayce (1877-1945), mediu american.

[125] Partidă de golf al cărei regulament prevede acordarea câte unui punct pentru introducerea mingii în primele nouă găuri, în următoarele nouă, respectiv în totalul celor optsprezece găuri.

ziduri de piatră şi cu garduri înalte din fier forjat, frecventat de vechile familii de industriaşi şi de avocaţii lor, iar pentru mocofani existau mai multe terenuri publice, de nouă găuri, situate ici-colo, printre ogoare. Exista însă o clasă de adulţi încă tineri, care se ridicase în comerţul cu amănuntul, industriile prestatoare de servicii şi partea de software a noilor tehnologii, oameni care nu se aşteptau să aibă parte de barmani în livrea şi saloane intime de jucat cărţi, pe care nu-i deranjau clădirea clubului construită din prefabricate şi nici terenurile de tenis pe care singuri trebuiau să şi le mături la Flying Eagle; mocheta de poliester din vestiar le părea un lux, iar automatul de Coca-Cola instalat pe coridorul de ciment era o privelişte familiară. Erau fericiţi să joace toată vara după regulile de iarnă pe terenul de golf neterminat şi peticit, şi să plătească, pentru toate privilegiile oferite de club, cei cinci sute de dolari, taxă majorată în prezent la şase sute cincizeci de dolari, în cotizaţii anuale, plus o mică avere în cecuri. Fred Springer tatonase terenul ani de zile în vederea primirii la Brewer C.C. — Iar Tulpehocken nu era de nasul lui şi nici College of Cardinals, era conştient de asta –, dar fără succes. Acum, fiica lui, Janice, poartă echipament alb de tenis şi semnează cecuri întocmai ca moştenitoarele de la Sunflower Beer şi Frankhauser Steel. Exact ca o Du Pont. La Flying Eagle, Harry se simte în formă, mai curat, mai îndrăgit; bărbatul cel mai solid de la masă, ridică mâna şi o chelneriţă în uniformă, cu bluză verde şi fustă în carouri alb-verzi, se apropie şi-i ia comanda pentru încă un rând de băutură, în această duminică a penuriei de benzină. Nu îl întreabă cum îl cheamă – personalul îl cunoaşte. Cât despre numele ei, Sandra, acesta este brodat pe buzunarul bluzei; are tenul lăptos ca al fiicei lui, dar e mai scundă, şi pe chipul ei se citeşte deja femeia obosită care va ajunge într-o bună zi.

— Crezi în astrologie? O întreabă din senin prietena lui Buddy pe Cindy Murkett.

O fi lesbiană, poate de-aia nu-şi aminteşte Harry numele ei. E un nume mai plăcut auzului, nu Gertrude.

— Nu ştiu ce să zic, răspunde Cindy, iar ochii mari de uimire îi par foarte albi pe faţa bronzată. Câteodată citesc horoscopul din ziare. Unele chestii de-acolo sună atât de adevărat, dar n-o fi o şmecherie la mijloc?

— Nu-i nicio şmecherie, e o ştiinţă străveche. De fapt, e cea mai veche ştiinţă.

Acest atentat la odihna lui Cindy îl stârneşte pe Harry, aşa că se întoarce spre Webb şi-l întreabă dacă s-a uitat aseară la meciul celor de la Phillies.

— Phillies sunt terminaţi, se amestecă Ronnie Harrison.

Buddy le prezintă o statistică potrivit căreia Phillies au pierdut douăzeci şi trei din ultimele lor treizeci şi patru de meciuri.

— Am fost crescută în ritul catolic, îi mărturiseşte Cindy prietenei lui Buddy cu glasul atât de coborât, încât Harry trebuie să-şi încordeze auzul. Iar preoţii ziceau că treburile astea sunt lucrarea necuratului.

În timp ce vorbeşte, se joacă cu micuţul crucifix pe care-l poartă la gât pe un lanţ atât de fin, că nu i-a lăsat nicio urmă pe pielea bronzată.

— Absenţa lui Bowa le-a făcut mult rău, zice Webb chibzuind situaţia şi îşi vâră încă o ţigară în gura ridată, ridicându-şi ca o cămilă buza cărnoasă de sus. În după-amiaza asta a marcat un 84 şi a băgat primul de trei ori mingea la ultima gaură.

Janice o întreabă pe Thelma de unde şi-a cumpărat costumul de baie aşa drăgălaş. Pesemne că-i beată.

— Nu mai găseşti aşa ceva la Kroll's, o aude Rabbit.

Janice poartă un vechi costum albastru, din două piese imprimate cu nişte abstracţiuni, cu o jachetă albă, cumpărată să se asorteze cu echipamentul de tenis, agăţată ca o capă pe umeri. În mână ţine o ţigară, iar Webb Murkett se apleacă să i-o aprindă cu bricheta lui turcoaz. N-arată deloc râu, îşi zice Harry, amintindu-şi cum i-a tras-o în somn. Sau n-o fi dormit, deoarece i s-a părut că geme şi s-a oprit din sforăit. Pe lângă trupul pasiv, pământiu al Thelmei, silueta lui Janice are energie, zvâc, oasele genunchilor i se conturează clar când se apleacă să accepte focul. Face acest gest cu o graţie firească. Webb o respectă, doar e fiica lui Fred Springer.

Harry se întreabă pe unde o fi propria lui fiică în după-amiaza asta. Undeva la ţară. O fi făcând de mâncare, după ce le-a dat de mâncare găinilor, sau aşa ceva. Duminicile petrecute la coada vacii nu diferă de restul săptămânii. Animalele nu ştiu ce-i aia zi de odihnă. S-o fi dus la biserică azi-dimineaţă? Ruth nu le avea pe astea. Nu şi-o poate imagina deloc pe Ruth la ţară. Pentru el,

ea însemna oraşul, şirurile de case din cărămidă roşie din Brewer, care sunt gata să suporte orice vicisitudine. Sosesc băuturile. Se lasă cu ţipete de recunoştinţă, ca în reclamele la bere, iar ca să o merite pe a ei, Cindy Murkett se decide să mai înoate puţin. Când se ridică, partea din spate a coapselor îi este imprimată cu pătrăţele, iar dosul costumului de baie negru, minuscul, încă ud, atârnă pe fiecare fesă în câte un arc de cerc subţire cu mult sub două gropiţe dispuse simetric în grăsimea ei ca nişte volburi. La vederea acestei privelişti, pe Harry îl ia cu ameţeli. Nu o ducea el pe Ruth la piscina publică din West Brewer? De Memorial Day[126]. Mirosea a iarbă presată sub prosopul umed întins la umbra pomilor, departe de piscina faianţată. Acum stai la soare pe scaune din sârmă emailată care, dacă nu ai o perniţă, îţi imprimă pe coapse un model ca de vafa. Muntele se trage mai aproape. Soarele tot mai roşu de dincolo de oraş pudrează cu auriu vârfurile copacilor înalţi, o coamă pe creştetul Pemaquidului, şi adânceşte scobiturile întunecoase dintre toţi copacii din pădurea unduitoare ce acoperă ca un covor pufos pogoanele dintre creastă şi vale. Departe, pe terenul de golf cu numărul unsprezece, oamenii cât insectele continuă să-şi măsoare cu grijă paşii. În timp ce ochii lui Harry scrutează panorama, Cindy plonjează în apă şi câţiva stropi de apă îl împung pe pieptul gol, pe care şi-l simte la fel de imens ca muntele scăldat de soare. În sinea lui îşi pregăteşte următoarea replică: *Ieri, în timp ce mă întorceam acasă cu maşina*, *am auzit o poveste nostimă la radio*…

— … dacă aş fi avut picioarele tale frumoase, îşi încheie conversaţia cu Janice nevasta cea spălăcită a lui Ronnie.

— Ah, dar tu încă ai talie. Eu sufăr de grăsuni ta cronică a vârstei mijlocii. Harry zice că arăt ca un gogoşar murat.

Chicoteşte. Întâi chicoteşte, apoi începe să se clatine.

— S-ar zice c-a adormit.

El deschide ochii şi îi anunţă pe toţi:

— Ieri, în timp ce mă întorceam acasă cu maşina, am auzit o poveste nostimă la radio.

— Să-l dea afară pe Ozark[127], insistă Ronnie în gura mare. A pierdut respectul echipei, e demoralizant. Până nu-i dau papucii lui Ozark şi nu-l transferă pe Rose, Phillies sunt TER-MI-NAŢI, terminaţi.

— Te ascult, îi spune lui Harry îngrozitoarea prietenă a lui Buddy, aşa că e nevoit să continue.

— Ei, cică unui doctor din Baltimore, aşa zicea crainica, i s-a intentat proces pentru c-a omorât o gâscă pe terenul de golf, cu o crosă.

— Teren de golf cu o crosă de gâscă, chicoteşte Janice.

Într-o bună zi o să-i facă mare plăcere să ia un pietroi rotund şi să-i spargă capul cu el.

— Unde ai auzit asta, Harry? îl întreabă Webb Murkett intrând în discuţie târziu, dar înclinându-şi politicos capul ţuguiat, cu un ochi închis, să nu-i între fumul de la ţigară.

— La radio, ieri, în timp ce mă întorceam acasă cu maşina, răspunde Harry, regretând că a început discuţia.

— Apropo de ieri, îl întrerupe Buddy, am văzut o coadă la benzină lungă de cinci străzi. De la Sunco, de la intersecţia lui Ash cu Fourth, la vale, pe Fourth, spre Buttonwood, de la Buttonwood până la Fifth şi de la Fifth înapoi până la Ash, iar apoi o altă coadă începea din partea cealaltă a lui Ash. Erau nişte ţipi care dirijau circulaţia. Nu mi-a venit să cred, iar maşinile continuau să se pună la coadă. La o ditamai coada, de cinci străzi.

— Unul din clienţii noştri, un dealer important de petrol lampant, povesteşte Ronnie, zice că au o grămadă de ţiţei, doar că s-au hotărât să mai strângă robinetul ia benzină şi să scoată mai multă păcură pentru termoficare. Ţiţeiul. După mintea lor, a şi sosit iarna. L-am întrebat ce-o să se întâmple cu conducătorul auto obişnuit, iar el m-a privit ciudat şi mi-a răspuns „N-are decât s-o ia în mână, în loc să meargă în fiecare weekend la Jersey Shore “.

— Ronnie, Harry încerca să ne spună o întâmplare, îl dojeneşte Thelma.

---

[126] Sărbătoare legală, de comemorare a eroilor căzuţi în războaie, celebrată în ultima zi de luni din luna mai.

[127] Daniel Ozark (n. 1923) a antrenat echipa de baseball Philadelphia Phillies între 1973 şi 1979 şi a dus-o în trei finale ale Ligii Naţionale, pe care le-a pierdut.

— Ei, nu-i cine ştie ce de capul ei, spune el, savurând faptul că se află îndelung în centrul atenţiei, toată comedia asta a amânării.

Muntele e însorit. Al doilea pahar de gin i se răspândeşte în tot corpul şi-i ridică moralul. Iubeşte adunătura asta, gaşca lui, şi găştile de la celelalte mese, care sunt libere să-şi trimită delegaţii la masa lor şi să se amestece cu ei, toată lumea cunoaşte pe toată lumea, îi iubeşte şi pe copiii din piscină, pe care, la nevoie, s-ar găsi cine să-i salveze, chiar dacă fata aia cu ten caramel, care face baloane de gumă de mestecat, n-ar fi de serviciu gata să intervină, şi-i mai place faptul că are parte de toate astea pe credit, clubul nu-i muşcă din caşcaval până în data de zece ale fiecărei luni.

Acum îl iau cu binişorul:

— Haide, Harry, nu fi naşpa, îl dojeneşte prietena lui Buddy. Acum îi spune pe nume, aşa că trebuie să-l afle şi el pe-al ei. Gretchen.

Ginger. Poate chestiile alea de pe coapse nu-s coşuri, ci doar o urticarie de la ciocolată sau poate s-a băşicat la atingerea oţetarilor. Pare alergică, cu moaca aia de bidon turtit, zici că are probleme de respiraţie. Un necaz nu vine niciodată singur.

— Deci doctorul ăsta, le face el hatârul, e adus în instanţă pentru că a ucis o gâscă pe terenul de golf cu o crosă.

— Cu care anume? Se interesează Ronnie.

— Ştiam eu c-o să mă întrebi asta, replică Harry. Dacă nu tu, se găsea alt naşparliu s-o facă.

— Îmi închipui c-a fost o crosă numărul unsprezece, de-aia folosită pe teren nisipos, zice Buddy. Îi tragi una în gât şi-i retezi capul dintr-o lovitură.

— Are mânerul prea scurt, n-ai putea să ajungi destul de aproape, îl contrazice Ronnie mijindu-şi ochii ca pentru a calcula distanţa. Eu aş zice că numărul cinci sau chiar una mai uşoară, patru, ar fi crosa ideală. Hei, Harry, ce zici de cinciul pe care l-am folosit la gaura a cincisprezecea, hăt de departe, de dincolo de groapa de nisip? Şi am tras din porţiunea cu iarbă înaltă.

— Ai mutat-o din loc, i-o întoarce Harry.

— Ăăă?

— Te-am văzut cum ai mutat mingea din loc, să ai o poziţie mai bună.

— Hai să lămurim lucrurile. Adică am trişat?

— Cam aşa ceva.

— Hai să auzim povestea, Harry, îl îndeamnă Webb Murkett, aprinzându-şi altă ţigară, ca să dea un aer teatral răbdării sale.

Ginger, la fel, e numai ochi şi urechi. Thelma Harrison îl fixează cu ochelarii ei de soare cu lentile mari, fumurii, iar treaba asta îi distrage atenţia.

— Aşa că doctorul s-a apărat zicând că a lovit găsea cu o minge de golf şi a rănit-o destul de grav, aşa că a fost nevoit s-o cruţe de suferinţă. Apoi crainica a anunţat, mi s-a părut nostim atunci, prezentatoarea era femeie…

— Stai aşa, dragule, că nu-nţeleg, îl întrerupe Janice. Vrei să zici că a aruncat cu o minge de golf în gâscă asta?

— Of, Dumnezeule, se enervează Rabbit, cine m-o fi pus să aduc vorba despre asta? Hai acasă.

— Ba nu, *spune-mi,* insistă Janice, părând cuprinsă de panică.

— Nu a *aruncat* cu mingea, gâscă era pe teren, probabil undeva lângă un iaz, iar lovitura tipului sau ce-o fi fost…

— O fi fost la a doua încercare şi a tras o chiflă, îşi dă cu presupusul Buddy.

Prietena lui fără nume se uită în jur şi întreabă cu glasul ei ca de fetiţă:

— Gâştele au voie pe terenul de golf? Adică, poate că am pus o întrebare tâmpită, dar Buddy e primul jucător de golf cu care ies…

— Vrei să zici că *Buddy* e jucător de golf? O întrerupe Ronnie.

— Am citit undeva, ie povesteşte Buddy, despre un teren din Alaska pe care se plimbă renii. Sau o fi fost în Suedia…

— Eu am auzit de elani pe terenurile de golf din Maine, zice Webb Murkett.

Razele soarelui ce scapătă îi aprind vâlvătăi în sprâncenele stufoase. Pare trist. Poate l-a

moleşit băutura, fiindcă îi dă înainte:

— Mă întreb de ce nu auzim niciodată despre un jucător suedez de golf. Auzim de Bjorn Borg sau de schiorul ăla, Stenmark.

Rabbit se hotărăşte să meargă până la capăt:

— Până la urmă crainica s-a întrebat: „E vorba de-o crimă comisă din milă, sau de-o crimă odioasă?”

— Aoleu! Face careva.

Ronnie se preface că cugetă profund:

— Sau poate te-ai descurca mai bine cu o crosă de patru din lemn şi i-ai trage una gâştei lăsându-te pe piciorul stâng.

— N-a auzit nimeni poanta, protestează Harry.

— Eu am auzit-o, sare Thelma Harrison.

— Am auzit-o cu toţii, spune Buddy. Mă deranjează însă, continuă ei şi are un aer foarte sever cu ochelarii lui cu rame de oţel, aşa că ia început femeile chiar îl iau în serios, că nimeni din grupul nostru, subliniez: ni-meni, n-a arătat pic de compasiune faţă de gâscă.

— Cineva s-a arătat îndeajuns de compătimitor ca să-l aducă pe individ în instanţă, remarcă Webb Murkett.

— Descopăr că mă aflu, se plânge Buddy neînduplecat, în mijlocul unui grup de oameni care, în timp ce pretind că sunt liberali şi toleranţi, sunt, de fapt, anti-gâscă.

— Cine, eu? Protestează Ronnie cu vocea piţigăiată, de parcă l-ar fi ciupit cineva de fund.

Lui Rabbit îi displace genul ăsta de umor, dar ceilalţi, inclusiv femeile, par să-l guste.

Cindy se întoarce strălucitoare de la înot. Costumul de baie îi stă uşor strâmb, şi-l îndreaptă şi roşeşte când le-aude hohotele de râs.

— Despre mine vorbeaţi?

Cruciuliţa îi străluceşte sub scobitura gâtului. Picioarele îi par palide în contrast cu dalele din jurul piscinei. E curios cât de palide îi rămân vârfurile picioarelor.

Webb îi îmbrăţişează dintr-o parte şoldurile late.

— Nu, iubito. Harry ne spunea o poveste ciudată, fără cap şi fără coadă, despre o gâscă.

— Povesteşte-mi-o şi mie, Harry.

— Nu-i momentul. Nu i-a plăcut nimănui. O să ţi-o spună Webb.

Se apropie de ei Sandra, în uniforma verde cu alb.

— Doamna Angstrom.

Apelativul îl şochează pe Harry, parcă ar fi înviat maică-sa din morţi.

— Da, răspunde Janice placidă.

— Mama dumneavoastră vă caută la telefon.

— Of, Doamne, ce s-o mai fi întâmplat?

Janice se ridică, se clatină un pic, se redresează. Îşi ia prosopul de plajă de pe spătarul scaunului şi îşi înfăşoară şoldurile cu el, în loc să defileze doar în costum de baie pe lângă zeci de persoane până la intrarea în clădirea clubului.

— Ce crezi c-o fi vrând? îl întreabă pe Harry.

El ridică din umeri.

— Poate vrea să afle ce fel de cârnaţi uscaţi o să mâncăm diseară.

O glumă răutăcioasă, rostită în auzul lumii. Prietena îngrozitoare a lui Buddy ţâţâie dezaprobator. Lui Harry i se face ruşine, se gândeşte, prin contrast, la cum a îmbrăţişat Webb coapsele lui Cindy. Genul acesta de anturaj îţi distruge căsătoria dacă nu eşti pe fază. Nu vrea să fie neatent.

Janice îl întreabă sfidător:

— Iubitule, poţi să-mi comanzi cât lipsesc o vodcă cu apă tonică?

— Nu. Apoi îndulceşte pastila adăugând: Mă mai gândesc – dar de-acum s-a zis cu buna dispoziţie a găştii.

Soţii Murkett se consultă şi ajung la concluzia că ar fi timpul să plece, au o babysitter în vârstă de treisprezece ani, fiica unor vecini. Acelaşi soare amurgit care a aprins sprâncenele lui Webb luminează acum aura firicelelor de păr zbârlite de pe coapsele lui Cindy. Fără să se mai deranjeze cu pusul unui prosop în jurul taliei, porneşte cu pas vioi spre vestiarul doamnelor, să se

schimbe, iar picioarele pale lasă urme ude pe dalele gri. Stai aşa, ia stai, doar nu s-a terminat duminica, weekendul, pe fundul paharului a rămas o înghiţitură aurie. Pe tăblia transparentă a mesei dintre scaunele de sârmă, băuturile au lăsat năluca unui mecanism cu rotiţe ce devin vizibile prin refracţia luminii tot mai slabe. Oare ce-o fi vrând mama lui Janice? îi sună dintr-o lume mai întunecoasă, pe care şi-o aminteşte, dar pe care vrea s-o îngroape în uitare, o lume a toaletelor veşnic schimbate şi a saloanelor sufocante, pline de haine, a lăzilor de cărbuni şi a caselor înguste, cu storurile trase în duşmănie, în care truda fermierului şi a muncitorului din fabrică domină şi mediul rural, şi oraşul. Aici, copiii curaţi, care dârdâie atunci când ies brusc în elementul mai rarefiat, primesc prosoape de la mamele lor. Prosopul lui Cindy atârnă pe scaunul ei gol. Să fii prosopul lui Cindy şi ea să se aşeze pe tine: la gândul ăsta, lui Rabbit i se usucă gura. Să-ţi înfigi limba cât de adânc poţi în timp ce păsărică ei îţi gâdilă nasul. N-are acnee între picioare. Are un rai. Ridica privirea şi vede cum munţii hirsuţi încă se împing în razele soarelui, deşi scaunele au umbre tot mai lungi, în formă de romburi cadrilate. Buddy Inglefinger îi spune lui Webb Murkett cu glas *scăzut*, cu o vehemenţă deloc ironică:

— Ia gândeşte-te şi tu când ai un pic de timp cine profită de pe urma inflaţiei. Oamenii care au datorii, toţi rataţii. Guvernul profită, fiindcă adună mai mulţi bani din impozite fără să mărească dobânzile. Cine nu profită? Omul cu banii la teşcherea, omul care îşi plăteşte datoriile. De aceea – glasul lui Buddy scade până la un sâsâit conspirativ – genul ăsta de om e pe cale de dispariţie, ca pieile-roşii. Ce rost mai are să muncesc, îl întreabă ei pe Webb, dacă mi se iau banii direct din buzunar pentru profitul celor care nu muncesc?

Gândurile lui Harry se îndreaptă spre coama muntelui, unde norii se ridică parcă într-un fel de abur. Parcă pus pe pilot automat, Mt. Pemaquid despică cerul şi soarele verii, deşi marginea piscinei e acum acoperită de umbri Thelma îi spune voioasă prietenei lui Buddy: – Astrologia, cititul în palmă, psihiatria – sunt de acord cu toate. Cu orice te ajută să mergi mai departe.

Lui Harry gândul îi zboară la părinţii lui. Şi ei ar fi trebuit să se înscrie într-un club. Au trăit înconjuraţi de duşmani, mami se certa cu vecinii, papsi şi sindicatul lui îi urau pe proprietarii tipografiei unde a lucrat toată viaţa, amândoi luau în zeflemea puţinele rude care încercau să ţină legătura cu ei, toţi patru – papsi, mami, Hassy şi Mim – erau aliaţi împotriva lumii, şi pe fiecare din ei îl încerca un sentiment de vinovăţie de fiecare dată când încerca să-şi facă un prieten din afară. *Să n-ai încredere în nimeni: Andy Mellon n-are, ţi nici eu n-am.* Dragul de papsi. N-a ieşit niciodată la lumină. Rabbit stă întins la soare, deasupra acelei vechi lumi devenite amintire, bogat, nici capul nu-l doare.

Vocea lui Buddy, supărată, îşi continuă cicăleala:

— Banii care ies din buzunarul cuiva intră în buzunarul altcuiva, nu se evaporă, pur şi simplu. Marii mahări se îmbogăţesc din asta.

Se aude un scaun care zgârie dalele, iar Rabbit simte că Webb se ridică în picioare. Îi aude glasul hârâit, hazliu-conciliant, de undeva de sus:

— Atunci, cred că singura soluţie e să devii şi tu însuţi mare mahăr.

— Mda, sigur, mormăie Buddy, înţelegând că-i luat peste picior.

Un punctuleţ, o pasare, poate-i legendarul uliu, nu, judecând după aripile nemişcate s-ar zice că-i un vultur, flirtează în zbor cu versantul verde-auriu al muntelui, ba deasupra lui, ca o pată pe un diapozitiv Kodak, ba dedesubt, în afara razei vizuale, în timp ce un nor cu burta albastră se răsfiră la nesfârşit, plin de vigoare. Încă un scaun zgârie dalele. Aude glasul tăios al lui Janice strigându-l pe nume, „Harry “, simte un junghi în frunte, o durere arterială minoră; probabil cu o asemenea durere neglijabilă, inexplicabilă îşi încep oamenii drumul spre moarte, unii lent, ca rostogoliţi de-o pisică jucăuşă, alţii rapid, ca înşfăcaţi de un şoim. Cancer, infarct.

— Ce-a vrut Bessie?

Janice are glasul sugrumat, un pic panicat.

— Cică a venit Nelson. Cu fata aia.

— Cu Melanie, completează Harry, încântat că şi-a amintit numele.

Iar odată cu amintirea asta dezgroapă şi numele prietenei lui Buddy – Joanne.

— Îmi pare bine de cunoştinţă, Joanne, îi spune la plecare, dând mâna cu ea.

Îi lasă o impresie bună. O face praf.

În drum spre casă, cu Harry la volanul Mustangului decapotabil al lui Janice, care are capota

coborâtă, aerul se revarsă peste ei în valuri, dându-le iluzia unei viteze presante şi periculoase. Vorbele le sunt parcă smulse de vânt de cum le rostesc.

— Ce pizda mă-sii facem cu puştiul? O întreabă el.

— Ce vrei să zici?

Cu părul ei negru suflat pe spate, Janice arată cu totul altfel decât o ştie. Cu ochii mijiţi să se ferească de curentul de aer, cu buza de sus ţuguiată, cu o mână ţinută lângă ureche, să nu-i zboare de pe cap eşarfa de mătase, care flutură în vânt, seamănă cu Liz Taylor din *Un loc sub soare.* Până şi discreta laba-gâştei din colţul ochilor îi vine bine. E îmbrăcată cu rochia de tenis şi jacheta albă din caşmir.

— Adică o să-şi ia o slujbă, sau ce-o să facă?

— Păi, Harry, e încă la facultate.

— Nu se comportă deloc ca un student. Îi vine să urle: Eu n-am avut bafta chioară să fac o facultate, iar cei care au avut-o n-au frecat ţiparul prin Colorado, dându-se cu deltaplanu' sau făcând Dumnezeu ştie ce, tocând până la ultimul sfanţ banii de la părinţi.

— N-ai tu de unde să ştii ce făceau. Oricum, trăim alte vremuri. Să te porţi frumos cu Nelson. I-ajunge prin câte-a trecut din pricina ta…

— Nu numai dintr-a mea.

— … după cât a suferit, ar trebui să-i fii recunoscător că mai *vrea să s*e-n toarcă acasă. Vreodată.

— Nu ştiu ce să zic.

— Adică?

— Nu-mi miroase a bine. Prea am fost fericit în ultimul timp.

— Nu fi absurd, îl pune Janice la punct.

Cu alte cuvinte, ea nu e absurdă. Totuşi, unul din lucrurile care i-au unit dintotdeauna a fost deruta ei, mereu în ton cu a lui. În timp ce vântul îi vâjâie pe la urechi, simte cum iubeşte speriat, grăbit ceva ce n-are un nume. Pe ea? Viaţa lui? Lumea întreagă? Când te apropii dinspre Mt. Pemaquid, vezi orăşelul colinar Mt. Judge dintr-un unghi obtuz, cu totul altfel decât se vede când te întorci acasă dinspre Brewer: fosta fabrică de ambalaje, un lung paralelipiped cu ferestre înguste, jos lângă cascada secată, a cărei apă a fost captată sub pământ, să producă electricitate, şi reclamele noi, superînalte, la Exxon şi Mobil, cocoţate pe nişte stâlpi de aluminiu conici, pe marginea Route 422, la fel de stranii ca nişte antene sosite de undeva din cosmos. Ferestrele înghesuite ale oraşului strălucesc portocalii în razele soarelui care se preling paralel cu valea, iar din unghiul acesta panorama este dominată de turla de gresie a bisericii luterane, unde Rabbit mergea la şcoala de duminică, la bătrânul morocănos Fritz Kruppenbach, care tuna şi fulgera în lecţiile lui, cum că viaţa nu e un prilej de spaime pentru credincioşi, dar pentru cei care n-au credinţă nu există izbăvire şi nici pacea veşnică. *Niciun fel de* pace. Un indicator îl înştiinţează: AGLOMERARE URBANĂ. În timp ce Mustangul îşi reduce viteza, Harry simte nevoia să i se confeseze lui Janice:

— Am început să-ţi povestesc aseară despre perechea aia de tineri care a venit ieri la salon, iar fata mi-a amintit de Ruth. Ar avea şi vârsta potrivită. E mai subţire şi nu seamănă prea mult la vorbă, dar avea… nu ştiu… ceva…

— Îţi spun eu, ţi-a jucat o festă imaginaţia. Ai aflat cum o cheamă?

— Am întrebat-o, dar n-a vrut să-mi spună. A fost şi nostimă, pe deasupra. A cochetat, nu ştiu cum să zic, fără să dea senzaţia că o face anume.

— Şi crezi că fata aia e fiică-ta.

Îşi dă seama din tonul ei că n-ar fi trebuit să-i zică nimic.

— N-am spus chiar asta.

— Atunci ce-ai spus? Vrei să zici că încă te gândeşti la ştoarfa aia pe care ai futut-o acu douăzeci de ani şi-acum aveţi împreună o drăguţă de *copilită.*

O priveşte cu coada ochiului, dar Janice nu-i mai aminteşte de Elizabeth Taylor. Are buzele strânse pungă, parcă pârjolite de furie. Ida Lupino[128]. Unde-au dispărut toate femeile ale dracu

---

[128] Actriţă şi regizoare de film de origine britanică (1918-1995), specializată în roluri de femeie

ale Hollywoodului? Ani de zile, în oraş n-a existat decât un singur indicator STOP, la colţul unde Jackson coboară la vale, transformându-se în Central, dar anul trecut, după ce însuşi fiul primarului a buşit o maşină ignorând indicatorul, primăria a montat un semafor, cel mai adesea pus pe lumină intermitentă, galbenă din direcţia asta şi roşie din cealaltă. Atinge pedala frânei şi o ia la stânga. Janice se înclină odată cu virajul, să se apropie de urechea lui.

— Eşti nebun, strigă ea. *Întotdeauna* îţi doreşti ceea ce n-ai, în loc de ceea ce *ai.* Eşti tot numai un zâmbet la gândul *fetei* ăsteia care nu există, în timp ce fiul tău *adevărat*, pe care l-ai făcut cu *soţia ta,* ne aşteaptă chiar acum acasă, iar tu zici c-ai vrea să fi rămas în Colorado.

— Chiar îmi doresc asta, ripostează Harry – zice orice, numai să schimbe subiectul, fie cât de puţin. N-ai dreptate că-mi doresc ceea ce n-am. Îmi place destul de mult ceea ce am. Problema e că ajunge să-ţi fie frică să nu-ţi ia cineva tot ce ai.

— Ei bine, acel cineva n-o să fie Nelson. Nu-i trebuie decât un pic de afecţiune şi n-are parte de ea. Habar n-am *de ce* eşti aşa un tată denaturat.

Ca să termine cu cearta până să ajungă acasă la bunica Springer, reduce viteza pe Jackson, sub bolta umbroasă a crengilor de arţar şi de castani sălbatici, care face ca ora să pară mai înaintată decât în realitate.

— Puştiul îmi poartă sâmbetele, spune el pe un ton blajin, aşteptând să vadă reacţia ei.

Pe ea vorbele lui o reaprind:

— Zici asta mereu, dar *nu-i adevărat.* Te *iubeşte.* Sau te iubea.

Acolo unde cerul se zăreşte printre coroanele împreunate ale copacilor, mai există o geană de lumină, un licăr ce le-atinge feţele şi mâinile ca bătaia aripilor unui fluture de noapte. Pe un ton îmbufnat, pe jumătate potolit ea spune:

— Să-ţi fie clar, nu vreau să te mai aud vorbind despre scumpa ta fiică ilegitimă. E o idee dezgustătoare.

— Ştiu. Habar n-am ce mi-a venit să vorbesc.

Făcuse greşeala să le contopească pe cele două femei într-una singură şi îi încredinţase secretul care trebuia să fie numai al lui. O greşeală pe care o fac oamenii căsătoriţi.

— Dezgustător, strigă Janice.

— N-o să mai pomenesc de-asta în veci, îi promite el.

Intră pe Joseph pe la colţul unde hidrantul poartă în continuare, de-acum decolorat, costumul de clovn roşu-alb-albastru pe care l-au vopsit şcolarii acum trei ani, în luna iunie, pentru a marca sărbătorirea bicentenarului. În ciuda aversiunii reînnoite, o întreabă politicos:

— Să bag maşina în garaj?

— Las-o afară, în faţă. S-ar putea să aibă Nelson nevoie de ea.

În timp ce urcă treptele de la intrare, îşi simte picioarele grele, de parcă ar fi crescut gravitaţia. Cu ani în urmă, el şi puştiul au trecut împreună printr-o poveste pe care Rabbit şi-a iertat-o, dar pe care ştie că puştiul n-o să i-o ierte niciodată. O fată pe nume Jill a murit în incendiul ce a mistuit casa lui Harry, o fată pe care Nelson ajunsese s-o iubească ca pe o soră. Cel puţin ca pe o soră. Anii însă au trecut în zbor, supravieţuitorii şi-au vindecat rănile, şi atât de mulţi cunoscuţi au îngroşat între timp rândurile morţilor, răpuşi de boli de care numai Dumnezeu e vinovat, încât ce-a fost nu mai pare ceva atât de grav, e ca şi cum Jill doar s-ar fi mutat în alt oraş, unde populaţia e în continuă creştere. Jill ar fi avut acum douăzeci şi opt de ani. Nelson are douăzeci şi doi. Când te gândeşti la toată vina pe care Dumnezeu trebuie s-o ia asupra Lui.

Uşa din faţă a bunicii Springer e înţepenită şi cedează când o împinge zdravăn. În camera de zi e întuneric, iar la harababura de mobilă tapiţată s-au adăugat şi nişte saci de voiaj. Pe palier e aşezată o valiză uzată, în carouri, alta decât a lui Nelson. De pe veranda din spate se aud nişte voci. Glasurile astea mai alungă din sobrietatea lui Harry, par să respingă zvonurile morţii universale lansate de-o lume întreagă. Se îndreaptă către glasuri, trece prin sufragerie şi apoi prin bucătărie, spre verandă, conştient că e niţel prea abţiguit ca să fie îndeajuns de precaut, e supraponderal, Basc şi, deci, o ţintă uşoară.

Frunzele fagului se înghesuie în plasa verandei. Din mobilierul de aluminiu şi nailon, feţe şi

---

dură.

trupuri se înalţă ca norul unei explozii cu sonorul televizorului dat la minimum. De când e la vârsta mijlocie, lumea îi apare din ce în ce mai mult ca nişte imagini televizate, vizionate la un aparat cu o defecţiune, ca acele imagini cu care ne amuză mintea înainte să adormim şi care au noimă până le privim cu atenţie, iar atunci ne trezim la realitate şocaţi. Cea care s-a ridicat prompt e fata, o creaţă, mai degrabă îndesată, cu ochii căprui, strălucitori, un pic bulbucaţi şi cu un zâmbet rubiniu, cu gropiţe, scos parcă dintr-o felicitare de Sf. Valentin de la începutul secolului. Poartă o pereche de blugi pe care se vede că i-a frecat în draci şi un fel de cămaşă hindusă, brodată, de pe care au căzut niscai paiete. Când dă mâna cu el, îl surprinde palma ei jilavă, emoţionată.

Nelson se ridică greoi. Figura lui veşnic neliniştită are bronzul unui muntean şi la corp pare mai suplu, s-a mai lăţit în umeri. Arată mai puţin a căţeluş şi mai mult a câine rău. La un moment dat, în Colorado sau la Kent, şi-a tăiat părul, care în liceu îi venea până la umeri, iar acum are o faţă de punkist.

— Tată, ţi-o prezint pe prietena mea, Melanie. Tatăl meu. Mama mea. Mami, ţi-o prezint pe Melanie.

— Mă bucur să vă cunosc pe amândoi, spune fata, păstrându-şi zâmbetul roşu, vesel, de parcă până şi aceste cuvinte simple ar fi preludiul la o glumă, la un număr de circ.

Ah, iată de cine-i aminteşte lui Harry, de acele femei într-un fel ireale, dar vădit curajoase, care stau atârnate de dinţi la circ sau se caţără într-un picior pe frânghia de catifea, să zboare prin aerul plin de confetti, deşi este îmbrăcată în ţoalele jerpelite în care se ascund fetele din ziua de azi. Între el şi fata asta a răsărit imediat un zid ciudat sau o lumină orbitoare, un dezinteres pe care el îl ia drept un gest adresat lui fiu-său.

Nelson şi Janice se îmbrăţişează. *Mânuţele alea ale Springerilor*, îşi aminteşte Harry cuvintele maică-sii, când le vede apăsând spatele rochiei de tenis a lui Janice. Lăbuţe îndemânatice, ceva din curbura degetelor butucănoase, arcuite sugerează o putere de pungaş. Unghiile nu au striuri proeminente şi capetele lor par ronţăite. De la Janice a moştenit năravul de-a afişa un aer posac, de om nedreptăţit, şi o încăpăţânare tâmpă. Sărac cu duhul.

Şi totuşi, când Janice se trage într-o parte s-o salute pe Melanie, iar tatăl şi fiul se *trezesc* faţă în faţă, Nelson îl salută:

— Bună, tati.

Exact ca şi taică-său, Harry se întreabă dacă să dea mâna cu el sau să-l îmbrăţişeze sau să-l atingă în vreun fel, şi în acest răstimp iubirea inundă stângace acest spaţiu al ezitării.

— Arăţi bine, îl complimentează Harry.

— Mă simt dărâmat.

— Cum de-aţi ajuns aşa de repede?

— Am făcut autostopul, cu excepţia unei porţiuni de drum după Kansas City, de unde am luat un autobuz până la Indianapolis.

Sunt locuri unde Rabbit n-a ajuns niciodată, deşi sângele îi este neastâmpărat. Băiatul îi povesteşte:

— Acu' două nopţi am dormit pe un câmp din vestul statului Ohio, n-aş putea să spun unde anume, undeva după Toledo. A fost straniu. Ne-am vărzuit împreună cu tipul care ne-a luat cu dubiţa lui toată pictată cu graffiti, iar când ne-a lăsat în drum am fost atât de dezorientaţi, că a trebuit să vorbim întruna unul cu celălalt, să nu intrăm în panică. Pământul a fost mai rece decât ne-am fi închipuit. Ne-am trezit îngheţaţi, însă cel puţin copacii nu mai arătau ca nişte caracatiţe.

— Vai, Nelson, exclamă Janice, aţi fi putut păţi ceva îngrozitor! Amândoi!

— Şi cui i-ar fi păsat? Întreabă băiatul. Iar pe bunica Bessie, dusă cu capul în nori în colţul cel mai întunecat al verandei, o întreabă: Ţie nu ţi-ar păsa dacă aş dispărea din peisaj, nu-i aşa, mama-mare?

— Ba mi-ar păsa, vine răspunsul ei hotărât. Erai lumina ochilor lui bunică-tu.

— Oamenii sunt, în general, foarte drăguţi, o asigură Melanie pe Janice.

Are glasul năstruşnic, susură de parcă tocmai şi-ar fi revenit din nişte hohote de râs, în răstimpuri e uşor melodios. Mintea pare să i se concentreze asupra unui motiv îndepărtat de veselie.

— Din când în când mai dai şi peste unii oameni dificili, dar până şi ăştia sunt OK, dacă nu te laşi intimidat.

— Şi mama ta ce părere are despre faptul că faci autostopul? O întreabă Janice.

— Nu-i place deloc, răspunde Melanie şi izbucneşte în râs de i se zguduie zulufii. Dar ea locuieşte în California.

Devine serioasă, cu ochii strălucitori ca două faruri îndreptaţi spre Janice.

— Vorbesc serios, în ziua de azi e un mijloc de transport ecologic, economiseşte o grămadă de benzină. Ar trebui să-l practice mai multă lume, dar toţi sunt nişte fricoşi.

În ochii lui Harry, e o broscuţă superbă, deşi trupul ei, din câte îşi dă seama din hainele ei ca vai de mama lor, e destul de uman, ba chiar exemplar. Îi reproşează lui Nelson:

— Dacă ţi-ai fi drămuit alocaţia mai înţelept, ai fi avut destui bani de autobuz.

— Autobuzele sunt plictisitoare, tati. Şi pline de ciudaţi. Nu înveţi *nimic* într-un autobuz.

— Aşa-i, confirmă Melanie cu glasul ei cristalin. Nişte prietene de-ale mele mi-au spus nişte poveşti de groază despre ce li s-a întâmplat în autobuze. Şoferii nu pot să facă nimic, ei doar conduc, iar dacă te uiţi la ei, ştii imediat ce părere au despre hippioţi, chiar le dau apă la moară.

— Lumea nu mai e un loc sigur, decretează bunica Springer din colţul ei întunecos.

Harry se hotărăşte să facă pe tatăl:

— Mă bucur c-ai ajuns cu bine, îi spune el lui Nelson. Sunt mândru că te descurci bine. Dacă aş fi văzut puţin mai mult din Statele Unite când eram de vârsta ta, astăzi aş fi fost un cetăţean mai bun. Singurul transport gratuit l-am obţinut când Uncle Sam m-a trimis în Texas. La Lubbock, în Texas. Ne dădeau liber, îi povesteşte el lui Melanie, în serile de sâmbătă în mijlocul unei păşuni imense. Se numea Fort Larson.

Exagerează, vorbeşte prea mult.

— Tati, îl întrerupe Nelson impacientat, acum, oriunde te duci, ţara-i la fel. Aceleaşi supermarketuri, unde se vând aceleaşi căcaturi de plastic. N-ai ce vedea.

— Colorado l-a dezamăgit profund pe Nelson, le spune Melanie cu inflexiunea ei veselă.

— Statul mi-a plăcut, dar nu mi-au plăcut jigodiile de-acolo.

Iar face mutra aia pricăjită, de om persecutat. Harry ştie că nu va afla niciodată ce s-a întâmplat în Colorado, de l-a făcut pe puşti să se întoarcă la el. Ca în poveştile alea cu care vin copiii acasă de la şcoală, în care niciodată nu sunt ei cei care au sărit la bătaie.

— Copiii ăştia au mâncat ceva la cină? Întreabă Janice, intrându-şi în rolul de mamă, care se uită rapid dacă nu-i exersat.

Cu o neaşteptată satisfacţie în glas, bunica Springer îi anunţă:

— Melanie a pregătit o salată delicioasă cu ce-a găsit prin frigider şi în grădină.

— Îmi place mult grădina dumneavoastră, îi spune Melanie lui Harry. Portiţa. Pe-aici legumele cresc atât de frumos.

Nu-şi vine în fire când o vede cum îi vorbeşte în triluri şi, în acelaşi timp, se zgâieşte la el, parcă de teamă să nu-i scape vreun detaliu.

— Mda, face el, într-un fel e deprimant. Au mai rămas niscai cârnaţi?

— Melanie e *veggy,* tati, îi spune Nelson.

— *Veggy?*

— *Vegetariană,* îi explică băiatul tânguindu-se teatral.

— Aha. Păi, legea nu interzice asta.

Băiatul cască.

— Poate că ar trebui să le soilim. Astă-noapte de-abia am prins o oră de somn.

Janice şi Harry devin încordaţi şi se uită la Melanie şi la bunica Springer.

— Mă duc să-i fac patul lui Nellie, zice Janice.

— I l-am făcut eu, o anunţă maică-sa. Şi am făcut şi patul din fosta cameră de cusut. Azi am fost mai toată ziua singură, se pare că voi doi petreceţi din ce în ce mai mult timp la club.

— Cum a fost la biserică? O întreabă Harry.

— N-a fost foarte înălţător, răspunde bunica Springer fără chef. L-au adus să cânte la colectă, de la St. Mary din Brewer, pe unul din bărbaţii ăia care pot lua notele de sus ca o femeie.

Melanie zâmbeşte.

— Un contratenor. Fratele meu a fost cândva contratenor.

— Şi ce s-a întâmplat? Întreabă Harry, căscând şi el. Vine cu o sugestie: i s-a schimbat vocea?

Ea îl priveşte solemn.

— A, nu, s-a apucat de polo.

— Pare să fie un tip de treabă.

— De fapt, e fratele meu vitreg. Taică-meu a mai fost însurat o dată.

— Mama-mare şi cu mine am mâncat ce-a mai rămas din cârnaţi, tati. Noi nu suntem vegetarieni.

Harry o întreabă pe Janice:

— Şi mie ce mi-a mai rămas? În fiecare seară mor de foame pe-aici.

Janice îi ignoră lamentarea cu un gest de regină pe care nu l-ar fi avut acum zece ani.

— Nu ştiu. Mă gândeam c-o să ciugulim ceva la club, iar apoi a sunat mama.

— Mie nu mi-e somn, îl anunţă Melanie pe Nelson.

— Poate că ar trebui să vadă împrejurimile, propune Harry. Şi aţi putea cumpăra o pizza, dacă tot ieşiţi.

— În Vest, zice Nelson, de-abia găseşti o pizza, nu au decât rahaturi de-alea mexicane, oribile, tacos şi chili. Câh.

— O să sun la Giordanos, ţii minte pe unde vine? La o stradă distanţă, în spatele tribunalului, pe Seventh.

— Tati, toată viaţa mi-am trăit-o în districtul ăsta de tot rahatul.

— Amândoi ne-am trăit-o aici. Ce ziceţi de o pizza cu pepperoni? Hai să luăm două, că pun pariu că lui Melanie încă îi e foame. Ia una cu pepperoni şi una cu toppinguri amestecate.

— Doamne sfinte, tati. De câte ori să-ţi zic că Melanie e vegetariană?

— Aoleu! O să comand una simplă. N-ai nimic împotriva brânzei, nu-i aşa, Melanie? Sau a ciupercilor. Ce zici de una cu ciuperci?

— M-am ghiftuit, răspunde ea radioasă, cu vocea parcă molcomită de propria-i încântare. Mi-ar face însă plăcere să dau o tură cu Nelson, îmi place mult de tot zona asta. E atât de verde, iar casele sunt toate atât de bine îngrijite.

Janice profită de ocazie şi, atingându-i braţul, un alt gest pe care n-ar fi îndrăznit să-l facă în trecut, o întreabă:

— Ai văzut etajul? Camera pe care o folosim, de regulă, pentru oaspeţi e vizavi de camera mamei, aşa că va trebui să împărţi cu ea baia.

— Ah, dar nu mă aşteptam să-mi daţi o cameră. Mă gândeam să-mi întind sacul de dormit pe-o canapea. N-aveţi o canapea mare, confortabilă, în prima cameră în care am intrat?

— Nu-i nevoie să dormi pe canapea, e-atât de prăfuită, de-o să strănuţi până cazi lată. Camera de sus e drăguţă, pe cuvânt; dacă nu te deranjează s-o împărţi cu un manechin.

— A, nu, răspunde fata. Nu-mi doresc decât un colţişor în care să nu-i stau nimănui în drum. Vreau să ies în oraş, să-mi caut o slujbă de chelneriţă.

Bătrâna doamnă se agită, îşi mută ceaşca de cafea din poală pe măsuţa pliantă de lângă scaunul ei.

— Ani de zile mi-am cusut singură toate rochiile, dar de cum am trecut la lentilele bifocale n-am mai fost în stare nici măcar să-i cos nasturii lui Fred, spune ea.

— La data aceea erai oricum bogată, îi spune Harry în glumă, răsuflând uşurat la gândul că problema paturilor pare să meargă şnur.

Bătrâna doamnă Springer, odată ce-ai supărat-o, s-a zis, te ţine minte toată viaţa. Harry s-a purtat puţin cam rău cu Janice la începutul căsătoriei lor şi sesizează şi azi ostilitatea lui Bessie în felul cum îşi ţine gura. O şterge de pe verandă şi se îndreaptă spre telefonul din bucătărie. În timp ce sună la Giordano's, Nelson se apropie pe la spate şi-i cotrobăieşte prin buzunare.

— Hei, îl interpelează Harry, de ce mă buzunăreşti?

— Caut cheile de la maşină. Mama a zis să iau maşina din faţa.

Harry îşi propteşte receptorul între umăr şi ureche, scoate cheile din buzunarul stâng şi, în timp ce i le întinde, îl priveşte pentru prima oară pe Nelson drept în faţă. Nu recunoaşte nimic din propria-i imagine, în afară de nasul micuţ şi drept şi de un vârtej la una din sprâncene, care îi trimite într-o direcţie aiurea un mic smoc de păr şi care pare să sugereze nesiguranţă. Ce ţi-e şi cu genele astea. Sunt atât de exacte în codul lor spiralat, încât pot să reproducă până şi un mic vârtej ca acesta. Fata aia avea exact felul lui Ruth de-a se apleca înainte: buza de sus un pic

ieşită în faţă şi coapsele moi pietroase, numai bune.

— Mersi, papsi.

— Vezi, n-o freca aiurea prin târg. Nimic nu-i mai rău decât o pizza rece.

— Ce face? îl ia la rost o voce dură de la celălalt capăt al firului; în sfârşit, cineva a ridicat receptorul.

— A, nu, nimic, scuze, spune Harry şi comandă trei pizze – una cu pepperoni, una cu toppinguri amestecate şi o a treia simplă, în caz că Melanie se va răzgândi.

Îi dă lui Nelson o bancnotă de zece dolari.

— Va trebui să stăm de vorbă, Nellie, după ce-o să te odihneşti.

Remarca însoţeşte, într-un fel, banii. Nelson nu răspunde nimic, doar ia bancnota.

După plecarea tinerilor, Harry se întoarce pe verandă şi le spune doamnelor: — N-a fost tocmai rău, nu-i aşa? Părea fericită să doarmă în atelierul de croitorie.

— A părea nu-i totuna cu a fi, i-o întoarce bunica Springer morocănoasă.

— Hei, să ştii că ai dreptate, zice Harry. Dar ce părere v-a făcut, în general? Iubita.

— Ţi s-a părut c-ar fi iubita lui? îl întreabă Janice.

În sfârşit, s-a aşezat şi ea şi are un păhărel în mână. Nu-şi dă seama ce-i lichidul din pahar după culoare, e ceva greţos, de un roşu-aprins, ca vechile sucuri carbogazoase cu aromă de vanilie sau ca fluidul din termometre.

— Ce vrei să spui? Au petrecut noaptea trecută împreună, pe câmp. Dumnezeu ştie ce combinaţie au avut în Colorado. Poate au dormit într-o peşteră.

— Nu sunt sigură că se mai poate întâmpla aşa ceva. Ei încearcă să fie prieteni într-un fel în care noi n-am putut când eram tineri. Băieţi şi fete.

— Nelson nu pare mulţumit, îi anunţă apăsat bunica Springer.

— A fost el vreodată mulţumit? Întreabă Harry.

— Când era mic, părea foarte optimist, răspunde bunica.

— Bessie, ce părere ai, ce l-a făcut să se întoarcă acasă?

Coana mare oftează.

— O dezamăgire. O găluşcă pe care n-a putut s-o înghită. Totuşi, te previn: dacă fata asta nu se poartă frumos sub acoperişul nostru, eu o să mă mut de-aici. Am discutat cu Grace Stuhl pe tema asta după slujba de la biserică, iar ea e mai mult decât dornică, biata de ea, să mă primească. Crede că asta i-ar putea prelungi viaţa.

— Mamă, o întreabă Janice, nu pierzi *All în the Family?*

— E un episod pe care l-am mai văzut, ăla în care vechea iubită a lui Archie se întoarce să-i ceară nişte bani. Acum, că-i vară, nu dau decât reluări. Totuşi, speram să prind *Familia Jefferson*, la nouă şi jumătate, înainte de ora dedicată serialului cu Moise, dacă o să mai fiu trează. Poate o să urc să-mi odihnesc picioarele. Când i-am făcut pătuţul lui Nellie, m-am lovit într-un colţ şi de-atunci mi se tot zbate o venă.

Se ridică schimonosindu-se de durere.

— Mamă, îi spune Janice impacientată, aş fi făcut eu paturile alea dacă m-ai fi aşteptat. Hai să mergem sus, să arunc o privire în camera de oaspeţi.

Harry le urmează, pleacă de pe verandă (aici situaţia devine de-a dreptul tragică, fagul e negru ca smoala, iar fluturii de noapte captivi în plasă dau din aripi până la epuizare) şi intră în sufragerie. Îi plac pulpele ce se zăresc de sub rochia de tenis când Janice urca scările s-o ajute pe maică-sa să pună lucrurile în ordine. Trebuie să-ncerce să i-o tragă într-o noapte când sunt amândoi treji. Ar putea să urce să-i dea o mână de ajutor, dar în clipa asta se lasă sedus de chipul alb, exotic, al femeii de pe coperta numărului din iulie al *Consumer Reports*, pe care l-a adus la parter în dimineaţa asta, să-l citească în ora binecuvântată dintre plecarea bunicii la biserică şi plecarea lui şi a lui Janice ia club. Revista încă se odihneşte pe braţul fotoliului rabatabil Barcalounger, pe care cândva tronase la orele serii bătrânul Springer. Nici cu tunul nu-l puteai clinti de-acolo, iar când se ducea la baie sau la bucătărie, să-şi aducă un Pepsi diet, pe fotoliu nu se aşeza nimeni. Harry se aşază şi se face comod. Fata de pe copertă are pe cap un melon alb şi are faţa vopsită cu alb deasupra reverelor smochingului complet alb. E machiată cu roşu, alb şi albastru, ca un clovn, iar pe mâna ridicată are un strop lipicios de lapte demachiant. Curată frişcă, manechinele sunt nişte prostituate, fetele din filmele porno îşi întind frişca pe faţă.

Broadway testează produsele demachiante scrie sub ea, pentru că demachiantul e unul din bunurile de consum testate în numărul acesta, pe lângă brânza de vaci (cât de impură este? Este destul de impură), instalaţiile de aer condiţionat, combinele stereo şi deschizătoarele de conserve (oare de ce s-or face conserve paralelipipedice?). Se apucă să termine articolul despre instalaţiile de aer condiţionat şi citeşte că, dacă locuieşti într-o zonă cu umiditate ridicată (iar el presupune că acesta e şi cazul lui, cel puţin în comparaţie cu Arizona), aproape toate modelele au tendinţa să picure, unele până într-atât de mult, încât *fac din instalarea lor deasupra unei curţi interioare sau a unei alei o alegere îndoielnică.* Ar fi drăguţ să aibă un patio pe lângă livingul cu planşeul la nivelul demisolului, cum are Webb Murkett. Webb şi pizduţa aia de Cindy, care arată tot timpul ca stropită cu furtunul. Şi totuşi, Rabbit e mulţumit. Asta-i place, armonia domestică. Femeile care se învârt trebăluind deasupra lui şi noaptea de vară ca un lac care clipoceşte la ferestre. Are timp să citească despre combinele stereo şi chiar să răsfoiască şi articolul despre împrumuturile pentru maşini până să se întoarcă Nelson şi Melanie din noaptea asta, cu trei cutii colorate de pizza. Harry îşi scoate iute ochelarii de citit, cu ei pe nas se simte de parcă ar fi în pielea goală.

Chipul băiatului s-a mai înseninat şi chiar poate fi numit vesel.

— Măi, frate, îi spune lui taică-său, Mustangul lui mami o ia ca din puşcă când îi dai blană. O Panteră Neagră[129] într-un Caddy cam din ’69 şi-a tot ambalat motorul, dar l-am lăsat mofluz. Pe urmă sa ţinut după noi hăt până la Running Horse Bridge. A fost o scenă de infarct.

— Te-ai întors pe-acolo? Doamne, nu-i de mirare că ţi-a luat atât de mult.

— Nelson mi-a arătat oraşul, îi explică Melanie, cu zâmbetul ei muzical, care lasă în aer o urmă de zumzet când porneşte spre bucătărie cu cutiile plate de carton; are deja mersul acela drept, plăcut al chelneriţelor.

Strigă după ea:

— Oraşul ăsta a avut parte şi de vremuri mai bune.

— Mi s-a părut ado-ra-bil, pluteşte până la el răspunsul ei. Localnicii îşi zugrăvesc casele fiecare în altă culoare, de zici că eşti pe coasta Mediteranei.

— Treaba asta o fac mexicanii, zice Harry. Mexicanii şi macaronarii.

— Taţi, eşti plin de prejudecăţi. Ar trebui să călătoreşti mai mult.

— Ei, hai că am glumit. Iubesc pe toată lumea, mai ales când am geamurile de la maşină blocate. Adaugă: Toyota urma să ne plătească mie şi maică-tii un drum la Atlanta, dar apoi o reprezentanţă de pe lângă Harrisburg ne-a luat la totalul vânzărilor şi au câştigat ei excursia în locul nostru. Era o chestie zonală. M-a deranjat, fiindcă întotdeauna am fost curios să văd cum e în sud: ador vremea toridă.

— Nu fi aşa zgârie-brânză, tati. Du-te în vacanţă pe cheltuiala ta.

— În vacanţă… păi, suntem destul de legaţi de locşorul ăla din Pocono.

Motivul de mândrie şi bucurie al bătrânului Springer.

— La Kent am urmat un curs de sociologie. Eşti aşa de strâns la pungă pentru că te-ai obişnuit cu sărăcia în copilărie, în timpul Crizei Economice. Ai rămas traumatizat.

— N-am dus-o aşa de râu. Papsi câştiga binişor, tipografii n-au fost puşi pe liber, ca alţi meseriaşi. Oricum, dar cine zice că sunt strâns la pungă?

— Deja îi datorezi lui Melanie trei dolari. A trebuit să împrumut de la ea.

— Vrei să zici că pizzele astea au costat treişpe dolari?

— Am luat două baxuri de cutii de bere, să le stropim.

— Atunci, tu şi cu Melanie n-aveţi decât să vă plătiţi berea. Noi nu bem bere. Îngraşă.

— Unde-i mami?

— Sus. Şi încă ceva. Nu lăsa maşina maică-tii în faţă cu capota coborâtă. Chiar dacă nu plouă, din arţari picură o chestie lipicioasă pe scaune.

— Mă gândeam că s-ar putea să ieşim din nou mai târziu.

— Glumeşti. Parcă ziceai că n-ai prins decât o oră de somn astă-noapte.

— Taţi, las-o mai moale. Merg pe douăzeci şi trei de ani.

— Douăzeci şi trei, şi n-ai strop de minte. Dă-mi cheile. O să bag Mustangul în garaj.

---

[129] Membru al grupării Black Panther Party, organizaţie de stânga a populaţiei afro-americane.

— *Ma-mi*, strigă băiatul în sus. Taţi nu-mi dă maşina ta, să mă plimb!

Janice coboară. Şi-a pus rochia verde-închis şi arată obosită. Harry îi spune:

— Nu l-am rugat decât să bage maşina în garaj. Seva de la arţari încleiază banchetele. Zice că vrea să iasă din nou în oraş. Dumnezeule mare, e aproape ora zece!

— Arţarii au terminat cu picuratul pe anul ăsta, îl contrazice Janice. Iar lui Nelson îi spune doar atât: Dacă nu vrei să mai ieşi în oraş, poate ar trebui să ridici capota. Acum două nopţi a fost o furtună îngrozitoare. A căzut şi grindină.

— De ce crezi că ai toată capota neagră şi pătată? O întreabă Rabbit. Seva aia sau cum i-o zice picură pe pânză şi nu mai poate fi curăţată.

— Harry, nu-i maşina ta, i-o întoarce Janice.

— Piz-za, strigă Melanie din bucătărie, cu glasul ei vesel, cristalin. *Mangiamo, prego!*

— Taţi e îndrăgostit rău de tot de maşini, nu-i aşa? O întreabă Nelson pe maică-sa. Zici că-s fermecate, acum, că s-a apucat să le vândă el.

— Cum rămâne cu bunica? O întreabă Harry. Vrea să mai mănânce o dată?

— Mama a zis că nu se simte bine.

— A, minunat, are una din crizele ei.

— Azi a fost o zi agitată pentru ea.

— Şi pentru mine a fost o zi agitată. Mi s-a spus că sunt un zgârie-brânză şi-mi închipui că maşinile-s fermecate.

N-ar trebui să fie aşa de ranchiunos.

— Încă ceva, Nelson, am marcat la gaura optişpe din mai puţine lovituri, ştii gaura aia din plan înclinat? Am tras o lovitură peste pârâiaş, de s-a dus mingea la dreapta, apoi am tras cu crosa uşoară de cinci, cu boltă, de-am adus-o la patru metri şi apoi am vârât-o în nenorocita aia de gaură. Tu mai ai crosele alea? Ar trebui să facem o partidă.

Îşi lasă o mână paternă pe spinarea băiatului.

— Le-am vândut unui tip de la Kent.

Nelson grăbeşte pasul să scape de atingerea lui taică-său.

— Cred că-i cel mai tâmpit joc inventat vreodată.

— Să ne povesteşti despre zborul cu deltaplanul, îl roagă maică-sa.

— E marfa. Foarte liniştit. Te poartă vântul şi nu simţi nimic. Unii mai întâi se droghează, dar e periculos, ajungi să crezi că poţi să zbori pe bune.

Drăguţa de Melanie a aşezat farfuriile şi a pus pizzele din cutii pe nişte tăvi. Janice o întreabă:

— Melanie, tu faci deltaplanorism?

— Ah, nu, răspunde fata. Aş muri de frică.

Chicotitul ei nu-i curmă privirea fixă, strălucitoare, de culoarea caramelului.

— Pru făcea deltaplanorism cu Nelson. Eu una n-am îndrăznit.

— Cine-i Pru? Se interesează Harry.

— N-o cunoşti, îi răspunde Nelson.

— Ştiu asta. Ştiu că n-o cunosc. Dacă aş cunoaşte-o, n-ar mai trebui să te-ntreb.

— Cred că suntem cu toţii întorşi pe dos şi indispuşi, intervine Janice, ridicând o felie de pepperoni şi punând-o pe o farfurie.

Nelson presupune că farfuria este pentru el.

— Spune-i lui tati să nu se mai ia de mine, se plânge el, aşezându-se la masă de parcă tocmai ar fi căzut de pe o motocicletă şi l-ar durea tot trupul.

În pat, Harry o întreabă pe Janice:

— Ce-l frământă pe puşti, ai idee?

— Habar n-am.

— Ceva îl roade.

— Da.

În timp ce despică firu-n patru, se aude televizorul bunicii Springer, o freacă de zor cu Moise, după tenta biblică a vocilor, strigăte şi vuiete cu muzică în crescendo între ele. Coana mare adoarme cu televizorul deschis şi câteodată acesta pârâie toată noaptea dacă Janice nu se duce în vârful picioarelor să-l închidă. Melanie s-a dus la culcare în camera cu manechinul. Nelson a urcat la etaj să se uite la *Familia Jefferson* cu bunică-sa şi, până să urce şi ai lui, s-a dus la

culcare în fosta lui cameră, fără să le mai ureze noapte bună. Morocănos cât cuprinde. Rabbit se întreabă dacă tânăra pereche de la ţară o să vină mâine la salon. Chipul palid, rotund al fetei şi ecranul televizorului la care nu se mai uită nimeni în camera bunicii Springer se amestecă în mintea lui în timp ce muzica exaltată răsună tot mai tare. Janice îl întreabă:

— Cum ţi s-a părut fata?

— Fetiţa Melanie. Ciudată. Oare toţi cei din generaţia lor se poartă de parcă le-ar fi picat un bolovan în cap şi li s-a părut cea mai plăcută experienţă din lume?

— Cred că încearcă să se dea bine cu noi. Probabil că-i greu să intri în casa iubitului tău şi să-ţi şi găseşti locul. N-aş fi rezistat nici măcar zece minute acasă la maică-ta.

Ea habar n-are ce săgeţi veninoase arunca mami la adresa ei.

— Mami a fost ca mine, explică Harry. Nu-i plăcea înghesuiala.

Câte o persoană nouă la fiecare capăt al casei şi stafia bătrânului Springer aşezată comod pe fotoliul rabatabil Barcalounger.

— Nu se poartă ca nişte îndrăgostiţi, remarcă el. Sau aşa or fi oamenii din ziua de azi? Jos labele!

— Cred că nu vor să ne şocheze. Ştiu că trebuie să se ferească de mama.

— Sunt de-ai noştri!

Janice îi cântăreşte spusele. Se-aud scârţâind patului şi paşii greoi ce se târâie de cealaltă parte a peretelui, iar ţipetele exaltate de la televizor sunt reduse la tăcere cu un clic. Burt Lancaster tocmai îşi făcea încălzirea. Dinţii ăia or fi chiar ai lui? Toate starurile de cinema şi-au pus coroană. Chiar şi Harry avea o grămadă de probleme cu molarii, iar acum sunt bine mersi, în siguranţă, nu îl dor, îmbrăcaţi în jacheţele din aliaj de aur, care l-au costat patru sute cincizeci de dolari bucata.

— Încă-i trează, zice Janice. N-o să adoarmă. Fierbe în suc propriu.

În felul ei de-a pronunţa „s "-urile, seamănă din ce în ce mai mult cu maică-sa. Ne ascundem ereditatea un timp, apoi ea tot iese la suprafaţă, din spiralele înguste de ADN.

Într-o adiere de vânt ca dinaintea unei ploi neaşteptate, umbrele frunzelor de fag freamătă şi hâţână interstiţiile neregulate ale luminii ce răzbate din stradă în locul unde tavanul se întâlneşte cu peretele îndepărtat. Afară trec trei maşini una după alta, şi dinlăuntrul lui Harry iese la suprafaţă şi se întrepătrunde cu tihna nebuloasă a patului percepţia lumii active de-afară, aflată într-o mişcare tăcută în timp ce el stă întins aici în siguranţă. El stă în patul lui, iar molarii lui, în coroanele lor.

— E o bătrânică de treabă, spune el, se descurcă-n orice-mprejurare.

— Aşteaptă şi stă la pândă, spune Janice pe un ton funest, care dovedeşte că-i mai trează decât el. Când îmi vine şi mie rândul?

— Rândul?

Patul se roteşte uşurel, Stavros îl aşteaptă lângă vitrina mare tivită de lumina prăfoasă a dimineţii. *Tu ai vrut-o.*

— După halul în care arătam şi eu, şi cearşaful azi-dimineaţă, aseară ai terminat.

Vântul se stârneşte din nou. La naiba! Decapotabila a rămas afară, cu capota coborâtă.

— Iubito, a fost o zi lungă.

Simte că i se termină benzina.

— Îmi pare rău.

— Te iert, zice Janice. Simte nevoia să adauge: Mi-aş putea închipui că nu te mai excit ca pe vremuri.

— Nu-i adevărat, de fapt, chiar azi, la club, mă gândeam cât de sexy eşti în comparaţie cu multe din fufele alea, cu bătrâna Thelma în fustiţa ei şi cu prietena aia îngrozitoare a lui Buddy.

— Şi cu Cindy?

— Nu-i stilul meu. Prea-i dolofană.

— Mincinosule!

Te-ai prins. E mort de oboseală şi, totuşi, ceva nu-l lasă să atingă suprafaţa întunecată a somnului, iar în acea stare de semitrezie, chiar înainte să se cufunde sau chiar după ce s-a cufundat în somn, i se pare că aude nişte paşi uşori, mai tinereşti, alunecând afară, pe hol, pornind grăbiţi undeva.

Melanie se ţine de cuvânt, îşi ia o slujbă de chelneriţă la un restaurant nou din centru, chiar pe Weiser Street, de fapt, un vechi restaurant cu un nume nou, The Crêpe House. Înainte de asta se numise Café Barcelona, cu dale vopsite şi paella, grătare de fier şi gazpacho[130]; din când în când, Harry lua prânzul acolo, dar seara se adunau tot felul de elemente dubioase, hipioţi şi familii spaniole din partea de sud a oraşului în locul funcţionarilor din West Brewer şi de pe înălţimile de pe Locust Boulevard, de care ai nevoie ca să meargă bine un restaurant din oraşul ăsta. Brewerul n-a fost niciodată încântat de contactul cu latinii, cel puţin nu de la Carmen Miranda[131] şi de la roate filmele alea Walt Disney *Saludos Amigos*[132] încoace. Rabbit îşi aminteşte că pe Warren Avenue era odată un Club Castanet, dar singurele chestii spaniole fuseseră numele şi volanele portocalii de pe uniformele chelneriţelor. Înainte ca Barcelona să devină Crêpe House, aici fusese ani în şir Johnny Fryes Chophouse, unde se servea mâncare sănătoasă şi din belşug, zi şi noapte, pentru marii mâncăi germani de modă veche, care între timp au devenit hrana viermilor din morminte şi au luat cu ei tone de cotlete de porc şi varză călită, şi un fluviu de bere Sunflower. Cu numele lui cel mai recent, Johnny Fryes este un succes. Noua rasă subţire de funcţionari din centru iese ia amiază din bănci, din birourile federale şi din magazinele pustii şi îşi croieşte drum printre copacii pe care edilii i-au trântit în Weiser Square, se aşază la măsuţele rămase de la Café Barcelona şi se înfige la mult lăudatele clătite umplute cu tot felul de tocături. Chiar şi când te întorci acasă de la un film vizionat la vreunul din malluri, îi vezi acolo, înăuntru, la lumina lumânărilor, doi câte doi, aplecându-se unul către celălalt deasupra clătitelor, serioşi la culme, puşi pe fapte mari, tipii îmbrăcaţi lejer, la sacou, cu gulerele răsfrânte, iar fetele, în rochii strâmte, care se lipesc de trupul lor parcă atrase de electricitatea statică, şi încă vreo zece-doişpe exact ca ei, care stau în hol şi aşteaptă să fie conduşi la mese. Trebuie să aibă o legătură cu regimul, îşi închipuie Harry – oamenii din ziua de azi vor să simtă că mănâncă mai puţin, iar o *crêpe* sună mai curând ca o gustare, pe când dacă s-ar fi numit clătită ar fi speriat pe toată lumea în afară de copii şi de câte o Katrinka[133] de două tone. Harry se minunează că există acest nou trib de clienţi, puşi pe fapte mari, cu bani. Lumea se tot apropie de sfârşit, dar noi şi noi generaţii prea tembele s-o ştie se ivesc de parcă distracţia ar fi la început. The Crepe House are un succes aşa de mare, încât proprietarii ei au cumpărat şi clădirea de cărămidă dărăpănată de alături şi s-au extins şi în magaziile de-acolo, lăsând intactă şi funcţională doar vechea tutungerie, care are şi-acum luminiţa de veghe alimentată cu gaz de lângă casa de marcat. Pentru a face faţă noului spaţiu de desfacere, Crêpe House avea nevoie de mai multe chelneriţe. Melanie lucrează în unele zile în tura de prânz, de la zece la şase, iar în alte zile, de la cinci până aproape de ora unu dimineaţa. Într-o zi, Harry l-a invitat pe Charlie la prânz, s-o vadă pe-această nouă femeie din viaţa familiei Angstrom, dar nu prea i-a ieşit pasienţa: apariţia tatălui lui Nelson în postură de client, cu un bărbat necunoscut, a făcut-o pe Melanie să se îmbujoreze de jenă în timp ce-i servea în aglomeraţia de la prânz.

— N-arată deloc rău, a remarcat Charlie cu acea penibilă ocazie, uitându-se lung după tânără, care se îndepărta grăbită, cu mersul împleticit de emoţie.

Crêpe House îşi îmbracă chelneriţele într-un soi de mini colonial, purpuriu, cu o fundă mare la spate, care se leagănă în timpul mersului.

— Serios? S-a minunat Harry. Mie nu mi se pare. Dacă stau să mă gândesc bine, chiar mă deranjează… faptul că nu mă excită. Puştiul e acasă de vreo două săptămâni, iar eu ar trebui să mă urc pe pereţi.

— Eşti un pic cam bătrâior pentru urcatul pe pereţi, nu-i aşa, şefu'? Oricum, exista unele femei care nu se potrivesc cu unii bărbaţi. De-aia sunt puse pe liber atâtea modele.

— După cum spuneai, e bine dotată. Balcoane zdravene, dacă stai să te uiţi cu atenţie.

---

[130] Supă de legume (roşii, castraveţi, ardei, ceapă, usturoi), servită rece.

[131] Maria de Carmo Miranda da Cunha, cunoscută sub numele de Carmen Miranda (1909-1955), cântăreaţă braziliană de muzică samba născutăîn Portugalia.

[132] *Saludos Amigos*, film de desene animate produs de studioul Disney în anul *1942.*

[133] Personaj din caricaturile lui Fontaine Fox publicate sub titlul *ToonervilU Folks* între 1908 şi 1955.

— M-am uitat.

— Chestia ciudată e că nu pare să-l excite nici pe Nelson, din câte-mi dau seama. Sunt prieteni la cataramă, nu zic; când e şi ea acasă, petrec ore întregi împreună în camera lui ascultând vechile lui discuri şi vorbind Dumnezeu ştie despre ce; câteodată, când ies de-acolo, el arată de parcă ar fi plâns, dar, din câte ne dăm seama Jan şi cu mine, ea doarme în camera din faţă, unde am găzduit-o în prima noapte de ochii lui coana mare Springer, fără să ne gândim că figura asta o să ţină la infinit. De fapt, deja a şi cucerit-o pe Bessie, o ajută în gospodărie mai mult decât Janice; aşa că, în momentul de faţă, oriunde ar dormi, cred că madam ar închide ochii.

— Nu se poate să *nu* şi-o tragă, a insistat Stavros, punându-şi mâinile pe masă în felul lui caracteristic, vag ameninţător, cu palmele lipite şi degetele mari ridicate în sus.

— Aşa crezi tu, fu Rabbit de acord, dar copiii din ziua de azi sunt tare ciudaţi. Primesc tot timpul nişte scrisori din Colorado, în plicuri lungi, albe, iar ei petrec o grămadă de timp răspunzând la ele. Ştampila poştei e din Colorado, dar adresa tipărită pe plic este de la biroul unui decan de la Universitatea Kent. Poate-a fost exmatriculat.

Charlie însă aproape că nici nu-l asculta.

— Poate ar trebui să-i bag o sârmă, dacă Nelson nu-i trage clopotele.

— Ei, hai, Charlie, n-am zis că nu i le trage, doar că nu se simte nicio mişcare în casă. Nu cred că şi-o pun pe bancheta din spate a Mustangului, are tapiţeria din vinii, iar puştanii din ziua de azi sunt prea răsfăţaţi pentru aşa ceva.

Sorbi din Margarita şi-şi şterse sarea de pe buze. Barmanul e acelaşi de pe vremea Barcelonei, pesemne că are o pivniţă plină de tequila.

— Să ţi-o spun pe-a dreaptă, nu mi-l imaginez pe Nelson cordind pe cineva, e un smiorcăit cum nu s-a mai văzut.

— Are constituţia lui bunicu-său. Iar Fred era sexy, nu te mai amăgi. Tot timpul punea mâna pe fetele de la contabilitate, de-asta au plecat aşa de multe. De unde ziceai că-i fata? — Din California. Taică-său cred că-i un vagabond, locuieşte în Oregon după ce a fost avocat. Părinţii ei s-au despărţit de mult.

— Deci e departe de casă. Poate are nevoie de-un prieten ceva mai matur.

— Păi, eu unul sunt la doi paşi de ea, pe acelaşi palier.

— Tu faci parte din familie, bătrâne. Nu se pune. În plus, n-o apreciezi la justa valoare şi, fară-ndoială, şi-a dat seama de treaba asta. Femeile îşi dau seama.

— Charlie, după vârstă, ai putea să-i fii tată.

— Ooof. Tipelor ăstora cu trăsături mediteraneene le place să vadă puţin păr cărunt pe piept. Bătrânul *mastoras.*

— Cum rămâne cu ticăitoarea ta de tot spanacul?

Charlie zâmbi şi îşi cufundă lingura în supa rece de spanac servită de Melanie.

— E un mod la fel de bun de-a o mierli ca oricare altul.

— Charlie, eşti nebun, îi spuse Rabbit cu admiraţie.

Admiră încă o dată, în lunga lor prietenie, ceea ce i se pare c-ar fi puterea superioară de înţelegere a elementelor fundamentale ale vieţii de către Charlie, elemente pe care Harry nu reuşeşte să le ordoneze în mintea lui.

— Nebunia este cea care ne ţine în viaţă, spuse Charlie şi sorbi cu ochii închişi în spatele lentilelor fumurii, să savureze supa mai bine. Prea multă nucşoară. Poate lui Janice i-ar face plăcere să vin în vizită, a trecut ceva timp. Aşa o să-mi dau seama cum stau lucrurile.

— Uite ce e, nu pot să te invit la mine s-o seduci pe iubita fiului meu.

— Ai zis că nu-i iubita lui.

— Am spus că nu se comportă de parc-ar fi iubiţi, dar, la urma urmei, ce ştiu eu?

— Ai nasul destul de fin. Am încredere în tine, bătrâne. Schimbă oarecum subiectul: Cum se face că Nelson se tot arată pe ia salon?

— Habar n-am. Cu Melanie mai tot timpul la serviciu, nu prea are mare lucru de făcut, doar să stea pe-acasă cu Bessie ori să meargă la club cu Janice şi să înoate până i se fac ochii roz de la clor. S-a interesat oleacă prin târg după o slujbă, dar fără spor. Nu cred că s-a agitat prea tare.

— Poate îi găsim un locşor la salon.

— Nu vreau asta. Prea stă în puf şi prea-i totul roz în jurul lui.

— Se întoarce la facultate?

Nu ştiu, mi-e şi groază să-l întreb.

Stavros îşi aşază lingura cu grijă pe masă.

— Ţi-e groază să-l întrebi, repetă el. Şi tu eşti cel care plăteşte facturile. Dacă taică-meu ar fi spus vreodată cuiva că-i e groază să facă ceva cu mine, cred că ne-ar fi căzut tavanul în cap.

— Poate n-am folosit cuvântul cel mai bun.

— Ai folosit cuvântul groază.

Îşi înălţă privirea mijită cu ceea ce, prin lentilele lui groase, păru să fie un acces de durere, să o privească mai atent pe Melanie în timp ce, într-un freamăt de volane coloniale, purpurii, pune dinaintea lui Harry o *Crêpe con Zucchini* şi dinaintea lui Charlie o *Crêpe aux Champignons et Oignons.* Mirosul aburilor de legume a rămas ca un nor de parfum degajat din volănaşele fustiţei înainte ca ea să-şi ia zborul.

— Drăguţă, comentă Charlie, referindu-se la altceva, nu la mâncare. Foarte drăguţă.

Rabbit tot nu reuşea să vadă ce-o fi aşa grozav la ea.

Se gândea cum ar arăta trupul ei fără volane şi singurul sentiment pe care i-l inspira era o anume teamă, de parcă îi era dat să vadă o armă scoasă din teacă, sau de parcă s-ar fi uitat la o maşină inflexibilă, cu care trupul lui flasc n-ar trebui să între în contact.

Într-o seară se simte însă obligat să-i bată un apropo lui Janice:

— Nu l-am mai invitat de mult pe Charlie pe la noi.

Ea se uită la el întrebătoare.

— Ţii morţiş? Nu-l vezi destul la salon?

— Mda, eu da, dar tu nu-l vezi acolo.

— S-au dus vremurile când mă vedeam cu Charlie.

— Uite care-i treaba, tipul locuieşte cu maică-sa, care pe zi ce trece-i tot mai cicălitoare, a rămas neînsurat, tot timpul îmi vorbeşte despre nepoatele şi nepoţii lui, dar pe ăia cred că-i doare-n cur de el…

— Bine, nu trebuie să-i faci atâta reclamă. Îmi face *plăcere* să-l văd pe Charlie. Totuşi, mi se pare ciudat că încurajezi vizita asta.

— De ce nu? Din cauza poveştii ăleia vechi? Nu-i port pică. A făcut din tine o persoană mai bună.

— Mersi, replică Janice sec.

Apăsat de un sentiment de vinovăţie, încearcă să socotească de câte nopţi n-a mai adus-o la orgasm. În nopţile astea de iulie ţi se **fiice sete,** desfaci încă o bere în timp ce Phillies se dau de ceasul morţii, iar apoi în pat te cuprinde o oboseală groaznica, o letargie plăcută, care te face să înţelegi cum de e posibil ca bărbaţii să moară de bunăvoie, bucuroşi, eliberându-se pe veci de iadul obligaţiei de-a satisface o femeie. Cum Janice n-a mai fost futută de oarece timp, gesticulează tot mai rapid, iar gândul la vizita lui Charlie îi sporeşte agitaţia.

— În ce seară? Întreabă ea.

— Nu contează. Ce program are Melanie săptămâna asta?

— Are vreo importanţă?

— Ar putea s-o întâlnească mai ca lumea. L-am dus la prânz la restaurantul cu clătite şi, deşi a încercat să fie drăguţă, era tot pe fugă şi n-a prea ţinut figura.

— Şi ce „figură "vrei să zici că ar fi ţinut la o adică?

— Nu mă mai chinui şi tu, e-o umezeală dată naibii în atmosferă. Mă gândeam s-o rugăm pe bunica să cumpărăm pe din două o instalaţie nouă de aer condiţionat, am citit că marca Friedrich e cea mai bună. „Figura "la care mă refer e, pur şi simplu, interacţiunea obişnuită dintre semeni. Îmi tot punea întrebări jenante despre Nelson.

— Ca de pildă? Ce-i aşa de stânjenitor la Nelson?

— Ca de pildă dacă are de gând să se întoarcă la colegiu sau nu, şi de ce tot dă târcoale salonului.

— De ce n-ar da? A fost al lui bunicu-său, iar lui Nelson i-au plăcut dintotdeauna maşinile.

— Cel puţin îi place să le bubuie în stânga şi-n dreapta. Ai observat că Mustangul scoate un zgomot ciudat?

— N-am observat, răspunde Janice precaută, turnându-şi încă o duşcă de Campari.

În încercarea de-a mai reduce consumul de alcool, de-a încetini instalarea grăsunitei cronice, a declarat că pentru ea băutura verii ar fi Campari cu sifon, dar uită tot timpul să toarne şi sifonul. Adaugă:

— S-a obişnuit cu drumurile alea netede din Ohio.

La Universitatea Kent, Nelson cumpărase de la un absolvent un Thunderbird vechi, iar când s-a hotărât să plece în Colorado l-a vândut pe jumătate din banii cu care-l cumpărase. Amintirea asta îi sporeşte lui Rabbit senzaţia sufocantă că-i tras în piept.

— Şi acolo au limita de viteză de o sută de kilometri pe oră, i-o întoarce el. Biata noastră ţărişoară încearcă să economisească nişte benzină înainte ca arabii să transforme dolarii noştri în firfirici, iar copilaşul ăla al tău merge cu o sută la oră în viteza a doua.

Janice ştie că încearcă s-o scoată din pepeni şi-i întoarce spatele cu acea iuţeală electrică a unui film dat cu repezitorul, apoi se îndreaptă către telefonul din sufragerie.

— Îl invit săptămâna viitoare, spune ea, dacă asta o să te facă mai puţin prost.

Charlie întotdeauna aduce flori, ambalate într-un cornet de hârtie verde prins cu capse, pe care i le înmânează bunicii Springer. După toţi aceşti ani de pupat în cur familia Springer, ştie cum s-o ia pe văduvă. Bessie le primeşte fără să schiţeze un zâmbet prea larg; numele ei de fată a fost Koerner şi nu a aprobat niciodată din toată inima faptul că Fred a angajat un grecotei, apoi presimţirea ei funestă s-a adeverit când Charlie a avut cu Janice o aventură cu consecinţe absolut dezastruoase, pe vremea aselenizării. Ei bine, în ziua de azi nimeni nu se mai duce prea des pe Lună.

Odată dezambalate, florile se dovedesc a fi nişte trandafiri de culoarea şargului. Janice le pune gângurind într-o vază. S-a îmbrăcat pentru ocazia asta cu o rochie de vară cu un imprimeu de margarete plăcut ochiului, care-i pune în valoare umerii bronzaţi. Din cauza căldurii, îşi poartă părul lung prins în coc, să le reamintească tuturor gâtul ei subţire şi să-şi etaleze lanţul de aur din solzişori de peşte suprapuşi, pe care i l-a oferit Harry în urmă cu trei ani, la a douăzecea aniversare a căsătoriei lor. La data aceea a dat pe el nouă sute de dolari şi acum trebuie să valoreze o mie cinci sute, căci aurul a luat-o razna în criza actuală. Se apleacă spre Charlie să-l sărute pe gură, nu pe obraz, reamintindu-le astfel fără vreun efort deosebit celor care îi privesc că odată aceste două trupuri s-au întrepătruns.

— Charlie, eşti prea slab, remarcă Janice. Nu ştii să mănânci cum trebuie?

— Bag în mine ca într-un spital, Jan, dar nu se mai lipeşte nimic de mine. Tu, în schimb, arăţi minunat.

— Melanie ne-a impus tuturor un stil de viaţă sănătos. Nu-i aşa, mamă? Mâncăm grâu încolţit şi lăstari de lucernă şi nu mai ştiu ce. Plus iaurt.

— Mă simt mai bine, Dumnezeu mi-e martor, se pronunţă Bessie. Nu ştiu, totuşi, dacă e vorba despre dietă, sau faptul că avem mai multă veselie în casă.

Buricele pătrate ale degetelor lui Charlie încă se reazemă pe braţul bronzat al lui Janice. Rabbit vede acest lucru cu aceiaşi ochi cu care ar privi orice fenomen al naturii – un scarabeu japonez pe-o frunza sau două crengi de copac ce se freacă una de alta în bătaia vântului. Apoi îşi aminteşte, coborând la nivelul molecular, cum e dragostea: uriaşă, cu pielea lipită de piele, ca nişte planete ce se ciocnesc.

— Mâncăm cu toţii prea mult zahăr şi sare, spune Melanie, cu vocea ei veselă, ce răsună din sfere înalte, părând detaşată de ceea ce se-ntâmplă dedesubt, ca o binecuvântare solicitată de nimeni.

Mâna lui Charlie se desprinde ca arsă de pe pielea lui Janice; e numai ochi şi urechi, ca un războinic; în semiobscuritatea acestei camere din faţă, prin care trebuie să treacă toţi musafirii, profilul îi străluceşte, cu fruntea îngustă şi cu bărbia proeminentă, iar muşchii din jurul scobiturii din bărbie îi freamătă. Pare mai tânăr decât la salon, asta poate din cauză că aici lumina-i slabă.

— Melanie, spune Harry, ţi-l aminteşti pe Charlie de la prânzul de zilele trecute, nu-i aşa?

— Bine-nţeles. A comandat o porţie cu ciuperci şi capere.

— Ceapă, o corectează Charlie, cu mâna încă întinsă, pregătită s-o apuce pe-a ei.

— Charlie e mâna mea dreaptă la salonul auto, sau, dacă-l întrebi pe el, eu sunt mâna lui dreaptă. Vinde maşini pentru Springer Motors de când…

Nu-i vine în minte nicio glumă.

— De când se numeau şarete fără cai, completează Charlie şi apucă mâna fetei.

În timp ce se uită la ei, Harry se minunează de cât de îngustă e mâna ei tânără. Cu timpul, ne lăbărţăm peste tot. Picioarele bătrânelelor arată ca nişte pâinişoare cu vinişoare care dospesc. Oricum, judecând după privirea ei dusă, s-ar zice că Melanie a căzut pe spate. Charlie o ia la vrăjeală:

— Ce mai faci, Melanie? Cum îţi plac locurile astea?

— Sunt drăguţe, zâmbeşte ea. Aproape pitoreşti.

— Harry îmi spune că eşti o păpuşică de pe Coasta de Vest.

Fata îşi înalţă privirea, aşa că i se vede albeaţa de sub irisuri în timp ce-şi scrutează originile îndepărtate.

— Ah, da, m-am născut în Marin County. Maică-mea locuieşte acum într-o localitate numită Carmel. Asta-i mai la sud.

— Am auzit de ea, spune Charlie. Aveţi niscai staruri rock pe-acolo.

— Nu tocmai… zic cu… ar fi Joan Baez, dar ea cântă mai curând muzică aşa-zis tradiţională. Locuim în ceea ce pe vremuri era casa noastră de vacanţă.

— Cum de s-a ajuns la aşa ceva?

Luată prin surprindere, îi povesteşte:

— Taică-meu lucra în San Francisco ca avocat al unei mari companii. Apoi, el şi mama s-au despărţit şi a trebuit să vindem casa de pe Pacific Avenue. Acum e-n Oregon, învaţă meseria de pădurar.

— S-ar zice că-i o poveste tristă, intervine Harry.

— Taticu' nu crede asta, îi spune Melanie. Locuieşte cu o fată adorabilă, care-i pe jumătate indiancă Yakima.

— S-a întors în sânul naturii, comentează Charlie.

— E singura cale de urmat, spune Rabbit. Luaţi nişte soia.

Glumeşte, căci, de fapt, le întinde un castronel cu alune caju prăjite, marca Planters, pe care le-a cumpărat acu un sfert de ceas, pe-o inspiraţie de moment, de la băcănia de lângă magazinul de băuturi alcoolice. A dat o fugă cu Mustangul care hârâie ciudat să cumpere câte ceva pentru invitatul din seara asta. Preţul de pe borcan, 2,89 dolari, mai mare cu 30 de cenţi decât data trecută când s-a uitat la preturi, aproape l-a pus pe fugă şi a preferat să ia alune prăjite, însă până şi acestea costau mai mult de un dolar, mai exact 1,09 dolari, alune pe care în copilărie le puteai cumpăra cu sacul, în coajă, la un sfert de dolar. Aşa că şi-a pus întrebarea: Atunci, de ce dracu mai eşti bogat?! Aşa că a luat, totuşi, alunele caju.

Se simte jignit când Charlie îşi coboară privirea şi ridică o palmă cu un gest mofturos, fără să ia una.

— N-au sare, îl îndeamnă Harry, sunt pline de proteine.

— Nu mă ating de chestii nesănătoase, îi explică Charlie. Doctorul mi-a interzis categoric.

— Nesănătoase!? Dă Harry să-l contrazică.

Charlie însă continuă să-şi facă lipeala cu Melanie.

— În fiecare iarnă mă duc o lună în Florida. La Sarasota, pe malul dinspre golf.

— Ce-are asta de-a face cu California? îl întreabă Janice amestecându-se în discuţie.

— E-acelaşi gen de paradis, răspunde Charlie, întorcându-i doar un umăr, astfel încât să i se adreseze în continuare tot lui Melanie. E plăcerea vieţii mele. Să simţi cum îţi intră nisipul în pantofi, să porţi zi de zi aceiaşi pantaloni jerpeliţi, care-ţi vin până la genunchi. Asta se-ntâmplă pe litoralul Golfului Mexic. Urăsc partea de litoral de la Miami. Nu m-aş duce la Miami decât în burta unui aligator. Şi au destui pe-acolo: se năpustesc din canale chiar pe peluza ta şi te trezeşti că-ţi mănâncă animalul de companie. Chestiile astea se-ntâmplă mai tot timpul.

— N-am fost niciodată în Florida, spune Melanie, părând până şi ea mai strălucitoare ca de obicei.

— Ar trebui să te duci, o sfătuieşte Charlie. Acolo o să dai peste oamenii adevăraţi.

— Vrei să spui că noi *nu* suntem oameni adevăraţi? îl întreabă Rabbit provocator, sărind în ajutorul lui Janice.

Pesemne că treaba asta o doare. Ia un caju între molari şi îl sparge delicat, prelungindu-şi clipa de extaz. Prima frântură, cu limba, saliva şi dinţii. Adoră alunele. Hrană curată, nu cum e

carnea. În Grădina Edenului se mâncau alune şi fructe. Prăjite, alunele caju pişcă un pic. Le preferă sărate, pline de sodiu, dar a luat din astea din consideraţie pentru Melanie; îl spală pe creier în legătură cu chimicalele. Totuşi, ceva substanţe chimice trebuie să fi pătruns şi în prăjeala asta, nimic din ce mănânci pe lumea asta nu-i inofensiv. Pesemne că Janice urăşte chestia asta.

— Şi nu sunt numai bătrâni, îi spune Charlie lui Melanie. Întâlneşti o grămadă de tineri în costumul lui Adam şi-ai Evei. E superb.

— Janice, spune doamna Springer, pronunţând *Ceaniss*, ar trebui să ieşim pe verandă şi ar trebui să ne oferi ceva de băut. Lui Charlie îi spune: Melanie a pregătit un punci grozav, cu fructe.

— Cât de mult gin poate să absoarbă? Întreabă Charlie.

Harry îl adoră pe tipul ăsta, chiar dacă se dă la Melanie de faţă cu Janice. Pe verandă, după ce s-au aşezat pe scaunele din aluminiu, fiecare cu băutura lui, şi Janice e în bucătărie ocupându-se de cină, Harry îl întreabă, dându-i şansa să iasă la rampă:

— Ce părere ţi-a făcut discursul lui Carter despre economia de energie?

Charlie înclină capul spre fata cu obrajii trandafirii şi răspunde:

— Mi s-a părut jalnic. Omul a avut dreptate. Trec printr-o criză de încredere… faţă de persoana lui.

Nu râde nimeni, cu excepţia lui Harry. Charlie pasează mingea mai departe.

— Dumneavoastră ce părere v-a făcut, doamnă Springer?

Coana mare, invitată pe scenă, îşi îndreaptă poalele şi se uită în jos de parcă ar căuta nişte firimituri.

— Mi se pare un creştin cu bune intenţii, deşi Fred întotdeauna spunea că democraţii nu-s decât o unealtă a sindicaliştilor. Una peste alta, totuşi, vreun om de afaceri de la ei ar putea să aibă o idee mai bună despre ce se poate face cu inflaţia asta.

— Chiar *este* om de afaceri, Bessie, îi spune Harry. Cultivă alune. Cu depozitul lui de acolo câştigă mai mult decât noi.

— Mie mi s-a părut trist, zice Melanie pe neaşteptate, aplecându-se în faţă, aşa că bluza ei ţigănească largă îi dezvăluie decolteul, o adâncitură de aer între sânii fără sutien, felul cum a spus că, pentru prima oară, oamenii cred că lucrurile se vor înrăutăţi în loc să se îmbunătăţească.

— E trist pentru o fată tânără ca tine, zice Charlie. Pentru vulpoii bătrâni ca noi, lucrurile se vor înrăutăţi oricum.

— Chiar crezi asta? îl întreabă Harry, sincer uimit.

I se pare că viaţa lui abia acum începe, simte, în sfârşit, pământul sub picioare, acum, că are o marjă de resurse, iar spaima înăbuşită, care înainte îl chinuia tot timpul, i s-a mai domolit. Se mulţumeşte cu mai puţin. Libertatea, despre care întotdeauna credea că-i mişcarea exterioară, se dovedeşte a fi nimic altceva decât prizărirea lăuntrică.

— Chiar cred, cu siguranţă, spune Charlie, dar ce crede oare fata asta frumoasă? Că reprezentaţia s-a încheiat? Cum *poate* crede una ca asta?

— Cred că… începe Melanie. Ah, nu ştiu… Bessie, ajută-mă.

Harry habar n-avea că-i spune lui coana mare pe numele mic. Lui i-au trebuit ani de zile de locuit sub acelaşi acoperiş ca să ajungă să-i poată spune aşa, iar asta nu s-a întâmplat decât după ce, într-o zi, din greşeală, a dat buzna peste ea în baia ei, căci pe-a lor o ocupase Janice.

— Spune ce gândeşti, o sfătuieşte bătrâna pe tânără. Aşa face toată lumea.

Globii luminoşi ai ochilor lui Melanie le scrutează pe rând chipurile şi, în final, privirea i se înalţă în sus, ca în tablourile cu sfinţi.

— Cred că putem învăţa să ne lipsim de lucrurile care sunt pe cale de dispariţie. N-am nevoie de cuţite electrice sau mai ştiu eu ce. Mai mult mă întristează costrăşul[134] şi balenele decât minereurile de fier şi petrolul.

Zăboveşte asupra acestui ultim cuvânt, silabisindu-l, şi se uită lung la Harry, de parcă el ar fi cel în mod special interesat de petrol. El îşi dă scama că ceea ce nu-i place la ea este faptul că

---

[134] în original *snail darter*, o specie de peşte răpitor, de apă dulce, din statul Tennessee, care se hrăneşte cu melci de apă. A fost declarată specie pe cale de dispariţie în anul 1975.

încearcă tot timpul să-l hipnotizeze.

— Vreau să zic, continuă ea, că, atâta timp cat există organisme care se dezvoltă, încă avem o lume cu posibilităţi nelimitate.

Tonul melodios din spatele cuvintelor ei continuă să plutească în spaţiul crepuscular al verandei. Zici că vine din altă lume. De pe Lună.

— Un răzor mare cu buruieni, zice Harry. Unde mama naibii e Nelson?

Îl enervează, îşi zice el, faptul că fata e din afara acestei lumi, ceea ce face ca lumea lui să-i pară strâmtă. Se simte mai sexy până şi în raport cu baba asta grăsană, Bessie. Cel puţin, glasul ei are accentul acestui district, are în el o mare parte din viaţa lui. Atunci când a intrat din greşeală peste ea în baie n-a văzut mare lucru; ea a scos un ţipăt, şezând cu fundul pe toaletă, cu fusta în jurul genunchilor, iar el doar i-a auzit ţipătul şi n-a văzut mai nimic, doar o fâşie de bucă albă ca tejgheaua de marmură a măcelarului.

Bessie îi răspunde tristă:

— Cred că are ceva treabă în oraş. Janice trebuie să ştie despre ce-i vorba.

Janice se iveşte în pragul verandei, elegantă în rochia ei cu margarete şi un şorţ portocaliu.

— A plecat pe la ora şase cu Billy Fosnacht. Ar fi trebuit să se întoarcă până acum.

— Cu ce maşină au plecat?

— Au trebuit să ia Corona. Tu erai la magazinul de băuturi cu Mustangul.

— Aha, minunat. Apropo, ce caută Billy Fosnacht pe-aici? De ce nu s-a înrolat în armată?

Are chef să joace teatru pentru Charlie şi Melanie, să focă pe autoritarul.

Autoritate are şi Janice în felul cum ţine în mână o lingură de lemn. Se adresează tuturor celor de fată:

— Am auzit că se descurcă foarte bine. E în anul întâi la stomatologie pe undeva prin New England. Vrea să devină… cum le zice…?

— Oftalmolog, o ajută Rabbit.

— Endodontist[135].

— Dumnezeule! E tot ce poate Harry să zică.

În urmă cu zece ani, în noaptea în care i-a ars casa, Billy a făcut-o pe maică-sa nemernica. De atunci l-a văzut des pe Billy, în toţi anii în care Nelson a fost elev la liceul din Mt. Judge, dar n-a uitat niciodată de palma pe care i-a tras-o Peggy acestui puştan de doar treisprezece ani, de urmele degetelor ei, întipărite în roz pe obrazul delicat al copilului. Apoi, în timp ce frişca lui Harry încă nu se răcise înlăuntrul ei, Billy a făcut-o curvă. Mai târziu în aceeaşi noapte, Nelson a jurat că-l omoară pe taică-său. *Dobitocu' dracului, ai lăsat-o să moară. Te omor. Te omor.* Harry luase poziţia de luptă să se apere. Nenorocirile vieţii. L-au purtat departe de chipurile din verandă. În tăcerea asta se aude bocănitul îndepărtat al unei vecine care-şi face de lucru cu ciocanul.

— Ce mai fac Ollie şi Peggy? Întreabă el, cu vocea răguşită chiar şi după ce şi-a dres-o.

Părinţii lui Billy au dispărut din peisaj când afacerea Toyota l-a propulsat mai sus în ierarhia socială.

— Cam tot aia, răspunde Janice. Ollie e tot la magazinul de muzici Cică Peggy s-ar fi apucat să susţină nişte cauze.

Se întoarce la amestecatul ei.

— Ar trebui să iei un avion spre Florida când te saturi de locul ăsta, îi spune Charlie lui Melanie.

— Care-i treaba cu Florida? îl întreabă Harry în gura mare. Ea zice că vine din California, iar tu o tot baţi la cap cu Florida. Nu văd legătura.

Charlie ia o gură de punci roz, amestecat cu gin, şi arată ca un bătrânel jalnic, cu pielea parcă şi mai strâns prinsă pe oasele craniului.

— Putem face o legătură.

Melanie strigă către bucătărie:

— Janice, pot să te ajut cu ceva?

— Nu, mulţumesc, drăguţo. Totu-i aproape gata. Îi e cuiva foame? Mai vrea cineva un rând de

---

[135] Endodonţia este o subramură a stomatologiei specializată în conservarea danturii.

băutură?

— De ce nu? Se oferă Harry, simţind că sare peste gard; adunătura de faţă n-o să fie veselă, aşa că va trebui să se înveselească pe dinăuntru. Tu ce zici, Charlie?

— În niciun caz, bătrâne. Unul e limita mea. Doctorii spun că ia boala mea mi-e interzis până şi un pahar. O întreabă pe Melanie: Tu cum stai cu Kool-Aid-ul[136]?

— Nu-i spune Kool-Aid, e nepoliticos, intervine Harry, prefăcându-se că-l ceartă. Îi admir pe toţi cei din generaţia asta care nu-şi poluează trupul cu pastile şi pileală. De când s-a întors Nelson, baxurile de cutii de bere intră şi ies din frigider de zici că-s cărbunii de pe rostogolul unei mine.

Are senzaţia c-a mai spus chestia asta nu demult.

— Vi le umplu eu, se oferă Melanie cu glasul ei cântat, luând paharul lui Charlie şi pe-al lui Harry.

Observă că ea nu-i spune nicicum. Tatăl lui Nelson. Băbălăul. Boşorogul.

— Pe-al meu fă-l mai slab, îi spune. Ca pe-un gin tonic.

Bunica Springer s-a cufundat în gândurile ei. Deodată îi spune lui Stavros:

— Nelson mă tot întreabă cum merge treaba la salon, câţi vânzători aveţi, ce salariu au, şi aşa mai departe.

Charlie îşi schimbă centrul de greutate stând pe scaun.

— Criza asta de benzină va afecta vânzările de maşini. Oamenii nu vor cumpăra vaci pe care nu le vor putea hrăni, chiar dacă deocamdată Toyota s-a descurcat destul de bine.

— Bessie, intervine Harry, n-avem cum să-i facem loc lui Nelson la vânzări fără să le facem rău lui Jake şi Rudy. Sunt oameni însuraţi, care încearcă să-şi hrănească ţâncii din comisioanele de vânzări. Dacă vrei, aş putea discuta cu Manny, să vedem dacă are nevoie de-o mână de ajutor la spălătorie.

— Nu vrea să lucreze la spălătorie, strigă Janice prompt din bucătărie.

— Aşa e, confirmă bunica Springer, mi-a spus că i-ar plăcea să vadă ce-ar putea face la vânzări. Ştii că l-a admirat dintotdeauna pe Fred, am putea spune că l-a idolatrizat…

— Ei, *haide,* protestează Harry, i se rupea în paişpe de ambii bunici de când era prin clasa a zecea. De cum a descoperit fetele şi rock-ul, toţi cei săriţi de douăzeci de ani i s-au părut nişte fraieri. Nu voia decât să se care naibii din Brewer, aşa că i-am spus: Bine, poftim biletul, dă-i bătaie. Aşa că ce tot dă târcoale şi şuşoteşte cu maică-sa şi bunică-sa?

Melanie le aduce băuturile celor doi bărbaţi. Dreaptă ca o chelneriţă, ţine câte un şerveţel triunghiular în jurul fundului înrourat al fiecărui pahar. Rabbit soarbe din băutura lui şi i se pare că-i prea tare, când el i-a cerut una slabă. Ce-i asta, vreo declaraţie de dragoste? Bunica Springer îşi lasă câte o mână pe fiecare coapsă, cu coatele în afară, iar coatele îi sunt numai cute, ca boticul căţeluşilor din rasa shar pei.

— Ei, Harry…

— Ştiu ce vrei să zici. Jumătate din companie e-a dumitale. Bravo, Bessie, mă bucur. Dacă eram eu în locul lui Fred, ţie ţi-o lăsam pe toată.

Se întoarce rapid spre Melanie şi-i spune:

— La criza asta de benzină, ar trebui să se repună în funcţiune tramvaiele. Eşti prea tânără ca să-ţi mai aduci aminte. Mergeau pe şine, dar erau alimentate prin firele electrice de deasupra. Foarte curate. Când eram copil circulau peste tot.

— A, le ştiu. La San Francisco mai sunt şi azi tramvaie.

— Harry, voiam să zic că…

— Dar nu *tu* o conduci, continuă el către soacră-sa, şi nici n-ai s-o conduci. Iar atâta timp cât o conduc eu, Nelson, dacă vrea să lucreze acolo, poate foarte bine să-i spele maşinile lui Manny. N-am nevoie de el în salon, la vânzare. N-are deloc aptitudini. Nu-i în stare nici măcar să stea drept şi să zâmbească.

— Credeam că alea-s funiculare, îi spune Charlie lui Melanie.

— Ei, sunt şi funiculare, însă doar pe câteva dealuri. Toată lumea spune că-s extrem de

---

[136] Băutură răcoritoare obţinută din amestecul unui praf aromat cu apă şi zahăr.

periculoase, cablurile pot să cedeze, dar turiştii se aşteaptă să vadă aşa ceva.

— Harry. Cina e gata, îl anunţă Janice pe un ton aspru. Nu-l mai aşteptăm pe Nelson. E trecut de opt.

— Îmi cer scuze dacă par prea dur, li se adresează el când se ridică cu toţii să meargă la masă. Da uite, şi-acum, puştiu-i nepoliticos şi nu vine la timp la cină.

— Propriul tău fiu, spune Janice.

— Melanie, tu ce zici? Ce planuri are? Nu se-ntoarce să-şi termine facultatea?

Zâmbetul ei persistă, dar îi pare cojit, parcă pictat pe chip.

— Poate lui Nelson i se pare, spune ea alegându-şi vorbele cu grijă, c-a petrecut destul timp la facultate.

— Dar unde-i diploma aia? îşi aude glasul în cap ca un şuier, prins în capcană. Unde-i diploma? repetă Harry, văzând că nu primeşte niciun răspuns.

Janice a aprins lumânări pe masa din sufragerie, deşi lumina de iulie este încă atât de puternică, încât par palide. Şi-a dorit să creeze o ambianţă plăcută pentru Charlie. Draga de Jan. În timp ce se îndreaptă spre masă păşind în urma ei, privirea lui Harry poposeşte pe ceea ce doar rareori îi este dat să vadă, ceafa palidă, dezgolită. În vânzoleala creată când se aşază la masă, atinge în treacăt braţul lui Melanie, şi el dezgolit, şi aruncă o privire scurtă spre rotunjimile pârguite, ce se iţesc de sub bluza ţigănească lejeră. Ferme. Mormăie către ea:

— Scuză-mă, n-am vrut să te pun în încurcătură. Doar că nu-mi dau seama ce pune Nelson la cale.

— A, nu m-aţi pus, îi răspunde ea gângurind.

Buclele i se revarsă pe umeri în unde; obrajii îi ard. În timp ce bunica Springer se târâie spre locul ei din capul mesei, fata se uită cu coada ochiului la Harry, cu un licăr care lui i se pare şiret, şi adaugă:

— Ştiţi, cred că un factor ar fi şi faptul că pe Nelson îl preocupă tot mai mult siguranţa.

El n-o prea înţelege. Sună de parcă puştiul ar avea de gând să între în Serviciile Secrete.

Se aud scaunele trase sub fund. Rămân în aşteptare în timp ce o vagă amintire tribală a graţiei divine se înalţă la ceruri. Apoi Janice îşi cufundă lingura în supa de roşii de culoarea Coronei lui Harry. Pe unde-o fi acum? Afară în noapte, cu puştiul la volan, scârţâind din toate încheieturile. Rareori iau masa în camera asta – chiar şi acum, când sunt cinci, mănâncă la masa din bucătărie –, iar Harry observă mai nou, sprijinite de bufetul în care este ţinută argintăria familiei, fotografiile color cu Janice în ultimul an de liceu, cu părul până la umeri, pieptănat şi întors înăuntru, ca al unui paj, cu Nelson când era mic, cu ursuleţul lui preferat (care avea doar un ochi), aşezat teatral lângă o fereastră însorită din chiar această casă, apoi din nou cu Nelson, în ultimul an de liceu, cu părul aproape la fel de lung ca al lui Janice, dar mai puţin pieptănat şi cu aspect unsuros, zâmbind asimetric în faţa aparatului, pe jumătate sfidător. Într-o ramă aurită mai lată decât cea cu pozele fiicei şi ale nepotului, Fred Springer, cu ochii înceţoşaţi şi lipsiţi de riduri, graţie magiei din camera obscură a studioului, se uită fix, dintr-un profil studiat, pe trei sferturi, la ceea ce or vedea morţii.

Charlie îi întreabă pe meseni:

— Aţi văzut că Nixon a dat o mare petrecere la San Clemente, la aniversarea aselenizării? Tipul ăsta ar trebui ţinut pentru totdeauna pe-aproape, ca o pildă vie a urii neîmblânzite.

— A făcut şi nişte lucruri bune, protestează bunica Springer pe un ton oarecum ofensat, înţepat şi sec.

Harry îl recunoaşte imediat după toţi aceşti ani.

Încearcă s-o ajute, să-şi ceară scuze dacă a fost prea dur cu ea în legătură cu cine conduce compania.

— A iniţiat relaţiile diplomatice cu China, spune el.

— Şi cu ce dureri de cap ne-am ales de pe urma asta, i-o întoarce Stavros. Cel puţin, în toţi anii în care au avut boală pe noi nu ne-au costat un sfanţ. Nici petrecerea asta dată de el n-a fost ieftină. A fost acolo toată lumea – şi Red Skelton[137], şi Buzz Aldrin[138].

---

[137] Comic american (1913-1997), cunoscut mai ales pentru emisiunile de radio şi TV din perioada

— Ştiţi, cred că i-a frânt inima lui Fred, se pronunţă bunica Springer. Afacerea Watergate. A urmărit scandalul până la sfârşit, când de-abia îşi mai putea sălta capul de pe pernă şi-mi spunea: „Bessie, n-a existat nicicând un preşedinte care să nu fi făcut mai rău ca el. Lumea îi poartă pică fiindcă nu-i un tip monden. Dacă ar fi fost implicat Roosevelt sau unul din băieţii Kennedy, spunea el, n-ai fi auzit nici măcar un *huo* la adresa cazului Watergate". Şi chiar credea ce spune.

Harry aruncă o privire spre fotografia cu ramă aurită şi i se pare că-l vede dând din cap a aprobare.

— Eu te cred, spune el. Bătrânul Springer niciodată nu mi-a dat sfaturi proaste.

Bessie îl priveşte pe furiş, să vadă dacă nu-i cumva sarcastic. El însă îşi păstrează expresia nealterată ca o fotografie.

— Apropo de familia Kennedy, deschide Charlie subiectul – chiar că vorbeşte prea mult din cauza unui singur Kool-Aid –, ziarele e clar că iar se ocupă serios de incidentul Chappaquiddick[139]. Ajungi să te-ntrebi ce se mai poate spune despre un tip aflat într-un loc uitat de Dumnezeu, care, în loc să ajungă acolo, cade cu maşina de pe un pod?

Şi Bessie se poate să fi luat prea mult sherry la bord, pentru că de-abia îşi mai stăpâneşte lacrimile.

— Fred, spune ea, nu s-ar mulţumi niciodată cu o chestie prea simplă. „Uită-te la rezultat", mi-a spus el nu o dată. Uită-te la rezultat şi apoi fă calea întoarsă.

Ochii ei negri ca murele îi provoacă enigmatic.

— Care a fost rezultatul? Pare să-i întrebe acum cu propriul ei glas. Rezultatul a fost că o biată fată din ţinuturile miniere a fost omorâtă.

— Ah, mama, intervine Janice. Tati avea un dinte împotriva democraţilor. L-am iubit enorm, dar nu puteai să-i scoţi chestia asta din cap.

— Nu ştiu ce să zic, Jan, o contrazice Charlie. Cele mai rele lucruri pe care le-am auzit rostite de tatăl tău despre Roosevelt au fost că ne-a momit să intrăm într-un război şi că a murit de gât cu amanta. Se pare c-a avut dreptate în ambele cazuri.

Acestea fiind zise, se uită la lumina lumânării, ca un trişor care a scos un as din mânecă.

— Şi când te gândeşti ce poveşti ni se servesc acum despre cum se distra Jack Kennedy la Casa Albă cu gagicuţele mafioţilor şi cu fetele adunate direct de pe stradă, lucruri pe care Fred Springer nici măcar în visele lui cele mai negre nu şi le-ar fi imaginat.

Alt as. Lui Harry i se pare că seamănă, într-un fel, cu Fred Springer aceleaşi tâmple înfundate, acelaşi păr bine pieptănat. Chiar şi aceleaşi smocuri de sprânceană care ies în afară ca nişte tunuri de jucărie.

— N-am înţeles niciodată ce-a fost atât de rău cu treaba aia de la Chappaquiddick. Doar *a încercat* s-o scoată afară.

Confruntat cu apa, flăcările, bolboroselile fără sens: un om e neajutorat în astfel de situaţii.

— Ce-a fost rău în toată treaba asta, îi explică Bessie, e faptul c-a băgat-o înăuntru.

— Tu ce crezi despre toată povestea asta, Melanie? O întreabă Harry, să-l calce pe nervi pe Charlie. Tu cu ce partid ţii?

— Ah, partidele astea! exclamă ea în transă. Cred că amândouă sunt rele.

Re-le: un cuvânt suspendat în aer.

— Dar, în ceea ce priveşte Chappaquiddick, o prietenă de-a mea îşi petrece fiecare vară pe insulă şi se miră cum de nu cad mai mulţi de pe podul ăla, că n-are parapete, nimic. Supa asta e formidabilă, o laudă ea pe Janice.

1937-1971.

[138] Edwin Eugene Aldrin (n. 1930), pilotul modulului lunar folosit de misiunea spaţială Apollo 11 în timpul primei aselenizări, în anul 1969.

[139] Aluzie la moartea lui Mary Jo Kopechne, al cărei cadavru a fost găsit în iulie 1969 intr-un automobil al senatorului Edward Kennedy, răsturnat intr-un canal de pe insula Chappaquiddick, din largul coastelor statului Massachusetts. Scandalul provocat de acest incident l-a împiedicat pe senatorul Kennedy să candideze la alegerile prezidenţiale din 1972.

— Supa aia de spanac de acum două zile a fost excepţională, îi spune Charlie lui Melanie. Poate avea un pic prea multă nucşoară.

Janice fumează o ţigară şi îşi încordează auzul, doar o să se audă o portieră trântită.

— Harry, mă ajuţi să strâng masa? Poate vrei să tai carnea în bucătărie.

În bucătărie aerul e înăbuşitor din cauza mirosului puternic, respingător, de miel prăjit. Lui Harry nu-i place să i se reamintească că mâncăm creaturi vii, cu ochi şi inimi; îi plac alunele sărate, hamburgerii, mâncarea chinezească, plăcinta cu carne.

— Ştii că nu ştiu să tai carnea de miel, îi spune. Nimeni nu ştie. Ai gătit aşa ceva doar pentru că îţi închipui că asta mănâncă grecii, să te dai mare în faţa fostului tău iubiţel.

Ea îi dă setul de cuţite cu mânere de os crestate.

— Ai făcut treaba asta de sute de ori. Taie feliile paralele, perpendicular pe os.

— Uşor de zis. De ce n-o faci tu, dacă-i aşa de uşor? Futu-i!

Îşi zice că-i mai greu să înjunghii pe cineva decât pare prin filme, când tai din carnea nefăcută bine, întâmpini o rezistenţă straşnică, dai peste zgârciuri, porţiuni tari. Dacă ar fi să se-ajungă până acolo, mai curând i-ar da cu un pietroi în cap, sau cu oul acela de sticlă verde, pe care bunica-l păstrează de bibelou în camera de zi.

— Ascultă, şuieră Janice.

Din stradă s-a auzit o portieră trântită. Se-aud paşi tropăind pe verandă, pe veranda lor, iar năbădăioasa uşă de la intrare se deschide brusc cu un zbang. Un cor de glasuri din jurul mesei îl întâmpină pe Nelson. Dar el înaintează, îşi caută părinţii şi-i găseşte în bucătărie.

— Nelson, exclamă Janice, începeam să ne facem griji.

Băiatul gâfâie, dar nu de oboseală, ci are un gâfâit superficial, de om speriat. Pare scund, dar musculos în tricoul lui cu imprimeu de culoarea strugurilor: zici că-i un spărgător îmbrăcat să se caţere pe-o vitrină, dar a fost găbjit aici, la lumina puternică a bucătăriei. Ocoleşte privirea lui Harry.

— Tati. S-a întâmplat un mic accident.

— Maşina. Ştiam eu c-aşa o să se-ntâmple.

— Mda. Toyota s-a ales cu o zgârietură.

— Corona mea! Cum adică cu o zgârietură?

— N-a fost rănit nimeni, hai să nu exagerăm.

— A fost implicată vreo altă maşină? Nu, aşa că nu te nelinişti, n-o să ne dea nimeni în *judecată*, îl asigură pe un ton sfidător.

— Nu face pe deşteptul cu *mine.*

— Bine, bine, ce naiba!

— Ai adus-o acasă?

Băiatul dă din cap a încuviinţare.

Harry îi dă cuţitul înapoi lui Janice şi iese din bucătărie să se adreseze mesenilor care stau la lumina lumânărilor – bunica în capul mesei, Melanie, cu ochii strălucitori, alături de ea, Charlie de cealaltă parte a lui Melanie, pe butonii lui dreptunghiulari se reflectă un pic dintr-o flacără.

— Păstraţi-vă calmul, n-a fost decât un mic accident, aşa zice Nelson. Charlie, vrei să tai tu carnea în locul meu? Trebuie să ies s-arunc o privire.

Vrea să pună mâna pe băiat, fie să-l împingă, fie să-l liniştească, nu ştie nici el; simpla atingere l-ar lămuri ce are de făcut, dar Nelson se ţine departe de degetele lui taică-său, ferindu-se din calea lui în noaptea de vară. Pe stradă s-au aprins felinarele, iar culoarea roşie, de tomată a Coronei pare malefică în iluminarea de sodiu otrăvitoare – are o nuanţă de negru găunoasă, cu lustrul metalic secat. Grăbit, Nelson a parcat-o ilegal, cu partea şoferului la bordură. Harry spune:

— Partea asta arată bine.

— E partea *cealaltă*, tati. Vezi tu, explică Nelson, mă întorceam cu Billy de la Allenville, unde locuieşte prietena lui, pe un drum lăturalnic, cotit, şi, pentru că ştiam că întârzii la cină, poate am mers puţin mai repede, nu ştiu, oricum, nu poţi să mergi prea repede pe drumurile astea de ţară, sunt prea întortocheate. Şi marmota asta, sau ce-o fi fost, îmi taie calea şi, încercând s-o evit, ies de pe drum puţin, iar partea din spate patinează şi intră într-un stâlp de telefon. S-a întâmplat atât de repede, de nici nu mi-a venit să cred.

Rabbit a înconjurat maşina şi, la lumina sumbră, studiază avaria. Zgârietura începuse de la mijlocul portierei din spate şi s-a adâncit peste uşiţa capacului de la rezervorul de benzină; stâlpul a smuls semnalizatorul din spate şi lumina de poziţie laterală, plasticul translucid s-a sfâşiat şi a căzut ca un ambalaj de Crăciun, lăsând să se vadă centimetri buni de sârme colorate. Spoilerul de plastic, atât de negru, mat şi frumos finisat, încât lui Harry îi dădea o senzaţie aproape voluptuoasă ori de câte ori atingea cu el borna de beton de la parcarea din faţa salonului, marcată cu numele ANGSTROM, era acum smuls din lăcaş.

Zgârietura se prelungea până în capota portbagajului, care n-avea să se mai închidă niciodată ca lumea.

Nelson turuie ca o moară stricată:

— Billy cunoaşte un tip care lucrează într-un atelier auto de pe lângă podul spre West Brewer şi zice c-ar trebui să mergi la un service simandicos, să-ţi facă estimarea pagubei, iar pe urma, când primeşti cecul de la compania de asigurări, să-i dai lui maşina, că ţi-o repară pe mai puţini bani. În felul ăsta, se alege toată lumea cu un câştig.

— Câştig, repetă Harry ca lovit cu leuca-n cap.

Cuiele sau niturile din stâlp au lăsat zgârieturi paralele, longitudinale, pe toată lungimea zonei de impact. Fâşiile de crom şi cauciuc au fost smulse şi atârnă jalnic, iar în spatele aripii de pe partea asta – cu o protuberanţă discretă, ce aduce cu o sprânceană, unul dintre numeroasele detalii drăguţe pe care le apreciază la japonezi – un segment din fâşia laterală a dispărut cu totul, lăsând în urma lui un şir de găurele. Până şi capacul butucului este înfundat şi zgâriat. Se simte ca şi cum el însuşi ar fi fost rănit. Simte că, la lumina malefică, asistă la o crimă la care a fost şi el complice.

— Ei haide, tati, îi spune Nelson. Să nu facem din ţânţar armăsar. Compania de asigurări o să plătească reparaţiile, nu tu. Şi, oricum, poţi să primeşti una nouă pe mai nimic, n-o să-ţi ofere o reducere extraordinară?

— Extraordinară, îl îngână Rabbit. Abia ai ieşit cu ea şi mi-ai şi buşit-o. Corona mea.

— N-am *vrut*, a fost un *accident,* futu-i! Ce vrei să fac? Să mă piş cu sânge? Să cad în genunchi şi să plâng?

— Nu te deranja.

— Tati, e doar un *lucru*; arăţi de parcă ţi-ai fi pierdut cel mai bun prieten.

În aer se stârneşte o adiere, prea sus să-i poată atinge pe ei, face să freamăte vârfurile copacilor, iar lumina străzii tremură pe metalul sluţit. Harry oftează.

— Ei bine, şi cu marmota ce s-a întâmplat?

II

După ce trece primul weekend de violenţe şi zvonuri, vara se dovedeşte a nu fi chiar aşa de rea; niciodată nu se mai formează cozi aşa de lungi la benzină. Stavros zice că, deocamdată, companiile petroliere şi-au impus preţul pe care l-au vrut, iar guvernul le-a spus să stea în banca lor, căci, altminteri, se vor confrunta cu un impozit pe profituri excesive. Melanie zice că lumea se va întoarce la bicicletă, după modelul Chinei Roşii; din salariul de chelneriţă, şi-a cumpărat o bicicletă Fuji cu douăsprezece viteze, iar în zilele senine pedalează pe panta muntelui şi la vale, cu buclele ei castanii în vânt, prin Cityview Park, până în Brewer. Spre sfârşitul lui iulie vine o săptămână cu temperaturi-record; ziarele sunt pline de statistici meteo şi fotografii şterse, ale începutului de secol, când din cauza caniculei şinele de tramvai s-au dilatat şi s-au îndoit în Weiser Square. O astfel de dogoare apasă şi dinlăuntrul nostru hainele cu care suntem îmbrăcaţi; vrem să evadăm, să ne găsim un alt eu la marginea mării sau la munte. Harry şi Janice nu vor merge mai devreme de august în Pocono, unde familia Springer are o cabană pe care în iulie o închiriază altora. Peste tot în Brewer, din aparatele de aer condiţionat picură apa în curţile interioare şi pe alei.

Într-o astfel de după-amiază toridă, cum încă mai e de lucru la caroseria Coronei, Harry împrumută de la salon un Caprice second-hand şi porneşte spre sud-vest, spre Galilee. Înaintează pe drumuri şerpuitoare, lăsând în urmă case din piatră de râu, lanuri de porumb, o fabrică de ciment, un panou care te îndrumă spre o peşteră naturală (nu s-a dus moda peşterilor naturale cu ceva timp în urmă?), un alt panou ce înfăţişează silueta uriaşă a unui bărbat amish bărbos, şi pe care scrie: „Smorgasbord autentic olandez “. Galilee e ceea ce se numeşte un orăşel-şnur, cu un şir deluros de case, cu un magazin alimentar într-un capăt şi-o agenţie de închiriat tractoare în celălalt. Iar în mijloc se înalţă un han vechi din lemn, cu o verandă lată pe toată lungimea etajului al doilea şi cu un restaurant renovat la primul etaj, cu vitrina plină de abţibilduri cu cărţile de credit acceptate, lipite să atragă atenţia turiştilor din autobuzele care vin de la Baltimore, în majoritate negri, Dumnezeu ştie ce-or spera să găsească aici, prin pustiurile astea. Un grup de tineri de prin partea locului taie frunză la câini în faţă la Rexall; pe vremuri nu vedeai aşa ceva la ţară, lumea era prea ocupată cu muncile. Harry vede şi un jgheab vechi, din piatră, un şir de pripoane vopsite în negru, o bancă nouă, plină de sclipici, un scuar cu un monument a cărui semnificaţie îi scapă şi un micuţ oficiu poştal din cărămidă, cu o firmă argintie, strălucitoare, pe care scrie GALILEE, pe o stradă perpendiculară pe strada mare şi care, ceva mai încolo, se termină în marginea unui câmp. Funcţionara de la poştă îi spune unde-i ferma Nunemacher, pe R. D. 2. Foloseşte punctele de reper oferite de ea – o tarabă de legume, un iaz înconjurat de sălcii, un siloz dublu aproape de drum – şi bâjbâie printre deluşoarele şi depresiunile de pământ roşu acoperite de-a valma de buruieni ce licăresc în soare, o vegetaţie nemiloasă, ce nu permite nici măcar terasamentelor crăpate, erodate, să rămână sterpe, năpădindu-le cu smocuri şi covoraşe de măzăriche-neagră şi lujere de caprifoi, şi umple aerul dogoritor, lipsit de cea mai mică adiere, cu o pâclă de vapori. Geamurile Caprice-ului sunt larg deschise, iar semnalul postului de radio din Brewer, specializat în muzică disco, se pierde, apoi îşi revine printre valurile de paraziţi, pe măsură ce-l obstrucţionează pământul şi cablurile electrice. NUNEMACHER e un nume şters pe-o căsuţă poştală de tinichea ca vai de ea. Casa şi hambarul sunt hăt departe de drum, pe-o uliţă colburoasă, cu pietre maro îngropate în praf roz.

Rabbit simte că inima i-o ia razna. Merge cu o viteză constantă, uitându-se la cutiile poştale din vecini; Ruth nu i-a dat însă, atunci când s-au întâlnit întâmplător în centrul Brewerului, cu vreo zece ani în urmă, niciun indiciu privitor la noul ei nume, iar acum o lună fata a refuzat să şi-l scrie pe-al ei în registrul lui de la salon. Pe lângă faptul că Nunemacher ar fi vecinul fiică-sii, dacă chiar e fiică-sa, trebuie să se bizuie doar pe spusele lui Ruth, cum că soţul ei n-ar fi doar fermier, ci şi proprietarul unui parc de autobuze de şcoală. Era mai în vârstă decât ea şi de-acum ar trebui să fie mort, îşi închipuie Harry. Autobuzele trebuie să fi dispărut. Cutiile poştale de pe această porţiune de drum au numele BLANKENBILLER, MUTH şi BYER. Nu-i uşor să potriveşti numele cu locuinţele care i se arată o clipă în văgăunile lor, printre copaci, la capătul uliţelor de iarbă şi

pământ, îşi dă seama că bate la ochi conducându-şi fără grabă Caprice-ul roşu-aprins, deşi nu se arată nici ţipenie de om, din acest peisaj vast, care să-i urmărească mişcările. Casele cu pereţii groşi îşi ţin locuitorii înăuntru în după-amiaza asta ceţoasă, toropitoare, e prea cald să poată munci. Harry porneşte cu maşina pe-o uliţă la întâmplare, apoi se dă în marşarier în spaţiul bătătorit, cu făgaşe, dintre clădiri, în timp ce nişte porci pe lângă cocina cărora tocmai a trecut încep să se vânzolească şi să grohăie, iar o femeie grasă, cu şorţ, iese pe una din uşile casei. E mai scundă decât Ruth şi mai tânără decât ar fi ea acum, cu părul negru prins sever sub o bonetă de menonită. Îi face cu mâna şi îşi continuă drumul. E o Blankenbiller, constată el scrutând cutia poştală când coteşte pe drumul de ţară.

Celelalte două case sunt mai aproape de drum şi se gândeşte că pe jos s-ar putea apropia şi mai mult. Parchează pe o fâşie lată de refugiu, pe pământul bătătorit, brăzdat de desenul în V al pneurilor de tractor. Când coboară din maşină, îl întâmpină de la distanţă duhoarea puternică, dulceagă degajată de cocina familiei Blankenbiller, iar ceea ce îi păruse până atunci linişte devine un zumzăit constant, sec, de insecte, un substrat al peisajului. Bălăriile înflorite în toiul verii, margaretele, ruşinea-fetei, cicoarea cresc din belşug pe marginea drumului şi-i lovesc crăcii pantalonilor când sare pe terasament.

În costumul lui bej, de vară, purtat la serviciu, se furişează în spatele gardului viu de cenuşari şi cireşi sălbatici năpădit de iederă, ale cărei frunze lucioase sunt mari ca felicitările de Sf. Valentin şi ale cărei tulpini s-au căţărat până-n vârful copacilor strangulaţi. Bolovanii de gresie colţuroşi dintr-un vechi zid surpat se înşiră dincoace de gardul viu, abia se mai ţine piatră pe piatră. Într-o breşă prin care au trecut vehicule cu roţi se opreşte să examineze grupul de clădiri din vale – şura şi casa de locuit, coteţul găinilor, cu pereţii lui de azbest, pătulul de porumb cu pereţii de ardezie, ambele nefolosite, plus o clădire ceva mai nouă, din blocuri prefabricate, cu un acoperiş din fibră de sticlă ondulată. Arată ca un fel de garaj. Pe acoperiş sunt montate un paratrăsnet din cupru, care s-a coclit în timp, şi o antenă de televizor foarte înaltă, în formă de H, proiectată să prindă semnalele care bat până aici. Harry nu vrea decât să treacă în revistă aceste acareturi, să facă o legătură între ele şi ferma Nunemacher de peste drum de următoarea pantă cu bălării, însă un zornăit discret venit de undeva dinspre clădiri, undele încreţite de la suprafaţa unui pârâiaş ce se varsă într-un mic iaz unde cândva, probabil, erau raţe, şi o harababură nevinovată de scaune şi osii de tractor vechi, şi o troacă de fier ruginită, de pe-un strat lăsat în paragină între stiva de lemne şi pajiştea tunsă din curte îl ademenesc la vale ca un fel de muzică în timp ce în minte i se învălmăşesc pretextele la care o să apeleze în caz că cineva o să se apropie şi-o să-l ia la întrebări. Această fermă paşnică, neîngrijită, s-ar zice că-i ferma unei femei care are nevoie de ajutor. O presimţire iraţională îl face să-şi audă inima bătând la fel de tare ca zumzăitul insectelor din jur. Pe urmă, în spatele şurii, unde pădurea, mai ales prin cenuşari şi cedri, pare să năpădească ceea ce odinioară a fost pământ defrişat, zăreşte carcasa galbenă, înclinată a unui autobuz de şcoală. Roţile şi geamurile i s-au dus, iar capota joasă a motorului a fost smulsă, lăsând să se vadă spaţiul gol unde un motor a fost demontat piesă cu piesă; dar, ca un galion scufundat, stă mărturie că aici a existat un imperiu, un parc de autobuze al cărui proprietar a murit, lăsând în urmă o văduvă ce are de crescut o fiică ilegitimă. Ţărâna de sub picioarele lui Rabbit pare să se mişte, încă un cetăţean îngroaşă rândurile celor de pe tărâmul celălalt, al morţilor.

Harry s-a oprit în ceea ce cândva era o livadă, unde chiar merii şi perii acum cocârjaţi îşi lansează spre cer lăstarii din trunchiurile lor hăcuite. Deşi soarele dogoreşte, umezeala de la rădăcina ierbii din ogradă i-a făcut fleaşcă pantofii din piele de căprioară. Dacă se încumetă să mai facă câţiva paşi, o să iasă în câmp deschis şi o să poată fi reperat de la ferestrele casei. Acum se aud glasuri în casă, deşi au ecoul constant, vag al vocilor de la radio sau televizor. După alţi câţiva paşi va ajunge pe gazon, lângă o copăiţă din ipsos pentru păsărele, cocoţată strâmb pe un stâlp albastru, canelat, apoi va fi obligat să înainteze curajos, cu paşi mari, să păşească pe veranda joasă, din ciment, şi să bată la uşă. Uşii de la intrare, încastrată adânc în cadrul ei de piatră, ar cam trebui să i se împrospăteze vopseaua verde. De la şindrila uzată de pe acoperiş până la transperantele prăpădite de la ferestre, casa degajă aerul obosit al sărăciei.

Ce-o să-i spună lui Ruth dacă o să-i deschidă când bate la uşă?

Bună. Poate nu-ţi mai aminteşti de mine…
Dumnezeule. Ce n-aş da să fie aşa cum zici.
Nu, stai puţin. Nu-nchide. Poate-ţi pot fi de-ajutor.
Cum mama dracului să m-ajuţi tu pe mine? Ieşi afară! Jur pe Dumnezeu, Rabbit, că mi se face silă doar cât mă uit la tine.
Acum am bani.
N-am nevoie de ei. N-am nevoie de nimic ce pute-a tine. Când am avut nevoie de tine, ai fugit.
Bine, bine. Dar hai să ne uităm la situaţia de-acum. Fata asta a noastră…
Fată? E femeie-n toată regula. Nu că-i frumoasă? Sunt atât de mândră de ea.
Şi eu. Ar fi trebuit să avem o droaie. Straşnice gene.
Nu fi atât de al naibii de simpatic. Sunt aici de douăzeci de ani, tu unde-ai fost?

E-adevărat. Ar fi putut să-ncerce s-o găsească, ştia până şi faptul că locuieşte pe lângă Galilee. Dar n-a făcut-o. N-a vrut să dea ochii cu ea, cu felul ei de-a fi, complicată şi acuzatoare. A vrut să păstreze amintirea ei de femeie proaspăt futută şi satisfăcută, sprijinindu-se deasupra lui, albă şi goală, într-un cot. Până să-l fure somnul, ea i-a adus un pahar cu apă. Nu ştie dacă a iubit-o sau nu, dar cu ea a cunoscut dragostea, a trăit acea nebuloasă sporire a respectului de sine care ne face din nou prunci şi care ne încarcă fiecare moment cu un scop simplu, voluptuos, la fel cum şi aceste fire de iarbă din jurul genunchilor lui sunt încărcate cu propriile lor seminţe delicate.

De jos din vale se aude o uşă trântită, dar nu pe una din laturile casei aflate în raza lui vizuală. Se aude un glas care strigă cu nota aia ascuţită pe care o folosim când ne adresăm animalelor de companie. Rabbit se retrage în spatele unui puiet de măr prea mic ca să-i poată fi ascunziş. Din dorinţa lui nestăvilită de-a vedea, de-a se apropia de acea ramură misterioasă a trecutului său care a înflorit fără el şi prin care încă mai curg energia pierdută şi înţelesul pierdut, îşi dă de gol trupul masiv, îl transformă într-o ţintă. Se înghesuie atât de tare în bietul copăcel, încât îi atinge cu buzele scoarţa în punctul unde i se bifurcă crengile, o scoarţă netedă ca sticla, cu excepţia locurilor în care ridicăturile mai închise, rugoase îi înconjoară la intervale regulate griul. Ce miracol: lucrurile cresc amintindu-şi întotdeauna să fie ele însele. Buzele i se retrag din sărutul involuntar. Chestiile alea vii, roşii, microscopice – acarieni, păduchi, îi vede – vor pătrunde în el şi se vor înmulţi.

— Hei! strigă o voce.

E vocea unei femei, tinerească, speriată şi diafană. Oare ar putea fi glasul lui Ruth aşa de tânăr după atâta amar de vreme?

În loc să dea ochii cu persoana respectivă, o ia la fugă. Urcă la deal prin iarba deasă din livadă, ferindu-se de pomii bătrâni, sprintând de parcă de partea cealaltă a gardului viu părăginit îl aşteaptă un coş înscris cu o singură mână de sub panou, până pe cărarea roşiatică de tractoare şi înapoi la Caprice, uitându-se să vadă dacă nu cumva şi-a rupt costumul în timp ce fuge cu paşi mărunţi, simţindu-şi din plin vârsta. Gâfâie, şi-a zgâriat dosul palmei în zmeuriş sau măceş. Inima îi bate să-i sară din piept, nu alta, nici nu e-n stare să vâre cheia în contact. Când nimereşte contactul, motorul merge în gol câteva rotaţii înainte să pornească, supraîncălzit de-atâta stat în soare. Vocea de femeie care a strigat atât de diafan „Hei! "se agaţă de timpanul lui în timp ce motorul se porneşte să toarcă, iar el îşi încordează auzul să prindă strigătele urmăritorilor sau chiar o împuşcătură. Fermierii ăştia au cu toţii pistoale şi nu stau mult pe gânduri când vine vorba să le folosească, pe vremea când lucra la *Vat* ca zeţar nu trecea o săptămână fără vreo crimă rurală, iar toate erau amestecate cu sex, pileală şi cazuri de incest.

Dar norii de praf de pe lângă Galilee rămân tăcuţi deasupra huruitului scos de motorul maşinii sale. Se întreabă dacă silueta lui s-a văzut destul de clar ca să fie recunoscută de Ruth, care nu l-a mai văzut de când a pus pe el tot surplusul acesta de greutate, sau de fiică-sa, care l-a văzut o singură dată, acum o lună. Dacă o să-l reclame la poliţie şi-i menţionează numele, treaba o să ajungă la urechile lui Janice, iar ea o să-i facă viaţa un iad dacă o să audă că-i dă târcoale acestei fete. N-ar da bine nici la Rotary. Trebuie să se întoarcă. De teamă să nu se rătăcească pe partea cealaltă, îndrăzneşte să întoarcă maşina şi să o ia înapoi pe drumul de la venire, pe lângă cutiile poştale. Conchide că cutia poştală a fermei pe care a spionat-o jos în văiuga

neîngrijită, cu iazul de raţe, este cea albastră, pe care scrie BYER. Vopsea proaspătă de culoarea cerului, aplicată în această vară, cu un abţibild în formă de floare, genul de ornament pe care l-ar folosi o tânără.

Byer. Ruth Byer. Rabbit îşi aduce aminte prenumele fiicei sale, pe care Jamie Nunemacher nu l-a rostit niciodată.

Într-o seară îl întreabă pe Nelson:

— Unde-i Melanie? Am crezut că săptămâna asta lucrează în schimbul de dimineaţă.

— Aşa-i. A ieşit în oraş cu cineva.

— Serios? Vrei să zici că are o întâlnire?

Meciul lui Phillies a fost amânat din cauza ploii, iar în timp ce Janice şi maică-sa stau la etaj şi se uită la reluarea unui episod din serialul *Familia Walton* el şi puştiul se trezesc că-s doar ei doi în living, Harry frunzăreşte numărul din august al *Consumer Reports*, care tocmai a sosit (*Sunt vopselele de păr sănătoase? Teste pe şosea: 6 furgonete, O alternativă la înmormântarea de 2 000 de dolari*), în timp ce băiatul se uită într-o carte pe care a furat-o din fostul birou al lui Fred Springer de la salon, care acum îi aparţine lui Harry. Nu-şi ridică privirea.

— I-ai putea spune şi întâlnire. Mi-a spus doar că iese în oraş.

— Dar *cu* cineva.

— Desigur.

— Şi tu eşti de-acord cu asta? Ca ea să iasă cu cineva?

— Desigur. Taţi, încerc să citesc.

Aceeaşi ploaie care a dus la amânarea meciului dintre Phillies şi Pirates de pe stadionul Three Rivers a măturat tot statul Pennsylvania de la vest la est, iar acum le bate în ferestrele de-aici, din Joseph Street nr. 89, în ramurile joase ale fagului care este mândria grădinii lor, şi, din când în când, răpăie pe acoperiş şi se revarsă şuvoi de pe acoperişul verandei din faţă.

— Ia să văd ce citeşti, îl roagă Harry şi întinde un braţ lung de pe fotoliul rabatabil.

Enervat, Nelson îi aruncă volumul, un manual gros despre arta vânzării automobilelor, scris de-un amic al bătrânului Springer care avea o agenţie în Paoli. Harry s-a uitat de vreo două-trei ori: predominau frazele bombastice legate de adaptarea la volumul crescând al cererii, care-i de aşteptat în zona Philly.

— Aici, îi zice el lui Nelson, scrie mai multe decât ai nevoie să ştii.

— Încerc să înţeleg partea cu finanţarea, răspunde Nelson.

— E foarte simplu. Maşinile noi sunt ale băncii, iar maşinile second-hand sunt ale dealerului. Banca dă banii lui Mid-Atlantic Toyota când maşina pleacă din Maryland; de asemenea, există şi o garanţie pe care fabricantul o păstrează pentru cazul în care dealerul nu-şi îndeplineşte obligaţiile privitoare la achiziţia de piese de schimb, dar pe care o înapoiază anual şi care, sincer să fiu, are efectul de a reduce profitul aparent al dealerului, în caz că se trezeşte pe cap cu unul din clienţii ăia deştepţi nevoie mare, foarte interesaţi de cifre, care-şi închipuie că pot să te facă la bani. Toyota insistă să vindem totul la preţul propus de ei, aşa că nu prea avem loc de-ntors, iar asta, dacă vrei să ştii ce cred eu, te scuteşte de-o grămadă de dureri de cap. Dacă nu le place preţul, n-au decât să se-ntoarcă peste-o lună şi să-l găsească majorat cu trei sute de parai, în funcţie de cursul yenului. Totuşi, mai e şi-o altă belea cu finanţarea asta, când clientul se împrumută de unde-l trimitem noi – în general, de la Brewer Trust şi, deşi în revista asta de-aici a fost un articol nu mai departe de luna trecută despre cum ar trebui să cauţi cea mai bună ofertă de împrumut în loc să te duci unde te trimite agenţia, de fapt, e mai mare daraua decât ocaua să te iei în hâră cu sistemul, doar ca să economiseşti, poate, zero cincizeci la sută din preţ – banca păstrează un procent în contul nostru, zice-se ca să acopere pierderile de la vânzările la mâna a doua, însă, de fapt, asta aduce mai mult a mită. Înţelegi? Dar de ce te interesează?

— Doar mă întrebam…

— Ar fi trebuit să te-ntrebi pe vremea când trăia bunicu-tău Springer şi puteai discuta cu el. Ştia totul despre rahaturile astea. Când îi vindea o maşină unui client, ffaieru avea impresia că-l lasă pe bietul Fred în curu' gol, când, în realitate, negocierea avea faţete multiple, ca pânza de păianjen. Când a vrut ca Toyota să-i ofere lui franciza, a revendicat cinci mii cinci sute de metri pătraţi de teren pentru un spaţiu suplimentar, pentru service, un maidan plin de bălării, apoi a găsit un constructor care-i datora o favoare, să-i trântească o fundaţie şi să-i ridice o construcţie

neizolată. Atelierul ăla încă-i imposibil de încălzit iarna, ar trebui să-l auzi pe Manny cum înjură.

— Se făceau mânăreli la vitezometru?

— De unde-ai învăţat expresia asta?

— Din carte.

— Păi…

Nu-i rău deloc, îi trece lui Harry prin minte, să aibă o discuţie pe bune cu puştiul, în timp ce ploaia cade răpăind. Nu ştie de ce îi dă o stare de nelinişte faptul că puştiul citeşte. De parcă ar complota împotriva lui. Se spune că cititul ar trebui încurajat, dar nu se spun şi de ce anume.

— Ştii că falsificarea kilometrajului e-o infracţiune. Dar poate pe vremuri, uneori, un mecanic, făcându-şi de lucru la tabloul de bord, mai lăsa să-i scape şurubelniţa în kilometraj. Cei care cumpără o maşină la mâna a doua ştiu că-şi asumă, oricum, un risc. O maşină poate să meargă treizeci şi cinci de mii de kilometri fără nicio problemă, sau poate să-i crape un cilindru chiar de-a doua zi. Cine poate să ştie? Am văzut un grad de uzură incredibil la maşini care mergeau de ziceai că-s noi. Broscuţele alea VW, să vrei şi n-ai cum să le distrugi.

Au caroseria mâncata de rugină în ultimul hal, de vezi şoseaua sub picioare de la volan, dar motorul merge ca uns.

Îi azvârle cărţoiul verde. Nelson se întinde stângaci să-l prindă. Harry îl întreabă:

— Cum te simţi la gândul că iubita ta iese cu altcineva?

— Ţi-am mai spus, tati, nu-i iubita mea. E prietena mea. Nu poţi să ai o prietenă de sex opus?

— Poţi încerca şi treaba asta. Atunci, cum se face că s-a hotărât să se mute aici cu tine?

Răbdarea lui Nelson e pusă la grea încercare, dar Harry îşi spune că-i mai bine să-l piseze cu întrebări, la urma urmei, n-o să afle nimic dacă o să-şi pună lacăt gurii.

— Avea mare nevoie să scape de atmosfera din Colorado şi eu mă întorceam spre est şi i-am spus că la bunica sunt o mulţime de camere libere. Sper că nu-i o povară pentru voi, nu?

— Aş, a vrăjit-o imediat pe bătrâna Bessie. Ce nu era în regulă cu atmosfera din Colorado, de-a trebuit s-o şteargă?

— Păi, ştii cum e… S-a dat la ea un tip nasol şi a vrut să-şi facă un pic de ordine în viaţă.

Ploaia îşi reia răpăitul zdravăn în geamurile subţiri. Lui Rabbit i-a plăcut întotdeauna senzaţia pe care i-o dă faptul că-i înăuntru când afară plouă. Ţiglele din pod, foile de sticlă nu mai groase decât cartonul fac ca el să rămână uscat. Lucruri care-l ating şi, totuşi, nu-l ating.

— *Ştii* cine-i tipul cu care-a ieşit? îl întreabă Harry delicat.

— Da, tati, şi ştii şi tu.

— Billy Fosnacht?

— Mai ai dreptul la o încercare. Gândeşte-te la cineva mai în vârstă. Şi care-i grec.

— Dumnezeule! Glumeşti! Escrocul ăla bătrân?

Nelson îl priveşte cu o vioiciune şi-un calm răutăcios. Nu râde, deşi i s-a oferit prilejul. Îi explică:

— A sunat ia Crêpe House şi i-a lansat o invitaţie, iar ea şi-a zis „De ce nu? “. Pe-aici e plictiseală mare, trebuie să recunoşti. Iau doar masa împreună. Nu i-a promis c-o să se culce cu el. Problema generaţiei tale, tati, e că aveţi vederi înguste.

— Charlie Stavros, zice Harry încercând să priceapă cum stau lucrurile.

Puştiul pare pus pe vorbă. Rabbit îndrăzneşte să continue: — Ţii minte că un timp a ieşit cu maică-ta.

— Îmi amintesc, dar toată lumea de-aici pare să fi uitat. Daţi pe-afară de prietenie.

— Vremurile se schimbă. Nu crezi c-ar trebui să fim? Să fim prieteni?

Nelson râde mânzeşte, cuibărindu-se mai comod pe canapeaua veche.

— Mă doare-n şpiţ. Nu-i viaţa mea.

— Dar a fost, zice Harry. Erai şi tu acolo. Mi-a părut rău de tine, Nelson, dar n-am găsit nicio altă soluţie. Biata fetiţă, Jill…

— Tati…

— Skeeter a murit, ştiai? Ucis în Philadelphia, într-un schimb de focuri. Cineva mi-a trimis o tăietură din ziar.

— Mi-a scris mama despre asta. Nu mă miră. Era nebun.

— Şi da, şi, parcă, nu. Ştii că zicea că-n zece ani o să moară. Chiar avea o anume…

— Taţi. Hai s-o lăsăm mai moale cu discuţia asta.

— Bine. Nicio problemă. Sigur.

Plouă. Atât de dulce, atât de solid. În grădină cele mai mici pojghiţe de pământ, de sub salată şi de sub frunzele de fasole înclinate, găurite de cărăbuşi, se închid la culoare, murate, frunzele de deasupra lor sclipesc, picură în lumea vegetală ce împărtăşeşte pretutindeni secretul ploii. Rabbit îşi ia ochii de pe chipul încăpăţânat şi posomorât al lui Nelson şi se întoarce la revista lui. Cel mai bun tip de prăjitor de pâine cvadruplu, citeşte el, este cel cu control separat pentru fiecare pereche de fante în care se introduc feliile. Stavros şi Melanie, ca să vezi! Charlie îi tot zicea că-i place stilul ei.

Vrând parcă să-şi ceară scuze că i-a tăiat-o scurt lui taică-său când ploaia l-a (acut nostalgic, Nelson rupe tăcerea:

— Ce funcţie are Charlie acolo?

— E şeful departamentului vânzări. Se ocupă de maşinile second-hand, iar eu, de cele noi. Mai mult sau mai puţin. În realitate, facem de toate amândoi. Împreună cu Jake şi Rudy, fireşte.

Ţine morţiş să-i amintească puştiului de Jake şi Rudy. Ei nu sunt copii de oameni bogaţi, îşi câştigă dolarul cu sudoarea frunţii.

— Şi eşti mulţumit de prestaţia lui Charlie?

— Categoric. Ştie toate chichiţele afacerii mai bine decât mine. Şi cunoaşte jumătate de district.

— Mda, dar mă gândesc la sănătatea lui. Câtă energie crezi că are? Întrebarea asta are o anume tentă studenţească. Nu l-a întrebat pe Nelson ce-ar fi trebuit în legătură cu facultatea, poate că ar trebui sa se apropie de el. Cu atâtea femei în jur, lui Nelson nu-i e deloc greu să se ascundă.

— Energie? Trebuie să fie atent, să nu se agite prea tare, dar îşi face treaba. În ziua de azi, oamenilor *nu le place* să fie zoriţi, s-au săturat, asta era valabil pe vremuri în comerţul cu maşini. Cred că oamenii au mai multă încredere într-un vânzător care-i un pic – cum să zic? — Reţinut. Nu mă deranjează stilul lui Charlie.

Se întreabă dacă o deranjează pe Melanie. Oare unde or fi, într-un restaurant? îşi imaginează chipul ei, cu ochii strălucitori, aproape exoftalmici, ca într-o boală tiroidiană, şi obrajii care arată întotdeauna rumeni, rozalii de efort chiar şi dinainte să-şi fi cumpărat Fuji-ul, faţa ei tinerească etanşă şi netedă când zâmbeşte şi o ţine tot într-un zâmbet vizavi de profilul clasic de vulpe bătrână al lui Charlie, în timp ce o ia la vrăjeală. Iar apoi, ceva mai târziu, va urma socoteala aia de sub centură, puia lui groasă maro-albăstrie cum o au mediteraneenii, şi se mai întreabă dacă ea are acolo jos părul la fel de cârlionţat ca pe cap, s-or da huţa-huţa, nu-i vine să creadă c-o să se-ntâmple asta în timp ce ei, ceilalţi, stau aici şi ascultă răpăitul ploii.

— Mă întrebam dacă n-am putea face ceva cu decapotabilele, zice Nelson.

O anume modestie şi jenă îi îngroaşă vorbele, astfel încât par să-i curgă de pe buze una câte una, rostogolindu-se pe canapeaua gri, veche, pe care sade cu tunsoarea lui de rozătoare.

— Cu decapotabilele? Ce să facem?

— Ştii, tati, nu mă face să-ţi zic eu. Cumpără-le şi vinde-le. La Detroit nu se mai fabrică, aşa că alea vechi sunt din ce în ce mai valoroase. Pe Mustangul lui mami ai putea lua mai mult decât ai plătit.

— Dacă nu-l faci tu praf mai întâi.

Replica asta are efectul scontat.

— Căca-m-aş, exclamă băiatul, dintr-odată vulnerabil, aruncând priviri către fiecare colţ al tavanului, căutând o portiţă de salvare. Nu ţi-am făcut praf nenorocita aia de Corona, ci doar i-am înfundat puţin caroseria.

— Încă e-n service. Aia da înfundătură.

— N-am făcut-o intenţionat, Dumnezeule, tati, reacţionezi de parcă ar fi o caleaşcă divină sau aşa ceva. Ai devenit aşa de scorţos la bătrâneţe… — Zău? Întreabă el sincer, zicându-şi ca ar putea ţine cont de informaţia asta.

— Da. Nu te gândeşti decât la bani şi la *lucruri.*

— Şi asta nu-i bine, nu?

— Nu.

— Ai dreptate. Hai să-o lăsăm baltă cu maşina. Povesteşte-mi despre facultate.

— E câh! Vine răspunsul prompt. E Plicti-City. Oamenii îşi închipuie că, pe chestia cu împuşcăturile de-acum zece ani, e cine ştie ce lăcaş radical, dar adevărul e că majoritatea copiilor sunt localnici din Ohio, care n-au altă idee cum să se distreze decât pilind bere până-şi varsă maţele şi caftindu-se cu cremă de ras în dormitoare. Majoritatea oricum vor intra în afacerile părinţilor, aşa că nu le pasă.

Harry îi ignoră răspunsul şi-l întreabă:

— Te-ai gândit vreodată să te duci la măgăoaia aia de fabrică Firestone? Tot citesc prin ziare că au continuat să fabrice anvelopele alea cu fibre de oţel de tip radial, model cinci sute, chiar şi după ce-au explodat o grămadă[140].

— E tipic, confirmă băiatul. Toate produsele pe care le cumperi sunt aşa. Toate produsele americane.

— Cândva eram cei mai buni, spune Harry, cu privirea pierdută, aţintită parcă asupra unui tărâm pe care el şi cu Nelson s-ar putea înţelege de minune.

— Aşa mi s-a spus.

Băiatul îşi coboară privirea spre carte.

— Nelson, apropo de serviciu. I-am spus maică-tii că-ţi înfiinţăm un loc de muncă de vară la salon, la spălătorie şi întreţinere. Ai învăţa o grămadă doar uitându-te la Manny şi la băieţi.

— Tată, sunt prea mare să mai spăl maşini. Şi poate că am nevoie de mai mult decât de-o slujbă de vară.

— Vrei să zici că renunţi la facultate când nu mai ai decât un nenorocit de an până la absolvire?

Vocea îi devine răstită, iar băiatul pare alarmat. Se holbează la taică-său cu gura căscată, iar punctul întunecos, întredeschis, împreună cu orbitele ochilor formează trei găuri într-o faţă găunoasă. Ploaia răpăie pe acoperişul verandei în şuvoaie. Janice şi cu maică-sa coboară de la *Familia Walton* cu ochii în lacrimi. Janice îşi şterge lacrimile cu degetele şi izbucneşte în râs.

— Ce prostie să te laşi aşa dus de val. A scris în *People* cum că actorii nu se înghiţeau unii pe alţii, de-asta au pus serialul pe butuci.

— Ei, măcar îl tot reiau, comentează bunica Springer trântindu-se pe canapeaua gri alături de Nelson, de parcă această scurtă călătorie de la etaj la parter ar fi fost tot ce-i mai pot duce picioarele. Am mai văzut episodul ăsta, dar tot impresionează.

— Puştiul aci de faţă zice că s-ar putea să nu se mai întoarcă în Kent, le anunţă Harry.

Janice, care dădea să plece spre bucătărie să-şi toarne o duşcă de Campari, încremeneşte în picioare. Din cauza arşiţei, nu poartă decât cămăşuţa de noapte scurtă şi transparentă peste chiloţei.

— Ştiai asta, Harry, spune ea.

Chiloţei roşii, observă el, prin ţesătură par roz-pal. Pe vârful caniculei de săptămâna trecută şi-a tuns părul la un tip din Brewer la care merge şi Doris Kaufmann. I-a ras ceafa şi i-a tăiat bretonul; Harry încă nu s-a obişnuit cu noua ei înfăţişare; parcă ar mişuna pe-aici, pe jumătate goală, o femeie străină. Aproape că urlă la ea:

— Am ştiut pe dracu. După toţi banii pe care i-am băgat în studiile lui?

— Păi, răspunde Janice răsucindu-se astfel încât corpul îi atinge cămăşuţa dinăuntru, poate că s-a ales cu tot ce-a putut.

— Nu pricep şi pace. Se-ntâmplă ceva dubios. Copilul se-ntoarce acasă fără nicio explicaţie, iar iubita lui iese cu Charlie Stavros, timp în care el stă aici şi-mi bate apropouri cum c-ar trebui să-l pun pe liber pe Charlie şi să-l angajez pe el în locul lui.

— Păi, decretează bunica Springer împăciuitoare, Nelson are şi el o vârstă. Fred ţi-a făcut loc, Harry, şi ştiu că, dacă era aici, îi făcea şi lui Nelson.

---

[140] Aluzie la scandalul anvelopelor model 500 produse de Firestone, care a provocat în anii 1970 numeroase accidente rutiere, soldate cu moartea a treizeci şi patru de persoane. Peste şapte milioane de anvelope au fost retrase de pe piaţă, iar firma a fost amendată cu o jumătate de milion de dolari.

Înăuntru, pe servanta din sufragerie, răposatul Fred Springer, cu privirea lui înceţoşată, ascultă răpăitul ploii.

— Dar nu în conducere, o contrazice Harry. Nu cuiva care-şi întrerupe studiile când mai are doar câteva examene până la absolvire.

— Ei bine, Harry, zice bunica Springer la fel de calmă şi de blândă, de parcă serialul TV ar fi fost o pipă cu marijuana, unii ar fi zis că nu-i nimic de capul tău când te-a angajat Fred la salon. Au fost destui cei care i-au zis că face o greşeală.

Undeva la ţară, sub pământ, bătrânul fermier Byer îşi jeleşte parcul de autobuze de şcoală, care îi rugineşte în ploaie.

— Eram un bărbat la patruzeci de ani care-şi pierduse slujba fără nicio vină. Am stat la linotip şi mi-am văzut de treabă atâta timp cât a existat un linotip.

— Ai lucrat în branşa lui taică-tău, îi aminteşte Janice, or exact asta vrea şi Nelson.

— Sigur, *sigur*, răcneşte Harry, când o să-şi termine facultatea, dacă asta o să-şi dorească. Deşi, sincer să fiu, speram să-şi dorească mai mult. Dar ce atâta *grabă*? Şi de ce-a venit acasă? Dacă la vârsta lui aş fi avut norocul să ajung într-un stat cum e Colorado, să fiu al dracu de nu rămâneam acolo măcar peste vară.

Mai sexy decât se crede, Janice trage dintr-o ţigară.

— De ce nu vrei să-l ai acasă pe propriul tău copil?

— E *prea* mare ca să fie acasă! De ce se ascunde?

Judecând după mutrele lor, s-ar putea să le fi răscolit un punct sensibil, dar nu-şi dă seama despre ce-i vorba. Nu-i sigur că i-ar prinde bine să-l afle. În tăcerea atât de grăitoare, ascultă din nou ropotul ploii, o prezenţă neîntreruptă la marginea domeniului lor luminat de veioză, una blândă, insistentă, de neoprit, un milion de mici rachete ce-şi lovesc ţinta şi se scurg în pârâiaşe de pe exteriorul lucrurilor. Skeeter, Jill şi cei patru morţi de la Kent State sunt undeva acolo, afară, oale şi ulcele.

— Lăsaţi-o baltă, zice Nelson ridicându-se în picioare. Nu vreau să lucrez cu băşinosul ăsta.

— De ce-i aşa de ostil? Le conjură Harry pe femei. N-am zis decât că nu văd de ce l-aş concedia pe Charlie ca să vină puştiul să facă negoţ cu automobilele decapotabile. În timp, o să se rezolve, fireşte. Poate chiar în 1980. Tânăra America preia frâiele. O să mă halească de viu. Dar să le luăm pe rând, Dumnezeule. Avem timp cu ghiotura.

— Nu zău? îl întreabă Janice pe un ton enigmatic.

Ştie ea ceva. Pizdele întotdeauna ştiu ceva.

— Tu. Am crezut că măcar *tu* îi eşti loială lui Charlie, o abordează el direct.

— Mai mult decât propriului meu fiu?

— Îţi spun ceva. Vă spun ceva tuturor aici de faţă. Dacă pleacă Charlie, plec şi eu, şi se chinuieşte să se ridice, dar fotoliul rabatabil îl reţine de parcă ar fi încleiat.

— Ura, ura, ura! strigă Nelson smulgându-şi geaca de blugi din cuierul-pom de lângă uşa de la intrare şi trăgând-o pe el cu un gest nervos.

Arată cocoşat şi ameninţător, zici că-i un şobolan care iese să se înece.

— Acum iese să facă praf Mustangul.

Harry reuşeşte să se ridice cu greu în picioare şi îi domină pe toţi cu înălţimea lui.

Bunica Springer îşi dă cu palmele de genunchi.

— Ei bine, conversaţia asta mi-a stricat tot cheful. Mă duc să-mi încălzesc nişte apă pentru ceai. Umezeala asta îmi bagă încheieturile în draci.

— Harry, spune-i frumuşel noapte bună lui Nelson.

— El nu mi-a urat frumuşel noapte bună, protestează Rabbit, încercam să discut cu el calm despre facultate şi parcă trebuia să-i smulg cuvintele cu cleştele. Ce aşa mare secret? Nici măcar nu ştiu ce specializare şi-a ales. La început a fost anestezia, dar chimia i s-a părut prea grea, apoi antropologia, dar erau prea multe date de ţinut minte, ultima o dăduse pe ştiinţele sociale, dar acolo se mânca prea mult căcat.

— Am făcut geografia, recunoaşte Nelson, agitându-se lângă uşă, gata s-o întindă.

— Geografia! Asta-i o chestie care se predă la clasa a treia. N-am mai auzit de-un adult care să studieze geografia.

— Se pare că-i o specializare de viitor, îl contrazice Janice.

— Şi ce fac toată ziua, colorează hărţi?
— Mamă, trebuie s-o tai. Unde-s cheile de la maşină?
— Caută-n buzunarul de la balonzaid.
Harry nu se poate abţine să nu se ia de el:
— Ţine minte că drumurile de pe-aici sunt alunecoase când sunt ude. Dacă te rătăceşti, sună-l pe profesorul tău de geografie.
— Te roade rău faptul că Charlie a ieşit cu Melanie, nu-i aşa? i-o trânteşte Nelson.
— Câtuşi de puţin. Mă roade că pe tine nu te roade.
— Sunt găozar, îi spune Nelson.
— Janice, ce i-am făcut copilului ăstuia ca să merit aşa ceva?
— Ah, bănuiesc că ştii prea bine, oftează ea.
El s-a săturat până-n gât de aluziile la trecutul lui pătat.
— Am avut grijă de el, nu-i aşa? Cât ai fost tu plecată s-o dai în mirişte, cine i-a pus cerealele de la micul dejun pe masă şi cine l-a dus la şcoală? — Tăticul meu, răspunde Nelson cu un glas înverşunat, sclifosit.
Janice intervine:
— Nellie, ce-ar fi să pleci tu acum, dacă tot vrei să pleci? Ai găsit cheile?
Puştiul le zornăie în aer.
— Comiţi o auto-sinucidere, o anunţă Rabbit. Băiatul ăsta-i un ucigaş de maşini.
— Doar ţi-am înfundat tăblăria aia nenorocită, urlă Nelson în tavan, iar el o să-mi scoată ochii, o să mi-i *scoată* toată viaţa.
Se aude uşa trântită după ce mai întâi intră o rafală tăioasă cu aromă de ploaie.
— Ei, cine mai doreşte ceai? îi întreabă bunica Springer din bucătărie.
Se duc la ea. Mutarea din livingul înghesuit, excesiv mobilat, în bucătăria cu suprafeţele emailate curate le oferă o perspectivă mai luminoasă asupra lumii.
— Harry, n-ar trebui să fii atât de dur cu băiatul, îl sfătuieşte soacră-sa. Are destule pe cap.
— Ca, de pildă, ce?
— Ei, răspunde bunica, încă blajină în ton, pregătind nişte farfurii cu gustări, în stilul familiei Walton, problemele pe care le au toţi tinerii.
Janice are chiloţi sub cămăşuţa de noapte, dar nu şi sutien, iar în lumina puternică i se văd sub ţesătură sfârcurile, tot roz, dar de-un roz mai închis, mai mult spre vişiniu.
— E-o vârstă dificilă, spune ea. Par să aibă atâtea variante din care să aleagă şi, totuşi, n-au. Toată viaţa au învăţat de la televizor să-şi dorească şi una, şi alta, şi totuşi, când ajung la douăzeci de ani, constată că banii nu-s chiar aşa de uşor de obţinut. N-au nici măcar şansele pe care le-am avut noi.
Asta nu sună a Janice.
— Cu *cine* ai stat de vorbă? O întreabă el zeflemitor.
Janice e mai greu de pus cu botul pe labe decât înainte; îşi aranjează bretonul cu degetele făcute greblă şi-i răspunde:
— Cu nişte fete de la club. Şi copiii lor s-au întors acasă şi nu ştiu de ce să se apuce. Chestia asta are şi-un nume, nuş' ce-ul întoarcerii în cuib.
— Sindromul, zice el.
A fost dus cu zăhărelul. Câteodată, el, papsi şi mami, după ce Mim era dusă la culcare, se aşezau exact la fel în jurul mesei din bucătărie, cu cereale sau cacao, dacă nu cu o cană de ceai. Se simte destul de în siguranţă încât să sune tânguitor:
— Numai de ne-ar *cere* ajutorul, zice el. As încerca să i-l dau. Dar nu ni-l cere. Vrea să ia fără să ceară.
— Şi asta nu ţine de natura umană? i-o întoarce bunica Springer cu o voce mai vioaie.
Ceaiul e pe gustul ei şi adaugă în concluzie:
— Nelson e un băiat tare de treabă, eu cred doar că-i un pic copleşit în clipa de faţă.
— Cine nu-i? Întreabă Harry.
În pat, probabil că ploaia e cea care-l excită, insistă să facă dragoste, deşi la început Janice n-are chef.
— Ar fi trebuit să fac baie, îi spune ea, dar miroase minunat, are un miros puternic de junglă,

de frunze intrate în putrefacţie jos, jos de tot, sub ferigi.

Când el nu se mai opreşte, înfundându-şi înnebunit faţa în esenţa asta, înverşunarea aspră şi răcoroasă a gestului său pune stăpânire pe ea şi juisează combativ, săltându-şi şoldurile astfel încât să-şi frece clitorisul de obrazul lui, iar apoi se lasă încălecată şi-l lasă să termine în ea. În timp ce zace istovit şi uşor ca un fulg, el ascultă din nou răpăitul ploii, care în răstimpuri se iuţeşte transformându-se într-un ritm metalic pe geam, unul mai rapid decât zvâcnetele din burlanul de fier în care se învolburează puhoaiele de apă.

— Îmi place când e Nelson acasă, îi mărturiseşte Harry neveste-sii.

E minunat să ai un duşman. Îţi ascute simţurile.

Fremătând dincolo de ferestrele lor, totuşi atât de aproape încât s-ar putea considera la umbra lui, fagul primeşte ploaia, ce picură continuu din frunză-n frunză, în rafturi şi praguri.

— Nelson nu-i duşmanul tău. E băiatul tău şi acum are nevoie de tine mai mult ca niciodată, deşi nu poate s-o spună.

Ploaia, ultima dovadă care i-a rămas că există un Dumnezeu.

— Simt, spune el, că se-ntâmplă ceva ce nu ştiu.

— Aşa-i, recunoaşte Janice.

— Despre ce-i vorba?

Văzând că nu primeşte niciun răspuns, o întreabă:

— De unde ştii?

— Mama a stat de vorbă cu Melanie.

— Cât de grav e? E vorba de droguri?

— O, Harry, nu.

Ea simte nevoia să-l îmbrăţişeze, ignoranţa lui îl face, pesemne, să pară tare vulnerabil.

— Nici gând. Nelson e la fel ca tine pe dinăuntru. Îi place să se păstreze pur.

— Atunci, ce puii mei se-ntâmplă? De ce nu puteţi să-mi spuneţi şi mie?

Ea îl îmbrăţişează din nou şi râde încetişor.

— Fiindcă tu nu eşti un Springer.

După ce ea a adormit respirând regulat, molcom, el stă mult timp treaz ascultând ploaia, nu vrea să renunţe la acest zvon al vieţii. Nu trebuie să fii un Springer ca să ai secrete. Ochii albaştri atât de spălăciţi în lumina care cade pe bancheta din spate a Corollei. Gustul lui Janice i-a rămas pe buze şi se gândeşte că, probabil, n-ar fi o aromă prea grozavă pentru îngheţata Sealtest. Cât timp stă aşa treaz, de două ori opreşte câte o maşină afară şi se aude cum se deschide uşa de la intrare: prima oară, după cât de discret toarce motorul şi după paşii uşori de pe scândurile verandei, îşi dă seama că Stavros a adus-o acasă pe Melanie; a doua oară, doar câteva minute mai târziu, după motorul turat cu brutalitate înainte de oprire şi paşii apăsaţi şi sfidători, îşi dă seama că trebuie să fie Nelson, care a băut mai multe beri decât ar fi trebuit. După acustica ce însoţeşte zgomotele celei de-a doua maşini, Rabbit intuieşte că ploaia s-a mai domolit. Îşi încordează auzul, să audă paşii tineri urcând la etaj, dar o pereche pare s-o reţină pe cealaltă în bucătărie, Melanie ia o gustărică. Ce ţi-e şi cu vegetarienii ăştia, le e tot timpul foame. Mănânci întruna, dar ce-ar trebui. Cine i-a spus chestia asta cândva? Tothero, care părea atât de bătrân atunci, la sfârşit, dar cu cât o fi fost mai în vârstă decât e Harry acum? Nelson şi Melanie stau de vorbă în bucătărie până când cel ce trage cu urechea nu mai rezistă şi se lasă furat de somn. Harry visează că ţipă la băiat vorbind în telefonul de la salonul auto, dar, deşi are gura atât de căscată încât îşi vede toţi dinţii expuşi ca în buletinele acelea dentare pe care se însemnează cariile, care aduc cu un urlet, din gâtlej nu-i iese niciun sunet; fălcile şi ochii par să-i fi încremenit larg căscaţi, iar când se trezeşte i se pare c-a imitat soarele dimineţii, care îşi revarsă razele flămând după ploaia de mai înainte.

Vitrinele de la Springer Motors au fost recent spălate, iar Harry stă în picioare şi se zgâieşte prin ele, n-au fir de praf care să-i spună că nu se află afară, într-un loc cu aer condiţionat, în lumea bine clătită şi plină de băltoace după ploaia de aseară, dar cu o uşoară urmă de oboseală în verdele copacilor de pe Route 111, din spatele lui Chuck Wagon, cu câte o frunză îngălbenită sau moartă ici-colo, în vârful crengilor stufoase, care sunt pe ducă. În această zi de lucru, traficul e în floare. Carter tot pomeneşte de-un impozit suplimentar aplicat la profiturile enorme ale companiilor petroliere, dar Harry are sentimentul că n-o să se-ntâmple nimic. Carter e deştept foc

şi se roagă de mama focului, dar harul lui pare să fie cel al bătrânului Eisenhower, acela de-a nu lăsa să se întâmple prea multe, ci doar mici scurgeri zilnice.

Charlie se ocupă de-o pereche de tineri de culoare, bat palma la un schimb, le bagă pe gât un Buick model 73, de opt cilindri, bicolor, la preţul de trei miare, unor oameni de treabă, situaţi prea în coada cursei pentru supravieţuire ca să aibă de unde şti că vremurile s-au schimbat, rezervele de petrol sunt pe terminate, banii trebuie investiţi în automobilele din import cu motoare ca de maşini de cusut. S-au şi înţolit pentru ocazia asta, soţia poartă un costum de culoarea levănţicii, cu fusta demodat de scurtă, are gambele tari şi lungi şi picioarele subţiri şi crăcănate. Chiar că nu-s modelaţi după chipul şi asemănarea noastră; Skeeter avea o vorbă, că ei sunt modelul de ultimă generaţie. Fundul îi este înalt şi pietros, la fel ca şi gambele, în timp ce se învârte voioasă în jurul vechiului Buick vopsit strident, în revărsarea de soare, pe asfaltul încă ud şi sclipitor. O privelişte drăguţă, venită din trecut. Totuşi, lui Harry nu-i alungă senzaţia de jenă acră din stomac, după scurta noapte de somn. Charlie le spune ceva care-i face să se tăvălească de râs, apoi pleacă cu rabla. Charlie se întoarce la biroul lui din colţul salonului răcoros, iar Harry îl abordează acolo.

— Ce impresie ţi-a făcut Melanie aseară? Întreabă el încercând să-şi înăbuşe ironia.

— E-o fată simpatică, răspunde Charlie fără să se oprească din scris. Dintr-o bucată.

Harry ridică glasul indignat.

— Cum adică, dintr-o bucată? Din câte-mi dau eu seama, e zăpăcită ca un cintezoi.

— Nicidecum, bătrâne. E foarte cerebrală. E una din femeile alea despre care-ţi faci griji că văd totul cu atâta claritate, încât nu se abandonează niciodată plăcerilor vieţii.

— Vrei să zici că nu ţi s-a abandonat ţie?

Nici nu mă aşteptam. La vârsta mea… cui îi mai trebuie aşa ceva? — Eşti mai tânăr ca mine.

— Nu şi la inimă. Tu mai ai de învăţat.

E ca pe vremea când era elev în şcoala generală şi unde întorcea capul păreau să fie numai secrete, licărind printre şirurile de bănci, ţopăind de colo-colo ca mingea de pe terenul de joacă, în recreaţie, şi nu izbutea să le dezlege, fetele le ţineau departe de el, erau prea sprintene.

— A zis ceva de Nelson?

— Câte ceva.

— Ce crezi că este între ei?

— Cred că nu-s decât amici.

— Nu mai crezi că şi-o trag?

Charlie se opreşte din scris, bate cu palma în birou şi împinge hârtiile mai încolo.

— Să fiu al naibii, habar n-am cum gândesc tinerii din ziua de azi. Pe vremea noastră, dacă nu ţi-o trăgeai, îţi vedeai de drum. Cu ei s-ar putea să stea altfel treaba. Nu vor să fie nişte criminali, ca noi. Dacă chiar se *fut*, după felul cum vorbeşte ea despre el, s-ar zice că relaţia lor are tot atâta încărcătură emoţională cât alintarea unui ursuleţ de pluş înainte de culcare.

— Aşa-l vede ea, ai? Copilăros.

— Vulnerabil, aşa mi-a zis.

— Lipseşte ceva de-aici, mărturiseşte Harry. Aseară Janice mi-a aruncat nişte apropouri.

Stavros ridică graţios din umeri.

— Poate c-a rămas în Colorado… piesa care lipseşte.

— Ţi-a spus ceva anume?

Stavros întârzie să răspundă, îşi împinge cu arătătorul ochelarii cu lentile gălbui, apoi îşi odihneşte degetul pe rădăcina nasului.

— Nu.

Harry încearcă să i se plângă pe faţă.

— Nu-mi dau seama *ce vrea* puştiul.

— Vrea să se apuce de ceva în lumea reală. Cred că vrea să vină aici.

— *Ştiu* că vrea aici, dar nu-l vreau *eu* aici. Mă face să mă simt stingher. Cu mutra aia a lui, ca de înmormântare, n-ar putea să vândă…

— Nici Coca-Cola în Sahara, îi termină Charlie fraza. Chiar şi aşa însă, e nepotul lui Fred Springer. E *engonaki.*

— Mda, şi Bessie, şi Janice mă tot presează, ai văzut şi tu alaltăseară. Mă scot din pepeni.

Ne-am aranjat treaba de-aici foarte bine, în plus, câte maşini vindem în iulie?

Stavros se uită pe-o coală de hârtie de sub cot.

— Douăzeci şi nouă, îţi vine să crezi? Treisprezece second-handuri, şaisprezece noi. În care intră trei din acele Celica GT, de câte zece mii de parai fiecare. N-am crezut c-o să meargă, cu concurenţa pe care le-o fac maşinile alea sport mici, care vin din Detroit la jumătate de preţ. Gălbejiţii ăştia se pricep să cerceteze piaţa.

— Aşa că dă-l dracu' pe Nelson. Oricum, n-a mai rămas decât o lună din vara asta. De ce să-i lăsăm pe Jake şi Rudy fără comisionul din vânzare doar ca să-i facem loc unui puşti prea răsfăţat ca să accepte o slujbă la service? Nici măcar nu era nevoie să se murdărească pe mâini. L-am fi putut pune la piesele de schimb.

— Ai putea să-l bagi în pâine aici, în salon. Îl iau eu sub aripa mea ocrotitoare.

Charlie nu pare să-şi dea seama că el e cel ce urmează a fi îndepărtat. Încerci să aperi pe cineva care între timp îşi trage covorul de sub picioare. Dar Charlie vede, totuşi, problema; o formulează astfel:

— Uite ce e. Tu eşti ginerele, de tine nu se pot atinge. Pe când eu… coana mare e cea care mă ţine aici, şi e sentimentală, îi place de mine fiindcă îi amintesc de Fred cel de pe vremuri. Dar sentimentele nu-s mai puternice decât legăturile de sânge. Nu sunt în situaţia să joc tare. Dacă nu poţi să-i învingi, treci de partea lor. Mai mult, cred că pot sta de vorbă cu puştiul, să-l învăţ una-alta. Stai liniştit, n-o să se lipească niciodată de afacerea asta, e prea smucit. Seamănă cu taică-său.

— Eu nu văd nicio asemănare, zice Harry, deşi orgoliul îi e plăcut gâdilat.

— N-ai cum. Nu ştiu, se pare că-i greu să fii tată în ziua de azi. Când eram copil, mi se părea simplu. Zi-i lu ăla micu' ce să facă, iar dacă nu se execută arde-i una. Uite cum văd eu lucrurile. Când o să pleci cu Jan şi cu coana mare câteva săptămâni în Pocono, Nelson plănuieşte să vină cu voi?

— L-au întrebat, dar n-a părut foarte încântat de idee. Când era mic, întotdeauna se simţea singur acolo. Doamne, ar fi iadul pe pământ, în spaţiul acela înghesuit. Chiar şi pe lângă casă, de fiecare dată când intri într-o cameră, hop şi el pe-acolo cu o bere.

— În fine. Cumpără-i un costum şi-o cravată şi lasă-l să vină aici. Oferă-i salariul minim, fără comision şi fără beneficii. N-o să te calce nici el pe tine pe nervi, nici tu pe el.

— Cum să-l calc pe nervi? Mă calcă în picioare. Ia tot timpul maşina şi, în plus, încearcă să-mi inoculeze un sentiment de vinovăţie.

Charlie nu se osteneşte să-i răspundă; ştie deja prea multe despre întreaga poveste.

— Păi, iată o idee bună, recunoaşte Harry. Apoi o să plece înapoi la facultate?

Charlie ridică din umeri.

— Să sperăm. Poate faci un târg cu el.

Uitându-se în jos la ţeasta fragilă, cu păr ondulat, a lui Charlie, Rabbit nu poate să-şi treacă cu vederea propriul burdihan, o protuberantă vizibilă, care-i întinde materialul costumului; a devenit o persoană şi jumătate, în timp ce aceiaşi ani i-au cioplit lui Charlie puţin câte puţin silueta odinioară solidă.

— Chiar vrei să faci asta pentru Nelson? îl întreabă.

— Îmi place puştiul. Pentru mine nu-i decât un alt aiurit. În ziua de azi cei de vârsta lui sunt cu toţii nişte aiuriţi.

Un cuplu a parcat în lumina orbitoare de afară şi se îndreaptă spre uşa salonului, e o pereche bine îmbrăcată, ca locuitorii din Penn Park, care probabil colecţionează literatură şi cumpără pe şest un Mercedes ca pe-o investiţie rentabilă.

— Ei bine, tu hotărăşti, tu tragi ponoasele, îl previne Harry pe Charlie.

De fapt, lucrurile s-ar putea aranja foarte bine. Melanie n-ar mai fi singură în căsoiul ăla. Şi îşi dă seama că asta ar putea fi ideea lui Melanie şi metoda lui Charlie de a-şi continua vrăjeala.

— Ce citeşti? îl întreabă Melanie pe Nelson întinsă în pat.

— Ei, o chestie, acolo.

Au optat pentru patul ei din camera din faţă în aceste săptămâni cât bătrânii sunt plecaţi în Pocono. Într-o lună şi ceva de când stă aici, Melanie a mutat încet-încet manechinul fără cap într-un colţ şi a dosit câteva dintre celelalte lucruri oribile ale Springerilor – a vârât sub pat un

covor de pe hol făcut sul, a pus bine un cufăr cu perdele vechi şi o maşină de cusut Sânger cu pedala ruptă în fundul debaralei, deja ticsită cu haine demodate şi rămase mici, băgate în saci de polietilenă de la curăţătorie. A lipit cu scoci pe pereţi câteva postere de Peter Max[141] şi a redecorat camera după bunul ei plac. Până acum au folosit camera lui Nelson, dar patul lui din copilărie e de-o singură persoană şi într-adevăr se simte inhibat în el. N-au avut câtuşi de puţin intenţia să doarmă împreună în casa asta, dar conversaţiile lor lungi şi necesare i-au mânat inevitabil pe-acest făgaş. Sânii lui Melanie sunt, într-adevăr, după cum a remarcat Charlie dintr-o privire, mari; câteodată, balansul lor cald, planturos, îl dezgustă pe Nelson, amintindu-i-o pe cealaltă, mai puţin ţâţoasă, pe care a abandonat-o. Precizează:

— O grămadă de chestii. Sunt tot felul de constrângeri care nu se văd, ca între agenţie şi producător. Trebuie să cumperi seturi de unelte speciale, în valoare de mii de dolari, iar ei îşi tot încarcă modelele de rahat cu ceea ce altădată erau opţiuni suplimentare şi de pe urma cărora dealerul scotea şi el un profit important. Charlie mi-a zis că un radio îl costa pe dealer ca la vreo treizeci şi cinci de dolari, iar el adăuga o sută optzeci de parai la preţul de vânzare. Văzând că producătorul devine lacom şi-i ia aceste opţiuni, dealerul trebuie sa se gândească la alte şmecherii. Ca, de pildă, stratul protector de vopsea. Şi protecţia anti-rugină. Există chiar şi un tratament aplicat tapiţeriei de vinii, cică să nu se tocească în timp. Chestii de-astea. E o luptă pe viaţă şi pe moarte, dar, în acelaşi timp, e şi mişto, cu toate cuvintele astea de încurajare. Bunică-meu avea un consiliu de evaluare a eficienţei, dar tati a renunţat la el. Se vede cât colo că Charlie îl consideră un trântor care nu-şi conduce afacerea cu cap.

Ea se ridică în capul oaselor, cu sânii trândavi şi luminoşi în lumina slabă a felinarelor cu sodiu de pe Joseph Street, filtrată de coroanele arţarilor. El nu se poate sustrage ideii că ea degajă un aer profund, matern şi mistic.

— Charlie m-a invitat din nou în oraş, îl anunţă ea.

— Du-te, o îndeamnă Nelson.

Îi place schimbarea pe care o simte, Melanie şi-a săltat bustul deasupra lui, adâncind scobitura boţită în care zace. Când era mic, iar mami şi tati locuiau în apartamentul de pe Wilbur Street şi veneau în vizită aici, îl culcau chiar în camera asta, pe-atunci bunica avea părul negru, dar figurinele de lumină sculptate în tavan de cercevelele ferestrei erau aceleaşi de-acum. Mama-mare îi cânta, îşi aminteşte ei, dar nu-şi aminteşte ce anume. Unele cântece erau în germana vorbită-n Pennsylvania. *Reide, reide, Geile*…

Melanie îşi scoate o agrafa din coc şi bâjbâie în scrumieră după un chiştoc din care ar mai putea pufai un fum-două. Îl apropie de buzele roşii şi-l aprinde; hârtia arde cu flacără. Când şi-a ridicat braţul să-şi scoată agrafa, părul de la subraţ, neras, a intrat în raza vizuală a lui Nelson. Fără să vrea, fără niciun gând anume, cariciul îi zvâcneşte mărunt, i se umple de sânge şi începe să i se întărească în adâncitura plină de căldura ce-i aminteşte de copilărie.

— Nu ştiu ce să zic, spune Melanie. Cred că, văzându-i plecaţi, e pus pe fapte mari.

— Şi tu ce părere ai?

— Una nu tocmai bună.

— E-un tip de treabă, zice Nelson cuibărindu-se mai adânc lângă trupul ei distrat, bucurându-se de creşterea discretă a erecţiei. Chiar dacă şi-a tras-o cu mami.

— Gândeşte-te, dacă moare, cum o să mă simt? Vreau să spun că unul din motivele pentru care am venit cu tine aici a fost să scap de tot rahatul ăsta cu figura tatălui.

— Ai venit fiindcă aşa ţi-a zis Pru.

Rostirea celuilalt nume îi dă o senzaţie delicioasă, un cuţit rece înfipt în căldura din cuib.

— Ca să nu dispar în ceaţă.

— Păi, da, dar n-aş fi venit dacă n-aş fi avut şi motivele mele. Mă bucur c-am venit. Îmi place aici. E ca-n America de altădată. Toate casele astea din cărămidă solid construite, lipite una de alta.

— Mie nu-mi place. Totu-i aşa de umed şi îmbâcsit şi atât de *înghesuit.*

---

[141] Artist plastic american de origine germană (n. 1937), lansat în anii 1960 ca exponent al pop-artului, care a evoluat de la mişcarea psihedelică spre designul publicitar.

— Chiar aşa-ţi pare, Nelson?

Lui îi place s-o audă pronunţându-i numele ca o mâţă care toarce.

— Mi s-a părut că-n Colorado erai speriat. Era prea mult spaţiu. Sau, poate, din cauza situaţiei care s-a creat.

Nelson dă uitării statul Colorado, atenţia i se îndreaptă către erecţia de-acolo, de jos, ce aduce cu o bucată de fildeş rotunjită, şi spre fibrele feminine, musculoase ale gâtului ei, care se umflă când trage un ultim fum din chiştocul micuţ lipit de buzele ei rujate. Melanie e întotdeauna machiată, se dă cu ruj şi cu fard de obraz, să-şi mai atenueze tenul măsliniu, în timp ce Pru nu se dădea niciodată cu nimic, avea buzele pale ca fruntea şi tot chipul ei era precis şi sec ca o fotografie. Pru: gândul la ea îi macină stomacul, e ca şi cum cineva ar rostogoli o bilă de sticlă pe nisipul grunjos.

— Poate că ceea ce nu-mi place pe-aici e tati, spune el.

La acest gând abraziunea din stomac i se intensifică.

— Nu-l suport când îl văd cum stă în living, tronând tot timpul pe fotoliul rabatabil. Ăăă – de tulburat ce e nu-şi găseşte cuvintele – nu face altceva decât să stea în mijlocul lumii ăsteia de căcat şi totul îi pică de-a gata. Habar n-are de nimic, pe lângă Charlie. A făcut el vreodată ceva pentru ridicarea acestui salon? Bunică-meu ducea tot greul, în timp ce taică-meu nu era altceva decât un soţ neisprăvit. E singurul lucru pentru care s-a ales cu tot bănetul ăsta: a fost prea leneş şi puturos s-o părăsească pe maică-mea aşa cum ar fi vrut. Cred că-i poponar. Ar fi trebuit să-l vezi cu negrul ăla de care ţi-am povestit.

— L-ai iubit pe bunicul tău, nu-i aşa, Nelson?

Când se prăjeşte cu iarbă, glasul ei devine răguşit şi uşor ca în transă, ca al unei preotese aşezate pe trepied, despre care discutau la cursul de antropologie de la Kent. Kent: simte că iar îl roade stomacul.

— Lui îi plăcea de *mine*, precizează Nelson, foindu-se puţin şi, pipăindu-se, constată că erecţia i s-a ofilit niţel, nu mai are puritatea fildeşului, ci aspectul compromis al cărnii. Nu mă critica tot timpul că nu-s nu ştiu ce mare sculă de sportiv, înalt de trei metri.

— Nu l-am auzit niciodată pe taică-tău să te critice, îl contrazice ea, în afară de seara când i-ai buşit maşina.

— Ce mama dracului, *nu* i-am buşit-o, ci doar i-am înfundat nenorocita aia de caroserie, iar el face din ţânţar armăsar, tot pomeneşte de săptămânile cât stă în service, în timp ce eu ar trebui să mă simt vinovat sau prost, sau mai ştiu eu cum. Şi chiar *a fost* un animal pe şosea, o chestie mică, nu ştiu ce era, poate o cârtiţă, i-aş fi văzut dungile dacă era un sconcs, nu ştiu de ce n-or avea animalele astea picioare mai lungi, *mergea legănat.* Drept în lumina farurilor. Mai bine îl omoram. Mai bine îi buşeam toate maşinile lui taică-meu, toate căcaturile alea din inventarul lui.

— Vorbeşti tâmpenii, Nelson, îi spune Melanie cufundată în transa ei împăciuitoare. Ai nevoie de tatăl tău. Cu toţii avem nevoie de taţii noştri. Cel puţin tu ştii de unde să-l iei pe-al tău. Nu-i un om rău.

— Ba *e* rău. Foarte rău. Habar n-are cum stă treaba şi nu-i *pasă* şi se crede grozav. Asta mă scoate din minţi, *fericirea* lui. E-al naibii de *fericit,* zice Nelson izbucnind aproape în plâns. Gândeşte-te la toate nenorocirile pe care le-a provocat. Surioara mea a murit din cauza lui, iar apoi a lăsat-o să moară pe Jill.

Melanie ştie toate poveştile astea. Îi spune cu un glas cântat, răbdător:

— Nu uita împrejurările. Taică-tău nu-i Dumnezeu.

Mâna ei se ia după mâna lui, spre locul unde acesta explorează sub pled. Zâmbeşte. Are dinţi fără cusur. A fost la ortodontist, pe când biata Pru nu şi-a permis, ai ei erau prea săraci, aşa că ei nu-i place să zâmbească, deşi iregularitatea danturii ei nu-i chiar aşa de vizibilă, are doar un canin încălecat într-o parte.

— În clipa asta te simţi frustrat, îi spune Melanie, din cauza situaţiei în care te afli. Dar nu-i vina lui taică-tău că ai ajuns în situaţia asta.

— Ba da, stăruie Nelson. E vinovat de toate, el e de vină că-s varză, iar el se *bucura*, din felul în care mă priveşte câteodată se vede de la o poştă că-i în culmea fericirii văzându-mă varză. Şi-apoi, şi mami îl slugăreşte întruna, de parcă *el* ar fi făcut ceva pentru ea, nu invers.

— Haide, Nelson, dă-i încolo, gângureşte Melanie. Uită o clipă de toate astea. O să te-ajut eu.

Dă pledul la o parte şi îi întoarce spatele.

— Uite-aici curul meu. Ador să fiu futută pe la spate când sunt prăjită. E ca şi cum aş exista în acelaşi timp în două lumi.

Melanie nu prea face eforturi să ajungă la orgasm în timp ce fac dragoste, i se pare firesc să fie ea cea care-l satisface pe masculul-copil, şi nu viceversa. Cu Pru, totuşi, era altfel; femeia se străduia din greu, îi şoptea la ureche „aşteaptă" şi îşi rotea pelvisul în căutarea contactului ideal. Chiar şi atunci când nu mai putea s-o lungească şi o dădea în bară, împreunarea lor era mult mai flatantă. Amintindu-şi-o pe Pru în ipostaza asta, simte cum vinovăţia ce-l macină jos în stomac odată îl muscă crâncen, ca-n scena aia din *Fălci* când fata e trasă de rechin în adâncuri.

Apă. Rabbit n-are încredere în acest element, deşi micul lac maroniu, în formă de clepsidră, ale cărui unde se preling clipocind pe plaja cu nisip granulos din faţa vechii căsuţe de vară a Springerilor, din Pocono, pare prietenos şi blând, iar el înoată în fiecare zi, face câte o baie înainte de micul dejun, până să se scoale Janice, în timp ce bunica Springer, în halatul ei matlasat, se agită în jurul vechii sobe cu petrol să fiarbă cafeaua de dimineaţă. În zilele lucrătoare, când nu e prea multă lume prin preajmă, traversează plaja aspră de nisip importat, înfăşurat într-un prosop de plajă, şi, după o privire scurtă aruncată la stânga şi la dreapta, spre căsuţele care o flanchează pe-a lor, în spate, printre pini, se bagă în apă în pielea goală. Ce lux! Simte o îmbrăţişare răcoroasă, argintie, acolo jos, între picioare. Ţânţarii care roiesc în cerc aproape de suprafaţa apei se împrăştie şi se readună când înaintează împroşcându-i cu stropi, despicând masa de lichid încremenită, încreţind-o cu vălurele ce se propagă spre malul mâlos şi rădăcinos situat la o distanţă ca de câteva străzi. O peliculă de ceaţă atârnă vizibil pe întinderea lacului la orele mici ale dimineţii. N-a fost niciodată un maniac al sculatului cu noaptea-n cap, dar acum înţelege avantajul acestui lucru, intri *în* zi de la început, până să apuce să se scurgă şi să te scurgi odată cu ea. Pelicula de pâclă are gustul serii răcoroase, al prospeţimii nepoluate într-o lume ce se trezeşte odată cu el. În copilărie, Rabbit n-a mers niciodată vara în vreo tabără, poate Nelson are dreptate când spune că erau prea săraci, nu s-au gândit niciodată la asta. Trotuarele fierbinţi, crăpate şi terenurile de joacă prăfuite din Mt. Judge însemnau vara pentru el, iar cele câteva excursii la Jersey Shore pe care le-au organizat părinţii lui îi rămân în amintire aproape ca o tortură, cu ceasurile petrecute pe şosele înguste în vechiul lor Model A, iar apoi în Chevy-ul maroniu, de culoarea mâlului, cu soră-sa şi maică-sa, care adăugau la arşiţa verii vaporii exasperării lor feminine, cu papsi aplecat deasupra volanului, cu ceafa transpirată, jigărită şi pistruiată, în timp ce orăşelele New Jersey-ului îi păreau imitaţii distorsionate ale propriului său oraş, ale propriei sale vieţi, de care i se făcea dor după un ceas. Oraşele îi demonstrau unul după altul, amorţite, că are o viaţă de nimic, brutal copiată de milioanele de locuitori din aşezările unde casele, verandele şi copacii îşi imitau suratele din Mt. Judge şi hrăneau iluziile altor băieţei, cum că sufletele lor sunt buricul pământului, importante şi îndrăgite de-o forţă invizibilă. Se uita la fetiţele de pe trotuarele pe lângă care treceau cu maşina, întrebându-se pe care din ele o va lua de nevastă, fiindcă ideea lui despre destin era să se mute şi să se însoare cu o fată din alt oraş. Când se apropiau de Shore, traficul devenea tot mai intens, mai sălbatic, mai cu fason de metropolă. Maşinile, maşinile întotdeauna i s-au părut, cu strălucirea şi cu emanaţiile lor, nemiloase. Apoi, în cele din urmă, soseau în mijlocul unei situaţii scandaloase – cu parcarea ticsită, cu veşnicul mitocan care se îngrijea de vestiar –, petreceau câteva ceasuri pompoase pe plaja străină, al cărei nisip uscat le frigea tălpile şi îi zgâria între picioare, şi ale cărei margini ude, în locurile de unde marea se retrăsese, aveau un nesfârşit miros de mortăciune, un miros de moarte nemărginită. Fiecare scoică pe care-o găseau împrăştia vag duhoarea asta înspăimântătoare. Când îşi vedea părinţii în costume de baie, îl treceau fiori. Maică-sa nu părea obscen de grasă ca alte mame, ci osoasă, longilină şi pietroasă, iar când se ridica în picioare să-i cheme pe el sau pe micuţa Mim din înghesuiala suspectă de necunoscuţi sau de lângă murmurul periculos al curenţilor marini, ziceai că dă din braţe ca din nişte aripi fără pene. Pe-atunci nu era Rabbit, îl strigau „Hassy! Hassy! "Cât despre taică-său, acolo unde-i era întotdeauna acoperită de hainele de lucru, pielea îi părea dureros de albă. Îl iubea pe taică-său în secret pentru albeaţa lui, ca un fel de comoară; în vestiarul de pe plajă, el şi papsi se schimbau rapid, fără să se uite unul la celălalt, iar la sfârşitul zilei se schimbau din nou. Drumul înapoi spre districtul Diamond era mereu destul de lung cât să-nceapă să-i usture arsurile. El şi Mim se apucau să-şi tragă câte o

leapşă doar ca să-l audă fiecare pe celălalt ţipând şi să mai alunge din plictiseala zilei pierdute, pe care ar fi putut-o petrece în intrigile fertile şi cu anturajul desăvârşit pe terenul de joacă din Mt. Judge.

În amintirile lui despre aceste escapade i se pare că urcă întotdeauna spre ocean ca spre un uriaş munte albastru. Câteodată, noaptea, până să adoarmă, o aude pe maică-sa strigându-l cu glas şuierat, „Hassy “. Acum, că-i bogat, îşi dă seama că acelea erau escapadele săracilor, terminate cu arsuri solare şi indigestie. Lui papsi îi plăceau plăcinta de crabi şi stridiile coapte, dar de fiecare dată când le mânca vomita. Când Fordul Model A era parcat în garaj şi micuţa Mim era culcată în pătuţul ei, Harry îl auzea pe taică-său vomitând într-un colţ îndepărtat al curţii. Nu se plângea niciodată de vomitat sau de muncă, nu erau decât nişte chestii pe care trebuia să le faci vrând-nevrând, pe una din ele ceva mai des decât pe cealaltă.

Deci, ca un necunoscător al locurilor de vacanţă, Rabbit venise la căsuţa asta pe care Fred Springer o cumpărase destul de târziu în viaţă, după ce franciza Toyota făcuse din el ceva mai mult decât un dealer de maşini vândute la mâna a doua, după ce unicul copil îi crescuse şi se căsătorise. Harry şi Janice veneau aici doar în vizite de-o săptămână. Spaţiul era prea strâmt, apăreau fricţiunile, iar Nelson se plictisea şi se îmbolnăvea după o zi-două. N-aveai nimic de făcut în afară de-o vizită la Cascadele Bushkill, să urci şi să cobori treptele alea şi să admiri ferigile.

Când bătrânul Springer a murit, Harry a devenit stăpânul acestei căsuţe şi, în sfârşit, a înţeles că natura nu-i doar o chestie care se iţeşte prin crăpăturile de pe trotuar şi care-i ţine pe fermieri prizonieri la coada vacii, ci e un elixir, un lux care poate fi cumpărat, înconjurat cu un gard şi păstrat în stare pură pentru cei norocoşi, într-o epocă impură. Nu-i vorba că această căsuţă cu cinci camere şi cu acoperiş de şindrilă închisă la culoare, pe care bunica Springer o închiriază tot anul, cu excepţia celor trei săptămâni din august, luând caimacul de Ziua Muncii şi închiriind-o până hăt în sezonul de vânătoare, pe cât posibil, s-ar compara în vreun fel cu reşedinţele cu fronton, cu pensiunile şi hotelurile turistice care-s peste tot în jur, ba demolate, ba reamenajate de către investitori; însă are doi acri de pădure în spatele ei şi un debarcader şi-o barcă a ei, şi-i oferă lui Harry posibilitatea unei vieţi trăite selectiv, la fel cum cineva alege mâncarea dintr-un meniu sau scoate un anumit fruct dintr-un castron. Aici, în Pocono, mâncarea, exerciţiul fizic şi somnul, nemaifiind înghesuite în orele de început şi sfârşit ale zilei, se dilată, căpătând o importanţă grandioasă. Simte plutind în aer aroma de cafea proaspătă când se întoarce, încă ud, de la înot; sărutul ceţii de dimineaţă printr-o plasă ruginită de la fereastră; priveliştea de zi cu zi a lui Janice cu picioarele goale, bronzate, purtând acelaşi şort şi un tricou negru de copii; gaiţa care ţopăie pe balustrada verandei; pietroiul neted, cu striaţii roz, care ţine închisă uşa de la etaj, cu zăvorul stricat; până şi atingerea solului clisos, plin de rădăcini, şi a stufului pe locul de unde au fost tăiate bârnele noi de cedru pentru debarcader: simte că iubeşte fiecare fenomen în parte şi, nu pentru prima oară în viaţă, încearcă să se armonizeze cu lucrurile simple, întreţesute, care îl susţin, care au fost ţesute în făptură lui de la naştere. Trebuie să existe un trai plăcut.

Se delectează cu gin şi cu gustări. Înoată şi o ascultă pe bunica Springer cum se lasă copleşită de amintiri la cafeluţa de dimineaţă, şi în fiecare zi se duce cu Janice în sat, să facă cumpărături. Serile joacă pinacle în trei la lumina violentă a lămpii cu picior. Lumina este violentă fiindcă atunci când a venit aici prima oară aprindeau lămpi cu kerosen, cu nişte conuri interioare fragile, de jar luminescent, şi mergeau la culcare de cum se lăsa întunericul, în ţârâit de greieri. Nu-i place să pescuiască şi nici să joace tenis făcând pereche cu Janice contra unuia dintre celelalte cupluri care au acces la terenul comun al locatarilor de pe marginea lacului, un dreptunghi de argilă situat între pini, cu marginile ninse de ace maro, înconjurat de o plasă de sârmă ce atârnă ca rufele ude. Janice joacă tenis în fiecare zi la Flying Eagle, iar pe lângă graţia ei eficientă el se simte greoi şi nelalocul lui. Mingea sare spre el cu o viteză pe care racheta lui n-o poate egala. Tricoul ei negru are inscripţionat cu litere tridimensionale, spălăcite, cuvântul *Phillies*\e un tricou pe care el i l-a cumpărat lui Nelson într-una din excursiile lor la stadionul echipei Veterans. Băiatul l-a lăsat acasă când a plecat la Universitatea Kent, iar Janice, în zburdălnicia ei de fată ajunsă la vârstă mijlocie, l-a găsit şi l-a umflat. E tipic cum au evoluat lucrurile: pentru el, maturizarea puştiului înseamnă o ameninţare şi o tragedie, iar pentru ea, o scuză să-i fure un tricou. Nu că i-ar mai veni lui Nelson. Ei îi vine ca turnat; o simte lângă el, în

afara razei vizuale, mai agilă şi mai liberă decât el, în pielea ei de fată între două vârste, negricioasă, cu mijlocul îngroşat, cu părul tuns scurt şi cu breton. Mingea trimisă de racheta ei descrie un arc constant, în timp ce el ba o loveşte prea tare, ba, încercând s-o „mângâie “, după cum îl sfătuieşte ea, o trimite anemic în fileu.

— Harry, nu încerca s-o *ghidezi,* îl sfătuieşte ea. Ţine-ţi genunchii îndoiţi. Îndreaptă-ţi şoldul către plasă.

A luat o mulţime de lecţii. În ultimul deceniu a învăţat mai multe decât el.

Ce-a făcut, se întreabă el în timp ce aşteaptă serviciul adversarului, cu viaţa lui, din care s-a scurs deja mai mult de jumătate? A fost un băiat bun în ochii maică-sii, apoi un băiat bun pentru galeria de la meciurile de baschet, un băiat bun în ochii lui Tothero, bătrânul lui antrenor, care a văzut în Rabbit ceva special. Şi Ruth a văzut ceva special la el, deşi ea l-a văzut pe cale să se stingă. Un timp Harry a rezistat ferm în faţa morţii, apoi a cedat şi s-a dus să muncească. Acum morţii s-au înmulţit până într-atât, încât pentru cei care mai sunt vii în jurul lui simte un soi de camaraderie a supravieţuitorilor. Îi iubeşte pe aceşti oameni, închişi alături de el între liniile terenului de tenis. Ed şi Loretta; el e din Easton şi lucrează ca furnizor de instalaţii electrice, cu specializarea în instalaţii computerizate. Harry adoră coroanele copacilor de deasupra lor şi siniliul cerului de august de deasupra lor. Ce ştie el? El nu citeşte niciodată o carte, doar ziarul, să aibă şi el ceva de zis lumii, şi atunci, numai articole de interes general, de exemplu, încotro o apucă Şahul şi cât de bolnav e în realitate, şi despre doctorul ăla din Baltimore. Iubeşte natura, deşi nu ştie cum se numeşte mai nimic în jur. Ăştia or fi pini, molizi sau brazi? Iubeşte banii, deşi nu pricepe cum ajung la el sau cum i se scurg printre degete. Iubeşte oamenii, nu se plânge de burţile lor şi de cefele roşii, groase, se ruşinează de subiectul de discuţie de după meci, indiferent de meci. Ce bine ne pricepem să reducem viaţa la nişte nimicuri! Totuşi, ce lucru minunat e creierul, nu se poate fabrica o astfel de maşină, deşi unele din calculatoarele de care vorbea Ed umplu camere întregi; iar trupul poate executa o mie de chestii, nu-i nicio fabrică pe lumea asta care să-i poată reproduce mişcarea. Îi plăcea să şi-o pună, deşi acum din ce în ce mai mult îşi doreşte doar să se gândească la asta şi să-i lase pe tineri să-şi facă de cap, să-şi dea întâlnire în baruri şi-n maşini, e uimitor cât de mulţi tineri sunt în ziua de azi, e destul să se plimbe pe stradă sau să se aşeze la o coadă la cinema ca să i se pară adesea că-i cel mai bătrân tip din jur. Seara, când e cu Janice şi ea are nevoie de-o ciocăneală să adoarmă, încearcă să se gândească la ceva care să-l excite şi cam rămâne în pană de inspiraţie; ultima fantasmă care dă roade e-o femeie în patru labe, futută pe la spate de un tip, în timp ce i-o ia în gură altuia. Nu-i este prea clar dacă el e cel care i-o trage sau e cel luat în gură, se uită la toţi trei din afară, de parcă ar fi proiectaţi pe ecranul unuia din cinematografele alea de pe Weiser, cu titluri gen *Fetele din harem* sau *Până la capăt*, iar senzaţiile trăite de femeie i se par mai apropiate decât cele ale bărbatului, să ţii în gură cariciul ca pe un dovlecel umed, plus celălalt, dincolo, huţa-huţa, huţa-huţa, într-un fel de penitenţă totală. Câteodată spune câteva cuvinte de rugă seara, dar între el şi Dumnezeu pare să predomine un armistiţiu încrâncenat.

Se apucă de alergat. În pădure, pe vechile drumuri forestiere şi pe cărările folosite la călărit, accelerează greoi, la început în tenişii portocalii din pricina prafului argilos, apoi în pantofii de sport Nike aurii-albaştri cumpăraţi de la un magazin de articole sportive din Stroudsburg special pentru asta, pantofi de jogging cu tălpile ridicate la vârf şi la călcâi, tălpi ale căror inele elastice, ca nişte crampoane plate, îl saltă cu putere în timp ce aleargă din ce în ce mai uşor, mai rapid şi mai tăcut. La început îşi simte greutatea ca pe-o povară ucigătoare înfăşurată în jurul inimii şi plămânilor, iar muşchii coapselor îl dor dimineaţa, de se clatină pe picioare când se dă jos din pat şi râde mirat. Pe zi ce trece însă, alergatul după cină, pe răcoarea înserării, când lumina n-a pălit încă de tot în pădure, îi obişnuieşte corpul cu această nouă solicitare, picioarele i se întăresc, greutatea pare să i se reducă, pieptul i se oxigenează mai bine, crenguţele îi zboară pe lângă urechi parcă înaripate, iar el parcurge distanţe tot mai mari, în cele din urmă reuşeşte să parcurgă doi kilometri şi jumătate în timpul în care se scurge nisipul din clepsidră, şi se opreşte la poarta unui vechi domeniu ce-i barează drumul. Localnicii îi zic Castelul de Carbon. Domeniul a fost pus pe picioare de un baron al cărbunelui din Scranton şi acum e rar folosit de moştenitorii lui răspândiţi în cele patru zări şi tot mai puţini la număr, cu piscina secată, terenurile de tenis năpădite de bălării şi lumina tăiată. Ochii de sticlă ai capetelor de căprioară împăiate din cabana

de vânătoare se holbează printre pânzele de păianjen; reşedinţa principală, cu acoperişul lui abrupt, de ardezie, are ferestrele romboidale acoperite cu scânduri bătute în cuie, deşi, povestesc localnicii, acum vreo zece ani unul din nepoţi a încercat să facă aici o comunitate de hipioţi. Cică tinerii ar fi vandalizat locul şi au vândut tot ce au putut clinti din loc, inclusiv cei doi brontozauri de bronz care străjuiau intrarea principală, emblemele Epocii Cărbunelui. Porţile masive de fier ale Castelului de Carbon sunt ferecate cu un lanţ dublu şi lacăt. Rabbit atinge metalul prohibitiv, trage adânc aer în piept vreme de-o secundă încremenită, în timp ce lumea pare să-şi continue goana, să se reverse în tremurul picioarelor sale, apoi se întoarce şi aleargă înapoi, lăsându-şi mintea să zburde aiurea, să dea uitării trupul ostenit. La un moment dat iese în câmp deschis, cândva aici era o fâneaţă, acum împestriţată de cedri şi ciulini, unde rândunelele se lansează în picaj şi îşi schimbă ameţitor de iute direcţia, prinzând din zbor insectele reînsufleţite de umezeala serii. Ca şi aceste rândunele, Rabbit, cu licărul albastru-auriu al noilor săi pantofi de sport, aproape că zboară Iară să atingă pământul, deasupra morţilor. Morţii se zgâiesc în sus. Mami şi papsi zac din nou împreună, ca în toţi anii aceia, în patul cu arcurile lăsate, cumpărat la mâna a doua în timpul Marii Crize, pe care nu s-au îndurat să-l înlocuiască, deşi scârţâia ca o tricicletă lăsată afară în ploaie şi era atât de scurt, că lui papsi îi ieşeau picioarele de sub pătură. Picioare albe ca zăpada, care, în cele din urmă, s-au pătat şi au ajuns brăzdate de vinişoare: dacă ar fi făcut sport, ar fi trăit mai mult. Acolo jos, Tothero e numai ochi, ochi cât cepele, holbându-se din capul lui strâmb în timp ce limba umflată îşi caută disperată cuvintele. Fred Springer, care l-a aşezat pe Harry acolo unde e, îl încurajează de zor, cocoşat, cu o grimasă de jucător de pocher, îi face vânt la spate de-l doare. Skeeter, despre care decupajul pretindea că a tras primul în caraliii din Philly, deşi erau vreo douăzeci în curte şi pe coridoare, iar în clădirea sectanţilor erau doar câteva femei însărcinate şi câţiva copii, Skeeter cel negru ca pământul întoarce capul. Fâneaţa se termină, iar Harry pătrunde într-un tunel, se întunecă, acele de brad sunt ca un covor, nu scoate niciun zvon, indienii se mişcau fără să scoată cel mai mic zgomot printre copacii nesfârşiţi, unde o singură crenguţă ruptă însemna moartea, istovit, nu-şi poate controla picioarele exact, i se zbat aiurea pe cărarea capitonată, ca pistoanele unei maşinării slăbite, ale cărei angrenaje şi îmbinări s-au tocit din cauza gradului de uzură. Becky, o simplă sămânţă sădită întru odihna veşnică, Jill, un puiet palid, ferit de soare, şi le închipuie atârnând în ţărână ca stelele pe cer, iar în spatele lor se află miriade, rase întregi de suflete, ca de pildă cambodgienii, care au plutit spre moarte. Păşeşte peste toţi aceştia, sunt de-o tenacitate impresionantă, îl aclamă, simte că-i ard plămânii, îl doare inima, el e doar o membrană prelevată de la cohortele de răposaţi, fibrele lor delicate îi mângâie gleznele, iubeşte pământul, n-o să facă niciodată greşeala lor, să moară.

Pe ultimii treizeci de metri, pe cărarea ce duce spre veranda înclinată, Rabbit sprintează. Deschide uşa de plasă şi simte cum saltă sub el scândurile duşumelei uscate ca iasca. Abajururile de sticlă lăptoasa ale vechilor lămpi de kerosen, tot mai preţioase ca antichităţi, tremură, ca şi geamurile vitrinei de acasă, din Joseph Street. Janice apare din bucătărie în picioarele goale şi-i spune:

— Harry, eşti roşu ca racul.

— Mă. Simt. Foarte bine.

— Stai jos. Pentru Dumnezeu, de ce te antrenezi?

— Pentru marea întrecere, răspunde el gâfâind. E minunat. Să-ţi testezi. Limitele.

— După mine, împingi lucrurile prea departe. Eu şi mama am crezut că te-ai rătăcit. Vrem să jucăm pinacle.

— Trebuie să fac un duş. Problema cu joggingul. E că transpiri ca naiba.

— Tot nu-nţeleg ce vrei să demonstrezi.

În tricoul ăla cu Phillies arată ca Nelson cel de pe vremea când n-avea nevoie să se bărbierească.

— Acum ori niciodată, răspunde el, cu creierul inundat de sângele fanteziei. Sunt unii care vor să-mi vină de hac. Pot să mă predau. Sau să lupt.

— *Cine* vrea să-ţi vină de hac? — Ar trebui să ştii. Tu l-ai ouat.

Aici apa caldă curge dintr-un boiler şi câteva minute e fierbinte, după care se răceşte cu viteza luminii. Lui Harry îi dă prin cap că o metodă bună de-a ucide pe cineva ar fi să opreşti apa rece

când respectivul e sub duş. Iese bâţâindu-se până să se termine apa caldă, admiră urmele ude ale picioarelor lui imense pe podeaua goală din scânduri de pin a etajului în formă de mansardă şi se gândeşte la fiică-sa, cu picioarele în sandalele alea cu talpă ortopedică din plută. Cu picioarele ei lungi şi albe şi cu chipul rotund, calm, luceşte ca un strigoi, dar, spre deosebire de morţi, se bucură împreună cu el de scoarţa acestei planete, îi respiră aerul, se scufundă în apa ei, se mută dintr-un element într-altul şi creşte. Intră în dormitorul pe care-l împarte cu Janice şi se îmbracă cu boxeri, o cămaşă cu model de aligator şi nişte blugi Levi's moi, toate spălate şi uscate la curăţătoria din spatele micuţei prăvălii din sat. Fiecare articol de îmbrăcăminte apretat îi pare o altă cărămidă a bunăstării lui, pe care o pune la locul ei. În timp ce se aşază pe pat să-şi tragă şosetele curate, o rază roşie a soarelui ce amurgeşte se strecoară printr-o gaură din perdeaua de pini şi-i cade ca un cuţit peste degetele de la picioare, bătăturile portocalii şi firicelele de păr dintre articulaţii şi unghiile semitransparente ca foiţele subţiri din ferestruicile de control ale furnalelor. Sunt picioare care au ajuns mai rău ca ale lui, la multe femei care poartă sandale de vară se vede că au degetele mici îndoite dizgraţios de anii cât au purtat pantof cu toc înalt, iar degetul mare îl au încălecat, aşa că încheietura le iese în afară ca un os rupt. Slavă Domnului că, fiind bărbat, lui nu i s-a întâmplat aşa ceva. Şi nici lui Cindy Murkett, dacă stai să te gândeşti: are degetele de la picioare aliniate unul lângă altul ca nişte bomboane într-o cutie. Futu-i. Păcăliciul ăla de Webb, ce baftă pe el. Şi totuşi. E bine să fii în viaţă. Harry coboară şi adaugă un al patrulea element la fericirea lui; aprinde focul. Isteaţă, în pas cu timpul, bunica Springer a cumpărat o nouă sobă de lemne. Ţeava de evacuare de-un negru strălucitor pătrunde elegant în vechiul şemineu afumat, din pietroaie urâte. Bătrânul Springer instalase un sistem de încălzire electrică pe sub pardoseală când căsuţa a fost conectată la reţeaua electrică, dar văduva lui nu se îndură să dea bani pe folosirea lui, deşi în august nopţile deja aduc până-n casă aerul rece din jurul lacului. Soba provine din Taiwan şi e curată ca o tigaie, abia a fost instalată astă-vară. Harry pune câteva surcele găsite în jurul căsuţei pe-o pagină de sport din ziarul *Philadelphia Bulletin* făcută ghemotoc şi se uită la ele cum se aprind, se uită cum iau foc şi se înnegresc cuvintele EAGLES GATA DE ACŢIUNE, literele se albesc în scrumul flambat; apoi adaugă nişte bucăţi de lemn de cireş rindeluite în formă de semilună, pe care un producător local de mobilă le vinde la grămadă în faţa fabricii. Focul salută întunericul în timp ce Janice şi maică-sa, terminând de spălat vasele, intră şi scot pachetul de cărţi pentru pinacle.

În timp ce face cărţile, bunica Springer spune în acelaşi ritm în care împarte cărţile de joc:

— Discutam cu Janice, serios, nu credem că-i un lucru-nţelept să alergi aşa mult la vârsta ta.

— Exact asta-i vârsta potrivită. A sosit vremea să-ncep să am grijă de mine, până acum am căpătat totul pe de-a moaca.

— Mama zice că mai întâi ar trebui să-ţi verifici inima, spune Janice.

Şi-a pus un pulover şi blugii, dar a rămas în picioarele goale. El se uită pe furiş sub masă. Degetele ei de la picioare sunt destul de drepte. Nu s-au strâmbat prea tare. Sunt osoase, bronzate şi băieţoase. Îi place că aici, în Pocono, ea arată atât de des ca un băiat. Tovarăşul lui de joacă. Se simte ca un copil rămas peste noapte la tovarăşul lui de joacă.

— Lui taică-tău, ştii, îi reaminteşte bunica Springer, de la inimă i s-a tras.

— De ani de zile suferea de mai multe chestii, spune Harry. Avea şaptezeci de ani. Era pregătit sufleteşte.

— S-ar putea să nu mai gândeşti aşa când o să-ţi vină rândul.

— Mă tot gândesc în ultimul timp la morţii pe care i-am cunoscut, spune Harry studiindu-şi cărţile.

As, zece, popă, valet de pică, dar nu şi damă. Deci nici pinacle. Nicio suită. N-are patru de o culoare. Doar o grămadă de trefle de valoare mică.

— Pas.

— Pas, anunţă şi Janice.

— Merg eu la douăzeci şi unu, oftează bunica Springer şi pune pe masă o suită de caro, plus nouarul şi dama de pică, să meargă cu valetul.

— *Mamma mia*, exclamă Harry, ce mână!

— La care morţi, Harry? îl întreabă Janice.

Îi este teamă că o să se refere la Becky. El se gândeşte însă foarte rar la copila lor moartă şi,

când o face, o face cu plăcere, ca la soarele ce se-arată doar un pic într-o zi de iarnă, după ninsoarea de peste noapte, deşi a chemat-o şi June.

— Ei, cel mai adesea la papsi şi la mami. Mă-ntreb dacă ne privesc de-acolo de sus. O bună parte din viaţă te dai peste cap ca să atragi atenţia părinţilor; pare straniu că ne continuăm viaţa fără ei. Vreau să zic, cui îi mai pasă de tine-acum?

— Sunt destui cărora să le pese, răspunde Janice, cu o seriozitate neconvingătoare.

— Tu nu ştii cum e, zice el. Tu o mai ai pe mama.

— Doar pentru puţin timp, spune Bessie jucând un as de treflă.

Adunând levata cu o mişcare expertă a mâinii, decretează:

— Taică-tău a fost un muncitor bun, nu-şi dădea aere, dar pe maică-ta, trebuie să recunosc, n-am putut s-o sufăr niciodată. Avea o limbă ascuţită într-un corp dezgustător.

— Mamă, Harry şi-a iubit mama.

Bessie trânteşte pe masă asul de cupă.

— Păi, îmi închipui că-i normal şi-aşa se cuvine, cel puţin aşa se spune, ca băieţii să-şi iubească mama. Şi totuşi, îmi era milă de el când trăia ea. Îl îndemna să aibă o părere excesiv de bună despre sine, fără să-i poată oferi un reazem în viaţă, aşa cum ţi-am oferit ţie eu şi Fred.

Vorbeşte despre Harry de parcă şi el ar fi mort.

— Încă-s aici, să ştii, o anunţă el, punând pe masă cupa cea mai mică.

Bessie îşi subţiază buzele şi chipul i se umflă puţin în timp ce-şi priveşte lung cărţile cu ochii ei negri.

— Ştiu că încă eşti aici. Nu spun vreun lucru pe care mi-ar fi jenă să ţi-l spun în faţă. Maică-ta a fost o femeie necăjită, care a provocat o mulţime de nenorociri. Tu şi cu Janice, la început de drum, n-aţi fi avut atâtea necazuri dacă n-ar fi fost Mary Angstrom, iar asta-i valabil şi pentru ce s-a întâmplat acum zece ani. Prea se credea formidabilă.

Bunica afişează expresia aia fanatică, fermă, pe care o au femeile când se urăsc una pe alta. Lui mami nici Bessie Springer nu i se părea aşa de formidabilă – *o mică parvenită măritată cu escrocul ăla, o femeie care n-are minte nici cât să ungă cratiţa cu ulei, în coşmelia aia de casa de pe Joseph Street, cu ifosele ei. Familia Koerner era neam de ţărănoi, dar nu ţărani adevăraţi, ci de-ăia de pe dealuri.*

— Dar, mamă, mama lui Harry era căzută la pat la data când a ars casa. Era pe ducă.

— Nu chiar atât de pe ducă încât să nu mai toarne gaz pe foc până să se săvârşească. Dacă v-ar fi lăsat pe voi doi să vă vedeţi de treaba voastră cu cei din jurul vostru, nu s-ar mai fi ajuns la despărţire şi la atâta suferinţă. A purtat râcă familiei Koerner de la bun început. Am cunoscut-o pe vremea când o chema Mary Renninger, în vechea şcoală Thad Stevens, înainte să se construiască liceul nou pe locul fostei ferme Morris, era cu doi ani mai mare ca mine şi încă de pe-atunci se credea formidabilă. Familia Renninger, vezi Doamne, nu era de la tară, ei erau din Brewer şi aveau mentalitatea aia de mahala, nici cu prăjina nu le ajungeai la nas. Era prea lungană ca fată şi plesneau pantalonii pe ea. Soră-ta, Harry, de la taică-tău a moştenit trăsăturile alea frumoase. Se spune că bunicu-tău a fost unul dintre suedezii ăia foarte blonzi, de meserie zidar.

Dă cu degetul mare în masă punând asul de caro.

— N-ai voie să ieşi cu un atu decât după a treia levată, îi reaminteşte Harry.

— Ah, ce prostie.

Îşi retrage asul şi se holbează la cărţi prin ochelarii pe care şi i-a cumpărat recent şi care nu-i vin deloc bine, deşi sunt în genul la modă – cu rame albastre, masive, prinse jos de braţele în formă de S şi cu un soi de continuare falsă a sprâncenelor, încrustată cu argintiu. Nici măcar nu sunt comozi, tot timpul trebuie să-i împingă în sus pe năsucul ei rotund.

Atât de tare se chinuieşte să aleagă o carte, încât Harry îi reaminteşte:

— Nu-ţi trebuie decât un punct ca să licitezi. Deja ai câştigat.

— Mda, păi… fă tot ce poţi cât încă poţi, vorba lui Fred.

Îşi desface cărţile evantai.

— Aha. Mi s-a părut mie că am încă unul din ăştia.

Pune jos un al doilea as de treflă.

Dar Janice iese cu un atu. Ia levata şi spune:

— Îmi pare rău, mamă. N-am avut decât o singură treflă, n-aveai de unde să ştii.

— Am presimţit eu că aşa o să se-ntâmple de-ndată ce-am pus jos asul ăla. Am avut o premoniţie.

Harry râde; n-ai cum să n-o îndrăgeşti pe coana mare. Cazat cu aceste două femei, s-a mai înmuiat, e mai deschis, ca în copilărie, când a întrebat-o pe mami pe unde fac pipi doamnele.

— Mă întrebam câteodată, îi mărturiseşte el lui Bessie, dacă mami l-a înşelat vreodată pe papsi.

— Nu m-ar mira, zice ea cu buzele strânse, în timp ce Janice îşi adună aşii. Îl împunge pe Harry cu privirea; Vezi, dacă mă lăsai să joc asul de caro, nu câştiga.

— Bunico, îi spune el, nu poţi să câştigi chiar fiecare levată, nu fi aşa de lacomă. Ştiu că mami trebuie să fi fost sexy, uită-te doar la Mim.

— Ce mai ştii de soră-ta? îl întreabă bunica din politeţe, apoi se zgâieşte din nou la cărţi.

Umbra aruncată de rama ornată a ochelarilor îi brăzdează obrajii şi o face să pară mai bătrână, fleşcăită când nu se umflă cuprinsă de indignare.

— Mim o duce bine. Are un salon de înfrumuseţare în Las Vegas. Devine tot mai bogată.

— N-am crezut nici jumătate din zvonurile despre ea, rosteşte bunica cu un aer absent.

Acum Janice şi-a terminat aşii şi joacă un popă de pică contra asului pe care îşi închipuie că-l are Harry. De când s-a dat cu gaşca de vrăjitoare care joacă bridge şi tenis la Flying Eagle, Janice nu mai e aşa de moacă la jocul de cărţi ca înainte. Harry defosează asul aşteptat şi, aflându-se pe moment la cârma jocului, o întreabă pe bunica Springer:

— Ţi se pare că Nelson ar fi moştenit ceva de la maică-mea?

— Nimic, zice ea cu satisfacţie, tăindu-i triumfătoare decarul de pică cu un atu. Nicio fărâmă.

— Ce pot să fac pentru copilul ăsta? Întreabă cu glas tare.

Parcă prin el ar fi vorbit altcineva. Ceaţa se revarsă înăuntru prin plasa ferestrei.

— Să fii răbdător, îl sfătuieşte bunica, începând să scoată victorioasă atu după atu.

— Să fii mai atent, adaugă Janice.

— Slavă Domnului că se-ntoarce la facultate luna viitoare.

Tăcerea umple căsuţa aidoma aerului rece venit dinspre lac. Ţârâit de greieri.

— Amândouă ştiţi nişte chestii pe care eu nu le ştiu, le acuză el.

Ele nu neagă asta.

— Voi ce ziceţi de Melanie? Încearcă el marea cu degetul. Eu cred că-l deprimă pe copil.

— Cred că restu-s ale mele, îi anunţă bunica Springer, punând pe masă o suită de carouri mici.

— Harry, îi răspunde Janice. Nu Melanie e problema.

— Dacă vreţi să ştiţi ce cred eu, intervine bunica Springer atât de ferm încât amândoi îşi dau seama că vrea să schimbe subiectul, Melanie prea se simte la noi ca la ea acasă.

La televizor, îngerii lui Charlie îi urmăresc pe contrabandiştii de heroină într-un şir lung de automobile scumpe care derapează şi scrâşnesc, care plonjează prin nişte tarabe cu fructe şi nişte vitrine imense, pentru ca, în final, să se ciocnească pe rând una de alta, buşindu-şi barele de protecţie şi radiatoarele într-un formidabil punct culminant, filmat cu încetinitorul, de fiare îndoite, mişcare încremenită şi justiţie finală. Îngerul care a înlocuit-o în distribuţie pe Farrah Fawcett-Majors iese din Malibu-ul ei şifonat şi îşi dă părul pe spate: imaginea asta devine stop-cadru. Nelson râde cu triumfătoare empatie pentru toate maşinile alea de la Hollywood făcute praf. Pe urmă ritmul mai rapid şi volumul ceva mai tare al reclamelor inundă camera; o paletă proaspătă de lumină reflectată pictează feţele, bucălate, ca de clovn, ale lui Melanie şi Nelson, care stau pe vechea canapea cu tapiţeria gri, pufoasă, cu model şi se uită la televizorul aşezat unde l-au repoziţionat ei când au reamenajat livingul, adică pe locul fotoliului Barcalounger. Pe podea, sub picioarele lor cocoţate pe canapea, licăresc sticlele de bere; fuioare de fum dulceag pâlpâie policrom, de parcă fantomele îngerilor lui Charlie s-ar înălţa spre tavan.

— Mişto carambol, îşi dă Nelson cu părerea, ridicându-se cu greu şi bâjbâind să închidă televizorul.

— Mie mi s-a părut o tâmpenie, îl contrazice Melanie cu glasul ei vag cântat.

— Căcat! Ţie totul ţi se pare o tâmpenie, în afară de-ăla, cum îl cheamă, Kerchief.

— G.I. Gurdjieff[142].

Are un fel al ei, formal, de-a se retrage în zone intelectuale unde ştie că el n-are cum să ajungă. La Kent s-a lămurit că există tărâmuri reale pentru unii, dar nu şi pentru el – nu doar limbile pe care nu le cunoştea sau teoremele pe care nu le înţelegea, ci şi zonele volatile de cunoştinţe fără rost, de unde, totuşi, puteai sa te alegi cu ceva foloase. Melanie era mistică, nu mânca deloc carne şi nu se temea de nimic, zeii asiatici complicaţi, deşiraţi îi sugerau armonie. Îi lipsea acea furie împotriva limitelor, care devenise o componentă a personalităţii lui Nelson din clipa când a înţeles că n-o să crească mai înalt de un metru şaptezeci şi şapte, deşi taică-său avea un metru nouăzeci şi trei, sau probabil chiar mai devreme, de când a constatat că nu-i în stare să-şi ţină părinţii la un loc şi s-o salveze pe Jill, care ţinea morţiş să-şi distrugă viaţa, sau probabil şi mai devreme, din clipa când a privit cum oamenii mari, în costume şi rochii negre, se strâng în jurul unui coşciug alb, micuţ, cu mânere argintii şi ceva scânteietor în vopsea, şi-i spun că în el zace ceea ce-a fost surioara lui, născută şi apoi lăsată să moara fără ca cineva să-i fi cerut *lui* voie; nimeni nu i-a cerut părerea niciodată, aşa era lumea adulţilor, pur şi simplu îşi continua mersul dintotdeauna, iar Melanie era şi ea o parte a acestei lumi, acum îi rânjea satisfăcută din balonul de mister în care-i învăluită şi care-i dă puterea lăuntrică. Ar fi plăcut, dacă tot s-a ridicat în picioare, să ia de jos una din sticlele alea de bere şi s-o dilească pe Melanie în scăfârlia ei cu păr cârlionţat, iar ciotul din mână să i-l înfigă în obrajii durdulii, zâmbăreţi, în ochii ei mari, căprui, şi în buzele roşii, în calmul ei budist ironic şi implacabil. Se mulţumeşte să-i spună doar:

— Mă doare-n cur de numele lui tâmpit, tot un căcat e.

— Ar trebui să-l citeşti, îl sfătuieşte ea. E minunat.

— Îhî, şi ce spune?

Melanie cugetă fără să mai zâmbească.

— Nu-i uşor să rezumi totul într-o frază. Zice că există o a patra cale. În afară de calea yoghinului, a călugărului şi a fachirului.

— Aaa, super!

— Şi, dacă urmezi calea asta, ai să ajungi treaz, cum ar zice el.

— În loc de adormit?

— Îl preocupa foarte mult să înţeleagă cumva lumea, aşa cum e ea. Credea că noi toţi avem identităţi multiple.

— Vreau să ies în oraş, o anunţă el.

— Nelson, e zece noaptea.

— Am promis că s-ar putea mă-ntâlnesc cu Billy Fosnacht şi câţiva băieţi la Laid-Back.

Laid-Back e un nou bar din Brewer, la intersecţia dintre Weiser şi Pine, destinat tinerilor. Odinioară se numea Phoenix.

— Tu ieşi tot timpul cu Stavros şi mă laşi aici, să mor de plictiseală, o acuză el.

— Ai putea să-l citeşti pe Gurdjieff, zice ea şi chicoteşte. Şi oricum, n-am ieşit cu Charlie de mai mult de patru-cinci ori.

— Mda, în celelalte seri eşti la serviciu.

— Nu că *am face* ceva, Nelson. Ultima oară am stat şi ne-am uitat la televizor cu maică-sa. Ar trebui s-o vezi. Arată mai tânără decât el. Tot părul îi e negru.

Îşi atinge părul negru, sănătos, elastic.

— A fost nemaipomenită.

Nelson se îmbracă cu geaca denim pe care a cumpărat-o de la un magazin din Boulder specializat în hainele demodate purtate de muncitorii agricoli şi oieri. L-a costat de două ori cât una nouă.

— Am o mică afacere cu Billy. O să vină şi unul din ceilalţi ţipi. Tre' să mă duc.

— Pot să vin şi eu?

— Mâine lucrezi, nu-i aşa?

---

[142] Profesor de dansuri sacre şi mistic armean (1866? —1949).

— Ştii că nu-mi pasă de somn. Somnul înseamnă să cedezi în faţa trupului.

— Nu stau mult. Citeşte o carte de-a ta. Îi imită chicotitul.

— Când i-ai scris ultima oară lui Pru? îl întreabă Melanie. Nu ai răspuns la niciuna din ultimele ei scrisori.

Se înfurie din nou; geaca strâmtă şi chiar şi tapetul de pe pereţii camerei par să-l comprime, să-l facă tot mai mic.

— Cum pot să ţin pasul cu ea, că-mi scrie de două ori pe zi, băga-mi-aş, mai nasol ca un ziar. Dumnezeule mare, îmi spune ce temperatură are, ce-a mâncat, practic, până şi când se cacă…

Scrisorile sunt bătute la maşină, pe hârtie furată, cu antetul Universităţii Kent, pagină după pagină, fără nicio greşeală.

— Îşi închipuie că te interesează, îi spune Melanie pe un ton de reproş. E singură şi îngrijorată.

Nelson ridică glasul:

Ea e îngrijorată? De ce să fie îngrijorată? Uită-te la mine, stau aici şi fac frumos, şi te am, a dracu ce eşti, pe post de câine de pază, de nici măcar nu pot să ies în oraş la o bere.

— Du-te! Se simte cu musca pe căciulă.

— Pe cuvânt, i-am promis lui Billy; o să vină cu un tip a cărui soră are un 76 TR decapotabil, cu doar nouăzeci de mii de kilometri la bord.

— Du-te, repetă Melanie încetişor. O să-i scriu lui Pru şi o să-i explic că eşti prea ocupat.

— Prea ocupat, prea ocupat. Pentru cine mama naibii fac toate astea, dacă nu pentru fraiera de Pru?

— Nu ştiu, Nelson. Sincer, nu ştiu ce faci, şi nici pentru cine. Eu ştiu că mi-am găsit o slujbă, conform planului nostru, în timp ce tu n-ai făcut nimic altceva decât să-l forţezi pe bietul taică-tău să-ţi inventeze un loc de muncă.

— *Bietul* taică-meu! *Bietul* tata! Cine crezi că l-a pus acolo unde e? Cine crezi că-i proprietarul afacerii? Maică-mea şi bunică-mea sunt proprietarii, taică-meu e acolo doar de faţadă şi mai şi face o treabă de tot rahatul. Acum, că lui Charlie i s-a terminat benzina, nu mai au pe nimeni care să fie motivat sau creativ. Rudy şi Jake sunt nişte măscărici. Cu taică-meu, afacerea se duce de râpă; e de-a dreptul trist.

— Poţi să spui toate astea, Nelson, inclusiv că lui Charlie i s-a terminat benzina, chestie în care cred că eu sunt cea mai în măsură să mă pronunţ, dar tu unul nu mi-ai demonstrat cine ştie ce capacitate de a-ţi asuma nişte răspunderi.

Deşi aproape că-i vine să plângă din cauza frustrării şi a sentimentului de vinovăţie, i se pare că aude în „capacitatea de a-ţi asuma nişte răspunderi” o ripostă voită la menţionarea de către el a ideii de „creativ”. În faţa Metaniilor de pe glob întotdeauna o să i se împleticească limba în gură.

— Căcat, e tot ceea ce poate să mai spună.

— Ai o grămadă de *sentimente*, Nelson, îi reproşează ea. Dar sentimentele nu sunt acţiuni.

Îl fixează cu privirea, de parcă ar vrea să-l hipnotizeze, clipeşte o singură dată.

— Ah, Doamne, dar fac exact ce vreţi tu şi cu Pru.

— Ei, vezi, iată cum îţi lucrează mintea, pui totul în cârca celorlalţi. Noi n-am *vrut să faci* ceva anume, am vrut doar să te comporţi ca un adult. Nu păreai să faci treaba asta acolo, aşa că te-ai întors aici ca să revii cu picioarele pe pământ. Nu bag de seamă să-ţi fi reuşit mişcarea.

Când clipeşte din ochi aşa de des, zici că are un cap de păpuşă, gol pe dinăuntru. Numai bun de zdrobit.

— Charlie, îi povesteşte Melanie, zice că eşti prea agitat ca să fii un bun vânzător: când intră oamenii în salon, îi sperii cu moaca ta.

— Îi sperie nenorocitele alea de maşini japoneze ţipătoare, care costă o avere din cauza yenului de tot căcatul. Eu unul n-aş cumpăra una şi nu văd de ce le-ar cumpăra altcineva. Detroitul e de vină. Detroitul ne-a dezamăgit pe toţi, sunt milioane de oameni a căror slujbă depinde de relansarea Detroitului cu un model de maşină ca lumea şi căcănarii n-o să-l facă.

— Nu mai înjura atâta, Nelson. Nu mă impresionezi.

În timp ce se zgâieşte întruna la el, globii ei oculari îi arată destul de multă albeaţă; lui îi vin în minte sânii ei, tot nişte sfere abundente, albe, şi nu vrea să ajungă cu cearta asta prea departe, astfel încât ea să nu-l mai aline în pat. Nici măcar nu l-a luat în gură, însă pune pariu că lui

Charlie îi cântă la flaut, numai aşa reuşesc băbălăii ăştia să mai înalţe zmeul. Zâmbind cu zâmbetul ei de Buddha cu capul gol pe dinăuntru, Melanie îi spune:

— Du-te şi te joacă cu ceilalţi băieţei, eu o să rămân aici şi-o să-i scriu lui Pru. N-o să-i pomenesc c-ai făcut-o fraieră. Dar încep să mă satur, Nelson, să te tot acopăr.

— Păi, ce, te-a rugat cineva? Şi tu te-alegi cu ceva din treaba asta.

În Colorado ea s-a culcat cu un bărbat însurat, care era şi partener al jigodiei pentru care se angajase Nelson să lucreze pe timpul verii, la construirea de case pentru două familii în patria schiului. Nevasta tipului a început să guiţe, deşi nici ea nu era uşă de biserică, iar celălalt tip cu care se întâlnea Melanie se visa mare furnizor de cocaină pentru grangurii din Aspen, dar îi lipseau sângele-rece şi pilele şi părea c-o să ajungă sau la închisoare, sau cu grădiniţa de flori pe piept, în funcţie de care avea să-i fie primul pas greşit. Pe tip îl chema Roger, iar lui Nelson îi plăcea pentru felul lui de-a se strecura ca un copoi galben, deşirat, care ştie că o să încaseze un şut. Roger a fost cel care i-a iniţiat în deltaplanorism, Melanie era prea prudentă, dar Pru, în mod surprinzător, a vrut să încerce, glumind că ăsta ar putea fi un mod de-a scăpa de toate problemele. Cu feţişoara atât de subţire în casca de protecţie albă, mare, care se închiria la baza Highlands, sus pe Golden Horn, în secunda de dinaintea lansării în spaţiul uluitor de tăcut, l-a privit pieziş, tăios, estimativ ca atunci când s-a hotărât să se culce cu el pentru întâia oară, în apartamentul ei micuţ din blocul-turn cu aspect de fabrică, din Stow, a cărui fereastră mare dădea spre o parcare. Mai întâi a cunoscut-o pe Melanie la un curs de geografia religiilor pe care l-au urmat amândoi: şintoismul, şamanismul, jainismul, tot felul de superstiţii antice care prosperau, conform hărţilor, în porţiuni suprapuse, ca petele unei boli infecţioase, iar în unele cazuri chiar se răspândeau pe arii mai largi, atât de disperată era lumea. Pru nu era studentă, ci dactilografa la secretariatul din Rockwell Hali; Melanie o cunoscuse în timpul unei campanii a Ligii Studenţilor pentru un Kent Democratic care urmărea să creeze nemulţumire în sânul angajaţilor universităţii, în special al secretarelor. Majoritatea prieteniilor de genul ăsta se ofileau odată cu apariţia unei cauze noi, dar Pru a menţinut relaţia. Îi lipsea ceva. Pe Nelson l-a atras zâmbetul ei pieziş, ranchiunos, de parcă şi ei i-ar fi venit greu să-şi dea sufletul pe faţă, nu ca puştii ăştia de bani gata, care din faţa televizorului au trecut direct în sala de curs, fără să aibă vreun contact cu lumea de-afară, care să le mai pună lacăt gurii. Şi i-au plăcut şi mâinile ei puternice, lungi, de dactilografa, ca ale bunicii Angstrom. Îşi luase cu ea Remingtonul portabil în speranţa că-şi va găsi ceva de lucru pe cont propriu, aşa că-şi bătea la maşină scrisorile, povestindu-i la ce oră se culcă şi la ce oră se scoală, când îi vine să vomite, pe când el trebuia să-i răspundă cu scrisul lui de mână pe care-l urăşte, că arată ca mâzgălitura unui copil. Perfecţiunea fluentă a torentului ei de scrisori îl copleşeşte, nu şi-a imaginat-o niciodată ca pe-o sursă a unui asemenea puhoi. Cumva, fetele scriu cu mai mare uşurinţă decât băieţii: îşi aminteşte de bileţelele scrise cu cerneală verde lăsate de Jill peste tot în casa lor din Penn Villas. Şi, dintr-odată, îşi aminteşte mai multe versuri din cântecul pe care i-l fredona mama-mare: *„Reide, reide, Geile/Alle Schtunn en Meili/Geht's iwwer der Schtumbe/Fallt's Bubbli nunner!"* cu ultimul cuvânt, când bebe cade, *nunner*, nu cântat, ci rostit, cu o voce atât de solemnă, încât pe el îl pufnea întotdeauna râsul.

— Eu cu ce mă aleg, Nelson? îl întreabă Melanie cu tonul ei înnebunitor şi insistent de melodios.

— Cu plăcerea, îi răspunde el. Cu plăceri lipsite de primejdii, aşa cum îţi plac ţie. Cu mine faci ce vrei, mai mult sau mai puţin. Îi subjugi pe babaci.

Glasul ei se relaxează şi sună trist:

— Cred că devine plictisitor. Poate am stat de vorbă prea mult cu bunică-ta.

— Se poate.

Stând în picioare, iarăşi simte că are un oarecare avantaj asupra ei. Aici sunt casa lui, oraşul lui, moştenirea lui. Aici Melanie e-o străină.

— Ei bine, mi-a *plăcut* de ea, spune fata folosind, în mod bizar, timpul trecut. Mă atrag întotdeauna oamenii mai în vârstă.

— Măcar are mai multă minte decât mami şi tata.

— Ce vrei să-i spun lui Pru, dacă-i scriu?

— *Nu* ştiu.

Umerii îi zvâcnesc sub geacă, de parcă jacheta strâmtă l-ar curenta; simte că i se întunecă

faţa, chiar şi răsuflarea îi devine fierbinte. Plicurile alea albe, albul căştii de protecţie pe care şi-a pus-o ea pe cap, albul abdomenului ei. Hăul se deschidea sub tine după ce te lansai, dar, cumva, nu era ameninţător, harnaşamentul te ţinea strâns, iar copacii se pierdeau tot mai mici în zare de-a lungul pârtiilor de schi acoperite de iarbă şi al fâneţelor înclinate de dedesubt, iar aripa mare de nailon răspundea la fiecare comandă a manetei.

— Spune-i să reziste eroic.

— *Rezistă*, Nelson, dar nu poate rezista la nesfârşit. Vreau să zic, *se vede*. Şi nici eu nu pot să mai rămân mult timp aici. Trebuie s-o vizitez pe mama înainte să mă întorc la Kent.

Totul pare atât de complicat, fizic, în faţa gurii, aşa că e conştient de efortul de a respira.

Iar *eu* tre' s-ajung la Laid-Back până să plece toată lumea.

Ah, du-te! Pleacă! Dar mâine vreau să mă ajuţi la curăţenie.

Ai tăi se-ntorc duminică, iar tu n-ai tuns peluza nici măcar o dată.

Aflat la volanul bătrânului Newport confortabil al bunicii Springer pe Jackson, spre intersecţia cu Joseph Street, primul lucru pe care-l vede Harry este Corona lui roşu-tomată, parcată în faţa casei, arătând nouă-nouţă şi, pe deasupra, şi proaspăt spălată. În sfârşit, i-au reparat-o. Drăguţ din partea puştiului s-o spele. Ba chiar e un gest de dragoste. Simte o undă de remuşcare stârnită de gândurile lui urâre în legătură cu Nelson, asta îi mai taie scurt din fericirea provocată de întoarcerea în Mt. Judge într-o după-amiază scânteietoare de sfârşit de august, cu aerul încărcat de mirosul de iarbă uscată de la fotbal şi cu arţarii care au de gând să devină aurii. Peluza din faţă, chiar şi porţiunea aia incomodă dintre trotuar şi bordură, unde rădăcinile ies la suprafaţă şi trebuie să foloseşti foarfecă de grădină, a fost tunsă. Harry ştie că foarfecă asta de grădină îţi face bătături în palmă. Când băiatul iese pe verandă şi coboară în stradă să-i ajute la căratul bagajelor, Harry dă mâna cu el. Îi vine să-l sărute, dar i se pare că-l vede încruntându-se şi asta îl sperie; imboldul de-a fi mai prietenos i se împotmoleşte şi se pierde în forfota urărilor de bun găsit. Janice îi îmbrăţişează pe Nelson şi, un pic mai distant, pe Melanie. Bunica Springer, înfierbântată de călătoria cu maşina, îşi permite să fie sărutată pe obraz de ambii tineri. Amândoi sunt puşi la patru ace: Melanie într-un costum de in de culoarea piersicii, de care Harry habar n-avea că-i al ei, iar Nelson într-un costum de tergal gri, despre care ştie că înainte nu-l avea. Un costum nou pentru slujba de vânzător. Efectul este înduioşător de plăcut; în înclinarea capului pieptănat al băiatului, tatăl discerne cu uimire ceva din aerul răposatului Fred Springer, pehlivanul.

Melanie pare mai înaltă decât şi-o aminteşte: poartă tocuri-cui. Cu gânguritul ei satisfăcut, le explică:

— Am fost la biserică, zice ea întorcându-se către bunica Springer. Aţi spus la telefon că s-ar putea să prindeţi slujba şi ne-am gândit să vă facem o surpriză.

— Melanie, n-am reuşit să-i scol la timp, îi spune Bessie. La munte s-au purtat ca doi porumbei.

— Aerul de munte, nimic personal, explică Rabbit, întinzându-i lui Nelson un sac de lână cu cearşafuri murdare. Doar eram în vacanţa şi n-aveam de gând să mă scol cu noaptea-n cap în ultima zi, doar pentru ca bunica să se holbeze ca vaca la poponarul ăla.

— Nu mi-a părut chiar aşa de poponar, tati. Aşa vorbesc pastorii.

— Mie mi s-a părut destul de radical, intervine Melanie. Tot îi dădea înainte cum că bogaţii trebuie să treacă prin urechile unui ac. Lui Harry îi spune: Parcă aţi mai *slăbit.*

— A alergat ca nebunul, explică Janice.

— În plus, n-a trebuit să prânzesc în fiecare zi la câte un restaurant, spune el. Îţi pun porţii prea mari în farfurie. E jaf la drumul mare.

— Mamă, fii atentă la bordură, o atenţionează brusc Janice. Să te-ajut?

— Mă descurc cu bordura asta de treizeci de ani. Nu trebuie să-mi spui că-i aici.

— Nelson, ajut-o pe bunica să urce scările, nu se lasă Janice.

— Corona arată grozav, îi spune Harry băiatului. Mai bună ca nouă.

Totuşi, bănuieşte că încă persistă problema aia cu direcţia.

— I-am bătut la cap, tati. Manny o lăsa mereu pe ultimul plan, fiindcă-i a ta şi tu nu erai aici. I-am spus că *până te întorci* vreau maşina *gata*, şi cu asta basta.

— Trebuie să te ocupi în primul rând de clienţii plătitori, spune Harry, simţindu-se vag obligat

să-i ia partea şefului de la service.

Manny e un ticălos, îi azvârle băiatul peste umăr, în timp ce intra cu bunica şi cu sacul cu lenjerie pe uşă, pe sub ferestruica rotundă, cu vitralii, care susţine pe cadrul de plumb lamelat numărul 89.

Cu valizele în mâini, Harry îi urmează înăuntru. Casa se estompase în mintea lui.

— Măi, să fie, gâfâie, ce bine-i acasă.

Bunica Springer îşi face datoria şi admiră curăţenia, florile din grădină aranjate în vaze pe bufet şi pe masa din sufragerie, carpetele aspirate şi husele spălate ale canapelei gri şi ale fotoliului asortat. Atinge ţesătura cu ciucuri.

— Husele astea n-au arătat atât de bine de când Fred s-a certat cu menajera, bătrâna Elsie Lord, şi a trebuit s-o dăm afară.

— Dacă foloseşti o perie umedă, cu doar un strop de soluţie de curăţat covoarele… explică Melanie.

— Melanie, te pricepi să faci o treabă bună, o laudă Harry. Singura ta problemă e că ar fi trebuit să te naşti bărbat.

Replica sună mai dur decât a vrut, dar o uşoară iritare venită din senin l-a făcut să-şi piardă capul când a păşit în casă. Casa lui şi, totuşi, alta. Treptele astea, bibelourile astea. Locuieşte aici ca un chiriaş, un bizar chiriaş bătrân în tricou, prea matolit ca să se mute. Până şi Ruth are propriul ei spaţiu. Se întreabă ce-o mai fi făcând fata lui cu faţă rotundă, la ţară, pe terenul ăla plin de bălării, în casa aia din gresie, cu uşa ei verde scorojită.

Bunica Springer adulmecă aerul.

— Simt un miros dulceag, spune ea. O fi de la soluţia de curăţat covoare pe care aţi folosit-o.

Nelson e lângă cotul lui Harry, mai aproape decât se ţine de obicei.

— Apropo de treabă bună, tati, vreau să-ţi arăt ceva.

— Nu-mi arăta nimic până nu duc bagajele astea sus. E uimitor de câte căcaturi ai nevoie doar ca să te plimbi în tenişi prin Pocono.

Janice vine trântind uşa de la bucătărie.

— Harry, ar trebui să vezi grădina, ce frumos e plivită. Salata îmi ajunge până la genunchi, iar guliile sunt *enorme*.

Harry li se adresează tinerilor:

— Ar fi trebuit să mâncaţi câteva, guliile se fac aţoase dacă le laşi să crească prea mari.

— N-au niciun gust, tati, zice Nelson.

— Mda, îmi închipui că nimănui nu-i plac, cu excepţia mea.

Îi place să ronţăie câte una, ăsta-i unul din motivele pentru care-i gras. La vârsta creşterii a avut multe carii dureroase, iar acum, că şi-a îmbrăcat molarii, mâncatul a devenit, probabil, o plăcere exagerată. Nu mai are dureri, ci doar aur durabil.

— Gulii, spune Melanie gânditoare, mă întrebam ce sunt, că Nelson îmi tot vorbea despre napi. Guliile sunt bogate în vitamina C.

— Cum mai merge treaba cu clătitele? Se interesează Harry, încercând să mai dreagă busuiocul după ce i-a spus fetei că ar fi trebuit să se nască bărbat.

Totuşi, s-ar putea să-i fi atins un punct sensibil; la ea aerele de şef, normale la un bărbat, au fost nevoite să se îndulcească.

— Bine. Le-am dat un preaviz, iar celelalte chelneriţe au de gând să dea o petrecere în cinstea mea.

— S-a transformat într-o petrecăreaţă, tati, o pârăşte Nelson. N-am văzut-o la faţă mai deloc cât am rămas singuri. Amicul tău Charlie Stavros o tot scoate în oraş, o să vină chiar şi azi după-amiază.

Tăntălăule, gândeşte Rabbit. De ce s-o fi ţinând atât de aproape de el? îi aude răsuflarea îngrijorată.

— Mă duce la Valley Forge, explică Melanie cu ochi strălucitori, ochi strălucitori care or fi ascunzând o poznă de care Rabbit n-are cum să ştie.

Fata e pe picior de plecare.

— Sunt pe cale să plec din Pennsylvania şi n-am vizitat nimic, aşa că Charlie e drăguţ şi mă duce să mai văd una-alta. Weekendul trecut ne-am dus în ţinutul amish şi am văzut şaretele alea.

— Nişte chestii de-a dreptul deprimante, nu-i aşa? zice Harry, apoi continuă: Tipii ăştia amish sunt nişte nenorociţi – se poartă urât cu copiii lor, cu animalele, unii cu alţii.

— Tati…

— Dacă vă duceţi până în Valley Forge, aţi putea să vizitaţi şi Clopotul Libertăţii[143], să vedeţi dacă încă mai e crăpat.

— Nu suntem siguri că-i deschis duminica.

Philly în august merită, oricum, văzută. O mlaştină de omenire mârşavă. Pe-acolo îţi iau gâtul doar ca să se distreze.

— Melanie, îmi pare rău s-aud că pleci, intervine Janice împăciuitoare.

Harry e câteodată uimit să constate cât de împăciuitoare poate fi Janice la vârsta mijlocie. Uitându-se în urmă, îşi zice că ei şi Janice au fost nişte muşterii grosolani – nişte puştani ranchiunoşi şi nu prea stilaţi. De fapt, deloc stilaţi. Câţiva biştari fac minuni.

— Mda, face musafira de peste vară, ar trebui să le fac o vizită alor mei. Mamei şi surorilor, vreau să zic, la Carmel. Nu ştiu dacă o să mă duc să-l văd şi pe tata, a devenit aşa de *ciudat.* Apoi mă-ntorc la facultate. A fost minunat să stau aici, aţi fost cu toţii atât de drăguţi. Vreau să zic, ţinând cont că nici măcar nu mă *cunoşteaţi.*

— Nicio problemă, spune Harry, întrebându-se dacă surorile ei au aceiaşi ochi şi aceleaşi buze rubinii. Te-ai descurcat singură, ţi-ai plătit sejurul.

Lamentabil. Lamentabil. Niciodată n-a ştiut să-i vorbească.

Ştiu că mama o să-ţi simtă lipsa, spune Janice şi o interpelează: Nu-i aşa, mamă?

Dar bunica Springer cercetează porţelanurile din vitrină, să vadă dacă n-a dispărut ceva, şi nu pare s-o audă.

Harry îl întreabă fără veste pe Nelson:

— Şi ce voiai să-mi arăţi aşa urgent?

E la salon, răspunde băiatul. Mi-am zis că am putea merge cu maşina când te întorci.

Nu pot să mănânc mai întâi de prânz? N-am mâncat mai nimic la micul dejun, cu toate discuţiile astea legate de biserică. Doar câteva sendvişuri cu unt de arahide la care n-au ajuns furnicile.

Dacă stă să se gândească bine, chiar îl doare stomacul de foame.

— Nu cred că avem mare lucru la prânz, zice Janice.

— În frigider e nişte grâu încolţit şi iaurt, iar în congelator, nişte legume chinezeşti, le sugerează Melanie.

— Nu mi-e foame, îi anunţă bunica Springer. Şi vreau să mă culc în patul meu. Fără să exagerez, nu cred c-am prins mai mult de trei ore consecutive de somn cât am stat acolo. M-au deranjat ratonii.

— E îmbufnată c-a pierdut slujba de la biserică, le spune Rabbit celorlalţi.

Se simte prins în capcană de toată agitaţia asta a reîntoarcerii. Există aici o tensiune care n-a fost înainte. Niciodată nu te-ntorci în acelaşi loc. Vai de săracii răposaţi care se-ntorc în Ziua Reînvierii. Iese prin bucătărie în grădină şi mănâncă o gulie crudă, căreia i-a rupt frunzele cu mâinile şi i-a decojit bulbul insipid, crocant cu dinţii din faţă. Lesbienele din vecini îi dau înainte cu bocănitul – oare ce construiesc? Cum era poezia aia? *Înalţă-te drept* nuş' ce *mai maiestuos… O, sufletul meu*[144]*. Lot*ty Bingaman ar fi ştiut, ridicând mâna în clasă. Aerul e plăcut. O amiază mai potolită decât înainte, vara e cam pe trecute. Copacii au căpătat o culoare mai ternă decât verdele-lichid al lui iunie, iar zumzăitul discret al insectelor e tot mai scăzut, dacă stai să-l asculţi, e ca un hârâit sec, continuu. Salata e înaltă şi plină de seminţe, fasolea e alături, un morcov pe care îl scoate e noduros ca sula unui grăsan, toată seva i s-a îndreptat în sus, în frunze. În bucătărie Janice a găsit nişte salam nu într-atât de uscat încât să nu poată fi mâncat şi le-a făcut

---

[143] Clopotul Libertăţii din Philadelphia este unul dintre cele mai importante simboluri ale Revoluţiei Americane. Se spune că bătăile lui ar fi anunţat deschiderea Primului Congres Continental din anul 1874 şi i-ar fi mobilizat pe cetăţenii din Philadelphia pentru a participa la citirea Declaraţiei de Independenţă pe data de 8 iulie 1776.

[144] Citat trunchiat din poezia „The Chambered Nautilus" de Oliver Wendoll Holmes (1809-1894).

nişte sendvişuri lui şi lui Nelson. Plimbarea asta la salon pare inevitabilă, deşi Harry sperase să dea o fugă la club în după-amiaza asta, să vadă dacă gaşca i-a dus dorul. Parcă-i şi vede cum râd adunaţi lângă piscina strălucitoare, cu suprafaţa vălurită, umplută cu apă clorată, Buddy şi ultima lui nasoală, soţii Harrison, vulpoiul ăla bătrân de Webb şi micuţa lui Cindy. Micuţa Cindy Funduleţbronzat Degeţelescumpe. Oamenii cu adevărat solari, nu ca umbrele astea din ungherele sumbrei case a bunicii Springer. Charlie claxonează în faţa casei, dar nu intră. Are o jenă, aşa-i trebuie, al naibii pedofil. Harry se uită la Janice, să-i vadă reacţia când aude trântindu-se uşa de la intrare. Nici nu clipeşte. Femeile se ţin tare.

— Şi *tu* ce-ai de gând să faci în după-amiaza asta? Se interesează el.

— Aveam de gând să fac ordine în casă, dar se pare că Melanie s-a ocupat de toate. Poate o să trec pe la club să văd dacă mă pot lipi la vreun meci. Sau, măcar, să înot.

A înotat în Hourglass Lake şi, într-adevăr, are talia mai suplă, pare mai lungă de la şolduri la sâni. N-arată rău puicuţa, se gândeşte câteodată, surprins de complicitatea lor în lumea asta tenebroasă, conservatoare, cu străini obscuri.

— Ce zici de chestia asta cu Charlie şi Melanie? Întreabă el.

Ea ridică din umeri, imitându-l pe Charlie.

— Bravo lor, la urma urmei. Îi mai toarnă un strop de viaţă în vine. Nu trăieşti decât o dată. Aşa se spune.

— Ce-ar fi să te duci la club, şi vin şi eu cu Nellie, după ce mă uit la nuş' ce chestie de-a lui?

Nelson intră în bucătărie cu gura întredeschisă şi privirea bănuitoare.

— Sau aş putea să vin cu voi doi la salon, propune Janice, şi apoi ne ducem împreună la club şi facem economie de benzină folosind doar o maşină.

— Mamă, e vorba de *afaceri*, protestează Nelson, iar după felul cum se întunecă la chip, ambii părinţi îşi dau seama că-i mai bine să-l lase să-şi facă damblaua.

Costumul gri îl face să pară mai vulnerabil, ca pe copiii îmbrăcaţi în haine cu care nu sunt obişnuiţi, pentru ceremonii pe care nu le înţeleg.

Aşa că Nelson şi Harry, acesta din urmă pentru prima oară după o lună la volanul Coronei, se deplasează prin traficul duminical pe traseul pe care amândoi îl ştiu mai bine decât pe liniile din palmă, coboară pe Joseph spre Jackson, apoi spre Central şi ocolesc versantul muntelui.

— Maşina parcă-i un pic mai altfel, nu-i aşa? Întreabă Harry.

E un început prost; încearcă să dreagă busuiocul:

— Îmi închipui că o maşină nu mai e aceeaşi după ce a fost buşită.

Nelson se înfurie.

— Doar i s-a înfundat puţin tabla, n-a avut nicio legătură cu transmisia, acolo ai simţi o diferenţă, dacă ar fi cazul.

Harry îşi ţine respiraţia, apoi recunoaşte:

— Probabil că doar mi s-a părut.

Trec de priveliştea oferită de viaduct, iar apoi de centrul comercial, unde complexul de patru cinematografe are pe afiş filmele AGATHA MANHATTAN MEATBALLS şi AMITYVILLE HORROR.

— Ai citit cartea, tati? Întreabă Nelson.

— Care carte?

— *Amityville Horror.* Puştii de la Kent şi-o pasau de la unul la altul.

Tipii de la Kent. Ce ţipi norocoşi. Ehe, de-ar fi avut şi el studii superioare. Acum ar fi fost antrenor la echipa vreunui colegiu.

— E vorba despre-o casă bântuită, nu-i aşa?

— Tati, e despre satanism. Ideea e că un fost locatar al unei case l-a conjurat pe diavol să i se arate, iar acesta n-a mai vrut să plece.

O casă obişnuită, din Long Island.

— Şi crezi în chestiile astea? — Păi… sunt nişte dovezi destul de greu de trecut cu vederea.

Rabbit mormăie. O generaţie fără coloană vertebrală, fără pic de vlagă, fără nimic trainic, care să-i ajute să focă diferenţa dintre realitate şi stafii. Satanism, iarbă, droguri, vegetarianism. Jalnic. Li se oferă totul pe tavă, îşi închipuie că viaţa nu-i decât un televizor mare, plin de stafii.

Nelson îi ghiceşte gândurile şi-l acuză:

— Ei bine, *tu* crezi în toate chestiile pe care le auzi la biserică şi asta chiar că-i o treabă greţoasă. Ar fi trebuit să vezi azi, în timpul împărtăşaniei, a fost de-a dreptul incredibil cum toată lumea îşi tampona gura şi avea un aer grav când se întorcea de la altar. Ziceai că-i o chestie din cursul de antropologie.

— Asta, zice Harry, măcar îi face pe oamenii ca bunică-ta să se simtă mai bine. Coşmarul ăsta din Amityville pe cine-l face să se simtă mai bine?

— Nici nu se *pune* problema asta, e vorba doar de ceva ce s-a *întâmplat.* Nici oamenii din casa aia nu şi-au dorit să se întâmple, dar s-a *întâmplat.*

Din tonul piţigăiat al puştiului, Rabbit îşi dă seama că l-a înghesuit mai mult decât intenţionase. Oricum, nu vrea să se gândească la lucruri invizibile; de fiecare dată când a făcut un pas spre invizibil, cineva a murit.

În tăcerea care se lasă între ei, tatăl şi fiul parcurg drumul şerpuitor al lui Cityview Drive, cu peticele de lumină ce se strecoară printre copacii de-acum prea înalţi ai oraşului de culoarea argilei, construit de muncitorii germani după planurile unui topograf englez şi populat acum de polonezii, mexicanii şi negrii care stau înghesuiţi şi îşi ascultă reciproc, prin pereţii despărţitori, turuiala televizorului, hohotele de plâns ale bebeluşilor şi ciondănelile de sâmbătă seara. E o porţiune pe care se conduce greu, din cauza bicicletelor şi a scuterelor şi, cel mai rău, din cauza patinatorilor pe rotile, în şorturi de jogging, cu căşti pe urechi, de zici că-s boxeri, cu toţii drogaţi, care se dau cu patinele de parcă a lor e strada. Corona înaintează pe Locust, unde doctorii şi avocaţii stau ascunşi în casele lor lungi de cărămidă, locuite de câte o singură familie, retrase de la stradă şi umbroase, cu ziduri laterale şi ienuperi plantaţi împotriva alunecărilor de teren, şi pe dreapta lasă în urmă liceul Brewer High, care în copilărie i se părea un castel, cu sălile lui de sport şi şirurile de vestiare cum nici în vis nu visase, i se părea că tind spre infinit, în puţinele rânduri când a trecut pe-acolo, pe vremea când echipa întâi din Mt. Judge juca împotriva echipei a doua din Brewer, mai mult sau mai puţin de amorul distracţiei (lor). Se gândeşte să-i spună lui Nelson povestea asta, dar ştie că puştiul detestă să-i audă amintirile despre zilele lui de sportiv. Puştii din Brewer, îşi aminteşte Rabbit în tăcere, erau daţi dracu, cu gurile mânjite, de parcă tocmai ar fi supt acadele de zmeură. Fetele se cordeau, iar alea mai deşănţate fumau nişte chestii care pe-atunci se numeau cuie. Acum până şi puştii preşedintelui, băiatul lui Ford, care se pricepe la microcipuri[145], până şi ăştia se fut şi fumează cuie. Progresul. Într-un fel, înţelege el acum, a crescut ferit de rele, într-un marsupiu al lumii, cum spunea Melanie, ca într-unul din locurile alea de la suprafaţa unui râu, unde crenguţele plutesc în amonte şi se îngrămădesc în mâl.

Pe când coboară panta abruptă de pe Eisenhower, Nelson sparge tăcerea şi întreabă:

— N-ai locuit pe una din străduţele astea perpendiculare pe bulevard?

— Îhî. Într-o vară. Timp de câteva luni, cu secole-n urmă. Maică-ta şi cu mine am avut nişte probleme. De ce mă-ntrebi?

— Doar mi-am amintit. E ca şi cum ţi s-ar părea că ai mai fost într-un loc, doar că trebuie să fi fost un vis. Când mi se făcea rău de tot dor de tine, mami mă suia în maşină, veneam încoace şi ne uitam la o casă în speranţa c-o să apari. Erau una după alta în şir şi toate îmi păreau la fel.

— Şi am apărut?

— Nu, din câte-mi aduc aminte, dar nu-mi amintesc mare lucru, doar că eram în maşină, iar mami aducea nişte prăjiturele, să am de lucru, şi ea începea să plângă.

— Doamne, îmi pare nespus de rău. N-am ştiut că te-aducea aici.

— Poate că s-a întâmplat o singură dată, însă e ca şi cum s-ar fi întâmplat de mai multe ori. Îmi amintesc că avea burta mare de tot.

Panta lui Eisenhower se termină şi trec fără o vorbă pe lângă numărul 1204, unde câţiva ani mai târziu Janice fugise la Charlie Stavros şi unde Nelson venea pe bicicletă să se uite la fereastră. Pe-atunci, puştiul era disperat să aibă o motoretă, iar Mim i-a luat una în cele din urmă, dar n-a folosit-o mult. Îi amintea de ceva trist. Acum e doar o bucată de fier vechi aruncată pe

---

[145] Aluzie la John Gardner Ford (n. 1952), al doilea din cei patru copii ai preşedintelui american Gerald Ford (1913-2007). Fondatorul unei reviste şi al unei firme californiene de informatică.

undeva. Ce ciudat, sentimentele par să vină şi să dispară într-o fracţiune de secundă, dar tot sunt mai durabile decât metalul.

Trec pe lângă cimitirul de maşini lăsat în paragină, pe lângă magazinele de prezentare ale fabricilor, fac la stânga pe Third, apoi la dreapta, pe partea de jos a lui Weiser, dincolo de clădirea albă, fără ferestre, a Agenţiei de Pompe Funebre Schoenbaum, după care trec peste pod. Traficul este dominat de doamne bătrâne, care se întorc de la prânzul luat la restaurant, binemeritat după slujba de la biserică, şi de maşini pline cu puştani deja mangă de-atâta bere, care se duc la meciul de baseball disputat de Blasts pe stadionul din nordul Brewerului. Fac la stânga pe Route 111. D I S C O. ECONOMIE DE CARBURANŢI. Cu tensiunea asta mocnită dintre ei, au uitat să deschidă radioul. Harry îşi drege glasul şi spune:

— Aşadar, Melanie s-a hotărât să se-ntoarcă la facultate. Probabil şi tu.

Tăcere. Subiectul facultăţii e fierbinte, prea fierbinte să fie atins. Ar fi trebuit să-l întrebe pe puşti ce-a învăţat în timpul petrecut la salon. SPRINGER MOTORS. Parchează. N-a mai trecut pe-aici de trei săptămâni şi, la fel ca şi acasă, parcă s-a produs o alterare. Caprice-ul pe care l-a mai folosit uneori cât a fost indisponibilă Corona nu-i acolo, pesemne că a fost vândut. Şase Corolla noi sunt aliniate lângă autostradă cu culorile lor dulci-acrişoare. Harry nu se poate obişnui cu gândul că roţile lor par atât de mici, aproape cât roţile de tricicletă, în comparaţie cu maşinile americane cu care a crescut. Şi totuşi, ele sunt produsul cel mai căutat: sunt ieftine, majoritatea oamenilor sunt încă săraci, hai să fim sinceri. Nu primeşti nimic pe gratis, dar speranţa moare ultima. Ca o mică mare de bomboane topite, maşinile i se coc la soare. Fiindcă-i duminică, Harry parchează chiar lângă gardul viu care se chinuieşte să crească în faţa salonului, la intrare, şi la rădăcinile căruia se adună toate ambalajele şi şerveţelele aduse de vânt de peste drum de 111, de la Chuck Wagon. Vitrinele trebuie spălate din nou. Un banner de hârtie cu sloganul noii campanii publicitare de la TV AH, CE SENZAŢIE MINUNATĂ umple jumătatea de sus a vitrinei din stânga. În salon sunt două Celica noi, una neagră cu o dungă laterală galbenă, iar cealaltă albastră cu o dungă albă. Sub posterul cu AH, CE SENZAŢIE MINUNATĂ, cu o pizdă zâmbăreaţă în costum de baie, bălăcindu-se într-o piscină turcoaz, cu Munţii Alpi sau Stâncoşi pe fundal, se ascunde ceva deosebit, o maşinuţă joasă, ca o coropişniţă, care nu-i o Toyota. Harry n-are cheie; Nelson descuie uşa dublă din sticlă cu a lui. Maşina ciudată e o decapotabilă TR-6, dichisită ca pentru vânzare, dar uzată, fără doar şi poate, cu parbrizul mat de-atâtea zgârieturi datorate kilometrajului uriaş şi cu apărătoarea uşor ondulată acolo unde metalul a fost făcut armonică şi apoi îndreptat.

— Ce mama naibii mai e şi asta? Întreabă Harry, care pare şi mai înalt în comparaţie cu automobilul ăsta scund nedorit.

— Taţi, asta-i ideea despre care am discutat, să vindem decapotabile. Sincer, aproape nimeni nu le mai fabrică, până şi cei de ia Jaguar s-au lăsat, n-are cum să nu le crească preţul. Cerem pe ea cinci mii cinci sute de dolari şi deja câţiva tipi au fost cât pe-aci s-o cumpere.

— Şi de ce-a vrut să scape proprietarul de ea dacă-i chiar aşa preţioasă? Ce i-ai oferit în schimb?

— Ei, n-a fost chiar un schimb…

— Dar ce-a fost?

— Am cumpărat-o…

— Ai *cumpărat-o?*

— Un prieten de-al lui Billy Fosnacht are o soră care se mărită c-un tip care se mută în Alaska. E bine întreţinută, a puricat-o Manny pe toate părţile.

— Manny şi Charlie te-au lăsat să faci asta?

— Şi de ce să nu mă lase? Charlie îmi povestea cum făcea tot felul de lucruri trăsnite împreună cu bătrânul Springer, ofereau cadou animale de pluş şi lăzi de portocale şi ţineau nişte licitaţii cu fete în rochii de seară, unde tipul care oferea cel mai mult pleca cu maşina, chiar dacă nu era vorba decât de cinci dolari – veneau băieţii de la concursurile de buşit maşini…

— Alea erau vremurile bune de altădată. Acum trăim noile vremuri proaste. Lumea vine aici să-şi ia o Toyota, n-are nevoie de nişte jafuri de maşini sport britanice.

— Ba o să aibă, de-ndată ce ne facem un nume.

— Dar *avem* deja un nume. Springer Motors, Toyota şi maşini la mâna a doua. Pentru asta

suntem cunoscuţi şi pentru asta vine lumea aici.

Simte încordarea din glas, simte cum se porneşte înlăuntrul lui tăvălugul excitat al furiei, ca într-un meci de baschet în care eşti condus cu zece puncte şi ai mai puţin de cinci minute până la finalul jocului, ai încasat deja prea multe coate în coaste şi, dintr-odată, toţi muşchii ţi se relaxează şi ceva dinlăuntrul tău începe să-ţi dea aripi şi îţi dai seama că nimic nu-i imposibil, dacă crezi în tine. Încearcă să-şi ţină-n frâu furia, are în faţa lui un puştan fragil, pe propriul său fiu. Şi totuşi, acesta a fost până acum salonul lui.

— Nu-mi amintesc să fi discutat cu tine despre decapotabile.

— Într-o seară, tati, eram în living doar noi doi, doar că tu te-ai opărit rău de tot din cauza Coronei şi ai schimbat subiectul.

— Şi Charlie chiar ţi-a dat undă verde?

— Bine-nţeles; a cam dat din umeri. După plecarea ta, a trebuit să se ocupe de maşinile noi, iar transportul ăsta nou a sosit imediat după aceea…

— Mda, am remarcat. Le-aţi pus aşa de aproape de şosea, că o să se umple de praf.

— … şi, oricum, Charlie nu-i şeful meu. Suntem egali. I-am zis că lui mama-mare i s-a părut o idee bună.

— Aha, ai vorbit cu bunica Springer despre asta?

— Păi, nu chiar atunci, că era plecată cu tine şi mami, dar ştiu că vrea să-mi facă lipeala la salon, să fie trei generaţii la rând şi alte alea.

Harry dă din cap a încuviinţare. Bessie îl va susţine pe puşti, amândoi au ochii negri ai Springerilor.

— Bine, bănuiesc că nu-i mare paguba. Cât ai dat pe rabla asta?

— A vrut patru mii nouă sute, dar l-am tras în jos până la patru mii două sute.

— Doamne sfinte! Asta-i cu mult peste preţul din carte. Te-ai uitat în carte? Ştii măcar la ce carte mă refer?

— Tată, bine-nţeles că ştiu despre ce carte de tot rahatu-mi vorbeşti, problema e că decapotabilele nu merg ca la carte, sunt ca nişte antichităţi, sunt câte mai sunt şi nu vor mai fi deloc. Sunt obiecte de colecţie.

— Ai dat patru mii două sute pe un TR model ’76 care a costat şase mii nouă. Ce kilometraj are?

— A fost a unei fete. Ele nu forţează maşinile.

— Depinde de fată. Unele piţipoance pe care le văd pe şosea chiar îi dau blană, nu glumă. Ce kilometraj spuneai că are?

— Păi, e cam greu de spus. Tipul ăsta care s-a dus în Alaska a încercat să repare ceva sub tabloul de bord şi cred că n-a ştiut unde să…

— Măiculiţă! Bine, hai să vedem dacă putem să scăpăm de ea la angro şi să ne fie de învăţătură de minte. O să-l sun mâine pe Hornberger, el încă se mai ocupă de TR-uri şi MG-uri, poate ne face o favoare şi ne scapă de ea.

Harry îşi dă seama de ce-l deranjează tunsoarea scurtă a lui Nelson: îi aminteşte de cum arăta băiatul în şcoala generală, înainte ca treaba aia de la sfârşitul anilor şaizeci să strice totul. Pe atunci nu ştia cât de scund va fi şi dorea să devină aruncător la baseball, ca Jim Bunning[146], şi purta toată vara şapcă, de i-a presat şi mai rău părul pe ţeastă, făcându-l să aibă moaca aia osoasă, pistruiată şi veşnic acră. Acum, costumul şi cravata par, ca şi şapca aia de baseball, o ţinută a speranţelor deşarte. Lui Nelson încep să-i lucească ochii, mai are puţin şi plânge:

— Să ne scape de ea? Tată, sunt *sigur* că o putem vinde, cu un profit de o mie de dolari. Şi mai sunt încă două.

— Încă două TR-uri?!

— Încă două decapotabile, în spate.

De-acum puştiul e alb ca varul de spaimă, aşa că pleoapele şi vârful urechilor îi par roz. Rabbit e şi el speriat, e sătul de povestea asta, dar povestea nu se opreşte aici, puştiul trebuie

---

[146] Senator american (n. 1931), fostă glorie sportivă a ligii de baseball, care a activat la echipa Philadelphia Phillies între 1964 şi 196/ şi în 1970-1971.

să-i arate despre ce-i vorba, iar el trebuie să reacţioneze. O iau pe coridor, pe lângă departamentul de piese de schimb, Nelson e în faţă, ia un set de chei de maşină de pe panoul prins lângă uşa cu ramă de metal şi apoi intră în imensul spaţiu al garajului, atât de tăcut duminica, o sală de bal cu grinzile neîmpodobite, cu duhoarea ei călduţă, de vaselină şi acetilenă. Nelson dezactivează alarma şi împinge zăvorul uşii din spate. Aer, din nou. Dincolo de râu, în depărtare, e Brewerul, cu fleşa tribunalului înalt, cu vulturul din beton în relief, care se uită deasupra pădurii de buruieni, scaieţi şi cârmâz, către marginea pustie a parcării de la salon. Această parte din spate este mai mare decât ar trebui să fie şi-l duce pe Rabbit cu gândul la Paraguay. Formând o insuliţă a lor pe asfalt, iată două decapotabile americane ieşite din uz: un Mercury Cougar model ’72, cu capota de un crem murdar şi caroseria de culoarea aceea palidă a spumei murdare numită vernil, şi un Olds Delta 88 Royale model ’74 de culoare vag purpurie, ca oja femeilor din zilele filmelor de spionaj. Cândva au fost nişte maşini grozave, recunoaşte Harry în sinea lui, cu toată tăblăria aia bine întinsă şi cu huruitul lor aerodinamic, ţâşnind pe Strada Mare direct spre luna plină cu bătrâna acceleraţie călcată până la podea.

— Sunt expuse aici ca mostre, sau care-i treaba? Se interesează Harry. Vreau să zic, încă n-ai dat banii pe ele.

Simte că până şi acum a dat-o în bară.

— Le-am cumpărat, tati. Sunt ale noastre.

— Sunt ale mele?

— Nu sunt ale tale, sunt ale *companiei.*

— Cum mama naibii ţi-a reuşit figura?

— Cum adică, cum mama naibii? Am rugat-o pe Mildred Kroust să scrie cecurile, iar Charlie i-a spus că-i în regulă.

— Charlie a spus că-i în regulă?

— A crezut că suntem cu toţii de acord. Tati, las-o moartă. Nu-i mare brânză. Doar asta-i ideea, nu-i aşa – cumperi maşini şi le vinzi cu profit.

— Nu maşini din astea tâmpite. Cât ai dat pe ele?

— Pun pariu că o să avem un profit de şase, chiar şapte sute de dolari la Mercury şi ceva mai mult la Olds. Tati, eşti prea închistat. Nu-i vorba decât de bani. N-a fost vorba să-mi asum nişte răspunderi cât eşti plecat?

— Cât?

— Nu-mi amintesc exact. Cougar-ul a fost aproape două mii, iar Royale-ul îl avea un dealer de pe lângă Pottsville pe care-l ştie Billy, dar m-am gândit că ar trebui să le putem oferi clienţilor, ştii tu, o gamă variată, cred că ne-a costat în jur de două mii cinci sute.

— Două mii cinci sute de dolari.

Simpla silabisire a numerelor îl face să se simtă bine, într-un sens rău al cuvântului. Orice datorie pe care a avut-o vreodată faţă de Nelson e plătită cu vârf şi îndesat. Repetă:

— Două mii cinci sute de dolari americani…

Băiatul aproape că ţipă:

— Îi recuperăm, îţi promit! Sunt ca nişte obiecte de colecţie. Ca aurul! N-ai cum să pierzi, tati!

Harry nu se poate abţine să nu adauge:

— Patru mii două sute de dolari pentru micuţul TR cu kilometrajul mânărit, patru mii cinci sute…

Băiatul imploră:

— Lasă-mă-n pace, mă ocup eu de treaba asta. Deja am dat un anunţ în ziar, o să dispară în două săptămâni. Promit.

— Promiţi. În două săptămâni te-ntorci la facultate.

— Tati, nu mă-ntorc acolo.

— Nu?

— Vreau să mă las de Kent, să rămân aici şi să muncesc.

Chipul micuţ este speriat şi înverşunat, atât de palid, încât pistruii par să-i iasă la suprafaţă şi să plutească precum scamele dintr-o oglindă.

— Dumnezeule, asta-mi mai lipsea, oftează Harry.

Nelson se uită la el şocat. Îi arată cheile maşinii. Ochii i se împăienjenesc, buza de jos începe

să-i tremure.

— Aveam de gând să te las să conduci Royale-ul, să te distrezi.

Harry repetă:

— Să mă distrez. Ai idee câtă benzină consumă vechiturile astea cu motoare puternice? Chiar crezi că-n ziua de azi, la un dolar galonul de benzină, oamenii o să aibă nevoie de măgăoaiele astea cu opt cilindri, care consumă-n draci, doar ca să simtă cum le suflă vântul prin păr? Băiete, trăieşti într-o lume de vis.

— Nu le *pasă,* tati. Oamenilor nu le mai *pasă* atâta de bani, sunt un mare rahat, oricum. Banii sunt un rahat.

— Poate că pentru tine, da, dar nu şi pentru mine, te asigur. Hai să ne păstrăm cumpătul. Gândeşte-te la piesele de schimb. Chestiile astea mie-n sută au nevoie de ceva reparaţii la anii pe care îi au. Ai idee cât costă în ziua de azi piesele de schimb vechi de şase-şapte ani? Asta în cazul în care ai norocul să le găseşti. Ăsta nu-i un magazin de lux care vinde antichităţi. Vindem Toyota. Toyota.

Băiatul se face mic sub tunetele lui.

— Tati, nu mai cumpăr altele, îţi promit, până nu se vând astea. Se vor vinde, pe cuvânt.

— Nu-mi promite nimic. Promite-mi că nu-ţi mai bagi nasul în salonul meu şi că-ţi mişti curul înapoi în Ohio. Nu-mi place că sunt eu cel care-ţi spune asta, Nelson, dar eşti o catastrofa. Trebuie să-ţi bagi minţile-n cap, iar asta n-o să se întâmple aici.

Îi displace profund tot ce-i spune băiatului, deşi chiar asta simte, îi displace chestia atât de mult, că-i întoarce spatele şi încearcă să iasă pe uşa pe care au venit, dar aceasta s-a încuiat automat în urma lor, aşa cum şi trebuie. Nu poate intra în propriul garaj, iar cheile sunt la Nelson. Zgâlţâie clanţa şi dă cu podul palmei în uşa de metal, ba mai mult, ca într-o luptă oarbă, o loveşte cu genunchiul; durerea i se amplifică şi învăluie lumea în roşu, aşa că, deşi aude un motor de maşină ambreiat nu departe de el, nu-şi dă seama ce-i cu el până când scrâşnetul cauciucului şi huruitul acceleraţiei buşesc metalul în metal. Scrâşnetul negru spintecă învelişul roşu. Rabbit se întoarce şi-l vede pe Nelson dând în marşarier, să ia viteză pentru o a doua ciocnire. Piesele mici continuă să cadă cu un clinchet în soare. Îi trece prin cap că poate băiatul vrea să-l facă afiş de uşa în faţa căreia a înlemnit, dar nu e cazul. Royale-ul intră, din nou, ca un berbec, într-o parte a Mercury-ului, care se ridică pe două roţi. Bara de protecţie verde-deschis cedează cât să se facă ţăndări farul; marginea lentilei zboară cât-colo.

Harry se aştepta să vadă coliziunea iminentă cu încetinitorul, ca la televizor, dar când colo asta se întâmplă comic de rapid, ca între doi câini care se încaieră, iar apoi le vine mintea la cap. Motorul Royale-ului moare. Prin spărtura granulară a parbrizului, chipul lui Nelson pare distorsionat, schimonosit de lacrimi, intrat la apă. În timp ce contemplă dezastrul, Rabbit simte că-l cuprinde un fel de ilaritate sugrumată, lipsită de sentiment. Pe asfalt zac cioburi de sticlă, granule strălucitoare, mai fine decât pietrişul. Pe caroseria lată de metal sunt umbre acolo unde n-ar trebui să fie. Tunsoarea scurtă a băiatului aduce cu o perie rotundă când îşi sprijină hohotind faţa de volan. Şoaptele traficului duminical continuă să se reverse de pe cealaltă parte a clădirii. Harry simte cum îi urcă în piept ca nişte clăbuci o bucurie ciudată, penibilă. Ah, ce senzaţie minunată!

În mai puţin de-o săptămână, la club, devine povestea pe care le-o spune despre sine.

— Metal în valoare de cinci mii de verzişori făcut *armonică.* Mi-a venit un chef nebun să râd în hohote, dar puştiul era la volan şi plângea, erau maşinile *lui*, la urma urmei, cel puţin aşa îşi închipuia el. Nu mi-a dat prin cap decât să mă apropii de Olds şi să stau cu braţele întinse *aşa.*

Îşi desface larg braţele, sub arcuirea blândă a muntelui.

— Dacă puştiul ar fi coborât din maşină şi-ar fi vrut să-mi tragă una, aş fi avut burta lipsită de apărare. El însă a venit la mine clătinându-se pe picioare, umflat de plâns, şi l-am luat în braţe, continuă el, mimând gestul larg, consolator. Nu m-am mai simţit aşa aproape de Nelson de când avea vreo doi ani. Mă simt nasol de tot când mă gândesc c-a avut dreptate. Anunţul pentru decapotabile a apărut în duminica respectivă şi au urmat vreo douăzeci de telefoane. Până miercuri am măritat TR-ul cu cinci mii cinci sute de parai. Oamenii nu-şi mai numără bănuţii, îi aruncă pe fereastră.

— Ca arabii, comentează Webb Murkett.

— Dumnezeule, ce ţi-e şi cu arabii ăştia, intervine Buddy Inglefinger. N-ar fi marfa de marfa dacă am da cu bomba nucleară în ei?

— Aţi văzut ce s-a întâmplat cu aurul săptămâna trecută? îi întreabă Webb zâmbind. Asta-i lucrătura arabilor care-şi vând dolarii la preţ de dumping în Europa. E ceva putred la mijloc.

— Aţi citit în ziarul de azi, întreabă şi Buddy, că o anchetă efectuată la Washington a scos la iveală faptul că toată criza de benzină din iunie a fost mânăria guvernului?

— Dar ne-am dat seama de asta chiar de-atunci, nu-i aşa? i-o întoarce Webb, şi firele roşcate ce i se arcuiesc din sprâncene îi sclipesc în soare.

Azi e duminica dinainte de Ziua Muncii[147], ziua partidei de golf doi contra doi, disputată exclusiv între membrii clubului. Partida lor e programată mai târziu şi, în aşteptarea orei de începere, stau la un pahar de băutură lângă piscină, împreună cu soţiile lor. Cu unele din soţiile lor. Buddy Inglefinger n-are nevastă, o are doar pe aceeaşi Joanne tolomacă, plină de coşuri, pe care o târăşte după el toată vara, iar în dimineaţa asta Janice l-a anunţat că se duce cu maică-sa la biserică şi o să vină la club la un păhărel, la banchetul de după partida de golf. Foarte ciudat. Janice ţine la Flying Eagle mai mult decât el, dar de miercurea trecută, de când Melanie a plecat de la ei, se pune la cale ceva. Acum, că Harry s-a întors din Pocono, Charlie şi-a luat două săptămâni de concediu şi, cum Nelson e considerat *persona non grata* la salon, directorul de vânzări nu-şi mai vede capul de treabă. Spre sfârşitul verii se înregistrează întotdeauna o uşoară creştere a vânzărilor, atunci când deja se face reclamă modelelor de toamnă şi se anunţă majorări de preţuri, iar maşinile de pe inventar încep să pară pleaşcă curată. În plus, inflaţia-i din ce în ce mai mare. Septembrie întotdeauna aduce cu sine o atmosferă de strălucire pârjolită, care îl izbeşte pe Rabbit în două feluri, îi miroase a mere şi a praf de cretă, şi marchează cu adevărat întoarcerea la şcoală şi la muncă, dar în acelaşi timp îi aminteşte că iarăşi a fost promovat, că a mai urcat o treaptă pe scara la capătul căreia îl aşteaptă întunericul veşnic.

Cindy Murkett se saltă din piscină. Soarele uscat îi prinde fiecare strop perlat de pe umerii ciocolatii, aşa că pielea bronzată pare să emită un licăr iridescent. Părul tuns băieţeşte îi cade în franjuri de şuviţe întâmplătoare până la jumătatea cefei. Stând în picioare pe dale, îşi înclină capul să-şi stoarcă apa din păr. Melcişorii dintre coapse i se lipesc de triunghiul negru al şnurului pe care-l poartă. Apropiindu-se de grupul lor, Cindy lasă pe jos urme plinuţe de paşi, de călcâie, tălpi şi degeţele rotunde. Degeţele rotunde, bronzate, numai bune de supt.

— Crezi că mai e o afacere bună să cumperi aur? îl întreabă Harry pe Webb, dar acesta şi-a întors faţa îngustă, brăzdată de riduri, să se uite la tânăra lui nevastă.

Stropii de pe streşinile dolofane ale trupului ei picură în poala lui, pe carourile pantalonilor de golf, întunecându-le verdele-deschis cu fiecare picătură. Mare minune că sprâncenele lungi ale lui Webb, care se arcuiesc în afară, nu-i împung ochii. O cuprinde de şold dintr-o parte; cu Mt. Pemaquid pe fundal, soţii Murkett arată ca într-o reclamă. În spatele lor, cineva plonjează în piscină despicând suprafaţa apei clorate. Pe Harry îl ustură ochii.

Thelma Harrison îi ascultă povestea, substratul ei trist;

— Îmi închipui că Nelson e distrus de cele întâmplate, spune ea.

Îi place cuvântul „distrus”, sună atât de demodat în gura acestei femei gălbejite, tăcute şi neatrăgătoare, care, cumva, reuşeşte să-l ţină în frâu pe ticălosul ăla de Harrison.

— Nu tocmai cât să se vadă, răspunde el. A fost momentul ăla imediat după ce s-a întâmplat tărăşenia aia, dar de-atunci e-al dracului cu toată lumea, mai ales după ce-am făcut greşeala să-i spun că anunţul lui a dat ceva roade. O ţine una şi bună că vrea la salon, dar i-am spus să stea dracului deoparte. Ştii, gestul lui frizează nebunia.

— Poate că are pe cap mai multe decât îţi poate spune, presupune Thelma.

Soarele trebuie să fie acum exact în spatele lui după felul în care îşi ţine ea mâna streaşină să se uite la el, deşi are ochelarii de soare, din aceia mari, rotunzi, cu lentile maro mai închise în partea de sus, ca un parbriz. Îi ascund jumătatea de sus a feţei, aşa că buzele par să i se mişte cu o independenţă stranie, precisă; deşi subţiri, sunt frumos arcuite şi, probabil, s-ar potrivi de minune în jurul cariciului gros al lui Harrison, dacă încerci să te gândeşti ce farmece ascunse o fi

---

[147] Sărbătoare oficială în SUA, care cade în prima zi de luni a fiecărei luni septembrie.

având, deşi e greu să-ţi imaginezi aşa ceva. Aduce toată cu o învăţătoare, cu fustiţa ei plisată şi cu felul ei studiat de-a fi şi de-a rosti cuvinte. Cu toate loţiunile pe care le foloseşte, nasul îi e tot rozaliu, iar culoarea asta roz i se extinde şi sub ochi, în zona pe care ochelarii abia i-o pot acoperi.

Furat de gânduri în timp ce stă fără soţie la marginea piscinei, cu paharul de gin tonic aproape gol, cu frunzuliţa lui de mentă veştejită, în aşteptarea partidei de golf, i se pare că privirea fixă, solemnă, împestriţată a Thelmei e un pic năucitoare.

— Mda, face el cu ochii la frunzuliţă, aşa-mi spune şi Janice, dar nu-mi zice şi ce-ar putea fi la mijloc.

— Pesemne că nu poate, răspunde Thelma, lipindu-şi picioarele mai strâns unul de celălalt şi trăgându-şi fustiţa costumului de baie cu doi centimetri mai jos peste coapse.

Are vinişoarele purpurii pe care le au toate femeile de vârsta ei, dar Harry nu pricepe de ce trebuie să-şi facă probleme cu un vechi amic borţos ca el.

— Se pare că nu vrea să se-ntoarcă la facultate, îi mărturiseşte el, aşa că poate-a fost exmatriculat şi nu ne-a spus. Dar n-am fi primit o scrisoare de la decan sau careva? În rest, frate, primeşte o grămadă de scrisori din Colorado.

— Ştii, Harry, îl sfătuieşte Thelma, mie şi lui Ronnie ni se plâng o mulţime de taţi că băieţii lor *nu vor* să între în afacerea familiei. Au nişte afaceri înfloritoare şi n-au pe nimeni să le continue munca.

E tragic. Ar trebui să te bucuri că lui Nelson îi pasă de maşini.

— Nu-i pasă decât să le facă praf, zice Harry. Aşa se răzbună el. Îşi coboară vocea să-i spună un secret: Cred că una din problemele dintre mine şi puşti e că, de fiecare dată când, ştii, am mai dat-o şi eu în bară, a fost de faţă şi m-a văzut. Ăsta-i unul din motivele pentru are nu-mi place să-l ţin pe-aproape. Iar pramatia asta mică ştie şi el treaba asta.

Ronnie Harrison, în încercarea de-a se da la biata Joanne, ridică privirea şi îi strigă neveste-sii:

— Ce gogoşi încearcă să-ţi vândă şmecherul ăsta bătrân, iubi? Nu-l lăsa să-şi facă numărul cu tine.

Thelma îşi ignoră bărbatul cu un zâmbet vag şi-i spune lui Harry într-o doară:

— Cred că asta-i mai mult în capul tău decât în al lui Nelson. Mă întreb dacă nu cumva a dat de vreo belea cu fetele… Nelson.

Harry se întreabă dacă încă un gin tonic i-ar lua durerea de cap are începe să-l chinuie. Aşa i se întâmplă mereu când bea în miezul zilei.

Păi, nu prea văd cum. Copiii din ziua de azi ţopăie dintr-un pat în altul ca şobolanii. Cu fata asta pe care-a adus-o cu el, Melanie, nu părea să aibă nicio treabă, de fapt, spre sfârşit, nici nu prea mai discutau unul cu celălalt. Ei, dintre toţi bărbaţii, i-a căzut cu tronc tocmai Charlie Stavros.

— De ce „dintre toţi bărbaţii “?

Zâmbetul ei e mai puţin vag, iar arcuirea buzelor ei subţiri arată că ştie că Charlie a fost iubitul lui Janice pe vremea când acest club nici nu exista.

— Păi, una la mână, e destul de bătrân să-i fie tată şi, a doua, e cu un picior în groapă. În copilărie a fost bolnav de febră reumatică, iar asta l-a lăsat cu o ticăitoare praştie. Ar trebui să-l vezi cum se târâie prin salon, e de-a dreptul jalnic.

— Dacă ai o boală nu înseamnă că trebuie să renunţi la viaţă, spune ea. Ştii, eu sufăr de chestia aia numită lupus, de-aia tot încerc să mă feresc de soare şi nu mă pot bronza frumos, ca Cindy.

— Aha. Serios?

Oare de ce i-o fi spunând asta?

Judecând după zâmbetul ei strâmb, Thelma îi pare îndrăzneaţă.

— Unii oameni cu suflu sistolic trăiesc o veşnicie, spune ea. Iar acum fata şi Charlie au plecat amândoi din district?

Iată încă o idee care-l frământă.

— Mda, dar în direcţii total diferite. Charlie pleacă în Florida, iar Melanie îşi vizitează familia de pe Coasta de Vest.

Îşi aminteşte însă că Charlie i-a prezentat fetei Florida în culori atrăgătoare atunci, la cină, şi posibilitatea ca ei să fie împreună i se pare deprimantă. Nu poţi avea încredere în nimeni că nu şi-o pune. Întoarce capul lăsând soarele să-i izbească tenul; închide ochii, iar pleoapele îi sunt de un roşu-incandescent. Ar trebui să-şi facă încălzirea cu nişte lovituri înalte şi scurte, pentru partida de golf, în loc să stea aici, înecat în hărmălaia asta de glasuri. În drum spre club, a auzit la radio că se apropie un uragan de Florida.

De la doi paşi, vocea lui Ronnie Harrison strigă:

— Ce spui, iubi, c-o să trăiesc o veşnicie? Pe poponeaţa ta drăgălaşă, aşa o să fie!

Rabbit deschide ochii şi vede că Ronnie şi-a mutat scaunul, să-i facă loc lui Cindy Murkett, care acum se simte în largul ei în compania lor şi nu se mai deranjează să-şi acopere poala cu prosopul, aşa cum făcea la începutul verii; şade pe împletitura de sârmă a scaunului de piscină, goală cu excepţia câtorva şnururi negre şi a triunghiurilor minuscule pe care le ţin pe loc, lăsându-şi bidoanele să tresalte în ritmul mişcărilor prin care îşi dă pe spate părul ud de pe urechi şi tâmple, nu o dată, ci de mai multe ori, în deplină cunoştinţă de cauză. E atât de fericită cu Webb, încât nu-i mai pasă de greutate, aproape că-i prea dolofană. Când se ridică, Harry ştie, modelul împletiturii de pe fundul scaunului va fi imprimat pe coapsele ei ca un prăjitor de vale din care ies două foi calde de cocă negricioasă. Totuşi, tresăltarea aia: să le lingi, să le sugi şi să le laşi să-ţi cadă întâi unul, apoi celălalt peste ochi. Închide ochii. Ronnie Harrison încearcă să le farmece deodată şi pe Joanne, şi pe Cindy cu o poveste care presupune o grămadă de grohăituri groase, ca şi cum eul-erou i-ar răspunde ticălosului-celălalt. Ce rahat cu ochi!

Webb Murkett se apleacă înainte şi-i spune lui Harry:

— Ca răspuns la întrebarea ta, da, cred că-i o idee excelentă să cumperi aur. A crescut cu peste şaizeci la sută în mai puţin de un an şi nu văd de ce nu s-ar aprecia în continuare în acelaşi ritm atât cât o să ţină criza energetică mondială. Dolarul n-are încotro, Harry, o să se devalorizeze până ce-or găsi o metodă de obţinere a unei benzine ieftine din alcool de cereale, care să ne readucă la putere. Cereale avem, slavă Domnului.

Din partea cealaltă a grupului, Buddy Inglefinger le strigă:

— Vă zic eu, să dăm cu bomba atomică în ei. Hai să luăm petrolul de la arabi aşa cum l-am luat şi de la eschimoşi.

Joanne îl gratulează cu un chicotit obligatoriu, povestea lui Ronnie a trecut un minut pe planul doi. Buddy vede în Harry vioara a doua şi-i strigă:

— Hei, Harry, ai văzut în *Time* articolul despre tipii care au maşini americane vechi, mari, cică le donează şi se fac cu o reducere de impozit, ori le lasă pe stradă, să le fie furate, ca să poată încasa asigurarea? Cică un dealer de pe nu ştiu unde îţi dă o Chevette pe gratis dacă cumperi un Cadillac Eldorado.

— Nu suntem abonaţi la *Time*, îi răspunde Harry pe un ton glacial.

Privită dintr-un anumit unghi, lumea-i plină de gogomani. Ah, dar ce bine e să închizi ochii şi să-ţi imaginezi că lipăi sfârcurile lui Cindy în timp ce ea şi le bălăbăneşte înainte şi-napoi, înainte şi-napoi, să te excite.

Joanne încearcă să fi se alăture în conversaţie:

— Între timp, preşedintele e în croazieră pe Mississippi.

— Ce altceva să facă bietul făţos? O întreabă Harry retoric, simţindu-se între timp el însuşi dus de val, leneş şi deprimat.

— Hei, Rabbit, îl interpelează Harrison, ce-ai zis când l-a atacat iepurele ăla ucigaş[148]?

Poanta stârneşte destule râsete, aşa că-l lasă cu toţii în pace. Thelma îi spune cu glasul coborât:

— E greu s-o scoţi la capăt cu copiii. Ron şi cu mine am avut noroc cu Alex. Din momentul în

---

[148] Aluzie la un eveniment istoric real: pe data de 20 aprilie 1979, în timpul unei partide de pescuit din canoe, în Georgia, preşedintele SUA Jimmy Carter a fost atacat de un „iepure ucigaş”, care a înotat de pe mal către el cu intenţii vădit ostile. Carter s-a apărat cu vâsla. Ulterior, a fost criticat pentru atitudinea sa de asociaţiile de protecţia animalelor. Se crede că iepurele ar fi fost, de fapt, o nutrie.

care i-am dat un televizor vechi, pe care să-l deşurubeze, a ştiut ce vrea să se facă, electronist. Dar acum, celălalt băiat al nostru, Georgie, cam aduce cu Nelson, deşi este cu câţiva ani mai mic. Crede că meseria lui taică-său e macabră, pariind pe moartea oamenilor, iar Ron nu-l poate face să-nţeleagă că asigurarea pe viaţă nu-i decât o părticică din toată afacerea.

— Sunt deziluzionaţi, afirmă Webb Murkett pe tonul lui înţelept, ca de pietriş răsturnat. Au văzut cum o ia lumea razna de când aveau doi ani, de la asasinarea lui JFK, trecând prin Vietnam, până la nebunia de-acum, cu petrolul. Şi uite, zilele trecute l-au aruncat în aer fără niciun motiv pe bătrânul domn Mountbatten[149].

— Hm, mormăie Rabbit deloc convins. Skeeter zicea că lumea n-a fost niciodată un loc plăcut.

— Harry spunea, intervine Thelma, că Nelson vrea să între în afacerile cu maşini împreună cu el şi că lui asta nu-i miroase a bine.

— Ar fi cel mai prost lucru pe care l-ai putea face pentru el, spune Webb. Am avut cinci copii, fără să-i pun la socoteală pe cei doi prichindei pe care mi i-a dăruit Cindy, Dumnezeu să-i dea sănătate pentru asta, dar, când oricare din ei mi-a pomenit de afacerea cu acoperişurile, i-am răspuns: „Găseşte-ţi o slujbă la un alt constructor, n-o să înveţi nimic dacă lucrezi cu mine “. Nu puteam să le dau ordine, iar dacă le dădeam nu mă ascultau nici de-al dracu. Când copiii ăştia au împlinit douăzeci şi unu de ani, că era fată sau băiat, i-am spus fiecăruia în parte; „încântat de cunoştinţă, dar de-acum descurcaţi-vă pe cont propriu “. Şi niciunul nu mi-a trimis vreo scrisoare să-mi ceara bani, un sfat sau mai ştiu eu ce. Dacă am noroc, primesc o felicitare de Crăciun. Odată, unul din ei mi-a spus, era Marty, ăl mai mare; „Taţi, îţi mulţumesc c-ai fost aşa un nemernic. Asta m-a pregătit pentru viaţă “.

Harry îşi contemplă paharul gol.

— Ce zici, Webb? Să mai beau un pahar sau nu? E meci pe echipe, poţi să duci tu greul.

— Nu mai bea, Harry, avem nevoie de tine. Tu eşti specialistul la loviturile lungi. Rămâi treaz.

Îi ascultă sfatul, dar, cu gândul la Nelson, nu reuşeşte să-şi alunge deprimarea. Mulţumesc c-ai fost aşa un nemernic. Îi e dor de Janice. Cu ea în preajmă, paternitatea îi e diluată, e ceva făcut în doi, în complicitate, pe jumătate accidental, şi de care pot râde împreună. Când se gândeşte la asta de unul singur, aducerea pe lume a unei persoane îi pare la fel de cumplită ca îmbrâncirea cuiva într-un fumai. Când, în sfârşit, ies pe terenul de golf, verdele aduce cu o nuanţă de negru. Fiecare fir de iarbă de la picioarele lui e un organism viu care va muri, care a răsărit fără niciun scop. Terenul, elastic sub tălpile lui, îi înveleşte pe morţi, este acoperişul unui regat unde maică-sa stă în faţa unei chiuvete nedesluşite, cu mâinile înroşite, cu mâneci de clăbuci când le ridică parcă vrând să-l prevină de ceva. Între degetul mare şi arătătorul noduros al mâinii încă nesluţite de Parkinson se sparge un clăbuc. Mountbatten. Şi tot săptămâna asta a murit şi bătrânul lor poştaş, domnul Abendroth, un tip vesel, supraponderal, cu părul alb zbârlit, s-a prăpădit de tromboză la şaizeci şi doi de ani. Bunica Springer a aflat vestea din vecini, el aducea în zonă facturile şi revistele încă de când Janice şi Harry s-au mutat acolo; domnul Abendroth a fost cel care i-a adus în aprilie plicul acela fără numele expeditorului, cu vestea morţii lui Skeeter. În ziua aceea, în timp ce ţinea în mână decupajul ăla din ziar, literele de tipar, ca şi firele astea de iarbă, i-au atras privirea în jos, jos în negura dintre ele, ca zăbrelele unei guri de canal ce lasă să se întrezărească râul negru, nevăzut, ce goneşte în canalizare. Pământul e cavernos, morţii rătăcesc prin hrubele de sub învelişul lui verde, subţire. Soarele intră într-un nor şi iarba capătă un luciu argintiu. Harry scoate o crosă de fier numărul şapte şi se poziţionează deasupra mingii. Loveşte *jos.* Una dintre slăbiciunile jocului lui Harry e aceea că nu reuşeşte să lovească mingea la bază, să apuce şi un pic de pământ şi gazon, ci încearcă, fără succes, să o şteargă razant, de pe smocul de iarbă, şi o loveşte tangenţial. De data asta o nimereşte din plin şi o proiectează într-o groapă de nisip din faţa găurii numărul zece. Trebuie să se fi balansat înainte pe vârfuri, o altă greşeală de-a lui. Loviturile de încălzire îi sunt întotdeauna elegante şi lungi, dar

---

[149] Amiral şi diplomat britanic, Louis Francis Albert Victor Nicholas Mountbatten (1900-1979) a fost asasinat la 27 august 1979 de membrii grupării teroriste Armata Republicană Irlandeză, care i-au montat o bombă la bordul iolei cu care a ieşit în largul coastei irlandeze.

când e sub presiune intervin neastâmpărul şi graba.

— Băi, tontule, îi strigă Ronnie Harrison. De ce-ai făcut asta?

— Că să te-oftici tu, ciudatule, îi răspunde Rabbit.

La partida de golf în patru, unul din echipă trebuie să joace bine la fiecare gaură, altfel punctajul final are de suferit. Dintre ei, Harry avea cea mai lungă lovitură. Acum, uită-te la el. Îşi răsuceşte picioarele, să se aşeze bine în nisip, păstrându-şi centrul de greutate pe călcâie, şi se balansează cu crosa de oţel, o ridică şi loveşte puternic, cu o încredere oarbă, de obicei, în timiditatea lui o expediază prea departe, dar de data aceasta, înfuriat de Ronnie, cu o nepăsare ursuză, reuşeşte o lovitură perfectă: mingea pluteşte în sus de pe salteaua de nisip, aterizează şi se rostogoleşte atât de aproape de gaură, încât ceilalţi trei parteneri chiuie şi-l aclamă. Introduce mingea în cupa steagului şi câştigă la această gaură. Totuşi, partida de azi îi pare lungă, poate de vină-i ginul băut la amiază sau tristeţea provocată de sfârşitul verii, şi totuşi, nu se poate abţine să nu vadă terenul de golf ca pe nişte tobogane ce nu duc niciunde sau să nu simtă că ar trebui să fie altundeva, că s-a întâmplat, se *întâmplă* ceva, că a întârziat, că are undeva o întâlnire de care a uitat. Se întreabă dacă Skeeter a avut aceeaşi senzaţie în stomac în clipa când s-a hotărât să-şi scoată pistolul şi să se lase ciuruit, dacă s-a simţit ca el când s-a trezit în dimineaţa acelei zile. Florile obosite, sânzienele şi ruşinea-fetei, atârnă în praf. Milioanele de fire de iarbă lucesc, gata să moară. La asta se rezumă totul, la o bucată de hârtie care se îngălbeneşte în timp, la ştirea pe care o decupezi dintr-un ziar şi o trimiţi altcuiva fără nicio explicaţie. O pui într-un dosar ca să uiţi de ea. Istoria sapă cavernele astea cu un pic-pic continuu. Skeeter cel mort hoinăreşte dedesubt, chicotind. Timpul se prelinge în sus prin firele de iarbă ca o otravă incoloră. Harry s-a plictisit de vară, de golf, de soare. Acum douăzeci de ani, când era mai tânăr şi a început să-i placă jocul, şi chiar şi când s-a reapucat de el acum opt ani sau cam aşa ceva, avea nişte lovituri miraculoase, drepte ca trase cu linia şi mai lungi decât îi stătea lui în putinţă să execute, şi exact de dragul colaborării cu această putinţă a continuat să joace, dar când a devenit mai bun, iar handicapul lui s-a diminuat de la plus infinit la un şaisprezece acceptabil, aceste superlovituri i s-au rărit, până şi cele mai bune aveau o mică ezitare sau erau uşor luftate şi nimereau un pic alături de ţintă într-un fel sau altul, şi toată chestia a devenit mai mult un fel de muncă, o muncă plăcută, dar totuşi muncă, o chestiune de aproximare pe tărâmul imperfecţiunii, fără nicio inovaţie, doar o fericire normală, sănătoasă. Pornit în căutarea acestei fericiri, Harry se simte vinovat, aici, pe terenul de golf, în timp ce umbrele se lungesc, în compania acestor trei bărbaţi, care, departe de femeile lor, îi par ia fel de plicticoşi pe cât i-or fi părând şi lui Dumnezeu.

Janice nu-l aşteaptă nici în foaier, nici lângă piscină când, în sfârşit, pe la 5:45, sosesc de la a optsprezecea gaură jucată la peste trei sute cincizeci de metri. În schimb, una din fetele în uniformă verde-alb se apropie de el şi-i spune că soţia îl roagă să sune acasă. N-o recunoaşte pe fata asta, nu-i Sandra, dar ea îi ştie numele. Toată lumea de la Flying Eagle îl cunoaşte pe Harry. Se duce în foaier cu mâna ridicată într-un salut continuu către membrii de-acolo; vâră în telefonul public moneda pe care-a folosit-o să-şi marcheze mingea pe terenul de golf şi formează numărul. Janice îi răspunde după primul apel.

— Hai, vino-aici, o imploră el. Ne e dor de tine. Am jucat destul de bine la al doilea nouă, după ce-a ieşit ginul tonic din mine. Cu loviturile noastre de handicap, Webb consideră că mingea noastră cea mai bună o să fie un şaizeci şi unu, care ar trebui să ne aducă premiu măcar un tricou Lacoste. Ar fi trebuit să-mi vezi lovitura din groapa de nisip de la a treia gaură.

— Mi-ar plăcea să vin, dar nu pot, îi spune Janice pe un ton atât de precaut şi distant, încât îi trece prin minte că o fi fost răpită şi trebuie să fie atentă la ce-i spune. Avem aici pe cineva.

— Pe cine?

— O persoană pe care n-o cunoşti.

— Cineva important?

Ea râde.

— Cred că da.

— De ce mama naibii eşti aşa de misterioasă?

— Harry, vino, te rog.

— Dar urmează banchetul fi premiile. Nu pot să-mi părăsesc echipa.

— Dacă ai câştigat vreun premiu, o să ţi-l dea Webb mai târziu. Nu pot vorbi ia nesfârşit.

— Sper să ai un motiv bun, o previne el şi pune receptorul în furcă.

Oare ce-o mai fi? Un alt accident de-al lui Nelson, a venit poliţia să-l salte. Băiatul ăsta are o predispoziţie pentru comiterea de infracţiuni. Harry se întoarce la piscină şi le spune celorlalţi:

— Sonata de Janice zice că trebuie să mă duc acasă, dar nu vrea să-mi spună de ce.

Pe chipurile femeilor se aşterne îngrijorarea, dar bărbaţii sunt la a doua rundă de băuturi şi nimic nu-i doare.

— Hei, Harry, strigă Buddy Inglefinger. Până să pleci, ascultă aici o poantă pe care poate că n-ai auzit-o în Pocono. De ce-a rămas balerinul ăla rus în SUA?

— Habar n-am. De ce?

— Deoarece comunismul nu e Goodunov[150].

Râsul îndatoritor al celor trei femei, în timp ce-şi ridică privirea în soarele ce scapătă roşiatic, să se uite toate la Harry, e ca un fruct, sunt trei fructe coapte în chip diferit pe aceeaşi cracă, şi continuă şi după ce el se întoarce cu spatele. Cindy şi-a tras peste umerii goi o bluză de mătase de culoarea piersicii, iar în V-ul decolteului îi sclipeşte cruciuliţa de aur. N-a observat-o mai devreme când era aproape goală, în vestiar îşi dă jos pantofii de golf, dar, în loc să facă un duş, iese în parcare cu umeraşul pe care atârnă sacoul sport şi pantalonii pe care voia să-i îmbrace la banchet. Corona parcă tot nu merge cum ar trebui. Aude la radio că Phillies au reuşit o victorie la mustaţă în Atlanta, cu 2-1. Gaşca nu mai discută deloc despre Phillies, sunt pe locul cinci, au ieşit din cărţi. În societatea asta, dacă ieşi din cărţi, eşti ca şi mort, te-arată lumea cu deştu'. Nu-i Goodunov. Păstraţi Curăţenia Oraşului. Spicherul de serviciu nu-i tipa aia care face pe deşteaptă, ci un tânăr a cărui voce, silabă de silabă, e ca picăturile de untdelemn pe apă. Uraganul David a făcut deja şase sute de victime în regiunea Caraibelor, anunţă el, şi, în sfârşit, s-ar putea să existe viaţă, încep să creadă unii oameni de ştiinţă, pe Titan, cel mai mare satelit al lui Saturn. Harry lasă în urmă fosta fabrică de ambalaje şi se bucură încă o dată de priveliştea panoramică a oraşului Mt. Judge văzut dinspre Roate 422. Şirurile de case urcă panta muntelui ca nişte trepte, au ferestrele aurii la apusul soarelui, aduc cu găurile dintr-un dovleac de Halloween. Dacă s-ar fi născut pe Titan, oare ce altceva ar simţi acum în adâncul sufletului său? Se gândeşte la suprafeţele alea lunare pline de cenuşă, la ţopăitul zdrahonilor de astronauţi în costumele lor albe, la urmele paşilor lor, întipărite acolo pentru totdeauna. Îşi aminteşte că atunci când veneau în vizită la familia Springer, sau după incendiu, în primii ani când au locuit aici, se uita împreună cu Nelson, de pe canapeaua gri, la *Pierduţi în spaţiu*[151]. Îşi aminteşte cum se mai zvârcoleau şi icneau când doctorul Smith făcea câte o tâmpenie periculoasă în egoismul lui, şi numai robotul acela cu glas uman şi micuţul Will reparau lucrurile cu judecata lor sănătoasă, nava spaţială având de luptat din greu cu plantele carnivore sau cu alţi eroi negativi programaţi în săptămâna respectivă. Iar acum se întreabă dacă nu cumva Nelson s-a identificat cu Will, care-i salva pe adulţi de ei înşişi. Se mai întreabă ce s-o fi ales de copilul-actor, unde-o fi el acum, speră că n-a ajuns un drogat, ca atâţia copii-vedetă. Spaţiul în care erau pierduţi era unul solid, trainic, nu spaţiul vâscos şi psihedelic pe care-l dau în ziua de azi la TV, numai efecte speciale cu muzică şi lumini, efecte pe care le asociază cu filmul *2001*, o asociaţie de idei neplăcută, căci pe vremea lui a fugit Janice cu Charlie şi s-a instalat iadul pe frontul de acasă. Problema este: chiar dacă există un Rai, cum poate exista unul pe care să-l suportăm o veşnicie? Pe pământ, când îţi ridici privirea de-atâta plictiseală, lucrurile s-au schimbat, eşti cu mult mai aproape de mormânt, iar asta-i captivant. Imaginează-ţi că urci sus, tot mai sus în grandiosul copac al cerului noptatic. Ameţitor. Teribil. Lui Rabbit nu-i plăcea să se caţere nici măcar în arţarii ăştia mici, norvegieni din jurul oraşului, deşi, avându-i drept martori pe alţi copii, se împingea tot mai sus, se agăţa tot mai strâns pe măsură ce ramurile deveneau tot mai mici. Dintr-un anumit unghi de vedere, cel mai

---

[150] Joc de cuvinte bazat pe numele lui Aleksandr Godunov (1949-1995), balerin rus care a primit azil politic în SUA în 1979, fapt ce a provocat în epocă un incident diplomatic între Washington şi Moscova, şi adjectivai! *good* (bun).

[151] Celebru serial de televiziune SF american (1965-1968) difuzat şi în România la vremea lui, cu Jonathan Harris în rolul doctorului Smith şi Bill Mumy în rolul lui Will.

îngrozitor lucru de pe lume e propria ta viaţă, faptul că-i a ta, şi nu a altcuiva. Simte cum în piept i se ridică o buclă ca atunci când răsuceşti o frânghie. Ce s-o fi întâmplat atât de grav, de-a făcut-o pe Janice să rateze banchetul de după concursul de golf?

Pe Jackson accelerează în clipa când se aprind felinarele, pe zi ce trece mai devreme. Mustangul lui Janice e parcat lângă trotuar, cu capota coborâtă, o mai fi ieşit undeva după biserică, fiindcă pe Bessie n-ar duce-o la biserică cu automobilul decapotat. Dincolo de uşa de la intrare, o grămadă de saci de voiaj şi valize au fost depozitate în living parcă aduse de-o mică armată. Din bucătăria luminată răzbat râsete. Grupul voios îl întâmpină la jumătatea drumului, pe teritoriul umbros al nimănui dintre scară şi vitrină. Bunica Springer şi Janice sunt însoţire de-o a treia femeie, mai înaltă, cu părul moale pieptănat cu cărare, din care lumina din bucătărie împrăştie un arc de culoarea morcovului, în timp ce părul lui Melanie ar Pi prins în zulufii lui o aură ciufulită. Se obişnuise cu Melanie. Nelson face prezentările:

— Tati, aceasta este Pru, zice el, iar „aceasta" sună ca o mică glumă timorată.

— Logodnica lui Nelson, adaugă Janice înfrigurată, dar categorică, dându-şi silinţa să sune cât mai bine.

— Pe bune?! Se aude Harry întrebând.

Tânăra păşeşte relaxată, are o siluetă zveltă, un pic gârbovită, iar el îi strânge mâna osoasă pe care i-o întinde. La lumina târzie de-afară, ce pătrunde pe ferestrele sufrageriei, stă în faţa lui, fără fasoane, o tânără roşcată sărită de adolescenţă, cu braţele prea lungi şi şoldurile prea late în comparaţie cu faţa ei osoasă, o frumuseţe stingheră, cu un trup stângaci ce nu-i doar al ei, ci, într-un fel, şi al lor, suprasolicitat, cu un aer de resemnare piezişă, un pic bizară, de fiinţă bătută de viaţă în ciuda tinereţii ei, dar suferinţa nu i-a afectat şi ochii, care sunt de un verde clar, chiar dacă precaut. Când dă mâna cu el, zâmbetul îi întârzie o fracţiune de secundă, de parcă ar trebui să se asigure în sinea ei că are de ce să zâmbească, dar apoi i se aşterne destul de însufleţit, cu o cută măruntă în colţul gurii. Poartă un pulover maro, lăbărţat şi nişte blugi largi, după ultima modă, decoloraţi pe coapse. Părul ei pieptănat pe spate şi dat după urechi, prins într-un coc răsfirat pe ceafa, pare călcat cu fierul, aşa-i de drept şi vopsit, atât de vie e culoarea lui roşu-deschis.

— N-aş zice chiar logodnica, îi spune Pru direct lui Harry.

Harry, în dorinţa lui de-a pricepe de unde-a mai apărut şi creatura asta, se uită grăbit de la Nelson, trecând prin Janice, pe care o poate lua la întrebări mai târziu, în pat, la bunica Springer. Zici că are buzele prinse cu menghina; dacă ai bate-o pe umăr, ar suna ca un gong, aşa-i de rigidă în rochia ei purpurie, de biserică. Nelson are gura uşor întredeschisă. E un bolnav fascinat de ajutorul primit de la doctorii adunaţi în jurul lui, în sfârşit, şi-a mărturisit boala şi e gata să accepte tratamentul prescris. În prezenţa lui Pru pare cu mult mai tânăr decât de faţă cu Melanie, duritatea enervată i s-a topit cu totul. Harry îşi dă seama că fata e mai în vârstă decât băiatul şi mai are o revelaţie şi mai profundă, instinctivă, exact în clipa când se aude rostind ca o gazdă paternă cu simţul umorului:

— Păi, în orice caz, sunt încântat de cunoştinţă, Pru. Ne împăcăm cu orice prieten de-al lui Nelson. Poate că asta a picat ca nuca-n perete, aşa că adaugă: Pun pariu că tu eşti fata care i-a trimis toate scrisorile alea.

Ea îşi coboară privirea, iar figura tăcută i se înroşeşte de parcă ar fi pălmuit-o.

— Prea multe, presupun, spune ea.

— Pe mine nu m-au deranjat, o asigură el. Eu nu-s poştaşul. Apropo, a murit deunăzi, pe neaşteptate. Dar nu din vina ta.

Ridică ochii din pământ, sunt de un verde eflorescent.

Pru e gravidă. La un bărbat, unul din puţinele avantaje ale faptului că nu s-a născut ieri este acela că, la fel cum îşi dă seama cum va fi vremea de mâine după gustul pe care îl are aerul pe înserat, îşi poate face o idee şi despre fiziologia sexului opus, despre starea lui. E mai groasă în talie decât ar trebui să fie o femeie atât de tânără, iar acea claritate verde, stranie a privirii ei şi acel ceva molcom, încetinit din mişcarea ei când se întoarce de la gluma lui Harry spre Nelson, să-i ceara ajutorul, trădează o povară mai mare decât simpla tulburare, hula ce agită marea sub valuri. E în luna a treia sau a patra, bănuieşte Rabbit.

Iar odată cu bănuiala asta se ridică vălul şi de pe lunile care au trecut.

Iar pereţii acestei case, tapetaţi cu modele reduse la nişte pete, îşi schimbă înţelesul, cuprind între ei această sămânţă. Canapeaua gri, pufoasă şi fotoliul asortat, şi Barcalounger-ul rabatabil, şi televizorul (un Admirai), şi lămpile pompoase ale bunicii Springer, din porţelan pictat şi alamă coclită, şi vechile acuarele înrămate, cufundate în praf din cauză că nimeni nu se uită niciodată la ele, macrameurile pe care le-a croşetat odinioară bunica Springer şi colecţia ei de bibelouri fragile, lucioase, aşezate pe colţarele cu trei rafturi, crestate şi date cu glaspapir pentru a sugera vechimea lemnului, dar care provin din epoca tâmplăriei de subsol a îndelungatei căsnicii a lui Fred Springer: toate aceste suveniruri ale morţilor se zbârlesc cu un înţeles nou, cu o nouă misiune, dacă, aşa cum îşi închipuie Harry, secretul acestei musafire nepoftite este un copil.

Simte că se umflă. Presupunerea lui l-a lovit ca un pumn. Spre deosebire de Melanie, simte că are ceva în comun cu fata asta, îl emoţionează, îl excită: vrea ca *el* să-i fi dăruit copilul ăsta.

În pat, o întreabă pe Janice:

— De când ştiai?

— A, răspunde ea, de vreo lună. Melanie a lăsat să-i mai scape una-alta, apoi l-am luat la întrebări pe Nelson. S-a simţit uşurat să-mi povestească, ba chiar a plâns. Voia doar ca *tu* să nu ştii.

— De ce nu?

Se simte jignit. Doar el e tatăl băiatului.

Janice ezită.

— Nu ştiu. Bănuiesc că s-a temut c-o să te-apuce pandaliile. Sau c-o să râzi de el.

— De ce să râd de el? La fel am păţit şi eu.

— El nu ştie treaba asta, Harry.

— Cum aşa? Ziua lui de naştere e-ntotdeauna la şapte luni de la aniversarea căsătoriei noastre.

— Păi da!

De nerăbdare, sună la fel ca maică-sa, rosteşte apăsat fiecare cuvânt. Până şi patul scârţâie când se apucă să turuie plină de emfază:

— Copiii *nu trebuie* să ştie lucrurile astea, iar până cresc destul de mari ca să le pese, totul s-a întâmplat cu prea mult timp în urmă…

— Îşi aminteşte măcar când a lăsat-o borţoasă pe fată?

— Nu că-i ciudat ce repede ai ghicit că aşteaptă un copil? N-aveam de gând să-ţi spunem prea curând.

— Mersi. A fost primul lucru care mi-a sărit în ochi. Puloverul ăla lălâi. Asta şi faptul că-i mai înaltă decât Nelson.

— Nu este, Harry. El e cu doi centimetri mai înalt, mi-a spus chiar el, doar că are ţinuta aia cocârjată.

— Şi cu cât e mai mare? Se vede cât colo că-i mai mare.

— Păi, cu un an sau chiar ceva mai puţin. A lucrat la secretariatul colegiului…

— Mda, şi mă rog frumos, de ce nu i-a tras-o unei studente? De ce-a trebuit să dea iama-n secretare?

— Harry, ar trebui să stai de vorbă cu *ei* dacă vrei să ştii totul până-n cel mai mic detaliu. Ştii, totuşi, că ne spunea mai tot timpul cât de şulfe sunt fetele astea de la facultate, nu s-a simţit niciodată în largul lui acolo. Dinspre mine se trage din oameni de afaceri şi dinspre ai tăi, din clasa muncitoare, şi în trecut n-a prea avut parte de cine ştie ce mediu universitar.

— Şi nici în viitor n-o să prea aibă, după cum se prezintă situaţia.

— Nu-i chiar aşa de rău. Fata îşi poate găsi de lucru. Ai auzit ce-a zis la cină, că i-ar surâde ca el să se întoarcă la Kent şi să termine facultatea, iar ea şi-ar putea lua lucrări de dactilografiat la ei acasă.

— Mda, şi l-am auzit şi pe mucea spunând că n-are chef de-aşa ceva.

— Nu cu urletele o să-l convingi să se-ntoarcă la facultate.

— N-am urlat.

— Da, dar ai făcut o mutră…

— Păi, Doamne Dumnezeule, doar pentru că a lăsat gravidă o fată, puştiul îşi închipuie că are dreptul să conducă Springer Motors?

— Harry, nu vrea să-l conducă, nu vrea decât un post acolo.

— Nu poţi să-i oferi un post fără să-i iei altcuiva locul de muncă.

— Şi eu, şi mama credem că ar trebui să aibă un post acolo, insistă Janice, atât de fermă, de zici c-a vorbit maică-sa din atmosfera întunecată a acestui dormitor, unde prezenţa bătrânei doamne se făcea întotdeauna simţită ca un murmur al televizorului sau ca o suită de sforăieli care se auzeau prin perete.

Schimbă subiectul şi întreabă:

— Când a lăsat-o gravidă?

— Ei, când se întâmplă de obicei chestiile astea, în primăvară Prima oară nu i-a venit ciclul în mai, dar au aşteptat pană s-au dus în Colorado, să facă testul cu urina. A fost pozitiv, iar Pru i-a spus lui Nelson că n-are de gând să avorteze, n-avea încredere în avorturi şi prea multe din prietenele ei s-au ales cu complicaţii de pe urma lor.

— A spus ea aşa ceva, în epoca şi-n vremurile în care trăim?

— În plus, cred că neamurile din partea maică-sii sunt catolice.

— Totuşi, arată de parcă ar avea ceva bun-simţ.

— Poate că bunul-simţ i-a dictat ce să facă. Dacă nu întrerupe sarcina şi lasă copilul, Nelson trebuie să aibă o ocupaţie.

— Biata fată. Cum se face că a rămas însărcinată, din capul locului? Nu folosesc toate pilulele şi diafragma şi Dumnezeu mai ştie ce? Citeam în *Consumer Reports* despre ligatura temporară a trompelor cu poliuretan.

— Uncle din metodele astea noi sunt criticate prin ziare. Sunt cancerigene.

— Nu şi la vârsta ei. Vasăzică ea a stat în Munţii Stâncoşi şi a clocit chestia asta, iar Melanie l-a ţinut din scurt aici.

Janice e din ce în ce mai somnoroasă, în timp ce Harry se teme că n-o să mai lipească geană de geană din cauza acestei roşcate trupeşe picate din cer în camera de vizavi, de pe hol. Bunica Springer le-a zis pe şleau că se aşteaptă ca Pru să doarmă în fosta cameră a lui Melanie şi a urcat scările şchiopătând, să se uite la *Familia Jefferson.* Coana mare a stat acolo destul de potolită toată seara, zici că-i un boiler care mai are puţin şi explodează. Joacă tare. Harry o împunge cu cotul pe Janice într-o parte, unde-i molcuţă şi somnoroasă, doar-doar o mai discuta cu el.

— Melanie zicea că Nelson a devenit foarte nărăvaş de-ndată ce testul a ieşit pozitiv – s-a înhăitat cu o adunătură de indivizi dubioşi şi a obligat-o pe Pru să se apuce de planorism. Pe urmă, când a văzut că ea n-are de gând să se răzgândească, nu şi-a mai dorit decât să se-ntoarcă acasă. N-au putut să-i scoată din cap chestia asta, a plecat şi a renunţat la slujba bună pe care o avea la un tip care construia vile. Presupun că Melanie avea şi ea motivele ei s-o întindă de-acolo, aşa că s-a autoinvitat aici. Nelson n-a vrut s-o aducă cu el, dar cred că alternativa ar fi fost ca Pru să-şi anunţe părinţii şi pe noi care-i situaţia şi, ca să nu facă asta, el a implorat-o să-i dea timp, să încerce să-i aştearnă un cuibuşor aici, şi poate încă spera ca totul să se rezolve de la sine, nu ştiu.

— Bietul Nelson, spune Harry.

Părerea de rău pentru copil îi sângerează în sus, spre tavanul cu petele de lumină ce pătrund din stradă printre crengile fagului.

— A fost iadul pe pământ pentru el.

— Ei bine, Melanie are o teorie a ei, cum că n-a prea avut parte de-atâta iad. Nu-i plăcea că ieşea tot timpul cu Billy Fosnacht şi gaşca lui, în loc să ne spună cum stau lucrurile şi de ce vrea, de fapt, să vină să lucreze la salon.

Harry oftează.

— Şi pe când nunta?

— De-ndată ce putem face pregătirile. Vreau să zic că-i în luna a cincea. Până şi tu ţi-ai dat seama.

Până şi tu, chestia asta îi displace, dar nu vrea să-i spună lui Janice că se simte instinctiv legat de fata asta. Pru seamănă cu mama lui, e stângace şi ciolănoasă, cu mâinile mari, dar mai puţin urâte.

— Unul din motivele pentru care am luat-o pe mama la biserică azi-dimineaţă a fost să stăm

de vorbă cu reverendul Campbell.

— Cu poponarul ăla? Măiculiţă!

— Harry, nu ştii nimic despre el. A fost deosebit de drăguţ cu mama şi a făcut destul de multe pentru parohie.

— Pun pariu că s-a ocupat mai ales de corul băieţeilor.

— Tare îngust mai eşti la minte. Până şi mama e mai destupată, cât ar fi ea de mărginită.

Îi întoarce spatele şi vorbeşte în pernă:

— Harry, sunt foarte obosită. Toată povestea asta mă necăjeşte şi pe mine. Mai ai vreo altă întrebare?

— Crezi c-o iubeşte pe fată? Întreabă el.

— Doar ai văzut-o. E frapantă.

— Văd asta, dar cum rămâne cu Nelson? Ştii, se zice că istoria se repetă, dar nu se repetă niciodată exact la fel. Când ne-am căsătorit noi doi, toată lumea proceda la fel, dar acum, când copiii ăştia fug de căsătorie şi doar trăiesc împreună, mariajul o fi însemnând mult mai mult. Vreau să zic, i-o fi speriind mai tare.

Janice se întoarce iar cu faţa la el şi-i spune:

— Eu zic că-i bine că-i puţin mai mare.

— De ce?

— Păi, Nelson are nevoie de cineva care să-l aducă cu picioarele pe pământ.

— O ţipă care calcă pe bec, apoi vine cu texte de genul „dreptul la viaţă” nu-i nici ea cu picioarele pe pământ, zic eu. Ce sunt părinţii ei, că veni vorba?

— Sunt nişte oameni obişnuiţi din Ohio. Cred că taică-său e instalator.

— *A-ha*, face el. Clasa muncitoare. Nu se mărită cu Nelson, ci cu Springer Motors.

— La fel ca şi tine, i-o întoarce Janice.

Ar trebui să-l deranjeze remarca ei, dar îi place că, mai nou, ea se percepe pe sine ca pe un trofeu. Pune mâna în locul acela catifelat unde talia ei se îngustează.

— Uite ce e, spune el, când te-am luat de nevastă, tu vindeai alune la Kroll’s, iar părinţii mei credeau că taică-tău e un tip dubios, care o să sfârşească la închisoare.

Dar nu s-a întâmplat asta, a ajuns în Rai. Fred Springer a reuşit să se caţere sus de tot în copacul stelelor. Pierdut în spaţiu. Acum Janice e la rând, atingerea lui o împinge în braţele somnului chiar în clipa când el simte sub centură o zvâcnire care ar putea semnala apariţia unei erecţii sănătoase. Nimic nu-l excita mai tare decât gândul că fute o avere. Nu-şi fute destul de des sacul ăsta amărât, tembel, de bani. A adormit în pielea goală. Când erau proaspăt căsătoriţi, şi ani de zile după aceea, purta cămăşi de noapte din bumbac, care o făceau să arate ca în reclama aia veche "A sosit momentul pensionării", dar la un moment dat, prin anii şaptezeci, a început să vină la culcare în pielea goală, cu trupşorul ei încă îngrijit, mătăsos, bronzat în locurile neacoperite de rochiţa de tenis, cu abdomenul bronzat mai palid unde costumul de baie cu model Op-Art, din două piese, îi expunea mijlocul. Ce repede s-au uscat azi urmele paşilor lui Cindy pe dale! E ciudat, nu-şi poate imagina niciodată că i-o trage, e ca şi cum s-ar uita la soare. Se întoarce pe spate, frustrat şi totuşi simţindu-se uşurat să fie singur în noaptea tăcută, să poată întoarce pe toate părţile noutăţile astea. La vârsta mijlocie te crezi, într-un fel, stăpânul lumii, şi totuşi, aceasta pare să-ţi scape de sub control mai mult decât oricând, eul tău din copilărie s-a împrăştiat şi împărţit ca bucăţile de pâine din minunile biblice. La şcoala de duminică a lui Kruppenbach l-a şocat versetul care vorbeşte despre curăţenie, cu cele douăsprezece coşuri pline de firimituri. Păstraţi curăţenia oraşului. Trage cu urechea, să audă zgomotul paşilor care se strecoară din camera lui Melanie – nu, a lui Pru –, azi a avut parte de un drum lung şi a întâlnit o mulţime de chipuri noi, cât de greu trebuie să-i fi fost în seara asta. În timp ce bunica şi Janice încropeau împreună cina, tot o minune, fata a stat pe fotoliul din bambus împletit adus de pe verandă şi toţi s-au învârtit în jurul ei ca nişte maşini care trec pe lângă locul unui accident produs pe autostradă. Harry de-abia îşi putea lua ochii de la femeia în toată firea care stătea atât de sfioasă, stingheră şi cu trupul vizibil deformat. Emana aerul acela pe care-l uitase, de drăgălăşenie liceană, care înfloreşte în chip neaşteptat la umbra podurilor de cale ferată, pe lângă stâlpii de telefon, la o aruncătură de băţ de autostrada cu parapetele din aluminiu roase de timp, născută din mame ajunse balabuste şi taţi măcinaţi de zilele cenuşii de muncă, muncă şi iar

muncă, într-o Americă cu dopuri de sticlă, cheiţe de conserve şi bucăţi de amortizoare auto aruncate pe jos la tot pasul. Rabbit şi-a amintit de-acest gen de frumuseţe văzând-o captată aici, în Pru, în braţele ei lungi, acoperite cu firicele fine de păr, încheieturile osoase, cu brăţări, şi în strălucirea necăutată a părului ei, captată la fel cum un ciot de lemn blochează cursul unui râu, dând naştere unui vârtej. Janice oftează în somn. O maşină trece în viteză, radioul ei lasă în urmă o dâră de muzică disco pe geamul deschis. Ajunul Zilei Muncii, sfârşitul unei perioade. Simte cum casa se dilată sub el, prezenţele invadatoare aglomerează parterul, morţii reînvie. Skeeter, papsi, mami, domnul Abendroth. Fotografia lui Fred Springer care se decolorează pe servantă se îmbujorează în nuanţa rozalie pe care o aveau obrajii lui Fred până spre rădăcina nasului. Gândurile îl poartă pe Harry la fetele de la Mt. Judge High, aşa cum arătau în anii patruzeci, cu pulovere pufoase şi perle de la magazinele de mărunţişuri, cu bluze albe prin care se vedea umbra sutienului bej, cu fuste, întotdeauna cu fuste lungi ca rochiile de seară pe vremea când Noua Modă chiar era nouă, unduindu-se pe holurile cu dulapuri pe margine, iar apoi afară, pe lângă balustrada din ţevi de strajă ce fereau puţurile lungi de ciment care lăsau să treacă lumina să pătrundă pe ferestrele de la subsol ale atelierului, ale sălilor de lucru manual şi de muzică, fustele lungi aliniate în şiruri, pantofii bicolori şi şosetele albe în şiruri, fetele care expirau aerul rece al iernii, ca fumul de ţigară, cu jachete groase de lână la două rânduri, pe-atunci nu purta nimeni hanorace, rujul închis la culoare al acestor fete, care le făcea pe toate să arate ca Rita Hayworth în vechile albume ale fiecărei promoţii. Fustele aţâţătoare, cu şliţ deasupra şosetelor, vino şi găseşte-mă dacă poţi, realitatea sălbatică a părului pubian, coapsele desfăcute timid în spaţiul strâmt al maşinilor, fâşia umedă a chiloţeilor, Mary Ann, prima lui fată, cu chiloţii căzuţi în jurul pantofilor ei ca o capcană de prins vânatul, motorul pornit, să păstreze căldura în noul Plymouth albastru al lui papsi, pe care ai lui îl lăsau să-l împrumute o seară pe săptămână, în ciuda tuturor protestelor şi sarcasmului lui Mim, o scândură de puştoaică până pe la şaptesprezece ani, când a început să aibă propriile ei secrete, între picioarele lui Mary Ann, o umezeală de vestiar şi un miros de carne, o delicatesă, sunt acum ale lui. Cât a fost el în armată, s-a măritat cu altul. A invitat pe altcineva în acea tainiţă a ei, nu i-a venit să creadă. Zile pierdute, îngropate în adâncul creierului său, adânc de tot, celule cenuşii despre care a citit el undeva că mor în fiecare zi câteva milioane, luând cu ele viaţa lui undeva în neant, singura lui viaţă, se spune că-s trilioane de sinapse, fac de ruşine până şi cel mai mare calculator: după regăsirea şi reintrarea în spaţiul acesta, constată că făcăleţul i-a rămas tare şi i s-a sculat şi mai mult, procesul nu s-a întrerupt nicio clipă, mici cavităţi umplute cu sânge aşteaptă ca partea mai profundă a creierului să-i revină la viaţă. Cu mâna stângă, pe spate, să n-o deranjeze pe Janice, se masturbează cu gândul la Ruth. Camera ei de pe Summer Street. Prima noapte, când el a fugit, toată nebunia aia tristă cu răposatul Tothero, apoi intimitatea acelei camere. Această insulă, aceşti patru pereţi, camera ei. Trupul ei alb, gras, fără haine şi ironia muşcătoare la adresa boxerilor lui. Braţele ei i s-au părut subţiri, subţiri de tot, l-au tras în jos şi s-au ridicat deasupra lui, cu pântecul lung vertical în lumină.

Hei.

Hei.

Eşti drăguţă.

Haide! Treci la treabă.

Se trage mai într-o pane şi ejaculează, cu tavanul aproape de el, îşi simte trupul arcuit de parcă ar fi legat de un glob care creşte, creşte în timp ce sămânţa îi îmbibă cearşaful. Mai intens decât pompatul în întuneric. Un comportament anormal la un tip bătrân. Se ridică pe nesimţite din pat şi bâjbâie într-un sertar după o batistă, nu vrea ca frecuşul s-o trezească pe Janice, pe bunica Springer sau pe această Pru, că numai pizde are-n jurul lui. Întors în pat, după ce-a făcut tot ce-a putut, deşi întotdeauna-i ciudată umezeala aia, poate nu curge din tine când simţi că-ţi vine, încearcă să se liniştească şi să adoarmă gândindu-se la fiică-sa, la chipul ei palid, rotund plutind în ceea ce-i pare o dispoziţie lăptoasă, senină. O voce sâsâie: *Hassy.*

Peste câteva seri, reverendul Archie Campbell vine într-o vizită stabilită dinainte. E scund şi delicat, însă, în compensaţie, are o voce baritonală, plăcută; vorbeşte cu glas sonor, relaxat şi zâmbitor, frazele lui par să dea colţul, după ce le rosteşte. Are un cap prea mare raportat la trup. Genele îi sunt izbitor de lungi, iar câteodată închide ochii de parcă ar vrea să-şi arate tremurul

pleoapelor coborâte. Îşi poartă răsfrânt gulerul cămăşii negre, fără nasturi, şi o haină din crepon. Când zâmbeşte, buzele lui groase, ca ale lui Carter, lasă să i se vadă dinţişorii regulaţi, ca nişte seminţe înşirate una după alta, pătaţi de nicotină.

Bunica Springer îi oferă o ceaşcă de cafea, dar el o refuză:

— Vai de mine, nu, mulţumesc, Bessie. Sunt la a treia vizită în scara asta şi încă un pic de cafeină precis mi-ar da tremurici.

Fraza dă colţul şi dispare pe Joseph Street.

— Atunci, o băutură adevărată, părinte? Scotch? Un gin tonic? Oficial, e încă vară.

Campbell se uită rapid în jur, să le surprindă reacţia – Nelson şi Pru stau unul lângă altul pe canapea, Janice e cocoţată pe un scaun cu spătar adus din sufragerie, bunica Springer se clatină nesigură pe picioare, după ce cafeaua i-a fost refuzată.

— Păi, la drept vorbind, da, spune tărăgănat popa. Un degetar de udeală ar fi mană cerească. Harry, ai cumva nişte vodcă?

— În fundul bufetului din colţ, Harry, intervine Janice, e o sticlă cu etichetă argintie.

El dă din cap a încuviinţare.

— Altcineva?

Se uită în special la Pru, de vreme ce în aceste puţine zile de când stă la ei s-a dovedit a nu fi deloc străină de udeală. Li place pileala; zilele trecute s-a întors cu Nelson de la cumpărături şi au adus câteva baxuri de bere, Kahlúa, Cointreau şi Amaretto di Saronno, nişte sticluţe gogonate, trebuie să fi băgat vreo douăzeci-treizeci de dolari în afacerea asta. În plus, au dat în bufetul din colţ peste nişte lichior de mentă rămas de la o cină pe care Harry şi Janice au dat-o în cinstea soţilor Murkett şi Harrison în februarie, iar câte un strop din licărul lui verzui apare lângă cotul lui Pru în cele mai neobişnuite momente, chiar şi de dimineaţă, în timp ce se uită împreună cu bunica la *Edge of Night*[152]. Nelson răspunde că n-ar refuza o bere. Bunica Springer îi anunţă că ea o să bea, oricum, o cafea, are chiar şi decafeinizată, în caz că pastorul preferă aşa ceva. Dar Archie rămâne pe poziţie, mulţumindu-i cu o mică plecăciune zglobie şi făcându-le celorlalţi cu ochiul. Tipul ăsta joacă tare, remarcă Rabbit. Probabil că-i cea mai bună atitudine pe care o poate adopta la data asta târzie după Christos. S-au gândit să-i ofere fotoliul gri care se asortează cu canapeaua, dar el *îi* fentează şi trage vechiul scăunel sirian cu fundul înclinat din spatele setului lampă-masă, unde bunica îşi ţine o parte din bibelourile ei şi se ghemuieşte pe el. Astfel aşezat, părintele le aruncă un zâmbet larg şi, cu agilitatea unui maimuţoi, scoate o pipă din buzunarul de la piept al sacoului şi îşi îndeasă tutunul cu arătătorul maroniu.

Janice se ridică şi îl urmează pe Harry în bucătărie, unde el prepara băuturile.

— Drăgălaş păstorel, îi şopteşte el.

— Nu fi răutăcios.

— Ce-i răutăcios în ce-am spus?

— Totul.

Ea îşi toarnă nişte Campari într-un pahar cu suc de portocale şi, fără comentarii, umple cu lichior de mentă unul din păhărelele cilindrice de lichior din setul de opt, cu carafa, pe care l-a cumpărat de la Kroll's acum câţiva ani buni, pe vremea când s-au înscris la Flying Eagle. Nu le-au folosit mai deloc. Când Harry se întoarce în living cu vodca tonică lui Campbell, cu berea lui Nelson şi ginul său tonic, Janice îl urmează şi aşază cilindrul de un verde-ţipător pe măsuţă, lângă cotul lui Pru. Aceasta nu dă vreun semn că l-ar observa.

Pastorul Campbell a convins-o pe bunica Springer să se aşeze pe Barcalounger, unde plănuia să stea Harry, şi să-i ridice extensia tapiţată, să-şi sprijine picioarele.

— Trebuie să recunosc, zice ea, că face minuni la tensiunea pe care-o am în glezne.

Astfel tolănită, coana mare pare vulnerabilă şi de-o importanţă absurd de redusă în cercul familiei. Văzând-o întinsă şi neajutorată, Janice se oferă:

— Mamă, mă duc eu să-ţi aduc cafeaua.

— Şi platoul cu prăjiturele cu ciocolată pe care l-am pregătit, deşi presupun că cei care beau

---

[152] Serialul poliţist cel mai longeviv din istoria televiziunii americane, cu peste şapte mii de episoade la activ, dihizare între 1956 şi 1984 pe canalele CBS şi ABC.

n-o să vrea şi prăjiturele.

— Eu vreau, mama-mare, se oferă Nelson.

De când a venit Pru, are o altă mină – privirea ursuză, crispată i s-a relaxat într-o inexpresivitate plină de expectativă, o docilitate naivă care pe Harry îl calcă pe nervi.

De vreme ce pastorul a refuzat să se aşeze pe fotoliul gri, Harry e nevoit să stea el acolo. Când se cufundă în el, îşi întinde picioarele, iar Campbell, fără să se ridice, sare cu taburet cu tot câţiva paşi mai încolo, ca un broscoi, să nu-l atingă pantofii mari, din piele de căprioară, ai lui Harry. Zâmbind mândru de agilitatea lui, omuleţul îi anunţă cu glas răsunător: — Ei bine, din câte înţeleg, cineva de aici doreşte să se căsătorească.

— Eu nu, eu sunt deja însurat, bagă Rabbit pe loc o glumă în stilul lui.

Îl încearcă o spaimă caraghioasă, îl şi vede pe Campbell, care-şi ţine mânuţele (par murdare ca şi dinţii) pe marginea taburetului, la câţiva centimetri de vârfurile pantofilor lui, aplecându-se brusc şi dezlegându-i şireturile. Îşi mută picioarele câţiva centimetri mai încolo.

Pru a schiţat un zâmbet trist la gluma lui şi şi-a lăsat privirea în pământ, paharul ei plin cu lichid verde este încă neatins. Aşezat lângă ea, Nelson se zgâieşte fix înainte, cu un aer solemn, fără să fie conştient de mustaţa de spumă de pe buza de sus. Aşa mănâncă bebeluşii: Rabbit îşi aminteşte cum Nelson bătea cu lingura, ţinută în pumnul stâng, deşi ei încercau să-l înveţe s-o apuce cu dreapta, în tava de pe scaunul înalt, în fostul lor apartament de pe Wilbur Street, situat sus, deasupra oraşului. N-a fost, totuşi, unul din ţâncii ăia de groază – întotdeauna voia să fie bun. Lui Harry îi vine să strige, în timp ce se uită la mustaţa de spumă de pe faţa puştiului ignorată cu inocenţă. Îl trag în piept. Pru îşi atinge paharul pe furiş, fără să se uite măcar la el.

Glasul bunicii Springer se înalţă ostenit din fundul Barcalounger-ului.

Da, ar dori s-o oficieze în biserică, dar nu va fi o nuntă din alea pompoase. Doar cu participarea familiei. Şi cât mai repede cu putinţă, ne gândeam chiar şi săptămâna viitoare.

În pantofii de sport murdari, verzui, cu botul rotund şi fâşii uzate de cauciuc alb, picioarele ei par copilăroase şi micuţe aşa cum stau săltate de pe podea şi sprijinite pe extensia capitonată.

Janice intervine pe un ton ferm:

— Mamă, nu-i nicio grabă. Părinţii lui Pru vor avea nevoie de timp să-şi poată aranja venirea din Ohio.

Maică-sa îi răspunde fluturându-şi mâna obosită către Pru:

— Zice că ai ei s-ar putea să nu se deranjeze până aici.

Fata roşeşte şi strânge paharul şi mai tare, vrând parcă să-l ridice când n-o să mai fie în centrul atenţiei.

— Nu suntem aşa de apropiaţi cum sunt cei din familia asta, spune ea. Ridică ochii de un verde translucid spre chipul reverendului şi-i explică: Suntem şapte fraţi. Patru dintre surorile mele sunt deja măritate, iar două dintre căsătoriile astea sunt deja pe butuci. Taică-meu e fiert pe chestia asta.

Bunica Springer îi explică:

— E catolică.

Popa zâmbeşte cu gura până la urechi:

— Prudence pare mai curând un nume protestant.

Roşeaţa fetei, stârnită parcă de un vânt capricios, se accentuează din nou.

— Am fost botezată Teresa. Prietenii din liceu mă considerau pudibondă, de aici mi s-a tras numele[153].

Campbell chicoteşte:

— Seri-*os*?! Fasci-*nant!*

Cheleşte pe creştet, remarcă Rabbit, deşi e atât de tânăr. Slavă Domnului, el unul nu trebuie să-şi facă griji legate de acest aspect ce ţine de înaintarea în vârstă: ambii părinţi au avut podoabe capilare durabile, deşi, spre sfârşitul vieţii, părul lui papsi a trecut de la cărunt la galben, ajungând mai fragil decât mătasea de porumb şi prea uscat să poată fi pieptănat. Se spune că predominante sunt genele mamei. Unul din lucrurile care nu i-au plăcut niciodată la Janice este

---

[153] Joc de cuvinte bazat pe paronimele *prudish* (pudibond) şi *prudence* (prudenţă).

fruntea ei înaltă, de zici că începe să chelească. Nelson e prea tânăr ca să-şi dea seama cum o să evolueze. Bătrânul Springer îşi pieptăna părul pe spate, aşa că arăta întotdeauna ca un tip din reclamele la cămăşi, până şi în dimineţile de sâmbătă, iar în coşciug i-au făcut cărarea pe partea greşită; în necrologul din ziar, fotografia a fost inversată la autotipie, iar antreprenorul de pompe funebre s-a luat după aia. Unul din primele semne de rebeliune la Mim a fost faptul că şi-a făcut şuviţe blonde, „şobolan protestant" îşi numea ea culoarea naturală prin clasa a zecea, iar mami a intrat în ea tare de tot: „Mai bine-aşa decât să arăţi ca un sconcs". Ce-i drept, cu şuviţele alea blonde, Mim părea mai dură, ziceai că-i o stricată. Aşa-i viaţa, te mânjeşti de unul singur. Vocea tânărului cleric alunecă lin de la o silabă la alta, din gâtlej iarăşi i se înalţă chicotitul acela surprinzător de piţigăiat.

— Bessie, până stabilim nişte detalii cum ar fi data şi lista invitaţilor, cred c-ar trebui să cercetăm nişte lucruri esenţiale. Nelson şi Teresa: vă iubiţi unul pe altul şi sunteţi amândoi gata să faceţi legămintele eterne care, în concepţia bisericii, stau la baza căsătoriei creştine?

Întrebarea cade ca un trăsnet.

— Da, răspunde Pru în şoaptă şi bea o primă duşcă din paharul ei cu lichior de mentă.

Nelson pare aşa de căzut în transă, încât maică-sa îl interpelează:

— Nelson?

Băiatul se şterge la gură şi scânceşte:

— Am *spus* o dată c-o fac, nu-i aşa? Am petrecut aici toată vara încercând să aranjez lucrurile. Nu mă mai întorc la şcoală, n-o să mai termin facultatea din cauza asta. Ce vreţi mai mult de-atât?

Cu toţii se simt stânjeniţi şi amuţesc, cu excepţia lui Harry:

— Am crezut că nu-ţi place la Kent.

— Nu prea-mi place. Dar am băgat ceva timp în afacerea asta şi în scurt timp mi-aş fi luat diploma, deşi nu era mare brânză. Toată vara m-ai bătut la cap cu facultatea, tati, şi voiam să-ţi spun bine, bine, ai dreptate, dar tu nu ştiai cum stă treaba, nu ştiai de *Pru.*

— Atunci, nu mă lua de nevastă, îi aruncă Pru cu glasul stins. Băiatul se uită pieziş la ea, pe canapea, şi se cufundă mai adânc în perne.

— Aş prefera s-o facem cât mai curând, spune el. E timpul să-mi bag minţile-n cap.

— Ne putem căsători, după care ne întoarcem acolo un an, să termini facultatea.

Pru şi-a mutat mâinile în poală şi, odată cu ele, şi păhărelul cu lichid verzui; îl priveşte gânditoare şi vorbeşte cursiv, de parcă din fântâna aceasta micuţă ar scoate nişte cuvinte exersate îndelung, reacţiile ei la plângerile lui Nelson.

— Nţ, face Nelson jenat. Ar fi o prostie. Dacă tot mă-nsor, hai s-o facem ca lumea, cu serviciu, cu o rablă de camionetă şi o casă nasoală de la ţară, şi tot tacâmul. La Kent nu pot învăţa nimic care să mă ajute să fraieresc mai bine lumea cu maşinuţele japoneze ale lui tati. Asta în caz că mami şi mama-mare îl vor sili să mă primească.

— Dumnezeule, cum mai răstălmăceşti vorbele oamenilor! Sare în sus Harry. Cu toţii o să te primim acolo, cum altfel te-am putea ajuta? Dar ai valora mult mai mult pentru companie şi, mai mult, în *ochii tăi,* dacă ai termina facultatea aia. Fiindcă tot repet chestia asta, sunt tratat ca un monstru.

Se întoarce spre Archie Campbell, uitând cât de jos e aşezat acesta, şi-i spune peste cap:

— Scuze pentru trăncăneala asta, nu-i ceva tocmai potrivit pentru urechile dumitale.

Ba nu, îl contrazice tânărul pe un ton mieros, face parte şi asta din tabloul de ansamblu. O întreabă pe Pru: *Tu* unde ai prefera să locuieşti în anul următor? Primul an de căsnicie, aşa scrie în toate cărticelele, dă tonul pentru toţi ceilalţi.

Pru îşi piaptănă cu o mână părul lung, de pe umeri, îl dă pe spate de parcă ar fi supărată.

— Nu am amintiri prea fericite de la Kent, recunoaşte ea. Aş fi fericită să încep într-un loc nou.

Pipa lui Campbell umple camera cu un parfum dulceag, aristocratic. Probabil că n-are nici treizeci de ani şi nu-i pot arunca nicio pastilă pe care să n-o fi auzit de la alţii. Un profesionist. Rabbit îl respectă pentru asta. Dar cum de-a putut să ajungă poponar?

Bunica Springer spune cu un glas duşmănos:

— Poate te-ntrebi acum de ce nu aşteaptă încă un an.

Omuleţul întoarce capul mare şi-i zâmbeşte.

— Nu, nu mă-ntrebam asta.
— A rămas grea, explică coana mare absolut fără niciun rost.
— Cu ajutorul lui Nelson, fireşte, zâmbeşte popa.
Janice încearcă să dreagă busuiocul:
— Mamă, se mai întâmplă.
Bunica i-o retează scurt:
— Mie-mi spui? N-am uitat că ţi s-a întâmplat şi ţie.
— *Mamă!*
— E groaznic! Declară Nelson de pe canapea. De fapt, de ce l-am târât pe omul ăsta aici? Pru şi cu mine n-am cerut să ne căsătorim la biserică. Eu, oricum, nu cred în toate chestiile astea.
— Nu crezi? Bâiguie Harry şocat, ofensat.
— Nu, tati. Când mori, mori.
— Serios?
— Ei, haide, ştii că aşa-i, toată lumea ştie treaba asta în adâncul cugetului.
— Nimeni nu ştie cu siguranţă, remarcă Pru cu glas stins.
— Câţi morţi ai văzut la viaţa ta? O întreabă Nelson furios.
Harry îşi aminteşte că Nelson, chiar şi în copilărie, se albea în jurul urechilor când era furios. Îl durea stomacul de nervi şi se agăţa de marginea balustradei când urca la etaj să-şi ia cărţile. De trimis, tot îl trimiteau la şcoală, oricum. Harry încă mai avea slujba aceea de la Verity, iar Janice lucra cu jumătate de normă la salon şi nu aveau bonă. Şcoala i-a fost bona.
Reverendul Campbell pufăie netulburat din pipa cu tutun aromat şi îi pune lui Pru o altă întrebare: — Ce zic părinţii tăi despre faptul că te măriţi în afara religiei catolice?
Roşeaţa aceea delicată revine şi-i adânceşte verdele ochilor:
— De fapt, doar mama a fost catolică şi cred că, până să apar eu, cam renunţase la credinţă. Am fost botezată, dar nu şi confirmată, deşi aveam în casă rochia de confirmaţie pe care au purtat-o surorile mele. Taticu' a bătut-o până i-a scos religia din cap, aşa s-ar zice. Lui nu-i plăcea să aibă atâtea guri de hrănit.
— Ce religie avea el?
— Niciuna.
Harry îşi aminteşte cu voce tare:
— Bunicul lui Nelson provenea dintr-un mediu catolic. Mama *lui* a fost irlandeză. Mă refer la taică-meu. Acuma, în legătura cu religia, eu unul cred că…
Toate privirile se aţintesc asupra lui.
— … fără puţină credinţă, eşti terminat.
În timp ce rosteşte aceste cuvinte, se uită insistent la Nelson, mai ales fiindcă figura băiatului, care s-a albit în jurul urechilor, se află în centrul câmpului său vizual. Tunsoarea aia de şobolan îi sugerează lui Harry capul tuns chilug al unui puşcăriaş, căruia i-a mai crescut un pic părul. Băiatul îi rânjeşte în faţă batjocoritor.
— Păi, tată, orice-ar fi, nu te lăsa terminat.
Janice se apleacă să-i vorbească lui Pru cu glasul ei manierat, matur, intim, feminin de-acum.
— *Tare-aş vrea* să-i poţi convinge pe părinţii tăi să vină la nuntă.
Bunica Springer se străduieşte să vorbească pe un ton mai domolit, de vreme ce pastorul e aici, iar cei de faţă n-o prea bagă în seamă:
— Şi oricum, pe-aici, pe la noi, episcopalienii sunt consideraţi foarte apropiaţi de catolici.
Pru clatină din cap, părul roşu îi licăreşte, e ca o fiară încolţită.
— Nu prea vorbesc cu părinţii mei, zice ea. N-au fost de acord cu ceva ce-am făcut înainte să-l cunosc pe Nelson şi n-ar fi de acord nici cu situaţia în care mă aflu acum.
— Ce-ai făcut? Se interesează Harry.
Nu pare să-i fi auzit întrebarea, căci spune ca pentru sine:
— Am învăţat să mă descurc singură.
— Vă mărturisesc ceva, spune împăciuitor Campbell, căruia i s-a stins pipa şi care timp de un minut s-a concentrat să şi-o reaprindă. Întâmpin oarece dificultăţi în a-mi suci minţile – expresia

asta e însoţită de un zâmbet ghiduş, cu gura până la urechi, ca al tipului de pe coperta lui *Mad*[154] – să pricep cum pot celebra o ceremonie religioasă pentru doi oameni dintre care unul aparţine Bisericii RomanoCatolice, iar celălalt, după cum tocmai ne-a anunţat, e ateu. Dă din cap spre Nelson: În ziua de azi, episcopul ne dă mai multă libertate de decizie în chestiuni din astea decât înainte. Zilele trecute am cununat un japonez divorţat, dar provenit dintr-un mediu episcopalian, cu o tânără care, iniţial, voia să folosesc în timpul slujbei „Mamă Universală" în loc de „Dumnezeu". Am convins-o să renunţe la ideea asta. Dar în cazul de faţă, oameni buni, serios vă spun, nu văd niciun semn că Nelson şi *foarte* fermecătoarea lui logodnică ar fi pregătiţi sau dornici de ceea ce aţi putea numi genul nostru de magie.

Pufăie un nor mare de fum şi îşi lipeşte buzele în stilul acela pedant, satisfăcut al fumătorilor de pipă; aşteaptă să fie contrazis.

Bunica Springer se chinuieşte să se salte puţin din Barcalounger.

— Ei bine, nepotul lui Fred Springer n-o să se însoare într-o biserică romano-catolică!

Capul îi cade la loc pe tetiera capitonată. S-a înroşit la rădăcina urechilor.

— Ah, exclamă voios Archie Campbell, nu cred că i-ar putea servi nici scumpul meu prieten, părintele MeGahern. Tânăra domniţă n-a fost nici măcar confirmată. Ştiţi, adaugă el împreunându-şi mâinile pe un genunchi şi privind în gol, la primărie s-au consumat o mulţime de cununii minunate, scurte şi la obiect. Sau mai sunt ceremoniile unitarian-universale. Prietenul meu Jim Hancock de la congregaţia din Maiden Springs ne-a ajutat de mai multe ori la logodnele cu probleme.

Rabbit sare ca ars. Aici se comite ceva îngrozitor, dar nu ştie exact ce anume şi împotriva cui.

— Mai vrea cineva ceva de băut în afară de mine?

Fără să se uite la Harry, Campbell întinde paharul care i s-a golit, la fel ca şi degetarul lui Pru cel cu lichior de mentă. Verdele băuturii s-a dus tot în ochii ei. Preotul le spune ei şi lui Nelson:

— Serios, în unele împrejurări, chiar şi pentru cei mai credincioşi, aceasta poate fi soluţia cea mai potrivită. La o dată ulterioară, nunta poate fi sfinţită în biserică; în ziua de azi asistăm la o creştere a jurămintelor de nuntă reînnoite.

— De ce să nu trăiască pe mai departe în păcat? îl întreabă Harry. Noi nu ne supărăm.

— Ba da, spune bunica cu glas sugrumat.

— Hei, tati, strigă Nelson, nu-mi mai aduci o bere?

— Adu-ţi-o singur. Am mâinile ocupate.

Totuşi, se opreşte în faţa lui Pru şi ia păhărelul de lichior.

— Eşti sigură că-i face bine copilului?

Ea îi aruncă o privire neaşteptat de glacială. Se credea patern şi afectuos, iar în ochii ei nu-i decât un tâmpit de curcan din poliţia rutieră.

— A, da, îi spune ea. Berea şi vinul sunt cele care fac rău, că balonează.

Până revine Rabbit de la bucătărie, Campbell îşi îngăduie să cedeze în faţa rugăminţilor. Le poate oferi tot ce vor: o nuntă la biserică, o slujbă acceptabilă în ochii cuconetului gen Grace Stuhl. Ştiind asta, nu se grăbeşte deloc. Sub genele lui de fată, ochii îi sunt la fel de negri ca ai lui Janice şi ai bunicii, ochii familiei Koerner. Bunica Springer o ţine una şi bună pe-a ei, vârfurile rotunde ale cipicilor verzui i se bâţâie întruna.

— Nu trebuie să iei de bun tot ce spune băiatul. La vârsta lui nu ştiam nici eu ce să mai cred, credeam că guvernul e aiurit, iar gangsterii au dreptate. Asta se întâmpla pe vremea Prohibiţiei.

Nelson se uită posac la ea, cu ochii lui negri.

— Mama-mare, dacă pentru tine-i aşa de important, mie nu-mi pasă prea mult, că e laie sau bălaie.

— Pru ce părere are? Întreabă Harry întinzându-i otrava.

Se întreabă dacă atitudinea ei rigidă şi acele scurte momente de expectativă în care îi dispare zâmbetul nu sunt, pur şi simplu, semne de frică: ea este cea care poartă o altă viaţă în trup, nimeni altcineva.

— Cred, răspunde ea încetişor, atât de stins încât toată camera înmărmureşte s-o audă, c-ar

---

[154] Revistă de umor fondată de Harvey Kurtzman şi William Gaines în anul 1952.

fi mai drăguţ la biserică.

— În mod clar, n-am niciun chef să mă duc la porcăria aia de primărie nouă, din beton, pe care au construit-o în spatele fostului Bijou, zice Nelson. O cunoştinţă de-a mea mi-a zis că constructorul a dat un tun de un milion şi deja au apărut crăpături în ciment.

Janice spune cu uşurare:

— Harry, aş mai vrea nişte Campari.

De pe locul lui scund, de pe taburet, Campbell îşi ridică paharul reumplut.

— Noroc, oameni buni.

Le prezintă condiţiile:

— Procedura obişnuită presupune cel puţin trei sesiuni de consiliere şi instruire creştinească după interviul iniţial. Putem considera că acesta a fost interviul.

În timp ce i se adresează în special lui Nelson, Harry distinge la el o inflexiune seducătoare, ce-i îmbogăţeşte glasul extrem de plăcut.

— Nelson, Biserica nu se aşteaptă ca fiecare cuplu pe care-l cunună să fie o pereche de sfinţi. Le cere însă participanţilor să înţeleagă cât de cât la ce se înhamă. Nu *eu* mă angajez să-mi respect jurămintele, ci tu şi Teresa. Căsătoria nu-i un simplu rit; e o taină sfântă, o invitaţie primită din partea lui Dumnezeu să luăm parte la ceva divin. Iar invitaţia nu-i făcută doar pentru o clipă. Fiecare zi petrecută împreună trebuie să fie divină. Simţi aici prezenţa unei semnificaţii? În vechea carte de rugăciuni erau nişte cuvinte minunate; spuneau că nu trebuie să purcezi la cununie „în necunoştinţă de cauză sau cu uşurătate, ci cu smerenie, discreţie, în cunoştinţă de cauză, sobru şi cu frica lui Dumnezeu”.

După ce intonează această poliloghie, zâmbeşte şi adaugă:

— Noua cane de rugăciuni omite frica lui Dumnezeu.

Nelson miorlăie:

— Am *spus* că o să fac tot ce-mi cereţi.

Janice întreabă, puţin cam forţat:

— Cât timp o să ia sesiunile astea de pregătire?

Cum şade pe scaunul ăla cu spătar, din sufragerie, parcă ar cloci un ou din care riscă să iasă puiul prea devreme.

— Ei, răspunde Campbell, mutându-şi privirea în tavan, cred că, ţinând cont de diverşi factori, am putea avea trei sesiuni în două săptămâni. Întâmplarea face, spune clericul serviabil, să am agenda la mine.

Înainte de a băga mâna în buzunarul de la piept al hainei de crépon, Campbell goleşte pipa cu un calm pedant, care lui Harry îi vorbeşte despre avantajele de-a fi poponar; lumea întreagă e doar o glumă pentru tipul ăsta. Păşeşte pe apă; mâlul femeilor şi al zămislirii copiilor nu-i murdăreşte niciodată pantofii. N-ai încotro, trebuie să-ţi scoţi pălăria în faţa lui: pe tipul ăsta nu-l atinge nimic. Asta da religie adevărată.

O dorinţă irezistibilă de a-i da un ghiont, de-a protesta împotriva felului în care au căzut la pace, îl face pe Harry să spună:

— Mda, vrem să-i cununăm până să apară bebeluşul. O să fie aici până-n Crăciun.

— Cu voia lui Dumnezeu, zâmbeşte Campbell şi adaugă: Bebeluşul sau bebeluşa.

— În ianuarie, şopteşte Pru după ce-şi pune paharul pe măsuţă.

Harry nu-şi dă seama dacă-i mulţumită sau nemulţumită de îndrăzneala cu care el îi tot dă înainte cu bebeluşul pe care toţi ceilalţi vor să-l ignore. În timp ce se stabilesc datele întâlnirilor, ea stă cu Nelson pe canapea ca o pereche de păpuşi Muppets mari şi blege, cu braţe invizibile care, de sub perne, le pun în mişcare bustul şi capul.

— Ziua de naştere a lui Fred era în ianuarie, îi anunţă bunica Springer, icnind când încearcă să se ridice din Barcalounger, să-l conducă pe preot.

— Of, mamă, zice Janice. Milioane de oameni îşi serbează ziua în ianuarie.

— Şi *eu* m-am născut în ianuarie, le spune Archie Campbell ridicându-se, şi zâmbetul îi dezveleşte dinţii mărunţi. În cazul meu, naşterea s-a produs după multe rugăciuni. Părinţii mei erau *foarte* în vârstă. Mare minune că mă aflu aici.

A doua zi, o ploaie caldă începe să dea la pământ frunzele îngălbenite ale copacilor din parcul de pe Cityview Drive, în timp ce Harry şi Nelson trec cu maşina prin Brewer în drum spre salon.

Puştiul încă-i *persona non grata,* dar l-a rugat să-l lase să verifice cele două decapotabile pe care le-a făcut armonică, dintre care pe una, Royale-ul, tocmai o repară Manny. Mercury-ul model ’72, lovit de două ori dintr-o parte, a suferit avarii mai grave, iar piesele de schimb sunt mai greu de găsit în cazul lui. Rabbit se gândea să îl vândă ca fier vechi după plecarea puştiului la şcoală şi să-l înregistreze la capitolul pierderi. Nu l-a răbdat însă inima să nu-l lase să se uite, măcar, la rămăşiţe. Apoi Nelson o să ia împrumut Corona şi o să-l viziteze pe Billy Fosnacht până ca acesta să se întoarcă la Boston, să devină stomatolog specializat în tratarea afecţiunilor gingivale. Harry a avut odată o lucrare pe canal; simţea că parcă l-ar gâdila cineva în spatele globilor oculari. Ce meserie diabolică. Poate că în viaţă nu există nicio cale în totalitate bună. Ştergătoarele Toyotei îşi continuă isonul cauciucat în timp ce traficul din centrul Brewerului se încetineşte, luminile de frână clipesc roşu cât ţine Locust Boulevard. S-a redeschis Castle şi se zăresc ca prin ceaţă autobuzele şcolare galbene, blocate în ambuteiajul din faţă. Harry mută ştergătoarele de pe rapid pe intermitent şi îşi doreşte să nu se fi lăsat de fumat. Vrea să stea de vorbă cu puştiul.

— Nelson.

— Îhî?

— Cum te simţi?

— Bine. M-am trezit cu o durere în gât, dar am luat două pastile din alea de cinci sute de miligrame de vitamina C, pe care le-a cumpărat Bessie la sfatul lui Melanie.

— Era obsedată rău de tot de problemele de sănătate, nu-i aşa? Melanie, vreau să zic. Ne-am pricopsit cu toate cerealele alea din bucătărie.

— Mda, păi, făcea parte din rolul pe care-l juca. Ştii, făcea pe ţiganca mistică. Citea tot timpul dintr-un guru, am uitat cum îl cheamă. Suna ca un strănut.

— Ţi-e dor de ea?

— De Melanie? Nu, de ce mi-ar fi?

— Nu eraţi prieteni apropiaţi?

Nelson evită întrebarea insinuantă.

— Spre sfârşit începuse să aibă hachiţe.

— Crezi c-a plecat împreună cu Charlie?

— Habar n-am, răspunde băiatul.

Ştergătoarele, acum fixate pe intermitent, îl fac pe Rabbit să tresară de fiecare dată când mătură parbrizul, de parcă nu el, ci altcineva ar lua deciziile în maşina asta. O stafie. Ca în filmul ăla, *Întâlnire de gradul trei*, când camioneta condusă de Richard Dreyfuss începe să se zgâlţâie din toate încheieturile şi semnalizatoarele de la spate se înalţă în aer în loc să stea pe laterale. Comută ştergătoarele de pe intermitent pe încet.

— Nu m-am referit neapărat la sănătatea ta, ci, mai degrabă, la starea ta de spirit. După ce-a fost aseară.

— Te referi la popa ăla siropos? Nu mă deranjează să mă duc să-i ascult tâmpeniile de câteva ori, dacă prin asta salvez onoarea familiei Springer sau mai ştiu eu ce.

— Cred că mă refer, mai degrabă, la căsătorie în general, Nellie. Nu vreau să fii silit să faci nimic împotriva voinţei tale.

Băiatul se saltă puţin la marginea razei vizuale a lui Harry; autobuzele galbene din faţă intră pe aleea liceului Brewer High, iar şirul lung de maşini se pune din nou în mişcare, încetişor, pe lângă un şir lung de automobile parcate, cu capotele pline de frunze smulse de ploaie.

— Cine zice că mă sileşte cineva să fac ceva?

— Nimeni. Pru pare să fie o fată de treabă, în caz că eşti pregătit să te însori.

— Tu crezi că nu-s pregătit. Tu crezi că nu-s pregătit de nimic. Nu-i ia în seamă ostilitatea, încercând să vorbească meditativ, ca Webb Murkett:

— Ştii, Nelson, nu cred că există vreun bărbat care să fie vreodată sută la sută pregătit să se căsătorească. Ştiu sigur de tot că eu unul n-am fost, după cum m-am purtat cu maică-ta.

— Mda, păi, spune băiatul cu glasul uşor năruit, văzând că taică-său n-a muşcat momeala, păi ea s-a răzbunat mai târziu.

— Nu i-am purtat niciodată pică. Şi nici lui Charlie. Trebuie să-nţelegi. După ce ne-am împăcat, am ţinut amândoi calea dreaptă. Chiar am avut parte şi de oarece distracţie mai la

bătrâneţe. Îmi pare rău doar că am avut atâtea de rezolvat de fată cu tine.

— Mda, păi… zice Nelson răsuflând zgomotos, pe un ton încordat, fără să-şi dezlipească privirea de genunchi, chiar şi când Harry ia virajul la stânga complicat, care-i scoate pe Eisenhower Avenue. Băiatul îşi drege glasul şi continuă: Vremurile au fost de vină, zic şi eu. O grămadă din puştimea pe care-am cunoscut-o la Kent avea poveşti mai de groază decât a mea.

— Mai puţin întâmplarea cu Jill. Bag mâna-n foc că pe-aia n-a depăşit-o nimeni.

Scoate un chicot chinuit. Jill e un nume sacru pentru băiat; nu vrea să vorbească niciodată pe tema asta. În vreme ce maşina îşi ia avânt la vale, iar copiii mexicani şi negri care urcă dealul spre şcoală se joacă nepăsători cu focul, provocându-l să-i lovească, să le şteargă trupurile cu aripile, Harry continuă neîndemânatic discuţia:

— Mi se pare ceva nelalocul lui în tot ce s-a întâmplat. Fata calcă pe bec, dar la afacerea asta întotdeauna sunt doi vinovaţi, ai şi tu o pane de vină, nu poate nega nimeni treaba asta. Dar, din câte înţeleg, ulterior refuză cu îndârjire să facă avort, când unul din lucrurile bune care au venit în ultimii douăzeci de ani împreună cu multe alte lucruri nu tocmai bune e faptul că acum poţi să avortezi pe faţă, într-un spital, la fel de curat şi sigur ca şi cum ţi-ai scoate apendicele.

— Da, şi? — Şi de ce n-a avortat?

Băiatul schiţează un gest de care Rabbit se teme că ar putea fi o încercare de-a pune mâna pe volan, aşa că îl strânge şi mai tare. Nelson nu face însă decât să dea din mână, sugerându-i un evantai larg de posibilităţi.

— A avut o mulţime de motive. Nu le mai ştiu pe toate.

— Aş vrea să le aud şi eu.

— Păi, în primul rând, mi-a zis că cunoaşte o mulţime de femei care s-au nenorocit pe viaţă cu avorturile, aşa că *niciodată* n-au mai putut avea copii. Zici că-i o treabă simplă ca o operaţie de apendicită, dar tu nu ţi-ai făcut niciodată aşa ceva. Ea nu *crede* în avort.

— Am înţeles că nu-i cine ştie ce catolică.

— Nu e, şi totuşi. Zicea că-i o chestie împotriva firii.

— Ce-i firesc? În ziua de azi, în epoca asta, cu toate contraceptivele astea, nefiresc e să calci pe bec în halul ăsta.

— Păi, ea e *timidă*, tati. Nu degeaba-i zice lumea Pru. Pur şi simplu, n-a vrut să se ducă la doctor, s-o ia la scobit.

— Să ştii că nu. Timidă! A vrut să aibă un copil şi n-a fost prea timidă să-şi aranjeze treaba asta. Cu cât eşti mai tânăr decât ea?

— Cu un an… cu puţin mai mult. Ce contează? N-a vrut să aibă, pur şi simplu, un copil, ci copilul meu. *Sau* cel puţin aşa mi-a zis.

— Drăguţ… bănuiesc. Tu ce crezi despre toată povestea asta?

— Mi-am zis că, probabil, e OK. E vorba de trupul ei. Aşa-ţi spun toate în ziua de azi, că-i trupul lor. Nu mi s-a părut că aşa avea de ales.

— Deci, într-un fel, e înmormântarea ei, nu-i aşa?

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun… începe Harry, claxonându-i indignat pe nişte copii în intersecţia cu Plum Street, care de-abia se târâie venind drept către el, iar acum, la început de an şcolar, încă nu s-au organizat echipajele de trecere a străzii. Aşadar, se hotărăşte să rămână gravidă până când nu se mai poate face nimic, între timp cealaltă fată vine să te ţină din scurt, iar acum maică-ta şi bunică-ta şi, mai nou, fătălăul ăla de popă hotărăsc când şi cum o să te însori cu bleaga asta. Vreau să zic, tu ai un cuvânt de spus? Tu, Nelson Angstrom. Vreau să zic, tu u*nul ce* vrei? Ai habar?

Frustrarea îl face să dea cu podul palmei în marginea volanului, în timp ce bulevardul se scufundă sub pietrele înnegrite, din secolul al nouăsprezecelea, ale pasajului subteran de la intersecţia Einsenhower cu Seventh, care în zilele cu averse se inundă, dar nu şi azi. Bolta acestui pasaj, construită fără o cheie de boltă de către zidari de mult dispăruţi, e faimoasă, iar lui Rabbit îi aminteşte din cea mai fragedă copilărie de o criptă, de moarte. Revin la suprafaţă printre fanioanele ude leoarcă ale magazinelor de prezentare ale fabricilor.

— Păi, vreau…

De teamă ca puştiul să nu-i spună că vrea un loc de muncă la Springer Motors, Harry îl

întrerupe.

— Pari speriat, asta-i tot ce văd. Eşti prea speriat ca să-i spui nu vreuneia dintre femeile astea. Nici eu n-am fost la viaţa mea formidabil la a spune nu, dar nu înseamnă că trebuie să te înhami la jug numai pentru că aşa suntem cei din familia asta. Nu trebuie neapărat să-mi calci pe urme, cred că asta-ncerc să-ţi zic.

— Sincer să fiu, viaţa ta mi se pare destul de mişto.

Virează pe Weiser, iar păduricea din scuarul central e doar o mâzgălitură verde, înceţoşată în oglinda retrovizoare.

— Mda, spune Harry, păi, mi-a luat ceva timp să ajung aici. Iar până ajungi aici eşti terminat. Lumea, îi povesteşte el lui fiu-său, e plină de oameni care habar n-au ce i-a lovit, sunt terminaţi înainte să se trezească.

— Taţi, îmi tot vorbeşti de tine, dar nu văd ce legătură are asta cu *mine. Ce pot* să fac cu Pru decât s-o iau de nevastă? Nu-i chiar aşa de rea. Vreau să zic, am cunoscut destule fete ca să-mi dau seama că toate îşi au limitele lor. Dar ea e fată bună, e prietena mea. Zău că parcă ai vrea să mi-o refuzi, parcă ai fi gelos sau mai ştiu eu ce, după felul în care tot pomeneşti de bebeluş.

Puştiul ăsta n-a fost bătut la fund când trebuia.

— Nu sunt gelos, Nelson. Dimpotrivă. Îmi pare rău de tine.

— Să nu-ţi pară rău. Nu-ţi irosi sentimentele cu mine.

Trec de Pompele Funebre Schoenbaum. Nu-i nimeni afară, în faţă, pe ploaia asta. Harry înghite în sec şi întreabă:

— Nu vrei să scapi… dacă putem aranja ceva?

— Cum să mai aranjăm ceva? E în luna a cincea.

— Ar putea să nască şi fără s-o iei de nevastă. Agenţiile astea de adopţii plâng după copii albi, ai face o favoare altcuiva.

— Pru n-ar fi niciodată de acord cu asta.

— Nu fi aşa de sigur. I-am putea alina durerea. E una din şapte fraţi, cunoaşte valoarea dolarului.

— Tati, vorbeşti prostii. Uiţi că bebeluşul ăsta-i o fiinţă umană, un Angstrom.

— Dumnezeule, cum aş putea să uit asta?

Semaforul de la poalele lui Weiser, înainte de pod, e pe roşu. Harry se uită la fiu-său şi are impresia că vede un nou-născut, unul ud şi nu tocmai dezvoltat. Culoarea se face verde. O placă de bronz de pe un stâlp de beton menţionează primarul care dă numele podului, dar plouă prea tare ca să poată citi ce scrie.

Reînnoadă discuţia:

— Sau ai putea, nu ştiu, pur şi simplu, să nu iei nicio decizie, ci doar să dispari un timp. Te-aş ajuta eu cu nişte bani.

— Bani! Tot timpul îmi oferi bani să stau departe de tine.

— Asta probabil din cauză că la vârsta ta am vrut să plec departe şi n-am putut. N-am avut bani. N-am avut minte. Am încercat să te trimitem departe, să te luminezi la minte, iar tu ai dat cu mucii în fasole.

— N-am dat cu mucii-n fasole, doar că nu-i cine ştie ce mare scofală acolo, departe. Nu-i cum crezi tu, tati. Facultatea-i un jaf pe faţă, profesorii te învaţă una-alta pentru că-s plătiţi, nu pentru că ţi-ar prinde bine la ceva. Îi doare-n pix de geografie sau mai ştiu eu ce, le pasă tot atât cât îţi pasă şi ţie. Totu-i minciună, se duc acolo doar fiindcă părinţii nu mai vor să-şi vadă copiii pe lângă casă după o anumită vârstă, iar faptul că-i trimit la facultate îi face să dea bine în societate. „Micuţul meu Johnny e la Haavahd.” „Micuţul meu Nellie e la Kent.“

— Serios, aşa vezi tu lucrurile? Pe vremea mea, copiii *chiar voiau* să iasă în lume. Eram speriaţi, dar nu atât de speriaţi încât să fugim tot timpul înapoi la mami. Şi la bunica. Ce-o să te faci când o să se termine femeile care să-ţi spună ce să faci?

— Acelaşi lucru pe care o să-l faci şi tu. O s-o mierlesc. DISCO. DATSUN. ECONOMIE DE CARBURANŢI. Route 111 are o frumuseţe aparte pe ploaie, culorile, afişele şi asfaltul albăstriu al parcărilor aleargă împreună prin vâjâitul circulaţiei, în ritmul ştergătoarelor de parbriz. Mâinile cauciucate se zvârcolesc. *Ajutor, ajutor.* Lui Rabbit i-a plăcut dintotdeauna ploaia, pune un acoperiş deasupra lumii.

— Nu-mi place să te văd căzut *în capcană*, răbufneşte Rabbit. Semeni prea mult *cu mine.*

Nelson ridică glasul.

— Nu sunt ca tine! Nu am căzut în capcană!

— Nellie, ai căzut în capcană. Te-au prins şi tu n-ai zis nici păs. Urăsc chestia asta, atâta tot. Nu încerc decât să-ţi spun că, din punctul meu de vedere, nu trebuie să continui cu chestia asta. Dacă vrei să scapi, o să te ajut.

— Nu vreau să fiu ajutat în felul ăsta! Îmi *place* de Pru. Îmi place cum arată. La pat e nemaipomenită. Are nevoie de mine, mă crede formidabil. Nu crede că-s un copil. Zici că am căzut în capcană, dar eu nu mă simt într-o capcană. Simt că devin bărbat!

Ajutor, ajutor:

— Bine, zice Harry. Noroc.

— Acolo unde am eu nevoie de ajutorul tău, tati, n-ai tu de gând să mă ajuţi.

— Unde?

— Aici. Nu mai încerca să-mi tot pui beţe-n roate la salon.

Fac la dreapta şi parchează. Pneurile Coronei pleoscăie în apa din rigolă, care năboieşte spre gura de canal pe lângă bordura autostrăzii, încrâncenat, Rabbit rămâne tăcut.

III

Pe Weiser Street s-a deschis un magazin nou, într-unul din cvartalele alea mizerabile dintre pod şi mail, vizavi de inepuizabilul magazin de mărunţişuri unde se vând ziare din alte localităţi, alune decojite prăjite şi reviste deocheate, atât pentru curişti, cât şi pentru heterosexuali După cum arată, ai putea crede că şi noul magazin vinde chestii deocheate, fiindcă are vitrina complet acoperită de nişte jaluzele lungi, subţiri, deschise la culoare, iar inscripţia de pe geam este izbitor de discretă. Cu nişte litere aurii cu marginile negre, mici de tot scrie, fără fasoane, FISCAL ALTERNATIVES, iar dedesubt, cu litere şi mai mici, *Cumpărăm şi vindem monede vechi, aur şi argint.* Harry trece cu maşina prin faţa lui în fiecare zi, iar într-o bună zi, găsind două spaţii de parcare cu ceas libere, în care se poate strecura fără să blocheze circulaţia, parchează şi intră să arunce o privire. În ziua următoare, după ce-a rezolvat nişte probleme la banca lui, la Brewer Trust, aflată cale de două străzi mai încolo, iese din Fiscal Alternatives cu treizeci de monede Krugerrand[155] cumpărate cu 377,14 dolari bucata, inclusiv comisionul şi taxele de vânzare, plătind în total 11 314,20 dolari. Aceste cifre au fost calculate de-o fată cu părul platinat; unghiile ei lungi, stacojii, n-au părut s-o împiedice să-şi facă treaba cu minicalculatorul. Era singura persoană vizibilă, la biroul ei lung, cu tăblia de sticlă, cu sertare bej şi scaun rotativ asortat. Se auzeau însă şi nişte voci şi prezenţe ce monitorizau totul din alte încăperi, nişte camere din spate, în care s-a făcut nevăzută şi de unde s-a întors cu aurul lui. I-a dat monedele în două fişicuri cilindrice de plastic atrăgătoare, a câte cincisprezece bucăţi, cu nişte căpăcele bleu, rotunde, care-i sugerau capacele de pe WE-urile căsuţelor de păpuşi. Şi, într-adevăr, în adâncitura acestui căpăcel erau înghesuite bucăţele de ceva ce aducea cu hârtia igienică, pentru o închidere etanşă şi pentru camuflarea până şi a celui mai mic licăr al metalului preţios. Cilindrii sunt atât de grei, că mai au puţin şi-i rup buzunarele sacoului în timp ce urcă în pas vioi treptele de la intrarea în casa bunicii Springer, să dea ochii cu familia. Dincolo de uşă, Pru stă pe canapeaua gri şi împleteşte, iar bunica Springer s-a aşezat pe fotoliul rabatabil, să-şi ţină picioarele în sus, în timp ce un gălbejit de mulatru bun de gură din Philly îi prezintă ştirile de la ora şase. Primarul Frank Rizzo a respins încă o dată acuzaţiile cum că poliţia ar fi recurs la acte de brutalitate, zice el, cu un glas rapid, imparţial, ce-i face fiecare cuvânt să sune artificial. Philadelphia de altădată era un loc situat undeva departe, pe care nu îndrăznea să-l viziteze nimeni, dar iată că televizorul l-a adus mai aproape, i-a adus crimele şi politica murdară în imediata vecinătate.

— Unde-i Janice? Întreabă Harry.

— Şşşt, îi răspunde bunica Springer.

— Janice l-a luat pe Nelson la club, să joace tenis la dublu cu nişte cucoane, iar apoi cred că se duc să cumpere un costum, îl lămureşte Pru.

— Parcă şi-a luat un costum nou astă-vară.

— Ăla era costumul de serviciu. Cică are nevoie de-un costum la trei piese pentru nuntă.

— Doamne, aşa-i, nunta. Cum îţi plac şedinţele astea cu… cum îl cheamă?

— Pe mine nu mă deranjează. Nelson le urăşte.

— Zice aşa doar ca s-o facă şi pe bunica să meargă cu el, strigă bunica Springer sucindu-şi gâtul, să i se audă vocea de după tetieră.

Eu cred că-i prind foarte bine.

Niciuna dintre femei nu observă cum îi atârnă haina, deşi parcă ar avea nişte coaie de taur care-i trag buzunarele în jos. El de Janice are nevoie. Urcă la etaj şi piteşte cei doi cilindri grei, imaculaţi în fundul sertarului de la noptieră, în care îşi ţine o pereche de ochelari de citit de rezervă, instrumentul cu vârf de cauciuc şi mâner de plastic cu care ar trebui să-şi frece gingiile ca să evite apariţia paradentozei, şi dopurile roz pe care şi le vâră câteodată în urechi când are pitici pe creier şi nu reuşeşte să facă abstracţie de zgomotele din casă. În acelaşi sertar îşi ţinea

---

[155] Monedă de aur sud-africană.

prezervativele în intervalul dintre momentul în care Janice a stabilit că anticoncepţionalele îi fac rău şi ziua când s-a dus şi şi-a legat trompele, dar asta a fost demult şi le-a aruncat pe toate, întreaga cutie metalică dichisită, după ce i s-a părut, după capacul neînchis bine, sau poate doar şi-a imaginat, că Nelson sau altcineva a umblat la cutie şi a şterpelit câteva. Cam de-atunci a început să se simtă încorsetat locuind sub acelaşi acoperiş cu puştiul. Atâta timp cât Nelson a stat cu nasul în statisticile din baseball, în chitara aia sau chiar în discurile rock care-şi împleteau sunetul cu fiecare fibră din casă, faptul că ocupa camera de jos, de pe coridor, nu l-a deranjat pe Rabbit mai mult decât persistenţa propriei lui copilării într-o anexă a creierului; dar, când a început cu hormonii, fetele, maşinile şi berea, Harry bucuros s-ar fi lipsit de statutul său de tată. Două priviri furişe marchează hotarele tihnei lui în chestiunea asta a bărbaţilor coborâtori din bărbaţi. Când avea vreo doisprezece-treisprezece ani, a intrat în dormitorul părinţilor lui din casa de pe Jackson Road, neaşteptându-se să dea de taică-său acolo, iar bătrânul stătea în faţa scrinului doar în maiou şi ciorapi, scotocind inocent într-un sertar în căutarea chiloţilor, acei chiloţi cu crac care lui Harry i s-au părut întotdeauna trişti şi jalnici, şi a văzut fundul gol al lui taică-său, cu fesele atât de albe, flasce şi spâne, cu pielea aia tăcută şi neajutorată care storcea din el căcat o dată pe zi şi în rest atârna acolo, pe lumea asta, ca lenjeria necălcată; apoi, când Nelson avea cam aceeaşi vârstă sau poate era cu un an mai mare, fiindcă locuiau deja în casa asta şi s-au mutat aici când puştiul avea treisprezece ani, Harry a intrat în baie fără să-şi dea seama că Nelson tocmai ieşea de sub duş şi l-a văzut din faţă: avea păr pubian şi, deşi trupul îi era încă subţire şi era un ţâşti-băşti, avea cariciul de dimensiunile unui adult, greu şi oval, circumcis, nu ca sula lui Rabbit, şi probabil că din cauza asta părea brutal şi baban. Baban! Asta s-a întâmplat cu ani înainte să-i fie şutite prezervativele. Sertarul zdrăngăne, s-a înţepenit, iar Harry încearcă să-l vâre la loc, auzind că Janice şi Nelson au intrat în casă şi fac să răsune parterul de veştile aduse de la tenis, din magazinele de confecţii şi lumea de-afară. Harry vrea să-şi păstreze veştile pentru Janice. S-o lase tablou. Sertarul se închide dintr-odată şi el zâmbeşte, anticipând mutra uimită pe care are s-o facă ea aflându-i secretul preţios, strălucitor şi greu ca plumbul.

Ca în cazul multor bucurii anticipate, nu se petrece totul exact cum şi-a închipuit. Până ajung să urce împreună la etaj, s-a făcut mai târziu decât ar trebui şi sunt neliniştiţi şi excitaţi. Au trebuit să ia cina devreme, fiindcă Nelson şi Pru se duceau la Siroposu', aşa-i zic amândoi lui Campbell, pentru cea de-a treia sesiune de consiliere matrimoniala. S-au întors pe la nouă şi jumătate, iar Nelson era atât de furios, încât au trebuit să dea iarăşi cep vinului de la cină, în timp ce el, cu o cutie de berc în mână, îl imita pe tânărul preot care-i îndemna să asculte sfaturile Bisericii în spaţiul intim dintre ei doi.

— Îi tot dă înainte cum că Biserica e mir-rreasa lui Chrr-rristos. Îmi stătea pe limbă să-l întreb „Da' tu a cui mireasă eşti?".

— Nelson, l-a apostrofat Janice, aruncând o privire spre bucătărie, unde maică-sa îşi prepara un Ovaltine.

— Vreau să zic că-i *obscen*, insistă Nelson. Adică ce face El? Fute Biserica-n cur?

Harry a observat că Pru a pufnit în râs. Oare Nelson i-o fi făcând aşa ceva? Era aproape singurul lucru care mai rămăsese neobişnuit la copiii ăştia, în ziua de azi vezi papiţuri în toate revistele, îi zic a lua porcul la trântă, şi în filmul ăla, *Shampoo,* în care Julie Christie, actriţă serioasă, de zici că joacă-n drame istorice, cu pălării de epocă, a anunţat chiar pe ecran că vrea să i-o ia în gură lui Warren Beatty, de fapt chiar aşa a zis, şi nici măcar nu era un film interzis minorilor, toate perechile astea de adolescenţi stăteau bine mersi ţinându-se de mână la fel de gingaş de parcă ar fi vizionat continuarea de la *Showboat* cu Kathryn Grayson şi Howard Keel, iar fetele chicoteau de zor în rând cu băieţii. Trupul tacitum, cu oase lungi, al lui Pru nu mărturiseşte ce chestii face, nici buzele ei palide, care în repaus au un aer sictirit, bosumflat, o expresie care, probabil, se învaţă la şcoala de secretare. *La pat e nemaipomenită*, aşa îi spusese Nelson.

— Îmi pare rău, mami, dar mă oftică rău de tot. Mă face să spun nişte chestii în care nu cred, iar apoi zâmbeşte şi are o moacă veselă, de parcă totul ar fi o glumă proastă. Mama-mare, cum puteţi să-l suportaţi tu şi celelalte cucoane în vârstă?

Bessie ieşise din bucătărie, cu cana de Ovaltine aburindă, se holba atentă la ea, cu părul turtit pe ţeastă, vârât sub plasă, gata de culcare.

— Ei, le-a răspuns ea, e mai presus de unii şi mai prejos de alţii. El măcar nu ne îneacă cu

tămâia ca ăla care, până la urmă, a trecut la ortodocşi. Şi a făcut treabă bună, convingându-i pe habotnici să accepte noua formă. Limba încă mi se-ncurcă în gură la unele răspunsuri.

— Siroposu' părea foarte mândru că noua *predica* nu are „supunerea", spuse Pru.

Oamenii niciodată nu s-au supus, bănuiesc că s-ar putea foarte bine renunţa la asta, a zis bunica.

Janice a părut hotărâtă să-ncerce şi ea să-l îmbuneze pe *Nelson:* — Zău că n-ar trebui să opui atâta rezistenţă, Nelson. Omul se dă peste cap să oficieze cununia în biserică şi cred, din felul cum se poartă, că îi place de tine cu-adevărat. Chiar îi înţelege pe tineri.

— Pe bune că da, i-a întors-o Nelson cu glasul destul de scăzut ca să nu-l audă bunica Springer, apoi îl imită cu glas tare: Dragii mei *mater* şi *pater* erau *foarte* bătrâni. E aşa o *mihnune* că m-am născut defel. Asta în caz că vă *mihnunaţi* de ce am mutra asta de *ciupercă.*

— N-ar trebui să te deranjeze înfăţişarea oamenilor, i-a zis Janice.

— Ah, *mater,* dar mă deranjează.

Au ţinut-o aşa câtva timp, s-au distrat la fel de bine ca la televizor, Nelson imita vocea miorlăită a lui Siroposu', Janice pleda pentru înţelepciune şi milostenie, bunica Springer se lăsa purtată într-o lume a ei, unde Biserica Episcopaliană s-a aflat la cârmă încă de la Facere; dar Harry s-a simţit deasupra tuturor, un bărbat de aur ce aştepta să-şi ia nevasta la etaj şi să-i arate comoara lor. Când cheful de glume s-a stins, iar la televizor a început un episod din *M*A*S*H* dat în reluare, pe care Nelson voia să-l vadă, cuplul de tineri a părut dintr-odată obosit şi sâcâit, s-au aşezat pe canapea, ca două boabe într-o păstaie. Deja îşi are fiecare locul bine stabilit, Pru la margine, lângă măsuţa de cireş, să aibă ia îndemână lichiorul de mentă şi lucrul de mână, iar Nelson pe perna din mijloc, cu picioarele în adidaşii cu crampoane cocoţate pe imitaţia de banchetă a cizmarului. Acum, că nu mai mergea la salon, nu se mai deranja să se bărbierească în fiecare zi, iar firele de barbă îi răsăreau ca nişte ţepi roşietici pe bărbie şi deasupra buzei de sus, dar obrajii încă îi erau acoperiţi de tuleie. Dă-l dracu' pe puştiul ăsta soios. Rabbit s-a hotărât să trăiască pentru sine la modul, în sfârşit, egoist.

Până să iasă Janice din baie goală şi umedă sub halatul flauşat, el încuie uşa dormitorului şi se instalează în pat în chiloţi. O strigă cu un glas răguşit şi insinuant:

— Hei, Janice. Uite. Azi am cumpărat ceva pentru noi.

Ochii ei negri sunt sticloşi de-atâtea pahare băute şi de-atâta dăscăleală la parter; a făcut duşul să-şi limpezească puţin mintea. Încet, îşi pironeşte privirea asupra chipului lui, care, probabil, exprimă o plăcere atât de intensă, încât o lasă nedumerită.

Harry trage de sertarul încăpăţânat şi tresare şi el la vederea celor doi cilindri coloraţi, care glisează spre el, tot verticali, tot acolo. S-a gândit că ceva atât de valoros va emite semnale care să-i atragă pe spărgători la fel cum îi atrag pe câini căţelele în călduri. Ia un fişic şi i-l pune lui Janice în mână; braţul ei este tras în jos de greutatea neaşteptată, iar halatul neprins cu cordonul i se desface. Trupul ei subţire, degradat, este mai atrăgător în ţesătura asta deschisă la culoare, simplă, desfăcută, decât trupul unei fete. Îşi doreşte s-o atingă acolo, înăuntru, unde umbrele îi păstrează umezeala.

— Ce-i asta, Harry? îl întreabă ea făcând ochii mari.

— Deschide-l, o îndeamnă el, iar când o vede cum se chinuieşte cu banda adezivă transparentă, care fixează căpăcelul în formă de colac de toaletă, i-o desface el cu unghiile lui mari.

Îndepărtează ghemotocul de hârtie igienică şi varsă cele cincisprezece monede Krugerrand pe cuvertura matlasată. Au o culoare mai roşiatică decât îşi imaginase el că ar avea aurul.

— Aur, îi şopteşte apropiind de faţa ei două monede ţinute în palmă, cu ambele feţe la vedere, pe avers e profilul unui bur bătrân, iar pe revers, ceva ce aduce cu o antilopă. Fiecare valorează aproape trei sute şaizeci de dolari, îi explică el. Să nu-i spui nici lui maică-ta, nici lui Nelson, nimănui.

Ea chiar pare fermecată, apucă una cu degetele. Unghiile ei îi zgârie palma când ridică moneda. Ochii căprui capătă reflexe aurii.

S-a întâmplat ceva? Se interesează Janice. De unde naiba le ai?

De la un magazin nou de pe Weiser, vizavi de prăvălia de alune, care vinde metale preţioase, cumpără şi vinde. N-a *fost* deloc complicat. Nu trebuie decât să prezinţi un cec cu acoperire la

douăzeci şi patru de ore după ce ţi-au stabilit un preţ. Îţi garantează răscumpărarea lor oricând, la preţul zilei, aşa că nu pierzi decât comisionul lor de şase la sută şi taxele de vânzare, care, la ritmul în care creşte valoarea aurului, se compensează până săptămâna viitoare. Uite, am cumpărat două fişicuri. Iată-le.

Scoate din sertar şi celălalt cilindru provocator de masiv, îi dă jos căpăcelul şi răstoarnă cele cincisprezece antilope, lăsându-le să alunece pe cuvertură. Astfel, dublează bogăţia etalată. Învelitoarea este o cuvertură matlasată, uşoară, în stilul nemţesc din Pennsylvania, formată din petice mici, dreptunghiulare, cusute laolaltă de babe îndemânatice, gradată de la nuanţe luminoase la altele mai întunecate, pentru a forma un fel de efect dimensional, cu patru pătrate mai mari, cu laturile mai deschise sau mai închise. Se întinde pe iluzia creată de ea şi îşi pune câte un Krugerrand pe pleoape. Prin presiunea răcoroasă şi roşiatică o aude pe Janice exclamând: — Dumnezeule! Credeam că doar guvernul are voie să aibă aur. N-ai nevoie de autorizaţie sau ceva în genul ăsta?

— Doar de parai. Doar de nişte nenorociţi de parai, Femeie Fantastică.

Orbit, simte în mijlocul purei extravaganţe a aurului cum i se zbârleşte sparanghelul şi îi întinde ţesătura chiloţilor mulaţi.

— Harry, cât de mult ai cheltuit?

Vrea ca ea să-i tragă în jos elasticul de la chiloţi şi să i-o sugă, să i-o sugă până se îneacă. Când vede că ea nu-i citeşte gândurile şi nu trece la fapte, el îşi dă jos monedele de pe ochi şi o priveşte lung, se holbează ca un mort reînviat. Nu dă cu ochii de întunericul dintr-un coşciug, ci doar de chipul distrat al neveste-sii, încadrat de părul ei negru, reavăn, lipicios după duş, cu şuviţe lipite de frunte, care-i reamintesc de Mamie Eisenhower.

— În jur de unsprezece mii cinci sute, răspunde el. Iubito, banii ăştia ne stăteau în conturile de economii, cu o dobândă amărâtă de şase la sută. În ziua de azi, cu doar şase la sută, pierzi bani, rata inflaţiei e de vreo doişpe la sută. Frumuseţea aurului constă în faptul că adoră veştile proaste. Dolarul scade, aurul creşte. Toţi arabii îşi schimbă dolarii în aur. Webb Murkett mi-a povestit cum stă treaba în ziua aia când n-ai venit la club.

Janice încă examinează moneda, mângâindu-i relieful fin, pe când Harry ar vrea ca ea să-şi îndrepte toată atenţia către el. Nici nu-şi mai aminteşte de când n-a mai avut o erecţie aşa promiţătoare în pantaloni. De pe vremea lui Lotty Bingaman.

— E frumuşică, recunoaşte Janice. Dar oare-i OK să-i susţii pe sud-africani?

— De ce nu? Exploatând minele, le creează locuri de muncă negrilor. Avantajul monedei Krugerrand, mi-a explicat fata de la magazin, e acela că trage la cântar exact un carat şi e mai uşor de tranzacţional Poţi să cumperi pesos mexicani dacă vrei, sau mai este o monedă canadiană micuţă, cu frunză de arţar[156], dar mi-a spus că-i aşa de delicată, de-ţi rămâne praful de aur pe degete. Şi mi-a mai plăcut şi cum arată căprioara aia de pe revers. Ţie nu-ţi place?

Ba da. Mă înnebuneşte, îi mărturiseşte Janice, uitându-se, în sfârşit, la el, cum zace tumescent printre piesele de aur împrăştiate. Unde ai de gând să le ţii?

E îngândurată, limba i se strecoară din gură şi i se odihneşte pe buza de jos. El o adoră când încearcă să gândească.

— În pizda ta grozavă şi babană, îi răspunde el, o apucă de reverele halatului ei simplu şi o trage în jos.

Din respect pentru cei din jur – de bunica Springer îi desparte doar un perete subţire, se aude sonorul dat încet al televizorului ei, cu Războiul din Coreea transformat într-o glumă – Janice încearcă să-şi înăbuşe ţipetele când el îi dă jos halatul flauşat de pe trupul cuprins de dorinţă, iar monedele de pe cuvertură vin în contact cu pielea ei. Îşi încordează gâtlejul; se întunecă la faţă în timp ce se zbate în ghearele indignării şi beatitudinii. Cu chiloţii în vine, cu aplica încă aprinsă, cu puia ca o bucată de epavă roz ce iese din apă, o potoleşte şi o întinde pe spate nemişcată, apoi îi pune câte un Krugerrand pe Fiecare sfârc, unul pe buric şi mai mulţi pe păsărică, destui cât să-i acopere părul pubian cu un triunghi de monede în echilibru precar, parţial suprapuse ca solzii de

---

[156] „Arţarul canadian” din aur de 24 de carate este moneda de aur cu cea mai mare puritate din lume.

şarpe. Dacă o să pufnească în râs şi o să i se mişte burta, o să se năruiască întregul eşafodaj. Îngenuncheat între coapsele ei, Harry ţine un Krugerrand de margine vrând parcă să-l introducă într-o fantă.

— *Nu!* Se opune Janice destul de tare s-o trezească prin perete pe bunica Springer, destul de tare să facă monedele să vibreze, aşa că unele i se scurg între picioare.

El îi astupă gura cu gura lui, apoi şi-o coboară la sud, traversează deşertul de la o oază la alta, până ajunge la jungla flocoasă pe care nevastă-sa i-o oferă pe tavă desfăcându-şi coapsele docilă. Pe când îi vânează cu limba clitorisul, întrezăreşte un soi de dobândă la vederea aurului roşiatic, împrăştiat, care i se lipeşte de frunte. Găseşte ritmul care-i pare optim, dar nu o simte pe aceeaşi lungime de undă; îşi zice că, pesemne, o distrage lumina de la aplică şi, riscând să-şi piardă erecţia, sare din pat s-o stingă de la întrerupătorul de lângă uşă. Când se întoarce, observă în penumbră că şi ea s-a întors cu spatele, s-a proptit în genunchi şi coate, o copilă a lunii aşezată capră, cu bucile moi înălţate spre el în semiîntuneric, care îl priveşte peste umăr. I-o trage în poziţia asta, domol, geme chinuindu-se să nu-i ţâşnească mujdeiul, îşi lasă gândurile să cutreiere aiurea. Lupta pentru titlul de campioană la baseball, recenta creştere a preţului de fabrică al Corollei.

Îi dezmiardă carnea fleşcăită a fundului vulnerabil; şi burdihanul lui e revărsat şi-i atârnă. Spinarea ei pare atât de fragilă, frumoasă şi îngustă – şanţul lung al şirei spinării, paloarea dungii lăsate de sutienul de la costumul de baie. În spatele lui, picioarele goale îi emană o duhoare tristă, îndepărtată. Monedele zornăie, alunecă spre genunchii lor, în adânciturile formate în saltea de greutatea lor îngemănată. El o bate uşurel pe fund şi o întreabă:

— Vrei să te întorci?

— Î-hîî. După o clipă de gândire adaugă: Vrei să mă aşez întâi eu pe tine?

— Î-hîî. După o clipă de gândire adaugă: Nu mă face să termin.

Când se culcă pe spate, Harry îşi simte pielea ca pişcată de gheaţă.

Monedele: mai nasoale ca firimiturile de pâine prăjită. Atât de udă încât el aproape că nu mai simte nimic, Janice îl încalecă, e uriaşă şi sferică în petele de lumină ce pătrund din stradă printre crengile fagului masiv. Ridică o monedă răzleţită şi o prinde, sclipitoare, între pleoape, ca pe un monoclu. Se dă mare cu el, îl ţine captiv, îşi freacă jumătăţile ude de el; unul într-altul, bivalvă şi tubercul, până la urmă la asta se ajunge.

— Nu termina, strigă ea şi, în îngrijorarea ei, scapă falsul monoclu, iar acesta cade bufnind pe abdomenul lui încordat.

— Mai bine treci dedesubt, mormăie el.

În această nouă poziţie, trupul ei pare subţire şi negru, cu conturul schiţat de cercurile împrăştiate, ce reflectă lumina în funcţie de cum se hâţână ei. Zei ce se dau de-a dura printre stele, el îi gâfâie la ureche, apoi ea gâfâie în urechea lui.

După această răsplată, după ce-şi trag sufletul, numără în semiîntuneric doar douăzeci şi nouă de monede Krugerrand pe cuvertura mototolită, cu peisajul ei de straturi verzi. El se duce şi aprinde aplica. Lumina le împunge ochii. În lumina orbitoare, şi trupurile lor goale par şifonate. Panica pune stăpânire pe trupul epuizat al lui Harry; nu-şi găseşte odihna până când, în pielea goală, îngenuncheat pe covor, cu o şuviţă întârziată de frişcă atârnându-i din gămălia înroşită, nu zăreşte, prinsă într-o crăpătură dintre saltea şi grilajul metalic al patului, preţioasa monedă cu numărul treizeci.

Stă şi se uită împreună cu Charlie la lumina sumbră, de septembrie, de-afară. Copacul de dincolo de parcarea de la Chuck Wagon şi-a rărit frunzişul şi are vârful îngălbenit. Deasupra rămurelelor lui golaşe, pe cer sunt câţiva nori cirus dispuşi în diagonală, ca fâşiile de grăsime din şuncă, care promit ploaia de-a doua zi.

— Bietul Carter, zice Harry. Ai văzut că era să-şi dea duhul urcând nuş' ce munte din Maryland?

— Trage tare, comentează Charlie. Îi suflă-n ceafa Kennedy.

Charlie s-a întors din vacanţa lui de două săptămâni cu un bronz de Florida subminat de inima lui slabă şi de zilele care au trecut de-atunci. Nu s-a înapoiat direct din Florida. Luni, odată cu el, a sosit pe adresa Springer Motors şi o vedere din Ohio, în care îi anunţa cu scrisul lui foarte înclinat, de contabil:

Sal'tare gaşcă,
Am făcut un ocol din Florida prin Gt. Smokies[157]*.*
Fete frumoase în sud, milă de milă. Acum sunt
Aproape de Akron[158]*, capitala lumii în materie de*
Anvelope care explodează. Pe aici nici vorbă
De economia de carburanţi, continuă domnia
Aripilor mari a motoarelor de 8 cilindri. Mi-e
Dor de voi toţi. Chas.

Poanta special adresată lui Harry era pe verso: o fotografie ce înfăţişă o clădire mare, cu acoperiş plat, ce aducea cu un sfert de plăcintă, identificată drept COMPLEXUL STUDENŢESC AL UNIVERSITĂŢII DE STAT KENT, *care adăposteşte cea mai mare bibliotecă publică cu autoservire din nord-estul statului Ohio.*

— Ai cam tras de tine în ultimul timp, nu-i aşa? îl întreabă Harry. Ce-a mai făcut Melanie în tot timpul ăsta?

— Cine-a zis c-am fost cu Melanie?

— Chiar tu. Cu ilustrata pe care ne-ai trimis-o. Doamne, Charlie, o puştoaică din asta, dacă-ţi macină coaiele, te bagă-n mormânt.

— Dar ce mod minunat de-a te duce, nu-i aşa, bătrâne? Ştii la fel de bine ca mine că nu-i vorba de puştoaicele care-ţi macină coaiele, ci de matracucile astea între două vârste, peste care zboară vremea.

Rabbit îşi aduce aminte cum s-a tăvălit cu Janice printre monedele de aur, dar tot e gelos.

— Ce-ai făcut cu ea în Florida?

— Ne-am plimbat de colo-colo. Pe la Sarasota, Venice, St. Pete's. Nu i-am putut scoate din cap coasta Atlanticului, aşa că am mers de la Naples, de pe Route 75, pe vechea Alligator Alley[159], şi am văzut tot ce era de văzut – Coral Gables, Ocean Boulevard, până la Boca şi West Palm. Urma să trecem şi prin Cape Canaveral, dar n-am mai avut timp. Piţipoanca nici măcar nu şi-a adus un costum de baie, iar cel pe care l-am cumpărat era unul din modelele alea noi, foarte decoltate. Mamă, ce corp avea. Nu ştiu de ce nu ţi-a plăcut de ea.

— Nu *putea* să-mi placă. A venit cu Nelson. Ar fi fost ca şi cum i-aş fi tras-o propriei mele fiice.

Charlie are o scobitoare portocalie, i-a rămas de la prânzul luat în centru şi, în timp ce priveşte pe fereastra anostă, îşi apasă cu ea buza de jos.

— Se-ntâmplă chestii mai rele, spune pe un ton sumbru. Ce mai fac Nelson şi viitoarea lui mireasă?

— Pru.

Harry înţelege că Charlie este hotărât să-i ascundă detaliile călătoriei, să-l facă să i le smulgă unul câte unul. Mile întregi de fete frumoase în sud. Să-l ia naiba. Şi Rabbit are secrete. Dar, la gândul ăsta, nu-i vine în minte decât o fermă cu acareturi plasate undeva jos, într-o vâlcea.

— Melanie mi-a spus o grămadă de chestii despre Pru.

— Ca de pildă?

— Ei i se pare ciudată. Are impresia că, cu toată timiditatea ei aparentă, e o puştoaică dură, care s-a ridicat dintr-o familie cu probleme, şi nu-i prea stabilă din punct de vedere emoţional.

— Mda, păi, s-ar putea spune că o ţipă care se distrează trăgându-şi-o cu un babalâc ca tine e şi ea destul de ciudată.

Charlie îşi ia ochii de la fereastră şi se uită drept în ochii lui; în spatele ochelarilor cu lentile colorate, ochii lui Charlie par apoşi.

— N-ar trebui să vorbeşti cu mine aşa, Harry. Amândoi îmbătrânim, doi ţipi care încearcă să

---

[157] Parcul Natural Great Smokie Mountains din statul Tennessee.
[158] Aluzie la faptul că Akron adăposteşte marile firme producătoare de cauciuc şi anvelope Goodyear şi Firestone.
[159] Şosea ce trece prin Parcul Natural Everglades din Florida.

se ţină tare ar trebui să se poarte frumos unul cu altul.

Harry se întreabă dacă Charlie are habar de cât de ameninţată îi este poziţia, cu Nelson care vine tare din urmă.

— Întreabă-mă orice vrei despre Melanie, continuă Charlie. Ţi-am mai spus, e o fată bună. Stabilă din punct de vedere emoţional. Problema ta, bătrâne, e că numai la futai îţi stă gândul. Plăcerea mea cea mai mare a fost să-i arăt acestei tinere ceva ce n-a apucat să vadă pe lumea asta. A devorat totul – chiparoşii, turnul ăla cu clopote. Mi-a zis că, totuşi, n-ar da California pe Florida – e prea monotonă. Mi-a mai zis că, dacă de Crăciun o să-mi mişc fundul până la Carmel, o să-mi arate împrejurimile. Să-i cunosc mama şi pe cine s-o mai nimeri pe-acolo. Fără nicio obligaţie.

— Ce… ce viitor crezi că aveţi voi doi?

— Harry, n-am niciun viitor cu nimeni.

Vocea îi este şoptită, aproape imperceptibilă. Harry ar vrea s-o ia şi să i-o cureţe cu o perie de sârmă.

— Nu se ştie niciodată, îl încurajează el pe bărbatul mai firav.

— Ba ştii, insistă Stavros. Ştii când nu mai ai multă aţă pe mosor. Dacă viaţa îţi oferă ceva, nu refuza.

— Bine, bine, aşa o să fac. Aşa fac. Cum s-a descurcat biata ta *manna mou* cât ţi-ai făcut de cap cu piţipoanca prin Everglades?

— Păi, răspunde el, s-a întâmplat o chestie ciudată. O verişoară de-a mea, cu vreo cinci ani mai tânără, cred că a cam dat cu coastele-n populaţie, iar bărbatu-său i-a făcut vânt astă-vară şi a păstrat copiii. Locuiau în Norristown. Aşa că Gloria locuieşte de-o vreme singură, într-un apartament pe Youngquist, la câteva străzi de noi, şi n-a avut nimic împotrivă s-o îngrijească pe bătrână cât am fost plecat şi mi-a zis că pot să contez pe ea oricând. Aşa că acum am mai multă libertate de mişcare decât înainte.

Harry are impresia că familiile se destramă peste tot, iar diferite bucăţi se adună la un loc ca supravieţuitorii într-o barcă de salvare mare, în timp ce el şi Janice continuă să stea în umbra bunicii Springer, fără a mai ţine pasul cu timpul.

— Nimic nu se compară cu libertatea, îi mărturiseşte prietenului său. Dar să nu abuzezi de ea. M-ai întrebat de Nelson. Nunta va fi sâmbăta asta. În familie. Îmi pare rău.

— Mamă! Bietul Nellie. Semnat, parafat şi livrat.

Pe Harry îl ia gura pe dinainte:

— Din câte am înţeles de la Janice şi de la Bessie, probabil o să vină mama ei. Taică-său e prea şucărit.

— Ar trebui să vezi Akron-ul, îi povesteşte Charlie. Şi eu aş fi şucărit dacă aş fi nevoit să locuiesc acolo.

— Nu există pe-acolo un teren de golf unde Nicklaus[160] organizează în fiecare an un turneu?

— N-am văzut niciun teren de golf.

Charlie s-a întors din călătoria lui mai înmuiat, pare nostalgic după viaţa lui chiar în timp ce şi-o trăieşte. Pare atât de îmbătrânit şi predispus la filosofare, încât Harry îndrăzneşte să-l întrebe:

— Ţi-a spus Melanie ce părere are despre mine?

Un cuplu de grăsani se plimbă tiptil prin salon, studiază maşinile mici, le verifică în funcţie de corpolenţa lor, simulează că se aşază lângă portiera şoferului, să vadă ce modele ar putea fi destul de mari pentru ei. Charlie se uită timp de un minut la cuplul care se învârteşte printre capotele şi caroseriile strălucitoare înainte să-i răspundă:

— Zicea că eşti ca lumea, doar că femeile cam fac ce vor cu tine. S-a gândit cum ar fi să se dea în bărci cu tine, dar a rămas cu impresia că tu şi Janice aveţi o relaţie solidă.

— Şi n-ai contrazis-o?

— N-am putut. Avea dreptate puştoaica.

---

[160] Jack William Nicklaus (n. 1940) este considerat cel mai mare jucător de golf din toate timpurile.

— Mda, dar ce zici de ce-a fost acum zece ani?

— N-a făcut decât să vă întărească relaţia.

Lui Harry îi place la nebunie să-l zgândărească pe seducătorul lui Janice; îi e drag grecul ăsta isteţ, cu inima fragilă sub haina de vară în carouri. Grăsanii s-au plictisit să probeze automobilele, să vină pe măsura lor, urcă în maşina lor veche, un Pontiac '77 Grand Prix, cu capota de metal crem şi pleacă. Harry întreabă pe nepusă masă:

— Ce părere ai? Crezi că vom putea să ne obişnuim cu Nelson aici?

Charlie dă din umeri, într-o mişcare minimă, fragilă.

— El se poate obişnui cu mine? Vrea să fie cu un loc deasupra lui Jake şi Rudy, dar nu-s prea multe locuri într-o afacere ca asta.

— Eu le-am zis, Charlie, dacă tu pleci, plec şi eu.

— Tu nu poţi să pleci, şefu'. Tu faci parte din familie. Eu unul sunt prăfuit. Eu pot să plec.

— Cunoşti afacerea asta ca pe buzunarele tale, pe mine asta mă interesează.

1 — Ei, asta nu-ţi asigură creşterea vânzărilor. Acum e ca la supermarket: ai autoservire şi plăteşti la casă. Când lucram la mâna a doua, încercam să găsim maşina potrivită pentru fiecare client. Acum totul se rezumă la ia-o sau las-o. Cu piaţa de-aici, n-ai loc de improvizaţii. Băiatul tău a avut dreptate: mergi pe decapotabile, maşini de epocă, ceva care să aibă un pic valoare de divertisment. Nu pot să iau în serios gândăceii ăştia japonezi. Maşina asta nouă, Tercel, pe care trebuie s-o promovăm de luna viitoare, i-ai văzut configuraţia? Motor de 1,5 litri, anvelope de douăzeci de inci. E ca maşinuţele alea de la carusel, pentru copiii prea fricoşi ca să se suie pe căluţi.

— La cum merg lucrurile în lume, şase litri la suta de kilometri, astea-s cifrele care-i interesează pe oameni.

— În Florida nu prea vezi gândăcei de-ăştia, comentează Charlie. Bătrânii încă merg cu măgăoaie de rable, Continentaluri, Toronadouri, le vopsesc în alb şi se-nvârtesc pe-acolo. Fireşte, au alte drumuri, n-au niciun deal în tot statul, şi nici urmă de îngheţ. Mă gândeam la statele din sud. Să mă mut acolo şi să le dau cu tifla facturilor de termoficare cu păcură. Acolo însă te frigi cu nota de la aer condiţionat. Nicicum nu-i bine.

— Panourile solare, asta-i soluţia. Electricitatea captată direct de la soare. Peste vreo cinci ani asta ne aşteaptă, aşa scrie-n *Consumer Reports.* Apoi o să le putem spune arăboilor să-şi ia petrolul şi să-şi ungă cămilele cu el.

— Creşte numărul accidentelor de circulaţie mortale, zice Charlie. Vrei să ştii de ce? Din două motive. Unul, puştanii au lăsat-o mai moale cu drogurile şi s-au întors la alcool. Doi, toată lumea a dat-o pe maşinuţe mici, iar astea se boţesc ca pungile de hârtie.

Chicoteşte şi îşi învârte scobitoarea aromată pe buza de jos în timp ce amândoi se uită lung pe fereastră la şuvoiul de tinichea jegoasă. O camionetă veche, cu platforma joasă, trage pe dreapta în faţa salonului, dar n-are grilaj de lemn pe capotă; deşi Harry simte că-i sare inima din piept, nu-i fiica lui. Camioneta face o manevră de întoarcere, apoi îşi continuă drumul pe 111, doar a studiat terenul.

A crescut numărul spargerilor. Harry îl întreabă pe Charlie:

— Melanie chiar s-a gândit – evită să rostească „să se dea în bărci ", nu-i expresia generaţiei lui – să se culce cu mine?

— Aşa mi-a spus duduia. Dar ştii cum sunt copiii ăştia, spun pe şleau toate lucrurile pe care noi le ţineam pentru noi. Asta nu-nseamnă că-i bine cum procedează ei. De fapt, probabil, e chiar mai rău. Până la vârsta de douăzeci şi cinci sunt terminaţi.

— La drept vorbind, nu m-a atras niciodată. Cât despre fata asta nouă a lui Nelson…

— Nu vreau s-aud nimic, îl întrerupe Charlie, făcând stânga-mprejur, să se întoarcă la biroul lui. Urmează să se căsătorească, ce Dumnezeu.

Aleargă. Harry continuă alergările începute în Pocono, ca pe-o metodă de a-şi recăpăta silueta pe care a pierdut-o în anii aceia nechibzuiţi, când nu s-a gândit niciodată la ea, ci doar a mâncat şi a făcut ce-a vrut, cu prânzuri la restaurantele din centrul Brewerului plus ieşiri la Rotary Club în fiecare joi, toate astea încep să se cam adune. Oraşul prin care aleargă este întunecos, plin de alei în pantă şi trotuare crăpate şi denivelate de jos în sus, cu dale întregi de ciment săltate de rădăcinile copacilor ca nişte lespezi de criptă dintr-un film horror, morţii întind mâna şi

dau să-l apuce de călcâi. Continuă să alerge în ritmul pe care şi-l impune, trecând peste împotrivirea plămânilor şi înjghebând, din muşchii înţepeniţi şi sângele obosit, un soi de maşinărie care se deplasează încotro o dirijează creierul, în sus, spre vârful dealului, dincolo de casa cu streşini late, aproape ca ale unei case chinezeşti, unde bocănesc cu ciocanul lesbienele, au ferestrele de la stradă veşnic întunecate, probabil că se uită mult la televizor sau se cuibăresc şi-şi văd de treaba pe care o au de făcut mai devreme sau fac economie de curent, femeile nu vor fi plătite la fel de bine ca bărbaţii până nu-i votat ARE[161], cel puţin nu contează că şi-au făcut cuibul în cartier, spre deosebire de cioroi şi portoricani, ele nu se înmulţesc.

Strada e umbrită de arţari norvegieni. Nu sunt cu mult mai înalţi decât în copilăria lui. Apucă o cracă mai joasă şi saltă-te sus, să nimereşti într-un cuib de viespi. Despică seminţele şi vâră-ţi-le în nas, să arăţi ca un rinocer. Gâfâind, o taie prin umbra lor. Simte un junghi ascuţit sus, în stânga. Ţine-te bine, inimă. Bătrânul Springer a crăpat brusc, într-o vâlvătaie roşie, oricum Rabbit şi-a imaginat dintotdeauna că ultimul lucru pe care-l vezi când faci atac de cord e un fulger roşu, orbitor. Formidabil cât de întunecate sunt casele astea americane la ora nouă seara. Parc-ar fi un fel de oraş fantomă, nu-i nimeni altcineva pe trotuar, toată lumea s-a culcat odată cu găinile, vezi doar câte o luminiţă palidă, maronie, strecurându-se ici-colo printre perdele, e lumina de veghe din camera unui copil. Gândul la copii îl aruncă în genunea durerii. Micuţul Nellie proaspăt mutat în camera lui din Vista Crescent, cu ursuleţii înşiraţi unul lângă altul lângă el, ca şi ei, ţine ochii deschişi, nu-i poate închide, îi e frică să nu moară în somn, se gândeşte mereu la bebeluşa Becky, căreia nu i-a ieşit figura, care chiar a murit. Ore în şir după aceea, în cadă mai era destulă apă, praful se aşternuse pe suprafaţa cenuşie, nemişcată, un simplu dop de cauciuc trebuia ridicat, dar Dumnezeu, cu toată puterea Lui, n-a făcut nimic. Frunze uscate trosnesc şi se sfarmă sub picioarele lui, e sunetul toamnei, bucuria pluteşte în aer. Vine Papa, iar nunta e sâmbătă. Janice îl întreabă de ce-i atât de încrâncenat împotriva lui Nelson. Pentru că Nelson a înghiţit băieţelul de odinioară şi, în locul lui, a răsărit încă un bărbat băgăreţ pe lumea asta, cu încheieturi păroase şi cariei baban. Nu-i destul loc pe lumea asta. Oamenii veneau în nord dinspre ţinuturile însorite ale Egiptului şi locuiau în case încălzite, iar acum căldura este epuizată, numai costul benzinei pentru salon, birouri şi garaj s-a dublat din ’74, când s-a uitat prima oară în registrele contabile de la Springer Motors, şi se va dubla din nou în anii următori, iar când încerci să reduci consumul până la nivelul cerut de preşedinte oamenii de la service se plâng că trebuie să muncească cu mâinile goale, muncind pe dale de ciment, pot să poarte şosete groase şi pantofi cu talpă groasă, la un moment dat s-a gândit să le ia tuturor un fel de mănuşă de golf care să le lase goale doar vârfurile degetelor, însă cu greu ar fi reuşit să găsească mănuşi pentru mâna dreaptă, în ziua de azi, indivizii sub treizeci de ani pur şi simplu refuză să lucreze fără condiţii confortabile şi tot felul de avantaje, a apărut o întreagă etică nouă, paşnică, socialismul, căldura are tendinţa să se ridice în spaţiile mari şi să rămână atârnată printre grinzi, dacă ar construi service-ul acum, ar băga acolo cincizeci de centimetri de izolaţie. Dacă Papa e aşa de înnebunit după copilaşi, de ce nu încearcă *el* să-i încălzească?

Acum aleargă pe Potter Avenue, tot la deal, păstrează valea pentru etapa de întoarcere, pe lângă rigola unde altădată curgea apa de la fabrica de gheaţă, un mal cu mâzgă verzuie, viaţa încearcă să-şi facă loc oriunde, pe Pământ adică, nu pe Lună, ăsta-i încă un lucru care nu-i place la ideea călătoriei printre stele. Odinioară, pe când se prostea în drum spre şcoală pe lângă şanţul acum secat, a alunecat pe mâzga aia şi a căzut în el, şi-a udat fleaşcă pantalonii, reiaţii ăia pe care te obligau să-i porţi, *fâş fâş,* şi ciorapii lungi, e uimitor cât de departe se întoarce acum în timp, îşi aminteşte fetiţele din clasa întâi, care încă purtau ghetuţe înalte. Margaret Schoelkopf era atât de plină de viaţă, că se pornea să-i curgă sângele din nas din te miri ce. Când a căzut în rigola plină cu apa reziduală de la fabrica de gheaţă, pantalonii i s-au udat atât de tare, că a trebuit să alerge acasă plângând, să se schimbe, şi nu-i plăcea deloc să-ntârzie la şcoală. Sau oriunde altundeva, mami a fost cea care i-a băgat chestia asta în cap, ei nu-i păsa prea mult pe unde umblă, dar trebuia să fie acasă la timp, şi cea mai mare parte a vieţii lui l-a copleşit, peste

---

[161] Amendamentul Drepturilor Egale, proiect de lege aprobat de Congresul SUA, dar neratificat de toate statele din componenţa SUA.

tot, la vestiare, în autobuzul 16A, în mijlocul unui futai, senzaţia acută c-o să întârzie undeva şi că a încurcat-o rău de tot, c-o să se deschidă în mintea lui un tunel, iar la capătul lui o să fie mami cu o nuia. *Vrei să-ţi dau na-na, Hassy*? îl întreba ea de parcă l-ar fi întrebat dacă nu vrea desert, nuielele apăreau din partea de jos a micuţului păr din curtea îngustă, din spatele casei de pe Jackson Road; viespile mânioase zumzăiau deasupra poamelor căzute la pământ, intrate în putrefacţie. În ultimul timp nu mai are senzaţia aceea că întârzie undeva; în această perioadă a vieţii l-a cuprins un fel de pace ciudată: ca o minge aruncată în sus, ce rămâne o secundă nemişcată la mijlocul traiectoriei. În fiecare zi află din ziare că valoarea aurului său creşte, cu zece dolari uncia sau aşa ceva, de zece ori treizeci înseamnă trei sute de verzişori fără să mişte un deget, şi când te gândeşti cât a mai dat în brânci, ca un rob, papsi. Faptul că Janice şi-a făcut monoclu dintr-o monedă a fost o surpriză, singurul necaz cu ea în pat este că încă nu-i place să-i cânte la flautul cu guşă, gura ei are ceva de femeie rea şi aşa a fost întotdeauna, Melanie avea buzele alea nostime, impertinente, încăpăţânate, de culoarea cireşelor, mare minune că lui Charlie nu i-a crăpat aorta în vreun motel de pe-acolo, în ţinutul nisipurilor, ce minunat e când o femeie uită cu totul de sine şi deschide gura mare de tot, să râdă sau să exclame, de îi vezi întreaga cavitate rotundă, bolta rozalie, cu striuri, şi limba ca un covor pus în hol, iar apoi negreaţă din spate, în formă de fluture, care coboară către gâtlej, aşa a râs ieri Pru în bucătărie, la o poantă de-a bunicii Springer, zâmbetul ei e, de regulă, mai larg într-o parte şi un pic prudent, de parcă s-ar putea arde, dar toate fetele care ies la rampă acum o iau în gură, chestia asta face parte din cultură, li se pare ceva normal, filme cu futaiuri şi papiţ, aşa li se zice, pe faţă, fără ascunzişuri, îţi duci prietena la FILME PENTRU ADULŢI NOI ÎN FIECARE VINERI în vechiul Baghdad din susul Weiserului, unde pe vremea lui Rabbit se duceau să-l vadă pe Ronald Reagan jucând rolul unui copilot care luptă împotriva japonezilor. Ce noroc pe Nelson, într-un fel. Totuşi, nu-l poate invidia. Trebuie să-şi găsească locul într-o lume cu resursele epuizate. Ce ţi-e şi cu gurile astea. Trebuie să facă atâtea şi nu arată niciodată ce intră în ele, nici măcar după numai un minut. Lucrul care-i displace profund este să vadă bucăţele de mâncare, pilaf, cereale sau orice altceva, atârnate de perişorii faciali ai cuiva în timpul unei mese. Biata mami, în ultimii ei ani de viaţă.

Îi tremură genunchii. I se zdruncină burdihanul. În fiecare seară încearcă să-şi lungească traseul printre casele întunecate, tăcute, printre conurile felinarelor de pe stradă, sub luna rece ca gheaţa, asimetrică, pe care s-a întâmplat s-o vadă ieri-seară în timp ce se întorcea acasă cu Corona, prin partea superioară, fumurie a parbrizului, şi o fracţiune de secundă şi-a zis: Dumnezeule, e verde. Astă-seară se sileşte să ajungă până-n Kegerise Street, un soi de alee care o ia înapoi la vale, pe lângă fabricuţele cu laturile negre, cu nume noi, misterioase, ca Lynnex sau Data Development şi o veche clădire de fermă din piatră, care în copilăria lui avea ferestrele acoperite cu scânduri şi o curte plină de bălării, ştir, susai şi ciulini şi un gard cu ulucile rupte, dar acum totul era reparat şi avea o firmă micuţă şi elegantă, pe care scria Ferma Albrecth Stamm, şi înăuntru găseai tot felul de mobilier autentic, făcut de mână, şi ustensile de bucătărie ciudate, care voiau să reconstituie imaginea unei ferme de pe la 1825, iar în vitrinele din hol erau expuse fotografii cu clădiri de la începuturile orăşelului Mt. Judge, dinainte de începutul secolului, dar niciuna cu lanuri din epoca în care întinderea de azi a oraşului era, în mare parte, ferma lui Stamm, pe atunci nu aveau aparate de fotografiat sau, dacă aveau, nu le îndreptau spre câmpiile goale. Bătrânul Springer făcuse parte din comitetul Societăţii de Istorie din Mt. Judge şi contribuise la strângerea fondurilor pentru restaurare, după moartea lui, Janice şi Bessie s-au gândit că Harry ar putea fi ales în locul lui, dar n-a fost să fie, continua să-l bântuie trecutul lui marcat de suişuri şi coborâşuri. Deşi la etaj locuieşte un cuplu de tineri hipioţi, care au rolul de ghizi, pentru Harry vechea fermă Stamm e un loc plin de stafii, fermierii ăia din trecut duceau o viaţă tare ciudată, îşi încuiau surorile nebune în pod şi o sugrumau pe fata în casă rămasă gravidă, într-o criză de etilism, şi îi ascundeau cadavrul în hambarul de cartofi, iar scheletul ieşea la lumină după cincizeci de ani. Alături era Asociaţia Sunshine Athletic, despre care, în copilărie, Harry credea că-i frecventată de sportivi, aşa că spera să fi se alăture într-o bună zi, dar când, în urmă cu douăzeci de ani, a intrat înăuntru, locul mirosea a chiştoace de trabuc şi bere fâsâită pe fundul paharului. Apoi, prin anii şaizeci, a căzut în paragină şi-n dizgraţie, tipii care beau şi jucau cărţi acolo au îmbătrânit, s-au împuţinat şi au devenit tot mai morocănoşi. Aşa că, atunci când

clădirea a fost scoasă la vânzare, Societatea de Istorie a cumpărat-o, a demolat-o şi a transformat-o în parcare pentru turiştii care treceau pe la Ferma Stamm în drum spre Lancaster, unde mergeau să-i vadă pe cei din secta Amish sau în drum spre Philadelphia, să viziteze Clopotul Libertăţii. Nu-ţi vine să crezi că oamenii îl pot găsi aşa cum este dosit pe ceea ce odinioară era Kegerise Alley, dar îl găsesc uimitor de mulţi, majoritatea ninşi de ani. Istorie. Cu cât ai parte de mai multă istorie, cu atât mai mult trebuie s-o trăieşti. După un răstimp scurt, devine prea multă ca s-o mai ţii minte şi probabil atunci îşi încep imperiile declinul.

Acum chiar că a prins aripi, aleea coboară pe lângă atelierul de tinichigerie auto şi ferma avicolă transformată într-o fărbicuţă de marochinărie, foştii hipioţi s-au băgat peste tot, încearcă să se menţină pe linia de plutire, au pierdut trenul, dar măcar s-au distrat, a trecut peste primul val de oboseală, când crezi că nu mai poţi face un pas în plus şi nu simţi decât durere în coapse. Apoi ai senzaţia că ţi s-au reîncărcat bateriile şi ajungi în punctul când trupul tău face totul de la sine, e-o maşină uşor de condus, creierul ţi-e ca un astronaut din vârful rachetei, gândurile-ţi zboară singure. Ah, ce n-ar da să-l vadă pe Nelson însurat şi plecat, să se întoarcă bogat peste douăzeci de ani… De ce nu-s în stare copiii ăştia să se descurce singuri, în loc să se târască înapoi? E prea aglomerată lumea asta. Doamne sfinte, să sperăm că n-o să-l împuşte pe Papă, e o treabă tipic americană să apară periodic câte un smintit care să pună mâna pe-o armă ca să-i apară numele în ziare, Squeaky Fromme[162] aia, care şi-o punea cu bătrânii cowboy din gaşca lui Manşon, toate fofoloancele de care-a avut parte Manşon ai fi crezut ca o să-l facă mai bun, de vreme ce frustrarea sexuală e cea care declanşează conflictele, aşa a citit el undeva. Ştie ce părere are Papa despre contracepţie, el unul n-a suportat niciodată prezervativele, nici chiar când i le dădeau pe gratis în armată, numărul de luna asta al *Consumer Reports* are un articol despre ele, cu pagini întregi de teste, se pare că unii le preferă pe cele viu colorate, cu nervuri şi striaţii care să le gâdile mai mult pe femei, te pomeneşti că membrii redacţiei le-au pus pe secretare să şi-o tragă, unora chiar le plac cele din intestine de oaie, numai gândul la aşa ceva îl înmoaie de tot acolo jos, au denumiri ca Horizon Nuda şi Klingtie Naturalamb, Harry n-a putut să citească articolul până la sfârşit, atât de tare l-a dezgustat. Se întreabă ce-o fi folosind fiică-sa, metode băbeşti în legătură cu care glumeau la şcoală, cum ar fi statul ghemuit pe un cocean, i-a părut destul de neprihănită la prima vedere, atunci, şi cine n-ar fi, în mijlocul ţărănoilor? Ruth o să-i deschidă ochii, să ştie ce porci sunt bărbaţii. Iar câinele ăla, cu lătratul lui, îi va descuraja şi el pe nepoftiţi.

Există un drum mai lung spre casă, la vale, pe Jackson, până pe Joseph, şi gata, dar în seara asta o ia pe scurtătură, traversează în diagonală peluza marii biserici baptiste din piatră, se bucură, timp de un minut, de gazonul de sub picioare, faţada bisericii e atât de întunecată, ajunge la treptele de beton pe care le cobori spre Myrtle, apoi pe lângă camionetele roşu-alb-albastre ale poştei, parcate în şir lângă rampa neagră, steagul american atârnă obosit şi luminat, peste frontonul fals, odinioară nu se arbora drapelul pe timpul nopţii, dar acum toate oraşele folosesc un reflector, se face risipă de energie, se duce pe apa sâmbetei ultimul strop de energie, ca să se arboreze steagul. Myrtle dă în celălalt capăt al lui Joseph. Îi va găsi adunaţi pe toţi, aşteptându-l, uitându-se la tembelizor sau trăncănind despre nuntă, discută numai tâmpenii acum, că a mai rămas atât de puţin timp, iar Siroposu' a declarat că zarurile au fost aruncate, până la urmă, i-au invitat pe Charlie Stavros, pe Grace Stuhl şi un cârd de babe, plus câţiva prieteni de la Flying Eagle, şi se pare că Pru sau Teresa, cum au numit-o în anunţul pe care vor să-l dea la ziar, are o mătuşă şi un unchi în Binghamton, statul New York, care vor să vină la nuntă, chiar dacă taică-său e un ciufut care vrea să-şi sugrume fiica şi s-o bage în hambarul de cartofi. O să între pe uşă, iar Janice o să-i facă scandalul ei obişnuit despre cum vrea el să se sinucidă cu un atac de cord, ce-i drept, chiar se înroşeşte ca racul, se vede în oglinda din hol, cu ochii lui albaştri,

---

[162] Lynette Alice Fromme (n. 1948), fostă membră a „familiei44 de hipioţi anarhişti a lui Charles Manşon, a fost condamnată la închisoare pe viaţă pentru tentativa de asasinare a preşedintelui american Gerald Ford din anul 1975. În anii '60, la instigarea lui Charles Manşon, membrii familiei sale au comis o serie de asasinate, printre victime aflându-se şi actriţa Sharon Tate, soţia regizorului Roman Polanski.

parcă ar fi Moş Crăciun fără barbă, şi trebuie să se sprijine de spătarul unui scaun şi să gâfâie un timp până-şi recapătă suflul, dar şi asta îl distrează, s-o sperie pe ea, biata tembelă, ce s-ar face ea fără el, ar trebui să renunţe la Flying Eagle şi la toate, să se-ntoarcă la vândut alune la Kroll's. Va intra şi o va vedea pe Pru aşezată pe canapea lângă Nelson, ca un poliţist care transferă un criminal dintr-o închisoare în alta, călătorind cu trenul fără să lase cătuşele la vedere, acum, că Pru face parte din familie, singurul lucru de care se teme Harry este faptul că împute camera cu transpiraţia lui. Aşa mirosea pe vremuri Tothero la Sunshine, avea duhoarea aia acră, tristă, de om bătrân, iar dimineaţa, când se scoală din pat, Harry se surprinde emanând el însuşi această duhoare îndepărtată, de cadavru ce începe să împrăştie un miros dulceag. Vârsta mijlocie e-o ţară minunată, ţi se-ntâmplă toate lucrurile despre care nu credeai că o să ţi se-ntâmple. Când avea cincisprezece ani, vârsta de patruzeci şi şase i se părea situată la capătul drumului, credea că n-o să ajungă niciodată acolo, dacă era să i se arate vreun sens al vieţii, ai crede că acesta ar fi trebuit să-i apară deja până atunci.

Totuşi, uneori i se pare că i s-a arătat, doar că nu încape în cuvinte, nu-i o chestie pe care trebuie s-o cauţi, ci se află sub nasul tău, pe tăblia mesei, ca o cutie nedeschisă de bere scoasă de la rece. Nu numai că vine în vizită Papa, dar şi Dalai Lama, exilat din Tibet în urmă cu douăzeci de ani, se află în turneu prin Statele Unite, se adresează şcolilor de teologie şi apare în talk-show-uri la televizor, Harry a fost dintotdeauna curios cum e *să fii* Dalai Lama. O minge ajunsă la capătul traiectoriei ascendente, o frunză pe suprafaţa iazului. Într-un fel, mintea e ca un gândac de baltă, cu gropiţele alea din vârful picioarelor, cu care păşesc fără să spintece suprafaţa apei. Când era mic, tot aşa se întindea şi Dumnezeu în întunericul de deasupra patului său, iar când patul a devenit ciudat, şi fetei de pe rândul de alături a început să-i crească păr la subraţ, El i-a intrat în sânge, în muşchi şi în nervi, ca o stranie comandă, iar acum s-a retras, tratându-l pe Harry cu respectul datorat de un gentleman înstărit egalului său, lăsându-i doar o carte de vizită undeva în stomac, un pic de plumb adevărat ca o sondă, care-l trage pe Harry în jos, spre toţi morţii aceia de plumb din pământul cavernos de dedesubt.

Luminile din faţă ale căsoaiei umbroase, cu faţada de stuc, a bunicii Springer ard în neştire, sunt cu toţii cuprinşi de febra pregătirilor de nuntă, acum Pru roşeşte tot timpul, Janice n-a mai jucat tenis de zile întregi, iar Bessie, evident, se scoală în toiul nopţii şi coboară la parter, să se uite la televizorul mai mare din sufragerie la vechile comedii hollywoodiene, cu bărbaţi cu mustăcioară, ce poartă pălării cu boruri largi, şi femei cu umeri mai largi decât şoldurile, schimbând replici spirituale în redacţia vreunui ziar şi în apartamente de hotel de lux, bunica trebuie să fi văzut filmele astea când n-avea niciun fir de păr cărunt, iar centrul Brewerului era o arteră puternic luminată. Harry aleargă pe loc, să lase o maşină să treacă, una din Mazdele alea uşchite cu un motor Wankel ca o roată dintr-o cuşcă de hamster, Manny zice că n-o să reuşească niciodată să-l etanşeizeze destul de bine, traversează de pe un trotuar pe altul la lumina străzii, observă că Mustangul lui Janice nu-i parcat în faţă, sprintează pe aleea de cărămizi şi urcă în fugă treptele verandei şi, în sfârşit, ajuns pe verandă, sub numărul 89, se opreşte din alergat. Inerţia îi este atât de mare, încât, vreme de două-trei secunde, lumea continuă să se scurgă pe lângă el, părând să-şi azvârle toţi copacii şi toate acoperişurile pe fundalul spaţiului înstelat.

În pat, Janice îi spune:

— Harry.

— Ce-i?

După ce alergi, ai senzaţia că muşchii ţi s-au fezandat şi adormi fără probleme.

— Vreau să-ţi mărturisesc ceva.

— Iar ţi-o pui cu Stavros.

— Nu fi mârlan. Nu. Ai observat că Mustangul n-a fost lăsat în faţă, ca de obicei?

— Da, şi mi-am zis „Ce bine “.

— Nelson l-a parcat în spate, pe alee. Chiar că va trebui să facem curăţenie în garaj într-o bună zi, să lichidăm toate bicicletele alea vechi, pe care nu le mai foloseşte nimeni. Fuji-ul lui Melanie e tot acolo.

— Bine, bine. Bravo lui Nelson. Hei, ai de gând să stai de poveşti toată noaptea? Sunt frânt de oboseală.

— A parcat-o acolo pentru că n-a vrut să-i vezi tu aripa din faţă.
— Ah, nu. Ticălosul. Mama lui de ticălos.
— N-a fost tocmai vina lui, ălălalt n-a oprit, deşi cred că indicatorul cu Stop se afla pe strada lui Nelson.
— Ah, Dumnezeule.
— Din fericire, au apăsat amândoi pe frână, aşa că s-au ciocnit uşor de tot.
— Tipul celălalt s-a rănit?
— Păi, zicea ceva de un traumatism cervical, dar aşa-s învăţaţi oamenii să zică în ziua de azi, până apucă să discute cu avocatul.
— Şi aripa-i făcută zob?
— Păi, e înfundată. Farul luminează câş, într-o parte, dar pe timp de zi merge. Serios, nu-i decât o zgârietură.
— Care ne costă cinci sute de dolari. Cel puţin. Mascatul trosnitor de-aripi loveşte din nou!
— Chiar îi era groază să-ţi spună. M-a pus să-i promit că n-o să-ţi povestesc, să n-ai ce-i reproşa.
— Să n-am ce-i reproşa? Atunci, de ce mi-ai povestit? Cum o să mai adorm acum? Simt că-mi plesneşte capul. Parcă mi l-ar fi prins într-o menghină.
— Fiindcă n-am vrut să constaţi singur şi să faci o scenă. Te rog, Harry. Până după nuntă. Se simte jenat rău de tot de povestea asta.
— Pe dracu, e încântat la culme. Mi-a prins capul într-o menghină şi nu face altceva decât să strângă şurubul. Să-i facă una ca asta maşinii *tale*, după ce că te dai de ceasul morţii pentru el, asta mai zic şi eu recunoştinţă.
— Harry, e pe cale să se însoare. E ghem de nervi.
— Ei, căca-m-aş, acum sunt eu ghem de nervi. Unde-mi sunt hainele? Trebuie să ies, să văd pagubele. Aţi pus odată baterii noi în lanterna de la bucătărie?
— Îmi pare rău că ţi-am spus. Avea dreptate Nelson. A prevăzut c-o să-ţi sară muştarul.
— Aha, a spus el asta? Cine vorbeşte, domnul Calmul Pământului.
— Hai să rezolvăm situaţia. O să mă ocup eu de formularele de asigurare şi de restul.
— Şi cine crezi c-o să plătească majorarea ratei de asigurări?
— Noi, răspunde ea. Noi amândoi.

Biserica episcopaliană St. John din Mt. Judge e o bisericuţă care n-a trebuit niciodată mărită, construită în 1912 în stilul tradiţional, cu ziduri joase şi acoperiş în pantă, din piatră gri-închis extrasă din nordul districtului, în timp ce biserica luterană a fost construită din gresie roşie de prin părţile locului, iar cea reformată, de lângă unitatea de pompieri, din cărămidă. În jurul ferestrelor ascuţite ale bisericii a fost lăsată să crească iedera. În interior, e semiîntuneric, cu strane şi piedestale din lemn de nuc sculptat, iar pe pereţi, între ferestrele cu vitralii ce îl înfăţişează pe Iisus într-o robă violet, în diferite ipostaze biblice, sunt prinse plăci de marmură în amintirea epitropilor generoşi, acum răposaţi, care au avut o contribuţie însemnată pe vremea când Mt. Judge era o suburbie la modă. WHITELAW. STOVER. LEGGETT. Nume englezeşti într-un district german, plecaţi să dea culoare lumii celor drepţi, după treizeci de ani de epitropie şi custodie. Şi bătrânul Springer îşi dăduse obolul, dar spaţiile dintre ferestre erau deja ocupate de plăci.

Deşi e o nuntă mică, iar mireasa e doar fiica unui muncitor din Ohio, în ochii trecătorilor lumea adunată în faţa uşilor roşii-ruginii ale bisericii, la ora patru fără câteva minute din această zi de douăzeci şi două septembrie, ar putea trece drept un alai strălucitor, fastuos. O persoană sau mai multe persoane aflate în această după-amiază de sâmbătă în drum spre Minitmart sau spre magazinul de ferometal ar simţi dorinţa nestăvilită de-a se afla printre invitaţi. Organistul, cu roba lui roşie pe braţ, se strecoară discret pe uşa laterală. Are barbişon. Un tip scund, rufos, într-o salopetă verde, cu înfăţişarea unui gnom aşteaptă apariţia lui Harry, să-i plătească florile, bunica a zis că-i firesc să decoreze cel puţin altarul, Fred ar fi murit să-l vadă pe Nellie cununat în biserica St. John cu altarul gol. Două buchete de crizanteme albe şi floarea-miresei costă 38,50 dolari, Rabbit îi dă două bancnote de douăzeci, a fost un semn rău când băncile au început să umble la bancnotele de douăzeci în locul celor de zece, dar bancnota de doi dolari încă n-a prins la populaţie. Oamenii sunt superstiţioşi. Era vorba că n-o să fie o nuntă fastuoasă, dar, de fapt, îi

costă o grămadă de bani. Au trebuit să rezerve trei camere la motelul Four Seasons de pe Route 422: una pentru mama miresei, doamna Lubell, o mărunţică speriată, care arată de parcă ar avea impresia că toţi o să-şi înfigă furculiţele în ea dacă renunţă vreo clipă la zâmbetul ei delicat; alta pentru Melanie, care a traversat cu autobuzul Commonwealthul[163] împreună cu doamna Lubell din Akron, şi pentru Pru, care a fost mutată din camera ei – fosta cameră a lui Melanie şi, mai înainte, camera cu manechinul – din cauza sosirii din Nevada a lui Mim, pe care Bessie şi Janice sub nicio formă n-au vrut-o la ele în casă, dar Harry a insistat, o soră are şi el, şi e singura mătuşă a lui Nelson; şi o a treia cameră pentru această pereche din Binghamton, mătuşa şi unchiul lui Pru, care azi s-au pornit la drum cu maşina, dar până-n trei şi jumătate încă nu apucaseră să se cazeze, când serviciul de transport reprezentat de Harry cu Corona lui le-a luat pe cele două fete şi pe mamă, să le aducă la biserică. Simte cum îi zvâcneşte capul. Îl deranjează mama asta, zâmbetul îi rămâne întipărit pe chip timp atât de îndelungat, încât e la fel de uscat ca o floare presată, deloc nu pare să facă parte din generaţia lui, e ca un ziar vechi pus de cineva pe fundul unui sertar, pe care-l scoţi când faci curat şi-ncerci să-l citeşti; Pru o fi semănând cu taică-său. La motel, femeia se tot văicărea că mesajele pe care le lasă la recepţie pentru fratele şi cumnata care întârzie n-o să fie destul de clare, şi a început să plângă, aşa că zâmbetul i s-a umezit şi s-a ales praful de el. O ladă de şampanie Mumm's, a doua ca preţ din acest sortiment, îi aşteaptă în bucătăria din Joseph Street, la micuţa petrecere de după ceremonie, căreia nimeni nu i-ar zice recepţie; Janice şi maică-sa au hotărât că s-ar cuveni să comande sendvişurile de la unul din nepoţii lui Grace Stuhl, care o să-şi aducă prietena în uniformă de chelneriţă. Apoi au mai comandat un tort de la un macaronar de pe Eleventh Street, care le-a cerut o sută optzeci şi cinci de dolari americani pentru un tort, *un tort* – lui Harry nu i-a venit să creadă. Fiecare mişcare a lui Nelson îl costă pe taică-său o avere.

Harry stă un minut în spaţiul boltit, brăzdat de nervuri, al bisericii pustii, citeşte plăcile comemorative, aude chicotitul cu care Siroposu' le întâmpină pe cele trei femei gătite într-o încăpere lăturalnică, una din camerele alea dosnice ale bisericilor, unde coriştii îşi pun robele şi diaconii numără banii din tăvile de colectă, şi unde este depozitat vinul de împărtăşanie, să nu-l bea ministranţii, şi se pregăteşte tot spectacolul ciudat. Billy Fosnacht trebuia să fie cavalerul de onoare, dar el este plecat la Tufts[164], aşa că un prieten de-al lor de la Laid-Back, pe nume Slim, stă pe-aproape cu o garoafa la rever, aşteptând să facă oficiul de gazdă. Stânjenit de felul în care îl cercetează din cap până-n picioare acest tânăr cu ochii lui piezişi, Rabbit iese afară, lângă uşa bisericii, a cărei vopsea roşie-ruginie, încinsă de soarele de septembrie, emană la rându-i căldură, amintindu-i cum stătea în uniforma de camuflaj impecabilă într-o zi de iarnă, în Texas, la marginea cazărmii, ferit de vânt, vântul necontenit ce se pogora din cerul imens, diafan peste ţinutul sterp, la fel ca bocetul iscat de dorul de casă ce străbătea făptura soldatului până atunci nicicând plecat departe de Pennsylvania.

Stând aici la o gură de aer, în această zonă tihnită, se trezeşte prins în capcană, trebuie să-i întâmpine pe oaspeţii care, dintr-odată, încep sa sosească. Falnicul Chrysler bleumarin al bunicii Springer trage pe dreapta, frecându-şi pneurile de bordură, iar cele trei doamne vârstnice din maşină apucă mânerele portierelor, să coboare. Grace Stuhl are un neg translucid într-o parte a bărbiei, dar încă ştie să facă gropiţe în obraji:

— Pun pariu că, în afară de Bessie, sunt singura de-aici care a fost şi la nunta ta, îi spune ea lui Harry în pronaos.

— Nici eu nu mai ştiu sigur dacă am fost acolo, răspunde el. Cum m-am comportat?

— Cu multă demnitate. Cu toţii am zis: ce soţ înalt are Janice.

— Şi nu s-a schimbat deloc, adaugă Amy Gehringer, cea mai bondoacă dintre cele trei babe.

Chipul îi este înviorat cu ruj şi sulimanuri de culoarea sosului de la salata rusească. Îl împunge zdravăn în stomac.

— Başca a mai pus pe el, glumeşte bătrâna doamnă.

---

[163] Denumirea administrativă a statului Pennsylvania.

[164] Universitatea Tufts, situată lângă Boston, una dintre cele mai vechi şi prestigioase universităţi din SUA.

— Încerc să mai dau jos, se justifică el, de parcă i-ar datora o scuză. Fac jogging aproape în fiecare seară. Nu-i aşa, Bessie?

— Ah, mă sperie, mărturiseşte Bessie. După ce i s-a întâmplat lui Fred. Şi doar ştiţi că n-avea un gram în plus pe el.

— Ia-o mai uşor, Harry, îl îndeamnă Webb Murkett, din spate, sosind cu Cindy. Cică cu joggingul poţi să-ţi distrugi pereţii intestinelor. Tot sângele se duce în plămâni.

— Salut, Webb, face Harry agitat. O cunoşti pe soacră-mea.

— Încântat, zice el prezentându-se pe sine şi pe Cindy celor din jur.

Ea poartă o rochie de mătase neagră în care zici că-i o tânără văduvă. Ce n-aş da să fie, Dumnezeule. Are părul înfoiat de la fohn, aşa că nu mai are aspectul acela de vidră udă, cu capul mic, care îi place atât de mult. Partea de sus a rochiei îi este prinsă cu un ac în formă de gărgăriţă la baza decolteului adânc.

Prietenele lui Bessie se holbează cu atâta încântare la curtenitorul Webb, încât Harry trebuie să le reamintească:

Intraţi, vă rog, e un tip care conduce invitaţii la locurile lor.

Eu vreau să mă aşez în faţă de tot, zice Amy Gehringer, să-l pot vedea bine pe-acest tânăr preot atât de lăudat de Bessie.

— Mă tem că s-a dus naibii partida noastră de golf de azi, se scuză Harry lui Webb.

— Ah, face Cindy, Webb a jucat deja o partidă, a fost acolo pe la opt şi jumătate.

— Cu cine-ai jucat în locul meu? îl întreabă Harry gelos şi stăpânindu-se cu greu să nu se holbeze la decolteul bronzat al lui Cindy.

Partea de sus a ţâţelor e aproape cea mai bună din toate, sfârcurile se pot dovedi uneori dezgustătoare. Chiar deasupra gărgăriţei se iţeşte o porţiune albă pe care până şi sutienul ei minuscul o ascunde de soare. Cruciuliţa este ceva mai sus, chiar sub scobitura sexy dintre clavicule. Mamă, ce bucăţică bună.

— A fost cu noi tânărul asistent universitar, îi mărturiseşte Webb. Şaptezeci şi trei, Harry. Şaptezeci şi *trei,* cu o minge scăpată în iazul de la gaura cincisprezece, aşa de departe o expediază.

Harry e rănit în amorul propriu, dar trebuie să întâmpine familia Fosnacht, care vine din urmă. Janice n-a vrut să-i invite, mai ales după ce au hotărât să nu mai invite familia Harrison, ca să fie o nuntă mică. Dar, de vreme ce Nelson şi l-a dorit pe Billy drept cavaler de onoare, Harry şi-a zis că n-au încotro şi, deşi Peggy a apucat-o pe cărări greşite, are aura femeii care odinioară şi-a dat hainele jos pentru tine, chiar dacă rezultatul a fost dezastruos. Ce mama dracu', e nuntă, aşa că se apleacă şi o sărută pe Peggy pe un colţ al gurii ei mari, umede, flămânde, de care îşi aduce aminte. Ea tresare, are faţa mai lătăreaţă decât îşi amintea. După sărut, ochii ei plutesc spre el, dar, fiind saşie, el niciodată nu ştie în care ochi să-i citească reacţia.

Strângerea de mână a lui Ollie e flască, musculoasă şi răutăcioasă: un mic ratat răutăcios, cu urechi clăpăuge şi părul ca paiele murdare. Harry îi strânge mâna cu putere, aproape i-o stârceşte.

— Cum mai merge negoţul de muzică, Ollie? Le mai zdrăngăni?

Ollie e unul din indivizii ăia fragili, cum vezi la tot pasul prin Brewer, care zdrăngăne toată ziua melodii, dar nu pot trăi de pe urma lor. Lucrează într-un magazin de muzică, Chords'n'Records, rebotezat Fidelity Audio, de pe Weiser Street, pe lângă vechiul Baghdad, unde acum rulează filme pentru adulţi.

— Se mai joacă la sintetizator câteodată cu nişte prieteni de-ai lui Billy, îi spune Peggy pe un ton jenat din cauza sărutului.

— Ţine-te de treabă, Ollie, o să ajungi Elton John-ul anilor '80. Serios, ce mai faceţi? Tot punem la cale cu Jan să vă invităm la noi.

Doar peste cadavrul lui Janice. Ce ciudat, n-a fost decât futaiul ăla nevinovat şi nefericit, iar Janice tot îi mai poartă râcă, pe când el e până peste poate de iertător în povestea cu Charlie, de fapt, aproape că-i prietenul lui cel mai bun de pe lumea asta.

Iată-l şi pe Charlie.

— Bine ai venit la fuziune, glumeşte Harry.

Charlie chicoteşte, dă mâna scurt şi moale. Ştie că această căsătorie îi încurcă ploile. Totuşi,

mai are o marjă de siguranţă, un fel de filosofie care-l ajută să nu între în panică.

— Ai văzut-o pe domnişoara de onoare? îl întreabă Harry de Melanie.

— Încă nu.

— Astă-noapte s-au dus toţi trei la Brewer şi s-au îmbătat ca porcii, după spusele lui Nelson. Halal comportament în noaptea dinaintea nunţii!

Charlie dă din cap încetişor, cu un îndatoritor aer de neîncredere. Totuşi, acest gest bătrânicios se transformă în zgâlţâit când Mim, îmbrăcată într-un costum cu pantaloni creponaţi, de culoare galbenă, cu volănaşe, îl apucă pe la spate de piept şi nu-i mai dă drumul. Chipul lui Charlie se încordează înspăimântat, iar pentru a-l împiedica să ghicească cine este, Mim îşi lipeşte obrazul de spinarea lui, aşa că Harry se teme să nu-şi lase tot machiajul pe sacoul cadrilat al lui Charlie. Mai nou, Mim iese în lume la orice oră din zi sau din noapte boită ca o animatoare, cu fiecare nuanţă şi zuluf aranjat exact cum îşi doreşte, dar serios, toate cremele şi fardurile din lumea borcănelelor nu pot simula un ten proaspăt, iar rimelarea la greu a genelor o fi OK la fetiţele necoapte care merg la discotecă, dar la patruzeci de ani o face pe o femeie să pară bântuită, bulbucată, cu ştampile în jurul ochilor. Îşi dezveleşte dinţii în timp ce se agaţă de Charlie, se luptă cu el pe la spate ca o fetiţă de unsprezece ani cu leucoplast pe buba de la genunchi.

— Doamne sfinte, mormăie Charlie, văzând mâinile de pe pieptul lui, cu unghiile purpurii lungi cât cosaşii, dar îi vine greu să treacă în revistă toate femeile pe care le-a cunoscut, să-şi dea seama cine ar putea fi.

Stânjenit din cauza ei, îngrijorat din pricina lui, Harry o imploră:

— Ei, haide, Mim.

Ea nu vrea să-i dea drumul, are faţa boită, cu nasul lung, boţită şi crispată în timp ce-şi menţine strânsoarea.

— Te-am prins, zice ea. Craiul grec. Căutat pentru trecerea frauduloasă a frontierei cu o minoră şi pentru măsluirea maşinilor vechi. Pune-i cătuşele, Harry!

Harry, dimpotrivă, o apucă pe ea de încheieturile mâinilor, dă peste brăţările pe care nu vrea să le îndoaie, poartă pe braţe aur în valoare de mii de dolari, şi le desprinde una de alta, folosindu-şi propriul trup ca pârghie, în timp ce Charlie, cu o mutră pe clipă ce trece mai nefericită, se ţine pe picioare şi îşi cuprinde în mâini inima fragili Mim e musculoasă, aşa a fost dintotdeauna. Forţată să-i dea drumul, se pipăie degrabă ici-colo, aranjându-şi fiecare şuviţă şi volănaş.

— Ai crezut că te-a prins baubau, nu-i aşa, Charlie? îl întreabă ea ironic.

— La mâna a doua, îi explică el, trăgându-şi jos mânecile sacoului, să-şi recapete demnitatea. Nimeni nu le mai zice maşini vechi.

— În vest le spunem rable de tot căcatul.

— Şşşt, o dojeneşte Harry. Te aud cei dinăuntru. Trebuie să-nceapă.

Încă radioasă după trânta cu Charlie şi amuzată de bărbatul dezaprobator, scrupulos în care s-a transformat fratele ei, Mim îşi trece braţele pe după gâtul lui Harry şi-l îmbrăţişează puternic. Pliurile şi volanele costumului ei elegant pârâie, strivite de pieptul lui.

— O dată puşlama de surioară, îi spune ea la ureche, puşlama de surioară pe vecie.

Charlie s-a strecurat în biserică. Pleoapele lui Mim, închise, strălucesc la lumina soarelui ca urmele lăsate de ciocnirea frontală a două autovehicule rapide – adesea, pe autostradă, Harry observă urmele întunecate lăsate de cauciucuri care au virat brusc, găurile din metalul contorsionat rămase să marcheze locul în care ceva inimaginabil i s-a întâmplat brusc cuiva. Şi, deşi s-a întâmplat, circulaţia îşi vede de treaba ei. *Ţine-mă bine*, *Harry,* îi striga micuţa Mim de sub glugă, între picioarele lui, când sania lor ajungea la zgura împrăştiată în capătul de jos al lui Jackson Road şi începeau să sară scântei portocalii. Cu ani în urmă, un copil murise strivit de o cisternă cu lapte, în timp ce se dădea cu sania pe aici, şi toţi copiii ştiau asta: chipul neînsufleţit al acelui copil le apărea dinainte în timpul fiecărui viscol. Acum Harry observă o sclipire pe pleoapele lui Mim ce-i aminteşte de spinarea cărăbuşilor japonezi care se strângeau grămadă pe frunzele mari, mate ale strugurelui-de-mare din curtea familiei Bolger, din spate. Observă şi faptul că lobii urechii i s-au alungit de atâtea giuvaieruri grele şi cum îi tremură volanele în timp ce gâfâie cu răsuflarea tăiată după hârjoană. Cu toate păcatele şi nopţile ei pierdute, o ia razna? I

arc toate şansele să devină o babă jalnică, observă el, una din femeile alea despre care nu-ţi vine să crezi că au fost vreodată iubite la viaţa lor; pe ea n-o pot salva decât oasele puternice ale feţei, moştenite de la mami. Şovăie dacă să între în biserică sau nu. Văzut de-aici, oraşul coboară în pantă ca o scară largă, înjghebată din acoperişuri şi ziduri, aduce cu o epavă în care mulţi americani şi-au aflat sfârşitul.

Aude cum se deschide uşa laterală pe care a intrat grăbit organistul, aşa că aruncă o privire după colţ, gândindu-se că s-ar putea ca Janice să aibă nevoie de el. Cel care iese însă pe uşă e Nelson, în costumul de ginere crem la trei piese, strâmt în talie şi cu revere largi, care pare prea mare pe el, probabil din cauză că pantalonii evazaţi aproape îi acoperă călcâiele pantofilor. Trei sute de dolari, şi când o să-l mai poarte?

Ca de fiecare dată când dă pe neaşteptate cu ochii de fiu-său, pe Harry îl încearcă un sentiment de jenă. Buza de sus i se ridică să-l strige, dar băiatul nu se uită spre el, pare doar să adulmece aerul, uitându-se la iarba din jur şi în jos, spre casele din Mt. Judge, apoi în sus, în partea cealaltă, spre boltă şi culmea muntelui. *Fugi,* îi vine lui Harry să-i strige, dar nu-i iese niciun sunet, nu face decât să inhaleze mireasma puternică a parfumului lui Mim. Copilul închide uşa încetişor în urma lui, lară să ştie c-a fost văzut.

În spatele portalului roşu-ruginiu întredeschis, biserica se adună în tăcere întru fapta ei eternă. Lumea se va împărţi atunci între aceste puţine făpturi adunate într-o atmosferă duminicală şi toţi ceilalţi norocoşi care-şi petrec ziua de sâmbătă lenevind, căci lumea zilelor de lucru îşi vede de treaba ei. Rabbit n-a suferit ceremoniile de mic copil.

O bate pe Mim discret pe braţ, să între împreună, şi, uitându-se peste coafura ei ca din fibre de sticlă, zăreşte o camionetă Ford veche şi murdară, cu platforma joasă, cu grilajul cromat de pe acoperişul supraînălţat de nişte scânduri verzi, grosolane, care abia înaintează pe stradă. N-apucă să-i vadă pe pasageri, surprinde în treacăt un chip grăsan, mânios, care se holbează pe lunetă. Un chip grăsan, bărbătesc, şi totuşi, al unei femei.

— Ce s-a întâmplat? Întreabă Mim.

— Nu ştiu. Nimic.

— Arăţi de parcă ai fi văzut o stafie.

— Îmi fac griji pentru puşti. *Tu* ce crezi despre toate astea? — Eu? Mătuşa Mim? Mi se pare în regulă. Gagica o să pună mâna pe hăţuri.

— Şi asta-i bine?

— Un timp, da. Trebuie să-i laşi în pace, Harry. Băiatul îşi are viaţa lui, tu trăieşte-ţi-o pe-a ta.

— Asta îmi zic şi eu, dar mi se pare că nu face decât să se fofileze.

Intră. O adunătură jalnică, puţin numeroasă de se iţeşte în rândurile din faţă. Misteriosul Slim, cel cu ochii piezişi, o conduce pe Mim cu graţia unui maestru de ceremonii profesionist pe interval până la rândul doi din strană şi arată cu un gest suav, mucalit unde ar trebui să se aşeze Harry, în rândul întâi, lângă Janice. I-a păstrat locul. De cealaltă parte a lui Janice stă mama lui Pru. Doamna Lubell are profilul palid; la fel ca şi fiică-sa, e roşcată, dar şi-a vopsit părul până s-a transformat în nişte cârlionţi micuţi decoloraţi. N-ar fi putut avea niciodată prestanţa lui Pru şi nici înfăţişarea ei plăcută, zveltă. Arată, lui Harry nu-i iese din minte chestia asta, ca o femeie de serviciu. Îi oferă zâmbetul ei deshidratat, dar ciudat de perfect, un zâmbet parcă decupat din vechile filme alb-negru, sfios şi sigur, un zâmbet ca o linie melodică pură, care în tinereţe o fi făcut-o să se creadă în stare de-o viaţă cu mult mai bună decât cea cu care s-a ales până la urmă. Janice şi-a dat capul pe spate să şuşotească cu maică-sa, aşezată în spatele ei. Mim a nimerit în aceeaşi strană cu bunica Springer şi babele ei, Stavros stă cu familia Murkett în rândul trei, dacă se plictiseşte poate să se uite în decolteul lui Cindy, să vadă şi el cum arată ţâţele de la un club select după toate sărmăluţele în foi de viţă. În chip deliberat penibil, familia Fosnacht a fost aşezată ori s-a aşezat de capul ei de partea cealaltă a intervalului, în strana care ar fi trebuit să fie a miresei, dacă ar fi fost destui invitaţi să o umple, şi se ceartă în şoaptă: răzbat şuierăturile accentuate ale lui Peggy şi mormăitul stoic al lui Ollie, care priveşte fix înainte. Organistul clămpăne într-o doară o fugă, cât să le dea tuturor şansa să tuşească şi să se reaşeze picior peste picior. În timpul părţilor pianissimo, vârful ţăcăliei roşcate îi coboară până la vreo doi centimetri de claviatură. Felul în care atinge şi trage de clape îi aminteşte lui Harry de vechiul linotip la care a lucrat el, de dispozitivul de reglare a spaţiilor şi cum sărea plumbul fierbinte, azi

totul se face din tastele calculatorului. La stânga altarului, unul din panourile de perete cu capătul rotunjit, se deschide, e o uşă secretă ca în filmele de groază, pe ea intră Archie Campbell într-o sutană neagră, cu anteriu şi patrafir albe. Le arunca zâmbetul lui *Cum? Eu îngrijorat?* cu dinţii lui neaşteptat de neîngrijiţi.

Nelson îl urmează cu capul plecat, fără să se uite la nimeni.

Slim se strecoară pe interval cu paşi de pisică, să stea lângă el. În timpul liber o fi spărgător. E cu vreo doişpe centimetri mai înalt decât Nelson. Amândoi au tunsorile astea scurte punk. Părul lui Nelson are la spate un vârtej pe care Harry îl ştie atât de bine, încât i se usucă gâtlejul, ca şi cum i-ar sta ceva în gât.

Ultima şoaptă nervoasă a lui Peggy Fosnacht se stinge. Orga a tăcut în acest timp. Cu mâinile durdulii înălţate în aer, Siroposu' îi invită pe toţi să se ridice. În acordurile foşnetului de toalete, Melanie o conduce pe Pru dintr-o altă încăpere laterală, pe lângă balustrada altarului. Informaţia secretă ştiută de toată lumea, cum că-i gravidă, îi sporeşte frumuseţea. Poartă o rochie de crep lungă până ia glezne, despre care bunica Springer spune că are culoarea terciului de ovăz, iar Janice şi Melanie o numesc *champagne,* cu o eşarfa maro în jurul taliei, la care au decis să renunţe, altfel ar fi trebuit s-o lege prea sus. Melanie trebuie să fi fost cea care a împletit coroniţa de flori de câmp, deja uşor ofilite, pe care mireasa o poartă în loc de diademă. Nu are nici trenă, nici voal, ci doar o aură invizibilă, victorioasă. Chipul lui Pru, cu privirea în pământ şi cu buzele ţuguiate, e îmbujorat, iar părul morcoviu îi e pieptănat lins, pe spate, şi dat după urechi, dezvăluindu-le forma delicată, încreţită, ca de scoică, de care atârnă nişte cercei micuţi de aur. Harry ar putea s-o oprească cu braţul când trece pe lângă el, dar ea nu se uită la el. Melanie îi priveşte veselă pe toţi bătrâneii. Degetele lungi ale lui Pru, cu falangele lor roşii transmit un tremur bucheţelului de floarea-miresei. Ţinuta ei de-acum, când stă faţă-n faţă cu preotul, este gravă, are calmul domolit, magnific al femeilor ce poartă un copil în pântec.

Siroposu' le zice Preascumpii mei. Glasul ce se înalţă din omuleţul ăsta e nemaipomenit, Harry a observat asta încă de-acasă, dar aici, în biserica aproape goală, reverberând din lemnul de nuc sculptat, din plăcile memoriale şi căpriorii înalţi, arcuiţi, sub fereastra centrală înaltă, cu Iisus înălţându-se la Ceruri având drept rampă de lansare o ceată de apostoli reprezentaţi în culori pastel, timbrul i se dublează, se îmbogăţeşte cu un ceva rotund, plin de tristeţe, pe care Rabbit nu l-a sesizat până acum, ceva care-i adună laolaltă, într-o congregaţie, pe oaspeţii răzleţiţi, înlăturând orice temere că această ceremonie ar putea fi doar o farsă. N-aveţi decât să râdeţi de popi cât vreţi, ştiu cuvintele pe care avem nevoie să le auzim, cuvintele pe care le-au rostit morţii. *Uniunea dintre soţ şi soţie*, îi anunţă el cu inflexiunile lui măreţe, amabile, autoritare, *Dumnezeu a hărăzit-o plăcerii lor reciproce*, şi silabele i se aştern ca straturile de praf ce acoperă totul, *prosperităţii, vitregiei, procreării, îngrijirii.* Siroposu' îşi flutură genele între fraze, ăsta-i singurul lui cusur. Harry aude un geamăt stins în spatele lui: bunica Springer stă de prea mult timp în picioare. Dincolo de Janice, doamna Lubell a scos din poşetă o batistă ce pare jegoasă şi-şi tamponează faţa. Janice zâmbeşte. În colţul buzelor are o crăpătură întunecată. Cu pălărioara ei albă în formă de floare, arată ca o polineziană.

Cu glasul lui cristalin, Siroposu' li se adresează căpriorilor din tavan:

— Dacă cineva dintre dumneavoastră poate invoca un motiv întemeiat pentru care cei doi nu se pot căsători în mod legal, să vorbească acum sau să tacă pe vecie.

Tăcere. O strană scârţâie. Perechea din Binghamton. Răposatul Fred Springer. Ruth. Rabbit îşi înăbuşă impulsul tâmpit de-a urla. Îşi simte gâtlejul carne vie.

Preotul se adresează acum direct cuplului de însurăţei. De unde până atunci s-a ţinut într-o parte stingher, cu o privire tulbure în ochi şi cu garoafa îndoită la rever, Nelson se trage mai spre mijloc, către Pru. El este reazemul ei. Ceafa îi pare atât de subţire şi pleşuvă deasupra gulerului. Şi mai are şi vârtejul ăla.

Lui Pru i s-a pus o întrebare. Cu glasul excesiv de pierit răspunde *Da.*

Acum Nelson este cel întrebat, iar dorinţa nestăvilită a lui taică-său de-a urla, de-a face pe clovnul zurbagiu, s-a transformat în altceva, o mâncărime la rădăcina nasului, o presiune în cele două mici canale de-acolo.

De femeie, soţie, legământ, promiţi să fii alături de ea, s-o iubeşti, să-i aduci alinare, s-o cinsteşti şi s-o întreţii, la bine şi la rău, renunţând la toate celelalte atâta timp cât veţi trăi

amândoi?

Cu o voce care, ca intensitate, se situează între cele ale lui Siroposu' şi Pru, Nelson răspunde *Da.*

Iar arsura din canalele lacrimale şi inflamaţia ce-i râcâie gâtlejul au devenit de nesuportat, toţi amărâţii ăştia de martori prăpădiţi, suferinzi, lăsaţi de izbelişte, care asistă la cununie din spatele lui Harry, năvălesc în faţă în cercuri de groaznică cunoaştere, într-o masă de tristeţe umană imaterială dintr-odată perceptibilă, care parcă se focalizează şi-l arde pe Nelson pe ceafa, în timp ce el şi fata stau amândoi tăcuţi, pe când ceilalţi bâjbâie şi îşi frunzăresc noile cărţi de rugăciune roşii, groase, căutând titlul şi numărul psalmului anunţat; Siroposu' tună angelic deasupra răspunsurilor răzleţe, *soţie, viţă roditoare*, la care Rabbit nu poate contribui, *omul care se teme de Domnul,* pentru că el plânge, plânge, spală cuvintele, pagina care a ajuns la fel de albă şi goală ca biata ceafa tăcută şi fragilă a lui Nelson. Janice îl priveşte fericită şi mirată de sub pălăriuţa ei albă, iar doamna Lubell, cu zâmbetul ei visător, de femeie de serviciu, îi întinde batista jegoasă. El clatină din cap: Nu, el e prea mare, o să focă fleaşcă ţesătura cu şiroaiele lui; apoi o primeşte şi încearcă să-şi stăvilească acest flux păcătos. Locul ăsta desferecat de lacrimi este nesfârşit de bogat, e un izvor.

— Să aveţi parte de viaţă lungă, să vă bucuraţi de copiii copiilor voştri, intonează Siroposu' cu glasul lui răsunător şi plăcut, de pitic fermecat. Să fie pace în Israel, adaugă el.

Iar afară, după terminarea ceremoniei, înmânarea verighetelor, rostirea jurămintelor cu glasuri tinereşti, emoţionate, sub vitraliile în culori pascale, cu lansarea lui Iisus în cosmos, şi după murmurarea Tatălui nostru şi momentul în care tânăra pereche, după sărutul obligatoriu (bietul Nellie, nu putea să fie şi el cu doi-trei centimetri mai înalt?), se-ntoarce, de-acum legal şi mistic vorbind, ca un singur tot să dea ochii cu micuţa adunătură de neamuri, cu tribul lor, afară, în după-amiaza lâncedă, cu nori aduşi de briza ce se porneşte mereu pe înserat, cu lacrimile alea ridicole uscate în nişte dâre lungi pe obrajii lui Harry, iat-o pe Mim din nou în braţele lui, îl îmbrăţişează ca o soră, îi aminteşte de toate suferinţele familiale prin care au trecut din ziua când a ţinut-o prima oară de mânuţă, viitorul s-a pogorât sumbru asupra lor, unica lui sămânţă s-a căsătorit, căsătoria – un dezastru de zi cu zi de care ea nicicând n-o să aibă parte; suplă şi ridată, rămâne fată bătrână, până şi o coardă poate ajunge fată bătrână, se gândeşte câte a avut de înghiţit în toţi aceşti ani surioara lui, îi imită lacrimile dându-şi şi ea drumul la plâns aici, afară, unde aerul le usucă rapid obrajii, iar zâmbetele post-ceremonie ale celorlalţi zburătăcesc în jur ca nişte fluturi născuţi să trăiască o zi.

Astăzi, şi-au oferit această zi de sărbătoare doar pentru ei, transformând în sărbătoare o sâmbătă obişnuită, această ultimă zi de vară.

Ce risipă de benzină, îşi zice văzând coloana de maşini ce se deplasează spre casa bunicii Springer pe străzile în pantă ale oraşului. Harry şi Janice, cu Corona, merg în urma Chryslerului bleumarin al lui Bessie, în caz ca bătrâna doamnă ar intra în ceva, iar la urmă, Mim o aduce pe doamna Lubell în Mustangul lui Janice, cu farul din faţă încă lovit.

— Ce te-a impresionat de-ai plâns atât de tare? îl întreabă Janice.

Şi-a scos pălăriuţa şi-şi aranjează bretonul în oglinda retrovizoare.

— Nu ştiu. Totul. Felul cum arăta Nellie din spate. Felul în care cefele copiilor *au încredere* în tine. Vreau sa zic că lor chiar le-a *plăcut* toată chestia, gaşca asta tembelă care ne-am adunat să-i privim.

Văzând că nu-i răspunde, întoarce capul spre ea. Şi-a rezemat vârful limbii ei micuţe pe buza de jos, nu vrea să zică ce nu trebuie.

— Dacă eşti aşa de înlăcrimat, ai putea-ncerca să fii mai puţin rău în legătură cu venirea lui la salon.

— Nu sunt râu în legătură cu asta. I se rupe-n paişpe de salon. Nu vrea decât să frece menta şi să fie întreţinut de tine şi de maică-ta, iar cel mai simplu mod de a-şi justifica această atitudine e să facă niscai valuri pe la salon. Ai idee cât a costat firma pozna lui cu decapotabilele? Ia ghiceşte.

— Zice că l-ai scos din pepeni, de, pur şi simplu, a simţit că înnebuneşte. Şi mai zice că erai perfect conştient de treaba asta.

— Patru mii cinci sute, atât ne costă rablele alea. În plus, cu toate piesele de schimb pe care a

trebuit să le comande Manny şi cu timpul cerut de reparaţii, poţi să mai adaugi un miar.

— Nelson zice că TR-ul s-a vândut imediat.

— Ăla a fost noroc chior. Nu se mai fabrică TR-uri.

— Mai zice că Toyota şi-a trăit traiul, că Datsun şi Honda se vând mai bine în tot Estul.

— Uite, de-aia nu-l vrem eu şi cu Charlie pe puşti la salon. Tot timpul gândeşte negativ.

— A zis Charlie că nu-l vrea pe Nelson la salon?

— Nu chiar pe şleau, e mult prea cumsecade să facă una ca asta.

— N-am băgat de seamă să fie chiar atât de cumsecade. Cumsecade în sensul ăla. O să-l iau la întrebări când ajungem acasă.

— Ia nu sări şi tu la beregata bietului Charlie doar pentru c-a trecut la Melanie. Nu mai ştiu ce-a zis despre Nelson.

— A *trecut?* Harry, sunt zece ani de-atunci. *Trebuie* s-o rupi cu trecutul. Dacă Charlie vrea să se facă de baftă şi aleargă după fuste de douăzeci de ani, puţin îmi pasă. De-ndată ce închei un capitol cu cineva, nu-ţi mai rămân decât sentimente frumoase faţă de acel cineva.

— Ce-i aia închei un capitol? Te uiţi la prea multe talk-show-uri.

— E o expresie folosită de mulţi.

— De paraşutele alea cu care te fâţâi la club. Doris Kaufmann. Futu-i mama ei.

L-a lovit în amorul propriu faptul ca ea îl crede trăind în trecut. Ce i-o fi venit să plângă tocmai el la nuntă? Domnul Cumsecade. Domnul îmblânzit. Să-i ia dracu pe toţi.

— Păi, Charlie măcar a reuşit să nu se-nsoare, aşa că-i mai puţin fraier ca Nelson, zice el şi deschide radioul, să pună capăt conversaţiei.

Ştirile de la patru şi jumătate: cutremur în Hawaii, răpirea a doi oameni de afaceri americani în El Salvador, tancurile sovietice patrulează pe străzile din Kabul în urma misterioasei schimbări de la conducerea Afganistanului de duminica trecută. În Mexic, o înţelegere cu Statele Unite, cu privire la gazele naturale, semnalează o posibilă depăşire pe termen lung a crizei energetice. În California, zece zile de incendiu pe terenuri cu arbuşti au distrus mai mulţi acri de vegetaţie decât orice incendiu asemănător din 1970 încoace. La Philadelphia, magnatul editorial Walter Annenberg a donat cincizeci de mii de dolari Arhidiocezei Catolice pentru amortizarea cheltuielilor controversatului podium de pe care urmează să-şi ţină slujba Papa Ioan Paul II pe 3 octombrie. Spicherul îşi încheie ştirea pe un ton grav, anunţând că Annenberg e evreu.

— De ce ne-or fi spus chestia asta? Se întreabă Janice. Dumnezeule, tot proastă a rămas. Simplul gând îl reconfortează.

Îi răspunde:

— Să ne facă pe noi, aşa-zişii creştini, să ne simţim de tot rahatul c-am fost aşa de scârţari în legătură cu podiumul Papei.

— Trebuie să recunosc, zice Janice, că mi se pare de-a dreptul extravagant să construieşti o chestie din asta pe care s-o foloseşti o singură dată.

— Aşa-i viaţa, răspunde Harry trăgând pe dreapta pe Joseph Street. Sunt atât de multe maşini în faţa numărului 89, că trebuie să parcheze la o distanţă de jumătate de stradă, în faţa casei în care locuiesc linguristele. Una dintre ele, o tânără voinică îmbrăcată într-o canadiană militară, desface un sul mare de material izolator roz pe veranda din faţă.

— Băiatul meu s-a însurat azi, îi strigă Harry necontrolat.

Vecina linguristă clipeşte mărunt şi-i strigă:

— Mult noroc ei.

— Ba lui.

— M-am referit la mireasă.

— Bine, o să-i transmit.

Expresia de pe chipul femeii cu ochii oblici ca ai unui indian de pe uşile tutungeriilor se mai îmblânzeşte un pic; o vede pe Janice coborând din maşină pe partea cealaltă şi o abordează pe ea, de data asta răcnind în gura mare:

— Jan, *tu* ce părere ai de chestia asta?

Janice întârzie cu răspunsul, aşa că Harry e cel care vorbeşte în locul ei:

— O părere foarte bună. De ce n-ar avea?

Ce nu pricepe el la lesbienele astea nu-i de ce nu-l plac ele pe el, ci de ce-o fi vrând el să-l

placă ele, de ce e de-ajuns să audă doar zvonul îndepărtat al bocănitului lor ca să-l doară, să se simtă exclus.

Nu-şi dă seama cum a reuşit individul ăsta, Slim, cu maşina lui Le Car de-un galben-canar cu numele ei imprimat pe-o parte, să ajungă de la biserică cu mireasa, mirele şi Melanie înaintea lui Harry şi Janice; la fel şi Ollie şi Peggy, cu Dodge Dart-ul lor '73 de culoarea scorţişoarei, cu apărătoarea din fibre de sticlă; până şi Siroposu' a scos un timp mai bun, fiindcă micuţul lui Opel Manta negru, nervos, cu plăcuţa de înmatriculare STJOHN aleasă de el însuşi, e şi el parcat lângă bordură, sub arţarul pe care bunica Springer îl vede de peste treizeci de ani de la fereastra dormitorului ei. Aceşti oaspeţi se bulucesc deja în living, în timp ce fetiţa asta grăsuţă, emoţionată, într-o imitaţie de uniformă de chelneriţă, încearcă să servească antreurile care costă o avere, nişte chestii diforme, care aduc cu brânza topită de pe Taco Chips, cu un firicel de pătrunjel pe deasupra. Harry se strecoară prin mulţime, cu coatele ridicate ca la baschet, din reflex, în caz că cineva ar încerca să-l fenteze, să aducă şampania din bucătărie. Sticlele de Mumm's la doisprezece dolari bucata chiar şi la preţ de bax umplu tot raftul al doilea al frigiderului, ambalate în stilul 69, dopurile învelite în poleială alternează cu funduri masive concave, minunat. ŞAMPANIE FURNIZATĂ LA NUNTA CU MIREASA CARE A CĂLCAT PE BEC, îi trece prin minte. *Angstrom plăteşte.* Nepotul lui Grace Stuhl se dovedeşte a fi un puştan malac, n-are cum să tragă mai puţin de-o sută treizeci de kilograme, are o barbă stufoasă ca de pirat şi a pus la prăjit într-o tigaie nişte cârnăciori micuţi, iar în cuptor are ceva învelit în şuncă. Pe tejgheaua bufetului e-o bere deschisă, pe care-a luat-o din frigider. Gălăgia din living continuă să crească, iar uşa de la intrare se tot deschide şi închide, Stavros şi familia Murkett intră după Mim şi babele bunicii Springer. Toţi fraierii dau buzna bălmăjind când sare primul dop de şampanie. Mamă, parcă ar ejacula, nu se poate opri, paharele din plastic cu picior concav, cumpărate de Janice de la Acme sunt pe tava chinezească, rotundă de pe tejghea, în spatele berii începute de nepotul lui Grace Stuhl, prea departe să poată ajunge la ele fără să verse nişte spumă aurie pe linoleum. Paharele, în timp ce le umple, îi amintesc de monedele de aur tot mai preţioase odată cu trecerea timpului, şi o supapă dinlăuntrul lui se deschide şi lasă să-i iasă o parte din amărăciunea acumulată. Ce mama dracu, ne ducem cu toţii pe copcă. Întors în living, o vede pe bunica Springer stând în faţa vitrinei, ţine emoţionată un scurt toast pe care l-a pregătit din timp, încheiat cu urarea nemţească de Pennsylvania: *„Dir seid nur eins: halt es selle weg."*

— Ce înseamnă asta, mama-mare? O întreabă Nelson, temându-se să nu fie dus cu preşul, tot copil a rămas pe lângă femeia matură, îmbujorată, după care i s-au aprins călcâiele şi cu care s-a însurat.

— Voiam să traduc, îi spune Bessie supărată. Acum sunteţi ca unul: ţineţi-o tot aşa.

Toată lumea o ovaţionează şi bea, dacă deja n-a băut.

Grace Stuhl face un pas înainte în spaţiul din faţa vitrinei, care s-a eliberat, poate că în urmă cu cincizeci de ani a fost o dansatoare grozavă, unele doamne în vârstă îşi păstrează gleznele şi picioarele fine, iar ea e una dintre ele.

— Sau, aşa cum se spunea întotdeauna, le propune ea, *Bussie waiirt ows, kocha dut net*. Sărutările îşi pierd farmecul, gătitul, nu.

Ovaţiile cresc în intensitate. Harry desface încă o sticlă şi se hotărăşte să se-mbete. Taco Chips-urile astea cu brânză topită nu-s chiar aşa de rele, dacă poţi să le bagi în gură înainte să ţi se sfarme între degete, iar micuţa prietenă grăsuţă are o pereche de sâni uimitori. Măcar la capitolul fofoloance nu există o penurie, continuă să apară pe bandă rulantă. Par să fi trecut ani de zile de când s-a trezit deranjat de sosirea lui Pru Lubell, acum Teresa Angstrom. Harry se trezeşte dintr-odată stând lângă mama ei.

— Ai mai fost prin părţile astea până acum? O întreabă.

— Doar în trecere, răspunde ea cu o voce subţirică, pe care el n-o aude decât dacă se apleacă spre ea, ca la patul de moarte al cuiva.

Îşi aminteşte cum şi-a murmurat Pru jurămintele la ceremonie.

— Ai mei se trag din Chicago.

— Păi, poţi fi mândră de fiica ta, îi spune. Noi o iubim deja.

I se pare că sună ca un actor; viaţa, exact aşa cum ne-am închipuit la început, se joacă de-a maturitatea.

— Teresa încearcă să facă ce trebuie, continuă mama ei. Dar nu i-a fost niciodată uşor.
— Nu?
— Seamănă cu cei din familia lui taică-său. Ştii, cade dintr-o extremă în alta.
— Serios?
— O, da. Sunt încăpăţânaţi. N-ai îndrăzni să te pui cu ei.
Femeia face ochii mari. Se simte alături de ea de parcă ar fi fost puşi să lacă un lanţ din hârtie cu un lipici prost, iar verigile se dezlipesc întruna. Nu-i uşor s-auzi ce ţi se spune în camera asta. Siroposu' şi Slim chicotesc acum împreună.
— Regret că n-a putut veni şi soţul tău, zice Harry.
— N-ai mai regreta dacă l-ai cunoaşte, răspunde cu seninătate doamna Lubell şi clatină paharul de plastic, vrând parcă să-i arate că i s-a golit.
— Hai să-ţi mai torn.
Rabbit are un şoc când îşi dă seama că ea îi este cea mai potrivită pereche: aşa bătrână cum pare, femeia asta-i cam de vârsta lui şi, în loc să se viseze în curul gol cu puicuţe ţâţoase ca Cindy Murkett şi prietena nepotului lui Grace Stuhl, ar trebui să se imagineze împărţind patul cu nişte femei ca doamna Lubell. Se retrage în bucătărie, să se ocupe de aprovizionarea cu şampanie, şi-i găseşte pe Nelson şi Melanie făcându-şi de lucru cu sticlele. Tăblia mesei este presărată cu acele micuţe colivii din sârmă în care este ţinut prizonier fiecare dop.
— Tată, s-ar putea să nu ne *ajungă*, miorlăie Nelson.
Fraierii ăştia doi.
— De ce nu treceţi voi, copiii, pe lapte? Le sugerează el, luând o sticlă din mâna băiatului.
E grea, verde şi rece, exact ca banii. Eticheta gravată. Bietul lui tată răposat n-a băut în viaţa lui un spumant din ăsta. Şaptezeci de ani de bere şi apă cu rugină.
— Bicicleta ta scumpă a rămas în garaj, îi spune lui Melanie.
— A, ştiu, face ea uitându-se la el cu un aer nevinovat. Dacă aş lua-o la Kent, mi-ar fura-o careva.
Ochii ei căprui, bulbucaţi nu arată că şi-ar fi dat seama de grosolănia lui, de faptul că el s-ar simţi trădat de ea.
— Ar trebui să ieşi şi să-l saluţi pe Charlie.
— Aaa, dar ne-am *salutat* deja.
O fi plecat de la motel, din camera pe care i-o plăteşte el, şi s-o fi combinat cu Charlie? Harry nu mai înţelege nimic. Ca pentru a pune lucrurile la punct, Melanie îi zice:
— O să-i spun lui Pru să folosească bicicleta dacă vrea. E un exerciţiu minunat pentru muşchi.
Care muşchi? Întorcându-se în living, observă că nimeni n-a fost destul de amabil să-i ia locul lângă mama miresei. În timp ce-i umple femeii paharul întins cu nerăbdare, îi spune:
— Mulţumesc pentru batistă… La biserică.
— Trebuie să fie greu când ai un singur copil, zice ea uitându-se mai dezgheţată în ochii lui.
N-are unul singur, îi vine să-i spună, mai ameţit decât avusese de gând. Mai sunt şi o surioară moartă, zace îngropată pe dealul de deasupra noastră, şi o fată cu picioare lungi, care colindă ţinutul agricol de la sud de Galilee. Oare de cine i-o fi amintind doamna Lubell când se uită la el cu capul dat pe spate provocator? De Thelma Harrison, aşezată lângă piscină. Probabil ar fi trebuit să-i invite şi pe soţii Harrison, dar pe urmă te trezeşti cu Buddy Inglefinger rănit în amorul propriu. Iar Ronnie ar fi fost scârbos. Organistul cu barbişon (pe *ăsta* cine l-o fi invitat?) li s-a alăturat lui Siroposu' şi Slim, iar ceva din veselia grupului lor îi aminteşte preotului de datoria pe care o are faţă de ceilalţi. Vine lângă Harry şi mamă, într-un act creştinesc.
Ei, îi spune Harry pe nepusă masă, ce-a fost a fost, nu?
Becky a ajuns de-acum un biet schelet, ce ciudat. Cămăşuţa în care au îngropat-o s-o fi transformat în pânze de păianjen. Unghiuţele ei de la mâini şi picioare sunt nişte bucăţele de confetti împrăştiate pe satin.
Dinţişorii mulţi, îngălbeniţi de tutun ai preotului Campbell i se dezvăluie într-un zâmbet mulţumit de sine.
— Mireasa a fost încântătoare, îi spune doamnei Lubell.
— Statura a moştenit-o de la taică-său, îi explică ea. Şi părui lins.
Al meu se ondulează natural, în timp ce al lui Frank e numai ţepi, nu reuşeşte să şi-l pieptene

niciodată. Al Teresei nu-i chiar aşa de îndărătnic, că-i fată.

— Absolut încântătoare, întăreşte Siroposu', iar zâmbetul îi devine şi mai strălucitor.

Cât consumă Opelul dumitale? îl întreabă Harry.

Îşi scoate pipa să răspundă cu maximum de seriozitate întrebării:

Pe dealurile astea, când la deal şi când la vale, nu-i tocmai consumul optim, nu-i aşa? Aş zice cam no*uă-zece* litri la de kilometri.

Mă opresc des, apoi pornesc din nou şi, cum n-am decât drumuri scurte, consum în draci.

— Ştii, îi spune Harry, că japonezii produc maşinile astea, deşi-s vândute de Buick. Am auzit că s-ar putea să nu mai importe nimic după modelul din 1980. Asta ar duce la o criză a pieselor de schimb.

Pe Siroposu' îl amuză discuţia, asta îi transmit ochii lui jucăuşi doamnei Lubell. Îşi întoarce privirea spre Harry, mimând severitatea, şi-l întreabă:

— Încerci să-mi vinzi o Toyota?

Dacă stai să te gândeşti, şi mami mai are puţin şi ajunge schelet. Oasele alea mari zac în pământ ca oasele dinozaurilor.

— Păi, răspunde Harry, avem o nouă maşinuţă cu tracţiunea pe faţă, numită Tercel, habar n-am de unde tot scot numele astea, dar n-are nicio importanţă, ajunge până la şase litri la suta de kilometri pe autostradă şi e destul de mare pentru un bărbat neînsurat.

O fi aşteptând învierea. Dar dacă n-o să mai vină niciodată?

— Dar să presupunem că *mă-nsor,* protestează omuleţul, şi fac o *droaie* de plozi!

— Zău că aşa ar trebui, se înviorează dintr-odată doamna Lubell. Preoţii părăsesc biserica cu duiumul fiindcă au mâncărimi. Cu atâta sex în filme, cărţi, peste tot, chiar şi la televizor, dacă stai noaptea destul de târziu, nici nu-i de mirare că nu rezistă. Zi mersi că n-ai parte de conflictul ăsta.

— M-am gândit adesea, îi mărturiseşte Siroposu' domolindu-şi glasul ce vorbea mai devreme de căsătorie, că aş fi putut fi un excelent preot catolic. *Ador* structura.

— Chiar acum, în maşină, intervine Rabbit, am auzit că Annenbeig din Philadelphia le-a dat catolicilor cincizeci de mii, să construiască podiumul pentru Papă fără cotcodăceala celor din organizaţiile pentru apărarea libertăţilor civile.

Siroposu' fornăie.

— Ai idee câtă publicitate îi vor aduce cele cincizeci de mii? E curat gheşeft.

Slim şi organistul par să discute despre haine, îşi pipăie reciproc cămăşile. Dacă va fi nevoit să discute cu organistul, Harry îl poate întreba de ce n-a cântat „Iată mireasa"[165].

Au vrut ca Papa să vină la Cleveland, dar îmi închipui că a trebuit să-şi impună şi el o limita.

— Cică o să se ducă la nuş' ce fermă, pe nu ştiu unde, zice Harry.

Siroposu' o atinge pe încheietura mâinii pe mama miresei şi se apleacă într-o parte, astfel încât Harry îi vede începutul de chelie.

— Domnul Annenberg e fostul nostru ambasador la Curtea reginei, în Anglia. Se spune că, atunci când şi-a prezentat scrisorile de acreditare, regina i-a întins mâna să i-o sărute, iar el a dat mâna cu ea şi i-a spus: „Saltare, regino! "

Mormăie a-ntâia. Doamna Lubell izbucneşte în râs, într-un hohot necontrolat, spre ruşinea ei, căci imediat îşi acoperă gura cu mâna. Lui Siroposu' îi place de ea şi-i răspunde cu un râs profund ieşit parcă din pieptul ca un butoi al unui băşinos bătrân. Dacă au de gând s-o tina tot aşa, Rabbit îşi închipuie că poate să-i lase să-şi vadă de-ale lor şi, dându-se pe după Siroposu', se îndepărtează de ei. Se uită peste capetele musafirilor, căutând o cale de ieşire, în sufragerie întotdeauna-i un pic cam întuneric, indiferent de numărul luminilor aprinse sau de oră; copacii şi veranda blochează lumina soarelui. I-ar plăcea sa aibă şi el o casă cu multă-multă lumină, care să pătrundă înăuntru pe ferestre mari, pătrate. Ce rost are să te îngropi de viu?

Bunica Springer l-a prins pe Charlie, în faţa vitrinei, într-o conversaţie unu la unu, are faţa buhăită şi vineţie ca un strugure de cât trudeşte să-i strecoare în ureche cuvintele neauzite de ceilalţi; el îşi înclină politicos capul pieptănat îngrijit, cândva falnic ca al unui berbec, acum intrat

---

[165] Titlul sub care a pătruns în spaţiul anglo-american „Corul miresei" din opera *Lohengrin* de Richard Wagner.

la apă ca al unei capre bătrâne, dă din cap aproape lacom, ca un pui care ciuguleşte grăunţe de porumb. În faţă, pe fundalul ferestrei mari, soţii Murkett se conversează cu soţii Fosnacht, bătrânul Ollie povesteşte, fără nicio îndoială, noului său auditoriu ce individ deştept şi muzical e el, iar Peggy îi tine isonul debordantă, păstrând pentru sine faptul că acasă nu-i decât un şobolan puturos. Soţii Murkett aparţin noului cerc de prieteni din viaţa lui Harry, iar soţii Fosnacht, celui vechi şi nu-i place deloc să le vadă suprapunându-se. Chiar dacă Peggy a fost destul de bună la pat atunci, nu vrea ca remorcile astea vechi, deprimante din liceu să se strecoare în grupul lui de la club; totuşi, observă că linguşirea funcţionează, linguşirea şi şampania, Ollie o priveşte galeş pe Cindy (ai vrea tu), iar Peggy mugeşte cu ochii ei de vacă la Murkett, şi-ar ridica poalele-n cap pentru oricine, pesemne că Ollie este extrem de nesatisfăcător, o fi unul din ăia cu cariciul subţire ca trestia. Harry se întreabă dacă n-ar fi mai bine să se ducă peste ei şi să spargă gaşca, dar prevede că o să-l întâmpine cu un baraj de împunsături pe care se simte prea delicat să-l străpungă, după toate lacrimile alea de la biserică şi după ce şi-a amintit de Becky şi papsi şi mami, şi chiar şi de bătrânul Fred, care nu sunt aici. Mim şade pe canapea alături de Grace Stuhl şi cealaltă babă, Amy, şi să fie al naibii dacă nu se distrează pe cinste amintindu-i amândouă lui Mim cum era în copilărie, cu accentul lor de Diamond County şi maniera lor de-a se exprima o fac să râdă întruna, iar ea le aminteşte, aşa boită şi gătită ca un ghiveci în poleială, de pârţotinele la care se uită zi şi noapte la televizor, bietele bătrâne nici măcar nu ştiu că alea sunt nişte pârţotine, femeile astea celebre care joacă în emisiunile-concurs *Contra cronometru* sau *Pătrate de la Hollywood* sau care le fac cu ochiul lui Merv, Mike ori Phil aşezate în fotolii moi la talk-show, expunându-şi genunchii dezgoliţi, toate au ajuns acolo dându-se huţa cu cine trebuia, nu-i mai pasă nimănui de asta, vremurile au ajuns-o din urmă pe Mim şi au aşezat-o pe aceeaşi canapea gri cu cucoanele de la biserică. Nelson şi Melanie şi prostălăul de nepot al lui Grace Stuhl sunt încă în bucătărie, iar prietena acestuia, după ce a făcut un tur al livingului cu cârnăciorii ţinuţi sub ţâţe într-o şmecherie de tavă cu încălzire dotată cu un castronel de ketchup, pare să se fi lăsat de treabă şi li s-a alăturat; au acolo micul televizor portabil Sony, la care Janice urmăreşte câteodată reluările emisiunilor lui Carol Burnett, în timp ce pregăteşte cina, iar după sonor – urale, muzică de fanfară – puştanii ăştia beţivani şi buni de nimic au dat la meciul Penn State-Nebraska. Între timp, iat-o pe Pru în rochia ei de mireasă de culoarea şampaniei, cu cununiţa dată jos de pe cap, stă singură lângă lampa cu luminozitatea reglabilă, examinând globul de sticlă verde, greu, al bunicii Springer, cu o bulă de aer încapsulată în el, îl răsuceşte la nesfârşit în lumina palidă cu degetele ei roz, lungi, pe care acum străluceşte o verighetă. Din grupul Fosnacht-Murkett, căruia i s-a alăturat şi Janice, explodează hohote de râs. Webb trece pe lângă Harry, în drum spre bucătărie, cu mâinile pline de pahare de plastic.

— Ce zici de nebunul ăla de Rose? îl întreabă el din mers, doar să zică ceva.

Pete Rose are un procent de peste 60 la sută la aruncări în ultimul timp şi îi mai trebuie doar patru puncte să ajungă primul jucător care obţine două sute de puncte în zece sezoane jucate în liga naţională. Dar asta nu înseamnă mare lucru, celor de la Phillies le trebuie douăsprezece victorii şi-un egal ca să prindă play-off-ul.

— Ce fanfaron, comentează Rabbit, aşa spuneau şi despre el în urmă cu aproape treizeci de ani.

Probabil că, din cauza sarcinii ei vizibile, lui Pru îi e jenă şi nu încearcă să-şi croiască drum prin mulţime, să se alăture colegilor de generaţie din bucătărie. Harry se apropie de ea dintr-o parte şi se apleacă să-i sărute obrazul sobru şi fierbinte până să-l observe; şampania îi uşurează sarcina.

— Mireasa trebuie sărutată, nu-i aşa? O întreabă.

Ea întoarce capul şi-i zâmbeşte ezitant, apoi, dintr-odată, zâmbetul i se destinde, cu un colţ al gurii lăsat în jos. Ochii ei s-au umplut de verdele sticlei contemplate, oul ăla ciudat, lucios, despre care Harry a gândit nu o dată că ar fi numai bun să-i dea la cap lui Janice.

— Fireşte, răspunde ea.

Ţinut lipit de burtă, globul aruncă din lacrima lui centrală un fir de lumină palidă. Simte că ea conştientizase apropierea lui, îl văzuse cu coada ochiului, dar rămăsese nemişcată ca o căprioară ce simte pericolul. Aflată între atâţia străini, cu soarta pecetluită de-o ceremonie, fireşte că-i speriată. Rabbit încearcă să-şi aline nora:

— Pun pariu că eşti ruptă de oboseală. Nu simţi că pici din picioare de somn? Din câte-mi amintesc, aşa s-a simţit Janice.

— Te simţi stângace, aprobă Pru.

Pune la loc cu ambele mâini oul de sticlă verde pe măsuţa rotundă care arată ca o frunză de lemn în jurul tulpinii formate din piciorul lămpii.

— Crezi că o să-l fac fericit pe Nelson? îl întreabă ea pe neaşteptate.

— Aaa, desigur. Am avut o lungă convorbire cu el la un moment dat. E foarte încântat de tine.

— Nu se simte prins în capcană?

— Păi, sincer să fiu, tocmai asta voiam să aflu, fiindcă în locul lui, eu, unul, aşa m-aş simţi. Dar jur pe toţi sfinţii, Teresa, nu pare să-l deranjeze. De când era mic a avut simţul corectitudinii, iar în cazul ăsta pare să simtă că procedează corect. Uite ce. Nu-ţi mai face griji. Singurul lucru care-l deranjează pe Nelson zilele astea e babacul lui.

— E foarte încântat de tine, îl contrazice ea coborând glasul, să nu pară obraznică fiindcă îl imită.

Harry fornăie; adoră când femeile îi întorc vorba, iar orice semn de viaţă din partea ei e primit cu recunoştinţă.

O să fie totul bine, îi promite, deşi aura de frică a Teresei rămâne la fel de intensă şi ameninţă să-l învăluie şi pe el.

Când fata îndrăzneşte să-i zâmbească larg, se vede că dinţii ei ar fi avut nevoie de un aparat dentar care să-i îndrepte, dar care nu i s-a pus. Lui Harry gustul şampaniei îi tot aminteşte de bietul papsi. Bere, apă cu rugină şi supă de ciuperci la conservă.

— Încearcă să te distrezi puţin, o sfătuieşte pe Pru, apoi traversează camera ocolind gălăgiosul grup Murkett-Fosnacht-Janice, spre canapeaua unde Mim stă între cele două doamne în vârstă.

— Încercaţi s-o corupeţi pe surioara mea? O întreabă el pe Amy Gehringer.

În timp ce Grace Stuhl râde la gluma lui, Amy se chinuie să se ridice în picioare.

— Nu te ridica din cauza mea, îi spune Rabbit. Am venit doar să aflu dacă pot să vă aduc ceva.

— Ce-mi trebuie mie acum, mormăie Amy luptându-se să se scoale, aşa că o trage sus, o să rezolv de una singură.

— Ce anume? Se interesează el.

Se uită la el cu o privire dusă, ca Melanie atunci când a sfătuit-o să bea lapte.

— Să ud trandafirii, îi explică Amy, cam aşa ceva.

Grace Stuhl îi întinde o mână care, atunci când o apucă s-o ridice, îi pare ca un set de pietre tocite într-o pungă din cea mai fină, uscată hârtie.

— Cred c-ar fi timpul să-i spun la revedere lui Becky, zice ea.

— E-acolo, şuşoteşte la urechea lui Charlie Stavros, îi spune Harry.

— Da, şi probabil că deja a vorbit prea mult.

Pare să ştie subiectul acelei discuţii; sau doar i s-o fi părând lui? Se trânteşte istovit, pe canapea, lângă Mim.

— Aşadar, face ea.

— Acum pe tine trebuie să te mărit, spune el.

— Mi s-a mai cerut mâna, de fapt, din când în când.

— Şi ce-ai răspuns?

— La vârsta mea mi s-a părut că-i prea mare bătaia de cap.

— Stai bine cu sănătatea?

— Am grijă. Nu mai fumez, ai observat?

— Cum rămâne cu orele alea înaintate? Mai stai până târziu în noapte să-l urmăreşti pe Of Blue Eyes? Ştiam că-i poreclit Of Blue Eyes, apropo. Doar că n-am ştiut *care* Of Blue Eyes, am crezut c-a apărut unul nou.

Când o sunase pe interurban s-o invite la nuntă, ea i-a povestit că are întâlnire cu un prieten foarte bun, să-l vadă împreună pe Ol' Blue Eyes, iar el o întrebase: *Cine-i Ol' Blue Eyes?* Ea i-a răspuns *Sinatra, tontule, pe ce lume trăieşti?* Iar el i-a zis: *Ştii foarte bine pe ce lume, chiar aici,* la care ea i-a trântit-o: *Mda*, *se vede.* Dumnezeule, o iubeşte la nebunie pe Mim. În cele din urmă,

nimeni nu te înţelege mai bine decât cei de-acelaşi sânge cu tine.

— Dorm în timpul zilei. Oricum, am lăsat-o mai moale, sunt o femeie de afaceri.

Îi face semn către cealaltă parte a camerei şi-l întreabă:

— Ce pune la cale Bessie? Încearcă să mă-mpiedice să stau de vorbă cu Charlie? îl bate la cap de vreo oră.

— Nu ştiu ce se-ntâmplă.

— Niciodată n-ai ştiut. De-asta te iubim cu toţii.

— Sictir. Hei, cum îţi place de noua Janice?

— Ce-i nou la ea?

— N-ai remarcat? E mai încrezătoare. Mai feminină, într-un fel.

— E catârcă, Harry, şi aşa va fi pe vecie. Întotdeauna ţi-a părut râu pentru ea. Asta se cheamă risipă de sentimente.

— Mi-e dor de papsi, îi mărturiseşte el dintr-odată.

— Semeni din ce în ce mai mult cu el. În special din profil.

— N-a avut niciodată un burdihan ca al meu.

— N-a avut dinţi să ronţăie toate nimicurile alea care-ţi plac ţie.

— Observi că Pru seamănă niţel cu el? Şi are şi mâinile roşii, mari, ca mami. Vreau să zic că aduce cu cei din familia Angstrom mai mult decât Nelson.

— Vouă, băieţilor, vă plac doamnele dintr-o bucată. I-a reuşit o şmecherie care nu credeam că mai ţine în ziua de azi.

El dă din cap a încuviinţare, imaginându-şi prin ochii ei cum se suprapune profilul ştirb al lui taică-său peste al lui.

— E speriată rău de tot.

— Dar tu? Se interesează Mim. *Tu* ce mai faci în ziua de azi să-ţi hrăneşti bărbatul lăuntric?

— Joc golf.

— Şi-o mai fuţi pe Janice?

— Câteodată.

— Voi doi. Mama şi cu mine nu vă dădeam mai mult de şase luni de căsnicie, după cum te-a prins în capcană.

— Poate că m-am băgat singur în capcană. Dar tu? Cum stai cu banii acolo, la Vegas? Chiar eşti proprietara unui salon de înfrumuseţare sau le serveşti doar de paravan rechinilor de-acolo?

— Am treizeci şi cinci la sută din afacere. Cu atâta m-am ales ca paravan al rechinilor.

1 iarăşi dă din cap.

— Îmi sună cunoscut.

— Te mai fuţi şi cu altele? Mie poţi să-mi spui, că mâine o să fiu în avion. Ce zici de aia cu ataşul mare şi cu ochii oblici?

El clatină din cap.

— Nţ. De când cu Jill, gata. Povestea aia m-a dat peste cap.

— OK, dar au trecut zece ani, nu-i normal, Harry. Le laşi să te transformeîntr-un papagal.

— Ţii minte, o întreabă el, cum ne dădeam cu sania pe Jackson Road? Eu mă gândesc la asta adesea.

— Treaba asta s-a întâmplat de două-trei ori, pe-aici nu ninge *niciodată* cu adevărat, ce Dumnezeu. Vino la Lake Tahoe; să vezi acolo *zăpadă.* O să mergem la Alta sau Taos; ar trebui să mă vezi schiind. Vino singur, o să te cuplăm cu o ţipă drăguţă. Blondă, brunetă, roşcată, pe-alese. Cu o fată curăţică, de treabă, din provincie, nu cu o mitocancă.

— Mim, o dojeneşte el roşind, întreci măsura. Se gândeşte să-i mărturisească cât de mult o iubeşte, dar la uşa din faţă se stârneşte oarece vânzoleală.

Slim pleacă împreună cu organistul şi, în prag, dau peste un cuplu în haine demodate, care sună de-o bună bucată de vreme la soneria decuplată. După cum arată, ai zice că-s vânzători de enciclopedii, doar că ăştia nu umblă câte doi, sau că merg din uşă-n uşă făcând propagandă pentru Martorii lui Iehova, doar că în loc de *Turnul de veghe* au în braţe un cadou de nuntă voluminos, împachetat în staniol. E perechea din Binghamton. Au luat un viraj greşit la ieşirea din Northeast Extension şi s-au rătăcit prin West Philadelphia. De-ndată ce intră în vestibul, femeia varsă lacrimi de uşurare şi epuizare.

— Străzi după străzi, locuite numai de negri, le povesteşte bărbatul încă uluit de cele văzute.

— *Ah*, strigă Pru din celălalt capăt al camerei, unchiul Rob! Şi se aruncă în braţele lui simţindu-se, în sfârşit, ca acasă.

Bunica Springer a pus la dispoziţia tânărului cuplu casa din Pocono, pentru o lună de miere petrecută în aceste ultime săptămâni aurii de vreme caldă – frunzele mestecenilor se îngălbenesc, plutele şi canoele dispar de pe lac. Toată risipa asta-i pentru puşti; vor fi norocoşi dacă n-o să dea foc la casă prăjindu-şi creierii şi genele cu iarbă. Dar asta nu-i treaba lui Harry. Acum, ca Nelson s-a însurat, parcă s-a închis o uşă în mintea lui, o datorie a fost, în sfârşit, onorată, iar gândurile i se întorc iarăşi la ferma aceea din sud, unde poate că un alt copil de-al lui hoinăreşte, hoinăreşte şi aşteaptă să-şi trăiască viaţa cu-adevărat.

Într-o seară când la televizor nu-i nicio emisiune care o interesează, bunica Springer convoacă o scurtă conferinţă în camera de zi. Îşi odihneşte picioarele înfăşurate în bandaje elastice de culoarea pielii (o nouă chestie pe care i-a prescris-o doctorul; când Harry încearcă să-şi închipuie cum ar arăta o întreagă creatură din carne de culoarea pe care o dau fabricanţii bandajelor, îşi dă seama că, prin comparaţie, Hulk ar arăta sănătos) pe o perniţă şi-l lasă pe bărbatul casei să ia loc pe fotoliul rabatabil. Janice se aşază pe canapea cu un păhărel ca după cină, cu o chestie ca o otravă albă, cremoasă, fermentată din lapte de nucă de cocos, adusă de copii, şi, cum stă alături de maică-sa cu picioarele strânse sub ea, zici că-i o fetiţă. Picioare frumoase, musculoase.

Şi le-a păstrat frumoase şi trebuie să-şi scoată pălăria în faţa ei, chiar dacă-i abţiguită jumătate din timp. Ce pretenţii să ai de la nevastă decât să-ţi stea alături, să vedeţi împreună ce-o să se mai întâmple?

Bunica Springer îi anunţă:

— Trebuie să hotărâm ce facem cu Nelson.

— Îl trimitem înapoi la facultate, propune Harry. Ea avea un apartament acolo, se pot muta împreună.

— Nu vrea să meargă, îi spune Janice nu pentru întâia oară.

— Şi de ce dracu nu vrea? Întreabă Harry.

Întrebarea asta încă nu-i dă pace, deşi e conştient c-a pierdut partida.

— Ah, Harry, exclamă Janice obosită, nu ştie nimeni. Tu n-ai mers la facultate, de ce-ar merge el?

— De-aia. Uită-te la mine. Nu vreau să aibă parte de-o viaţă ca a mea. Mi-ajunge că am eu parte de ea.

— Iubitule, am vorbit din punctul lui de vedere, nu ca să ne contrazicem. Fireşte, şi eu, şi mama am fi preferat să termine la Kent, şi nu să se încurce cu secretara asta. Dar n-a fost să fie aşa.

Nu poate să se-ntoarcă la facultate cu o nevastă de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, decretează Bessie. Acolo se ştie că ea a fost angajata lor şi cred că asta l-ar face să se simtă prost. Are nevoie de-o — Minunat, exclamă Harry, făcându-i plăcere să fie pervers, să lase femeile să gândească constructiv. Poate-i face rost socru-său de o slujbă în Akron.

— Ai văzut-o pe mamă, zice bunica Springer. Nu de-acolo o să-i vină ajutorul.

— Unchiul Rob părea însă un tip descurcăreţ. Ce face la fabrica aia de pantofi? Dă găuri pentru şireturi?

Janice imită tonul plat, hotărât al maică-sii.

— Harry, Nelson trebuie să vină să lucreze la salon.

— Ah, Dumnezeule. De ce? *De* ce? Trăim într-o ţară imensă. Are fabrici vechi, fabrici noi, ferme, magazine, de ce nu poate putoarea asta răsfăţată să-şi ia o slujbă în *altă parte?* În toate vacanţele de vară, când s-a întors de la Kent, nu şi-a luat niciodată o slujbă. N-a mai avut o slujbă de la paisprezece ani, când ducea ziarele la abonaţi, să strângă bani pentru discurile cu Beatles.

— Faptul că-l luam cu noi în Pocono câte o lună în fiecare vară îl împiedica să se apuce de ceva în mod serios, chiar se plângea de treaba asta. În plus, a mai făcut una-alta. A supravegheat copii şi l-a ajutat pe profesorul ăla de liceu care-şi construia singur casa, cu panourile solare şi cu pivniţa plină de pietre care acumulau căldură.

— De ce nu se apucă de-aşa ceva? Iată ceva de mare perspectivă, nu ca vânzările de maşini. Vremea maşinilor a apus. Petrecerea s-a terminat. În douăzeci de ani n-o să mai avem decât transport în comun. Ba chiar în zece. De ce nu face un curs la seral, să înveţe cum se programează un calculator? Dacă te uiţi la ofertele de serviciu, vezi că se caută numai programatori şi ingineri electronişti. Vă amintiţi cum a asamblat Nelson componentele alea hi-fi şi a montat şi boxe în verandă? Se pricepea să facă chestii de-astea, ce s-a întâmplat cu el?

— S-a întâmplat că a crescut, răspunde Janice terminându-şi lichiorul de nucă de cocos.

Îşi dă capul atât de mult pe spate, încât i se văd cercurile palide de pe gât, care zici că-s riduri când îşi ţine capul în poziţie normală. Linge cu limba fundul paharului. De când îi are în casă pe Nelson şi Pru, Janice bea mai abitir; stau împreună şi se prostesc aşteptând să înceapă emisiunea lui Johnny Carson[166] sau *Saturday Night Live*, iarăşi fumează mai mult de un pachet de ţigări pe zi, deşi Harry o pisează să renunţe. În discuţia asta de-acum se poartă de parcă el ar fi o anomalie naturală care trebuie lăsată să-şi urmeze cursul plictisitor.

Se înfurie mai tare:

— *I-am propus* un loc la service, departamentul unde-i permanent nevoie de-o mână de ajutor în plus. Manny ar fi scos din el cât ai bate din palme un mecanic de nota zece. Ştii cât câştigă un mecanic pe oră? Şapte parai, şi mă costă peste opt la plata orelor suplimentare. Iar dacă-şi depăşesc norma capătă prime. Oamenii noştri cei mai buni câştigă peste cincisprezece mii pe an, iar câţiva dintre ei nu sunt cu mult mai mari decât Nelson.

— Nelson, i-o taie Janice, nu vrea să fie un maimuţoi unsuros, aşa cum nici tu nu vrei.

— Cele mai fericite zile din viaţa mea, o minte el, au fost cele în care am muncit cu braţele astea.

— Nu-i uşor, se hotărăşte bunica Springer să le mărturisească, să fii bătrână şi văduvă. În tot ce fac, după ce mă rog la Dumnezeu, încerc să-mi pun întrebarea „Oare Fred cum ar fi procedat?”. Iar în cazul de faţă, ştiu cu absolută certitudine că şi-ar fi dorit ca micul Nellie să vină să lucreze la salon, dacă asta-i şi dorinţa băiatului. O mulţime dintre tinerii din ziua de azi nu şi-ar dori o astfel de slujbă, nu au şoricul gros pe care trebuie să-l aibă un vânzător şi nici nu-i cine ştie ce ocupaţie formidabilă, dacă nu-ţi începi cariera la coada vacii, aşa cum s-a întâmplat cu generaţia mea.

Rabbit se băşică tot, stă ca pe ace.

— Bessie, fiecare generaţie îşi are problemele proprii, cu toţii începem de jos. Să privim adevărul în faţă. Cât ai de gând să-i plăteşti lui Nelson? Cât salariu, cât comision? Ştii care-i marja de profit a unui vânzător. Trei la sută, nişte amărâţi de trei la sută, din care nu mai rămâi cu nimic după toate cheltuielile pe care nu i le poţi pasa clientului, din cauza preţurilor fixe practicate de Toyota. Şi, odată cu scumpirea petrolului, se scumpesc toate; în cei cinci ani de când mă ocup de salon, costurile încălzirii s-au dublat, lumina s-a scumpit, s-au majorat costurile de livrare, plus toate taxele de asigurări sociale şi şomajul, plătite pentru ca vagabonzii din ţara asta nu cumva să-şi piardă iahturile sau mai ştiu eu ce, jumătate din tinerii acestei ţări se apucă să muncească doar cât să aibă dreptul la ajutorul de şomaj, iar acum dispare şi dobânda pe capital. E ca pe vremea republicii de la Weimar, economiile populaţiei se duc pe apa sâmbetei, toată lumea-i de acord că recesiunea o să ne bage pe toţi în sperieţi. Economia e *împuşcată*-n aripă, bunico, nu mai putem continua aşa, n-avem disciplina japonezilor şi-a nemţilor şi, colac peste pupăză, tu vrei să angajez un balast care, întâmplător, e fiu-meu.

— Să-ţi răspund la întrebare, zice bunica, icnind încetişor în timp ce îşi mişcă piciorul beteag pe perniţă. Salariul minim va fi de trei dolari şi zece cenţi pe oră, aşa că, dacă o să muncească patruzeci de ore pe săptămână, va trebui să-i dai o sută douăzeci şi cinci pe săptămână, plus sporurile pe care va trebui să le calculezi după formula obişnuită, nu-s în jur de vreo douăzeci la sută din profitul brut din vânzări, până la douăzeci şi cinci la sută peste un prag minimal realizat? Ştiu că pe vremuri erau fix cinci la sută din totalul net al vânzărilor, dar Fred zicea că n-ai voie să faci asta cu maşinile străine, dintr-un motiv sau altul.

---

[166] Comic american (1925-2005), amfitrion al unei populare emisiuni TV de varietăţi difuzate între 1962 şi 1992.

— Bessie, ţi-o spun cu tot respectul, te iubesc, dar eşti nebună. Îi plăteşti lui Nelson cinci sute de dolari pe lună ca stagiar, iar cu comisioane cu tot o să ia o mie pe lună, pentru cele două mii cinci sute pe care o să le aducă firmei. Ca să-i dai atâţia bani, Nelson ar trebui să vândă, în funcţie de proporţia dintre cele noi şi cele la mâna a doua, între şapte şi zece maşini pe lună, pentru o agenţie care nu vinde în total mai mult de douăzeci şi cinci pe lună.

— Păi, poate cu Nelson acolo o să vindeţi mai multe, zice bunica.

— Visezi, îi zice Harry. Detroit se utilează, în sfârşit, să producă automobile mici şi ieftine, şi-n orice clipă există riscul să se introducă taxe de import mai aspre. Douăzeci şi cinci de bucăţi pe lună e cifra optimă, jur pe Dumnezeu.

— Oamenilor care şi-l mai amintesc pe Fred o să le facă plăcere să-l vadă pe Nelson acolo, insistă ea.

— Nelson zice, intervine Janice, că profitul brut al vânzătorului la noile Toyota e de cel puţin o mie de dolari.

— Asta merge la modelul cu toate opţiunile suplimentare. Oamenilor care cumpără Toyota nu le pasă de îmbunătăţiri. Cel mai bine merg maşinile Corolla obişnuite, vindem patru la una de-alt fel. Şi chiar şi la modelele mai mari costurile suplimentare se ridică la câteva sute pe bucată, de se duc toţi banii la mama dracu.

E încăpăţânată şi proastă.

— O mie pe maşină, spune ea, asta înseamnă că nu trebuie să vândă decât cinci pe lună, din câte îmi spui.

— Cum rămâne cu Jake şi Rudy! strigă el. Cum ar putea puştiul să vândă fie şi cinci fără să se bage peste Jake şi Rudy? Uite ce e, dacă voi două vreţi să ştiţi cine vă sunt angajaţii fideli, ăştia sunt Jake şi Rudy. Execută programul de tot căcatul pe care l-aţi stabilit, până scara târziu şi în weekenduri, muncesc la negru în orele când nu trebuie să vină la lucru, Rudy are un mic atelier de reparat biciclete în garajul lui, în vremurile astea, când toată lumea stă cu mâna întinsă după ajutoare, ei acceptă să lucreze pe un salariu minim de şapte sute cincizeci, cu bonusuri până la o mie jumate. Nu poţi s-arunci în stradă nişte oameni ca ei.

— Nu mă gândeam la Jake şi Rudy, zice bunica Springer, încruntându-se în timp ce îşi saltă o glezna peste cealaltă. Cât mai câştigă Charlie în prezent?

— O, nu, asta nu! Am mai discutat asta. Pleacă Charlie, plec şi eu!

— Vreau doar să ştiu.

— Păi, Charlie scoate cam trei sute cincizeci pe săptămână – adică peste douăzeci de mii pe an, cu bonusuri cu tot.

— Păi, atunci, hotărăşte bunica Springer, mutându-şi glezna înapoi, ai economisi, de fapt, bani angajându-l pe Nelson în locul lui. Îl pasionează maşinile vechi, iar ăsta-i departamentul lui Charlie, nu-i aşa?

— Bessie, nu-mi vine să cred! Janice, pune şi tu o vorbă bună pentru Charlie.

— Am discutat cu ea, Harry. Exagerezi. Mama a stat de vorbă cu mine şi eu mi-am zis că lui Charlie i-ar prinde bine o schimbare.

A mai stat de vorbă şi cu Charlie, iar el a fost de acord.

Lui Harry nu-i vine să creadă.

— *Când* ai stat de vorbă cu Charlie?

— La petrecere, recunoaşte bunica Springer. Am văzut că te uitai întruna la noi.

— Doamne, Dumnezeule, ce i-ai spus?

Asta da coană mare, îşi zice Rabbit în sinea lui, cu tenişi, bandaje elastice, rochie de bumbac până mai sus de genunchi, gâtul buhăit, ochelari de vedere cu o ramă argintie caraghioasă şi tot dichisul. Din când în când, în iernile care au urmat după ce-a dat colţul bătrânul Fred, a vizitat salonul, îmbrăcată cu haina de vizon pe care el i-a făcut-o cadou la nunta de argint, iar blana aia ca nişte ace de oţel avea un licăr, ca un semnal pârâit emis de staţia de control.

— L-am întrebat cum mai stă cu sănătatea, răspunde ea.

— La câte griji ne facem legate de sănătatea lui Charlie, ai zice că-i într-un scaun cu rotile.

— Janice mi-a zis că şi acum zece ani lua nitroglicerină. Pentru un bărbat care pe-atunci avea numai treizeci şi ceva de ani, ăsta nu-i un semn bun.

— Şi *el* ce ţi-a răspuns, cum stă cu sănătatea?

— Bin'şor, răspunde Ma Springer, cu accentul de prin părţile locului, rostind în doar două silabe *bin'-şor.* Iar Janice susţine că şi tu te plângi că nu-şi mai face treaba, ci doar stă ghemuit la birou şi se joacă de-a hârţogăria de care ar trebui să se ocupe Mildred.

— Am spus eu asta?

Se uită la Janice, care l-a trădat. Mereu şi-a zis că pielea tuciurie a moştenit-o de la neamul Springer, dar, fireşte, bătrânul Springer era blond, cu pielea roz, subţire, sângele maică-sii, al celor din familia Koerner i-a decis culoarea tenului. Nervoasă, îşi scutură ţigara în scrumieră.

— De mai multe ori, confirmă ea.

— Păi n-am vrut să zic că maică-ta tre' să-l concedieze.

— Nimeni n-a pomenit cuvântul ăsta, intervine bunica Springer. Fred nu l-ar fi concediat niciodată pe Charlie decât dacă i-ar fi scăpat de sub control viaţa personală.

— În ziua de azi trebuie să mergi destul de departe ca să-ţi scape de sub control viaţa personală, i-o întoarce Harry, nemulţumit că s-a ajuns până aici.

Încercase să se distreze mult prea devreme.

Bunica Springer îşi mută centrul de greutate pe canapea într-o poziţie incomodă.

— Ei bine, trebuie să spun că felul cum a urmat-o pe fata aia până-n Ohio…

— A dus-o şi-n Florida, o întrerupe Harry atât de iute, încât ambele femei ajung să se holbeze la el cu ochii lor ca nişte nasturi negri.

E adevărat, îl oftică mai mult decât ar trebui, de vreme ce el n-a reuşit să se pună bine cu Melanie şi, oricum, n-ar fi avut unde s-o ducă.

— Am vorbit despre Florida, continuă bunica Springer. L-am întrebat dacă nu cumva, acum, că se apropie iarna, i-ar fi mai bine acolo. Ginerele lui Amy Gehringer, care lucra într-o fabrică de azbest din New Jersey, până ce a dat spaima în ei, s-a retras acolo cu compensaţiile primite şi are sub cincizeci de ani. I-a spus că sunt o grămadă de persoane mult mal tinere care se mută acolo să scape de criza petrolieră, nu numai bătrâni, ca în bancuri. Şi, fireşte, sunt şi slujbe disponibile acolo. Charlie e un băiat deştept. Fred şi-a dat seama din prima.

— O are pe maică-sa, bunico. O grecoaică bătrână, care nu vorbeşte o boabă de engleză şi care n-a părăsit Brewerul aproape niciodată.

— Păi, poate a sosit timpul să se mişte puţin. Ştii, oamenii îşi închipuie că noi, bătrânii, suntem nişte târâie-băşini, dar sora lui Grace Stuhl, care-i mai bătrână ca ea, auzi ce zic, şi a mai şi îngropat doi soţi aici, în district, s-a dus să-şi viziteze fiul la Phoenix şi i-a plăcut atât de mult acolo, că şi-a cumpărat un apartament şi chiar, spunea Grace, un loc de veci, atât de mult s-a rupt de locurile astea.

— Charlie nu-i ca tine, Harry. Pe el nu-l sperie schimbarea.

Ar putea să pună mâna pe oul ăla de sticlă verde, să fie din doi paşi lângă canapea şi să-i dea în scăfârlia aia zevzeacă. Preferă s-o ignore şi i se adresează bunicii:

— Tot n-am auzit ce anume i-ai spus lui Charlie şi ce ţi-a răspuns el.

— Ei, ne-am lăsat copleşiţi de amintiri. Am vorbit despre vremurile de demult cu Fred şi am fost de acord că el şi l-ar fi dorit pe Nellie la salon. A ţinut întotdeauna cu familia Fred, chiar şi când familia l-a dezamăgit.

Adică el, îi trece prin cap lui Rabbit. Faptul că l-a dezamăgit pe pungaşul ăla bătrân e ultimul lucru care să-i apese cugetul.

— Charlie înţelege noţiunea de familie, se amestecă şi Janice cu glasul ăla plăcut, matriarhal, pe care îl are acum, imitând-o pe maică-sa. Tot timpul cât, ştii tu, m-am văzut cu el, a fost categoric dispus să se dea la o parte şi să mă lase să mă-ntorc.

Se laudă cu aventura ei în faţa maică-sii. Lumea asta se duce de râpă rapid.

— Aşa că, oftează bunica Springer – discuţia asta o istoveşte, o dor picioarele şi nu i se mai vindecă, oamenii în vârstă au nevoie de intimitate –, am încercat să ajungem la o înţelegere a ceea ce ar fi vrut Fred şi am ajuns la ideea unui concediu acordat lui Charlie, pe şase luni, cu o jumătate de salariu, apoi, la sfârşit, o să vedem cum se descurcă Nellie. Între timp, dacă Charlie primeşte o altă ofertă de serviciu, e liber s-o accepte şi atunci îi dăm salariul pe două luni ca bonus, plus prima de Crăciun pe tot anul 1979. N-am stabilit toate detaliile astea la petrecere, am trecut pe la salon azi, când tu jucai golf.

Obţinuse 83 de puncte la ultima gaură, apoi a băgat-o în pârâu şi a jucat la gaura opt. Se pare

că n-o să marcheze niciodată 90 de puncte, poate doar în somn. Balansul relaxat al lui Webb Murkett îl calcă pe nervi.

— Pe şest, comentează el. Credeam că nu mai ai curajul să mergi cu Chryslerul prin traficul din Brewer.

— M-a dus Janice.

— Aha. O întreabă pe nevastă-sa: Ce reacţie a avut Charlie când te-a văzut părtaşă la misiunea asta umanitară?

— A fost drăguţ. Totul s-a petrecut între el şi mama. Dar el ştie că Nelson e fiul nostru, ceea ce tu nu pari să pricepi.

— Ba nu, nu, ştiu asta, aici e buba, îi spune Harry. Bătrânei Springer îi zice: Deci îi plăteşti lui Charlie mii de dolari ca să-i obţii lui Nelson o slujbă căreia, probabil, n-o să-i facă deloc faţă. Ce economie face firma la afacerea asta? Iar fără Charlie o să vă scadă vânzările, eu n-am nici jumătate din contactele pe care le are el în oraş. Şi nu mă refer numai la greci. Burlac fiind, a umblat printr-o grămadă de baruri, pe-acolo se câştigă încrederea oamenilor la noi în oraş.

— Mda, tot ce se poate.

Bunica Springer se scoală în picioare şi le propteşte uşurel pe covor, să vadă dacă nu i-a amorţit cumva vreunul.

— S-ar putea să fie o greşeală, dar, în viaţa asta, nu poţi să stai tot timpul cu frica-n sân să nu faci greşeli. Asta nu mi-a plăcut la Charlie, faptul că nu dorea să se însoare. Asta-l deranja şi pe Fred, ştiu sigur. Acum trebuie să urc să-mi văd îngerii, deşi nu mai au acelaşi haz de când a ieşit Farrah din distribuţie.

— N-am şi eu dreptul să votez? Le întreabă Harry aproape răcnind, simţindu-se prizonier în fotoliul rabatabil. Votez împotrivă. *Nu vreau* să mă deranjeze Nelson acolo.

— Păi, zice bunica – iar în lunga pauză pe care o face ea, el are timp să-şi facă o imagine despre cât de mare, cât de lătăreaţă e din anumite unghiuri, ca un trunchi de copac văzut din perspectiva scobitorilor care s-ar putea fabrica din el, se gândeşte la toate prânzurile şi zilele care s-au adunat în başoldina asta, la basculare ţeapănă, greoaie a şoldurilor ei, la osânza pestriţă de pe braţe –, din cate am înţeles din testamentul lui Fred, ne-a lăsat salonul mie şi lui Janice, iar eu zic că noi două gândim la fel.

Aşa că-s două voturi contra trei, Harry, oricum ai lua-o, îi zice Janice cu un zâmbet triumfător.

— Vă fut muma-n cur, înjură el. Şi-mi bag puia şi-n Springer Motors. Îmi închipui că, dacă nu dau frumuşel din coadă, o să mă zburaţi şi pe mine.

Ele nu-l contrazic. În timp ce bunica urcă scara cu mersul ei căznit, Janice, pe chipul căreia începe să se aştearnă expresia aia înceţoşată, ce i se trage de la pileala băută peste zi, se ridică şi-i spune confidenţial:

— Mama credea c-o să faci mai urât de-atât la aflarea acestei veşti. Vrei ceva de la bucătărie? CocoRibe ăsta e-aşa de bun, că-ţi dă dependenţă.

Data de întâi octombrie pică într-o luni. Toamna începe să-şi arate reversul: din norii joşi, aidoma unui şir de saltele sfâşiate, se revarsă o ploaie cenuşie ce dă la pământ, una câte una, frunzele din copaci. Arţarul singuratic din spatele restaurantului Chuck Wagon, de pe cealaltă parte a lui Route 111, a chelit până la crengile cele mai de jos, care-i atârnă ca o tonsură de călugăr. Nu-i o zi bună pentru cumpărători: Harry şi Charlie se uită lung pe geamul vitrinei cu postere care acum anunţă ÎN CURÂND NOILE COROLLA *Noul motor de 1,8 litri Noul design aerodinamic Roţi de aluminiu la modelele SR5 Trapa pe acoperiş Cea mai bine vândută maşină din lume!* Pe un alt afiş de hârtie scrie: COROLLA TERCEL *Primul model Toyota cu tracţiunea pe faţă Cel mai mic preţ cel mai mic consum din toată gama Toyota 7 litri la suta de kilometri 5,5 litri la suta de kilometri pe autostrada (estimarea Agenţiei pentru Protecţia Mediului).*

— Ăăă, face Harry după ce şi-a dres glasul, cei de la Phillies au ieşit cu fruntea sus din lupta pentru titlu.

Prin victoria cu 2-0 în faţa lui Montreal Expos, în ultima zi a sezonului, le-au permis celor de la Pittsburgh să câştige campionatul Ligii Naţionale, zona Est.

— Eu ţineam cu Expos, zice Charlie.

— Mda, ştiu că nu-ţi place să-i vezi pe cei de la Pittsburgh câştigând din nou. Prea se dau rotunzi. Şi-atâta o mai freacă cu familia lor[167].

Stavros ridică din umeri.

— Păi, cu o echipă de negri cum e aia, ai nevoie de un slogan. Toţi au crescut cu ochii-n reclamele de la televizor, tembelizorul le-a fost mamă. Asta-i tragedia negrilor din ziua de azi.

Harry se simte uşurat să-l audă pe Charlie vorbind. Când intrase, mai că se aştepta să-l găsească zdrobit.

— Cel puţin Eagles le-au tras-o celor de la Steelers, comentează el. Mi-a mers la suflet.

— Au avut noroc că s-au bâlbâit în treimea proprie. Era de aşteptat ca Bradshaw să rateze nişte intercepţii, dar nu se aştepta nimeni ca Franco Harris să se bâlbâie în propria treime.

Harry râde cu poftă, îşi aminteşte câtă plăcere i-au provocat fazele alea.

— Dar ce zici de tipul începător care bătea loviturile libere desculţ? Nu c-a fost superb?

— Şuturile astea cu piciorul nu mai sunt fotbal american, zice Charlie.

— A marcat de la patruzeci şi trei de metri cu piciorul gol! O fi având degetul mare tare ca piatra.

— Dacă vrei să ştii părerea mea, n-au decât să-i trimită pe toţi fotbaliştii ăştia bătrâni înapoi în Argentina. Fotbalul american adevărat înseamnă jocul cu mingea la mână. Ăştia de la Steelers până la urmă te termină. Nu-mi fac eu griji pentru ei.

Lui Harry îi miroase a pandalii, aşa că schimbă subiectul, uitându-se la vremea de afară. Picăturile de pe geam cresc, apoi ţâşnesc brusc spre sol în zigzag, lăsând urme. Cum mai plângea. Încă de mic copil, de la primele amintiri înfiripate lângă radiatoarele din vechea jumătate de casă de pe Jackson Road, lui Harry i s-a părut nemaipomenit să stea lângă o fereastră în timp ce plouă, cu faţa uscată la doar câţiva centimetri de geam, când la alţi câţiva centimetri mai încolo totul e ud.

— Mă întreb dacă o să-l plouă pe Papă.

Papa ajunge la Boston în această după-amiază.

— Niciodată. Ajunge să dea din mâini şi cerul o să se umple de prigori. De prigori şi balegă.

Deşi nu-i catolic, lui Harry i se pare că Charlie a cam sărit peste cal; e clar că-i şucărit în dimineaţa asta.

— Ai v'zut mulţimea de la televizor? Irlandezii au înnebunit. Cică s-au adunat în număr de peste un milion.

Ţopârlanii ăia-s nişte tâmpiţi, răspunde Charlie dând să se îndepărteze. Trebuie să mă apuc de nişte formulare NV-1.

Harry nu-l poate lăsa să plece.

— Şi aseară au retrocedat şi Canalul Panama.

— Mda. M-am săturat de ştirile astea. Ţara asta-i jalnică, toată lumea face ce vrea cu noi.

— Tu ai fost cel care voia să plecăm din Vietnam.

— Şi aia a fost o chestie jalnică.

— Hei.

— Ă?

— Am auzit că ai avut o discuţie cu bunica Springer.

— Ultima dintr-o lungă serie. Ea nu-i aşa de jalnică. E o dură.

— Te-ai gândit încotro ai s-o apuci?

Nelson şi Pru trebuie să se întoarcă vineri din Pocono.

— Deocamdată niciunde. O să văd nişte filme. O să colind prin baruri.

— De Florida ce zici? Tot timpul vorbeai despre Florida.

— Ei, hai. Nu-i pot cere bătrânei să se mute acolo. Ce să facă acolo? Să se-apuce de *shuffleboard*[168]?

---

[167] Formaţia Pittsburgh Pirates a fost prima echipă americană de baseball care a avut în componenţa ei toţi jucătorii titulari de culoare. Cântecul „We Are Family" de Sister Sledge a fost adoptat ca imn al echipei care a câştigat campionatul de baseball în anul 1979.

[168] Joc de îndemânare în care nişte discuri de lemn sunt introduse, cu ajutorul unor prăjini, în

— Parcă ziceai că are grijă de ea o verişoară de-a ta.

— Gloria. Nu ştiu, ceva nu-mi miroase a bine. S-ar putea să se împace cu bărbatu-său. Nu-i place să-şi facă singur jumările de dimineaţă.

— Ah, îmi pare rău. Harry face o pauză, după care continuă: îmi pare rău de tot ce se-ntâmplă.

Charlie ridică din umeri.

— Ce poţi *tu* să faci?

Exact asta vrea să audă; simte cum îl învăluie uşurarea ca un fel de lumină. Când te simţi mai bine, vezi mai bine; vede toate hârtiile, ambalajele şi capacele de plastic purtate de vânt dinspre Chuck Wagon, peste autostradă, zac în gardul viu de sub fereastră şi se îmbibă de apă.

— Aş putea să plec şi eu, zice el.

— Ar fi o prostie, bătrâne. Ce să faci? Eu unul pot să vând oriunde, nu-mi fac probleme. Mi-am întins deja antenele. Veştile se răspândesc rapid în afacerea asta. E-o afacere dinamică.

— I-am spus: „Bunico, Charlie e sufletul lui Springer Motors. Jumătate din clienţi vin la noi datorită lui. Mai mult de jumătate".

— Mulţumesc c-ai încercat să pui o vorbă bună. Dar ştii tu, vine o vreme…

— Tot ce se poate.

Nu şi pentru Harry Angstrom. Niciodată, niciodată.

— Dar Jan? *Ea* ce-a zis în legătură cu punerea mea pe liber?

Iată o întrebare grea.

— Nu prea multe, din câte-am aflat. Ştii că ea nu-i în stare să-i tină piept bătrânei doamne; n-a fost niciodată.

— Dacă vrei să ştii, eu cred că mi-am tăiat craca de sub picioare plecând în excursia aia cu Melanie. Chestia asta m-a scos din inima ambelor fete Springer.

— Crezi că lui Janice încă îi mai pasă chiar atât de tare?

— Îţi pasă pentru totdeauna, bătrâne. Îţi pasă şi de fetiţa ai cărei chiloţei i-ai văzut la grădiniţă. Dacă îţi pasă o dată, îţi pasă pentru totdeauna. Atât de tâmpiţi suntem.

Un pietroi în spaţiul cosmic, asta-i imaginea pe care i-o evocă lui Rabbit cuvintele. E pasionat de cosmos şi caută prin ziar în fiecare zi mai multe amănunte despre quasarii titanici de la marginea universului cunoscut, iar în ziarul de duminică studiază noile fotografii gros-plan cu planeta Jupiter, aşteptându-se să descopere un indiciu care le-a scăpat oamenilor de ştiinţă; Dumnezeu poate că nu şi-a spus încă ultimul cuvânt. În vidul inimii iubirea e de-a pururi prezentă. Janice geloasă pe Charlie; ne intră în cap ideile astea şi nu mai putem scăpa de ele. Au trecut douăzeci de ani de când s-a culcat cu Ruth, dar de fiecare dată când vede din spate, în vreun magazin din centru sau de pe Weiser, o femeie cu părul de culoarea ghimbirului prins într-un coc neglijent, cu câteva şuviţe rebele, simte cum inima i-o ia razna. Iar Nelson, era mic pe-atunci, dar nu eşti niciodată prea mic să te îndrăgosteşti, a iubit-o pe Jill, şi dacă stai să te gândeşti bine, Pru are ceva din stilul hippy, cu părul lung, drept, pieptănat pe spate şi cu privirea ei încremenită, care te provoacă s-o răneşti, deşi Jill, fireşte, era cu o clasă peste ea, nu era fiica unui instalator din Akron. Harry îi spune lui Charlie:

— Ei, acum poţi măcar să dai o fugă până-n Ohio din când în când.

— N-am ce să caut acolo, răspunde Charlie. Melanie, pentru mine, e mai curând ca o fiică. E o fată isteaţă, să ştii. Ar trebui s-o auzi turuind despre meditaţia transcendentală şi filosoful ăla rus nebun. Vrea să-şi continue studiile şi să-şi ia doctoratul dacă o să poată scoate bani de la taică-său. El e undeva pe Coasta de Vest şi se fute cu fecioare indience.

De la un ocean la altul, îl fulgeră pe Rabbit, suntem o imensă casă cu oglinzi dintr-un parc de distracţii. Treaba se face cu oglinzi.

— Totuşi, îi mărturiseşte lui Charlie, ce n-aş da să am şi eu o parte din libertatea ta.

— Ai o libertate pe care nici măcar n-o foloseşti. Cum se face că voi doi încă locuiţi în hambarul ăla dărăpănat, împreună cu maică-sa? Nu-i face deloc bine lui Jan, de-aia e aşa de copilăroasă.

---

casele unei diagrame desenate pe o suprafaţă de joc netedă.

Dărăpănată? Harry n-a considerat niciodată locuinţa Springer o dărăpănătură: o fi ea demodată, însă are camerele mari, pline cu bunătăţi de ultimă oră, ca şi atunci când a văzut-o prima oară, la începutul curţii pe care i-a făcut-o lui Janice, în vara când amândoi lucrau la Kroll s. Totul părea nou şi mirosea a curat, iar în camera de lângă living, pe o masă lungă, din fier forjat, erau o mulţime de plante tropicale, o junglă în toată puterea cuvântului, care părea atunci culmea luxului. Acum masa e goală şi pe podeaua de lemn se văd urmele picăturilor ruginii. Apoi îşi aminteşte canapeaua gri, pereţii tapetaţi şi acuarelele care au rămas ca pe vremea când venea s-o ia pe Janice, să se mozolească la greu o seară întreagă pe bancheta din spate a vechiului Nash cumpărat în armată, şi poate-i chiar dărăpănată. Bunica nu mai are energia de altădată şi nimeni nu ştie ce-o fi făcând cu toţi banii ei. Sigur nu cumpără mobilă nouă. Iar acum, că-i toamnă, fagul din fereastra dormitorului îşi leapădă jirul, micuţele teci triunghiulare explodează şi, cu foşnetul şi pârâitul de-afară, greu se mai poate dormi. Camera aia n-a fost niciodată ideală.

— Copilăroasă, zici?

— Apropo, zice Charlie, ţii minte copiii ăia care au venit aici la începutul verii, fata aia care te-a excitat? Băiatul s-a întors sâmbătă, în timp ce jucai golf… nu-mi amintesc numele lui.

— Nunemacher.

— Exact. A cumpărat Corolla aia portocalie cu cinci uşi şi cu transmisie standard, din fundul parcării. Fără niciun schimb, iar cu modelele astea noi care urmează să sosească, i-am cerut cu două sute mai puţin decât preţul afişat. Mi s-a părut că vrei să fiu drăguţ cu el.

— Aşa-i. A fost şi fata cu el?

— N-am văzut-o.

— Şi nu şi-a dat la schimb Country Squire-ul?

— Ştii cum sunt fermierii ăştia. Le place să ţină vechituri în curte. Probabil i-a cuplat motorul la un ferăstrău cu curea.

— Dumnezeule, se minunează Harry, Jamie a cumpărat Corolla portocalie.

— Ei, hai, că nu-i cine ştie ce minune. L-am întrebat de ce-a aşteptat atât de mult şi mi-a zis că s-a gândit că, dacă aşteaptă până-n toamnă, modelele din 79 vor intra la reduceri de preţ. Iar dolarul o să valoreze mai puţin. La fel şi yenul, după cum se pare.

— Şi când vine s-o ia?

— Mi-a zis că mâine pe la amiază. Asta-i unul din NV-l-urile la care trebuie să lucrez.

— Căca-m-aş. Taman atunci trebuie să fiu la Rotary.

— Fata n-a fost cu el, aşa că ce-ţi pasă? Zici de mine; tipa-i mai tânără decât Melanie. Fata aia tre' să aibă şaisprezece-şaptesprezece ani.

— Ar trebui să aibă nouăsprezece, îi scapă lui Rabbit. Dar ai dreptate. Nu-mi pasă.

Inima îi tresaltă în ploaie; şi el, ca şi Charlie, are de ales.

Marţi, după Rotary, cu şpriţul încă în nas, Harry se întoarce la salon, constată că Corolla portocalie nu mai e acolo şi, de-atâta fericire, i se împăienjeneşte privirea, Dumnezeu l-a sărutat din cosmos. Pe la patru şi jumătate, cu Rudy în salon şi Charlie plecat la Allenville, unde încearcă să mărite nişte maşini la mâna a doua unui dealer de-acolo, să mai aranjeze registrele până-i preia Nelson funcţia, iese din birou, străbate coridorul, trece prin atelier, unde băieţii lui Manny încă mai bocănesc în metal, dar au glasurile tot mai vioaie pe măsură ce se apropie clipa fericită când îşi termină programul, şi iese pe uşa din spate, având grijă să nu-şi murdărească manşetele de zăvor, iese afară, la aer. Paraguay. Pe această porţiune de asfalt mai joasă, Mercury-ul cu partea stângă înfundată, aripa şi bara de protecţie tamponate încă aşteaptă să-i fie hotărâtă soarta. Se pare că Charlie a reuşit să facă vânt Royale-ului reparat, pe trei mii şase sute, unui tânăr medic din Royersford. Nici măcar nu era un doctor obişnuit, ci unul din ăia homeopaţi sau holişti, cum li se spune acum, care văd că ai pojar şi-ţi spun să mănânci morcovi sau doar să fredonezi o anume notă acută de trei ori pe zi, trebuie că-i merge bine, fiindcă s-a aruncat la vechiul Olds, zicea că un tip pe care l-a admirat în facultate avusese o maşină exact la fel şi că şi-a dorit dintotdeauna un model de aceeaşi culoare, fireşte – acel roşu-purpuriu ca de ojă. Harry se strecoară în Corona lui de culoarea supei de roşii sleite, se furişează încetişor din parcare şi o ia spre 111, pe sensul dinspre Brewer către Galilee. Cu Springer Motors rămas mult în urmă, deschide radioul şi ritmul disco puternic amplificat riscă să-i bubuie boxele. Sunete metalice, sunete şuierate, sunete ca de drâmbă auzite prin telefon se năpustesc spre el din cele patru

colţuri ale interiorului tapiţat cu vinii, făcându-i să răsune ca un clopoţel miezul acela plin de speranţă dintre coaste. Gândul îi zboară înapoi la prânzul de la Rotary şi la Eddie Pastorelli de la Imobiliarele Pastorelli, care a ajuns să aibă pieptul cât butoiul şi picioruşele anchilozate şi crăcănate şi care pe vremuri alerga 400 de metri în mai puţin de cincizeci de secunde. Eddie le-a prezentat planul de dezvoltare imobiliară a cvartalelor din partea de nord a Weiserului, unde în prezent terenul e ocupat mai ales de parcări, baruri şi mici afaceri cum ar fi atelierele de reparat aspiratoare şi magazinele cu hrană pentru animale de casă, care nu au avut capital să se mute în malluri. A încercat să-i convingă că nişte cutii mari, de sticlă, şi nişte garaje de beton cu pante în spirală i-ar aduce înapoi pe cumpărători în ciuda puştanilor mexicani care-şi fac veacul pe acolo cu tranzistoare lipite de urechi şi cuţite sub manşetă. Lui Harry îi vine să râdă, şi-l aminteşte pe Eddie de pe vremea când era rezerva apărătorului din echipa de la Hemmingtown High, un nasol de mexican al dracu, de la şcoala de corecţie. Donna Summer începe să cânte: *Stinge toate luminile, iubitule*… Când o vezi în fotografii, e mult mai puţin neagră decât ţi-ai închipui, se uită la tine cu obrazul ei îngust şi galben, întrebându-te parcă ce gânduri ai. Problema cu amicii de la Rotary este că, dacă i-ai cunoscut în copilărie, nu te poţi stăpâni să nu vezi în ei copilul de altădată, înecat în grăsime, cu părul chelit şi bani, parcă purtând un frac din carton dintr-o piesă montată de un liceu. Cum să respecţi lumea când vezi că-i condusă de nişte copii care-au îmbătrânit? Asta-i gluma pe care Rabbit o gustă întotdeauna la Rotary. După câteva pahare de martini, Eddie e nostim foc, ca atunci când a spus bancul ăla cu cei cinci ţipi din avion, îşi ţinea nasul aplecat de parcă era prins cu o sfoară şi râsul îi aducea cu gâfâitul unei babe. Cu r*ucsacul! Hii, hii, hii! Rab*bit trebuie să încerce să-l ţină minte şi să-l spună şi găştii de la Flying Eagle. Cinci tipi: un hipiot, un preot, un poliţist şi Henry Kissinger, cel mai deştept om de pe pământ. Dar cine o fi fost al cincilea? Donna Summer spune ceva cum că-şi transformă trupul ciocolatiu în alb, cel puţin asta i se pare lui că ar fi spus, nu poţi fi sigur cu acest *uauauau* disco, un inginer de sunet vărzuit învârte la butoane, să obţină efectul ăla, nu contează cuvintele, ci ritmul care ţi se-nfige între coaste ca un cuţit, făcându-ţi sufletul să vibreze.

Case de gresie. Un panou publicitar anunţă apropierea de o peşteră naturală. Se întreabă cine o mai fi mergând s-o viziteze, peşterile naturale ţin de domeniul trecutului, ca şi cascadele. Oameni cu pălării de paie. Femei cărora nu fi se văd nici măcar gleznele. Minuni ale naturii. Crainica aia tânără, care face pe deşteaptă – n-a mai auzit-o de-un timp, credea că, poate, au concediat-o fiindcă era prea obraznică sau a rămas gravidă – trece la microfon şi anunţă că Papa s-a adresat ONU şi se va opri în Harlem în drum spre Yankee Stadium. Aseară Harry l-a văzut la televizor pe omuleţul degajat, ud leoarcă în Boston, în anteriul lui alb, n-aveai cum să nu-i admiri engleza, cam a şaptea limbă pe care o ştie. Oare cine o fi fost tipul ăla sobru, care-i ţinea umbrela deasupra capului? Un mahăr de la Vatican, dar nici Pru nu părea să ştie mai mult decât el. Ce mare fâs mai e să ai o educaţie catolică? În Europa, aurul a atins un nou nivel maxim, de patru sute patruzeci şi patru de dolari pe uncie, în timp ce dolarul şi-a continuat scăderea. Semnalul păleşte, apoi revine după cum drumul şerpuieşte printre lanurile deluroase. Harry socoteşte: o creştere de optzeci de dolari în mai puţin de trei săptămâni, treizeci înmulţit cu optzeci face două mii patru sute, când eşti bogat, devii şi mai bogat, vorba lui papsi. În unele locuri, porumbul e înalt, în altele a rămas doar miriştea. Trece cu viteză redusă printre şirurile urâte de case din care-i format Galilee, căutând din priviri Corolla portocalie. De data asta nu trebuie să se mai intereseze la oficiul poştal. Aprozarul e închis în acest sezon. Pe iaz sunt nişte gâşte, nu-şi aminteşte să le fi văzut, s-au pornit să migreze deja, lasă peste tot pe terenul de golf găinat verde, poate că doctorul ăla de-aia a… închide radioul. BLANKENBILLER. MUTH. BYER. Parchează pe aceeaşi fâşie lată de refugiu de pe drumul de ţară cu pământ roşcat. Inima îi bate să-i sară din piept, mâinile amorţite şi umflate şi le ţine pe volan. Opreşte motorul, se vâră şi mai adânc în belea. Ei, dar nu face nimic ilegal. Când coboară din maşină, nu-l mai izbeşte duhoarea aia de cocină de porci, vântul bate din sens opus, şi nu mai aude nici zumzăitul insectelor. Au murit, de ordinul milioanelor. Liniştea este spartă de geamătul şi mârâitul îndepărtat al unui fierăstrău cu lanţ. Noul imn naţional.

Ah, spune, poţi să tai…[169] Pădurea e la vreo opt sute de metri şi n-are cum să facă parte din ferma Byer. Trece la încălcarea proprietăţii. Gardul viu care a năpădit zidul de piatră şi-a mai pierdut din frunziş, nu se mai poate camufla la fel de bine. Un vânticel răcoros îşi face loc printre crengile încâlcite ale arbuştilor tupelo şi ale cireşilor sălbatici, şi-i adie pe mâini. Frunzele de iederă au acum culoarea galben-verzui-roşcat, unele din ele sunt doar pe jumătate colorate, de parcă ar fi fost înmuiate în vopsea. Aventurându-se prin livada bătrână, păşind cu grijă, calcă pe un covor gros de mere căzute în iarba înaltă, uscată. Să nu cumva să-şi scrântească o gleznă, să ajungă să zacă şi el acolo şi să putrezească. Bieţii pomi, degeaba rodesc toate fructele astea viermănoase. Poate că, din punctul lor de vedere, nu tocmai degeaba, tot asta făceau şi când nu exista omul. Ce gând ciudat. Harry se uită de sus la clădirea fermei, la uşa verde, la copăiţa cocoţată pe stâlpul bleu, în care se scaldă păsărelele. Pe coş iese fum, mirosul nostalgic de lemn ars vine spre el. Apropiindu-se, se ascunde în spatele unui măr muribund, cu trunchiul numai bine bifurcat la înălţimea capului său. În putregaiul catifelat, maro-deschis, din trunchi fojgăiesc furnicile, îşi ating boturile, îşi transmit ştirile, apoi zoresc mai departe. Trunchiul copacului este despicat, zici că-i un palton neîncheiat la nasturi, dar încă transportă viaţă prin coaja lui aspră către frunzuliţele rotunde care tremură pe crenguţele tinere şi netede. Văzduhul pare să se pogoare în jos nu numai în faţa lui, ci şi de jur împrejur, şi se întreabă ce-o fi căutând aici în costumul lui bej cel bun, cu spatele expus oricărui fermier înarmat, care s-ar plimba pe câmpul din spatele lui, cu faţa aşezată în bifurcaţia trunchiului ca o cutie de conserve aşezată pentru exerciţii de tras la ţintă, în caz că ar privi spre el cineva din casele din vale, el, care are un birou cu numele pe uşă şi o carte de vizită pe care scrie DIRECTORUL DEPARTAMENTULUI VÂNZĂRI, şi care, în urmă cu câteva ore, îi distra pe alţi bărbaţi puşi la costum povestindu-le despre cheltuielile şi complicaţiile de la nunta lui fiu-său, organistul care a plecat cu Slim şi cuplul care a venit atât de târziu, de-au crezut că-s de la Martorii lui Iehova; în panica lui de câteva secunde nu-şi poate răspunde la întrebarea: de ce simte că-i cu adevărat viu doar aici, afară, în aer liber, fără să aibă niciun nume. Apoi îşi aduce aminte; speră să-şi zărească o clipă fiica. Ce-ar fi să-şi ia inima-n dinţi, să coboare, să bată la uşa verde încastrată în perete, şi ea să-i deschidă? La vremea asta din an ar purta blugi şi un pulover sau o jachetă. N-ar mai avea părul lăsat în voia lui şi umed ca în timpul verii, poate i-ar sta pieptănat pe spate şi prins în coadă cu un elastic. Ochii ei depărtaţi ar fi ca nişte oglinjoare bleu.

Bună. Nu cred să-ţi aminteşti de mine…

Ba da. Sunteţi dealerul de maşini.

Cred că-s mai mult de-atât…

Adică?

Pe mama ta o cheamă cumva Ruth Byer?

Păi… da.

Şi ţi-a vorbit vreodată despre tatăl tău?

Tata a murit. Avea o companie de autobuze de şcoală.

Nu el a fost tatăl tău. Eu sunt tatăl tău.

Iar chipul acela palid, larg, în care s-a recunoscut pe sine, s-ar uita la el furios, neîncrezător, temător. Şi dacă, până la urmă, ar reuşi s-o facă să-l creadă, ar fi furioasă pe el fiindcă i-a furat viaţa pe care a dus-o şi i-o înlocuieşte cu una pe care n-are cum s-o ducă acum. Observă că lanurile astea unde-i posibil să fi rodit sămânţa lui nu-i oferă niciun rod, doar spaţiul din spatele lui, în care să evadeze, în caz că l-ar culege. Rămâne, totuşi, pe loc, în costumul lui de vară ponosit – a sosit timpul să-l dea la curăţat şi să-l pună la iernat în sacul ăla mare de plastic, de haine, până în aprilie –, năucit de încremenirea peisajului din vale, animat doar de fumul care se înalţă în văzduh. Inima îi bate întruna nebuneşte la gândul că s-a aventurat atât de departe. Ai o viaţă şi există şi volumele astea, de-o pane şi de alta, care rămân neexplorate; într-o bună zi, destul de curând, după cum merg lucrurile, o să zacă sub glia pe care stă acum, mort ca şi insectele alea al căror zumzăit nu-l mai aude, iar iarba va creşte şi pe mai departe, sălbatică şi

---

[169] în original, *„O! Say can you saw… u, para*frazare a primului vers din imnul Statelor Unite (O! *Say, can you see… — „Spun*e, poţi vedea.. ").

oarbă.

Inima căzută în visare îi tresare la auzul unui foşnet din spate, din imediata apropiere, în livadă. Ridică braţele şi îşi pregăteşte o scuză, câteva vorbe prin care să-şi explice prezenţa, până să observe că nu are de-a face cu un om, ci cu un câine, un collie care pare bătrâior, are un ochi roşu şi blana plină de scaieţi. Rabbit, în general, nu se simte prea bine în compania câinilor şi ştie că cei din rasa collie sunt neastâmpăraţi şi au tendinţe agresive, taman pe dos decât Lassie[170]. Câinele ăsta-i mai negrii decât Lassie. Stă destul de aproape, cam la distanţa de la care introduci cu uşurinţă mingea de golf în gaură, cu urechile ciulite şi blana zbârlită, gata să latre.

— Salut, zice Harry cu glasul răguşit, aproape şoptit, să nu-l audă cei din casă.

Collie-ul îşi înclină capul îngust, vrând parcă să-şi apere ochiul bolnav, iar blana albă, lungă din jurul gâtului, ca o baveţică, netezită de briză, i se ondulează la loc.

— Eşti un cuţu cuminte? Întreabă Harry.

Calculează distanţa până la maşină, se şi vede alergând, câinele îl ajunge din urmă în două secunde, îi sfâşie ţesătura, îi vede caninii gălbejiţi, ascuţiţi, în felul în care-şi saltă câinii buza superioară, neagră, despicată, să-şi arate plini de ură dinţii mărunţi din faţă; parcă şi simte glezna ţintuită ca între două roţi dinţate, căderea, cu braţele ridicate într-o încercare inutilă de a-şi apăra faţa.

Câinele ia însă o decizie în craniul lui îngust. Începe să dea prudent din coada lăsată în jos, apoi se apropie în pas rapid, cu uşurinţa aceea oribil de tăcută a patrupedelor, prin iarba din livadă. Amuşină genunchii lui Harry, apoi se sprijină de picioarele lui, lăsându-l să-i scarpine gâtul, în timp ce Harry bolboroseşte în şoaptă:

— Brrravo băiatu', cuminte fetiţa, de unde-ai adunat toţi scaieţii ăştia? Scaieţi *răăăi.*

Nu-i lăsa să-ţi miroasă frica. Ştii sigur că eşti la ţară când dai peste câini care zburdă fără zgardă, ca urşii.

Din depărtare se-aude o uşă trântită. Sunetul reverberează din peretele hambarului, aşa că la început nu se uită unde trebuie. Apoi zăreşte prin trunchiul bifurcat al mărului, printr-o crăpătură de un milimetru care-i permite să vadă panta, Corolla portocalie în spaţiul viran vast dintre casă şi garaj, cu caroseria galbenă a autobuzului de şcoală în spatele ei.

I se confirmă, aşadar, speranţa nebunească, dar gândurile i se îndreaptă, în cea mai mare parte, spre maldărul opac de muşchi şi dinţi de la genunchi, cum să facă să nu-l latre, cum să facă să nu-i muşte.

Au creierul minuscul, odată îşi schimbă purtarea, un collie al bătrânei doamne Zug, de pe Jackson Road, locuia într-un butoi, l-a înhăţat odată când nu se aştepta nimeni, Harry încă are cicatricea albă, discretă, pe doua degete de la mijloc, când a dat sa şi le elibereze, s-a simţit ca un morcov curăţat, şi-acum mai are senzaţia asta.

Şi câinele aude portiera trântită şi, cu urechile lipite de cap, o zbugheşte la vale prin livadă. Când ajunge la Corolla, începe să latre frenetic, dar zgomotul pare îndepărtat, întârziat de ecou şi distanţă. Harry profită de prilej şi o ia la goană îndărăt, spre un alt copac. De-acolo îl vede coborând din maşină pe şofer, pe slăbănogul de Jamie, care nu mai poartă o salopetă murdară, ci pantaloni rozalii evazaţi şi o helancă roşie. Collie-ul ţopăie, îi întâmpină, îşi cere scuze că a lătrat la maşina necunoscută. Glasul tărăgănat al băiatului se aude până-n capătul livezii, îi vorbeşte câinelui cu glas cântat, pe limba lui, nu pricepe ce-i spune. Rabbit îşi lasă o clipă privirea în pământ, unde două viespi sapă într-un măr putred. Când se uită din nou în sus, o fată, fata lui, cu faţa ei albă, rotundă, inconfundabilă, cu părul mai scurt decât în iunie, coboară de pe scaunul de lângă şofer şi îngenunchează lângă câine, participând la bucuria revederii. Întoarce capul, să se ferească de botul umed al câinelui, şi se uită lung exact spre locul de unde Harry, împietrit, o priveşte. Când se ridică, observă că-i îmbrăcată elegant, într-o fustă maro-închis şi un pulover maro-roşcat, iar pe deasupra are o jachetă în carouri, cu umeri pătrăţoşi, aşa că arată şic, ca o studentă, ca o fată de la oraş. Totuşi, mersul ei pare moleşit când face doi-trei paşi mari

---

[170] Celebru personaj canin de film şi televiziune creat de scriitorul englez Eric Knight, care a dat titlul unui serial TV difuzat între anii 1954 şi 1973.

spre casă. Strigă pe cineva cu glas tare. Au feţele tinere întoarse spre casă, aşa că Rabbit profită de ocazie şi se retrage către un copac şi mai îndepărtat, mai subţire decât cel dinainte. Acum însă s-a apropiat de hăţişul gardului viu şi, probabil, e invizibil pe-acest fundal cu costumul lui maro-deschis, camuflat printre peticele de cer.

Jos, reverberând din zidurile de stuc şi cărămizi de BCA, saluturile şi strigătele de bucurie sună melancolic, stingându-se încetişor. Din casă, imediat după ce s-a auzit uşa trântită uşurel, a ieşit o femeie grăsană, destul de vârstnică, mişcându-se atât de prudent sub povara kilogramelor ei, încât collie-ul o mână de la spate, o împinge înainte, învârtindu-se roată în jurul ei. Asta o fi femeia pe care a zărit-o în camioneta veche trecând prin faţa bisericii în ziua nunţii, dar nu poate fi Ruth, fiindcă părul ei, care fusese o vâlvătaie de fire moi şi ţepoase, este ca o bonetă gris-fer, lipită de cap, şi are un trup enorm, atât de mare, încât, de la distanţă, hainele îi par largi ca o pânză de corabie, în pantaloni şi cămaşă, persoana asta se duce greoi să admire maşina nouă. Nu se schimbă pupături, dar, după felul cum se învârt şi alunecă unul pe lângă altul, cei trei se cunosc foarte bine. Glasurile lor răzbat până la Harry, dar nu înţelege ce-şi spun.

Băiatul îi arată cum se deschide portiera de la spate. Fata o bate pe umăr pe bătrână, parcă spunându-i *Haide,* o tachinează. Apoi scot din maşină două pungi mari de hârtie maro, cu alimente, iar câinele, plictisit de ce se întâmplă, îşi înalţă capul şi îşi îndreaptă botul în direcţia unde Harry, cu inima gata să-i sară din piept, stă la fel de încremenit ca omul ascuns în încâlceala de linii a desenelor-puzzle care apăreau în ziarul de duminică.

Câinele începe să latre şi o ia la fugă prin livadă, spre el; Harry n-are încotro, se întoarce pe călcâie şi o ia la goană. Poate reuşeşte să treacă prin gardul viu până să se uite şi să-l vadă cei din vale. Răsună strigăte adresate câinelui – „Fritzie! Fritzie! “–, sunt două glasuri de femei. Rămurelele îi zgârie mâinile; aproape că se împiedică în pietrele desprinse din vechiul zid şi îşi zgârie un pantof. Acum zboară ca vântul. Parcă nici n-ar atinge pământul roşcat, brăzdat de roţi de tractor. Totuşi, observă el aruncând o privire peste umăr, câinele o să-l prindă din urmă înainte să ajungă la maşină; animalul, cu blana şi urechile date pe spate de viteza pe care o are, a trecut de gardul viu şi îşi continuă goana pe lângă miriştea de porumb. Dumnezeule! Rabbit se opreşte, îşi acoperă faţa cu braţele şi aşteaptă. Casa nu se vede din cauza dâmbului; e singur în faţa primejdiei. Aude ghearele câinelui tropăind dincolo de el, din inerţie, iar lătratul i se transformă într-un mârâit gutural. Simte că-i amuşină picioarele prin pantaloni, iar apoi că-l împinge cu botul. Câinele nu vrea să-l doboare, ci să-l mâne înapoi, alături de ceilalţi.

— Cuminte, Fritzie, îi zice Harry. Bravo, Fritzie. Hai să mergem la maşina mea. Hai, repede, să mergem.

Prudent, pas cu pas, parcurge mica distanţă până la refugiul de pe marginea drumului, cu câinele care se ciocneşte de el şi-l adulmecă tot drumul. Strigătele dinspre casa nevăzută stăruie tot mai obosite; collie-ul dă ezitant din coadă, îl loveşte pe Harry peste gambe, în timp ce craniul lung se uită întrebător în sus cu ochiul lui bolnav, roşu. Harry îşi trage mâinile sus, la nivelul reverelor. Dinţii murdari, îngălbeniţi, băloşi i-ar sfâşia pielea degetelor ca o râzătoare de morcovi.

— Eşti o fetiţă frumoasă, o fetiţă cuminte, o complimentează el pe Fritzie şi ocoleşte Corona prin spate.

Fierăstrăul încă zumzăie în depărtare. Deschide portiera de pe partea şoferului şi se strecoară înăuntru. Trânteşte uşa. Collie-ul rămâne pe ridicătura de pământ roşcat acoperită de bălării, se uită nedumerit, cu misiunea de a-l mâna înapoi la turmă încheiată. Harry scoate cheile de la maşină din buzunar, porneşte motorul. Inima încă îi bate cu putere. Se apleacă spre fereastra de la portiera din dreapta şi bate darabana în geam.

— Hei, Fritzie! strigă el şi continuă să bată darabana până când câinele începe să latre din nou.

Ham. Ham, ham, *ham.*

Râzând, Harry ambreiază şi porneşte, simţind că are în piept o chestie fragilă şi iridescentă ca o bulă mare de săpun. N-are decât să-i plesnească. Nu l-a mai fript atât de tare la inimă de când a buşit Nelson decapotabilele alea.

Webb Murkett e un gospodar priceput; are o pivniţă plină de unelte electrice scumpe şi e abonat la reviste cu titluri precum *Prelucrarea lemnului* şi *Amenajări interioare.* În fiecare colţ al casei coloniale pe care o împarte cu Cindy de şapte ani, de când s-au luat, vezi piese de mobilier

finisate manual, rotunjite, băiţuite, lăcuite – rafturi, scrinuri, tăvi turnante cu tot atâtea compartimente câte are o scoică –, ce exprimă răbdarea şi iubirea de cămin a stăpânului casei. Există o metodă de prelucrare a lemnului putred prin care-l faci la fel de solid ca marmura şi, tot ca marmura, cu striaţii de diferite nuanţe. Arta aceasta poate fi admirată de la suportul mai multor veioze şi castronaşul cu o spirală neatinsă de ţigări de pe măsuţa cu rotile, făcută tot de Webb, până la balamalele lucioase de aramă în formă de fluture. Unele din aceste obiecte trebuie că provin din casele pe care Webb le-a împărţit cu fostele lui soţii, iar Harry se întreabă ce-or fi păstrat femeile astea fantomă, de vreme ce i-au rămas atât de multe. Fostele căsătorii ale lui Webb sunt reprezentate în livingul lui minunat, lung, cu podeaua mai joasă, doar prin fotografii color, într-un set de rame de proporţii neobişnuite pe care Webb însuşi le-a tăiat, canelat şi încleiat din răşină acrilică, înfăţişând nişte copii prea mari ca să fie ai lui şi ai lui Cindy, imortalizaţi într-un moment însorit pe pridvorul din dale de piatră al unei alte case din suburbii, sau într-o barcă cu pânze pe fundalul albastru al lacului căruia chimicalele Kodak îi permit să pălească de zici că-i galben, sau în momentul căsătoriei ori al absolvirii unei şcoli – căci unii din aceşti copii sunt acum adulţi, mai mari decât Nelson, iar bebeluşii din a treia generaţie se holbează deloc zâmbitori, rezemaţi de o pernă sau ţinuţi în braţe ferme, tinere, din mulţimea de zâmbete ale acestor grupuri familiale. Aflat în vizită la Webb acasă, Harry a încercat, de mai multe ori, pe furiş, să dea în fotografiile astea de vreo fostă nevastă; dar, deşi exista femei decapitate sau făcute bucăţele de cate o ramă sau de fotografia următoare şi, ici-colo, răsare în cadru, pe neaşteptate, câte o mână sau un braţ de adult neidentificabil în spatele copiilor, nu pare să se fi păstrat niciun chip al vreuneia dintre stăpânele dispărute ale acestei fericiri conjugale efemere.

Când Webb şi Cindy primesc oaspeţi, boxele încastrate în perete umplu camerele de la parter cu o continuă dulcegărie de muzică de coarde şi aranjamente muzicale insipide ale unor şlagăre vechi de la varietăţi sau ale unor rock-uri clasice domolite, doar muzică instrumentală, fără niciun chichirez, cu amintiri dureroase pentru Harry, căci e identică cu cea de la dentist. În spatele unui bar din lemn de mahon pe care Webb l-a salvat din taverna unui hotel de fermieri care era demolat în Brewer şi apoi l-a transportat cu rama din bronz cu tot într-un colţ al livingului, a construit un soi de altar pentru pileală, cu două uşi înalte, cu marginea de sus rotunjită, care se întâlnesc într-un punct, şi cu rafturi care ies în afară pe principiul cleştilor cu zimţi, care conţin nu numai whisky, gin şi vodcă, ci şi băuturi exotice ca rom, tequila, sake, plus toate chestiile de vis, de la bitter la pulberea la pliculeţe cu ingrediente pentru cocteilul Old-Fashioned. Iar barul îşi are propriul mini-frigider. Oricât l-ar admira pe Webb, Harry se gândeşte că, atunci când o să aibă şi el casa lui de vis, o să se descurce şi fără muzica ambientală şi un lăcaş aşa de sofisticat pentru băuturi alcoolice.

Baia, totuşi, îl încântă, cu savonierele emailate, cu săpunurile în formă de boboc de trandafir, cu capacul de la toaletă bleu matlasat şi oglinda uimitoare, înconjurată de becuri fără abajur cum au actorii în cabinele de teatru. Aici, tot ce nu străluceşte e colorat şi parfumat. Hârtia igienică, extrem de fină, e imprimată cu benzi desenate, fiecare bucată e un cadru. Bietul Popeye mănâncă rahat în loc de spanac.

Iar prosoapele au câte o monogramă atât de aspră şi mare, câte un W, un M şi un L de la Lucinda, că îi e şi groază să se gândească ce i-ar face lui Cindy în părţile ei gingaşe dacă ar uita de ea şi s-ar freca prea tare. Harry se întreabă însă dacă baia asta de la parter e folosită vreodată de cei doi soţi Murkett şi de micuţii lor cam palizi sau e destinată, în principal, oaspeţilor. Anumite obiecte misterioase din ea – un fel de zaharniţă albă, cu un capac cu mâner, pe care-s pictate două femei în rochii diafane, aşezate pe nori sau pe-o canapea care se pierde în zare, cu balerini roz în picioare şi cu gleznele încrucişate, degetele uneia le ating pe ale celeilalte, iar braţele goale li se împletesc deasupra mânerului, totuşi, când ridici capacul, vasul e cu desăvârşire gol, atât de gol, încât simţi că niciodată n-a fost pus nimic în el; şi o mână de plastic roz pe un băţ, probabil o perie de spate comică; şi un borcan în formă de ou plin pe-o treime cu sare de baie cu aromă de levănţică; şi un soi de cărucior miniatural, ca al lăptarului, plin cu ceea ce crede el că ar fi uleiuri de baie; şi un cilindru flexibil din plastic, pe care-i un curcubeu pastel de pămătufuri de pudră, ca o stivă de clătite – toate par să fi fost puse acolo pe un set de rafturi deschise, agăţate de două dibluri negre, între cadă şi vasul veceului, mai mult de decor decât pentru a fi folosite. Şi totuşi, se gândeşte la micuţa Cindy, cum îşi toarnă uleiul acela în cadă, iar

apoi, pur şi simplu, se înmoaie acolo, jucându-se cu peria de spate, cu sfârcurile ieşindu-i prin pătura de clăbuci. Harry simte că-l trec căldurile. În oglinda în care totul pare prea plin de viaţă, ochii i se holbează cu o paloare aproape albă, ca a micuţelor flori de gheaţă care apar dimineaţa pe capota maşinii, iar buzele îi par vineţii. E beat. A băut două pahare de tequila cu suc şi sifon înainte de cină, apoi vin roşu Gallo Chablis cât a putut în timpul mesei, şi un coniac şi jumătate după aceea. La mijlocul celui de-al doilea coniac, nevoia de a urina l-a năpădit ca o altă presiune venită din partea fericirii, pe lângă bogăţie, prosperitate şi privilegiul de-a şedea vizavi de Cindy la măsuţa de cafea, uitându-se la ea cum îşi răsuceşte trupul în ţesătura scorţoasă, ciudată, a chestiei ăleia exotice, arăbeşti, pe care o poartă, cu mâinile şi picioarele goale, cu excepţia sandalelor, la fel de excitantă în această costumaţie ca şi priveliştea coapselor ei într-un bikini. În afară de el şi Janice, soţii Murkett au invitat familia Harrison şi, ca de-o variaţie, şi pe tâmpiţii de Fosnacht, pe care abia i-au cunoscut la nunta lui Nelson, cu două săptămâni în urmă. Harry nu crede că soţii Murkett ştiu de aventura pe care a avut-o cu Peggy cu ani în urmă, când Ollie era plecat într-una din escapadele lui, sau poate ştiu, oamenii ştiu mai multe decât îţi închipui şi, până la urmă, nici nu contează aşa de mult. De exemplu, citeşti toate chestiile alea, săptămână de săptămână, în revista *People*, dar tot te uiţi la televizor, deşi toţi actorii sunt nişte drogaţi şi adulterini, îi vine să arunce o privire în dulăpiorul cu medicamente înconjurat de rama cu becuri de spectacol şi aşteaptă până când gaşca abţiguită din living izbucneşte în hohote de râs, să-i acopere orice *clic* care s-ar auzi când ar deschide uşiţa cu oglindă. Clic. Dulăpiorul are în el mai multe lucruri decât şi-ar fi închipuit: borcanele groase din sticlă opacă, pline cu cremă de faţă, sticluţe din plastic de culoarea pielii, cu tot felul de loţiuni şi tuburi maro cu loţiune de plajă, Parepectolin pentru diaree, Debrox pentru ceara din urechi, Chloraseptic mentolat, apa de gură numită Cepacol, mai multe feluri de aspirină, şi Bayer, şi Anacin, şi Tylenol tamponat, şi o sticlă albicioasă de Maalox lichid anti-ulcer. Se întreabă care din cei doi soţi Murkett are nevoie de Maalox, amândoi arată întotdeauna atât de relaxaţi şi calmi. Smacul roz contra alergiilor o fi ţinut la parter anume pentru cei mici, ca şi plasturii, dar ce-o fi cu cutiuţa galbenă, plată, cu Preparat H pentru hemoroizi? Carter precis are hemoroizi, e genul ăla de om serios, supramotivat, care vrea să le facă pe toate la timp, indiferent dacă-i pregătit sau nu, insistă, insistă, dar bătrânul Webb Murkett, cu vocea lui groasă, răguşită şi cu balansul lui lejer, ca balansul cântăreţilor participanţi la turneele celebrităţilor, el o fi desfăcând supozitoarele alea de glicerină, să şi le vâre în găoază? Trebuie să te laşi pe vine, iar locul nu-i uşor de găsit, Rabbit îşi aminteşte din proprie experienţă, cu ani în urmă, când stătea toată ziua la linotip pe banca aia dură, de oţel, sub tensiune, matriţele zăngăneau la atingerea degetelor lui, fiecare neatenţie însemna un rând greşit, toată lumea din jurul lui era nefericită, puştiul era încă mic, propria lui viaţă era redusă la o dimensiune pe care sufletul lui încă nu se îndura s-o adopte. Şi ce-o fi cu toate sticluţele astea gălbui de medicamente inscripţionate *Lucinda R. Murkett* cu litere albastru-deschis pe etichetă? Pilule albe, periculos de mici. Ar fi trebuit să-şi ia ochelarii de citit. Harry e tentat să ridice una din ele de pe raft, sperând să poată descifra ce boală şi-a făcut loc în trupul acela bucălat şi suplu şi minunat, dar teama superstiţioasă de amprente îl împiedică. Dulăpioarele cu medicamente sunt tragice, observă el în lumina asta puternică, şi închide uşa atât de încetişor, încât nimeni nu-i aude clicul. Se întoarce în living.

Se discută în gura mare vizita Papei.

— Aţi văzut, strigă Peggy Fosnacht, ce-a zis ieri la Chicago despre *sex".*

În anii care au trecut de când a cunoscut-o Harry, s-a emancipat de purtatul ochelarilor cu lentile fumurii, meniţi să-i mascheze privirea crucişă, nu mai e acea persoană ezitantă, cu păreri ezitante; a devenit genul de femeie care mereu arată ca scoasă din cutie, parcă într-un gest de protest.

— Zicea că tot ce se-ntâmplă în afara mariajului se cheamă *păcat.* Nu numai dacă eşti căsătorit, ci şi *înainte* de-a te căsători. Ce *ştie* omul ăsta? Nu ştie nimic despre *viaţă*, viaţa aşa cum e trăită.

Webb Murkett intervine cu glasul lui domol, încercând să-şi calmeze oaspeţii:

— Mi-a plăcut ce-a zis Earl Butz acu câţiva ani: Cine nu joacă să nu facă reguli.

Webb poartă o helancă maro sub un pulover de lână aspră gri, care, după părerea lui Rabbit, are ceva de-a face cu pescarii scandinavi. La felul cum e croit gâtul. Harry şi Ronnie au venit puşi

la costum; Ollie era la curent cu faptul că nici măcar sâmbătă seara nu se mai poartă costum când ieşi undeva. El a venit în blugi prespălaţi, strâmţi şi cu o cămaşă brodată, care-l face să arate ca un cowboy prăpădit, neluat de nimeni în serios.

— Cine nu joacă! ţipă Peggy Fosnacht. Pune-te în pielea unei gravide de la mahala, care nu poate avorta legal, dacă totul ţi se pare un joc.

Rabbit îi explică:

— Webb e de acord cu tine.

Ea însă nu-l aude, turuie ca o moară stricată, cu chipul îmbujorat de vin şi de compania selectă în care se află, coafura i se despleteşte în şuviţe ce-i atârnă ca o caramelă ce se topeşte la soare.

— A mai văzut cineva în afară de mine – nu m-am putut dezlipi de televizor, aşa de rău m-a înfuriat – bâlciul de la Philly, unde-a zis un NU hotărât femeilor-preot? Şi tot zâmbea, chestia asta m-a scos din pepeni, tot zâmbea în timp ce-şi împroşca toate căcaturile alea sexiste, cum că numai bărbaţii pot fi preoţi şi că Biserica-i încredinţată că numai aşa e bine şi că asta-i voia lui Dumnezeu, ce tâmpenie! Era aşa de *senin*, cred că asta m-a scos din sărite, Nixon sau Hitler au avut măcar decenţa să fie nişte exaltaţi.

— E un leah bătrân şi senin, conchide Ollie, stânjenit de ieşirea neveste-sii.

El e un lasă-mă să te las, se vede cu ochiul liber. Muzică, droguri, în doze mici, cât să te ţină în priză.

— Dar să ştii că le are cu pupatul puradeilor de cioroi, intervine şi Ronnie Harrison, încercând poate să-i vină în ajutor.

Rabbit e fascinat de lungimea şuviţelor de păr pe care şi le piaptănă Ronnie peste chelie în ultimul timp. Dacă ai trage de una în sens invers, i-ar ajunge până sub ureche. În vremurile de azi, la vârsta asta, ce rost are să te mai lupţi cu calviţia? Există şi-o modă a chelioşilor, urmeaz-o. Pleşuv, roz şi bombat ca un cur. Cui nu i-ar plăcea un cur? Oare supozitoarele alea cu glicerină din cutiuţa galbenă or fi fost ale lui Cindy? O fi având probleme acolo, dar chiar i-o fi punând-o Webb Harry a citit undeva că homosexualii au mari probleme cu hemoroizii. Nici nu-ţi vine să crezi ce încearcă să-şi bage acolo – pumnul, becuri. Se foieşte pe perniţă.

— Mie mi se pare foarte sexy, afirmă Thelma Harrison.

Are un fel profesoral de-a vorbi, clar şi îngrijit. Se uită ia ea prin lupa băuturilor consumate: are buze subţiri şi o paloare nesănătoasă. Harry nu se poate uita la ea fără să-i vină în minte cariciul lui Ronnie, gros la rădăcină, de zici că-i o scândură.

— E un bărbat bine, insistă Thelma.

Are ochii pe jumătate închişi. Şi ea a băut peste măsură. Îşi ţine gâtul perfect vertical, ca o persoană care se abţine să nu sughiţe. Pe Harry ţinuta ei îl face să se uite la rochia din catifea de culoarea gri-albăstrui a scaunelor din vechile cinematografe. Nimic interesant. Trebuie să fii călugăriţă să-l consideri sexy pe tipul ăla bondoc, îmbrăcat în alb, cu nasturii ăia aurii şi tot felul de pălării caraghioase. De fapt, şi Ronnie e bondoc. Îi plac îndesaţii. Îşi îndreaptă din nou privirea spre rochia ei. Poate, de fapt, are acolo mai mult decât ţi-ai închipui.

Janice povesteşte că o cunoaşte pe Peggy de secole şi încearcă s-o salveze de ea însăşi:

Ce mi-a plăcut azi, nu ştiu dacă ai văzut şi chestia asta, Peggy, a fost atunci când a ieşit în balconul catedralei din Washington, înainte să meargă la Casa Albă, în faţa mulţimii care scanda: „Îl vrem pe Papă! Îl vrem pe Papă! “Iar el a ieşit în balcon, le-a făcut cu mâna şi a strigat: „Ioan Paul II vă vrea pe voi! “Serios.

„Serios “, fiindcă bărbaţii izbucniseră în râs, pentru ei asta era o noutate. Trei dintre ei fuseseră azi pe terenul de golf de la Flying Eagle; vara dăduse un ultim ocol prin districtul Diamond, făcând să răsară nişte boboci straşnici pe magnolia de lângă punctul de unde începe jocul la a şasea gaură. Al patrulea jucător fusese tânărul asistent universitar, acelaşi puşti care scosese 73 de puncte în ziua nunţii lui Nelson. Aruncă mingea departe, în privinţa asta Webb avea dreptate, dar lui Harry nu-i place balansul lui, loveşte prea din încheietură.

Las' să treacă câţiva ani peste şalele lui, pe toate o să le lovească strâmb.

Pe Buddy Inglefinger îl cam săriseră din schemă în ultimul timp, juca golf ca o cizmă şi nevestelor nu le plăceau poamele cu care umbla. Ollie Fosnacht nu-i poate lua însă locul. Nu ştie decât să cânte la sintetizator, iar şleampăta de nevastă-sa îndrugă întruna verzi şi uscate.

— Mi-ar *plăcea* să mă amuze, zice Peggy, ridicându-şi glasul peste hohotele de râs, dar toate chestiunile pe care le calcă în picioare îmi par al naibii de serioase.

Pe neaşteptate îşi dă cu părerea şi Cindy Murkett:

— A fost preot într-o ţară comunistă; s-a obişnuit să adopte o atitudine fermă. Ce te supără, Peggy, dacă nu eşti catolică şi nici nu trebuie să-l asculţi?

Cuvintele ei îi reduc la tăcere pe ceilalţi, deoarece, în afară de cei doi Fosnacht, ştiu cu toţii că ea a fost catolică până să se mărite cu Webb. Peggy îşi dă acum seama cum stau lucrurile, dar, ca o viţea albă, tristă, care a pornit în galop într-o direcţie, nu mai poate da înapoi.

— Eşti catolică? O întreabă ea de-a dreptul.

Cindy îşi saltă bărbia, nu-i obişnuită să fie în centrul atenţiei, e copiliţa din gaşca lor.

— Am fost crescută în această credinţă, răspunde ea.

— Şi noră-mea, din câte am aflat, intervine Harry.

Îl amuză ideea că are o noră. O nouă mlădiţă a bunăstării lui. Şi speră să le abată atenţia. Nu-i place să vadă femeile păruindu-se, ar fi bucuros să-i distragă de la fetele astea. Cindy iese din piscină udă ca o poluţie nocturnă, iar Peggy s-a purtat frumos şi şi-a pus-o cu el când era la pământ.

Dar manevra nu-i reuşeşte.

— Când m-am măritat cu un bărbat divorţat, îi explică Cindy calmă celeilalte, n-am mai putut primi împărtăşania. Dar câteodată mă mai duc la slujbă. Încă mai cred.

La aceste din urmă cuvinte, glasul i se îmblânzeşte, căci e gazdă, chiar dacă-i mai tânără.

— Şi iei anticoncepţionale? O întreabă Peggy.

Aţi dat-o în bară, alde Fosnacht! Harry e încântat; îi plăcea gaşca aşa cum era.

Cindy ezită. Poate să facă pe fetişcana şi să chicotească, evitând răspunsul la întrebare, sau poate adopta o atitudine demnă. Cu un surâs demn, abia schiţat, îi răspunde:

— Nu cred că te priveşte treaba asta.

— Şi nici pe Papă! Aici am vrut să ajung!

Peggy sună triumfătoare, dar până şi ea trebuie să simtă că-i pe cale să piardă bătălia. N-o să mai fie niciodată invitată aici.

Webb, gentleman ca întotdeauna, se caţără pe braţul fotoliului în care ameţita de Peggy şi-a declarat poziţia antipapală şi se apleacă scurt, doi centimetri, cât să-i spună doar invitatei:

— Din câte-nţeleg eu, Cindy vrea să spună că Ioan Paul abordează chestiunile doctrinare pentru confraţii săi catolici, transmiţându-le un mesaj de bunăvoinţă tuturor americanilor.

— În ceea ce mă priveşte, n-are decât să-şi ţină şi bunăvoinţa, şi doctrina pentru el, i-o întoarce Peggy, încercând zadarnic să-şi ţină gura.

Rabbit îşi aduce aminte că sfârcurile ei aveau consistenţa jeleurilor şi cât de trist i s-a părut atunci, cu zece ani în urmă, faptul că a ajuns să se frigă mişto după ce-a părăsit-o Ollie.

Cindy iese un pic la atac:

— Dar vede necazurile în care s-a băgat biserica de când cu al doilea consiliu ecumenic al Vaticanului. Preoţii…

— Biserica e la ananghie pentru că-i un monument ridicat în cinstea unei minciuni, condus de o şleahtă de şovini ramoliţi, care habar n-au de *nimic.* Îmi cer scuze, zice Peggy, vorbesc prea mult.

— Păi, asta-i America, intervine Harry sărindu-i oarecum în ajutor, hai să ne-o spunem verde-n faţă. Azi i-am zis la revedere singurului prieten pe care l-am avut vreodată, lui Charlie Stavros.

— Ei, hai, Harry, face Janice, dar nimeni nu-i prinde ideea din zbor.

Bărbaţii ar fi trebuit să spună că *ei* sunt prietenii lui.

Webb Murkett se apleacă într-o parte, cu sprâncenele arcuite spre Ronnie şi Ollie.

— A văzut careva din voi în ziarul de azi unde şi-a cumpărat Nixon până la urmă casă în Manhattan? Chiar lângă David Rockefeller. Nu-s vreun mare admirator al şmecheraşului de Dick, dar trebuie să spun că felul în care l-au dat afară dintr-un imobil situat într-un mare oraş e o palmă dată Constituţiei.

— Dacă ar fi fost vreun cioroi tuciuriu, începe Ronnie, toate drepturile civile…

— Şi cum ţi-ar plăcea ţie, trebuie să se amestece şi Peggy Fosnacht, să-ţi percheziţioneze

geanta o droaie de agenţi secreţi de fiecare dată când te-ntorci de la cumpărături?

Fotoliul pe care-i aşezată Peggy e pătrăţos, masiv, modern tapiţat cu o stofa de culoare deschisă şi groasă ca placa de furnir; se asortează cu un alt fotoliu şi o canapea lungă, aranjate în jurul unei măsuţe cu marginile tăbliei delimitate de cele patru picioare, numită măsuţă Parsons, cu tăblia din pătrate alternative de lemn închis şi deschis la culoare, cu fibre curbate, noduroase ca ale capetelor de crosă de golf. Întreaga adâncime a camerei pe care Webb a adăugat-o când a cumpărat împreună cu Cindy casa asta în cartierul rapid ce-a răsărit peste noapte în Brewer Heights e aproape neîncăpătoare cu piesele ei de mobilier alese astfel încât să se armonizeze între ele. Tapetul roşiatic are dungi verticale, ca şi faldurile draperiei ceva mai închise la culoare, iar reproducerile după acuarelele lui Wyeth[171] luminate de spoturile montate pe şină, deasupra lor, imită şi ele nuanţa lor, iar aceeaşi iluminare dezvăluie şi nişte mici scânteieri, ca de mică de pe plajă, în arcurile îmbinate în eclisă ale tavanului tencuit brut. Când Harry dă din cap, scânteile astea din tavan îşi schimbă şi ele locul, răsărind val după val de argint ascuns.

— Zilele astea, la Rotary, zice el, am auzit o chestie amuzantă în care apărea şi Kissinger. Webb, nu cred că erai acolo. Cică erau cinci ţipi într-un avion ce urma să se prăbuşească – un preot, un hipiot, un poliţist, nu mai ştiu cine şi Henry Kissinger. Şi aveau doar patru paraşute.

— Şi la sfârşit hipiotul se întoarce către preot şi-i zice: „Stai liniştit, părinte. Cel mai deştept om din lume tocmai a sărit cu rucsacul meu”, se bagă Ronnie. L-am auzit cu toţii. Apropo, mă întrebam cu Thel dacă ai văzut chestia asta.

Îi dă un decupaj dintr-un ziar, din articolul lui Ann Landers publicat în *Standard*, ziarul respectabil al Brewerului, nu *Vat.* Al doilea paragraf e subliniat frumos cu pixul.

— Citeşte cu voce tare, îi cere Ronnie.

Nu-i place să primească ordine de la un chelios asudat ca Harrison, când a venit la o întâlnire degajată şi plăcută la soţii Murkett, dar toţi ochii sunt aţintiţi asupra lui şi asta măcar le distrage atenţia de la Papă. Le explică, mai mult soţilor Fosnacht decât celorlalţi, căci soţii Murkett par să ştie deja care-i poanta:

— E o scrisoare primită de Ann Landers de la cineva. Primul paragraf preia o ştire despre un individ al cărui piton de casă l-a muşcat de burtă şi nu voia să-i mai dea drumul, iar când au sosit paramedicii a ţipat la ei să iasă din apartament dacă au de gând să-i facă vreun rău şarpelui.

Răsună câteva hohote scurte de râs, iar soţii Fosnacht, nedumeriţi, încearcă să râdă şi ei. Al doilea paragraf zice aşa:

Cealaltă ştire era despre un medic
Din Washington, D.C., care a omorât
În bătaie o gâscă canadiană cu crosa
De golf la gaura 16 a unui club. (Gâsca
A gâgâit tocmai când el se pregătea
Să introducă mingea în gaură.
Am tipărit aceste scrisori pentru a demonstra
Că adevărul bate ficţiunea.

După ce a citit articolul cu voce tare, le explică soţilor Fosnacht:

— Ăştia fac mişto de mine fiindcă astă-vară am auzit la radio ştirea despre incidentul ăsta şi, când am încercat să le vorbesc despre el la club, nu m-au ascultat, nimeni nu m-a crezut. Poftim, iată dovada că s-a întâmplat cu-adevărat.

— Băi, fraiere, nu *asta*-i poanta, îl contrazice Ronnie Harrison.

— Poanta, Harry, îi explică Thelma, e că s-a întâmplat cu *totul* altfel. Tu ai zis că tipul e din Baltimore, iar aici scrie că-i din Washington. Tu ai zis că mingea a lovit gâscă din greşeală şi că doctorul a eutanasiat-o.

— Îţi aminteşti, intervine Webb, „E vorba de-o crimă comisă din milă, sau de-o crimă odioasă? “. Am crezut c-o să mor de râs.

---

[171] Andrew Newell Wyeth (n. 1917), reprezentant de seamă al realismului în pictura americană.

— Nu mi s-a părut atunci, pe moment, zice Harry, până la urmă încântat.

— Ann Landers consideră c-a *fost* o crimă odioasă, zice Thelma.

— Cui îi pasă? O întreabă Ronnie schimonosindu-se ia faţă.

Tăietură a fost în mod clar ideea ei. Tot ea a făcut şi sublinierile cu pixul.

Janice ascultă totul cu privirea sticloasă, sumbră pe care o afişează când se abţiguieşte bine; ea şi Webb degustă de ceva timp un lichior irlandez nou importat numit Greensleeves.

— Păi, nu şi dacă gâscă a gâgâit, comentează ea.

— Nu-mi vine să cred că un gâgâit de gâscă poate deranja atât de mult o lovitură, îşi dă cu părerea Ollie Fosnacht.

Toţi jucătorii de golf de faţă îl asigură că o deranjează.

Căcat, face el, în muzică, cea mai bună treabă o faci la două dimineaţa, prăjit cu droguri şi mangă, pe deasupra.

Referirea la muzică le reaminteşte tuturor că, pe fundal, boxele ascunse ale lui Webb difuzează muzică neîncetat; în clipa aceea, o melodie hawaiiană, la vibrafon.

— Poate că n-a fost o gâscă, zice Harry, poate a fost un băiat scund de tot, cu pene, care-i căra sacul cu crose.

— Aia da muzică, ricanează Ronnie la observaţia lui Ollie. Hei, Webb, cum se face că n-aveţi strop de bere în casa asta?

— Avem bere, avem bere. Miller Lite şi Heineken. Ce să v-aduc?

Webb e un pic agitat, iar Rabbit se teme să nu se fâsâie petrecerea.

Îi e dor exact de cine nu şi-ar fi închipuit c-o să-i fie vreodată, de Buddy Inglefinger, şi încearcă să aducă în discuţie genul de subiect pe care l-ar propune Buddy dacă ar fi de faţă:

— Apropo de chestia cu gâştele moarte, spune el, zilele astea am citit în ziar că un antropolog sau aşa ceva susţine că circa un sfert din speciile de animale existente pe pământ vor dispărea până în anul 2000.

— O, *nu*, protestează Peggy Fosnacht cu voce tare, cutremurându-se atât de ostentativ, de-i tremură ca piftia grăsimea de pe braţe; poartă o rochie cu mâneci scurte, nepotrivită pentru acest anotimp. Nu-mi pomeni anul 2000, numai gândul la el mă bagă-n *sperieţi.*

Nimeni n-o întreabă de ce.

Într-un târziu, Rabbit se interesează:

— De ce? O să trăieşti bine mersi.

— Ba nu, nu-i adevărat, spune ea răspicat, căutând sămânţă de ceartă până şi din asta.

Roşeaţa dogoritoare pe care i-a stârnit-o lui Cindy disputa legată de Papă încă îi încălzeşte gâtul şi partea de sus a pieptului, care, împreună cu cruciuliţa de aur, este pe jumătate expus de cei doi nasturi sau galei neîncheiate ale rochiei în stil arăbesc, antebraţele subţiri îi par fragile, ca de copil, sub mânecile largi, iar sub poalele brodate, picioarele goale îi sunt încălţate doar cu nişte sandale aurii subţiri de tot. În zăpăceala creată de Webb, care le ia comanda la băuturi, şi de Janice, care se îndreaptă cu paşi nesiguri spre budă, Harry traversează camera şi se aşază pe un scaun cu spătar, lângă tânăra lor gazdă.

— Hei, spune el, eu zic că Papa-i un tip grozav. Ştie să se folosească de televiziune.

Cindy îi răspunde clătinând brusc din cap, de parcă ar fi înţepat-o ceva:

— Nici mie nu-mi plac multe din chestiile pe care le spune, dar trebuie să tragă linia undeva. Asta-i treaba lui.

E şi el speriat, îşi dă Rabbit cu părerea. Ca toţi ceilalţi.

Se uită la el cu ochii ei un pic oblici, de chinezoaică, aşa cum a descris-o Mim, perniţele de grăsime de sub pleoapele de jos dau impresia că are ochii mijiţi, de parcă ar fi încasat o chelfăneală sau ar suferi de alergie, aşa că îi sticlesc chiar şi atunci când e serioasă, cu pupilele dilatate în centrul acesta mai întunecos al camerei, departe de şirul de spoturi.

— Ah, nu pot să gândesc aşa ceva despre el, deşi, probabil, ai dreptate. Sunt încă plină de învăţăturile şcolii parohiale.

Inelul căprui din jurul pupilelor e o ciocolată delicioasă, fără scame sau flăcări.

— Webb e atât de blând, nu-mi forţează mâna niciodată. După ce s-a născut Betsey şi am căzut de acord că-i ajunge şi lui Webb de câţi copii a pus, nu m-am putut hotărî să folosesc diafragma, părea atât de periculoasă, iar el n-a vrut să trec pe pilule, după câte a citit despre ele,

aşa că s-a oferit să-şi facă el o operaţie, ştii, din aia pentru care bărbaţii-s plătiţi să şi-o focă în India, cum îi zice, da, vasectomie. Decât să-l las să-şi facă chestia asta, Dumnezeu ştie cu ce urmări asupra psihicului său, într-o zi mi-a venit nuş' ce, m-am dus şi mi-am pus o diafragmă, încă nu ştiu dacă o bag cum trebuie, dar bietul Webb… Ştii că are încă cinci copii, cu nevestele dinainte, şi cu toţii aleargă într*una dup*ă banii lui. Niciuna din fiicele lui nu s-a căsătorit, deşi trăiesc în concubinaj, asta mi se pare de-a dreptul imoral, să-l sugă de bani în halul ăsta.

Harry află mai multe decât s-ar fi aşteptat. Încearcă să i se confeseze şi el:

— Janice şi-a cauterizat trompele anul trecut şi trebuie să recunosc că-i minunat să nu trebuiască să-ţi baţi capul cu asta, ţi-o pui când ai chef, ziua sau noaptea, fără creme sau alte tâmpenii. Totuşi, câteodată o apucă plânsul din senin. Din cauză că-i sterilă la patruzeci şi trei de ani.

— Dar, fireşte, Harry, şi eu aş plânge.

Cindy are buzele lungi şi, rujate, i se împreunează conştiente parcă de apropierea unei răbufniri, colţurile i se lasă în jos la sfârşitul propoziţiilor, chestie pe care el n-a observat-o până astă-seară.

— Dar tu eşti o copiliţă, îi spune el.

Cindy îl priveşte pieziş, cu înţelepciune, şi-i răspunde aproape dur:

— O s-ajung şi eu acolo, Harry. În aprilie fac treizeci de ani.

Douăzeci şi nouă, deci trebuie să fi avut douăzeci şi doi când a început s-o fută Webb; ce ţap şmecher. Îşi imaginează trupul ei bronzat, cu micile lui pante mătăsoase şi deluşoare de uşoară dolofăneală sub veşmântul lejer, din fibre aspre, cu spaţii umbroase pe unde poţi să-ţi bagi mâna, pentru ca trupul să poată respira în dogoarea deşertului, veşmânt ce se asortează cu sandalele aurii din picioare şi cu brăţările de la încheieturile ei mici şi rotunde ca ale unui copil, nebrăzdate de vene. Vehemenţa poftei trupeşti îl face să-şi simtă gura uscată. Se ridică să-şi aducă coniacul, dar îşi pierde echilibrul şi se loveşte cu genunchiul de fotoliul masiv, pătrăţos al lui Peggy Fosnacht. Ea nu şade în fotoliu, ci stă în picioare, pe cele două trepte de la ieşirea din living, cu sacoul în carouri, demodat şi decolorat cu care a venit pus pe umeri. Se uită la ei de sus în jos, ca o fiinţă superioară, neînţeleasă, care se vede alungată.

Ollie, totuşi, e aşezat la măsuţa Parsons, îl aşteaptă pe Webb, să aducă berea, şi nu-i pasă de retragerea neveste-sii. Ronnie Harrison, cu buzele umede de beat ce e, şi cu părul lung pieptănat peste chelie sculat într-o buclă, îl întreabă pe Ollie:

— Care mai e treaba cu muzica în ziua de azi? Am auzit c-ar fi trecut nebunia cu chitarele acum, că nu mai e rost de-o revoluţie.

— Acum la modă-i flautul, e ciudat. Nu numai fetele, dar şi băieţii, cei care vor să cânte jazz. O grămadă de cioroi. Zilele astea a venit la mine un cioroi care voia să-i cumpere fiică-sii un flaut de platină cadou la împlinirea a op'şpe ani, cică citise că un franţuz ar avea unul. I-am spus „Omule, eşti nebun. Nici n-am idee cât ar putea costa aşa ceva “. La care el: „Mă doare-n cur, omule “, şi-mi arată un sul de bancnote, trebuie să fi avut vreo trei centimetri de bancnote de-o sută de dolari acolo. Cel puţin alea de la suprafaţă erau de-o sută.

Deocamdată nu se mai simte în stare s-o tatoneze pe Cindy; Harry se aşază greoi pe canapea şi li se alătură bărbaţilor.

— Ca şi crosele alea cu lama de aur de-acu câţiva ani. Măiculiţă, pun pariu că *lor* chiar le-a crescut valoarea.

Dar, ca şi Peggy, nu-i luat în seamă. Harrison i se bagă pe sub piele. Agenţii ăştia de asigurări: se pun pe treabă şi te freacă la icre până când ori urli, ori spui sigur şi semnezi o nouă poliţă de asigurare pe viaţă de cincizeci de mii.

Ronnie îl întreabă pe Ollie:

— Dar cum merg chestiile electronice? Am văzut la televizor un tip care avea vioară electrică. Aşa ceva trebuie să coste, nu glumă.

— Un purcoi de bani, răspunde Ollie, ridicându-şi recunoscător privirea când Webb îi pune un Heineken în faţă, pe un pătrat deschis la culoare de pe tăblie. Doar amplificatoarele înseamnă câteva mii, adaugă, încântat că poate să spună şi el ceva, să-l creadă lumea bogat.

Bietu' gogoman, după ce că cea mai mare parte a afacerii lui constă în vânzarea de discuri vechi de treisprezece ani, mai încearcă să-i şi impresioneze. Cum îi zicea Nelson? Muzică de

acadele. Nelson se apucase serios de chitară, de cea pe care o salvase Harry din incendiu şi apoi de cea pe care i-au cumpărat-o, cu faţă sidefată, dar din camera lui n-au mai răsunat acorduri în timpul liber, din momentul în care şi-a luat permisul de conducere.

Ronnie şi-a înclinat capul să-i frece ridichea dintr-un unghi diferit.

— Ştii că lucrez la Schuylkill Mutual, la relaţiile cu clienţii, iar deunăzi îmi zice şefu': „Ron, anul trecut ne-ai costat opt mii şapte sute ". Nu-i vorba de salariu, ci de beneficii. Pensia, asigurarea de sănătate, rata de participare. Voi cum sunteţi organizaţi? Dacă în ziua de azi n-ai asigurare şi pensie finanţată de patron, ai încurcat-o. Oamenii se aşteaptă la aşa ceva şi, fără asta, nici măcar nu se apucă de treabă.

— Păi, într-un fel, sunt propriul meu patron. Eu şi partenerii mei…

— Dar cum stai cu pensia privată? Trebuie să aveţi o pensie privată.

— Încercăm să nu ne complicăm. Când am început…

— Glumeşti, Ollie. Îţi furi singur căciula. Schuylkill Mutual oferă un contract a-ntâia la fondul de pensii private şi te-am putea băga şi pe tine, de fapt, chiar te sfătuim să te bagi, pe spezele companiei, astfel încât niciun cent să nu iasă din propriul tău buzunar, ci din buzunarul companiei, iar asta înseamnă cu atât mai puţin la impozitul perceput de stat. Bieţii fraieri care-şi suportă singuri prima de asigurare, fără niciun ajutor din partea companiei, trăiesc în epoca de piatră. Nu-i nimic dubios în aranjamentul ăsta, noi nu facem decât să aplicăm legile pe care le-a emis guvernul. Iar el chiar *vrea* ca poporul să profite, astfel creşte produsul intern brut. Ştii ce vreau să zic cu pensia privată, nu-i aşa? Pari cam nedumerit.

— E o chestie ca asigurările sociale.

— De-o mie de ori mai bine. Asigurările sociale nu fac decât să te jecmănească ca să aibă de profitat pleşcarii. Nu mai pupi niciun cent din ce bagi acolo. În sistemul de pensii private, până la şapte mii cinci sute nu se percepe impozit anual; tu doar îi pui deoparte cu ajutorul nostru. De regulă sfatul nostru este… depinde de circumstanţe… câte persoane ai în întreţinere?

— Două, dacă o pui la socoteală şi pe nevastă-mea. Fiul meu, Billy, a terminat colegiul şi acum se specializează în stomatologie în Massachusetts.

Ronnie fluieră.

— Băi, tată, ce deştept ai fost. Că te-ai oprit la o singură progenitură. Eu m-am înhămat la trei şi abia în ultimii ani am simţit că ies la liman. Băiatul cel mare, Alex, s-a îndreptat spre electronică, dar cel mijlociu, Georgie, a avut de la început nevoie de şcoli speciale. Suferă de dislexie. Habar n-am avut că există aşa ceva, dar te asigur că acum ştiu totul pe tema asta. Nu înţelegea absolut nimic din niciun text şi nu-ţi dădeai seama de treaba asta din felul cum discuta cu tine. Dădea din gură mai bine decât mine, în mod clar, dar nu poate să şi vizualizeze. Vrea să fie artist, Dumnezeule mare. Din chestia asta nu ies bani, Ollie, ştii asta mai bine decât mine. Însă, chiar şi cu un singur copil, nu vrei să-ţi moară de foame dacă vă duceţi pe neaşteptate tu sau buna doamnă aci de faţă. În ziua de azi, orice om care n-are o asigurare pe viaţă de cel puţin o sută-o sută cincizeci de mii de dolari pur şi simplu nu-i realist. O simplă înmormântare costă patru-cinci mii.

— Mda, păi…

— Hai să revenim un pic la pensia privată. De regulă, recomandăm un raport patruzeci-şaizeci, reţinem patruzeci la sută din cei şapte mii cinci sute de dolari ca asigurare pe viaţă, care, în general, înseamnă o poliţă în valoare de aproape o sută de mii, asta, evident, dacă treci examenul medical. Fumezi?

— Din când în când.

— Ă-ă. Păi, hai să-ţi dau numele unui doctor care eliberează nişte certificate medicale care mulţumesc pe toată lumea.

— Cred că nevastă-mea vrea să plece, zice Ollie.

— Glumeşti, Foster.

— Fosnacht.

— Glumeşti. E sâmbătă seara, omule. Ce, vă duceţi la vreun concert în seara asta?

— Nu, nevastă-mea… trebuie să se ducă la o întâlnire antinucleară mâine-dimineaţă la nu ştiu care biserică universalistă.

— Atunci, nu mă mir că s-a luat de Papă. Aud că Vaticanul şi Three-Mile Island sunt mână-n

mână, întreabă-l pe prietenul Harry aci de faţă. Ollie, iată cartea mea de vizită. Poţi să-mi dai una de-a ta? — Ăăă…

— Nu-i nimic. Ştiu de unde să te iau. De pe lângă cinematograful cu măciuci în buci. Trec pe la tine. Fără mişto, îţi datorezi ţie însuţi să afli câteva din condiţiile astea ca lumea. Oamenii zic întruna că economia-i la pământ, dar din punctul meu de vedere nu-i deloc la pământ, ci înfloritoare. Oamenii ne imploră să-i protejăm.

— Haide, Ron. Ollie vrea să plece, intervine Harry.

— Păi, eu nu tocmai, dar Peggy…

— Du-te. Mergi sănătos, omule.

Ronnie se ridică şi-l binecuvântează cu un gest plin de neîndemânare.

— Tumneseu să pinecuvânteze Ameri-ca, rosteşte domol, cu un accent străin îngroşat, cu glas tare, astfel încât Peggy, care stă de vorbă cu soţii Murkett, încercând să dreagă busuiocul, îi întoarce spatele.

Şi ea a fost colegă de liceu cu Ronnie şi ştie ce jigodie nesuferită e.

— Doamne, Ronnie, îi spune Rabbit după plecarea soţilor Fosnacht, l-ai aburit rău de tot.

— Ei, na, răspunde Ronnie. Am vrut să văd până unde pune botul.

— Nici eu nu prea mă omor după el, îi mărturiseşte Harry. O tratează pe biata Peggy ca pe un gunoi.

Janice, care se consultă cu Thelma Harrison într-o chestiune, Dumnezeu ştie care, probabil în legătură cu leprele lor de copii, îi aude replica, se întoarce şi-i spune lui Ronnie:

— Harry i-a tras-o cu ani în urmă, de-aia nu-i place de Ollie.

Nimic nu se compară cu un pic de pileală când e vorba să deschizi vechile răni.

Ronnie izbucneşte anume în râs, să le atragă atenţia, şi-l bate pe Harry pe genunchi.

— Ţi-ai tras-o cu balabusta aia zbanghie?

Rabbit revede cu ochii minţii oul masiv de sticlă, cu lacrima de aer din mijloc, din livingul bunicii Springer, se imaginează cu greutatea lui şlefuită în mână, turtindu-i lui Janice mutra încăpăţânată, de tută, iar apoi pivotând să facă ţăndări, dintr-o singură mişcare abilă, devia roz a lui Harrison.

— La vremea aia mi s-a părut o idee bună, recunoaşte el descrucişându-şi picioarele şi întinzându-şi-le, pregătindu-se de-o noapte albă.

După plecarea soţilor Fosnacht toată lumea răsuflă uşurată. Cindy chicoteşte întorcându-se către Webb, se agaţă o clipă de puloverul lui gri aspru în rochia ei arăbească, lejeră, par o pereche de îndrăgostiţi dintr-o reclamă la vacanţele în străinătate.

— Pe vremea aia Janice fugise de-acasă cu grecoteiul ăsta scârbos, mare meşter la vorbe, Charlie Stavros, se justifică Harry oricui ar fi dispus să-l asculte.

— Bine, bine, zice Ronnie, nu-i nevoie să ne povesteşti. Am auzit cu toţii povestea, e antică şi de demult.

— În schimb nu-i antic şi de demult, băi, scârbă chelioasă, faptul că azi a trebuit să-mi iau rămas-bun de la Charlie, fiindcă Janice şi maică-sa l-au pus pe liber de la Springer Motors.

— Aşa-i place lui Harry să creadă, îl contrazice Janice, dar la fel de mult şi-a dorit şi Charlie mişcarea asta.

Ronnie nu-i chiar aşa de varză încât să nu priceapă care-i treaba. Se răsuceşte şi se uită la Janice cu o privire lungă care, din unghiul lui Harry, se reduce mai mult la nişte gene albe zbârlite.

— Ţi-ai concediat iubitul? O întreabă el.

Harry toarnă gaz pe foc:

— Şi asta numai pentru ca nătântocul de fiu-meu, care nici măcar n-o să-şi termine studiile, deşi mai are doar un an de facultate, să ocupe postul acesta pentru care nu-i mai calificat decât, decât…

— Decât a fost Harry, îi termină Janice fraza – pe vremuri nu s-ar fi obrăznicit aşa, cu una-cu două – şi chicoteşte.

Lui Harry îi vine să râdă, chiar înaintea lui Ronnie. Puia nu-i singura chestie bâtă la Harrison ăsta.

— Iată ce-mi place, zice Webb Murkett cu glasul lui răguşit, de deasupra lor. Prietenii vechi.

Stă în picioare împreună cu Cindy, le prezidează cercul în timp ce se apropie miezul nopţii.

— Cu ce să vă mai servesc? Mai vreţi nişte bere? Ce ziceţi de-o tărie cu sifon? Scotch? Un whisky irlandez? Sau preferaţi unul canadian cu 7Up?

Ţâţele lui Cindy împung caftanul sau burnuzul ăla, sau cum i-o zice, ca vârful unui cort. Tăcerea deşertului. Luna nouă. Pregăteşti cămila de culcare.

— Ehhh-ei, expiră Webb cu atâta plăcere, de zici că simte efectul Greensleeves-ului băut, şi ce părere ne-am făcut despre alde Fosnacht?

— N-au faţă, zice Thelma.

Harry tresare la auzul glasului ei, a fost atât de tăcută până acum. Dacă închizi ochii şi faci pe orbul, Thelma are glasul cel mai plăcut. Se simte melancolic şi moleşit acum, că invazia din lumea penibilă din afara lui Flying Eagle a fost respinsă.

Ollie e un tembel de când îl ştiu, spune el, dar ea nu era chiar aşa o caţă. Nu-i aşa, Janice?

Janice e precaută, îşi apără vechea prietenă.

— Dintotdeauna a avut tendinţa să fie caţă, zice ea. Peggy niciodată nu s-a considerat o femeie atrăgătoare, de-aici i s-a tras.

— Şi tu te-ai considerat, ai? O acuză Harry.

Ea se holbează la el, n-a priceput ce vrea, are faţa umezită de parcă s-ar Pi dat cu un pulverizator fin.

— Fireşte că s-a considerat, intervine Webb galant, Jan e foarte atrăgătoare, cel puţin aşa ni se pare nouă, tomnaticilor de fată.

Îi ocoleşte fotoliul şi îşi lasă mâinile pe umerii ei, aproape de gât, aşa că aceştia i se încovoaie un pic.

— A fost mult mai amabilă la plecare, cât a stat de vorbă cu mine şi cu Webb. A zis că uneori se mai lasă dusă de val.

— Îmi închipui că Harry şi Janice se văd cu ei destul de des, spune Ronnie. Mai vreau o bere, dacă tot eşti în picioare, Webb.

— Dimpotrivă. Prietenul cel mai bun al lui Nelson e nasolul ăla de Billy, băiatul lor, de-aia au fost invitaţi la nuntă. Webb, poţi s-aduci două?

Thelma îl întreabă pe Harry, coborându-şi tonul special pentru el:

— *Ce* mai face Nelson? Ai veşti de la tânărul însurăţei?

— Am primit o vedere. Janice a vorbit cu ei de câteva ori la telefon. Are impresia că se plictisesc.

— N-am nicio impresie, Harry, îl întrerupe Janice. *El* mi-a spus că se plictisesc.

— Dacă te fuţi pe rupte înainte de căsătorie, îmi închipui că-n luna de miere mori de plictiseală, sugerează Ronnie. Mersi, Webb.

— A zis că-i destul de rece în casă, spune Janice.

— I-o fi fost lene să care lemne din stiva de-afară, zice Harry. Mda, mersi.

Fâssssâitul cutiei deschise nu este nici pe departe la fel de satisfăcător de când i-au ataşat gaica aia de metal, de protecţie, să nu se înece idioţii.

— Harry, ne-a zis că toată ziua arde focul în sobă.

— Arde toate lemnele ca să aibă altcineva de tăiat buşteni. E băieţelul lu mămica.

Thelma, sătulă, probabil, de tonul soţilor Angstrom, ridică glasul şi se lasă mult pe spate, expunându-le un gât surprinzător de lung, cu piele gălbejită.

— Apropo de frig, Webb. La iarnă pleci undeva cu Cindy?

De obicei se duc pe-o insulă din Caraibe. Într-un rând, cu ani în urmă, şi soţii Harrison s-au dus cu ei. Harry şi Janice n-au fost niciodată.

Webb se învârte în spatele Thelmei, aducându-i cuiva o tărie diluată cu sifon.

— Am discutat despre asta, îi răspunde.

Prin ceaţa berii băute după coniac, lui Harry i se pare că detectează o conspiraţie încântătoare între gâtul ei dat pe spate şi glasul lui Webb, arcuit şi scăzut. Prieteni vechi, îşi zice el. Se îmbină ca piesele de puzzle. Webb se apleacă şi se întinde peste umărul ei să-i pună în faţă, pe un pătrat întunecos, un pahar înalt cu un amestec slab de scotch cu sifon.

— Aş vrea să mă duc, continuă el, undeva unde au un teren de golf. Poţi să obţii un preţ ca lumea dacă studiezi toate ofertele.

— Hai să mergem cu toţii, le propune Harry. Puştiul preia conducerea salonului de luni, aşa că hai să ne cărăm naibii de-aici.

— Harry, intervine Janice, nu preia nicio conducere a salonului, vorbeşti aiurea. Webb şi Ronnie sunt şocaţi să te-audă vorbind aşa despre propriul tău fiu.

— Nu-s şocaţi. Şi copiii *lor* le mănâncă ficaţii. Vreau să merg în Caraibe, să joc golf la iarnă. Hai să evadăm puţin. Să-l rugăm pe Buddy Inglefinger să fie al patrulea. Urăsc iarna de prin părţile noastre – n-avem deloc zăpadă, nu poţi să patinezi, sunt câteva luni de curată plictiseală şi frig. Când eram puşti, întotdeauna era zăpadă, ce s-o fi întâmplat de nu mai ninge?

— Am avut o tonă de zăpadă în ’78, îşi aminteşte Webb.

— Harry, poate ar fi timpul să mergem acasă, îi spune Janice.

Gura i s-a transformat într-o fantă, fruntea îi este lucioasă sub breton.

— Nu vreau acasă. Vreau în Caraibe. Dar, mai întâi, vreau la baie. La baie, acasă, în Caraibe, în ordinea asta.

Se întreabă dacă o nevastă ca ea mai şi moare de moarte bună. Brunetele astea cu păr sârmos – niciodată, uită-te la mă-sa, tot ea e la cârmă. L-a îngropat pe bietul Fred şi nici c-a mai privit în urmă.

— Harry, îl previne Cindy, Webb tocmai a observat că toaleta de la parter e înfundată. Pesemne că cineva a folosit prea multă hârtie igienică.

— Peggy Gring, ea a fost, zice Harry, ridicându-se şi întrebându-se de ce-i curbată mocheta care acoperă duşumeaua din perete în perete, de-arată ca puntea unui vapor care se dezmembrează. Întâi se ia de Papă, iar apoi îşi bate joc de instalaţia sanitară.

Foloseşte-o pe cea din dormitorul nostru, îl invită Webb. În capătul scărilor, ia-o la stânga, dincolo de cele două debarale cu uşi furniruite.

— … ştergându-şi lacrimile… apucă Rabbit s-o audă pe Thelma Harrison spunând sec în timp ce iese.

Urcă cele două trepte mochetate cu capul plutindu-i cu mult deasupra picioarelor. Apoi merge pe un hol şi urcă scările cu o mochetă de altă culoare, un gri-galbui murdar, e mai uzată, e în partea mai veche a casei. Etajul din casa altcuiva are întotdeauna o tăcere aparte. Nopţi obositoare, un cuplu ce-şi murmură sieşi ce are de spus. Glasurile de dedesubt se sting. S-o ia la stânga, îi spusese Webb. Uşi furniruite. Se opreşte şi se uită înăuntru pe furiş. Haine de damă, dungi de toate culorile, mirosind a Cindy. Doboar-o în nisipul de-acolo, cine ştie, îi pomeneşte deja de diafragma ei. Găseşte baia. Toate becurile sunt aprinse. Ce risipă de energie! Marele vapor care-i America se scufundă cu toate luminile aprinse la bord. Baia asta e mai mică decât cea de la parter şi mai închisă la culoare, faianţa, tapetul, covoraşul miţos, prosoapele şi vasele de toaletă sunt toate maro, cu o tentă portocalie, îşi descheie prohabul şi, cu un jet de uşurare radioasă, umple unul din vasele strălucitoare din baie cu aur. Băşicile i se înmulţesc ca monedele. A scos monedele Krugerrand din sertarul noptierei şi s-a dus împreună cu Janice în centru, la Brewer Trust, şi le-a adăpostit în cilindrii lor micuţi ca toaletele albastre din căsuţele pentru păpuşi, în cutia lor de valori solidă, lunguiaţă, iar apoi au sărbătorit evenimentul, au ciocnit un pahar la prânzul de la Crêpe House înainte ca el să se întoarcă la salon. Fiindcă n-a fost niciodată circumcis, are tendinţa să reţină doi-trei stropi şi îşi tamponează vârful cu o bucată de hârtie igienică galbenă ca lămâia, simplă, benzile desenate erau doar pentru amuzamentul oaspeţilor. Oare despre cine zicea Thelma că-şi ştergea lacrimile? Licărirea fulgerătoare a gâtului ei lung palid, musculos, cu muşchii sternocleidomastoidieni bine dezvoltaţi, o fi având ea ceva cu care-l ţine legat pe Harrison. Poate a vrut să spună că Peggy a înfundat toaleta cu hârtia igienică cu care şi-a şters lacrimile. Ochii lui Cindy avuseseră un licăr, era prea timidă să-i placă să se încontreze cu amărâta aia de Peggy, în schimb lui i-a pomenit despre diafragma ei, Doamne sfinte, invitându-l să se gândească la ea, la ghiocul ei dulce, roşu, întunecos, oare asta să fi vrut? *O s-ajung şi eu acolo*, *Harry,* cu glasul ei mai înţelept şi mai gutural decât şi-l amintea, cu ochii umflaţi, sexy când pleoapele inferioare ale femeilor par pline, uşor bombate, ca păhăruţele de ou, aşa arătau pleoapele fiicei lui, a observat el în ziua aceea. Pretutindeni în jur sunt suprafeţe care au văzut-o pe Cindy goală-puşcă. Harry îşi priveşte chipul în oglinda asta mai puţin orbitoare, cu tuburi fluorescente de fiecare parte a ei, iar buzele îi par mai puţin vineţii, se trezeşte din beţie pentru drumul cu maşina spre casă. Ah, dar încă-i sunt albastre spaţiile din ochii lui, ce-i

înconjoară punctuleţul negru prin care i se arată lumea, un albastru cu alb şi gri amestecat din chiciura străbunilor, acei blonzi musculoşi care purtau coifuri cu coarne şi făceau harcea-parcea cu ghioagele lor mamuţii păroşi şi pe finlandezii cu ochii oblici în mijlocul zăpezilor atât de pure şi de întinse, încât albeaţa lor strălucitoare ar fi rănit nişte ochi mai închişi la culoare. Prin ochi şi păr şi piele, morţii trăiesc în noi, deşi creierele li s-au preschimbat în ţărână, iar orbitele, în găuri. Pupilele i se dilată în timp ce se apleacă mai aproape de oglindă, făcând o umbră, încercând să vadă dacă, într-adevăr, există un suflet. Credea că asta vor să găsească oftalmologii când îţi lipesc de ochi micul periscop fierbinte al lanternei. Nu i-au spus niciodată ce văd. Nu vede nimic în afară de culoarea lor neagră, sunt confuzi, deoarece îmbătrânesc.

Se spală pe mâini. Robinetul e marca Lavomaster, cu o singură manetă, la capătul căreia se află o bilă care aduce cu un nas de clovn sau cu un coş baban, nu-şi aminteşte niciodată în ce parte-i apa caldă şi în care apa rece, ce cusur or fi avut vechile baterii cu două robinete, care indicau clar C şi R? Chiuveta e, totuşi, ca lumea, cu un prag larg, cu mai multe striuri făcute să ţină săpunul în loc, poliţele astea pe care le au majoritatea lavoarelor azi nu ţin nimic locului, sunt o imitaţie de marmură ieftină, îşi închipuie că, dacă lucrezi în industria acoperişurilor, îi cunoşti pe furnizorii de instalaţii sanitare care încă îţi pot livra marfa adevărată, deşi nu-i cererea mare pe piaţă. Săpunul de lavandă curbat pe care-l ţine în mână trebuie să-şi fi pierdut inscripţia stanţată făcând clăbuci pe pielea bronzată a lui Cindy, spumegând între picioarele ei, părul ei trebuie să fie negru ca smoala acolo jos, cel puţin aşa-i sunt sprâncenele: trebuie să te uiţi la sprâncenele unei femei, nu la părul de pe cap, ca să-i ghiceşti culoarea păsăricii. Baia asta nu-i curăţată lună ca baia de jos pentru oaspeţi, cu un număr din *Popular Mechanics* în coşuleţul împletit de lângă toaletă, prosoapele atârnate strâmb pe suporturile de plastic, un pic umede, soţii Murkett au făcut duş doar cu câteva ore înainte, pentru petrecerea asta. Lui Harry îi dă prin cap să cerceteze şi dulăpiorul din baia asta, aşa cum a făcut cu celălalt, dar, gândindu-se la amprente, îi observă marginea cromată şi se abţine. Nici nu-şi şterge mâinile, de frică să nu atingă prosopul pe care l-a folosit Webb. I-a văzut trupul longilin, gălbejit, în vestiarul de la Flying Eagle. Omul are aluniţe pe toată spinarea şi pe umeri, probabil că nu-s contagioase, şi totuşi…

Nu se poate întoarce jos cu mâinile ude. Căcatul ăla de Harrison l-ar lua la mişto. *Ţi-a rămas mujdeiul pe mâini, Labagiule.* Rabbit rămâne un moment pe hol, ascultă cum se înteţeşte larma, o trăncăneală ininteligibilă de glasuri vesele şi în absenţa lui, cele ale femeilor răsună cel mai clar, au un fel de vibraţie ca a melodiei pe care-o auzi câteodată la un motor dereglat, care merge în gol, un cântec atât de distinct, că te aştepţi să-i auzi cuvintele. Holul de aici nu-i mochetat cu galben-gri, ci în culoarea prunei brumării, şi porneşte pe urmele acestei culori până în pragul dormitorului conjugal al soţilor Murkett. Aici i se întâmplă. Harry simte un gol în stomac, simte că-l ia cu leşin, când se gândeşte ce norocos e ramolitul ăsta de Webb. Patul are salteaua joasă, în stil modern, e un soi de tavă cu margini de lemn roşcat, iar cuvertura a fost trasă mai curând în grabă decât să fie aranjată cum trebuie. Oare tocmai se consumase una mică? Chiar înainte de duşul dinaintea petrecerii, de au rămas prosoapele din baie umede? În aer, deasupra patului scund, vede cu ochii minţii imaginea ei, degetele ei umede şi perfecte de la picioare, degeţelele numai bune de supt ale căror urme le-a pândit de-atâtea ori pe dalele de la Flying Eagle, aici le saltă în sus să-şi desfacă pizda, picăţelele lor se amestecă cu aluniţele de pe spinarea lui Webb. Îl doare, nu-i *drept* ca Webb să fie atât de norocos, nu numai să aibă o soţie tânără, dar să şi ducă lipsă de-o coană mare ca madam Springer perete-n perete. Oare unde or fi stând copiii soţilor Murkett? Harry întoarce capul şi vede o uşă albă închisă la celălalt capăt al mochetei de culoarea prunei. Acolo-s. Dorm. E-n siguranţă. Mocheta îi înăbuşă paşii în timp ce, tăcut ca o stafie, urmează culoarea până-n dormitor. Un spaţiu cavernos, interzis. Prezenţa unei siluete întunecate îi face inima să-i sară din piept: îl pândeşte un bărbat în pantaloni albaştri de costum şi cămaşă albă şifonată, cu manşetele suflecate şi cu nodul de la cravată slăbit, care pare supraponderal şi periculos. Dumnezeule mare. E chiar ei, imaginea lui reflectată într-o oglindă imensă, aşezată între două scrinuri asortate, din lemn înălbit de zici că are textura pudrată. Oglinda e cu faţa spre piciorul patului. Hei. Ia te uită la ăştia doi! N-a fost doar imaginaţia lui. Chiar şi-o trag în faţa oglinzii. Lui Harry rareori i se-ntâmplă să se vadă din cap până-n picioare în afară de împrejurarea când îşi cumpără un costum de la Kroll's sau de la croitoraşul de pe Pine Street. Chiar şi acolo, stai aproape de cele trei oglinzi de pe pereţii cabinei de probă şi nu ai

senzaţia asta de spaţiu imens în jur, aşa că acum face cunoştinţă cu el însuşi cel din partea cealaltă a camerei. Arată neîngrijit şi are o mutră de infractor, de spărgător prea grăsan pentru meseria asta.

Dublată în oglindă, camera calmă păstrează puţine urme din căldura vie a soţilor Murkett. Nu tu o piesă de lenjerie intimă dantelată, aruncată vraişte, mirosind a pizda lui Cindy. Draperiile sunt dintr-un material plin, roşu, în dungi, ca pantalonii în vânt ai unui clovn gigantic, şi au şi storuri din alea care umbresc camera, de-o tot bate la cap pe Janice să-şi ia şi ei; acum, că frunzişul rărit lasă să treacă atâta lumină printre ramurile fagului şi-i cade drept în faţă la şapte dimineaţa, câştigă aproape cincizeci de mii pe an şi halal ce trai are, el şi Janice n-o să se organizeze niciodată. Fereastra cea mai îndepărtată, cu storul tras ca pentru un pui de somn, o fi dând spre piscină şi spre perdeaua de copaci pe care în cartierul ăsta o au cu toţii între case, dar Harry nu vrea să pătrundă atât de adânc în cameră, deja trădează ospitalitatea cu care a fost primit. Mâinile i s-au uscat, ar trebui să coboare. Stă lângă unul din colţurile patului, cu rama de la salteaua lui mai jos de genunchi, cu cuvertura satinată, de culoarea piersicii întinsă în grabă, iar el, mânat de instinct, amintindu-şi de prezervativele pe care le ţinea într-un spaţiu asemănător, păşeşte spre noptiera din lemn de arţar şi-i trage sertăraşul cât poate de încetişor. Oricum era deschis vreo doi-trei centimetri. Nici urmă de diafragmă, o fi în baie. Un pix, o cutie de medicamente fără etichetă, nişte cutii de chibrituri, câteva reţete împrăştiate, un carneţel cu emblema companiei de acoperişuri şi un număr de telefon mâzgălit în diagonală, o unghieră, nişte agrafe de birou şi nişte suporturi pentru mingea de golf şi… bătăile inimii lui acoperă murmurul petrecerii de jos. În partea din spate a sertarului sunt dosite câteva poze Polaroid la minut, cu spatele negru. SX-70-ul cu care se împăuna Webb. Harry ridică grijuliu micul teanc, îl întoarce pe dos şi studiază fotografiile una câte una. Futu-i. Ar fi trebuit să-şi aducă ochelarii de citit, sunt la parter, în buzunarul hainei, trebuie să termine odată cu poveştile astea, cum că n-are nevoie de ei.

Prima fotografic, făcută în camera asta, pe cuvertura satinată, o înfăţişează pe Cindy goală, întinsă pe spate, cu picioarele răscrăcărate. Are părul pubian şi mai negru decât şi l-a imaginat, iar din unghiul ăsta are forma unui T, cu liniuţa din partea dreaptă a T-ului îndoită peste o roşeaţă ca o rosătură, partea de jos a curului ei nebronzat formând câte o pată mică, deschisă la culoare, de-o parte şi de alta. Apropie fotografia lucioasă de veioza de pe noptieră; îi lăcrimează ochii, căci se sforţează să nu piardă nimic, nicio adâncitură, niciun fir de păr. Chipul lui Cindy, pierdut în spatele sânilor care atârnă în părţi mai mult decât ar fi sperat Harry, zâmbeşte cu o indulgenţă stingheră spre aparatul de fotografiat. Are bărbia dublă, fiindcă se uită în jos într-un unghi atât de ascuţit. Picioarele îi par enorme. În poza următoare, s-a întors pe partea cealaltă, lăsând să se vadă o pereche de buci relaxate, alb-rozalii, din crăpătura lor se iţeşte o gaură ca un ochi holbat. Următoarele două fotografii au fost făcute de altcineva, Webb cel deşirat şi jenat stă aşa cum Harry l-a văzut de multe ori după duş, însă fără erecţia pe care şi-o provoacă manual. N-are cine ştie ce erecţie, e sculată cam cât limba care arată ora zece, nici măcar zece, ci mai curând nouă şi un pic, da' nici nu te-aştepţi de la un tip sărit de cincizeci de ani să ajungă la douăşpe fix, la treaba asta-s buni adolescenţii plini de coşuri: Rabbit la paisprezece ani, în ora de ştiinţe sociale, un petic de soare, umbra subraţului lui Lotty Bingaman când ridica mâna ţinând un creion, acea dulce presiune a ţesăturii şi fermoarului lipit de sângele adunat jos. Webb are oarece lungime, dar nu cine ştie ce grosime la rădăcină; totuşi, iată-l, pus pe şotii chiar şi cu burdihanul ăla şi cu picioarele slăbănoage, noduroase, şi cu expresia lui nonşalantă, fără un fir de păr nelalocul lui pe chica lui ondulată. Următoarele fotografii au fost mai mult experimente, făcute la lumina zilei, storurile trebuie să fi fost toate ridicate, sfidând lumina de-afară: forme şi bucăţi de trup asudate, îmbârligate şi cu o tentă violacee din cauza subexpunerii. Harry recunoaşte într-o umflătură obrazul lui Cindy, apoi puzzle-ul se recombină, ea i-o ia în gură, coceanul ăla purpuriu e cariciul lui ţintuit între buzele ei întinse, iar prim-planul pufos e părul de pe pieptul lui Webb, în timp ce face poza. În următoarea, unghiul şi lumina sunt mai bune, iar imaginea e perfect focalizată pe genele negre ale unui ochi. Dincolo de vârful bronzat, lucios al nasului ei, degetele mlădii, cu încheieturile albăstrii, cu unghii scurte, ţin în frâu socoteala vânoasă, îşi ţine degetul mic în sus, de parcă ar cânta la flaut. Ce zicea Ollie despre flaute? La următoarea poză, Webb a avut ideea să se folosească de oglindă; stă într-o parte, cu camera drept unde-ar trebui să-i fie faţa, iar

feţişoara scumpă a lui Cindy e înfiptă, îngenunchează în pielea goală, la scula lui de ora zece. Are profilul cam, iar sfârcurile lungi i s-au întărit. Şmecheriile bătrânului ticălos au excitat-o pe târfuliţă. Capul îi pare însă atât de mic, rotund şi viteaz, înfipt ca un mâr copt în cariciul lui. Harry vrea ca în următoarea poză să vadă sperma întinsă ca pasta de dinţi pe toată faţa ei, ca în filmele porno, dar Webb a întors-o pe dos şi i-o trage pe la spate, cariciul i-a dispărut în curba alb-rozalie a curului ei, iar cu mâna liberă o ţine ferm, cu degetul mare vârât acolo unde ar trebui să-i fie găoaza. Ţâţele ei ca nişte pere atârnă grele, iar picioarele ei par groase alături de-ale lui Webb. O să ajungă şi ea acolo. O să se-ngraşe. O să se urâţească. Se uită în oglindă şi râde. Probabil că, fiindu-i greu să-şi ţină echilibrul în timp ce Webb mânuia aparatul de fotografiat, Cindy a izbucnit chiar atunci într-un râs roşu, cu gura până la urechi, ca o fată dintr-un poster, cu cariciul lui galben vârât în ea pe la spate. Lumina din cameră trebuie să fi scăzut pe înserat, deoarece pielea ambilor soţi pare aurie, iar mobilierul reflectat în oglindă abia se distinge într-o umbră albăstrie, de parcă ar fi sub apă. Asta-i ultima poză; erau opt, iar un aparat ca acesta face zece. Cu câtva timp în urmă, *Consumer Reports* a scris destul de mult despre SX-70 Land Camera, dar n-a explicat ce înseamnă sigla SX. Acum Harry ştie. Simte că-l ustură ochii.

Hărmălaia de jos se mai potoleşte, probabil aşteaptă să audă un semn de viaţă de sus, întrebându-se ce s-o fi întâmplat cu el. Strecoară fotografiile Polaroid înapoi în sertar, cu faţa în jos şi dosul negru în sus, şi încearcă să închidă sertarul lăsându-l crăpat vreo doi-trei centimetri, cum l-a găsit. Altfel, camera e neatinsă, oglinda îi va şterge instantaneu imaginea. Singurul indiciu care mai rămâne este erecţia imensă, dureroasă, pe care şi-a provocat-o. Nu poate să coboare în halul ăsta; încearcă să dea uitării gura ei deschisă, ce râde când se vede futută, cine-ar fi crezut că scumpa de Cindy ar putea fi atât de obscenă? Îţi trebuie ceva experienţă să-ţi dai seama că ceilalţi băieţi sunt exact ca tine, la fel de porcoşi, apoi, îţi trebuie mai mult de-o viaţă să te obişnuieşti cu gândul că şi fetele pot ţine pasul cu ei. Rabbit încearcă să alunge râsul acela, dar nu are niciun spor. Încearcă să înlocuiască ceea ce tocmai a văzut cu celelalte secrete ale lui. Cu fiică-sa. Cu aurul. Cu fiu-său, care mâine vine din Pocono să-şi revendice locul la salonul auto. Asta dă roade, socoteala i se ofileşte. Cu gândul la mohorâtul de Nelson, Harry intră în baie şi dă drumul la robinet, în caz că cineva de jos trage cu urechea, să creadă că se spală pe mâini, şi între timp îşi desface cureaua de la pantaloni şi îşi aşază cum trebuie scula în chiloţi. Îl oftică gândul că la piscină a văzut-o râzând la fel, de-o chestie spusă de el, Buddy Inglefinger sau chiar vreun caraghios care nu era din gaşca lor. S-ar lăsa în genunchi în faţa oricui.

În timp ce coboară treptele, capul parcă-i pluteşte în continuare pe-o sfoară de-un metru optzeci legată de pantofii lui uriaşi. Gaşca din livingul lung s-a rearanjat într-un cerc mai strâns în jurul măsuţei Parsons. Nu pare să mai fie un loc şi pentru el. Ronnie Harrison ridică privirea.

— Dumnezeule, ce-ai făcut acolo, ţi-ai luat-o la labă?

— Nu mă simt prea bine, răspunde Rabbit cu demnitate.

— Ai ochii roşii, remarcă Janice. Iar ai plâns?

Subiectul lor de conversaţie e prea pasionant ca să-l mai tachineze mult. Cindy nici măcar nu întoarce capul. Ceafa ei e groasă şi bronzată, dulce şi ermetică. Apropiindu-se cu paşi spongioşi pe mocheta deschisă la culoare, nesfârşită, zăboveşte lângă poliţa şemineului, observând ceva ce i-a scăpat până atunci, două fotografii Polaroid puse la vedere, câte una cu fiecare copil al soţilor Murkett. Băiatul de cinci ani poartă o mănuşă de baseball imensă, stă în picioare, trist, pe dalele curţii interioare, iar fetiţa de trei ani, în aceeaşi după-amiază pâclos-strălucitoare de vară, înainte ca părinţii lor să tragă un pui de somn, mijeşte ochii, schiţând un zâmbet docil şi prostesc spre o sursă de lumină orbitoare. Betsey poartă ambele piese ale unui bikini mititel, murdărit la joacă, iar umbra lui Webb, cu braţele ridicate la cap de parcă ar vrea s-o sperie cu nişte coarne, se vede într-un colţ al cadrului expus. Acestea sunt cele două fotografii care lipseau din pachetul de zece.

— Hei, Harry, ce zici de-a doua săptămână a lunii ianuarie? strigă Ronnie la el.

Discută despre o excursie în grup în Caraibe, iar femeile sunt la fel de încântate de idee ca şi bărbaţii.

E trecut de ora unu când porneşte cu Janice spre casă. Brewer Heights e un cartier cu loturi de doi acri, situat lângă autostrada spre Maiden Springs, la douăzeci de minute de Mt. Judge. Drumul şerpuieşte la vale în serpentine elegante; constructorul a lăsat copacii, iar acum şase ore,

când au urcat la deal, fiecare casă era luminată în spatele umbrarului de copaci nedărâmaţi cu buldozerul, ca reclamele de pe faţada unui magazin universal gri, lung. Acum, toate casele, cu excepţia celei a familiei Murkett, sunt cufundate în întuneric. Frunzele uscate se învolburează în farurile maşinii, se scutură din copaci bătute de vântul tomnatic, curg ca din baniţe. Anotimpul te ajunge din urmă. Cerul se vârstează, copacii încep să-şi piardă frunzele. Lui Harry nu-i prea stă mintea la conversaţie, conduce cu grijă pe aceste străzi întortocheate numite alei şi bulevarde. Stelele care licăresc printre coroanele golaşe ale copacilor de pe Brewer Heights pălesc în lumina felinarelor de pe linia dreaptă a lui Maiden Springs Pike. Janice trage dintr-o ţigară; Harry vede cu coada ochiului cum îi boboteşte jarul, iar apoi mocneşte. Ea îşi drege vocea şi-i spune:

— Bănuiesc c-ar fi trebuit să-i iau mai mult partea lui Peggy, ţinând cont că-i o prietenă veche, dar prea s-a dat în stambă, aşa mi s-a părut.

— I s-a urcat la cap mişcarea de eliberare a femeilor.

— I s-a urcat în cap Ollie, poate. Ştiu că tot o bate gândul să-l părăsească.

— Nu-ţi pare bine că, pentru noi, toate astea sunt de domeniul trecutului?

Harry vorbeşte răutăcios, s-o audă chinuindu-se să se lămurească dacă sunt sau nu de domeniul trecutului, dar ea îi răspunde simplu:

— Ba da.

El nu mai zice nimic. Îşi simte limba ca de plumb. Chiar în clipa asta, Webb o dezbracă pe Cindy. Sau ea pe el. Şi se lasă în genunchi. Harry îşi simte limba lipită de cerul gurii ca bieţii copilaşi care în fiecare iarnă insistă să-şi lipească limba de balustradele de fier.

— Ideea ta de-a merge cu toţii în excursia asta a prins, îi spune Janice.

— O să ne distrăm.

— Voi, bărbaţii, o să jucaţi golf. *Noi* ce-o să facem toată ziua?

— Faceţi plajă. O să aveţi ce face. Trebuie să aibă acolo şi terenuri de tenis.

Călătoria asta înseamnă foarte mult pentru el, vorbeşte despre ea cu mare grijă. Janice iarăşi îl provoacă:

— Cică statul la soare duce la cancer.

— Nu mai rapid decât fumatul.

— Thelma are o boală din cauza căreia n-ar trebui să stea deloc la soare, ar putea s-o omoare, aşa mi-a zis. Mă miră că-i atât de dornica să meargă.

— Până mâine s-ar putea să se răzgândească. Nu văd cum îşi poate permite Harrison aşa ceva, cu puştiul ăla de la şcoala ajutătoare.

— Dar noi ne putem permite, mă întreb? Pe lângă povestea cu aurul.

— Fireşte, iubito. Aurul a săltat deja mai mult decât o să ne coste excursia. Suntem aşa legaţi de casă. Trebuia să călătorim de ani de zile.

— N-ai vrut să mergi nicăieri doar cu mine.

— Ba am vrut, dar eram aşa speriaţi. Şi aveam la dispoziţie varianta Pocono.

— Mă întreb dacă asta n-ar însemna să-i lăsăm pe Nelson şi Pru singuri exact atunci.

— Nu-ţi bate capul. Cum a ştiut să se agaţe de Nelson, o să se agate şi de bebeluş până la sfârşitul lui ianuarie. Până de Sfântul Valentin.

— Pare totuşi un gest egoist, insistă ea. Şi-apoi, îl lăsăm pe Nelson singur la salon, cu prea multe răspunderi pe cap.

— Capătă exact ce-a vrut. Ce-o să se întâmple? Jake şi Rudy o să fie prin preajmă. Manny îşi vede de bucata lui.

Ţigara ei licăreşte încă o dată, apoi, cu o mişcare neîndemânatică, bâjbâită, care-l enervează de când lumea, o aruncă pe geam. Lui nu-i place să i se murdărească scrumiera de la bordul Coronei, miroase zile întregi, chiar şi după ce ai golit-o. Ea oftează.

— Aş fi vrut, într-un fel, să fi mers doar noi doi, dacă chiar trebuie să mergem.

— Noi nu cunoaştem toate chichiţele. Webb ştie totul, a mai fost acolo, cred că merge cu mult dinainte de-a fi cu Cindy, a fost şi cu celelalte neveste.

— Nu-i vorba despre Webb, recunoaşte ea. El e de treabă, dar, sinceră să fiu, mi-ar fi fost mai bine fără soţii Harrison.

— Am crezut că-ţi place de Ronnie.

— Ţie-ţi place.

— Ba-l urăsc, îi mărturiseşte Rabbit.

— Ba-ţi place, cu toată vulgaritatea lui. Îţi aminteşte de vremurile când jucai baschet. Mă rog, nu-i vorba numai despre el. Mă îngrijorează şi Thelma.

— Cum aşa? E o speriată de bombe.

— Cred că-i leşinată după tine.

— N-am băgat de seamă. De unde până unde?

Ţine-te departe de Cindy, ah, să nu se dea de gol. Încearcă să revadă cu ochii minţii pozele alea, detaliu după detaliu, dar imaginile se estompează deja. Ce aurii păreau trupurile lor în ultima fotografie, ziceai că-s zei.

Janice spune pe un ton surprinzător de înţepat:

— Păi, nu ştiu ce-ţi închipui tu c-o să se întâmple acolo, dar n-o să ne ţinem de prostii. Suntem prea *bătrâni*, Harry.

O camionetă cu farurile orbitoare date pe faza mare se apropie din spate periculos de mult, apoi îl depăşeşte huruind şi se-aud înjurăturile răcnite de nişte puştani.

— Au ieşit beţivii la plimbare, remarcă el, să schimbe subiectul.

— Ce-ai făcut *atâta timp* sus în baie? Întreabă ea.

— Am aşteptat să se-ntâmple ceva ce nu s-a întâmplat, răspunde el precaut.

— Ah! Ţi-a fost rău?

— Am crezut c-o să mi se facă. De la coniac. De-aia am trecut pe bere.

Cindy îl preocupă atât de mult, încât nu pricepe de ce nu pomeneşte Janice nimic despre ea, pesemne o face intenţionat. Ce-o mai lua la muie, Dumnezeule. Iată o metodă anticoncepţională. Toată frişca aia albă pompată în gura ei, înghiţită; dinţişorii ei rotunzi şi gingiile sănătoase, ca de bebeluş, care i se văd când râde. Cu Webb în faţă şi cu el pe la spate, sau invers, lui Harry nu-i pasă. Ronnie cu aparatul de fotografiat. Cariciul i s-a trezit din nou, arată încă o dată ora douăsprezece în viaţa asta, iar volanul, în timp ce virează pe Central Street, îi mângâie prin ţesătura pantalonului vârful umflat. Janice ar trebui să-i fie recunoscătoare, dacă reuşeşte să ajungă în cameră cu erecţia intactă.

Pe ea însă gândurile o poartă departe de sex, deoarece, când trec prin conurile de lumină dintre coroanele îngemănate de pe Wilbur, ea exclamă cu voce tare:

— Bietul Nelson! Părea atât de tânăr, nu-i aşa, când a plecat în luna de miere cu mireasa lui…

Oraşul ăsta îl cunosc atât de bine, cu fiecare curbă, fiecare hidrant, ştiu unde-i fiecare cutie poştală. Li se înfăţişează ca un văl, au casele întunecate, merg cu farurile pe faza mică.

— Mda, îi dă el dreptate. Uneori te întrebi, se aude el continuând, cât de rău l-ai dat tu însuţi peste cap pe-un copil ca ăsta.

— Am făcut şi noi ce-am putut, spune Janice pe un ton din nou ferm, ce aduce cu al maică-sii. Nu suntem Dumnezeu.

— Nimeni nu-i, răspunde Rabbit, speriindu-se singur.

IV

Au fost luaţi ostaticii[172]. Nelson lucrează la Springer Motors de cinci săptămâni. Teresa este gravidă în luna a şaptea şi e mare cât o casă, o casă în casă, freacă menta în casa lui mama-mare într-o pereche de pantaloni cu partea din faţă elastică şi nişte cămăşi vechi de-ale lui tati, pe care acesta i le-a lăsat ei. Când iese din baie şi merge pe coridorul de la etaj, nu trece de ea nici firicel de lumină, iar când încearcă să dea o mână de ajutor în bucătărie, scapă farfuriile pe jos. Pentru că de-acum s-au adunat deja cinci farfurii sparte, au trebuit să umble la porţelanurile fine pe care mama-mare le păstrează în vitrină, iar ultima farfurie pe care a scăpat-o era una din cele bune. Deşi mama-mare nu comentează, îţi dai seama după petele de roşeaţă care-i apar pe gât că o doare, că-i genul de lucru care contează foarte mult pentru cucoanele în vârstă, şi tot pomeneşte de porţelanurile pe care le-a cumpărat împreună cu Fred de la Kroll's acu cincizeci de ani, când tramvaiele urcau şi coborau pe Weiser la fiecare şapte minute, iar Brewerul era căcarea lumii.

Nelson n-o suportă deloc pe Pru, fiindcă e o băşinoasă. Şi, cum stă pe spate în pat, căci nu poate dormi pe burtă, mai şi sforăie. Scoate un zgomot slab, dar enervant şi ritmic de care poate face abstracţie în timp ce stă culcat în camera din faţă, cu lumina felinarelor ce pătrunde prin transperante şi cu huruitul maşinilor care trec pe stradă. Îi este dor de fosta lui cameră liniştită, de pe partea din spate. Se întreabă dacă Pru o fi având treaba aia de-i zic deviaţie de sept. Până s-o ia de nevastă, n-a remarcat că nările ei nu au aceeaşi mărime: una-i mai îngustă decât cealaltă, de parcă cineva i-ar fi răsucit într-o parte năsucul pistruiat, ascuţit şi coroiat pe vremea când acesta era încă moale, în copilărie, la Akron. Şi tot insistă să meargă la culcare devreme, doar la o oră după cină, când circulaţia de afară se înteţeşte, iar el ar da orice să plece de-acasă, să meargă la Laid-Back şi să bea două-trei beri, sau fie şi numai până la Superette, de pe Route 422, să mai vadă şi alte feţe după claustrofobia pe care o simte frecând-o cât e ziulica de lungă la salonul auto, încercând să vândă maşini alături de taică-său, apoi se întoarce acasă şi are parte de o nouă porţie de taică-său, cu capul lui mare care aproape că şterge tavanul şi cu vocea aia a lui tâmpă şi tărăgănată cu care dă directive în stânga şi-n dreapta, dacă stai să-l asculţi, îl beşteleşte pe Nelson, îl priveşte atât de neliniştit, râzând scurt, cu ochi trişti, *Am spus eu asta?* când are impresia c-a spus ceva nostim. Problema lui tati e c-a trăit prea mult timp într-un harem, cu mami şi mama-mare, care au făcut totul pentru el. Cum apare la orizont vreun bărbat, cu excepţia lui Charlie, care se topeşte pe picioare, şi a fraierilor cu care joacă golf, devine bădăran. Nimeni pe lume, în afară de Nelson, nu pare să observe cât de bădăran e Harry C. Angstrom, iar povara asta îl face pe Nelson să urle câteodată. Taică-său intră în cameră mare, pufos şi mucalit când, de fapt, e un ucigaş, cu două cadavre la activ şi cu fiu-său următorul vizat, dacă ar găsi o metodă să-l mătrăşească fără să-şi strice imaginea. Lui tati nu-i mai place să pară un om rău; pe vremuri, ăsta era un lucru de admirat la el, faptul că nu-i păsa cum apare în ochii celorlalţi sau ce credeau vecinii despre el când, de pildă, l-a primit pe Skeeter în casă. Avea în el o brumă de încredere, rămasă de pe vremea când juca baschet sau când era răsfăţatul tuturor sau aşa ceva, astfel încât, din când în când, putea să le mai zică oamenilor „Hai sictir! ". Scânteia aia s-a stins, n-a rămas decât un mort vânjos, ce-l apasă pe Nelson pe piept. Încearcă să-i explice situaţia lui Pru, ea îl ascultă, dar nu-l înţelege.

La Kent, ea era subţire şi dreaptă şi avea mersul grăbit, iar formidabilul ei păr roşcat, lung îi era împletit într-o coadă lucioasă când nu şi-l lăsa să-i cadă pe spate, de părea călcat. Când se ducea s-o întâlnească în noua aripă de la Rockwell în jurul orei cinci, un student însetat, îi creştea inima de bucurie s-o ia şi s-o ducă pe femeia asta muncitoare, cu un an mai mare decât el, de lângă maşinile de scris şi dosare, şi lumina rece şi strălucitoare; birourile administrative

---

[172] Aluzie la criza diplomatică provocată de luarea ca ostatici a întregului personal al ambasadei SUA la Teheran în data de 4 noiembrie 1979, de către susţinători islamişti ai ayatollahului Khomeini. Ostaticii au fost eliberaţi după 444 de zile, pe 20 ianuarie 1981.

păreau o porţiune din cerul adevăratei lumi a afacerilor, care atârna deasupra sălilor de seminar ca nişte tuneluri prin care viermuia el toată ziua.

Pru nu era unsă cu toate alifiile, nu le avea deloc cu somităţile, cu răposaţii la modă, nu ştia să vorbească decât despre lucruri vii, despre filme, discuri, programele TV şi scandalurile de zi cu zi de la serviciu, pe cart a podidit-o plânsul şi cui i-a făcut avansuri vreunul din decani. Una din secretarele celelalte îşi futea şeful fără măcar să-i placă de el, dintr-un soi de indiferenţă aiurită faţă de viaţa şi de trupul ei. Nelson era în culmea fericirii la gândul că Pru ar fi putut fi la fel; în Pennsylvania toată lumea trăia încorsetată, dar aici viaţa era mai libertină şi le permitea oamenilor să se lase duşi de val. Era încântat de duritatea ei firească, de felul ei de-a merge alături de el parcă întrebându-se „cui îi pasă? “, mirosind a parfum, cu hainele impregnate de-o aromă mai discretă, pe sub toţi copacii care erau mândria celor de la Kent, ca şi toate sălile de sport din complexul Centrului Studenţesc şi cea mai mare reţea de autobuze din lume a unui campus universitar, toate rahaturile astea îngrămădite în încercarea de a-i fiice pe oameni să uite singurul motiv pentru care Universitatea de Stat Kent ar putea emite vreodată pretenţii la celebritate, şi anume ziua de 4 mai 1970, când membrii Gărzii Naţionale au deschis focul de pe Blanket Hill. Din partea lui Nelson, n-aveau decât să-i omoare pe toţi bezmeticii ăia. În ’77, când a avut loc toată tevatura aia cu Oraşul Corturilor[173], Nelson n-a scos nasul din dormitor. Pe atunci încă n-o cunoştea pe Pru. Într-unul din barurile de pe Water Street, ea îşi începea al treilea White Russian[174] şi-i povestea întâmplări de groază despre cum a crescut, cu bătăi şi accese de furie şi îndelungatele absenţe inexplicabile ale lui taică-său, apoi despre faptele greu de înţeles ale surorilor ei pe măsură ce se maturizau sexual şi începeau s-o ţină numai într-o petrecere. Întâmplările lui păreau anoste pe lângă ale ei. Pru îl făcea să se simtă mai bine în pielea lui. Avea senzaţia că mulţi dintre studenţii pe care-i cunoaşte, inclusiv Melanie, îl iau peste picior, îl întrec la un joc pe care nu vrea să-l joace, dar Pru Lubell, această secretară, nu-i dădea senzaţia că ar face băşcălie de el. Se înţelegeau în multe privinţe, în chestiuni esenţiale. Ştiau că, în fond, lumea e brutală, că nu te protejează niciun tată, iar aceşti puştani care-şi pierd vremea în echipe de tăntălăi musculoşi sau fac pe radicalii sau se-agită cu viaţa de colegiu ori cu propriile lor interese sau mai ştiu eu ce te lasă de izbelişte într-un mod deloc plăcut. Faptul că Nelson nu vedea în toate astea decât nişte aiureli îl făcea s-o trateze pe Pru cu o anumită seriozitate. Aşezaţi faţă-n faţă la mesele de placaj din separeurile barurilor frecventate de clasa muncitoare, din nordul Akron-ului, unde mergeau cu maşina ei – ea avea maşină, o rablă de Plymouth Valiant corodată toată de sare, a cărei aripă din faţă fâlfâia ca un steag, iar ăsta era încă un motiv pentru care-i plăcea de ea, faptul că era dispusă să conducă un hârb atât de oribil, cumpărat cu bani munciţi de ea –, Nelson îşi dădea seama că ea arată destul de bine. Din pună de vedere social, fata ştia că el e situat pe-o treaptă superioară. Dar şi ea se situa deasupra lui din punctul de vedere al condiţiilor de-aici, al geografiei locale. Nu avea doar maşină, ci şi un apartament, micuţ, dar în întregime al ei, cu un aragaz la care-şi gătea singură cina şi cu o băuturică pe care i-o turna după ce punea un disc. Încă de la prima lor întâlnire, fără a pune la socoteală dăţile când o frecau cu Melanie şi aiuriţii ei prieteni din Asociaţia Studenţilor, Pru îl adusese în blocul ei din orăşelul ăsta numit Stow, presupunând, fără să facă mare caz de asta, că amândoi îşi doresc să şi-o pună. Ea a juisat zvârcolindu-se puternic, rapid, prinzându-l ca într-o menghină şi făcându-l şi pe el să ejaculeze. Mai futuse şi alte fete la viaţa lui, dar nu fusese sigur că au terminat şi ele. Cu Pru era sigur. Scotea ţipete şi chiar se zbătea puţin, ca un peşte care ţâşneşte spre suprafaţa unui lac posomorât. Pe urmă, în timp ce-i gătea ceva, se plimba de colo-colo goală, cu părul revărsându-i-se până la a şasea vertebră, deşi vizavi erau o grămadă de ferestre în curtea blocului, de unde ar fi putut fi văzută. Cui îi pasă? De fapt, îi plăcea să fie privită, la lumina

---

[173] în perioada mai-iulie 1977, zeci de protestatari au înălţat un oraş al corturilor pe locul unde se plănuia construirea unei dădiri-anexâ în campusul de la Kent. Protestatarii susţineau că înălţarea respectivei construcţii urmărea, de fapt, ştergerea locului unde a avut loc masacrul din 4 mai 1970, când patru studenţi au murit împuşcaţi, iar nouă au fost grav răniţi în timpul unei demonstraţii împotriva invadării Cambodgtci de către trupele americane.

[174] Cocteil din vodcă, lichior de cafea şi frişcă, servit cu gheaţă.

stroboscoapelor de pe ringul de dans, când ieşeau în unele seri, iar în intimitate îl lăsa s-o privească din fiecare unghi, îi oferea corpul neted ca al unei păpuşi ale cărei braţe, picioare şi cap stau cum le aşezi. Recunoştinţa lui intensă pentru toate astea, acolo unde altul ar fi acceptat fără cine ştie ce atenţie, i-a sporit valoarea în ochii ei până când l-a întemniţat cu totul; era prea preţios să-i mai dea drumul vreodată.

Acum stă toată ziua şi se uită la telenovelele de după-amiază cu mama-mare şi, câteodată, şi cu mami, la *Search for Tomorrow* de pe Channel 10, apoi *Days of Our Lives* pe Channel 3, după care revin pe 10 pentru *The Guiding Light.* Nelson îi ştie tipicul de pe vremea când nu-l lăsau să lucreze la salon. Acum Pru se băşeşte întruna, fiindcă bebeluşul îi deplasează cumva măruntaiele, şi scapă lucrurile din mână şi spune că taică-său i se pare cat se poate de simpatic.

I-a povestit despre Becky. I-a povestit despre Jill. Răspunsul lui Pru:

— Dar asta a fost demult.

— Nu şi pentru mine. Pentru el, da. A uitat, ca un căcat ce e, îţi dai seama dintr-o privire c-a uitat. A uitat tot ce ne-a făcut. Toate mizeriile pe care i le-a făcut mamei, incredibil! Şi probabil că nu ştiu nici jumătate din ele. E atât de plin de sine şi *satisfăcut*, asta mă calcă pe nervi. Dacă aş putea să-l fac *măcar o dată* să vadă şi singur ce om de căcat e, poate că m-aş linişti.

— Şi ce-ai obţine cu asta, Nelson? Taică-tău nu-i perfect, dar cine-i perfect pe lumea asta? El măcar îşi petrece nopţile acasă, ceea ce taică-meu n-a făcut niciodată.

— Se cacă împrăştiat, de-aia stă acasă. Crezi că lui nu i-ar plăcea să vâneze fofoloance în fiecare noapte? Când mă gândesc cum se mai uita la Melanie! Îţi zic eu, nu iubirea nemărginită pentru mami îl ţine locului. E vorba despre salon. Mami ţine acum hăţurile, iar asta nu datorită ei.

— Dar, scumpule, din câte-am văzut, ai tăi ţin foarte mult unul la celălalt. O fi ceva la mijloc la cuplurile care rezistă timp îndelungat.

Gândul la această posibilitate îl dezgustă pe Nelson. Tapetul, cu modelul lui încâlcit de chestii care intră şi ies din alte chestii, pare malefic. În copilărie îi era frică de camera din faţă, unde dorm acum, chiar vizavi de mormăitul înfundat scos de televizorul lui mama-mare. Maşinile care trec pe Joseph Street, pe sub crengile golaşe ale arţarului, rostogolesc pe pereţi caroserii cu marginile ascuţite, forme strălucitoare care se modifică rapid, ca în jocurile pe calculator care s-au răspândit peste tot acum. Când o maşină frânează la colţul străzii, un petic roşiatic brăzdează cu un tremur tapetul şi o fotografie ştearsă, înrămată, cu un fermier cu ţăcălie, cu o ciutură, la o fântână de piatră: fotografia asta decolorată atârnă acolo de-o veşnicie. În ochii copilului, până şi fermierul părea malefic, un diavol libidinos. Acum omuleţul îi pare lui Nelson doar neghiob, sentimental. Şi totuşi, tenta aia malefică persistă, surprinsă undeva în transparenţa sticlei. Pata roşiatică se cutremură şi dispare într-o clipită; un motor bubuie şi pneurile iasă urme pe pavaj. Du-te: furia acestei maşini nevăzute, care evadează, preschimbându-se într-un simplu bâzâit în depărtare, îi oferă lui Nelson o satisfacţie platonică.

Stă întins lângă Pru pe vechiul pat cu arcurile lăsate pe care-l împărţea cu Melanie. Gândul îi zboară la Melanie, care nu-i gravidă, e liberă, se distrează a-ntâia la Kent, se plimbă cu autobuzele din campus, asistă la cursurile de religie orientală. Pru doarme buştean, culcată într-o cămaşă veche de-a lui tati, încheiată în dreptul sânilor şi descheiată deasupra burţii. Îi oferise nişte cămăşi de-ale lui, acum, că are slujba asta, a trebuit să-şi cumpere nişte cămăşi, dar ea l-a refuzat, zicând că sunt prea mici şi-o strâng. În cameră e zăpuşeală. Centrala e chiar sub ei, iar căldura urcă spre ei, n-au ce face, iată, e mijlocul lunii noiembrie şi ei încă se învelesc cu un cearşaf. E treaz de-a binelea şi aşa va rămâne ore în şir, agitat de cele întâmplate peste zi. Prietenii lui Billy se ţin de capul lui, să cumpere mai multe decapotabile, şi, deşi au vândut Olds Delta 88 Royale-ul unui doctor, cu 3 600 de dolari, tati susţine, şi mai pretinde că şi Manny îl susţine în chestiunea asta, că, după ce scazi asigurările şi regia, te trezeşti că nu-i cine ştie ce profit.

Iar acum Mercury-ul e în service, deşi tipul de la asigurări voia să-l declare fier vechi, zicea că aşa ar fi cel mai simplu cu o vechitură ca asta, piesele de schimb le-ar reveni ca bonus, iar partea din faţă e buşită de parcă cineva ar fi făcut-o intenţionat. Manny estimează că reparaţia o să coste cu patru-cinci sute mai mult decât apare în scripte, dar cumpărătorii nu-ţi pot da mai mult decât scrie la carte că valorează maşina, iar când l-a întrebat pe Manny dacă n-ar putea s-o repare mecanicii în timpul lor liber, acesta i-a răspuns cu o mutră solemnă, cu fruntea încreţită şi

cu punctele negre de pe nas gata-gata să sară la tine, *Băiete, nu există timp liber, oamenii ăştia vin aici să-şi câştige pâinea*, insinuând că el, fiul unui om bogat, nu-i în situaţia lor. Nu că tati l-ar susţine în chestiunea asta, ia atitudine, vezi Doamne, puştiului i s-a dat o lecţie şi se bucură. Singura lecţie pe care a învăţat-o Nelson este că fiecare îşi trage spuza pe turta lui şi nimeni nu-i în stare să aibă o idee originală. Las' c-o să le arate el când o să vândă Mercury-ul ăla cu vreo patru mii cinci sute sau pe-acolo, ştie el o grămadă de tipi la Laid-Back pentru care suma asta e un fleac. Chestiunea iraniană o să salte şi mai mult preţul benzinei, dar o să fie dată uitării, n-o să îndrăznească să-i ţină pe ostatici prea mult în captivitate. Tati îi tot explică cum îi costă între trei şi cinci dolari pe zi să ţină o maşină pe inventar, dar el nu vede de ce, dacă maşina Stă, pur şi simplu, într-o parcare ce-ţi aparţine, compania chiar îşi plăteşte sieşi chirie, a descoperit el, ca să dea ţeapă guvernului.

Lângă el, Pru începe să sforăie, cu capul cocoţat pe două perne, cu burta lucioasă ca o ciupercă din alea de care vezi prin păduri, agăţate de vreun ciot putregăit. La parter, mami şi tati râd în hohote, în ultimul timp sunt în al nouălea cer, mai răi ca nişte copii, ies în lume mult mai mult cu gaşca lor nesuferită, copiii au măcar scuza că nu prea au altceva mai bun de făcut. Se gândeşte la ostaticii de la Teheran, gândul ăsta-i ca o pilulă care i s-a oprit în gâtlej, ca una din vitaminele alea mari şi uscate pe care Melanie i le vâra pe gât cu de-a sila, când nici nu i se ducea la vale, dar nici nu putea s-o scuipe. Trimite, dom'le, un singur elicopter negru, mare, într-o noapte fără lună, cu un comando de feţe mânjite cu funingine, sugrumă-i cu o sârmă elastică pe nenorociţii ăia de arăboi radicali, *a-a-a-hr*, *gâ-â-âh,* ar trebui să vorbeşti în şoaptă, mai întâi femeile şi copiii, şi să-i scoţi de-acolo. Apoi, aruncă-le o mică bombă atomică tactică peste un minaret, aşa, drept carte de vizită. Sau, dacă nu, sapă un tunel cu o maşină de foraj cum ar avea James Bond. Scena aia fantastică din filmul *Moonraker*, când e aruncat din avion fără paraşută şi, în cădere liberă, se agaţă de unul din băieţii răi şi i-o fură pe-a lui, nu poate fi cu mult mai rău decât zborul cu deltaplanul. La lumina lunii, buricul lui Pru face o umbră minusculă, îl are proeminent, parcă i-ar fi ieşit în afară, n-a mai văzut niciodată o gravidă dezbrăcată, habar n-avea că arată atât de rău. Ca o ghiulea care-a lovit din spate şi-a rămas înţepenită acolo.

Din când în când mai ies şi ei în lume. Au prieteni. Billy Fosnacht s-a întors la Tufts, dar gaşca de la Laid-Back se mai adună, băieţii şi jegurile alea de pe lângă Brewer încă ard gazul pe-acolo, lucrează în noile fabrici de produse electronice sau la vreun proiect inutil, fără cap şi coadă, finanţat de stat, sau în ce-a mai rămas din magazinele din centru; în ziua de azi intri în Kroll's, unde mami şi tati s-au întâlnit cu secole în urmă, treci prin pădurea aia unde înainte era piaţeta, Weiser Square, şi zici că eşti pe puntea părăsită a unei nave de război imediat după bombardarea Pearl Harbor de către japonezi, vezi doar câteva vânzătoare speriate, în spatele tejghelelor cu marfa vândută la preţ redus. Mami a lucrat la raionul de bomboane şi alune sărate, dar acesta nu mai există. Probabil şi-au dat seama, după treizeci de ani şi şase persoane decedate din cauza viermilor, că nu-i o treabă igienică. Dacă n-ar fi existat însă raionul de alune, n-ar mai exista nici Nelson, sau ar exista ca altă persoană, ceea ce-i total aiurea. El şi Pru nu-i cunosc după nume pe prietenii lor, au nume ca Pam şi Cayce, Jason şi Scott, Dody şi Lyle, Derek şi Slim, şi dacă te afişezi destul de des la Laid-Back te faci cu o invitaţie la una din petrecerile lor. Ei locuiesc în blocurile alea noi cu pereţii din bârne necizelate, pătaţi, şi cu acoperişuri înclinate abrupt, care aduc cu un şir de cabane de schi construite de mântuială pe coasta lui Mt. Pemaquid, lângă Flying Eagle, sau cu vilele alea din marile oraşe, din cărămizi şi ardezie, cu o grămadă de fier forjat şi şemineuri, construite din banii vechilor fabrici de prelucrare a minereului în capătul de nord al Youngquistului sau dincolo de cimitirele de maşini, şi care acum sunt convertite în locuinţe, dacă n-au fost deja transformate în aziluri de bătrâni sau în clădiri cu birouri pentru afaceri drăgălaşe cum ar fi marochinăriile, magazinele de scule şi unelte pentru amatorii de bricolaj, şi tineri arhitecţi specializaţi în panourile solare şi economia de energie, şi tineri avocaţi cu părul înfoiat şi mustăţi de bandit, costum şi cravată, care-şi taxează tinerii clienţi cu un onorariu de fix trei sute de dolari, indiferent dacă-i vorba de un divorţ sau de radierea unui cazier pentru posesie de droguri. În aceste cartiere au răsărit ca ciupercile după ploaie magazinele cu hrană sănătoasă şi restaurantele micuţe şi lungi, plasate la demisol, unde se serveşte mâncare vegetariană sau macrobiotică sau israeliană, şi librăriile cu denumiri precum Karma Paperbacks, şi dughenele pline de macrameuri, ţesături imprimate, cămăşi de nuntă

mexicane şi mătase indiană, şi pălăriile alea de nomazi care-i fac pe cei care le poartă să arate de parcă le-ar fi fost retezată bucata de cap unde au creierul. Vechile magazine de echipamente şi utilaje, cu pereţii din panouri de zgură, vând acum mobilier nefinisat, pe care îl asamblezi de unul singur, pentru apartamentele de bloc unde locuiesc la comun.

Apartamentul pe care Slim îl împarte cu Jason şi Pam este la al treilea etaj al unei vechi case înalte de pe partea superioară a Locust Boulevard, la câteva străzi de liceu, spre Maiden Springs. Un bovindou mare, cu trei ferestre ce au câte patru ochiuri, dă spre inima muribundă a oraşului: acolo unde odinioară o cizmă, o arahidă, un joben şi o floarea-soarelui uriaşă formau cu contururile lor de neon o ghirlandă de reclame luminoase deasupra lui Weiser Square, astăzi doar semnalele luminoase ale Brewer Trust, montate pe propria lui faţadă de granit, mai marchează centrul oraşului: patru piloni imenşi, ca patru degete albe înfipte într-o plăcintă neagră, consistentă, cu bucata neagră reprezentată de pomii plantaţi lângă aşa-zisul mail. Din acest centru, felinarele cu sodiu de pe străzile oraşului se întind cât vezi cu ochii, într-o reţea rectilinie, care se pierde în zare, spre cotul râului, iar apoi se continua în suburbii a căror licărire dispare la orizontul înghiţit de dealuri ce se contopesc cu norii nopţii. Ferestrele din bovindoul lui Slim au în partea de sus oberlihturi cu vitralii, acele flori stilizate, crâmpeie de porfiriu, gălbui şi verde-lăptos care, împreună cu covrigeii, sunt mândria Brewerului. Vechile podele cu parchet de stejar au fost însă acoperite din perete în perete cu mochetă ieftină, împestriţată, roşu-gălbui, iar camerele spaţioase de altădată au fost împărţite la repezeală, cu pereţi de rigips. Tavanele înalte au fost coborâte, pentru economia de căldură, şi au fost reconstituite din nişte panouri albe, moi, asemănătoare cu planşetele de prezentare. Nelson stă pe podea, cu capul dat pe spate, cu o cutie de bere între glezne; a fumat două cuie împreună cu Pru, iar acum găurelele din tavan încearcă să-i spună ceva, unele par ascuţite, vivace şi agresive ca punctele negre de pe nasul lui Manny deunăzi, apoi acest aspect se estompează şi îi atrage atenţia o altă zonă, de parcă o meduză de senzaţii intense ar traversa transparentă tavanul. Pe peretele din spatele lui e un poster imens cu Ilie Năstase zâmbind. Slim e membrul unui club de tenis de lângă Hemmigtown Mail şi-l adoră pe Ilie Năstase. Năstase e îmbrobonat de sudoare, are picioarele solide ca nişte stâlpi. Stâlpi păroşi, noduroşi. La casetofon cântă Donna Summer, e un cântec despre un telefon, volumul e dat tare. În mijlocul camerei, între Nelson şi nişte ferigi plantate în ghivece, plus nişte plante cu frunze late cum avea mama-mare în camera de lângă sufragerie (îşi aminteşte cum stătea lângă taică-său şi se uitau la ele într-o zi când s-a întâmplat ceva oribil, sub ele era o chestie enormă şi găunoasă în timp ce frunzele plantelor sorbeau lumina soarelui la fel cum, de bună seamă, procedează şi plantele astea mai mari, când razele soarelui pătrund pieziş pe ferestrele înalte ale bovindoului), este un spaţiu, iar în acest spaţiu Slim dansează unduindu-se ca un şarpe-marionetă cu un alt tip slăbănog, cu o tunsoare scurtă, pe nume Lyle. Lyle are o ţeastă îngustă, scobită la spate, şi poartă blugi strâmţi şi o cămaşă cu mâneci lungi, ca un tricou de fotbal, cu o dungă verde, lată, la mijloc. Slim e poponar şi, deşi pe Nelson treaba asta n-ar trebui să-l deranjeze, îl deranjează, îl mai deranjează şi faptul că la petrecere au reuşit să vină şi câţiva negrotei şmecheri, iar fetiţa aia singurică, albă, cu faţa cenuşie şi bărbie ascuţită de poloneză, din partea de sud a Brewerului, şi-a scos bluza în timp ce dansa, deşi n-are cine ştie ce ţâţe cu care să se laude, iar acum stă în bucătărie, cu ţâţele încă goale, şi se face mangă cu lichior Southern Confort amestecat cu Pepsi. La petrecerile astea, întotdeauna cineva-i la baie şi borăşte, fumează iarbă sau prizează prafuri albe, iar pe Nelson îl deranjează şi asta. Nimic din cele de mai sus nu-l deranjează foarte tare, dar s-a săturat să fie tânăr. Ce uriaşă risipă de energie. Observă că meduza de senzaţii intense de pe tavan care zburdă peste găuri e ca energia care trece prin biţii binari ai computerului, însă gândul i se împotmoleşte aici. La Kent l-a preocupat informaţica, dar încă de la cursul introductiv de matematici 10061 din Merrill Hali şi-a dat seama că matematica nu-i de nasul lui. Pentru toţi jidănaşii ăia şi toţi coreenii cu feţele lor turtite ca farfuriile, era floare la ureche, limpede ca lumina zilei cu ce se mănâncă o funcţie, n-aveai niciun pună de reper pe care să te sprijini, ci doar o idee generală că-i vorba de-o ecuaţie, o altă meduză, dar cum să ajungi la ea? Era mai presus de înţelegerea lui. Aşa că şi-a zis că la fel de bine s-ar putea întoarce acasă, să-şi facă şi el parte din averea familiei. Taică-său îl ţinea pe genunchi în ziua aia, senzaţia aia de trup uriaş, cald, mirosind a tristeţe de jur împrejurul lui şi sub el i s-a fixat în amintire ca şi raza de soare ce se înfrupta din marginea în

formă de semilună a frunzei păroase de pe masa de fier cu plante verzi, asta trebuie să fi fost cam atunci când a murit Becky. Mama-mare n-are să trăiască o veşnicie, iar când ea o să dea colţul el şi cu mami vor prelua conducerea salonului, şi tati o să stea în faţă ca un om din carton în mărime naturală, unul din ăia cum vedeai pe vremuri în saloanele auto înainte de scumpirea cartonului. Negroteii ăia care o freacă la rece cu un aer de superioritate, cu stilul lor hotărât şi calm de-a spune saltare, provocându-te să-i priveşti în ochi, fără să-şi asume nicio răspundere, îl enervează la culme, deşi cuiele pufăite până acum ar trebui să-i inducă deja o stare mălăiaţă. Poate i-ar prinde bine încă o bere. Apoi îşi aminteşte de berea pe care o ţine între genunchi, e rece şi grea, pentru că-i plină şi proaspăt adusă din frigiderul lui Slim; trage o duşcă. Nelson îşi studiază mâna cu atenţie, fiindcă şi-o simte de parcă ar ţine cutia cu o mitenă.

De ce n-o fi murind tati, pur şi simplu? Oamenii de vârsta lui suferă de tot felul de boli. Apoi ar rămâne el cu mami. Cu mami ştie că se poate înţelege.

Nu mai e aşa de tânăr, a împlinit douăzeci şi trei de ani, iar chestia care-l face să se simtă aiurea printre oamenii ăştia e faptul că-i însurat. Nimeni dintre cei de faţă nu pare căsătorit. Şi nu mai e nicio gravidă, în mod clar. Treaba asta îl face să se simtă în centrul atenţiei, iată-l pe tipul pe care nu l-a dus mintea mai mult. Ca s-o spună pe-a dreaptă, Pru n-a vrut sa vină, voia să rămână acasă ca una din plantele alea verzi, ca mâţa pe vatră în faţa televizorului, să se uite la *Croazieră de lux,* iar apoi la *Trăieşte-ţi visul*, împreună cu biata mama-mare, care în ultimul timp s-a cam ofilit. Tata şi mami stăteau acasă cu ea, dar acum, şi în seara asta, au ieşit împreună cu gaşca de la Flying Eagle. Ca să vezi cât de iresponsabili devin aşa-zişii adulţi când îşi închipuie că-s pe val. Mami i-a povestit totul, nebunia lor cu aurul. Poate că ar fi trebuit să se ofere să rămână acasă, cu Pru şi mama-mare, la urma urmei ea e cea care face jocurile, dar Pru apucase să se dichisească la gândul că-i datorează lui Nelson un pic de viaţă socială, pentru că muncea din greu şi era tot timpul legat de casă din pricina ei – ce ţi-e şi cu familiile astea, fiecare face orice pentru celălalt dintr-o obligaţie imaginară şi mai mult se încurcă reciproc, ce încâlceală! Apoi, de-ndată ce-a ajuns aici şi-a băut o duşcă, Pru, femeia nebună din Akron, a pus mâna pe hăţuri, s-a hotărât să joace până la capăt rolul gravidei de umplutură, să se dea rotundă, să danseze în nişte pantofi pe care nici măcar n-ar trebui să-i încalţe, pantofi cu talpă ortopedică foarte înaltă, în formă de ic, legaţi cu nişte cureluşe subţiri din plastic verde, ca şnururile pe care supraveghetorii terenurilor de joacă din Mt. Judge te puneau să le împleteşti ca să ai de ce să-ţi agăţi fluierul; îşi aminteşte că exista chiar o anumită tehnică de împletire numită fluturele, cu ajutorul căreia puteai face brelocuri, de parcă puştii ar fi avut vreodată chei pe care să le agaţe de un breloc. Poate că de-a dracului se poartă aşa. El însă se lasă pradă emoţiilor copleşitoare şi-i face plăcere s-o privească de la distanţă, prin fumul de ţigară. Pru e strălucitoare, absolut strălucitoare în rochia asta verde-fosforescent fără curea, pe care şi-a cumpărat-o de la un magazin nou de pe Locust, unde bătrânii pensionari sunt alungaţi de convertirea cartierului într-o zonă rezidenţială, odată cu întoarcerea la oraş a clasei mijlocii. Mânecile largi ca nişte aripi îi flutură când se învârte, iar ghiuleaua aia de stomac îi iese la înaintare săltându-i rochia în faţă şi lăsând să i se vadă mai mult din ciorapii elastici portocalii, pe care doctorul a sfătuit-o să-i poarte ca să-şi protejeze venele tinere. Pantofii cu tălpi lucioase de-abia i se târâie pe mocheta lăţoasă, dar nu şi-i scoate, vrând să demonstreze că poate să danseze, să-i facă şi mai abitir în ciudă: trupul ei, parcă înfipt într-o frigare undeva printre omoplaţi, se zvârcoleşte în ritmul muzicii în timp ce braţele îi înalţă licăriri verzi, iar fantasticul ci păr lung descrie, la nesfârşit, cercuri în aer.

Nelson nu ştie să danseze, adică nu vrea să danseze, pentru că, mai nou, a dansa înseamnă să stai locului şi să te laşi posedat de diavolul muzicii, ceea ce presupune mai multă credinţă decât îi este dată lui. Nu vrea să fie luat de prost. Ei, tati însă, tati ar dansa dacă ar fi aici, la fel ca atunci când Jill era la ei, când el i s-a dăruit lui Skeeter şi n-a mai privit niciodată înapoi, nici măcar după ce s-a întâmplat tot ce putea fi mai rău. Ce tâmpit e, el chiar crede că există un Dumnezeu care-i leşinat după el. Punctele din tavan nu-i permit lui Nelson să-şi ridice privirea mai sus de-atâta, aşa că se uită iarăşi la Pru, e dureros de strălucitoare în rochia ei orbitoare, care se unduieşte ca un giuvaier lichefiat, căzută în transă de la muzica de deasupra burţii, care-i masivă şi nu-i aparţine numai ei, ci şi lui, aşa că şi el dansează. Urăşte o clipă chestia aia din el care-l împiedică să danseze, tot aşa cum n-a putut să se alăture jocului sclipitor al minţii care-i informaţica şi colegiul, în general, şi n-a putut fi sportivul degajat, cu detentă, care a fost

taică-său. Clipa întunecată trece, gonită de certitudinea că într-o bună zi o să le-arate el tuturor.

Un timp partenerul de dans al lui Pru a fost unul din negroteii ăia neruşinaţi din Brewer, ăla mai solid, în salopetă şi cu cizme de cowboy, apoi Slim apare făcând o piruetă pe lângă ghivecele cu plante, împreună cu Lyle, şi intră pe orbita lui Pru, care continuă să danseze indiferent dacă e cineva în faţa ei sau nu, sus-jos, saltă mâinile câte un pic şi dă din cap. Pare căzută în transă. Nasul coroiat îi iese în evidenţă din profil. Lumea îi tot atinge burta, să-i poarte noroc: îşi răsucesc degetele şi pocnesc din ele, degetele lor îndrăzneţe zăbovesc pe umflătura sacră unde îşi are cuibul ceva ce-i aparţine şi lui. Dar cum s-o ferească de atingerile lor, cum s-o protejeze şi s-o păstreze curată? Ea-i prea mare, iar el ar părea un tâmpit, ei îi place mizeria, de-acolo a ieşit. Într-un rând ea l-a dus cu maşina şi au trecut prin faţa fostei ei case din Akron, nu l-a invitat înăuntru, ce stradă tristă, erau case cu prispa de lemn, cu frigidere vechi. Melanie ar fi fost mai bună, frate-său juca polo. Pru ar trebui să-şi scoată măcar pantofii. Se şi vede ridicându-se să-i spună, dar adevărul e că-i prea vărzuit să se scoale, e obligat să stea acolo tuflit între viermii pufoşi din mochetă şi găurile de viermi din tavan. Muzica e plină de bule de gaz care se sparg în boxe, iar vocea de strigoaică a Donnei Summer parcă-şi iese din matcă şi intră la loc, se dublează, jucând toate rolurile. *M-am lipit de tine*, *m-am lipit cu super-glue.* Bulangiul cu care a dansat Slim până acum îi oferă lui Pru un cui, iar ea suge capătul ud al ţigării şi reţine fumul în plămâni fără să iasă din ritmul muzicii, burta şi picioarele îşi păstrează zvâcnirea. Nelson observă că, pentru o puştoaică provenită din mahalalele Akron-ului, Brewerul este un oraş de fraieri şi le arată tuturor cum stă treaba.

O fată pe care-a observat-o mai devreme a venit la paranghelie cu o huidumă de ţopârlan cu faţa roşie, care chiar era îmbrăcat la sacou şi cravată; acum se apropie şi se aşază pe jos lângă Nelson, sub Ilie Năstase, îi ia berea dintre glezne şi trage o duşcă. Chipul ei rotund, zâmbitor şi palid pare puţin nelalocul lui, dar e dornică să-i fie pe plac.

— Dar *tu* unde locuieşti? îl întreabă ea vrând parcă să continue cu el conversaţia începută cu altcineva.

— În Mt. Judge? zice el, crezând că acesta-i răspunsul corect.

— Într-un apartament?

— Cu părinţii şi bunica.

— De ce?

Chipul amabil îi străluceşte de sudoare. Şi ea a tras la măsea, dar emană un calm pentru care îi este recunoscător. Îşi întinde picioarele lângă ale lui, în nişte pantaloni albi ce par să strălucească acolo unde meduza aia stranie pluteşte peste ele.

— E mai ieftin, răspunde el, apoi adaugă, să mai îndulcească pastila: Ne-am gândit că n-are rost să căutăm un loc al nostru până nu se naşte copilul.

— Eşti însurat?

— Uite-o.

Îi face semn către Pru. Fata o soarbe din ochi.

— E minunată.

— E un fel de-a spune.

— Ce vrei să zici cu *asta?*

— Vreau să spun că mă scoate din pepeni.

— Nu păţeşte nimic dacă se bâţâie aşa? La copil mă refer.

— Păi, i s-a spus să facă mişcare. *Tu* unde locuieşti?

— Nu departe de-aici. Pe Youngquist. Apartamentul nostru-i cu mult mai mic decât ăsta. Stăm la etajul întâi, pe partea din spate, ferestrele noastre dau într-o curticică unde se-adună toate pisicile. Umblă vorba că vila noastră ar putea fi transformată în bloc de locuinţe.

— Şi asta-i bine sau rău?

— Bine dacă ai bani, rău dacă nu-i ai, presupun. Tocmai am început să lucrăm în oraş şi zi-i… tipul meu vrea să facă o facultate după ce ne facem plinul.

— Zi-i s-o lase baltă. Am fost la facultate şi-i de tot căcatul.

Buza ei de sus e un pic mai cărnoasă şi îi pare rău să constate, din felul cum îşi ţine ea gura, că a lăsat-o fără replică.

— Unde lucrezi? O întreabă.

— Sunt infirmieră la un azil de bătrâni. Mă îndoiesc că-l ştii, e în Sunnyside, spre locul unde se ţinea înainte bâlciul.

— Nu-i deprimant?

— Aşa zice lumea, dar pe mine nu mă deranjează. Stau de vorbă cu mine, asta-şi doresc mai toţi, să aibă companie.

— Tu şi tipul ăsta nu sunteţi căsătoriţi?

— Încă nu. El vrea să se mai maturizeze puţin. Cred că-i o idee bună. Poate la un moment dat o să ne răzgândim.

— Mişto. Tipa în verde de acolo a călcat pe bec şi n-am avut încotro.

Nici acum nu primeşte nicio replică. Totuşi, fata nu arată c-ar fi plictisită, aşa cum i se întâmplă cu multă lume. La salon îi priveşte pe Jake şi Rudy cum sporovăiesc cât e ziulica de lungă şi-i invidiază pentru c-o fac fără să se simtă nişte idioţi. Chipul ăsta străin stă acolo vizavi de-al lui, calm, blajin şi atent, cu ochii de un albastru mai pal decât vezi cel mai adesea, cu tenul alb şi neted, cu nasul un pic în vânt şi cu părul de culoarea ghimbirului prins neglijent la spate. I se văd urechile, lobii au găuri pentru cercei, dar nu şi cercei. La cât e de drogat, liniile albe şi pătrăţoase ale urechilor ei îi par pline de viaţă.

— Spui că tocmai te-ai mutat în oraş, continuă Nelson conversaţia. De unde?

— De pe lângă Galilee. Ştii pe unde vine asta?

— Mai mult sau mai puţin. În copilărie am fost acolo de câteva ori la cursele de maşini.

— Într-o seară liniştită, de-acasă de la noi, se aud motoarele. Camera mea e pe partea pistei şi mereu le auzeam.

— Acolo unde stăm noi, e întotdeauna circulaţie intensă. Camera mea dădea în spate, dar acum stau în faţă.

Ce urechiuşe drăgălaşe, micuţe ca ale lui, deşi, în rest, ea n-are nimic micuţ. Pantalonii ăia de-un alb strălucitor stau să-i crape pe coapse.

— Taică-tău cu ce se ocupă? E fermier?

— Taică-meu a murit.

— Ah, îmi pare rău.

— Să nu-ţi pară rău. Era grea viaţa, dar se descurca. Era fermier, i dreptate, şi, în plus, avea contract cu primăria pentru autobuzele şcolare.

— Totuşi, păcat de el.

— Am însă o mamă minunată.

— Ce-i aşa minunat la ea?

În prostia lui, sună pus pe harţă. Dar ei nu pare să-i pese de asta.

— Ei, e foarte înţelegătoare, şi-atât. Şi are simţul umorului. Am doi fraţi…

— Serios?

— Da, şi ea n-a încercat niciodată să mă facă să simt c-ar trebui să las de la mine sau mai ştiu eu ce numai fiindcă sunt fată.

— Păi, de ce-ar fi făcut aşa ceva?

E gelos.

— Unele mame aşa ar fi făcut. Cred că fetele ar trebui să fie tăcute şi isteţe. Maică-mea zice că femeile obţin mai multe de la viaţă. Ca bărbat, dacă nu câştigi de fiecare dată, eşti un nimeni.

— Grozavă mamă. Le ştie pe toate.

— Şi e mai grasă decât mine, şi o iubesc pentru treaba asta.

Nu eşti grasă, eşti chiar drăguţă, vrea el să-i spună, dar, în loc de asta, zice:

— Termină berea. Mai aduc una.

— Nu, mulţumesc… cum te cheamă?

— Nelson.

Ar trebui s-o întrebe şi el cum o cheamă, dar i se împleticeşte limba în gură.

— Nelson. Nu, mulţumesc, nu voiam decât o gură. Ar trebui să mă duc să văd ce face Jamie. E în bucătărie cu una…

— Cu ţâţele goale.

— Exact.

— Eu zic că tipele care au ţâţe adevărate nu şi le arată.

Aruncă o privire în jos. Nervurile verticale ale puloverului maroniu împletit se îndepărtează niţel unele de altele când trec peste balcoanele moi, mari de acolo. Sub ele, stofa albă a pantalonilor ei, întinsă în cute acolo unde abdomenul se uneşte cu coapsele într-un triunghi, are o strălucire care scoate în evidenţă tiparul diagonal al firelor, felul în care a fost ţesut şi tăiat materialul. Şi mai jos, picioarele ei sunt desculţe, cu o dungă rozalie pe marginea exterioară a fiecărui deget mare, proaspătă de la rosătura pantofilor pe care i-a dat jos.

Fata roşeşte la această trecere în revistă a trupului ei.

— Cu ce te ocupi de când ai terminat facultatea, Nelson?

— Tai frunză la câini. Nu, de fapt, vând maşini. Nu maşini obişnuite, de doi bani, ci decapotabile deosebite, vechi, pe care nu le mai fabrică nimeni. Valoarea lor o să crească tot mai mult, *trebuie* să crească!

— Sună interesant.

— Chiar e. Dumnezeule, zilele trecute am văzut parcat în mijlocul oraşului un Thunderbird alb, cu tapiţerie de piele roşie, tipul încă mai avea capota coborâtă, deşi s-a făcut destul de frig, îmi venea să urc în el. Arăta ca un iaht. Pe vremea când se făceau maşinile astea, nu se scârţăreau ca-n ziua de azi.

— Noi tocmai ne-am luat o Corolla. E pe numele lui Jamie, dar eu sunt cea care-o foloseşte, nu mai merge niciun autobuz la bâlci, iar Jamie poate să se ducă pe jos la serviciu, e la doi paşi, la ăia unde se fac aparate contra gângăniilor, ştii tu, sitele alea electrice cu o lumină mov, care se pun afară lângă piscine sau grătare.

— Marfa! Totuşi, probabil că-i un sezon mai puţin rentabil pentru el.

— Aşa ai zice, dar lucrurile nu stau chiar aşa. Sunt foarte ocupaţi, acum produc deja pentru la anul şi le livrează în tot Sudul.

— Aha!

Probabil că au discutat destul. Nu vrea să mai audă nimic despre aparatele anti-insectă ale lui Jamie.

Fata însă îi dă înainte, se simte relaxată în preajma lui, şi e atât de tânără, pentru ea totul este o noutate. Nelson crede că-i cu trei-patru ani mai tânără decât el. Pru este cu peste un an mai în vârstă, iar acum asta-l enervează la culme. Şi îl mai enervează şi dansul ei sfidător, şi sarcina ei, şi toţi negroteii şi poponauţii ăştia de care ei nu-i este teamă.

— Aşa că trebuie să contribui şi eu cu jumătate, îi explică fata, chiar dacă el câştigă de două ori mai mult decât mine. Părinţii lui şi maică-mea ne-au împrumutat avansul în părţi egale, deşi ştiu că nu avea cum să-şi permită. La anul, dacă reuşesc să obţin o slujbă cu jumătate de normă pe undeva, vreau să încep cursurile de asistentă medicală. Cele calificate câştigă o avere, făcând exact ce fac şi eu acum, doar că ele au voie să facă şi injecţii.

— Dumnezeule, vrei să-ţi petreci întreaga viaţă în preajma bolnavilor? Îmi place să am grijă de alţii. Până să moară tata, la fermă aveam întotdeauna găini şi tot felul de animale. Aveam o oiţă pe care o tundeam chiar eu.

— Hm.

Nelson a fost dintotdeauna alergic la animale.

— Dansezi, Nelson? îl invită ea.

— Nu. Stau aici, beau bere şi-mi plâng de milă.

Acum Pru se dă în stambă cu un portorican sau aşa ceva. Manny are vreo doi care lucrează în atelierul lui. Habar n-are de ce boli suferă ăştia în copilărie, dar obrajii le arată mai rău decât ciupiţi – parcă ar avea peste tot nişte mici tăieturi adânci.

— Nici Jamie nu vrea să danseze.

— Invit-o pe una din puicuţe. Sau du-te şi dansează de una singură, cineva o să ţi se alăture.

— Îmi place să dansez. De ce-ţi plângi de milă?

— Ei… taică-meu e un căcănar.

Nu ştie cum de i-au ieşit pe gură vorbele astea. De vină o fi felul mişto al fetei de-a vorbi despre părinţii ei. Dar, când se gândeşte la taică-său, ceea ce-l impresionează pe Nelson la chipul lătăreţ, bonom pe care-l vede cu ochii minţii este o neputinţă jalnică. Chipul lui taică-său se umflă ca un gros-plan defocalizat dintr-un film de război, în încăierarea din toiul bătăliei, înainte să dispară plutind. Mare, alb şi neclar, ca în ziua aceea când l-a ţinut în poală, când lumea s-a

vădit pentru amândoi mai mult decât puteau duce.

— N-ar trebui să zici aşa ceva, îl apostrofează fata şi se ridică.

Picioare lungi, strălucitoare. Coapsele ei sunt tot ca poalele chiar şi când e în picioare. Picioarele ei goale, cu dungi rozalii, cufundate în mocheta miţoasă atât de aproape de el mai că-l bagă-n boale de sexy ce sunt. De ce i-o fi spus asta? îl face să se simtă vinovat şi certat. Tatăl ei e mort. Îl face să simtă ca şi cum şi l-ar fi ucis pe-al lui. Ia mai dă-o în mă-sa. Se duce să danseze, la început timidă, pe lângă perete, apoi intră în cerc, îşi dă drumul. Nu vrea s-o privească şi să devină invidios; se ridică cu greu să-şi aducă încă o bere şi să mai arunce o privire la fata din bucătărie. Ce trist, nişte ţâţe însingurate pe-o femeie în picioare. Punguţe umplute pe jumătate. Acest Jamie are faţa şi mâinile largi şi jupuite, şi şi-a mai slăbit nodul de la cravată să-şi lase gâtul de taur să respire. O altă fată îi citeşte-n palmă. Sunt cu toţii aşezaţi în jurul unei măsuţe de bucătărie emailate, cu puncte tocite până la negru în locurile unde se aşeza vesela, ceea ce îl face pe Nelson să-şi amintească ceva. Ce anume? Unul din posterele de aici îl înfăţişează pe Marlon Brando în costumul lui de piele neagră din filmul *The Wild One.* În altul apare Alice Cooper cu pleoapele verzi şi unghii lungi. Frigiderul, cu rafturile lui reci pline de iaurt în cutii de carton şi bere în baxuri de câte şase cutii, cu litere gotice, pare o insulă de ordine şi decenţă în mijlocul acestei harababuri. Nelson îşi aminteşte de salonul auto cu şirurile lui de Toyota noi-nouţe şi simte cum i se face stomacul ghem. Uneori, când este la salon şi nu-i nici ţipenie de client, simte cum îl cuprinde frica aceea din copilărie că se află la locul nepotrivit, că viaţa se desfăşoară după nişte reguli pe care nimeni nu vrea să i le explice. Revine în camera mare din faţă cu tavanul fals şi îşi zice că Pru arată ridicol de bătrână pe lângă ceilalţi dansatori: o fetişcană cu părul cârlionţat pe nume Dody Weinstein, care-şi face ucenicia în moda pentru copii la Kroll's, şi Slim, şi acest Lyle cu bluza lui de fotbalist din nou împreună, iar Pam, gazda lor într-o rochie mare, largă, se bâţâie şi ea, în timp ce luminile estompate ale Brewerului se pierd dincolo de bovindou, iar fata fără nume aşteaptă în pantalonii ei albi să fie invitată de un băiat în timp ce stă în margine, tremurând dintr-o parte într-alta în ritmul muzicii. *O noapte într-o viaţă, o viaţă într-o noapte.* Pare un pic preocupată de impresia pe care o lasă celorlalţi, dar fericită să fie aici, departe de coada vacii. Bulele negre din boxe bubuie din ce în ce mai rapid, iar nevastă-sa, cu burta ei ca o ghiulea, mai are puţin şi cade lată. Se duce la Pru şi o apucă de încheietura mâinii. Partenerul ei cu mutră de ucigaş mexican nici nu clipeşte, se îndreaptă zvârcolindu-se spre fata în pantaloni albi şi o alege drept noua lui parteneră de dans. *Iubitule, în noaptea asta, iubitule, în noaptea asta.* Nelson o strânge pe Pru violent de încheietura mâinii. Ruptă de muzică, e nesigură pe picioare, iar asta îl enervează şi mai tare, nevastă-sa s-a abţiguit. Soi rău, a dat-o cu mucii-n fasole special ca să-l facă de râs. Echilibrul ei fragil îl face să vrea s-o sfărâme cu totul.

— Mă *doare*, se plânge ea.

Vocea ei, infimă şi aridă, ajunge la el dintr-o cutiuţă suspendată în aer în dosul urechii lui. Când ea încearcă să-şi elibereze încheietura, brăţările ei îi ciupesc degetele, iar asta îl înfurie.

Vrea s-o scoată de-aici. O trage până afară pe hol şi se uită după un perete de care s-o proptească. Găseşte unul într-o cămăruţă laterală; întrerupătorul de lângă umărul ei are pictat pe el o faţă cu gura deschisă, iar limba se mişcă sus-jos pe închis-deschis. Îşi lipeşte faţa de fata lui Pru şi-i spune cu glas şuierător:

— Ascultă. Vino-ţi în fire, pentru numele lui Dumnezeu. O să-ţi feri rău singură dacă nu-ţi vii în fire. Şi ţie, şi bebeluşului. Ce faci, vrei să-l lepezi? Calmează-te!

— Dar sunt calmă. Tu nu eşti calm, Nelson.

Ochii lor sunt atât de apropiaţi, încât ochii ei ameninţă să-i înghită pe-ai lui cu verdele lor înceţoşat.

— Şi cine zice c-o să fie un el?

Pru îi zâmbeşte afectată, pieziş. Are buzele rujate cu roşu-vampir, care-i la modă şi n-o prinde deloc, îi accentuează figura tăioasă ca o secure, privirea sticloasă, calmă, lipsită de viaţă. Are privirea aia sfidătoare, inexpresivă, a săracilor: nimic nu-i sperie.

— N-ar trebui să bei şi să fumezi iarbă deloc, stăruie el, o să-i provoci malformaţii congenitale. Ştii asta.

Îi răspunde cu glas tărăgănat:

— Nelson. Te doare drept în cur de malformaţiile congenitale.

— Ce ştoarfa tâmpită eşti! Chiar îmi pasă. Fireşte că-mi pasă. Doar e copilul meu. Sau mai ştii? Voi, piţipoancele din Akron, v-o trageţi cu primul venit.

Sunt într-o cameră ciudată. În jur sunt păsări flamingo. Persoana care locuieşte în cămăruţa asta retrasă, cu vedere spre un perete de cărămidă ce desparte două curţi înguste, şi-a făcut în glumă o colecţie de pasări flamingo. Una din satin roz-lucios împodobeşte cu picioarele ei negre, ridicol de lungi, spătarul canapelei, iar unele din plastic, gonflabile, cu picioarele ca nişte beţe, se sprijină pe rafturile de pe pereţi. Există păsări flamingo-scrumiere şi căni de cafea şi tablouri tridimensionale cu păsări roz, lacuri, palmieri şi apusuri de soare, suveniruri din Florida. Într-unul din aceste suveniruri, un trio de păsări în şorturi şi cu şepci scoţiene stau adunate pe un teren de golf din fetru verde. Unele mai mari purtau pe ciocurile lor tubulare, arcuite în jos, nişte ochelari de soare din aceia flexibili ca de jeleu, cum se găsesc în prăvăliile de mărunţişuri. Sunt sute de păsări, pesemne că i le-au dăruit alţi poponari, Slim o fi cel care stă aici, canapeaua n-ar fi destul de mare pentru Jason şi Pam.

— E al tău, îl asigură Pru. Ştii că-i al tău.

— Nu ştiu. În seara asta te porţi ca ultima curvă.

N-am vrut să vin, ţii minte? Tu eşti cei care vrea să iasă de fiecare dată.

Se pune pe plâns: expresia de pe chipul lui Pru, duritatea aia care i se trage de la Akron, cu care-l respinge, burta care i se ciocneşte de-a lui, trupul ăla mare, ca de păpuşă, pe care îl iubea atât de mult, cu găurile lui, cu smocurile lui, pe care ea ar fi putut foarte uşor să i-l încredinţeze altcuiva şi ar putea la fel de uşor să i-l ia, el nu înseamnă nimic pentru ea. Toate momentele lor de tandreţe, când urcau pe deal şi se plimbau pe sub copaci, şi băteau barurile de pe Water Street, şi plecarea lui, când a lăsat-o acolo, în Colorado, toate astea fac un fraier din el, care se perpelea în districtul Diamond, un nimic. Nu înseamnă nimic pentru ea, aşa cum n-a însemnat nici pentru Jill, doar un ţânc, o gânganie căreia i se făcea pe plac, şi uite ce s-a întâmplat. Iubirea îi ciuruieşte tot trupul ca putregaiul, îi coboară spre genunchii spongioşi ca iasca.

— Îţi faci rău singură, hohoteşte el; lacrimile lui sporesc strălucirea verde a rochiei în zona umerilor, şi totuşi, cu ochii minţii îşi vede mutra boţită la fel de clar ca şi cum ar vedea-o pe un ecran de televizor.

— Eşti ciudat, îi spune Pru, cu vocea acum lină ca o boare, o muzică de jazz şoptită, îndesată în urechea lui.

— Hai să plecăm din locul ăsta sinistru.

— Ce-ţi tot spunea fata aia cu care ai stat de vorbă?

— Nimic. Prietenul ei face aparate anti-insecte.

— Aţi discutat mult.

— Voia să danseze.

— Am văzut că mă arăţi cu degetul şi vă uitaţi la mine. Ţi-e ruşine că sunt gravidă.

— Ba nu. Sunt mândru.

— Pe dracu, Nelson. Te simţi jenat.

— Nu mai fi aşa dură. Hai s-o tăiem de-aici.

— Vezi, ce-ţi spuneam, ţi-e ruşine cu mine. Bebeluşul ăsta nu-i pentru tine decât un motiv de ruşine.

— Hai, vino. Ce vrei, să-ţi cad în genunchi?

— Uite ce e, Nelson. Mă simţeam cât se poate de bine dansând şi deodată vii la mine şi faci pe masculul feroce. Încă mă mai doare încheietura. Poate mi-ai rupt mâna.

El încearcă să-i ridice încheietura, să i-o sărute, dar ea îi opune o rezistenţă îndârjită: uneori ea îi pare, şi la trup, şi la suflet, o scândură, plată, cu aceeaşi textură abrazivă. Apoi îl cuprinde teama că această platitudine e chiar ea, că ea nu-i ascunde în mod intenţionat vreo profunzime, ci că, de fapt, nu există nicio profunzime, că asta-i tot ce are să-i ofere. Uneori o ia razna *şi* nu pare să se mai poată opri. El iar o trage de mână, doar ca să-i sărute încheietura, dar ea nu vrea să vadă asta, a înfuriat-o rău de tot, e roşie la faţă, ascuţită şi rigidă.

— Ştii ce eşti? îl întreabă ea. Eşti un mic Napoleon. Eşti un *tâmpit,* Nelson.

— Hei, nu vorbi aşa.

Spaţiul din jurul buzelor de vampir este tensionat, iar glasul îi devine o moară stricată, care nu se mai opreşte.

— Nu te-am cunoscut cu-adevărat. Mă uit cum te porţi cu ai tăi şi eşti foarte răzgâiat. Eşti răzgâiat şi eşti un tiran, Nelson.

— Taci!

N-are voie să plângă din nou.

— N-am fost niciodată răzgâiat, dimpotrivă. Habar n-ai ce mi-au făcut ai mei.

— Am auzit povestea de o mie de ori şi nu mi s-a părut mare brânză. Te-aştepţi ca maică-ta şi biata bunică-ta să aibă grijă de tine, indiferent ce faci. Te porţi oribil cu taică-tău, deşi ei nu vrea decât să te iubească, să aibă un fiu cât de cât normal.

— N-a vrut să mă angajez la salon.

A crezut că nu eşti pregătit, şi chiar nu eşti. Nu eşti pregătit nici să fii tată, dar asta-i greşeala mea.

— Ah, până şi tu faci greşeli.

Verdele de pe ea are o culoare scârboasă, ca de arsenic fosforescent, cum ar purta o cocotă grăsană, negresă, să atragă atenţia clienţilor pe stradă. Întoarce capul şi observă că pe un birou nişte păsări flamingo flexibile sunt aranjate ca şi cum ar copula, una călare pe alta, iar altă pereche, în ceea ce zice el că ar fi o luare la muie, dar ciocul pleoştit strică efectul.

— Fac destule, continuă Pru, de ce n-aş face? Pe mine nu m-a învăţat nimeni nimic. Îţi spun o singură chestie, Nelson Angstrom. O să nasc acest copil indiferent de ce faci tu. N-ai decât să te duci dracului!

— Să mă duc dracului?

— Da.

Ea simte că trebuie să mai îndulcească pastila. Până şi burta ei pare să se înmoaie lipită de-a lui, cuibărindu-se în el.

Nu vreau să te duci dracului, dar n-ai decât. Nu te pot opri, iar tu nu mă poţi opri pe mine. Suntem două persoane, chiar dacă ne-am căsătorit. Tu n-ai vrut deloc să mă iei de nevastă şi se pare că eu n-ar fi trebuit să te las să mă iei.

— Şi totuşi, te-am luat de nevastă. Te-am luat, spune el temându-se ca mărturisirea asta să nu-i boţească iarăşi faţa.

— Atunci, nu te mai purta ca un tiran. M-ai terorizat să vin aici, iar acum mă terorizezi să plecăm. Îmi plac oamenii ăştia. Au simţul umorului mai dezvoltat decât cei din Ohio.

— Hai să rămânem atunci.

În cameră mai sunt şi alte lucruri în afară de păsările flamingo – nişte lucruri hidoase, remarcă el. Un Elvis Presley din ghips, cu nişte lumânări votive la bază, în căniţe roşii. Un acvariu fără peşti, dar plin de păpuşi Barbie şi nişte chestii ca nişte polipi din plastic, care, crede el, sunt fluturaşi cu striaţii menite să sporească plăcerea. Vederi prinse pe pereţi cu piuneze, cu femei încadrate în triunghiuri din beteală, care fac tumbe, îşi arată fundul gol sau îşi ţin sânii imenşi în mâinile cu mănuşi argintii, vederi din Germania, cu două imagini diferite, una nevinovată şi alta obscenă, în funcţie de unghiul din care te uiţi la ele. De jur împrejur, camera are claritatea şi varietatea unei vome care continuă să păstreze intacte boabele de mazăre şi bucăţelele de morcov portocaliu de la cina luată cu o oră înainte. Nu-şi poate lua privirea de la lucruri.

În timp ce trece de la o oroare la alta, Pru se strecoară afară strângându-i încetişor mâna, un gest ce ar putea fi o scuză pentru tot ce şi-au spus. Ce şi-au spus? În bucătărie, fata cu ţâţele goale a îmbrăcat un tricou pe care scrie ERA, iar Jamie şi-a scos haina şi cravata. Nelson se simte grozav, atât de grozav, încât nu-şi mai aude nici propriile cuvinte, dar nu contează, toată lumea râde binedispusă. Într-un dormitor cufundat în întuneric, de lângă bucătărie, cineva se uită la ştirile speciale de la ora unsprezece şi jumătate, din Iran, vremea parcă zboară în derapajul spasmodic al distracţiei. Când Pru se întoarce la el şi-l roagă să plece, are o paloare cadaverică, de stafie, cu rujul de pe buze ca sângele dintr-un film, decolorat în mijloc, unde i se întâlnesc buzele. Ceva din capul lui vopseşte totul în albastru, iar dinţii ei îi par diformi când îi spune cu glas aproape imperceptibil că şi-a dat jos pantofii, cum a vrut el, iar acum nu-i mai găseşte. Se trânteşte pe un scaun de bucătărie şi îşi întinde picioarele portocalii, la care burta i se ţuguiază ca o puţă, şi se pune pe râs cu cei din jur. Ce porci. În timp ce-i caută pantofii, Nelson dă în camera laterală, cu fleacuri şi păsări flamingo oribile, peste fata cu pantaloni albi, care a adormit pe canapea. Cu faţa destinsă, pare şi mai tânără decât înainte. Îşi ţine mâna palidă îndoită, cu

palma în sus, lângă nasul cârn. Fruntea ci bombată, calmă, discret pistruiată n-are niciun rid în somn. Doar parul îi mai păstrează acea forţă profundă, de femeie, eliberat de constrângerea agrafelor, multicolor în crevasele şi înălţimile firelor încâlcite. Vrea s-o acopere cu ceva, dar nu vede nicio pătură, doar prezervativele cu striaţii şi păpuşile Bărbie strălucitoare în acvariul lor. Acolo unde puloverul ei roşcat, împletit, i-a alunecat în sus deasupra pantalonilor, se iţeşte o felie de piele albă ca laptele. Nelson se uită la ea şi se întreabă. „De ce nu-ţi poate fi o femeie doar prietenă, chiar şi dacă faci sex cu ea? De ce trebuie să ai tot timpul de-a face cu orgoliul, să jigneşti doar ca să te aperi?" Uitându-se lung la porţiunea aia de piele albă ca laptele, uită de ce-a intrat în cameră. Îşi dă seama că îi vine să urineze.

Iar în baie, după ce vezica i s-a golit cu firicelele alea neregulate, care îi arată că a lăsat-o să se umple peste măsură, se lasă furat de o carte mare, arătoasă, aşezată pe coşul cu rufe murdare, cel mai probabil e a lui Slim, e un album cu fotografii şi postere din Germania nazistă, cu băieţi blonzi, frumoşi, aliniaţi pe şiruri, care cântă, cu un grăsan chipeş într-o uniformă albă, înţesată de medalii, şi cu Hitler, care arată tânăr, uscăţiv şi impresionant, cu ochii aţintiţi spre Munţii Alpi. Prezenţa albumului în acest loc este un fel de chestie la modă, la fel ca şi vederile alea poleite, care le prezintă pe femei ca fiind atât de urâte, şi pare să nu existe nicio apărare împotriva urâţeniei din lumea asta, nimic care s-o apere pe fata asta adormită sau pe el. Pru şi-a găsit urâţeniile alea de pantofi verzi cu talpă ortopedică şi stă în bucătărie pe un scaun cu spătar, în timp ce portoricanul pe care l-a agăţat, cel cu faţa parcă plină de mici tăieturi de cuţit, a îngenuncheat la picioarele ei şi-i prinde cataramele de la cureluşele ca nişte fireturi. Când se ridică, se clatină pe picioare, oare ce i-or fi dat? Se lasă îmbrăcată cu jacheta de catifea pe care o purta toamna şi primăvara la Kent, de culoare roşie, aşa că împreună cu rochia ei verde, lucioasă, zici că-i sărbătoarea de Crăciun venită cu şase săptămâni mai devreme, gata împodobită. Jason dansează în camera din faţă, unde acum Jamie şi fata cu inscripţia ERA pe ţâţele ei jalnice încearcă şi ei să între în ritm, aşa că îşi iau rămas-bun de la Pam şi Slim, Pam o sărută pe Pru pe obraz, ca de la femeie ia femeie, de parcă i-ar şopti o parolă la ureche, iar Slim îşi încrucişează mâinile pe piept şi se înclină în stilul budist. Nelson se întreabă dacă are privirea piezişă din naştere sau i se trage de la chestiile perverse pe care le practică. Senzaţiile ca o meduză înoată peste buzele lui Slim. Ultimele fluturări de mână şi zâmbete, iar apoi uşa se închide peste zgomotul petrecerii.

Uşa de la intrarea în apartament e de modă veche, masivă, din stejar galben. Pe acest palier de la etajul trei, el şi Pru se trezesc izolaţi în ceva ce aduce cu tăcerea. Pe luminatorul din sticlă groasă de deasupra lor răpăie ploaia.

— Mai crezi că sunt un tâmpit? Întreabă el.

— Nelson, de ce nu te maturizezi şi tu odată?

Balustrada solidă din lemn, de pe partea dreaptă, face o ameţitoare buclă dublă în jos, pe cele două şiruri de trepte de până la primul etaj. Nelson se uită în jos şi vede capacele a două pubele aşezate la subsol, hăt departe. Nerăbdătoare, Pru îl depăşeşte prin stânga, sătulă de el şi abia aşteptând să ajungă afară, la aer, iar după aceea el îşi aminteşte cum s-a ciocnit ea cu şoldul ei lat de-al lui şi furia pe care i-o provoacă ceea ce-i pare o neîndemânare intenţionată, dar care-i trece dacă-i dă un ghiont în replică, un mic brânci răzbunător. Pe partea stângă a scărilor nu există balustradă, iar peretele tencuit este deteriorat de găuri lăsate de cuie în locurile de unde renovatorii au dat jos lambriurile care or fi fost înainte. Aşa că, atunci când Pru, în pantofii ei cu talpă ortopedică, îşi scrânteşte glezna, nu are de ce să se ţină; mormăie scurt, dar chipul palid îi rămâne impasibil, ca în zilele de altădată, când zbura cu deltaplanul, în momentul lansării. Nelson încearcă s-o apuce de jacheta de catifea, dar ea trece dincolo de raza lui de acţiune, picioarele o lasă dintr-odată; apucă să-i vadă faţa plonjând pe lângă găurile lăsate de cuie în timp ce se răsuceşte spre perete, căutând un punct de sprijin acolo unde nu există niciunul. Se rostogoleşte răsucindu-se pieziş, cu capul înainte, iar marginile metalice ale treptelor îi pătrund în burtă. Totul se petrece atât de repede şi, totuşi, creierul lui are timp să înregistreze mai multe senzaţii – atingerea catifelei ce-i fâlfâie printre degete, ghiontul ei mustrător, cu şoldul, indignarea pe care i-o provoacă pantofii ei butucănoşi şi cei care au privat scara de-o balustradă, toate astea precis stratificate în mintea lui. Clar îi apare şi peticul de portocaliu-închis al dresului cu materialul dublat între picioare, ca mijlocul unei flori verzi înmiresmate, când rochia, odată cu picioarele

răscrăcărate la primul impact, îi dezveleşte coapsele. Braţele ei încă încearcă să se opună alunecării, iar unul din ele îi înţepeneşte într-un unghi nefiresc când se opreşte cam la jumătatea scării abrupte, cu un pantof desprins de picior şi agăţat doar de cureluşă, cu capul ascuns sub chica răvăşită a părului ei frumos şi toată silueta ei lungă încremenită.

Fallt's Bubbli nunner!

Ploaia răpăie pe luminator cu stropi mărunţi. Muzica de la petrecere răzbate până la el prin pereţi. Zgomotul produs de căderea ei trebuie să fi fost asurzitor, pentru că uşa de stejar galben se deschide imediat şi lumea începe să tropăie în jur, dar singurul sunet pe care l-a auzit Nelson a fost chiţcăitul scos de Pru când s-a lovit prima oară, ca o jucărie de plastic gonflabilă, călcată brusc din întâmplare.

Siroposu' este în formă maximă la spital, glumeşte cu asistentele şi personalul medical şi, în hainele lui negre, se mişcă prin lumea asta albă ca un microb fericit, o excepţie de la toate regulile. Se apropie vrând parcă s-o îmbrăţişeze pe bunica Springer, dar în ultima clipă se abţine şi îi dă una peste umăr cu un aer degajat. Lui Janice şi Harry le oferă zâmbetul lui ştrengar, care-i dezveleşte dinţii mărunţi; pe Nelson îl priveşte cu un aer ceva mai grav, dar cu ochii încă zâmbitori.

— Arată nemaipomenit, cu excepţia braţului ghipsat. Chiar şi aşa, a avut noroc. E braţul stâng.

— E stângace, i-o întoarce Nelson.

Băiatul e morocănos şi îndoit de nesomn. A fost cu ea la spital de la ora unu la trei, iar acum, la nouă şi jumătate, s-a întors aici.

A sunat acasă pe la unu şi un sfert, dar nu i-a răspuns nimeni, o altă chestie adăugată la cei douăzeci de ani de nedreptăţi. Mama-mare era acasă, dar era prea bătrână şi ramolită să audă telefonul în timp ce visa, iar părinţii fuseseră în oraş cu familiile Murkett şi Harrison, la noul local cu program de striptease de pe Route 422, dincolo de Four Seasons, spre Pottstown, iar apoi se duseseră acasă la soţii Murkett, să mai bea o duşcă. Aşa că ai lui n-au aflat noutăţile până când Nelson, care s-a târât în patul lui gol pe la trei şi jumătate, nu s-a trezit la ora nouă. Pe drumul spre spital în Mustangul maică-sii, a susţinut că n-a adormit până la primul ciripit de păsărele.

— Ce păsărele? L-a întrebat Harry. Au migrat toate în sud.

— Taţi, nu mă bate la cap, vorbesc de păsările alea negre care-s chiar în faţa ferestrei.

— Graurii, a intervenit Janice împăciuitoare.

Alea nu ciripesc, cârâie, a ţinut-o Harry pe-a lui. *Câr, câr.*

Vi se pare că-i întuneric până dimineaţa târziu? S-a amestecat în discuţie bunica Springer.

Tensiunea asta constanta dintre ginerele ei şi nepot o îmbătrâneşte.

Nelson, cu ochii lui roşii, cu nasul înfundat şi duhnind a băutura de-aseară, chiar l-a enervat pe Harry, el însuşi era la fel de nedormit şi mahmur. A reuşit să-şi înăbuşe pornirea de-a striga din nou *Câr.* La spital îl întreabă pe Siroposu' cu sinceră admiraţie:

— Cum de-ai ajuns aici atât de repede?

N-aveţi decât să faceţi băşcălie, tipul ăsta chiar *are* ceva fascinant.

— Însăşi doamna mi-a dat de ştire, îl anunţă popa vesel, făcând un pas scurt în lateral, cu care dărâmă o revistă de pe o măsuţă foarte scundă, cu prea multe reviste claie peste grămadă.

Woman's Daily. Field and Stream. Fireşte, un spital nu s-ar abona la *Consumer Reports.* Acum câtva timp au publicat un articol ucigător despre costurile spitalizării şi considerabila scumpire a unor chestii precum aspirina şi pastilele pentru răceală. Siroposu' se apleacă să ridice revista şi se îndreaptă de şale gâfâind uşor. Le spune:

— Evident, după ce au calmat-o pe draga de fată şi i-au pus braţul în ghips şi au asigurat-o că fătul pare să nu fi avut de suferit, tot a rămas îngrijorată, aşa că s-a trezit la şapte dimineaţa şi bănuia că Nelson doarme la ora aia şi n-a ştiut pe cine să sune. Aşa că s-a gândit la *mine*, urmează Siroposu' radios. Eu, fireşte, încă eram în braţele lui Morfeu, dar m-am adunat rapid şi i-am spus că o să dau o fugă până aici între împărtăşanie şi slujba de la ora zece, şi iată-mă aici. *Ecce homo.* Voia să se roage împreună cu mine să nu piardă copilul, s-a rugat tot timpul, şi cel puţin până acum, aşa cum se spune, pare *să ţină* figura!

Ochii lui negri se plimbă de la un chip la altul, sus-jos şi de-a curmezişul.

— Doctorul care a primit-o a ieşit din tură la ora opt, dar sora de serviciu mi-a jurat *solemn* că,

în ciuda vânătăilor cu care s-a ales mama, micuţa inimioară continuă să bată la fel de puternic şi nu există *niciun* semn de hemoragie vaginală sau alte chestii supărătoare. Mama Natură-i o curcă bătrână, rezistentă.

Asta i-o spune direct bunicii Springer.

— Acum *trebuie* s-o iau din loc, altminteri oiţele flămânde o să se uite în sus şi n-o să-şi capete tainul. Orele de vizită de aici nu încep, de fapt, decât la unu după-amiază, dar sunt *sigur* că autorităţile n-o să se supere dacă băgaţi capul o clipă. Spuneţi-le că aveţi binecuvântarea mea.

Mâna i se ridică în mod reflex, vrând parcă să-i binecuvânteze, dar nu face decât să şi-o lase pe mâneca hainei de blană strălucitoare a bunicii Springer.

— Dacă nu *poţi* să ajungi la slujbă, stăruie el, *vino* la întrunirea de după aceea. E şedinţa epitropilor, în legătură cu orga cea nouă, şi o să dea buzna o mulţime de scârţari. Tot anul nu pun pe tavă decât un dolar pe săptămână, dar votul lor contează la fel de mult ca şi al meu sau al tău.

Se retrage cu paşi grăbiţi, împărţind în stânga şi-n dreapta semnul V de la victorie.

Măi, să fie, băieţilor ăstora chiar le plac nenorocirile, cugetă Harry. Păi, e un teren pe care nu-l vrea nimeni altcineva. Spitalul St. Joseph se află în zona sărăcăcioasă, în partea nordică a centrului Brewerului, unde era şi vechiul cămin al asociaţiei YMCA înainte să fie demolat şi să-i ia locul o nouă bancă cu bancomate pentru conducătorii auto şi unde vechiul pod de cale ferată din lemn a fost reconstruit cu un beton care a început să crape imediat. Pe vremuri se discuta despre construirea unui tunel feroviar, însă chiar atunci s-a terminat cu trenurile, aşa că problema s-a rezolvat de la sine. Aici a născut-o Janice pe Rebecca June pe vremea când surorile erau toate maici, poate or mai fi şi-n ziua de azi, dar n-ai cum să-ţi dai seama. Recepţionera de la etajul ăsta poartă un costum cu pantaloni roz-somon. Îi conduce cu fundul ei dospit şi umerii căzuţi. Uşile întredeschise lasă să se vadă oameni care zac vlăguiţi sub cearşafurile albe, zgâindu-se la tavanul alb, reduşi deja la stadiul de stafii. Pru este într-o cameră cu patru paturi şi două femei cu pijamale străvezii, de spital, se refugiază în paturile lor, luate prin surprindere de vizitatorii matinali. În al patrulea pat doarme o negresă foarte bătrână. Cât despre Pru, ea este oricum, numai adormită nu. Încă mai poartă urme şterse de la rimelul de cu o noapte înainte, dar restul arată virginal, în special ghipsul alb proaspăt de la cot la încheietură. Nelson o sărută uşurel pe buze şi apoi, aşezat pe singurul scaun de lângă pat, în timp ce familia mai în vârstă stă în picioare, îşi vâră faţa în spaţiul dintre marginea patului şi curba făcută de şoldul lui Pru. Ce copil, gândeşte Harry.

— Nelson a fost extraordinar, le povesteşte Pru, atât de grijuliu cu mine.

Vocea îi este mai cântată şi mai guturală decât şi-o aminteşte Harry.

Se întreabă dacă femeilor asta nu fi se trage de la faptul că stau întinse: le schimbă unghiul corzilor vocale.

— Mda, s-a simţit rău de tot pe chestia asta, confirmă Harry. Abia azi-dimineaţă am auzit toată tărăşenia.

Nelson îşi dă capul pe spate.

— Au fost la un club de *striptease*, îţi vine să crezi?!

— Doamne sfinte, îi zice Harry lui Janice, cine-i şeful aici? Şi ce să facem, să stăm închişi în casă şi să îmbătrânim frumos?

— Nu putem să stăm decât un minut, intervine bunica Springer, trebuie să merg la biserică. Cred că n-ar da bine să mă duc doar la întrunire, cum mi-a sugerat reverendul Campbell.

— Du-te la întrunire, bunico, spune Harry, că te-au luat la ochi pentru o sumă astronomică. Orgile nu cresc în copaci.

— Biata de tine, o compătimeşte Janice pe Pru, cât de rău ţi-ai lovit braţul?

— Ei, n-am fost foarte atentă la ce mi-a spus doctorul, zice cu glasul parcă plutindu-i, pesemne că au îndopat-o cu tranchilizante. E un os pe partea din afară, cu un nume nostim…

— Femur, îi sugerează Harry.

Ceva din toată tărăşenia asta l-a băgat în priză, îl face să se simtă îndrăzneţ şi sfidător. Stripteuzele de astă-noapte, unele dintre ele erau destul de tinere să-i fie fiice. The Gold

Cherry[175], aşa se numea localul.

Nelson îşi dă iar capul pe spate stând cuibărit lângă Pru.

— Ala-i la *coapsă*, tată. Vrea să zică humerus.

— Ha-ha, face Harry.

Pru pare să geamă:

— Ulna, îi anunţă ea. A zis că-i doar o fractură simplă.

— Cât timp trebuie să porţi ghipsul? Se interesează Harry.

— A zis şase săptămâni, dacă stau cuminte.

— Îl dai jos până la Crăciun, spune Harry.

În mintea lui, anul ăsta Crăciunul e un eveniment important, fiindcă după Crăciun şi Revelion vor pleca în călătoria plănuită, au hotelul aranjat, biletele de avion rezervate, aseară au trecut din nou totul în revistă, după ce s-au aţâţat cu stripteuzele.

— Biata de tine, repetă Janice.

Pru începe să cânte fără muzică, dar cuvintele îi sună de parcă le-ar cânta:

— Ah, Doamne, nu sunt supărată, mă bucur, merit să fiu pedepsită în vreun fel. Cred cu tărie – continuă să se uite fix la Janice, cu o autoritate pe care n-au remarcat-o la ea până acum – că Dumnezeu îmi spune că ăsta-i preţul pe care El mi-l cere pentru faptul că n-am pierdut copilul. Sunt bucuroasă să-l plătesc, bucuroasă aş vrea să mi se rupă toate oasele, zău că nu mi-ar păsa. Doamne, când am simţit că-mi fug picioarele de sub mine şi că nu-mi rămâne decât să cad pe scările alea oribile, ah, ce gânduri mi-au trecut prin cap! Tu probabil ştii.

Adică Janice probabil ştie ce-nseamnă să pierzi un copil. Janice scoate un fel de scheunat şi se lasă atât de tare peste fata imobilizată la pat, încât Harry se crispează şi o apucă de spate, să o tragă de pe ea. Simţind duritatea ghipsului lipit de sâni, Janice îşi arcuieşte coloana vertebrală la atingerea lui; sub rochie, pielea îi pare întinsă ca o tobă şi e fierbinte. Pru nu dă însă semne de durere, ci doar schiţează un zâmbet, zâmbetul ei strâmb, prudent şi, senină, îşi ţine închise pleoapele cu urmele de fard albastru din noaptea trecută, acceptând cu stoicism greutatea femeii mai vârstnice prăvălite pe ea. Pru îşi strecoară mâna care nu-i este în ghips, s-o bată uşurel pe Janice pe spate; degetele ei se apropie de-ale lui Harry. O bate uşor, o bate, uşor, uşor. Îşi aminteşte de degetele rotunde ale lui Cindy Murkett şi se minunează gândindu-se cu cât mai copilăreşti şi mai pofticioase par decât aceste degete, osoase, deşi tinere, şi înroşite la încheieturi: mama lui avea mâini din astea, aspre, de ziceai c-au fost frecate. Janice nu se poate abţine să nu plângă în hohote, Pru nu se poate abţine să nu o bată uşor pe spate, celelalte două paciente din cameră se trezesc şi nu se pot abţine să nu se holbeze la ele. Asemenea momente complicate îl deranjează pe Harry. Se simte pus la punct, de vreme ce în versiunea oficială a familiei el se face vinovat de moartea copilei care a pierit de mâna lui Janice. Totuşi, acum pare să se proclame adevărul că el n-a fost decât un simplu spectator. Nelson, împins într-o parte de accesul de durere al maică-sii, se îndreaptă de şale şi se holbează, un biet puşti frânt de oboseală. Femeile astea date naibii, care ţin morţiş să-şi împărtăşească durerile, ar trebui să ne lase pe noi în pace. În sfârşit, Janice se îndreaptă de spate, de-atâta smiorcăială buza de sus îi e plină de muci.

Harry îi oferă batista lui.

Mă bucur atât de mult pentru Pru, spune ea trăgându-şi mucii.

Haide, vino-ţi în fire, mormăie el, luându-şi înapoi batista.

Bunica Springer linişteşte apele: — Într-adevăr, pare un miracol să cazi pe treptele alea grămadă până jos şi să scapi doar cu atâta. În casele vechi din Brewer, scările alea de la cucurigu erau rezervate exclusiv servitorilor.

— Nu am căzut până jos, o corectează Pru. Aşa mi-am rupt braţul, m-am proptit în el. Nu-mi amintesc să mă fi durut ceva.

— A, da, intervine Harry. Nelson ne-a spus că n-ai simţit nicio durere.

— A, nu, deloc.

Cu părul întins pe toată perna de îmbrăţişarea lui Janice, zici că-i în cădere prin spaţiul alb şi

---

[175] Cireaşa de aur (engl.).

cântă:

— N-am păţit mare lucru, toţi doctorii îmi spun că de vină-s pantofii ăia cu tălpi ortopedice, înalte, cu care ne fac să ne încălţăm, nu trebuia să-i port. Nu că-i o modă tâmpită? O să le dau foc, fără discuţii, de îndată ce mă-ntorc acasă.

— Când o să fie asta? O întreabă bunica, mutându-şi poşeta neagră dintr-o mână în alta.

E îmbrăcată ca de biserică încă dinainte de momentul când s-a trezit Nelson şi a început toată tevatura asta. E o sclavă a bisericii ăleia, Dumnezeu ştie cu ce se alege de pe urma ei.

— Cam într-o săptămână, aşa mi-a zis, răspunde Pru. Să mă ţină liniştită, ştiţi, să fie siguri. Bebeluşul. Azi-dimineaţă la trezire am crezut că am contracţii şi m-am speriat atât de rău, că l-am chemat pe Siroposu'. A fost tare cumsecade.

— Mda, bine, comentează bunica.

Harry urăşte modul în care ei tot se referă la făt ca la un copil. În stadiul ăsta, mai curând e un porcuşor sau un broscoi împiedicat, aşa şi-l imaginează. Dacă l-ar fi lepădat, oare n-ar fi trăit? Acum sunt ţinuţi în viaţă prematurii de cinci luni şi, în curând, o să se creeze viaţa în eprubetă de la început până la sfârşit.

— Trebuie s-o ducem pe bunica la biserică, o anunţă el. Nelson, tu vrei să te trezeşti şi să vii cu noi, sau rămâi aici şi dormi?

Băiatul iar şi-a rezemat capul de salteaua de spital. Odinioară tot aşa adormea la masa din bucătărie.

— Harry, îl dojeneşte Janice. Nu mai face pe durul cu toată lumea.

— Crede că ne comportăm cu toţii prosteşte din cauza micuţului, spune Pru visătoare, tachinându-i discret.

— Nu, hei, cred că micuţul e minunat.

Se apleacă s-o sărute ca de rămas-bun deocamdată şi-i vine să-i şoptească la ureche despre toţi copiii pe care i-a avut, morţi şi vii, vizibili şi invizibili, dar, în loc de asta, se îndreaptă de şale şi-i spune:

— Să fii cuminte. O să ne întoarcem când o să putem sta mai mult cu tine.

— Să nu renunţaţi la partida de golf, spune ea.

— S-a zis cu golful. Nu te lasă să calci pe gazon după un anumit moment al anului.

— Ce vrei să fac, să plec sau să rămân? O întreabă Nelson.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Nelson, pleacă. Lasă-mă să dorm puţin.

— Să ştii că-mi pare rău dacă ţi-am spus ceva aseară. Eram prăjit. Aseară când mi-au spus că-s de părere că n-o să pierzi copilul, am plâns de uşurare. Pe cuvânt.

Ar izbucni din nou în plâns, dar chipul i se mohorăşte de jenă la gândul că l-au auzit toţi ceilalţi. De-aia iubim dezastrul, se dumireşte Harry, ne pune în legătură cu sentimentul de vinovăţie şi ne trimite târâş înapoi la Dumnezeu. Fără sentimentul că am dat-o în bară, nu suntem cu nimic mai buni decât animalele. Să presupunem că bebeluşul ar fi fost avortat exact în clipa când el se holba cum tipa aia măslinie, care-şi tot rotea limba peste buze, şi-a tras până la genunchi chiloţeii cu strasuri şi s-a uitat ştrengăreşte la public, peste umăr, în timp ce îşi gâdila găoaza cu pana de struţ: s-ar simţi îngrozitor.

Pru pune capăt cu un gest vorbelor îngăimate de soţul ei şi îngrijorării de pe feţele celorlalţi.

— Mă simt *bine.* Vă iubesc nespus de mult pe toţi.

Părul i se revarsă în afară în timp ce aşteaptă să se cufunde în somn, în rugăciuni şi mai pasionate, în fluidele visătoare ale burţii învineţite, îşi ridică, în semn de rămas-bun, câţiva centimetri deasupra pieptului aripa frântă, din ghips alb ca zăpada. O părăsesc în compania fostelor călugăriţe şi se strecoară pe coridoarele spitalului cu paşi târşiţi, zgomotoşi în mijlocul hotărârii lor tăcute de a-şi păstra certurile pentru când vor ajunge la maşină.

— O săptămână! exclamă Harry de-ndată ce pornesc cu Mustangul. Are cineva vreo idee cât de mult costă o săptămână de spitalizare în ziua de azi?

— Taţi, cum poţi să te gândeşti tot timpul numai la bani?

— Cineva trebuie s-o facă. O săptămână înseamnă o mie de dolari minimum. *Minimum.*

— Dar *ai* asigurarea de la Crucea Albastră.

— Nu, n-am şi pentru nurori. Nici pentru tine, de altfel, odată ce ai făcut nouăsprezece ani.

— Păi, nu ştiu ce să zic, spune Nelson, dar nu-mi place că stă în salon cu toate femeile alea

care vomită şi gem toată noaptea. Una dintre ele era chiar negresă, n-ai remarcat?

— De unde-ai moştenit prejudecăţile astea? Nu de la mine. Oricum, ăla nu-i salon, e ceea ce se numeşte rezervă semi-privată, replică Harry.

— Vreau ca nevasta mea să aibă o rezervă a ei, insistă Nelson.

— L-auzi! Vrei, vrei. Şi cine o să plătească factura, isteţule? Nu tu.

— Ştiu că atunci când am avut polipi intestinali, le povesteşte bunica Springer, Fred a ţinut morţiş să am o rezervă numai a mea. Şi, în plus, a obţinut o cameră pe colţ, care avea o priveliişte minunată, pepiniera şi magnoliile proaspăt înflorite.

— Cum rămâne cu salonul auto, nu beneficiază de asigurarea de grup de-acolo? Se interesează Janice.

— Nu te poţi bucura de beneficiile de maternitate decât după nouă luni de lucru la Springer Motors, răspunde Harry.

— N-aş zice că un braţ fracturat are vreo legătură cu maternitatea, îl contrazice Nelson.

— Da, însă, dacă n-ar fi gravidă, acum ar fi pe picioare, cu fractură cu tot.

— Poate se uită Mildred să vadă ce şi cum, sugerează Janice.

— Bine, aprobă el în silă. Nu ştiu exact ce clauze are poliţa noastră.

Nelson ar trebui s-o lase cum a picat, dar preferă să se aplece în faţă de pe bancheta din spate, astfel încât vocea parcă i se îndeasă lui Harry în ureche:

— Fără Mildred şi Charlie, habar n-ai pe ce lume eşti. Vreau să zic…

— Înţeleg ce vrei să spui şi află că ştiu mai multe despre afacerile cu maşini decât ai să ştii tu vreodată, ţinând cont de drumul pe care ai apucat, adică, dacă nu termini odată frecangeala cu rablele alea produse la Detroit, cu motor modificat, care ne fac să pierdem o avere, şi nu începi să te concentrezi pe linia noastră de afaceri.

— Nu m-ar deranja dacă ar fi vorba de Datsun-uri sau Honda, dar hai să fim serioşi, tată, Toyotele…

— Franciza Toyota este afacerea pe care a lansat-o bătrânul Fred Springer, şi Toyote vindem! Bessie, de ce nu-i tragi una lui ăla micu'? N-ajung până la el.

După o scurtă pauză, de pe bancheta din spate se aude vocea soacră-sii: …

— Mă întrebam dacă să mă mai duc, totuşi, la biserică. Ştiu că apus tot sufletul în achiziţionarea orgii şi nu sunt prea mulţi cei entuziasmaţi ca el. Dacă mă duc, s-ar putea să mă trezesc pusă în fruntea vreunui comitet şi sunt prea bătrână pentru asta.

— Nu v-a părut simpatică Teresa? îi întreabă Janice cu voce tare. Parcă s-ar fi maturizat peste noapte.

— Mda, face Harry, iar dacă s-ar fi dat de-a dura două etaje, acum ar fi mai în vârstă decât noi toţi.

— Dumnezeule, tati, exclamă Nelson, există pe lumea asta vreun om care să-ţi placă şi *ţie?*

— Dar toată lumea îmi place, răspunde Harry. Ce nu-mi place este să fiu legat de mâini şi de picioare.

Drumul de la spital spre Mt. Judge trece drept peste şinele de cale ferată, apoi imediat intră pe Locust, dincolo de Brewer High, trece prin Cityview Park, apoi, ca de obicei, face la stânga, pe lângă centrul comercial. Într-o dimineaţă de duminică, majoritatea celor plecaţi de acasă cu maşina sunt americanii în vârstă, femeile au şuviţe de par bleu sau roz ca penele puişorilor vopsiţi de Paşti înainte de interzicerea acestui obicei, iar bărbaţii ţin strâns volanul cu ambele mâini, de parcă automobilul ar putea începe să dea din copite şi să ragă: cu benzina fără plumb ajunsă la unele benzinării ia preţul de un dolar şi treişpe cenţi galonul, asta mulţumită bătrânului ayatollah, trebuie să stoarcă la maximum valoarea fiecărui strop. De fapt, filosofia populaţiei pare să fie hai s-o consumăm cât mai avem ce consuma, iar când o să se ajungă la o situaţie de criză o să ne scoată Carter din rahat. Cele patru filme de la cinematografele din mail sunt BREAKING AWAY[176], STARTING OVER[177], RUNNING[178] şi „10 "[179]. Ar vrea să vadă „10 ", ştie din reclame

---

[176] Film care a câştigat Premiul Oscar pentru cel mai bun scenariu original al anului 1979.

[177] Film care a avut două nominalizări la Premiul Oscar pe anul 1979 la categoriile cea mai bună actriţă în rol principal (*Jill* Clavburgh) şi cea mai bună actriţă în rol secundar (Candice Bergen).

că lata asta care arata ca o suedeza şi-a împletit părul în codiţe ca o cioroaică din Zair. O singură lume: toată lumea se fute cu toată lumea. Se gândeşte la toate futaiurile care au fost pe lumea asta şi la toate futaiurile care vor mai fi, dar nu şi pentru el, iată-l, stă în maşina asta îmbâcsită şi moare cu zile, inima, pur şi simplu, i se scufundă. N-o să mai fută pe nimeni câte zile o mai avea, cu excepţia bietei Janice Springer, posibilitatea asta îi apare dinaintea ochilor la fel de clară şi implacabilă ca drumul ăsta ce i se aşterne dinainte. Simte cum i se face ghem stomacul acrit de distracţia de aseară, aşa cum i se întâmpla când întârzia la şcoală. Îi spune lui Nelson pe nepusă masă:

— Cum naiba ai lăsat-o să cadă, de ce n-ai ţinut-o de mână? Şi *ce-aţi căutat* în oraş atât de târziu? Când maică-ta era gravidă cu tine, noi nu ne duceam *nicăieri.*

— Cel puţin nu împreună, i-o întoarce băiatul. Am auzit că mergeai într-o mulţime de locuri de unul singur.

— Nu şi când a fost gravidă cu tine, stăteam seară de seară la tembelizor şi ne uitam la *I Love Lucy*[180] şi la toate comediile alea de familie, nu-i aşa, Bessie? Şi nici nu prizam iarbă.

— Iarba nu se prizează, ci se fumează. Cocaina se prizează.

Bunica Springer îi răspunde tărăgănat la întrebare:

— Ah, nu mai ştiu exact cum v-aţi descurcat tu şi cu Janice, spune ea obosită, uitându-se pe fereastră. Tinerii din ziua de azi sunt altfel.

— Că bine zici. Dai afară pe cineva să le oferi o slujbă, iar ei înjură obiectul muncii.

— E un obiect OK, dacă ţii tu morţiş să fie aşa, începe Nelson.

Harry îl întrerupe furios, cu gândul la biata Pru, care şi-o pune cu un ţânc smiorcăit, care-şi vâră capul la subsuoara ei, în loc să aibă un bărbat adevărat, la Melanie, care se spetea la Crêpe House pentru toţi papiţoii ăia de la bănci, care iau masa în oraş, la fiică-sa cea frumuşică, promiţătoare, combinată cu Jamie ăla cu faţa lată şi roşie, la micuţa de Cindy, amărâta, care trebuie să-şi aştearnă un zâmbet pe faţă în timp ce o ia pe la spate astfel încât bătrânul Webb să se poată distra cu aparatul lui foto SX-70, la Mim, care, în toţi aceşti ani, le-a luat-o la cioc mafioţilor macaronari din Nevada, la mami, care-şi cufunda braţele bătrâne în clăbuci gri şi şmotruia tot timpul în bucătărie până când, în cele din urmă, Parkinsonul s-a îndurat de ea şi a imobilizat-o în camera de la etaj, să-şi tragă sufletul, la toate femeile din lume care, din câte-şi dă el seama, sunt oropsite şi năpăstuite ca să răsară nişte mici derbedei ca ăsta.

— Hai să-ţi spun eu ceva despre Toyote, îi zice el lui Nelson. Sunt asamblate de nişte indivizi gălbiori, în halate albe, care muncesc într-o uzină de când se nasc şi până mor şi pe care îi apucă pandaliile dacă descoperă un fir de praf în sistemul de injecţie al benzinei, în timp ce rablele astea fabricate la Detroit sunt asamblate alandala de cioroi cu căşti la urechi, cu muzica dată la maximum, atât de vărzuiţi de droguri, de nici nu ştiu ce deosebire există între un şurub şi o piuliţă, şi care, pe deasupra, învaţă de la NAACP[181] să deteste compania pentru care lucrează. Jumătate din maşinile asamblate la uzinele Ford sunt sabotate cu bună ştiinţă, nu-mi amintesc unde am citit asta, dar nu era în *Consumer Reports.*

— Tati, ai atâtea prejudecăţi! Ce-ar zice Skeeter dacă te-ar auzi? Skeeter. Pe un ton total diferit, Harry spune:

— Skeeter a fost ucis în Philly în aprilie trecut, ţi-am povestit?

— Tu tot timpul *îmi povesteşti.*

— Nu dau vina pe negrii de la linia de asamblare, nu zic decât că garantat fac maşini de doi bani.

Nelson e pus pe harţă, stors şi cu moralul la pământ, bietul copil.

— Şi cine eşti tu să ne critici pe mine şi pe Pru că am ieşit în vizită la nişte prieteni, când tu

---

[178] Film cunoscut cinefililor români sub titlul *Maratonistul* cu Michael Douglas în rolul principal.

[179] Comedie romantică regizată de Blake Edwards, cu Bo Derek. Dudley Moore şi Julie Andrews în rolurile principale.

[180] Serial TV difuzat între anii 1951 şi 1957, cu Lucille Ball în rolul titular.

[181] National Association for the Advancement of Colored People (Asociaţia Naţională pentru Promovarea Oamenilor de Culoare), organizaţie civică înfiinţată în anul 1909.

te-ai dus cu prietenii tăi să vă chiombiţi la caraghioasele alea de dansatoare exotice? Cum de-ai suportat aşa ceva, mami?

— N-a fost chiar atât de rău cum mi-am închipuit, răspunde Janice. Există nişte limite în tot ce fac. N-a fost cu nimic mai rău decât la bâlciurile de altădată.

— Nu-i răspunde, se bagă Harry. Cine-i el să ne critice?

— Faza nostimă, continuă Janice, e că eu, Cindy şi Thelma am fost de acord care-i fata cea mai bună, iar bărbaţii au ales o cu totul alta. Nouă ne-a plăcut o orientală înaltă, foarte graţioasă şi cu simţ artistic, iar *lor* le-a plăcut, mamă, bărbaţilor le-a plăcut o blondă scundă, fără bărbie, care nici măcar nu ştia să danseze.

— Avea un aer aparte, le explică Harry, vreau să zic că era hotărâtă lata.

— Şi a mai fost durdulia aia negricioasă, care te-a excitat. Aia cu pana.

— Cu tenul măsliniu. Şi aia era drăguţă. Cât despre pană, mergea şi fără.

— Mama-mare nu vrea să audă toate detaliile astea scârboase, aruncă Nelson de pe bancheta din spate.

— Lui mama-mare nu-i pasă, replică Harry. Nimic n-o şochează pe Bessie Springer. Mama-mare iubeşte viaţa.

— Ah, nu ştiu ce să zic, spune coana mare oftând. Noi n-am avut acces la lucruri de-astea pe vremea când puteam să ne distrăm. Ţin minte că, uneori, Fred aducea acasă revista *Playboy*, dar mie mi se părea mai mult penibilă, cu toate fetele alea de optsprezece ani care, de fapt, sunt nişte copile, dincolo de trupurile expuse.

— Păi, cine nu-i copil? O întreabă Harry.

— Vorbeşte pentru tine, tari, spune Nelson.

— Potoliţi-vă, am vrut să zic, insistă bunica, că te-ntrebi la ce le-au mai crescut părinţii lor, când le e dat să le vadă la pielea goală, cum erau când s-au născut. Şi ce-o fi în sufletul părinţilor ălora. Oftează: în ziua de azi e o cu totul altă lume.

— Cred că în acelaşi local, le povesteşte Janice, lunea e seara femeilor, cu bărbaţi care fac striptease. Şi am auzit că tinerii ăia-s chiar speriaţi rău de tot, Doris Kaufmann susţine că femeile întind mâna să-i înşface şi încearcă să urce pe scenă după ei. Am auzit că femeile sărite de patruzeci de ani sunt cele mai apucate.

— Ce scârbos, comentează Nelson.

— Ai grijă cum vorbeşti, îl avertizează Harry. Maică-ta are peste patruzeci.

— *Taţi!*

— Păi, eu nu m-aş purta în halul ăsta, spune ea, dar le înţeleg pe cele care ar putea proceda aşa. Bănuiesc că asta depinde foarte mult de măsura în care te satisface soţul.

— *Ma-mi!* Protestează băiatul.

Au înconjurat muntele şi au intrat pe Central, iar ceasul electric din vitrina curăţătoriei chimice arată ora zece fără trei minute. Harry strigă spre bancheta din spate:

— Se pare c-o să ajungem la timp, Bessie! Primăria are drapelul ridicat pe catarg doar până la jumătate, asta din cauza ostaticilor. La biserică, oamenii în straie de sărbătoare înaintează spre intrare sub clopotele din tării, care îi cheamă cu limbile lor de fier, sub norii cenuşii zdrenţuiţi de vânt pe cerul de noiembrie presărat cu argint. Când bunica coboară din Mustang, Harry îi spune:

— Ai grijă, nu ipoteca salonul auto doar pentru orga lui Siroposu'.

— Cu ce o să te-ntorci acasă, mama-mare? O întreabă Nelson.

— A, cred că o să mă ia nepotul lui Grace Stuhl, de regulă vine după ea. Dacă nu, n-o să mă omoare puţin mers pe jos.

— Vai, mamă, se împotriveşte Janice, n-ai putea în veci să vii pe jos. Dă-ne un telefon când se termină şedinţa, în caz că nu se iveşte vreo ocazie. O să fim acasă.

Acum, personalul de la club e redus la minimum; au de mâncare numai sendvişuri preambalate, iar jumătate din fileurile de pe terenurile de tenis au fost date jos şi găurile de golf au fost mutate pe terenurile provizorii. Există în toate astea o tristeţe care îl seacă pe Rabbit. În drum spre casă, doar cu Janice şi Nelson, îşi aminteşte cum trăiau odinioară, sub acelaşi acoperiş, doar ei trei, mai tineri. Puştiul şi Janice continuă să fie legaţi unul de altul. El a pierdut această legătură. Spune cu voce tare:

— Deci nu-ţi plac Toyotele.

— Nu-i chestia de plăcut, tati, nu-i nimic de capul lor care să-ţi placă ori să-ţi displacă. Discutam la petrecerea de aseară cu o fată care tocmai şi-a cumpărat o Corolla, dar n-am găsit alt subiect de discuţie în afara de vechile maşini americane, cât de formidabile erau.

La fel ca şi Volvo-urile, nici ele nu mai merg, nu-i vorba aici de ceva ce poate fi controlat. Ştii cum e, ca-n viaţă, le trece vremea.

Băiatul încearcă să poarte o conversaţie, să mai dreagă lucrurile; Harry nu spune nimic, îşi zice: Le-a trecut vremea. La stilul tău de viaţă haotic, cu învârteala asta în zigzag şi cu toate drogurile astea, mare noroc pe tine dacă o să apuci vârsta mea.

— Mazdele, continuă Nelson. Uite, asta mi-ar plăcea să vând. Motorul rotativ e cu *mult* mai eficient decât cei cu pistonul în patru timpi. De-ndată ce-o să-i îmbunătăţească etanşeitatea, o să poţi reduce la jumătate consumul de benzină în ţara asta.

— Atunci, du-te la Abe Chafetz şi roagă-l pe ei să te angajeze.

Am auzit că-i pe drojdie, Mazdele au o grămadă de probleme. Manny zice că n-o să rezolve niciodată problema etanşeităţii.

Janice încearcă să aplaneze situaţia: — Mie reclamele la Toyota de la televizor mi se par foarte inteligente şi cu sclipici.

— Ooo, *reclamele* au farmec, o aprobă Nelson. Reclamele sunt minunate, dar eu de maşini vorbesc.

— Nu vă place aia nouă, cu Scrooge, îi întreabă Harry, cum măcăie şi apoi se pierde în zare?

Se pune pe măcăit, iar Janice şi Nelson pufnesc în râs, şi cale de-o stradă, până acasă, pe Joseph Street, sub arţarii golaşi, în capetele lor se învălmăşesc amintiri comune fericite, cu reclamele făcute automobilelor Toyota, cu bărbaţi şi femei care ţopăie, cu femei şi bărbaţi obişnuiţi, ale căror veşminte plutesc cu încetinitorul, într-o cascadă de falduri, precum straiele îngerilor, ca violenţa intimă a unei combinaţii chimice sau ca aripa mărită a unei păsări colibri dezvăluită în toată splendoarea ei, care ţopăie în sus şi cad, zâmbesc, iar apoi sfidează atracţia gravitaţională şi încremenesc în aer într-un stop-cadru.

— Trebuie să plecăm de-aici, îi spune Harry cu voce răguşită lui Janice în dormitorul lor, câteva zile mai târziu, în ajunul întoarcerii lui Pru după săptămâna de spitalizare obligatorie.

S-a înnoptat, fagul acum desfrunzit şi lipsit de jirul care zornăia pe crengi lasă să între în cameră mai multă lumină de-afară decât în timpul verii. Unul sau două din ochiurile ferestrei mai apropiate de stradă, de pe partea unde doarme Rabbit, sunt imperfecte, cu porţiuni vălurite sau bule alungite, abia perceptibile peste zi, dar care noaptea se proiectează pe peretele din fund, cu umbrele lui ca nişte fluturi de noapte, cu picăţele, amplificări impresionante, nuanţa fiecărui ochi de geam e intensificată prin extindere, astfel încât senzaţia de vitraliu bântuie zona de deasupra scrinului de mahon făcut de mântuială, moştenit de Janice de la familia Koerner, de lângă uşa cu patru panouri care-i izolează de restul lumii. Cei zece ani de când locuieşte aici, în minutele sau orele dintre clipa când se sting veiozele de pe noptieră şi clipa când reuşeşte să adoarmă, i-au întipărit lui Harry aceste dreptunghiuri luminoase în creier ca pe nişte entităţi preţioase, giuvaieruri difuze imprimate din aer, prezenţe a căror companie o să-i lipsească dacă o să se mute din camera asta. Trebuie să se mute de-aici. Desenele abstracte proiectate de ochiurile de geam imperfecte se îngemănează cu umbrele febrile ale fagului, tremurătoare şi înfrigurate în răceala de afară.

— Unde să plecăm? Întreabă Janice.

— O să ne cumpărăm o casă ca tot omu', răspunde el cu glasul coborât, răguşit, de parcă bunica Springer i-ar putea auzi gândul trădător prin perete şi prin bombănitul şi vuietul estompat al televizorului ei când se ajunge într-un moment de criză în filmul la care se uită, apoi izbucnesc acordurile unei reclame, după care începe pregătirea unei noi crize. De partea cealaltă a Brewerului, mai aproape de salon. Drumul ăsta de zi cu zi, prin mijlocul oraşului, mă bagă în draci. Şi consum şi benzină aiurea.

— Dar nu în Penn Villas, i se împotriveşte ea. Nici că mă mai întorc vreodată în Penn Villas.

— Nici eu. Dar ce zici de Penn Park? E plin de avocaţi simpatici, specializaţi în divorţuri, şi de dermatologi. Dintotdeauna am visat, încă de pe vremea când jucam baschet cu ei, să locuiesc în zona aia. Într-o casă care să aibă măcar faţada din piatră şi, poate, un living pe două niveluri, să-i putem primi pe alde Murkett cum se cuvine.

E aiurea să primim pe cineva aici, bunica urcă la ea în cameră după cină, dar casa e al naibii de sumbră, iar acum ne-am pricopsit şi cu Nelson şi echipa lui.

Zicea că au de gând să-şi ia un apartament când o să se mai aşeze lucrurile.

Atitudinea aia a lui, nici c-o să se aşeze lucrurile vreodată. Ştii bine. Aici are totul pe gratis şi, cât timp va fi aici, n-o să ne simţim nasol dacă o s-o părăsim pe maică-ta. Asta-i şansa noastră.

Şi-a strecurat mâna sus de tot sub cămaşa ei de noapte; în dorinţa lui de a-şi vedea visul împărtăşit, îi apucă sânii, s-a obişnuit cu felul în care-i umplu palmele, sunt un pic flasci ca nişte baloane dezumflate odată cu înaintarea ei în vârstă; totuşi, mulţumită partidelor de tenis şi înot şi genelor moştenite de la bătrânul Springer, înclinate spre supleţe, se menţine mai bine decât majoritatea femeilor. Sfârcurile ei se întăresc, iar cariciul lui, fără să-i acorde mare atenţie, se sumeţeşte pe furiş.

— Sau poate, continuă el cu acelaşi glas răguşit, într-una din casele alea imitaţie de stil Tudor, care arată ca aluatul de tartă şi au acoperişurile alea foarte înclinate, ca sălaşurile vrăjitoarelor. Dumnezeule, ce mândru ar fi papsi să mă vadă locuind într-una din alea.

Ne putem permite, îl întreabă Janice, acum, *când* rata la ipotecă a crescut la vreo treisprezece la sută?

Îşi mută mâna mai jos, peste unduirile argintii netede ale abdomenului ei, spre peticul de păr care pare să se burzuluiască ia atingerea lui. Ar trebui să-i lângă chiseaua din când în când. S-o pună cu spatele pe pat, cu picioarele atârnate pe-o parte a patului, iar el să îngenuncheze şi să-i molfăie pizda până termină. Aşa făcea odinioară, când îi făcea curte în apartamentul celeilalte fete, cu vedere spre vechile rezervoare de benzină gri de lângă râu, îngenunchea şi păştea ore întregi din zmârcul ei stufos, îşi freca nasul, pleoapele de minunăţia ei. Orice femeie merită să i se ciufulească veveriţa din când în când, nu termină ca bărbaţii, aşa că parcă ai avea îndesată în gură o stridie, oare cum suportă curvele pulă după pulă, scade numărul bolilor venerice, dar, fiind nevoite să înghită, ajung la litri de spermă pe săptămână. Pe vremuri, lui Ruth i-a făcut silă chestia asta, dar unele pizde din ziua de azi, dacă te iei după ce se scrie în revista *Oui,* lipăie frişca, una zicea că ar avea gust de şampanie. Poate că nu livingul o să fie pe două niveluri, ci biroul cu biblioteca, sau orice cameră cu două-trei trepte mochetate, cât să ştii că te afli într-o casă modernă.

— Asta-i frumuseţea inflaţiei, îi şopteşte seducător lui Janice. Cu cât ai datorii mai mari, cu atât o duci mai bine. Întreabă-l pe Webb. Plăteşti scadenţa în dolari devalorizaţi, iar Unchiul Sam îţi ridică dobânda scăzându-ţi impozitul. Chiar şi după ce-am cumpărat monedele Krugerrand şi ne-am plătit impozitele pe septembrie, tot mai avem prea mulţi bani în bancă, iar în ziua de azi banii din bancă sunt pentru gogomani. Dacă i-am băga în avansul pentru o casă, i-am lăsa pe cei de la bancă să se îngrijoreze de căderea liberă a dolarului şi, în acelaşi timp, ne-am alege cu o casă a cărei valoare ar creşte cu zece-douăzeci la sută pe an.

Simte cum i se umezeşte pizda, cum i se destind labiile.

— Nu i-ar fi deloc uşor mamei, zice Janice cu glasul stins pe care-l are când face dragoste. Într-o bună zi o să ne lase nouă casa asta şi ştiu că se aşteaptă să locuim aici până atunci.

— O să trăiască încă douăzeci de ani, spune Harry, vârându-şi degetul mijlociu în ea. Peste douăzeci de ani, o să fii sărită de şaizeci.

— Şi lui Nelson n-o să i se pară ciudat?

— De ce? Exact asta vrea, să ies din peisaj. Îl deprim pe copil.

— Harry, nu cred că i se trage de la tine. Cred că-i doar speriat.

— De ce să fie speriat?

— De-acelaşi lucru de care şi tu erai speriat la vârsta lui. De viaţă.

Viaţa. Prea multă, dar tot insuficientă. Spaima că într-o zi se va termina şi spaima că ziua de mâine va fi la fel ca ziua de ieri.

— Păi, dacă avea de gând sa se simtă aşa, nu trebuia să vină acasă, răspunde Harry.

Îşi pierde erecţia.

— N-a ştiut, spune Janice.

Simte, cu degetul încă în ea, că şi mintea ei se îndepărtează de poftele trupeşti, îi zboară spre tărâmul trist al vieţii de familie.

— N-a ştiut c-ai să fii atât de dur cu el. De ce te porţi aşa?

Futu-i mama lui de puştan, n-avea nici treisprezece ani când a încercat să i-o ia pe Jill, atunci, în Penn Villas, după ce fusese părăsit de Janice.

— El e dur cu mine, protestează Harry.

De-acum nu mai vorbeşte şoptit. Televizorul bunicii Springer, îşi încordează el auzul, încă-i deschis – scoate un fel de zvon ca un vuiet, lătrat reţinut, un susur ce aduce mai puţin cu vocea umană şi mai apropiat de zgomotul pe care l-ar face natura în copaci sau pe ţărmul oceanului. Bunica a devenit un fan al ştirilor speciale de la ora unsprezece treizeci, difuzate de canalul ABC, cu privire la situaţia ostaticilor, şi în fiecare dimineaţă le povesteşte ultima versiune despre cum nu s-a mai întâmplat nimic. Khomeini şi Carter sunt amândoi prinşi în capcană de o şleahtă de puştani care ar trebui să se bărbierească şi care habar n-au de nimic, vorbesc despre bătrânii care-i trimit pe tineri la război, dacă ai putea să scapi lumea de puştii ăştia idioţi, planeta asta ar putea deveni un loc raţional.

— Face o mutră nemulţumită de fiecare dată când deschid gura să zic ceva. Orice încerc să-i spun la salon, se duce şi face totul exact pe dos. Intră unul să cumpere automobilul ăla Mercury, decapotabilul buşit atunci de puşti, şi ne oferă la schimb un snowmobil. Am crezut că se ţine de bancuri până zilele trecute, când observ că Mercury-ul a dispărut şi văd un mic snowmobil Kawasaki galben aşezat în primul rând, alături de noile maşini Tercel. Sar în sus doi metri, iar Nelson îmi zice să nu mai fiu aşa încuiat, i-a făcut tipului o reducere de patru sute, iar asta o să ne facă mai multă publicitate decât dacă am fi plătit de două ori pe-atât pentru reclame, salonul auto nebun, care a acceptat la schimb un snowmobil.

Janice emite un zgomot discret care ar fi un hohot de râs dacă ar fi mai puţin obosită.

Asta-i genul de afacere pe care ar fi făcut-o tăticu'.

Iar apoi, tot fără ştirea mea, a cumpărat nişte decapotabile vechi de vreo zece mii de parai, care consumă douăzeci de litri la suta de kilometri şi de care n-o să aibă nimeni nevoie, ca să nu mai vorbim de distracţia cu Pru, care ne costă un purcoi de bani. Asigurarea *n-o include* şi pe ea.

— Şşşt. Să nu ne-audă mama.

— Chiar *vreau* să ne audă, ea-i cea care-i bagă în cap puştiului ideile astea măreţe. Aseară i-ai auzit cum puneau la cale să-şi cumpere o maşină pentru el şi Pru, când vechiul ei Newport stă în garaj şase zile din şapte?

Zvonul înăbuşit al unor bolboroseli repetate obsesiv răzbate până la ei prin peretele tapetat, iranienii din faţa ambasadei au pus de-o demonstraţie special pentru camerele de luat vederi. Lui Rabbit i se contractă gâtlejul de frustrare.

— Iubito, trebuie să plec de-aici.

— Mai zi-mi despre casă, îl îndeamnă Janice luându-l de mână şi punându-i-o înapoi pe păsărică. Câte camere ar avea?

El începe s-o maseze, trecându-şi degetul de-a lungul crăpăturii, întâi pe un fald, apoi pe celălalt, apoi, cu o mângâiere grijulie, pe mijloc, căutându-i lindicul, zbenghiul. Flocii lui Cindy îi păruseră mai închişi la culoare decât ai lui Janice, mai puţin cârlionţaţi, însufleţiţi, poate, cu reflexe luminoase ascuţite cum are blana vechiului palton al bunicii Springer.

— N-am avea nevoie de prea multe dormitoare, îi spune el, ne-ajunge unul mare pentru noi doi, cu o oglindă mare, în care să te poţi vedea din pat…

— O oglindă! De unde ţi-a venit ideea cu oglinda?

— Acum toată lumea are oglinzi. Te uiţi cum faci dragoste.

— Aoleu, Harry, n-aş putea.

— Ba eu cred că ai putea. Şi apoi, cel puţin încă un dormitor, în caz că maică-ta va trebui să se mute la noi, sau în caz că o să avem musafiri, dar nu lipit de-al nostru, cu cel puţin o baie între ele, să nu-i auzim televizorul, iar la parter o bucătărie utilată modern, inclusiv cu un blender…

— Mi-e teamă de ele. Doris Kaufmann zice că în primele trei săptămâni tot ce-a băgat în el i-a ieşit terci. Într-o seară i-a ieşit un terci roz, iar în seara următoare unul verde, cică asta a fost singura diferenţă.

— O să înveţi să-l foloseşti, fredonează el, desenând cercuri pe pieptul ei, cercuri care se lărgesc să-i mângâie sânii şi fofoloanca, apoi se micşorează, să-i răsfeţe buricul, care seamănă cu găoaza târfei măslinii de pe Route 422, au manuale cu instrucţiuni de folosire. Şi o să ne luăm un frigider care face automat cuburi de gheaţă şi un cuptor din ale a încastrate în perete la

înălţimea capului, să nu trebuiască să te apleci Am rezerve în privinţa cuptorului cu microunde, am citit undeva că îţi prăjesc creierii chiar dacă stai în camera de alături…

Umedă, e-atât de umedă pizda ei, că-l înfioară, parcă ar atinge un limax ascuns sub o frunză din grădină. Cariciul îi zvâcneşte atât de violent, încât îl doare.

— … şi livingul mare cu planşeul la demisol şi cu lumini de jur împrejur, unde să putem face petreceri.

— Pentru cine să facem petrecerile astea?

Vocea ei se pierde în pernă ca rămăşiţele unei feţe de mumie, atât e de firavă.

— Ei…

Mâna lui continuă să alunece în cercuri, purtând tuşeul umed către sfârcurile ei, împodobindu-l întâi pe unul, apoi pe *celălalt,* ca pe nişte crengi din bradul de Crăciun, cu beteală.

…pentru toată lumea. Pentru Doris Kaufmann şi *roa*te lesbienele care joacă tenis la Flying Eagle, pentru Cindy Murkett şi amicul ei de încredere Buddy Inglefinger, pentru toate fetele alea simpatice de la clubul de striptease, care-şi pun la bătaie curul apetisant pentru o Americă mai bună, pentru toţi masculii feroce din *ser*vice-ul şi departamentul de piese de schimb de la Springer Motors…

Janice chicoteşte şi, în acelaşi timp, se aude cum se trânteşte ia parter uşa de la intrare. După ce a vizitat-o pe Pru, Nelson se duce la barul care odinioară se numea Phoenix şi taie frunză la câini cu adunătura aia de ciudaţi care-o freacă acolo. Pe Harry libertatea asta îl bagă în boale: puştiul a fost scutit roată săptămâna de treburile casnice pentru a o vizita pe Pru, dar asta nu înseamnă să se şi matolească în timpul ăsta. Dacă l-a zguduit chiar aşa de tare căzătura ei, s-ar cuveni să-şi petreacă timpul în chip folositor, în semn de recunoştinţă sau penitenţă sau mă rog. Paşii lui de la parter sună zici că-s ai unui om beat, o succesiune de bufnituri, bum, bum, traversează livingul printre canapea şi fotoliul rabatabil, pe lângă piciorul scării, de se-aude cum zăngănesc porţelanurile din vitrină, şi intră în bucătărie să mai bea o bere. Harry începe să gâfâie numai când se gândeşte ia mutra aia ursuză şi bulversată care soarbe spuma din încă o cutie: bea şi crapă în el numai aşa, de-al naibii. Simte lângă el trupul mamei băiatului, cum ascultă atentă paşii de la parter şi-i ia în mână cariciul; dintr-un reflex expert, degetele ei îi mulg pielea pulii. În timp ce jos paşii târşiţi îl poartă pe Nelson înapoi în living, spre fotoliul rabatabil Barcalounger, Harry se înfige tare, ca în curul pipiţei măslinii, în bucşa mâinii conjugale a lui Janice şi iuţeşte ritmul în care îi trasează hipnotic cercuri rapide şi plăcute peste concavitatea înfrigurată a pântecului ei, dându-i asigurări cu glasul lui răguşit despre casa pe care şi-o doreşte:

— O să-ţi placă. O să-ţi placă.

În timp ce merg împreună spre Brewer în vechiul Chrysler bleumarin, impozant, al bunicii Springer, Nelson îi spune lui Pru:

— Să vezi ce fază. A convins-o pe mami să-şi cumpere o casă. Până acum au vizionat vreo şase, aşa mi-a spus. Toate-i par prea mari, dar tati zice c-ar trebui să înveţe să gândească pe picior mare. Cred că începe s-o ia razna.

— Stau şi mă-ntreb, zice Pru cu vocea pierită, în ce măsură are asta legătură cu mutarea noastră acolo.

Ea voise să-şi găsească ei un apartament undeva în cartierul lui Slim, Jason şi Pam, şi nu putea înţelege dorinţa lui Nelson de-a locui cu bunică-sa.

Simte cum îl apucă furia într-un reflex de apărare:

— Nu pricep de ce fac treaba asta, orice tată cât de cât normal s-ar bucura să ne aibă lângă el. E loc destul, iar mama-mare n-ar trebui să locuiască singură.

— Poate că-i un lucru firesc, îşi dă cu presupusul nevastă-sa, ca un cuplu de vârsta lor să aibă un loc numai al lor.

— Ce-i firesc? Să laşi bătrânele să moară în singurătate?

— Păi, acum suntem noi acolo.

— Asta numai temporar.

— Aşa am crezut la început, Nelson, dar acum nu cred că vrei să mai avem un locşor al nostru. Te-ai plictisi de mine, dacă am fi doar noi doi, tu şi cu mine.

— Urăsc apartamentele şi blocurile făcute de mântuială.

— Nu-i nimic, eu una nu mă plâng. Acum mă simt ca acasă acolo, îmi place bunica ta.

— Urăsc vechile blocuri îngrămădite în centru, renovate cu mici magazine la modă, pentru poponari şi cupluri interrasiale drogate, îmi amintesc de Kent. M-am întors aici să scap de toate chestiile astea false. Unul ca Slim.

— Nu se dă drept revoluţionar, îi plac hainele frumoase, băieţii, şi-atâta tot.

— Oamenii ar trebui să fie *consecvenţi*, spune Nelson, nu-i *corect* să profiţi de pe urma societăţii şi, în acelaşi timp, să-ţi râzi de ea. Unul din motivele pentru care te-am preferat pe tine lui Melanie a fost acela că ea era băgată până-n gât în chestii radicale şi am crezut ca tu nu eşti.

— N-am ştiut, zice Pru cu vocea şi mai pierită, că am concurat cu Melanie pentru tine. Cât de mult sex *s-a consumat* între voi doi astă-vară?

Nelson se uită drept înainte, îi pare rău că mărturisirea lui i-a adus aici. Brewerul este deja decorat cu luminiţe de Crăciun, roşii şi verzi, şi cu beteală tremurătoare, care pare uscată şi veştejită deasupra străzilor fără pic de zăpadă; aranjamentul e o copie palidă a sărbătorilor splendide pe care şi le aminteşte din copilărie, când aveau energie din belşug şi vandalism mai puţin. Pe-atunci, fiecare felinar era împodobit cu o cunună uriaşă de conifer autentic, tăiată de pe dealurile din jur, şi un Moş Crăciun aievea, surâzător într-o sanie alb-argintie, trasă de un şir de opt reni cu ochi sticloşi, cu o blană care părea adevărată, era suspendat pe cablurile întinse de la al doilea etaj al magazinului Kroll's până pe acoperişul tutungeriei care odinioară era vizavi. Vitrinele imense din centru, de dincolo de Fourth până spre Seventh, erau decorate cu soldaţi de lemn şi cămile şi Craii de la Răsărit şi cu ţevi de orgă aurii presărate cu nori din vată de sticlă, iar seara trotuarele erau ticsite de cumpărători şi colindele se revărsau din magazinele încălzite în aerul care te înţepa ca un brad de Crăciun, şi era imposibil să nu crezi că undeva, în întunericul de dincolo de oraş, se naşte pruncul Iisus. Acum totul era de-a dreptul jalnic. Bugetul primăriei fusese diminuat drastic şi jumătate din magazinele din centru erau în ruină.

— Hai, spune-mi, insistă Pru, ştiu că a fost ceva între voi.

— De unde ştii?

— Ştiu.

El se hotărăşte să iasă la atac: dă-le nas tinerelor neveste fi o să te încalece cu totul.

— Nu ştii nimic, o contrazice el, ştii doar cum să te agăţi de chestia aia blestemată din burta ta, la *asta* zău că te pricepi. Şi încă cum.

Acum se uită ea drept înainte, eşarfa de la mâna ei e o ceaţă albă în marginea câmpului său vizual. Izbucnirile de lumină festivă în întunericul de decembrie îi înţeapă ochii. N-are decât să facă pe martira cât o vrea. Tu încerci să-i spui adevărul, iar asta îţi aduce numai necazuri.

Vechea maşină a lui mama-mare pare mătăsoasă, dar lentă în mâinile lui: ce de metal băgau în ele, până şi torpedoul e căptuşit cu metal. Când Pru tace ca acum, simte cum i se ridică în gâtlej un soi de gust, gustul nedreptăţii. Nu el a rugat-o să conceapă copilul ăsta, nimeni n-a rugat-o, iar acum, c-a luat-o de nevastă, îndrăzneşte să i se plângă că nu-i ia un apartament al ei, dă-le un deget şi-ţi vor lua toată mâna. Femeile astea! Sunt ca nişte găuri, bagi în ele o chestie după alta şi niciodată nu-i destul. Îţi vâri toată viaţa, iar la urmă de tot ele îşi afişează zâmbetul ăla abia schiţat, strâmb şi trist, şi le pare rău că n-ai fost în stare să realizezi mai multe. S-a băgat deja destul de adânc şi n-o să-l facă să se bage şi mai adânc de-atâta. Uneori, când o priveşte din spate, nu-i vine să creadă cât de balabustă s-a făcut. Are şoldurile cât casa, se pregăteşte să fete nu o micuţă fiinţă rozalie, ci un rinocer alb, cu pielea solzoasă, care are de-a face cu Nelson tot atât cât şi cu omul tărcat din lună. Asta-ţi fac pizdele când natura ia frâiele în mână: o iau razna.

Gustul ce i-a năvălit în gâtlej e prea puternic, nu se poate abţine să nu vorbească:

— Apropo de futaiuri, cum rămâne cu *noi?*

— Nu cred c-ar trebui s-o facem într-un stadiu atât de avansat al sarcinii. Şi oricum, mă simt tare urâtă.

— Urâtă sau nu, eşti a mea. Eşti propriu-zis a mea.

— Am o somnolenţă, nici n-ai idee. Dar ai dreptate. Hai să facem ceva diseară. Hai să ne întoarcem acasă devreme. Dacă ne invită careva la ei acasă după Laid-Back, hai să nu ne ducem.

— Vezi, dacă am avea un apartament, aşa cum vrei tu cu disperare să avem, ar trebui să le întoarcem invitaţiile. La mama-mare acasă scapi măcar de grija asta.

— Acolo chiar că n-am nicio grijă, spune ea cu un oftat.

Asta ce-o fi vrând să-nsemne? Că n-ar trebui s-o scoată în oraş seara: acum e însurat, munceşte, n-ar trebui să se mai distreze deloc. Nelson îşi urăşte serviciul. În fiecare zi lucrătoare se trezeşte de dimineaţă cu un ghem în stomac, de parcă el ar fi cel care are ceva înlăuntrul lui. Rinocerul ăla alb. Decapotabilele alea nevândute se bleojdesc la el în fiecare zi, iar Jake şi Rudy nu-şi mai revin după ce el a acceptat micuţul Kawasaki, de parcă intenţionat i-ar fi jucat o farsă-monstru lui taică-său, când, de fapt, nici prin cap nu i-a trecut aşa ceva. Tipul îl rugase atât de stăruitor, iar Nelson era nerăbdător să scape de Mercury, de fiecare dată când dădea cu ochii de el îi amintea de cât de batjocoritor fusese tati, nici măcar nu voise să stea de vorbă cu el, n-a fost *drept,* se văzuse nevoit să buşească cele două maşini ca să-i şteargă de pe mutră rânjetul ăla care parcă-i spunea probabil-că-glumeşti.

La salon se simte ca pe-o scenă pe care încă nu şi-a învăţat rolul. De vină or fi chestiile pe care le consumă. Prea multă cocaină îţi prăjeşte septul nazal şi, mai nou, se spune că iarba chiar duce la putrezirea celulelor nervoase, canabisul se depozitează în ţesutul adipos şi te tâmpeşte de cap luni de zile. Toţi băieţii ăştia ajunşi la vârsta adolescenţei au sâni ca de fete, fiindcă au fost nevoiţi să reprime ceva la vârsta de treisprezece ani; în ultimul timp, Nelson a început să aibă halucinaţii, deşi stă drept, cu ochii larg deschişi, vede oameni care au găuri acolo unde ar trebui să le fie nasul, asta din cauza consumului exagerat de cocaină, sau pe Pru întinsă pe patul de spital cu puiul ăla de rinocer cu ochii roz, de vină o fi ghipsul de pe braţul ei, care s-a murdărit şi se sfarmă pe margini, cu tifonul de sub ghips deşirat.

Şi tati. Pe zi ce trece-i tot mai malac, nu mai aleargă deloc, îi străluceşte pielea de parcă ar absorbi prin toţi porii mâncarea din aer.

Una din cărţile lui Nelson din copilărie, cu coperte cartonate, lucioase şi cu cotorul negru ca banda izolatoare, avea un desen cu un uriaş cu o moacă de bidon turtit, de culoare verde, cu fire de pâr are i se iţeau ici-colo, şi care zâmbea – asta strica totul, faptul că uriaşul rânjea cu buzele lui cărnoase şi dinţii ăia rari de uriaş, şi se uita într-o peşteră unde doi copii, eroii povestirii, un băieţel şi o fetiţi, probabil frate şi soră, stăteau ghemuiţi, două siluete în penumbră, nu fi se vede decât ceafa, iar ei sunt *tu,* atenţi, hăituiţi, prea speriaţi a să facă vreo mişcare sau să respire, iar faţa lătăreaţă, de bidon turtit, voioasă, astupă gura însorită a peşterii. Mai nou, aşa îl percepe pe taică-său: el, Nelson, e într-un tunel, iar chipul lui taică-său astupă capătul tunelului, pe unde ar putea ieşi afară la soare. Babacul nici măcar nu-şi dă seama ce-i face, i-o serveşte cu zâmbetul lui abia schiţat, plin de regrete, cu un gest scurt, de refuz, când se întoarce pe călcâie şi pleacă de lângă el dezamăgit, da, chiar aşa, l-a dezamăgit pe taică-său, el ar trebui să fie altceva decât este, iar acum, la salon, toată lumea, nu numai Jake şi Rudy, ci şi Manny şi mecanicii lui mânjiţi din cap până-n picioare cu unsoare, albi doar pe pielea din jurul ochilor, se zgâiesc, văd şi ei: el nu-i ca taică-său, n-are înălţimea lui şi nici aruncarea la coş pe care o poate executa Harry Angstrom. Şi n-are niciun martor în tot universul, ci doar el, Nelson, e singurul care îl declară pe taică-său vinovat, un curvar, un laş şi un ucigaş, iar când încearcă să proclame acest adevăr nu se întâmplă nimic, lumea râde de el şi el amuţeşte cu gura deschisă. Uriaşul se uită înăuntru şi zâmbeşte, iar Nelson se trage înapoi, tot mai adânc, în tunel. Asta-i place la Laid-Back, sentimentul de tunel protector pe care i-l dă, şi fumul, pileala, cuiele trecute din mână în mână pe sub mese, şi acceptarea de către toţi a faptului că se află împreună în tunelul plin de fum, şobolani, luzări, cui îi pasă, nu trebuie să fii atent la ce spun ceilalţi, fiindcă, oricum, nimeni n-are de gând să cumpere o Toyota, o poliţă de asigurare ori altceva. De ce nu se inventează o societate în care să fi se dea oamenilor tot ce au nevoie şi să facă fiecare ce vrea? Taţi ar spune că sună grozav, dar aşa îşi duc viaţa animalele.

— Eu tot cred că i-ai tras-o lui Melanie, zice Pru cu vocea ei pierită, plată, de pisică de mahala.

O ţine una şi bună pe-a ei.

Fără să frâneze, Nelson virează cu Chryslerul cel mare spre locul unde parcul neîngrijit blochează drumul spre Weiser Street. Pe Pine Street s-a introdus sens unic şi trebuie să între pe ea din partea cealaltă, pentru ca Pru să nu aibă prea mult de mers pe jos.

— Da, şi? O întreabă el. Nu eram încă luaţi, aşa că ce mai contează?

— Nu contează din cauza *ta,* ştim cu toţii că nu ierţi nimic din ce îţi cade-n mână, în lăcomia

ta. Contează fiindcă era *prietena* mea. Am avut încredere în ea. Am avut încredere în voi amândoi.

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu te mai smiorcăi atâta.

— Nu mă smiorcăi.

El însă o şi vede cum o să stea lângă el, în separeu, bosumflată, fără să scoată un cuvânt, fără să asculte nimic în afară de loviturile de picioruşe din burta ei, iar braţul pus în ghips o va face să pară şi mai caraghioasă, cu burta mare, cu eşarfa şi tot tacâmul, iar imaginea asta îl face să-i fie niţel milă de ea, asta numai până când îşi zice că ăsta-i felul lui de-a avea grijă de ea, o scoate cu el când o grămadă de alţi ţipi n-ar proceda astfel.

— Hei, îi declară el morocănos, te iubesc.

— Şi eu te iubesc, Nelson, îi răspunde ea, săltându-şi din poală mina liberă atunci când el îşi ia de pe volan una din mâini, să i-o strângă uşurel…

Ce ciudat, cu cât i se îngroaşă mijlocul, cu atât îi par mai subţiri şi mai uscate mâinile şi faţa.

— Plecăm după două beri, îi promite el.

Poate o să fie acolo fata cu pantaloni albi. Vine şi ea câteodată împreună cu hojmalăul ăla de Jamie, iar Nelson îşi dă seama că ea este cea care îl trage pe el după ea; ea este cea căreia îi place aici, nu el.

Cu noua lui denumire, Laid-Back este atât de în vogă, încât e greu de găsit un loc de parcare pe Pine; vrea s-o scutească pe Pru măcar de-o plimbare lungă prin frig, deşi doctorul spune că mişcarea îi face bine. Lui nu-i place deloc frigul. În copilărie iubise luna decembrie fiindcă, spre sfârşitul ei, venea Crăciunul şi era atât de încântat de toate lucrurile de pe lumea asta cu care se putea căpătui, că nu observa niciodată cum se lasă întunericul şi frigul, din ce în ce mai apăsător. Iar acum tati o duce pe mami în călătoria asta de lux pe-o insulă, împreună cu alte cupluri împuţite, să stea cu burta la soare în timp ce el, Nelson, dârdâie de frig şi ţine steagul sus la salon; nu-i drept. Fata nu poartă mereu pantaloni albi; ultima oară când a întâlnit-o era îmbrăcată cu o fustă modernă, cu şliţ adânc într-o parte. Zăreşte un loc de parcare liber, atât cât să-ncapă şi ei, în faţa clădirii lungi şi scunde din cărămidă care odinioară găzduia Verity Press, între un vechi Ford Fairlane bicolor şi o Honda break maro metalizat. Când parchezi într-un spaţiu strâmt, şmecheria e să-ţi vâri bara de protecţie din spate drept în farurile maşinii deja parcate şi să nu rămâi prea departe de bordură, fiindcă în cazul ăsta n-o mai aşezi în veci cum trebuie. Şi să nu-ţi fie frică să te bagi strâns pe stânga, fiindcă întotdeauna ai mai mult loc decât îţi imaginezi. Trage atât de aproape de Fairlane, că Pru exclamă speriată:

— Nelson!

— Îl văd, îl *văd,* taci din gură şi lasă-mă să mă concentrez.

De la volanul îmbrăcat în velur al Chryslerului masiv – cu o rară a servodirecţiei cu care ai putea manevra şi un vas de croazieră – intenţionează să introducă maşina la locul ei cu îndemânarea unui patinator care frânează pe gheaţă. Dumnezeule, costumele patinatoarelor artistice sunt sexy, li se ridică marginea fustiţelor când patinează cu curul înapoi şi, îşi aduce el aminte, căznindu-se să vadă forurile mici, din faţă, ale Hondei, montate cam jos, cum fusta cu şliţ i-a dezgolit fetei coapsa lungă şi strălucitoare, în toată splendoarea ei, înainte să şi-o aranjeze pe scaunul de la bar şi să-i arunce un zâmbet scurt, timid, cum că l-a recunoscut. Chryslerul greoi al lui mama-mare alunecă în marşarier şi el îi anticipează cu atâta siguranţă mişcarea ideală, fluentă, încât nici nu aude scrâşnetul discret al metalului frecat de metal până ce nu zgârie maşina pe jumătate din lungime, iar Pru scheaună, Doamne Dumnezeule, de parcă ar sta să nască în clipa asta.

Webb Murkett susţine că deocamdată aurul nu poate urca mai mult decât a făcut-o până acum: omul de rând din America i-a prins gustul şi când omul de rând se pune pe treabă s-a zis cu banii câştigaţi din investiţii inspirate. Cu argintul, altfel stă treaba: fraţii Hunt din Texas cumpără argint pe piaţa la termen în valoare de milioane de dolari pe zi, iar nişte granguri ca ei or fi ştiind care-i treaba. Harry se hotărăşte să-şi preschimbe aurul în argint.

Janice oricum avea de gând să vină în oraş pentru nişte cumpărături de Crăciun, aşa că se întâlneşte cu ea la Crêpe House (căruia ea continuă să-i zică Johnny Fryes) să ia masa de prânz împreună, iar după aceea se pot duce la Brewer Trust cu cheia de la caseta de valori, să-şi ia cele treizeci de monede Krugerrand cumpărate de Harry acum trei luni, cu 11 314,20 dolari. În

separeul pus la dispoziţie de bancă pentru a stabili o legătură intimă cu caseta de valori, scoate de sub poliţele de asigurări şi obligaţiunile emise de statul american cei doi cilindri albăstrii ca toaletele din căsuţele pentru păpuşi, îi pune în mâinile lui Janice, câte unul în fiecare mână, şi zâmbeşte când citeşte pe chipul ei surprinderea reînnoită, provocată de forţa şi greutatea aurului. Apoi, ca doi cetăţeni de vază, care au mai urcat o treaptă, ies din Brewer Trust printre coloanele masive de granit ale clădirii, la lumina firavă, de decembrie, şi traversează parcul împădurit, în care fântânile arteziene sunt secate, iar băncile de ciment sunt pictate toate cu nume de tineri, coboară în partea de est a Weiserului, trecând pe lângă două străzi cu magazine ce vând sporadic marfa de Crăciun. Nişte micuţe portoricane subnutrite sunt singurele care intră şi ies grăbite din magazinele cu preţuri reduse, şi nişte copii care ar trebui să fie la şcoală, şi pensionarii cu ochi împăienjeniţi de oboseală, în hanorace matlasate slinoase şi cu pălării de vânătoare, cu fălcile nebărbierite căzute; fabricile i-au stors de vlagă pe moşnegii ăştia şi pe urmă le-au tras un şut în cur.

Beteala cununilor atârnate de felinarele de aluminiu zbârnâie, se aude cum tremură de fiecare dată când Harry trece pe lângă câte un stâlp. Aur, aur, îi fredonează inima, îi simte greutatea echilibrată în cele două buzunare adânci ale paltonului, se leagănă în ritmul paşilor lui mari. Janice zoreşte alături de el cu paşi mai mici şi rapizi, o femeie bine făcută, îngrijită, căreia îi ţine cald un cojoc de oaie lung până la cizme, strânge la piept mai multe pachete al căror ambalaj foşneşte în bătaia vântului care agită şi beteala. Se vede pe sine lângă ea în oglinda pătată şi zgâriată de la intrarea într-un magazin de încălţăminte: el e înalt, neadus de spate, alb la faţă, ea e scundă şi negricioasă, tropăie lângă el în cizme de piele maro-roşcat, strânse pe gleznă, cu tocuri înalte, astfel încât îi ies hotărâte de sub cojoc, cu o eleganţă a siluetei care dă lumii de ştire, la fel de clar ca şi paltonul lui negru, pufos, şi pălăria irlandeză că-i un barosan, că amândoi sunt nişte barosani, că, în timp ce înaintează pe jos, zâmbetele lor îşi pot permite să ignore privirile furişe, tăioase, inexpresive, care-i vizează pe stradă, iar apoi sunt lăsate în pământ.

Fiscal Alternatives, cu jaluzelele lor lungi şi subţiri, se află în cvartalul următor, într-o zonă care odinioară avea o reputaţie proastă, dar, odată cu decăderea generală a centrului, acum nu-i mai rea decât celelalte. Înăuntru, fata platinată şi cu unghii lungi îi zâmbeşte în semn că l-a recunoscut şi-i oferă lui Janice un scaun de plastic luat din sala de aşteptare. După un telefon dat la unul din etajele superioare, face nişte calcule cu ajutorul minicalculatorului şi îi anunţă, în timp ce stau încotoşmănaţi pe scaune, în colţul biroului ei, că preţul aurului a ajuns la aproape cinci sute de dolari uncia azi-dimineaţă, dar acum nu le poate oferi mai mult de 488,75 dolari pe monedă, ceea ce înseamnă – degetele ei dansează pe taste fără să se încurce în unghiile lungi; afişajul gri le dă răspunsul impasibil, magnetic, în cifre tremurătoare – 14.662,50 dolari. Harry calculează în gând că a câştigat o mie pe lună cu aurul lui şi o întreabă cât argint poate cumpăra cu banii ăştia. Tânăra îi aruncă o privire scurtă pe sub gene, zici că-i o manichiuristă care nu s-a hotărât dacă să-i spună sau nu că oferă şi şedinţe de masaj în camera din spate. Lângă el, Janice tocmai şi-a aprins o ţigară al cărei fum se înalţă peste birou şi poluează relaţia pe care au stabilit-o între ei Harry şi această ispită platinată.

Fata îi explică: — Nu lucrăm cu lingouri de argint. Ne ocupăm cu argint doar în formă de dolari de dinainte de ’65, pe care îi vindem la valoarea metalului topit.

— Valoarea metalului topit? Se minunează Harry.

Îşi imaginase un lingou frumuşel care să stea în cutia de valori comod ca un pistol în tocul lui.

Vânzătoarea este răbdătoare, are ceva atrăgător în imparţialitatea pe care o afişează. Ceva din greutatea mătăsoasă a metalelor preţioase s-a lipit de ea.

— Ştiţi, dolarii de argint ieşiţi din uz – descrie un cerc cu arătătorul ascuţit ca un pumnal şi cu degetul mare – pe care Monetăria Statului i-a emis până acum cincisprezece ani. Fiecare are zero virgulă şaptezeci şi cinci uncii de argint[182]. Azi la amiază argintul se vindea cu – se uită pe o coală de hârtie de pe birou, de lângă telefonul cu discul de culoarea vaniliei – 23,55 dolari uncia, ceea ce înseamnă că fiecare monedă, neluând în calcul valoarea de colecţie, face – calculează din nou – 17,66 dolari. Dar unele monede sunt cam uzate, aşa că v-aş putea oferi o cotaţie mai

[182] Aproximativ 27 de grame.

mică dacă dumneavoastră şi soţia vă hotărâţi să cumpăraţi.

— E vorba despre monede vechi? Se interesează Janice pe tonul tăios moştenit de la bunica Springer.

— Unele-s vechi, altele nu, răspunde fata cu calm. Le cumpărăm la gramaj de la colecţionari care le-au selecţionat pentru valoarea lor de colecţie.

Nu-i ce îşi imaginase Harry, dar Webb se jurase că argintul a ajuns afacerea zilei.

— Şi câte putem cumpăra cu banii luaţi pe aur?

Urmează un calcul febril: 14 662,50 s-ar converti în numărul magic 888. Opt sute optzeci şi opt de dolari de argint, fiecare cotat la 16,50 dolari, inclusiv comisionul şi taxele de vânzare aplicate de Statul Pennsylvania. Pentru Rabbit, opt sute optzeci şi opt sună ca o grămadă de nimicuri, de parcă ar fi nişte chibrituri. Se uită la Janice.

— Tu ce zici, scumpi?

— Harry, nu ştiu ce să zic. E investiţia ta.

— Dar sunt banii noştri.

— N-ai vrea să păstrăm aurul, pur şi simplu?

Webb zice că valoarea argintului s-ar putea dubla dacă nu-i eliberează pe ostatici.

Janice se întoarce către fată:

— Mă întrebam şi eu, dacă am găsi o casă la care să plătim un avans, cât de repede am putea transforma în bani argintul ăsta?

Blonda i se adresează lui Janice cu un plus de respect, pe un ton mai blând, ca de la femeie la femeie.

— Foarte repede, mult mai repede decât obiectele de colecţie sau pământul. Fiscal Alternatives garantează răscumpărarea oricăror valori vândute. Pe monedele de azi, dacă le-aţi aduce înapoi, v-am da – îşi consultă din nou hârtiile de pe birou – treisprezece cincizeci pe bucată.

— Deci am pierde trei dolari înmulţiţi cu opt sute optzeci şi opt, zice Harry.

Palmele încep să-i transpire, poate că paltonu-i de vină. Scoate şi el un mic profit pe lumea asta şi, imediat, lumea începe să umble cu strâmbe, să ţi-l umfle. Ce n-ar da să aibă iar aurul. Era atât de frumos, cu cerbuleţul acela delicat de pe revers.

— Ei, dar după cum merge argintul, spune fata, făcând o scurtă pauză cât să îndepărteze o scamă imperceptibilă din colţul gurii, aţi putea recupera suma asta într-o săptămână. Eu zic că faceţi o afacere bună.

— Mda, dar, după cum spuneaţi, dacă se rezolvă situaţia din Iran? Se interesează Harry îngrijorat. N-o să explodeze balonul de săpun?

— Metalele preţioase nu sunt un balon de săpun. Metalele preţioase sunt garanţia supremă. Eu una cred că nu atât Iranul, cât ocuparea Marii Moschei[183] a făcut ca arabii să-şi bage banii în aur. Când saudiţii au probleme, atunci *chiar* că se schimbă situaţia.

Ei, se schimbă situaţia.

— Bine, acceptă el, haideţi s-o facem. O să cumpărăm argintul.

Blonda platinată pare un pic surprinsă, în ciuda reclamei reuşite pe care afăcut-o argintului; urmează o lungă agitaţie la telefon, pentru găsirea unui număr atât de mare de monede. Într-un târziu, un băiat căruia ea îi zice Lyle aduce un sac de pânză gri, în care-ai putea căra o brumă de efecte poştale. Se clatină de efort şi icneşte de-a dreptul când ridica sacul şi-l depune pe birou, dar e cam plăpând de felul lui, cu o vagă alură de poponar, poate din cauza tunsorii lui scurte. Ce ciudat, cum s-a întors lumea pe dos: acum bărbaţii normali îşi lasă părul să crească, iar poponarii şi punkiştii poartă părul tuns periuţă. Harry se întreabă care-o mai fi moda în rândurile puşcaşilor marini, probabil că-şi lasă plete. Acest Lyle pleacă, după ce se uită suspicios la Harry, cu ochii mijiţi, de parcă acesta ar fi cumpărat nu numai şedinţa de masaj, ci şi un număr cu ţoalele din piele neagră şi biciul.

---

[183] Aluzie la acţiunea teroristă din data de 20 noiembrie 1979, când cinci sute de fanatici religioşi au ocupat Marea Moschee din Mecca, declanşând un conflict armat care a durat două săptămâni şi s-a soldat cu sute de morţi în rândurile fanaticilor, ale ostaticilor şi ale armatei saudite.

La început, Harry şi Janice îşi închipuie că numai fata platinată şi cu tenul aproape perfect are voie să atingă monedele. Ea împinge hârţoagele într-o parte a biroului şi se chinuieşte să ridice un colţ al sacului. Din sac se revarsă dolarii.

— La naiba!

Îşi suge o unghie.

— Mă puteţi ajuta să număr, dacă doriţi.

Îşi scot paltoanele şi se apucă de treabă, aranjându-i în fişicuri de câte zece. Tot biroul e plin de monede de argint, sunt sute de Miss Liberty, unele subţiate de uzură, altele la fel de dodoloaţe ca şi cum tocmai ar fi ieşit din monetărie. Manevrarea unei asemenea bogăţii palpabile de profiluri, sloganuri şi acvile o face pe Janice să chicotească, iar Harry înţelege ce vrea să spună cu asta: asta se cheamă porcăială. Opulenţa. Grămăjoarele se înmulţesc şi sunt aranjate în rânduri de zece ori zece. În final, din sac iese la iveală şi ultima monedă, împreună cu o scamă căreia fata îi trage un bobârnac. Fără să zâmbească, ea îşi flutură mâna cu unghii roşii peste fişicurile ei.

— Eu am trei sute nouăzeci.

Harry îşi bate uşurel fişicurile şi raportează:

— Două sute patruzeci.

— Două sute cincizeci şi opt, zice şi Janice.

L-a întrecut. E mândru de ea. Se poate angaja casieriţă dacă el moare subit.

Este consultat calculatorul: 888.

— Cât se poate de corect, exclamă fata, la fel de surprinsă ca şi ei.

Completează actele şi-i înapoiază lui Harry restul, două monede de douăzeci şi cinci de cenţi şi o bancnotă de zece dolari. El se întreabă dacă n-ar trebui să-i lase bacşiş. Monedele încap în trei cutii de carton de dimensiunea unor cărămizi groase. Harry le aranjează una peste alta, iar când încearcă să le ridice pe toate trei odată Janice şi fata pufnesc amândouă în râs văzând ce faţă face.

— Dumnezeule, exclamă el. Cât cântăresc?

Blonda platinată îşi face de lucru la calculator.

— Dacă socotim că fiecare are cel puţin o uncie de argint, ajungem la un total de şaptezeci şi patru de livre[184]. O livră are doar douăsprezece uncii la cântărirea metalelor preţioase.

El se întoarce către Janice.

— Duci tu una.

Ea ridică o cutie şi este rândul lui să râdă de expresia de pe chipul ei, i se fac ochii cât cepele.

— Nu pot, se plânge ea.

— Trebuie, insistă el. Numai până la bancă. Haide, trebuie să mă-ntorc la salon. La ce mai joci tenis, dacă n-ai pic de muşchi?

E mândru de meciurile ei de tenis; joacă teatru pentru blondă, face pe barosanul excentric din Penn Park.

— Poate vă însoţeşte Lyle, le sugerează ea.

Rabbit nu vrea să fie văzut pe stradă cu poponarul ăla.

— Ne descurcăm noi. Lui Janice îi zice: Închipuie-ţi că eşti gravidă. Haide. Să mergem. Iar fetei îi spune: O să revină după pachete.

Saltă două cutii şi deschide uşa cu umărul, obligând-o pe Janice să-l urmeze. Afară, în lumina rece a soarelui şi în vânticelul de pe Weiser Street, încearcă să nu se schimonosească, şi nici să nu le întoarcă privirea curioşilor care se uită întrebător la cele două cutii pe care le cară ţinându-le cu atâta înverşunare la nivelul prohabului.

Un negru cu o căciulă albastră tricotată, cu ochii injectaţi ca nişte biluţe roşii aruncate în sucul de portocale, se opreşte pe trotuar şi face un pas împleticit spre Harry.

— Hei, amice, nu vei s-ajuţi un pretenar?

---

[184] Nu e vorba de livra tradiţională de 453 de grame, ci de livra folosită la cântărirea metalelor preţioase, echivalentă cu 373 de grame. Şaptezeci şi patru de livre de argint înseamnă 27,600 kilograme.

Negrii ăştia au ceva cu Harry, tot timpul sunt cu ochii pe el. Se răsuceşte să mascheze argintul cu corpul, iar greutatea balansată îl face să se clatine pe picioare şi-l sileşte să facă un pas. Clintindu-se din loc, nu îndrăzneşte să se uite în spate, să vadă dacă Janice îl urmează. Oprindu-se însă pe bordură, lângă un contor de parcare îndoit, o aude răsuflând greoi şi o simte cum se chinuie să ţină pasul cu el.

— Şi cojocul e greu, zice ea gâfâind.

— Hai să traversăm, propune el.

— La mijlocul străzii?

— Nu mă mai contrazice, mormăie el, simţindu-l în ceafa pe negrul buimac.

Coboară de pe bordură, obligând un autobuz să pună frână cu un şuierat asurzitor. În mijlocul străzii, unde linia albă continuă e mai ştearsă din cauza asfaltului topit de astă-vară, o aşteaptă pe Janice să-l ajungă din urmă. Fata i-a dat ei sacul de corespondenţă, să ducă în el a treia cutie cu arginţi, dar în loc să şi-l treacă peste umăr Janice îl cară ca pe un copil, ţinându-şi braţul stâng îndoit.

— Cum merge treaba? O întreabă el.

— Mă descurc. Nu te opri, Harry.

Ajung pe trotuarul de vizavi. Dugheana de alune nu numai că-i ticsită cu reviste porno pe dinăuntru, dar expune şi pe un stand de-afară o marfa bogată. Tineri musculoşi cu corpurile unse cu ulei pozează câte unul sau în perechi sub titluri ca TOBOŞARUL şi NUDUL. Un japonez într-un costum cu vestă în dungi subţiri şi cu melon gri iese elegant pe stradă, ţinând împăturite la subraţ un *New York Times* şi un *Wall Street Journal.* Cum de-a ajuns japonezul în Brewer? În timp ce se închide uşa, mirosul alunelor calde, prăjite ca pe vremuri la circ, ajunge până pe trotuarul îngheţat. Harry îi spune lui Janice:

— Am putea băga toate trei cutiile în sac şi mi l-aş putea trece peste umăr. Ştii, ca Moş Crăciun. Ho, ho, ho!

În timp ce discută aşa, există riscul să se trezească înconjuraţi de-o mică liotă de copii ai străzii, oacheşi, cu feţele ciupite de vărsat, amestecaţi cu nişte beţivani zdrenţăroşi, înţoliţi ca de iarnă. Harry apucă şi mai strâns cele două cutii. Janice o strânge la piept pe cea de-a treia şi-i spune:

— Hai s-o luăm pe-aici. Banca-i colea, la colţul următor.

E roşie la faţă, pişcată de ger, are ochii mijiţi şi lăcrămoşi, iar gura întredeschisă arată cât e de hotărâtă.

— Mai avem o stradă şi jumătate în toată regula, o corectează el.

Trec deci pe lângă Compania de Tapete Brewer, cu sulurile de prezentare întărite ca nişte linţolii în vitrinele prăfuite, lasă-n urmă Blimlines Sandwiches, Manderbach Birotică Angro şi o prăvălie îngustă, plină de cutii plate, numită Hobby Heaven, tutungeria cu uriaşa ei firmă ruginită Y-B, şi ferestrele cu zăbrele de fier ornamentate ale vechiului Conrad Weiser Oyster House, care acum promite cu litere roşii, disperate, inscripţionate pe uşile negre *Distracţii pe viu*, traversează Fourth Street când, într-un târziu, semaforul arată verde, trec pe lângă lunga faţadă a blocului de sticlă al lui Acme, despre care se aude că o să dea faliment la sfârşitul anului, pe lângă Cosmeticele Hollywood şi Covoare Imperial şi Piese de Schimb şi Accesorii Auto Zenith, cu mirosul lor dulceag, sinterizat, de anvelope noi şi cu vitrina cu ţevi de eşapament cromate, trec, soţ şi soţie, în timp ce vântul se înteţeşte şi dalele sclipitoare ale trotuarului devin mai mari.

Povara pătrată din mâinile lui Harry a devenit o chestie ostilă, îi frige palmele, i se ciocneşte de prohab. Acum, când aproape că s-ar bucura să fie jefuit, simte că ceilalţi oameni din partea de vest a străzii se feresc de ei, de parcă ar fi ameninţători, distorsionaţi în nişte forme chinuite de câmpurile de forţe ale cutiilor lor solide. Trebuie s-o aştepte pe Janice să-l ajungă din urmă la tot pasul, în timp ce povara pe care o cară el, de două ori mai grea decât a ei, îi rupe braţele. Beteala înfăşurată în jurul felinarelor de aluminiu vibrează furios. Simte cum transpiră pe spinare sub paltonul lui scump, iar gulerul cămăşii i se tot zvântă până ajunge să-l taie lipicios şi rece. În răstimpul cât o aşteaptă, se uită înainte pe Weiser, spre înălţimea mov-maronie a lui Mt. Judge; în ochii lui de copil, Dumnezeu se odihnise pe povârnişul acestui munte, iar acum îşi imaginează cum trebuie să arate el şi Janice văzuţi de sus, de la înălţimea aia, cu ochii lui Dumnezeu: ca două furnicuţe care încearcă să iasă din chiuveta de la baie.

Trec pe lângă un magazin foto care face reclamă la filmele Agfa, pe lângă Hexerei Boutique, cu manechinele lui care-şi expun sânii fără sfârcuri prin bluzele transparente şi vestele din zale aurii, pe lângă Rexalls, cu vibratoarele pastel printre cadourile de Crăciun propuse cumpărătorilor în vitrinele ornate cu vată şi confetti, pe lângă Crêpe House, cu perechile care iau masa de prânz, pe lângă faimosul magazin de trabucuri salvat prin declararea lui drept monument istoric şi un magazin nou, numit Pedalease, specializat în încălţăminte sportivă pentru bărbaţi şi femei, pentru jogging, tenis şi chiar tenis la perete şi squash, practicat în ziua de azi de cuplurile tinere sau perechile de tineri necăsătoriţi, dacă ar fi să ne luăm după manechinele imense din carton expuse în vitrină. Părul ca mierea al fetei îmbrăcate în fibre sintetice se saltă vaporos când loveşte râzând o minge, cu picioarele în pantofi uşori. Apoi, în sfârşit, se zăreşte prima din cele patru coloane masive, de granit, ale clădirii Brewer Trust. Harry îşi reazemă spinarea chinuită de coloana romană şi o aşteaptă pe Janice să-l ajungă din urmă. Dacă o jefuieşte careva în acest moment, o să piardă o treime din 14 652 de dolari, adică aproape 5 000 de dolari, însă în clipa de faţă riscul pare să se fi diminuat. Ceva mai încolo, vede scris cu spray de vopsea pe spătarul uneia din băncile de beton din părculeţ sloganul SKEETER TRĂIEŞTE. Dacă s-ar putea apropia, s-ar asigura că asta scrie, dar nu se poate mişca. Janice răsare lângă el. Roşie la faţă, arată ca maică-sa.

— Hai să nu stăm aici, gâfâie ea.

Până şi circumferinţa coloanei îi pare o distanţă uriaşă când o urmează pe Janice, care intră înaintea lui pe uşa turnantă.

În imensul depozit de valori răsună colindele de Crăciun. Bolta lui, în cruce înaltă, este albastră în fiecare anotimp, cu stele aurii plasate la distanţe egale una de alta. Când Harry depune cele două cutii pe unul din rafturile pentru scris cecuri, are senzaţia că trupul eliberat de povară i se înalţă spre acest cer artificial. Casieriţa, o doamnă în sacou şi pantaloni lila, zâmbeşte uimită văzând că s-au întors atât de curând la cutia lor de valori. Aceasta este un cub mai îngust, constată ei, decât cutiile pline cu dolari de argint aşezate lângă alta. Cu inimile încă bătându-le nebuneşte şi cu mâinile încă chinuite de dureri, Harry şi Janice îşi dau cu greu seama de nepotrivire, după ce uşa din sticlă jivrată îi izolează în separeul lor. Harry măsoară de mai multe ori lăţimea unuia din capacele de hârtie şi o compară cu lărgimea cutiei de tablă până să tragă concluzia:

— Avem nevoie de o cutie mai mare.

Janice e trimisă înapoi în bancă, să o solicite. Taică-său fusese prieten la cataramă cu directorul. La întoarcere îi aduce vestea că în ultimul timp a fost o cerere mare de cutii de valori, că tot ceea ce poate face banca e să-i pună şi pe Angstromi pe o listă de aşteptare. Directorul pe care îl cunoştea tati a ieşit la pensie. Cel de-acum lui Janice i-a părut foarte tânăr, deşi n-a fost tocmai nepoliticos. Harry izbucneşte în râs.

— Păi, nu putem să le vindem înapoi blonduţei de-acolo, am pierde o avere. N-am putea să vârâm totul în sac şi să-l îndesăm înăuntru?

Înghesuiţi în separeu, se tot ciocnesc unul de celălalt, iar lui i se pare că simte la ea, pentru prima oară, îndoiala în legătură cu felul în care s-au orientat în această nouă lume măcinată de inflaţie; sau poate că îndoiala pe care-o simte plutind în aer o emană chiar el. Nu mai există însă cale de întoarcere. Se apucă să mute dolarii de argint din cutii în sac. Când argintul zornăie prea tare, Janice se crispează şi spune:

— Şşşt! — Ce-i? Cine ne-aude?

Cei de dincolo. Casierii.

— Ce le pasă lor?

Îmi pasă mie, spune Janice. Simt că mă înăbuş aici.

Îşi dă jos cojocul şi, în absenţa unui cârlig de care să-l agaţe, îl lasă să cadă grămadă pe podea. Îşi scoate şi el paltonul negru şi îl aruncă peste cojoc. Broboanele de sudoare îi fac părul şi mai cârlionţat. Bretonul dat pe spate lasă să i se vadă fruntea înaltă şi lucioasă, care-i trăsătura ei atât de definitorie, de-acum şi de-acum douăzeci de ani, că o sărută şi-i simte gustul sărat. Se întreabă dacă şi-a tras-o cineva vreodată în separeurile astea şi îşi imaginează că depozitul de valori ar fi un loc nimerit, una din casieriţele tinerele, ferchezuite, cu un băbălău libidinos, un funcţionar de la departamentul ipoteci, să pună încuietoarea cu ceas până dimineaţa şi să-şi focă de cap. Janice bagă fişicurile de monede în sacul gri, aspru, pe şest, să nu mai zornăie.

— E atât de jenant, se plânge ea, dacă intră una din doamnele alea?

Se văicăreşte de parcă argintul ar fi o persoană în pielea goală; şi, nu pentru prima oară în douăzeci şi trei de ani, el simte o nemărturisită pornire s-o iubească, aşa cum e prinsă cu el în spaţiile strâmte pe care i le oferă viaţa. Ia un dolar de argint şi i-l strecoară pe sub gulerul bluzei de in, în sutien. După cum a prevăzut, ea chiţcăie simţindu-i răceala şi încearcă să-şi înăbuşe chiţcăitul. O iubeşte şi mai mult când o vede cum îşi descheie un nasture de la bluză şi caută încruntată moneda în sutien; bătrân cum e, încă îl excită priveliştea femeilor care-şi fac de lucru cu lenjeria lor intimă. Să le dăm cârligul de care au nevoie să se-agaţe.

După un timp, ea îl anunţă:

— Pur şi simplu, *nu* încape.

Oricât l-ar îndesa şi l-ar aranja, abia dacă încap jumătate din monedele vârâte în sac. Poliţele lor de asigurare şi obligaţiunile de economii, certificatul de naştere al lui Nelson şi actele de ipotecă păstrate o vecie, de la casa din Penn Villas care-a ars – toate hârţoagele puse bine ca dovadă a trecerii lor printr-o economie şi o anumită perioadă legală –, sunt scoase şi rearanjate fără niciun rezultat. Pânza groasă a sacului, tendinţa monedelor libere să se strângă morman într-o grămadă, forma lungă şi subţire a cutiei de valori gri le anulează eforturile în timp ce se opintesc umăr la umăr, ba trag, ba împing, ca nişte chirurgi confruntaţi cu un caz disperat. Cele opt sute optzeci şi opt de monede tot scapă din gura sacului, cad pe podea şi se rostogolesc în colţurile separeului. După ce au îndesat cantitatea maximă cu putinţă în cutie, de ajung să i se bombeze marginile de tinichea, tot le-au mai rămas trei sute de dolari de argint, pe care Harry îi bagă în mai multe buzunare ale paltonului său.

Când ies din cabină, casieriţa prietenoasă în costumul ei lila se oferă să ia cutia burduşită din mâinile lui.

— E cam grea, o previne el. Mai bine lăsaţi-mă pe mine.

Femeia îşi arcuieşte sprâncenele; se dă bătută şi îl conduce în depozitul de valori. Intră pe-o uşă masivă, cu marginile strălucitoare, într-o încăpere cu pereţii căptuşiţi cu mici dreptunghiuri din oţel brunat şi cu podeaua de un alb ca ceara. Nu-i un loc ca lumea unde să ţi-o pui, s-a înşelat. Îl lasă să-şi strecoare cutia de valori lunguiaţă în dreptunghiul gol. Odihnească-se în pace. Harry e ud leoarcă de transpiraţie, îndoit de efort. Se îndreaptă de şale şi îşi cere scuze:

— Îmi pare rău că am încărcat-o cu atâtea aiureli.

— Vai, n-aveţi de ce, îl linişteşte doamna în lila. În ziua de azi, multă lume… la câte spargeri avem…

— Ce ne facem dacă se dă o spargere aici? Glumeşte el.

Nu-i deloc nostim.

— Ei… n-au *cum.*

Ieşind din bancă, constată că s-a făcut după-amiază târziu, iar umbrele clădirilor întunecă strălucirea betelii. Janice îi loveşte în joacă unul din buzunare, să-l audă zornăind.

— Ce-ai de gând să faci cu restul?

— O să-i dau de pomană la săraci. A naibii căţea blondă, e ultima oară când mai cumpăr ceva de la ea.

În timp ce transpiraţia i se usucă pe faţă, simte cum îl pişcă frigul. Mai mulţi ţipi pe care-i cunoaşte de la Rotary ies din Crêpe House, par abţiguiţi după masa de prânz, iar el îi salută din mers. Dumnezeu ştie ce s-o fi întâmplând la salon fără el. Copilu' ar fi în stare să accepte la schimb şi patine cu rotile.

— Ai putea să-i pui în seiful de la salon, propune Janice. Ar încăpea într-una din astea.

Îi dă una din cutiile de carton goale.

— Le-ar fura Nelson, zice el. De-acum ştie şi el combinaţia.

— Harry! Nu-mi vine să cred c-ai spus asta.

— Ai idee cât o să ne coste zgârietura aia de pe Chryslerul maică-tii? Pe puţin opt sute de parai nenorociţi. Trebuie să fi fost drogat. Se vede de la o poştă că biata Pru s-a simţit umilită. Mă-ntreb cât o să mai lase să coacă buba până să-i vină mintea la cap şi să ceară divorţul. Şi o să ne coste şi asta.

Paltonul încărcat rău de tot îi trage umerii în jos. Trotuarul îi pare acum un avion în picaj, tot anul se prăbuşeşte în gol, cu pierdere după pierdere. Argintul îi este împrăştiat, ca beteala. Cutia

o să i se rupă, femeia de serviciu o să-i mături monedele. Totu-i, oricum, un jeg. Trista minciună gogonată servită copiilor, care-i Crăciunul, întinează Weiserul de la un capăt la celălalt, iar prin beznă întrezăreşte adevărul: să fii bogat înseamnă să fii jefuit, să fii bogat înseamnă, de fapt, să fii sărac.

Janice îl readuce cu picioarele pe pământ, spunându-i:

— Harry, te rog. Încetează să iei totul în tragic. Pru îl iubeşte pe Nelson, iar el o iubeşte pe ea. N-o să divorţeze.

— Nu la asta mă gândeam. Mă gândeam că o să scadă preţul argintului.

— Ei, şi ce ne pasă nouă? Oricum, totul nu-i decât un joc de noroc.

Trăiască fraiera, încă mai încearcă. Fiica bătrânului Fred Springer, marele barosan local. Uite c-a ajuns într-un coşciug tapiţat cu satin. Pe vremuri obişnuiau să îngroape aurul şi să bage cadavrele în fantele din perete.

— Merg pe jos cu tine până la maşină, îl anunţă Janice pe un ton de soţie îngrijorată. Trebuie să-mi iau bagajele de la căţeaua aia, cum îi zici tu. Apropo, cât de mult ţi-ai dori-o la aşternut?

Încearcă să găsească un subiect care să-i placă lui.

— Mai deloc, mărturiseşte el. De fapt, de-a dreptul înspăimântător de puţin. Ai văzut ce unghii are? *Hârrşsti.*

În săptămâna dintre Crăciun şi Anul Nou vânzările de maşini merg slab de tot; oamenii se simt strâmtoraţi după Crăciun, iar cu iarna care bate la uşă, cu polei şi sare pe drumuri şi cu riscul producerii de tamponări, preferă să rămână cu jafurile pe care le au. Să rezistăm până la primăvară, ăsta-i mottoul. Cel puţin snowmobilul a fost mutat în spate, unde nu-l vede nimeni, în loc să stea în faţă ca un fel de văr al acestor micuţe Tercel cu tracţiune pe faţă. De unde le-or inventa numele astea? Aduce cu Edsel[185]. Chiar şi Toyota are prea multe o-uri, îi face pe oameni să se gândească la un yoyo. Nici Datsun şi Honda nu ştii de unde provin. Datsun-ul ar putea fi nemţesc, după sonoritatea lui, data, rat-tat-tat, răsare soarele. Nici la Chuck Wagon de pe Route 111 nu merg deloc afacerile, acum, că-i prea frig să mănânci afară sau în maşină, doar dacă nu laşi motorul pornit, în fiecare iarnă mor oameni care fac treaba asta, în timp ce încearcă să şi-o tragă. Şi totuşi, se adună cantităţi incredibile de ambalaje de sendvişuri şi pahare de carton de milkshake, care zboară în jurul salonului auto, odată cu praful. În decembrie e un alt fel de praf, mai gri, mai granulat decât colbul verii, de vină o fi aerul rece, e mai greu, după cum aerul rece conţine mai puţină apă, de-aia te trezeşti dimineaţa cu ferestrele exterioare aburite. Când te gândeşti la toate problemele astea. Rugina. Putregaiul. Motoarele care nu pornesc dimineaţa dacă nu scoţi capacul distribuitorului şi nu ştergi firele. Fără condens, lumea ar putea dăinui la infinit. Pe Lună, de exemplu, nu sunt deloc probleme. Şi nici pe Marte, aşa se pare. De Revelion, Buddy Inglefinger organizează o petrecere, pesemne s-a temut că ochii care nu se văd se uită, i-a fost teamă că se îndepărtează de gaşcă, a prins de veste că pun la cale excursia aceea pe insule fără să-l invite şi pe el. Se întreabă cine o să fie amfitrioana, văicăreaţă aia cu pieptul plat şi părul negru, lins, care are o aiureală de magazin în Brewer, sau fata dinaintea ei, cea cu spuzeala aia între coapse şi chiar şi între sâni, vizibilă când stătea în costum de baie, cum o chema *oarei* Ginger. Georgene. El şi Janice vor să treacă pe-acolo doar aşa, din politeţe, după o anumită vârstă ştii că la o petrecere nu se întâmplă mare lucru, şi să plece imediat după miezul nopţii. Apoi încă şase zile şi, *ţuşti,* spre insule. Doar ei şase. Micuţa Cindy pe nisipul de-acolo. Are nevoie de-o pauză, îl dărâmă ritmul ăsta. Dacă vinzi mai puţin de-o maşină pe zi în afacerea asta, fără a pune la socoteală duminicile, ai încurcat-o. Toată tăblăria asta se prăfuieşte şi rugineşte, cromul se pătează. Metalul se corodează. Preţul argintului a scăzut cu doi dolari uncia imediat după ce l-a cumpărat de la târfa aia.

Nelson vine din atelier, unde s-a cârâit cu Manny în legătură cu reparaţiile la Chrysler, puştiul voia o reducere de preţ pe baza ratei de asigurare de 18,50 dolari, iar Manny i-a explicat la nesfârşit, ca unui tâmpit, că, dacă-i face rabat în calitatea lui de angajat, treaba asta se va reflecta în balanţa de la sfârşitul lunii şi-i va afecta pe toţi la prima de sfârşit de an. Se apropie de

---

[185] Model produs de compania Ford în anii 1958-1960, care s-a dovedit a fi unul din marile eşecuri ale industriei auro americane.

taică-său şi rămâne la fereastră.

Harry nu se poate obişnui cu puştiul pus la costum, chestia asta îl face să pară, cumva, şi mai scund, ca unul din piticii ăia în frac, care fac pe maeştrii de ceremonii, iar cu părul lăsat acum ceva mai lung şi înfoiat de fohnul lui Pru după fiecare duş Nellie pare un tip mărunţel, cu privire de om rău, pe care Harry nu l-a cunoscut până acum. Când era mic, Janice zicea că are urechile lui Harry, cu o încreţitură în vârful lobului, de parcă i l-ar fi compostat unul din controlorii de modă veche, dar lobii lui Nelson sunt elegant acoperiţi cu şuviţe de păr moale, iar Harry nu s-a ostenit să-şi mai studieze propriii lobi de când, pe la vârsta de patruzeci de ani, a rupt-o cu vanitatea aia adolescentină de genul uite-cine-s-eu! Acum se bărbiereşte cât de repede poate şi nici că se mai uită în oglindă. Îşi aminteşte că Ruth avea nişte urechiuşe drăgălaşe, turtite. Janice se bronzează atât de tare pe partea de sus a urechilor, că se trezeşte cu o boltă de punctuleţe închise la culoare. Lobii lui taică-său ajunseseră lungi ca ai unui chinezoi înainte să moară. La lumina ce se revarsă prin vitrina Harry observă că Nelson are un coş de toată frumuseţea, numai bun de stors, în pliul de deasupra nării. Razele piezişe ale soarelui fac ca, în această perioadă a anului, tot praful aşternut pe fereastra vitrinei să pară gros ca o foiţă de aur, atât de joasă e orbita fiecărei zile. Puştiul încearcă să fie prietenos. Hai, relaxează-te.

— Ai stat până la sfârşit la meciul celor de la 76ers? îl întreabă Harry.

— Nttt.

— Tipul ăla, Gervin, care joacă la San Antonio, a fost grozav, nu-i aşa? Am auzit azi-dimineaţă la radio că a înscris patruzeci şi şase de puncte.

— Eu zic că baschetu-i o aiureală.

— S-a schimbat mult faţă de cum era pe vremea mea, recunoaşte Rabbit. Arbitrii fluierau paşi măcar din când în când; acum, Dumnezeule, traversează juma de teren ca să înscrie de sub panou.

— Mie-mi place hocheiul, spune Nelson.

— Ştiu că-ţi place. Când se transmite la televizor un meci al afurisiţilor ălora de la Flyers, n-ai unde să te-ascunzi în casă de urletele lor. Maimuţoii ăia din tribune nu se duc la meci decât să vadă cum se pune de-o cafteală şi cum zboară dinţii din gură. Sânge pe gheaţă, asta-i atracţia principală.

Conversaţia nu merge în direcţia care trebuie. Încearcă un alt subiect.

— Ce zici de rusnacii ăia din Afganistan? Ce mai cadou şi-au oferit de Crăciun! — E o tâmpenie, răspunde Nelson. Vreau să zic, prea s-a băşicat Carter. Nu-i cu nimic mai rău decât ce-am făcut noi în Vietnam, nu-i nici măcar la fel de rău, fiindcă măcar e la doi paşi de ei şi au avut acolo, ani de zile, un guvern-marionetă.

— Şi guvernele-marionetă zici că-s OK, ai?

— Păi, *toată* lumea are aşa ceva. Avem guverne-marionetă în toată America de Sud.

— Pun pariu că asta-i o veste bombă pentru hispanici.

— Cel puţin ruşii, tati, o *fac* pe bune când au de gând s-o facă. Noi *încercăm* s-o facem şi-apoi totul se împotmoleşte în politică. Nu mai suntem în stare să facem *nimic.*

— Păi, da, cu tineri care vorbesc ca tine chiar că nu putem face nimic, îi spune Harry lui fiu-său. Cum te-ai simţi dacă ar trebui să mergi şi să lupţi în Afganistan?

Băiatul chicoteşte.

— Tată, sunt om însurat. Şi-n plus, am depăşit cu mult vârsta de recrutare.

Să fie cu putinţă una ca asta? Harry nu se simte prea bătrân ca să lupte şi în februarie face patruzeci şi şapte de ani. I-a părut întotdeauna rău că nu l-au trimis în Coreea în timpul serviciului militar, deşi la vremea aceea a fost destul de fericit să stea la căldurică în Texas. Acolo aveau un fel ciudat, direct de-a privi lumea: bani, pileală şi gagici, atât şi nimic mai mult. Acesta-i adevărul. Care-i vorba lui Mim? Dumnezeu n-a ajuns în Vest, a murit pe drum.

— Vrei să zici că te-ai însurat ca să scapi de următorul război?

— N-o să mai fie un alt război. Carter o să facă tărăboi, dar o să sfârşească prin a-i lăsa în voia lor, aşa cum îi lasă pe iranieni să păstreze ostaticii. De fapt, Billy Fosnacht zicea că singura noastră şansă să-i aducem pe ostatici înapoi ar fi ca Rusia să invadeze Iranul. Atunci ne-ar da ostaticii şi ne-ar vinde petrol, pentru că au nevoie de grâul nostru.

— Billy Fosnacht… s-a întors acasă gogomanul ăla?

— E în vacanţă.
— Fără supărare, Nelson, dar cum poţi să-l înghiţi pe nesăratul ăla?
— E prietenul meu. Dar ştiu de ce nu-l înghiţi.
— De ce, mă rog? îl întreabă Harry, simţind cum i se iuţesc bătăile inimii la ceea ce pare să devină o confruntare.
Întorcându-se spre tatăl său lângă vitrina acoperită cu praf auriu, chipul băiatului pare zbârcit de ură, de ură şi teamă c-o să fie pocnit pentru ce-i zice:
— Fiindcă Billy a fost acolo în noaptea când i-ai tras-o maică-sii, în timp ce Skeeter îi dădea foc lui Jill acolo unde ar fi trebuit să fim noi, s-o protejăm.
Noaptea aia. Au trecut zece ani de-atunci şi tot îi roade cugetul copilului, vie ca un vierme care-i afectează creşterea.
— Încă te mai frământă chestia asta, nu-i aşa? îl întreabă Rabbit blajin.
Băiatul nu-l aude, are ochii cufundaţi în orbite, cufundaţi de parcă nişte degete mari au apăsat prea adânc în argilă, încercând să îndepărteze un cocoloş de prisos.
— Ai lăsat-o pe Jill să moară.
— N-am lăsat-o, şi nici Skeeter n-a lăsat-o. Nu ştim cine-a dat foc la casă, dar n-am făcut-o noi. Au fost vecinii, ideea lor de ce înseamnă ospitalitatea arătată unor nou-veniţi. Trebuie să uiţi ce-a fost, copile. Maică-ta şi cu mine am uitat.
— Ştiu.
De la distanţă se aude răpăitul estompat al maşinii de scris electrice a lui Mildred Kroust, un cuplu în hanorace maronii se plimbă prin salon uitându-se la etichetele cu preţuri lipite în interiorul parbrizului, băiatul are privirea fixă, parcă năucit de sunetul vocii lui taică-său, care încearcă să răzbată până la el.
— Hai să îngropăm trecutul, continuă Harry, trebuie să trăieşti în prezent. Lui Jill îi era scris să-şi urmeze calea pe care-a apucat-o, indiferent ce-am fi făcut noi. Când am văzut-o prima oară, avea deja sărutul morţii întipărit pe frunte.
— Ştiu că aşa-ţi place să crezi.
— Nu pot să cred altceva. Când o să ajungi la vârsta mea, o să-nţelegi. La vârsta mea, dacă ai cără în cârcă toate nenorocirile pe care le-ai văzut la viaţa ta, nu te-ai mai da jos din pat.
Un licăr nedesluşit, o fracţiune de secundă în care simte că băiatul chiar îl ascultă, îl încurajează pe Harry să-şi coboare glasul, să fie mai cald:
De-ndată ce-o să apară bebeluşul tău, îi spune el, o să fii foarte ocupat. O să vezi mai clar lucrurile.
— Vrei să ştii ceva? îl întreabă Nelson în pripă, pe un ton plat, privind parcă prin el cu însufleţire, cu nişte ochi cărora lumina piezişă le-a răpit orice urmă de culoare.
— Ce? îl întreabă Harry cu inima cât un purice.
— Când Pru a căzut atunci pe scări, nu sunt sigur dacă nu cumva eu i-am făcut vânt. Nu-mi amintesc.
Harry râde speriat:
— Dar bine-nţeles că nu i-ai făcut vânt. De ce să-i fi făcut una ca asta?
— Fiindcă sunt la fel de nebun ca tine.
— Niciunul din noi nu-i nebun. Doar uneori ne încearcă un sentiment de frustrare.
— Serios?
Se pare că puştiul îi e recunoscător pentru această informaţie.
— Desigur. Şi oricum, toată lumea a supravieţuit. Când trebuie să se nască ea sau el?
Puştiul emană o frică atât de densă, încât Harry nu vrea să mai continue discuţia cu el. Când se gândeşte la ochii lui, care timp de-o clipă au părut transparenţi, fără pic de căprui…
Nelson, din nou ursuz, îşi apleacă privirea.
— Au calculat că peste vreo trei săptămâni.
— Minunat. O să ne întoarcem cu mult înainte. Uite ce, Nelson, poate că n-am făcut totul bine la viaţa mea. Ştiu că n-am făcut. Dar nici n-am comis cel mai mare păcat. Nu m-am lăsat doborât şi n-am murit.
— Cine zice că ăsta-i cel mai mare păcat?
— Toată lumea. Biserica, guvernul. E împotriva firii să te dai bătut, trebuie să mergi înainte.

Asta-i problema cu tine. Nu mergi înainte. N-ai ce să cauţi aici, să vinzi rablele lui tata-mare Springer. Trebuie să *ieşi* în lumea largă, să înveţi ceva.

Arată cu mâna spre apus, dincolo de West Brewer.

— Să zbori cu deltaplanul, să mânuieşti un calculator sau mai ştiu eu ce.

Vorbeşte prea mult şi închide portiţa care, vreme de o secundă, s-a deschis în rezistenţa pe care i-o opune Nelson.

— Tu nu mă vrei aici, îl acuză Nelson.

— Vreau să fii într-un loc unde eşti fericit, iar locul acela nu-i aici. N-am vrut să-ţi spun nimic, dar m-am uitat peste registre cu Mildred şi nu-s deloc formidabile. De când ai venit tu şi a plecat Charlie, vânzările angro au scăzut cu aproape unsprezece la sută faţă de aceeaşi perioadă a anului trecut – noiembrie-decembrie.

Băiatului i se umezesc ochii.

— Dar îmi dau tot *interesul*, tati. Încerc să fiu şi prietenos, şi puţin agresiv, şi toate alea când intră cineva.

— Ştiu, Nelson, ştiu.

— Nu pot să ies şi să-i *bag cu de-a sila* înăuntru.

— Ai dreptate. Uită ce-am spus. Atuul lui Charlie era că avea relaţii. Am trăit în districtul ăsta toată viaţa, cu excepţia celor doi ani petrecuţi în armată, şi tot n-am atâtea relaţii.

— Eu cunosc *o grămadă* de oameni de vârsta mea, protestează Nelson.

— Mda, zice Harry, cunoşti genul de oameni care-ţi vând decapotabilele uzate la un preţ exorbitant, iar Charlie cunoaşte genul de oameni care chiar intră şi cumpără o maşină. Nu-l miră deloc; nu-s surprinşi nici el, nici ei. I s-o fi trăgând de la faptul că-i grec, nu ştiu. Orice-ar spune lumea despre noi doi, băiete, nu suntem greci.

Gluma nu-i ajută la nimic; băiatul se simte rănit în amorul propriu mai adânc decât a vrut Harry.

— Nu cred că-s de vină eu, zice Nelson. Economia-i de vină.

Circulaţia pe Route 111 se intensifică; lumea se îndreaptă spre casă prin întuneric. Harry poate să plece şi el; Nelson rămâne la datorie până la opt. Urcă-te în Corona şi dă drumul la radioul cu patru difuzoare, să afli cum merge argintul. Diii, Argintiile! îşi zice Harry cu un glas care lui îi sună înţelept, aproape la fel de înţelept ca al lui Webb Murkett:

Mda, păi treaba asta îşi are chiţibuşurile ei. Chestia cu petrolul îi loveşte pe japonezi mai rău decât pe noi, iar ce-i loveşte pe ei nouă ar trebui să ne facă bine. Yenul s-a prăbuşit, maşinile astea costă mai puţin în dolari reali decât au costat anul trecut şi-ar trebui ca asta să se reflecte în vânzările noastre.

Harry nu-şi poate scoate din minte privirea lui Cindy din fotografie: un fel de bucurie nerăbdătoare, înfiorată, de parcă s-ar fi aflat în nacela unui balon care tocmai se desprinde de soi.

— Cifrele, e concluzia tăioasă adresată lui Nelson. Cifrele nu mint şi nu iartă.

Harry şi Janice se hotărâseră să-i dea bunicii Springer vestea pe care o ţinuseră secretă aproape o săptămână în prima zi a Anului Nou. Amânarea asta se datorase spaimei lor de reacţia pe care ar putea-o avea bătrâna doamnă la primirea veştii, plus încercării de a-i da o tentă solemnă, dorinţei lor de a arăta respectul cuvenit legăturilor sacre ale familiei, prin anunţarea rupturii într-o zi semnificativă, prima dintr-un nou deceniu. Totuşi, acum, că a sosit şi ziua asta, sunt mahmuri şi epuizaţi după ce-au stat la Buddy Inglefinger până la trei. Plecarea tardivă le-a întârziat-o pe deasupra şi tărăboiul care s-a iscat pe alee din cauza unui blocaj – maşina cu care venise în vizită din Maryland vărul Thelmei Harrison n-a vrut să mai pornească din loc. Au urmat o grămadă de ţipete şpriţuite şi tentative eşuate de a-i fi în vreun fel de ajutor aprinzând farurile din faţă, până s-au găsit cablurile şi Volvo-ul lui Ronnie a fost pus bot în bot cu Nova vărului, iar toată lumea şi-a îndreptat fasciculul lanternelor spre acumulatori, să se asigure că Ronnie face legăturile ca lumea şi nu arde bateriile. Harry a văzut la viaţa lui cabluri care s-au topit de-a dreptul în împrejurări asemănătoare. O femeie pe care de-abia dacă o ştia avea o gură destul de mare să-şi vâre lanterna în ea, aşa încât obrajii să-i licărească aidoma unei veioze. Buddy şi noua lui prietenă, o girafa de un metru optzeci şi şase exaltată, numai piele şi os, cu părul cârlionţat şi cu trei copii dintr-o căsătorie destrămată, preparaseră un fel de punci din suc de

ananas, rom şi coniac, iar gustul de ananas îi persistă în gură şi la amiază. Colac peste pupăză, după ce că-l doare capul, Nelson şi Pru, care astă-noapte au stat acasă cu mama-mare şi s-au uitat în direct la o transmisie din Times Square cu fratele lui Guy Lombardo[186], acum, că Guy Lombardo nu mai e, ocupă livingul şi se uită la Parada Festivalului Cotton Bowl din Texas, aşa că el şi Janice trebuie s-o ia pe bunica Springer în bucătărie, să aibă şi ei puţină intimitate. Un miros stătut, de hoit, strică acest început de deceniu. În timp ce se aşază la masa din bucătărie să discute, Harry are sentimentul că au mai făcut deja asta şi urmăresc o reluare.

Janice, cu ochii încercănaţi de oboseală, se întoarce spre năucul de el şi-i spune:

— Harry, începe tu.

— Eu?

— Doamne Dumnezeule, despre ce-o fi vorba? Întreabă bunica, prefăcându-se că-i supărată, dar mulţumită de ceremonial, de felul cum i-au atins discret coatele şi cum au condus-o aici. Vă purtaţi de parcă Janice ar fi gravidă, dar ştiu că şi-a legat trompele.

— Mi le-am cauterizat, precizează Janice cu glasul coborât, îndurerată.

— Bessie, începe Harry, ştii că de-o vreme căutăm o casă.

Aerul jucăuş dispare de pe chipul bătrânei doamne ca tras de un elastic. Pielea din colţurile buzelor ei coborâte este brăzdată şi răsbrăzdată, observă dintr-odată Harry, de riduri fine, uscate. În mintea lui, soacră-sa a rămas la fel ca atunci când a văzut-o întâia dată, în învelişul ei de piele; dar, fără să bage de seamă, pielea i s-a fleşcăit şi s-a crăpat precum chitul de la fereastra unui beci, a dobândit aspectul unei hârtii boţite şi apoi netezite la loc. Simte gustul de ananas. Simte în stomac un ghem mic şi negru de greaţă, care creşte de parcă s-ar apropia rapid de spaţiul imens şi arid al tăcerii ei aspre, întrebătoare.

— Ăăă, se vede nevoit să continue înghiţind în sec, credem c-am găsit una care-i pe placul nostru. Una micuţă, din piatră, cu etaj, în Penn Park. Agentul imobiliar spune că-i posibil să fi fost căsuţa unui grădinar pe care cineva a vândut-o când proprietăţile au fost dezmembrate şi apoi a fost lărgită cu o bucătărie mai bună. E pe-o alee pe care se intră din Franklin Drive, în spatele unor case mai mari; e un locşor mai intim, mai retras.

— E la doar douăzeci de minute de-aici, mamă.

Harry nu se poate stăpâni să nu studieze atent, la lumina rece a bucătăriei, pielea bătrânei doamne. Viaţa întunecată a venelor de sub ea, care-i dădea aspectul acela negricios, îmbujorat pe care l-a moştenit Janice, e acum acoperită de un fel de praf cu nişte fire gri delicate, riduri gravate pe porţiunea intens luminată a obrazului dinspre el, ca nişte şiruri după şiruri de scriere indescifrabilă zgrepţănare adânc pe o faleză argiloasă îndepărtată. Se simte falnic, buimac, şi bietele lui cuvinte amărâte străbat cale lungă, o depărtare teribilă în timp ce bunica îşi ascultă nemişcată osânda ce o aşteaptă.

— Practic, e în vecini, o încurajează el, şi are trei dormitoare la etaj, vreau să spun că are o cămăruţă folosită de copiii care au locuit acolo drept cameră de joacă, dar două dormitoare adevărate, şi am fi bucuroşi să te găzduim oricând, dacă s-ar ajunge la asta, oricât ar fi nevoie.

Simte că a şi făcut o gafa: deja a instalat-o pe bătrâna doamnă în casa lor, îi şi aude mormăitul televizorului de cealaltă parte a peretelui.

Janice intervine: — Serios, mamă, mi se pare normal pentru noi doi, la vârsta noastră.

— Dar a trebuit să duc muncă de lămurire cu ea, bunico; a fost ideea mea. Când tu şi Fred aţi fost atât de cumsecade şi ne-aţi primit la voi în casă după ce ne-am împăcat, nu m-am gândit o clipă c-o să fie pentru totdeauna. Am luat-o mai mult ca pe-o soluţie temporară, până când ne punem şi noi pe picioare.

Acum îşi dă seama că ce-i plăcuse, de fapt, la acest aranjament a fost că el i-ar fi uşurat, la o adică, abandonarea lui Janice: putea, pur şi simplu, să iasă pe strada cu felinare şi s-o lase la părinţii ei. Dar n-a părăsit-o, iar acum nu mai poate. Ea-i averea lui.

Ea încearcă să mai îmbuneze tăcerea maică-sii:

— E, pe deasupra, şi o investiţie, mamă. Fiecare pereche de cunoştinţe stă la casa ei, până şi burlacul ăsta de la petrecerea de ieri, şi o droaie de bărbaţi care câştigă mai puţin decât Harry. La

---

[186] Gaetano Alberto Lombardo (1902-1977), violonist şi dirijor canadian.

inflaţia asta, proprietăţile imobiliare sunt singurul lucru în care merită să-ţi plasezi banii, dacă ai.

Bunica Springer vorbeşte într-un târziu, pe un ton tot mai ridicat, care îi scapă de sub control.

— O să aveţi casa asta când o să mă săvârşesc, dacă aţi aştepta un pic. De ce nu puteţi să mai aşteptaţi puţin?

— Mamă, nu cobi. Nu vrem să aşteptăm casa *ta*leu şi cu Harry dorim să avem casa noastră *acum.*

Janice îşi aprinde o ţigară şi trebuie să-şi sprijine cotul de tăblia mesei, să nu-i tremure mâna cu chibritul.

Harry o asigură pe bătrâna doamnă:

— Bessie, ai să trăieşti o veşnicie.

Dar, văzând ce se-ntâmplă cu pielea ei, ştie că nu-i adevărat.

Făcând brusc ochii mari, ea îl întreabă:

— Şi atunci, ce-o să se-ntâmple cu casa asta?

Rabbit aproape că izbucneşte în râs, aşa de copilărească îi pare expresia bătrânei doamne, combinată cu glasul ei piţigăiat.

— O să fie bine, o linişteşte el. Pe vremea când se construiau case din astea, erau făcute să dureze. Nu ca şandramalele înjghebate în ziua de azi.

— Fred dintotdeauna a dorit ca Janice să moştenească această casă, declară bunica Springer cu ochii din nou îngustaţi, uitându-se undeva între capetele lui Harry şi Janice. Pentru protecţia ei.

De data asta Janice e cea care izbucneşte în râs: — Mamă, mă simt cât se poate de protejată. Doar ţi-am povestit cum e cu aurul şi argintul.

— Dacă vă jucaţi cu banii aşa, sigur o să-i pierdeţi, comentează bunica. Nu vreau să plec din casa asta, s-o văd vândută la licitaţie vreunui jidan din Brewer. Ştiţi, au început să se mute în zona asta, acum, că negrii şi portoricanii au împânzit partea de nord a oraşului.

— Ei, haide, Bessie, zice Harry, ce-ţi pasă ţie? Cum ziceam, mai ai în faţă ani lungi de trăit, iar când te-ai dus, te-ai dus. Împacă-te cu gândul ăsta, trebuie să laşi în grija altora unele lucruri, să-şi bată ei capul cu ele. Aşa zice Biblia, o zice pe fiecare pagină. Fii împăcată; Dumnezeu ştie cel mai bine ce şi cum.

O vede pe Janice strâmbându-se, i se pare că vorbeşte prea mult.

— Mamă, ne-am putea întoarce aici…

— Când o să moară hoaşca bătrână. De ce nu mi-aţi spus că prezenţa mea-i chiar aşa mare povară? Am încercat să stau în camera mea cât mai mult cu putinţă. Mergeam la bucătărie doar când mi se părea că nimeni n-are de gând să gătească…

— Mamă, termină. Ai fost o drăguţă. Te iubim amândoi.

— Grace Stuhl m-ar fi primit la ea, s-a oferit de multe ori. Deşi casa ei nu-i nici pe jumătate cât asta şi are scara aia cu trepte multe la intrare, zice ea fornăind atât de tare, de zici că-i un strigăt de ajutor.

Nelson răcneşte din living;

— Mama-mare, când luăm prânzul?

Janice prinde ideea din zbor:

— Vezi, mamă, ai uitat de Nelson. El o să fie aici, împreună cu *familia* lui.

Bătrâna doamnă fornăie din nou, cu o mină mai puţin tragică, şi răspunde cu buzele ţuguiate şi cu privirea pierdută pe sub pleoapele înroşite.

— Poate că da, poate că nu. Nu te poţi bizui pe tineri.

— Aici ai nimerit-o, îi dă Harry dreptate. Nu vor să lupte şi nu vor să înveţe, stau pe cur şi se droghează.

Nelson intră în bucătărie ţinând în mână un ziar, ediţia de azi a *Standard*-uluidin Brewer. Pare şi el o dată vesel, după o noapte bună de somn. Are ziarul deschis la un test despre personalităţile anilor 70 şi-i întreabă:

— Pe câţi dintre tipii ăştia îi puteţi identifica? Renée Richards, Stephen Weed, Megan Marshack, Marjoe Gortner, Greta Rideout, Spider Sabich, D.B. Cooper. Eu am ştiut şase din şapte. Pm, doar patru.

— Renée Richards a fost iubitul lui Patty Hearst, începe Rabbit.

Nelson observă faţa căzută a bunică-sii şi întreabă:

— Ce se-ntâmplă aici?

— Îţi explicăm mai târziu, dragule, răspunde Janice.

— Maică-ta şi cu mine ne-am găsit o casă în care o să ne mutăm.

Nelson se holbează de la un părinte la celălalt şi s-ar părea că-i gata să urle, după felul cum se albeşte sub urechi, dar nu face decât să le spună cu glasul coborât:

— Băi, ce bulangii sunteţi. Nişte bulangii nenorociţi. Mă fut în bafta voastră. Mami, tati, mă fut în bafta voastră!

Şi se întoarce în living, unde vacarmul tobelor şi al tromboanelor se amestecă cu mormăitul vorbelor neauzite, pe care le schimbă cu Pru în tunelul tânărului lor mariaj. Băiatul se speriase. Se simţise abandonat. Lucrurile încep să-i scape de sub control. Rabbit cunoaşte acest sentiment. Cu toate neînţelegerile dintre ei, există şi momente în care inima lui şi-a lui Nelson ar putea fi capetele opuse ale unei scurte ţevi din oţel, atât de bine ştie ce simte puştiul. Totuşi, doar pentru că ţi-e frică să fii singur, nu înseamnă că trebuie să stai cu mâinile-n sân şi să fii un păcălici, cum zicea Mim.

Janice şi maică-sa se ţin de mână, amândouă au şiroaie de lacrimi pe chip. Când Janice plânge, figura i se schimonoseşte, redevine copila urâtă de altădată. Maică-sa se smiorcăie ca pentru sine:

— Of, of, ştiam că v-aţi pus pe căutat, dar nu mi-am închipuit c-o să mergeţi până la capăt şi chiar o să cumpăraţi una, când o aveţi pe asta pe gratis. N-am putea aranja cumva lucrurile astfel încât să vă răzgândiţi sau măcar să mă lăsaţi să mă obişnuiesc mai întâi cu gândul? Problema e că-s prea bătrână, prea bătrână să iau pe umerii mei aşa o răspundere. Băiatul, în felul lui, are intenţii bune, dar, deocamdată, e dus cu sorcova, iar fata, nu ştiu ce să zic despre ea. Vrea să le facă pe toate, dar nu sunt sigură că-i în stare. Sinceră să fiu, aştept cu groază venirea bebeluşului. Tot încerc să-mi amintesc cum a fost cu voi şi Nelson şi nu pot. Îmi amintesc că laptele n-a mers chiar cum trebuia, iar pe chestia asta doctorul a fost atât de mitocan cu tine, că Fred a trebuit să pună piciorul în prag.

Janice încuviinţează dând din cap, dă din cap, lacrimile îi fac să strălucească aripile nasului, tendoanele gâtului i se văd la fiecare hohot.

— Poate aşteptăm, deşi am promis că semnăm hârtiile, dacă simţi că e cazul. Măcar până se naşte copilul.

Cele două se leagănă într-un anumit ritm, cu mâinile încleştate pe masă, cu capetele atingându-li-se.

— Fă ce trebuie pentru fericirea ta, o îndeamnă bunica Springer, cei rămaşi în urmă o să se descurce. Mai mult decât să mă răpună n-are ce să-mi facă şi poate că asta ar fi o binecuvântare.

Cu asta o face praf pe Janice: cu faţa buhăită şi lichefiată, cu pungile de sub ochi îngălbenite de vinovăţie, Janice trece de partea maică-sii, renunţă la casă şi-i imploră iertarea:

— Mamă, noi credeam, Harry era sigur, că o să te simţi mai puţin singură cu…

— Cu o belea ca Nelson în casă?

Dură hoaşca bătrână! Harry ar face mai bine să pună piciorul în prag înainte ca Janice să dea naibii totul. Simte cum i se încordează gâtlejul.

— Uite ce e, Bessie. Tu ai vrut să stea aici, acum îl ai la tine în casă.

E liber! Macadamul rămâne în urmă sub roţi, un vechi fort maroniu se zăreşte o clipă, în timp ce se înalţă de pe pistă, sub marginea rotundă, nituită, a unei aripi uriaşe, rezervoarele de benzină din South Philadelphia se fac tot mai mici, ajung nişte pătrăţele albe. Roţile bufnesc la închiderea trenului de aterizare, iar fotonii cruzi strălucesc pe masa încremenită de aluminiu de lângă hublou. Ascensiunea rapidă a avionului le îngheaţă sângele în vine; mâna lui Janice transpiră într-a lui. L-a rugat să stea el pe scaunul de la fereastră, să nu fie nevoită să se uite afară. Dedesubt sunt smârcuri de un bronz pal amestecat cu albastrul apei sărate. Harry se minunează de platformele industriale de dincolo de Delaware: acoperişuri plate, aşternute cu pietriş, mari cât o parcare şi parcări încrustate cu capote strălucitoare de automobile, ca duşumelele băilor placate cu pietre preţioase. Iar cimitirele de maşini reflectă o strălucire aproape la fel de intensă. Semnalul NU FUMAŢI! Se stinge. În spatele soţilor Angstrom încep să se-audă

sporovăind cuplurile Murkett şi Harrison. Au luat cu toţii una mică la unul din barurile aeroportului, deşi nu era decât unsprezece dimineaţa. Harry a mai zburat cu avionul, când a mers în Texas, cu armata, şi la conferinţele vânzătorilor de automobile, ţinute la Cleveland şi Albany: niciodată în culmea fericirii, în vacanţă, ca acum, spre răsărit, spre soare.

Cât de repede, cât de silenţios înghite avionul 747 milele minuscule de sub ei! Lumina orbitoare a soarelui însoţeşte avionul peste lacuri şi râuri, făcând fuzelajul să sclipească mărunt. Până acum iarna a fost neobişnuit de blândă, parcă anume, să-i facă în ciudă ayatollahului; pe terenurile de golf, porţiunile din jurul găurilor par discuri şi ovale însufleţite printre boabele albe ale gropilor de nisip, iar pe pajişte zăreşte nişte puncte mişcătoare, oamenii care joacă. De la distanţa asta, terenurile de tenis par nişte piese de domino, cinematografele în aer liber au o formă de evantai, iar terenurile de baseball aduc cu nişte bancnote zdrenţuite. Maşinile înaintează foarte încet şi cu o desăvârşire ciudată, de parcă drumurile ar fi dotate cu şine. Casele din zona Camden sunt răzleţe, binevoind să le dezvăluie ba un câmp arat, ba un domeniu cu un conac cu turle, şi cu ochiul de apă al piscinei ascunse între copaci alburii. Apoi, într-un minut, în timp ce continuă să urce, Harry se trezeşte deasupra covorului întunecos al lui Jersey Pines[187], brăzdat de drumuri galbene şi petice de teren excavat, dar cu o bună parte încă intactă, cu filoane mai palide de copaci desfrunziţi înşirate pe culmi, urmând cursurile de apă printre coniferele mai închise la culoare, nuanţele competiţiei de pe pământ fiind percepute atât de clar de ochiul aflat în tării. Janice îşi ia mâna din mâna lui şi dă semne că şi-ar fi învins spaima.

— Ce vezi? îl întreabă ea.

— Coasta.

E adevărat, dintr-un salt tăcut, motoarele i-au propulsat la marginea oceanului de copaci şi au aşternut sub ei o limbă nisipoasă, separată de continent printr-o fâşie de apă sclipitoare şi înţesată la modul precar cu staţiuni liniare, proiectate de nişte constructori care, spre deosebire de Harry, n-au văzut cât de uşor i-ar fi oceanului strălucitor să dea o dată din umăr şi să inunde şi să şteargă de pe faţa pământului orice urmă lăsată de oameni. Acolo unde marea se izbeşte de nisipul alb, un jabou de valuri se încreţeşte încetişor, ca un şarpe dantelat pironit locului. Apoi cursa îi poartă peste Atlantic la o altitudine de la care nu se mai zăreşte niciun talaz în emisfera albăstrie de dedesubt, iar imensitatea se preschimbă în neant. Întreaga lume se reduce la acest avion, cu vuietul zelos al motoarelor de-afară şi cu murmurul petrecăreţ şi clinchetele lui dinăuntru.

O stewardesă şic le aduce prânzul sigilat pe o tavă de plastic deschisă la culoare. Deşi are un strat gros de fard pe faţă, când se apleacă zâmbind să-l întrebe ce preferă să bea, lui Harry i se pare că observă pe chipul ei urmele voalate ale unei nopţi agitate. Şi-o trag la fiecare popas, a citit el în *Club* sau *Oui*, au cate un iubit în fiecare oraş, douăzeci-treizeci de bărbaţi, femeile astea sunt marinarii legendari ai zilelor noastre. Încă de la aeroport e uimit de toţi semenii lui: coridoarele mochetate păreau ticsite de ciudaţi, de oameni de dimensiuni uşchite, cu haine pe măsură, fete cu faţa de-o paloare cadaverică şi cu ochelari imenşi şi-un păr cârlionţat să umpli cu el o baniţă, negroteii se învârteau mândri nevoie mare în nişte haine de blană lungi ş-n costume de catifea cu pantalonii strâmţi în talie, un lungan palid avea turban şi vestă lungă, iar un pitic, o bonetă scoţiană, o femeie era atât de obeză, că nu încăpea pe scaunele din plastic din sala de aşteptare şi a trebuit să stea în picioare, sprijinindu-se într-un baston din aluminiu cu trei picioare. Viaţa din afara Brewerului e ţipătoare, nebună. Toţi erau nişte clovni costumaţi. Rabbit şi cei cinci tovarăşi de drum erau şi ei costumaţi, cu haine de vară subţiri pe sub paltoane. Cindy Murkett poartă sandale cu toc, fără ciorapi; Thelma Harrison păşeşte discret în tenişi şi ciorapi de lână. Râd cu toţii întruna, cu râsul ăla parşiv, a la districtul Diamond. Lui Harry nu-i displace să se lase dus puţin de val, dar nu vrea să piardă nimic din culorile din jurul lui, din revelaţia că în afara Brewerului există o planetă unde nu domneşte rutina. În asemenea momente de aventură, trupul îi freamătă nerăbdător, cele cinci ferestre deschise către lume nu-i sunt de ajuns să absoarbă lumea întreagă. Inima îi tresaltă de bucurie. Dumnezeu, care la vârsta mijlocie a ajuns pentru Harry să însemne tot atât cât o stafidă pierdută sub bancheta maşinii, este dintr-odată iarăşi

---

[187] Rezervaţie naturală de ţinuturi împădurite din statul New Jersey, de 4 500 de kilometri pătraţi.

nemaipomenit, pretutindeni, ca o boare ce împrăştie splendoare. E liber: şi morţii, şi cei vii, deopotrivă, au rămas la nouă kilometri dedesubt, în pâcla care a şters pământul ca pe-o răsuflare ce-a aburit oglinda.

Harry întoarce capul de la hubloul dublu al avionului, cu foile dintr-o substanţă moale, fumurie, care parcă a fost zgâriată, iar şi iar, pe orizontală de un roi de meteoriţi. Janice răsfoieşte revista companiei aeriene.

— Cum crezi c-o să se descurce?

— Cine?

— Maică-ta, Nelson şi Pru, cine altcineva?

Ea dă o pagină lucioasă. Are buzele exact ca maică-sa, de parcă tocmai ar fi pronunţat un adevăr sumbru, pe care n-au de gând să-l retracteze.

— Îmi închipui că mai bine decât cu noi pe capul lor.

— Ţi-au spus ceva de casă?

Harry şi Janice au semnat actele în urmă cu două zile, într-o marţi. Cu o zi înainte, luni, şapte ianuarie, îşi vânduseră argintul la Fiscal Alternatives. Metalul, a cărui valoare a săltat brusc în urma panicii provocate pe piaţă, după evenimentele din Afganistan, de către marii deţinători de petrodolari, a fost cotat în ziua aceea la 36,70 dolari uncia, ceea ce a făcut ca fiecare monedă de argint, cumpărată cu 16,50 dolari, inclusiv comisionul de vânzare, să valoreze 23,37 dolari, conform calculelor făcute de tânăra platinată. Janice, care nu degeaba a lucrat, din când în când, în toţi aceşti ani la salonul lui taică-său, a întors minicalculatorul către ea şi, după câteva tastări, a remarcat politicoasă că, dacă argintul e cotat la 36,70 dolari uncia, atunci şaptezeci şi cinci la sută din asta ar da o valoare topită de 27,52 dolari. Păi, o contră tânăra, doar nu vă aşteptaţi ca Fiscal Alternatives să vândă la mai puţin de valoarea topită şi să nu răscumpere tot la mai puţin. Era mai puţin dichisită decât data trecută; acea imperfecţiune minusculă din colţul gurii luase proporţii, ajungând ceva ce a trebuit acoperit cu un mic leucoplast rotund. Dar, după ce a telefonat la un birou din spate, camuflat de mai mult decât o jaluzea subţire, a recunoscut că ar putea merge până la 24 de dolari în cap. Înmulţit cu 888, face 21312 sau un profit de 6 660 de dolari în mai puţin de-o lună. Harry a vrut să păstreze ca amintire opt dintre monedele vechi mai arătoase, iar asta le-a diminuat cecul la 21 120 de dolari, oricum, un număr mai magic. Şi-au scos bunurile împovărătoare din cutia de valori de la Brewer Trust şi din seiful de la Springer Motors, având grijă ca de data aceasta să reducă la minimum hamalâcul, aşa că au parcat pe Weiser Street, paralel cu o maşină parcată lângă trotuar. A doua zi, în timp ce argintul scădea la 31,75 de dolari uncia, au semnat, la acelaşi Brewer Trust, o ipotecă pe douăzeci de ani în valoare de 62 400 de dolari, cu o dobândă de 13,5 la sută, cu 1,5 la sută sub dobânda preferenţială curentă, cu un comision de 1 la sută la o rată de 624 de dolari şi o clauză de renegociere după trei ani. Căsuţa din piatră, pe vremuri locuinţa unui grădinar din Penn Park, îi costa 78 000 de dolari. Janice a vrut să achite un avans de 25 000 de dolari, dar Harry i-a atras atenţia că pe timp de inflaţie e bine să ai datorii, că dobânda la ipotecă se scade din impozitul pe venit şi că obligaţiunile cu scadenţă la şase luni, în valoare de minimum 10 000 de dolari, au în ziua de azi o dobândă de aproape 12 la sută. Aşa că au optat pentru un risc minim de 20 la sută, respectiv 15 600 de dolari, pe care banca, ţinând cont de creditul excelent de care se bucură domnul Angstrom şi familia sa în sânul comunităţii, l-a acceptat cu plăcere. Când au ieşit între stâlpii monumentali, clipind mărunt din ochi la lumina zilei de iarnă, Janice şi Harry erau proprietarii unei case, iar peste două zile urmau să-şi ia zborul spre vară. Ani în şir nu se-ntâmplă nimic; apoi se întâmplă toate deodată. Apa fierbe, cactusul înfloreşte, cancerul îşi face simţită prezenţa.

— Mama pare resemnată, îi răspunde Janice. Mi-a spus o poveste lungă despre părinţii ei, care erau mai bine văzuţi, ştii tu, în district decât familia Springer, şi cum s-au oferit să-i găzduiască pe ea şi pe tăticu' pe vremea când încă era student la contabilitate, iar el le-a răspuns: nu, dacă nu poate să-i ofere neveste-sii un acoperiş deasupra capului, n-ar fi trebuit să se-nsoare cu ea.

— Ar trebui să-i povestească şi lui Nelson chestia asta.

— Nu m-aş da prea tare la Nelson în perioada asta. Îl roade ceva.

— Nu eu mă dau la el, el se dă la mine. M-a dat de-a dreptul afară din casă.

— Poate că l-a speriat plecarea noastră. Faptul că are atâtea răspunderi a făcut să pară totul

mai real.

— Era şi timpul să se trezească odată şi copilul ăsta. Ce crezi că înţelege biata Pru din toate astea?

Janice oftează, oftatul i se pierde în şuşoteala enormă din jur. Din fantele mici şi teşite de deasupra lor iese sâsâind oxigen. Harry vrea să audă că Pru îl urăşte pe Nelson, că-i pare rău că l-a luat de bărbat, că tatăl l-a făcut pe fiu să pară greţos.

— Ei, nu sunt sigură că ştie ce să mai creadă, răspunde Janice. Mai stăm de vorbă din când în când, iar ea ştie că Nelson e nefericit, dar încă are încredere în el. Adevărul e că Teresa şi-a dorit atât de mult să scape de-ai ei, din Ohio, că acum nu-şi mai poate permite să fie prea mofturoasă în privinţa oamenilor peste care a dat.

— Continuă să pilească lichior de mentă.

— E un pic nesăbuită, dar la vârsta ei aşa-s toate fetele. Îţi închipui că, orice s-ar întâmpla, o să te descurci; că n-o să te ia dracu.

El o înghionteşte în cot în semn de alinare, să-i arate că n-a uitat. A luat-o dracu acum douăzeci de ani. Vina pe care o împart pe din două se odihneşte în poala lor ca aceste centuri de siguranţă, îi ţine legaţi, îi roade doar când încearcă să se mişte.

— Hei, voi doi, porumbeilor, se revarsă asupra lor glasul sonor, găunos, al lui Ronnie Harrison; se uită la ei de sus, din spatele scaunelor lor, cu răsuflarea duhnindu-i a pileală. Mai staţi şi cu noi, că de giugiulit puteţi să vă giugiuliţi acasă.

În restul celor trei ore zumzăitoare ale zborului se distrează împreună cu ceilalţi patru, fac schimb de locuri, se plimbă pe culoar, mişună de colo-colo în interiorul spaţios al 747-lui, de parcă ar fi în livingul lunguieţ al lui Webb Murkett. Mai bagă niscai băuturi pe conductă şi deapănă amintiri despre timpul petrecut împreună, de parcă, de-ndată ce s-ar înstăpâni tăcerea şi uitarea, balonul de săpun al acestei aventuri comune s-ar sparge şi toţi şase s-ar rostogoli în hăul care înconjoară şi susţine fuzelajul trepidant al avionului. În haosul ăsta, Cindy pare amabilă, dar parcă-i de pe altă lume, o soră mai tânără, sau un pasager oarecare aruncat de-a valma în atmosfera lor de vacanţă. Se apleacă în faţă cât poate pe scaunul rabatabil de lângă hublou, să nu piardă nicio poantă veselă. E greu de crezut că forma ei exterioară, înveşmântată într-un costum negru pretenţios, cu o eşarfa albă, lejeră, care-i aminteşte lui Harry de George Washington, are locuri secrete, cute şi blăniţă şi membrane umede, unde poate fi băgată o diafragmă, şi că accesul în aceste locuri e scopul călătoriei lui şi destinaţia lui certă.

Avionul îşi începe coborârea; stomacul i se face ghem; vocea omnipotentă, cu accent texan, a pilotului le spune să se întoarcă la locurile lor şi să se pregătească de aterizare. Harry o întreabă pe Janice, acum, că-i mai relaxată după atâta pileală, dacă n-ar vrea să stea pe scaunul de la fereastră, dar ea îl refuză. Nu, nu îndrăzneşte să se uite afară deloc până ce nu aterizează. Prin peticul lui de plexiglas zgâriat vede o mare turcoaz, lăptoasă, împestriţată de umbre purpurii-verzui de dedesubt, nişte insuliţe sub apă. O singură barcă cu pânze. Apoi un braţ neregulat de pământ stâncos într-o mânecă de plajă albă. Căsuţe cu acoperişuri ondulate, roşii, se înalţă spre el. Roţile avionului scot un geamăt, coboară şi îşi iau poziţia de aterizare. Abia dacă ating solul mlăştinos. Îi trece prin minte să se roage, dar gândurile i se risipesc. Janice îi strânge oasele mâinii mai-mai să i le sfarme. Trec într-o clipită pe lângă o casă cu giruetă, un buldozer părăsit, nişte copaci fără crengi – palmieri: urmează un bufnet scurt, un viraj strâns, un şuier zgomotos şi un muget de motoare date înapoi, o încordare violentă. Se opreşte, motoarele îşi încetinesc turaţia, sunt pe pământ, şi în câmpul lor vizual apare clădirea joasă, roz a unei aerogări, în timp ce Boeingul 747 se apropie de punctul terminus al călătoriei. Pasagerii încep să se mişte, dintr-odată năduşiţi, îşi iau la subraţ hainele de iarnă şi bâjbâie după ochelarii de soare în drum spre ieşire. Din capul scărilor argintii până jos pe macadam, aerul tropical, atât de cald, umed şi indulgent, compus parcă din nişte cerculeţe, îl izbeşte pe Rabbit în faţă ca pulverizat dintr-un atomizor. Ronnie Harrison distruge însă farmecul acestui moment, exclamând în gura mare în spatele lui:

— Mamă, e mai mişto şi decât o luare la muie.

Şi, mai rău şi decât faptul că Ronnie i-a spurcat cu vorbele lui momentul acesta atât de preţios, al primului contact cu o altă lume, e faptul ca femeile izbucnesc în râs, fiindcă e clar că voise să-l audă şi ele. Muta de Janice râde şi ea. Iar stewardesa, cu sulimanurile înrourate de

căldura de lângă uşa unde a rămas cu o mină afectată, spunându-le la revedere, la revedere, schiţează un zâmbet lubric.

Râsul lui Cindy răsună tinereşte, acoperindu-le pe celelalte, şi este urmat îndeaproape de glasul ei tărăgănat:

— Ronnie.

În ciuda dezgustului, Rabbit se excită la amintirea fotografiilor Polaroid vârâte într-un sertar.

Pe măsură ce trec zilele de vacanţă, Cindy capătă aceeaşi nuanţă maroniu-acaju pe care o are vara la piscina de la Flying Eagle şi iese cu apa scurgându-i-se pe trup din marea verzuie-albastră a Caraibelor, în acelaşi bikini cu şnur negru, doar că pe piele îi sclipeşte sarea. Thelma Harrison se arde rău în prima zi şi are nişte dureri legate de boala aia care o supără când şi când. Îşi petrece ziua a doua numai în bungalow-ul lor, în timp ce Ronnie intră şi iese din apă şi supervizează aducerea băuturilor de la barul construit pe nisip numai din stuf. Nişte negrese în vârstă se plimbă de colo-colo pe plajă, oferind spre vânzare mărgele, scoici şi haine de vară, iar în dimineaţa celei de-a treia zile Thelma cumpără de la una din ele o pălărie de paie cu boruri largi şi o rochie de plajă roz, şi astfel, acoperită complet, cu cremă anti-ultraviolete pe faţă şi cu un prosop pe vârfurile picioarelor, stă şi citeşte la umbra arborilor de struguri[188]. La umbra pălăriei, faţa îi pare pământie, îngustă şi răutăcioasă când îi aruncă o privire scurtă lui Harry, care stă întins la soare. În afară de ea, el se bronzează cel mai greu, dar e hotărât să ţină pasul cu gaşca. Durerea provocată de arsuri îl face să-şi amintească cu nostalgie de febra musculară pe care o avea după ce se istovea făcând sport. În apă înoată câineşte, în secret îi e frică de rechini.

Bărbaţii petrec fiecare dimineaţă pe terenul de golf din capătul staţiunii, merg cu maşinuţe cu baldachin pe traseele de joc pârjolite, amplasate printre jungle mărăcinoase din care nu mai poţi recupera nimic; într-adevăr, dacă te apuci să cauţi mingi de golf pierdute, rişti să calci într-o groapă adâncă. Insula este formată din corali, e plină de grote. Seara au program de divertisment, care se repetă într-un ciclu săptămânal rigid. Au ajuns într-o joi, în seara curselor de crabi, în seara următoare au asistat la executarea unui dans limbo, iar în următoarea, într-o sâmbătă, au dansat chiar ei după tam-tamul unei trupe de percuţionişti care cânta la butoaie. În fiecare seară au muzică de dans, lângă piscina olimpică, sub stelele care aici par mai aproape de pământ şi atârnă pe cer oarecum ameninţător, ca schijele încremenite ale unei explozii îngheţate. Unele constelaţii sunt ciudate; Webb Murkett, care se pricepe la stele din anii petrecuţi în Marina Militară – s-a înrolat în ’45, când avea optsprezece ani, şi a traversat Pacificul pe un portavion taman când se sfârşea războiul –, le arată Crucea Sudului şi o formă neclară, fantomatică pe cer, despre care zice că-i o cu totul altă galaxie; cu toţii observă că aici Constelaţia Plugarului se sprijină pe mâner, cu totul altfel decât se vede din Pennsylvania.

Ah, micuţa Cindy, mai rumenă cu fiecare nouă cină, parcă imploră să fie iubită. Se vede asta de la o poştă în dinţii ei, se albesc pe zi ce trece, în felul cum culege în fiecare seară o floare de oleandru din boschetul din faţa bungalow-ului lor şi cum o poartă în părul pufos de cât înoată, şi în nuanţa tuciurie a degetelor de la picioare, care-i face unghiile să pară pale ca nişte petale. Poartă pe pielea oacheşă rochii albe, care strălucesc de la depărtare, de pe cealaltă parte a piscinei – seara luminată de dedesubt, de zici c-a înghiţit luna –, când se întoarce de la toaleta doamnelor, din spatele barului din bambus. Pe deasupra, mai susţine că se îngraşă: pina-coladele astea şi daiquiri-urile de banane şi punciurile cu rom, toate caloriile astea, câtă neobrăzare! Totuşi, nu refuză nicio băutură; niciunul dintre ei nu refuză. De la Bloody Mary-urile care-i fortifică pe jucătorii de golf pentru dimineţile petrecute pe teren până la ultimul rând de Stinger de după miezul nopţii, beau cu toţii într-o veselie.

Harry, cum o sa arate nota noastră de plată la final? Se întreabă Janice. Faci cinste la nesfârşit.

Stai liniştită, răspunde el. Mai bine îi cheltuiesc decât să-i văd înghiţiţi de inflaţie. Ai auzit ce-a spus Webb, că dolarul de acum valorează exact jumătate din cel de-acu zece ani, din 1970? Aşa că ăştia sunt dolari de cincizeci de cenţi; stai liniştită.

În mintea lui, merită să cheltuiască, asta face parte din campania lui nobilă, prin care

---

[188] Arborele tropical *Coccolobă uvijtm,* cu fructe albăstrui, asemănătoare cu strugurii.

urmăreşte să se culce cu Cindy înainte de terminarea celor şapte zile de vacantă. Simte apropierea acestui moment, pentru flecare din ei, pereţii dintre ei se subţiază, de-acum ştie exact când urmează să-şi dreagă Webb glasul sau cum o să-şi aprindă ţigara, privirile furişe şi tăcerea degajată erodează oră de oră constrângerile, sub soare şi sub stele îşi întind cele şase trupuri pe şezlongurile de plastic, are sunt peste tot. Mâinile li se ating când îşi dau unii altora băuturi, chibrituri şi loţiune de bronzat, năvălesc unii în bungalow-urile celorlalţi; într-adevăr, Rabbit a văzut-o, din întâmplare, pe Thelma Harrison în curul gol când a vrut să le înapoieze Solarcaine-ul într-o după-amiază. Stătea întinsă pe pat, lăsându-şi pielea arsă să respire, şi s-a repezit spre uşa băii când i-a auzit vocea în prag, dar nu îndeajuns de repede. I-a văzut în fugă crăpătura dintre buci, pe toată lungimea ei pământie, macră, şi i-a dat crema solară lui Ronnie, el însuşi gol, fără vreun comentariu sau vreo scuză, cât era ziulica de lungă stăteau cu toţii pe jumătate goi în faţa celorlalţi, cu excepţia Thelmei, care se ghemuia sub arborele de struguri: Janice îl unge bine pe Webb cu Coppertone în pliurile ce-i brăzdează ceafa roşie, mătărânga lui Ronnie i se mulează pe partea din faţă a slipului său obscen, minuscul, în stil european, scumpa de Cindy îşi dezleagă o bretea neagră pentru a se bronza uniform pe spate şi lasă să i se vadă un sân întreg, cu sfârc cu tot, când se întinde după punciul de pe tava adusă de picolo. Cioroii de pe-aici sunt mai mătăsoşi decât negroteii americani, mai negri, iar trupurile li se mişcă într-un ritm mai molcom. Spre ora patru, când umbra arborelui de struguri se întinde ca nişte degete noduroase pe nisip, când bărbaţii au feţele înroşite de soare, în ciuda baldachinelor de pe maşinuţele de golf se mută de pe plajă (foşnetul palmierilor îl calcă pe nervi pe Harry; noaptea are tot timpul impresia că plouă, dar nici vorbă de-aşa ceva) în zona umbroasă de lângă bazinul olimpic, acolo unde nişte băştinaşi tinerei în sacouri albe de ospătari se învârt printre ei luându-le comenzile la băuturi, iar bila albă incandescentă a soarelui coboară încetişor, spre orizont, în mare, contopindu-se cu ea la ora şase fix, împroşcând parcă într-o doară nişte nuanţe purpurii şi rozalii. Buimac, cu o durere voluptuoasă, Harry se holbează la felul în care, atunci când Cindy îşi schimbă poziţia pe şezlong, bretelele îi muşcă din grăsimea delicioasă, din laterală, lăsându-i urme ca roţile de maşină în noroi. Thelma stă printre ei vigilentă, înfăşurată în cearşafuri, Webb zumzăie de zor, iar Ronnie îşi face nişte prieteni noi la barul din bambus. Nu-i dă pace vânzătorul din el, nu trebuie să-şi piardă antrenamentul. Glasul îi răsună acoperind murmurul din jur, zici că-i un copil singur la părinţi, îmbuibat şi plictisit, plonjează şi îşi omoară timpul până la cină. Janice, oricât de mult ar iubi-o câteodată, aici se poartă ca paraziţii, bruiază orice semnal pe care i l-ar putea transmite Cindy lui Harry; din fericire, Webb se ocupă de ea, vorbindu-i ca de la un mic grande al Brewerului la altul, despre inepuizabilul subiect al banilor.

— Îţi închipui că paisprezece la sută e un procent catastrofal, dar în Israel trăiesc cu o sută unsprezece la sută, un televizor color îi costă o mie opt sute de dolari. În Argentina e o sută cincizeci la sută pe an, crede-mă, nu fac mişto de tine. La Tokyo o jumătate de kil de muşchi de vită costă douăzeci de dolari, iar în Arabia Saudită un pachet de ţigări ajunge la cinci parai. Cinci dolari pachetul. Ai putea crede că o ducem rău, dar consumatorul american încă face afacerea cea mai bună cu putinţă din toate naţiunile industrializate.

Janice e numai urechi şi-l tapează de ţigări. De astă-vară şi până acum, părul i-a crescut destul de lung să şi-l poată ţine prins la spate într-o coadă de cal scurtă. Stă la picioarele lui şi bate apa din piscină cu tălpile. Părul de pe picioarele lungi, ciolănoase ale lui Webb e spiralat ca dungile de pe stâlpul rotitor, alb-roşu, cu care-şi fac reclamă frizerii, iar faţa ridată, bronzată, are culoarea lemnului de pin lăcuit. Harry îşi dă seama că la fel asculta şi tâmpeniile debitate de taică-său, şi-i place ideea.

Până duminică seara se plictisesc deja de rutina din staţiune şi comandă un taxi care să-i ducă în partea cealaltă a insulei, la cazinou, în întunericul care s-a lăsat trec prin satele cu copii negri invizibili până când le văd lucind albul ochilor la marginea drumului. Farurile taxiului le dezvăluie dintr-odată o turmă de capre la trap, fiecare târăşte câte un căpăstru. Uşile deschise ale unor căsuţe din prefabricate, cu obloane, le dezvăluie că ele sunt, de fapt, taverne, cu rafturile pline până la refuz de sticle şi cu un grup de cheflii în picioare. Dintr-o biserică veche, din piatră, se zăreşte lumina lumânărilor pe ferestrele ascuţite, fără geam, iar tânguirea unui vers dintr-un imn se pierde în goană. Taxiul, un Pontiac model ’69 cu o mulţime de păpuşi voodoo pe bord, merge ca un bolid, pe banda greşită, pentru că odinioară aici a fost o colonie engleză. Formele

de trunchi de con ale fabricilor de zahăr închise se proiectează pe bolta plină de stele amintindu-şi trecutul, toţi sclavii răposaţi, în timp ce Janice şi Thelma şi Cindy sporovăiesc în bezna tot mai adâncă despre cei pe care i-au lăsat la Brewer, despre cea mai nouă prietenă îngrozitoare a lui Buddy Inglefinger, atât de înaltă şi cu atâţia copii, Buddy e născut să fie victimă, şi despre imposibila aia de Peggy Fosnacht, despre care umblă vorba c-ar fi foarte ofuscată că n-au fost invitaţi şi ea cu Ollie în această excursie în Caraibe, deşi toată lumea ştie că nu şi-ar permite niciodată aşa ceva.

Cazinoul e într-o altă staţiune estivală, mai mare decât a lor. Promenadele de scânduri ies spre larg deasupra stratului de corali iluminat. Există lumi în lumi, îşi zice Harry. Nişte vieţuitoare care aduc cu pungi sparte de tăiţei se unduiesc în sus în supa auriu-verzuie. A venit aici să-şi limpezească gândurile. S-a lăsat prins de blackjack şi, în încercarea de a-şi recupera pierderile dublând o dată şi încă o dată suma pariata, a schimbat cecuri de călătorie în valoare de trei sute de dolari, apoi, spre uluirea prietenilor săi, i-a pierdut pe toţi. Ei bine, asta înseamnă mai puţin de jumătate din profitul scos din vânzarea unei Tercel, mai puţin decât cei trei la sută din cât l-au costat năzbâtiile lui Nelson. Totuşi, Harry simte cum îi zvâcneşte sângele în cap, se simte zdruncinat şi umilit. Crupierul negru nici măcar nu şi-a ridicat privirea când, rămas lefter, s-a retras de la masa cu postav colorat strident. Păşeşte pe scândurile pontonului spre orizontul negru, în timp ce aerul tropical îi alină faţa dogoritoare cu sărutări microscopice, rotunde. Îşi imaginează că ar putea merge pe jos până-n America de Sud, unde este şi Paraguayul; se gândeşte cu drag la terenul ăla cu buruieni înalte, din spatele părţii asfaltate a parcării, şi la ferma de care întotdeauna s-a apropiat ca un spion, prin gardul viu ce a crescut peste zidul de gresie surpat. Acum iarba din livadă o fi culcată la pământ şi albită de iarnă, iar din casa singuratică, din vale, s-or fi înălţând fuioare de fum. O altă lume.

Cindy apare lângă el din senin, respiră în *ritmul supei* marine. Harry se teme c-a sosit clipa cea mare când nu-i deloc *pregătit,* dar ea îi zice sec, pe un ton compătimitor:

Webb zice că întotdeauna trebuie să-ţi stabileşti o limită înainte să te aşezi la masa de joc, ca să nu te iaşi dus de val.

— Nu m-am lăsat dus de val, îi spune Harry. Aveam o teorie.

Poate ea îşi dă seama că pierderea suferită i-a adus o compensaţie, iar compensaţia este chiar ea. Un şal alb croşetat îi pune în valoare braţele arămii; cu floarea aia la ureche pare frivolă. Cum ar fi dacă şi-ar lipi faţa lunguiaţă, masivă, de rotunjimile ei ferme ca mărul, de obraji, frunte şi vârful nasului, şi de crăpăturile ei vioaie şi micuţe, dătătoare de viaţă, de gura cu buze lungi şi ochii ei negri, care au un licăr poznaş, ca de copil? Supă marină. Li s-ar potrivi, oare, feţele? Ea îi aruncă o ocheadă, să-i prindă privirea, iar el şi-o fereşte, se uită la luna tropicală, care aici stă pe boltă într-un unghi cum nu vezi în Pennsylvania. Ca din greşeală, cu ochii încă aţintiţi spre mare, îşi trece buricele degetelor peste braţul ei. După duminica petrecută la soare, pare să fi înmagazinat în ea o căldură electrică. Algele lovesc pilonii pontonului, un val se sparge şi se rostogoleşte spre plajă, a sosit momentul să-şi prindă prada în gheare. Îl împiedică însă ceva prea dur în protuberantele de pe chipul ei, deşi îi zâmbeşte frivol şi-şi îndreaptă chipul în sus, de parcă ar vrea să-i fie mai uşor să-şi strecoare gura sub nasul ei.

Deodată se aude un tropăit de paşi, iar Webb şi Janice, aproape alergând, părând să se ţină de mână la lumina ameţitoare, amestecată, a lunii, a reflectoarelor subacvatice şi a cazinoului strălucitor din spatele lor, îşi dau drumul la mână, străbat pontonul şi îi anunţă surescitaţi că, înăuntru, Ronnie Harrison a încins masa la zaruri.

— Hai să vezi, Harry, exclamă Janice. A câştigat cel puţin opt sute de parai.

— Al naibii Ronnie, face Cindy, pe un ton de reproş copilăros, sec, iar luminile cazinoului licăresc prin fusta ei lungă în timp ce se zoreşte către ele, i se văd picioarele sub curul mare, întunecat.

Revin în staţiune după ora două. Ronnie a lungit-o prea mult la masa de zaruri şi a sfârşit prin a câştiga doar câţiva dolari. El şi Janice adorm pe lungul drum de întoarcere, în timp ce Thelma stă încordată în poala lui Rabbit, iar Webb şi Cindy stau în faţă lângă şofer. Webb îi pune întrebări legate de insulă, iar omul îi răspunde într-o limbă sictirită, bolborosită, care de-abia aduce cu engleza. La intrarea în staţiune îi întâmpină un paznic în uniformă, care le deschide poarta. Aici totul este păzit, furturile s-au înmulţit, hoţii şi chiar şi ucigaşii vin valuri-valuri din inima

întunecată a insulei să se scoată cu oaspeţii bogaţi de pe litoral. La bungalow-urile turiştilor se ajunge pe nişte cărări din blocuri de beton vopsite în verde, aşternute pe nisip, sub foşnetul palmierilor, printre tufişurile cu flori pipernicite, care dimineaţa atrag păsările-colibri. În timp ce bărbaţii se sfătuiesc pentru ce oră să amâne golful de a doua zi, cele trei femei şuşotesc ceva mai încolo, pe aleea de beton, în punctul din care pornesc cărările separate spre bungalow-urile lor. Janice, Cindy şi Thelma chicotesc şi aruncă ocheade înspre ei, ocheade ce zburătăcesc ca nişte păsărele în noaptea caldă, poleită de lună. Şalul lui Cindy licăreşte ca spuma pe talazuri. Dar până la urmă, după ce fac să răsune crângul de palmieri de strigătele lor de „Noapte bună, noapte bună “, fiecare nevastă se îndreaptă spre propriul bungalow cu soţul ei. Rabbit o fute pe Janice cuprins de-o oftică totală şi adoarme cu speranţa că dimineaţa va veni cât mai târziu.

Aceasta vine însă la timp, ia forma fasciculelor de lumină solară pe care fereastra de ventilaţie din tavan le aruncă pe podeaua cu dale hexagonale, în timp ce nişte păsărele galbene despre care există şi un cântec urmăresc trecerea tăvilor zăngănitoare cu micul dejun adus pe cărările betonate. De cum se ridică în picioare, parcă nu-i chiar atât de rău. Trupul uman a evoluat ca să se adapteze la condiţii vitrege. Ca de obicei, de când e aici, înoată puţin şi prudent, în largul plajei pustii, unde paharele de plastic din seara trecută sunt încă înfipte în nisip. Este unicul moment din zi şi din noapte când Harry este singur-singurel, dacă nu punem la socoteală cuplurile vârstnice, cu neveste care au nevoie de un braţ de sprijin să poată înainta pe nisip, care-s şi ele amatoare de înot la prima oră. Între două valuri blânde, marea pare de culoarea miezului de pepene galben, de un verde palid. În timp ce face pluta pe spate, îi zăreşte pe drumurile care străbat dealurile abrupte, neîngrijite, ce mărginesc golful, pe cei pentru care insula asta nu-i distracţie, pe negrii în zdrenţe viu colorate, care se duc la muncă, unele femei cară pe creştet boccele sau chiar găleţi. Chiar aşa. Vocile lor au o prospeţime matinală, ca şi clipocitul, plescăitul şi sâsâitul apei călduţe, sărate, care se furişează şi-apoi se retrage de la picioarele lui. Nisipul alb este spongios şi plin de găuri prin care respiră crabii. N-a mai văzut niciodată un nisip atât de alb, corali măcinaţi, fini ca zahărul. Soarele dimineţii îi mângâie blând umerii sensibili. Asta se cheamă sănătate. Apoi fata ce le aduce tava cu micul dejun ajunge la uşa lor – bungalow-ul lor are numărul 9 – şi Janice în halatul ei de baie flauşat deschide uşa cu ventilaţie şi strigă „Harry!” spre plajă, unde bătrânul cioroi beţivan în pantaloni kaki adună deja algele şi paharele de plastic, iar petrecerea, vânătoarea, începe din nou.

Azi, la golf, nu-i deloc în formă, când e obosit are tendinţa să exagereze cu balansul şi să lovească din încheieturile mâinilor, în loc să lase braţele să-şi facă treaba. Ţine încheietura îndoită, nu lăsa să se piardă balansul. Nu te legăna pe vârfurile picioarelor, imaginează-ţi că ai nasul lipit de un geam. Gândeşte-te la şinele de cale ferată. Loveşte drept. Azi sugestiile astea nu-i sunt de prea mare ajutor; pare să aibă parte de-o risipă inutilă de trudă matinală printre aripile flămânde ale junglei de corali, pe porţiunile de gazon din jurul găurilor la fel de accidentate ca suprafaţa unei păturii matlasate, deşi e de-a dreptul o minune până şi simplul fapt că există cât de cât aceste porţiuni de gazon la cât de puternic dogoreşte soarele. Are boală pe Webb Murkett, care azi bagă toate mingile de pe o rază de şase metri de gaură. Ce i-o fi trebuind băbălăului ăstuia sfrijit să se bucure numai el de pizduţa aia fantastică şi în plus să câştige, pe deasupra, şi pariul triplu pe terenul de golf? Lui Harry îi este dor de Buddy Inglefinger, să aibă şi el cui să-i fie superior. Când se apleacă să lovească mingea, părul rar şi fruntea înaltă, cheală a lui Ronnie arată ca un ou roz, descojit. Se hâţână ca un maimuţoi, tot părul din cap i s-a mutat pe braţe. Oare cum de-l suportă Thelma? Ce ţi-e şi cu femeile astea, rabdă orice, fireşte, de dragul unui făcăleţ baban. Harry nu-şi poate lua gândul de la cei trei sute de dolari aruncaţi pe fereastră aseară, pentru care taică-său ar fi muncit pe brânci şase săptămâni. Bietul papsi, n-a mai apucat să vadă cum se duc banii de râpă.

Lucrurile se mai îndreaptă, totuşi, după-amiază, după vreo două piña colada şi un sendviş cu salată de crab. Se hotărăsc să închirieze trei iole şi aranjează să iasă în larg împreună cu Cindy. El n-a mai navigat niciodată, aşa că ea stă în apă până la ţâţe şi îşi face de lucru cu cârma, în timp ce el stă neajutorat cu şarturile care ridică vela triunghiulară dungată, care lui nu-i pare destul de ferm prinsă, ci fâlfâie aiurea în timp ce ţevile de aluminiu se freacă una de alta. Toată chestia asta pare şubredă. Ţi se dă un fel de perniţă de cauciuc negru, s-o prinzi la brâu, iar Cindy arată chiar drăguţă, cu tunsoarea aia scurtă, băieţoasă, ca una din poliţistele de la televizor

sau ca o femeie-scafandru. Până acum n-a observat cât de negre şi groase îi sunt sprâncenele; se apropie una de alta şi mai că se ating până ce, în sfârşit, deblochează cârma. Apoi, cu un icnet, sare în barcă, cade pe burtă, de i se turtesc ţâţele, cu părţile nebronzate albe ca o tabletă de Maalox, iar cu picioarele bate apa să-şi urce la bord curul cu desăvârşire negru şi strălucitor, prea e femeie pentru bărcuţa asta, se hâţână ca naiba. O trage de braţ, iar stâlpul de aluminiu de la baza velei basculează şi-l loveşte în moalele capului. Rău de tot. Rămâne năuc. Ea a apucat şartul din mâna lui Iară să dea drumul la eche şi strigă de mai multe ori, până pricepe ce vrea să-i zică:

— Derivorul! Derivorul!

Bucata asta de lemn lungă, ascuţită de sub piciorul lui ar trebui să între în fanta aia. O scoate de sub el şi o vâră unde trebuie. În loc să-l felicite, Cindy exclamă:

— Căca-m-aş!

Micuţa iolă din fibre de sticlă înaintează paralel cu plaja, unde nişte gură-cască s-au adunat în apă, în semicerc, să-i privească, iar fiecare val îi aduce tot mai aproape de ei. Apoi vântul le umflă pânza şi le-o întinde, catargul de aluminiu pârâie şi pornesc spre larg, legănându-se pe valurile care se rostogolesc spre dreapta, unde se termină golful.

Odată ce te-ai pornit, nu simţi cât de repede te deplasezi, apa nu are puncte de reper. Harry stă în faţă, ghemuit, să nu-l mai pocnească ghiul în cap. Aşezată în poziţie yoga, cu perniţa de cauciuc rigid şi cu fâşia de slip ce de-abia îi acoperă pubisul cum stă cu picioarele răscrăcărate, Cindy manevrează echea şi, pentru prima oară, zâmbeşte:

— Harry, nu-i nevoie să te ţii tot timpul de derivor, nu trebuie până nu ajungem pe plajă.

Plaja, palmierii, bungalow-urile au acum dimensiunea unei cărţi poştale.

— N-am ieşit prea-n larg?

Ea zâmbeşte din nou.

— N-am ieşit departe.

Cârma îi pune mâinile la încercare, iola se înclină. Apa de aici nu mai are verdele palid al unui pepene galben, ci e verde ca fierea, neagră acolo unde adâncimea e mai mare.

— N-am ieşit departe, repetă el.

— Uită-te acolo.

Zăreşte o pânză doar cu puţin mai mare decât coama unui val.

— Uite-i pe Webb şi Thelma. Sunt mult mai departe decât noi.

— Eşti sigură că ei sunt?

Lui Cindy i se face milă de el.

— O să intrăm în voltă când ne apropiem de rocile alea. Ştii ce-nseamnă asta, Harry?

— Nu tocmai.

— Schimbăm direcţia. Ghiul o să se balanseze, aşa că ai grijă la cap.

— Crezi că pe-aici sunt rechini?

Totuşi, îşi spune în sinea lui, există un fel de intimitate, sunt doar ei doi, aceiaşi stropi le ating pielea şi lui, şi ei, zgomotul vântului şi al apei le acoperă pe celelalte, rotunjimea umărului ei străluceşte ca metalul în razele soarelui alb, puternic, care îl face să-şi amintească de soarele sub care a crescut el ca fiind portocaliu şi puhav.

— Ai văzut *Fălci*? îl întreabă ea la rândul ei.

— N-ai impresia că-n ziua de azi totul se rezumă la continuări? Întreabă el. De parcă oamenii nu ar mai avea idei.

Se simte atât de copleşit de oboseală şi pofte îndelung ţinute în frâu, încât puţin îi pasă de viaţă în mijlocul elementelor violent răzvrătite. Până şi scânteierea soarelui pe valuri îi pare crudă, o răutate ce purcede direct din Rai, ca şi fotonii care se izbeau de aripile avionului ce cobora din tării.

— Intrăm în voltă, îl anunţă Cindy.

Se lasă în jos şi ghiul nu-l mai nimereşte. Observă aici, în larg, o altă pânză – Ronnie şi Janice, care se-ndreaptă spre linia orizontului. Ea pare să fie la pupa, la cârmă. Când o fi învăţat? Poate în vreo tabără de vară. Trebuie să fii bogătan de la bun început ca să te bucuri din plin de viaţă.

— Acum, Harry, treci tu la cârmă. Nu-i deloc complicat. Bucata aia de pânză din vârful

catargului se numeşte semnalizator. Te anunţă din ce direcţie bate vântul. Şi încă ceva, uită-te la valuri. Trebuie să ţii vela la un anumit unghi faţă de vânt. Altfel, marginea din faţă a velei începe să fâlfâie. Asta se numeşte vânt de la prova. Adică te îndrepţi direct spre vânt şi atunci trebuie să virezi. Împingi echea cât mai departe de tine şi de pânză. Ai să simţi mişcarea, îţi spun eu. Tensiunea dintre eche şi parâmă… e ca un fel de foarfecă. E distracţie curată. Haide, Harry, n-o să se-ntâmple nimic. Hai să facem schimb de locuri.

Reuşesc manevra, în timp ce iola se hâţână ca un hamac sub greutatea lor. Un nor mic acoperă soarele, întunecând apa, apoi, cu părere de rău, îi redă strălucirea soarelui. Harry apucă echea şi bâjbâie cu ea până ce simte cum îmblânzeşte vântul. Apoi, aşa cum zice ea, e distracţie curată: pânza şi echea se smucesc, briza invizibilă a mării îi împinge, iar distanţele nu mai sunt nici pe departe atât de mari şi imposibile din clipa în care preiei controlul.

— Te descurci bine, îl laudă Cindy.

Din felul cum stă aşezată, cu picioarele încrucişate, privind înainte, el vede partea de jos a celor cinci degete de la un picior gol, pielea albăstrie, subţire de aici, plină de cute, degeţelul cel mic şi scump îndoit spre degetul de alături, de parcă ar încerca să se ascundă. Are încredere în el. Îl iubeşte. Acum, că a învăţat cum se face, îndrăzneşte să încline iola şi să tragă de parâma care controlează vela mare din ce în ce mai tare, aşa că valurile îi plesnesc şi simte cum îi ard palmele. Pământul se apropie vertiginos, în salturi, sunt aproape în siguranţă, când, încercând să se îndrepte spre locul unde Janice şi Ronnie au tras la mal cu iola lor, destinde un pic pânza, iar vântul o umflă din plin de la pupa; prova se afundă într-un resac violent. Coca se roteşte greoi în jurul axului şi se înclină; el şi Cindy n-au de ales, alunecă împreună în apă, agăţaţi în parâme. Vede cum deasupra capului i se închide o semiopacitate cu striuri. Aer, îşi zice înnebunit şi se împinge la suprafaţă într-o umbră neaşteptată, a iolei care se hâţână răsturnată pe-o parte deasupra lor. Cindy este în apă lângă el. Gâfâind, vrând să-şi ceară scuze, se agaţă o clipă de ea. Atingerea ei e ca a unui rechin, alunecoasă şi abrazivă. Colacii lor din cauciuc spongios se ciocnesc sub apă. Fiecare fir din sprâncene îi luceşte în lumina ciudată de aici, printre valuri umbrite, în tăcerea vântului care s-a domolit, se aude doar plescăitul molcom al apei pe coca scobită. Ea se strâmbă la el, îl împinge la o parte, trage adânc aer în piept şi dispare sub ambarcaţiune. Încearcă s-o urmeze, dar colacul îl trage impetuos la suprafaţă.

O aude bombănind şi plescăind de partea cealaltă a chilei răsturnate, la început trage de ea, apoi stă în picioare pe derivor până ce iola revine la poziţia normală, de sub ea ţâşnesc perle mari de apă când pânza dungată trece peste soare. Harry se caţără în ea şi *Cindy o* duce cu îndemânare până la ţărm.

Episodul e de-a dreptul penibil, dar pe plajă râd cu rotii de el, iar în mintea lui indulgentă cu sine îmbrăţişarea lor subacvatică s-a zvântat rapid, transformându-se într-un gest tandru şi promiţător. Alunecarea a două piei, picioarele ei fluturând între ale lui. Cele câteva fire negre din locul unde aproape că i se întâlnesc sprâncenele ei. Flocii pe care şi i-a expus şezând în poziţie yoga. Se adună toate astea.

În staţiune, masa de prânz este servită lângă piscină sau adusă pe tavă la plajă, dar cina este o chestie mai ceremonioasă, se serveşte într-un pavilion uriaş, ai cărui căpriori sunt acoperiţi de frunze de palmier stufoase, lungi de metri întregi, şi care în capăt, lângă uşile ce dau în bucătărie, are un şanţ cu cărbuni de grătar, cu flăcări înalte, ce trosnesc, aşa că umbrele dansează pe pereţii din stuf şi măşti cioplite, făcând să scânteieze feţele tuciurii, transpirate ale ajutoarelor de bucătari. Bucătarul-şef este un belgian slăbănog, care tot timpul stă la bar între orele de masă, cu o faţă bolnăvicioasă, sau, dacă nu, se conversează pe un ton plângăreţ cu una dintre băştinaşele elegante, şcolite, şefa de la recepţie. Lunea este seara bufetului cu fripturi la grătar, un cântăreţ de calypso cântă în timpul mesei, iar apoi au dans pe ritmuri de marimba electronică; totuşi, toţi cei şase turişti veniţi din districtul Diamond sunt de acord că-s rupţi de oboseală după noaptea petrecută la cazinou şi se vor duce la culcare devreme. După ce era să se înece în braţele lui Cindy, Harry a adormit pe plajă, apoi s-a dus să tragă un pui de somn în bungalow. În timp ce dormea, o furtună tropicală neaşteptată, violentă, a bătut darabana vreo zece minute pe acoperişul lui de tablă. Când s-a trezit, ploaia trecuse, soarele apunea într-o fâşie portocalie, la gura golfului, iar prietenii lui o ţineau tot într-o paranghelie la bar de la aversa de-acum o oră. Se pune ceva la cale. Cele trei femei au chipul foarte catifelat la lumina lumânărilor aşezate într-un

micuţ felinar de vânt roşu, reticular, printre florile pipernicite, care se vor ofili până să termine ei masa. Se tot ating una pe alta, aici înfrăţirea lor e mai puternică şi mai emoţională. În seara asta, Cindy poartă un hibiscus galben în păr, iar chestia aia arabă îi e descheiată de la jumătatea fustei până jos. Îşi întinde de mai multe ori mâna dincolo de paharul şi mâinile subţirele, maronii ale lui Webb, aşa cum par în contrast cu faţa de masă, şi o atinge pe Janice pe încheietură, rememorând:

— Negrişorul ăla fercheş de la bar, azi i-am spus că-s venită cu soţul meu, iar el a ridicat din umeri, de parcă asta n-ar fi avut nicio importanţă!

Webb pare înţelept, lasă ideile celorlalţi să circule liber, iar Ronnie e adormit şi buhăit, dar încă plin de vervă, în stilul lui îndârjit, de coordonator de joc. Harry şi Ronnie au fost coechipieri în echipa de baschet a liceului din Mt. Judge şi Rabbit a avut nu o dată senzaţia că, deşi el era vedeta, lui Marctothero, antrenorul, îi plăcea mai mult de Ronnie, fiindcă nu se dădea niciodată bătut şi punea mai mult osul la treabă sub panouri. Lumea e călăuzită cu efort. Părerea lui Rabbit cu privire la mersul lucrurilor era că, dacă ceva nu se întâmplă de la sine, nici nu merită să te agiţi. Şi totuşi, Cindy asta. Un bărbat ar putea ucide pentru o bucăţică bună ca ea. Trage-i-o şi mori ca un păianjen mascul. Cântăreţul de calypso vine la masa lor şi le interpretează un cântec lung, porcos, despre Bambusul baban. Harry nu înţelege toate aluziile, dar soţiile chicotesc la fiecare vers. Cântăreţul zâmbeşte, la fel şi cântecul, dar ochii injectaţi îi sclipesc ca ai unei şopârle încremenite pe un perete, iar ţeasta, când se apleacă peste chitară, îi pare din pâslă gri. Un număr desuet. O artă muribundă. Harry nu ştie dacă trebuie să-i dea un bacşiş sau doar să-l aplaude. Îl aplaudă şi, cu iuţeala unei limbi de şopârlă, întinde mâna să apuce bancnota pe care, lăsându-se pe spate, i-o oferă Webb. Bătrânul cântăreţ se mută la masa următoare şi începe melodia cu Spate-n spate şi Burtă-n burtă. Cindy chicoteşte, o atinge pe Janice pe antebraţ şi-i spune:

— Pun pariu că toţi cei din Brewer o să creadă că am făcut schimb de parteneri pe-aici.

— În cazul ăsta, poate c-ar trebui s-o facem, zice Ronnie, neizbutind să-şi înăbuşe un râgâit de oboseală.

Cu glasul ei răguşit, de femeie matură, care i se trage de la ţigări şi vârstă, dar care-l surprinde pe Harry de fiecare dată când îl aude, Janice îl întreabă domol pe Webb, care este aşezat lângă ea:

— Webb, tu ce zici de chestia asta?

Vulpoiul bătrân ştie că are de dat la schimb o comoară şi nu se grăbeşte cu răspunsul, ci se trage un pic în sus pe scaun, să-şi elibereze un colţ al sacoului pe care stătea, un fel de sacou albastru-închis, cu nasturi de alamă în formă de cârmă, şi îşi scoate pachetul de Mariboro Lights din buzunarul lateral. Lui Rabbit inima îi bate atât de tare, încât nu face decât să se holbeze la masa pe care oasele, coastele şi vertebrele însângerate, de la grătar, aşteaptă să fie debarasate. Webb răspunde cu glasul tărăgănat:

— Păi, după două căsătorii despre care-mi închipui că nu vi s-au părut foarte reuşite şi după unele chestii pe care le-am văzut şi făcut înainte, după şi între ele, trebuie să recunosc că un mic schimb ca-ntre prieteni nu mi se pare o idee chiar atât de rea, dacă se face cu afecţiune şi respect. Respectul e aici cuvântul-cheie. Fiecare parte implicată, subliniez, fiecare parte, trebuie să-şi dea consimţământul şi ar trebui să fie de la sine înţeles că, orice s-ar întâmpla, n-o să continue dincolo de această ocazie specială. Legăturile secrete, iată ce distruge căsniciile. Atunci când oamenilor li se aprinde pofta de aventură.

N-are pic de spirit de aventură, regele sulelor imortalizate pe poze Polaroid. Lui Harry îi dogoresc obrajii. De vină or fi mirodeniile din sosul de la fripturi sau lungimea predicii lui Webb, sau o îmbujorare în semn de recunoştinţă pentru soţii Murkett. Care pun la cale povestea **asta.** Se şi vede cu faţa proptită între coapsele lui Cindy, încearcă să-şi imagineze păsărică aia neagră ca un snop de sprâncene arcuite, pufoase, netezite şi încălzite până emană un parfum de femeie de la statul în chiloţi, înconjurată de porţiunile albe pe care slipul a trebuit să le acopere din decenţă. O să-şi treacă limba peste crăpătura ei, picioarele ei se vor îndepărta cu aceeaşi alunecare imponderabilă pe care a simţit-o azi în apă, jos şi înăuntru şi alături, lângă nasul lui va fi curul ei formidabil, drăgălaş, pe care l-a urmărit de mii de ori tresăltând în timp ce se usca după ce înota în piscina de la Flying Eagle, sub umbra verde a vegetaţiei luxuriante de pe Mt.

Pemaquid. Şi ţâţele, ah, cum o să se lase în jos când o să se aplece ascultătoare. Se întâmplă ceva în pantalonii lui, ca şi cu stamina uneia din florile astea pleoştite de pe faţa de masă, căreia îi vibrează umbra la lumina pâlpâitoare a lumânării.

— Acolo, se ştie, interpretează cântăreţul la o altă masă. - S nopţi de veselie, iar soarele străluceşte zilnic pe creasta mun-te-lui.

Nişte mâini negre apar şi debarasează îndemânatice masa de oasele brune, apoi le distribuie desertul. Le oferă un tort cu alune care lui Harry îi place la nebunie, deşi nu are nimic caraibian în el, probabil că-i adus cu avionul din Fort Lauderdale.

Thelma poartă un fel de top transparent, prin care i se vede sutienul de culoare ciocolatie, se uită la semidistanţă întocmai ca o învăţătoare ce le vorbeşte copiilor pe deasupra capetelor şi spune:

— … pură curiozitate feminină. E o chestiune aproape deloc dezbătută în toate articolele astea despre sexualitatea femeii, dar cred că mai degrabă despre asta-i vorba cu stripperii ăştia decât despre vreo dorinţă reală a femeilor de-a se culca cu băieţii. Sunt şi ele curioase să vadă cum le arată penisurile. Îmi închipui că sunt foa*rte dif*erite unul de altul.

— Asta simţi şi tu? O întreabă Harry pe Janice. Curiozitate?

Ea îşi coboară privirea spre felinarul de vânt cu caneluri.

— Fireşte, murmură ea.

— Ah, eu nu-s curioasă, afirmă Cindy, nu mă interesează forma. Nu cred că sunt curioasă. Chiar nu sunt.

— Eşti foarte tânără, zice Thelma.

— Am treizeci de ani, protestează ea. Nu-nseamnă că-s la deplina maturitate sexuală?

Harry încearcă să se dea de partea ei, de parcă ar vrea să reia lipeala din apă.

— Sunt urâte ca naiba. Aşa-s majoritatea caricelor pe care le-am văzut.

— Tu nu le vezi cum arată în erecţie, remarcă Thelma cu seninătate.

— Slavă Domnului, exclamă el şocat, şi nu pentru prima dată, de gaşca asta vulgară în care se învârte – de vulgaritatea umană, în general.

— Şi totuşi, pe-al lui şi-l iubeşte, zice Janice, păstrând tonul acela degajat şi neafectat, parcă de-a dreptul ştiinţific pe care l-au adoptat cu toţii în pavilionul tăcut.

Cântăreţul şi-a terminat programul. Lumea de la celelalte mese pleacă, se mută la măsuţele din jurul ringului de dans de lângă piscină.

— Nu-l iubesc, o contrazice în şoaptă. Mă-nsoţeşte tot timpul.

— Face parte din tine, îi spune Cindy liniştită.

— Nu-i vorba doar de sule, precizează Thelma, bărbatul luat în totalitate trebuie să fie cel care te excită. Felul lui de-a se purta. Vocea lui, felul lui de-a râde. Dar îmi închipui că la asta se reduce totul.

Sulele. Aşa să fie, oare? Renunţă la subiectul delicat, căci tocmai li se aduc desertul şi cafeaua. Revitalizaţi de mâncare şi conversaţie, hotărăsc, până la urmă, să se aşeze la un pahar de Stinger şi să se uite un timp la lumea de pe ringul de dans, sub stelele care în seara asta lui Harry îi par rubinele unui ceas ce se mişcă cu o încetineală înnebunitoare, măsurând minutele care-l separă de clipa când se va cufunda în Cindy, de parcă o stea ar urma să cadă sfârâind în piscina olimpică. Odată, în copilărie, într-o nu ştiu care vară, pe un câmp îndepărtat, cineva, pesemne că maică-sa, deşi nu-şi aminteşte inflexiunile glasului ei, i-a spus că, dacă priveşti seara cerul şi între timp numeri până la o sută, nu se poate să nu vezi o stea căzătoare, căci, de fapt, sunt lucruri obişnuite. Dar, deşi acum se lasă pe spate, trăgându-se de lângă Stinger, de lângă măsuţa de sticlă şi de lângă murmurul consolator, conspirativ, al prietenilor săi până ce începe să-l doară gâtul, toate stelele de deasupra lui rămân neclintite, la locul lor. Glasul hârâit al lui Webb Murkett mormăie:

— Ei bine, copilaşi, ca ăl mai bătrân dintre toţi, îmi revendic privilegiul de-a vă anunţa că sunt obosit şi vreau să mă duc la culcare.

În clipa când îşi întoarce capul şi de la cer, Harry zăreşte în colţul ochiului, strălucitoare şi efemeră ca flacăra unui chibrit, o stea căzătoare, se scufundă în oceanul de cerneală. Femeile se

ridică şi îşi aranjează fustele. După o deliberare de câteva note în vibrato, ce se sting rapid, marimbele încep să cânte „Send în the Clowns”[189]. Hărmălaia tânguitoare se pierde în spatele lor în timp ce pornesc pe marginea piscinei şi trec de recepţie, unde directorul buhăit, alcoolic, al staţiunii încearcă să ia legătura prin telefon cu New Yorkul, apoi traversează piaţeta hotelului, cu sensul giratoriu şi cu bordurile ei de corali văruite, şi coboară spre zona cu alei betonate între tufele cu flori adormite. Foşnetul palmierilor de deasupra lor se amplifică pe măsură ce muzica se stinge-n depărtare. Murmurul valurilor se aude tot mai distinct, în răspântia luminată de razele lunii, unde se separă cele trei cărări, îşi urează emoţionaţi noapte bună, dar nimeni nu se clinteşte din loc; apoi, o mână de femeie se întinde gingaş şi apucă încheietura unui bărbat care nu-i soţul ei. Celelalte îi urmează exemplul. Nimeni nu se uită în ochii celuilalt, partenerii sunt separaţi şi traşi pe cărările ce duc spre bungalow-urile femeilor cu un simplu gest tăcut şi sfios. Harry o aude pe Cindy chicotind ceva mai încolo, pentru că nu mâna ei este cea care îl trage cu o blândeţe plină de hotărâre, ci a Thelmei.

Ea îl simte trăgându-se înapoi şi, tăcută, îl apucă şi mai strâns. El vede că un grup de turişti a adus pe plajă un felinar de vânt şi băuturi; felinarul şi ţigările lor licăresc roşietice în întuneric, în timp ce, în spatele lor, apa mării se întinde albicioasă ca laptele dincolo de silueta neagră a unui velier ancorat în golf, sub semiluna culcată pe spate. Thelma îi dă drumul, să-şi caute în poşeta cu strasuri cheile de la bungalow.

— Pe Cindy o poţi avea mâine seară, îi şopteşte ea. Am discutat treaba asta.

— OK, minunat, îngaimă el fără convingere, sperând că n-o jigneşte.

Asta înseamnă, îşi face el socoteala, că Cindy l-a vrut pe porcul ăla de Harrison, iar Janice s-a ales cu Webb. Îşi închipuia că Janice va fi obligată să-l ia pe Ronnie şi îi părea rău de ea, doar că, după cât de obosit arăta, avea să adoarmă în curând, iar Webb şi Thelma, credea el, vor merge împreună, ca doi gălbejiţi subţiri ce sunt. Thelma închide uşa bungalow-ului în urma lor şi aprinde lumina cu abajur din paie, în formă de glob, de deasupra patului.

— Ei bine, se interesează el, bărbaţii din seara asta reprezintă prima opţiune pentru voi, doamnelor, sau aţi bifat o a doua opţiune ca să nu apară conflicte?

— Lasă la o pane spiritul ăsta de concurenţă, Harry. Aici e vorba de împărtăşirea unor sentimente gingaşe, doar ai auzit ce-a zis Webb. Ne-am înţeles din capul locului să nu continuăm nimic din ce se va întâmpla aici în Brewer. E singura aiureală care se va întâmpla, chiar de-ar fi să ne omoare.

Rămâne în picioare, în mijlocul rogojinii de pe jos, cu un aer aproape sfidător, o femeie cu chipul îngust, palid, pe care abia dacă o cunoaşte. Nu numai nasul îi este roz din cauza arsurii, dar şi nişte porţiuni de sub ochi: parcă ar avea un fluture pe fată. Harry presupune că ar trebui s-o sărute, dar ea îi blochează pasul înainte continuând ferm:

— O să-ţi spun, totuşi, un singur lucru, Harry Angstrom. Tu eşti prima *mea* opţiune.

— Serios?

— Fireşte. Te ador. Te *ador*.

— Pe mine?

— Nu ţi-ai dat seama până acum?

În loc să recunoască acest lucru, stă ca prostu’.

— Futu-i, face Thelma. Janice şi-a dat seama. De ce crezi că nu ne-a invitat la nunta lui Nelson?

Se întoarce cu spatele la el şi începe să-şi scoată cerceii în faţa oglinzii care, la fel ca şi cea din bungalow-ul lui şi al lui Janice, are o ramă din fâşii de bambus împletite. Carpeta atârnată aici reprezintă un apus de soare tropical cu un palmier în prim-plan, în locul vânzătoarei de fructe negrese şi grăsane din camera lor, dar carpeta a fost confecţionată de acelaşi artizan. Valizele sunt ale *familiei* Harrison, *ca* şi hainele atârnate pe ţeava vopsită ce ţine loc de şifonier. Thelma îl întreabă:

— Ai ceva împotrivă să foloseşti periuţa de dinţi a lui Ronnie?

La mine mai durează, ar fi bine să intri tu primul la baie.

---

[189] Melodie de Stephen Sondheim.

În baie Harry observă că Ronnie foloseşte crema de ras Gillette Foamy în tub de spray, în genul celor care consumă ozonul, de-o să ni se prăjească urmaşii de vii. Şi noul tip de lamă de ras, cu un singur tăiş îngust, care intră şi iese cu un clic în reclamele de la televizor. Harry nu-i vede rostul, e o altă risipă de materie, el foloseşte tot un aparat de ras ruginit, cu tăişul dublu, pe care l-a cumpărat cu 1,99 dolari acum vreo şapte ani, şi se săpuneşte cu un vechi pămătuf, imitaţie de păr de bursuc, frecat de orice săpun se-ntâmplă să aibă la îndemână. S-a bărbierit înainte de cină, după ce-a tras un pui de somn, aşa că acum nu mai e cazul să se radă. În plus, soţii Harrison folosesc Crest cu clorofilă, într-unul din tuburile alea gigantice care se îndoaie şi curg de fiecare dată când cumpără şi el cu Janice unul, încercând să economisească nişte bănuţi. Se întreabă ce s-o fi întâmplat cu Ipana şi ce-or fi scris cu câteva numere în urmă cei de la *Consumer Reports* despre pastele de dinţi, probabil au dat câştig de cauză bicarbonatului de sodiu, pe care erau obligaţi să-l folosească el şi Mim, căci mami avea o teorie a ei în legătură cu aromele artificiale din pasta de dinţi, care contribuie la formarea tartrului. Problema cu consumul de bunuri e că tipul din vecini pare să se descurce întotdeauna mai bine decât tine. Până şi consumabilele din baia soţilor Harrison îl umplu de invidie. Ştearsă cum e, Thelma şi-a adus o trusă impresionantă de medicamente, produse cosmetice, plus o cremă solară numită Eclipse, plus Solarcaine. Şi vaselină, dintr-un motiv sau altul. Are Tampax într-o cutie mai mare decât cumpără vreodată Janice. Şi o grămadă de analgezice, diferite tipuri de aspirină, şi Darvon, şi mai multe pilule în sticluţe eliberate pe reţetă decât şi-ar fi închipuit. Oamenii întotdeauna-s puţin mai bolnavi decât crezi. Harry se întreabă dacă ar trebui să-şi lase udul aşezat ca fetele, s-o scutească pe Thelma de şopotitul scârbos al jetului, dar respinge ideea, de vreme ce ea e cea care vrea să i-o tragă. Şuşuitul zgomotos pare să nu se mai termine, ce jenant, după cât au băut la cină. Apoi se aşază pe colac oricum, să tragă câteva vânturi. Prea multe scoici. Parcă simte în nări mirosul crabului de ieri şi, după ce se ridică, duce un deget la fund, să vadă dacă pute. Îşi dă seama că pute. Mai bine ar folosi o cârpă de baie. Se întreabă care dintre ele o fi a lui Ronnie, cea albastră sau cea maro. O alege pe cea maro şi se freacă bine de la brâu în jos, pe părţile care contează. Se pregăteşte de bal. Clăteşte bine cârpa, indiferent a cui o fi, să nu-i rămână duhoarea impregnată în ea.

Întorcându-se în cameră, o găseşte pe Thelma în lenjeria ei intimă, într-un sutien ciocolatiu şi chiloţi negri. Nu se aştepta la asta, după cum nu se aştepta nici să se simtă atât de aţâţat. Sânii femeilor sunt ciudaţi: unii par mai mari sub îmbrăcăminte, alţii, mai mici. Ai Thelmei se înscriu în a doua categorie: are sutienul căptuşit cu ingeniozitate. Întregul ei corp de femeie sărită de patruzeci de ani şi-a păstrat acea fiabilitate neutră, elegantă cu care te surprind surorile medicale şi învăţătoarele dincolo de înfăţişarea lor sobră. Râde şi îşi întinde braţele ca o dansatoare exotică.

— Iată-mă! Pari şocat. Eşti aşa de ruşinos, Harry – e unul din lucrurile pe care le ador la tine. Mă-ntorc în cinci minute. Încearcă să n-adormi.

Isteţ din partea ei. Cu restanţele la somn pe care le au cu toţii aici, cu pileala continuă şi cu trauma de azi din apă – a intrat cu capul sub apă şi imensitatea aia fără fund, verde ca Fierea i-a tras picioarele în jos –, se simţea istovit. Începe să se dezbrace şi nu ştie când să se oprească. Între soţ şi soţie, în decursul anilor se rezolvă o grămadă de detalii care, în compania unei femei străine, iarăşi îţi dau bătaie de cap. Oare Thelmei i-ar plăcea să-l găsească gol sub pled? Sau pe pat? Lui i s-ar părea nepoliticos să fie mai dezbrăcat decât ea când o să iasă din baie. În acelaşi timp, cu lumina asta cu abajur de paie, care se leagănă atât de strălucitoare deasupra patului, nu vrea ca ea să aibă impresia, văzându-l întins acolo cu toate celea la vedere, că se crede bun de pozat în vreun poster de la mijlocul revistei *Playgirl.* Ştie că ar avea burtă şi dacă ar da jos cinşpe kile. Rămas în chiloţi, se apropie de biroul din bambus şi aprinde veioza de pe el, al cărei suport de lemn ieftin e decorat cu scoici lipite. Îşi scoate chiloţii. Elasticul s-a slăbit, singura marcă mai bună este Jockey, dar magazinele alea cu marfa cu preţ redus din Brewer nu au aşa ceva, pretutindeni calitatea e pe cale de dispariţie. Stinge lumina de deasupra patului şi se întinde în penumbră, cu totul, peste cuvertură, aşa cum e, aşa cum a fost şi cum va fi înainte ca antreprenorii de pompe funebre să-l îmbrace pentru ultima oară, fără măcar o verighetă care să-i mai atenueze din goliciune; când s-a însurat cu Janice, bărbaţii nu trebuiau să poarte neapărat verighetă. Închide ochii, să şi-i odihnească o clipă în golul acela roşu, de sub pleoape. Trebuie să

treacă şi peste asta, poate că nu vrea decât să stea de vorbă cu el. Aşa va fi oarecum odihnit pentru noaptea următoare. Se apropie… Alunecarea din apă…

Thelma a ieşit din baie cu ceea ce lui îi sună în urechi ca zăngănind provocat de un cutremur. Îşi ţine lenjeria intimă în faţă şi, cu spatele la el, îşi pune chiloţii în grămada de rufe murdare pe care soţii Harrison o ţin lângă birou, în spatele coşului de gunoi din paie, iar sutienul, încă destul de curat, îl aşază împăturit în sertar. *E* a doua oară în timpul acestui sejur, îşi zice el picotind, c-o vede-n curul gol. Când se întoarce spre el, trupul ei eclipsează lampa de pe birou, iar partea din faţă rămâne toată în umbră; înaintează timid, de parcă ar intra în apă. Sânii i se balansează în faţă când se apleacă să aprindă lumina pe care a stins-o el. Se aşază pe marginea patului.

Are cariciul încă adormit. I-l ia în mână.

— Nu eşti tăiat împrejur.

Nu, în ziua aia, nu ştiu de ce, nu făceau chestia asta în spital.

Sau poate maică-mea o fi avut vreo teorie, nu ştiu. N-am întrebat-o niciodată. Îmi pare rău.

— E adorabil. Ca o boneţică.

Alezată pe marginea patului, mai suplă în pielea goală decât cum şi-o aminteşte că arăta îmbrăcată, Thelma se apleacă şi-i ia cariciul în gură. La lumina lămpii, trupul îi pare o combinaţie de petice uşor bronzate amestecate cu rozul cojit şi cu nuanţa galbenă, naturală, a pielii ei. Burta i se încreţeşte în pliuri netede, ca un maldăr de ziare, iar dosul palmei, în timp ce îl ţine de rădăcina cariciului cu două degete, îi este brăzdat de o fulgerare difuză de vene albastre. Are însă răsuflarea fierbinte şi umedă, iar felul în care, la lumina lămpii, câte un fir de păr alb îi şerpuieşte prin masa de păr castaniu, mat, de parcă ar fi pârlit, îi stârneşte dorinţa de-a întinde mâna să-i mângâie capul sau să-i atingă adâncitura ritmică ce-i apare în falcă. Se teme însă să nu întrerupă senzaţiile pe care i le oferă ea. Thelma ridică rapid o mână, să-şi dea părul peste urechi, de parcă ar vrea să-l lase să vadă mai bine.

— Minunat, murmură el.

I se îngroaşă şi i se lungeşte, dar ea continuă să-şi împingă buzele în jos, către degetele cu care-i ţine rădăcina. Se face comodă răşchirându-şi picioarele; între picioarele ei, dintre care unul îi atârnă pieziş peste marginea patului, vede cum dintre perişorii mai delicaţi şi mai roşiatici decât ar fi visat el vreodată se iţeşte un şnur alb, scurt. Spre deosebire de păsărică lui Janice sau a lui Cindy, aşa cum îi apar lui în imaginaţie, a Thelmei nu-i opacă; este un puf transparent aşternut peste labiile vineţii, care cu şnurul lor alb, ca o limbuţă, par atât de prăpădite şi lipsite de apărare, încât lui Harry mai că-i vine să plângă. Şi ea mai are puţin şi plânge, probabil din cauza efortului de-a nu vomita. Se trage înapoi şi se uită lung la ochiul holbat al gămăliei lui umflate, belite. Îi trage boneta la loc şi gângureşte aţâţător:

— Ah, ce feţişoară serioasă.

Îl sărută uşurel o dată, de două ori, şfichiuindu-l cu limba, apoi reîncepe mişcarea de du-te-vino, până i se taie răsuflarea.

— Dumnezeule, oftează ea, de-atâta amar de timp îmi doresc să fac asta. Termină. Fă bulbuci, Harry. Împroaşcă-mă în gură şi peste faţă.

Vocea îi este răguşită şi înnebunită şi, în tot timpul cât vorbeşte, Thelma nu-şi ia privirea de la micuţa crăpătură unde acum a apărut o singură lacrimă tulbure. I-o linge.

— Chiar îţi plac de mai mult timp? O întreabă el timid.

— De ani de zile, răspunde ea. De ani întregi. Şi nu ţi-ai dat seama niciodată. Căcănarule. Stai tot timpul sub papucul lui Janice şi oftezi după fraiera de Cindy. Ei bine, acum ştii unde-i Cindy. I-o trage bărbatu-meu. El n-a vrut, zicea că mai curând s-ar culca cu mine.

Pufneşte de necaz şi dezgust de sine, după care iarăşi se repede cu gura pe el, iar în senzaţia dulce-chinuitoare care-l invadează când şi-o simte împinsă spre gâtlejul ei, se întreabă dacă ar trebui să-i accepte invitaţia.

— Aşteaptă, spune Harry. Mai întâi n-ar trebui să fac şi eu ceva pentru tine? Dacă termin, s-a zis cu totul.

— Dacă termini, o să termini încă o dată.

— Nu la vârsta mea. N-aş prea crede.

— La vârsta ta. Tot timpul vorbeşti despre vârsta ta.

Thelma îşi odihneşte faţa pe burta lui şi-l priveşte, pentru prima oară jucăuşă, derutantă, cu

ochii în unghi de nouăzeci de grade faţă de-ai lui. Nu i-a observat niciodată culoarea ochilor: au culoarea aceea nedefinită, numită căprui, dar care, la lumina puternică din tavan, radioşi de-atâta cântat la flautul cu guşă, au căpătat o paloare roşiatică, o transluciditate de animal neînzestrat cu raţiune.

— Sunt prea excitată să pot termina, îi mărturiseşte ea. Şi oricum, Harry, sunt la ciclu şi sângerez puternic din două în două luni. Mi-e frică să aflu de ce, iar în lunile dintre aceste sângerări abundente am nişte crampe îngrozitoare şi aproape niciun semn la menstruaţie.

— Consultă un medic, îi sugerează el.

— Mă duc tot timpul la doctori, nu m-ajută cu nimic. Sunt pe ducă, ştiai asta, nu-i aşa?

— Pe ducă?

— Ei, poate exagerez puţin. Nimeni nu ştie cât mai am de trăit şi, de fapt, asta depinde, în mare măsură, şi de mine. Singurul lucru pe care n-ar trebui să-l fac absolut deloc e să stau la soare. A fost o nebunie din partea mea să vin aici, Ronnie a încercat să-mi scoată din cap chestia asta.

— Şi de ce-ai venit?

— Ghiceşte. Îţi spun eu, sunt nebună, Harry. Trebuia să mi te scot din minte.

Pare că-i gata să suspine din nou a necaz şi dezgust, dar îşi înalţă privirea să-i privească sugiucul. Toată discuţia asta despre moarte l-a pleoştit pe jumătate.

— Ai lupus? Întreabă el.

Îhî, răspunde Thelma. Uite, vezi erupţia?

Îşi dă părul pe spate din ambele părţi.

— De toată frumuseţea, nu-i aşa? Asta pentru ca vineri am făcut prostia să stau la soare. Mi-am dorit atât de mult să fiu la fel ca voi ceilalţi, să nu fiu o invalidă. Sâmbătă m-am simţit ca naiba. Te dor încheieturile, pe dinăuntru nu-ţi funcţionează nimic. Ronnie s-a oferit să mă ducă acasă pentru o injecţie cu cortizon.

— Se poartă foarte frumos cu tine.

— Mă iubeşte.

Cariciul i s-a îmbăţoşat din nou, iar ea se apleacă spre el.

— Thelma.

Astă-seară e prima oară când îi spune pe nume.

— Lasă-mă să-ţi fac şi eu ceva. Avem drepturi egale şi toate celea.

— Doar n-o să dai cu limba în balta aia de sânge.

— Atunci, lasă-mă să-ţi ling chestiile astea dulci.

Sfârcurile ei nu-s grunjoase ca ale lui Janice, ci desăvârşite ca buricele degeţelelor unui prunc. De vreme ce acum el e cel care-i face cinste, îşi ia libertatea să întindă mâna şi să stingă lumina de deasupra patului. În întuneric, erupţiile ei dispar şi îi vede zâmbetul când îşi schimbă poziţia, să fie servită. Stă cu picioarele încrucişate, cum stătea Cindy în iolă, femeile-s sexul flexibil, îşi pune o pernă în poală, pentru capul lui. Ea îi bagă un deget în gură şi se joacă, în acelaşi timp, cu sfârcul ei şi cu limba lui. Trupul îi este străbătut de un tremur ca al unui aparat de radio nu tocmai bine închis. Mâna lui îi dibuieşte curul, adânciturile fierbinţi; pielea Thelmei are suprafaţa sticloasă acolo unde a lui Janice e ca şmirghelul fin, fin de tot. Cariciul lui, aţâţat discret de unghiile ei, şi-a revenit spectaculos.

— Harry, îi şopteşte ea la ureche, vreau să fac pentru tine ceva pentru care să nu mă uiţi niciodată, ceva ce n-ai mai făcut cu nimeni, îmi închipui că ţi-au mai supt-o şi altele şi le-ai ejaculat în gură.

El clatină din cap în semn că nu, întinzându-i sânul.

— Câte gagici ai futut în cur?

El dă drumul sfârcului.

— Niciuna. Niciodată.

— Nici pe Janice?

— Dumnezeule, nu! Nu ne-am gândit niciodată.

— Harry! Îţi râzi de mine?

Ce drăguţă e, cu desuetul „îţi râzi de mine “. Asta i se trage de la discuţiile cu plozii de clasa a treia.

— Nu, sincer. Am crezut că numai poponarii… Tu şi cu Ronnie Tot timpul. Adică, destul de des. Îi place la nebunie.

— Dar ţie?

— Îşi are farmecul lui.

— Dar nu te doare? Vreau sa zic, o are babană.

— La început, da. Foloseşte vaselină. O aduc pe-a noastră.

— Thelma, aşteaptă. O să fiu oare la înălţime?

Ea râde scurt.

— Eşti la înălţime.

Ea se strecoară în baie şi, în lipsa ei, el rămâne cu toroipanul vârtos. Se întoarce şi i-l unge din belşug, cu o atingere rece, expertă. Harry se înfioară. Thelma se întinde cu spatele la el, se ghemuieşte de parcă ar urma să fie proiectată dintr-un tun şi întinde mâna la spate, să-l călăuzească:

— Uşurel.

Pare că nu vrea să între, dar, dintr-odată, îi intră. Îi ajunge la nări mirosul medicinal de vaselină mânjită. Strânsoarea este intensă la bază, dar mai încolo, unde pizda e toată numai aspiraţie catifelată şi mângâiere, nu simte nimic: e un gol, o simplă cutie neagră, un sipet de pustiu perfect. Se află în golul acela, dincolo de cercul strâmt al sfincterelor.

— Pot să termin? Întreabă el.

— Te rog.

Glasul ei sună leşinat şi frânt. Are şira spinării şi omoplaţii încordaţi.

Nu-i ia decât câteva împunsături, în timp ce cu o mână îi freacă ţeasta, iar cu cealaltă îi ţine şoldul pe loc. Oare unde-o să ajungă sperma lui? Nicăieri; o să se amestece cu căcatul ei. Cu scumpul căcat al scumpei Thelma. Rămân întinşi, tăcuţi şi încă înfipţi, până ce cariciul i se face mic şi i se prelinge din ea.

— Mulţumesc, spune el. N-am să uit asta niciodată.

— Promiţi?

— Mă simt jenat. Pentru tine ce înseamnă?

— Mă face să mă simt plină de tine. Mă face să mă simt futută-n cur… De adorabilul Harry Angstrom.

— Thelma, recunoaşte el, nu-mi vine să cred că eşti atât de îndrăgostită de mine. Ce-am făcut să merit asta?

— Exişti şi-atâta tot. Îmi luminezi viaţa. N-ai remarcat niciodată, la petreceri sau la club, că întotdeauna sunt alături de tine?

— Păi, nu tocmai. N-au fost chiar aşa de multe prilejuri. Vreau să zic, te vedem împreună cu Ronnie… — Janice şi Cindy au remarcat. Ele ştiau că pe tine te vreau.

— Ăăă… ştii, nu că aş vrea să profit, dar ce anume te excită la mine?

— Ah, iubitule, totul. Înălţimea ta şi felul tău de-a te mişca, de parcă ai fi un slăbănog de douăzeci şi cinci de ani. Faptul că nu te aşezi niciodată nicăieri înainte să te asiguri că există o cale de scăpare. Zâmbetul tău timid, scurt, ca al unui băieţel de la o petrecere la care derbedeii l-ar putea desfiinţa în secunda următoare. Simţul umorului. Ai atâta *încredere* în oameni – în Webb, de exemplu, iei de bune toate vorbele lui, când nimeni altcineva nu-i dă nicio atenţie, şi în Janice, eşti atât de mândru de ea, că eşti de-a dreptul înduioşător. Nu că ar fi ceva de capul ei. Doris Kaufmann ne spunea că până şi felul cum joacă tenis, zău…

— Păi, mă bucur că se distrează şi ea cu ceva, a avut parte de-o viaţă searbădă.

— Vezi? Eşti îngrozitor de generos. Eşti atât de recunoscător să te afli oriunde, clubul ăla de prost gust şi casa aia hidoasă a lui Cindy îţi par raiul pe pământ. E minunat. Eşti atât de fericit să trăieşti.

— Păi, vreau să zic, dacă ne gândim la alternativă…

— Mă omori. Te iubesc *atât de mult* pentru asta. Şi mâinile tale. Ţi-am iubit dintotdeauna mâinile.

S-a săltat în capul oaselor pe marginea patului, îi apucă mâna stângă, care-i atârnă relaxată, şi-i sărută buricul fiecărui deget.

— Şi acum cariciul tău, cu boneţica lui. Ah, Harry, nu-mi pasă dacă de la călătoria asta o să

mi se tragă moartea, cu noaptea asta, merită.

Golul ăla din ea. Nu-şi poate lua gândul de la ce i-a fost dat să descopere, pustiul ăla văzut de mielu' cu o nară. În umbră, în timp ce lumina albăstrie şi umedă a lunii şi foşnetul palmierilor se preling prin fanta de ventilaţie de lângă pat, i se destăinuie de parcă s-ar ruga lui Dumnezeu, îi vorbeşte despre sine cum n-a mai vorbit cu nimeni pe lumea asta: despre Nelson şi despre dintele pe care acesta îl are împotriva lui, despre fiica lui, despre fiica al cărei tată bănuieşte că ar fi, ajunsă la maturitate şi care habar n-are de existenţa lui. Îndrăzneşte să i se destăinuie Thelmei, fiindcă l-a lăsat s-o fută-n cur ca o dovadă a iubirii ce i-o poartă, minunea că-i el însuşi, el, şi nu altcineva, şi vechea lui bănuială, care acum se topeşte în criza energetică, că exista ceva ce aştepta să fie descoperit de el, că el se află aici pe pământ cu un anumit scop.

— Ce drăguţ din partea ta să crezi asta, îl laudă Thelma. Asta te face…— Găseşte cu greu cuvântul – … radios. Şi trist.

Îi dă câteva sfaturi în unele privinţe. Ea crede că ar trebui s-o caute pe Ruth şi s-o întrebe de la obraz dacă aia-i fiică-sa şi, dacă da, să afle dacă o poate ajuta în vreun fel. În privinţa lui Nelson, ea crede că problema copilului ar putea izvorî chiar din problema lui Harry; dacă el însuşi nu s-ar simţi vinovat de moartea lui Jill şi, înainte de asta, de moartea Rebeccăi, s-ar simţi mai puţin ameninţat şi de Nelson, n-ar avea dureri de cap şi ar fi amabil cu el.

— Nu uita, îi spune ea, e şi el un tânăr cum ai fost şi tu odată, îşi caută drumul în viaţă.

— Dar nu-mi seamănă! Protestează Harry, ajuns, în sfârşit, într-o companie în care întreaga monstruozitate a acestui adevăr, marea înstrăinare, îi va fi înţeleasă. Nu-i decât un afurisit de Springer mititel, din cap până-n picioare.

Thelma crede că seamănă cu el mai mult decât îşi dă el seama.

Faptul că vrea să înveţe să zboare cu deltaplanul – nu s-a recunoscut pe sine în chestia asta? Şi treaba ailaltă, cu două fete odată. Nu cumva e puţin gelos pe Nelson?

— Dar eu nu mi-am dorit niciodată să i-o pun lui Melanie, mărturiseşte el. Cu atât mai puţin lui Pru. Amândouă sunt parcă picate de pe-o altă planetă.

Desigur, îi dă Thelma dreptate.

— N-ar trebui să vrei să le fuţi. Îţi sunt ca nişte fiice. Şi nici pe Cindy. *Pe mine* ar trebui să-ţi doreşti să mă fuţi. Eu sunt generaţia ta, Harry. Eu te *înţeleg.* Pentru fetele alea, nu eşti decât un sac de ani şi de bani.

Apoi, îndepărtându-se în discuţia lor de constelaţia vieţii lui, ea îi descrie mariajul cu Ronnie, incertitudinile şi grijile care se ascund sub masca de fanfaron a acestuia, despre care ea ştie că Harry n-o poate suferi.

— El niciodată n-a fost o vedetă ca tine, nici măcar o secundă n-a avut parte de gloria ta.

L-a cunoscut când avea aproape treizeci de ani, când se întreba dacă nu cumva o să moară în situaţia de învăţătoare fată bătrână. Având vârsta pe care o avea, cu ceva experienţă la bărbaţi, şi fiind înzestrată cu harul de-a şti să lase de la ea, au amuzat-o năstruşniciile lui. La primul lor mic dejun din luna de miere s-a masturbat în ouăle jumări şi i-au mâncat sperma prăjită cu ouăle. Dacă-i suporţi latura asta, despre Ronnie s-ar putea spune că-i foarte loial şi docil. Nu-l interesează alte femei, ştie sigur asta, o chestie de-a dreptul ciudată, dacă ne gândim la firea bărbaţilor. Este un tată perfect. Când era un neică nimeni la Schuylkill Mutual, a slăbit zece kile din cauza nopţilor nedormite şi a grijilor. Abia în anii din urmă s-a mai împlinit la loc. Când ea a fost diagnosticată cu lupus, pe el vestea l-a zdruncinat, într-un fel, mai mult decât pe ea.

— Pentru o femeie trecută de patruzeci de ani, Harry, când ai avut copii… Dacă vreun nazist sau mai ştiu eu cine ar veni la mine şi ar fi să ne salte pe mine sau pe micul Georgie, să zicem – el e cel care ar avea nevoie de cel mai mult ajutor, aşa că el îmi vine în minte –, nu mi-ar fi greu să iau o hotărâre. Lui Ronnie cred că i-ar fi greu. Să mă piardă. El crede că nu multe femei ar accepta să facă ceea ce fac eu pentru el. Îmi închipui că se-nşală, dar aşa crede el.

Şi recunoaşte că-i place de puia lui. Dar ceea ce Harry, ca bărbat, probabil că nu-şi dă seama e faptul că o pulă mare ca a lui Ronnie nu-şi schimbă prea mult dimensiunea când e erectă, ci doar unghiul. Nu se transformă dintr-un bebeluş somnoros, cu boneţică, într-un soldat înalt, aprig, ca a lui. Între timp, ea i-a înălţat din nou stindardul, jucându-se cu scula lui în timp ce vorbeşte, în timp ce noaptea de dincolo de fereastra cu ventilaţie s-a cufundat într-o tăcere deplină, ultimul strigăt de beţivan şi ultimele acorduri ale muzicii s-au stins de mult, nu se mai aude nimic în afară

de freamătul neîncetat al mării şi ţârâitul ascuţit al greierilor de aici. Plin de bunăvoinţă, se oferă s-o fută prin perdeaua de sânge, dar ea îl refuză cu o spaimă aproape virginală, aşa că el se întreabă dacă nu cumva, la adăpostul scuzei cu abundenţa menstruaţiei, vrea să-şi păstreze partea asta ferită de el, ruptă de dragostea şi neruşinarea ei, partea neîntinată a mariajului ei. Îi explică:

— Când mi-am dat seama că mă-ndrăgostesc de tine, am fost atât de *supărată* pe mine, vreau să spun că nu aveam *nimic* de oferit. Apoi am ajuns să-nţeleg că-n relaţia mea cu Ronnie o fi lipsind ceva, sau că asta se poate întâmpla în viaţa oricui, aşa că am încercat să accept situaţia şi chiar să mă bucur de ea în secret, doar uitându-mă la tine. Mica mea flagelare.

Încă n-a sărutat-o pe gură, dar acum, fiindcă i-a dibuit reţinerea asta vinovată de-a se lăsa, pur şi simplu, futută, o face. Ştie cum e să ai sentimente de vinovăţie. Dacă stă să se gândească, are buzele răcoroase şi uscate. Dacă tot nu-l lasă în pizdă, ca un compromis, o masturbează stând aşezat pe faţa ei; e bucuros că i-a dat prin minte să se spele unde s-a spălat. Limba ei îl tatonează în zona aia, iar degetele ei, aşa de răcoroase deasupra degetelor lui de parcă ar mai avea pe ele un strat subţire de vaselină, le ghidează pe ale lui când găsesc, pierd şi regăsesc punctuleţul cu capişon care este *ea.* Ajunge la orgasm înăbuşindu-şi ţipătul scurt şi-şi arcuieşte spinarea astfel încât întunecimea din centrul siluetei ei palide, catifelate şi necunoscute se ridică flămândă dinaintea lui, ca un nor cu gură, un peşte care se înalţă în zbor din apă. După ce-şi trage sufletul, îi întoarce favoarea şi, împreună cu el, priveşte cum lichidul alb ţâşneşte în sus şi apoi i se prăbuşeşte în fire cleioase pe mână. Se freacă cu frişca lui pe faţă; luceşte ca o cremă de protecţie solară. Acalmia de afară începe să se lumineze, frunzele-s răcoroase în aerul blând. Îmbătat de oboseală şi goliciune, o imploră să-i spună ce-ar putea face el pentru ea, ceva ce n-a făcut niciodată cu Ronnie. Ea intră în cadă şi-l pune să urineze pe ea.

— E fierbinte! exclamă ea.

Jetul lui bate darabana pe pielea ei pământie desenând modelele pe care bărbaţii şi băieţii le trasează în zăpadă. Fac schimb de locuri, Thelma se crăcănează penibil şi se trezeşte râzând de propria neputinţă, căutându-şi jetul potrivit în labirintul măruntaielor ei femeieşti.

În timp ce aşteaptă, vede proeminenţa masculină pe care o are zmârcul ei, dar când, în sfârşit, îşi dă drumul la jet, acesta îi şiroieşte pe de lături; îşi dă seama că femeile n-au *ţintă.* Iar pretenţia ei, cum c-ar fi fierbinte, i se pare exagerată; aduce mai mult cu cafeaua sau ceaiul lăsat să se răcească prea mult pe marginea biroului, care trebuie apoi băut din câteva înghiţituri, cam aşa-i de călduţ. După ce încearcă împreună să-şi alunge cu duşul mirosul ca de amoniac al urinei de pe piele, Thelma şi Harry adorm printre dungile zorilor ce se strecoară prin fereastra de ventilaţie. Dorm de parcă au dinaintea lor nu doar câteva ceasuri de somn, ci un întreg mariaj de intimitate consfinţită până la moarte.

Uşa e zgâlţâită cu sălbăticie.

— Thelma, Harry, *noi* suntem.

Thelma îşi pune un halat, să deschidă uşa, iar Rabbit se ascunde sub pleduri şi priveşte pe furiş. Îi zăreşte pe Webb şi Ronnie în incandescenţa unei zile noi. Webb arată superb într-o cămaşă movulie, cu un model imitaţie de piele de aligator şi pantaloni de golf bleu, din stofa ecosez. Ronnie e în ţinuta de la cină, de-aseară, şi trebuie să între. Thelma închide uşa şi se ascunde în baie, în timp ce Harry se îmbracă în costumul boţit, de-aseară, fără să se mai obosească să-şi pună cravata. I se pare că încă miroase a urină. Aleargă la bungalow-ul lui, să-şi pună echipamentul de golf. Fete de culoare pline de viaţă, urmărite de păsări galbene, duc tăvile cu micul dejun, scoţând clinchete pe cărările betonate. Janice este în baie, în cadă.

— Te simţi bine? strigă el.

— La fel de bine ca tine, îi strigă ea ca răspuns, fără să iasă.

În drum spre uşă, Harry înfulecă un croasant simplu şi bea câteva înghiţituri de cafea fierbinte. Florile portocalii şi purpurii, prizărite, de lângă uşă, îi dau dureri de cap. Webb şi Ronnie îl aşteaptă la intersecţia cărărilor verzi betonate. În timpul partidei de golf, cei trei bărbaţi schimbă multe vorbe de duh, dar aproape nicio privire. Când se întorc de pe teren în jurul orei unu, Janice stă la marginea piscinei olimpice în costumul de in alb-gălbui pe care l-a purtat în avion la venire. Inul se şifonează îngrozitor.

— Harry, a sunat mama. Trebuie să plecăm acasă.

— Glumeşti. De ce?

E rupt de oboseală şi după-amiază ar fi vrut să tragă un pui de somn zdravăn, să fie în formă pentru la noapte. În plus, prepuţul îi era carne vie după gimnastica de dormitor de noaptea trecută şi simţea o uşoară iritare de fiecare dată când i se scula cu gândul la Cindy, sperând că vaginul ei n-o să-l frece prea tare. Jocul lui de golf, întreţesut cu amintirea vie a posteriorului Thelmei şi cu conştiinţa acută că şi cei doi parteneri gravi de joc sunt bântuiţi de amintiri asemănătoare, i-a ieşit misterios de bine, balansul parcă i-ar fi fost eliberat de impurităţi, asta până când l-a ajuns oboseala la gaura numărul cincisprezece, unde a ratat trei lovituri de-a lungul unui şanţ înalt, expediind mingile în terenul mingilor pierdute, plin de cactuşi, corali şi arbuşti ţepoşi.

— Ce s-a-ntâmplat? Copilul?

— Nu, răspunde Janice, iar din faptul că imediat se şi pune pe plâns, îşi dă seama că toată dimineaţa a plâns aici, la soare. E vorba despre *Nelson.* A fugit de-acasă.

— Serios? Stai să mă aşez.

Chelnerului negru, care se apropie de măsuţa lor din sticlă, aşezată sub umbrela cu franjuri, îi comandă:

— O până colada, Jeff. Mai bine adu două. Janice?

Ea dă din cap a încuviinţare, năucă, deşi are deja un pahar gol dinaintea ei. Harry se uită în jur, la chipurile prietenilor lor.

— Jeff, adu şase, de fapt.

A ajuns să ştie cum sta treaba pe aici. Celelalte persoane din jurul piscinei sunt palide, de-abia coborâte din avion.

Cindy tocmai a ieşit din piscină, cu umerii negri-albăstrii, slipul ei în formă de scutec i se lipeşte de fond. Trage de ţesătură, să-şi acopere marginea albicioasă a pielii de deasupra şi de dedesubt. Se îngraşă pe zi ce trece. Mai bine te-ai grăbi, îşi spune el sieşi. Dar e prea târziu. Când se întoarce cu faţa la el, să-şi şteargă spinarea cu o contorsionare care aproape lasă să i se vadă un sân din cupa triunghiulară a sutienului, chipul îi este solemn. Ea şi Thelma au ascultat deja povestea lui Janice. Thelma stă la masă în rochia până la glezne, de un roz prăfos ca şi nasul ei, pe care a cumpărat-o de aici, odată cu pălăria de pai cu borurile largi. Ochelarii de soare maro, mari, pe care i-a adus de acasă, cu o nuanţă mai închisă în partea de sus a lentilei, îi maschează expresia. Harry se aşază pe scaunul de lângă ea! I atinge, din greşeală, genunchiul; ea şi-l retrage imediat.

Janice îi povesteşte cu lacrimi în ochi:

— S-a certat cu Pru sâmbătă seara, voia să meargă la o petrecere în Brewer cu tipul ăla, Slim, iar Pru i-a zis că prea-i gravidă şi n-are curajul să dea iarăşi ochii cu scările alea, iar el s-a dus singur, zice ea înghiţind în sec. Şi nu s-a mai întors.

Glasul îi este răguşit din cauza lacrimilor sărate înghiţite. Cu scrâşnete care-l zgârie pe Harry pe creieri, Webb şi Ronnie îşi trag scaunele la masa lor, în cercul strâmt al umbrei. Când Jeff le aduce băuturile, Janice îşi întrerupe povestea îngrozitoare, iar Ronnie negociază meniul de prânz. La fel ca şi soţia lui, are ochelari de soare. Webb nu are, se bazează pe sprâncenele stufoase şi pe încreţiturile *ochilor* lui insensibili, cu care o fixează pe Janice ca un babac bătrân, băşinos.

Ea are obrajii fleaşcă, mânjiţi de mâzga nenorocirii, iar Harry simte nevoia s-o iubească pentru urâţenia ei.

— Ţi-am zis eu că puştiul e-un nemernic, îi spune el.

Se simte răzbunat. Şi, de fapt, uşurat.

— Nu s-a-ntors, miorlăie ea, uitându-se numai la el, nu şi la Webb, cu expresia ei năclăită, pierdută, îndărătnică, pe care şi-o aminteşte atât de bine de la începuturile relaţiei lor. Înainte de-a fi devenit o arogantă. Iar mama n-a vrut să ne de-deranjeze în vacanţă şi P-Pru a crezut că are şi el nevoie să se răcorească puţin şi s-a prefăcut că nu-i îngrijorată. Dar duminică, după ce s-a dus la biserică cu mama, l-a sunat pe Slim, care i-a zis că Nelson nici nu a apărut la petrecere.

A plecat cu maşina? Întreabă Harry.

— Cu Corona ta.

— La naiba.

— Pentru mine doar ouă jumări, îi comandă Ronnie chelneriţei care s-a apropiat. Pufoase. Înţelegi? Nu prea prăjite.

De data asta, Rabbit încearcă anume să atingă genunchiul Thelmei pe sub masă, dar nu dă de el. Ca şi Janice, a devenit o sursă de paraziţi. Chelneriţa e lângă umărul lui şi se întreabă dacă să mai rişte cu un alt sendviş cu salată de crab sau să fie prudent şi să comande un sendviş cu şuncă, salată verde şi roşii. Janice, pe care mişcarea descrisă de soare pe boltă o scoate din umbră, cască nişte ochi şi-o gură mare, de zici că acuşi o să înceapă să ţipe:

— Harry, *n-ai cum* să iei masa de prânz, *trebuie* să te îmbraci, s-o întindem de-aici! Ţi-am împachetat totul, în afară de costumul gri. Recepţionera a vorbit la telefon pentru noi aproape o oră, a încercat să ne ia locuri pentru Philadelphia, dar în perioada asta e imposibil. Nici măcar pentru New York n-a găsit nimic. Ne-a rezervat două locuri la un avion mic, care zboară la San Juan, şi o cameră la hotelul aeroportului, să prindem un avion spre continent mâine la prima oră. Spre Adanta şi-apoi la Philadelphia.

— De ce să nu ne folosim rezervările de joi? Ce mare brânză facem dacă ajungem cu o zi mai devreme?

— Le-am anulat. Harry, n-ai vorbit cu mama. I s-a pus piticul, n-am auzit-o niciodată vorbind aşa, ştii că întotdeauna vorbeşte cu noimă. Am sunat-o s-o anunţ că ajungem miercuri şi mi-a zis că nu se crede în stare să şofeze prin Philadelphia, să ne întâmpine la aeroport. A izbucnit în lacrimi şi mi-a zis că-i prea bătrână.

— Anulate.

S-a dus naibii totul.

— Vrei să zici că-n seara asta nu putem rămâne aici din cauza lui Nelson?

— Termină-ţi povestirea, Jan, o îndeamnă Webb.

Mai nou îi zice Jan? Dintr-odată Harry simte că-i urăşte pe oamenii care par să *ştie*\ăştia ne-ascund faptul că nu-i nimic de ştiut. Suntem cu toţii plini de-o beznă desăvârşită.

Janice iarăşi înghite în sec şi vorbeşte fonfăit, calmată de glasul lui Webb.

— N-am nimic de terminat. Nu s-a întors acasă nici duminică, nici luni, şi niciunul din prietenii lor din Brewer nu l-a văzut, iar mama, în cele din urmă, n-a mai rezistat şi ne-a sunat azi-dimineaţă, deşi Pru a insistat să nu ne deranjeze, că-i bărbatul ei şi-şi asumă răspunderea.

Biata copilă. Ai zis bine, credea că poate face minuni. Nu *vreau* să plec de-aici mai devreme de astă-seară, o anunţă el.

— Atunci, rămâi, zice Janice. Eu plec.

Harry se uită la Webb, doar-doar o primi un ajutor din partea lui, dar nu se alege decât cu o grimasă înţeleaptă şi nefolositoare, de nu-i-treaba-mea. Se uită la Cindy, dar ea se uită fix în paharul de până colada, cu genele neclintite.

— Tot nu-nţeleg ce-i cu graba asta. Doar n-a murit nimeni.

— Încă nu, spune Janice. Vrei să se-ajungă şi la asta?

Simte o strângere de inimă.

— Futu-i mama mă-sii, exclamă el şi, ridicându-se, dă cu fruntea în marginea franjurată a umbrelei. Când ziceai că decolează avionul de San Juan?

Janice fonfăie simţindu-se de data aceasta vinovată:

— Nu mai devreme de trei.

— Bine.

Oftează. Într-un fel, e o uşurare.

— Mă duc să mă schimb şi să aduc valizele. Aţi putea măcar să-mi comandaţi un hamburger? Cindy. Thel. Ne mai vedem.

Cele două doamne se lasă sărutate, Thelma formal pe buze, iar Cindy pe obrajii fermi ca mărul, rumeniţi de soare.

Timp de douăzeci şi patru de ore, cât ţine călătoria lor de întoarcere, Janice plânge întruna. Trec cu taxiul pe lângă vechile fabrici de zahăr, prin turmele de capre şi răzleţele orăşele populate de negri, şi prin aerul ce pare să le trimită bezele; călătoresc patruzeci de minute cu avionul bimotor, cu elice, spre Puerto Rico, deasupra apei de un verde-deschis, sub a cărei suprafaţă scânteietoare stau la pândă recifurile îngropate şi cârdurile de rechini; fac un popas la

San Juan, unde cu toţii sunt hispanofoni neaoşi; urmează o lungă noapte buimacă, de somn agitat, într-un hotel foarte asemănător cu motelul de pe Route 422, unde a stat doamna Lubell cu atât de mult timp în urmă; iar dimineaţa au două locuri într-un avion cu reacţie cu destinaţia Atlanta, iar apoi Philly: în tot acest răstimp Janice stă lângă el cu obrajii lucioşi, privirea în gol, cu genele umezite de micuţe globuri de rouă.

E ca şi cum toată durerea pe care a simţit-o la nunta lui Nelson a ajuns acum, în sfârşit, în zona lui Janice, iar el e calm şi gol pe dinăuntru, şi la fel de rece ca vidul suspendat sub zborul convulsiv al avionului. O întreabă:

— E vorba doar de Nelson?

Ea clatină din cap atât de smucit, că-i saltă marginea bretonului.

— De toate, izbucneşte ea, cu glas atât de tare, încât el se teme să nu se întoarcă spre ei capetele abia vizibile pe locurile din faţă.

— Schimbul de parteneri? continuă el pe un ton blând.

Ea dă din cap a încuviinţare, de data asta mai puţin smucit, şi îşi muşcă buza de jos de zici că are gură de broască ţestoasă, ca maică-sa câteodată.

— Cum *a fost* Webb?

— Drăguţ. Întotdeauna a fost drăguţ cu mine. L-a respectat pe tăticu'.

Lacrimile încep să-i şiroiască din nou. Trage adânc aer în piept, să se liniştească puţin.

— Mi-a părut nespus de rău de tine, că te-ai ales cu Thelma, când tu ţi-o doreai din suflet pe Cindy.

Gândul ăsta o face să plângă şi mai tare.

El o bate uşurel pe mâinile împreunate în poală, în jurul unui şerveţel umed.

— Uite ce-i, sunt sigur că Nelson n-a păţit nimic, oriunde-ar fi.

— Se… – Pare să se sufoce, o stewardesă se uită la ea când trece prin dreptul ei, chestia asta-i stânjenitoare – urăş*te pe* sine, Harry.

El încearcă să-şi dea seama dacă o fi adevărat. Ricanează:

— Ei bine, cu siguranţă mi-a tras-o. Noaptea trecută trebuia să am întâlnirea mea de vis.

Janice fornăie şi-şi şterge fiecare nară cu şerveţelul.

— Webb zice că nu-i aşa de formidabilă pe cât pare. Mi-a vorbit mult despre primele lui două neveste.

Sub ei, prin ovalul de plexiglas zgâriat, se vede Sudul, câmpii cu forme neregulate şi păduri maro, uscate, mai multe păduri decât s-ar fi aşteptat. Odată visase să ajungă în Sud, să-şi odihnească sufletul răvăşit în mijlocul bumbacului de-acolo, iar acum, iată-l colea, sub el, ca panta pestriţă a unui deal înalt pe care se caţără încet, cu câmpii, păduri şi oraşe, meandre şi guri de vărsare ale râurilor, cu asfaltul străzilor care muşcă din verdeaţă, America în dizgraţie, stearpă, plângându-şi ostaticii. Zboară prea sus ca să poată distinge contururile terenurilor de golf. Aici se poate juca toată iarna, fără niciun fel de probleme. Motoarele gigantice care-i poartă în zbor ţiuie. Adoarme. Ultimul lucru pe care-l vede este Janice, care priveşte în gol, trează de-a binelea, cu ochii umflaţi de lacrimi. O visează pe Pru, căreia i se rupe apa în timp ce el încearcă să-i aranjeze mădularele, aşa că-i prea multă apă, intră în panică. Îşi schimbă poziţia, iar asta îl trezeşte din somn. Avionul şi-a început coborârea. Îi vine în minte noaptea petrecută cu Thelma, iar substanţa acestor gânduri nu-i pare deloc diferită de vis. Doar Janice e reală, cu mânecile ei de pânză catastrofal boţite şi linia ternă a maxilarului ei, cu capul căzut parcă dintr-un grumaz fracturat. A adormit având în poală aceeaşi revistă pe care a citit-o şi la dus. Coboară trecând peste Maryland şi Delaware, unde caii zburdă şi cârmuiesc cei din neamul Du Pont. Bogătane cu bubecşi pe post de sâni, cu cizme negre, înalte, se întorc de la vânătoare. Când trec pe lângă majordom şi intră în sălile lungi, cu mese din marmură, pocnesc din cravaşă. Sunt femei pe care el unul n-o să le fută niciodată. S-a ajuns cât de mult a putut. În timp ce avionul coboară, posibilitatea de-a avea o astfel de femeie dispare odată cu atâtea alte posibilităţi. Niciun fulg de zăpadă nu pudrează pământul bocnă de dedesubt, acoperişurile, câmpiile şi drumurile pe care maşinile înaintează ca nişte maşinuţe cu cheie în nişte caneluri invizibile. Totuşi, cei din aceste maşini gonesc şi se simt liberi. Fluviul sclipeşte ca o foiţă de oţel, avionul se înclină alarmant de mult, aerul care sâsâie deasupra lui în fantele de ventilaţie ar putea fi ultimul lucru pe care-l mai aude, Janice e trează şi încordată la maximum. *Iartă-mă.* Fortul Mifflin răsare gigantic chiar sub

roţile lor, au o viteză uriaşă. *Te rog, Doamne.* Janice îi spune ceva la ureche, dar bufnetul roţilor îi acoperă glasul. Au atins solul şi gonesc pe pistă. Îi strânge mâna umedă, pe care nici nu şi-a dat seama că o ţinea într-a lui.

— Ce-ai spus? O întreabă.

— Că te iubesc.

— Aa, da? Păi, şi eu te iubesc. M-am distrat bine în vacanţi. Sunt satisfăcut.

Pe drumul lung către aerogara lor, îl întreabă sfioasă:

— A fost Thelma mai bună decât mine?

E prea recunoscător ca să se înjosească cu o minciună.

— În anumite privinţe, da. Dar Webb?

Ea nu mai conteneşte cu datul din cap, de parcă ar vrea să-şi stoarcă şi ultima lacrimă din ochi. Răspunde el pentru ea:

— Ticălosul a fost grozav.

Ea îşi sprijină capul de umărul lui.

De ce crezi că mă usuc de plâns? Şocat, recunoaşte:

— Am crezut că din cauza lui Nelson.

Janice mai fornăie o dată, atât de tare, încât un bărbat care s-a sculat deja de pe loc şi-şi aranjează o căciulă rusească de blană peste chelia arsă de soare se holbează o clipă la ea.

— În mare parte, da, mărturiseşte ea.

Îşi strâng din nou mâinile, ca doi conspiratori.

La capătul mai multor kilometri de mers pe coridoarele aeroportului, o zăresc pe bunica Springer ţinându-se deoparte de grupul celor veniţi să-i întâmpine pe pasageri. În perspectiva futuristă a acestei aerogări, pare împuţinată la trup şi cocârjată, poartă paltonul care-i pe locul doi între hainele ei bune, nu blana de nurcă, ci paltonul din stofa neagră, cu guler de vulpe argintie şi o pălăriuţă fără boruri, de culoarea cireşei, cu o fundă de plasă la spate, care ar merge în Brewer, dar pare caraghioasă aici, printre cowboy şi puştanii zvelţi, de sex incert, cu chica vopsită în culori pastelate, în stilul punk, şi puicuţele negre al căror păr este coafat într-o imitaţie a urechilor tridimensionale ale lui Mickey Mouse. Când o îmbrăţişează, Rabbit simte cât de mult a intrat la apă bătrâna doamnă, odinioară teroarea tinereţii lui. Înfăţişarea de altădată, când ziceai că-i împăiată cu mândria şi potenţiala indignare a familiei Koerner, i-a dispărut, lăsându-i tenul să cadă în falduri cadaverice de-a valma. Ochii îi sunt înconjuraţi de cearcăne adânci, gălbejite, iar gâtul zbârcit îi pare o ruină cumplită.

Arde de nerăbdare să le povestească, se dă cu un pas înapoi, îşi face loc, pentru ca vocea ei să aibă impactul dorit.

— Bebeluşul s-a născut astă-noapte. E o fetiţă de trei kilograme şi-un pic. N-am pus geană pe geană, am dus-o la spital, apoi am aşteptat să mă sune doctorul.

Glasul îi tremură mustrător. Muzica de ambient a aeroportului, o melodie izvorâtă de pe strunele mai multor viori sincronizate, îi acompaniază anunţul într-un ritm atât de triumfător, încât Harry şi Janice simt nevoia să-şi înăbuşe zâmbetele, nu îndrăznesc nici măcar să se apropie de ea în buluceala şi aglomeraţia din jur, bătrâna doamnă e atât de copilăroasă, nesigură în încercarea ei de-a se concentra asupra mesajului pe care vrea să-l transmită.

— Şi-apoi, tot drumul pe autostrada cu taxă am tot fost claxonată de camioane, claxonau cu sirenele alea pe care le au pentru ceaţă. De parcă m-aş fi putut duce în altă parte, că doar nu era să ies cu Chryslerul de pe drum, le povesteşte Bessie. Mare minune că nu m-au omorât, după *Conshohocken, pe* autostrada-expres. *În viaţa mea n-am văzut aşa aglomeraţie în trafic, deşi spre amiază am crezut că o să se mai liniştească. În* plus, semnele de *circulaţie nu-s deloc clare, nici măcar pent*ru cei cu vederea bună. *Cât a* ţinut drumul *de-a lungul fluviului, m-am tot* rugat la Fred şi, sincer, cred că *el m-a condus până aici,* singură n-aş fi ajuns.

Din atitudinea ei reiese clar că niciodată n-o să mai încerce aşa ceva. Janice şi Harry o găsesc în punctul terminus al ultimului mare efort pe care l-a depus la viaţa ei. De-acum înainte, e-n mâinile lor.

V

Totuşi, bunica Springer n-a fost depăşită de evenimente chiar până într-atât încât să nu-i dea prin minte să-l sune pe Charlie Stavros şi să-l convingă să se-ntoarcă la salon. În decembrie, starea maică-sii s-a agravat – toată partea stângă îi este amorţită, aşa că-i este frică să umble chiar şi cu bastonul – şi, după cum a anticipat Charlie, verişoara lui, Gloria, s-a întors la Norristown şi la bărbatu-său, deşi Charlie nu crede c-o să reziste împreună nici măcar un an, aşa că a fost destul de prins cu treburi. De data asta, Harry este cel care se întoarce la lucru bronzat. Îi strânge mâna lui Charlie, o prinde cu două mâini, e-atât de fericit să-l vadă din nou la Springer Motors. Reprezentantul de vânzări grec nu arată prea grozav: vizitele în Florida l-au făcut alb ca varul. E palid. Când îl vezi aşa, zici că dacă i-ai înţepa pielea ar curge din el o zeamă cenuşie. Stă adus de spate, îşi protejează pieptul, de parcă ar fi fumat toată viaţa trei pachete de ţigări pe zi, deşi, ca majoritatea mediteraneenilor, n-a avut niciodată apucături sinucigaşe cum întâlneşti la europenii nordici sau la negri. Cu o săptămână în urmă, Harry nu l-ar fi întâmpinat cu atâta entuziasm, dar de când a futut-o în cur pe Thelma se simte mai liber, mai îndrăgostit de lume ca niciodată.

— Bătrâne *mastoras*, arăţi minunat, îl minte el plin de exuberanţă.

— M-am simţit la viaţa mea şi mai bine de-atât, îi mărturiseşte Charlie. Slavă Domnului că n-a venit încă iarna.

Prin geamul de la vitrină, Harry vede un peisaj fără pic de zăpadă sau frunze, colbul tuturor anotimpurilor, învolburat, se amestecă cu gunoaiele şi hârtiile de la Chuck Wagon, purtate de vânt peste Route 111. La salon au pus un nou afiş: ERA COROLLA. *Toyota economie maximă.*

— E-al naibii de deprimant, îi povesteşte Charlie, s-o văd pe *manna mou* cu un picior în groapă. Se dă jos din pat doar cât să se ducă la baie şi-mi tot zice c-ar trebui să mă-nsor.

— Poate-i un sfat bun.

Păi, i-am bătut un apropo Gloriei şi, probabil, asta a speriat-o şi-a făcut-o să se-ntoarcă la bărbatu-său. Tipul ăla e un om de căcat. O să se întoarcă.

— Nu ţi-e vară?

— Cu-atât mai bine. O fâşneaţă. Înaltă cam de-un metru cincizeci, cu ataşul un pic cam mare, nu îndeajuns de stilată pentru tine, bătrâne. Dar drăguţă. Ar trebui s-o vezi cum dansează. N-am mai fost de ani de zile la serile de sâmbătă ale Societăţii Elene, ea m-a convins să mergem. Mi-a făcut plăcere s-o văd transpirând.

— Şi zici că se-ntoarce?

— Mda, dar nu pentru mine. Eu am pierdut trenul ăsta. Adaugă: Am pierdut multe trenuri.

— Cine n-a pierdut?

Charlie molfăie o scobitoare, ţinând-o pe mijlocul buzei de jos. Lui Harry nu-i place să-l privească cu atenţie; a ajuns unul din băbălăii ăia din Brewer care intră în tutungerii, joacă zece dolari la loto şi o freacă la rece printre rafturile cu reviste, doar-doar o să între în vorbă cu cineva.

— Ei, ai prins tu câteva, îndrăzneşte el să-i spună lui Harry.

— Aş, ascultă-mă, Charlie. Sunt la pământ. Mi-a dispărut băiatul şi am o casă nouă fără pic de mobilă în ea.

Totuşi, faptele astea, speţele astea de pustiu şi noi posibilităţi mai curând îl pasionează şi-l încântă.

— O să apară el, îl linişteşte Charlie. Se mai răcoreşte şi el puţin.

— Aşa zice şi Pru. Dacă stau să mă gândesc, e de un calm ieşit din comun. Aseară ne-am dus la spital după ce ne-am întors de la mare şi, Doamne, s-o vezi ce fericită e pe chestia cu bebeluşul. Ai crede că-i prima femeie din istoria lumii căreia îi reuşeşte figura. Cred că s-a temut că n-o să iasă normal după căzătura aia de-acum câtva timp.

— Mai curând s-o fi temut pentru sine. Pentru fetele ca ea, lovite la greu de soartă, naşterea unui copil e singurul mod prin care-şi pot dovedi că sunt şi ele fiinţe umane. Ce nume vor să-i dea?

— Nu vrea să-i dea numele maică-sii. Vrea s-o cheme ca pe bunica, Rebecca. Dar aşteaptă

s-audă veşti de la Nelson, fiindcă, ştii, ăsta a fost şi numele soră-sii. Ştii tu, fetiţa care n-a avut zile.

— Îhî, face înţelegător Charlie.

Nume de rău augur. Ţăcănitul maşinii de scris a lui Mildred Kroust se aşterne peste tăcerea lor. În atelierul de reparaţii, unul din băieţii lui Manny bocăneşte într-o bucată de metal încăpăţânată.

— Şi ce-ai de gând să faci cu casa? Întreabă Charlie.

— Ne mutăm, aşa vrea Janice. M-a surprins felul în care a vorbit cu maică-sa. Chiar în maşină, în drum spre casă. I-a zis că-i bine-venită dacă vrea să se mute cu noi, dar nu vede de ce n-ar putea să aibă şi ea casa ei, ca alte femei de vârsta ei, iar, de vreme ce Pru şi copilul vor rămâne, evident, locului, nu vrea să se simtă înghesuită în propria casă. Adică, de Bessie.

— Hm, era şi timpul ca Janice să stea şi ea pe picioarele ei. Stau şi mă-ntreb cu cine-o fi stat de vorbă.

Cu Webb Murkett, îi trece prin minte lui Harry, într-o noapte tropicală de amor; dar lucrurile merg întotdeauna mai bine între el şi Charlie când nu aprofundează prea mult subiectul Janice.

— Problema cu casa e că n-avem deloc mobilă. Şi, futu-i, totul costă o avere. O simplă saltea şi o ramă cu arcuri de oţel pe care s-o pui te costă şase sute de dolari, iar dacă adaugi şi-o tăblie la căpătâi te costă încă şase sute de dolari. Covoarele! Trei-patru mii covoraşul oriental, şi toate vin din Iran şi Afganistan. Vânzătorul mi-a zis că sunt o investiţie mai bună decât aurul.

— Aurul merge destul de binişor, comentează Charlie.

— Mai bine decât noi, nu? Ai apucat să te uiţi la catastife?

— Au arătat şi mai bine de-atât, recunoaşte Charlie. Dar nu există lucru pe care să nu-l lecuiască un pic de inflaţie în plus. Marţi a venit un cuplu de tinerei, în prima zi de după telefonul primit de la Bessie, şi au cumpărat o decapotabilă Corvette adusă de Nelson. Ziceau că vor o decapotabilă şi s-au gândit că miezul iernii ar fi momentul cel mai potrivit să cumpere una. Fără vreo maşină la schimb, nu-i interesa cât costă, au plătit cu cec, un cec obişnuit, de cont curent. De unde or avea atâţia bani? Niciunul din ei nu avea mai mult de douăzeci şi cinci de ani. A doua zi, adică ieri, a venit un puşti într-o camionetă GMC şi mi-a zis c-a auzit c-avem un snowmobil de vânzare. Ne-a luat ceva timp până am dat de el în spate, dar când l-am găsit i-au strălucit ochii de bucurie, aşa că la început i-am cerut o mie două sute şi l-am dat pe nouă sute şaptezeci şi cinci. I-am zis că n-avem zăpadă, iar el mi-a răspuns că nu-i nimic, se mută în Vermont, să aştepte acolo holocaustul nuclear. Cică Three-Mile Island l-a băgat în boală râu de tot. Ai observat vreodată că Jimmy Carter nu poa' să pronunţe „nuclear? zice „nucliar “.

— Chiar ne-ai scăpat de snowmobilul ăla? Nu-mi vine să cred.

Oamenii nu mai au chef să facă economii. Marii producători de petrol au dus de râpă capitalismul. Ce le-a făcut tarul ruşilor, asta ne fac ei nouă.

Azi Harry n-are timp să discute despre economie. Se scuză:

— Charlie, teoretic, până la sfârşitul săptămânii sunt încă în vacantă, mă întâlnesc cu Janice în oraş. Avem de făcut o mie şi unu de lucruri în legătură cu nenorocita asta de casă a ei.

Charlie dă din cap a încuviinţare.

— Şterge-o. Am şi eu de făcut una-alta. De un singur lucru nu poate fi acuzat Nelson, c-ar fi maniac cu ordinea.

Strigă după Harry, în timp ce acesta se duce pe coridor, să-şi ia pălăria şi paltonul:

— Transmite-i bunicuţei salutări din partea mea!

Adică lui Janice, îşi dă seama Harry într-un târziu.

Se ascunde în biroul său, unde pe perete are noul calendar al companiei pe anul 1980, cu fotografia ce înfăţişează Fujiyama. Îşi notează în sinea lui, nu pentru prima oară, că ar trebui să facă ceva cu vechile decupaje din ziare, care atârnă afară pe paravanul de carton presat, prea s-au îngălbenit şi a auzit de un procedeu prin care pozele vechi se fotografiază să arate albe, ca noi, şi pot fi mărite cât de mult. N-au decât să i le facă uriaşe, e-o cheltuială de firmă. Ia de pe cuierul masiv, din lemn de stejar, cu patru picioruşe curbate, care a fost al bătrânului Springer, cojocul primit în dar de la Janice, de Crăciun, şi pălăria cu borul îngust, din piele întoarsă, care se asortează cu el. La vârsta lui n-ai cum să nu porţi pălărie. Vitamina C ajută şi ea. După aia urmează Geritol-ul. Speră că nu i-a tăiat-o prea scurt lui Charlie, dar conversaţia de azi i s-a părut

un pic deprimantă, tipul a ajuns într-o fundătură şi se transformă pe zi ce trece într-un arţăgos. Marii producători de petrol nu ştiu nici ei mai multe decât micii producători. Cu toate astea, de la înălţimea ia care se află Harry acum, oricine i-ar putea părea insignifiant şi arţăgos. A decolat; zboară sus de tot, spre o insulă din viaţa lui. Scoate un tub de bomboane Life Savers cu aromă de rom din sertarul de stânga-sus al biroului, să-şi împrospăteze respiraţia în caz că va fi sărutat, şi iese prin spatele salonului. Umblă grijuliu la zăvor: o cât de mică pată de unsoare pe cojoc şi nu mai iese în veci.

Văzându-se cu Corona furată de Nelson, Harry şi-a alocat o Celica Supra mov, o „Toyota ultimul răcnet\cu bordul capitonat, vitezometru electric, stereo AM/FM/MPX cu circuite integrate, cu patru boxe, de ultimă generaţie, un ceas digital extrem de precis, cu cristale de cuarţ, transmisie automată, reglaj al vitezei, suspensii controlate computerizat, frâne cu discuri de zece inchi pe toate roţile, şi farurile cu faza mare cu halogen. Adoră maşina asta care merge ca unsă. Corona, cu toate calităţile ei demne de încredere, era un gândăcel greoi, în timp ce şoimul ăsta mov e de-a dreptul charismatic. Ce ochi au mai căscat negroteii din partea de jos a Weiserului ieri după-amiază, când s-a dus cu ea acasă. După ce, împreună cu Janice, a dus-o pe bunica înapoi pe Joseph, la nr. 89, cu Chryslerul (pe care, de fapt, nici lui Harry nu i-a fost aşa de uşor să-l conducă după o săptămână de plimbări cu taxiul pe partea greşită a şoselei), au culcat-o şi au venit în oraş cu Mustangul, cu Janice în mare vervă după ce şi-a susţinut punctul de vedere în legătură cu casa, la magazinul de mobilă Schaechner, unde au studiat paturile şi scaunele urâte şi măsuţele Parsons cum au soţii Murkett, doar că nu la fel de şic ca a lor, cu tăblia fără pătrate haşurate. N-au fost în stare să ia nicio decizie; când magazinul era pe cale să se închidă, ea l-a dus cu maşina la salonul auto, să-şi aleagă şi el o maşină. Şi-a ales modelul acesta, cu preţul din cinci cifre. De sub firmele de neon cu JIMBO's *Friendly* LOUNGE şi LIVE ENTERTAINMENT şi ADULT ADULT ADULT, negroteii făceau ochii cât cepele la apariţia lui în frumuseţea aia mov; chiar s-a temut că vreunul dintre cei care leneveau în frig s-ar putea apropia în fugă când opreşte la semafor, să-i zgârie capota cu o şurubelniţă sau să-i facă praf parbrizul cu un ciocan, doar ca să se răzbune pe ei pentru viaţa pe care o duc. În partea asta a oraşului, scrie cu vopsea-spray pe mai multe ziduri SKEETER TRĂIEŞTE, dar nu se spune şi unde anume.

L-a minţit pe Charlie. Nu se întâlneşte cu Janice decât la unu şi jumătate, iar acum ceasul cu cuarţ din Supra arată abia ora 11:17. Porneşte spre Galilee. Dă drumul la radio, iar sunetul îi pare şi mai punk, mai bogat, mai stufos, cu mai multe straturi sonore decât cel din radioul vechii Corona. Deşi caută pe scală de la stânga la dreapta şi înapoi, nu găseşte nicio Donna Summer, a dispărut odată cu anii şaptezeci. În locul ei, un tip cântă imnuri şi stoarce cuvântul „Iisus "până-l face să picure. Iar genul de acompaniament mătăsos, cu armonii vocale mixte, şi-l aminteşte de pe discurile de vinii din anii de liceu: tonomatele în care se vedea cum se schimbă discurile şi materialul lucios, foşnitor, muselină sau cum i-o fi zis, în care se îmbrăcau fetele când mergeau la dans, purtând bucheţelul de flori primit de la tine. Florile se striveau pe măsură ce se încingea dansul, iar dintre sânii pudraţi se înălţa parfumul fetelor în timp ce trupurile li se înfierbântau strânse-n braţe de partener după partener, în lumina violetă a sălii de sport cufundate în penumbră, de sus atârnau panglici de hârtie creponată, iar coşurile de baschet erau împodobite cu fiori de hârtie, şi toate trupurile înfierbântate se ciocneau uşurel, anticipând răceala ce le aştepta în maşinile parcate afară, luminiţele care pâlpâiau pe tabloul de bord, dogoarea trupurilor aburea interiorul parbrizului, muselina era smucită şi mototolită, degetele reci bâjbâiau şi îşi croiau drum prin sacouri, pantaloni şi chiloţi, hainele deveneau o serie de tuneluri, trupul lui Mary Ann se cuibărea în braţele lui, spaţiul dintre picioarele ei era atât de diferit şi blând, înmiresmat şi ferit, o lume aparte. Iar acum urmează ştirile de la şi jumătate. Tânăra cu voce înţeleaptă a dispărut de mult de la postul ăsta de radio local, Harry se întreabă unde-o fi ajuns până acum, o fi dansatoare la bară sau secretara vicepreşedintelui de la Sunflower Beer. Vocea noului crainic aduce cu a lui Billy Fosnacht, parcă are prune-n gură. Preşedintele Carter a declarat că el unul se pronunţă în favoarea boicotării Olimpiadei de la Moscova din 1980. Reacţiile sportivilor sunt împărţite. Premierul indian Indira Gandhi şi-a retractat poziţia aparent pro-sovietică de ieri, în chestiunea Afganistanului. În campania electorală aglomerată, Philip Crane, congresman de Illinois, a etichetat drept „prostească" propunerea senatorului de Massachusetts Edward Kennedy de a transforma centrala nucleară ce-ar urma să fie construită la Seabrook, în statul New

Hampshire, în termocentrală pe cărbuni. În Japonia, fostul membru al formaţiei Beatles Paul MeCartney a fost reţinut de poliţie, fiind acuzat de deţinerea a 250 de grame de marijuana. În Elveţia, oamenii de ştiinţă au reuşit să determine producerea de către o bacterie a proteinei umane deficitare interferon, un agent antiviral a cărui obţinere artificială ar putea fi începutul unei ere la fel de benefice pentru omenire ca şi descoperirea penicilinei. Între timp. Dacă plombele vă costă mai mult, asta-i din cauză ca azi preţul aurului a atins în New York City cota de douăzeci şi cinci de dolari optzeci gramul. Futu-i! L-a vândut prea devreme. Face o înmulţire în gând, douăzeci şi patru de mii înseamnă aproape zece miare în plus la paişpe mii şase sute, numai de şi l-ar fi păstrat, lua-l-ar toţi dracii pe Webb Murkett cu argintul lui cu tot. Iar echipa 76ers îşi continuă seria victoriilor, învingând aseară pe Portland Trail Blazers cu 121 la 110, aseară la Sala Spectrum. Bieţii Eagles, li s-a curmat suferinţa, Jaworski a făcut-o de oaie[190]. Iar acum, în continuarea programului nostru „Muzică aleasă pentru lume aleasă", iată cântecul tradiţional „Mântuitorule, veghează asupra mea ". Harry închide radioul şi îşi continuă drumul în acompaniamentul silenţios al motorului.

Acum ştie pe unde s-o ia. Dincolo de panoul gigantic cu un amish, care arată cu degetul spre peştera naturală, prin orăşelul îngust, cu reclama magazinului Purina, cu hrană pentru câini, un han vechi şi o bancă nouă, şi stâlpi de priponit caii, şi un garaj de tractoare. Miriştea se iţeşte palidă, i s-a şters auriul verii. Iazul cu raţe are malurile îngheţate, dar în mijloc a rămas un cerc larg de apă neagră, atât de blândă-i iarna asta. Încetineşte în dreptul cutiilor poştale ale familiilor Blankenbiller şi Muth şi coteşte pe aleea unde-i cutia poştală inscripţionată BYER. Are nervii încordaţi la maximum, aşa că nu-i scapă nimic, pietrele care se arată din cele două benzi roşcate, bătătorite, care formează vechiul drum, marginea tivită cu buruieni uscate, cu fiecare din ele păstrându-şi forma dăruită de viaţa ei verde în vara ce-a dispărut fără urmă, vopseaua cojită a autobuzului şcolar, de culoarea dovleacului, o grapă ruginită, un chioşc minuscul ce acoperă un izvoraş, văruit cu ani în urmă, apoi acareturile prăpădite ale fermei, părului, şura şi casa de piatră, abordate dintr-un nou unghi, pentru prima oară privite din faţă. Intră cu Celica în zona cu pământ bătătorit unde a văzut o dată parcată Corolla; de cum scoate cheia din contact şi coboară din maşină, zăreşte culmea pe care a stat la pândă, o lizieră îndepărtată, ţepoasă, de cireşi negri şi lauri, de-abia vizibilă printre merii din livadă, mai îndepărtată decât i se păruse, sunt şanse mari să nu-l fi văzut nimeni. Ce nebunie! Fugi!

Dar, la fel ca şi în cazul morţii, există un moment pe care trebuie să-l depăşeşti, o felie de timp mai transparentă decât geamul unei vitrine; se află dinaintea lui şi el face pasul, adunându-şi curajul din golul plin de dragoste pe care i l-a încredinţat Thelma. În cojoc, cu pălăriuţa caraghioasă, ca de pitic, şi cu costumul de lână cu vestă, cu dungi subţiri, cumpărat chiar în noiembrie de la croitorul lui Webb de pe Pine Street, înaintează pe pământul unde odinioară dalele acum acoperite de noroi formau o alee. E frig, o zi în care s-ar putea să ningă, o zi ce-i pare găunoasă. Deşi se apropie ora amiezii, nu-i nici urmă de soare, nici măcar o pată argintie nu trădează locul soarelui pe cerul ca o burtă dungată de nori gri, joşi. În dreapta apare un şopron maroniu, înalt, cu lemne de foc. În cealaltă direcţie, dincolo de orizont, un ferăstrău electric scoate un muget înfundat. Nici n-apucă să-şi scoată mănuşa şi să bată la uşa pe care vopseaua de un verde otrăvitor se coşcoveşte în foiţe lungi, arcuite, când câinele îi şi aude paşii pe treptele de piatră şi se apucă să latre violent.

Harry speră că stăpânu-i plecat şi câinele-i singur. Afară nu-i nicio maşină sau camionetă, însă ar putea fi parcată în şură sau în garajul destul de nou, din BCA, cu un acoperiş din fibre de sticlă ondulat, înăuntru nu vede să ardă nicio lumină, totuşi, nu-i decât amiaza, deşi ziua e mohorâtă şi se întunecă din ce în ce mai tare. Se uită lung la uşă şi îşi vede imaginea reflectată, cu pălăria lui deschisă la culoare cu tot, într-o altă uşă, destul de asemănătoare cu aceasta, cu două ochiuri de geam înalte, situată mai încolo, la distanţa dictată de grosimea peretelui de piatră. Dincolo de ochiurile de geam vechi, un hol cu o zdreanţă de covor în dungi se pierde în

---

[190] Aluzie la finala Super Bowl a campionatului de fotbal american, disputată la 26 ianuarie 1980: echipa Oakland Raiders a învins cu 27-10 Philadelphia Eagles, în rândurile căreia a evoluat Ron Jaworski.

adâncimi neluminate. În timp ce-şi mijeşte ochii să vadă mai departe, nasul şi mâna fără mănuşă îl înţeapă de frig. E pe cale să facă stânga-mprejur şi să se întoarcă la maşina încălzită, când din casă apare în fugă o siluetă spumegând de furie. Collie-ul cu blana neagră sare şi se izbeşte de mai multe ori, bezmetic, de uşa interioară, încercând să muşte sticla, cu dinţişorii ăia urâţi din faţă pe care-i au câinii, inumani, şi cu buza neagră, despicată, şi gingiile roz murdare. Harry încremeneşte locului ca fermecat. Nu zăreşte silueta vânjoasă ce apare în spatele lui Fritzie până când o mână nu zgâlţâie încuietoarea uşii din interior.

Cealaltă mână a grăsanei îl ţine pe câine de zgardă; Harry o ajută deschizând el uşa verde din exterior. Fritzie îi recunoaşte mirosul şi se opreşte din lătrat. Iar Rabbit o recunoaşte, îngropată în riduri şi osânză, dar cu ochii ei bine cunoscuţi, strălucind de vioiciune, pe Ruth. Aşa că, în mijlocul unui dat din coadă năvalnic şi în scâncetele acelei nevoi câineşti disperate de-a recupera un vechi prieten, cei doi foşti iubiţi se confruntă unul cu altul. Acum douăzeci de ani a trăit cu femeia asta din martie până-n iunie. După opt ani a întâlnit-o timp de un minut la Kroll's, iar ea l-a cruţat de niscai ocări, şi acum au trecut peste ei doisprezece ani ce nu i-au cruţat deloc. Părul ei, care odinioară avea tenta murdară, aprinsă a ghimbirului, acum a devenit tern, ajungând gris-fer, şi e strâns la spate într-un coc cum au femeile menonite. Poartă o salopetă largă din pânză de blugi şi o cămaşă bărbătească roşie sub un pulover negru, cu coatele tocite şi cu fire de păr de câine şi rumeguş agăţate în împletitura unsuroasă. Şi totuşi, e ea, Ruth. Buza de sus încă îi e uşor proeminentă, de parcă ar fi uşor băşicată, iar ochii albaştri, imperturbabili în orbitele lor pătrăţoase, îl privesc cu aceeaşi ostilitate care îi dă fiori.

— Ce vrei? îl întreabă ea.

Are glasul răguşit de parcă ar fi răcită.

— Sunt Harry Angstrom.

— Asta văd şi eu. Ce cauţi aici?

— Mă întrebam dacă n-am putea sta puţin de vorbă. Aş vrea să te-ntreb ceva.

— Nu, nu putem sta puţin de vorbă. Pleacă.

I-a şi dat drumul câinelui, iar Fritzie îl adulmecă la glezne şi între picioare, şi se zvârcoleşte dornică să sară pe el, să-i împărtăşească din bucuria greu de ţinut în frâu zăvorâtă în ţeasta ei îngustă, în spatele ochilor bulbucaţi. Ochiul lovit încă arată rău.

— Bravo, Fritzie, îi spune Harry. Jos. Jos.

Lui Ruth îi vine să râdă, cu hohotele ei cristaline, ca mărunţişul aruncat pe-o tejghea.

— Rabbit, mare figură mai eşti. De unde ştii cum o cheamă?

— V-am auzit odată pe toţi cum o strigaţi. Am mai fost aici de vreo câteva ori, am stat în spatele copacilor de-acolo, dar n-am avut curajul să mă apropii. Ce prostie, nu-i aşa?

Ea râde din nou, ceva mai puţin cristalin, de parcă s-ar amuza cu adevărat. Deşi glasul i s-a dogit, iar silueta i s-a dublat şi pe chip i-a apărut un puf care include şi câteva fire negre pe obraji şi deasupra colţurilor gurii, iat-o, într-adevăr, pe Ruth, un nor prin care a trecut viaţa lui, iar acum s-a materializat din nou. E încă înaltă, în comparaţie cu Janice, în comparaţie cu toate femeile din viaţa lui, cu excepţia lui Mim şi a maică-sii. Dintotdeauna a fost trupeşă; în prima noapte, când a ridicat-o în braţe, i-a spus în glumă că asta l-ar putea termina, avea o robusteţe care-i părea respingătoare şi ceva ce-l atrăgea, aerul că-i pusă pe şotii, în lumea strâmtă şi-n intervalul de timp scurt cât au fost împreună.

— Deci ţi-a fost frică de noi, remarcă ea.

Se apleacă un pic, să-l întrebe pe câine:

— Fritzie, îl lăsăm să între o clipă?

Faptul că acestuia îi place de el, scânteierea vagă a unei amintiri câineşti punându-i coada în mişcare, înclină balanţa.

Holul dinăuntru categoric miroase a trecut, aşa cum miros aceste vechi case de la ţară. Merele din beci, scorţişoara folosită la gătit, amestecul de ghips vechi şi lipici de tapet, toate astea îi sunt străine, într-un colţ al holului, pe un ziar întins pe jos, sunt nişte cizme pline de noroi, iar el observă că Ruth e în ciorapi – nişte ciorapi gri, groşi, bărbăteşti, de lucru, dar paşii ei silenţioşi sunt oricum sexy, deşi e imenşi îl conduce la dreapta, într-un salonaş cu un covoraş oval împletit din cârpe şi un scaun pliant din lemn amestecate cu restul mobilierului. Singura piesă modernă este televizorul cu ecranul lui dreptunghiular, impresionant, pe moment stins. În

căminul din plăci de gresie arde mocnit un focuşor de lemne. Harry se uită la pantofi înainte să păşească pe covorul din zdrenţe, să se asigure că nu lasă urme de noroi. Îşi scoate pălărioara cochetă din piele de oaie.

Parcă regretând deja că l-a invitat înăuntru, Ruth se aşază pe marginea scaunului ei, un balansoar cu fundul de trestie împletită, înclinându-l înainte, astfel încât genunchii ei aproape că ating podeaua, iar mâna îi poate ajunge lejer până la gâtul lui Fritzie, s-o scarpine şi s-o facă să stea locului. Harry îşi închipuie că trebuie să se aşeze vizavi, pe-o canapea de piele neagră crăpată, sub două portrete de studio în culoare sepia, deprimante, care trebuie să fie vechi de cel puţin un secol, în rame sculptate asortate, înfăţişând un tip bărbos şi pe nevastă-sa cu rochia încheiată la nasturi până-n gât, amândoi ajunşi de mult oale şi ulcele. Dar, până să se aşeze, zăreşte în partea cealaltă a camerei, la lumina unei ferestre pe al cărei pervaz sunt înghesuite ghivece de violete africane şi plantele alea cu frunze late, pe care oamenii le dăruiesc de Ziua Mamei, un set de fotografii mai apropiate de zilele noastre, instantanee color înşirate pe un raft al bibliotecii cu şiruri întregi de romane poliţiste şi de dragoste pe care le citea şi se pare că încă le mai citeşte Ruth. În lunile petrecute alături de ea îl durea s-o vadă retrăgându-se într-unul din romanele alea de suspans de doi bani cu acţiunea plasată în Anglia sau în Los Angeles, deşi îl avea pe el, amantul viu, în carne şi oase. Se apropie de bibliotecă şi o vede, mai tânără, dar deja corpolentă, fotografiată la un colţ al acestei case în braţele unui bărbat mai în vârstă, mai înalt şi mai voinic decât ea: ăsta trebuie să fi fost Byer. Un malac de fermier sfios, într-o ţinută de sărbătoare prost asortată, mijindu-şi ochii în soare cu o expresie asemănătoare cu a celor din portretele vechi, mari, schiţând un zâmbet nostalgic în încercarea de a-i face pe plac aparatului de fotografiat. Ruth pare amuzată, cu părul strâns în sus şi încă de culoarea ghimbirului, amuzată că reprezintă un premiu pentru bărbatul ăsta protector. O clipă, scurtă şi strălucitoare cât clicul unui obturator foto, Rabbit e gelos pe vieţile de care au avut parte alţii: pe acest cuplu de oameni simpli, trupeşi, de la ţară care pozează lângă colţul cu tencuiala maro sărită, pe pământul care, judecând după verdele intens al ierbii, sugerează că era luna martie sau aprilie. Farmecele naturii. Mai sunt şi alte fotografii color, înfăţişând adolescenţi frumos pieptănaţi şi zâmbitori, în rame din acelea de carton presat în care se pun fotografiile de liceu. Până să se uite la ele ca lumea, Ruth îl şi repede:

— Cine ţi-a dat voie să te uiţi la alea? Încetează.

— E familia ta.

— Aici ai nimerit-o. Familia mea, nu a ta.

El însă nu se poate desprinde de imaginile în culori strălucitoare, date de blitz, cu aceşti copii. Ei nu se uită la el, ci dincolo de urechea lui dreaptă, fiecare pozat din acelaşi unghi de fotograful care făcea turul şcolilor în luna mai a fiecărui an. Un băiat şi o fată de aproximativ aceeaşi vârstă – în fotografia mai mare – şi apoi, într-un format mai mic, un băiat mai tânăr, cu părul mai închis la culoare şi mai lung, pieptănat cu cărare pe partea cealaltă decât fratele său. Toţi cu ochi albaştri.

— Doi băieţi şi o fată, remarcă Harry. Care-i mai mare?

— Ce mama naibii îţi pasă ţie? Dumnezeule, am uitat ce ticălos băgăreţ şi nesuferit eşti. Egoist până la loc comanda, din leagăn până-n mormânt.

— Eu cred că fata-i cea mai mare. Când ai născut-o şi când te-ai măritat cu tipul ăsta în vârstă? Apropo, cum de suporţi să stai aici, la coada vacii?

— Iaca, suport bine mersi. E mai mult decât mi-a oferit vreodată altcineva.

— Pe-atunci nu aveam de oferit nimănui mare lucru.

— Dar de atunci te-ai descurcat de minune. Eşti îmbrăcat ca un papanache.

— Iar tu eşti îmbrăcată ca un salahor.

— Tocmai am tăiat nişte lemne.

— Lucrezi c-un fierăstrău electric? Doamne, nu ţi-e frică să nu-ţi tai un deget?

— Nu, nu mi-e frică. Maşina pe care i-ai vândut-o lui Jamie merge strună, în caz că ai venit să te interesezi.

— De când ştii că lucrez la Springer Motors?

— Ei, dintotdeauna. Şi-apoi, a scris şi-n ziare când a murit Springer.

— Tu ai trecut pe lângă noi cu maşina aia veche în ziua când s-a însurat Nelson? — Tot ce se

poate, răspunde Ruth, lăsându-se pe spate, aşa că balansoarul se înclină în partea cealaltă.

Fritzie s-a întins să doarmă. Focul din vatră sfârâie.

— Mai trecem prin Mt. Judge din când în când. Trăim într-o ţară liberă, nu?

— Ce rost are să faci o aiureală ca asta?

Îl iubeşte.

— Nu spun c-aş fi făcut ceva. De unde era să ştiu eu că Nelson se-nsoară exact atunci?

— Ai citit în ziare.

Îşi dă seama că are de gând să-l chinuiască.

— Ruth, fata. E-a mea. Ea e copilaşul pe care spuneai că nu-l poţi chiureta, aşa că ai născut-o şi apoi ţi l-ai găsit pe mocofanul ăsta bătrân de fermier, care-a fost bucuros să pună mâna pe-aşa o bucăţica bună, şi i-ai turnat încă doi copii până s-o mierlească.

— Nu fi mârlan. Nu faci decât să-mi dovedeşti ce fraieră am fost să te accept în preajma mea. Eşti domnul Veşti-Proaste, pe cuvânt. Nu ştii să spui decât eu, eu, eu şi dă-mi, dă-mi, dă-mi. Când *am avut* ceva să-ţi dăruiesc, ţi-am dăruit, chiar dacă ştiam că n-o să capăt nimic în schimb. Acum, mulţumesc lui Dumnezeu, n-am nimic de dăruit.

Face un gest sleit spre cămăruţa mobilată ca vai de ea. În toţi aceşti ani, glasul ei a căpătat tonul tărăgănat al celor de la ţară, calmul încăpăţânat cu care cei de la ţară le ascund celor de la oraş ceea ce vor ei să afle.

— Spune-mi adevărul, o imploră el.

— Tocmai ţi l-am spus.

— Despre fată.

— E mai mică decât băiatul cel mare. Scott, Annabelle şi apoi Morris, în ’66. El a apărut cu mare întârziere. Pe 6 iunie 1966.0 dată cu patru de şase.

— Nu mai trage de timp, Ruth, trebuie să mă-ntorc la Brewer. Şi nu mă minţi. Îţi lăcrimează ochii când minţi.

— Îmi lăcrimează ochii pentru că nu suportă priveliştea ta. Un veritabil şmecheraş de Brewer. Un negustor. Genul de persoană pe care îl urai, îţi aminteşti? Şi umflat, pe deasupra. Când te-am cunoscut, măcar aveai siluetă.

Râde, îl amuză înţepătura ei; noaptea petrecută cu Thelma îl face să suporte mai uşor insultele.

— *Tu,* face el, tu-mi zici *mie* că-s gras?

— Da. Şi cum de eşti aşa roşu? — Sunt bronzat. Tocmai ne-am întors de pe-o insulă, din vacantă.

— Ah, Dumnezeule, de pe-o insulă. Am crezut că mai ai puţin şi dă damblaua-n tine.

— Când a dat colţul moşu’? Ce i-ai făcut, l-ai futut până şi-a dat duhul?

Ea îl pironeşte un timp cu privirea.

— Ar fi mai bine să pleci.

— În curând, îi promite el.

— Frank a murit în august ’76, de cancer. La colon. Nici măcar n-a apucat să iasă la pensie. Când l-am întâlnit, era mai tânăr decât suntem noi acum.

— Bine, scuze. Uite ce, nu mă mai lua la trei păzeşte. Zi-mi de fiica noastră.

— *Nu-i* fata noastră, Harry. Chiar *am făcut* avort. Mi l-au aranjat părinţii cu un doctor din Pottsville. L-a făcut chiar în cabinetul lui, iar cam la un an după aceea o fată a murit din cauza complicaţiilor şi l-au băgat la închisoare. Acum fetele nu trebuie decât să se ducă la spital.

— Şi se aşteaptă să le plătească cheltuielile contribuabilii, comentează Harry.

— Apoi, m-am angajat ca bucătăreasă în tura de zi într-un restaurant undeva spre Stogey’s Quarry, la est de aici, iar verişoara lui Frank era pe-atunci şefa de sală, şi lucrurile s-au întâmplat destul de repede. L-am avut pe Scott spre sfârşitul lui 1960, tocmai a împlinit nouăsprezece ani luna trecută, e unul din copiii născuţi de Crăciun, care au mereu de pierdut la capitolul cadouri.

— Şi pe fată când ai născut-o? Pe Annabelle.

— În anul următor. Se grăbea să-şi întemeieze o familie. Maică-sa nu-l lăsase să se-nsoare cât a trăit, sau, cel puţin, el dădea vina pe ea.

— Minţi. Am văzut-o pe fată. E mai mare decât zici tu.

— Are op’şpe ani. Vrei să le vezi certificatele de naştere?

Îşi dă seama că-i un bluf, dar răspunde:

— Nu.

Glasul ei se mai domoleşte.

— Da cum de ţi s-a pus pata pe fată? De ce nu susţii c-ar fi al tău băiatul?

— Am un băiat. Am destule – îl ia gura pe dinainte – necazuri, întreabă brusc: Şi unde sunt *ei?* Băieţii tăi?

— Ce-ţi pasă?

— Ei, doar voiam să ştiu de ce nu-s aici, să te ajute la fermă.

Morris e la şcoală. Se-ntoarce cu autobuzul după ora trei. Scott are o slujbă în Maryland, lucrează la o seră. Le-am spus amândurora, şi lui, şi lui Annie: „Plecaţi de-aici. Pentru mine, locul ăsta a fost o ascunzătoare bună, dar vouă, tinerilor, n-are ce să vă ofere “. Când ea şi Jamie Nunemacher mi-au povestit că plănuiesc să se mute împreună în Brewer, n-am putut să le zic „Nu “, deşi ai lui s-au dat de ceasul morţii să-i împiedice. Am avut o întrunire în cadru lărgit, le-am spus că aşa procedează tinerii din ziua de azi, trăiesc împreună. Şi nu-i aşa că bine fac? Ei mă ştiu, oricum, de curvă bătrână, da' mi se rupe-n paişpe de ce cred ei. Vecinii ne lasă în pace, iar noi nu-i deranjăm. Frank şi bătrânul Blankenbiller n-au vorbit timp de cinşpe ani, încă de când el a început să-mi facă curte.

Îşi dă seama că a luat-o pe arătură şi-i spune:

— Annabelle n-o să rămână pe veci cu băiatul ăla. E simpatic, dar…

— Ai dreptate, se bagă Rabbit de parcă i-ar fi cerut părerea.

Îşi dă seama că Ruth e singură şi are chef de vorbă, iar asta nu-i pică bine. Se foieşte pe canapeaua veche. Arcurile pârâie. Afară, vântul şi-a schimbat direcţia şi creează un curent descendent care umple camera de fumul limbilor de foc jilave.

Aruncă o privire scurtă spre cuplul decedat din ramele ca nişte sicrie cioplite, de deasupra lui, şi-i mărturiseşte:

— Chiar şi pe vremea când era sănătos, Frank trebuia să se ocupe şi de afacerea cu autobuzele ca s-o scoatem la capăt. Acum dau în arendă lanurile şi încerc să nu le las pradă bălăriilor. Bălăriile şi facturile de carburanţi ne omoară.

Şi aşa şi e. Camera asta-i atât de rece, că nici nu s-a gândit să-şi scoată cojocul gros.

— Da, păi, oftează el, e greu.

Fritzie, trezită de cine ştie ce turnură a visului ei, care o făcea să dea în somn din lăbuţe, se saltă în picioare şi se furişează spre el, vrând parcă să-l latre, dar nu face decât să se trântească din nou pe covor şi să se încolăcească încrezătoare la picioarele lui. Harry îşi întinde braţul lung şi ia fotografia fiică-sii de pe raft. Ruth nu i se împotriveşte. Studiază chipul palid, luminat de bliţ, din rama de carton maroniu: pe un fundal ciudat, bleu-vărgat ca o imitaţie de cer, fata priveşte undeva dincolo de el. Capul, rotund şi lustruit ca un fruct de retuşul iscusit, mătăsos al fotografiei, în loc să-şi dezvăluie secretele, devine şi mai enigmatic, o formă la fel de ciudată ca acele vieţuitoare marine luminate puternic sub promenada de scânduri de la cazinou. Gura-i a lui Ruth, are acea buză de sus pe care i-a remarcat-o la salonul auto. Iar în jurul ochilor are aspectul acela colţuros, deşi fruntea îi este mai rotundă decât a lui Ruth, iar părul, periat până la o strălucire fotogenică, e mai puţin îndărătnic. Se uită la ureche, să vadă dacă are lobul crestat, ca Nelson; ar trebui să-i ridice însă părul în sus. Are nasul atât de delicat şi micuţ, nările i se zăresc de sub vârful un pic în vânt, de zici că partea inferioară a feţei îi este rotundă, încă infantilă. Tenul ei are o candoare şi ochii ei o lumină îngheţată moştenite parcă de la suedezii din lumea lor de zăpezi; a zărit-o în oglinda din baia soţilor Murkett. Sângele lui. Harry se trezeşte retrăind alături de Annabelle momentul când ei i-a venit rândul, în coada gălăgioasă de la şcoală, să între în colţul drapat al sălii de sport şi, orbită fără veste, să pozeze pentru posteritate, pentru albumul de sfârşit de an al şcolii, pentru prieten şi pentru mama, pentru însuşi timpul care-şi vede nepăsător de drum: ţi se iveşte ocazia să-şi lipeşti faţa de-un spaţiu gol şi, cu gândurile potrivite, să devii o vedetă.

— Seamănă cu mine.

Ruth izbucneşte în râs.

— Ţi se pare.

— Nu glumesc. Când a venit la salon atunci, prima oară, ceva mi-a sărit în ochi – poate

picioarele ei, nu ştiu. Alea nu le-a moştenit de la tine.

Picioarele ei fuseseră groase, răsucite ca o flacără albă când umbla goală prin camera lor.

— Ei bine, şi Frank a avut picioare. Până să se lase pe tânjală, a fost înalt şi deşirat. Avea peste un metru optzeci şi cinci când stătea drept. Probabil că-s o fraieră picată-n cur după bărbaţii înalţi. Totuşi, niciunul dintre băieţi nu i-a moştenit înălţimea.

— Mda, nici Nelson n-a moştenit-o pe-a mea. E o gâgâlice ca maică-sa.

— Încă mai eşti cu Janice. Odinioară o făceai toantă, îi aminteşte Ruth.

Se împacă uşor cu această situaţie, se lasă pe spate în balansoar şi se leagănă, picioarele încălţate cu ciorapi ba i se ridică pe vârfuri, ba se lasă pe călcâie, apoi iar se ridică pe vârfuri.

— De ce să-ţi povestesc totul despre viaţa mea când tu nu-mi zici absolut. Nimic despre a ta?

— E destul de obişnuită, răspunde el. Nu fi rea cu mine pentru c-am rămas cu Janice.

— Ah, Doamne, nu-i vorba de-asta. Pur şi simplu, îmi pare rău pentru ea.

— Îi eşti soră, zice el zâmbind.

9 7

Femeile sunt toate surori între ele, aşa ni se spune acum.

Pe faţa lui Ruth, grăsimea s-a depus nu cu linguriţa, ci cu toptanul; când îşi ridică capul, zici că are orbitele scobite în nişte rame osoase. O anumită doză de ghiduşie iertătoare i-a mai atenuat privirea tăioasă.

— Annie a fost fascinată de tine, îi povesteşte ea. M-a întrebat de mai multe ori dacă am auzit vreodată de tine, de acest erou al baschetului. I-am răspuns că am învăţat la licee diferite. A fost dezamăgită că n-ai fost de faţă când s-a dus împreună cu Jamie să ridice, în sfârşit, maşina. Jamie voia o Fiesta.

— Deci crezi că Jamie nu-i o soluţie pentru ea?

— Deocamdată, nu. L-ai văzut şi tu. E un tip banal.

— Sper că n-o să…

— Apuce pe drumul meu? Nu, o să fie bine. În ziua de azi nu mai există curve, doar tinere sănătoase. Am crescut-o foarte inocentă. De fapt, dintotdeauna am simţit că şi *eu însămi* sunt inocentă.

— Aşa suntem cu toţii, Ruth.

Ei îi place când el îi pronunţă numele, ar trebui să fie atent în privinţa asta. Pune fotografia înapoi şi o studiază, aşezată la locul ei, pe Annabelle între fraţii ei.

— Ce zici de nişte bani, întreabă el, încercând să pară degajat. I-ar fi de folos nişte bani? Ţi i-aş putea da ţie, ştii, să nu pice din senin. Dacă vrea să-şi continue studiile, de pildă.

S-a îmbujorat tot, iar tăcerea lui Ruth nu-i uşurează situaţia. Balansoarul nu se mai leagănă.

— Cred că asta se cheamă plată întârziată, zice ea într-un târziu.

— Nu-s pentru tine, ar fi pentru ea. Nu pot să-i dau o grămadă. Vreau să zic, nu-s chiar atât de bogat. Dar dacă două-trei mii ar însemna ceva…

Îşi lasă fraza neterminată, aşteptându-se să fie întrerupt. Nu se poate uita la ea, la faţa aia străină, expandată. Când îi răspunde în cele din urmă, glasul ei are ceva din răguşeala sfidătoare şi încrezătoare cu care îi vorbea cu secole-n urmă în pat.

— Stai liniştit. Nu trebuie să-ţi faci griji, n-am de gând să accept. Dacă o fi să ajung la ananghie, pot oricând să vând o bucată de pământ de lângă drum. Cinci mii pogonu', ăsta-i preţul pe la noi. Oricum, Rabbit, crede-mă, nu-i a ta.

— Bine, Ruth, dacă zici tu.

În uşurarea pe care o simte, se ridică în picioare.

Se ridică şi ea, iar faptul că s-au ridicat împreună face ca spiritele lor să simtă cum li se împuţinează trupurile umflate. Tânărul şi tânăra care au trăit împreună ilicit la etajul unu pe Summer Street, vizavi de o uriaşă biserică din calcar, sunt din nou faţă în faţă, rupţi de restul lumii, şi, ca şi înainte, camera îi aparţine ei.

— Uite ce, zice ea cu glas şuierător, radioasă, după cum i se pare lui, cu chipu-i schimonosit strălucitor, nu ţi-aş da satisfacţia să recunosc că fata aia-i a ta nici dacă-n joc ar fi un milion de dolari. Eu am crescut-o. Noi două ne-am zbătut aici din greu, şi tu unde pizda mă-tii ai fost? M-ai întâlnit o dată la Kroll's şi n-a mai urmat nimic. Eu am ştiut unde eşti în toţi aceşti ani, iar pe tine te-a durut în cur de soarta mea şi a copilului meu, şi de *toate*.

— Erai măritată, zice el blajin.

Copilul meu: e ceva ciudat aici.

— Să ştii că da, i-o întoarce ea grăbită. Cu un bărbat mai bun decât ai să fii tu vreodată, oricâtă băşcălie ai face. Copiii au avut un tată minunat şi ei ştiu asta. Când a murit, ne-am continuat viaţa ca şi cum el s-ar fi aflat pe mai departe aici, atât de puternic a fost. Habar n-am ce naiba se-ntâmplă cu viaţa ta meschină de-acolo, din Mt. Judge…

— Ne mutăm, o anunţă el. În Penn Park.

— Super! Ai nimerit-o bine, acolo ţi-e locul, între fiţoşii ăia. Trebuia să o fi părăsit pe toanta ta acum douăzeci de ani pentru binele ei şi-ai tău, dar n-ai făcut-o, aşa că acum n-ai decât să dormi cum ţi-ai aşternut; fă ce vrei, dar *las-o pe Annie a mea în pace.* E *înfiorător*, Harry. Când mă gândesc că ţi-o închipui ca fiind fiica ta, e ca şi cum ai mânji-o din cap până-n picioare cu rahat.

El oftează zgomotos, pe nas.

— Ţi-e limba numai miere, cum o ştiam, îi zice.

Ea se jenează; părul cărunt i s-a răzleţit, şi-l presează cu podul palmelor, de parcă ar încerca să-şi strivească ceva din cutia craniană.

— N-ar trebui să spun aşa ceva, dar e înspăimântător, vii aici cu ţoalele tale elegante şi emiţi pretenţii asupra fiicei mele. Mă faci să mă-ntreb, dacă n-aş fi făcut avortul, dacă nu le-aş fi făcut voia alor mei, totul ar fi fost altfel, iar noi am fi putut *avea* o fiică acum. Dar tu…

— Ştiu. Ai procedat cum trebuie.

Simte că ea se luptă să-şi înăbuşe impulsul de a-l atinge, de-a se agăţa de el, de-a se lăsa strivită în braţele lui neîndemânatice, ca pe vremuri. El caută un ultim subiect de discuţie.

— Şi ce-ai să te faci când Morris o să crească şi-o să plece de-acasă? O întreabă el stingher.

Îşi aminteşte de pălărie şi o ridică, ciupind-o cu trei degete.

— Nu ştiu. Am s-o mai duc o vreme. Orice s-ar întâmpla, preţul pământului n-o să scadă. În fiecare an trăit aici am avut bani în bancă.

El oftează din nou pe nas.

— Bine, dacă-i pe-aşa. Fug. Sincer, nu vrei s-o ajut deloc pe fată?

— Bine-nţeles că nu. Gândeşte-te şi tu. Să presupunem că *este* a ta. În clipa de faţă, mai mult am zăpăci-o.

El clipeşte. Să fi recunoscut?

— Nu m-am priceput niciodată să despic firu-n patru.

Ruth zâmbeşte cu privirea aţintită în podea. Adâncitura pătrată de deasupra pometelui ei, văzută aşa, de sus, a fost unul din primele lucruri pe care le-a observat la ea. Butucănoasă şi dură, dar, într-un fel, şi blândă. O altă inimă de om, care i-a spus că-i un iepuraş uriaş, afară, lângă contoarele de parcare, în lumina de neon, când s-au cunoscut. Pe-atunci, trenurile încă treceau prin centrul Brewerului.

— Bărbaţii nu trebuie să se priceapă, zice ea. Ei nu rămân însărcinaţi.

Câinele a început să se agite în clipa când s-au ridicat amândoi în picioare, iar Ruth s-a înfierbântat şi a vorbit mai tare. Acum Fritzie îi conduce afară din cameră şi rămâne în aşteptare, dând din coadă curioasă, cu botul în uşa crăpată, care dă spre afară. Ruth deschide ambele uşi destul de larg să poată ieşi animalul, dar nu şi Harry.

— Bei o cafea? îl invită ea.

Şi-a dat întâlnire cu Janice la ora unu, la Schaechner's.

— Ah, Dumnezeule, îţi mulţumesc, dar trebuie să mă întorc la lucru.

— Ai venit până aici doar pentru Annabelle? Nu vrei să afli nimic despre mine?

— Dar *am aflat* destule despre tine, nu?

— Nu vrei să afli dacă am sau nu un iubit sau dacă m-am gândit vreodată la tine?

— Mda, păi, sunt sigur c-ar fi interesant. Din câte-mi dau seama, te-ai descurcat de minune. Frank, Morris şi… cum îl cheamă pe celălalt?

— Scott.

— Corect. Başca tot pământul ăsta. Îmi pare rău, ştii, că te-am lăsat de izbelişte în încurcătura aia de-atunci.

— Păi, zice Ruth, cu glas tărăgănat, cumpănindu-şi vorba în felul în care îşi imaginează el că vorbea fostul ei soţ, eu zic că singuri ne băgăm în toate încurcăturile.

Acum nu-i pare doar grasă şi căruntă, ci şi nedumerită: cu paie pe pulover, cu păr pe obraji. Un monstru hirsut, însingurat. Arde de nerăbdare să iasă pe uşa aia dublă în aerul iernatic, unde nu creşte nimic. Odinioară a fugit de ea spunându-i: *Mă întorc într-o clipă*, dar acum nu mai are nici măcar pretextul ăsta. Amândoi ştiu ceva ce oamenii n-ar trebui să ştie niciodată, ştiu că nu se vor mai întâlni niciodată. Observă pe mâna ei stângă, cu care strânge clanţa, un inel de aur subţire înecat în grăsimea unui deget. Inima îi bate să-i sară din piept, e prins în capcană.

Ea se îndură de el.

— Ai grijă, Rabbit, îi spune. Am glumit în legătură cu ţinuta ta, arăţi bine.

Harry îşi înclină capul, dând parcă s-o sărute pe obraz, dar ea îi spune:

— Nu.

Până să facă un pas dincolo de pridvorul de beton, umbra ei s-a şi făcut nevăzută în spatele geamului negru al uşii duble. Griul zilei e mai intens, producând câţiva fulgi de zăpadă uscaţi, care nu înseamnă mai nimic şi care plutesc imponderabili, precum cenuşa. Fritzie îl însoţeşte spre Celica mov, strălucitoare, şi se vede silit s-o împiedice să-i sară pe bancheta din spate.

De-ndată ce porneşte şi iese de pe alee, trecând pe lângă cutiile poştale inscripţionate BLANKENBILLER şi MUTH, Harry ia o bombonică Life Saver şi se întreabă dacă n-ar fi trebuit să-i ceară certificatele de naştere când a încercat să-l blufeze. Dar dacă Frank a mai avut o nevastă, iar Scott e copilul lui din acea căsătorie? Dacă fata-i aşa tânără, cum afirmă Ruth, n-ar trebui să fie încă la liceu? Dar nu. Las-o baltă. Treacă de la el. Dumnezeu nu vrea să aibă o fiică.

Aşteptându-l în camera încălzită în neştire de la Schaechner's, înconjurată de mobilier de lux, nou, Janice pare delicată şi prosperă şi, cu bronzul ei din Caraibe, mai tânără de patruzeci şi trei de ani. Când o sărută pe buze, ea remarcă:

— Mmm… Miroşi a rom. Ce-mi ascunzi?

— Ceapa de la prânz.

Îşi înfundă nasul mai aproape de reverul lui.

— Mirosi a fum.

— Ăăă, Manny m-a servit cu un trabuc.

Ea nu dă mai deloc atenţie minciunilor lui, are răsuflarea tăiată şi e electrizată de ştirile pe care are să i le dea.

— Harry, Melanie a sunat-o pe mama din Ohio. Nelson e la ea. Totu-i în regulă.

În timp ce Janice îi dă înainte, Rabbit o vede cum i se mişcă gura, cum îi tremură bretonul, cum ba face ochii mari, ba şi-i îngustează, cum îşi face de lucru cu degetele trăgând emoţionată de şiragul de perle ce-i iese de sub reverele hainei, dar nu poate urmări sensul exact al spuselor ei, fiindcă îşi aminteşte că, atunci când şi-a aplecat faţa apropiindu-şi-o de chipul bătrânei Ruth la lumina uşii de la intrare, a zărit ceva strălucitor pe pielea obosită de sub ochii ei, şi fiindcă îl obsedează gândul idiot, pe care se pare că ar trebui să-l îmbutelieze şi să-l vândă, că lacrimile ne rămân întotdeauna tinere, că apa sărată rămâne, cum zicea ea, la fel, de când ne naştem până când murim.

Micuţa casă din piatră pe care Harry şi Janice au cumpărat-o cu 78 000 de dolari, plătind un avans de 15 600 de dolari, se află pe un sfert de pogon de teren plin de tufişuri, în capătul unei fundături pavate cu macadam, în spatele a două specimene mai mari ce printre localnici ilustrează Penn Park-ul pretenţios: o imitaţie înaltă de stil Tudor, cu frontoane în spirală, acoperişuri din ţiglă roşie şi cărămizi de clincher ce ies în afară în unghiuri aiurite, line, şi un fel de prezbiteriu neocolonialist din cărămizi subţiri, de culoarea galben-pal a limonadei, cu o verandă închisă, cu pereţi de sticlă, iar de partea cealaltă cu un şir de ferestre în stilul palladian[191], unde Harry presupune că trebuie să fie sufrageria. A ieşit să-şi inspecteze proprietatea în căutarea unui petic însorit unde să poată fi săpată o grădină la primăvară. Locul din spatele casei bunicii Springer, de pe Joseph Street, era prea umbros. Găseşte un colţ care ar merge dacă taie câteva din crengile stejarului din vecini. În general, pământul din suburbia asta cu vechime, năpădită de vegetaţie, este bine umbrit; peluza lui e pe jumătate acoperită cu muşchi pe care iarna asta blândă i-a uscat, dar care încă se văd şi şi-au păstrat elasticitatea. Găseşte şi un mic havuz din

---

[191] Stil neoclasic inspirat de arhitectul Renaşterii italiene Andrea Palladio (1508-1580).

ciment, cu fundul vopsit în albastru, secat şi plin de ace de pin. Cineva a înfipt cândva scoici în cimentul ud de pe marginea lui înclinată. Te alegi cu o grămadă de chestii când cumperi o casă. Clanţe, pervazuri, calorifere. Toate sunt ale lui. Dacă ar fi peşte, ar putea înota în havuz la sosirea primăverii. Încearcă să vadă cu ochii minţii clipa când cineva, c-o fi fost bărbat, femeie sau copil, sau poate toţi trei, a montat aceste scoici aici, în umbra văratică a copacilor ceva mai puţin înalţi decât cei ce se înalţă acum deasupra. Lumina slabă a iernii se aşterne peste tot în curtea lui împestriţată de umbrele crenguţelor desfrunzite. Stând aici, i se pare că percepe straturile succesive ale grijii manifestate de fiecare fost proprietar. Casa a fost construită în deceniul de criză, dar scrupulos în care s-a născut şi Harry. Din carierele îndepărtate, nordice, ale districtului Diamond a fost extrasă dolomita gri plăcută ochiului, finisată şi tăiată în blocuri de oameni care au trudit conştiincios să iasă treaba bine. Iar mai târziu, după război, unul din proprietari a spart zidul din spate şi i-a adăugat o aripă din scânduri şi cărămizi pe care s-a prins iasca. Vopseaua se cojeşte de pe scândurile de sub ferestrele Andersen ale încăperii care acum este bucătăria lui Janice. Harry îşi notează în minte să tundă crengile care se freacă de casă, să-i mai reducă din umezeală. Într-adevăr, sunt mai mulţi copaci care ar putea fi transformaţi în lemne de foc, dar până la primăvară, când o să înmugurească, nu poate şti sigur care trebuie tăiat. Casa are două cămine, unul în livingul spaţios, lung, iar celălalt, conectat la acelaşi coş, în cămăruţa din spate, pe care Harry şi-o închipuie ca fiind un bârlog. Bârlogul lui.

S-au mutat ieri, sâmbătă. Pru urma să iasă din spital cu bebeluşul şi, dacă ei n-o să mai fie acolo, o să se poată instala în dormitorul lor din Joseph Street, cu baie separată, departe de stradă. În plus, s-au gândit că harababura asta i-ar putea distrage atenţia mamei lui Janice de la evadarea lor. Webb Murkett şi ceilalţi s-au întors joi seara din Caraibe, conform planului, iar sâmbătă de dimineaţă Webb a adus unul din camioanele de la firma lui de construcţii, cu scări extensibile prinse cu funii de ambele părţi, şi i-a ajutat să se mute. Ofticosul de Ronnie Harrison a spus că trebuie să se ducă la birou, să se ocupe de hârţogăraia care s-a adunat în timpul vacanţei; vineri seara lucrase până la miezul nopţii. Buddy Inglefinger a venit însă cu Webb şi celor trei bărbaţi mutarea familiei Angstrom nu le-a luat mai mult de două ore. N-aveau prea multă mobilă pe care s-o poată numi a lor, mai mult ţoale, plus scrinul de mahon al lui Janice, câteva cutii de carton cu ustensile de bucătărie salvate din fosta lor casă, care a ars în 1969. Au lăsat în urmă toate lucrurile lui Nelson. Una dintre linguristele din vecini a ieşit pe verandă şi le-a făcut cu mâna în semn de rămas-bun; vasăzică veştile circulă în cartier chiar şi atunci când oamenii nu sunt în relaţii de prietenie. Harry dorise dintotdeauna să le întrebe cum şi de ce-i aşa. Înţelege cum e să nu-ţi placă bărbaţii, nici el nu se omoară după ei, dar ce te face să-ţi placă mai mult femeile, dacă eşti femeie? În special femeile care bocănesc tot timpul cu ciocanul, exact ca bărbaţii.

Joi după-amiază a cumpărat împreună cu Janice, de la Schaechner's, un televizor color nou, marca Sony (lui Rabbit nu-i place deloc să mai bage bani în buzunarele japonezilor, dar ştie din *Consumer Reports* că în domeniul ăsta sunt de neegalat din punctul de vedere al calităţii), şi au aranjat să le fie livrat vineri, şi două fotolii roz-argintiu masive, capitonate (şi-a dorit dintotdeauna un fotoliu cu spătar înalt, nu-i place să simtă cum îl trage curentul la ceafa, sunt cazuri de oameni care au murit din cauză că au stat cu ceafa în curent), plus o saltea dublă, cu cadru metalic, cu arcuri, fără tăblie la cap. Împreună cu Webb şi Buddy, cară acest pat la etaj, în camera din spate, cu tavanul uşor înclinat, dar cu suficient spaţiu de-o oglindă, dacă o să vrea să-şi pună, pe peretele gol de lângă uşa şifonierului, iar fotoliile şi televizorul nu merg în living, care-i prea mare ca să se gândească de la început la mobilarea lui, ci în camera de alături, mult mai confortabilă, adică în bârlog. Şi-a dorit dintotdeauna un bârlog, o cameră care să fie greu accesibilă altora. Ce-i place, în mod special, la camera asta micuţă, în afară de şemineu şi de rafturile încastrate în perete, unde-şi pot aşeza fie cărţile, fie bibelourile şi porţelanurile maică-sii după ce-o să moară, cu băuturi alcoolice în servanta de dedesubt şi loc chiar şi pentru un mini-frigider, când o să aibă timp şi de el, sunt mocheta care se întinde din perete-n perete, într-un amestec de verde şi portocaliu ce-i aminteşte de pompoanele majoretelor, şi ferestrele înalte, ale căror cercevele se deschid şi se închid cu o cremonă în formă de manivelă şi care au ochiuri de geam romboidale montate în cadre de plumb, aşa cum vezi în cărţile cu basme. Se gândeşte că în camera asta s-ar putea apuca de citit cărţi, în loc de reviste şi ziare, şi s-ar putea apuca să-nveţe ceva istorie,

de exemplu. La intrarea în bârlog trebuie să cobori o treaptă, o treaptă de la nivelul duşumelei din lemn a livingului, iar această mică diferenţă de nivel îi sugerează perspectiva multor schimbări şi statorniciri acum posibile în viaţa lui, la fel ca mlădiţele noi care apar pe trunchiul unui copac hăcuit.

Fundătura lor porneşte din eleganta stradă Franklin Drive; Franklin Drive numărul 14 *Vi* e adresa lor, iar fundătura nici măcar n-are un nume. Ar trebui s-o numească Angstrom Way. Webb a sugerat Angstrom Alley, dar Harry e sătul de aleile din anii petrecuţi în Mt. Judge şi nu-i place deloc faptul că Webb şi-a băgat nasul în treaba asta. Întâi te pune să-ţi vinzi aurul prea devreme, pe urmă i-o trage neveste-tii, iar acum face mişto şi de casa ta. Harry n-a locuit niciodată la un număr aşa de mic ca 14 1/*2.* Dar poştaşul, cu jeepul lui roşu-alb-albastru, ştie unde să-i găsească. Deja au şi primit corespondenţă pe-adresa de-aici: fluturaşi ce fac reclamă la RESIDENT cât au fost în Caraibe, iar sâmbătă pe la unu şi jumătate, după plecarea lui Webb şi Buddy, în timp ce Janice şi Harry aranjau în bucătărie lingurile şi tigăile de care uitaseră cu totul, clapeta de la cutia de scrisori a ţăcănit şi pe podeaua goală a antreului au apărut o carte poştală şi un plic alb. Plicul, obişnuit, lung, gata timbrat, unul din alea pe care le găseşti la poştă, nu avea adresa expeditorului şi pe ştampilă scria Brewer. Îi era adresat doar DLUI HARRY ANGSTROM cu acelaşi scris înclinat, cu majuscule, de pe plicul cu decupajul despre Skeeter expediat în aprilie trecut. Tăietură din acest plic nou era foarte mică şi aceeaşi mână sigură care scrisese adresa adăugase cu pixul, cu o pedanterie profesorală, pe marginea de sus: *Din Principalele evenimente ale anului trecut, din „Golf Magazine”.* Iar articolul zicea:

O PĂSĂRICĂ SCUMPĂ
Doctorul Sherman Thomas s-a trezit
Jumulit de bani după ce a ucis un
Exemplar din varietatea de gâşte
Canadiene la Clubul Congressional.
Pentru gestul său, tribunalul l-a
Amendat cu 500 de dolari.

Janice s-a căznit să râdă citind textul alături de el, acolo, în holul gol-goluţ, de unde, pe sub un arc alb, se intra în livingul lung.

S-a uitat la ea cu un aer vinovat şi a fost de acord cu gândul ei nerostit: „Thelma “.

Ea se împurpurase. Cu o clipă în urmă îi apucase sentimentalismul din cauza unui vechi mixer care, băgat în priză după zece ani petrecuţi în podul bunicii Springer, se pusese pe tors. Acum izbucni:

— N-o să ne lase niciodată în pace. Niciodată.

— Thelma? Ba o să ne lase, aşa ne-a fost înţelegerea. Mi-a dat clar de-nţeles treaba asta. Tu nu i-ai dat lui Webb?

— Ba da, bine-nţeles că da, însă promisiunile nu-nseamnă nimic pentru o femeie îndrăgostită.

— Pentru cine? Tu de Webb?

— Nu, măi, gogomanule. Thelma de tine.

— Mi-a spus că-l iubeşte pe Ronnie. Deşi nu-nţeleg cum de-i în stare.

— El e cel care-i pune pâinea pe masă. Tu eşti bărbatul la care visează. Tu chiar o scoţi din minţi.

— Pari mirată, îi reproşă el.

— Ei, nu vreau să zic că tu *nu* m-ai înnebuni şi pe mine, văd şi eu ce vede ea, doar că…

Îi întoarse spatele să-şi ascundă lacrimile. Oriunde se uita, nu vedea decât femei înlăcrimate…

— *… se amestecă în* viaţa noastră. Când mă gândesc că ea a fost cea care-a trimis chestia aia atunci demult, când mă gândesc că e cu ochii pe noi tot timpul, că aşteaptă momentul potrivit să ne-nhaţe… Sunt oameni răi, Harry. Nu vreau să-l mai văd niciodată pe vreunul.

— Ei, hai.

Fu nevoit s-o îmbrăţişeze acolo, în holul pustiu. Îi place acum, când se tulbură şi se încruntă toată, cu răsuflarea fierbinte şi parcă sacadată de durere; atunci îi pare în cea mai mare măsură

a lui, cheia de boltă a bogăţiei lui. Odinioară, când ea s-a purtat aşa, s-a lăsat contaminat de frica ei şi a fugit; dar acum, la vârsta mijlocie, îi este clar că n-o să mai fugă niciodată, că-i în stare să-i râdă-n nas, ca uneia ce este premiul lui încăpăţânat.

— Sunt exact ca noi. Aia a fost în vacanţă. În viaţa de zi cu zi sunt cât se poate de corecţi.

Janice i-a răspuns pe un ton vehement:

— M-am *înfuriat*, auzi la ea, să cocheteze cu tine atât de curând. N-o să ne mai lase niciodată în pace, niciodată, acum, că avem casa noastră. Cât am stat la mama, eram protejaţi.

Asta aşa-i, soţii Harrison şi soţii Murkett, şi Buddy Inglefinger şi noua lui prietenă înaltă, cu părul acum împletit în codiţe cu mărgele, cum avea femeia din *„10 “*, au fost aici aseară, în prima seară a soţilor Angstrom în noua lor locuinţă, au venit încărcaţi cu sticle de şampanie şi coniac şi au stat până pe la două, aşa că duminica îi pare acră şi vinovată. Harry încă nu şi-a făcut tabieturi în casa asta; fără tabieturi şi fără mobila veche a bunicii Springer, care să vegheze asupra lui, viaţa i se scurge fără oprelişti în toate direcţiile şi se pare că, în orice direcţie ar lua-o, va urma o prăbuşire.

Tot sâmbătă, poştaşul le-a adus şi-o ilustrată expediată de Nelson.

Bună mami tati –
Semestrul de primăvară începe pe 28, aşa că sunt
În formă maximă. Am nevoie de un cec de 1 087
De dolari (397 taxa şcolară, 90 taxa generală, 600
Taxa suplimentară pentru studenţii din afara statului
Ohio) plus cheltuieli de întreţinere. 2 000-2 500
De dolari ar trb. Să-mi ajungă. Vă sun când vă
Puneţi telefon. Salutări de la Melanie.
Cu drag, Nelson

Pe cealaltă parte a ilustratei se vedea o clădire modernă din cărămidă, care avea un acoperiş cu un fel de şipci uriaşe, ca nişte canale de evacuare a aerului fierbinte, prezentată drept Decanatul, Universitatea de Stat Kent.

— Şi cu Pru cum rămâne? Băiatu-i tată şi nu pare să aibă habar.

— Ba are. Dar nu poate să le facă pe toate deodată. I-a zis lui Pru la telefon că se-ntoarce acasă de-ndată ce se-nscrie, să-şi vadă copilul şi să ne dea înapoi maşina cu care a plecat. Deşi, la o adică, Harry, i-am putea-o lăsa lui deocamdată.

— Aia-i Corona *mea!*

— Face exact ce-ai vrut, s-a întors la facultate. Pru îl înţelege.

— Înţelege că s-a legat la cap cu un ratat irecuperabil, a zis Harry fără să se amărască din cale afară de mult.

Deocamdată puştiul nu mai reprezenta o ameninţare pentru el. Acum el era stăpânul.

Iar azi e duminica finalei la fotbal american. Janice încearcă să-l scoale, ca să meargă la biserică, ea o va lua cu maşina pe maică-sa, dar el e prea mahmur şi vrea să se întoarcă în marsupiul cald al unui vis, un vis cu o fată, o femeie tânără, o necunoscută cu părul închis la culoare, s-au întâlnit la o petrecere şi stau împreună într-o mică baie, nu vorbesc, dar există o legătură între ei, de parcă tocmai au făcut sex sau sunt pe cale să facă sex, sex la modul foarte sigur şi lejer, dar nu se întâmplă chiar în clipa aceea, podeaua cu multe dale micuţe, pătrate, e înclinată sub ei, iar spaţiul restrâns al băii se strânge căuş în jurul lor întocmai ca micuţul vas din crom în jurul flăcării de la bricheta perpetuă de la vechea tutungerie din centru, simte extazul unei noi relaţii, ar vrea să continue la nesfârşit, dar s-a trezit şi nu se mai poate întoarce la el. Dormitorul acesta, cu tavanul lui strălucitor înclinat, e ciudat. Trebuie să pună draperii cât de curând. O fi Janice în stare să se ocupe de-asta? Biata tembelă, niciodată n-a avut mare lucru de făcut. Îşi pregăteşte micul dejun, atât cât se poate pregăti dintr-o portocală găsită în frigiderul aproape gol, plus nişte alune sărate rămase de la petrecerea de aseară, plus o ceaşcă de ness cu apă fierbinte de la robinet. Şi casa asta, la fel ca a lui Webb, are robinete din acelea cu un singur mâner ca o puia zveltă înţepată-n vârf de-o albină. Frigiderul a fost inclus în preţul casei şi, unul din lucrurile care l-au determinat să-l cumpere, are o maşină automată de făcut cuburi, care

produce cu ghiotura cuburi în formă de semilună. Deşi vechiul Mixmaster e funcţional, n-a uitat de promisiunea pe care i-a făcut-o lui Janice, să-i cumpere un robot multifuncţional Cuisinart. Faptul că ei îi este atât de greu să pună o mâncare ca lumea pe masă o fi având de-a face cu bucătăria de modă veche a bunicii Springer. Se plimbă precaut prin casa lui, în culmea fericirii când dă cu ochii de caloriferele din fontă, de cremonele din alamă, de plăcile micuţe, octogonale, stilate, ale faianţei din baie şi de uşile cu mânere rotunde; aceste mici detalii ale proprietăţii cumpărate îi sar în ochi prin strălucirea lor în absenţa mobilierului şi, în curând, vor trece neobservate pe măsură ce se vor înmulţi zilele petrecute aici. Acum sunt nude şi imaculate.

La etaj, într-o debara înclinată, pesemne alături de fostul dormitor al unui băiat – pereţii-s înţepaţi rău de tot, au zeci de găuri de piuneze şi-s paradiţi cu bucăţi de bandă adezivă folosite la prinderea posterelor – găseşte teancuri întregi de reviste *Playboy* şi *Penthouse* din anii şaptezeci. Aduce de-afară, de lângă scara bucătăriei, de sub contorul de lumină care se învârte domol, una din pubelele de plastic verde mari pe care le-a cumpărat ieri împreună cu Janice de la Shur Valu; dar, până să arunce vreun exemplar, Rabbit răsfoieşte fiecare revistă, căutând posterul fiecărei luni, al fiecărui an, vede cum pozele sunt tot mai puţin retuşate, iar părul pubian, care la început se iveşte pe furiş, erupe îndrăzneţ, iar aceste tinere, desăvârşite ca o caroserie de automobil, îşi dau jos neglijeurile ce le acopereau şi se rostogolesc pe canapelele lor tapiţate cu piele de leopard astfel încât ochii abonaţilor să se poată înfrupta, în sfârşit, cu toată ruşinea şi comoara lor. Lună după lună, de la un anotimp la altul, o forţă invizibilă le sileşte cu blândeţe să-şi desfacă tot mai larg coapsele fără de cusur până când, în jurul numerelor ce aniversează bicentenarul SUA, se ajunge la triumful constituţional al zambilicii larg deschise, iar fetele nurlii, cu priviri cutezătoare, provenite din Texas, Hawaii sau Dakota de Sud expun în faţa bliţurilor şi a lentilelor foto o crăpătură rozé, verticală, ce pare să-ţi întoarcă privirea, dintr-o lume subterană puternic vascularizată, prea puţin drăgălaşă, e o divulgare împinsă la extrem, ce acţionează, totuşi, ca o stavilă, îngrădind accesul la secretul de dincolo, dinăuntru, refuzat privirii pe când lumina iernii e tot mai slabă în fereastra tăcută. Afară, o veveriţă stă la pândă, cu spinarea gri arcuită, cu ochii negri ageri. Natura-i omniprezentă, observă Harry. Copacul acesta, atât de aproape de casă, e, după socoteala lui, un cireş, are scoarţa inelată. Veveriţa, ea însăşi spionată, se face nevăzută. Bucşită cu teancul de reviste, pubela-i aproape prea grea s-o poată ridica. O tonă de pizde. O târâie până la parter. Janice se întoarce acasă după două. A luat masa împreună cu maică-sa, Pru şi bebeluşa.

— Toată lumea părea fericită, îi povesteşte ea, inclusiv bebe.

— Are şi bebe un nume?

— Pru l-a întrebat pe Nelson cum îi place Rebecca, iar el a zis un nu categoric. Acum se gândeşte la Judith. Aşa o cheamă pe maică-sa. Le-am zis s-o lase baltă cu Janice, nu mi-a plăcut nici mie cine ştie ce.

— Credeam c-o urăşte pe mă-sa.

— N-o urăşte, dar n-o prea respectă. Pe taică-său îl urăşte. Cică a vorbit de câteva ori cu ea la telefon şi a fost, cum să-i zic, foarte împăciuitor.

— A, minunat. Mai ştii, poate dă o fugă şi ne dă o mână de ajutor la salon. Ne poate face instalaţia de încălzire. Ce zice Pru despre cum a dat Nelson bir cu fugiţii chiar înainte să nască?

Janice îşi scoate pălăria, o beretă liliachie, pufoasă, împletită cu ochiuri mari, pe care o poartă iarna şi care, cu cojocul de oaie pe ea, o face să arate ca un băieţel tuciuriu, un soldăţel plecat la război. Părul i se zbârleşte de la electricitatea statică. N-are unde să-şi pună pălăria în livingul gol, aşa că o aruncă pe un pervaz alb.

— Păi, îi povesteşte ea, e chiar interesantă. Deocamdată zice că-i bucuroasă că nu-i aici, ar avea încă o grijă pe cap. În general, crede că el trebuia să facă asta, să nu se mai cace atâta pe el – chiar aşa a zis. Cred că ştie că ea e cea care l-a provocat. De-ndată ce-şi ia diploma, îşi închipuie ea, o să se simtă mai în apele lui. Nu pare deloc îngrijorată că l-ar putea pierde pentru totdeauna sau ceva de genul ăsta.

— Hm! Oare ce-ar trebui să faci ca să fii învinuit de ceva în ziua de azi?

— Sunt foarte toleranţi unul cu celălalt, îi explică Janice, şi cred că asta-i foarte drăguţ.

Janice urcă la etaj, iar Harry o urmează îndeaproape, de teamă să n-o piardă în noutatea vastă a casei lor.

— Are de gând să se ducă la el şi să locuiască într-un apartament sau ce-o să facă?

— Crede că, dacă s-ar duce acolo cu copilul, Nelson ar intra în panică. Şi, fireşte, pentru mama ar fi mult mai bine să rămână locului.

— Dar Pru nu-i deloc ofticată pe Melanie? — Nu, zice că Melanie o să-l supravegheze în locul ei. Ei nu le au deloc cu gelozia, ca noi, dacă e să le dăm crezare.

— Dacă.

— Apropo.

Janice îşi leapădă haina pe pat şi se apleacă, cu fundul în sus, să-şi desfacă fermoarul de la cizme.

— Thelma a lăsat un mesaj la mama, voia să ştie dacă nu cumva am vrea să mergem la ei ia o cină uşoară şi să ne uităm împreună la Super Bowl[192]. Cred c-au fost invitaţi şi soţii Murkett.

— Şi ce i-ai răspuns?

— Am refuzat. Stai liniştit, am *fost* destul de amabilă. I-am zis că mama şi Pru o să vină la noi, să vadă meciul la Sony-ul nostru nou-nouţ. Şi ăsta-i adevărul. Le-am invitat.

Cu picioarele doar în ciorapi, se ridică şi-şi pune mâinile în şold, pe costumul negru de biserică, vrând parcă să-l provoace să-i spună sincer că, mai curând, ar prefera să fie împreună cu gaşca aia haioasă decât să stea acasă cu familia lui.

— Bine, zice el. N-am prea văzut…

— Ah, şi mai am o chestie de-a dreptul tristă. Mama a aflat de la Grace Stuhl, care, pare-se, ar fi prietenă bună cu mătuşa lui Peggy Fosnacht. Cât am fost noi plecaţi în vacanţă, Peggy s-a dus la doctorul ei, la un control, şi aşa, peste noapte, a internat-o şi i s-a rezecat un sân.

— Dumnezeule!

Sânul pe care i l-a supt. Biata Peggy. Dumnezeu i-a dat un bobârnac cu unghia. Până la urmă, viaţa-i prea mare pentru noi.

— I-au spus, fireşte, că i-au scos totul, dar aşa spun întotdeauna.

— În ultimul timp, chiar părea să se îndrepte spre un dezastru.

— Avea un comportament grotesc. Ar trebui s-o sun, dar nu azi.

Janice se schimbă într-o salopetă, să deretice prin casă. Spune că foştii proprietari au lăsat casa jegoasă, dar lui nu i se pare deloc aşa, cu excepţia revistelor *Playboy.* Ea n-a fost niciodată obsedată de curăţenie, oriunde au locuit până acum. Lumina iernii, neoprită de perdele, ricoşează de pe duşumelele neacoperite şi de pe pereţii goi, dând lenjeriei intime o nuanţă argintie şi, timp de o secundă, umerii şi braţele ei au vioiciunea unui peşte ce ţâşneşte din apă, înainte să-i dispară într-o cămaşă veche de-a lui şi într-un pulover mâncat de molii. În spatele ei este noul lor pat, nefăcut, pe care încă nu şi-au pus-o, aseară au fost prea beţi şi istoviţi. De fapt, nu şi-au mai pus-o din noaptea aia, de pe insulă. El o întreabă iritat ce se aude cu prânzul *lui.*

— Ah, n-ai găsit nimic în frigider? Întreabă ea.

— Nu era decât o portocală, am mâncat-o la micul dejun.

— Am cumpărat ouă şi şuncă feliată, dar îmi închipui că Buddy şi… cum o cheamă…

— Valerie.

— Nu că avea o coafură uşchită? Ce crezi, se droghează?… au ras tot ce-aveam în omleta pe care şi-au făcut-o după miezul nopţii. Pofta de mâncare necontrolată nu-i un semn că se droghează? Ştiu că a mai rămas nişte brânză, Harry. N-ai putea să rezişti cu nişte brânză şi biscuiţi până mai târziu, când ies să cumpăr ceva pentru mama? Nu ştiu ce-i deschis duminica pe-aici. N-o să mă duc de fiecare dată până la Mt. Judge Superette, să consum atâta benzină.

— Aşa-i, aprobă el.

Se satură cu brânză şi biscuiţi şi un Schiltz rămas din cele trei baxuri de şase cutii aduse de Ronnie şi Thelma. Webb şi Cindy au adus coniacul şi şampania. Toată după-amiaza o ajută pe Janice la curăţenie. Şterge ferestrele cu Windex şi lustruieşte mobila în timp ce ea spală cu mopul pe jos şi freacă până şi chiuvetele din bucătărie şi baie. Au o baie şi la parter, dar el nu ştie unde ar putea găsi hârtie igienică imprimată cu benzi desenate. Janice a adus cu Mustangul maşina de lustruit podele a maică-sii şi nişte ceară, iar el o întinde pe podeaua lungă, deschisă la

---

[192] Finala campionatului nord-american de fotbal american.

culoare, a livingului, a lui e fiecare spirală din fibra de lemn şi fiecare cui un pic ieşit în afară, şi fiecare urmă veche lăsată de vreun toc din cauciuc, a lui e casa. În timp ce întinde ceara cu mişcări energice, lui Rabbit i se învârtesc în minte aceleaşi gânduri, la fel de tâmpite ca şi mintea omului care execută o munca fizică. Aseară se tot întreba dacă celelalte două cupluri au mers mai departe şi-au făcut din nou schimb de parteneri, Ronnie şi Cindy şi-or fi pus-o a doua oară după plecarea lui şi-a lui Janice şi *s-or fi distrat* pe cinste, ca şi cum ei patru ar forma nucleul intim al găştii, iar soţii Angstrom şi bietul Buddy, cu nesătula de Valerie ar fi nişte pulifrici sau nişte cetăţeni din Lumea a Treia. Thelma s-a abţiguit bine de tot, pielea pământie îi strălucea, iar asta i-a amintit de vaselină, totuşi, când i-a mulţumit că i-a trimis decupajul despre păsărică scumpă, s-a holbat la el, apoi la Ronnie şi din nou la el, de parcă ar fi fost bătut în cap. Bănuieşte c-o să iasă la iveală totul, tot ce s-a întâmplat acolo după plecarea lor, oamenii nu-s în stare să ţină un secret, dar suferă la gândul că Thelma l-a lăsat pe Webb să-i facă tot ce-au făcut împreună sau că Cindy şi-a dorit cu adevărat să şi-o pună din nou cu Ronnie şi şi-a săltat sânii mari cu o mână maternă, astfel încât nemernicul ăla, gură-bogată ăla să-i sugă şi apoi să povestească la toată lumea, Harrison ăla cu chelia lui de bebeluş. Secretele nu-şi au rostul, cu toţii vom fi morţi destul de curând, deja suntem nişte supravieţuitori, peste tot vezi doar puştani, ei dau tonul, ei ştiu cel mai bine ce se-ntâmplă. De când a revăzut-o pe Ruth, se simte ca amputat, s-a stins o lume-ntreagă percepută pe jumătate, privită cu coada ochiului. Janice şi maşina de lustruit podele zumzăie şi bocănesc în spatele lui, iar felul cum i se învârt rotiţele creierului îi aminteşte de un articol pe care l-a citit anul trecut într-un ziar sau în revista *Time* despre teoria unui profesor de la Princeton cum că în Antichitate zeii le vorbeau muritorilor direct, prin emisfera stângă… sau să fi fost emisfera dreaptă a creierului, oamenii erau ca nişte roboţi cu radiouri în cap, care le spuneau tot ce-au de făcut, apoi, cam prin epoca grecilor antici sau a asirienilor, praful s-a ales de acest sistem, bateriile erau prea slabe ca să mai facă auzite ordinele, deşi mai există ecouri plăpânde, de-aia mergem la biserică, iar cu toţi cioroii şi cu toţi poponarii ăştia pe patine cu rotile, cu căşti tranzistorizate pe urechi, ne întoarcem la vremurile alea. De felul în care noaptea, cu puţin înainte să adoarmă, aude clar vocea lui mami parcă şoptindu-i dintr-un colţ al camerei, Hass*y, un* nume la fel de mon ca şi băiatul cu-acest nume. Poate că morţii sunt zei, cu siguranţă au o bunăvoinţă a lor în felul în care-ţi acordă spaţiu mai mult. Martorii sunt cei pe care-i pierzi odată cu înaintarea în vârstă, cei care te-au urmărit de la începuturi şi cărora le-a păsat de tine, cei care ţi-au făcut galerie. Mami, papsi, bătrânul Springer, micuţa Becky, draga de Jill (poate că visul ăla era legat de perioada când a primit-o în casă pe nepusă masă, doar că ea n-avea părul negru, visul, ah, a fost atât de intens, nimic nu se compară cu o relaţie nouă), Skeeter, domnul Abendroth, Frank Byer, Mamie Eisenhower – nu demult, John Wayne, Lyndon B. Johnson, JFK, Skylab, gâscă. Iar mama lui Charlie şi Peggy Fosnacht sunt cu un picior în groapă. Şi fiica lui, Annabelle Byer, s-a stins cu lumea întreagă la care trăgea cu coada ochiului, ca planetele întregi distruse în Răzb*oiul stelelor. Se* pare că, cu cât cunoşti mai mulţi morţi, cu atât mai mulţi vii există pe care nu-i cunoşti: poate că Dumnezeu există în univers ca şi sarea în ocean, îi dă un gust. N-a înţeles niciodată de ce nu pot bea oamenii apa sărată. Nu poate fi mai rea decât un amestec de Cola cu chipsuri.

O aude pe Janice în spatele lui ciocnind neîndemânatică maşina de lustruit de scândurile duşumelei la fiecare atingere şi-şi dă seama de ce-s atât de harnici, încearcă să-şi învingă panica aici, în casa asta unde n-au ce căuta, atât de departe de Joseph Street. Pierduţi în spaţiu. Cam asta trebuie să simtă sufletele când se trezesc în trupul unui bebeluş, atât de departe de Rai: nu numai spaimă, de izbucnesc în plâns, ci şi vinovăţie, vinovăţie. Au de umplut o gaură imensă. O să cheltuiască un purcoi de bani să mobileze toate camerele astea când înainte aveau totul pe gratis: s-a ruinat singur. Şi plata ipotecii: 62 400 de dolari cu 13,5 la sută face să fie aproape 8 500 numai dobânda, câte 700 de dolari pe lună în următorii douăzeci de ani adăugaţi la suma de plată până ce împlineşte şaizeci şi şase de ani. Ce-a spus Ruth despre fiul ei cel mic, 6.6.'66? Ce ciudat, numerele nu mint, dar îţi joacă feste. Şaptezeci de ani, speranţa de viaţă, ehe, câte lucruri n-o să mai apuce să facă: s-o pună pe Cindy să se întindă ca o paraşută din *Penthouse* pe o blană de leopard, iar apoi să se aşeze în faţa ei în patru labe şi să-i tragă o clanţă, o clanţă, o clanţă.

Aseară Buddy s-a întors către el atât de beat, încât avea lentilele aburite la ochelarii lui cu

ramă argintie şi i-a spus că ştie că-i o nebunie, ştie ce zic oamenii despre ea, că-i prea înaltă, că are trei copii şi alte alea, dar Valerie este exact ce-i trebuie lui. Ea este aleasa, Harry. I-a spus asta cu lacrimi în ochi. Vestea-bombă de la Flying Eagle e că Doris Kaufmann are de gând să se mărite din nou cu un tip pe care Rabbit îl cunoaşte vag, unul, Don Eberhardt, care a făcut avere cumpărând proprietăţi în centru într-un moment când nu le voia nimeni, înainte de criza benzinei. Viaţa e dulce, aşa se spune.

La ora cinci, când termină curăţenia, lumina încă zăboveşte în ferestre, pe pervazurile albe, în această perioadă a anului zilele se lungesc contrar aşteptărilor. Planetele îşi urmează cursul indiferent de ce-am face noi. În holul proaspăt cernit, lângă piciorul scării, o atinge pe Janice sub bărbie, acolo unde carnea îi e moale, dar nu tocmai greţoasă, şi-i propune un pui de somn, dar ea îi dă o sărutare caldă şi versată, competenţa îi anulează căldura, şi-i răspunde:

— Harry, e o idee minunată, dar habar n-am când o să pice, din cauză că mama voia să se întindă puţin, chiar îmi pare slăbită, şi-apoi mai e şi ora de supt a bebeluşului, iar eu încă n-am făcut cumpărăturile. N-a început finala?

— Începe la şase, că se joacă pe Coasta de Vest. La patru juma e un meci în deschidere, dar e o aiureală. Voiam să mă uit la Open-ul de golf din Phoenix, de la două juma, da pe tine te-a apucat nebuneala asta cu făcutul curăţeniei numai fiindcă vine maică-ta.

— Trebuia să-mi spui. Mă descurcam şi singură.

În timp ce ea pleacă cu Mustangul, el urcă la etaj, căci la paner n-are unde să se întindă. Speră să revadă veveriţa, dar animalul a dispărut. Credea că veveriţele hibernează, dar poate că iarna asta-i prea blândă. Îşi ţine mâinile deasupra unui calorifer, care-i al lui, şi, cu mândrie şi satisfacţie, simte căldura pe care o emană acesta. Se întinde pe noul lor pat, peste cuvertura amish pe care au adus-o din Mt. Judge, şi adoarme aproape instantaneu. Visează că el şi Charlie au necazuri la firmă, s-au pierdut nişte hârtii foarte importante, cu cifre, iar în locul maşinilor noi, în salonul auto nu sunt decât cratere pline de asperităţi pe podeaua de ciment, migălos pictate cu dungi şi stele. Se trezeşte în clipa când îşi dă seama că-i speriat de concurenţă. Se-aude o altă explozie, înăbuşită: Janice a închis uşa de la intrare. E trecut de şase.

— A trebuit să mă duc până aproape de terenul de baseball, de-abia acolo am găsit un Minitmart deschis. N-aveau nimic proaspăt, evident, dar am luat patru cine chinezeşti congelate, cu nişte poze promiţătoare pe ambalaj.

— Nu-s porcării din alea pline de chimicale? Doar n-ai de gând să otrăveşti laptele lui Pru.

— Şi ţie ţi-am cumpărat o grămadă de salam bolognez, ouă, caşcaval şi biscuiţi, aşa că nu te mai văicări atâta.

Somnuleţul, care la trezire l-a făcut să se simtă de parcă cineva l-ar fi plesnit peste faţă cu un mănunchi de rufe ude, începe să i se dizolve în oase şi-l înveseleşte. Întunericul a şters adâncimea bulbucată a zilei. Ferestrele, cu ramele lor, arată ca nişte plăci fotografice. Thelma şi Nelson dau târcoale pe-afară, aşteaptă momentul când o să se mute înăuntru. Janice a făcut cumpărături de treizeci de dolari la Minitmart şi, în timp ce ea le bagă în frigiderul imaculat, el observă într-un colţ alte două beri care le-au scăpat nehaliţilor de-aseară. I-a cumpărat chiar şi o cutie cu nuci sărate de 1,29 dolari, să aibă ce ronţăi la meci. În prima jumătate a jocului, echipele preiau pe rând conducerea. Speră ca Steelers să piardă, are boală pe ei pentru ce le-au făcut celor de la Eagles şi, în orice caz, nu-i plac granzii. Ţine cu cei de la Rams tot aşa cum ţine cu rebelii afgani contra maşinăriei de război sovietice.

În pauză, o mulţime de fete în rochii colorate şi băieţi cu moace de poponari, în jachete tărcate dansează în timp ce aproximativ o mie de alămuri californiene imită orchestrele de altădată cu un sunet de trompetă strident, fals. Puştanii ăştia încearcă să danseze în ritmuri de jazz, dar n-au graţie, nu ştiu să se lase pe călcâie timp de-o notă, după care să execute pirueta. În schimb se scălâmbăie ca pe muzică disco. Apoi, o pralină cu o coafură de paj à la surorile Andrews cântă „Sentimental Journey", însă îi lipseşte ardoarea lui Doris Day din anii '40, anii de război, de unde atâta ardoare? Nu-i război. Copiii ăştia-s născuţi, îţi vine să crezi, cel mai devreme în jurul anului 1960 şi, ce-i mai grav, sunt deja maturi din punct de vedere sexual. La chemarea „Toată lumea, în tren!", se-apucă să şerpuiască în ceea ce ar trebui să fie Chattanooga Choo-choo, iar apoi scot acolo, în California însorită, nişte foi sclipitoare, ca de staniol, care ar trebui să fie panouri solare. „Energia-s oamenii", cântă ei. „Oamenii-s energia!" Cui îi trebuie Khomeini şi petrolul lui? Cui îi

trebuie Afganistanul? Dă-i în mă-sa pe rusnaci. Dă-i în mă-sa şi pe japonezi, dacă-i pe-aşa. Ne vom descurca şi singuri, de la o mare strălucitoare până la alta.

Obosit de-atâta singurătate în bârlogul lui, cu alţi o sută de milioane de fraieri care se uită la acelaşi lucru, Harry se duce la bucătărie să-şi aducă a doua bere. Janice sade la o masă pliantă, din alea bune la cărţi, de care maică-sa cu mare greutate s-a despărţit, dându-le-o sub formă de împrumut, deşi de jucat nu joacă decât în Pocono.

— Unde ne sunt musafirele? O întreabă el.

Janice şade şi păzeşte semipreparatele chinezeşti băgate la cuptor, citind între timp un exemplar din *House Beautiful* pe care l-o fi cumpărat la Minitmart.

— Pesemne c-au adormit. Noaptea stau treze ore-n şir, într-un fel e-o binecuvântare, Harry, că nu mai locuim acolo.

El îşi îndreaptă buzele după ce-a dat de amăreala berii. Grâne ce-o iau razna. Bărbaţii îşi iubesc otrava.

— Ei bine, cred că locuind doar cu tine în casa asta o să-mi rezolv şi problema greutăţii excedentare. N-o să primesc niciodată de mâncare.

— Ba ai să primeşti, îl asigură ea dând o pagină lucioasă.

Gelos pe revistă, pe dragostea pe care simte că şi ea începe s-o aibă pentru această casă, se plânge:

— E ca şi cum ai aştepta să-ţi cadă o ţiglă-n cap.

Ea îi aruncă o privire sumbră, nu tocmai ostilă.

— Cred că ţi-au căzut destule-n ultimul timp, cât să-ţi ajungă pe zece ani.

Tonul ei îl face să presupună că face aluzie la Thelma, dar în clipa asta numai la ea nu-i stă mintea.

Musafirele ajung abia pe la începutul reprizei a patra, exact după ce Bradshaw, disperat, i-a aruncat o bombă lui Staliworth; jucătorul aflat la primire şi fundaşul înaintează împreună, iar papagalul ăla norocos prinde mingea ca la circ. Rabbit încă presimte că Rams o să câştige meciul. Janice îi anunţă cu glas tare sosirea bunicii şi-a lui Pru. Bunica Springer turuie ca o moară stricată în antreu, în timp ce-şi scoate blana de nurcă, povesteşte cum au traversat Brewerul, unde abia dacă a văzut vreo maşină circulând, probabil, crede ea, din cauza meciului. O învaţă pe Pru să conducă Chryslerul, iar Pru s-a descurcat de minune de-ndată ce s-au prins cum trebuie tras scaunul mai în spate: până acum nu şi-a dat seama ce picioare lungi are Pru. Pru, care strânge la piept o bocceluţă de culoare rozalie, s-o ferească de ger, pare obosită şi trasă la faţă, dar mai dichisită, ca un pat cu aşternutul frumos netezit.

— Am fi sosit mai devreme, dar îi scriam lui Nelson şi-am vrut să termin scrisoarea, se scuză ea.

— Sunt îngrijorată, continuă bunica, pe vremuri se spunea că nu-i bine să duci copilul în vizită înainte de botez.

— Hai, mamă, face Janice; arde de nerăbdare să-i arate maică-sii că a făcut curat şi o duce la etaj, deşi acolo singurele lumini sunt becurile de 40 de waţi din aplicele neocoloniale prinse pe pereţi, dintre care multe au ars şi n-au mai fost înlocuite de foştii proprietari.

În timp ce se aşază din nou pe unul din fotoliile roz-argintii, să vadă meciul, Harry o aude pe coana mare târşindu-şi picioarele bolnave drept deasupra lui în timp ce inspectează casa şi caută camera în care s-ar putea vedea nevoită să se mute într-o bună zi. Îşi închipuie că Pru a urcat cu ele, dar paşii amestecaţi ce răsună-n tavan nu-s chiar aşa de numeroşi, iar Teresa coboară agale treapta ce duce în bârlogul lui şi îi pune în poală ceea ce şi aşteaptă. Micuţa vizitatoare lunguiaţă, înfofolită, bebeluşa, îşi arată profilul bâjbâind în tremurul colorat al televizorului Sony, cusătura minusculă, fără împunsături de ac, a pleoapei închise cade pieziş, buzele îi sunt ţuguiate sub năsucul învârtejit, cu un aer de suav dispreţ, ştie că-i bună. I se simte feminitatea în rotunjimea craniului, asta se vede încă din prima zi. Ea a trecut prin atâtea ca să fie acum aici, în poala lui, în mâinile lui, ca o prezenţă reală ce nu trage mai deloc la cântar, dar e vie. Ostatica Fortunei, dorinţa inimii, o nepoţică. A lui. Încă un cui în sicriul lui. Al lui.

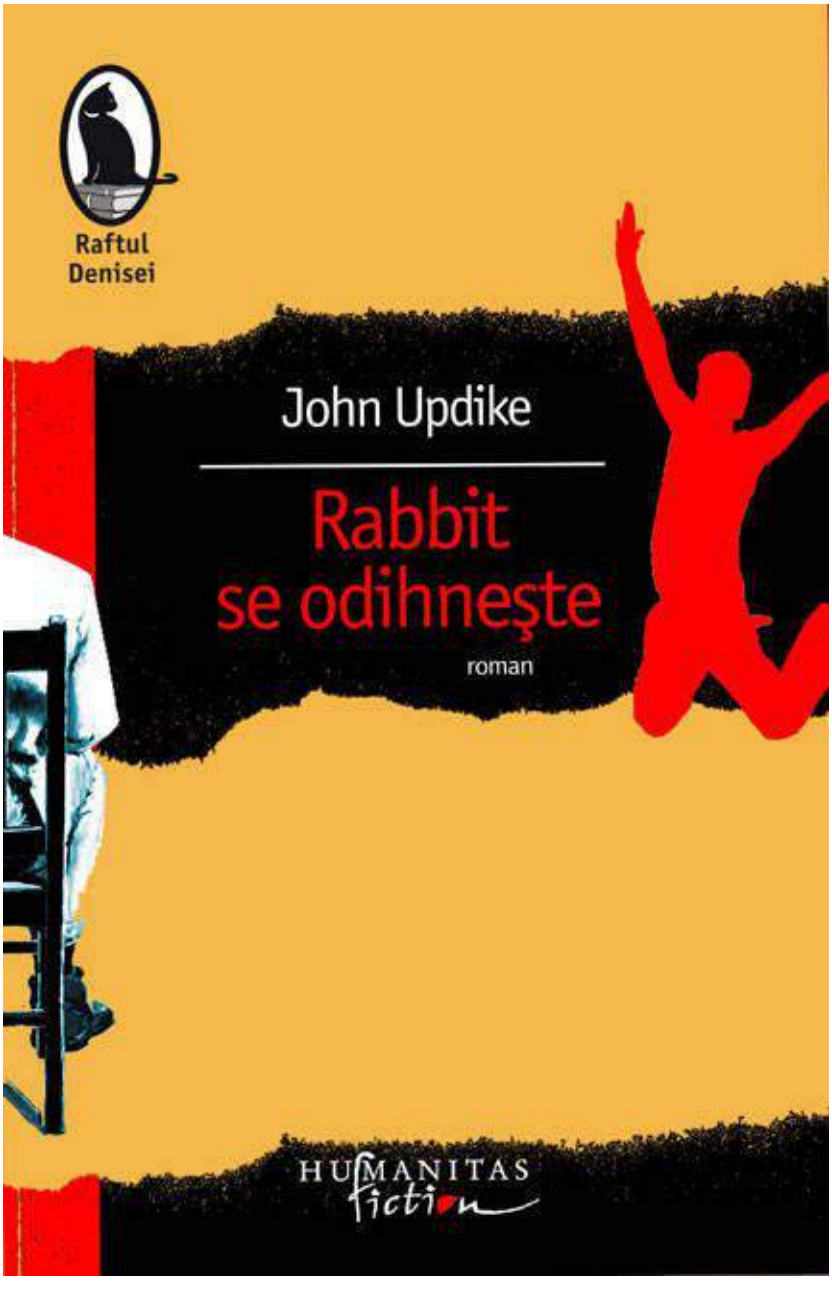
Raftul
Denisei
John Updike
Rabbit
se odihneşte
roman
HUMANITAS
fiction

JOHN UPDIKE

Rabbit se odihneşte

Rabbit stă întins la soare, deasupra acelei vechi lumi
devenite amintire, bogat, nici capul nu-l doare.
Rabbit e bogat

Pentru persoanele indolente, mâncarea
nu este hrană, ci otravă.
Viaţa şi epoca lui Frederick Douglass

I. FL

La Aeroportul Regional Southwest Florida, pierdut în mulţimea bronzată, însufleţită, ce tocmai a serbat Crăciunul, pe Rabbit Angstrom îl încearcă brusc sentimentul bizar că nu cu fiul său, Nelson, cu Pru, noră-sa, şi cu cei doi copii ai lor a venit să se întâlnească, ci cu ceva mult mai sinistru şi mai apropiat lui, care pluteşte nevăzut, gata-gata să aterizeze: propria-i moarte, cu o formă ce aminteşte vag de cea a unui avion. Senzaţia asta îi dă fiori mai abitir şi mai dihai decât aerul condiţionat din aerogară. Nu-i de mirare, căci înfruntarea cu Nelson îl face să nu se mai se simtă în apele lui de vreo treizeci de ani încoace.

Aeroportul este relativ nou. Se ajunge la el pe Exit 21 de pe Şoseaua Interstatală 75, parcurgând cinci kilometri de autostradă care, cu toţi palmierii piperniciţi şi cu iarba prea verde de pe margine, tunsă scurt de tot, nu pare să ducă nicăieri. Nu există nici panouri publicitare, nici firme amplasate lângă şosea, numai bine ca să-şi facă reclamă, nici case din acelea scunde, cu acoperişuri termoizolante din ţiglă albă, care se construiesc pe-aici la hectar. Ai impresia că n-ai luat-o pe unde trebuie. Un Chevrolet Camaro roşu decapotabil, nerăbdător, dă năvală în oglinda retrovizoare.

— Harry, nu-i nicio grabă. Oricum ajungem devreme.

Asta i-a zis Janice, nevastă-sa, în drum spre aeroport. Ce l-a enervat a fost tonul tolerant, grijuliu, pe care-i vorbeşte ea în ultimul timp, de parcă s-ar fi senilizat înainte de vreme. S-a uitat la ea, cum îşi dă după ureche o şuviţă rebelă de păr grizonant ce-i flutura pe feţişoara arsă de soare, smeadă, încăpăţânată.

— Iubito, ăsta mai are puţin şi dă peste noi, i-a explicat el trecând pe banda din dreapta, şi acul vitezometrului a poposit sub o sută de kilometri la oră.

Camaro-ul decapotabil i-a depăşit în goană, la volan era o negresă, o gagicuţă cu pielea ciocolatie, cu o pălărioară gri, de fetru, de stewardesa, cu bărbia şi buzele proeminente – nu l-a învrednicit nici măcar cu o privire aruncată cu coada ochiului. Şi chestia asta l-a băşicat. Privite din spate, portbagajul şi bara de protecţie ale Camaro-ului au un design de zici că arată ca o gură cu două buze groase, metalice, ce parcă îţi fac „şşşt”. Pesemne că acesta a fost momentul în care Harry a simţit că-i intră un morcov.

Când, în sfârşit, zăreşte aerogara, constată că aceasta e o clădire albă, scundă şi lungă, zici că-i versiunea mai mare a clinicilor înfierbântate de soare – clinici de stomatologie, chiropractică, artrită, cardiologie, legale, medico-legale – şi înşirate pe bulevardele acestui stat american dedicat celor vârstnici. Îţi laşi maşina într-o parcare situată la doar câţiva paşi de uşa glisantă cu geamuri fumurii: statul te dădăceşte la tot pasul. Sus, la etaj, sălile de aşteptare de la sosiri sunt lungi, scunde şi capitonate cu pâslă în tonuri gri, de bun-gust, ca şi pălărioara stewardesei cu nasul pe sus, cu o muzică de fundal a cărei prezenţă n-o conştientizezi decât atunci când cobori din lift sau când dentistul îşi opreşte freza. Orchestră de coarde, fără solişti vocali, genul de muzică ignorată, de regulă, de toată lumea, un fel de covor fermecat menit să acopere liniştea ce te-ar putea duce cu gândul la moarte. Aceste săli scunde, lungi, mobilate cu gust care, asemenea autostrăzii, nu sunt deloc invadate de reclame, îi amintesc de ceva. Ţevi de aer condiţionat, îşi zice el la început, apoi cripte. Sunt spaţii futuristice aidoma acelor tuneluri pătrăţoase care, printr-un truc al camerei de filmare, intră într-o acceleraţie de ordinul warpilor ca să ne sugereze călătoria de la o stea la alta. *2001*: oare o să-l mai apuce? O atinge pe Janice, care-i aşezată lângă el, pe bumbacul alb, transpirat al rochiei ei de tenis, în dreptul taliei, să-şi alunge senzaţia subită a sfârşitului iminent. Talia i s-a mai îngroşat, nu mai e suplă acum, începe şi ea să capete forma aceea ca de butoi a femeilor ajunse în pragul bătrâneţii, cu picioarele ca nişte scobitori şi cu carnea de pe braţe fleşcăită, de-atârnă precum carnea de pui fiartă la capac, gata să se dezoseze. Peste rochia de tenis, pe umeri, are o jachetă tricotată, galbenă, descheiată, s-o apere de răcoarea ce se revarsă din instalaţia de aer condiţionat. Îl încearcă un sentiment de mândrie nevinovată că în ţinuta asta, bronzată, inclusiv cu urmele lăsate de ochelarii de soare în jurul ochilor, arată şi ea ca toate celelalte bunici americane care îşi permit să trăiască în acest ţinut veşnic însorit, al tinereţii fără bătrâneţe.

— Poarta A5, îl anunţă Janice, de parcă gestul lui ar fi fost o întrebare punctuală. De la

Cleveland via Newark, zice ea cu tonul sigur ai femeii de afaceri pe care l-a adoptat la vârsta mijlocie, mai ales după moartea maică-sii, acum şapte, când a moştenit salonul auto, Springer Motors, cu toate activele lui, una din doar cele două reprezentanţe Toyota din zona oraşului Brewer, statul Pennsylvania: familia continuă să se refere la ea cu termenul de „salon”, fiindcă la început a fost doar un salon unde se vindeau maşini la mâna a doua, salon aflat în proprietatea şi sub conducerea lui Fred Springer, care, în mintea văduvei lui, Bessie, şi a fiicei sale, Janice, s-ar fi reîncarnat în Nelson, amândoi fiind nişte ţâri vânoşi, cu un caracter lunecos.

Din acest motiv îşi petrec Harry şi Janice o jumătate de an în Florida – pentru ca Nelson să aibă deplină libertate în conducerea salonului. Harry, directorul Departamentului Vânzări mai bine de zece ani alături de el şi Charlie Stavros, cu care a împărţit conducerea firmei, nici măcar n-a fost pomenit în testamentul bunicii Springer, în ciuda anilor petrecuţi în casa ei sumbră din Joseph Street şi a faptului că a trebuit să-i asculte toate bazaconiile despre sfinţenia răposatului Fred şi toate văicărelile în legătură cu gleznele ei umflate. Totul i-a revenit lui Janice, ca şi cum el n-ar fi fost decât o întâmplare de neconsemnat în cronica dinastiei Springer. Casa de pe Joseph Street, în care trebuie să stea Nelson cu familia lui ca să poată suporta cheltuielile de regie şi impozitele pe profit probabil că, la ora actuală, valorează vreo trei sute de mii de dolari, când tinerii aflaţi într-o rapidă ascensiune profesională s-au pornit să traverseze muntele din partea de nord-est a Brewerului spre orăşelul Mt. Judge, ca să nu mai pomenim de casa de vacanţă din Pocono, unde până şi o căbănuţă din pădure a ajuns să coste o avere, iar salonul auto, care ocupă aproape două hectare de-a lungul lui Route 111, la vest de râu, le-ar putea aduce el singur aproape un milion de dolari dacă ar fi preluat de vreuna dintre companiile puternic dezvoltate care au venit în zonă în ultimul deceniu profitând de spaţiul oferit de fabricile închise, de mâna de lucru calificată şi ieftină şi de costurile reduse ale vieţii, întocmai ca pe vremuri. Janice e bogată. Lui Rabbit i-ar plăcea să simtă şi ea fiorii care l-au trecut din senin, umbra vagă a unui avion celest, dar ei parcă i-ar fi crescut o crustă care-l respinge. Pe talie, unde a atins-o, rochia ei i-a părut o piele jilavă, groasă şi insensibilă. Îşi rumegă de unul singur presimţirea.

În această zi de marţi de după Crăciun, din ultimul an al domniei lui Ronald Reagan, un puhoi de omenire s-a adunat în întâmpinarea celor dragi. Un omuleţ cu spinarea gheboasă şi cu o sprinteneală dizgraţioasă care pare să fie caracteristică evreilor ţâşneşte în spatele lor şi de-acolo strigă în gura mare la nevastă-sa, de parcă familia Angstrom nici nu s-ar afla acolo, „Hai *odată*, Grace!”.

Aha, Grace, îşi zice Harry. Uite un nume ciudat la o evreică. Sau poate că nu. Au nume biblice, ca Rachel şi Esther, dar nu întotdeauna: Barbra, Bette. Încă nu s-a obişnuit de tot cu evreii de-aici, continuă să înveţe de la ei, încearcă să le asimileze filosofia datorită căreia au ajuns stăpânii lumii. Moşul cocoşat, cu cămaşa lui cu pătrăţele roz şi pantalonii de-un roşu aprins, goneşte de parcă avionul ce soseşte ar fi ultimul tren ce pleca din Varşovia înainte de sosirea nemţilor. Pe vremea când Harry şi Janice îşi plănuiau mutarea în Florida, sfătuitorii lor, mai cu seamă Charlie Stavros şi Webb Murkett, le-au spus că zona Golfului Mexic e coasta populată de creştini, spre deosebire de coasta evreiască a Atlanticului, dar lui Harry nu i se pare că lucrurile ar sta aşa; judecând după cunoştinţele pe care şi le-a făcut el, în Florida e la fel de plin de evrei ca în New York, Hollywood şi Tel Aviv. În blocul în care locuiesc, el şi Janice sunt priviţi ca nişte animăluţe ciudate, fiindcă sunt singurii locatari creştini: sunt nişte drăgălaşi. Uitându-se la omuleţul care are pe puţin şaptezeci de ani şi care o zbugheşte ţopăind în zigzag printre scaunele înalte, tapiţate, să ajungă cel dintâi la poarta de sosire, Harry îşi simte plin de remuşcări corpolenţa ce s-a aşezat pe el la vârsta de cincizeci şi cinci de ani ca nişte pături aşternute una peste alta de-a lungul mai multor decenii, până şi cântarul cel mai binevoitor indică nu mai puţin de o sută cinci Idle. Doctorul lui de-aici îi spune tot timpul să renunţe la bere şi la ronţăială şi, în fiecare seară, după ce se spală pe dinţi, îşi jură că o să se lase, dar urmează o nouă zi însorită şi iar îl păleşte foamea şi-i vine să ronţăie orice-i sărat şi uşor de mestecat. Păi, nu i-a spus şi Marty Tothero, bătrânul lui antrenor de la baschet, spre sfârşitul vieţii, că atunci când îmbătrâneşti mănânci ca spartu’, dar niciodată ceea ce-i sănătos? Câteodată spiritul lui Rabbit simte că-l ia cu leşin când se gândeşte că trebuie să-şi târâie după el, peste tot, corpul mătăhălos. Simte câte o strânsoare discretă în zona intercostală, îi urcă pe braţul stâng. Are scurte momente când i se taie respiraţia şi simte cum pieptul parcă îi dă pe-afară, îmboldit de-o esenţă apăsătoare. În

copilărie, când simţea că-l doare ceva tot mai tare, se speria şi cei mari îi alungau temerile cu o glumă; acum, când, în mod indubitabil, e un om în toată firea, trebuie să şi le alunge singur.

Într-un colţ, un magazin octogonal cu de toate pentru toţi, unde se vând ziare, reviste, dulciuri, suvenire din coral şi tricouri caraghioase, în culori pastelate, care povestesc ce tărâm de vis e sud-vestul Floridei, curmă sobrietatea şi atmosfera cenuşie a sălii de aşteptare din aeroport. Janice se opreşte şi-i spune:

— N-ai vrea să aştepţi o clipa aici, să văd dacă au primit ultimul număr al revistei *Elle?* Şi poate că n-ar strica să mă-ntorc şi să intru la WE femei cât mai am ocazia, s-ar putea ca la întoarcere să se circule groaznic de greu, cu vremea asta care-i în continuare atât de bună de plajă.

— *Acum* te-ai trezit şi tu, răspunde el. Păi, *du-te* odată, dacă te duci.

Are în continuare bretonul acela *à la* Mamie Eisenhower; i s-a mai rărit odată cu trecerea anilor şi i s-a ondulat din cauza umidităţii şi a apei sărate, făcând-o să pară o copiliţă încăpăţânată şi drăgălaşă, cu faţa ridată de expunerea prelungită la soare.

— Mai avem cel puţin zece minute, nu-ş' ce dracu se grăbea aşa ăla.

— Era şi el îndrăgostit de viaţă şi nimic mai mult, zice Harry şi o aşteaptă cuminte.

În timp ce ea intră la WE femei, el nu rezistă tentaţiei de-a intra în magazin să-şi cumpere ceva de ciugulit, un baton de arahide Planters, de patruzeci şi cinci de cenţi. Pe ambalaj scrie Planters Original Peanut Bar. Batonul s-a rupt în două undeva în timpul transportului şi se gândeşte să păstreze o jumătate şi să le-o ofere celor doi nepoţi ai săi în maşină, în drum spre casă. I-ar impresiona. Prima jumătate este însă aşa de gustoasă, că o mănâncă şi pe a doua, ba, pe deasupra, îşi răstoarnă în palmă şi firimiturile dulci din ambalaj şi le lipăie cu limba, zici că-i un furnicar. Apoi se gândeşte să se-ntoarcă şi să mai cumpere un baton pe care să-l împartă cu nepoţii în maşină – „Uite ce are bunelul" la intrarea pe Şoseaua Interstatală 75 –, dar nu-i deloc convins că n-o să-l mănânce şi pe acela, aşa că îşi impune să stea locului şi să se uite pe fereastră. Aeroportul a fost proiectat cu ferestre mari, care dau spre pistele de aterizare şi decolare, pentru ca în cazul vreunui accident aviatic toată lumea să se distreze pe cinste. Mingea de foc, fuzelajul care se roteşte încet, derapând necontrolat, aripile care se frâng. Pe când încearcă să-şi cureţe cu vârful limbii resturile lipicioase, zahărul caramel şi siropul de porumb dintre dinţi – care, slavă Domnului, sunt încă ai lui, iar cei din faţă nici măcar nu sunt îmbrăcaţi –, Rabbit se holbează pe geam la după-amiaza ştearsă, care nu se mai termină. Pista de-afară se îngustează într-un triunghi, iar şesul Floridei devine brun ca papura dincolo de verdele câmpiei udate de un sistem de irigaţii. Iarna, în măsura în care se poate vorbi de aşa ceva pe-aici, încă nu s-a pogorât. Temperatura zilnica s-a situat în jurul a douăzeci şi şase de grade Celsius. După patru ierni petrecute în Florida ştie că vântul care bate dinspre golf te şfichiuieşte tăios dacă te-apuci de-o partidă de golf de dimineaţa devreme şi că nu-ţi poţi da jos puloverul decât spre amiază, când soarele urcă pe cer, dar acest decembrie, cu excepţia acelei răbufniri de frig de la jumătatea lunii, aduce cu un început de septembrie din Pennsylvania – e călduros şi doar castanele care cad din copaci, aerul oarecum uscat, obosit, şi ţârâitul cicadelor sugerează că vara-i pe sfârşite.

În timp ce dulciurile i se aşază în stomac, senzaţia sfârşitului iminent revine ca nişte gheare ce îi cuprind inima: ca nişte gheruţe ce ţin un diamant în montură. În ultima vreme, în ziare au fost o mulţime de anunţuri mortuare. Max Robinson, primul şi singurul prezentator de ştiri de culoare, Roy Orbison, care purta întotdeauna ochelari cu ramă şi lentile negre şi cânta „Pretty Woman" cu glasul acela cu ambitus de femeie şi, chiar înainte de Crăciun, cursa Pan Am 103 care a explodat ca un pepene putred la opt mii de metri deasupra Scoţiei, de s-au prăbuşit toate cadavrele alea şi bucăţile de fuzelaj în flăcări pe terenul de golf şi străzile acestui orăşel cu un nume ca de Glockamorra[193], cum îi zice, zi să-i zic, Lockerbie. Imaginează-te aşezat pe locul tău, legănat de zumzetul uriaşelor motoare Rolls Royce, cu însoţitoarele de bord care-ţi aduc cutiuţa clinchetitoare cu băuturi, îţi zici bine că ai prins avionul şi de-acum nu-ţi rămâne decât să te

---

[193] Sat irlandez imaginar care apare într-un popular cântec de cabaret compus de Burton Lane şi E.Y. Harburg în anul 1946.

relaxezi şi, deodată, cu un vuiet şi-un bubuit uriaş, asurzitor, cu ţipete de groază spulberate, această lume de vis se prăbuşeşte în hău şi n-ai sub tine decât spaţiul negru şi pieptul strivit de frigul cumplit, irespirabil, frigul de-a dreptul incredibil din jur şi pe care, în realitate, câteodată îl şi percepi împachetat în valizele din cala depresurizată, când îţi despachetezi hainele, lenjeria de corp şi prosoapele de plajă murdare încă îmbibate cu răcoarea necruţătoare a morţii din spaţiul aerian. Nu mai departe decât ieri, unui avion care zbura de la Manchester la Atlanta i-a crăpat fuzelajul la înălţimea de zece mii de metri, ziarele scriu că avea o gaură cu diametrul de treizeci şi cinci de centimetri, au avut noroc că au apucat să aterizeze în Virginia de Vest. Praful se alege de toate, şi de avioane, şi de poduri, în cei opt ani în care la putere a fost Reagan nu i-a păsat nimănui de ţară, toată lumea a făcut bani din ce-a putut, datoria publică a crescut, cu Dumnezeu înainte.

La viaţa lui, Harry s-a deplasat şi el cu avionul la diferite întruniri ale dealerilor Toyota, iar acum nouă ani, tot cu avionul a ajuns în Caraibe când s-au distrat pe cinste cu celelalte două cupluri, însă când vin în Florida, el şi Janice nu călătoresc decât cu maşina, aşa că o au aici. Probabil că Nelson o să facă spume pe chestia că nu-i decât o singură maşină, deşi e un Camry break în care încap lejer şase persoane. Lui Nelson îi place să şofeze şi să dispară câteva ceasuri bune bătând drumuri numai de el ştiute. Nelson. O adevărată belea. Harry simte că începe să-l înţepe vârful limbii, aşa că se opreşte din raşchetarea unei fărâme dulci, ascuţite, ce i s-a lipit de partea din spate a unui canin.

Şi tot în *News-Press*-ul de Fort Myers de azi-dimineaţă e un articol despre o femeie gravidă care a fost împuşcată ieri în Fort Lauderdale în timpul unei tentative de jaf. O fi fost o negresă, dar ziarul nu precizează, în ziua de azi nu se mai detaliază chestiunile astea. Femeia a murit, dar bebeluşul a fost salvat printr-o operaţie cezariană. Iar pe prima pagină era interviul cu individul care e condamnat pentru că a adunat de pe drumuri o puştoaică de doişpe ani, pe care a pus-o să fumeze iarbă şi a violat-o, iar apoi i-a dat foc de vie şi acum se plânge de gândacii şi şobolanii din celula în care îşi aşteaptă execuţia şi-i spune reporterului: „Mereu am încercat să fac tot binele din lume, dar nu-s vreun înger. După cum nici criminal nu sunt”. Vorba asta l-a făcut pe Harry să râdă, parcă i-a amintit vag de ceva. Nici înger, dar nici criminal. Nu ca individul acela, Bundy, care a ucis zeci de femei pe teritoriul mai multor state şi care de zece ani îşi tot amână data execuţiei în închisoarea din Tallahassee, de-aici, din Florida. La fel trage de timp şi Hirohito. Harry îşi mai aminteşte de vremurile când Hirohito apărea în propaganda de război alături de Hitler şi Mussolini.

Şi n-a uitat niciodată cum, în iunie se vor împlini treizeci de ani de atunci, micuţa lui fetiţă Rebecca June s-a înecat şi, când s-a întors singur acasă, a găsit în cadă apa călduţă, cenuşie, care o omorâse. Dumnezeu nu scosese dopul. Lui, Celui Care orânduise stelele în univers, l-ar fi fost atât de uşor să facă gestul ăsta. Să facă să nu se întâmple asta. Ori sa elimine din cosmos lucrul acela care dusese la explozia Boeingului 747 al companiei Pan Am deasupra Scoţiei. Când se gândeşte la trupurile alea în care bat inimi în timp ce se prăbuşesc în beznă… Ce-or fi simţit în timp ce se prăvăleau prin aerul dens ca apa călduţă, călduţă şi cenuşie ca această aerogară prin care oamenii trec asemenea firelor de praf printr-o instalaţie de ventilaţie; pentru o companie aeriană nu suntem decât nişte numere într-un calculator, unul în plus sau în minus, nu-i pasă nimănui… O luminiţă pe ecranul radarului, apoi nicio luminiţă. Când te gândeşti la trupurile alea căzând grămadă, ca nişte seminţe de pepene ude.

O stea se iţeşte pe bolta diurnă, pe albastrul de sub fâşiile de nori cirostratus, un avion care sclipeşte, coboară, vine drept către ei. În sclipirea aia, îşi zice în sinea lui, se află cei dragi lui: fiul său, Nelson, nora lui stângace, pe care o cheamă Pru, deşi numele ei de botez e Teresa, apoi, Judy, nepoţica lui de opt ani, şi Roy, nepoţelul lui de patru ani, născut în toamna în care Harry şi Janice au început să-şi petreacă o jumătate de an în Florida. Micuţul a fost botezat ţinând cont de numele ambilor bunici, Harold Roy, dar toată lumea îi spune Roy, chestie care pe Harry ar trebui să-l oftice, fiindcă Roy Lubell e un capsoman de instalator din Akron dat afară din serviciu, care nici n-a catadicsit să vină la nunta fiică-sii şi pe care toată viaţa l-a durut în cur de cei şapte copii flămânzi ai lui. Pru până-n ziua de azi pare să fi rămas flămândă, iar asta îi aminteşte lui Harry de propria-i persoană. Steaua e tot mai mare, ia forma unei farfurioare ce sclipeşte în mai multe puncte, e o maşină de aluminiu ce planează şi ia proporţii deasupra câmpiei posomorâte, cu

arbuşti, şi a orizontului punctat de siluetele palmierilor. Îşi imaginează avionul explodând la contactul cu solul, luând foc de la una dintre sclipirile lui, transformându-se într-o minge de flăcări roşii cu umbre negre, aşa cum vezi tot timpul la televizor, şi descoperă şocat că, imaginându-şi toate astea, nu simte cine ştie ce, doar emoţia rece a martorului ocular, un fel de uimire provocată de furia chimicalelor şi uşurarea pricinuită de gândul că nu s-a aflat şi el la bordul avionului, ci că se află în siguranţă, dincoace de geam, cu senzaţia aceea vagă de înţepătură ce-i sugerează sfârşitul iminent.

Janice reapare lângă el. Gâfâie emoţionată.

— Harry, *grăbeşte-te,* îl îndeamnă ea. Au *ajuns* cu zece minute mai devreme, trebuie că au avut vânt din spate de la Newark. Am ieşit de la toaletă şi m-am dus la poartă, şi nu te-am găsit, nu erai *acolo. Unde* ai fost?

— Nicăieri. Am stat aici, la fereastră.

Avionul pe care îl buşise de pământ în mintea lui nu fusese avionul lor.

Cu inima bubuindu-i să-i sară din piept, cu răsuflarea tăiată, porneşte cu paşi mari după soţia lui minionă pe mocheta gri, largă. Fustiţa plisată de tenis îi şfichiuieşte pulpele bronzate, iar pantofii ei albi Nike, cu talpa stratificată, par absurd de mari în capătul picioarelor subţiri ca nişte grisine, zici că-i Minnie Mouse cu încălţările ei voluminoase, dar ţinuta lui Janice nu-i mai absurdă decât a multora dintre cei ce se înghesuie să întâmpine pe cineva: bărbaţi cu tunsoarea căruntă, îngrijită, ca de bancheri şi cu feţe prelungi, serioase, reţinute, tot ca de bancheri, poartă maieuri galben-verzui fluorescente, inscripţionate cu CORAL POINT sau CAPTIVA ISLAND, şi şorturi roşii mulate sau bermude cu un model ce aduce cu nişte ouă jumări; soţiile lor cu permanent şi talia groasă au nişte costume de gimnastică ridicole, dintr-o bucată, aduc cu lenjeria de corp din flanel roz sau bleu, sunt culori ca pentru bebeluşi, pe nişte forme ca de păpuşi Kewpie[194], costumaţia lor face reclamă tinereţii eterne pe care au descoperit-o asemenea schiorilor şi jucătorilor de tenis sau golf din ziua de azi, care apar la televizor încărcaţi de sigle, de zici că-s panouri de reclamă ambulante. Evreul cocoşat, atât de zorit ceva mai devreme, şi-a întâlnit deja făptură iubită, o femeie înaltă, toată numai un zâmbet, o Rachel sau o Esther cu părul cârlionţat şi profilul palid, cabalin, pe un braţ îşi poartă hanoracul de la Newark, bondoaca de maică-sa o încadrează de cealaltă parte, pe ea o cheamă Grace, iar bătrânelul despică aerul cu gesturi furioase, oferindu-le femeilor ultima lui mostră de pălăvrăgeală persuasivă. Ele îi ascultă din două-n două flecuşteţul pe care el îl pune la suflet atât de mult. Pe Rabbit îl intrigă faptul că această fiică adultă, cu un cap mai înaltă decât părinţii ei, pare să nu aibă şi ea o pereche. Un negru înalt, care arată chiar bine în costumul lui gri la trei piese, fără să fie un filfizon, şi care afişează o indiferenţă ca de afacerist anglo-saxon în timp ce cară o geantă din alea mari, flasce, folosite de călătorii deştepţi, de ocupă tot compartimentul pentru bagaje de deasupra capului, se târăşte nefiresc de aproape în urma lor. Nu poate să aibă însă nicio legătură cu ei, o fi încercând doar să-i depăşească, la tel ca fătuca aia neagră în Camaro-ul roşu care venea spre aeroport de pe 75. Fiecare se împinge în cel din faţa lui, aşa ne deplasăm cu toţii în ziua de azi.

Harry şi Janice ajung la Poarta A5. Oamenii coboară din avion în grupuri mici, un individ cu trei valize, care îşi dă prea multă importanţă sau vreo cucoană bătrână, cu baston, care păşeşte greoi, îi încetineşte pe cei din urma lor. Ajungi să te-ntrebi dacă n-am sărit calul cu grija asta exagerată acordată infirmilor.

— Uite-i, exclamă Janice într-un târziu, după care îi spune în şoaptă lui Harry: Nelson pare epuizat.

Mai degrabă lunecos decât epuizat, îşi zice Harry. Fiu-său îşi poartă băiatul pe braţul stâng; ochiul drept al lui Nelson e mijit, pleoapa pare să-i tremure de parcă s-ar aştepta la o lovitură din partea aceea, descoperită. Roy trebuie să fi adormit în avion, fiindcă îşi ţine capul rezemat de gâtul lui taică-său, parcă în căutarea unei perne, în ochii deschişi i se vede acea copilărească beznă fluidă, însă guriţa cu buze pline îi tace strălucind de salivă, năucă. Harry înaintează de-ndată ce cordonul îi permite să ridice povara din braţele fiului său, dar Nelson nu pare dispus să-l cedeze, de parcă bunicul micuţului ar fi răpitor; Roy se agaţă şi el de taică-său. Harry dă

---

[194] Păpuşi de plastic bucălate, cu o şuviţă de păr ondulat pe creştet.

exasperat din umeri, se dă bătut şi se apleacă să pupe obrăjorul catifelat al lui Roy, mai suav decât catifeaua, încă îmbujorat de somn, şi să strângă mânuţa jilavă a lui fiu-său. De câţiva ani, Nelson şi-a lăsat mustaţă, un smoc maroniu, nu cu mult mai larg decât nasul. Buzele delicate de sub ea nu par să zâmbească niciodată. Degeaba caută Harry pe chipul acesta temător, cu ochi căprui, vreo urmă din propriul lui chip cu ochi albaştri. Nelson a moştenit încordarea şi trăsăturile fine ale lui Janice, cu privirea ei evazivă sau derutată; privirea nedumerită îi stă mai bine unei femei decât unui bărbat. Mai rău, fruntea înaltă şi părul fin, rar, moştenit de la Janice, au devenit la Nelson o chelie pe zi ce trece mai vizibilă. Tâmplele dezgolite au între ele un triunghi transparent de fire rărite, care în curând va deveni o insulă, un petic şi, când se întoarce s-o sărute pe maică-sa, în vârful capului i se vede o brazdă pe zi ce trece mai largă. În avion a purtat o geacă de blugi uzată peste o cămaşă apretată, pretenţioasă totuşi, cu dunguliţe roz, cu manşetele şi gulerul alb, aşa că pare pe jumătate arogant, ca un star de muzică rock însurat sau un gangster de weekend. Într-una din urechi poartă un cerceluş de aur.

— Moa-*moa*! face Janice vrând să dea mai multă greutate sărutului ei de bun venit; zgomotele astea le-a învăţat aici, de la evreicele exagerat de expresive.

Harry le salută grijuliu pe Judith şi Pru. Fetiţa slăbuţă va împlini nouă ani în mai puţin de-o lună şi e un crochiu de femeie, subdimensionată şi încă neîmplinită. E roşcată ca maică-sa. Are un ten delicios, obrăjorii rozii sub pistrui, iar detaliile feţei – genele, sprâncenele, urechile, nările, buze gata să-i dezvelească dinţii – îi sunt înspăimântător de perfecte, parcă prea fragile, gata-gata să se spargă. Când se apleacă s-o sărute, îi zăreşte lângă ureche splendoarea pulului invizibil al copilăriei. Are ochii verzi, limpezi, ai lui Pru, şi părul de culoarea morcovului, dar silueta ei delicată, dreaptă şi feţişoara ei lunguiaţă, calmă, n-au încă nimic din dispoziţia pe care, la un moment dat, i-a dat-o viaţa lui Pru, făcându-i frumuseţea, chiar şi la numai douăzeci şi patru de ani, uşor stângace, deja neajutorată, stângăcie ce a devenit tot mai accentuată şi mai chinuitoare în cei nouă ani de căsnicie cu Nelson. Ţine la Harry şi el ţine la ea, deşi, prinşi între toţi ceilalţi, n-au găsit niciodată modalitatea de a-şi exprima această simpatie reciprocă.

— O pereche de frumuseţi, le complimentează el pe mamă şi fiică.

Micuţa Judy strâmbă din nas şi spune:

— Bunelu' iar a mâncat dulciuri, să-i fie ruşine. L-am mirosit eu, ceva cu alune, vă spun eu. Chiar i-au rămas nişte bucăţele între dinţi. Să-i fie ruşine.

Îi vine să râdă de reproşul acesta, de faptul că l-a nimerit la marele fix şi de accentul nemţesc de Pennsylvania cu care fetiţa a spus „să-i fie ruşine". Accentele locale sunt pe cale de dispariţie, dar asta se-ntâmplă încetul cu încetul, copiii îi imită cu atâta precizie pe cei mari. Judy i-o fi auzit acasă pe Nelson şi Pru şi, poate, şi pe Janice discutând despre kilele lui şi despre regimul lui alimentar catastrofal. Dacă au discutat despre asta, poate că problemele lui de sănătate sunt mai grave decât crede. O fi arătând rău.

— Rahat, exclamă el oarecum jenat. Nu mai pot să fac nicio mişcare fără să mă prindeţi. Pru, care mai e viaţa ta?

Noră-sa îl ia prin surprindere; când se apleacă îndatoritor, să o pupe pe obraz, ea îl sărută drept pe gură. Colţurile buzelor ei sunt uşor lăsate în jos, exprimând o timiditate plină de regret, dar, după ce l-a sărutat, lui îi par calde, calde şi moi şi pufoase ca nişte perniţe. De când a cunoscut-o în casa umbroasă a bunicii Springer, în vara aceea de demult – o siluetă zveltă, gârbovită, vârâtă cu de-a sila în vâltoarea vieţilor lor, prietena romano-catolică gravidă a lui Nelson din Ohio, o secretară de la Universitatea Kent, pe nume Teresa Lubell, devenită dintr-odată purtătoarea genelor lui Harry întru eternitate –, Pru s-a mai lăţit, tară să ajungă o umflată în stilul grăsanelor din Pennsylvania. Arată de parcă nişte pârghii i-ar fi îndepărtat niţei oasele şi acestora li s-ar mai fi adăugat nişte calciu, iar carnea i s-ar mai fi întins un pic, pe măsura lor, acum e mai trupeşă. Chipul ei, odinioară îngust ca al lui Judy, aduce câteodată cu o mască netedă. Dintotdeauna înaltă, în anii în care a devenit o soţie şi matroană oţelită a renunţat la părul lung, drept, şi l-a tapat în aripioare stufoase ce seamănă vag cu pieptănătura Sfinxului. Şi şoldurile şi umerii îi sunt mai laţi sub modelul complicat – cu pătrate şi romburi maro, albe şi negre aranjate astfel să creeze iluzia spaţiului tridimensional – al costumului în carouri pe care l-a îmbrăcat pentru călătoria cu avionul, un costum uşor, şifonat după cele trei ore de stat pe scaun şi de dădăcit copii. Pe un umăr îi atârnă o geantă albastră, iar pe braţe şi în mâini are un pardesiu

gri de lână, gecile copiilor, mai multe cărţi de copii, cu coperte lucioase, bazate pe show-uri de televiziune matinale, o păpuşă Cabbage Patch cu faţa bej. Dolofană, şi un dinozaur de plastic gonflabil. Are mâinile mari, iar încheieturile degetelor îi sunt roz, crăpate. Mama lui Harry avea mâinile tor aşa, de la spălat rufe şi vase. Oare cum de-a ajuns şi Pru să aibă aşa mâini în epoca echipamentelor casnice de tot felul? Se uită o fracţiune de secundă, buimac după sărutul primit. S-a obişnuit rapid cu ideea de-a avea nevastă şi copii, dar gândul că are o noră în carne şi oase îl entuziasmează de fiecare dată.

Ea i se adresează vulgar, vrând să-şi mascheze stânjeneala pricinuită de întâlnirea lor:

— Arăţi mişto, Harry. Vad că-ţi prieşte sudul însorit.

Ce-o fi vrut să însemne sărutul ăsta pe gură? Insistenţa lui discretă. O fi un mesaj trist. Ea şi Nelson niciodată n-au făcut o pereche potrivită.

— Eşti singura care crede asta, spune el apucându-i geanta de umăr. Lasă-mă să car şi eu câte ceva din lucrurile astea. Duc eu geanta, îi propune el dând s-o ia.

Pru îşi mută pardesiul şi jucăriile în cealaltă mână, să-şi întindă braţul, să i-o poată lua, dar, în acelaşi timp, îl întreabă:

— Ai voie? — De ce mă tratează toată lumea ca pe un olog? întreabă el.

Nimeni n-are urechi pentru întrebarea lui; Janice şi Pru se îmbrăţişează cu un entuziasm fals, iar Nelson se târâie pe coridorul gri, lung, cu Roy, care a adormit din nou pe umărul lui. Pe Harry îl enervează faptul că, deşi Nelson are o tunsoare îngrijită, recentă, făcută acum câteva zile, frizerul i-a lăsat o codiţă ca de şobolan, ce-i atârnă peste guler, sub chelia tot mai mare. Câţi ani o fi crezând că are, şaptesprezece? Micuţa Judy îl urmează pâş-pâş pe taică-său, dar Nelson n-o aşteaptă şi nici nu se uită înapoi. Fetiţa este destul de mare să-şi dea seama că nu-i cazul să-şi sacrifice toată demnitatea şi să alerge după el în ţinuta ei elegantă purtată în timpul călătoriei cu avionul. Poartă un paltonaş bleumarin de iarnă peste o rochie de vară roz; de sub palton se văd tivul ei roz, apoi picioarele goale, care par lungi, mai lungi decât la începutul lui noiembrie, când a văzut-o ultima oară. Ceafa ei, însă, este cea care îl face praf, cu părul ei morcoviu, strălucitor, împletit într-o codiţă şi prins cu o fundă albă, rigidă, elegantă. Funda aia are ceva din educaţia catolică a maică-sii, o face să pară împodobită ca Fecioara, sau pruncul Iisus, sau Oricine gata de paradă, de-o plimbare în ceruri. Părul lucios al lui Judy, codiţa ce-i saltă în timp ce se stăpâneşte să nu alerge, poartă atât de docilă şi nepăsătoare funda elegantă făcută de maică-sa, încât lui Harry îi mijeşte un zâmbet. Lungeşte pasul, o ajunge din urmă, se apleacă şi-i spune:

— Hei, frumuşico.

Apucă mâna pe care ea i-o întinde cu un gest reflex, de copil. Surprinzător, are mâna la fel de umedă pe cât de calde au fost buzele maică-sii. Capul ei, cu cărarea albă ca osul, îi ajunge mai sus de talie. I se plânge maică-sii, a aflat Harry de la Janice, că-i cea mai înaltă fată de la ea din clasă, într-a treia. Băieţii răutăcioşi râd de ea.

— Cum merge şcoala? o întreabă el.

— Nu pot s-o sufăr, îi mărturiseşte Judy. Toţi copiii se dau rotunzi. Fetele sunt cele mai rele.

— *Tu* te dai vreodată rotundă?

Ea îi cântăreşte bine întrebarea.

— Unii băieţi se ţin după mine, dar eu le zic să plimbe ursu'.

El ţâţâie.

— Ăsta-i un limbaj destul de nepotrivit pentru clasa a treia.

— Nu tocmai, îl contrazice ea, chiar şi profesoara mai zice din când în când „la naiba" când o scoatem din pepeni.

— Cum o scoateţi din pepeni?

Lui Judy îi mijeşte pe chip zâmbetul larg al maică-sii, fără să i se încreţească, însă, pielea deasupra gurii.

— Câteodată zumzăim cu toţii fără să mişcăm din buze. Acum câteva săptămâni, când a încercat să ne facă pe toţi să cântăm colinde de Crăciun, unul dintre băieţii de care-ţi ziceam că se dau rotunzi a spus că treaba asta-i împotriva religiei părinţilor lui, că taică-său e avocat şi că o să dea în judecată pe toată lumea.

— Ce căcănari remarcă Rabbit.

— Bunelu', nu vorbi urât.

— N-am vorbit urât. Era urât dacă ziceam că-i băşinos. Hei, de aici mi-am cumpărat batonul cu arahide pe care l-ai mirosit. Vrei şi tu unul?

— Mai bine întreab-o pe mama dacă am voie.

Harry se întoarce şi aşteaptă să fie ajuns din urmă de cele două mame, care înaintează umăr la umăr, sfătuindu-se cu capetele înclinate.

— Pru, o întreabă Harry, e vreo nenorocire dacă-i iau lui Judy un baton de alune?

Ea îşi ridică privirea răvăşit, dar îşi aminteşte să-i zâmbească:

— Bănuiesc că n-o să se-ntâmple nimic de data asta, deşi Nelson şi cu mine încercăm să-i ferim pe-ăştia mici de alimentele nesănătoase.

— Orice-i iei, Harry, intervine Janice, s-ar cuveni să-i cumperi şi lui Roy.

— Bine, dar Roy doarme şi e cu mult mai mic.

— Şi totuşi, o să afle că-i tratezi preferenţial, spune Pru. E la vârsta când nu mai vrea să stea în umbra surorii lui.

Micuţa Judy îl ţine în umbră? Oare şi el a ţinut-o în umbră pe Mim? Mim a şters-o, clar de tot, cât mai departe de Diamond County, dacă ăsta a fost cumva un gest de protest. A dat de viaţa din Las Vegas, trăită la intensitate maximă, şi a rămas acolo.

— Să nu sui prea mult, îl roagă Janice pe Harry. Sau dă-mi mie cheile, să putem ura în maşină. Mai au două valize care au intrat în cală la Newark. Nelson probabil e deja la bagaje.

— Mda, ce-o fi în mintea lui de-a luat aşa viteză? Pe cine-i supărat?

— Probabil pe mine, răspunde Pru. Dar nu mai încerc să-mi dau seama ce-i cu el.

Harry se scotoceşte într-un buzunar al pantalonilor săi de golf ecosez, dar nu găseşte decât nişte suporturi pentru mingile de golf şi un steguleţ de plastic cu două V-uri albastre, de la Valhalla Village, apoi în celălalt îşi găseşte brelocul cu legătura de chei.

— Şase! strigă el şi le aruncă spre Janice.

Mâinile ei zvâcnesc cuprinse de-o panică feminină, iar cheile zboară pe lângă ele şi o lovesc în stomac. Până şi acest efort infim, căutarea şi aruncarea cheilor, îl istoveşte, de parcă braţul pe care l-a ridicat i-ar fi fost cufundat în apă. S-au dus dorinţa spontană şi plăcerea de a-i lua nepoată-sii ceva dulce. Judy nu-şi alege un baton cu arahide Planters Peanut, cum a prevăzut ei, ci un baton Sky, care, crede el, chiar că i-ar putea face rău la dinţi, cu cele cinci creme cleioase din cele cinci segmente ca nişte cocoaşe de ciocolată pură. Caută în buzunăraşul de la şold al pantalonilor atât de vechi, încât ţesătura i s-a decolorat de la soare, iar bordura fiecărui buzunar i s-a înnegrit de-a lungul anilor de la sudoarea mâinilor, scoate portofelul şi zăboveşte un timp în faţa raftului cu dulciuri, nehotărât dacă să-şi mai ia sau nu încă un baton dulce cu alune, întrebându-se dacă de data asta va fi norocos şi va căpăta unul care să nu se fi spart în ambalaj, apoi se decide să nu-şi cumpere, căci mănâncă prea multe, prea multe chestii nesănătoase, după cum i-au spus Pru, Pru şi medicul lui de-aici, bătrânul doctor Morris, apoi, în ultima secundă posibilă, când negresa de la tejgheaua magazinului octogonal îi numără deja restul la dolarul pentru batonul Sky, se hotărăşte, în cele din urmă, să-şi cumpere batonul fărâmicios. Nu atât înghiţitul sau ingestia îi fac plăcere, cât senzaţia pe care i-o dă primul colţ grunjos pe care-l bagă în gură, primul fragment cu unghiul lui drept, care se dizolvă încetişor. Spre mirarea şi indignarea lui, nu numai că nu mai capătă niciun rest de la dolar, ci îi datorează negresei – de o culoare aspră, mată, nediluată, cum rar ţi-e dat să vezi în SUA, ştearsă ca ardezia; o fi o haitiancă sau o dominicană, Florida e plină de refugiaţi – o monedă de cinci centi pentru taxa statală. Aşa-s preţurile de aeroport – acolo unde nu-i concurenţă, te sparg. Fără concurenţă, te alegi cu socialismul, consumul deşănţat al resurselor publice şi o economie ca în Cuba sau Haiti. Se opreşte să se uite la revistele din stand. Raftul de sus găzduieşte revistele porno, sigilate în plastic, cu bucăţi de hârtie tipărită care ascund detaliile fetelor cu gura căscată, căscată de parcă ar fi tot timpul uluite de nurii lor tangibili, *Hustler*, *Gallery*, *Club*, *Penthouse*, *Oui, Live* şi *Fox.* Se imaginează cumpărând una, înfruntând dezaprobarea haitiencei – toate tipele astea provenite din Caraibe sunt evangheliste fundamentaliste, frecventează bisericuţe cu acoperişul din tablă unde strigă în gura mare cerând să vină sfârşitul lumii – şi băgând revista în casă pe furiş, apoi, în timp ce Janice doarme, găteşte sau e în oraş cu o gaşcă de-a ei, studiind pe săturate fotografiile cu picioare răscrăcărate şi labii roz şi ţâţe supradimensionate şi buci săltate astfel încât să se vadă pizda epilată, cu micuţa ei anatomie tristă, ca de scoică, şi prevăzând cu tristeţe că n-o să-l

excite, sentimentele predominante vor fi plictiseala şi jena că a dat banii pe prostii. În ziua de azi una costă patru dolari şi douăzeci şi cinci de cenţi şi are titluri promiţătoare ca *Sirene sexy la saună, Cară Lott se încinge* şi *Sex oral: Ghidul gurmandului.* Ce scârboşi suntem, dacă stai să te gândeşti – carne disponibilă, dar dedată plăcerilor diabolice.

— *Haide,* bunelu', de ce-ţi ia atâta timp?

Iuţesc pasul după ceilalţi care s-au topit. Capul strălucitor, împodobit cu fundă, al lui Judy îl neliniştişte, răsare dinaintea lui ba într-o parte, ba în cealaltă, ca şi cheile de la maşină pe care le-a găsit destul de greu, Janice zice că s-a ramolit, deşi ea nici măcar să le prindă nu-i în stare, a naibii muta neîndemânatică. Dacă cineva o să-i răpească nepoata de sub nas, chiar că o să-l facă ramolit.

— Uşurel, o sfătuieşte pe Judy când ajung în capătul scărilor rulante, alege-ţi o treaptă şi rămâi pe ea. Nu păşi pe crăpătura dintre ele. Iar când ajung jos, adaugă: Bun, ia-ţi piciorul de pe ea, dar nu prea devreme, nu te speria, o să fie bine, aşa, bravo.

— La mail întotdeauna folosesc scările rulante, îi povesteşte ea, strâmbându-se la el cu gura uşor ţuguiată, dojenitoare, mânjită pe la colţuri de picături de ciocolată topită.

— Unde mama naibii au dispărut cu toţii? o întreabă el, deoarece în toată mulţimea gălăgioasă şi bronzată care forfoteşte la nivelul inferior, cu tavanul mai înalt, al Aeroportului Regional Southwest Florida, care are mai puţin aspectul acela de tub şi de criptă, dar, totuşi, îi reverberează senzaţia înăbuşită, oţelită de sfârşit iminent ce îi dă fiori la stomac, nu zăreşte niciun cunoscut, ci numai şi numai străini, de parcă ar fi coborât în iad.

— Bunelu', ne-am rătăcit?

— Nici vorbă, o asigură el.

În această măruntă încercare prin care trec pe nepusă masă, el are din nou revelaţia cât de mult înseamnă ea pentru el, cu ochii şi genele ei şlefuite ca pietrele preţioase, cu luciul pufos de lângă urechi şi cu licărul fiecărui filament al pârului ei luxuriant, prins strâns într-o coadă groasă, împodobită cu o fundă albă ireal de rigidă. Abia acum observă că are şi două clame simetrice, în formă de fluturaşi. Judy se uită la el şi cu greu îşi stăpâneşte lacrimile văzând confuzia aşternută pe chipul lui.

— Paltonul ăsta-i prea gros, se plânge ea.

— Ţi-l duc eu, se oferă el.

Îl împăturişte şi îl pune pe braţ; acum, în rochia ei roz, ea însăşi zici că-i un fluturaş. Ochii ei verzui s-au făcut mari de frică în purgatoriul fremătător al acestui aeroport cenuşiu, sub sprâncenele maroniu-roşcate, din care una, lângă baza plată a năsucului ei pistruiat, are un vârtej micuţ ce-i îndreaptă firele în sens opus; şi Nelson are acest vârtej, l-a moştenit de la Harry, care în liceu îşi lingea degetul mijlociu şi încerca să-l netezească în oglinda din WE-ul băieţilor. E uimitor faptul că ceva atât de mărunt se poate transmite de la o generaţie la alta. Poate că-i singurul lucru care ne face nemuritori, un mic accident genetic perpetuat la nesfârşit, ca un număr computerizat din extrasele bancare lunare. Siluete spectrale, şterse, oameni pe care nu-i cunoaşte îi împing şi trec şuvoi pe lângă ei. Sunt o insulă într-un ocean de glume şi veşti gălăgioase şi îmbrăţişări; oameni bronzaţi, cu nuanţa aceea de acaju pe care o capeţi numai după luni şi luni de zile petrecute în Florida, îmbrăţişează nou-veniţii de culoarea pastei de lipit tapetul. Harry spune, ca să-l audă şi Judy pe bunelu' spunând ceva, doar să-l vadă stând acolo amorţit:

— Or fi la bagaje.

Ridică privirea şi vede deasupra lor indicatorul cu BAGAJE, îi apucă mânuţa reavănă şi o trage spre mulţimea din jurul benzii rulante de la bagaje, care deja s-a pus în mişcare. Dar, constată ei, nici Pru, nici Janice, nici Nelson, nici Roy nu-s acolo. Toate chipurile, luate la rând, refuză să se închege într-o faţă familiară. Vederea lui, altădată bună, acum îi dă bătăi de cap în locurile luminate artificial. Geanta de umăr bleu pe care Pru l-a lăsat să i-o ducă e mai grea decât şi-a închipuit; zici că-i plină de cărămizi. Îl dor şi umărul, şi ochii.

— Bănuiesc, zice el, deşi asta-i pare puţin probabil, că au ajuns deja la maşină.

Îşi pipăie buzunarul în căutarea legăturii de chei, n-o simte la locul ei, intră în panică, apoi îşi aminteşte că i-a azvârlit-o lui Janice. Fireşte. Recăpătându-şi încrederea, se apropie de uşa de sticlă fumurie de la ieşire, dar, când ajunge în raza ochiului electronic, se trezeşte că nu uşa lui, ci

alta glisează şi se deschide. Greşeala e doar în capul lui; Judy îl trăgea în direcţia corectă, unde o felie de aer cald, de-afară, se lăţeşte rapid. Razele soarelui şi-au croit drum prin norii cirostratus lăptoşi. Ţopăie de pe frunzele ca de ceară ale plantelor tropicale fără nume, care se înalţă lângă genunchii lui. Îi fac cu ochiul, orbindu-l, din capotele unui puhoi de maşini aflate în mişcare, un şuvoi brutal, într-un iureş continuu pe drumul spre aerogara, chiar lângă bordură. Apucă mai strâns mâna lui Judy, nu cumva să sară de pe trotuar – cu toţii avem câteodată nişte impulsuri nebuneşti. Traversează spre un lac de maşini sclipitoare, spre locul unde a parat. Dă unde oare? îşi dă seama că a uitat. Habar n-are unde şi-a lăsat maşina.

O Toyota Camry Deluxe break, gri-sidefiu metalizat, cu un motor V-6 puternic, cu 24 de valve şi capacitate de 2,5 litri. Era încă şucărit pe Camaro-ul roşu are se băgase peste el şi pe Janice, care se criza din auză că şofează aiurea, aşa că n-a fost deloc atent unde parchează. Îşi aminteşte de zebră şi de moviliţa aceea îngrijită de pe fâşia de pământ ce separă benzile şoselei, pe care şi-a sprijinit rucsacul un puştan de colegiu flămând de soare, întinzându-se cu apul pe el, să prindă şi el câteva raze de soare, şi de bătrânul agitat care se dada mare mahăr, arătându-i ieşiră şi ghereta unde trebuie să plătească taxa de parcare, prea se zbuciuma, ca şi soţul din aeroport care o cicălea pe nevastă-sa, pe Grace, de parcă ea n-ar fi ştiut pe ce lume se află şi are a întâmpinat-o pe prinţesa aia evreică, cu părul cârlionţat, zâmbitoare, cu dinţii lungi, mai înaltă decât ei doi, dar nu-şi aminteşte pe care dintre şiruri şi-a parat maşina. A lăsat-o în parta cu celule moarte, goale ale creierului, aşa cum vor fi toate creierele noastre când vom muri, dacă universul nu ne pregăteşte vreo surpriză cu adevărat uluitoare. *The Naţional Enquirer* pe care Janice îi aduce uneori acasă de la Winn Dixie relatează întruna experienţele prin care au trecut oamenii ajunşi în pragul morţii, dar lui Harry i se par la fel de gogonate a şi omuleţii verzi din OZN-uri. Chiar dacă sunt adevărate, nu-s cine ştie ce consolare. Mâna lui Judy a alunecat dintr-a lui în timp ce încremeneşte năuc pe fâşia de gazon de la marginea parcării, pe iarba cu firul lat care aici creşte în tot locul, stropită de aspersoare, şi căreia i se zice Sf. Augustin[195]. Lui nu i se pare iarbă adevărată, e prea mată şi lată, şi oarecum sfărâmicioasă când calci pe ea. Începe să-l doară pieptul. O durere vicleană, difuză, ca un fel de chingă vârâtă sub piele, cusută sub ea.

Glasul lui Judy pluteşte spre el ca o frânghie de salvare subţire.

— Ce culoare are maşina, bunelu'?

— A, răspunde el cât mai scurt, să nu i se amplifice durerea. Gri-pal. Metalizat. Culoarea pe care o au jumătate dintre maşinile de pe pământ. Nu te speria. O să-mi amintesc unde am parcat.

Bietul copil nu izbuteşte să-şi mai stăpânească lacrimile.

— Taţi o să plece fără noi! izbucneşte ea.

— Şi-o să ne lase aici? Cum să facă asta? N-o să ne lase aici, Judy.

— Câteodată îi sare ţandăra rău de tot, fără niciun motiv.

— Probabil că are vreun motiv pe care nu ţi-l spune. Dar tu?

Ţie-ţi sare ţandăra vreodată?

— Nu ca lui tati. Mami spune c-ar trebui să meargă la doctor.

— Cred că din când în când ar trebui să ne ducem cu toţii la doctor.

Senzaţia de moarte iminentă i se prelinge lui Rabbit prin stomac ca un firicel de apă rece. Doctorii. Propriul lui doctor îşi aduce fiul să lucreze pentru el, aşa că, dacă o să moară subit, puştiul o să preia afacerea imediat, n-o să rateze niciun pacient Medicare[196]. O vreme ocupi un spaţiu, apoi ieşi din peisaj; e singurul lucru decent pe care se cuvine să-l faci: să le faci loc altora. Scrutează cu privirea şirurile de metal sclipitor de pe locurile lor, în căutarea unei fâşii gri care să-i spună ceva şi se întreabă dacă nu cumva îşi aminteşte greşit culoarea – a avut atâtea maşini la viaţa lui şi de vândut a vândut cu mult mai multe.

— Cred că am lăsat-o acolo, în stânga, anunţă el. Cam în al treilea rând. Am dat peste un bătrân care cică dirija circulaţia şi făcea semne tuturor pe unde s-o ia, şi nenorocitul mi-a distras atenţia. N-ai şi tu boală pe tipii care se dau mari, care se pricep la toate mai bine decât tine?

Căpşorul roşu-lucios al fetiţei se mişcă aprobator, fără o vorbă, prea îngrijorat să şi vorbească.

---

[195] *Stenotaphrum secundatum,* specie de iarbă din sudul Statelor Unite, cultivată pentru peluze.

[196] Program guvernamental de asigurări de sănătate destinat persoanelor vârstnice din SUA.

Rabbit îi dă înainte, să alunge norii:

— Ori de câte ori cineva îmi spune să fac ceva, instinctul îmi dictează să fac exact contrariul. Asta m-a şi băgat într-o grămadă de belele, dar m-am şi distrat. Moşneagu' ăsta care făcea pe şefu' mi-a indicat o direcţie, aşa că eu am luat-o în sens opus şi am şi găsit un loc de parcare.

Şi vreme de-o clipă, într-un fel de fereastră situată între două strânsori ale chingii ce-i încinge pieptul, *vede* locul cu pricina: e lângă o dubă crem, un Ford Bivouac cu plăcile alea de înmatriculare albastru-verzui, din Minnesota, parcată neglijent peste linia albă, un alt motiv de oftică. A trebuit să se strecoare cu grijă, să-i lase lui Janice suficient loc să-şi poată deschide portiera din dreapta şi să nu se frece de bara de protecţie a Fordului Galaxy maro din stânga. Iar acum vede de la depanare, prin arşiţa unduitoare a Floridei, o dungă crem ce se înalţă deasupra celorlalte capote metalice. În rândul al treilea, a un ic. Anunţă triumfător:

— Judy, o *văd.* Să *mergem!*

O ia din nou de mână, nu cumva să-i strivească perfecţiunea miniaturală vreunul dintre automobilele aflate în căutarea unui loc de parcare. În câte un Cadillac sau Oldsmobile alb, voluminos, un moşulică de-abia poate să vadă prin parbriz şi altceva decât capota, ţine volanul crispat, cu trupul împuţinat şi gârbovit de osteoporoză; el deocamdată nu are probleme, din câte ştie, încă are un metru nouăzeci şi trei, măcar nu mătură podeaua cu manşetele pantalonilor, dar o aude pe Janice discutând pe tema asta, se vorbeşte mult şi la televizor, mai e şi reclama cu cele două femei din tren; pe femei le afectează mai mult decât pe bărbaţi, au oasele mai fine, ea ia calciu şi tot felul de vitamine pe lângă paharul cu suc de portocale de la micul dejun. Dumnezeule, ce sănătoasă e! O să trăiască o veşnicie doar ca să-i facă lui în ciudă.

Împreună cu micuţa Judith, traversează asfaltul fierbinte plin de primejdii şi ajung la Camry-ul lui gri-sidefiu, îl recunoaşte după racheta de tenis a lui Janice şi husa de pe bancheta din spate, aruncate acolo separat – a naibii prostovană, la ce-ţi mai trebuie husă dacă nu-ţi pui racheta în ea? Aici însă nu-i nimeni, maşina e încuiată, iar Harry şi-a azvârlit cheile. Fetiţa începe să plângă. Din fericire, are o batistă în buzunarul de la şold al pantalonilor săi de golf decoloraţi. Pune geanta albastră a lui Pru, cu cărămizile din ea, pe asfalt şi aşază paltonaşul cărat de el pe capotă, vrând parcă să-şi revendice maşina, îngenunchează şi îi şterge lui Judy fărâmele topite de ciocolată Sky de pe buze, iar apoi lacrimile de pe obraji. Nici el nu s-ar da în lături să se smiorcăie stând ghemuit aici, lângă aripa metalică a maşinii încinse de soare, cu genunchii care-l dor ca naiba şi cu răsuflarea fierbinte, panicată, a fetiţei care se adaugă la vipia de-afară. De-atâta amărăciune, năsucul pistruiat începe să-i curgă, iar guriţa îi este bosumflată, buza de sus îi înţepeneşte într-o expresie pe care el o asociază cu Nelson când băiatul e speriat sau furios.

— Ori stăm aici şi-i lăsăm pe ceilalţi să ne găsească, îi explică Harry nepoată-sii, ori ne întoarcem să-i căutăm. Dar suntem prea obosiţi şi înfierbântaţi ca să mai facem altceva decât să stăm aici. Am putea juca un joc, să vedem câte plăcuţe de înmatriculare găsim din alte state.

Ideea transformă suspinele fetiţei într-un râs firav, amestecat cu plâns.

— Atunci ne-am rătăci din nou.

Pleoapele i s-au înroşit de-atâtea lacrimi şi în irisurile ei verzi strălucesc luminiţe ca faţetele microscopice care dau strălucirea vopselei metalizate.

— Uite, îi spune el, aici e Minnesota, cu pâlcul ei micuţ de pini. Aici scrie Ten Thousand Lakes. Unu-zero pentru bunelu'.

Judy schiţează doar un zâmbet de data asta, nu-i oferă un râs, ştie că încearcă s-o facă să-l ierte că s-a rătăcit de ceilalţi.

— Nu noi ne-am rătăcit, îi spune el, noi ştim unde ne aflăm. *Ei* s-au rătăcit.

Nu mai stă ghemuit lângă ea, mucea asta care se rupe în figuri, ci se ridică în picioare să-şi dezmorţească genunchii şi să mai scape de senzaţia de apăsare din piept.

Îi zăreşte. Au traversat deja zebra, vin spre ei, se opintesc din greu cu căratul valizelor. Întâi îl zăreşte pe Nelson, cu Roy pe umeri, arată ca un monstru cu două capete, apoi vede capul lui Pru cu părul roşu înfoiat ca al Sfinxului şi rochia albă de tenis a lui Janice. Acoperit până la piept de capotele maşinilor, Harry dă din mână ca un naufragiat de pe o insulă pustie. Janice îi răspunde dând scurt din mână, de parcă el ar fi prea departe de conversaţia lor.

Totuşi, când se adună cu toţii, Nelson e furios. E palid, cu buza de sus încordată şi zbârlită.

— Doamne Dumnezeule, măi, tati, unde ai dispărut? Când am văzut că nu vii la bagaje, am bătut tot drumul înapoi la etaj, la magazinul ăla de dulciuri.

— Păi, am fost la bagaje, nu-i aşa, Judy? răspunde Harry, minunându-se de chelia tot mai mare a lui fiu-său, dată în vileag fără milă de soarele puternic al Floridei, ale cărui raze îi pătrund printre firele rărite, şi de mustaţa lui, o brumă de peri de culoarea şoarecelui, zici că-i un ghemotoc de praf din alea de se adună sub mobilă.

A observat transformările astea în ultimii ani, dar tot mai au darul să-l uimească, la fel ca şi laba gâştii şi ridurile de expresie gravate de trecerea timpului pe chipul copilului, atât de vizibile în lumina soarelui.

— N-am stat mai mult de un minut la magazinul de dulciuri, apoi am coborât pe scările rulante până la bagaje, le explică Rabbit încântat că-şi aminteşte totul cu atâta exactitate, că revede cu ochii minţii cele două batoane, cei cinci cenţi în plus după care a trebuit să se scormonească prin buzunare ca să-i pună în palma de culoarea prafului de curăţat argintăria a vânzătoarei negrese, revistele porno cu fetele alea cu gura căscată, treptele pliante ale scării rulante în care se temea să nu-şi prindă piciorul Judy. Trebuie să fi trecut unii pe lângă alţii în aglomeraţie, adaugă el, încercând să fie îndatoritor şi inofensiv.

Fiu-său îl sperie.

Janice descuie Camry-ul. Dogoarea din interior, eliberată ca o fantomă, se strecoară afară mângâindu-le feţele. Aşază valizele în portbagaj. Pru saltă băieţelul adormit de pe umărul lui Nelson şi-l culcă la umbră, pe bancheta din spate; Roy ţine degetul mare în gură, iar ochii negri i se deschid o fracţiune de secundă fără să vadă nimic. Cu mâinile în sfârşit libere, Nelson loveşte capota Camry-ului şi urlă în culmea enervării:

— La *naiba*, tati, ne-ai băgat în *sperieţi!* Ne-am gândit că, poate, ai *pierdut-o!*

Când e nervos sau speriat, Nelson are o mutră care lui Rabbit dintotdeauna i-a sugerat ideea de „paloare până-n vârful urechilor” – încordarea face să-i piară culoarea din obraji şi ochii i se înfundă în orbite. A moştenit moaca asta de la maică-sa, iar Janice a moştenit-o de la ai ei, de la baba aia brunetă, umflata de Bessie, care a fost o Koerner dată dracu, aşa li se tot lăuda.

— Am fost tot timpul împreună, spune Rabbit calm. Şi, futu-i mama mă-sii, nu-mi îndoi maşina. Ai paradit o grămadă de maşini la viaţa ta.

— Da, iar tu ai paradit destule vieţi. Iar acum, fir-ar să fie, îmi răpeşti fiica.

— Nu-mi vine să cred, începe Harry.

Dintr-odată simte un junghi rece coborându-i în braţul stâng prin subsuoară. Clipeşte.

— Pe propria mea nepoată, e tot ce izbuteşte să bâiguie.

Janice se uită la el şi-l întreabă:

— Ce-ai, Harry?

— Nimic, răspunde el tăios. Doar ţâncul ăsta nebun. Îl supără ceva şi nu-mi vine să cred că eu sunt ăla.

După junghiul neaşteptat, are senzaţia că o greutate gazoasă îi apasă capul şi pieptul. Se aşază sleit la volan, uşor dezorientat, dar hotărât să conducă. Când ieşi la pensie, ai tabieturile tale şi toţi ceilalţi, până şi cei aşa-zişi dragi, devin o pacoste. Această întreagă cealaltă familie se aşază pe locurile din spatele lui. Pru îşi balansează curul drăgălaş şi lătăreţ, în costumul ei în carouri tridimensionale, pe bancheta din spate, lângă Roy cel adormit, iar Nelson urcă pe cealaltă parte, drept în spatele lui Harry, astfel încât el simte răsuflarea puştiului în ceafa. Întoarce capul cât poate şi-i spune lui Nelson, pe care-l vede cu coada ochiului:

— Îmi displace profund cuvântul „răpire”.

— N-are decât să-ţi displacă. Am spus ce-am simţit. Ne-am uitat în jur şi, dintr-odată, nu erai nicăieri.

La fel ca Pan Am 103 pe ecranul radarului.

— Am ştiut unde ne aflăm, nu-i aşa, Judy? strigă Harry spre partea din spate a maşinii.

Fetiţa s-a strecurat dincolo de părinţii şi fratele ei, până lângă bagaje. Harry distinge în oglinda retrovizoare conturul capului ei cu coada de cal şi funda în unghiuri.

— Eu n-am ştiut unde sunt, dar ştiam că tu ştii, răspunde ea loială, cu glăsciorul ei subţirel.

Nelson încearcă să-şi ceară scuze:

— N-am vrut să mă şucăresc în halul ăsta, zice el, dar dac-ai şti ce bătaie de cap e să ai *doi*

copii, să stai pe drumuri o zi întreagă, apoi propriul tată să ţi-l fure pe unul din ei…

— N-am *furat*-o, ce Dumnezeu, ripostează Harry. I-am cumpărat un baton *Sky.*

Simte că inima i-a luat-o razna, parcă ar galopa cu o bătaie în plus într-unul din picioare. Învârte cheia în contactul Toyotei Camry şi îl pune în mişcare, apoi frânează când maşina se smuceşte înainte, o bagă în marşarier, încercând să nu atingă, când iese de pe locul de parcare, aripa Bivouacului din Minnesota, cu oglinda laterală proeminentă şi cu dunga de decor în trei nuanţe de maro.

— Harry, nu vrei să conduc eu? îl întreabă Janice.

— Nu, o refuză el, de ce să vreau?

Ea ezită; fără s-o privească, el îi vede ezitarea, o vede scoţându-şi limbuta ascuţită şi atingându-şi buza de sus, aşa cum face când încearcă să chibzuiască – o cunoaşte atât de bine. O cunoaşte atât de bine încât o conversaţie cu ea echivalează cu o luptă cu sine.

— Ai făcut o mutră adineauri, spune ea. Păreai…

— Palid până-n vârful urechilor, o ajută el.

— Cam aşa ceva.

Bătrânul care se dă mare sculă de basculă le face semn s-o ia în direcţia indicată de săgeţile pictate pe asfalt, spre ghereta unde se achită taxa de parcare. În maşina care aşteaptă la coadă în faţa lor, o Honda Accord aurie cu număr de New Jersey, GARDEN STATE, distinge nişte cefe care-i par familiare: e tipul ăla agitat care a ţopăit printre scaunele din sala de aşteptare, lângă el stă scumpa lui Grace, iar pe bancheta din spate, fiica cu părul cârlionţat şi un alt pasager, cu un ap mai înalt decât ea şi cu cârlionţii şi mai ondulaţi – e negrul spilcuit, la patru ace, despre care Harry crezuse că nu are nimic de-a face cu ei. Bătrânul dă din gură a o moară stricată şi gesticulează întruna, iar negrul dă din ap aprobator, exact cum făcea Harry cu Fred Springer. E destul de rău chiar şi când socru-tău e de-aceeaşi culoare cu tine. Pe Harry scena asta îl fură atât de mult, încât aproape că buşeşte spatele Hondei.

— Iubitule, *frânează,* îl atenţionează Janice.

Din pâcla rochiei albe de tenis pe care o vede cu coada ochiului, ea îi întinde cincizeci de centi pentru taxa de parcare. Un puştan asiatic surd de-a binelea sub căştile walkmanului ia cele două monede de douăzeci şi cinci de centi, dansând în ritmul unei melodii pe care numai el o aude. Bariera dungată se ridică, iar ei sunt liberi, liberi să meargă acasă.

— Ei bine, spune Harry când se vede din nou pe autostrada ciudată, scurtă, e de-a dreptul formidabil să fii acuzat de *răpire* de către propriul tău fiu. Cât despre marea scofală de-a avea doi copii, nu poate fi cu mult mai rău decât să ai unul singur. Oricum ai lua-o, s-a dus cu libertatea ta.

De fapt, în mod inconştient sau nu, Nelson i-a atins un punct nevralgic, pentru că Harry şi Janice au avut şi ei doi copii. Copilul lor mort continuă să trăiască în minţile lor ca un adeziv fabricat din vină şi ruşine, ca o inexpugnabilă sursă de amărăciune pentru toate câte s-au adunat la viaţa lor. Iar Rabbit se suspectează că ar avea o fiică nelegitimă, cu trei ani mai mică decât Nelson, cu o femeie pe nume Ruth, care nu a recunoscut acest lucru când a întâlnit-o ultima oară.

Nelson îi dă înainte, neizbutind să se debaraseze de resentimentele acumulate în timp:

— Ştergi putina cu Judy, ca doi prieteni la cataramă, şi lui Roy nu-i zici nici măcar bau.

— Să-i spun bau? L-aş trezi dacă i-aş spune, a dormit tot timpul. Parcă-ar fi drogat. Şi cât ai de gând să-l mai laşi să-şi sugă degetul? N-ar trebui să renunţe de-acum la obiceiul ăsta?

— Şi ce-ţi pasă ţie că-şi suge degetul? Ce te doare pe tine chestia asta?

— O să-i iasă dinţii în afară.

— Taţi, asta-i o superstiţie băbească. Pru l-a întrebat pe pediatrul nostru şi-a zis că nu cu dinţii îţi sugi degetul.

— A spus că o să-i treacă în curând, intervine Pru calmă.

— De ce le vezi pe toate în *negru*, tati? miorlăie Nelson, incapabil, pare-se, să adopte o altă intonaţie. Puştiul are mâncărimi, iar glasul lui îi zgârie timpanele întruna: Odinioară erai un *hombre* destul de relaxat; acum tot ce spui e, cumva, negativ.

Rabbit vrea să-l ducă de nas, să vadă cât de mult îl poate ponegri în ochii femeilor.

— Sunt rigid, îi dă el dreptate zâmbind. Cu cât îmbătrâneşti, cu atât ai mai multe tabieturi. La

Valhalla Village nimeni nu-şi suge degetul. S-ar putea să fie interzis printr-un regulament, ca şi înotatul în piscină fără cască. Ca înotatul cu un cercel în ureche. Spune-mi, ce semnificaţie are cercelul când eşti însurat şi ai doi copii?

Nelson îi ignoră întrebarea, tace cu demnitate, făcându-l pe taică-său să pară un caraghios.

Rulează în siguranţă pe autostradă, printre rambleuri cu iarbă ireală, palmierii se succed ca stâlpii de telegraf. De pe bancheta din spate, Pru spune ca să schimbe subiectul: — Ce plată e Florida! N-am să mă obişnuiesc niciodată cu chestia asta.

— Când te depărtezi de coastă, o lămureşte Harry, peisajul devine mai vălurit. E ţinutul ranch-urilor şi al crângurilor de portocali. Cu ţărănoi şi-o grămadă de mexicani. Am putea face o plimbare cu maşina, spre interior, să vedem adevărata Florida.

— Judy şi Roy de-abia aşteaptă să vadă Disney World, zice Nelson încercând să devină rezonabil.

— E prea departe, îi spune taică-său repede. Ar fi ca şi cum ai merge cu maşina de la Brewer până la Pittsburgh. Asta-i un stat cu o suprafaţă mare. Ai nevoie de rezervare din timp, să stai acolo peste noapte, iar în perioada asta a anului nu găseşti locuri libere. E absolut imposibil.

Acest refuz categoric îi amuţeşte pe toţi. Prin vâjâitul iute al ventilatorului de la instalaţia de aer condiţionat şi fâşâitul roţilor, Harry aude tocmai din spatele maşinii că, pentru a doua oară în numai o jumătate de oră, o face pe nepoată-sa să plângă. Pru se întoarce şi-i şopteşte ceva fetiţei. Harry strigă într-acolo:

— Sunt o mulţime de alte lucruri de făcut. Am putea vizita din nou muzeul circului din Sarasota.

— *Nu-mi place* muzeul ăla, îi ajunge la urechi firicelul de voce a lui Judy.

— N-am fost niciodată la casa lui Edison din Fort Myers, propune el, adresându-se acum ca un patriarh tuturor ocupanţilor maşinii. Vecinii noştri spun că-i fascinantă; se pare că Edison ar fi inventat până şi televizorul.

— Şi-o să mergem şi la plajă, iubito, adaugă Pru cu blândeţe. Ştii cât de mult îţi place plaja de la The Shore.

Cu o voce mai puţin maternă, le spune lui Janice şi Harry:

— A ajuns o înotătoare minunată.

— Drumul cu maşina până la Jersey Shore era de departe cea mai plictisitoare chestie din viaţa noastră, le mărturiseşte Nelson părinţilor săi, încercând să coboare din norul lui întunecat într-o dispoziţie familială, dornic acum, prin această amintire, să redevină copil.

— Şofatul e plictisitor, declară Rabbit în chip irefutabil, dar uite că asta facem. Cea mai mare parte a vieţii unui american constă în mersul cu maşina până undeva şi înapoi, urmat de întrebarea de ce mama naibii m-am dus acolo.

— Harry, îl dojeneşte Janice. Iar mergi prea repede. Vrei s-o iei pe 75, sau să ieşi pe 41?

Dintre toate şoselele pe care le-a văzut la viaţa lui, Route 41, fostul Tamiami Trail, i se pare lui Harry cap-coadă cea mai deprimantă. E mai lată decât autostrăzile de uz comercial şi cu acces nelimitat din nord şi, într-un fel, firmele prospere de pe marginea drumului arată mai rău sub razele constante ale soarelui, ca şi cum, aidoma pungilor de gunoi din plastic, nu se vor mai degrada niciodată. WINN DIXIE. PUBLIX. Eckerd Drugs. K. Man. Wal-Mart. TACO BELL. ARK PLAZA. Joy Food Store. Starvin' Marvin – alimente, vin şi bere la preţ redus. Printre francizele care se repetă şi care vând benzină, alimente, băuturi şi medicamente, toate amestecate între ele în acel mod ilegal specific zonei, sunt şi nişte clădiri scunde, şterse, destinate în special bolnavilor şi persoanelor în vârstă. Centrul de Recuperare a Bolnavilor de Artrită. Infirmiere SRL. Centrul de Recuperare a Cardiacilor. Chiropractică. Birou de Avocaţi – specializaţi în Medicare şi Cazuri de Malpraxis. Proteze Auditive şi Lentile de Contact. Centrul West Coast pentru Afecţiunile Genunchiului. Proteze Universale. Societatea Naţională a Crematoriilor. Pe firele de telefon, în loc de vrăbiile şi graurii pe care-i vezi în Pennsylvania, aici poposesc şoimii şi vulturii hoitari singuratici. Băncile, construcţiile masive, elegante, cu geamuri fumurii, se ridică mai înalte decât cablurile cu reclamele strălucitoare făcute propriilor afaceri. First Federal. Southeast. Barnett Bank cu Supercasierul ei. CS, care proclamă Servicii Totale, având grijă de milioanele şi miliardele aduse de oameni în regiune laolaltă cu trupurile lor boşorogite, prada de-o viaţă a tuturor celor ce dau năvală spre ţinutul de şes nisipos, la bordul uriaşelor vase de croazieră cu

geamuri fumurii.

De-a lungul Route 41, printre bănci, magazine, furnizori de hrană şi accesorii pentru animale de companie, şi instalatori de aspersoare, kilometri întregi de case scunde au acoperişuri de ţiglă albă, groasă, termoizolantă. La două-trei cvartale de autostrada înecată în pâcla de monoxid de carbon, blocurile roz, înalte, ce imită castelele spaniole sau pagodele chinezeşti, se ramifică în fel şi chip, ca smochinii indieni. Smochinii indieni de aici îl fascinează pe Harry prin felul în care se înmulţesc, rădăcinile lor aeriene coboară şi se fixează în sol. Îi par ca o gigantică gumă de mestecat lipită de pantof. Easy Drugs. NU-VIEW.

Ameri-life and Health. Starlite Motel. ISUS CHRISTOS E DOMNUL. Familia adunata în maşina se cufundă uluită în tăcere în timp ce el îi poartă pe kilometri de şosea, oprindu-se din când în când la semafoarele care semnalează o intersecţie, un drum secundar ce duce spre vest, către plaje şi mangrovele care au supravieţuit până azi şi spre est, către preeria sărăcăcioasă, desţelenită pe suprafeţe mari, pătrate, pentru noi investiţii imobiliare. Investiţii! Investim de ne sar capacele. Fiecare drum lateral ce se desprinde din Route 41 îi duce acasă pe unii, în micul lor codon din labirint, la parcarea şi la locşorul lor sub soare, agonisit cu trudă. Soarele este de-acum destul de jos, învăluind totul într-o nuanţă roz, făcând roşul semafoarelor aproape invizibil. De la drumul pe care coteşte familia Angstrom mai sunt vreo trei kilometri de străzi, unele drepte, altele curbate, printre cvartale cu case locuite de câte o singură familie, cu grădiniţe pe jumătate moarte, ornate cu smocuri de iarbă de pampas şi arbuşti cu înflorescenţe ce nu înfloresc niciodată în perioada secetoasă de la sfârşitul anului. Janice şi Harry au crezut la început că vor putea cumpăra una dintre casele astea cu un singur nivel zugrăvite în culori pastel, care se iţesc de după arbuştii tropicali şi portocali, grote de răcoare şi întuneric, cu piscinele lor secrete din spatele garajelor cu uşi automate, dar ele le aminteau, din nefericire, de casa pe care au avut-o în Penn Villas, martoră a atâtor nenorociri şi ciudăţenii conjugale până când jumătate din ea a ars din temelii, aşa că s-au hotărât să-şi ia un apartament de bloc cu două dormitoare, cocoţat la etajul patru, cu un balcon îngust, ascuns de crengile de sus ale unui pin de Norfolk, cu vedere spre un teren de golf. Dintre toate adresele la care a locuit Harry la viaţa lui – Jackson Road nr. 303; Btry A, FA Bn 66, Fort Larson, Texas; Wilbur Street nr. 447, Ap. 3; Summer Street naiba ştie la ce număr s-o fi pripăşit cu Ruth Leonard în primăvara aia de demult; Vista Crescent nr. 26; Joseph Street nr. 89, timp de zece ani, prin bunăvoinţa bunicii Springer; Franklin Drive numărul *14 1/2* – aceasta are de departe cel mai mare număr: Pindo Palm Boulevard nr. 59600, Corpul B, Ap. 413. Nu s-a prea omorât după treisprezecele acesta, de fapt, chiar credea că constructorii nu folosesc acest număr la clădiri, dar poate că astăzi oamenii sunt mai puţin superstiţioşi decât pe vremuri. Când era mic, existau tot felul de motive de îngrijorare, nu tocmai plăcute, legate de pisicile negre, sarea vărsată şi umbrelele deschise în casă! găleata lovită cu piciorul sau mersul pe sub scară. Pe atunci se credea că văzduhul are ochi şi urechi şi că trebuie îmbunat.

VALHALLA VILLAGE: un indicator mare, prins cu mortar, cu cele două cuvinte curbate în jurul unui inel auriu, confecţionat, în realitate, din alamă, încrustate şi fixate cu răşină epoxidică, pentru descurajarea hoţilor cu apucături de vandali. Intri pe la ghereta paznicului, bărbatul de acolo te recunoaşte, apoi parchezi într-unul din cele două locuri cu numărul apartamentului tău inscripţionat direct pe asfalt, descui uşa exterioară a Corpului B, introduci codul de acces pentru deschiderea uşii interioare, urci cu liftul şi o iei la stânga. Coridorul e acoperit cu mochetă de culoarea piersicii şi miroase a deodorant de cameră, pentru a masca mirosul mucegaiului care se strecoară în fiecare spaţiu închis din Florida. De trei ori pe săptămână se face curat, se dă cu aspiratorul, se şamponează covorul, iar pereţii se curăţă de praf o dată pe lună. Lângă fiecare uşă numerotată se află nişte buchete de fiori din plastic aşezate în nişte chestii micuţe, ca inelul coşului de baschet, iar vizavi de uşa liftului există o oglindă plus o vază mare, marmorată, verde-aurie, pe o masă de marmură ca o semilună, dar tot nu-i un spaţiu în care să vrei să petreci prea mult timp.

Înaintează buşind valizele de pereţii în culori argintiu-piersică, Janice şi Pru continuă să sporovăiască, iar micuţul Roy este obligat să meargă pe jos acum, că-i în sfârşit treaz, dar se smiorcăie pe chestia asta la fiecare pas. Harry are sentimentul că sosirea lor deranjează o linişte mortuară, deşi, de fapt, aproape toţi cei din spatele acestor uşi au găsit ceva cu care să-şi umple după-amiaza, fie o partidă de golf sau tenis, fie o programare la cosmeticiană sau o călătorie cu

autobuzul până la Everglades. La stilul de viaţă de aici, apartamentul în care locuieşti pare doar o bază de unde porneşti în diferite expediţii, un soi de anticameră cu aer condiţionat ce dă spre conacul însorit din exterior. Dacă stai prea mult înăuntru, s-ar putea să mucegăieşti. Pe la cinci şi jumătate se lasă o tăcere nefirească, toată lumea trage simultan un pui de somn, dar la ora patru e prea devreme pentru asta.

Uşa de la intrarea în apartamentul 413 are o încuietoare dublă, cu două chei, din care una deschide şi uşa de la exterior de la parter, împins de la spate de masa nerăbdătoare a întregii familii şi a bagajelor, Harry se moşmondeşte puţin, mâna îi tresaltă aşa cum i se întâmplă când simte apăsarea aceea în piept, cheia zimţată zgârie broasca îngustă, oscilantă, dar apoi intră, se învârte şi clic, uşa se deschide şi iată-l din nou acasă. Locuinţa asta ar putea să aparţină unuia dintre milioanele de locuitori cu o jumătate de normă ai Floridei, însă, de fapt, este a lui şi a lui Janice. Intră într-un fel de hol, cu o uşă de debara la stânga, iar în dreapta sunt nişte rafturi de lemn vopsite, încărcate de Janice cu păsările şi flori confecţionate din scoici la un curs pe care l-a urmat în primul an al şederii lor aici, când încă o entuziasmau scoicile. Entuziasmul pentru scoici nu ţine cine ştie cât, după cum nici entuziasmul pentru lecţiile de spaniolă, să te poţi înţelege cu personalul. E doar o fază prin care le este dat să treacă celor paraşutaţi din nord, începătorilor veniţi aici să-şi încălzească ciolanele peste iarnă. Din scoicile mititele, brune, rotunde se fac pene şi petale, melcişorii cu cochilia ascuţită sunt buni pentru ciocul păsărilor, iar scoicile mari sunt ca nişte bărcuţe. Rafturile, pe care mai sunt şi câteva dintre bibelourile bunicii Springer, inclusiv un ou mare, din sticlă verde, cu o bulă de aer la mijloc, separă holul de bucătărie, iar dincolo de aceasta se află sufrageria; drept în faţă este livingul, unde au un televizor şi fotoliile confortabile, din răchită, şi o măsuţă joasă, rotundă, din sticlă, la care adesea iau cina, dacă e cumva o emisiune care-i interesează, în stânga este o canapea de culoare deschisă cu braţe pătrăţoase, ce poate fi deschisă şi folosită ca pat, de aici, pe sub o arcadă fără uşă, se trece în dormitorul principal, cu o baie şi o cămăruţă unde Janice ţine o masă de călcat pe care n-o foloseşte niciodată şi o bicicletă medicinală pe care, când i se pare că a pus pe ea prea mult, o foloseşte pe muzica Bee Gees de pe fostele casete ale lui Nelson, de care el s-a săturat de mult. În dormitorul pentru oaspeţi se intră din living, e în dreapta, şi are baia lui, cu instalaţia racordată la cea din bucătărie. Până acum, Nelson şi Pru stăteau în camera asta, cu un pătuţ pentru bebeluş, iar Judith dormea pe canapeaua desfăcută, însă Harry nu-i sigur că aranjamentul de-atunci merge şi-acum. Micuţii au mai crescut; Roy este, probabil, prea mare şi prea pe fază ca să mai împartă dormitorul cu părinţii, iar fetiţa e de-acum o domnişoară ce merită şi ea un pic de intimitate.

Le explică planul lui:

— Anul ăsta m-am gândit că i-am putea pune pătuţul lui Judy în cămăruţă, să folosească baia noastră şi să închidă uşa, şi să-i lăsăm lui Roy canapeaua din living.

Băieţelul se uită lung la bunicu-său şi îşi vâră discret degetul mare în gură. Are o guriţă ca de cauciuc pe care Rabbit o asociază cu familia Lubell; nici Angstromii, nici Springerii n-au buzele aşa de groase, pline, ca un şir de bobiţe dolofane lipite una de alta, aşa le are tatăl Teresei, Harry ştie asta de când l-a întâlnit singura dată în timpul unei vizite la Akron, în drum spre o conferinţă a dealerilor, organizată la Cleveland, aşa le are dacă apuci să i le vezi în spatele bărbii nerase de două zile şi a ţigării pe care o molfăie tot timpul. E ca şi cum jigodia aia de babac al lui Pru s-ar fi deghizat în copil şi ar fi venit să-i spioneze. Puştiul aude totul, dar nu spune nimic. Harry îi vorbeşte dur:

— Mda, care-i treaba?

Degetul se afundă şi mai adânc în guriţa copilului, iar ochii lui, mai negri şi decât ai lui Nelson şi Janice, strălucesc a neîncredere. Judy îi explică:

— Îi e frică să stea singur în camera asta.

Pru încearcă să-i vină în ajutor:

— Scumpişor, mămica şi tăticu' vor fi în camera de alături, unde dormeai şi tu până să creşti aşa mare.

— Ai fi putut să discuţi întâi cu noi, tati, îi reproşează Nelson, până să faci toate schimbările astea.

— Să discutăm, păi, am eu vreodată ocazia să discut ceva cu tine? De fiecare dată când sun

la salon, ba nu eşti acolo, ba sună ocupat, înainte, măcar stăteam de vorbă cu Jake şi Rudy, dar acum nu-mi răspunde decât prietenul tău cu voce mieroasă, angajat de tine.

— Ăhă, Lyle îmi povesteşte cum îl descoşi în legătură cu toate celea.

— Nu-l descos deloc. Încerc să par interesat de ce se-ntâmplă acolo. Încă deţin o parte acolo, chiar dacă tu ai impresia că eşti şefu' o jumătate de an.

— *Jumătate* de an! *Tot* anul, din câte am înţeles de la mami.

— Mami zice că o dor picioarele de-atâta stat în maşină şi că se gândeşte să lase cocteilul pe mai târziu dacă o să vorbim d-astea cinci zile de-acu înainte, intervine Janice. Nelson, tatăl tău încerca să fie amabil în legătură cu cine unde doarme. Împreună am discutat chestiile astea. Judy, tu ce preferi? Canapeaua, sau camera de călcat?

— Nu m-ar deranja să dorm ca şi până acum, răspunde ea.

Micul Roy încearcă să urmărească firul conversaţiei şi scoate degetul din gură cât să mormăie cu buzele lui pline ceva ce Rabbit nu înţelege. Cuvintele rostite de el, oricare ar fi acelea, îl fac pe Roy să lăcrimeze.

— Iiii, e tot ce aude Harry la sfârşitul propoziţiei.

Pru îi traduce:

— Zice că ea vrea să se uite la televizor.

— Ce scârbos e bebe pârâcios, zice Judy şi, cu iuţeala unei libelule ce survolează suprafaţa apei, traversează covorul din doi paşi şi îi trage o palmă zdravănă frăţiorului mai mic peste ţeasta lui sferică.

Pru îl tunde castron, dar, cumva, pe invers.

Injuria suferită îl reduce la tăcere o clipă, deşi are gura deschisă, e ca un robinet ce reţine jetul de apă vreme de o secundă după ce a fost deschis. Când începe să curgă din el, urletul lui are volumul dat la maximum; pe acest fundal sonor, Judy le explică tuturor cu vizibilă condescendenţă:

— Doar uneori la Johnny Carson, când toată lumea doarme, şi, din câte-mi amintesc, o singură dată m-am uitat ia *Saturday Night Live.*

— Deci mai curând ai sta aici cu spanacul ăsta de televizor decât să ai propria ta cămăruţă cochetă? întreabă Harry.

— N-are ferestre, remarcă ea timid, nevrând să-i rănească sentimentele.

— Bine! *Bine!* exclamă Harry. Nu-mi pasă care unde o să dormiţi. Ca să demonstreze că nu-i pasă, porneşte cu paşi mari spre dormitorul lui, trece pe lângă patul dublu pe care l-au cumpărat aici, cu tăblia capitonată cu satin matlasat şi cu o cuvertură asortată verde-jad, la fel de greu de împăturit ca alea de prin hoteluri, intră în cămăruţa fără ferestre, ridică pătuţul pliant, cu cearşafurile lui şi cu păturica lui din fibră acrilică bleu, dă să iasă pe uşă şi loveşte tocul uşii şi unul din fotoliile de răchită din living, apoi intră în dormitorul oaspeţilor. E stânjenit: nu şi-a închipuit că Judy e încă aşa de copilăroasă, ar fi vrut să-i ofere cuibuşorul ei ca de prinţesă, nu se pricepe la fetiţe, unica lui fiică a murit, iar cealaltă nu-i a lui.

— Harry, îi spune Janice, doctorul a spus să nu să te agiţi prea mult.

— Doctorul a spus, o maimuţăreşte el. Nu consultă decât oameni săriţi de şaptezeci şi cinci de ani şi-mi spune şi mie exact ce le spune lor.

Şi totuşi, respiră greu, iar Pru porneşte în grabă după el, să-l scutească de efortul de a îndrepta piciorul rabatabil, un tub metalic în formă de U, care s-a închis şi s-a pliat sub el, apoi netezeşte cearşaful şi păturica. Întors în living, Harry îi spune lui Nelson, care-i ţine din nou pe micuţul Roy în braţe: — *Acum* sunteţi mulţumiţi, tu şi răzgâiatul ăsta mic?

Drept răspuns, Nelson se întoarce către Janice şi-i spune:

— Dumnezeule, mami, nu ştiu dacă o să suport să fiu tocat în halul ăsta cinci zile.

Însă, când ajung să se instaleze cu toţii – cu hainele din valizele aranjate în dulapuri, cu Judy şi Roy hrăniţi cu lapte şi prăjiturele, echipaţi în costume de baie şi duşi la piscina încălzită din Valhalla Village de mama lor şi de Janice, care trebuie să le treacă pe lista de oaspeţi –, Harry şi Nelson stau aşezaţi fiecare cu câte o bere la masa rotundă din sticlă şi încearcă să se comporte ca doi prieteni.

— Ei, îl întreabă Harry, cum mai merge afacerea cu maşinile?

— Ştii la fel de bine ca mine, răspunde Nelson. Doar vezi registrele în fiecare lună.

Şi-a făcut obiceiul enervant de a se strâmba şi de a-şi gârbovi umerii neliniştit, de parcă are în spate pe cineva care vrea să-i dea la cap. Trage din ţigară de parcă s-ar hrăni printr-un tub şi se joacă tot timpul cu forma scrumului de pe marginea scoicii albe împrumutate din colecţia lui Janice.

— Cum ţi se par modelele din ’89? îl întreabă Harry, hotărât să nu abandoneze subiectul acum, că e singur cu băiatul. Încă n-am văzut maşinile, ci doar broşurile. Frumoase broşuri. Câte milioane crezi că încasează agenţiile de publicitate pentru broşurile astea? Mă uitam la cea de la Corolla şi încercam să-mi dau seama dacă chiar au dus *cu adevărat* berlina şi breakul ăla sus pe munte sau totul e doar o mânăreală. M-a pufnit râsul. Maşinile erau pe zăpadă, dar nu se vedeau deloc urme care să arate cum au ajuns acolo! Să te uiţi şi tu.

Pe Nelson treaba asta nu-l amuză prea tare. Îşi aranjează scrumul într-un con perfect şi, dintr-odată, îl străpunge, răsucind chiştocul violent. Mâinile îi tremură mai mult decât ar trebui la vârsta lui. Ia o gură de bere, care-i lasă firicele de spumă pe smocul lui de mustăcioară, se uită calm la taică-său şi-i spune:

— M-ai întrebat ce părere am despre modelele ’89. Aceeaşi părere pe care am avut-o şi despre cele din ’88. Îs proaste, tati. Pătrăţoase. Continuă să ne dea maşini prăpădite, economice, de zece ani încoace, avem benzină gârlă. Americanii vor să se întoarcă la maşinile cu aripi la spate, la decapotabile şi la aspectul de limuzină, iar gălbejiţii ăştia tot încearcă să-şi vândă cutiuţele astea curăţele. Nici măcar nu sunt ieftine. Aici e buba. Rahatul ăsta de dolar contra yenului. De ce să dea lumea şapteşpe mii de parai pe un GTS când, în aceeaşi gamă poţi să-ţi iei un Mustang, o Beretta GT sau o Mazda MX-6? — O Celia nu costă şapteşpe mii de parai, îl contrazice Harry. Aia a mea de-acasă e mai puţin de cinşpe mii.

— Adaugă-i câteva accesorii şi-atât o să te coste.

— Nu le băga pe gât accesoriile – o să ţi se ducă vestea că le-ncarci nota de plată. Oamenii vin hotărâţi să ia un model cât mai simplu, ar trebui să le vinzi unul fără să-i faci să se simtă zgârie-brânză.

— Spune-le asta celor din California, zice Nelson. Practic, nu vor decât să vindem modele cu tot felul de accesorii. Geamurile electrice, motorul turbo cu tracţiune integrală. Dacă vrei un model ST sau GT clasic, trec luni de zile până să-ţi sosească comanda. Profitul mai mare din lux se scoate, pe tot traseul, până la Tokyo. Trebuie să încerci să vinzi ce ne trimit ei – singura lor maşină care merge a lumea, Camry-ul, nici de-al naibii nu ţi-o livrează nemernicii în cantităţile cerute. Ne tratează a pe nişte gunoaie, tati. Ne iau de nătăfleţi. Nişte nătăfleţi americani leneşi, depăşiţi de vremuri. În zece ani or să ne cumpere toată ţară. Am văzut într-o emisiune, la televizor, că deja au pus mâna pe Hawaii şi pe jumătate din L.A. Şi Nevada. Cumpără mii de pogoane de deşert în Nevada! Ce au de gând să facă acolo? Să detoneze bombe japoneze?

— Nu te lua de japonezi, Nelson. Ne-a mers bine cât am fost în aceeaşi căruţă cu ei.

— În căruţă, că bine zici. Ca pe bancheta din spate a unui Tercel. Vorbeşti întotdeauna despre ei cu atâta evlavie, de parcă ar fi nişte supermeni. Nu sunt! O parte din designul lor, dacă faci abstracţie de maşinuţa ieftină, de familie, sigură şi demnă de încredere, este un dezastru total. Land Cruiserul e de tot căcatul, nici nu se compară cu Cherokeeul, după cum nu se compară nici 4-Runnerul, e aşa de slab că au trebuit să-i pună un motor V-6 care consumă benzină în draci.

— Şapteşpe litri la suta de kilometri, am citit în *Consumer Reports.* Şi dubita! E ridicolă! Cu motorul ăla montat sus, între scaunele din faţă, nu poţi să ajungi din spate în faţă decât dându-te jos din maşină şi urcând din nou prin faţă. La iernile din Pennsylvania, oamenilor nu prea le place chestia asta. Mi se plâng atât de mulţi clienţi, că mai zilele trecute m-am aşezat şi eu la volanul uneia, să văd care-i treaba, şi, deşi nu sunt un uriaş, măiculiţă, tare înghesuit m-am simţit – n-ai deloc spaţiu să-ţi întinzi picioarele şi nici loc să-ţi rezemi cotul. Şi acceleraţia, canei: dacă intri pe-o autostradă de mare viteză, se face coadă în urma ta. M-a împins vântul pe Route 422 şi-a dracu rablă, e aşa de înaltă, de-abia am putut să urc la volan.

Că bine zici, îşi zice Harry în sinea lui, *nu eşti un uriaş.* Nelson îi pare ciudat cu precizia, indignarea şi agitaţia lui, ca un ceas bine făcut, dar cu un dinte lipsă pe-o rotiţă dinţată sau cu o pată lipicioasă la lubrifiere. Puştiul continuă să fornăie, îşi aprinde altă ţigară după ce n-a savurat-o pe cealaltă, pe care tocmai a stins-o. Îşi tot duce mâna la nas, de parcă l-ar durea

mustaţa.

— Păi, spune Harry pe un ton destins, încercând să-şi relaxeze fiul, nu dubiţele ne-au pus pâinea pe masă, iar cei de la Toyota ştiu că nu fac doi bani. Până în ’91 o să fie complet modernizate. Dar de noua Cressida ce zici?

— După umila mea părere, e un jaf. N-aduce nimic nou. Ah, e un pic mai mare, iar motorul a săltat de la 2,8 la 3,0 şi are douăzeci şi patru de supape în loc de douăsprezece, aşa că are ceva mai mult zvâc, dar pentru douăzeci şi unu de mii de parai te şi *aştepţi* să aibă niscai zvâc – *zău!* Tabloul de bord e o nenorocire. Panoul de climatizare culisează ca un sertar şi nu se mişcă decât dacă-i cheia în contact, ceea ce-i ridicol, una la mână, iar doi, au păstrat de la modelul de anul trecut ideea aia tâmpită cu două seturi de control audio, aşa că ai toate butoanele alea în plus când ai deja la butoane cât pentru un cockpit de avion. Are preţ de lux, tati, şi ai putea spune că-i o maşină luxoasă, dar are un interior banal şi un exterior de imitaţie Audi. Ăştia de la Toyota, hai să fim cinstiţi, au imaginaţia şi gustul unui popândău. Maşinile lor nu *exprimă* nimic. Maşinile bune, clasice – Packardurile din anii ’30, micuţele Jaguaruri cu capota lungă şi roţile cu spiţe, maşinile din anii ’50, cu aripile lor, până şi broscuţa Volkswagen –, *exprimau* ceva, aveau ceva de spus. Toyotele nu exprimă nimic, nu riscă nimic, nu fac decât să fure ideile altora. Uită-te la furgoneta lor. Furgoneta era marfa, dar acum i-au lăsat pe cei de la Ford şi GM să le fure piaţa. Uită-te la MR-2. Nu se vinde nici de-al naibii.

— Cei care au maşini cu două locuri plătesc asigurare mare, îi explică Harry. Toyota le oferă o maşină bună, solidă. Sunt uşor de condus şi durabile. Oamenii ştiu treaba asta şi de-aia respectă firma.

Nelson îl întrerupe:

— Şi sunt atât de-al naibii de *dictatoriali* – îţi spun preţul exact la care trebuie să vinzi, ce să expui în vitrină, cum să se îmbrace personalul de la vânzări, câţi metri pătraţi de una-alta trebuie să ai ca să fii îndeajuns de bun să le vinzi rablele. Când am preluat afacerea, am rămas uimit de cât rahat aţi înghiţiţi tu şi cu Charlie în toţi anii ăştia. Ăştia vor să fii *robotul* lor.

Acum Rabbit se simte jignit la culme.

— Bun venit în lumea reală, puştiule. În viaţa asta faci parte dintr-o organizaţie sau alta. Toyota a fost buna cu noi şi cu bunicu-tău, nu uita asta. Îmi amintesc că Fred Springer, când a primit franciza Toyota, a zis că tot anul se simte ca un copil în ziua de Crăciun.

Femeile din familie spun tot timpul ca Nelson e bunicu-său bucăţică ruptă, iar Harry speră că pomenindu-l pe răposatul Fred o să-l aducă la ordine pe băiat. Toată blasfemia asta la adresa companiei Toyota îl face pe Harry să nu se simtă în largul său.

Nelson o ţine însă pe-a lui:

— Bunicu a fost *dealer,* tari. Îi plăcea să facă afaceri. Spunea: cu unii te-ai fript, pe alţii i-ai pârlit şi asta se cheamă *distracţie.* Era un fel de loterie în toată situaţia asta, era loc şi pentru creativitate. Vânzarea de second-handuri e aproape singura chestie spontană, creativă, care a mai rămas în toată afacerea, iar cei de la Toyota îţi spun că nu vor nişte rable americane urâte în faţa salonului, mai că trebuie să vinzi pe şest maşinile la mâna a doua. Dacă dai peste un fraier, măcar te scoţi şi tu cu un miar în plus; vânzarea de maşini noi înseamnă să nu faci nimic, decât să stai la casă. Asta nu se cheamă vânzare, ci doar stat toată ziua în spatele tejghelei.

— Nu-i tocmai rău pentru patruzeci şi cinci de mii plus beneficiile.

Atât câştigă Nelson pe an. Harry şi Janice se dondănesc mereu pe chestia asta; el zice că-i prea mult, ea zice că are şi el o familie de întreţinut.

— Când eram de vârsta ta, îi spune băiatului, poate nu pentru prima oară, câştigam doar treişpe mii pe an ca linotipist şi în fiecare seară ajungeam acasă murdar. Slujba aia îmi dădea dureri de cap şi mi-a nenorocit ochii. Înainte aveam vederea perfectă.

— Asta s-a întâmplat *atunci,* tari, vorbim despre ce se-ntâmplă *acum.* Erai încă în epoca industriali Erai muncitor, sclav. Oamenii nu mai câştigă bani în plata cu ora; e destul să prinzi locul potrivit şi-ţi *curg* banii. Cunosc tot felul de ţipi, avocaţi, agenţi imobiliari, nici mai vârstnici decât mine, nici mai deştepţi, care scot două-trei mii de parai dintr-o singură tranzacţie. Probabil că aici ai cunoscut o droaie de pensionari bogaţi. E *uşor* să fii bogat, aşa stau lucrurile în ţara asta.

— Ăştia or fi tipii care vând Nevada japonezilor pe care eşti atât de supărat. Şi, mă rog, de ce

eşti aşa de ahtiat după bani? Locuieşti într-o casă lăsată de maică-ta, fără ipotecă, pesemne că pui bani gârlă deoparte. Apropo de maşinile second-hand… — Tati, îmi pare rău că trebuie să ţi-o spun, dar patruzeci de mii nu-i cine ştie ce sumă dacă vrei să-ţi trăieşti viaţa cu stil.

— Doamne sfinte, da de cât stil aveţi nevoie tu şi Pru? Casa e pe gratis, nu trebuie decât să plăteşti căldura şi impozitele…

— Impozitele pe şandramaua aia au urcat la peste patru mii de parai. Investiţiile imobiliare din Mt. Judge au crescut *enorm* de când cu noua explozie a natalităţii, chiar şi o semidecomandată de la mahala, din capătul lui Jackson Road, unde ai copilărit tu, a ajuns să coste şase cifre. În plus, reforma federală a taxelor nu a făcut nimic pentru cei din grupa mea de venituri. Trebuie să fii bogat ca să primeşti beneficii. Lyle îmi arăta pe o foaie de calcul…

— Asta-i altă chestie pe care voiam s-o discutăm. A cui a fost ideea s-o înlocuieşti pe Mildred Kroust cu tipul ăsta?

— Taţi, ea lucra pentru Springer Motors de când lumea…

— Ştiu, exact asta vreau să zic şi eu. Ţinea contabilitatea şi-n somn.

— De fapt, n-o mai ţinea, deşi *dormea* pe ea mai tot timpul. În primul rând, nu le avea deloc cu calculatoarele. A, desigur, şi-a dat silinţa, dar la orice aiureală sau mesaj de eroare care-i apărea pe ecran dădea vina pe aparat şi suna la firmă, să vină un depanator cu un tarif de-o sută douăzeci de dolari pe oră, când, de fapt, era vina ei că nu era în stare să înţeleagă cartea tehnică şi că apăsase tasta greşită. Era *depăşită. Ar* fi trebuit s-o pensionezi la termen.

Uşa de la intrare se deschide cu un declic discret:

— Eu sunt, îi anunţă Janice. Pru şi copiii au vrut să mai rămână la piscină şi m-am gândit să mă întorc şi să pregătesc cina. M-am gândit să ciugulim una-alta în seara asta; să văd dacă avem supă, să o pun la încălzit. Voi continuaţi-vă şueta, băieţi.

Probabil îşi imaginează că au o conversaţie sănătoasă, ca de la tată la fiu. De fapt, Harry se uită la Nelson de parcă băiatul ar fi un calculator. Are o hibă, un defect, un secret al lui. Vorbeşte prea mult, prea repede. Înainte era taciturn şi ursuz, iar acum nu-i mai tace gura, răspunsurile nu i se rezumă strict la întrebările puse de el. Parcă ar fi un motor supraturat, ceva nu-i în regulă cu el.

— Nu era aşa de bătrână, de fapt, nu-i aşa? spune Harry despre Mildred Kroust. Cât avea, şaizeci şi opt de ani? Şaizeci şi nouă?

— Taţi, avea peste şaptezeci de ani. Lyle face tot ce făcea şi ea, dar nu vine la lucru decât două-trei zile pe săptămână.

— Face cu totul altfel, se vede după balanţe. Asta voiam să te întreb, cum e cu cifrele de la second-hand pe luna noiembrie.

Dintr-un motiv sau altul, puştiul păleşte iar până în vârful urechilor. Îşi strecoară ţigara prin gaura cutiei de bere şi apoi striveşte cutia cu o mână, nu-i mare scofală acum, că le fac din aluminiu subţire ca foiţa. Se ridică din scaun şi pare să se îndrepte spre maică-sa, care zăngăneşte vasele din bucătărie.

— *Janice!* urlă Harry, întorcându-şi cu greu capul din cauza cefei înţepenite de grăsime.

O vede în pragul uşii de la bucătărie, e în costumul de baie negru, ud, şi cu o fustă parte peste parte purpurie înfăşurată în jurul taliei, pentru o ţinută decentă în ascensor. Pare un pic ciupită: a deschis sticla de Campari înainte să coboare cu ceilalţi la piscină şi s-o fi întors fuguţa să mai tragă o duşcă. Părul rărit îi este ud şi-i stă vâlvoi.

— Ce-i? face ea, răspunzând pe un ton vinovat la răcnetul imperativ lui Harry.

— Unde e ultimul teanc de balanţe de la salon? Nu erau pe birou?

Biroul este o piesă de mobilier cumpărată aici la un preţ de nimic, în graba de a-şi mobila locuinţa, este în acelaşi stil cu măsuţele care flanchează canapeaua extensibilă de culoare deschisă şi cu noptierele din dormitorul lui – din lemn vopsit în alb, cu picioare brăzdate ici-colo cu vopsea aurie, ce imită nodurile de bambus. Nu are decât trei sertare puţin adânci, lipicioase din cauza umidităţii şi nişte compartimente în partea de sus, unde stau azvârlite note de plată şi invitaţii. Tăblia, dintr-un material marmorat, neted, de zici că-i din îngheţată de vanilie cu caramel pietrificată, este, de obicei, acoperită de un teanc de scrisori care aşteaptă un răspuns, extrase de cont, dări de seamă de la agenţii lor de bursă, şi fondul de administrare a banilor, cartonaşe de ţinut scorul la golf şi anunţuri xeroxate primite de la Comitetul de Activităţi Village, numit CAV,

de vreme ce viaţa de-aici e un fel de vacanţă continuă. Janice are şi ea obiceiul să decupeze articole din revistele de sănătate şi din *The Naţional Enquirer* şi *News-Press*-ul care apare la Fort Myers, iar apoi uită cui avea de gând să le trimită. Pare înspăimântată.

— Serios? îngăimă ea. Le-oi fi aruncat. Ai mania asta, Harry, să pui peste ele alte chestii şi să le găseşti tot acolo la anul, când o să ai nevoie de ele.

— Astea de-abia au venit săptămâna trecută. Erau balanţele contabile pe luna noiembrie.

Ea se bosumflă, iar chipul ei, devenit ermetic, pare să îmbrăţişeze o hotărâre de care nu se va dezice pentru nimic în lume, aşa cum fac toate femeile.

— Habar n-am unde sunt. Nu pot să sufăr cum îţi împrăştii peste tot cartonaşele de golf. De ce le păstrezi atâta?

— Îmi fac notiţe cu învăţămintele trase din fiecare joc. Nu schimba subiectul, Janice. Vreau balanţele alea nenorocite.

Nelson apare lângă maică-sa în pragul bucătăriei, are în mână cutia de bere pe care a strivit-o. Fără geaca de blugi, cămaşa lui pare şi mai de poponar, cu dunguliţele roz, delicate, cu manşetele albe şi gulerul alb, rotund. Băiatul şi Janice au aproape aceeaşi înălţime, feţele mici, încordate şi posomorâte. Amândoi îi ocolesc privirea.

— Nu-i mare scofală, tati, zice Nelson pe-un ton sec. Peste două săptămâni o să primeşti rapoartele pe decembrie.

Când se întoarce spre frigider să-şi ia altă bere, îi oferă lui Rabbit priveliştea zdrobitoare a cefei sale – cu codiţa de şobolan îngrijit tunsă, cerceluşul rotund de argint şi chelia tot mai vizibilă.

Iar când Pru se întoarce de la piscină cu copiii, cu toţii în şlapi, cu prosoapele purtate în jurul umerilor, cu părul lipit de cap, cei doi micuţi dârdâind voioşi, cu buzele învineţite de frig şi cu degeţelele albite şi încreţite de apă, ea îi apare lui Harry într-o nouă lumină, drept veriga slabă dintr-o conspiraţie îndreptată împotriva lui. Sărutul ăla molatic, pe gură, pe care i l-a dat la aeroport… Pelvisul care în costumul de baie alb răscroit, dar altminteri sobru, pare lăţit cu delicateţe de trecerea anilor…

Sunt la a cincea iarnă petrecută aici, iar dimineaţa Harry încă se trezeşte uimit să constate că-i cu adevărat în Florida, lângă Golful Mexic. Dacă nu chiar lângă el, în orice caz cu vedere spre el, asta cel puţin până când şirul acela nou de blocuri cu şase etaje, cu turnuleţe ornamentale şi acoperişuri din olane spaniole, le-a ascuns şi ultima geană de apă de la orizont. Când el şi Janice au cumpărat apartamentul în 1984, de pe balcon încă se mai zăreau fâşii de golf, o margine netedă a lumii deasupra acoperişurilor, întreruptă de şiruri de noi turnuri – păreau punctele şi liniuţele din alfabetul morse – şi, cuprinşi de entuziasm, au cumpărat un telescop şi un trepied de la un magazin de articole maritime de la mallul situat la un kilometru şi ceva mai încolo pe Pindo Palm Boulevard. În cerculeţul lui tremurător, în acea primă iarnă, vedeau câte o iolă cu vela dungată umflată de vânt sau câte un iaht de lux cu bordul alb, înalt, tăind valurile în tăcere, sau câte un pescador cu platformele lui de lansat harpoane ca nişte aripi, sau, hăt departe, ca de pe altă lume, câte un petrolier gri, ruginit, care, aparent nemişcat, se îndrepta spre Mobile sau New Orleans, sau făcea cale întoarsă către Panama sau Venezuela. În anii următori, priveliştea aceasta a fost acoperită, de-a lungul ţărmului s-au înălţat hoteluri zgârie-nori, construcţii de culoarea terciului de ovăz, a spumei de zmeură sau, pur şi simplu, din sticlă, distilate verticale, reci şi pure, ale culorii albastru-verzui a golfului.

Pe locul unde se înaltă turnuri, odinioară nu erau decât nisipuri, terenuri mlăştinoase şi golfuri şerpuitoare săpate de maree, ale căror unde se strecurau prin împletitura rădăcinilor şi în adâncimile cărora aluneca vreun aligator sau vreun mocasin de apă; apoi, spre nord, câteva case răzleţe, văruite şi şandramale netencuite, o palidă copie a Sudului, cu recolta lui anemică de bumbac şi cu cirezile de vite scoase la păscut pe solul nisipos, mânate apoi spre miazănoapte, carne de vită trimisă pe picioare trupelor rebele, înfometate, din Războiul Civil; apoi, case cu spaţii mai mici între ele, unele din cărămidă şi fier forjat, calcar şi granit transportat cu barjele din carierele de piatră ale Alabamei. Apoi, în epoca de după Reconstrucţie, în acest apendice al Sudului au sosit căile ferate, bogătanii, bolnavii şi neadaptaţii plini de speranţe, aceasta fiind frontiera către o direcţie neaşteptată. Perioadele de declin au alternat cu cele înfloritoare; optimismul a continuat să sosească în valuri-valuri. Acum, cu avioanele cu reacţie şi asigurările

sociale şi cultul naţional al soarelui, nu sunt în stare să construiască îndeajuns de repede oraşul ăsta, Deleon, numit astfel în amintirea unui explorator spaniol care, deşi purta o superbă platoşă neagră, a murit ucis în 1521 de săgeata otrăvită a unui seminol viclean, undeva pe aici, sau într-un loc asemănător, căruia localnici îi zic *Diilaian*, de parcă te-ar pofti la masa lor de poker[197]. Trecutul licăreşte ca un vis în subconştientul lui Harry în timp ce se trezeşte; de când e semi-pensionat, s-a apucat să citească istorie. Istoria l-a interesat dintotdeauna vag, stratul acela sinistru de fapte din care răsar vieţile noastre neînsemnate înainte de-a se alătura şi ele însele stratului respectiv, păturilor maro, fragile, putregăite ale deceselor anterioare, straturi de sol care, suficient de adânci şi de bine presate, produc cărbune, exact ca în Pennsylvania. În serile liniştite, în timp ce Janice stă pe canapea şi se cufundă în tâmpenia vreunei emisiuni de televiziune pentru tembeli, el stă în pat, rezemat de tăblia capitonată cu satin, cu o carte în mână, privind ameţit spre trecut, de parcă ar fi cocoţat într-o căsuţă din vârful unui copac verde ca jadul.

Zvonul care-i pătrunde în vise şi i le spulberă este zumzetul maşinilor care tund gazonul de pe terenurile de golf, urmat de hărmălaia plângăreaţă, aproape la fel de mecanică, a pescăruşilor ce se adună pe pajiştea proaspăt tunsă şi udată, unde râmele ies să bea apă. Căpătâiul patului e lângă uşa mare, glisantă, din sticlă, crăpată de-o palmă, cât să între răcoarea dimineţii de iarnă în aceste câteva luni când nu au nevoie de instalaţia de aer condiţionat. Aşa se face că aerul rece, sărat, îndulcit de mireasma terenului de golf proaspăt tuns, îi aminteşte unde se află, în acest paradis de serie unde l-au adus banii lui Janice. Ea nu-i în pat, deşi căldura trupului ei îi salută genunchii când se întinde pe locul ei. Din respect pentru înălţimea lui de un metru nouăzeci şi trei, şi-au cumpărat, în sfârşit, un pat dublu uriaş, astfel încât, pentru prima oară în viaţă, nu-i mai atârnă picioarele din el şi nu mai e nevoit să doarmă pe burtă ca un înecat. I-a luat mult timp să se obişnuiască cu el, acum labele nu i se mai încârligau ca înainte pe saltea, fiind, dimpotrivă, forţat să şi le îndoaie din gleznă sau să şi le îndepărteze în lateral. Mai nou, are cârcei. Încearcă să doarmă pe-o parte, uşor încovrigat; astfel, poate să şi respire, iar burta are loc să i se reverse şi reprezintă o ameninţare mai mică pentru inima lui slăbită decât dormitul cu faţa în jos, cu burta lipită de salteaua groasă. Habar n-are însă ce să facă cu braţele. Dacă stă cu mâna îndoită sub cap, circulaţia sângelui i se blochează în zona articulaţiei şi se trezeşte cu ea amorţită, îl furnică asemenea unor şocuri electrice. Dacă stă pe spate, Janice zice că sforăie. De-acum sforăie şi ea, de când se apropie de vârsta a treia, dar încearcă să n-o condamne pentru asta: biata prostovană n-are de unde să ştie ce face în somn, sforăie şi câteodată se băşeşte atât de naşpa, de trebuie să-şi îngroape nasul în pernă şi să-şi amintească că şi ea-i doar o muritoare de rând. Bietele femei: au tot felul de scurgeri acolo, jos, trupurile lor sunt prea complicate. Acum o aude în bucătărie, vorbeşte pe un ton nefiresc de ridicat, ascuţit, tonul pe care le vorbim copiilor.

Rabbit ciuleşte urechea, doar-doar o auzi vocea mai blândă şi mai tânără a mamei copiilor, dar, în locul ei, aude chiar lângă cap o păsărică ciripind în pinul de Norfolk ale cărui crăci le poate atinge din balcon. Încă nu s-a obişnuit cu pinii de Norfolk, cu aspectul lor de pomi de plastic pe care-i cumperi de Crăciun, cu crengile ca nişte şipci, şi fiecare ramură seamănă perfect cu o pană de pasăre şi copacul luat în întregul lui e absolut conic. Ciripitul păsării aduce cu scârţâind scos de o bucată de lemn umed care se atinge ritmic de-o altă bucată de lemn. Cea mai mare pane a naturii din Florida este transformată de mâna omului. Mochete din perete în perete, covoare verzi de exterior pe aleile de ciment, iarbă cu frunze late, casante pe spaţiile dintre alei, toate astea aşternute deasupra nisipului, nisipului gri-murdar ce îţi pudrează pantofii de fiecare dată când îl stârneşti cu crosa de golf.

Azi e miercuri, a aranjat o partidă de golf, în patru, ca de obicei, cu începere de la ora nouă şi patruzeci: gândul ăsta îi oferă un motiv să se dea jos din pat şi să nu zacă acolo la nesfârşit, încercând să-şi amintească visul pe care l-a avut. În vis, întindea mâna spre ceva ce ochii lui adormiţi nu-l lăsau să vadă prin pleoapele coborâte, ceva rotund, nedesluşit, trist, încărcat de senzaţia funestă, vagă, pe care încearcă să şi-o suprime peste zi.

Odată sculat, Rabbit examinează ramurile ca de plastic ale pinului de Norfolk, uitându-se

---

[197] Joc de cuvinte bazat pe omofonia între pronunţia toponimului Deleon şi cea a verbului *deal în*, însemnând „a include un jucător la masa de joc".

după pasărea gălăgioasă. După insolenţa trilului, se aşteaptă să fie cel puţin un cacadu sau un tucan, vreo pasăre tropicală, ţipătoare, cu coada lungă de juma de metru, care să atârne în jos, dar nu zăreşte decât o păsărică maro din alea cum vezi la tot pasul în Pennsylvania. Poate chiar *e* o pasăre din Pennsylvania, una care a migrat până aici, exact ca el. O presură.

Intră în baie, se spală pe dinţi şi urinează. Ciudat, odinioară ţâşnea din el un jet sănătos în vasul toaletei, acum îi iese un firicel ofticos, anemic, trebuie să se scoale o dată sau chiar de două ori pe noapte, se aşază pe toaletă ca o femeie; cu glandul în prepuţ, adormit, nu ştie niciodată în ce direcţie o să ţâşnească, e la fel de rău ca la femei, nici ele n-au ţintă. Se bărbiereşte şi se cântăreşte. A mai pus pe el o jumătate de kilogram. Batoanele alea de ciocolată Planter's Peanut, bată-le norocul să le bată. Dă să iasă din dormitor şi îşi dă seama ca nu poate. În Florida doarme în chiloţi; pijamaua i se răsuceşte pe corp, iar pe la ora două noaptea îi este atât de cald în ea, că îl trezeşte împreună cu presiunea acumulată în vezică. Cu Pru şi copiii în casă, nu poate intra în bucătărie în chiloţi. Îi aude cum se ciocnesc de lucruri. Ori o să-şi pună pantalonii de golf şi un tricou, ori o să-ncerce să-şi găsească halatul de baie. Alege halatul de baie, de un roşu-vişiniu cu revere gri, pentru că este mai – care-i cuvântul ăla care se tot repetă în istoria medievală? — seniorial. De gazdă. De bunic. Spune ceva, cum ar zice Nelson.

Până să deschidă Rabbit uşa, prima bătălie a zilei a şi început în bucătărie. Preţioasa, micuţa Judy e nefericită; lacrimi sărate îi înroşesc marginile pleoapelor, deşi, cu glasul tremurând, se forţează să nu plângă.

— Dar jumătate dintre copiii de la mine de la şcoală au fost. Unii au fost de două ori şi nici măcar n-au bunici în Florida.

N-are cum să ajungă la Disney World.

— E o călătorie cu totul aparte, iubito, îi explică Janice. Ar trebui să iei avionul până în Orlando dacă vrei să mergi acolo. Să pleci de aici…

— …ar fi ca şi cum ai merge cu maşina până la Pittsburgh, îi termină Harry fraza.

— Taţi mi-a promis! protestează copilul cu atâta patimă, că până şi frăţiorul de patru ani, ţinând o lingură suspendată deasupra unui castronel de cereale din care molfăie lară să înghită, suspină solidar cu ea.

Cum stă cu gura căscată, două picături de lapte i se preling de pe buza de jos.

— Şi mai e şi un drum plictisitor, adaugă Harry. E plin de semafoare pe Route 27. Câteodată o luăm pe-acolo când ne ducem în sud.

— Taţi nu s-a referit la vizita asta de-acum, ci la o altă ocazie, când o să stăm mai multe zile, intervine Pru.

— Ba *acum* a spus, insistă copila. Nu se ţine niciodată de cuvânt.

— Taţi e foarte ocupat, câştigă bani să ai tu tot ce-ţi doreşti, îi spune Pru, pe tonul preţios al unei femei care-şi pierde răbdarea cu o surată de-a ei.

Şi ea poartă un halat, unul micuţ, matlasat cu un model de zorele violet şi curpenii lor. Coapsele ei pistruiate au acea netezime lată, molcomă pe care o au aripile automobilelor. Are labele picioarelor lungi şi osoase, roz la încheieturile degetelor şi albe ca hârtia în vârf, poartă saboţi roşii ca rujul, cu talpă de plută. Oja de pe degete i s-a cojit, iar lui Rabbit până şi asta i se pare destul de sexy.

— A, *daaa*! exclama copila, cu un amestec de furie şi sarcasm pe care Harry nu-l pricepe.

Viaţa de familie, viaţa cu copii ţine de trecutul lui, de care s-a despărţit tara părere de rău; pentru el, ea a fost ca un tufiş dintr-un colţ neîngrijit al grădinii, unul care a crescut lară să fie tuns la timp, un arbust de liliac sau lemn-câinesc invadat de volbura de dedesubt cu frunze atât de asemănătoare şi cârceii atât de strâns împletiţi, încât pe grădinar îl apucă durerea de ap stând în soare şi încercând să separe planta bună de ca dăunătoare. Mă rog, el, practic, n-a avut decât un singur copil, pe Nelson, un copil a vai mama lui, deşi deunăzi a citit undeva că un mascul din specia umană produce suficientă spermă nu numai pentru populara Pământului, ci şi a planetelor Marte şi Venus, dacă viaţa ar fi posibilă şi acolo. E un gând deprimant, prea planetar, a obiectul acela rotund la care nu poate ajunge în visele sale, a gândul că tot rostul existenţei sale pământeşti a fost să-l producă pe micuţul Nellie Angstrom, pentru a acesta, la rândul lui, să-i producă pe Judy şi Roy, şi aşa mai departe, până s-o stinge soarele.

Acum se ambalează şi Nelson şi vine în bucătărie atras de zarvă. O fi auzit că-i pomenit în

discuţie şi intră dinspre dormitorul oaspeţilor, nebărbierit, cu pieptul gol, în pantalonii lui de pijama bleu-fumuriu, şifonaţi, şi care par să fi costat o grămadă. Neliniştea se infiltrează în abdomenul lui Harry în timp ce observă gusturile costisitoare ale lui Nelson, în timp ce încearcă să-şi amintească ceva despre cifre, ceva ce nu-i vine în minte. Janice spunea că băiatul pare istovit şi chiar arată jigărit, cu umbre neclare licărindu-i între coaste. Pieptul dezgolit are o tentă agresivă, sugerând dominaţia teritorială în combinaţie cu halatul scurtuţ al lui Pru. Jocul pijamalelor. Doris Day şi, cine să fi fost, oare, John Raitt?[198] Cu toată calitatea pijamalei, Nelson pare buimac, neîngrijit, arată nasol de tot cu perciunii lui nebărbieriţi, cu mustaţa aia mică şi stufoasă, ca a răposatului Fred Springer, şi cu părul rărit, zburlit, cu nişte ţepi umezi. Rabbit îşi aminteşte ce somn adânc ava Nelson când era mic, cât de fierbinte şi umed îi era apul pe pernă.

— Ce-i tot daţi înainte cu promisiunile? întreabă furios, cu priviră aţintită în gol, în spaţiul dintre Judy şi Pru. N-am promis c-o să mergem la Orlando la acest drum.

— Tati, n-avem ce *face* în partea asta tâmpită a Floridei. Anul trecut nu mi-a plăcut *deloc* muzeul circului, iar la întoarcere circulaţia a fost atât de oribilă, că Roy a dat la raţe în parcarea de la Kentucky Fried Chicken!

— Cam aşa se-ntâmplă pe Route 41, recunoaşte Harry.

— Sunt *mii* de chestii de făcut, ripostează Nelson. Du-te şi înoată în piscină. Joacă *shuffleboard.*

Intră în pană de idei aproape imediat şi se uită panicat la maică-sa. Janice îi spune lui Judy:

— Village are terenuri de tenis unde am putea merge să schimbăm câteva mingi.

— Va trebui să vină şi *Roy*, iar el mereu strică *totul*, se plânge fetiţa, iar gândul ăsta îi readuce lacrimile în ochi.

— …şi mai e şi plaja, continuă Janice.

Judy îi răspunde pusă de-acum doar pe obiecţii:

— Învăţătoarea noastră zice că soarele dăunează pielii şi, cu cât mai devreme ţi-o vatămă, cu atât e mai mare riscul să te îmbolnăveşti de cancer mai târziu.

— Ia nu mai face atâta pe deşteaptă, o apostrofează Nelson. Bunică-ta încearcă să Fie drăguţă cu tine.

Remarca lui o face pe fetiţă să izbucnească în plâns, lacrimile i se preling printre genele curbate pe obraji ca urmele argintii, vibrante, lăsate de ploaie pe geamuri.

— *N-am* făcut pe… încearcă ea să dreagă busuiocul.

La vârsta ei, fetiţa asta ar trebui să Fie mai fericită decât este, îşi zice Harry.

— Ba da, îi spune el. Şi de ce nu? E *plictisitor* să mergi undeva cu familia, departe de prieteni. Toţi ne amintim cum stau lucrurile, pe vremuri îl târâm pe tăticul tău la Jersey Shore, apoi îl făceam să meargă la munte în Pocono şi să facă alergie printre nenorociţii ăia de pini negri. Curată tortură! Nu-ţi vine să crezi ce ne facem unii altora în numele distracţiei! Bine. Am un plan. Vrea cineva să-mi audă planul?

Fetiţa dă din cap. Ceilalţi, inclusiv Roy, care cu dosul lingurii şi-a aranjat cu grijă terciul în formă de piramidă, se uită la el de parcă ar fi un scamator. Nu-i aşa de greu să te întorci la ritmul vieţii de familie. Trebuie doar să ai un pic de curaj. La fel cum era la baschet, în acele prime două-trei minute, când în îmbulzeală, cu strigătele şi căldura trupurilor şi zgomotul mulţimii, îţi dădeai seama că *va trebui s-o faci de unul singur*, nimeni n-are s-o facă în locul tău.

— Azi trebuie să joc golf, începe el.

— Grozav! face Nelson. Halal ajutor! Doar n-ai s-o pui pe Judy să-ţi care crosele, în caz că asta ţi-era planul. O să-i îndoi spinarea.

— Nellie, hai că devii paranoic, îi spune Harry.

De când cu treaba aia cu Jill, de acum douăzeci de ani, băiatul încearcă să apere toate femeile de taică-su. Fiul lui este singura persoană din lume care-l percepe ca pe un om periculos. Harry simte în piept primul junghi al zilei, o scurtă arsură jucăuşă, ca flacăra unui chibrit cu care se joacă un copil.

---

[198] Aluzie la filmul muzical *Jocul pijamalelor {The Pajama Gamey* 1957) cu John Raitt şi Doris Day în rolurile principale.

— Nu ăsta era planul meu, nu, dar de ce nu, într-o bună zi? Ar putea să-mi care geanta mai uşoară, o să scot două crose de lemn şi una de fier şi-o să jucam împreună la câteva găuri într-o după-amiază, mai pe seară, după ce se termină partidele. Aş putea să-i arăt cum se loveşte mingea. Dar la un joc în patru, de fapt, mergem cu maşinuţele. Eu aş fi preferat să mergem pe jos, să mai facem mişcare, dar ceilalţi fraieri o ţin pe-a lor. De fapt, sunt cu toţii nişte ţipi formidabili, au nepoţi, le-ar plăcea de Judy. Ar putea să conducă maşinuţa în locul meu.

O şi vede stând acolo ca o mică prinţesă zveltă, luându-i locul lui Bernie Drechsel, cel cu trabucul în gură, la volanul maşinuţei electrice.

Gândind cu glas tare, îşi pierde publicul de iluzionist. Roy scapă lingura, Pru se ghemuieşte s-o ridice şi halatul îi dezvăluie o coapsă. Zăreşte dantela bikinilor negri ca tuşul şi ovalul uşor strălucitor al unui vaccin sus de tot. Nelson mormăie:

— Dă-i drumul, tati, hai, că trebuie să mă duc la *toaleta.*

Îşi suflă nasul într-un şerveţel de hârtie. De ce i-o fi curgând nasul tot timpul? Harry a citit undeva, poate în *People*, la moartea lui Rock Hudson, că ăsta-i unul dintre primele simptome ale îmbolnăvirii cu SIDA.

— Am terminat cu muzeul circului, spune Harry. De fapt, e şi închis pentru renovare.

Observase un articol pe tema asta în ziarul de Sarasota cu o săptămână în urmă, intitulat *Circus Redux.* Urăşte cuvântul acesta, îl vezi pretutindeni, iar el nu ştie cum se pronunţă. Ca *arbitrageur* şi perestroika.

— Iată cum arăta planul meu. Azi trebuie să joc golf, dar diseară se pune de un bingo la restaurant şi m-am gândit că puştilor, sau măcar lui Judy, le-ar plăcea treaba asta. Şi am putea mânca şi noi, o dată, o masă adevărată. Mâine am putea să mergem fie la Lionel Train şi Muzeul Scoicilor, despre care Joe Gold zice că-i formidabil, fie în direcţia opusă, la sud, la casa lui Edison. Am fost dintotdeauna curios s-o văd, însă copiii sunt, poate, prea mici pentru asta, nu ştiu. Poate că inventarea telefonului sau a fonografului n-o să le pară cine ştie ce unor copii crescuţi în lumea rahaturilor computerizate de acum.

— Taţi, zice Nelson cu vocea lui iritată, fornăită, nici măcar *pe mine* nu mă încântă aşa ceva. Nu există vreun loc pe Route 41 unde să se joace jocuri video? Sau minigolf? Sau să se stea la plajă şi piscină, ce dracu? Am crezut că venim aici să ne relaxăm, iar tu ne transformi sejurul într-un calvar educaţiv. *Haide. Scuteşte-ne.*

Rabbit se simte lovit.

— Ba tu să mă scuteşti, încercam şi eu să încropesc un program cu cap şi coadă, zice el.

Pru îi ia apărarea:

— Nelson, copiii nu pot sta toată ziua în piscină, s-ar expune la prea multe ultraviolete.

— Arşiţa trebuie să se mai domolească în această perioadă. Avem baftă.

— E vorba de efectul de seră, zice Nelson şi porneşte spre baie, arătându-şi codiţa scârboasă de şobolan de pe ceafa şi licărul cercelului. (Cât de poponar *o fi* copilul ăsta?) Societatea de consum lacomă a nenorocit ozonul, aşa că vom fi prăjiţi cu toţii până în anul 2000, continuă Nelson. Uite! arată spre *News-Press*-ul din Fort Myers, pe care cineva l-a pus pe masa din bucătărie.

Titlul editorialului este: *1988: o imagine a secetei*, iar o caricatură înfăţişează soarele galben, sleit, storcând nişte nori, doar-doar or da un strop de apă. Janice o fi fost cea care a adus ziarul de pe coridor, deşi pe ea nu o interesează decât secţiunea de lifestyle. Cine cu cine se fute, cine divorţează de cine. În mod normal, ea stă în pat şi-l lasă pe bărbatu-său să-i aducă ziarul de pe coridor. Este o cititoare perseverentă.

Pru îi dă lingura lui Roy şi îi ia castronelul oribil cu terci, îngheţat ca mâncarea de câini lăsată afară peste noapte.

— Vrei o ’nană? îl întreabă ea cu glas gângurit, linguşitor, sexy. O ’nană bunuţă, pe care ţi-o cojeşte mami şi ţi-o taie feliuţe? Janice mărturiseşte:

— Teresa, nu sunt sigură că avem banane. De fapt, ştiu că n-avem. Lui Harry nu-i plac fructele, deşi ar trebui să mănânce, şi ieri aveam de gând să fac nişte cumpărături serioase pentru tine şi Nelson, dar meciul meu de tenis s-a prelungit până-n trei seturi şi apoi a trebuit să plecăm la aeroport după voi.

Se luminează la faţă, glasul îi urcă cu o octavă; încearcă să fie ea scamatorul:

— Uite ce putem face în dimineaţa asta cât e bunelu' la golf. Putem merge cu toţii la Winn Dixie şi să facem cumpărături *babane*!

— Nu contaţi pe mine, strigă Nelson din baie. Aş vrea să împrumut maşina, totuşi, la un moment dat.

La ce i-o fi trebuind maşina, iar se dă mare sculă de basculă?

Lui Judy i s-au uscat lacrimile şi fetiţa s-a strecurat în living, unde emisiunea *Today* reia pentru ultima oară ştirile pe scurt şi rubrica meteo. Willard Scott[199] apare cu un zâmbet larg din Nome, Alaska, şi-i face pe Jane[200] şi Bryant[201] să se tăvălească de râs.

Pru aruncă o privire în bufet şi-l imploră pe Roy:

— Ce zici de nişte Sugar Pops, iubitule? Bunelu' şi buni au o grămadă de Sugar Pops. Şi borcane cu alune prăjite şi caju. Harry, ştii că alunele sunt pline de colesterol?

— Mda, aud asta tot timpul, dar am citit undeva că trupul are nevoie de colesterol şi că toată campania bau-bau a fost lansată de cei care fac lobby consumului de carne de pui.

Într-o bluză roz şi cu o pereche de papuci purpurii cum poarta femeile de aici când se duc la cumpărături, Janice stă aşezată la masa din bucătărie cu un *News-Press* desfăcut, o chiflă tăiată pe din două şi o cutie de plastic cu brânză tartinabilă. În perioada petrecută în Florida s-a îndrăgostit de chifle. Şi de somon afumat. Extrage secţiunea de lifestyle, iar Harry, care încă e capabil să citească un text din orice unghi, o reminiscenţă a anilor în care a lucrat ca linotipist, citeşte dintr-o parte titlul (folosesc stilul verticalizat şi multe imagini color în stilul celor de la *UŞA Today)*

Comisiile electorale
numesc oamenii
cu cele mai multe

apoi cu majuscule, sus de tot, PIERDERI MASIVE şi „LUCREAZĂ" LA O ALTĂ NUNTĂ. Îşi întinde gâtul să se uite la pagină ca lumea şi vede că titlurile se referă la vedeta din O *femeie face carieră*[202] Melanie Griffith, şi la supravieţuitorii tragediei din Armenia[203], cu „durerea lor cu totul specială". Ce ciudat, citit de soţia ta, ziarul pare să aibă numai articole fascinante, iar apoi, când te uiţi singur, totul devine anost. Filtrul Braun Aromaster, cu puţină cafea călâie în cafetiera de sticlă, e la capătul hiatului, dincolo de locul în care Pru, încă în picioare, încearcă să-i găsească lui Roy ceva de mâncare. Ca să-l lase pe Harry să treacă pe lângă ea cu burdihanul lui, se ridică în vârful picioarelor şi, bombănind în surdină, îşi lipeşte coapsele de marginea hiatului. Toată apropierea asta familială aproape că-i aminteşte de-o colibă africană unde fiecare doarme şi se fute în văzul tuturor. Şi-atunci, se întreabă Harry, ce-a făcut omul occidental cu toată intimitatea lui preţioasă? Dacă e să judecăm după cărţile de istorie, mai nimic, cu excepţia faptului că a inventat armele de foc şi psihanaliza.

Aici, în Florida, trebuie să ţii pâinea şi fursecurile într-un sertar cu o cutie mare, de tinichea, să le protejezi de furnici, chiar şi sus la etajul patru. I se pare ciudat să tragă sertarul, iar apoi să ridice capacul, dar n-are încotro, găseşte două pungi de fursecuri goale, una de Double-Stuf Oreos şi una de Fruit Newtons, în care nepoţeii lui n-au lăsat decât firimituri, şi o gogoaşă şi jumătate veche, pudrată cu zahăr, pe care până şi ei au refuzat s-o mănânce. Rabbit o ia şi, cu

---

[199] Willard Herman Scott (n. 1934) este creatorul personajului Ronald Medonald şi un cunoscut reporter de televiziune.

[200] Margaret Jane Pauley (n. 1950), jurnalistă TV cunoscută mai ales pentru emisiunile de ştiri realizate timp de treisprezece ani pe canalul NBC.

[201] Bryam Charles Gumbel (n. 1948), personalitate TV, a fost timp de cincisprezece ani coprezentator al emisiunii de ştiri The Today Show de pe canalul NBC.

[202] *Working Girll* (1988), cu o distribuţie din care au făcut parte Melanie Griffith, Sigourney Weaver şi Harrison Ford.

[203] Aluzie la cutremurul cu o magnitudine de 7,2 grade pe scara Richter, care a provocat moartea a douăzeci şi cinci de mii de oameni în 1988.

cana plină de cafea îngroşată de zaţ, se strecoară înapoi pe lângă Pru, concentrându-se asupra senzaţiei dintre picioare când se freacă de halatul ei scurt şi, mânat de o pornire răutăcioasă, se împinge cu fesele, anume, în masa de bucătărie, iar cana plină de cafea a lui Janice se clatină şi cafeaua din ea vălureşte şi se varsă.

— *Harry*, îl apostrofează ea prompt, ridicându-şi ziarul. Mama mă-sii de treabă!

Zgomotul făcut de duş ajunge până în bucătărie.

— De ce dracu e Nelson aşa de zbuciumat? le întreabă el cu voce tare pe femei.

Pru, care o fi ştiind de ce, nu-i răspunde, iar Janice zice, în timp ce şterge cafeaua vărsată cu un prosop de hârtie dat de Pru:

— E *stresat.* Concurenţa din lumea afacerilor cu maşini e mult mai mare decât acum zece ani, iar Nelson se descurcă singur, nu-l are pe Charlie, să se ascundă în spatele lui, cum făceai tu.

— L-ar fi putut păstra în echipă, dar n-a vrut. Charlie a vrut să rămână cu jumătate de normă, zice Rabbit, dar nu-i răspunde nimeni în afară de Roy, care se uită la el şi-i spune:

— Bunelu' arată caraghios.

— Halal vocabular, o felicită Harry pe Pru.

— Nu ştie ce vorbeşte, aude toate expresiile astea la televizor, răspunde ea pieptănându-ţi părul de pe frunte cu ambele mâini, un gest pe care şi l-a format odată cu noua ei pieptănătură.

Pereţii din bucătărie sunt albastru-verzui, o culoare cremoasa, frigidă, care părea ceva mai subtilă în catalogul de vopsele pe care l-a consultat cu Janice acum patru ani, când au zugrăvit apartamentul. La data aceea s-a întrebat cum o să se reziste în timp, dar Janice a zis că o să fie o culoare veselă şi uşor îndrăzneaţă, în ton cu noul apartament. Până şi frigiderul şi furnirul mobilei sunt albastru-verzui, iar când se uită la ea şi la creaturile şi florile confecţionate din scoici, îngrămădite de Janice pe rafturile deschise dinspre antreu, intră în panică, i se taie răsuflarea. Unul dintre coşmarurile lui e să fie prins sub apă. Un simplu alb-gălbui ca al familiei Gold, de vizavi, ar fi fost mai puţin apăsător. Îşi duce în living cana de cafea, gogoaşa şi jumătate şi restul darului *News-Press* şi se aşază pe sofa, la măsuţa rotundă, cu tăblia de sticlă, căci Judy i-a ocupat fotoliul din răchită din faţa televizorului. Fotografiile de pe prima pagină sunt ale lui Donald Trump (*Atracţia masculilor: cel mai sexy bărbat al anului),* soarele care face mutre şi stoarce norii *Precipitaţiile, cu 33 sub media anuală*; *cel mai secetos an din 1927 încoace)* şi primarul Fort Myersului, Wilbur Smith, care arată ca un puşti pletos, mai tânăr şi decât Nelson, şi care a afirmat că vinovată de recenta arestare a unei vedete de fotbal american, Deion Sanders, pentru ultraj şi lovirea unui poliţist, ar putea fi şi mulţimea Turbulentă care s-a adunat să urmărească incidentul cu pricina. Mai este şi un articol despre un raport anual guvernamental, de grosimea unei cărţi, despre automobile şi plângerile clienţilor: într-o casetă gri, scoase în evidenţă, sunt *Cele mai bune modele*, în niciuna dintre cele patru categorii, maşini mici, medii, intermediare şi dubiţe, nu-i menţionată nici măcar o singură Toyota. Simte că stomacul îi tresaltă discret, dureros.

— Harry, *trebuie* să iei un mic dejun consistent, îi strigă Janice, dacă o să joci golf până la prânz. Doctorul Morris ţi-a zis că nimic nu face mai mult rău la hipertensiunea ta decât cafeaua băută pe stomacul gol.

— Dacă am tensiunea mare, îi răspunde el, de vină sunt femeile care-mi spun tot timpul ce să mănânc.

Când muşcă din gogoaşa uscată, zahărul i se scurge răpăind pe ziar şi-i pudrează reverele vişinii ale halatului său seniorial.

Janice îşi continuă discuţia cu Pru:

— Te preocupă dieta lui Nelson? Arată de parcă n-ar mânca nimic.

— N-a mâncat niciodată prea mult, răspunde Pru. Probabil că pe el l-a moştenit Roy de-i atât de mofturos.

Judy a găsit pe unul dintre canalele prin cablu un film vechi cu Lassie; Harry se mută pe marginea canapelei, să arunce şi el o privire. Căţeaua collie îl trezeşte cu botul pe băieţelul adormit în căpiţă şi-i arată drumul spre casă, pe un drum colburos, spre un apus de soare scoţian, roşiatic. Acordurile de final se dilată ca o durere de gât; printre lacrimi, Harry îi zâmbeşte jenat lui Judy. Ochii ei, ceva mai devreme înlăcrimaţi, sunt uscaţi. Lassie nu face parte din copilăria ei trecută, pierdută pentru totdeauna.

După ce îi trece nodul din gât, îi spune:

— Trebuie să plec la partida mea de golf, Judy. Crezi c-o să te descurci singură aici, cu mitocanii ăştia?

Ea îl studiază cu o mină serioasă, nu tocmai sigură că glumeşte.

— Cred că da.

— Sunt oameni de treabă, spune el, nu tocmai sigur că-i adevărat. Ţi-ar plăcea să ieşim în larg cu o iolă?

— Ce-i aia?

— E o ambarcaţiune mică. Am porni de pe una din plajele care ţin de hotelurile din Deleon. Teoretic, sunt numai pentru oaspeţi, dar îl cunosc pe tipul care deţine concesiunea afacerii. Joc golf cu taică-său.

Ea nu-şi dezlipeşte privirea de pe chipul lui.

— Tu ai ieşit vreodată cu iola, bunelu'?

— Sigur că da, de câteva ori.

De fapt, o singuri dată; dar a fost o lecţie plină de viaţă. Cu Cindy Murkett într-un bikini negru, prin care i se vedeau firele de păr pubian. Sânii îi tresăltau în sutienul negru, minuscul. Vântul îi mâna, valurile se loveau de bordaj, soarele îi înţepa cu săgeţile lui albe, tăcute, erau doar ei doi, şi aproape goi.

— Sunt mişto, se hotărăşte Judy, apoi adaugă: am câştigat un premiu la cursul de înot din tabără, pentru că am stat sub apă cel mai mult.

Îşi reia holbatul la televizor, trecând rapid de pe un canal pe altul, cu telecomanda – *zapare,* aşa îi spun copiii.

Harry încearcă să-şi imagineze lumea văzută prin ochii ei verzi, limpezi, fiecare lucru cât de mărunt trebuie că-i apare plin de viaţă, pregnant şi nou, plin de sine, ca o felicitare de satin, de Sfanţul Valentin. Vederea lui este înceţoşată indiferent de ochelarii pe care şi-i pune, pentru citit sau de distanţă. Pe aceştia din urmă îi poartă doar când se uită la un film sau conduce noaptea, refuză să-şi cumpere lentile bifocale; dacă-i poartă mai mult de-o oră, ochelarii îi rănesc urechile. Iar lentilele îi sunt întotdeauna murdare şi lucrurile la care se uită par obosite; le-a văzut de prea multe ori. Un soi de secetă s-a abătut asupra lumii, se decolorează aidoma fotografiilor color mai vechi, chiar şi a celor ţinute într-un sertar.

Excepţie face, în chip ciudat, gazonul de pe terenul de golf, înainte de prima minge jucată Panorama asta nu-şi pierde niciodată prospeţimea. Acolo, pe pajiştea verde, încălţat cu pantofii de sport mari, albi, cu crampoane, marca Footjoys, în şosetele lui albastre, flauşate, în timp ce-şi scoate din geantă crosa de oţel lungă, conică, marca Lynx Predator, se simte din nou înalt, înalt ca pe terenul de baschet cu podeaua din lemn tare, când, după primele minute de joc, înflăcărarea lui tot mai mare, săriturile şi salturile lui tot mai înalte reduceau terenul de baschet la dimensiuni copilăreşti, la dimensiunea unui teren de tenis, apoi la aceea a unei mese de ping-pong, picioarele lui devorau distanta pe negândite, înainte şi înapoi, iar inelul, cu plasa lui delicată ca o fustiţă atârnată în jos, parcă anume îl aştepta să arunce de sub panou. Şi la golf, distanţele mari, sutele de metri, se topesc din câteva lovituri efectuate fără niciun efort dacă le găseşti magia interioară, cheia. Pentru ei, golful menţine veşnic trează speranţa perfecţiunii, a unei imponderabilităţi perfecte şi unei uşurinţe desăvârşite, pentru că uneori chiar i se întâmplă, i se întâmplă în spaţiul tridimensional, lovitură după lovitură. Pe urmă redevine, însă, uman şi încearcă să-şi forţeze limitele, să o facă să devină realitate, să câştige încă zece metri, să o dea cotită şi atunci dispare ceea ce ai putea numi harul, sentimentul colaborării, al faptului că-i mai mare decât este în realitate. Când te afli în faţa primei lovituri, te însoţeşte harul acesta, revine la tine de oriunde ar fi în tot restul vieţii tale posibilitatea nesfârşită a unei runde fără cusur, a unei runde fără urmă de greşeală, fără vreo lovitură ratată de la jumătate de metru sau vreo zvâcnire necontrolată a cotului drept, fără vreo crosă de lemn împinsă aiurea sau vreo crosă de fier trasă anapoda; prima peluză se întinde dinaintea ta, cu palmieri la stânga şi un ochi de apă la dreapta, plat ca o fotografie. Nu trebuie decât să loveşti mingea simplu, fără complicaţii, şi să străpungi fotografia la mijloc cu o minge care se comprimă într-o secundă până la dimensiunea unei înţepături de ac, devenind un tunel infim în absolut. Cam asta ar *fi!*

La loviturile de încălzire, simte, însă, un junghi în piept, iar asta îl face să se gândească, dintr-un motiv sau altul, la Nelson. Puştiul i se tot învârte în minte. Stând aplecat deasupra mingii,

se simte înghesuit, dar n-are răbdare şi o loveşte în afară, forţându-şi prea mult mâna dreaptă. Mingea porneşte pe o traiectorie promiţătoare, dar deviază tot mai mult spre dreapta şi dispare prea aproape de marginea iazului lung, murdar.

— Mă tem c-ai dat-o pe teritoriul aligatorilor, îi spune Bernie cu tristeţe în glas.

Bernie e coechipierul lui la runda asta.

— Ne lăsaţi s-o repetăm? întreabă Harry.

Urmează o pauză. Ed Silberstein îl întreabă pe Joe Gold:

— Tu ce zici?

— Nu ţin minte ca *noi* să fi cerut vreodată repetarea unei lovituri.

— Voi, boşorogilor, nu aveţi lovituri lungi, ca să daţi de bucluc, zice Harry. Noi întotdeauna dăm şansa unei reluări la prima gaură. Aşa-i pe la noi.

— Angstrom, cum ai de gând să te ridici la înălţimea potenţialului tău dacă te dădăcim întruna cu repetări? îl întreabă Ed.

— Ce potenţial crezi că are un tip cu burdihanul lui? se bagă în discuţie Joe. Cred că tot potenţialul i s-a scurs în colon.

În timp ce ăilalţi fac mişto de el, Rabbit scoate o altă minge din buzunar, o pregăteşte de joc şi, cu o lovitură scurtă, ţeapănă, o trimite în siguranţă, dar fără glorie, în partea stângă a peluzei. Poate nu tocmai în siguranţă: pare să lovească un loc dur şi continuă să ţopăie spre un palmier.

— Scuze, Bernie, spune el, am s-o las mai moale.

— Par eu îngrijorat? îl întreabă Bernie punând piciorul pe pedala maşinuţei electrice cu o fracţiune de secundă înainte ca Harry să se aşeze pe locul de lângă el. Cu muşchii tăi şi cu creierul meu îi facem praf pe fraierii ăştia.

Bernie Drechsel, Ed Silberstein şi Joe Gold sunt cu toţii mai în vârstă decât Harry şi mai scunzi şi, de regulă, îl fac să se simtă bine. În compania lor, e un suedez înalt, cu toţii îi spun Angstrom, e un animăluţ de companie comic, creştin, o bucată zdravănă de franzelă americană, necircumcisă. La rândul lui, le apreciază perspectiva; pare mai bărbătească decât a lui, mai tristă, mai înţeleaptă şi mai puţin şubredă. Lunga lor istorie a vârât toate suferinţele ancestrale în buzunar şi merge mai departe. Harry îl întreabă pe Bernie, în timp ce maşinuţa li se deplasează pe iarba presată şi lucioasă spre mingile jucate de ei:

— Ce zici de toată tevatura asta cu Deion Sanders? În ziarul de azi-dimineaţă l-a pus până şi pe primarul din Fort Myers să ceară scuze în numele lui.

Bernie îşi mută trabucul din gură doi centimetri mai încolo şi-i răspunde:

— Ştii, e o cruzime să-i iei pe puştanii ăştia negri de te miri unde, să le faci atâta publicitate şi să-i transformi în milionari. Nu-i de mirare că o iau razna.

— Ziarul spune că mulţimea a fost cea care i-ar fi împiedicat pe poliţişti să-i facă loc. Cică îi sărise ţandăra când o vânzătoare l-a acuzat c-ar fi furat o pereche de cercei. Ba chiar i-a şi tras una.

— Nu ştiu ce să zic de Sanders, spune Bernie, dar de multe ori vinovate-s drogurile. Cocaina. O găseşti peste tot.

— Te-ntrebi ce-or fi văzând unii la ea, zice Rabbit.

— Păi, fericirea instantanee, îl lămureşte Bernie, oprind maşinuţa şi punându-şi trabucul pe marginea poliţei de plastic pentru băuturi sau cutii de bere.

Se pregăteşte de-a doua lovitură, cu ţinuta lui îngrozitoare, cu picioarele prea apropiate, cu capul chelbos lăsat în jos, să-i contrabalanseze greutatea, şi loveşte mingea cu crosa de fier numărul patru, doar din braţe şi încheieturi. Şi totuşi, mingea ia o traiectorie dreaptă şi se opreşte la doi paşi de gaură.

— Fericirea poate fi atinsă pe două căi, continuă el, urcând din nou la volanul maşinuţei. Fie muncind zi de zi, cum am făcut noi doi, fie luând-o pe scurtătura chimică. În lumea asta care e aşa cum e, copiii de azi o iau pe scurtătură. Calea cea lungă le pare prea lungă.

— Mda, păi, chiar *e* lungă. Şi-apoi, când ajungi la destinaţie, unde-i fericirea?

— Rămâne în urma ta, recunoaşte celălalt bărbat.

— Ce mă interesează la Sanders şi la alţi puştani ca el, zice Rabbit în timp ce Bernie ia viteză pe terenul pârlit de soare, ocolind frunzele de palmier maro şi nucile de cocos căzute la pământ, e că am gustat şi eu un pic din modul lor de viaţă. Am făcut şi eu sport de performanţă. Toată

lumea te ovaţionează, te iubeşte. Vrea o bucată din tine.

— Sigur că ai făcut. Se vede de la o poştă. Până şi din felul cum răsuceşti crosa. Mi-a fost frică, totuşi, că o dai în palmieri. Eşti apucat rău de tot, amice.

Vrând să-i facă un hatâr lui Harry, Bernie opreşte maşinuţa un pic prea aproape de minge.

— Cred că pot să bag o lovitură ocolitoare.

— Să nu-ncerci aşa ceva. Fă-i vânt peste peluză. Vorba lui Tommy Armour: într-o situaţie ca asta, joacă cu boltă şi atacă gaura la lovitura următoare. Nu încerca să faci minuni.

— Păi, tu deja ai toate şansele să prinzi cu una mai mult decât avem voie. Lasă-mă să încerc o ocolită.

Palmierul este unul dintre aceia ale căror trunchiuri arată ca o uriaşă panglică împletită. Îşi revarsă adierea asupra lui, cu foşnetul lui stins şi mirosul lui nedesluşit, asemănător cu al unui pod prietenos, plin de hârţoage şcolare şi scrisori de dragoste îngălbenite de vreme. Dacă stai să priveşti cu atenţie, vezi peste tot moarte în Florida. Palmierii se înalţă fiindcă le mor ramurile de jos, care cad la pământ. Soarele dogoritor accelerează ciclul vieţii. Când ia poziţia de lovire a mingii, Harry aproape că atinge cu şoldul trunchiul aspru, crestat, înclină crosa de fier numărul cinci şi îşi imaginează arcul descris de lovitura sa miraculoasă şi chiotul de bucurie scos de Bernie, care-l felicită.

Când-colo, faptul că-i prea aproape de copac şi, poate, şi de Bernie, care-i în maşinuţa, îi inhibă balansul şi îi atenuează lovitura, aşa că mingea nimereşte vârful următorului palmier de pe teren şi aterizează drept în bălării. Totuşi, bălăriile din Florida nu sunt ca alea din nord; sunt nişte fire de iarbă de-un verde-deschis, afânate, cu un centimetru mai lungi decât cele de pe terenul de golf propriu-zis. Terenurile astea-s gândite pentru bătrâni şi infirmi. În Florida toată lumea te răsfaţă.

Bem ie oftează.

— Cărăruie, îi zice el lui Harry când acesta urcă în maşinuţă. Voi, ăştia, aveţi impresia că puteţi face rahatul bici în orice împrejurare.

Harry ştie că „ăştia” e un eufemism folosit pentru *goyim*[204] Gândul că s-ar putea să se-nşele, că nu poate face rahatul bici, îi reînvie durerea surdă, lăuntrică, asociată cu gândul sfârşitului iminent, pe care a simţit-o la aeroport. Când se pregăteşte pentru a treia lovitură, cu o crosă de fier numărul opt, dezaprobarea lui Bernie îi îngreunează braţele şi-l face să lovească mingea un pic cam prea în plin, cât să-i taie din înălţimea traiectoriei, iar aceasta aterizează cu aproape zece metri înaintea găurii.

— Îmi pare rău, Bernie. Trimite-o scurt, cu boltă, şi intră în joc.

Bernie ratează, însă, bolta – iarăşi a lovit doar din încheietură şi a făcut-o prea rapid –, şi amândoi o dau în bară, pierzând gaura în favoarea lui Ed Silberstein, care câştigă cu o simplă lovitură suplimentară. Ed este un contabil ieşit la pensie, numai fibră, originar din Toledo, cu păr negru, ţepos şi o falcă subţire, împinsă înainte, care îţi dă iluzia că zâmbeşte tot timpul; niciodată nu pare să salte mingea la o înălţime mai mare de trei metri, dar, cum-necum, tot se apropie de gaură.

— Voi, băieţi, la faza asta mi-aţi amintit de Dukakis[205], croncăne el. Aţi făcut-o de oaie.

— Nu te lua de Duke, zice Joe. Măcar ne-a dat o guvernare onestă. Fripturiştii din Boston nu-l pot ierta pentru asta.

Joe Gold are câteva magazine de băuturi alcoolice într-un oraş din Massachusetts, numit Framingham. E bondoc şi blonziu şi are ochelari cu lentile atât de groase, de zici că ochii lui ar vrea să evadeze din două acvarii micuţe, ţâşnind de colo-colo. El şi nevastă-sa, Beu, Beu de la Beulah, sunt vecinii foarte liniştiţi de vizavi; te întrebi ce-or fi făcând tot timpul, de nu se aude niciun zgomot.

— Şi-a pierdut curajul când avea mai multă nevoie de el, spune Ed. Ar fi trebuit să declare sus şi tare: „Bineînţeles, sunt liberal şi sunt al naibii mândru de asta”.

---

[204] Termen peiorativ folosit de evrei pentru desemnarea ne-evreilor.

[205] Michael Dukakis (n. 1933), guvernator al statului Massachusetts şi contracandidat democrat al lui George Bush la alegerile prezidenţiale din 1988.

— Mda, cum le-ar fi picat asta celor din Sud şi din Vestul Mijlociu? întreabă joe. Sau celor din California sau Florida, cu toţi băşinoşii ăştia bătrâni, care nu vor să audă decât „Fără noi impozite”?

— Nasol, recunoaşte Ed. Da’ oricum nu le-ar fi obţinut voturile. N-a sperat decât să-i entuziasmeze pe săraci. Bagă-n gaură mingea aia de la un metru, Angstrom. Ţie ţi-am trecut deja ratarea.

— Trebuie să mai exersez, spune Harry lovind mingea, apoi se uită la ea cum se prelinge pe marginea stângă şi se îndepărtează de gaură.

N-are o zi fastă. Oare o să mai aibă vreodată o zi fastă? Are cincizeci şi cinci de ani şi se ofileşte. Propriul lui fiu nu suportă să stea în aceeaşi cameră cu el. Ruth l-a numit odată Domnul Moarte.

— Voia să se dea cu democraţii care gândesc ca Reagan, le explică Joe pe mai departe. Doar că nu există deloc democraţi cu ideile lui Reagan, toţi sunt doar nişte ţărănoi sadea. De când sunt aici, în Sud, înţeleg mai bine cum stă treaba. E vorba doar de negri. La o sută treizeci de ani după Abe Lincoln, republicanii au obţinut votul împotriva negrilor şi niciun candidat democrat la preşedinţie n-are cum să-i facă faţă, decât dacă se lasă cu o criză economică masivă sau cu un haloimăs de dimensiunea scandalului Watergate. Ollie North[206] nu-i de-ajuns pentru aşa ceva. Reagan, fiind un tip cu capul în nori, n-a fost nici el de-ajuns. Hai să spunem lucrurilor pe nume: cea mai mare parte a acestei ţări moare de frica negrilor. Totul e o chestiune de curaj.

După episodul cu Skeeter, de-acum douăzeci de ani, Rabbit are sentimente amestecate faţă de negri şi, de fiecare dată când e adus în discuţie acest subiect, are tendinţa să-şi pună lacăt limbii, să nu se dea de gol într-un fel sau altul.

— Bernie, tu ce zici? îl întreabă Harry în timp ce-i urmăresc pe ceilalţi doi executând prima lovitură la a doua gaură, o lovitură lungă de-o sută douăzeci de metri, peste acelaşi iaz bâhlit.

Bernie îi pare cel mai înţelept dintre cei trei, e cel mai flegmatic şi mai domol la vorbă. Nu şi-a mai revenit complet după operaţia pe cord deschis suferită acum câţiva ani. Se mişcă greoi, are emfizem şi un pic de cocoaşă, plus aspectul puhav al unui tip dolofan care a dat jos din greutate la sfatul medicului. Culoarea tenului nu este normală, buza de jos, din profil, pare desprinsă.

— Cred, răspunde el, că Dukakis a încercat să-i vorbească inteligent poporului american şi noi n-am fost pregătiţi pentru asta. Bush ne-a vorbit de parcă am fi o adunătură de cretini şi i-am înghiţit găluşca. Îţi poţi imagina jurământul de credinţă, uite-ncoa la mine, îţi poţi imagina aşa un căcat în zilele noastre? Ailes[207] şi toţi ceilalţi l-au transformat într-o reclamă la bere – cu apă de munte.

Bernie şi-a rostit ultima parte a frazei pe un ton cântat, cu glasul tremurător, dar înduioşător de sincer. Rabbit e impresionat de abilitatea pe care se pare că o au evreii, de-a cânta şi de-a dansa, de-a se abandona clipei. Cântă la *seder*[208], ştie asta, pentru că Bernie şi Fern i-au invitat la *seder* într-un rând, în aprilie, chiar înainte să se pornească spre nord. Paştele evreiesc. Au scăpat de îngerul morţii. Harry nu înţelesese semnificaţia acestui cuvânt. Primeşte cupa asta de la mine. Bernie conchide:

— După părerea mea, cu Bush avem două posibilităţi – sau a crezut ce-a spus, sau nu. Nu ştiu care din cele două variante e mai înspăimântătoare. Omul e ceea ce noi numim un *pisher*[209].

— Dukakis tot timpul avea o moacă de parcă-i părea rău de ceva, zice Rabbit.

Mai mult de atât, nu îndrăzneşte să recunoască că-i singurul dintre cei patru care a votat cu Bush.

Bernie pare să-i citească gândurile. Spune:

— După opt ani cu Reagan, aş fi crezut că vor fi mai mulţi cei care vor avea păreri de rău.

---

[206] Oliver Laurence North (n. 1943) în timpul guvernării Reagan, într-un scandal politic de proporţii, ca participant la traficul ilegal cu armament livrat Iranului.

[207] Stephen Ailes (1912-2001), membru marcant al baroului din Districtul Columbia, fost secretar de stat al armatei americane din anii 1960.

[208] Cină festivă din prima seară a Paştelui evreiesc, prilej de comemorare a exodului din Egipt.

[209] Pişăcios (idiş).

Dacă i-ai putea face vreodată şi pe săraci să voteze în ţara asta, te-ai trezi în socialism, dar oamenii se gândesc numai la bogăţie. În asta constă genialitatea sistemului capitalist: ori eşti bogat, ori vrei să fii, ori crezi că s-ar cuveni să fii.

Lui Rabbit i-a plăcut de Reagan. I-au plăcut timbrul lui voalat, zâmbetul, umerii lui laţi, felul în care clătina din cap în timpul pauzelor lungi, felul în care plutea pe deasupra faptelor, ştiind că guvernarea nu se reduce la fapte, şi felul în care ştia să o cotească în timp ce susţinea că merge neabătut înainte, felul cum s-a retras din Beirut, cum s-a dat bine pe lângă Gorby, cum a sporit datoria naţională. Ciudat, dacă nu-i punem la socoteală pe boschetarii disperaţi, lumea a devenit un loc mai bun în timpul guvernării sale.

Comuniştii, cu excepţia celor din Nicaragua, s-au prăbuşit, dar până şi acolo au pierdut teren. Tipul a avut o mână de aur. A fost un om de vis. Harry îndrăzneşte să spună:

— Sub Reagan, parcă eram anesteziaţi.

— Ai făcut vreodată o operaţie? Una adevărată?

— Nu tocmai. Doar de amigdalită, când eram mic. De apendicită, în armată. Mi-au scos apendicele în eventualitatea că mă trimiteau în Coreea, dar nu m-au mai trimis.

— Eu am avut un bypass cvadruplu acum trei ani.

— Ştiu, Bem. Ţin minte că mi-ai povestit. Dar acum arăţi minunat.

— Când ieşi de sub anestezie, te doare ca naiba. Nu-ţi vine să crezi că poţi trăi cu aşa o durere. Ca să-ţi ajungă la inimă, îţi despică cuşca toracică. Te taie ca pe-o nucă de cocos. Şi-ţi scot cele mai bune vene pe care ţi le găsesc pe coapse. Aşa că, atunci când ieşi de sub anestezie, te doare între picioare la fel de tare ca şi pieptul.

— Hă, hă! râde Harry total aiurea, fiindcă, în timp ce Bernie îi vorbea în maşinuţă, Ed, cu poziţia lui afectată, studiată, apucând crosa cu deget după deget, de parcă ar fi făcut un aranjament floral, scrutând apoi gaura de cinci-şase ori înainte să-şi ia elan, de parcă ar fi încercat să scape de nişte pânze de păianjen sau de-o căpuşă de sub guler, s-a uitat în sus în timpul loviturii, aşa că mingea nimerită prea sus a ajuns în apă şi a ţopăit de trei ori la suprafaţă înainte să se ducă la fund, lăsând în urmă trei seturi de cercuri succesive. Hrană pentru aligatori.

— Şase ore am stat pe masa de operaţie, îi spune Bernie la ureche. M-am trezit şi nu mă puteam mişca. Nici pleoapele nu puteam să mi le deschid. Te *îngheaţă*, aşa că circulaţia sângelui se reduce aproape la zero. Parcă aş fi fost închis într-un coşciug negru. Nu. M-am simţit de parcă chiar *eram* într-un coşciug. Apoi, din bezna aia numai ce aud un glas ciudat, cu un accent indian puternic de tot – era anestezistul pakistanez.

Văzând mingea coechipierului în apă, Joe Gold încearcă să o lovească pe-a lui rapid, să aibă o minge în joc, smuceşte crosa înapoi în două etape, în stilul lui, apoi loveşte cu elanul plat pe care au tendinţa să-l aibă tipii solizi. Mingea zboară strâmb, ajungând în groapa de nisip din dreapta.

Bernie imita un glas pakistanez piţigăiat, tărăgănat:

— Ber-nie, Ber-nie, îmi spune vocea asta, aşa că jur pe tot ce-am mai sfânt, mi-am zis că poate-i glasul lui Dumnezeu, o-pe-ra-ţi-a a re-u-şit!

Harry a mai auzit povestea, însă tot izbucneşte în râs. E o poveste bună, de groază, despre cum e să fii la un pas de moarte.

— Ber-nie, Ber-nie, repetă Bernie, se auzea parcă din nori vorbindu-i lui Avraam, să meargă şi să-i taie gâtul lui Isaac.

— Păstrăm ordinea de pană acum? întreabă Harry.

Simte că s-a făcut de râs la gaura anterioară.

— Dă-i tu primul, Angstrom. Am impresia că te tulbură rău de tot ideea de-a juca ultimul. Dă-i bătaie. Arată-le nesăraţilor ăstora cum se face.

Este ceea ce spera Rabbit să audă. Scoate o crosă numărul şapte, de fier, şi încearcă să se gândească la cinci lucruri: să-şi ţină capul în jos, să nu se lase prea mult pe spate, să nu-şi clintească şoldul în timp ce crosa este încă în aer, să se lase în jos lin şi să ţintească cu crosa mingea în punctul unde cadranul ceasului arată ora 3:15. Din felul în care mingea se face nevăzută ca prin farmec, şuierând, din raza lui vizuală, în timp ce-i cu privirea aţintită în jos, ştie că lovitura i-a ieşit a-ntâia. Privesc cu toţii punctul negru ce se ridică, planează o clipă fantomatică în plus, cât să ia distanţă, apoi cade chiar pe pajiştea din jurul găurii, un pic la

stânga, dar aproape de fanion, mingea rostogolindu-se la dreapta pe panta gazonului în formă de castron.

— De toată frumuseţea, se vede Ed nevoit să recunoască.

— Ce zici de-o reluare? îl întreabă Joe. De data asta îţi dam voie.

Bernie îl întreabă dându-se jos din maşinuţă:

— Ce crosă ai folosit?

— Numărul şapte.

— Dacă vrei să-i baţi la fundu' gol, amice, ar trebui să foloseşti optul.

— Crezi că am trecut cu mult de gaură?

— Oho, cu mult de tot. Eşti pe marginea din spate.

Halal coechipier. N-ai nicio şansă să-l mulţumeşti. E la fel ca Marty Tothero acum aproape patruzeci de ani. Înscriai douăzeci şi cinci de puncte într-un meci, Marty voia treizeci şi cinci şi-ţi ţinea o predică despre o ratare de sub panou. Soldatul din Harry, creştinul masochist, respectă oamenii de acest fel. Iubirea complet lipsită de reproşuri, în genul celei oferite de femei, este cea care te moleşeşte şi te blegeşte.

— În ceea ce mă priveşte, mă gândesc la un şase atenuat, zice Bernie.

Dar când încearcă să mai atenueze din forţa loviturii, exagerează şi îi iese prea scurtă, mingea zboară peste apă, însă aterizează pe mal, de unde e greu să găseşti o poziţie ca lumea.

— Va fi greu s-o trimiţi cu boltă de-acolo, îi spune Harry, neputându-se stăpâni să nu-l împungă discret.

Încă îl învinovăţeşte pe Bernie că a parcat maşinuţa prea aproape de el la încercarea acelei lovituri salvatoare.

Bernie îi primeşte cu seninătate împunsătura.

— Mai ales după ultima mea lovitură cu boltă de tot rahatul, nu? face el, săltându-şi hoitul hăcuit, flasc, cocoşat, boşorogit în maşinuţă după ce Harry s-a aşezat pe locul şoferului.

Tipul care-i cel mai aproape de gaură are dreptul să stea la volan. Harry se simte tot mai în formă, o să-i facă arşice pe fraierii ăştia. Traversează iazul pe un pod arcuit din lemn, cu o pistă de rulare roşie, din cauciuc, aşternută peste scânduri.

— Din locul unde eşti tu, îi spune Bernie în timp ce se dau jos din maşinuţă, terenul coboară în pantă. Dacă loveşti prea tare spre fanion, o să ajungă la câţiva kilometri-n vale.

Cu o minge căzută în apă, Ed a ieşit din joc. Poziţia lui Bernie pe malul abrupt e atât de incomodă, încât atinge mingea o dată încetişor, apoi o şterge cu capătul crosei când îşi ia din nou elan şi o ridică. Blonziul de Joe Gold, aflându-se în elementul lui, se hâţână pe picioare, să se fixeze bine în sol, şi reuşeşte să trimită mingea ca pe o ghiulea în afara gropii de nisip. Obsedat de sfatul lui Bernie, care interferează cu propriul lui instinct, Harry loveşte nesigur spre fanion, iar mingea se opreşte la un metru şi un pic de gaură. Marchează locul cu un fanion Valhalla Village în timp ce Joe îşi introduce mingea în gaură din două lovituri. Joe nu se grăbeşte şi-i lasă lui Harry prea mult timp să-şi studieze lovitura de un metru şi ceva. Vede o soluţie, apoi n-o mai vede. Încercând să evite rostogolirea mingii spre stânga, ca la gaura dinainte, ratează lovitura foarte uşoară, mingea trecând la doi centimetri prin dreapta găurii.

— Futu-i să-i fut mama *mă-sii* de treabă, exclamă el, frustrarea e atât de apăsătoare în spatele ochilor, încât are senzaţia că o să izbucnească în lacrimi. Te-apropii din prima şi pe urmă ratezi din trei încercări.

— Se mai întâmplă, îl consolează Ed, notându-şi un 4 cu eleganţa îndelung exersată a contabilului. Urmează gaura decisivă.

— Îmi pare rău, Bem, spune Harry reluându-şi locul de pasager din maşinuţă.

— Eu ţi-am tras-o, îi zice coechipierul său. Ar fi trebuit să fac ciocu' mic, să nu zic nimic de pantă.

Desface un alt trabuc şi, apăsând pe pedală, se lasă pe spate, având înaintea lui o zi lungă.

Nu-i ziua norocoasă a lui Harry. Soarele din Florida nu pare o unică minge pe cer, ci un set de fascicule luminoase care te urmăresc pretutindeni cu lumina lor albă, constantă. Până şi sub palmieri, până şi lângă gardul de pini înalt de aproape patru metri care separă Village-ul de restul lumii, soarele îţi ia urma, îi înroşeşte lui Rabbit vârful nasului şi-i arde antebraţele şi dosul palmelor neprotejate de mănuşi, care deja sunt pătate cu mici umflături albe, de cheratină. În

geanta de golf are un tub cu cremă cu factor de protecţie solară 15 şi se tot unge cu ea, dar ultravioletele pătrund oricum prin ea, arzându-i celulele epidermei, gata să-i provoace cancerul de piele. Cei trei bărbaţi cu care joacă golf nu se dau niciodată cu nimic şi se aleg doar cu un bronz confortabil, lucru valabil până şi pentru creştetul chelbos al lui Bernie, neted ca un ou de struţ, cu doar câţiva pistrui pe el, care se văd când se apleacă să lovească mingea cu poziţia lui îngrozitoare, cu picioarele apropiate şi capul într-o parte. Harry îi simte neîndemânarea constantă, care se repetă în mod mecanic – loviturile prea scurte, loviturile cu boltă retezate –, a pe o povară astăzi, când nici el nu-i mai breaz, şi se întreabă de ce o persoană ca Bernie, care emana înţelepciune obţinută prin suferinţă, nu învaţă în ruptul capului nimic despre jocul de golf şi nici măcar nu pare să încerce acest lucru. Pentru el, bănuieşte Harry, ăsta nu-i decât un joc, un mod de a-şi petrece timpul în aer liber în această etapă a vieţii. Bernie a fost cândva un băieţel, apoi un bărbat care a făcut bani şi copii (o afacere cu covoare în Queens; două fiice care s-au măritat cu bărbaţi cumsecade şi bogaţi şi un fiu care a absolvit Princeton şi Wharton School din Philadelphia şi a ajuns pe Wall Street, specialist în preluări ostile) iar acum e la capătul opus al curcubeului vieţii. Aşa se procedează; Bernie îşi îndură distracţiile vieţii de pensionar din Florida la fel cum şi-a îndurat întreaga viaţă, trăgând în piept acelaşi gust acru de trabuc ud al existenţei. Nu vede acelaşi lucru ca Harry în jocul acesta – infinitul, prilejul perfecţionării infinite. Astăzi, nici Rabbit nu mai vede lucrurile la fel. Cam pe la gaura a unsprezecea – unde face praf o lovitură de peste o sută de metri, loveşte razant a doua oară cu o crosă de lemn numărul patru, atât de aiurea, încât mingea ajunge în curtea laterală a unui bloc, între nişte pubele din material plastic şi o lespede de beton, cu nişte stâlpi de oţel ruginiţi, de care-s agăţate sârme de uscat rufele (un ciobănesc german legat de sârmă latră şi se năpusteşte la el, de zbârnâie sârmele, Gold şi Silberstein, care o freacă în maşinuţa lor, chicotesc, iar Bernie îşi molfăie trabucul şi pare morocănos), trimite mingea în afara terenului de joc în timp ce câinele latră întruna, încearcă să joace cu o crosă de fier numărul trei, loveşte atât de tare, încât face o groapă de cincisprezece centimetri în spatele mingii şi îşi pulverizează nisip peste pantofi şi pe şosete, apoi cu o crosă de fier proiectează mingea la stânga, într-un strat de azalee arse de soare, cu petalele căzute lângă peluza găurii a douăsprezecea, la următoarea lovitură iar muşcă pământul, trimiţând mingea cu boltă cu mult dincolo de teren (toţi cei trei parteneri de joc au amuţit înspăimântaţi, şocaţi, plini de regrete pentru el, sau şi-or fi mascând doar bucuria răutăcioasă?), apoi plesneşte zgomotos mingea din nisip direct în buza gropii, aşa că de-acolo aceasta se prelinge înapoi, o ridică în silă şi îşi loveşte involuntar genunchiul când, după ce a greblat suprafaţa de nisip, azvârle grebla cât-colo – după gaura asta, jocul şi ziua încep să-i macine nervii, să-l deprime. Iarba pare unsuroasă şi ireală, jumătate din palmieri mor din cauza secetei, le cad frunzele maro, rigide, de-a lungul fiecărui teren de golf se înşiră blocurile ca nişte private înalte, din stuc, până şi cerul, unde ochii, de regulă, îşi caută alinarea, e mânjit de dârele lăsate de avioanele cu reacţie care se lăţesc şi hoinăresc până ce nu le mai poţi deosebi de norii puri lăsaţi de Dumnezeu.

Orele trec, amiaza vine şi se duce, fasciculele solare încep să pălească, dar arşiţa se înteţeşte. Termină la trei fără un sfert, Harry şi Bernie pierd douăzeci de dolari – câte cinci dolari pentru primele nouă găuri jucate, cinci pentru următoarele nouă şi scorul final, şi încă cinci pentru o rundă suplimentară de nouă găuri.

— Îi radem data viitoare, îi promite Harry coechipierului său, nici el prea convins de propria-i afirmaţie.

— N-ai prea fost în apele tale azi, amice, recunoaşte Bernie. Ai necazuri cu amanta sau vreo altă problemă?

Măi, da' tot timpul îi mănâncă bâzdâcul pe evreii ăştia: a citit mai de mult o istorie a Hollywoodului despre cât de fustangii sunt. Harry Cohn, Groucho Marx, fraţii Warner, toţi au luat-o razna acolo cu soarele, piscinele şi toate *shiksele*[210] din Vestul Mijlociu, care erau în stare de orice ca să devină vedete de cinema – participau la orgii, i-o luau în gură unui mogul în timp ce acesta vorbea la telefon –, şi totuşi, partenerii lui de golf sunt cu toţii însuraţi cu acelaşi femei de patruzeci, cincizeci de ani, temei cu părul vopsit, înfoiat, cu brăţări groase şi braţe rotunjite,

---

[210] Femei creştine (în limba idiş în original).

bronzate, care trăncănesc întruna când le vezi în ţinută de seară la cină, Bernie, Ed şi Joe stau lângă ele şi zâmbesc tăcuţi, de parcă toată pălăvrăgeala asta a femeilor ar fi sex, ceea ce o fi – vigoare, viaţă. Oare cum de reuşesc? Poartă viaţa ca pe un costum de-a gata, care le vine perfect.

— Cred că ţi-am spus, îi răspunde Harry lui Bernie, a venit fiu-meu în vizită, cu tot familionul.

— Aici era buba, Angstrom: te-ai simţit vinovat că arzi gazul de pomană cu noi, în loc să-i faci să se simtă bine pe-ai tăi.

— Mda, să-i fac să se simtă bine. Abia au sosit ieri şi deja se poartă de parcă s-ar plictisi de moarte. Ar vrea să locuim uşă-n uşă cu Disney World.

— Du-i la Jungle Gardens. La Sarasota, pe Route 41, mai jos de Ringling. Mă duc acolo cu Fern de două-trei ori pe iarnă şi nu ne plictisim niciodată Aş putea să mă uit ore întregi la păsările alea flamingo cum dorm – oare cum de reuşesc? Stau într-un picior, lung de şaizeci de centimetri şi mai subţire decât degetul meu. (Ridică un deget care pare gros.) Mai subţire de-atât, se jură el.

— Nu ştiu, Bernie. Când sunt prin preajmă, băiatul meu se poartă de parcă ar vrea ca nepoţii mei să aibă cât mai puţin de-a face cu mine. Băieţelul, de patru ani, e mai mult un străin, dar cu fetiţa m-aş putea înţelege. Are aproape nouă ani. Chiar mă gândeam că aş putea s-o aduc într-o zi aici, s-o plimb cu maşinuţa, s-o las să încerce să dea în minge. Sau, poate, să închiriez o iolă, Ed, dacă fiul tău de la Bayview m-ar putea trece pe lista de invitaţi.

Cei patru beau o bere şi ronţăie nişte gustări gratuite la Clubul Nineteen, de lângă magazinul de golf, la demisolul Corpului A din Valhalla Village. Întunericul dinăuntru – lambriurile închise la culoare şi grinzile în stilul puburilor englezeşti – e potenţat de strălucirea subtropicală de afară, de la măsuţele albe, rotunde, de sub umbrelele inscripţionate cu numele berii Coors. Se aude clipocitul apei din piscina dintre Corpurile A şi B, şi pulsaţia unui generator amplasat de cealaltă parte a peretelui, dincolo de toalete şi sălile de darts şi jocuri video. Câteodată, noaptea, lui Harry i se pare că aude generatorul vibrând prin toate apartamentele, covoarele, instalaţiile de aer condiţionat, conversaţiile, saltelele şi tapetele de culoarea piersicii de pe hol. Zgomotul face ce face şi se arcuieşte, se agaţă de pereţi şi intră pe fereastra lui uriaşă, glisantă, prin crăpătura lăsată pentru aerul Golfului Mexic.

— Nicio problemă, zice Ed în timp ce calculează scorul final. Nu trebuie decât să te prezinţi la recepţie şi să întrebi de Gregg Silvers. Aşa îşi spune, nu mă-ntreba de ce. O să te lase să traversezi holul şi să cobori la vestiare. Nu te sfătuiesc să porţi costum de baie în hol; nu se-ncurajează deloc ţinuta asta. Ştii în ce zi te duci, să-l anunţ să te aştepte?

Harry are impresia că asta-i o favoare mai mare decât şi-a închipuit, că-i mai mare daraua decât ocaua.

— Vineri, dacă o fi să ajungem acolo, răspunde el. Gregg chiar trebuie să ştie sigur? Mâine mă gândeam s-o luăm spre Sarasota.

— La Jungle Gardens, insistă Bernie.

— La Muzeul Trenuleţelor, contribuie şi Joe Gold la lista de propuneri. Şi chiar vizavi de Muzeul Ringling e Bellm's Cars şi Muzica de Ieri, cred că aşa-i zice. Peste o mie de maşinării muzicale, îţi imaginezi? Automobile de epocă, din 1897, habar n-aveam că au existat maşini pe vremea aia. Faci afaceri cu maşini, nu-i aşa, Angstrom? Şi tu, şi fii-tu. O să rămâneţi tablou.

— Ştiu şi eu, începe Harry, căznindu-se să exprime cumva norul curios în care pare învăluit Nelson şi care-i strică orice ieşire cu ai lui.

— Harry, ce interesant! exclamă Ed. Dacă-ţi dau şapte puncte de penalizare, cu două peste scorul normal, ca handicap, la gaura unsprezece, unde ţi-ai revenit, şi alte şase din oficiu la gaura şaisprezece, unde ai băgat două mingi în apă, chiar şi aşa, tot îţi ies fix nouăzeci de puncte. N-ai jucat chiar aşa de prost cum ni s-a părut nouă. Dacă ai irosi mai puţine lovituri decisive cu crosa de lemn şi mai puţine lungi cu crosele de fier, ai avea tot timpul în jur de optzeci de puncte.

— Am fost cu curu-n două luntri, n-am putut să mă *relaxez*, le explică Harry. N-am putut să mă destind.

Are o întrebare de nerostit pentru aceşti trei evrei înţelepţi; ce ziceţi de moarte? îi întreabă:

— Hei, ce ziceţi de avionul ăla Pan Am? Urmează o pauză.

— Precis a fost o bombă, îşi dă Ed cu părerea. Când ai schije metalice care au pătruns prin bagajele de piele şi fragmentele de epavă împrăştiate pe-o distanţă de optzeci de kilometri în

Scoţia, precis a fost o bombă.

— Sunt ei, din nou, oftează Bernie. Şiiţii ăia căcăcioşi.

— Arabii, zice Joe Gold şi un licăr patriotic îi animă privirea împăienjenită. De-ndată ce-o să avem dovada, avioanele noastre F-111 vor ataca din nou Libia. Ar trebui să ne ducem glonţ până în Iran şi să i-o tragem bătrânului ayatollah.

Sunt însă mai puţin volubili decât de obicei; Harry reuşeşte să-i facă să nu se mai simtă în largul lor, deşi n-a vrut ca întrebarea lui să pară atât de politică. Pentru evreii ăştia, tot ce scriu ziarele se reduce la situaţia Israelului.

— Vreau să zic, îi lămureşte el, ce mama naibii or fi simţit? Cum o fi să te trezeşti că-ţi explodează avionul?

— Păi, pun pariu că aşa ceva chiar că te trezeşte, răspunde Ed.

— N-au simţit nimic, zice Bernie prudent, intuind frământarea lui Harry. Zero. Atât a durat totul.

— Ştii ce zic israelienii, nu-i aşa, Angstrom? îl întreabă Joe. Dacă e să avem duşmani, slavă Domnului că sunt arabi.

Harry a mai auzit bancul ăsta, dar se sileşte să râdă. Bernie spune:

— Cred că lui Angstrom i-ar trebui alt coechipier. Eu îl deprim.

— Nu tu m-ai deprimat, Bernie. Am venit gata deprimat.

Club Nineteen oferă o gamă largă de gustărici în castronele de porţelan inscripţionate cu monograma Valhalla Village, două V-uri bleumarin întretăiate. Nu doar arahide, migdale şi alune prăjite, ci şi covrigei şi seminţe de dovleac sărate, şi nişte spirale asemănătoare cu chipsurile de porumb, însă mai fine şi mai picante în gură în clipa de extaz când limba împinge una spre molari, s-o ronţăie. Ceilalţi bărbaţi ciugulesc doar din an în Paşte din salata asta sărată, crocantă, dar curând castronelul e gol, Rabbit a consumat de unul singur optzeci la sută din el.

— Rahaturile astea-s sărate ca dracu, îl previne Bernie.

— Mda, dar fac bine la suflet, remarcă Harry, mai religios de-atât nu îndrăzneşte să fie. Cine vrea să mai bea o bere? îi întreabă el. De data asta face cinste cine a pierdut.

Începe să se înveselească posomoreala i se dizolvă ca un jet de cerneală în solventul fin al alcoolului. Îi face semn ospătarului şi-l roagă să aducă patru beri şi încă un castronel cu gustărele. Chelnerul, un tinerel hispanic cu aspect de faun, cu un cercel mai mare decât al lui Nelson şi cu brăţări de aur la ambele mâini, dă din cap cu un aer timid; pesemne că Harry îi pare uriaş, ameninţător de alb şi roz şi umflat de apa reţinută de sare în ţesuturi. Pesemne că tot grupul lor îi pare gălăgios şi posibil recalcitrant; nişte *gringos* bătrâni şi urâţi. Un alt jet de cerneală. Harry iarăşi se simte greoi. Viaţa lejeră din Florida nu se compară deloc cu băutele alea din după-amiezile târzii petrecute la clubul The Flying Eagle din ţinutul Diamond, înainte ca Buddy Inglefinger s-o ia de nevastă pe hipioata aia nebună şi deşirată de Valerie şi să se mute la Royersford, şi înainte ca Thelma Harrison să se îmbolnăvească prea rău de lupus ca să mai poată ieşi în lume, atunci au renunţat la club, iar Cindy Murkett s-a îngrăşat şi Webb a divorţat de ea, aşa că nu mai vedeai pe nimeni cu anii. Aici, în Florida, oamenii sunt atât de precauţi, de parcă după două beri ar putea cădea laţi şi ar putea să-şi fractureze şoldul. Tot statul e fragil rău de tot.

— Băiatul tău joacă golf? îl întreabă Joe.

— Nu tocmai. Nu are temperamentul pentru aşa ceva. Şi nici timp n-are, răspunde el.

În plus, ar fi putut adăuga Rabbit, nu l-a invitat niciodată.

— Şi cum se distrează? îl întreabă Ed.

Oamenii ăştia, îi pică fisa lui Harry, sunt politicoşi. Comandând încă un rând de bere, duce amiciţia lor de-a nouăsprezecea gaură[211] într-un punct unde se simt cu toţii în largul lor. Babetele sexy ale acestor ţipi îi aşteaptă acasă. Trebuie să afle ultimele bârfe. Au de citit scrisori de la copiii lor îndatoritori şi prosperi. De calculat dobânzi. De studiat Torah.

— Habar n-am, recunoaşte Harry. Freacă menta cu un grup de ciudaţi din Brewer, cu nişte

---

[211] în jargonul jucătorilor de golf, „a nouăsprezecea gaură” este o expresie glumeaţă ce desemnează barul unde se duc să bea după o partidă de optsprezece găuri.

burlaci neisprăviţi, nu l-am văzut niciodată să se distreze cu adevărat. Niciodată nu s-a dat în vânt după sport.

— Vorbeşti de parcă el ar fi tatăl şi tu fiul, remarcă Bernie.

Rabbit îl aprobă entuziasmat; însufleţit de-a doua bere, aproape că are o viziune.

— Da, un fiu delincvent, pe deasupra. Aşa mă percepe el, ca pe un delincvent juvenil bătrân. Nevastă-sa pare nefericită.

De unde i-o fi venit ideea asta? Aşa să fie, oare? *Ajutaţi-mă, băieţi Povestiţi-mi cum aţi reuşit să dominaţi sexul şi moartea de nu vă mai sâcâie deloc.* Continua:

— Toată familia, inclusiv cei doi copii, zici că mai au puţin şi-o iau razna. Habar n-am care-i treaba.

— Dar nevastă-ta ştie cum stă treaba?

Toanta aia! Harry ignoră întrebarea.

— Nu mai departe decât aseară am încercat să am o discuţie amicală cu el, iar el n-a făcut decât să bage strâmbe în legătură cu Toyota. Compania care ne pune pâinea pe masă, datorită căreia el, taică-său şi şmecheraşul dubios de bunicu-său n-au ajuns nişte coate goale, iar el se plânge întruna că Toyotele nu sunt Lamborghini! Doamne, ce repede s-a topit berea asta. Parcă aş fi avut Deşertul Gobi în stomac.

— Harry, n-ai nevoie de încă o bere.

— Trebuie să te duci acasă, să le povesteşti alor tăi despre Belim s. B, E, L L, M, apostrof S. Ştiu că sună de parcă n-aş şti cum se scrie. Au toate maşinile de epocă pe care ţi le poţi imagina. De dinainte de apariţia volanului. Ba chiar dinainte de apariţia cutiei de viteze.

— Sincer să fiu, băieţi, nu mă omor chiar aşa de tare după maşini. Le conduc, le vând, dar n-am înţeles niciodată cum funcţionează drăciile astea. Pentru mine, toate-s la fel. Minunate – dacă pornesc – de tot rahatul – dacă nu pornesc.

Ceilalţi bărbaţi se ridică în picioare.

— Mâine după-amiază vreau să te văd aici cu nepoţica ta. Învaţ-o elementele de bază. Capul aplecat, mişcare lentă.

Asta a fost Bernie; iar Ed Silberstein îi spune:

— Mai exersează scurtarea elanului, Harry. N-ai nevoie să te agiţi atâta deasupra umerilor. Lovitura porneşte chiar de-acolo, chiar de lângă cocoşel. Cel mai bun sfat pe care l-am primit vreodată de la un jucător de golf profesionist a fost „Imaginează-ţi că loveşti cu cocoşelu'.

I-au simţit ţipătul tăcut prin care le cerea ajutorul, alinarea, iar acum devin mai evrei de dragul lui, aşa i se pare lui Harry în timp ce şade încă pe scaun.

Bernie s-a ridicat de la masă şi se apleacă deasupra lui Harry cu paloarea lui cenuşie, cu guşa flască, plină de umbre.

— Avem o expresie de-a noastră, îi spune el. *Tsuris*[212]. Mi se pare, amice, că tu ai nişte *tsuris.* N-a copt încă de tot, nu-i *gehoketh tsuris*, ci doar *tsuris.*

Abţiguit la modul plăcut, cu o înţepătură discretă în piept, începând să-şi simtă arsura de pe vârful nasului, Harry n-are chef să se clintească din loc, deşi lumea din jur e în mişcare. Doi puştani de facultate, mari scule, care toată după-amiaza i-au împins de la spate, şi-au terminat partida, iar acum fac să ciripească, ţiuie, fluiere şi behăie jocurile video din hol. Roboţi animaţi, multicolori apar şi dispar de pe ecran. Îşi vede degetele albe, cu semilunile mari de la baza unghiilor, bătând darabana cu un gest absent pe fundul castronelului cu aperitive, de parcă ar încerca să apuce V-urile întrepătrunse. A terminat toată mâncarea nesănătoasă. Nu-şi mai aminteşte deloc dacă ospătarul a adus un al doilea castronel.

Joe Gold, cu coama lui nisipie, cu ochii măriţi, agitaţi în spatele ochelarilor săi pătrăţoşi, se apleacă puţin, ca şi cum şi-ar propti piciorul, din nou, într-o groapă cu nisip şi-i spune:

— Să-ţi zic un banc evreiesc. Ştrul se întâlneşte cu Iţic după un car de vreme şi-l întreabă: „Câţi copii ai?" Iţic îi răspunde: „Niciunul". La care Ştrul se minunează: „Niciunul! Şi-atunci, ce faci ca să-ţi sară ţandăra?"

Râsul lor pare dat cu repezitorul, ca într-o reclamă la bere; ironia lor, deşi la unison, e

---

[212] Belea (idiş).

artificială, îl face pe Harry să presimtă că şi-a irosit ziua, că a sosit momentul să se grăbească, să recupereze timpul dus, ca atunci când întârzia la şcoală şi simţea în stomac o fluturare apoasă. Ceilalţi trei bărbaţi, în drum spre tihna solidă a vieţii lor domestice, îşi iau la revedere bătându-l pe umăr prietenos, chiar îl ciupesc de ceafa, ca şi cum ar vrea să-l scoată din toropeala spirituală ce l-a cuprins. În Florida, îi trece lui prin cap, până şi prietenia e superficială, provizorie, de vreme ce oamenii îşi pot cumpăra oricând un alt apartament şi se pot muta sau pot muri.

Îţi laşi crosele şi pantofii la magazinul de golf. Rabbit traversează în mocasinii lejeri, în care picioarele nici nu-i simt atingerea pielii, parcarea, o bucată de alee marcată şi unul dintre rondurile complexului acoperite cu mochetă de exterior, verde, către intrarea în Corpul B. Îşi foloseşte cheia şi introduce codul în panoul electric din spaţiul îngust, unde e urmărit de două camere de luat vederi cu circuit închis, împinge uşa – aceasta nu bâzâie, face doar *clinc*, *clinc*, *clinc*, aidoma unei maşini de pompieri ce dă în marşarier – şi ia liftul până la etajul patru. În apartamentul 413, în casa lui situată departe de căminul lui, Janice şi Pru şi copiii joacă cărţi, de fapt, trei dintre ei joacă iar Roy ţine în mână nişte cărţi în timp ce maică-sa îi spune ce are de făcut şi pe care s-o pună pe masă. Are feţişoara buhăita de parcă ar avea parte de-o după-amiază plină de frustrări şi dezamăgiri. Cu toţii îl întâmpină bucuroşi, de zici că o să-i salveze de la moartea prin plictiseală, dar el se simte atât de dărâmat, încât nu-şi doreşte decât să se întindă şi să-şi lase trupul să se îmbibe de nefiinţă.

— Unde-i Nelson? întreabă el.

Nu-i o întrebare fericită, cel puţin de faţă cu copiii. Janice şi Pru schimbă priviri între ele, apoi Pru răspunde:

— A ieşit cu maşina să facă nişte drumuri.

Aici nu au decât o maşină, Camry-ul, Celica lui Harry a rămas în Penn Park. Se descurcă aşa, din moment ce în complexul Valhalla au aproape tot ce le trebuie – medicamente, reviste, frizerie, costume de baie. Mingi de tenis. Mia băcănie din Corpul C are preţuri de aeroport, aşa că, de regulă, Janice face cumpărături masive, o dată pe săptămână, la Winn Dixie, la mai puţin de un kilometru, pe Pindo Palm Boulevard. Şi, cam tot o dată pe săptămână, fac o vizită la bancă, în centrul oraşului, într-o piaţă situată la două cvartale de faleză, unde răsună tot timpul muzică ambientală, şi în bancă, şi afară; or fi având nişte boxe ascunse în copaci. De vreo două ori pe lună se duc să vadă un film la cineplex, într-un mail gigantic de pe Palmetto Palm Boulevard, la trei kilometri de casă. Trec însă şi zile în şir când maşina stă locului în parcare, nu face decât să ruginească, să se umple de pete albe de găinaţ.

— Ce drumuri are de făcut?

— Of, Harry, intervine Janice. Oamenii au nevoie de lucruri. Lui nu-i place berea pe care-o cumperi tu. Preferă un anume fel de aţă dentară, cu banda mai lată, nu simplă aţă. Şi-i place să meargă cu maşina prin jur, suferă de claustrofobie.

— Cu toţii dăm în claustrofobie, îi spune el, dar nu ciordim maşini pe chestia asta.

— Pari rupt de oboseală. Ai pierdut?

— Cum de-ai ghicit?

— Tu pierzi tot timpul. Joacă cu nişte evrei, îi explică noră-sii, şi de fiecare dată îi umflă douăzeci de dolari.

— Mai renunţă la prejudecăţi, parc-ai fi maică-ta. Şi, dacă vrei să ştii, de cele mai multe ori câştig.

— Nu mă anunţi niciodată când câştigi. Ăştia-ţi tot spun ce bun eşti şi pe urmă îţi iau banii.

— Fraiero! Unul dintre ei a pierdut douăzeci de dolari *cu mine*, a fost coechipierul meu!

Senină, vorbeşte exact ca maică-sa, fără să se adreseze cuiva anume:

— Probabil că-i dau banii înapoi; sunt cu toţii în cârdăşie.

Se prinde că ea îi spune chestiile astea dezagreabile şi absurde ca să-i abată atenţia de la absenţa nepoliticoasă şi misterioasă a lui Nelson.

— Bunelu', îl invită Judy, vino, ia cărţile lui Roy şi joacă cu noi. El nici măcar nu ştie să ţină cărţile şi se tot smiorcăie.

Roy se şi grăbeşte să-i dea dreptate trântind cărţile pe măsuţa rotundă de sticlă, la fel cum a aruncat de dimineaţă lingura.

— Nu-mi plac jocurile, spune el cu o precizie ciudată, ca o păpuşă de pe vremuri care spunea

câteva cuvinte când îi trăgeai de sforicică de la spate.

Judy îl pocneşte rapid cu mâna în care nu are cărţi de joc. Îl trosneşte cu pumnul în umeri şi peste ceafa, iar când el începe să se apere zbierând, îi explică:

— Ai făcut cărţile varză, nu mai putem continua partida. Şi eram pe cale să dau lovitura!

Pru aşază elegant pe masă cărţile cu faţa în jos, iar cu celălalt braţ, un braţ cu păr fin şi oase lungi, drăgăstoase, îl trage la piept pe băieţelul văicăreţ; văzând-o, Judy se înroşeşte de gelozie, pleoapele i se fac rozalii, cum li se-ntâmplă femeilor înainte de-a se hotărî să izbucnească în plâns, şi porneşte valvârtej spre dormitorul lui Harry şi Janice.

Pru schiţează un zâmbet şters, părând şi ea epuizată.

— Toată lumea e obosită şi ţâfnoasă, îngână ea cu un glas cântat, peste capul lui Roy, s-o audă şi Judy.

Janice se ridică, o clipă se clatină. Loveşte măsuţa de sticlă cu fluierul piciorului, iar lângă cărţile lăsate din mână se clatină un pahar de suc de portocale umplut până la jumătate cu Campari, lui Harry cerculeţul purpuriu de la suprafaţă îi aminteşte de iazul pe care a ţopăit mingea lui Ed. Iar poartă rochia de tenis. Petele de sudoare uscate de pe şolduri şi de la subraţ se disting asemenea continentelor de pe o hartă foarte ştearsă.

— Poate i-am solicitat prea mult, îi explică ea lui Harry. Am făcut cumpărături ca lumea, am luat prânzul la Burger King, ne-am întors acasă, Pru i-a dus la înot şi *shuffleboard* vreo două ceasuri, apoi m-am dus cu Judy la tenis şi am schimbat câteva mingi.

— Cum s-a descurcat? se interesează el.

Janice pufneşte în râs, parcă surprinsă de întrebare.

— Minunat, de fapt. O să fie o sportivă de mare clasă, exact ca tine. Rabbit se duce în dormitor. Dacă n-ar fi acasă decât Janice, s-ar întinde pe pat, ar citi câteva pagini din cartea de istorie pe care i-a făcut-o cadou de Crăciun, ar închide ochii ascultând ciripitul vesel al păsării din pinul de Norfolk şi s-ar lăsa pradă măreţei înrâuriri a existenţei. Dar Judy a ajuns înaintea lui la patul dublu, uriaş, acoperit de cuvertura lui verde-jad. Stă ghemuită şi îşi ascunde faţa. El se întinde aproape de margine şi o lasă să-şi lipească genunchii de el. Îi admiră părul, perfecţiunea lui proteică uimitoare, şuviţele lungi, palide, care la soare se închid până la un portocaliu strălucitor.

— Ar fi mai bine să ne odihnim pentru bingoul din seara asta, propune el.

— Dacă merge şi Roy, eu nu vin, îl anunţă ea.

— Nu fi rea cu Roy, o sfătuieşte el. E un băiat de treabă.

— Ba *nu*! Era cât pe ce să câştig. Luasem deja dama de pică şi aveam asul de cupă şi valetul şi câteva dintre celelalte cărţi, iar apoi el strică totul, iar lui mami i se pare nostim. Toată lumea e atentă cu el şi-i caută-n coame încă de când s-a născut, şi asta numai pentru că-i băiat!

— E greu, recunoaşte el. Am fost şi eu în situaţia ta, doar că a fost invers. Eu aveam o soră, nu un frate.

— Şi n-ai urât-o?

Îşi ridică faţa din braţele încrucişate şi se uită la el cu ochii ei verzi înroşiţi de plâns.

— Nu, răspunde el. Cred, sincer să fiu, că am iubit-o. Am iubit-o pe Mim.

Adevărul acestei afirmaţii îl şochează: îşi dă seama pe cât de puţini i-a iubit la viaţa lui atât de direct, fără pic de dispreţ, ca pe micuţa, vânoasa lui Mim. Chipul ei părea o versiune mai îngustă, mai dură a feţei lui, cu aceeaşi buză de sus scurtă, doar că ea era brunetă şi era fată. El însuşi transpus într-o altă cheie şi, totuşi, o melodie recognoscibilă. Îşi aminteşte strânsoarea lipicioasă a degetelor ei când mami şi papsi îi luau la plimbarea de duminică, sus pe munte, la Hotelul Pinnacle, iar la coborâre treceau pe lângă cariera de piatră; Mim s-a agăţat de el şi l-a făcut să fie ocrotitor, pesemne că i-a consumat toate sentimentele protectoare, pe care ar fi trebuit să le aibă toată lumea, pentru toate femeile. Mim, ca soră bună, avea la el nişte pretenţii fireşti, pe care nicio altă femeie n-a reuşit să i le impună de-atunci.

— Era mai mică sau mai mare decât tine?

— Mai mica. Mai mică decât mine, cu o diferenţă de vârstă mai mare decât cea dintre tine şi Roy. Dar ea era fată, iar fetele sunt mai puţin căpoase decât băieţii. Şi totuşi, cred că Mim era şi ea căpoasă, în felul ei. De-ndată ce a împlinit şaisprezece ani, a fost vai şi-amar de părinţii mei.

— Bunelu', ce-i aia căpos?

— Ei, ştii tu. Nasol. Încăpăţânat. Rebel.

— Ca tati?

— Nu cred că taică-tău e căpos, ci… cum să-i zic? — inflexibil. E mult mai vulnerabil decât alţii. E sensibil.

Numai ce a rostit ultima frază şi simte cum i se împleticeşte limba şi i se înceţoşează mintea.

— Judy, hai să facem o întrecere. Tu te-ntinzi acolo, iar eu aici, şi hai să vedem care adoarme primul.

— Şi cine-o să fie arbitrul?

— Maică-ta, răspunde el.

Îşi lasă mocasinii să-i cadă din picioare, pe podea, lângă pat. Închide ochii în soarele de Florida strălucitor ca într-o reclamă şi în roşul intim al creierului său se vede pedalând pe Jackson Road, apoi pe Potter Avenue, cu Mim pe ghidonul vechii lui biciclete albastre Elgin, care se hurducă, ea să tot aibă şase ani, iar el doisprezece, dacă s-ar lovi de-o piatră sau ar nimeri într-o groapă, ea ar zbura şi s-ar trezi cu el şi cu bicicleta peste ea, ar face-o chiseliţă în asfalt şi i-ar nenoroci chipul frumuşel pentru totdeauna, chipul este averea unei femei, dar ea are încredere în el şi cântă, nu-şi mai aminteşte ce anume cântă, ci doar frânturi de text ce-i ajung la urechi în timp ce părul ei îi biciuieşte ochii şi gura, făcând ca plimbarea cu bicicleta să fie şi mai periculoasă. I-a pus lui Mim viaţa în pericol, dar a şi ajutat-o întotdeauna să iasă la liman. Plăcinta cu melasă[213]. Era una dintre melodiile pe care ea le fredona prin casă, zi de zi, până ce-i scotea pe toţi din minţi. *Plăcinta cu melasă şi-o tartă cu mere, îţi luminează privirea, burtica-ţi strigă: „Ce plăcere!” Apoi* îşi dădea ochii peste cap, de-i făcea să izbucnească în râs.

O simte pe Judy dezlipindu-se de el, se furişează cu o prudenţă exagerată, scârţâitoare, ca de copil mic, ocoleşte piciorul patului şi iese din camera. Uşa se-nchide, se aud şoaptele femeilor. Şuşotitul lor se împleteşte cu un vis cu acţiunea plasată într-un spaţiu imens, în formă de cupă, un amfiteatru, un auditoriu în faţa căruia se produce, deşi în vis nu apare nicio altă persoană, are doar senzaţia unei prezenţe, a unei prezenţe răsunătoare, auguste, înspăimântător de grave. Se trezeşte speriat, cu o şuviţă de salivă prelingându-i-se în colţul gurii. Se simte ca o tobă care tocmai a fost lovită. Îşi dă seama că spaţiul pe care l-a visat e chiar cuşca lui toracică, ca şi cum ar fi devenit propria-i inimă, un bărbat care gâfâie, pufăie, palpită la mijlocul terenului, aşteptând fluierul arbitrului, să sară pentru câştigarea mingii de început. La un moment dat, în somn, l-a luat cu dureri de piept, o durere stătută, întristătoare, pe care o asociază cu randamentul lui penibil la golf în după-amiaza asta, când a fost incapabil să se concentreze, incapabil să se relaxeze. Se întreabă cât o fi dormit. Posterul însorit cu vârfuri de palmieri şi cu clădiri cu acoperiş roşu în zare, lipit de geamul exterior al ferestrelor glisante s-a decolorat, a devenit şters, iar zgomotul de pe terenul de golf, cu loviturile zdravene, calculate, alternând cu tăcerea încordată şi ţipetele involuntare de triumf sau dezamăgire, s-a mai domolit. Iar în văzduh, pe lângă foşnetul betelii de deasupra unei parcări cu maşini vechi, răsună chemările păsărilor de tot felul la sfârşit de zi. Pe vremuri, când juca obligata la coşul de lângă garaj, de pe alee, joaca atingea nivelul cel mai intens cu o oră-două înainte de cină, iar acum, când se îndreaptă încet-încet spre groapă cu muşchii tot mai flasci şi tot mai grăsan, acest moment a devenit ora la care trage un pui de somn. Trebuie să mai slăbească.

În living nu-i decât Judy. Schimbă canalele cu telecomanda, dând înainte şi-napoi. Chipurile, negre în *The Jeffersons,* albe în *Family Ties*[214] apar parcă imploratoare, apoi dispar printre cutiile de bere care plonjează în cascade date cu încetinitorul, George Bush cară o puşcă printre ciulinii din Texas, un fermier din Florida gesticulează arătând spre lanurile lui mistuite de foc, un detectiv de la Scotland Yard ţine o scurtă prelegere, are şi schiţa unei cale de avion.

— Ce zice? întreabă Harry.

Nici n-apucă să termine întrebarea, că imaginea dispare, înlocuită de alta, cu un lamantin

---

[213] *Shoo-Fly Pie and Apple Pan Dowdy*, melodie lansată de June Christy şi Stan Kenton în anii ’40.

[214] Seriale TV de comedie difuzate între 1975-1985, respectiv 1982-1989, pe canalul NBC, respectiv CBS.

căruia un obsedat de conservarea lamantinilor, cu părul strâns în coadă de cal, îi implantează un dispozitiv de urmărire electronică. Furia nerăbdătoare a copilului, foamea insaţiabilă de imagini mătură animalul de pe ecran.

— Dă cu două canale înapoi, o imploră Harry. La avionul Pan Am.

— A fost o bombă, fraiere, îl asigură Judy. Asta trebuie să fi fost.

Copiii! îşi închipuie că titlurile din ziare sunt legate întotdeauna de alţi oameni.

— Las-o mai moale cu telecomanda, ce Dumnezeu. Stai să-mi aduc o bere şi te-nvăţ un joc de cărţi ca lumea. Unde-s ceilalţi?

— Buni s-a dus la întâlnirea cu grupul ei, iar mami l-a dus pe Roy la culcare.

— Şi tati…?

Îşi dă seama din mers că n-ar trebui să aducă vorba, însă cuvintele i-au scăpat deja de pe buze. Judy ridică din umeri şi termină propoziţia:

— Încă n-a dat niciun semn de viaţă.

Constată că ea ştie deja să joace rummy. De fapt, chiar îl prinde cu trei piese de-aceeaşi culoare pe care aştepta să le dea jos când avea un gin. L-a prins. Râsetele lor o fac pe Pru să iasă din dormitor într-un şort alb, minuscul, pe care şoldurile ei îl întind în cute orizontale. Pe chip i s-au întipărit ridurile feţei de pernă şi fata îi pare un pic năucă şi umflată de somn sau de-o repriză de plâns. Cât de impresionabilă este carnea femeii. Picioarele îi sunt lungi şi desculţe, cu oja roasă pe unghii. O întreabă pe noră-sa:

— Care-i treaba?

Şi ea ridică din umeri.

— Bănuiesc că o să mergem la cină după ce se întoarce Janice. O să-i dau lui Roy nişte suc de mere să-i ţină de foame.

Joacă împreună cu Judy o nouă rundă de rummy, în timp ce Pru se duce la bucătărie tropăind, apoi îl cocoleşte pe Roy. În Florida seara se lasă fără prea mare ceremonie; dintr-odată, aerul de dincolo de balcon devine gri, ca năpădit de-o ceaţă fină, mirosul mării pătrunde prin uşile glisante şi zvonul păsărilor şi al jucătorilor de golf se stinge. Se lasă calmul. Nu-i place deloc când Janice revine acasă cu strălucirea agresivă pe care i-o dă grupul ei de femei.

— Ah, Harry, voi, bărbaţii, sunteţi de groază! Nu numai că am fost considerate nişte sclave, dar toate religiile patriarhale au încercat să ne culpabilizeze pe chestia menstruaţiei. Ziceau că nu suntem *curate.*

— Îmi pare rău, spune el. Ce să zic, nasol din partea lor.

— Asta era păcatul originar al Evei, aşa ne-a spus profesoara, continuă Janice, pe jumătate pentru Pru. Ceva cum că merele-s de culoarea sângelui, n-am prea înţeles.

— Nu cumva vă e şi vouă foame, Evelor? le întrerupe Harry.

— Ţi-am cumpărat o grămadă de gustări sănătoase, spune Pru. Caise confiate iară sulf, banane prăjite fără sare.

— Asta era în punguliţele alea de plastic? Am crezut că-i ceva pentru minare chinezească şi că n-ar trebui să mă ating de ele.

— Da, se hotărăşte Janice. Să mergem să cinăm. O să-i lăsăm un bilet lui Nelson. Pru, ia o rochie, acolo. Seara nu se iese în pantaloni scurţi şi nici bărbaţii nu umblă fără sacou.

Mead Hall[215], situat la parterul Corpului B, deasupra Clubului Nineteen, este o combinaţie între un restaurant şi o sală polivalentă. Pe de o parte, au liste de bucate cu preţuri şi chelneriţe în costume aurii, scune, ce reiau tema aurului din Valhalla, care apare ici-colo în decor, după cum i-a căşunat decoratorului, şi există chiar şi un ospătar în smoching de vară, cu un soi de lacăt de bicicletă în jurul gâtului, care serveşte exclusiv băuturi; pe de altă parte, de cum intri, dai peste un avizier plin de anunţuri, pliante şi fluturaşi despre tot felul de lecţii, prelegeri, concerte sau dansuri populare, sau impresii de călătorie la care poţi participa în timp ce mănânci, în serile de miercuri şi sâmbătă, iar în cealaltă parte a sălii se joacă bingo, jocul e condus de pe o estradă, de la un microfon ascuns întru câtva privirii de o coloană enormă, canelată, care susţine tavanul boltit, înstelat. Tavanul este, în parte, un luminator. Spaţiul acela boltit, personificat, din visul lui: să fi

---

[215] Sala Miedului (engl.)

fost, pur şi simplu, această sală, care i-a apărut în vis fiindcă i s-o fi făcut foame? Rabbit se simte a Marty Tothero, se uită la meniu, se confruntă pentru a mia oară cu aceeaşi veche dilemă, dacă să aleagă o friptură de vită sau viţel, de porc, sau şuncă, creveţi sau scoici, peşte spadă preparat după o reţetă ajun din Louisiana, sau filé de calcan umplut cu midii, ciuperci şi anghinare.

Coloana, pe două din laturile ei largi, are o ceramică murală neclară, despre vikingi: săbii late, coifuri cu coarne şi corăbii cu capete de dragon la prova răsar în tot felul de culori din masa emailată, dar bărbaţii are mânuiesc, poartă şi pilotează aceste protuberanţe sunt înghiţiţi într-un talmeş-balmeş de braţe, picioare şi fulgere, un soi de sângeroasă împletitură dedicată istoriei.

— Şaptezeci şi unu, intonează lugubra voce bărbătească ascunsă în spatele coloanei. Repetă: Şapte unu.

E greu să porţi o conversaţie cu toate numerele astea trâmbiţate de boxe. Pru îl dezmiardă pe Roy şi-l convinge cu binişorul să mănânce un cartof copt şi un crevete prăjit. Janice o convinge pe Judy să comande homar, după care este nevoită să-i arate cum se mănâncă, cum se împinge bucata mare, curbată, de carne albă, cu degetul prin curul bietei creaturi date în clocot, cum se sug segmentele de codiţă, întocmai ca şi frunzele anghinarei. Rabbit, care a comandat un biftec, nu suportă nici să privească acest spectacol; pentru el, mâncatul homarilor – cu picioruşele lor subţirele, cu ochii lor bulbucaţi şi cu antenele înroşite ca tot restul corpului – e un coşmar, o întoarcere la originile fojgăite, prizărite ale vieţii. La fel e şi cu crabii, stridiile şi scoicile: pretutindeni în Florida vede bătrâni ce se îndoapă cu chestii de-astea scârboase, cleioase, de nedescris. Mai mult chiar, ţi se spune că-ţi fac bine, că-s mai sănătoase decât friptura şi hamburgerii, ceea ce comandă el de obicei, deşi nu se dă în lături nici de la un şniţel de porc sau de viţel, de la o felie de şuncă cu rondele de ananas sau câteva felii de măr copt, în formă de semilună, iar garnitura lui preferată sunt cartofii prăjiţi olandezi, unsuroşi, ca nişte jetoane de poker alunecoase. Aşa se mănâncă şunca în Pennsylvania. Pe aici nu găseşti cârnaţi, în niciun caz cârnaţii de porc picanţi cu care a crescut de mic, nici drob înecat în sirop de arţar, nici plăcintă de mere cu destulă scorţişoară în ea, nici plăcintă de melasă. Acum câteva ierni, Janice a frecventat un grup pe probleme de dietă şi apoi i-a povestit că el nu face decât să-şi înfunde arterele cu toate grăsimile şi aluaturile pe care le bagă-n el. Aşa că, o vreme, i-au dat înainte, la ei acasă, cu salatele şi pastele cu puţine calorii, cu peşte şi carne de pasăre; de fiecare dată când ajunge, însă, la Mead Hall, comandă tot ce vrea. La friptură trebuie să specifici că o vrei bine făcută, altminteri ţi-o servesc de zici că-i o bucată de cauciuc în sânge. Dezgustător. Toate lucrurile care te satură şi par atât de frumoase sunt dezgustătoare când n-ai poftă de mâncare. Carne de unică folosinţă.

Mânuţele perfecte ale lui Judy sunt lucioase de la contactul cu homarul. O întreabă ceva pe maică-sa şi vede buzele lui Pru mişcându-se a răspuns, dar vocea atotputernică le acoperă cuvintele cu anunţul ei solemn, „Douăzeci şi şapte. Doi şapte”.

— Ce spuneai, drăguţo? întreabă el ruşinat.

Îl lasă pe el auzul sau oamenii vorbesc puţin mai altfel, mai rapid şi cu glasul mai coborât decât pe vremuri? În emisiunile TV cu actori britanici, sunt unele porţiuni de dialog, mai ales cele în care se imită accentul claselor sociale inferioare, din care nu înţelege o boabă. La tel şi în filme, mai ales în scenele de dragoste în care starurile urmăresc să-i impresioneze pe spectatorii adolescenţi şi parcă îşi scuipă replicile.

— E îngrijorată că tati n-o să apuce să mănânce nimic, îi explică Pru cu obişnuita ei grimasă.

O fi grimasa asta un mesaj, o mică plângere prin care-l invită să comploteze cu ea împotriva lui Nelson?

Judy îşi îndreaptă privirea cu ochii ei verzi, strălucitori către bunicu-său, de parcă s-ar aştepta la un răspuns maliţios din partea lui, însă el, dimpotrivă, îi spune:

— Stai liniştită, Judy. Cina se serveşte aici până la nouă, iar apoi, la Clubul Nineteen, de jos, au sendvişuri până la miezul nopţii. Şi ai văzut cum arată Route 41: în Florida sunt jdemii de locuri pentru bietul tău tati flămând.

Fetiţei începe să-i tremure buza de jos şi răbufneşte:

— S-ar putea să n-aibă deloc bani.

— Cum să n-aibă deloc bani?

Fetiţa explică:

— S-a-ntâmplat de multe ori să n-aibă bani. Primim facturi, ba chiar vin şi oameni la noi acasă, iar mami nu-i poate plăti.

Privirea i se mută spre chipul maică-sii când îşi dă seama ca a vorbit prea mult.

Pru îi evită privirea, şterge o firimitură de cartof de pe buzele lui Roy.

— A cam trebuit să strângem cureaua, recunoaşte ea cu glasul stins.

Harry vrea să afle mai multe.

— Serios? Nu se poate. Cu beneficiile şi primele, scoate cincizeci de miare pe an. Taică-meu ne întreţinea pe toţi cu mai puţin de două miare.

— Harry, intervine Janice pe un ton care aduce cu al maică-sii spre sfârşitul vieţii, când bătrâna văduvă îşi luase obiceiul să le spună totul verde-n (aţă, astăzi oamenii au nevoie de mult mai multe lucruri decât cele de care avea nevoie tatăl tău. Lumea de-atunci era mai simplă. Aminteşte-ţi, am prins-o şi eu. Cu ce ne distram când ne dădeam întâlnire? Vedeam un film cu şaptezeci şi cinci de cenţi biletul sau poate scăpăm şi mai ieftin ia terenul de minigolf de pe 422. Apoi luam un suc cu sifon la Pensupreme şi ziceam, mamă, ce bine ne-am distrat.

Mai mult decât bine, îşi aminteşte el, dacă în maşină, după toate săruturile şi mozolul la ţâţele goale, de care avea Janice nevoie ca să se încălzească, îl lăsa să între în ea, înlăuntrul ei fierbinte, umed şi uşor granulat, ca un papuc de mătase. Dacă era la ciclu sau făcea pe virtuoasa, i-o lua în mână, iar el se hâţâna până-i dădeau lapţii, albi precum carnea de homar. Un alb şocant, pe bune, şi greu de curăţat. Dar ce-i plăcea lui cel mai mult cu Janice în maşină era când îl încăleca, stătea cu fundul în palmele lui şi cu ţâţele în nasul lui. Şi îi lua mujdeiul frumuşel cu ea. Era şi cum ar fi expediat o scrisoare.

Cu gândul la cu totul altceva, ea continuă:

— Nelson trebuie să aibă costume bune, să aibă prestanţă la salon, iar copiii din ziua de azi nu se mulţumesc cu un panou şi o minge, neapărat trebuie să aibă jocuri video…

— Dumnezeule, cu cincizeci de mii poţi cumpăra o grămadă de jocuri video, o să aibă destule să deschidă o sală de jocuri, dacă pe asta aruncă toţi banii.

— Bine-bine, tu glumeşti, dar hambarul ăla imens al maică-mii e ca un sac fără fund, nu-i aşa, Pru?

Readusă cu picioarele pe pământ din buimăceala ei politicoasă, surâzătoare, Pru zâmbeşte şi recunoaşte:

— Papă dolari.

Lui Harry îi e limpede că-i ascund ceva. Bărbatul nevăzut intonează pe un ton profetic:

— Cincizeci şi şase. Cinci şase.

Iar o voce tremurătoare, care aproape se îneacă în frenezia ei, croncăneşte:

— Bingo!

Ef unu unsprezece, îi spusese Joe Gold. O să le trimită în Libia.

— Habar n-am ce mama naibii se întâmplă, zice Harry.

Nu-l contrazice nimeni.

Roy adoarme cu o bucăţică de crevete lipită de buza de jos. Dintr-odată, lui Harry i se face o poftă nebună de plăcintă cu nuci. Încearcă s-o convingă şi pe Judy să comande ceva la desert, să-i ţină companie.

— Plăcintă cu lămâi verzi, îi propune cu un glas cântat. Aşa ceva găseşti doar în Florida. E şansa vieţii tale.

— De ce-i aşa deosebită?

Nu ştie nici el foarte sigur. Minte:

— Lămâiţele micuţe, delicate, cresc doar pe Florida Keys. În altă parte, clima-i prea aspră pentru ele, prea rece şi prea urâtă.

Ea încuviinţează, dar apoi îi ciuguleşte doar glazura, aşa ca tot el, cel care i-a vândut pontul, trebuie s-o mănânce în locul ei, pe lângă plăcinta lui cu nuci, cu o cupă mare de îngheţată topită, cu caramel şi nuci, drept topping. Absenţa lui Nelson devine tot mai apăsătoare pe măsură ce se prelungeşte cina. Janice şi Pru beau cafea decafeinizată şi, preocupate, crăpând de nerăbdare să discute între ele, se uită la Harry, cum termină desertul lui Judy. Într-un fel, lăcomia este o performanţă sportivă, un exerciţiu de stretching. *Îţi face burtica să strige: „Ce plăcere*!” Chelneriţa

cu faldurile ei aurii le aduce, în sfârşit, nota de plată, iar când el o semnează cu numărul apartamentului lor, se simte ca un zeu, care împrăştie fulgere aşa, într-o doară. Suma de-acum va apărea pe declaraţia lui lunară abia la anul, când lumea va fi evoluat mult. Ce plin se simte când iese în aerul nopţii! Pluteşte maiestuos, în parada dependenţilor de el. Harry îl cară pe Roy, care a adormit în timpul desertului. Janice şi Pru o ţin de mână pe Judy şi, pentru că a fost cuminte în timpul cinei lungi şi plicticoase, îi dau voie să se dea huţa între ele şi să chicotească în timp ce ele icnesc de-atâtea eforturi.

Între Corpurile A şi B, câteva felinare cu sodiu de pe stâlpii lor de aluminiu înalţi, lustruiţi, au fost sparte în chip misterios: sunt acolo, infractorii, stau la pândă şi aşteaptă semnalul gardienilor, să poată lua cu asalt fortăreaţa pensionarilor adormiţi. În acest gol neluminat, stelele ţopăie până la ei din înaltul cerului negru, cald. Pe timp de noapte, Florida îşi recapătă ceva din fostul său sine subtropical, de dinainte de vremurile când oamenii i-au domesticit şesul luxuriant. E minunat să fii aici, e a şi cum te-ai afla pe puntea unui vapor; aerul miroase a sare, a frunze de palmier intrate în putrefacţie, a mlaştină. Aici, stelele sunt mai umede, mai viorii. Iarba Sfântului Augustin are o textură ciudată, spongioasă, cu smocuri compacte, şi fiecare fir pare metalizat într-o nuanţă închisă la culoare; peluza ascunde protector capetele rotunde ale aspersoarelor. Pielea pe care oamenii au impus-o naturii este atât de subţire, încât mereu apar găuri în care se strecoară tatuul, chestia aia jalnică, complicată, care apare în mijlocul Pindo Palm Boulevard în zori şi e făcută piftie de traficul de la prima oră, nici măcar nu se încolăceşte instinctiv, ci sare drept în sus. Cu răsuflarea umedă a lui Roy pe gât şi cu capul lui greu ca un bolovan pe umăr, Harry îşi ridică privirea spre cerul puzderie de stele şi îşi zice: *Nu există îndurare.* Stelele viorii, ţepene, apasă cosmosul şi adâncimea vidului galactic îl face să se simtă o clipă suspendat cu capul în jos. Intrarea în Corpul B se iveşte atrăgătoare cu strălucirea ei gălbuie, ca de cabină. Cei cinci Angstrom se împacă fiecare în felul său propriu cu golul dureros resimţit de fiecare în parte, absenţa lui Nelson, care îi roade. Bâjbâie prin intrările cu sisteme de protecţie, iau liftul, coboară în holul de culoarea piersicii şi argintiu, evită jenaţi să se uite unii la alţii în timp ce maică-sa îl culcă pe frate-său, Judy se aşază în faţa televizorului şi trece de la *The Wonder Years* la *Night Court*, apoi la un film francez, cu deşiratul ăla de Depardieu în rolul principal, ăsta apare în toate filmele, de data asta e vorba despre un tip care vine într-un sat, se dă drept altul, luându-i respectivului până şi nevasta. Într-o decizie de moment, tânăra văduvă, calomniată şi singuratică, îl acceptă drept soţul ei, iar asta îl încântă pe Harry; ar trebui să existe o lege care să ne permită schimbarea identităţii şi familiei la fiecare zece ani, sau aşa ceva. Dar Judy continuă să se joace cu telecomanda, lăsând în urmă povestea asta, iar Pru, în sfârşit, ţipă la fetiţă şi-i spune să se pregătească de culcare pe canapea, se vor retrage cu toţii din living de dragul ei, deşi Pru tot nu pricepe de ce n-a acceptat ea propunerea atât de drăguţă a lui buni şi bunelu', de-a se culca în cămăruţa ei. Fetiţa izbucneşte în lacrimi, iar asta vine ca o uşurare pentru toţi, ca o supapă a sentimentului nedeclarat de abandon care-i copleşeşte.

Janice îi spune lui Harry:

— Du-te la culcare, iubi. Pari frânt. Eu sunt prea vioaie din cauza cafelei ca să pot adormi. O să stau cu Pru în bucătărie.

— Am crezut că ai băut decafeinizată.

Îşi pusese în gând s-o posede, cu trupul ei smead, ferm, întins lângă al lui; înconjuraţi de toţi ceilalţi, n-au o clipă de intimitate. Amintirile i-au aţâţat poftele. La cincizeci şi doi de ani, încă are curul ca lumea. Nu ca Thelma, care în ultimul timp a cam pierdut războiul.

— Aşa am comandat-o, spune Janice, dar zău că n-am încredere în ei. Cred că de multe ori îţi spun că-i decafeinizată doar ca să-ţi închidă gura.

— Să nu stai până târziu. Instinctiv, adaugă anume, s-o liniştească: Puştiul e bine, o fi la o băută.

Pru se uită la el uimită, de parcă ar fi vorbit gura fără el.

El se simte obligat să-i explice:

— Dintr-un motiv sau altul, şi eu şi Toyota îi suntem dragi ca sarea-n ochi.

Nu este contrazis nici de data asta.

Fanteziile legate de America au generat două concluzii profund contradictorii, care, *până la urmă, au ajuns să inoculeze aceeaşi precauţie idealurilor*, citeşte el în pat. E o carte de istorie

făcută de Janice cadou de Crăciun, scrisă de o femeie istoric, despre rolul jucat de olandezi în Revoluţia Americană, despre care, până acum, el crezuse că n-a fost cine ştie ce. *În opinia uneia dintre şcoli, America era prea mare, prea divizată pentru a putea deveni vreodată o singură ţară, comunicaţiile îi erau prea dilatau ca să poată fi vreodată unificată.* E de-ajuns această frază ca să se simtă enorm, lălâu, dilatat. Chestia frumoasă este că istoria te adoarme imediat. Se uită în urmă să găsească un pasaj nostim pe care îşi aminteşte că l-a citit ieri seară. *Clima din Lumea Nouă, susţinea un tratat francez de mare succes tradus în limba olandeză în 1775, i-a făcut pe oameni neliniştiţi şi indolenţi; ar putea ajunge fericiţi, dar niciodată devotaţi unei cauze. America, afirma acel om de ştiinţă, „s-a format pentru fericire, dar nu pentru a deveni un imperiu 7* Alt om de ştiinţă european consemna faptul că *indienii nativi „au organele de reproducere mici" ţi „o capacitate sexuală redusă".*

Poate că dacă Nelson ar fi fost mai lungan, ar fi mai fericit. Dar înălţimea nu te face automat fericit. Harry e destul de înalt şi uită-te la el. Câteodată, mărimea trupului său reflectat în oglinda vreunui magazin de confecţii sau într-o vitrină de sticlă îl face să tresară. Îl sperie, de-a dreptul: ocupă atât de mult spaţiu pe lumea asta. Se chinuieşte să mai parcurgă câteva pagini: *Aşteptările comerţului lucrativ… Bătăliile navale… problemă încâlcită… tensiunea crescândă… ape neutre… francezii au reacţionat vehement… dezbaterile din statele provinciale… Convoiul nelimitat ar deveni o altă piatră de încercare drept casus belli. Recitește de două* ori această ultimă frază până să-şi dea seama că habar n-are ce vrea să zică, creierul lui face câte un scurt-circuit ca în vis. Stinge lumina. Ca urmare, pe sub uşă apare o fâşie îngustă de lumină, ca un transmiţător fosforescent ce emite sunete. Le aude pe Janice şi pe Pru şuşotind, un clinchet de pahare, un pas, apoi ţârâitul unei sonerii şi paşi grăbiţi, glasul unei femei, cu tonul neliniştit folosit când vorbeşti într-o instalaţie de amplificare în care n-ai încredere, apoi într-o falie ulterioară a conştiinţei sale agitate, dilatate, aude cum se deschide uşa, glasul lui Nelson, grav printre cele ale femeilor, şi, lucru mai feeric decât orice, îi aude râzând.

Un scrâşnet, nişte copii tund peluza cu maşini din alea de tuns iarba, mari şi urâte, cu tambur. Pescăruşii entuziasmaţi plâng. Pinul de Norfolk are ramurile la fel de regulat spaţiate ca şi baluştrii subţiri, de metal, ai balconului. Uimitor. E încă în Florida şi e încă viu. Aerul sărat, răcoros al dimineţii pluteşte dinspre golf şi pătrunde prin crăpătura de trei centimetri a uşii glisante. Janice doarme în pat lângă el. Căldura trupului ei are o duhoare discretă; transpiraţia de peste noapte i-a lipit fire de păr negre, cârlionţate, pe ceafa. Părul ei e mai puţin cărunt la ceafa, un cuib secret al bătrânului ei sine întunecat, mătăsos. Doarme pe burtă, cu spatele la el, dacă noaptea e răcoroasă, trage pledurile de pe el pe ea, iar dacă e cald, le aruncă peste el, toate astea, cică, în somn. Rabbit se strecoară din patul uriaş, se duce în baia lor cu cada şi duşul rozalii, din fibră de sticlă, şi urinează în vasul de porţelan de aceeaşi culoare. Se aşază, deoarece face mai puţin zgomot dacă jetul împroaşcă partea frontală a vasului. Se spală pe dinţi, dar e prea curios să se şi bărbierească; dacă-şi pierde timpul cu bărbieritul, Janice ar putea s-o şteargă şi să se ascundă printre ceilalţi, cum face de la sosirea lor. Se furişează la loc în pat, cu grijă, dar sperând că fâşâitul inevitabil al aşternutului şi înfoierea saltelei ar putea-o trezi. Văzând că asta nu se întâmplă, o înghionteşte în umăr.

— Janice? şopteşte el. Iubito!

— Ce-i? Lasă-mă-n pace! îi răspunde ea cu glas înăbuşit.

— La ce oră te-ai culcat?

— N-am îndrăznit să mă uit. Pe la unu.

— Unde-a fost Nelson? Ce ţi-a zis?

Ea nu-i răspunde. Vrea să-l facă să creadă c-a adormit la loc. El aşteaptă. Îi mângâie tandru umărul. Frântura din filmul francez de seara trecută i-a dat ideea unei soţii văzute ca o străină, de a intra direct înăuntru, lângă trupşorul ei smead, fierbinte. O soţie poate fi la fel de străină ca o curvă, asta-i frumuseţea relaţiei femeie-bărbat. Ea îi spune fără să-ntoarcă capul:

— Harry, dacă mă mai atingi o dată, te omor.

El chibzuieşte şi se hotărăşte să contraatace:

— Unde dracu a fost? întreabă el.

Ea se dă bătută şi se întoarce cu faţa la el. Răsuflarea îi miroase a tutun stătut. Cică s-a lăsat de fumat, dar, de fiecare dată când este în preajma lui Nelson cu Camelurile lui şi Pru cu Pall

Mallurile ei, se apucă din nou.

— N-a ştiut să-mi spună exact. S-a plimbat cu maşina de colo-colo. A zis că avea nevoie de-o ieşire, Florida îl îmbolnăveşte de claustrofobie.

Puştiul are dreptate: aici viaţa se reduce la aceleaşi drumuri previzibile. La Winn Dixie, la cineplexul Loew şi la magazinele din Palmetto Palm Mail, la doctor, la magazinul de golf şi înapoi. Între drumurile astea nu-i mai nimic, doar o mulţime de palmieri identici şi cactuşi şi peluze însetate şi soare dogoritor, hoteluri în care nu locuieşti şi plaje la care n-ai acces şi zone continentale pe care n-ai niciun motiv să le vizitezi. În Pennsylvania, cel puţin în Diamond Count)7, fiecare strada este solid pavată cu amintiri şi, în orice direcţie ai lua-o, ai mai trecut pe-acolo.

Janice îşi linge buzele, face o mutră de parcă ar durea-o gâtul şi continuă:

— A mers pe 41 până într-un loc, parcă Naples îi zicea, şi s-a oprit la un restaurant când i s-a făcut foame şi ne-a sunat, dar nu i-am răspuns. M-am întrebat atunci dacă n-ar fi trebuit să aşteptăm înainte să plecăm, dar tu ai spus că mori de foame…

— Ei, da, bravo, dă vina pe mine.

— N-am dat vina pe tine, iubitule. N-ai fost numai tu. Copiii n-aveau stare, erau îngrijoraţi şi mi-am zis „Viaţa trebuie să meargă înainte, cina o să ne abată gândurile”; dar el o fi sunat chiar când ieşeam pe uşă şi ştii cum e, o bere duce la alta şi pe drumul de întoarcere s-a rătăcit puţin, ştii şi tu că dacă ratezi drumul secundar care se face de pe Pindo Palm, totul pare identic kilometri întregi.

— Nu-mi vine să cred, zice Harry, simţind cum îi clocoteşte mânia în piept şi se scoală în capul oaselor să-şi mai atenueze din presiune. Dispare Iară o vorbă, căcăciosu’, cât timp, opt ore? A înnebunit de-a binelea. Dintotdeauna a fost capricios, dar acum chiar se comportă nebuneşte. Puştiul ăsta are nevoie de ajutor.

— Era cât se poate de treaz când s-a întors şi a adus câţiva aligatori de pluş din ăia are se vând a suvenire; m-am tăvălit de râs cu Pru. A luat câte unul pentru fiecare copil şi unul chiar şi pentru tine, pe ăsta l-au pus în picioare, cu o crosă de golf între lăbuţe.

Îi dă la o parte pătura de pe poale şi îi atinge penisul adormit prin şliţul desfăcut al pijamalei.

— Cum mai stăm aici? Nu prea mai facem dragoste.

Acum, însă, i-a pierit lui cheful. O loveşte peste mână ţâfnos şi se înveleşte la loc.

— Abia *am făcut* dragoste. Înainte de Crăciun.

— *Cu mult* înainte de Crăciun, îl contrazice Janice fără să-şi mişte capul.

O clipă îl animă speranţa nebună că ea o să-l dezvelească din nou şi, pur şi simplu, o să-i ia rapid cariciul în gură, aşa cum făcea Thelma aproape din prima când se întâlneau pe şest în ultimii zece ani. Lui Janice nu i-a plăcut, însă, niciodată să i-o sugă. Pentru asta, trebuie să fie foarte beată, iar lui nu i-a plăcut nicicând beată, ţâşneşte din ea un fel de haos care îl ameninţă, care ameninţă să cuprindă întreaga lume.

— E OK pentru tine, nătântocule, îi aruncă ea, să ţină minte c-a respins-o, în caz că o s-o vrea mai târziu şi se dă jos din pat pe partea ei.

Cămaşa de noapte umedă i se ridică până în talie şi, până să şi-o tragă în jos, el îi admiră fesele ferme, palide deasupra coapselor bronzate. Cu un sentiment de vinovăţie, o aude trăgând apa la baie şi intrând sub duş cu un zăngănit nervos şi un jet de apă ce se porneşte brusc. Şi-o închipuie întocmai cum arată când iese de sub duş cu părul într-o cască transparentă, cu fundul roz, cu păsărică înrourată, şi îi pare rău că le e scris să trăiască, el şi bruneta lui micuţă, muta asta încăpăţânată din neamul Springer, într-o lume de semnale în cea mai mare parte ratate. În Florida s-au trezit laolaltă mai mult decât oricând în mariajul lor şi au făcut faţă situaţiei întorcându-şi fundul unul altuia şi îngroşându-şi obrazul. Joacă golf de trei sau patru ori pe săptămână, iar ea îşi vede de tenisul ei, grupurile ei de dialog şi drumurile ei. Când se întoarce de la baie într-un halat flauşat, el e tot în pat, citeşte din cartea lui despre atacurile britanicilor asupra vaselor comerciale olandeze şi despre nevoia Franţei de a-şi reface flota învechită cu cherestea baltică livrată de corăbiile olandeze, în caz că Janice ar vrea să mai dea o şansă sexului, însă acum, din partea cealaltă a apartamentului, se aud chiotele copiilor şi vocea maternă, chinuită a lui Pru, care încearcă să-i liniştească.

Harry îi spune lui Janice:

— Hai să încercăm să ne dedicăm ziua de azi lui Judy şi Roy. Par cam trişti, nu-i aşa?

Precaută, ea nu-i răspunde. Vede în această remarcă o palmă dată lui Nelson ca tată. Poate că asta şi e. Nelson e cel care are nevoie de îndrumări părinteşti, dintotdeauna a avut nevoie de ele şi nu le-a primit niciodată. Rabbit a citit undeva că dacă, la momentul biologic potrivit, nu capeţi în proporţie suficientă ceea ce-ţi trebuie, tânjeşti după lucrul acela până la moarte.

— Ce tot şuşoteşti cu Pru cât e ziulica de lungă? întreabă el.

Îi răspunde iritată:

— Ei, chestiuni femeieşti, care ţie ţi s-ar părea plictisitoare.

Când se îmbracă, Janice are întotdeauna o mutră caraghioasă, încruntată. Chiar dacă-şi pune doar pantalonii şi o bluză, să iasă la Winn Dixie, se holbează acuzator în oglindă, ca pentru a înfrunta tot ce-i mai rău.

— Aşa o fi, îi dă el dreptate şi pune capăt conversaţiei, dar ştie că asta o va îmboldi pe Janice s-o continue.

Şi, într-adevăr, aşa se şi întâmplă:

— E îngrijorată de Nelson, zice ea, apoi şovăie, îşi caută cuvintele cu limba scoasă din gură şi presată de buza de sus în efortul ei de-a gândi.

Dar Rabbit i-o taie scurt:

— Cine n-ar fi?

Se întoarce cu spatele, să-şi pună chiloţii. Poartă tot din aceia cu crac. Ruth s-a amuzat pe seama lor în noaptea aceea, cu secole în urmă, şi îşi aminteşte asta tot timpul. Azi vrea să fie bunic şi încearcă să se îmbrace ca pentru acest rol. Cu pantaloni de in lungi, de culoarea oului de raţă, cu manşete, în loc de vechii lui pantaloni de golf în carouri, murdari, evazaţi, iar în loc de tricou polo, o cămaşă adevărată, sută la sută bumbac, cu dungi subţirele, albastre, şi mâneci scurte. Se priveşte în oglinda golită de imaginea lui Janice şi rămâne uluit, în sinea lui, de matahala pe care o vede – cu faţa umflată a luna plină, cu năsucul ars de soare şi ochii de gheaţă, cu guriţa mititică înfiptă la mijloc, deasupra maxilarului, cu fălcile parcă lipsite de oase, care se ridică şi îi pun o perniţă de grăsime chiar şi în dreptul urechilor, acolo unde lui Judy pielea îi luceşte mătăsos. Ce să mai zică de Nelson – până şi părul lui Harry, cu firele lui de-un blond murdar, încărunţite, se răreşte la tâmple. Deşi înalt, nu are cum să-şi ascundă burdihanul sub cămaşă, are un pântece flasc, o burtă care singură o fi trăgând cât un copilaş etiopian înfometat. Trebuie s-o lase mai moale. Simte la fiecare mişcare cum greutatea îi zdruncină inima – are o senzaţie de arsura, de parcă un copil dinlăuntrul lui s-ar juca aprinzând chibrituri.

Pe masa cu micul dejun, *News-Press*-ul de azi are o fotografie color cu o fetiţă de un an, bolnăvicioasă, care a murit aseară fiindcă nu i s-a făcut transplant de ficat. O chema Amber. Mai e şi un titlu care anunţă că, potrivit Scotland Yardului, cursa aeriană Pan Am 103 a fost, categoric, victima unui atentat cu bombă, după cum susţin şi Ed Silberstein şi Judy. Fragmente de metal. Compartimentul bagajelor. Exploziv plastic, poate fi turnat în orice formă, probabil un tip cehesc de înaltă performanţă, numit Semtex: Harry de-abia suportă să citească despre asta când se gândeşte la toate trupurile alea conştiente, ajunse dintr-odată fără nimic în jurul lor, îngheţând, *Ber-nie, Ber-nie*, cu Lockerbie o spuzeală ştearsă de stele dedesubt, totul s-a făcut praf într-o secundă şi a urmat hăul nemilos. Iar primarul din Fort Myers este acum de părere că poliţia a procedat corect la arestarea lui Deion Sanders. Şi mai e *Poluarea mortală contaminează lacul Okeechobee.* Un alt titlu: *Parţial noros, temperaturile maxime în scădere până la 29 de grade Celsius.*

— Azi e ziua cea mare, îi anunţă el pe copii. Bunelu' o să vă ducă în nişte locuri uimitoare!

Judy şi Roy îl privesc neîncrezători, dar nu chiar de tot.

— Harry, îl invită Janice, mai ia o plăcintă din astea cu vişine până nu se învechesc. Le-am luat mai mult pentru copii, dar ei spun că nu le plac chestiile astea roşii, cleioase.

— Ce, vrei să mă omori cu carbohidraţi? o întreabă el, însă mănâncă plăcinta şi culege firimiturile de glazură cu vârfurile degetelor.

Pru, care din locul unde şade Harry pare înaltă, cu şoldurile la nivelul ochilor lui, îi întreabă şovăind:

— N-aţi vrea să vă bucuraţi singuri de nepoţei în expediţia asta? Nelson n-a putut să adoarmă azi-noapte şi nu m-a lăsat nici pe mine să dorm. Pur şi simplu, nu pot face faţă unei zile întregi

petrecute în maşină.

Chiar arată palidă şi trasă la faţă, puştiul a ţinut-o trează toată noaptea cu văicărelile lui şi el mai ştie ce. Până şi pistruii îi par şterşi, iar buzele, care la aeroport îi erau moi şi fierbinţi, sunt resemnate, strânse şi înţepenite într-un rictus trist.

— Sigur că da, scumpo, o asigură Janice. Încearcă să dormi, iar mai încolo tu şi Nellie v-aţi putea găsi o ocupaţie sănătoasă şi distractivă. Dacă mergeţi la piscina de la Valhalla, aminteşte-i că trebuie să facă duş înainte *ţi* după baie, şi să nu facă scufundări.

Judy râde şi intervine: — Tati ia burţi.

— Tati *nu* ia burţi. Tu le iei, o contrazice Roy.

— Hei, Dumnezeule, îi potoleşte Harry, n-o luaţi de la capăt cu cearta. Nici măcar n-am urcat în maşină.

Urcaţi în maşină până-n nouă şi jumătate, aprovizionaţi cu o cutie cu trei pachete de biscuiţi cu cremă Oreos şi un bax de Classic Coke, încep lunga zi care ani întregi de-acum înainte va figura în amintirile dragi de familie drept Ziua În Care Bunelu' A Mâncat Grăunţe Pentru Papagali, deşi nu erau tocmai pentru papagali şi nici n-a mânat prea multe. O iau pe Route 41 (PATIOLAND, Kissin' Kuzzins, Medicamente uşoare, TĂRÂMUL SOMNULUI) spre Fort Myers, vizitează Reşedinţa de Iarnă a lui Thomas Alva Edison, care aproape că-i termină. Parchează Camry-ul şi trec pe sub un smochin indian imens, un pom (îi înştiinţează o tăbliţă serviabilă) dăruit lui Edison când era doar o rămurică de către un mahăr financiar al timpului, Harvey Firestone sau Henry Ford, şi care de atunci a devenit cel mai mare smochin indian din afara Indiei, unde un singur arbore gigantic de acest gen poate adăposti un întreg bazar. Smochinii indieni se înmulţesc prin rădăcini aeriene, care dau naştere unor trunchiuri noi, care ajung a nişte cârje în timp ce răsar noi şi noi ramuri – copacii ăştia târâtori cresc kilometri întregi dacă nu-i opreşte nimeni. Harry se întreabă: *Ăştia cum or fi murind?*

Reiese că n-ai voie să te plimbi în jurul casei şi prin curte, trebuie să te alături unui grup organizat, pentru cinci parai de persoană, pe Judy şi Roy îi apucă năbădăile când aud chestia asta. Se şi văd înconjuraţi de o liotă de pensionari bătrânei cu şepci de baseball şi ochelari de soare cu lentile rabatabile, cu beţişoarele alea care se desfac într-un fel de şa, dovedindu-se a fi scăunele cu un singur picior. În timp ce aşteaptă începerea turului, câteva epave în scaune cu rotile se alătură grupului tot mai mare. Judy, care la vârsta ei pare o lungană în pantalonaşii scurţi, roz, le spune:

— Nu-mi *pasă* de tâmpenia asta de curte, vreau să văd maşina are face fulgere.

Iar Roy, cu guriţa lui răsfrântă, mânjită cu ciocolată Oreo, se zgâieşte cu ochişorii lui căprui, inexpresivi, de zici că o să se topească de căldură.

— Nu cred că au vreo maşină are face fulgere, îi spune Harry lui Judy, ci doar primul bec inventat. Iar lui Roy îi promite: Te duc eu în cârcă dacă oboseşti.

La un semnal care lui îi scapă, astfel încât sunt prinşi în coada grupului, toată lumea, inclusiv cea de pe scaunele cu rotile, năvăleşte din şopron într-un spaţiu cu pământ gri, prăfos, în zăpuşeala ca de junglă de-afară, la umbra frunzelor ca nişte cuţite. Ghid le este o fată bătrână mironosiţă, cu părul albastru sub o şapcă cu cozoroc, care turuie textul învăţat pe de rost. În primul rând le arată *Kigelia pinnata*, copacul-cârnat din Africa.

— Fructul seamănă cu un cârnat, de aici îi vine şi numele. Nu-i comestibil, dar e folosit ca medicament de către băştinaşi, care, superstiţioşi, venerează copacul pentru proprietăţile lui tămăduitoare. Vizavi de Memory Garden se află copacul-ochiuri. Floarea aduce foarte bine cu ouăle ochiuri prăjite cu gălbenuşul în sus. A fost plantat acolo în caz că la cârnaţi doriţi şi nişte ochiuri.

Grupul râde mai mult de complezenţă. Câţiva bătrânei râd mai mult decât din politeţe, de parcă ăsta ar fi cel mai nostim lucru pe care l-au auzit vreodată la viaţa lor. Oare când încep celulele cenuşii să dea colţul în cantităţi însemnate? Oare când o să înceapă să i se-ntâmple şi lui chestia asta? se-ntreabă Harry. Sau a şi început? Nu ştii ce nu ştii. Vid şi pe dinăuntru, vid şi pe dinafară. Ghida, însufleţită de reacţia pozitivă a auditoriului, le arată şi alţi copaci caraghioşi – copacul-dinamită, *Hura crepitans*, al cărui fruct explodează când se coace, şi foarte rarul *Cecropia* din America de Sud, arborele-leneşului, într-adevăr, singurul *Cecropia palmata* matur de pe teritoriul Statelor Unite, ale cărui frunze au textura pielii de capră sălbatică şi nu se

dezintegrează *niciodată.* Harry se întreabă de ce s-o fi chinuind Dumnezeu să facă asemenea şmecherii, departe, de unul singur, în jungla Amazonului?

— Sunt maro-ciocolatii pe o parte şi albe pe cealaltă, iar din cauza formei lor neobişnuite sunt foarte căutate pentru aranjamentele florale cu imortele. Puteţi să cumpăraţi aceste frunze la magazinul nostru de suvenire.

Vasăzică El l-a creat pentru ca oamenii să aibă ce cumpăra din magazinele de suvenire.

— Ajungem apoi la *Enterolobium cyclocarpum*, cunoscut sub denumirea de copacul-ureche. Păstaia cu seminţe, le recită ghida, seamănă cu urechea umană.

Încălzită, mulţimea râde acum de aproape fiecare lucru ridicol creat de Dumnezeu, chicoteşte, iar ghida schiţează un zâmbet parcă felicitându-se. Cunoaşte copacii, cuvintele astea şi pe turiştii ăştia docili şi senili ca pe propriile buzunare.

O mânuţă umană îl trage de mânecă pe Harry cu o moliciune ca de capră sălbatică. Se apleacă spre feţişoara desăvârşită, boită a lui Judy, cu ochii ei verzi. Observă că Pru i-a permis să se dea şi cu un pic de ruj. Să-i îndulcească excursia asta, s-o facă să pară ceva special. Pentru călătoria cu bunelu' şi buni. O să-ţi aduci întotdeauna aminte de ea când ei vor ajunge pe lumea cealaltă.

— Roy vrea să ştie, spune Judy cât poate de încet, însă nerăbdarea îi amplifică glasul, când se termină.

— De-abia a început, o lămureşte Harry.

Janice începe să şuşotească cu ei. Capacitatea ei de concentrare e la fel de slabă ca a lor.

— N-am putea face o pauză înainte să ne ia să traversăm strada?

— Nu-i un tur dus-întors, le explică Harry. Haideţi, să-i dăm bătaie. Să ne ţinem de grup.

Îl culege de jos pe micuţul Roy, a cărui masă corporală e dublată de plictiseala ce l-a cuprins, şi-l duce în cârcă. Traversează cu toţii strada, o stradă care pe vremuri era doar o cărare pentru vite şi pe marginea căreia „Domnul Edison", cum îi tot zice femeia, fandosindu-se de parcă ar fi prietenul ei pulărău, şi-a pus în gând să planteze palmieri regali. Aceşti palmieri regali cresc în sălbăticie la doar o sută de kilometri de noi, la marginea rezervaţiei naturale Everglades; şi totuşi, în anul 1900 erau mult mai uşor de adus din Cuba, la bordul unor corăbii mari, în loc să fie târâţi de boi de prin mlaştinile practic impenetrabile ale Floridei.

Se târâie pe cărări întortocheate, se feresc de scaunele cu rotile, evită straturile de cactuşi şi flori de pe marginea drumului, se căznesc să audă glasul când mai sonor, când mai stins al femeii care le zgârie urechea cu automatismul lui, încearcă să fie interesaţi de enigmele verzi, boltite, aduse de Edison de departe în tentativa lui finanţată ca lumea de-a găsi un înlocuitor al cauciucului natural. Iată arborele de capoc şi mirtul, arborele-ghiulea din Trinidad şi mangoul din India, copacul *armato* şi arbustul ochii-broaştei, cactusul orhidee, care *nu-i,* aşa cum crede lumea, un parazit, şi *litchi, al* cărui fruct este foarte căutat în China. Pe Harry îl dor picioarele, *şalele* şi zona aceea suspectă din *spatele* coastelor din stânga, care *îl* înţeapă, dar nu poate *să-l pună jos pe Roy,* pentru că micuţul a adormit: trebuie să fie unul dintre cei mai somnoroşi copilaşi *de* patru ani din lume. *Janice* şi *Judy* s-au *separat pe* furiş *de* grup şi se îndreaptă agale *spre casa* Edison, o casă adusă cu patru *goelete din* Maine în *anul 1886,* prima *casă* prefabricată din lume, am putea spune, o casă fără bucătărie, fiindcă lui Edison nu-i plăcea mirosul de mâncare gătită, o casă cu verande largi pe toate cele patru laturi şi cu prima piscină modernă din Florida, din ciment albastru, armat nu cu oţel, ci cu bambus şi care până în ziua de azi n-are nicio crăpătură şi nicio fisură. Uimitor! Câtă strădanie, ingeniozitate, extravaganţă şi bravură au devenit istorie: Harry de-abia se ţine pe picioare sub greutatea ei, îi îndoaie oasele, îi topeşte mintea, îi presează ca o menghină segmentele craniului, îi dă o mâncărime straşnică sub omoplaţi, unde cămaşa lui de bumbac sută la sută cu dunguliţe albastre s-a năclăit, iar apoi s-a uscat. O ajunge din urmă pe Janice, cu inima bătându-i mai să-i sară din piept şi o roagă în şoaptă să nu trezească copilul:

— Scarpină-mă.

— Unde?

Îşi mută ţigara, un Pall Mail pe care trebuie să-l fi împrumutat de la Pru, în mâna cealaltă şi îl freacă pe spate în sus, în jos, la stânga, la dreapta, după cum îi cere el, până ce demonul pare exorcizat. Grădina asta luxuriantă ca o junglă a lui moş Edison e un loc diabolic. Respiră greu; se

sileşte din răsputeri să nu dea în hiperventilaţie. Agitaţia îl trezeşte pe Roy, care îi anunţă somnoros:

— Vreau pipi.

— Cred şi eu, spune Harry, şi-i zice: Nu poţi să faci în spatele acestor tufişuri, sunt prea rare.

— *Scarlet dombeya wallichi* este cunoscut drept copacul-cu-mingi-roz din India, le spune ghida pe un ton cântat elevilor mai puţin indisciplinaţi. Are o mireasmă foarte grea. Doamna Edison iubea păsările şi avea întotdeauna canari şi papagali, mici şi mari. Aceste păsări trăiesc tot anul în aer liber şi le place foarte mult aici.

— De unde ştie ca le place aici? îşi întreabă Judy bunicii un pic cam tare, făcând să se întoarcă spre ea câteva capete venerabile. Doar nu-i papagal.

— Cine zice că nu-i? şopteşte Harry.

— Vreau pipi, repetă Roy.

— La dracu', nevoia ta de-a face pipi nu reprezintă centrul universului, îl repede Harry.

Şi-a pierdut antrenamentul de tată şi, de fapt, n-a fost niciodată unul prea grozav.

— Mă-ntorc cu el pe cărare, se oferă Janice. Erau nişte toalete în clădirea prin care am intrat.

Pe Judy o nelinişteste gândul ca cei doi vor să evadeze.

— Vreau să vin şi eu! ţipă ea atât de tare, încât ghidul se întrerupe o clipă din recitat. Poate că şi eu vreau să lac pipi!

Harry o apucă de mână şi i-o ţine strâns, ba chiar la modul sadic.

— Sau poate că nu, spune el. Hai, curaj. Lasă-te purtată de val, ce Dumnezeu. O să pierzi cel mai vechi bec din lumea asta de doi bani.

O femeie în scaun cu rotile, nu chiar atât de infirmă încât să n-aibă părul vopsit în portocaliu, şi făcut permanent, cu mai mulţi cârlionţi decât un cur de maimuţă, întoarce capul şi le aruncă o privire fioroasă. *Trebuie să ştii cărui să renunţi*, îi trece prin cap lui Harry, *nimeni nu ştie când să renunţe.* Ghida a ridicat glasul cu o octavă şi spune:

— Iată *sapodilla* din zona tropicală americană. Din seva acestui arbore se obţine guma *chicle*, folosită la fabricarea gumei de mestecat.

— Ai auzit? o întreabă Harry pe Judy, cu răsuflarea tăiată de tensiunea socială a acestui tur nesfârşit, regretând c-a strâns-o fără milă. Ăsta-i pomul de unde provin Chiclets.

— Ce-s alea Chiclets? îl întreabă Judy, privindu-l cu o nouă mijire a ochilor ei verzi.

O doare puţin mâna şi acum suflă şi-n iaurt în ceea ce-l priveşte. I-a rănit inocenţa. Chiar să nu fi auzit de Chiclets? Chiar s-au pierdut. Ca şi bombonelele de-un sfanţ, gogoşile Fosnacht pudrate cu zahăr, micuţele cartele roşii pe care trebuia să le foloseşti în timpul războiului? Toate astea, pentru Harry, sunt la fel de reale ca şi ziua de ieri. Ba chiar mai reale.

— Domnul Edison a plantat acest copac de gumă de mestecat pentru copii, continuă ghida. Şi-a iubit copiii şi nepoţii foarte mult şi petrecea ore întregi cu ei, deşi, din cauza surzeniei, el era cel care trebuia să vorbească cel mai mult.

Urmează nişte râsete stinse, iar ea se umflă în pene, întinde gâtul şi îşi ţuguiază buzele, de parcă nu s-ar fi aşteptat la asta, şi totuşi, s-o fi aşteptat, doar a pus placa asta atât de des, încât o fi având reacţiile publicului înregistrate până la ultimul chicotit. Acum îşi conduce cireada de bătrânei, care se târâie şi se fâţâie solemn în hainele lor de joacă colorate, spre un gard de legătura şi o nouă etapă a pelerinajului lor de cinci dolari. Sunt pe cale să traverseze drumul străjuit de trunchiurile nefiresc de drepte, de culoarea cimentului, ale palmierilor aduşi de Edison, marele american, pe calea apei, hăt din Cuba, pe când secolul era un bebeluş. Dar nu-i poate lăsa să traverseze fără să le bage pe gât încă o plantă drăguţă.

— Arbustul cu ciucurii lungi, roşii, este coada-vulpii, sau janilia din Insulele Bismarck. Janilia vine din franceză şi înseamnă omidă. Va daţi seama imediat de ce a fost denumită aşa.

— Câh, *omizi,* se miră Judy către Harry.

El recunoaşte în asta o tentativă feminină de reconstruire a unei punţi între ei şi se simte mai prost ca niciodată pentru că i-a strâns mâna fără pic de milă. Se întreabă de ce-a făcut asta, de ce are tendinţa să facă gesturi de om obtuz, mai ales cu femeile, de parcă le-ar ţine vinovate că lumea-i aşa cum e, plină de janilia şi lipsită de îndurare. Se simte vulnerabil, aproape mizerabil. Copilul poznaş din pieptul lui continuă să se joace cu chibriturile.

— Acum vom traversa strada, spre laboratorul unde domnul Edison şi-a efectuat ultimele

experimente, îi anunţă ghida.

Traversează, în sfârşit, iar în vechile laboratoare bine ventilate ale lui Edison, printre pahare Berzelius, decantoare, alambicuri şi maşinării mari, negre, cu benzi de transmisie, toate prăfuite, se reunesc cu Janice şi Roy. Ghidul le arată patul de campanie folosit de Edison pentru câte un pui de somn de zece minute ce-i permitea să stea şi să viseze cu ţeasta lui mare şi surdă ore în şir, cu ochii deschişi, şi radiera din splinuţă de pe birou, confecţionată din splinuţă care creşte chiar aici, la Fort Myers, radieră ce încă nu şi-a pierdut flexibilitatea după toţi aceşti ani. În cele din urmă, ghida îi lasă să-şi vadă de drum, să se minuneze şi să evadeze. În maşină, în drum spre nord, Harry îi întreabă pe ceilalţi trei:

— Ia ziceţi, ce v-a plăcut cel mai mult?

— Că am făcut pipi, răspunde Roy.

— Eşti tâmpit, i-o taie Judy şi, ca să-i demonstreze că ea nu-i ca el, răspunde: Cel mai mult mi-a plăcut fonograful pe care, din cauza surzeniei, trebuia să-şi proptească dinţii în rama aia de lemn şi încă se mai văd urmele lăsate de dinţii lui. Chiar a fost interesant.

— Pe *mine* m-au interesat, spune Harry, toate eşecurile pe care le-a înregistrat în proiectarea acumulatoarelor. Nu-ţi vine să crezi c-a fost o treabă atât de grea. Câte au fost la număr… nouă mii *de* experimente?

Route 41 se scurge pe lângă ferestrele automobilului. Bănci. Restaurante fast-food şi benzinării. Clinici de artrită. Janice pare îngândurată: — Ah, spune ea încercând să fi se alăture, cred că vechile aparate de proiecţie. Şi prăjitorul de pâine şi maşina de făcut vafe. N-am ştiut că el le-a inventat. Te întrebi cum ar fi arătat lumea dacă n-ar fi existat el. Un singur om.

Harry vorbeşte autoritar, el şi Janice fiind aşezaţi pe scaunele din faţă ca nişte bunici-marionete, nu fi se văd decât capetele, jucându-şi rolul pentru publicul de două persoane de pe bancheta din spate:

— Ar fi arătat la fel. Toate astea erau acolo, în tehnologie, aşteptând să fie adjudecate de cineva. Dacă n-o făceam noi, o făceau elveţienii sau altcineva. Am citit undeva că singura invenţie modernă care n-a fost inevitabilă e fermoarul.

— Fermoarul! chiuie Judy, de parcă s-ar hotărî, dacă ziua asta cu bunicii tot pare interminabilă, să se amuze.

— Îhî, zău că-i foarte complicat, îi spune Harry, toate acele mici pante şi curbe, felul în care se potrivesc. E pe principiul unei pene, al planului înclinat, folosit şi în construirea piramidelor.

Simţind că, poate, s-a aventurat prea departe, hazardându-se în teribilul spaţiu gol unde au fost construite piramidele, le comunică:

— Edison a şi fost susţinut ca lumea. Uitaţi-vă şi voi cine erau prietenii lui. Ford. Firestone. Marii mahări. Invenţiile şi le vindea lor. Îmi venea să râd când am auzit toată poliloghia aia despre dragostea purtată omenirii.

— Aaa, da, face Janice, mi-a plăcut maşina aia veche cu anvelope din narcise.

— Splinuţe, o corectează Harry, nu narcise.

— Asta am vrut să zic şi eu.

— Îmi plac mai mult narcisele, spune Judy de pe bancheta din spate. Bunelu', ţi-a plăcut cum vorbea tipa care era ghid? Se strâmba de parcă ar fi băut zeamă de lămâie.

— Mie mi s-a părut destul de sexy, îi răspunde Harry.

— Sexy! chiuie micuţa Judy.

— Mi-e foame, îi anunţă Roy.

— Şi mie, Roy, zice Janice. Mulţumesc că ne-ai amintit.

Mănâncă la MeDonald's unde, din vreun motiv legal – teama de procese, aşa crede casiera indolentă când ei o întreabă de ce –, uşa către locul de joacă cu toboganul în spirală şi cu ademenitorul om din plastic cu o ţeastă mai mare şi decât a lui Edison, în formă de hamburger, e încuiată. Roy face o criză de isterie în faţa uşii încuiate şi, cât ţine prânzul, îşi tot trage înapoi mucii lichizi care i-au apărut de necaz. Îi place să toarne sarea din solniţă până când îşi face o movilită, iar apoi îşi freacă de ea, unul câte unul, cartofii prăjiţi. Cartofii prăjiţi şi ca la vreo jumătate de kilogram de sare constituie toată mâncarea copilului. Harry îi termină Big Macul, deşi nu se prea omoară după lichidul vâscos, multicolor, pe care MeDonald's îl pune pe toate alea – chimicale curate. Oare ce s-o fi întâmplat cu vechiul hamburger? O fi luat calea Chicletului.

Într-un colţ e în curs de desfăşurare un mic joc de bingo; în drum spre WE, trebuie să treci printre participanţi, bătrânii ăştia din separeuri aplecaţi asupra cartoanelor în timp ce o tânără de culoare într-o uniformă MeDonald's maro citeşte numerele cu un fonfăit: Douăhzeci şi şaphte… patruhzeci şi uhnu…

Întorşi în maşina încinsă de soare, Harry se uită pe furiş la ceas. E abia amiaza. Nu-i vine să creadă, se simte de parcă ar fi ora patru după-amiaza. Îl dor oasele, adânc în carne.

— Ei bine, îi anunţă el, avem de ales dintre mai multe variante.

Despătureşte o hartă pe care o ţine în torpedo. *Lămureşte-te încotro o apuci înainte să porneşti la drum:* aşa a fost el sfătuit odată.

— În sus spre Sarasota e Muzeul Ringling, dar e închis, e o chestie numită Bellm's, Maşini de Altădată, dar poate ne-am săturat de automobilele de epocă la casa Edison, şi mai e şi acest Jungle Gardens pe care mi l-a recomandat călduros un tip cu care joc golf.

Judy mormăie, iar micul Roy, inspirându-se de la ea, îşi începe fiţele cu tremurul buzei de jos.

— Te rog, bunelu', spune ea, pe un ton aproape matern, nu mai vreau copaci-omidă!

— Nu-i vorba doar de plante, plantele sunt cel mai *puţin* interesante, au leoparzi şi păsări fistichii. Leoparzi adevăraţi, Roy, care ţi-ar scoate ochii dacă i-ai lăsa, şi păsări flamingo care adorm într-un picior – Bernie, prietenul meu, nu se mai satură de ele, de felul cum adorm stând într-un singur picior, numai piele şi os.

Ridică un deget să le sugereze minunăţia. Ce urât şi ciudat poate fi un singur deget – încreţiturile de la încheieturile falangelor, amprenta învolburată, unghia destul de nefolositoare. Cei doi copii de pe bancheta din spate s-au împurpurat, la fel ca Nelson când îl păştea o răceală – în ochi le mocneşte patima înăbuşită.

— Sau, continuă Rabbit, consultându-şi harta, mai e un loc, ruinele castelului Braden. Ce părere aveţi de nişte ruine, vitejii mei?

Ştie dinainte răspunsul, aşa că-şi întăreşte propunerea spunând: — Sau ne-am putea întoarce cu toţii acasă, să tragem un pui de somn.

Din vânzarea maşinilor a învăţat şi el măcar atâta: oferă-i clientului ceva ce nu vrea, ca să-i pară mai atrăgător ceea ce-şi doreşte doar pe jumătate. Îi aruncă o privire lui Janice, un pic iritat de aerul ei detaşat. De ce-l lasă doar pe el să facă jocurile? Doar şi ea e bunică.

Ea se dezmeticeşte şi spune:

— Nu ne putem întoarce aşa devreme – poate că încă se odihnesc.

— Sau cine ştie ce fac, spune el.

Poate se ceartă. Poate şi-o pun. Există un ceva aprig şi distrugător la Nelson şi Pru care îi sperie pe ceilalţi. Cuplurile tinere emit dogoarea asta; ele sunt încă în miezul afacerilor din lumea asta, ele fac copii. Cuplurile în vârstă, ca el şi Janice, emană o miasmă de tije de flori moarte, care putrezesc în vază.

— Hai să mergem la un *film,* le sugerează Judy.

— Îhî. La film, o îngână Roy. Pentru aceste trei cuvinte, întâmplător, imită destul de bine glasul unui adult, de-ai zice că pe bancheta din spate au un autostopist.

— Hai să facem un târg, propune Harry. Ne ducem şi aruncăm o privire prin Jungle Gardens şi, dacă dăm peste vreun tur cu ghid sau o să vi se pară deprimant, ne uşchim pe loc, dă-le dracu de grădini. Altfel, rămânem şi vedem păsările flamingo, după care cumpărăm un ziar de Sarasota şi vedem ce filme rulează. Roy, eşti destul de mare să vezi un film întreg?

Porneşte motorul şi demarează.

— Atâta s-a mai smiorcăit în timpul lui *Dumbo*, le povesteşte Judy, că mami a trebuit să-l scoată din sală.

— Mămica lu Dumbo… începe să le explice Roy, apoi izbucneşte în lacrimi.

— Ei da, spune Harry, luând-o din nou pe 41 şi vorbind spre bancheta din spate în timp ce rulează pe şosea. E o chestie dură să fii ţinut în cuşca aia pe roţi. Şi chestia cu trompele, ţi-o mai aminteşti? Dar toate se rezolvă până la urmă. Roy, ar fi trebuit să stai până la sfârşit. Dacă nu stai până la sfârşit, rămâi cu sufletul împovărat de tristeţe.

— Ajunge mare *vedetă,* îi povesteşte Judy, să-i facă în ciudă. Trage cu arahide în toţi clovnii răi. Ai pierdut toate astea.

— Disney ăsta, spune Harry, pe jumătate lui Janice, jumătate tânărului lor auditoriu, a vrut să

exprime ceva. Trebuia să fii crescut în timpul Marii Crizei ca să înţelegi povestea. Nici măcar Nelson, tati al vostru, n-a suportat să se uite la *Albă ca Zăpada* când a fost la televizor.

— Lui tati nu-i place nimic, mărturiseşte Judy, în afară de prietenii lui tâmpiţi.

— Care prieteni? o întreabă Rabbit.

— Ei, nu ştiu cum îi cheamă. Slim şi alţii. Mami îi urăşte şi nu vrea să mai iasă în oraş.

— Nu mai iese, hm?

— Zice că i-e frică.

— Frică! Frică de ce?

— Harry, îngaimă Janice lângă el. Nu-i trage de limbă pe copii.

— Frică de Slim, se bagă Roy, să zică şi el ceva.

Judy îi trage una.

— Nu, lui tati nu i-e frică de Slim, fraiere, îi e frică de ceilalţi.

— Care ceilalţi? întreabă Harry.

— *Harry!* exclamă Janice.

— Hai s-o lăsăm baltă, strigă el spre bancheta din spate, dar cuvintele lui se pierd într-un val de ţipete, căci Roy o apucă pe Judy de păr şi nici că-i mai dă drumul.

Janice se întoarce să-i despartă şi i se descoase o cusătură a bluzei; Harry aude cum se rup firele, deşi exact în clipa aceea este depăşit de un tir ale cărui margini albe, trepidante sunt inscripţionate cu MAYFLOWER ÎNSEAMNĂ MIŞCARE şi creează un tunel aerodinamic ce îl aspiră pieziş, aşa că trebuie să se lupte cu volanul Camry-ului. Japonezii nu construiesc pentru toate situaţiile ce se ivesc pe şoselele americane. Exact cum zicea şi Nelson despre dubiţă, vântul mai că îl împingea de pe Şoseaua 422. Şi totuşi, trebuie să vinzi ceva în viaţă. Nu poţi să stai cu mâinile în sân şi să te târăşti. Nu putem vinde cu toţii Lamborghini.

La Jungle Gardens treaba iese mai bine decât au îndrăznit să spere. Un magazin imens, plin cu scoici şi chestioare banale, ca alea ale lui Janice de pe rafturile de-acasă, dă într-un spaţiu exterior miniatural. Poţi s-o iei pe un drumeag spre *Spectacolul reptilelor* şi *Grădinile lui Christos,* iar pe celălalt spre *Spectacolul păsărilor*. Pornesc pe cărarea ce duce spre *Spectacolul păsărilor* şi se uită la nişte papagali amărâţi, îmbufnaţi, care merg pe bicicletă, se dau în leagăn şi sar prin cercuri. Apoi, o cărare cimentată, arcuită, numită *Poteca junglei*, îi poartă mai departe: treci cuminte pe lângă rădăcinile acoperite de muşchi şi rocile pe care se preling firicele de apă şi, la fiecare cot, dai de câte o nouă minune blajină – un trio de maimuţe-păianjen cu braţe lungi, păroase, şi feţişoare îngrijorate, apoi o cuşcă plină de cintezoi care zburătăcesc în toate direcţiile, de pe o stinghie pe alta, ca mecanismul neobosit al unui ceas complicat, apoi un smochin sfânt asemănător cu Buddha, luminat de dedesubt. Rabbit se întreabă ce-o mai fi făcând Dalai Lama după atâta amar de vreme în exil. Oare mai crezi în Dumnezeu dacă oamenii îţi spun că *tu* eşti Dumnezeu?

Cei patru Angstrom ajung la Lacul-Oglindă, pe care plutesc lebede tăcute, şi la *Laguna Flamingo*, unde, aşa cum le-a promis Bernie Drechsel, stoluri întregi de păsări flamingo, colorate într-un roz-portocaliu ireal, dorm în picioare, ca nişte uriaşe acadele cu fulgi, fiecare trup e o minge, piciorul leneş, gâtul şi capul parcă se împletesc, cumpănindu-se într-un singur picior, subţire ca un creion, cu o labă lată, ciudată, învelită într-o membrană groasă. Altele, aproape la fel de minunate, sunt treze şi se mişcă încolo şi încoace, călcând delicat.

— Uitaţi-vă cum beau, îşi invită Harry nepoţii, coborând glasul, de parcă s-ar afla în prezenţa unui lucru sacru. Cu fundul în sus. Au ciocul ca un polonic ce funcţionează pe invers.

Stau şi se minunează, cele patru fiinţe umane, de parcă spaţiul dintre planetele îndepărtate ar fi fost abolit, atât de diferite de ei le par aceste făpturi. Pământul înseamnă, de fapt, mai multe planete care se intersectează doar câteodată. Până şi între ei înşişi mai apar unele diferenţe, deşi vorbesc aceeaşi limbă, n-au pene şi cu toţii beau normal, nu cu capul în jos.

După păsările flamingo, cărarea îi poartă către un snack-bar dintr-un pavilion şi o expoziţie de scoici şi fluturi, un iaz cu peştişori aurii şi o cuşcă cu pantere negre, exact cum i-a promis Harry lui Roy. Copilaşul cu ochi negri se zgâieşte la mersul tăcut al animalelor, de parcă ar fi în mijlocul unui vârtej ce l-ar putea absorbi. Un automat micuţ, ca alea care în tinereţea lui Harry serveau un pumn de arahide sau fistic aproape în oricare benzinărie şi băcănie, e prins de un stâlp al pavilionului, în apropiere de locul unde păunii îşi târăsc neobosiţi, prin praf, penajul extravagant.

Aici comite el gafa ala istorică. Pe când ceilalţi trei membri ai familiei o iau înainte, caută în buzunar o monedă de zece cenţi, o vâră în fantă, capătă o mână de biluţe maronii, uscate, şi începe să le mănânce. Nu-s tocmai arahide, însă or fi vreo delicatesă de prin Florida şi au un gust atât de sec şi stătut, că-i par de-a dreptul amare; cine ştie cât or fi aşteptând automatele astea până apare vreun client… Totuşi, când îi oferă câteva şi lui Judy, ea se uită la ele, le miroase şi îl priveşte uluită.

— Bunelu'! strigă ea. Astea-s de dat la păsări! Buni! Bunelu' mănâncă grăunte de păsări! Nişte chestii maro ca rahatul de iepure!

Janice şi Roy se strâng în jurul lui să vadă, iar Harry desface pumnul, să le arate dovada ruşinoasă.

— N-am ştiut, bâiguie. Nu-i niciun afiş, nimic.

Îl năpădeşte o senzaţie ciudată; simte o uşoară amorţeală şi greaţă, dar, dincolo de asta, dincolo de volumul fierbinte căptuşit în pielea lui, aerul este parcă brusc înlăturat de o depreciere universală; o clipă, viaţa îi pare o chestie prostească, de care va fi fericit să scape.

Judy e singura care chiar râde, are un râs ce-i iese forţat din feţişoara cu trăsături fine şi dinţi perfecţi; Janice şi Roy par trişti şi un pic nedumeriţi.

— Bunelule, asta-i cea mai mare *tâmpenie* pe care am văzut-o în viaţa mea.

El zâmbeşte şi dă din cap de la înălţimea lui buhăită; are răsuflarea tăiată şi junghiurile îi pulsează de-a curmezişul pieptului prinzându-l ca în nişte chingi strânse. În gură simte tot mai tare gustul de acid. Răstoarnă mâna umflată, cheratinoasă, cu degete destul de lungi să poată ţine o minge de baschet de sus şi împrăştie biluţele într-un loc de unde le pot ciuguli păunii. Unul alb-murdar, care-şi târăşte prin praf coada aproape transparentă, ocheşte hrana ce aduce a căcăreze, dar nu ciuguleşte. Mai ştii, o fi fost hrană umană. Şi totuşi, şi-a stricat ziua, şi, în timp ce înaintează pe cărare, doar Judy e voioasă; sporovăială ei eclipsează un ţipăt brusc, ascuţit, sunetul păunilor, din urma lor.

Plictisiţi de Jungle Gardens, o iau pe o cărare ce trece pe lângă încă un lac bun la toate şi pe lângă o cuşcă în care dormitează o pisică sălbatică solitară, grădini de cactuşi şi un iaz negru, unde ar trebui să fie un varan, dar ei nu văd nimic, probabil pentru că habar n-au ce-i acela un varan, şi colivii cu papagali şi papagali ara, ale căror penaje strălucitoare şi ciocuri ornate îi fac să se simtă mici. E lucru dat dracului să fii o făptură. Eşti prins în tine însuţi, în codul tău genetic mai rău decât într-o colivie. În ultima cuşcă, un emu înalt şi ciufulit şi un nandu muşcă din firele îngrăditurii clămpănind lugubru din cioc. Ochii lor mari, cu gene lungi, se holbează prin pătratele de sârmă în diagonală. *Cioc. Boc. Cioc,* spun ciocurile lor triste, perseverente, dar fără niciun rezultat. Or fi prinzând nişte insecte pe care ochiul uman nu le poate percepe? Or fi beţi de fericire, ca doi vechi prieteni?

Harry simte cum îi urcă în gât bobiţele acre, mâzga galben-roşiatică pe care cei de la MeDonald's o pun pe hamburgeri, cu bucăţica de murătură verde fleşcăită, şi îşi doreşte să nu mai bage în el atâta. Janice se opreşte lângă el şi îi atinge dosul palmei.

— A fost o greşeală firească, spune ea.

— Numai de-astea fac, zice el, fireşti.

— Harry, nu mai fi atât de posomorât.

— Chiar sunt?

— Te gândeşti întruna la Nelson.

Deci asta o preocupă. Pe ea, nu pe el.

— Mă gândeam la emu, mărturiseşte el.

— Hai să vedem dacă ăştia mici vor ceva de la magazinul de suvenire şi apoi să cumpărăm un ziar. De-abia aştept să ajung undeva unde-i aer condiţionat.

În magazinul de suvenire îi cumpără lui Judy o adorabilă cochilie sidefată, iar lui Roy o cochilie de melc murex alb-negru, cu ţepi duri, cu care se apucă îndată să zgârie toate suprafeţele moi – balustrada vopsită care duce în parcare şi chiar şi Camry-ul, dacă Harry nu s-ar apleca la timp, să-l prindă pe micul derbedeu de braţul lui gingaş. Harry detestă scoicile. Ori de câte ori le vede, nu se poate abţine să nu se gândească la făpturile buzate, flămânde, vâscoase care le locuiesc, cu inimi, guri, anusuri, tentacule şi ochi ce abia văd, sub mare, o lume rece, tenebroasă, situată la jumătatea drumului spre moarte. Nu suportă ideea lumii submarine,

vietăţile care bântuie pe acolo, se mănâncă una pe alta, sfredelesc cochilii şi îşi sug una alteia maţele aţoase.

În absenţa lor, aerul din interiorul maşinii s-a copt. Soarele Floridei a ars norii subţiri ca nişte dâre lăsate în urma lor de avioanele cu reacţie şi n-au rămas decât nişte deşeuri de albastru pur deasupra palmierilor şi a ţiglelor spaniole. Arşiţa şi presiunea vieţii de familie i-a năucit pe copii; de-abia dacă cer să le ia ceva bun când opresc la Joy Food and Gas să cumpere ediţia de Sarasota a ziarului *Sentinel.* Filmul pe care-l aleg cu toţii este *O femeie face carieră*, de la ora două şi patruzeci şi cinci de minute, dintr-un „parc ' ce se dovedeşte a fi la kilometri distanţă, kilometri de şes aburind plini de automobile americane mari, albe, cremoase, cu servodirecţie, conduse de băbălăi atât de piperniciţi, încât de-abia dacă ajung să vadă ceva peste bordul maşinii. De fiecare dată când ajungi la destinaţie, prin părţile astea, fără să ai parte de-o coliziune frontală, e meritul geriatriei de pe-aici, al pilulelor energizante, al injecţiilor cu vitamine şi al medicamentelor anticoagulante.

Deşi Judy se jură că Roy a mai fost la film, el nu pare să înţeleagă că n-ai voie să trăncăneşti ca şi cum ai fi în livingul de la tine de-acasă. Întreabă întruna de ce, pe un ton plângăreţ: *„De ce* se dezbracă tanti?" *„De ce*~i tanti aşa supărată pe nenea ăla?". Lui Harry îi place în film scena cu Melanie Griffith în lenjeria ei de bordel, are şi un pic de slăninuţă pe ea, nu ca majoritatea vedetelor sfrijite de la Hollywood, şi scena când dă buzna peste prietenul ei, prinzându-l în pat cu tipa în pielea goală, care, ca şi ea, e italiancă, dar nu şi aspirantă la o slujbă pe Wall Street, şi-l călăreşte pe tip, cu profilul ei lung lucios ca suprafaţa unei cochilii sidefate şi cu ţâţele ei cu sfârcuri maronii proiectate pe ecran vreme de cinci secunde. Dar intriga şi farsa aia din final, când eroul şi eroina se strecoară printre participanţii la nunta din înalta societate, parcă le-a mai văzut în urmă cu vreo patruzeci de ani, cu Cary Grant sau Gary Cooper şi Irene Dunne sau Jean Arthur. Când Roy întreabă în gura mare *„De ce* nu plecăm acum?", e dispus să iasă cu el în hol, pentru ca Janice şi Judy să poată vedea liniştite filmul până la sfârşit.

Împarte cu Roy o cutie de popcorn şi încearcă să joace un joc video numit Anihilare. Deşi dintotdeauna a crezut despre sine că are o coordonare ochi-mână destul de bună, Harry nu e în stare să nimerească nici măcar un singur monstru extraterestru când se smuceşte şi îşi schimbă brusc direcţia de deplasare pe ecran. Roy, mărunţel, trebuie ţinut în braţe să ajungă la manetă, până ce pe Harry ajung să-l doară umerii de-atâtea smucituri şi zvârcoleli, nu-i cu nimic mai bun ca el.

— Ei bine, Roy, conchide el după ce îşi trage sufletul, dacă ar depinde numai de noi, lumea ar fi cucerită de monştri extratereştri.

Băiatul, care de-acum s-a mai obişnuit cu bunicu-său, stă lângă el şi răsuflarea îi miroase a unt de la floricelele de porumb, provocându-i lui Harry o uşoară stare de greaţă: această adiere inconştientă a unei respiraţii de copil îi aminteşte de firicelul de aer ce intră în avion prin supapele din tavan.

Când mulţimea iese din sală, Janice îi anunţă:

— Cred că ar trebui să-mi iau o slujbă. Nu ţi-aş plăcea mai mult, Harry, dacă aş fi o femeie cu carieră? — Şi în ce stat ai lucra?

— În Pennsylvania, fireşte. Florida e făcută numai pentru vacanţe.

Nu-i place ideea. Are ceva dubios şi incomod, ca şi balanţele pe luna noiembrie de la Springer Motors.

— Şi ce fel de munca ai presta?

— Nu ştiu. N-aş lucra la salon. Lui Nelson nu-i place să se împiedice de noi. Aş vinde ceva, poate. Taică-meu a fost vânzător, la fel şi fiul meu, de ce n-aş fi şi eu?

Rabbit nu ştie ce să răspundă. După toţi aceşti ani în care a strâns din dinţi şi a rămas alături de ea, îi vine greu s-o implore să rămână lângă el, deşi exact asta-i vine să facă. Îşi schimbă partenerul de conversaţie:

— Judy, cum s-a terminat filmul?

— Cu bine. Tipul de la nuntă i-a luat de bună povestea şi ea s-a ales cu un birou numai al ei, cu ferestre mari, iar şefa ei nesuferită şi-a rupt piciorul şi l-a pierdut pe bărbatul care le plăcea lor.

— Biata Sigourney, exclamă Harry. Mai bine rămânea la gorile.

Se înalţă cu mult deasupra micuţei lui turme din holul cinematografului, unde plasatoarele

mişună cu saci verzi de gunoi şi frânghii de catifea roşie, pregătindu-se pentru spectacolul de la ora cinci.

— Ia ziceţi, dragilor, ce facem acum? Ce ziceţi de o partidă de minigolf? Sau să mergem la St. Petersburg, să traversăm podul ăla fantastic de lung?

Lui Roy începe să-i tremure buza de jos şi îi vine atât de greu să-şi găsească cuvintele, încât Judy îi traduce gândul:

— Zice că vrea să meargă acasă.

— Da' cine nu vrea? îi sare în ajutor Janice. Bunelu' doar glumea, încă n-ai ajuns să-ţi cunoşti bunicu, Roy? Aşa e el, glumeţ de felul lui!

Aşa o fi? Harry nu s-a perceput niciodată în felul ăsta. Uneori aruncă o pastilă doar aşa, de fentă, să-şi facă loc.

Judy zâmbeşte atotştiutoare:

— Face pe nasolul, spune ea.

— Grrr, face bunelu'.

După patruzeci de minute de circulaţie la oră de vârf în sud-vestul Floridei, ajung la ieşirea de pe autostradă în dreptul localităţii Deleon, pe Pindo Palm Boulevard şi la intrarea straşnic păzită în Valhalla Village. Sus în 413, Pru şi Nelson arată proaspeţi ca după baie şi se comportă de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Ascultă poveştile excursioniştilor, în primul rând incredibila poantă cu bunelu', care a mâncat grăunte câh de-alea pentru păsări, apoi Pru se apucă să pregătească cina, spunându-i lui Janice să-şi tragă sufletul, Nelson se aşază pe canapea cu câte un copil pe fiecare genunchi, să se uite la ştirile serii de pe un post local, lăsându-l pe Harry să fiarbă de gelozie, cu senzaţia că i se face o nedreptate. Copilul ăsta ursuz petrece toată ziua punându-i-o acestei roşcate babane, iar apoi e tratat ca un erou de ţâncii ăştia pentru care Harry s-a dat peste cap toată ziua.

Rabbit se aşază pe fotoliul de vizavi de canapea, în faţa măsuţei de sticlă şi îl împunge delicat pe fiu-său.

— Ai reuşit să adormi până la urmă? îl întreabă el.

Nelson se prinde cum stă treaba şi îl priveşte cu ochii lui întunecaţi, agitaţi, un pic piezişi, ca ai unei pisici supărate.

— Aseară am intrat într-un local să bag ceva la ghiozdan şi am stat prea mult la bar, îi spune el lui taică-său.

— Faci des chestia asta?

Nelson îi face semn din ochi spre capetele copiilor, care sunt chiar sub bărbia lui, se uită la televizor şi, probabil, îi şi ascultă. Ai naibii bulangii.

— Ei, recunoaşte el, doar când sunt încordat mă ajută să mă uit de necazuri. Pru mă înţelege. Nu se-ntâmplă nimic.

Rabbit ridică o mână generoasă.

— Nu-i treaba mea, nu-i aşa? Eşti major şi eşti vaccinat, doar că puteai să dai şi tu un telefon. Vreau să zic că o persoană manierată ar fi sunat. Niciunul dintre noi nu şi-a putut savura cina, neştiind ce se întâmpla cu tine. De-abia am putut să mâncăm.

— Dar am *încercat* să sun, tati, însă n-am numărul de-aici în memorie, iar o jigodie furase cartea de telefon din localul la care am poposit.

— Asta-i povestea ta de astă-seară? Azi-dimineaţă maică-ta mi-a zis că ai sunat aici, dar că noi eram deja la cină.

— Şi asta-i adevărat. Am încercat o dată de la un telefon de pe autostradă şi apoi din localul ăla unde nu aveau nicio carte de telefon.

— Şi unde s-a întâmplat asta? Crezi că-i posibil să cunosc locul respectiv?

— Habar n-am, răspunde Nelson zâmbind în pâlpâitul luminii de pe ecranul televizorului. Pe-aici mă rătăcesc uşor, totul se rezumă la o uriaşă fâşie comercială. Iată o chestie drăguţă la Florida, pe lângă ea, Pennsylvania e un tărâm feeric.

Prezentatorul ştirilor locale le oferă noutăţi despre lamantini.

— Grupurile mari de lamantini continua să populeze atât zonele care le asigură hrana pe vreme călduroasă, cât şi pe cele unde se refugiază de obicei iarna în timp ce vremea se menţine frumoasă, cu temperaturile de treizeci de grade Celsius. A fost emisă o avertizare generală

pentru deplasările pe apă: navigatori, reduceţi viteza la jumătate. În weekend puteţi întâlni lamantini în diferite habitate din zona de sud-vest a Floridei.

— Aşa zic mereu, intervine Rabbit, dar n-am întâlnit niciunul.

— Asta pentru că nu ieşi niciodată în larg, spune Nelson. Ce tâmpenie, să stai aici şi să n-ai şi tu o barcă.

— La ce-mi trebuie mie barcă? Urăsc apa.

— Cu timpul te-ai îndrăgosti de ea. Ai putea să pescuieşti în tot golful. Nu prea ai ce face pe-aici, tati.

— La ce-ţi trebuie pescuitul dacă eşti o persoană cât de cât civilizată? Să zgâlţâi nişte carne moartă în botul unei biete făpturi tembele şi apoi s-o tragi la suprafaţă cu un cârlig înfipt în cerul gurii? Pescuitu-i cea mai crudă chestie cu putinţă.

Crainicul blond cu părul dat cu gel, ţeapăn ca o perucă, îi anunţă:

— Un lamantin adult cu pui a fost văzut miercuri la amiază îndreptându-se spre inima continentului pe Canalul Bimini de pe Cape Coral, la circa o milă şi jumătate de la Bazinul Bimini. Asemenea reperări atestă faptul că, în timp ce un mare număr de specimene din cârdul de pe râul Caloosahatchee s-au întors spre estuarul acestuia şi în golfurile din jurul lui, unele animale încă mai pot fi întâlnite pe căile de apă navigabile şi în apropierea acestora. Dacă vedeţi lamantini morţi sau răniţi, sunaţi la numărul 1-800-342-1821.

Numărul de telefon este afişat peste nişte imagini cu o familie de lamantini care se rotesc alene în apă.

— Şi, încheie el cu glasul sonor al crainicilor de televiziune care observă că se apropie pauza publicitară, în caz că zăriţi un lamantin, sunaţi la Linia Fierbinte Lamantini 332-3092.

Ca să-şi relanseze relaţia cu Judy, Rabbit îi strigă:

— Ţi-ar plăcea să ai un singur dinţoi mare ca mămica aia de lamantin?

Fetiţa, însă, nu pare să-l audă, urmăreşte radioasă, cu feţişoara ei blondă, dintre reclamele cu stafide californiene care cântă şi dansează ca nişte negri. Aliniaţi, ca şoriceii muşchetari de altădată.[216] Unde or fi acum? Or fi şi ei părinţi de vârstă mijlocie. Îşi aminteşte că a citit undeva că Jimmie a murit cu ani în urmă. A murit tânăr. Se mai întâmplă. Roy îşi suge degetul mare şi moţăie la pieptul lui Nelson. Nelson poartă tot cămaşa cu guler alb şi dunguliţe roz din avion, de parcă n-ar avea în garderobă chestii aiurea ca, de pildă, o cămaşă cu mânecă scurtă.

— Mâine, promite Rabbit cu voce tare, nici el nu ştie cui anume, ieşim în larg. Mă duc cu Judy să închiriez un Sunfish. Am aranjat cu fiul lui Ed Silberstein, de la Bayview Hotel.

— Nu ştiu ce să zic, spune Nelson. Cât de *sigure* sunt chestiile astea?

Rabbit se simte ofensat.

— Sunt ca nişte jucării, ce Dumnezeu. Dacă se răstoarnă, te catari pe derivor şi revin la poziţia normală. Puştimea de zece-unşpe ani se plimbă tot timpul cu ele prin golf.

— Da, dar Judy n-a împlinit nici măcar nouă ani, mai are câteva săptămâni. Şi nu te supăra, tati, dar ai şi tu o vârstă de-acum. Şi chiar adineauri ziceai că nu te omori după marinărie.

— Bun, atunci fa *tu* mâine ceva cu micuţii. Distrează-i *tu.* Eu am petrecut cu ei peste opt ore azi şi am cheltuit la vreo optzeci de dolari.

— Ar trebui să *vrei* să faci chestii de-astea, îi răspunde Nelson. Tu eşti scumpul lor *bunic*, ai uitat? apoi o lasă un pic mai moale: Plimbarea cu iola e o idee bună. Dar vezi să poarte vestă de salvare.

— De ce nu veniţi cu toţii? Tu, Pru şi Frumoasa din pădurea adormită. E o plajă mişto de tot. E curată-lună.

— Poate venim, dacă pot. Aştept nişte telefoane.

— De la salon? Nu se descurcă fără tine nici măcar o jumătate de săptămână?

Nelson evită să-i răspundă, prefăcându-se că-i absorbit de televizor. Tocmai se dă una dintre noile reclame la Toyota, cea cu vânzătoarea de maşini negresă. La sfârşit, ea şi clientul sar în

---

[216] Aluzie la serialul *The Mickey Mouse Club* lansat de Walt Disney pe canalul ABC în 1955, în care evoluau echipe de cântăreţi şi dansatori adolescenţi în cadrul „echipei4" de Mouseketeers (joc de cuvinte între „şoarece" şi „muşchetar").

sus şi rămân suspendaţi într-un stop-cadru.

— Nu, răspunde Nelson atât de încetişor, încât Rabbit abia îl aude. E vorba despre un contact pe care l-am stabilit aici.

— Un contact? Despre ce-i vorba?

Nelson îşi duce degetul la gură, făcându-i semn să nu-l trezească pe Roy.

Rabbit se hotărăşte să-l împungă din nou:

— Apropo de cifre, încerc să-mi aduc aminte ce mi s-a părut aiurea la balanţa pe noiembrie. Poate că numărul de maşini second-hand mi s-a părut prea mic pentru perioada asta a anului. De regulă, este mare, comparabil cu al modelelor noi.

— Banii rămân la ciorap acum, că Reagan nu mai e preşedinte, îi răspunde Nelson cu glasul la fel de stins. Şi-apoi, Lyle foloseşte un nou sistem contabil, poate că au fost reportate la luna următoare şi vor apărea în balanţa pe decembrie. Nu-ţi face probleme, tati. Bucură-te de Florida cu mami. Aţi muncit din greu toată viaţa. V-aţi câştigat dreptul la odihnă.

Iar băiatul, vrând parcă să înăbuşe posibilitatea unei interpretări ironice, o sărută pe micuţa Judy pe creştet, pe părul de culoarea morcovului, strălucitor şi lins. Lumina albastră a televizorului penetrează petecul triunghiular de păr rărit dintre tâmplele lui Nelson. Un ostatic pe care el l-a oferit sorţii. Bătălia cu timpul pierdută de copiii tăi pare mai tristă decât a ta.

— Băieţi, fetelor, cina e gata, îi anunţă Pru din bucătăria bleu a lui Janice.

Cina ei e pregătită cu mult mai mult dichis decât cele ale lui Janice, constă într-un fel de supă de legume cu fidea, cu mirodenii, la felul întâi, apoi o salată servită pe-o farfurie separată şi un peşte alb, proaspăt, fript pe grătarul aragazului, pe care Janice nu se oboseşte niciodată să-l folosească. Janice a devenit o mare specialistă în încălzirea resturilor de mâncare la microunde şi o mare cumpărătoare, de la Winn Dixie, de fleici congelate, ardei umpluţi şi caserole cu fructe de mare, în nişte tigăiţe de aluminiu, ce pot fi aruncate murdare în dispozitivul de tocat gunoiul. Niciodată n-a fost mare gospodină, iar acum tehnologia a ajuns-o din urmă. Legumele servite de Pru, orez sălbatic, mazăre nouă şi arpagic, au un gust delicat, pătrunzător, pe care Harry îl percepe ca fiindu-i adresat lui, un mesaj personal pe care ceilalţi îl consumă în necunoştinţă de cauză.

— Delicios, îi spune el lui Pru.

Janice îi explică lui Harry:

— Pru a intrat într-o pescărie micuţă, îngustă, la Eckerd's în spate, unde mie nu mi-a dat niciodată prin minte să intru. Generaţia noastră, îi explică lui Pru, n-a prea avut de-a face cu peştele. Îmi amintesc doar că tati îşi aducea acasă, din când în când, un sfert de kil de stridii de Chesapeake, ca pe-o delicatesă.

Pru îi vorbeşte lui Harry cu glasul ei uşor hârâit, cu accent de Ohio, care-l vizează personal:

— Peştii din apele de mare adâncime, mai ales lufarii, au mult Omega 3, e un fel de acid care subţiază sângele şi scade nivelul trigliceridelor.

Ea ar avea grijă de mine, îi trece prin cap lui Harry. I se plânge încântat:

— De ce-o fi toată lumea îngrijorată de nivelul colesterolului meu? Pesemne că arăt îngrozitor.

— Eşti un tip masiv, îi explică Pru, iar aprecierea asta îl străpunge ca o săgeată plină de dragoste, şi pe măsură ce îmbătrânim proporţia de grăsime din trupurile noastre creşte, iar cantitatea de LDL, adică lipoproteine de densitatea joasă, colesterolul rău, creşte, iar cel de densitate mare, colesterolul bun, bate pasul pe loc, aşa că raportul dintre ele se dezechilibrează şi, totodată, creşte pericolul ca apoproteinele B să-ţi atace arterele. Iar noi nu mai facem mişcare ca înaintaşii noştri, când toată lumea avea o fermă, aşa că nu ardem grăsimile.

— Teresa, ştii atât de *multe,* spune Janice, nu tocmai încântată că nu-i ea în centrul atenţiei, şi foloseşte numele de botez al lui Pru vrând parcă s-o ţină în frâu, în banca ei.

Cealaltă femeie îşi apleacă privirea şi coboară glasul:

— Ţii minte că am făcut cursul ăla la fără frecventă la Brewer Penn State. Mă gândeam să fac şi eu ceva când Roy o să-nceapă şcoala, şi mi-am zis să mă ocup, poate, de nutriţie şi dietă…

— Şi *eu* vreau să-mi iau o slujbă, spune Janice, enervându-l pe Harry, pentru că a întrerupt prelegerea serioasă a lui Pru despre ceea ce lui i s-a părut că ar fi chiar propriii lui bojoci grăsuni. Filmul pe care l-am văzut azi după-amiază, cu femeile astea care lucrează în zgârie-norii din New York, m-a făcut atât de *invidioasă.*

Pe vremuri Janice nu se dădea în spectacol. De când a murit maică-sa şi au cumpărat apartamentul ăsta, are o încredere de sine enervantă, şi-a băgat în cap că lumea e scena ei şi că îşi joacă rolul destul de bine. În Valhalla Village, ea este una dintre cele mai tinere femei şi face parte din mai multe comitete. În Florida eşti grozav şi numai pentru faptul că nu eşti senil. Când, de Paştele evreiesc, au fost la cină la familia Drechsel, ea s-a dovedit a fi cea mai tânără şi a trebuit să pună cele patru întrebări.

Gelos, Harry o întreabă pe Pru:

— Nelson beneficiază din plin de alimentaţia asta sănătoasă?

— El n-are nevoie de ea, zău, răspunde Pru. Serios, de-abia ciuguleşte una-alta şi e plin de-o energie nervoasă. Ar avea nevoie de *mai multe* lipide. Dar copiii… se spune că, după vârsta de doi ani, cei mai mulţi copii americani au nivelul colesterolului prea mare. Când s-a făcut autopsia tinerilor ucişi în Războiul din Coreea, trei pătrimi dintre ei aveau prea multă grăsime în arterele coronariene.

Harry începe să simtă o apăsare, o durere în piept. Măruntaiele îi sunt ca marea, întunecate şi ude, pline de lucruri la care nu vrea să se gândească.

Nelson nu face niciun efort să participe la conversaţie, doar îşi trage nasul din când în când. Puştiului s-ar zice că-i curge nasul tot timpul, iar fâşia de piele de deasupra mustăţii de culoarea şoarecelui pare iritată. Acum se depărtează de peştele din care a mâncat jumătate şi îi anunţă cu un aer satisfăcut:

— Din câte-mi dau eu seama, dacă nu te omoară o chestie, până la urmă tot se găseşte alta care s-o facă.

Deşi îşi ţine palmele pe marginea mesei, mâinile îi tremură, îi cedează nervii.

— Nu ne îngrijorează *ce* ne omoară, ci *când*, îi spune taică-său.

Janice pare alarmată, îşi mută privirea de la unul la altul.

— Haideţi să fim veseli, propune ea.

La desert, Pru le serveşte iaurt îngheţat – mult mai sănătos decât îngheţata, fără colesterol. Când termină masa, Harry se învârte pe lângă tejgheaua din bucătărie cât să bage mâna în sertarul cu fursecuri şi să se îndoape cu trei Cameos cu vanilie şi un covrigel rupt. Pe aici nu au genul de covrigei din Brewer, dar au covrigei Sunshine, mai groşi, la cutie, care nu sunt tocmai răi la gust. O clipă se gândeşte s-o ajute pe Janice să spele vasele, dar se răzgândeşte; n-are decât de aruncat farfuriile în maşina de spălat vasele – cu ce mare brânză a contribuit ea la cină? Îl dor picioarele de la cât au mers pe jos; două degete la picioare i s-au răsucit de-a lungul anilor în pantofi, cât să-şi înfigă unghiile unul într-altul dacă nu şi le taie scurt. Pru, Roy şi Nelson se retrag în camera lor, iar el stă un timp şi se uită la televizor în timp ce Judy, cu telecomanda în mână, trece de la *The Cosby Show* şi nişte spectacole pe gheaţă la un documentar panicard despre străinii care cumpără afacerile americane, apoi de la *Cheers* la o dramă despre o fată de paisprezece ani, salvată la timp să nu devină prostituată ca maică-sa. Atâtea urgenţe, îşi zice Harry, atâtea râsete înregistrate, atâtea lacrimi de actori, atâtea eforturi ca să fii fericit, curajos, iubit, atâtea eforturi irosite aiurea. Îi roade energia asta inepuizabilă a televiziunii. Oftează şi se ridică greoi. Trupul i se încovoaie în jurul inimii ca un cort în jurul stâlpului ce-l susţine. Îi spune lui Judy:

— Ar fi bine să te culci, scumpişor. Mâine ne aşteaptă o nouă zi măreaţă: mergem la plajă să ne plimbăm cu barca.

Glasul îi sună însă indiferent, probabil că asta-i cea mai tristă pierdere pe care o aduce trecerea timpului, diminuarea entuziasmului în legătură cu orice. Cei patru musafiri sunt o povară; de-abia aşteaptă să-i vadă plecând sâmbătă, în ultima zi a anului 1988.

Judy continuă să se zgâiască la ecran şi să frece telecomanda.

— Mă uit doar la prima parte din *L.A. Law*, îi promite ea, dar, în loc de asta, trece la o ştire specială ABC despre „Copiii americani – Dieta lor periculoasă”.

În dormitor, Janice citeşte *Elle,* se uită la fotografii cu manechine supersfrijite care par drogate.

— Janice, îi zice el, vreau să te întreb ceva.

— Ce? Să nu-mi dai o stare de agitaţie, citesc să-mi vină somnul.

— Azi, o întreabă el, în mulţimea aia care vizita reşedinţa lui Edison, păream şi eu unul dintre

tipii ăia?

Ei îi ia ceva timp să se adune, apoi înţelege ce vrea să spună.

— Bine-nţeles că nu, Harry. Arătai mult mai tânăr decât ceilalţi. Păreai un fiu venit în vizită.

El îşi zice că nici nu putea spera la un răspuns mai liniştitor decât acesta.

— Cel puţin, e şi el de acord, nu am fost într-un scaun cu rotile.

Citeşte câteva pagini de istorie, despre lupta dintre *Bonhomme Richard*[217] şi *Serapis*[218] şi cum, în toiul exploziilor asurzitoare, când artileristul-şef a strigat „Îndurare! Îndurare! Pentru numele lui Dumnezeu!". John Paul Jones *a aruncat pistolul şi l-a doborât. Ţipătul fusese auzit însă de Pearson*, *comandantul lui* Serapis, *care a strigat: „Ceri îndurare? Prin vacarmul luptei*, *şuierul gloanţelor şi pârâitul limbilor de foc i-a afum la urechi faimosul răspuns: „încă nici n-am început lupta?* Nava americană victorioasă a fost atât de grav avariată, încât s-a scufundat a doua zi, iar Jones a capturat *Serapis* şi l-a dus, cu catargul retezat, în Olanda, *exacerbând resentimentele britanice deja existente.* Toată furia şi bravura asta îi pare o risipă de efort. Rabbit are senzaţia că rasa umană-i o uriaşă paradă viu colorată, competitivă, vivace, în care el şchiopătează şi pierde teren. Pune cartea pe noptieră şi stinge veioza. Fâşia de lumină de sub uşă transmite nişte împuşcături şi strigăte îndepărtate dintr-o emisiune TV, oricare ar fi aceasta. Adoarme neobişnuit de rapid şi doarme buştean. Braţele, care de regulă îl încurcă, i se pliază ca nişte bucăţi de pătură. Printre visele lui e şi unul în care ajunge la o uşă cu partea de sus rotunjită şi se împinge în ea. E a uşa de sticlă de la MeDonald's, doar că prin aia se vede capul de hamburger-reclamă. În vis ştie că de partea cealaltă a uşii e ceva, ceva flămând şi tăcut, de care îi este frică, şi totuşi se împinge în ea, iar spaima îi creşte odată cu apăsarea, până când se trezeşte, cu o durere în vezica urinară, care se cere la baie. Nu mai rezistă toată noaptea. De vină o fi prostata sau vezica, îşi pierde elasticitatea asemenea radierei făcute din splinuţe. A făcut greşeala să bea un Schlitz în timp ce se uita cum schimbă Judy canalele. Nu-i prea uşor să adoarmă la loc, cu răsuflarea şuierată a lui Janice, care, câteodată, se transformă într-un sforăit chinuitor taman când începe şi el să se relaxeze şi creierul să-i emită aiureli. Fâşia luminoasă de sub uşă a dispărut, dar un fel de lumină generalizată, de culoarea levănţicii, lumina la care văd să ucidă bufniţele şi celelalte prădătoare de noapte, îi reliefează planurile şi obiectele mai mari din dormitor. Pe un scrin pătrat e fotografia înrămată cu Nelson la absolvirea liceului; pe un braţ al unui fotoliu pal, masiv, sunt pantalonii de in aruncaţi vraişte de Harry, cutele ţesăturii par să descrie un craniu cu orbitele goale, întins ca guma de mestecat. Aerul care pătrunde din balcon pe sub faldurile draperiei trase îi mângâie chipul. O metodă de-a adormi este să te întinzi pe spate şi să-ncerci să-ţi aminteşti visul pe care-l aveai. Neliniştea îl cuprinde ca o gheară de papagal uriaş cu picioare solzoase şi-l face să se întoarcă din nou cu faţa la cearşaf. Următorul lucru pe care-l conştientizează este zgomotul maşinilor de tuns iarba de pe terenul de golf şi ţipătul pescăruşilor agitaţi.

Holul de la Omni Bayview, în care se intră pe sub o marchiză maronie, pe uşi de sticlă glisante, fumurii ca parbrizele limuzinelor, te dă pe spate, practic te orbeşte cu spaţiul şi lumina lui magnifică, cu candelabrul prismatic şi fântâna arteziană, şi cu peretele înalt din spate, din sticlă securit inundată de panorama lui Deleon Bay, cu plaja pe fundal şi cu marea ca o draperie albastru-verzuie, strălucitoare, atârnată de linia orizontului între două fâşii de pământ, insule ale bogătanilor.

— *Mamma mia*, exclamă Judy de lângă Harry.

Pru şi Roy, care intră după ei, rămân tăcuţi; dar sandalele li se târâie tot mai încet, apoi nu se mai aud deloc. Se simt ca patru intruşi. Femeia de la recepţia de marmură neagră are o culoare exotică, pielea ei are nuanţe de negresă, indiancă sau orientală şi e bine întinsă peste oasele obrajilor şi nasului. Are pleoapele vopsite cu un verde metalizat, iar lobii urechilor îi sunt acoperiţi

---

[217] *Bonhomme Richard,* iniţial botezată *Duc de Duras,* a fost o fregată franceză oferită lui John Paul Jones (celebru comandant naval american care a luptat împotriva englezilor) în februarie 1779 de către regele francez Ludovic al XVI-lea.

[218] Fregată britanică pe care John Paul Jones a capturat-o pe 23 septembrie 1779 în largul coastelor irlandeze.

de scoici nervurate din aur.

Harry e atât de impresionat de cele văzute, încât pronunţă greşit numele fermecat care-i deschide porţile, zicând „Silberstein”.

Femeia clipeşte cu uimitoarele ei pleoape metalizate, apoi îl corectează graţios:

— Vreţi să spuneţi domnul Silvers. E supraveghetorul plajei din dimineaţa asta.

Cu un dispreţ îndurător, îi îndrumă să traverseze holul, dă din mâna ei încărcată de inele ca o dansatoare din Bali, fără să pună jos un stilou subţire din aur. Harry îşi conduce grupuşorul în spaţiul vast, cu aer condiţionat, traversează podeaua de marmură neagră cu inserţii de alamă ce strălucesc ca razele soarelui dintr-o arteziană de aluminiu asemănătoare cu o orgă, sub un plafon înalt, din care atârnă dreptunghiuri de metal aurit ca benzile lucioase folosite de fermieri să sperie păsările. O scară coborâtoare are indicaţia SPRE PISCINĂ ŞI PLAJĂ cu litere solemne, ca alea de pe faţadele oficiilor poştale. După ce o iau greşit pe coridoarele de mozaic verde-lăptos de la parter şi se trezesc în faţa unei uşi cu inscripţia ACCESUL PERMIS DOAR PERSONALULUI, Harry şi grupul lui îl găsesc pe Gregg, fiul lui Ed Silberstein, într-o zonă acoperită cu sticlă, aşternută cu rogojini, ce duce spre piscina hotelului – piscinele, Harry observă că-s trei la număr, sunt legate între ele ca petele de cerneală dintr-un test de inteligenţă; una-i pentru cei care se bălăcesc, alta pentru cei care sar de la trambulină, iar o a treia, lungă, e împărţită în culoare. Gregg e un tip cu părul ondulat, smead ca un arab, căci stă aproape toată ziua pe plajă. Într-un slip negru, mulat, în stil european, şi o bluză de trening cu glugă, cu emblema Omni cu cele cinci faţete ale ei, e ceva mai scund decât taică-său, iar falca de contabil evreu, cu bărbia ascuţită, moştenită tot de la taică-său, i-au mai îndulcit-o sângele mamei şi slujba dintr-o staţiune turistică. Le zâmbeşte, dezvelindu-şi dinţii la fel de albi ca ai lui Ed, dar mai rotunzi: ai lui Ed sunt atât de pătrăţoşi, încât par falşi, dar Harry nu i-a surprins niciodată alunecându-i din gură. Când vorbeşte, glasul îi sună prea tinereşte pentru vârsta lui; buclele îi sunt uşor grizonate, iar când zâmbeşte, pe faţa bronzată îi apar riduri. La vârsta lui, n-ar trebui să mai frece menta pe plajă.

— Tata mi-a spus că o să veniţi. Vad că a venit şi doamna Angstrom cu dumneavoastră…

Se referă la Pru, care a venit în locul lui Janice, care, după escapada de ieri, a preferat să rămână acasă şi să-şi vadă de tabieturile ei, să meargă la şedinţa de aerobic şi la grupul de bridge, şi să petreacă niţel timp şi cu Nelson până să se întoarcă acasă. Harry e consternat că fiul lui Ed a putut comite o asemenea gafa, dar apoi îşi dă seama că o fi având de-a face tot timpul cu bărbaţi săriţi de vârsta mijlocie care au soţii tinere. Şi, oricum, Pru nu mai e chiar aşa de tânără. Înalt şi cu pielea albă, cum e el, chiar i-ar putea fi bărbat.

— Mulţumesc pentru compliment, Gregg, răspunde Harry destul de blând, ţinând seama de circumstanţe, dar aceasta-i nora mea, Teresa.

Teresa, Pm – seamănă cu el până şi prin faptul că are două nume, unul pentru cei apropiaţi şi altul pentru străini.

— Iar aceştia sunt nepoţeii mei frumuşei, Judy şi Roy.

Gregg i se adresează lui Judy:

— Vasăzică tu eşti cea care doreşte să fie marinăriţă.

Când îşi ridică privirea către chipul lui Gregg, aici, lângă piscine, ochii ei se umplu de-o lumină albăstrie ca bolta cerului, care îi spală verdele irisului şi îi fac pupilele mici cât vârful unui creion.

— Oarecum.

Mişcându-se şi vorbind complet relaxat, într-un mod ce sugerează că bucuros le-ar putea dedica întreaga zi, fiul lui Ed îi conduce înapoi pe coridoarele cu mozaic şi aranjează cu un băiat de la vestiare – un tânăr de culoare cu părul ras şi cu moţ în vârful capului, la modă acum, un stil oribil, cu lateralele pleşuve – să le dea chei, apoi îi conduce la uşa vestiarelor şi le arată cum să iasă direct pe plajă, unde se vor întâlni cu el şi-o să se ocupe de închirierea iolei Sunfish.

— Cât îţi datorez pentru toată treaba asta? îl întreabă Harry, aproape sperând că Ed a aranjat să fie gratis, în compensaţie pentru bancnota de douăzeci pe care i-a dat-o la partida de golf de miercuri.

Gregg lasă însă un pic la o parte amabilitatea şi spune:

— Bărcile sunt pentru folosinţa exclusivă a turiştilor cazaţi în hotel şi intră în nota lor de plată, dar cred că vreo sută douăzeci e numai bine pentru patru persoane, cu vestiar, acces la plajă şi două ambarcaţiuni Sunfish închiriate pentru câte o oră.

Pru zice:

— Nu avem nevoie de două. Mi-ar fi groază.

O măsoară din cap până-n picioare şi-i spune cu o nouă inflexiune în voce şi o uşoară aplecare prietenească spre ea, de la un tip care are de-a face cu o grămadă de femei în meseria lui:

— Nu-i cazul să-ţi fie groază, Teresa. N-au cum să se scufunde, iar purtarea vestelor de salvare este obligatorie. În cel mai rău caz, dacă simţi că pierzi controlul, dă drumul pânzei şi noi venim imediat după tine cu şalupa.

— Nu, mulţumesc, refuză Pru înviorându-se un pic, aşa i se pare lui Harry, dar, la urma urmei, ea şi tipul ăsta sunt aproape de-aceeaşi vârstă.

Copii din anii exploziei demografice. Rock-and-roll, iarbă, *Leave It to Beaver*[219], gimnastică de întreţinere. Şi stai numai să-i vezi când vor descoperi că amândoi sunt din Ohio.

Gregg Silvers se întoarce spre el şi-i spune:

— Atunci, nouăzeci ar trebui să fie de-ajuns.

Suma asta parcă-i o invitaţie să-i lase zece dolari bacşiş, dar Harry se întreabă dacă n-ar lua-o ca pe-o insultă, de vreme ce se află aici ca prieten de familie şi-l aşteaptă pe Gregg să-i aducă bancnota de la tipul cu moţ, de la vestiare. Când Rabbit şi Roy rămân singuri în vestiar, îi spune copilului:

— Dumnezeule, Roy, chestia asta aproape că i-a golit portofelul bietului tău bunel!

Roy se uită la el cu ochii tulburi, înspăimântaţi.

— O să ne bage la închisoare? îl întreabă cu glas subţirel şi clar, ca de clopoţel.

Harry pufneşte în râs.

— De unde ţi-a mai venit şi ideea asta?

— Taţi urăşte închisoarea.

— Păi, cine n-o urăşte! spune Harry, întrebându-se dacă puştiul e întreg la minte.

Roy nu înţelege că, pentru ca să-ţi pui chiloţii de baie, trebuie să le slăbeşti şnurul şi, în timp ce-şi face de lucru şi se luptă cu ei, penisul mititel îi iese afară, n-are lungimea mai mare decât grosimea, drăguţ ca o ciupercuţă. E circumcis. Rabbit se întreabă cum ar fi decurs viaţa lui dacă ar fi fost şi el circumcis. Subiectul este reluat din când în când prin zare. Unii susţin că prepuţul e ca o pleoapă; fără ea, glandul expus constant devine mai puţin sensibil, pielea i se îngroaşă şi se freacă întruna de ţesătura chilotului. A citit odată într-o revistă porno o scrisoare de la un tip care îşi făcuse circumcizie la vârsta mijlocie şi constatase că plăcerea sexuală şi sensibilitatea i-au scăzut atât de mult încât viaţa lui de bărbat circumcis de-abia mai merita trăită. Dacă Harry ar fi fost mai puţin sensibil, ar fi putut deveni o persoană pe care lumea s-ar fi putut bizui mult mai mult. Când ţi se scoală, simţi cum ţi-o ia prepuţul mişto de tot la vale, tot aşa cum caimacul îngheţat sălta capacul de hârtie de pe sticlele de lapte de altădată. După aspectul amorţit al cariciului său, Roy va fi un cetăţean de nădejde. Bunicu-său îi întinde o mână, să-l ducă pe plajă.

După vreo doi ani petrecuţi în Florida, când, entuziasmaţi de mutarea lor aici, au cumpărat o lunetă de balcon şi parcurgeau cu maşina de trei-patru ori pe săptămână cele două mile care-i despart de plaja publică din Deleon, ca de-o plimbare şi-un picnic, dacă nu şi pentru înot, Harry şi Janice au ajuns, treptat, să nu mai viziteze golful, aşa că acum îi pare ceva inedit, neprevăzut, cu această imensitate de apă, aer, suprafaţă a fluxului taluzată în milioane de creste oscilante. Gloria asta brută îi anihilează pentru o clipă durerile şi spaimele sâcâitoare din piept şi, eliberat, îl face să uite de sine. Această grandoare însorită şi calmă nu seamănă cu nimic din peisajul cunoscut lui din Pennsylvania, tivit de păduri, dealuri şi acoperişuri de case, un pământ întinat de secole de folosinţă, unde până şi peticele sălbatice, carierele şi pădurile ajunse la a doua generaţie, fabricile şi minele părăsite fuseseră exploatate de oameni şi apoi abandonate. Aici totul pare virgin, deşi, de fapt, şi aceste locuri îşi au o istorie a lor, cu indieni şi conchistadori, şi poştaşi desculţi, aflaţi în serviciul aşezărilor de pe coastă bântuite de ţânţari. La dreapta şi la stânga orizontului sunt insulele unde milionarii veneau cu vagoane de cale ferată private, să

---

[219] *Leave It to Beaver* {*Lasă totul în seama lui Beaver*), serial de televiziune din anii 1950-1960, în care familia Cleaver devine simbolul familiei din suburbiile americane.

pescuiască tarpon[220] în luna aprilie. Piraţii spanioli şi francezi se ascundeau odinioară printre insulele astea. Şi-n ziua de azi mai au aur îngropat în nisipul lor. Sunt plate şi par foarte depărtate privite de pe faleză, de unde stau Harry şi Roy. Totul este atât de strălucitor, atât de deschis, lumea pare creată din nou, din elemente sintetice. Iolele, planşele de surfing, jet-skiurile care bâzâie pe suprafaţa apei, hidrobicicletele din material plastic, saltelele gonflabile împestriţează apa de lângă mal în culori ţipătoare, ca de supermarket. Ceva mai încolo, pe plajă, în faţa unui alt hotel, cineva înalţă un zmeu – o pereche de zmeie pătrate, ce intră în picaj, apoi se înalţă din nou la unison, cu funde portocalii, lucioase. Pe-o lungime de-un kilometru jumate în ambele direcţii nu vezi decât piei bronzate, licăritoare, şi petice de ţesătură adunate la un loc, ca firele de nisip, trupuri vii întinse pe plaja de nisip.

Pru şi Judy ies din hotel să fi se alăture şi coboară cu toţii treptele de beton. Ceasul arată zece trecute şi, în spatele lor, hotelul înalt, în forma unui S de cincisprezece etaje, cu flecare etaj tivit cu balcoane ce par dinţii subţiri ai unui pieptene roşu, încă are faţada în umbră, deşi umbra i s-a retras până la piscina interioară. Nisipul de sub picioarele lor este proaspăt greblat; urmele paşilor de ieri, paharele de plastic şi sticlele de loţiune solară goale au fost îndepărtate, iar şezlongurile din lemn au fost adunate unele peste altele. Lumea ieşită la plajă azi îşi aranjează costumele de baie şi echipamentul, prosoapele, romanele poliţiste (Ruth citea din astea, cu ce s-o fi ales din ele rămâne tot un mister) şi loţiunile de plajă de diferite numere, fiecare altfel colorată. Cuplurile se ung cu cremă. Craii bătrâni de culoarea pielii tăbăcite se freacă cu ulei pe ţestele chelboase, au părut de pe piept de un alb pur. Mirosul de loţiune se înalţă şi se împleteşte cu cel al aerului sărat, de crabi morţi, de alge. În timp ce îşi dirijează micul grup pe plajă, Harry observă capetele ridicate în jur şi privirile furişe din spatele ochelarilor de soare; îl încearcă un sentiment de mândrie, ciudat, să fie văzut alături de femeia asta mult mai tânără şi de doi copii mici. A doua lui familie. Sau a treia, sau a patra. Viaţa trece prin noi, familie după familie.

La marginea clipocitoare, sâcâitoare, spumegândă a apei, fluierarii păşesc zoriţi şi se opresc, împung spuma cu ciocul în căutarea unui dumicat, apoi pleacă rapid mai departe. Au picioare şi capete atât de vioaie, încât mişcările lor par mecanice. Roy nu-i poate prinde, deşi arată ca nişte jucării. Când Harry îşi descalţă pantofii Nike, care aveau şireturile desfăcute, nisipul îi muşcă picioarele goale cu o răcoare neaşteptată – mareea nopţii este încă rece sub stratul însorit de nisip. Pe partea de sus a labelor are vinişoare albastre, subţiri ca nişte viermişori, iar gambele îi sunt cretoase şi crăpate, de parcă până la genunchi ar fi deja atins de bătrâneţe. Un tremur de spaimă îi cuprinde picioarele. Marea, soarele sunt atât de măreţe: roţi cosmice între care ar putea fi măcinat. Se joacă cu focul.

Gregg îi aşteaptă la un chioşc din fibre de sticlă ondulate de pe plajă, plasat ceva mai departe de apă, lângă nişte palmieri cu rădăcinile ieşite la suprafaţă. A scos din chioşc o cârmă, un derivor şi două veste de salvare din cauciuc spongios negru. Lui Rabbit nu-i place culoarea, textura; vrea din alea fluorescente, din fibre de arbore de bumbac, extrase din copacii lui Thomas Edison. Gregg îl întreabă:

— Ai mai făcut asta vreodată?

— Desigur.

Tonul lui Harry are însă ceva ce îl îndeamnă pe Gregg să-l instruiască:

— Împinge echea cât mai departe de pânză. Urmăreşte creasta valurilor, să ştii în ce direcţie bate vântul. Când vântul ajunge în spatele tău, lasă parâma moale.

— Da, sigur, spune Harry, fără să-l asculte prea atent, gândindu-se, în schimb, indignat la lovitura suplimentară a lui Ed Silberstein de la prima gaură, de ieri, şi cum i-a ajuns să şi câştige, iar asta a făcut ca toată rundă să înceapă nasol de tot.

Gregg se întoarce spre Pru şi o întreabă:

— Micuţa ta ştie să înoate?

— A, da, sigur, răspunde ea, preluând tonul leneş al lui Harry. A fost campioana grupei de înot în tabăra de vară.

---

[220] Specie de peşti din Golful Mexic şi din largul coastelor Floridei, cu o lungime de până la doi metri şi o greutate de pană la 90 de kilograme.

— *Mami,* o corectează fata, am luat locul *doi.*

Gregg se uită la Judy, soarele e atât de strălucitor în spatele lui, încât umbra de pe chipul său are o lumină albastră, proprie.

— Locul doi e aproape totuna cu campionul.

Simţind nevoia să mai stea de vorbă cu Pru, Gregg adaugă:

— Nu l-aş sfătui pe băieţel să meargă şi el. Astăzi briza adie spre larg, nu se simte aici, la adăpostul hotelului, dar acolo, în larg, te duce destul de repede. N-aveţi cabină, puteţi aluneca uşor de tot de pe iolă.

Îi surâde lui Gregg Silvers cu zâmbetul ei strâmb, schimonosit şi se lasă de pe un picior pe altul, de parcă proximitatea acestui bărbat de vârsta ei ar face-o să-şi dea seama, în chip stânjenitor, de ţinuta ei seminudă. Poartă o tunică maro cu imprimeu peste costumul de baie alb dintr-o bucată, cu marginile înalte, care expun piciorul până la pelvis. Cu o croială ca asta trebuie să-ţi razi melcişorii din marginea fofoloancei. Cât au de tras femeile. Există până şi un soi de epilare cu ceară care-ţi îndepărtează flocii permanent. Dar dacă se schimbă, din nou, moda la costumele de baie? Rabbit prefera moda dinainte de epoca Reagan, cu costumele din două piese, la care chiloţeii păreau un scutec infim strecurat sub abdomen, ca acela în care se fâţâia Cindy Murkett. Totuşi, acest nou stil lungeşte frumos picioarele şi aşa lungi ale lui Pru şi îi subţiază mijlocul gros.

— O să rămână cu mine pe plajă, îl anunţă ea pe Gregg Silvers, şi ca să-şi sublinieze spusele, se înclină, iar pletele roşcate îi cad în faţă şi tunica i se desface, lăsând să i se vadă bretelele şi umerii albi, laţi, acoperiţi de pistrui palizi.

— Cât timp e-a mea? îl întreabă Harry, care se simte ignorat, pe fiul lui Ed.

Prin chiloţii de baie în stil european, mulaţi pe trup, se vede clar conturul unui cariei zdravăn.

— O oră, domnule.

Acest „domnule” i-a scăpat băiatului din neatenţie şi încearcă să revină la un ton relaxat, prietenos.

— Nu-i nicio problemă dacă n-o aduci la fix. Azi nu-i cine ştie ce vânzoleală, pe-aşa un vânt, sunt mulţi care preferă să nu iasă în larg. Luaţi numărul nouăsprezece de-acolo, din capăt.

În timp ce se îndepărtează, Harry îl aude pe Gregg întrebând-o pe Pru:

— Din ce parte sunteţi voi, din nord?

— Din Pennsylvania. De fapt, eu sunt din Akron, Ohio.

— Hei! N-o să ghiceşti nici într-o mie de ani unde am crescut… în Toledo!

Bărcile sunt aliniate pe nisipul uscat, lângă alte jucării de apă mari – hidrobiciclete şi bărci pătrăţoase, cu vâsle. Harry trage de parâma de nailon prinsă de provă, iar carena se dovedeşte a fi mai grea decât şi-a imaginat; după ce o târâie pe nisip vreo doisprezece metri, simte că i se taie răsuflarea şi senzaţia aia supărătoare de apăsare începe să-i zvâcnească sub coastele din partea stângă. Îi dă bărcii un ultim brânci şi se aşază pe nisip, lângă Pru, care se întinde pe un *şezlong* de plajă adus de Gregg din grămadă special pentru ea. Pe moment, el este solicitat de un alt turist venit la plajă.

— Îţi plac astea? o întreabă Rabbit gâfâind. Nu-ţi place să simţi nisipul sub… ştii, ca pe-un fel de cuib?

— Îţi întră în costumul de baie, Harry, răspunde ea. Intră peste *tot.*

Această subliniere inutilă, făcută când el s-a prins deja de poantă, îl excită aici, în strălucirea asta orbitoare. Îşi aminteşte vag un banc vechi, din liceu, despre cum fac femeile perle. Au pizda ca stridiile din Chesapeake. Mare coţcar mai era bătrânul Fred.

— Lasă-mă o clipă să-mi trag sufletul, te rog, scumpo, îi spune el lui Judy. Du-te şi înoată un pic, să nu ţi se pară apa prea rece când intrăm. Vin şi eu într-un minut.

Ar trebui să-ncerce să-i vorbească lui Pru despre Nelson. E ceva putred acolo. Roy deja sapă în nisip cu o lopăţică de plastic pe care Janice s-a gândit să i-o cumpere de la Winn Dixie. Încruntat, copilul îndeasă nisipul într-o găletuşă de forma unui Garfield răsturnat cu capul în jos. Cum Harry pare incapabil să înceapă, Pru e cea care zice:

— Eşti superdrăguţ că ai aranjat toată excursia asta. Am rămas tablou când am auzit cât ţi-a cerut.

— Păi, spune ei, simţindu-se ceva mai bine pe măsură ce picioarele goale îi absorb căldura

nisipului de la suprafaţă, doar o dată în viaţă eşti bunic. Sau de două ori, în cazul meu. Aveţi de gând să mai faceţi şi alţii?

E o întrebare directă, dar nu se compară cu chestia cu nisipul care intră peste tot.

— Ah, nu, Dumnezeule, răspunde ea în pripă, în liniştea dintre două valuri lungi şi joase ce se succed spărgându-se într-o creastă înspumată, scânteietoare, punctată de paşii agili, mecanici, ai fluierarilor. Nu suntem pregătiţi să mai facem şi alţii.

— Nu sunteţi, ai? face el, neştiind cum să-i interpreteze răspunsul.

Ea îl ajută, îi aude glasul în timp ce rămâne cu privirea aţintită asupra golfului. Nu îndrăzneşte să întoarcă capul şi să-i privească picioarele goale, încheieturile roz ale degetelor şi oja ciobită, pulpele şi gambele lungi întinse pe şezlong, cu contrastul dintre albul spandexului dintre picioare şi pielea molcuţă din interiorul coapsei. Aceste costume de baie noi nu prea ţin ascuns fundul unei femei. Ea i se confesează lui Harry: — Nu cred că ne ocupăm îndeajuns nici de cei doi pe care-i avem, la halul în care-i Nelson.

— Mda, şi cum e? Pare agitat şi dus de-acasă.

— *Exact,* îi dă ea dreptate mult prea entuziasmată.

Asta-i tot ce spune. Încă un val se sparge şi se prelinge pe nisip. Ea dă înapoi, aşteptând ca el să ghicească de ce stau lucrurile aşa.

— Urăşte automobilele Toyota, îşi dă el cu presupusul.

— Aş, s-ar plânge şi dacă ar fi Jaguar, spune Pru. Nu l-ar mulţumi nimic la halul în care-i acum.

Halul în care-i acum. Aici e secretul, în fraza asta. Te pomeneşti că bietul copil palid până-n vârful urechilor o fi murind de ceva, de leucemie, ca fata aia din *Love Story*? De SIDA, pe care a luat-o cumva – cum, Harry nici nu-ndrăzneşte să se gândească – din gaşca lu poponaru' ăla de Slim din care face parte şi Lyle, noul contabil. Dar chestiile astea par la fel de îndepărtate ca insulele unde piraţii şi-au ascuns aurul, iar bogătanii pescuiesc tarpon, doar nişte îngroşări ale orizontului privit din unghiul acesta, de la un metru deasupra nivelului mării. Cu soarele care-l arde în cap, nu-şi poate aduna gândurile. Poate că ar fi trebuit să-şi cumpere o şapcă, să-şi protejeze tenul de suedez. I s-a părut dintotdeauna că arată prost cu şapcă, şi aşa are capul prea mare. Roy a umplut găletuşa şi, destul de grijuliu, dacă ţinem cont că n-are decât patru ani, o răstoarnă cu fundul în sus şi o ridică. Se aşteaptă să obţină un Garfield de nisip, dar forma e prea complicată şi se surpă într-o parte. Ce principiu prost şi formele astea complicate. Mai bine rămâi la castelele simple şi lasă copiii să-şi folosească imaginaţia. Harry se oferă să găsească o explicaţie, vorbind în aer, nu îndrăzneşte să-şi întoarcă privirea şi să dea cu ochii de pubisul lui Pru şi de bucăţelele alea fără nume expuse de poziţia picioarelor ei.

— N-a fost niciodată un copil extrem de fericit. Cred că-i vina mea şi a lui Jan.

— Mereu dă vina pe voi, recunoaşte Pru cu vocea ei monotonă, cu accent de Ohio. Dar nu cred c-ar trebui să-i daţi nas învinuindu-vă la tot pasul.

De data asta, limbajul ei, la fel ca şi aseară, când a vorbit despre colesterol, îi pare neplăcut de profesional, sugerându-i blana unui animal de companie care-i mai aspră şi mai ţepoasă decât te-ai aştepta.

— Eu una aş refuza, spune ea ferm, să-l las pe vreunul din copiii *mei* să mă facă să mă simt vinovată de ceva.

— Nu ştiu ce să spun, zice Harry cu îndoială în glas. L-am expus unor scene destul de nesăbuite pe la sfârşitul anilor şaizeci.

— Sfârşitul anilor şaizeci pentru toată lumea a însemnat scene nesăbuite, spune Pru şi îşi reia tonul aspru, semi-medical. Dacă acceptaţi pe mai departe vina pe care doreşte să v-o pună în cârcă, tu şi cu Janice nu faceţi decât să-i prelungiţi comportamentul infantil. De la vârsta de treizeci de ani, n-ar trebui să fim cu toţii răspunzători de vieţile noastre?

t

— Habar n-am, îi mărturiseşte el, nu ştiu cine-a fost răspunzător de-a mea.

Se ridică din adâncitura pe care a încălzit-o cu trupul în nisip, dar nu înainte de a se uita pe furiş la fâşia de spandex întins, flancată de bucăţele molcuţe din Pru, care n-au avut niciodată parte de soare cât să apuce să se pistruieze. Micuţa Judy se întoarce de la înot cu părul ei roşcat ud fleaşcă, lipit de ţeastă, şi cu costumul de baie bleumarin mulat pe sfârculeţele ei mititele ca

gămăliile de ac.

— Ai zis un *minut*, îi aminteşte ea, cu apa şiroindu-i pe faţă şi perlându-i-se pe gene ca lacrimile.

— Aşa-i, recunoaşte el. Hai să mergem cu barca!

Se ridică în picioare, iar briza de Florida îi mângâie toată suprafaţa pielii, de parcă el ar fi zmeul înălţat de pe plajă. Se simte falnic sub bolta senină, înaltă; elementele revărsate în jurul lui – apa şi nisipul, aerul şi focul soarelui, substanţe dăruite în cantităţi uriaşe, totuşi departe de-a umple spaţiul infinit – redeşteaptă în el o ancestrală nesăbuinţă animalică. Pielea lui, inima lui nu se mai sătură de toate astea.

— Pune-ţi vesta de salvare, îşi sfătuieşte nepoţica.

— Mă face să par grasă, se împotriveşte ea. N-am nevoie de ea, pot să înot kilometri întregi, pe cuvânt. În tabără traversam lacul dus-întors. Când oboseşti, te-ntorci pe spate şi faci pluta. În apă sărată e şi mai uşor.

— Pune-o, scumpo, repetă el senin, mulţumit că sânge din sângele lui a învăţat să se simtă în largul său într-un element care pe el întotdeauna l-a înspăimântat.

El îşi pune vesta şi se simte ca într-o armură, efeminat şi, aşa cum zicea puştoaica, gras. Picioarele şi braţele nu i s-au îngrăşat prea tare, doar abdomenul şi, ciudat, faţa; în fiecare dimineaţă, când se bărbiereşte, i se pare că are pogoane întregi de piele de ras, iar când se zăreşte în vreo vitrină din centrul plin de sticlă al Deleonului, este uluit de tipul înalt, palid şi umflat cu câlţi.

— Să te uiţi după noi, îi spune el lui Pru, care s-a sculat în cinstea lansării la apă.

Aproape goală, cum e, îi ajută să împingă coca la marginea agitată, Ropotitoare a apei. Reduce la tăcere vela ce fâlfâie în vânt şi vrea să răsucească micul catarg, în timp ce el descurcă odgoanele, mai complicate decât îşi amintea de pe vremea când, în urmă cu ani de zile, în Caraibe, a ieşit în larg împreună cu Cindy Murkett şi bikiniul ei negru, şi fixează cârma. O saltă pe Judy la bordul iolei. Micuţul Roy, când o vede pe soră-sa gata să pornească undeva fără el, începe să ţipe şi calcă într-un val care-l dărâmă. Pru îl ridică şi-l ţine la şold. Aerul este atât de strălucitor, încât toate contururile par decupate, cu nimbul acela violet pe care-l vezi în filme când peisajul e o butaforie. Harry intră în apă până la brâu să împingă barca în larg, apoi se saltă la bord, îşi juleşte ţurloiul de un tachet şi apucă odgonul prins de catargul din aluminiu. Cum îi zicea Cindy funiei din nailon? Parâmă. Draga de Cindy, ce păpuşică a fost odată. Îndreaptă cârma şi întinde pânza. Ambarcaţiunea se afundă şi mângâie valurile unul după altul în timp ce briza dinspre uscat, cu tăcerea de vis ce însoţeşte vântul, împinge ambarcaţiunea departe de pământul tare, de plajă, de Pru, în costumul ei alb cu marginile răscroite, cu Roy, care urlă, lipit de şoldul ei.

Judy stă pe partea dinspre ţărm a catargului, pregătită să fixeze derivorul în fanta lui. Harry stă incomod, cu picioarele îndoite pe fibrele de sticlă, cu o mână, dusă la spate, apucă echea şi cu cealaltă ţine strâns parâma. Mintea lui începe să recompună imaginea vectorilor, iar vântul intens pune presiune pe partea de sus, dungată a pânzei întinse. Mâinile încep să-i simtă tensiunile înclinate, care se extind spre orizont şi zenit. *Ca o foarfecă,* îi spusese Cindy, şi se simte încărcat de-o energie canalizată, invizibilă.

— Jos derivorul, ordonă el, ajuns în sfârşit căpitan, la numai cincizeci şi cinci de ani.

Gamba zgâriată îl ustură, iar fesele, în costumul de baie subţire şi ud, nu se împacă deloc cu duritatea băncii din fibre de sticlă. Fiind cu mult mai greu decât Judy, botul bărcii cu coca scobită se ridică în sus. Valurile sunt mai tăioase, smuciturile velei devin mai aspre, iar apa e de un verde mai murdar decât în amintirea înflorită a acelei aventuri din Caraibe, de la începutul acestui deceniu.

Şi totuşi, tovarăşa lui e fericită, cu chipul ei radios îmbrobonit cu stropi de apă. Pe braţele ei micuţe, subţirele, ce-i ies din vesta de cauciuc negru-mat, i s-a făcut pielea de găină şi tremură toată la fiecare imersiune în mişcare, speriată de noutate, de diferenţa dintre uscat şi apă. Rabbit se uită înapoi spre ţărm: Pru, cu soarele în spate, e o siluetă pe fundalul plajei orbitoare. Peste încă un minut, nu îi va mai putea distinge trupul dintre toate celelalte amestecate pe nisip, din alfabetul supraimprimat al siluetelor. Până şi hotelul s-a micşorat pe măsură ce distanţa s-a mărit, pare o dală înaltă printre numeroasele hoteluri şi blocuri pe care le cuprinde cu privirea în ambele direcţii pe această fâşie de coastă a Floridei. Puterea pe care şi-o află în mâini, de-a schimba

perspectivele, îl apasă pe piept şi stomac. Vederea micuţelor vele triunghiulare din larg zărite în timp ce trecea cu maşina, împreună cu Janice, pe traseul de pe ţărm sau în timp ce mergeau la banca din centru, din Deleon, nu l-a pregătit pentru imensitatea perspectivei sale mai mult decât te pregăteşte vederea unor oameni de pe un acoperiş sau o schelă pentru groaza care-ţi face genunchii să tremure când calci pe-o scândură la înălţimea aia.

— Ei, Judy, spune el, încercând să alunge orice urmă de spaimă din g (as, însă vorbind cu voce tare, pentru ca amplitudinea năucitoare a spaţiului să nu-i absoarbă sensul cuvintelor, nu putem s-o ţinem la nesfârşit în direcţia asta, c-o să ne trezim în Mexic. Ce am de gând să fac eu se numeşte voltă. Eu te previn – ştiu că sună caraghios – „Voltă, capul ia cutie!", iar tu îţi laşi capul jos şi ai grijă să nu cazi în apă când bara îşi schimbă direcţia. Gata? Voltă, capul la cutie!

Nu-i suficient de ferm când împinge echea cât mai departe de el, şi vreme de prea multe secunde, cu Judy ghemuită într-o mingiuţă acrobatică, deşi braţul velei a trecut deja de capul ei, intră neîndemânatici în bătaia vântului, într-o nemişcare în care clipocitul apei răsună alene, iar el simte că sunt târâţi înapoi. Apoi, însă, o inerţie nu tocmai irosită de timiditatea lui balansează prora dincolo de linia vântului, iar pânza se opreşte nerăbdătoare din balans, se umflă cu o unduire morocănoasă în direcţia orizontului şi se întinde la maximum, iar Judy nu mai pare îngrijorată, ci izbucneşte în râs când simte că ambarcaţiunea o ia din loc, înaintează peste valurile tăioase, opace. Trage de parâmă şi navighează la nouăzeci de grade faţă de direcţia vântului, paralel cu ţărmul pestriţ. În clipa aceea de nemişcare, imensitatea din jur parcă i-ar fi străpuns cu săgeţi pornite din fiecare colţişor gol, strălucitor de aer şi de apă, dar prin mişcare evadează şi ajung să se folosească de spaţiu; golful, iola, vântul, soarele care le arde vârfurile expuse ale urechilor şi le usucă picăturile de pe firele de păr palide, zburlite de pe braţele pe care li s-a făcut pielea de găină, toate formează la un loc un climat izolat, o vizuină de împrejurări exacte, la care Harry se adaptează treptat. Începe să ştie de unde bate vântul Iară să se uite cu ochii mijiţi la semnalizatorul decolorat din vârful catargului şi să simtă instinctiv vectorii controlaţi de mâinile lui, exact ca într-un contraatac declanşat după o deposedare sau recuperare la baschet, în vremurile de demult, când vedea cu ochii minţii, Iară să se gândească prea mult, traseul pe care curgeau pasele, de la un coechipier la altul, cu mingea care ricoşa din panou în coş. Acum, că e mai încrezător în sine, intră din nou în voltă şi se îndreaptă spre o insulă verde îndepărtată, care are în vârf o casă roz, o vilă de lux, probabil, dar care, de la distanţa asta, pare o biată colibă, ajustează vela şi nici măcar nu clipeşte când iola îşi schimbă cursul.

Ca un bunic de treabă, îi explică lui Judy toate mişcările în timp ce înaintează pe apă, şi teoria, şi practica, amândoi se molipsesc de încrederea de sine, de uşurinţa cu care această jucărie plutitoare poate fi făcută s-o ia când într-o direcţie, când în alta, sub un anumit unghi, tachinând vântul şi apa, furându-le o fărâmă din imensităţile lor scânteietoare.

— Vreau să ţin eu direcţia, îl anunţă Judy.

— Nu-i ţii *direcţia*, scumpişor, ca unei biciclete. N-o poţi pune, pur şi simplu, pe direcţia dorită, trebuie să ţii cont de vânt, din ce direcţie bate. Da treacă, hai, apleacă-te, adică vino cu spatele spre mine şi apucă echea. Ţine barca cu prora îndreptată spre insuliţa aia cu o casă roz. Foarte bine. Perfect. Acum te-ai abătut un pic de la curs. Trage echea puţin spre tine, s-o ia la stânga. Asta se cheamă babord. Stânga e babordul, iar dreapta tribordul. Acum voi slăbi niţel pânza, iar când strig „VoltaT, să împingi echea spre mine cât de tare poţi. Nu intra în panică, e o chestiune de-o secundă să reacţionezi. Gata? Eşti gata, Judy? Bine. Volta, capul la cutie!

O ajută să împingă echea până la capăt, braţul ei micuţ nu ajunge până acolo. Vela se destinde şi flutură în vânt. Catargul din aluminiu se balansează nervos înainte-înapoi. Catargul de aluminiu scrâşneşte în locaşul lui din fibre de sticlă. Un cargou din depărtare stă pe linia orizontului ca o monedă pe-o tejghea. Un pescăruş cu aripile îndoite stă nemişcat în aer, cu vânt din faţă şi întinde gâtul, vrând parcă să-i întrebe ce caută atât de departe de uscat. Apoi, vela se umflă; Harry trage de parâma ei; punându-şi mâna peste mânuţa lui Judy, reglează unghiul echei pentru cursul dorit. Greutatea lor, concentrată spre pupă, ridică prora în aer, iar din cauza asta iola înaintează încet. Răpăitul valurilor ce lovesc bordajul i se instalează în urechi ca un fel de surzenie. Ea mai schimbă cursul de câteva ori, apoi, văzând că asta-i roată treaba, se plictiseşte. Căscatul ei de fetiţă mică dezvăluie o floare de dinţi iară cusur (cu chimicalele care se bagă în pasta de dinţi de acum, copii ăştia nu vor cunoaşte niciodată chinuri le *prin care* a trecut pe

scaunele dentiştilor) şi-o limbă de pluş arcuită. Într-o bună zi, un bărbat va *profita de* limba asta.

— Pe-aici cam pierzi noţiunea timpului, îi spune Harry. Dar, judecând *după* poziţia soarelui, trebuie să fie aproape de amiază. Cred că ar trebui să ne întoarcem. Asta o să ne ia ceva timp, căci o să avem vântul *din* faţă. *Hai sa* n-o lăsăm *pe* ma mi să-şi facă griji.

— Omul ăla a zis c-o să trimită o şalupă după noi.

Harry râde să se elibereze de tensiunea tandreţii pe care i-o inspiră această copiliţă perfectă, toată arămie, strălucitoare şi deocamdată neîntinată.

— Asta doar în cazul unei urgenţe. Singura urgenţă pe care-o avem este aceea că ni se prăjesc nasurile. Putem să navigăm spre ţărm, mergem în volţi Menţii cursul cât mai aproape de direcţia din care bate vântul. *Uite cum facem,* eu strâng pânza, iar tu încerci să menţii prora spre hotelul *acela.* Nu cel din *dreapta de* tot. Cel de alături, în formă *de piramida.*

Trupurile amestecate de pe plajă şi-au pierdut, privite de la distanţa asta, petele de culoare, nuanţele costumelor de baie şi par o frânghie gri, lungă, care vibrează de-a lungul *golfului pe* kilometri întregi. Apa de aici are o *culoare mai* urâtă decât privită de pe mal, e *de un verde-pal* aşternut deasupra unui verde ca fierea mai la fund.

— Bunelu', ţi-e frig?

— E cam frig, recunoaşte el, dacă tot mă întrebi. E cam răcoare *aici în larg.*

— *Păi, da.*

— Nu-ţi ţine de cald vesta de salvare?

— *E lipicioasă* şi *scârboasă.* Vreau să mi-o dau jos.

— Să n-o dai.

Timpul trece, valurile *plescăie leneşe,* pescăruşul curios continuă să-i urmărească, dar ţărmul nu pare să se apropie, iar locul unde Roy şi Pru îi aşteaptă pare mult în urma *lor.*

— *Hai* să intrăm în voltă, spune el.

De data asta, împins de *plictiseala crescândă a* fetiţei şi de dorinţa *lui* de-a ajunge la ţărm şi de-a pune capăt *acestei* aventuri, încearcă să între prea direct în bătaia vântului. O pală de vânt vine dintr-o direcţie neaşteptată, dinspre insulele joase ale piraţilor, în loc să adie direct dinspre ţărm şi, în loc ca iola să între într-un unghi îngust faţă de direcţia în care se deplasau, aceasta se înclină şi se tot înclină, carena pierde contactul cu suprafaţa apei, se saltă în aerul albastru. Catargul trece de un anumit punct de sub soare şi, de neoprit, ca împins de-o mână uriaşă, maliţioasă, se răstoarnă în apa golfului. Rabbit simte cum trupul lui masiv şi cel micuţ, mlădios al lui Judy cad cu picioarele înainte în abisul de apă, cuprins de panică, ţine pe mai departe parâma în mână şi îşi juleşte încă o dată gamba de marginea din fibre de sticlă. Un element criminal, dens, rece îi cuprinde capul într-un verde-închis irespirabil, care-i închide ermetic gura şi ochii, apoi îşi slăbeşte strânsoarea şi îi dă drumul la aer, la soare şi în tăcerea sinistră a mişcării curmate.

Creierul lui îşi dă seama ce s-a întâmplat. Îşi aminteşte cum, data trecută, Cindy s-a urcat cu picioarele pe derivor şi iola a revenit la poziţia normală, cu catargul împroşcând arcuri de picături în aer. Aşa că nu-i cine ştie ce problemă. Ceva însă nu-i în regulă, ceva ce-i face inima să stea în loc. Judy. Unde-o fi?

— Judy? o strigă el.

Parcă nici n-ar fi vocea lui aici, între orizonturi, Iară nimic solid sub picioare şi cu valurile care-l plesnesc peste faţă cu o răutate provocatoare, cu coca iolei înălţându-se într-o rână, cu o umbră îngustă, cu pânza dungată plutind pe apă ca o mâzgă multicoloră.

— *Judy!*

Acum glasul său aparţine în întregime văzduhului pustiu, înălţimilor ce vibrează teroare; urlă atât de tare, încât înghite apă, trupul scufundat neoferindu-i niciun reazem de pe care să urle; pe gâtlej i se scurge un plumb topit, amar, în loc de aer, iar bătăile puternice ale inimii fuzionează cu smuciturile şi unduirile mării. Tuşeşte iar şi iar, şi ochii i se împăienjenesc de lacrimi. Ea nu-i aici. Nu sunt decât valuri de un verde-murdar, apa care-l plesneşte, jadul prin care răzbate strălucirea soarelui, stratificat peste verdele ca fierea. Şi norii subţiri şi piezişi de la apus, care prevestesc schimbarea vremii. Şi coca scobită, mută, a iolei de lângă el. Vezica îl imploră să se pişe şi, probabil, asta şi face.

Pe partea cealaltă. Acolo trebuie să fie. El, barca şi vela există într-un spaţiu de câţiva metri

pătraţi şi, totuşi, i se pare că are de parcurs distanţe enorme. Trebuie să se scufunde sub cocă, imediat. Fiecare secundă scufundă totul. Vesta de salvare îl ţine la suprafaţă, dar îl împiedica să înainteze. Curenţii din apă îi opun rezistenţă. N-a fost niciodată un înotător remarcabil. Aerul, lumina, apa, tăcerea, toate se izbesc înlăuntrul craniului său într-o bubuitoare demonstraţie de neîndurare. Chiar şi în această secundă de iluminare perfect densă e loc şi pentru dezgustul animalic, vechi de-o viaţă, de a-şi băga capul sub apă, şi pentru gândul că încă o secundă de pasivitate ar putea aranja totul în mod miraculos; chipul zâmbitor al copilului va ieşi la suprafaţă cu picăturile de apă sărată sclipindu-i pe gene. Dar soarele amiezii îi spune acum ori niciodată şi ceva sacru, din străfundul fiinţei sale, îi urlă că totul poate fi salvat, aşa că deschide gura şi, cuprins de panică, înghite aer prin sita durerii instalate în piept şi încearcă să se strecoare printr-o opacitate rezistentă în care nu poate nici să vadă, nici să respire. Capul i se împinge în sus, dă de ceva dur, în timp ce mâinile îi bâjbâie prin apa vâscoasă după un trup agăţat şi nu găsesc nici măcar o singură protuberanţă de care s-ar putea agăţa un trup. Încearcă să iasă la suprafaţă. Fibrele de sticlă îi apasă spinarea ca o piele de rechin, apoi lemnul rabatabil al echei, care atârnă în apă, îl zgârie pe faţă.

— Judy!

Când îi strigă numele a treia oară, bolboroseşte; picăturile de apă descriu dinaintea lui cercuri în culorile curcubeului în timp ce se întoarce cu faţa spre soare; în aceste momente, barca se răsuceşte uşor, iar raportul ei cu soarele, umbra pe care o aruncă pe apă, se schimbă.

Sub velă. Trebuie să fie sub velă. Pare imensă aşa, căzută în apă, un giulgiu de nailon lung, cu cusături diagonale, cu numerele cusute pe pânză şi forma de peşte. Trebuie s-o găsească. Maţele îi ard cuprinse de-o vină acidă; se căzneşte din nou să între într-un fel de argilă de-un verde-murdar, în care bulele lui de aer sunt giuvaiere. Încearcă să înainteze ca într-un tunel, cu spatele lipit de pânza alunecoasă. În acest tunel, dă de un şarpe, un membru flexibil, flasc, pe care atingerea lui îi înspăimântă, aşa că încearcă să-l strângă de gât şi să-l tragă în adâncuri. Îl apucă de ureche; capul i se saltă în velă, peste ochi i se răsfrânge o lumină albă, tensionată şi la nări îi ajunge un miros secret, de nailon umed, însă nu şi aer respirabil, încearcă spasmodic să se elibereze din acest mormânt; înaintează greoi, cu ochii închişi; până la urmă, iese de sub marginea velei când mai are puţin până să se înece şi o trage şi pe Judy la lumină.

Părul ei ud, arămiu, luceşte la doi centimetri de ochii lui; chipul ei îi face o impresie vagă, năclăită, dar e vie şi agitată. Tot încearcă să se caţere pe el şi-i prinde capul în braţe. Trupul îi pare fierbinte sub glazura lui alunecoasă. Apa întunecată îi împroaşcă întruna ochii şi gura, de parcă un păianjen ieşit la atac tot încearcă să se interpună între el şi soare. Îşi întinde braţul lung, alb şi se prinde de catargul de aluminiu; deşi acesta se cufundă într-un unghi mai mare din cauza greutăţii suplimentare, pânza şi coca scobită refuză să-l lase să se cufunde de tot. Harry gâfâie şi, din două smucituri, se trage mai sus cu aia mică cu tot, spre locul unde catargul iese din apă. Simte cum îi inundă inima bucuria că Judy trăieşte, o bucurie care se contractă şi-l doare ritmic, ca o mână care strânge-n palmă o mingiucă de cauciuc. Spaţiul dinlăuntrul lui s-a comprimat, aşa că, stând agăţat, se chinuieşte să inspire firişoare subţiri de aer, să le introducă într-o congestie dureroasă. Judy rămâne agăţată de gâtul lui şi tuşeşte întruna, eliminând apa şi spaima care au intrat în ea. Mişcarea aspră a trupşorului ei provoacă junghiuri în pieptul lui fragil, în stare de şoc, unde ceva viu îi palpită şi-l doare. De parcă, în mijlocul acestei uriaşe întinderi de apă, pieptul lui e un recipient cu apă de mare în care se agită o sepie captivă.

Să fi trecut un minut de când s-au răsturnat. După încă un minut, ea îşi recapătă suflarea cât să-ncerce să-i zâmbească. Albul ochilor i s-a înroşit de la lacrimile provocate de tuse. Feţişoara prelungă îi sclipeşte toată, de parcă i-ar fi presărată cu beteală, dar apoi iola se răsuceşte lin, plasându-le capetele în fâşia îngustă de umbră vâscoasă a carenei. Lui i se pare că, cu paloarea asta, provocată de spaimă, şi cu răsuflarea tăiată, seamănă mai puţin cu Pru decât cu Nelson, cu oscioarele ei delicate, albă până-n vârful urechilor şi cu cearcăne, de parcă ar fi după o noapte albă.

Deşi sub apă continuă să simtă durerea, poate vorbi:

— Hei! exclamă el. Mamă! Ce s-a-ntâmplat, mai exact?

— Nu ştiu, bunelu', răspunde Judy politicoasă.

Rostirea acestor cuvinte îi provoacă un alt acces de tuse.

— Am ieşit la suprafaţă şi deasupra mea era chestia asta şi, când am încercat să mă-ndepărtez înot, n-am putut să ies de sub ea.

Îşi dă seama că frica ei are limite. Crede că aici, în larg, nu i se poate întâmpla nimic mai grav decât disconfortul. E stăpânită de senzaţia de nemurire pe care-o au copiii, iar el este protectorul ei.

— Hai ci ne-am descurcat, gâfâie el. Nu s-a-ntâmplat nimic.

Pe lângă durerea care nu-i mai trece şi îi cuprinde braţul agăţat de catarg, simte că nu poate respira ca lumea, iar mai de jos îl încearcă senzaţia de greaţă, o fi de la răul de mare, iar peste toate astea se suprapune starea de sfârşeală, nevoia profundă de odihnă.

— Vântul şi-a schimbat direcţia, îi explică el lui Judy. Chestiile astea prea se răstoarnă cu una, cu două.

Acum începe s-o subjuge uriaşa ciudăţenie a locului unde se află, la sute de metri de ţărm şi la sute de metri de fundul mării. Ochii cu genele perfect spaţiate i se fac mari şi conturul buzelor subţiri, perfect simetrice, începe să se schimbe şi să se estompeze. Zice cu un tremur în glas:

— Cum o ridicăm la loc?

— Simplu, răspunde el. O să-ţi arăt o şmecherie.

Şi-o fi amintit cum se procedează? Cindy a ridicat-o în doi timpi şi trei mişcări, a plonjat direct sub barcă, în apa străvezie din Caraibe. O parâmă, pesemne a tras de-o parâmă.

— Ţine-te lângă mine, dar nu te mai agăţa de mine, scumpişor. Vesta de salvare te ţine la suprafaţă.

— Mai devreme nu m-a ţinut.

— Ba te ţinea, doar că erai sub velă.

Au glasurile atenuate aici, în apele golfului, îşi iau zborul în spaţiu fără să mai zăbovească în aer, asemenea vorbelor rostite într-o cameră. Călcatul apei îi taie răsuflarea. Nu trebuie să-şi piardă cunoştinţa. Nu trebuie să lase ziua asta însorită să-şi tragă obloanele peste capul lui. Se gândeşte că dacă o să scape întreg din povestea asta, o să se întindă pe o fâşie solidă, uscată, de iarbă – vede cu ochii minţii firele verzi, peticele de pământ golaş, ca pe vremuri pe terenul de joacă de la Mt. Judge – şi n-o să se mai mişte în veci. Dă drumul încetişor catargului şi, cu mişcări atente, de bicicletă, încercând să nu supere chestia aia anapoda din pieptul lui, apucă cele două parâme de nailon care plutesc libere şi, cu un efort al cărui recul îi împinge faţa sub apă, le aruncă pe partea cealaltă. Valurile sunt destul de puternice, aşa că Judy i se agaţă de umăr, deşi a rugat-o să nu mai facă asta. Îi explică:

— Bun. Acum o să înotam câineşte în jurul bărcii.

— Poate vine după noi cu şalupa tipul ăla căruia îi place de mami.

— Poate. N-ar fi, însă, ruşinos să fii salvată sub ochii lui Roy?

Judy e prea speriată să râdă sau să-i răspundă. Trec pe lângă eche, chestia aia urâtă, din lemn, care i-a zgâriat faţa. Pescăruşul nu mai e în văzduh, dar bucăţi de alge maro, plutitoare, ca nişte pămătufuri sau peruci de clovni, le oferă dovada altor forme de viaţă. Coca albă, mânjită cu mâzgă, ce zace într-o rână în apă, pare un cadavru pe care n-are cum să-l readucă la viaţă.

— Dă-te un pic înapoi, îi spune copiliţei agăţate de el. Nu ştiu sigur cum o să meargă treaba.

Câtă vreme e în apă, măcar nu cântăreşte mult; dar când, apucând parâma ce trece prin vârful catargului de aluminiu, se chinuieşte să-şi plaseze greutatea pe derivor, mai întâi cu braţele, apoi cu picioarele, se simte strivit de propria-i povară bleagă de muşchi fleşcăiţi, osânză şi măruntaie. Durerea din piept atinge o strălucire de-un roşu intens, încât îşi ţine strâns închişi ochii, să uite de ea, iar apoi simte, orbeşte, ca pe-o eliberare, că pânza se ridică din apă, iar derivorul de sub el plonjează în poziţie verticală. Barca îl trânteşte pe spate când revine la normal, iar vela udă, laxă, îşi balansează ghiul înainte şi-napoi printre parâmele încâlcite, şfichiuitoare. Simte că se sufocă şi îi vine să se lase în voia apei, a apei care-l urăşte şi totuşi îl vrea.

Când-colo, copilul de lângă el chiuie:

— Uraaa! Ai reuşit! Bunelule, te simţi bine?

— Minunat. Poţi să te urci tu prima, scumpişor? O să ţin eu barca, să nu se clatine.

După câteva tentative ratate de a sări din apă, Judy se saltă cu burta pe puntea curbată, funduleţul ei albăstriu-negru lucind ca două arcuri, şi se căzneşte să se ghemuiască lângă catarg.

— Iar acum, o anunţă el, vine balena!

Şi, dând uitării apăsarea pulsatilă, striată din cuşca toracică, se saltă din apă cât să-şi lipească abdomenul de bordajul care se hâţână pe valuri. Se agaţă de un tachet. Granulaţia falsă a fibrelor de sticlă îşi lipeşte reţeaua fină de pomeţii lui. Apa flămândă continuă să-i sugă gambele şi labele, dar el îi dă un şut şi, clătinându-se, îşi reia poziţia de lângă eche.

— Suntem aproape gata, domnişoară, îi spune el lui Judy.

— Te simţi bine, bunelu'? Vorbeşti cam ciudat.

— Nu prea am aer. Dintr-un motiv sau altul. S-ar putea să vărs. Lasă-mă să-mi trag sufletul un minut. Şi gândeşte-te. Asta ne-ar mai lipsi. Să răsturnăm din nou nenorocirea asta.

Durerea i-a coborât în ambele braţe şi i-a urcat până la laică. Odinioară Rabbit i-a spus cuiva, unui cleric băgăreţ, *undeva*, *dincolo de toate astea, se află ceva ce-aşteaptă să-l găsesc.* Orice-ar fi, acel ceva l-a găsit pe *el* primul şi-l torturează nemilos.

— Te doare?

— Bineînţeles. Urechea de care m-ai tras. Piciorul, acolo unde m-am zgâriat.

Vrea s-o iacă şi zâmbească, dar privirea ei, cu ochişorii strălucitori, rămâne solemnă. Ce ciudat, îşi zice Rabbit, cu gândurile bizar iluminate de chinurile lui, copiii au forma noastră, cu trunchi, picioare, urechi şi toate alea, totuşi, la o scară a lor – fiinţe subdimensionate plămădite pentru o planetă mai bună, dar şi mai mică. Judy se uită la el neştiind cât de mult să-l ia în serios, ca ieri, când a mâncat grăunţele alea ca nişte alune.

— Stai locului, îi spune el. Nu mai face valuri, cum se spune.

Echea îi pare ciudat de mare, frânghia de nailon ireal de aspră şi groasă. Trebuie să manevreze toate astea. Nepilotată, barca a plutit în derivă. Cum îi zicea Cindy? *Cu prova în vânt.* E cu prova în vânt. Clatină echea, într-o parte cu putere şi în cealaltă uşurel, să prindă vântul dintr-un unghi, apoi, timid, trage de velă, temându-se să nu răstoarne din nou iola cu mâinile lui uriaşe. Surprinzător, mai sunt şi alte Sunfish-uri ieşite în larg şi doi băieţi cu jet-skiuri, săltând brutal pe valuri, la o distanţă destul de mare, căci ţipetele lor şi plesnetul impactului cu apa îi ajung la urechi cu întârziere. Soarele a trecut de zenit, razele îi cad pe faţadele hotelurilor înalte. Ferestrele licăresc, balcoanele lor par dinţii unui pieptene, mulţimea de pe plajă licăreşte, a mai apărut şi altcineva care înalţă un zmeu. Suprafaţa de apă de aici până la ţărm este ciobită întruna de suliţele de lumină scânteietoare. Rabbit se simte îngheţat în pielea care i se usucă. Se simte cuprins de-o nelinişte cenuşie ce vrea să-i supureze otravă prin toţi porii. Îşi întinde picioarele în faţă şi se lasă pe spate, într-un cot, într-o aproximare stângace a statului pe spate. Ar fi o idee bună să-l fure somnul dacă n-ar fi aici, cu micuţa pe care trebuie s-o ducă nevătămată înapoi între oameni.

Vorbeşte rapid, printre junghiuri şi, în mod clar, nedorind să se repete.

— Judy. Uite ce-o să facem frumuşel, o să schimbăm cursul de două ori şi-o să ajungem la ţărm. Poate nu fix în locul unde-i mama, dar trebuie să ajungem la mal. Mă simt foarte obosit şi mă dor toate, iar dacă o să adorm, să mă trezeşti.

— Să te trezesc?

— Nu mai fi aşa îngrijorată. E-o aventură nostimă. De fapt, am şi pentru tine o sarcină nostimă.

— Ce sarcină?

Glasul îi sună piţigăiat; îşi dă seama că nu-i nimic nostim.

— Cântă-mi.

Când trage parâma să aducă vela în vânt, parcă ar trage ceva dinlăuntrul lui; durerea îi străpunge partea moale, interioară a braţului respectiv până la cot.

— Să cânt? Eu nu ştiu niciun cântec, bunelule.

— Toată lumea ştie un cântec sau altul. Ce-ai zice să-ncepi cu „Vâsleşte, vâsleşte, vâsleşte"?

Îşi închide ochii intermitent, ascultând de instinctul animalic care-ţi spune să te târăşti în peşteră cu durerea ta, iar glasul ei subţirel, acoperind clipocitul valurilor şi pârâiturile catargului, îşi croieşte ezitant drum printre cuvintele canonului cântat de el în clasa a doua, demult, în zilele pantalonilor reiaţi şi ale codiţelor lui Margaret Schoelkopf şi ale cizmuliţelor. Mintea lui se alătură fetiţei, dar nu reuşeşte să-şi activeze corzile vocale. *Lin pe firul apei, Vesel, vesel, vesel…*

— Viaţa-i doar un vis, încheie Judy.

— Frumos, spune el. Ce zici de „Mary avea un mieluşel?” Se mai învaţă la şcoală? Ce mama naibii vă mai *învaţă* la şcoală în ziua de azi?

Faptul că stă întins atât de jos i-a mai dezlegat limba, i-a dezlănţuit nevoia primară de-a înjura şi latenta indignare politică. O ţine tot aşa, zicându-şi că asta o să-l facă mai puţin de speriat în ochii nepoţelei, dar mai vivace şi mai hazliu.

— Ştiu că suntem de tot rahatul în materie de educaţie, aşa susţin ziarele. Trăiască orientalii. Fără toţi refugiaţii ăştia chinezi şi vietnamezi, am fi o naţiune de idioţi patentaţi.

Judy ştie „Mary avea un mieluşel” şi „Trei şoricei orbi” şi versurile de la „Fermierul din vâlcea” până la „soţia ia o vacă”, dar apoi amândoi pierd şirul.

— Hai să mai cântăm o dată „Trei şoricei orbi”, îi ordonă el. *Vezi* cum *fug. Şoriceii* fug după soţia *fermierului…*

Ea nu continuă cu versul următor şi lui îi piere glasul. Schimbarea cursului îi poartă departe, spre nord, spre Sarasota şi Tampa şi insulele bogătanilor, unde odinioară erau piraţii, dar oamenii de pe plajă aduc mai puţin cu o frânghie gri, culorile costumelor de baie licăresc ceva mai aproape şi distinge chiar şi zborul ca de săgeată, chinuit, al unei mingi de volei. Apăsarea din mijlocul pieptului e tot mai mare, iar greaţa îi e dublată de-o dorinţă irezistibilă de-a vomita. În încercarea de a-şi schiţa viaţa reală, viaţa confortului simplu şi a provocărilor modeste, lăsată în urmă când picioarele lui au părăsit nisipul, îi apare-n minte, în primul rând, vasul de toaletă roz, de porţelan, de-acasă, cu căptuşeala asortată a colacului şi cu micul teanc de *Consumer Reports* şi *Times*, ce-l aştepta pe raftul de jos al măsuţei de bambus vopsite în alb, pe care Janice îşi ţine produsele cosmetice, lângă chiuveta în nuanţe roz. Pare să fi fost un loc în paradis.

— Bunelule, nu-mi mai vin în minte alte cântece.

Ochii verzi ai copilei, mai verzi decât ai lui Pru, au o tentă apoasă de panică.

— Nu te opri, mormăie el, încercând să ţină situaţia sub control. Tu eşti cea care face barca să înainteze.

— Nu, nu-i adevărat, schiţează ea un zâmbet voalat. Vântul o face.

— Într-o direcţie total aiurea, fir-ar să fie, spune el.

— Aiurea? întreabă ea repezit, mânată de frică.

— Nu, doar glumesc.

Asta-i aminteşte de ziua de ieri, de sadismul cu care i-a strâns mânuţa. Trebuie să înceteze odată cu chestiile astea. Când ai copii în jurul tău, trebuie să-ncerci să te ridici la înălţimea situaţiei.

— Totul e-n regulă, o linişteşte. Hai să intrăm în voltă. Gata? Capul la cutie, scumpo.

Nu mai folosesc jargonul marinăresc. Trage puternic de eche, barca se smuceşte, vela se arcuieşte, soarele străluceşte în golul creat de tăcerea lor, izbind apa cu scântei. Prora deviază spre o linie imaginară, pânza se înfoaie la început ezitantă, apoi tot mai hotărâtă, schimbă cursul, o iau spre sud, spre cel mai îndepărtat hotel din sticlă şi Naples, şi spre celălalt pâlc de insule ale bogătanilor. Micul efort şi neliniştea provocată de manevră îi înjunghie pieptul atât de tare, încât, pesemne, i-au dat lacrimile. Şi totuşi, în adâncul sufletului său, se simte bine. satisfăcut la gândul că inamicul lui semeţ, în sfârşit, l-a găsit. Sentimentul acela al sfârşitului iminent, care plana deasupra lui în aceste ultime zile, a devenit realitate, tot aşa cum norii se preschimbă într-o ploaie binefăcătoare. Odată cu nenorocirea, vine şi o uşurare, o înseninare: porţiuni vaste ale vieţii tale sunt date la o parte, devin dintr-odată neînsemnate. Devii, pur şi simplu, un bagaj fizic ce urmează a fi livrat în mâinile altora. Întins pe puntea din fibre de sticlă, e ţintuit de învelişul realităţii. Senzaţia de apăsare, de plenitudine insuportabilă dinlăuntrul său capătă de-acum un ritm, o zvâcnire excentrică, de parcă un volant s-ar fi desprins de piston. Îl doare până şi când îşi saltă un pic capul; mai mult îl preocupă respiraţia, senzaţia că accesul la aer îi este îngustat până la o fantă ce i-ar putea fi astupată de muci şi, mai rău şi decât respiraţia, de care, dacă uiţi, pare să-şi mai dea drumul, este amestecul maţelor, ghemul cenuşiu, unsuros, care ţi se pune în stomac şi dorinţa de-a vomita şi de-a te caca şi, totuşi, de-a te abţine, şi broboanele reci, care îl răcoresc în bătaia vântului şi pe care soarele i le usucă rapid.

— Pleosc, pleosc, făceam o baie, cântă Judy cu vocea stinsă, mici fulgi muzicali ce se pierd în zbor, într-o sâmbătă seară…

A trecut de la cântecele de leagăn la cântecele din reclamele TV, cântă primele versuri, cât îşi

mai aminteşte din ele.

— Vremuri frumoase, gust minunat la MeDonald's… Ce n-aş da să fiu un cârnăcior Oscar Mayer. Asta mi-aş dori să fiu cu-adevărat. Fiindcă, dacă un cârnăcior Oscar Mayer aş fi, toată lumea m-ar iubi.

Apoi vine rândul celui cântat de hârtia igienică şi imitaţia de „Stand by Me" a stafidelor de California, apoi „Mack the Knife" al lui Ray Charles pe post de omul din lună, şi asigurarea că dacă o vreţi, noi o avem, „Toy-o-ta… Cine şi-ar putea dori mai mult de-atât? M. E ca şi cum ar da înainte şi înapoi canalele, glăsciorul ei se înalţă şi adie spre faţa lui cu ochii închişi, în timp ce mintea îi vizitează pe furiş întunericul, nepotrivirea chinuitoare, galopantă, asimetrică din piept, apoi şi-i deschide din nou, să verifice dacă vela-i umflată ca lumea, să examineze iluzia cerului albastru şi credinţa lui nestrămutată că glasul ei mână iola spre ţărm.

— Cola are, cântă Judy, gustul cel mai revigorant, Cola este cea are nu te lasă niciodată la greu, Coca are gustul cel mai apetisant!

Este nevoit să schimbe cursul de încă două ori, iar între timp nepoţica a descoperit că-i posesoarea unui tezaur de cântece din videoclipurile pe care le-a văzut de multe ori, din filmele clasice pentru copii, vizionate de Rabbit pe vremea când erau noi, în cinematografele vechi cu decoruri arabe şi draperii de pluş, care se trăgeau peste uşi, şi cu oglinzi uriaşe în foaier, cântece de despărţire „Am plecat să-l vedem pe vrăjitor, pe minunatul vrăjitor din Oz" şi „Haiho, hai-ho, la lucru noi plecăm", şi cântece triste, despre ceva din cer, are să ne distragă atenţia de la Criza Economică, „Undeva, dincolo de curcubeu" sau „Când îţi pui o dorinţă", cu greieraşul Jiminy cu joben şi cu umbrela închisă pe pervazul scăldat în razele lunii. *Disney ăsta chiar a avut de spus ceva.*

— Drăguţ, Judy, mormăie Rabbit. Grozav. Le ai pe-astea de-adevăratelea.

— A fost nostim, cum ziceai. Uite-o pe mami!

Harry dă drumul la parâmă şi eche. Iola se hâţână pe valurile care se sparg în apa mică de la mal, iar Judy ridică derivorul, sare în apa ce-i vine până la şoldurile lucioase şi trage barca ca pe o barjă pe ultimii câţiva metri, până ce prova dă de nisip.

— Ne-am răsturnat şi lui bunelu' i s-a făcut rău! strigă ea.

Nu doar Pru şi Roy, ci şi Gregg Silvers îi întâmpină, cam la distanţa la care loveşti mingea cu o crosa din fier numărul şase de locul de unde au pornit. Pe chipul prea bronzat al lui Gregg se aşterne o grimasă la vederea lui Harry, care a rămas întins lângă echea inutilă, şi a unui detaliu pe care Harry nu-l poate vedea – probabil, culoarea feţei. Cât de rău i-o fi? îşi priveşte palmele; sunt pline de pete galbene şi albastre. Gregg preia rapid parâma de la Judy şi-l întreabă pe Harry:

— Vrei să mai stai acolo un timp?

Harry aşteaptă până ce-i mai slăbeşte un junghi şi-i răspunde:

— Ba mă dau jos din cada asta nenorocită şi dacă ar fi să muşc ţărâna.

i

Faptul că se ridică, se dă jos din iola înclinată şi face câţiva paşi împleticiţi le face rău măruntaielor, care nu-s în largul lor. Până şi prin aer are senzaţia că înoată, că pe plaja aglomerată ceva pare să-i opună o rezistenţă puternică. Se întinde pe nisip la picioarele lui Pru, picioarele ei lungi, desculţe, cu unghiile date cu ojă purpurie, crăpată, şi cu încheieturile degetelor la fel de roz ca degetele de la mâini ale maică-sii, de la spălat prea mult vasele. Zace pe spate şi se uită în sus la bucata de spandex alb dintre picioarele ei. Lui Roy i se pare că Harry e pus pe glumă, se apropie şi, stând deasupra capului său, toarnă fire de nisip în urechi, peste gura încleştată, pe ochii deschişi; Rabbit închide ochii strâns.

Cerul e de un roşu mat din care vocea clară a lui Pru, cu accentul ei de Ohio, se pogoară pe un ton îngrijorat:

— Am văzut că v-aţi răsturnat, dar Gregg zice că asta se-ntâmplă mai tot timpul. Pe urmă ni s-a părut că a durat prea mult până v-aţi redresat, aşa că era cât pe ce să vină după voi cu şalupa.

Roşeaţa pulsează cu o durere spaţiată aidoma coastelor, fâşii de durere cu intervale de neant îndurător intercalate între ele. Sus de tot, în văzduh, un avion trece încetişor, trăgându-şi după el zgomotul.

— Judy a nimerit sub pânză, se aude vorbind. M-a speriat.

Zace ca o meduză aruncată pe mal, umflată, tremurătoare, dornică să se întoarcă în elementul ei. O altă chestie complicată, călduţă, cu degete, îi atinge încheietura şi-i ia pulsul. Acordarea primului-ajutor o fi făcând parte din îndatoririle lui Gregg. Vrând să-l ajute cu diagnosticul, Harry îi povesteşte:

— Îmi pare rău că sunt aşa slăbit. Acolo, în larg, am simţit dorinţa impetuoasă de-a sta întins.

— Rămâi întins aici, domule Angstrom, îl sfătuieşte Gregg, cu glasul dintr-odată sonor, rece şi un pic prea autoritar, ca taică-său când ţine scorul la golf. O să te ducem la spital.

În lumea lui roşie, oarbă, vestea asta îi aduce o uşurare enormă, aşa că deschide ochii. O zăreşte pe Judy stând deasupra lui uriaşă, cu razele soarelui încadrând-o ca o aureolă, cu frânturi de curcubeu în şuviţele de păr încâlcite, pe cale să se usuce. Rabbit încearcă să-i zâmbească liniştitor şi-i spune:

— De vină or fi grăunţele alea de păsări pe care le-am mâncat.

La ora unsprezece Nelson încă dormea, însă Janice nu ardea de nerăbdare să-nceapă confruntarea. Rămase o vreme pe balcon după ce Harry, Pru şi micuţii au plecat şi s-au întors de două ori după lucrurile uitate şi, până la urmă, tot au uitat două labe de cauciuc şi un flacon cu loţiune de plajă, şi descoperi că există un loc, la un pas de pinul de Norfolk, în stânga, de unde se zăreşte, între turnuleţul ornamental al unui bloc şi un acoperiş de ţiglă spaniolă, un petic, un peticuţ pătrăţos, scânteietor, de apă albastru-verzuie din golf. Fireşte, însă, că n-are nicio şansă să vadă tocmai vela lor; de la distanţa asta ar trebui să fie ditamai iahtul, cât ăla care a luat startul din San Diego în luna septembrie, americanii au fost isteţi, bătându-i cu un catamaran pe concurenţii din Noua Zeelandă, cu frumoasa lor ambarcaţiune imensă, lipsită de orice şansă. Priveliştea ce i se oferă din balconul lor întotdeauna o întristează puţin, îi readuce la viaţă ceva îngropat în sufletul ei, perspectiva pe care o aveau de la fereastra apartamentului lor de pe Wilbur Street asupra întregului oraş, cu străzile abrupte ale Mt. Judge întinzându-se fremătătoare şi inocente sub ei. Atunci, ca şi acum, Harry era plecat, iar ea era singură cu Nelson.

Când Nelson iese, în sfârşit, din dormitor în pijamaua lui albastru-fumurie, scumpă, prezenta ei îl surprinde şi-l irită, deşi încearcă să-şi înăbuşe sentimentele.

— Credeam c-ai plecat cu ceilalţi. Să dea naiba dacă n-au făcut scandalul de pe lume până să se care.

— Nu, îi răspunde fiului, nu duc lipsă de soare şi am vrut să stau un pic şi cu tine înainte s-o ştergi înapoi.

— Drăguţ, zice el, întorcându-se în camera lui, de unde revine peste un minut îmbrăcat în halatul de baie, din pudoare presupune ea, faţă de maică-sa.

Când stai să te gândeşti de câte ori le-ai schimbat scutecele şi i-ai îmbăiat, iar apoi, într-o bună zi, te trezeşti exclusă. E un halat de vară cu model mov, care îi aminteşte de halatele purtate de bogătanii din filmele văzute în copilărie. Halate, smochinguri, jobenuri şi cravate albe, rochii albe, vaporoase, dacă te chema Ginger Rogers, cu pene de struţ până la bărbie, sau o fi fost o blană de vulpe argintie? Tinerii din ziua de azi nu au un model de urmat, vedetele rock poartă blugi slinoşi, jerpeliţi şi nici măcar jucătorii de baseball, a observat ea uitându-se la televizor peste umărul lui Harry, nu catadicsesc să se bărbierească, zici că-s terorişti arabi. Când era ea mică, nimeni n-avea bani, dar oamenii aveau vise.

Se oferă să-i facă lui Nelson ceea ce odinioară era micul lui dejun preferat, frigănele. În anii petrecuţi pe Vista Crescent, până să dea cu toţii de necazuri, îşi făcuse un obicei din a găti frigănele duminică dimineaţa, înainte ca Nelson să plece la şcoala de duminică. Fusese cu adevărat un copil atât de încrezător, atât de uşor de mulţumit, cu vârtejul lui din sprânceană şi cu ochii lui căprui pendulând neliniştiţi între ea şi Harry.

— Nu, mulţumesc, mami, răspunde el. Lasă-mă să beau o cafea şi nu mă hărţui cu mâncarea. Îmi vine să vomit numai când mă gândesc la pâinea prăjită plină de sirop.

— În ultima vreme chiar că ţi-a pierit pofta de mâncare.

— Ce vrei, s-ajung un umflat ca tari? Ar trebui să slăbească vreo douăzeci şi cinci de Idle, c-o să-l omoară grăsimea.

— E mort după snackuri. De-acolo i se trage greutatea. Sarea reţine apa în organism.

În Aromaster sunt nişte urme de zaţ, destul cât să-şi umple o jumătate de cană. Janice îşi

aminteşte că a cumpărat un filtru de la K Martul de pe Route 41 când tocmai s-au mutat aici; ea fusese atrasă de Brewmasterul de zece ceşti Krups, însă Harry s-a luat după reclamele din *Consumer Reports* şi i-a zis că Aromasterul de douăsprezece ceşti Braun e mai bun. Nelson face aceeaşi mutră pe care o făcea când era mic şi trebuia să ia ulei de ficat de cod şi toarnă ceaşca a unsprezecea şi jumătate în chiuvetă. Îşi trage nasul o grămadă şi ia *News-Press*-ul de pe bufet, de sub fereastră. Citeşte cu glas tare:

— Primăria reduce acuzaţiile împotriva vedetei din fotbal. Decontaminarea Lacului Okeechobee s-ar putea dovedi greu de înghiţit.

Dar amândurora le este clar că trebuie să stea de vorbă.

— Stai în living şi citeşte şi tu o clipă ziarul până pun de-o cafea proaspătă. Nu vrei să mănânci pateul care a mai rămas? Dacă nu vrei tu, o să-l mănânce taică-tău.

— Nu, mami, ţi-am mai spus, nu vreau să mănânc nimic nesănătos.

Până să ajungă apa din filtru la punctul de fierbere, el râde de unul singur în living:

— Auzi ce fază, strigă el şi citeşte cu glas tare: „Şeful brigăzii antidrog de la poliţia din Cape Coral va fi concediat în urma unei investigaţii care a relevat faptul că a dovedit neglijenţă cu cocaina în valoare de aproape o mie de dolari pe care a împrumutat-o de la Departamentul de Poliţie din Sanibel. Potrivit poliţiei, cocaina împrumutată a dispărut, fiind înlocuită cu un pumn de bicarbonat de sodiu într-o cutie din sediul poliţiei”.

Nelson adaugă de parcă ea ar fi prea toantă să înţeleagă poanta:

— Toată lumea prizează şi fură pe-aici, până şi şeful de la antidroguri.

— Dar tu? îl întreabă Janice.

El crede că se referă la cafea şi-i răspunde:

— Bine-nţeles, şi-i întinde ceaşca fără să-şi ridice privirea de pe ziar. Cică sud-vestul Floridei a fost ieri cea mai fierbinte zonă a ţării.

Janice îi aduce cafetiera şi o pune pe măsuţa de sticlă, pe o secţiune a ziarului, împăturită pe post de fund izolator. Are o spaimă superstiţioasă, să nu crape sticla din cauza fierbinţelii, deşi Harry râde de ea şi-i spune că n-ar putea s-o spargă nici cu lampa de sudat. Bărbaţii râd de chestii din astea şi de electricitate, dar nici ei nu ştiu întotdeauna cum stă treaba. Se mai întâmpla şi lucruri rele, iar atunci bărbaţii se fac că nu s-au întâmplat sau că altcineva-i de vină. Se tolăneşte pe canapeaua deschisă, lângă fotoliul din răchită în care stă Nelson, şi îşi depărtează coapsele, să-şi lărgească poala, cum a văzut-o procedând nu o dată pe maică-sa când ţinea să fie fermă, şi-i spune:

— Nu, m-am referit la cocaină. *Care-i* treaba, puiule?

Privirea lui de-acum îi aminteşte de căutătura speriată, şireată, pe care a avut-o o vară întreagă la vârsta de doisprezece ani. Printre lucrurile pe care nu şi le poate ierta niciodată este şi faptul că micuţul venea cu bicicleta până pe Eisenhower Avenue şi stătea în faţa locuinţei lui Charlie, doar-doar are s-o zărească o clipă pe ea, mama fugită de acasă cu un alt bărbat.

— A zis cineva că-i vreo treabă? întreabă el.

— Soţia ta zice, Nelson. Zice că eşti dependent şi că arunci cu lopata nişte bani pe care nu-i ai.

— A dracu ştoarfa mincinoasă. Ştii că-i în stare să zică orice ca să se rupă-n figuri. Când a mâncat căcat?

— Nu vorbi urât. Se vede de la o poştă că lucrurile nu-s tocmai în regulă. Teresei i-a mai scăpat una-alta alaltăseară când ai venit acasă după miezul nopţii şi ieri am avut prilejul să discutăm de mai multe ori în timp ce taică-tău mergea cu copiii înaintea noastră.

— Mda, apropo, ce vrea să demonstreze cu rolul ăsta de bunic formidabil de ţi-e mai mare dragul de el, pe care-l joacă cu ăia mici? *Cu mine* nu s-a purtat niciodată aşa.

— Nu mai schimba subiectul. Poate că, prin ei, încearcă să-şi repare greşelile făcute cu tine. Oricum, deocamdată, nu taică-tu mă îngrijorează. Când eram tineri, a avut o perioadă mai grea, i-a fost greu să renunţe la libertate, dar acum pare să se fi împăcat cu gândul ăsta. Ceea ce nu pot să spun şi despre tine. Eşti impulsiv şi bădăran, şi mintea nu-ţi stă la nimic din ceea ce se petrece în camera asta sau are de-a face cu familia ta. Tot timpul te gândeşti la altceva şi, din

câte am citit şi am auzit la televizor, nu mă pot gândi decât la droguri. Pru zice că-i vorba de cocaină şi, mai nou, *crack*[221], ea crede că n-ai dat-o pe heroină, deşi, evident, cele două se-amestecă în chestia aia numită *speedball.*

— Chestia aia se injectează, mami, iar eu nici mort nu mă apropii de ace. Poţi fi sigură de asta. Dumnezeule, păi aşa se ia SIDA.

— Păi, da, SIDA. Cu toţii trebuie să ne temem de ea.

Închide ochii şi se gândeşte fără niciun cuvânt la toată nenorocirea provocată de sex acestei lumi, cu scurtele clipe preţioase, de plăcere, oferite în compensaţie. O fi având şi Nelson slăbiciunile lui. Dar instinctul ei îi spune că n-a fost niciodată la fel de înnebunit după sex ca taică-său – că generaţia lui a avut parte de suficient sex de la o vârstă încă fragedă pentru ca farmecul lui să se piardă. Sărmanul ei Harry, până s-o lase mai moale, în fiecare seară sărea în pat sperând să aibă parte de minuni. Şi poate că şi ea, la o altă vârstă, a fost la fel de nesăbuită. Atunci chiar a simţit că l-a readus pe Charlie, care trăgea să moară, la viaţă. Iubindu-l, pur şi simplu. În asta stă puterea femeii, singura putere de care te lăsau să dispui până de curând.

Nelson profită de tăcerea ei şi lansează un atac.

— Şi ce dacă mai prizez şi *eu* un pic de praf în weekend? Nu-i cu nimic mai rău decât toată pileala pe care-o sugi tu. De când te ştiu, mereu aveai un păhăruţ lângă tine în bucătărie sau te miri unde. Ştii, mamă, până la urmă, alcoolul te ucide. Există studii care demonstrează că cocaina e mai puţin dăunătoare decât pileala.

— Ei, bine, spune ea, trăgându-şi fusta kaki scurtă în jos pe coapse, o fi ea mai puţin dăunătoare, dar se pare că-i mult mai scumpă.

— Asta fiindcă nişte legi idioate o fac ilegală.

— Da, exact – oricâte rele ai putea înşira despre alcool, măcar e legal. Când bunicul tău Springer era tânăr, era interzis şi el nu i-a prins gustul, altfel, n-ar fi avut parte de-o viaţă faină, de ale cărei roade să ne bucurăm cu toţii.

Observă că-şi mişcă buzele vrând s-o întrerupă, aşa că continuă ridicând tonul:

— Şi semeni cu el în foarte multe privinţe, Nelson. Ai energia lui nervoasă, întotdeauna te preocupă ceva, tot timpul, şi nu-mi place deloc să văd cum îţi iroseşti energia pe-o chestie care te distruge.

Vede că încearcă să intervină şi conchide:

— Ei bine, trebuie să-mi spui totul despre cocaină, Nelson. Trebuie s-o ajuţi pe-o doamnă bătrână să te-nţeleagă. Merită preţul? Pru spune că facturile tale neplătite se adună cu fiecare zi ce trece, aşa că trebuie să fie un preţ foarte mare.

În exasperarea lui, Nelson se trânteşte la loc în fotoliu, de se-aude cum scârţâie răchita; ei i se pare că ceva s-a rupt.

— *Mami!* Nu vreau sa vorbesc despre viaţa mea personală. Am treizeci şi doi de ani, ce Dumnezeu!

— Şi la optzeci şi doi, tot copilul meu o să fii, i-o întoarce ea.

— Încerci să te comporţi şi să vorbeşti ca maică-ta, dar amândoi ştim că nu eşti la fel de afurisită, la fel de dură.

Şi totuşi, aceste vorbe îl fac să se simtă atât de vinovat, încât îşi întoarce privirea spre ziua strălucitoare, vântoasă din Florida, de dincolo de balcon, cu ciripitul de păsărele şi zvonurile estompate ce răzbat dinspre golf, spre ziua ce se apropie de amiază şi de temperaturile de peste treizeci de grade Celsius, zona cea mai fierbinte din toată ţara. Maică-sa îşi menţine privirea pe chipul lui. Scăldat de lumină, tenul îi pare transparent, subţiată de boală, de alimentaţia anormală. Jenat, îşi pipăie cercelul şi îşi netezeşte fiecare jumătate a mustăcioarei pământii cu arătătorul.

— Mă relaxează, îi spune el într-un târziu.

Janice vrea să audă mai mult şi-l îmboldeşte:

— Nu pari chiar aşa de relaxat. Adaugă: În copilărie erai veşnic încordat, Nelson. Puneai totul la suflet.

---

[221] Cocaină cristalizată care induce rapid dependenţa, lansată pe piaţa ilicită a drogurilor în anul 1983.

— Şi ce-ai fi vrut să fac? o întreabă el scurt. Să iau totul în glumă, ca taci, de parcă lumea asta de căcat n-ar fi decât o scrisoare de dragoste adresată mie?

— Haide să-ncercăm să vorbim despre tine, nu despre taică-tu. După cum spui, sunt o femeie simplă. Nici afurisită, nici dură. Sunt o ignorantă în foarte multe privinţe. În privinţa celor mai simple lucruri ce ţin de chestia asta, ca, de pildă, cât timp îţi ia şi cât costă. Nici măcar nu ştiu cum o consumi – pe nas, sau o fumezi sau în ce-o pui ca s-o fumezi, nimic din toate astea. Tot ce ştiu despre cocaină este ce-am văzut în *Miami Vice* şi în talk-show-uri, fără prea multe explicaţii. Pur şi simplu, n-am crezut că o să conteze vreodată în viaţa mea.

Ea observă că el se simte tot mai jenat, ca la şase ani, când îi era rău şi ea îi punea întrebări în legătură cu burtica. Sau ca la paisprezece ani, când i-a pomenit de petele de pe aşternut. Dar, mai observă ea, e dispus să vorbească despre aceste detalii, să se dea mare cu cunoştinţele lui de adult. Se dă bătut, oftează, închide ochii şi zice:

— E greu de descris. Ai auzit expresia aia despre beţivi, cum că „nici capul nu-i doare”? După un praf, nici capul nu mă doare. Bănuiesc că de-aici reiese că mă doare în tot restul timpului. Totul se preschimbă din alb-negru în color. Totul e mai intens şi mai plin de speranţă. Lumea-ţi apare aşa cum ar trebui să fie în realitate. Te simţi *puternic.*

Această ultimă confesiune e atât de intimă, că băiatul clipeşte cu genele lui lungi ca ale unei fete şi roşeşte.

Janice se simte uşor scârbită, adusă atât de aproape de acel ceva neutru şi neclar din sexualitatea fiului ei – ceva scos cu de-a sila din el – şi îşi trage picioarele sub ea, pe canapea, cu fusta scurtă ridicată mult deasupra genunchilor. Are picioarele încă ferme, îi arată bine la cincizeci şi doi de ani, au fost şi rămân punctul ei forte ca fată şi femeie, dintotdeauna a avut părul rar, sânii mici şi o figură ştearsă, îşi iubeşte picioarele mai ales aici, în Florida, unde i se bronzează frumos şi arată bine pe lângă ale celorlalte femei, care şi-au ieşit din formă sau n-au avut niciodată cine ştie ce forme. Evreicele de-aici au coapse groase, gambe subţiri şi şolduri joase. Lăsându-şi băiatul să-i savureze ignoranţa, Janice îl întreabă:

— Şi de câte ori trebuie să tragi pe nas ca să-ţi apară culorile astea strălucitoare?

El pufneşte în râs cu un aer de superioritate.

— Le zice linii, mami, dacă le tragi pe nas. De obicei, întinzi pulberea cu o lamă de ras pe-o oglindă şi obţii nişte linii late cam de trei milimetri şi lungi de cinci centimetri. Le inhalezi cu un pai sau cu un tub de sticlă pe care-l poţi cumpăra în magazinele din Brewer, de lângă pod. Unii folosesc o bancnotă răsucită; dacă hârtia-i de-o sută de dolari, e o chestie marfa.

Zâmbeşte la amintirea procedurilor clare, fiţoase, practicate între prieteni, în blocurile şi apartamentele lor din partea de nord-est a Brewerului, nu departe de Mt. Judge.

— Şi Pru face treaba asta? îl întreabă maică-sa.

Chipul lui se înnegurează.

— O făcea şi ea, dar s-a lăsat când a rămas gravidă cu Roy, iar apoi nu s-a mai apucat. A devenit cam scorţoasă. Zice că-i termină pe oameni.

— Şi are dreptate?

— Pe unii, da. Dar nu-i chiar aşa. Pe oamenii ăia tot îi termina *ceva.* Cum spuneam, din punct de vedere fizic, e mai bun decât alcoolul. Poţi să tragi o linie rapid, la serviciu, în closet, şi nimeni nu-şi dă seama, doar că te simţi ca Superman. Şi ai vânzările unui superman. Când te simţi irezistibil, cu greu îţi rezistă cineva.

Râde din nou, dezvăluindu-şi dinţii mici, gri, ca ai ei. Are faţa mica, tot ca a ei, de parcă n-ar vrea să iasă în evidenţă, de teamă să n-o distrugă lumea. În schimb, la vârsta mijlocie, Harry a ajuns un umflat, cu o faţă ca o lună plină. Oamenilor de-aici, evreilor ăstora deştepţi, le place să facă mişto de el şi să profite de pe urma lui, ca şi cei trei din gaşca de patru.

Îşi linge buza de sus, neştiind pe ce făgaş să aducă discuţia. E conştientă că n-o să-l mai poată face pe Nelson să-şi verse oful din nou prea curând. Mâine după-amiază zboară acasă pentru petrecerea de Anul Nou. Îl întreabă:

— Consumi şi *crack?*

El devine mai circumspect. Îşi aprinde un Camei şi îşi dă capul pe spate, să soarbă şi ultima gură de cafea. Pe tâmplă, sub pielea gri, transparentă, i se zbate un nerv.

— *Crack*-ul nu-i decât cocaină curăţată de impurităţi – nişte granule numite pietre. De regulă,

se fumează cu un soi de pipă.

Dă din mână, iar fumul descrie un rotocol în jurul feţei.

— E o prăjeală rapidă şi plăcută, mai rapidă decât prizatul, dar îţi trece rapid. Pe urmă iar îţi trebuie. Te tot ţine pe drumuri.

— Vasăzică asta faci. Fumezi *crack.*

— Se ştie. Care-i diferenţa? Se găseşte pe toate drumurile, în ultimii ani o găseşti la orice colţ de stradă, e ieftină ca braga, de când cu concurenţa dintre bande. O piatră-i cinşpe, chiar şi zece dolari. I se zice fulg de nea. Mami, nu-i mare *lucru.* Oamenii de vârsta ta au prejudecăţi în legătură cu drogurile, dar nu-s decât un mijloc de relaxare, de a te simţi mişto de tot. De pe vremea când trăiau în peşteri, oamenii au simţit nevoia să se simtă mişto. Opiul, berea, calul alb, iarba – toate-s la îndemână de secole. Coca e cea mai curată dintre ele, iar oamenii care o folosesc sunt, în general, cei care reuşesc în viaţă. Îi *ajută,* de fapt, să reuşească. Îi menţine în formă.

Mâna ei poposeşte pe piciorul gol de pe perniţa canapelei. Îşi strânge degetele de la picioare, apoi le desface, să simtă aerul dintre ele.

— Ca să vezi ce proastă sunt, spune ea. Şi eu care credeam că asta se-ntâmplă în cartierele sărace şi că e cauza celor mai multe infracţiuni despre care citim în ziare.

— Ziarele exagerează. Exagerează totul, doar ca să aibă vânzare. Guvernul exagerează ca să nu ne dăm seama ce cretini sunt.

Ea dă din cap posomorâtă. Tăticul ei îi detesta pe cei care dădeau vina pe guvern. Îşi întinde mai întâi un picior, sprijinindu-şi călcâiul pe măsuţa rotundă, de sticlă, apoi îl întinde şi pe celălalt, paralel, astfel încât gambele goale i se ating. Îşi arcuieşte labele vânoase, bronzate, parcă spre a-i fi admirate. Picioarele încă îi arată tinere, iar chipul nu i-a părut niciodată tineresc. Îşi încrucişează picioarele şi le coboară pe covor, gata să reia discuţia.

— Hai să-ncălzesc cafeaua. Nu vrei să facem pe din două pateul ăla de ieri? Doar ca să n-ajungă-n stomacul lui taică-tu.

— Poţi să-l mănânci tu pe tot, îi răspunde el. Pru nu mă lasă să mănânc chestii de-astea nesănătoase.

Janice ia asta ca pe-o mitocănie. Ea e maică-sa, nu Pru. În timp ce-i dusă la bucătărie să înfierbânte cafeaua, Nelson îi strigă relaxat, găsind un alt subiect de discuţie:

— Cică un locţiitor al comandantului de pompieri, ieşit din tură, a lovit o motocicletă în timp ce mergea cu girofarul şi sirena pornite – probabil era drogat. Şi se anunţă ploaie în ajun de Anul Nou.

— Chiar avem nevoie de aşa ceva, spune Janice întorcându-se cu Aromasterul şi pateul tăiat în două pe o farfurie. Îmi place vremea caldă, dar în decembrie a fost prea de tot.

— Te-ai uitat în bucătărie cât e ceasul?

— Se face de prânz. De ce?

— Mă gândeam ce neplăcut e să ai aici o singură maşină. Dacă n-aveţi nimic împotrivă, după ce se întorc acasă, aş avea şi eu de făcut nişte drumuri.

— Ca de exemplu?

— Ştii… să iau nişte chestii de la farmacie. Mi-ar trebui nişte Sominex. Roy are o iritaţie de la slipul ud, nu şi l-a dat jos după ce-a înotat în apa aia plină de clor; ce alifie i-aş putea lua?

— Nu te-ai duce să te întâlneşti cu tipii cu care ai fost alaltăseară la restaurantul pescăresc? Ăia care ţi-ar vinde nişte linii sau pietre, sau cum le zici tu?

— Ei, hai, mami, nu mai face pe detectivul. Nu mă mai interoga, sunt un om în toată firea. Îmi pare rău că ţi-am povestit şi numai jumătate din tot ce ţi-am zis.

— Nu mi-ai spus ce mă interesează, de fapt, şi-anume, cât te costă obiceiul ăsta al tău.

— Nu foarte mult, pe bune. Ştii, calculatoarele şi cocaina sunt singurele lucruri din toată economia cărora le scade preţul. Pe vremuri costa o avere, nu şi-o putea permite nimeni în afară de muzicienii pop, iar acum poţi să cumperi un gram întreg cu numai şaptezeci şi cinci de dolari amărâţi. Fireşte, n-ai cum să ştii cât e de pură, dar aşa înveţi să te lipeşti de un traficant de încredere.

— Ai luat şi azi-dimineaţă? înainte să ieşi din dormitor şi să dai cu ochii de mine?

— Hei, slăbeşte-mă. Încerc să fiu sincer, dar eşti ridicolă.

— Eu cred c-ai luat, zice ea încăpăţânată.

Este dezamăgită că n-o contrazice. Copiii, de ce s-or fi temând de noi?

— Oi fi prizat resturile din plic, să turez motoarele. Nu-mi place că tati iese cu Judy în larg într-o iolă minusculă – habar n-are să navigheze şi zilele astea îmi pare cam ameţit de cap. Pare deprimat, ai observat?

— Nu pot să observ totul odată. Ceea ce observ, însă, la tine, Nelson, este faptul că nu mai eşti tu însuţi. Eşti, vorba maică-mii, într-un hal fără de hal. Dealerului în care ai atâta încredere… îi datorezi ceva bani? Cât?

— Mamă, ce te privesc pe tine chestiile astea?

I-a trântit asta cu plăcere, remarcă ea necăjită; e bucuros că s-a descărcat şi i-a aruncat în cârcă povara lui ruşinoasă. Se vede că se simte uşurat până şi din vocea lui relaxată şi din umerii lăsaţi să-i cadă sub halatul elegant.

— Banii îţi vin de la salon, iar salonul încă nu-i al tău; e al meu. Al meu şi al lui taică-tu.

— Da, pe dracu-i al lui.

— Câţi bani, Nelson?

— Mda, am luat un credit.

— De ce nu-ţi poţi plăti facturile? Ai patruzeci şi cinci de mii pe an, plus casa.

— Ştiu că, după mintea ta, asta-i o grămadă de mălai, dar tu gândeşti în dolarii dinainte de inflaţie.

— Zici că cocaina asta te costă şaptezeci şi cinci de dolari gramul sau zece dolari piatra. Câte grame sau pietre iei pe zi? Spune-mi, scumpule, vreau să te ajut.

— Serios? Cum?

— Nu pot să-ţi spun dacă nu ştiu în ce belea te-ai băgat.

Ei ezită, apoi îi mărturiseşte:

— Am în jur de douăsprezece mii datorie.

— Doamne sfinte!

Janice simte cum se casca o prăpastie la picioarele ei; îşi închipuise conversaţia asta ca pe-o confesiune plină de regrete, urmată de gestul ei generos, salvator, de a-i da o mie sau două mii de dolari. Uşurinţa cu care el a numit o cifră cu mult mai mare îi indică o cu totul altă proporţie a lucrurilor.

— Cum ai putut să faci aşa ceva, Nelson? îl întreabă ea cu glas leşinat, pierit, uitând să mai arboreze mina scorţoasă şi indignată a lui Bessie Springer.

Simţindu-i consternarea, feţişoara palidă a lui Nelson începe să între în panică, căpătând nuanţe roz.

— Ce mare scofală? Douăsprezece mii nu-s nici cât face un Camry fără accesorii. Cât crezi că te costă pileala voastră pe un an de zile?

— Nu se compară sumele. Taică-tu n-a băut niciodată prea mult, deşi, pe vremea lui Murkett, a încercat şi el s-o dea pe ulei.

— Vremea lui Murkett – ştii ce-a însemnat ea pentru el, nu-i aşa? Nu-l interesa decât cum să ajungă în chiloţeii lui Cindy Murkett.

Janice face ochii mari şi aproape că izbucneşte în râs. Ce tânăr e, ce mult e de-atunci şi cât de altfel decât îşi închipuie Nelson. Simte un gol căscându-se înlăuntrul ei. Tare ar mai vrea să aibă ceva de sorbit, un păhărel de suc de portocale cu Campari roşu-sângeriu, nu îndoit cu sifon, cum le place femeilor de pe-aici să bea un şpriţ la masa de prânz sau la piscină. Jumătatea ei de plăcintă cu vişine i-a căzut greu, iar acum, în agitaţia ce a cuprins-o, nu se poate stăpâni să nu ciugulească glazura de pe jumătatea lui Nelson. Refuzul lui de a mânca – aerele lui de superioritate faţă de otrăvurile uşoare care le plac ei şi lui Harry – o deranjează cel mai mult. Îi spune băţoasă:

— Oricât ne-ar costa, o să plătim. Avem banii şi ne putem permite acest lucru.

Întinde mâna spre el şi-i face semn cu două degete.

— Pot să te tapez de-o ţigară?

— Tu nu fumezi, i-o întoarce el.

— Nu fumez decât atunci când vă am în preajmă pe tine şi pe nevastă-ta.

El ridică din umeri, ia pachetul de Camei de pe măsuţă şi i-l aruncă. De-acum, complicitatea

lor este pecetluită. Trivialitatea întregii situaţii – ţigara, gâdilătura uscată pe care o simte în nări când dă afară fumul – readuce lucrurile la proporţii cărora le poate face faţă. Întreabă:

— Ce fac indivizii ăştia, traficanţii, dacă nu plăteşti?

Îi vine să-şi muşte buza de sus – a pătruns pe teritoriul lui, unde el este o victimă inocentă.

— Ei, zice el, făcându-i plăcere să ia o mină de tip curajos, destins, plimbându-şi scrumul ţigării pe marginea scoicii minunate pe care o foloseşte drept scrumieră, bagă texte. Cică îţi rup picioarele. Te-ameninţă că-ţi răpesc copiii. Poate din cauza asta îmi fac griji în legătură cu Judy şi Roy. Dacă te tot ameninţă, până la urmă trebuie să-ţi facă ceva. Şi totuşi, nu le place să piardă un client bun. E ca la bancă. Dacă le datorezi destul de mult, vor să te menţină pe linia de plutire.

— Nelson, îi propune Janice, dacă-ţi dau cele douăsprezece mii, îmi juri că te laşi de droguri pentru totdeauna?

Se căzneşte să-i prindă privirea.

Se aşteaptă să-l audă măcar jurându-i plin de zel, drept mulţumire pentru cadoul pe care i-l face, dar băiatul are îndrăzneala, neruşinarea să-i zică fără s-o învrednicească măcar cu o privire:

— Aş putea încerca, dar, sincer, nu-ţi promit nimic. Am mai încercat şi până acum, să-i fac pe plac lui Pru. Îmi place cocaina, mamă. Iar ea mă iubeşte pe mine. Nu ştiu cum să-ţi explic. Îmi cade bine. Mă face să mă simt *valabil,* cum nu reuşeşte nimic altceva.

Ea se trezeşte plângând fără hohote, doar cu o senzaţie de durere uscată în gâtlej şi cu obrajii umezi, de parcă ar fi soţia cuiva care i-a mărturisit calm că iubeşte altă femeie. Când îşi recapătă graiul cât să poată vorbi, îngaimă destul de inteligibil:

— Păi, în cazul ăsta, aş fi o proastă să contribui la distrugerea ta.

El întoarce capul spre ea şi o priveşte drept în ochi:

— Bine-nţeles c-o să mă las. N-am făcut decât să gândesc cu glas tare…

— Dar, puiule, o să *poţi?*

— Nicio problemă. Am zile întregi în care nu prizez deloc. N-am momente de sevraj, ăsta-i unul dintre lucrurile minunate – nu tu recidivă, nu tu *delirium tremens,* nimic. Nu-i decât o chestiune de voinţă.

— Dar vrei să te laşi? N-am senzaţia că ai vrea.

— Ba da. Ai zis bine, nu-mi dă mâna să continui. Salonul este al tău şi al lui taci, iar eu sunt sclavul vostru plătit.

— Ăsta-i doar un fel de-a pune problema. Un alt fel ar fi că noi doi ne-am spetit să-ţi putem oferi o slujbă cu răspunderi, să conduci afacerea fără amestecul nostru. Taică-tău se plictiseşte rău de tot aici. Până şi eu mă plictisesc niţel.

Nelson schimbă brusc subiectul.

— Ştii, Pru nu mă ajută deloc, mărturiseşte el.

— Nu?

— Crede că-s un mototol. Aşa m-a crezut dintotdeauna. M-a folosit cât să scape din Akron şi şi-a atins ţelul. Nu-mi dă nimic din ce-ar trebui să capete un bărbat de la o femeie.

— Adică? îl întreabă Janice manifestând un interes sincer; până acum n-a auzit niciodată un bărbat numind chestiile astea.

El face o mutră supărată, se eschivează de la răspuns.

— Ştii… nu mai face pe naiva. Încurajare. Afecţiune. Să-l faci pe om să se simtă formidabil chiar şi atunci când nu e.

— Oi fi eu naivă, Nelson, dar nu sunt unele lucruri pe care le putem face doar pentru noi? Femeile au şi ele mândria lor, au şi ele problemele lor.

Doar nu degeaba participă la întrunirile săptămânale ale unui grup de discuţii cu femeile de-aici. Se simte destul de indignată, destul de independentă să se scoale şi să se ducă la bucătărie, să deschidă uşa bufetului şi să scoată sticla de Campari şi un pahar de suc de portocale. Ceasul emailat de pe aragaz arată 12:25. Telefonul de lângă ea, de pe perete, începe să sune brusc, o sperie de-i saltă sticla în mână şi o parte din Campari se varsă roşu-apos pe blatul furniruit, ca sângele subţiat.

— Da… da… ah, Dumnezeule…

Nelson, care stă în fotoliul de răchită şi îşi plănuieşte următoarea mişcare, întrebându-se dacă

nu cumva a făcut o greşeală cerând doar douăsprezece miare, e al naibii de sigur că-i o sumă mai mică decât datorează; aude glasul maică-sii răspunzând de fiecare dată cu răsuflarea tăiată şi citeşte pe chipul ei, când o vede punând telefonul în furcă şi venind grăbită spre el, că lucrurile iarăşi au căpătat alte proporţii; a apărut o nouă ordine. Bronzul de Florida al maică-sii a dispărut, chipul ei e acum cenuşiu-verzui.

— Nelson, o anunţă ea vorbindu-i cu eficienţa unui prezentator de ştiri, era Pru. Taică-tău a suferit un atac de cord. L-au dus la spital. Se întorc acasă imediat, să-mi pună maşina la dispoziţie. N-are nici un rost să vii şi tu, n-are voie să primească alţi vizitatori în afară de mine, şi asta numai câte cinci minute pe oră. E la reanimare.

Spitalul din Deleon e un complex modern de clădiri albe, scunde, adăugate unui edificiu maro-rozaliu, datând din anii ’30, cu un acoperiş de ţiglă spaniolă şi cu zăbrele curbate din fier forjat la ferestre. Complexul se întinde cale de două cvartale în partea de sud a Tamarind Avenue, care-i paralel cu Pindo Palm Boulevard pe-o distanţă de vreun kilometru şi jumătate spre nord. Janice a petrecut cea mai mare pane a zilei de ieri aici, aşa că ştie drumul către parcarea acoperită şi ce săgeţi vopsite pe jos trebuie să urmeze ca să iasă din parcare, pe un pod pentru pietoni acoperit cu sticlă, de la etajul doi, care îi duce deasupra gheretelor pentru tichete de parcare şi a unei fâşii de asfalt aglomerate şi a unei curţi interioare cu dale hexagonale, cu arcade de oleandri şi convalescenţi aşezaţi în scaune cu rotile, din oţel sclipitor, de unde coboară o jumătate de etaj într-un hol unde oamenii străzii, de toate rasele, dar cu albii pigmentaţi pe mâini şi cu feţele tuciurii de-atâta stat afară, moţăie lângă bunurile lor legate cu grijă şi sacii de gunoi din plastic, ce conţin toată averea lor. Holul miroase a oleandru, urină şi substanţe odorizante.

Îmbrăcată într-un trening roz-portocaliu cu manşete bleu şi pantaloni în dungi, Janice le arată drumul, iar Nelson, Roy, Pru şi Judy, cu toţii echipaţi pentru drumul cu avionul, o urmează grăbiţi, să ţină pasul cu ea. Într-o singură zi, Janice a căpătat mersul vioi al unei văduve, viteza unei femei lipsite de un bărbat care să-i impună un ritm anume. Iar rămăşiţa vagă a iubirii de altădată – a unui magnetism animalic de altădată reînviat în acest decor instituţional aglomerat, nu foarte diferit de coridoarele din liceu, unde l-a remarcat întâia oară pe Rabbit Angstrom, el un elev faimos, înalt şi blond, din ultimul an, iar ea o umilă boboacă, brunetă şi banală – o atrage către omul ei acum, când fragilitatea lui animalică i-a trezit din nou conştiinţa trupului său. Al său şi al ei. De la căderea lui încoace, ea se mândreşte încontinuu cu sănătatea trupului ei elastic, cu verticalitatea lui sfidătoare, cu miracolul încăpăţânat al funcţionării lui.

Copiii sunt speriaţi. Roy şi Judy nu ştiu ce vor vedea în timpul acestei vizite. Poate că bunicul lor a fost transformat în chip monstruos, ca de-o vrăjitoare rea dintr-un basm, într-o broască râioasă sau într-o băltoacă puturoasă. Sau poate că tot timpul a fost un monstru, sub masca lui prietenoasă şi cumsecade, cu glasul linguşitor pe care le vorbea, ca lupul îmbrăcat în hainele bunicuţei, care voia s-o mănânce pe Scufiţa Roşie. Mirosurile antiseptice dulcege, mulţimea de lifturi, uşi închise, indicatoare şi oameni în halate albe, cu şosete, pantofi şi ecusoane albe, sunetul sec, hotărât, scos de puzderia de picioare pe linoleumul podelelor, frecat şi ceruit atât de strălucitor de zici că se-ncreţeşte ca apa, toate astea le sporesc senzaţia de spaimă din stomacurile lor copilăroase, bănuiala că au pătruns într-un labirint din care nu mai există scăpare, că au căzut într-o capcană lustruită, costisitoare, ale cărei uşi şi supape nu se deschid decât într-un singur sens. Lumea pe care şi-o construiesc adulţii pare o creaţie aşa de extravagantă, încât temeiul ei ar putea fi însăşi răutatea. Într-un spital, simţi că nu există nicio altă lume. Palmierii, dârele lăsate de avioanele cu reacţie, firele atârnate şi bolta albastră pe care le vezi pe ferestre par doar elemente ale geamurilor, ale capcanei.

Holul boltit de la intrare are două picturi murale – la un capăt, oameni fericiţi, de toate culorile, muncesc în crânguri de portocali deasupra cărora soarele pare tot o portocală rotundă, iar la capătul celălalt, spanioli bărboşi, în armură, schimbă cu gesturi stângace nu se ştie ce daruri cu indienii aproape goi, unul dintre ei stă ghemuit cu arc şi săgeată în dosul unui tufiş spinos, din junglă. Indianul ăsta îi priveşte cu gânduri necurate. Exploratorul va fi ucis.

O femeie slabă, cu o mină severă, de la recepţie consultă o listă tipărită şi le spune la ce etaj să meargă şi ce lift să ia. Cei cinci membri ai familiei se înghesuie în el alături de un bărbat cu un buchet de flori, ce îşi tot drege glasul, un tânăr hispanic cu o tavă de eprubete clinchetitoare şi o

femeie între două vârste, fălcoasă, cu coamă bogată, care împinge într-un cărucior cu rotile versiunea decrepită a propriei persoane, fără o coamă bogată şi atât de viu colorată. O trage pe maică-sa afară, să-i lase pe alţii să coboare şi să urce, apoi înghesuie căruciorul înapoi. Judy îşi dă peste cap ochii limpezi, verde-deschis, în semn de protest faţă de cât de îngrozitori şi neîndemânatici sunt adulţii.

Coboară la etajul patru, ultimul. Janice e uimită să constate cât de nesofisticată e camera asistentelor de aici în comparaţie cu cea din secţia de terapie intensivă de la cardiologie. Acolo, femeile în uniformă stau baricadate în spatele unui banc de monitoare, fiecare arată cu o linie portocalie fremătătoare bătăile imperfecte ale inimilor; rezervele înşirate pe trei părţi, cu pereţii lor de sticlă ce dau spre coridor, unele au uşile deschise, lăsându-te să vezi câte un pacient năucit stând în capul oaselor sub tuburile alea ca nişte spaghete, altele au uşile închise, dar cu draperia netrasă, aşa că ţi se oferă privirii două nări cianozate şi gura triangulară, muribundă, a câte unui cap leşinat, iar altele au draperiile trase, semn că e de rău, pentru a ascunde vreo proceduri medicală disperată în curs de desfăşurare acolo. A născut doi copii şi şi-a condus ambii părinţi la cimitir, aşa că nu-i cu totul străină de spitale. Aici, la etajul patru, nu-s decât un singur birou de recepţie, câteva pupitre şi o sală de aşteptare cu o banchetă din lemn tare şi o măsuţă de cafea, cu reviste intitulate *Modem Health*, *Womans Day, The Watchtower* şi *The Monthly Redeemer.* O negresă solidă, cu nişte codiţe lucioase strâns împletite şi adunate într-un coc sub boneţica albă, opreşte cu un zâmbet turma neliniştită a Angstromilor.

— Doar doi vizitatori o dată, vă rog. Domnul Angstrom a ieşit de la terapie intensivă azi-dimineaţă şi încă nu-i pregătit de prea multă *disthracţihie.*

Ceva de pe chipul ei lat, lucios, şi din părul ei împletit cu migală îl paralizează pe micuţul Roy, dintr-odată, stresat de-atâtea ciudăţenii, izbucneşte în plâns. Face mari ochii negri ca tuşul, apoi îi închide strâns; buzele elastice îi atârnă în jos de parcă ar fi dat peste un gust oribil. La primul hohot, mai multă lume întoarce capul pe coridor, unde infirmierele şi doctorii îşi execută programul de la începutul după-amiezii.

Pru îl ia din braţele lui Nelson şi-i lipeşte faţa de gâtul ei. Îi spune soţului ei:

— Ce-ar fi să intri *tu* cu Judy?

Şi Nelson face o faţă lungă, alarmată, deloc încântată.

— Nu vreau să fiu *eu* primul. Dacă delirează sau mai ştiu eu ce? Mami, tu ar trebui să intri prima.

— Pentru numele lui Dumnezeu, i-o tale ea, de parcă toată exasperarea lui Harry provocată de unicul lor copil în viaţă ar fi trecut asupra sa. Am vorbit cu el la telefon acum două ore şi era perfect *normal.*

Şi totuşi, ia fetiţa de mână şi pornesc pe coridorul strălucitor, vălurit, în căutarea rezervei cu numărul 326. Lui Janice numărul îi aminteşte vag de ceva. Unde l-o mai fi auzit? În ce viaţă anterioară?

Pru şade pe banchetă – netapiţată, probabil, pentru a-i descuraja pe pierde-vară – şi încearcă să-l calmeze pe Roy în şoaptă, legănându-l. În cinci minute, cu un suspin ce aduce cu un sughiţ, copilul adoarme, lipindu-se de ea greu şi fierbinte, şifonându-i costumul în carouri îmbrăcat pentru debarcarea în iarna din nord şi făcându-l să pară şi mai zăpuşitor. Aerul condiţionat de aici parcă n-ar funcţiona; temperatura locală a urcat din nou spre douăzeci şi şapte de grade Celsius, sunt trei-patru grade peste temperatura normală în perioada asta a anului. Au cumpărat ediţia de dimineaţă a *News-Press*-ul*\îi* să i-o ducă în dar lui Harry şi, în timp ce aşteaptă pe banchetă, Nelson se apucă să citească. *Reagan*, *Bush primesc citaţii*, citeşte Pru peste umărul lui. *În 1988 a scăzut numărul crimelor. Proprietarul echipei plăteşte înmormântarea lui Amber.* Spre deosebire de *Standard*, care apare în Brewer, acesta are întotdeauna pagini color, iar astăzi prezintă o hartă verde a Marii Britanii, cu localitatea Lockerbie şi cu un insert înfăţişând o servietă şi un avion ce explodează în aer. *Raportul descrie bomba sofisticată.*

— Nelson, zice Pru coborând glasul, să nu-l trezească pe Roy şi să n-o audă asistentele, nu-mi dă pace un gând.

— Da? Bine-ai venit la bord.

— Nu mă refer la noi doi, de data asta. Crezi că-i cu putinţă…? Nici nu-mi vine să-l rostesc.

— Ce să rosteşti?

— Şşşt. Nu vorbi aşa tare.

— Ce dracu, încerc să citesc ziarul. Ăştia cică ştiu exact ce fel de bombă a explodat în avionul ăla Pan Am.

— Mi-a venit în minte imediat, dar am tot încercat să-l scot din minte, iar aseară ai adormit până să stăm de vorbă.

— Am fost dărâmat. E prima noapte în care am dormit ca lumea în ultimele săptămâni.

— Ştii de ce, nu? Ieri a fost prima zi din ultimele săptămâni când n-ai mai luat cocaină.

— N-are nicio legătură cu asta. Corpul meu şi praful alb se înţeleg de minune. M-a dărâmat faptul că taică-miu era să moară aşa, pe nepusă masă, şi treaba asta-i al naibii de deprimantă. Vreau să zic, dacă se duce el, cui îi vine rândul după aia? Sunt prea tânăr să n-am tată.

— Te-a dărâmat faptul că te-ai trezit fără chimicalele alea în corp. Eşti tot timpul sub o tensiune neurologică îngrozitoare şi asta de la droguri ţi se trage.

— Mi se trage de la căcatul ăsta de viaţă neurologică pe care o duc încă de când m-am încurcat cu tine; de la nevasta sfântă, uşă de biserică, cu apetitul sexual al unui iaurt îngheţat de când s-a văzut cu toţi pruncii pe care şi i-a dorit.

Când e furioasă, Pru devine crispată, aşa că buza de sus îi înţepeneşte şi-i apar riduri verticale, aproape că aduc cu o mustaţă. Se vede că are, într-adevăr, o mustăcioară discretă, ca de puf; devine mustăcioasă. Când e ofuscată, chipul ei devine un fel de scut împotriva lui, cu pielea creponată de sub ochi de-un alb morbid ca şi cărarea din păr, iar şuşotitul furios îi este de-acum îndelung exersat. El a mai auzit placa asta:

— De ce mi-aş risca viaţa să mă culc cu tine, drogatule, crezi că am chef să iau SIDA de la acele tale murdare cu care te prăjeşti sau de la vreo curvă vărzuită, de doi bani, cu care te cordeşti când lipseşti de-acasă până la două dimineaţa?

Roy scânceşte la gâtul ei, iar cele două asistente tinerele de la recepţie, din zona birourilor, foşnesc ostentativ nişte hârţoage, parcă anume, să nu audă nimic din discuţia lor.

— Ştoarfă de căcat şi prostovancă, spune Nelson în şoaptă, zâmbind discret, de parcă ar spune ceva plăcut, nu folosesc ace şi nu mă cordesc cu curve vărzuite. Nici măcar nu ştiu ce-i aia o curvă vărzuită şi nici tu nu ştii.

— Spune-le cum vrei, dar nu mă îmbolnăvi şi pe mine cu viruşii lor.

Continuă cu glasul coborât, aproape mângâietor.

— Aş vrea să ştiu de când eşti aşa mare şi tare, rogu-te frumos. Ce te face al dracu de pură, că doar n-ai fost prea pură când a fost să calci pe bec la momentul potrivit! Şi-apoi s-o trimiţi pe Melanie acasă la Brewer, cu mine, să am cui să i-o trag, vezi Doamne, nu cumva să dau bir cu fugiţii. Atunci chiar că ai dat dovadă de sânge rece, s-o codoşeşti pe prietena ta.

Nelson găseşte oarece alinare cronică în faţa blondă, lăbărţată de timp, a neveste-sii, cu mustăcioara ei de riduri iscate de mânie şi cu fruntea ei triunghiulară plină de pliuri de supărare, îndreptată spre el, limitându-i câmpul vizual. Marginile ei ascund vederii lui toate lucrurile ameninţătoare. Ea bâiguie de parcă ar şti că-i pusă la o încercare deosebită:

— Am mai discutat asta de-un milion de ori, Nelson Angstrom, şi nu mi-am închipuit o clipă că ai să sari în pat cu Melanie, am fost destul de fraieră să cred că eşti îndrăgostit de *mine* şi că încerci să-ţi rezolvi problemele cu *părinţii.*

Ciclul acesta de lamentări e răsuflat şi-l scoate din sărite şi, totuşi, e ceva familiar, în care se poate cuibări. Noaptea, când amândoi dorm, ea este cea care îşi trece braţul molatic şi lung peste pieptul lui năclăit de sudoare şi el e cel care se ghemuieşte în poziţie de fetus, lipindu-şi posteriorul de poala ei păroasa.

— Asta am şi făcut, spune el tachinând-o vizibil, i-am dat pe brazdă. Ia zi, ce voiai să-mi spui?

— Despre ce?

— Ce voiai să-mi zici, dar n-ai putut din cauză că am adormit deoarece, după părerea ta, n-am fost la fel de ciudat ca de obicei.

Îşi reazemă capul de spătarul banchetei şi oftează cuprins de acest nou tip de oboseală ce-l încearcă acum că are sângele curat. Când revii cu picioarele pe pământ, îţi dai seama cât eşti de dus de-acasă din cauza drogurilor.

— Dumnezeule, exclamă el, o să fie minunat să revenim în lumea reală. Ieri ai avut şi tu dreptate, am rămas blocat când mami a umflat maşina de-ndată ce te-ai întors. Iar în Valhalla

Village băieţii nu vând decât vitamine.

Ea îşi înmoaie tonul plină de înţelegere maritală:

— Îmi placi aşa cum eşti, îi mărturiseşte ea. Tu însuţi, fără aditivi.

E aproape chipeş, cu profilul îngrijit şi încordat, măcinat de gândurile lui obosite, cu tâmplele rărite compensate de mustăcioara proeminentă. Firele cărunte răspândite ici-colo o tulbură, parcă ar fi răsărit din vina ei.

Plictisit, o aude pe Pru, cu tonul ei iertător, spunându-i că încă n-are de gând să renunţe la căsnicia lor. Are tot timpul să se redreseze.

— Sunt tot timpul acelaşi, o contrazice el. Pot să iau marfa şi să mă las cu uşurinţă de ea. Ieri, poate că ai dreptate, din respect faţă de bătrânu', sau aşa ceva, m-am hotărât să mă descurc fără. Ceea ce nimeni nu pare să înţeleagă e faptul că nu dă dependenţă.

— Minunat, spune Pru cu un glas tot mai puţin blajin. Soţul meu este excepţia care confirmă regula.

— Nu putem să discutăm despre altceva?

— Povestea asta, se hotărăşte ea să înceapă, cu Judy prinsă sub velă. Pânzele astea nu-s foarte mici? Şi ştii ce bine înoată. Crezi cumva că…?

— Ce să cred?

— Că doar s-a prefăcut, s-a ascuns de taică-tău în joacă, iar gluma s-a îngroşat?

— Şi aproape că l-a ucis? Ce idee. Bietul tati.

Profilul lui Nelson zâmbeşte; mustaţa i se ridică mai aproape de marginea de jos a nasului mic, drept şi iritat.

— Nu cred, zice el. N-ar avea atâta stăpânire de sine. Gândeşte-te cât de departe trebuie să-i fi părut că se află de mal, înconjurată de rechinii din mintea ei. Nu i-ar fi ars de joacă.

— N-avem cum şti ce s-a întâmplat acolo, în larg, sau câte secunde a durat totul. Mintea copiilor nu funcţionează la fel ca a noastră, iar taică-tău o tachinează tot timpul. Ar fi putut să i-o coacă nu din răutate, ci dintr-o pornire copilărească… ştii tu, ca să-i răspundă cu aceeaşi monedă.

Acum zâmbetul îi dezveleşte lui Nelson dinţii mici şi încovoiaţi, care întotdeauna par niţel gri, oricât i-ar peria şi ar folosi aţa dentară sau beţişoarele alea mici cu vârf de cauciuc de-ndată ce îşi pune pijamaua.

— Am ştiut eu că-i o idee proastă să iasă în larg cu ea, când habar n-are de bărci, spune el. Zici că era mândru că i-a salvat viaţa?

— Pe plajă, până să ajungă paramedicii – mie mi-a părut o veşnicie, dar cică au apărut în şapte minute –, părea fericit, oarecum uşurat, în ciuda durerilor groaznice şi a senzaţiei de sufocare. Se tot ţinea de glume şi încerca să ne facă să râdem. Mi-a zis c-ar trebui să-mi dau cu ojă proaspătă unghiile de la picioare.

Nelson deschide ochii şi se holbează, nu la peretele de vizavi, de care este agăţat portretul în ulei al unui binefăcător răposat, plin de sine, ci în trecut, fără să vadă nimic.

— Ştii, am avut o surioară care s-a înecat, povesteşte el.

— Ştiu. Cum am putea să uităm aşa ceva?

El continuă să se holbeze şi spune:

— Poate a fost fericit c-a salvat-o pe fetiţa asta.

Şi, într-adevăr, pentru Harry, care zace pe spate sedat şi ţintuit de pat cu tuburi şi sârme în ceea ce-i apare ca un câmp alb, lipsit de orizont, vederea micuţei Judy, vie şi desăvârşită cu fiecare fir de păr roşcat şi fiecare pistrui, cu genele ei lungi parcă spaţiate de linotip la 0,35 de milimetri una de alta, e o bucurie pură. S-a jucat cu destinul şi a supravieţuit. Părăseşte Florida, statul preferat al morţii, vie.

Căderea lui de acum douăzeci şi şase de ore şi-a avut partea ei bună: din clipa când zăcea neajutorat, ca o meduză, sub cerul roşu, senzaţia că se află pe mâinile altora, că-i punctul focal orb, îndurerat, al unei lumi preocupate şi experte, a fost, dintr-o anumită perspectivă, ca o întoarcere acasă, după o viaţă de hoinăreală nesăbuită.

Prăbuşindu-se, lumea din jur i-a părut gazoasă şi în expansiune, cu feţele serioase şi călduroase ale paramedicilor, doctorilor şi asistentelor medicale adunate pentru urgenţa lui aidoma unui nor de baloane înălţat de sărbători. În acest spital scăldat în lumină, în acest

antrepozit unde practic minunile sunt la ordinea zilei, chiar dacă nu-s şi ieftine, se simte despovărat de grijile lui nenumărate. I-au scos sonda şi nu-l mai sâcâie decât nevoia continuă de-a urina – de la toate lichidele astea pe care le bagă în el – pe-o parte, într-o ploscă, fără să-şi scoată perfuzia sau firele de la monitorul cardiac şi tuburile de oxigen din nări.

O altă chestie minoră care-l sâcâie este ceaţa: un meci de fotbal american pe care de-abia aştepta să-l vadă, meciul *playoff* din NFC dintre Eagles şi Bears, de pe stadionul Soldier Field din Chicago, e transmis chiar acum la televizorul care iese din perete fixat de un braţ metalic vopsit în culoarea bronzului la nici şaizeci de centimetri de chipul lui, dar meciul, care a început la douăsprezece şi jumătate, devine tot mai şters, învăluit de o ceaţă cum nu s-a mai văzut, ce s-a lăsat dinspre Lacul Michigan. Transmisia TV se rezumă la imaginile camerelor de pe marginea terenului; publicul din tribună şi crainicii din cabina de transmisie nu văd nici măcar cât Rabbit, care zace îndopat cu medicamente pe patul de spital.

— Ce preluare formidabilă a cuiva, spune unul din comentatorii de culoare, de fapt, Terry Bradshaw, cel care în Super Bowl[222]-ul de la începutul deceniului a fost salvat de-o preluare acrobatică a norocosului de Staliworth.

Mulţimea de la cucurigu, pierdută în ceaţă, mormăie şi bombăne nesincronizându-se deloc cu ceea ce se vede la televizor, încercând să deducă desfăşurarea meciului de pe tabela de marcaj electronică. Crainicii – un negru cu ochi mari, ca de broscoi, poate acelaşi care s-a însurat cu nevasta lui Bill Cosby din serialul TV[223], şi un alb cu o faţă plină de gâlme – par indignaţi că Dumnezeu le-a făcut una ca asta, şi-a bătut joc de CBS şi a pus pe butuci o transmisiune TV pentru care sponsorii plătesc milioane de dolari pe minut şi care este urmărită de milioane de telespectatori. Se tot întreabă cu voce tare de ce oficialii nu întrerup meciul. Lui Harry ceaţa asta i se pare milostivă, căci până să se lase pe teren, cei de la Eagles au jucat ca vai de mama lor, cu două pase decisive date de Cunningham anulate din cauza unor faulturi tâmpite comise de Anthony Toney, iar apoi debutantul ăla, Jackson, a scăpat mingea din mână când era singur-singurel la finalizare. Meciul pâlpâie în ceaţă, cu jucătorii care apar de te miri unde, în echipamentul lor căptuşit cu bureţi, iar apoi dispar din nou, are o frumuseţe aparte, influenţând în mod personal noua poziţie a lui Rabbit în centrul static al unei lumi noi. Crainicii repetă întruna că n-au mai pomenit aşa ceva.

La început nu-şi dă seama că trebuie să se întreţină cu oaspeţii săi, că nu-i de ajuns să zacă acolo şi să accepte apariţia lor ca pe-un alt canal TV. În timpul reclamei la Miller, în care un negru mătăhălos ridică masa de biliard, astfel încât toate bilele se rostogolesc, vezi Doamne, în buzunar, îşi îndreaptă privirea spre feţişoara nerăbdătoare a lui Judy, strălucitoare şi brici, ca un mecanism fără urmă de praf şi rugină, şi-i spune:

— Am învăţat, nu-i aşa Judy? Am învăţat cum să navigam în voltă.

— E ca un foarfece, spune fetiţa, arătând cu mâinile. Împingi spre velă.

— Exact, o aprobă el.

Sau în direcţia opusă? Gândeşte ca prin ceaţă. Glasul, nazal şi răguşit, parcă n-ar fi al lui; îşi simte gâtlejul iritat de la ce i-or fi (acut când l-au adus la spital, ceva cu oxigen, era pe jumătate leşinat, iar apoi a adormit de-a binelea de la o chestie administrată la repezeală.

— Harry, ce zic doctorii? întreabă Janice. Ce-o să se întâmple?

Se aşază pe un scaun de lângă patul lui, un tip nou de scaun cu rotile capitonat cu vinii, ca o versiune îmbunătăţită a fotoliului rabatabil Barcalounger al lui Fred Springer. Pare neliniştită, cu fruntea încreţită, iar gura îi este o fantă tembelă, neagră, crăpată cam un centimetru. În treningul bicolor şi cu adidaşii butucănoşi în picioare, aduce cu o campioană la bowling din liga întâi, cu faţa arsă de-atâta soare, cu două mici umflături, ca două vânătăi, care i-au apărut pe pomeţi. Pielea delicată de sub sprâncene începe să i se cuteze. Odată cu vârsta ni se accentuează toate detaliile.

— Un doctor mi-a zis că am o inimă de sportiv, îi povesteşte el. E prea mare. Adică, prea

---

[222] Finala campionatului naţional de fotbal american din SUA.

[223] Aluzie la *The Bill Cosby Show*, cel mai bun serial TV american al anilor ’80, şi la actriţa Phylicia Rashad, soţia comentatorului de fotbal american Ahmad Rashad.

mare pe dinafară şi prea mică pe dinăuntru. Am muşchiul prea îngroşat. Se pare că inima nu-i ca-ntr-o felicitare de Sfanţul Valentin, cum ţi-ai închipui, ci e un muşchi. Pompează cu un fel de mişcare răsucită, uite-aşa.

Face o demonstraţie micului auditoriu, făcându-şi pumnul să menească: bătaie, pauză, bătaie, pauză. Judy e fascinată de ecranul monitorului cardiac, pe care el nu-l poate vedea; presupune, însă, că efortul depus pentru această mică demonstraţie este vizibil pe cardiograma continuă. Janice se uită şi ea, cei patru ochi reflectă lucioşi tresăririle electronice, cele două guri se cască în două fante identice de întuneric. Până acum n-a mai observat niciun semn de ereditate între ele. Continuă:

— Vor să-mi bage în inimă o substanţă de contrast, printr-un tub lung, introdus într-o arteră din partea de sus a piciorului, să vadă exact ce se întâmplă, dar, până una alta, cred că mi s-a înfundat cel puţin una din arterele coronare. Prea multe cotlete de porc după tot efortul ăla depus pe teren când eram doar un puştan. Totuşi, nu-i nicio problemă. În ziua de azi se poate face un bypass oriunde, e la fel de simplu ca şi cum ai face o reparaţie cu o ţeavă de plastic. Cică în ultimii zece ani au făcut nişte progrese uimitoare.

— O să-ţi facă operaţie pe cord deschis? îl întreabă Janice alarmată.

Pumnul care a interpretat rolul inimii îi pare înceţoşat şi greu; şi-l coboară precaut pe cearşaf, lângă corp, şi, o clipă, închide ochii, să nu trebuiască să-şi vadă nevasta îngrijorată.

— Deocamdată, nimic. Poate ca într-o bună zi. E doar o opţiune. O altă opţiune ar fi un cateter cu un balon în el, o chestie care se umflă când e în artera înfundată. Sparge placa. Aşa-i zic, placă. Am crezut că o placă sau plachetă e chestia aia dată unui campion.

Rabbit trebuie să-şi înfrâneze impulsul de-a râde de neputinţa de a-i împărtăşi lui Janice pacea indusă de medicamente în cuşca toracică, senzaţia că, în sfârşit, e-n centrul atenţiei. Analgezicele, anticoagulantele, tranchilizantele, vasodilatatoarele şi diureticele, toate îi picură de sus în sistemul circulator, pictându-i lumea spitalului în nuanţe roz, de bunătate şi amuzament. Adoră constanţa acţiunilor, vizitele ce i se fac pentru recoltarea sângelui şi măsurarea tensiunii, instrumentele de monitorizare, perfuziile şi parada tinerelor cu trupuri ferme, inodore, în bumbac apretat, cu pielea de toate culorile cu putinţă, de pe toate continentele, tinere ce-i îngrijesc trupul neputincios cu un amestec sexy de veneraţie şi condescendenţă brutală, cu privirea aceea *instruită* pe feţele lor frumoase, ca de actriţe sau gheişe. În transa de-acum, cămăruţa lui cu pereţi albi îi pare o scenă de teatru plină de ieşiri şi intrări imprevizibile. Semiindividuală, are până şi o cortină ce-i ascunde colegul de cameră, care azi-dimineaţă râgâia, vomita şi gemea, dar între timp l-a pălit o linişte care ar putea fi chiar moartea. Pentru Harry, însă, piesa continuă şi, la un semnal, intră alt actor.

— Uite şi-un doctor, o anunţă Harry pe Janice. Întreabă-l tot ce vrei. Eu mă uit la meci, iar Judy la monitorul meu. Să mă anunţi dacă se opreşte. Judy.

— Bunelule, nu glumi, îl ceartă draga de ea.

Cardiologul este un imigrant australian înalt, cu pielea roşie, pe nume dr. Olman. Are nasul acvilin, roz, dinţii de un alb strălucitor şi părul albit, cu fire subţiri, drepte. Anii de trai pe vătrai din Florida i-au suprapus peste accentul nativ, repezit, un stil de vorbire tărăgănată, sudistă. Apucă mânuţa îngustă, bronzată a lui Janice cu mâna lui masivă, roşie şi, în ochii lui Rabbit, devin părinţii lui cardiaci – micuţa mamă îngrijorată, smeadă şi tatăl aparent calm şi la obiect.

— E un băiat destul de bolnav de-o vreme încoa', îi spune doctorul Olman, iar noi trebuie să-l învăţăm cum să aibă mai multă grijă de el.

— Care-i problema cu inima lui, mai exact?

— Nimic neobişnuit, doamnă. E obosită, rigidă şi plină de grăsimi. E o inimă tipic americană, ţinând cont de vârsta, statutul lui economic şi aşa mai departe.

Urmează reclama aceea ciudat de tulburătoare şi un pic jenantă la vinul Gallo, cu tipul care are o întâlnire pe nevé cu o fată ce se dovedeşte a fi chiar vânzătoarea de băuturi alcoolice care l-a sfătuit ce sticlă să-i ducă în dar fetei cu care se întâlneşte.

— Din câte ne dăm seama fără o cateterizare cardiacă, spune doctorul Olman, principala îngustare este una standard, pe ramura anterioară, din stânga, descendentă, calul de bătaie al întregului sistem. Din fericire, se pare că are colateralele destul de bine dezvoltate, ele l-au menţinut pe linia de plutire. Vedeţi, doamnă, de fiecare dată când are o nevoie acută de oxigen,

inima încearcă să formeze trasee alternative de transportare a sângelui la muşchi. Şi, judecând după murmurul pe care ni se pare că-l auzim, s-ar putea să fie vorba şi de oleacă de stenoză în jurul valvei aortice. Nu-i o perspectivă prea roz, dar în niciun caz nu-i cea mai gravă situaţie cu care ne-am confruntat vreodată.

Janice se uită la bărbatu-său aproape cu mândrie.

— Ah, Harry! Mereu îmi pomeneai durerile alea mici şi de problemele cu respiraţia, şi eu nu te-am luat niciodată în *serios.* Nu te-ai plâns destul de tare.

— A fost *perfect*, spune oftând, la sfârşitul întâlnirii, fata din reclamă, cu ochi luminoşi în secvenţa difuza; e clar că o să şi-o pună, dacă nu la întâlnirea asta, atunci data viitoare, şi se vor căsători şi vor trăi fericiţi până la adânci bătrâneţi, şi asta datorită vinului Gallo.

Doctorul Olman a mirosit-o pe Janice drept o fiinţă educabilă şi trece la artileria grea:

— Ei bine, dacă-i norocos ca până acum şi leziunea nu-i localizată la o bifurcaţie, şi nu are arterele prea calcifiate, o grămadă de doctori v-ar sfătui s-o luaţi încetişor, să faceţi o angioplastie şi să vedeţi ce şi cum. După părerea mea, însă, trebuie să puneţi în balanţă lipsa relativă de traume şi cheltuieli – nu putem uita de cheltuieli, nu-i aşa, acum că Medicare îşi strânge baierele pungii şi tipul ăsta nou promite că nu vor mai fi alte impozite –, trebuie să punem în balanţă, pe de-o parte, aceste plusuri psihologice şi, pe de altă parte, minusurile reprezentate de ticăitoare, de posibilitatea unei stenoze recidivante şi de nevoia unei noi intervenţii, şansele de reuşită fiind, la drept vorbind, în cel mai bun caz de cincizeci la sută. Aş pune pariu, ca să nu ne mai învârtim în jurul cozii, că bypassul arterial e soluţia cea mai bună. Nu ziceţi pe-aici, în State, nu trimite niciodată un puştan când poţi trimite un bărbat? Şi-acum, doamnă dragă, cât de multe doriţi să ştiţi despre inimă?

— Totul, răspunde Janice, încântată de dorinţa acestui bărbat de a-i explica totul şi îşi scoate limba din gură în timp ce se pregăteşte să se concentreze.

— Aşa vă vreau, exclamă plin de viaţă doctorul Olman.

Strânge pumnul, iar cu degetele de la cealaltă mână începe să-i arate cum sunt dispuse arterele coronare pe suprafaţa inimii, cu ramurile lor adânc înfipte în muşchiul neobosit. Harry a mai văzut demonstraţia asta ceva mai devreme, aşa că-i face semn lui Judy să se apropie de patul lui. E îmbrăcată în rochia de gală roz pe care a purtat-o în avion la venire şi are funda albă, rigidă în codiţa împletită. Din aventura de ieri, de pe mare, s-a ales cu arsuri pe nas şi pe pielea de sub ochii ei verzi, limpezi, acolo unde are pistruii mai rari. Nu-şi poate dezlipi privirea de monitor.

— Ce vezi? o întreabă el cu glas răguşit.

— E ca un vierme care zvâcneşte şi merge şi merge… — Aşa-i viaţa. Ăsta-i bunelul tău.

Judy se lasă pradă unui impuls: se apleacă pe pat, încearcă să-l îmbrăţişeze pe bătrân, deranjându-i şi agăţându-i tuburile şi firele ataşate de partea de sus a trupului.

— Ah, bunelu', mărturiseşte ea, e numai vina mea!

Îi simte răsuflarea fierbinte pe gât. O îmbrăţişează cum poate mai bine cu braţul iară perfuzie.

— Nu fi prostuţă. Ce vină ai?

— Te-am speriat ieri în larg.

— Nu tu m-ai speriat, scumpişor. Golful Mexic m-a speriat. Tu nu te-ai speriat?

Ea clatină din cap cu ochii în lacrimi.

Are parte de-o nouă minune.

— Cum aşa? se interesează el.

Chipul ei micuţ, neted, capătă un aer prudent, care la o femeie matură semnalează faptul că-i pe cale să mintă. Îi spune un pic afectată:

— Erai acolo cu mine, bunelule. Şi erau o mulţime de bărci în jur.

El îşi reînnoieşte îmbrăţişarea stângace, iar trupşorul ei zvelt nu-i opune rezistenţă, îi lipseşte ceva; Harry îşi simte gâtul iritat, probabil din cauza apei sărate înghiţite ieri. Ochii i se împăienjenesc de lacrimile fierbinţi ce-i aduc uşurarea. La televizor, nişte bărbaţi cu umerii laţi şi şoldurile înguste se mişcă aidoma zeilor în Olimp, printre nori. Nici nu-ţi mai dai seama care-i alb şi care-i negru. Deşi nu văd nimic, comentatorii continuă să urle entuziasmaţi, cu voci gâtuite de emoţie. O reclamă arată cum un Subaru escaladează hurducându-se un munte de şasiuri de maşini vechi.

— Vrei să schimbi canalul? o întreabă pe Judy şi-i împinge mânuţa de pe încheietura bandajată, care-l doare, spre butoanele televizorului de pe braţul metalic, bej.

Rămâne întins pe spate, are senzaţia că pereţii albi din jur îl apasă, cum îl apăsa ieri, iar patul îi este o plută. Judy trece de pe un canal pe altul, de la lupte la o paradă, apoi la o reclamă de groază cu Karl Malden[224], care turuie că nu poţi fi jefuit dacă ai cecuri de călătorie American Express, la un bărbat şi o femeie în negru patinând pe-o gheaţă scânteietoare, o parodie de film horror despre un vârcolac adolescent din Londra, un alt film intitulat, afla ei din pauza pentru reclame, *Pumnii lui Bruce Lee*. Violenţa kung-fu e destul de interesantă să-i menţină trează atenţia lui Judy câteva minute. Acţiunea se împleteşte cu frânturi din ce-i spune doctorul Olman lui Janice, pe un ton confidenţial şi, totuşi, în stilul lui australian, energic, destul de audibil – lovituri mortale cu piciorul filmate cu încetinitorul la sugestia regizorului, pete graţioase de culoare orientală.

— …testul preliminar… congestia pulmonară obişnuită după un infarct miocardic… banca de sânge, scurgeri în ţesutul pulmonar… hidralazină… inflamarea pericardului… Dilantină… erupţiile cutanate, diareea, căderea părului… n-aş vrea să optez pentru un stimulator cardiac la un bărbat de vârsta asta…

Bruce Lee loveşte cu piciorul o dată, de două ori, de trei ori şi trei smardoi puşi la patru ace frumos zboară cu încetinitorul spre colţurile camerei, mobila se face toată ţăndări ca nişte prăjiturele cu răvaşe şi, dintr-odată, Judy schimbă iar canalul, dă peste o reclamă pe care Harry o adoră, la o cremă hidratantă al cărei nume îi scapă mereu, însă n-ar putea uita expresia de pe chipul manechinului, felul în care zâmbeşte peste umărul dezgolit în timp ce se strecoară în spatele uşii de la duş şi nici privirea satisfăcută, perversă, languroasă, când reapare cu părul ud strâns într-un prosop flauşat ca într-un turban, cu decolteul care-i dezvăluie sânii, dar cu sfârcurile fix sub ecran, ah, de-ar fi ecranul un pic mai lat, de i-ar putea încetini mişcările ca într-un film de kung-fu, vreme de-o fracţiune de secundă i s-ar îţi un sfârc, şi-apoi, cum se relaxează pe sofaua de catifea albastră, de parcă ar fi satisfăcută la culme, închizându-şi ochii frumuşei, cu genele smăcuite, cu sprâncenele puţintel cam groase, ca ale lui Cindy Murkett, iar apoi partea în care e îmbrăcată ca pentru o seară în oraş, hidratată toată sub rochia de lamé auriu…

— Nu, aşteaptă, scumpo!

Simte că Judy dă să schimbe canalul şi se întinde s-o oprească, dar eşuează în tentativa lui de-a o opri, a revenit la vârcolac, băiatului îi creşte păr pe faţă în timp ce se ghemuieşte în cabina telefonică, apoi reapar patinatorii, femeia alunecă pe gheaţă de-a-ndărătelea , cu fustiţa ridicată; apoi, Harry simte o înţepătură pe dosul încheieturii deoarece a smucit perfuzorul şi o umbră pusă pe flirt a durerii de ieri îi traversează pieptul. Pesemne că Demerolul începe să-şi piardă efectul. I-au pus o sticluţă maronie cu nitroglicerină pe noptieră, lângă telefon, şi un pahar cu apă stătută, şi, cu o mână tremurătoare, scoate o pastilă şi o pune sub limbă, cum l-au învăţat. Îl frige, iar apoi, ce ciudat, după un minut-două, îl gâdilă curul.

— Câtă mâncare nesănătoasă consumă? se interesează doctorul Olman.

— A, răspunde Janice cu entuziasm, e dependent de ea.

Nevastă-sa, îi trece prin minte lui Harry, e un canal pe care nu-l poate schimba. Are aceeaşi frunte un pic prea înaltă, aceeaşi gură uşor căscată a prostie şi încăpăţânare, zi de zi şi ceas de ceas. Se uită la chipul lătăreţ, al doctorului blond, roşcovan, de parcă ar privi un apus de soare de-o frumuseţe instructivă. Cei doi formează un duo care-l împarte în două. Unul îi ia partea dinăuntru, iar celălalt partea dinafară.

Acum, un Subaru turcoaz goneşte într-unul dintre peisajele alea vestice, cu serpentine abrupte, îndrăgite de realizatorii de reclame auto. Un manechin sclipitor, o scoabă cu gropiţe în obrăjori şi cu falca pătrăţoasă, o versiune mai înaltă a lui Audrey Hepburn din zilele când juca în *Mic dejun la Tiffany*, coboară din maşină zâmbind şmechereşte, cu o cască de pilot de curse în formă de ou şi o rochie ce pare croită din fâşii de lumină scăpărătoare. Poate că Nelson are dreptate, Toyota e o companie plicticoasă. Reclamele ei prezintă oameni fericiţi, care sar în sus

---

[224] Actor american (1912-2009).

de bucurie că au economisit un bănuţ. Postul TV revine la Fiesta Bowl Parade. Tineri, flori, un uriaş motan Garfield clătinându-se maiestuos. Climatul intern al lui Harry asigurat de medicamente şi de efectul acestora pare să treacă printr-o furtună la mare distantă, ca petele solare sau uraganele alea slabe, îndepărtate, de pe Jupiter. Pe lângă istorie, Harry are o pasiune superstiţioasă pentru astronomie. Tatăl nostru, carele eşti în Ceruri…

— …trec tone de grăsime prin corpul lui, spune doctorul Olman, râur*i de* grăsime, o pane dintre ele n-au cum *să* nu se depună. Ceafa de porc, cârnaţii de porc, lebărvurştul, cârnaţii bolognezi, hot-dogul, untul de arahide, alunele sărate…

— Îi plac toate astea, ronţăie în draci, intră în vorbă Janice, nerăbdătoare să-i facă pe plac, curtându-l, trădându-şi bărbatul. E mon după alune.

— E cel mai rău lucru pentru el, categoric, cel mai rău de tot, răspunde doctorul Olman iuţind vorba – nu mai vorbeşte tărăgănat – sunt *pline* de grăsimi, ca să nu mai zic de sare, iar cajuul şi nucile de macadamia sunt cele mai rele, dar toate sunt rele, rele.

E atât de însufleţit, încât începe să se încovoieze deasupra ei, de parcă şi-ar pregăti o lovitură de golf în pantă.

— Orice produs cu grăsimi vegetale hidrogenate, uleiul de cocos, uleiul de palmier, untul, untura, gălbenuşul de ou, laptele integral, îngheţata, brânza topită, caşul, orice carne, toate semipreparatele, produsele de panificaţie din comerţ, aproape orice cumpăraţi ambalat, într-o pungă cernită, toate, doamnă, sunt otrăvuri, nişte otrăvuri nenorocite. O să vă fac o listă pe care s-o luaţi acasă.

— Sigur, dar nora mea are studii de nutriţionism. Are deja o grămadă de liste.

Ca la un semnal, Pru apare ezitantă în uşă cu silueta ei lată, feminină, în costumul ei de călătorie, cu carouri tridimensionale. Fără s-o observe, Janice continuă să-l perie pe doctorul Olman:

— De ani de zile îi spune lui Harry tot ce ziceţi şi dumneavoastră, dar el n-o ascultă şi pace. Se crede deasupra acestor chestiuni, încă se crede adolescent.

Doctorul fornăie.

— Nici măcar adolescenţii, cu metabolismul lor rapid, nu reuşesc să ardă grăsimile şi zaharurile pe care le pompează-n ei industria alimentară din ţara asta. Ne confruntăm tot timpul cu atacuri de cord ale adolescenţilor… Glasul lui revine la tonul tărăgănat al sudiştilor: creaţia cea mai tânără a lui Dumnezeu.

Pru se apropie de ei tridimensională.

— Janice, scuză-mă, spune ea, încă sfiindu-se să-i spună soacră-sii pe numele mic. Ştiu că n-ar trebui să aibă prea mulţi vizitatori deodată, dar Nelson a început să se agite, îi e teamă să nu pierdem avionul.

Janice se ridică atât de brusc, de îi fuge scaunul cu rotile de sub ea. Se împleticeşte, dar rămâne pe picioare.

— Plec. Ia-ţi rămas-bun şi vino cu Judy când termini. Harry, trec pe la tine la întoarcere, după ce-i urc în avion. În seara asta, însă, e o demonstraţie de origami în Village pe care nu vreau s-o pierd. Omul a venit tocmai din Japonia.

Doctorul Olman îi strânge impetuos mâna lui Pru şi-i spune dezvelindu-şi dinţii albi ca de rechin:

— Doamnă, învăţaţi-l pe ticălosul ăsta încăpăţânat să *mănânce.*

Se întoarce şi-i dă lui Harry uşor cu pumnul în umăr.

— De-o jumătate de secol, amice, îi spune, îţi torni gunoaie în maţe.

După care pleacă şi el.

El şi Pru, dintr-odată sunt singuri, se simt stingheri.

— Tipul ăsta, îi spune Harry, se tot ia de America. Dacă nu-i place mâncarea de aici, de ce nu se-ntoarce de unde-a venit, să mănânce canguri?

Nora lui înaltă îşi face de lucru cu mâinile lungi, roşii, rotindu-şi verigheta pe deget şi, totuşi, înaintează până la piciorul patului.

— Harry, îi spune ea. Uite ce e. Ne *doare* ce ţi s-a întâmplat.

— Pe tine şi pe mai cine? se interesează el, hotărât să pară încrezător în sine – ca Bogie pe aeroportul din Casablanca, Flynn la Little Big Horn, sau George Sanders în templul lui Dagon, din

care praful se alege după ce Victor Mature îi smulge coloanele de susţinere.[225]

— Nelson, evident. Nu cred c-a lipit geană de geană astă-noapte, numai la tine s-a gândit. N-o poate spune, dar te iubeşte.

Harry râde încetişor, de vreme ce are o inimioară de Sf. Valentin în el care s-ar putea zdrenţui în orice clipă.

— Între mine şi puştiu' există o legătură, dar nu-s sigur că-i zice dragoste.

Cum ea ezită să-i răspundă şi se uită la el cu ochii ei verzui cu firicele mâloase din care au fost distilaţi ochii mai pali ai lui Judy, continuă:

— Îl iubesc, fireşte, dar poate că-i vorba despre un el care a dispărut de mult. Despre un pici care se zgâieşte la tine în timp ce tu-l dezamăgeşti… aşa ceva nu se uită.

— E tot acolo, sub toate aparenţele, îl asigură Pru, fără să specifice care-s „aparenţele".

Coafura ei ca de sfinx e uşor ciufulită, observă Harry în lumina puternică de spital – firişoare incolore răzleţe îi stau zburlite de jur împrejurul capului. Simte că ea are multe să-i spună, dar nu îndrăzneşte. Îşi aminteşte cum a apărut şovăitoare deasupra lui când zăcea fără suflare pe plajă, în costumul de baie alb mulat între picioare, neliniştită şi feminină, cu faţa adumbrită, nu te puteai uita la ea, şi, chiar lângă ea, a răsărit din senin capul fiului lui Ed Silberstein, cu zulufii lui negri scorţoşi de sare, cu pielea ca de unt de arahide, cu cariciul baban în chiloţii de baie negri, mulaţi, lângă sigla Omni cu cele cinci laturi – un papiţoi în ascensiune, pe cale să se ajungă.

Diii, Silver[226].

— Povesteşte-mi despre tine, Pru, o îndeamnă Rabbit, cuvintele îi alunecă din gâtlejul răguşit de parcă faptul că-i la pat şi e relaxat medicamentos îi plasează la un alt nivel de intimitate. Cum te descurci *tu* cu puştiu'? Cu Nelson.

Surprinzător, oamenii răspund la abordările frontale de parcă, stând în vizuinile noastre, abia am aştepta să fim scoşi din ascunzătoare. Îi răspunde fără ezitare:

— E un tată minunat. Pot să spun asta cu toată sinceritatea. Îi ocroteşte, se preocupă de ei şi se implică. Asta atunci când se poate concentra.

— Şi de ce nu se poate concentra tot timpul?

De data asta ezită, îşi tot răsuceşte verigheta pe deget fără să-şi dea seama.

De parcă toată Florida ar fi alcătuită din piese interşanjabile, în fereastra spitalului se înalţă un pin de Norfolk, în el e o pasăre invizibilă care scoate nişte triluri ca un scârţâit de lemn ud. A auzit-o de dimineaţă şi o aude şi acum. Pieptul pare să-i transmită ecoul lor cu un junghi. Pentru mai multă siguranţă, ia încă o nitroglicerină.

Pru izbucneşte:

— Cred că-şi face griji din cauza salonului. Vânzările au fost sub aşteptări în ultimii ani, cu dolarul ăsta tot mai devalorizat şi cu toate alea, susţine că au modele nesărate. Şi cred că se teme ca nu cumva Toyota să ne ridice licenţa de vânzare.

— Ar fi nevoie de-o bombă ca să ne facă aşa ceva. Ne-am descurcat bine alături de Toyota în decursul anilor. Când Fred Springer a luat franciza aia, produsele japoneze încă erau considerate o glumă.

— Totuşi, asta s-a întâmplat demult. Lucrurile se mai schimbă, spune Pru. Nelson nu-i răbdător din fire şi, sinceră să fiu, cred că-l sperie gândul că nu mai are pe lângă el pe nimeni din vechea gardă, nici pe Charlie, nici pe Manny, iar acum nici pe Mildred, deşi el a fost cel care a concediat-o, iar tu stai aici câte o jumătate de an; Jake s-a dus la Volvo-Olds de lângă mallul ăla nou din Oriole şi Rudy şi-a deschis propriul salon Toyota-Mazda de pe 422. Se simte singur şi e înconjurat numai de tipii ăia zăpăciţi din nordul Brewerului.

La gândul „tipilor zăpăciţi" i se mai zburlesc câteva fire de păr, strălucesc aidoma filamentelor electrice din felinarele cu lumină fluorescentă de-aici, din Florida. Încearcă să-i spună ceva, ceva ce lui îi scapă, dar cum s-o înţeleagă un om ţintuit la pat, neajutorat? Rabbit trebuie să-şi vadă de

---

[225] Aluzie la eroii interpretaţi de Humphrey Bogart în *Casablanca* (1942), Errol Flynn în *They Died with Their Boots On* (1941) şi George Sanders şi Victor Mature în *Samson and Delilah* (1949).

[226] Aluzie (şi joc de cuvinte) la un episod dintr-un serial de comedie vizionat de Rabbit cu douăzeci de ani mai devreme, în *întoarcerea lui Rabbit.*

inima lui. E o chestiune pe viaţă şi pe moarte. Efectul medicamentelor pare să fi trecut. Situaţia mortal de îngrozitoare în care se află începe să-i urce în gâtlej, îl arde ca refluxul esofagian. Curul îl mănâncă la minut. Are în el ceva rău şi şubred, care l-ar putea trăda în orice moment, expediindu-l în bezna aia îngheţată de care-i vorbea Bernie.

Pru ridică din umerii ei largi răspunzându-i cu întârziere la întrebarea lui despre cum merge treaba.

— Cum ar trebui să arate o viaţă? Nu ţi se oferă alta, să poţi face o comparaţie. Îmi plac şi casa mare, şi Pennsylvania. În Akron am locuit doar la bloc şi întotdeauna aveam datorii la chirie, iar vasul de toaletă părea tot timpul fisurat.

Rabbit încearcă să se ridice până la nivelul ei, să lase în urmă teama de întuneric, de gustul ei, care-i urcă în gâtlej.

— Ai dreptate, zice el. Ar trebui să fim recunoscători, dar e greu să fii recunoscător. Parcă am fi puşi de la început într-o situaţie fără ieşire, flămânzi şi speriaţi, şi nici singura cale de ieşire nu-i bună. Hei, ascultă. Ascultă-mă bine. Eşti încă tânără. Arăţi minunat. Zâmbeşte. Zâmbeşte-mi, Teresa.

Pru zâmbeşte, ocoleşte patul şi se apleacă să-i dea un pupic, de data asta nu pe gură, ca la aeroport, ci pe obraz, evitându-i tuburile prin care-i intră oxigenul în nas. Prezenţa ei apropiată îi pare imensă, cadrilată, îmbrăcată, e un nor ce-l acoperă ca umbra pescăruşului de-acolo, din golf, unde-i era şi frig şi cald în acelaşi timp. Îi e greaţă; sucul gastric îi tot urcă-n gâtlej, îl arde, aproape că-l face să vomite.

— Eşti un scump, Harry.

— Îhî, bine-nţeles. Ne vedem la primăvară.

— E de-a dreptul groaznic că plecăm şi te părăsim, dar Nelson ţine morţiş să meargă diseară la nu ştiu ce petrecere din Brewer şi, oricum, e imposibil să schimbi rezervările la bilete, totul e blocat în perioada asta a anului, chiar şi cu destinaţia Newark.

— N-aveţi încotro, zice el. O să mă descurc. Poate că-i mai bine aşa Mi-a mai venit mintea la cap. O să dau jos câteva kilograme. O să fac plimbări, o să mănânc mai puţine prostii. Doctorul zice că trebuie să devin un om nou.

— Iar eu o să-mi fac pedichiura, spune Pru îndreptându-se de jale, pe un ton echilibrat, grav, cum nu i-a mai fost dat să audă, adresat bărbatului din el. Nu te schimba *prea* mult, Harry. Ţi-l trimit pe Nelson, adaugă ea.

— Dacă puştiul arde de nerăbdare să plece, zi-i să plece. O să discut cu el mai târziu, acasă.

Colţurile gurii i se lasă în jos, chipul ei se împietreşte uşor la auzul sugestiei lui nepotrivite.

— *Trebuie* să-şi vadă tatăl, zice ea.

Pru iese; lumea albă, curată, din jurul lui Harry se dilată. Când vor fi plecat cu toţii, îşi va îngădui luxul să sune după asistentă, să-i mai ceară nişte Demerol. Şi să vadă cum se descurcă cei de la Eagles cu ceaţa aia. Şi să închidă ochii vreme de-un minut binecuvântat.

Nelson intră cu micul Roy în braţe, deşi vizitatorilor sub vârsta de şase ani nu fi se permite accesul în salon. Băiatul îl poartă pe micuţ ca pe-o armură, să se apere: câtă vreme îşi ţine în braţe unul din copii, cât de mult îl poţi bruftului? Roy se zgâieşte la Harry indignat, de parcă, întins în pat şi conectat la o grămadă de maşinării, bunică-său ar fi o trăsnaie ameninţătoare. Când Harry încearcă să-i zâmbească şi să-i facă cu ochiul, Roy îşi suceşte capul brusc, ascunzându-se după ceafa lui taică-său. Şi Nelson pare şocat; nu-şi poate dezlipi privirea de monitorul cu zvâcnetul portocaliu ce arată viaţa în plină desfăşurare, apoi, încetişor, se uită iarăşi la faţa lui taică-său. Ţinând stângaci copilul holbat, greu ca un bolovan, Nelson păşeşte spre pat şi pune un exemplar împăturit din *News-Press* pe noptiera cu margini cromate, pe care deja sunt paharul cu apă, telefonul şi sticluţa maronie cu nitroglicerină.

— Uite ziarul, pentru când o să ai chef să-l citeşti. Scrie o grămadă despre prăbuşirea avionului Pan Am care te interesează atât de mult. Cică se ştie cu precizie ce fel de bombă a fost – un tip cu un dispozitiv barometric care activează ceasul când se ajunge la o anumită altitudine.

Sus, mai sus; aerul se rarefiază, barometrul înregistrează acest lucru, ceasul începe să ticăie în timp ce avionul sfredeleşte tacticos întunericul, iar pilotul pălăvrăgeşte la radio în timp ce luminile din cockpit ard şi clipesc în jurul lui, iar pasagerii se delectează cu băuturile din suporturile din plastic în culori pastel. Imaginea, ca o sămânţă care, în sfârşit, îşi sparge învelişul

în solul reavăn, îi provoacă lui Harry revelaţia că, chiar acum, în timp ce zace aici, în ceaţa asta albă, antiseptică, în acest hăţiş de tuburi şi legături de sânge şi de mariaj, împărtăşeşte întocmai soarta celor pentru care i-a părut atât de rău, care au căzut din avionul făcut bucăţi: şi el cade, se prăbuşeşte neajutorat spre moarte. Soarta care-l aşteaptă în spatele acestui văl de atenţie medicală este ia fel de absolută ca şi aceea care a întâmpinat trupurile ce s-au prăbuşit pe solul scoţian, mlăştinos, ca nişte pungi de gunoi pline cu apă. *Trosc, pleosc,* trupuri buşite de terenurile de golf şi aleile mărginite de tătănească ale localităţii Lockerbie înecate în noapte. Le-a ieşit în cale nici mai mult nici mai puţin decât ceea ce îl aşteaptă şi pe el. Realitatea a năvălit peste acei pasageri în timp ce îşi tăiau puiul servit la bord, scos din folia lui de aluminiu sau moţăiau ascultând în cască muzica lui Barry Manilow, şi aceeaşi realitate neagră, îngheţată s-a abătut şi asupra lui; moartea nu-i un animal de companie domesticit de viaţă, ci o bestie care a înghiţit-o pe micuţa Amber şi pe micuţa Becky, şi pe toţi studenţii aceia din Syracuse, şi pe soldaţii ce se întorceau acasă, şi îl va înghiţi şi pe el, de fapt, chiar e acolo sub el, imensă ca o planetă pe timp de noapte, gigantică şi toată numai a lui. Moartea lui. Proprie şi personală. Arsura din gâtlejul iritat e tot mai puternică şi simte că, pur şi simplu, se sufocă de groază.

— Mulţumesc, îi spune răguşit lui fiu-său. O să-l citesc după ce pleci. Ai dracu arabi! Mă tem să nu pierzi *tu* avionul.

— Nu-ţi face griji. Avem o grămadă de timp. Nici măcar mami n-are cum să se rătăcească, nu-i aşa?

— De-aici, luaţi-o la est, spre 75, iar apoi la sud, spre Exit 21. Ai impresia că drumul nu duce nicăieri, dar după cinci kilometri, o să apară şi aeroportul.

Harry îşi aminteşte drumul făcut pe autostrada aia ciudată, fără panouri publicitare, cu palmierii subţiri ca nişte picături de vopsea şi cu pipiţa aia ciocolatie, dintr-un Camaro roşu decapotabil, cu pălărioară de stewardesă, care mai-mai că era să intre-n el, iar apoi nu l-a învrednicit nici măcar cu o privire aruncată cu coada ochiului, cu nasul cârn şi buzele proeminente, şi îi pare ireală, glazurată cu raze de soare false, ca de smalţ, sau ca razele galbene proiectate în emisiunile TV de reflectoarele din studio. Pe atunci nici capu' nu-l durea. Era în paradis şi nici măcar nu-şi dădea seama. Simte că transpiră de frică, îşi miroase propria sudoare, vâscoasă aidoma unui lucru de pe fundul unui puţ şi-l vede pe Nelson stând acolo în lumina artificială a unei lumi care încă n-a trecut pragul morţii, e curăţel şi neşifonat în costumul gri-verzui pe care-l poartă în locul gecii de blugi purtate la venire, dar cu cămaşa tot descheiată la ultimul nasture, aşa că arată ca un cartofor nocturn care şi-a scos cravata în timpul unei partide de poker, a stat aici aproape o săptămână şi aproape că nici n-a dat ochii cu soarele. Caricatura aia de mustăcioară îl enervează pe Harry, iar puştiul îi tot atrage atenţia asupra ei, fornăind şi pipăindu-şi vârful nasului de parcă ar adulmeca frica lipicioasă a lui taică-său.

— Şi încă ceva, tati, spune el, am observat că scandalul cu Deion Sanders e băgat la spate, pe pagina de sport, iar în Secţiunea B e undeva un articol despre lupta cu osânza care o să te facă să râzi.

— Mda, osânza. Sunt plin de osânză până şi pe dinăuntru.

Asta e o aluzie pentru fiu-său, ca el să pară sincer şi să-l întrebe „Cum te mai simţi?". Puştiul se albeşte până-n vârful urechilor, de parcă s-ar teme că taică-său chiar o să-i spună cum se simte. Şi tunsoarea îi este enervantă – scurtă pe creştet şi prea lungă la spate, cu coada aia de şobolan de tot plânsul. Şi cercelul minuscul.

— Destul de bine, dacă stăm să ne gândim.

— Minunat. Doctorul ăsta mătăhălos, cu accentul lui caraghios, a ieşit şi a discutat cu noi, ne-a zis că sunt mulţi care nu supravieţuiesc la primul, dar în cazul tău, cel puţin deocamdată, totu-i doar o chestiune de schimbare minimală a stilului de viaţă.

— Tipul ăla are un dinte împotriva chipsurilor şi a hotdogului. Dacă Dumnezeu nu voia să mâncăm sărat şi gras, atunci de ce le-a mai făcut aşa de gustoase?

Privirea lui Nelson se întunecă şi devine agitată, ca de fiecare dată când taică-său îl pomeneşte pe Dumnezeu. Conversaţia trenează întruna, nu-i deloc fluentă, Harry nu-şi scoate din cap ideea că se prăbuşeşte în neant, puştiul e ca o greutate care-l apasă pe piept. *Haide,* îşi face curaj, *încearcă. Nu trăieşti decât o dată.*

— Pru mi-a zis că n-ai dormit toată noaptea de îngrijorare.

— Mda, păi, exagerează, dar cam aşa a fost. Nu ştiu de ce n-am somn aici. Totul îmi pare fals şi mai e şi toată treaba din Brewer de care ar trebui să am grijă.

— Te referi la salon? între sărbători, de obicei, e o săptămână mai slăbuţă. Tot omul se simte lefter după Crăciun.

— Păi! da, mai sunt şi alte chestii. Tot timpul sunt tracasat.

— Asta-i viaţa, Nelson. Tracasare.

— Cred că da.

— M-am gândit la discuţia noastră, spune Harry, despre Toyotele are sunt atât de nesărate. Acordă-le credit, încearcă să-şi lărgească gama. Toamna următoare o să lanseze sedanul ăla de lux Lexus. Başca o să-i bage un motor V-8.

— Da, dar n-o să ne lase pe noi, dealerii obişnuiţi, să ne ocupăm de el. Organizează o întreagă reţea nouă de vânzare cu amănuntul. Treaba lor, o să dea chix oricum. Japonezii nu sunt ca italienii. Habar n-au ce-i ăla lux.

— Am uitat de reţeaua separată pentru Lexus. Sincer să fiu. Nelson, nu prea le mai am. Sunt în ceaţă.

— Bine-ai venit printre noi.

— Ah, da – balanţele alea. M-am gândit la ele. Ai probleme cu vânzarea maşinilor second-hand? Nu fi lacom. Să nu te-aştepţi la mai mult de zece la sută profit. Mai bine reduci din profit ca să rulezi inventarul.

— Bine, tati. Dacă spui tu, o să-ncerc şi aşa.

Conversaţia iarăşi trenează. Roy se zvârcoleşte în strânsoarea tatălui. Harry se prăbuşeşte în gol, lumina nu-i decât o pojghiţă a întunericului, mai subţire decât fuzelajul unui avion, mai subţire decât o cutie de bere din aluminiu. Agaţă-te de ceva, de orice.

— Pru a devenit o femeie în toată puterea cuvântului, remarcă el.

Băiatul pare surprins.

— Mda, nu-i rea deloc. Ar trebui să-ncerc să mă port mai drăguţ cu ea, adaugă el.

— Cum?

— Ei… ştii tu. Să mă las de prostii, să fiu mai matur.

— Mie întotdeauna mi-ai părut destul de matur. Poate prea de mic. Poate că nu ţi-am dat un exemplu prea grozav de ce-nseamnă să fii matur.

— Iată un motiv în plus. Să fiu matur, vreau să zic.

I s-o fi părând lui Harry, sau din spatele paravanului de alături, din patul pe care nu-l poate vedea, se aude o mişcare, o tuse firavă, uscată? Colegul lui de cameră fantomatic trăieşte. Spune:

— Chiar că-s îngrijorat să nu pierdeţi avionul.

— Apropo, îmi pare rău. Mă simt naşpa că plec. Astă-noapte am discutat cu Pru dacă ar trebui să mai rămânem câteva zile, dar nu ştiu ce să zic, îţi faci planuri şi eşti prins la mijloc.

— Păi ce, eu nu ştiu? Ce-ai putea face dacă ai rămâne? Babacu' se simte bine. E pe mâini bune. Nu trebuie decât să-nvăţ să trăiesc cu o inimă nu tocmai grozavă. Cu o ticăitoare defectă. Charlie rezistă de douăzeci de ani, pot să rezist şi eu.

Apoi, însă, Rabbit adaugă riscând să dea într-un ton sentimental, elegiac, de inimă albastră.

— Ei, dar el e un grecotei micuţ, numai vână, pe când eu sunt un suedez umflat.

Nelson devine încordat. Emană o dorinţă îngrijorată de-a fi în altă parte.

— OK, tati. Ai dreptate. Ar fi mai bine s-o luăm din loc. Dă-i un pupic lui bunelu', îl îndeamnă pe Roy.

Lasă băieţelul în jos, parcă pasând o minge de fotbal american greu de prins, să-şi sărute bunicul pe obraz. Roy, însă, în loc să-l sărute, apucă tubul de oxigen bleu bifurcat din nasul lui Harry şi i-l trage afară.

— Doamne sfinte! strigă Nelson, părând, în sfârşit, tulburat. N-ai păţit nimic? Te-a durut?

Îi trage una la fund lui ăla micu' şi-i dă drumul pe podea.

De durut, l-a durut niţel, a fost o mişcare violentă, neaşteptată, dar lui Harry îi vine să râdă.

— Nicio problemă, spune el. Îmi stă acolo ca două pahare cu gura-n jos. Oxigenul ăsta, chiar n-am nevoie de el, nu-i decât un bonus.

Lui Roy i se înmoaie picioarele de furie şi se prăbuşeşte lângă pat, pe duşumeaua

strălucitoare. Se zvârcoleşte şi scoate nişte zgomote stridente cu răsuflarea tăiată, iar Nelson se apleacă şi-i mai trage una.

— Nu da în băiat, îl roagă Harry, dar nu pe un ton categoric. N-a vrut decât să-mi facă o favoare.

Atât cât poate cu mâna liberă, îşi pune cele două tuburi bleu-pal la loc, fiecare după câte o ureche, cum îi vin de la tubul de oxigen agăţat pe peretele din spatele lui şi îşi pune clama, cu susurul ei blând, consistent, în sept.

— O fi crezut că-i pus acolo să-mi sufle nasul.

— Măi, rahat cu ochi, era cât pe-aci să-ţi omori bunicul, îi explică Nelson copilului care se zvârcoleşte şi care trebuie tras de sub pat în timp ce dă din picioare.

— Acum cine exagerează, nu mă omoară el dintr-atâta, nu-s chiar aşa mormoloc, spune Harry şi chiar începe să ia de bune aceste vorbe.

Roy, alb până-n vârful urechilor exact ca tăticu-său, îşi recapătă graiul, scoate un urlet şi încearcă să se smulgă din strânsoarea lui Nelson. De pe coridor se aud tălpile de cauciuc ale asistentelor care zoresc spre ei. Deodată, colegul de cameră nevăzut scoate un geamăt în spatele paravanului alb, un fel de horcăit bolborosit, sugerând o problema pulmonară serioasă. Roy dă din picioare zbătându-se ca un peşte pe uscat şi pesemne că i-a tras un şut lui Nelson în stomac. Lui Harry îi vine să chicotească la gândul acestei isprăvi. Dintr-un foc, i-a tras-o. În mintea lui de patru anişori o fi crezut că tuburile sunt nişte şerpi care-i mursecă faţa lui bunicu; sau, poate, i-or fi părut prea urâte şi-atâta tot.

Deşi are braţele ocupate, Nelson reuşeşte să se aplece prin hăţişul de conexiuni ce-i ţin tatăl în viaţă şi-l sărută pe Harry pe obraz, scurt, aşa cum ar fi dorit s-o facă Roy. Atingerea caldă a unei mustăcioare. O înţepătură ca de arici de mare. Monstrul acvatic de după draperie scoate încă un bolborosit, un horcăit stins din adâncuri. Asistentele alarmate intră în cameră cu obrajii îmbujoraţi. Apare şi sora-şefă cu pletele ei împletite, date cu briantină, de zici că-i o claie de tăiţei negri sau un mănunchi de artificii mărunte.

— Ah, da, îi dă prin minte lui Harry să adauge în timp ce Nelson iese valvârtej pe coridor, pornind spre Pennsylvania cu povara care ţipă şi se zbate. Îţi urez un an 1989 fericit!

II. PA

Soarele şi luna, fluxul şi refluxul: roţile de-acum fumate ale naturii, care în Florida fac prăpăd în locul unde plaja se întâlneşte cu marea, în Pennsylvania sunt mult atenuate, potolite, sedimentate, poartă straiele familiarului. Pe sfertul de pogon din Penn Park achiziţionat de Janice şi Harry cu un deceniu în urmă există, înspre casa din vecini construită din cărămidă arsă, un cireş exotic şi lui Harry îi place să fie acasă să-l vadă înflorind, asta cam în jur de zece aprilie. Până atunci, începe şi sezonul de baseball în nord – în acest an Schmidt realizează două *home run*-uri în primele două jocuri, tăindu-le macaroana celor care spuneau că e deja terminat – iar pe pajişte răsar smocuri de usturoi. Magnoliile şi gutuii sunt în floare, apar şi mugurii de forsiţia, chemarea lor bucuroasă, răcoroasă din fiecare curte e aidoma unei declaraţii neaşteptate a vitalităţii secrete ce impregnează vieţile tuturor. Mugurii năpădesc ca o pâclă roşie coroanele arţarilor de pe trotuare şi străbat pădurile care mai există pe ici, pe colo, tot mai rare, la marginea investiţiilor imobiliare mai vechi sau mai noi.

În primele zile de la întoarcerea acasă, lui Rabbit îi place să se plimbe cu maşina, să-şi împrospăteze memoria şi să-şi facă rău cu crâmpeiele fostului său eu, care continuă să se agaţe cu disperare de fiecare colţişor al zonei Brewer. Străzile pe care a copilărit sunt la locul lor, deşi tramvaiele au dispărut. Podurile de fier, depourile de cale ferată ruginesc în laţul pasajelor rutiere ce înconjoară în prezent oraşul. Plăcuţele de înmatriculare continuă să aibă la mijloc o cheie de boltă portocalie, dar acum pe ele scrie *Ai un prieten în Pennsylvania*, o chestie care lui i s-a părut dintotdeauna o prostie, una mai mare şi decât imitaţiile alea de plăcuţe ce pot fi înşurubate pe bara de protecţie din faţă şi au mesajul *Ai un prieten în persoana lui Iisus.* Copertele cărţilor de telefoane se mândresc cu *The Uncommonwealth of Pennsylvania*[227]*.* La volanul maşinii sale, se lasă în chip inexorabil atras de Mt. Judge, orăşelul unde s~a născut şi a crescut, pe partea opusă a Brewerului privit dinspre Penn Park. În această biserică din gresie, cu aspect de fortăreaţă şi cu aripa ei nouă de-o arhitectonică total neadecvată, Biserica Evanghelică Luterană din Mt. Judge, a fost botezat şi a primit confirmarea, într-o cămaşă ce-i rodea gâtul de parcă ar fi fost apretată în leşie, şi tot pe Central, ceva mai încolo, în faţa unei prăvălii de dulciuri, acum un atelier de copiatoare, a simţit pentru întâia oară fiorul dragostei, s-a îndrăgostit de Margaret Schoelkopf, cea cu codiţe împletite şi ghetuţe. Îşi simţise inima paralizată, emoţionată deasupra dalelor de pe trotuar, ca un dirijabil din văzduh, iar pătratele de ciment păreau cvartalele unor oraşe cu mult sub inima lui copilăroasă, ce plutea departe. Fiecare a doua casă din acest orăşel drag lui păstrează stafia unei persoane pe care a cunoscut-o şi care, între timp, s-a dus. Pentru el goale ca şi scoicile de mare ale unui colecţionar, aceste domicilii urâte, cu verandele lor susţinute de coloane din cărămidă şi cu sufrageriile lor clarobscure din faţă, nu se schimbă prea mult; până şi casele de la mahala, lipite una de alta, ca aia în care a locuit el cu Janice pe Wilbur Avenue după ce s-au căsătorit, au aceeaşi formă, urcând la deal ca treptele unei scări, deşi tencuiala de ciment urâtă, sinistră, care părea zgâriată şi mânjită cu bălegar, a cedat locul unor substanţe ceva mai festive, ce imită piatra cioplită sau scândurile din lemn, aplicate în strat mai gros pe unele faţade decât pe altele, aşa că la margini apar mici denivelări când cuprinzi şirul de case cu privirea. Harry uită întotdeauna ceea ce-i şi greu de imaginat în Florida cea atât de plată, aglomeraţia pestriţă, înghesuiala arhitectonică bizară, dealurile albăstrii din zare, care împing în prim-plan casele cu frontoane, silindu-le să urce şi să se agaţe de partea de sus a străzilor, zidurile de sprijin ascuţite şi pantele abrupte încununate de garduri de magnolii sau straturi de lalele,

---

[227] Joc de cuvinte intraductibil. Pennsylvania este, alături de Massachusetts, Kentucky şi Virginia, unul dintre statele americane a căror legislaţie locală le defineşte statutul administrativ prin termenul de *commonwealth* (republică), în loc de *state* (stat). Prefixul *un-* sugerează insolitul, neobişnuitul din adjectivul *uncommon*. Aşadar, Pennsylvania ar fi un stat/o republică insolit (ă).

povârnişuri pe care tot mai mult se plantează, în locul gazonului de altădată, iederă sau ienupăr, să nu mai trebuiască să tunzi iarba o dată pe săptămână cu cositorile alea antice şi de demult. Unii îşi ataşau o funie la cositoare şi o lăsau să alunece la vale huruind, după care o trăgeau înapoi. Stând la volan, Rabbit zâmbeşte când îşi aduce aminte de vechile cositori cu mânere de lemn şi de vecinul lor metodist, de mult răposat, de pe Jackson Road, cu care mami se ciondănea din cauza că tundea fâşia de iarbă de jumătate de metru dintre cele două alei betonate lipite de zidurile de fundaţie ale caselor lor. Bătrânul cuplu metodist cumpărase casa de la familia Zim când aceasta s-a mutat la Cleveland. Carolyn Zim fusese aşa de frumuşică – aidoma lui Shirley Temple, dar fără gropiţa ei, mai curând avea ceva din senzualitatea lui Deanne Durbin grefată pe trupşorul ei de copiliţă –, de mami zicea că domnul şi doamna se ceartă tot timpul, din cauză că doamna ar fi geloasă. Stătea la fereastră aşteptând să o zărească fie şi numai o clipită, în serile line, de la o distanţă atât de mică, pe Carolyn dezbrăcându-se să se bage în pat. Camera lui: aproape că-şi aminteşte tapetul, ceva mai îngălbenit deasupra caloriferului, poliţa lăcuită pe care şedeau ursuleţii lui, coşul în care avea jucăriile mecanice, cu spiţe şi butuci, soldaţii de cauciuc şi avioanele de plumb. Camera aia avea o aromă a ei, ca de muşama sau ca de vopsea de pervaz, sau ca de vanilie şi nucşoară când mami făcea o prăjitură, aproape că o simte din nou, dar nu-i chiar aşa, se retrage în penumbră, se furişează în spatele radiatorului argintiu, cu ţepii lui ce descriau spirale într-un basorelief discret.

Şi Brewer, acest cuib apatic, îi vorbeşte tot despre sine, despre trecutul lui, devenit venerabil de îndepărtat, astfel încât lucrurile de care-şi aminteşte el unul, Ziua Victoriei sau duminica în care Truman a declarat război Coreei de Nord, sunt de-acum istorie, lucruri despre cei mai mulţi oameni au aflat doar din cărţi. Brewer a fost oraşul copilăriei lui, singurul oraş pe care l-a cunoscut. Şi azi e emoţionat să se afle printre blocurile lui urâte, de culoarea ghivecelor de flori, fabricile lui din cărămidă, casele sordide de mahala şi impozantele lui biserici sinistre, toate amestecate grămadă, solide, masive, construite cu un zel decorativ demodat. Centrul aproape complet abandonat, Weiser Street cea largă, pe care şi-o aminteşte scăldată de lumina felinarelor şi aglomerată ca bâlciul de la Crăciun, a devenit o cârpăceală de moloz şi parcări şi câteva clădiri cu ziduri de sticlă, tentative de reconstrucţie ce găzduiesc mai ales bănci şi agenţii guvernamentale, magazinele refuzând să se-ntoarcă aici din mallurile de la periferie.

Vechiul Baghdad, odinioară cele cinci-şase cinematografe de pe Weiser unde rulau numai premiere, se întinde acum între două terenuri virane, dalele în stil arab au fost scoase iar marchiza, care ultima oară făcea reclamă unor filme porno, se scorojeşte şi rugineşte, au mai rămas pe ea literele JUTOR şi, dedesubt, SALV – rămăşiţe haotice ale unui apel la restaurarea istorică. Cinematografele copilăriei, cu miresmele lor dulci şi catifeaua închisă la culoare, cu şuşoteli, chicote şi mâini înlănţuite, ţin tot de istorie. AJUTOR SALVEAZĂ-MĂ. În foaier exista un fel de havuz maur, pe apa zglobie săltau lumini colorate. Magazinul de muzică Chords'n'Records pe care îl ţinea Ollie Fosnacht cu douăzeci de ani în urmă la câteva uşi mai încolo de Baghdad şi care avea să se numească mai apoi Fidelity Audio, tot magazin e şi acum, îi zice The Light Fantastic, se vând pantofi de atletism şi are ditamai vitrina dublă. O fi o piaţă bună pentru minorităţi. Dă-i omului la cap şi ia-o la fugă.

Cu experienţa lui limitată în domeniu, Rabbit e de părere că, cu cât mai multe îmbunătăţiri s-au adus pantofilor de atletism, cu tot felul de branţuri, crampoane, tălpi multistratificate proiectate ştiinţific, cu atât mai rigizi şi mai incomozi au devenit aceştia, la fel de răi ca şi pantofii obişnuiţi. Şi colanţii ăia purtaţi de tinerele din ziua de azi, de zici că-s cosmonaute, de culoare zmeurie şi verde-metalizat, sunt atât de strâmţi, de se vede fiecare muşchi până-n crăpătura dintre buci, ce rost or fi având? Să vadă lumea. Animalele tinere au nevoie să-şi expună formele. Soţia înstrăinată a lui Ollie Fosnacht, Peggy, a murit acum opt ani de-un cancer la sân care a dat în metastază. Rabbit se gândeşte că, dintre femeile cu care s-a culcat la viaţa lui, e prima care a murit, care a dat colţul. Pe urmă, îşi dă seama că lucrurile nu stau aşa. A mai fost şi Jill. Lui Jill i-o punea în vara aia dementă, deşi îi era limpede că ei nu-i făcea cine ştie ce plăcere. Era prea tânără să-i placă. Şi poate că şi curva aia din Texas, cu politeţea şi glasul ei tărăgănat, care l-a dezvirginat, o fi de-acum moartă. Astea n-apucă să trăiască prea mult cu condicuţa, pileala şi bătăile pe care le-ncasează.

Ca să nu mai vorbim de drogurile pe care le consumă, şi de SIDA. Dă, la urma urmei, cine

trăieşte o veşnicie? Cu toţii luăm cafteală. Tre' să fie cum zic ele, ne vine rândul mai devreme sau mai târziu. Şi ele sunt ca noi, doar că şi mai şi. Mai sunt şi tipii ăştia din închisori, care-i muşcă pe gardieni, să-i îmbolnăvească de SIDA cu saliva lor. Ne-am transformat în nişte câini turbaţi – rasa umană e-o uriaşă mocirlă plină de virusuri.

Întorcându-se din centrul găunos al Brewerului, în şirurile înghesuite de case din cărămidă construite cu un secol în urmă, când marile fabrici, acum abandonate sau transformate în magazine unde marfa se vinde la preţ de producător, încă fumegau şi fremătau pline de viaţă, torcând textile şi turnând oţel, viaţa merge înainte la fel de vivace ca întotdeauna, deşi într-o nuanţă ceva mai întunecoasă, îi place să şofeze pe aceste străzi. Cel puţin în aprilie, dau pe-afară de-o energie inocentă. Patru tineri negri cu picioare lungi se-adună ciorchine în jurul unei biciclete, s-o repare. În razele piezişe ale amurgului, o fată hispanică iese din căsuţa ei strâmtă în pantofi de mătase cu toc cui şi o rochie de seară de culoare liliachie cu un brâu lat, purpuriu, petrecut în diagonală, şi cu un trandafir mare de pânză în talie; clipa afirmă că ea e o floare şi o liotă de băieţi se-adună dându-şi coate, trăncănind, toţi îmbrăcaţi în canadiene de un gri metalizat şi pantaloni verzi, ca de armată, un fel de uniformă a unei bande, îşi zice Harry. În Brewer, lumea tot mai iese pe stradă, se aşază pe treptele şi micuţele verande ale caselor, de zici că aşteaptă ceva, ceea ce nu ţi-e dat să vezi în Deleon. Iar casele astea tipizate din Pennsylvania îţi oferă un adăpost simplu, direct, seamănă cu oraşele pe care învăţătoarea te punea să le construieşti în clasa întâi din cutii de cereale, cu uşile decupate şi ferestrele desenate cu creioane colorate; Harry e fericit să le revadă după iarna petrecută în Florida, cu blocurile ei rezidenţiale întreţesute cu terenuri de golf, cu blocurile-turn cu acoperişuri de ţiglă şi apartamentele în coproprietate, cu satele care nu sunt sate, cu miile ei de găinării şi cosmetizări ale prostului-gust.

În Celica gri-închis, cu două rânduri de portiere, pe care o încuie în garaj când, împreună cu Janice, urcă în Camry-ul gri-perlat şi porneşte spre sud la sosirea toamnei, se simte în siguranţă înaintând lin, fără să atragă prea mult privirile semenilor săi, deşi în zona rău famată, de lângă şine, pe treptele rotunde ale unei bombe închise peste iarnă, o bruneţică dolofană în trening stă în poala unui băiat care-i deja la bustul gol, deşi aerul primăvăratic e încă destul de rece, fata îl sărută languros, deschizând ferm gura şi oprindu-se în răstimpuri, timp în care se uită cu neruşinare la maşinile ce se succed una după alta. Băiatul pe jumătate gol e, probabil, prea mangă să se holbeze şi el, dar ea îi aruncă pe geamul lateral o privire care, dacă ar putea, i-ar face felul. Dă-o-n mă-sa. Du-te-n mă-ta, par să-i spună ochii ei. Pare să-şi fi dat seama ce face el, se plimbă să-şi clătească ochii cu un pic de viaţă de pe scena din sudul Brewerului, vieţile astea sunt tinere, se înalţă viguroase ca seva, pe când a lui e bătrână şi pe ducă.

Străzile astea obosite freamătă de viaţă. Vechile case cu ziduri comune au fost revăruite, reproiectate, modernizate cu marchize din aluminiu şi cu balustrade de fier forjat care au început şi ele să prindă patină. Sunt nişte fante umplute şi pe mai departe, constructorii prind numerele străzilor pe gemuleţele în formă de evantai de deasupra uşilor de la intrare. Blocurile erau construcţii solide, n-aveau nevoie de nicio renumerotare. Cândva a locuit şi el într-unul dintre astea – la numărul 326, şi-a amintit de asta de la numărul rezervei lui de la spital – împreună cu Ruth şi, când avea nevoie de ceva urgent, îşi făcea cumpărăturile la prăvălia de pe colt, care acum se numeşte BĂCĂNIA LUI ROSA (*Tienda de Comestibles*), şi se uita pe fereastră la geamurile rozalii ale unei biserici de calcar transformate între timp în PAL[228], *Centru comunitar! Centro Comunidad.* Oraşul e mai rapid decât şi-l aminteşte el, cuprins de frenezie, cvartalele se succedă cu repeziciune, iar clădirile, care în copilărie îi păreau spaţiate, acum zici că-s adiacente. Fabrica de bombonele pentru tuse, tribunalul din blocul zgârie-nori şi Y-ul unde a încercat să ia lecţii de înot, dar s-a ales cu o pneumonie când a ieşit iarna pe stradă cu părul ud, sunt înşirate la primul colţ de stradă, una după cealaltă, aproape de oficiul poştal, cu holul lui straniu, lung şi pustiu, forfotitor şi luminat doar într-un capăt, unde se lucrează la un ghişeu sau două, şi de Benjamin Franklin, hotelul central, cu ştaif, devenit între timp Ramada Motor Inn. Acolo a avut

---

[228] Acronimul, ambiguu, se poate referi la liga poliţiştilor sportivi, o asociaţie de protecţie şi adopţie a animalelor, o organizaţie ce oferă consultaţii juridice părinţilor etc.

balul de absolvire promoţia lui, Mt. Judge ’31, el s-a dus într-un frac de vară, iar Mary Ann într-o rochie de satin de culoarea levănţicii, fără bretele, a cărei crinolină le-a şi dat bătaie de cap după aceea, în maşină, de le-a venit şi lor să facă haz de necaz, coapsele ei albe, rotunde se pierdeau în cutele şi tighelurile foşnitoare, erau ouă de Paşti într-un cuib de hârtie, cu chiloţii fleaşcă de-atâta dansat, ca o pernă de bumbac spongioasă, umplută cu flocii ei, cu o mireasmă puternică, umedă, de mosc, Mary Ann, prima femeie a cărei mireasmă şi-a însuşit-o, pe care a posedat-o în totalitate, bucurându-se de fiecare fisură, de fiecare sentiment al ei înainte de-a pleca să-şi satisfacă stagiul militar de doi ani, iar ea, fără să-l avertizeze cu un cuvânt măcar, s-a măritat pe urmă cu altul. O fi simţit ea ceva la el. Că-i un ratat. Deşi la optsprezece ani arăta mai curând a învingător. Ori de câte ori ieşea cu Mary Ann, ştiind că-i a lui, că el o să se bucure de nurii ei în automobilul încălzit, în Plymouth-ul albastru al familiei, se simţea învingător, dezinvolt, calm, cu viaţa intrată pe un făgaş promiţător.

La două cvartale de Ben Franklin, spre munte, sub Eisenhower Avenue, în locul unde bulevardul se cocoşează pe-un pod cu balustrada de lemn, muncitorii de odinioară au săpat cu cazmalele o tranşee uriaşă, să aducă şinele de tren în oraş, sunt şine lăsate în paragină, iar adâncitura asta, zidită cu calcar, a ajuns o groapă în care lumea aruncă cutii de bere, sifoane, ba chiar şi saci întregi de gunoi şi saltele; Brewer întotdeauna a fost un oraş dur, un oraş feroviar, cu străzile astea din vecinătatea şinelor locuite de oameni duri, cu vagabonzi de ultima speţă, care ţi-ar fi luat-o în gură pentru un sfert de dolar, cu hoteluri jegoase, în care jocurile de cărţi ţineau zile-n şir, cu baruri cu ferestrele crăpate de la trepidaţia trenurilor ce treceau prin imediata lor apropiere, trenuri lungi de kilometri întregi, cu vagoane pline de cărbuni, ce traversau Weiserul, blocând circulaţia, ca atunci când el şi Ruth au aşteptat să treacă unul în timp ce lumina împrăştiată de firma de neon a unui restaurant chinezesc de mult dispărut licărea jucăuş în părul ei multicolor.

Aceste cărămizi vopsite în roşu, aceste imitaţii de gresie au fost, fără să-şi dea seama, martorele multor întâmplări cutremurătoare. La un cvartal-două depărtare de vechea stradă a lui Ruth – se numea Summer Street, deşi ei au locuit împreună primăvara, iar vara a adus sfârşitul aventurii lor –, spre munte, Rabbit se trezeşte brusc trecând printr-un tunel alb, pe marginile străzii se-nşiră copaci în floare, îmbrăcaţi în alb, sunt pomi tineri, cu coroanele de formă ovală, ce se întrepătrund aidoma norilor, văzduhul e albastru în tării, împrumutându-şi nuanţa florilor din vârf, la fel ca şi luna vizibilă peste zi. Iar în vârf, unde lumina-i mai puternică, frunzele încep să răsară lucioase şi mititele, în formă de inimă – ştie asta fiindcă e suficient de impresionat ca să tragă pe dreapta şi să parcheze Celica lângă borduri, să coboare şi să rupă o frunzuliţă, pe care o studiază de parcă iar oferi un indiciu privitor la splendoarea asta toată. Pe trotuar, în acest lung crâng radios, lumea spectrală împinge cărucioare şi stă la şuete în prag, părând să nu observe frumuseţea aninată deasupra ei, ce-i acoperă şi ninge asupra ei confetti de petale: se află în Rai. Vrea să-ntrebe pe cineva ce denumire au pomii ăştia şi cum de-au fost săditi în zona asta de blocuri din cărămizi a Brewerului, luxurianţi ca ficuşii aliniaţi pe marginea bulevardelor din Naples, din Florida, dar privirile oamenilor îl intimidează, el însuşi e doar un spectru în acest tunel filtrat de lumină a pomilor în floare, un vizitator, un intrus venit din trecut, şi îşi închipuie că nici ei n-ar şti ce să-i răspundă sau, dacă ar şti, li s-ar părea prea ciudat punând asemenea întrebări.

Janice, însă, ştie. Când îi descrie experienţa prin care a trecut, ea îi spune:

— Sunt peri de Bradford pe care primăria-i sădeşte în toate locurile unde ulmii şi arţarii dau în primire. Înfloresc, dar nu rodesc deloc şi-s foarte robuşti, adaptaţi la mediul urban. Nu-i deranjează monoxidul de carbon şi-alte chestii de-astea.

— De ce nu i-am mai văzut până acum?

— Ba, cu siguranţă, i-ai văzut, Harry. Au început să-i sădească de cel puţin zece ani. S-a scris şi în presă. Soţul uneia dintre fetele de la club face parte din Comisia de îmbunătăţire a Mediului.

— N-am mai pomenit ceva aşa de frumos. M-au făcut praf.

Ea este ocupată cu instalarea lor în casa din Penn Park, curăţă pânzele de păianjen adunate peste iarnă şi lustruieşte argintăria Koerner lăsată moştenire de către maică-sa, aşa că pleacă nerăbdătoare de lângă el.

— I-ai mai văzut, doar că acum îi vezi cu alţi ochi.

De la atacul de cord, vrea ea să zică. De când puţin a lipsit să moară. În compania lui Janice,

mai că se simte ca unul dintre morţii despre care ziceau ei că se-ntorc de pe lumea cealaltă şi-i veghează pe supravieţuitori, trăind nevăzuţi alături de ei, ca şoarecii ascunşi în găurile din pereţi. De multe ori, ea pare să nu-l audă sau să nu-l ia deloc în serios. Traversează Brewerul să-i viziteze pe Nelson, Pru şi copiii lor din Mt. Judge sau să reia legătura cu amicele ei de la Flying Eagle County Club, unde terenurile de zgură sunt deja netezite şi cu liniile trasate, iar terenul de golf este deja verde şi se joacă pe el. Şi unde mai pui că-şi caută o slujbă. El credea că ea glumeşte, că i se trage de la filmul *O femeie face carieră*, dar nici vorbă, aproape toate femeile de vârsta ei au acum o ocupaţie – o amică de la tenis este fizioterapeută, are nişte braţe şi umeri musculoşi, de nu-ţi crezi ochilor când o vezi, iar alta, Doris Eberhardt, fostă Doris Kaufmann, a devenit expertă în diamante şi merge cu autobuzul la New York, practic, în fiecare săptămână, plimbându-se cu pietre preţioase în valoare de sute de mii de dolari, iar o a treia cunoştinţă a ei lucrează într-un domeniu nou, înfloritor, de îndepărtare a azbestului din locuinţe şi clădiri cum ar fi fabricile şi şcolile. Se pare că azbestul vechi e interminabil. Janice se gândeşte să se apuce de imobiliare. Prietena unei prietene lucrează mai ales în weekenduri şi scoate comisioane de peste cincizeci de mii pe an.

— De ce nu te duci mai bine să-l ajuţi pe Nelson la salon? o întreabă Harry. Ceva scârţâie acolo.

— Nu-i deloc nostim să mă angajez. Şi ştii şi tu cât de tare-l deranjează pe Nelson să ne băgăm peste el.

— Mda… de ce-o fi aşa?

Janice e pregătită să-i răspundă la orice întrebare acum că s-a alăturat din nou găştii de cucoane atotştiutoare de la Flying Eagle.

— Fiindcă a crescut în umbra unui tată dominator.

— Ba *nu* domin pe nimeni. Sunt o mămăligă de om, dacă vrei să ştii.

— Pe el îl domini. Îl domini psihologic. Eşti, categoric, mult mai înalt. Şi ai un trecut de mare sportiv.

Trecut, bine zis. Un mare sportiv ai cărui medici îl sfătuiesc să meargă cu maşinuţa pe terenul de golf şi să evite orice efort mai mare decât o plimbare la pas vioi.

— Şi tu *nu* te ţii de ele, Harry. Nu te-am văzut făcând o plimbare mai lungă decât până la maşină şi-napoi.

— Am făcut un pic de grădinărit.

— Dacă poţi să-i zici aşa.

Îi place să iasă în curte spre sfârşitul zilei şi să rupă tijele florilor moarte, de anul trecut, şi bătrânele buruieni cu tulpini albe ca osul, şi să le pună pe focul aprins cu ziarul zilei respective, *Standard*-ul de Brewer. La sosirea lor, gazonul avea mare nevoie de-un tuns, iar răzoarele de bulbi ar fi trebuit decopertate în luna martie. Ghioceii şi brânduşele au răsărit şi au dispărut în timp ce ei erau în Florida; zambilele sunt în floare, iar lalele au răsărit, dar încă au corolele verzi, ascuţite. Rabbit are o senzaţie de tihnă în clipa când lumina zilei începe să pălească şi cireşul exotic licăreşte în amurg, cu floricelele lui ca nişte mici margarete roz, iar silueta lui feminină, iertătoare, cu crengile-i lăsate în jos, acumulează o paloare ca de neon pe măsură ce umbrele devin tot mai lungi şi mai jilave; mişcarea de revoluţie a Pământului înaintează un pic şi crâmpeiele de lumină solară zăbovesc mai mult sub cerul lui Prier brăzdat de dârele avioanelor şi cozile de cai îngheţate, cu doar câteva fâşii aurii înhăţate de miţoasele tufe de forsiţia dinspre casa învecinată, construită din cărămizi galbene, înguste, şi cucuta care dă lupte grele, plus rododendronii cei mai înalţi de lângă palisada ce se zăreşte pe fereastra de la bucătărie. Cu câteva toamne în urmă, Janice a pus o căsuţă pentru păsărele în cucută, deşi Doris Kaufmann sau altă băgăreaţă i-a spus că-i o treabă de-a dreptul câinoasă să pui o căsuţă când nu eşti acasă iarna; e o sferă de plastic înclinată ca Saturn, pe care o umple cu seminţe de floarea-soarelui când îşi mai aduce aminte de ea. Şi mama lui avea căsuţe pentru păsări, dar lui Janice nici prin minte nu i-ar fi trecut una ca asta în tinereţe, pe vremea când mai trăia bătrâna Bessie. Genele noastre îşi urmează cursul atâta timp cât trăim. Harry simte în dinţi un gust acru care, pe vremuri, îl deranja în răsuflarea lui taică-său. Bietul papsi. Spre sfârşitul vieţii, se făcuse galben la faţă ca o caisă. Bessie avea, în curtea din spate a casei de pe Joseph Street, toate căsuţele pentru păsărele cocoţate pe sârme prinse de stâlpi, ca să le facă în ciudă veveriţelor.

Fagul arămiu de lângă dormitorul lor de altădată, cu jirul care cade grămadă din copac în toiul nopţii, atrage veveriţele, le zicea ea, netezindu-şi poalele rochiei şi lăsându-şi mâinile pe genunchi, de parcă Dumnezeu ar fi născocit veveriţele aşa, de-al naibii. Lui Harry îi plăcuse de Bessie, deşi ea i-a tras-o în testament. Nu i-a iertat niciodată escapada din '59. A murit de diabet şi complicaţii circulatorii în ziua în care Lady Di a dat naştere micuţului prinţ William, ultima făptură care a mai interesat-o pe Bessie – există oare un viitor rege al Angliei? asta şi procesul lui Hinckley[229] – era de părere că băiatul ar trebui spânzurat pe treptele Capitoliului, la soare; era de-a dreptul scandalos că l-au lăsat să scape pe motiv că nu-i sănătos la cap. La sfârşit, bătrâna doamnă era îngrozită de ideea de a-şi vedea picioarele amputate, aşa cum păţise şi maică-sa. Harry îşi aminteşte până şi numele maică-sii, o chemase Hannah. Hannah Koerner. Greu de crezut că o să fie şi el vreodată la fel de mort ca Hannah Koerner.

Până la căderea serii de aprilie, păsările, şi mari şi mici, atrase de căsuţă, zburătăcesc şi ţopăie, să bea o duşcă sau să-şi înmoaie penajul în micul havuz de ciment cu fundul albastru creat de un fost proprietar al acestei căsuţe dosnice din calcar, ascunsă printre casele mai mari din Penn Park. Havuzul are fundul crăpat, dar încă poate fi umplut cu apă. Întocmai ca el însuşi, îşi zice Rabbit pornind spre casa cu ferestrele luminate, care par atât de îndepărtate şi, în acelaşi timp, bizar de apropiate, aidoma casei părinteşti în copilărie, când juca „douăzeci şi unu" sau „obligata" cu Mim şi cu ceilalţi copii din vecini, la panoul de baschet montat pe zidul garajului de pe aleea din spatele curţii lor lungi şi înguste de pe Jackson Road. Atunci, ca şi acum, trezindu-se din câte o reverie diurnă la asfinţitul soarelui, se descoperea pe sine situat mai aproape de o prezenţă strălucitoare decât ar fi crezut, destul de apropiată ca să-şi arunce umbra aurie înaintea paşilor cu care traversa curtea; pe-atunci, era viitorul lui; acum e trecutul.

În timpul lunilor petrecute împreună cu Ruth pe Summer Street, se-ntreba cum ar fi să fugă până la capătul străzii, cât vedea cu ochii, în cei treizeci de ani care s-au dus de-atunci, a trecut adesea cu maşina pe-aici, la marginea de nord-vest a Brewerului şi chiar dincolo de ea, spre locul unde autostrada, cu motelurile ei (*Economy Lodge*, *Coronet, Safe Haven*), pătrunde în ţinutul rural şi încep sa apară indicatoarele ce arată drumul spre Harrisburg şi Pittsburgh. Una câte una, fermele cu acareturile lor din piatră, hambarele etajate construite din bârne şi cuie de lemn şi casele pătrate ale fermierilor, cu ziduri groase de mai bine de-o jumătate de metru, sunt înghiţite de dezvoltatorii imobiliari. La vreo trei kilometri mai încolo de linia ferată spre Maiden Springs, unde locuiau soţii Murkett înainte să divorţeze, există o zonă cu construcţii recente numită Arrowdale, după vechea Fermă Arrowdale, vândută de nepoatele şi nepoţii fetei bătrâne care a locuit aici vreme îndelungată şi care dorise s-o lase moştenire unui evanghelist cu emisiune TV, ca pe un fel de parc de mântuire, un refugiu sfanţ, însă avocaţii îi scoseseră din cap ideea asta. Odată cu trecerea acestor ani recenţi, Rabbit a văzut cum îşi pierde aspectul sălbatic pământul scurmat de buldozere şi cum aici cresc pomi şi arbuşti, aşa că aproape ai zice că aici au existat case dintotdeauna. Străzile sunt curbate ca în zona unde locuiseră soţii Murkett, dar casele sunt mai anoste – case de fermă cu încăperi pe mai multe niveluri, cu ziduri exterioare acoperite cu şindrilă din aluminiu şi cu faţadele din cărămidă, cu mici verande cu dale şi bucăţi de zidărie nefuncţională. Aleile de beton traversează micile curţi din faţă cu azalee nu tocmai înflorite sub ferestrele uriaşe, cu un singur geam. Abundă compostul şi mobilierul asortat verandelor, şi o ordine tiranică absentă din mai vechile oraşe muncitoreşti precum Mt. Judge şi West Brewer.

Ronnie şi Thelma Harrison s-au mutat într-una dintre casele astea noi, modeste, când cei trei băieţi au crescut şi au plecat de-acasă. Alex, cel mai mare, este inginer electronist şi lucrează undeva la sud de San Francisco; cel mijlociu, Georgie, care avusese o problemă cu cititul în şcoală, încearcă să ajungă dansator şi muzician la New York; iar prâslea, Ron junior, a rămas în district, lucrează ca muncitor constructor cu o jumătate de normă, deşi a terminat doi ani de colegiu la Lehigh. Thelma nu se plânge nici de fiii ei, nici de noua ei casă, deşi lui Harry îi par dezamăgitoare, dezamăgitor de banale pentru o femeie inteligentă şi, ştie asta din propria

---

[229] John Hinckley, jr. (n. 1955) a avut o tentativă eşuată de asasinare a preşedintelui Ronald Reagan în martie 1980. După un proces care a durat ani de zile, a fost declarat nevinovat şi internat într-un spital de psihiatrie din Washington.

experienţă, pasională ca Thelma.

Boala Thelmei, lupus eritematos sistemic, îi costă o avere în decursul anilor, chiar şi cu primele din asigurarea de sănătate oferite de compania de asigurări a lui Ronnie. Şi asta mai înseamnă că nici nu s-a putut întoarce să predea la şcoala elementară când băieţii au plecat de-acasă, aşa cum sperase ea. Sănătatea ei e prea fluctuantă; o ţine tot timpul în casă, unde Harry o poate găsi, de obicei. În ziua asta, la amiază, când a sunat-o de la un telefon public din Brewer, s-a aşteptat s-o audă răspunzându-i, şi aşa s-a şi întâmplat. A întrebat-o dacă poate să treacă pe la ea şi ea a fost de acord. Nu părea fericită la auzul glasului său, dar nici necăjită, ci doar resemnată. Îşi lasă Celia în faţa casei, în curbă, deşi, de regulă, în toţi aceşti ani, ea îi deschidă garajul şi închidea uşa cu telecomanda, din bucătărie, să ascundă probele incriminatoare. Dar acum, că-i şi el la fel de bolnav, dacă nu cumva şi mai bolnav decât ea, nu ştie dacă mai e cazul să ascundă ceva. La amiază, cartierul e pustiu până când autobuzele aduc copiii acasă de la şcoală. De undeva din Arrowdale, se aude huruitul îndepărtat al unui motor răzleţ, iar aerul păstrează vibraţia persistentă şi zumzăitul traficului de pe Maiden Springs Pike. Tot nevăzute, nişte păsărele ciripesc zgomotos cuprinse de frenezia cuibăritului, deşi în copaci nu prea înaintează cu treaba. Un măcăleandru ţopăie pe bucăţica de peluză de lângă aleea de beton a Thelmei şi ţâşneşte spre cer la apropierea lui Harry. Nu-şi aminteşte ca aceste păsărele să fie atât de mari şi fioroase; asta-i părea mare cât o cioară. Urcă cele două trepte acoperite cu dale şi traversează o mică verandă; Thelma îi deschide uşa din faţă înainte să apese butonul soneriei.

Pare împuţinată la trup, cu părul mai cărunt. Chipul ei afectat, destul de şters, a avut dintotdeauna o nuanţă bolnăvicioasă, iar paloarea i s-a accentuat, sub fardul pe care-l foloseşte ca să-şi estompeze iritaţia de pe obraji, el observă o roşeaţă pe care boala i-a întins-o ca pe-o inflamaţie pe nas şi sub ochi. Şi totuşi, prezenţa ei atât de familiară îl stârneşte. Se sărută din vârful buzelor după ce ea închide uşa cu un transperant lung, verde, tras peste geamul oblic din mijlocul ei. Buzele ei sunt răcoroase şi un pic unsuroase. Rămâne un timp în îmbrăţişarea lui, de parcă ar aştepta să se mai întâmple ceva, cu trupul relaxat lipit de-al lui, într-o mărturisire inexprimabilă.

— Ai slăbit, spune ea, trăgându-se, în sfârşit, înapoi.

— Sunt ceva mai puţin gras, zice el. Mai am de parcurs o cale lungă până să-i fac fericiţi pe doctori şi pe Janice.

I se pare cat se poate de firesc s-o menţioneze pe Janice, deşi se sileşte să-i rostească numele. Thelma ştie cum stă treaba şi a ştiut de la bun început. Toată aventura asta a fost ideea ei, chiar dacă şi el s-a obişnuit cu ea în decursul anilor şi a devenit parte integrantă a vieţii lui. Mersul ei, când se depărtează de el şi-o ia spre camera de zi, îi pare ţeapăn, un pic legănat; lupusul duce şi la artrită.

— Janice, repetă ea. Ce mai *face* Femeia Fantastică?

El i-a mărturisit cândva că aşa-i zice lui Janice şi Thelma n-a uitat. Femeile nu uită, mai ales ceea ce ţi-ai dori tu să uite.

— Ei, nu s-a schimbat deloc. În Florida e ocupată cu toate grupurile alea de discuţii pe diferite teme, e un fel de mezină a blocului nostru, şi-o păgână neevreică pe deasupra. Nici nu ai mai recunoaşte-o, e pe val, cum s-ar zice. La tenis e formidabilă, aşa spune lumea.

Îşi dă seama că se entuziasmează prea tare.

— Totuşi, am fost bucuroşi să plecăm de-acolo. Se făcuse *frig.* Luna martie a fost oribilă. Cel puţin, aici te aştepţi la aşa ceva şi ai hainele pregătite.

— Nu ne-ai spus nimic despre atacul tău de cord.

Acest „ne-ai” este o mică răzbunare, pentru că a pomenit-o pe Janice. Îţi tragi nevasta după tine ca pe-o umbră, până-n pat; îţi înnourează aşternutul.

— Nu mi s-a părut o chestie cu care să mă laud.

— Am aflat de treaba asta de la Ron ăl mic, care-l cunoaşte pe-un băiat care-l ştie pe Nelson. Radio Şanţul puştimii. Imaginează-ţi cum m-am simţit când am aflat chestia asta pe ocolite. Iubitul meu e la un pas de moarte şi nici măcar nu-mi spune.

— Cum să-ţi fi spus eu, noi, oricine? Nu-i genul de chestie pentru care găseşti cărţi poştale la tutungerie.

În ultimii ani s-au văzut tot mai rar cu familia Harrison. Rabbit şi Ron au copilărit împreună în Mt. Judge şi au jucat baschet în echipa liceului care, antrenată de Marty Tothero, a fost campioana ligii în doi dintre cei trei ani de liceu. Lui, însă, nu i-a plăcut niciodată de Ronnie: gură-spartă, tupeist, brutal, se juca întotdeauna cu cariciul în vestiar, îi plesnea cu prosopul ud, îi învineţea pe toţi, îi teroriza pe cei mai mici. Femeile îi suportă mai uşor decât el pe tembelii de genul ăsta. O pane din fascinaţia pe care o simte pentru Thelma se datorează faptului că ea a reuşit să-l suporte pe individul ăsta, s-a împăcat cu aiurelile lui sexuale şi, totuşi, a rămas, în aparenţă, genul de învăţătoare afectată şi ştearsă. Nu tocmai ştearsă: fără haine, trupul ei arată, cumva, mai bine decât te-ar lăsa hainele să ghiceşti. Gând s-au culcat prima oară, sânii ei îi păreau ca ai unei fete din *Playboy* – aveau sfârcurile perfecte, ca nişte mici sonerii.

— Cu ce să te servesc? îl întreabă Thelma. Cafea? O bere?

— Ambele îi sunt contraindicate noului meu eu. Ai cumva o Coca-Cola sau un Pepsi fără zahăr?

Îşi aminteşte glăsciorul tremurat al lui Judy cântând *Coca-i băutura* în călătoria lor lungă, în zigzag, spre ţărm.

— Sigur. Nici noi nu mai bem prea mult acum, că ne-am retras de la Flying Eagle.

— O să vă mai înscrieţi?

— Nu cred. Am auzit că a crescut din nou cotizaţia, poate că nici n-ai remarcat, la cât de bogat eşti, plus fondul de rulment pentru recondiţionarea celor două terenuri de lângă drum, care sunt tot timpul vandalizate. Ronnie şi-a făcut socoteala încă de acum trei ani că-l costă peste optzeci de dolari o rundă şi că nu se merită. Iar acum la Eagle e-o gaşca nouă de tinerei care domină totul. E altă lume. Peste tot vezi numai puştime cu bani.

— Păcat. Mi-e dor de-o partidă cu bătrânul Ronnie.

— Cum aşa, că doar nu-l suporţi, Harry.

— Îmi place să-l bat.

Thelma dă din cap a încuviinţare, de parcă ar recunoaşte că are şi ea o contribuţie la victoriile lui Harry asupra lui Ronnie. Dar nu se poate abţine, îl iubeşte pe bărbatul ăsta, aiurit, hăbăuc, palid, cu inima lui impasibilă şi nesimţitoare, cu cârnatul lui necircumcis, cu felul lui de-a fi mârlan, şi în moartea ei lentă nu şi-a refuzat plăcerea de a-şi da frâu liber iubirii, atât i-a putut-o suporta Harry. Şi-a strunit sentimentele cele mai puternice, iar aventura lor i-a îmbogăţit relaţia cu Dumnezeu, oferindu-i ceva care s-o facă să se simtă păcătoasă, ceva despre care să discute cu El. Dacă-i adulterină, ar exista o explicaţie pentru lupus. Dacă merită să fie pedepsită, Îi uşurează situaţia.

Se duce la bucătărie după băuturile răcoritoare. Rabbit se învârte tăcut prin cameră. În aşteptarea lui, ea n-a coborât doar transperantul îngust de la uşa din faţă, ci şi pe cel lat, de la fereastra mare. Îi este milă de cameră – de întunecimea ei, de parcă până şi cea mai slabă rază de lumină i-ar pătrunde prin piele şi ar grăbi distrugerea celulelor ei, de zbuciumul ei calm, funebru. Deşi ştie să fie nesăbuită, uşor sfidătoare, de parcă ar avea îndrăzneala să fie damnată, Thelma păstrează un decor local convenţional. Fotolii cu tapiţeria înflorată, cu braţe de lemn late, o canapea de pluş maro-ciocolatiu cu perniţe brodate împrăştiate ici-colo şi huse de dantelă îngălbenite de vreme, rafturi şi stelaje lăcuite pline de bibelouri, un taburet pentru picioare pe care este înfăţişată o veche moară de apă, lampadare simetrice, ale căror picioare de porţelan au pictate ogari în ovale aurite, un tapet neocolonial tern, cu un model încărcat, iar pe fiecare suprafaţă plată, macrameuri cu franjuri şi semicristal, pitici şi papagali de porţelan, fotografii înrămate cu bebeluşi şi cu băieţii la absolvirea liceului, plachete şi cupe de aramă şi cositor, obiecte în jurul cărora să tot ştergi praful, dar să nu le rearanjezi niciodată. Camera asta din faţă, cu excepţia televizorului masiv din comoda de lemn de nuc, cu ecranul parcă pudrat gri-verde, acoperit cu un milieu cu ciucuri, ar fi putut proveni din adolescenţa lui Harry, când le făcea delicat vizite fetelor ale căror mame veneau din bucătărie, ştergându-şi mâinile de şorţ, să-l întâmpine în camere încremenite, aglomerate, ca asta. Casele în care a locuit cu Janice erau, prin comparaţie, caracterizate de dezordine şi bramureală, şi totuşi, i-au oferit spaţiu să respire. Camera asta este atât de finisată, încât se simte în ea de parcă ar trebui să fie mort. Miroase a toate poliţele de asigurare pe care Ron le-a vândut ca să cumpere toate decoraţiunile astea.

— Aşadar, povesteşte-mi cum a fost, îi spune Thelma întorcându-se cu o tavă rotundă,

pictată, cu două pahare înalte, pline cu băutură răcoritoare, neagră, cu bule, şi cu două castronele din acelaşi serviciu, pline cu nuci.

Pune tava pe măsuţa de cafea cu tăblia de sticlă ca o ramă de fotografie lungă şi goală.

— Una la mână, îi spune el, n-ar trebui să mănânc chestii de-astea – alune sărate. Cu-atât mai puţin macadamia! E cel mai rău lucru cu putinţă, şi mai şi costă o avere. Thel, da' rea mai eşti.

O face să se ruşineze, tenul ei gălbejit încearcă să se-mbujoreze. Faţa ei, de regulă ascuţită, azi pare umflată, pesemne din cauza cortizonului pe care-l ia.

— Ronnie le cumpără. S-a-ntâmplat să le am în casă. Nu le mânca dacă nu-ţi fac bine, Harry. N-am ştiut. Nu mai ştiu cum să mă port cu tine, a trecut atât de mult timp.

— Câteva n-o să mă omoare, o asigură el şi, din politeţe, ia în mână câteva nuci de macadamia.

Pepite, sunt ca nişte pepite mici, uşoare, cu un înveliş de sare. Adoră în special felul cum, atunci când ţine una în gură vreme de câteva secunde, iar apoi o plimbă uşurel între molarii cu coroană, se sparge în două, iar suprafaţa fisurii pipăite cu limba e la fel de netedă ca sticla, ca pielea unui bebeluş.

— Şi cajuul, spune el. E pe locul doi în clasamentul celor mai nocive chestii. Mai ales prăjit.

— Ţin minte că-ţi plăceau prăjite.

— Sunt multe chestii pe care pun pariu că ţi le aminteşti, zice el, sorbind o Diet Coke insipidă.

Mai întâi i-au dat la o pane cocaina, apoi cafeina, iar acum zahărul. Se consolează cu un pumn de caju; când este prăjit, are un gust înţepător, acid, ca de otravă, care-i place. S-a aşezat pe balansoarul vopsit în negru, imprimat cu desene roşii, cu o pernă plată, în culorile roşu-galben, legată într-o pane, pe care să te aşezi, iar ea a ales sofaua maro de pluş; nu şade comod, ci stă ghemuită la marginea ei, cu genunchii lipiţi unul de-altul, atingând tăblia înălţată a măsuţei de cafea. S-au iubit pe sofaua asta, care nu-i destul de lungă să te întinzi pe ea, dar destui de lungă dacă ambii parteneri îşi ţin genunchii îndoiţi. Într-un *fel, el o prefera în* locul unuia dintre paturi, de vreme ce ea părea să se simtă mai vinovată şi mai puţin expansivă într-un pat normal, unui folosit de membrii familiei, iar tensiunea asta a ei *i* se transmitea şi lui. Dacă mutau măsuţa mai încolo, putea îngenunchea lângă sofa şi avea unghiul perfect din care să-i sărute pizda. Şi o pupa, mai adânc şi tot mai adânc în întunecimea ei, până când începea să tremure şi să reacţioneze, până când asta a ajuns un scop în sine. Îi plăcea la nebunie când ea îi prindea faţa între coapsele umede ca pe-o nucă într-un spărgător de nuci şi juisa. Se întreba dacă vreun bărbat şi-a rupt vreodată gâtul la datorie.

O umbră traversează chipul Thelmei, o tresărire, de parcă el ar condamna-o la a trăi doar din amintirile trecutului sigilat şi irepetabil, asemenea fotografiilor de pe televizorul tăcut. El însă nu dorise decât să stea mai confortabil, aşezându-se pe balansoar vizavi de persoana care în ultimii zece ani i-a oferit exact ceea ce i-a trebuit. Sex. Hrana sufletului.

— Sper că şi tu ai destule amintiri, spune ea coborându-şi privirea spre articolele de pe tavă, de care nu s-a atins.

— Asta şi făceam. Îmi aduceam aminte. Pari tristă, spune el pe un ton acuzator, pentru că prezenţa lui ar trebui s-o bucure, în pofida tuturor necazurilor.

— Nu pari în apele tale. Pari… mai prudent.

— Doamne sfinte, la fel ai fi şi tu. O să mai iau nişte macadamia, dacă asta te face fericită.

Le mănâncă una câte una şi, între două reprize de mestecat, când simte pepitele sărate despicându-i-se atât de uşor în gură, îi povesteşte despre atacul de cord – despre iolă, golf, micuţa Judy, cum a zăcut pe plajă simţindu-se ca o meduză, despre spital, doctori, sfaturile lor, cum încearcă să le urmeze.

— Ard de nerăbdare să mă taie să-mi facă un bypass. Există însă şi varianta asta mai puţin radicală care poate fi făcută la început şi trebuie să iau legătura cu un doctor de-aici, de la Spitalul St. Joseph, să mă programeze pentru la primăvară. Se numeşte angioplastie. E un cateter lung de cel puţin un metru, cu un balon în capăt, ţi se introduce în inimă printr-o tăietură în artera inghinală. Mi-au făcut cam aceeaşi treabă şi în Florida, dar, în loc de balon, mi-au băgat o tonă de substanţe de contrast, să vadă cum arată biata mea ticăitoare.

E o experienţă stranie: nu te doare, propriu-zis, dar te simţi ciudat, demoralizat în timpul

procedurii, iar apoi te simţi groaznic zile în şir. Când ţi se bagă substanţele de contrast, îţi ia foc pieptul, de parcă ai fi într-un cuptor. Adânc, ţi-l simţi prea adânc. Parcă ai naşte un copil, doar că nu iese din tine un copil, ci doar o grămada de veşti proaste, computerizate, despre arterele coronariene. Şi totuşi, e un fleac pe lângă operaţia pe cord deschis, unde, mai întâi, îţi taie sternul cu fierăstrăul – îşi atinge mijlocul pieptului şi se gândeşte la sânii Thelmei, la sfârcurile lor minunate la supt, aşteptând sub bluză, aşteptându-l să ia iniţiativa –, după care îţi trec tot sângele printr-o maşină ore-n şir. Vreau să zic că, temporar, maşina aia eşti *tu.* Dacă se opreşte, mori. Un tip cu care joc golf acolo, în sud, a avut un bypass cvadruplu, o valvă schimbată şi implant de stimulator cardiac, dacă tot s-au pus pe treabă, şi zice că de-atunci nu mai e ca înainte, se simte de parcă un camion ar fi trecut peste el şi apoi s-a ridicat de jos. Până şi felul cum îşi ia elanul la golf e groaznic; nu şi l-a mai recăpătat. De-ajuns, nu? Tu ce mai faci? *Tu* cum mai stai cu sănătatea?

— Cum arăt?

Soarbe din Cola, dar îi lasă lui toate nucile din cele două castronele gemene. Modelul imită cusăturile tradiţionale, cu flori pătrăţoase albastre şi roz.

— Mie mi se pare că arăţi bine, minte el. Un pic cam palidă şi cu faţa un pic umflată, dar aşa arătăm cu toţii la sfârşitul iernii.

— Pierd bătălia, Harry, îi mărturiseşte Thelma, ridicând ochii până când el îi întâlneşte privirea.

Are ochii mai mâloşi decât ai lui Pru, dar aduc şi a ochi căprui, ochi care l-au văzut din cap până-n picioare, care-l cunosc mai bine decât orice altă femeie. O nevastă te pipăie pe întuneric; pe-o amantă o întâlneşti în plină zi, chiar pe sofa. Pe vremuri îl tachina în legătură cu cariciul lui cu scufiţă, pentru că prepuţul îi acoperea glandul.

— Stau din ce în ce mai rău cu rinichii şi doza de steroizi nu poate fi mărită. Sunt aşa de anemică că de-abia mă mai târâi prin gospodărie, să mai fac una-alta, şi trebuie să dorm în fiecare după-amiază – de fapt, ai picat chiar în toiul siestei mele de peste zi.

El are un gest instinctiv, îşi încordează mâinile pe braţele fotoliului, să se ridice, dar glasul ei devine furios:

— Nu. Nu pleca. Să nu care cumva să îndrăzneşti! Pentru numele lui Dumnezeu. Nu te văd deloc vreme de-aproape şase luni, iar apoi vii acasă şi trece o săptămână până să catadicseşti să-mi dai un semn de viaţă.

— Thelma, *ea*-i prin preajmă, nu pot să dispar aşa, pur şi simplu. Mă reaclimatizam. De-acum şi eu trebuie s-o iau mai încetişor.

— Nu m-ai iubit niciodată, Harry. N-ai iubit decât faptul că team iubit. Nu mă plâng. Asta merit. În viaţă, singur te pedepseşti, jur pe Dumnezeu că aşa cred. Primeşti exact ceea ce meriţi. Are grijă Dumnezeu de-asta. Uită-te la mâinile mele. Cândva am avut mâini frumoase. Cel puţin, aşa le consideram eu. Acum, jumătate dintre degete – *uită-te* la ele! — sunt deformate. N-aş putea nici măcar să-mi scot verigheta dacă aş vrea.

Se uită, aplecându-se în faţă, aşa că balansoarul se înclină cu el, să-i examineze mâinile întinse. Are încheieturile umflate şi lucioase, iar vârfurile unor falange cu unghii sunt niţel îndoite într-un anumit unghi, însă n-ar fi observat dacă nu-i atrăgea ea atenţia.

— Nici n-ai nevoie să-ţi scoţi verigheta, îi spune el. Din câte-mi amintesc, tu şi Ronnie sunteţi lipiţi ca marca de scrisoare. Uneori chiar înghiţi lipiciul, parcă aşa-mi spuneai.

Mâinile o înfurie pe Thelma, iar el se apără, de parcă ea l-ar învinovăţi pe el de starea mâinilor ei.

— Mereu te-a deranjat că am fost nevasta lui Ronnie, pe lângă faptul că te-am servit când ai avut tu chef. Dar cine erai tu, să te deranjeze treaba asta? Doar eşti strâns legat de Janice şi de banii ei. N-am încercat niciodată să i te iau, deşi uneori mi-ar fi fost tare uşor s-o fac.

— Chiar aşa? întreabă el, lăsându-se cu balansoarul pe spate. Nu ştiu ce să zic, ceva încă mă impresionează la tăntăloaica aia mică. Nu se dă bătută. Habar n-are care-i mersul lumii, dar încă încearcă să-şi dea seama. Acum şi-a băgat în cap că vrea să muncească. S-a înscris la centrul teritorial al Universităţii Penn State de pe Pine Street, la cursurile alea pentru autorizaţia de agent imobiliar. În liceul Mt. Judge nu cred c-a avut vreodată o notă mai mare de şapte, nici măcar la lucru manual. De fapt, dacă stau să mă gândesc, precis a picat la lucru manual, a fost

singura fată din istoria şcolii.

Thelma zâmbeşte maliţios; chipul gălbejit i se luminează în livingul umbros.

— Bravo ei, spune ea, dacă aş fi sănătoasă, aş ieşi şi eu în lume.

Îţi spun eu, o casnică – ne-au învăţat o grămadă de chestii la orele alea de gospodărie.

— Apropo, *ce mai face* Ronnie?

— Cum îl ştii, răspunde ea pe tonul cântat, apatic şi plângăreţ strecurat de femeile din comitat în cronica zilelor lor pline de stoicism.

De-acum nu se mai agită prea tare să-şi facă clienţi noi, se bazează pe cei vechi. A scăpat de întreţinerea copiilor pe perioada studiilor, singurele lui probleme financiare suntem eu şi notele de plată ale doctorilor. Nu că n-ar fi dispus să-i plătească micului Ron, să termine la Lehigh dacă ar vrea; ne-a dezamăgit, ajungând un fel de hipiot. Partea tristă e că la şcoală el era cel mai deştept dintre cei trei. Bănuiesc că prea a fost răsfăţat.

Harry a mai auzit povestea asta. Thelma vorbeşte pe un ton îndatoritor, molcom, calm, iniţiind discuţii despre familie, când, de fapt, amândoi ştiu că ea vrea să aducă pe tapet vechea ei problemă, cea care a răbufnit acum un minut, dacă el o iubeşte ori nu, sau, măcar, de ce el n-are nevoie de ea la fel de mult cât are ea nevoie de el. Relaţia lor însă, de la bun început, din noaptea aceea de-atunci, din Caraibe, când s-au culcat împreună pentru prima dată, a fost iniţiată de ea, iar toţi anii care au urmat, de întâlniri pe-ascuns, decizii înţelepte de-a le pune capăt şi recidive sexuale palpitante, abjecte, n-au curmat modelul fundamental în care ea e cea care dăruieşte şi el cel care primeşte, în care teama ei că întâlnirile se vor sfârşi e mai mare decât a lui, iar asta o făcea să se agaţe de el şi să se urască pentru această slăbiciune, să dorească să-l pedepsească pentru ura asta de sine, iar el dădea din umeri şi se încălzea pe mai departe la soarele iubirii ei, care răsare în fiecare zi, indiferent dacă-i el acolo sau nu. Lui chiar nu-i vine să creadă şi trebuie s-o pună la încercare.

— Copiii ăştia, spune el adoptând un ton de cacealma, de parcă ar discuta în public în loc să se bucure de-această intimitate ascunsă, din spatele storurile trase din Arrowdale, îţi frâng inima. Ar trebui să-l vezi pe Nelson când e-n sud, în Florida, şi trebuie să stea un pic la mine. Bietul băiat parcă era pe jar.

Thelma dă din mâini iritată.

— Harry, nu eşti chiar Dumnezeu, doar ţi se pare. Chiar crezi că Nelson era ca pe jar din pricina ta?

— Păi, de ce altceva?

Ea ştie ceva. Ezită, dar nu rezistă tentaţiei, poate că-i vorba şi de-un pic de răzbunare, fiindcă prea o tratează de sus, fiindcă a trecut o săptămână de când s-a întors în Pennsylvania până s-o viziteze.

— Trebuie să ştii adevărul despre Nelson. Băieţii mei zic că-i dependent de cocaină. Din generaţia lor toţi au încercat-o, dar mi-au spus à Nelson se droghează rău de tot. Cică drogu-i stăpân pe el, în loc să fie el cel care-l consumă.

Harry se lasă cu balansoarul pe spate cât poate fără să i se ridice pantofii de pe covor şi rămâne în poziţia asta atât de mult, încât Thelma se sperie, ştiind că omul ăsta nu-i sănătos pe dinăuntru şi poate să facă un infarct. Într-un târziu, se balansează iarăşi în faţă şi, privind-o gânditor, îi spune:

— Asta explică multe.

Caută în buzunărelul lateral al jachetei sport de lână gri, scoate o sticluţă maro şi, îndemânatic, lasă să-i cadă în palmă o singură pastilă, pe care o bagă în gură, sub limbă. Gestul lui are oarece graţie dată de obişnuinţă.

— Cocaina costă, nu-i aşa? o întreabă el pe Thelma. Vreau să zic, poţi să ajungi şi la sute. La mii de parai.

Ei îi pare rău că i-a spus, acum că i-a trecut satisfacţia de a-l şoca, de a-l trezi încă o dată la o realitate în care există şi ea. În adâncul sufletului, tot învăţătoare a rămas; îi place să dea lecţii.

— Nu-mi vine să cred că Janice nu ştie şi că n-a discutat chestiunea cu tine, sau că nevasta lui Nelson n-a venit să stea de vorbă cu voi doi.

— Pru ştie să-şi pună lacăt gurii, spune el. Nu-i văd prea des la faţă. Chiar când suntem cu toţii în acelaşi district, locuim în capete opuse ale Brewerului. Janice petrece destul de mult timp

în fosta casă a maică-sii, dar eu nu. Ea e proprietara, nu eu.

— Harry, nu mai fi aşa de uluit. Nu-i decât un zvon şi zău că-i treaba lui, a lui şi a familiei lui. Cu toţii facem lucruri cu care părinţii noştri n-ar fi de acord, iar ei ştiu asta şi nu vor s-o ştie, dacă-nţelegi ce vreau să zic. Ah, Harry, *la naiba*\ Te-am întristat când nu-mi doresc decât să te fac fericit. De ce nu ţi-o plăcea ţie să te fac fericit?

De ce mi-ai opus mereu rezistenţă?

— Nu-i adevărat. N-am opus rezistenţă, Thel. Ne-am simţit minunat împreună. Doar că nu ne-a fost dat să avem parte de prea multă fericire, iar acum…

— Acum, dragule?

— Acum ştiu cum te-ai simţit în toţi anii ăştia.

Ea aşteaptă o explicaţie, dar el nu i-o poate da, subit, a dat tactul peste el. Ea îi sugerează:

— Muritoare? — Da. Cam aşa ceva. Vreau să zic, lucrurile se subţiază până-ntr-atât încât aproape că vezi prin ele.

— Inclusiv prin mine.

— Nu prin tine. Termină odată, nu mă mai face să sar tot timpul prin cercul ăsta nenorocit, ca la circ. De ce crezi că-s aici?

— Să faci dragoste. Să mi-o tragi. Dă-i drumul. Vreau să zic, haide. De ce crezi că ţi-am descuiat uşa?

Ea se apleacă în faţă peste masă, genunchii i-s albi acolo unde se apasă de margine, iar chipul ei are acum expresia topită, dementă, pe care o au femeile când se hotărăsc s-o facă, să se fută cu orice preţ, iar asta îl sperie acum, fiindcă îi sugerează o alunecare voită spre moarte.

— Aşteaptă. Thel. Hai să ne gândim puţin.

Nitroglicerina îşi face efectul la ţanc, iar el îi simte gâdilătura.

Se lasă pe spate, încercând s-o anihileze.

— Ar trebui să evit emoţiile puternice.

Ea îl întreabă, oarecum amuzată de faptul că-i nevoită să negocieze:

— Cu Janice ai făcut dragoste?

— De vreo două-trei ori, poate. Le cam uit. Ştii, e ca şi spălatul pe dinţi seara, uiţi dacă te-ai spălat sau nu.

Ea chibzuieşte un pic şi se hotărăşte să-l tachineze:

— Am pregătit pentru noi fostul pat al lui Alex.

— Nu-ţi prea plăcea s-o facem în pat.

— M-am emancipat şi eu, îi spune ea zâmbind, savurând la culme ezitarea lui.

El se simte ispitit, şi-o imaginează pe Thelma în pat goală, cu trupul ei palid ca ceara dornic, cu sânii ei care au alăptat trei băieţi şi cel puţin doi bărbaţi, dar care arată încă feciorelnici şi rozalii ca buricele degetelor de bebeluş – nu-s informi, fleşcăiţi şi întunecoşi ca ai lui Janice, cu fesele ei netede, nu uşor grunjoase ca ale lui Janie, cu pilozitatea pubiană roşcată şi destul de rară, prin care i se vede crăpătura, spre deosebire de flocăraia opacă, deasă a lui Janice, şi cu gura ei neruşinată şi practică, a Thelmei, cu foamea ei francă, mucalită, amuzată că-i prinsă iar şi iar în capcana desfrâului, fără a-l învinovăţi pe el în toţi anii în care s-au văzut când-cum, mai des ori mai rar. Pe urmă, se gândeşte însă la Ronnie – cine ştie pe unde-o fi umblat reteveiul gherţoiului ăluia enervant, lui Rabbit nu-i vine să creadă că-i chiar aşa fidel cum îl crede Thelma, nu dacă ar fi să judece după cum se purta în vestiar, după cum i-a tras-o lui RutH înaintea lui Harry şi după cum a profitat de Cindy în Caraïbe – şi la SIDA. Virusul ista prea mic să ni-l imaginam călătorind prin fluidele noastre, din două-trei picături de salivă sau mâzgă din pizdă îţi şi dă peste cap anticorpii cu gheruţele lui, de ţi se face praf echilibrul intern şi dai în pneumonie, în inaniţie. Iubirea şi moartea nici nu mai pot fi deosebite. Dar nu-i poate spune acest lucru Thelmei. Ar fi ca şi cum ar scuipa-o în faţă.

Îşi dă şi singură seama că n-are chef. Îl întreabă:

— Mai vrei Cola?

A băut-o pe toată, remarcă el, şi a ras fără să mai stea pe gânduri ambele castronele de alune unsuroase, pline de sare.

— Nu. Trebuie să fug. Dar lasă-mă să mai stau puţin. Mă simt tare bine în compania ta.

— Cum aşa? S-ar zice că şi eu am pretenţii, ca toată lumea.

Un fulger de durere îi brăzdează pieptul, îi taie respiraţia. E-mpresurat de pretenţii, îl sufocă. Poftim, mai are şi-o amantă nesatisfăcută sexual, altă belea. Totuşi, o minte:

— Nu, tu n-ai. Tu ai fost mereu prima-ntâi, Thel. Ştiu că te-a costat, dar ai fost grozavă.

Harry, *te rog.* Nu mai fi aşa de smiorcăit. Eşti încă tânăr. Cât ai? Cincizeci şi cinci de ani? Nici măcar n-ai depăşit limita de viteză.

Am făcut cincizeci şi şase acum două luni. Pentru unii, nu-i o vârstă înaintată – nu pentru bondocul şi butucănosul de Ronnie, el o să reziste o veşnicie, însă când ai înălţimea mea şi eşti supraponderal de-atâta amar de vreme, inima oboseşte de-atâta pompat.

Îşi dă seama că a început să-şi imagineze inima ca pe-un prizonier în cuşca toracică, un sclav de la galere sau un cal din ăia cu ochii acoperiţi, care se-nvârtesc în cerc la roata morii. Simte că Thelma îl priveşte cu alţi ochi, ca pe un pacient, evaluându-l cu detaşare – s-a zis cu privirea topită, dementă de mai devreme. A pierdut ceva refuzând s-o fută: a căzut de pe locul întâi şi ea îl pune pe făraş fără măcar să-şi dea seama. Destul de corect. Cu lupusul ei, ei a pus-o pe făraş de mult. Dacă Thelma ar fi fost sănătoasă, ce l-ar fi împiedicat s-o părăsească pe Janice de dragul ei în aceşti ultimi zece ani? A preferat să se folosească de toate găurile ei, după care suia la volanul modelului de Toyota pe care-l conducea în anul respectiv şi se întorcea la Janice, cu sănătatea ei încăpăţânată şi stupidă. Ce-o fi *fost* aşa grozav la Janice? Legătura lor o fi religioasă, altfel n-ar avea nicio noimă.

Doi vechi prieteni bolnavi, el şi Thelma stau împreună o jumătate de oră, discută despre simptome şi copii, află ce mai e nou cu cunoştinţele lor comune – Peggy Fosnacht a murit, Ollie s-ar fi mutat în New Orleans, aşa a auzit ea, Cindy Murkett s-a îngrăşat şi e nefericită, lucrează într-un butic din mallul nou de lângă Oriole, Webb s-a însurat pentru a patra oară cu o ţipă care are douăzeci şi ceva de ani, s-a mutat din casa aia modernă din Brewer Heights, cu tot mobilierul ăla făcut chiar de el, într-o casă de fermă veche, din piatră, pe care a renovat-o complet, în sudul districtului, lângă Galilee.

— Mare figură Webb ăsta. Face tot ce vrea. Chiar ştie să-şi trăiască viaţa.

— N-aş zice, pe mine nu m-a impresionat niciodată ca pe voi, pe tine şi pe Janice. Dintotdeauna mi s-a părut că prea se crede buricul pământului.

— Crezi c-a impresionat-o pe Janice?

Thelma dă în bâlbâială şi-i evită privirea.

— Păi, cel puţin în noaptea aia. Nu ţi s-a plâns, nu-i aşa?

— Nici eu nu m-am plâns, răspunde el curtenitor, deşi în minte i-a rămas mai ales cât de obosit a fost a doua zi dimineaţă şi cât de bizar i-a părut jocul de golf, cu jungla aia imposibilă şi cavernele de coral din imediata apropiere a terenului.

Janice s-a ales cu Webb, iar Ronnie cu scumpa de Cindy. În noaptea aceea, Thelma i-a mărturisit lui Harry că-l iubea de ani de zile.

Ea dă sarcastic din cap, acceptându-i complimentul, şi spune, revenind la unul dintre subiectele lor anterioare de conversaţie:

— Apropo de faptul că suntem muritori – bănuiesc că asta-i afectează pe oameni în fel şi chip, dar, în ceea ce mă priveşte, n-a existat o împuţinare a poftei de viaţă. Senzaţia că trăiesc e absolută, oricât de bolnavă aş fi. Eşti absolut viu, iar când nu vei mai fi, vei fi absolut altceva. Tu şi Janice vă duceţi vreodată la biserică?

Nu foarte surprins, de vreme ce Thelma a fost dintotdeauna, religioasă de fel – se potriveşte cu stilul ei convenţional şi cu sexualitatea ei discretă –, îi răspunde:

— Rar de tot, dacă vrei să ştii. Bisericile din Florida au stilul lor tradiţional, sudist, iar majoritatea prietenilor noştri, întâmplător, sunt evrei.

— Ronnie şi cu mine mergem de-acum în fiecare duminică. La una dintre confesiunile astea noi, care revin la fundamentalism. Ştii… suntem şi pierduţi, şi mântuiţi.

— Nu zău?

Sectele astea marginale îl deprimă pe Harry. Confesiunile alea vechi, prăfuite, au măcar un pic de istorie.

— Am momente când cred, spune ea. Îţi prinde bine când te cuprinde panica, când te gândeşti la toate lucrurile pe care n-o să mai apuci să le faci, lucruri pe care întotdeauna ai crezut, vag, că s-ar putea să le faci. De pildă, o călătorie în Portugalia sau un masterat.

— Păi, tu chiar ai făcut unele lucruri. Ne-ai făcut pe Ronnie şi pe mine, pe mine cu dichis, aş spune, şi ai crescut trei fii. Ai putea ajunge şi-n Portugalia. Am auzit că-i relativ ieftin. Singura ţară din lumea asta pe care mi-am dorit vreodată s-o vizitez e Tibetul. Nu-mi vine să cred că n-o să apuc ziua aia. Sau că n-o să ajung pilot de încercare, cum îmi doream la vârsta de zece ani. Cum zici tu, încă cred că sunt Dumnezeu.

— N-am vrut să te critic, Harry. Eşti adorabil.

— Dar nu şi după Nelson.

— Ba până şi după el. Nu cred că ar vrea să fii altfel.

— Am o întrebare pentru tine, Thel. Tu eşti fată deşteaptă. Ce s-o fi întâmplat cu Dalai Lama?

Cu dispoziţia ei practică, evaluativă, pe Thelma n-ar trebui s-o surprindă nimic, dar izbucneşte în râs.

Încă trăieşte, nu-i aşa? De fapt, n-a fost dat un pic la ştiri acum, că tibetanii au pus de-o nouă rebeliune? De ce, Harry? Ai devenit un adept de-al lui? De-aia nu te mai duci la biserică?

El se ridică, nu-i place să fie tachinat pe tema asta.

— Dintotdeauna m-am identificat cu el. Suntem de-un leat, îmi place să-i urmăresc evoluţia. Am senzaţia că ăsta va fi anul lui.

În timp ce stă în picioare, balansoarul revine la poziţia iniţială şi-l loveşte peste gambe, iar medicaţia îi dă o stare euforică.

— Mulţumesc pentru alune, spune el. Ar mai fi multe de spus.

Se ridică şi ea, luptându-se anchilozată cu strânsoarea de pluş a canapelei şi, cu mersul ei legănat, artritic, ocoleşte măsuţa şi se lipeşte de el, cu faţa la nivelul reverului său. Se uită la el cu solemnitatea impertinentă a femeilor pe care le-ai futut.

— Să crezi în Dumnezeu, dragule, îl îndeamnă ea. Îţi face bine.

El simte că dă în clocot.

— Nu că n-aş *crede.*

— Mă tem că asta nu-i de ajuns. Harry, dragule.

Ei îi place cum sună „dragule”.

— Înainte să pleci, lasă-mă să ţi-o văd, măcar.

— Ce să vezi?

— Pe ea, Harry. Pe tine. Cu scufiţă.

Thelma îngenunchează acolo, în sufrageria ei cu brizbrizuri veşnic adumbrită şi îi trage jos fermoarul de la pantaloni. El simte atingerea îndemânatică, răcoroasă a degetelor ei şi-i vede firele cărunte din creştet, pornind din cărare; inima îi bate să-i sară din piept în aşteptarea clipei când va simţi, ca pe vremuri, atingerea gurii ei fierbinţi.

Ea, însă, îi spune doar „De-a dreptul adorabil” şi i-o bagă la loc, pe jumătate sculată, în chiloţii cu crac şi-i trage fermoarul la loc, după care se ridică cu greu. Răsuflă un pic mai greu, de parcă ar fi după o repriză de şmotru în gospodărie. O îmbrăţişează şi, de data asta, el este cel care rămâne agăţat de ea.

— Motivul pentru care n-am părăsit-o pe Janice şi pentru care nu mai pot nicicum, îi mărturiseşte el, dintr-odată în pragul lacrimilor, smiorcăit, cum i-a zis şi ea, este că, Iară ea, sunt un nimic. Nu m-ar mai angaja nimeni. Sunt prea bătrân. De-acum încolo nu mai pot fi altceva decât soţul ei.

El se aşteaptă la compasiune, dar faptul că a menţionat-o pe Janice a umplut, probabil, paharul. Thelma înţepeneşte în braţele lui.

— Nu ştiu ce să zic.

— În legătură cu ce?

— În legătură cu revenirea ta aici.

— Ah, lasă-mă să mai vin, o imploră el, simţindu-se, la modul pervers, în sfârşit consonant cu întâlnirea asta şi excitat de Thelma. Fără tine, e ca şi cum nici n-aş trăi.

— Poate că Natura încearcă să ne spună ceva. Suntem prea bătrâni să-i dăm înainte cu prosteala.

— Niciodată, Thelma. Nu noi doi.

— Nu pari să ai nevoie de mine.

— Ba da, am, dar nu şi de vreo bubă de-a lui Ronnie.

Ea îl împinge la o parte să se elibereze din strânsoarea lui.

— Nu-i nimic în neregulă cu Ronnie. E la fel de sigur şi curat a şi mine.

— Mda, păi, asta se-nţelege de la sine, de-ar fi să ne luăm după cum vă purtaţi voi doi. De asta mi-e frică. Îţi spun eu, Thelma, nu-l cunoşti. E un maniac. Tu n-ai cum să-ţi dai seama, fiindcă eşti nevasta lui loială.

— Harry, cred că am ajuns într-un punct în care, cu cât vorbim mai mult, cu atât mai rău se-mpute treaba. Sexul nu mai e ca pe vremuri, aici ai dreptate. Cu toţii trebuie să fim mai atenţi. *Tu* să fii atent. Spală-te şi tu pe dinţi, ca şi până acum, şi-o să mă spăl şi eu.

Abia când ajunge pe aleea curbată a Thelmei, cu uşa închisă în urma lui, cu storurile trase şi cu geamul ei oblic, îşi dă seama ce-a vrut să insinueze cu spălatul pe dinţi. Încă o palmă la adresa lui şi-a lui Janice. Cu femeile n-ai cum să fii sincer, gândesc ca ăia de la FBI. Măcăleandrul e tot acolo, pe peticul de gazon. O fi bolnav. Toate animalele astea din jurul nostru îşi au şi ele bolile lor, au trecut şi ele prin tot felul de molime. Îl priveşte pe Rabbit cu ochi sticloşi şi ţopăie un pic mai încolo, în iarba ceroasă, de aprilie, de pe peluza Thelmei, dar refuză să-şi ia zborul. Măcăleandrule, ţop. Galbenul îndrăzneţ al păpădiilor se alătură în această săptămână celui al narciselor şi forsiţiilor. E şi acesta un semn. Florile atrag albinele cum suntem noi atraşi unii de alţii. Semnalele noastre. Mirosurile. De-ar fi din nou cu ea în casă, i-ar trage-o în ciuda oricăror primejdii. Totuşi, se mulţumeşte cu siguranţa de la bordul automobilului său gri Celica; în timp ce demarează lin, liniştea cartierului Arrowdale este curmată de întoarcerea autobuzelor şcolare, galbene şi greoaie, din care, la fiecare colţ al străzilor curbate, coboară copiii cu ţipete ascuţite.

SENZAŢIA TOYOTA, scrie pe un banner mare, albastru, în vitrina salonului auto Springer Motors de pe Route *U.36de luni /60.000 de kilometri Garanţie limitată la toate modelele noi*, proclamă un afiş mai mic, iar altul *Automobile CRESSIDA noi-nouţe Motor nou puternic de 3,0 litri 190 de cai putere Transmisie electronică cu 4 viteze Mecanism de încuiere mai sigur*. Nelson nu-i la salon, spre marea uşurare a lui Harry. E o zi de marţi neproductivă, iar cei doi angajaţi de la vânzări sunt nişte tineri pe care nu-i cunoaşte şi care nu-l cunosc. S-au făcut schimbări anul trecut în noiembrie. Nelson a pus să se zugrăvească zona birourilor în culori mai vii, în roz şi verde, ca într-o ceainărie chinezească, şi a dat jos vechile fotografii mărite ale lui Harry din zilele lui de glorie, de vedetă la baschet, cu ridurile din ziare spunându-i „Rabbit”.

— Domnul Angstrom a plecat în pauza de masă pe la ora unu şi a zis că s-ar putea să nu se mai întoarcă azi, îl anunţă un tip plinuţ de la vânzări.

Jake şi Rudy îşi aveau birourile la vedere, de-a lungul peretelui, în direcţia clubului disco care a dat faliment şi, când s-au dus anii 70, a devenit un centru de închiriat aparate electrocasnice. Una dintre ideile măreţe ale lui Nelson a fost să scoată aceste birouri şi să înşire pe peretele opus nişte minibirouri ca separeurile dintr-un restaurant. Poate că astfel se creează o mai mare intimitate client-vânzător în momentul delicat al semnării actelor, dar aranjamentul pare departe de operaţiunile de afaceri generale şi expus zgomotului ce răzbate dinspre service. În direcţia asta şi în spate, spre râu şi spre Brewer, se întinde partea nepavată, neîngrijită a salonului, căreia Harry i-a zis dintotdeauna, el ştie de ce, Paraguay, ţară ce, în realitate, tocmai s-a debarasat de vechiul ei dictator cu nume german – asta a citit-o în ziare nu demult.

— Mda, păi, îi spune acestui necunoscut grăsan, şi eu sunt un domn Angstrom. E cineva pe-aici care ştie cât de cât cum stă treaba?

Nu vrea să fie nepoliticos, dar dezvăluirea Thelmei l-a necăjit rău de tot; îşi simte inima pornindu-i într-un galop nebun şi stomacul chinuindu-i-se să digere cele două castronele de alune.

Un alt vânzător tânăr, unul mai subţirel, se apropie de ei ieşind dintr-un separeu din capătul dinspre Paraguay şi observă că nu-i bărbat; l-au păcălit părul strâns la spate şi trendul maroniu, îmbrăcat pentru o ieşire în parcare, la un cumpărător. E femeie. O femeie vânzătoare de maşini. Ca în reclama aia la Toyota, doar că-i albă. Încearcă să-şi controleze expresia feţei, să nu-şi trădeze misoginismul.

— Eu sunt Elvira Ollenbach, domnule Angstrom, spune ea, şi-i strânge mâna viguros, iar după atingerea rece, păstoasă, a Thelmei, de acum o jumătate de oră, mâna ei îi pare fierbinte. Aş ghici că sunteţi tatăl lui Nelson chiar şi fără fotografiile pe care le are pe peretele din biroul lui.

Arătaţi exact ca el, în special în jurul gurii.

Puicuţa asta l-o fi luând peste picior? E o tânăra suplă, musculoasă, superantrenată, aidoma multor femei din ziua de azi, cu orbite osoase, adânci, cu o voce profundă, plata, buze subţiri date cu un ruj roz-pal, luminos, ca benzile reflectorizante, şi un gât zvelt, de unde iluzia că are fălcile late, ascuţindu-se sub lobii urechilor albe, expuse, ieşite în afară. Poartă nişte cercei de aur în formă de cochilie.

— Bănuiesc c-ai fost angajată de curând.

— Din ianuarie, răspunde ea. Dar înainte de asta am lucrat trei ani la Datsun, pe Route 819.

— Şi-ţi place să vinzi maşini?

— Îmi place foarte mult, e tot ce-i răspunde Elvira Ollenbach.

Nu zâmbeşte prea mult, iar ochii îi sunt un pic prea insistenţi. Îşi taie singur craca de sub picioare spunându-i:

— De regulă, n-ai zice că-i o treabă pentru femei.

Ea se mai însufleţeşte nitel:

— Ştiu, nu-i aşa că-i ciudat, când, de fapt, e ceva atât de firesc? Femeile care ne vizitează nu se mai simt aşa de intimidate, iar bărbaţii nu se mai tem să-şi arate ignoranţa cum s-ar teme în faţa unui bărbat. Ador meseria asta. Tăticul meu iubea maşinile şi bănuiesc că-i calc pe urme.

— Ai dreptate, recunoaşte el, nu ştiu de ce-a trebuit să treacă atâta timp. Să apară femeile ca vânzătoare de maşini, vreau să zic. Cum merge treaba?

— Până acum avem o primăvară bună. Lumea adoră Camry-ul şi, fireşte, Corolla vine tare din urmă, dar am avut un noroc surprinzător cu modelele de lux, în comparaţie cu ce auzim de la alţi dealeri. Economia Brewerului e-n revenire, în sfârşit, după atâţia ani. Industriile moarte au fost scoase de piaţă, au apărut altele, noi, fabricile de nişă şi de înaltă tehnologie şi, desigur, magazinele de desfacere ale fabricilor s-au bucurat de-o primire fabuloasă. Ele sunt cheia întregii renaşteri.

— Minunat. Dar cum stăm cu maşinile la mâna a doua? Merg mai greu?

Ochii ei înfundaţi în orbite – umbroşi ca ai lui Nelson, dar nu ursuzi şi îndureraţi – îl privesc oarecum nedumeriţi.

— Ba nu, câtuşi de puţin. Unul dintre motivele pentru care Nelson a angajat încă un vânzător a fost acela că voia să se concentreze mai mult pe maşinile la mâna a doua şi să nu mai vândă aşa de multe angro. Era un tip care făcea treaba asta, unul cu un nume grecesc…

— Stavros. Charlie Stavros.

— Exact, de când s-a pensionat el, Nelson simte că second-handurile au trecut pe pilot automat. Filosofia lui Nelson este că, dacă nu serveşti publicul tânăr cu venit scăzut sau cumpărătorul minoritar cu produsul pe care-l poate cumpăra, ai pierdut un potenţial client pentru un model nou în următorii cinci sau zece ani.

— Sună bine.

Fata asta pare să-i tot dea înainte cu Nelson. Vorba vine, fată, poate să aibă ca la vreo treizeci de ani sau chiar mai mult, din câte îşi dă el seama, toată lumea sub patruzeci de ani îi pare puştime.

Vânzătorul dolofan, bărbatul – un tip italian simpatic, familiar; Brewer mai scoate la iveală câţiva, cu glasuri răguşite, încheieturi păroase şi tunsori demodate, puţin mai sus de urechi –, se simte obligat să-şi dea şi el cu părerea:

— Nelson chiar că a reuşit să vândă maşinile la mâna a doua ca pe pâinea caldă. Mai o reclamă în *Standard,* mai un preţ de pe parbriz micşorat la fiecare două-trei zile, reduceri pentru plata cu banii jos. Sunt unii care trec zilnic pe la noi, să vadă ce-ar mai fi de ciugulit.

Are un fel de-a fi zelos, de-a sta prea aproape şi de-a vorbi rapid; obrajilor lui le-ar prinde bine un bărbierit, iar răsuflării, o bomboană mentolată sau două. Italienii ăştia folosesc usturoiul la toate mâncărurile.

— Reducere pentru plata cu banii jos? se miră Harry. Dar Nelson unde-i?

— Ne-a spus că simte nevoia să se relaxeze, îi explică Elvira. Voia să scape de telefoane.

— De telefoane?

— Îl tot sună un individ, îi spune Elvira coborând glasul. Parc-ar fi străin.

Harry are impresia că nu-i chiar aşa de isteaţă precum i s-a părut la prima vedere. Privirea ei

insistentă îi surprinde aluzia asta, fiindcă adaugă în apărarea ei:

— Probabil că n-ar trebui să suflu o vorbă, dar, din moment ce sunteţi tatăl lui…

— Ar putea fi un client nemulţumit, spune Rabbit, vrând s-o scoată basma curată.

— Toyota nu prea are din ăştia, intră în vorbă celălalt vânzător. An după an, scot pe piaţă maşinile cele mai uşor de întreţinut, cu o longevitate fără reparaţii absolut uimitoare.

— Nu-i vinde castraveţi grădinarului, îi spune Harry.

— Mă entuziasmez uşor. Numele meu e Benny Leone, apropo, domnule Angstrom. Benny de la Benedict. Mă bucur că aţi trecut pe la noi. Din câte ne-a spus Nelson, v-aţi spălat pe mâini de-afacerea cu maşini şi nu vă pare deloc rău.

— M-am semi-pensionat.

Oare ei ştiu, se întreabă el, că din punct de vedere legal totul e al lui Janice? Presupune că s-au prins cum stă treaba. Cei mai mulţi se prind. Oamenii ştiu mai multe decât lasă să se vadă.

— În branşa asta, primeşti o grămadă de telefoane aiurite. Nelson n-ar trebui să le pună la suflet, spune Benny.

— Nelson ia totul prea în serios, adaugă Elvira. Îi tot spun, nu le mai pune pe toate la suflet, dar nu poate. Uneori e-atât de crispat, de face urât de tot.

— Dintotdeauna a fost un băiat sufletist, le povesteşte Harry. Cine mai e aici în afară de voi doi? Apropo de pilotul automat…

— Mai e Jeremy, răspunde Benny, care vine, de regulă, de miercuri până sâmbătă.

— Iar Lyle e-aici, spune Elvira şi se uită scurt într-o parte, unde un cuplu în blugi prespălaţi se plimbă prin marea sclipitoare de Toyote.

— Am crezut că Lyle e bolnav, spune Harry.

— Cică ar fi în remisiune, îi explică Benny şi pe chip i se aşterne dintr-odată o expresie prudentă, probabil la fel ca şi lui Harry când a încercat să nu pară misogin în ochii Elvirei.

Cât despre ea, dă să iasă în trenciul ei primăvăratic în strălucirea de afară, unde perechea de cumpărători potenţiali studiază oferta.

Mă bucur să aud asta, zice Harry şi simte că are mai puţine reţineri şi e mai puţin ceremonios discutând doar cu Benny. Nu ştiam că există remisiune la boala lui.

— Nu pe termen lung.

Glasul bărbatului a devenit mai răguşit, ca de gangster, de parcă prezenţa femeii l-ar fi făcut şi pe el să aibă reţineri.

Harry dă din cap, scurt, spre cei de-afară.

— Cum se descurcă?

Benny se apropie şi mai mult şi-i mărturiseşte:

— Îi aduce până la un punct, apoi devine rigidă şi lasă vânzarea să-i scape printre degete. De parcă s-ar teme că noi ăştilalţi am zice că-i prea moale.

Harry dă din cap a aprobare.

— Femeile mereu sunt scârţare când vine vorba de bacşiş. Banii le sperie. Totuşi, comentează el, loial faţă de vremurile schimbătoare şi de inovaţiile lui fiu-său, cred că-i o idee bună. Ca şi cu femeile-preot. Au lipici la lume.

— Mda, admite prudent mărunţelul fălcos. Îi dă locului un strop de culoare. E mai altfel.

— Şi unde-i Lyle? Se întreabă câte i-or fi ascunzând ăştia doi ca să-l protejeze pe Nelson. A observat semnalele pe care şi le transmiteau din priviri în timp ce vorbeau. Un labirint de secrete – firma asta a construit-o după chipul şi asemănarea lui din 1975, când bătrânul Springer a pocnit dintr-odată, într-o zi de vară, ca un termometru supraîncălzit. În afacerile cu automobile se adună o grămadă de stres mocnit. Sunt riscuri multe şi, totuşi, ai un acoperiş ferm deasupra capului.

— Acum zece minute era în biroul lui Nelson.

— Nu îl foloseşte pe-al lui Mildred? Harry îi explică: Mildred Kroust a fost ani de zile contabila noastră, de pe vremea când tu nu erai decât un puşti.

În materie de Springer Motors, a devenit un istoric. Îşi aminteşte vremurile când magazinul de închiriat aparate electrocasnice de mai sus avea o firmă uriaşă DISCO remodelată dintr-un Mr.

Peanut cu ghetre şi joben[230], agitându-şi ostentativ bastonul de neon.

Benny pare să ştie, însă, tot ce vrea el să afle. Îi răspunde:

— Acum e un fel de sală de conferinţe, cu o canapea, în caz că cineva ar avea brusc nevoie să tragă un pui de somn. Lyle proceda aşa, dar acum lucrează mai mult acasă, din cauza bolii.

— De când e bolnav?

Benny iar face mutra aia prudentă şi-i răspunde:

— De cel puţin un an. Dar poţi să ai virusul ăsta HIV de cinci sau de zece ani până să-ţi dai seama.

Glasul îi devine mai răguşit şi se apropie şi mai mult.

— Vreo doi mecanici şi-au dat demisia când Nelson l-a adus să lucreze la contabilitate cu boala lui, dar trebuie să-l admiri pe Nelson, le-a zis foarte bine, să plece, dacă ţin neapărat să fie superstiţioşi. Le-a explicat că nu te poţi molipsi dintr-un contact ocazional cu un bolnav şi le-a spus să aleagă, ori-ori.

— Şi Manny ce-a zis de treaba asta?

— Manny? Ah, da, domnul Manning de la service. Din câte am înţeles, ăsta a fost motivul pentru care a şi plecat până la urmă. Am auzit că-şi caută de lucru pe la alte firme, însă la vârsta lui, greu îţi mai iese mişcarea.

— Că bine zici, face Harry. Hei, se pare că ne-a sosit un alt client. Mai bine ai ajuta-o pe Elvira.

— Lasă-i să se uite, ăsta-i mottoul meu. Dacă sunt serioşi, intră. Elvira prea se dă de ceasul morţii.

Rabbit traversează salonul, trece pe lângă panoul cu performante, vitrina cu piese de schimb şi uşa zăbrelită ce duce la garaj, spre uşa verde încastrată, din vechi plăci de masonit canelate aleatoriu, acum vopsite în roz-pal, care dă în fostul lui birou. Elvira a avut dreptate; fotografiile mărite cu titlurile despre cariera lui în baschet şi tăieturile din ziar îngălbenite de vreme n-au fost aruncate, ci doar mutate pe pereţii lui Nelson, unde puştiul le are în faţa ochilor zi de zi. Pe pereţi mai are plachete de la Kiwanis şi Rotary, o nominalizare din partea Camerei de Comerţ din Brewer şi Premiul Presidents Touch, acordat de Toyota salonului în urmă cu câţiva ani, plus un calendar *Playboy*, fata din această lună e îmbrăcată ca un iepuraş de Paşti cu fundul gol, Harry nu-i prea sigur că asta-i dă o notă bună, dar cel puţin e o declaraţie că nu toată firma a ajuns poponară.

Lyle se ridică de la biroul lui Nelson până să între Harry în încăpere. E foarte slab. Poartă un pulover roşu, gros, sub costumul gri. Îi oferă o mână albăstrie, scheletică, şi un zâmbet neaşteptat de larg, dinţii îi par enormi pe chipul stafidit.

— Bună ziua, domnule Angstrom. Pun pariu că nu vă amintiţi de mine.

Lui Harry îi pare, totuşi, vag familiar, parcă ai reîntâlni pe cineva cu care ai jucat baschet acum patruzeci de ani. Are craniul foarte îngust, părut tuns periuţă îi este atât de uniform blond, de zici că-i vopsit, iar ochelarii de contabil bifocali au ramă aurie, subţire. E atât de palid, de zici că-i trece lumina prin piele. Cu ochii mijiţi, Harry acceptă mâna întinsă şi i-o strânge scurt, încercând să nu se gândească la virusurile alea micuţe HIV, complexe ca nişte nave spaţiale miniaturale, care i-ar putea aluneca pe palmă, spre încheietură, apoi în sus, pe braţ, în porii sudoripari de la subraţ şi i-ar pătrunde în fluxul sangvin pe acolo. Îşi şterge mâna de poala sacoului, sperând că gestul lui ar putea fi luat drept o simplă pipăire a buzunarului.

— Lucram la Fiscal Alternatives de pe Weiser Street când veneaţi cu soţia şi cumpăraţi aur şi argint.

Harry pufneşte în râs când îşi aduce aminte.

— Era să ne rupem cocoaşa cărând dolarii de argint la nenorocita aia de bancă.

— Aţi fost pe fază, îl laudă Lyle. Aţi vândut la timp. M-aţi impresionat.

Ultima remarci pare uşor impertinentă, dar Harry comentează amabil:

— Am avut o baftă chioară. Chestia aia mai există?

---

[230] Emblemă şi mascotă a firmei americane Planters, constând în reprezentarea antropomorfa a unei arahide în coajă.

— Într-un mod *foarte* restricţionat, răspunde Lyle, accentuând acel „foarte”, ca să se facă crezut de Harry.

Se pare că, dacă eşti buzilău, trebuie să exagerezi totul ca să pară că vorbeşti normal.

— Speculaţiile cu metale au fost doar o modă trecătoare, serios. Acum sunt *foarte* depăşite.

— Era un locşor cochet. Frumuseţea aia care făcea tranzacţiile, nu-mi dau seama, cum putea să lucreze la calculator cu unghiile alea lungi?

— Ah, Marcia. S-a sinucis.

Pe Rabbit vestea îl lasă perplex. Părea atât de angelică, în felul ei.

— Nu zău? De ce?

— Eh, din motivele obişnuite. Probleme personale, răspunde Lyle dându-le parcă la o parte cu dosul palmei lui străvezii; în ochii lui Rabbit, în jurul siluetei lui Lyle se mişcă nişte globule de lumină difuză, ca la E.T. Din film. N-a avut nimic de-a face cu declinul afacerilor cu metale preţioase. Ea era băgată în faţă, la vânzare, banii din spate proveneau din Philadelphia.

În timp ce Lyle vorbeşte degajat, Harry îl aude inspirând aerul cu o uşoară gâfâială în ton cu umbrele vineţii de la tâmple, îi dă senzaţia c-a venit din spaţiu şi e pe cale să se-ntoarcă acolo. *Individul ăsta stă chiar mai râu decât mine,* îşi zice Rabbit şi, pe chestia asta, îi place de el. Totuşi, nu observă la el niciun semn de sarcom Kaposi, ci doar aura radiantă, generală, a unui trup ce se opune vieţii, refuzând orice sprijin, refuzând să se lase pradă propriului sistem. În aer pluteşte un miros dulceag-putregăit, ca atunci când deschizi uşa unui frigider nefolosit dintr-o staţiune de odihnă, sau poate că doar i se pare lui Rabbit. Dintr-odată, vlăguit, Lyle se aşază, de parcă statul în picioare ar reprezenta un efort prea mare pentru el.

Harry ia loc în fotoliul de pe partea cealaltă a biroului, în care, de regulă, stau clienţii şi imploră termeni contractuali mai lejeri.

— Lyle, începe Harry, aş vrea să verific registrele. Extrasele de cont, chitanţele, plăţile, împrumuturile, inventarul, manopera.

— De ce naiba, de ce? Ochii lui Lyle, pe măsură ce restul chipului i se topeşte, ies în afară, mai rotunzi decât cei ai oamenilor sănătoşi. Stă drept, rezemându-se pe un antebraţ descărnat în mâneca lui gri, paralel cu marginea biroului lui Nelson. Fie ca să facă economie de energie, fie ca sa ascundă adevărul, s-a hotărât să-i dea răspunsuri minimale.

— Ah, din pură curiozitate. Sincer să fiu, e ceva dubios la balanţele pe care le primesc în Florida.

Harry ezită, dar nu crede că precizările pot face vreun rău în momentul de faţă. Continuă să spere că există o explicaţie pentru toate, că poate reveni la situaţia dinainte, când nu-şi făcea griji în legătură cu salonul.

— Nu apar, proporţional, destule vânzări de maşini la mâna a doua.

— Nu?

— Ai putea argumenta că-i o variabilă, iar cu economia înfloritoare din timpul lui Reagan, oamenii îşi pot permite să cumpere maşini noi, dar în toţi anii petrecuţi de mine aici a existat dintotdeauna o anumită proporţie, se ajungea la o medie pe mai multe luni, iar asta nu s-a mai întâmplat în scripte din noiembrie încoace. De fapt, e din ce în ce mai ciudat.

— Mai ciudat?

— Mai bizar. Mai dubios. Cum vrei să-i zici. Când pot să văd registrele? Nu-s contabil; vreau să le verifice Mildred Kroust împreună cu mine.

Lyle face un efort, îşi mută braţul de pe birou şi îşi lasă mâinile în poală, unde nu-i pot fi văzute. Felul lui de-a se mişca îi reaminteşte lui Harry de încetineala spectrală a cadavrelor apatice, fleşcăite de la Buchenwald mutate din lagăr, date la jurnalele de ştiri de după război. Goale, cu încheieturile bălăbănindu-li-se, cu pubisul la vedere, apropo de obscenitate, treaba asta era atât de obscenă, încât au trebuit să ne-o arate ca s-o credem. Lyle îi spune lui Harry:

— Am o grămadă de date la mine acasă, în computer.

— Avem un computer şi aici. Cel mai bun de pe piaţă, un IBM.

Ţin minte când l-am instalat.

— Am unul compatibil. Un Apple micuţ, bun la toate.

— Pun pariu că aşa şi e. Ştii, la drept vorbind, doar pentru că eşti bolnav şi trebuie să stai acasă mai tot timpul nu înseamnă că balanţele de la Springer Motors trebuie să fie împrăştiate în

tot Diamond County. Am nevoie de ele aici. Mâine am nevoie de ele.

E prima oară când amândoi recunosc că Lyle e bolnav, că Lyle e pe moarte. Băiatul devine rigid şi-şi ţuguiază un pic buzele. Zâmbeşte schiţând rânjetul generos al unui schelet ambulant.

— Nu pot arăta registrele decât persoanelor autorizate, spune el.

— Eu sunt o persoană autorizată. Cine-ar putea fi mai autorizat decât mine? Eu am fost şeful aici. Ale mele-s fotografiile astea de pe pereţi.

Pleoapele lui Lyle, cu genele mai închise la culoare decât părul de pe cap, se lasă peste ochii bulbucaţi. Clipeşte de mai multe ori şi încearcă să fie delicat, să păstreze tonul curtenitor dintre ei doi.

— Înţeleg de la Nelson că maică-sa e proprietara companiei.

— Da, dar eu sunt soţul ei. Jumătate din averea ei e-a mea.

— În unele împrejurări, poate; şi, poate, în unele state. Dar cred că nu şi-n Pennsylvania. Dacă *doriţi* să consultaţi un avocat…

De-abia mai respiră; Harry se arată aproape milostiv întrerupându-l:

— N-am nevoie să consult un avocat. Nu trebuie decât s-o pun pe nevastă-mea să te sune şi să-ţi spună să-mi arăţi registrele. Mie şi lui Mildred. Am nevoie de ea.

— Cred că domnişoara Kroust locuieşte acum într-un azil. The Dengler Home din Penn Park.

— Minunat. E la cinci minute de casa mea. O iau cu maşina şi venim aici mâine. Hai să stabilim o oră.

Lyle îşi coboară pleoapele din nou şi îşi repoziţionează stângaci cotul pe birou.

— Când şi *dacă* primesc autorizaţia soţiei dumneavoastră şi undă verde de la Nelson…

— Asta n-ai să primeşti. Aici Nelson e problema, nu soluţia.

— Cum ziceam, chiar *dacă,* tot aş avea nevoie de câteva zile să pun cap la cap toate cifrele.

— Ca ce chestie? Registrele ar trebui să fie la zi. Ce se întâmplă aici, măi băieţi?

Surprinzător, Lyle rămâne tăcut. Poate că-l dărâmă efortul de-a respira. Totu-i atât de istovitor. Tâmplele înfundate îi sunt şi mai vineţii. Harry simte că inima se porneşte să-i bată rapid şi simte un junghi în piept, dar rezistă impulsului de a mai lua o nitroglicerină, nu vrea să devină dependent. Se afundă şi mai mult în fotoliul cumpărătorului, de parcă negocierile ar fi ajuns în punctul terminus. Schimbă placa.

— Ia zi-mi, Lyle. Cum e?

— Cum e ce?

— Să fii, ştii tu, cu funia atât de aproape de par. Te-ntreb pentru că am avut mici probleme cu inima în Florida şi încă nu mă pot obişnui cu gândul c-am ajuns atât de aproape. Vreau să zic, în cea mai mare parte a timpului totul îmi pare ireal, sunt tot *eu* şi-n jur totul decurge normal, apoi, dintr-odată, noaptea, când mă scol să dau calu' la apă, sau în toiul unui serial TV de tot rahatul, mă loveşte nasol de tot. Ating fundul prăpastiei. Vreau să mă caţăr la loc, în părinţii mei, dar ei au murit deja.

Buzele umflate ale lui Lyle tremură sau par să tremure când încearcă să-şi clarifice de ce-a luat această turnură conversaţia lor.

— Te-mpaci cu gândul, răspunde el. Toată lumea moare.

— Dar unii se curăţă mai devreme decât alţii, nu?

Un spasm de indignare îl animă pe Lyle.

— Apar medicamente noi. Întruna. La francezi. La chinezi. Trichosanthinul. Derivatele TIBO. Până la urmă, cei de la FDA[231] vor fi nevoiţi să le dea drumul pe piaţă, chiar dacă nu-s decât o adunătură de homofobi fascişti reaganişti, pe care nu i-ar deranja să ne vadă pe toţi morţi. E o chestiune de rezistenţă. Am mari speranţe.

— Păi, da, grozav. Îţi pot oferi o putere mai mare. Dar asta-i tot ce pot face medicamentele. Învăţ şi eu chestia asta când am dat de greu. Ştii, Lyle, nu că nu m-aş fi gândit niciodată la moarte sau că nu mi-ar fi murit nimeni apropiat, dar aş putea spune că nu i-am simţit niciodată gustul. Vreau să zic, cu moartea nu-i de glumit. Te vrea cu totul.

---

[231] Food and Drug Administration, organismul de stat abilitat cu controlul alimentelor şi medicamentelor comercializate pe teritoriul SUA.

Are nevoie de pastila aia. Se întreabă dacă Nelson o fi ţinând în sertar un tub de bomboane Life Savers, cum obişnuia el. Ceva de ronţăit când eşti agitat. Harry constată că, de fiecare dată când se gândeşte la moarte, îi vine să mănânce – de-aia n-a slăbit mai mult.

Încercarea interlocutorului de a-l relaxa îl face pe Lyle să stea şi mai ţeapăn la birou, şi mai ostil. Se holbează la Harry cu ochii lui încercănaţi, de sub sprâncenele la fel de blond-metalizate ca şi părul.

— Partea bună, spune el, e că devii mai greu de speriat. De fleacuri. De ameninţări ca ale dumneavoastră, de exemplu.

— Eu nu te ameninţ câtuşi de puţin, Lyle, încerc doar să aflu ce mama mă-sii se-ntâmplă aici. Încep să cred că la firma asta se comit nişte jafuri ca la drumul mare. Dacă mă înşel şi totu-i parfum, chiar n-ai de ce să te temi.

Bietul băiat, are de luat o decizie strâns cu uşa fiind şi n-are decât jumătate din vârsta lui Harry. La vârsta lui, Harry ce făcea? Aranja matriţe în stilul ăla de demult şi visa câte un cur de gagică. Până la urmă, într-un fel sau altul, curul ne nenoroceşte: membrana celulară-i prea subţire, micuţele HIV-uri pătrund prin ea la marele fix. O cutie neagră de neant, asta a simţit când i-a pus-o Thelmei. Ciudat apetit, la o dietă constantă. Să fii poponar nu-i mare fâs.

Lyle îşi mută din nou braţele cu aceeaşi prudenţă fragilă. Trupul lui a devenit un mănunchi de vreascuri.

— Nu faceţi afirmaţii nefondate, domnule Angstrom, pe care n-o să vreţi le susţineţi şi în instanţă.

— Păi, refuzul tău de-a mă lăsa pe mine şi pe un contabil imparţial să-ţi examinăm registrele e o afirmaţie nefondată, sau un fapt real?

— Mildred nu-i imparţială. E furioasă pe mine că i-am luat locul. E furioasă că eu şi calculatorul meu putem face în câteva ore ceea ce ei îi lua o săptămână.

— Mildred e un suflet cinstit.

— Mildred e senilă.

— Nu despre Mildred e vorba aici. E vorba despre faptul că mă sfidezi ca să-mi protejezi fiul.

— Nu vă sfidez, domnule Angstrom…

— Poţi să-mi spui Harry.

— Nu vă sfidez, domnule. Va spun doar că nu pot primi ordine de la dumneavoastră. Trebuie să le primesc de la Nelson sau de la doamna Angstrom.

— Ai să le primeşti, domnule. Pe chipul lui Lyle se aşterne un zâmbet provocator, care-l stârneşte pe Harry să-l întrebe: Te îndoieşti de treaba asta?

— Aştept să le aud, răspunde Lyle.

— Ascultă. Oi fi ştiind tu multe chestii pe care eu nu le ştiu, dar habar n-ai cum e o căsătorie. Nevastă-mea o să facă ce-o să-i spun eu. Ce am s-o rog eu. Într-o afacere ca asta, suntem ca unul.

— O Să vedem, spune Lyle. De fapt, şi părinţii mei au fost căsătoriţi. Am fost crescut într-o familie. Ştiu *foarte multe* despre căsătorie.

— Nu ţi-a fost de mare folos.

— Mi-a arătat ce-am de evitat, îi răspunde Lyle zâmbind la fel de larg, la fel de nevinovat ca la intrarea lui Harry.

E tot numai dinţi. Acum Harry şi-l aminteşte de pe vremea când lucra la Fiscal Alternatives – cu mormanele de aur şi argint şi cu Marcia cea desăvârşită, cu unghiile ei lungi, roşii. Sărmana frumuseţe, singură şi-a făcut seama. Ea şi Monroe. Rabbit recunoaşte în sinea lui că poponarii au un anume farmec ciudat, o frivolitate băieţească, sunt mai presus de murdăria aia feminină din care ia naştere viaţa.

— Slim ce mai face? se interesează Harry ridicându-se din fotoliu. Nelson îl pomenea frecvent.

— Slim, răspunde Lyle prea istovit sau prea mitocan ca să se mai ridice, a murit. Înainte de Crăciun.

— Îmi pare rău s-aud asta, îl minte Harry.

Îi întinde mâna peste birou, dar interlocutorul ezită să i-o atingă, de parcă s-ar teme să nu se molipsească. Are oasele febrile, abia se mai ţin în încheieturi. Rabbit i le strânge şi zice:

Spune-i lui Nelson, dacă-l întâlneşti, că-mi plac noile decoraţiuni. Parcă ar fi un butic. Drăguţ. Se asortează cu noii vânzători. Stai liniştit, Lyle. Sper să ajungă chinezăriile la tine. Ţinem legătura.

În drum spre casă, aude la radio că Mike Schmidt, care în urmă cu exact doi ani, pe 18 aprilie 1987, a înscris *home run*-ul cu numărul cinci sute din cariera sa împotriva celor de la Pittsburgh Pirates pe Stadionul Three Rivers, se apropie de recordul lui Richie Ashburn, de 2 217 lovituri reuşite, devenind cel mai bun jucător la bătaie al celor de la Phillie din toate timpurile. Rabbit şi-l aminteşte pe Ashburn. Unul dintre copiii-minune care i-au bătut pe cei de la Dodgers în finala campionatului din toamna anului în care Rabbit a ajuns în ultima clasă de liceu. Curt Simmons, Del Ennis, Dick Sisler în centru, Andy Seminick în spatele celei de-a patra baze. I-au bătut pe cei de la Dodgers în ultimul meci al sezonului, apoi au pierdut de patru ori la rând în faţa celor de la Yankees. În 1950, Rabbit avea şaptesprezece ani şi era vedeta ligii B a comitatului cu 817 puncte în primul lui sezon competiţional. Amintirea acestor statistici îl ajută să-şi mai domolească starea de agitaţie pricinuită de întâlnirea cu Thelma şi cu Lyle, o stare ce poate fi descrisă drept o dorinţă aţâţată şi nesatisfăcută, ia marginea căreia clipoceşte ideea deprimantă că nimic nu mai contează prea mult, că, în curând, cu toţii vom fi morţi.

Ideea lui Janice de regim hiposodic pentru el este să cumpere semipreparate congelate în punguţe de plastic pe care scrie Dietetic. Majoritatea acestor semipreparate cu carne de pui şi de vacă mustesc de chimicale, să nu se altereze în frigider. Ca să le poată digera ca lumea, bea, de regulă, încă o bere. În ultima vreme Janice e zăpăcită de cap, e încântată ia culme de cursurile de imobiliare la care urmează să meargă la sediul local al Universităţii Penn State.

— Nu sunt sigură c-am înţeles totul clar, deşi tipa de la biroul din Pine Street – mamă, *tare*-a mai decăzut cartierul ăla faţă de cum arăta pe vremea când lucrai cu taică-tău la Verity! — mi-a răspuns foarte răbdătoare la toate întrebările. Voi avea trei ore pe săptămână timp de zece săptămâni, cu două examene la materii obligatorii şi patru la opţionale ca să primesc certificatul ăsta, dar nu cred că-i nevoie de el pentru obţinerea licenţei, pentru care un agent de vânzări – asta aş fi eu – poate da lunar examen, iar un broker – asta aş putea încerca să ajung mai încolo –, doar trimestrial. Dar poanta e că aş putea începe cu două materii în aprilie, iar apoi, între iulie şi septembrie, să mai fac încă două şi, dacă totul merge bine, să-mi iau licenţa în septembrie şi să încep să fac vânzări, la început exclusiv pe comision, pentru firma asta la care-i partener noul cumnat al lui Doris Eberhardt. Cică i-a povestit despre mine şi s-ar fi arătat interesat. Evident, e un atu să fii în floarea vârstei, clienţii îşi închipuie că ai experienţă.

— Iubito, ce rost are să te legi la cap dacă nu te doare? Doar ai salonul.

— N-am niciun salon. E al lui Nelson.

— Serios? Azi am trecut pe-acolo şi nici urmă de el. Nu erau decât copiii angajaţi de el. Un poponar, un macaronar şi-o faţă.

— Harry! De unde-ai prejudecăţile astea?

El nu-şi continuă povestirea, vrea s-o lase pentru mai târziu când o pot urmări amândoi cu atenţie. După cină, lui Janice îi place să se uite la *Jeopardy*[232] chiar dacă nu ştie niciodată vreun răspuns, iar apoi Phillies joacă cu Mets pe Le Channel 11. Căsuţa de piatră cu numărul ei cu fracţie de pe Franklin Drive atrage întunericul în jurul lor, doar al lor, seara, în timp ce amurgul nordic treptat (în Florida soarele se stinge brusc şi luna îi ia locul) se prelinge prin pomii încă golaşi, retezând trilul păsărelelor, iar tenta limonie a cerului de la apus, dincolo de coşurile verticale ale caselor mari din cărămidă de zgură, devine tot mai închisă, până la un portocaliu incendiar, iar apoi stacojiul ca ultimii tăciuni din vatră. În câteva săptămâni pomii vor înfrunzi şi n-o să mai vadă niciun asfinţit pe geamurile romboidale ale bârlogului său când o să-şi ia ochii de la ecranul televizorului.

În a treia repriză, cu doi oameni pe teren, Schmidt înscrie un *home run,* al patrulea al acestui început de sezon şi al cinci sute patruzeci şi şaselea din cariera sa. Cei de la Phils conduc cu cinci la zero, iar Rabbit începe să dea de pe un canal pe altul, nu găseşte niciun meci de *play-off*

---

[232] Emisiune-concurs de cultură generală.

la baschet, doar *Matlock*[233] şi *The Wonder Years*[234]. Oricât de mult l-ar enerva Janice când e lângă el, când nu-i în aceeaşi cameră sau când n-o aude zdrăngănind prin bucătărie sau la etaj, nu prea e-n apele lui. Închide televizorul şi se duce s-o caute, plin de veşti tulburătoare, tot aşa cum odinioară era plin de monede Krugerrand de aur.

E deja într-una dintre cămăşile ei de noapte, la etaj, şi poartă sandalele alea enervante din Florida, care fac *plici-plici* când se-nvârte prin jur când el mai încearcă să doarmă de dimineaţă. Nu că ar mai putea dormi până târziu, ca în tinereţe, sau chiar şi la patruzeci şi ceva de ani. Se trezeşte mereu pe la şase tresărind scurt şi, de la atacul de cord încoace, simte nişte junghiuri în stomac, nu ştie de la ce i se trag până când îşi dă seama că-i vorba de groaza de-a fi prizonierul trupului său muritor, ca şi cum ar împărţi o celulă de închisoare cu un nebun care s-ar putea hotărî să-l omoare în orice clipă. Ea tipăie de colo-colo, *plici-plici*, cărând mici teancuri de haine împăturite, rufe pe care le aduce pe scara din spate; îşi dă seama că grămada pătrată-s batiste împăturite, iar în alta, mai puţin aranjată, sunt boxerii lui cu elasticul de la mijloc uşor lărgit, a treia conţine lenjeria ei intimă, care încă-l excită, nu atât când e pe ea, cât atunci când e goală şi proaspăt spălată. Nu ştie cum să-nceapă. Se aruncă cu trupul lui de malac pe pat, în diagonală, şi îşi freacă faţa de gâlmele cuverturii. Vidul roşiatic din spatele pleoapelor închise e odihnitor după scânteile necontenite, derapante, ale televizorului.

— Harry, ce s-a întâmplat?

Janice pare alarmată. Fragilitatea lui îi oferă un nou avantaj în raport cu ea.

El se rostogoleşte pe pat şi nu se poate abţine să nu-i zâmbească siluetei plinuţe în cămaşă de noapte. Nu pare mult mai altfel decât Judy în cămăşuţa ei şi nici cu mult mai mare. Bretonul rărit nu prea-i ascunde fruntea înaltă, cu bronzul de Florida pe cale de dispariţie şi cu privirea ochilor obosiţi dusă aiurea.

— Ceva e putred la salon, începe el. Azi, când am trecut pe-acolo, am cerut registrele şi poponarul ăla bolnav de SIDA pe care Nelson l-a uns contabil în locul lui Mildred mi-a zis că nu mi le poate arăta decât cu aprobarea ta. După el, cică tu eşti şefa.

Ea scoate vârful limbii şi şi-l împinge în buza de sus.

— Ce tâmpenie, comentează ea.

— Aşa mi-am zis şi eu, dar mi-am păstrat calmul. Amărâtul ăla nu face decât să-l acopere pe Nelson.

— Să-l acopere pe Nelson? De ce?

— Păi, oftează Harry din toţi rărunchii şi se întinde ca o odaliscă, răsucindu-şi şoldul, chiar vrei să afli?

— Fireşte.

Şi totuşi, continuă să se învârtească prin cameră cu grămăjoarele de haine.

— Am o teorie nouă. Cred că Nelson ia cocaină şi de-aia-i atât de imprevizibil şi agitat şi-un pic paranoic.

Janice se apropie cu grijă de scrin, *plici*, urmat de încă un *plici,* ţinând ceva în care Harry recunoaşte treningul ei roz cu mâneci şi dungi albastre, pe care nu-l poartă niciodată pe stradă aici, unde cei de vârsta a doua sunt mai atenţi să nu pară ridicoli.

— Cine ţi-a zis asta? întreabă ea.

El se foieşte în pat, îşi ridică picioarele şi îşi dă jos pantofii din piele întoarsă, să nu murdărească cearşaful de olandă.

— Nu mi-a spus nimeni, protestează el. Doar am pus lucrurile cap la cap. Găseşti cocaină pe toate drumurile şi tocmai copiii ăştia de vârsta lui Nelson, plini de bani, sunt cei care-o folosesc. Şi costă mult. O grămadă de bani, să-ţi satisfaci năravul. Nu se plânge Pru tot timpul că n-au bani să-şi achite facturile? Janice se apropie de pat, dar rămâne în picioare; el îi întrezăreşte prin cămaşa de noapte din bumbac umbrele sfârcurilor şi pilozitatea pubiană. Din unghiul din care-o priveşte pare ciudat de enormă şi, stând întins pe diagonală, simte un puseu din alea de ameţeală ca atunci când se ridică prea repede în picioare; nu-i e prea clar cine-i la verticală şi

---

[233] Serial TV lansat pe canalul NBC (1986-1992), continuat pe ABC (1992-1995).

[234] Serial TV difuzat pe canalul ABC între 1988 şi 1993, cu acţiunea plasată între 1968 şi 1973.

cine nu. Trupul ei şi-a păstrat vitalitatea plăcută din tinereţe, de pe vremea când lucra la Kroll's, dar sub bărbie are nişte pliuri urâte ce i se ramifică în jos pe gât. Era hotărâtă să nu se îngraşe ca maică-sa, însă vârsta oricum te ajunge din urmă. Janice spune circumspectă:

— Cele mai multe cupluri tinere au facturi pe care nu le pot plăti.

El se ridica în capul oaselor, să-şi alunge ameţeala şi, pentru că trupul ei se află acolo, îi îmbrăţişează şoldurile. Se răzgândeşte, îşi vâră mâinile sub cămaşa ei de noapte şi-i cuprinde fesele ferme, un pic aspre. Îi spune, privindu-i chipul de jos în sus, peste sâni:

— Partea cea mai proastă, iubito: am impresia că jecmăneşte compania. Cred că fură, iar Lyle îl ajută, de-aia au concediat-o pe Mildred.

Bucile ei i se încordează în mâini: simte cum se întăresc şi devin mai sferice, ca nişte mingi de baschet umflate niţel sub standardele regulamentare. Simte în vintre licărul apos al aţâţării. Ea îl priveşte mohorâtă cu ochi înceţoşaţi, cu pielea feţei atârnându-i de pe maxilar. El îşi freacă nasul de un sân şi închide ochii din nou, amuşinând bumbacul vag transpirat, ascunzându-se de privirea ei încordată.

— Ce dovadă ai? întreabă ea.

Chestia asta îl enervează. E o mută.

— Doar ţi-am spus. Azi am cerut registrele şi extrasele bancare şi nu m-au lăsat să le văd decât cu permisiunea ta. Nu trebuie decât să-l suni pe Lyle ăsta.

Simte o încremenire ciudată în pieptul ei, o simte cum încearcă să-şi stăpânească tensiunea ce-i ia trupul în stăpânire. Cămaşa de noapte e transparentă, însă ea e opacă.

— Dacă ai vedea cifrele astea, îl întreabă ea, ai avea competenţa să le-nţelegi?

Îi linge sfârcul prin bumbac. Licărul din vintre a devenit o lumină incandescentă, o căldură inflamată.

— Poate nu chiar de tot, răspunde el. Dar nici măcar balanţele lunare pe care le primeam în Florida nu mi-au mirosit a bine. Aş lua-o pe Mildred cu mine, iar dacă ea-i prea dusă de-acasă – mi-a zis c-ar fi senilă, internată la Dengler –, cred c-ar trebui să angajăm pe cineva, un contabil profesionist din Brewer. Ai putea să-l rogi pe avocatul nostru să ne recomande pe cineva. Ar putea fi o chestie pentru care, la un moment dat, va trebui să chemăm poliţia.

Afară se porneşte o ploaie torenţială de aprilie, stârnită de asfinţitul domol.

Trupul ei devine rigid şi se trage înapoi cu doi centimetri.

— Harry! E vorba de fiul tău!

— Păi, zice el enervându-se din nou, e vorba de mama lui. Fură de la maică-sa.

— Nu ştim nimic sigur, îi spune Janice. Asta-i deocamdată teoria ta.

— Ce altceva ar fi avut Lyle de ascuns azi? Acum ştiu că-s luaţi la ochi, aşa că ar trebui să ne mişcăm repede, sau o să facă pierdute o grămadă de documente, ca Ollie North.

Acum Janice e cea care devine agitată, se retrage din braţele lui până în mijlocul covorului, şi-şi freacă pe rând dosul palmelor. El îşi dă seama că s-a zis cu sexul, a fost prima oară când a simţit nevoia după mai multe săptămâni. Lua-l-ar dracu pe Nelson. Ea spune:

— Cred că mai întâi ar trebui să stau de vorbă cu Nelson.

— *Tu* ar trebui? De ce nu *noi?*

— După Lyle, eu sunt singura care contează.

Asta-l doare.

— Eşti prea blândă cu Nelson. Te manipulează cum vrea.

— Ah, Harry, a fost îngrozitor când am fugit cu Charlie. Nelson avea doar doişpe ani, bătea cu bicicleta tot drumul până pe Einsenhower şi stătea câte o oră vizavi, uitându-se sus la ferestrele noastre, iar de câteva ori l-am văzut şi m-am *ascuns*, m-am ascuns în dosul perdelei şi l-am lăsat să stea acolo până obosea şi pleca.

Se uită în gol, peste capul lui Harry, revăzându-şi băieţelul ei de peste drum, atât de răbdător, nedumerit şi plin de speranţe, şi ochii căprui i se umplu de lacrimi.

— Păi, ce dracu, spune Rabbit, nimeni nu-l *punea* să se ducă acolo şi să te spioneze. *Eu* eram cel care avea grijă de el.

— Cu amărâta aia de fătucă nebună şi cu negrul ăla hidos. Am avut un noroc chior că n-a ars şi Nelson odată cu casa.

— L-aş fi scos afară. Dacă eram acolo, îi scoteam pe toţi afară.

— Nu poţi să *ştii* asta, îl contrazice ea, nu poţi şti ce-ai fi făcut. Iar acum nu ştii care-i adevărul, n-ai decât nişte bănuieli, cineva îţi bagă prostii în cap, te asmute împotriva lui Nelson. Pun pariu că-i vorba de Thelma.

— Thelma? Dar nu ne-am mai întâlnit de secole. Ar trebui să-i invităm la noi cândva pe soţii Harrison.

— *Pfui!* îşi scuipă ea refuzul, iar el chiar îi admiră furia, felul animalic în care i se zbârleşte părul. Nici moartă!

— Am zis şi eu aşa.

Nu-i un subiect bun de discuţie. Revine la cel care doare:

— Eu nu ştiu care-i adevărul, dar tu-l ştii, ai? Ce ţi-a spus Nelson?

Ea îşi strânge gura până nu i se mai văd deloc buzele, aşa cum făcea bunica Springer.

— Nu mare lucru, îl minte ea.

— Nu *mare* lucru. Păi, atunci e bine. Ştii mai mult decât mine. Mult noroc. Pe tine te jefuieşte. La urma urmei, compania lui taică-tău o fac praf el şi amicii lui poponari.

— Nelson n-ar fura de la companie.

Scumpo, tu nu-nţelegi ce putere au drogurile. Citeşte ziarele. Citeşte *People,* Richard Pryor[235] spune totul. Zilele trecute Tău săltat pe fiul lui Yogi Berra[236]. Consumatorii de cocaină şi-ar omorî şi bunica pentru o doză. Până acum, heroina era considerată fundul prăpastiei, dar crackul face ca heroina să pară sugiuc pe lângă el.

— Nelson nu consumă crack. Nu prea mult.

— I-auzi! Cine zice asta?

Ea e gata să-şi dea drumul la gură, dar se sperie.

Nimeni. Dar îmi cunosc băiatul. Şi se mai scapă şi Pru.

— Pru vorbeşte, nu-i aşa? Ce zice?

— E nefericită. Şi copiii la fel. Micuţul Roy se poartă foarte ciudat, pesemne c-ai observat şi tu. Judy are coşmaruri. Dacă nu erau copiii, mi-a mărturisit Pru, l-ar fi părăsit pe Nelson de mult.

Harry se simte dus cu zăhărelul.

— Hai să nu schimbăm subiectul. Pru are problemele ei, tu le ai pe ale tale. Ai face bine să-ţi scoţi urgent copilul-bărbat de la Springer Motor.

— O să vorbesc cu el, Harry. Nu vreau să-i spui o vorbă.

— De ce pizda mă-sii să nu-i spun? Ce mă-sa mare se-ntâmplă dacă-i spun!?

— O să intri prea tare-n ei. O să-l faci să fie şi mai izolat. El… el te ia prea în serios.

— Şi pe tine nu?

— În mine are încredere. Ştie că-l iubesc.

— Şi eu nu-l iubesc?

I se umezesc ochii la gândul ăsta. Ploaia de afară a încetat deja, din jgheab se prelinge doar o şuviţă de apă.

— Ba da, Harry, dar mai e vorba şi de altceva. Tu eşti tot bărbat. Bărbaţii au chestia asta teritorială. Tu te gândeşti la salon ca la proprietatea ta. El o consideră a lui.

— O să fie al lui la un moment dat. Dacă n-o să fie în închisoare. Mă uitam la el în Florida şi brusc mi-a venit în minte cuvântul *infractor.* E o chestie care are de-a face cu forma capului. Nu-mi place deloc cum cheleşte. O să arate ca Ronnie Harrison.

— Îmi promiţi că mă laşi pe mine să stau de vorbă cu el şi tu nu faci nimic?

— Şi-o să-l laşi să-ţi alunece printre degete.

De fapt, n-are nicio tragere de inimă să-l confrunte el pe Nelson. Ea ştie asta.

— Nu, n-o să-l las, promit.

Încetează să-şi frece mâinile şi se duce spre el, *plici-plici*, în timp ce el şade pe pat. Îşi aşază degetele deasupra urechilor lui şi-l apucă de firele de păr scurte, trăgându-l încetişor spre ea.

— Îmi place cum mă aperi, spune ea.

---

[235] Actor american de culoare (1940-2005), considerat unul dintre cei mai mari comedieni din toate timpurile, a fost şi un consumator înrăit de cocaină.

[236] Peter Lawrence „Yogi“ Berra (n. 1925), celebru jucător şi antrenor de baseball.

El se lasă tras de degetele ei insistente şi îşi lipeşte din nou faţa de pieptul ei. Cămaşa ei de noapte are un punct umed acolo unde i-a lins sfârcul. Sfârcurile ei au un aspect molfăit, sunt mai imperfecte, mai reale decât ale Thelmei. Fiind mici, sânii lui Janice şi-au păstrat destul de mult fermitatea, împunsătura aceea semeaţă prin puloverele de angora la modă în anii patruzeci pe holurile liceului. Prin bumbac, trupul ei emană un miros, unul aţâţat, fumuriu.

— Şi eu ce am la afacerea asta? o întreabă el, cu gura lipită de ţesătura udă.

— Ei, un cadou, spune ea.

— Când îl primesc?

— În curând.

— Cu gura?

— Vedem noi.

Îi împinge faţa de lângă trupul ei fierbinte, fumuriu, şi-l împunge cu degetele în bărbie, silindu-l să se uite la ea.

— Dar dacă mai spui un singur cuvânt despre Nelson, mă opresc şi nu mai primeşti niciun cadou.

El simte cum îi ard obrajii şi inima îi porneşte în galop, dar într-unul constant, dulce, în cuşca toracică, tot aşa cum toroipanul îi zvâcneşte în pantaloni, umflat în chip plăcut de sânge; e mulţumit că, deşi îi dă ameţeli, Vasotecul îi lasă sângelui destulă presiune pentru câte una mică, neprevăzută, din când în când.

— Bine, nu mai scot un cuvânt, îi promite Rabbit şi adaugă devenind practic: Mă duc repede la baie, mă spăl pe dinţi şi toate cele, tu stinge lumina. Şi cineva ar trebuie să scoată receptorul din furcă. La parter, să nu-l auzim chiţcăind.

Primesc telefoane ciudate. Voci guturale, cu un timbru bogat, specific bărbaţilor de culoare, întreabă dacă Nelson Angstrom e acolo.

Harry sau Janice răspund că Nelson nu locuieşte acolo, că asta-i casa părinţilor.

Păi, n-avui noroc la numărु' pe care mi l-a dat drept telefonu' de-acasă, iar la locu' de muncă secretara de-acolo îmi zice mereu că omu-i plecat.

— Vreţi să-i lăsaţi un mesaj?

O pauză.

— Ziceţi-i doar că l-a sunat Julius.

Sau Luther.

— Julius?

— Exact.

— Şi despre ce-i vorba, Julius? Vrei să ne spui?

— Ştie el despre ce-i vorba. Ziceţi-i doar că l-a sunat Julius.

Sau Perry. Sau Dave.

Sau apelantul închide fără să lase niciun nume. Sau vorbeşte cu un glas subţire, cu un uşor accent străin, meticulos, iar o dată a dorit să vorbească nu cu Nelson, ci cu Harry.

— Îmi pare rău că vă deranjez, domnule, dar fiul dumneavoastră nu-mi dă altă alternativă decât să recurg la a vă informa în persoană.

— Să mă informaţi în legătură cu ce? — Să vă informez că fiul dumneavoastră a adunat nişte datorii serioase şi domnii cu care sunt asociat, în ciuda sfatului pe care încerc să li-l oier, vorbesc despre vătămare corporală.

— Vătămarea corporală a lui Nelson?

— A lui şi chiar şi a celor dragi lui. Asta este, regret s-o spun, şi chiar îmi cer scuze, dar probabil nu sunt chiar nişte domni. Eu unul nu-s decât cel care dă veştile proaste. Să nu daţi vina pe mine.

Glasul păru să se tragă mai aproape de receptor, mai aproape de urechea lui Harry, devenind mai sincer în văicăreala lui, încercând să sune complice, să devină prietenul şi aliatul lui Harry. Camera familiară, bârlogul lui cu ecranul îngheţat al televizorului, două fotolii roz-argintii şi biblioteca doar cu câteva cărţulii, majoritatea de istorie, cu rafturile de sus ocupate de nişte bibelouri (spiriduşi sub ciupercuţe, călugări cheloşi cu feţe de heruvimi, pui de măcălendri în cuiburi de paie din porţelan) odinioară ţinute în vitrina bunicii Springer, tot mobilierul ăsta respectabil îşi schimbă calitatea, devine mohorât, fluid şi inutil când acest glas ameninţător,

văicăreţ, i se-nfige în ureche, un glas care are şi el o inimă, o misiune umanitară de înţeles, o datorie neplăcută de îndeplinit, care îl somează dintr-o clandestinitate bine pusă la pună, lunecoasă: tot astfel i-a apărut schimbat şi cerul albastru, înmiresmat, de deasupra Golfului Mexic, de parcă i s-ar fi pus un filtru peste ochi, atunci când s-a răsturnat iola.

Rabbit îl tatonează întrebându-l:

— Şi cum s-a umplut Nelson de toate datoriile astea?

Glasul parcă ar vrea să-şi ia înapoi cuvintele:

— S-a umplut, domnule, vrând să-şi satisfacă plăcerile, iar ăsta-i unul dintre privilegiile lui, dar acum trebuie să plătească el sau cineva în numele lui. Asociaţilor mei li s-au dat asigurări că sunteţi un tată excelent.

— De fapt, nu-s chiar aşa. Cum ziceai că te cheamă?

— Nu v-am spus, *senor.* Nu mi-am dat un nume. Numele de Angstrom e cel care ne interesează. Asociaţii mei sunt dornici să aranjeze situaţia cu oricine poartă acest nume excelent.

Omul ăsta, observă Harry, adoră limba engleză, vede în ea un instrument plin de promisiuni, de resurse insuficient explorate.

— Fiul meu, răspunde el, e adult, iar problemele lui financiare n-au nimic de-a face cu mine.

— Acesta vă este răspunsul? Răspunsul dumneavoastră definitiv? — Da. Uite ce e, eu locuiesc jumătate de an în Florida, m-am întors şi…

Apelantul închide, însă, lăsându-l pe Harry cu senzaţia că pereţii căsuţei lui solide, din calcar, sunt la fel de subţiri ca biscuiţii de regim, că mocheta dintr-un perete într-altul de sub picioarele lui e îmbibată cu apă, că s-a spart o ţeavă şi n-are ce instalator să sune.

Apelează la vechiul lui prieten şi asociat Charlie Stavros, care s-a pensionat din postul de şef al departamentului de vânzări de la Springer Motors şi s-a mutat din vechea lui locuinţă de pe Eisenhower Avenue într-un cartier nou de blocuri din partea de nord a oraşului, unde căile ferate au vândut un cimitir de vagoane de marfa scoase din uz, douăzeci de pogoane – e uimitor ce proprietăţi aveau căile ferate în perioada lor de glorie. Harry nu-i sigur c-o să-i poată găsi noul domiciliu şi-i propune să ia masa la Johnny Frye's, în centru. Johnny Frye's Chophouse a fost numele original al restaurantului din Weiser Square care a devenit Café Barcelona în anii 70, apoi Crêpe House, în acelaşi deceniu, iar acum şi-a schimbat din nou patronul şi se numeşte Salad Binge, pe panourile de afară e descris drept *Local hipocaloric,* cu *supe creative fi preparate proaspete, organice fi sănătoase*, ca să-i atragă pe tinerii preocupaţi de sănătate, angajaţi în clădirea din sticlă construită vizavi de Kroll's, care tot gol a rămas, cu vitrinele lui uriaşe date cu var pe dinăuntru şi cu partea goală, fără ferestre, dinspre munte având la vedere cărămida şi mortarul brut deasupra parcării pline de moloz ce se întinde până spre fostul Baghdad. JUTOR. SALVEAZ MĂ.

Centrul e folosit în ziua de azi mai mult ca spaţiu de parcare, însă ciudăţenia constă în faptul că spaţiul e integral ocupat. Deşi în centru nu prea ai unde să mai faci cumpărături, cu excepţia câtorva farmacii cu reduceri de preţuri şi a unui MeCrory's unde se mai vând hrană pentru peruşi şi clame de plastic bătrânilor care nu şi-au mai reînnoit lenjeria din 1942, numărul tinerilor profesionişti spilcuiţi în costume din stofa subţire şi cămăşi din bumbac strâmte e în floare. Lucrează la bănci şi la companiile de asigurări, în agenţiile de stat şi cele federale şi zici că-s pe zi ce trece mai mulţi. În zilele însorite umplu parcul împădurit pe care edilii oraşului – nu cei locali, ci o firmă de arhitectură cu ştaif, care a venit şi a câştigat competiţia cu designul lor, iar apoi au zburat înapoi la Atlanta – l-au făcut pe locul Weiser Square, unde odinioară se înşirau tramvaiele de pasageri scârţâind scânteietoare.

Tinerii con copişti stau cu burta la soare lângă abstractele fântâni arteziene din ciment, citesc *The Wall Street Journal*, cu hainele grijuliu împăturite pe băncile din metal, rezistente la vandalism, de lângă ei. Pe Harry îl fascinează mai ales femeile din rasa asta; poartă adidaşi în loc de pantofi cu toc, dar au picioarele acoperite de colanţi, iar feţele împodobite de ochelari mari, rotunzi, care le conferă un aspect comic, sexy; de parcă ramele tari din baga şi plastic ar fi o replică a ţâţelor. Arată ca nişte Goldie Hawn influenţate de Jane Fonda. Moda din ziua de azi le face umeri largi, bărbăteşti, iar şoldurile le sunt subţiate şi întărite de exerciţiul pe biciclete ergometrice şi de pantalonii strâmţi pe cur, care se mulează pe fiecare muşchi aidoma culorilor fluorescente. Femeile astea par nişte vizitatoare dintr-un viitor zvelt, unde sexul este doar un alt

exerciţiu fizic şi noi toţi trăim în încăperi sigilate şi comunicăm prin computere.

Ai fi crezut că Charlie o să fie mort până la data asta. Şi totuşi, tipii ăştia mediteraneeni nici măcar nu par să încărunţească ori să facă burtă. Ating un prag în jurul vârstei de cincizeci de ani şi rămân neschimbaţi până ce odată cad de pe el la optzeci şi ceva de ani. Îşi îngrijesc trupurile – e ca şi cum ai şterge o farfurie cu pâinea. Charlie a suferit de febră reumatică în copilărie, dar, deşi diagnosticat cu suflu sistolic şi crize de anină, n-a avut niciodată parte de un episod la fel de grav ca acela prin care a trecut Harry în Florida.

— Cum mama naibii te descurci, Charlie? îl întreabă Rabbit.

— Înveţi să nu mai pui totul la suflet, îi povesteşte Charlie. Dacă ţi se pare că pui la suflet ceva, ţine-te departe de lucrul acela. Începusem să pun la suflet treburile de la salon, aşa că am plecat. Doamne, şi ce bine-mi pare că m-am detaşat de Toyota. Prima chestie pe care am făcut-o a fost să-mi cumpăr o maşină americană ţeapănă, un Oldsmobile Toronado. Suspensia ca lumea, o poţi conduce şi cu degetul mic, consumă benzină în draci, sunt mort după ea. Are motor V-8 de cinci litri, roşu-tomată, cu capota de vinii albă.

— Sună grozav. Ai parcat în apropiere?

— Am încercat, dar n-am reuşit. M-am învârtit de două ori pe Spring Street şi, în cele din urmă, m-am dat bătut, am lăsat-o într-o parcare dincolo de fostul Baghdad şi am luat un autobuz înapoi cale de trei străzi. M-a costat câţiva cenţi. Evită supărările, bătrâne.

— Tot nu pricep. Centrul Brewerului ar trebui să fie mort şi, cu toate astea, nu prinzi un loc de parcare. De unde vin toate maşinile astea? — Se-nmulţesc, îi explică Charlie. Maşinile astea rămân gravide încă din adolescenţă şi primesc ajutor social. Nici că le pasă.

Una dintre chestiile care lui Harry i-au plăcut dintotdeauna la Charlie e faptul că înţelege mersul lucrurilor; pe vremuri stăteau amândoi în vitrina salonului în dimineţile monotone şi treceau în revistă ştirile zilei. Rabbit n-a renunţat nicicând la ideea că ştirile trebuie să însemne ceva pentru el. Când se aşază la una dintre mesele cu tăblie de faianţă rămase din zilele când aici era Café Barcelona, întreabă:

— Ce zici de Schmidt, în meciul de aseară?

Împotriva celor de la Pirates, pe Stadionul Three Rivers, veteranul lui Phillies, ca jucător la a treia bază, a dublat de două ori şi a întrecut recordul de puncte din istoria echipei, deţinut de Richie Ashburn.

— E încă primăvară, îl previne Charlie. Stai să se încălzească aruncătorii. Schmidt o să se veştejească. E bătrân, nu prin comparaţie cu noi doi, ci în branşa lui, e bătrân pentru jocul ăsta şi n-ai cum sa te-ascunzi de tinerii aruncători chiar tot sezonul.

Lui Harry îi pare bine-venită punerea asta în gardă în privinţa admiraţiei lui pentru Schmidt. Nu poţi să trăieşti prin sportivii ăştia, ei habar n-au că exişti. Pentru ei nu există decât ceilalţi jucători. Intră pe teren, în tribune sunt treizeci de mii de spectatori şi se aud ovaţii când li se anunţă numele – doar de asta au ei nevoie de tine.

— Nu ţi se pare, îl întreabă pe Charlie, că se-ntâmplă o grămada de dezastre în ultimul timp? Avionul Pan Am care a sărit în aer, apoi fanii din Anglia, care au murit striviţi pe un stadion de fotbal deunăzi, iar acum tunul care a explodat pe cuirasatul ăla aparent fără niciun motiv.

— Aparent e cuvântul cheie aici, comentează Charlie. Toate au o explicaţie cât de mică, chiar dacă noi n-o vedem. O scânteie mititică undeva, o mică fisură în metal. Şi ia în calcul şi probabilităţile, bătrâne. Câţi oameni sunt pe lume-n ziua de azi? Cinci miliarde? Cu lumea înghesuită în halul acesta, e de mirare că nu murim mai mulţi calaţi în picioare. E buluceală mare şi n-o să fie mai bine.

Rabbit simte o strângere de inimă la gândul că, din punctul de vedere al lui Nelson, şi el face pane din mulţimea care-l înghesuie. Îşi aminteşte cum a urlat în faţa casei cuprinse de flăcări din Vista Crescent, de la nr. 26, *Te omor!* N-a vorbit serios. O scânteie, o fisură în metal. Un mic defect. Când mori, faci lumii o favoare.

Charlie cercetează încruntat meniul enorm, fotocopiat cu cerneală verde pe hârtie groasă, bălţată, tară acizi. Îţi stă mintea-n loc când vezi ce se poate tace cu un xerox în ziua de azi. Cine mai foloseşte o tipografie ca Verity Press? întâi s-a dus linotipul, apoi ofsetul. Charlie nu mai are ochelarii cu rame groase, pătrăţoase, care-i trasau o linie întunecată peste sprâncene, ci cu rame aurii, ca de aviator, ce-i ţin lentilele groase, fumurii, lipite de nas ca nişte degete ce apucă un

pahar de vin. Pe vremuri era îndesat, dar înaintarea în vârstă l-a mai subţiat, aşa că i se vede cât colo osatura grecească – arcuirea nasului subţire, fruntea lată, oblică de sub păr. Are favoriţii cărunţi, dar şi-i rade mai scurt. Studiază meniul şi chicoteşte:

— Salată cu biftec, citeşte el. Salată de kebab de porc. Ce salate or mai fi şi astea?

Când vine chelneriţa, Charlie o ia peste picior:

— Ce-i cu carnea asta cu atâtea calorii şi grăsimi? o întreabă el. Ne-aduceţi o friptură cu un pic de salată verde?

— Carnea-i tăiată fâşii şi încorporată, răspunde chelneriţa.

E înaltă şi aproape drăguţă, cu părul decolorat şi pieptănat în sus într-o chică Mohawk, cu un şir de cerceluşi înşiraţi pe lobul unei urechi şi cu pete roz-închis de fard până în dreptul ochilor. Are dificultăţi în a articula cuvintele şi e drăguţ felul serios, atent, în care i se mişcă buzele.

— S-a constatat că-i mare cererea de… ştiţi… de ingrediente mai copioase.

Vasăzică, îşi zice Rabbit, dincolo de faţada asta nouă, tot Johnny Fry's Chophouse se cheamă c-a rămas.

— Ce-mi puteţi spune despre salata de macadamia cu şuncă? se interesează el.

— E una dintre favoritele clienţilor, răspunde ea. Şunca e prăjită şi încorporată, ca fulgii. Cea mai mare parte a grăsimii i se scoate prin presare. Conţine şi mlădiţe de lucernă, ridichi şi castraveţi tăiaţi foarte fin, plus câteva feluri de lăptuci, nu-mi amintesc toate numele, şi nu mai ştiu ce altceva, poate nişte *chuba* – astea-s sardele uscate.

— Sună bine, o întrerupe Rabbit până să sune rău şi să-l focă să aleagă altceva.

— Nucile şi şunca nu prea merg cu recomandarea medicului, îi atrage atenţia Charlie.

— Doar ai auzit şi tu că grăsimea a fost dată la o parte. Şi, oricum, în cantităţi mici nu face rău. E mai mult chestie de echilibru interior. Haide, Charlie, relaxează-te.

— Ce compoziţie are specialitatea de alge? se interesează Charlie, pentru că ambilor bărbaţi le place s-o audă vorbind.

— Ah, h*ijiki*, fireşte, şi *wakame*, *dulse şi agar* amestecate cu mult năut, linte şi verdeţuri, e minunată dacă eşti adept al hranei macrobiotice şi nu te deranjează gustul uşor amărui al algelor.

— Hai că m-ai convins să n-o comand, Jennifer, spune Charlie citindu-i numele brodat pe corsajul bluzei verde-limetă pe care-l poartă ca uniformă fetele de la Salad Binge. O să iau salata de spanac cu raci.

— Se asezonează cu maioneză *à la* russe, cu Roquefort, italiană, italiană cu smântână, cu seminţe de mac, maioneză exotică, vinegretă şi sos japonez.

— Ce conţine sosul japonez? se interesează Harry, nu doar ca săi vadă buzele cum ba se-ncreţesc, ba se ţuguiază din cauza problemelor ei articulare, ci fiindcă are un interes profesional pentru tot ce-i japonez. Cum s-or fi descurcând ei şi germanii în timp ce America se duce de râpă?

— Ah, aş putea să întreb la bucătărie dacă chiar vă interesează, dar precis are *umeboshi*[237], cred, şi *tamari*[238], desigur – noi nu folosim sosul de soia din magazine – şi ulei de susan şi oţet de orez.

Privirea i se înăspreşte când îşi dă seama că bărbaţii ăştia flirtează şi o fac să-şi piardă timpul. Parcă scuzându-se, comandă amândoi maioneza italiană cu smântână şi reiau discuţia.

Nu s-au mai văzut de mult, nu mai comunică la fel de uşor. Dacă te uiţi cu atenţie, Charlie chiar pare mai bătrân, mai stafidit. Ramele aurii subţiri, de aviator, îi privează chipul de-o bună parte din siguranţă aia masculină care trebuie să-i fi plăcut lui Janice acum douăzeci de ani.

— Simpatică puştoaica, spune Charlie aranjându-şi mai ordonat tacâmurile din jurul farfuriei, perpendicular pe marginile suportului de farfurii.

— Oare ce s-o fi întâmplat cu Melanie? îl întreabă Rabbit.

În urmă cu zece ani au stat la masă în acelaşi restaurant şi chelneriţă le-a fost Melanie, prietena lui Nelson şi Pru, care pe atunci locuia la bunica Springer. Apoi a devenit, într-un fel, iubita lui Charlie, aşa bătrân cum era. Cel puţin s-au dus împreună în Florida. Unul dintre lucrurile

---

[237] Prune japoneze murate în sare şi mirodenii.

[238] Sos de soia macerat.

care, poate, au făcut Florida să pară atractivă.

Acolo, însă, nicio paţachină nu i s-a oferit lui Harry. Singurele ocheade le-a primit de la nişte femei de vârsta lui, care-i păreau bătrâne râu de rot.

— E doctoriţă, îi răspunde Charlie. Gastroenterolog, mai exact, în Portland, Oregon. Acolo s-a aşezat taică-său, dacă îţi mai aminteşti.

— Vag. Era un pierde-vară hipiot, nu-i aşa?

— S-a stabilit acolo cu a treia nevastă şi a ajutat-o mult pe Melanie. Maică-sa era cea care, de fapt, o luase razna, acolo în Mill Valley. Cu băutura. Bărbaţii. Drogurile.

Ultimul cuvânt cade ca un pumn în stomacul lui Harry.

— Cum de ştii toate astea?

Charlie dă din umeri uşor, dar nu reuşeşte să-şi suprime complet zâmbetul discret, plin de mândrie.

— Am ţinut legătura. Am fost alături de ea când a avut nevoie de un imbold. I-am spus: „încearcă”. Încă mai avea în ea un pic din chestia aia vai-de-mine-nu-s-decât-o-biată-fată. I-am dat imboldul de care avea nevoie. I-am zis să se ducă acolo unde locuia taică-său cu muierea şi să le arate ce poate.

— Mie-mi zici să evit complicaţiile, ei i-ai spus să-i dea-nainte.

— Altă situaţie. Altă vârstă. La vârsta ei, ţi-aş zice şi ţie: „Dă-i înainte!” Asta-ţi zic şi acum, cu condiţia să nu pui lucrurile la suflet.

— Charlie, am o problemă.

— Nimic nou.

— Mai multe, de fapt. În primul rând, trebuie să fac ceva cu inima. Nu mă pot complace la nesfârşit în aşteptarea următorului IM.

— M-ai pierdut, bătrâne.

— Ştii tu. Infarct miocardic. Atac de cord. Am avut noroc c-am scăpat cu viaţă după ăla pe care l-am avut. Doctorii zic c-ar trebui să-mi facă o operaţie pe cord deschis, un bypass multiplu.

— Încearcă.

— Sigur. Ţie ţi-e uşor să vorbeşti. Se moare pe masa de operaţie. Bag seama că tu n-ai avut nicio operaţie.

— Ba da. În 87. În decembrie, când erai în Florida. Mi-au înlocuit două valve. Una aortică şi una mitrală. Dacă faci reumatism febril în copilărie, valvele cedează. Nu se închid ca lumea. Asta-ţi dă suflul sistolic, sângele care curge aiurea.

Rabbit abia suportă să vizualizeze toate astea, toate detaliile dinăuntru, valve şi erori şi îngroşări ale ţevii.

— Şi cu ce ţi le-au înlocuit? — Cu valve de porc. Ai de ales între aşa ceva şi o valvă mecanică, o trapă cu o minge. Cea mecanică clămpăneşte tot timpul. Nu voiam să clămpănească, dacă aveam de ales. Cică nu te lasă să dormi.

— Valve de porc, zice Rabbit încercând să-şi ascundă repulsia. N-a fost oribil? îţi despică pieptul şi-ţi trec sângele printr-o maşină?

— Mare scofală! Te anesteziază. Şi ce-i rău cu faptul că-ţi trec sângele printr-o maşină? Ce altceva te-i fi crezând, bătrâne?

Un unicat făurit de Dumnezeu, cu sufletul nemuritor. Un ales al proniei. Un câmp de luptă între bine şi rău. Un înger ucenic. Toate lucrurile alea pe care au încercat să te înveţe la şcoala de duminică, sau, de fapt, nu s-au străduit prea tare, ci doar le extrăgeau din cărţulii acolo, în subsolul bisericii, mai adânc îngropat în mintea lui decât un adăpost antiaerian.

— Nu eşti decât o maşină moale, susţine Charlie şi îşi saltă mâinile pătrăţoase, cu manşete albe şi butoni aurii dreptunghiulari, lăsând-o pe Jennifer să-i pună salata dinainte.

A văzut-o cu ochii din ceafa apropiindu-se. Ea înconjoară masa grijulie – bărbaţii ăştia par să aibă un efect asupra ei, nu-şi dă seama exact în ce fel – şi pune în faţa lui Harry o moviliţă verde, cu firicele de şuncă, mai mare decât un sân zdravăn. Pare săţioasă, mai mult decât ar trebui să mănânce. Fata înaltă, stângace, cu creasta ei albă, ciudată, tremurându-i pe creştet, zăboveşte, rotunjimile din uniforma ei verde apasă simţurile lui Rabbit, care, aşezat la masa pătrată, cu faianţă, încearcă să-şi rezolve dilemele.

— Va mai aduc ceva, domnilor? îi întreabă Jennifer, buzele ei chinuindu-se gingaş să

articuleze cuvintele; nu sâsâie, vorbeşte de parcă ar avea limba prea mare. Ceva de băut?

Charlie comandă un Perrier cu lămâie. Ea îi răspunde că n-au decât San Pellegrino, la care el zice că îi e totuna. Apa cocoficoasă e apă cocoficoasă, nimic mai mult.

După lupte grele date în sinea lui, Harry întreabă ce fel de bere au. Jennifer oftează, simţind că o duc cu preşul şi începe să recite:

— Schlitz, Miller, Miller Lite, Bud, Bud Light, Michelob, Löwenbräu, Corona, Coors, Coors Light şi bere Ballantine la halbă.

Toate denumirile astea capătă o tentă magică fiind un pic tăvălite în gura ei. Evitând privirea lui Charlie, comandă un Michelob. Jennifer dă din cap fără să zâmbească şi pleacă. Dacă vrea să nu excite bărbaţii de vârstă mijlocie, ar trebui să nu mai poarte toţi cerceii ăia şi să nu se mai boiască în halul ăsta.

— Mare scofală, ziceai, îi spune Harry lui Charlie.

— Te congelează, nu simţi nimic.

— Un tip pe care l-am cunoscut în Florida, nu cu mult mai în vârstă decât noi, a avut o operaţie pe cord deschis şi zice c-a fost iadul pe pământ, recuperarea a durat o veşnicie şi, mai mult, n-arată cine ştie ce nici acum. Ţine crosa de golf ca un infirm.

Charlie dă elegant din umeri, cum numai el ştie s-o facă.

— Trebuie să ştii cum stă treaba. Poate că tipul era dărâmat de tot, dar tu, tu te ţii bine. Ai putea să dai jos câteva kile, dar eşti tânăr… cât ai? Cincizeci şi cinci?

— Aş vrea eu. În februarie am făcut cincizeci şi şase.

— Eşti tânăr, bătrâne. Merg şi eu pe urmele tale.

Charlie e de vârsta lui Janice.

— La cum mă simt, aş fi fericit s-apuc vârsta de şaizeci de ani. Mă uit la toţi escrocii ăia din Florida, nişte mumii zbârcite, cum şontâcăie la nouăzeci de ani în pantaloni scurţi şi adidaşi ortopedici, sunt verzi ca bradu', futu-i, şi-mi vine să-i întreb: „Cum de vă menţineţi aşa de bine? Cum reuşiţi?"

— Ia-o cu paşi mărunţi, îi sugerează Charlie. Paşi mărunţi şi nu privi în urmă.

Harry îşi dă seama că-i sătul de-atâtea încurajări, dar nu i-a mai rămas decât Charlie, acum că el şi Thelma au luat o pauză. Îi e jenă s-o mai viziteze de când nu i se mai scoală. Spune:

— Mai e o chestie care se poate face acum. O angioplastie. Ţi se deschide o arteră în zona inghinală…

— Hei, sunt la masă.

— …şi ţi se bagă sonda până-n inimă, îţi vine să crezi? apoi se introduce un balon în spaţiul îngust al arterei coronare şi se umflă drăcia aia. Nu cu aer, ci cu apă sărată, nu-ş' cum. Sparge placa de aterom. Întinde pereţii arterei ca la început.

— Dacă ai baftă, aşa se-ntâmplă, comentează Charlie. Iar peste un an tot acolo eşti, înfundat cu nuci de macadamia şi bere.

Berea vine adusă de braţul subţire al lui Jennifer, într-o halbă rece ca gheaţa, aurie, cu guler, bulbucind plină de băşici zglobii.

— Dacă nu pot să beau câte-o bere din când în când, sunt ca şi mort, minte Harry.

Soarbe din ea şi, cu degetul arătător îndoit, îşi şterge spuma de sub nas. Asta-i gestul lui Nelson. Se întreabă cât de ocrotitoare o fi Jennifer cu creasta ei Mohawk atunci când se fute. Unele punkiste, a citit el undeva, îşi trec ace de siguranţă prin sfârcuri.

Ai nevoie de un bypass coronarian, îl asigură Charlie. Baloanele astea îţi rezolvă fiecare doar câte o arteră. Cu grefele bypass îţi pot repara patru, cinci, şase, odată ce ajung acolo. Şi ce dacă-ţi ciopârţesc cuşca toracică? Tu n-ai să fii acolo. O să fii departe, în lumea viselor. De fapt, nu visezi. Eşti dus prea departe pentru aşa ceva. E-un mare nimic, e ca şi cum ai fi mort.

— Nu vreau bypass, se aude Harry rostind tăios. Se mai domoleşte adăugând: În orice caz, nu acum.

Cuvântul folosit de Charlie, *ciopârţesc*, l-a tulburat, face procedura să pară prea reală, cu efortul fizic cerut de spintecarea porţilor de oase rezistente, astfel încât spiritul să i se poată înălţa în zbor şi oamenii cu măşti gri-deschis să-i pescuiască în băltoaca roşie, călduţă cu cârligele, pensele şi bisturiele lor lucioase. Odată, s-a uitat din greşeală, peste umărul lui Janice, la una dintre emisiunile alea despre naşteri de pe canalul PBS – nu s-ar difuza nişte materiale aşa

vulgare la televiziunile prin cablu – i-a văzut cum încep să taie abdomenul unei femei pentru o cezariană. Bisturiul din mâna cu mănuşa chirurgicală a descris o linie dreaptă şi de fiecare parte a ei grăsimea galbenă s-a ieşit de sub piele ca două fâşii de burete. Abdomenul acestei femei, cu un copil înăuntru, era învelit cu un *material,* exact ca o saltea.

În Florida, zice el, mi s-a băgat un cateter – rosteşte cu dificultate cuvântul, de parcă ar fi intrat în pielea chelneriţei –, şi n-a fost chiar atât de rău, mai degrabă plictisitor. Eşti treaz de-a binelea, apoi ţi se pune pe piept ceva ca un castron mare, să se uite ce se-ntâmplă înăuntru. Pe unde trece vopseaua simţi *fierbinţeala,* e atât de mare că de-abia o suporţi.

Simte că-l dezamăgeşte pe Charlie cu laşitatea asta în legătură cu bypassurile şi, ca să strângă legătura cu bărbatul încruntat, care îşi mestecă mâncarea, îi mărturiseşte:

— Partea cea mai nasoală, Charlie, e că mă simt deja pe jumătate mort. Chelneriţa asta-i prima fată pe care-mi vine s-o fut în ultimele luni de zile.

— Balcoanele, aprobă Charlie. Are nişte balcoane grozave. Pe un trup costeliv. E sexy. Ca Bo Derek după implant.

— Pe mine m-a dat pe spate cu părul ei. După ce că-i înaltă, mai câştigă vreo cinşpe centimetri cu coafura aia.

— Nu-i rău că-i înaltă. Cele înalte nu-s răsfăţate ca alea micuţe, drăgălaşe, şi sunt dispuse să facă mai multe pentru tine. Iar faptul că-i costelivă e şi el un avantaj, e mai puţină grăsime între tine şi clitorisul ei.

Gândul ăsta-i implică mai multă camaraderie bărbătească decât îşi doreşte Rabbit.

— Dar toţi cerceii ăia, nu i-or fi provocând dureri? Şi o fi adevărat că unele punkiste…

Charlie îl întrerupe iritat:

— Durerea e totul pentru punkişti. Mutilarea, ura de sine, dansurile violente. Pentru puştii din ziua de azi, urâtul înseamnă frumosul. Asta-i felul lor de a ne spune ce lume de tot rahatul le oferim. S-a zis cu pădurea virgină. Este epoca deşeurilor toxice. Ştii povestea.

— Când m-am întors în primăvara asta, am dat o raită cu maşina prin oraş, prin toate cartierele. Unii dintre hispanicii ăştia, practic şi-o puneau în plină stradă.

— Drogurile-s de vină, îi explică Charlie. În cea mai mare parte a timpului, nici nu ştiu ce fac.

— Ai citit în *Standard* că un camionagiu hispanic din West Miami a fost prins aproape de Maiden Springs cu o cantitate de cocaină a cărei valoare este estimată la şaptezeci şi cinci de milioane de dolari, cu cinci sute de Idle împachetate în containere portocalii pe care scria „Fragil”?

— N-au cum stârpi drogurile, spune Charlie aranjându-şi cuţitul şi furculiţa pe marginea farfuriei goale, atâta timp cât oamenii sunt dispuşi să plătească o avere pentru ele.

— Tipul era un refugiat cubanez, fireşte, unul din ăia pe care i-am lăsat să vină la noi.

— Tarile astea comuniste ne trimit toţi escrocii şi handicapaţii.

Charlie vorbeşte pe un ton egal şi autoritar, dar Harry simte că-l plictiseşte. Nu mai e ca în vremurile bune, când aveau la dispoziţie toată ziua la salon. Charlie şi-a terminat salata de spanac şi raci, iar Rabbit de-abia a apucat să ciugulească niţel din salata lui imensă, atât de dornic e să primească sfaturi. Baga în gură o furculiţă plină, alunecoasă, şi găseşte printre lăptucile uleioasă şi mlădiţele de lucernă o nucă de macadamia întreagă, o crapă delicat cu dinţii, astfel încât să simtă cu limba textura fisurii, miraculos de netedă, ca trupul unei tinere, ca tăblia unei mese de marmură.

După ce înghite, îşi varsă ofili:

— Mai e o chestie care nu-mi dă pace. Cred că Nelson consumă cocaină.

Charlie dă din cap aprobator şi spune:

— Aşa am auzit.

Ridică furculiţa pe care abia ce-a aranjat-o frumos şi o întinde spre sânul uriaş de verdeaţă garnisită cu şuncă din faţa lui Harry.

— Hai să te ajut cu asta, bătrâne.

— Ai auzit că ar consuma cocaină?

— Îhî. Mda. E ca bunicu-său. N-are stare. Are nevoie de-un reazem. Nu mi-a fost niciodată uşor să mă-nţeleg cu el.

— *Nici* mie, îi mărturiseşte Harry nerăbdător, lăsând să-i scape porumbelul. M-am dus la el

săptămâna trecută să pun pe tapet problema cocainei, tocmai aflasem de ea, iar el era plecat undeva, mai tot timpul e plecat, dar contabilul ăsta pe care l-a angajat, un tip care moare de SIDA, dacă-ţi vine să crezi una ca asta, era acolo şi, când am vrut să mă uit la catastife, doar că nu m-a înjurat de mamă şi mi-a zis că-mi trebuie aprobarea lui Janice. Iar ea, prostovanca, nu vrea să mi-o dea. Cred că e speriată de ce-o să afle. Că o jefuieşte propriul ei copil. Vânzarea maşinilor la mâna a doua e la pământ, iar balanţele lunare îmi par dubioase de luni de zile.

Îţi dai seama. Nu sună bine, îi dă Charlie dreptate, întinzând din nou furculiţa.

O nucă de macadamia – în ziua de azi una costă în jur de un sfert de dolar – scapă în direcţia lui Harry şi doar reflexele lui bune o împiedică să-i cadă în poală şi să-i păteze cu ulei pantalonii roşiatici pe care tocmai i-a scos din punga de la curăţătorie şi i-a pus pentru prima oară azi, prima zi de primăvară care pare cu adevărat călduroasă Mişcarea bruscă îi dă un junghi fierbinte în cuşca toracică. Copilul ăla poznaş continuă să se joace acolo cu chibriturile, încearcă să-şi ignore durerea şi continuă:

— Iar acum primim telefoane la orele cele mai nepotrivite, ne sună tot felul de indivizi cu glasuri ciudate, îl cer pe Nelson şi chiar îmi spun *mie* că vor bani.

— Joacă tare, comentează Charlie. Drogurile-s o afacere mare. Întinde din nou mâna.

— Hei, lasă-mi şi mie *ceva.* Cum de reuşeşti să te menţii atât de suplu? Zi, ce să fac?

— Poate că Janice ar trebui să stea de vorbă cu Nelson.

— Asta i-am spus şi eu.

— Asta-i bine.

— Dar ticăloasa nu vrea. Cel puţin, din câte ştiu eu, până acum n-au stat de vorbă.

— Chestia asta-i bună, spune Charlie, e sănătoasă, dar e ca mâncarea chinezească, nu te satură.

— Şi ce zici să fac?

— Câteodată, în relaţia dintre soţ şi soţie trecutul li se pune în cale. Vrei s-o tatonez pe bătrâna Jan-Jan, să vedem în ce ape se scaldă?

Harry nu ezită mai deloc până să-i spună:

— Charlie, dacă ai putea, ar fi super.

— Domnii doresc şi desert?

Jennifer răsare ca din pământ. Întorcând capul surprins la auzul glasului ei drăguţ, împleticit, Harry observă, la doar câţiva centimetri de el, că Charlie, ca de obicei, are dreptate: fata are sâni trăsnet, la fel de babani şi plini de ură de sine ca toată făptură ei. Părinţii ei or fi băgat o grămadă de proteine, de fulgi Cheerios şi pâine îmbogăţită cu vitamine în balcoanele astea. În starea lui fragilă, cu sufletul împovărat, îi par doar alte două greutăţi pe capul lui. Pieptul bine întins al bluzei verzi tresaltă când trage aer în piept să spună:

— Specialitatea zilei este plăcinta cu brânză făcută din lapte de capră degresat, cu un topping de agrişe delicioase şi frişcă.

Cu sprâncenele încă arcuite la priveliştea oferită de sânii chelneriţei, Rabbit se uită la Charlie:

— Ce zici?

Charlie ridică din umeri fără să-i dea apă la moară:

— O cauţi cu lumânarea.

Sună telefonul, ţâr-ţâr, ca apa rece, înfiorătoare turnată în crevasele calde, acoperite de muşchi ale visului său. Tocmai visa că se cuibăreşte în ceva, că a găsit o crăpătură potrivită. Telefonul e pe partea lui Janice; bâjbâie după el peste trupul ce continuă cu încăpăţânare să doarmă şi, cu gâtlejul uscat din cauză c-a respirat pe gură, croncăneşte:

— Alo?

Ceasul de pe noptieră nu pare să aibă decât o limbă până-şi dă seama că-i două şi zece. Se aşteaptă să audă glasul unuia dintre indivizii ăia şi-şi spune c-ar trebui să scoată receptorul din furcă la parter de fiecare dată când merg la culcare. Bătăile rapide ale inimii par să umple camera întunecată în chip sufocant, până-n cel mai îndepărtat ungher.

Un glas tremurător de femeie îi răspunde:

— Harry? Sunt Pru. Iartă-mă că te trezesc din somn, dar… Ruşinea, teama o fac să tacă. Se simte vulnerabilă.

— Hai, continuă, o îndeamnă el blând.

— Sunt disperată. Nelson a înnebunit, m-a pocnit şi mi-e teamă să nu dea şi-n copii.

— Pe bune? se minunează el năuc. Nelson n-ar face una ca asta.

Dar oamenii o fac, aşa scrie în ziare, mai tot timpul.

— Cine mama dracu e? întreabă Janice nervoasă, smulsă pe neaşteptate din propriile-i vise. Spune-le că n-ai bani. Zi orice şi-nchide odată.

Pru suspină la celălalt capăt al firului:

— …nu mai supo*rt… viaţa m*ea-i un coşmar… de ani de zile.

— Mda, mda, face Harry, la fel de buimac. Ţi-o dau pe Janice, spune el şi pasează problema spinoasă punând receptorul în mâna care bâjbâie scoasă din aşternut.

Faptul că, din senin, a pătruns în intimitatea lui Pru, în inima ei fierbinte, luminoasă, nefericită, îi pare ilicit. Aprinde veioza de pe noptieră, de parcă asta ar limpezi situaţia. Supracoperta albă a cărţii de istorie pe care încă încearcă s-o termine, cu o goeletă într-un oval de nori şi mare, îi sare în ochi de sub abajurul plisat. De când s-a apucat s-o citească în după-amiaza de Crăciun, a murit şi autoarea, un semn de rău augur. Şi totuşi, simte că i-ar aduce ghinion dacă n-ar termina-o.

— Da, spune Janice în receptor după câte o pauză lungă. Da. Serios? Da. Apoi zice: Sosim imediat. Ţine-te departe de el. Ce-ar fi să te duci în camera lui Judy şi să vă încuiaţi acolo? Mama avea un zăvor la uşă, cred că mai e şi-acum.

Şi totuşi, aude cum vocea lui Pru pârâie în continuare ca un acid ce corodează tăcerea nopţii, pacea care existase în cameră cu zece minute în urmă. Îi revin în minte crâmpeie din visul întrerupt. O vizită de mult aşteptată într-un loc, cu un vehicul, poate un tramvai, da, era un vagon de tramvai de demult, cu şirul îngust de scaune din trestie, uitase cum arătau, cum miroseau când se încălzeau la soare, şi inelele din porţelan de care te ţineai, butoanele din porţelan pe care trebuia să apeşi, grătarele prăfuite din sârmă de la ferestre, prin care se revărsau aerul şi lumina peste pălăriile de paie demodare, femeile aveau flori de hârtie prinse-n panglică, mergeau cu toţii spre un loc de agrement, un bâlci, cine o fi fost cu el? Îl însoţea cineva, o prietenă, stătea pe scaunul de lângă el, dar nu-şi aminteşte chipul ei.

Tunelul dragostei. Vagonul de tramvai s-a transformat în ceva care i-a dus pe ei, pe el, într-un plăcut tunel al dragostei. Da, aşa era.

— N-ar putea să te ajute vecinii?

Alte pârâituri, alte suspine. Rabbit îi face lui Janice semnul pe care-l vezi la televizor – degetul trecut peste beregată – s-o scurteze şi se scoală din pat. Când îşi odihneşte picioarele goale pe covor, simte cum se înalţă aroma trupului său bătrân, un miros stătut, cărnos, brânzos. Dormitorul lor din casa de calcar are un covor Antron bej-pal; casa mochetată integral, din perete în perete, cu un covor uni, i se păruse confortabilă şi modernă când au comandat totul, dar în cei zece ani de când locuiesc aici, în unele locuri – lângă uşa de la intrare, în holul care dă spre pivniţă, în dormitor de-o parte şi de alta a patului – s-a adunat murdărie de la pantofi şi transpiraţie de la picioare şi mocheta a ajuns de-un gri pe care nicio soluţie de covoare n-o mai poate îndepărta, ca o amprentă mare, sinistră, lăsată de viaţă. Covoarele cu model din copilăria lui – cu flori unghiulare, mlădiţe şi labirinturi pe care le urmărea cu privirea până se rătăcea ca într-o junglă – înghiţeau cumva murdăria şi apoi, în această perioada a anului, femeile de pe Jackson Road le băteau până scăpau de ea, pe frânghia de rufe din spatele casei, ridicând mici rotocoale de praf în aerul răcoros de aprilie, care se pierdeau în praful lumii. Ia lenjerie şi ciorapi curaţi din scrin, după care se trezeşte într-un impas, cu ce să se îmbrace când porneşte la asalt? Formal, sau nepretenţios, potrivit ocaziei? Creierul lui Harry derapează ca un surfer în ritmul bătăilor inimii.

— Bună, scumpişor, o aude pe Janice vorbind pe un alt ton, mai piţigăiat, de bunicuţă. Să nu vă speriaţi. Va iubim cu toţii. Taţi te iubeşte, da-da, foarte mult. Bunelu' şi cu mine o să sosim îndată. Acum trebuie să ne lăsaţi să ne îmbrăcăm, să putem porni la drum. O să ne ia doar douăzeci de minute, scumpişor. Fiţi cuminţi până atunci şi să faceţi tot ce vă zice mami. Da, o să ne grăbim.

Pune receptorul în furcă şi se zgâieşte la Harry de sub bretonul rărit, ciufulit.

— Dumnezeule mare, zice ea. I-a tras un pumn lui Pru şi-a făcut ţăndări tot ce era în baie când n-a găsit cocaina pe care ţinea minte c-ar fi ascuns-o acolo şi de care avea nevoie.

— Are nevoie, are nevoie, repetă Harry mecanic.

— I-a spus lui Pru că îl furăm cu toţii.

— Ha, exclamă Harry, vrând să sugereze exact contrariul acestei afirmaţii.

— Îţi arde de râs când e vorba de propriul tău fiu? îl ia Janice la rost.

Cine o fi femeia asta, această mărunţica dură ca o nucă, de-şi permite să-l pună aşa la punct? Şi totuşi, se simte pus la punct. Nu-i dă un răspuns direct, ci spune pe un ton moderat, matur:

— Ei bine, poate nu-i rău că s-a spart buba, dacă vom reuşi să supravieţuim acestui moment. Măcar dăm cărţile pe faţă.

Ea se îmbracă cu ceea ce nu poartă niciodată peste zi aici în nord, treningul de culoarea somonului, cu manşetele şi dunga azurii. El scoate dintr-un sertar al scrinului pantalonii kaki proaspăt călcaţi şi cămaşa kaki pe care o poartă la muncile mai puţin solicitante din curte, plus sacoul cel mai vechi, din catifea reiată, verde, cu nasturi din piele: o ţinută oarecum lejeră, ca de sâmbătă după-amiază. Pensionarea i-a făcut pe amândoi să acorde mai multă atenţie ţinutei decât înainte: în Florida, pensionarii se pun la ţol festiv în fiecare zi, de zici c-au ajuns propriile lor păpuşi de hârtie.

În această misiune disperată declanşată în toiul nopţii, urcă în Celica gri ca gresia care aduce mai mult cu Batmobilul – pare mai călită. Pe marginea străzilor curbate, pustii, din Penn Park, stejarii tocmai încep să înflorească, însă arţarilor le dau deja frunzele, nu mai au coroane roşietice, ci pline de frunze fragede, străvezii. Pe ici, pe colo, mai este câte o lumină aprinsă la etaj sau pe veranda din spate, să ţină pisicile şi ratonii la distanţă de pubelele de gunoi, dar felinarele sunt singurele care se pot lua la întrecere cu luna. Arbuştii mari, îngrijiţi din curţile bine întreţinute, tisa, tuia şi rododendronii noaptea par treji, zici că-s animale din junglă venite să se adape, surprinse de bliţul aparatului foto. E ciudat gândul că noi dormim în timp ce aceşti arbuşti sunt treji, emană oxigen, cresc; ei nu dorm. Stelele nu dorm, ci strălucesc deasupra acoperişurilor şi a copacilor ca o pulbere arcuită, rece. De ce dormim, oare? Cu ce anume încercăm să ne reunim? Visul lui, ce bine i se mai potrivea. Din anumite unghiuri, asfaltul privit cu coada ochiului aduce cu zăpada. Penn Park se transformă în West Brewer, două-trei maşini sunt încă treze şi înaintează pe Penn Boulevard cel pustiu, albit, prelungirea Weiserului cu o parcare de supermarket pe-o parte şi cu un şir de magazine scunde din cărămidă datând din anii treizeci pe partea cealaltă, prăvălioare înguste unde se vând nasturi, rochii de mireasă, produse de patiserie şi ciocolată Zipf şi televizoare Sony şi piese pentru construirea unor aeromodele – se mai fac şi se mai vând şi-n epoca asta, când toţi copiii sunt, zice-se, nişte trântori care cască toată ziua gura la televizor, iar toate avioanele sunt de-astea masive, greoaie, cu botul negru ca al urşilor panda, nu-s maşinăriile alea suple, ucigaşe, gen Zero, Messerschmitt, Spitfire şi Mustang. Ce ciudat, dacă stai să te gândeşti, că, în ciuda efortului de război, fabricile de jucării aveau în continuare voie să producă aeromodelele alea mici, ridicând moralul prichindeilor. Toate magazinele dorm. O florărie are în vitrină o lumină violetă tot mai intensă, iar un magazin cu hrană pentru animale are un acvariu luminat discret. Automobilele parcate lângă bordură expun o gamă de culori stranii, nu mai sunt roşii, albastre şi crem, ci au nuanţa cenuşii selenare, pe care n-o vezi şi nici nu ţi-o poţi imagina la lumina zilei.

Harry scoate o pastilă de nitroglicerină şi-i spune lui Janice pe un ton acuzator:

— Doctorii spun că ar trebui să evit supărările.

— Nu eu am dat trezirea la ora două dimineaţa, ci noră-ta.

— Mda, asta din cauză că drăgălaşul de fiu-tău a luat-o la poceală.

— Dacă e să ne luăm după *ea*, ripostează Janice. Încă n-am auzit versiunea lui Nelson.

Harry simte cum îi arde partea inferioară a limbii.

— Ce te face să crezi că ar avea şi el o versiune a lui? Ce vrei să spui, că femeia aia ne-a minţit? Ce rost ar avea să ne sune la două dimineaţa ca să ne toarne gogoşi?

— Îşi are şi ea interesul ei, cum se zice. A fost o partidă bună pentru ea când a rămas gravidă, dar acum, când are şi el micile lui necazuri, nu mai e aşa de grozav şi, dacă-i vorba să-şi găsească un alt bărbat, tre' să se grăbească, că nici ea n-o să fie frumoasă toată viaţa.

El râde şi o aplaudă ironic.

— Ţi-ai făcut socotelile, cum stă treaba. E încă arătoasă, nu-i aşa? încă, zice el şi simte cum îl gâdilă de la pastilă discret, vag, gaura curului.

— Unor bărbaţi ar putea să le pară încă arătoasă. Celor pe care nu-i deranjează balenele trupeşe. Ce nu mi-a plăcut însă niciodată la ea este faptul că-l face pe Nelson să pară scund.

— Aşa şi *e,* spune Harry. Nu ştiu de ce. Părinţii mei au fost amândoi înalţi. În neamul meu toţi au fost înalţi.

Janice cugetă în tăcere la faptul că ea e vinovată de statura prizărită s lui Nelson.

Sunt o mulţime de căi de acces în Mt. Judge via Brewer, dar în noaptea asta, cu străzile aproape pustii şi cu semafoarele clipind intermitent pe culoarea galbenă, alege drumul cel mai scurt, traversează Podul Running Horse, pe care odinioară s-a plimbat cu Jill sub clar de lună, deşi nu la o oră atât de târzie ca acum, o ia tot înainte pe Weiser, pe lângă clădirea din colţ, unde cândva era localul JIMBO'S *Friendly* LOUNGE, asta până când, după nişte razii efectuate de poliţie, s-a hotărât închiderea lui, iar acum are faţada vopsită în culorile pastel ale blocurilor de locuinţe şi, după renovare, găzduieşte birourilor unor tinerei în mare ascensiune, avocaţi şi consultanţi financiari; apoi, pe lângă Pompele Funebre Schoenbaum cu clădirea aia maiestuoasă din cărămidă albă, pe stânga, şi cu lustrageria unde se vând ziare de la New York şi alune prăjite, fierbinţi, cele mai bune alune din oraş, se vând de-atâta amar de vreme, încă de când era el un ţânc nu cu mult mai mare decât Judy. Pe-atunci, cea mai grozavă distracţie, pentru el, era să ia tramvaiul ce ocolea muntele şi să vină-n vale, în centrul Brewerului într-o dimineaţă de sâmbătă, să-şi cumpere o pungă de alune de zece cenţi, călduţe, proaspăt prăjite şi să se plimbe ronţăindu-le, lăsând cojile să cadă în tot locul, pe trotuarele din Weiser Park. Într-un rând, un vagabond l-a bombănit că face mizerie; pe-atunci, până şi vagabonzii aveau o conştiinţă civică. Astăzi vechiul centru e de-a dreptul fantomatic, găunos, în culori selenare şi cu circulaţia oprită la Fifth Street, unde păduricea plantată de sistematizatorii urbani din Atlanta pentru un mail destinat pietonilor se iţeşte cu crengile ei spectrale sub luminile de un albastru intens instalate pentru descurajarea tâlhăriei, a sexului şi a traficului de droguri consumat sub aceşti copaci, care cresc cu fiecare an tot mai înalţi, făcând centrul să pară tot mai sumbru. Rabbit coteşte la stânga pe Fifth, pe lângă poştă şi Ramada Inn, fost Ben Franklin cu impozanta lui sală de bal, care întotdeauna îl face să-şi amintească de Mary Ann, de crinolinele ei şi de mireasma dintre picioarele ei, apoi o ia pe Eisenhower Avenue, mai sus de numărul 1204, unde s-a ascuns Janice cu Charlie la un moment dat, apoi ia o curbă largă la dreapta, înaintând spre zona hispanică a oraşului, odinioară locuită de clasa muncitoare nemţească, traversează străzile Winter, Spring şi Summer cu luminile lor orbitoare şi cu câte o umbră mişcătoare, mexicanozauri ieşiţi să pună de-un şmen, nopţile sunt un pic prea reci să se reverse afară tot gunoiul străzii, pe urmă intră pe Locust Boulevard, trece prin faţa Liceului Brewer, pe lângă un monument din anii Marii Crize, cu o inscripţie în latină, ceva dedicat binelui comunităţii, o chestie în genul celor preferate de comunişti – întreaga ţară mai avea puţin şi îmbrăţişa comunismul în anii treizeci; pe-atunci oamenii nu erau egoişti, a fost înălţat în 1933, în anul în care s-a născut Harry, şi se pare c-o să-i şi supravieţuiască. Construit din cărămidă galben-pal, cu colţuri din blocuri de granit, se agaţă de coasta înverzită a muntelui ca o fantasmă uriaşă.

— Ce crezi c-a vrut să spună cu „A înnebunit de tot"? o întreabă pe Janice. Cât de tare te poate înnebuni consumul de cocaină?

— Doris Kaufmann, vreau să zic, Eberhardt, are un cumnat al cărui băiat vitreg, din prima căsătorie a neveste-sii, a trebuit să se interneze într-un centru de dezintoxicare undeva în buricul statului. Tipul a ajuns paranoic şi credea că Hitler e-n viaţă şi are peste tot agenţi puşi să-l prindă taman pe el. Era evreu.

— Şi-a caftit şi el nevasta şi copiii?

— Cred că nu era însurat. N-avem de unde şti dacă Nelson i-a ameninţat şi pe copii.

— Pru aşa susţine.

— Pru era foarte necăjită. Cred că banii o necăjesc mai mult decât orice.

— Pe tine nu te necăjesc?

— Nu atât de mult pe cât s-ar părea că te afectează pe tine şi pe Pru. Nu de bani mi-e mie, Harry. Tăticu' întotdeauna spunea: „Dacă n-o să am două monede de douăzeci şi cinci de cenţi să le frec una de-alta, o să am două de un sfanţ". Avea crezul lui că o să poată scoate mereu destui bani şi cred că eu i-am moştenit filosofia de viaţă.

— De-aia îl laşi pe Nelson să-şi facă de cap?

Janice oftează şi aduce mai mult ca oricând cu maică-sa, Bessie Koerner Springer, care toată viaţa a fost o supraponderală fără un strop de exerciţiu fizic în afară de munca din gospodărie, şedea în căsoiul ei cu transperantele trase, să apere draperiile şi tapiţeriile de razele soarelui, şi ofta, plângându-se de durerea ei de picioare.

— Harry, zi şi tu, ce pot să fac? Nu mai e un bebeluş, are treizeci şi doi de ani.

— Pentru început, l-ai putea concedia de la salon.

— Da, şi-apoi să-l concediez şi din calitatea de fiu – să-i spun că nu se ridică la nivelul aşteptărilor? E nepotul lui taică-meu, nu uita. Tăticu' a pus pe picioare salonul auto pornind de la zero şi ar fi vrut să fie administrat de Nelson, chiar dacă s-ar duce de râpă.

— Nu zău?

Viziunea asta dezastruoasă îl şochează. Când au bani, oamenii sunt nesăbuiţi. Pariază milioane. Cumpără bonuri fără acoperire.

— N-ai putea să-l concediezi doar temporar, până se pune pe picioare?

Janice îi răspunde pe un ton ce trădează nerăbdarea şi oboseala:

— Îţi vine uşor să vorbeşti – eşti îmbufnat de când Lyle ţi-a spus că eu sunt şefa şi, pe chestia asta, încerci să mă faci să sufăr. Fă *tu* asta, fa tu ce crezi că-i de făcut la salon şi spune-le că eu ţi-am cerut s-o faci. M-am săturat. M-am săturat de războaiele dintre tine şi Nelson, care se sparg în capul meu.

Lumina felinarelor se succede tot mai rapid în timp ce Celica ia viteză în parcul oraşului, deasupra terenurilor de tenis şi a tancului din cel de-al Doilea Război Mondial dat cu un strat gros de vopsea verde pentru combaterea ruginii, revopsit de-atâtea ori de s-a pierdut nuanţa precisă de verde militar pe care şi-o aminteşte Harry. Cum îi ziceau? Aha, oliv. Sub barajul felinarelor, se simte bombardat, iar Brewer pare golit de viaţă, la fel cum arătau după război oraşele germane făcut praf de bombardamente.

— Nu m-ar crede, îi spune el înverşunat, tot la tine ar veni. Iar eu sunt ca tine, îi spune ceva mai domolit, mi-e frică de scandalul pe care-o să-l provoc.

După parc, semaforul arată culoarea roşie, iar apoi urmează o casă veche, celebră pe plan local, cu un foişor al cărui acoperiş are ţigla în formă de solzi rotunjiţi, şi un mail cu cineplex al cărui afiş electronic face reclamă filmelor PE MÂINE DIMINEAŢĂ![239] TERAPIE ÎN GRUP[240] SPUNE ORICE[241] UN TATĂ DISPERAT[242]. Apoi se trezesc pe 422 şi pe un teritoriu pe care-l au în sânge, cu străzi pe care le-au traversat de nenumărate ori în toate anotimpurile copilăriei lor, Central, Jackson, Joseph, cu hidranţii şi cutiile poştale ale primăriei din Mt. Judge ca nişte nasturi ce le fixează vieţile, vieţile reale, totul fiind golit de culoare la nadirul nopţii, străzile de sub felinarele albastre cu mercur par rotunjite ca nişte pâini, cu o crustă de zăpadă, verandele cu stâlpi de cărămidă par nişte locuri perfide în spatele fâşiilor de gazon şi ale straturilor înguste de lalele. La Joseph Street numărul 89, în casa masivă de stuc a familiei Springer, unde lui Rabbit nu-i făcea nicio plăcere să vină pe vremea când îi făcea curte lui Janice pe bancheta vechiului său automobil Nash, fiindcă făcea să pară sărăcăcioasă casa în care locuiau ai lui pe Jackson Road, toate luminile sunt aprinse, zici că-i un vapor ce se scufundă între coroanele tăcute, întunecoase ale copacilor şi acoperişurile caselor din oraş. Uriaşul fag cu ramuri stufoase, din stânga, unde îşi aveau dormitorul Harry şi Janice, un copac cu frunzişul atât de dens, încât razele soarelui nu răzbăteau niciodată prin el şi jirul care cădea întruna din el îl ţineau pe Harry treaz toată toamna, a dispărut lăsând partea aceea golaşă, cu ferestrele expuse şi veşnic încinse. Nelson a pus să fie tăiat. *Taţi, mânca toată casa. Pe partea aia nici nu puteai vopsi lemnăria de jilavă ce era. Nici iarba nu mai creştea sub el* Harry n-a avut încotro şi nu i-a putut spune băiatului că răpăitul ploii în frunzişul fagului a fost cea mai spirituală experienţă din întreaga lui viaţă. Asta, plus o lovitură perfectă la golf.

---

[239] *See You în the Morning,* comedie romantică, cu Jeff Bridges, Alice Krige şi Farrah Fawcett în rolurile principale.

[240] *Dream Team,* comedie cu Michael Keaton în rolul principal.

[241] *Say Anything,* comedie cu John Cusack în rolul principal.

[242] *She's Out of Control,* comedie americană lansată în 1989.

Parchează în faţă, sub arţarii care în această parte a anului îşi leapădă puful gălbui şi secreţia vâscoasă. Întotdeauna îl deranjează chestia asta când vine vorba să parcheze acolo. Luni o să ducă maşina la spălat.

Pru e-n alertă, aşteptându-le sosirea. Le deschide uşa când ajung pe verandă, de parcă ar avea o cameră de filmare ascunsă. Exact cum a făcut Thelma cu o săptămână în urmă. Judy e lângă ea, într-o pijămăluţă pufoasă, marca Oshkosh B'Gosh care i-a rămas mică. Picioarele fetiţei par surprinzător de lungi, albe şi osoase, i se văd câţiva centimetri buni de glezne goale.

— Unde-i Roy? întreabă Harry pe nerăsuflate.

— Nelson îl pregăteşte de culcare, zice Pru arcuindu-şi un colţ al gurii în semn de scuză.

— De culcare? sare Harry ca ars. I-ai lăsat mititelul pe mână?

— Ei, da, răspunde ea. S-a potolit de când v-am sunat. Cred că s-a şocat şi el de cât de tare m-a lovit. I-a prins bine.

În lumina din antreu se vede clar vânătaia roz de pe un obraz, umflătura de pe buza de sus, devenită asimetrică, roşeaţa din jurul ochilor, de zici că şi i-a frecat la nesfârşit cu un burete abraziv. Poartă halatul acela al ei de baie scurt, matlasat, dar nu ca în Florida, peste picioarele goale; sub el, are o cămaşă de noapte lungă, albastră. Totuşi, forma picioarelor i se ghiceşte prin pânza subţire, parcă-s peşti ce înoată prin apa întunecoasă. Poartă papuci cu imitaţie de blană, aşa că nu-i poate verifica oja de pe unghiile de la picioare.

— Hei, ce se-ntâmplă, e alarmă falsă? o întreabă Harry.

— Când ai să-l vezi pe Nelson, n-ai să mai vorbeşti aşa, îi spune Pru şi se-ntoarce spre Janice: M-am săturat. Mi-ajunge. Mi-am ţinut gura cât am putut, dar mi-a ajuns cuţitul la *os!*

Din ochii cu pleoapele umflate de plâns încep să şiroiască din nou lacrimile şi o îmbrăţişează pe femeia mai vârstnică până ca Janice să apuce să se îndrepte de şale, fiind aplecată s-o sărute şi s-o ia în braţe, la rândul ei, pe Judy.

Harry simte o crampă în măruntaie: simte încercarea lui Pru de a stabili între ele o legătură mai presus de diferenţe; simte rezistenţa neveste-sii. Pru are o educaţie catolică, gesticulează ostentativ, iar Janice e o mică protestantă încăpăţânată. Îmbrăţişarea lor durează foarte puţin.

Judy îl apucă pe Harry de buricele degetelor. Când se apleacă s-o pupe pe obraz, părul fetiţei îi intră în ochi. Ea izbucneşte în râs şi-i spune la ureche:

— Lui tati i se pare că îi colcăie furnici pe tot corpul.

Tot timpul are mâncărimi, spune Pru, dându-şi seama că tentativa ei de-a o atrage pe Janice în planul ei de evadare a eşuat şi că trebuie să-i pună la curent cu mai multe detalii. De la cocaină. I se zice furnicătura. Şi-a futut neurotransmiţătorii. Puteţi să mă-ntrebaţi orice.

Ştiu totul. De un an de zile particip la întrunirile Narcomanilor Anonimi din Brewer.

— Pfui, şuieră Harry; nu-i place deloc tonul ei dur. Şi ce ţi se mai spune acolo?

Ea îl priveşte drept în faţă cu ochii ei verzi lucind scăldaţi de lacrimi, stupefiată, şi reuşeşte să schiţeze zâmbetul acela ca o grimasă.

În seara asta, buza ei de sus, umflată, îi dă o tristă stranietate.

— Ţi se mai spune că nu-i treaba ta, că ţine doar de voinţa toxicomanilor să-şi rezolve problemele, dar tot problema ta rămâne.

— Dar ce s-a-ntâmplat aici, mai exact, noaptea asta? o întreabă el. Trebuie să aibă un cuvânt de spus. Simte că Janice bate în retragere, că se distanţează într-un mod de-a dreptul enervant, la fel ca atunci când au mers cu cei mici, cu Camry-ul, la Jungle Gardens.

Lui Judy, bunicii nu-i par aşa de nostimi ca de obicei şi se mută de lângă Harry, rezemându-se de maică-sa, lăsându-şi capul cu părul morcoviu pe pântecul lui Pru. Aceasta îşi trece ocrotitor antebraţul pufos, pistruiat, pe sub bărbia copilei. În clipa asta sunt două perechi de ochi verzi care se cască de parcă Harry şi Janice n-ar fi echipa de salvatori, ci nişte invadatori ostili.

Glasul lui Pru sună dur şi dogit:

— Vechea poveste. A venit acasă după unu noaptea, l-am întrebat pe unde-a umblat, mi-a spus că nu mă priveşte şi cred că n-am reacţionat la fel de docil ca de obicei, fiindcă mi-a zis că, dacă o ţin tot aşa, o să aibă nevoie de-o doză să se calmeze şi, când n-a găsit cocaina în baie, unde ţinea el minte c-ar fi ascuns-o într-o sticluţă cu aspirină, a început să facă lucrurile ţăndări şi, când nu mi-a plăcut ce face, s-a repezit la mine şi m-a luat la pumni.

— M-a trezit şi pe mine, intervine Judy. Mami a venit în cameră, să scape de el, iar tati avea o

figură ciudată, de parcă n-ar fi văzut nimic.

— Avea la el un cuţit sau ceva? întreabă Harry.

Pru încreţeşte sprâncenele la auzul acestei idei.

— Nelson n-ar pune-n veci mâna pe un cuţit. Nu suportă să vadă sânge şi nu m-ajută niciodată la bucătărie. Nici n-ar şti de unde să apuce un cuţit.

— Pe urmă a zis că-i pare sincer rău, adaugă Judy.

Pru netezeşte părul lung al lui Judy, dezvelindu-i feţişoara, iar acum, trecându-şi degetele mijlocii peste obraji şi frunte, îşi dă pe spate şi părul ei. Nu mai are figura aia de sfinx; îi cade în plete moi pe umeri.

— S-a potolit după ce v-am sunat. Mi-a zis: „I-ai chemat? Nu-mi vine să cred. Mi-ai chemat părinţii?" Părea prea năucit să mai fie furios, li tot dădea înainte că ăsta-i sfârşitul şi ce rău îi pare de toate. Vorbeşte fără nicio noimă.

Schiţează o grimasă, o împinge uşurel pe Judy mai încolo şi îşi strânge halatul pe talie, scuturată de friguri. Vreme de-o clipă fiecare pare să-şi fi uitat replica. În momente de criză, instinctiv, tindem să minimalizăm lucrurile, să reducem un eveniment demn de luat în seamă la normalitatea ignorabilă dinainte.

— Mi-ar prinde bine o ceaşcă de cafea, zice Pru.

— N-ar trebui să urcăm mai întâi la Nelson? o întreabă Janice.

Lui Judy îi place ideea asta şi o ia prima pe scări spre etaj. Urmându-i picioruţele goale, lăptoase, pe trepte, Harry se simte vinovat că nepoţica lui trebuie să poarte pijamale care-i rămân mici în timp ce toate cunoştinţele lor din Florida poartă în fiecare zi a săptămânii pantaloni de altă culoare şi au câte douăzeci de jachete de sport agăţate pe umeraşe, în saci de la curăţătorie. Casa, pe care şi-o aminteşte de pe vremea când soţii Springer erau mai tineri decât e el acum, pare mobilată jalnic, dacă stă să se uite mai atent, cu rămăşiţe de mobilier de altădată, inclusiv cu vechitura aia uzată, maronie, de fotoliu rabatabil Barcalounger, tronul lui Fred Springer, plus piese mai noi, fără cap şi iară coadă, cumpărate de la Schaechner's sau din cine ştie ce magazin de mobilă prăpădit, unul dintre cele care au răsărit ca ciupercile la marginea autostrăzilor, la ieşirile din oraş, printre parcările şi localurile de fast-food. Pe scară e acelaşi covor cu ţesătura destrămată pe care l-a pus familia Springer cu patruzeci de ani în urmă. Casa a ajuns să fie căminul lui Nelson şi Pru în mai multe etape şi ei n-au ajuns încă să se simtă aici cu adevărat acasă. Încerci să faci ceva drăguţ pentru copii, le oferi o scurtătură în viaţă, un pic de confort şi, când-colo, descoperi că nu-i bine-aşa. Casa asta nicicum nu era potrivită pentru un cuplu tânăr.

Faptul că toate luminile din casă sunt aprinse contribuie la senzaţia de atmosferă panicardă, supraîncinsă. Urcă pe trepte, în ordine, Judy, Harry, Janice şi Pru, care, pesemne, o fi regretând că i-a chemat şi ar prefera să-şi oblojească faţa şi să-şi plănuiască următoarea mutare în singurătate. Nelson îi întâmpină pe hol, cu Roy în braţe.

— Ah, vai, exclamă el văzându-l pe taică-său, uite-l şi pe barosanu'.

— Nu mai face mutra asta, îi spune Harry. Aş prefera să fiu acasă-n pat.

— N-a fost ideea mea să te chem aici.

— În schimb, a fost ideea ta să-ţi bumbăceşti soţia, să-ţi bagi copiii în sperieţi şi, în general, să ai un comportament de tot căcatul.

Pescuieşte în buzunarul lateral al pantalonilor săi, să se asigure că are sticluţa cu pastile pentru inimă. Nelson încearcă să-l şmecherească, e tot în pantalonii negri şi cămaşa albă cu care a fost în oraş, cu copilul în braţe, dar părul rărit i se zbârleşte pe creştet şi, la lumina puternică din hol, are o privire de om nebun, reflectând scântei ca odinioară în faţa casei incendiate de pe Vista Crescent, numărul 26. Până şi-n lumina strălucitoare, pupilele îi par dilatate, de-un negru lucios, şi în răstimpuri tremură de parcă această noapte de început de mai e rece ca gheaţa. Pare mai sfrijit decât în Florida, cu acelaşi nas iritat deasupra mustăcioarei. Şi cu acelaşi cercel în ureche.

— Cine te crezi, băi, să stabileşti tu cine are un comportament de căcat? îl întreabă el pe Harry şi adaugă: Bună, mami. Bine-ai venit acasă.

— Nelson, aşa nu mai merge.

— Lasă-mă să-l iau pe Roy, zice Pru pe un ton glacial, neutru şi se strecoară pe lângă socri, apoi, fără să se uite măcar la bărbatu-său, îi înşfacă copilul adormit.

Fără să vrea, icneşte la cât de greu e cel mic. Lumina din hol, cu abajurul de sticlă în formă de

bombonieră, îi încununează capul cu o aură în timp ce trece pe sub ea spre camera lui Roy, camera din juneţea lui Nelson, de pe vremea când Rabbit stătea treaz şi o auzea pe Melanie cum se furişează pe hol, din camera ei, din cămăruţa din faţă, cu manechinul, într-a lui. A ajuns gastroenterolog. În lumina puternică din tavan, mutra lui Nelson, palidă până-n vârful urechilor, trădează o suferinţă electrică şi o ostilitate băţoasă, iar a lui Janice e o chestie năucă, întunecată, o retragere în umbrele minţii ei; talentul ei de-a fi năucă îl sperie pe Harry de când lumea. Îşi dă seama că încă-i stăpân pe situaţie. Micuţa Judy îl priveşte radioasă, stârnită de faptul că-i trează şi asistă la aceste înţelegeri dintre adulţi.

— Nu putem rămâne aici, pe hol, zice el. Ce-ar fi să intrăm în dormitorul mare?

Fostul dormitor al lui Harry şi Janice a devenit al lui Nelson şi Pru. Au altă cuvertură – cea veche, nemţească, de Pennsylvania, cu mici triunghiuri matlasate a lăsat locul uneia mai pufoase, imprimate cu trandafiri galbeni; lui Pru îi plac ţesăturile cu motive florale –, dar acelaşi pat care scârţâie, cu nişte proeminenţe lăcuite pe tăblia de la căpătâi, care nu ţi se mula niciodată ca lumea pe spinare când încercai să citeşti ceva. Pe noptiere sunt alte reviste – *Racing Cars* şi *Rolling Stone* în loc de *Time* şi *Consumer Reports* –, dar pe fosta parte a lui Harry e aceeaşi noptieră din lemn de cireş, cu sertarul ei lipicios. Printre fotografiile de pe birou e şi una cu el şi Janice, romantică şi un pic decolorată, făcută la a douăzeci şi cincea aniversare a căsătoriei lor. Parcă ar fi îmbălsămaţi, îşi zice Rabbit, suspendaţi în pata aceea de timp decolorată. Şi lumina de aici e aprinsă, la fel ca aia de pe hol.

— Vă deranjează dacă sting chestia asta? îi întreabă pe ceilalţi. Mă doare capul de la toate luminile astea aprinse.

— Tu eşti barosanu', zice Nelson pe un ton acru. Poftim.

— Mami a zis să le aprindem pe toate în timp ce-o fugărea tati. Zicea că dacă lucrurile o să se înrăutăţească, să arunc un scaun prin fereastra din faţă şi să ţip după ajutor, şi poliţia o să mă audă.

Odată stinsă lumina din cameră, Rabbit poate privi golul de aer întunecos unde odinioară se înălţa fagul. Casa vecinilor e mai aproape decât şi-a închipuit vreodată în cei zece ani cat a locuit aici. Şi la ei sunt aprinse luminile de la etaj. Distinge bucăţi de perete şi mobilier, dar nu vede şi oameni. S-or fi gândit să cheme poliţia. Poate că deja au şi chemat-o. Aprinde veioza de pe noptiera din lemn de cireş, pentru ca vecinii să poată privi înăuntru şi să vadă că situaţia-i sub control.

— A exagerat, zice Nelson gesticulând ca un apucat. Încercam să-i explic ceva şi ea nu voia să facă ciocu' mic. Nu mă ascultă niciodată.

— Poate că nu-i zici deloc ce-ar vrea să audă, îi spune Harry lui fiu-său.

În pantalonii lui negri, cu cămaşa albă, copilul aduce cu asistentul unui iluzionist şi se tot bate uşor pe piept şi pe ceafa, îşi tot freacă braţele prin pânza albă de parcă ar fi pe cale să facă un truc. Rabbit simte că băiatului îi e şi ruşine, şi frică, dar e şi tot mai împrăştiat; în cameră, în mintea lui, nu sunt doar patul şi mobila, părinţii şi fiica lui, ci şi o cohortă de stafii pe care doar el le poate vedea. Transpiră, e năclăit de sudoare sub urechi.

Bine, bine, zice Nelson. Trebuie să recunosc că astă-seară mi-am făcut de cap. Am avut o săptămână a dracu' de grea la salon.

Cei din California vor ca maratonul Toyota din întreaga ţară să se sincronizeze cu campania comercială de la televizor şi se aşteaptă la o creştere cu douăzeci la sută a vânzărilor, pe măsura reducerilor de preţ pe care le oferă. Mă anunţă că nu le plac cifrele noastre de afaceri din ultima vreme.

— Lor şi mai cui? îl întreabă Harry. Amicul tău Lyle ţi-a zis că am trecut şi eu pe-acolo deunăzi?

— Că ai fost săptămâna trecută pe şestache, da, sigur. N-a mai venit la lucru de-atunci. Îţi mulţumesc din suflet. Ai deranjat-o şi pe Elvira cu flirtul tău sexist.

— N-am fost sexist şi n-am flirtat. Am rămas mască văzând o femeie care vinde maşini şi-am întrebat-o cum merge treaba. A naibii pizdă, am fost cât se poate de drăguţ cu ea.

— Ea nu-i de-aceeaşi părere.

— Atunci, dă-o-n mă-sa. Din câte-mi dau eu seama, poate să-şi poarte de grijă. Ce te-ai băşicat aşa – te pomeneşti că i-o tragi?

— Taţi, când o să-ţi iei şi tu odată gândul de la tras în sus şi tras în jos? Ai făcut şi tu, cât, cincizeci şi şapte…?

— Cincizeci şi şase.

— …şi tot un puştan ai rămas. Pe lumea asta sunt şi lucruri mai importante decât cine cui i-o trage.

— Mie-mi spui? Ia spune-mi cum îşi face de cap generaţia mea! Nu poţi să prizezi marfa asta din juma' în juma' de ceas, că-ţi prăjeşti nasul. Al tău şi-aşa pare deja gata vărzuit. Ce faci cu cocaina asta sintetică? Cum o consumi? Sunt nişte cristale mititele, nu? Ai nevoie de tot instrumentarul ăla sofisticat, cu tubuleţe, cum se arată la televizor? Şi unde faci asta, mă rog frumos? Doar nu te trambalezi cu tot calabalâcul ăla în Laid-Back sau cum i-or mai fi zicând acum, sau aşa faci?

— Harry, te rog, intervine Janice.

Judy se amestecă şi ea cu ochi strălucitori la trei dimineaţa.

— Tati are o grămadă de pipe mititele, ciudate.

— N-ai vrea să-ţi ţii fleanca, scumpo? îi spune Nelson. Du-te s-o cauţi pe mami şi-o să te bage în pătuţ.

Harry o ia în colimator pe Janice:

— Lasă-mă să-l întreb. De ce să umblăm cu toţii tiptil şi să ne prefacem că băiatul nu-i drogangiu? Priveşte adevărul în faţă, Nellie, ai ajuns o epavă. O epavă şi-un pericol. Ai nevoie de ajutor.

Pe chipul puştiului se citeşte vreme de-o clipă autocompătimirea.

— Lumea îmi tot spune c-am nevoie de-ajutor, dar bag seama că nu mi-e de *niciun* ajutor. Am o soţie căreia nu-i pasă de mine nici cât negru sub unghie, un tată care nu mi-e deloc tată, o mamă… se întrerupe, neîndrăznind să-şi jignească singurul aliat care i-a mai rămas.

— O mamă care te lasă s-o jefuieşti ca-n codru, încheie Harry în locul lui.

Acest mesaj îi ajunge pe cortex, croindu-şi drum prin clipirea deasă, febrilă a ochilor săi.

— Nu jefuiesc pe nimeni, zice el buimac, de parcă vorbele i-ar fi dictate de-un glas din capul lui. S-au rezolvat toate problemele. Hei, mi-e rău. Cred c-o să borăsc.

Harry ridică braţul într-un gest de solemnă binecuvântare.

— Dă-i bătaie. Doar ştii unde-i baia.

Baia e la dreapta măsuţei de toaletă pe care-s înşirate poze color cu copiii la diferite vârste, şi cea decolorată, cu Harry şi Janice părând îmbălsămaţi, uitându-se cu privirea pierdută în acelaşi punct din spaţiu. Aruncând o privire înăuntru, Harry vede tot felul de chestii aruncate pe jos, şamponul Prell, pasta de dinţi Crest, pilule. Din fericire, cele mai multe au ambalaje de plastic în ziua de azi, aşa că nu-s prea multe făcute ţăndări. Uşa se-nchide.

— Harry, eşti prea dur, îi spune Janice.

— Păi, ce dracu, văd că nimeni altcineva nu mai e dur deloc. Te-aştepţi să treacă totul de la sine. N-o să treacă. Copilu-i drogat în ultimul hal.

— Da' hai să nu mai vorbim mereu de bani, îl imploră ea.

— De ce nu? Ce-o fi aşa de-al dracu' de sfânt cu banii ăştia, de toată lumea se teme să vorbească despre ei?

Între buzele speriate i se iţeşte vârful limbii.

— Cu banii ajungi la chestii legale.

Judy e tot acolo şi a ascultat totul: ochii ei limpezi, copilăroşi, cu albul lor albăstriu, sprâncenele ei blond-roşcate, cu micul lor vârtej, feţişoara ei palidă ca un cadran de ceas şi totodată la fel de exactă, toate astea se pun tampon în faţa furiei lui Harry, îi subminează indignarea necesară. Acum o mai înspăimântă şi icnetele ce se-aud din dosul uşii de la baie.

Asta o să-l facă pe tati să se simtă mai bine. Elimină otrava din organism.

Gândul că Nelson e bolnav îl supără însă şi pe el şi simte din nou apăsarea chingilor de pe piept, arsurile acelea răutăcioase, adânci dinlăuntrul său. Pescuieşte din buzunarul pantalonilor preţioasa sticluţă maronie. Slavă Domnului că şi-a adus aminte s-o ia cu el. Desface capacul şi scoate un Nitrostat mic şi alb, şi-o strecoară sub limbă cu jovialitatea cu care altădată îşi aprindea o ţigară.

Judy zâmbeşte uitându-se în sus.

— Pastilele astea îţi repară inima pe care ţi-am stricat-o eu.

— Nu tu mi-ai stricat inima, scumpişor, aş vrea să-ţi scoţi din cap aiureala asta.

Îl deranjează remarca lui Janice despre bani şi chestiuni legale şi insinuarea că sunt în rahat până peste cap. FIUL LUI ANGSTROM ARESTAT. *Tranzacţiile dubioase /alimentează o afacere de familie.* Luminile de la ferestrele de sus ale vecinilor s-au stins şi treaba asta îl face să se simtă mai relaxat. Aproape că simte cum bunica Springer se răsuceşte în mormânt la gândul ca vechea ei locuinţă ar putea ajunge să-i deranjeze pe vecini. Nelson iese din baie, pare zdruncinat, are ochii cât cepele. Bietul băiat a trecut prin nişte momente îngrozitoare la viaţa lui: cadavrul lui Jill scos din casa distrusă de incendiu într-un sac de cauciuc, maică-sa ţinând la piept trupşorul surorii lui înecate. N-ai cum să-l condamni pentru tot ce face. S-a spălat pe faţă şi şi-a pieptănat părul pe spate, de-aia pare să-i sclipească paloarea. Îl trec fiorii din cap până-n picioare, zici că-i un câine care se scutură după ce s-a bălăcit într-un şanţ cu apă.

În ciuda acestor gânduri milostive, Harry îşi reia atacul.

— Mda, face el, în timp ce băiatul închide uşa de la baie. Ca să nu mai zic că nu mă omor nici după italianul ăla grăsan pe care l-ai angajat. De ce laşi mafia să se-amestece în afacerile de la salon?

— Taţi, ai nişte prejudecăţi cum nu s-au mai pomenit.

— N-am prejudecăţi, e vorba de fapte. Mafia e-o realitate. I-a speriat poliţia şi i-a scos din traficul de droguri, e-o treabă prea violentă. Iar acum s-au reprofilat pe afaceri tot mai legitime. Am văzut la ştiri, la *60 Minutes.*

— Mami, ia-l de pe mine.

Janice îşi ia inima-n dinţi şi zice:

— Nelson, taică-tău are dreptate. Ai nevoie de-ajutor.

— N-am nimic, scânceşte el. Trebuie să *dorm*, asta-i tot ce-mi trebuie. Aveţi idee cât e ceasul? — e trecut de trei. Judy, ar trebui să te duci la culcare.

— Sunt prea surescitată, răspunde fetiţa zâmbind şi arătându-şi dinţii perfect ovali.

— De unde-ai învăţat cuvântul ăsta? o întreabă Harry.

— Sunt prea zbuciumată, răspunde ea. Aşa zic copiii la şcoală.

— Şi cine-s indivizii ăştia care sună la noi la toate orele din zi şi noapte să ne ceară bani? îl întreabă Harry pe Nelson.

— Ei cred că le datorez nişte bani, se justifică Nelson. Aşa o fi. E-o chestie de moment, tari. Se rezolvă. Hai, Judy. Te duc la culcare.

— Uşurel cu tata, i-o retează Harry. Cât le datorezi şi cum ai de gând să-i restitui?

— Păi, ţi-am zis, se rezolvă. N-ar trebui să sune la tine, da-s nişte bădărani. Nu se pricep la plăţile la termen. Întoarce-te în Florida, dacă nu vrei să-ţi sune telefonul toată ziua. Schimbă-ţi numărul, eu aşa am procedat.

— Nelson, când o să se termine circul ăsta? îl întreabă Janice şi clasul i se frânge înecat în lacrimile ce-i şiroiesc doar la vederea lui: în cămaşa lui albă, cu mişcările lui ca de robot, Nelson are fragilitatea şi vigilenţa funestă a unei fiare încolţite. Trebuie să termini odată cu treaba asta.

— Termin, mami, termin. Din noaptea asta.

— Hai exclamă Harry.

— Pot să fac asta, insistă Nelson pe lângă maică-sa. Nu-s dependent. Sunt consumator doar în timpul meu liber.

— Aha, face Harry, şi Hitler era ucigaş în timpul lui liber.

Mustaţa o fi cea care l-a făcut să se gândească la Hitler. Dacă băiatul şi-ar da-o jos şi şi-ar arunca şi cercelul ăla, poate ar reuşi să simtă un strop de compasiune pentru el şi ar putea lua totul de la capăt.

Dar apoi, îşi zice Harry, el unul de câte ori mai poate lua totul de la capăt? Camera asta unde a petrecut zece ani dormind lângă Janice, ascultându-i sforăitul, mirosindu-i sudoarea de femeiuşcă frumuşică, vânturile scăpate fără să-şi dea seama, uneori iubindu-se trăsnet, ca atunci, când cu monedele Krugerrand, alteori privind-o scârbit cum intră umblând pe trei cărări după o seară petrecută la parter, unde sugea vin alb de Xeres sau Campari, camera asta cu fagul din fereastră, căruia îi dădea frunzişul, schimba lumina dinăuntru, se scutura şi le restituia lumina, cu jirul care cădea pocnind ca artificiile şi cu televizorul bunicii Springer bombănind la

nesfârşit, făcând să tresalte veioza de pe noptieră când era luată câte o acută pe fundalul muzical al sfârşitului de transmisie, cu bunica adormită buştean, neauzind niciodată muzica aceea, camera asta îmbibată de viaţa lui, de câte ori are s-o mai vadă oare? Nu se aştepta s-o revadă în seara asta. Acum, pe nepusă masă, aşa cum se-ntâmplă la vârsta lui, oboseala, ca un potop lăuntric, îl face să se simtă jilav, murdar, năuc. Scântei mărunte îi joacă în colţul ochilor. Să evite supărările. Ar face mai bine să se aşeze. Janice s-a aşezat pe pat, pe vechiul lor pat, iar Nelson a săltat cuvertura pufoasă cu trandafiri galbeni pe care s-o fi ghemuind Pru în chiloţi când stă aşezată în faţa măsuţei de toaletă să se machieze înainte de-a ieşi cu el la Laid-Back sau la petrecerea dată de amicii lor cu dare de mână în nord-estul Brewerului. Cât de rău ar trebui să-i pară de fiu-său când copilu' are aşa o şerpoaică mişto de hipioată căreia să-i tragă la poartă?

Între timp, Nelson schimbă placa. Se apleacă spre maică-sa cu mâinile împreunate, să-şi potolească tremurul, cu buzele încordate, să-şi ţină-n frâu senzaţia de greaţă, cu ochii căprui la fel de năuci ca şi ai ei. Se apără dezarticulat, încearcă să se justifice:

— …singura dată când mă simt şi eu om, *aşa* cum cred că se simt alţii tot timpul. Dar astă-seară, când m-am dat la Pru urât de tot, parc-ar fi intrat în mine un monstru sau mai ştiu eu ce, parcă mă priveam de undeva din afară şi nu simţeam nicio legătură cu mine însumi. Ca şi cum totul ar fi fost la televizor. Aveţi dreptate, tre' s-o las mai moale. Vreau să spun c-am ajuns să nu mai pot începe o nouă zi fără… o linie… şi toată ziua nu-mi stă mintea decât la… Şi treaba asta-i inumană.

— Bietul băiat, zice ea. Ştiu. Ştiu ce vrei să zici. Îţi lipseşte respectul de sine. Şi mie mi-a lipsit ani în şir. Ţii minte, Harry, cum beam toată ziua când eram tineri?

Încearcă să-l atragă şi pe el în horă, să-l facă să simtă că-i părinte, dar el nu se lasă dus de nas. Nu ţine figura.

— Când eram tineri? Da' ce zici de zilele când eram de vârstă mijlocie, ca, de pildă, chiar acum? Care-i treaba, suntem la terapie de grup? Copilu' taman şi-a ciomăgit nevasta, iar acum ne pune mintea pe bigudiuri şi tu chiar îl *laşi* să-şi facă jocul!

Judy, care stă întinsă în diagonală pe pat, în spatele bunică-sii, şi-i studiază pe toţi cu capul dat pe spate, li se alătură cu o remarcă:

— Când se face foc şi pară, lui bunelu' îi înţepeneşte buza de sus exact ca lui mami.

Nelson se smulge din norul de autocompătimire ce-l învăluie cât să-i spună:

— Scumpişor, nu cred că-i cazul să asişti la discuţia asta.

— Lăsaţi-mă s-o duc la culcare, se oferă Janice fără să dea semne că s-ar clinti din loc.

Harry nu vrea să fie lăsat singur cu Nelson:

— Nu, am s-o duc eu, zice el. Voi doi continuaţi-vă discuţia. Lămuriţi situaţia. Eu i-am spus ce-am avut de spus acestui candidat la ţuhaus.

Judy izbucneşte în hohote de râs piţigăiat, cu capul pe mai departe dat pe spate; pleoapele privite pe invers îi par ca de monstru.

— Ce expresie ciudată, vorbeşte gura ei cu dinţii poziţionaţi aiurea, mari sus şi mititei jos. Candidat la pârnaie. Vrei să zici „pârnăiaş".

— Nu, Judy, îi explică Harry luând-o de mână şi încercând s-o salte în sus. La început eşti candidat la pârnaie, abia pe urmă pârnăiaş. Se cheamă că eşti pârnăiaş când zaci la pârnaie.

— Unde pizda mă-sii e maică-sa? întreabă Nelson fără să se adreseze cuiva anume. Afurisita aia de Pru mă face tot timpul ticălos şi, când-colo, juma din zile ia prânzul în oraş. Observaţi ce cur a făcut? De la alcool i se trage. Când vin acasă de la şcoală, copiii o găsesc dormind buştean, îi spune el lui Janice, încearcă s-o îmbuneze bălăcărindu-şi soţia, după care se întoarce brusc spre Harry: Tati, zice el. Nu vrei să bem o bere pe din două?

— Nu eşti sănătos la cap.

— O să ne-ajute să ne liniştim, îl ispiteşte băiatul. O să ne-ajute să dormim.

— Eu unul mă lupt să n-adorm. Dumnezeule mare! Nu eu sunt cel care *face treişpe-paişpe* sau mai ştiu eu cum îi zici. Hai, Judy, nu-i face viaţa grea lui bunelu'. Îl doare peste tot.

Mâna fetiţei i se pare jilavă şi lipicioasă într-a lui, se joacă cu el opunându-i rezistenţă când o trage din pat, până când simte un junghi în piept. Când reuşeşte s-o pună pe picioare lângă pat, ea se înmoaie şi încearcă să se prăbuşească pe carpetă. Reuşeşte să-şi păstreze calmul, deşi îi vine s-o plesnească. Se răsteşte la Janice:

Aveţi zece minute. Discută cu băiatu'. Nu-l lăsa să te aburească. Faceţi un pian de bătaie. Trebuie să facem un pic de ordine în familia asta sărită de pe fix.

În timp ce închide uşa pe moment întredeschisă, îl aude pe Nelson întrebând:

— Mami, ce zici? Nu ţi-ar prinde bine o juma' de bere? Avem şi Mick, şi Miller's.

Camera lui Judy, în care odinioară bunica Springer picotea şi se făcea că se uită la televizor şi de la a cărei fereastră se văd, printre arţarii norvegieni cleioşi, porţiuni din Joseph Street pustii ca tundra, înălbite de lumina felinarelor, e bucşită cu păpuşi de pluş, ursuleţi, girafe şi motani Garfield; totuşi, lui Harry jucăriile i se par vechi, are sentimentul că nimeni nu i-a mai adus fetiţei vreun cadou de ceva timp încoace. Îşi termină copilăria înainte de soroc. În ianuarie a împlinit nouă ani şi cine-a băgat de seamă treaba asta? Janice i-a adus din Florida o carte de Dr. Seuss[243] şi o caschetă de înot cu floricele. Judy se strecoară în pat fără ezitare şi fără alte farafastâcuri, sub o pilotă roşie uzată, cu personaje din Peanuts[244]. O întreabă dacă n-are nevoie să meargă mai întâi la pipi. Ea clatină din cap şi îl priveşte lung de pe pernă, parcă amuzată de cât de puţin îi cunoaşte el organismul. Felii piezişe de lumină pătrund de pe stradă pe lateralele transperantelor şi o întreabă dacă nu vrea să-i tragă perdeaua. Judy îi răspunde că nu, nu-i place să fie întuneric beznă. O întreabă dacă n-o deranjează maşinile care trec pe stradă şi ea zice nu, doar camioanele care mai zgâlţâie casa câteodată, şi există o lege care spune că n-au voie să treacă pe-aici, dar poliţiştii-s prea leneşi să vegheze la respectarea ei. „Sau prea ocupaţi", spune el, mereu gata să ia apărarea autorităţilor. E ciudat că are acest instinct, că doar, la viaţa lui, nu prea l-a dat afară din casă sentimentul datoriei civice. De câteva ori şi el însuşi a fost candidat la pârnaie. În ziua de azi, însă, autorităţile par atât de neajutorate, de neînarmate. O întreabă pe Judy dacă vrea să spună o rugăciune. Nu, mersi, răspunde ea. Ţine în braţe o păpuşă de pluş care lui îi pare diformă, fără braţe sau picioare. Monstruoasă. O întreabă ce păpuşă e şi ea îi arată că-i un delfin de pluş, cu spatele gri şi burta albă. El îl bate uşurel pe blăniţa de poliester şi-l împinge la loc, în culcuş, lângă ea. Bărbia ei se reazemă de profilul alb al lui Snoopy cu ochelarii lui de aviator. Linus se agaţă de pătura lui; Pipen are nişte steluţe de glod în jurul capului; Charlie Brown stă pe poziţia de aruncător la baseball şi o minge ca o ghiulea îl răstoarnă cu crăcii în sus. Aşezat pe marginea patului, întrebându-se dacă Judy nu s-o fi aşteptând la o poveste de noapte bună, Harry oftează atât de mizerabil, de obosit, de se miră amândoi şi izbucnesc în hohote de râs. Brusc, ea îl întreabă dacă o să fie totul în regulă.

— Ce vrei să spui, scumpo?

— Cu mami şi cu tati.

— Bine-nţeles. Ei te iubesc şi pe tine, şi pe Roy, şi se iubesc unul pe-altul.

— Ei zic că nu se iubesc. Se ceartă mereu.

— Multe cupluri se ceartă.

— Prietenii părinţilor mei nu se ceartă.

— Pun pariu că se ceartă, da nu-i vezi tu. Se poartă frumos fiindcă eşti tu de faţă.

— Când oamenii se ceartă tot timpul, divorţează.

— Da, se mai întâmplă. Dar numai după *foarte* multe certuri. A mai dat tati în mami vreodată ca-n seara asta?

— Uneori ea e cea care dă-n el. Zice că ne-aruncă toţi banii pe fereastră.

Harry nu ştie ce să-i mai răspundă.

— O scoatem la capăt, zice el, aşa cum a zis şi Nelson. De regulă, lucrurile se rezolvă de la sine. Nu-ntotdeauna par să se rezolve, dar, de regulă, aşa se-ntâmplă.

— Ca tine, atunci când ai căzut în nisip şi nu te puteai ridica.

— Nu-i aşa că m-am purtat ciudat de tot? Da, şi vezi, iată-mă aici, sunt ca nou. Am scos-o la capăt.

---

[243] Theodore Geisel Seuss (1904-1991), autorul a patruzeci şi patru de cărţi în versuri pentru copii, şi-a semnat majoritatea operelor Dr. Seuss.

[244] Personaje de benzi desenate create de Charles M. Schultz, difuzate între octombrie 1950 şi februarie 2000 (data morţii lui Schultz). Este banda desenată cea mai longevivă realizată vreodată de un singur autor.

Feţişoara fetiţei se lăţeşte în întuneric; zâmbeşte. Părul îi stă răsfirat în fascicule întunecoase pe faţa de pernă lucioasă.

— Erai aşa de haios în apă. M-am jucat cu tine.

— Cum adică te-ai jucat cu mine?

— Păi, m-am ascuns sub velă.

El rememorează cele întâmplate şi-i spune:

— Nu te-ai jucat deloc, scumpo. Când te-am scos din apă, erai vânătă toată şi abia mai respirai. Ţi-am salvat viaţa. Apoi, tu mi-ai salvat-o mie.

Ea rămâne tăcută. Orbitele întunecate ale ochilor ei absorb versiunea lui, amintirile unui adult. El se apleacă şi-i sărută fruntea fierbinte şi uscată.

— Nu-ţi face griji, Judy. Bunica şi cu mine o să avem grijă de tăticul tău şi de voi toţi.

— Ştiu, răspunde ea după o pauză, dându-i dreptate.

Fiecare dintre noi, asemenea micuţei noastre planete albastre, stă suspendat în spaţiu fără nicio proptea în afară de asigurările noastre reciproce, de minciunile noastre scornite din dragoste pentru semeni.

Ieşind vizavi de uşa închisă a vechii camere de croitorie în care cândva a dormit Melanie, Rabbit se furişează pe hol pe lângă uşa crăpată a dormitorului mare – o aude pe Janice discutând cu Nelson, glasurile li se întreţes – spre camera următoare, o cameră din spate, cu vedere spre curtea din dos şi grădiniţa îngrădită pe care o îngrijea el odinioară. Asta era camera lui Nelson în zilele de demult, când era licean, avea plete şi o bentiţă lată, purtată pe frunte, ca de indian, încerca să-nveţe să cânte la chitara care fusese a lui Jill şi cheltuia o mică avere pe colecţia lui de albume de muzică rock, discuri de-acum învechite, acum totu-i pe casete, iar casetele se-nvechesc şi ele, totul va fi pe CD-uri. Aceasta este acum camera micuţului Roy. Uşa e întredeschisă; Harry o deschide de tot împingând cu trei degete în lemnul alb, răcoros, al tăbliei. Aici lumina nu intră luând forma unor felii strălucitoare de la felinarele de-afară, de pe Joseph Street, e mai pâcloasă, provine de la luminile difuze ale oraşului, împrăştiate pe-o rază mare, din contururile arţarilor, frontoanelor şi stâlpilor de-afară ia naştere, ceţos, un licăr galben ce-nghite stelele. În această penumbră zăreşte trupul longilin al lui Pru dormind de-a dreptul penibil de-a curmezişul pătuţului lui Roy. Dintr-un picior i-a căzut papucul din imitaţie de blană şi laba i se iţeşte goală din cămaşa de noapte, e atât de nebuloasă încât îi pare agăţată de piciorul îndoit, cu pulpa plină, halatul ei scurt, matlasat, i-a alunecat în sus până pe mijloc, boţindu-i-se, cu falduri ale căror vâlcele par de-a dreptul genuni în semiobscuritate. O mână albă i se odihneşte, întinsă, pe plăpumioara mototolită; cealaltă, îndoită, cu pumnul aproape desfăcut, se află în golul dintre buze şi bărbie; vânătaia de pe pomete pare o lipitoare prinsă de ea, iar părul morcoviu ziua, acum negru în întuneric, îi este ciufulit. Respiră cu un hârâit discret, ce-i trădează oboseala. Harry trage aerul pe nas, s-o adulmece. În aura ei rănită plutesc urme vagi de parfum.

În timp ce se apleacă s-o studieze mai bine, Rabbit sare ca ars zărind licărul tăios din doi ochi deschişi: Roy e treaz. Strâns la piept de maică-sa, după un cântec de leagăn care a adormit-o pe cântăreaţă, copilaşul bizar, cu ochii holbaţi, întinde mâna în întuneric să apuce pielea flască de pe obrazul bunicului apărut din senin şi îl ciupeşte înfigându-i gheruţele ascuţite atât de adânc, încât Harry cu greu se stăpâneşte să nu urle de durere. Dă jos de pe obraz mânuţa aprigă ca un crustaceu, îşi scoate deget după deget din piele şi se răzbună pe Roy pişcându-l în timp ce i-o aşază la loc pe piept. Durerea animalică l-a făcut să scoată un sâsâit; văzând că Pru se răsuceşte gata-gata să se trezească, ducându-şi agitată mâna spre părul vâlvoi, se retrage rapid din cameră.

Janice şi Nelson sunt pe holul luminat, au ieşit în căutarea lui. Cu părul lor rărit şi cu mutrele lor buimace, ameninţătoare, zici că-s fraţi. Le spune în şoaptă:

— Pru a adormit pe patul lui Roy.

— Biata fraieră, comentează Nelson. Ar face mai bine să mă lase-n pace.

Janice îi spune lui Harry:

Nelson zice că şi-a revenit şi că ar trebui să ne ducem acasă, să ne culcăm.

După lumina ceţoasă din camera lui Roy, glasurile lor îi par sonore şi el vorbeşte cu glasul ostentativ coborât:

— La ce înţelegere aţi ajuns? Nu vreau să se mai repete asta vreodată.

În fosta cameră a lui Nelson, Roy se porneşte să bâzâie. Harry ar trebui să plângă; pe *el* îl doare obrazul.

— N-o să se repete, Harry, zice Janice. Nelson mi-a promis c-o sa meargă la un psiholog.

Se uită la fiu-său, să vadă ce vrea să-nsemne asta. Băiatul, se vede, se abţine să-i zâmbească complice din dorinţa de-a îmbuna femeile.

— Ţi-am *spus,* nu-l lăsa să te aburească.

Janice îşi încreţeşte fruntea lăsată liberă de breton.

— Harry, e timpul să plecăm.

Ea e şefu', după cum l-a informat şi Lyle.

În drum spre casă, el îşi varsă tot oful pe ea.

— Ce-a zis? Care-i treaba cu banii?

Route 422 trepidează din cauza camioanelor uriaşe, transportatoare intercontinentale cu optsprezece roţi. Scot timpi mai buni în miez de noapte.

El e şeful salonului şi prea l-am înjosi dacă l-am da afara. Eu nu pot să mă ocup de afaceri, iar tu te internezi pentru angio… zi să-i zic. Plastie.

— Asta abia peste două săptămâni, spune el. Ca să nu mai zic c-o şi putem amâna oricând.

— Ştiu că asta ţi-ai dori, dar nu ne putem preface la nesfârşit că eşti sănătos. Au trecut aproape patru luni de la Anul Nou şi-n Florida ţi-au zis că-n trei luni ai să te refaci îndeajuns. Doctorul Breit mi-a zis că nu slăbeşti şi nu eviţi sarea aşa cum ţi s-a recomandat, şi ai putea s-o păţeşti din nou, oricând, ca atunci, când cu iola.

Doctorul Breit e cardiologul lui de la spitalul St. Joseph din Brewer – un puşti pistruiat, cu un aer tineresc, cu ditamai ochelarii cu rame din plastic colorat. Felul lui Janice de a-i spune toate chestiile astea pe tonul impasibil, ferm al maică-sii îi taie un gol cumplit în adâncul fiinţei. Parcul înclinat, în timp ce înaintează pe Cityview Drive, pare fragil ca hârtia, copacii luminaţi par ireali. Sub aceste pietre, aceste pajişti povârnite şi aceste falnice case cu ziduri comune nu se află decât atomi şi un vid ce-l aşteaptă să-şi ia în primire locul strâmt dintre ele. *Doamne Dumnezeule, întinde-ţi mâna. Scoate-mi din trup inima rea.* Thelma zicea că asta-l ajută. Mintea lui Janice, departe de gândul rugăciunii, îşi vede de treabă, are glasul ferm şi uşor sfidător.

— Cât despre bani, Nelson a recunoscut că-i nevoie de-o oarece restructurare financiară.

— Restructurare! Despre asta discută toată lumea aflată la ananghie, şi ţările Americii de Sud, şi toţi liberalii ăia stângişti din Texas. Chiar a folosit cuvântul „restructurare"?

— Păi, nu-i cuvântul care mi-ar fi venit în minte *mie*, deşi mă aştept să fie una dintre chestiile pe care ni le vor preda când or fi să-nceapă cursurile mele.

— Cursurile tale, Dumnezeule mare, face el.

Tancul acela vopsit într-un verde aiurea, cât o să mai treacă până când nimeni nu va mai şti de ce-i expus acolo – timbrele pentru raţiile alimentare, exerciţiile de apărare antiaeriană, titlurile de-o şchioapă, înflăcărate, din ziarele de dimineaţă, Dumnezeu contra Satanei, o simplă chestiune de kilometri câştigaţi în fiecare zi pe drumul spre Aachen?

— Ce-a zis despre el şi Pru?

— Nu crede că ea şi-ar fi găsit deja un alt bărbat, aşa că nu credem c-o să plece cu-adevărat.

— Păi, asta-i drăguţ şi e mânăreala voastră, a amândurora. Ai văzut şi tu astă-seară că avea faţa stâlcită. Cât ar trebui să mai încaseze? Recunoaşte, băiatu' e varză de cât se droghează. N-ai văzut cum i se zbătea faţa tot timpul? Şi, pe urmă, a mai şi borât. Nu l-ai auzit cum mă îmbia să beau bere? O bere, Sfinte Sisoe, când în locul nostru ar fi trebuit să dea buzna curcanii. Are o baftă chioară că nu i-au chemat vecinii.

— Încerca să fie o gazdă bună. Să ştii că şi lui îi e greu, Harry, când te vede atât de ne-nţelegător.

— Ne-nţelegător! Cu ce să fiu înţelegător? Umblă cu fofârlica, îşi trage nasul, sforăie sau mai ştiu eu ce face, pe deasupra mai e şi drogangiu, iar la salon îi angajează pe gangsterii şi indivizii ăştia bolnavi de SIDA…

— Zău că ar trebui să te auzi cum vorbeşti. Îmi pare rău că n-am un casetofon la-ndemână.

— Şi mie. Înregistrează-mă; nu spun decât adevărul. Ce-are de gând să facă cu drogurile?

Până şi la această oră târzie, spre patru dimineaţa, câţiva oameni în blugi şi adidaşi stau de poveşti în spatele copacilor, aşezaţi pe bănci.

— Ţi-a promis c-o să se lase?

— Mi-a promis c-o să meargă la psiholog, zice Janice. Recunoaşte că s-ar putea să aibă o problemă. Cred că-n noaptea asta am făcut o treabă bună. Pru are tot felul de nume şi agenţii de la întrunirile de la Narcomanii Anonimi pe care le-a frecventat.

— Nume, agenţii; doar n-o să ne aşteptăm să facă societatea ordine în vieţile noastre, să ne dădăcească din leagăn până-n mormânt. Treaba asta încearcă s-o facă comuniştii. Vine o zi când trebuie să-ţi asumi răspunderea.

Îşi pipăie pantalonii, să se asigure că mai are sticluţa cilindrică, solidă acolo. Nu vrea să ia o pastilă acum, o păstrează pentru când o să ajungă acasă. Cu un păhărel de lapte, în bucătărie. Şi un fursec Nutter-Butter înmuiat în lapte. De forma unei arahide mari, Nutter-Butterul e delicios înmuiat în lapte, mai întâi până la mijlocul alunei, iar apoi până la capăt, pentru a doua îmbucătură.

Ce n-aş da să mai trăiască părinţii mei, să te-audă vorbind despre răspundere. Maică-mea a fost convinsă că eşti cea mai iresponsabilă persoană pe care-a cunoscut-o vreodată.

Vorbele astea îl râcâie un pic. Spre sfârşit, începuse să-i placă de bunica Springer şi credea că şi el îi place ei. În serile toride jucau pinacle pe veranda închisă din Pocono. Janice li se părea amândurora niţel cam grea de cap.

După ce ies din parc, intră cu Celica gri-petrol pe Weiser, în inima Brewerului. Ceasul cu reclama la berea Sunflower arată 3:50 deasupra centrului pustiu al oraşului. Faptul că eşti treaz la această oră neumblată îţi provoacă un sentiment de uşurare. E-o lume nouă. O umbră vie, ghemuită – să fie o mâţă sau vreun raton? — se zgâieşte la farurile lui cu nişte ochi aidoma unor reflectoare circulare, şezând pe treptele de ciment ale unei fântâni arteziene secate de la marginea păduricii sădite de la sistematizarea urbană. La intersecţia dintre Weiser şi Sixth, Rabbit trebuie s-o ia la dreapta. Pe vremuri o ţineai tot înainte până la pod. Puştimii nesăbuite îi plăcea să meargă cu maşina pe şinele de tramvai, între refugiile de pe care urcau călătorii.

Văzând că tăcerea lui devine tot mai lungă, Janice încearcă să-l îmbuneze: — Nu că au fost nişte scumpi mititeii ăia? Harry, doar nu vrei s-ajungă să locuiască într-un cămin din acelea triste, cu un singur părinte.

Lui Rabbit întotdeauna i-au provocat repulsie chestiile băgate în el – frezele de la dentist, laringoscopul, chiuretele auriculare, supozitoarele, degetul doctorului la tuşeul rectal anual efectuat pentru evaluarea prostatei, aşa că ideea unui cateter introdus în partea de sus a piciorului drept şi împins, cârmit cu un vârfuleţ flexibil ca un vierme orb, ce se zvârcoleşte să iasă dintr-un măr din care tocmai ai muşcat, îi repugnă profund, deşi nu la fel de mult ca ideea că l-ar putea anestezia total, pe jumătate mort, să-l taie cu fierăstrăul şi să-i treacă sângele printr-o maşinărie complicată în timp ce o să-i coasă o bucată alunecoasă şi caldă dintr-o venă de la picior pe suprafaţa bietei lui inimi înfrigurate, chircite de spaimă.

La spitalul din Deleon i-au dat nişte articole pe care să încerce să le citească şi chiar i-au pus şi o înregistrare video: inima stă într-un sac protector, pericardul, care trebuie tăiat, *decupat*, după cum anunţa voios filmuleţul, de parcă era vorba de-o lecţie de lucru manual. Arăta cum se procedează: bisturie reci, înguste atacă gâlma sângerie diformă, care îţi stă în piept ca o vietate într-o băltoacă fierbinte, într-un cazan cu o tocană terciuită, suculentă, spasmodică, înfiorându-se cu un suspin periodic, încercând să evite cuţitele, despuiată de teaca sanitară pe care Dumnezeu sau cine ştie cine n-a plămădit-o spre a fi atinsă de mâinile oamenilor. Apoi, când sângele a fost deviat către maşina strălucitoare, cu pompă, aidoma celor din vechile filme oribile cu alde Frankenstein jucat de Boris Karloff, inima încetează să bată. Vezi cum se întâmplă: inima îţi zace moartă în băltoaca fierbinte. Tu şi făptură ta naturală sunteţi, tehnic vorbind, morţi. În locul tău trăieşte o maşină în timp ce mâinile chirurgilor, cu mănuşi de latex, ca nişte prezervative, scormonesc, feliază şi suturează. Lui Harry nu-i vine să creadă că viaţa îi este legată de maşinăriile astea – că *eul* care vorbeşte în el tot timpul zburătăceşte ca o insectă căzută în apă deasupra acestui iaz de fluide corporale şi conductele lor alunecoase. Cum e cu putinţă ca flacăra din el să se fi aprins dintr-un asemenea pai ud?

Angioplastia îi părea o violare mai uşoară ca bypassul coronarian. Era programată într-o zi de vineri. Doctorul Breit, cu aerul lui tineresc, cu tenul lui dureros de alb şi ochelarii cu ramă din plastic prea mari pentru năsucul lui cârn, i-a explicat cum e operaţia – procedura, cum îi place lui

s-o numească – cu glasul tărăgănat al unui cântăreţe de club care a cântat aceleaşi versuri atât de des, încât mintea îi e liberă să zburde în timp ce dă din gură. Adevărata preferinţă a cardiologului era însă bypassul, lui Harry îi era limpede. Pentru Breit, angioplastia e doar apă de ploaie, joacă de copii, până să ajungi la cuţit.

— Rata restenozei este treizeci la sută în trei luni, l-a prevenit el pe Harry în cabinetul lui cu poze color înrămate, înfăţişând o femeie mărunţică, palidă, care semăna cu el cum seamănă doi hamsteri unul cu altul, şi nişte copilaşi aşezaţi în faţa părinţilor în scară, toţi blonzi, cu pâr ondulat, saşii, cu năsucuri rozalii; iar douăzeci la sută din pacienţii cu ACPT oricum ajung la GBAC până la urmă. Pardon, vreau să zic angioplastia coronariană percutanată transluminală versus grefa cu bypassul arterei coronare.

— Mi-am dat seama, spuse Harry. Totuşi, haideţi să facem mai întâi treaba cu balonul şi să lăsăm cuţitul pe mai târziu.

Cât mai târziu cu putinţă, adăugă în sinea lui.

— Cum doriţi, spuse doctorul Breit, pe un ton aproape cântat, reţinut, sumbru, calm şi resemnat.

Ca un jucător de golf: azi pierzi, dar săptămâna viitoare joci din nou.

— Gândeşti ca nouăzeci la sută dintre pacienţii cardiaci. Adoră ideea unui ACPT, şi niciun cardiolog din lume nu le-o poate scoate din cap. E iraţională, dar aşa-i firea omului. Uite cum o să facem, Harold.

Lui Harry nimeni nu i-a spus niciodată Harold, deşi ăsta-i numele lui legal. Rabbit a lăsat de la el; l-a făcut să se simtă din nou tânăr. Maică-sa îi spunea Hassy.

— O să-ţi facem o bucurie. Ai să poţi viziona toată procedura pe ecran. O să-ţi facem anestezie locală, asta o să te ajute să-ţi pară că timpul trece mai repede.

— Trebuie să mă uit neapărat?

Doctorul Breit păru o clipă vexat. Pentru un bărbat atât de blond, transpira destul de mult, buza de sus îi era întotdeauna îmbrobonită de sudoare.

De regulă, acoperim ecranul pentru pacienţii care ni se par impresionabili sau slabi de înger. Există întotdeauna riscul infim al unei ocluzii coronariene şi nu-i prea bine să vezi aşa ceva. Dar tu nu eşti slab de înger. Nu eşti un fătălău speriat de bombe. Te consider un tip destul de dur, Harold, cu o doză de curiozitate intelectuală. Mă-nşel??

Asta aducea cu un bonus de zece dolari când deja erai cu treizeci de dolari în pierdere. Nu-l poţi refuza.

— Nu, îi răspunse tânărului doctor. M-aţi ghicit bine.

De fapt, nu doctorul Breit o să-i facă procedura: e nevoie de un specialist, un tip corpolent, ameninţător, cu antebraţe maronii, groase doctorul Raymond. Dar Breit îl asistă, faţa îi răsare ca o lună plină – ochelarii mari îi licăresc, buza superioară îi e îmbrobonită de emoţie – peste umerii uriaşi, verde-chitră ai doctorului Raymond şi peste bonetele chirurgicale ale surorilor. E nevoie de două surori; nu-i o „procedură” neînsemnată. L-au păcălit. Şi e nevoie de două săli de spital, sala unde are loc operaţia şi o cameră de monitorizare cu mai multe ecrane care îl transpun în linii strălucitoare pulsatile, în semne vitale: este Spectacolul lui Rabbit Angstrom, cu un public fluctuant, pentru că sora-şefă, doctorul Breit şi alţii, care nu i-au fost prezentaţi, nişte figuranţi în verde-chitră, vin şi se uită un pic, apoi pleacă. Cică, i-au spus într-o doară, există până şi o echipă chirurgicală gata să intervină în caz că are nevoie de-o operaţie urgentă de bypass.

Altă păcăleală: îl rad, fără să-l prevină, jos, sub cutia de viteze, acolo unde o să-i bage cateterul. Îi dau o pastilă să-l sedeze, iar apoi când e întins neajutorat pe masa de operaţie, sub toate luminile alea, îi defrişează şi partea dreaptă a zonei inghinale şi flocii; n-a fost niciodată prea păros şi se întreabă dacă la vârsta asta o să-i mai crească la loc. Acul care urmează i se pare mai mare şi mai ameninţător decât cel de novocaină folosit de dentişti; „pişcătura” lui – doctorul Raymond murmură „Acum o să simţiţi o pişcătură” – nu-i trece prea repede. Pe urmă nu mai simte, însă, nicio durere, doar senzaţia tot mai chinuitoare de presiune în vezică pe măsură ce coloranţii i se răspândesc în corp, injectaţi în mod repetat în şuvoaie fierbinţi, de parcă i s-ar coace pieptul la microunde. Doamne sfinte! închide ochii de câteva ori, să se roage, dar nu i se pare momentul cel mai bun, prea e înghesuit aici, e prea multă lume materială în jur. Nici urmă de vag Dumnezeu biblic n-ar îndrăzni să se amestece. Singura consolare religioasă de care se

agaţă în cele trei ore şi jumătate de chin e convingerea că doctorul Raymond, bronzat ca-n deşert, cu nasul lui lung, melancolic, şi halca aia de grăsime de pe umeri, e evreu: Harry are prejudecata creştinească cum că evreii fac totul niţel mai bine decât alţii, e-o chestie legată de toate generaţiile care s-au cocoşat rumegând Tora, stând la măsuţele de reparat ceasuri nu-s hăbăuci ca alte confesiuni, nu se aşteaptă la prea multă distracţie. Se feresc de băutură şi droguri şi au o slăbiciune (dacă e să se ia după istoria Hollywoodului pe care a citit-o odată) doar pentru muieri.

Doctorii şi sateliţii lor se apleacă murmurând peste trupul învelit în cearşafuri al lui Harry, cu pieptul strategic dezvelit, sub o lumină orbitoare, într-o cameră ale cărei plăci de gresie au culoarea sosului rusesc, la etajul patru al spitalului St. Joseph, unde în urmă cu zeci de ani i s-au născut cei doi copii – Nelson, care a supravieţuit, şi Rebecca, fetiţa care a murit. Pe atunci, instituţia era condusă de călugăriţe, cu bonetele lor alb-negru ca nişte tarte încadrându-le feţele bolnăvicioase, dar acum măicuţele ori s-au amestecat cu toţi ceilalţi, ori au dispărut cu totul. Sunt profesii ce dispar, nimeni nu mai vrea să fie altruist în ziua de azi, toată lumea vrea să se distreze. S-a zis cu măicuţele şi rabinii. S-a zis cu oamenii cumsecade, ce aşteaptă să se distreze pe lumea ailaltă. Chestia cu viaţa de apoi a mai ţinut viaţa cât de cât în frâu, ca la ruşi. Acum nu mai e decât Japonia, tehnologia, motivaţia profitului şi ia tot ce poţi cât timp mai poţi.

Dacă întoarce capul la stânga, Rabbit îşi vede, peste umerii mulţimii înghesuite în jurul trupului său ca nişte deluşoare de bumbac verde, umbra inimii pe un ecran cu raze X, o stafie gri-pal ce zvâcneşte, cu păienjenişul nedesluşit al structurii ei camerale, întunecată de linii şerpuitoare şi ovoide bulbucate din cauza injecţiei cu substanţă de contrast. Vârful subţire de sârmă al cateterului, iscoditor, ascultă de degetul ţinut pe trăgaci de doctorul Raymond, înaintează, apoi şerpuieşte încetişor, cu mici împunsături smucite, prudente, în jos, în diagonală, într-un coridor lăptos, cu picăţele, un râu sau un tentacul dinlăuntrul lui, de-o formă vitală şi incertă, pe când cateterul este negru şi dar conturat, dur ca un pistol. Harry se uită să vadă dacă inima n-o să-i cedeze cumva şi n-o să-ncerce să respingă intrusul. E ca şi cum ai avea un deget vârât în gâtlej, îşi zice el, simte că i se face greaţă şi, totuşi, urmăreşte cu detaşarea unui pilot de încercări imaginea de pe ecran, lăptoasă şi greu de desluşit, ca o secţiune dintr-o hartă aeriană, şi glasurile care se sfătuiesc în jurul lui.

— Am ajuns cu bine, murmură doctorul Breit, vrând parcă să nu trezească pe cineva. Asta-i artera ta coronară stângă descendentă. Mama văduvelor, aşa i se zice. E de departe cea mai predispusă la leziuni. Vezi cât de stenozaţi sunt pereţii ăştia? Cât de îngroşaţi de depuneri? Punctuleţele astea aglutinate – astea-s depunerile de aterom. Aş zice că îngustarea lumenului tău e de-aproape optzeci şi cinci la sută.

„Rice Krispies”, încearcă Harry să îngaime, însă are gura prea uscată, glasul i se frânge. Nu vrea decât să confirme că da, vede totul, îşi vede eul încâlcit întins ca o diagramă, vede ateromul criminal, parcă ar fi nişte fulgi de orez trecuţi prin raze X. Dă un pic din cap, se simte mai vioi decât pe scaunul frizerului sau în timpul unei examinări a prostatei. Dacă dă prea viguros din cap, te pomeneşti că-i cedează inima. Se-ntreabă dacă aşa o fi să porţi un copil în pântece, ca acum, când îl ai pe doctorul Raymond în tine. Cum or suporta femeile treaba asta, timp de nouă luni? Ca să nu mai pomenim de faptul că mai întâi sunt şi regulate. Le-o fi făcând plăcere? Dar poponarilor care-o iau în creţ? E-o chestiune care nu-i discutată niciodată, nici măcar în emisiunea lui Oprah.

— Acum urmează partea mai complicată, răsuflă doctorul Breit ca un comentator de golf în microfon înaintea unei lovituri decisive.

Harry simte, iar apoi vede şi pe monitor că inima îi bate mai rapid, se răsuceşte vrând parcă să scape, se răsuceşte cu o mişcare convulsivă, în spirală, pe care doctorul Olman din Florida i-a arătat-o cu pumnul; pumnul spectral e furios, o ţine tot aşa, bate de şaptezeci de ori pe minut; furia e viaţa lui, sufletul lui, mintea ce struneşte materia, electricitatea ce struneşte muşchiul. Stafia întunecată, de-o precizie mecanică a cateterului e viermele morţii din el. Tehnologia fute tuburile ude, pulsatile, pe care le-am moştenit de la sepii, pizdele marine fără oase. Simte că iar i se face niţel greaţă. E cu putinţă să vomite? Ar afecta şi ar leza bunul mers al lucrurilor, ar curma concentrarea acestor deluşoare verzi sub care-i îngropat. N-are voie. Trebuie să stea nemişcat.

Vede pe monitor, în spatele vârfului iscoditor, cum un segment de vierme se îngroaşă şi

umflă, turtind fulgii de orez palizi, lipindu-i de conturul râului ceţos, ondulat, ce-i coboară pe inimă, şi rămâne umflat, apăsând, umplând cavitatea; i se explicase că dacă artera coronară stângă descendentă n-a dezvoltat nicio arteră colaterală, fluxul sangvin o să înceteze şi-o să înceapă un alt atac de cord, în direct, la televizor. Ai ajuns *acolo.*

— Treizeci de secunde, răsuflă doctorul Breit, iar doctorul Raymond dezumflă balonul. Arată bine, Ray.

Harry nu simte nicio durere în afară de presiunea dulce, ca o împunsătură de cuţit, din vezica urinară şi o iritaţie în fundul gâtlejului, rămasă parcă de la apa sărată pe care a înghiţit-o atunci în golf.

— Încă una, Harold, şi terminăm treaba.

— Cum vă simţiţi? îl întreabă doctorul Raymond parcă molfăind o prună, genul de glas pe care îl au câteodată bărbaţii musculoşi, mai ales cei din Pennsylvania.

— Sunt încă viu, răspunde Harry curajos, cu un glas ce şi lui îi pare piţigăiat, ca de femeie.

Umflarea balonului se repetă, la fel ca şi imaginile de pe monitor, tăcute ca moleculele ce se ciocnesc unele de altele sub lentila microscopului într-o emisiune despre natură, sau ca grafica computerizată dintr-o reclamă la asigurări, în care fragmentele se unesc tremurând pentru a forma o siglă. Ea pare la fel de îndepărtată de trupul lui ca şi catastiful păcatelor sale ţinut de îngeri în cer. Dacă ar fi să-i stea inima, ar fi doar o piesă din teatrul de umbre. Vede cum protuberanţa cateterului se dezumflă pentru a doua oară şi fulgii de orez Krispies sunt împinşi spre marginile arterei stângi descendente. Simte cum sângele îi curge mult mai liber prin inimă, bogat în oxigenul combustibil; de recunoştinţă şi extaz, simte că-l ia cu ameţeală.

— Arată bine, zice doctorul Breit pe-un ton neliniştit.

— Ce face? Arată *marfa*\ ripostează doctorul Raymond ca în dialogurile alea de la televizor despre virtuţile berii Miller Lite.

Asistenta care intră seara în salonul lui Harry (o rezervă privată, care costă peste 160 de dolari pe zi, dar face banii; în Florida, tipul cu care împărţea rezerva, până la urmă, a murit după ce a bolborosit şi-a gemut toată ziua, iar apoi s-a căcat până-n glezne să arate ce crede el despre viaţă) să-i ia temperatura şi tensiunea şi să-i aducă pastilele în păhărele mici de hârtie are faţa rotundă, binevoitoare. E un pic supraponderală, dar are o carnaţie frumoasă. Îi pare cunoscută de undeva. Are ochi de-un albastru-pal în orbite care, privite din semiprofil, par uşor scobite deasupra pomeţilor, iar buza de sus îi este plină, cum îi place lui, ca a lui Michelle Pfeiffer. De sub bonetă i se vede părul castaniu-roşcat, vopsit în şuviţe, chiar şi cu un pic de cenuşiu, deşi e suficient de tânără să-i fie fiică.

Ea îi scoate din gură termometrul de plastic ciudat, în formă de rachetă, care-i dă rezultatul cu cifre roşii segmentate, iar apoi îi înfăşoară pe braţ manşeta cu arici a tensiometrului. În timp ce-o umflă, *îl* întreabă: — Cum mai merg afacerile cu Toyota?

— Binişor. Dolarul devalorizat nu prea ne-ajută. Băiatul meu, practic, a preluat hăţurile. Da de unde ştii că am vândut Toyote?

— Acu vreo zece ani am cumpărat o maşină împreună cu prietenul meu, zice ea şi-l priveşte ironic cu ochii ei de-un albastru spălăcit. Nu vă amintiţi?

— *Tu* erai! Ba da. Desigur. Bine-nţeles că-mi aduc aminte. O Corolla portocalie.

E fiică-sa; sau, cel puţin, aşa îşi închipuie el, deşi Ruth nici de-al dracu n-ar recunoaşte treaba asta. Când fata se apropie de pat, îi citeşte numele pe ecuson: ANNABELLE BYER; S.M. Poartă tot numele de fată.

Annabelle se încruntă, dezumflă manşeta tensiometrului, care-i strânge braţul cu fermitatea unui poliţist.

— Să mai încercăm o dată peste un minut. A crescut brusc în timp ce discutam.

— Cum a mers Corolla? o întreabă el. Şi cum a mers treaba cu prietenul, că tot veni vorba? Cum îl chema? Era un puştan de la ţară cu urechi mari, roşii.

— Vă rog să nu mai vorbiţi până nu vă iau tensiunea. Eu una am să tac. Încercaţi să vă gândiţi la ceva reconfortant.

Se gândeşte la ferma lui Ruth, la locuinţa familiei Byer, la panta care coboară prin livadă, de la şirul de cenuşari în spatele căruia a stat la pândă – căsuţa pătrată, carcasele galbene ale autobuzelor şcolare scoase din uz, câinele collie negru care a încercat să-l mâne până jos, de

parcă ar fi ştiut că Harry e de-al casei. Fritzie, aşa-l chema. Cu colţi ascuţiţi şi gingii negre. *Brrr, de groază.* Linişteşte-te. Gândeşte-te la cerul vast al Texasului, deasupra cazărmii cu clădiri scunde din Fort Larson, cu tine însuţi în uniforma kaki scrobită, învoit din unitate pe timpul serii. Gândeşte-te cum e să joci baschet contra celor de la liceul Oriole, cu sala aia de sport mică, cu tablele lucioase pe pereţi, înainte ca toate echipele liceelor să fuzioneze în selecţionate regionale incolore şi mallurile destinate cumpărăturilor să înghită terenurile agricole. Gândeşte-te cum mergeai la săniuş cu Mim, cu gluga ei îmblănită, în spatele fabricii de pălării din Mt. Judge în zilele de iarnă atât de scurte, încât felinarele de pe stradă se aprindeau cu un ceas înainte de ora cinei.

— E mai bine-acum, zice sora. O sută patruzeci cu nouăzeci şi cinci. Nu-i formidabil, dar nici prea rău. Să vă răspund la întrebare: Maşina a rezistat mai mult decât prietenul. Am dat-o la schimb după opt ani; am făcut cu ea două sute de mii de kilometri. Jamie a plecat cam la un an după ce ne-am mutat în oraş. S-a întors în Galilee. Brewerul s-a dovedit a fi un loc prea dur pentru el.

— Şi tu? Ţie nu ţi s-a părut dur?

— Nu, mie-mi place. Îmi place viaţa trepidantă.

Trepidantă cum fusese şi a maică-sii? *Ai fost o paraşută sadea?* Amurgul şi frunzişul bogat al lunii mai îi molcomesc rezerva privată; pe etajul spitalului e o oră liniştită după prânz şi după valul de vizitatori veniţi de la muncă. Harry îşi ia inima-n dinţi şi-o întreabă:

— Te-ai măritat între timp? Sau trăieşti cu un prieten?

Ea zâmbeşte, bunăvoinţa înnăscută i se luptă o clipă cu surprinderea provocată de curiozitatea lui, îndrăzneala lui, iar apoi pe chip i se aşterne din nou calmul. Amurgul pare să-i apropie licărirea palidă a chipului ei rotund. Tonul sec, de om trăit la oraş, îi trădează însă circumspecţia crescândă.

— Nu, de fapt, locuiesc cu mama. A vândut ferma pe care am moştenit-o de la tata şi s-a mutat la mine după plecarea lui Jamie.

— Cred că ştiu pe unde vine ferma aia. Am trecut pe lângă ea. Inima violată, obosită a lui Harry se simte împovărată de-atâtea informaţii la fel cum şi zona inghinală i-a fost împovărată, literalmente buşită în ceasurile de după angioplastie. Când se gândeşte la lumea cealaltă, cu toate tufişurile, anotimpurile, zilele verzi şi brune, în care viaţa acestui copil a trecut fără el…

— Ruth mai… începe el şi se opreşte. Ce mai face? Mama ta.

Fata îi aruncă o privire, dar apoi îi răspunde fără şovăială, de parcă întrebarea ar fi trecut un test.

— Lucrează la o companie de investiţii din afara statului, cu pieţe financiare, fonduri mutuale, chestii de-astea, au filiala locală în noua clădire din sticlă, aia din centru, vizavi de vechiul Kroll's.

— Era stenografa, îşi aminteşte Rabbit. Ştia să dactilografieze după dictare.

Fata pufneşte în râs, surprinsă de cât de bine ştie el adevărul. Devine jovială, uită să afişeze conduita de soră medicală. Se trage cu un pas înapoi de lângă pat şi pulpele pline i se mulează pe fusta proaspăt călcată a uniformei albe, aşa că, până şi în picioare, i se întrezăreşte zona pubiană. De ce-o fi lăsând-o Ruth s-ajungă fată bătrână?

— A fost angajată pentru munca asta, dar fiind cu mult mai vârstnică decât celelalte femei, i-au atribuit răspunderi mai multe, zice fata. E un fel de director-adjunct. Aţi cunoscut-o cumva?

— Nu sunt sigur, o minte el.

— Probabil aţi cunoscut-o pe vremea când era nemăritată. Mi-a povestit că au existat câţiva ţipi în viaţa ei până să-l cunoască pe tata.

Zâmbeşte, îngăduindu-i s-o fi cunoscut pe maică-sa.

— Cred c-au existat câţiva, zice Harry întristându-se la gândul acesta: întotdeauna şi-a dorit să fie unicul bărbat din viaţa fiecărei femei, tot aşa cum a fost şi unicul fiu al maică-sii. Am întâlnit-o şi eu de două-trei ori.

— Ar trebui s-o vedeţi, continuă Annabelle bine-dispusă. A slăbit mult de tot şi se-mbracă ţuţ. Glumesc cu ea, îi spun că are mai mulţi iubiţi decât mine.

Rabbit închide ochii şi încearcă să şi-o imagineze la vârsta lor de-acum. *Haide. Treci la treabă.* Se-mbracă tut. Dacă ai fost orăşeancă, orăşeancă rămâi pe veci. Părul ei, când a zărit-o prima oară, era aureolat de lumina roşie a neonului, dându-i o tentă de veştejire. Fata despre

care crede că-i fiică-sa continuă:

— Am să-i povestesc că sunteţi aici, domnule Angstrom.

Deşi el încearcă de-acum să se retragă în toropeala lui vesperală, afinitatea înfiripată între ei o face pe fată să fie directă:

— Poate că ea o să-şi amintească mai multe decât dumneavoastră. Dincolo de ferestrele sigilate ale spitalului, în asfinţitul tot mai întunecos seva se ridică în lujeri şi până şi aici, înăuntru, aerul pare toropit de polen. Harry închide ochii involuntar:

— Nu, zice el. Nu-i spune nimic. Cred că n-o să-şi amintească nimic.

Se simte brusc obosit, prea obosit pentru Ruth. Chiar dacă fata asta e fiica lui, e o poveste veche, ce se derulează la nesfârşit, spusă parcă la un radio pe care nu-l ascultă nimeni.

Îl ţin internat cinci nopţi. Janice îl vizitează sâmbăta. Pare foarte ocupată; au început cursurile pe care trebuie să le urmeze, „Legea proprietăţii şi a transferurilor imobiliare”, trei ore într-o seară, iar celălalt, „Proceduri de ipotecare şi finanţare”, în altă seară. În plus, petrece foarte mult ore pe zi cu Pru şi nepoţeii, iar Charlie Stavros a sunat-o şi a invitat-o să ia prânzul împreună.

— I-auzi, tâlharul! exclamă Rabbit. Nici n-am murit şi…

— Fireşte că n-ai murit şi nimeni nu se-aşteaptă să mori, iubitule. Mi-a zis c-a fost ideea ta, formulată când *voi* aţi luat prânzul împreună. Charlie îşi fiice griji pentru noi, atâta tot. Crede că n-ar trebui să scap lucrurile din mână, ci că ar trebui să apelez la un contabil din afara firmei şi la avocatul nostru, să se uite la registrele de la salon, exact cum ţi-ai dorit.

— În Charlie ai încredere, dar în mine, nu.

— Tu eşti soţul meu, scumpule, iar soţii îşi zăpăcesc de cap soţiile. Charlie nu-i decât un vechi prieten şi are imparţialitatea unui outsider. În plus, a ţinut la taică-miu şi are o atitudine protectoare faţa de firmă.

Lui Harry îi vine să chicotească, deşi numai de râs nu-i arde acum, după cum nu-i arde nici să facă ceva ce i-ar putea zdruncina inima, încrengătura aia de stafie fremătătoare pe care-a văzut-o pe monitor în timpul operaţiei. Uneori, când seriale cum ar fi *Cosby* sau *Perfect Strangers* îl amuză prea mult, preferă să închidă televizorul, decât să-şi streseze inima cu hohote de râs. Serialele astea sunt idioate, dar nici chiar aşa de stupide ca ultimul, ridicat în slăvi de toată lumea, *Roseanne*[245] cu o grăsană, al cărei unic talent este acela de-a turui ca o moară stricată fără să-şi mişte buzele.

— Janice, zice el pe un ton serios, cred că singura persoană care a ţinut la taică-tău ai fost tu. Şi, poate, maică-ta, la început. Deşi e greu să-ţi dai seama.

— Nu-i vorbi de rău pe morţi, i-o întoarce ea imperturbabilă. Pare ceva mai dolofană; fără regimul acela constant de tenis şi înot oferit de Valhalla Village, o fi luând în greutate. Şi-au păstrat statutul de membri ai clubului Flying Eagle, dar n-au mai mers ca în primăverile trecute. Cândva au prins nişte vremuri grozave acolo, fără să-şi dea seama că odată şi odată o să se ducă. Iar Harry, cu problemele lui cardiace, nu ştie cât de mult să se mai implice cu golful. Chiar şi cu maşinuţa, dacă eşti la gaura a şaptea şi îţi stă ticăitoarea, până te aduc la club printre celelalte perechi de concurenţi, creierul nu mai primeşte oxigen timp de zece minute. În cinci minute eşti deja legumă.

— Ia zi, ai de gând să faci treaba asta? Să chemi un alt contabil.

— A făcut-o deja! îi spune ea, cu mândrie, secretul pe care aştepta să-l scoată la iveală discuţia lor. Charlie a căutat-o pe Mildred pe cont propriu şi am mers împreună la căminul acesta drăgălaş, care-i chiar lângă noi, e *perfect* lucidă şi competentă, doar cu picioarele are un pic probleme ne-am dus împreună la salon, iar Lyle acesta, care s-a purtat atât de urât cu tine, nu era acolo, dar am reuşit să-l contactez telefonic, la numărul de-acasă. I-am spus că vreau să văd registrele din octombrie încoace şi mi-a zis că socotelile sunt în cea mai mare parte pe dischetele de la el de-acasă şi că-i prea bolnav să ne poată vedea azi, aşa că i-am zis că poate-i prea bolnav să mai fie contabilul nostru.

— I-ai zis tu treaba asta?

— Chiar aşa. Prima chestie pe care am învăţat-o la cursul de transferuri imobiliare e să nu

---

[245] Serial difuzat de canalul de televiziune ABC între anii 1988 şi 1997.

te-nvârţi niciodată în jurul cozii, mai mare rău îi faci cuiva şi unei vânzări potenţiale vorbind în dodii, decât vorbindu-i pe şleau, chiar dacă la început s-ar putea să nu-i placă ce-aude. I-am spus că-i concediat şi mi-a zis că nu poţi concedia un bolnav de SIDA, se cheamă discriminare, iar eu am insistat să-şi aducă mâine registrele şi dischetele dacă nu vrea să se trezească cu poliţia la uşă.

— I-ai zis tu toate chestiile astea?

Are ochii strălucitori şi părul vâlvoi îi încadrează feţişoara de culoarea nucii, bronzată din nou, cu un pic de guşă acum, că a mai pus pe ea. Harry o admiră ca pe-un copil pe care, după ce l-ai crescut, îl pierzi, căci succesul îl târăşte în lumea lucrăturilor, departe, înstrăinându-l de tine.

— Poate nu chiar atât de curgător cum îţi povestesc acum, dar i-am spus verde. Întreabă-l pe Charlie, a fost de faţă. Nu-mi place ce i-au făcut poponarii ăştia lui Nelson. L-au stricat.

— Homosexualii, zice Harry obosit. În ziua de azi le zicem homosexuali.

Încearcă să ţină pasul cu America pe măsură ce-şi schimbă stilurile, costumele şi vocabularul, pe măsură ce-şi continuă dansul mai tânără, mereu mai tânără.

— Şi Lyle ce-a zis?

— A zis c-o să vadă. M-a întrebat dacă m-am consultat cu Nelson pe tema asta. I-am răspuns că nu, dar că mă-ndoiesc că Nelson mai are vreun cuvânt de spus în acest moment. I-am spus că, după părerea mea, el şi prietenii lui îl jumulesc pe Nelson de bani şi-au făcut din el o epavă şi un drogat, iar Charlie mi-a scris pe-o foiţă „Marfă!" Elvira şi Benny erau în salon cu urechile ciulite, deşi uşa biroului era închisă. *Ah*, dar jarteaua aia penală m-a scos din pepeni, îi explică Janice, avea un glas aşa de impasibil şi sictirit la telefon, de-ai fi zis că o discuţie cu o femeie ca mine e mai mult decât pot suporta sărmanul lui trup şi suflet.

Rabbit începe să-şi dea seama cum se simţea Lyle.

— Probabil era obosit, îi ia el apărarea. Boala pe care o are te macină rău de tot. Simţi că te-năbuşi.

— Păi, în cazul ăsta, mai bine nu-şi vâra penisul în fundul altor bărbaţi, spune Janice cu glasul coborât, să n-o audă asistentele şi infirmierele de pe hol.

Fundul. Thelma. Sipetul acela vid. Scormonirea neantului.

— Şi nu ştiu, o tine Rabbit pe-a lui, istovit cum e, într-o situaţie ca a lui Nelson, cine pe cine strică. Poate că *eu* l-am stricat pe băiat acum douăzeci de ani.

— Ei, hai, Harry, nu te mai învinovăţi atâta. Mă deprimi când te văd aşa. Zău că te-ai schimbat. Ce ţi-au făcut doctorii ăştia?

Pe el îl bucură întrebarea asta. Îi răspunde:

— Mi-au înfipt o chestie lungă, subţire şi am putut să privesc în inima mea la televizor. Biata mea inimă, pe ecran, cum pompa să mă ţină-n viaţă. N-ar trebui să fi se permită să dea buzna în inima ta. Ar trebui să lase lumea să moară.

Iubitule, hai că vorbeşti prostii. Asta-i ştiinţa modernă şi ar trebui să-i Hi recunoscător. O să te faci bine. M-a sunat Mim, speriată rău de tot, şi i-am spus că-i un fleac şi i-am dat numărul tău de-aici.

— Mim.

Simpla rostire a acestei silabe îl face să zâmbească. Sora lui. Cealaltă supravieţuitoare din casa de pe Jackson Road, unde mami şi papsi şi-au montat fricţiunile, ardoarea, comedia, parada zilelor. La nouăsprezece ani, Mim şi-a luat nurii costelivi şi a plecat în Vest, la Las Vegas. Unul dintre prietenarii ei, un gangster ceva mai sentimental, i-a aranjat un salon de înfrumuseţare când au început să i se ofilească nurii, iar acum are şi o spălătorie şi un salon de coafură. În Vegas or fi mergând şnur afacerile cu spălătoriile. Nimeni nu locuieşte acolo, toată lumea e doar în trecere, lăsând în urmă câte un pic de murdărie, ca pe mocheta Antron deschisă la culoare de pe Franklin Drive numărul *141A.* Harry şi Janice au vizitat-o pe Mim o dată, cu vreo şapte-opt ani în urmă. Peşterile alea cu jocuri mecanice lucioase, fără niciun ceas nicăieri, doar cu o perpetuă oră două dimineaţa şi, când ieşi pe stradă, spre surprinderea ta, soarele arde strălucitor, iar trotuarele sunt atât de fierbinţi, de nici nu poţi păşi pe ele. Cu tot tapajul în jurul lui Sinatra şi Wayne Newton, se aştepta la mai multă strălucire, dar, de fapt, cartoforii nu erau cu nimic mai formidabili decât indivizii pe care-i vezi jucând pocher electronic în Atlantic City. Singura chestie era că totul avea un aer vestic, şi glasurile şi feţele lor cu nişte fisuri discrete. Şi chipul şi vocea lui

Mim aveau acele mici fisuri, deşi îşi făcuse o operaţie de lifting, să-şi întărească zonele „fleşcăite”, cum le zicea ea, de sub bărbie. Viaţa e un deal ce devine tot mai abrupt pe măsură ce-l urci.

— *Harry!* exclamă Janice care-a vorbit cu el între timp. Ce-am spus?

— Habar n-am. Adaugă enervat: Ce rost are să discuţi cu mine, când îl ai pe Charlie de consilier, să nu zic altceva…

Ei mai că-i sare muştarul; îşi muşcă buzele şi se apleacă spre el.

— Mi-e consilier şi nimic mai mult, şi face asta pentru că *tu* l-ai rugat. Pentru că ţine la tine.

N-ar fi folosit acest limbaj până să ajungă în Florida, în grupurile acelea feministe, în legătură cu „dragostea” ca o chestie care-i pe tot mapamondul, ca petele de ulei picurate de automobilele de mare viteză. Îşi dă seama vag că ea încearcă să-l trezească din nou la viaţă, să-l readucă în vâltoarea ei. Încearcă să-i facă jocul.

— La mine?

— Da, la tine, Harry Angstrom.

— Da de ce, Dumnezeule?

— Habar n-am, spune Janice. N-am înţeles niciodată ce văd unii bărbaţi la alţii. Încearcă o glumă: Poate s-a făcut *homo* la bătrâneţe.

— N-a fost însurat niciodată, recunoaşte Harry. Crezi că l-ar interesa să se-ntoarcă, să lucreze la Springer Motors?

Ea îşi adună lucrurile – o geantă de piele neagră, care aduce cu o bombă, una din acelea demodate, pe care le aruncau odinioară oamenii cumsecade, nu Semtexul aplatizat pe care-l ascund teroriştii din ziua de azi în valizele din avioane, manualul ei de imobiliare şi mostre de documente fotocopiate şi capsate pentru cursul din seara asta, plus un pardesiu nou pe care şi l-a cumpărat, dintr-un fel de gabardină galbenă ca narcisa, cu o centură lată şi umeri largi. Când şi-l pune, pare tinerică, aşa, cu părul înfoiat.

— L-am întrebat şi mi-a răspuns cu un nu hotărât. Cică s-a băgat în nişte parteneriate cu verii lui, pe închirieri de locuinţe în partea de nord a oraşului şi în zona unde era pe vremuri bâlciul, şi-n afacerea cu curăţătoria de covoare pe care a pornit-o nepotu-său împreună cu alt băiat, şi aveau nevoie de sponsori, şi zice că are destule pe cap, n-ar suporta să se-ntoarcă la statutul de salariat, cu impozitele astea pe salariu, başca să fie aşteptat zi de zi undeva, să zicem, la salon. Îi place libertatea pe care şi-a câştigat-o.

— Cui nu-i place? oftează Rabbit. Hei, Janice, mă gândeam deunăzi c-ar trebui să curăţăm mochetele de acasă. Nu-i vina ta, scumpo, dar sunt jegoase.

Doctorul Breit vine la el duminică dimineaţa şi-i spune:

— Harold, arăţi a-ntâia. Ray face o treabă excelentă. În sala de operaţie se zice „Ar putea gâdila şi-o tenie sub bărbie cu cateterul lui”.

Ridică privirea printre sprâncenele lui stufoase, în aşteptarea hohotelor binemeritate, nu le capătă, aşa că se cocoaţă pe marginea patului, pentru un plus de intimitate.

— Mă tot uit la filmele noastre, plus materialul pe care, în sfârşit, ni l-au trimis ticăloşii ăia de la spitalul din Deleon. Lumenul tău din artera coronară stângă a săltat de la cinşpe la şaizeci la sută faţă de dimensiunea normală. Nu pot să spun însă că mor de dragul arterei coronare drepte; se pare că i-am stabilit un grad de blocaj de vreo optzeci la sută, care-i muc şi sfârc atâta timp cât colaterala bine dezvoltată mai alimentează ventriculul drept din artera circumflexă. Te paşte însă o leziune la bifurcaţia dintre artera circumflexă şi artera anterioară descendentă, şi-aşa ceva e mai greu de tratat prin angioplastie. La fel se-ntâmplă – îmi închipui că te interesează chestiile astea – şi dacă leziunea e prea lungă sau dacă-i într-o scobitură hiper-cinetică atrio-ventriculară, sau într-o situaţie în care, în mijlocul procedurii, te trezeşti că n-ai suficientă circulaţie colaterală. În cazurile astea, e nasol.

Are picioarele un pic prea scurte ca să poată sta comod pe pat; îşi hâţână genunchii un pic mai aproape de picioarele lui Harry, iar Harry îşi simte sângele zvâcnind în trup, cum stă culcat pe spate. Breit zâmbeşte şi tonul îi devine confidenţial, ca atunci când murmura ceva peste umărul doctorului Raymond.

— Sincer să fiu, Harold, angioplastia e un tratament superficial şi vreau să te gândeşti serios zilele astea, cât mai stai aici, deşi, cum ziceam, procedura asta pare să fi dat rezultat pe moment,

să te gândeşti, acum, că ai încercat marea cu degetul, să continui cu un bypass coronarian. Nu imediat. Peste vreo cinci-şase luni. Îţi facem bypass şi la artera coronară dreaptă, şi la cea circumflexă, la cea stângă doar în funcţie de gradul de restenoză, şi o să fii ca nou, aproape cu o inimă nou-nouţă. În timpul intervenţiei ne-am putea uita şi la valva aortică cu regurgitaţie, poate ne gândim şi la un stimulator cardiac. La drept vorbind, putem să ne trezim cu un mic infarct postoperator; electrocardiograma ta indică prezenţa unor unde Q noi şi ai şi-o creştere a izoenzimei de fosfocreatină, cu fâşii pozitive de mioglobină.

— Vreţi să spuneţi că sufăr un infarct chiar în timp ce stau întins aici? întreabă Harry nu tocmai complet aburit.

Doctorul Breit ridică din umeri cu graţie. Toate gesturile lui au o graţie în ton cu pielea lui lăptos-rozalie. Glasul îi iese un pic piţigăiat, ascuţit printre buzele ce-i par băşicate.

— Angioplastia este o procedură invazivă, nimeni n-a zis altceva. E de aşteptat să producă o mică traumă. Inima ta prezintă cicatrizări mai vechi ale miocardului. Atacul de cord înseamnă moartea unui muşchi al inimii. O bucăţică din ea poate muri fără să bagi măcar de seamă. Ni se-ntâmplă tuturor, tot aşa cum, după o anumită vârstă, toată lumea suferă de emfizem. Asta se cheamă procesul de îmbătrânire şi n-ai cum să scapi de el. Nu în viaţa asta.

Harry se-ntreabă cum o fi în viaţa de apoi, dar se hotărăşte să nu pună întrebări. Se-ndoieşte că doctorul ştie mai multe decât *The Naţional Enquirer.*

— Vreţi să spuneţi c-am venit la spitalul ăsta, pe nu ştiu câte mii de dolari, ca să mi se facă o operaţie de mântuială?

— Nici Roma n-a fost construită într-o zi, Harold, nici inima ta n-o să se refacă într-o săptămână. Angioplastia dă rezultat, cel puţin pentru o bucată de vreme, în nouăzeci şi opt la sută din cazuri. Bypassul, în schimb, se soldează cu succes de la bun început în nouăzeci şi nouă la sută din cazuri. Uite… E ca diferenţa dintre frecarea unei toalete cu o perie cu coada lunga şi înlocuirea instalaţiei. Sunt locuri în care nu poţi ajunge cu peria, în care depunerile au format legături chimice. Un bărbat la vârsta dumitale, cu o stare a sănătăţii în general bună, n-ar trebui să mai stea pe gânduri. Nu-i o datorie doar faţă de sine, ci şi faţă de soţia şi fiul dumitale. Şi faţă de nepoţei, de care-am auzit.

Cu cât mai repede trăncăneşte Breit, cu atât se intensifică senzaţia de apăsare din pieptul lui Harry.

— Să vedem dac-am înţeles bine. Ţi se taie o venă de pe picior şi ţi se coase de inimă ca un mâner de cană?

Chipul tânărului doctor se înnegurează, se-ncruntă. Din cauză c-a depăşit timpul alocat vizitei, îşi închipuie Rabbit. Cu o răbdare ostentativă, îşi linge buzele ce-i par băşicate şi-i explică:

— Se ia o venă neînsemnată din picior şi, în unele cazuri, artera mamară, fiindcă arterele rezistă mai bine la hipertensiune decât venele. Nu trebuie să-ţi faci însă griji pe tema asta. Nu eşti chirurgul, acesta-i fieful nostru. Operaţia asta se face anual de zeci de mii de ori în Statele Unite – crede-mă, Harold, e floare la ureche.

— Mi-aţi face-o aici?

Ochii lui Breit, în spatele lentilelor de culoarea cărnii, par nişte crăpături bizare, păroase, cu pleoape umflate, roz.

— În această secţie încă nu avem aparatura necesară, recunoaşte el. Ar trebui să mergi la Philadelphia, mă îndoiesc că te-am putea trimite la Lancaster, au programările pe luni de zile în avans.

— Păi, înseamnă că nu-i chiar un *flecuşteţ*, dacă-i nevoie de toată aparatura asta.

Încă din copilărie, Rabbit a avut o prejudecată în legătură cu Philadelphia. E cel mai murdar oraş din lume: apa aşa-zis potabilă e otrăvită. Iar Lancaster e şi mai nasol – fermierii Amish îşi muncesc gloabele până la epuizare; atâta s-au căsătorit între ei, de au ajuns ca jumătate dintre ei să fie cocoşaţi şi pitici. În filmul *Martorul*[246], păreau nişte oameni isteţi, Kelly MeGillis îşi trecea un burete peste ţâţele goale şi toată lumea contribuia cu bani la construirea unei şuri, da' nu s-a

---

[246] *Witness,* film artistic din anul 1985, distins cu două Premii Oscar (din opt nominalizări), avându-i în distribuţie, printre alţii, pe Harrison Ford, Kelly Megillis, Viggo Mortensen.

lăsat păcălit de chestiile astea.

Poate că Florida ar fi locul cel mai nimerit, îi sugerează el doctorului Breit.

Florida dintotdeauna îi pare ireală când e acasă şi ideea de-a fi operat acolo ar putea fi ca şi cum nu s-ar mai opera deloc.

Gura cu aspect nesănătos a doctorului Breit devine severă; pe buza de sus are broboane de sudoare. De ce s-o fi chinuind aşa de tare să-l convingă? O fi având un plan economic lunar, ca poliţia statală cu amenzile pentru depăşirea vitezei legale?

— Nu m-a impresionat cine ştie ce relaţia noastră cu cei din Deleon, zice el. Da' mai gândeşte-te, Harold. În locul tău, pentru asta aş fi optat – fără nicio ezitare. Altfel, te joci cu viaţa ta.

Îhî, îşi zice Rabbit după ce iese doctorul, doar că nu eşti în locul meu. Şi la ce-i făcută viaţa, dacă nu ca să te joci cu ea?

Îl sună. Nu-i recunoaşte vocea din prima, e-atât de seacă şi de nazală, fisurată de-atâta whisky şi ţigări.

— Ce-ţi mai fac ăştia, dragă? îl întreabă ea.

Dintotdeauna a avut impresia că el e un miel între lupii din comitatul Diamond şi c-ar fi trebuit s-o şteargă şi el de-acolo.

M-au băgat în spital, îi spune el; aproape că-i vine să plângă ca un copil. Mi-au vârât un balon prin picior şi mi l-au pompat cu apă sărată până s-a umflat, să-mi desfunde o arteră înfundată cu unsoarea pe care-o mănânc. Pe urmă mi-au pus un sac cu nisip pe incizia de pe coapsă şi mi-au spus să nu-mi mişc piciorul şase ceasuri, că dacă nu, o să sângerez până mor. Aşa-i în spitalele astea: îţi spun că treaba pe care urmează să ţi-o facă e simplă ca o tunsoare şi, la jumătatea procedurii, te anunţă că există riscul să sângerezi până mori. Iar azi-dimineaţă vine doctorul şi-mi spune c-a fost o operaţie de mântuială şi că nici nu merită să ne mai gândim la ea. Vrea să mă ruineze şi să-mi lac bypass multiplu. Mim, te despică exact ca pe-o nucă de cocos şi-ţi taie vene din picioare.

— Ăhă, ştiu, zice ea. Ai de gând să-l faci?

— Îmi închipui că până la urmă o să mă convingă să-l fac. Adică o să mă strângă de coaie. Te sperii şi ce-ţi mai rămâne de făcut?

— Nişte ţipi pe care i-am cunoscut pe-aici au trecut printr-o operaţie pe cord deschis şi, în glumă, se jură tot pe ticăitoare. Nu par mult schimbaţi, clocesc toată ziua pe cururile lor grăsane, la manichiură, şi pălăvrăgesc la telefon, dar nici înainte nu erau cine ştie ce dinamită. La vârsta noastră, Harry, fiecare clipă de viaţă reprezintă o cazană în sine.

— Ei, hai, Mim, tu faci abia cincizeci de ani.

— Pentru o femeie de-aici, se cheamă că-s o hoaşcă bătrână. O pantahuză. Dacă eşti femeie, a sosit momentul să tragi pe dreapta. Nu se mai uită nimeni la tine, e ca şi cum ai deveni invizibilă.

— Mamă, ce se mai uitau la tine, zice el cu mândrie.

Şi-o aminteşte cum arăta la nouăsprezece ani – vopsită blondă cu şuviţe, cu o centură lată, roşie, pulovere sexy, pufoase, cu braţele subţiri încărcate de brăţări clinchetitoare, cu dinţi mari, pe care-i dezvelea când zâmbea, cu buzele mânjite cu ruj de-ai fi zis c-a mâncat un sendviş cu gem, o iepşoară cu picioare lungi, frumoase, care abia aştepta s-o şteargă din Brewer, să iasă din ţarcul acela dând cu picioarele sau cu târtiţa. A şi reuşit acest lucru. Rabbit în veci n-ar fi izbutit. Era prea mămăligi Până şi Florida îi usucă sufletul. El a trebuit să rămână într-un loc unde lumea îşi mai aducea aminte de el cât de cât.

— Ia zi, când mai vii în Est?

— Pâi, cât de rău îţi e, Harry?

— Nu chiar aşa de rău, doar mă văicăresc întruna. Nu trebuie decât să mă feresc de grăsimile animale şi sare, şi să nu pun lucrurile la suflet.

— Ce-ai avea de pus la suflet?

— Păi, vechea poveste, răspunde el. Nellie are nişte probleme de-o vreme încoa. Hei, n-o să ghiceşti în ruptul capului cine a reintrat în scenă şi face pe scutierul lui Janice. Vechiul tău gagiu, Charlie Stavros.

— N-aş zice vreodată că Chas mi-ar fi fost gagiu. M-am dat la el atunci ca s-o lase-n pace pe

nevastă-ta. Pe-aici nu se cheamă că eşti gagiu până nu-ţi instalezi gagica măcar într-un apartament rezidenţial.

Harry se sileşte să-i menţină interesul treaz. Cei care reuşesc în viaţă asemenea ei se plictisesc rapid.

— Cum naiba *e* în Vegas? întreabă el. Tot aşa arşiţă? Ce-ar fi să vii aici, să scapi câteva săptămâni de caniculă? O să stai în camera de oaspeţi de deasupra bârlogului şi-ai să faci şi tu cunoştinţă cu nepoţica şi nepoţelul tău. Judy e de-acum o adevărată domnişoară.

O să fie o frumoasă – nu chiar ca tine, dar o să fie.

— Harry, când am venit ultima oară în Pennsylvania, era să mor din cauza umezelii. Nu ştiu cum de rezistaţi acolo zi de zi; e ca şi cum aţi sta înfăşuraţi în nişte cârpe înmuiate în apă caldă. De la clima aia nenorocită ţi se trage. E prea mult polen în aer.

— Îhî, îi dă el dreptate cu glasul stins.

Telefonul îi pare jilav în mână. Nici propria lui capacitate de-a fi interesat nu se situează la nivelul la care ar trebui. Acum are voie să se plimbe pe coridoare, vede lucruri uimitoare: acum nicio oră a zărit o vizitatoare uimitoare, o puştoaică din Brewer, n-avea cum să aibă mai mult de cincisprezece ani, îmbrăcată toată în negru, cu geacă neagră, pantaloni negri, strâmţi, ghete vopsite-n negru, cu părul vopsit într-un alb-gălbui, tuns scurt de tot, dat cu gel în toate direcţiile, aşa că ţeasta ei îi amintea de-un pui de Paşti ciuciulit, şi chiar lângă un ochi avea un tatuaj în formă de cruce. Şi totuşi, a privit-o cu lehamite, a avut senzaţia c-a mai văzut-o undeva, ce ţi-e cu fetiţele astea care-şi fac rău sieşi, crezând că tinereţea lor o să răzbată strălucitoare şi o să fi se vindece toate rănile.

Poate-o să vin la toamnă dacă reziști până atunci, îi spune Mim.

— Aaa, o să rezist, îi răspunde el, nu scapi cu una, cu două de fratele mai mare.

Legătura dintre ei pare forţată, simte că Mim se căzneşte, în scurtele pauze, să găsească o continuare a dialogului lor.

— Hei, Mim, îţi mai aminteşti, papsi se plângea de dureri de piept? o întreabă el.

— El a avut emfizem pulmonar, Harry. Din cauză că n-a vrut să se lase de fumat. Tu te-ai lăsat. Ai fost isteţ. Eu am redus raţia la un pachet pe zi, dar cred că niciodată n-am tras în piept.

— Parcă mi-l amintesc plângându-se că n-are aer. Îşi strecura mâna sub cămaşă şi îşi freca pieptul.

— Poate că avea mâncărimi. Harry, papsi a murit fiindcă nu mai putea respira. Mami a murit de Parkinson. Bănuiesc că, până la urmă, le-a cedat şi inima, dar aşa păţeşte toată lumea, pentru ca viaţa-i o încordare continuă ce afectează inima.

Surioara lui a devenit atât de dogmatică, la ea totul e bătut în cuie. E şi furioasă pe ceva. Exact ca micul Roy.

— Hei, zice el, nevrând, totuşi, să întrerupă discuţia, mai e o chestie la care mă tot gândesc. Ţii minte cum cântai mereu „Plăcinta cu melasă şi-o tartă cu mere”?

— Mda. Vag.

— Cum suna versul de după „îţi luminează privirea, burtica-ţi strigă «Ce plăcere!»”?

În tăcerea care urmează aude flecăreala din fundal, din salonul de înfrumuseţare, şi zumzetul unui foehn.

— N-am nici cea mai vagă idee, zice ea într-un târziu. Eşti sigur că fredonam cântecul ăsta?

— Da, dar lasă, nu contează. *Tu* cum o mai duci? se interesează. Ceva noutăţi la orizont? Când ai de gând să te măriţi?

— Harry, las-o moartă. Cineva de-aici s-ar mărita cu o băbătie ca mine doar ca să-i servească de paravan. Sau din motive de evaziune fiscală, dacă contabilul i-ar găsi o soluţie în acest sens.

— Apropo de contabili, începe el, şi i-ar fi povestit toată tărăşenia despre Nelson, Lyle şi Janice, şi glasurile care-l tot sună la telefon, dar ea nu vrea să-l mai asculte, îi spune grăbită, coborând glasul:

— Harry, a intrat o clientă cu totul specială, până şi tu ai auzit de ea, trebuie să-nchid. Vezi, ai grijă de tine. Pare-se că-ţi revii. Oricând simţi că nu-i mai suporţi, poţi să dai o fugă până aici, la soare şi distracţie.

Ce te! de distracţie, ar fi vrut el s-o întrebe – pe vremuri întotdeauna se oferea să-i procure o fată dacă mergea acolo singur, dar n-a mers niciodată – şi i-ar fi plăcut s-audă mai multe de la

ea, de ce i se pare că şi-ar reveni. Ea însă a pus receptorul în furcă. Are şi ea viaţa ei. Îl şi doare braţul îndoit de cât l-a ţinut în mână. De când i-au invadat arterele cu vopsele şi baloane, simte dureri şi junghiuri în articulaţii îndepărtate, la nimereală, de parcă sângele din trup n-ar mai fi al lui. După ce-ai desfundat o sticlă cu suc de ghimbir, acesta nu mai e la fel de efervescent ca până atunci.

Asistenta cu chipul palid, rotund – de om de la ţară – vine luni seara şi-i spune:

— Mama trebuie să-mi aducă diseară ceva aici. S-o rog să treacă, să vă vadă o clipă?

— A zis ea c-ar fi dispusă?

Ultima oară când au stat de vorbă, Ruth i-a spus *Când mă gândesc că ţi-o închipui ca fiind fiica ta, e ca şi cum ai mânji-o din cap până-n picioare cu rahat.*

Tânăra cu bonetă plisată zâmbeşte.

I-am spus aseară, în treacăt, că sunteţi aici şi cred c-ar vrea să treacă şi ea. N-a zis nimic grosolan sau mai ştiu eu ce.

Pe chip are o urmă de roşeaţă, de zâmbet lucid, de secret. Dacă n-o să i se-ntâmple ceva curând, o să ajungă o faţă stupidă, inexpresivă. Inocenţa nu-i decât preludiul stupidităţii.

Nu-i cea mai bună zi a lui Harry. Zgomotul maşinilor şi al muncii reluate afară pe stradă i-a reamintit cât de mult stă pe tuşă. Janice nu l-a văzut, iar acum a început cursurile serale. Toată ziua cerni a fost acoperit de nori cenuşii, de rotocoale lungi de nori nimbus, şi de firicele de fum ce se înălţau din hornurile de cărămidă, dar n-a căzut niciun strop. Priveliştea oferită de fereastra lui constă în nişte laşii complicate de zidărie ornamentală ce împodobesc etajul trei al unor clădiri înguste la parterul cărora sunt o cafenea, o curăţătorie chimică şi un magazin de birotică. Clădirea din colţ e gri, cea din mijloc albastră, iar a treia, cu cele mai ornate tocuri de ferestre, e bej. Lumea din Brewer s-a prins încet-încet că poate vopsi cărămizile în orice culoare, nu neapărat în cărămiziu. În spatele ferestrelor de sus locuiesc oameni, dar, cu toate că se holbează ca un spectator fidel, Harry n-a fost încă răsplătit cu spectacolul unei femei care se dezbracă sau fie şi numai cu imaginea cuiva care să vină să se uite pe fereastră. Îl mai deprimă şi faptul că, de când s-a internat la St. Joseph, cu trei zile în urmă, n-a mai fost în stare să aibă nicio mişcare peristaltică. În prima zi, a dat vina pe jena provocată de ploscă şi solicitudinea asistentelor care ar trebui să-i ducă produsul, a doua zi pe schimbarea regimului alimentar – hrana născocită de dieteticienii din spital arată binişor, însă are gust de canon umed şi când o mesteci zici că-i pleavă, e atât de insipidă, încât îi blochează glandele salivare – dar în a treia zi, când se pate plimba pe coridoare şi poate folosi baia din spatele unei uşi închise din rezerva personală, se învinovăţeşte pe sine, c-a ajuns un decrepit, un uscat, cu procesele vitale sleite. I s-a terminat benzina.

E ciudat că puştoaica asta (numai puştoaică nu mai e, ar trebui să fie doar cu trei ani mai mică decât Nelson) se oferă să i-o aducă pe maică-sa, căci astă-noapte chiar a visat-o pe Ruth. În timp ce lumea din jurul lui devine tot mai cenuşie, visele îi capătă culori intense. Ruth – Ruth aşa cum a fost în primăvara când au trăit şi au dormit împreună, ambii în vârstă de douăzeci şi şase de ani, ea cu o carnaţie frumoasă, impetuoasă, frumuşică fără să se dea de ceasul morţii să arate bine – purta o rochie bleumarin cu buline mici, albe, iar el se lipea de rochia în care era trupul ei şi-i spunea ce bine îi vine culoarea asta, iar părul ei strălucea roşcat, castaniu şi auriu aproape de ochii lui. Simţea că Ruth n-a întors capul de silă, ci de jenă, o jenă firească în situaţia din vis, fiindcă ea părea să locuiască laolaltă cu el şi Janice, iar Janice era undeva prin preajmă – la etaj, deşi mobilierul din jur era din răchită împletită cu motive florale, expus la soare, ca acela din apartamentul lor din Florida, unde n-au camere şi la alt etaj, mai sus. Gestul de a o îmbrăţişa pe Ruth părea pe jumătate îngăduit, ca într-o relaţie legală, iar prin lauda adusă rochiei în culori vii urmărea s-o facă şi pe ea să se simtă bine, să simtă că iubirea lor, în sfârşit, a intrat pe un făgaş normal. Şi-a lipit faţa de gâtul ei, în cortina multicoloră a părului ei, şi şi-a dat seama c-ar putea s-o fută o vecie, iar şi iar, vărsându-se la nesfârşit în frumuseţea ei solidă. Când s-a trezit, avea ditamai erecţia, cum rar i se-ntâmpla să aibă când era treaz, în ciuda medicamentului antihipertensiv şi a stării de spirit în general cenuşii. În timp ce visul continua să se agaţe de el în fuioare de cer albastru, şi-a dat seama că bulinele albe erau florile ce se scuturaseră ca nişte confetti pe trotuar cu o lună în urmă pe strada aceea cu peri de Bradford de lângă Summer Street, unde locuise odinioară cu Ruth, şi că razele de soare nemaipomenite erau aidoma celor

ce se revărsau pe masa de fier a bunicii Springer, ticsite cu ferigi şi violete africane, în micuţa verandă ce se deschidea, vizavi de antreu, din livingul întunecos. Pentru că, deşi mobila din vis era din Florida, casa în care locuiau toţi trei fusese cu siguranţă vechea reşedinţă Springer.

— Ce ştii despre mine şi maică-ta? o întreabă Harry pe asistenta cu faţa rotundă.

Roşeaţa de pe chipul ei se intensifică.

— Aaa, nimic. Nu scoate o vorbă despre vremurile dinainte de căsătoria cu tata.

Acum, trecutul lui Ruth de femeie nemăritată sună destul de convenţional; la vremea aceea, însă, era de neconceput, un suflet care o apucase pe calea pierzaniei, scandalos în ochii lumii obtuze din Mt. Judge.

— Îmi închipui că i-aţi fost un prieten deosebit.

— Poate nu chiar atât de deosebit, îi spune Harry.

Nu se simte în apele lui, deoarece ea nu prea are ce să-i răspundă la această minciună, rămâne locului politicoasă, cu buza ei de sus cărnoasă, o soră plină de răbdare cu un pacient. O lasă în bătaia vântului. O iubeşte; dragostea curge prin el ca un şuvoi orb, o anestezie. Îi spune posibilei sale fiice:

— Uite ce, e drăguţă ideea asta, însă dacă ea ar veni, ar face asta mai curând fiindcă ai rugat-o tu, decât fiindcă şi-ar dori ea, şi, la drept vorbind, Annabelle – e prima oară când îi spune pe nume –, aş prefera să nu mă vadă-n halul ăsta. Zici c-a slăbit şi-arată trăsnet. Eu sunt grăsan şi-am ajuns o epavă. Ar putea fi mai mult decât pot să duc.

Chipul fetei redevine palid şi solemn. Graniţele dintre ei sunt trasate la loc exact în timp ce el devine tot mai animat de sentimente paterne.

— Foarte bine, îi zice Annabelle, dacă o să mă-ntrebe de dumneavoastră, o să-i spun c-aţi fost externat.

— S-ar putea să-ntrebe? Stai puţin. Nu mă lua pe tonul ăsta oficial. Spune-mi, de ce-ai ţinut să ne-ntâlnim?

— Păreaţi atât de interesat de ea. Va însufleţiţi de fiecare dată când pomenesc de ea.

— Pe bune? Poate mă însufleţesc uitându-mă la tine. Îndrăzneşte să adauge: Mă-ntrebam dacă ar mai fi cazul să locuieşti cu ea. Poate ar trebui să nu mai stai sub aripa ei.

— Asta am şi făcut o vreme. Nu mi-a plăcut. E greu să locuieşti de una singură. Bărbaţii ştiu să fie ai dracu.

— Serios? îmi pare rău s-aud asta.

Pe chipul fetei se aşterne un zâmbet drăgălaş, ce-i arcuieşte buza de sus la colţuri şi-i încreţeşte partea cărnoasă din mijloc.

— În orice caz, acelaşi lucru îmi spune şi ea, însă, deocamdată, îmi convine situaţia de-acum. Nu-mi mai este mamă, ci colegă de cameră. Credeţi-mă, femeilor care locuiesc singure-n oraşul ăsta li se pot întâmpla lucruri rele de tot. Brewer nu-i New York, dar nici Penn Park.

Bine-nţeles. Îi poate citi adresa chiar de pe fişa de lângă pat. Pentru ea, el este unul din snobii ăia din Penn Park pe care nici el nu i-a înghiţit niciodată.

— Brewerul e un oraş dur, îi dă el dreptate fetei şi se lasă pe pernă. Aşa a fost dintotdeauna. Cu cărbuni şi oţel. Cu baruri şi bordeluri înşirate de-a lungul şinelor de cale ferată, drept până-n centru, în tinereţea mea. După ce aruncă o privire scurtă ornamentelor de pe faţadă, norilor negri, grăbiţi, îi spune surorii medicale: Tu ştii cel mai bine cum să-ţi trăieşti viaţa. Spune-i maică-tii, dacă o să te-ntrebe, că poate o să ne-ntâlnim altă dată.

Sub peri, în Paradis.

Zăcând aici în aceste zile, Harry se gândeşte cu drag la zidarii răposaţi care s-au chinuit să dea un aspect variat faţadelor în partea de sus a celor trei clădiri de peste drum, cu firide şi ieşituri, în diagonală şi pe verticală, cu diferite jocuri de umbre în momente diferite ale zilei, oamenii ăştia dintr-un alt secol urcaţi pe schele, discutând între ei în germana de Pennsylvania – sau zidarii de pe-atunci să fi fost deja tot italieni? Zăcând aici cu gândul la toate cărămizile care au fost folosite în construcţii, iar apoi date jos şi din nou îngrămădite pe străduţele liniştite, drepte, ce suie spre Mt. Judge, încearcă să-şi închipuie viaţa sa ca pe-o cărămidă aşezată-n zidărie în 1933, cu mortarul tot mai tare, o biată viaţă în şirurile, zidurile şi blocurile de vieţi. O asemenea imagine de ansamblu e dătătoare de satisfacţii, de fiorii vagi ai apartenenţei la o comunitate, dar aceştia cu greu pot triumfa în faţa impresiei lui iniţiale şi continue că Brewerul şi toată lumea

înconjurătoare nu-s decât nişte zorzoane menite să-l împodobească pe el, aidoma danteluţei din jurul unei felicitări din satin de Sfântul Valentin, el însuşi fiind inima universului, ca şi Dalai Lama, despre care, de curând, la ştiri – în Tibet continuă tulburările după patruzeci de ani de dominaţie chineză – s-a anunţat că s-ar fi oferit să renunţe la acest titlu. Propunerea lui a fost, însă, primită cu oroare de către adepţii săi, pentru care Dalai Lama nu poate renunţa la divinitate, după cum nici Harry nu poate renunţa la egoismul său.

Se uită destul de mult la televizor. E chiar acolo, sub nasul lui; cablurile îi ies din peretele din spatele lui, ca şi cele de la tubul de oxigen. Constată că-l interesează faptele reale, nu fanteziile: vechile filme difuzate de televiziunea prin cablu par schematice şi scorţoase cu alb-negrul lor supraexpus, iar vechile seriale de pe NIK sunt insuportabil de lipsite de substanţă, cu râsetele preînregistrate şi cu frizurile alea date cu fixativ în stilul anilor ’50, şi până şi sportul pe bandă rulantă (rugby din Irlanda, curling din Canada) îi pare o pierdere de timp, poveşti spuse unora care nu ştiu cu ce să-şi umple timpul, or lui i-a mai rămas timp doar pentru fapte reale, adevărul de pe DSC sau Channel 12, MacNeil-Lehrer[247] cu ştirile lor serioase care sar din New York în Washington şi înapoi, reptilele din *Smithsonian World* ce-şi unduiesc limbile bifurcate în arşiţa deşertului sau ţestoasele gigantice din Galapagos ce se luptă pentru viaţă în *Word of Survival*, sau ruşii care se bat cu naziştii în secvenţele oscilante din al Doilea Război Mondial narate de Sir Laurence Olivier („Douăzeci de milioane de morţi, intonează el la sfârşit, odată cu un stop-cadru urmat de înceţoşarea imaginii şi începutul temei muzicale înfiorătoare, făcându-l pe Harry să se imagineze trăind în partea opusă a emisferei nordice, bătându-se pe cutiile de conserve şi făcând proiectile din foi de staniol, contribuţia lui la lupta împotriva lui Hitler, un copil de zece ani participant la istoria reală), şi *Război//pace în epoca nucleară*, *Calea naturii*, *Imagini ale puterii*, *Minunile lumii*, *Cronicile lumii animale*, *Corpul omenesc* şi *Planeta Pământ*, lupte şi moarte, gheparzii ce sfârtecă antilope gnu şi tarantulele *ce* se duelează cu scorpioni, puii de oposum ce se bat pentru sfârcul mamei chiar sub bliţul fotografului şi păsările-ţesător care-şi fac cuiburile al naibii de complicate numai şi numai ca să atragă o femelă mofturoasă – incredibilă risipa asta de inteligenţă şi varietate şi energie, e ca şi cum şi-ar oferi un curs intensiv despre mersul lumii. E nesfârşit, informaţia e nesfârşită.

Ştirile serii au o grămadă de noutăţi despre China: vizita lui Gorbaciov, studenţii care protestează în Piaţa Tiananmen, dar nu împotriva lui Gorbaciov care, de fapt, le place, o lume întreagă îl agreează, în ciuda petei lui caraghioase de pe cap, ce-aduce cu Japonia. Se pare că studenţii chinezi vor libertate, vor să fie ca americanii, dar deja arată ca americanii, în blugi şi tricouri. Între timp, în America ştirea zilei este că nu numai preşedintele George Bush, ci şi doamna Bush, prima doamnă a ţării, face duş cu Millie, căţeaua lor, iar dacă asta-i tot ce vor chinezii, ar trebui să fim capabili să le-o oferim, sau cam aşa ceva, chiar dacă asta-l face pe Harry să-i fie un pic dor de Reagan, el măcar era demn şi păstra distanţa, ca-ntr-un vis. Puterea lui ca preşedinte consta în faptul că nu ştiai niciodată cât de multe ştie, nimic sau totul, din punctul ăsta de vedere, era ca Dumnezeu, trebuia să te descurci de unul singur. Cu preşedintele ăsta nou, ştii că ştie ceva, dar pare un ceva mic. Rabbit nu vrea să şi-l imagineze pe preşedinte şi pe nevasta lui între două vârste făcând duş la pielea goală cu câinele lor. Reagan şi Nancy aveau demnitate, îşi păstrau imaginea înceţoşată chiar şi când li se îndepărtau polipii intestinali[248] şi sânii[249] în văzul a miliarde de oameni.

Janice îl vizitează marţi, la ora şase, în timp ce îşi ia ultima cină de regim – mâine va fi externat. Poartă noul ei pardesiu, o fustă gri şi o bluză purpurie, decoltată, aproape la fel de viu-colorată ca rochia cu buline purtată de Ruth în visul său. Nevastă-sa pare energica, eficientă, cu părul ei sare şi piper proaspăt tuns, coafeza i-a adăugat volum şi i-a eliminat bretonul, apoi i l-a pieptănat pe spate şi l-a dat cu gel până a obţinut o masă înfoiată, zburlită, cu cărare într-o parte. Janice îi aminteşte de femeile-crainic, care vorbesc rapid când prezintă ştirile la televizor.

---

[247] Robert MacNeil (n. 1931) *şi* Jim Lehrer (n. 1935), producătorii unei populare emisiuni de ştiri lansate în anul 1975 pe canalul PBS.

[248] Ronald Reagan a fost operat de cancer la colon în iulie 1985.

[249] Nancy Reagan a fost operată de cancer la sân în octombrie 1987.

De fapt, dă pe-afară de ştiri. Parcă ar avea lentile de contact de-o strălucire nefirească, până îşi dă seama că-s lacrimi, special pregătite pentru el în timpul pauzei publicitare.

— Vai, Harry, începe ea, e mai rău decât am crezut! E vorba de mii şi mii!

— Mii de ce?

— De dolari furaţi de Nelson! Charlie, cu mine şi cu contabilul recomandat de nepotu-său – Mildred zice că-i prea bătrână să se ocupe de audit şi, oricum, e prea ocupată la azil – ne-am dus azi acolo, Charlie a zis că *trebuie* să fiu şi eu prezentă, n-ajunge să fie doar el şi contabilul, şi am cerut să văd registrele, Nelson *era* şi el acolo de data asta şi s-a uitat la mine cu o privire sfâşietoare, neajutorată, pe care n-am s-o uit cât voi trăi, şi mi-a spus: „Sigur, mami, ce vrei să afli?" Ne-a spus totul. La început, când avea o nevoie turbată de bani pentru cocaină, îşi scria un cec pe care-l trecea la „Cheltuieli" sau „Lichidităţi", dar Mildred, care încă lucra acolo, l-a luat la întrebări şi s-a speriat. Oricum, aceste sume mici, de-o sută sau chiar două, nu-i ajungeau să se menţină pe linia de plutire, aşa că i-a venit ideea să facă o reducere de preţ, la maşinile la mâna a doua, celor care plăteau cu banii jos sau c-un cec scris direct pe numele lui.

— Ţi-am spus eu că nu-s destule maşini la mâna a doua în balanţe, zice Harry pe un ton triumfător, care sună destul de plat.

De când l-au scormonit cu cateterul, parcă i-au mai secat reacţiile emoţionale.

— Cu câte maşini a făcut figura sta?

— Păi, nu-şi aminteşte exact, dar Charlie zice că putem reconstitui totul din registre, fişe de vânzări şi aşa mai departe, doar că o să ne ia ceva timp. Fireşte, Nelson nu l-a abordat chiar pe fiecare client cu felul ăsta de tranzacţie dubioasă, i-a ales pe sprânceană, pe cei care, de pildă, păreau destul de amărâţi ca să nu caute calul de dar la dinţi.

A lucrat cu cap. Nelson e mult mai deştept decât ţi-ai închipui tu.

— N-am zis niciodată ca băiatu' n-ar fi deştept.

— Vai, Harry, dar…

Cochilia de lacrimi se reîmprospătează, ochii căprui sunt scăldaţi în lacrimi, dârele lucioase sclipesc de-o parte şi de alta a năsucului ei cârn, un nas cu la fel de mult caracter cât un mâner de sertar. Ia un şerveţel din cutia pe care cei din spital o pun pe noptiera lui – când se apleacă în faţă, îi zăreşte vârful sânilor sănătoşi în decolteul bluzei purpurii cu croială rustică, pe care n-a mai văzut-o până acum, cumpărată pentru cursul de agenţi imobiliari, întâlnirile cu Charlie şi, în general, pentru ieşirile ei în lume fără el. Simte un val de căldură neplăcută, ca la cateterizare. Auzi, să-l surprindă în halul ăsta sânii propriei soţii! Janice îşi tamponează faţa, moaca aia de toantă năucă şi se apleacă şi mai mult, îi simte răsuflarea pe faţă, miroase vag a bomboane cu mentă. Să-şi ascundă mirosul de tutun. Lacrimile ei lucesc sub ochii lui; coboară glasul tremurător, s-o audă doar el.

— …nu s-a oprit aici. La data aceea se apucase deja de crack, iar sumele de care avea nevoie erau incredibile. Împreună cu Lyle a pus la cale un şmen, urmează o chestie foarte tehnică… — Stai puţin, o opreşte.

Femeia de la cantină intră să-i ia tava. E o hispanică durdulie, cu unghii lungi, roşii şi mustaţă vizibilă.

— Tu nu mâncat destul, îl ceartă ea cu un zâmbet timid, ce-i dezveleşte dinţişorii cât perlele.

— E destul, îi răspunde. Deocamdată. Foarte bun. *Bueno.*

Ea are un carneţel în care îşi notează procentele consumului său. O treime din fasolea verde răsfiartă, jumătate din fleica palidă, ovală de viţel insipid, două-trei frunze din salata verde bătrână înecată într-o unsoare portocalie, o gură din budinca de tapioca, a cărei textură sfărâmicioasă l-a înfiorat de greaţă.

— La micul dejun, îi citeşte din mapa ei, bucăţi ananas, cremă grâu, pâine neagră prăjită, cafea decafeinizată.

— De-abia aştept, îi spune Harry.

— Mâncat mai mult acum, îi sugerează ea.

El se ţine tare pe poziţie:

— Nu, mulţumesc. S-a răcit de tot. Sunt cu soţia.

Ea citeşte din fişă:

— Aici zice ultima zi mâine.

— Ca să vezi! face Harry. Mă aşteaptă lumea largă. O să-mi fie dor de tine şi de toate mâncărurile voastre sănătoase. De *comestibilele* tale.

În timp ce saltă tava de plastic, unghiile ei lungi, roşii îi zgârie fundul cu un sunet care-i strepezeşte dinţii. Îi aminteşte de pipiţa platinată care bătea în tastele calculatorului de la Fiscal Alternatives. Şi ea avea unghiile prea lungi. Murise, i-a povestit Lyle. Dacă *există* o viaţă după moarte, unde se adună toţi morţii laolaltă, oare o să aibă şansa să aprofundeze această cunoştinţă? Dar, fără bani, despre ce-or să discute?

După ce iese femeia, Janice îşi reia povestirea. Scoate vârful limbii două-trei secunde în timp ce încearcă să-şi adune gândurile.

— Nu ştiu dacă-nţeleg chiar totul, dar ştii cum ţinem inventarul mobil – atâtea breakuri, dubiţe şi maşini mici pe lună de la Mid-Atlantic Toyota din Maryland.

— Între douăzeci şi douăzeci şi cinci pe lună, cam atâtea erau până acum, îi spune Harry, să-i arate c-o fi zăcând el pe-un pat de spital, dar ştia meserie. N-am reuşit să vindem trei sute de maşini noi decât într-un singur an, în ’86, după ce a preluat Nelson afacerea. Yenul puternic ne omoară, iar Honda şi Nissan au acaparat un segment mai mare al pieţei. Iar anul trecut Ford Ranger ne-a micşorat vânzările la maşinile mari.

— Harry, încearcă să te concentrezi. Mi s-a explicat că în California există Corporaţia de Credite Toyota Motors, care finanţează inventarul nostru direct prin Mid-Atlantic şi e plătită când vindem o maşină şi adaugă în contul nostru de credit când comandăm alta pentru salon. Uite ce a făcut Nelson: în fiecare lună raporta cu una sau două vânzări mai puţin decât în realitate, astfel încât Toyota trecea de la o lună la alta datoria pentru aceste maşini, iar el şi Lyle băgau banii într-un cont separat, deschis în numele companiei, ştii că băncile îţi oferă acum diverse conturi, de economii şi conturi curente, de cecuri cu economii, cu capital, cu lichidităţi limitate şi aşa mai departe. Aşa că, în fiecare lună, datoram acestei corporaţii banii pe o maşină-două în plus decât erau, de fapt, la salon, iar suma datorată lor creştea tot mai mult, în timp ce inventarul nostru real se micşora; în doi-trei ani, dacă nu s-ar fi întâmplat nimic, n-am mai fi avut nicio maşină nouă în stoc şi am fi datorat celor de la Mid-Atlantic Toyota o avere!

— Şi cât le datorăm, până-n coadă?

Mintea lui încă nu poate discerne gravitatea faptelor, a acestor Toyote-fantomă. Îi stă tot la chestiuni ce ţin de spital – la ananasul care i s-a promis la micul dejun şi dacă şi-a luat sau nu digitalina de seară.

— Nimeni nu ştie, Harry. Nelson nu-şi aminteşte exact, iar Lyle susţine că o grămadă dintre dischetele cu calcule contabile au fost şterse din greşeală.

— Din greşeală intenţionată, aşa se zice, comentează el. Ce căcat. Ce pereche de căcaţi.

— Ştiu, e de-a dreptul *oribil*, confirmă Janice, iar Lyle este oribil la telefon. Zice că-i pe moarte şi că *nu-i pasă* ce-i facem. Mi s-a părut cam sărit de pe fix; nu-i ăsta unul dintre simptome?

Gravitatea faptelor o loveşte şi o târăşte brusc pe făgaşul isteriei; lacrimile îi curg gârlă, acompaniate de suspine, şi încearcă să-şi odihnească faţa udă la pieptul lui acoperit de pătură, dar e prea scundă şi, cum stă cocoţată pe scaunul de lângă patul lui înalt, ajunge să-şi lipească ochii şi gura de marginea dură a saltelei, murmurând între timp că nu-i vine să creadă că el i-a făcut ei una ca asta.

„El” însemnând Nelson; o dată-n viaţă, nu Harry e cel luat în colimator. De supărare, ei i s-a înfierbântat tot capul, până-n creştet, ca un ibric ce stă să dea în foc. O mângâie consolator, prin noua ei coafură, şi încearcă să nu zâmbească. *Aţa le trebuie*, îşi zice el. Familia Springer. Are părul negru atât de fin, că i se lipeşte de degete ca pânza de păianjen. Îi mângâie cu vârful degetelor ţeasta caldă, nefericită vreo cinci minute bune, uitându-se între timp la ecranul alb al televizorului, gândindu-se că o să piardă ştirile de la ora şase, urmate de ştirile naţionale de la şase treizeci. Într-un fel, nu-i vine să creadă că ceea ce încearcă să-i spună Janice are în plan real aceeaşi importanţă ca ştirile naţionale. O fi ea nevastă-sa, dar nu-i nici pe departe Connie Chung, să nu mai vorbim de Diane Sawyer[250] cu ochii ei albaştri îndepărtaţi, gura înduioşătoare şi privirea uluită a unei frumoase bovine blonde.

---

[250] Cunoscute prezentatoare de ştiri.

— Şi ce-o să se întâmple? o întreabă pe Janice într-un târziu.

Ea îşi înalţă chipul mânjit de lacrimi şi, în mod surprinzător, are câteva răspunsuri. O fi pregătit-o Charlie.

— Păi, de-ndată ce-o să aflăm cât avem datorie la Toyota, va trebui să facem o înţelegere. Plătim întruna dobânda pe inventar, aşa că n-ar trebui să le pese prea tare, e ca o ipotecă, doar că Nelson a vândut casa fără să-i anunţe.

— Dacă a falsificat vreo semnătură, asta se cheamă fals în acte, spune Harry, şi vopseaua neagră a disperării începe să-i pătrundă în inimă când îşi dă seama că fiu-său e o cauză pierdută.

Un gunoi uman, aşa cum îl numise taică-său pe el odinioară, întreabă:

— Ce-o să se-ntâmple cu băiatul?

Janice clipeşte cu genele ude. Ceea ce are de spus i se pare atât de important, încât are un moment de ezitare. Glasul ei are precizia suculentă cu care vorbea bunica Springer când lua o hotărâre.

— E de acord să se interneze într-un centru de dezintoxicare. Imediat.

— Cred că-i o idee bună. Şi cum se face că-i de acord?

— I-am spus că ori se internează, ori îl concediez de la salon. Şi-l dau şi în urmărire penală.

— *Mamma mia!* I-ai spus tu una ca asta? De urmărire penală?

— Da, Harry. M-am străduit să-i spun.

— Propriului tău fiu?

— N-am avut încotro. S-a vârât rău de tot în mocirlă şi e şi el conştient de acest lucru. Mi-a fost recunoscător, zău. I-am spus totul verde-n faţă chiar acolo, la salon, afară, în buruieniş, iar Charlie şi contabilul au rămas înăuntru. Apoi am dat câteva telefoane din fostul tău birou.

— Şi *unde*-i centrul ăsta?

— În North Philadelphia. I l-a recomandat consilierul lui, rămâne să vedem dacă-i găseşte un loc. Ştii că peste tot sunt locurile date. Societatea nu mai ţine pasul. Există şi nişte programe de tratament ambulatoriu în Brewer, dar consilierul susţine că-i important să se detaşeze de tot mediul din care fac parte drogurile.

— Deci chiar s-a dus la un consilier după ce a caftit-o pe Pru?

— Da, spre surprinderea tuturor. Şi, lucru şi mai surprinzător, lui Nelson pare să-i placă de el, să-l respecte. E un negru.

Pe Harry îl înjunghie invidia şi pizma. Băiatul lui intră în grija altcuiva. Autoritatea lui paternă n-a fost îndeajuns de bună. Apelează la profesionişti.

— Cât o să stea internat acolo?

— Programul complet e de nouăzeci de zile. În prima lună se face dezintoxicarea şi terapie intensivă, apoi, timp de şaizeci de zile, o să locuiască într-o casă specială şi-o să aibă un fel de slujbă, vreo activitate în folosul comunităţii, ceva care să-l aducă în lumea normală.

— O să lipsească toată vara. Cine-o să se ocupe de lot?

Janice îi cuprinde palma cu mâna ei, lui îi pare un gest dobândit, învăţat de la cineva.

— Tu, Harry.

— Iubito, eu nu pot. Sunt bolnav.

Charlie zice că ai o atitudine îngrozitoare. Te obsedează inima. Cică cel mai bine-i să gândeşti pozitiv şi să ai o ocupaţie tot timpul.

Mda, păi, atunci, de ce nu se-ntoarce să conducă el salonul dacă-i aşa de activ?

— Are şi alte treburi.

— Ăhă, iar tu s-ar zice că eşti una dintre ele. Vad că dai din coadă.

Ea chicoteşte printre lacrimile urâte ce i se usucă pe faţă.

— Nu fi caraghios. Nu-i decât un vechi prieten care se comportă de nota zece în aceste momente de criză.

— În timp ce eu nu-s bun de nimic, nu-i aşa?

— Tu eşti în *spital,* dragule. Eşti viteaz în felul *tău.* Oricum, după cum ştim cu toţii, sunt unele lucruri pe care nu le poţi face în numele meu, trebuie să le rezolv singură.

El e dispus sa o contrazică aici, prea-i vorbeşte pios într-o manieră nouă în care nu are încredere, dar, dacă e să se-ntoarcă din nou la lucru, trebuie să lase de la el şi să nu pună totul la

suflet.

— Cum a reacţionat Nelson? — Cum ziceam, i-a plăcut. Ne roagă pe toţi ceilalţi să luăm hăţurile în mână, ştie c-a luat-o razna. Pru e încântată că o să primească ajutor. Judy e şi ea încântată.

— Dar Roy? E şi el încântat?

— E prea mic să înţeleagă ceva, dar, după cum spuneai chiar tu, atmosfera din casa aia era otrăvită.

— Am zis eu aşa ceva?

Ea nu catadicseşte să răspundă. Şi-a revenit şi îşi şterge faţa cu un şerveţel umed.

— Va trebui să-l văd pe băiat înainte să plece?

— Nu, iubitule. Pleacă mâine de dimineaţă, înainte să te-aducem acasă.

— Bine. Nu ştiu dacă aş fi în stare să dau ochii cu el. Când te gândeşti la ce-a făcut, şi-a bătut joc de noi toţi, nu doar de mine şi de tine, ci şi de copii, de *toată* lumea. Ne-a vândut pe toţi de dragul unui drog idiot.

— Of, Doamne, Harry – dacă nu mă-nşel, şi tu ai fost un egoist la viaţa ta.

— Mda, dar nu pentru un pic de praf alb.

— N-au ce face. Le subjugă întreaga existenţă. În orice caz, e clar, banii se duceau şi pe Lyle. Vreau să zic, pe medicamente pentru boala lui – doctorii pentru SIDA care nu pot fi cumpărate aici şi sunt groaznic de scumpe, se procură prin contrabandă.

— Ce poveste tristă, comentează Rabbit după o pauză.

Simte cum îi circulă prin vene deprimarea. E de prea mult timp în spital. A uitat cum e viaţa. O întreabă pe Janice:

— Şi-acum, unde te duci cu bluza asta trăsnet?

Ea îşi întoarce spre el privirea de la oglinda poşetei, în care se aranjează, apoi chipul îi devine impenetrabil şi încăpăţânat; îl ia la aburit:

— Charlie a zis că mă scoate la cină. Se teme să n-am o cădere psihică după toată trauma asta. Trebuie să procesez.

— Să procesezi?!

— Să despic firu-n patru.

— Poţi despica firu-n patru cu mine. Zac aici toată ziua, fără să fac nimic, uite, am pierdut deja ştirile sportive.

Ea face buzele *mmmm,* cum fac femeile după ce se dau cu ruj, îşi freacă buzele una de alta cu un aer satisfăcut, serios, şi-i spune:

— Tu nu eşti imparţial. Ai propria ta agendă cu Nelson, ca şi cu mine, de altfel.

— Şi cum de-i Charlie aşa de imparţial? Nu vrea decât să-ţi între din nou în chiloţi. Dacă n-a şi făcut-o deja.

Ea îşi bagă rujul la loc în gentuţa de forma unei bombe şi îşi aranjează noua coafură cu degetele, privindu-se în oglindă din diferite unghiuri, apoi închide geanta. Spune:

— Drăguţ din partea ta, Harry, să pretinzi că mă crezi încă dezirabilă pentru cineva, când, de fapt, nu sunt, cu excepţia, poate, sper eu, a soţului meu, din când în când.

El răspunde jenat, fiindcă ştie că în ultimul timp a dezamăgit-o la capitolul ăsta:

— Sigur, dar, ştii, la bărbaţi e o chestie ce ţine de tensiunea arterială şi…

— O să vorbim despre asta când vii acasă. I-am zis lui Charlie că ne întâlnim la şapte…

— Unde? La fast-foodul ăla deschis în locul lui Johny Frye's? Nu-i decât la două cvartale de aici. Poţi să mergi pe jos.

— Nu. E un restaurant vietnamez pe lângă Maiden Springs pe care voia să-l încerce. E ceva de mers cu maşina şi, doar mă ştii, probabil o să mă rătăcesc. Şi apoi, ca să pun capac la toate, am de citit pentru lecţia de mâine, cincizeci de pagini dintr-o carte despre legea imobiliară britanică, pline de cuvinte vechi caraghioase.

— N-o să fii acasă mâine seară? în prima mea seară acasă?

Se plânge, dar nu doreşte decât ca ea să plece şi să-l lase singur cu ecranul televizorului.

— O să vedem, spune Janice ridicându-se. Am o idee. Apoi îl întreabă: Nu eşti mândru de mine?

Se apleacă şi îşi lipeşte faţa fierbinte, neastâmpărată, de-a lui.

— Că mă descurc pe toate planurile?

— Îhî, o minte el.

Prefera s-o ştie incompetentă. Ea iese cu noul ei pardesiu galben pe braţ şi lui i se pare că i s-a mai lăţit fundul, are fesele babane ale femeilor din ţinut care au cheag.

Harry urmăreşte finalul emisiunii lui Tom Brokaw[251] şi începe vizionarea unui documentar de la ora şapte despre viaţa din Antarctica, dar, să vezi surpriză, soseşte în vizită familia Harrison. Nu numai Thelma – îl aduce cu ea şi pe Ron, sau Ron o aduce pe ea, de vreme ce-i mai sfrijită şi mai palidă ca niciodată şi se mişcă de parcă la fiecare pas ar risca să-şi rupă un os. Ea zâmbeşte cu tristeţe; îşi cere scuze din priviri pentru starea în care se află, pentru prezenţa lui Ronnie, pentru că n-a fost capabilă să se ţină deoparte.

— Am trecut pe la spital să-l văd pe doctorul meu, îi explică ea, iar Ron auzise că eşti internat aici.

— Pentru ceea ce ei numesc o mică procedură, spune el şi face semn spre scaunul pe care Janice l-a tras lângă pat şi care probabil încă păstrează căldura posteriorului ei baban. Ron, ia scaunul ăla tapiţat din colţ, poţi să-l tragi mai aproape; e pe rotile.

— Stau în picioare, răspunde el. Nu zăbovim decât un minut.

E posac, dar nu Rabbit i-a rugat pe cei doi să-l viziteze şi nu înţelege de ce-ar trebui să se lase terorizat.

— Cum vrei. O întreabă pe Thelma: *Tu* cum te mai simţi?

Thelma scoate un oftat lung.

— Ei, ştii cum sunt doctorii ăştia. N-ar recunoaşte niciodată că-s depăşiţi de situaţie. Mi se face dializa la domiciliu de două ori pe săptămână, Ronnie e un sfânt că mă mai suportă. A făcut un curs despre modul de întrebuinţare a aparaturii.

— Ronnie a fost dintotdeauna un sfânt, îi spune Harry.

Toţi trei ştiu, însă, că Ronnie Harrison e, poate, cea mai nesuferită persoană de pe pământ, deşi se cunosc încă din grădiniţă. Chiar şi la vârsta de cinci ani era un ţopârlan cu gura spurcată, iar acum e chel ca un vârf de cariei, cu nişte şuviţe deasupra urechilor mari, clăpăuge. În liceu şi mai târziu, Ronnie era destul de îndesat, dar înaintarea în vârstă i-a mai topit din hălcile tinereţii, lăsându-l cu obrajii scofâlciţi, gâlme şi tendoane dureroase pe gât. Harry spune, de parcă ea n-ar şti deja:

— Şi Janice urmează nişte cursuri, învaţă cum se vând bunurile imobiliare. Cred că face asta ca să aibă o ocupaţie în caz că dau ortul popii.

Thelma clipeşte mărunt, dă din mâna ei osoasă, cu verigheta pe deget, nu se poate una ca asta. Cu cât i se agravează boala, cu atât are un aspect mai uscat şi de cadru didactic. Asta era una dintre glumele ei de amantă, înfăţişarea ei atât de decentă, în contrast cu cât de zvăpăiată era în dormitor, dar poate că eul ei adevărat era învăţătoarea, iar zbânţuiala era doar o mască adoptată anume pentru el.

— Harry, n-o să dai ortul popii, îi asigură ea temându-se pentru el.

Ce ciudate-s femeile, au un fel al lor de-a ţine la cineva mai mult decât la ele însele.

— În ziua de azi se fac minuni cu inimile, sunt cusute şi reparate exact ca păpuşile de cârpe, zice ea chinuindu-se să schiţeze o urmă de zâmbet.

— Vrei să vezi ce-am eu?

El îşi zice că ştie ce are, dar ea îşi descheie nasturele de la manşetă, îşi dezgoleşte antebraţul cu calm, în stilul ei caracteristic, şi-i arată antebraţul. Două pete purpurii, învineţite pe încheietura ei subţire sunt legate între ele de un U transparent dintr-un tub de plastic lipit de pielea ei îngălbenită.

— Se numeşte şunt, îl anunţă ea, pronunţând cu atenţie ultimul cuvânt. Face legătura dintre o arteră şi o venă, şi când mi se face dializa, îl desfacem şi-l conectăm la un aparat.

— Drăguţ… spune el şi tace.

---

[251] Jurnalist american (n. 1940), fost redactor-şef şi prezentator al ştirilor de seară de pe canalul NBC între 1982 şi 2004.

Le povesteşte apoi despre angioplastia lui, dar s-a plictisit până şi el s-o tot descrie şi să redea chestia aia morbidă cu umbra întunecoasă a cateterului ca un deget arătător şerpuitor înaintând în obscuritatea intimă, tot mai palidă şi mai tremurătoare a inimii sale.

— Artera mea coronară se putea înfunda şi puteam să intru în SE. Stop cardiac.

— Dar n-ai intrat, nemernicule, îi spune Ronnie stând băţos, proiectându-şi umbra pe perete. Bătrânul maestru, face el, recurgând la o expresie sardonică cu care îl şicana pe Harry pe vremea când jucau baschet.

Ciudat: Harrison s-a ţinut tot timpul scai de Harry cu carnaţia lui urâtă, amintindu-i că viaţa înseamnă sudoare şi trudă, treburi greţoase, de care Rabbit a încercat să se detaşeze şi să facă abstracţie.

— Nimeni nu-l atinge c-un deget pe bătrânul maestru. El face ca totul să pară floare la ureche.

Ronnie se şucărea când Marty Tothero îl trimitea pe teren în momentele când cotonogarii din echipa adversă îl trosneau pe Harry, să le plătească cu aceeaşi monedă. În ziua de azi asta se cheamă „să facă ordine”.

— Niciodată nu mi-a fost chiar atât de uşor, îi spune Rabbit.

Se întoarce spre Thelma, simte nevoia să fie tandru cu ea, fiindcă a sfidat furia soţului ei aducându-l aici. Nu s-a dat în lături să-l umilească pe Ronnie ca să-i dea lui Harry ofranda iubirii ei şi, într-adevăr, aşa bolnavi cum sunt, apropierea ei îi dă sentimentul acela de siguranţă pe care-l ai cu unele femei, senzaţia divină că n-ai cum greşi.

— Şi care-i treaba cu tine, Thel? Doctorii tăi ce mai zic, îi dau la cap bolii?

— Ah, mă-ncurajează întruna, dar corpul, până la urmă, oboseşte. Nu poţi lupta la infinit. Cu durerile şi starea de slăbiciune, treacă-meargă, mă mai împac, însă rinichii ăştia terminaţi chiar că mă demoralizează. Îţi piere cheful de viaţă dacă nici pe-atâta lucru nu mai poţi conta. Harry, mai ţii minte fragmentul acela din Biblie pe care ni-l citeau la şcoală înainte de interzicerea Bibliei, cum că orice lucru îşi are clipa lui prielnică? Vreme este să arunci pietre, şi vreme să le strângi.[252] Încep să cred c-a sosit clipa să mă dau bătută.

— Thel, nu vorbi aşa, intervine Ronnie imperios.

Şi el o iubeşte pe-această femeie, şi el îi spune Thel. Lui Harry îi vine ideea că doi bărbaţi la o femeie şi viceversa-s numai bine, că doar avem nevoie şi de două feluri de zile, unele lucrătoare şi altele de sărbătoare, plus ziua şi noaptea. Ronnie pare furios la auzul ideii că ea s-ar da bătută, însă această seară de mai îl topeşte încet-încet în peretele întunecos, aşa încât Harry începe să aibă senzaţia că-s de faţă doar el şi Thelma, ca în atâtea după-amiezi petrecute împreună pe furiş, cu inimile palpitându-le, cu autobuzele şcolare ce frânau pe strada în curbă, anunţându-l că trebuie s-o ia din loc, şi ca în camera aceea din Caraibe, când au fost pentru prima oară împreună şi au stat treji până-n zori, iar apoi au adormit îmbrăţişaţi când cerul tropical albastru devenea tot mai pal pe fereastra de ventilaţie, iar palmierii s-au oprit din freamătul lor nocturn. Glasul imaterial îi spune mânios:

— Ai trei băieţi care vor să te vadă ajungând la bătrâneţe.

Thelma îi zâmbeşte şireată lui Harry, chipul ei incolor şi gălbejit se vede tot mai stins în asfinţitul de mai deasupra cornişelor ornamentate şi a coşurilor vizibile pe ferestre.

— De ce-ar dori să vadă aşa ceva, Ronnie? îl întreabă ea răutăcioasă, fără să-şi ia ochii de la Harry. Sunt oameni în toată firea. Am făcut pentru ei tot ce-am putut.

Bietul Ron nu ştie ce să-i mai răspundă. S-o fi înecat. Lui Rabbit i se face milă de el şi-l întreabă:

— Cum mai merg asigurările, Ron?

— Potrivit, îi răspunde răguşit. Nici prea-prea, nici foarte-foarte. Haosul creat de fondurile mutuale a lovit unele companii, dar nu şi pe-a noastră. Oamenii s-au învăţat minte, măcar, să nu mai facă împrumuturi cu cinci la sută şi să investească cu zece la sută ca până acum. Chestia asta ne strica afacerile.

— Una din chestiile drăguţe legate de faptul că ajungem nişte băbălăi aşa, ca noi, zice Harry, este aceea că unii ca tine nu încearcă să-mi mai facă mie poliţă de-asigurare.

---

[252] *Ecclesiastul* 3:1-5.

Se-aud paşi şi zăngănit de veselă pe hol, unde brusc se aprind luminile. S-a înserat.

— Nu neapărat, răspunde Ron. Ţi-aş putea aranja o afacere destul de bună, o poliţă pe viaţă în douăzeci de rate, dacă vă interesează pe tine şi pe Janice. Cunosc un doctor care-i mai superficial cu actele medicale. Dacă ai supravieţuit unui infarct, ai o bilă albă. O să-ţi prezint nişte cifre.

Harry nu-l ia în seamă.

— Băieţii voştri sunt în formă? o întreabă el pe Thelma.

— Nouă ni se pare că da. Într-o formă destul de bună. Alex a primit o ofertă de la o firmă de informaţică din Virginia, de lângă Washington. Georgie crede c-a prins peste vară un loc într-o trupă de music-hall care va da spectacole în Munţii Catskills.

— Să vă spun ce mi-a zis Janice. Cică l-ar fi pus pe Nelson să ceară internarea într-un centru de dezintoxicare.

— E bine-aşa, spune Thelma atât de încetişor şi-atât de sinceră în întunericul de-aici, încât glasul ei pare să răsune nu în aer, ci în sângele lui, injectat intravenos.

Toate după-amiezile în care trupurile lor s-au împletit şi au făcut schimb de fluide n-au dispărut, s-au păstrat înlăuntrul lui, celulele lui şi le vor aminti mereu.

— Eşti drăguţă că vorbeşti aşa, zice el îndrăznind să-i apuce mâna răcoroasă, cea fără de şunt, şi să i-o ridice din poală, astfel încât cu dosul palmei îi mângâie şi un sân.

De lângă perete se aude vocea lui Ronnie.

— Tre' să plecăm, Thel.

— Ron, îţi mulţumesc că ai adus-o în vizită.

— Pentru bătrânul maestru fac orice. Eram şi noi în clădire…

— Un maestru la nimic în clipa de faţă.

— Cine ştie? bombăne Ronnie; nu-i chiar aşa de-al naibii.

Thelma s-a ridicat cu o mişcare rigidă şi, aplecându-se lângă pat, îl întreabă chiar sub nasul lui Ronnie:

— Iubitule, poţi să-mi dai un pupic?

Poate doar i se năzare lui, dar faţa rece a Thelmei, care se depărtează după ce s-a lipit în fugă de-a lui şi după ce buzele Îi s-au întâlnit o clipită oblic, lasă în urma ei un miros vag de urină. După ce rămâne din nou singur în rezervă, îşi aminteşte cum, atunci când o săruta la despărţire la ea acasă, gura ei avea gustul ca de lapte bătut al cariciului său, al smegmei brânzoase secretate sub prepuţ. Era moale toată, buimăcită de tăvăleala lor, năucă, şi el încerca să-şi mascheze repulsia, repulsia de propriul lui miros ajuns pe buzele ei. Era a atunci când – un alt lucru trist de care îşi tot aducea aminte – Nixon, cu scandalul Watergate peste tot, a insistat odată la televizor, cât se poate de serios, în timpul unei crize a petrolului, să dăm termostatele mai încet, nu numai fiindcă s-ar economisi petrol, ci şi pentru că studiile ştiinţifice au demonstrat că locuinţele mai reci sunt mai sănătoase. Mutra aia mare, speriată, ameninţătoare, de pe ecran, cu buzele umede, bâiguind. Preşedintele lor, că era panglicar sau nu, căzut în dizgraţie, tot încerca să le spună ce trebuia spus; Harry, ca un cetăţean loial ce era, s-a dus şi şi-a dat termostatul mai încet.

Janice, neliniştită, se trezeşte devreme de tot; o să aibă parte de-o zi lungă şi complicată, o să-l conducă pe Nelson la ora nouă, o să-l ia Harry acasă la amiază şi la ora şapte o să dea un test la dreptul britanic al proprietăţii imobiliare la filiala din Brewer a Universităţii Penn State, în clădirea renovată a unei foste şcoli elementare de pe South Pine Street, o zonă în care nu-i prea face plăcere să-şi parcheze maşina la căderea serii. În Penn Park, la jumătatea lunii mai, ziua începe cu un sărut răcoros al zorilor, ca şi în Florida; căsuţa de calcar e mai confortabilă acum, când pomii din jur au înfrunzit cu totul. Ca să-şi mai adune la catastiful cu sentimente de vinovăţie, a savurat din plin zilele petrecute de Harry în spital şi libertatea ei de mişcare, fără explicaţii, culcatul devreme sau la ore târzii, după bunul ei plac, şi vizionarea serialelor ei preferate. Miercuri seara, de pildă, îi place să se uite la *Mistere neelucidate*, dar Harry stă tot timpul lângă ea pe canapea sau în pat şi-i spune ce ridicole sunt aceste aşa-zise enigme şi că toate provin, dacă stăm să ne gândim, din mărturiile unor oameni care ori sunt dezechilibraţi mintal, ori au de tras foloase de pe urma lor. Pe măsură ce îmbătrâneşte, Harry devine tot mai cinic; înainte era religios într-un mod ciudat. Nu s-ar difuza serialul la televizor dacă n-ar fi un

sâmbure de adevăr, iar Robert Stack[253] pare atât de raţional. Aseară, dat fiind faptul c-a ieşit cu Charlie la localul ăla vietnamez de pe Maiden Springs Pike (a fost drăguţ, însă habar n-avea ce trebuie să facă cu chestioarele alea de orez afânate, fărâmicioase, ca nişte clătite îndoite, care erau atât de insipide, încât trebuia să le-nmoi în ceva), n-a mai prins decât zece minute din *Treizeci şi ceva*[254], la care-i place să se uite marţi seara, fiindcă-i atât de diferit de cum era ea însăşi la treizeci şi ceva de ani, atât de solicitată, mamă, soţie, fiică, apoi, o vreme, amanta lui Charlie, simţindu-se atât de nelalocul ei şi atât de vinovată, fără nicio prietenă adevărată în afară de Peggy Fosnacht, care tot s-a culcat cu Harry, iar acum e moartă, ce groaznic e să te gândeşti, de-acum e toată putredă, pergamentoasă ca o mumie în coşciugul ei, o imagine prea hidoasă ca s-o accepţi cu una, cu două, dar aşa se-ntâmplă, oricum, până şi cu oamenii de vârsta noastră. În absenţa lui Harry, dacă are chef, poate mânca supă Campbell's de pui cu tăiţei, neîncălzită, direct din conservă, cu câţiva biscuiţi Ritz fărâmiţaţi în ea, şi nu trebuie să-şi bată capul cu mesele lui bine echilibrate, Iară grăsimi şi fără sare, de care i se plânge că n-au niciun gust. Poate că nici n-o să-i fie aşa de rău ca văduvă: iată un gând pe care tot încearcă să şi-l alunge din minte.

Aseară a turnat cu găleata timp de-o oră, ploaia care bătea darabana în instalaţia de aer condiţionat n-a lăsat-o să doarmă şi s-au anunţat averse şi pentru astă-seară, deşi soarele iscă un fel de pâclă oranj-închis ce le învăluie pieziş curtea printre pomii înalţi ai vecinului, se întinde spre micuţa grădină cu zarzavaturi pe care Harry şi-a făcut-o imitând-o pe cea a părinţilor săi, din curtea din spate a casei de pe Jackson Road – nu cultivă decât salată verde, morcovi şi gulii, îi place să ronţăie din ele. La cafea, vede că Bryant şi Willard se-nţeleg ceva mai bine în emisiunea *Today* după neplăcerile iscate de publicarea raportului secret al lui Bryant în toate ziarele[255], nimic nu mai e intim în ziua de azi, zău aşa, vânătorii de senzaţional stau tot timpul la pândă, speră să dea peste un nou Watergate, dintotdeauna a fost de părere că lui taică-său moartea i s-a tras de la acest scandal. Ştirile se referă mai ales la China şi Gorbaciov, nu poţi avea încredere în comunişti, sunt gata să pactizeze împotriva ta; la Panama, unde al dracului de Noriega, cu mutra lui ciupită de vărsat, nu vrea să renunţe la putere; şi la alegătorii din Pennsylvania, care ieri au respins reforma fiscală propusă de guvernatorul Casey; lumea a crezut că înseamnă o creştere a impozitului şi, dacă e să te bazezi pe ceva la americani în ultimii zece ani, ei bine, te poţi baza pe egoismul lor.

Încearcă să-şi aleagă o ţinută potrivită pentru momentul când îşi va conduce fiul la o clinică de dezintoxicare şi apoi va rămâne să aibă grijă de Roy toată dimineaţa în timp ce Pru îl va duce pe Nelson cu maşina în North Philadelphia, e foarte neliniştită pe chestia asta, cine n-ar fi, în ziua de azi se-ntâmplă nişte grozăvii, te tamponează intenţionat din spate şi, când te dai jos din maşină, o şterg cu maşina ta cu tot, s-a zis cu siguranţa în zona Philadelphiei şi, pentru o femeie tânără, care-ţi sare-n ochi, e cu atât mai rău. Pru speră să se-ntoarcă până-n amiază, pentru ca Janice să-l poată lua pe Harry de la spital, nu mai târziu de douăsprezece treizeci, i-a prevenit sora de serviciu – nu vor să le dea prânzul şi în ziua de externare, iar infirmierele care vin să facă paturile nu vor să se trezească cu un aşternut murdărit de cineva care-i pe picior de plecare. Simte un ghem în stomac când se gândeşte la Harry şi la inima lui, până la urmă, bărbaţii se dovedesc atât de fragili, deşi doctorul Breit, drăgălaşul ăla tânăr şi inteligent, părea încântat de reuşita balonului, imaginea lui Harry despre sine s-a schimbat însă, vorbeşte despre sine de parcă ar fi o veche cunoştinţă de-a lui şi pare un bebeluş mai mult ca niciodată, lăsând-o pe ea să ia toate hotărârile. Nu vede cum l-ar putea lăsa singur acasă în prima seară de după externare, dar nu poate lipsi nici de la test, cu tot acest du-te-vino şi cu copiii ăştia necăjiţi că tăticul lor e plecat la

---

[253] Robert Stack (1919-2003), actor american cunoscut publicului român mai ales ca interpret al legendarului poliţist Elliot Ness din serialul *The Untouchables* (. *Incoruptibilii*), a fost prezentatorul serialului documentar *Unsolved Mysteries,* lansat de canalul NBC în 1987.

[254] *Thirtysomething*, serial de televiziune difuzat de canalul ABC între anii 1987 şi 1991.

[255] în anul 1989, Bryant Gumbel, coprezentatorul emisiunii de ştiri şi reportaje matinale *Today* de pe canalul NBC a înaintat conducerii un raport confidenţial în care, printre punctele slabe ale emisiunii, includea şi prestaţia colegului său Willard Scott.

dezintoxicare; ar fi mult mai înţelept să-şi mute baza operativă în casa maică-sii, să poarte costumul de lână elegant pe care şi l-a cumpărat acum doi ani de la Wanamaker's, la mallul construit pe locul fostului iarmaroc (ce se mai distrau în anii de şcoală chiulind câte o zi întreagă şi dându-se în toate caruselele, în chestia aia unde patru inşi erau într-un fel de cilindru, iar băiatul aşezat faţă-n faţă cu tine ajungea deasupra ta, iar apoi dedesubt, cerul îţi apărea din toate părţile şi Dumnezeu ştie ce-ţi făcea fusta, şi mirosea a rumeguş şi a vată de zahăr, erau tot felul de ciudaţi şi de animale, şi premii pentru cine nimerea cu ineluşele nişte cârlige în realitate mai mari decât păreau), un costum bleumarin cu alb, cu o fustă plisată, şi cu o vestă de satin crem şi jachetă albastră, fără nasturi, cu umerii laţi, care de fiecare dată îi sunt returnaţi de la curăţătorie cu căptuşeala strâmbată, îndoită sau slăbită, e de groază moda asta când vine vorba de curăţătorie. Când i-a pozat lui Harry prima oară în costumul ăsta, el i-a spus că parcă ar fi un mic poliţist – umerii şi tivul buzunarelor, şi-a zis ea, îi dădeau un aspect de uniformă, dar o să dea bine toată ziua, îşi face socoteala, trebuie să se ţină tare când îşi ia rămas-bun de la Nelson şi trebuie să treacă şi testul cu toţi termenii ăia ciudaţi, îngrăditură, teren aferent, arendă, rezervă succesorală, donaţie, beneficiarul împroprietăririi, năimeală, orânda cutumiară, proprietatea bisericească, transmiterea proprietăţii prin testament şi le*x loci rei sitae*[256]*.* Micuţele pupitre şcolare de altădată au fost scoase şi, în locul lor, au fost aduse scaune cu un braţ dintr-o combinaţie de tuburi de aluminiu şi mase plastice, dar au rămas aceleaşi vechi table, au ajuns gri de cât praf de cretă s-a frecat de ele de-a lungul anilor, aceleaşi ferestre înalte pe care le poţi închide şi deschide doar cu ajutorul unei prăjini şi aceleaşi aplice ca nişte luni turtite, ca nişte flori mari, găunoase răsturnate pe tijele lor subţiri. Lui Janice îi place la nebunie să fie din nou elevă, să-ncerce să urmărească ce-i spune profesorul şi să-nveţe lucruri noi, dar nu face abstracţie nici de ceilalţi studenţi, de respiraţia lor, de felul cum zgârie podeaua cu picioarele, de efortul tăcut al minţii lor. Trei din patru cursanţi sunt femei şi majoritatea sunt mai tinere decât ea, dar nu toate, spre uşurarea ei, nu-i cea mai vârstnică persoană din grupă şi nici cea mai gogomană. Necazurile din anii trecuţi şi munca intermitentă la salon au învăţat-o câte ceva; ce n-ar da să-i mai trăiască părinţii, s-o vadă cum studiază alături de ceilalţi douăzeci şi cinci de colegi să-şi ia licenţa, cu larma oraşului, muzica hispanică şi maşinile hispanice, ce-şi turează motoarele pe Pine Street, dincolo de ferestrele înalte, s-o vadă cu caietele, creioanele şi markerul (nu exista aşa ceva când era în liceu); însă, desigur, dacă ei ar mai trăi, ea n-ar mai face asta, n-ar mai avea spaţiul mintal necesar. Au fost nişte părinţi minunaţi, dar n-au avut încredere în capacitatea ei de a se descurca pe cont propriu, iar căsătoria ei cu Harry n-a făcut decât să le adâncească această neîncredere. A luat nişte decizii proaste.

Profesorul, domnul Lister, este un tip înalt, lugubru, cu faţa boţită, cu nişte falei ca de câine. La ultimul test i-a dat nota opt şi, din câte îşi dă seama, îi place de ea. Şi ceilalţi studenţi, chiar şi cei mai tineri decât ea, o simpatizează şi-i împrumută ţigări în pauza de toaletă de la opt şi jumătate, o invită la o bere după ore, la zece seara. Încă nu le-a acceptat invitaţia, însă ar putea să meargă într-o seară, când lucrurile o să se mai normalizeze cu Harry, cât să le-arate că nu-i o ţipă cu nasul pe sus. Ea, măcar, a avut grijă să nu se-ngraşe ca alte cursante de vârsta ei – e de-a dreptul şocant să vezi hălcile alea de carne, să le vezi că nu fac nimic să mai dea jos din ele, îşi cară de colo-colo zecile de Idle de slănină şi abia reuşesc să se strecoare în bancă. Te şi minunezi, cât poate s-o ducă cineva în halul ăsta? Unul din puţinele daruri cu care a binecuvântat-o Dumnezeu pe Janice de la naştere a fost silueta asta plăcută, pe care s-a străduit să şi-o menţină şi de dragul lui Harry, dar şi de dragul ei înseşi. Cu cât înaintează în vârstă, cu-atât este el mai mândru de ea. Câteodată se uită la ea de zici c-a picat adineauri din lună.

Deşi azi-dimineaţă şi-a luat o marjă de siguranţă, tot se trezeşte prinsă în traficul lent al orei de vârf din Brewer. Unde-or fi mergând toate maşinile astea? Pe marginea autostrăzii ce înconjoară coasta muntelui se vede eroziunea provocată de aversele de ploaie de aseară – cu şanţuri adânci, întortocheate, săpate în argila roşiatică, cu bălăriile smulse din rădăcini. Parchează pe Joseph Street şi porneşte pe alee speriată de haosul peste care ar putea da, însă îi găseşte pe Nelson într-unul din costumele lui maro-gri şi pe Pru în pantaloni maro şi o cămaşă

---

[256] Legea locului unde se află proprietatea (lat.).

kaki cu aspect bărbătesc sub o jachetă roşie cu braţele înnodate în jurul umerilor; ţinuta în care o să şofeze. Şi ea, şi Nelson sunt palizi şi traşi la faţă; aproape că li se zăreşte aura energiei psihice agitate, ca într-un fenomen ocult din acelea de care râde Harry la *Mistere neelucidate*.

În bucătărie, după ce-i arată lui Janice sendvişul special cu unt de arahide şi miere pregătit cum îi place lui Roy (altminteri, azvârle orice pe jos, până şi TastyKake-ul de la desert), lui Pru i se pare că femeia mai vârstnică observă ceva nefiresc în felul ei de-a fi şi-i explică în grabă, cu glasul scăzut:

— Nelson avea nişte cocaină ascunsă prin casă şi zicea c-ar trebui s-o folosim până să plece. Era prea multă până şi pentru el, aşa că am prizat şi eu câteva linii. Sincer, nu ştiu ce i s-o fi părând formidabil – mi-a dat arsuri şi-am strănutat, iar apoi n-am putut să adorm, dar, în rest, nu simţeam nimic. Nimic. I-am spus „Dacă asta-i tot, cred că n-o să ai probleme să te laşi de ea”, mie zău că mi-ar fi mai greu să renunţ la ciocolata Hershey.

Totuşi, până şi simplul fapt că trăncăneşte ca o moară stricată, că i se confesează fără reţinere, dându-şi pe spate părul drept, roşcat, parcă mângâindu-şi-l cu ambele mâini, cu un tremur al degetelor, îi arată lui Janice că s-a produs un eveniment chimic. Fiul ei otrăveşte tot ce atinge. Cu toate eforturile ei materne, a adus pe lume prăpădul.

Nelson a rămas între timp în fotoliul Barcalounger, cu Roy în braţe, îi şuşoteşte şi-l gâdilă suflându-i în ureche. O priveşte pe maică-sa plin de resentimente.

— Ştii de ce fac asta, nu-i aşa?

Ca să-ţi salvezi viaţa, îi spune Janice luându-i copilul din poală.

Roy e pe zi ce trece mai greu şi îl lasă jos, să stea pe picioarele lui.

— Ar fi timpul să-l laşi să mai meargă şi de unul singur, îi explică lui Nelson.

— La fel cum mă faci tu pe mine să merg în locul ăla cretin şi inutil, i-o întoarce Nelson. Vreau să fie clar: mă duc acolo pentru că mă-mpingi tu, nu pentru că recunosc c-aş avea vreo problemă.

Se simte cuprinsă de-o oboseală plumburie, de parcă ar fi la sfârşitul, nu la începutul zilei.

— Judecând după ce-ai făcut cu banii, cu toţii avem o problemă. Băiatul nu tresare, doar o fracţiune de secundă îşi coboară pleoapele cu genele lor frumoase, un pic prea lungi pentru un băiat. Genele lui i-au părut dintotdeauna impresionante.

— E doar o datorie, zice ei. Dacă nu era bolnav, Lyle îţi explica mai clar cum stau lucrurile. Nu făceam decât să împrumutăm în contul veniturilor viitoare. Ar fi ţinut.

Janice îşi aduce aminte de testul pe care trebuie să-l dea diseară şi de bietul Harry, cu viermele ăla de metal introdus în inimă, şi-i spune lui fiu-său:

— Iubitule, furi bani, şi nu doar bănuţi din borcanul cu mărunţiş. Eşti dependent de droguri. Ţi-ai ieşit din minţi. Nu mai eşti tu însuţi de nu ştiu cât timp şi noi toţi nu ne dorim decât să redevii tu însuţi.

Buzele lui, la fel de subţiri ca şi ale ei, se încordează şi-i dispar sub mustăcioara care îi pare mai stufoasă şi mai pleoştită.

— Folosesc drogurile recreative tot aşa cum tu consumi băutură ca să te relaxezi. Avem nevoie de ele. Rataţii au nevoie de-un stimulent.

— Eu nu sunt o ratată, Nelson, şi sper că nici tu nu eşti, zice ea simţindu-se tot mai inflexibilă, dar se străduieşte să nu ridice vocea, să vorbească pe-un ton egal, aşa cum ar proceda Charlie. Discuţia asta am mai avut-o şi-n Florida şi mi-ai făcut nişte promisiuni de care nu te-ai ţinut. Problema ta ne depăşeşte şi pe mine, şi pe nevastă-ta, şi pe taică-tău – mai ales pe el.

— Pe taţi-l doare-n şpiţ.

— Ba nu. Şi nu mă mai întrerupe. Şi problema asta a ta te depăşeşte şi pe tine. Trebuie să te internezi în institutul ăsta unde au pus la punct o metodă, au experienţă în domeniu. Şi consilierul tău vrea să te internezi.

— Ike zice că-i o păcăleală. Cică totu-i o păcăleală.

— Aşa e el, pesimist. El te-a vârât în belea, el vrea să te internezi.

— Şi dacă n-o să suport viaţa de-acolo?

Ea şi Harry nu l-au trimis niciodată în tabere şcolare, de teamă că n-o să le suporte.

— N-ai încotro, ori o suporţi, ori…

— Ori ce, mami?

— Sau ai să vezi tu.

Încearcă să facă băşcălie de ea:

— Ah, desigur. Ce-o să-mi faceţi tu, Charlie şi bătrânul Harry, o să mă băgaţi la pâmaie?

E-o întrebare pusă pe bune, îşi trage nasul neliniştit şi îşi freacă în draci nările rozalii. Ea încearcă să-i răspundă tot pe bune, spunându-i cu glas scăzut, pe un ton egal:

— Nu noi o să te băgăm. O să te bage Toyota şi poliţia, dacă vor fi solicitate.

El îşi mai trage o dată nasul nevenindu-i să-şi creadă urechilor:

— De ce să le soliciţi? O să pun banii la loc. Tot timpul am vrut să-i pun. Vad că mai mult îţi pasă de rahatul ăla de salon decât de mine.

Tonul lui e jucăuş, pus pe şagă, dar ea e de-acum intransigentă; e de-a dreptul indignată şi e hotărâtă să nu-i mai tolereze nimic.

— M-ai furat pe mine, hai, mai treacă-meargă, dar l-ai furat şi pe bunică-tu. Ai furat din ce-a clădit el.

Privirii precaute a lui Nelson îi ia locul uimirea; paloarea lui aminteşte de cea a unui deţinut la lumina mată din cameră.

— Bunicu întotdeauna şi-a dorit ca eu să mă ocup de salon. Şi ce-o să se aleagă de copiii mei? Ce-o să se-aleagă de Judy şi Roy dacă o să puneţi în aplicare aceste ameninţări?

Roy a scâncit şi s-a trântit pe jos, acum se-mpinge în gleznele ei, sperând s-o distragă, căci îi displace toată discuţia asta.

— Ar fi trebuit să te gândeşti la ei mai devreme, zice Janice neclintită. Şi pe ei îi furi de-o vreme.

Inflexibilitatea asta o face să fie mândră de sine, dar o şi oboseşte; îşi simte mintea amorţită dar limpede, cu rodul pântecelui ei implorând şi zbătându-se sub ea. Amorţeala asta o fi *puterea* de care se tot pomeneşte în grupul ei de discuţii din Florida, puterea pe care bărbaţii au avut-o dintotdeauna.

Nelson încearcă să pară şi el indignat în felul lui.

— Futu-i să-i fut, măi, mami, nu mă mai tot lua cu texte de genul „Cum de-ai putut să le faci una ca asta maică-tii şi lui taică-tău?”. Cum rămâne cu ce mi-aţi făcut voi mie, cu toată mizeria legată de moartea lui Becky, de-am rămas fără surioară, cu fuga ta de-acasă cu grecoteiul tău unsuros şi cu nebunul de tati, care i-a băgat în casă pe Jill şi pe Skeeter, de-au încercat să mă facă să iau droguri pe vremea când eram un biet copil?

Janice îşi dă seama că, cu toată intransigenţa şi inflexibilitatea ei lăuntrică, s-a pus pe plâns, o ustură gâtlejul şi lacrimile-i curg în şiroaie prosteşti pe obraji. Şi le şterge cu dosul palmei şi-l întreabă cu glas tremurător:

— Câte droguri te-au făcut să iei?

El se răsuceşte, bate niţel în retragere.

Nu ştiu, vine răspunsul lui. Din când în când mă lăsau să pufai iarbă, însă ei luau chestii mult mai nasoale şi nu-ncercau să facă din asta un secret.

Ea îşi face de lucru cu un şerveţel de hârtie făcut cocoloş, îşi tamponează faţa şi ochii, zicându-şi în sinea ei ce mizerabil şi-a început ziua asta, într-un costum ce-ar fi trebuit să se potrivească rolurilor ei de mamă, bunică, soţie altruistă, studentă silitoare şi potenţială angajată în câmpul muncii.

— Îmi închipui că n-ai avut parte de-o copilărie ideală, recunoaşte ea înfigându-şi şerveţelul sub ochi, nemaiputându-se concentra, pregătindu-se pentru rolul următor… dar cine are parte de-aşa ceva? N-ar trebui să-ţi judeci părinţii. Am făcut atât cât am putut şi oameni suntem şi noi.

— Oameni suntem şi noi! o maimuţăreşte el.

— Ştii, Nelson, îi spune ea, când eşti copil, îţi divinizezi părinţii, dar de-acum eşti destul de mare să accepţi ideea că nu-s decât tot oameni. Taică-tău nu se simte deloc bine, iar eu încerc să fac ceva în răstimpul ce mi-a mai rămas de trăit, aşa că nu putem să ne concentrăm asupra ta şi-a comportamentului tău iresponsabil în măsura în care crezi tu că s-ar cuveni s-o facem. Ai ajuns la o vârstă la care trebui să-ţi asumi răspunderea pentru ceea ce faci cu viaţa ta. Tuturor celor ce te cunosc le e clar că ultima ta şansă e să urmezi programul ăsta de la Philadelphia. Ne vom strădui să-ţi ţinem locul cu succes în astea trei luni, dar în august, după ce ai să te-ntorci, ai să te descurci de unul singur. N-o să mai ai niciun fel de favoruri, din partea mea, cel puţin.

O ia peste picior:

— Credeam că mamele trebuie să-şi iubească copiii în orice-mprejurare.

Vrând parcă s-o domine fizic, se saltă de pe fotoliul rabatabil al bunicului său şi se-apropie de ea. E cu şapte centimetri mai înalt. Ea îşi simte din nou gâtlejul uscat şi ochii iarăşi încep s-o usture.

— Dacă nu te-aş iubi, te-aş lăsa să te distrugi şi de-acum înainte, zice ea.

Rămâne fără cuvinte; se aruncă spre chipul palid, ironic, şi îşi îmbrăţişează băiatul care, după ce-i opune o scurtă rezistenţă, îi întoarce îmbrăţişarea fără tragere de inimă, o bate pe umăr cu „mânuţele lui de Springer", cum ar fi zis odinioară mama lui Harry. *Aia*, îşi zice Janice, chiar că era o mamă detestabilă, care niciodată nu i-a zis „nu" lui fiu-său.

Nelson îi spune la ureche c-o să fie bine, totul o să fie bine, c-a sărit şi el puţin calul. Pru coboară de la etaj cu două valize mari: — Nu ştiu cât de des se pune lumea la costum acolo, zice ea, dar m-am gândit că se face multă recuperare fizică, aşa că ţi-am împachetat toate şorturile şi şosetele pe care le-am găsit. Şi blugii, pentru când o să te pună să freci duşumelele.

— Pa, pa, tati, spune Roy de jos, dintre picioarele lor.

Cum Pru are mâinile ocupate, Janice îl adună de pe jos, deşi e tot mai greu şi mai lungan, să-l pupe taică-său la despărţire. Roy îl apucă pe Nelson de ureche în semn de rămas-bun şi Janice se-ntreabă de unde i-o fi venit micuţului ideea să-şi exprime afecţiunea provocând durere.

După plecarea părinţilor săi cu Celica Supra de un roşu-metalizat, condusă de Nelson, Roy îşi conduce bunica în curtea din spate, unde fosta grădină de zarzavaturi a lui Harry, cu gărduleţul din sârmă împletită, peste care el putea păşi fără probleme, a fost înlocuită de un leagăn şi-un tobogan cumpărate acum cinci ani pentru Judy, deteriorate de rugină şi nefolosire. Deşi e abia începutul verii, buruienile înalte au năpădit de jur-împrejur picioarele metalice ale leagănului. Lui Janice i se pare că recunoaşte frunzele ca de ferigă ale morcovilor şi guliilor printre pătlagini şi păpădii, florile galbene ale păpădiilor s-au preschimbat de-acum în ghemotoace albe, cu seminţe, ce se destramă lovite de crosa de hochei ruptă pe care micuţul Roy o mânuieşte ca pe o sabie de samurai. Familia Springer s-a mutat aici când Janice avea opt ani şi, privită dinspre curtea din spate, casa pare dezbrăcată fără fag. Cerul e traversat în fugă de nori pufoşi, cu centrul purpuriu, întunecat, care pot aduce ploaie. Azi-dimineaţă, meteorologul de serviciu a anunţat noi precipitaţii, chiar dacă nu la fel de violente ca aversele de-astă noapte. Îl ia pe Roy la o scurtă plimbare pe trotuarul cu dale de pe Joseph Street, unele au fost înlocuite, dar pe ici-colo mai e câte o crăpătură neastupată şi îşi aminteşte două dale săltate în sus de rădăcina unui platan, o ridicătură periculoasă pentru fetiţele pe patine cu rotile. Îi povesteşte şi lui Roy câte ceva din toate astea, îi spune numele familiilor care trăiau pe vremuri în casele din vecini, dar după doar câteva case el se plictiseşte şi face nazuri; copiii din ziua de azi nu par să aibă energia fizică, dorinţa de-a explora pe care-o aveau, în egală măsură, fetele şi băieţii de altădată, îşi aminteşte că ea mereu avea genunchii juliţi şi murdari, maică-sa se plângea tot timpul de starea hainelor ei. În timpul plimbării, pe Roy pare să-l intereseze doar un şir de muşuroaie moi, ca de cafea măcinată, dintre doua crăpături în trotuar. Le trage câte un şut, iar apoi calcă în picioare cohortele ce încep să forfotească brusc sărind în apărarea reginei. Masacrul îl istoveşte, furnicile se revarsă la nesfârşit şi, în cele din urmă, Janice se vede nevoită să-l umfle pe tăntălău şi să-l ducă acasă în timp ce el îi tot dă tacticos cu tenişii în burtă şi-n rochia plisată.

Pe unul dintre canalele de televiziune prin cablu se dau toată dimineaţa desene animate. Bande de supereroi reduşi la trăsături esenţiale, care-şi mişcă o singură parte a corpului deodată şi vorbesc doar cu buza de jos, se luptă în spaţiul cosmic cu nişte ticăloşi din alte galaxii. Roy adoarme în timpul unui film, ţinând în mâini jumătăţile umede, fărâmicioase ale unei prăjiturele fără zahăr de-a lui Pru, din fină de ovăz şi tărâţe. Casa în care a trăit atâta amar de vreme – cu ghivecele ei cu violete, bibilurile, fotoliul maro, crăpat Barcalounger, în care-i plăcea lui tăticu' să se relaxeze, să aştepte cu ochii închişi până-i trece migrena, masa din sufragerie, despre care mama se plângea că i-o distrug menajerele puturoase, că le place să dea cu spray de mobilă de fiecare dată şi-i fac praf furnirul cerat – îi adânceşte sentimentul de vinovăţie faţă de Nelson. Chipul lui palid, speriat pare să lucească pe mai departe în camera de zi întunecată: ridică transperantul, luând prin surprindere viespile adormite, ce se târăsc pe pervaz aidoma unor bătrâni artritici. Peste drum, unde odinioară locuia familia Schmehling, un corn cu flori roz a

crescut până mai sus de acoperişul verandei; conturul lui, acum, în floare, pare să se lăţească asemenea norilor din pozele cu experimente cu bomba atomică de pe vremea când ne era frică de rusnaci. Când te gândeşti c-a fost crudă cu Nelson doar din cauza banilor. Amintirea inflexibilităţii ei o face să tremure, îi îngheaţă acel ceva moale pe care încă-l poartă în miezul oaselor ei, dându-i un fior de silă de sine, ca şi cum ar fi vomitat mai înainte.

Şi totuşi, nimeni n-o să-i împărtăşească aceste sentimente. Nici Harry, nici Pru. Pru se-ntoarce acasă nu la amiază, ci după ora unu. Spune că s-a circulat inimaginabil de rău, pe kilometri întregi de pe Turnpike se circulă pe-o singură bandă, North Philadelphia este enormă, cu cvartale întregi de case lipite între ele prin ziduri comune. Iar cei la dezintoxicare s-au mocăit o grămadă până ce l-au primit pe Nelson; când a sărit cu gura pe ei, au anunţat-o că resping trei candidaţi la fiecare pacient acceptat. Pru îi pare lui Janice pe jumătate străină, mai înaltă şi mai aprigă decât şi-o amintea ea ca soacră. Legătura dintre ele a dispărut.

— Cum ţi s-a părut? o întreabă Janice.

— Furios, dar întreg la minte. Mi-a dat o grămadă de instrucţiuni practice despre salonul auto pe care voia să i le transmit lui taică-său. M-a pus să le scriu pe toate. Pare să nu-şi dea seama că nu mai e şef acolo.

— Îmi pare atât de rău de toate cele întâmplate, încât n-am putut să mănânc nimic la prânz. Roy a adormit pe fotoliul din faţa televizorului şi n-am ştiut dacă să-l trezesc sau nu.

Pru îşi dă părul pe spate cu un gest obosit.

— Nelson i-a ţinut treji pe-ăia mici până târziu de tot, i-a tot pupat şi-a vrut să joace cărţi cu ei. E maniac când vine vorba de cărţi, nu ne mai lasă-n pace. Roy are grupa lui de joacă la ora unu, mai bine o şterg cu el.

— Îmi pare rău, ştiam şi eu asta, dar nu ştiam unde se ţine sau dacă miercurea e una din zilele în care merge la grădiniţă.

— Ar fi trebuit să-ţi spun, dar cine-ar fi crezut că drumul până la Philadelphia şi-napoi e-o treabă aşa de complicată? în Ohio dai o fugă până la Cleveland şi-napoi fără probleme.

N-o învinuieşte pe Janice în chip explicit pentru absenţa lui Roy de la grădiniţă, însă pe fruntea ei triunghiulară se citeşte enervarea. Janice, căutând să obţină iertarea din partea acestei femei mai tinere, o întreabă:

— *Crezi* c-ar trebui să mă simt atât de-ngrozitor?

Pru, ai cărei ochi au sărit de la un detaliu la altul al casei care, la urma urmei, judecând după folosinţă şi ocupare, e a ei, îşi aţinteşte o clipă asupra lui Janice o privire de-o claritate glacială.

— Bine-nţeles că nu, spune ea. Asta-i singura şansă care i-a mai rămas lui Nelson. Şi eşti singura care-l puteai convinge să se agaţe de ea. Slavă Domnului c-ai reuşit. Faci exact ceea ce trebuie.

Şi totuşi, cuvintele sunt rostite atât de strident, încât Janice nu se simte deloc încurajată. Îşi trece limba peste mijlocul buzei de sus, care i s-a uscat. Chiar în mijlocul ei are o mică crăpătură ce nu vrea să i se mai închidă în veci.

— Totuşi, mă simt ca un… — cum să zic? — mercenar. Ca şi cum mi-ar păsa de companie mai mult decât de băiatul meu.

— Asta e situaţia, răspunde Pru dând din umeri. Tu eşti şefa. Eu, Harry, copiii… Nelson râde de noi. Suntem o cantitate neglijabilă în ochii lui. E bolnav, Janice. Nu-i băiatul tău, e un escroc, un monstru care-a fost băiatul tău.

Iar asta sună atât de strident, încât Janice izbucneşte în plâns; noră-sa, însă, în loc să-ncerce s-o consoleze, se-ntoarce pe călcâie şi îşi vede de treabă, îl trezeşte pe Roy şi-l îmbracă în pantaloni reiaţi, să-l ducă la grădiniţă.

— Şi eu am întârziat. O să revenim, zice Janice simţindu-se concediată.

S-a înţeles cu Pru dinainte că, decât să rişte lăsându-l pe Harry singur în casa din Penn Park în timpul celor trei ore de curs de la filiala locală a Universităţii Penn State, mai bine îl aduce să petreacă aici prima noapte după externare. În timp ce intră în Brewer, aşteaptă cu nerăbdare să-l vadă din nou pe picioare şi să-i împărtăşească sentimentele de vinovăţie legate de Nelson.

El, însă, o dezamăgeşte la fel ca şi Pru. Cele cinci nopţi petrecute la St. Joseph au făcut din el un leşinat preocupat în chip obsesiv de propria-i persoană. Dintr-odată pare plăpând şi lipsit de vlagă; şi-a pieptănat părul, tot blond, tern, la fel ca pe vremea când ieşea de la vestiar în liceu, cu

cărare, pe spate. Părul îi este abia înspicat, însă i s-a mai retras în zona tâmplelor, iar pielea din zona aceea, în adâncitura din colţul sprâncenelor, îi este uscată şi brăzdată de riduri. E ca un balon ce se dezumflă încet-încet: în câteva zile se fâsâie şi cade pe jos. Pantalonii maronii şi sacoul sport albastru par să atârne pe el: regimul alimentar din spital l-a stors de câteva ldle de lichid din organism. Stors şi de vigoare, pare ezitant şi năuc cum era tatăl ei în ultimii cinci ani de viaţă, când închidea ochii în fotoliul Barcalounge aşteptând să-i treacă migrena. Nu-i bine: în mariajul lor, în trecut, vitalitatea lui Harry o domina pe-a ei – cu nevoile lui spontane, cu impresia lui că toată lumea-i moartă după el, cu măiestria lui dezinvoltă de-a o jigni, cu ameninţarea lui tacită că ar putea-o părăsi în orice clipă. Nu-i bine că-l ia cu maşina ei când el e îmbrăcat şi pieptănat ca un băieţandru ce şi-a dat întâlnire cu o fată. L-a găsit şezând cuminte pe fotoliul de lângă pat, cu vechea lui geantă de sport, cu medicamente şi lenjerie murdară, ţinută între picioarele lui încălţate cu cogeamite pantofii din piele întoarsă Hush Puppies. L-a luat la braţ şi au pornit cu paşi mărunţi spre lift în timp ce asistentele îi spuneau la revedere. Una dintre ele, mai tinerică, ceva mai plinuţă, părea să regrete mai mult această despărţire, iar hispanica de la cantină i-a aruncat lui Janice, fixând-o cu ochii ei strălucitori:

— Puneţi pe el mâncat cum trebă!

Se aşteaptă la mai multă gratitudine din partea lui Harry, dar un bărbat, chiar şi un pic bolnav, îşi închipuie că femeile oricum o să-l sprijine, iar pe direcţia asta, dinspre bărbaţi spre femei, fluxul de recunoştinţă e o raritate. Primele cuvinte pe care le rosteşte în maşină sunt de-a dreptul insultătoare:

— Porţi uniforma de poliţistă.

— Trebuie să mă simt prezentabilă la testul de diseară. Mă tem că n-am să fiu în stare să mă concentrez. Nu pot să nu mă gândesc la Nelson.

El stă vlăguit pe scaunul de lângă cel al şoferului, cu genunchii lipiţi de torpedo, cu capul rezemat de tetieră.

— La ce să te gândeşti? o întreabă el. Ţi-a opus rezistenţă? *Credeam* c-a şters-o.

— N-a şters-o câtuşi de puţin, ăsta-i unul dintre lucrurile care fac povestea asta aşa de tristă. A plecat, pur şi simplu, cum se ducea pe vremuri la şcoală. Harry, mă-ntreb dacă facem ceea ce trebuie.

Harry ţine ochii închişi, vrând parcă să scape de năvala priveliştilor ce i se oferă prin parbriz – Brewerul, cu clădirile lui din cărămizi vopsite, bisericile masive din gresie, tribunalul impozant, noul lui zgârie-nori minuscul, cu faţada din sticlă verde şi parcul luxuriant situat pe locul Weiser Square de odinioară, actualmente fieful dependenţilor de droguri şi al boschetarilor care dorm în cutii de carton şi îşi ţin hainele în cărucioare furate din magazine.

— Ce altceva putem face? o întreabă el apatic. Pru ce zice?

— Ah, ea e pentru. Scapă de el. Sunt convinsă că-n ultima vreme a fost o povară pentru ea. Îi poţi citi gândurile, se şi vede în postura de femeie divorţată, independentă, energică şi, aş zice, un pic nepoliticoasă cu mine.

— Nu fi aşa sensibilă. Charlie ce părere are? Cum a fost cina vietnameză de-aseară?

— Nu-s sigură că mă pricep la mâncarea vietnameză, dar a fost bunuţă. Nu multă, dar dulce. Ba chiar am ajuns acasă la timp ca să prind şi sfârşitul lui *Treizeci // ceva.* A fost ultimul episod din acest sezon – Gary a-ncercat s-o apere pe Susannah de-un articol de scandal ce urma să fie scris de Hope, care a aflat că Susannah fura de la un centru de asistenţă socială.

Asta în caz c-o fi crezând că s-a culcat cu Charlie, ca să-i demonstreze că n-ar fi avut timp. Bietul Harry, nu crede că oamenii pot trece peste unele lucruri.

— Sună groaznic, ca-n viaţă, geme el continuând să ţină ochii închişi.

— Charlie chiar e mândru de mine, zice ea, că l-am înfruntat pe Nelson. Azi-dimineaţă am avut o mică discuţie, eu şi Nelson, în timpul căreia mi-a zis că ţin mai mult la companie decât la el. Mă-ntreb dacă n-o fi având dreptate, dacă n-am devenit foarte materialişti faţă de cum eram când m-ai cunoscut. Mi s-a părut atât de mic, Harry, atât de jignit şi de obraznic, ca atunci când m-am combinat cu Charlie. Am abandonat un copil de doişpe ani, eu sunt cea care ar fi trebuit să între la pârnaie, la *ce* mi-o fi stat mintea? Are dreptate, cine-s eu să-i dau lui lecţii, să-l trimit într-un loc aşa sinistru? Aveam cam vârsta lui de-acum când am făcut-o şi eu de oaie. E-aşa de *tânăr*, zău.

Iar izbucneşte în plâns; se-ntreabă dacă şi lacrimile dau dependenţă. Tot întunericul şi bâjbâielile, şi toată ruşinea vieţii ei par regurgitate în acest şuvoi sărat, de nestăvilit. Abia mai vede la volan şi începe să râdă până şi ea de smiorcăiala asta.

Capul lui Harry se bălăbăneşte inert pe tetieră, de parcă ar sta cu burta la un soare invizibil. Norii se îngrămădesc pe bolta ceţoasă, miezurile lor întunecoase se suprapun într-un strat dens.

— Experimentai şi tu ceva, o consolează Harry. Încercai să-ţi trăieşti viaţa cât mai erai vie.

— Dar n-aveam niciun *drept*, nici tu n-aveai niciun drept, să facem chestiile pe care le-am făcut!

— Nu te mai văicări atâta, ce Dumnezeu! Aşa erau vremurile, se justifică el. Anii şaizeci. Toată ţara o luase razna. N-am fost chiar aşa răi. Până la urmă, ne-am împăcat.

— Da, şi uneori mă-ntreb dacă n-a fost şi asta tot un moft. Nu ne-am făcut fericiţi unul pe celălalt, Harry.

Ea vrea să-i supună atenţiei acest aspect, însă el zâmbeşte parcă în somn.

— Ba pe mine m-ai făcut fericit, spune el. Îmi pare rău s-aud că nu-i valabilă şi reciproca.

— Termină, i-o taie ea. Lasă gluma. Încerc să fiu serioasă. Ştii că te-am iubit, sau mi-am dorit asta tot timpul, dacă mă lăsai. Încă din liceu, cel puţin de când lucram la Kroll's. Şi Charlie a remarcat aseară, printre altele, ce moartă am fost mereu după tine.

Îi dogoresc obrajii; faptul că el nu-i răspunde nicicum o face să se ruşineze; apasă pe acceleraţie şi coteşte la stânga, pe Eisenhower. O bortă în stratul de nori face să scapere capota Camry-ului, după are aceasta reintră în umbra adâncă a norilor.

— Era un restaurant cochet, zice ea, şi ca ambianţă, şi la celelalte capitole, vietnamezele astea mărunţele sunt nişte minione, m-au făcut să mă simt ca o iapă. Vorbeau însă perfect englezeşte, cu accentul de Pennsylvania – or fi la a doua generaţie, e cu putinţă? Să fi trecut aşa de mult timp de la război? Ar trebui să mergem împreună la un moment dat.

— Nici nu mă gândesc să fiu un intrus. E localul tău şi-ai lui Charlie, zice el deschizând ochii şi săltându-se în capul oaselor. Hei? Unde mergem? Ăsta-i drumul spre Mt. Judge.

— Harry, nu te enerva, îl potoleşte ea. Ştii că am cursuri şi dau un test diseară, şi m-aş simţi nasol de tot să te las singur vreme de trei ore şi jumătate, abia externat, aşa că, împreună cu Pru, am stabilit c-o să dormim în fostul pat ai maică-mii, pe care l-au mutat, prin hol, în fosta cameră de croitorie când camera maică-mii a devenit camera lui Judy. Aşa că, în absenţa mea, o să aibă cine să te dădăcească.

— De ce mama mă-sii nu pot să merg la mine-acasă? Abia aşteptam clipa asta. Zece ani am locuit în şura aia de tot rahatul a maică-tii şi mi-au ajuns cu vârf şi-ndesat.

— Doar o noapte, scumpule. Te rog – altfel, o să fiu bolnavă de frică şi-o să pic testul. Tre' să ştii toate cuvintele alea latineşti şi pe-alea englezeşti ciudate rău, de demult.

— N-am nimic la inimă. E mai teafără ca oricând, ca scurgerea unei chiuvete desfundate de păr şi depunerile mai vechi de pastă de dinţi. Am văzut cum mi-au desfundat-o nemernicii ăia. Îţi promit că n-o să se-ntâmple nimic dacă o să mă laşi singur.

— Drăguţul ăla de doctor Breit mi-a spus înainte de procedură că există pericolul unei ocluzii coronare.

— Asta în timpul procedurii, cu cateterul vârât în mine. Acum mi l-au scos. E-aproape o săptămână de-atunci. Hai, scumpo. Du-mă acasă.

— O singură noapte, Harry, te rog. E un act de mărinimie faţă de toţi. M-am gândit cu Pru că absenţa tatălui lor o să-i amărască şi pe-ăia mici.

El se lasă pe spate, se dă bătut.

— Dă ce mă fac cu pijamaua? Cu pasta de dinţi? — Le găseşti acolo. Le-am dus de dimineaţă Îţi spun, doar azi. Zău c-a trebuit să-mi planific totul. Ei, după ce te instalăm, eu una *trebuie* să m-apuc de-nvăţat, neapărat.

— Asta-mi lipsea, să stau în aceeaşi casă cu Roy, zice el îmbufnat, cu toane, resemnându-se în faţa acestei, practic, mici aventuri, o noapte petrecută din nou în Mt. Judge. O să-mi facă rău. În Florida mi-a smuls, pur şi simplu, tubul de oxigen din nas.

Janice îşi aminteşte cum strivea Roy furnicile alea cu piciorul şi, totuşi, zice:

— Am petrecut toată dimineaţa cu el şi a fost cât se poate de drăgălaş.

Pru şi Roy nu-s acasă. Janice îl conduce pe Harry la etaj şi-i sugerează să se-ntindă. Fostul

pat al bunicii are aşternutul proaspăt pus; pijamaua bej e împăturită elegant pe perna lui. În colţul îndepărtat, întunecos, lângă o veche maşină de cusut Sânger încastrată în lemn, zăreşte manechinul de croitorie de culoarea colbului, tot fără cap, ţeapăn. Patul uriaş al bunicii ocupă o mare parte din cameră, aşa că abia sunt câţiva centimetri între el şi fereastră, pe o parte, şi între el şi peretele lambrisat, pe cealaltă parte. Camera de croitorie are lambriuri lăcuite montate pe verticală şi împodobite la nivelul pieptului cu un brâu de ipsos. Uşa debaralei mici din colţ e confecţionată din aceleaşi lambriuri. Când o deschide, uşa se loveşte în mod enervant de piciorul cioplit al vechiului pat al bunicii, un picior care în vârf are o protuberanţă ce aduce cu o ciupercă solidă, vopsită maro, cu vopseaua crăpată în mici dreptunghiuri, ca nişte băltoace secate. Deschide uşa să-şi agaţe sacoul albastru printre nişte fiare de călcat şi prăjitoare vechi acoperite de pânze de păianjen, cuverturi împăturite şi puse la păstrare în saci anti-molii de celofan îngălbeniţi de vreme şi un suport cu cravatele răposate ale lui Fred Springer. Harry îşi suflecă mânecile şi-ncepe să se simtă ca acasă; ideea de a petrece o zi în Mt. Judge începe să-l amuze.

— Poate ies la o plimbare scurtă.

— E recomandată? îl întreabă Janice.

— Categoric. E cea mai bună treaba, aşa zice toată lumea în spital. Mă puneau să mă plimb pe coridoare.

— Credeam c-ai să vrei să te-ntinzi puţin.

— Poate mai târziu. Tu apucă-te să-nveţi. Dă-i bice, testul ăsta al tău îmi dă emoţii.

O lasă la masa din sufragerie cu manualul şi xeroxurile ei şi porneşte pe Joseph Street spre Potter Avenue, unde pe vremuri apa de la fabrica de gheaţă se scurgea în rigolă. Rigola e de mult uscată, dar cimentul s-a înverzit pentru totdeauna. Rabbit se-ndepărtează de centrul oraşului, cu curăţătoriile lui chimice, cu Turkey Hill Minit Market, Pizza Hut, Sunoco, cu magazinul de instalaţii stereo la preţ redus şi echipamente video noi, care pe vremuri era magazin de încălţăminte, şi cu sala de gimnastică aerobică deasupra brutăriei din copilăria lui. Mirosul de cocă încinsă şi de glazură ce se prelingea pe uşă îl făcea să-i plouă-n gură de poftă. O ia la deal, spre intersecţia lui Potter Avenue cu Wilbur Street; cândva, aici, o cutie poştală verde se rezema de un stâlp de beton, iar azi e una mai mare, pătrăţoasă, cu partea de sus bombată, vopsită în albastru. Un hidrant vopsit în roşu, alb şi albastru la bicentenarul revoluţiei americane în anii ’70 a fost mai nou dat cu un strat de vopsea de-un portocaliu ţipător, ca al vestelor de salvare şi al treningurilor de jogging sau al costumelor de vânătoare, de parcă o negură ce se strecoară în stilul nostru de viaţă ne face să distingem lucrurile din ce în ce mai greu. O ia în sus pe Wilbur şi simte cum panta abruptă îi dă de furcă inimii. În partea de jos a străzii sunt căsoaie mari, pretenţioase, ca a familiei Springer, din stuc, cărămizi şi ardezie, ca nişte fortăreţe, cu frontoane şi pogoane întregi de acoperiş, unele dintre ele sunt reconvertite în apartamente la a căror intrare se ajunge pe scări de lemn ce par destul de şubrede. Dincolo de aleea unde demult de tot era un stâlp de telefon cu un panou de baschet, Rabbit începe să aibă senzaţia aia de piept care-i dă pe-afară, de coaste ce-l apasă ca nişte feşe strânse, îşi strecoară o nitroglicerină sub limbă şi aşteaptă să simtă uşurarea şi gâdilatul provocat de acesta, în timp ce umbrele răcoroase ale norilor traversează în goană marginea împădurită a muntelui de deasupra sa. Sperase c-o să aibă nevoie de mai puţine pastile, dar poate că e nevoie de mai mult timp de refacere după operaţie.

Îşi continuă plimbarea de unul singur pe trotuarul povârnit, spre cvartalul unde a locuit împreună cu Janice imediat după ce s-au căsătorit. Construit în pripă, în anii ’30, un şir de case lipite două câte două urcă la deal ca o scară. Ca şi hidrantul, au un colorit mai strălucitor, sunt vopsite în culorile vioaie ale cărţilor pentru copii, în mov-pal şi galben-verzui, în albastru-verzui şi portocaliu, culori pe care niciun cap de Familie respectabil din Pennsylvania nu le-ar fi folosit în tinereţea lui Harry. Pe vremuri, erau culori vineţii şi bălegoase, cu o tencuiala grunjoasă care ţi se cojea pe degete şi dedesubt rămânea smoală.

Casa lui, a şaptea din şir, la numărul 447, avea nişte trepte de lemn uzate, care au fost între timp înlocuite cu unele din beton, cu un mozaic de fragmente neregulate, multicolore, de faianţă şi acoperite de o mochetă verde; uşa de la intrarea în vestibul are panourile de lemn vopsite într-un ocru lucios, iar stinghiile în maro, aşa că privirii i se oferă o cruce îndrăzneaţă, împodobită de un ciocănel de alamă în formă de cap de vulpe. În faţă sunt parcate Camaro-uri şi BMW-uri;

perdelele străvezii şi imprimeuri cu picăţele abstracte decorează geamurile. Şirul acesta de case, un fel de mahala pe vremea când aici locuiau Harry, Janice şi micuţul Nelson în vârstă de doi ani şi jumătate, s-a mai sclivisit; a fost preluat de banii tinerilor cu posibilităţi. Apartamentele de-aici sunt la modă, prin aşezarea lor domină oraşul. Înainte, cu treizeci de ani în urmă, priveliştea pe care o aveau de la etajul al doilea, peste acoperişurile asfaltate, spre casele ţuguiate şi maşinile parcate ceva mai jos, li se părea o prelungire a nemulţumirii, a înfrângerii lor, a unei senzaţii de ratare ce-i revine peste ani, după ce, o vreme, s-ar fi zis că are parte doar de triumfuri. Fiind din nou aici, îşi aminteşte plasele ieftine, glisante de la ferestre şi mirosul de furnal ruginit din vestibul, şi cum un copil îşi uitase un clovn din plastic în noroiul de sub treptele verandei din faţă, acum mochetate în verde, ca refugiile pentru pietoni ale parcării din Valhalla Village.

Acest şir de case era cândva în capătul lui Wilbur Street; dezvoltarea imobiliară se oprise într-o porţiune de drum pietruit, şi o carieră de piatră părăsită făcea trecerea spre coasta acoperită de vegetaţie a muntelui. La ora actuală, zona şi mai înaltă o ocupă un şir dublu de case cu acoperiş de şindrilă, nu tocmai noi, cu hornuri exagerat de înalte şi cu frontoane ca ale căsuţelor din cărţile pentru copii. Ferestrele, uşile şi scândurile finisate ale acestor case au culori deschise şi jucăuşe. Plantele decorative şi gazonul sunt încă la început; aversa de astă-noapte a luat la vale noroi roşiatic, care s-a întărit mai apoi de-a lungul bordurilor noi şi s-a revărsat pe asfaltul albăstrui-negricios al carosabilului. Îi epuizăm toate resursele, îşi zice Rabbit. Lumii.

Dă colţul şi o ia la vale. Pe Potter Avenue trece dincolo de Joseph Street, intră într-un Turkey Hill Mint Market şi, ca să-şi alunge melancolia, cumpără o pungă de Corn Chips de nouăzeci şi nouă de cenţi. GREUTATE NETĂ 6 uncii 1/4. 177 de grame. *Produs de Keystone Food Prod, Easton, Pa. 18042 S.U.A. Ingrediente: porumb, ulei vegetal (conţine unul sau mai multe uleiuri dintre cele de mai jos: de arahide, sămânţă de bumbac, porumb, soia parţial hidrogenat), sare.* Nu sună prea rău. DĂ-I ÎNAINTE CU RONŢĂITUL, îl sfătuieşte punga boţită, de culoarea dovleacului. Adoră năluca sărată a porumbului şi felul în care fiecare fulg, cam de şase centimetri pătraţi, mai solid decât chipul de cartof, mai plat decât un Frito şi mai puţin iute decât Dorito-ul triunghiular cu boia îi stă crocant în gură şi-apoi se sfărâmă şi i se dizolvă între dinţi. Sunt unele chestii pe care adori să ţi le bagi în gură – Nibs, Good Plentys, arahide prăjite, boabele de fasole ceva mai tari –, iar restul sunt doar nişte terciuri mai mult sau mai puţin scârboase sau o carne ce-ţi hărţuieşte dinţii şi, dacă stai să te mai şi gândeşti la asta, mai că-ţi vine să borăşti. Încă din copilărie, Rabbit are sentimente contradictorii faţă de mâncare, mai ales când e vorba de nişte animale care până de curând trăiau ca şi tine. Uneori îşi închipuie că simte gustul groazei de satâr într-o felie de curcan sau pui, al grohăitului şi tăvălelii fericite ale porcilor, al vieţii monotone a vacilor, iar în carnea de miel i se pare că simte mirosul discret de urină, ca acela emanat de chipul Thelmei la spital. Când se gândeşte la dializa ei de-acum şi la noaptea petrecută cu ea în căsuţa tropicală, la secreţiile lor, dar au existat limite impuse trupurilor lor şi limite ale implicării, ţinând cont de Janice şi Ron, de copii, de livingurile pline cu bibiluri din Diamond County, şi de-o limitare lăuntrică, un eşec sau un refuz de-a iubi şi altceva în afară de propria-i substanţă. La fel şi ea, a avut ulterior tendinţa să fie severă cu el, de parcă ar devenit dezgustător acum, că l-a înghiţit, că mirosul lui de lapte bătut i-a spurcat gura. Ea a mâncat carnea lui şi-acum ea-i cea mâncată de molfăitul ăla microscopic dinlăuntrul ei. I-a spus că lupus înseamnă lup, e una dintre bolile autoimune în care organismul se atacă pe sine, anticorpii îţi atacă propriul ţesut, e ca un fel de ură de sine. Când se gândeşte la Thelma, Harry se simte neputincios şi, în neputinţa lui, are inima împietrită. În timp ce se plimbă pe trotuar, Corn Chips încep să i se acumuleze în burtă într-o saţietate noduroasă, ca o bilă de acid şi, cu toate astea, nu rezistă ispitei de-a mai băga unul în gură, să-i savureze marginile sărate, virginitatea crocantă pe limbă, între dinţi printre membranele ce-i salivează. Până ajunge înapoi pe Joseph la nr. 89, în spatele zidului de arţari norvegieni, termină toată punga, până şi fărâmele de sare şi porumb suficient de mici să poată fi cărate-n cârcă de-o furnică până la regina ei maronie, umflată în labirintul ei de sub trotuar; trupul lui a devenit ambalajul a 6 *Va* uncii de otravă pură, de mâzgă pură ce-i intră-n artere, lăsându-i un gust uleios în gâtlej şi printre dinţi. Se detestă şi o face cu voluptate.

Janice lucrează la masa din sufragerie, îşi face liste de termeni ce trebuie memoraţi. Când îşi ridică fruntea, are privirea încruntată, cu ochii roşii de cât i-a frecat, iar gura căscată îi pare o fantă întunecoasă. Îi repugnă să vadă asta, îi repugnă s-o vadă dând în brânci ca să nu fie o

toarnă. Plimbarea prelungă l-a istovit atât de tare, încât urcă la etaj, îşi dă jos pantalonii, să nu i se boţească dunga, şi se întinde pe patul bunicii Springer, deasupra pledurilor, dar sub cuvertura Amish matlasată, care-i umple nările cu amintirea mirosului emanat de coana mare spre sfârşitul vieţii, cu aroma discretă, ca de mucegai, a unor cotloane trupeşti nespălate. Îl cuprinde brusc frica de-a nu mai fi în lumea albă, antiseptică a spitalului, în sălile cu clinchetul lor molcom, concentrate asupra lui… asupra fiinţei lui bolnave.

Pesemne c-a adormit, fiindcă, deschizând ochii, constată că lumina zilei, văzută pe unica fereastră a camerei, are o nuanţă diferită: una mai rece, ca o ameninţare vaga. Se apropie ploaia. Norii se confundă cu vârfurile copacilor. Judecând după zgomotele de la parter, sunt acasă şi Pru şi amândoi copiii, iar paşii de pe hol îi amintesc de Melanie şi Nelson, cum se furişau de colo-colo în puterea nopţii, încă nu-i noapte, e după-amiază târziu. Întorşi de la şcoală, copiii au fost rugaţi să nu facă gălăgie, fiindcă bunelu' doarme; ei, însă, nu rezistă ispitei de-a scoate câte un chiot de bucurie. Viaţa-i zgomot. Pe Rabbit îl doare stomacul, a uitat de la ce.

După ce-l aud luând-o pe hol până la baie, micuţii semiorfani vin să-l vadă. Îl savurează cu cei patru ochi ai lor, doi verzi şi doi căprui, stând la marginea patului. Chipul lui Judy pare mai lung şi mai serios decât în Florida. O să fie subţire ca al Angstromilor, cu un aer de fiară hăituită. Poartă o rochie lila, cu pliuri albe. Visează el, sau chiar are un pic de ruj pe buze? i-o fi permiţând Pru una a asta? E clar ca părul copilei e ondulat artificial, are bucle de culoarea morcovului.

— Bunelu', te-a durut la spital? întreabă fetiţa.

— Nu prea tare, Judy. Mai mult m-a durut să fiu, pur şi simplu, acolo.

— Ţi-au aranjat chestia aia din tine?

— A, da. Stai liniştită. Doctorii mei spun că-s mai teafăr ca niciodată.

— Atunci, cum de stai în pat?

— Pentru că buni a învăţat pentru test şi n-am vrut s-o deranjez.

— Zice că ai să dormi la noi.

— Aşa se pare, nu-i aşa? Punem de-o petrecere în pijama. Înainte să te naşti tu, Judy, bunica şi cu mine am locuit aici ani în şir, cu străbunica ta Springer. Îţi mai aminteşti de ea?

Copila se uită fix, cu verdele ochilor accentuat de arţarii din fereastră.

— Un picuţ. Avea picioarele groase şi purta ciorapi portocalii, groşi.

— Exact.

Doar la atâta să se reducă bunica Springer în amintirile acestei copile? Atât de repede ne împuţinăm până la a nu mai fi nimic?

Mi-era silă de ciorapii ei, continuă Judy, parcă simţind că aşteaptă mai mult de la ea şi străduindu-se, astfel, să-i facă pe plac.

— Erau ciorapi medicinali, îi explică Harry.

— Şi avea nişte ochelari caraghioşi, cu lentile mici şi rotunde, pe care nu şi-i dădea jos niciodată. Mă lăsa să mă joc cu tocul. Păcănea.

Sătul de vorbăria asta despre o femeie pe care el n-a cunoscut-o, Roy se apucă să dea din gură. Feţişoara lui rotundă se lungeşte de parcă ar încerca să-nghită ceva grunjos, iar sprâncenele arcuite îi cască în chip dureros ochii strălucitori.

— Taţi… Taţi n-o să… sau poate că, de fapt, a zis „nu ne"; degeaba se căzneşte să-şi preschimbe gândurile în cuvinte şi o ia de la capăt cu cuvântul acela chinuit, „Tati".

Judy îl îmbrânceşte şi micuţul se loveşte cu capul de un picior al patului, în spaţiul strâmt dintre marginea saltelei şi lambriuri.

— Tacă-ţi fleanca dacă nu ştii să vorbeşti, îl pune ea la punct.

Taţi e la dezintoxicare, să se facă bine.

Băiatul s-a lovit la cap; se holbează la bunicu-său parcă aşteptând să i se spună ce să facă.

— Au! exclama Harry în locul lui şi, săltându-se în capul oaselor, rezemat de vechea tăblie maronie a patului, întinde braţele spre el. Roy plonjează cu capul pe pieptul lui şi-ncepe să bâzâie că s-a lovit la cap.

Când îi freacă părul, Harry constată că-i fin şi lipicios ca al lui Janice deunăzi, când a bocit şi ea. E o chestie cu zăcutul acesta la pat, lumea îţi imploră compasiunea. Eşti ţintuit acolo unde au ei nevoie de tine. Judy i se adresează acoperind bâzâitul lui Roy:

— Bunelu', nu vrei să te uiţi cu mine la una dintre videocasetele mele? Am *Dumbo*, *Sunetul*

muzicii şi *Dirty Dancing.*

— Pe-ăsta mi-ar plăcea să-l văd cândva, pe primele două le-am văzut, da' n-ar trebui să-ţi faci temele înainte de cină?

Fetiţa zâmbeşte:

— Aşa-mi spune şi tati mereu. Nu vrea să se uite niciodată la o casetă cu mine. Se uită la Roy, ce bine-i legănat, şi-l trage de braţ: Hai, prostule. Nu te mai lăsa pe pieptul lui bunelu', că-i faci rău.

Copiii pleacă. O clipă, în timp ce stătea lângă pat, Judy i-a amintit de Jill, încă un nume pe lunga listă de răposaţi pe care i-a cunoscut. Numărul lor e în creştere. Viaţa-i ca un joc pe care-l jucau în curtea şcolii elementare, vulpea-n zori de zi. Toţi copiii se aliniau pe-o latură a terenului de sport asfaltat. Unul dintre ei era „ea" şi striga „vulpea-n zori de zi", la care toţi copiii alergau spre capătul celălalt al terenului şi „ea" înhăţa o victimă dintre ei şi o trăgea după ea în cercul vopsit pe asfalt; apoi erau două „ele", iar acestea capturau alte victime la următorul galop în masă dinspre un adăpost spre celălalt; cele patru deveneau opt şi, în curând, în centru se buluceau o grămadă de vulpi; proporţiile se inversau. Ultima victimă capturată devenea „ea" în jocul următor.

Pe geam apar câţiva stropi de ploaie. Îşi simte din nou genele grele; o pâclă lăuntrică îi învăluie mintea. Când ţi-e somn, o lume lăuntrică mai mică decât o sămânţă ce stă la soare dospeşte şi devine irezistibilă, sfărâmând coaja conştiinţei. E-atât de bizar; trebuie să existe şi-un alt fel de viaţă decât cea care presupune tot mâncatul şi dormitul, toate arderile şi îngheţurile astea, soarele şi luna. Ziua şi noaptea se contopesc, dar tot nu sunt identice.

Chemarea la cină răsună de undeva de departe, trecând prin grosimea mai multor straturi de şipci, tencuială şi aer pustiu şi, judecând după tonul ridicat, se repetă. Nu-i vine să creadă c-a adormit; n-a trecut mult timp, doar un gând, acolo, sau două au luat o formă ciudată, elastică şi-a aţipit. Îşi simte gura încleiată. Picăţelele de ploaie de pe fereastră nu-s multe, le poţi număra pe degete. Îşi aminteşte că azi i-au venit în minte plasele pe care le-aveau la ferestrele apartamentului lor din Wilbur Street, care puteau fi cumpărate la metalo-casnice înainte ca ferestrele duble să le scoată de pe piaţă. Nu se potriveau niciodată perfect, mereu era câte o crăpătură prin care se strecurau ţânţarii şi musculiţele, dar nu asta era tragedia. Aceasta consta în boarea văratică pe care o lăsau să pătrundă în casă, în scânteierea soarelui de-a lungul ochiurilor de plasă, în fervoarea neglijată în detaliile lor – în plasa strâmbă, rama glisantă, reglabilă, ştanţată cu numele producătorului, în însăşi forma ferestrei, încremenită aidoma cărămizilor ce-şi conservă loiale configuraţia prin tot Brewerul, deşi zidarii care le-au mânuit s-au dus de mult. Materia în sine are ceva tragic, în felul cum ne veghează întruna, oricât de mari ne-ar fi necazurile. S-a întors acasă în ziua aceea, după ce a murit Becky, şi nimic nu se schimbase. Nici apa din cadă, nici cotletele din tigaie. Chemarea la cină se repetă iar, de mai aproape, glasul ascuţit al lui Janice se-aude de jos, de lângă scară.

— *Harry.* Cina!

— *Viin,* ce Dumnezeu, răspunde el.

De strigat l-a strigat Janice, dar Pru e cea care a gătit mâncarea; e uşoară, delicioasă, sănătoasă. Limbă-de-mare la cuptor, ornată cu pătrunjel şi arpagic şi asezonată cu piper şi lămâie, cu sparanghel aburind într-o tavă dreptunghiulară de cuptor cu microunde, iar într-un castron mare din lemn, o salată care, printre altele, are felii de ţelină şi morcovi, curmale şi struguri verzi. Castronul de salată şi cuptorul cu microunde datează de după moartea bunicii Springer.

Toată lumea mănâncă, dar nimeni n-are mare lucru de povestit cu excepţia lui Janice, care sporovăieşte întruna despre test, despre curs, colege, unele-s ca ea, femei ce se pregătesc pentru o carieră la vârsta mijlocie, altele-s tinere care par la fel ca noi în anii cincizeci, speriate de aspectele economice, prudente în tot ce fac. Pomeneşte de profesorul ei, domnul Lister, iar Judy râde cu poftă la auzul numelui său, repetând cuvântul care rimează cu el.[257]

— Nu râde, Judy, are o figură tare tristă, îi spune Janice.

Judy le povesteşte o întâmplare complicată despre ce-a făcut azi la şcoală un băiat: a vărsat

---

[257] Lister rimează cu englezescul *blister,* care înseamnă „băşică".

pe toată podeaua nişte vopsea pentru un afiş la care lucrau şi, când învăţătoarea a răcnit la el, a ridicat vasul în care fusese vopseaua şi l-a scuturat spre ea, aşa ca o parte din ea a ajuns pe rochia ei. Între timp, băiatul ăla negru, a cărui familie tocmai s-a mutat din Baltimore în Mt. Judge, şi-a pictat pe faţă nişte desene cu un înţeles, cică, secret. Felul ei de-a vorbi aduce un pic cu felul în care sare nerăbdătoare de pe un canal TV pe altul şi Harry îşi dă seama că sau inventează totul, sau îşi confundă clasa de la şcoală cu serialele despre elevi pe care le vede la televizor.

Pru îl întreabă pe Harry cum se simte. El răspunde că bine; respiră mult mai uşor de la operaţie – „procedură, aşa le place doctorilor s-o numească" – încoace, iar asta face ca şi memoria să-i fie mai bună. Se întreabă cât de tare s-o fi ramolit fără să-şi dea seama. Serios, spune el, cerându-şi scuze pentru deranj, mulţumindu-i pentru masa bună, sănătoasă pe care a reuşit s-o îngurgiteze după cocoloşul ăla de Corn Chips ce-i fermentează în stomac, spunând că în seara asta la fel de bine l-ar fi putut lăsa de unul singur acasă.

Janice zice că-i conştientă că, probabil, spune o prostie, dar nu şi-ar putea ierta în veci dacă i s-ar întâmpla ceva rău cât e plecată la cursuri şi cum s-ar putea ea concentra asupra dreptului de sechestru şi a incintelor şi a lui *lex loci* la gândul că-i singur acasă şi se îneacă?

Ceilalţi adulţi de la masă îşi ţin răsuflarea la auzul acestei gafe; când tăcerea devine insuportabilă, Harry spune blajin:

— Nu cred c-ai vrut să zici că mă înec.

— Am spus că te-neci? întreabă Janice, memoria auditivă confirmându-i că aşa a spus.

Harry îşi dă seama că ea doar pare s-o fi uitat pe Rebecca, că-n sinea ei este şi va fi întotdeauna femeia care şi-a înecat bebeluşul. S-a întâmplat la vremea asta din an, către sfârşitul primăverii, se apropie comemorarea, va fi în iunie. Janice se ridică, e tulburată, s-a înroşit de ruşine.

— În afară de mine, cine mai vrea cafea? întreabă ea, toţi ochii fiind aţintiţi asupra ei ca asupra unei actriţe care trebuie să rostească o replică.

— Şi mai avem la desert nişte îngheţată de casă, cu nuci, dacă doreşte cineva, îi anunţă Pru.

Intonaţia ei monotonă, de Ohio, s-a preschimbat de-a lungul anilor în stilul local, în felul atent al vorbitorilor din Pennsylvania de-a rosti enunţuri parcă dorind să clarifice totul într-o ceaţă năucitoare. Şi-a dat jos jacheta şi şi-a suflecat mânecile bluzei kaki bărbăteşti, aşa că i se văd până la jumătate antebraţele pufoase, pistruiate, sprijinite de masa din bucătărie, sub lustra de sticlă din tavan.

— Îngheţata mea preferată, exclamă Harry cuprins de milă, vrând să-şi scoată nevasta din centrul atenţiei, din bătaia reflectoarelor, până şi micuţul Roy, cu ochii lui ca tuşul, se holbează tot la Janice, simţind ceva ciudat, un blestem nerostit de nimeni.

— Harry, ceva mai rău de-atâta nu se poate, îl previne Janice, recunoscătoare că-i oferă prilejul să se certe, să-i facă o scenă. Îngheţată, şi cu nud, pe deasupra!

— Am pus la îngheţat şi nişte iaurt, spune Pru, special pentru Harry. Cu aromă de piersici şi banane, parcă.

— Nu-i tot aia, se plânge Harry, făcând pe măscăriciul ca să distragă atenţia ambelor femei. Vreau îngheţată de caramel cu nuci. *Cu* ceva. Ce ziceţi de un ştrudel cu mere, în toată regula, cu pasta aia ca de tapet înăuntru? Sau de nişte brioşe? Sau de plăcintă cu melasă? *Bunuţ* nu-i aşa, Roy?

Vai, Harry, o să te sinucizi! se lamentează Janice excesiv, când, de fapt, o doare cu totul altceva.

Mai există şi-o chestie numită lapte îngheţat, sugerează Pru, iar el simte că şi ea e dusă în cu totul altă parte, că în tot timpul cinei a manevrat în jurul golului lăsat de absenţa lui Nelson, de care n-a pomenit nimeni, nici măcar micuţii cu ochii mari.

Plăcintă cu melasă, repetă Roy cu un glas ciudat baritonal, bărbătesc, iar când îl lămuresc că n-au aşa ceva, c-a fost doar o glumă a lui bunelu', îşi dă seama c-a făcut o greşeala şi, obosit să tot înveţe să fie mai independent, începe să scâncească.

— Îţi luminează privirea, îi cântă Rabbit, burtica-ţi strigă: „Ce plăcere!"

Pru îl ia pe Roy la etaj în timp ce Janice o serveşte pe Judy cu îngheţată de nuci pecan şi aşază vesela în maşina de spălat vase. Harry şi-a păstrat linguriţa şi o înfige în castronelul lui Judy când janice e cu spatele la el. Adoră secunda în care limba îi lipeşte îngheţata de cerul gurii,

iar bucăţelele de nuci răsar ca stelele pe cer.

— Vai, bunelule, tu n-ai voie, îl apostrofează Judy, uitându-se la el cu o spaimă nedisimulată, deşi ar vrea să zâmbească.

El duce un deget la buze şi-i promite:

Doar o linguriţă – şi între timp întinde mâna să mai ia una.

Copila cere ajutor: — Bunico!

— Doar te necăjeşte, îi explică Janice micuţei, dar apoi îl întreabă: Vrei şi tu o porţie întreagă?

Asta îl face să se ridice de la masă.

— N-ar trebui să mănânc îngheţată, ceva mai rău de-atât nici că se poate, îi spune el, apoi o ia la rost când vede harababura de vase îngrămădite în maşina de spălat: Dumnezeule, n-ai pic de simţ practic – uită-te cât spaţiu iroseşti!

— Atunci, n-ai decât să le aranjezi tu, i-o întoarce ea, femeia modernă.

Şi în timp ce el le aşază ca lumea, unul lângă altul, în şiruri ce aduc cu o lamă de combină, ea îşi strânge hârtiile, cartea şi geanta de pe masa din sufragerie.

— Fir-ar să fie, exclamă ea şi vine în bucătărie să-i spună lui Harry: M-am pregătit o grămadă azi-dimineaţă şi tot am uitat să-mi iau balonzaidul.

Afară plouă cu bulbuci, ploaia învăluie casa într-un murmur sonor.

— Poate-ţi împrumută Pru unul.

— Mi-ar sta ca dracu, spune ea.

Totuşi, urcă la etaj, unde Pru tocmai îl culcă pe Roy şi, după o discuţie pe care Harry n-o aude, revine cu o haină de plastic roşu-cireaşă, impermeabilă, cu revere largi, un cordon prea lung şi zigzaguri ce lucesc în lumină.

— Arăt caraghios?

— Nu tocmai, o linişteşte el.

Îl excită această permutare: urmăreşti cutele în zigzag aşteptându-te să dai cu ochii de roşcata de Pru şi, când-colo, te trezeşti cu faţa matură a lui Janice, încadrată de un batic viu-colorat, care nici ăla nu-i a ei.

— Şi, *fir-ar să fie*, sunt aşa de supărată pe mine, mi-am uitat acasă stiloul norocos, pe masa de la etaj. Şi n-am timp să mă duc după ei, cu toată ploaia asta.

— Poate că iei prea în serios toate chestiile astea, îşi dă el cu părerea. Ce vrei să-i demonstrezi profesorului?

— *Mie*-ncerc să-mi demonstrez ceva, răspunde ea. Spune-i lui Pru că am plecat şi că mă-ntorc pe la zece şi jumătate, poate pe la unsprezece, dacă ieşim la o bere după ore. Tu culcă-te şi odihneşte-te. Pari obosit, scumpule.

La despărţire, îi dă un pupic ascuţit, stăruitor, parcă în semn de recunoştinţă. Bucuroasă că pleacă. Toţi sfătuitorii ăştia de sex masculin cu care s-a ales dintr-odată – Charlie, domnul Lister, contabilul cel nou – îi par o invazie la fel de perfidă precum cateterul ăla televizat care-şi croia drum prin inima lui umbroasă, întortocheată.

Murmurul din jurul casei pare mai sonor după ce aude paşii lui janice pe verandă şi motorul ambreiat al Camry-ului. Parcă-i speriată de bombe când turează motorul înainte de a băga maşina în viteză şi, de regulă, porneşte în trombă, ca un pilot de curse. Janice şi-a pus balonzaidul cireşiu al lui Pru, iar el este bărbatul din casa lui Pm.

La televizorul din living, se uită cu Judy la sfârşitul ştirilor ABC de pe Channel 6 (Uită-te la Peter Jennings[258]: le spune americanilor totul despre America şi tot mai pronunţă „dăspre” în loc de „despre” e atât de canadian), iar apoi, cu Judy la telecomandă, se uită ba la *Jeopardy!* şi *Simon fi Simon*, ba la serialele *Cosby* şi *Cheers*, date în reluare de la ora şapte. Pru coboară la parter după ce Roy a adormit şi se duce în bucătărie, să facă curat lună după treaba de mântuială făcută de Janice, iar apoi în sufragerie, să verifice dacă toate ferestrele sunt închise etanş şi în camera de regulă însorită, de unde culege câteva frunze moarte de pe plantele înşirate pe vechea masă de fier a bunicii Springer. În sfârşit, ajunge în living şi se aşază pe canapeaua veche, lângă el, în timp ce Judy se joacă cu telecomanda din fotoliul Barcalounger. În

---

[258] Cunoscut prezentator american de ştiri (1938-2005).

episodul reluat din *Cosby Show,* familia Huxtable se confruntă cu un hop pedagogic, pe care îl trec cât ai clipi graţie umorului lor cald, graţie iubirii lor reciproce: Vanessa şi prietenele ei sunt în al nouălea cer, căci vor participa la un concurs de dans local, fac play-back, iau lecţii de ia un bătrân pianist negru dintr-un club de noapte, iar când vine vremea să facă o demonstraţie de dans în faţa părinţilor, în sufragerie, se dau fund în fund şi se freacă una de alta cu o sexualitate atât de uimitoare şi de prematură, încât doamna Huxtable, Claire, în viaţa reală formidabila Phylicia Rashad cea măritată cu comentatorul sportiv cu ochi de broscoi, reinstaurează decenţa, opreşte muzica şi le trimite pe fete la etaj, cu zâmbetul ei unic, zâmbetul acela larg, alb, uşor buzat, de negresă, sugerând că indecenţa e acceptabilă la timpul şi la locul potrivit, ca într-una din îmbrăţişările lascive ale celor doi Huxtable, cu care se termină multe dintre episoade. Ungă el, pe canapea, Pru se uită la ecran cu o perlă, o lacrimă ce-i luceşte în colţul ochiului dinspre el. Din Barcalounger, Judy trece pe un canal cu imaginea unui cer tropical şi a unei ţestoase imense, cu carapacea pestriţă, care îşi întoarce capul încetişor, în timp ce o voce demiurgică rosteşte solemn: *„… hotărâtă să-şi apere terenul de reproducere”*

— Ce naiba, Judy, dă înapoi la Cosby în clipa *asta*, îi ordonă Harry, înfuriindu-se nu atât pentru sine, cât mai degrabă pentru Pru, căreia serialul s-ar zice că-i sugerează viziunea unor posibilităţi ratate.

La fel de uluită ca fetele din serial, Judy mută înapoi, dar de-acum sunt reclame, iar ea se-apucă să strige copleşită de vorbele grele:

— Îl vreau pe tati înapoi! Restul vă purtaţi urât cu mine!

Începe să plângă, Pru se ridică s-o liniştească, Rabbit se retrage căzut în dizgraţie. Dă o tură prin casă, ascultă răpăitul ploii, minunându-se că odinioară a locuit aici, amintindu-şi morţii şi versiunile moarte ale viilor care au locuit aici cu el, găseşte un borcan pe jumătate plin cu caju prăjit pe un raft înalt din bucătărie şi, la televizorul din bucătărie, o reluare a meciului din ajun dintre Knicks şi Bulls. Detestă felul în care-şi învârte în gură limba roz Michael Jordan în timp ce sare să introducă mingea-n coş de sus în jos. A văzut interviuri cu Jordan, e un tip inteligent, de ce şi-o fi învârtind limba ca un imbecil? Puţinii jucători albi de pe teren par penibil de despuiaţi, cu sudoarea lor lipicioasă, cu părul pufos de la subraţ; lui Harry nu-i vine să creadă că şi el însuşi s-a aflat cândva pe teren în jocul ăsta despuiat, deşi pe vremea lui şortul era puţin mai lung, iar maieurile nu erau atât de răscroite în jurul braţelor. A terminat borcanul de caju fără să-şi dea seama şi, dintr-odată, baschetul – Jordan schimbând direcţia din săritură nu o dată, ci de două ori şi înscriind cu o aruncare bizară, pe spate, cu mâna pătrăţoasă, imensă, a lui Ewing proptită în mutra lui – îi fiice rău din cauza agitaţiei elastice, a mişcării fizice duse la extrem, de care îşi aduc aminte terminaţiile lui nervoase, dar nu şi muşchii. Are nevoie de o nitroglicerină din sticluţa lăsată în jacheta din mica debara de la etaj. Îl apasă senzaţia că parterul e bântuit. Stinge lumina la bucătărie şi îşi ţine respiraţia în timp ce trece prin faţa vechii vitrine a bunicii Springer din sufrageria întunecoasă, pe al cărei tapet se târăşte imaginea şiroaiele de ploaie de pe ferestre proiectată de lumina de-afară.

În holul de la etaj, aude din fosta cameră a bunicii, care acum e a lui Judy, murmurul televizorului şi îndrăzneşte să bată la uşă şi să între. Fetiţei i s-a dat o cămaşă de noapte fără mâneci şi, cu delfinul ei de pluş în braţe, stă pe două perne, iar maică-sa şade pe pat lângă ea. În lumina pâlpâitoare a televizorului de la picioarele patului se zăresc frânturi deschise la culoare – albul ochilor lui Judy, umerii ei goi, burta delfinului, antebraţele lungi ale lui Pru încrucişate pe pieptul plat al copilei. Îşi drege glasul şi spune:

— Judy… îmi cer scuze dacă m-am purtat urât mai devreme.

Cu un gest grăbit, ce-l reduce la tăcere, ea îi sugerează că bunicul e iertat şi s-ar cuveni să între şi să se uite la televizor cu ele. La lumina albăstrie fluctuantă, ia un scaun cu spătar, de copil, îl pune lângă pat şi se lasă pe el; practic, stă pe vine. Pe geamuri licăresc stropi de ploaie în lumina de pe Joseph Street. Se uită la Pru din profil, căutând luciul unei lacrimi, dar acum e calmă. Vârful nasului îi este ascuţit, iar buzele lipite. Se uită la *Mistere neelucidate:* nişte americani palizi, supraponderali, povestesc în faţa camerei de filmare, cu toată seriozitatea, despre OZN-urile zărite deasupra câmpurilor cu *sfeclă* de zahăr, a mallurilor, în rezervaţiile indienilor Navajo, în timp ce camerele lor prăpădite, cu mobilă sărăcăcioasă, expuse luminilor orbitoare solicitate de aparatul de filmat, au ciudăţenia puternic conturată a diatomeei privite la

microscop. Pe Harry îl uimeşte cât de bine, pe bune, vorbesc aceşti şerifi de prin orăşele uitate de Dumnezeu, casnicele care locuiesc în rulote şi până şi vagabonzii şi golanii care se întâmpla să treacă pe lângă o zonă de picnic pustie când geniile de la comanda OZN-urilor s-au hotărât să aterizeze şi să ia mostre din fauna terestră – o naţiune de mari artişti, de gargaragii buni de gură, a răsărit la lumina reflectoarelor, fiecare şi-a repetat rolul pentru cele treizeci de secunde de atenţie naţională. În timpul reclamelor, Judy trece pe alte canale, la Jacques Cousteau în costum de scafandru, la Porky Pig cu vesta lui bleu, mare, încheiată cu nasturi (ciudat, animalele astea din desenele animate vechi se tot plimbă în fundul gol), la un cântăreţ de rock cu părul soios, care ţine microfonul căznindu-se, făcând spume la gură ca o actriţă porno gata de un oral, la o scenă dintr-un tribunal în care ochii lunecoşi ai judecătorului arată într-o clipă că-i pe cale să facă o înţelegere, o pasăre colibri bate din aripile-i surprinzător de flexibile filmată cu încetinitorul, Angela Lansbury pare şocată, Greer Garson apare uşor nedesluşit în alb-negru, şi înapoi la *Mistere neelucidate*, acum e vorba despre un bebeluş care a dispărut dintr-un spital din New York, făcându-l pe Robert Stack să pară, în balonzaidul lui mistic, superhaios.

Pentru că mai devreme a fost nepoliticos, Rabbit îşi ţine gura. Se simte fragil. Imaginile pâlpâitoare se abat asupra lui, neînduplecate, ca bătăile inimii. Cu misterul bebeluşului dispărut încă nerezolvat, se scoală, o pupă pe Judy de noapte bună, fata îi alunecă pe lângă chipul mai mare, de lângă cel al fetiţei.

— Te iubesc, bunelu', spune copila mecanic, în semn că l-a iertat sau a uitat deja totul.

— La parter e stinsă lumina, îi şopteşte lui Pru.

— Oricum trebuie să cobor, îi răspunde ea în şoaptă; amândoi se tem să nu destrame vraja existentă între copil şi televizor.

Chipul ei, când faţa lui a trecut pe lângă el dând să sărute altul, a radiat o aură cu aromă de şampon şi pudră, la fel cum pomii de afară emană, din cauza ploii, un miros de copac înfrunzit.

Mireasma asta verde, udă, e prezentă şi în camera lui, fosta cameră de croitorie cu manechinul fără cap. Îşi pune pijamaua curată pe care, surprinzător, Janice a avut prezenţa de spirit să i-o aducă. Îl doboară o oboseală moale ca floarea de bumbac, învăluindu-l ca şi ploaia. În camera îngustă sunetul ei se aude mai distinct ca oriunde, şi e mai complicat, e o conversaţie între acoperişul verandei, jgheabul de scurgere, burlanul răsunător, frunzele de arţar docile, fâşâitul unei maşini aflate în trecere. Ceva mai aproape, jeturile periodice de apă infiltrată între fereastra dublă şi cadrul de lemn îi sugerează nişte scurgeri în ziduri şi, eventual, riscul igrasiei. Nu-i treaba lui. Tot mai puţine chestii sunt treaba lui. Fereastra e crăpată cât să între aer şi câteva picături rătăcite îi pişcă pielea mâinilor când stă o clipă să se uite afară. Mt. Judge nu s-a schimbat mult, cel puţin nu aici, în cartierul vechi, dar a rămas în urma lui, ca în urma unui avion ce ia înălţime. Viaţa i s-a scurs de-a lungul acestui asfalt strălucitor, pe lângă peluzele astea în pantă şi verandele cu stâlpi din cărămidă, şi n-a lăsat nicio urmă. Oraşul nu l-a cunoscut niciodată, aşa cum îşi imaginase în copilărie, când credea că fiecare pietricică, cutie de lapte şi strat de lalele îl priveşte chiar şi fără ochi cum trece pe lângă ele; fiecare casă îşi întorsese privirea lăuntric, asupra sieşi. Peste drum, într-o fereastră slab luminată, zăreşte un fotoliu gol, un set de unelte pentru şemineu cu mânere de alamă, o poliţă din cărămidă cu o pereche de sfeşnice nepăsătoare.

Rabbit se duce grăbit, cu picioarele goale, pe hol, până la baie şi înapoi în pat până-n ora nouă. În spital, până la ora asta, ultimii vizitatori ar fi fost de mult plecaţi, iar agitaţia provocată de mersul la baie şi înghiţirea pastilelor, după plecarea lor, se mai potolea, se stingeau luminile şi amuţeau glasurile asistentelor de pe hol. În camera lui n-are veioză, doar un bec pe tavan, cu abajur de hârtie, pe care se abţine să-l aprindă. În debara a văzut un teanc de numere vechi din *Consumer Reports*, dar îşi dă seama că produsele evaluate acolo au ieşit de mult de pe piaţă. Cartea de istorie primită în dar de la Janice, pe care n-o mai termină, deşi a trecut de jumătatea ei, e acasă în bârlogul din Penn Park. Nici lumina de-afară nu-i îndeajuns de puternică să poată citi la ea. Proiectează umbrele romboidale ale geamurilor însufleţite de-o mişcare spasmodică pe măsură ce picăturile de ploaie se adună tremurând şi apoi se sparg în şiroaie ce-o iau brusc la vale. Ca în originile vieţii într-una din emisiunile educative la care se uită: moleculele se tot adună la întâmplare, iar apoi sunt convulsiv trezite la viaţă de-un fulger. În spatele lui, dincolo de tăblia maro cu volutele ei neregulate şi picioarele înalte cu vârful ca o ciupercă, maşina de cusut a

răposatei sale soacre aşteaptă ca picioruşul ei umflat să-i pună pedala-n mişcare, s-o însufleţească, iar apoi degetele ei scurte, dolofane să treacă un fir de aţă umezit prin urechea acului ruginit. Asta are tot atâtea şanse să se întâmple ca şi viaţa iscată din nişte molecule. Dinspre Brewer răsună un bubuit înăbuşit, un tunet îndepărtat, făcând să freamăte vârful copacilor. Harry îşi ţine capul pe două perne, asta îi atenuează senzaţia de apăsare din piept. Inima nu-l doare, doar îi pluteşte rănită pe marea timpului la reflux. Trece ceva vreme, nu ştie cât, până ce clanţa se clinteşte cu un pocnet şi o fâşie oblică de lumină de pe hol înjunghie izolarea amniotică a cămăruţei sale de împrumut.

Pe uşă apare capul lui Pru, cu reflexe arămii accentuate în creştet.

— Eşti treaz? îl întreabă ea aproape în şoaptă.

Glasul ei sună răguşit, iar chipul îi este o umbră alburie, în formă de inimă.

— Îhî, răspunde Rabbit. Stau şi-ascult răpăitul ploii. Ai culcat-o pe Judy?

— În *sfârşii* exclamă tânăra şi, cu acest accent de exasperare, intră cu totul şi rămâne în picioare.

Poartă halatul ei scurt, are picioarele învăluite într-o umbră albă ce-i coboară spre glezne.

— Evident, e foarte necăjită din cauza lui Nelson.

— Evident. Îmi pare rău că m-am răstit la ea, spune el. Asta-i mai lipsea.

Se saltă în coate, simţindu-se, cumva, gazdă, inima îi bubuie-n piept, e-o situaţie ciudată, deşi, după zilele petrecute în spital, ar trebui să se obişnuiască cu gândul că-l vede lumea-n pat.

— Nu ştiu ce să zic, spune Pru. Poate chiar de asta şi avea nevoie. De puţină ordine şi disciplină. Îşi închipuie că toate televizoarele din lume sunt ale ei. Te deranjează dacă fumez?

— Deloc!

— Adică, văd că fereastra-i crăpată, dar dacă…

— Nu-i nimic, o încurajează el. Îmi place. Fumul altora. E-aproape la fel de bun ca al tău. După treizeci de ani, tot mi-e dor de el. Dar tu cum de nu te laşi, când eşti atât de interesată de tot ce ţine de sănătate?

— M-am lăsat, îi explică ea.

Chipul ei, la flacăra albastru-verzuie a brichetei Bic – un cilindru mic ca un tub de ruj – pare împietrit, ferm, o faţă dezgolită până la esenţă, cu o umbră lungă ce-i traversează obrazul de la nas în jos. Flacăra se stinge. Expiră zgomotos. Glasul ei răsună iar în întunericul restaurat:

— Nu fumez decât două-trei seara, să mă abţin de la mâncare. Dar acum, de când cu chestia asta cu Nelson… de ce nu? Mai contează ceva?

Chipul ei ezitant îi dezvăluie un obraz, apoi pe celălalt.

— Nici n-am unde să m-aşez. Ce cameră groaznică!

Îi ajunge la nări nu numai mirosul fumului de ţigară, ci şi al feminităţii ei, aroma vagă, dulceagă, de magazin universal încuibată-n femei prin loţiunile şi şamponul folosit.

— E plăcută, o contrazice el şi îşi trage picioarele, să se poată aşeza şi ea pe pat.

— Pun pariu că dormeai, îi spune Pru. Stau doar până-mi termin ţigara. Am nevoie de-un pic de companie.

Inhalează ca un bărbat, adânc, astfel încât elimină fumul subţire, într-un jet dublu, pe gură şi pe nas, şi continuă să iasă din ea vreme de mai multe inhalări.

— Sper să n-ajungă un coşmar de zi cu zi culcatul copiilor, acum, că Nelson e plecat. Au aşa mare nevoie de *încurajări.*

— Am crezut că nu prea stătea pe-acasă serile.

— La ora asta, de regulă, era acasă. La Laid-Back distracţia începe abia pe la ora zece. Venea de la serviciu, mânca, stătea cu copiii, apoi îl apucau năbădăile. Sinceră să fiu, cred că de cele mai multe ori nici nu plănuia să iasă, să mai prizeze nişte praf, dar pur şi simplu voia să-şi facă damblaua şi nu se putea stăpâni.

Mai trage un fum. El o aude inhalând, parcă ar ofta în trepte, şi-şi aminteşte cum era fumatul. Fiinţa ta căpăta o prelungire din aer.

— Mi-era de ajutor cu ăştia mici. Chiar dacă s-a purtat de căcat cu toţi ceilalţi, n-a fost un tată rău. Nu este. N-ar trebui să vorbesc despre el de parcă ar fi mort.

— Apropo, cât e ceasul? o întreabă el.

— Vreo nouă şi un sfert.

Janice tre' să se-ntoarcă cel mai devreme la zece şi jumătate. Are timp berechet de-o discuţie cuprinzătoare. Se aşază relaxat pe perne. Ce bine c-a tras un pui de somn la amiază.

Aşa vezi lucrurile? o întreabă. Cu tine s-a purtat rău?

Absolut. Îngrozitor. Lipsea toată noaptea, Dumnezeu ştie ce făcea, iar apoi se smiorcăia şi mă implora să-l iert. Asta mă-nnebunea cel mai tare; taică-meu a fost un pilangiu şi-un curvar, da' nu se smiorcăia atâta în faţa maică-mii, el măcar o lăsa pe ea să se văicărească. Dependenţa asta imatură a lui Nelson m-a luat cu totul pe nepregătite.

Vârful ţigării îi licăreşte în beznă. Bubuitul unui tunet îndepărtat răsună tot mai aproape. Lui Harry, prezenţa lui Pru i se pare sexy, e stânjenitor de multă şi toată numai unghiuri ascuţite, astfel şi-a fixat-o în memorie. Graiul îi pare unghiular şi dur, are duritatea de cremene a Akronului, peste el s-a suprapus vocabularul dispreţuitor învăţat de la luptătorii profesionişti. Nu-i place să-şi audă băiatul numit imatur.

— Îl cunoşteai de ceva timp la Kent, remarcă el aproape ostil. Ştiai la ce-o să te-nhami.

— Harry, *n-am* ştiut, mărturiseşte ea, iar vârful ţigării descrie un cerc agitat. Am crezut c-o să se maturizeze, nici prin minte nu mi-a trecut ce relaţie încâlcită are cu voi doi. Încă încearcă să priceapă ce i-aţi făcut voi doi, de parcă aţi fi singurii părinţi din lume care nu v-aţi şters la fund odrasla până la treizeci de ani. Îi zic: Trezeşte-te la realitate, Nelson. Părinţii nasoli sunt o chestie absolut normală. Dumnezeule! Nimic nu-i ideal. La care el se băşică tot şi-mi spune ce-a dracu sunt. Se referă la sex. Cine se droghează n-are nicio jenă; drogatele-s în stare *de-orice.* Îi spun: Nu te las să mă umpli de SIDA de la una din curvele taie cocainomane. La care iar pleacă de-acasă. E un cerc vicios. Şi tine de ani de zile.

— Cam de câţi ani?

Când ea răspunde dând din umeri, se zgâlţâie vechiul pat al bunicii Springer.

— De mai mulţi decât ţi-ai închipui. Gaşca lui Slim se prăjea cu iarbă şi pastile de când lumea – pe poponari îi doare-n şpiţ, cheltuiesc toţi banii pe propriile lor plăceri. Poate acu vreo doi ani a ajuns şi Nelson un drogat suficient de înrăit încât să trebuiască să fure. La început fura doar de la noi, din banii de coşniţă şi cheltuieli curente, apoi a început să fure de la voi, de la firmă. Sper să-l trimiteţi la închisoare, pe cuvânt.

Îşi ţine mâna căuş sub ţigară, să prindă scrumul, iar acum se uită în jur după o scrumieră, nu vede niciuna, aşa că, până la urmă, azvârle chiştocul spre fereastră, acesta scapără lovindu-se de plasă şi se stinge sfârâind pe pervazul ud. Glasul îi e tot mai răguşit, oscilant, deodată răbufneşte:

— N-am ce să mai fac cu el. Mi-e frică să mă fut cu el, mi-e frică să mai am o legătură legală cu el. Mi-am irosit viaţa. Habar n-ai cum e. Tu eşti bărbat, eşti liber, poţi să faci ce vrei în viaţă, până la şaizeci de ani eşti, măcar, cumpărător. Femeia-i vânzătoare. N-are de-ales. Şi ar face bine să nu se tocmească prea mult. Am treizeci şi trei de ani. Am avut şansa mea, Harry, şi mi-am irosit-o cu Nelson. Am avut nişte atuuri, câte-au fost, le-am jucat, iar acum sunt legată de mâini şi de picioare, sunt terminată. Soţul meu mă urăşte, eu îl urăsc şi nici măcar nu mai avem vreun ban de împărţit! Sunt speriată… atât *de* speriată. Iar copiii mei sunt şi ei speriaţi. Eu sunt un gunoi, ei sunt un gunoi şi ştiu asta.

— Hei, hei, simte el nevoia să intervină. Ei, hai, nimeni nu-i gunoi.

Dar, chiar în timp ce spune asta, ştie şi el că-i o idee învechită, pe care cu greu ar putea-o susţine. De fapt, toţi suntem gunoaie. Dacă n-ar fi Dumnezeu, să ne înalţe şi să ne facă îngeri, toţi am fi nişte gunoaie.

Hohotele ei de plâns zgâlţâie patul atât de rău, încât în situaţia lui postoperatorie delicată i se face greaţă. Ca să-i potolească trupul zdravăn, întinde mâna şi o trage spre el. De parcă i-ar fi aşteptat atingerea, ea i se ghemuieşte în braţe, deşi îi despart o pătură şi-un cearşaf, şi continuă să suspine într-un registru amar, mai domol, îi simte răsuflarea fierbinte pe piept, acolo unde i s-a descheiat un nasture de la pijama. Pieptul. Vor să i-l ciopârţească.

— Tu măcar eşti sănătoasă, îi spune. Cât despre mine, mai trebuie doar să mi se bată cuiele-n capacul coşciugului. Nu pot să alerg, nu pot să fut, nu pot să mănânc nimic din ce-mi place, ştiu prea bine c-o să mă convingă să fac un bypass. *Tu* eşti speriată? Tu eşti încă tânără. Mai ai o grămadă de atuuri de jucat. Imaginează-ţi cât de speriat sunt eu.

Ghemuită la pieptul lui, Pru spune cu glasul domolit:

— În ziua de azi, lumea face operaţii de bypass tot timpul.

— Mda, ţi-e uşor să vorbeşti. E ca şi cum eu ţi-aş spune că lumea se căsătoreşte tot timpul cu nişte nenorociţi. Sau ca şi cum mi-ai spune că lumea are copii care ajung nişte delapidatori drogaţi.

Ea pufneşte în râs. Un fulger brăzdează cerul, iar după câteva secunde vine tunetul. Amândoi îl ascultă. Ea îl întreabă:

— Janice zice că nu poţi să fuţi?

Nu discutăm pe tema asta. Doar că în ultimul timp nu prea ne-o mai punem. Avem atâtea altele pe cap.

— Ce ţi-a zis doctorul tău?

Am uitat. Cardiologul meu e de vârsta lui Nelson, am fost cu toţii prea timizi să abordăm subiectul ăsta.

Pru îşi trage nasul şi spune:

— Îmi detest viaţa.

Lui i se pare că-i neobişnuit de inertă, ca un iepure în lumina farurilor care se apropie.

Îşi mută mâna de pe spatele ei robust trecându-şi-o peste halatul matlasat şi şi-o strecoară în scobitura mătăsoasă a cefei, să se joace cu părul ei fierbinte de-acolo.

— Ştiu ce simţi, spune el, mulţumit de-acest flirt, conştientizând în tot trupul senzaţia pufoasă că mai are puţin şi-adoarme.

— Tu ai fost unul dintre lucrurile care mi-au plăcut la Nelson, îi mărturiseşte ea. Poate mi-am închipuit că Nelson o să crească şi o să semene cu tine.

— Poate că aşa s-a şi-ntâmplat. Nici nu-ţi dai seama ce ticălos pot fi.

— Îmi imaginez, spune ea. Dar lumea te şi provoacă.

— Mă văd pe mine însumi în băiat, continua el.

Ceafa ei tremură sub atingerea degetelor lui, firele delicate i se zbârlesc electrizate de atingerea lui.

— Mă bucur că-ţi laşi părul lung, îi spune el.

— Îmi creşte prea lung.

Mâna i se odihneşte pe pieptul lui dezvelit, acolo unde i s-a descheiat nasturele. El îi vede cu ochii minţii mâinile aspre, cu încheieturile roz ale degetelor şi aspectul lor vulnerabil. E stângace, îşi aminteşte el. Ciudăţenia asta îl excită şi mai mult. Fără să stea pe gânduri, cu mâna lui liberă îi apucă mâna de pe piept şi i-o călăuzeşte mai jos, unde din vintrea lui pe jumătate rasă i-a răsărit, surprinzător, o erecţie. Gestul lui are calitatea presexuală a unui copil ce-i împărtăşeşte altuia o descoperire interesantă – o piatră mişcătoare sau un fluture cu trupul foarte gros. Chipul din penumbră aşezat lângă al lui, pe pernă, face ochii mari. Genele ei au punctuleţe luminoase. Faţa lui parcurge în derivă, pe mareea de sânge ce i se-nalţă înlăuntrul său, câţiva centimetri să-şi împreuneze buzele, căutând cu grijă unghiul potrivit, în timp ce degetele ei îl mângâie într-un ritm mai lent decât acela al bătăilor inimii lui. Pe măsură ce distanţa dintre ei dispare de tot, e tot mai atent cu inima, părtaşă la acest păcat. Sărutul lor are izul peştelui gustos pe care l-a gătit ea, cu lămâie, arpagic şi sparanghel.

Ploaia biciuieşte plasa de la fereastră. Crăpătura din pervaz îi accelerează răpăitul. Un fulger orbitor, iscat la mică distanţă, năuceşte întregul văzduh şi, după mai puţin de o secundă, asupra casei se abate un trosnet şi-un bubuit de-i stă inima-n loc. Parcă punând capac acestei indolenţe naturale, Pru exclamă *„Căcat!”,* sare din pat, închide energic fereastra, trage jos transperantul, îşi desface halatul şi-l lasă să cadă, apoi se apleacă şi-şi trage poalele cămăşii de noapte peste cap. Nuditatea ei înaltă, palidă, cu şoldurile late în camera întunecoasă e adorabilă, aidoma perilor în floare din cvartalul ăla din Brewer luna trecută, avusese senzaţia că-s ai lui cu toţii, o bucată incredibilă de Paradis peste care dăduse întâmplător.

III. MI

Până spre mijlocul lui iunie, buruienile sunt deja la putere: brusturii şi cicoarea se înalţă de un metru de-a lungul rambleului pietros al Route 111, iar micuţul gard viu de tisă, menit să împodobească terenul din faţa vitrinei de la Springer Motors, se chinuieşte să supravieţuiască năpădit de meişorul şi gheţişoara care răsar prin stratul vegetal putred, neprimenit de câţiva ani încoace. E una dintre chestiile de care Harry, în sinea lui, îşi tot propune să se ocupe: să sune la firma de servicii peisagistice, să-i schimbe stratul de compost şi să-i înlocuiască tisa uscată, cam o treime din gard, că arată ca naiba, ca o gură ştirbă. De partea cealaltă a autostrăzii cu patru benzi, cu un trafic mai intens şi mai rapid ca oricând, deşi viteza maximă legală în stat este tot de o sută de kilometri pe oră, locul lui Chuck Wagon, localul cu mâncare pentru acasă, l-a luat un Pizza Hut, unul din cele vreo şase localuri din zona Brewerului. De ce le-or fi plăcând oamenilor? Când te gândeşti la feliile alea lipicioase de cocă şi brânză, care se întind în fâşii lungi când încerci să le mănânci, îţi piere cheful… Totuşi, sâmbăta, când Benny, cuprins de o dispoziţie festivă, dă o fugă până acolo şi aduce câte o pizza pentru cine vrea, Harry se regaleaza cu una cu pepperoni, ardei gras şi ceapă, dar fără anşoa, mersi. Zici că-s nişte melcişori înglodaţi în nămol.

Azi nu e sâmbătă, e lunea de după Ziua Tatălui. Harry n-a primit nicio felicitare. Împreună cu Janice l-a vizitat pe Nelson de două ori, pentru terapie familială, la centrul ăla mare, mohorât, de dezintoxicare din North Philly, plin de balustrade şi aviziere, cu un miros jilav de copiator antic, care-i aminteşte de subsolul şcolii de duminică din copilărie, şi de fiecare dată parcă s-ar fi adunat la o ceartă în jurul mesei din bucătărie, doar că acum aveau mediator, o ţipă slăbănoagă, mulatră, cu ochelari fistichii şi un zâmbet dulce de enoriaş, pe care Harry îl asociază cu tipul de negri mai acătării din Philadelphia. Trec în revistă chestiile de odinioară – moartea bebeluşului, haosul din anii ’60, când Janice a plecat de-acasă şi în locul ei au apărut Jill şi Skeeter, sminteala lui Nelson, care s-a însurat cu secretara de la Universitatea din Kent, mai înaltă cu vreo trei centimetri, mai mare cu un an şi, pe deasupra, şi catolică, şi nebunia care i-a împins pe tineri să se mute în vechea casă Springer, iar pe bătrâni să se mute de-acolo şi, de fapt, să locuiască jumătate de an în Florida, toate astea parcă anume pentru ca puştiul să-şi poată face de cap la salonul auto; Harry arată că, din punctul lui de vedere, maică-sa l-a răsfăţat pe Nelson până la loc comanda din cauza complexului ei de vinovăţie şi de-aia se simte puştiul îndreptăţit să trăiască cu capul în nori, alături de toţi poponarii şi drogaţii pământului şi să-şi lase nevasta şi copiii să umble-n zdrenţe. Cât timp vorbeşte el, zâmbetul terapeutei ciocolatii devine şi mai pios şi răbdător, apoi se întoarce spre unul dintre ceilalţi, Nelson, Janice sau Pru şi-i întreabă ce părere au despre ceea ce tocmai au auzit, de parcă spusele lui n-ar fi descrierea unor fapte, ci un şir de zgomote care trebuie date printr-un mişmaş general. Toată „comunicarea asta între membrii familiei” şi „analiza” atât de dragă terapeuţilor nu fac decât să trivializeze faptele; reduc nişte hotărâri, care erau cele mai bune la momentul respectiv, la nişte mişcări făcute parcă în vis, la reflexe care au fost „analizate” într-un milion de cazuri anterioare, ca nişte boabe de grâu măcinate. Se simte descifrat şi dezaprobat dinainte să deschidă gura, şi tot mai exasperat, aşa că sfârşeşte prin a le spune lui Janice şi Pru să meargă fără el data viitoare.

Benny se apropie de Harry, care se uită pe fereastră, şi-l întreabă:

— Ce-aţi făcut de Ziua Tatălui?

Harry e mulţumit să-i poată răspunde:

— Soţia lui Nelson a venit după-amiază la noi cu nepoţii şi am pus de-un grătar în curte.

O treabă sută la sută americană, dar şi cu un revers neplăcut. În primul rând, grătarul lor e o sferă metalică despre care *Consumer Reports* a scris cu ani în urmă că-i un produs clasic, dar Harry n-are niciodată răbdare cu el, trebuie să aştepţi până când cărbunii devin gri şi sfărâmicioşi, dar el se teme să nu aibă prea mult de aşteptat, aşa că s-au holbat îndelung la hamburgerii cruzi care nu se mai făceau, iar Janice l-a scos din pepeni oferindu-se să-i facă în bucătărie, că ţânţarii îi mâncau de vii pe copii. În al doilea rând, nepoţeii i-au adus felicitări

drăguţe, ca pentru bunici, nimic de zis, amândouă create de artistul ăsta nou, Gary Larson, despre care toată lumea crede că-i nostim foc, dar uniformitatea lor – erau semnate cu acelaşi stilou roşu, cea a lui Judy cu un „y" cu înflorituri de copiliţă, iar cea a lui Roy cu o grămadă de împunsături fără sens, dar intense, de copil pre-alfabetizat – sugera improvizaţia de moment, un scurt popas la tutungerie pe drumul de la Flying Eagle la ei. Pru şi micuţii au ajuns cu părul ud de la piscină. Ea a adus un castron cu salată pe care o pregătise acasă.

— Sună grozav, comentează Benny cu vocea lui hârâită, stinsă.

— Mda, confirmă Harry şi îi explică de parcă amândoi ar putea zări imaginea lui Pru cu părul ei lung, ud, ţinându-şi lipit de şold castronul mare, din lemn, plin cu lăptuci şi ridichi feliate: Am înscris-o temporar în club pe soţia lui Nelson şi au stat la înot cea mai mare parte a zilei.

— Drăguţ, zice Benny. Teresa pare o fată de treabă. N-a venit prea des pe la salon, dar nu-mi place să văd o familie ca a lor trecând prin clipe atât de grele.

— Se descurcă ei, îl asigură Harry şi schimbă subiectul. Te-ai uitat la vreun meci din Open?

Cineva chiar că ar trebui să iasă şi să strângă toate ambalajele aduse de vânt dinspre Pizza Hut şi agăţate de chinuitul ăla de gard viu de tisă. Lui însă nu-i place să se aplece şi nu se simte în măsură să-i ordone lui Benny să facă treaba asta.

— Neah, nu mă amuză deloc sportul, spune tânărul angajat bondoc de la vânzări, vorbind pe un ton mai agresiv decât îi cere întrebarea. Chiar şi la baseball, dintr-un joc, două, m-am şi plictisit. Ştiţi, eu cu ce mă aleg din treaba asta? Şi ce dacă? înţelegeţi ce vreau să spun.

Pe Route 111 era odinioară un arţar bătrân, falnic, pe care cei de la Pizza Hut l-au tăiat ca să-şi extindă localul cu acoperiş roşu, în forma unei pălării, a unui bicorn. S-ar cuveni să fie recunoscător, îşi zice Harry, că are o afacere prosperă pe fâşia asta chinuită.

— Păi, îi spune el lui Benny, nevrând să polemizeze cu el, cum cei de la Phils sunt pe ultimul loc, nu pierzi mare lucru. Au stabilit cel mai nenorocit record negativ din istoria baseballului, iar acum şi-au vândut doi dintre jucătorii cei mai valoroşi. Pe Bedrosian şi pe Samuel. Nu mai există pic de loialitate în ziua de azi.

Benny continuă să se justifice fără rost.

— Eu unul prefer să fac eu *însumi* ceva într-o duminică frumoasă, nu să stau ca bolovanul pe canapea, înţelegeţi? Să-mi duc fetiţa la piscina vecinului sau să ies cu toată familia la o drumeţie pe munte, dacă nu-i prea cald, ştiţi.

Ce ţi-e şi cu oamenii ăştia care tot spun „ştiţi": de parcă, dacă nu ţi-ar atrage atenţia continuu, vorbele li s-ar pierde în neant.

— Pe vremuri aşa era, îi povesteşte Harry şi se relaxează în timp ce imaginea tulburătoare a lui Pru, cu castronul cel mare lipit de şold, se estompează; are o predispoziţie spre Filosofare şi se lasă cuprins de-o plăcută melancolie, ca de Fiecare dată când se uită afară pe fereastra asta mare.

Deasupra capului, afişul mare din hârtie albastră, pe care scrie AMARATOYOT, cu soarele care străluceşte prin el, începe să se desprindă de geam.

— În copilărie, am făcut mereu sport şi, până de curând, am tot ieşit pe terenul de golf, să dau în mingiuca aia afurisită.

— Încă puteţi face asta, îi spune Benny, cu hârâiala lui italiană, leşinată, fără suflare. De fapt, pun pariu că doctorul chiar vă recomandă s-o faceţi. Pe mine aşa mă sfătuieşte al meu, să fac mişcare. Ştiţi, pentru greutate.

— Probabil că ar trebui să fac şi eu ceva, îi dă Harry dreptate, să-mi pun sângele în mişcare. Dar, nu ştiu ce să zic, golful mi s-a părut dintr-odată stupid. Mi-am dat seama că am atins un prag pe care n-o să-l mai pot depăşi. Iar tipii cu care jucam în patru s-au mutat care încotro. N-au mai rămas decât tinereii ăia mătăhăloşi de la club, iar ăştia nu merg decât cu maşinuţele. Vor să se-ntoarcă la făcut bani, aşa că se plimbă de colo-colo cu maşinile, făcând praf iarba de pe teren. Îmi plăcea să merg pe jos şi să-mi car echipamentul. Aşa faci picioare. În ele-ţi stă puterea când te balansezi să loveşti mingea, chiar dacă nu mă crezi. În picioare! Eu jucam mai mult cu braţele. Ştiam ce trebuie să fac, vedeam asta la ceilalţi băieţi şi la profesioniştii de la televizor, dar n-am reuşit să mă ţin de treabă.

Lungimea şi caracterul intim al acestei replici îl fac pe Benny să nu se simtă în largul lui.

— Trebuie să faceţi ceva mişcare, îl sfătuieşte el. Mai ales după toate prin câte aţi trecut.

Rabbit nu ştie dacă se referă la trecutul lui medical recent sau la trecutul lui mai îndepărtat, de sportiv de liceu. Fotografii vechi înrămate de pe vremea când juca baschet au fost scoase din biroul lui Nelson şi agăţate la loc pe perete, aşa, rozalii cum sunt, deasupra panoului cu graficul vânzărilor. De treaba asta chiar se ocupase, nu ca de stratul de compost. ANGSTROM ARUNCĂ LA COŞ ŞI ÎNSCRIE 42 DE PUNCTE.

— Când Schmidt[259] s-a lăsat, m-am molipsit şi eu, îi povesteşte lui Benny, deşi tipul susţine că nu se omoară după sport.

Poate îi face plăcere să-l chinuiască, să-l plictisească. Se întreabă cât de implicat o fi Benny în găinăriile lui Nelson, dar nu l-a răbdat inima şi nici n-a avut destulă energie să-l concedieze când s-a întors la conducerea salonului. N-are decât să bifeze ziua şi maşinile se vând singure. În special Camry-ul şi Corolla. Cine şi-ar dori mai mult?

— Ca să câştige încă o jumătate de milion, îi explică lui Benny, nu trebuia decât să rămână în lot până pe cincisprezece august. Şi a început sezonul ca un meteor, cu două *home run*-uri în primele două meciuri, taman după operaţia aia la umăr. Dar, aşa cum spunea chiar Schmidt, a ajuns în punctul în care îi comandă trupului să facă ceva, iar acesta nu-l mai ascultă. Ştia ce avea de făcut, dar nu putea să facă; a privit adevărul în faţă şi e de admirat pentru asta.

În vremurile astea, el a pus onoarea mai presus de bani.

— Opt greşeli, strigă Elvira Ollenbach cu glasul ei grav din separeul ei, de pe peretele dinspre capătul salonului, unde completează contractul de vânzare şi formularul NV-1 pentru o Corolla Limited Edition de culoarea fildeşului pe care a vândut-o ieri uneia dintre muierile astea care intră şi cer să stea de vorbă cu ea.

Au slujbe, bani, până şi cele tinere, care înainte stăteau acasă şi făceau copii. Dacă stai şi te uiţi, vezi din ce în ce mai multe femei care conduc autobuze, camioane. Se împute treaba, ca în Rusia; mâine-poimâine o să ne trezim cu femei în minele de cărbune. Poate şi avem deja. Singura diferenţă între cele două super-puteri este că-şi vând copacii Japoniei trimiţându-i în direcţii diferite.

— Câte o greşeală de căciulă în ultimele două jocuri cu Giants, recită inexorabil Elvira. Iar la bătaie un procent de 0,203 reuşite, au prins doar două lovituri din ultimele patruzeci şi una.

Capul ei, între cele două urechiuşe rotunde, drăguţe, e plin de cifre. Taică-său a fost un tip dependent de sport, le-a explicat ea şi.

ca să comunice cu el, era la curent cu toate treburile astea, iar acum nu se mai poate dezbăra de ele.

— Mda, răspunde Rabbit simţind o slăbiciune, face câţiva paşi spre biroul ei. Şi totuşi, a avut stil omu'. Nu mai departe de săptămâna trecută, ai văzut cum a dat un interviu unui ziar din Philadelphia, în care spunea ce grozav se simte şi că doar e un pic ieşit din formă, ca orice puştan prea nerăbdător? apoi a fost suficient de bărbat să se răzgândească. Când nu trebuia decât să stea prin preajmă şi să câştige, în total, un milion şi jumătate. Îmi place cum s-a retras, zice Rabbit, rapid şi pe banii lui.

Fără să-şi ridice ochii din hârţoage, cu cerceii de aur lungi pendulându-i în timp ce scrie, Elvira spune:

— După cum juca, oricum l-ar fi scos din echipă mai devreme de august. Măcar a evitat să Fie umilit.

— Exact, este de acord Harry, bântuit de aceeaşi slăbiciune, oscilând între dorinţa de a încheia o alianţă cu femeia asta şi imboldul de a o cuceri, de a o pune la punct.

Nu că i-ar fi greu să se-nţeleagă cu ea şi cu Benny. Sunt mai curând docili, de parcă s-ar teme să nu fie daţi afară odată cu Lyle şi Nelson. Lui Harry i-a fost mai simplu să-i considere nevinovaţi şi să nu facă mai multe decât fuseseră la salon. Amândoi au multe cunoştinţe în Brewer şi conduc câte o Toyota, iar dacă discuţiile din timpul liber – „pauzele lungi şi dese", cum zic tinerii din ziua de azi – nu erau la fel de satisfăcătoare, la fel de edificatoare ca alea cu Charlie Stavros, poate că şi vremurile erau mai greu de înţeles. Reagan i-a lăsat pe toţi în ceaţă, iar acum şi

---

[259] Mike Schmidt (n. 1949), unul dintre cei mai mari jucători de baseball din toate timpurile (a jucat la Philadelphia Phillies), şi-a anunţat retragerea din activitate la 28 mai 1989.

comuniştii acţionează confuz.

— Ce ziceţi de alegerile din Polonia? întreabă el. Auzi, să voteze contra partidului – cine-ar fi crezut c-o să apucăm şi ziua asta? Şi de Gorby, care zice lumii întregi că antreprenorii care au construit coşmeliile din Armenia sunt nişte escroci? Iar în China culmea e că nu i-au arestat pe tineri, ci că i-au lăsat să facă legea timp de-o lună şi nimeni n-a ştiut ce-i de făcut! S-ar zice că dincolo nimeni nu se mai ocupă de păstrarea ordinii. Mi-e dor, mărturiseşte el, de Războiul Rece. Îţi dădea un motiv să te scoli de dimineaţă.

Spune chestiile astea ca să-i provoace, să scoată ceva din Benny sau Elvira, dar cuvintele lui plutesc pe lângă ei ca vorbele bătrânilor auzite de el pe verandă când era mic. Nu-i prima oară când, de la întoarcerea lui la salon, simte că nu-i cu adevărat acolo, ci e doar o stafie căreia i se fac toanele. Cuvintele lui nu-s decât zgomote. În fostul birou al lui Nelson şi în biroul de alături, unde lucra Mildred, contabilul angajat de Janice la sfatul lui Charlie trece în revistă registrele, o sarcină atât de istovitoare, încât şi-a adus un ajutor cu normă întreagă. Tinereii ăştia în costume gri, care îşi agaţă sacourile în cuier la sosire şi le îmbracă la plecare, par să asigure adevărata conducere a firmei.

— Elvira, spune el, făcându-i întotdeauna plăcere să-i pronunţe numele, ai văzut în ziarul de azi-dimineaţă că patru oameni au fost acuzaţi penal pentru că s-au legat cu lanţuri de-o maşină din faţa unei clinici de avorturi? Şi pentru instigarea la delicte a unui minor, că era printre ei şi un băiat de şaptesprezece ani?

Îi cunoaşte opţiunea: liberul-arbitru. Aşa gândesc toate tinerele astea independente. El adoptă o poziţie pro-viaţă, s-o întărâte, dar o face fără tragere de inimă, iar ea simte asta. Se scoală de la birou şi vine cu paşi mari spre el, fascinant de mlădie, cu formularul NV-1 completat, cu căpşorul ei fălcos compensat de părul castaniu-strălucitor pieptănat pe spate, spre ceafa delicată, cu cerceii de aur lungi, în formă de alune braziliene. El face un pas înapoi şi toţi trei rămân în dreptul vitrinei. Harry e la mijloc şi e cu un cap mai înalt.

— Ca să *vezi*, spune ea, toţi sunt bărbaţi. Ce le *pasă* lor? De ce îi interesează de ceea ce fac cu trupul lor nişte femei pe care nici măcar nu le cunosc?

— Susţin că-i o crimă, răspunde Harry, susţin că fetusul este o fiinţă umană din a doua zi de viaţă.

Răspunsul lui o face să pufnească dezgustată.

— Pffft, habar n-au ce spun, zice ea, dacă bărbaţii ar putea rămâne îmborţoşaţi nici n-ar mai exista controversa asta, nu-i aşa, Benny?

Apelează la el ca să-i taie lui Harry macaroana, indiferent ce urmăreşte el cu subiectul ăsta provocator. Benny se pronunţă prudent, răguşit:

— Biserica mea zice că avortul e un păcat.

— Iar tu crezi ce zice până ajungi în situaţia când ai nevoie să recurgi la el, nu-i aşa? Ia povesteşte-ne despre tine şi Maria – folosiţi mijloace de contracepţie? Şaptezeci la sută din cuplurile de tineri catolici le folosesc, ştiai?

Un aspect ciudat al întâlnirii lui cu Pru, îşi aminteşte Harry, fusese prezervativul pe care ea îl scosese din buzunarul halatului. Ori ţinea întotdeauna unul acolo, ori plănuise să i-o tragă dinainte de-a intra în cameră. Nu era obişnuit cu ele, nu le mai folosise din armată, dar n-a protestat, era showul ei. Chestia îl strânsese, îi fusese teamă să nu i se-nmoaie, iar părul pubian, cât îi mai rămăsese după angioplastie, restul fiindu-i ras, i se prinsese la bază, când şi l-a pus, s-au agitat niţel, ea l-a ajutat la lumina slabă, poate că asta i-a întârziat orgasmul, n-a fost deloc rău, ea a apucat să termine de două ori, o dată sub el şi apoi călare pe el, cu ploaia care şfichiuia fereastra în spatele storurilor trase, şoldurile ei erau atât de mari şi de late în mâinile lui că nici nu s-a mai simţit un grăsan, ţâţele ei tresăltau năbădăioase pe când se dădea huţa în căutarea celui de-al doilea orgasm, el mai că era să leşine de teamă să nu-şi zdruncine inima sleită. Lipsa de pudoare a lui Pru i-a mai tăiat un pic din poezia primului contact vizual cu trupul ei gol şi palid ca strada aia plină de copaci în floare. A mers până la capăt, dar fără ocolişuri, uşor nesimţitoare, de parcă manechinului de croitorie din întuneric, din spatele lui, i-ar fi răsărit membre şi un cap cu un păr roşu-morcoviu unduitor. Ca să nu i se îndoaie, a tot repetat în sinea lui: *E prima oară când i-o pun unei stângace.*

Benny roşeşte. Nu-i obişnuit să discute aşa cu o femeie.

— Poate, recunoaşte el. Dacă nu-i un păcat de moarte, nu trebuie să-l mărturiseşti decât dacă vrei.

— Asta-l scuteşte pe preot de o grămadă de situaţii jenante, i-o întoarce Elvira. Să presupunem că, indiferent ce-aţi folosiţi voi doi, Maria tot ar călca pe bec; ce-aţi face în cazul ăsta? Nu vreţi ca fetiţa voastră să se simtă înghesuită. Îi puteţi oferi tot ce-i mai bun acum. Ce este mai important, calitatea vieţii oferite familiei deja existente sau un ghemotoc de proteine de mărimea unei termite?

Când e tulburat, glasul lui Benny devine piţigăiat, ca de fetiţă.

— Las-o *baltă*, Ellie. Nu mă face să mă gândesc la asta. Îmi jigneşti religia. Nu m-ar deranja să mai am vreo doi copii, ce naiba, sunt încă tânăr.

Harry încearcă să-i sară în ajutor.

— Cine-i în măsură să judece calitatea vieţii? o întreabă el pe Elvira. Poate acest copil în plus e cel care o să inventeze fonograful.

— În niciun caz trăind în ghetou. Ala-i puştiul care peste şaisprezece ani o să te jefuiască să aibă bani de droguri.

— Ei, hai, nu fi rasistă, spune Harry, care, într-un fel, a fost jefuit de un copil alb, de propriul lui fiu.

— Nu-s deloc rasistă, sunt realistă, îi spune Elvira. Demenţii ăştia încearcă s-o priveze de dreptul la avort tocmai pe adolescenta negresă care se trezeşte mămică fără voie.

— Mda, răspunde el. E dreptul adolescentei negrese care-şi doreşte un copil, fiindcă n-a avut niciodată o păpuşă cu care să se joace şi-i place ideea să-l împovăreze pe contribuabil cu alte impozite pentru asigurările sociale. Te fut în cur, albule – asta ne spun statisticile legate de natalitate.

— Acum care din noi doi e rasistul?

— Realistul, vrei să zici.

Relaxat după ce făcuse dragoste şi recunoscător că-i încă viu, o întrebase pe Pru dacă îl crede poponar pe Nelson, dacă s-a înhăitat cu alde Lyle şi Slim. Fuioarele fine de fum de ţigară inhalat îi făceau vizibilă răsuflarea în lumina apoasă din fereastră în timp ce-i răspundea cumpănindu-şi vorbele, surprinsă însă un pic de întrebare:

— Nu, lui Nelson îi plac fetele. O fi el băiatu' lu' mama, dar, în privinţa asta, seamănă cu tine. Doar că lui i se par mai mişto decât ţie.

Când a intrat în cameră peste mai puţin de o oră, Janice simţise fumul de ţigară, dar se prefăcuse că-i prea adormită ca să discute despre asta. Pru luase cu ea al doilea muc şi prezervativul, dar cel dintâi, stins pe pervaz, era a doua zi dimineaţa atât de îmbibat de apă şi turtit, încât ar fi putut fi acolo de secole, vreo relicvă istorică de pe vremea lui Nelson şi Melanie. Rabbit oftează şi spune:

— Ai dreptate, Elvira. Oamenii ar trebui să aibă dreptul de-a alege. Chiar dacă aleg prost.

Din camera în care s-a aflat cu Pru, mintea îl poartă în cea pe care o împărţise cu Ruth, la etajul întâi, pe Summer Street, şi la ultima lor întâlnire de-acolo: Ruth i-a spus că-i gravidă şi l-a numit întruparea Morţii, iar el a implorat-o să păstreze copilul. *Îi tot dai înainte cu păstrează-l, păstrează-l: dar cum? O să te însori cu mine?* L-a luat peste picior, dar s-a şi rugat de el, iar până la urmă, da, să fim realişti, probabil a şi făcut avortul. *Dacă nu eşti în stare să rezolvi situaţia, eu una sunt ca şi moartă pentru tine; sunt moartă pentru tine, iar bebeluşul ăsta al tău e şi el mort*. Asistenta cu faţa rotundă, drăguţă, de la spitalul St. Joseph's n-avea nimic de-a face cu el, exact aşa cum îi spusese Ruth ultima dată când o văzuse, la ea la fermă, în urmă cu zece ani. Avusese o singură fiică şi murise; Dumnezeu nu-l mai binecuvântase cu încă una. Spune cu glas tare:

— Schmidt a făcut ceea ce Rose e prea tâmpit să facă: să renunţe când simte că i-a ajuns. Ia-ţi medicamentul, nu-ţi prelungi agonia cu toţi avocaţii ăştia.

Benny şi Elvira se uită la el, alarmaţi că bate câmpii aiurea. Lui însă îi place senzaţia asta de hoinăreală din mintea lui. Când a venit la salon ca director al departamentului de vânzări, după moartea lui Fred Springer, s-a temut că nu va face faţă, dar acum, ca om în toată firea, cu capul plin de atâtea amintiri, se descurcă iară pic de osteneală.

Prin geamul gros al vitrinei zăreşte un cuplu ca la vreo treizeci şi ceva-patruzeci de ani, acum toată lumea îi pare tânără, în parcarea din faţa salonului, printre maşini, aplecându-se să se uite

înăuntru şi la abţibildul producătorului, lipit pe parbrize. Femeia e dolofană şi albă şi poartă o bluză care lasă să i se vadă braţele slăninoase, iar bărbatul e mai brunet, mult mai brunet – hispanicii ăştia au atâtea nuanţe – şi slab, într-un maiou tăiat în jurul taliei. Se apleacă cu grijă, de parcă s-ar teme de o ambuscadă a pieilor-roşii în preria de capote sclipitoare, în felul lor, un cuplu de pionieri, cel puţin în această parte a lumii, unde rasele nu se amestecă prea mult.

Benny o întreabă pe Elvira:

— Te ocupi tu sau eu?

— Ocupă-te tu, răspunde ea. Dacă are nevoie de mai multe lămuriri, adu-o înăuntru şi ţi-o vrăjesc eu. Dar nu i te adresa doar ei, pe chestia că-i albă. O să se băşice amândoi dacă nu-l bagi în seamă pe tip.

— Dă ce-ţi închipui, că-s un încuiat? i-o întoarce Benny pe un ton comic-zeflemitor, dar are un aer trist şi hotărât când iese din camera cu aer condiţionat în umezeala şi căldura lunii iunie.

— N-ar trebui să-l sâcâi atâta cu religia lui, îi spune Harry lui Elvira.

— Nu-l sâcâi, dă cred că afurisitul ăla de Papă al lui ar trebui băgat la zdup pentru ce le face femeilor.

Peggy Fosnacht, îşi aminteşte Rabbit, înainte de rezecţia unui sân şi de-a da colţul, fusese supărată foc pe Papă. De la supărare ţi se trage cancerul, aşa citise el undeva. Dacă apuci să ajungi la o vârstă destul de înaintată, meditează el, le ştii pe toate, şi ştirile, şi comentariile, îngrămădite ca gunoiul dintr-un tocător de gunoaie înfundat, mijloacele de comunicare în masă încearcă în fiecare seară să te bage în draci, astfel încât să cedezi şi să cumperi toate chestiile deprimante cărora li se face reclamă, laxativele şi adezivii pentru protezele dentare, Fixodent, Sominex, Tylenol şi supozitoarele antihemoroizi şi apa de gură penau mirosul neplăcut de la trezire. De ce-or fi crezând cei de la de ştirile de seară că telespectatorii sunt nişte ramoliţi ahtiaţi după reclame? Păi astea te fac să schimbi canalul. Reclamele îl *revoltă,* de pildă, aia cu trăncăneala prietenoasă a unor ţipi amabili, de la ţară, despre mâncărimile şi arsurile lor rectale, şi aia cu femeia frumoasă tânără/bătrână, filmată ca prin ceaţă, întinzându-se atât de comod în halatul ei alb fiindcă tocmai s-a căcat, şi toţi tipii ăia din reclama la Ex-Lax, care spun „Bună dimineaţa” unul după altul, că n-ai cum să nu-ţi imaginezi lumea umplându-se de excrementele noastre surâzătoare, americane, curând va trebui să plătim ţările sărace din Lumea a Treia ca să ne debarasăm de ele, ca de reziduurile toxice.

— De ce te iei de Papă? o întreabă Harry. Bush e la fel de rău, tot anti-liber-arbitru.

— Da, dar o să se schimbe când femeile vor începe să voteze contra republicanilor. Papei nu i se poate da un vot de blam.

N-ai niciodată senzaţia, o întreabă el, că, de când e Bush la putere, suntem cam daţi la o parte, că suntem un fel de Canada mai mare şi că nimănui nu-i mai pasă de tot ce facem? Poate că aşa şi trebuie să fie. E şi asta o uşurare, cred, să nu fii cel mai tare din parcare.

Elvira îşi propune să se amuze. Se joacă cu un cercel şi *se* uită la el pieziş.

— Lumii îi pasă de tine, Harry, dacă aici ai vrut să ajungi.

Ăsta-i cel mai filial lucru pe care i l-a spus vreodată. Simte cum roşeşte.

Nu mă gândeam la mine, ci la ţară. Ştii cine cred că-i de vină? Bătrânul ayatollah, pentru că ne-a numit Marele Satana. Parcă ne-ar fi deocheat şi ne-am zbârcit. Serios. Zău că ne-a făcut-o cumva.

— Nu mai trăi în lumea viselor, Harry. Mai avem nevoie de tine aici, zice Elvira şi iese în parcare, unde a apărut un cvartet de adolescente, toate cu geci de blugi prespălate.

Cine ştie, în ziua de azi până şi adolescenţii au destui bani de-o Toyota. O fi o trupă de rock de fete, în căutarea unei dubiţe de turneu. Harry intră în biroul unde contabilii angajaţi temporar stau călare, zi de zi, pe mormanele de hârtii. Şeful are o faţă obosită, şifonată, cu cearcăne pronunţate, iar ajutorul lui pare un cretin, un bâlbâit, în orice caz, lipsit de minte. Parcă vrând să-şi compenseze orice deficienţă, poartă întotdeauna o cămaşă albă, curată, cu o cravată cu nodul impecabil, prinsă de piept cu un ac de cravată.

Ah? face şeful, aţi picat la ţanc. Numele Angus Barfield vă spune ceva? Cearcănele de sub ochi îi sunt atât de adânci şi vineţii de îi înconjoară orbitele; arată ca un raton. Deşi chipul îi este şifonat râu de tot, are părul negru ca tuşul şi lins, lipit de ţeastă, de zici că-i pictat. Contabilii ăştia trebuie să fie ordonaţi, cu miile şi milioanele de cifre pe care le scriu, şi niciodată un cinci n-are

voie să fie confundat cu un trei sau un şapte cu unu. În timp ce se uită încercănat la Harry, aşteptând un răspuns, gura flască i se lăţeşte într-un rânjet de şmecheraş.

— Nu, răspunde Harry, şi totuşi, stai puţin. Parcă-mi sună cunoscut de undeva. Barfield.

— Ar fi bine să-l cunoaşteţi, spune contabilul cu o grimasă vicleană, urmată de ţuguierea buzelor. Din decembrie până-n aprilie a cumpărat o Toyota pe lună.

Verifică o hârtie pe care-şi ţine antebraţul în cămaşa cu mânecă lungă. La încheieturi are fire de păr negre, foarte lungi.

— O Corolla cu patru uşi, un Tercel break cu cinci viteze, o furgonetă Camry, un 4-Runner Deluxe pentru doi pasageri, iar în aprilie chiar că şi-a făcut de cap şi a luat un Supra Turbo decapotabilă, contra frumoasei sume de douăzeci şi cinci de mii şapte sute. În total, aproape şaptezeci şi cinci de miare. Toate-s pe acelaşi nume şi aceeaşi adresă de pe Willow Street.

— Pe unde vine asta?

— E una din străzile laterale situate ceva mai sus de bulevardul Locust, ştiţi. E o zonă la modă în ziua de azi.

— Locust, repetă Harry, căznindu-se să-şi amintească.

Auzise numele ăsta ciudat, „Angus”, rostit de Nelson, odată, când s-a dus la o petrecere în nordul Brewerului.

— Alb, neînsurat. Are un rating de credit excelent. N-a stat să se tocmească, de fiecare dată a plătit preţul din catalog. Singura problemă cu acest client, zice contabilul, e ca în registrele stării civile apare ca fiind mort de şase luni. A murit înainte de Crăciun.

Îşi ţuguiază buzele sub una din nări şi-şi ridică sprâncenele sus de tot, lăsându-şi nările să i se dilate în semn de compasiune.

— Gata, ştiu, exclamă Harry, simţind că-l ia cu palpitaţii. Ăsta-i Slim. Angus Barfield îl chema pe un tip căruia toată lumea îi spunea Slim. A fost… ăăă, un homosexual, cred, de vârsta fiului meu. A avut o slujbă bună în centrul Brewerului – administra unul dintre programele pentru pregătirea tinerilor care au abandonat studiile liceale. Era psiholog, parcă aşa mi-a spus odată Nelson.

Asistentul tembel, care-i ascultă de-o vreme holbându-se ca tot omul al cărui cap nu poate reţine decât un singur lucru o dată, chicoteşte: umorul nebuniei se revarsă asupra psihologilor. Celălalt îşi răsuceşte maxilarul într-un gest nou, vrând parcă să demonstreze cum se fac nişte noduri.

— Funcţionarilor bancari care lucrează la credite le plac salariaţii guvernamentali, spune el. Prezintă siguranţă şi au asigurat locul de muncă, înţelegeţi?

De vreme ce omul pare să se aştepte la un răspuns afirmativ, Harry dă din cap a aprobare, iar contabilul plesneşte cu un gest teatral haosul ordonat de hârtii împrăştiate pe birou.

— Din decembrie până în aprilie, banca Brewer Trust i-a aprobat acestui Angus Barfield cinci împrumuturi pentru cumpărare de maşini, toate direcţionate către Springer Motors.

Cum e cu putinţă? Aceluiaşi individ? Bunul-simţ…

De când cu calculatoarele, bunul-simţ s-a dus pe copcă. Stă lângă pălăria cu pene de struţ a mătuşii Matilda. Departamentul de împrumuturi pentru maşini al unei bănci e o joacă de copii. Calculatorul i-a verificat creditul, i-a plăcut de el şi împrumutul a fost acordat. Cecurile au fost încasate, dar nu s-au regăsit niciodată în creditele companiei. Credem ca amicul dumneavoastră Lyle a deschis undeva un cont-fantomă.

Omul împunge un teanc de rapoarte financiare cu degetul; are fire de păr negru la încheieturi şi i se dă peste cap atât de tare, încât Rabbit scoate un geamăt şi se uită în altă parte. Tipul ăsta ca de cauciuc e unul din profesorii ăia înnăscuţi pe care, instinctiv, Rabbit i-a evitat toată viaţa.

— Cum să vă explic? Un calculator e ca un francez. Pare deştept foc până-i înveţi limba. De-ndată ce-i ştii limba, îţi dai seama că-i prost ca noaptea. E iute, fireşte. Dar iute nu-i totuna cu deştept.

— Dar, se bâlbâie Harry, cum au putut Lyle şi Nelson, mai ales Lyle, să se folosească de numele bietului Slim într-o găinărie ca asta când de-abia murise, când nici nu se răcise bine în groapă – au avut chiar o inimă de piatră?

Pe contabil îl lasă perplex naivitatea lui fără margini.

Erau flămânzi băieţii. Morţii n-au sentimente, din câte-am auzit eu. Creditul tipului n-a fost luat

din calculator, iar între împrumuturile astea de la Brewer Trust şi inventarul mânărit cu Mid-Atlantic Toyota, au dat o ţeapă de vreo două sute de mii, asta din câte am descoperit până acum. Asta înseamnă o mulţime de delicatese.

Asistentul chicoteşte din nou. Auzind suma, lui Rabbit îi îngheaţă sângele-n vine la gândul că datoria asta o să-l ruineze. Aici, printre toate hârtiile astea înşirate pe biroul la care înainte lucra el, cu un tub de bomboane mentolate în sertarul mijlociu din stânga, se sapă o groapă adâncă. Se bate pe buzunarul de la sacou, să se liniştească simţind protuberanţa sticluţei cu nitroglicerină. O să ia una de-ndată ce-o să iasă. În noaptea aia în care şi-a tras-o cu Pru, când amândoi erau istoviţi şi pe jumătate înnebuniţi de soarta lor, patul vechi, cu scârţâitul lui, îi păruse un alt fel de cuib, o rămăşiţă întreţesută a destinelor familiale, cu mirosul mucegăit, de bătrână, al bunicii Springer emanat de saltea în timpul acestei călăreli neaşteptate pe locul unde ani de zile dormise singură, o esenţă de pături vechi, cu naftalină, ţinute în cufere de cedru în pod, printre albume de familie legate în pluş, balansoare stricate din trestie împletită, pălării cu voal din cutii rotunde, un miros care se înălţa nu numai din patul pus la grele încercări, ci şi din vechea maşină de cusut depozitată aici, din cravatele lui Fred uitate în şifonier şi din ghemotoacele de praf de sub venerabilul pat cu baldachin. Toate aceste urme ale familiei s-au coborât la asta, la ciocăneala consumată pe fundalul tunetelor şi fulgerelor. Acum, toată povestea asta parcă nici nu s-ar fi întâmplat. El şi Pru sunt foarte politicoşi unul cu celălalt, iar Janice, tot mai pusă pe muncă, nu creează prea multe ocazii în care cele doua familii să se întâlnească. Grătarul de Ziua Tatălui a fost o excepţie, iar copiii au fost obosiţi, agasaţi şi pişcaţi de insecte până ce s-au făcut hamburgerii.

Harry izbucneşte într-un râs la fel de idiot ca al ajutorului de contabil.

— Bietul Slim, spune el, încercând să se armonizeze cu vulgaritatea contabilului-şef. Halal prieten şi Lyle ăsta, auzi, să-i cumpere toate maşinile alea de care nu mai avea nevoie.

Pe 4 Iulie, de dragul lui Judy, defilează într-o paradă organizată în Mt. Judge. La defilare participă trupa ei de cercetaşe, iar soţul conducătoarei lor, Clarence Eifert, este membru în comitetul de organizare. Le trebuia un bărbat destul de înalt să-l întruchipeze pe Unchiul Sam, iar Judy i-a spus doamnei Eifert că bunicu-său e foarte înalt. De fapt, un metru nouăzeci şi patru nu-i cine ştie ce înălţime după standardele de azi, în NBA ai fi un pitic, dar câţiva membri ai comitetului, cu o generaţie mai vârstnici decât domnul Eifert, şi-au amintit de Rabbit Angstrom cel din zilele lui de glorie şcolară şi ideea i-a entuziasmat, chiar dacă acum Harry locuieşte în Penn Park, în cealaltă parte a Brewerului. Odinioară era un locuitor al lui Mt. Judge şi un fel de erou. E mai corpolent decât ar trebui să fie simbolul nostru naţional, însă are tenul deschis, ochii de un albastru-pal şi o ţinută ostăşească potrivite acestui rol. A fost înrolat în timpul războiului din Coreea. Şi-a făcut datoria.

Pantalonii evazaţi, cu dungile late, roşii, trebuie să şi-i lase descheiaţi pe burtă, dar asta nu are prea mare importanţă, de vreme ce are bretele tricolore, iar vesta albastră cu steluţe îi acoperă talia. Harry şi Janice îşi fac de lucru cu costumul în săptămâna dinainte de 4 Iulie. De fapt, se şi duc să cumpere o cămaşă pentru ocazii speciale, cu manşete duble şi guler înalt, care să se asorteze cu cravata roşie, lată şi cad de acord că pantofii lui marca Hush Puppies, din piele întoarsă, merg mai bine la pantalonii cu dungi roşii, aduc mai bine a bocanci decât pantofii negri de ocazie, pe care-i păstrează pentru nunţi şi înmormântări. Fracul din stofa de-un albastru mai închis decât vesta, cu câte trei nasturi din alamă puşi de formă de-o parte şi de alta, îi vine destul de bine, dar jobenul scămos, cu panglica plină de stele mari, argintii, îi stă pe cap într-un echilibru precar, e prea strâmt pe peruca din nailon albă, aşa încât are senzaţia că i s-ar putea clătina şi i-ar putea cădea de pe cap.

Janice îşi muşcă îngândurată vârful limbii.

— Chiar ai nevoie de perucă? Oricum ai părut deschis la culoare.

— Da-i tuns prea scurt pentru Unchiul Sam. Dacă ştiam, îl lăsam să mai crească.

— Păi, spune ea, de ce n-ar avea Unchiul Sam o tunsoare modernă? Doar n-a murit, nu?

Probează jobenul fără perucă şi o anunţă:

— E mai bine aşa.

— Şi sincer, Harry, peruca aia e, într-un fel, ciudată. Te face să arăţi ca o grăsană cu faţa roşie.

— Uite care-i treaba, fac asta pentru nepoţica noastră, nu-i nevoie să mă insulţi.

Nu-i vorba de insultă, e interesant. Până acum n-am mai văzut latura ta feminină. Pun pariu că ai fi fost o femeie mai drăguţă decât maică-ta sau Mim. Amândouă ar fi trebuit să fie bărbaţi.

Maică-sa s-a purtat urât cu Janice din clipa când a adus-o acasă de la Kroll's, iar Mim i l-a furat odată pe Charlie Stavros sau, cel puţin, aşa a înţeles Janice.

— Mă-ncing şi mă ia cu mâncărimi în ţinuta asta, se plânge Harry. Hai să-ncercăm ţăcălia.

Când îl vede cu barbişon, Janice exclamă:

— Ei, *da*! Îţi subţiază faţa. Mă întreb de ce nu ţi-ai lăsat niciodată barbă.

Acest subtil timp perfect compus se strecoară tot timpul în remarcile la adresa lui.

— Domnul Lister îşi lasă barbă şi-l face să pară mult mai puţin trist. Are nişte laici scofâlcite.

— Nu-mi vorbi despre ciudatul ăla. Adaugă: Când vorbesc, lipiciul nu pare să ţină.

— N-are cum să nu ţină, doar a trecut prin atâtea parade.

— Păi, tocmai asta-i problema, fraiero. Există vreo metodă să înnoim adezivul?

— Totul e să nu-ţi mişti bărbia prea mult. Aş putea s-o sun pe Doris Eberhardt; când era măritată cu Kaufmann, erau într-o trupă de actori amatori.

— N-o amesteca pe caţa aia băgăreaţă. Poate-o să aibă cineva de la defilare nişte lipici în plus.

Adunarea paradei se dovedeşte însă o chestiune confuză şi dezlânată, se desfăşoară pe terenul vechiului liceu Mt. Judge, actualmente gimnaziu, care-i pe cale să fie dărâmat din cauza azbestului din pereţi şi a ratelor de asigurare încheiate pentru duşumelele din lemn. Pe vremea când Harry făcea liceul acolo, cu toţii respirau azbestul şi riscau să vadă podelele luând foc. S-au adunat fanfare, maşini de epocă, apoi carele alegorice ale organizaţiei de tineret 4-H[260] şi veterani în uniforme vechi, toţi roiesc în jur pe asfaltul din parcare şi pe iarba uscată din marginea terenului de baseball, singurul principiu organizatoric fiind asigurat de bărbaţii şi femeile în tricouri verzi imprimate cu COMITETUL MT. JUDGE PENTRU ZIUA INDEPENDENŢEI şi cu şepci din plastic, ca ale camionagiilor, cu cozoroc în faţă şi plasă în rest. Căutând pe cineva care să-i spună unde-i este locul, Rabbit străbate zona unde cândva, demult, se plimbase cu părul dat cu briantină, cu o tunsoare *à la* Elvis şi o cămaşă reiată, care crăpa pe el, cu mânecile suflecate şi, după terminarea sezonului de baschet, cu un pachet de ţigări ce i se întrezărea prin buzunar. Se aşteaptă să dea peste fosta lui iubită, Mary Ann, arătând ca pe vremuri, cu pantofi bicolori şi şosete albe, cu o fustiţă în carouri, de majoretă, cu gambele drepte şi fine, arcuite între fustă şi şosete, cu faţa ei, cu o gropiţă în obraji şi câteva coşuri pe frunte, înseninându-se de bucurie că-l zăreşte. În locul ei însă, nu dă decât peste necunoscuţi cu moace nedumerite, optzeciste, care-i cer indicaţii, fiindcă-i Unchiul Sam şi ar trebui să ştie tot. Iar el le tot repetă că nu ştie o boacă.

Vechiul liceu, construit în anii '20 din cărămidă portocalie, avea în spate un zid înalt, fără ferestre, vizavi de o magazie din scânduri şi carton gudronat, pentru unelte, demolată demult, iar zona asta întunecată, acoperită cu pietriş, îi stârneşte amintiri speciale, cărămizile tăcute şi spaţiul izolat au o fascinaţie aparte, pentru că, după ore şi până ce înserarea te trimitea acasă, aici se adunau copiii mai îndrăzneţi şi mai libertini din oraş, fete şi băieţi deopotrivă, îşi petreceau timpul împreună, dădeau la coşul prins de zidul netencuit (direct de perete, ca alea din sala de sport din Oriole), se giugiuleau pe după scândurile cu carton gudronat ale magaziei de unelte, discutau (cu fetele ţinute în braţe de băieţi ca într-un şir de colivii moi), tachinându-se, făcându-şi destăinuiri, simţindu-se în largul lor, amânând să se ducă acasă, aşa că spaţiul ăsta pietruit, dosnic, din spatele şcolii era încărcat cu o fervoare solemnă, cu energia temerară a adolescenţilor. Acum în zona asta, pavată şi curăţată, de unde au dispărut magazia şi panoul de baschet, Rabbit dă peste trupa de cercetaşe a lui Judy, unele-s în uniformă, altele costumate, într-o remorcă, un car alegoric reprezentând Libertatea, cea mai înaltă şi mai frumoasă fetiţă e înfăşurată într-un cearşaf alb, are o coroană cu ţepi şi în mâini ţine un cărţoi de bronz şi o torţă aurită, iar altele, grupate în jurul piedestalului ei de carton, au feţele pictate în roşu, maro, negru

---

[260] Organizaţie coordonată de stat, a cărei misiune este pregătirea la maximă capacitate a tineretului. H este iniţiala cuvintelor „minte, inimă, mâini şi sănătate" *{head, hear, hands, health)* în limba engleză.

şi galben, să reprezinte rasele umane, le au pictate fiindcă în Mt. Judge nu există nicio fetiţă indiancă, negresă ori asiatică, în niciun caz vreuna care să fie membră a organizaţiei de cercetaşe.

Judy este una dintre fetiţele în uniformă kaki, cu insigne şi galoane, din jurul carului, şi este atât de uimită să-şi vadă bunicul în costumul lui impunător, încât îl ia de mână, vrând parcă să-l readucă pe pământ, la realitate. El abia poate privi în jos, de teamă să nu-i cadă jobenul din cap. O întreabă de parcă ar vorbi cu gardul de pe fundul terenului de baseball:

— Cum ţi se pare ţăcălia? Bărbuţa, Judy.

— Bine, bunelule. La început m-ai speriat. Nu ştiam cine eşti.

— Am senzaţia că stă să cadă din clipă-n clipă.

— Mie nu mi se pare. Îmi plac pantalonii ăştia mari, dungaţi. Nu te strânge vesta pe burtică?

— Asta-i ultima grijă pe care mi-o fac. Judy, ascultă-mă. Poţi să mă ajuţi? Ştiu că există o bandă de scotch care se lipeşte pe ambele feţe. Dacă-ţi dau doi dolari, dai tu o fugă până la magazinul ăla mic de vizavi de Central, să-mi cumperi nişte scotch?

Sub diferite nume şi conduceri care se schimbă în decursul anilor, vizavi de şcoală există dintotdeauna un magazin care le vinde elevilor gumă de mestecat, bomboane, pistoale cu capse şi capse, şi carneţele, ţigări, reviste porno şi tot ce cred tinerii că le-ar fi util. Cu mare greutate, ţinându-şi gâtul încordat, scotoceşte prin straturile costumaţiei după portofelul ţinut într-un buzunar lateral adânc al pantalonilor dungaţi şi, ridicându-l până în dreptul feţei, scoate două bancnote de un dolar. Pentru orice eventualitate, mai adaugă unul. În ziua de azi, lucrurile întotdeauna costă mai mult decât te-aştepţi.

— Dar dacă nu-i deschis, din cauza sărbătorii?

— O să fie deschis. Era deschis tot timpul.

— Dar dacă începe parada? Trebuie să fiu pe carul alegoric!

— Nu, n-o să înceapă. Parada nu poate începe fără mine. Haide, Judy. Aminteşte-ţi câte am făcut eu pentru tine. Adu-ţi aminte cum te-am salvat când cu barca. Şi cine m-a vârât în parada asta? *Tu!*

Nu-ndrăzneşte să se uite în jos, să nu-i cadă jobenul, dar îşi dă seama din glasul ei că mai are puţin şi izbucneşte în plâns. Părul ei e doar o ceaţă roşiatică în marginea câmpului său vizual.

— Bine, o să-ncerc, dar…

— Nu uita, îi repetă, iar când bărbia i se înţepeneşte într-o mină severă, simte că ţăcălia stă să-i cadă, cu lipici pe *ambele* părţi. Scotch. Fugi, drăguţo!

Inima îi bate nebuneşte; îşi pipăie hainele, să se asigure că n-a uitat să-şi ia şi sticluţa cu nitroglicerină. Găseşte pepita dătătoare de viaţă în buzunarul adânc al pantalonilor. Când dă să-şi taseze ţăcălia, observă că-i tremură degetele. Dacă barbişonul n-o să-i stea lipit, n-o să mai fie Unchiul Sam şi praful se-alege de toată parada; o să rămână blocaţi aici, pe terenul şcolii, la nesfârşit. Face câţiva paşi mărunţi, ignorând pe toată lumea, încercând să-şi domolească inima. Toată treaba asta e enervantă.

Când, în sfârşit, se întoarce gâfâind, Judy îl anunţă:

— Sunt nişte *tembeli.* Acum cică s-au reprofilat pe alimente. Tâmpenii ca Cheez Doodles. Singura bandă pe care o au se lipeşte doar pe-o parte. Am luat din asta. Am făcut bine?

În parcare răsună bătăi de tobă, la început răzleţe, nişte puştani nerăbdători se prostesc, apoi tobele bat la unison, adunând mulţimea cu un avânt implacabil. Motoarele maşinilor de epocă şi ale camionetelor ce tractează carele alegorice se pornesc, umplând atmosfera sărbătorească cu gazul albăstrui degajat de ţevile de eşapament.

Bine, răspunde Harry, fără să se uite în jos la nepoţică de teamă să nu-i cadă jobenul, şi bagă în buzunar scotchul şi restul de la trei dolari, puşi în palma lui de undeva de jos.

Înstrăinat de trupul său costumat, se simte ca pe *catalige,* cu labele picioarele incredibil de mici.

— Îmi pare rău, bunelule. Am făcut tot ce-am putut.

Glasul subţirel, plăpând, din afara razei lui vizuale, şovăie înecat în lacrimi, ca susurul apei la soare.

— Ai făcut treabă bună, o linişteşte el.

O matahală de femeie apucată, într-un tricou verde de organizator, cu şapcă de camionagiu

pe cap, vine şi îl ia pe sus, îl mână spre fruntea paradei, pe lângă carele alegorice şi fanfare, Fordurile Model A[261] şi notabilităţile oraşului, puse la cravată în limuzina lor albă. O maşină de patrulare a poliţiei din Mt. Judge cu lumina albastră în funcţiune, dar cu sirena silenţioasă, va fi deschizătoarea de drum, urmată, la oarece distanţă, de Harry. De parcă n-ar şti traseul: în copilărie participa la parade în mulţimea de puştani ai oraşului care pedalau pe biciclete cu hârtie creponată roşie, albă şi albastră trecută printre spiţe. Pe Central, spre Market, până cu un cvartal înainte de 422, drept prin centrul oraşului, dispus diagonal şi în pantă, apoi la stânga şi în sus pe Potter Avenue, printre cvartalele de case duplex din cărămidă, cocoţate pe peluzele lor terasate din spatele contraforturilor, iar apoi la vale, pe lângă Kegerise Alley, cum i se spunea pe-atunci, astăzi Kegerise Street, cu fostele ei fabrici de tricotaje şi ateliere de reparaţii, redenumite Lynnex, Data Development şi Business Logistical Systems, în sus, spre Jackson, până-n capătul din deal, la o stradă de fosta lui casă, apoi la vale, pe Joseph Street, pe lângă impunătoarea clădire a bisericii baptiste, apoi la dreapta, pe lângă poştă, şi pe lângă vechiul edificiu coşcovit Oddfellows' Hall, urmând să se încheie cu trecerea în revistă din faţa primăriei, în părculeţul în care prin anii '60 puştimea fuma iarbă pe rupte şi cânta la chitară, dar în care azi, într-o zi obişnuită, abia dacă se adună câţiva pensionari şi boschetari arşi de soare. Femeia cu tricou verde, ajutată de un şerif cu o uriaşă insignă de carton, un bijutier evreu cocoşat, cu ochii mijiţi, pe nume Himmelreich – Rabbit a fost în şcoală cu câteva promoţii în urma lui taică-său, despre care toţi ziceau că-i jidan –, are grijă să-l ţină pe loc, sa rămână la oarece distanţă în urma maşinii din frunte, pentru ca lumea să nu-l asocieze pe Unchiul Sam cu poliţia. La rând urmează imediat limuzina albă cu mahării de la primărie şi cu consilierii locali care n-au roit-o în Munţii Pocono sau la malul oceanului, pe Jersey Shore. Ceva mai din spate se aud acordurile fanfarei şi ale unei trupe de cimpoieri aduse din districtul Chester, şi cântecele populare hârâite, ce răsună de pe carele alegorice ilustrând teme precum Libertatea, Spiritul anului 1776, O LUME / UN MUNDO şi Minte, Inimă, Mâini şi Sănătate, iar la urmă de tot un cântăreţ local de muzică rock îi imită căzut în extaz pe Presley, Orbison şi Lennon în timp ce un ventilator electric de-un megawatt răceşte zgomotos toată instalaţia de amplificare de pe carul lui alegoric. În faţă însă, în capul paradei, domneşte o tăcere stranie, forţată. Pe Harry îl încearcă o senzaţie bizară, de nesiguranţă când, în sfârşit, păşeşte cu ghetele lui cu feţe din piele întoarsă pe linia dublă de culoare galbenă de pe principala arteră a oraşului şi o ia din loc! Se simte uşor ameţit, ridicol, enorm. În urma lui vine limuzina albă cu motorul torcând în viteza întâi, aşa că nu se poate opri, iar mult în faţa lui, atât de departe încât îi dispare din câmpul vizual când dă câte un colţ sau ia câte o curbă, se află maşina poliţiei; în imediata lui apropiere însă, nu este decât pustietatea înspăimântătoare a unui Central Street de regulă forfotitor, sub cerul năuc al lunii iulie, ce se întinde albastru deasupra cablurilor de telefonie. Traficul este el, trupul lui solitar, ţanţoş. Strada încremenită nu-i lipsită de detalii lunare, îşi are semnele ca de vărsat de vânt, cicatricele ei, capacele ei metalice antice şi de demult. Tremurul inimii şi al mâinilor devine un sentiment exaltat de jertfa de sine când face acei câţiva paşi în vidul de asfalt, mărginit în capăt doar de câţiva spectatori, câteva trupuri cocoţate pe bordură în ţinută de vară, cu şorturi, tenişi şi cămăşi viu colorate.

Lumea îl strigă. Îi fac cu mâna ironic, strigând „Heeei!" la ideea Unchiului Sam, a acestui steag pe două picioare, perceptor incorigibil şi scandalagiu internaţional. Nu poate decât să le răspundă la salut, dând din cap grijuliu, să nu-i cadă jobenul şi să nu i se dezlipească ţăcălia. Pe măsură ce gloata devine tot mai numeroasă, se aude tot mai des strigat pe nume, „Harry" sau „Rabbit".

— Hei, Rabbit! Hei, barosane!

Nu l-au uitat. De mulţi ani nu şi-a mai auzit vechea poreclă atât de des. Nimeni nu-i zice aşa în Florida, iar nepoţii ar fi uimiţi s-o audă. Iar acum, dintr-odată, dinspre bordurile astea, iat-o din nou, vie, rostită cu afecţiune. Mulţimea asta pare o versiune înşirată şi reciclată a celei care se înghesuia în vechea sală de sport în serile de marţi şi vineri, serile de baschet, în toiul iernii, aducând căldura verii cu trupurile lor, astfel încât pe teren sudoarea tot îţi ardea ochii şi ţi se prelingea din păr, prin dosul urechilor, pe ceafa, spre adâncitura dintre clavicule. Acum sudoarea i se adună sub fracul de stofa, pe spinare şi burtă, burta pe care, într-adevăr, hainele de-abia o

---

[261] Automobile produse între 1927 *V* 1931. Când au Înlocuit cu succes celebrul model Ford T.

cuprind, după cum a remarcat şi Judy, şi sub joben, chiar şi fără perucă; slavă Domnului, Janice l-a scutit de ea, nu-i chiar tot timpul o toantă fără pereche.

În timp ce face cu mâna cu o uşurinţă şi-o râvnă crescândă mulţimii adunate la colţuri de stradă, la umbra arţarilor, pe contraforturile din gresie şi pe peluzele terasate până spre umbra răcoroasă a verandelor, sudoarea îi slăbeşte ţăcălia, îi subminează adezivul. Simte cum o parte i se desprinde uşurel de pe bărbie şi fără să se oprească din mers – Unchiul Sam are un mers cu genunchii îndoiţi şi caraghios, nu paşii săltăreţi ai lui Harry – scoate rola de scotch din buzunarul adânc şi rupe doi centimetri, cu capătul de hârtie în carouri roşii cu tot. I se tot lipeşte de degete; după câteva smucituri tot mai irascibile, se desprinde şi aterizează pe stradă. Apoi, rupe o altă bucată, pe care şi-o lipeşte pe faţă şi pe colţul dezlipit al bărbii albe, sintetice. Banda este eficientă, deşi probabil că pe chip îi apare ca un licăr dreptunghiular. Spectatorii care-l văd improvizând această reparaţie îl aclamă. Îşi scoate jobenul înalt, greu şi se înclină atent la stânga şi la dreapta, iar gestul acesta stârneşte şi mai multe aplauze şi saluturi călduroase.

Mulţimea pe care o zăreşte din spatele mâinii fluturând, a zâmbetului său, a adezivului licăritor îl uimeşte. Oamenii din Mt. Judge au o ţinută estivală, cu o goliciune care, din copilăria lui Harry, s-a transmis de la copiii de ieri la adulţii de azi. Femei cu părul alb stau pe scaunele lor pliante din aluminiu aşezate lângă bordură, îmbrăcate ca nişte bebeluşe grăsane, în carouri şi volănaşe, picioarele lor diforme, suferinde de debită sunt expuse într-o veselie. Bărbaţii de vârstă mijlocie şi-au înghesuit coapsele ca nişte butoiaşe în şorturi ca de copii. Mamele tinere vin de la piscinele din fundul curţilor înalte în bikini cu talie înaltă, care le lasă dezgolit jumătate din fund. Îşi ţin în braţe bebeluşii îmbujoraţi de căldură în scutece şi chiloţi de plastic. Par să fie atât de mulţi tineri – bebeluşi, copilandri au răsărit generaţie după generaţie de când oraşul l-a zămislit şi pe el. Pe vremea aceea era plin de bătrâni: dimineaţa când se ducea la şcoală, din case ieşeau să-şi scuture măturile nişte femei aspre şi certăreţe, purtau ciorapi groşi, închişi la culoare, şi capoate cu nasturi în faţă, până jos. Acum, pe Jackson Road se înşiră o spumă de carne veselă şi inocentă. Genunchii goi sunt adunaţi ciorchine ca strugurii, iar umerii goi, bronzaţi, cât nişte butoaie, se mişcă alene în umbra pestriţă a trotuarului. Sunt steaguri ale Americii pe beţe aurite şi sunt baloane, baloane de toate culorile, chiar şi baloane metalizate, în formă de inimi şi perne, ţinute în mână sau legate de tufişuri, de mânerele cărucioarelor în care-s alţi bebeluşi. Spiritul indulgenţei, o conspiraţie în favoarea amuzamentului, îi înconjoară şi îi susţine parada în timp ce o conduce în uimitoare pustietate din mijlocul străzilor povârnite, atât de familiare lui.

Harry îşi pune nişte scotch şi pe cealaltă parte a ţăcăliei şi, din acelaşi buzunar, scoate flaconul de nitroglicerină şi ia o pastilă. Urcuşul l-a pus la încercare, iar acum, la coborâre, îi tremură călcâiele şi genunchii. Când se apropie prea tare de maşina de poliţie din faţă, monoxidul de carbon îi inundă plămânii. Muzica amestecată din spate îl împinge mai departe: pauzele de la, American Patrol" sunt umplute de acorduri din „Yesterday"[262]. Îşi îndreaptă toată atenţia asupra liniei galbene trasate pe carosabil, mânjită ici-colo de urmele pneurilor, care e punctată pe porţiunile unde trecerea este permisă, dar în cea mai mare parte e dublă, ca vechile şine inflexibile de tramvai, demult îngropate sau smulse din pământ pentru a fi duse la fier vechi. Aparatele de fotografiat ţăcănesc în direcţia lui. Glasurile îl strigă în fel şi chip. Lumea îl cunoaşte, dar ei nu zăreşte niciun chip cunoscut, nici măcar unui, nici măcar pe al lui Pru, în formă de inimă, încadrat de părul roşu, ciufulit, sau pe Roy, cu ochişorii lui negri, holbaţi, nici feţişoara lui Janice ca o nucă, maronie şi încăpăţânată. Ziceau c-o să fie la intersecţia lui Joseph cu Myrtle, dar aici, lângă primărie, s-au strâns cei mai mulţi spectatori, sunt câte patru-cinci rânduri de trupuri bronzate, iar cei dragi lui se pierd în mulţime.

Întregul oraş pe care-l cunoştea el a fost înghiţit de către deceniile care s-au perindat, dar i-a luat locul altul, mai tânăr, mai dezbrăcat, mai puţin temător, mai bun. Şi acesta încă-l iubeşte, la fel ca atunci când înscria patruzeci şi două de puncte într-un singur meci. E o legendă, un nor pe două picioare. Înlăuntrul lui o picătură de explozibil îi deschide venele ca pe nişte petale de flori răsfirate la soare. Îl ustură ochii din cauza sudorii sau a vreunei substanţe iritante, îl doare capul,

---

[262] Marş compus de F.W. Meacham în 1895, respectiv celebră melodie din repertoriul formaţiei britanice de muzică pop The Beatles.

căci jobenul îl apasă ca o oală sub presiune. O fi efectul de seră, îşi zice. Gaura din stratul de ozon. Când o să se ducă gheaţa din Antarctica, o să ne înecăm cu toţii. Harry scrutează masa umană topită în căutarea unei figuri familiare, dar nu zăreşte decât o cutie de bere pasată fără jenă de la unul la altul, sclipirea ochelarilor sobri ai unui copilaş miop, cercelul rotund de argint din urechea unei fete cu aspect hispanic. De-a lungul traseului a observat în mulţime câteva feţe negre, la fel de vesele şi entuziaste ca toate celelalte, şi nişte orientali – un orfan vietnamez adoptat, apoi o başoaldă de nevastă filipineză. Din spate de tot, din parada încă în curs de desfăşurare, cimpoierii intonează un cântec ucigător din highland-ul scoţian, iar interpretul de rock scheaună „… imaginează-ţi toată lumea”[263] *şi,* ceva mai în faţă, pe o bandă zgâriată, în difuzoare care pârâie, Kate Smith urlă din toţi rărunchii, moartă cum e, târâtă în mormânt de pura ei greutate cangrenoasă, „Dumnezeu să binecuvânteze America” – „… până la *oceanele*, cu valuri *înspumate”*[264]*.* Pe Harry îl ustură ochii şi pune stăpânire pe el impresia buimacă – de parcă ar fi fost ales să treacă în revistă întreaga istorie a omenirii –, iar asta îi face inima să bată din ce în ce mai rău, că, una peste alta, asta-i o tară fericită cum nu mai e alta pe lume.

Era genul de revelaţie prostească pe care odinioară i-ar fi împărtăşit-o Thelmei, coborând glasul în atmosfera lipsită de jenă ce se instaurează după o partidă de sex. Thelma a murit dintr-odată. A murit de insuficientă renală, trombocitopenie şi endocardită, spre sfârşitul lui iulie, în timp ce zorii răcoroşi ai unei noi zile fierbinţi de-un cenuşiu-albastru se revărsau pe faţada înaltă, de cărămidă ornamentală, a clădirii de vizavi de spitalul St. Joseph din Brewer. Biata Thelma, trupul îi fusese pur şi simplu secătuit de lupta îndelungată cu boala. Ronnie încercase s-o ţină acasă până la sfârşit, dar în acea ultimă săptămână n-a avut cum să se mai descurce cu ea. Halucinaţii, delir, mânie sarcastică. Multă mânie şi, culmea, îl viza tocmai pe Ron, cel care-i fusese un soţ aşa devotat după ce la tinereţe, în anii de burlăcie, fusese mare figură. N-avea decât cincizeci şi cinci de ani – cu un an mai puţin decât Harry şi cu doi ani mai mult decât Janice. A murit în aceeaşi săptămână când avionul DC-10 care zbura de la Denver la Philadelphia via Chicago s-a prăbuşit la Sioux City, în Iowa, încercând să aterizeze cu trei sute cincizeci de kilometri la oră, fără niciun mecanism de ghidare în afară de tracţiunea celor două motoare încă funcţionale, s-a dat peste cap pe pistă şi s-a rupt explodând într-o uriaşă minge de foc şi, cu toate astea, mai bine de o sută de persoane au supravieţuit, unele atârnând cu capul în jos, prinse cu centurile de siguranţă într-o secţiune a fuzelajului, altele s-au îndepărtat şi s-au pierdut în lanurile de porumb de lângă pistă. Rabbit a avut senzaţia că-i prima ştire a verii care nu-i a douăzecea aniversare a vreunui eveniment – a festivalului de la Woodstock, a crimelor lui Manson[265], a incidentului de la Chappaquidick[266], a aselenizării. Ştirile TV sunt pline de secvenţe reciclate.

Serviciul funerar are loc într-un fel de biserică a nu se ştie cărui cult religios, situată la vreo doi kilometri dincolo de Arrowdale. Porniţi în căutarea ei, Harry şi Janice s-au rătăcit şi au nimerit la un mall din Maiden Springs, unde un cineplex cu şase săli avea pe afişul lui înghesuit DRAGĂ, AM MICŞORAT COPII[267] BATMAN VÂNĂTORII DE STAFII II[268] KARATE KID III CERCUL POEŢILOR[269] MINGI DE FOC[270]. Tânăra leneşă din gheretă habar n-avea unde-ar putea fi

---

[263] în original „imagine all the *people*“, refrenul celebrului cântec pacifist „Imagine" al lui John Lennon (1971).

[264] *God Bless America,* compus de Irving Berlin în 1938, a fost marele succes al cântăreţei Kate Smith (1907-1986).

[265] Aluzie la crimele comise de psihopatul Charles Manşon şi acoliţii săi. Printre victimele sale s-a aflat şi actriţa Sharon Tate, soţia regizorului Roman Polanski.

[266] Aluzie la accidentul de maşină din 18 iulie 1968, în care senatorul de Massachusetts Edward Kennedy s-a răsturnat de pe un pod provocând decesul tinerei Mary Jo Kopechne, aflată pe locul de lângă şofer. Episodul este menţionat în *întoarcerea lui Rabbit.*

[267] *Honey, I Shrunk the Kids,* comedie cu Rick Moranis.

[268] *Ghostbusters,* comedie SF, cu Dan Aykroyd, Bill Murray, Rick Moranis şi Sigourney Weaver.

[269] *Dead Poets Society {Cerculpoeţilor dispăruţi),* film cu Robin Williams şi Ethan Hawke.

[270] *Balls of Fire,* film biografic dedicat muzicianului Jerry Lee Lewis, interpretat în film de Dennis

biserica, după cum n-avea nici plasatoarea plină de acnee dinăuntru, din holul mare şi pustiu, purpuriu, cu miros de floricele de porumb mirosind a unt şi a bombonele MM topite. Harry e supărat foc pe sine: s-a dus de-atâtea ori pe şest la Arrowdale s-o viziteze pe Thelma, iar acum nu-i poate găsi nenorocita aia de biserică. Când, în sfârşit, încinşi, jenaţi şi fiecare furios pe incompetenţa celuilalt, cei doi Angstrom ajung la destinaţie, biserica se dovedeşte a fi o clădire simplă, netencuită, un depozit cu ferestre şi un ciot de turlă din aluminiu, amplasată pe un pogon de sol roşu, fără copaci, însămânţat din două-n două cu iarbă şi brăzdat tot de roţi de maşină. Pe dinăuntru, pereţii sunt din cărămidă refractară, iar lumina care pătrunde pe ferestrele înalte, fără vitralii, e anemică şi nemiloasă. În loc de strane sunt scaune pliante, iar de grinzile metalice atârnă prapuri de postav copilăreşti, cu cruci, trompete, cununi de spini amestecate cu numere de versete biblice – Marcu 15:32, Apocalipsa 1:10, Ioan 19:2. Preotul poartă un costum maro, cravată şi o cămaşă cu guler normal, şi arată destul de neîngrijit, lipsit de suflu, ca un tânăr manager dolofan al unui magazin de produse electrocasnice care, câteodată, trebuie să dea o mână de ajutor la mutarea ambalajelor grele. Glasul îi este amplificat de un microfon miniatural, aproape invizibil pe tetrapodul din lemn de stejar. Le-o prezintă pe Thelma ca fiind o soţie, mamă, enoriaşă model, greu încercată. Descrierea nu se aplică nimănui, e ca o rochie fără trup. Preotul sesizează acest aspect, căci începe să-i laude simţul umorului „special", modul ei aparte de-a privi lucrurile, care i-a permis să dea dovadă de atâta curaj în lupta ei îndelungată cu boala. În timpul unei vizite eparhiale pe care i-o făcuse în ultima săptămână tragică, petrecută de ea în spital, preotul se încumetase să reflecteze cu ea pe tema misterului etern reprezentat de întrebarea de ce le hărăzeşte Dumnezeu boli unora, şi nu altora, sau de ce îi vindecă pe unii, iar mulţi alţii rămân nevindecaţi. Chiar şi în sfânta Evanghelie, să ne amintim, aşa stau lucrurile, căci cum rămâne cu nenumăraţii leproşi şi posedaţi cărora nu fi s-a întâmplat să se întâlnească cu Iisus, sau *nu* au fost destul de bătăioşi şi n-au ieşit în faţă din mulţimea uriaşă care s-a bulucit în jurul lui pe câmpie şi pe munte, la Capernaum şi în Galileea? Şi ce mi-a răspuns Thelma? Acolo, pe patul acela de spital, plin de suferinţă şi durere, mi-a zis că, probabil, îşi merită soarta la fel de mult ca oricine altcineva. Femeia a fost cu adevărat umilă, nu s-a plâns de nimic. Mai demult, cu altă ocazie, mai puţin stresantă, îşi aminteşte preotul iuţindu-şi discursul, semn că urmează o anecdotă, o vizitase în căminul ei imaculat şi ea îi explicase că suferinţa ei fizică e o neînţelegere minoră, nişte circuite micuţe din trup care i-au luat-o razna. Îi sugerase, cu o expresie blândă, plină de umor, de care, cu siguranţă, ne amintim toţi cei aici de faţă, care am iubit-o – dar şi cu o seriozitate gravă –, că, probabil, Dumnezeu e răspunzător doar de ceea ce simţim şi vedem, însă nicidecum de ceea ce se-ntâmplă la nivel microscopic.

Îşi ridică privirea, nesigur de impactul acestei evocări, iar micuţa congregaţie de îndoliaţi, auzind, poate, glasul Thelmei în remarca asta ciudată şi reuşind, astfel, să reînvie acel ceva didactic, sardonic şi sever din felul ei de-a fi sau, poate, sesizând nevoia preotului de-a fi salvat de spectrul unei suferinţe nejustificate, chicoteşte politicos. Răsuflând uşurat, bărbatul în costum maro, asemenea unui moderator de talk-show care-şi încheie emisiunea, recurge la texte fumate, rostite papagaliceşte, la psalmul despre păşunile verzi, la versetele din Eccleziastul despre o vreme pentru fiecare lucru, la imnul care spune că ziua s-a sfârşit.

Harry Şade lângă smiorcăita de Janice în ţinuta ei ca de poliţist, gândindu-se la Thelma pe care a cunoscut-o el la pielea goală, depravată, şi la cât de puţin avea ea în comun cu femeia evocată de popă; dar poate că Thelma preotului a fost la fel de reală ca şi Thelma lui Harry. Femeile sunt actriţe, îşi schimbă rolul în funcţie de fiecare public, cât de mic. Rolul pe care i l-a jucat lui a fost acela al unei adoratoare ce-şi punea trupul la dispoziţia lui, vrând parcă să se debaraseze de el. Trupul ei era bolnav, pământiu şi conţinea înlăuntrul lui moartea, ca o cutie neagră, mătăsoasă. Atitudinea ei de captivă neajutorată, căzută în plasa nevoii penibile de-a iubi avea într-însa o insultă vagă, un fel de respingere. El n-a putut-o iubi cum l-a iubit ea, lipsa lui de atenţie îi era ei o pedeapsă mulţumitoare, o ironie pe care ea o savura îndelung. Şi totuşi, indiferent de cât de des a părăsit-o, ea n-a vrut nicicând s-o rupă cu el. Stafia ei satinată se apleacă asupra lui când se ridică pentru binecuvântare, stă la pieptul lui cu răsuflarea ei de lapte

---

Quaid.

bătut, rugându-l în tăcere să nu plece. Janice se smiorcăie din nou, dar Harry îşi păstrează pentru sine, în adâncul inimii, durerea pricinuită de pierderea Thelmei, ştiind că Janice nu vrea să i-o vadă.

Afară, în lumina jenantă a soarelui, cu chipul lui zâmbitor mai boţit ca niciodată, cu o ţigară ce încă i se bălăngăne de buza de sus lungă ca a unei cămile, Webb Murkett trece de la un grup la altul şi îşi prezintă noua soţie, o fată timidă, la douăzeci şi ceva de ani, mai tânără ca Nelson, mai tânără decât Annabelle, o blondă mărunţică, ciufulită, îmbrăcată cu volănaşe negre, cu o siluetă ca de focă, zici că-i o adolescentă campioană la înot, cam otova. Lui Webb chiar îi plac dolofanele. Lui Harry îi pare rău s-o vadă târâtă până la depozitul ăsta religios, la înmormântarea soţiei unui vechi partener de golf al lui bărbatu-său. Cindy, ultima nevastă a lui Webb, pe care Harry o adora cu nu prea mulţi ani în urmă, e şi ea de faţă, singură, buhăită, nervoasă şi nesigură pe tocurile negre ale sandalelor decupate, cu mina afectată pe care o afişează pe brazdele de pământ roşu, cu un strat de iarbă deasă, ce se vor parcarea bisericii. În timp ce Janice trage ia Webb şi mireasa lui, Harry se apropie curtenitor de Cindy, care stă acolo ca o netoată, cu ochii mijiţi din cauza soarelui fierbinte, *pâclos.*

Bună, zice el, întrebându-se în sinea lui cum de-a ajuns să arate în halul ăsta.

A luat proporţiile standard ale femeilor din Diamond County – cu pieptul cât un raft şi curul cât o banca din parc. Feţişoara ei drăgălaşă, cu trăsături clare, odinioară enigmatică în impertinenţa băieţească, cu nasul în vânt şi ochii depărtaţi, e înecată în grăsime şi cu mai multe bărbii; n-are deloc gât, întocmai ca păpuşile alea ruseşti care se bagă una într-alta. Părul altădată tuns scurt îi este tapat şi făcut permanent, făcând-o să pară că are capul mare, aşa cum le place tinerelor din ziua de azi. Iar asta îi subliniază corpolenţa.

— Harry, ce mai faci? îl întreabă ea pe un ton prudent, ca de înmormântare, şi-i întinde o mână moale, lată ca o labă de urs, să i-o strângă; el i-o apucă, dar, profitând de această ocazie tristă, se apleacă şi îi depune un sărut pe obrazul jilav şi dolofan, iar ei îi mai dispare un pic din aerul acela de neghiobie iritată. Ce zici de Thel? Nu că-i îngrozitor? comentează ea.

— Mda, îi dă el dreptate. Dar ne aşteptam de mult. Ea şi-a dat seama că i se apropie sfârşitul.

Îşi închipuie că-i în regulă să-i sugereze că ştie ce gândea moarta; Cindy s-a aflat şi ea în Caraibe în noaptea când au făcut schimb de parteneri. Şi-o dorise pe Cindy şi se alesese cu Thelma. Acum niciuna nu mai e de dorit.

— Ştii, nu-i aşa? face Cindy. Vreau să zic, simţi când ţi se apropie sfârşitul la aşa o boală. Simţi totul.

Rabbit îşi aminteşte de-o cruciuliţă din adâncitura gâtului ei, i se vedea când era în costum de baie şi îşi mai aminteşte că, asemenea multor colegi de generaţie, era pasionată de supranatural – de astrologie, premoniţii – însă nu chiar ca Valerie, prietena lui Buddy Inglefinger, o hipioată de modă veche, înaltă de un metru optzeci şi şase, acoperită toată cu mărgele.

— Poate că femeile simt asta mai bine decât bărbaţii, răspunde el cu tact şi continuă cu o sinceritate crescândă: Am avut nişte probleme de sănătate în ultimul timp şi mi-au dat senzaţia că am trecut prin viaţă ca printr-o ceaţă.

E prea sincer, asta prea aduce a confesiune. În relaţia lui cu Cindy, întotdeauna a existat un zid, unul situat chiar în spatele ochilor ei strălucitori, maro-gălbui, o barieră unde se opreau toate semnalele. *Tembeluţa de Cindy,* aşa îi zicea Thelma.

— Mi-a zis cineva, îi spune el, că lucrezi la un butic în mallul ăla nou de lângă Oriole.

— De fapt, mă bate gândul să plec de-acolo. Tot ce câştig se scade din pensia alimentară de la Webb, aşa că ce rost are să mă mai agit? Vezi şi tu cum se descurcă mamele cu ajutor de şomaj.

Pai, zice el, o slujbă te mai scoate în lume. Mai întâlneşti oameni…

Întâlneşti un tip, te măriţi din nou rămâne gândul lui nerostit. Dar cine să se-ncurce cu halca asta de slănină? Acum ar scufunda orice iolă cu care ai încerca să ieşi în larg având-o la bord.

— Mă gândesc ce-ar fi să mă fac fizioterapeut. O fată de la butic învaţă să facă masaj holistic.

— Sună interesant, spune Harry. Şi ce găuri masează?[271]

---

[271] Joc de cuvinte în original, bazat pe derivarea termenului *holistic din whole* („întreg") şi

E destul de lipsit de tact din partea ei că îndrăzneşte să înceapă:

Tu şi cu Thelma… dar se opreşte şi se uită în pământ.

— Ăhă?

Aceeaşi veche barieră îl împiedică s-o încurajeze. Nu-i publicul pentru care vrea să joace rolul iubitului distrus al Thelmei.

O să-ţi fie dor de ea, ştiu, zice Cindy cu glas scăzut.

El face pe niznaiul.

Sincer să fiu, în ultimul timp eu şi Janice nu prea i-am văzut la faţă pe soţii Harrison – Ronnie s-a retras de la club, cică-i prea scump, iar astă-vară n-am prea avut ocazia să dau pe-acolo. Nu mai e ce-a fost, s-a spart gaşca de altădată. Acuma dai peste o grămadă de tineri neisprăviţi. La golf au lovituri lungi de doi kilometri şi umflă toate poturile din weekend. Noră-mea îi duce pe-ăia mici la piscină.

— Am auzit că te-ai întors la salon.

Mda, îi confirmă el şi adaugă, în caz că ştie şi ea cum stă treaba: Nelson a dat-o în bară. Eu doar asigur interimatul.

Se întreabă dacă n-o fi vorbind prea mult, dar ea se uită pe lângă el.

— Trebuie să plec, Harry. Nu suport să-l mai văd o clipă pe Webb frecându-se de păpuşica aia rânjită şi ridicolă. A sărit de şaizeci de ani!

Al naibii băftos! A ajuns la şaizeci. În tăcerea scurtă pe care o iscă remarca ei indignată, un avion trece pe cer, târându-şi după sine huruind puternic şi monoton. Cu un zâmbet nu întru totul prietenos, el îi răspunde:

— Voi toate l-aţi menţinut tânăr.

N-ai cum să nu-i porţi cât de cât pică unei femei după care ţi s-au scurs ochii de dor, acum, când dorul ţi s-a stins.

Mai multe persoane îşi iau tălpăşiţa discret, iar Harry îşi zice că ar trebui să se ducă la Ronnie, să stea de vorbă cu el. Vechiul lui rival stă într-un grup degajat, cu cei trei fii ai săi şi nevestele lor. Alex, geniul calculatoarelor, are o tunsoare scurtă şi o privire de pămpălău miop. George are părul lung şi îngrijit al unui actor în devenire, iar haina şi cravata pe care şi le-a pus pentru înmormântarea maică-sii arată ca un costum de recuzită. Ron Junior are înfăţişarea cea mai plăcută – zâmbetul Thelmei –, muşchii şi tenul bronzat al unui muncitor care lucrează în aer liber. Când dă mâna cu ei, Harry îi uimeşte spunându-le pe nume. Când ai o aventură cu o femeie, ceva din farmecul ei se regăseşte şi în copiii ei, că doar şi pentru conceperea lor şi-a depărtat picioarele.

— Ce mai face Nelson? îl întreabă Ron Junior, fără a încerca să fie nesuferit, dacă ar fi să ne luăm după expresia feţei.

Băiatul ăsta, care-şi face veacul prin Brewer, o fi fost cel care i-a vorbit Thelmei despre viciul lui Nelson.

Harry îi răspunde ca de la bărbat la bărbat.

— Bine, Ron. A făcut o lună tratamentul de dezintoxicare, iar acum locuieşte cu alţi douăzeci… cum le zice… consumatori de droguri, într-o aşa numită „casă conceptuală” în North Philly, o casă care-i etapa intermediară dinainte de întoarcerea acasă. Şi-a găsit o slujbă de voluntar şi lucrează cu copiii dintr-o zonă defavorizată la un loc de joacă.

— Minunat, domnule Angstrom. Nelson e, până la urmă, un băiat de treabă.

— Nu-l mai vizitez, n-am suportat terapia aia de familie pe care încearcă ăştia să ţi-o ofere, dar maică-sa şi Pru se jură că-i place să lucreze cu puştii ăia negri.

Georgie, cel mai drăguţ dintre băieţi şi favoritul Thelmei, îl aude fără să vrea şi intervine:

— Singura problemă cu Nelson e că-i prea sensibil. Se lasă copleşit de lucruri. În lumea divertismentului înveţi să te distanţezi de toate. Ştiţi cum e, dă-i în mă-sa pe toţi. Altfel, ajungi să te sinucizi.

Îşi mângâie părui de pe ceafa.

Alex, cel mai mare, adaugă în felul lui afectat, de şoarece de bibliotecă:

---

omofonia acestui din urmă termen cu ho*le* („gaură).

— Păi, sincer să fiu, în California drogurile era să mă dea gata şi *pe mine*, de-aia m-am bucurat când a apărut slujba asta din Fairfix. Vreau să zic, *toţi* se droghează. Tot weekendul, pe plaje, pe autostrăzi; toată lumea-i prăjită. Cum să-ţi întemeiezi o familie? Sau să pui un ban deoparte?

Băieţii ei sunt de-acum bărbaţi în toată firea, cu fire de păr înspicate şi riduri de expresie în jurul gurii, cu neveste şi copii mici, nepoţeii Thelmei, în ochii cărora taţii lor le sunt reazemul în harababura asta de lume năpădită de buruieni. Lui Harry, băieţii ei îi par mai maturi decât Ronnie, în care n-are cum să nu vadă puşlamaua nesuferită din Wenrich Alley şi lăudărosul fanfaron din vestiarul liceului. Oamenii pe care i-a iubit cândva dispar de lângă el, dar Ronnie e tot timpul prezent, ca şi curul lui puturos, ca nişte chiloţi ce se murdăresc în fiecare zi.

Ronnie joacă la meserie rolul văduvului îndurerat; arată de parcă ar fi fost dat prin maşina de spălat, cu genele albe ieşindu-i în evidenţă pe fundalul pleoapelor înroşite de-atâta plâns, cu părul creţ, odinioară gălbui, redus la nişte şuviţe cărunte deasupra urechilor clăpăuge. Rabbit încearcă să-şi învingă vechea aversiune, să treacă peste vechea lor rivalitate, strângându-i mâna plin de simţire şi spunându-i:

— Îmi pare sincer rău.

Însă diavolul ostil de când lumea reînvie pe chipul lui Harrison, cândva fălcos, în prezent supt, scofâlcit şi uscăţiv. După ce le aruncă o privire scurtă băieţilor şi-i face semn, „hai mai încolo”, îl apucă pe Harry de braţ, îl strânge deliberat prea tare şi-l ia deoparte, unde nu-i poate auzi nimeni, la câţiva paşi dincolo de brazdele de noroi uscat. Îi spune pe tonul grăbit, confidenţial al bărbaţilor încleştaţi într-o priză la lupte greco-romane:

— Credeai că nu ştiu că i-ai tras-o lui Thel ani de zile?

— Eu… eu n-am stat să mă gândesc niciodată la ce ştii şi ce nu ştii tu, Ronnie.

— Nemernicule! Noaptea aia când am făcut schimb de dame pe insulă a fost doar începutul, nu-i aşa? Ai continuat să te-ntâlneşti cu ea şi aici.

— Ron, parcă ziceai că ştii. Ar fi trebuit s-o întrebi pe Thelma dacă erai aşa curios.

— N-am vrut s-o necăjesc. Se lupta să supravieţuiască şi am iubit-o. Am discutat despre asta spre sfârşit.

— Deci, chiar i-ai făcut capul *calendar*.

— Ea a fost cea care a vrut să dăm cărţile pe faţă. Nemernicule! Marele maestru! Eşti cel mai egoist ticălos pe care l-am cunoscut vreodată.

— De ce? De ce-s atât de rău? Poate că m-a dorit. Poate că ne-am acordat reciproc favoruri.

Peste umărul lui Ronnie, Harry vede cum unii participanţi la slujba de înmormântare aşteaptă să-şi ia rămas-bun, ezitanţi, conştienţi de violenţa acestei discuţii purtate în pripă. Harrison s-a înroşit la faţă şi, probabil, aşa arată şi Rabbit. Îi spune:

— Ronnie, se uită lumea la noi. Nu-i momentul…

— N-o să mai avem altă ocazie. Nu vreau să te mai văd câte zile oi mai avea de trăit. Mi-e silă de tine.

— Ei da, iar mie mi-e silă de tine. Dintotdeauna mi-a fost silă, Ron. Pe umeri ai o pulă în loc de cap. Cine ar putea s-o condamne pe Thel că-şi mai lua şi ea câte o vacanţă, sătulă de rahatul tău?

Fata lui Ronnie e vineţie de-a binelea şi ochii îi înoată în lacrimi; nu i-a dat o clipă drumul lui Harry, de parcă strânsoarea asta ar fi ultima atingere caldă a soţiei lui moarte. Vorbeşte coborându-şi glasul la o nouă intensitate; Harry trebuie să se aplece ca să poată auzi ce-i spune.

— Mi se rupe-n paişpe că i-ai tras-o, da’ mor de ciudă că i-ai tras-o şi te-a durut în cur de ea. Ea era moartă după tine, iar tu doar ai profitat de ea. Eşti un muist înfumurat. A irosit orzul pe gâşte. S-a lepădat de toate lucrurile în care a vrut să creadă, iar tu nici măcar n-ai apreciat treaba asta, n-ai iubit-o şi ea a ştiut, chiar ea mi-a spus-o. Mi-a spus-o în spital şi m-a rugat s-o iert.

Ronnie respiră adânc, să poată continua, dar simte că-l îneacă lacrimile.

Şi lui Rabbit i se pune un nod în gât, cu gândul la Thelma şi Ronnie în ultimele ei clipe de viaţă, la faptul că şi-a trădat iubitul când trupul ei s-a golit de ultimul strop de iubire.

— Ronnie, îi şopteşte, chiar am *apreciat-o*. Serios. A fost o femeie minunată.

— Muistule, e tot ce-i poate spune Ronnie, repetându-se, apoi se întorc amândoi cu faţa spre participanţii la slujbă care aşteaptă să-şi exprime condoleanţele, să urce în maşini şi să salveze

ce se mai poate salva din sâmbăta asta fierbinte, pâcloasă, cu peluze ce trebuie tunse şi grădini ce trebuie plivite peste tot în Diamond County.

Janice şi Webb sunt printre cei care se uită la ei ca viţelul la poarta nouă. Şi-or fi dând seama despre ce au discutat; de fapt, şi-or fi dând seama majoritatea celor prezenţi, până şi cei trei băieţi. Deşi întotdeauna fusese discret în escapadele lui de la Arrowdale, ascunzându-şi Toyota în garajul ei şi nelăsându-se niciodată prins în pat cu ea de vreun copil bolnav, întors acasă mai devreme de la şcoală, sau de vreun meşter care intra pe-o uşă neîncuiată, lucrurile astea au un fel al lor de-a ieşi la iveală. Sunt ca o anvelopă, e de-ajuns o simplă găurică. Oamenii le simt. S-a dus vorba sau o să se ducă de-acum încolo. Ei bine, ia mai dă-i în mă-sa pe toţi, cum zicea Georgie. Dă-i în mă-sa pe toţi, inclusiv pe mireasa-copilă a lui Webb, care, judecând după rotunjimi, ar putea fi gravidă. Ce figură şi Webb ăsta!

Se întâmplă ceva drăguţ. Ronnie şi Harry, Harrison şi Angstrom, execută o încrucişare cu o precizie de zici că au exersat-o. Deşi au pleoapele vineţii şi câte un nod în gât, le zâmbesc celor care s-au adunat ciorchine şi-i privesc şi îşi încrucişează paşii cu precizie când pornesc spre ai lor, Harry spre Janice, în costumul ei bleumarin cu dungă albă şi umeri laţi, iar Ronnie înapoi la băieţii lui, în miezul evenimentului trist. Odată coechipieri, rămân coechipieri pe veci. Amintindu-şi că Ronnie i-a tras-o cândva lui Ruth un weekend întreg la Atlantic City şi apoi s-a dat mare pe chestia asta. Rabbit nu simte pic de milă pentru el.

Îmi place cum mă răsfeţi, Toyota. Asta-i noua lozincă de hârtie trimisă de companie pentru a fi agăţată în vitrina uriaşă. Câteodată, stând în faţa vitrinei, când un nor plin de umezeală întunecă atmosfera sau un camion cu treabă la service parchează lângă gardul viu de tisă şi-i blochează priveliştea, Harry îşi surprinde brusc imaginea reflectată de geamul vitrinei şi e consternat de propria-i corpolenţă, de cât de mult spaţiu ocupă pe planetă. Luna trecută, păşind pe drumul pustiu costumat în Unchiul Sam, se simţise sinistru de înalt, de parcă ţeasta i-ar fi fost un balon gigantic ce plutea deasupra muzicii de fanfară. Deşi în sinea lui se consideră un spirit pasiv, inofensiv, un glas şters, uniform, care vrea să nu facă rău, să nu fie prins în vreo capcană şi nici să nu moară vreodată, mai are şi acest eu perceput din afară, un fost sportiv înalt de un metru nouăzeci şi patru, cântărind cel puţin o sută cinci kilograme, o arătare într-un costum de vară gri-lucios, strălucitor de parcă ar fi dat cu ceară, cu un cap mare, cu părul pufos, de-o culoare incertă, tuns la Shear Joy Hair Styling[272] (unisex, minimum cincisprezece parai) să-i cadă fix pe urechi, un munte de om înspăimântător cu ochi care văd, mâini care apucă şi dinţi care muşcă, un trup care la o singură masă mănâncă tot atât cât ar ajunge la trei etiopieni într-o zi, un consumator neruşinat de benzină, electricitate, ziare, hidrocarburi şi carbohidraţi. Un şef într-un costum strălucitor. Necazurile lui recente cu inima au devenit, ca şi coroana molarilor, realizată cu un preţ dureros şi piperat, o parte a alaiului pompos al respectabilităţii lui.

Astăzi, Harry are nevoie de o imagine bună, pentru că la ora unsprezece salonul va fi vizitat de un reprezentant al Corporaţiei Toyota, un anume domn Natsume Shimada, care până acum a luat doar forma unei semnături atente, cu fiecare literă scrisă separat pe hârtia rigidă, cu antet crem, de la sediul central al reprezentanţei de vânzări American Toyota din Torrance, California. Vestea despre neregulile financiare minuţios analizate de către cei doi contabili angajaţi de Janice la sfatul lui Charlie a ajuns tot mai sus, căci, după scrisorile de la Mid-Atlantic Toyota, cu sediul la Glen Burnie, Maryland, au urmat corespondenţa primită de la birourile Toyota Motor Credit Corporation din Baltimore, iar apoi comunicatele politicoase, dar implacabile, expediate chiar de la Torrance, semnate de domnul Shimada, pare-se, cu un stilou demodat, cu peniţa boantă, cu cerneală albastru-deschis.

— Ai emoţii? îl întreabă Elvira, strecurându-se pe lângă el, într-un costum de bumbac cu dunguliţe subţiri.

Din cauza caniculei, s-a tuns scurt la spate, lăsând să i se vadă pe ceafa puful negru, sexy. Oare i-a pus-o Nelson? Dacă Pru nu se arăta prea dornică, trebuia să i-o înfigă şi el cuiva. Asta

---

[272] Denumirea frizeriei conţine un joc de cuvinte în original, *shear* („a tunde”) fiind omofonul lui *sheer* („pură”), sintagma *shear joy* însemnând, aşadar, „plăcerea oferită de tuns”, dar şi „pură plăcere”.

doar dacă nu se mulţumea cu ştoarfele cocainomane sau dacă puştiul n-o fi în secret homosexual. În măsura în care suportă să reflecteze la viaţa sexuală a fiului său, Elvira îi pare un pic prea rasată, prea neutră să facă jocul cuiva. Poate că, totuşi, Harry subestimează cantitatea de energie existentă în lume: are această tendinţă acum, când energia îi e-n scădere.

— Nu foarte mari, răspunde. Cum arăt?

— Foarte impunător. Îmi place costumul ăsta nou.

— E un fel de gri-metalizat. Au inventat ţesătura asta în timp ce fotografiau suprafaţa lunii.

Afară în parcare, Benny execută dansul portierelor deschise şi al capotelor săltate pentru o pereche de puştani atât de tineri care se uită rot timpul unul la altul să vadă dacă celălalt e de acord, ba vorbesc în acelaşi timp, ba tac din gură simultan, paralizaţi de dorinţa de a nu fi fraieriţi nici măcar cu un dolar. În august vânzările merg bine, iar Toyota oferă reduceri de mii de dolari. Pe vremuri le vindeai produsele doar la preţurile din catalog, Iară tocmeală, o iei sau nu, e marfa de calitate. Puritatea lor de altădată e coruptă de metodele americane. Toyota se căciuleşte în lupta pentru ciolan.

— Ştii, îi mărturiseşte Elvirei, în toţi anii ăştia de când la salon se vând maşinile astea, nu-mi amintesc să mă fi vizitat vreodată un japonez adevărat. Credeam că stau cu toţii în oraşul Toyota şi savurează ceremonialul ceaiului.

— Şi gheişele, adaugă Elvira ironică. Ca domnul Uno[273].

Pe Harry îl face să zâmbească această aluzie. Fata asta – femeia asta – tine pasul cu vremurile.

— Mda, n-a apucat să fie prea multă vreme Numero Uno, nu-i aşa?

Cerceii ei de azi sunt ca nişte clopoţei, nişte căpăcele curbate din argint mat, prinse laolaltă în paralelograme tremurătoare, de mărimea unui cocon de fluture. Îi tremură cuprinşi de-o uşoară indignare când îi spune:

— De fapt, Nelson şi Lyle ar trebui să răspundă în faţa domnului Shimada.

El ridică din umeri.

— Ce să-i faci? Avocatul l-a prins până la urmă pe Lyle la telefon şi tipu' i-a râs în nas. Cică e cu tubul de oxigen la nas, cât să se dea jos din pat şi să meargă la toaletă, că poate să moară în orice moment. Ba mai mult, cică boala i-a cuprins şi creierul şi habar n-are despre ce vrea avocatul. Şi a trebuit să-şi vândă calculatorul şi n-a păstrat nicio dischetă. Cu alte cuvinte, i-a spus avocatului să… să plimbe ursul.

Faptul că se stăpâneşte să zică „să se pişe" o fi un fel de a-i face curte Elvirei, nu ştie nici el ce să creadă. Când te apropii de sfârşitul jocului, îţi mai încerci norocul. Îi place că-i atât de zveltă – Pru şi până şi Janice par corpolente pe lângă ea – şi îi pare reconfortant felul ei de-a fi calmă şi tăcută, e ca un ecran de televizor cu sonorul dat încet, n-auzi cuvintele, vezi doar imaginea.

— Mi-a venit să râd, spune el, de ultimele veşti primite de la Lyle. Moartea îşi are părţile ei bune.

Ea întreabă de lângă el:

— Nelson nu se-ntoarce acasă într-o săptămână sau cam aşa?

— Aşa-i programat, confirmă Harry. Cum se duce şi vara asta, nu-i aşa? Seara-ţi dai seama. Încă-i cald, dar se întunecă tot mai devreme. Uităm de la un an la altul – întunericul de sfârşit de vară. Greierii. Mirosul peluzelor răscoapte. Doar că vara asta a fost al naibii de ploioasă – în grădiniţa mea de legume, buruienile cresc întruna, iar lăptucile şi broccoli sunt atât de înalte, de se-ndoaie sub propria lor greutate. Şi mazărea s-a întins ca iedera, a urcat peste gard şi a pătruns în curtea vecinului.

— Măcar n-a mai fost arşiţa aia cumplită de vara trecută, zice Elvira, când toată lumea vorbea despre efectul de seră. Poate că nici nu există efectul de seră.

— Ah, ba cum să nu, o asigură Rabbit cu o convingere de care nici el nu se credea în stare.

Peste Route 111, deasupra acoperişului în formă de pălărie roşie al localului Pizza Hut, un stol de grauri ce migrează deja spre sud stau pe firele de telefon ca nişte note muzicale pe un

---

[273] Sôsuke Uno (1922-1998), om politic japonez, premier al Japoniei în scurtul interval iunie-august 1989. A demisionat în urma unui scandal sexual provocat de o gheişă.

portativ.

— Eu n-o să mai apuc ziua aia, îi spune el, dar tu şi nepoţii mei o veţi apuca. New Yorkul, Philly şi docurile lor vor ajunge sub apă de cum o să-nceapă să se topească Antarctica. La fel şi tot Jersey Shore.

Ronnie Harrison şi Ruth: pfui, ce om de căcat.

— Ce mai face Nelson? Ai veşti de la el?

— Ne-a trimis vreo două vederi cu Clopotul Libertăţii. Părea vesel. Într-un fel, puştiul de când îl ştiu a căutat ceva mai multă ordine decât i-am putut oferi noi şi presupun că un program de dezintoxicare e tare la capitolul ăsta. Discută cu Pru la telefon, dar deocamdată nu i se încurajează prea mult contactul cu lumea de afară.

— Pru ce zice?

Să fie oare numai imaginaţia lui Harry, sau aici e vorba de un interes crescând, ca al televizorului al cărui sonor revine?

— E greu de ghicit ce crede Pru, răspunde el. Am impresia că tocmai era pe cale să renunţe la mariaj înainte să se înscrie el la dezintoxicare. E plecată cu Janice şi copiii în Pocono.

— Asta înseamnă că eşti singurel, îl compătimeşte Elvira Ollenbach.

Oare o fi tatonând terenul? S-o invite oare acasă? Să bea câteva daiquiri-uri în bârlog, să-i mângâie ceafa brunetă, să vadă dacă i se asortează cu păsărică, s-o ducă în dormitorul oaspeţilor, cu acoperişul în pantă şi debaraua în care erau îngrămădite toate numerele alea vechi din *Playboy* când s-au mutat – gândul că trupul suplu al acestei tinere caută să-şi astâmpere poftele recurgând la trupul lui îl afectează la fel de mult ca gândul la o avalanşă. L-ar da peste cap cu totul.

— La vârsta mea nu mă deranjează, mărturiseşte el. Pot să mă uit la ce emisiuni am eu chef. La Naţional Geographic, Disney, World of Nature. Când e acasă Janice ne pune să ne uităm la comedioarele astea de familie, cu toată lumea scălâmbăindu-se în sufragerie. De exemplu, am întrebat-o ce mama naibii vede la *Roseanne,* iar ea mi-a răspuns: „îmi place de ea. E grăsană, şleampătă şi rea, ca mai toate femeile din America”. Mă uit la televizor din ce în ce mai puţin. Încerc să beau doar o bere şi mă culc devreme.

Tânăra se oferă să se retragă tăcută înapoi în micul ei birou dinspre mărăcinişul botezat de el Paraguay. Lui însă îi place compania ei, aşa că o întreabă din senin:

— Ştii de cine m-am săturat să tot aud?

— De cine?

— De Pete Rose. Ai citit deunăzi în *Standard* că a mai fost la ananghie în 1980, când el şi o grămadă de alţi jucători de la Phils au fost prinşi dopându-se cu amfetamină, iar clubul l-a vândut pe Randy Leach, singurul jucător care şi-a recunoscut vina, iar ceilalţi s-au făcut că plouă şi şi-au văzut de treabă?

M-am uitat în treacăt. Cică un doctor din Brewer le făcea rost de reţete.

— Exact, din orăşelul nostru. De-aia îşi închipuie el c-o să ţină figura şi de data asta. Nimeni nu trebuie să plătească pentru ceea ce fac ei, toată lumea scapă basma curată. Şi Ollie North, şi traficanţii de droguri, unde mai pui că-s pline închisorile astea şi toată lumea, oricum, face pe mama răniţilor. Încalcă legea, dă foc primăriei, cui curu’ mă-sii îi pasă?

— Nu le mai pune pe toate la suflet, Harry, îl sfătuieşte ea pe un ton matern, liniştitor. Lumea e plină de pungaşi.

— Mda, ar trebui să ştim şi noi.

Ea nu-i mai răspunde nimic, îi întoarce spatele. Poate că, de fapt, chiar se dădea huţa cu Nelson.

— Oricum, dintotdeauna mi s-a părut un jucător naşpa, se simte el obligat să adauge în legătură cu Rose. Dacă ţii morţiş să faci totul năuc de cap şi în forţă, n-ai ce căuta pe teren.

Afară, în vipia ale cărei lumini şi umbre pâlpâitoare îi întorc propria reflexie funestă, Harry observă că în gardul viu de tisă proaspăt recondiţionat – a pus un peisagist să-i înlocuiască tufişurile moarte şi să împrospăteze stratul de compost – s-au prins câteva ambalaje de pizza din hârtie cerată şi pahare de cafea din polistiren suflate de vânt de pe Route 111. Doar n-o să-l lase pe japonez sa vadă mizeria asta. Iese şi aerul fierbinte, poluat, ce se înalţă din asfalt, îi taie răsuflarea Simte o înţepătură în zona coastelor din stânga. Îşi pune o pastilă de nitroglicerină, să i

se topească sub limbă înainte să-nceapă să se aplece. Cu cât adună mai multe gunoaie, cu atât îi par mai numeroase – ambalaje de bomboane, celofanul de pe cutiile de ţigări, fluturaşi de reclamă şi pagini întregi de ziare şifonate de ploaie şi îngălbenite de soare, pahare mari de băuturi răcoritoare cu capac şi cu paiul încă înfipt în el, cu apă murdară pe fund, provenită de la cuburile de gheaţă topită. Nicio speranţă să se termine cu mizeria de pe lumea asta. Ar fi trebuit să aducă o pungă de gunoi, are mâinile pline şi simte că se înroşeşte la faţă când încearcă să ia de pe jos încă o bucată de canon mototolit şi lipicios ţinându-şi degetele răsfirate. O limuzină intră în parcare cu un scrâşnet de roţi în timp ce Harry continuă să adune gunoiul şi trebuie s-o zbughească înăuntru, să-l înghesuie în coşul de gunoi din biroul său. Gâfâind, cu inima bătându-i să-i sară din piept, cu costumul gri-metalizat gata să-i plesnească la nasturi, traversează salonul în goană să-l întâmpine pe domnul Shimada la intrare şi-i strânge mâna cu mâna lui încă murdară de la gunoiul de pe stradă, cu zahăr uscat şi topping de pizza încă lipicios.

Domnul Shimada este un bărbat impecabil, solid, de un metru şaptezeci, are o servietă maronie, uimitor de subţire, şi poartă un costum albastru-fumuriu cu dunguliţe aproape invizibile, croit astfel încât să i se vadă cât mai mult din manşetele prinse cu butoni de aur şi din gulerul înalt, alb, al cămăşii bleu-pal. Pare dens, ca o minge de cârpă umplută-ochi cu boabe de fasole, şi în formă fizică excelentă, deşi e mic şi îndesat, cu un bronz lucios de California pe chipul deloc neprietenos.

— Eu bucur să vă cunosc, spune el. Zona foarte frumoasă.

Vorbeşte engleza fluent, dar cu un accent puternic; din cauza asta, lui Harry îi ia o secundă până să-i răspundă:

— Păi, nu neapărat şi în locul ăsta, răspunde el şi pe dată îşi zice că n-are tact, fiindcă ce rost ar avea ca Toyota să-şi plaseze franciza într-o zonă urâtă? Vreau să zic, suntem renumiţi pentru zona rurală, cu hambare cu semne împotriva deochiului şi toate alea – aici se întreabă dacă n-ar trebui să-i explice ce-nseamnă „semne împotriva deochiului” şi hotărăşte că nu merită. V-ar face plăcere să vizitaţi unitatea? Salonul? adaugă el, în caz că „unitatea” nu înseamnă nimic pentru japonez. Conversaţia cu un străin te face să fii atent la limbă.

Domnul Shimada îşi întoarce încet, ţeapăn, capul şi umerii, într-o parte şi în cealaltă, să se uite bine ia salon.

— Vad, spune el zâmbind. Şi ra Torrance eu studiez murte fotografii şi diagrame. Aaa! Sprendidă domnişoară!

Elvira iese din biroul ei şi se apropie unduitoare de vizitator, sugându-şi obrajii să pară mai fermecătoare.

— Domnişoara Olshima, vreau să zic domnule Shimada – Harry îi exersase numele, spunându-şi că sună ca Ramada cu un ştift la început, ca s-o facă fiartă taman când e mai important – v-o prezint pe domnişoara Ollenbach, una dintre cele mai bune reprezentante de vânzări ale noastre.

Mai întâi, domnul Shimada se înclină instinctiv, cu mâinile pe lângă corp. Când dau mâna, zici că amândoi încearcă să se facă knock-out unul pe altul cu zâmbetele, atât de lung îşi zâmbesc.

— Bună idee a pune ra vânzare ambere sexe, îi spune el lui Harry. E din ce în ce mai obişnuit.

— Nu ştiu de ce ne-o fi luat atât de mult să ne dăm seama de-asta, recunoaşte Harry.

— Idee bună ia timp, comentează celălalt bărbat, înfrânându-şi puţin zâmbetul, lăsând severitatea dojenitoare să-i tragă în jos colţurile buzelor pline şi totuşi plate.

Harry îşi aminteşte din copilărie cât de cruzi au fost japonezii în cel de-al Doilea Război Mondial cu prizonierii lor din Bataan. După Pearl Harbour, primul lucru care s-a auzit despre ei a fost că sunt ridicol de scunzi, că luptă pe submarine şi avioane minuscule numite Zero-uri, iar apoi, în timp ce înregistrau primele înfrângerile din Pacific, se spunea că sunt nişte fanatici în slujba împăratului, nişte maimuţe-robot, care trebuiau scoase din grote cu aruncătoarele de flăcări. Ce cale lungă am bătut de-atunci. Harry simte că-l încearcă o pornire binevoitoare, de aprobare a unei lumi care n-are nevoie de ea. Domnul Shimada pare s-o întrebe pe Elvira dacă se roagă.

— Dacă joc tenis, vreţi să spuneţi? îl întreabă ea. Da, sinceră să fiu. De fiecare dată când am ocazia. Cum de v-aţi dat seama?

Pielea întinsă de pe chipul lui se încreţeşte în riduri sclipitoare şi, rapid, ca o maimuţă, o bate pe încheietura mâinii unde se vede o fâşie de o paloare relativă pe pielea bronzată.

— Manşete, răspunde el mândru.

— Hai că le-aveţi! îl laudă Elvira. Pesemne că jucaţi şi dumneavoastră în California. Toată lumea joacă.

— Tot timpur riber. La niverur cinci, sper ajung ra niverur patru.

— Formidabil! îl laudă ea, dar privirea aruncată pe furiş lui Harry îl întreabă cât trebuie să mai facă pe gheişa.

— Preruare bună, fără rever, se laudă domnul Shimada, făcându-i o demonstraţie.

— Întoarceţi-vă cu *spatele* la fileu şi lăsaţi racheta pe spate în *jos,* îi ţine Elvira isonul, demonstrându-i şi ea mişcarea. Loviţi mingea *în faţă*, n-o lăsaţi să vă *joace* cum vrea ea.

— Vorbeşti ca profesionistă, o complimentează domnul Shimada, luminându-se la faţă.

Fără îndoială, Elvira e impresionantă. Se vede imediat cât de zveltă şi rapidă e pe teren. Harry începe să se relaxeze. După terminarea lecţiei-fantomă de tenis, îl conduce pe oaspete într-un tur rapid al birourilor şi prin tunelul plin de rafturi al departamentului de piese de schimb, unde Roddy, directorul-adjunct de aici, un tinerel nărăvaş şi frumuşel, cu părul lung, ciufulit, pe care şi-l tot dă la o pane de pe frunte, eu faţa şi mâinile mânjite de un strat subţire de unsoare, ie aruncă o privire urâtă cu coada ochiului. Harry nu le face cunoştinţă, de teamă să nu-l mânjească pe domnul Shimada cu o pată de unsoare, îl conduce spre uşa cu zăbrele de alamă a garajului zgomotos, cavernos, unde Manny, directorul de la service-ul moştenit de Harry de la Fred Springer în urmă cu cincisprezece ani, a *fost înlocuit* de Arnold, un tânăr plinuţ absolvent de profesională, unde a învăţat să poarte salopete lavabile, ce-i dau înfăţişarea unei păpuşi Kewpie sau a unui om de zăpadă. Domnul Shimada ezită în pragul garajului ce reverberează de zgomot – înjurăturile oamenilor acoperă ciocănind metalului pe metal – şi se trage cu un pas înapoi, întrebându-l:

— Moraru' angajaţiror bun?

Ăsta o fi „moralul". Harry se gândeşte la mecanici, la faptul că-s veşnic nemulţumiţi, că iau pauze de cafea lungi şi dese, că au pretenţii la beneficii tot mai mari, că în zilele de luni absentează frecvent din cauza mahmurelii şi că-n zilele de vineri pleacă suspect de devreme de la program, şi răspunde:

Foarte bun. Câştigă douăzeci şi doi de dolari pe oră, cu bonusuri şi beneficii. La prima slujbă pe care am avut-o, la cincisprezece ani, nu primeam decât treizeci şi cinci de cenţi pe oră. Domnului Shimada nici că-i pasă.

— Angajaţi negri n-aveţi? Nu văd nici unur.

Mda, păi, am vrea să angajăm mai mulţi, dar e greu să găseşti muncitori calificaţi. Acum câţiva ani am avut unul, era priceput şi se înţelegea bine cu toată lumea, dar până la urmă a trebuit să-l disponibilizăm, fiindcă întârzia mereu sau nu venea deloc la lucru.

Când îl trăgeam la răspundere, răspundea că lucra pe fusul orar afro-american.

Lui Harry îi e jenă să-i spună cum fusese poreclit individul – Negruţul. Noi unii măcar nu vindem păpuşi Black Sambo cu buze de negrotei, cum fac ei la Tokio, după cum a văzut astă-vară în emisiunea *60 Minutes.*

— Toyota străduieşte a fi un angajator corect, spune domnul Shimada. Vrea a fi un cetăţean de nădejde ar societăţii voastre prurariste. În fabrica din Georgetown, Kentucky, rucrează murţi negri. Nu doar ra rinia de asambrare, şi în funcţii de conducere.

O să ne ocupăm de acest aspect, îi promite Rabbit. Suntem într-un fel de zonă conservatoare, dar facem progrese.

— Zonă foarte frumoasă.

— Exact.

Când se-ntorc în salon, Harry se simte obligat să-i explice:

— Fiul meu a ales culorile astea pentru pereţi şi mobilier. Fiul meu, Nelson. Eu aş fi mers pe ceva mai, ăăă, estompat, dar el e, de fapt, cel care conduce salonul în timp ce eu petrec jumătate de an în Florida. Neveste-mii îi place soarele de acolo. Apropo, şi ea joacă tenis. Adoră jocul ăsta.

Domnul Shimada devine radios. Buzele i se aplatizează de parcă şi le-ar presa de un geam,

iar ochelarii cu rame aurii pătrăţoase parcă îi sunt lipiţi de ochi.

— Ir cunoaştem pe Nerson Angstrom, spune el.

Rosteşte cu dificultate numeroasele consoane ale numelui de familie, îl pronunţă, An-ca-stom".

— Un om de-a dreptul faimos la Compania Toyota.

O strângere de inimă şi senzaţia de urinare apărută sub curea îi dau de înţeles lui Harry că, după atâtea politeţuri, au ajuns la scopul vizitei.

— Nu vreţi să poftiţi în biroul meu şi să luaţi un loc?

— Cu prăcere.

— Doriţi să vă aducă ceva una dintre fete? Cafea? Ceai? Nu-i ca al dumneavoastră, fireşte. Doar un pliculeţ de Lipton…

— Nu-i nevoie, murţumesc.

Destul de neceremonios, intră în biroul lui Harry şi se aşază pe fotoliul din imitaţie de piele al clienţilor, cu braţele cromate capitonate, cu faţa la birou. Îşi pune geanta diplomat uimitor de subţire pe genunchi şi îşi împreunează calm mâinile deasupra ei, lăsând să i se vadă manşetele orbitor de albe. Aşteaptă să-l vadă şi pe Harry aşezat la birou, apoi începe ceea ce aduce cu un discurs pregătit dinainte.

— Noi, în Japonia, spune el, admirăm din totdeauna America. În timpur ocupaţiei, când eram un puşti, îi admiram pe sordaţii înarţi, cu ferur ror de-a fi. Sordaţi inamici, dar nu oameni răi. Oameni puternici. Sfetnicii împăratului nostru r-au îndrumat pe cărări greşite, aşa că generarur MacArthur ni s-a părut aşa cum fusese împăratur pe vremuri, distant şi de cea mai bună caritate. Am muncit din greu a face tot ce a sugerat er – să reconstruim oraşere arse, să învăţăm ce-i democraţia. Japonezii foarte umili ra început în raport cu America. Ştiţi povestea Toyota. Ra început, foarte modeşti, pe urmă mai mari, scoatem un produs mai bun pentru banii omurui de rând, da? Voi r-aţi cerut, noi r-am adus, da?

— Bună lozincă, apreciază Harry. Îmi place mai mult decât unele sosite mai recent.

Domnul Shimada însă nu se aşteaptă să fie întrerupt nici măcar o clipă. Apucă mai strâns servieta maronie cu mâinile lui lucioase, manichiurate, şi se apleacă în faţă pentru ca glasul lui să fie mai clar.

— Şi totuşi, în anii de după război, japonezii, au avut un mare respect pentru Statere Unite. Erau ca un frate mai mare. Dar în urtimur timp, fratere mai mare acţionează ca fratere mai mic, se prânge tot timpur şi se vaietă. Vrea murte avantaje în comerţ, spunând că japonezii fac competiţie neroiară. De ce neroiară? Fă ceva chiar mai ieftin cu taxe vamare şi costuri de transport cu tot, oameniror re prace, oamenii cumpără. Ferur de viaţă american din vremurire de demurt. Dar în noire vremuri, America nu face nimic în afară de fuziuni, achiziţii, taxe mai mici, creşterea datoriei naţionare. America ia totur şi nu dă nimic. Ca o gaură neagră mare.

Domnul Shimada e mândru de această analogie la modă şi de engleza lui care te lasă fără replică. Îşi zâmbeşte sieşi şi deschide servieta cu un ţăcănit dublu la fel de înfiorător ca o împuşcătură. Scoate din ea o singură coală de hârtie crem, rigidă, decorată cu cifre răzleţe bătute la maşină.

— Din cifrere de aici reiese că, între noiembrie '88 şi mai '89, Springer Motors nu raportează vânzarea a nouă maşini Toyota, în varoare de o sută treizeci şi şapte de mii patru sute de dorari ra preţur de fabrică. Dobânda acumurată ra suma asta se ridică până în prezent ra patruzeci şi cinci de mii opt sute de dorari.

Dă să se încline din reflex, dar pe jumătate îşi suprimă acest gest şi-i întinde hârtia peste birou.

Harry o acoperă cu mâna lui mare şi-i spune:

— Mda, păi, contabilii angajaţi de *noi* v-au raportat toate aceste date. Nu se pune problema ca Springer Motors să-ncerce să înşele pe cineva. E o situaţie aiurea – neobişnuită – care a apărut şi pe care acum o îndreptăm. Fiul meu a avut o problemă cu drogurile şi a angajat o poamă stricată pe postul de contabil-şef, împreună ne-au jefuit pe toţi. Şi pe Brewer Trust, cu o altă escrocherie – cumpărau maşini în numele unui prieten mort, vă vine să credeţi una ca asta? Dar uitaţi, împreună cu nevastă-mea – practic, ea e proprietarul – intenţionăm să plătim până la ultimul cent datoria pe care o avem la Mid-Atlantic Toyota. Şi aş dori să văd, cândva, cum o să ne

calculaţi dobânda respectivă.

Domnul Shimada se lasă un pic pe spate şi îşi ţine cel mai scurt discurs:

— Cât de curând?

Harry se aruncă cu capul înainte:

— Până la sfârşitul lui august.

Peste trei săptămâni. Probabil că vor trebui să facă un împrumut la bancă, iar Brewer Trust e deja la cuţite cu ei. Ei bine, să găsească soluţia contabilii lui Janice dacă-s aşa de deştepţi.

Domnul Shimada clipeşte în spatele lentilelor parcă încastrate pe faţa lui plată şi pare să dea din cap a aprobare.

— Sfârşitur rui august. Dobânda a fost carcurată ra doisprezece ra sută, conform împrumuturiror standard TMCC[274].

Închide servieta cu un ţăcănit şi o pune în echilibru pe braţul fotoliului. Se uită lung, pieziş, la fotografiile înrămate de pe biroul lui Harry: Janice, când încă mai avea breton, într-o rochie lungă de lamé, acum trei-patru ani, înainte de-a pleca la petrecerea de Anul Nou din Valhalla Village, o poză color făcută cu blitz de către Fern Dreschel, cu un Nikkomat pe care Bernie tocmai i-l făcuse cadou de Hanukkah şi care a ieşit surprinzător de bine, Janice, nerăbdătoare să ajungă la petrecere, nu-şi arată deloc vârsta, e un pic supraexpusă, defocalizată şi cu capul în nori; fotografia lui Nelson de la absolvirea liceului, cu jachetă şi cravată, dar cu părul lung ca al unei fete, căzându-i până la umeri; şi, rămasă acolo din perioada şefiei lui Nelson la acest birou, o fotografie alb-negru înrămată a lui Harry pozând în echipamentul de baschetbal, ţinând mingea deasupra umărului drept, strălucitor, pregătindu-se parcă de-o aruncare, cu părul tuns periuţă, cu ochii somnoroşi şi tricoul inscripţionat MJ.

Postura mai relaxată a domnului Shimada în fotoliu sugerează o etapă mai puţin formală discuţiei.

— Tinerii din ziua de azi foarte interesanţi, spune el în cele din urmă. Nu re este teamă a muri de foame, cum s-a întâmprat în aproape toată istoria omenirii. Până de curând nu se temeau de bomba atomică. Dar speriaţi de ceva… nu fericiţi. Şi în Japonia. Brugii, muzica rock nu fac fericire destură. Înainte, în Japonia, rucrurire cere mai simpre îi fac fericiţi pe oameni. Un crar de rună pe un ereşteu ra un moment dat. Greierii care cântă în crâng de bambuşi. Rucrurire foarte mici pot aduce o fericire foarte mare. Japonia e o ţară însurară mică, trebuie să se descurce cu mai nimic. Nu ca nesfârşita China, nu ca SUA. Nu tu puţuri de petror, nu tu spaţii vaste. Nu avem decât oamenii noştri, disciprina ror. Rocuiesc în Carifornia de cinci ani şi mă dezamăgeşte ripsa de disciprină a oameniror din America. Murte carităţi bune, fireşte. Buni ra tenis, inimi bune. Distracţie maximă. Am murţi prieteni americani foarte dragi. Îşi cer tot timpur scuze pentru ragărere de concentrare japoneze din epoca lui Frankrin Roosevert. Re răspund întotdeauna: „Era război!” în război, oamenii au nevoie de disciprină. Nu numai în război. Şi pacea e tot un fer de război. Acum nu ne mai ruptăm cu americanii, cu britanicii, ci cu Nissan, Honda, Ford. Agenţia Toyota trebuie să fie un roc ar disciprinei, un roc ar ordinii.

Harry simte nevoia să-l întrerupă, nu-i place încotro bate acest monolog.

— Noi credem că aşa-i şi agenţia asta. Vânzările au crescut cu opt la sută în vara asta, contrar tendinţei manifestate la nivel naţional. Tot timpul le spun oamenilor: Toyota e bună cu noi de-atâta vreme, iar noi suntem buni cu Toyota.

— Nu mai, îmi pare rău, spune simplu domnul Shimada şi îşi reia ideea: În Statere Unite, pentru mine e fascinant confrictur dintre ordine şi ribertate. Toată rumea menţionează ribertatea, toate ziarere şi tereviziunire, moderatorii… toată rumea. Murtă iubire şi vorbe despre ribertate. Skateboarderii vor ribertate să forosească farezere şi să-i dărâme pe bieţii bătrâni. Negrii cu aparate de radio vor ribertate să se exprime cu zgomot super-tare. Oamenii vor să aibă ribertate să deţină arme şi să-i împuşte pe arţii pe autostrăzi din pură prăcere. În Carifornia, căcatur de câine mă surprinde mult. Peste tot, căcat de câine, câinii trebuie să aibă o ribertate importantă de vreme ce se cacă peste tot. Ribertatea câiniror e mai importantă decât iarba curată sau trotuarur curat. În SUA, Toyota speră a crea insure de ordine într-un ocean de ribertate. Sperăm a obţine

---

[274] Toyota Motor Credit Corporation.

un echiribru adecvat între nevoire rumii de afară şi nevoire fiinţei interioare, între ceea ce noi numim în Japonia giri *şi* ninjô.

Se apleacă în faţă şi, arătându-şi manşetele albe sclipitoare, bate darabana cu degetele pe coala cu cifre de pe biroul lui Harry.

— Prea murtă dezordine. Prea murt căcat de câine. Prătiţi până ra sfârşitur rui august, nu vă dăm în urmărire penară. Dar gata cu franciza Toyota la Sânger Motors.

— Springer, îl corectează Harry automat. Ascultaţi-mă, încearcă el să pledeze. Nimeni nu se simte mai prost decât mine din cauză că băiatul meu a luat-o razna.

Acum domnul Shimada este cel care întrerupe conversaţia; s-a ambalat la auzul propriului său discurs, cu toate frumoasele umbre japoneze care s-or fi format în mintea lui.

— Nu numai băiatur, spune el. Cine sunt tatăr şi mama unui asemenea băiat? Unde sunt? În Frorida, bucurându-se de soare şi tenis, în timp ce tânărur se joacă cu automobirere. Nelson An-castom e încă prea tânăr să conducă agenţia Toyota. Face de râs compania Toyota.

Această afirmaţie îi trage mult în jos colţurile buzelor plate, se încruntă cu ochii bulbucaţi.

Harry argumentează disperat:

— Doriţi un personal tânăr, care să atragă cumpărători tineri. Nelson împlineşte treizeci şi trei de ani peste două luni.

Îşi zice că şi-ar răci gura de pomană şi poate că l-ar şi jigni pe domnul Shimada dacă s-ar apuca să-i explice că, la aceeaşi vârstă, Iisus Christos era destul de în vârstă să fie răstignit şi să mântuiască omenirea. Îl imploră pentru ultima dată:

— O să vă pierdeţi toţi clienţii. De treizeci de ani încoace oamenii din Brewer ştiu unde să vină ca să-şi cumpere o Toyota. Chiar aici, pe Route Unu Unu Unu.

— Gata, declară domnul Shimada. Prea murt căcat de câine, domnure Anc-strom, iar la a treia încercare aproape că-i pronunţă numele corect; n-ai cum să nu-i admiri. Toyota nu agreează jocurire murdare cu produsere ei.

Îşi ia servieta subţire şi se ridică.

— Păstraţi factura. Vor mai sosi murte arte hârtii. O vizită foarte prăcută, chiar dacă regretabiră şi o conversaţie bună pe subiecte de interes generar. Fiţi drăguţ şi expricaţi-i şoferurui rimuzinei drumul spre Route Patru Doi Doi. Acolo are agenţie domnul Krauss.

— Va duceţi să-l vedeţi pe Rudy? Pe vremuri lucra aici. Eu l-am învăţat tot ce ştie.

Domnul Shimada înţepeneşte, în costumul său albastru-fumuriu cu dunguliţe de-abia vizibile.

— Bun învăţător nu întotdeauna bun părinte.

— Dacă Rudy o să fie singurul vânzător de Toyota din oraş, ar trebui să scape de Mazda. Motorul ăla Wankel n-a funcţionat niciodată ca lumea. Prea aduce cu o cuşcă de veveriţe.

Acum, că securea a căzut, Harry se simte uşor ca un fulg. Incertitudinea te omoară, renunţarea îşi are părţile ei plăcute.

— Apropo, mult noroc cu Lexus-ul, zice el. Oamenii nu se gândesc la lux când vine vorba de Toyota, dar lucrurile se pot schimba.

— Rucrurire se schimbă, îl aprobă domnul Shimada. E tristur secret ar omenirii.

Ajuns în salon, strigă:

— Domnişoara drăgăraşă?

Elvira traversează salonul cu mersul ei rapid, ţăcănindu-şi tocurile, iar cerceii îi execută un dans frenetic în marginile maxilarelor. Oaspetele o întreabă:

— Îmi puteţi da o carte de vizită, în caz de referinţă viitoare?

Ea scoate una dintr-un buzunar al costumului, iar domnul Shimada o acceptă, o studiază cu un aer grav, se înclină cu mâinile pe lângă corp, iar apoi, pentru a face şi el o glumă în stil american, imită o lovitură de tenis cu reverul.

— Aţi prins figura, îl laudă ea. Luaţi-o cât mai de jos.

El se înclină din nou şi, întorcându-se spre Harry, îi zâmbeşte atât de larg, încât faldurile feţei îi saltă ramele ochelarilor.

— Noroc cu murtere probreme. Poate ar trebui să cumpăraţi un Rexus ra preţ de dearer, până nu e prea târziu.

Asta s-ar zice că-i o mică glumă japoneză.

Harry îi strânge curajos mâna manichiurată.

— Cred că acum nu-mi pot permite nici măcar o Corolla, spune el şi, dintr-un reflex de bunăvoinţă, reuşeşte să facă o scurtă plecăciune.

Îl conduce pe oaspete afară la limuzina al cărei şofer negru se sprijină de bara de protecţie şi mănâncă o felie de pizza, iar un nor se retrage lăsând să se vadă soarele; strălucirea incoloră şi nemiloasă a zilei caniculare îl face pe Harry să-şi ferească ochii; toate glumele îşi pierd hazul şi, brusc, se simte fragil şi bolnav de inimă rea. Nu-şi poate imagina salonul fără reclama albastră şi înaltă cu TOYOTA, lacul strălucitor şi încremenit de maşini impecabile, vopsite în culori orientale uşor amărui. Biata Janice, vestea are s-o zdruncine. O să-şi spună că şi-a trădat tatăl.

Ea însă nu pune prea tare la suflet această veste; în ultima vreme mai mult o interesează cursurile ei de imobiliare. Janice a terminat un modul de zece săptămâni, iar acum s-a înscris la altul. Discută la telefon îndelung cu colegele de curs despre următorul test sau despre personalitatea fascinantă a profesorului lor, domnul Lister, cu noua lui barbă sexy.

— Sunt sigură că Nelson şi-a făcut un plan, spune ea. Iar dacă n-are, ne aşezăm cu toţii şi găsim noi ceva.

— Găsim ceva?! Dispar din senin două sute de mii de dolari! Şi adio Toyota, vinde-le dacă mai poţi.

— Erau chiar aşa de grozave, Harry? Nelson le ura. De ce să nu obţinem o franciză americană? Nu revine Detroit-ul cu surle şi trâmbiţe?

— Nu-s destul de mari să şi-l permită pe Nelson Angstrom.

Janice îi ia replica în glumă şi exclamă:

— Răuleanule!

Apoi se uită la chipul lui, e uimită şi întristată de ceea ce zăreşte, traversează bucătăria şi întinde mâna, să-i atingă faţa.

— Harry, *prea* pui la suflet totul. Tăticu' avea o vorbă: „Orice şut în fund e un pas înainte". Nelson se întoarce acasă peste o săptămână, iar până atunci nu putem face nimic.

Dincolo de plasa de la fereastra bucătăriei, de care se tot ciocnesc fluturii de noapte, seara începutului de august are nuanţa pestriţă caracteristică anotimpului, de lumină ce se retrage în timp ce căldura verii stă pe loc. Pe măsură ce zilele devin mai scurte, apare o uscăciune de iarbă moartă şi ţârâit de insecte chiar şi-n vara asta cu ploi abundente, cu mai multe furtuni şi inundaţii neaşteptate în Diamond County decât a văzut Harry la viaţa lui. Observă că în curte au căzut câteva frunze maronii din cireşul exotic şi că tulpinile fucsiei violete dau să se usuce. În starea lui de izolare şi moleşeală, e tot mai atras de pământ, ca o de o mamă familiară lui din pruncie, care încă nu şi-a lepădat fustele în umbra de sub tufişuri.

— Căcat, rosteşte el cuvântul încărcat cu magie din seara de-acum trei luni, când Pru l-a folosit ca să-şi anunţe hotărârea disperată de-a se culca o dată cu el. Ce planuri să aibă Nelson? Să zică mersi dacă scapă de închisoare.

— Nu intri la închisoare pentru furt din buzunarul propriei familii. A avut o problemă medicală, a fost bolnav ca şi tine, doar că nu de angină, a suferit de o dependenţă. Acum amândoi sunteţi pe cale de vindecare.

În cuvintele ei, el discerne din ce în ce mai mult alte voci, alte opinii şi o înţelepciune acumulată în altă pane.

— Cu cine ai stat de vorbă? o întreabă. Parcă-ai fi deşteaptă aia de Doris Kaufmann.

— Eberhardt. N-am mai stat de vorbă cu Doris de săptămâni întregi. Mai ies cu câteva dintre fetele înscrise la cursul ăsta de imobiliare, după ore, la un local micuţ de pe Pine Street, care nu-i prea rău famat, cel puţin nu de curând, iar una dintre ele, Francie Alvarez, zice că orice dependenţă trebuie văzută ca o boală, e ca şi cum ai face gripă, altfel am înnebuni de-a binelea dând vina pe dependenţii din jurul nostru, de parcă ei ar avea de ales.

— Şi ce te face să crezi că tratamentul lui Nelson va da roade? Faptul că ne costă şase miare? Pe puşti îl doare-n şpiţ de banii ăştia. S-a internat doar ca să se mai liniştească lucrurile. Chiar tu mi-ai spus că ţi-a zis odată că iubeşte cocaina mai mult decât orice pe lumea asta. Mai mult decât pe tine, decât pe mine, decât pe propriii copii.

— Ei bine, în viaţă, câteodată, trebuie să renunţi la lucrurile pe care le iubeşti.

La Charlie. Oare la el s-o fi gândind acum de are vocea atât de sinceră, încărcată de o înţelepciune tristă şi de o fermitate înţeleaptă? În lumina crepusculară de august, ochii ei au o

întunecime care parcă îl invită să-i fie părtaş la înţelepciunea pe care a adunat-o din viaţa ei de femeie. Degetele ei îi ating din nou obrazul, e o atingere ce-i aminteşte de cea a unei muşte care, atunci când încerci să adormi, ţi se tot aşază pe faţă şi te gâdilă ici-colo. Este enervantă; încearcă să scape de atingerea ei dând scurt din cap. Ea îşi retrage mâna, dar încă îl fixează cu o privire solemnă.

— Mă tem mai mult pentru tine decât pentru Nelson. Îţi revine angina? Senzaţia aia de sufocare?

— Mă mai ia câte un junghi din când în când, recunoaşte el. Dar iau o pastilă şi gata. E-o treabă cu care va trebui să mă obişnuiesc.

— Mă-ntreb dacă n-ar fi trebuit să faci bypassul ăla.

— Mi-a ajuns şi angioplastia. Câteodată mă simt de parcă mi-ar fi lăsat cateterul acolo.

— Harry, ar trebui măcar să faci mai multă mişcare. De la salon aterizezi direct în faţa televizorului şi de-acolo în pat. Nu mai joci golf.

— Păi, dacă s-a spart gaşca, nu mai are niciun haz. Tinereii ăştia de la Flying Eagle n-au nevoie de-un bătrân în echipă. Când o să ne-ntoarcem în Florida, o să mă apuc din nou.

E şi asta o chestiune despre care trebuie să discutăm. Ce rost mai are să-mi iau autorizaţia de agent imobiliar dacă ne ducem imediat în Florida pentru şase luni? N-o să apuc niciodată să mă fac cunoscută prin împrejurimi.

— Să te faci cunoscută? Dar eşti cunoscută, şi încă cum. Eşti fiica lui Fred Springer şi nevasta lui Harry Angstrom. Iar acum eşti şi mama unui cocainoman faimos.

— Voiam să zic cunoscută profesional. E o expresie de-a domnului Lister. Înseamnă să ştie oamenii de unde să mă ia, nu să dispar dintr-odată în Florida, ca o persoană care nu-şi ia munca în serios.

— Vasăzică, conchide el, Florida a fost bună să mă faci dispărut când eram director la Springer Motors, să mă dai la o parte din calea lui Nelson, dar acum, când îţi închipui că eşti o femeie cu carieră, putem s-o dăm încolo de Florida.

— Păi, recunoaşte Janice, chiar mă gândeam că una dintre posibilităţile de-a reduce din datoriile companiei ar putea fi vânzarea apartamentului din Florida.

— Să-l *vindem*? Nici mort! exclamă el, nu din convingere, ci fiindcă-i place cum îi sună vocea când e indignat ca un tată veşnic scandalizat dintr-un serial de comedie, sau ca Steve Martin cu părul lui argintiu în filmul *Numai tată să nu fii*, pe care l-au vizionat aseară pentru că i s-a părut nostim uneia dintre amicele lui Janice de la imobiliare. Mi s-a subţiat prea mult sângele ca să mai suport o iarnă nordică.

În replică, Janice arată de parcă mai are puţin şi izbucneşte în plâns, cu ochii negri numai jar şi împăienjeniţi ca ai micuţului Roy când e gata să dea apă la şoareci.

— Harry, nu mă zăpăci de cap, îl imploră ea. Nici măcar nu pot să-mi dau examenul de autorizare mai devreme de octombrie. Nu-mi vine să cred c-o să mă duci fuguţa în Florida, unde autorizaţia nu-i valabilă, doar ca să joci tu golf cu nişte tipi mai bătrâni şi mai slabi decât tine. Şi care, oricum, te bat şi te uşurează de douăzeci de dolari de fiecare dată.

— Păi, *eu unul* ce-o să fac aici în timp ce tu te-nvârţi prin târg şi te dai mare? S-a zis cu salonul, *kaput*, sau cum i-o zice în japoneză, *finito*, şi chiar dacă n-ar fi, dacă puştiul e cât de cât pe calea cea bună, o să vrei să se-ntoarcă acolo, iar el nu mă poate suferi, ne încurcăm unul pe altul, ne călcăm reciproc pe nervi.

— Poate că n-o să vă mai călcaţi. Poate că Nelson va trebui să se-mpace cu tine, iar tu cu el.

Harry îi mărturiseşte umil:

— Mi-aş dori şi eu asta.

Tatăl şi fiul contra restului lumii, reconstruiesc salonul de la zero: viziunea asta îl entuziasmează pe moment. Să stea de poveşti cu Benny şi Elvira în timp ce Nelson mişună de colo-colo prin marea de capote şi vinde ca pâinea caldă maşini la mâna a doua. Springer Motors redevine ce-a fost până ca Fred să primească franciza Toyota. Şi ce dacă datorează câteva sute de mii de dolari? Guvernul are datorii de miliarde şi nu-i pasă nimănui.

Ea îi citeşte pe chip optimismul şi-i atinge obrazul a treia oară. De-acum, noaptea Harry trebuie să se scoale cel puţin o dată şi, câteodată, dacă bea mai mult de-o bere la televizor, de două ori, aşa că a învăţat să traverseze dormitorul prin beznă, pipăie tăblia de sticlă a noptierei,

apoi, după ce face câţiva paşi cu braţul întins, atinge marginea lucioasă, lăcuită a biroului înalt, iar de-acolo apucă clanţa uşii de la baie. Fiecare atingere, îşi zice el noapte de noapte, lasă în urma ei o mică depunere de sudoare şi grăsime de pe pielea degetelor; în cele din urmă, marginea biroului o să se înnegrească la fel cum i s-a murdărit tivul buzunarelor de la pantalonii de golf de-atâta scos şi băgat la loc suporturile de mingi de golf, joc după joc, ani în şir. Iar acumularea de depuneri de grăsime lăsate de bâjbâiala lui, îi trece câteodată prin minte când ajunge cu bine în baie şi aprinde lumina strălucitoare, va dăinui ca o umbră pe suprafaţa lăcuită, va rămâne ca un nor microscopic de grăsime corporală şi când el nu va mai fi.

— Nu mă forţa, iubitule, îi spune Janice, pe un ton rar, plăcut auzului, care-i face bătrâna inimă împietrită să bată mai repede, animată de sentimente conjugale renăscute. Toată tărăşenia asta oribilă cu Nelson mă stresează rău de tot, chiar dacă nu las să se vadă tot timpul. Sunt mama lui, sunt umilită, nu ştiu exact ce-o să se-ntâmple. Totul e-n vânt.

El simte o apăsare în piept şi un junghi în partea stângă. Visul lui despre cum va lucra cot la cot cu Nelson a pierit, a fost doar un vis deşert. Încearcă s-o facă pe Janice, atât de înspăimântător, de neobişnuit de sumbră şi directă, să zâmbească cu o poantă răsuflată:

— La vârsta mea, nici vântul nu mi-o mai umflă.

Nelson are programată externarea de la dezintoxicare exact în ziua când, în mai puţin de două săptămâni, un al doilea congresmen al Statelor Unite, de data asta un republican alb, moare într-un accident de avion. Unul în Etiopia, altul în Louisiana; unul – fost membru al mişcării Black Panther, iar celălalt – un fost şerif. N-ai zice că meseria de politician e atât de periculoasă, dar te face să zbori. Pru se duce să-şi aducă soţul cu maşina de la sanatoriul din North Philadelphia, iar Janice rămâne cu copiii. Curând după sosirea lor, Janice vine acasă în Penn Park.

— M-am gândit c-ar fi bine să-i las între ei, pe ei patru, îi explică ea lui Harry.

— Cum ţi s-a părut?

Ea-şi atinge gânditoare buza de sus cu vârful limbii.

— Mi s-a părut… serios. Foarte concentrat şi calm. Nu se mai bâţâia ca înainte. Nu ştiu cât a apucat să-i spună Pru despre faptul că Toyota ne-a retras franciza şi că le-ai promis să le plătim atât de curând cele o sută patruzeci şi cinci de mii de dolari. N-am vrut să i-o trântesc aşa, pe nepusă masă.

— Atunci, *ce* i-ai spus?

— I-am zis că arată minunat – de fapt, parcă s-a mai îngrăşat un pic – şi i-am mai spus că eşti mândru de el că a rezistat până la sfârşit.

— Hmm. A întrebat ceva de mine? De sănătatea mea?

— Nu tocmai, Harry, dar ştie că i-am fi spus ceva dacă te-ai fi simţit mai rău. Mi-a părut preocupat mai mult de copii. A fost de-a dreptul impresionant – i-a dus pe amândoi în camera în care ţinea mama toate plantele, cea căreia îi spunem salonul însorit, şi şi-a cerut scuze că n-a fost un tată bun, le-a explicat cum e cu drogurile şi că a fost într-un loc unde l-au învăţat să nu se mai atingă niciodată de droguri.

— Ţie ţi-a cerut scuze c-a fost un fiu rău? Sau lui Pru, c-a fost un soţ de tot rahatul?

— Habar n-am ce-a discutat el cu Pru – au avut în maşină ore întregi la dispoziţie. Se circulă tot mai greu în jurul Philadelphiei de când cu lucrările alea la autostradă. Toate drumurile şi podurile sunt într-o condiţie deplorabilă.

— N-a întrebat deloc de mine?

— Ba da, fireşte că a întrebat, scumpule. Mâine-seară suntem aşteptaţi la cină.

— Aha. Ca să admir minunea nedependentă de droguri. Minunat.

— Nu mai vorbi aşa. Are nevoie de tot sprijinul nostru. Revenirea în mediul tău e cea mai grea parte a vindecării.

— Mediu, ai? Vasăzică asta suntem noi.

— Aşa i se spune. Va trebui să se ţină departe de mulţimea de tineri drogaţi care se adună la Laid-Back, aşa că familia trebuie să se străduiască din greu să-i umple acest gol.

— Dumnezeule mare, ce mama dracu eşti aşa de al naibii de mieroasă? se răsteşte el.

E plin de ranchiună. Nu-i place că Nelson se bucură de-atâta atenţie pentru că-i fiul risipitor. Îl seacă faptul că Janice învaţă cuvinte noi şi explorează noi domenii, departe de el. Urăşte faptul

că lumea-i atât de plină de datorii şi nimeni nu trebuie să le *plătească* – nici Mexicul, nici Brazilia, nici băncile alea jegoase ŞI[275], nici Nelson. Rabbit nu s-a dat niciodată în vânt după etica demodată, dar decăderea lor morală îl macină cumplit.

Îşi petrece noaptea şi ziua următoare în pat şi la salon. Le spune lui Benny şi Elvirei că Nelson s-a întors, că maică-sii i s-a părut gras, dar nu le-a dezvăluit ce gânduri are. Elvira a primit un telefon de la Rudy Kraus, care a întrebat-o dacă nu vrea să se mute pe Route 422, să lucreze pentru el. Un oarecare domn Shimada a lăudat-o foarte mult. A aflat şi că Jake pleacă de la Volvo-Olds din Oriole, să preia şefia unei agenţii Lexus undeva spre Pottstown. Deocamdată însă, ea ar prefera să-şi păstreze cumpătul, să vadă ce planuri are Nelson. Benny s-a interesat pe la alte agenţii şi nu-i foarte îngrijorat.

— Ce-o fi o fi, ştiţi ce vreau să zic. Cât timp sunt sănătos şi am o familie… astea-mi sunt priorităţile.

Harry i-a rugat să nu spună nimănui de la service ce lovitură sub centură le-a dat domnul Shimada. Priveşte lucrurile cu o detaşare crescândă; în timp ce se plimbă pe podeaua cu dale de plastic a salonului, capul pare să-i plutească deasupra ei la fel de ameţit ca atunci când îi plutea cu jobenul deasupra asfaltului găurit, în ziua paradei. Se maturizează. Se duce cu maşina acasă, prinde începutul emisiunii lui Brokaw de pe Channel 10 (o avea el un fel de buză de iepure, dar, cel puţin, nu pronunţă „dăspre"), dar apoi Janice insistă să urce din nou în Celica şi să traverseze împreună Brewerul spre Mt. Judge pentru a nu mai ştie câta oară în viaţă.

Nelson şi-a ras mustaţa şi a renunţat la cercel. S-a bronzat pe terenul de sport şi, într-adevăr, pare mai dolofan. Buza de sus, vizibilă din nou, pare lungă, cărnoasă şi bosumflată ca a bunicii Springer. Se pare că seamănă cu ea; aducea cu un maţ de cârnat bine îndesat, iar Harry constată că Nelson îi calcă pe urme. Băiatul se mişcă ţeapăn ca o bătrânică, de parcă centrul de dezintoxicare ar fi scos din el nu numai drogurile şi tremuriciul, ci şi agilitatea înnăscută. Pentru prima oară, taică-său vede în el un om de vârstă mijlocie; părul rărit şi peticele de chelie vizibile fac parte din el, nu-s doar o boală trecătoare. Îi aminteşte lui Harry de un popă, un reprezentant vag siropos şi plinuţ al unei secte oarecare, ca şi fraierul ăla care a îngropat-o pe Thelma. O anume formalitate dobândită în ultimul timp e vizibilă şi în ţinuta lui: deşi seara este umedă şi caldă, lucru firesc pentru anotimpul în care se află, poartă o cravată în dungi şi o cămaşă albă şi-l face pe Harry să se simtă fals tinerel în tricoul polo cu guler moale şi cu emblema Flying Eagle.

Nelson şi-a întâmpinat părinţii la uşă şi, după ce şi-a îmbrăţişat mama, a încercat să facă acelaşi lucru şi cu taică-său, cuprinzându-l stângaci cu braţele pe bărbatul mult mai înalt şi trăgându-l în jos, să-şi frece obrajii ţepoşi. Harry a fost luat prin surprindere, deloc încântat: îmbrăţişarea i s-a părut făţarnică, poponară şi forţată, în genul propovăduit de evangheliştii ăştia de la televizor înainte de-a ieşi din cadru şi de a-şi ciocăni secretarele. De când băiatul a împlinit o vârstă de două cifre, el şi Nelson de-abia s-au mai atins. S-a vrut, fără îndoială, un fel de împăcare şi reparaţie morală, dar Harry a rămas cu impresia că-i un ritual învăţat de fiu-său altundeva şi că n-are nimic de-a face cu faptul că-i un Angstrom.

Pru, la rândul ei, pare uluită că, dintr-odată, soţul ei a ajuns să se poarte ca un popă; când Harry se apleacă şi aşteaptă ca buzele ei moi şi fierbinţi să-i atingă buzele, se trezeşte doar cu un obraz uscat şi acela retras cu o iuţeală ce trădează teama. Ia asta ca pe-o ofensă, dar nu-i vine să creadă c-a greşit în vreun fel. De la episodul acela din noaptea sălbatică şi vijelioasă, tăcerea ei sugerează dorinţa de-a se preface că nu s-a întâmplat nimic, iar tăcerea lui sugerează faptul că-i de acord cu asta. Nu mai are puterea, excesul de vitalitate necesare unei aventuri – cu pericolele ei, cu prestaţiile ei pretenţioase, cu tăinuirea ei suprapusă ca un filigran vieţii tale normale urmărindu-te în chip obsedant şi cu ameninţarea permanentă de-a fi dată în vileag şi de-a i se pune capăt. Nu suportă gândul că Nelson ar putea afla adevărul, chiar dacă nu l-a deranjat prea tare că Ronnie l-a ştiut. Ba chiar s-a bucurat, ca de-o lovitură cu cotul trasă adversarului sub coş. El şi Thelma au fost la fel, fiecare capabil să cântărească riscurile şi

---

[275] Aluzie la criza prin care au trecut cooperativele de credit (*loan ană saving banks),* ale căror datorii de peste 126 de miliarde de dolari au fost achitate de guvernul preşedintelui George Bush la începutul anilor 90.

avantajele, capabili să construiască împreună un spaţiu ferit, în care să se simtă liberi timp de-o oră, liberi de orice altceva în afară de ei înşişi. Cu cei din generaţia ta – cu aceleaşi cântece, aceleaşi războaie, aceleaşi atitudini faţă de războaiele astea, aceleaşi reguli şi emisiuni radio – poţi să cumpăneşti posibilităţile şi imposibilităţile. Cu o persoană dintr-o altă generaţie, încerci marea cu degetul, te joci cu focul. Aşa că-i cade greu până şi această infimă schimbare comportamentală a lui Pru, această răceală pe care o ia ca pe-o mustrare.

Copiii mănâncă odată cu ei, Judy şi Harry de-o parte a mesei mari, din mahon, moştenită de la familia Springer, aşternută ca pentru o sărbătoare, Janice şi Roy de cealaltă parte, iar Pru şi Nelson în capul mesei. Nelson spune rugăciunea; îi pune pe toţi să se ia de mâini şi să închidă ochii, iar după ce lor le vine să ţipe de penibil, pronunţă cuvintele:

— Pace. Sănătate. Minte sănătoasă. Iubire.

— Amin, încheie Pru, părând speriată.

Judy nu se poate abţine să nu se uite fix la Harry, să vadă ce are el de spus.

— Drăguţ, îi zice lui fiu-său. Treaba asta ai învăţat-o la dezintoxicare?

— Nu dezintoxicare, tati, ci reabilitare.

— Mă rog, cum i-o zice; se făcea religie multă?

— Trebuie să recunoşti că eşti neputincios şi depinzi de-o putere superioară, ăsta-i primul principiu al AA şi NA.

— Din câte-mi amintesc, tu n-aveai treabă cu nicio putere superioară.

— N-aveam şi nici n-am încă, în forma prezentată de religia creştină. Nu trebuie decât să crezi într-o putere superioară nouă – în Dumnezeu aşa cum îl înţelegem.

Totul sună atât de clar şi simplu, încât Harry trebuie să-şi învingă tentaţia de-a se lansa într-o dispută.

— Minunat, comentează el. Merge orice te-ajută să ieşi la liman, cum ar zice Sinatra.

I-l citase Mim odinioară. În seara asta, în casa Springer, Harry simte că-l desparte o distanţă imensă şi regretabilă de Mim, mami şi papsi, de toată lumea de pe Jackson Road, din anii ’30-’40, care trăia cu frica lui Dumnezeu şi care a dispărut.

— Tu însă credeai mult în chestiile astea, îi spune Nelson.

— Am crezut, încă mai cred, răspunde Rabbit, ştiind că-l irită pe puşti cu amabilitatea lui. Dar nu poate să nu adauge: Aleluia. Când mi-au băgat cateterul ăla în inimă, am văzut lumina.

— La centru ţi se spune că unii te vor lua peste picior pentru că te-ai îndreptat, dar nu şi că unul dintre ei va fi propriul tău tată.

— Nu-mi bat joc de nimic. Dumnezeule! Îţi urez să ai parte de toată pacea, iubirea şi mintea sănătoasă pe care o doreşti. Îmi doresc asta din toată inima. Cu toţii ne dorim asta din toată inima. Nu-i aşa, Roy?

Micuţul îl priveşte furios că, fără veste, l-a ales tocmai pe el. Buza de jos, umedă, începe să-i tremure; se întoarce cu faţa către maică-sa. Pru îi spune lui Harry pe un ton blajin, direct, în care el simte o urmă de recunoaştere, de ploaie ce împroaşcă oblonul unei ferestre:

— Roy e foarte necăjit, încearcă să se obişnuiască cu întoarcerea lui Nelson.

— Ştiu ce simte, spune Harry. Ne-am obişnuit cu toţii să nu-l mai avem prin preajmă.

Nelson o priveşte pe Janice indignat, parcă cerşindu-i înţelegerea.

— Nelson, povesteşte-ne despre activitatea ta de consiliere, zice ea pe tonul prefăcut al cuiva care a auzit deja povestea.

În timp ce le povesteşte, Nelson stă neclintit, curios de potolit; Harry îl ştie de mic smucit şi agitat, cu gesturi febrile care totuşi aveau ceva prietenos şi optimist în ele.

— În cea mai mare parte a timpului, le povesteşte el, doar stai şi asculţi, îi laşi pe ei să rezolve situaţia prin propriile lor discuţii. Nu trebuie să zici mare lucru, ajunge să le-arăţi că eşti dispus să aştepţi şi să asculţi. Până şi cei mai duri copii ai străzii îşi deschid în cele din urmă sufletul. Din când în când trebuie să le reaminteşti că ai trecut şi tu prin asta, aşa că poveştile lor de război nu te impresionează. Mulţi dintre ei au vândut droguri, iar când încep să se laude cu câştigurile lor, nu trebuie decât să-i întrebi: „Şi unde sunt acum?” Nu le mai au, le spune Nelson mesenilor, propriilor lui copii care-s ochi şi urechi. Le-au făcut praf.

— Apropo de făcut praf… începe Harry.

Nelson îl întrerupe cu predica lui spusă pe un ton placid.

— Încerci să-i faci să vadă singuri că sunt dependenţi, că n-au fost mai deştepţi decât alţii. Trebuie să-şi dea singuri seama de asta, totul trebuie să vină din interiorul lor, nu pot accepta o chestie impusă de altcineva. Treaba ta e să-i asculţi; tăcerea ta, mai ales, îi conduce dincolo de capcanele lor interioare. Cum începi să vorbeşti, cum încep să-ţi opună rezistenţă. E nevoie de răbdare şi încredere, încredere că procesul va da roade. Şi aşa se-ntâmplă. Fără excepţie.

E fascinant să vezi că se-ntâmplă mereu, iar şi iar. Oamenii vor să fie ajutaţi. Ştiu că au greşit.

Harry tot mai vrea să vorbească, dar Janice intervine spunându-i cu voce tare, să audă toţi cei de la masă:

— Una din ideile lui Nelson în legătură cu salonul e să-l transforme într-un centru de reabilitare. Brewer n-are nici pe departe dotările necesare pentru eradicarea acestei probleme. Problema drogurilor.

Asta-i cea mai cretină idee pe care am auzit-o vreodată, i-o retează Harry prompt. Ce câştigi din asta? Ai de-a face cu oameni care n-au niciun *sfanţ*, pentru că i-au făcut praf pe droguri.

Remarca asta îl face pe Nelson să sune mai aproape de felul de-a fi dinainte. Miorlăie:

Sunt bani veniţi din *subvenţii*, tati. Bani federali. De la stat. Până şi Bush ăsta, care nu-i bun de nimic, recunoaşte că trebuie să facem *ceva*.

Ai douăzeci de angajaţi pe care i-ai nenorocit acolo la salon, iar majoritatea au familii. Ce-o să se-ntâmple cu mecanicii de la service? Cum rămâne cu reprezentanţii noştri de vânzări… cu micuţa Elvira?

— O să-şi găsească ei de lucru în altă parte. Nu-i sfârşitul lumii. Oamenii nu se agaţă de slujbe cum făcea generaţia ta speriată de bombe.

— Da, speriată… cu generaţia ta scăpată din mână, nici nu-i de mirare. Şi cum vei transforma blocul ăla de ciment într-un spital?

— N-o să fie un spital…

— Ai deja o sută cincizeci de mii de dolari datorie către Toyota Inc. Şi trebuie s-o achiţi în două săptămâni. Ca să nu mai pomenim de cei şaptezeci şi cinci de mii pe care-i datorezi lui Brewer Trust.

Cumpărăturile făcute pe numele lui Slim… maşinile n-au părăsit salonul, aşa că nu…

Ca să nu mai pomenim de maşinile la mâna a doua pe care le-ai vândut şi ţi-ai băgat banii-n buzunar.

— Harry, îl întrerupe Janice, făcând semn spre copiii care-i ascultă. Nu-i momentul.

— *Niciodată* n-o să pot pricepe ce-a făcut nenorocitul ăsta mic! Peste două sute de mii de dolari – de unde o să-i scoatem?

Sub muşchii pieptului îi sar scântei de durere, simte că-l ia o ameţeală în care feţele din jurul mesei plutesc parcă într-o supă greţoasă. Crizele sunt tot mai pronunţate în ultimul timp; sunt peste trei luni de când angioplastia i-a deschis artera stângă descendentă. Doctorul Breit l-a prevenit că stenoza se reinstalează după trei luni.

— Dar a învăţat atât de multe lucruri, Harry. E cu mult mai înţelept. E ca şi cum de banii ăia l-am fi trimis să-şi termine studiile.

— Studii, studii, ce-i tot dai înainte cu studiile? Ce-i aşa de fantastic cu studiile astea, aşa, dintr-odată? Şcoala nu-i decât tot o metodă de-a jefui. Nu te învaţă decât cum să-i jecmăneşti pe fraierii fără studii.

— Nu vreau să mă mai duc la şcoală, se bagă Judy în discuţie. Toţi sunt nişte îngrămădiţi. Toată lumea zice ce *grea* e clasa a patra.

— Nu m-am referit la şcoala *ta,* scumpo.

Harry de-abia mai poate să respire; îşi simte pieptul plin de fărâme de polistiren care nu vor să se împrăştie. Trebuie să se liniştească.

Din capul mesei, Nelson radiază calm şi stabilitate.

— Taţi, am fost dependent. Recunosc, spune el. Luam crack şi obiceiul ăsta costă. Ţi-e teamă să nu te prăbuşeşti şi ai nevoie de-o nouă doză la fiecare douăzeci de minute. Dacă o ţii aşa toată noaptea, ţi se duc mii de dolari. Totuşi, banii pe care i-am furat nu s-au dus toţi pe dependenţa mea. Lyle a avut nevoie de-o grămadă de bani pentru o chestie experimentală pe care nemernicii ăia de la FDA o ţin secretă şi trebuie adusă prin contrabandă din Europa şi Mexic.

— Lyle, exclamă Harry satisfăcut. Ce mai face marele geniu al calculatoarelor?

— Deocamdată rezistă.

— O să mă-ngroape, spune Harry în glumă, dar ideea că asta chiar s-ar putea întâmpla îl înjunghie ca un ţurţur. Aşadar, Springer Motors, continuă el, încercând să înţeleagă cum stă treaba, a luat-o în barbă pentru cocaină şi pentru medicamentele unui poponar.

Cât de poponar o fi puştiul, se întreabă el, uitându-se fix la fiu-său ajuns la vârsta mijlocie, îngrăşat, reabilitat? Răspunsul lui Pru la întrebarea asta nu l-a mulţumit deloc. Dacă Nelson nu-i poponar, cum de l-a lăsat pe Harry sa i-o pună? O *fi fost flămândă rău, de-a* terminat de două ori.

Nelson îi răspunde, pe tonul acela enervant, tranchilizat, *de mi*-se-rupe-de-toţi-şi-toate:

— Te ambalezi prea tare, tati, pentru ceea ce în ziua *de* azi nu-i o sumă mare de bani. Ai o fixaţie în legătură cu *dolarul, gândeşti* ca pe vremea crizei economice. Dolarul n-are nimic *sfânt, nu-i* decât o unitate de măsură.

— Aha. Mersi de explicaţie. Iată un motiv de uşurare.

— Cât despre Toyota, pagubă-n ciuperci. După mine, compania bate pasul pe loc de ani de zile. Uită-te la reclamele lor pentru Lexus în comparaţie cu cele ale Nissanului pentru Infiniţi: nici nu-ncape comparaţie. Reclamele la Infiniţi sunt *fantastice,* nu apare nicio macină în ele, doar păsări şi copaci, ei vând un *concept.* Toyota vinde încă o tinichea. Nu mai fi aşa de obsedat de Toyota. Springer Motors continuă să existe, declară Nelson. Compania încă are bunuri. Îmi bat capul împreună cu mami cum să le folosim mai bine.

Succes! le urează Harry, strângându-şi şervetul şi punându-l la loc în inel, un inel de copil dintr-o substanţă transparentă umplută cu ace micuţe de diferite culori. În cei treizeci şi trei de ani de căsătorie, maică-ta n-a fost în stare să folosească ingrediente să gătească o mâncare ca lumea, dar poate că o să-nveţe. Poate că domnul Lister are s-o înveţe cum să le folosească. Pru, mâncarea a fost grozavă. Scuze pentru conversaţie. Chiar te pricepi să găteşti peştele. Mi-au plăcut mirodeniile de deasupra, ca nişte boabe de mazăre.

Când ia o nitroglicerină din sticluţa pe care o poartă cu el peste tot, observă că mâinile îi tremură altfel decât până acum – nu-i doar un tremur, ci o zbatere spasmodică, de parcă şi-ar avea propriile gânduri, pe care nu i le împărtăşesc şi lui.

— Capere, spune Pru încetişor.

— Harry, de mâine Nelson se întoarce la salon, îl anunţă Janice.

— Minunat. Iată încă un motiv de uşurare.

— Chiar voiam să-ţi spun, tati, îţi mulţumesc că mi-ai ţinut locul. Registrele pe lunile de vară arată destul de bine, ţinând cont de toate necazurile.

Ţinând *eonii* Am făcut minuni. Elvira aia e dinamită curată.

Bănuiesc că ştii asta. Gălbejitul care ne-a desfiinţat vrea s-o angajeze la Rudy, pe Route 422. Inventarul nostru e mutat la salonul lui. Se întoarce spre Janice şi-i spune: Nu-mi vine să cred că iar îl pui pe ratatul ăsta la conducere.

Janice îi răspunde cu tonul calm folosit de toţi cei de la masă, de parcă ar vrea să-i facă damblaua unui nebun:

— Nu-i un ratat. E fiul tău şi acum e o cu totul altă persoană. Nu putem să nu-i acordăm o şansă.

Cu un glas mai conjugal decât al lui Janice, Pru adaugă:

— Chiar s-a schimbat, Harry.

— Cu paşi mici, recită Nelson, cu ajutorul unei puteri superioare. De-ndată ce accepţi ajutorul ăsta, tati, e uimitor că nu te mai doboară nimic. Cred că în toţi anii ăştia am suferit o depresie gravă; totul îmi părea foarte greu. Acum le las pe toate în grija lui Dumnezeu, mă întorc pe partea ailaltă şi adorm. Trebuie să te ţii de program, fireşte. Sunt întâlniri locale şi-o să mă duc la Philly o dată pe săptămână, să mă văd cu psihoterapeutul meu şi să văd ce mai fac unii dintre puştii de care m-am ocupat. Îmi place să consiliez. Se întoarce către maică-sa şi-i zâmbeşte: îmi place şi ei mă plac.

Harry îl întreabă:

— Puştanii ăştia drogaţi de care te ocupi sunt cu toţii negri?

— Nu toţi. După un timp, nici nu mai distingi culoarea pielii. Albi sau negri, au aceeaşi problemă fundamentală. Lipsa respectului de sine.

Atâta ştiinţă, atâta calm şi echilibru şi virtute îl fac pe Rabbit să se simtă claustrofob. Se întoarce spre nepoţica lui, căutând o deschidere, o scânteie, o rază de lumină nemăsluită. O întreabă:

— Tu ce crezi despre toate astea, Judy?

Chipul fetiţei, cu dinţi perfect drepţi, gene dispuse la distanţe perfect egale, un licăr discret în ochii verzi şi în şuviţele de păr, radiază perfecţiunea. Natura încearcă să producă un nou învingător.

— Mă bucur că tati s-a întors acasă, spune ea, şi nu mai e aşa nebun. I-a venit mintea la cap.

Iarăşi are senzaţia că o aude recitând cuvinte învăţate la o repetiţie la care el n-a fost invitat. Dar ce altceva i-ar putea dori acestui copil decât tatăl de care are atâta nevoie?

Afară, pe trotuar, o roagă pe Janice să urce ea la volanul Toyotei Celica, chiar dacă asta înseamnă că trebuie să-i ajusteze poziţia scaunului şi a oglinzilor. La întoarcere, în timp ce ocolesc muntele, o întreabă:

— Chiar nu mă vrei înapoi la salon? îşi priveşte mâinile. Spasmele i s-au mai domolit, dar *încă-l* fascinează.

Deocamdată nu, Harry. Hai să-i dăm lui Nelson puţină libertate. Încearcă din răsputeri să se dea pe brazdă.

— E plin de rahat învăţat la Alcoolicii Anonimi.

— Nu-i rahat, dacă vrei să duci o viaţă normală.

— Parcă n-ar mai fi el.

— O să-ţi pară tot el de-ndată ce-ai să te obişnuieşti cu ei.

— Îmi aminteşte de maică-ta. Întotdeauna s-a supus orbeşte legilor.

— Toată lumea ştie că arată exact ca tine, doar că nu-i la fel de înalt şi are ochii mei.

Trec pe lângă parcul cu aleile lui umbroase, terenurile de tenis lăsate în paragină, tancul memorial care niciodată nu va mai trage vreo salvă. Nu observi aşa de clar toate lucrurile astea când eşti la volan. Trec pe lângă tine ca nişte exponate muzeale ale căror etichete s-au dezlipit. Încearcă să-şi alunge senzaţia că-i prins în capcană, să-şi stăpânească furia.

Îmi cer scuze că m-am purtat aşa de nasol în faţa copiilor.

Ne aşteptam să fii şi mai nasol de-atât, i-o întoarce ea senină.

N-am vrut să aduc deloc vorba despre bani şi toate chestiile alea, dar cineva trebuie s-o facă. Eşti în mare impas.

Ştiu, îi spune Janice, lăsându-se scăldată de lumina felinarelor din partea de nord a Weiserului – cu profilul ei încăpăţânat, câm, cu mânuţele încleştate pe volan, cu inelul cu diamante şi safire pe care l-a moştenit de ia maică-sa. Dar trebuie să ai încredere. Tu m-ai învăţat asta.

— Serios? E plăcut surprins să constate că în treizeci şi trei de ani a învăţat-o şi el ceva. În ce să ai încredere?

— În noi. În viaţă, îi răspunde ea. Uite încă un motiv pentru care cred c-ar trebui să te ţii departe de salon. Arăţi obosit. Ai mai slăbit?

— Câteva kilograme. Nu-i bine? Nu asta ar trebui să fac?

— Depinde cum o faci, răspunde Janice, atât de agasant de plină de informaţii noi şi presupuneri noi. Întinde mâna şi-i strânge pulpa exact în locul unde i-au introdus cateterul şi ar fi putut sângera de moarte. Totul o să fie în regulă, îl minte ea.

Jumătatea lunii august, fierbinte şi sufocantă, purifică vara făcând-o scânteietoare, de-o claritate desăvârşită. Terenurile de golf de la Flying Eagle, în perioada asta a anului de regulă arse de soare şi la fel de întărite ca şi făgaşele maşinuţelor cu acumulatori, sunt încă verzi după cât a tot plouat, în afară de ferigile regale maroniu-roşcate şi, rar, câte un puiet de arţar fusiform, ale cărui frunze au început să se îngălbenească. Frunzele copacilor tineri îngălbenesc primele – sunt mai fragede, mai sensibile. Mai speriate.

Ronnie Harrison se balansează tot ca un fierar: are balansul uşor adus de spate, cu finalizare urâtă, trunchiată, câteodată bombăne în timpul jocului. Nemaifiind dorit la salon, căutându-şi un coechipier, dacă tot e să se apuce din nou de golf, Rabbit şi-a amintit de Thelma, care i-a povestit că au trebuit să renunţe la club din cauza facturilor plătite pentru îngrijirea ei medicală. La telefon, Ronnie păruse surprins – Harry fusese la fel de uimit când formase numărul atât de familiar lui,

inoculat degetelor lui de o relaţie acum moartă – dar, surprinzător, acceptase. Încheiau pacea, probabil, peste cadavrul Thelmei. Sau poate reînviau o prietenie… nu o prietenie, ci o relaţie – care exista de pe vremea când nu erau decât nişte băieţei în pantaloni scurţi şi bascheţi, care tropăiau pe aleile cu pietriş din Mt. Judge. Când se gândeşte la anii aceia, la mutra certăreaţă a lui Ronnie, cu buzele groase, cum apărea pe terenul de sport din şcoala generală, la cum se juca Ronnie fudul cu cariciul lui mare şi palid, ca un castravete (circumcis şi cam turtit în vârf), în vestiar, apoi la Ronnie cel aflat pe val în anii de burlăcie petrecuţi în Brewer, unul dintre tipii, după cum aflase mai târziu, care i-o pusese lui Ruth înaintea lui, la Ronnie din anii în care îi zăpăcea cu discursuri înfumurate şi poveşti fără perdea, un şmecher scârbos, apoi la Ronnie cel însurat cu Thelma, angajat la compania de asigurări Schuylkill Mutual, un soi de catastrofa în pat, dar care, în realitate, muncea din greu, cu tenacitate, încercând să-şi vândă marfa, vorbind despre „cei dragi” şi când „ieşi din peisaj”, transformându-se încet-încet în cheliosul obosit, zâmbitor din fotografia de pe noptiera Thelmei, care lui Harry i se părea că i se uită în cur, aşa că într-un rând, spre amuzamentul Thelmei, s-a dat jos din pat şi a întors fotografia cu faţa în jos, aşa că de atunci o întorcea ea întotdeauna înainte de sosirea lui după-amiezile, şi apoi la Ronnie cel văduv, cu o faţă ca de prună brumărie, cu riduri parcă smulse din ochi, cu pielea subţire a unui bătrân, rozalie pe pomeţi, Harry simte că Ronnie a fost dintotdeauna alături de el, o prezentă inevitabilă, o faţetă a propriei sale personalităţi cu care n-a vrut să se confrunte, dar, iată, o face acum. Cariciul ăla ca o măciucă, glumele alea porcoase, ochii albaştri care se uitau în fundul lui, ce mama dracu, oameni suntem cu toţii, trupuri cu creier la un capăt, iar restu-i doar ţevărie.

La prima rundă, jucând doar în doi, se distrează destul de bine, aşa că mai pun de încă una, apoi de-o a treia. Ronnie îşi are clienţii lui vechi, dar nu mai iese în lume să-şi facă contacte noi printre bărbaţii tineri, îşi poate lua o după-amiază liberă fără probleme. Partidele lor sunt anchilozate şi trăsnite, iar rezultatul se decide, de regulă, la ultima sau penultima gaură. Oare lovitura puternică, amplă, din balans a lui Harry va trimite mingea în terenul de *joc* sau în bălării? O să-şi ridice Ronnie capul, să rateze o lovitură uşoară, cu boltă, trimiţând mingea în groapa cu nisip, sau o să-şi ţină capul aplecat, cu mâinile în faţă, să plaseze mingea aproape, ca să economisească o gaură? Cei doi nu vorbesc prea mult, să nu iasă la iveală râca dintre ei. Imaginea celuilalt când o dă în bară e atât de haioasă, aproape că le insuflă afecţiune. N-o pomenesc deloc pe Thelma.

La gaura a şaptesprezecea, situată la peste două sute de metri, cu un pârâiaş situat la vreo sută şaptezeci de metri, Ronnie loveşte mingea scurt, cu boltă, cu o crosă de fier numărul patru.

— Ai jucat-o de tot rahatul, îi spune Harry şi alege o crosă cu capul de lemn.

Concentrându-se să-şi ţină cotul drept cât mai aproape de corp, înalţă mingea frumos, depăşind pârâul cu vreo treizeci de metri. Vrând să compenseze lovitura anterioară, Ronnie îşi dă prea mult silinţa când îi vine rândul: având nevoie de-o crosă de lemn numărul trei, îi iese o lovitură largă, cu traiectoria în formă de banană, iar mingea cade drept în pădurea de pini dinspre Mt. Pemaquid a terenului de golf. Scăpând de presiune, Rabbit îşi zice Uşurel cu tata, joacă cu crosa de şase-fier şi trimite o minge de toată frumuseţea care pică în mijlocul terenului de parcă ar fi aterizat direct dintr-un burlan. Mai are dreptul la o lovitură, aşa că n-are cum să piardă şi nu trebuie decât să facă un egal ca să câştige. Binedispus, îi spune lui Ronnie în timp ce se deplasează cu maşinuţa spre gaura optsprezece:

— Ce zici de *Voyager* 2? După mine, asta-i o realizare mai mare decât coborârea unui om pe Lună. Am citit în *Standard*-ul de ieri că un om de ştiinţă zice că e ca şi cum ai lovi o minge în New York şi ar intra drept în gaură în Los Angeles.

Ronnie mormăie, cuprins de sila de sine a jucătorului care pierde.

— Norii de pe Neptun şi vulcanii de pe Triton, zice Rabbit. Ce să-nsemne asta?

Unul dintre coechipierii lui evrei din Florida şi-ar fi formulat o părere personală, dar aici, în nord, în districtul nemţilor, Ronnie îi aruncă o privire tâmpă, suspicioasă.

— De ce să însemne ceva, onorabilă instanţă?

Rabbit se supără. Încerci să fii drăguţ cu individul ăsta şi-ţi dă peste nas. E un cămătar şi aşa a fost dintotdeauna. Tu îi oferi ocazia să se gândească la sistemul solar, iar el îi dă cu piciorul. O striveşte în creierul lui vulgar. Harry simte un exces delicat în transmisiile pierite, dar reale ale maşinăriei fusiforme, ce acoperă milioane de kilometri, un fel de graţie ce rimează cu frumuseţea

exagerată a acestei zile cristaline de vară târzie. Simte nevoia s-o laude. Ronnie o fi având şi el asemenea impulsuri, altminteri n-ar fi frecventat împreună cu Thelma depozitul ăla ce ţine de biserică fără nume.

— Cele trei inele nemaivăzute până acum, parcă desenate cu un creion, insistă Harry imitând uimirea lui Bernie Drechsel provocată de subţirimea picioarelor de flamingo.

Ronnie s-a deplasat însă ceva mai încolo, lângă maşina de spălat mingi şi se preface că nu-l aude. Are un genunchi înţepenit, de o lovitură mai veche, de la fotbal, şi spre sfârşitul rundei începe să şchiopăteze. Se încălzeşte balansându-se de câteva ori furios, nerăbdător să înceapă jocul şi să se răzbune pentru prestaţia lui slabă de mai devreme. Dezamăgit, cu atenţia distrasă de gândul la sonda *Voyager*, Rabbit îşi lasă cotul drept moale când îşi încheie balansul pe spate şi loveşte mingea slab, razant, trimiţând-o pe o traiectorie neverosimilă, de zici că-i trucată pe calculator, drept în groapa cu nisip din dreapta terenului de golf. Gaura optsprezece este la mai mult de patru sute de metri, învecinată cu pârâul, care face un cot, însă ar trebui să fie un parcurs uşor; în zilele lui de glorie ajungea la ea cu o lovitură în minus. Totuşi, trebuie să iasă din groapa cu nisip cu o crosă specială, iar apoi foloseşte crosa de fier numărul trei – nu-i crosa lui preferată, dar îi trebuie pentru distanţă – trage o chiflă, străduindu-se prea tare, exact ca Ronnie la ultima gaură, şi sfârşeşte în pârâu, îşi găseşte până la urmă mingea galbenă Pinnacle sub un pâlc de măcriş de baltă. Fiascoul îi consumă o altă lovitură şi este atât de nerăbdător să tragă cum trebuie cu crosa de fier numărul nouă încât smulge şi fanionul din loc, aşa că la a cincea lovitură mingea îi ajunge pe marginea din stânga terenului. Ronnie joacă tacticos, loveşte mingea urât, îi dă o traiectorie joasă cu elanul lui de fierar, dar n-a dat de bucluc, aşa că singura speranţă a lui Rabbit e să dea mingii o traiectorie înaltă pe-o distanţă scurtă. Terenul e acoperit de iarbă şi o zbârceşte, ca ultimul jucător de golf tâmpit, uită să lovească jos, din plin, iar mingea se deplasează cam o jumătate de metru, până-n bălăriile de lângă zona verde, iar Ronnie e sigur că din două lovituri bagă mingea în gaură şi, cu şase lovituri, obţine o victorie chinuită. Harry se oftică cel mai mult când pierde la diferenţă de-o lovitură. Îşi saltă mingea Pinnacle şi, cu o lovitură puternică, razantă, o trimite în pădurea de pini. Ceva din pieptul lui nu prea gustă mişcarea amplă, dar e şi asta o bucurie, să vadă cum dispare bila aia chinuitoare, vâjâind şi căzând în depărtare. Jocul se termină la egalitate.

— Fără oftică, spune Ronnie, după ce a băgat fără probleme mingea în gaură de la trei metri şi ceva.

— Bună partidă, mormăie Harry, hotărându-se să nu-i dea mâna.

Ruşinea eşecului nu-i dă pace. Cine-a zis că universul nu-i plin de dizgraţie? în timp ce bagă mingile, suporturile şi mănuşile transpirate în buzunarele genţilor, Ronnie e cel exuberant şi spune:

— Ai văzut aseară în emisiunea lui Peter Jennings ultima ştire, au arătat fotografiile cu inelele şi luna tot mai îndepărtate, iar apoi mixajul pe care l-au realizat din diferite fotografii cu Neptun proiectate pe o sferă pusă să se învârtă, de se vedea toată planeta, ca o jucărie? E incredibil, recunoaşte Ronnie, ce se poate face cu grafica computerizată.

Lui Harry mai că i se face rău cu gândul la imaginea lui *Voyager* făcând acele ultime fotografii cu Neptun, apoi dispărând în neant pentru totdeauna. Nici nu-ţi vine să crezi ce vast e neantul!

Genţile de golf de pe cuierul de lângă magazinul de articole sportive aruncă umbre prelungi. Zilele se micşorează. Lui Harry îi e sete şi de-abia aşteaptă să bea o bere în curtea interioară a clubului, la una din mesele de afară, sub o umbrelă mare, verde cu alb, lângă piscina cu puştanii care se aruncă în apă cu genunchii la piept şi cu prospăturile alea de pipiţe, în timp ce soarele roşu apune în spatele orizontului înalt al Mt. Pemaquid. Înainte să meargă la bere, din greşeală, cei doi bărbaţi se uită unul la altul. Rabbit are proasta inspiraţie să întrebe: — Ţi-e dor de ea?

Ronnie îl priveşte pieziş. Pleoapele îi par umflate sub genele albe.

— Dar ţie?

Încolţit, Rabbit de-abia poate simula că-i e dor. S-a folosit de Thelma, iar apoi ea a pierit măcinată de boală.

— Fireşte, răspunde el.

Ronnie îşi drege gâtlejul răguşit, apoi verifică fermoarul de la geantă, să vadă dacă-i închis bine, şi o pune pe umăr, s-o ducă la maşină.

— Sigur ţi-e dor, spune el. Încearcă să fii mai sincer. Te-a durut în pulă de ea. Nu! Pardon! Exact asta i-ai dat – puia!

Harry ezită între variantele imposibile – să-i spună cât de mult i-a plăcut să se culce cu Thelma (sub privirea zâmbitoare a lui Ronnie din fotografie) sau să susţină că nu i-a păsat de ea. Răspunde simplu:

— Thelma a fost o femeie minunată.

— Pentru mine, îi spune Ronnie, lepădând chipul certăreţ şi făcând o mutră lungă de văduv, e ca şi cum s-ar fi scufundat pământul. Fără Thel, mă simt ca un robot.

Glasul îi sună dezgustător, ca un orăcăit. Când Harry îl invită la o bere la măsuţele de lângă piscină, îi răspunde:

— Nu, tre' să mă-ntorc acasă. Ron Junior şi noua lui prietenă m-au invitat la cină.

Iar când Harry încearcă să stabilească o întâlnire pentru partida următoare, îl refuză:

— Mersi, bătrâne, dar tu eşti membru aici. Tu eşti cel cu nevasta bogată. Ştii regulile de la Flying Eagle – nu poţi invita la nesfârşit aceeaşi persoană. Oricum, se apropie Ziua Muncii. Ar cam trebui să mă întorc la şmotru, să nu creadă cei de la Schuylkill că eu mi-s cel care a murit.

Se duce acasă în Penn Park la volanul Celicăi gri-închis. Camry-ul lui Janice nu-i pe alee şi crede că telefonul care se aude sunând înăuntru ar putea fi de la ea. Aproape că nu-i niciodată acasă – sau e la cursuri, sau în Mt. Judge, să aibă grijă de copii, sau la salon, unde pune ţara la cale cu Nelson, sau în Brewer, cu avocatul şi contabilii recomandaţi de Charlie. Bagă cheia în broască – îl scoate din minţi scrâşnetul cheii care nu intră din prima în broască, îi aminteşte de ceva de demult, de ceva neplăcut, de i se face stomacul ghem, dar ce anume? — şi împinge uşa cu umărul, ajungând la telefonul din hol exact când acesta, e sigur, sună pentru ultima oară.

— Alo, îngaimă el.

— Taţi? Ce s-a întâmplat?

— Nimic. De ce?

— Te-aud gâfâind.

— Tocmai am intrat. Am crezut că-i maică-ta.

— Mami a *trecut* pe-aici. Sunt încă la salon şi mi-a sugerat să te sun. Mi-a venit o idee grozavă.

— Am mai auzit-o. Vrei să deschizi un centru pentru reabilitarea dependenţilor de droguri.

— Poate într-un viitor mai îndepărtat. Deocamdată cred c-ar trebui să folosim salonul tot ca salon de vânzări. Apropo, arată minunat, acum că am scăpat de Toyotele alea pitice, în culori caraghioase. Oamenii continuă să cumpere maşini la mâna a doua, îşi închipuie că avem lichidare de stoc şi câteva companii sunt interesate de locaţie – Hyundai, de exemplu, are un salon nou, mare, situat dincolo de Hayesville, dar e după o intersecţie întortocheată şi nimeni nu ştie cum se ajunge acolo, e prea la ţară şi le-ar plăcea un loc chiar pe 111 – dar te-am sunat pentru ideea care mi-a venit astă-noapte. I-am spus-o deja lui mami, iar ea a zis să stau de vorbă cu tine.

— Bine, bine, drăguţ din partea ta că mă bagi şi pe mine în seamă, îi spune Harry.

— Aseară mă plimbam pe malul râului, pe la căbănuţele alea cu becuri colorate, verande şi trepte care coboară spre apă, le ştii?

— Nu, nu le ştiu deloc. N-am fost niciodată acolo, dar continuă.

— Păi, aseară am fost acolo cu Pru, cu Jason şi Pam, poate-ţi aminteşti de ei, ţi-am mai vorbit de ei.

— Vag.

Toate pauzele astea care-i cer o confirmare îl istovesc pe Harry. De ce nu poate puştiul să dea pe gură totul dintr-odată? Sa fie taică-său chiar aşa un căpcăun?

— Mă rog, ei îl cunosc pe un tip care are o cabană, a fost super, cu luminile alea colorate şi muzica de la radio şi bărcile care treceau în sus şi-n jos pe râu, oamenii care făceau schi nautic şi aşa mai departe…

Sună minunat. Sper că Jason şi Pam nu fac parte din fosta gaşcă a lui Lyle şi Slim.

— I-au cunoscut, dar ei sunt *hetero*, tati. Chiar se gândesc să facă un copil.

— Dacă vrei să ţină figura cu reabilitarea, trebuie să te ţii departe de fosta gaşcă de consumatori.

— Cum spuneam, sunt curaţi ca lacrima. Unul dintre prietenii lor cei mai buni e Ron Harrison junior, tâmplarul.

Asta ce-o fi vrând să-nsemne? O fi ştiind şi Nelson de el şi Thelma?

— Bine, bine, spune Harry.

— Şedeam, aşadar, pe verandă şi prin faţa noastră numai ce trece o chestie fantastică – o motocicletă pe apă. Li se zice în fel şi chip: aquascutere, jet-skiuri…

— Mda. Le-am văzut în Florida, în larg, pe ocean. Par nesigure.

— Tati, a fost cea mai grozavă chestie pe care am văzut-o vreodată… a trecut ca o rachetă, zumm*m, şi* s-a făcut nevăzută. Jason zicea că se numeşte Yamaha Waverunner şi funcţionează pe un principiu nou, nu ştiu cum e, comprimă apa cumva, apoi o scuipă prin spate. Şi mi-a mai zis că singurul tip care le vinde are un magazin dosnic, prăpădit, undeva spre Shoemakersville, nu le poate ţine în stoc şi oricum nu-i chiar aşa de interesat, că-i un fermier pensionat şi se ocupă de ele doar ca un hobby. Aşa că, azi-dimineaţă, am sunat la biroul de vânzări Yamaha din New York şi am vorbit cu un tip. Fireşte, n-am vinde doar scutere, fireşte, ne-am ocupa şi de motocicletele, snowmobilele şi rulotele lor, şi mai produc şi generatoare folosite de-o grămadă de companii mici şi ATV-urile alea cu trei şi patru roţi, de le cumpără fermierii să se deplaseze de colo-colo pe proprietate şi care sunt mult mai eficiente decât maşinuţele electrice de la golf…

— Nelson, stai puţin! Nu vorbi aşa de repede. Cum rămâne cu Manny şi cu băieţii de la service?

— Manny nu mai e, tati. Acum e Arnold.

— Arnold am vrut să zic. Ăla de arată ca un porc în pijama şi se tot rupe-n figuri. Ştiu cine-i Arnold. Nu-mi pasă cine-i cel sau cea care conduce nenorocitul ăla de service, s-au obişnuit cu *maşinile*, nişte chestii mari, cu patru roţi, care merg cu benzină, nu cu apă comprimată.

— Se pot adapta. Oamenii se adaptează dacă au sub o anumită vârstă. Oricum, am făcut deja, împreună cu mami, restructurări la service. Am concediat trei mecanici şi am dat nişte anunţuri în ziar pentru revizii. Vrem să punem pe picioare afacerea cu maşini la mâna a doua, un timp va fi exact cum a pornit la drum bunicu Springer, îmi povestea cum, la început, ţinea Toyotele ascunse la spate, oamenii n-aveau încredere în produsele japoneze. Într-un fel, e deja mai bine. Pe oamenii care n-au prea mult de cheltuit nu-i sperie salonul cu exponate noi, rata de schimb a yenului şi toate cele. Deci…?

— Deci?

— Ce zici de ideea cu Yamaha?

— Bine, tu m-ai întrebat. Şi chiar apreciez că m-ai întrebat. Sunt impresionat, îmi dau seama că nu trebuie să mă întrebi nimic, tu şi cu maică-ta controlaţi salonul. Dar, ca să-ţi răspund la întrebare, cred că-i cea mai tâmpită idee pe care am auzit-o vreodată. Schiul nautic e un moft. La anul vor apărea rolele nautice. Profitul pe o jucărie ca o motocicletă sau un snowmobil reprezintă, poate, a zecea parte din cel pe-o maşină de familie obişnuită – poţi să vinzi de zece ori mai multe jucării? Nu uita, se apropie criza economică.

— Cine zice asta?

Eu spun, toată *lumea* zice! Toată lumea zice că Bush e exact ca Hoover[276]. Eşti prea tânăr ca să ţi-l aminteşti pe Hoover.

Atunci a fost inflaţie pe piaţa titlurilor de valoare. Acum înţelegem altfel piaţa de capital. Nu văd de ce-am intra în criză.

Pentru că noi n-avem niciun *fel* de *disciplină*! Ne *înglodăm* în datorii! Nici măcar nu mai suntem stăpâni *pe ţara noastră!* îmi închipui că stăteai acolo, pe veranda căsuţei cu toate *luminiţele alea colo* rate, drogat cu mai ştiu eu ce, şi numai ce trece chestia *aia bâzâind* prin faţa ta şi-ţi zici: *Jiiamma-mia!* Suntem *salvaţi! u Ai* aproape treizeci şi trei *de ani* şi mintea ţi-e tot *la jucării şi* mofturi.

Te-ai întors de la reabilitare *plin de intenţii bune şi acum iar ai* pitici pe creier.

Urmează o pauză. *Fostul Nelson l-ar fi combătut apărându-se* cu nişte scâncete *copilăreşti, dar glasul de la celălalt capăt al firului îi răspunde, în cele din urmă,* cu o *urmă de gravitate*

---

[276] *Herbert Clark Hoover (1874-1964), preşedinte al* Statelor Unire în *intervalul 1929-1933.*

preoţească şi un *calm mecanic pe care Rabbit le sesizase şi la* cina de *săptămâna* trecută:

— Ceea ce nu înţelegi tu despre societatea consumeristă, tati, este că, într-un fel, e vorba doar de mofturi. Oamenii nu cumpără bunuri fiindcă au *nevoie* de ele. În fond, te descurci şi cu foarte puţin. Cumperi ceva pentru că e mai *mult* decât îţi trebuie, e ceva ce-ţi *îmbogăţeşte* viaţa, nu trăieşti doar ca să munceşti.

— Am impresia c-ai făcut prea multă meditaţie la centrul ăla de dezintoxicare.

— Spui dezintoxicare doar ca să mă bagi în boală. Am fost la un centru de tratament, iar apoi la o instituţie de reabilitare. Partea de dezintoxicare durează doar câteva zile. Mai mult îţi ia să scoţi din tine otrava relaţională.

— Asta-s eu pentru tine? Otravă relaţională?

Dincolo de conversaţia asta, încă îl râcâie faptul că Ronnie Harrison i-a dat peste nas. N-ar trebui să se şucărească doar pentru că i-a tras-o nevestei lui moarte. Doar îl cunoaşte pe Ronnie de-o viaţă.

Nelson iarăşi tace un moment, apoi spune:

— Poate, dar nu numai. Eu mă străduiesc să te iubesc, dar tu n-ai nevoie de dragostea mea. Ţi-e teamă de ea. Te-ar lega de mâini şi de picioare. Toată viaţa te-ai temut să nu fii îngrădit.

Rabbit nu poate vorbi; bagă o nitroglicerină sub limbă, să se dizolve. Îl arde ca o bombonică roşie şi-i induce o senzaţie de plutire dilatată care-i adaugă câţiva centimetri senzaţiei de înălţime. Puştiul o să-l facă să plângă dacă-l ia în serios. I-o taie scurt:

— Hai să lăsăm psihologia la o parte şi să revenim cu picioarele pe pământ. Ce mama dracu aveţi de gând tu şi cu maică-ta să faceţi în legătură cu cei o sută cincizeci de mii de dolari pe care Toyota tre' să-i primească până la sfârşitul lunii ca să nu ne urmărească penal?

— Ah, răspunde băiatul cu nonşalanţă, nu ţi-a zis mami? S-a rezolvat. Au fost plătiţi. Am făcut un împrumut.

— Un împrumut? Cine v-ar credita?

— Brewer Trust. Am făcut o a doua ipotecă pe salonul auto, valorează cel puţin jumătate de milion. O sută patruzeci şi cinci, iar ei au adăugat-o la cei şaptezeci şi cinci pentru cele cinci maşini ale lui Slim, care se vor întoarce la noi ca un fel de credit la inventarul rulant pe care-l avem cu Mid-Atlantic Motors. De-ndată ce ne-au mutat inventarul la salonul lui Rudy, nu uita, au început să ne fie *ei* datori.

— Iar tu vei încerca să achiţi datoria către Brewer Trust vânzând jet-skiuri? — Nu trebuie să le dai înapoi împrumutul, nu asta *vor* ei. Nu vor decât să plăteşti ratele. Între timp, valoarea dolarului scade, iar tu ajungi să-ţi deduci din impozite toată dobânda. De fapt, înainte eram subfinanţaţi.

— Slavă Domnului că te-ai apucat din nou de treabă. Şi maică-ta ce zice de ideea asta cu Yamaha?

— Îi place. Ea nu-i ca tine; e deschisă şi dornică să fie creativă. Taţi, e o chestie pe care cred c-ar trebui s-o lămurim la un moment dat. De ce ai aşa boală pe faptul că mami şi cu mine ieşim în lume şi încercăm să învăţăm lucruri noi?

— Ba n-am boală. Respect treaba asta.

— Ba ai boală. Eşti pizmaş şi invidios. Îţi spun asta cu toată dragostea, tati. Te simţi blocat şi ai vrea să se blocheze toată lumea odată cu tine.

Încearcă să-i dea puştiului puţin din propria doctorie, o tăcere terapeutică. Nitroglicerina îi sună clopoţelul din turul pantalonilor, iar vasele de sânge dilatate fac lumea din jur să pară mai uşoară, delicată şi îndepărtată ca inelele lui Neptun.

Nu eu am pus pe butuci Springer Motors, spune el într-un târziu. Dar fa ce vrei. Tu eşti un Springer, nu eu.

Pe fundal se aude o voce feminină şi apoi sunetul acela, ca de scoică, al receptorului astupat cu o mână. Când revine la aparat, glasul lui Nelson are alt timbru, de parcă şi l-ar fi înmuiat în ceva, de parcă s-ar fi întâmplat ceva între el şi Elvira. Adierea dragostei a suflat. Poate că, la urma urmei, puştiul e normal.

— Elvira vrea să te-ntrebe ceva. Ce zici de înţelegerea la care a ajuns Pete Rose?

— Zi-i că, după mine, e cea mai bună chestie la care puteau ajunge ambele părţi. Şi mai cred că, oricum, ar trebui să ajungă în Hall of Fame, cu palmaresul lui. Spune-i, totuşi, că Schmidt e, după mine, jucătorul de clasă. Spune-i că mi-e dor de ea.

În timp ce pune telefonul în furcă, Harry revede cu ochii minţii salonul, lumina după-amiezii târzii pe praful de pe vitrinele care, după ce-au dat jos bannerele, par înalte până la cer, şi distracţia care continuă, în chip de-a dreptul uimitor, fără el.

Peluza rărită din spatele căsuţei lor din calcar, de la numărul 14 *Vi* de pe Franklin Drive, e atinsă de sărutul uscat al toamnei: apar petice maronii şi primele câteva frunze căzute din cireşul sălbatic şi din nucul vecinului, din cireşul de lângă casă, de poate să vadă cum ţopăie veveriţele pe ramuri, şi din salcia de deasupra havuzului din ciment golit, cu fundul vopsit în albastru şi cu bordura din scoici de mare adevărate. Copacii ăştia încă par verzi, par să crească, dar pe pajişte se înmulţesc frunzele lor maro. Până şi cucuta dinspre casa vecinilor, construită din cărămizi subţiri galbene, şi rododendronii înşiraţi de-a lungul gardului ce separă curtea familiei Angstrom de proprietatea cu ditamai casa, imitaţie de stil Tudor, din cărămizi clincher, şi pinii zburliţi, ale căror ace căzute acoperă cu un covor fundul havuzului, deşi conifere, sunt atinse de sfârşitul verii, prăfuite şi dulci-uscate ca mirosul ce se înălţa din cufărul vechi de cedru în care ţinea mami păturile de rezervă şi feţele de masă bune, brodate, scoase de Ziua Recunoştinţei şi de Crăciun, şi cele două vechi plăpumi, moştenite de la familia Renninger. În folclorul familiei, plăpumile astea aveau o valoare fabuloasă, dar, în adolescenţa lui Harry, când familia s-a aflat la strâmtoare şi a încercat să le vândă, n-a putut obţine mai mult de şaizeci de dolari pentru fiecare. După o lungă tocmeală în jurul mesei de porţelan din bucătărie, au acceptat oferta, iar acum plăpumile vechi, autentice ca alea aduc mii de dolari dacă sunt în stare bună. Când îi vin în minte vremurile de demult şi sumele de bani considerate de ei importante, se simte de parcă ar fi fost înşelaţi, se mulţumeau cu salarii de mizerie, mâncau pâine de unsprezece cenţi. Trăiau într-o temniţă financiară, pe Jackson Road, iar faptul că şi toţi ceilalţi erau în aceeaşi temniţă nu face decât să-l întristeze şi mai tare. În ultimul timp, doar gândul la vremurile alea de demult îl deprimă, îl face să dea piept cu decăderea continuă a vieţii. Noaptea, întins în pat treaz, temându-se că n-o să mai adoarmă în veci sau că o să adoarmă pentru totdeauna, simte inutilitatea sufocantă a lucrurilor, un fel de uzură atomică prin care preţiosul prezent luminos, cu fiecare tic-tac al ceasului, se preschimbă în zgura plumbuită a istoriei.

Forsiţia şi kolkwiţia au scăpat amândouă de sub control în această vară umedă şi joia asta noroasă, răcoroasă, dinainte de weekendul de Ziua Muncii, Harry încearcă să le tundă ca pentru iernat. La forsiţia se taie cea mai bătrână tulpină de la bază, asta o întinereşte, o subţiază, îi dă un aer mai de fetiţă, apoi se scurtează mlădiţele care se înalţă spre cer şi ramurile ce trag în jos, gata să se înrădăcineze printre crinii galbeni. Nu-i cazul să fii milos. Cu cât mai mult le scurtezi acum, cu atât mai încărcate de flori galbene, voioase vor fi ramurile la primăvară. Kolkwiţia îl supune la încercări mai grele, e şi mai încâlcită. Orice încercare de-a urmări tulpinile cele mai înalte în jos, spre originea lor, eşuează într-o reţea *de* crengi încâlcite, iar hăţişul tulpinilor de la bază e atât de dens încât n-ai spor nici cu foarfecele, nici cu ferăstrăul. Nu încape între ele nici lama unui cuţit. Neglijat un anotimp întreg, tufişul a crescut atât de înalt, încât ar trebui să aducă din garaj scara de aluminiu. Rabbit însă n-are deloc chef să dea cu ochii de dezordinea tristă din garaj, cu anvelope, furtunuri rigide, *ghivece* sparte şi unelte ruginite moştenite de la foştii proprietari, care nu s-au ostenit să cureţe garajul, tot aşa cum într-un dulap de la etaj au lăsat un maldăr de reviste *Playboy.* În zece ani, ei şi Janice au adăugat şi lucruri de-ale lor la babilonia din garaj, aşa că, treptat, n-au mai avut loc nici măcar pentru o maşină, darămite de două. A ajuns o peşteră de hotărâri amânate şi vechituri păstrate cu drag, atât de înghesuite, încât, dacă ar încerca să scoată scara, mai multe cutii vechi de vopsea şi o stropitoare paradită ar cădea zăngănind pe jos.

Aşa că întinde mâinile prin tufiş până ce îl ia durerea de piept şi simte că parcă ar avea un petic inflexibil lipit sub piele. Aseară şi-a lăsat pastilele de nitroglicerină în buzunarul tivit cu sudoare al pantalonilor de golf; s-a dus la culcare devreme, de unul singur, băuse o bere şi ronţăise nişte chipsuri de porumb după meciul cu Ronnie cu finalul ăla infect.

Pentru a-şi îmblânzi durerea, se apucă să plivească crinii galbeni şi crinii de toamnă. În locurile unde lumina poate pătrunde înviorând solul nisipos, cresc tămâiţă şi meişor, iar gheţişoara, cu tijele ei roşii şi găunoase, acoperă pământul în zigzaguri dese, cu frunze rotunde. Şi buruienile îşi au stilul propriu, au personalitate, îi răspund grădinarului năucit de sarcina ce-i revine. Tămâiţa e o buruiană cumsecade, moale, plăcută la atingere, spre deosebire de ciulini şi

brusturi, şi se smulge cu uşurinţă; ştie când i-a sunat ceasul şi iese de bunăvoie, în timp ce castravetele sălbatic se tot rupe la una dintre articulaţiile lui numeroase; iarba, măcrişul şi oţetarul se răspândesc pe sub pământ, ca nişte incurabile boli târâtoare. Buruienile habar n-au că-s buruieni. Adăpostit lângă trunchiul cireşului sălbatic, un lujer de lăptucă sălbatică a crescut înalt de doi metri şi jumătate, mai înalt decât el. Zilele petrecute cu secole în urmă ca grădinar al doamnei Smith, printre rododendronii ei, au fost singurul moment când a simţit că prinde rădăcini într-o slujbă.

Un băiat zdravăn // de nădejde, îl numise ea la sfârşit, apucându-l strâns cu ghearele ei.

La o distanţă de un cvartal şi jumătate, traficul de pe Penn Boulevard murmură şi şuieră, susurul îi este ocazional întrerupt de huruitul şi scrâşnetul câte unui camion de mare tonaj care trece dintr-o viteză în alta, de câte un claxon supărat sau de behăitul nino-nino-nino scos de-o ambulanţă ce-l transportă în viteză pe vreun amărât la spital. Vezi uneori, când treci cu maşina pe-o stradă lăturalnică, scene din astea: vreo bătrânică ofilită cărată cu targa pe treptele de la verandă ca într-o cursă cu sania dată cu încetinitorul, cu părul despletit, cu proteza scoasă din gură, cu ochii aţintiţi spre cer parcă într-un gest de renegare a trupului; sau vreun muribund cu faţa stacojie urcat în dubiţa cu uşi metalice duble în timp ce consoarta abandonată, în halat de baie, scânceşte pe trotuar, iar paramedicii se strâng în jurul trupului ca nişte vulturi hoitari. Rabbit a observat o pace ca de stop-cadru în asemenea tablouri de stradă terminale. O anumită demnitate a celui condamnat, căruia i-a sunat ceasul; o inevitabilitate ce izolează ansamblul ca pe-o scenă a naşterii jucată la lumina reflectoarelor. Ai fi tentat să-ţi imaginezi că oamenii-s mai disperaţi. Nu ţipă, nu-l acuză pe Dumnezeu. Ne încolăcim înlăuntrul nostru, presupune el. Devenim ghemotoace amorţite de nervi uzaţi. Râme prinse în cârlig.

De departe, de dincolo de râu, se aude vaierul unei sirene din centrul Brewerului. Deasupra, pe cerul ce-şi adună zdrenţele de nori pentru ploaia de mâine, se aude huruitul unui avion mic ce alunecă uşor spre aeroportul de dincolo de fostul bâlci. Ce i-a plăcut lui Harry din prima la casa asta a fost faptul că-i ascunsă: nu-i prea departe de traficul acesta intens şi, totuşi, nici nu-i uşor de găsit pe intrarea asta pavată cu macadam, pitită cu numărul ei cu fracţie printre casele mai bătătoare la ochi ale bogătanilor din Penn Park. I-a detestat dintotdeauna pe snobii ăştia, iar acum se simte în siguranţă în mijlocul lor. Când îşi parchează maşina pe alee, când lucrează în grădina din spate, când se uită la televizor în bârlogul lui cu ferestrele romboidale, licăritoare, Rabbit se simte în siguranţă ca într-o vizuină, unde forţelor flămânde, dezlănţuite al lumii nicicând nu le-ar trece prin minte să-l caute.

Janice soseşte cu breakul Camry gri-perlat. E în formă maximă după cursurile de după-amiază de la Penn State, de pe Pine Street: „Matematica imobiliarelor – Fundamente şi aplicaţii”. Îmbrăcată ca o studentă, cu sandale şi-o rochie de plajă aurie, cu o jachetă albă împletită cu ochiuri mari pe umeri, cu fruntea fără bretonul ăla *ala* Mamie Eisenhower, arată elegantă şi de-o prospeţime strălucitoare, mai tânără decât e în realitate. În ultimul timp, tot ce poartă are umeri; până şi jacheta are perniţe. Traversează o distanţă aparent mare în curticica de un sfert de pogon, proprietatea lor părând mai mare în condiţiile înstrăinării lor reciproce. Lucru neobişnuit, îi întinde faţa s-o sărute. Nasul îi este rece ca al unei căţeluşe sănătoase.

— Cum a fost la cursuri? o întreabă el îndatoritor.

— Bietul domn Lister pare atât de trist şi preocupat în ultimul timp, îi povesteşte ea. I-a încărunţit barba de tot. Bănuim că-l părăseşte nevasta. A venit la ore o dată şi s-a purtat ca o snoabă, nouă aşa ni s-a părut.

Da chiar sunteţi o adunătură de nasoale. Cursurile nu-s pe terminate? Se-apropie Ziua Muncii.

Bietul de tine, te-ai simţit părăsit peste vară? Ce ai de gând să faci cu toate chestiile astea pe care le-ai tuns? Frumuseţea aia de kolkwiţia arată rău de tot, e varză.

Am obosit şi am tăiat de unde nu trebuia, recunoaşte el. De-aia m-am oprit.

Slavă Domnului, comentează ea. N-ar mai fi rămas decât nişte cioturi. Ar fi trebuit să-i zicem tufişul urât[277].

Auzi, nu te văd dându-mi o mână de ajutor. Niciodată.

---

[277] *Joc de cuvinte* în original, *arbustul kolkwiţia* numindu-se *beauty bush* („tufişul frumuseţii”)

Exteriorul e treaba ta, iar interiorul e treaba mea – nu aşa ne-am înţeles?

— Nu văd să mai facem *noi* ceva, că nu eşti niciodată aici. Dar, ca să-ţi răspund la întrebare, mă gândeam sa bag toate *crengile* tăiate în bazin, să se usuce, iar la primăvară, când ne întoarcem *din* Florida, o să le dăm foc.

— Îţi faci planuri pentru 1990; sunt *impresionată. Pentru* mine, anul ăla încă-i în ceaţă. *Dar curtea n-o să arate urât toată* iarna?

— N-o să fie urâtă. O să *arate firesc şi noi oricum n-o să* fim aici s-o vedem.

Ea îşi într*edeschide* gura îngândurată *şi îşi atinge buza de sus* cu limba, dar nu spune decât:

— Presupun că n-o să fim aici dacă procedăm ca de obicei.

— Dacă?

Ea nu pare să-l audă, priveşte lung la mormanul de crengi tăiate înalt cât gardul.

— Dacă interiorul casei e treaba ta, ce avem la cină?

— Fir-ar să fie, face ea, am vrut să opresc la taraba fermierilor de la capătul podului şi să cumpăr nişte porumb dulce, dar, cu atâtea pe cap, am trecut întins pe lângă ea. Mă gândeam să mâncăm porumbul cu ce-a mai rămas din rulada de carne de marţi şi cornurile alea din cutia de pâine până nu se mucegăiesc. Am citit în *Standard* o metodă ingenioasă de frăgezire a pâinii vechi în cuptorul cu microunde, nu mai ştiu exact cum e, da-i o chestie legată de apă. Trebuie să mai avem nişte legume în congelator pe care le putem mânca în loc de porumb.

— Sau, la o adică, am putea presăra sare şi zahăr pe cuburile de gheaţă, spune el. Din câte ştiu eu, în congelator n-avem decât cuburi de gheaţă.

— Harry, *am vrut* să mă duc la cumpărături, dar IGA e aşa de departe, preţurile de la Turkey Hill sunt ridicole, iar la magazinul ăla non-stop de pe Penn Boulevard sunt nişte vânzători tinerei, nişte mutre acre, care am impresia că îmi umflă mereu factura.

— Aha, m-am prins, eşti o cumpărătoare isteaţă, îi spune Harry.

Cerul plumburiu formează un front compact gri la sud-vest; pornesc împreună spre casă, lăsând în urmă penumbra înserării ce se apropie.

— Deci? întreabă Janice.

Acest „deci” e un tic recent, preluat de la colegi sau profesori, folosit pentru începerea unei negocieri.

— Nu m-ai întrebat ce-am făcut la ultimul test. Ne-au adus rezultatele.

— Ei, şi ce-ai făcut?

— Foarte bine, zău aşa. Domnul Lister mi-a dat un B minus, dar mi-a spus că-mi dădea B plus dacă eram în stare să-mi organizez gândurile mai bine şi să-mi corijez un pic ortografia. Ştiu că uneori e un „e” înaintea lui „i”, alteori e invers, dar *când?*

Adoră s-o audă vorbindu-i aşa, de parcă el ar şti răspunsul la toate întrebările ei. Propteşte foarfecele cu mânere lungi de peretele garajului, în spatele unui lăzi de gunoi din metal ştirbit, şi agaţă fierăstrăul special la locul lui. Misterioasă în rochia ei de plajă, Janice o ia înaintea lui pe scara din spate şi aprinde lumina de la bucătărie, în bucătărie, cu expresia ei uimită, încruntată, muşcându-şi vârful limbii, scotoceşte prin frigider, în căutarea unor resturi comestibile. El se apropie şi-i atinge talia prin rochia de culoarea grâului, îi cuprinde discret fesele în palme când ea se apleacă să caute mai bine. I se plânge blajin:

— Aseară ai venit târziu acasă.

— Dormeai, dragul de tine. N-am vrut să te trezesc, aşa că m-am culcat în camera de oaspeţi.

— Mda, mă ia cu somn aşa, dintr-odată. Tot vreau să termin cartea aia despre Revoluţia Americană, dar mă adoarme de fiecare dată.

Nu trebuia să ţi-o iau de Crăciun, dar am crezut că o să-ţi placă.

Îmi place, doar că ieri am avut o zi grea. Mai întâi, Ronnie m-a egalat la ultima gaură când îl aveam pe ticălos la degetul mic, iar apoi mi-a refuzat invitaţia de-a juca din nou. Pe urmă m-a sunat Nelson, entuziasmat nevoie mare de-o idee aiurită cu jet-skiuri şi cu Yamaha.

Sunt sigură că Ronnie are motivele lui, spune Janice. Mă mir că a acceptat să joace. Ce zici de nişte varză de Bruxelles?

— Nu mă deranjează.

Mie întotdeauna mi se pare insipidă. Dar e tot ce avem. Mâine *promit* să ajung la IGA, să fac provizii pentru weekendul prelungit.

O să-i avem la masă pe Nelson cu tribul lui?

— Mă gândeam că ne-am putea întâlni la club. Aproape că nici n-am dat pe-acolo vara asta.

— La telefon mi s-a părut cam agitat – crezi că iar s-a apucat de prafuri?

— Harry, Nelson e acum pe calea cea *bună.* Locul ăla chiar i-a dăruit credinţă. Sunt însă de acord, Yamaha nu ne oferă soluţia. Trebuie să strângem nişte capital şi să fim din nou solvabili până să ne gândim la o altă franciză. Am discutat cu alte câteva fete care-şi iau licenţa…

Discuţi cu ele problemele noastre financiare?

Nu pe-ale noastre ca atare, ci doar ca un studiu de caz. Totul e pur ipotetic. La cursul de imobiliare mereu avem o mulţime de studii de caz. Şi toate au zis că-i *grotesc* să ai o ipotecă pe salon de peste două mii cinci sute pe lună, când noi avem atâtea alte proprietăţi.

Lui Rabbit nu-i place cursul pe care-l ia conversaţia. Remarcă:

— Dar şi casa asta-i deja ipotecată. Cât plătim? Şapte sute pe lună.

— *Ştiu*, prostuţule. Nu uita că de-acum asta-i specialitatea mea.

Scoate căpăţânile de varză de Bruxelles din cutia de hârtie cerată, le pune în castronul de plastic, apoi în cuptorul cu microunde şi programează timpul de gătire – trei piuituri, un ţiuit şi un zumzet în crescendo.

— Am cumpărat casa asta acum zece ani, îi explică ea, cu şaptezeci şi opt de mii, cu un avans de cincisprezece mii şi acum am ajuns la un surplus de vreo zece-cincisprezece, dobânda nu se acumulează rapid în prima jumătate a intervalului, ni s-a vorbit despre o curbă geometrică, aşa că, să zicem, am mai avea de achitat încă vreo cincizeci. Oricum, preţul caselor a urcat masiv la noi în zonă din 1980 încoace, s-a ajuns la o egalizare, dar încă n-a început să *scadă*, deşi e posibil să se-ntâmple şi asta la iarnă, ai începe prin a cere două sute douăzeci, hai, să zicem două sute treizeci, locaţia în Penn Park şi faptul că-i mai retrasă şi are zidurile din gresie adevărată, nu doar faţada, îi conferă ceea ce se numeşte valoare istorică; categoric n-am accepta mai puţin de două sute, din care scăzând cincizeci, am rămâne cu o sută cincizeci, ceea ce ar şterge dintr-odată două treimi din datoria către Brewer Trust.

Lui Rabbit rar i-a fost dat să audă o tiradă aşa de lungă din gura lui Janice şi-i ia câteva secunde să-i priceapă vorbele.

— Vrei să vinzi casa?

— Păi, Harry, *e* de-a dreptul extravagant s-o păstrezi doar pentru vară, mai ales când avem atâta spaţiu disponibil la mama acasă.

— Iubesc casa asta, îi mărturiseşte el, e singurul loc în care m-am simţit acasă, cel puţin de la Jackson Road încoace. Locul ăsta are clasă. Ne reprezintă.

— Dragule, şi mie-mi place, dar trebuie să fim practici, aşa-mi spui de când lumea. N-avem nevoie de patru proprietăţi plus salonul.

— Atunci, de ce să nu vindem apartamentul?

— M-am gândit şi la asta, dar, dacă luăm pe el cât am dat, se cheamă că suntem norocoşi. În Florida, casele sunt ca maşinile – oamenii le vor noi-nouţe. Noile malluri şi toate cele sunt în est.

Atunci, ce zici de casa din Pocono?

Nici de-acolo nu ne ies destui bani. E-o cabană neîncălzită.

Avem nevoie de două sute de mii, dragule.

— Nu *noi* am făcut datorii la Toyota, ci Nelson. Nelson şi prietenii lui poponari.

— Păi, da, poţi să pui problema şi aşa, dar *el* n-are cum s-o achite şi a şi acţionat în numele companiei.

— Dar salonul? De ce nu vinzi salonul? Ieşirea la Route 111 valorează o avere; acolo-i adevăratul centru, de când oamenilor le e frică să mai meargă în vechiul centru din cauza mexicanilor.

Pe chipul lui Janice se aşterne durerea, încreţindu-i fruntea lipsită de breton; pentru prima dată, îşi dă el seama, gândeşte mai încet decât ea.

— Niciodată, i-o retează ea. Salonul e activul nostru numărul unu. Avem nevoie de el ca bază pentru viitorul lui Nelson. Al lui Nelson şi al nepoţilor tăi. Asta şi-ar fi dorit tati. Ţin minte când l-a cumpărat după război, fusese o benzinărie rurală, cu lanul de porumb alături, care se închisese în timpul războiului, când nu prea erau maşini, şi ne-a dus pe mine şi pe mama să-l vedem, iar eu am găsit groapa de gunoi din spate, în mărăcinişul pe care tu-l numeşti Paraguay, erau o mulţime

de piese de schimb vechi şi sticle de sifon verzi şi maro, despre care credeam că-s foarte valoroase, ziceam că am descoperit o comoară îngropată, mi-am murdărit şorţuleţul de şcoală rău de tot şi mama şi-ar fi ieşit din minţi dacă tati n-ar fi râs şi nu i-ar fi spus că i se pare că am o înclinaţie pentru afaceri cu maşini. Springer Motors nu va fi scoasă la vânzare atâta timp cât trăiesc şi cât sunt sănătoasă, Harry. În orice caz, continuă ea, încercând să adopte un ton mai blând, nu ştiu nimic despre imobiliarele industriale. Partea bună e că de vânzarea acestei case mă pot ocupa chiar eu şi primesc jumătatea cuvenită vânzătorului din comisionul perceput de agentul imobiliar. Nu concep să nu luăm pe ea două sute; jumătate din şase la sută calculat la două sute de mii înseamnă şase mii de dolari – banii mei!

El încă încearcă să priceapă ce vrea să-i spună.

— Ai vinde-o tu – vreau să zic tu, în persoană?

— Fireşte, tontălăule, pentru un agent imobiliar. Ar fi „intrarea” mea, cum spun ei. Cum ar putea Pearson şi Schrack, de pildă, sau Sunflower Realty, să nu mă accepte ca reprezentam de vânzări dacă aş ieşi la înaintare cu o afacere ca asta cât ai bate din palme? — Stai aşa. Am locui în Florida în cea mai mare parte timpului…

— *O parte* din timp, iubitule. Nu ştiu cat aş putea lipsi la început. Trebuie să mă fac cunoscută. Şi, la drept vorbind, nu-i Florida un pic cam plictisitoare? Atât de anostă, cu toţi cunoscuţii noştri atât de bătrâni…

— Şi în rest am locui în vechea casă a bunicii Springer? Nelson şi Pru unde o să se ducă?

— Evident, o să stea şi ei *acolo.* Harry, pari cam greu de cap. Ai luat prea multe pastile? O să stea cum şi noi şi Nelson am locuit cu mama şi cu tati. N-a fost chiar aşa de rău, nu-i aşa? De fapt, chiar a fost plăcut. Nelson şi Pru o să aibă pe cineva de încredere să se ocupe de copii, iar eu nu voi fi nevoită să ţin gospodăria de una singură.

— De unde-atâta gospodărie?

— Tu nu observi, bărbaţii nu observă niciodată, dar întreţinerea a două gospodării presupune o grămadă de şmotru. Ştii că tot timpul eşti obsedat să nu ţi se spargă o casă în timp ce locuim în ailaltă, pe când aşa am avea o cameră la mama, la Nelson, vreau să zic – sunt sigură că ne-ar da înapoi fosta noastră cameră –, şi n-am mai avea nicio grijă pe cap!

Harry simte cum îi apar de-a curmezişul pieptului benzile alea care-l apasă, cu marginile lor care-l înjunghie. Vorbele îi ies cu greu:

— Da’ Nelson şi Pru ce părere au despre mutarea noastră acolo?

— Încă nu i-am întrebat. Mă gândeam să-i întreb diseară, după ce stau de vorbă cu tine. Nu văd cum m-ar putea refuza; din punct de vedere legal, casa e a mea. Ei, ce spui?

Ochii ei, pe care-i ştie mohorâţi şi prudenţi, adesea înceţoşaţi de sherry sau Campari, strălucesc la gândul primei vânzări.

Nu ştie ce să zică. Odinioară, când era mai tânăr, gândul la orice schimbare, fie ea şi un dezastru, îi făcea inima să-i tresalte de bucuria unei posibile înviorări, reînnoiri a lumii lui. În clipa de faţă însă, e conştient doar de rezistenţa fizică pe care o opune, de zbaterea, agitaţia lui în faţa ideii de dezrădăcinare.

— Dacă e să-ţi răspund pe loc, nu-mi place ideea, zice el. Nu vreau să ajung din nou chiriaşul cuiva. Am fost chiriaşi vreme de zece ani şi, în sfârşit, am scăpat de chestia asta. Oamenii nu mai locuiesc buluciţi, cu toate generaţiile la grămadă.

— Ba da, iubitule – asta-i una din tendinţele actuale, de când s-au scumpit locuinţele şi înmulţit lumea.

— Dacă o să mai facă încă un *copil*?

N-o să facă.

— De unde ştii?

— Ştiu. Am discutat cu Pru.

— Pru nu se simte niciodată înghesuită de soacră-sa?

Nu văd de ce s-ar simţi. Amândouă ne dorim aceiaşi lucru – un Nelson sănătos şi fericit.

Rabbit ridică din umeri. Las-o să fiarbă în suc propriu, a *dracu’* mută cu tupeu. Se duce la şcoală şi crede că le ştie pe toate.

— Du-te la ei după cină şi vezi ce-o să zică *despre* planul tău tâmpit. Eu mă declar total împotrivă, dacă mai contează votul meu. Vinde salonul şi spune-i puştiului să-şi găsească o

slujbă cinstită, ăsta-i sfatul meu.

Janice renunţă să mai urmărească ticăitul ceasului de la cuptorul cu microunde şi se apropie de el pe neaşteptate, îi atinge din nou faţa cu gestul acela iscoditor, fantomatic, îşi lipeşte trupul de trupul lui, să-i amintească sexual de cât e de micuţă, de micimea ei care s-a potrivit cu mărimea lui când s-au cunoscut şi se potriveşte şi-acum.

El îi miroase părul înspicat, pieptănat pe spate, şi-i vede albul ochilor negri, brăzdat de vinişoare sângerii.

Dar bine-nţeles că şi votul tău contează. Contează mai mult decât al oricui, scumpi.

Când a început Janice să-i spună scumpi? Când s-au mutat în Florida şi s-au împrietenit cu sudiştii şi evreii ăia. Cuplurile de evrei de acolo aveau această lejeritate, asortată ca perechile *de* pantofi vechi, bărbaţii acceptându-şi viaţa ca pe singura cu putinţa şi erau destul de mulţumiţi. O fi grozavă religia lor, îi trece lui Rabbit prin minte, de-ndată ce depăşeşti faza cu circumcizia.

În timp ce mănâncă, amândoi îngroapă chestiunea casei ca pe-o problemă dureroasă, surdă. O ajută să strângă masa şi pune farfuriile peste cele deja aşezate în maşina de spălat vase, care aşteaptă să le vină rândul la spălat. Fiind doar ei doi şi cu Janice mai mult plecată de-acasă, trec zile până să se umple maşina. Ea îl sună pe Nelson, să vadă dacă o să fie acasă, îşi pune jacheta albă pe umeri, urcă în Camry şi porneşte spre Mt. Judge. Femeia Fantastică. Rabbit prinde sfârşitul ştirilor lui Jennings, un calup de imagini mişcate alb-negru, vechi, despre al Doilea Război Mondial, începând cu invadarea Poloniei, de la care mâine se fac cincizeci de ani, cu tancurile contra cavaleriei, cu Hitler lătrând şi Chamberlain părând îngrijorat; apoi iese în amurg, printre ţânţari, să stivuiască ramurile deja ofilite în colţul din spatele bazinului de ciment cu fundul albastru-şters şi o crăpătură tot mai largă. Se întoarce în casă la timp pentru ultimele zece minute din *Roata norocului.* Mare figură Vanna[278] aia! Ce mers ţanţoş are! Şi ce mai bate din palme când se-nvârte roata! Şi ce mai întoarce literele alea mari! Te face să te simţi mândru că eşti un mamifer biped.

Spre sfârşitul reluării de vară a serialului *Cosby*, unul din episoadele în care se face prea mare caz de Theo, Harry simte că-i e somn, îl deprimă ideea că Janice vrea să vândă casa, dar se consolează cu gândul că n-o va face niciodată. E prea împrăştiată, ea şi puştiul o să aibă datorii tot mai mari, ca toată lumea; banca o să le facă pe plac atâta timp cât salonul o să valoreze ceva. Phillies joacă la San Diego şi, oricum, sunt pe locul şase. Dă sonorul la minimum şi, în tremurul reconfortant al imaginii silenţioase, îşi întinde picioarele pe taburetul turcesc pe care l-au adus când s-au mutat din casa bunicii Springer şi se cufundă şi mai adânc în fotoliul roz-argintiu cu tetieră, pe care l-au cumpărat de la Shaechner în urmă cu zece ani. Îl dor umerii de-atâta grădinărit. Îi vine-n minte cartea lui de istorie, dar e sus la etaj, lângă pat. În ferestrele cu geamuri romboidale se aude un răpăit uşor: plouă, la fel ca în seara aceea de la începutul verii, când tocmai ieşise din spital, în cămăruţa îngustă, cu manechinul acela fără cap, o altă lume, o lume de vis. Îl trezeşte ţârâitul telefonului. Se uită la ceasul termostatului şi se duce la telefonul din hol. 9:20. Janice e plecată de mult. Speră că nu-i vreunul din vânzătorii ăia de cocaină care mai sună din când în când, în legătură cu banii pe care-i au de primit sau cu un nou transport de „material" proaspăt, care tocmai a sosit. Te şi miri cum de-s aşa de bogaţi tipii ăştia, par atât de dezorganizaţi, lucrează la plesneală. Tocmai visa ceva în fotoliul cu tetieră, dădea o luptă aprigă, dar visul deja devenea spălăcit şi ininteligibil, avea un adversar nevăzut, într-un spaţiu însufleţit, cu cupolă, ca o gară de cale ferată de pe vremuri, doar că tavanul era mai scund şi mai pal, ca de capelă, un spaţiu strâmt, care îi revine obsesiv, făcându-i mâna să-i pară bătrână şi ciudată – cu dosul palmei umflat şi noduros, cu degetele atrofiate – când o întinde după receptorul de pe perete.

— Harry.

Niciodată nu i s-a mai părut vocea lui Janice atât de împietrită, de moartă.

— Bună. Unde eşti? începeam să-mi fac griji c-ai avut un accident.

— Harry, eu… ceva o strânge de gât şi n-o lasă să vorbească.

---

[278] Vanna White (n. 1957), prezentatoare din anul 1982 a emisiunii de mare succes *Wheel of Fortune.*

— Da?

Acum îi vorbeşte cu lacrimi în ochi, cu glas tremurător, hohotind, încercând să-şi stăpânească plânsul, cu un nod în gât.

— Le-am zis de ideea mea lui Nelson şi Pru, şi ne-am înţeles cu toţii că nu trebuie să ne grăbim, că trebuie să discutăm pe îndelete, el mi s-a părut mai entuziast decât ea, poate fiindcă înţelege problemele financiare…

— Mda, da. Până acum nu sună deloc rău. S-a obişnuit cu ideea că-i casa ei. Nici unei femei nu-i place să-mpartă bucătăria cu altcineva.

— După ce i-a culcat pe copii, a coborât cu o figură ciudată şi ne-a spus că eu şi Nelson trebuie să ştim, dacă e să locuim cu toţii sub acelaşi acoperiş.

— Da?

El încă sună dezinvolt, dar i-a pierit somnul; îşi dă seama ce-o să urmeze, parcă ar vedea un punct în depărtare care se transformă într-o navă spaţială într-un film SF.

Glasul lui Janice devine ferm, rece, calm, stins, de parcă ar putea-o asculta cineva de după uşă. O fi în fostul lor dormitor, aşezată pe marginea patului, cu Judy dormind dincolo de un perete şi cu Roy dincolo de peretele de vizavi.

— Ne-a spus că v-aţi culcat împreună în seara când ai stat aici, în prima seară după ce-ai ieşit din spital.

Nava spaţială se năpusteşte asupra lui, cu toate niturile şi luminile ei intermitente.

— A zis ea asta?

— Da, aşa a zis. Cică nu ştie cum s-a întâmplat, doar că dintotdeauna a existat un pic de atracţie între voi doi, iar în seara aia situaţia i s-a părut disperată.

Un pic de atracţie. Îi pare corect, deşi dur. Din partea lui fusese mult mai mult. I se păruse că se vede în oglindă, în pielea unei tinere sprintene, stângace, cu părul lung.

— Ei bine! A spus adevărul?

— Păi, scumpo, ce să zic. Presupun că, într-un fel…

Aude un hohot de plâns: vede aievea chipul lui Janice, schimonosit, neajutorat şi urât, cotropit de bătrâneţe.

— …dar în clipa aceea, continuă Rabbit, mi s-a părut ceva normal şi de atunci n-am mai făcut nimic, n-am pomenit nici măcar o vorbuliţă. Ne purtăm ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Vai, Harry. *Cum* ai putut? Cu propria ta noră? Cu *nevasta* lui Nelson?

El simte că ea începe să turuie ca după un scenariu, spunând lucruri standard, şi în adâncul conştiinţei lui şocate şi ruşinate îşi face loc o urmă de plictiseală.

— Asta-i cel mai îngrozitor lucru pe care l-ai făcut vreodată, îl acuză Janice. Absolut cel mai îngrozitor. Ai fugit de-acasă, ţi-ai pus-o cu Peggy, prietena mea cea mai bună, şi cu amărâta aia de hipioată, şi cu Thelma – să nu crezi o clipă că n-am ştiut de Thelma! —, dar de data asta ai făcut ceva cu adevărat de neiertat.

— Serios? îi scapă lui pe un ton neintenţionat voios.

— N-o să te iert niciodată. Niciodată, spune Janice recăpătându-şi tonul rece, plat.

— Nu spune *asta*, o imploră el. A fost doar un moment de nebunie care n-a făcut rău nimănui. Cin te-a pus să mă laşi cu ea în casă peste noapte? Ce, credeai că-s deja mort?

— A *trebuit* să mă duc la cursuri, aveam un *examen*, altfel nu m-aş fi dus, m-am simţit atât de *vinovată.* Sunt de râsul curcilor! *Eu* m-am simţit vinovată. Acum pricep de ce există legile astea cu controlul armelor de foc. Dacă aş avea un pistol, te-aş împuşca. V-aş împuşca pe amândoi.

— Ce-a mai zis Pru?

Dacă-i răspunde, îşi zice el, o să-şi mai domolească furia asta sângeroasă.

— N-a zis cine ştie ce, în afară de faptul că s-a întâmplat, iar apoi şi-a pus mâinile în poală şi ne-a aruncat privirea aia sfidătoare mie şi lui Nelson. Nu părea să regrete şi, e limpede, nu vrea să locuiesc cu ea. De-aia a spus totul.

Se simte târât într-o alianţă cu Janice împotriva celorlalţi, ca un cuplu cu aceeaşi viziune, ce se uită chiorâş la Pru. Simte o uşurare şi oarece dezamăgire, deja-i pe cale să fie iertat.

— E o dură, îi ţine isonul consolator. Pru. La ce te aşteptai din partea unei fiice de instalator din Akron? Se hotărăşte să nu-i spună lui Janice, cel puţin pe moment, că Pru a terminat de două ori and au făcut dragoste, iar el a avut senzaţia vagă că se foloseşte de el ca o expertă.

Amânarea pedepsei abia începe să se întrezărească. Vor trece săptămâni, luni şi ani de zile până să fie iertat cu totul. Cu noul ei spirit de afaceristă, Janice n-o să renunţe la nimic pe de-a moaca.

— Avem nevoie de tine aici, Harry, spune ea.

— De mine? De ce? E târziu, protestează el. Sunt tuflit după cât am tuns tufişurile alea.

— Să nu-ţi închipui c-ai scăpat şi poţi să faci pe drăgălaşul.

E monstruos ce s-a întâmplat. Niciunul dintre noi nu va mai fi ce-a fost.

— Niciodată nu suntem, îndrăzneşte să spună.

— Gândeşte-te cum se simte Nelson.

Asta îl doare. Nu intenţionase să se gândească la asta.

Nelson, îi povesteşte ea, e foarte calm, îi prinde bine antrenamentul psihologic de care a avut parte la centru. Spune că va trebui să despicăm firu-n patru şi că trebuie să începem chiar de-acum. Dacă n-o să începem imediat, o să fim cu toţii încrâncenaţi.

Rabbit încearcă să comploteze din nou, să-i smulgă consoartei alte detalii.

— Mda… el *cum* a reacţionat?

Ea însă îi răspunde scurt:

Cred că-i în şoc. A zis că încă n-a început să-şi cunoască sentimentele adevărate.

Nu se poate da împuşcat în aripă după toate aventurile pe care le-a avut în ultimii ani, cu drogatele din tot Brewerul şi, dacă vrei să ştii ce cred, Elvira aia de la salon e mai mult decât o frumuşică pusă să momească cumpărătorii. Când e ea prin preajmă, zici că şi-a injectat ceva în venă.

Dar Janice nu se înmoaie.

— L-ai rănit pe Nelson incredibil de mult, spune ea. Orice va face de-acum încolo, n-ai dreptul să-l condamni. Harry, chestia asta e genul de perversiune după care se dau în vânt ziarele de scandal. A fost *monstruos.*

— Scumpo…

— Mai scuteşte-mă cu „scumpo!

Cum adică perversiune? Nu suntem rude de sânge. A fost ca orice aventură de-o noapte. Ea era dornici, iar eu eram cu un picior în groapă. Aşa a înţeles ea să facă pe infirmiera.

În telefon răsună alte suspine, n-are cum şti ce-o să iasă din asta.

— Harry, nu se poate să glumeşti cu aşa ceva.

— N-am glumit.

Se simte însă pus la zid, cu gura uscată, făcut cu ou şi cu oţet.

— Mişcă-ţi fundul până aici şi, măcar o dată în viaţă, încearcă să repari o parte din răul pe care l-ai făcut, îl somează Janice şi pune receptorul în furcă.

Acel „o dată” sună comic de tot, l-a pronunţat haios, de zici că era maică-sa.

În viaţă n-ai parte de multe revelaţii; când ţi se arată, trebuie să fii atent. Rabbit vede limpede ce are de făcut. Acţionează cu o grabă hotărâtă. Urcă la etaj şi îşi face bagajul. Ia geanta maro din pânză. Valiza galbenă, mare, rigidă, Tourister, cu un colţ turtit, buşit de hamalul unei companii aeriene. Izmene, tricouri, şosete, tricouri cu guler în nuanţe pastel, cămăşi de ocazie împachetate în plastic, pantalonii de golf, bermudele. Câteva cravate, deşi nu i-au plăcut niciodată cravatele. În ultima vreme are doar haine de vară; costumele de lână şi puloverele aşteaptă în saci sosirea toamnei, trecerea din octombrie în noiembrie, dar anul ăsta el n-o să mai apuce aici acest moment. Îşi mai ia patru sacouri uşoare, sport, şi două costume, unul gri-maroniu, iar celălalt gri-strălucitor ca o armură. În caz că o să meargă la vreo nuntă sau înmormântare. Un balonzaid, câteva pulovere. O pereche de pantofi negri cu şiret intră la fix în două buzunare ale genţii de voiaj, iar pantofii Nike alb-albastru în lateralele valizei. Ar trebui să se apuce din nou de jogging. Periuţa de dinţi şi trusa de bărbierit. Pastilele lui, un sac. Ce altceva? Aha! Ia de pe noptieră cartea de istorie şi o pune în bagaj. Are s-o termine fie ce-o fi. Lasă aprinsă o lumină în holul de la etaj şi becul de la uşa din faţă, cu numărul 14 *Vi,* să-i descurajeze pe spărgători. Face două drumuri să încarce maşina, simţind în piept greutatea valizelor. Cuprinde cu privirea antreul gol. Intră în bârlog, cu zgomotul paşilor absorbit de mocheta Antron, şi se uită pe geam la silueta radioasă a cireşului sălbatic. Bate perna şi îndreaptă braţele fotoliului cu tetieră în care a adormit nu demult, dar parcă pe-o cu totul altă planetă. Cel care a adormit era altcineva, un cineva

penibil. Ajungând din nou la uşa de la intrare, simte pe chip briza nopţii, aude zgomotul estompat al traficului de pe Penn Boulevard. Fixează yala şi închide uşa încetişor. Janice are şi ea o cheie. Se gândeşte la ea, acolo, în căsoiul Springer cu stuc, care i-a amintit dintotdeauna de-o enormă taraba de îngheţată abandonată. Iartă-mă.

Rabbit urcă la volanul automobilului Celica. *Faceţi o plimbare în interiorul formidabil*: e una dintre noile lozinci pe care au încercat să le promoveze. Poţi să ai lozinci cu ghiotura, tot îşi pierd efectul. Ambreiază; marşarierul îl trage încetişor înapoi. *Îmi place să mă eliberezi, Toyota.* Ceasul digital arată 10:07. Traficul de pe Penn Boulevard începe să se rărească, restaurantele şi benzinăriile încep să închidă. Face la dreapta la semaforul roşu intermitent şi apoi din nou la dreapta pe drumul de centură al Brewerului de-a lungul râului Running Horse. La un moment dat, drumul urcă deasupra copacilor în apropiere de rezervoarele de carburanţi de culoarea gri-elefant, iar vechiul oraş pe care-l ocoleşte emană oarecare grandoare. Tribunalul de douăzeci de etaje construit la începutul Crizei Economice rămâne pe mai departe cea mai înaltă clădire, vulturii de beton cu aripile întinse din colţuri sunt luminaţi de spoturi, iar umbra densă a lui Mt. Judge, încununată de explozia de stele a hotelului Pinnacle, atârnă pe fundal ca un tsunami încremenit. Felinarele evidenţiază nuanţa cărămizie a Brewerului ca nişte chibrituri ţinute în mâini roşcovane. Apoi, foarte rapid, oraşul, cu tot ce are el, dispare din raza lui vizuală. Pâlcurile de copaci ascund pe jumătate fabricile abandonate de pe malul râului, ai putea fi oriunde în Statele Unite pe-o autostradă cu patru benzi.

Împreună cu Janice a bătut traseul ăsta spre sud de atâtea ori încât cunoaşte toate variantele: poate ieşi pe 222, s-o ia direct, dar cu viteză redusă, spre Lancaster printr-un şir de suburbii ale Brewerului pline de semafoare, sau poate să mai meargă câteva mile pe 422 până la intersecţia cu 176, s-o ia întâi spre sud, iar apoi spre vest, către Lancaster şi York. Prima oară când a făcut drumul ăsta, primăvara trecută s-au împlinit treizeci de ani de-atunci, a făcut greşeala s-o ia spre sud prea devreme, spre Wilmington, mânat de-o fantasmă cu *femeile Du* Pont desculţe. Dar *Estul* coboară pieziş spre vest, iar şmecheria e s-o ţii *spre vest până* la 83, care pe-atunci nu exista, iar apoi să mergi spre sud, nimerind drept în burdihanul monstrului cu două capete, Baltimore-Washington. *Monstruos*, i-a spus ea. Ei bine, într-un *fel, s-or putea* spune că până şi simplul fapt că trăieşti e monstruos. Moleculele astea nebune. De capul lor? *Niciodată.*

Dă drumul la radio, caută prin vălmăşagul de muzică rock şi talk-show-uri vechile melodii frumoase, melodiile cu care a crescut. Căutai mai uşor cu butonul pe care-l învârteai, în locul acestor butoane digitale care sar de pe-o lungime de undă pe alta: simţeai cum înaintezi pe scală. Dă brusc peste vocile catifelate ale lui Dinah Shore şi Buddy Clark împletite în duetul „Iubito, e frig afară". Îi dă fiori, îi preface măduva spinării într-un sloi de gheaţă, când, după toate tachinările alea melodioase din care-i greu să pricepi fiecare cuvânt, se opresc, apoi se armonizează în versul refrenului: *Friiiig, afa-ră.* Apoi, acelaşi post de muzică retro, care se aude intermitent în pasajele subterane şi are paraziţi când drumul se apropie prea mult de liniile de înaltă tensiune, difuzează un şlagăr de care uitase cu totul, cum de-a putut? — reuniunile dansante din liceu, cuplurile dichisite târşâindu-se timide în ritmul valsului languros, fanioanele de hârtie atârnând din coşurile de baschet, căldura emanată de radiatorul ruginit în interiorul luminat de bord al Plymouth-ului lui papsi, mireasma vie, caldă, discretă ca aroma atât de puternică a unui aliment, încât trebuie să-l înghiţi cu noduri la început, ridicătura dintre coapsele lui Mary Ann. *Vaya con Dios, iubito.* Triunghiul umed al chilotului, jartierele pe care le purtau fetele pe atunci. Prospeţimea netedă, înrourată a trupurilor lor, a fiecăruia dintre ele, învârtindu-se transpirate sub hârtia creponată, luminile colorate. *Vaya con Dios, iubitule.* Ah! Doare. Câtă emoţie-i înmagazinată în frazele astea îngropate în rafturile prăfuite cu discuri de 78 de turaţii ale unui DJ oarecare, ca fetrul din gloanţe, ca seminţele ce prind viaţă după mii de ani petrecuţi în vreo piramidă. Deşi stelele se reciclează şi refac toţi atomii grei de care are nevoie Creaţia, Harry nu va mai fi niciodată aceeaşi persoană, băiatul acela cu fata aceea, care cu buricele degetelor atingea discret interiorul moale al coapselor ei, desprinzându-i câţiva atomi, câteva molecule.

Urmează „Mule Train" de Franke Laine, nu unul dintre marile lui succese, dar destul de bun, şi „It's magic" de Doris Day. Pauzele alea: *E ma-gie.* Ştiau cum să te rănească pe vremea când erau două ligi de baseball a câte opt echipe şi puteai ţine minte numele fiecărui jucător. Pe atunci oamenii nu erau mai molâi, de fapt, erau mai duri, dar erau mai vulnerabili, chiar dacă în mai

puţine locuri.

Trebuie să iasă de pe 176 şi să între pe 23 prin ţinutul Amish, este singura porţiune de drum pentru riverani, dar la ora asta n-ar trebui să dea peste nicio căruţă care să-l încetinească. Rabbit vrea să revadă un loc din Morgantown, un magazin de feronerie cu două pompe în faţă, unde un fermier îndesat, îmbrăcat cu două cămări, cu nări păroase, îi spusese că ar trebui să ştie unde se duce până să pornească la drum. Ei bine, acum ştie. A învăţat drumul şi îşi cunoaşte destinaţia. Dar magazinul rural de feronerie de altădată e acum o mică firmă şmecheră de imobiliare. Acolo unde odinioară erau pompele de benzină, pe asfaltul negru proaspăt turnat, sub razele lunii se văd dungile galbene, clare, ale spaţiilor de parcare trasate în diagonală.

Nu, nu-s razele lunii, îşi dă el seama, ci iluminarea gălbuie care chinuieşte toată noaptea locurile aglomerate. Deşi e aproape unsprezece noaptea, o coloană de camioane gigantice huruie, fornăie şi geme trecând prin oraşul adormit buştean; vitrina mare a agenţiei imobiliare e plină de fotografii Polaroid cu proprietăţile scoase la vânzare, iar Route 23, odinioară un drum îngust pe culmea dintre două văi agricole, negru ca balega pe timp de noapte, e scăldat de lumina firmelor la tot pasul. PIZZA HUT. BURGER KING. Închiriaţi un film. Turkey Hill MINIT MARKET. Lumea Plăpumilor. BUFETUL Arţarul umbros. Plafar sătesc. Magazin de cuţite. Firma imobiliară îi aminteşte de Janice şi are o strângere de inimă la gândul că-l aşteaptă, împreună cu Nelson şi Pru, să apară în casa familiei Springer şi de-acum e cuprinsă de panică, închipuindu-şi că, probabil, a avut un accident de maşină, se întoarce cu cheia ei în casa părăsită, agitată, gâfâind, cum i se întâmplă în ultimul timp. Poate ar fi trebuit să-i lase un bilet cum a făcut ea atunci. *Harry dragă, Trebuie să plec câteva zile să mă gândesc.* Dar i-a spus că n-o să-l ierte niciodată, *să vă ia naiba pe amândoi*, s-a dat mare cu ei, n-are decât să fiarbă în suc propriu, îşi închipuie că-i dintr-odată aşa deşteaptă, că s-a apucat iarăşi de şcoală. Şi Nelson la *fel.* Să fie al dracu dacă o să ajungă să participe la o şedinţă de *terapie* în familie condusă de propriul lui fiu, căruia i-a cordit nevasta roşcată şi babană. Dacă stă să se gândească, e singura treabă bună pe care a făcut într-un an de zile. Să fie al dracu' dacă o să-l înfrunte pe puşti, să-i dea satisfacţie, alb până-n vârful urechilor din cauza acestei noi supărări. Rabbit n-are nevoie de consiliere.

La radio urmează ştirile de la ora unsprezece. Jim Bakker, judecat la Charlotte, în Carolina de Nord, pentru douăzeci şi patru de acuzaţii de fraudă în scandalul legat de emisiunea religioasă PTL, a leşinat azi la tribunal şi se află în arest preventiv până la şaizeci de zile pentru evaluare psihiatrică în Institutul Federal de Corecţie. Doctorul Basil Jackson, psihiatrul care-l tratează pe Bakker de nouă luni de zile, a afirmat că evanghelistul odinioară charismatic are de la o vreme halucinaţii: părăsind sala de judecată miercuri, după ce fostul director PTL Steve Nelson a leşinat în boxa martorilor, lui Bakker i s-a părut că vede în oamenii de afară nişte fiare ce vor să-i sară la beregată. Din casa lor luxoasă din Orlando, Florida, soţia lui, Tammy, a spus că la telefon i s-a părut că Bakker trece printr-o traumă emoţională cumplită, că s-a rugat împreună cu el şi au ajuns la concluzia că trebuie să aibă încredere în Dumnezeu. În Los Angeles, Jessica Hahn, fosta secretară PTL a cărei relaţie sexuală cu Bakker din anul 1980 a dus la căderea lui, le-a spus reporterilor, citez, nu sunt doctoriţă, dar îl cunosc pe Jim Bakker. Sunt convinsă că Jim Bakker este un maestru al manipulării. Cred că totu-i doar un truc menit să atragă simpatia publicului, ca de fiecare dată când apare Tammy la televizor şi începe să plângă spunând cât de persecutaţi sunt ei, închei citatul. La Washington, Departamentul Energiei caută cantităţile de tritiu dispărute în mod misterios, izotopul de hidrogen greu necesar pentru fabricarea bombelor cu hidrogen. Tot la Washington, revista *Science* raportează că noul detector de bombe, numit AM, de la analiza termică a neutronilor, instalat azi la Aeroportul JFK din New York City, este proiectat să detecteze un kilogram de exploziv plastic şi n-ar fi detectat bomba care a aruncat în aer Cursa 103 Pan Am deasupra localităţii Lockerbie, Scoţia, despre care se crede că ar fi conţinut doar o jumătate de kilogram de explozibil Semtex. La Toronto, superstarul de cinema Marlon Brando le-a spus reporterilor că tocmai a terminat de turnat ultimul său film. „E oribil" a spus el despre filmul intitulat *Novicele.* „Va fi un eşec, dar după asta mă retrag. Nici nu vă imaginaţi cât de fericit sunt." La Bonn, în Germania de Vest, cancelarul Helmut Kohl l-a sunat pe noul prim-ministru polonez, Tadeusz Mazowiecki, cu speranţa unei mai bune colaborări între cele două ţări. Într-adevăr, mâine la ora asta, dacă nu ţinem cont de fusul orar, se vor împlini cincizeci de ani de când Germania, sub conducerea lui Adolf Hitler, a invadat Polonia, grăbind începutul celui de-al

Doilea Război Mondial, în care aveau să piară aproximativ cincizeci de milioane de oameni. *Mamma mia!* La rubrica sportivă, Phillies pierde la San Diego, iar Pittsburgh n-a avut meci. Cât despre vreme, ar putea fi mai bună, dar ar putea să fie şi mai rău.

Mezzo, mezzo. N-am spus haotică, dar fiţi pregătite pentru averse cu descărcări electrice, bufniţelor din districtul Lancaster. Ah, da, Brando a mai spus despre acest ultim film că-i „de rahat". Nicio problemă, pentru un individ care şi-a început cariera într-un maiou găurit.

Rabbit zâmbeşte în găoacea şuşotitoare a maşinii; individul ăsta şi-o fi închipuind că nu-l ascultă nimeni, prea se ţine de bancuri. Singur în studiourile astea radio, înconjurat de pahare de cafea din carton şi de lambriuri acustice, n-ai cum să ştii ce impact ai. E greu de crezut că Dumnezeu te ascultă întotdeauna, nu se plictiseşte niciodată. Luminile de la bordul automobilului Celica licăresc ca luminile unui oraş pe cale să fie bombardat.

Autostrada traversează Susquehanna şi la York se întâlneşte cu 83. În timp ce Harry se îndreaptă spre sud, postul de radio se pierde undeva în urma lui, pe acordurile finale ale melodiei lui Louis Prima „Just a Gigolo", cu refrenul ăla fantastic în care corul cântă „Just a gigolo" într-o tandră imitaţie ironică a acelei minunate voci şuierătoare: ţi se zbârleşte părul de bucurie. Rabbit caută un alt post de radio de muzică retro, dar nu găseşte decât talk-show-uri cu telefoane date de beţivi, cu moderatorul sunând el însuşi ciupit, trăncănind pe pilot automat despre avorturi, deşeuri nucleare, rata de şomaj a tinerilor de culoare, complicitatea CIA în epidemia de SIDA, Boesky[279], Milken[280], Bush şi North, Noriega, *nu-mi spune tu mie* – Rabbit închide radioul, detestă glasurile oamenilor. Nişte imbecili. Suntem nişte imbecili gălăgioşi, aglomerăm până şi eterul.

Mai bine ascultă murmurul roţilor, semnele de circulaţie verzi apar în lumina farurilor şi se dilată parabolic, apoi *dispar brusc din raza* vizuală ca batistele iluzioniştilor. Se apropie miezul nopţii, până să oprească, vrea să se vadă ajuns în afara statului. Până şi când a dat chix cu secole în urmă, tot a ajuns în Virginia de Vest. Ca să ieşi din Pennsylvania, trebuie să urci un munte fără nume, de dincolo Hungerford. Firmele de neon şi luminile se răresc. Autostrada pustie începe să urce. Lacurile înalte lucesc sub ceea ce acum, undeva între nori, sunt cu adevărat razele *lunii. O ia la* vale şi intră în Maryland. Se simte diferenţa: benzile din centru sunt îngrijite, sunt reclame cu Parchează şi la Autobuzul pentru navetişti. Civilizaţie. Nu mai e la coada vacii. Îşi simte ochii împăienjeniţi, iar inima îi este agitată şi istovită. Iese de pe 83 în parcarea unui hotel Best Western, cu mult la nord faţă de Baltimore, încântat că nimeni pe lumea asta, nimeni, în afară de recepţionerul asiatic îndesat şi indiferent, nu ştie unde se află. Unde, vai, unde o fi tritiul lipsă?

Îi plac camerele de motel – fanta lungă, jilavă de spaţiu închiriat, cele două paturi duble, televizorul cu invitaţia de-a cumpăra un film cu bulină roşie, covorul miţos, fotografiile înrămate cu păsări mari, prosoapele dezinfectate, tăcerea anonimatului, ecoul sedimentat al partidelor de sex consumate aici. Doarme bine, de parcă s-ar fi extras din trupul lui măcinat de necazuri şi l-a lăsat să zacă în celălalt pat dublu. Visează că-i din nou la salon cu o tânără care pare să-i fie şefa. Poartă o pălărie albă şi cercei lungi, dar când se apropie de ea, să-i explice ce şi cum, să-i transmită cât de necesară şi indispensabilă e prezenţa lui pentru afacere, contrar afirmaţiilor pe care-i posibil să le fi făcut Janice, ea face o grimasă şi chipul i se topeşte sub privirile lui într-un fel de urlet vizual.

La micul dejun, cedează tentaţiei şi comandă două ouă prăjite cu costiţă, deşi gălbenuşurile sunt moartea arterelor. Lui Rabbit îi place momentul foarte american când îşi bagă bagajele în maşină în compania somnoroasă şi tăcută a celorlalţi oaspeţi ai motelului, cupluri în vârstă, familii irascibile, care ies din sala de mese spre parcarea plină de umbre lungi, lăptoase. Din nou la drum, cu radioul din nou pornit. Aceleaşi ştiri de aseară, la care se adaugă scorurile finale la baseball (Phils au pierdut cu cinci la unu) şi ştirile din Asia, unde deja-i după-amiază pentru afaceriştii care fac speculaţii cu moneda japoneză, studenţii chinezi încăpăţânaţi, prostituatele

---

[279] Ivan Frederick Boesky (n. 1937), agent de bursă care a ţinut capul de afiş într-un scandal de pe Wall Street la jumătatea anilor 80.

[280] Michael Robert Milken (n. 1946). Filantrop american implicat în scandaluri legate de emiterea de titluri de valoare cu risc ridicat.

filipineze ca nişte păpuşi, vietnamezii din păcate victorioşi, coreenii aflaţi pe val, deşi veşnic turbulenţi, socialiştii birmanezi aflaţi în pragul prăbuşirii, facţiunile cambodgiene învrăjbite, inclusiv demenţii de Khmeri Roşii, aserviţi celui mai atroce lider naţionalist de la Hitler şi Stalin încoace, Pol Pot. *Mamma mia!* Treziţi-vă, păsărelelor! DJ-ul, nu cel de astă-noapte, dar la fel de nebun şi singur cuc, pune un cântec rockabilly care îi place lui Rabbit, despre epuizare, „să ne iubim puţin, să ne istovim diseară". Harry îşi dă seama că aseară nici măcar nu şi-a luat-o la labă, deşi camerele de motel, de regulă, îl excită. Ce mai, se vede c-a *îmbătrânit.*

Pe măsura ce se-apropie de Baltimore, blocurile se înmulţesc, dealuri şi văi întregi sunt pline de ele, cu scări *pastel ornamentate,* ocupate de locatari invizibili. 83 se varsă discret în *69*5 şi, cu rofi navetiştii puşi la cravată, înaintează pe şoseaua de centură, *luptându-se* pentru locul lui în lume, de parcă încă l-ar merita. Apoi *o ia pe* 95, pe care are s-o tot tină până în Florida. Sunt două drumuri în *jurul* Washingtonului, iar el şi Janice le-au încercat pe amândouă, călătorii agasanţi de experţi din blocul lor, ca *alde* Silberstein, spun *că* 495, care trece pe la nord şi vest e, de fapt, ceva mai *rapid, dar* lui îi place priveliştea monumentelor pe lângă care *treci dacă rămâi pe* 95, prin est, traversarea Potomacului pe un *pod lat* şi intrarea în Alexandria. În depărtare, inima împietrită, *albă ca îngheţata, a* bătrânei republici măreţe.

După aglomerările alea urbane, Virginia pare bucolic de aerisită. Câmpiile par mai mari decât cele din Pennsylvania, *dealurile mai* line şi mai deschise, cu pajişti şi cai, cu o ceaţă delicată în *aer, din* loc în loc vezi câte o casă parohială sprijinită de stâlpi pe o ridicătură verde-pal ca un model brodat pe un gherghef de-o fată bătrână, fiica unui proprietar de sclavi. O tentă militară: Poligonul de testări inginereşti de la Fort Belvoir, Baza puşcaşilor marini din Quantico.

Harry îşi aminteşte de perioada petrecută ca recrut, îi vine în minte ca o digresiune lirică: un licăr străveziu de bărbaţi Iară chipuri, aliniaţi, pacea ciudată de-a nu avea de luat nicio *decizie, de-a ţi se* spune cap-coadă ce să faci. Războiul e o uşurare din mai multe puncte de vedere. Fără Războiul Rece, ce rost mai are să fii american?

Şi totuşi, i-am ţinut în şah. I-am ras pe tembelii ăia. *Pe* Hitler, Stalin, iar acum pe Gorby. Istoria va reţine asta, ba poate o să ne şi mulţumească. Istoria are foarte puţine mulţumiri. Peştele mare *îl* înghite pe cel mic. Acum îi e mai greu să găsească posturi de radio care nu transmit fie muzică country, fie emisiuni de religie. „Rugaţi-vă pentru căsătoriile dificile", spune un predicator, glasul lui granular, maro ca melasa sapă atât de adânc în el însuşi de ţi-l poţi închipui stând cu ochii închişi şi cu tâmplele asudate, "rugaţi-vă pentru soţii creştini stresaţi, pentru soţiile creştine ce-şi *fac* griji pentru soţii lor; rugaţi-vă pentru toţi ostaticii, deţinuţii din închisori, pentru cei din ghetouri, pentru toţi cei bolnavi de *SIDA".* Rabbit schimbă postul şi *se* hotărăşte să sune acasă când o să se *oprească* pentru masa de prânz.

Ce de râuri! După Potomac, urmează Accotink, Pohick, Occoquan, Rappahannock, Pamunkey, Ni, Po, Matta, South Anna. Podurile cu aceste tăbliţe sunt doar nişte simple momente pe autostradă. Oraşele nevăzute au şi ele nume: Massaponax, Ladysmith, Cedar Forks. La nord de Richmond, cocioabe din ce în ce mai puţin răsfirate marchează începutul adevăratului sud, cel al negrilor de la ţară. Harry trage pe dreapta în parcarea unui restaurant Howard Johnson de la periferia Richmondului. Îi ţiuie urechile, îl doare glezna de la cât a ţinut piciorul pe acceleraţie, are gâtul înţepenit, e mai cald azi-dimineaţă, de când a plecat din parcarea motelului. În restaurantul cu aer condiţionat, toate telefoanele publice sunt ocupate de comis-voiajori cu genţi diplomat. La prânz mănâncă prea mult, consumă şi ultimul cartof pai care i-a fost servit cu hamburgerul insipid, întinge cartoful în sare cum face nepotu-său Roy, apoi comandă o plăcintă cu mere, să vadă dacă în Virginia-i altfel. E mai dulce şi mai cleioasă; îi lipseşte scorţişoara presărată pe ea în Pennsylvania. După ce achită nota, un telefon se eliberează şi cu monede de douăzeci şi cinci de centi în valoare de trei dolari, pregătite dinainte, formează nu numărul casei din calcar de pe Franklin Drive, ci cel al casei unde locuia pe vremuri, casa Springer din Mt. Judge.

Îi răspunde o fetiţă. Telefonista intervine, iar Rabbit bagă fise cât pentru trei minute.

— Bună, Judy, se prezintă el. Bunelu' la telefon.

— Bună, bunelule, răspunde ea foarte calmă.

Poate că nimic din dezvăluirile de aseară n-a ajuns până la urechile ei. Sau, poate, copiii de vârsta ei sunt atât de neştiutori cu privire la ce înseamnă să fii adult, încât nu-i miră nimic.

— Cum merge treaba? întreabă el.

— Bine.
— Aştepţi să-ncepi şcoala săptămâna viitoare?
— Oarecum. Mă cam plictisesc în vacanţă.
— Şi Roy ce mai face? Şi pe el îl plictiseşte vacanţa?
— E atât de tâmpit, că nici nu ştie ce-nseamnă să te plictiseşti. L-au pus la nani de după-amiază, dar el încă urlă. O scoate din pepeni pe mami.
Cum Harry nu pare să aibă niciun răspuns, ea îl anunţă:
— Taţi nu-i aici. E la salon.
— Nu-i nimic. De fapt, aş vrea să vorbesc cu mămica. Poţi să mi-o dai la telefon? Judy, adaugă el impulsiv înainte ca micuţa să lase receptorul jos.
— Ă!
— Să-nveţi bine, auzi? Nu te lua după toţi puştii aia care-şi închipuie că-s grozavi. Eşti o fetiţă drăguţă şi-o să obţii tot ce vrei dac-o să ai răbdare. Nu forţa lucrurile. Nu te maturiza forţat. Totul va fi bine.
Asta-i de-acum prea mult pentru ea. N-are decât noua ani. Mai are încă zece ani până să poată pleca spre vest ca Mim şi să evadeze.
— Ştiu, spune Judy oftând şi, poate, chiar ştie.
După hârşâitul receptorului pe-o suprafaţă de lemn, glasuri pe fundal şi sunet de paşi ce se apropie în grabă, Pru soseşte la telefon cu răsuflarea tăiată.
— Harry!
— Bună, Teresa. Ce mai faci? o întreabă el pe un ton seducător, nonşalant, total nepotrivit, dar care aşa i-a ieşit.
— Nu prea bine, răspunde ea. Unde puii mei eşti?
— Departe, acolo unde mă vor toţi. Hei, de ce-ai dat din gură?
— Ah, Harry. N-am avut *încotro.* Începe să plângi *Nu puteam* să nu-i spun lui Nelson, încearcă să se îndrepte. E groaznic. Îmi mărturiseşte toate chestiile astea oribile, de nu pot să-ţi spun nici ţie, nici altcuiva nici jumătate din ele, iar noaptea ne rugăm împreună, ne rugăm cu glas tare, îngenuncheaţi lângă pat, ţine cu-atâta disperare să se lase de droguri şi să fie un tată şi-un soţ de treabă, să fie *normai.*
— Chiar aşa? Păi, foarte bine. Totuşi, nu era cazul să ne dai în gât, s-a întâmplat o singură dată, n-a mai urmat nimic, de fapt, am crezut c-ai uitat cu totul de chestia aia.
— Cum era să uit? Ţi-oi fi închipuind că-s o curvă nenorocită.
— Păi, nu, dar ai avut multe pe cap. Pentru mine, a fost ca un vis.
Îi spune asta ca un compliment, dar glasul lui Pru devine dur.
— Ei bine, pentru mine a însemnat ceva mai mult decât *atât.*
Femeile astea: nu ştii niciodată pe ce picior dansezi cu ele.
— A fost o trădare cumplită a soţului meu, se pronunţă ea solemn.
— Păi, spune Rabbit, din câte-mi dau seama n-a fost un soţ prea grozav. Auzi, te pomeneşti că Judy ne-ascultă?
— Sunt la telefonul de sus. Am rugat-o să-l închidă pe cel de la parter.
— Şi l-a închis? *Judy!* strigă Harry. Te *văd!*
Urmează un fâşâit şi un declic discret, iar legătura telefonică e mai bună. Pru exclamă:
— Căca-m-aş! Rabbit o linişteşte:
— Am uitat ce-anume am zis, dar mă îndoiesc c-a înţeles prea multe.
— Înţelege mai multe decât pare. Fetele sunt perspicace.
— În fine, spune el. Şi-a mărturisit şi aventurile cu bărbaţi, pe lângă cele cu femei? Nelson, vreau să zic.
— Nu pot răspunde la întrebarea asta sub nicio formă, zice ea pe un ton egal, sec, închis pentru totdeauna în ceea ce-l priveşte.
Se aude vocea altei femei, mai caldă, curtenitoare, uşor leneşă, probabil a unei negrese:
— Domnule, cele trei minute au tre-cu-ut. Va rog introduceţi un dolar şi zece cenţi dacă doriţi să continuaţi convorbirea.
— Poate că am terminat-o, le spune el ambelor femei.
Auzind că legătura lor telefonică e în pericol să se-ntrerupă, Pru strigă:

— Harry, unde eşti?

— Pe drum! strigă la rândul lui.

Încă mai are o grămăjoară de mărunţiş în faţa lui şi introduce în fantă patru sferturi şi o fisă de zece cenţi. În timp ce acestea cad în aparat, fredonează un fragment dintr-un cântec pe care tocmai l-a auzit la radio, în stilul lui Willie Nelson: „Iarăşi la drum…”

Asta o face pe Pru să izbucnească în hohote de plâns; e la fel de nasol ca şi o discuţie cu Janice.

— Vai, *nu,* face ea plângând. Nu ne mai *necăji* pe toţi, n-avem nicio vină că aici suntem cu toţii legaţi de mâini şi de picioare.

Pru îl impresionează cu amintirea frumuseţii ei nude ca o floare în seara aceea, în camera îngustă, cu miros de mucegai, în timp ce ploua tot mai tare. A rămas blocată acolo, îi spune ea, cu cei vii.

— Şi eu sunt legat de mâini şi de picioare, îi mărturiseşte el. Sunt legat de hoitul meu.

— Ce să-i zic lui Janice?

— Spune-i că sunt în drum spre apartament. Spune-i că poate veni şi ea să stea cu mine oricând. Pur şi simplu nu mi-a plăcut cum m-aţi încolţit cu toţii aseară. La vârsta mea înaintată, mă ia cu claustrofobie.

— N-ar fi trebuit să mă culc cu tine *niciodată*, doar că la data aceea…

— La data aceea, într-adevăr, spune el. A fost o idee grozavă la data aceea. Spune-mi… privind în urmă, cum ţi se pare că m-am descurcat? Pentru un tip bătrân, vreau să zic.

Ea ezită, apoi răspunde:

— Aici e buba. Nu văd în tine un bătrân, Harry. Niciodată n-am văzut în tine un bătrân.

Bun, a reuşit să-i smulgă această confesiune. Discuţia asta ca de la femeie la bărbat. Cine-ar putea pretinde mai mult de-atât? Dă-i pace. Îi spune:

— Nu-ţi face probleme, Pru. Eşti o bucăţică bună. Spune-i lui Nelson să şadă blând. Dacă s-a lăsat de droguri, nu-nseamnă că trebuie să devină un Billy Graham[281].

Sau un Jim Bakker. Harry pune receptorul în furcă, iar telefonul îl face să tresară când îi înapoiază, cu un spasm şi un zăngănit, moneda de zece cenţi şi cele patru monede de douăzeci şi cinci de cenţi. Operatoarea cu accent sudist i-o fi ascultat convorbirea şi o fi prins drag de el.

În timp ce după-amiaza se apropie de sfârşit către Fayetteville, în Carolina de Nord, unde există un motel Confort Inn, la care a poposit cu Janice în anii trecuţi, aude la radioul maşinii o chestie nemaipomenită. Un şir de melodii swing clasice din anii ’40 este întrerupt pentru un anunţ: Bartlett Giamatti, Şeful Comisiei de Baseball şi fostul preşedinte al Universităţii Yale, a murit în această după-amiază în urma unui atac de cord pe insula Marthas Vineyard, din Massachusetts. *Pete Rose*[282] *contraatacă*, îşi zice Rabbit. Profesorul Giamatti, în vârstă de numai cincizeci şi unu de ani, s-a retras după prânz în casa de vacanţă a familiei, din Edgartown, iar la ora trei a fost găsit de soţie şi fiu în plină criză cardiacă. *Doar cincizeci şi unu de ani*, se minunează Rabbit. Poliţia l-a dus pe Giamatti la spitalul din Marthas Vineyard unde s-a încercat timp de o oră şi jumătate resuscitarea lui; echipa de la urgenţă a reuşit să resusciteze de mai multe ori mecanismul electric al bătăilor inimii, dar, până la urmă, Giamatti a fost declarat decedat. Micul zvâcnet electric: fără el nu suntem decât un morman de carne în descompunere. Unul dintre primele lucruri pe care trebuie să le facă în Florida e să se programeze la doctorul Morris, să se ţină departe de doctorul Olman, australianul ăla cu moacă de uliu. *Moare de nerăbdare să-şi înfigă bisturiul în mine*. Giamatti fusese profesor de engleză la Yale, continuă ştirile, şi a devenit cel mai tânăr preşedinte din istoria universităţii, iar în unsprezece ani a înglodat instituţia în datorii şi mediocritate academică. În calitate de preşedinte al Ligii Naţionale,

---

[281] William Franklin Graham Jr. (n. 1918), celebru preot baptist care a trăit în anturajul a doisprezece preşedinţi ai Statelor Unite şi care a devenit cunoscut datorită predicilor sale difuzate la radio şi televizor.

[282] Celebru jucător de baseball, manager al echipei Cincinnati Reds până în 1984, când a fost implicat într-un scandal pentru că paria pe rezultatul meciurilor de baseball, inclusiv pe cele ale echipei sale.

a stârnit furia unor jucători pentru că a umblat la schimbarea regulamentului în legătură cu zona de lovire a mingii şi simularea unei aruncări. Ca şef al Comisiei de Baseball, scurta lui şefie a fost dominată de dureroasa afacere Rose, a cărei soluţionare, cu o săptămână în urmă, l-a plasat pe Giamatti pe o poziţie aparent puternică. A fost un bărbat masiv şi un fumător înrăit. *Măcar nu fumez.* Iar acum, o melodie pe care ascultătorii nu se mai satură să ne-o solicite: „Am chef".

Fayetteville era odinioară un oraş în vogă, cu toţi soldaţii din Fort Bragg, îşi aminteşte Rabbit dintr-un fragment al emisiunii *60 Minutes,* pe care a urmărit-o cândva. Centrul avea câteva străzi cu cinematografe porno şi hoteluri dubioase, pe care edilii oraşului, disperaţi, le-au demolat într-un târziu şi pe locul lor a răsărit un parc. După o cină de creveţi prăjiţi şi inele de ceapă pe pâine albă prăjită pe o parte, o delicatesă sudistă, bănuieşte el, la Confort Inn – unul din restaurantele alea cu un *salad-bar* cât o cantină mică, că te întrebi în timp ce aştepţi chelneriţa dacă nu cumva ratezi cine ştie ce gheşeft – Harry porneşte cu Celica lui gri-închis, Batmobilul lui personal, spre centrul destrăbălatului Fayetteville. Nu găseşte alt loc de distracţie în afară de-o stradă lată, umbroasă, cu negri care ici-colo taie frunză la câini în pragul casei, aşteptând un mesaj, să se-ntâmple ceva undeva. Nici urmă de prostituată în colanţi sau în egări, ci doar o matahală de alb cu barbă roşie, cu o geacă de piele neagră cu ţinte, care îşi tot ambreiază motocicleta, tot suceşte acceleratorul şi scoate un zgomot insuportabil. Negrii nici nu clipesc. Stau şi aşteaptă. Până şi seara, la umbră, aerul e fierbinte, se mişcă apatici, ca nişte peşti bolnavi, cu mâinile fâlfâindu-le la încheieturi într-un unghi ciudat, cum numai la negri vezi.

Întors în camera lui lungă cu mireasma ei apoasă de ciment de sub covor, cu pereţii zugrăviţi complet în galben, stucatura, ţevile şi supapele instalaţiei de aer condiţionat şi comutatoarele, toate vopsite cu trafaletul sau stropite cu galben, Rabbit se gândeşte să adauge 5,50 dolari la nota de plată şi să se uite la o chestie intitulată *Gospodine în călduri*, dar pană la urmă se uită pe gratis la fragmente din *Vărul din străinătate* (îi provoacă disconfort, doi tipi locuiesc împreună, chiar dacă unul dintre ei este un rus caraghios) fi ia meciul amical de fotbal american dintre Seahawks şi 49ers. Problema cu filmele porno soft din circuitele hotelurilor este că, în caz că vreun tanc de patru ani cu părinţii avocaţi apasă din greşeală pe butonul cu pricina, îţi arată numai ţâţe şi buci şi chiar şi nişte păr pubian, dar nu şi pizde şi cariciuri pe bune, nici puie, sculate sau blegite. E de-a dreptul frustrant. Se pare că de carice ne pasă, trebuie să le vezi. Om fi cu toţii poponari şi toată viaţa a fost îndrăgostit de Ronnie Harrison. Ce drăguţ a fost azi, Pru s-a scăpat din nou cu acel *Căca-m-aş* şi apoi *Nu ne mai necăji.* Discuţia aceea calmă, ca de la femeie la bărbat, de parcă o ţinea în braţe, glasul ei relaxându-se în relaţia lor fundamentală, ca de la pulă la pizdă, trăgându-i-o lui Nelson. Când, în sfârşit, ajunge în pat, şi-o ia la labă în întuneric, visându-se în compania a două curve ciocolatii din vechiul Fayetteville, să-şi demonstreze că încă-i viu.

La radio, ştirile dimineţii sunt terne. Moartea lui Giamatti nu mai e o ştire de senzaţie. Baseballul e în doliu. Economia înregistrează o creştere moderată. Bombardamentele din Beirut, între creştini şi musulmani, sunt mai distrugătoare ca niciodată. Fostul adjunct al Departamentului de Locuinţe şi Urbanism spune că dosarele au fost tocate. Decizia Curţii Supreme împotriva rugăciunii organizate înainte de meciurile de fotbal stârneşte indignare în tot Sudul. În Montgomery, primarul Emory Folmar a înaintat până la linia de cincizeci de iarzi şi a condus rugăciunea din punctul acela. Apoi a vorbit la microfon despre legătura tradiţională între fotbal şi rugăciune. În Sylacauga, statul Alabama, preoţii s-au ridicat în picioare în tribune şi au pus trei mii de spectatori să spună *Tatăl nostru.* În Pensacola, statul Florida, predicatorii echipaţi cu portavoce au dat tonul rugăciunilor rostite de spectatori. *Fanatici*, îşi spune Rabbit. Sudiştii te sperie la fel de mult ca şi secta Amish.

De aici până la graniţa cu Florida, Route 95 e un tunel verde, lung, între pini înalţi. Câte o căsuţă se iţeşte pe ici, pe colo. Un panou face reclamă la *3 rulouri cu nuci de pecan la 1 dolar.* Panouri tot mai mari, în culori hispanice, cu portocaliu şi galben pe fond negru, verde-crud, bătătoare la ochi şi ţipătoare, înşirate pe kilometri întregi, încep să facă reclamă la ceva numit La Sud de Graniţă. *Mai rezistă un pic*, *n-ai mai văzut aşa câmaţi!* O minge mare de baschet iese cu boltă dintr-un panou. *Dă-te rotund! Când,* în sfârşit, ajungi acolo după atâţia şi atâţia kilometri de tunel de pini, tot ce vezi e un parc de distracţii plin de vechituri, situat chiar dincolo de graniţa Carolinei de Sud: un sat de magazine de suvenire, un fel de rachetă spaţială cu un sombrero în

vârf. Sendvişuri mexicane, de doi bani. Carolina de Sud e un stat năbădăios. Primul care s-a desprins din Uniune. Pinii sunt mai înalţi, au un aer tragic. Pe toate drumurile se vând ARTIFICII. Peisajul devine deluros. Camioanele încărcate cu buşteni uriaşi huruie de neoprit la coborâş şi trudesc până nu mai pot la urcuş. Acum Rabbit conştientizează cu teamă faptul că are număr de înmatriculare din Nord, de Pennsylvania. Dacă ieşi niţel din rând, ăştia-s în stare să te arunce în râul Pee Dee. Sau în Lynches. Sau în Pocatoligo. Pe autostrada asta, animalele sunt lovite atât de tare încât nu sfârşesc strivite, ci explodează, n-ai cum să-ţi dai seama ce erau. Oposumi. Porci spinoşi. Pisicuţa vreunei simpatice băbuţe sudiste. Reduse la pete de blană printre fragmente curbate de pneuri de camion explodate. Închipuie-ţi, e ca şi cum te-ai aşeza la masă şi asta a fost.

Lui Janice i-o fi parvenit mesajul de la Pru, poate a şi ajuns şi-l aşteaptă în apartament după o călătorie cu avionul de la Philly şi după ce a închiriat o maşină de la aeroport, mai bine să se bucure de libertate cât mai are parte de ea. Dă peste un post de radio cu muzică neagră de gospel, pe care o voce elastică, plăcută strigă: „Va fi acolo, dar trebuie să-l chemi pe nume". Repetat la nesfârşit, cu variaţii ritmice neaşteptate. „Daţi lespedea la o parte, ştiţi povestea?" Până la urmă, îl întrerupe o reclamă şi, să nu-ţi vină să crezi, e o reclamă la Toyota. Gălbejiţii ăştia nu ratează nici o ocazie, jos pălăria. Merg cu vânzările până-n cartierele sclavilor. *Societatea voastră prurariştă.* Pe Harry îl doare ceafa de la statul ore-n şir în aceeaşi poziţie. Începe să i se aplece de-atâta radio şi de-atâta drum. Ţara lui Dumnezeu. Aj fi putut s-o facă mai mică şi să demonstreze acelaşi lucru.

Va fi acolo. Ciudată chestia asta cu Harry şi religia. Când Dumnezeu n-avea niciun prieten pe lume, prin anii 60, numai la El se gândea, iar acum, când predicatorii se roagă cu toţii prin portavoce, nu-l mai entuziasmează deloc. E ca un prieten atât de vechi, de-ai uitat şi ce-ţi plăcea la El. Mai că-ţi vine să crezi în El după sperietura aia cu inima, dar, într-un fel, cu cât te apropii mai mult, cu atât mai puţin te gândeşti, de parcă ai fi în mâinile Lui deja. Ca şi cum ai fi pe teren, în loc să fii pe banca de rezerve, cu stomacul făcut ghem, şi încercând să-ţi aminteşti tactica.

Urmează Perry Como, care cântă „Deoarece". La sfârşit, lui Rabbit i se face pielea de găină, simte că-i dau lacrimile. *Deoarece*… eşti… *a meeeeaaa! Como e* cel mai bun, probabil: Crosby avea un soi de şiretenie irlandeză, s-a dat în stambă cu Lamour şi Hope[283], iar Sinatra – dacă e să existe o deosebire între Rabbit Angstrom şi restul omenirii, ea ţine de Sinatra. Nu-i place cum cântă. Nu i-a plăcut deloc când fetişcanele cu şosete au sărit din chiloţei pentru tipul ăla cu obrajii scofâlciţi de pe scena Paramountului şi nu i-a plăcut de el nici când a ajuns marea sculă de basculă de la Las Vegas, scoţând toate albumele alea cu muzică leşinată pe care pasămite ar trebui să şi-o pună tot poporul: oceane de lapţi. Albe, înspumate. Felul lui de-a cânta i-a părut dintotdeauna plat, de parcă ar măcina întruna ceva. Ce-i drept nu-i strâmb, pentru Mim, Sinatra e un zeu, dar asta-i mai mult o chestie de stil de viaţă, transformă noaptea în zi şi se bate pe burtă cu gangsterii şi preşedinţii şi îşi ţine umerii exact ca un gangster (ca Charlie Stavros) şi Sammy Davis Jr. Şi Dean Martin până să se lase de pileală, dacă s-or fi lăsat vreodată, a citit el undeva, într-o fiţuică de scandal ridicolă din cele aduse de Janice acasă de la Minit Market că ambii au probleme grave de sănătate[284]. Câteodată, Harry o invidiază pe Mim pentru viaţa strălucitoare şi periculoasă de care bănuieşte că are parte, se bucură pentru ea, a avut aventura în sânge, şi-a dorit viteza, cu riscul s-o ucidă, cu riscul să zboare de pe ghidonul vechii lui biciclete Elgin. Dar câteodată ţi se acreşte şi de-atâta viteză. El nu regretă viaţa de care a avut parte, deşi Brewer nu-i New York, New York sau Chicago[285], oraşul meu preferat, aşa cum măcăne Sinatra. Când priveşte în urmă, reiese că ceea ce i-a plăcut cel mai mult, şi n-a ştiut la vremea respectivă, a fost să stea în salon, în spatele vitrinei imense, prăfuite, cu bannerele, să se hâţâne în vârful

---

[283] Aluzie la cele şapte comedii de mare succes ale căror titluri începeau cu *The Road to… (Drumul spre…), î*n care Bing Crosby a jucat alături de Bob Hope şi Dorothy Lamour.

[284] Sammy Davis Jr. a murit de cancer la laringe în 1990, iar Dean Martin de cancer la plămâni în 1995.

[285] Aluzie la melodiile „New York, New York" de Liza Minelli (1977) şi „Chicago" din repertoriul lui Tony Bennett (1959), reluate de Frank Sinatra.

picioarelor ca să-şi exerseze musculatura picioarelor în formă în aşteptarea unui client, să sporovăiască cu Charlie sau cu cine se nimerea, să câştige un ban cinstit, să ocupe pătrăţica lui, să-şi facă treaba, să se bucure de un pic de consideraţie. Asta-i tot ce dorim unii de la alţii, consideraţie. Să ai un loc precis stabilit în cursa asta nebună pentru întâietate. Şi în armată ţi-l ştiai: aveai numărul tău, patul tău, sarcinile tale bine stabilite, locul tău în formaţie, învoirea de sâmbătă seara, patru beri şi o curvă futută într-un ranch din apropiere. *Iubitule, doar n-ai plătit să nu mi-o pui de două ori.* Să fii om înseamnă mai mult decât să-ţi urmezi calea în viaţă. De fapt, îşi dă seama Rabbit cu întârziere, n-ai altă cale decât cea stabilită de alţii. La început mama, şi bietul papsi, apoi preotul luteran, nemţălăul ăla bătrân şi dur de Fritz Kruppenbach, totuşi, trebuia să-l respecţi, credea în ce spune, apoi toţi profesorii ăia de la şcoală, Marty Tothero şi restul, care au încercat să-ţi ofere un punct de vedere orientativ, iar acum toţi moderatorii ăştia de talk-show-uri. De-aici rezultă viaţa ta şi gata. Poate că, dacă maică-ta era uşuratică, ca mama Annabellei, e firesc să fii prudent în ceea ce priveşte sexul opus. Nu le-am dat copiilor ăstora cele mai bune exemple.

Acum între pini apar spaţii libere. Porţiuni mlăştinoase lasă să se vadă cerul, sunt cabane cocoţate pe stâlpi de susţinere, copaci cu rotocoale de vâsc pe ei, rufe colorate întinse pe frânghii. Firme simple, scrise de mână. *Bucătăria Sudistă a lui Tati.* Supermarket BiLo. Un pod lung peste Lacul Marion, această întindere enormă de apă în mijlocul pustietăţii. Autostrăzile se bifurcă spre capitală, Columbia, unde n-a fost niciodată, deşi a ocolit odată cu Janice prin Charleston, cu întoarcere pe Route 17. Altă dată s-au abătut prin Savannah şi au petrecut o noapte într-un fost conac de pe-o plantaţie transformat în pensiune, cu tavanul înalt şi boltit şi obloane la ferestre. S-a distrat bine cu Jan. Chestia cu nevestele, totuşi, şi bănuieşte că asta-i valabil şi pentru soţi, este că aproape oricine ar fi bun, în nişte limite destul de largi. Totuşi, ar trebui să-ţi adori jumătatea până la moarte. Până la sfârşitul sfârşitului. Râul Ashepoo. Nu era şi o revistă de benzi desenate cu nişte ani în urmă?

Iese de pe autostradă la un popas uriaş, o oază în pustiul ăsta – pompe de benzină, un restaurant, un mic magazin universal cu produse de băcănie, bere, artificii, loţiune de bronzat. La tejghea sunt doi tineri negri, de un negru-strălucitor pe arşiţa asta, cu braţele goale până la umeri, unul are o afurisită, *à la* Malcom X[286]. Pe aici toţi au un aer ameninţător, culoarea lor îţi sare în ochi, sunt o rasă, sunt pretutindeni. Dar chelneriţa albă, în vârstă, n-are nicio problemă cu băieţii ăştia doi. Cei trei sporovăiesc şi zâmbesc cu acelaşi accent tărăgănat, ca o adiere blândă ce le iese pe gură. E drăguţ să constaţi asta. Hai c-a meritat Războiul Civil.

Vrând să verifice dacă încă poate vorbi cu accentul lui dintotdeauna, Rabbit îl întreabă pe grăsanul alb aşezat cu un scaun mai încolo, la bar, un tip care şi-a umplut un castron mare cu salată de la *salad-bar,* un munte de lăptuci, sfeclă roşie, varza, brânza de vaci, boabe de fasole şi năut:

— Cam câte ore mai sunt până la graniţa cu Florida?

Foloseşte accentul de Pennsylvania vorbind un pic tărăgănat, sperând să treacă testul.

Patru, răspunde bărbatul zâmbind. De-acolo vin. Şi încotro te duci în Florida?

Hăt în partea ailaltă. În Deleon. Eu şi nevastă-mea avem un apartament acolo. Mă duc cu maşina singur, nevastă-mea o să vină mai încolo.

Omul zâmbeşte în continuare. Zâmbeşte şi mestecă.

Cunosc Deleonul. Un orăşel vechi şi drăguţ.

Rabbit n-a observat niciodată prea multe chestii vechi în Deleon. Din balconul nostru aveam vedere la ocean, dar mi-au astupat-o construcţiile noi.

— Construiesc ca disperaţii pe partea Golfului, că pe ţărmul de la Atlantic nu mai au loc. Mi-am început ziua în Sarasota.

— Serios? Păi, vii de departe.

— De-aia mă-ndop ca porcul. N-am mâncat mai mult de un baton de ciocolată de la cinci dimineaţa. După un timp trebuie să te opreşti, că începi să vezi chestii.

---

[286] Activist american pentru drepturile omului, membru al grupării Nation of Islam, Malcolm X (1925-1965) a fost asasinat la scurt timp după ce a părăsit această formaţiune.

— Ce chestii?

— Bucata asta de drum pe care tocmai am străbătut-o are o grămadă de petice de ceaţă la sol, astea te termină. Dacă bei doar cafea, îţi paradeşte stomacul.

Omul ăsta arc un fel cu adevărat simpatic de a zâmbi, mesteca şi vorbi în acelaşi timp. Are gura largă, dar fără buze, ca o păpuşă Muppet. Şi-a pus lângă farfurie şapca de camionagiu cu cozoroc şi ochiuri de plasă la spate; părul cărunt, des, uşor ondulat ca al unui om bogat îi este şănţuit tot timpul de marginea şepcii.

— Conduci un camion de-ăla mare? Nu ştiu cum de reuşiţi. Până unde mergi?

Toată salata din castron s-a făcut nevăzută, iar zâmbetul i s-a lăţit pe faţă.

— La Boston.

— La Boston? Aşa departe?

Rabbit n-a fost niciodată la Boston, lui îi pare capătul lumii, pitit sub Maine. Oamenii care locuiesc atât de departe spre nord îi par fantastici, ca eschimoşii.

— Azi, mâine, zi-i cum vrei, sper să ajung cu tirul ăsta la Boston duminică după-amiază, în douăzeci şi patru de ore.

— Şi când mai dormi?

— Ei, mai tragi pe dreapta şi furi câte o oră ici, o oră colo.

— Fantastic!

— Fac asta de cincisprezece ani. Am ieşit la pensie, dar m-am întors la lucru. Nu mai puteam să stau acasă. Nu era nimic ca lumea la televizor. Dar tu?

— Eu?

Fuge de necazuri. E după un infarct destul de serios. Pricepe ce-a vrut să zică, de fapt, întrebarea şi răspunde:

— La pensie, presupun.

— Bravos, amice. Eu n-am suportat gândul, îi spune şoferul. Pensia mi-a făcut creierul varză.

Chelneriţa în vârstă, atât de prietenoasă cu cei doi tineri negri îi aduce bărbatului flămând un platou cu o friptură uriaşă mustind de un amestec roz de ulei şi sânge, trei salate de legume în farfurioare rotunde şi o farfurie separată cu o turtă de porumb maro-aurie.

Cam fără tragere de inimă – abia şi-a făcut un prieten – Harry se ridică de la bar.

— Păi, bravo *fie,* spune el.

Iar acum omul-minune gras şi palid, care va ajunge la Boston mai iute ca gândul şi care, asemenea lui Thomas Alva Edison, n-are nevoie decât de câte-un pui de somn din când în când, are gura largă ca de păpuşă Muppet prea plină ca să-i poată răspunde, aşa că doar îi zâmbeşte dând aprobator din cap şi scapă un strop şerpuitor de zeamă de friptură în josul bărbiei lui micuţe, în formă de ou. Nimeni nu-i perfect. Oameni suntem. Uită-te la Jim Bakker. Uită-te la Bart Giamatti.

Harry traversează cu Celica râul Tuglifinny. Apoi Salkehatchie. Little Combahee. Coosawatchie. Turtle. Kickapoo, îşi zice el – nu Ashepoo. Kickapoo Joy Juice în *Micu' Abner*[287]. Între torentele de muzică neagră cu sunetul ăla nou, ciudat, ca de scânduri trântite de duşumea, aude reclame la Upchurch Music Company („un instrument care va provoca plăcere multor generaţii de-acum înainte") şi la un deodorant numit Tiny Cat[288]. De ce-o fi numit *Tiny* Cat? Traversează Savannah şi părăseşte, în sfârşit, Carolina de *Sud* cu artificiile ei cu tot. Ameţit de-atâţia kilometri parcurşi, iese de pe autostradă la marginea oraşului, o ia spre centru, parchează lângă un tribunal vechi, impunător şi îşi cumpără un sendviş cu păstramă de la un chioşc de sendvişuri de pe strada principală. Se aşază să-l mănânce şi încearcă să nu lase nicio picătură de suc să i se scurgă din hârtia cerată şi să-i păteze pantalonii, ca firicelul ăla scârbos care s-a prelins din gura tipului de la prânz, cu câteva ore în urmă. Zona asta din Savannah, la o distanţă de un cvartal de fluviu, pare alcătuită din camere în aer liber, îngrădite de şiruri de case cu trepte înalte şi perdele de copaci prăfuiţi; vipia încă se simte, deşi umbrele devin tot mai lungi,

---

[287] Comedie cinematografică realizată în 1959 pe baza benzilor desenate cu Micul Abner, personaj creat de Al Capp în 1940

[288] în traducere, Pisicuţa.

îngroşându-se pe faţadele vechi, netede, mai triste şi mai rozalii decât cele din Brewer. Un stol de porumbei se adună în jurul băncii pe care stă, curioşi să vadă dacă o să le dea o fărâmă din chiflă sau un cartof. Un boschetar tânăr, cu părul lung, blond ca al lui George Custer şi cu tenul măsliniu pe care-l capeţi trăind sub cerul liber, îl priveşte cu ochi strălucitori, ameninţător, de pe o bancă din spatele unui copac, din camera alăturată, cum s-ar zice. Ceva mai încolo e un obelisc înalt, o fi comemorând ceva, fără-ndoială, pe morţii care s-au umplut de glorie. Nişte păsărele maronii ciripesc zburând dintr-un copac într-altul, încercând să afle dacă ziua s-a sfârşit. N-ar strica s-o ia din loc. Împachetează grijuliu hârtia de la sendviş şi paharul de unică folosinţă în punga în care i-a fost servit sendvişul şi o pune într-un coş de gunoi, darul făcut de el oraşului Savannah, urma pe care o va lăsa, ca pata de sebum de la deget pe marginea biroului de acasă. Porumbeii se zbârlesc şi gânguresc dezamăgiţi şi indignaţi. Vagabondul apare tiptil în spatele lui şi-l întreabă fără cine ştie ce accent, cu mârâitul împiedicat al drogaţilor, dacă n-are o ţigară.

— Nu, îi răspunde Rabbit. N-am mai fumat de treizeci de ani.

Îşi aminteşte clipa când, hotărându-se brusc, a aruncat o jumătate de pachet de Philip Morris, vechiul pachet maro-tabac drăgălaş, în pubela cuiva de pe o alee din Mt. Judge. Şi acolo a lăsat o urmă.

Rabbit se îndreaptă spre maşină cu inima bătându-i să-i sară din piept, căci boschetarul îl urmăreşte şi mormăie în spatele lui ceva despre nişte mărunţiş. Bâjbâie cu cheia, urcă şi trânteşte portiera. Celica, slavă Domnului, nu s-a încins prea tare după atâţia kilometri parcurşi, porneşte din prima; George Custer, rămas pe dinafară, clipeşte mărunt şi-i întoarce spatele, făcându-se că nu-l observă. Harry conduce prudent, în jurul monumentului înalt şi se rătăceşte pe drumul de ieşire din Savannah. Nu poate ieşi din nesfârşitele cartiere de negri, dintre casele dărăpănate, construite din scânduri, care n-au mai fost vopsite de pe vremea lui Martin Luther King. Se tot vorbeşte despre conspiraţii legate de asasinarea unor personalităţi, dar asta a fost una în care Harry chiar a crezut. Crede c-a fost pe bune, dar nu-şi aminteşte numele omului pe care l-au închis pentru asta. Un nume alcătuit din trei nume. A evadat o dată, dar l-au prins din nou. James Earl nu-ştiu-cum[289]. Destul cu istoria. Cuprins de panică, opreşte la o băcănie cu podeaua din scânduri bătute în cuie cu floarea lucioasă, aşa cum erau cele din Mt. Judge în copilărie, doar că pe-aici toţi sunt negri; un bărbat deşirat, de culoarea mazării uscate, foarte amuzat, îi explică cum să ajungă înapoi pe autostradă, gesticulând cu mâinile lungi care parcă-i fâlfâie din încheieturi.

Reîntors pe 95, Rabbit goneşte prin Georgia. Odată cu lăsarea întunericului, începe să plouă şi, cum ochii lui bătrâni nu mai disting prea bine culorile semaforului pe timpul nopţii, ploaia devine chinuitoare. Închide până şi radioul, atât de lovit se simte de gloanţele acestei experienţe prin care trece. De prea mult stat pe scaunul şoferului, se simte de parcă l-ar fi bătut cineva cu saci de nisip. Mai bine ar trage pe dreapta. Găseşte un Ramada Inn dincolo de Brunswick. Mănâncă o specialitate de somn prăjit care nu-i pica prea bine după păstrama iute şi, mai ales, după cartofii glasaţi «plăcinta cu nuci de pecan; dar ce rost mai are să te afli în Georgia dacă nu mănânci o plăcintă de pecan? Plimbarea până la camera lui, pe lângă celelalte uşi de motel, pe cimentul adăpostit de balconul continuu de deasupra capului său, e un moment de fericire tăcută. A scăpat de ploaie. Mai are un strop de minte. Nu mă dau bătut. Totuşi, acest plăcut sentiment de fericire îi aminteşte de top cei dragi expuşi nefericirii în districtul Diamond. Vinovăţia îi sfredeleşte inima ca un deget vârât într-un ochi iritat.

La jumătatea episodului din *The Golden Girls,* i se pare deja obositor tot sex-appealul ăla tomnatic şi bunica bătrână, cu gura cât o şură, lumea ar trebui să ştie când s-o lase moartă. Se uită, în schimb, pe canalul educaţional la un fragment din *Planeta vie* despre viaţa de la cei doi poli. L-a mai văzut, dar David Attenborough[290] continuă să-l uimească dând la o parte bolovanii ăia din cel mai pustiu loc al Antarcticii şi găsind sub ei licheni, şi în iarna veşnică, fără soare,

---

[289] James Earl Ray (1928-1998) l-a asasinat pe Martin Luther King la 4 aprilie 1968 în Memphis, Tennessee.

[290] Sir David Attenborough (n. 1926), reputat biolog şi om de televiziune britanic, autorul a nouă seriale ştiinţifice produse de BBC.

pinguinii masculi tipăie prin furtunile de zăpadă continue ţinând ouăle în vârful labelor palmate. Viaţa, incredibil, epuizează resursele lumii. Ştirile de la ora zece de pe acelaşi post reiau aceleaşi ştiri pe care le-a auzit toată ziua la radio. Bietul Giamatti. O ursoaică Panda s-a născut la Grădina Zoologică Naţională din Washington. Până la moartea lui Rock Hudson, Reagan a crezut că SIDA e un fleac, ca pojarul, dezvăluie fostul lui medic, generalul de brigadă John Hutton. O altă ştire: Comandorul David R. Wilson pretinde în numărul din această lună al revistei *Naval Institute Proceedings* că echipajele celorlalte nave din Golful Persic ştiau că *USS Vincennes* se lansează în tot felul de acţiuni agresive şi imprudente cu cel puţin o lună înainte ca *Vincennes* să doboare un avion civil iranian cu două sute şaptezeci de bărbaţi, femei şi copii la bord. Bieţii amărâţi, iranieni sau ce-or fi. Copilaşi, femei îmbrobodite, claie peste grămadă, se prăbuşesc în apa întunecată.

Noul conducător al Japoniei în vizită la Washington, guvern provizoriu în Panama, grupuri uriaşe de est-germani în Ungaria aşteaptă să treacă graniţa spre lumea liberă. Bieţii amărâţi, habar n-au că lumea liberă e pe cale de dispariţie.

Rabbit se pregăteşte de culcare, se bagă în pat în lenjeria de corp purtată peste zi şi încearcă să cugete unde e şi cine e. Asta-i ultima noapte când nu se află nicăieri. Mâine, viaţa îl va regăsi. Janice la telefon, familia Gold în locuinţa de vizavi. Se simte mai puţin uşurat decât şi-a imaginat că va fi evadând din Brewer. Rămâi acelaşi. Statele Unite sunt tot Statele Unite, ţinute laolaltă de cărţi de credit şi nume indiene. Harry adoarme buştean pe patul dublu. Pierdut în reţeaua de liniuţe de pe hartă, doarme ca în pântecele mamei, într-un alt refugiu de moment.

Dimineaţă. Ploaia se reduce la amintirea băltoacelor de pe asfaltul scăldat de razele soarelui. Duminica. Comandă frigănele şi cârnaţi, gândindu-se că de mâine-dimineaţă o să treacă din nou la terciul de ovăz expirat. Janice nu goleşte niciodată bufetul când se mută. Într-un fel e practic, dacă nu te deranjează să hrăneşti furnicile şi gândacii de bucătărie. Tot molfăie din siropul de arţar şi ouăle care nu-i plac prea mult. Frigănelele nu-s niciodată ca alea pe care i le făcea mami înainte să-l trimită la şcoala de duminică, cu triunghiurile de pâine aurie, subţiri, prăjite, cu siropul în cutiuţa în formă de cabană şi pictată ca atare, având drept cioc hornul. Când îşi bagă valiza în portbagaj, constată cu uimire, nu pentru prima oară, că stopurile Celicăi sunt ascuţite, privite din spate par nişte ochi care se uită chiorâş.

Într-o oră traversează râul St. Marys şi un panou de pe autostradă îi urează BINE AŢI VENIT ÎN FLORIDA, iar reclamele de la radio sunt la Blue Cross[291], adezivi pentru proteze dentare, clinici pulmonare. Acum, marginea drumului devine nisipoasă şi traficul e din ce în ce mai aglomerat, capătă strălucire. Jacksonville răsare din senin, e un Oz de zgârie-nori albastru-verzui, un oraş de vis situat la capătul tunelului de pini, nişte cutii de sticlă sclipitoare îngrămădite în jurul celei mai înalte cutii, Spitalul Baptist. Urci pe podurile înalte de peste râul St. Johns, aflat departe, sub tine, iar Jacksonville luceşte din mai multe unghiuri ca o nestemată învârtită între degete, plăteşti taxa de pod şi trebuie să fii pe fază, să n-o iei din greşeală pe drumul spre Green Cove Springs sau Tallahassee. Route 95 e acum doar una din numeroasele autostrăzi. Maşinile devin mai late, camioanele cu remorcă transportă role de gazon proaspăt în loc de buşteni de pin cojiţi. De jur împrejur, plutind ca nişte bărci rătăcite, vede rulote mari, albe şi dube, Winnebago şi Starcraft, Pathfinder şi Dolphin, ca nişte case pe roţi, cu soţul la timonă, cu cotul scos pe fereastră, cu nevasta casnică în spatele lui, strângând patul. Caravanele astea vin din toate statele spre *Florid*a, purtând chiar şi blazonul cu muntele verde din Colorado şi cu homarul roşu din Maine. Observă un tip nou de plăcuţa de înmatriculare pentru maşinile din Florida, cu un fel de tricolor nebulos în memoria navetei spaţiale *Challenger*[292], printre numeroasele care au pe mai departe la mijloc pata verde de forma Floridei, de zici că-i un lichid vărsat pe-o cravată. Ce nenorocire, să le trimiţi în spaţiu pe-amărâta aia de învăţătoare din New Hampshire şi pe evreica aia creaţă, ca să nu mai vorbim de bărbaţi, unul negru şi anul asiatic, ca

---

[291] Crucea Albastră, federaţie ce reuneşte treizeci şi nouă de companii de asigurări în domeniul sănătăţii.

[292] Naveta spaţială *Challenger* s-a prăbuşit pe 28 ianuarie 1986 în largul coastelor Floridei, explodând la 73 de secunde de la lansare.

un fel de secţiune transversală, hollywoodiană a Americii, doar ca să fie făcuţi fărâme în direct la televizor după un minut! Acum, comisia de anchetă crede că, probabil, au fost conştienţi, prăbuşindu-se spre ocean, conştienţi vreme de două-trei minute. Harry coboară tot mai adânc în Florida, bucuros să fie din nou printre palmieri, acoperişuri albe şi aerul tropical rarefiat, cu norii albaştri pe fundal gri, pe alb, pe albastru, de parcă aici marele creator al cerului ar lucra cu materiale mai uşoare.

O iei pe 95 paralel cu Coasta de Est, spre 4, apoi goneşti în diagonală prin tot Disney Worldul pe care a vrut să-l vadă amărâta aia mică de Judy, când o să vină data viitoare, neapărat trebuie să planifice o vizită aici. În timp ce unii vecini din blocul lui, care se dau mari experţi într-ale călătoriei (întotdeauna l-a considerat pe Ed Silberstein un ştie-tot, chiar şi când fiu-său a încercat să se dea la Pru) te sfătuiesc să rămâi pe 4 tot drumul până la 75 şi să economiseşti în minute ceea ce pierzi în kilometri sau, măcar, să mergi pe 17 spre Port Charlotte, lui îi place s-o ia spre sud pe 27, chiar prin vintrea plată, încinsă a statului, prin Haines City şi Lake Wales, spre pustiul situat la vest de rezervaţia seminolă şi de lacul Okeechobee, apoi din nou spre Deleon pe Route 80.

În Florida, găseşti fără nicio problemă posturi de radio care transmit şlagăre de altădată. Aici cu toţii suntem cam de altădată. Muzica vieţii tale, cum le place unor crainici s-o numească, se revarsă întruna, Patti Page imploră „Să nu ne despărţiiiim, te iubesc atât de muuuuult", după care interpretează atât de vioi bucata aia latino cu „ai ai ai" şi *caballeros*, şi termină cu „te aştept de-o viaţă, să-ţi dau toată dragostea mea, inima mea e-a ta", iar apoi Tony Bennett sau unul din ceilalţi italieni care mugesc cântă „Fii iubita mea", îi dă înainte cu dragostea mea, pe urmă Gogi Grant şi „Vântul capricios", nu s-a mai gândit la Gogi Grant de secole, e un cântec rar, care îi lasă-n ceaţă o parte dintre celulele memoriei, în timp ce peisajul privit pe geamurile maşinii, dincolo de susurul aerului condiţionat, devine din ce în ce mai bălţat – *Talcioc*, *Viaţa activă de adult*, maşini după maşini trec pe lângă el cu un Garfield portocaliu lipit de parbrizul din spate, cu lăbuţele pe post de ventuze. „De ce te caţeri, nimeni nu ştie", cântă Nat King Cole în „Trandafirul căţărător" şi termină atât de delicat cu „De ce te doresc, nimeni nu ştie", aproape că-i şi vezi zâmbetul blajin, înţelept, apoi „Tzena, Tzena", nici pe ăsta nu l-a mai ascultat de ani de zile, muzica nu mai e difuzată pe criterii etnice, şi „Ah, tată dragă", că veni vorba de etnii, şi Kay Starr, care revine fulminant cu „Roata norocului", cu toate sughiţurile alea din inimă, superemoţionante, „Te implooor, hai, acum", şi „A-Tisket, A-Tasket", ăsta chiar că-i de demult, mergea la şcoală cu Lottie Bingaman, era îndrăgostit de Margaret Schoelkopf, şi „Iubeşte-mă tandru" al lui Presley, zică cine ce-o vrea, dar până să se-ngraşe, s-o dea pe droguri şi să ajungă un speriat de bombe spre sfârşitul vieţii, chiar a avut o voce ca lumea, o voce frumoasă, nu ca gâjâitul ăla de Sinatra şi, pe urmă, uite-l pe Ray Charles, o altă voce ca lumea, „Nu mă pot stăpâni să nu te iubesc", „visând la ziua de ieeeri", le lungeşte fain, cu clătinatul ciudat din cap al orbilor, şi Connie Francis, „Acolo unde-s băieţii", o voce care, într-adevăr, îţi face pielea de găină, dar a cui *viaţă* sunt cântecele astea? Era epoca petrecerilor de pe plajă, el era însurat, despărţit şi reîmpăcat, pe-atunci lucra deja la Verity Press, terminase cu petrecerile. Ronnie Harrison şi Ruth şi-au pus-o tot weekendul în Jersey Shore: chestia asta încă îl roade.

Postul de radio se pierde şi, încercând să găsească altul, dă peste o emisiune care difuzează o slujbă evanghelică, se-aude un glas de bărbat strigând: „Iisus ştie! Iisus citeşte în inima ta! Iisus vede moartea din inima ta!", aşa că Harry mută în altă parte şi dă peste „Plânsetul „lui Jonnny Ray, prea târziu ca să-i mai prindă toate suspinele," Dacă iubita îţi trimite o scriere de a*dio"* asta era la modă cam la data când a trebuit să se înroleze în armată şi să se despartă de Mary Ann, nu ştia că va fi pentru totdeauna, se certaseră în legătură cu johnny Ray, Rabbit insista că tipul trebuie să fie vreun papanache de cântă în halul ăla, apoi, când a ajuns în Texas, şi-a dat seama că melodia îi era adresată lui, căci iubita i-a trimis o scrisoare. În următorul cântec, Dean Martin zice „Asta-i amore": pe atunci Harry fusese lăsat la vatră şi se cuplase cu Janice, fata tăcuta din spatele tejghelei cu alune de la Kroll's, cu corpul ei micuţ *şi ferm,* cu provocarea din ochii ei negri, uimiţi, îşi aminteşte pentru că-i spunea în glumă „Asta-i *amore*" după ce şi-o trăgeau în camera pe care le-o punea la dispoziţie Linda Hammacher, cu vedere la rezervoarele de gaz gri-şobolan de lângă râu. „Doar singuraticii", cântă în triluri răposatul Roy Orbison. „Uite-o pe iubita mea, acolo-i inima mea", cu vocea lui uimitoare care urcă mai sus şi tot mai sus până zici că o să

spargă cristalul şi, într-un fel, îl şi spărgea; Rabbit îşi zice că-i un şlagăr retro din cauză că Roy Orbison a murit.

Cântecele curg unul după altul, întrerupte la fiecare jumătate de oră de rezumatul ştirilor. În Columbia, o bombă a rănit optzeci şi patru de persoane, problemele Columbiei sunt sporite de o scădere a preţului cafelei, viitorul discurs al preşedintelui Bush despre problemele pe care le are naţiunea cu drogurile dă naştere unor speculaţii la Washington, poate fi un adevărat urmaş al lui Reagan? Tot la Washington, oficialii speră că micul panda care luptă pentru viaţă în incubator va supravieţui. Pe pian local, lamantinii continuă să fie activi în Bazinul Caloosahatchee, iar Dolphins au fost învinşi ieri la Miami de Philadelphia Eagles, cu scorul de 20 la 10. Lui Rabbit îi place scorul, dar toate cântecele alea vechi, tot siropul ăla despre dragoste, dragoste, dulceaţă, drăgălăşenie, căţeluşii din vitrină şi mami care-l sărută pe Moş Crăciun şi doamna neastâmpărată din Shady Lane, strunele din orchestraţie şi ciupitul coardelor în pizzicato, şi crescendourile alămurilor menite să-ţi înmoaie sufletul îl obosesc: îi displace profund ideea că-şi dă seama, atât de târziu, că melodiile vieţii lui erau la fel de cretine ca rockul pe care-l ascultă puştimea descreierată din ziua de azi, sau chestiile alea din anii ’60 şi 70 de care nu se mai sătura Nelson – toate compuse pentru capete goale şi hormoni înfierbântaţi, un ocean alb de spumă şi, ascultându-le acum, e ca şi cum ar încerca să mănânce o îngheţată dublă banana-split ca pe vremuri. Te poţi *lipsi* de toate, sunt ticluite doar ca să iasă banu’ repede. Ne duc cu zăhărelul producătorii ăştia de muzică, apoi reciclează şi fraieresc generaţia următoare cu un terci cu o aromă puţintel diferită.

Rabbit se simte trădat. A crescut într-o lume în care războiul nu era ceva neobişnuit, dar schimbarea, da: lumea stătea pe loc, să poţi creşte în ea. Ştie când a-nţărcat bălaia. Când au închis Kroll’s, Kroll’s care rezistase drept în mijlocul Brewerului în toţi anii aceia, mai mare decât o biserică, mai vechi decât tribunalul, situat chiar în capătul Weiser Square, cu vitrinele feeric împodobite de Crăciun cu trenuleţe electrice, păpuşi care dau din cap şi steluţe sclipitoare în ferestrele din colţuri, de parcă Dumnezeu însuşi le-ar fi aşezat acolo, să lumineze cea mai întunecată parte a anului. Când era mic, nu-şi dădea seama unde-i lucrarea Domnului şi unde-i mâna omului. Toate veneau, cumva, de sus. Îşi aminteşte că stătea cu maică-sa în frig şi se uita lung la lumea asta de jucării poleite, la fel de reale ca oricare altele, gerul îi muşca obrajii, auzea clinchetul clopoţeilor milogi ai Armatei Salvării, simţea mirosul covrigilor fierbinţi, moi, vânduţi în anii ăia în Weiser Square, îl încerca senzaţia că peste tot în jurul lui adulţii se grăbesc – trupurile înfofolite năvăleau în Kroll’s, unde puteai cumpăra tot ce era mai bun, de la perdele la paturi, de la jucării la veselă, de la porţelanuri la argintărie. Când a lucrat acolo, în spate, la livrări, a văzut cum stă treaba cu deverul, cu angajările şi disponibilizările, cozile intermitente, schimbările abrupte în modă, riscurile vânzării cu amănuntul, şi totuşi, el credea în magazin luat ca un întreg, în puterea lui, în destinul lui favorabil. Aşa ca atunci când sistemul s-a dat peste cap într-o vară şi s-a decis să închidă Kroll’s, nemaiavând cumpărători, fiindcă centrul devenise un loc înspăimântător pentru albi, Rabbit şi-a dat seama că lumea nu-i chiar atât de solidă şi benignă, că nu-i decât un set prăpădit de aranjamente temporare, înjghebat doar de dragul banilor. Se-ntâmpla să treci pe acolo şi te mulgeau de tot ce-aveai mai bun, mai ales când erai tânăr şi naiv. Dacă Kroll’s se putea duce naibii, la fel se putea întâmpla şi cu tribunalul, şi cu băncile. Când s-or termina banii, Dumnezeu însuşi ar putea da faliment.

Pe kilometri întregi din vecinătatea lui Disney World şi dincolo de el, parcurile de distracţie şi parcurile tematice mai puţin importante îmbie vizitatorii sosiţi în număr uriaş. Muzeul de ceară. Ud şi Vijelios, un tobogan de apă. Lumea Mării. Lumea Circului, altul decât cel reînfiinţat la Sarasota. Ce lume tâmpită, la fel de tâmpită pe cât e de falsă, ai dintr-odată această revelaţie, cu imitaţii de blănuri, imitaţie de bijuterii. *Contrafăcute*, asta vor să spună. Un muzeu de păpuşi şi jucării vechi. Vechi, vechi, acum se vând drept antichităţi lucruri care nici măcar n-au vârsta lui, altă şmecherie. Pe Route 27, mergând spre sud, intri treptat în ţinutul fermelor secetoase, palide, albite de vipie, cu vite palide pe câmpiile întinse, pârjolite, crânguri de portocali cu verdele lor închis, dens, irigat, şi rezervoare uriaşe pline cu apă, au forma unor ciuperci gigantice, a unor nave spaţiale sosite de dincolo. La marginea drumului, mici panouri ce stau să cadă la pământ, pictate de mână, oferă ALUNE FIERTE, vândute la standuri de fetiţe mexicane şi iată, ca un ecou stins al uriaşelor parcuri tematice din nord, un parc de distracţii înduioşător, prăfuit, structuri şubrede asamblate

pentru un minut de senzaţii tari, nemişcate acum, în aşteptarea micuţilor clienţi ai serii.

Soarele e sus pe boltă, iar norii gri, zdrenţuiţi, de azi-dimineaţă s-au topit şi căldura e crâncenă, strivitoare, înspăimântătoare când coboară din Celica la o benzinărie Texaco să meargă până la WE, fiindcă nu există nicio scăpare din calea ei, e ca zăpada de la Polul Sud, se strecoară până şi în toaleta bărbaţilor, la fel de umedă ca dogoarea estivală din Pennsylvania, dar mai pârjolitoare, mai furioasă. Şoseaua e lată, dar are stopuri şi drumuri care vin dinspre fermele albite; orăşelele se scurg unul după celălalt, Lake Wales, Frostproof, Avon Park, Sebring, şi se întreabă cum o fi să trăieşti aici, departe de coastă, departe de blocuri şi autorizaţii de pescuit, lângă nişte oameni care se scoală de dimineaţă şi pleacă la muncă exact ca şi cei din Brewer, doar că aici totul e turtit de soare: cum de-au ajuns aici, atât de aproape de marginea lumii, pe fâşia asta de nisip pe care ar inunda-o o cât de mică creştere a nivelului mării, ca urmare a topirii gheţurilor din Antarctica, din cauza dioxidului de carbon din atmosferă? Un fuior de fum dens apare la stânga lui, spre rezervaţia seminolă, e dens şi otrăvitor, să fie un dezastru, o bombă atomică, s-o fi declarat război în timp ce el s-a cufundat în amintiri muzicale; se aşteaptă să între într-un incendiu de pădure, dar nu se întâmplă nimic, fuiorul de fum dispare treptat în stânga lui, nu va şti niciodată ce-a fost. Probabil vreo groapă de gunoi. Harry îşi simte tot trupul cuprins de crampe de prea mult stat la volan şi ia o nitroglicerină pentru efectul energizant pe care ţi-l dă, relaxarea interioară, gâdilatul lui.

Pământul devine din ce în ce mai puţin arid şi tot mai zbârcit. Oraşele au nume caraghioase ca Lake Placid, Venus, Old Venus şi Palmdale; chiar după Palmdale, după ce traversezi pârâul Fisheating ajungi nici mai mult nici mai puţin decât la Harrisburg, la el acasă, capitala Pennsylvaniei, dar o nimica toată în Florida, o ţii întins pe 29, un drum îngust atât de drept şi plat încât vezi kilometri întregi, cu camioane care vin spre tine prin valuri de căldură ce le ascund roţile, ţărănoi în furgonete care ţi se înghesuie în oglinda retrovizoare, vrând să te depăşească, indicatoare mai deloc, o senzaţie atotcuprinzătoare de mlaştină, atât de departe de civilizaţie încât postul de radio se pierde, ultimul cântec al vieţii tale până să se piardă cu totul e interpretat de o oarecare Connie Boswell, în vogă cu mult înainte de vremea lui Rabbit, şi se numeşte „Spune-mi că nu-i aşa” cu un sâsâit discret, trist, liniştit, de parcă ar vorbi cu tine. „Ai găsit pe-altcinevaaaa”, iar orchestra din spatele ei se aude suav şi delicat ca alea care cântau odinioară în holurile hotelurilor cu o mulţime de palmieri în ghivece, e atmosfera anilor ’20, viaţa era dură, nu-şi făceau griji din cauza fumatului, a băuturilor şi a colesterolului, făceau ce voiau, „*Sss*pune că nu-i aşşşa”, mai că-i vine să plângă când o aude, pare atât de sinceră, cu adevărat rănită. Oare ce-o *fi* în capul lui Janice? O să afle în curând.

Ai impresia că 29 nu se mai termină între şanţurile mlăştinoase, cu vegetaţia lor gri, mărăcinoasă, dar în cele din urmă ajunge la 80 în dreptul localităţii La Belle, cotind spre vest chiar la sud de Caloosahatchee, iar apoi eşti aproape acasă, se zăresc indicatoare către Aeroportul Regional Southwest Florida şi avioane care huruie la altitudine mică, le-ar putea doborî trăgând prin parbriz dacă ar fi *Vincennes.* Mânat de nostalgie, vrând să reintre în atmosfera Floridei, trece de Şoseaua Interstatală 75 şi o ia pe Route 41. Starvin’ Marvin. Proteze Universale. Supercasierul. STARLITE MOTEL. Atunci când s-a dus cu Janice la un motel, de parcă ar fi fost un cuplu ilicit, când, de fapt, erau căsătoriţi de treisprezece ani. Nenorocos număr, dar uite că au trecut peste asta. Anul ăsta fac treizeci şi trei de ani. Şi treizeci şi patru de când şi-au tras-o prima oară. Când lucrau la Kroll’s, habar n-avea că până la urmă ea o să se umple de bani. Părea doar o toantă penibilă în dosul tejghelei cu alune. Pe halatul ei maro era brodat „Jan”, avea un aer nesigur şi sexy, o femeie sigură pe ea, independentă ca Elvira, probabil nu se prea omoară după sex, dar Jan da, a lăsat-o paf când a luat-o la mozolit ca pe Mary Ann, dar nu în maşină, ci într-un pat. Lui mami nu i-a plăcut de Jan; stătea în bucătărie cu mâinile pline de clăbuci şi zicea că Fred Springer e un escroc cu maşinile lui la mâna a doua. Acum Springer Motors e *kaput, finito.* Pe butuci, ca şi *Kroll’s.* Nimic nu-i sfânt pe faţa pământului.

Harry ajunge la ieşirea de pe 41. Smocurile de iarbă de pampas, arbuştii în floare de pe străzile curbate arată altfel în acest anotimp, mai viguroşi. N-a mai fost niciodată aici în perioada asta. Pare mai pustiu, cu mai puţine maşini pe alei, cu mai multe draperii trase, trotuarele par mai puţin bătute de pietoni decât oricând, traficul e anemic, deşi e oră de vârf, cu praful după-amiezii în atmosferă, ca mâzga de pe argint. Nu vede nici măcar un singur tatu terciuit pe Pindo Palm

Boulevard. Paznicul de la poarta complexului Valhalla Village, un negru subţire, cu ochelari, pe care Harry nu l-a mai văzut niciodată, nu-l cunoaşte, dar îi găseşte numele pe lista locatarilor şi îi face semn fără un zâmbet, este eficienţa întruchipată, probabil a terminat colegiul, e supracalificat.

Codul de la intrarea Corpului B nu-i iese. Cu atâtea numere la viaţa lui, l-o fi greşit. Totuşi, după a treia încercare nereuşită, îşi dă seama că nu el e de vină, s-a schimbat codul. Aşa că, şchiopătând din cauza piciorului drept, înţepenit de cât l-a ţinut pe acceleraţie timp de trei zile şi mai bine, Harry trebuie să traverseze şontâcăind refugiul mochetat din parcare şi asfaltul în canicula ameţitoare, prin năvala de miresme tropicale pe jumătate uitate, hibiscuşi, bougainvillea, stuf de palmier uscat, iarba Sfântului Augustin cu frunze late şi cărnoase, spre biroul administraţiei, din Corpul C, să afle noul cod.

I se spune că i-au trimis anunţul la adresa estivală din nord, iar el le zice:

— L-o fi rupt nevastă-mea sau l-o fi pierdut.

Vorbindu-le din nou unor oameni, glasul îi sună ciudat şi croncănit, de parcă ar veni de la câţiva metri din afara lui, ca ecoul ce răsună dintr-o parte sau corul care câteodată te ia prin surprindere la combina auto. Coborât din maşină, se simte stingher şi vulnerabil: ca un melc de mare fără cochilie. Luând-o înapoi, aruncă o privire în Club Nineteen şi e uimit să nu vadă pe nimeni la mese, nici înăuntru, nici afară, deşi un grup de patru aşteaptă la intrarea pe terenul de golf, în umbra care se lungeşte cu fiecare minut. Nu joci în mijlocul zilei în acest anotimp, bănuieşte el.

Liftul are o fişă de reparaţie de-o altă culoare, coridorul de culoarea piersicii miroase a alt deodorizant, cu o aromă discretă, uşor nostalgică, de limonadă. Uşa de la 413 se deschide cu uşurinţă, cele două chei scrâşnesc în fantele lor vălurite şi se răsucesc, nicio pânză de păianjen nu i se lipeşte pe faţă, nu zăreşte niciun păianjen mare, maro, păros pe covor, care s-o ia la fugă căutându-şi scăparea. În ultimul timp îşi imaginează tot felul de chestii ciudate. Apartamentul e cum îl ştie dintotdeauna, complet nemişcat, ca o machetă de-a lui – rafturile fără spate, păsările şi florile pe care Janice le-a făcut din scoici mărunte, albe, oul mare de sticlă verde care odinioară era în salonul bunicii Springer, canapeaua pătrăţoasă de culoare deschisă, biroul din imitaţie de bambus, ecranul gri-verde mort al televizorului. Nimeni nu s-a ostenit să-i tulbure sau să-i spargă casa: ce măgărie, îşi mută cele două genţi în dormitor şi deschide uşa glisantă spre balcon. Sunetul paşilor săi tulbură tăcerea locului. O încărcătură electrică de reproşuri pluteşte în aerul stătut. Apartamentul nu-l aştepta, a sosit prea devreme. Sosirea lui aici după parcurgerea unei distanţe atât de mari face ca totul să-i pară mărit, ca gămălia acului privită la microscop. Întregul apartament – mobila, dulapurile acvamarin şi tejgheaua furniruită din bucătărie, unghiurile uşilor înrămate şi ale plintei – îi pare lui Rabbit o structură unitară, atent îmbinată, să găzduiască o cantitate de teamă ce stă să dea pe-afară.

Un telefon alb aşteaptă să sune. Ridică receptorul. Nu are ton. Pe fir e Dumnezeu. E deconectat în acest anotimp. Azi e duminică, mâine-i Ziua Muncii. Vechea ghicitoare familiară: cum suni la compania de telefoane dacă n-ai telefon?

Deşi repus în funcţiune, telefonul tot nu sună. Zilele se succedă pustii. Familia Gold, de vizavi, e plecată în Framingham. Bernie şi Fern Drechsel sunt undeva în nord, stând ba la una dintre fiice, ba la cealaltă, ba în Westchester County, ba în Queens, ba în casa confortabilă a fiului lor din Princeton şi căsuţa lui din Manahawkin. Familia Silberstein are o locuinţă în Carolina de Nord, unde se mută din aprilie până în noiembrie. Odată, când Harry l-a întrebat pe Ed de ce nu se întorc în Toledo, Ed s-a uitat la el cu ochii mijiţi, de mare şmecheraş, şi l-a întrebat, la rândul lui: „Ai fost vreodată la Toledo?” Restaurantul din Valhalla arată de groază – cu mesele goale şi ecoul unui clinchet de argint lovit de porţelan şi nu se joacă bingo decât o dată pe săptămână. Terenul de golf e populat dimineaţa devreme de grupuri de câte patru jucători gălăgioşi, îl trezesc pe Harry cu noaptea-n cap – sunt bărbaţi tineri, oameni de afaceri din Deleon care îşi plătesc cotizaţiile de membri la preţ redus, de extra-sezon – iar apoi, de la ora zece până în jur de ora patru, terenul se coace în canicula de vreo treizeci şi cinci de grade Celsius, nu-i nimeni pe el în afară de câinele vagabond care-l traversează în diagonală sau de pisicile care-i zgreapţănă gropile cu nisip. Când se trezeşte într-o dimineaţă cu chef să joace o partidă de unul singur şi plănuieşte să închirieze o maşinuţă, Harry descoperă că la magazinul de închiriat articole

sportive i s-au pierdut pantofii de golf. Puştiul de la tejghea – instructorul şi asistentul lui sunt amândoi încă în nord pe la nişte cluburi rurale care funcţionează până spre sfârşitul lui octombrie – spune că ştie sigur că-s pe undeva pe-acolo, doar că în perioada asta au un sistem diferit.

Singura persoană de pe coridorul etajului patru care pare să mai fie în zonă e nebuna de la 402, doamna Zabritski, o văduvă cu părul alb, ciufulit, prins cu doi piepteni vechi din baga, care nu fac decât să-i sporească încâlceala. Familia Gold i-a povestit că ar fi supravieţuit unui lagăr de concentrare. Se uită la Harry de parcă şi el ar fi nebun că-i aici.

Într-o zi, când se întâlnesc la lift şi ea se uită ciudat la el, simte nevoia să-i explice:

— Am simţit brusc imboldul să vin aici mai devreme în acest an. Nevastă-mea s-a apucat de imobiliare, iar eu mă plictiseam să tot stau acasă aiurea.

Căpşorul fără gât al doamnei Zabritski e înşurubat într-un unghi înclinat faţă de umăr, de parcă şi-ar lipi de ureche un receptor invizibil. Se zgâieşte la el furioasă şi buzele îi dezvelesc proteza cu dinţi lungi într-un oval ferm, ce-i reaminteşte de efigia lui Batman, expusă pretutindeni astă-vară. Are ochii brăzdaţi de vinişoare roşii, fierbinţi şi rotunzi, înfundaţi în orbite, cu o privire pierdută, ca a lui Lyle.

— E iadul pe pământ, pare să zică bătrânica, cu buzele încordate, încercând să nu-şi scape proteza din gură.

— E… poftim? Ce e?

— Vremea asta, îl lămureşte ea. Soţia ta… se opreşte, buzele ei iar au de lucru.

— Soţia mea… ce?

Rabbit încearcă să-şi înfrâneze pornirea de-a striga, căci auzul nu pare să fie o problemă pentru ea, în ciuda aerului îndurerat cu care îşi ţine capul înclinat.

— E o drăgălaşă, încheie ea, însă pare furioasă în timp ce spune aceste vorbe.

Părul ei are şuviţe sculate de parcă l-ar fi dat cu gel şi l-ar fi lăsat aşa.

— O să vină şi ea în curând, aproape că ţipă, jenat atât de secretele şi minciunile lui pline de speranţă, cât şi de nebunia ei de piticanie zăpăcită.

Uite cu ce femeie s-a pricopsit, după Mary Ann, apoi Janice, corpolenţa mătăsoasă a lui Ruth şi ochii saşii ai lui Peggy Fosnacht, după sânii adolescentini ai lui Jill şi docilitatea ei drogată, după Thelma cu coşciugul ei negru şi Pru care strălucea difuz în întuneric ca o prostituată dură în plină floare, ca să nu mai vorbim de curva aia obosită din Texas, cu dulceaţa ei hârâită din glas şi de celălalt futai pe bani din viaţa lui, cu o fată de care-şi aminteşte din an în Paşte, la o excursie organizată de Verity Press la Clubul Polonezo-American din Brewer, era slăbuţă, răcise şi nu şi-a dat jos sutienul şi puloverul, în camera aia de pe colţ, unde îl aştepta pe o saltea ca un fel de prizonieră, era tânără, cu abdomenul şi coapsele transpirate din cauza răcelii, dar pură şi palidă, cu câteva vinişoare albăstrii acolo unde pielea i se mula peste oasele pelvisului, cu sexul ca un triunghi negru de modă veche, lăsat de natură, flocos, înfloritor, neras pe margini pentru costumul de baie, cum vezi în ziua de azi prin revistele porno. Îi plăteai tipului care stătea de partea cealaltă a uşii cei zece dolari pentru zece minute, tipul nu se bărbierise prea de curând, Rabbit a presupus că-i fratele ei sau, poate, taică-său. Şi-a zis că fata o fi poloneză, judecând după numele clubului, să fi avut la vreo optsprezece ani, doamna Zabritski ar fi avut vârsta asta după ce a ieşit din lagărul de concentrare, cu pielea catifelată, mlădioasă, o tânără supravieţuitoare. Uite ce face timpul cu oamenii; acum are chipul brăzdat de riduri adânci, care i se intersectează ca pătratele de pe o tablă de şah din piele.

— Ar trebui să mai aştepte, spune doamna Zabritski.

— O să-i transmit, spune el tare, luptându-se cu magnetismul ce-l absoarbe, urmare a faptului nerostit că ea e femeie, iar el e bărbat şi amândoi sunt singuri şi nebuni, despărţiţi de doar câteva uşi pe coridorul ăsta ca un tobogan lung de culoarea piersicii, cu dungi argintii sclipitoare pe tapetul gofrat.

Toată viaţa pare să-i fi fost o călătorie în trupurile femeilor, unde scrie c-ar trebui să se termine acum? Să zicem că avea optsprezece ani când s-a terminat războiul, el avea doisprezece, nu-i mai mare decât cu şase ani. Are şaizeci şi doi. Nu-i rău, încă o mai misa cine ştie? Beu Gold e mai bătrână ca ea şi tot e sexy.

Încearcă să se uite la televizor, dar asta îi dă o stare de agitaţie. Ultimele reluări ale emisiunilor estivale sunt amestecate cu reclame la cele noi, care nu diferă prea mult: familii,

râsete înregistrate, intrări hilare, livinguri cu trei laturi, cu scările care coboară în *fundal* ca în *Cosby* şi uşi de la intrare plasate în dreapta, pe-acolo intră bunicii bonomi, cu cadouri şi necazuri. Uşa e în dreapta în *Cosby* şi în stânga în *Roseanne.* Soţul ăla grăsan o să aibă şi el probleme cardiovasculare. E greu să faci diferenţa între familiile astea de la TV şi propria ta familie, doar că viaţa ta nu-i întreruptă de reclame la fiecare şase minute, iar a lor nu se împotmoleşte în nimicnicie, într-un stadiu în care nu se mai întâmplă nimic, nu tu un scheci, nu tu un musafir bezmetic, nu tu hohote de râs înregistrate, totu-i doar plictiseală şi senzaţia că te pierzi, în special când te scoli de dimineaţă şi luna încă e sus pe cer, iar bărbaţii pariază zgomotos ia prima gaură.

La început îşi zice că Janice o fi încercat cu disperare să-l prindă la telefon în cele patru zile dinainte de a-l fi reconectat joia, de şi-o fi pierdut încrederea în vechiul număr de telefon. Apoi începe să-i accepte tăcerea ca pe-o declaraţie definitivă. *N-o să te iert niciodată.*

Bine, să fie al dracu dacă are s-o sune. Muta. Târfa bogată. Mai face pe fata muncitoare. Se crede mare sculă dispunând de vieţile tuturor, cu contabilii şi avocaţii ăia recomandaţi de Charlie, doar a văzut-o la viaţa lui beată criţă, de nici nu era în stare să se ducă la baie să se pişe. În cele câteva rânduri când Harry s-a înmuiat, sub impulsul momentului, de regulă pe la orele patru-cinci, când nu mai suportă zvonul partidelor de golf reluate şi mai sunt ore întregi până la cină, telefonul din căsuţa de calcar din Penn Park sună la nesfârşit, Iară niciun răspuns. Pune receptorul în furcă oarecum uşurat. Şi nimicul are o puritate aparte. La fel ca şi fuga. L-a demonstrat că mai are zvâc, iar acum ea îi demonstrează ca a rămas la fel de încăpăţânată. Tăcerea ei îl înspăimântă. Încearcă să alunge imaginea unui accident pe care l-ar fi putut suferi, fără ştirea lui, alunecând în cadă sau ieşind cu Camry-ul în decor după ce a băut prea mult la Nelson sau la vreun restaurant vietnamez, în compania lui Charlie. Scafandrii poliţiei o găsesc înecată pe bancheta din spate ca tata aia din Wilkes-Barre cu douăzeci de ani în urmă. Dar nu, dacă s-ar întâmpla ceva, l-ar anunţa şi pe el, l-ar suna cineva, Nelson, Charlie sau Benny de la salon, dacă o mai fi existând un salon. Cu fiecare nouă zi petrecută aici, evenimentele din Pennsylvania îi par tot mai îndepărtate. În timp ce se învârte prin camerele goale ale apartamentului, fiecare cu vedere spre terenurile de golf paralele şi un deşert de acoperişuri cu ţiglă spaniolă, întreaga lui viaţă îi pare ireală, sau la fel de reală ca vieţile din seriale, iar acum e prea târziu s-o facă reală, să fie serios, să întindă mâna până în miezul de fier al pământului şi să scoată la suprafaţă o viaţă pentru sine.

Atmosfera locală de-aici, în acest sezon, e plină de violenţă, de parcă indigenii s-ar comporta ireproşabil doar în timpul iernii. Alarme de uragan *(Gabrielle loveşte din plin),* automobile intrate în coliziune frontală, jafuri armate la Publix. După Ziua Muncii, un tânăr fotbalist moare trăsnit în timp ce ieşea de pe teren după antrenament; se spune că în Florida se înregistrează mai multe decese din cauza trăsnetelor decât în oricare alt stat. La Cape Coral, un poliţist hispanic e acuzat pentru că şi-a omorât în bătaie cockerul spaniei cu o rangă. Broaştele ţestoase mor cu miile în năvoadele întinse pentru creveţi. Un ucigaş pe nume Petit a cărui mamă spune că e leit Charles Manşon e declarat apt mintal pentru a fi judecat în instanţă. Deion Sanders continuă să ţină prima pagină a ziarului *News-Press* din Fort Myers: azi înscrie patru puncte şi realizează un *home run* pentru echipa de baseball Yankees, mâine semnează un contract de milioane să joace fotbal la Atlanta Falcons, pentru ca poimâine să fie dat în judecată de poliţistul pe care l-a lovit la Crăciunul trecut în mail, iar duminică bâlbâie o minge pentru Falcons, dar o transformă în eseu, oricum, e singurul om din istoria omenirii care a reuşit să facă un *home run* şi să înscrie un eseu în sportul profesionist în aceeaşi săptămână.

Deion e
plin de talente

Să se bucure de ele cat mai poate. Îşi spune Omul Zilei şi e tot timpul dat la ştiri cu ochelari de soare şi lănţişoare de aur. Rabbit se uită la Becker, copilul ăla mare, cum îl bate pe Lendl în finala de la US Tennis Open şi îl apucă deprimarea, Lendl a părut bătrân, obosit şi deşirat, deşi n-are decât douăzeci şi opt de ani.

Nu discută cu nimeni, în afară de doamna Zabritski, când îl prinde pe hol, şi cu puştanii ăia de vânzători nostimi când îşi cumpăra mâncare, lame de ras şi hârtie igienică, şi cu cei care se simt

obligaţi să intre-n vorbă cu el, cu ceilalţi pensionari din restaurantul de la Valhalla; tot timpul îl întreabă de Janice, aşa că situaţia începe să devină jenantă şi, tot mai des, preferă să-şi încălzească mâncare congelată şi să rămână în apartament, trecând întruna de pe un canal TV pe altul în căutarea unei emisiuni cu care merită să-şi omoare timpul. În singurătatea asta, inima îi ţine companie.

O ascultă, încearcă să-i descifreze mesajele. Are un ritm diferit în diferite momente ale zilei, un *buf buf* domol, parcă-i subacvatic dimineaţa, iar spre seară, când organismul îi oboseşte şi mai e şi surescitat, îi bate mai capricios, cu accent pe prima bătaie, urmată de note gingaşe, cu câte o mică poticnire şi pauză din când în când. Îl înţeapă când se ridică din pat şi, la fel, şi când se întinde, sau ori de câte ori se gândeşte prea intens la situaţia lui, la faptul că s-a lăsat dus de val în halul ăsta. În seara aia, ar fi putut să se ducă la ei şi să ia taurul de coarne, dar câţi tauri poate înfrunta un om? Bun, şi-a tras-o cu Pru o dată. La urma urmei, care-i rostul nostru pe pământ? Femeile se plâng că bărbaţii nu văd decât ţâţe şi buci când se uită la ele, dar ce ar trebui să vedem? Suntem programaţi genetic să vedem ţâţe şi buci. Cu excepţia indivizilor ca Slim şi Lyle, ei n-au în program şi ţâţele. Un lucru e sigur, dacă ar trebui să renunţe la unele părţi din viaţa lui, futaiul e ultimul lucru la care ar renunţa, n-ar da-o nici măcar pe fetiţa aia mucoasă de la Clubul Polonezo-American, abia dacă i-a spus două cuvinte şi şi-a tot şters nasul cu batista cât a stat călare pe ea, şi totuşi, i-a arătat ceva, un smârc stufos şi l-a primit înlăuntrul ei, acolo unde conta. O grămadă de alte lucruri pentru care ar trebui să fii recunoscător nu-s acolo unde contează. Când se ridică din fotoliul de răchită indignat – nu mai suportă *Cheers* de când Shelley Long s-a retras din distribuţie, iar pe tipul ăla cu fruntea de Cro-Magnon nu l-a înghiţit niciodată – şi se duce la bucătărie să-şi umple iar castronul cu fulgi de porumb Keystone, pe care nu-i găseşti în toate magazinele de aici, dar îi poţi cumpăra de la Winn Dixie, de pe Pindo Palm Boulevard, inima îi mărturiseşte lui Harry un scurt galop delicat, ca un solo de tobe cu dantelării al vechilor baterişti de muzici swing, ce loveau şi marginea tobei, şi membrana, încheind cu zornăitul talgerului, muzica vieţii lui. Când i se întâmplă asta, are senzaţia că pieptu-i dă pe-afară, emoţionat şi zorit. Nu-l doare, doar simte că-i acolo, estompată în harababura aia dinăuntrul lui, la care nu-i place să se gândească, după cum nu i-a păsat niciodată de friptura de vită în sânge, servită la localul Chuck Wagon de peste drum de salon, pe Route 111, înainte să se preschimbe în Pizza Hut. Acum, la fiecare mişcare bruscă simte că îi creşte tensiunea, un zvâc surprinzător în cap, o clipă i se pare că are un picior mai scurt decât celălalt. Şi durerea, poate totu-i doar în închipuirea lui, dar contracţiile chingilor care-i traversează coastele, senzaţia de ceva care i-a fost cusut acolo dinspre interior, par să-l taie mai adânc, mai fierbinte, de parcă aţa cu care i-a fost cusut peticul s-ar îngroşa şi s-ar înroşi ca încinsă în foc. Seara, când stinge lumina, nu-i place să-şi lase capul pe-o singură pernă, e ca şi cum şi-ar băga capul într-o groapă, nu că nu poate respira, dar dacă-şi pune capul pe două perne şi stă întins cu privirea în tavan, se simte mai confortabil, mai puţin *plin.* Se poate întoarce pe-o parte, dar îi e imposibil să mai doarmă ca pe vremuri, pe burtă, cu picioarele atârnându-i peste marginea patului; e un cuib de gânduri purpurii, alunecoase, pe jumătate moarte, în care nu suporta să-şi mai vâre faţa. Se pare că există nişte cohorte de elfi, de care îl ferea trupul călduţ şi ferm al lui Janice, chiar şi când sforăia şi se băşea, după cum se mai întâmpla uneori. În lipsa ei, doarme alături de inimă, îi ascultă galopul şi rateurile când odihna îi e tulburată, când puştii care au sărit gardul urlă pe terenul de golf pustiu, luminat de razele lunii, când vreo sirenă şuieră undeva în centrul Deleonului, când un avion uriaş vine din nord huruind şi se pregăteşte să aterizeze pe Aeroportul Regional Southwest Florida. Se trezeşte în lumina mov şi apoi îşi lasă bătaia tot mai lentă a inimii să-l tragă înapoi la somn.

Visele îi sunt delicioase, ca bomboanele interzise – sunt recombinări intens colorate şi suprapopulate ale unor situaţii vechi stocate în celulele creierului său, camere ca livingul din Vista Crescent nr. 26, cu şemineul pe care nu l-au folosit niciodată şi veioza cu suportul din lemn adus de valuri, vechea bucătărie de pe Jackson nr. 303, răcitorul din lemn, aragazul cu sfârcurile lui de flacără albăstruie şi masa cu tăblia de porţelan zgâriat, şi deformată, şi nouă, populată cu persoane care n-au vârsta pe care ar trebui s-o aibă, Mim cu o tonă de fard de pleoape verde la vârsta pe care o avea mami când erau ei mici, sau Nelson ca prichindel ieşind de sub o maşină în service-ul unsuros al salonului Springer Motors, nefericit şi bolnăvicios, cu fata murdară, sau Marty Tothero şi Ruth, şi până şi smucită aia de Margaret Kosko, nu i-a mai venit în minte numele

ei de treizeci de ani, dar iat-o acum în neuronii lui, la fel de clară ca atunci, cu paloarea ei urbană, subnutrită, exact ca în seara aia, în separeul de la restaurantul chinezesc, când Ruth şedea lângă el şi Margaret lângă domnul Tothero, al cărui cap pare strâmb şi gri ca al unui rinocer muribund, şi toţi patru mănâncă acum în restaurantul din Valhalla, cu basoreliefurile lui kitschoase, cu vikingi, şi cu *salad-bar*-ul somptuos, unde preparatele de sub capacele de plastic sunt viu colorate şi variate ca bijuteriile, aranjate în ordinea culorilor curcubeului, asemenea creioanelor colorate din cutiile care făceau întotdeauna parte din cadourile primite de ziua lui de naştere, în februarie, un mic evantai de capete ascuţite cu miros de ceară, în lumina de-afară, puternică, de februarie, filtrată prin ţurţuri, şi uimirea de-a fi cu un an mai bătrân. Harry se trezeşte din visele astea fără tragere de inimă, de parcă viziunile lor miniaturale ar constitui o substanţă esenţială în alimentaţia lui, un motor bine uns, torcând lin, în care simte nevoia să se reintre, ca biata Thelma şi aparatul ei de dializă.

Se trezeşte întotdeauna pe burtă şi, numai după ce i se limpezeşte mintea şi se racordează din nou la timpul prezent, recunoaşte liniile paralele gri-pâsloase pe care le percepe ca fiind zorii din spatele şipcilor curbate ale jaluzelelor şi presiunea insistentă de pe fată drept briza răcoroasă a Golfului, ce intră pe uşa glisantă crăpată, numai atunci începe să-l macine din nou singurătatea şi să-i vorbească inima. Uneori pare o făptură micuţă, un bebeluş, care imploră în sinea lui puţină atenţie, să fie salvat, iar alteori un intrus sinistru, un trădător ce mormăie într-un limbaj codificat, un parazit extraterestru pe care nimic nu-l poate expulza. Durerile, când îl iau, par ostile şi premeditate, cuţitele unui inamic tot mai puternic.

Îşi face o programare la doctorul Morris. Reuşeşte să obţină una surprinzător de repede, răspoimâine. Doctorii de aici sunt expeditivi, prea numeroşi, prea mulţi mineri în goana după aur, imigranţii geriatrici sunt încă în nord în acest anotimp. Cabinetul se află într-una din clinicile scunde din stuc de pe Route 41. În sala de aşteptare răsuna tot timpul muzica ambientală, care se împleteşte cu freamătul traficului de afară. De la ultima consultaţie a mai îmbătrânit şi doctorul. E adus de spate, îşi târâie picioarele şi are încheieturi artritice. Falca zbârcită nu-i pare proaspăt bărbierită, iar nările îi sunt pline de păr negru. Fiul lui, tânărul Tom, rozaliu şi mieros la cei patruzeci şi ceva de ani ai lui, îi întinde lui Harry o mână dolofană şi pistruiată pe hol, şi îşi poartă halatul alb peste pantalonii de golf verde-gălbui. Stă într-un cabinet alăturat şi se pregăteşte să preia întreaga afacere. Deocamdată însă, bătrânul doctor trage cu dinţii de vechii lui pacienţi. Harry încearcă să-i descrie senzaţiile complexe pe care le are. Doctorul Morris, dând impacientat din mâna artritică, îi face semn să între în sala de consultaţie. Îl pune să se dezbrace până la boxeri, îl cântăreşte, ţâţâie. Îl aşază pe patul de consultaţie, apoi îi ascultă pieptul cu stetoscopul şi îi ciocăneşte reconfortant spatele gol cu degetul lui noduros, apoi, solemn, tăcut, îi apucă mâinile. Îi studiază unghiile, le întoarce şi se uită cu atenţie la palme, bombăne. De aproape, emană mirosul trist, de piele tristă, tăbăcită, mucegăită a unui bătrân.

— Ei, îl întreabă Harry, ce spuneţi?

— Cât exerciţiu Fizic faci?

— Nu prea mult. Asta de când am ajuns aici. În nord, am mai grădinărit un pic. Şi am jucat golf… dar am cam rămas fără parteneri.

Doctorul Morris îl cântăreşte prin lentilele lui fără ramă. Ochii, odinioară de-un albastru intens, au irisurile spălăcite. Sprâncenele zici că-i sunt smocuri încâlcite de fire albe şi maro-roşcat, iar obrajii şi fruntea îi sunt împestriţate de mici pustule şi umflături. Sprâncenele proeminente i se arcuiesc, se înalţă ca nişte turele ce iau ţinta la ochi.

— Ar trebui să faci mişcare pe jos.

— Să fac mişcare?

— În pas sprinten. Câţiva kilometri pe zi. Cam ce mănânci?

— Păi… chestii de-astea de încălzit la cuptor. Semipreparate. Nevastă-mea e încă în nord, dar nu prea găteşte nici când e aici. Pe când noră-mea…

— Mănânci vreodată chestii de-alea nesănătoase şi sărate ambalate în pungi?

— Păi… rar de tot.

— Ar trebui să fii atent la consumul de sare. Dacă simţi nevoia să ciuguleşti ceva, ciuguleşte legume crude. Citeşte etichetele. Ţine-te departe de sare şi grăsimi animale. Cred că am mai avut discuţia asta, când erai în spital… — ridică braţul şi-i verifica fişa – acum nouă luni.

— Mda, aşa am făcut un timp. Mai fac şi-acum, doar că în ziua de azi e mai uşor să…

— Să te otrăveşti. Nu face asta. Nu fi leneş. Şi ar trebui să slăbeşti douăzeci de kile. Cu un regim fără sare, ai pierde zece kile din apa reţinută de corp în două săptămâni. O să-ţi mai dau o foaie cu regimul alimentar indicat, în caz că ai pierdut-o pe cea pe care ţi-am dat-o mai demult. Poţi să te îmbraci.

Ori doctorul s-a micşorat, ori biroul lui s-a mărit de la ultima vizită a lui Harry. Se aşază, îmbrăcat, de partea cealaltă a biroului şi începe:

— Durerile…

— Durerile se vor atenua dacă vei avea grijă de tine. *Inimii* tale nu-i place cu ce-o hrăneşti. Ai avut parte de vreo sursă majoră de stres în ultimul timp?

— Nu tocmai. Doar sâcâielile obişnuite. Câteva probleme de familie, dar se pare că se vor rezolva.

Doctorul scrie pe reţetar.

Vreau să facem nişte analize de sânge şi un EKG la Community General. Apoi, vreau să discut cu doctorul Olman. În funcţie de rezultate, s-ar putea să fie nevoie de încă un stent.

— O, Doamne! Nu mai vreau!

Sprâncenele ciufulite se arcuiesc din nou, buzele sclivisite, uscate plescăie. N-are o gură cărnoasă, deşteaptă, de evreu. Are o zgârcenie ursuză de scoţian în felul în care gândeşte şi vorbeşte, aproape că-şi dă pe faţă nerăbdarea, după ce a consultat la viaţa lui atâţia pacienţi cu un picior în groapă.

— Ce nu ţi-a plăcut? Au fost dureroase bufeurile?

— A fost ciudat, îi povesteşte Harry, să am chestia aia în mine. Mi-ajunge să mă *gândesc* la ea…

— Ia zi, preferi să te gândeşti la recidiva unei stenoze coronariene care să-ţi pună viaţa în pericol? Au trecut, ia să vedem, aproape şase luni de când ai făcut angioplastia la… — se chinuieşte să citească din fişă – spitalul St. Joseph din Brewer, Pennsylvania.

— M-au pus *să mă uit*, îi povesteşte Harry. Mi-am văzut propria inimă pe monitor, plină de nişte chestii ca fulgii de orez Krispies.

Doctorul schiţează un zâmbet scoţian minuscul, uscat ca un ciulin.

— Şi ce-i rău în asta?

— A fost… — caută cuvântul potrivit – jignitor.

De fapt, dacă stai să te gândeşti, toată viaţa lui are şanse să fie de-acum încolo tot o jignire. Stimulatoare cardiace, cârje, scaun cu rotile. Impotenţă. A văzut odată în vestiarul de la Valhalla un tip înalt şi foarte bătrân – musafirul cuiva, nu l-a mai văzut de atunci – ieşind de la duş cu muşchii atât de uscaţi, încât partea din spate a coapselor i se unea cu fesele, de ziceai că gaura curului îi ocupa tot spaţiul prelung dintre picioare. Curul lui îşi pierduse bucile, iar Harry nu-şi putea lua ochii de la prăpastia aia carnală.

Doctorul Morris scrie voit lent, cu o mână tremurătoare, nişte însemnări pe care le adaugă în fişă. Fără să-şi ridice privirea, îi spune:

— Acum există mai multe instrumente de investigaţie care nu necesită un cateter. Scanările cu tehneţiu 99 intravenos pot identifica deteriorarea acută a muşchiului inimii. Există apoi ecocardiografia. N-o să ne aruncăm la nimic. Hai să vedem ce poţi face de unul singur, cu un regim mai sănătos.

— Bun.

— Vreau să ne vedem din nou peste patru săptămâni. Iată trimiterile pentru analizele de sânge şi EKG, şi o reţetă pentru un diuretic şi un sedativ pentru noapte. Să nu uiţi lista cu regimul alimentar. Plimbă-te. Nu prea iute, dar susţinut, patru-cinci kilometri pe zi.

— Bine, spune Rabbit, dând să se ridice de pe scaun, simţindu-se ca o puşlama chemată în biroul directorului, care scapă cu o săpuneală uşoară.

Doctorul Morris îl pironeşte însă cu ochii lui de-un albastru-pal cufundaţi în orbite şi-l întreabă:

— Ai vreo ocupaţie? în fişă scrie că te ocupi de un salon auto.

— S-a zis cu asta. Afacerea a preluat-o băiatul meu, iar nevastă-mea vrea să nu-i stau în cale lu ăla mic. Firma a fost înfiinţată de taică-său. Probabil că vor fi nevoiţi s-o vândă.

— Ai vreun hobby?

— Păi, citesc multă istorie. S-ar putea spune că-i damblaua mea.

— Ai nevoie de mai mult de-atât. Un bărbat are nevoie de o ocupaţie. Trebuie să facă ceva. Cel mai bun lucru pentru trup este să ai o preocupare sănătoasă în viaţă. Găseşte-ţi o preocupare în afara propriei persoane şi inima n-o să-ţi mai transmită semnale.

Cum îi miroase a un sfat bun, lui Rabbit îi vine s-o ia la fugă în direcţia opusă. Îşi reia sculatul de pe scaun şi iese cu hârtiuţele date de doctorul Morris în arşiţa toropitoare. Puţinele persoane din parcare îi par simple fuioare de fum colorat ce se înalţă din umbrele lor, abia există. Radioul din Celica-e plin de glasuri care tot trăncănesc despre Deion Sanders, despre cum a pierdut Koch alegerile primare ale democraţilor din statul New York în faţa unui negru, despre rezultatele tot mai slabe la examenul de bacalaureat din Lee County, despre mesajul televizat de ieri al preşedintelui Bush adresat şcolarilor americani. „Omul ăla nu face *nimic!",* urlă la telefon un ascultător.

Păi, îşi zice Rabbit, dacă Bush e bine mersi fără să facă nimic, de ce n-ar funcţiona chestia asta şi în cazul lui? Pe scaunul de lângă el, reţetele şi trimiterile doctorului Morris, plus copiile xerox ale regimului alimentar se ridica şi se împrăştie prin maşină suflate de instalaţia de aer condiţionat. De la un alt post de radio află că Phillies i-au bătut aseară pe cei de la Mets cu doi la unu. Dickie Thon a realizat un *home run,* cu un jucător penalizat la mingea a noua, iar favoriţii dinainte de începerea campionatului au rămas cu mult în urma fostei codaşe Chicago Cubs. Harry încearcă să pară interesat de ştiri, dar nu poate. Asta de la retragerea lui Schmidt încoace. Sfatul zice să ai preocupări; în realitate însă, te preocupă tot mai puţine lucruri. Aşa e-n firea lucrurilor.

Şi totuşi, începe să meargă pe jos. Ba chiar se duce cu maşina până la Palmetto Palm Mail şi îşi cumpără o pereche de pantofi Nike, cu câte o bulă de aer ultimul răcnet, care-i protejează călcâiele. Iese la plimbare între nouă şi zece dimineaţa, după ce ia micul dejun şi porţia de *News-Press,* iar apoi, din nou, între patru şi cinci, după care se întoarce să tragă un pui de somn, după care urmează cina şi statul la televizor, plus două-trei pagini de lectură, şi un somn zdravăn graţie plimbărilor. Explorează Deleonul. La început, se plimbă pe străzile curbate, cu case scunde din stuc, pe-o rază de un kilometru şi jumătate în jurul lui Valhalla Village, cu curţile neîngrădite pline de iarbă înălţuţă, care ascund pe jumătate snopi de ferigi uscate, cu o textură proprie Floridei, cu o mireasmă plăcut-veştedă, tipică Floridei. Întâlnirea cu un poştaş care împarte corespondenţa sau cu un căţeluş care latră în draci – un pechinez cu faţa turtită şi cu blana mătăsoasă, lungă, prinsă cu fund iţe – e la fel de formidabilă ca descoperirea vieţii pe Marte. Apoi, tot mai îndrăgostit de pantofii Nike (la început credea că bula aia de la călcâi nu-i decât un moft, dar poate chiar adaugă elasticitate mersului), îşi croieşte drum spre centru şi râu, locul unde a luat naştere oraşul, mai întâi sub forma unui fort din războaiele cu seminolii şi a unui punct de îmbarcare a vitelor şi bumbacului.

La câteva străzi de faleză şi hotelurile din sticlă verde, descoperă vechi cartiere unde copacii mari, umbroşi, aromaţi, falnici, stejarii pereni, arborii de cauciuc şi, din loc în loc, smochinii indieni ce se răsfiră pe cârjele lor, atârnă deasupra caselor de lemn odinioară spoite în alb, dar cu tencuiala cojită până la o goliciune gri, cu obloane la ferestre şi cu acoperişuri din tablă ondulată. Din casele astea se aude muzică, muzică de la radio, ce-ţi zgârie urechile, şi glasuri arţăgoase sau de-o veselie frenetică, crâmpeie luminoase de viaţă auzite involuntar. Trotuarele sunt nepavate, nişte cărări înguste, parcă făcute de pisici, s-au bătătorit în diagonală printre copaci, intrând şi ieşind de pe proprietăţile private, iarba arsă creşte în petice pe ici-colo, pământul scorţos e acoperit de un covor de păstăi şi ghinde. Peisajul îi aminteşte lui Harry de cartierele în care s-a rătăcit încercând să iasă din Savannah, dar şi de orăşelul copilăriei sale, Mt. Judge, din zilele Crizei Economice şi ale războiului de demult, când oamenii încă stăteau pe verandă, existau terenuri virane şi lanuri de porumb de-o formă ciudată, iar bărbaţii întorşi de la muncă, din fabrică, îşi udau seara peluzele, şi oamenii nu de mult plecaţi de la coada vacii creşteau găini în coteţele din curtea din spate şi vindeau ouăle pe câţiva cenţi. Găinile cotcodăceau, ciuguleau şi numai ce le auzeai cârâind: n-a mai auzit zgomotul ăsta de patruzeci de ani, iar până acum nici nu şi-a dat seama că-i lipseşte. Asta pentru că ici-colo vezi coteţe în acest cartier pe care l-a descoperit.

Aici, la lumina zilei, sub soarele puternic al sfârşitului de vară, nu prea vezi lume în mişcare,

doar câte o femeie care urcă sau coboară din maşini cu copii de grădiniţă. Bufnetul portierelor trântite se aude până departe pe străzile drepte, prăfuite, de sub stejarii pereni. La unele colţuri de stradă sunt băcănii, unde se vinde şi bere şi vin în stilul permisiv sudist, baruri vopsite în culori pastel, cu uşa deschisă spre un interior întunecat, şi centre de închiriat casete video, cu filme kung-fu şi horror expuse în vitrină, culorile cutiilor sunt decolorate de soare. Într-o zi trece pe lângă un magazin de modă veche, cu mărfuri la preţ redus, situat într-o clădire din scânduri, cu un etaj, unde-s expuse tot feluri de chestii nevinovate – lego, truse de aeromodelism, table de dame chinezeşti şi bile de sticlă – habar n-avea că încă se mai vând. Dă să între, dar nu îndrăzneşte. E prea alb.

Pe după-amiază târziu, când îşi face a doua plimbare a zilei, cartierul începe să prindă viaţă, se instaurează agitaţia, bărbaţii şi băieţii se întorc acasă, iar Rabbit iuţeşte pasul, anunţându-i astfel că a ieşit să facă mişcare, e doar în trecere, nu-i spionează. Sunt cartiere de negri pe kilometri întregi, o vastă mocirlă ce a stagnat din punct de vedere economic, o rămăşiţă a trecutului sudist al Deleonului, care oferă mână de lucru hotelurilor şi blocurilor din zonele rezidenţiale, chelneri, paznici şi cameriste. Pentru Harry, Deleonul e o comunitate cu zorzoane şi sclipici, de refugiaţi vârstnici, dar cvartalurile astea îi par un secret imens şi, pe măsură ce umbrele se lungesc sub copaci, iar găinile încetează cu cotcodăcitul de peste zi, simţurile îi devin mai alerte, încercând să desluşească secretul mai bine, ca pe vremea când, în şpilhozen, se deplasa nevăzut prin Mt. Judge, nu mai înalt decât un tufiş de lemn-câinesc, încercând să priceapă sensul matur al ferestrelor luminate, al zgomotelor de la bucătărie filtrate prin curţile misterioase şi umede ca jungla. Se auzea plânsetul unui copil nevăzut, lătratul unui câine, iar el simţea bucuria de-a fi el însuşi, în acest punct din spaţiu şi timp, cu lumi ce urmau să fie cunoscute şi cu o viaţă nesfârşită, Harold C. Angstrom, căruia i se spunea Hassy în zilele alea pierdute, pe care nu le va mai retrăi niciodată. Îşi prelungeşte plimbările, se simte mai puternic, mai confortabil în oraşul ăsta ciudat, unde, în sfârşit, începe să existe mai mult decât un simplu vizitator; totuşi, pe măsură ce se întunecă, iar muzica ce se revarsă pe ferestrele oblonite, luminate, răsună tot mai tare, începe să-şi dea seama că bate la ochi, că albeaţa lui începe să licărească, aşa că o ia înapoi spre maşină, pe care de-o vreme şi-o lasă într-o parcare sau lângă un parcometru din centru, ca bază a explorărilor sale tot mai îndrăzneţe.

Într-o zi, întorcându-se pe la şase şi jumătate, cât să aibă timp de un duş şi trecerea rapidă în revistă a ştirilor TV în timp ce i se încălzeşte cina semipreparată în cuptorul cu microunde, tresare auzind soneria telefonului. De-acum nu-şi mai încordează auzul, doar-doar o suna, cum făcea în prima săptămână petrecută în singurătate. Când se-ntâmplă să sune, nu-i decât o înregistrare („Bună ziua, numele meu e Sandra”) care-ţi propune asigurări de sănătate sau servicii funerare minimale, servicii de investiţii cu condiţii avantajoase, ce apelează toate numerele de telefon printr-un calculator, te întrebi dacă au vreo eficacitate, Harry întotdeauna închide şi nu-şi poate închipui că există cineva care ascultă înregistrările astea şi acceptă vreunul din serviciile astea. De data asta însă la telefon e Nelson, fiu-său.

— Taţi?

— Da, răspunde el, încercând să-şi adune glasul nefolosit de-o vreme, străduindu-se să-şi dea seama ce-i pod spune unui fiu căruia i-ai cordit nevasta. Nellie, continuă el, ce mama naibii faceţi?

Vocea de la distanţă e gingaşă, timidă, nu foarte sigură pe sine:

— Bine, destul de bine.

— Eşti cuminte?

N-avea de gând să ia taurul de coarne aşa de brusc; celălalt glas, fragil în depărtare, amuţeşte câteva secunde.

— Te referi la droguri. Bineînţeles. Nici măcar nu mă mai gândesc la cocaină, în afară de întâlnirile de la Narcomanii Anonimi. Cum zic ei, îţi pui viaţa în mâinile unei puteri superioare. Ar trebui să încerci şi tu, tati.

— Încerc. Uite ce e, fără glumă, chiar încerc. Sunt mândru de tine, Nelson. Continuă să faci paşi mici, asta-i tot ce putem face cu toţii.

Din nou, băiatul pare să se blocheze pe moment. Poate cuvintele prea îi sună a predică. Cine-i el să-i ţină predici? Fir-ar să fie, nu încearcă decât să-şi dea cu părerea, aşa cum se

presupune că trebuie să faci. Harry îşi pune frâu limbii.

— S-au întâmplat atât de multe pe-aici, îi povesteşte Nelson, că n-am prea avut timp să mă gândesc la mine prea mult. Cred că o mulţime din necazuri de la lâncezeală mi s-au tras. Statul la salon toată ziua, în aşteptarea vreunei acţiuni, a unor clienţi, chiar că-ţi dărâmă încrederea de sine. Vreau să zic, nimic nu depinde de tine. Era degradant.

— Eu am făcut treaba asta, vreme de cincisprezece ani, am făcut-o zi de zi.

— Da, dar tu ai alt temperament. Tu eşti mai lasă-mă să te las.

— Mai prostălău, adică.

— Hei, tati, nu te-am sunat să ne certăm. Nu mi-e deloc uşor, am tot amânat discuţia asta, dar am să-ţi spun nişte chestii.

— Bine, spune-le.

Nu merge cum trebuie. Nu trebuie să se poarte aşa, îşi varsă pe puşti supărarea acumulată din cauza lui Janice. Tăcerea ei îl doare. Nu se poate abţine să nu adauge: — Dar ştiu că ţi-a luat ceva timp să zici ceva. Sunt aici de aproape două săptămâni. L-am consultat pe bătrânul doctor Morris, iar el zice că am ajuns cu boala în stadiul în care n-ar trebui să mai mănânc nimic.

— Păi, i-o întoarce Nelson, dacă chiar mureai de dorul de-a vorbi, puteai să vii aici în seara aia, în loc să te urci în maşină şi să dispari. Doar n-aveam de gând să te omorâm, nu voiam decât să vedem cum stă treaba, să înţelegem ce s-a întâmplat, cu adevărat, în termeni de dinamică familială. Pru mai că a recunoscut c-a fost un mod de-a lua legătura cu taică-său.

— Cu nea Lubell Buzatu? Zi-i că-i mulţumesc din suflet.

Dar nu-i displace să-l audă pe Nelson că adoptă un ton mai ferm cu el. În lumea asta, nu eşti cu adevărat bărbat până nu îţi domini tatăl. În cazul lui a fost uşor, sistemul îl coborâse deja pe papsi jos de tot.

— Venirea mea acolo, în seara aia, mi s-a părut că aduce cu o înscenare, îi explică el lui Nelson.

— Ei bine, mami a considerat că niciunul dintre noi n-ar trebui să ia legătura cu tine dacă eşti în stare de-aşa nişte tertipuri! ae. Şi n-a fost prea fericită nici când ai sunat-o pe Pru, în loc s-o suni pe ea.

Am tot încercat la numărul nostru, dar ea nu-i niciodată acasă.

— Mă rog. Voia să-ţi transmit nişte chestii. Mai întâi, a primit o ofertă pentru casă, nu cât spera, doar o sută optzeci şi cinci, dar piaţa-i destul de proastă în momentul de faţă şi crede c-ar trebui s-o acceptăm. Ne-ar reduce datoria de la Brewer Trust până într-un punct din care ne-am descurca.

— Stai să ne-nţelegem. Vorbeşti despre casa din Penn Park? Căsuţa gri, din piatră, la care am ţinut tot timpul?

— La ce casă credeai că mă refer? Nu putem vinde casa din Mt. Judge… unde am mai locui cu toţii?

— Spune-mi, Nelson, aşa, de curiozitate… Cum te simţi după ce-ai fumat casa părinţilor tăi sub formă de crack?

Băiatul începe să aducă mai mult cu eul său de altădată. Miorlăie:

— Ţi-am tot *spus,* n-am consumat niciodată crack. L-am încercat spre sfârşit, era mai convenabil decât cocaina inhalată. Îmi pare *rău,* ce Dumnezeu! M-am dus la dezintoxicare, m-am jurat să mă las, încerc să repar răul, cum s-ar zice. Cine eşti tu să mă tot critici?

Cine, într-adevăr? — Bine, spune Rabbit. Scuză-mă că am adus vorba. Ce altceva ţi-a mai spus mama să-mi transmiţi?

— Pe cei de la Hyundai chiar îi interesează salonul, locaţia este exact ce-şi doresc. Ar extinde clădirea spre spate, aşa cum am vrut şi eu dintotdeauna.

La revedere, Paraguay, îşi zice Rabbit.

— Cu un pic de recalificare, i-ar păstra pe băieţii de la service şi pe câţiva dintre cei de la vânzări, Elvira s-ar putea muta la Rudy, pe 422. Hyundai i-a făcut o contraofertă. Dar nu mă vor pe *mine.* Sub nicio formă. Se pare că umblă vorba printre companiile astea orientale.

— Mda, aşa se pare, e de acord Harry.

Prea mult *ninjo*, prea puţin *giri.*

— Îmi pare rău.

— Să nu-ţi pară rău, tată. Voi fi liber. Mă gândesc să mă fac asistent social.

— Asistent social!

— Sigur, de ce nu? Să-i ajut pe alţii, în loc să mă ajut pe mine. E un curs de doi ani la filiala locală a lui Penn State, încă m-aş putea înscrie pentru anul în curs.

— Sigur, de ce nu, dacă stau să mă gândesc, îi dă Harry dreptate.

Începe să-i fie silă de el însuşi, pentru că-i atât de agreabil, pentru că vrea să reintre în graţiile tuturor.

— Şi eu, şi avocaţii credem că, dacă ţine figura, ar trebui să le dăm salonul în leasing celor de la Hyundai, în loc să-l vindem; dacă vindem casa din Penn Park, n-am avea nevoie de mai mult capital şi am putea păstra salonul ca pe-o investiţie. Mami spune că o să valoreze *milioane* până-n anul 2000.

— *Mamma mia*, exclamă Harry fără entuziasm. Tu şi cu maică-ta sunteţi o adevărată echipă. Mai ai şi alte veşti nasoale?

— Păi, poate că asta nu te priveşte, dar Pru crede c-ar trebui să ştii. Încercăm să punem de-un copil.

— Noi?

— Ne dorim un al treilea copil. Toate întâmplările astea ne-au făcut să înţelegem cât de mult ne-am neglijat căsnicia şi cât de mult am investit ca să *meargă.* Nu numai pentru Judy şi Roy, ci şi pentru noi *doi.* Ne iubim, tati.

Poate că asta ar trebui să-l facă gelos şi chiar simte un junghi exact sub ventriculul drept. Totuşi emoţia dominantă care-l încearcă pe Rabbit e uşurarea, uşurarea că a fost scutit să facă pe piosul în toca sfintei Pru. Îi urează noroc şi ei, şi foamei ei dulci de mahala.

— Minunat, îi spune el băiatului. Nu se poate abţine să nu adauge: Totuşi, nu-s chiar aşa de sigur că asistenţii sociali câştigă destul cât să poată întreţine trei copii.

Apoi, înfuriindu-se, simţindu-se încolţit, continuă:

— Şi zi-i lui maică-ta că nu-s aşa de sigur că vreau să semnez contractul de vânzare a casei. Nu-i ca salonul. Suntem coproprietari şi are nevoie de semnătura mea pe contract. Dacă ne despărţim, semnătura mea ar trebui să valoreze destul de mult, aşa să-i spui.

— Să vă despărţiţi? întreabă băiatul părând speriat. A zis cineva ceva despre despărţire?

— Păi, spune Harry, s-ar zice că suntem despărţiţi. Cei puţin, n-o văd să fie aici, lângă mine, doar dacă n-o fi sub pat. Dar tu nu-ţi face griji, Nelson. Ai mai trecut prin asta şi altă dată şi m-am simţit nasol de tot pe chestia asta. Tu să-ţi vezi de viaţa ta. Se pare că-ţi merge bine. Sunt mândru de tine. Ţi-am mai spus asta?

Şi totuşi, totul depinde, într-un fel, de vânzarea casei din Penn Park.

Spune-i c-o să mă gândesc la asta. Spune-le lui Judy şi Roy că am să-i sun într-una din zilele astea.

— Dar, tati…

Nelson, am nişte mâncare dietetică-n cuptor şi soneria a târâit de-acum cinci minute. Spune-i maică-tii să-mi dea un telefon dacă vrea să discutăm pe tema asta. Trebuie să fug. Mă bucur c-am stat de vorbă cu tine. Serios!

Pune receptorul în furcă.

Mai nou cumpără semipreparate congelate de dietă, legume crude ca, de pildă, varză şi morcovi, a terminat cu chipsurile pline de sare. Cântarul de la baie arată c-a dat jos un kilogram şi jumătate, când se cântăreşte în pielea goală, dimineaţa, imediat după căcare. Ca să se ţină departe de televizor, de cutia cu pâine din bucătărie şi de berea din frigider, se bagă în pat şi citeşte cartea primită-n dar de ia Janice la Crăciun. Autoarea ei li s-a alăturat lui Roy Orbison şi Ban Giamatti pe lumea cealaltă, unde unele celebrităţi, ca Elvis şi Marilyn, se umflă întruna, ca baloanele, şi ajung divinităţi, dar cele mai multe se stafidesc şi se împuţinează, lăsând în urma lor nişte ferpare îngălbenite de vreme, nu cu mult mai mari decât cel al lui Harry din *Standard*-ul de Brewer. În *News-Press*-ul de-aici nu se aşteaptă nici măcar la un anunţ de-un rând. A citit în necrologul ei că autoarea fusese nepoata Secretarului Trezoreriei din timpul preşedinţiei lui Roosevelt, Henry Morgenthau Jr. Harry şi-l aminteşte pe Morgenthau: tipul ăla cu nasul ascuţit care-i tot îndemna pe el şi pe colegii lui de şcoală să cumpere timbre de război cu bănuţii lor.

Trăim într-o lume mică şi, într-un fel, viaţa e lungă.

A ajuns în partea cea mai interesantă a cărţii unde, după câţiva ani de insuccese, foamete şi un sprijin ca vai de el din partea viitorilor americani, Washington speră să se alăture unei flote franceze ce vine din Caraibe să-l prindă în cursă pe Cornwallis, cu armata lui, la York în Golful Chesapeake. Planul lui pare irealizabil. Logistica lui are nevoie de o sincronizare perfectă, iar schimbul de mesaje ia săptămâni întregi între corăbiile din larg şi cei de pe uscat, şi viceversa. Oricum, ce are de câştigat Franţa? *în loc de un aliat agresiv, aveau un client dependent, incapabil să impună un guvern puternic, ţi care avea nevoie de trupe ţi bani cu care să poată susţine eforturile acestui război. Războiul, ca orice război, s-a dovedit a fi mult mai scump pentru Bourboni decât se aşteptaseră.* Dar soldaţii ce aveau de câştigat? *Trupele americane, mult timp neglijate, neîngrijite, subnutrite ţi neplătite în timp ce membrii Congresului se plimbau cu trăsura ţi participau la dineuri copioase, refuzau să mai mărşăluiască fără plată.* Dar Washington ce avea de câştigat? Nici măcar n-avea cum să ştie că o să-i pună chipul pe bancnota de un dolar. Şi totuşi, rezistă eroic, improvizează, imploră, se agaţă de orice, singurele lui atuuri fiind idioţenia comandanţilor britanici, cu toţii nişte nobili umflaţi de gută, care nu-şi doreau decât să se vadă din nou acasă, în castelele lor, şi faptul că, exact ca şi în Vietnam, populaţia indigenă nu era deloc prietenoasă. Washington traversează Hudsonul cu trupele lui, în timp ce Clinton se retrage de zor în New York. De Grasse îşi îndreaptă flota spre nord, deoarece amiralul Rodney optează prudent pentru apărarea Insulelor Barbados în loc să-l urmărească. Totuşi, şansele ca trupele şi navele să ajungă la Chesapeake în acelaşi timp şi să facă din Cornwallis o ţintă uşoară în Yorktown sunt ridicol de infime. Toată deplasarea de trupe, înaintarea greoaie a oamenilor şi galopul cailor pe drumurile nisipoase, împădurite ale Lumii Noi, pe cărări ce şerpuiau prin codri, pe lângă poienite lăturalnice, printre urşi şi lupi, şi veveriţe şi indieni, şi porumbei călători, îl adorm pe Harry numai când se gândeşte la ele. Atâtea încurcături, necazuri. Citeşte zece pagini pe seară; marşul lui este lent.

În plimbările făcute de dragul sănătăţii, *n-o ist* întotdeauna spre cartierele negre din Deleon; descoperă şi explorează străzi şic de care habar n-avea, şosele lungi paralele cu plaja, care le oferă trecător frânturi din spatele caselor cu faţada la ocean, scări din lemn ţi şezlonguri, garaje de trei maşini în capătul aleilor aşternute cu scoici pisate, răsaduri de hibiscus şi palisandru, zvonul de apă împroşcată dinspre o piscină cu gard, torsul instalaţiilor de aer condiţionat pierzându-se în freamătul valurilor care se sparg pe mal şi *se* retrag. *Fâşş, şşşt.*Unii s-au descurcat; nu stau într-un apartament din al cărui balcon ţi se fură priveliştea golfului. Oricât de mult te cocoţi pe scară, tot timpul îi ai deasupra ta pe bogătanii care ajung acolo fără niciun efort. Ai dracu' băftoşi, te ţin la respect, te fac să fii nemulţumit, ca să cumperi şi mai mult din rahatul căruia i se face reclamă la televizor.

Câte o breşă în dezvoltarea imobiliară din zona falezei îi oferă o priveliişte a golfului, cu pânzele lui dungate şi cu scuterele lui acvatice, cu schiorii nautici cu paraşută tractaţi de bărcile cu motor, cu cargourile gri ancorate în depărtare. Biciclştii în costume de baie îl depăşesc cu un un poştaş tânăr, grăsun, în şort gri-albăstrui şi şosete asortate împinge o tolbă pe roţile astea de cauciuc din dotarea lor, care aduc cu nişte landouri. Suntem tot mai leneşi. O naţiune de umflaţi care se uită la televizor. Poştaşul de pe Jackson Road, nu-i vine-n minte numele lui, un tip cu părul înspicat, cu un chip frumos, nefericit, despre care mami spunea că l-a părăsit nevastă-sa, îşi căra tolba de piele scorojită aplecat într-o rână, de grea ce era, mai ales vinerea, când aducea revistele *Life* şi *The Post.* Domnul Abendroth. Aşa îl chema. Părăsit de nevastă: în copilărie, Harry încerca să-şi imagineze ce-o fi fost aşa de în neregulă cu el, să aibă parte de-aşa o ruşine în viaţă.

Tenişii Nike cu bule de aer în călcâie îl poartă pe trotuarele din scoici strivite, atât de albe, încât îl dor ochii când soarele e sus pe cer. Şi se trece printr-o zonă de debarcadere de iahting tăiate în cochilii de coral, străzi de apă frumos decupate, pline de bărci cu motor amarate cuminţi, goale, lovind încetişor coralul decupat cu balustradele lor cauciucate, bordajul lor curbat părând să tremure şi sa zvâcnească în lumina soarelui reflectată în dungi unduitoare pe suprafaţa calmă a apei ce plescăie şi clipoceşte. *Pleosc. Plici.* Pretutindeni sunt tăbliţe cu „Accesul interzis", dar nu-l vizează pe el, un bărbat alb, respectabil, trecut de vârsta a doua. Fiecare ambarcaţiune costă cât costau pe vremuri casele, iar unele dintre ele, fără doar şi poate, sunt implicate în

contrabanda cu cocaină, ies în larg în toiul nopţii când luna stă să apună, infracţiunile şi marea au mers dintotdeauna mână-n mână, piraţii au apărut odată cu primele ambarcaţiuni, braţul lung al legii acţionează doar pe uscat, omul nu mai e nimic acolo în larg, se reduce la câteva bule de aer în timp ce se duce la fund sub valurile imperturbabile: de asta i-o fi fost lui Harry întotdeauna frică de ea, de apă. Iubeşte libertatea, dar o câmpie cu iarbă e tot ce-i trebuie. Oamenii de aici sunt înnebuniţi după bărci, dar nu şi el. Lui daţi-i *terra firma.* Despărţindu-se de ţărm, străbate kilometri întregi de cartiere urâte, cu barăci construite după război pentru oameni fără prea mult capital, dar care voiau un pic din soarele câştigat de Washington pentru ei, ori care s-au născut aici, acest ţinut ciudat, subţire al vacanţelor fiindu-le căminul natural, casele lor îşi leapădă vopseaua la fel cum îşi dau jos turiştii hainele pe plajă, înconjurate nu de arbuşti de dracilă sau tisă, ci de cactuşi ascuţiţi, ce se îngraşă în arşiţa sufocantă, America e prea fierbinte şi uscată pentru ca civilizaţia europeană să poată prinde aici rădăcini adânci.

Zona întinsă locuită de negri este însă cea care îl atrage întruna, nici el nu ştie de ce, fie că-şi exercită dreptul de-a circula pe oriunde are chef, fie pentru că această parte ignorată a Deleonului îi este, într-un fel, familiară, a mai trecut pe-aici cândva, până să apuce să trăiască în puf. În lunea de după un weekend destul de bun pentru negri – noua Miss America e o negresă, iar Randal Cunningham le-a adus victoria celor de la Eagles după ce au fost conduşi de Redskins cu douăzeci la zero – Rabbit se aventurează cu câteva cvartale mai departe decât a îndrăznit până acum şi, în spatele unui liceu abandonat, construit cam odată cu Brewer High, un edificiu din cărămidă ocru, cu ferestre înalte, zăbrelite, şi o frază în latină inscripţionată în beton deasupra intrării principale, dă peste un loc de joacă, un spaţiu cafeniu, larg, pustiu, sub soare, cu un teren de baseball îngrădit cu sârmă împletită în capătul îndepărtat, două porţi de fotbal puse în prelungirea lui, iar ceva mai aproape de stradă, două terenuri de tenis de zgură cu denivelări, cu fileurile slăbite şi îndoite de la atacurile repetate şi un teren de baschet, tot de zgură. În fiecare capăt se înalţă, pe o structură înjghebată din ţevi câte un panou cu un inel fără plasă. O mică gaşcă de puştani negri se antrenează în jurul unui coş. Picioare, ţipete. Picioarele agile, care ba încremenesc, ba ţâşnesc din loc şi ridică nori de praf. Pe o fâşie netunsă de bălării pârjolite de soare au fost plasate nişte bănci în apropierea trotuarului. Băncile n-au spătar, aşa că te poţi aşeza cu faţa fie la stradă, fie la teren. Rabbit se aşază la capătul uneia dintre ele, fără să se uite într-o direcţie anume, aşa că poate urmări jocul în timp ce pare să facă altceva, zici că-şi trage sufletul, nu se uită la nimic, îşi vede de treaba lui.

Puştii, să fie vreo şase la număr, în şort şi maiou, de-o înălţime şi agilitate variabilă, au cu toţii aerul care-i place atât de mult că nu se grăbesc, ratează sau înscriu, pasează în spate, apoi înaintează cu ajutorul paravanului făcut de coechipieri, driblează vrând parcă să înainteze, apoi se opresc brusc şi pasează pe la spate, imitând *fiţele* văzute la televizor, parcă-s filmaţi cu încetinitorul, nimeni nu se omoară cu firea, viaţa e lungă, la fel şi după-amiaza. În viermuiala asta, picioarele le sunt ascunse până la genunchi într-o pâclă continuă de praf rozaliu ridicat din argilă, au gambele prăfuite, străbătute de firişoare de sudoare negre, iar pe tenişi au o glazură solidă de culoarea zgurii roz. Simte adierea iscată de spaţiul pustiu ce se întinde până la gardul de sârmă împletită al terenului de baseball. Ceasul lui Rabbit arată ora patru, orele s-au terminat, dar liceul de cărămidă e abandonat, acum activitatea se desfăşoară în altă parte, într-un liceu modern, scund, strălucitor la care ajungi cu un autobuz, departe, la periferia demolată cu buldozerul. Rabbit e fericit la gândul că lumea nu-i chiar atât de aglomerată încât să nu-şi poată permite câteva petice din acestea puţin folosite. Iarba, observă el, s-a târât până spre mijlocul terenului prăfuit, unde picioarele rareori tropăie şi pivotează. În jurul coşurilor au apărut mici adâncituri în formă de semicerc.

Deşi se ţine la o oarecare distanţă – cât o lovitură scurtă la golf sau o boltă în baschet – jucătorii tot îl iau la ochi. Joacă de dragul distracţiei, nu ca să-i dea recital unui grăsan alb care se plimbă pe unde n-ar trebui. Unde-o fi maşina lui? Privirile lor furişe îl pun pe jăratic, nu vrea ca relaţia delicată dintre ei să devină ciudată, aşa că Harry oftează ostentativ, se ridică greoi de pe bancă şi porneşte în direcţia din care a venit, notându-şi numele străzilor, să poată găsi şi altă dată locul ăsta liniştit. Dacă o să vină în fiecare zi, o să între în peisaj. Negrii n-au obsesia asta rasistă a albilor, cu cartierele neamestecate. N-au de ce să fie prea supăraţi zilele astea, când tocmai a fost aleasă cea de-a treia Miss America negresă. Poanta nostimă e că în juriul din finală

au fost două celebrităţi pe care simte că le cunoaşte, l-au cucerit, de fapt, *le iubeşte.* Phylicia Rashad, care, după el, e adevărata vedetă a serialului *The Cosby Show*, cu picioarele ei şi cu zâmbetul ăla drăguţ, seducător, şi Mike Schmidt, care a avut bunul-simţ să se retragă când n-a mai fost în stare să joace. Aşa că există o oarecare viaţă după moarte. Schmidt arbitrează. Skeeter trăieşte. Iar acum două weekenduri, o tânără negresă a bătut-o pe Chrissie Evert în ultimul meci de US Open din carieră. S-a retras şi ea. Vine o vreme…

Acum *News-Press* are nişte titluri de-o şchioapă care prezintă înaintarea Uraganului Hugo – *Ucigaşul Hugo se năpusteşte asupra insulelor*, *Hugo face ravagii în Puerto Rico.* Marţea se plimbă în zonele rezidenţiale cu vedere la ocean şi scrutează cerul, căutând semne prevestitoare de uragan, nori scrişi de degetul lui Dumnezeu, dar nu observă nimic. În aceeaşi seară, pe hol, în timp ce aşteaptă liftul împreună, doamna Zabritski se bulbucă la el cu ochii ei plini de vinişoare, de pe chipul ei scheletic, şi-i spune:

— Teribilă chestie.

— Ce anume?

— Chestia asta care se-apropie, îi explică ea, cu părul ei alb parcă deja bătut de vânt, vâlvoi în creştet.

— Aaa, n-o să ajungă până aici, o linişteşte Harry. Scriu asta ca să se vândă ziarele. Ştiţi, înfloresc realitatea, agită lucrurile. Trebuie să aibă şi ei nişte ştiri de transmis în fiecare seară.

— Mda? face doamna Zabritski sfioasă.

Gâtul i se înşurubează în umerii gheboşi dându-i capului o înclinare cochetă, probabil neintenţionată. Sau o fi intenţionată. N-a auzit el la o emisiune TV că până şi în lagărele de exterminare naziste au existat poveşti de dragoste? Coridorul ăsta fără ferestre, cu tapetul lui argintiu şi de culoarea piersicii, e un spaţiu sinistru, ca o criptă din care abia aşteaptă să scape de fiecare dată. În vaza mare de pe măsuţa de marmură în formă de semilună, cu smalţul ei verde-auriu, ar putea fi cenuşa cuiva. Iar liftul refuză să sosească. Însoţitoarea lui îşi drege glasul şi-i spune:

— Mâine avem bufetul de miercuri. Îmi place la nebunie.

— Şi mie îmi place, îi mărturiseşte el. Doar că nu ştiu ce să aleg, iar apoi mă trezesc c-am luat prea mult şi mănânc totul.

Ce-o fi insinuând, că vrea să meargă împreună? Să-şi dea întâlnire cu ea? De-o vreme nu-i mai spune că urmează să sosească şi Janice.

— Mănânci cuşer?

— Nu ştiu. Rulourile de costiţă umplute cu scoici sunt cuşer?

Se uită la el de parcă ar fi sărit de pe fix, se holbează de zici că acuşi o să plesnească fâşiile însângerate care-i ţin ancoraţi în găvane globii oculari. Pe urmă şi-o fi zicând că doar a glumit, pentru că un zâmbet prudent, rigid, îi mijeşte încetişor pe partea inferioară a; feţei, brăzdată de riduri ca o plapumă, cusută din pătrăţele minuscule de piele. Îşi aduce aminte de curvuliţa aia mucoasă din Clubul Polonezo-American, de pielea ei mătăsoasă de sub talie, de sub pulover, şi se înfurie la gândul că Janice îl lasă de izbeliște la vârsta asta, la mila altor femei. Mănâncă singur la masa lui, dar e atât de necăjit de avansurile doamnei Zabritski că ia două nitroglicerine să-şi aline inima.

După cină, în pat, pe 1 septembrie 1781, trupele franceze îi impresionează la culme pe cetăţenii din Philadelphia. *Aplauze entuziaste răsplătesc năucitor spectacolul francezelor care defilează după trecerea în revistă în uniformele lor albe*, *strălucitoare, cu panaşuri albe. Cu epoleţi îi gulere roz, verzi, violete sau albastre, în funcţie de regiment, erau cel mai bine echipaţi soldaţi din Europa.* Joseph Reed, Preşedintele Statului Pennsylvania, i-a invitat pe ofiţerii francezi la un dineu la care senzaţia serii a fost *o broască ţestoasă imensă, de cincizeci de kilograme, cu supa servită în carapacea ei.* Apropo de colesterol. Nu părea să-i deranjeze, dar pan la ce vârstă apucau să trăiască amărâţii ăia? în niciun caz până la cincizeci şi şase de ani, cei mai mulţi dintre ei. Trupele se tem să mărşăluiască spre sud, să nu se îmbolnăvească de malarie. Rochambeau l-a convins pe Washington să nu mai atace New York-ul şi în acest moment s-ar zice că el e creierul Revoluţiei.

Vrea să se întâlnească cu De Grasse în capătul Golfului Chesapeake.

De Grasse a scăpat de Hood navigând pe-o rută lăturalnică dintre Bahamas şi Cuba. N-o să

ţină figura.

Hugo se îndreaptă spre Statele Unite e a doua zi titlul zilei din *News-Press.* La micul dejun, Harry a dat-o de pe fulgii glazuraţi Frosted Flakes pe fulgii de grâu şi tărâţe Nabisco Shredded Wheat'n'Bran, deşi nu ţine minte exact din ce cauză, o fi ceva legat de fibre şi maţe. Speră din toată inima să n-ajungă niciodată la faza când o să trebuiască să se gândească tot timpul la căcare. Bunica Springer, spre sfârşitul vieţii ajunsese să discute despre mişcarea peristaltică a intestinelor ei, de-ai fi zis că-s bijuterii de familie, fiecare era preţioasă. La ştirile serii, jumătate dintre reclame sunt la laxative, iar cealaltă jumătate la medicamente pentru hemoroizi, de parcă ştirile ar fi vizionate de cururi. Cadavrul viu din dulap. După micul dejun, Harry iese la plimbare pe Pindo Palm Boulevard şi se întoarce cu o pungă de alimente de la Winn Dixie, ignoră rafturile cu Keystone Corn şi îşi face plinul cu semipreparate dietetice, pentru cină. Aversele anunţate sosesc la prânz, însă par să se oprească până-n ora trei şi, ca într-un fel de transă, Rabbit porneşte cu maşina spre centrul Deleonului, parchează lângă un parcometru de două ore şi parcurge pe jos un kilometru şi jumătate până la terenul de joacă pe care l-a descoperit luni. Astăzi sunt două grupuri de băieţi pe teren, fiecare joacă la câte un coş. Un grup joacă energic doi la doi, dar celălalt e format din trei băieţi care ard gazul aiurea, joacă o chestie căreia-i zicea obligata. Arunci la coş şi, dacă marchezi, următorul băiat trebuie să marcheze şi el, iar dacă ratează, are un O, apoi un O-B, iar când ajunge OBLIGAT, e eliminat. Rabbit se aşază pe-o bancă la o azvârlitură de băţ de acest grup şi se uită la ei pe faţă – la urma urmei, e-o ţară liberă sau nu?

Cei trei au până-n cincisprezece ani şi nu ştiu ce să creadă despre acest spectator apărut brusc şi neinvitat. O fi un moş albicios care umblă după crack sau după o pulă de băiat negru? Mişcările lor lâncede devin rigide, se înghiontesc cu umerii şi îşi transmit unul altuia mesaje tăcute, lunecoase, care-i fac să chicotească. Unul dintre ei, probabil în mod intenţionat, scapă mingea din mână şi aceasta ţopăie spre Harry. El se apleacă din capătul băncii şi o opreşte cu mâna stângă, nu-i mâna lui bună, dar ştie şi ea ce are de făcut. Ştie cu precizie. Rotunjimea aia fermă, grunjoasă, cusăturile netede, cercul minuscul pentru supapa pompei. O minge mare, grunjoasă, făcută să zboare. O aruncă înapoi, cu o uşoară stângăcie, şezând, dar cu un strop de vioiciune, să le arate c-a mai ţinut o minge-n mâini la viaţa lui. Oarecum mulţumit, cei trei îşi reiau jocul, încercând aruncări din cârlig, aruncări de sub coş, aruncări din săritură, aruncări nebuneşti, improvizate, de jos sau din lateral, care, câteodată, mai şi nimeresc coşul fie din întâmplare, fie printr-un miracol. O astfel de aruncare ricoşează de pe inelul coşului în direcţia lui Rabbit. De data asta se ridică cu mingea în mână şi se apropie de băieţi. Se simte mare, o siluetă mare cu soarele în spate. Umbra lui cade pe chipul celui mai apropiat dintre băieţi, care are o căciulă de lână multicoloră, rărită. Un alt băiat are numărul 8 imprimat pe maiou.

— Ce jucaţi? îi întreabă Rabbit. Îi ziceţi „obligata"?

— Îi zicem Trei, răspunde puştiul cu căciula rărită. La trei greşeli, ieşi din joc.

Întinde mâna după minge, dar Rabbit o saltă în sus.

— Arunc şi eu o dată, îmi daţi voie?

Băieţii se înţeleg din priviri, îşi zic că astfel vor reintra în posesia mingii.

— Dă-i drumu', zice Căciulă de Lână.

Harry e în unghi, la vreo şapte metri de panou şi, în timp ce-şi flectează genunchii şi-şi împinge în sus braţul drept, simte povara anilor adunaţi, toate păturile timpului aşternute peste el de când a făcut asta ultima oară. O aruncare cu panoul. Are în câmpul vizual punctul de pe panou, dar aruncarea nu-i iese suficient de lungă şi, în loc să ricoşeze din panou în coş, loveşte punctul dintre panou şi inel, ricoşând în mâinile lui Numărul' 8.

— Hei, tataie, îl ia la mişto al treilea puşti, care are mutra cea mai hispanică şi cea mai posacă, eşti răsuflat.

— Am ruginit, recunoaşte Rabbit. Atmosfera de-aici, din sud, e diferită de cea cu care sunt obişnuit.

— Vrei să vezi pe cineva marcând de-acolo? îl întreabă Numărul' 8, cel mai înalt dintre ei.

Se postează în locul unde a stat Harry, deschide gura şi îşi lasă limba roz să-i atârne în stilul lui Michael Jordan. Mâna lui lungă, brună, relaxată mângâie delicat aerul de deasupra frunţii, lansând mingea spre coş, dar ratează şi el, nimerind partea dreaptă a inelului. Cu asta, Rabbit simte că s-a mai spart gheaţa şi rămâne locului, aşteptând să vadă ce-au de gând cu el.

Băiatul cu tichia în cercuri concentrice, un acoperământ musulman, îşi zice Harry în sinea lui, prinde mingea sub panou şi zice:

— Ia s-o bag în gaură – şi chiar o bagă, însă cu o aruncare smucită şi, spre deosebire de Numărư 8, el n-o să ajungă niciodată un Michael Jordan.

Acum ori niciodată.

— Mă lăsaţi şi pe mine să joc cu voi, cum îi zice, Trei? îi întreabă Harry. Un joc rapid şi-o şterg. Am ieşit să fac şi eu puţină mişcare.

— De ce-l lăsaţi pe-ăsta să se bage peste noi? Sunteţi naşpa, le zice hispanicul ursuz celorlalţi băieţi, pleacă şi se aşază pe-o bancă.

Ceilalţi doi, făcându-şi, pesemne, socoteala că un alb e doar vârful aisbergului când e vorba să dea de belea, îi fac pe plac şi-l lasă să se joace cu ei. Rabbit începe cu două ratări – imitând aruncarea cu două mâini a lui Numărư 8 deasupra mâinilor înălţate ale unui grup de apărători imaginari şi o aruncare cu stânga a lui Căciulă de Lână, la care Numărư 8 răspunde cu o aruncare pe măsură – dar pe urmă îşi regăseşte abilitatea de altădată şi începe să-i domine. Ia o gură de aer, aţinteşte-ţi privirea asupra inelului şi treaba devine uşoară. Distanţa dintre mâini şi inel devine tot mai mică. Rămâi doar tu şi el, la trei metri de pământ, deasupra tuturor. Le arată şi o figură pe care şi-a perfecţionat-o pe aleile cu pietriş din Mt. Judge, aruncare cu două mâini pe spate, cu coşul văzut răsturnat în timp ce capu-i lăsat pe spate.

Văzându-l răsturnat, ce albastru şi gri-stâncos pare cerul înnorat – un abis, un fel de pământ ce înghite, absoarbe totul! îi iese aruncarea pe spate şi toţi trei izbucnesc în râs. Puştii ăştia n-aruncă niciodată cu două mâini, nu-i stilul negrilor, şi Rabbit i-ar fi putut învinge fără probleme Iară să mai arunce altfel de la cinci paşi, însă, fiindcă au fost de treabă şi l-au acceptat alături de ei, o lasă mai moale şi încearcă şi el câteva aruncări cu o mână, iar Numărư 8 preia din nou conducerea.

— Hai să-ţi arăt o aruncare în stilul lui Kareem[293], de-aia plouată, zice băiatul şi înscrie un coş de la doi metri de panou, din dreapta.

— În copilăria mea, le povesteşte Rabbit, era un tip Bob Pettit, care juca la St. Louis, el avea aruncări din astea.

Ratează aproape intenţionat.

— Ei, cu asta am trei greşeli. Am ieşit din joc. Va mulţumesc, domnilor.

Puştii murmură ceva cu graiul pierit, zumzăie ca albinele când îl aud luându-şi rămas-bun. Băiatului care s-a aşezat pe bancă în semn de protest, îi zice:

— Bagă-te înapoi, *amigo.*

Când se apleacă să-şi ia umbrela strânsă, pe care a luat-o s-o aibă în caz că plouă, Harry zâmbeşte constatând că pantofii lui Nike sunt pudraţi cu praf rozaliu la fel ca tenişii băieţilor de culoare.

Se întoarce la maşină, la parcometru, cu senzaţia de iluminare, de purificare pe care o au oamenii din reclamele la laxativele Milk of Magnesia, cum se fatale în secvenţe înceţoşate, în halate de baie, extaziaţi de faptul că „şi-au rezolvat problema". Stropul de baschet jucat azi îl face să se simtă buricul pământului. Se opreşte la un magazin Joy Food în drum spre Valhalla Village şi cumpără o pungă de chipsuri de cartofi cu aromă de ceapă şi o lasagna congelată, pe care s-o încălzească la microunde, în loc să coboare la bufet ţi să rişte o întâlnire cu doamna Zabritski. Începe să aibă sentimentul că-i datorează ceva pentru că-i ţine companie pe etaj, pentru că-i o altă refugiată însingurată.

În apartament, telefonul e mut. Ştirile de seară se ocupă pe larg de Hugo şi de jafurile care au avut loc la St. Croix şi St. Thomas în urma dezastrului provocat de uragan, de respingerea la Washington a unui plan de reformă sanitară catastrofal, mult mediatizată aici din cauza populaţiei vârstnice; e şi un reportaj despre avionul francez care a dispărut în timp ce zbura din Ciad spre Paris. În Sahara au fost găsite rămăşiţe împrăştiate pe-o arie vastă. Se crede că dezastrul a fost provocat de o bombă aflată la bordul aeronavei. *Exact ca şi în cazul avionului de la Lockerbie*, îşi

---

[293] Kareem Abdul-Jabbar (n. 1947), fost jucător al echipelor Milwaukee Bucks şi Los Angeles Lakers, a devenit celebru graţie aruncărilor sale din săritură, de deasupra coşului.

zice Rabbit. Începe să se mai dezumfle. Ambele avioane au avut o bombă cu ceas în cală. Putem exploda în orice clipă.

În aceste zile petrecute aici de unul singur, camerele şi mobila din apartament au căpătat tensiunea şi ameninţarea unei persoane vii care preferă să stea nemişcată. Noaptea simte gândurile şi respiraţia camerelor. Se gândesc la el. Televizorul stins, canapeaua blondă, păsărelele confecţionate din scoici mici, albe, cuvertura întinsă din camera unde au stat Nelson şi Pru de Anul Nou, dulăpioarele acvamarin din bucătărie care au părut şi continuă să pară de-o culoare prea intensă din clipa în care-au fost vopsite, telefonul ce refuză să sune, toate astea au o anumită putere, capacitate de a-i supravieţui. El e din carne, ele sunt lucruri neînsufleţite. Spaţiul bine sigilat care l-a primit cu braţele deschise acum şaptesprezece zile s-a umplut de frică, de-o aşteptare neliniştită pe care o contracarează trăncăneala de la televizor, titlurile din ziare, căldura zumzăitoare a cuptorului şi minutele ce ticăiesc pe ceasul lui, până şi fâşâitul şi foşnetul mişcărilor lui; însă după aceste scurte momente de agitaţie revin tăcerea, prezenţa absenţei, întrebarea fără de răspuns care-i împresoară lujerul foşnitor de sânge cald. Lasagna e cleioasă şi are un gust de zici că-i napalm, dar o mănâncă pe toată, deşi e o porţie dublă, între timp trece de pe un canal pe altul, se uită ba la Jennings, ba la Brokaw, în căutarea celor mai bune secvenţe cu pagubele provocate de uragan şi cu vântul, cu vântul umed, sălbatic ce şuieră prin camere exact ca asta în care stă el, dărâmând uşi glisante întregi şi azvârlindu-le cât-colo ca pe nişte tăvi. Totul zboară luat de vânt, lumea se năruieşte, nimic din viaţă nu poate fi ţintuit locului. Grozav.

Simte brusc, la fel de brusc ca nevoia de-a urina ce-l încearcă pe un om care ia diuretice, nevoia să vorbească cu nepoţii lui. E bunic, nimeni nu-i poate lua asta. Trebuie să caute numărul lui Nelson în agenda de pe biroul din imitaţie de bambus, i s-a schimbat iarna trecută, l-a şi uitat deja, la vârsta lui Harry memoria începe să-ţi joace ieste. Găseşte agenda cu scrisul şovăitor, de şcolăriţă, al lui Janice, cu diferite grade de înclinare. Formează numărul, o dată e nevoit să pună receptorul în furcă crezând că, poate, a format 8 în loc de 9. Îi răspunde Pru. E degajată, dezinvoltă, dură. Auzind-o, mai că-i vine să pună iarăşi receptorul în furcă.

— Bună, face el. Eu sunt.

— Harry, zău că n-ar trebui să…

— Da nici nu vreau asta. Nu vreau să vorbesc cu tine. Vreau să vorbesc cu nepoţii mei. Nu se-apropie ziua de naştere a lui Roy?

— O să fie luna viitoare.

— Închipuie-ţi. Împlineşte patru ani.

— *Are* patru. O să facă cinci.

— E timpul să meargă la grădiniţă, zice Harry. Incredibil, înţeleg că tu şi cu Nellie puneţi la cale un al treilea copil. E grozav.

— Păi, aşteptăm să vedem ce se-ntâmplă.

— V-aţi lăsat de prezervative, ai? Da cum rămâne cu el şi cu SIDA?

— Harry, chestiile astea nu te privesc. Totuşi, dacă ţii neapărat să ştii, află c-a făcut testul HIV şi i-a ieşit negativ.

— Grozav. Ai mai scăpat de-o grijă. Puştiul s-a-ndreptat şi e curat. Pru, cred c-o să-nnebunesc aici. Visurile mele… au ajuns zdrenţe, ca fâşiile decupate de benzi desenate.

O şi vede cu ochii minţii zâmbind acru la auzul acestor cuvinte, cu gura descriindu-i o grimasă şi cu două degete ale mâinii libere dându-şi pe spate şuviţele rebele ale părului ei morcoviu. E sexy; dar la ce i-a folosit? Are un soţ asistent social, spaţiu locativ în casa altei femei şi o aşteaptă un viitor de şmotru şi de privit în oglinda care-o şi-i arate cum i se ofilesc nurii. Glasul ei e aidoma unei priviri fugitive aruncate lumii de deasupra printr-un periscop, unei priviri estompate de stropii de apă sărată. Ea e acolo, sus, el e aici, jos.

Îşi schimbă tonul, glasul îi devine mai prietenos. După ce le-ai tras-o, glasul lor păstrează aceste urme de căldură.

— Harry, cum te mai distrezi acolo?

— Păi, fac plimbări la greu, încep să cunosc oraşul tot mai bine.

E un orăşel vechi ca lumea Deleonul. Spune-i lui Janice, dacă o vezi, că îmi tot face ochi dulci o văduvă evreică bogată.

— De fapt, e chiar aici, luăm cina împreună. Sărbătorim vânzarea unei case. Nu a casei tale, pe-aia n-o poate vinde până când nu obţine acordul tău, ci a unei case pentru agenţia imobiliară, pentru Pearson şi Schrack. Le face prezentări de case în weekend până când o să-şi primească autorizaţia.

— E formidabil! Dă-mi-o la telefon, s-o felicit.

Va trebui s-o întreb dacă vrea să vorbească cu tine, zice Pru şovăind.

Harry simte brusc un gol în stomac, se sperie.

Nu-i nevoie, lasă. Am sunat să vorbesc cu copiii, pe bune.

Ţi-o dau pe Judy, stă lângă mine, vrea să ştie totul despre *uragan.* Ai grijă de tine, Harry.

— Nicio grijă. Doar mă cunoşti. Sunt prudent.

— Te cunosc, zice ea. Eşti nebun de legat.

Ultimele cuvinte rostite cu căldură, au accentul nemţesc de Pennsylvania. Se adaptează locului. Brewerul a câştigat încă o muiere de vârstă mijlocie.

Se-aude un zăngănit, urmat de şuşoteli şi acum la telefon e Judy, care strigă:

— Ah, bunelu'\ suntem aşa de îngrijoraţi din cauza ta şi a uraganului!

— Cine-şi face griji? o întreabă el. Doar nu Judy a mea. Nu după ce m-a adus la ţărm în iola aia făcută praf. La televizor s-a anunţat că uraganul va lovi cele două Caroline. Astea-s ia o mie de kilometri de-aici. Azi am avut o vreme însorită în cea mai mare parte a zilei. Am jucat un pic de baschet cu nişte puştani doar niţel mai mari ca tine.

Aici a plouat. Toată ziua.

Şi-n seara asta luaţi cina cu buni, spune el.

— Zice că nu vrea să vorbească cu tine. Ce-ai făcut de-i aşa de supărată?

— Deh, nu ştiu. Poate că m-am jucat prea mult cu telecomanda. Judy, ştii ce? La venire am trecut chiar pe lângă Disney World şi mi-am promis că data viitoare când o să fiţi aici o să mergem cu toţii acolo.

— Nu-i nevoie. O grămadă de copii de la şcoală au fost acolo şi mi-au spus că-i plicticos.

— Cum mai merge şcoala?

— Îmi plac profesorii, totul, dar nu-i înghit pe ceilalţi copii. Sunt nişte dobitoci.

— Nu mai vorbi aşa. Ce limbaj… Care-i treaba, nu te bagă-n seamă?

— Ce n-aş da să nu mă bage. Se tot iau de pistruii mei. Îmi spun Morcoveaţă, zice Judy şi glăsciorul i se frânge.

— Păi, înseamnă că le placi. Te consideră fenomenală. Doar să nu-ţi dai cu prea mult ruj până nu faci cincisprezece ani. Ţii minte ce ţi-am spus când am discutat ultima oară?

— Mi-ai spus să nu-ntind coarda.

— Exact. Nu-ntinde coarda. Lasă natura să-şi facă treaba. Fă ce-ţi spun mami şi tati. Ei te iubesc foarte mult.

— Ştiu, răspunde ea oftând obosită.

— Eşti lumina ochilor lor. Ai mai auzit vreodată expresia asta, „lumina ochilor lor”?

— Nu.

— Păi, uite că ai învăţat ceva nou. Acum, du-te şi fă-ţi treaba, scumpo. Poţi să mi-l dai pe Roy?

— E prea prostănac să vorbească la telefon.

— Ba nu. Dă-mi-l. Zi-i că bunelu' vrea să-i spună câteva vorbe simţite.

Se aude receptorul pus jos şi pe fundal se aud crâmpeie de zgomote tipice în viaţa unei familii – i se pare că aude chiar glasul lui Janice, la fel de hotărât cum era odinioară cel al bunicii Springer. Se aud paşi apropiindu-se prin camera de zi – pe care o ştie atât de bine – cu fotoliul rabatabil Barcalounger, fereastra mare cu draperiile trase, măsuţa ornamentală cu marginile ca o crustă de plăcintă, chiar dacă oul de sticlă verde, cu golul acela în formă de lacrimă, care stătea pe ea, se află pe rafturile de-aici, la câţiva paşi de el.

— Janice spune că nu vrea să discute cu tine, dar ţi-l dau pe Roy, îl anunţă Pru.

— Bună, Roy, zice Harry.

Tăcere. Iar e Dumnezeu pe fir.

— Care mai e treaba pe la voi? Am auzit c-a plouat toată ziua.

Din nou, tăcere.

— Ia zi, eşti un băieţel cuminte?

Peste tăcere se suprapune respiraţia *copilului.*

— Ştii, îi spune Harry, poate că în clipa asta tu nu-ţi dai seama, dar anii ăştia sunt importanţi.

— Bună, bunelu', se-aude, în sfârşit, vocea *copilului*.

— Bună, se vede Harry nevoit să-i răspundă, deşi acum trebuie s-o ia de la capăt. Mi-e dor de tine aici, în Florida, îi spune el.

Tăcere.

— În fiecare dimineaţă vine o păsărică pe balcon şi mă-ntreabă: „Unde-i Roy? Unde-i Roy?"

Tăcere, ceea ce şi merită minciuna asta. Pe urmă însă, copilul îi aruncă al doilea text pe care, probabil, l-au învăţat să i-l spună:

— Te iubesc, bunelu'.

— Păi, şi eu te iubesc, Roy. Apropo, la mulţi ani, pentru luna viitoare. O să faci cinci ani! închipuie-ţi.

Harry se trezeşte aşteptând urmarea, dar apoi îşi dă seama că nu mai e nicio urmare.

— Bine, zice el, îmi închipui că asta-i tot, Roy. Mă bucur că am vorbit cu tine. Pupă-i pe toţi din partea mea. Acum închide. Poţi să-nchizi.

Tăcere, apoi un zdrăngănit uşor şi zumzetul tonului. Ce ciudat, îşi zice Rabbit punând şi el receptorul în furcă, mai întâi l-a pus pe ăla micu' să-nchidă. El a fost cel fricos în acest pact al sinucigaşilor.

Rămas singur, îl îngrozeşte perspectiva unei seri întregi petrecute între aceşti pereţi. E şapte şi jumătate, are timp berechet să prindă bufetul deschis, deşi aproape că-l doare gura după ditamai lasagna fierbinte şi punga aia de chipsuri cu aromă de ceapă, cu marginile ascuţite şi sărate ca dracu. O să coboare şi-o să ia câteva chestioare dietetice de pe masa cu autoservire. Discuţia avută cu ai lui l-a mai înviorat; simte că-s cu toţii în siguranţă acolo, departe. Fără să mai facă duş, îşi pune o cămaşă, sacou şi cravată. Doamna Zabritski nu-i la ascensor. În Mead Hallul pe jumătate gol, sub privirile furioase ale războinicilor vikingi din pictura murală, îşi pune, printre altele, şi o porţie babană de rulouri de costiţă umplute cu scoici. Amestecul ăsta de consistenţe, cu rulourile crocante de costiţă şi scoicile moi, ca de cauciuc, e atât de delicios în gura lui iritată, încât nu se poate stăpâni. Se tot întoarce la masă, să-şi pună clătite cu sparanghel şi cartofi acoperite cu smântână, apoi, dintr-odată, se simte atât de plin, de-ncepe să-l strângă inima. Ia o nitroglicerină şi sare peste desert şi cafea, până şi peste cafeaua decafeinizată. Se-ntoarce păşind grijuliu pe gazonul acela din Florida cu o textură atât de bizară şi pe refugiul mochetat din parcare de sub bolta înstelată, de fapt, un bazin adânc în care ne cufundăm privirea, şi-a dat seama azi după-amiază, când a aruncat la coş cu spatele la panou, suntem lipiţi de pământ ca muştele de un tavan. E ghiftuit şi ameţit. Aerul e dens, Calea Lactee abia începe să se zărească, aidoma firelor de păr discrete, blonde, ce se iţesc urcând dinspre pântecul unora dintre femei.

Ajunge acasă la timp să mai prindă ultimul sfert de oră din *Growing Pains*, singurul serial în care fiecare membru al unei familii e un împuţit, dacă drăgălaşul de soţ cumsecade al lui Roseanne nu e şi el un împuţit. Pe urmă, tot trece când pe *Mistere neelucidate* de pe Channel 20, când la un vechi film cu Abbott şi Costello[294] de pe Channel 36, care trebuie să fi fost mai comic la data premierei, în anul când a terminat el liceul. Ţipetele lui Costello par maşinale şi enervante, iar Abbott pare bătrân şi sadic atunci când îşi pocneşte amicul dolofan. Pe-atunci oamenii urlau şi se pocneau unii pe alţii ca nişte animale. Poate că anii şaizeci şi-au avut, la urma urmei, partea lor bună. Printre reclamele băgate întruna e şi cea la Nissan Infiniţi, cu greieri şi havuzuri cu nuferi, fără niciun automobil, doar cu Natura pură, pentru cei cu gusturi aristocratice. Reclamele la Lexus îi par aproape la fel de vagi – cu un drum idilic, lucios de pe urma ploii. Toate tatonează aceeaşi chestiune: sunt japonezii în stare să impună imaginea luxului? Sau cei care au de azvârlit treizeci şi cinci de mii de parai vor prefera să-şi cumpere maşini europene? Slavă Domnului, nu trebuie să-şi mai bată capul cu asta. O să şi-l bată Jake pe drumul spre Pottstown, nu el, Harry.

---

[294] William Abbott (1897-1974) şi Lou Costello (1906-1959), comici americani care au atins apogeul succesului comercial în filmele realizate în intervalul 1942-1952.

Se spală pe dinţi, apoi îi curăţă cu aţă dentară şi-i clăteşte cu Peridex. În lipsa lui Janice, devine tipicar, un becher cu apucături demodate, care-şi face de lucru cu instalaţia sanitară şi cu părul din nas. Părul din nas: nu vrea să ajungă s-arate ca doctorul Morris.

Cina dublă îi provoacă arsuri la stomac, dar când se aşază pe tron, nu iese nimic din el. Ar trebui să ia nişte laxativ de-ăla, Phillips' Milk of Magnesia. Într-o altă reclamă de-a lor, despre laxativ vorbeşte un negru, idee nefericită, la culoarea lui căcatul pare prea real. În pat, afla cum, în marşul lor spre Yorktown, trupele aliate dau cu ochii de atrocităţile comise de britanici în zona oraşului Williamsburg. Karl Gustaf Tornquist, un viking al epocii moderne, aghiotantul suedez al lui De Grasse, a consemnat în jurnalul său: *Pe un domeniu a fost găsit cadavrul unei femei gravide ucise în patul ei cu mai multe lovituri de baionetă; barbarii i-au tăiat ambii sâni şi au scris pe baldachin: „N-ai să dai naştere unor rebeli". În altă cameră, i-a întâmpinat o priveliişte la fel de oribilă – cinci căpăţâni aranjate pe o servantă în locul unor figurine din ipsos făcute ţăndări pe duşumea. N-au fost cruţate nici dobitoacele. Păşunile erau în multe locuri pline de stârvuri de cai, boi şi vaci.* Harry încearcă să adoarmă depăşind agitaţia provocată de aceste imagini. Întotdeauna şi-a închipuit că Revoluţia a fost un fel de război purtat între gentlemani, Iară chestiile alea macabre în genul celor din Vietnam. Începe să aibă nişte vedenii curioase, vise în stare de trezie care n-au niciun sens dacă stai să despici firu-n patru. Vede abdomenul rotund al unei femei, cu nişte cute netede şi cu nişte păr lucios în mijloc, e spintecat şi din el ies metri întregi de fibră aidoma miezului unei mingi de baseball. Pe urmă, se vede zăcând lângă trupul unui omuleţ îmbrăcat în negru din cap până-n picioare, e un trup flasc, fără pic de muşchi, e păpuşa unui ventriloc cu ochelari de soare. Se trezeşte în întuneric, prea devreme ca să audă huruitul maşinilor de tuns iarba, ciripitul monotonei păsări maronii din pinul de Norfolk sau pălăvrăgeala tinereilor ieşiţi să joace în zori de zi un meci de golf doi la doi. Îşi croieşte drum spre baie printre contururi inerte, lucioase, şi fascicule de lumină difuză – numerele albastre de pe ceasul cuptorului cu microunde şi luminile de veghe gălbui de pe gardul terenului de golf. Urinează şezând pe colac, ca o femeie, şi se bagă la loc în pat. Doarme pe partea lui din totdeauna, de parcă Janice ar ocupa şi acum cealaltă jumătate. Visează din nou poarta aceea boltită, de data aceasta se deschide cu uşurinţă, cu balamale silenţioase, ce nu opun rezistenţă, iar înăuntru îl întâmpină o strălucire nemaipomenită. Seamănă, cumva, cu parterul de la bunica Springer de-acasă, doar că trebuie să cobori ca să intri, e un fel de subsol mai luminos decât a fost vreodată casa ei, cu tot felul de zorzoane pestriţe, ca de carnaval, o atmosferă sud-americană, ca în reclama cu vasul de croazieră pe care o tot dau la jumătatea ştirilor, îl salută o mulţime forfotitoare, oameni pe care abia dacă-i cunoaşte sau de care abia dacă-şi aduce aminte: doamna Zabritski în ipostaza de fată zveltă, dar cu aceeaşi ţinută, cu gâtul strâmbat parcă a invitaţie, cu o fustă scurtă, cu franjuri, la modă în anii şaizeci, şi Marty Tothero, cu ditamai geanta de poştaş, care se asortează cu mutra lui asimetrică, şi mami şi papsi în tinereţe, părând înalţi şi supli în hainele lor de sărbătoare, aducând acasă de la spital o fetiţă înfofolită într-o păturică roz, de nu i se văd decât năsucul în vânt şi o pleoapă mititică, închisă, şi un bărbat înalt, care se uită grav cu ochii lui negri, are părul negru dat cu briantină, ca într-o veche reclamă la Kreml[295], îi dă mâna bărbăteşte, iar Janice, de lângă, îi şopteşte că acesta-i, desigur, Roy, Roy care a crescut mare şi e înalt ca el. Trezindu-se, Rabbit încă îi simte strângerea de mână şi de pe chip îi dispare zâmbetul cu care-l salutase.

Hugo atacă sud-estul. Avionul companiei USAir se prăbuşeşte în râu la New York. Prăbuşirea avionului francez DC-10 a fost, probabil provocată de o bombă. Lee impune restricţii de viteză bărcilor cu motor pe teritoriul populat de lamantini. Harry mănâncă fulgi de ovăz şi digeră ştirile *News-Press. La St. Croix s-a instaurat haosul când poliţia şi membrii Gărzilor Naţionale s-au alăturat mulţimii înarmate cu macete în valul de jafuri de după uraganul Hugo. Turiştii îi implorau pe reporterii ce aterizau pe insulă să-i ia cu ei.* Ce mămăligi nenorocite. Îi vine-n minte că visul lui s-ar putea să aibă o legătură cu ştirile astea din Caraibe, cu petrecerea dinainte de weekend organizată la hotelurile din staţiuni pentru întâmpinarea nou-veniţilor, să-i distreze pe toţi la grămadă. Iese pe balcon să se bucure de-o nouă zi. Ziarul zicea că azi o să fie soare în pofida lui

---

[295] Tonic de păr comercializat în SUA la sfârşitul anilor '40.

Hugo, şi aşa şi e. Zgârie-norii albastru-verzui îi împroaşcă spinarea reflectând buline de lumină rupte din soarele dimineţii. Golful nu se zăreşte, dar îi adulmecă prezenţa acolo, în zare. Încearcă să-şi aducă aminte de toţi cei care au fost la petrecerea aceea, dar nu reuşeşte; oamenii din vis nu se ţin scai de tine. Avionul de la New York a derapat de pe capătul pistei şi doi oameni şi-au pierdut viaţa. Doar doi. În Sahara au murit o sută şaptezeci şi unu. La Londra s-a primit un telefon în care se afirma că-i mâna lui Allah. Lui Harry nu-i pasă la fel de mult ca în cazul bombei Pan Am de la Lockerbie. Până la urmă ajungi să te plictiseşti de tot ce vezi la ştiri, dezastrele ajung să pară nişte trucuri ca alea difuzate la TV în timpul time-outului cerut de antrenori în fotbalul american.

În timp ce bărbaţii mai tineri strigă şi glumesc pe terenul de golf din spatele uşilor glisante cu draperii, Harry strânge patul şi mătură pe jos în bucătărie, apoi adaugă paharul de suc şi castronelul de cereale lângă vesela ce aşteaptă în ordine să se umple maşina de spălat vase. Mai are până atunci. Când o să apară, în sfârşit, şi Janice, vrea să-i dea o lecţie de ce-nseamnă să fii gospodar.

La ora zece iese să-şi facă plimbarea de dimineaţă. Priveşte cerul spre nord-est, spre uraganul ce ţine-n şah Florida şi-l impresionează norii, cât de complicaţi sunt, zdrenţuiţi, cu gri pe alb pe-albastru, cu valuri-valuri înclinate de solzi de peşte şi şiruri lungi de nori miţoşi în partea de jos, însă rotunjiţi în vârf, ca de undele iuţi ale unei ape curgătoare, parcă-s cutele de nisip vălurit lăsate de maree. Deşi e soare, bate un vânt sticlos. E ceva în aer ce-l face niţel mai greu respirabil. Să fie lipsa ozonului? Sau prea mult ozon? Poate doar i se pare, dar pe cer ne e nici urmă de avion. De regulă, ie vezi zburând în cerc, la altitudini diferite, pregătindu-se să aterizeze pe Aeroportul Regional Southwest Florida. Avioanele au fost alungate de pe cer. Sub soare, un fel de autostradă de pâclă cu praguri se pierde spre orizont, la nord-est, ca razele suprapuse ale lunii reflectate pe suprafaţa netedă a oceanului.

Se hotărăşte pe nepusă masă să ia Celica şi să meargă până-n centru, s-o parcheze la un parcometru de lângă First Federal Bank, iar de-acolo să se plimbe pe jos până-n cartierul de negri. În după-amiaza asta, îşi zice el, poate o să-i vină cheful să joace la câteva găuri de golf.

Cei de la magazinul de echipament sportiv l-au sunat acum câteva zile, să-i spună că i-au găsit pantofii.

Pe terenul de joacă de lângă liceul părăsit, zugrăvit în ocru, un băiat înalt, solitar, în blugi tăiaţi aruncă de unul singur la coş. Are un maiou turcoaz metalizat, cu un cap de tigru rânjit imprimat pe el – cu blana în dungi portocaliu cu alb, cu ochii galbeni, cu limba şi cu vârful botului de un violet ireal. Şi totuşi, echipamentul îi stă bine, are demnitatea unei uniforme alese. E mai copt decât puştanii de ieri, are cel puţin optsprezece ani, e un jucător dezinvolt, se mişcă fără să facă risipă de energie, driblează, studiază terenul, priveşte lung coşul, îşi cumpăneşte bine aruncările, ţinând mingea în două mâini, retrăgându-şi mâna stângă, de sprijin, abia în timpul aruncării. Poartă bascheţi negri, fără şosete; pe creştet are o tunsoare ca o pălărie de ciupercă, cu o serie de X-uri pe laterale şi la spate, unde începe partea rasă. Rabbit se aşază pe bancă, în capătul opus celui în care băiatul şi-a lăsat un rucsăcel roşu, şi se uită la el o bună bucată de vreme în timp ce soarele străluceşte, vântul bate sticlos şi norii plutesc pe cer, adumbrind terenul de zgură şi casele din prefabricate din jur. Casele au nuanţa spoielii decolorate de soare, par îndepărtate şi tăcute. Nu vezi nici ţipenie de om care să între ori să iasă.

Din când în când, Harry îşi mai modifică ţinuta dându-şi pe spate faţa albă, ca şi cum ar face o baie de soare, iar de la asta vederea i se acoperă cu o peliculă roşiatică şi fotonii îi pătrund dogoritori prin pleoapele străvezii. O dată, deschizând ochii, constată că băiatul stă aproape de tot, mai întunecat decât un nor. Culoarea lui neagră e cumva mată, iar pomeţii înalţi şi buzele subţiri sugerează că ar putea avea sânge indian.

— E v'o problemă? îl întreabă pe un ton degajat, impasibil, sobru, de zici că glasul acesta se-aude din gura rânjită, violetă a tigrului.

— Nu, nimic, răspunde Rabbit. Te deranjează prezenţa mea?

— Nu cumva o cauţi pe Coca?

Cu mâna în care nu ţine mingea lipită de şold face un gest discret, ca şi cum ar pocni din bici. Rabbit aruncă o privire scurtă rucsacului, după care se uită din nou la gura tigrului.

— Nu, mersi, zice el. Nu mă ating de-aşa ceva. Da ce-ai zice să punem de-o partidă unu la

unu? Că pari să fii singur pe-aici.

— Am auzit că ieri s-a rupt în figuri pe-aici o faţă palidă.

— Mă rup în figuri, atâta mai fac şi eu. Sunt pensionar.

— Şi cum se face că vii tocmai aici să te rupi în figuri? Sunt o grămadă de locuri unde să te tot rupi în figuri în capătu' celălalt al Deleonului, acolo, la voi.

Pronunţă *Dlă-la-iâ-in,* ca toţi localnicii.

— Acolo-i destul de plictisitor, îi spune Harry. Îmi place aici, nu-s atâtea fiţe. Ai ceva-mpotrivă?

Luat oarecum prin surprindere, băiatul se gândeşte ce să-i răspundă, iar mâinile lui Rabbit ţâşnesc şi poposesc pe minge, e mai uzată decât cea a băieţilor de ieri şi n-are culoarea pielii, ci e o combinaţie de roşu-alb-albastru uzat. Suprafaţa neted-zgrunţuroasă îi e caldă.

— Haide, îl imploră el pe băiat, mârâind pe silaba *hai.* Dă-mi mingea.

Expresia Tigrului rămâne neschimbată, dar nu se mai agaţă de minge crispat. Harry se duce cu ea pe terenul de zgură. Îşi simte înălţimea şubredă ca astă-vară când a păşit de unul singur pe strada aceea cu macadam. În dimineaţa asta şi-a pus bermudele, în eventualitatea că o să joace. Praful şi soarele reflectat îi mângâie gambele goale, gambele albicioase de om bătrân, care niciodată n-au fost prea păroase, iar acum nu-s aproape deloc – de fapt, nu-s deloc păroase în locul unde şosetele i-au frecat pielea timp de mai bine de cincizeci de ani.

Încearcă o aruncare din săritură de la o distanţă destul de mare şi are noroc. Aruncă la coş pe rând, când el, când Tigrul, având grijă să nu se atingă şi pasându-şi mingea cu pământul.

— Se vede că ai jucat cândva, spune puştiul longilin.

— Demult. În liceu. N-am mai mers la colegiu. Pe-atunci aveam alt stil decât voi. Dar, dacă ai chef să-ţi exersezi schemele într-un unu la unu, sunt gata să joc. Jucăm până la douăzeci şi unu. Jucăm pe-onoare: fiecare-şi recunoaşte faulturile.

Tigrul îl priveşte lung, privirea lui are o tristeţe plumburie, dar dă din cap a încuviinţare şi apucă mingea aruncată spre el cu pământul. Păşeşte ţanţoş, adus de spate – cu umerii lăsaţi, fundul scos în afară – spre linia de la mijlocul terenului, marcată pe zgură cu călcâiele tenişilor. Din spate, puştiul e numai oase şi tendoane, acoperite de luciul sudorii, dar nu foarte tare, cu umerii gârboviţi maţi sub bretelele maioului.

— Stai aşa, zice Rabbit. Mai bine iau întâi o pastilă. Nu te supăra.

Nitroglicerina îl arde sub limbă şi, până ce Tigrul se-apropie şi Rabbit îi blochează aruncarea, iar apoi îl driblează şi ratează o aruncare de la aproape şapte metri, micul zvâc pe care i-l dă pastila îşi face efectul. La început se simte lejer şi extraordinar de liber. Tigrul are nişte ruperi de direcţie foarte bune şi îşi poate depăşi oricând adversarul mai vârstnic, însă ratează o mulţime de aruncări. Stilul acesta cu opriri şi ţâşniri bruşte nu-ţi oferă suficient timp să te armonizezi cu ţinta, iar aruncările lui boltite n-au suficientă înălţime. Mingea îi zboară din mâini razant şi transformă coşul într-o fantă. Şi e cu trei-patru centimetri mai scund decât Harry; Rabbit aruncă de câteva ori din săritura, peste degetele băiatului – lin, înalt, la fix, chiar aşa, mingi uşoare, în coşul fără plasă, un cerc portocaliu mâncat de rugină, îndoit într-o parte de prea multe fiţe cu exersarea slam-dunkului şi a agăţatului de coş în stilul lui Darryl Dawkins[296] – iar Tigrul pune mai multă presiune pe el, schimbă foaia, bagă ruperi de ritm dacă Harry îi citeşte intenţia. Coatele şi genunchii ascuţiţi ai Tigrului i se lovesc de trup şi-i vine să râdă retrăind senzaţia de altădată, de îmbrânceală şi presing. Simte cum, în toiul acţiunii, burdihanul îi saltă în sus şi-n jos şi genunchii îi sunt cuprinşi de-o oboseală apoasă, dar adrenalina şi nostalgia se dovedesc mai puternice. Tigrul începe să exploateze lentoarea adversarului său cu şi mai multă cruzime, cu un joc mai tăios, cu fente urmate de pătrunderi, iar Rabbit se ambalează şi el ceva mai tare, simte că respiră tot mai greu, de parcă i s-ar îngusta căile respiratorii. Şi totuşi, se simte bine în soare, sudoarea îi şiroieşte prin toţi porii, trezind parcă la viaţă tot atâtea seminţe. Natura acestui efort e menită să-l amestece cu pământul şi cerul: pământul, praful sclipicios, rozaliu, compact depus strat după strat pe dungile pantofilor săi Nike şi pe grilajul ca de cuşcă al bascheţilor negri ai Tigrului, pământul bătătorit pe care-l vede în marginea câmpului său vizual în timp ce driblează; şi cerul,

---

[296] Jucător de baschet de culoare (n. 1957), a jucat în anii '80 la Philadelphia 76ers şi New Jersey Nets.

cerul larg, alb, când ridică privirea urmărind aruncarea sa ori pe-a celuilalt. Norii s-au adunat într-o arenă argintie agitată, în jurul soarelui orbitor, într-o arenă de corida. Întâmplător, răsucindu-se în sus, Rabbit se uită drept la soare şi timp de un minut nu-şi mai poate şterge de pe retină imaginea lunii roşii, pâlpâitoare, care rămâne întipărită pe ea. Pieptul stă să-i dea pe-afară, îl ia cu ameţeală la cap; pulsul îi zvâcneşte în urechi, în spaţiul năclăit de sudoare dintre omoplaţi simte o durere sfâşietoare. Tigrul recuperează mingea de sub panou şi îşi lipeşte mingea de şold în stilul său graţios, apoi se uită la Harry cu atenţie. Are pielea ca suprafaţa unei pietre de moară, acoperită cu pulbere neagră. Are urechile mici şi lipite de ţeastă, iar părul de deasupra şirului de X-uri e creţ-creţ; soarele îi străluceşte în fiecare cârlionţ.

— Hei, omule ai păţit ceva?

— Nu. Mă simt bine.

— Gâfâi nasol de tot.

— Ai răbdare şi-ai să vezi. La vârsta mea.

— Ce-ai zice să ne răcorim un pic? Nu-i mare brânză.

E drăguţ din partea lui, îşi dă seama Rabbit, cu sprâncenele năclăite de sudoare şi cu sângele zvâcnindu-i nebuneşte. Se simte de parcă arborele lui de vene şi artere e acoperit cu flori mari, roz. Nu-i mare brânză. Nu-i mare brânză că eşti prea ieşit din formă. Nu-i mare brânză că nu eşti în stare nici măcar de un mic unu la unu. Transpiraţia amestecată cu praful începe să i se usuce pe picioare. Se teme c-o să-şi iasă din ritm, o să-şi piardă jocul de picioare sau cum i-o fi zicând, elanul, graţia.

— Nu… te… distrezi? întreabă el gâfâind.

Îi place să-l sperie pe Tigru cu faţa lui mare, congestionată, cu ditamai trupul lui de faţă palidă, cu ochii lui albaştri, de ţăcănit.

— Ba da, omule. Mă distrez aşa şi-aşa.

Într-un târziu, schiţează şi el un zâmbet. Are dinei minunaţi, simetrici, cu gingii de culoarea levănţicii. Până şi puştimea din ghetouri beneficiază în ziua de azi de ortodonţie.

Hai să respectăm învoiala. Jucăm până la douăzeci şi unu. Cum ne-am înţeles. Op'şpe egal, corect?

— Corect.

Niciunul dintre jucători n-a reclamat vreun fault.

Joacă. Mingea-i la tine, Tigrule.

Durerea din spinarea lui Harry se întinde ca nişte aripi neîndemânatice. Tânărul se strecoară rapid pe lângă el, să execute o aruncare rapidă, de sub coş. Harry îi fură mingea şi se opreşte la un pas de linia de la centrul terenului, de unde, nestânjenit, aruncă în stilul demodat, cu două mâini. Ştie din clipa când mingea porneşte că va înscrie; e călăuzită spre coş ca de-o mână invizibilă.

— Măiculiţă, exclamă Tigrul plin de admiraţie, să-nţepenesc dac-am mai văzut una ca asta!

Încearcă să imite şi el figura aruncând de la distanţă cu o mână, dar mingea sare înapoi de pe inel, aruncarea fiind prea razantă. Rabbit recuperează de sub panou, dar nu se mai poate mişca, trupul parcă i-ar cântări o tonă, picioarele par să nu mai asculte de creier. Tigrul se-nfige între el şi panou, se-apleacă spre el c-un rânjet violet, apoi se trage un pic îndărăt, aşa că Rabbit simte că i s-a creat un culoar, că adversarul are un moment de relaxare de care poate profita; driblează, dezechilibrându-şi oponentul ca pe-un sac de cărbune trântit la pământ, şi urmează săritura. Coşul îi umple câmpul vizual, îl vede coborând să-l pupe, n-are cum să rateze.

Se-nalţă sus, tot mai sus, spre norii zdrenţuiţi. Trunchiul îi este sfârtecat de-o durere crâncenă, ce se-ntinde dintr-un cot până-n celălalt. Simte cum explodează dinăuntru; un ceva imens care bâjbâie întruna prin el – şi cade leşinat la pământ. Tigrul prinde mingea după ce a trecut prin coş şi se simte îmbrâncit de trupul celuilalt, care parcă ar comite un fault intenţionat. Apoi vede cum albul corpolent, bătrâior, care pare să se sufoce şi zici că-i cuprins de somnolenţă, se prăbuşeşte fără un cuvânt ca o păpuşă din cârpe scăpată din mână. Rămâne năucit deasupra trupului întins pe jos – cu bermudele în dungi, cu pantofii Nike noi-nouţi, cu cămaşa de goli albastră, cu o siglă alcătuită din două V-uri întreţesute. Praful lipicios de zgură fină se agaţă de obrazul congestionat al celui leşinat ca o umbră, ca o jumătate de mască de vopsea a unui clovn, înlemnit de uimire, puştiul repetă:

— Să-nţepenesc dac-am mai văzut una ca asta!

Cu mintea golită de orice idee practică, simte brusc nevoia să spele putina. Nu vrea să aibă de-a face cu nimeni. Îşi recuperează rucsacul de pe bancă, genul de rucsac folosit de cercetaşii din primele clase în timpul unei excursii cu tabără de-o noapte şi, cu el şi cu mingea de baschet ţinute la piept, o ia din loc fără grabă. Ajuns la mijlocul străzii, o ia la fugă sub cerul înalt, agitat. Un avion zboară în văzduh, coboară încet, în diagonală.

Privit de deasupra, cu mădularele răşchirate şi îndoite, Harry e singur pe teren, asemenea soarelui de pe boltă, din arena lui de nori. Timpul trece. Apoi, reţeaua socială se pune brusc în mişcare; cineva care l-a urmărit tot timpul pe fereastra cu perdea a uneia dintre casele din jurul terenului sună la 911. După câteva minute, mai mulţi bătrânei amărăşteni baricadaţi în garsonierele lor, al căror singur prieten e un televizor, iau şuierul sirenelor ce se apropie drept o alarmă în legătură cu uraganul şi cred că furtuna şi-a schimbat direcţia, venind dinspre Carolina către ei.

— Infarctul pare să-i fi afectat septul, îi spune doctorul Olman lui Janice şi o lămureşte: A trecut prin peretele dintre cavităţi.

Încearcă să-i explice cu pielea şi carnea pumnului său diferenţa dintre acest tip de infarct şi cel sub-endocardic, cu care mai poţi avea zile.

— Doamnă, tot ventriculul stâng e *praf,* zice el. Presupun că de la operaţia din aprilie, de-acolo, din nord, s-a produs o restenoză totală.

Chipul lui masiv, cu nasul acvilin ars de soare şi cu maxilarul australian proeminent, o atacă şi o năuceşte pe Janice cea insomniacă 5i îndurerată. Ca şi toată demonstraţia asta făcută cu mâinile, de parcă ar încerca să-i explice cum e Harry pe dinăuntru, acum, când e prea târziu.

— E prea târziu pentru un bypass, aproape că fornăie doctorul Olman şi face un efort să-şi îmblânzească glasul, revenind la tonul blajin al sudiştilor, pe care l-a căpătat aici. Chiar dacă, printr-un miracol, ar trece peste trauma de-acum, doamnă, acolo unde dumneavoastră şi cu mine avem un muşchi sănătos, flexibil, el n-ar avea decât un pumn de ţesut cicatrizat. Arterele şi valvele vi le puteţi schimba, însă deocamdată nu s-a inventat înlocuitorul miocardului.

Degajă o mânie reţinută, zici că-i un jucător de golf care a ratat trei lovituri uşoare la rând. E-aşa de tânăr, îşi zice Janice buimacă, îi învinovăţeşte pe oameni că se duc. Are impresia că se duc ca să-i facă lui zile fripte.

După vizita pe care i-au făcut aseară poliţiştii din Penn Park (ce tineri păreau şi ei, cât de speriaţi că trebuie să-i dea vestea cea proastă; cei de la spitalul din Deleon îi sunaseră, până la urmă, pe ei, deoarece nu le răspunsese nimeni nici la numărul de la apartament, nici la cel pe care-l primiseră de la Informaţii la adresa de pe permisul lui de conducere, ea fusese plecată să prezinte mai multe locuinţe unui cuplu de tineri, una pe mai multe niveluri, în Brewer Heights, şi o casă din gresie, de la o fermă, situată pe drumul spre Oriole; poliţiştii au intrat pe alee în clipa când abia ajunsese acasă, lumina albastră a girofarului scăldând zidurile de calcar, aşa că toţi vecinii s-or fi întrebat ce se-ntâmplă) şi după ce-a sunat-o pe Mim, care n-a răspuns nici ea la telefon, şi şi-a rezervat telefonic bilete pentru ea şi Nelson la o cursă de noapte spre Florida, cu angajaţii companiei Eastern încă în grevă şi cu toate cursele către şi de la Atlanta anulate sau amânate din cauza uraganului, iar apoi după drumul făcut cu maşina până la South Philly şi la aeroport, cu kilometrii întregi de drum în reparaţie pe Schuylkill Expressway, cu Nelson, care a luat-o printre roţi cilindrii ăia năucitori cu benzi reflectorizante, de-au ajuns în mijlocul pustiu al oraşului, drept la Independence Hall – totul părea că s-a petrecut într-un minut –, şi după toate orele alea de aşteptare în care n-avea altceva de făcut decât să-l liniştească pe Nelson, să citească ziarele abandonate de oameni pe scaunele de plastic şi să şi-l amintească pe Harry în toate felurile cu putinţă, din ziua în care l-a văzut întâia oară pe coridoarele liceului şi la meciurile de baschet, pe teren, atât de glorios şi blond, ca un băiat cioplit în marmură, şi după ce-a ajuns în apartamentul gol, unde domnea o ordine exemplară cu excepţia maldărelor de ziare vechi, pe care nu se îndura să le arunce, şi a firimiturilor de chipsuri din fotoliul de răchită, dar fără vreo urmă de femeie străină în dormitor, doar cu cartea aia pe care i-o făcuse ea cadou de Crăciun, cu corabia de pe supracopertă, cu Nelson, care avea reacţii exagerate în fiecare clipă, de ajunsese aproape să regrete că n-o lăsase să vină singură – îşi închipuie că după o vreme moare şi mama din tine întocmai ca şi miocardul –, şi după câteva ceasuri de somn chinuit, care s-au terminat

prea curând, când băieţii s-au apucat să tundă peluzele, iar bărbaţii au ieşit la o partidă de golf, iar Nelson s-a plâns chiar la micul dejun că n-au deloc Frosted Flakes, că tărâţele alea au gust de nutreţ pentru cai, după toate astea Janice s-a simţit cam la fel cum se simţise soţul ei după lunga călătorie cu maşina în weekendul de Ziua Muncii, de parcă ar fi bătut-o cineva cu saci de nisip. În antreu, ziarul a fost livrat şi azi lângă uşă, ca în toate zilele:

Hugo zdrobeşte
Carolina de Sud

Doctorul Morris, cel bătrân, medicul lui Harry, o fi aflat că a ajuns la spital; intră în sala de aşteptare a unităţii de terapie intensivă de la cardiologie fără să arate nici el prea grozav, pătat pe faţă şi nebărbierit, cu un costum maro mototolit. Îi apucă mâna, o priveşte drept în ochi prin ochelarii lui fără ramă şi-i spune:

— Vine o zi – şi-i convine să spună asta, căci are aproape optzeci de ani, pe puţin şaptezeci şi cinci. A trecut pe la mine acum câteva zile şi nu mi-a plăcut deloc ce-am auzit în pieptul lui. Cu o stare gravă ca a lui, o persoană poate să mai apuce două săptămâni sau douăzeci de ani de viaţă, nu se ştie niciodată. Poate fi o chestiune de atitudine. Părea să fi devenit un pic morbid. Am căzut de acord că trebuie să-şi găsească o ocupaţie, că-i prea tânăr să se pensioneze.

Janice lăcrimează întruna de la apariţia girofarului poliţiei, dar această remarcă, plus înţelepciunea şi omenia bătrânului o fac să-i şiroiască lacrimile şi mai şi. Spre sfârşit, doctorul Morris s-a dovedit mai atent cu Harry decât ea. Într-un fel, de când şi l-a reamintit strălucind pe terenul de baschet, ea a încetat să-l mai vadă, el a devenit invizibil.

— A pomenit de mine? îl descoase ea, întrebându-se dacă Harry i-a dezvăluit că sunt înstrăinaţi.

Privirea agera, de scoţian, a doctorului o sfredeleşte o secunda.

— Cu mult drag, vine răspunsul lui.

La această oră a dimineţii, puţin după nouă, când infirmierele încă împing pe coridor tăvile murdare de la micul dejun, nu mai e nimeni în sala de aşteptare de la terapie intensivă, iar Nelson, cuprins de agitaţie, ba se duce s-o sune pe Pru, ba merge la toaletă, ba îşi cumpără o cafea şi nişte fulgi Frosted Flakes la un bufet pe care l-a descoperit într-altă aripă. Sala de aşteptare e micuţă, cu o singură fereastră ce dă spre parcare, reavănă pe margini de la aspersoarele care au stropit iarba peste noapte, şi cu o măsuţă scundă, acoperită de reviste religioase, şi o canapea neagră, tare, cu scaune şi lampadare din ţevi îndoite, cu abajur de plastic, nu vor să te simţi prea confortabil, vor să-şi adjudece cu totul pacientul. În timp ce-i singură în acest purgatoriu, Janice se gândeşte că ar trebui să se roage pentru însănătoşirea lui Harry, pentru o minune, însă când închide ochii să-şi înceapă ruga, dă peste un zid impenetrabil, fără nicio scăpare. Din câte i-a spus doctorul Olman, n-ar mai fi ce-a fost şi, după cum spunea doctorul Morris, vine o zi. A ajuns la apogeu devreme şi, până să ajungă ea să-l cunoască la Kroll's, o luase deja la vale, deşi lucrurile păreau să meargă grozav când banii de ia salonul auto au devenit ai lor. Dacă se duce el, o să poată vinde casa din Penn Park. *Doamne Dumnezeule, Doamne Dumnezeule*, se roagă ea, *fa cum crezi Tu de cuviinţă.*

O soră medicală de culoare tânără apare în uşă şi-i spune cu glasul coborât, dar cu o umbră de zâmbet frumoasă:

— E conştient acum.

O conduce în secţia de reanimare, pe care şi-o aminteşte de anul trecut, din decembrie – cu biroul circular din mijloc ca turnul de control al unui aeroport, plin de monitoare care arată cu linii portocalii bătăile inimii fiecărui pacient, iar pe cele trei laturi, şirurile de rezerve înguste, cu peretele frontal din sticlă. Când îl zăreşte pe Harry al ei zăcând într-una din ele alb ca un cearşaf cu o grămadă de fire şi tuburi ce intră şi ies din el, zăcând în spatele peretelui de sticlă, o năpădeşte o emoţie atât de puternică încât se teme să nu vomite, un val zdrobitor de durere şi de groază conştientizată, în faţa unei pierderi fără precedent în viaţa ei, în afară de ziua în care, din greşeală, şi-a înecat fetiţa. N-avusese câtuşi de puţin intenţia să nu-l ierte, avusese tot timpul de gând să-l sune într-una din zile, dar zilele parcă zburau; tăcerea prelungită îi devenise un fel de dependenţă. Cum ar fi putut să se poarte câinos cu acest om, care jurase în faţa altarului să-şi

unească viaţa cu ea la bine şi la rău? Nu fusese, de fapt, vina lui Harry, ci a lui Pru, ea, Pru şi Nelson întorseseră chestiunea asta pe toate părţile. Era mulţumită să ştie că n-o să se mai întâmple niciodată şi că viaţa trebuie să meargă înainte. Şi-acum, asta. Tocmai când. El o făcea prostovancă, e-adevărat că ea gândea mai lent decât el şi s-a afirmat mai încet decât el, dar el începea s-o respecte, lui îi venea greu să respecte orice femeie, asta de la maică-sa i se trăgea, de la muierea aia afurisită. Deşi părinţii lor erau în viaţă toţi patru la data când el îi făcea curte în timp ce lucrau la Kroll's, ea şi Harry erau ca şi orfani, el chiar în mai mare măsură decât ea. El vedea în ea ceva ce i-ar putea asigura o vreme un reazem în viaţă. Ea şi-l doreşte din nou, vrea să-l vadă ieşind din elementul ăsta în care se scufundă, îşi doreşte asta într-atât de mult încât mai are puţin şi vomită, trădările lui, Pru, Thelma, tot ce-a mai fost e şters cu buretele de grandoarea cu care zace atât de neputincios, de irecuperabil.

Sora deschide uşa glisantă. Deasupra tuburilor de oxigen de-un albastru-pal vârâte în nas, ochii lui albaştri sunt deschişi, dar nu pare să audă nimic. O vede, îşi vede soţia aici, micuţă şi smeadă, cu fruntea şi gura de om încăpăţânat, vărsând un şuvoi de lacrimi şi vorbind despre iertare.

— Te iert, o ţine ea întruna, în timp ce el nu-şi poate aminti ce-o fi având de iertat.

Zace întins şi pluteşte într-un element minunat, pe un polog de amorţire ferice prin care, în răstimpuri, se mai strecoară câte un punctuleţ dureros. O ascultă pe Janice cum plânge în hohote şi se minunează, ce mică s-a făcut şezând în scaunul pe rotile capitonat pe care ţi-l dau cei din spital, e micuţă ca ceva dintr-un bulgăre de cristal, dar mai subţire, subţire ca pânza de păianjen, cu toate ridurile alea aşternute pe chip şi cu costumul ei şifonat de agent imobiliar. Îl iartă şi el îi mulţumeşte sau i se pare că-i mulţumeşte. I se pare că-l ia de mână. Ba îşi pierde, ba îşi recapătă cunoştinţa şi se minunează că lumea îşi vede de treabă şi între aceste momente, ca în toate secolele de dinainte de naşterea lui. Îşi simte gâtlejul înfiorător de uscat, dar ştie c-o să-i treacă această senzaţie, o să aibă doctorii grijă de ea. Janice pare una dintre siluetele alea strălucitoare din petrecerea pe care a visat-o. Se gândeşte să-i povestească despre Tigru şi cum *am câştigat,* dar îi trece cheful. Simte o oboseală plăcută. Închide ochii. Constată că peştera roşie despre care credea că are doar o intrare şi ieşire frontală are şi o uşă din spate.

Figurii atât de familiare şi iubite a neveste-sii îi ia locul cea a lui Nelson, care-i la fel de nefericit.

— N-ai stat de vorbă cu ea, tati, se plânge puştiul. Zicea c-ai privit-o lung, dar n-ai vorbit.

Bun, îşi zice în sinea lui, *ce-am mai greşit?* îi pare rău de tot ce i-a făcut băiatului, dar în clipa asta îi face o favoare, deşi Nelson nu pare să-şi dea seama de-acest lucru.

— Nu poţi să-mi spui nimic? Tati, vorbeşte-mi! urlă puştiul sau se sforţează să nu urle, albindu-se până-n vârful urechilor de-atâta efort şi o întrebare fără de răspuns şi părul de pe o sprânceană i se zbate, zbârlindu-se într-o direcţie nefirească.

Vrea să-l scutească pe puşti de suferinţă. *Nelson*, vrea el să-i zică, *ai o soră.* Dar apucă, oare, să-i spună? Expresia de încordare şi nelinişte de pe chipul lui Nelson rămâne neschimbată. Totuşi, replica lui următoare demonstrează că-i posibil să fi-nţeles cuvântul „soră".

— Am sunat-o pe mătuşa Mim, tati, şi o să vină cât poate de repede. Trebuie să schimbe avionul la Kansas City.

Deduce din expresia de pe chipul băiatului şi din tonul lui ridicat că ţipă într-un vânt năprasnic ce bate dinspre taică-său.

— Nu *muri*, tati, nu *muri!* strigă el, apoi se aşază la loc, cu întrebarea în continuare întipărită pe chip şi cu ochii căprui, umezi strălucindu-i ca două stele.

Harry n-ar trebui să lase întrebarea fără răspuns, băiatul contează pe el.

— Ei bine, Nelson, zice el, tot ce-ţi pot spune este că nu-i chiar aşa de rău.

Rabbit îşi zice că, poate, ar trebui să mai adauge ceva, puştiul îl priveşte disperat, plin de speranţă, da-i destul. Poate. Destul.

Mulţumiri

Mulţumiri pentru permisiunea de a cita din materiale deja publicate:

Beachaven Music Corp. Şi Jarest Music CO: Extras din „Vaya con Diosu de Larry Russell, Buddy Pepper şi Inez James. Copyright © Beachaven Music Corp. And Jarest Music Co. Reprinted by permission.

CPP/Belwin, Inc şi Internaţional Music Publications: Extras din „We're Off to See the Wizard" de H. Arlen şi E.Y. Harburg. Copyright 1938 (Renewed 1966) by Metro-Goldwyn-Mayer, Inc., Culver City, California Copyright 1939 (Renewed 1967) by Metro-Goldwyn-Mayer, Inc. Rights assigned to EMI Catalogue Partnership. All rights throughout the world controlled and administered by EMI Feist Catalog, Inc. Internaţional copyright secured. All rights reserved. Made în UŞA. Extras din „All My Love" de R Durand, M. Parish şi H. Contet. Copyright 1948, 1950 by Mills Music, Inc. (Copyright renewed), *de* Filmtrax Copyright Holdings, Inc. Used by permission. Extras din „Splish, Splash" de Murray Kaufman şi Bobby Darin. Copyright © 1958 (Renewed 1986) by Unart Music Corp. Rights assigned to EMI Catalogue Partnership. All rights controlled and administered by EMI Unart Catalog, Inc. All rights reserved. Internaţional copyright secured. Used by permission. Rights outside U.S. And Canada administered by Internaţional Music Publications.

EMI Music Publishing: Extras din „Ramblin' Rose" de Joe Sherman şi Noel Sherman. Copyright © 1962 (Renewed 1990) by SWECO Music Corporation. All rights controlled and administered by EMI Blackwood Music Inc. Under license from ATV Music (SWECO). All rights reserved. Internaţional copyright secured. Used by permission.

Irving Berlin Music Corporation: Extras din „Say It Isn't So" de Irving Berlin. Copyright © 1932 by Irving Berlin. Copyright renewed. Used by permission. All rights reserved.

Alfred A. Knopf, Inc. Şi A.M. Heath Company Limited: Extrase din *The First Salute* de Barbara Tuchman. Copyright © 1988 by Barbara Tuchman. Rights outside the U.S. And Canada and administered by A.M. Heath Company Limited. Reprinted by permission of Alfred A. Knopf, Inc. And A.M. Heath Company Limited on behalf of the Estate of Barbara Tuchman and Michael Joseph Ltd.

Medonald's Corporation: Extras din versurile unui jingle Medonalds. Copyright © by Medonalds Corporation. Used by permission.

Oscar Mayer Foods Corporation: Oscar Mayer © „Jingle". Oscar Mayer is a registered trademark of Oscar Mayer Foods Corporation. Copyright by Oscar Mayer Foods Corporation. Reprinted by permission.

Warock Corp., Sammy Gallop Music Company şi Michael H. Goldsen, Inc.: Extras din „Shoo-Fly Pie and Apple Pan Dowdy", versuri de Sammy Gallop şi muzică de Guy Wood. Copyright 1945 by Capitol Songs, Inc. Copyright renewed 1973 by Warock Corp. And Sammy Gallop Music Company. Copyright 1946 by Michael H. Goldsen, Inc. (Copyright renewed 1974). Rights outside U.S. Administered by Michael H. Goldsen, Inc. Internaţional copyright secured. All rights reserved.